Ayuntamiento de Madrid

Sg. 6. L

I 174 c 3

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Regto nº 10.266

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Incipit tabula huiꝰ q̄rti libri defensionū theologie in quarto sniarū diui doctoris Thome de aqno: ꝑ fratrē Johānē Capreolū ipsius doctrine assecutorē optimū

Distinctio I Questio I

Utrum in sacramentis noue legis sit aliqua virtus gratie causatiua.

§ j Diffinitio sacramēti quā ponit magister. scz Sacramentū est inuisibilis gratie visibilis forma: ita ut eius imaginem gerat ⁊ causa existat: est bene assignata ⁊ cōpetens sacramētis noue legis Cōtra hanc arguit Durandus de sancto Portiano ordinis predicatoꝝ doctor.

2 Sacramēta noue legis consistūt in rebus ⁊ verbis. Durandus

3 Sacramēta noue legis sūt causa grē: nō solum ꝑ modū cause sine qua nō. imo per modū cause per quā. Durandus Scotus Aureolus

4 In sacramentis noue legis est aliqua ṽtus grē causatiua. Durādus Scotꝰ Aureolus

Questio II

Utꝝ sacr̄a veteris legis causent gratiam.

§ j Sacramēta veteris legis. nō cōferebant gratiā ex aliqua virtute eis inherente. sicut faciūt sacramenta noue legis. Aureolus

2 In circūcisiōe ꝯferebat̄ gratia: licz nō ṽtute circūcisionis. Scotꝰ Aureolus Durādus

Questio III

Circa primā ⁊ duas sequētes distinctiōes

Utrū sacramenta veteris legis possint post passionē xp̄i sine peccato mortali obseruari.

§ j Sacramenta veteris legis ⁊ alie cerimonie legales cessauerunt quo ad vim obligādi ⁊ quo ad vtilitatē eoꝝ in aduentu xp̄i. Scotus

2 Sacramenta legalia nō possūt obseruari ꝓ nūc sine peccato mortali. Scotus

3 Baptismus nō obligauit ad sui susceptionē. nec cadebat sub p̄cepto ante passionē xp̄i. Scotꝰ

4 Sacramenta noue legis cōferunt gratiā alterius rationis q̄ sit gratia donorū ⁊ virtutum. Quidā recitati a Petro de palude

Distinctio IIII Questio I

Utrū baptismus imprimat aliquē characterem in anima.

§ j Aliqua sacramēta noue legis imprimūt characterem. Scotus Anreolus Durandus

2 Character est subiectiue in potentia anime. ⁊ nō imediate in essentia. Scotus

3 Character est subiectiue in potentia intellectiua Scotus Durandus

4 Non omnia sacramenta noue legis imprimunt characterem. sed solū tria. Scotus

Distinctio V et VI Qō I

Utrum paruuli infideliū sint inuitis parentibus baptiçandi.

§ j Pueri infideliū filij nondū habentes vsū rōnis non sūt baptiçādi inuitis parentibꝰ. Scotꝰ Durandus

2 Omnes paruuli baptiçati equalem effectum per se suscipiunt in baptismo ex ipso baptismo. Scotus

3 Recipiens scienter baptismū a malis ministris ab ecclesia dei precisis per heresim uel scisma uel excoicationē extra casū necessitatis peccat. Scotus

4 Malus minister baptiçans cū solēnitate quasi minister ecclesie peccat mortaliter. nō aūt si in casu necessitatis sine solēnitate ⁊ nō ut minister baptiçet. Durandus

Distinctio VII Qō I

Utrum baptismus aut cōfirmatio a ficto suscepta recedente fictione sortiat̄ suū effectū.

§ j Fictio impedit effectū baptismi ⁊ cōfirmatiōis.

2 Recedente fictiōe baptismꝰ uel cōfirmatio suū vltimū sortitur effectum. Durandus

Questio II

Utrum sacerdos simplex etiā si nō sit episcopus possit confirmare.

§ j Solus episcopus pōt ptāte propria ⁊ auctoritate confirmare.

2 Simplex sacerdos ⁊ nō episcopus potest ex cōmissione solius pape cōfirmare. Durandus

Dis. VIII et IX Qō I

Utrum forma sacramenti eucharistie sit conueniens. ⁊c̄.

§ j Eucharistia est sacramentū. Aureolus

2 Eucharistia est vnum sacramentum ⁊ nō plura sacramenta. Aureolus

3 Forma huius sacramenti consistit in his verbis hoc est corpus. ⁊ hic est calix. ⁊c̄. Scotus

4 Forma consecrationis panis conueniens ⁊ cōpleta dūtaxat ⁊ precise consistit in his verbis hoc est corpus meum. Scotus

5 Predicta locutio quā profert sacerdos in consecratione panis scz: hoc est corpus meū. vera est. Scotus Aureolus

6 Sola conueniens ⁊ completa forma consecrationis sanguinis xp̄i est hec: hic est calix sanguinis mei. ⁊ cetera. Durandus Aureolus Quidam alij

Distinctio io Questio I

Utrum corpus xp̄i sit in altari uel in sacramēto eucharistie realiter.

§ j Uerū corpus xp̄i ē in sacramēto eucharistie s̄m veritatem ⁊ non solū sicut in signo uel s̄m solā figuram. Durandus Aureolus

2 Uerū corpus xp̄i ꝑ hoc ꝙ incipit esse realiter in sacramento in terris. nō desinit esse realiter in celis. imo simul est in celo localit̄ ⁊ in terra uel altari sacramentaliter. ⁊ in diuersis locis ⁊ altaribus in terra simul. Scotus Aureolus

Questio II

Utrum corpus xp̄i sit i eucharistie sacramēto: uel xp̄s totaliter.

§ j Christus est totus ⁊ totaliter in hoc sacramento quo ad omnem sui substantiam. Scotus Aureolus

2 In eucharistia est totus xp̄s totalitatē quantitatis dimensiue: sic ꝙ tota quantitas dimensiua corporis xp̄i est in hoc sacramēto. Durādus Scotus Aureolus

Questio III

Utꝝ corpus xp̄i sit i eucharistia mobilit̄

El Dr. Fran.co Hones de Herrera al Colegio de Carmelitas descalços de Baeça

Es tra en el caxon 53

Ayuntamiento de Madrid

hoc est. Utrum ibi moueatur localiter.

ꝗ j Xpꝰ ꝓm esse quod habet in eucharistia nō mouetur per se.

z Potest tñ moueri per accidens localiter ad motum eucharistie. Scotus Durandus

Questio IIII

Utrum corpus xpi sit in eucharistia visibiliter. hoc est Utrum possit ibi videri oculo creato.

ꝗ j Nullus oculus corporalis potest videre corpus xpi prout est in hoc sacramento. Scotus

z Quilibet oculus intellectualis beatus potest videre corpꝰ xpi, put ē in ꝗ sacramēto. Scotus

3 Nullus oculus intellectualis nō beatus potest videre cursu naturali z ,ppria virtute naturali corpꝰ xpi prout est in hoc sacramēto. Scotus

Distinctio XI Qó I

Utrum post consecrationē eucharistie remaneat ibi substantia panis.

ꝗ j Substantia panis z vini non remanet post consecrationē in ꝗ sacramēto. Quidā Johānes Parisiens. Scotus Durandus

z Substantia panis z vini licz non maneat in eucharistia post consecrationē. non tñ proprie annihilatur. Scotus Durandus

3 Substantia panis z vini cōuertitur in corpus z sanguinem christi conuersione singulari. lima. Scotus Durādus Aureolus

Distinctio XII Qó I

Utrum accidentia separata a substantia panis cōuersi in corpus xpi possint immutare substantialiter aliquid extrinsecum.

ꝗ j In sacramento eucharistie remanent accidētia panis sine subiecto quod sit substantia. z aliqō accidens sine quocūqz subiecto. Scotus Aureolus

z Predicta accidentia possunt immutare substantialiter aliquid extrinsecum. Scotus

3 Predicta accidentia possunt corrumpi. z ex eis sic corrupcis pōt generari substātia. Scotus Durandus

Distinctio XIII Qó I

Utrū hostie uel sanguini a duobus cōsecrato possit aliquid admisceri.

ꝗ j Plures sacerdotes possunt simul vnā z eandē hostiam uel idē vinū consecrare. Durandus

z Uino consecrato potest alius liquor admisceri. Durandus

Distinctio XIIII Qó I

Utrū sacramentum penitentie possit tollere culpam remanente reatu.

ꝗ j Penitentia est sacramentū. Durandus

z Propria materia sacramēti penitentie sūt peccata. Aureolus

3 Sacramentū penitentie qñqz tollit culpā z totū reatū: qñqz vo tollit culpam remanēte aliquo reatu. Scotus Aureolus

Questio II

Utrū post penitentiā resurgat hō in equali virtute.

ꝗ j Per penitentiā virtutes restituuntur.

z Penitēs nō semp resurgit in equali grā ul' virtute. imo qñqz in minori. Scotus Aureolus Henricus

Distinctio XV Qó I

Utrū hō possit deo satisfacere pro peccato.

ꝗ j Purus homo nō pōt pfecte satisfacere deo nisi in virtute meriti xpi. Scotus Aureolus Durandus

z Nullus potest satisfacere deo de vno peccato non satisfaciendo de alio. sed illud retinendo. Scotus

3 Nullus post remissionē peccati mortalis sibi factā per ꝛritionē nouiter mortaliē peccans pōt in statu illo extra charitatem satisfacere, p peccatis prꝰ sibi dimissis. Scotus Quidā alij quos recitat Petrus de palude

4 Opera extra charitatē facta sicut nō sūt satisfactoria. ita nec alicuꝰ pmij etā tēporalis ,ppne meritoria. Quidā recitati a Pe. de palude.

Distinctio XVI Qó I

Utrum peccatum veniale possit remitti sine mortali.

ꝗ j Peccatum veniale non potest dimiti volūtate manente ad illud.

z Unum peccatū veniale potest dimitti sine alio veniali.

3 Peccatū veniale non potest dimiti sine mortali uel mortali remanente. Durandus Alij

Questio II

Utrum penitētia habeat partes.

ꝗ j Penitentia habet partes. Durandus

z Penitentia ꝓm g' est virtus nō habet partes.

3 Partes penitentie cōuenienter assignant tres scilicz contritio confessio satisfactio. Durandus Auctor

4 Predicte partes dicuntur partes penitentie integrales.

Distinctio XVII Qó I

Utrum vere cōtritus z penitens prꝰ debeat eligere penam inferni uel omnino non esse qꝫ peccare.

ꝗ j Cōtritus tenet ī generali velle pati magis quācūqz penam qꝫ peccare. non tñ tenetur in speciali descendere ad penam inferni uel aliam. Durandus

z Quilibet ꝛritꝰ magis volet z maiorē displicētiā hz de pctō in qꝫ itū ē offensa dei qꝫ de code ut est nocitiū sibiipsi. Durandus

3 Fortis fortitudine politica plus debet fugere pctū oppositū fortitudini qꝫ mortē corpale. z ꝓm rectā rōnē exponit se morti z eligit mortem ,ppter bonū cōe cuius est pars. Durandus

Questio II

Utꝛ ꝛfessio facta ab illo qui non est contritus nec penitens aliquid valeat.

ꝗ j Confessio facta sine cōtritione nō valet pro tpe quo fit ad remissionē pcti q̄ ad culpā uel penā.

z Talis confessio recedente fictione incipit esse fructifera ꝛfitenti. Durādus Godofredus

3 Taliter ꝛfessus nō tenet iterare cōfessionē pus

Ayuntamiento de Madrid

factā. sz solū ɔfiteri suā fictionē. Godofred⁹

Distinctio XVIII Qō I

Utrū confessio non integra possit aliquid valere ad salutem.

ꝯ j Confessio debet eē sic integra ut hō confiteatur vni oia pctā que habet i memoria. Durādus

z Nō est necessariū ꝙ ɔfitens sp̄ absoluat̄ ab oib⁹ pctis confessis p vnū ⁊ eundē. imo pōt p vnum absolui ab aliquibus ⁊ nō ab alijs. sz remitti ad alium q̄ absoluat a reliqs. Durandus Auctor contra vtrāq; simul.

Distinctio XIX Qō I

Utrum quilibet sacerdos possit vti claue quam habet in quēlibet hominē.

ꝯ j In ecclesia sunt ⁊ debuerūt esse claues.

z Clauis ecclesie ē ptās ligandi ⁊ soluendi qua iudex ecclesiasticus dignos recipe. indignos excludere debet a regno. Scotus

3 Sacerdos non pōt vti claue siue ptāte in quēlibet hominem. Durandus

4 Sacerdos pōt absoluere ⁊ ligare penitentē sm̄ ꝓpriū arbitriū diuino instinctu regulatū. aliter non. Scotus

Distinctio XX Qō I

Utrū p indulgentias possit aliquid remitti de pena satisfactoria.

ꝯ j Indulgentie quas cōcedit ecclesia aliquid valēt tam i foro ecclesie q̄ꝫ in iudicio dei.

z Huiusmodi indulgētie valorem bn̄t ꝓpter merita xp̄i ⁊ alioꝝ sanctoꝝ. Durandus Quidā alij quos recitat ·pe. de palu. Aureolus

Distinctio XXI Qō I

Utrū peccatū veniale possit expiari quo ad culpam p penā purgatorij.

ꝯ j Culpa venialis in eo qui cum gratia decedit. remittit̄ post hāc vitā in purgatorio. Durādus Alij quos recitat ·pe. de palu.

z ·Pctm̄ veniale in inferno nullo mō pōt expiari q̄ ad penā. Quidā recitatus a ·pe. de palude Scotus

Questio II

Utrū in quolibet casu teneatur sacerdos celare pctā q̄ sub sigillo ɔfessionis nouit.

ꝯ j Sacerdos dz celare pctā sibi ɔfessa. Durād⁹

z Sacerdos debet celare nō solū pctā confitētis verū etiā alia in ɔfessione sibi dicta p que pctā confitentis possent dep̄hendi. Auctor.

3 Sacerdos ꝓpter nullū p̄ceptū ecclesie uel p̄lati debet reuelare confessionē. Quidam quos recitat ·pe. de palude.

4 Sacerdos de voluntate confitentis pōt reuelare peccatū sibi cōfessum. Durandus

Distinctio XXII Qō I

Utrū pnia interior sit res sacr̄i penitentie.

ꝯ j In sacramento penitentie sacramentale signū ē exterior penitentia ita ꝙ est sacramentū ⁊ non res sacramenti.

z In sacramēto penitētie res ꝓxima q̄ se habet sic̄ res ⁊ sacr̄m ē ipsa pnia interior. ·pe. de palu. Durandus Auctor

3 In sacramento pnie vltimata res que sic est res ꝙ non sacramētū est remissio pctōꝝ p gratiam ·pe. de palude Durandus

Questio II

Utꝝ peccata per penitentiā dimissa in aliquo casu redeāt in eo qui recidiuat.

ꝯ j Nullū peccatū p penitentiā semel dimissū nūq̄ꝫ redit in se idē numero quo ad idēptitatē actus. ·Petrus de palude

z Nullū pctm̄ p penitentiam dimissū redit idē numero quo ad idemptitatem culpe uel macule. Scotus Durandus

3 Nullū peccatū p penitentiā semel dimissū redit idē numero quo ad idēptitatē reatus. Scotus Duraudus

4 ·Peccatū p penitentiā dimissum pōt redire non in se sed in suo effectu.

Distinctio XXIII Qō I

Utrū extrema vnctio sit sacr̄m.

ꝯ j Extrema vnctio non ē merū ⁊ purū sacramētale sed sacramentū. ·pe. de palu.

z Effectus p̄ncipalis huius sacramēti est remissio pctōꝝ quo ad reliquias pcti. ⁊ ex ɔsequēti etiā q̄ꝫtū ad culpam si eam inueniat. Durandus

3 Materia ꝓxima huius sacramenti est oleum p ep̄m consecratū. Durandus

4 Forma huius sacramenti est oratio dep̄catiua ⁊ non indicatiua. ·pe. de palu.

Distinctio XXIIII Qō I

Utrū ordo sit sacramentum.

ꝯ j Ordo ecclesiastic⁹ i quo datur sp̄ualis potestas est vere sacramentū. Scotus

z Licz sint plures ordines. omnes tamen sūt vnū totale perfectum sacramentum. ⁊ nō plura totalia pfecta. nec plures ordines totales ⁊ pfecti. sed vn⁹ totalis ⁊ pfect⁹ ordo. Durandus

Distinctio XXV Qō I

Utrum episcopatus sit ordo.

ꝯ j Episcopalis potestas quo ad aliqua est superior potestate sacerdotis nō episcopi. Contra arguitur p auctoritates Hieronymi in decretis dis. 93. c. legimus. Aureolus

z Episcopat⁹ ē ordo accipiēdo ordinē large prout ordo dicitur tam de sacramēto q̄ꝫ de officio nō sacramento. non aūt ꝓprie ⁊ stricte ꝓut ordo ē sacramentū. Durandus Aureolus

Dis. XXVI et quattuor se.

Questio I

Utrū matrimoniū sit sacramentum.

ꝯ j Matrimoniū ē vere ⁊ realit̄ sacr̄m Durādus

z Matrimoniū confert gratiā. Durandus

3 Matrimoniū q̄ꝫtū ad illud quod est res ⁊ sacr̄m essentialit̄ ē q̄dā relatio q̄ ē de gn̄e cōiūctionis. Aureol⁹ ·pe. de palu. ⁊ alij ab eo recitati.

Dis. XXX et due sequen.

Questio I

Utrū matrimoniū btē Marie v̄ginis habuerit aliqua bona excusantia illud.

Ayuntamiento de Madrid

hoc est. Utrum ibi moueatur localiter.

ꝯ j Xp̄s ꝑm esse quod habet in eucharistia nō mouetur per se.

z Potest tñ moueri per accidens localiter ad motum eucharistie. Scotus Durandus

Questio IIII

Utrum corpus xp̄i sit in eucharistia visibiliter. hoc est Utrum possit ibi videri oculo creato.

ꝯ j Nullus oculus corporalis potest videre corpus xp̄i prout est in hoc sacramento. Scotus

z Quilibet oculus intellectualis beatus potest videre corp⁹ xp̄i ꝓut ē in ꝫ sacramēto. Scotus

3 Nullus oculus intellectualis nō beatus potest videre cursu naturali ⁊ ꝓpria virtute naturali corp⁹ xp̄i prout est in hoc sacramēto. Scotus

Distinctio XI Qō I

Utrum post consecrationē eucharistie remaneat ibi substantia panis.

ꝯ j Substantia panis ⁊ vini non remanet post consecrationē in ꝫ sacramēto. Quidā Johānes Parisien̄. Scotus Durandus

z Substantia panis ⁊ vini licz non maneat in eucharistia post consecrationē. non tñ proprie annihilatur. Scotus Durandus

3 Substantia panis ⁊ vini cōuertitur in corpus ⁊ sanguinem christi conuersione singularissima. Scotus Durādus Aureolus

Distinctio XII Qō I

Utrum accidentia separata a substantia panis cōuersi in corpus xp̄i possint īmutare substantialiter aliquid extrinsecum.

ꝯ j In sacramento eucharistie remanent accidētia panis sine subiecto quod sit substantia. ⁊ aliqđ accidens sine quocūqꝫ subiecto. Scotus Aureolus

z Predicta accidentia possunt īmutare substantialiter aliquid extrinsecum. Scotus

3 Predicta accidentia possunt corrumpi. ⁊ ex eis sic corruptis pōt generari substātia. Scotus Durandus

Distinctio XIII Qō I

Utrū hostie uel sanguini a duobus cōsecrato possit aliquid admisceri.

ꝯ j Plures sacerdotes possunt simul vnā ⁊ eandē hostiam uel idē vinū consecrare. Durandus

z Uino consecrato potest alius liquor admisceri. Durandus

Distinctio XIIII Qō I

Utrū sacramentum penitentie possit tollere culpam remanente reatu.

ꝯ j Penitentia est sacramentū. Durandus

z Propria materia sacramēti penitentie sūt peccata. Aureolus

3 Sacramentū penitentie qñqꝫ tollit culpā ⁊ totū reatū: qñqꝫ vo tollit culpam remanēte aliquo reatu. Scotus Aureolus

Questio II

Utrū post penitentiā resurgat hō in equali virtute.

ꝯ j Per penitentiā virtutes restituuntur.

z Penitēs nō semp resurgit in equali grā ul' virtute. imo qñqꝫ in minori. Scotus Aureolus Henricus

Distinctio XV Qō I

Utrū hō possit deo satisfacere pro peccato.

ꝯ j Purus homo nō pōt ꝑfecte satisfacere deo nisi in virtute meriti xp̄i. Scotus Aureolus Durandus

z Nullus potest satisfacere deo de vno peccato non satisfaciendo de alio. sed illud retinendo. Scotus

3 Nullus post remissionē peccati mortalis sibi factā per ꝯtritionē nouiter mortalit̄ peccans pōt in statu illo extra charitatem satisfacere ꝓ peccatis pri⁹ sibi dimissis. Scotus Quidā alij quos recitat Petrus de palude

4 Opera extra charitatē facta sicut nō sūt satisfactoria. ita nec alicui⁹ p̄mij etiā tēporalis ꝓprie meritoria. Quidā recitati a Pe. de palude.

Distinctio XVI Qō I

Utrum peccatum veniale possit remitti sine mortali.

ꝯ j Peccatum veniale non potest dimitti volūtate manente ad illud.

z Unum peccatū veniale potest dimitti sine alio veniali.

3 Peccatū veniale non potest dimitti sine mortali uel mortali remanente. Durandus Alij

Questio II

Utrum penitētia habeat partes.

ꝯ j Penitentia habet partes. Durandus

z Penitentia ꝑm q̄ est virtus nō habet partes.

3 Partes penitentie cōuenienter assignant̄ tres scilicz contritio confessio satisfactio. Durandus Auctor

4 Predicte partes dicuntur partes penitentie integrales.

Distinctio XVII Qō I

Utrum vere cōtritus ⁊ penitens pri⁹ debeat eligere penam inferni uel omnino non esse q̄ peccare.

ꝯ j Cōtritus tenet̄ ī generali velle pati magis quācūqꝫ penam q̄ peccare. non tñ tenetur in speciali descendere ad penam inferni uel aliam. Durandus

z Quilibet ꝯtrit⁹ magis dolet ⁊ maiorē displicētiā hꝫ de pctō inq̄tū ē offensa dei q̄ de eodē ut est nociuū sibiipsi. Durandus

3 Fortis fortitudine politica plus debet fugere pctm̄ oppositū fortitudini q̄ mortē corpale. ⁊ ꝑm rectā rōnē exponit se morti ⁊ eligit mortem ꝓpter bonū cōe cuius est pars. Durandus

Questio II

Utr̄ ꝯfessio facta ab illo qui non est contritus nec penitens aliquid valeat.

ꝯ j Confessio facta sine cōtritione nō valet pro tpe quo fit ad remissionē pcti q̄ ad culpā uel penā.

z Talis confessio recedente fictione incipit esse fructifera ꝯfitenti. Durādus Godofredus

3 Taliter ꝯfessus nō tenet̄ iterare cōfessionē p̄us

Ayuntamiento de Madrid

factā. ſz ſolū ꝓfiteri ſuā fictionē. Bodofred⁹

Distinctio XVIII Qō I

Utrū confeſſio non integra poſſit aliquid valere ad ſalutem.

ꝗ j Confeſſio debet eē ſic integra ut bō confiteatur vnioia pctā que habet i memoria. Durādus

z Nō eſt neceſſariū q ꝓfitens ſp abſoluat̄ ab oib⁹ pctis confeſſis p vnū t eundē. imo pōt p vnum abſolui ab aliquibus t nō ab alijs. ſz remitti ad alium q abſoluat a reliqs. Durandus Auctor contra vtrāq; ſimul.

Distinctio XIX Qō I

Utrum quilibet ſacerdos poſſit vti claue quam habet in quēlibet hominē.

ꝗ j In eccleſia ſunt t debuerūt eſſe claues.

z Clauis eccleſie ē ptās ligandi t ſoluendi qua iuder eccleſiaſticus dignos recipe. indignos excludere debet a regno. Scotus

3 Sacerdos non pōt vti claue ſiue ptāte in quēlibet hominem. Durandus

4 Sacerdos pōt abſoluere t ligare penitentē fm ꝓpriū arbitriū diuino inſtinctu regulatū. aliter non. Scotus

Distinctio XX Qō I

Utrū p indulgentias poſſit aliquid remitti de pena ſatiſfactoria.

ꝗ j Indulgentie quas cōcedit eccleſia aliquid valēt tam i foro eccleſie q̄ in iudicio dei.

z Huiuſmodi indulgētie valorem habt ꝓpter merita xpi t alioꝝ ſanctoꝝ. Durandus Quidā alij quos recitat ꝓe. de palu. Aureolus

Distinctio XXI Qō I

Utrū peccatū veniale poſſit expiari quo ad culpam p penā purgatorij.

ꝗ j Culpa venialis in eo qui cum gratia decedit. remittit poſtdiē vitā in purgatorio. Durādus Alij quos recitat ꝓe. de palu.

z ꝓcriū veniale in inferno nullo mō pōt expiari q̄ ad penā. Quidā recitatus a ꝓe. de palude Scotus

Questio II

Utrū in quolibet caſu teneatur ſacerdos celare pctā q̄ ſub ſigillo ꝓfeſſionis nouit.

ꝗ j Sacerdos ꝗz celare pctā ſibi ꝓfeſſa. Durād⁹

z Sacerdos debet celare nō ſolū pctā confitētis verū etiā alia in ꝓfeſſione ſibi dicta p que pctā confitentis poſſent depēdi. Auctor.

3 Sacerdos ꝓpter nullū ꝓceptū eccleſie uel ꝓlati debet reuelare confeſſione. Quidam quos recitat ꝓe. de palude.

4 Sacerdos de voluntate confitentis pōt reuelare peccatū ſibi cōfeſſum. Durandus

Distinctio XXII Qō I

Utrū pnia interior ſit res ſacri penitentie.

ꝗ j In ſacramento penitentie ſacramentale ſignū ē exterior penitentia ita q̄ eſt ſacramentū t non res ſacramenti.

z In ſacramēto penitētie res prima q̄ ſe habet ſic̄ res t ſacrm ē ipſa pnia interior. ꝓe. de palu. Durandus Auctor

3 In ſacramento pnie vltimata res que ſic eſt res q̄ non ſacramētū eſt remiſſio pctōꝝ p gratiam ꝓe. de palude Durandus

Questio II

Utꝝ peccata per penitentiā dimiſſa in aliquo caſu redeāt in eo qui reciduat.

ꝗ j Nullū peccatū p penitentiā ſemel dimiſſū nūq̄ redit in ſe idē numero quo ad idēptitatē actus. ꝓetrus de palude

z Nullū pcriū p penitentiam dimiſſū redit idē numero quo ad idemptitatem culpe uel macule. Scotus Durandus

3 Nullū peccatū p penitentiā ſemel dimiſſū redit idē numero quo ad idēptitatē reatus. Scotus Duraudus

4 ꝓeccatū p penitentiā dimiſſum pōt redire non in ſe ſed in ſuo effectu.

Distinctio XXIII Qō I

Utrū extrema vnctio ſit ſacrm.

ꝗ j Extrema vnctio non ē merū t purū ſacramētale ſed ſacramentū. ꝓe. de palu.

z Effectus p̄ncipalis huius ſacramēti eſt remiſſio pctōꝝ quo ad reliquias pcti. t exſequēti etiā q̄tū ad culpam ſi eam inueniat. Durandus

3 Materia ꝓprima huius ſacramenti eſt oleum p ēpm conſecratū. Durandus

4 Forma huius ſacramenti eſt oratio deꝑcatiua t non indicatiua. ꝓe. de palu.

Distinctio XXIIII Qō I

Utrū ordo ſit ſacramentum.

ꝗ j Ordo eccleſiaſtic⁹ i quo datur ſpūalis poteſtas eſt vere ſacramentū. Scotus

z Licz ſint plures ordines. omnes tamen ſūt vnū totale perfectum ſacramentum. t nō plura totalia pfecta. nec plures ordines totales t pfecti. ſed vn⁹ totalis t pfect⁹ ordo. Durandus

Distinctio XXV Qō I

Utrum epiſcopatus ſit ordo.

ꝗ j Epiſcopalis poteſtas quo ad aliqua eſt ſuperior poteſtate ſacerdotis nō epiſcopi. Contra arguitur p auctoritates Hieronymi in decretis dis. 93. c. legimus. Aureolus

z Epiſcopat⁹ ē ordo accipiēdo ordinē large prout ordo dicitur tam de ſacramēto q̄ de officio nō ſacramento. non aūt ꝓprie t ſtricte. put ordo ē ſacramentū. Durandus Aureolus

Dis. XXVI et quattuor ſe.

Questio I

Utrū matrimoniū ſit ſacramentum.

ꝗ j Matrimoniū ē vere t realiē ſacrm Durādus

z Matrimoniū confert gratiā. Durandus

3 Matrimoniū q̄tū ad illud quod eſt res t ſacrm eſſentialiē ē q̄dā relatio q̄ ē de gēe cōuictionis. Aureol⁹ ꝓe. de palu. t alij ab eo recitati.

Dis. XXX et due ſequen.

Questio I

Utrū matrimoniū bte Marie ꝗginis habuerit aliqua bona exculſantia illud.

Ayuntamiento de Madrid

ꝯ j Matrimoniū debet habere aliqua bona excusantia illud. Scotus Aureolus
2 Per p̄dicta bona actus matrimonij excusat̄ a pctō ⁊ non sine illis. Durādus ⁊ alij quidā.
3 Beata virgo Maria nō obstante voto virginitatis ꝑ eam emisso. ꝯtraxit verū matrimonium Scotus
4 Illud matrimoniū fuit licitū. nec idiguit aliqua excusatione. sicut alia.

Dis. XXXIII et nouē seq.

Questio I

Utrū votū cōtinentie annexū ordinib⁹ sacris impediat ne ordinatus possit habere simul duas vxores.

ꝯ j Licz habere plures vxores simul sit aliquo mō ꝯ legem nature. tamē talis pluralitas qnq; fuit licita ex dei dispensatione. Aureolus Durandus Alij
2 Uotum solēne impedit matrimoniū ꝯtrahendū ⁊ dirimit contractū. sed votū simplex licz impediat ꝯtrahendum. non tñ dirimit contractum. Scotus Aureolus Durandus Pe. de palude. Godofredus Henricus
3 Ordo sacer impedit matrimoniū ꝯtrahēdū ⁊ dirimit iam contractum. Scotus

Distinctio XLIII Qō I

Utrū corruptum uel annihilatum possit per dei potentiā idem numero repari.

ꝯ j Nullum corruptū pōt ꝑ agens naturale idē numero repari. Scotus Aureolus
2 Per diuinam potentiam res pmanens si fuerit corrupta uel annihilata potest eadem numero repari. Durandus Aureolus
3 Nulla res successiua corrupta uel annihilata potest quacunq; potentia eadem numero repari. Aureolus Durādus Bernardus Scotus

Questio II

Utꝝ resurrectio omnium mortuoꝝ erit in eodem instanti.

ꝯ j Resurrectio mortuoꝝ nō solum fide tenet̄. imo nāli rōne ꝓbabiliter cōuincit̄. Scotus
2 Licz resurrectio sola diuina ꝟtute ꝑficiatur. tñ angeli coopabuntur ad aliquid p̄ambulū resurrectioni. Aureolus Henricus
3 In resurrectiōe erit aliqd qd̄ fiet in instanti ⁊ aliquid qd̄ fiet in tpe. Durandus
4 Oēs hoīes resurgēt simul ⁊ i eodē instāti. Durandus

Distinctio XLIIII Qō I

Utrū in resurrectiōe aīa resumat idē corpus numero quod p̄us habuit.

ꝯ j Ad veritatē resurrectionis requirit̄ q̄ aīa resumat idē corp⁹ numero qd̄ p̄us habuit.
2 Ad ideptitatē resurgentis regrit̄ q̄ habeat eandem materiā numero quā prius habuit.
3 Si aīa Petri informaret corp⁹ uel mām corpis Pauli. non eēt idē penitus qui p̄us. Durād⁹ Joh. de neapoli.

Questio II

Utꝝ corpa scōꝝ post resurrectionem erūt impassibilia.

ꝯ j Corpa scōꝝ post resurrectionem erūt passibilia passione cōmuniter dicta. ꝓu: oīs receptio dicitur passio.
2 Corpa scōꝝ post resurrectionē nō erūt passibilia passione proprie dicta que ē mot⁹ p̄ter naturā uel abiectio alicui⁹ ꝯuenientis. aut receptio alicuius disconueniētis.
3 Talis ipassibilitas ꝓuenit ex pleno dominio aīe supra corp⁹. Scot⁹ Aureolus Durandus Henricus

Questio III

Utꝝ corpus gloriosū ꝑ dote subtilitatis possit esse in eodē loco simul cū alio corpe.

ꝯ j Corpa btōꝝ erūt subtilia ꝓpter plenū dominiū aīe sup corp⁹ ut ꝑfecte informat ⁊ ꝑ aliquā formā eis inherentē q̄ dr̄ dos subtilitatis. Durandus Quidā alij.
2 Corpus gloriosū non hz rōne sue subtilitatis q̄ possit esse simul cū alio corpe in eodem loco localiter.
3 Diuina ꝟtute duo corpa p̄nt esse simul in eodem loco. Durandus Scotus Quidā alij.

Questio IIII

Utrū aīa separata possit pati ab igne corporeo.

ꝯ j Ignis inferni affliget corpa dānatoꝝ. nō tñ alterabit ea a sua naturali qualitate.
2 Anima separata pōt pati ⁊ affligi ab igne corporeo Durandus Scotus Aureolus Henric⁹ Bernardus Itē Durandus Henricus
3 Priuatio diuine visiōis ē p̄ncipalis pena dānatoꝝ. Aureolus

Distinctio XLV Qō I

Utrū sci qui sūt in patria cognoscāt oratiōes nostras.

ꝯ j Beati vidēt in ꝟbo orationes vocales eis directas. Durandus
2 Bti vident in verbo deuotiones mentales coꝝ q eis afficiunt̄ ⁊ cogitationes. Durandus

Dis. XLVI et due seq.

Questio I

Utꝝ xp̄s i gñali ⁊ vltimo iudicio iudicās s̄m formā hūanā sit ostēsur⁹ reprobis formā dīnā

ꝯ j Xp̄s in vltimo iudicio iudicabit nō solū in nā humana. sz etiā s̄m nām humanā. Scotus
2 Xp̄i diuinitas in iudicio a solis bonis videbitur. Cōtra dicta i ꝓbatiōe q̄ vidēs deū necessario gaudeat uel fruat̄ arguūt Scotus Godofredus Bernard⁹ Durandus
3 In vltimo iudicio q̄libet poterit legere in sua ⁊ aliena cōsciētia: oīa merita ⁊ demerita ꝓpria ⁊ aliena.
4 Probabile ē q̄ illud iudiciū q̄ntū ad disceptationem ⁊ sententiā fiat mentaliter ⁊ non vocalit̄. Durandus

Distinctio XLIX Qō I

Utrū vltima beatitudo uel felicitas humana sit aliquis actus eternus.

ꝯ j Felicitas humana ē actus ⁊ nō habit⁹. Scotus Henricus Aureolus

Ayuntamiento de Madrid

2 Beatitudo seu felicitas hoīs est actus eternitate mensuratus: uel vita eterna. Scotus

Questio II

Utrū beatitudo vltima hominis consistat essentialiter in actu intellectus.

ꝯ j Ultima hoīs felicitas uel beatitudo non cōsistit essentialiter ī aliquo actu voluntatis. Scotus. Alij quos recitat Pe. de palu. Alij q̄s recitat Durandus

2 Ultima felicitas hoīs consistit essentialiter ī actu intellectus. Scotus

3 Ultima felicitas hominis non consistit in operatione intellect⁹ practici. sed speci. latiui. Pe. de palu.

Questio III

Utrū oēs hoīes appetant beatitudinē.

ꝯ j Quelibet creatura rōnalis naturaliter suā beatitudinē appetit. Scotus

2 Beatitudo ⁊ vltimus finis a quolibet appetitur aliquali necessitate scilicꝫ quo ad specificationem actus. nō autem necessario quo ad ei⁹ exercitiū. Scotus Alij recitati a Durando Durandus Alij ab Aureolo recitati. Aureolus ꝯ rōnes sancti doctoris.

Questio IIII

Utrum intellectus creatus ex solis naturalib⁹ possit pertingere ad vidēdū deum ꝑ essentiam.

ꝯ j Impossibile est ꝙ aliquis intellectus creatus ꝑ sua naturalia sola: dei essentiā videat. Scotus Durandus

2 Intellectus creatus ad videndū deum indiget adiutorio luminis glorie. Scot⁹ Aureolus Durandus

Questio V

Utrum essentia diuina ab intellectu creato ꝑ aliquam similitudinem videatur.

ꝯ j Diuina eēntia ꝑ nullam creatam similitudinem ipsam rep̄sentantem videri pōt. Aureolus

2 Ad videndū diuinā essentiā requirit̄ ꝙ ipsa diuina essentia vniatur intellectui nostro ut intelligibilis forma.

Questio VI

Utrū videntes deū videant in eo omnia que deus videt uel q̄ possunt in ipso videri.

ꝯ j Nullus intellectus creat⁹ videndo dei essentiā videt in ipsa omnia que de⁹ facit uel facere potest Godofredus Durandus Aureolus

2 Intellectus creatus videns diuinā essentiā aliquo modo videt in ea omnia ⁊ aliquo modo nō Aureolus.

Distinctio L Questio I

Utrū anima a corpore separata aliqd cognoscat uel intelligat.

ꝯ j Anima separata pōt nāliter aliquid intelligere.

2 Anima separata nihil intelligit per species acceptas a reb⁹ cognitis. aut abstractas ab eis post suam a corpore separationem. uel in statu talis separationis. Scotus

3 Anima separata quandoqꝫ intelligit per species quas recepit a reb⁹ dū esset in corpe. Scot⁹

4 Anima separata quandoqꝫ intelligit per species in ipsa sui separatione a corpore: sibi diuinitus infusas. Scotus

5 Anima separata quādoqꝫ intelligit vidēdo substantias separatas ⁊ in eis rerū spēs. Scot⁹

Questio II

Utrū anima hominis separata possit corpora mouere localiter.

ꝯ j Anima separata sua naturali virtute non potest mouere aliqd̄ corp⁹. Scotus Aureolus

2 Anima separata virtute diuinitus ⁊ supernaturaliter sibi collata pōt mouere corpa localiter.

Finis tabule huius quarti libri defensionū.

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Eximij veritatis scholie professoris fratris Johannis Capreoli thologani ordinis predicatorū Liber quart⁹ defensionū theologie diui doctoris Thome de aquino in quarto sententiarū feliciter incipit.

¶ Circa primam distinctionem

quarti sentētiaꝝ querit. Utrū in sacramētis noue legis sit aliqua virtus gratie causatiua. Et arguit q̄ nō qz idē nō pōt esse in diuersis. ſz ad sacramēta concurrunt diuersa.ſ. res ⁊ verba. vnt⁹ aūt sacramēti nō pōt esse nisi vna virtus. q̄ videt q̄ in sacramento nulla sit virt⁹. In oppositū arguit qz dicit Aug⁹ sup Joh. Que tanta vis aque ut corp⁹ tāgat ⁊ coz abluat. Et Beda dicit q̄ vis tactu sue mundissime carnis vim regeneratiuā ꝓtulit aquis. ¶ In hac qōne erūt tres articuli. In p̄ponent ꝓnes. In 2ᵒ obiectiōes. In 3ᵒ solutiōes.

¶ Quantū ad primū articulum

sit pma ꝑ q̄ diffinitio sacramēti quā ponit mgr.ſ. Sacramentū ē inuisibilis grē visibilis forma ita ut ei⁹ imaginē gerat ⁊ causa existat. est bene assignata ⁊ competēs sacramētis noue legis. Hāc ꝓnē ponit scūs Tho. 4ᵒ sen. dis.i.q.i.arti.p̄ questiūcula 3ª. vbi sic dicit. Illa diffinitio mgri cōpletissime ratione sacri designat, put nūc loqmur de sacramētis. ponit eni efficientia scitatis in ꝗ dicit: ut cā existat. ⁊ mod⁹ cōpetēs hoi q̄tum ad cognitionē in hoc q̄ dicit: inuisibilis grē visibilis forma. ⁊ mod⁹ sanctificatiōis hoi ꝛnālis.ſ. ex similitudine sensibilium in hoc q̄ dicit: ut imaginem gerat. hec ille. Itē ibidē in solutiōe p̄me questiūcule sic dicit. Sacramentū fm ,ppietatē vocabuli videt ipoztare sanctitatē actiue. ut dicat sacramētū quo aliqd sacratur. sicut ornamentū dicit quo aliqd ornat. sed qz actiones actiuoꝝ debēt ,ppozionari conditionib⁹ passiuoꝝ. iō in sanctificatione q̄ hō sanctificat debet esse talis sanctificandi mod⁹ q̄ homini cōpetat fm q̄ ē rōnalis qz ex hoc est homo. inq̄tū aūt ē rōnalis hꝭ cognitionē a sensibilib⁹ ortā. vñ oportet q̄ sanctificat hō q̄ sua scificatio sibi inotescat. ⁊ p similitudinē sensibiliū rerū. ⁊ fm hoc inuenit diuersa acceptio sacramenti. aliqñ aūt sacramentum importat rem qua fit consecratio. ⁊ sic passio xpi dicit sacramentū. ⁊ hec est pma acceptio quā mgr ponit. Aliqñ ho includit modū consecrationis q̄ homini cōpetit fm q̄ cause sanctificantes ⁊ sua sanctificatio p similitudines sensibiliū sibi notificāt. ⁊ sic sacramenta noue legis sacramēta dicunt qz ⁊ ꝛsecrant ⁊ sanctitatē significāt mō p̄dicto. ⁊ etiā p̄ma ⁊ sanctificationis causas. sicut baptismus ⁊ puritatem designat ⁊ mortis xpi signū est. Aliqñ includit significationē p̄dictorum consecrantiū tantūmodo: sicut signū sanitatis dicitur sanū. ⁊ hoc modo sacramēta veteris legis sacramenta dicunt inq̄tū significāt ea que in xpo gesta sūt. ⁊ etiā sacramenta noue legis. Relicto q̄ primo modo dicendi de sacramētis 2ᵒ et 3ᵒ modo dictis. nō poterit alia cōmunis diffinitio assignari nisi vt dicat: Sacramentū ē sacre rei signū ita q̄ oportet ut intelligat mod⁹ significādi q̄ est p similitudinē rei sensibilis qō magister adhibet ut.ſ. eius similitudinē gerat. hec ille. Simile sententiā ponit 3ª pte.q.6.arti.p̄ et 2ᵒ 3ᵒ 4ᵒ. Ex quibus pōt fcz mari talis ratio ,p ꝓne. Illa diffinitio ē bene assignata ⁊ competens sacramētis noue legis q̄ explicat omnia que sūt de ratione taliū sacramentoꝝ. sed dicta diffinitio est hꝭ. q̄ ⁊c. ¶ 2ª ꝓ est q̄ sacramēta noue legis cōsistunt in rebus ⁊ verbis. Hāc ponit sanctus Tho. 4ᵒ sen. dis.i.q.i.arti.3ª vbi sic dicit. Hoc est cōmune oibus sacramentis q̄ consistāt in rebus sensibilib⁹ ⁊ inuisibilē gratiā signtibus. sed hꝭ est speciale sacramentis noue legis q̄ reb⁹ addant verba: ,pter tres rōnes. ,Prima est qz hec sacramenta nō solū significant opus redemptionis que p xpm facta est sicut alia sacramenta: sed etiā ab ipsa xpi passione fluxerūt. ⁊ iō sicut effect⁹ ,primi habent sue cause imaginem q̄tum possunt ut.ſ. ex rebus ⁊ verbis consistant. sicut xpo ex verbo ⁊ carne. 2ª rō est qz nō solū sunt signa futuroꝝ. sicut sacramenta veteris legis. ſz ⁊ p̄sentiū: ,pter ꝛtoꝝ que p̄nt exprimi sius significari q̄ futura. sicut ⁊ certū cognosci. ⁊ ideo significatio verboꝝ que est expressiua adiungit significationi rerū. 3ª ratio est qz gratiā continēt ex sanctificatiōe q̄ fit p verbū dei. hec ille. Similia ponit 3ª pte q.60.arti.4.ᵒ 5ᵒ et 6ᵒ nā arti.4ᵒ sic dicit. Diuina sapiētia vnicuiq; ,puidet fm suū modū. ⁊ ,pter hꝭ dicit Sap. 8ᵒ q̄ disposit omnia suauit. ⁊ Math. 24ᵒ dicit q̄ dedit vnicuiq; fm ,ppriā virtutē. Est aūt homini cōnaturale ut p sensibilia pueniat ad cognitionē itelligibiliū. signū aūt est p quod quis deuenit in cognitionē alterius. vñ cū res sacre que p sacramenta signt sint quedam spiritualia ⁊ intelligibilia bona quib⁹ homo sanctificatur: ꝛsequēs ē ut per aliquas res sensibiles significatio sacramenti impleat. sicut etiam p similitudinē sensibiliū rerū in diuina scriptura res spiuales nobis describunt ⁊ inde ē q̄ ad sacramenta requirunt res sensibiles. ut etiā ,pbat Dionys⁹ i p̄ ca⁹ eccl̄iastice hierarchie. hille. Et arti.5ᵒ ,pbat q̄ ad sacramenta requirunt determinate res. Et arti.6ᵒ ,pbat q̄ ad sacramēta noue legis re quirunt ꝛba. vñ sic dicit. Sacramēta adhibēt ad hominis sanctificationē sicut quedā signa. Tripliciter q̄ considerari p̄nt ⁊ vtroq; modo congruit eis q̄ verba rebus sensibilib⁹ cōiungant. ,Primo eni p̄nt cōsiderari ex pte cause sanctificationis que est verbū incarnatū cui sacramentū conformat quodāmodo in hoc q̄ rei sensibili verbū adhibet. sicut in mysterio incarnatiōis carni sensibili est vnitū verbum dei. 2ª p̄nt cōsiderari sacramēta ex pte hois qui sanctificat q̄ componit ex aīa ⁊ corpe cui ,ppozionat sacramentalis medicina q̄ ptē visibilē.ſ. corpus tangit ⁊ p verbū ab aīa creditur. vñ Aug⁹ dicit sup illud Joh. 4ᵒ. Jam vos mundi estis ,pter sermonē ⁊c. Ui ista ē tanta virtus aque ut corpus tangat ⁊ coz abluat. nisi faciente verbo. nō q̄ dicit sed qz credit. 3ª p̄nt cōsiderari ex pte ipsi⁹ sīgnionis sacramentalis. Dicit aūt Aug⁹. in 2ᵒ de doctrina xpiana

Ayuntamiento de Madrid

q̃ verba inter boies obtinuerũt principatũ significandi. q̃ verba diuersimode formari pñt ad significandũ diuersos ꝛceptus mentis. ⁊ ꝓpter hoc p verba magis distincte posium⁹ exprimere qd̃ mente concipimus. ⁊ iõ ad pfectionẽ significationis sacẗalis ncẽe fuit ut significatio rerũ sensibiliũ p aliq̃ verba determinareẽ. aqua eni põt significare ⁊ ablutionẽ ꝓpter suã humiditatẽ. ⁊ refrigeriũ ꝓpter suã frigiditatẽ. sed cũ dicit: ego te baptiço. manifestat q̃ aq̃ vtimur in baptismo ad significãdũ spũalẽ emũdationẽ. hec ille. Et sequẽti arti. pbat q̃ in sacris requirũt verba determinata. in quib⁹ manifeste rõnes explicite cõtineri. ꝓclusione.

¶ 3.ª ⁊ est q̃ sacra noue legis sunt causa grẗ. nõ solũ p modũ cause sine qua nõ. imo p modum cause p quam. Hãc ponit scũs Tho. 4.º sen. dis. i. q. i. arti. 4. questiuncula pma. vbi sic dicit. Oes cogunt ponere sacra noue legis aliquo mõ esse causas grẗ. ꝓpter auctoritates que hoc expresse dicũt vel ponũt. ⁊ diuersimode eas causas ponũt. Quidã eni dicũt q̃ nõ sũt cause p quas q̃si faciẽtes aliqd in aia. ⁊ cause sine quib⁹ nõ. q̃ increata virt⁹ q̃ sola effect⁹ ad grãm ptinentes in aia facit. sacramẽtis assistit p quãdã dei ordinationẽ ⁊ q̃si pactionem. sic eni ordinauit ⁊ q̃si pepigit deus. ut scz q̃ sacra accipiũt. simul ab eo gratiã recipiãt. nõ q̃si sacra aliqd faciãt ad hoc. Et est sile de illo q̃ accipit denariũ plumbeũ facta tali ordinatione ut q̃ habuerit vnum de illis denarijs habeat centũ libras a rege. q̃ quidẗ denarius nõ dat illas centũ libras: ⁊ solus rex accipiẽti ipsum. ⁊ q̃ talis pactio non erat facta in sacris veteris legis ut accedẽtes ad ipsa grãm acciperẽt. iõ dicunẽ grãm nõ oferre ⁊ ꝓmittebãt tñ. Sz hnõ videẗ sufficere ad saluandũ dicta sanctoꝝ. causa eni sine qua non si oio nihil faciat ad inducendũ effectũ. vel disponẽdo vel melioranda. q̃ẗ ad rationẽ causandi nihil habebit sup̃ causas p accidens. sicut albũ est cã domus si edificator fit albus. ⁊ fm hoc sacra essent tñ cã p accidens iustificationis. illa eni ordinatio quã dicũt sine pacto nihil dat eis de ratione cause: sed solũ de rõne signi. sicut denarius plumbe⁹ẽ totũ signũ indicãs q̃s debeat accipere. qd̃ aũt ẽ p accẽs omittit ab arte. nec ponit i diffinitione. vñ in diffinitiõe sacri nõ poneret causalitas ꝑdicta nec sancti multũ curasset dicere de ea. nec iterũ sacra noue legis q̃ differũt a sacris veteris legis fm ordinationẽ ꝑdictã differrẽt ab eis fm rõnẽ cause: ⁊ solũ q̃ẗũ ad modũ significandi inq̃ẗũ hec sig̃nt grãm ut statim vandã. illa ꝗ nõ. Et iõ alij dicũt q̃ ex sacris cõsequit in aia vnũ qd̃ est sacrm ⁊ res. sicut character vel aliqs oznat⁹ aie in sacris i quib⁹ nõ imprimit character. aliud est qd̃ est res trñ sicut grã. respectu igit pmi effect⁹ sũt sacra cause aliquo mõ efficiẽtes. ⁊ respectu secũdi sũt cause disponẽtes tali dispositione q̃ est necessitas nisi sit impedimentũ ex pte recipientis. ⁊ hoc videẗ magis theologis ⁊ dictis sanctoꝝ ꝓueniẽs. Ad cui⁹ euidentiã sciendũ est q̃ cã efficiens põt duplicit diuidi. Vno mõ ex pte effectus scz in disponentẽ q̃ causat dispositionẽ ad formã vltimã. ⁊ pficientẽ q̃ ducit in vltimã pfectionẽ. Alio mõ ex pte ipsi⁹ cause in agens pncipale ⁊ agẽs instrãle. agens eni pncipale est primũ mouẽs. agẽs ꝗ instrãle est mouẽs motũ. Instrõ aũt competit duplex actio. vna quã hz ex ꝓpria nã. alia quã hz ꝓut est motũ a primo agẽte. sicut calor ignis q̃ est instrumentũ virtutis nutritiue ut dicit in 2.º de aia: ex nã ꝓpria habet dissoluere ⁊ ꝓsumere. ⁊ hz effectus. ⁊ inq̃ẗũ est instrumentũ aie vegetabilis generat carnẽ. Sz sciendũ est q̃ actio instrumẽti qfiq̃ ptingit vsq̃ ad vltimã pfectionem quã pncipale agens inducit. aliqñ aũt nõ semp trãptingit ad aliqd vltra id qd̃ competit sibi fm ꝓpriã naturã. siue illud sit vltima forma siue dispositio. alias nõ agẽt ut instrm. sicut q̃litates actiue ⁊ passiue elemẽtoꝝ ptingunt instrumentaliẗ ad formas mãles educendas de mã. nõ aũt ad pductionẽ aie humane q̃ẗ ab extrinseco. Dicendũ igit q̃ pncipale agẽs respectu iustificationis deus est. nec indiget ad hoc aliquib⁹ instrumentis ex pte sua. ⁊ ꝓpter congruitatẽ ex pte bois iustificandi vtiẗ sacris q̃si quibusdã instrumẽtis iustificationis. hz aũt mãlib⁹ instrumẽtis cõpetit aliq̃ actio ex nã ꝓpria. sicut aqua abluere ⁊ oleo facere nitidũ corpus. Sz vlteri⁹ inq̃ẗũ sũt instrumẽta vine misericordie iustificantis ptingũt instrumentaliẗ ad aliquẗ effectũ in ipsa aia q̃ primo correspondet sacris. sicut est character vel aliqd hz. ad vltimũ aũt effectũ q̃ est grã nõ ptingũt etiã instrumentaliẗ nisi dispositiue inq̃ẗũ hoc ad quod instrumentaliẗ effectiue ptingũt est dispositio q̃ est necessitas q̃ẗũ in se est ad grẗ susceptionẽ. ⁊ qz oẽ instrm agẽdo actionẽ nãlẽ q̃ cõpetit sibi inq̃ẗũ est res quedã ptingit ad effectũ q̃ cõpetit sibi inq̃ẗũ est instrumentũ. sicut dolabrũ diuidendo suo acumine ptingit instrãliẗ ad formã scamni. iõ etiã mãle elementum exercendo actionẽ naturalẽ fm quã ẽ signum interioris effectus ptingit ad interiorẽ effectũ instrumentaliẗ. ⁊ hoc est qd̃ dicit Aug⁹ q̃ aqua baptismi corp⁹ tangit ⁊ cor abluit. ⁊ iõ dicit q̃ sacra efficiunt qd̃ figurant. ⁊ hũc modum iustificãdi videẗ mgr tangere in lrã. Dicit eni q̃ homo nõ grẗ salutẽ in sacris q̃si ab eis ⁊ p illa a deo. Hec eni ꝓpositio a denotat pncipale agens. ⁊ hec ꝓpositio per denotat causam instrumentalẽ. hec ille. Similẗ fmam ponit 3.ª pte. q. 62. arti. p̃. ⁊ de Vritate. q. 27. arti. 4.º nisi q̃ in pdictis locis videẗ dicere q̃ sacra ptingunt effectiue instrumentaliẗ ad ipsã grãm nõ faciẽdo mentionẽ de dispositione. ⁊ intelligendũ ẽ q̃ ptingũt ad gratiã sacramentalẽ effectiue. ad gratiã vo gratũ facientem solũ dispositiue ut exponit Petrus de palude. ex qb⁹ pñt formari multe rõnes ꝓ pne

¶ 4.ª ⁊ est q̃ in sacramẽtis noue legis est aliqua virtus grẗ causatiua. Hanc pnẽ ponit scũs Tho. 4.º sen. dis. i. q. i. arti. 4.º questiũcula secũda. vbi sic dicit. Propẽ auctoritates inductas ncẽe ẽ ponere aliquã virtutẽ supnaturalẽ i sacris. Sustinẽtes aũt primã opinionẽ. dicũt q̃ illa virtus nõ est nisi quidã ordo ad aliquid. ⁊ hoc nihil est dictu. q̃ virtus semp noãt principiũ alicui⁹ actionis ⁊ pcipue. put sumit hic. p virtute cause. ad aliqd aũt siue relatio nõ põt esse principiũ actionis vel terminus. ut pbat ⁊ physicoꝝ. ⁊ iõ ille ordo nullo mõ põt habere nomen virtutis. ⁊ ꝓpter hoc aliẗ dicendum est q̃ virtus agendi ꝓportionat agẽti. vñ alio mõ oz ponere virtutẽ agẽdi in pncipali agẽte. ⁊ alio mõ i agẽte instrãli. agẽs eni pncipale agit fm exigentiam siue forme. ⁊ iõ virtus actiua in ipso est aliqua forma vl qualitas hiis esse cõpletũ in natura. Instrm aũt agit ut motum ab alio. ⁊ iõ cõpetit sibi virtus ꝓportionata motui. motus aũt non est ens cõpletũ: ⁊ est via in ens q̃si mediũ quid inẗ potentiã purã ⁊ actũ purũ. ut dicit 3.º physicoꝝ. ⁊ iõ virt⁹ instrumenti inq̃ẗũ hõ fm q̃ agit ad effectum vltra id quod competit sibi fm suã naturã nõ est ens completũ hiis esse firũ in natura sed quoddã incompletũ. sicut est virtus imutãdi vsum in aere inq̃ẗũ est instrumentum motũ ab exterior visibili. ⁊ hz entia consueuerũt intentiones noãri. ⁊ hẗ aliqd sile cũ ente qd̃ est in ani-

Ayuntamiento de Madrid

ma: quod est ens diminutū. ut dicit 6° me^tr. & qz sacramenta nō faciūt effectū spirituale nisi ex ꝯtum sunt instrumenta. iō virtus spūalis est in eis nō q̃si ens fixum sz sicut ens incōpletū. hec ille. Eandē pbationē ponit 3ª pte. q. 62. arti. 4.° & in de veritate vbi sup. Ex quib^o pōt talis ratio formari. Jn quocūq; efficienter agente oportet ponē virtutē agēdi ꝓportionatā cause agēti. sed sacramenta noue legis sūt causa effectiua grē aliquo mō ut causa instrumētalis. g̃ habēt virtutē ꝓportionatā agenti instrūtali. & in hoc pm^o articul^o terminat.

Quantū ad secundum

articulū arguēdum est ꝯra ꝑnes. Et quidē contra primā arguit Durādus ꝓbando q̃ ad sacr̃m noue legis nō requiranē tres conditiones posite in probatione ꝑnis. qz ut dicit: in sacramento matrimonij nulla ꝑdictaꝝ triū ꝯditionū repit. sufficiunt enim ad matrimoniū verū sola verba expimentia consensū. in quib^o ille tres conditiōes repiri nō pōt. Jtē de necessitate sacr̃i ordinis nō est consecratio materie nec in se nec in suo sūi saltē ꝯtū ad q̃ttuor minores ordines. & ꝯtū ad subdiaconatū. & tñ sūt sacr̃a. Jtē tertia conditio sz q̃ sacr̃a contineāt iustibilē gratiā Fm Hugonē. vel q̃ sint cā gratie Fm magistrum calumniā habet apud multos. vii diffinitio data a magistro nō videt bona. nec sūliter diffinitio Hugonis q̃ dicit: Sacramentū est mālē elementū exteri^o oculis suppositum ex institutiōe diuina signs ex similitudine repitans ex sanctificatione iustibilē gratiā continens. sz diffinitio Augustini qua dicit: Sacramentū est in q̃ sub tegumento rerū visibiliū virtus diuina salutē nostrā secretius opar^. videt ceteris pferēda. utputa que nullā patit calumniā. ¶ Contra 2^am ꝑnē arguit idem Durandus dicēs q̃ matrimoniū pōt cōtrahi sine verbis puta p litteras inter absentes vl per nutus & signa inē mutos vel vere cūdos ꝓ suppositio interiori consensu. & est eque verū sacr̃m sicut matrimoniū p ꝓba contractū. qd̃ p tanto est. qz matrimoniū fuit i veteri lege sicut in noua. nec aliqd reale additū est ad matrimoniū in noua lege sup illud qd̃ erat de rōne ei^o in veteri nisi forte indiuisibilitas. & iō sicut tūc poterat contrahi sine verbis. ita & nūc. Nec valet qd̃ ab aliquib^o dicit q̃ matrimoniū Fm q̃ est sacramētū in dispensatiōe ministrorū consistens. requirit aliqua verba sz benedictionē ab ecclesia institutā. qz benedictio nubentiū nō est de essentia matrimonij: sed solū de solēnitate. nec omne matrimoniū benedicit: sz solū primū. & tñ secundū est sacramentū sicut primū. nec ecclia pōt statuere aliqua q̃ sint essentialia sacr̃o tē. Jtē q̃ nō oia sacramēta noue legis consistāt i verbis & rebus: sz solū quedā. patz. sacramentū eni matrimonij Fm suū potissimū esse consistit in verbis expimentib^o consensū de pūti. Sacramentū etiā penitentie. put est sacramentū noue legis hoc ē. put includit confessionē penitentis & absolutionem sacerdotis consistit in solis verbis. nec requirit in aliquo ꝑdictoꝝ sacramentoꝝ aliqua res ꝑter verba. q̃ ꝑdicta sacramēta nō consistit in ꝓbis & rebus. Et si dicatur q̃ in matrimonio verba vni^o coniugū tenent locum forme. & verba alterius tenent locum materie. in penitentia verba sacerdotis absoluentis tenēt locum forme & verba penitentis tenēt locum materie. nō valet. qz nos nō dicimus quin in quolibet sacramento sit aliquid p forma & aliquid p materia. q̃ ꝯtus i matrimonio sit difficile assignare hoc. qz quilibet cōiugū de pari se habet ad matrimoniū. & iō verba vni^o censēda sūt

sicut verba alteri^o. Sz querim^o an oia sacr̃a noue legis consistant in verbis & reb^o. & constat q̃ nō ꝯtū ad prēdicta duo sacr̃a. qz cū dicit sacramentum constare ex verbis & rebus. res & verba sunt duo separata. ita q̃ nec verba pōt accipi p rebus. nec res p verbis si illud dictū debeat verificari. & iō q̃ tūs in matrimonio & pnia sint verba. nō est ꝓpter hoc dicendū q̃ cōsistant in rebus & verbis. nec p se concurrētes ad matrimoniū aut ad sacramentū pnie pōt dici res. put nūc loquimur. qz suscipiētes sacr̃m nō sunt de intrinseca rōne sacramēti. & sic ps q̃ nō oia sacramenta noue legis consistūt in rebus & verbis saltē pnia & matrimoniū. hec Durand^o.

¶ Contra 3^am ꝑnē arguit idē Durand^o. pbando q̃ ꝑter grām nō debeat poni dispositio aut ornat^o causat^o in aia p sacr̃a. ostat eni inquit q̃ sine dispositiōe uel ornatu quē ponis pōt haberi grā ut in illis q̃ sanctificanē in vtero. ul in adultis q̃ iustificanē añ susceptionē baptismi. & in illis q̃ vere conterunē añ confessionē & absolutionē. gratia etiā habita sine illis sufficientissime ornat animā: q̃re ponere talē dispositionē uel ornatū videt esse pura adinuētio ad palliandū q̃ sacr̃a aliqd causāt in aia. de nullo eni alio seruit ꝑdicta dispositio uel ornat^o. uel dicas de quo. & nō erit facile fingere. hic aūt nō includun^o characterē. qz de illo fiet inferi^o mentio spālis. Jtē matrimoniū verū & ratū pōt contrahi inter absentes ꝯtūcūq; distantes. si q̃ p tale matrimonium conferre ē contrahentib^o bri dispositis grā q̃ est a solo deo q̃ est pāo oibus ꝯtūcūq; inf se distantib^o. q̃liter tñ p verba matrimonij plata in hispania pōt conferri alteri coniugū exīti in francia aliqs ornat^o uel dispositio ad gratiā nō apparet pbabile. Jtē vere contrit^o habet grām anteq̃ confitcatur uel absoluat^. si q̃ p sacr̃alem absolutionē causāt aliqs ornat^o in eo. ille nō poterit eē dispositio ad grām q̃ pcessit. nec ad augmentū gratie. qz sicut dicit se ostēdisse libro p̄. dis. 17. Forma augmētabilis pōt augere ex pte sūi^a agētis sine noua dispositione subiecti. igit nulla necessitas est q̃ p sacramentū imprimāt talis dispositio uel ornat^o. nec apparet vtilitas. q̃re nec pbabilitas. Item p sacr̃a q̃ dicunē characterē imprimere non ponit causari talis dispositio uel ornat^o. character g̃ excludit necessitatē & etiā cōgruitatē cuiuscūq; alteri^o dispositionis ad gratiā. cū g̃ baptism^o cōfirmatio & ordo dicanē imprimere characterem indelebilē. sequit ut videt q̃ bapticatio confirmatio & ordinatio recipientib^o alia sacr̃a nō imprimāt p ea aliqua dispositio uel ornat^o. & sic illa sacr̃a nihil causabūt. Et si dicat q̃ character baptismi nō excludit necessitatē nec congruitatē alteri^o dispositionis ad grām absolute: sz solū respectu grē baptismalis. & consiliter est de charactere confirmationis & ordinis. non valet qz eadē est grā Fm speciē p quā in baptismo tollit culpa originalis & in penitentia culpa actualis. & p quam meritorie exercem^o actus ad quos deputamur p confirmationē & ordinē & alia sacramēta. & iō si character tollit necessitatē uel congruitatē dispositionis uel ornat^o respectu vni^o. tollit etiā respectu cuiuscūq; alterius. & sic nō videtur q̃ sit ponenda talis dispositio uel ornatus. hec Durand^o in forma. ¶ Contra eandē ꝑnē arguit Scotus. pbando q̃ nullū sacr̃m etiā in virtute dei attingat ad characterē uel dispositionē ad gratiā uel ornatū effectue inducendū. primo sic. Creatura nō pōt agere instrūaliter ad terminū creatiōis Fm te. & B ut tu dicis alibi maxime ē verū de suba corporea: cuiusmodi est sacr̃m. dispositio aūt prima uel puta ad gratiā

Ayuntamiento de Madrid

qualē ponis est termin⁹ creationis. ꝗ ꝛē. b⁰. ꝑbaꝯ. quia illa dispositio ē forma simplicitē supnālis. ⁊ quelibet talis ē eque ineducibilis de potētia nāli subiecti recipientis. eque etiā subiectū ē in potētia obedientiali ad quācūq; talē formā. ⁊ ⁹q illa dispositio cū fm te sit necessaria ad ista respectu grē qui nō est impedimentū in suscipiēte sequit. q. simul fiant in aia nō indisposita ista dispositio ⁊ grā. igit fit in instāti sicut ⁊ grā. q. nō est successio in inductione alicui⁹ forme nisi penes ptes mobilis ul⁹ forme. neutrū aūt est hic. nō primū q. subiectū est indiuisibile. nō secundū q. rūc grad⁹ forme nō possent esse nisi talis dispositio cōtinue fieret maior ⁊ maior. ⁊ possibile est in aliquo suscipiēte sacrm minimā dispositionem inducī. sicut ⁊ minimā grām infūdi. ad illā aūt grām nō req⁹ nisi minima dispositio. nō est igit ibi successio penes gradus fm quos dispositio successiue inducat. ⁊ etiā ⁊ illa. ꝓpositio. q. in strm nō agit nisi in virtute ꝑncipalis agentis. igit si instrm pōt agere in tpe ad illā dispositionē. sequit. q. deus agat in tpe uel successiue ad candē. ⁊ hoc videt incōueniens. tū. ꝓpter infinitatē potentie agentis. tū. ꝓpter ꝑuā capacitatē suscipientis nō hītis ⁊ trariū. sic ꝗ supponit ex istis tribus rōnib⁹. q. illa dispositio ꝑuta ad grām quā tu ponis inducat uel induci possit in instanti. sacra aūt coiter nō ꝑit habere actionē suā in instanti. ⁊ primo q. coiter in sacrīs requiruntur multa ꝑba. illa aūt nō ꝑit habere esse in instanti. igit in tpe. q̄re nec agē actiōe sua nāli. igit nec supnāli. q. fm te qñ instrm h⁹ actionē excedentē suā virtutem h⁹ etiā actionē. ꝓprā. si etiā fingat. vna illa. ⁊ syllaba. ⁊ totī⁹ ofonis sacralis habere esse in instanti qd̄ō fictio ē q. formatio hui⁹ syllabe est cū motu locali aeris. ⁊ motus nō ē in instāti. adhuc nō saluat. ꝓpositū. q. aut illa esset ꝑma syllaba aut vltima aut in media q̄cunq; ponat ex quo h⁹ actionē ad illā dispositionem q̄ causat in instāti ⁊ nulla alia. sequit. q. illa sola sufficeret. ⁊ illa sola inē alias haberet rationē sacri. q. oēs alie ꝑter illam nec instrālē nec quocūq; modo agūt illā dispositionē ꝑuā. qd̄ō est incōueniens. q. in tali ofone sacrali vna nō illa syllaba ponit sacrm: sed tota ofo. q. si vltra fingas vltimā syllabā esse sacrm cōpletiue ⁊ habere actionē q̄ attribuit sacro nō in virtute. ꝓpria: ⁊ in virtute oius ꝑcedentū. sicut vltima gutta in ⁊tute oius ꝑcedentū cauat lapidē. s⁹ ꝓphysicoꝝ. Ñ nihil est. nūq̄ enī in talib⁹ vltimū cōpletiue causat effectū i ⁊tute ꝑcedētū. nisi q. ꝑcedēta dereliquerūt aliquā dispositionē ꝑuā ad illū terminū. he aūt syllabe ꝑcedentes nullā talē dispositionē dereliquūt ad vltimā. igit ⁊c. ⁊ q. in aliquo sacramento sc⁹ i eucharistia nō videt ista casualitas esse possibilis. ⁊ hoc siue loquamur de sacro pleno siue eucharistia iam consecrata uel de ipsa consecratione sacramentali q̄ est via ad sacrm. nā ꝑmo mō loquēdo illa spēs panis nō videt esse cā instrālis attingēdo effectū sc⁹ existentiā realē corꝑis xꝝ hic. neq; etiā aliquā dispositionē ad illū effectū. De consecratiōe etiā ꝑs q. illa ꝑba. ꝑlata nō attingūt transubstātiationē q̄ est terminus ꝑncipalis illi⁹ consecrationis. cū illa transubstantiatio nō fiat nisi ⁊tute dei in finita. quod eque uel magis ꝑs q̄ de creatione. neq; attingit aliquā dispositionem ꝑuā ad illā transubstantiationē. q. aut illa dispositio esset in pane aut i corꝑe xꝝ. neutrum pōt dici. nō enī in corꝑe xꝝ. q. iam nō esset dispositio. nec in pane. q. cū illa dispositio esset necessitas ad transubstantiationē in eodē instanti. cū transubstantiatio esset. ⁊ tunc in illo instanti esset panis. q. qñ est dispositio ē ei⁹ subiectū. sic ꝗ panis in illo eodē instanti in quo est illa dispositio ⁊ transubstātiatio. qd̄ includit ⁊ tradictionē. Siliē pura fictio videt q. ꝑ ista ꝑba: hoc ē corꝑ meū. magis alterēt panis q̄ ꝑ alia ꝑba. ꝑlata puta iste panis ē panis ⁊ h⁹. cū sonus nō habeat virtutē actiuā ad causandū realē alterationē ut apparet i pane. ꝓpōt etiā h⁹ argui ut pri⁹. q. illa ꝑba sacralia habēt eē i tpe. igit ⁊ actionē suā in tpe. illa aūt dispositio ad eucharistiā si fingat nō pōt causari in tpe. ꝓpter ea q̄ sup̄ dicta sunt. Jn ꝓpōsito etiā est rō spālis q̄re ꝑba consecrationis hostie nō ꝑit habere actionem respectu transubstantiatiōis seu dispositionis necessarie ad illā transubstantiationē. q. nō ꝑtus agūt circa passum q̄ tangāt illud fm te ⁊ fm phm ⁊ ꝓphysicoꝝ. de simultate agētis ⁊ passi. nec autē in instanti cōplete. plationis nōdū spēs h⁹ obiecti verbo. ⁊ tāgūt speciē panis. q. multiplicatio soni nō fit nisi i tpe fm phm in de sensu ⁊ sensato obiectinoe penultima. igit ꝑ tēp⁹ post vltimū instās cōplete. plationis nōdum transubstantiatio facta est. nec ꝓpositio ꝑuta ad ipsā. igit panis ꝑ totū illud tēpus ꝑmanet. q̄ est cōtra cōem opinionē de eucharistia. ¶ 4. ⁊ arguit. q. ista opinio ponit pluralitatē sine necessitate. q̄ est cōtra doctrinā ꝑbo. ⁊ ꝑ. ꝑ ꝑbi⁹ de opiniōe Mellissi ⁊ ei⁹ cōmētatoꝝ. ⁊ tra Anaxagorā. Et ⁊ ꝓphysicoꝝ. ⁊ ⁊ de aia. q. natura nihil facit frustra. semp enī paucitas si sufficiat ad saluandū apparentiā ē magis ponēda. ⁊ talē dispositionem fieri ꝓter in sacrīs olo videt supfluū. nec h⁹ pluralitatis videt eē aliqua necessitas. ut ꝑ in eucharistia. q. fictio purissima videt eē ponere aliquā dispositionē ꝑcedentē uel inē spēs panis q̄ fuit sacrm. ⁊ inter existentiā corꝑis xꝝ q̄ est res sīgta. Jn aliis etiā sacris hoc ꝑbaꝯ. nā in illis q̄ nō impūmūt characterem nulla necessitas videt ponēdi talē dispositionē q̄ dicit ⁊ ma tus fm te. imo hoc videt ⁊ tra cōem doctrinā theologorū. in q̄buscūq; enī sacrīs ipsūmit dispositio ad effectū ꝑncipalē. si ꝓpter obicē in suscipiente nō causat tunc effect⁹ finalis. cessante obice sufficit dispositio ad illū effectū ꝑncipalē. apparet etiā i sacrīs ipsūmēnb⁹ characterē q̄ ꝓpter hoc sūt iterabilia. ⁊ in ficte penitente cessante fictione nihil ē q̄ō sufficiat ad effectū vere penitentie. alioquin non oporteret talē fictē confessū de eisdem ꝑctis iterū cōfiteri. alias igit in tali sacro nulla impūmit dispositio q̄ sit dispositio necessitans ad effectum sacri. hec Scotus in forma. ¶ Contra candē. ⁊ nē arguit. Aureolus multiplicit ⁊ ꝑmo sic. Si sacrm haberet talē efficaciā ⁊ ⁊tutē. Ñ debēt poni in sacro dignissimo puta eucharistie. ⁊ talē efficaciā ⁊ ⁊tutē impossibile ē poni in sacro eucharistie. igit nō ⁊ ponere i alijs ad saluandū eorū dignitatē. b⁰. ꝑbaꝯ. q. transubstantiatio est actio incōꝑehensibilis intellectui creato. puta q. aliq̄d transeat in aliud. ⁊ nihil ponat in eo nec maneat in ē nec annihilēt. hoc videt incōꝑehensibile oī creato intellectui. ⁊ rō est q. passio in ⁊ ⁊ mō dicēdi ꝑ se hic sepaꝯ a subiecto. cū tū subiectū in mā sua determinet suū esse passione. Dicēt forte q. illā trāsubstātiationē duplicit possum⁹ cōsiderare ⁊ ⁊ tū ad terminū ad quem sc⁹ corꝑ xꝝ. ⁊ terminū a q̄ puta subam panis ⁊ ⁊ sacrm nō habeat efficaciā circa terminū ad quē h⁹ tū circa terminū a q̄. oia aūt illa miracula fiunt circa terminū ad quē. Contra istam rationē arguit sic. q. nō intelligo q. ista opinio velit dicere q. ⁊tute trāsubstantiationis fiat aliq̄d i pane puta dispositio aliq̄. sicut aliq̄ mollities uel aliqua alia q̄litas uel respect⁹ quo panis aptī⁹ trāseat in corꝑ xꝝ. si enī mille tales q̄litates fiāt

Ayuntamiento de Madrid

nō ,ppter hoc apparet panis magis aptᵒ ad trā substantiationē in corpᵒ xpi. 2ᵒ qz illa q̄litas ⁊ dispositio induceret in pane in vltimo instāti ,platiōis ꝟbor sacrāliū ſz in vltimo instanti ,plationis verbor: panis nō est sed desinit esse. ⁊ sic illa dispositio ⁊ q̄litas fieret in nō ente sic igiť intelligo istā risionē nō g̃ sacra sic agant i transitū panis in corpᵒ xpi. qz sic agerēt in termino ad quē: ſz qz agūt in pane nō positiue causando dispositionem aliquā in pane. ſz puatiue agēdo in desitionē panis ita g̃ ꝟtute eor desinit eē panis Et si opinio sic itelligat: arguiť contra eā. ⁊ ,pbo g̃ si sacra agunt ad desitionē panis necessario agūt ad transitū in corpᵒ xpi. ⁊ arguiť sic. Ad ē actione ⁊ motu q̄ quis recedit a termino a q̄ accedit ad terminū ad quē. nā nihil aliud ē recessus ab hoc q̄ accessus ad hoc. ,pbo eni g̃ accedo ad hoc recedo ab hoc. ſz p te virtute ꝟbor fit recessus a suba panis. igiť virtute eor fit accessus ad corpᵒ xpi. 2ᵒ quia si verba sacra alia agūt ad desitionē panis igiť actio eorū erit ānihilatuia. ſz impossibile est g annihilare cōueniat alicui creature. tū etiā qz ,pbo doctores cuadunt g̃ panis in trā substātiatiōē nō annihilať. qz trā substātiatio nō terminať ad nō esse panis: ſz ad eē corpis xpi. qz panis nō desinit esse: sed ouertiť in corpus xpi. 3ᵒ qz desitio esse panis nihil aliud est q̄ subtractio influxus dei in esse panis. igiť agere ad hoc est agere ad hoc g̃ deᵒ subtrahat influxū respectu panis. ⁊ tūc si illa virtᵒ pōt agere ad hoc g̃ deᵒ subtrahat influxū respectu panis. ita ⁊ posset agere ad ſ g̃ subtrahet influxū respectu alteriᵒ creature. q̄ illud sacrm nō pōt agere ad desitionē panis. Cōfirmať. qz panis sic desinit esse g̃ totū esse panis sc3 mā ⁊ forma desinit eē. tūc sic. Impossibile ē aliquā creaturā sic agere ad desitionē alicuᵒ. igiť eē. Assumptū ,pbať. qz nullū accidēs ,mo agit ad desitionē sui subiecti. ois aūt actio creature ē accidēs habēs creaturā ,p subiecto. q̄ nulliᵒ creature actio ē ,mo ad desitionem materie. 4ᵒ sic. Supposito ,mo g̃ ois actio creature ē accidēs. 2ᵒ supposito g̃ in trā substantiatiōē fuit duo signa. ,primū est nō entitas panis. 2ᵐ est entitas corpis xpi. quero igiť de actiōē ꝟbor sacrāliū in q̄ est subiectiue. aut i ,mo signo sube ipsiᵒ panis. aut in signo sube corpis xpi. aut est actio sine subiecto subsistens. nō pōt dici ,primū. qz in illo signo ē nō entitas panis. ,pbať qz in instanti in q̄ est transubstātiatio ,mo nō est panis. qz tūc ,mo ouersus ē in corpᵒ xpi. nec pōt dici 2ᵐ qz p te actio ,pcedens virtute illoꝟ verboꝟ nō attingit terminū ad quē. Relinquiť igiť tertiᵒ modus g̃ actio illa sit subsistēs. uel oꝫ dicē g̃ talis actio ē impossibilis. Dices g̃ actio illa ē i suba panis q̄ desinit eē. suba eni panis ē in aliq̄ vltimo in toto tpe pcedēte cōuersionē. ⁊ actio ē in pane ,p instāti desitionis ad q̄ō imediate sequiť totū tēpus in q̄ panis hz nō eē. Cōtra istā risionē arguiť sic. supposito g̃ pānis nō desinit esse p motū ſz in instanti cōplete ,plationis ꝟbor in q̄ ,mo est actio vina respectu termini ad quem. tūc sic. Aut actio illoꝟ verboꝟ est in codē instanti in q̄ est actio vina. ⁊ tūc cū actio illa p te sit subiectiue in pane babeo g̃ in codē instāti erit ibi suba panis ⁊ esse corpis xpi. aut actio vina ⁊ actio ꝟbor ē in alio ⁊ alio instāti. ⁊ tūc uel inē illa duo instantia ē tempᵒ mediū. ⁊ tūt cadit mediū inē esse panis ⁊ esse corpis xpi ita g̃ est tempᵒ in q̄ nec ē ibi panis nec corpᵒ xpi. uel inē illa duo instātia nō cadit tempus mediū. ⁊ sic erūt duo instantia imediata. igiť oꝫ dicere g̃ actio illoꝟ verboꝟ sit in instāti in q̄ est actio vina circa corpᵒ xpi. ⁊ p ois q̄ panis ,mo nō est. ⁊ sic nō ē subiectiue in pane. igiť uel est subiectiue i termino ad quē sc3 in corpe xpi. uel ē subsistēs. vtrūq̄ autē est impossibile. sic igiť ps g̃ in sacro eucharistie nō pōt esse aliqua actiuitas respectu cuiuscūq̄ dispositionis in pane. nec respectu desitionis panis nec respectu termini ad quē qz tūc actio creature bret i termino ad quē multa miracula q̄ fūt possibilia soli dine ꝟtuti. ¶ 2ᵒ ,pncipaliť arguit sic. Ad saluandū ,yerā efficaciam sacroꝟ respectu grē ⁊ scificatiōis quā attribuit eis sci. nō oꝫ ponē talē virtutē inherentē p quā attingāt ad aliquā dispositionem ,puiā ad grām puta characterē uel ornatū. igiť ꝯ falsa. ,ōia tenet. sed assumptū ,pbať. qz illi de alia opinione ita bri saluāt efficaciā ⁊ actiuitatem sacroꝟ sicut tu. qō ,pbať duplici rōne. ,prima est qz qñ due dispositiones ita se brit ad aliquā formā sic g̃ vna nō est mag dispositio uel necessitas ex nā rei q̄ alia. imo neutra ē dispositio ex nā rei: ſz vtraq̄ est dispositio tantūmodo p volūtatē agentis. eque bri saluat causalitatē dispositiuā g̃ ponit g̃ induciť nm̄ p secundā dispositionē. sicut ille g̃ ponit g̃ induciť p ,primā. ,probatio istiᵒ est. nā p te causalitas sacroꝟ nō est nisi dispositiua ,pbo g̃ inducūt dispositionē ad grām. si igiť hoc q̄ tu ponis nō est magis dispositio ex nā rei q̄ illud qō poniť ab aliis. sed vtrūq̄ ē dispositio. qz placet ,pncipali agēti. sequiť g̃ ita bri agit aliqd inducendo aliā dispositionē q̄cūq̄ sit illa. sicut agit inducēs ,puiā dispositionē quā tu ponis. ſz character uel ornatᵒ g̃ p te poniť dispositio ad grām in aia nō est magis dispositio uel necessitas ex nā rei q̄ sit illa extrinseca opatio nālis sacri. puta ablutio uel aliqd hꝰ. imo vtrūq̄ ē dispositio. qz placet dine volūtati ⁊ eque bri placet dine volūtati g̃ sola ablutio sit dispositio sicut ponūt alij. sic character uel ornatus quā tu ponis. g̃ nō magis tua positio saluat efficaciam sacramētoꝟ q̄ illi q̄ ponunt in sacris trīn nālē opationē exterioꝟē. aᵒ nota est. bᵒ ,pbať sc3 g̃ character nō ē magis dispositio ad grām ex nā rei q̄ sit nālis opatio extrinseca sacroꝟ. ,pmo qz dato opposito sequiť g̃ bris sūmā grām deberet bre sūmū characterē. ,pbať qz bris formā aliquā i sūmo nccio hz dispositionē q̄ necessitat ad illā formā in sūmo. ,ybi grā bris formā ignis in sūmo hz dispositionē q̄ ad illā necessitat in sūmo. ſz ,oīo est falsū qz in xpo fuit grā in sūmo. qz nō ē ei datᵒ ,spūs ad mensurā. ⁊ trī xpis nō habuit characterē. qz character ē ,spiritualis ptās a xpo determinata. hec aūt ptās ,spūalis nō est in xpo. 2ᵒ ad idē. Qñ aliqd ē dispositio ex nā rei ,ybicūq̄ ē forma ibi ē dispositio. si igiť charact eēt dispositio ad grām ex nā rei tūc esset character in q̄cūq̄ esset grā. ſz ,oīo ē falsū. qz in antiqo patribᵒ puta Abraham ⁊ alijs nō est dubiū q̄ fuit grā. ⁊ trī in eis nulliᵒ poniť ornatᵒ aut character. 3ᵒ ad idē. qz grā ,pcedit character ē. nulla aūt forma ,pcedit suā dispositionē. Assumptū ps. qz in catheticato adulto contrito est grā ⁊ trī nō est character nisi postq̄ est baptiçatᵒ. trī qz coiter tenetur g̃ ex contritiōe cordis diminuať culpa. q̄ tunc dať grā. qz de facto nullᵒ est sine culpa nisi sit in grā. ⁊ tamē character nō dať ei ex sola cōtritiōe: ſz post susceptionē sacri. 4ᵒ ad idē. Eque imediate aia ē susceptiua grē sicut glie. ſz aia fm solā essentiā suā est susceptiua glie fm Augᵐ. eo eni aia ē capax beatitudinis q̄ est imago trinitatis. q̄ similiter fm suā subam ē capax grē. Confirmať qz q̄diu manet dispositio q̄ est necessitas ad formā manet forma. ſz non tādiu manet grā q̄diu manet character. ps de malo sacerdote q̄ cadēte in pctm̄ mortale manet character. nō trī manet grā. sic igiť apparet

Ayuntamiento de Madrid

q̃ character nõ ē dispositio ad grãm nisi sola dina volũtate q̃ placet deo. ſz eque bri sola ablutio uel q̃cũq; alia opatio nãlis sacri põt esse dispositio. utputa si placeret deo q̃ cuicũq; fuerit talis opatio applicata dẽt grã. igit nõ magis sacra erũt cã dispositiua grẽ p ſ̃ q̃ fuerint actiua respectu characteris q̃ p hoc q̃ habent ,pprias opationes nãles. z.° rõ ,pncipali assũpto ē talis. Ille mod.° q̃ saluat efficaciã sacrõr cũ plurib.° pactis ⁊ plurib.° incõueniẽtib.° nõ saluat eque bri efficaciã sacrõr sicut ille mod.° q̃ saluat cum pauciorib.° pactis ⁊ nullis incõuenientib.°. sed ponẽtes sacramenta agere tales characteres ex natus pcuios ad grãm p virtutes infusas ponũt plura ⁊ supflua pacta. quod ,pbatur nã ad minus 05 q̃ ponãt quattuor pacta. ·primũ ē de infusiõe virtutis puta q̃ deus accedẽte verbo ad elementũ pepigerit infũdere hꝰ virtute. z.° pactum est in electione. nã si sacerdos habeat tres hostias cozã se ⁊ ,pferat verba sacrãia dirigendo actionẽ suã ad vnam illarr. illa sola conuertit in corp.° xpi. q̃ oponet q̃ hic sit nouũ pactũ ut deus pepigerit q̃ virtus quã infundit verbis nõ agat nisi in illud ad quod dirigit intentio ,pferentis. 3.° pactũ est in expectatiõe. nã in sacro baptismi qõ integrat ex ablutione ⁊ verbo. nõ enim 05 q̃ idem instans sit finis ablutionis ⁊ plationis xboꝝ. igit si pr.° finiant verba q̃ ablutio 05 q̃ deus pepigerit qõ expectabit quousq; sit facta ablutio ⁊ finita. ul si pr.° sacerdos abluerat puerũ q̃ xba finiant si finita ablutione puer hꝰ characteré. igit nihil faciũt vlteri.° verba illa. si xo nõdũ habet characteré ⁊ grãm xpi. igit deus expectat ita qõ pepigit q̃ nõ dabit grãm quousq; verba finiant. 4.° pactũ est q̃ deus pepigit q̃ briti characterem dabit grãm. qõ pactũ aliud est a pdictis. iste mod.° similit ponit multa incõueniẽtia q̃ supius sũt adducta. Confirmat q̃ aut illa xba causant characteré ad prolationẽ vltime syllabe. aut p oẽs simul. nõ z.° q̃ impossibile est q̃ oẽs syllabe fit ,pferant. nihil autẽ causat qri nõ est. nec primũ põt dari. q̃ tũc pme fuerunt supflue nec fuerũt digne. ⁊ sinõ p pmã cadẽt rõne nec p vltimã Q̃ si dicas q̃ p vltimã in virtute pcedentiũ. iam venis ad aliud pactũ. q̃ 05 te dicere q̃ sic est q̃ deus sic statuit. cur igit de nõ posset sic statuere q̃ cui fuerit applicata exterior ablutio imediate conferat ei gratiam. Confirmat adhuc q̃ nõ apparet si ponat talis virtus in verbis vbi sit subiectiue. nõ enim in voce aut sono. q̃ est quedã qualitas. qualitas aũt nõ est subiectiũ qualitatis. nec in aere fracto uel gutture aut toto spacio. q̃ oia ista sonant in quãdam incõuenientiã. nõ igit ista sacramenta plus faciũt p virtutẽ infusam q̃ p solã ablutionẽ exteriorẽ. ¶ 3.° pncipalit arguit, pbando q̃ distinctio facta de causa pncipali ⁊ instrumẽtali nõ nuet. q̃ instrumenta nõ aliũ agũt nisi q̃ recipiũt primũ effectũ ipsius agentis pncipalis q̃ nõ est ali.° q̃ motus localis. nec hit aliquã virtutẽ impressã a pncipali agente: sed solũ motũ localẽ. ponere aũt sacramẽta illo mõ agere est incõueniẽs. Assumptũ ,pbat. q̃ sicut est in alijs moribus sic suo mõ in motu locali: ſz in alijs moribꝰ puta in motu ad formã agens actiue expellit formã p se ⁊ per suũ pncipiũ intrinsecum. forma aũt inducta ab agente nõ expellit illã formã actiue: ſz actio agentis terminat ad inductionẽ albedinis qua inducta ,pter incõpossibilitatẽ sequit nõ esse nigredinis. qõ quidẽ ē ab agẽte effectiue. formalit xo ab ipsa albedine. q̃ sic est in motu locali. q̃ p illud qõ mouet ad vbi nõ expellit aliud corpus actiue: ſz tũ ,pter incõpossibilitatẽ subiectiũ q̃ impossibile est eundẽ situm numero esse in duabus dimensionibus. actiue aũt expellit p mouens tale mobile. imaginandum est enim q̃ in omni actione artis p instrumentũ primus effectus agentis est motus localis ordinatus ad vlteriorẽ effectũ. iste autẽ motus localis recipit in instrumento: p quem acquirit instrumẽto aliquis situs. ⁊ ex consequenti excludit ab eodẽ situ aliud corp.° eodẽ mõ quo acquisita aliqua forma alicui subiecto ex consequenti fit exclusio effectus formalis alterius forme ab illo subiecto. ⁊ sic per hoc in corpore fit alius ⁊ alius situs. ⁊ p consequens alia ⁊ alia figura. q̃ alicta figure sequit ad alicta situs partiũ. q̃ figura nõ ē aliud q̃ terminatio quãtitatis. terminatio xo variat ad variationẽ situalẽ partiũ quantitatis. ⁊ q̃ ptes variant situm actiue ab agente. ex quadam autẽ repugnantia ⁊ incõpossibilitate subiectiua ab instrumento qõ primo recepit motũ localem ab agente. iõ alia ⁊ alia variatio situs partiũ exigit aliud ⁊ aliud instrumentũ. cũ q̃ sacramenta nõ agant sicut instrũmẽta artificialia p hoc q̃ recipiũt motum localẽ ⁊ causant ex quadam incõpossibilitate aliũ ⁊ alium situm. nec p modũ instrumentorr naturaliũ. nã talia nõ sunt aliud q̃ qualitates complexionales facientes cõsimiles qualitates ad q̃s necessario sequit forma substantialis. nõ sic aũt potest poni de sacramentis. sequit q̃ improprie dictum est q̃ agant ad gratiam instrumentaliter. sed si agãt hoc est applicãdo actiua passiuis. hec Aureolus in forma cõtra 3.am ⁊ aliqualit contra 4.am ,ñes. ¶ Contra 4.am arguit Durandus ,pbando q̃ nec in rebus nec in verbis sacramentalib.° sit ponẽda aliqua virtus spũalis a deo influta que causet instrumentalit dispositionẽ uel ordinatũ in anima. qõ enim inquit in rebus spiralib.° sicut est anima rationalis cum suis potentijs sepabilibus possit esse dispositio spiritualis. consonũ est rationi. ſz q̃ i rebus pure corporalib.° quales sunt res sacramentales posit esse virtus seu qualitas spiritualis. nõ videt cõsonum rationi. nõ enim quodlibet accidens natũ est esse in quolibet subiecto: sed determinatũ in determinato Actus enim actiuorr sunt in patiente dispositio. subiectũ autẽ receptiuũ virtutis spiritualis nõ est res corporalis sicut subiectum susceptiuũ accidentis corporalis non est res spiritualis. vti sicut angelus nõ potest esse subiectum quãtitatis corporalis uel coloris. sic res corporales nõ sunt sicut sunt res sacramentales nõ sunt susceptiue actinitatis seu virtutis spiritualis. Ad hoc dicũt quidam q̃ licꝰ res spiritualis ut angelus nõ posset esse subiectũ quantitatis uel albedinis uel alteri.° qualitatis corporalis. denominat tñ a conditiõe corporali ratione effectus quẽ facit in corpore. Dicimus enim angelum esse in loco ratione effectus quẽ facit circa corpus existens in loco. ⁊ similiter ut dicunt q̃ uis virtus que est in sacramẽto nõ sit spiritualis p essentiam. nec ratione subiecti. potest tamen dici spiritualis rõne effectus quem facit in anima que est spiritualis. sicut etiã herba dicitur sana rõne sanitatis quã facit. sed hoc nõ valet. q̃ rationi bene consonat q̃ corpus agat in corpus. ⁊ spiritus in corpus ⁊ q̃ denominentur ab effectu quem faciũt. sed nõ consonat rõni q̃ corpus agat in spiritum. nec per consequens habet ibi locum denominatio ab effectu. ¶ z.° arguit. quia qua ratione eẽt aliqua virtus in verbis. eadem ratiõe esset in alijs rebus sacramentalibus ⁊ in ministro. quia hec omnia sunt de necessitate sacramenti. sed hoc non potest esse ut probatur. igitur ⁊c. ·Probatio minoris. quia si in quolibet

Ayuntamiento de Madrid

predictorum sit aliqua virtus tunc multiplicabuntur virtutes fm multiplicationē eorum. hoc autem nō videtur cōueniens. quia in genere cause efficientis plura nō occurrūt imediate ad vnū effectū nisi ꝓpter imperfectionē cuiuslibet eorū. supplent enī oia vicē vni⁹ perfecti agentis. si ḡ sunt plures virtutes fm pluralitatem eor⁹ que concurrūt ad necessitatē sacramēti. sequit q̄ quelibet sit impfecta: ⁊ de se insufficiēs ad producēdū effectū sacramēti. ⁊ sic deus daret plures virtutes reb⁹ sacramētalibus. qz nō posset eē vnica que totū ꝓduceret. quod ē ficticiū. uel si posset esse aliqua vna talis. melⁿ esset q̄ illa daret sacramētis q̄ q̄ alie impfecte multiplicarent. ¶ 3⁹ arguit sic: q̄ nec in ipsis verbis videtur esse talis virtus. quia cū oratio sit quātitas discreta ipossibile ē vnā virtutē numero eē in tota oratiōe. oportet igit q̄ uel sint tot virtutes quot sūt syllabe in oratione. uel q̄ solū in vltima syllaba sit virtus illa. nō potest dici q̄ in qualibet syllaba sit specialis virtus. qz cum sacramēta non habeāt efficaciā suā nisi in vltimo instātī quo ꝥba cōplent ante qd instās precedētes syllabe desierūt esse. ⁊ per ōnes virtutes existētes in eis: sequit q̄ ille virtutes nihil faciūt ad effectū sacramēti nec in inducēdo ipsū: qz tūc nō fūt. nec in disponēdo: sicut dicit de guttis p̄cedentib⁹ cauationem lapidis q̄ disponūt ad illud qd vltima perficit. qz ante characterem uel ornatū quē sacramēta efficiūt nulla dispositio p̄cedit in anima q̄ fiat per sacramēta. Item nec talis virtus ē solū in vltima syllaba. qz per eandē rationem virtus que est in aqua baptismi eēt solum in vltima parte aque que tangit corꝑ baptiçati quod satis assimilatur ficticio. ¶ 4⁹ arguitur sic: Nullum instrumētum agit in virtute alterius circa aliquā materiam nisi exercēdo circa eandē suam ꝓpriam actionē. licz enī deus posset imediate facere lectum: si tamē faciat mediante dolabra ut instrō necesse est q̄ dolabra suam ꝓpriā actionē exerce at circa materiā de qua fit lectus. sz res sacramētales cum sint corꝑorales suā ꝓpriam actionem non possunt habere circa animā in qua recipitur effectus sacramenti: ut ꝓbat Aug⁹. 6⁹. mu⁰. igitur impossibile ē q̄ res sacramētales agāt aliquid in anima nostra in virtute alterius. Ad B respondent aliqui q̄ res sacramentales agunt de se circa totum cōpositum sicut aqua baptismi corꝑus animatum abluit ⁊ oleū vngit. ⁊ per ōnes agunt in qualibet parte ꝓpter quod ut instrumētū dici possunt agere in aiam que est pars totius cōpositi. Sed istud non valet. qz illud quod agit in totū cōpositū nō potest agere in qualibet partem nisi q̄tum ad id i quo partes sibi inuicem coicant in cōposito. quia actio ⁊ passio cois requirunt aliquā causam cōem. sed anima ut ē susceptiua gratie uel characteris ul'alterⁿ dispositionis causate p̄ sacramētum in nullo coicat cum corꝑore q̄tū ad aliquam cōditionem ptinētem ad cōpositum. igitur res sacramentalis que agit in totū compositum: non ꝓpter hoc agit in aimā ut est susceptiua gratie uel alterius spiritualis effectus. ⁊ sic idem quod prius. ¶ 5⁹ arguit contra illud quod dicitur: q̄ omne instrumētum dum mouetur a p̄ncipali agente recipit ab eo aliquā virtutē Aduertendum est inquit q̄ instrumentū vocatur aliquid dupliciter. Uno modo id quod nō agit nisi motū localiter: sicut est instrumentum artis: ut dolabra uel securis respectu artificis. ⁊ in talibus recipitur ꝓpzie nomen instrumenti. ⁊ tale instrumentum non agit nisi motum. ⁊ per virtutem receptam a p̄ncipali agente vocādo virtutem receptam motum localem in eo causatum ⁊ non aliquid aliud. quia per motum localē nulla forma fit in mobili: ut dicitur. 8⁹ physicorum. ipse tamen motus localis potest dici virtus. qz motus localis vnius est ratio mouendi aliud: sicut motus localis baculi est causa motus localis lapidis uel aeris. ⁊ qz pura forma artificialis ut ē forma domⁿ uel scami potest acquiri per solum motum localem cum non sit aliud q̄ ordo uel cōpositio. in talibus instrumētum agit motū localiter ⁊ per virtutem receptam que est ipsemet motus localis. nec ē querēda alia: ratiōe iam dicta. virtus autem que ē motus localis uel talē motum acq̄sita non est sacramētis a deo influxa. quia omnis motus localis qui est in rebus sacramētalibus fit precise a virtute pure naturali ipsius ministri. Alio modo capitur instrumētū minus ꝓpzie pro agēte secūdario siue cōiuncto: sicut calor naturalis dicitur instrumētū anime. ⁊ omnis qualitas actiua naturalis dicitur eē instrumētū forme substātialis siue separate sicut agentia naturalia inferiora dicuntur instrumenta superiorum agentium a quibus habent formas suas ⁊ virtutes operandi. instrumentū autem coniūctum ut calor anime non mouetur localiter a p̄ncipali agēte ut de se patet. nec recipit ab eo aliquam virtutē. quia eadem ratione virtus illa reciperet quādam aliam ad hoc ut attinget ad eductionem forme substantialis cū ipsa sit accidens sicut ⁊ prima. nec agat vltra suā speciem nisi virtute alterius ⁊ sic esset processus in infinitum i virtutibus receptis: quod est inconueniens. Dicitur igitur istud instrumentum agere in virtute alterius quatenus est ei cōiunctum. ⁊ actio eius ordinatur sub actione p̄ncipalis agentis ut disponens. instrumentum autem separatum quod est secundariū agēs recipit a p̄ncipali agente formam ⁊ virtutem operādi. non tamen oportet q̄ quando agit de nouo q̄ recipiat nouam virtutem. sed agit per virtutem prius receptam fm cursum nature. ⁊ per hoc nō potest dici q̄ res sacramentales recipiant aliquam virtutem a deo quando applicantur ad vsum. Non tamen est negandum: quin deus possit eis aliquam virtutem influere: illam dumtaxat cuius a natura sunt capaces. sed nulla necessitas aut congruitas apparet q̄ ita sit de facto. ¶ 6⁹ arguit sic: Sacramenta noue legis dicuntur esse signa ⁊ cause. ⁊ q̄ sint signa non habet calumniam. sed de causalitate ⁊ modo causalitatis dubitat. Arguitur igitur primo sic: Sicut rebus sacramentalibus competit ratio signi: sic ⁊ ratio cause ⁊ non plus. sz res sacramentales non sunt signa gratie nisi ex pactione ordinatiōe seu institutiōe ⁊ non per aliquā virtutem eis inherentē: uel in eis existentē. ¶ 7⁹ sic: Scōm omnes circuncisio in veteri lege conferebat gratiam sed hoc fuit solum ex quadam pactione diuine ordinatiōis: sicut habetur Geñ. 17⁹ Hoc est pactum meum quod obseruabitis: circuncidetur in vobis omne masculinū. ⁊ ibidem Masculus cuius caro p̄putij circuncisa nō fuerit delebitur anima eius de populo suo quia pactum meum irritum fecit. ⁊ similiter videtur q̄ in alijs sacramentis non conferatur gratia nisi ex pactione diuina. ¶ Confirmat per Bedam qui dicit in omelia. de circuncisione domini: q̄ idem salutifere curationis auxiliū circuncisio in lege contra originalis peccati vulnⁿ agebat: quod nunc baptismus agere reuelate gratie tempore consuetum: Ecce q̄ etiam similem actionem attribuit circuncisioni ⁊ baptismo.

Ayuntamiento de Madrid

si ergo circũcisio nihil agebat nisi ex pacto ⁊ ut causa sine qua non. sequit q̃ nec baptismus: nec alia sacra-
¶ Sz sic: Sicut se habet lex vetus ad legem nouam: sic sacramenta noue legis ad sacramenta veteris legis. sed lex vetus sic se habet ad nouam legem q̃ illud qõ promittebatur i lege veteri soluit in noua nõ per legẽ sed a deo in lege. igit sistit ẽ in sacramentis q̃ gratia in sacris veteris legis ,pmissa uel figurata exhibetur in sacris noue legis. nõ qdem p ipsa: sed a deo in ipsis. ⁊ ꝗ sufficient excellũt sacra noue legis sacra veteris legis sic lex noua legem veterẽ. nec est queręda maior excellentia. q̃ ista sufficit. ¶ 9o quia rõ in q̃ videt potissime fũdari ⁊ traria opinio ẽ: q̃ causa sine qua nõ: si nihil faciat ad effectũ inducẽdo disponẽdo uel meliorãdo q̃tum ad rõnem causandi nihil hz sup̃ causas p accidens. sicut albedo vel fuscatio nõ ẽ causa domus nisi p accidẽs. nec pactio dat aliqd de rõne cause. hz solũ de rõne signi: ut patet in exẽplo de denario plũbeo. qõ aũt est p accidẽs omittitur ab arte: nec ponit i diffinitione: ut dicit in. 6o me. Uti videt q̃ si sacramẽta nõ essent nisi cã sine qua nõ. in diffinitione sacri nõ ponerẽt ista causalitas: nec sci fuissent ita solliciti ponẽ istã causalitatẽ in diffinitione sacri. sed ꝗ non valet. q̃ nullus scũs posuit in diffinitione sacri q̃ eẽt causa grẽ: sed solũ magister sen. qui accepit ab Aug. ex 2 lib. Aug. de doctrina xpiana: q̃ sacrm est inuisibilis grẽ visibilis forma. ⁊ addidit de suo illud qõ sequtur sc: ut eius imaginẽ gerat ⁊ causa existat. nullus aũt pot meli. exponere magistrũ q̃ ipse semetipsũ. ipse ãt exponit seipsũ in lra vicens: q̃ homo nõ querit saluti in sacramentis q̃ ab eis: hz p illa a deo. Nec videt valere illud qõ aliqui dicũt q̃ in illis verbis mgri hec ꝓpositio p denotat cãm instrumẽtalẽ. q̃ talis causa instrumẽtalis accipiẽda ẽ de cã sine qua nõ. fm descriptionẽ bti Aug. dicẽtis q̃ sacrm est in q̃ sub tegumẽto rerũ visibiliũ diuina virtus salutem nostrã secretius operat. Qõ aũt addit q̃ illud qõ est p accidẽs vimitur ab arte. nec debet poni in diffinitione uel descriptione. Dicẽdũ est q̃ duplex ẽ accidẽs Unũ accidẽs p accidẽs qõ est separabile: ⁊ nihil penitus facit nec ad operationẽ rei nec ad ei. notificationem: sicut ẽ de albedine respectu edificatoris. de q̃ accidente ,pcedit argumẽtũ. Aliud ẽ accidẽs ,ppriũ uel ex nã rei: sic risibile ẽ ,ppriũ hoi. uel ex ordinatiõe humana: sic denarius plũbe. accipit rõnem signi ⁊ cause sine qua non respectu elemosyne regis. ut ex ordinatione diuina: sicut res nãles accipiũt rõnẽ signi ⁊ cause sine qua non respectu grẽ. ⁊ tale accidẽs multũ facit ad notificationẽ rei. ⁊ ideo debet poni in descriptione notificãtem p̃cipue q̃tum ad quid nois sicut est descriptio sacramẽti. ¶ io. quia auctoritas Aug. uel Bede i qua fũdatur cõtraria opinio nõ iuuat. non qdem Aug. q̃ non ẽ ens intẽto q̃ in aqua baptismi sit aliqua virtus inherens ei. sed q̃ ibi ẽ sola virtus diuina assistẽs sicut ipse dicit in notificatione sacri dicẽs: q̃ sacramẽtũ ẽ in quo sub tegumẽto rerũ sensibiliũ virtus diuina salutẽ nostrã secreti. operat. vti vba sua fuit ista: Unde ẽ hec tanta vis aque ut corpus tangat ⁊ cor abluat nisi faciente verbo. nõ quia dicit: sed q̃ creditur. Ecce q̃ non dicit aliquã virtutẽ esse in aqua nisi quã facit fides. bi quo baptism. cõfertur: ꝗ est fides q̃ credim. patrẽ ⁊ filium ⁊ spũ sanctũ in cui. invocatione cõferr baptism. remittere peccata in baptismo. ⁊ sic dicit esse virtus in aqua p verbũ q̃: vere credimus q̃ virtus pris ⁊ filij ⁊ spũs sancti inuocata p verbũ: sanctificat baptiçatũ in aqua. nec oportet ponere aliã virtutẽ inherentẽ. nec vnq̃ ꝗ intellexit Aug. Itẽ auctoritas Bede nõ iuuat quia ẽ cõtra tenẽtes aliã opinionẽ. Dicũt enim q̃ illa virtus ẽ a deo sicut a ꝓncipali agente. ⁊ a passione xpi sicẽ a causa meritoria. ⁊ ex fide ecclesie sicut ex cõtinuante instrumẽtũ ꝓncipali agẽti. sed caro xpi uel eius cõtactus neutrũ ꝓdictorũ est. igit ex cõtactu cũ aquis in suo baptismo nulla vis data ẽ aquis. Item si ex tactu carnis xpi cẽt data aliq̃ vis aquis. cẽt data tunc ⁊ illis aquis quas caro xpi tetigit: ⁊ tũc ille aque habuissent in se talẽ virtutem. qõ iterũ est cõtra eos. q̃ dicũt q̃ illa virtus nõ est in sacris nisi qñ applicanꝫ p vsum ad illũ qui recipit sacramẽtũ. ⁊ ideo dicẽdũ est q̃ Beda nõ intelligit q̃ aliqua virtus inhesert aquis ex contactu carnis xpi. cũ ipse expresse dicat q̃ idẽ agebat circũcisio qõ nũc agit baptism. ⁊ tũ nulli tenet q̃ circũcisio haberet aliquã virtutẽ inherẽtem. sed intelligit q̃ baptismus xpi in q̃ caro xpi aquã tetigit fuit signũ ⁊ represẽtatio q̃ per xpm effectiue ingẽtũ deus ⁊ meritozie ingẽtum homo baptism. p ipsũ institut. eẽt sacrm regenerationis spũalis que fit p aquã sub pscripta forma verbo. tangẽ p sacramentũ. ⁊ p solũ deũ tangẽ p cãm immediate efficientẽ qcqd ad spũalem regẽrationem pinet. ⁊ illud satis insinuatur Job. 3. vbi xps loquẽs de baptismo dicit: Nisi qs renat. fuerit ex aqua ⁊ spũ scõ non pot intrare regnũ dei. vbi postq̃ fecit mentionem de aqua baptismi nõe aque. postea totã eius efficaciã attribuit spũi scõ ⁊ nullã aque. dicẽs: qõ natũ ẽ ex carne caro ẽ. ⁊ qõ natũ ẽ ex spũ spũs ẽ. hec Durãdus i forma. ¶ Cõtra eandẽ ꝓnem arguit Scotus ,pbando q̃ nulla virtus supnaturalis sit in sacro. ⁊ primo sic. quia si illa virtus supnaturalis ẽ in sacro. aut est ibi indiuisibiliẽ aut diuisibiliẽ id est tota in toto ⁊ in q̃libet parte. aut tota in toto. ⁊ pars in parte. nõ primo mõ: q̃ interoẽs formas pficiẽtes mãm corpalẽ sola itellectiua poniẽ talis. nec 2o modo q̃ nũc extẽderẽt p accidẽs i subiecto: qõ est cõtra rõnem virtutis spũalis. ¶ 2o q̃ in sacramẽtis regrũtur multa verba. uel g̃ in q̃libet syllaba eẽt eadẽ virt. oio. uel i alia ⁊ alia syllaba eẽt alia ⁊ alia virtus. si primo mõ tunc oportet dicere q̃ idẽ accidens migraret ⁊ remaneret postq̃ ꝗ subiectũ desinit. si 2o mõ sequit q̃ sacramẽtũ cõsistens i tota ofone nõ haberet aliquã virtutẽ vnã. Et si dicas q̃ habet aliquã virtutẽ aggregatã ex multis virtutib. partũ. hoc nõ valet. q̃ nõ esset dare que istarum esset ꝓncipũ causandi illũ effectum spiritualem in anima. nec videtur probabile q̃ sacramentũ vnum formaliter cum hz formalis ratio sit ex ratione habeat tot virtutes supernaturales aggregatas. ¶ 3o quero quãdo ista virtus supernaturalis causatur in isto sensibili pertinente ad sacramentum. aut enim ante applicationem eius ad actum siue vsum: aut ipsa applicatione. si ante. igitur eius creatio est pure miraculosa. quia est per actum diuinũ ⁊ nõ per aliquam pactionem perpetuam cum ecclesia. nã non sequitur ad aliquid ꝓpter quod possit dici quasi cõsequẽs naturaliter sine miraculo sicut ẽ de animatione hominis. Si vero causetur in applicatione ad vsum. sequitur incõueniens. nullum enim instrumentum ideo est formaliter aptum ad vsum. quia aliquis vtitur eo ut instrumento. patet inductione ⁊ ratione. nam idoneitas instrumenti precedit naturaliter vsum instrumenti ut instrumentũ est. igit non quia intergo puerum siue vtor aliquo sensibili ad actum sacramẽti

Ayuntamiento de Madrid

ideo recipit illā virtutē spūalem. nō est ḡ dare qm̄ recipiat. ¶ 4.° quia hic ponit pluralitas sine necessitate. nō enī patet necessitas talis virtutis q̄ fingit i sacro. neq; fm rōnē nālem manifestū ē. neq; fm fidem. q: sicut sequēdo rationē nālem nō sūt ponēda plura nisi q̄ ratio naturalis cōcludit. ita sequēdo fidē nō sūt plura ponēda q̄ veritas fidei reqrat. veritas aūt fidei non regrit ponere talem virtutē supnaturalē in aqua uel in ybis nec aliq̄ ratio cogit ad hō pluralitatē p̄sertim quia si poneretur talis virtus ipsa nō crearet regularīē nisi ex pactione diuina cum ecclesia. ⁊ ita sine tot supfluis in aqua ⁊ alia intermediis pōt saluari q̄ pactio diuina fit imediata causa respectu effectus cōferēdi recipienti sacramēta. ¶ 5.° q: exēpla q̄ adducūtur de virtute recepta in instro non concludūt. non quidē illud exēplū de sensibili sermone. nam accipit manifeste falsū. nam sermo audibilis nō hō formaliter in se aliquā intentionem aīe. q̄ō, pbatur. q: sermo non iposit° ad significandū nullā talem formā hō in se. patet oībus. p impositionē aūt nō recipit aliquā absolutā formā: nec relationem nisi forte rōnis. 5.° etiam, pbatur aliter. q: eodem existente agēte p̄ncipali. ⁊ instro sufficiente sequitur eadē actio. sed si latin° pferat ybā latina greco idem est agēs p̄ncipale ⁊ iltrumētū. q̄ō eēt si loqueret aliquis latino. ⁊ tamē effectus nō sequit. q: nullus conceptus causat in greco audiente. igitur sermo non erat instrm ex se sufficiēs ad causandū aīe cōceptū in audiente. fallit ḡ exēplū, p tanto. q: sīmo audibilis est signū remotū respectu ꝛceptus ita q̄ facta imutatione sensus ab ipso sermone ⁊ ylteriūs intellectus inq̄rtum talis nā est. intellectus cognoscens ipsū cē impositū ad significādū talem nām ex collatione eius ad illud aliud. intelligit illud aliud nō ita q̄ sermo p aliquā formā causet conceptū de aliqua re. sed eius conceptus est p̄uius ad ꝛceptū de re que causat p, pprīam speciē rei uel fantasma in aia. quod patet. q: q̄tūcūq; sermo, p ferret si audiēs nō haberet in se speciem rei, plate non causaret in eo cōceptus de illa re. vñ per voces nō intelligim° res nisi quārū species habem°. sed q̄ eas actualiter cōsideremus. hoc ē, ppter collationē signi ad signatū. Item exēplū de instrumēto artificis nō cōclusit. valde enī impossibile videt q̄ aliqua forma spūalis totiens causaret in ferra quotiens moueret ab artifice ⁊ totiens desinat eē quotiens desinit actu mouēri. Item exēplum de motu nō cogit. q: quocūq; mō substātie causent a celo motus localis celi non pōt eē formale p̄ncipiū, p ducēdi eas. igitur cē. ¶ 6.° quia instrumēta artificialia nō sūt formalīē actiua. sed tm̄ receptiua vnius effect° p̄ioris ordinati ad effectū vltimū. ferra enim non habet in se nisi quātitatē figurā ⁊ motum localē. de quibus oībus patet q̄ nō sūt forme actiue. ⁊ pbatur. q: aliter mathematic° considerās quātitatē ⁊ figurā non abstraheret a motu. si aūt ponat q̄ duritiēs sit qualitas actiua. Bnon valet. q: si de° de potētia sua absoluta aliquod quantū molle cōseruaret: ⁊ in eadē quātitate ⁊ figura mouēdo ipsū localiē eque diuideret aliq̄ō corpus sicut mō instrumētū durū illud diuidit. q̄ duritiēs q̄ est qualitas nō est formale p̄ncipiū agendi. apparet tamē eē, p eo q̄ est quedā incōpossibilitas resistēs corrūpēti. manente aūt quātitate corporis ⁊ figura non mutato alio: nec corrupto si localiter mouet° os q̄ expellat aliud, pportionatū quantitati sue ⁊ figure q̄ō non oporteret si eius quātitas nō maneret: sī ceseret. pbat etiā, ppositū. q: vbicūq; ē formalis incōpossibilitas inē aliq̄. vnū corū nō expellit aliud actiue. sī tātūmodo formalīē. agēs aūt q̄ō iducit vnū effectiue expellit aliud effectiue. corpa aūt videntē bñe incōpossibilitatē respectu eiusdē subiecti. sicut igit illud agēs effectiue inducit calorē ita frig° expellit. nō aūt effectiue calor expellit frigus: sed tātūmodo formaliter: ita in, ppsito de expulsione vni° corporis ab vbi p aliud corp°. diuisio aūt ligni p ferrā uel securim nō est nisi quedā expulsio partū ab vbi ad quod mouet securis ab ipso artifice cedendo. Tenēdo ḡ q̄ instrumēta artificialia nō sunt formalīē actiua: sed tm̄ receptiua cuiusdā p̄ioris effect° ordinati ad effectū vltimū. apparet quō sacramentū pōt dici instrumētū licz nō habeat, pprie virtutem actuā respectu termini. sed sic q̄ sit effect° p̄ioris ordinat° ad grām. Et si dicat q̄ nō est simile. q: sacramentū nō suscipit illū effectū p̄ioris. sicut securis recipit motionē. hoc nō obstat. q: licut totū qō recipit effectū p̄ioris pōt dici instrumētū. ita ⁊ quodāmodo effectus ipse recept° pōt dici instrumētū. vere eui pōt dici q̄ p motū ferre lignū diuidit. sacrm aūt siue susceptio sacri est effect° ille p̄ioris in, ppsito. igit cē. ¶ 7.° arguit Aureolus: q: in sacramēto mrīmonij nulla ē talis virtus possibilis poni. igit nec in alijs. Assūptū p3. quero enim vbi est illa virtus infusa in sacramēto illo subiectiue. q: aut in iunctione mutua aut in verbis uel in signis. ⁊ patet q̄ i nullo istorū. quia sola copula carnalis cū verbis de futuro q̄ncūq; causat mrīmonij. Item posito q̄ talis virtus sit in aliq̄ predictorū. quero qd causabit aut enī causat pmā rem sacri sc3 obligationē: ⁊ hoc nō pōt dici. cū illa sit relatio rōnis ⁊ respectu talium non oportet ponere virtutē actuā. nec etiā causat z^dam rem sacramēti sc3 grām. igit nihil. hec ille.

Quantū ad tertium

articulū respondēdū est obiectionib° supradictis cū dei adiutorio. Et quidem ad obiecta contra primā ōnem respondendo pnotandum est q̄ illa obiecta direct° sūt contra diffinitionē sacramēti positam ab Hugone q̄ cōtra diffinitionē magistri. tamē neutrā efficaciter reprobant. vñ p̄o intellectu diffinitiōis posite ab Hugone: Dicit scūs Tho. 4.° sent. dis. 1. q. 1. arti. p̄. in solutione questiūcule gnte. Diffinitio inquit gnta sc3 Hugonis eadem est cum diffinitione quam ponit magister in littera hoc excepto q̄ addit causam significationis que est diuina institutio. ⁊ causam efficacie que est sanctificatio. Idem enī est dictum: materiale elementū exterius oculis suppositū ex institutione significās: quod inuisibilis gratie visibilis forma. ⁊ ex similitudine repsentans idem est ei quod dicit: ut eius imaginē gerat. ⁊ ex sanctificatione inuisibilem gratiam continēs idem est ei q̄ dicitur: ut causa existat. hec ille. Ex quibus patet q̄ ille diffinitiones in idem redeunt. ⁊ q̄ argumenta contra ynam sūt cōtra aliam. Cum autem dicit arguens q̄ in sacramēto matrimonij nulla illarū triū conditionū reperitur. falsum est. tum primo. quia in illo est materiale elementū exterius oculis suppositū suo modo. De hoc sanctus Tho. 4.° sen. dis. 27. q. 2. arti. p̄. arguit sic 2.° loco: Sacramentū sm̄ Hugonem est materiale elementū. sed matrimoniū non habet p̄o materia aliquod materiale elementū. ergo nō est sacramentū. Ecce argumentum. sequitur responsio. Dicendū inquit q̄ sacrm matrimonij perficit per actū eius qui illo sacro vtit: sicut pnia. ⁊ ideo sicut pnia nō habet aliā materiā nisi ipsos

Ayuntamiento de Madrid

actus sensui subiectos q̃ sunt loco materialis elemẽti: ita ē de matrimonio. B̃ ille. Tũ 2° q: in sacꝰ matrimonij est significatio ex diuina institutione. De B̃ sanctus Tho. in 4.° vbi sup. arti. p̃. arguit sic 4.° loco: Omne sacramẽtũ noue legis efficit qd̃ figurat. sed matrimoniũ non efficit cõiunctionẗ xpi ꝛ ecclesie quã significat. ergo mrimoniũ nõ est sacramentũ. Ecce argumẽtũ. sequitur risio. Dicẽdũ ingt q̃ vnio xpi ad ecclesiã non ē res cõtenta in isto sacramẽto. sed res significata nõ cõtenta. ꝛ talẽ rem nullũ sacramẽtũ efficit. sed hꝫ aliam rem contentã ꝛ significatã quã efficit: ut dicē. Magister autem posuit rẽ nõ contentã. qꝛ erat hꝰ opiniõis q̃ nõ haberet aliquã rem cõtentam. hec ille. Item in solutione qntisic dicit: In B̃ sacramẽto sunt illa tria q̃ sunt in alijs. qꝛ sacramẽtũ tris sunt actus exterius apparẽtes. sed res ꝛ sacꝝ est obligatio q̃ innascit viri ad mulierẽ ex talib̃ actibus. sed res vltima cõtenta ē effectꝰ hui̇ꝰ sacramẽti. nõ cõtẗa aũt est res quam magister determinat. hec ille. Itẽ arti. 3.° in solutiõe primi sic dicit: Sicẗ aqua baptismi hꝫ q̃ corꝑ tãgat ꝛ corꝑ ablutat ex tactu carnis xpi. ita mrimoniũ B̃ habet ex B̃ q̃ xpus illud sua passione repritauit. ꝛ nõ principaliẗ ex aliq̃ scificatiõe sacerdotis. hec ille. Tũ 3.° quia in sacꝰ matrimonij est repritatio ex similitudine. De B̃ scũs Tho. vbi s. arti. p̃. arguit sic i 3.° loco: Sacramẽta habẽt efficaciã ex passione xpi. sed p mrimoniũ nõ cõformat hõ passioni xpi que fuit penalis. cũ habeat delectationẗ adiunctã. igitur nõ est sacꝝ. Ecce argumẽtũ. sequitur risio. Dicẽdum ingt q̃ mrimoniũ q̃uis nõ conformet xpi passiõi q̃tum ad penã. cõformat tñ ei q̃tum ad charitatẽ: per quã p ecclesia sibi in spõsam cõiungẽda passus ē. hec ille. Itẽ arti. 4.° in solutiõe 2° sic dicit: Signio rei contente ē de necessitate sacꝝ. ꝛ ad hanc sigñionem nõ pertinet carnalis cõmixtio. sed ad rẽ non contentã. Tũ 4.° qꝛ in sacramẽto mrimonij conferꝝ gratia p illud sacramẽtũ ex scificatiõe. id est sua sancta institutione a xpo facta. uel ex scificatione. id est sacre virtutis collatiõe data sacramẽto. De B̃ scũs Tho. vbi sup. arti. 3.° arguit sic 2.° loco: Omne sacꝝ cõferẽs grãm cõfert eam ex mã ꝛ forma sua. sed actꝰ qui sunt mã in B̃ sacramento: nõ sũt causa grẽ. qꝛ B̃ esset heresis pelagiana q̃ actꝰ nrꝝ sunt causa grẽ. verba etiã exp̃mentia cõsensum nõ sũt causa grẽ cũ in eis nõ sit aliqua sanctificatio. q̃ in mrimonio nullo modo datur grã. Ecce argumẽtũ. sequitꝝ resp̃sio. Dicẽdũ ingt q̃ sicut aqua baptismi uel forma verborũ nõ operat imediate ad grãm. hꝫ ad charactẽrẽ. ita actus exteriores ꝛ verba exp̃mentia cõsensũ directe faciũt nexũ quẽdã q̃ est sacramẽtũ matrimonij ꝛ hꝰ nexus virtute dine institutionis disp̃ositiue operatur ad grãm. hec ille. Ex quib̃ ꝛ multis aliis in predicta ꝓne cõtentis satis apparet q̃ in matrimoniũ ꝓut ē sacꝝ cõcurrũt oia illa tria que ponit Hugo in sua diffinitiõe. Nec valet qd̃ dicit arguẽs. qꝛ in sacꝰ matrimonij nõ solũ cõcurrũt verba exp̃mentia cõsensũ. verũ etiã aliqui actus exteriores. ut supꝛadictũ est: qui sunt loco materie. Et vlteriꝰ essentia ipsius sacꝝ matrimonij nõ sunt verba sed cõiunctio viri ꝛ mulieris ad aliqd̃ vnũ. ut diffuse ostendit sanctus Tho. 4.° sen. dis. 27. q. i. arti. p̃. Et de B̃ alias dicē lati̇ꝰ. ¶ Ad 2.m qd̃ obijciẗ de sacꝰ ordinis. dicit primo q̃ in sacramẽto ordinis ē sanctificatio. De B̃ scũs Tho. 4.° sen. dis. 24. q. i. arti. p̃. in solutione tertie q̃stiuncule sic dicit. Ordo nihil aliud est q̃ q̃dã sanctificatio hoi exhibita cũ aliquo signo visibili. vni cũ in susceptione ordinis q̃dã cõsecratio hoi adhibeaꝝ p visibilia signa. cõstat ordinẽ esse sacꝝ. hec ille. Dicit 2.° q̃ non oportet materiã hui̇ꝰ sacꝝ presanctificari. De B̃ scũs Tho. vbi sup. in solutione qnte questiũcule sic dicit: Materia in sacꝝ exterius adhibita significat virtutẽ in sacramẽtis agentẽ extrinsecꝰ oio adueniat. vni cũ effectus ꝓprius hui̇ꝰ sacramẽti sez character nõ percipiaꝝ ex aliq̃ operatione ipsi̇ꝰ qui ad hoc sacramẽtũ accedit sicut erat in pnia: hꝫ oio extrinsecꝰ adueniat. cõpetit ei materiã habere: tñ diuersimode ab alijs sacramẽtis q̃ materiã habẽt: in hoc q̃ illud qd̃ in sacramento ofertur in alijs sacramẽtis deriuaꝝ tñ a deo nõ a ministro q̃ sacramẽtũ pat: sicut ptã imperfecta a pfecta. ꝛ ideo efficacia aliꝰ sacramentꝰ p̃ncipaliẗ cõsistit in mã q̃ virtutẽ diuinã ꝛ significat ꝛ continet ex scificatione p ministrũ exhibita. sed efficacia huius sacꝝ p̃ncipaliter residet penes cũ qui sacramẽtum dispẽsat. Materia aũt adhibeẽ magis ad determinãdũ ptãtem q̃ tradiẽ pticulariẗ ab habẽte eam cõplete q̃ ad ptãtẽ causãdũ: qd̃ patet ex hoc q̃ materia cõperit vsui ptãtis. hec ille. Item ibidẽ arguit sic 2.° loco: In isto sacramẽto cõfertur grẽ plenitudo sicut in cõformatione. sed mã cõformationis p̃cerigit scificationẽ. cũ ergo ea que videnꝝ esse materialia in B̃ sacramẽto nõ sint p̃sanctificata. videtur q̃ nõ sint mã sacꝝ. Ecce argumẽtũ. sequtur risio. Dicendũ inquit q̃ materiã in alijs sacramẽtis oportet scificari ꝓpter virtutem quã cõtinet. sed nõ est ita in ꝓposito. hec ille. Ex quib̃ patet q̃ in B̃ sacramẽto aliẗ se habet sanctificatio quo ad subiectũ uel quo ad materiã sacramenti: q̃ in alijs. nec oportet q̃ vnituoce dicatur materia i oibus sacramẽtis. sꝫ analogice. ¶ Ad 3.m dicit q̃ tertia cõditio posita i diffinitiõe sacramẽti a magistro uel Hugone nullam patitur calumniã apud recte intelligentes sic post videbitur. de diffinitione autẽ Aug̃ dicit scũs Tho. 4.° sen. dis. 1. q. i. arti. p̃. i solutiõe q̃rte questiũcule. Diffinitio inquit illa Aug̃. si tamẽ in verbis illis sacramẽtum diffinire intẽdit datur de sacramẽto q̃tum ad id quod ē p̃ncipale in rõne ipsius sez causare scitatem. ꝛ qꝛ sacramenta nõ sunt p̃me cause scitatis: sed quasi cause secũdarie ꝛ ifrumẽtales. ꝛ ideo diffiniũtur sacramẽta ut scificationis instrumẽta. actio aũt nõ attribuitur instrumẽto: sed p̃ncipali agenti cui̇ꝰ virtute instrumẽta ad opus applicanꝝ. put sũt mota ab ipso. ꝛ iõ instrumẽta non dicit esse sanctificãtia. sed q̃ in eis diuina virtus occulta existens sanctificat. hec ille. Item ibidem in solutione tertij sic dicit: In sacramẽtis deus operatur salutem sicut in instrumentis quibus mediantibus salus causatur. Item i solutione p̃mi sic dicit: Sacramẽtũ ē causa ꝛ signũ. est quidem causa instrumẽtalis. ꝛ ideo virtus agẽtis p̃ncipalis occulte in ipso operaꝝ sicut virtus artificis in serra. sed inq̃tum est signũ ē ad manifestãdũ hꝰ occultationẗ ꝛc. hec ille. Ex quibus patet q̃ verba Aug̃ ostendũt aliquã causalitatem salutis humane esse in sacramẽtis. ¶ Ad obiecta cõtra 2.m ꝓnem dicitur q̃ solutio ibidem data est sufficiens. ꝛ illam ponit beatus Tho. 4.° sen. dis. i. q. i. arti. 3.° in solutione quinti vbi sic dicit: Matrimoniũ fm q̃ est in offi̇ꝰ. ꝛ penitentia fm q̃ est virtus non habet aliquam formam verborum: sicut in matrimonio sunt. sed fm q̃ vtrunq̃ est sacramentum in dispensatione ministrorum ecclesie consistens vtrunq̃ habet aliqua verba exp̃mentia consensum: ꝛ iterum benedictiones ab ecclesia institute. In penitentia autem absolutio sacerdotis verbotenus facta. hec ille.

Ayuntamiento de Madrid

Tunc ad improbationē hui⁹ risionis dicit primo q̄ habe benedictionis sacerdotalis nō fuit de eēntia sacri mrimonij tāq̄ forma ul mā. De B scūs Tho. 4.° sen. dis. 26 q. 2. arti. p. in solutiōe primi sic dicit: Verba quib⁹ cōsensus mrimonialis exprimit fuit forma hui⁹ sacramēti. nō aūt benedictio sacerdotalis que ē quoddā sacrale. hec ille. Dicit 2.° q̄ i sacro mrimonij ꝯcurrere verba uel aliq̄d verbis equpollēs. de B scūs Tho. vbi sup̄ dis. 27. q. 1. arti. 2.° questiuncula 2.ª. vbi arguit sic 2.° loco: Matrimoniū pōt eē int̄ aliq̄s q̄ suū cōsensū sibi mutuo verbis exprimere nō prit. q̄ uel fuit muti uel diuersarū linguarū. q̄ expressio cōsensus per hba nō regrit ad matrimoniū. Ecce argumētū. segtur risio. Dicendū est inqt q̄ huius tales non possint vota sua mutuo sibi verbis exprimere. prit tñ exprimere nutib⁹. t tales nut⁹. p hbis habentur. hec ille. Item 3.° loco arguit sic: Si omittat illud q̄ē de necessitate sacri quacūq̄s ex cā. nō est sacramētū. sz in aliq̄ casu ē mrimoniū sine expressiōe hbori: sicut qn puella tacet pre verecundia: parētibus cā viro tradētib⁹. q̄ expressio verbor⁹ nō est de necessitate mrimonij. Ecce argumētū. segtur risio. Dicēdū inqt ē q̄ sicut dic Hugo de scō victore: Eos q̄ ꝯiungūt sic ꝯsentire ut inuicē se spōtanee recipiāt: q̄ iudicat fieri si in desponsatione nō ꝯdicāt. vri verba parētū in illo casu cōputant ac si essent hba puelle. sunt enī signum sufficiēs q̄ sunt ei⁹ exquo nō cōtradicit. hec ille. ¶ Ad 2.ᵐ dicit q̄ tā i. sacro penitētie q̄ matrimonij fuit res t hba Iz differēt ab aliis sacris. de B s victū ē. Nā scūs Tho. 4.° sen. dis. 26. q. 2. arti. p. in solutiōe primi. sic dicit Verba q̄b⁹ ꝯsens⁹ mrimonialis exprimit fuit forma hui⁹ sacri. nō aūt benedictio sacerdotis q̄ est quoddā sacrale. hec ille. Itē in solutiōe secūdi sic dicit: Sacrm mrimonij pficit per actū eius qui sacro illo vtit sicut pnia: t ideo sicut pnia nō hz aliā materiā nisi ipsos act⁹ sensui subiectos q̄ sunt loco mālis elemēti: ita ē de matrimonio. hec ille. Ex quib⁹ patet q̄ i sacro mrimonij fuit verba t res. verba qdē sunt illa que exprimit cōsensū mrimonialē. res aūt dicūtur q̄uncq̄ alij actus cū verbis cōcurrentes. De B brūs Tho. 4.° sen. dis. 14. q. 1. arti. p. questiūcula prma. in solutiōe primi sic dicit: Sicut i corporalibus medicinis q̄dam sunt que ꝯsistūt in sola passione uel receptione t curati: ut sectio vulneris uel appositio emplastri. quedā vo que cōsistūt in actu laborantis sicut discursiones t hj. ita etiā in sacramētis q̄dam non regrunt actū eius qui scificatur q̄ tū ad substātiam sacri nisi p accidēs sicut remouēs. prohibens. ut pz in baptismo t cōfirmatione t hj. quedā aūt regrūt eēntialiter t per se actū eius q̄ sacrm recipit ad eēntiā sacri. sicut patet in pnia t matrimonio. In illis q̄ sacris que sine actu nostro cōplētur ē materia q̄ significat t caus at exten⁹ q̄si medicina apposita. In illis aūt sacris que actū nostrū regrūt nō est talis mā: sed ipsi act⁹ apparentes B idē faciūt qd mā in alijs sacramentis. verū in diffinitione sacri oportet q̄ māle elemēti accipiat coiter. p omni sensibili siue sit materia aliqua corporalis: siue sit actus aliq̄s sensibilis. hec ille. Itē in solutiōe secūdi sic dicit: In B sacramento fuit alique res sz ipsi actus exteriores: t aliq̄ verba sz sacerdotis absolutis q̄ fuit forma hui⁹ sacramēti quibus exprimitur absolutionis act⁹. hec ille. Simile dicit i tertia parte. q. 84. arti. p. in solutione primi argumēti. Cū aūt dicit arguens q̄ cū dicit ad sacra ptinere res t hba. B intelligēdū est sic q̄ talia sint duo separata tē. Dicitur q̄ res t verba eiusdē sacramēti fuit duo separata: B est numeraliter ul specifice distincta. nō tñ oportet ea distingui genere sic q̄ res sacri nullo modo sit verbū: potissime in illis duobus sacris in qbus res uel materia sacri non vniuoce dicit cū reb⁹ alior⁹ sacramētor⁹. De B. Petrus de palude. 4.° qōne hui⁹ distinctionis sic inqt: Sicut in illis sacris vbi ē res distincta euident non ē ipsa ibi vniuoce. q̄ in aliqbus ē scificata: ut in cōfirmatione t etiā vnctione extrema. in aliqbus non scificata: ut i baptismo ordine eucharistia. sic nec in alijs oportet q̄ sit vniuoce. q̄ i pnia. p materia ē actus suscipiētis nō aliquid administrāte exhibitiue. in mrimonio aūt idē ē mā in q̄ t ex q̄ sz psone Ibētes uel suscipiētes nisi q̄s dicat cōsēsū vni⁹ eē māle respectu alteri⁹. q̄ vltim⁹ ē q̄si forma cōplēs ut i numeris vltima vnitas. 2.° sciēdū q̄ licz in sacris veteris legis sint res sole in quo deficiāt a sacris noue legis. tñ sicut res nō est vniuoce i oibus sacramētis noue legis. similiē nec hba fuit ibi vniuoce. q̄ in quibusdā regrunt hba ut verba. quia sunt. p forma. quia sine eis nihil actū est: ut in baptismo. ꝯfirmatione. ordine. eucharistia. extrema vnctione. t etiā in pnia quo ad absolutionē que ē forma. nā cōfessio scripto uel nutu fieri pōt sicut t per interpretē. In mrimonio aūt requirūtur hba solū ut significatiua. vri si loco verbor⁹ sint nutus uel signa ul epistole. sufficit nō solū in mutis aut verecūdis. sed etiā in alijs. q̄ exquo cōsensus ē principalis cā sufficit qualisciūq̄s expressio. Utrū aūt mutu⁹ cōsensus cū carnali copula sine alio signo sufficiat. videtur q̄ nō. q̄ debet exprimi p signa ordinata ad expressionē cōsensus siue p̄cedētia ut in sponsalib⁹ de futuro carnali copula subsecuta affectu mrimoniali ul subsequenda. qd nō est hic. ad B eni datus ē nobis sermo: ut presto fiant mutue voluntatis indicia. hec. Petrus. t bene. pter B q̄ ponit mām t rem sacri matrimonij esse personas cōtrahentes. hoc eni non cōcordat dictis sci Tho. hdictis ut de se patet. potest etiā dici q̄ cū quis loquitur uel pfert verbū. ipsa. platio verbi realiter distinguitur a verbo sicut actio a suo termino. iō vnū horū potest dici res: aliud verbū. t sic est ibi res t verbū. Ulteri⁹ in tali cōtractu mrimonij non solū sunt verba ūno pter illa ꝯcurrūt ibi de necessitate sacramēti multi alij actus: puta sensationes t p̄ceptiones verbor⁹: t signa mutue cōplacētie t similia. t sic semp est aliq̄ res distincta a hbo. in ipsis etiam verbis vna pars est formalis respectu aliarum. t alie fuit materiales respectu illius: ut postea dicē. ¶ Ad argumēta Durandi cōtra 3.ᵐ ōnem nūc dicendū est. Et quidē ad primū dicitur negando aīs. nunq̄ eni gratia gratum faciens data fuit sine dispositione uel ornatu pnio. De B scūs Tho. prima 2.ª. q. 112. arti. 3.° sic dicit: Gratia duplicē dicitur quādoq̄ qdem ipsum habituale dei donum. quādoq̄ aūt ipsū auxiliū dei mouentis aiam ad bonum. primo ergo mō accipiendo gratiā p̄exigit̄ ad gratiā aliqua anime preparatio. quia nulla forma potest esse nisi in in materia disposita tē. Item ibidē in solutiōe tertij sic dicit: Agens infinite virtutis non exigit materiam uel dispositionem materie q̄si p̄suppositā ex alterius cause actione. sz oportet q̄ fm ꝯditionē rei causande in ipsa re causet t mām t dispositionē debitā ad formā. t sic ad B q̄ de⁹ infūdat grām aic. nulla p̄patio exigit quā ipse non causet. hec ille. Item de veritate. q. 24. arti. 15.° sic dicit: Quidam dicūt q̄ homo nō pōt se preparare ad grām habēdam nisi per aliquā grām gratis datā. qd quidē nō videt eē verū: si per grām gtis datā intelligāt aliqd habituale gratie donū. duplici ratiōe.

Ayuntamiento de Madrid

primo qdē. q2. ppē B. ponit ppatio ad grām eē necessaria ut ostēdat aliqīs rō ex pte materie ex q̄ qbusdā detur grā gratū faciēs. qbusdā aūt nō. si autē nec ipsa ppatio grē sine aliq̄ habituali grā eē nō pōt. aut ista grā datur oibus. aut nō. si oibus datur. nō videt aliud eē q̄ aliquod nāle donū. nā in nullo inueniūtur omnes hoies inuenire nisi in aliq̄ nāli. ipsa aūt natura alia gratie dici possūt in q̄tum nullis p̄cedētibus meritis hoī a deo danī. si aūt nō omnib⁹ datur. oportet iterū ad pparatione redire. ⁊ eadē rōne aliā grām ponere ⁊ sic i infinitū: ⁊ ita melⁿ est ut stetur in primo. 2° quia ppare se ad grām alio mō dicit facere q̄ in se est. sicut ē consuetū dici q̄ si homo facit q̄ in se est deᵒ dat ei gratiā. hoc aūt dicit in aliquo eē q̄ est in ptāte eius. vñ si homo per liberū arbitriū nō pōt se ad grām pparare. facere q̄ in se nō erit se ppparare ad grām. Si autem p grām gratis datā intelligāt diuinā. puidentiā q̄ misericordit homo ad bonū dirigit. sic est verū q̄ hō sine gratia nō pōt se pparare ad babēdū grām gratū faciēte. q̄ quidē patet vuplici rōne. primo quidē quia ipossibile est hoiem incipere aliqd velle de nouo nisi sit aliqd quod ipsū moueat: sicut patet p phm. 8. physicorū dicētē: q̄ motus aiaiū post quietem necesse ē precedere alios motus quib⁹ anima excitat ad agēdū. ⁊ sic cū homo incipit se ad grām pparare de nouo inuertendo voluntatē suam ad deū. oꝯ q̄ ad hoc inducatur aliqb⁹ exterioribus occasiomib⁹: utputa exterioꝛi āmonitione: aut aliquo hꝯ: aut aliquo interioꝛi illinctu fm q̄ deus in mentibus hoiuꝯ operat. uel etiā vtroq̄ modo. hec aūt omnia ex diuina misericordia hoī. puidenē ⁊ sic ex diuina misericordia ptingit q̄ homo se ad grāꝯ ppeparet. 2° quia nō q̄liscūq̄ modus voluntatis ē sufficiens ppparatio ad grām. sicut nec q̄liscūq̄ dolor sufficit ad peccati remissionē. ſ. oꝯ esse aliquē determinatum modū: qui quidē hoī notus esse non pōt: cū etiam ipsū donū grē cognitionē hoīs excedat. nō eni pōt scīri modus pparatiōis ad formā nisi forma ipsa cognoscat. q̄cūq̄ aūt ad aliqd faciendū requirit aliqs certus modus ignot⁹ operāti. operās indiget gubernāte ⁊ dirigente. vñ patet q̄ liberū arbitriū nō potest se ad grām pparare nisi ad hoc diuinit⁹ dirigat. Et ppē has duas rōnes vuplici mō loquēdi deus exoꝛat ut hanc ppeparationē grē in nobis opereť. Uno mō petēdo q̄ nos cōuertat quasi ab eo in quo eram⁹ ad se vertat. ⁊ B ppter primā rōnem cū dicitur: Cōuerte nos deus salutaris noster. 2° petēdo q̄ nos dirigat: ut cū dicit: Dirige me in veritate tua. ⁊ B ppter 2ᵐ rōnem. hec ille. Ex quib⁹ patet q̄ ponere in anima dispositionem aut ppparationē aut ornatū puiū ad grām non ē fictio: sed pura veritas ꝓsona rōn ⁊ dictis sacre scripture. De B Petrus de palude pma q̄one hui⁹ distinctionis sic dicit: Sacra attingūt ad. pducēdū dispositionē ad grām que ē character uel ornat⁹. ⁊ pari rōne ad grāh sacramētalē sic differt ab alia gratia. ppē tria. primo q: sicē per que quis peccat p hec ⁊ tot queť: sic q: homo peccat per sensibilia ⁊ per sensibilia toꝛquet in inferno: ita ⁊ per sensibilia humilicť ut per illa instificeť penitens in mūdo. ſ. sensibilia fuerūt causa peccati nō solū fine qua non: ſ. instrālis. q: vidit mulier q̄ eēt pulchꝯ: visu ⁊ suaue tē. ita q: fruct⁹ visus mouit sensū ⁊ per illū intellectū ⁊ cū hoc appetitū qui ē mouēs motum ab appetibili: licꝯ in virtute intellectus agētis: ut dicit 3° de anima. q̄ ⁊ in iustificatione ipsa sēsibilia se hbīt actiue. ſ. in virtute dei. 2° quia nō fuit alius modus reparatiōis nostre cōueniēs q̄ ille quo deᵒ vtitur ad iustificationē nostrā. sed homo natus ē mediantib⁹ sensibus ab ipsis sēsibilib⁹ acqrere pfectionē ita ut ab illis pficiat scīctia ⁊ virtutib⁹ mediante corpore uiūcto. actue: sed nō principalī: sed in virtute intellect⁹ agentis. q̄ sic debet acquirere pfectiōes supnaturales ut per sensibilia ad illas disponat: vñ ⁊ fides que est virt⁹ theologica infusa est ex auditu in q̄tum audiendo homo disponitur ut ei fides infundatur: ad quam dispositionem illa sensatio agit q̄ uis illa sit actus liberi arbitrij: non ista que est in sacramentis sed sit habitus quidam. 3° quia cum gratia non detur fm legem cōem nisi dispōito. oportet q: receptur⁹ grām uel disponat se p liberum arbitrium uel disponatur ab alio. sed paruulus non disponit se. ergo oportet eū disponi sacramēto. Jte in sacramētis nouē legis in quibusdā dat grā nisi homo ponat obicē nec p se requirit q: homo se disponat: sed solū q: non se opponat. igit p ipsum sacramētū disponit ⁊ sic est probabile in oi sacramēto nouē legis q̄ iustificat ex opere operato q: cōsecrat dispositionem ad grām. in sacramētis aūt veteris legis nō solū promtrebatur gratia sed dabatur illis a deo: ſ. requirebat dispositio quam sacra non faciebāt nisi circūcisio: sed ipsemet suscipiēs vñ iustificabāt ex ope operante nō ex operato. cū igit ista iustificent ex opē operato sic illa ex opere operāte sicut opus operans ibi causabat formaliter dispositionem. ita hic opus operatū ut sicut homo ibi suscipiens sacramētum disponebat se ad gratiā: sic nunc ipsa susceptio sacramēti uel sacramēti suscepti ipsum disponat. est tamen differētia inter hanc dispositionem ⁊ illā sicut inter actū ⁊ habitum q̄tum ad hoc q: illa trāsit: hec aūt manet. ⁊ ista inclinat ad illam sicut habitus ad actum. vnde ⁊ sine actu ita pōt esse dispositio in illo q nō babet vsū liberi arbitrij sicut ē illo qui babet. ista est dispositio per se. alia per accidēs ad remouēdū prohibēs. nec babir⁹ iste causat ex actibus ad quos disponit sicut nec habitus infusus. hec ille cū multis alijs bri faciētib⁹ ad propositū. Ex quib⁹ apparet q: nec sanctificatis in vtero nec iustificatis an baptismi susceptionem: nec cōtritis ante sacramētalē absolutionē confertur grā nisi prius natura sint dispositi ad gratie susceptionē aliqua dispositione actuali uel habituali. ⁊ q̄ hoc nō est fictio. patet etiā q: talis dispositio uel ornat⁹ fuerit ab aliquo cū sit dispositio ad gratiam que ē forma deifica ad cui⁹ susceptionē immediatā nālia nō sufficiūt. ¶ Ad 2ᵐ rūdet Petr⁹ de palude vbi ō. qui tale argumētū recitat. Corpus nō agit in illud quod nō tāgit sed verū matrimoniū cōtrahitur inter abſentes ⁊ per nūcios uel per epistolam vbi nō potest esse contactus q̄ saltē sacramētū matrimonij tūc nihil causat in habētibus. Ecce argumētū. sequit responsio. Dicēdū inquit q: in baptismo cōfirmatiōe ⁊ vnctione ⁊ ordine nisi eēt cōtactus verus nō eēt sacramentū. in matrimonio aūt nisi esset auditus verborū uel visus nūciorū. non esset mutua intellectio nec mutuus ꝓsensus. ⁊ per ꝓ nō nihil eēt actum. nec in pnia fm quosdam nisi eēt audit⁹ absolutionis. in eucharistia posset dici similiter q: nisi eēt sonus q peueniret ad qualibet hostiā nō cōsecrareť. Nec obstat si sint multe hostie vna sup aliā. q: q̄cunq̄ in aere cōtingūt se medi⁹ est aer per quē faciliter son⁹ diffundit spūaliter. Sꝯ q: surdus potest absolui ⁊ matrimoniū cōtrahere. ⁊ similiter cecus. ideo alit ⁊ melⁿ dicendū est q: licꝯ naturaliter q̄ non tāgit nō agat. tamen supnaturalit ⁊ in virtute dei que cōtulit spiritib⁹

Ayuntamiento de Madrid

per naturam agere sine tactu molis: pōt hoc dare corporibus p gratiam. posset etiā deus cōseruare lumen solis in luna etiam annihilato lumine medio: ⁊ nihilominꝰ esset illud lumē a sole ⁊ nō esset per medium ⁊ sic imediate ageret q̄ō imediate nō tāgeret: q̄uis dubiū sit vtrū tunc conseruaretur a sole. ſz sicut deus potest agere sine omni medio alio abstracto sic pōt lucē cōtinuare in luna sine alio lumine: ita mediāte solo lumine solis. Videt etiā q̄ posset deus facere q̄ ignis cōburet stuppā distātē in vacuo. Et ptera si tactꝰ requirit hoc est magis signū q̄ sacramēta agāt q̄ sint solum causa sine qua non ex pactione: quia meritus que ex pactione ē signū ⁊ causa sine qua nō habēdi prādiū potest recipi p se vl' p aliū. vel cū cyrotheca sine hoc q̄ tangatur manu nuda. ⁊ pater recipit ,p se ⁊ filio. sic ergo mater baptiçabit ,p se ⁊ ,p filio maxime quē gestat in vtero. nec oportebit q̄ tāgat ab aqua: ⁊ similē cum larua ⁊ veste poterit baptiçari sine h̄ q̄ attingat caro. ⁊ si bono sic cōsequit gratiā per sacramētum sicut clericus de prebēda inuestit per libꝝ ⁊ non aliter. tunc poterit p procuratorē baptiçari cōfirmari inungi ⁊ hō sicut pōt de prebēda inuestiri. Cōtra quod dicit Augꝰ Que ē ista vis aque ut corpus tāgat ⁊ cor abluat: nisi ergo tāgatur corpus nō abluit spiritus. ⁊ ideo in cōtactu materie ⁊ suscipiētis i baptismo ꝓfirmatione ⁊ ordine ⁊ in vsu eucharistie: quia suscipere sacramētalē non ē solū tangere: sed gustare ⁊ manducare. in his est euidens ꝯactus. ⁊ i materia eucharistie nō oportet q̄ tangat a cōficiente. q̄ in ēstū h̄ꝰ non ē suscipiēs ſz efficiens sacramentū. sed oꝯ q̄ cōtingat a verbo id est ab aere subiecto soni si ibi debet aliq̄d agere. ſz si ibi nihil agēt. ſz solū deꝰ. adhuc haberet ,ppositū. q̄ sufficit q̄ sacrām agat dispositionē in suscipiēte ad grām q̄ faciunt spēs susceptē. ſz tūc nō ēēt adhuc virtus i forma ſz tm̄ in mā si h̄ba nihil agerēt ad auersionē. vñ melꝰ dicit q̄ h̄ba ad hostiā attingūt ⁊ ad cōuersionē disponūt In ꝓfessiōe aūt nō oꝯ q̄ sit ꝯactꝰ materie si mā ē ꝓfessio q̄ est magis i agēdo q̄ in patiendo. sed si materia ē peccatoꝝ ipse attingitur a verbis absolutionis ut ibi: In mrimonio aūt vbi materia sūt h̄entes nullus ꝯactus regrit. sed in oi sacro per se regrit ꝯactus forme puta q̄ son' h̄boꝝ veniat vsq̄ ad recipientē q̄ ēsistit in vsu. vel vsq̄ ad materiā q̄ consistit in cōsecratione materie. sed nō requiritur q̄ suscipiēs sacrm̄ intelligat h̄ba cū aliq̄ sit puulus vel laicꝰ. nec etiā q̄ audiat sonū cū aliq̄ sit surdus. q̄ nō ex ope operāte suscipiētis sed ex ope operato a se ⁊ a deo ⁊ a passiōe suscipientis operat. vñ in sacro altaris vi h̄boꝝ fit ꝯuersio dispositiue ipsiꝰ panis ⁊ vini in q̄bus nō est audit' nec intellectus. Qñ q̄ puer baptiçat sicut aqua fm nālē virtutē affligit eū si ē nimis frigida: vel delectat si est tepida. ⁊ forte vsq̄ ad volūtatē puenit hec passio ex intellectione ꝓfusa: sic posset imaginari q̄ mediāte tali quadam intellectiōe cōfusa trāsfūdere ē character a sono h̄boꝝ mediāte itellectiōe: vel specie sine intellectiōe. h̄ tri nō per se regrit ſz accidit. q̄ sicut sol nō illuminat ſz trīmō calefacit illud q̄ ē calefactibile ⁊ non illuminabile: ut ,pūdū terre q̄ nō illuminat: sed solū supficiē. sic in aq̄ ⁊ aere subiecto h̄boꝝ est virtꝰ q̄ si suū subiectū sentiat mediāte illa sensatiōe opat. si aūt nō sentiat nihilominus opat. nō enī q̄ sentit a suscipiēte ī operat. ſz q̄ a deo applicat. In mrimonio aūt q̄ inē absentes h̄bitur ipsi nūcij audiūtur: vel lrē legūtur. ⁊ sic aliq̄s ꝯactus sensuū inuenit. si trī sacramētū mō ordinato ministre ē ⁊ desit ꝯactꝰ materie vel forme. ⁊ verū sit q̄ corporale nō possit etiā dei virtute agere nisi tangat. tūc de ex pactione illud supplet: sicut qñ duo vl' tria milia baptiçabāt sci apostoli: nec forte quilibet fuit aqua tactꝰ Q̄ autē dicit: Nisi q̄s natꝰ fuerit ex aqua ⁊ spiritu ꝛc. posset intelligi ex aere q̄ dicit spūs. q̄ aer ē subiectum forme q̄ attingit baptiçatū sicut aqua. nisi q̄ in quibusdā libris addit: ex aqua ⁊ spū sancto. q̄uis posset intelligi sancto. q̄ ē subiectū h̄bi sanctificātis. Sz h̄ longe ē ab expositione scōꝝ. ⁊ ideo illa expositio nullo mō ē tenēda. hec -Petrus. In quibus licꝝ ponat aliq̄ dubia. nī illud est verū q̄ qñ mrimoniū ꝯtrahit inter absentes q̄ epistolā vel nūcū semp ē ibi aliq̄s ꝯactꝰ forme ad materiā: ⁊ iō pōt causari dispositio ad grām in suscipiēnd' q̄uīcunq̄ dilēt vnus ab alio. Ulterius sciendū q̄ fm mentē sancti Tho. in talibus causis instrumentalibus respectu effectuū spiritualiū nō semp necessario requirit contactꝰ corporalis. sed sufficit contactꝰ spiritualis p fidem ⁊ votū vel desiderū aut ,ppositū. De hoc sanctꝰ Tho. 3ª pte. q. 48. arti. 6º vbi arguit sic 2º loco. Nullū agens corporale efficient agit nisi p contactū. vñ etiam ⁊ xpō tangendo mūdauit leprosū ut ostenderet carnē suā virtutē salutiferā habere. sicut Chrysostom' dicit. ſz passio xpi nō potuit attingere oēs hoies. q̄ nō potuit opari oiuꝝ hoiuꝝ salutem. Ecce argumenti. sequitur responsio. Dicendū inquit q̄ passio xpi licꝝ sit corporalis habet trī virtutē spūalē ex diuinitate vnita. ⁊ iō per spiritualē contactū efficaciā sortit' icꝝ p fidē ⁊ fidei sacramēta. fm illud apli: Quē ,ppofuit ,ppitiatorē p fidē in sanguine eius. hec ille. Jte. q. 56. arti. p̄ arguit sic 3º loco. Si ē resurrectio xpi sit causa resurrectionis corporū aut esset causa exemplaris. aut causa effectiua. aut cā meritoria. ſz nō est causa exemplaris. q̄ resurrectionē corporū deus opabat. fm illud Job. 5º -pater suscitat mortuos. deus aūt nō indiget inspicere ad aliq̄d exemplar extra se. Similē etiā nō est cā effectiua. q̄ cā efficiens nō agit nisi p contactū. ſz resurrectio xpi nō pōt agere p cōtactū corporalē ad mortuos qui resurgēt: ,propter vultantiā tpis ⁊ loci. Similē nec p contactū spiritualē qui est p fidem ⁊ charitatē. q̄ etiā infideles ⁊ peccatores resurgent ꝛc. Ecce argumentū. sequit' rnsio. Dicendū inquit q̄ resurrectio xpi nō est ,ppie loquendo causa meritoria nostre resurrectionis. ſz causa efficiens ⁊ exemplaris. efficiens quidē in ēstū humanitas xpi fm quā resurrexit est quodāmodo instrumentum diuinitatis ipsiꝰ ⁊ opat in virtute eiꝰ. ⁊ iō sicut illa que xpo in sua humanitate fecit vel passus ē ex virtute diuinitatis ipsiꝰ sūt nobis salutaria. ita ⁊ resurrectio xpi ē causa efficiens nostre resurrectionis virtute dina cuiꝰ ,ppriū est mortuos viuificare. q̄ quidē virtus ,pritialē attingit oīa loca ⁊ tpa. ⁊ talis contactꝰ virtualis sufficit ad rationē hui' efficiētie. hec ille. Et similē dicendū est de sacramētis q̄ aliq̄ñ disponūt ad gratiā p solū contactū spiritualē vel virtualē ut post dicet. ¶ Ad 3ᵐ dicit p q̄ contrie' nō consequit gratiā nisi virtute sacramenti qō habet in ,pposito ⁊ ex cōtactu spūali vel virtuali ad sacramētū. De hoc scūs Tho. 4º sen. dis. 17. q. 3. arti. p̄. questiūcula p̄ma. sic dicit. -Passio xpi sine cui' virtute nec actualē nec originale peccatū dimittit. in nobis opat p sacramētoꝝ susceptionē que ex ipsa efficaciam habet. ⁊ iō ad culpe remissionem ⁊ originalis ⁊ actualis. requirit sacramentū ecclie vl' actu susceptū vel saltē voto qñ articul' necessitatis nō contemptus sacramentum excludit ꝛc. Item ibidem in solutione

Ayuntamiento de Madrid

pmi. Ad grē infusionē consequendā ordinata sūt gratie sacramēta aīā quoꝝ susceptione uel actu uel pposito aliquis gratiā nō consequit. Dicit z⁰ q absolutio sequēs contritionē auget gratiā in cōtritione collatā. De hoc scūs Tho. eadē. q. arti. 5⁰ questiuncula pma sic dicit. Penitētia in gēnē est sacramentū peipue in ofessione pficit. quia p eā homo se subdit ministris ecclie q sunt sacramentoꝝ dispensatores. contrnio eni voti confessioīs annexū habet. ⁊ satisfactio, p iudicio sacerdotis fit. cōfessio taxat. ⁊ qz in sacrameto pnie grā infundit p quā fit remissio pctoꝝ sicut in baptismo. iō eadē modo cōfessio ex vi absolutionis conuicte remittit culpā sicut ⁊ baptism⁰. liberat eni baptism⁰ a morte pcti nō solū fm q actu suscipit ⁊ fm q in voto habet. sicut patet in illis q iam scificati acceduūt ad baptismū ⁊ si aliquis impedimentū nō ponat. ex ipsa collatione baptismi gratiā consequeret remittentē pctā si prius sibi remissa nō fuissent. Et similiter dicendū est de cōfessione adiuncta absolutione. quia fm q in voto penitentis pcessit: a culpa liberauit. postmodū aūt in actu confessionis ⁊ absolutionis grā auget ⁊ remissio pctoꝝ varet si pcedens voluo de pctis nō fuisset sufficiēs ad cōtritionē. ⁊ ipse tūc obicē gratie non pberet. hec ille. Cū aūt dicit argues q forma augmētabilis pōt augeri ex pte soli⁹ agentis sine noua dispositione ⁊c. Dicit q posito q ß esset verū in formis q nullā dispositionē preuia requirūt in suo subiecto. tū penit⁹ falsū ē in ppposito. qz grā pzequirit in suo subiecto aliquā dispositionē puia ut dictū ē. ⁊ iō nō potūt augeri nisi aucta tali dispositione. Et qz ista materia pmo sen. discuīa fuit. iō nō plus dicit de illa, p nunc ad alia ppcrando. ¶ Ad 4.ᵐ dicit q risio ibidē data bona est. Et ad ei⁹ ip⁹ probationē dr p. q. 13 in oibus sacris noue legis cōferat grā gratū faciens eiusdē speciei. tū pter illā gratiā oferr in singulis quedam spālis grā q dicit grā sacrālis ad quā directe sacramentū ordinat. De hoc scūs Tho. in iii dis. q. 3. arti. 4.ᵃ questiūcula qnta sic dicit. Brā gratū faciēs ē vna ⁊ eadem in essentia aie sicut in subiecto ⁊ ab ipsa fluūt ꝗtutes ⁊ dona ad pficiēdū potētias aie. sicut etiā potentie aie fluūt ab essentia. ⁊ distinguūnt iste virtutes fm diuersos actus ad q̄s oꝝ potentias aie pfici. similiter etiā a grā illa q̄ est in essentia aie fluūt aliqua ad reparandū defect⁹ q ex pctō inciderūt. ⁊ hec diuersificanē fm diuersitatem defectuū. ⁊ qz hꝰ defect⁹ non fuit ita nobis noti sicut act⁹ ad quos ꝗtutes pficiūt. iō effect⁹ grē ad repandū defectū nōbis spāle nomen sicut virt⁹ ⁊ retinet nomen sue cause. ⁊ dicit grā sacrālis ad quā directe sacra ordinanē. q̄ tū nō pōt esse sine grā q̄ respicit essentiā aie. sicut nec virtutes. ⁊ tū grā q̄ est essentia aie nō pōt esse sine virtutibus. ⁊ iō ꝗtutes in ea habit cōnexionē. pōt tū esse sine grā sacrali. nā grē sacrales cōnexionē nō habēt. ⁊ ita pz q̄ grā quā sacrm directe cōtinet differt a grā q̄ est i virtutib⁹ ⁊ donis. ¶ Eius etiā illā grām p quā dā cōtinuationē tinet at. hec ille. Sili dicit z³ pte. q. 62. arti. 2⁰. Brā ingt fm se ālderata pficit essentiā aie in gēnē pticipat quādā similitudinē diuine essentie. ⁊ sicut ab aīa fluūt ei⁹ potētie. ita ⁊ a grā fluūt quedā pfectiones ad potētias aie q̄ dicunt dona ⁊ virtutes quib⁹ potētie pficiūt in ordine ad act⁹ suos. ordinanē aūt sacra ad quoēdā spāles actus in vita xpiana nccios. sicut baptism⁰ ordinat ad spālē regeratione qua hō mozit vitijs ⁊ fit membrū xpi. qui quidē effectus ē aliqd sp ile pter act⁹ potentiaꝝ aie. ⁊ eadē rō est in alijs sacris. Sicut q̄ virtutes ⁊ dona addūt sup gratiā coiter dictā quādā pfectionē determinate ordinatā ad act⁹, pptios potētiaꝝ. ita grā sacrālis addit sup gratiā coiter dictam ⁊ sup ꝗtutes ⁊ dona quoddā diuinū auxiliū ad q̄ sequendū sacri finē. ⁊ p hūc modū grā sacramentalis addit sup gratiā dona ⁊ ꝗtutū. hec ille. Ex quib⁹ pz q̄ arguens falsū assumit. cz q̄ eadē ⁊ nullo modo diuersa fm spēm grā cōferat in oibus sacris ⁊ iō cū in sacris imp̄imentib⁹ characterē oferat aliqs habit⁹ gratuit⁹ distinct⁹ spē ab habitib⁹ collatis i sacris nō imp̄imentibus characterē. nimirū sp q̄dā sacra causē dispositio q̄ dicit ordinat⁹ trū. in alijs ho causē dispositio q̄ nō solū dicat ordinat⁹: verū etiā character. Cuius rōnē ponit scūs Tho. 4.ᵃ sen. dis. 4. q. 1. arti. 4. questiūcula 2ª. Sacramēta inquit noue legis sūt quedam scificationes. scificatio aūt duob⁹ modis accipit. Uno mō, p emūdatione. qz sanctū idē ē q̄ mundū. Alio mō, p mācipatione ad aliq̄ sacrū. sicut dicit altare scificari uel aliqd hꝰ. oia aūt sacra sūt scificationes pmo mō. qz oia dant in remediū contra aliquem defectū. ⁊ q̄dā sūt scificationes etiā 2ᵃ modo. sicut patet pcipue in ordine. qz ordinat⁹ mācipat ad aliquod sacrū non aūt oia. sicut pz de pnia. quicūq; aūt mancipat ad aliq̄ sacrm spūale exercendū o; q̄ habeat spūalē potestatē ⁊ solū talem. ⁊ iō nō oia sacra noue legis characterē imp̄imūt. ⁊ q̄dā sūt scificationes etiā 2ᵃ modo scificationes dicunt. hec ille. Similiter dicit z³ pte. q. 63. arti. 6⁰. p totū Ex quib⁹ apparet q multiplex ē dispositio ad gratiam gratū facientē. qz q̄dā p modū act⁹ secūdi. puta cū q̄s p actū liberi arbitrij se disponit ad gratiā. q̄dā ho p modū act⁹ pmi uel habit⁹. utputa cū q̄s sine actu 2ᵃ pptio iustificat suscipiēdo sacra. ⁊ in quolibet istoꝝ generū sūt multe spēs. qz multiplex ē dispositio ad gratiā p actū 2ᵃ q̄ est motus liberi arbitrij. ⁊ multiplex est dispositio ad gratiā p actū pmū. qz q̄dā est ordinatus trū. alia ho est ordinat⁹ ⁊ character. ut pz ex dictis. ¶ Ad argumēta Scoti ⁊ ita eadē ōnē z³ nūc oz dicere. Et qdē ad pmū negat bᵐ. licz eni grā sit termin⁹ creatiōis nō tū dispositio ad grām quā dicim⁹ characterē aut ordinatū. Et de hoc Petr⁹ de palude multū bn ad ppositū pma. q. hui⁹ dis. sic inquit arguēdo. Illa q̄ equaliter sunt in potētia passiua ⁊ actiua equaliē inde educunt. siue p creationē ut ꝗtutes in fuse ⁊ dona. siue p generationē ut forme corpales. licz vna sit pfectior altera. ⁊ grā ⁊ character sūt hꝰ. qz neutrū ē in potētia actiua nature. nec p ōnis in potētia passiua materie. ē eqliter causanē uel generanē. ⁊ equaliē pnt a creatura, pduci uel nō, pduci. Ecce argumentū. sequit risio. Dicendū inquit q ꝗtū ad potentia passiuā. aᵐ est vera. ⁊ bᵐ est falsa. qz dissiliter sūt in potētia passiua. qz sicut in potentia passiua nāli simplicit per stit aliqd respectu pmi celi quod pōt, pduci ꝗtute ipsi⁹, pptia. sicut forma nō vnēs. aliqd aūt per stit min⁹ in potētia qō pōt, pduci a celo in ꝗtute diua. sicut aīa corpalis. ⁊ aliquid in sola potētia materie obediētiali qō nō pōt, pduci aliqualiē nisi virtute diuina ⁊ sola sicut aīa rōnalis. sic aliqd simplicit ē in potētia nāli aie ut q̄ naliter acgrūt. aliqd ho simplicit totaliē i sola potētia obediētiali. ut ea q̄ a solo deo recipit. sicut sūt grā ⁊ gloria q̄ dicūt, pptie crearī ut creari. aliq̄ ho medio mō q̄ pūt, pduci a nā ꝗtute dei. ut character ⁊ ornatus ut, pcessus grē correspondeat, pcessui nature: quo suprēmū est a solo deo principaliē ⁊ instrumentaliē. infimū autē est a natura principaliē ⁊ instrumentaliē. medū aūt a nā instrumentaliter: a deo aūt principaliē. Ostū aūt ad aliā partē de potētia acti-

Ayuntamiento de Madrid

ua dicendũ q̃ a⁹ est vera de his q̃ sunt essentialiẽ i potentia principali nõ de altera tñ. b⁹ antẽ sub hoc sensu est falsa. q: licꝫ grã ⁊ character sint equaliẽ extra potẽtiã ꝑncipalẽ creature. nõ tñ sup̃ potentiã instrumentalẽ. Et rõ hui⁹ est. q: qõ nõ excedit limites creature põt coicari creature. ⁊ qõ cõpetit vni creature p naturam ꝑncipaliẽ. si concedit alteri instraliter nõ dicit creari. ſz uel nãliter, ꝓducit si ordo nature hoc cõmiserit. sicut, ꝓducere aiam vegetatiuã ⁊ sensitiuã cõpetit nãliẽ ꝑncipaliẽ plante ⁊ aiali. q: est fm suã ꝓpositionem. vñ q: coicatũ est celo sine planta ⁊ aiali quasdã aias hꝫ, ꝓducere in ẽgtũ semen deest in nã. nõ, ꝑpter hoc aie ille creanẽ q̃ ius sine semine, ꝓducanẽ. illud autẽ qõ excedit limites creature nec cõpetit alicui creature nãliter ⁊ ꝑncipaliẽ. nec in se nec in suo siti. nõ est coicabile etiam instrumentaliẽ. vñ cũ, ꝓducere gratiã sic excedat limites creature ut nulli cõpetat p naturã ꝑncipaliẽ nec in se nec in sili uel maiori. nulli est coicabile uel saltẽ nulli coicatũ est etiã instraliter. ecõtrario autẽ cũ libero arbitrio competat ꝑncipaliẽ se ad grãm ꝓponere ⁊ facere id qõ est imediata dispositio ad grãm. si dispositionem ad grãm facere coicat sacro instrumentaliter. non erit b creare nec creaturã extra lunites suos ponere. ve: est q: in hoc est dissimile q: aia q̃ p putrefactione generat a celo est eiusdẽ rõnis cũ illa q̃ p semen generat a ꝑticulari agente. q̃ius aliqui dixerint oppositũ. dispositio autẽ q̃ est character nõ ẽ aliqd vni⁹ rõnis p essentiã cũ dispositiõe q̃ est actus liberi arbitrij. q̃ius sit vnius rõnis p efficientiã. etiã si sit alia grã in sacramentis ab illa q̃ est in ꝟtutib⁹ v̄onis. q: character ⁊ ornat⁹ sacralis ꝑncipaliẽ disponit ad gratiã gratũ faciẽtẽ q̃ ẽ vna in oibus. Sed nec illa dissimilitudo obstat. q: etiã sunt aie aliq̃ impfecte q̃ a solo celo, ꝓducunt. ſz nõ creant. q: nobiliores ab aiato, ꝓducunt. ⁊ sic est in ꝓposito. sic etiã dispositio q̃ est p liberũ arbitriũ ẽ nobilior q̃ illa q̃ ẽ p sacrm ⁊ efficacior. Tũc enim si dispositio nobilior cõpetit p naturã ꝑncipaliẽ vni creature. alia q̃ ẽ inferior poterit instraliter alicui creature etiã inferiori coicari. Si autẽ dispositio sacralis est nobilior q̃ liberi arbitrij adhuc sequetur idẽ. ut, phabiẽ. puta qõ est supnãle fm genus suũ. totum illud creat. nec eius, ꝓductio aliquo mõ creature coicat. sed qõ nõ est supnãle fm genꝰ suũ licꝫ fm esse speciei sit supnãle põt ei⁹, ꝓductio coicari creature saltẽ instraliter. sicut alig dicit. q: charitas q̃ fm totũ genꝰ suũ est supnãlis ⁊ grã. nõ prit, ꝓduci virtute creata. ſz diligere deũ sup oia est supnãle fm genus suũ. diligere autẽ meritorie est supnãle fm speciẽ suã siue quo ad subam. ut quidã dicit. tũ hoc põt creatura p ꝟtutẽ dei imanentẽ. sicut est charitas. uel i motu ut mgr dicit. Ex his ꝗ ps q̃ illud qõ ex nã sui gener] ꝑncipaliẽ cõpetit alicui creature põt supnãliter coicari alicui alij etiã inferiori instraliter. uel idẽ spẽ. sicut cũ celũ in ꝟtute dei, ꝓducit aiam pfectã corpalẽ quã aial pfectũ, ꝓducit ex nã. uel differentẽ spẽ. siue excellentiorẽ. ut in exẽplo de dilectione meritoria dictũ est. uel inferioris speciei. sicut celũ in ꝟtute diuina aiam aialis impfecti qõ generare nõ põt nã nisi p putrefactionem Et hui⁹ rõ est. q: sicut videm⁹ in nãlib⁹ q: aliqs effectus est in virtute vni⁹ cause nãliter vniuoce. q̃ quidẽ est in ꝟtute supior] cause eguoce. sicut calefacere ẽ a calore vniuoce ⁊ a sole eguoce. nõ vtiq; nisi ordinatione dei. sic nulla cõtradictio apparet si illud qõ vna creatura hꝫ nãliter ⁊ est pfectionis. ꝟtute dei det alteri creature supnãliter, ꝓpẽ hoc q: cũ xpo dicat Math. vltimo. Data est mihi omis ptãs in celo ⁊ in terra. nullũ inconueniens videt si omnẽ potentiã alteratiuã quam habet quodcũq; corp⁹ habuit corp⁹ xpi. ut sic tactu suo curaret oẽm morbũ quẽ herba uel gẽma curaret suo tactu ⁊ fimbrijs vestimẽti ei⁹. aut vmbre Petri. hec ꝟtus potuit coicari si eã aliq̃ vmbra hũit uel corp⁹. Vñ de xpo dr q: virt⁹ de illo exibat ac sanabat oes. ⁊ sic verificat verbũ Gregorij ⁊: dialogo p. q: sci viri aliqn ex ptãte miracula faciũt. ⁊ sic anima xpi omnẽ virtutẽ motiuã cause ⁊ corpis supnãliẽ habuit quã hꝫ q̃cũq; angel⁹ nãliter. Itẽ si illa virt⁹ quã hꝫ vna creatura nãliẽ põt alia a deo obtinere supnãliẽ. multo magis aliã min⁹ pfectã vnde cũ liberũ arbitriũ ex sua natura possit ꝓponere se ad gratiã perfecti⁹ ⁊ nobili⁹ q̃ sit illa dispositio que datur in sacramẽto siue sit ab eo siue nõ: ꝑpter qõ nobilius dicit adultus saluari p dispositionẽ a se factam ꝑpio motu q̃ paruulus p dispositionẽ a sacramento susceptã. igit sic ꝓponere põt coicari sacramẽto. cum melius ꝓponere sit a libero arbitrio. imo etiã si dispositio habitualis sacramẽti eẽt nobilior q̃ actualis liberi arbitrij, ꝑpter hoc q: ipsa manet ⁊ alia non: adhuc ex similitudine generũ supradicta illa põt coicari sicut de dilectione dei meritoria q̃ nobilior ẽ. sed simpliciter loquẽdo dispositio liberi arbitrij est melior. q: illa posita potest esse obex ad grãm sicut põt esse cũ charactere. forma autẽ que ẽ dispositio ⁊ cui⁹ natura finis ẽ ꝓponere tanto simplicior est melior quanto est dispositio efficacior ⁊ infallibilior. hec Petrus i forma. Ex quibus apparet q: b⁹ pr⁹ negata ẽ falsa. nõ enim character aut ornat⁹ aut dispositio quã sacrm instrumẽtaliẽ causat ẽ forma simplicior supnaturalis ita ut eius ꝓductio creatio dici mereat. ¶ Ad 2⁹ dicit q: dispositio causata per sacramẽtũ siue sit charact siue alia dispositio ad grãm causat ⁊ ꝓducit in instanti sicut ⁊ grã. Et ad hui⁹ improbationẽ dicitur q: sicut oratio ꝓlata in vltimo instanti ꝓlationis siue causat pfectã significationẽ in aia ꝓferẽtis aut alteri⁹ si sit capax ⁊ hoc siue in illo instanti permaneat aliq̃ pars diuisibilis soni siue aliq̃ indiuisibile se his ad totũ sonum sicut mutatũ eẽ ad motũ uel instãs ad tẽpus ut nõ sit pars toti⁹ successiui. ſz termini⁹ intrinsec⁹. quõcũq; hoc fit. in illo instanti dat virt⁹ orõnis. ⁊ actio respectu effectus ad quẽ instrumẽtaliter attingit. De hoc scũ Tho. 4. ⁊ sen. dis. 8. q. 2. art. 3. arguit 6. loco: Facies ⁊ factũ causa ⁊ causatũ debẽt eẽ simul. quia quod nõ est non potest aliqd facere: nec cã alicuius existere. sed cũ ꝑuersio ꝓdicta fiat in instanti: ⁊ verba forme successiue, ꝓferanẽ. quãdo fit cõuersio verba illa nõ possunt simul esse nisi fm aliqd minimũ sui. igitur virtute aliqua q̃ sit in illis verbis nõ potest fieri ꝑuersio. Ecce argumẽtũ. sequit responsio. Dicendũ inquit q: virtus cõuersiua q̃ est in his verbis cũ sit sacramẽtalis sequit significationẽ. significatio autẽ existentis cõuersionis cũ importet ordinem vni⁹ ad alterum nõ potest fieri per dictionẽ: sed oportet q: ꝓnationẽ fiat cui⁹ parte q̃ius successiue, ꝓferant. tamen significatio ẽ tota simul quã tũc cõplet vltima orõnis particula ad modũ differẽtie vltime i diffinitiõibus: ⁊ hac significatione existẽte in vltimo ꝓlationis instanti fit transubstantiatio. Item 7⁹ loco arguit sic: Verba ista non habent virtutem ex seipsis. hoc planũ est. si ergo habẽt aliquã hꝫ virtutẽ. ors q: sit eis data vinit⁹. ors autẽ hanc virtutẽ eẽ simpliciẽ cũ ei⁹ effect⁹ fit in instanti. simplex autẽ virt⁹ nõ põt successiue vari. ⁊ eius subiectum ors esse simplex. cum q̃ ꝓdicta verba successionẽ

Ayuntamiento de Madrid

habeant. nõ potest ipsis talis virtus esse collata. Ecce argumentũ. sequit risio. Dicendũ inquit q̃ significatio orationis q̃uis relata ad ptes quibus fit significatio videat̃ composita. tñ relata ad rem significatã simplex est in q̃ctũ significat vnũ quid. s. cõpositionẽ huius cũ hoc. sicut etã pl̃s dicit 5° me°. q̃ suba senarij nõ est bis tria sed semel sex. quã ibi q̃litatẽ notat. vñ sicut ad hanc qualitatẽ senarij se habent ptes eĩ° ut dispositiones materiales nõ ut qualitates ptiũ. sicut ptes vnius totius qualitatis. ita significationes ptiũ sunt dispositiones ad significationẽ toti° orationis q̃ consurgit ex significatione ptis in ordine ad omnes p̃cedẽtes. Iz qz virtus cõuertiua sequit̃ significationẽ. iõ in ipso cõplemento significationis dat̃ illa virtus toti orationi. ita q̃ singule partes se habẽt materialit̃ tñ ad illã virtutẽ hec ille. Simile ponit 3ª pte. q. 78. arti. 4.° in solutione tertii. vbi sic dicit. Verba quibus fit cõsecratio sacramentalit̃ opan̄t̃. vñ vis conuertiua q̃ est in formis bo° sacramento° sequit̃ significationẽ que in p̃latione vltime dictionis terminat̃. t iõ in vltimo instanti ,plationis verbo° p̃dicta verba consequunt̃ hanc virtutem: in ordine tñ ad p̃cedentia. t hec virtus est simpleꝛ rõne significati. Iz in ipsis verbis exteri° ,platis sit quedã cõpositio. hec ille. Et i mnltis alijs locis ponit eandem sniam. Ex quo patet risio ad argumẽtũ. Cũ aũt dicit arguens q̃ sacramentũ nõ habet actionẽ suã naturalẽ in instãti. q̃ nec supnaturalẽ. qz fm nos t̃c. Dicit̃ q̃ sicut motus corpis non est in instanti. tñ mutatũ esse eius est in instanti. sic actio corpis dato q̃ nõ esset tota simul in instanti. tñ aliq̃d eius puta actũ esse uel egisse aut aliud eius indiuisibile se bis ad totã actionẽ. sicut mutatũ esse ad motũ. uel instans ad tẽpus. aut punct° ad lineã põt esse in instanti. Item sicut sol illuminat in instanti t sensibile causat aliquid in sensu in instanti. sic sermo uel vox põt causare in aia aliq̃d in instanti puta completã significationẽ orationis p̃iuppositã ,platiõe p̃cedentũ vocũ aut syllabarũ. Itẽ dato q̃ nec oratio nec aliqua eius pars diuisibilis nec aliq̃d eĩ° indiuisibile orationẽ terminãs posset habere aliquã actionẽ naturalẽ in instanti. cũ hoc stat q̃ effectus eĩ° causatus in tpe remanet in instanti. puta ablutio ex parte aque. ul̃ significatio plena ex pte verbo° aut aliquid hõ ex tali ,platiõe derelictũ. t hoc sufficit ad hoc q̃ possit virtute supnaturali t actione supnaturali agere in instanti. Cũ ẽo vlteri° dicit arguens q̃ fictio est dicere q̃ aliq̃ syllaba formet̃ in instanti t̃c. Dicit̃ ut prius q̃ sicut motus localis nõ fit in instanti Iz in tpe. tñ indiuisibile terminans motũ puta mutatũ esse fit t hz esse in instanti. sic, p̃portionaliter dato q̃ lrã uel syllaba formet̃ in tpe t nõ in instanti. tñ termin° eius indiuisibilis fit t habet esse in instanti. t hoc sufficit ad ,p̃positum Iz q̃ syllaba fm aliquid sui diuisibile uel indiuisibile habeat esse in instanti. Cũ ẽo vlterius dicit̃ q̃ si aliqua syllaba efficit totũ effectũ sacramenti. tũc illa sola est sacramentũ t alie nõ faciũt ad sacramentũ t̃c. Dicit̃ q̃ ꝓia nõ valet. qz sicut post lati° dicet̃: sacramẽtũ habet significare t efficere. t iõ dato q̃ alie syllabe nihil efficerẽt ad inductionẽ gratie. tñ agerẽt ad complementũ significationis sacramenti. t ita faciũt ad sacramentũ t eius integritatẽ. tñ nõ oportet ad hoc fugere. qz eo modo quo faciũt ad cõplementũ significatiõis agũt mediate uel ũmediate cõplete uel dispositiue ad effectũ sacramenti qui sequit̃ cõpletam significationẽ totius orationis. Cum ẽo vlteri° dicit̃ q̃ vltima syllaba nõ potest agere in virtute precedentiũ. qz ex illis nihil relictũ est t̃c. Dicitur q̃ falsũ est: quia sicut recitatũ est ex dictis sancti Tho. p̃cedentes syllabe reliquerũt partiales significationes q̃ se habẽt ad totalẽ significationẽ totius orationis sicut dispositiones. t ita patet q̃ tota deductio huius argumenti. t si multum videatur habere apparentie. tñ vacua est apud recte considerãtes veritatis t existentie. licut postea ex dictis Petri depalude melius ostendet̃. ¶ Ad 3ᵐ dicit̃ q̃ in sacramento eucharistie ponenda ẽ p̃dicta causalitas vtroq̃ modo quã tangit arguẽs. Et ad hui° ,improbationẽ dicitur primo q̃ licz species panis nõ agat instrumentaliter ad realem existẽtiã corpis x̃pi in sacramento. nec q̃ aliquã dispositionẽ p̃teuiã. ad hoc tñ verba cõsecrationis instrumentalit̃ attingũt ad aliquã dispositionẽ p̃teuiam transubstantiationi nõ ordine tpis sed nature ul̃ rõnis Et ad hui° ,improbationẽ dicit̃ q̃ illa dispositio ad quã attingũt verba consecrationis eucharistie nõ oportet q̃ sit qualitas aut accidens positiuũ: sed forte ẽ dispositio p̃iuatiua uel negatiua. sicut expulsio vni° forme a subiecto est dispositio ad introductionẽ forme opposite uel incõpossibilis. sic in ,p̃posito imaginandũ est q̃ verba sacrãtalia virtute diuinit° collata attingũt instrumentalit̃ in sacro eucharistie. ad hanc dispositionem q̃ suba panis desinat esse sub specieb° panis. nõ quidem ad hoc q̃ suba illa desinat esse simplicit̃. nec ad hoc q̃ transeat in corp° x̃pi. sed ad hoc q̃ nõ sint sub illis speciebus. ut sicut p̃ agens naũle propria virtute efficit q̃ materia ul̃ aliq̃ subiectũ aut passum desinit in formari aliqua forma substantiali uel accidẽtali. ita in hoc sacramento verba consecratiõis virtute diuinit° collata ad hoc instrumentalit̃ p̃ingãt q̃ spes p̃ius informantes subam panis aut vini desinãt p̃dictã subam informare t tollant p̃dictã inherentiã accidentiũ ad totũ p̃cedens: nõ aũt q̃ faciant accidẽtia sine subiecto subsistere. nec ad hoc q̃ corpus x̃pi sit sub p̃dictis accidentibus. Et ad hunc sensum videnẽ mihi intelligenda dicta sancti Tho. 4.° sen. p̃ma dis. q. 1. arti. 4.° questiũcula p̃ma in solutione 6ª vbi sic dicit. ,In transubstãtiatione cũ fit quidam motus seu mutatio: duo sũt. Iz recessus a termino t accessus ad terminũ. verba igit̃ sacramẽtalia p̃ingũt instrumentalit̃ ad transubstantiationem q̃ctũ ad recessum a termino a quo: Iz q̃ctũ ad accessum ad terminũ ad quẽ nõ p̃ingunt instrumentalit̃ nisi dispositiue. licut accidit in alijs sacramentis. hec ille. Itẽ 4.° sen. dis. 8. q. 2. arti. 3.° sic dicit in solutiõe argumenti qnti. Nec virt° inquit agentis p̃ncipalis respicit p̃ncipalit̃ terminũ ad quem. Iz virtus cause instrumentalis q̃tiq̃ nõ attingit ad terminũ ad quẽ: Iz habet opationẽ suã in his que sũt citra terminũ. sicut qualitates actiue elemẽtares nõ attingũt ad anime rõnalis introductionẽ. t similit̃ hic ꝓtingit. qz virtus illa instrumẽtalis que est in verbis hz opationẽ suã sup̃ subam panis. qz verbũ ad elementũ accedit ut fiat sacramentũ fm Aug°. nõ est aũt aliquo modo causa corp̃ q̃ sunt in termino ad quẽ. sicut q̃ sunt accidẽtia sine subiecto ul̃ aliq̃d hz. Et simile ponit in multis alijs locis. Ex quib° patet q̃ illa dispositio ad quã p̃ingunt instrumentalit̃ verba consecrationis eucharistie. nõ est subiectiue nec q̃ in corpe x̃pi nec q̃ in suba panis aut vini: Iz potius in specieb° remanẽtib°. efficiũt eni q̃ hõ species desinant informare, p̃p̃ius t primũ subiectũ. t q̃ suba panis aut vini nõ fit sub eis. t q̃ desinat precedens informatio t inhesio. Dicit z.° q̃ sicut arguẽs nõ reputat fictionẽ q̃ hec ver-

Ayuntamiento de Madrid

ba: hoc est corpus meū. sint causa sine qua nō ouersionis panis in corp⁹ xpi potius q̄ alia verba. ita null⁹ catholicus debet reputare fictionē: ſz pot⁹ veritatis expressionē q̄ p̄dicta ꝓba sint cā p quā instālis z dispositiua ad dictā transubstantiationē. Dicit 3.° q̄ i instāti cōplete ,plationis verborū sonus tangit specie panis aut vini aliq̄ tactu aut corpali aut intentionali uel virtuali aut aliquo alio sicut pri⁹ dictū fuit. z idcirco tunc p̄iit agere. Dictū aūt ꝑbi intelligēdū ē de multiplicatione reali ipsi⁹ soni. q. illa fit in tpe cū cōsequat motum localē. Sec⁹ē de multiplicatione speciez intentionū soni. q. illa pōt fieri in instāti sic multiplicatio speciez colozz. tū qcd sit de hoc sufficit q̄ in vltimo instāti verborū ,plationis verba illa ꝓtingant spēm panis z vini aliquo cōtactu. nec requirit q̄ sit corpalis ut prius dictū est. Itē posito q̄ regrerer contact corpalis agentis instrumetalis ad spēs eucharistie in transubstantiatione. pōt dici q̄ in vltimo instanti ,platiōis verboz licz sonus nō tangat corpalit eucharistiā: tāgit tū aerē cōtiguū eucharistie. z sic eodē instanti virt⁹ dat sono que multiplicata p mediū in eodē instanti ptingit ad hostiā licz sonus in eodē instanti ad hostiā non ptingat. idē est enī aerē tangere hostiā ac si sonus eā tangeret ex quo aer vebit vtutē de sono ad hostiā. Pōt etiā dici z forte veri⁹ qō cū dicit q̄ sacra fortiunt effectū in vltimo instanti cōplete ,plationis verboz sacrāti. illa cōplete ,platio intelligenda est qñ verba aut eqpollēs ꝑbis attingūt suscipiente sacrm uel materiā z nō ante. z multis alijs modis illud sophisma potest declinari. Petr⁹ tū de palude sic dicit. Si verba cessant anteq̄ motus aeris deueniat ad illā rem i qua debet esse effect⁹ species soni in eodē instāti deferr ad illā rem cū qua subiectiue est virtus in aere. alias esset sine subiecto. cū sonus sit accis cui⁹ subiectū est solus aer. hec ille. Et redit in idē cū p̄ma solutione. Dicit 4.° q̄ posito ſz nō cōcesso q̄ verba eucharistie nō haberēt quācūq̄ efficaciā circa transubstantiationē adhuc stat q̄ spēs manēte post ,plationē verboz habeāt efficaciā instālē dispositiuā respectu grē inducēde in accedente digne ad sacrm. ¶ Ad 4.m dicit p̄mo q̄ ponere ꝑsitionē ad grām causari per sacra nouc legis nō est supfluū ſz necessariū si sacra dicāt eē aliquo mō cā grē. Et cū dicit arguens q̄ fictio est ponere in eucharistia talē dispositionē ꝛc. dicit q̄ nos nō ponimus aliquā dispositionē positiuā int spēs z existētiā corpis xpi. sicut dictum est sup. ponim⁹ tū virtute speciez sacrāti causari indigne accedente ad sacrm dispositionē ad grām. vñ illud argumentū peccat p fallaciā ꝑtis. Dicit 2.° q̄ in sacris nō imprimentib⁹ characterē imprimit uel causat ornatus disponēs ad grām. sicut in sacro pnie. Et ad rationem ad oppositū dicit q̄ ꝑis finalit illatū nō est incōueniens. Illud enī concedit scūs Tho. 4.° sen. dis. 17. q. 3. arti. 4.° questiūcula prima vbi sic dicit. Confessio est actus virtutis z est ps sacri. fm aūt q̄ est act⁹ virtutis est act⁹ meritorius ,ppie. z sic confessio nō valet facta sine charitate q̄ est pncipiū merendi. sed fm q̄ est pars sacri. sic ordinat ꝑtētē ad sacerdotē q̄ hz claues ecclie q̄ p confessionē ꝓciam ꝑtētis cognouit. z fm hoc cōfessio pōt esse in eo q nō est contrit⁹. q. pōt petā sua sacerdoti inotescere z clauib⁹ ecclie se subijcere. z q̄uis tūc nō p̄iiat absolutionis fructū: tū recedēte fictione p̄ipere incipiet. sicut etiā est in alijs sacris. vñ nō tenetur iterare confessionē q̄ fict⁹ accedit. ſz tenet postmodum suā fictionē confiteri. hec ille. z sic ponit in alijs

hoc q̄ dicit dñs in pcedo q̄ fictē accedēte ad sacramēta pnitētiē recedente fictione effectū quē effectū ꝓfessionis & nō tenetur iterare ꝓfessionē. si solas fictionē cōfiteri. sed illa ꝓuenientia non est nerū absolute

locis. Dicit 3.° q̄ nullū incōueniēs esset dicere q̄ sacra nō imprimentia characterē in ficto talia suscipiēte nō causant aliquā dispositionē remanentē post sumptionē sacri. sicut videt dicere de sacro eucharistie sanct⁹ Tho. 4.° sen. dis. 4. q. 3. arti. 2.° questiuncula 2.ª vbi arguit sic 3.° loco. Sicut inquit aliqs ficte accedit ad baptismū: ita z ad sacramentū eucharistie. ſz recedēte fictione eucharistie effectū nō pcipit q̄ pri⁹ fict⁹ accesserat. q̄ nec etiā recedēte fictione aliqs baptismi effectū pcipit. Ecce argumentū. sequit risio. Dicendū inquit q̄ in eucharistia nō imprimit character cuius virtute posset aliqs efficaciā sacri pcipere fictione recedēte. z non est sile. hec ille. Si tū ex hoc arguat q̄ si sacrm eucharistie nō causat dispositionē ad grām in accedente ficte: q̄ nec in accedēte congrue z sine quacūq̄ fictione z in dispositione contraria. apparet q̄ ē fallacia ꝑtis. ¶ Ad pmū Aureoli contra eandē 3.m ꝑnē dicit q̄ b.er est falsa. z ad et⁹ pbationē dicit q̄ risio ibidē recitata bona est. z eā ponit scūs Tho. ut visū fuit sup. z ad im pbationē dicte risionis dicit q̄ risio illa intelligenda est in secūdo sensu z nō in pmo sicut supius visū fuit. z sic ad primā impobationem risionis. 2.m mō intellecte dicit negando maiorē si generalit intelligat potissime ad hūc sensū q̄ quacūq̄ actione recedit a termino a q̄ accedat ad terminū ad quē inductiue z pfectissime. si aūt intelligat q̄ quacūq̄ actione recedit a termino a quo accedat ad terminū ad quē dispositiue uel pfectiue aut quocūq̄ mō. tūc a.er est vera. ſz nec ipsa nec ꝑ illata ad hūc sensū intellecte sūt yllaten⁹ ꝑ nos. ꝓcedimus enī q̄ virtus verboz ꝓsecrationis agit dispositiue ad existētiā corpis xpi sub speciebⁿ nō aūt pfectiue uel imediate terminū ad quē inducendo. Et sciendum etiā q̄ alia est mutatio qua desinit termin⁹ a quo z alia qua incipit termiu⁹ ad quē. De hoc scūs Tho. de vitate q. 23. arti. p. sic dicit. Differētia est int motū z mutationē. nā motus vn⁹ ē quo aliqd affirmatiue signū abijcit z aliud affirmatiue signū acquiritur. est enī motus de subiecto in subiectū. ut dicit 5.° phyſicoz. Subiectum aūt intelligit hic aliqd affirmatiue monstratū ut albū z nigrū. z iō vn⁹ motus alterationis est q̄ albū abijcit z nigrū acquirit. ſz in mutationib⁹ q̄ sūt generatio z corruptio alit est. nā generatio est mutatio de nō subiecto in subiectū. ut de nō albo in albū. corruptio ꝓ o est mutatio de subiecto in nō subiectū. ut de albo in nō albū. z iō in abiectione vni⁹ affirmati z acceptione alterius oz esse duas mutatiōes quaz vna sit generatio z alia corruptio ut simplicit uel fm qd. si q̄ in transitu q̄ est de albedine i nigredinē ꝓsideret ipse mot⁹. idē mot⁹ significat ꝑ ablationē vni⁹ z inductionē alteri⁹. nō aūt significat eadē mutatio ſz diuersa tū se inicē cōcomitātes. q. generatio vni⁹ nō est sine corruptione alteri⁹. hec ille. Ex quib⁹ apparet q̄ cū alia mutatio sit qua abijcit termin⁹ a q̄. z alia qua inducit termin⁹ ad quem. nimirū si aliqua actio pōt esse ad pmū q̄ nō erit ad secundū nisi dispositue. Ad 2.m impobationem p̄dicte risionis dicit negando p̄mā ꝑnam ibi factā. nō enī oz q̄ si ꝑba sacramentalia agūt ad desitionem panis sub speciebus q̄ eoz actio sit annihilatiua. q. ut sup dictū fuit. verba illa nō agunt directe ad hoc q̄ suba panis desinat esse simplicit aut in se. ſz ad hoc q̄ desinat esse sub speciebⁿ sacrālib⁹. z q̄ desinat esse informatio z inherētia illaz ad subam panis. hoc enī nō transcēdit actuitatē creature cū q̄ agens nāle posset tolli talis inherētia z informatio. ut cū de calido fit nō calidum. z tamen nō dicit

Ayuntamiento de Madrid

obicis ⁊ impedimenti. loquendo de prima dispositione a^m argumenti est vera: sed argumentū in hoc sensu nō ꝓcedit cōtra nos. quia nō dicimus ꝗ character sit illo mō dispositio que est necessitas. quia licꝫ character includat omne positiuū necessariū ad grām. nō tñ omne priuatiuū. puta remotionē fictionis aut peccati moralis imo stat cum illo. loquendo vo de dispositione z.^a mō dicta negat a^m argumēti. ⁊ concedit ꝗ character est illo mō dispositio q̄ est necessitans ad gratiā. Et q̄ dicta distinctio sit ad mentē sci Tho. patet. q2 4.º sen. dis. 4. q. 3. arti. 2.º questiuncula secūda sic dicit. Ad hoc ꝗ aliquid effectū alicui^us agentis ꝓcipere debeat oportet ꝗ ie habeat in debita dispositione ad causam agentem ⁊ ad effectū ꝓcipiendū. ⁊ iō indispositio volūtatis que vltimū effectum baptismi impedit est duplex. vna fm ordinem ad sacramentū ipsum. alia fm ordinem ad effectū sacramenti. Ad ipsum aūt sacramentū contingit voluntatē esse indispositā duplicit. vno mō ꝑ subtractionē necessarij. alio mō ꝑ positionē contrarij. similiter ꝑ compationē ad effectū baptismi oportet ꝗ disponat aliquis adhibendo necessariū ⁊ remouendo contrarū ⁊c. hec ille. Ex quib^us patet ꝗ ꝑfecta dispositio q̄ est necessitas simplicit ad formā duo requirit. scꝫ remotionē cōtrarij ⁊ positionē necessarij. Q̄ aūt character sit dispositio z.^o mō ⁊ nō ꝑmo mō satis ꝑz. vti scūs Tho. 4.º sen. dis. 4. q. 1. arti. ꝑ. in solutione q̄rti sic dicit. Character est causa sacramentalis grē. ⁊ ꝗ quidā cū characterē grām nō recipiūt est ex eo ꝗ indispositione ad grām suscipiendā. hec ille. Item. q. 3. arti. 2.º questiuncula tertia sic dicit. In baptismo imprimit character q̄ est imediata causa disponens ad grām. ⁊ iō cum fictio characterē nō auferat recedente fictione que effectū characteris impediebat. character qui est prius i aia incipit habere suū effectum. ⁊ ita baptismus recedente fictione effectū suū consequit. hec ille. Patet q̄ ex oibus supradictis ꝗ character est dispositio ad gratiam nō solum ex diuino beneplacito formalit. verū etiā ab qualit ex natura rei p modū cuiusdā congruentie. licꝫ nō sit dispositio conuertibilis ⁊ adequata ipsi grē. nec disponat imediate. prime ⁊ directe ad grām: ſꝫ ad aliquos actus qui nō possunt congrue exercei sine grā. Patet simil ꝗ nō ita, ꝑbabilit ponit ꝗ sola opatio exterior naturalis sacramēti sit totalis dispositio ad gratiam causata p sacramentū. sicut de charactere uel ornatu causato in aia. ⁊ ꝗ positio Aureoli non ita bñ saluat actuitatē uel causalitatē sacramentorū respectu gratie. sicut opinio nostra. ⁊ consequenē ꝑma ratio ꝓ principali assumpto z.^a ꝑcipalis argumenti nō ꝓcedit. Similit nec z.^a ratio, ꝑ eodē assūpto valet. cū eni dicit ꝗ positio nostra non saluat efficaciā sacramentorū nisi cū multis ⁊ pluribus pactis q̄ opinio opposita ⁊c. Dicitur ꝗ omnia pacta q̄ positio nostra ponit sequunt ex dictis sacre scripture uel sanctorū aut doctorū aut ex recta ⁊, ꝑbabili ratione. opinio ho contraria negat pacta sequētia ex ꝑdictis imo est imꝓbabilior ⁊ minus cōsona dictis sanctorū. Dicit z.^o ꝗ opinio contraria tot ⁊ forte plura pacta habet ponere q̄ nra. ⁊ primo nā ꝗ habet ponere tale pactum ꝗ verbo accedente ad elementū diuina virtus agit in suscipiente sacramentum z.^o ꝗ in casu posito de trib^us hostijs coram sacerdote diuina virtus solum agit in illā ad quam dirigit intentio sacerdotis. 3.º ꝗ in baptismo diuina virtus nō confert effectum sacramenti uel grām quouisꝫ verborū prolatio ⁊ aque ablutio sint complete. 4.º ꝗ habenti ablutionē baptismi diuina virtus cōfert grām. ⁊ ita tot pacta habet ponere opinio contraria ex pte diuine virtutis assistentis: quot nostra ex pte virtutis inherētis sacramentis. Dicit 3.º ꝗ ex positione nostra nulla inconuenientia sequunt. sicut supꝫ patuit. Ex opinione autē contraria multa sequunt. sicut ostendit scūs Tho. in ꝑbatiōe duarū vltimarū ꝓnū. ⁊ etiā sicut supꝫ deductū fuit. puta ꝗ sacramenta nullā spiritualē dispositionē causāt plus q̄ sacramēta veteris legis. nec plus q̄ aq̄ qua abluit caput asini. aut oleū quo vngūt fotulares. Et vlterius ꝗ baptismus aut confirmatio nō confert suscipienti quācunq; dispositionē cui similis nō sit capax creatura irrōnalis. ⁊ multa alia deliramēta salua reuerentia talit opinantium ex illa opinione sequunt. Dicit 4.º ad primā cōfirmationē ꝗ vltima syllaba verborū sacramentaliū causat effectum sacramenti ⁊ nō precedentes. cuius causa supꝫ dicta ⁊ assignata fuit q̄ tunc est completa significatio totius orationis ⁊ nō prius. nec valet qd̄ dicit de nouo pacto. q2 consimile pactū habet ponere opinio contraria ut supꝫ dictū est. Dicitur ergo ad z.^am confirmationē ꝗ virtus collata verbis sacrālibus est subiectiue in vocib^us ⁊ sonis verborū vno mō. ſꝫ alio mō ē subiectiue i eodē subiecto in quo est vox uel sonus. nec valet quod dicit qualitatē nō esse subiectū qualitatis. De hoc scūs Tho. de virtutibus. q. 1. arti. 3.º sic dicit. Subiectū triplicit comparat ad accidens. Uno mō sicut prehens ci sustentamentū. nā accidens ꝑ se nō subsistit. fulcit ho ꝑ subiectū. Alio mō sicut potentia ad actum. nā accidenti subijcit sicut quedā potentia suo actui. vti ⁊ accidens forma dicit. 3.º mō sicut causa ad effectū. nā ꝑncipia subiecti sūt ꝑncipia ꝑ se accidentis. q̄tū ḡ ad primū vnū accidēs subiectū alterius esse nō pōt. nā cū nullū accidēs ꝑ se subsistat non pōt alteri sustentamentū ꝑbere. nisi fortasse dicat ꝗ in q̄tū qd̄ est a subiecto sustentatū aliud accidens sustentat. ſꝫ q̄tū ad alia duo vnū accidens se habet ad aliud p modū subiecti. nam vnū accidens est in potentia ad alterū. sicut diaphonū ad lucē ⁊ supficies ad colorē. Unū etiam accidens pōt esse causa alterius ut humor saporis. ⁊ p hūc modū vnū accidens dicitur esse subiectū alterius accidentis. nō ꝗ accidens possit alteri accidenti sustentamētū ꝑbere. ſꝫ q2 subiectū est receptiuū vni^us accidentis altero mediāte. ⁊ p hūc modum dicit potentia aie esse subiectū habit^us. nā habit^us ad potentiā aie compat ut actus ad potentiā cum potētia sit indeterminata q̄tū est de se. ⁊ p habitū terminat ad hoc uel illud. Ex ꝑncipijs etiā potentiarū habitus acquisiti causant. Sic ḡ dicendū est potentias aie esse virtutū subiecta. q2 virtus inest aie mediante potentia. hec ille. Ex quib^us patet ꝗ vna qualitas pōt dici subiectū alterius qualitatis. ¶ Ad 3.^m ꝑncipale negat ꝑncipale assumptū sc̄ꝫ qd̄ instrumēta nō recipiāt a ꝑncipali agente aliquā virtutē ſꝫ solū motū localē. Et ad ꝑbationē dicit ꝗ similitudo inducta de motu locali ⁊ alijs motib^us valde inepte applicat ad ꝓpositū. q2 similitudo si debite applicet falsū assumit uel nihil contra nos cōcludit. qd̄ patet. Si eni intendat sic arguere. sicut est in alijs motibus ⁊c. sed in illis motibus puta qui sunt ad formā. forma inducta p agens uel mouens nō agit nec expellit aliā formā effectiue ſꝫ solum formaliter. ḡ a simili i motu locali vbi acquisitū ipsi mobili per suū mouens non expellit aliud vbi ab eodem subiecto effectiue: sed formaliter. tūc ratio bene cōcludit. ſꝫ nō contra nos. Item si arguit sic. Sicut est in alijs moti-

Ayuntamiento de Madrid

bus sic est in motu locali: sed in alijs motibus mobile
nõ agit nec expellit aliud mobile effectiue: sed tñ for-
maliter. ergo ī motu locali mobile nõ agit nec expellit
aliud mobile effectiue: ꝫ solũ formaliẽ. patet q̃ simili-
tudo directe, pcedit. ⁊ ofia est bona: ꝫ bo est falsa. sicut
patet. quia ignis calefacit aerẽ. ⁊ aer manet. ĩõ nimirũ
si ō sit falsa. Si vo intẽdat sic arguere. Sicut ē in alijs
motibus ⁊c. sed in alijs motibus forma nõ agit effecti-
ue: sed solum formaliter. ergo ī motu locali mobile nõ
agit effectiue ꝫ formaliter. apparet q̃ similitudo false
applicat. quia in vna, ppositione comparat forma ad
formã. ⁊ in alia mobile ad mobile. que similitudo nulla
ē. quia alio mõ se habet mobile ad mobile. q̃ forma ad
formam q̃tum ad hoc quod est mouere uel agere uel
expellere effectiue. quia forme inherẽti ⁊ nullatenus
subsistenti nõ cõpetit agere effectiue: sed mobili motu
locali cuiusmodi est baculus uel serra aut aliud instru-
mentũ artis potest cõpetere agere ⁊ mouere ⁊ expel-
lere aliud corpus de loco suo ⁊ de suo vbi: nõ quidẽ so-
lum formaliter. imo etiã effectiue ⁊ p virtutẽ impressã
a mouente. vñ hec est expresse mens phi. ⁊ sui cõmen-
tatoris 8. physico. ⁊ pte. 5. p. vbi Aristoteles loquens
de motu, piectorũ in aere aut aqua sic vicit. -primus
motor est qui hoc facit. verbi gratia qui mouet aerem
aut aquã aut aliud quod natũ est moueri ⁊ mouere: ꝫ
nõ debet simul quiescere ab hoc q̃ moueat ⁊ moueat.
imo cessat moueri ab hoc q̃ moueat cessante ei⁹ mo-
tore a motione ⁊ postea remanet mouendo. vñ mouet
aliud sibi succedẽs ⁊ pcedit istud aliud ⁊ hoc idẽ, pcessu.
motus aũt illius quiescit cũ virtus mouendi diminuit.
in successiõe paulatim ⁊ vltimo cessat qñ motor penul-
timus pueniet ad hoc q̃ nihil agat sed solũ moueat. hec
Aristoteles. vbi cõmentator sic vicit. In motu aque a
lapide, piecto in illam videm⁹ partẽ que sequit lapidẽ
moueri vndiq̃. deinde transfert motus ab illa pte ad
partẽ consequentẽ. deinde illa ad aliã quousq̃ cesset.
partes tñ aque nõ simul mouent. sicut mouent partes
figurati corporis. ⁊ hoc patet ī circulis qui in aqua fiũt
qñ lapides cadunt in eam. motus autẽ harũ partiũ iõ
quiescit. quia virtus motiua nõ cessat diminui de pri-
mis in illis partib⁹ que mouent se iuicẽ successiue. ideo
q̃ in vltima parte nõ remanet mouere sed solũ moue-
ri. hec ille. Similia vicit 3° de anima cõmento 65°. Ex
quibus apparet ꝑimo q̃ ī talibus corporib⁹ se inuicem
mouentib⁹ pura partibus aque. uel lapide ⁊ aqua pri-
mũ mouẽs nõ mouet effectiue imediate omnia sequẽ-
tia. sed primũ effectiue mouet secundũ. ⁊ secundũ effe
ctiue mouet tertiũ ⁊ nõ solum formaliter. 2° apparet
quõ tam phs q̃ cõmentator senserunt q̃ in motu vio-
lento secundũ mouens habet a primo nõ solum motum
localem q̃ mouẽ virtutem mouendi tertiũ. ⁊ hoc idẽ ha-
bet tertiũ a secundo ⁊ quartũ a tertio donec virtus to-
taliter sit diminuta in penultimo moto. 3° apparet q̃
mouens principale tribuit suo instrumento artificiali
duo. scz motum localem ⁊ virtutem motiuã. ⁊ conse-
quenter quõ tota deductio hui⁹ tertij principalis falso
initiẽ fundamento. ⁊ q̃ distinctio nostra de agẽte prin-
cipali ⁊ instrumentali stat in sui veritate. ⁊ hec sufficiãt
ad argumenta Aureoli contra 3 am ōnẽ. Ad argumẽ-
ta contra 4am ōnẽ nũc vicendũ est. Et quidẽ ad primũ
Durandi contra eandem ōnem vicendum. ridet bea-
tus Tho. 4° sen. dis. i. q. 1. arti. 4° questiuncula 2a in so-
lutione quarti. arguit enim sic. Omne quod recipit in
aliquo est in eo p modũ recipientis. ⁊ inde est q̃ virtus

Nego ma. ad q̃

spũalis nõ põt esse in re corporali. sed hec virtus q̃ or-
dinat ad grãm inducendam est maxime spũalis. q̃ nõ
põt esse in rebus corporalib⁹. Ecce argumentũ. sequi-
tur risio. Dicendũ est inquit q̃ ī re corporali nõ potest
esse virtus spũalis fm esse completum. põt tñ ibi esse p
modũ intentionis. sicut in instrumentis motis ab arti-
fice est virtus artis. ⁊ sermo audibilis existẽs causa di-
scipline: ut dicit de sensu ⁊ sensato: continet intentio-
nes anime quodãmodo. ⁊ etiam in motu ē virtus sub-
stantie sepate mouentis fm phos. ⁊ semen agit in vir-
tute anime. ut dicit in. xi° de animalib⁹. hec ille. Item
ibidem in solutione quarte questiũcule sic vicit. Sicut
se habet agens ad virtutẽ actiuã. ita se habet ad conti-
nendũ formam effectus. ⁊ q̃ agens instrumentale nõ
habet virtutẽ agendi ut aliquod ens completũ: sed p
modũ intentionis. ideo ⁊ forma introducta continetur
in eo p modũ intentionis. sicut sunt species colorum in
aere a quib⁹ aer nõ denominat coloratus. ⁊ hoc modo
grã est in sacramentis. sicut in instrumẽto nõ complete
q̃tum ad quattuor. ꝑimo q̃ in instrumento nõ ē fo-
rma effectus fm completã rationem speciei. sicut est in
effectu iam completo ⁊ in causa vniuoca. 2° quia est in
eo p modũ intentiõis ⁊ nõ fm esse completũ in natura.
sicut forma effectus est in causa principali nõ vniuoca
fm pfectũ esse ī natura. 3° q̃ nõ est in eo p modũ inten-
tionis quiescentis. sicut sunt intentiones rerũ in anima
ꝫ p modũ intentiõis fluentis duplici fluxu: quorũ vn⁹
est de potentia in actum. sicut etiã in mobili est forma
que est terminus motus dũ mouet ut fluens de potẽ-
tia in actum. ⁊ inter hec cadit mediũ motus cuius vir-
tute instrumentũ agit. alius de agente in patiens inter
que cadit medium instrumentũ. put vnũ est mouens ⁊
alterũ est motũ. 4° quia sacramentũ etiã instrumen-
taliter non attingit directe ad gratiam ipsam. hec ille.
Simile vicit 3ª parte. q. 62. arti. 4° in solutione primi.
Virtus inquit spiritualis nõ potest esse in re corporea
p modum virtutis pmanentis ⁊ complete. nihil tamen
phibet in corpore esse virtutẽ instrumentalẽ inq̃tum
scz corpus potest moueri ab aliqua substãtia spirituali
ad aliquem effectum spiritualẽ inducendum. sicut ⁊ in
ipsa voce sensibili est quedã vis spiritualis ad excitan-
dum intellectũ hominis inq̃tum, pcedit a conceptio-
ne mentis. ⁊ hoc mõ vis spiritualis est in sacramentis
inq̃tum ordinant a deo ad aliquẽ effectum spiritualẽ
hec ille. Itẽ de veritate. q. 27. arti. 4° in solutiõe q̃rti
sic vicit. Sacramenta nõ opant ad gratiam p virtutẽ
, pprie forme. sic enim oparent ut p se agentia. sed ope-
rant p virtutem principalis agentis scz dei in eis exi-
stentem. que quidem virtus nõ habet esse completum
in natura. sed est quid incompletũ in genere entis. qõ
patet ex hoc q̃ instrumentũ mouet inq̃tum movetur.
motus autẽ est actus impfectus. fm phm. Unde sicut
illa que mouent inq̃tũ sunt iam quasi in termino mo-
tus assimilata agenti mouent p formam pfectam. ita
illa que mouent, put sunt in ipso moueri mouẽt p vir-
tutem incompletam. ⁊ hõ virtus est in aere ad mouen-
dum visum fm q̃ immutatur a colore parietis ut in fieri
nõ ut in facto esse. vñ species coloris est in aere p mo-
dum intentiõis ⁊ nõ p modum entis completi sicut sũt
in pariete. Similiter sacramenta operant ad gratiam
, put sunt quasi mota a deo ad hũc effectum. qui quidẽ
motus attendit fm institutionem sanctificationẽ ⁊ ap-
plicationem ad eũ qui accedit ad sacramenta. vñ ha-
bent virtutem non p modum entis completi sed quasi

primo
2°
3°
4°
nõ concedo

Ayuntamiento de Madrid

incōpleti. ⁊ sic nō est incōueniens ꝙ virtus spiritualis sit in re corporali ⁊ materiali. sicut species colorū sunt spiritu aliter in aere. hec ille. Item ibidem in solutione quinti sic dicit. Virtus illa nec̄ꝫ pōt dici corpore nec̄ꝫ incorporea. ppte loquendo. corporeū enim ⁊ incorporeum sunt differentie entis completi. sed. ppte dicitur virtus ad incorporeū. sicut etiam motus magis dicit̄ ad ens q̄ ens ē. hec ille. Ex quib⁹ apparet ꝙ in re corporea ⁊ materiali potest esse virtus spiritualis ꝑ motū intentionis fluentis. ⁊ ꝙ virtus q̄ est in sacramētis habet hꝰ esse fluens ⁊ intentionale. ⁊ sic nō obstante ꝙ sit spiritualis formaliter ⁊ per essentiam. nō solum ratione effectus spiritualis ad quem ordinatur. tamen potest informare subiectum materiale ⁊ corporale. Dicit ⁊ ꝙ rōnem quā arguens recitat nō habemus necessario sustinere. puta ꝙ illa virtus sit quedā qualitas formaliter ⁊ p essentiam extensa ⁊ corporalis. nec vicat̄ spiritualis nisi solum rōne sui effectus spiritualis quē instrumentalit̄ causat ī anima. quia sicut apparet ex predictis scūs Tho. ponit eam esse mere spiritualē tam p essentiam q̄ꝫ p efficientiā. verūtamē ꝑdictā solutionē -pe. de palude. phabilit̄ sustinet dicēs. Scōm veritatē illa virtus est qualitas corporalis essentialit̄ ⁊ formaliter nō nata esse in spiritu vniuoce. Et ratio nō cogit. qz nō sequitur: est forma in corpore. igit̄ est corporalis. qz anima rationalis est actus corporis. ⁊ tā est non solum spiritualis: sed spūs p essentiam ⁊ p efficientiā. quia habet opationes ⁊ habitus spirituales. Si dicat̄ ꝙ hoc ē quia ipsa est forma substantialis que trahit ad se materiam ⁊ nō trahitur a materia ⁊ natura ꝑcedit esse corporeum. Dicendum ꝙ dona ⁊ virtutes mozales infuse imo etiā acquisite videnē esse spirituales effectiue licēt sint corporales subiectiue. quia faciūt obedire rationi que ē spiritualis. Et cum dicit̄ ꝙ virtus spiritualis nō potest esse in corpore in esse fluenti. quia nihil est subiectum rubedinis in transitu. sicut rubescūt verecūdati nisi qō est eius subiectū in esse ꝑmanenti. Si inquā sic dicatur. nō cogit. quia nō est intentio dicere ꝙ sit vna virtus spiritualis que possit ꝑmanere ad horā ⁊ nō diu in corpore. ſz sicut forma scamni est ī dolabra in fluxu nō formaliter: ſz virtute ⁊ in fluxu nō nisi q̄diu mouetur. sic etiam character qui manet ī anima est etiam in sacramento virtute solū q̄diu sacramentum est in vsu id est in coniunctione materie ad formā a ministrante applicate suscipiēti. Siliē cū dicit̄ ꝙ sicut in spiritu nō est corporalis virtus subiectiue nec esse potest. sic nec econuerso spiritualis in corpore. Dicendū ꝙ sicut virtus corporalis formaliter nō potest esse in spiritu subiectiue. sic nec virtus spiritualis formalit̄ potest esse in corpore subiectiue nisi ut dictum est. ſz sicut virtus spiritualis potest agere in corpore ⁊ in corpus. sic econuerso virtus corporea in spirituale ⁊ in spiritū. Sed in hoc est differentia. quia illa in propria virtute. quia hoc est infra ⁊ nō supra suam specie. hec autem in aliena. Itē cum dicit̄ ꝙ illa virtus nō potest esse corporalis quia agit in spiritum. Dicendū ꝙ falsum est. imo virtus existens in corpore potest agere in spiritū ⁊ aliquid spūale sicut fantasma in intellectū possibilem. quia ab agente vniuersali ⁊ indeterminato in passum indeterminatū nō sequitur actio determinata nisi concurrente agente ꝑticulari ⁊ determinato. vñ cum intellectus agens sit potens omnia facere que possibilis est potens fieri ī nisi fantasma determinatū concurrat agēdo quia nō potest concurrere pariēdo. nūq̄ sequeret determinata intellectio. Item sicut fantasma est motus factus a sensu ſm actum. sic videt̄ intellectio eē mutatio facta a fantasmate ſm actum. ⁊ sic falsum est quod assumit̄. Cum etiā ignis inferni agat in spiritum. ⁊ celum in virtute dei. pducat animam sensitiuā quam Gregoriⁿ vocat spiritū qui corpore tegit ⁊ cū corpore mouitur ⁊ cū calor aliquid possit in virtute anime. quod nō potest in virtute ignis vel alicuⁿ inferioris. puta generare carnem. ideo ꝙ aliquod corpus nihil possit plus in virtute dei q̄ꝫ quod posset in virtute sua vel alterius corporis aut creature. nō videt̄ ꝑbabile. Sed vtrum sit realis virtus ⁊ qualis. posset imaginari quidem ꝙ virtus sacramentalis supra virtutem nature nō est aliqua vna res. sicut nec virtus in fantasmate p quā dicit̄ mouere intellectū possibilem in virtute intellectus agentis est aliqua res addita. ppte nature. sic etiam virtus ī celo p quā generat vinū in virtute dei nō est aliud a sua forma naturali. igitur sicut deus ſm cursum nature aliquibus corporibus ab origine ſtituit ut in virtute sua aliquid faciant quod in virtute. ppta nō possunt. sic nō est incōueniens ꝙ in cursu gratie supnaturalē aliquibus rebus in casu hoc faciat. Q̄ enim calor calefaciat hoc nō habet nisi a diuina volūtate. vñ qui deus voluit calor nō combussit tres pueros ī camino ignis. si ergo deus vellet frigus calefaceret. q̄uis enim ad actionē principalis agentis oporteat in agente esse ꝓpriūm principium formā absolutam. nō tamen ad actionē instrumenti oportet in ea esse illam formam p quā producitur forma ad quam ptingit ut instrumenti. ⁊ sicut de creatura fit quicquid deus vult passiue. sic quicqd vult fit a creatura actiue dum tamen nō excedat limites creature. Sed istud nō videtur quia nihil agit nisi ſm q̄ est in actu. vnde sicut deus nō potest facere aliquid esse de nouo in actu nisi p nouam formam. sic nec potest facere aliquid realiter agere quod prⁿ nō poterat nisi p nouam formā. Nec est simile de instrumento cōiuncto ſm esse. sicut est fantasma quod est idem subiecto vel saltem supposito cum intellectu agente. ⁊ de sacramento quod nō est cōiunctū deo ſm esse. Itē nec est simile de forma celi que a principio habuit illā formā que est illa virtus. ⁊ de sacramento qō de nouo incipit habere illā virtutē nō vtiq̄ꝫ p nihil. nec est simile de potētia passiua q̄ ab alio transmutat̄. ⁊ de actiua que ex se transmutat. vnde nō ita facit creatura quicqd vult deus eā facere sine virtute addita. sic̄ fit ex creatura qō deus vult ex ipsa ⁊ in ea fieri sine additione alicuⁿ ꝑcipientis illā factionē. Itē qi sacm applicat̄ ille motus nō est formalit̄ illa virtus q̄ causat. qz cū sit idē motus in ludēte sicut in baptizante. esset eadē virtus ī vtroq̄ ⁊ ꝙ nō idē faceret deus impediret. sicut eadem virtus ignis fuit in camino pueroꝝ qō est absurdū. vñ nihil hꝰ realē virtutē ad aliqd agendū ad qō prⁿ nō hēbat nisi capiat formā realē de nouo quā prⁿ nō hēbat q̄ est illa virtus p essentiā vel nisi p essentiā ipsa forma fiat pfectior q̄ prⁿ p intensionē sui ipsiⁿ. sicut forma intēsa aliqd pōt qō nō pōt remissa. qō nō hꝰ locū in sacro. vñ illa virtus nō est ipsa motio facti. put ē a deo ſz aliqd aliud ⁊ magis credo ꝙ alia forma. qz si calor p essentiā ē potētia calefactiua. qcqd hꝰ calorē hꝰ virtutē calefactiuā. vñ cū in ludēte sit idē motⁿ specie ꝙ in nō ludēte. vtercq̄ a deo essentialit̄ effectiue ita cēt ibi virtⁿ sicut B. qō nō videt̄. hec -petⁿ in forma. Ex quib⁹ apparet ꝙ virtⁿ corpalis formalit̄ ⁊ p essentiā ⁊ subiectiue pōt agē aliquē effectum spiritualē ⁊ in passū spūale potissime

uirtⁿ illa nō potest dici corporea nec incorporea

de 29

instantia

Ayuntamiento de Madrid

instrumẽtaliter quando agens pncipale est spiale uel spũs. 2° q̃ deductio Aureoli qua asserit exteriorem ablutionem uel unctionem sacramẽtalẽ eẽ totam dispositionem ad gratiã quam cõfert sacramentũ baptismi uel cõfirmationis. ⁊ sic de alijs sacramẽtis est vana Uerũtamen q̃ q̃ pædicta respõsio fit multũ, pbabilis ⁊ multa vera ad nostre positionis declarationem contineat. teneo sicut prius sc̃z q̃ virtus q̃ est in sacramentis instrumẽtaliter ad gratiam dispositiua ⁊ characteris uel ornatus causatiua nõ est virt° corporea uel extensa: sed mere spiritualis sic ponit scũs Tho. ⁊ ut pz° recitatum est. ¶ Ad 2m pncipale Durandi respondet scũs Tho. 4.° sen. dis. 1. q. 1. arti. 4.° questiũcula 2ª in solutione qnti vbi sic dicit: Sicut virtus absoluta nõ est cõplete in quolibet cõgregatorum ad vnam actionem quam nullus per se perficere potest: sicut est de tractu nauis. sed est i omnibus simul ingtum omnes simul loco vnius agentis. ⁊ sic virtus in eis existens suam retinet vnitatem. ita etiam est de instrumentis quando vnũ non sufficit. ⁊ sic etiam ẽ in multis alijs q̃ ad sacramentũ erigũtur. qz in omnibus est illa virtus simul acceptis cõplete. in singulis aũt incõplete. hec ille. Item dis. 8. q. 2. arti. 3.° in solutione nona sic dicit: Qñ aliqõ opus perficitur plurib° instrumentis virtus instrumẽtalis non est cõplete in vno. sed incõplete in vtroq: sicut manu ⁊ penna scribitur. ⁊ similiter contingit in proposito. quia virtus instrumẽtalis ad faciendum predictã ꝯuersionẽ nõ est trñ in verbo sed in sacerdote in vtroq̃ cõplete. quia nec sacerdos sine verbo: nec verbum sine sacerdote cõficere potest. ⁊ quia sacerdos est similiꝯ pncipali agenti q̃ verbum. quia gerit eius figuram ideo simpliciter loquendo sua virtus instrumentalis ẽ maior ⁊ dignior. vnde etiã permanet ⁊ ad multos hõ effectus se habet. virtus autem verbi trãsit ⁊ ad semel trñ est. sed frm gd est potior virtus verbi ingtum efficitur. ppinquior q̃ si signũ ipsius. sicut etiã pẽna est scripture. ppinquior. sed manus scribenti. hec ille. Simile dicit 3ª parte. q. 62. arti. 4.° in solutione q̃rti. Sicut inquit eadẽ vis pncipalis agentis instrumentalis inuenitur in omnibus instrumentis ordinatis ad effectũ, put sunt quodam ordine vnũ. ita etiam eadẽ vis sacramẽtalis inuenitur in rebus ⁊ verbis, put ex verbis ⁊ reb° perficitur vnũ sacramẽtum. hec ille. Similia ponit de veritate. q. 27. arti. 4.° in solutiõe decimi. Hãc solutiõnẽ explicat Petr° de palude dicẽs: Põt dici q̃ ẽ eadem virtus in specie in rebus ⁊ in ministro ⁊ in verbis. qz licz, pprium accidẽs habeat vnã propriã potentiã receptiuam. tamẽ accidẽs nõ pprium nõ ꝯ nõ solum remotum sicut eadem albedo specie ẽ in cigno ⁊ niue. nec etiam imediatũ cum lux sit in celo ⁊ in aere. ⁊ non sit eadem diaphoneitas spẽ hic ⁊ ibi. saltem de accidẽte supnaturali certũ est hoc. quia nõ est eiusdem speciei anima ⁊ sue potentie cum substãtia angeli ⁊ suis potentijs per eandem rõnem quia si sunt idẽ quod essentia. certum est q̃ essentie differũt specie. si ꝯo differũt tunc differũt, pprie suscepiua. ⁊ cõsequenter pprietates naturales. ⁊ tamen cõstat q̃ virtutes infuse vie ⁊ patrie nõ differũt specie in hominib° ⁊ angelis: alias non possent equari hoies angelis. vnde cum virt° que est in sacramentis sit supernaturalis: nihil, pbibet ipsã esse eiusdem rationis ⁊ in diuersis concurrentibus ad sacramentũ q̃ ius differãt specie uel genere. Similiẽ potest dici q̃ sunt diuersaꝝ rationũ. Nec obstat q̃ habent vnũ effectum. quia sicut cõueniũt quattuor elemẽta ad vnũ mixtum: ⁊ qualitates pme ad medias. sic multa ⁊ diuersa instrumenta cõcurrũt ad vnũ effectũ sicut hic. vna enim constellatio que pducit vnũ effectũ est ex concursu diuersarũ virtutum ⁊ in eodem genere cause. tamen potest dici q̃ non ẽ virtus in ministro nisi ingtum adhibet reo virtutem habẽtes. nisi in solo xpo qui fine rebus hoc poterat. ⁊ ideo i eo erat eadem virtus que in rebus. ⁊ maior: tamẽ virtus ẽ in ministro q̃ spãliter sacramẽtum requirit que est alterius rationis. sicut character sacerdotalis in vnctione penitẽtia ⁊ eucharistia ⁊ episcopalis in cõfirmatione ⁊ ordine. ⁊ ista causa mediãte agat. Est ergo virtus non in oibus que sũt de eẽntia sacramẽti. qz in baptismo non ẽ virt° in ministro plus q̃ in homine adhibente ignẽ ad cõburendum domũ. nec ẽ in suscipiente qui p naturam est susceptiuus. sed est in verbis ⁊ in aqua. In confirmatione aũt ẽ virtus in ministro sc̃z character episcopalis. ⁊ in verbis ⁊ in materia. ⁊ similiter in ordine. in suscipiente aũt est potẽtia passiua character baptismalis. In penitẽtia tota virtus ẽ in ministro. ⁊ i verbis absolutionis potentia receptiua: ut prius ẽ character baptismalis nõ cõfessio. qz eẽ definit qñ incipit absolutio. potest tamẽ dici in satisfactione: put ẽ a sacerdote iniũcta eẽ virtutẽ. sed hoc nõ videt. qz vna pars satisfactiõis est elemosyna q̃ ꝯsistit i agendo i aliud nõ in recipiẽdo. In extrema vnctione similiter in ministro verbis ⁊ vnctione ⁊ oleo ẽ potẽtia passiua character baptismalis. In mãrimonio aũt nõ est potẽtia passiua i nõ baptiçato si ẽ verũ sacrãm. sz trñ forte licz sit verũ mãrimoniũ sine character baptismali. nõ est verũ sacrãm cum baptism° sit ianua sacroꝝ. sz virt° est in forma q̃ fit p verba uel aliq̃ signa ita q̃ cũ h sacrãm cõsistat in suscipiendo nõ in agendo verba viri causãt in muliere illã dispositionẽ ⁊ ecõuerso. In eucharistia vero ẽ virt° in verbis ⁊ mã ⁊ ministro ad cõuersionẽ. sed virt° imediate dispositiua ad gratiã est i solis spẽb° post cõsecrationẽ. vñ virt° sacrãlis qñq̃ ẽ in sola forma sic mãrimonio. qñq̃ i sola mã sic post cõsecrationẽ remanet in spẽb° virt° disponẽs ad grãm suscipiẽtẽ. qñq̃ est in sola forma ⁊ ministro. sicut in pnia. qñq̃ in forma ⁊ mã ⁊ ministro sicut in alijs. nisi qñ ex cõmissione pape alius confirmat uel ordinat. tũc enim cõmissio pape nõ põt realẽ virtutẽ in cõmissario causare. hec Petr° i forma. Ex quib° pz solutio ad argumẽtũ i pte. Cũ aũ dicit arguẽs q̃ ille diuerse virtutes eẽnt incõplete ꝛc. pz ex supdictis q̃ vbi agẽs pncipale agit p vnicũ instrm tũc virt° instralis cõpleta ⁊ totalis põt eẽ in illo instrumẽto simpliter ⁊ non cõposita ex q̃ib° diuersarũ rõnũ. sed vbi ꝯcurrũt diuersa instra oꝝ totalẽ virtutẽ cõponi ex q̃ibus diuersarũ rõnum ⁊ ex multis virtutib° incõpletis. sic aũt est in sacrãs. ⁊ iõ argumẽtũ nõ valet. ¶ Ad 3m pncipale 5 ꝺnẽ tertiã patuit supi° i solutiõib° argumẽtoꝝ Scoti ⁊ Aureoli 5 ꝺnẽ tertiã. qd dicẽdũ. cõcedit enim q̃ virt° forme ꝺbalis ẽ in vltima syllaba. in ordine trñ ad pcedẽtes. qz tũc cõpler sigtio oꝑonis ⁊ non pz°. Nec valet qd̃ adducit de vltima gutta aque ꝛc. Dicit enim q̃ sola illa aq̃ baptismalis h̃ virtutẽ sacrãlẽ q̃ tangit corp° baptiçati in vltimo instanti, platiõis ꝺboꝝ. qz forma non pz° agit q̃ mã. nec ecõtra. sz forma ⁊ mã simpl agũt ⁊ nõ vnũ sine alio. iõ oportet q̃ simul, pferanꝰ verba: ⁊ corp° abluatur. De predictis scũs Tho. de veritate. q. 27. arti. 4.° in solutione decimi sic dicit: Quedã sacra sũt in q̃b° regrit mã scificata sic in extrema vnctione ⁊ ꝺfirmatiõe. qdã ꝺo sũt in quib° nõ regrit de necessitate sacri. in oibus ergo

Ayuntamiento de Madrid

verū est q̃ virtus sacramēti nō consistit in materia trīs sed in mā ⁊ forma simul: que duo sunt vnū sacrm. vnde q̃ticūq̃ applicet mā sacramēti ad hoiem sine debita forma vbo ⁊ alijs q̃ ad ꝗ requirūtur. nō sequitur sacramēti effectus: sed in sacramētis q̃ indigent materia scificata manet virtus sacramēti in mā post vsum sacri partialiter: licꝫ nō cōplete. In sacris ẏo que non indigent mā scificata: nihil remanet post sacri vsū. vri aqua i qua celebratus ē baptismus nihil plus habet q̃ alia aqua nisi forte ,ppter pmixtionē crismatis. qō tamen nō est de necessitate sacri. nec ꝗ est incōuenīs ut virtus illa statim cesset. quia virtus illa se hꝫ ut in fieri existēs ⁊ in moueri. ⁊ hꝫ cessāt cessante motione mouentis. statim eni q̃ mouens cessat mouere: ⁊ mobile cessat moueri. hec ille. Ad 4.m principale dicit q̃ aer vniuersalē intellecta falsa ē. nō eni oꝫ instrm agere nāliter aliquā actionem. ⁊ virtute ,ppria circa quā cunq̃ materiā circa quā agit supnaturaliter ⁊ in virtute alterius. sufficit eni q̃ agat suā naturalē actionem circa idē suppositū. ⁊ sic ē in ,pposito. aqua eni agit circa hominē nāliter ⁊ supnāliter. ⁊ in virtute ,ppria: ⁊ in virtute dei. nō tamē oportet q̃ in virtute ,ppria agat circa illā partē hois circa quā agit i virtute dei sed circa animā. Dāc solutionē dat scūs Tho. de veritate vbi sup̄ in solutione. rj. qō est tale. Agēs p̃stātius ē patiente. vnde Aug⁹ ,pbat. iz⁹ sup Geñ. ad īrām q̃ corpus non imp̃mit in aiam siltudines quibus cognoscit. lꝫ magis est remotū ut corpus nō iuictum aīe causet in aia formā gratie supnaturalē q̃ q̃ corpus cōiūctū uel vnitū causet in ea effectū nālem. g̃ nullo modo videt possibile q̃ hꝫ corpalia elemēta que sūt in sacramētis sint cāsē. Ecce argumentū. sequtur ratio. Dicendū inquit q̃ q̃ cuius corpale elemētū sit ignobile⁹ aia. ⁊ ,pter ꝗ non posset aliqd efficere in aia virtute ,ppria nature. potest tamē aliqd efficere in aia ,put ē instrm agēs virtute diuina. hec ille. Itē. 17⁹ arguit sic: In oi instrumēto regritur sua naturalis actio q̃ aliqd cōferat ad effectū intēdum a p̃ncipali agēte: sed mālis elemēti nālis actio nihil facere videt ad effectū gratie quē deus in aia efficere intēdit. ablutio enim non magis de prope respicit animā q̃ ipsa aqua in baptismo. g̃ hꝫ sacramenta non operant ad grām per modū instrumēti. Ecce argumētum. sequit respōsio. Dicendū inqt q̃ actio nālis mālis instrmēti adiuuat ad effectū sacri inq̃tum p eam sacramētum applicat suscipiēti. ⁊ inq̃tū sacri significatio p actionē predictā cōplet: sicut significatio baptismi p ablutionē. hec ille. Ex q̃ patet falsitas maioris argumēti p̃ncipalis. nō enim oportet oē instrm sua naturali actione attingere omne illud qō attingit in virtute agentis p̃ncipalis. sed sufficit q̃ attingat idē suppositū illa duplici actione: siue fm candē partem: siue fm aliā ⁊ aliā. De respōsione ẏo quā arguēs recitat nō est curandū. nec oportet illā necessario sustinere. licꝫ ,Petrꝰ de palude candē videat ponere. ait enim sic: Corpus qō exterius attingit cōpositū agit eo mediante etiā in parte separatā actionē quā sequtur passio q̃ est salus ⁊ pfectio. q̃ intellectus intelligit corpus p contactū sensatum ⁊ volūtas inde gaudet aut dolet. sed actionem cui⁹ passio sit que magis facta abijcit a substātia nō. tū quia anima illius capax nō est. tū quia aia vnitur corpori ,pter sui pfectionem. ⁊ non ,pter sui corruptionem. ⁊ similē sacramentū p corpus quod attingit agit in intellectum characterē q̃ est salus ⁊ perfectio: ⁊ non aliqd aliud. hec ,Petrus. Nec militat cōtra eū replica

Durandi. nā ,Petrꝰ negaret minorē illius sed q̃ anima ut ē susceptiua characteris nō coicat cōposito uel corpori in aliqua cōditione pinente ad cōpositū ⁊c. Beni falsū est. q̃ tam spēs q̃ corpus coicant in ista cōditiōe que ē posse pati passiōē q̃ est salus ⁊ perfectio: sicut pꝫ de intellectiōe ⁊ sensatione. Itē responsio ,Petri non dicit q̃ vniuersaliter qcqd agit in compositum agat in quilibet parte cōpositi. sed q̃ illud quod agit in corpꝰ potest mediāte corpore in aiam ⁊ in ei⁹ potentias q̃tūcūq̃ abiectas actione perfectiua nihil abijciēte. Item p̃dictam solutionē ꝛ firmat ,Petrus infirmādo rōnem Durandi sed pbādo sed q̃ corpus possit agere in aiam ut instrm dei. ⁊ hoc sic: Non minus pōt corpꝰ ut instrumētū diuine misericordie q̃ iusticie. sed ignis purgatorij uel inferni ,pter ꝗ habet vim affligendi spiritum. g̃ sacramētū iustificādi. Nec valet solutio distinguēs de actione imissiua ⁊ detētiua: q̃ sed corpꝰ potest agere in spū detinendo. nō aūt imittendo. q̃ sicut supra naturā corporis ē aliqd imittere in spū: sic spū detinere. ⁊ plus. quia i imittēdo corpus preualet spūi creato. quia omne corpus hꝫ aliquā virtutem imissiuā alicui⁹ forme realis. spūs aūt nullam. sed i mouendo localē uel detinendo in loco spūs preualet corpori q̃ sibi obedit ad nutū in motu ⁊ quiete. Nec ē contra naturam spūs recipere sicut detineri inuitū in loco. Si igit corpus inq̃tum ē instrumētū diuine iusticie pōt spū detinere in loco: multo magis inq̃tum ē instrumentū dīne misericordie pōt in spū imittere. Itē potest dici q̃ si corpus separatū nihil imittit in spū. nihilominꝰ corpus cōiunctum fm eē imittere pōt: sicut ecōuerso spiritus separatus non imittit formā nec imediate mouet ad formā dico spiritus creatus. ad nullam enim volitionē angeli sequitur imediate calefactio uel affectio aut passio quecunq̃ i corpore humano sine motu locali. spiritus autem conuictus corpori imittit formam. quia ad solā volitionem anime conuicte sine omni motu locali sequtur affectio passio alteratio in appetitu sensitiuo. ergo similiter ecōuerso. maxime quia torꝰ homo qui ē pfectior quilibet sui pte mouet vnā per aliam: ⁊ sic mouens principale est nobilius moto. non oportet aūt de instrumētali sicut animal per potentiā generatiuā generat potētiā sensitiuam que ē nobilior. Si autem dicatur q̃ potentia actiua fm q̃ hꝫ est nobilior passiua. dicendū q̃ hoc ē bene verum: licꝫ nō simpliciē semper q̃ sensus exterior fm q̃ hꝫ actu spēm quā interior habet nū in potentia ē nobilior. ⁊ sic mouet illū. ⁊ similiter potentia calefactiua respectu tactꝰ ē actiua. ⁊ tamen est ignobilior simpliciter: sed nobilior fm quid. quia hꝫ virtute illud quod habet tactus in potentia. ⁊ tūc dicā q̃ corpꝰ mouet a facto fm qualitatem corporalē quā habet in potētia. ⁊ sensibile in virtute nālī intellectus agentis mouet intellectū ad spēm. in virtute aūt supnaturali sacrali mouet ad characterē uel ornatū. intellectꝰ aūt agēs ē nobilior oi potētia aie fm cōem opinionē. Item cū vnꝰ spūs agit in aliū saltem illuminando potest coicari corpori supernāliter qō agat in spū. nec videtur. ita q̃ afflictio ⁊ dolor qui positiue est in damnatis sit effectiue licꝫ instrumētaliter ⁊ supnaturaliter ab igne. Item cum ignis sit natus causare dolorem in spū cōiuncto: licꝫ mediante corpore. pōt ei deꝰ cōferre ut sine tali medio agat. q̃ in virtute dei non minus potest q̃ poterat in virtute intellectus agentis: ⁊ sic in virtute dei potest sine corpore medio: quod de se non poterat sine illo: ⁊ sic in inferno est imissio: ⁊ non

Ayuntamiento de Madrid

solū detentio. hec Petrus. Ex quib⁹ patet q̃ vtraq̃ premissarū ꝗrū pncipalis Durandi pōt rōnabiliter negari. verūtamen in dicta solutione sunt aliqua dubia puta q̃ alia per suā volitionē possit imediate alterare corpus sibi cōiunctū non pcedēte nec mediante motu locali cordis. ⁊ quedā alia cōtinet dubia. ⁊ cōtra opinionem ꝗci Tho. Ad 5ᵐ pncipale dicit primo q̃ falsum assumit in hoc q̃ dicit de instrumēto localiter moto. qz sicut ostensū fuit superius ex dictis phi. 8° physicorum ⁊ sui cōmentatoris: mouens localiter violente nō solū causat i mobili motū localē: imo etiā virtutē motiuam sicut patet in motu ꝓiectorꝫ. ⁊ i motu partiū aque post ꝓiectionem lapidis in eā. qz sicut dicūt tam phi q̃ cōmentator in talib⁹ aliquid post q̃ cessauit mouere ad huc mouet ⁊ habet virtutē mouendi. igit fm eorꝫ intēionem aliud ē virtus motiua q̃ motus localis cū vnū ipsorꝫ desinat esse: alio remanēte. Et etiā i talib⁹ instrumentis recipiat non solū motus localis. verū etiā forma artificiati: ⁊ virt⁹ artificis: aliq̃ mō testanꝫ phi. vñ Albertus in suo pmo libro de intellectu ⁊ intelligibili tractatu p̄. ca°. 4. sic dicit: Forma artis q̃ est in mente artificis hāc exequit man⁹. ⁊ cadit i instrumētū. ⁊ hāc suscipit ferrū q̃ proportionaliter in oibus illis ē eadem sed tri est magis determinata ad materiā in manu q̃ in mente. ⁊ iterū in malleo q̃ in manu. maxime aūt i ferro est determinata eo q̃ ferrū naturaliter suscipit eā. hec ille. Item in. ꝛ.ꝫ metha. tractatu 2° ca° 33° similia dicit. ⁊ in multis alijs locis. Cū aūt dicit arguēs q̃ per motum localem nulla forma acqritur mobili. dicitur q̃ hoc est falsum. qz per talem motum acquiritur forma de predicamēto vbi: non solū locus exterior. alias talis motus nō ēet subiectiue in mobili. sed in corpore locāte mobile. Rursus per motū localē qñq̃ acquirit̃ gratuitas actualis uel ipetus: sicut patet. qz graue descēdēs de alto ꝓtinue velocitat motū suū. ⁊ iterū nos non dicim⁹ q̃ forma artis uel virt⁹ acqratur instrumēto p motū localem. sed simul cū motu locali q̃ quēdam influxum artis in manū: ⁊ in instrumēta. qui quidē influxus non ē. pptie motus aut trāsmutatio phica. vnde scūs Tho. de potentia dei. q. 5. arti. 8° sic dicit: Corpus habet duplicē actionē. vnā quidē fm. pptietatem corporis ut sc̄ꝫ agat per motū. hoc eni est. pptium corporis ut motū moueat ⁊ agat. Aliā aūt habet actionē fm q̃ attingit ad ordinē substāriarū separatarū. ⁊ participat aliqd de modo ipsarū: sicut nature iferiores cōsueuerūt aliqd pticipare de pptia natura supioris: ut apparet in quibusdā animalib⁹ q̃ participāt aliquā similitudinē prudētie q̃ est pptia homini. hec autem est actio corporis que nō est ad trāsmutationē materie. sed ad quandā diffusionē similitudinis forme in medio fm similitudinē spūalis intēionis que recipit de re in sensu uel in intellectu. ⁊ ꝗ modo sol illuminat aerē. ⁊ color multiplicat specie suam in medio. hec ille. Ex quib⁹ ps q̃ corpus aliqd pticipat modo actionis substātiarum separatarū diffudēdo sine trāsmutatione suā similitudinem in aliud corpus. nō ergo ē incōueniēs si anima humana q̃ viciniorꝫ ē substātijs separatis fm nature ordinē pticipat illū modū agendi ⁊ influendi: ut sc̄ꝫ intēione siue forme intellectū. ⁊ materie exteriori intentionē forme artis. Dicitur 2° pncipaliter q̃ illud quod dicit arguens de instrumēto 2° modo dicto manifeste falsum est. nam ageno pmariū videm⁹ influere in secūdariū: siue sit cōiunctū siue separatum. ⁊ de separato patet. nā celum influit lumē ⁊ virtutē actiuā corporibus inferioribus. magnes influit virtutē ferro ita ut ferrum cōfricatum uel tactū a magnete habeat virtutē trahendi aliud ferrū. sensibilia impmūt medijs virtutē imutandi sensum. animal impmit virtutem formatiuā semini. ⁊ similiter plāta grano. De pdictis scūs Tho. de potentia dei. q. 3. arti. 7° sic dicit: Scōm ordinem causarū inueniminus esse ordinem effectuū: q̃ō necesse est ꝓpter similitudinem effectus ⁊ cause. nec causa 2° potest in effectū prime p virtutem. ꝓpriam q̃ius sit instrumentū prime cause respectu illius effectus. instrumētum eni est causa quodāmodo effectus pncipalis cause. non p formā uel virtutē. ꝓpriam. sed inq̃tum participat aliqd de ꝓtute pncipalis cause p modū ei°. sicut volabrū non est causa rei artificiate per formā uel virtutem. ꝓpriā. ſ per virtutem artificis a quo mouetur ⁊ eam quoquo mō participat. vnde 4° modo vnū est causa actionis alterius sicut pncipale ē causa actionis instrumēti: ⁊ hoc modo etiā oportet dicere q̃ deus est causa omnis actionis rei naturalis. quanto eni aliqua causa ē altior tanto est coior ⁊ efficacior. ⁊ quanto est efficacior tanto. pfundius ingreditur effectū. ⁊ de remotiori potētia ipsum reducit ad actū. in qualibet aūt re naturali inuenim⁹ q̃ est ens: ⁊ q̃ est res naturalis: ⁊ q̃ ē talis ut talis natura: q̃rū pmū cōe ē oib⁹ entib⁹. 2ᵐ oib⁹ reb⁹ nālib⁹. 3ᵐ oib⁹ existētib⁹ i vna spē. ⁊ 4.ᵐ si adūam accīa. ē. ꝓpriū huic idiuiduo. B eni idiuiduū agēdo nō pōt ostituere aliud in sitū spē nisi. put ē instrm̄ illū cause q̃ respicit totā spēm: ⁊ vlterius totū cē nature inferioris. ⁊ ꝓpē B nihil agit ad spēm i istis inferiorib⁹ nisi p virtutē corporis celestis. nec aliqd agit ad ē nisi p ꝓtutē dei. ipsū eni eē est coissim⁹ effect⁹ pm⁹ ⁊ intimus oib⁹ alijs effectib⁹. ⁊ iō solo deo cōpetit fm virtutē. ꝓpriā talis effect⁹. vnde ut dr illi de causis: Intelligētia nō dat eē nisi. put ē in ea virt⁹ dina. sic q̃ de⁹ ē cā cuiuslibet actionis. put q̃libet agēs ē instrm̄ dine virtutis opantis. sic q̃ si ꝓsiderem⁹ supposita agētia q̃libet agēs ꝓticulare ē imediatū ad suū effectū. si vo ꝓsiderem⁹ virtutē q̃ fit actio: sic virt⁹ supioris cause erit imediatior effectui q̃ virt⁹ inferioris. nā virt⁹ iferior nō ꝓiū q̃ ad effectui nisi p virtutē supioris. vnde dr in lib⁹ de causis q̃ virt⁹ cause pme pus influit i causatū: ⁊ vehemētꝫ ingredit i ipsū: sic q̃ oz ꝓtutē dinā adesse cuilibet rei agēti sic ꝓtutē corporis celestis adesse cuilibet corpi elemētari agēti: ſ in B differt: qz vbicūq̃ ē virt⁹ dina ē cēntia dina. nō aūt cēntia corporis celestis ē vbicūq̃ ē sua virt⁹. ⁊ iterū de⁹ ē sua virt⁹. nō aūt corp⁹ celeste. ⁊ iō pōt dici q̃ de⁹ i q̃libet re nāli opē inq̃tū ei⁹ virtute q̃libet res indiget ad agēdū. nō aūt pōt ꝓpie dici q̃ celū sp agat in corpe elemētari: ſ ei⁹ virtute corp⁹ elemētare agat. ⁊c. B ille. Ite i solutiōe septimi sic dicit: Virt⁹ nālis q̃ ē i reb⁹ nālib⁹ i sua institutiōe collata inest eis ut q̃dā forma bris esse ratū ⁊ firmū in nā. sed illud q̃ a deo fit in re nāli quo actualiē agit est ut intētio sola habens q̃dam eē incōpletum p modū quo colores sunt in aere. sicut igitur securi p artem dari potuit acumē ut esset forma in ea permanens. non aūt dari potuit q̃ vis artis esset in ea quedā forma permanens nisi haberet intellectum: ita rei naturali potuit ꝓferri virt⁹ ꝓpria: ut forma in ipsa pmanens. nō aūt vis q̃ q̃ ad esse ut instrumentū prime cause nisi dare ei q̃ eēt vniuersale eēndi pncipiū. nec iterū virtuti nāli conferri potuit ut moueret seipsā. nec ut cōseruaret se in eē. vnde patet q̃ sicut instrō artificis cōferri non potuit q̃ operaret̃

nec causa superioris fm mediatior effectui causē inferioris.

Ayuntamiento de Madrid

absq motu artis: ita rei naturali conferri non potuit q operaretur absq operatione diuina. hec ille. Ex quibus patet q agentia nãlia inferiora preter ꝓpias virtutes naturales accipiũt virtutem actiuam instrumentalẽ ⁊ a deo ⁊ a corpore celesti. Similẽ ponit p̃ma pte. q. 115. arti. 3.º i solutione secundi vbi dicit q quicqd in istis inferioribꝰ gñiatur mouet ad spẽm sicut instrm corporis celestis. Fm q dicit 2.º physicorꝝ. q sol ⁊ homo generãt hoiem. Itẽ. q. 66. arti. 3.º i solutiõe secũdi sic dicit: Celũ empyreũ ifluit i p̃mũ celũ qõ mouet nõ aliqd transiens ⁊ adueniẽs p motũ. sed aliquid fixũ ⁊ stabile puta virtutẽ continendi ⁊ causandi uel aliqd hꝰ ad dignitatẽ ptinẽs. Item de potẽtia dei. q. 5. arti. 8.º posqꝫ distinxit de duplici actione corporis de q supra dictũ est. subdit: Uterq aũt modus actionis i istis inferioribus causat ex corporibꝰ celestibus. nã ignis calore suo trãsmutat mãm ex virtute corporis celestis. ⁊ corpora visibilia multiplicãt suas spẽs in medio virtute luminis cui ꝰ fons ẽ in celesti corpore. vnde si vtra qꝫ actio corporis celestis cessaret. nulla actio i istis inferioribꝰ remaneret. sed cessante motu celi cessabit p̃ma actio. hꝫ non secũda. ⁊ iõ cessante motu celi erit qdã actio i istis inferioribꝰ illuminationis ⁊ imutationis medij a sensibilibꝰ non aũt actio p quã transmutat materia quã sequitur gñiatio ⁊ corruptio. hec ille. Q aũt magnes ifluat virtutẽ motiuã ferro testatur cõmẽtator. 7.º physicorum cõmẽto. 10. vbi sic dicit: Attractio aũt in qua attrahẽs est quiescẽs. ⁊ attractũ est motũ non ẽ attractio in rei veritate. sed attractũ mouet ex se ad attrahẽs ut perficiat se ut lapis mouet ad inferꝰ. ⁊ ignis ad superius. ⁊ similẽ oportet ꝫ intelligere de motu ferri ad magnetem. ⁊ aliměti ad mẽbrũ. verbi grã: de motu sanguinis ad superiora corporis ⁊ vliter nutriměti arboris ad superiora. sed est dria inter illa ⁊ illa q mouent ad locum ꝓpriũ. qm̃ illa mouent ad locũ siue fuerit. ppinqꝰ aut remotus. nutrimenta vo non mouentur ad nutriendum nisi cũ fuerint in aliqua dispositione determinata. ⁊ sicẽ ferrũ non mouet ad magnetẽ nisi cũ fuerit in aliqua qualitate de magnete. ⁊ ideo magnes qm̃ ferr cũ allio amittit virtutẽ. nã ferrũ tũc nõ acquirit de lapide in illa dispositione qualitatẽ p quam innatũ est p se ferri ad lapidẽ. ⁊ hoc manifestũ est cacabo qõ attrahit paleam qm̃ calefit. g modus ille motionis si dicat attractio non intẽdebat ab Aristotele in hꝫ noie attractio cũ collocet in eis q mouent ex se. hec cõmentator. Ex quo patet q fm eum ideo ferrum mouet ad lapidem illũ. q lapis ille ipzimit ferro aliquã qualitatẽ ⁊ virtutẽ motiuã. Itẽ q animal uel plãta ipzimat semini suã virtutẽ testat scũs Tho. de potẽtia dei. q. 3. arti. 9.º vbi sic dicit: In semine a p̃ncipio sue decisiõis nõ est aia sed virtus aie que fundat in spũ qõ in semine cõtinet qõ de natura sui spumosũ est. ⁊ p ois corpalis spũs cõtẽtiuũ. ista aũt virtus agit disponendo materiã ⁊ formãdo ad successionẽ aie tẽ. Itẽ arti. 11.º. in solutiõe qntisic dicit: Instrumentũ intelligit moueri a p̃ncipali agẽte q diu retinet virtutẽ a p̃ncipali agente impressam. vnde sagitta ⁊ diu mouet a sagittante q diu manet vis impulsiua. pucientis. sicut etã generatũ tamdiu mouet a generante in grauibꝰ ⁊ leuibus q diu retinet formam traditã sibi a generãte. vnde semẽ tamdiu intelligit moueri ab anima generãtis q diu remanet virtꝰ impressa ab aia licꝫ corporaliter sit diuisũ. oportet aũt mouens ⁊ motũ esse simul q̃tum ad p̃ncipũ motus. nõ tri q̃tum ad totũ motũ: ut patet in ꝓpicitis. hec ille. Itẽ p̃ma pte q. 115. arti. 2. in solutiõe tertij sic dicit: Illa vis actiua q est in semine ex anima generãtis deriuata ẽ quasi qdã motio ipsius aie generãtis. nec q est aia aut pars aie nisi in virtute: sicut in serra uel securi nõ est forma lecti: hꝫ quedã motio ad talẽ formã. ⁊ ideo nõ oportet q ista vis actiua habeat aliqd organũ in actu. sed fundat in ipso spũ iclusa i semine qõ ẽ spumosũ: qõ etiã attestat ipsa albedo eius. i quo etiã spiritu ẽ quidã calor ex virtute corporũ celestiũ: quoꝫ virtute agentia inferiora agunt. ⁊ q: in hꝰ spũ concurrit virtus aie cũ virtute celesti dei q homo gñiat dominẽ ⁊ sol. caliduũ aũt elementare se hꝫ instrumẽtaliter ad virtutem aie: sicut etiã ad virtutẽ nutritiuã. ut dicit i 2.º de aia. hec ille. Ex quibꝰ pꝫ q aial generãs ipzimit virtutẽ instrũ suo qõ ẽ semẽ ⁊ idẽ pꝫ de plãta gñiante plantã. Q aũt sensibilia ipzimãt medio intẽtiones formarũ suarum quarum virtute mediũ mouet sensũ. pꝫ ex. 7.º physicorꝝ cõmento. 12.º ⁊ per totũ secũdũ libũ de anima. Ex quibus apparet falsitas illius dicti arguentis quo dicit q agens secũdariũ separatũ nullã virtutẽ accipit a primario agente nisi suã. ꝓpriam formã substantialẽ: ⁊ accidentia nãlia illã cõsequẽtia. Utꝫ aũt agens secũdariũ cõiunctũ uel principiũ agendi qõ est qualitas actiua recipiat aliquã virtutẽ ab agẽte principali qõ est forma substãtialis in eodẽ subiecto uel supposito existens. puta calor ab aia rationali ul sensitiua. Dicit q sic ad hũc sensum quia calor ille alterꝰ speciei ẽ q̃ sit calor existens in nõ viuentibꝰ aut nõ sentientibꝰ aut nõ rõnalibꝰ ita q virtus addita tali calori nõ intelligat eẽ aliq qualitas distincta cõtialiter a calore. sed eẽ qdã differẽtia specifica addita ipsi gñi caloris ad cõstituendũ spẽm quãdã caloris distinctã ab alijs caloribus. Posset etiã dici q virtus aie influxa calori a ialis q est instrumẽtũ aie vegetatiue eẽt quedã virtus calori illi superadduta sicut ⁊ calor celestis inclusus in semine concurrẽs ad generationem animalis. Nec valet ratio quam arguens in oppositum inducit q esset processus in infinitũ. hunc enim processũm nõ oportet timere. quia dicetur faciliter q illa virtus calori naturali superadduta non agit vltra suam speciem. quia continet in virtute totã speciem anime uel animalis. nõ autẽ calor naturalis elementaris. verũtamẽ quicquid sit de calore ⁊ de similibus q̃litatibꝰ. tamẽ sicut in 2.º sen. diffusius ostẽsũ est: intellectus agens influit in fantasmata. ⁊ vna potẽtia anime in aliam. ⁊ habitus in habitum. ⁊ hec sufficiat ad gntũ principale Durandi. ¶ Ad 6.m dicit q p̃ma ꝫ ibidẽ deducta optime sequitur ex premissis scꝫ q sacramẽta noue legis sicut nõ sũt signa gratie nisi ex diuina pactione uel institutione uel ordinatione. ita nec sunt cã gratie nisi ex tali ordinatione. ⁊ illa ꝫ ꝯcedit tanq̃ vera. sed 2.º ꝫ que ibidem infertur scꝫ q sacramenta noue legis non sint causa gratie per aliquã virtutem inherẽtem nullo modo sequitur ex premissis. ideo negatur tanq̃ falsa ⁊ impertinẽs argumento. plus enim requirit ad rationem cause potissime cause per se q̃ ad rationem signi ad placitum instituti. cuiusmodi sunt sacramenta noue legis. Item fm illum modum arguendi probaretur q nullum signũ eẽt causa per aliquam virtutem inherentem. quod est falsũ. vnde scũs Tho. 4.º sen. dis. 1. q. 1. arti. p̃. questiuncula p̃ma in solutione gnti sic dicit: Signũ q̃tum in se est importat quid manifestũ q̃ ad nos q̃ manuducimur i cognitionẽ alicui occulti. ⁊ q: ut frequẽtꝰ effectꝰ sũt nobis manifestiores causis. iõ signũ qñq ꝫ cãm ptinẽt sicẽ demõstratio

Ayuntamiento de Madrid

quia dicit p signū a cōmēratore in pmo physicor. Demōstratio aūt ,ppē quid é per cām. qiūq aūt causa est manifesta quo ad nos: utpote cadens sub sensu. effectus aūt occultus. ut si qd expectat in futurū: tūc nihil ,phibet cām signū sui effectus dici. hec ille. ¶ Ad 7m negat bo. ynde ·Petrus de palude ad B argumentū sic rndet: Licz circūcisio non impmeret characterē: tñ dispositionē impmebat. qz fm Bedā agebat ad orīginale tollendū. qz erat pfectio q̄ quodcūq; aliud sacramentū. hec ille. Et huic solutioni satis concordat scūs Tho. priti dis. 2. q. 2. arti. 4. questiūcula pma in solutione tertij vbi sic dicit: Sicut in baptismo manet character spūalis rōne cuius fictus deposita fictione effectū baptismi recipit. ita manebat character exterior in circūcisione q̄ hoc idē efficiebat. hec ille. Aliter dicit z meli? q̄ similitudo data de baptismo z circūcisione nō valet quia ut dicē in sequēti qōne: Circūcisio nihil causabat effectiue. secus ē de baptismo. ¶ Ad 8m rndet ·Petrus de palude in hūc modū dicens q̄ nō valet similitudo. qz legis non é facere: sed docere. vñ legis pfectionis non est facere qō iperfectio? nō facit: sed pfectiora pcepta aut cōsilia dare: z impfecta mutare. z sic se ,b lex noua ad veterē. sed sacrm dicit a sacrando. vñ ipfectū est sacrm qō sanctitatē significat z nō causat. perfectū aūt debet aliq modo causare: ideo rē. Vel dicendū q̄ aliqua pmissa in lege veteri soluūtur in noua per ipsāmet legē nouā: sicut declaratio veritatis z gratie. qō eni lex vetus docebat obscure z ,pmittebat docendū clare. hoc clare docet lex noua sicut articulos de humanitate xpi z b,. alia vera deus exhibet in ea sicut q̄ sunt grē aliq̄ poll ea: sed per eam sicut q̄ sunt grē. z sillē est de sacris. qz grām quā vetera ,pmittebāt deus exhibet i nouis. sed p ea dispositione ad grām causat. hec ille. z bene z concorditer scō Tho. de veritate. q. 27. arti. 4.? vbi sic dicit: Sacra noue legis eē aliqliter cām grē necesse é poni. ,pter B eni lex vetus occidere videbat: z trās gressionē augere. quia cognitionē peccati faciebat. gratiā vo adiutricē cōtra peccatū non conferebat. si igit noua lex grām nō cōferret similit occidere vicerēt z trās gressionē augere. cui? ꝛtrariū doctrina apostolica ,ptnet. nō aūt confert grām p solam instructionē. qz lex vetus B habebat: sed per sua sacramēta grām aliqualit causando. vñ ecclesia nō est contenta cathecismo q̄ instruit accedētem. sed ei supaddit sacramēta ad grām habēdā quā gdē sacra veteris legis nō conferebāt. sed tñ significabāt. significatio vo ad instructionē ptinet. sic q̄ quia vetus lex tñ instrubat. eius sacra erāt grātia solū signa. qz vo lex noua instruit z iustificat: eius sacra sunt cā grē z signa. hec ille. Dicit vlteri? q̄ excellētia noue legis z suor sacrorum quā eis arguēs attribuit supra sacra veteris legis nulla est aut multū insufficiēs. qz ex quo sacra noue legis nihil penitus efficiūt ad iustificationē plus q̄ sacra veteris legis. sequit q̄ lex noua nō plus iustificat q̄ vet? sed solū q̄ alio modo significat grām q̄ vetus. z q̄ de? iustificat i ista z non illa. De B beatus Tho. de veritate vbi supra sic dicit: Quō aūt sacramenta sint causa gratie. nō eōdē mō oēs tradūt. quidā eni dicūt q̄ sunt causa grē. nō qz aliqd ad grām habendā operenī per aliquā virtutē eis inditā. sed qz in eor susceptione grātiatur a deo q̄ sacramētis assistit ut sic dicantur cā grē p modū cause sine qua nō. z ponūt exēplū de B q̄ aliquis habens denarū plūbeū accipit centū libras: non ideo q̄ denari? plūbeus sit cā faciēs ad acceptionē cētum librarū. sed qz sic est statutū ab eo qui pōt dare ut geūq; defert talē denariū accipiat tantā pecuniā. sillē statutū est a deo: ut quicūq; accipiat sacra nō fict? grām accipiat. nō quidē a sacramētis. sed ab ipso deo: z hoc idē dicūt sensisse magistrū in. 4.? sen. dis. pma cū dixit: q̄ accipiēs sacramētū querit saluté in inferioribus se z si non ab illis. hec aūt opinio nō videtur sufficiēt dignitatē sacramentor noue legis saluare. si eni recte cōlideres exēplū ab eis positū z alia similia: non inuenit q̄ causa quā dicūt fine q̄ nō se habeat ad effectū nisi sicut signū. denari? eni plūbe? non est nisi signū acceptionis pecunie: z baculus prātis q̄ conferē abbati. vñ si sic se habēt sacra noue legis ad grām: sequtur q̄ sint solū signa grē: z ita nihil habebūt p sacris veteris legis: nisi forte qs dicat q̄ sacra noue legis sint signa grē simul cū eis date. sacra vo veteris legis grē pro? misse. z hoc magis ptinet ad cōditionem tpis q̄ ad dignitatē sacror. qz in tpe illo ,pmittebat grā. nunc aūt est tēpus plenitudinis grē, ,pter reparationē humane nature iam factā. vñ fm B sacra ista si tunc fuissent cū toto eo qō nūc habet nihil plus fecissent q̄ illa. nec illa nūc min? facerent, p ista. etiā nulla additione eis facta. hec ille. ¶ Ad 9m dicit primo q̄ sicut sup visū fuit ex illa diffinitione Aug. bñ intellecta arguit q̄ sacra sunt cā grē instrumentalis aliq modo effectiua grē: cū dicit q̄ diuina virtus in eis operat. z dato q̄ prima facie appareret alicui q̄ licz Aug. in diffinitione quam allegat arguens: non dicat sacrm eē cām gratie. tñ ex multis dictis eius B habere ē. utputa cū dicit aquā baptismalem abluere cor: z habere tantā vim ad B. si eni nihil faceret ad iustificationē. z ē et rnmō signū. nō dicēt illā hē tantā vim. sicē de venario plūbeo nō recte dicit q̄ habeat vim: nec q̄ det centū libras. De B Gratianus i. q. i. de trahe. sic dicit: De trahe hū aque gd est nisi aq̄ accedit hū ad elemētū z fit sacrm. Unde ista est tāta virt? aque ut corp? tangat z cor abluat. nisi faciēte hō non qz B dicit: sed qz credit. nā z in ipso hō aliud é fons trāsiens. aliud virt? ,manēs. hec ille. Et sūt verba Aug. sup illud Job. 15? Uos mūdi estis, ,pter sermonē rē. vbi multa dicit de virtute verbi z baptismi q̄ nullo mō pōt bene intelligi de cā sine qua non: q̄ nihil penit? efficit respectu effect? cui? dicit causa. Itē de cōsecra. dis. 4.ª ·Per baptismū agit ut caro peccati euacuet. z sūt verba Aug. de baptismo paruulor. Itē ibidē Nō pōt qs grām vite celestis accipe nisi purgatus fuerit ab oi sorde pecti. p pnie ꝛfessionē. p donū baptismi salutaris dñi z saluatoris nri ihesu xpi: z sunt hō Chrysos. Itē ibidē: ·Paruuli baptiçati inē credētes reputanī p sacri virtutē: z offerētur risionē. z sūt hō Aug. de baptismo puulor. Itē ibidē: ·per aquā baptismi trāsit? é de terrenis ad celestia: iō pasca dī trāsit?. B trāsit? é de frenis ad celestia. de peto ad vitā. de culpa ad gtiā. de ingnato ad scificationē: q p hāc aquā trāsit nō mori? z resurgit. non ois aqua sanat: z illa q̄ bs grām xpi. aliud é elemētū. aliud ꝛsectio. nō sanat aqua nisi spūs scūs descēdat i eā z aquā illā ꝛsecret: z sunt hō Ambrosij de sacris. Itē ibidē: Nūq̄ baptismi aqua purgare petā credētiū posset nisi tactu diuici corpis scificata fuisset: z sūt hō Chrysos. Itē ibidē: ·Propē i morte crucifixi: z i resurrectiōe a mortuis potētia baptismi nouā creaturā cōdidit ex vetere: z sūt hō Siricij pape i cōcilio Traconēsi. z multa sīlia ibidē recitāt. Itē Ambro si in qdā ꝛmone de epiphania q̄ icipit: Intelligē possum? frēs rē. sic dic Sic post partū glorificata é Marie

Ayuntamiento de Madrid

castificatio: ita post baptismū xpi aque est purificatio comprobata nisi q maiori munere q̃ Maria hec vnda ditata ē. illa enim sibi tm meruit castitatē: ista etiā nobis cōtulit sanctitatem. illa meruit ne peccaret: ista ut peccata portaret. illa ppria delicta a se repudiat: ista in se per dei grām aliena cōdonat. illi ē collata virginitas: isti donata fecūditas. illa vnū pcreauit ⁊ pura est: ista generat plures ⁊ virgo ē. illa preē xpm filiū nesciit: ista cū xpo mar est pplor. hec Ambrosius. Itē Aug⁹ ut recitat scūs Tho. 3ª pte. q. 62. arti. 4.º in solutione tertij i quodā sermone de epiphania sic dicit: Nec mirum q aquā B est substātiā corporalem ad purificādā aiam dicim⁹ penire. puenit plane ⁊ penetrat cōscientie vniuersa latibula. q̃ quis enim ipsa sit subtilis ⁊ tenuis benedictione tri xpi subtilior occultas vite causas ad secreta mētis subtili rore ptransit. hec ille. Item scūs Tho. 4.º sen. dis. 7. q. i. arti. 3.º questiūcula pma in solutione secūdi sic dicit: Dionysi⁹ dicit in fine ecclesiastice hierarchie: Cōsimatiuas aut invocationes: id est ꝓba quib⁹ pficiūtur sacra nō est iustū scripturas interptantib⁹ neq; mysticū eas: aut i ipsis operatas ex deo virtutes ex occulto ad cōe adducere. sed nra traditio habet sine pompa id est occulte ea edocēs ⁊c. Ex quibus verbis tria possum⁹ accipere. Primo: q apostoli in sacramētis vtebant certa forma verborū. quia ipse alibi dicit: q tradit ritū sacramētor sicut apostoli docebant. 2.º q in occulto tradebant hꝰ sacramētalia i primitiua ecclesia. 3.º q in ipsis verbis ē quedā virtus: qō quidā negāt. hec ille. Item 3ª pte. q. 73. arti. p. in solutione secūdi sic dicit: Aqua baptismi nō causat aliquem spūalem effectū ppē ipsam aquā. sed ppter virtutem spūs sci i aqua existētē. vñ Chrysostom⁹ dicit sup illud Joh. 5.º Angelus domini fm tēp⁹ ⁊c. in baptiatis non simplicē aqua operat. sed cū spūs sci susceperit gratiā tunc oia soluit peccata. hec ille. Ex quib⁹ oibus ⁊ multis alijs scōr dictis que adduci possent. apparet manifeste q cū magister addit diffinitioni Aug⁹ sacramēta esse cām gratie. nō addit ex ppriis: sed ex dictis Aug⁹ ⁊ alior sanctor. ⁊ q in B sequitur mētem eorū. Itē apparet q opinio Durandi ⁊ aliorū dicentiū sacra nihil efficere ad iustificationē uel grē susceptionē. nec hīre aliquā virtutē eis inditā ad hoc efficiēdum. multū extranea ⁊ discors ē a mente sanctor ⁊ q detrahit noue legi ⁊ suis sacramētis ponēdo ea infirma ⁊ egena ⁊ nullius actiuitatis sicut erant sacramēta veteris legis. Dico ⁊ q̃ glosa quā dat arguens ad dicta magistri nihil valet cū sit contra mentem magistri ⁊ sanctor. ⁊ forte cōtra dicta xpi ⁊ apostolor. X̄ps enim dicit Joh. 3.º Nisi quis renat⁹ fuerit ex aqua ⁊c. Cōstat aut q li ex nō potest iportare ibidē solam cām sine qua nō. nisi sume abusiue loquēdo. Item Paulus Ephes 5.º Mūdans eā lauacro aque in ꝓbo vite. Itē Petrus 1ª Pe. 3ª. salvos facit baptisma. ⁊ multa talia q̃ Aug⁹ recitat Joh. 15.º ⁊ applicat ad ppositū nostrū ⁊ suū. Dicit 3.º q distinctio quā facit arguens de duplici accidēte non valet ad ppositū. tū quia ut visum est sacramentū non se habet ad causandū grām solū per modū cause per accidens nihil oio efficiētis. tū quia licꝫ accidēs. ppium uel inseparabile: quod ideo dicit accidēs quia inheret ei cui⁹ dicit accidēs possit poni in descriptiōe subiecti ul diffinitiōe quid nois. tū accidēs qō nō dicitur accidēs ab inherendo. sed ex sola cōcomitātia ad illud cui⁹ dicitur accidens. nec fluit ex principijs eius. nec notificat eius cēntiā nec virtutē. imo potius ducit in errorē circa predicta. nullo mō debet poni in eius descriptione vera: sic in vera diffinitione qd nois. sic aūt cēt in proposito. si sacramētum nihil oio efficeret respectu gratie. q causalitas grē nō inber ⁊ sacro. sed cōcomitaretur illud: nec notificaret eius cēntiā aut virtutē. ꝫ poti⁹ abduceret ab eius noticia cū non cā diceret esse cā ⁊ nō efficiēs efficiēs. sic si quis vellet describere quātitatem dicēs eam cē principiū motus ⁊ quietis corpor phy⁸. quia sez talia non fuit sine quantitate. ¶ Ad. io⁹ dicit primo q arguēs false glosat Aug⁹. nā q̃tumcūq garruletur nō pōt euadere qn Aug⁹ dicat q aqua baptismi cor abluit. que ablutio nō fit sine grā. Itē Aug⁹ dicit qō ē tāta vis i illa aqua. qō nō diceret si sentiret illā solū cē causam sine qua nō ⁊ p accidens ⁊ nihil oio efficere sed significare. q in signo ⁊ in cā p accidēs ⁊ sine qua nō. oꝫ ponere vim nec virtutē ad abluendū aut efficiēdū. Item q nō solū Aug⁹ dicit hoc semel sed sepissime sicut ⁊ alij sancti post xpm ⁊ apostolos. Dicitur ⁊.º q false exponit Bedā ⁊ alios sanctos post q̃s Beda locut⁹ est: ut patet ex predictis. Et cum dicit arguens q dictū Bede est cōtra nos. q caro xpi non ē passio xpi ⁊c. dicitur q passio xpi non causat virtutem sacramentalem ut passio est. sed ratiōe subiecti sui quod fuit caro xpi vnita diuinitati. uel rōne sui suppositi qō est xps. ⁊ ideo ⁊ caro xpi ⁊ passio causant illam virtutem. sed imediati⁹ caro ex parte principalis agentis. passio aūt fuit imediatior effectui: ut sup in simili dictū fuit. De predictis scūs Tho. de veritate. q. 27. arti. 4.º sic dicit: Nec sacramētū nec aliqua creatura pōt dare gratiā p modū pfone agētis. quia B solius diuine virtutis est. sed sacramēta instrumētaliter ad gratiā operant. qō sic patet. Damas. enim 3.º libro dicit q humana nā erat velut organū diuinitatis. ⁊ iō humana nā aliq̃d coicabat in opatione virtutis diuine: sicut q xpus tangēdo leprosū mūdauit. sic enim tact xpi causabat instrālie salutē leprosi. sicut aūt humana nā in xpo coicabat ad effectū diuine virtutis instrālie in corporalibus effectibus: ita etiā in spūalib⁹. vñ sanguis xpi. p nobis fusus habuit vim ablutiuā peccator: Apoc. 1.º. Lauit nos a peccatis nrīs in sanguine suo. ⁊ Roma. 3.º Justificati in sanguine ipsi⁹. ⁊ sic humanitas xpi ē cā instrālis iustificationis. que quidē cā nobis applicat spūalie per fidē. ⁊ corporalie sacra: q xpi humanitas ⁊ spūs ⁊ corp⁹ est ad B ut effectū scificationis q̃ est p xpm in nobis percipiam⁹. vñ illud sacrm ē pfectissimū in q̃ corp⁹ xpi realiē cōtinet sez eucharistia. ⁊ ē oiꝫ alior cōsimatiuū: ut dicit Dionysi⁹ i de ecclesiastica hierarchia. alia ꝓ sacra que participāt aliqd de virtute illa qua humanitas xpi instrumentaliter opatur ad iustificationē rōne cui⁹ scificat⁹ baptismo scificat⁹ in sanguine xpi dicit ab aplo Heb. io. Unde ⁊ passio xpi in sacris dicit opari. ⁊ sic sacra noue legis sunt causa gratie q̃ instrumentaliter opantia ad gratiā. hec ille. Ex quib⁹ patet q ⁊ xpi humanitas ⁊ eius passio opant i sacramentis sez specialiter circa sacramētū baptismi. de q̃ vertit qō a quo habeat efficaciā vtrū a carne xpi uel ei⁹ passione. scūs Tho. 4.º sen. dis. 3. q. 4. arti. 5.º dicit sic i solutione 2ª q̃stiuncule. Multiplex inquit fuit baptismi institutio. Fuit enim pmo institut q̃tū ad materiam in baptismo xpi. tunc enim vim regēratiuā aquis cōtulit. ⁊ aliquo modo forma fuit figurata p presentiam triū personarū in signo visibili. q pater apparuit in voce: filius in carne. spiritus in columba. ⁊ similiter fructus baptismi ibidem prefigurat⁹ fuit. quia celi aperti sunt

Ayuntamiento de Madrid

super eum. sed necessitas eius fuit declarata Joh.3°. vbi dicit: Nisi qs renat⁹ fuerit ꝛc. sed vsus eius fuit inchoatus qñ misit discipulos ad ꝓdicandū ⁊ baptizādū ut patet Math.10. Sz efficacia habuit ex passione xpi ꝯtum ad eiⁿ vltimū effectū qui ē apertio ianue. Iz vinulgato eiⁿ ꝯtū ad oēs nationes ꝓcepta fuit Math. vltimo vbi dicit: Euntes docete oēs gētes ꝛc. Ex gbⁿ patet q baptismⁿ accepit virtutē instrumēt aliter ⁊ ex tactu carnis xpi ⁊ ex eius passione. sed diuersimode. Item tertia pte.q.66.arti.3.ª in solutione secūdi dicit: Ante passionē xpi baptismⁿ habebat efficaciā a xpi passione inq̃tū ipsam pfigurabat. aliᵗ tñ q̃ sacramēta veteris legis. nā illa erāt figure tm̄. baptismus aūt ab ipso xpo habebat virtutē iustificādi p eius virtutem etiā ipsa passio salutifera fuit. hec ille. Ex quo patet q̃ false dicit arguēs q xpi cōtactus nullā vim aquis cōtulit ⁊ q temerarie negat dicta scōr. Cū vero dicit vlterius q fm nos sacra nō habēt virtutē nisi quādo applicātur ad vsū ꝛc. Rñdet scūs Tho.4.ª sen.dis.pma q.1.arti.4.ª questiūcula 2ª. in solutiōe secūdi. Jn sacro ingt̃ datur virtus agēdi instrumentalē duplicē. Uno mō quasi inchoatiue qñ cōstituit in specie instrumenti ⁊ ideo dicē Hugo de scō victore: q trinēt grām ex sanctificatione. Alio mō datur cōplete qñ actio mouetur a principali agente: sicut qñ carpentarius vtit serra. ⁊ similiē cōplete datur virtus sacris in ipso vsu sacrorū. Nec ē incōueniēs si virtus q̃ motui ꝓportionat datur reistatim vel post modicū desiture. hec ille. Item in 3ª. pte.q.66.arti.2.ª sic dicit: Sacramēta ex sui institutiōe habēt q ꝛferāt grām. vnde tunc videt aliquod sacrm instituī quādo accipit virtutē, pducendi suū effectum. hanc aūt virtutē accepit baptismus qñ xps ē baptizatus. vnde tūc vere baptismus institutus fuit ꝯtum ad ipsū sacrm. hec ille. Ex quib⁹ patet q aqua accepit virtutem sacramētalem inchoatue in ipso baptismo xpi quo caro sua aquas tetigit. sed cōpletiue accipit virtutem in ipso vsu sacri accedēte verbo ad elementū. ⁊ sic ꝛcordari possunt dicta sanctorū. Dicit vlteriⁿ q circūcisio non causabat grām effectiue sicut causat baptismus ⁊ alia sacramēta noue legis sicut pzius dictū est: in sequētib⁹ latiⁿ explicabit. Sed verū est q in circūcisiōe rite collata ⁊ suscepta ꝛferebat gratia a deo non a circūcisione nisi sicut a cā sine qua nō. ideo nō est simile hic ⁊ ibidē. Dicit vltimo q auctoritas xpi quam arguēs affert est gladiⁿ Holie suū decapitās vectozē. xps enim expresse dicit: Nisi qs renat⁹ fuerit ex aqua ꝛc. vbi oēdit aquā regēnare baptizatū: ⁊ ꝛsequēter aliquid agere ad eius iustificationē q̃ fit per grām. Nec valet qd dicit arguēs q xpus postea totā efficaciā attribuit spiritui scō ꝛc. licz enī attribuat efficaciā spiritui scō tanq̃ agenti principali. nō tamē negat: imo pmittit aquā aliqd i suo ordine agere tanq̃ instrm. Et ista sufficiāt ad obiecta Durādi ꝛtra 4.ᵐ ꝯnem. ¶ Ad primū Scoti ꝛtra eandē 4.ᵐ ꝯnē dicit q virtⁿ quā ponimⁿ in sacris fm q ponāt dicta sci Tho. est forma spūalis p essentiā. ⁊ nō solū rōne effectⁿ quē in aia causat. Et cū querit arguens an sit in sacro diuisibile. dicit q est ibi indiuisibile. id est tota in toto. ⁊ tota in qualibet eiⁿ pte Et ad bⁿ ꝛpōdationē dicit q licz inē formas pficiētes materiā corporalē p modū entis cōpleti sola aia intellectiua ponāt talis id est tota in toto. ⁊ tota i q̃libet pte materie sue. tñ nihil, pbibet multas alias formas spūales se habētes p modū entis incōpleti ⁊ intētionis fluentis illo mō pficere. nō quidē corporalē mām: Iz rem corporeā ⁊ subiectū corporeū: sicut superiⁿ fuit sepius recitatū ex dictis sci Tho. Nec ē noua ista positio. nā Auerrois in 3.º de aia cōmēto.5.º ponit fātasmata corporalia ē subiectū speciei intelligibilis quā cōstat esse indiuisibile ⁊ penitⁿ inextensam ⁊ oio spūalem. in q̃ licz falsum dixerit. tñ ut apparet apud eū nō erat incōueniēs accidēs spūale ⁊ indiuisibile ē in subiecto extenso ⁊ diuisibili corporali. ¶ Ad 2ᵐ pz respōsio per predicta. q virtⁿ quā ponimus in ꝛbis sacramētalibus est subiectiue dita ꝛat in vltima syllaba uel in actu eiⁿ vltimo siue illud sit diuisibile siue indiuisibile. nec tñ pcedentes syllabe supfluūt. q licz nō maneāt i vltimo instanti ꝓlationis ⁊ totius orationis in se: manēt tamen in suo effectu scz in cōpleta significatiōe totius orationis ad quā causādū aliqd efficit quelibet syllaba. De B ꝓpetrus de palude in suo quolibet.q.7.sic dicit: Nullū incōueniens segtur si ponat q virtus sacramētalis sit tm̄ in vltima syllaba ꝛbozii: ⁊ in vltima gutta aque: q licz precedētes syllabe uel precedētes ptes aque nihil efficiāt ad causandū effectū sacri. tñ facerent ad significandū seu rēsentandū. ⁊ vtrūq̃ est de rōne sacri scz efficere. ⁊ ideo alie syllabe ⁊ alie ptes aque nō supfluerent. q facerent aliqd ad hoc qd est de ratiōe sacri scz significādo ⁊ repētando. Et aūt ponat q virtus cōferat cuilibet syllabe: aut cuilibet parti aque. adhuc non sequit aliqd inconueniēs. ⁊ B patet ꝓmo de aqua. nam esto q illa virtus cōferret toti aque a pncipio lotionis ⁊ vltimus effectus scz character nō habeat nisi in vltimo instanti in q̃ cōpleta ē lotio. tñ non frustra cōfertur virtus illa ptibus aque fluentib⁹ ante lotionē cōpletā q sicut dicē infra: sacramētū exercēdo ꝓpriā actionem circa cōpositū qd est necessarium ad B q agat ad effectū pncipalis agētis effectus ille, ꝓpius instrm qd est sacramētū siue sit mūdatio siue ifrigidatio siue qcunq aliud manet dato q ptes motus quo homo lauatur nō maneant: ⁊ ideo manente effectu agitur ad effectum pncipalis agentis. qui quidem effectus est character. Et idē potest dici de verbis. Ad cui⁹ euidētiam sciēdum est q verbū q̃tum ad sonū causatum in aere moto non est ꝓpie quantitas: sed qualitas nata mouere organū auditus. sed mensura motus quo talis qualitas generat est quantitas discreta successiua cōposita ex diuersis instantibus. quorū tamen vnū succedit alteri sicut est in quolibet tempore discreto. ⁊ tō talis qualitatis effectus potest manere in cōposito. sicut est organū auditus transeuntibus primis partibus orationis uel dictionis: sicut dictum ē de partibus lotionis. ⁊ ideo etiam q̃tum ad causalitatem non superfluunt tales partes pcedentes. quia effectus ea ꝛ manet. Sed cōtra hoc posset objici. quia qua ratione potest manere effectus partium priorū lotionis uel orationis transeuntibus primis partibus lotionis uel orationis: eadem ratione transeunte tota lotione uel oratione potest remanere effectus in composito. sed hoc ē inconueniēs. quia in vltimo instanti quo completur lotio uel oratio habetur effectus pncipalis agentis scz character. ⁊ ideo frustra maneret ille effectus in composito in cōparatione ad effectum pncipalē agentis. ⁊ 2º ad idem. quia sicut cōmuniter dicitur nō est dare vltimū instans in quo res vltimo fit. sed est dare primū instans in quo res primo non est: quod est vltimum instans temporis in quo res fuit. sed effectus sacramēti fit in instanti: non in instanti in quo incipit vsus sacramenti: sed in instanti in quo terminatur talis vsus.

Ayuntamiento de Madrid

sed in illo instanti nec ē vsus nec virtus collata. sed in illo instanti virtus collata sacramēto ⁊ vsus cuius ꝓmo nō est. sed nihil agit qñ non est. q̄ virtus illa nihil agit ad characterē. qz tūc ꝓmo est character qñ illa virt⁹ ꝓmo non ē. ¶ Ad pmū ut⁹ dicitur q̄ non est incōueniēs q̄ effectus lotionis ⁊ oronis maneat in compōsito transeunte tota lotione uel oratione: nec tñ frustra. licz habeat suū effectū in vltimo instāti quo cōpletur oratio uel lotio. qz licz maneat vtq̄ nihil efficit. hoc ē qz natura reiꝗ facit q̄ nulla res pōt manere ī solo instāti tēporis cōtinui. sed bñ pōt aliqd manere uel stare in solo instāti tēporis discreti. ⁊ tūc cē in solo nūc tēporis discreti est esse in aliqua pte tpis continui ⁊ pōt manere postq̄ hz suū effectū ablq; hoc q̄ sit frustra. qz nec cē potuit hñc nec agere nisi cēt in aliqua pte tēporis cōtinui. sed fm eos q̄ ponūt q̄ aliqua res pōt cē in instāti tpis cōtinui effectus qui fit in cōposito hz cē cōpletū in solo nūc tēporis ptinui nec ante nec post in q̄ nūc haberet effectū si character ē. ¶ Ad 2m facile ēt respōdere fm cosdē. qz fm eos ē dare vltimū instās tēporis cōtinui q̄ res hz cē vltimo: ⁊ sic nō sequeret q̄ illa virtus ageret cū primo nō est. sed qñ vltimo ē. hoc aūt nō est incōueniēs q̄ res agat qñ est vltimo loquēdo de actione instātanea. loquēdo aūt fm coēm opinionē dicit q̄ qñ dicit q̄ nō est dare vltimū instans in quo res vltimo fit. hoc intelligit de nūc tēporis ptinui. nō aūt de nunc tēporis discreti. nūc aūt ita est q̄ virt⁹ illa collata sacramētis uel effectus causatus in cōposito nō mēsurat tēpore continuo uel nunc eius sicut ppria mēsura. sed nunc tēporis discreti qō pōt coexistere pti tēporis ptinui. ⁊ ideo nō oportet q̄ agat qñ vltimo est uel qñ p nō est q̄tū ad pmū ⁊ vltimū acceptū fm nūc tēporis cōtinui. iz quando vltimo est fm nunc tēporis discreti in q̄ est dare vltimū nūc in quo vltimo res est: qō quidē nunc coexistit alicui parti tēporis cōtinui quē hz nūc primū ⁊ nunc vltimū. in quorū primo hz suū effectū illa virt⁹ ⁊ in vltimo hz ꝓmo nō esse. hec ꝓbat⁹ in forma. ⁊ bene nisi q̄ recurrit ad instantia tēporis discreti. vbi nō apparet necessitas. potissime qz scūs Tho. 4.° sen. dis. xj. q.i. arti. 3°. questiuncula 2ª in solutione secūdi ponit q̄ conuersio panis in corp⁹ xpi sequit motū plationis verborū qui hz reduci ad mēsurā motus celi. sicut illuminatio sequit ad motū localē quo deferēt illuminans. ⁊ ideo oportet q̄ instantia accipiant ī hac conversione fm mensurā motus celi. hec ille. Et similiter dicit 5° pte. q. 75. arti. 7° in solutiōe secūdi. Et iō dicēdū ē sicut alias tam in 2° q̄ in 3° dictū est q̄ nō ē incōueniens talia entia incōpleta cuiusmodi sūt relationes mutationes generationes corruptiones pūcta instantia mutata esse ⁊ alia hz que nō ppie fiūt nec generant nec corrumpūt sed cōsequūt alios factōes: durare per vnicū instās tēporis cōtinui: inter que pōt cōnumerari virtus sacramētalis que cōsequit̄ plationē ꝗ hz sacramentali ⁊ cui⁹ operatio durat p solū instans tēporis continui. ideo nō oportet eam ampliꝰ durare. Hia enī arguēta q̄ possunt adduci hz dicēdū q̄ dicim⁹ illam virtutē durare p solū instās tpis cōtinui: possūt adduci cōtra hz q̄ eius operatio puta ꝓductio characteris ul ordinatus uel cooperatio ad trāsubstātiationē panis ī corpus xpi dicit̄ durare p solū instās tpis cōtinui. ⁊ tñ arguēta cōtra 2m inducibilia non valēt. ⁊ initer nec inducibilia ⁊tra primū oportet multū formidare. ¶ Ad 3m principale Scoti pz rñsio p ꝓdicta ad argumenta Durandi. quia virt⁹ sacramentalis dat̄ inchoatiue reb⁹ sacramētalib⁹ ante vsū sacramēti. sic aque baptismali in ipso cōtactu corporis xpi fuit collata vis regēratiua ⁊ cōsimilit̄ alijs rebus sacramētalib⁹ collata fuit virt⁹ iustificādi inchoatiue in ipsa institutione sacramētorū a xpo. tñ cōpletiue hanc virtutē accipiūt in ipsa applicatiōe sacri ad vsū. ppriū. Nec valēt obiecta in oppositum. nā pma collatio nō est aliter miraculosa q̄ institutio sacramētorꝫ in qua xpus fecit ppetuū pactum cū ecclesia de assistendo ⁊ cooperādo sacramētis. Similiter tūc dedit idoneitatē sacris: ad h̄ ut eēnt instrumēta habilia ad causādū dispositionē ad grām. Nō ē etiā incōueniēs si agēs principale plus cōfert instro vū vtit̄ actualit̄ eo ad inductionē sui pncipalis effectus q̄ ari vsum talis instrumēti. qz etiā fm arguētē cōfert ei aliquā portionē quā antea nō ꝛferebat. ¶ Ad 4.m negat̄ ꝛns. pluralitas enī quā opinio nra ponit sequit̄ ex fide sc̄z ex dictis xpi ⁊ apostolorū ⁊ sanctorꝫ doctorū sc̄z q̄ talis virt⁹ causatiua dispositiue ad grām sit in sacris ut patuit ex ꝓdictis. omne nāq; agens oꝫ agere p aliquā virtutem. vij scūs Tho. 4.° sen. dis. i. q. i. arti. 4. questiuncula. 4. sic dicit: Quia omne agēs agit sibi simile. iō effectus agētis oꝫ q̄ aliq̄ mō sit in agēte. In quibusdā enī est idē fm spēm. ⁊ ista dicūtur agētia vniuoca: sicut calor ē in igne calefaciente. In quibusdā vo ē idē fm ꝓportionē uel analogiā sicut cū sol calefacit. est enim idem in sole aliquid qō ita facit cū calefaciēte sicut calor igne calidū. ⁊ fm h̄ calor dicit̄ esse in sole equiuoce: ut dicit in libro de substātia orbis. ⁊ ex hoc patet q̄ illud qō est in effectu ut forma dans cē est in agente inq̄tum hz ut virtus actiua. ⁊ ideo sicut se hz agēs ad virtutē actiuā ita se habet ad cōtinuandū formā effectus. ⁊ qz agens instrāle non habet virtutē agendi ut aliquod ens cōpositū. sed p modū intentionis. iō ⁊ forma introducta cōtinet̄ in eo p modū intētiōis sicut sūt species color in aere a quib⁹ aer nō denoiat̄ color at⁹ ⁊ h̄ modo grā est in sacris sicut in instro nō cōplete q̄tū ad effectū ⁊ ceēta. ut pt⁹ allegatū fuit. Cū aūt dicit arguēs q̄ si cēt in sacris talis virt⁹ nō causaret̄ in eis nisi ex diua pactiōe tē. Dicit̄ q̄ deus pepigit dare grām p talia instrā. vij scūs Tho. de veritate. q. 7. arti. 4.° in 16° loco arguit sic: Habere auxilia signum est impotētie agentis. sed instrā coadiuuant ad actionē principalis agētis. q̄ deo q̄ est potētissimū agēs nō cōpetit ut per sacra q̄si p instrā grām ꝛferat. Ecce argumētū. sequit̄ rñsio. Dicēdū ingt q̄ de⁹ nō vtit instrīs uel causis medijs in sua actione. ppter sui indigētiā. sed ppt effectuū euēientiā. cōueniēs enī ē ut nobis diuina remedia exhibeat̄ fm modū nostrū id ē p sensibilia: ut dicit Dionysi⁹ p. ca° ecclesiastice hierarchie. Ille. ¶ Ad 5m negat̄ ants. nā expla q̄ btus Tho. adducit sufficientia sūt ad h̄ ad qō inducūt̄. Et ad pma improbationē pmi expēpli de sermone audibili dicit q̄ sermo doctorꝫ cōtinet virtualit̄ conceptionē intelligibilē ad quā excitat discipulū. Et cū dicit arguēs q̄ ipositio vocū ul scriptorū nō pōt dare voci aut scripto aliquā formā absolutā tē. dicit̄ q̄ licz nō det voci aliquā formā absolutā hñtē cē cōpletū. pōt tñ dare sibi formā habētē cē intētionale fluens. sc̄z virtutē excitandi audientē ut reducat se de actu pmo in 2m: ⁊ ut conceptionē quā hz habitu considerēt in actu. De h̄ scūs Tho. de veritate. q. xj. arti. p. arguit sic. xj°. loco: Scientia nihil aliud cē videtur q̄ descriptio rerū ī aia cū scia cē dicat assimilatio scientis ad scitū. iz vn⁹ hō nō pōt in aia alter⁹ describere rerū similitudines. sic enī inter⁹ oparent̄ ī ipso: qō sol⁹ dei ē. er-

notanda hoc

Ayuntamiento de Madrid

go vnus homo aliū docere nō pōt. Ecce argumētum.
sequtur respōsio. Dicēdū ingt q̄ in viscipulo describuntur forme intelligibiles: ex qb⁹ scia p doctrinā accepta cōstituī imediate quidē per intellectū agentē. ſz mediate p eum q̄ docet, pponit eni doctor rerū intelligibilū signa ex quib⁹ intellectus agēs accipit intēctiones intelligibiles. ⁊ describit eas in intellectu possibili. vñ ipsa verba doctoris audita uel visa in scripto hoc modo se habēt ad causandū sciam in intellectu sicut res q̄ sunt extra aiam. q̄ ex vtrisq̄ intellectus agens intentiones intelligibiles accipit: q̄ruis ꝟba doctoris ,ppinqui⁹ se habeāt ad causandum sciam q̄ꝫ sensibilia extra animā existētia in q̄ꝫtum sūt signa intelligibilū intentionū. hec ille. Itē. iz.ᵒ loco arguit sic: Boecⁿ vicit in li. de cōsolatione: q̄ p doctrinā solūmō excitat mens hois ad sciendū. sed ille q̄ excitat intellectū ad sciēdū nō facit eū scire. sicut ille q̄ excitat aliquē ad vidēdū corporaliter nō facit eū videre. q̄ vn⁹ homo nō facit aliū scire. ⁊ ita nō ,ppie pōt dici q̄ eū doceat. Ecce argumētum. sequit risio. Dicēdū q̄ nō est oio simile de intellectu ⁊ visu corporali. visus eni corporalis nō est vis collativa ut ex gbusdā suoꝫ obiectorū in alia pueniat. sed oia obiecta sua sūt ei visibilia q̄ꝫ cito ad illa cōuertitur. vnde hīs potētia visiua m se hꝫ hoc mō ad oia visibilia intuenda: sicut habēs habitū ad ea q̄ habitualiē scit cōsiderāda. ⁊ ideo videns nō indiget alio excitari ad vidēdum nisi quatenᵗ p aliū eius visus dirigīt in aliqd visibile: ut digito uel aliq̄ hꝫ. sed potentia intellectiua cū sit vis collativa ex gbusdā in alia deuenit. vñ nō eqlīē se habet ad oia intelligibilia cōsideranda: sed q̄dā statim videt ut q̄ sūt per se nota in quib⁹ implicite cōtinēt quedā alia q̄ intelligere nō pōt nisi p officiū rōnis ea q̄ in principijs implicite cōtinent explicādo. vñ ad hꝫ cognoscēda ante q̄ꝫ habitum habeat non solum est in potentia actuali. sed etiā in potētia eēntiali. indiget enim motore q̄ reducat eū in actu p doctrinā: ut dicīt in .8ᵒ. physicorꝫ. quo nō indiget ille q̄ habitualiē aliqd nouit. doctor igit excitat ad intelligendū uel sciendū illa que docet: nō sicut motor nālis ⁊ educēs de potētia i actū sed sicut ostēdens rem aliquā visui corporali excitat eū sicut motor p accidēs: put hīs habitū scie potest excitari ad cōsiderandū de aliq̄. hec ille. Ex qbus apparet quō verba uel scripta habēt excitare mentē discipuli ad reducēdū se de potentia in actū. ⁊ ad formādū conceptiones ⁊ intēctiones intelligibiles. ⁊ ꝯsequēter habēt aliquā vim ad hꝫ. ut p ꝯius deductū est in solutione q̄rti. q̄ omne agens agit sibi similē. ⁊ aliq̄ modo cōtinet formā sui effectus. Sciēdū est etiā q̄ illud qd vicit arguens ſz q̄ per sermonē nō intelligūⁿ res nisi quaꝫ species præbabēbam⁹. ⁊ q̄ p voces nulla noua spes pōt in nobis causari. hꝫ siquidē pōt ⁊ debet rōnabiliter negari. q̄ licꝫ p vocē non possit causari spēs rei totaliē noua: sic q̄ nec ipsa nec aliquid eius precesserit in itellectu audientis: nec actu: nec habitu: nec virtute: nec in se nec in suo simili: nec fm totū: nec fm ptem. tamē p vocem ⁊ sermonē doctoris auditor pōt formare i seipso spēm aut cōceptū perfectiorē ⁊ magis spālē ⁊ determinatū q̄ꝫ pius baberet ut quilibet in seipso experiri pōt potissime circa obiecta insensibilia: uel nunq̄ sensata. puta circa substātias separatas ⁊ aiam rōnalem ⁊ ciᵒ potentias ⁊ habitus ⁊ sillia. De hꝫ scūs Tho. de veritate. q. xj. arti. p̄. vbi sic ꝯ loco arguit: Si aliq̄rū rerū signa alicui ,pponant p hominē. aut ille cui ,pponuntur cognoscit res illas quarū sūt signa. aut non. si quidē res illas cognoscit. de eis non doceť. si ho non cognoscit. ignoratis aūt rebᵒ nec eorū signa aut significatiōes cognosci possunt. qui eni non cognoscit hanc rē que est lapis nō pōt scire qd hꝫ nomē lapis significet. ignorata ho significatione signoꝫ nō pōt per signa aliqd addiscere. si ergo homo nihil aliud faciat ad doctrinā nisi signa ,pponere. videť q̄ homo ab hoie doceri nō possit. Ecce argumētū. sequtur respōsio. Dicēdū est ingt q̄ illa ve qb⁹ per signa edocemur. cognoscim⁹ quidē q̄tum ad aliquid. ⁊ q̄tum ad aliqd ignotam⁹: utpote si doceamur quid est homo ꝯ q̄ de eo p̄ꝛesciam⁹ aliqd ſz rōnē alias uel substātie. aut saltē ipsi⁹ entis que nobis ignota esse nō pōt. ⁊ similē si doceamur aliquā ,nem ꝯ p̄ꝛescire de subiecto ⁊ passione qd sūt ⁊ principia per que doceť ,ē ē p̄ꝛecognita. ois eni disciplina fit ex p̄ꝛexistētī cognitiōe: ut dicīt p̄ posteriorꝫ. hec ille. Itē ⁊ multum ad ,ppositū ².ⁿ.q.17 3. arti. ⁊ ꝯsic dicit: Repētāť mentī humane res aliquē fm aliquas species ⁊ fm nature ordinē. primo q̄ ꝯ ꝯ species repsentent sensui. ⁊ imaginationi. ⁊ intellectui possibili qui imutať a speciebᵒ fantasmatū fm illustrationē intellectus agētis. in imaginatiōe aūt nō solū sūt forme rerū sēsibiliū fm q̄ accipiūtur a sensu. sed trāsmutant diuersimode: uel ,ppter aliquā trāsmutationē corporalē sicut accidit in dormientib⁹ ⁊ furiosis. uel etiā fm iperū rationis disponūtur aliq̄ fantasmata in ordine ad id quod ē intelligendū: sicut antē ex diuersa ordinatione earūdē lrāꝫ accipiūtur diuersi intellect⁹. ita etiā fm diuersam dispositionē fantasmatū resultāt in itellectu diuerse species intelligibiles. iudicium aūt humane mentis fit fm vim intellectualis luis. ,per donū aūt ,pphetie cōfertur aliqd humane mēti supra id q̄ nō pertinet ad naturalem facultatē. q̄ꝫtū ad vtrūq̄ ſz ⁊ q̄ꝫtū ad iudicū per influxū itellectualis luis ⁊ q̄ꝫtū ad acceptionē seu repētationē rerū q̄ fit q̄ꝫtū ad aliq̄ꝫ spēs. ⁊ q̄ꝫtū ad hꝫ pōt affilari doctrina hūana reuelatiōi ,pphetice. nō aūt q̄ꝫtū ad ,ptū. hō eni suo discipulo repētat aliq̄ꝫ res p signa locutionū. non aūt pōt interiⁿ illuminare sic facit deus. hec ille. Simile dicit de veritate. q. ix. arti. 7ᵒ p totū. Ad ².ᵐ ho in ꝯbatione hui⁹ exempli dicitur q̄ aᵐ est falsa. q̄ ꝯ dato q̄ sit idē agēs ,ncipale: ⁊ instrāle sufficiēs: nō ꝯ ꝯ q̄ sequtur eadem actio nisi passū sit cū ,liter dispositū. mō grecus ⁊ latinⁿ audiētes eundē doctorem latinū: ⁊ eadē verba latina nō sunt equalīē dispositi ad suscipiēdū effectū doctoris cū vn⁹ sit in potētia eēntiali respectu ,cept⁹ significati p ꝟba. ⁊ ali⁹ i potētia accidētali. sic aūt dictū est: sermo nō hꝫ vim eductiuā de potētia eēntiali. sed solū de potētia accidētali. ipsū audientē ad formādū intelligibiles cōceptiones. Cū aūt dicit arguēs q̄ sermo audibilis ē signū remotū respectu cōceptuū rerū ⁊c. dicīť q̄ hꝫ cesso qualīē cunq̄ sermo exciet audiētē: tū ꝯ cedere q̄ hꝫ in se aliquā vim causatiuā mediate uel imediate alicui⁹ cōceptus siue sui siue rei quā significat siue vtriusq̄ cū quodā ordine ⁊ collatiōe. aliⁿ vn⁹ nō posset dici doctor alterius. Similē risionē dat Petrⁿ de palude ad ,similē rōnem. Arguit eni sic: Si virⁿ ponat in sacris aut ista virⁿ ageret ex necessitate nature: aut ex electione. nō ex necessitate nature. q̄ tūc eqlīē ageret in dormiētē ⁊ vigilantē: ⁊ in fictū ⁊ nō fictū: nec etiā ex electione. q̄ illa virⁿ nō est in ptāte liberi arbitrij. Ecce argumētū. sequtur risio. Dicēdū ingt q̄ illa ratio hꝫ multiplicē defectū. primo q̄ virⁿ agēs de necitate nature nō agit indifferēter ⁊ eqlīē in subiectū q̄lēcūq̄

Ayuntamiento de Madrid

vispositū. ⁊ ideo nō oportet q̃ virtus sacramēti si ageret de necessitate nature ageret indifferenē ⁊ equalē in fictū ⁊ nō fictū. in vigilātē ⁊ dormiente: sicut non o3 q̃ ignis indifferenē agat in celū ⁊ in aerē. 2.° deficit. qz operatio illius virtutis pōt dicioperatio agētis ex electione incītū illa virtus nihil pōt agere nisi cooperante agente pncipali q agit ex electione. ⁊ ideo illa virt⁹ nō agit indifferenē in quocūq̃z. sed tm̄ in illud ad quod ordinat ex electione pncipalis agētis: sicut securis nō agit in quocūq̃z: sed in illud circa qō mouet a pncipali agente quod est agens p electionem. hec Petrus. Ad ip̄probationē secūdi exēpli dicit pmo q̃ nō oportet formā artis, pfluentem ab intellectu artificis in instrumētum cōiunctū uel remotū eē formā spiritualē. quia illa ordinatur ad effectū mere corporalem. secus ē de virtute instrumētali ordinata ad gratie susceptionē ul' inductionē que est effect⁹ sūme spiritualis. Dicit 2.° q̃ nō malus incōueniēs ē formā artis causari frequēter in instrumētis artificis q̃ idem instrumētū frequenter moueri ab artifice ad inducēdū diuersas formas i diuersas materias. De ħ Albert⁹. iz. 2.° me.ᶜᵒ sic dicit: Mouens ad sanitatē est ars medicine: ⁊ ē mouēs non continuetū. mouēs aūt cōiunctū sanitatis ē medicina sumpta. ⁊ mouens non ꝓiūctū domus ē ars edificatoria. ⁊ mouens domⁿ ꝓiunctū est ars in manibus ⁊ instrumētis architecti fm actū edificantis. hec ille. Et sil'ia dicit in pluribus locis sez q̃ mouēs cōiūctū semp est aliquo mō vniuocū cum suo effectu. Ad ip̄probationē tertij exēpli dicit q̃ motus celi est formale pnciptū uel instrumētum, pducēdi oia gnabilia ⁊ corruptibilia naturaliter. ⁊ de ħ multa dicta sūt in 2.° sen. que hic nō oportet repetere. sed hic p̄cise adduco dictū Alberti qui. iz. 2.° me.ᶜᵒ sic dicit: Omnis forma educit de potētia ad actū mouente aliq̃: quod ē cōueniens in noie ⁊ rōne. hoc āt q̃ verū sit patet: si ponam⁹ que ⁊ quot circūstant gnationē substātie sensibilis. sūt aūt illa ut i eoi dicat gnq̃z quoꝫ pmū ⁊ principale ē: q̃ omne qō generat educit de potētia ad actū. ⁊ de potētia de q̃ educitur est intra materiā: ⁊ tamē nihil ē de substātia materie. 2.ᵐ ē q̃ oē quod educitur de potētia ad actū extrahit⁹ aliq̃d mouens qō aut genito est vniuocū. aut reducitur ad vniuocum. 3.ᵐ est q̃ omnis motus inferior q̃ est in materia generabilū reducit ad motum celi q̃ est causa ⁊ mēsura hꝰ mot⁹ p formā intelligētie mouētis motū illū. ⁊ p formas stellaꝫ ⁊ orbes. ⁊ p virtutes radioꝫ. 4.ᵐ ē q̃ nihil fit ex nihilo penit⁹ fm nām. sed q̃cūq̃z fiūt, pcedunt ex indeterminatis ⁊ cōfusis inchoatiomb⁹ suarū eēntiarū q̃ sūt induete materie. 5.ᵐ est q̃ non quodlibet fit ex quolibet. sed omne qō fit, pcedit ex aliq̃ sui generis. ⁊ Bgen⁹ ambitu suo ⁊ extensione ambit id qō fit ⁊ suū cōtrarum. ⁊ ideo cōtraria sunt vnū in radice sui generis. Plato igit' considerās q̃ mouens primū non cōiunctū materie ē inteligentia p formā motus celi causās motum materie ⁊ formās ⁊ regulās totam gnationē dicit omne quod generat sic fieri ab vniuoco. qz forma illa qua regulat ⁊ format generationē ē habēs virtutē seminis in efficiēdo ⁊ formādo ⁊ regulādo. ⁊ hāc dicit eē ideam abhac mā separatā. ⁊ q̃ ad hoc bene dixit tā gēdo primā cām ⁊ vniuersalem ⁊ nō ppriā ⁊ primā. Et ideo dictū est in. 2.° Perigeneos: q̃ sol ⁊ circulus deliu⁹ sunt cā gnationis ⁊ corruptionis. sed in ħmale dixit q̃ posuit q̃ hec forma in mām inducerē. qz hoc nō est verū zē. ¶ Ad. 6.ᵐ pncipale Scoti negat aīs. ⁊ cōceditur oppositū sez q̃ instrumenta artis non solū formalē sz effectiue fūt actiua: puta serra gladi⁹ martell⁹ ⁊ hꝰ. Et ad pmā, pbationē anēcedētis iā negati dicitur primo q̃ serra nō solū habet in se quantitatē ⁊ figurā ⁊ motū localem vū actu mouet ab artifice. imo p̄eter ħ habet in se virtutē mouendi localiter aliud corpus ⁊ expellendi illud de loco suo: sicut sepius sup̄ dictū est. habet ulterius in se formā artis quā artifex inducit in materiā exterioē: ⁊ hoc p modū entis incōpleti ⁊ intētionis fluentis. ⁊ nō per modū entis cōpleti. ut sepe dictū est. Dicit 2.° q̃ licz figura ⁊ quātitas nō sint forme actiue p̄mo ⁊ per se respectu nālium transmutationū. tamē non olo de p accidēs se habēt ad illas. De ħ beatus Tho. in sūl primā parte. q. 78. arti. 3.° in solutione tertij sic dicit: Magnitudo ⁊ figura ⁊ hꝰ q̃ dicunt coia sensibilia. media sūt inē sensibilia p accidēs ⁊ sensibilia ꝓpria que sūt obiecta sensuū. nam sensibilia ꝓpria primo ⁊ per se imutāt sensū cum sint qualitates alterantes. sensibilia ro coia oia reducūtur ad quātitatē. ⁊ de magnitudine qdē ⁊ numero p3 q̃ sūt species quantitatis. figura aūt ē qualitas circa quantitatem cū ratio figure cōsistat in terminatione magnitudinis. mot⁹ autē ⁊ quies sentiunt fm q̃ subiectū vno mō uel plurib⁹ se habet fm magnitudinem subiecti uel localis distantie q̃tum ad motū augmēti ⁊ motū localem. uel etiā fm sensibiles qualitates: ut in motu alterationis ⁊ sic sentire motū ⁊ quietē est quodāmodo sentire vnū ⁊ multa. quātitas aūt est, ppriū subiectū qualitatis alterative: ut superficies colōris. ⁊ ideo sensibilia coia nō mouēt sensū pmo ⁊ per se. sed rōne sensibilis qualitatis ut superficies rōne colōris. nec tm̄ sūt sensibilia p accidēs. qz hꝰ sensibilia aliquā diuersitatem faciūt in imutatiōe sensus. Alio enī modo imutat sensus a magna superficie: ⁊ a parua. quia etiā ipsa albedo dicit magna ⁊ parua. ⁊ oio diuidit fm ppriū subiectū. hec ille. Et sicut ipse dicit de imutatione sensus: ita pōt dici de alijs naturalibus mutationibus. quia aliter agit calor in parua quātitate. ⁊ aliter existens in magna. ⁊ aliter mouet grauitas corpus acutū q̃ corpus obtusū uel rotundum aut latū. vnde Ar. 4.° celi ⁊ mūdi. vltimo ca.° sic dicit: Figure autem non sunt causa eius quod est ferri simpliciter aut deorsū aut sursum. sed eius qō ē velocius aut tardius ⁊c. vbi Albertus sic dicit: Cuius figure nō sint cause motus. tamen figura ad facilitatē mot⁹ facit per medium aeris uel aque: sicut dicimus. 4.° phyficorum tractatu de vacuo. qz acutū facilius penetrat q̃ latum. Inquiram⁹ igitur de hoc de quo antiqui philosophātes ingrebāt: ⁊ ē vna questio coꝫ quare corpa terrestria lata uel ocaua natāt sup aquā sicut ferrū latum ⁊ plumbū tenue ⁊ latum: ⁊ vasa concaua ⁊ clausa. longa autē ⁊ stricta non concaua merguntur in ipsa etiam si sint minora q̃ p̄us memorata. sic acus ul' aliud tale corpus ⁊c. sequitur. Dicamus aūt nos soluentes questionē inductam q̃ corporū continuoꝫ quedā sūt facilis diuisionis. ⁊ quedā difficilis. aer enim citius diuiditur q̃ aqua. ⁊ quanto fuerint aliqua corpora subtilioza ⁊ rarioza: tanto facilius diuidūtur. quāto vero fuerint spissioza: tanto diuidunt difficilius ⁊ difficilius penetrant. quia omne penetrās p alterū diuidit ipsū. Similiter autem diuidentiū ⁊ penetrantiū quedam diuidunt ⁊ penetrant faciliter. ⁊ quedam difficiliter. quanto enī aliqua fuerint acutioza ⁊ grauioza ⁊ duriora: tanto diuidunt ⁊ penetrant facilius. ⁊ quanto fuerint obtusioza ⁊ minus grauia ⁊ molliora: tanto diuidunt ⁊ penetrant difficilius ⁊ tardius. Dico autē diui-

Ayuntamiento de Madrid

sionem facilem per trãsitionem ⁊ penetrationẽ. quanto enĩ aliquid facilius diuidit: tanto facilius penetrat ⁊ ptrãsit. ⁊ potẽtia diuidens actue optime cõgregaẽ ex trib⁹ dictis sc̃z acuto ⁊ graui ⁊ duro. ⁊ quãtũ deficit in his trib⁹: tãtũ deficit a bonitate potẽtie diuisiõis. silĩ aũt bonitas potẽtie diuisionis passiue cõgregatur ex humido ⁊ raro. ⁊ quãtũ fuerit humidũ rarius: tanto facilius diuiditur. ⁊ quãtũ de his duobus deficit: tantũ deficit de bonitate potẽtie diuisionis passiue. Reuertentes ergo ad solutionẽ questionis dicim⁹ q̃ aer facilius impellitur ⁊ diuiditur q̃ aqua. ⁊ aqua facilius q̃ terra. quia quãto aliquid fuerit subtilĩ⁹ ⁊ humidĩ⁹: tanto facilius recipit ipulsionẽ diuisionem ⁊ penetrationem. Si ergo hec ita se habent. tũc dicim⁹ q̃ corpora late figure tenua nõ grauia multũ licẹ sint dura ⁊ terrestria. tũ quia non diuidunt bene, ꝓter defectum acuminis ⁊ defectũ grauitatis. natant super aquã que nõ adeo defacili sicut aer diuiditur. quia cũ iacent super aquam tangũt late aquã: ⁊ multam aque superficiem non ita possunt cõprimere sicut paucã. ⁊ ideo natãt super aquam ⁊ nõ pfundãtur velocius sub aqua. ⁊ hui⁹ signũ est. quia cũ merguntur non cadũt sub aquam sequendo supficiem latam sed potius inclinant super latus strictũ. ⁊ sup illud aquã diuidũt. corpora autẽ longa ⁊ stricta eo q̃ non tangũt aque superficiẽ nisi parũ non cõprimũt sub se multã aquam. ⁊ ideo facile diuidunt eã ⁊ cito merguntur sub aqua ⁊ cẽ. hec ille. Et filia dicit beatus Tho. sup eodẽ textu. Ex qb⁹ apparet q̃ figura non olo de per accidẽs sed hẽs ad motũ localẽ naturalem ⁊ alias naturales trãsmutatiões potissime diuisionẽ ⁊ penetrationẽ corporum. ⁊ quomodo acuties est pars potẽtie actiue diuisiue. Et tũc cũ argues objicit ꝓtra hoc. q̃ tũc mathematic⁹ cõsiderans quãritatem ⁊ figuram nõ abstraheret a motu cẽ. Dicit q̃ ꝓma non valet. q̃ licẹ talia de per se faciant ad motũ ⁊ actionem naturalem. nõ tamẽ primo ut sup̃ dictum est nisi ex adiũctione qualitatum actiuarũ ⁊ passiuarũ: puta grauitate duritie ⁊ hꝰ. ⁊ sicut dictũ est q̃ de per se faciũt ad motũ naturalem ratione adiuncti: sic de per se faciũt ad motum violentum ⁊ artificialem ratione impulsus impssi istrumẽto uel mobili: sicut patet de acumine sagitte, piecte ⁊ gladij uel securis aut serre. vnde in virtute artificis possunt inducere hãc qualitatem q̃ est figura. cuius rationẽ tangit scũs Tho. de potentia dei. q. 6. arti. 7? in solutione. ij⁴. vbi sic dicit: Figura est quedã forma que per abscisionẽ materie ⁊ cõdensationem uel rarefactionẽ uel diuisionẽ aut aliquid hꝰ motum in materia fieri potest. hec ille. Cum autẽ dicit arguẽs q̃ duities nõ est qualitas formaliter actiua cẽ. Dicit q̃, pbatio hui⁹ non valet. q̃ in illo casu quẽ ponit arguens de⁹ supplet vicẽ duritiei. qõ patet. q̃ duritũ dicitur quod nõ cedit cõpriméti sed tenet figuram suam. in illo aũt casu deus facit illa duo. ⁊ ideo per hoc nõ, pbatur q̃ duities nullo modo sit actiua respectu diuisionis ⁊ cõpressionis potissime addita gratuitati ⁊ acutiei uel ipulsui violentẽ mouẽtis. Cũ vlteri⁹ dicit q̃ vnũ corpus motũ non expellat aliud corpus ab eodẽ vbi effectiue sed mãmodo formalĩ cẽ. patet q̃ illa tota deductio vana ẽ sicut ostensum est respondendo ad argumenta Aureoli cõtra 3ᵃᵐ. ꝓnem que in eadẽ vanitate fundantur. instrumentũ enim uel aliud corp⁹ motum vio enter localiter a mouente extrinseco non solum recipit motũ a suo motore violento. imo impulsũ ⁊ vim motiuã expulsiuam alioꝝ corporum de suis sitibus. Dicitur vlterius q̃ ponere sacramentũ nihil penitus efficere in anima disponens ad grãm. nec habere aliquã vim regenerativã aut iustificatiuã. ⁊ solum eẽ quendã effectum ordinatũ ad gratie susceptionẽ ⁊ derogare dignitati sacramẽtoꝝ noue legis ⁊ ipsi noue legi ⁊ dictis xpi ⁊ apostolorũ ⁊ doctorũ scõꝝ. ⁊ ideo illa positio videt temeraria ⁊ presumptuosa ⁊ conueniens legi veteri sicut supra beatus Tho. dedurit. ¶ Ad 7ᵐ quod ẽ Aureoli: dicit primo q̃ virt⁹ dispositiua instrumẽtaliter ad gratiam in sacramẽto matrimonij est subiectiue in verbis uel in aliq̃ signo equipollẽte ꝓbis qualecũq̃ sit illud. ⁊ si tale mãmoniũ sit sacm̃ noue legis. q̃ alias nõ oportet. vñ i illo casu quo sacm̃ mãmonij efficere ẽ pba de futuro cũ carnali copula concurreret aliq̃ signũ equipollẽs verbis de pri. Dicit ⁊? q̃ virtus ꝑdicta causat in cõtrahẽtib⁹ ⁊ suscipientibus sacm̃ dispositionẽ ad grãm q̃ dicit ordinat⁹. ⁊ obligationẽ mutuã que ẽ qd respectiuũ. ⁊ ptãtem vtendi corpore cõiugis. ⁊ petẽdi debitũ: que nõ ẽ solus respectus rationis. aut si sit ille potest ꝛlequi aliquẽ motum ul actionẽ aliquã aut passionẽ. ⁊ ideo respectu illi⁹ põt poni virtus actiua. verũtamẽ de hoc erit sermo latior loco suo dño cõcedente. ¶ Ad argumẽtũ ꝑncipale cõtra q̃nẽ ridet scũs Tho. 3ª parte. q. 62. arti. 4.? in solutiõe q̃rtũ sic dicẽs: Sicut cadẽ vis principalis agẽtis instrãliter inuenit in oibus instrũs ordinatis ad effectũ, put sunt quodã ordine vnũ. ita etiã eadem vis sacramentalis inuenitur in verbis ⁊ rebus: put ex verbis ⁊ rebus pficitur vnũ sacm̃. hec ille. Et hec de questione sufficiant.

Terum circa eandem distinctionẽ querit Utrũ sacramẽta veteris legis causant grãm. Et arguit q̃ sic. q̃ dicit Beda in omel. circũcisionis Idẽ salutifere curationis auxilũ circũcisio i lege ꝓtra originalis peccati vulnꝰ agebat: qõ baptism⁹ agere reuelate grẽ tpe confuciuit. sed baptism⁹ nũc cõfert grãm. ergo ⁊ circũcisio grãm conferebat. ⁊ pari rõne alia sacra legalia. q̃ sicut baptism⁹ est ianua sacramẽtoꝝ noue legis. ita circũcisio erat ianua sacrorũ veteris legis. ꝓpter qõ Aplus dicit Gal. 5? Testificor omni circuciditi se qm̃ debitor est vniuerse legis faciẽde. ¶ In oppositum arguitur. quia dicitur Gal. 4.? Conuertimini iterũ ad infirma elementa ⁊ egena. glosa. id est ad legẽ q̃ dicit infirma: quia nõ pfecte iustificat. q̃ sacra veteris legis nõ ꝛferebãt gratiã. ¶ In hac questione erunt tres articuli. In primo ponentur ꝓnes. in 2? obiectiones. in 3? responsiones.

Quantum ad primum articulũ sit prima ꝓ q̃ sacramenta veteris legis nõ cõferebãt gratiã ex aliq̃ virtute eis inherẽte sicut faciũt sacra noue legis. Hãc ponit beat⁹ Tho. 3ª pte. q. 62. arti. 6? vbi sic dicit: Nõ põt dici q̃ sacra veteris legis cõferãt grãm iustificãtem p seipsa. id est, ꝑa virtute. q̃ sic nõ fuisset necessaria passio xpi. fm illud Gal. 2? Si ex lege est iustitia xpus gratis mortu⁹ est. Sed nec põt dici q̃ ex passione xpi virtutem baberẽt conferẽdi grãm iustificãtẽ. sicut enĩ patet ex predictis: virtus passiõis xpi copulat nobis p fidẽ ⁊ sacra. differenẽ tamẽ. nã continuatio que est per fidẽ fit per actũ anime interiorem. continuatio aũt q̃ est per sacra fit per vsum exteriorũ rerum. nihil aũt, pbibet id quod ẽ posterius tpe anteq̃ sit mouere

Ayuntamiento de Madrid

fm q̃ precedit in actu anime. sicut finis qui ē posterior tempore mouet agentē fm q̃ est apprehensus ⁊ desiderat as ab eo. sed illud qd̃ nondum est in rerū natura nō mouet fm vsum exterior̃ rerum. vñ causa efficiēs nō potest esse posterior in esse ordine. duationis sicut causa finalis. sic ergo manifestū est q̃ a passione xpi q̃ est causa hūane iustificationis. cōuenient deriuat̃ virtus iustificatiua ad sacramenta noue legis. nō autē ad sacramenta veteris legis. ⁊ tamen p fidē passionis xpi iustificabant̃ antiqui patres sicut ⁊ nos. sacramēta aūt veteris legis erant q̃dā illius fidei. ptestationes in ēiūs significabant passionē xpi ⁊ effectus eius. sic ergo patet q̃ sacra veteris legis non habebant in se aliquam virtutē qua operarent̃ ad consequēdū grām iustificāte. sed solū significabant fidē p quā iustificabantur. hec ille. Item 4°. sen. dis. 1. q. 1. arti. 5°. in solutiōe prime questiūcule sic dicit. In sacramēto est duo cōsiderare scz ipsum sacrm ⁊ vsum sacramēti. ipsum sacramentū dicit aliq̃ opus operatū. vsus aūt sacramenti est ipsa operatio q̃ a quibusdā dicit opus operans. cū ergo dicit sacramētū p se loquendo grām cōferre vel nō conferre. iustificare vel nō iustificare. referendū est ad op° operatū. De ope aūt operato i sacramētis veteris legis duplex ē opinio. qdā enī dicunt q̃ in illis sacramētis opus operatū erat signū sacramētorū noue legis ⁊ passionis xpi a quo efficaciā hūt. ⁊ ideo illud op° opatū erat cum quadā prestatione fidei. ⁊ ideo indirecte ⁊ ex cōsequēti habebāt iustificare quasi medianib° nostris sacramētis p ea sigtis a deo sanctificationē habētia. ut dicit Hugo de scō victore. Nostra aūt sacramenta directe ⁊ imediate iustificant q̃ ad ēs directe sunt instituta. Sed hec opinio nō videt cōuenire dictis sanctorū. dicunt enī q̃ lex erat occasio mortis in ēiūm ostendebat peccatū ⁊ grām adiutricem non offerebat. nec differt ēiūm ad hoc qualitercunq̃ directe uel indirecte gratiā cōferrent. ⁊ ppterea fm hoc nulla esset ul' modica preeminētia sacramētor̃ noue legis ad sacramēta veteris legis. q̃ etiā sacramenta noue legis a fide ⁊ sigtione causandi efficaciā habēt. ut dictū est. Et iō aliqui dicūt ⁊ melius q̃ nullo modo ipsa sacramenta veteris legis. id est opus operatū in eis grām conferebat excepta circūcisione de qua postea dicet. hec ille. Ex quib° potest formari talis ratio. p ōne. Nullum sacramentū nō agens in virtute verbi incarnati aut passionis xpi est aut fuit efficienter gratie causatiuū per virtutē sibi inherentem. sed oia sacramenta veteris legis erant hō. igit nullū tale causabat gratiā efficienter per aliquā virtutē sibi inherentē. ℭ ⁊ ō est q̃ in circūcisione cōferebat gratia. licz nō virtute circūcisionis. Hāc ōnem posuit scūs Tho. 3ª pte. q. 70. arti. 4.° vbi sic dicit: Ab omnib° coiter dicit q̃ i circūcisione peccatū originale remittebat̃. quidā tamē dicunt q̃ nō conferebat̃ gratia. sed solū remittebat̃ peccatū. qō magister posuit in ꝑma distinctione q̃rti sen. Et ad Ro. 4.° in glosa. sed hoc nō potest esse. q̃ culpa non remittit nisi per gratiā fm illud Ro. 5°. Justificati gratis per gratiā ipsius. ⁊c. Ideo alij dixerūt q̃ p circūcisionē conferebat̃ gratia ēiūm ad effectus priuatiuos remotionis culpe. ſz non ēiūm ad effect° positiuos. ne dicere cogerent̃ q̃ grā in circūcisione collata sufficiebat ad implēdū mādata legis ⁊ ita supflu° fuisset aduentus xpi. Sed etiam hec positio stare nō pōt. primo quidē. q̃ p circūcisionē dabat̃ pueris facultas suo tpe puenendi ad gloriā que ē vltimus effect° gratie positiuus. ⁊ q̃ prior̃ sunt naturaliter fm ordinē cause formalis effectus positiuū ēiūs priuatiui. licz fm ordinē cause materialis sit ecōtra. forma enī nō excludit priuationē: nisi informando subiectū. Et ideo alij dixerunt q̃ in circūcisione cōferebat̃ gratia etiā ēiūs ad aliquē effectū positiuū qui est facere dignū vita eterna. sed nō ēiūm ad oēs effectus. q̃ nō sufficiebat reprimere cōcupiscentiam fomitis. nec etiā ad implendū mandata legis: qō etiā aliquādo mihi visum est. sed diligenter consideranti apparet q̃ nō est verū. q̃ minima gratia pōt resistere concupiscētie ⁊ vitare oē peccatū mortale qō cōmittit in trāsgressione mandator̃ legis. Minima enī charitas pl° diligit deū q̃ cupiditas milia auri ⁊ argenti. Et ideo dicendū est q̃ in circūcisiōe offerebat grā ēiūs ad oēs gratie effectus aliter tū q̃ in baptismo. nā in baptismo conferē gratia ex virtute ipsi° baptismi quā habet in ēiūm est instrumentū passionis xpi iā pfecte. circūcisio aūt conferebat grām in ēiūs erat signū fidei passiōis xpi future: ita. s. q̃ homo qui accipiebat circūcisionē. pfitebat̃ se suscipere talē fidē uel adultus. p se uel alius. p parvulis. vñ ⁊ aplus dicit ad Ro. 4.° Abraham accepit signum circūcisionis signaculū iustitie fidei. q̃. s. iustitia erat ex fide signata. ⁊ nō ex circūcisione significante. ⁊ q̃ baptism° operat instrumentaliter in virtute passionis xpi. nō aūt circūcisio. ideo baptismus imp̃mit characterē ico. pozantē hoiem xpo: ⁊ copiosiorē grām cōfert q̃ circūcisio. maior enī est effectus reiuam presentis q̃ spei. hec ille. Itē ibidē in solutione p̃mi dicit. q̃ ex circūcisione nō erat iustitia aliter q̃ p fidē passiōis xpi Silia dicit 4.° sen. p̃ma dis. q̃ ad hoc q̃ circumcisio non erat vllo modo cā gratie iustificantis. licz in circūcisione deo conferret grām accedēti nō ficto. ibidē tū ponit aliqua que postea retractauit in sūma ut predictū est. ait enī. Circa ꝗ multiplex est opinio. quidā enī dixerūt q̃ circūcisio ēiūs est de se culpā tollebat. sed grām nō conferebat initētes cuidā glose q̃ habet Ro. 4.° q̃ dicit. In circūcisione peccata remittebant̃ sed nō peam grā prestabat̃. dicebāt enī q̃ cū originale nihil aliud sit q̃ cōcupiscētia intensa cū carentia debite iustitie. circuncisio sine hoc q̃ grā offeret̃ poterat auferre debitum auferēdo reatū ut p ꝗ q̃ homo illā iustitiā nō habebat nō iputarē ad penā. Sz ꝗ non pōt eē. q̃ manēte inordinatiōe culpe nullo mō pōt nō iputari ad penā a deo cū culpe inordinatio p penā ordinet̃. ⁊ iō ozſt imputatio ad penā tollit q̃ inordinatio tollat̃. qō sine grā fieri nō pōt. Et iō alij dicūt q̃ circūcisio ex sua virtute culpā tollebat: ⁊ grām circūciso cōferebat nō ex vi circūcisionis. sed ex diuina liberalitate ablato grē ipedimēto. Sz ꝗ nō pōt esse. q̃ ēiuis ex pte recipientis priuo sit expulsio cōrarij q̃ introductio forme. tū ex pte agentis puo ē inductio forme. q̃ non expellit cōtrariū nisi introducēdo formam. ⁊ ideo nisi circūcisio aliq̃ mō grām cōferret nullo modo culpā tolleret. Et iō alij dicūt q̃ circūcisio conferebat grām ēiūm ad effect° priuatiuos q̃ sūt puare culpā. ſz non ēiūs ad effectus positiuos. Sz ꝗ nihil est. q̃ effect° vltim° positiu° gre ē facere dignū vita eterna: qō fiebat per circūcisionē sicut nūc fit p baptismū. Et ideo alij dicunt ⁊ pbabil° ut videtur q̃ dabat gratiā ēiūm ad effect° priuatiuos culpe ⁊ reat°. ⁊ ēiūm ad quosdā effectus positiuos sicut ordinare animā ⁊ facere dignū vita eterna. non tamē ēiūm ad oēs quos habet grā baptismalis. q̃ illa sufficit ad reprimēdū totaliter cōcupiscentiā ⁊ ad meritorie agēdū ad qō grā i circūcisiōe data sufficere nō va-

Ayuntamiento de Madrid

lebat: z fm ꝑ intelligiꝯ glosa inducta. hec ille. Itē in solutione ꝑmi sic dicit. Sicut in sacrameto altaris ē aliquid ex vi sacrameti. aliquid aūt ex naturali cōcomitantia. ita circūcisio ꝓncipaliter erat ordinata ad ablationē culpe. sed ex ꝛsequēti ad collationē grē. hec ille. Ex quibus pōt formari talis ratio. p ꝗnc quo ad pmā fui partē. Illud sacramētum i quo culpa remittitur: z dātur effectus grē tam positiui q̄ priuatiui. cōfert gratiam uel tanq̄ causa sine qua non. uel tanq̄ causa efficiēs. sed circūcisio erat hꝰ. g̃ tē. ꝓ 20 z⁹ parte ꝗnis arguit sic. Sacrameta veteris legis non habebāt virtutem causatiuā grē. nec tanq̄ agens ꝓncipale. nec tāq̄ instrm passiōis xpi. sed circūcisio fuit hꝰ. igitur tē. Et in hoc pmus articulus terminatur.

¶ Quantum ad secundum articulū arguitur cōtra ꝗnes. Et quidē contra pmā arguit Aureolus. p bando q̄ differentia int sacra veteris z noue legis inēuenienter assigneꝯ. p hoc q̄ sacramenta noue legis causant grām p virtutē eis inherentē. alia ho non. primo sic. Nobilitas instrumēti z cuiuslibet ordinati in finem sumit ex rōne utilitatis. qm̄ quanto instrumentū est utilius tanto ē nobilius. sed tante utilitatis eēt circūcisio sicut est baptism⁹ si per vtrūq̄ detur grā in eēli q̄tumcūq̄ detur alio z alio modo. siue p vnum sacrm detur gratia p virtutem inherentē. z per aliud ex solo pacto diuino. siue p vnū deē principaliē. z per aliud ex cōsequenti. q̄tūcunq̄ eni fiat variatio de mō. dum tri vtrobiq̄ detur equalis gratia i eodē gradu erūt eque vtilia. igit sacrameta noue legis z veteris erūt equalis nobilitatis si trimodo differāt ut tu ponis. pbat bᵒ duplicēter. primo inductione. z.º rōne. primo sic. Dato q̄ in circūcisione nulla sit virt⁹ infusa. in baptismo aūt sit virtus infusa. deinde gratia cōferatur vtrobiq̄ in eodem gradu: qd ad me de tali virtute inherente. verbi grā in simili. si ista medicina cōferat mihi sanitatē in eodē gradu z eque facilē sicut illa: quid ad egrū uel medicū si ista medicina non agit p aliquā virtutem a tota specie sicut alia. sed aliūde. vndecūq̄ veniat talis operatio equalis utilitatis iudicabitur. Rōne. pbatur sic idē. Nobilitas illius qō nullā habet appetibilitatē. ppē se sed. ppter aliud debet pensari ex nobilitate illi⁹ a q̄ habet totam suam appetibilitatē. sz tota appetibilitas sacramētoꝝ est ex ratione effectus sc3 gratie quā cōferūt. ergo si cōferāt grām in equali gradu dato q̄ eā conferant different q̄tum ad modum. puta q̄ vnum per virtutē infusam. aliud ex pacto. vnū ꝓncipaliter aliud ex ꝛsequēti erūt equalis nobilitatis rōne instri.

Confirmatur. qz vbi vnū. ppter alterum vtrobiq̄ tm̄ vnū. z.º topicorū. sed nobilitas sacramenti est. ppter nobilitatem effectus. igitur tē. Cōfirmaē. quia virt⁹ infusa non ē pōibilis in sacrametis. si etiam ponatur talis virtus: illa non est. ppter se diligibilis. non eni sacramenta diligo. ppter virtutem: sed. ppter effectum z si eoꝝ effectus est equalis: nobilitas erit equalis. non ergo per ꝑ saluaē differentia sacramentorū veteris z noue legis q̄tū ad eorū dignitatē. Dicē forte q̄ differūt. qz sacramenta noue legis ꝛferūt grām in maiori gradu. puta baptism⁹ q̄ circūcisio. Cōtra. quia ꝑ nō sufficit. quia maior debet poni differentia inter baptismū z circūcisionem q̄ inter baptismū z baptismū. sz inter baptismū z baptismū est differentia maiorīs z minoris gradus a parte effectus sc3 gratie z aliarum virtutum i baptismo infusarū. probatio. quis eni dubitat qn paulus receperit maiorē gratiā z virtutem habūdantius in baptismo qm̄ baptiz⁹ fuit q̄ vnus parulu⁹ quando baptiz⁹. z.º quia in illis quc fuit alterius rationis in sanctificando oportet assignare effectus alteri⁹ ratiōis. sz sacrameta veteris z noue legis sunt alteri⁹ rationis in scificando. igit eis corrīdet effectus alteri⁹ rationis in scificādo. sed gratie maiorīs z minoris gravius non fuit alterius rationis. magis eni z min⁹ non diuersificāt speciē. igit z.º hec Aureolus in forma. ¶ Cōtra z.ᵐ ꝗnem arguit Scotus. pbando q̄ de potentia dei absoluta possibile ē culpā originalē deleri sine grē infusione. cuius cōtrariū inuiē in. pbatione dicte ꝗnis primo sic. Quecūq̄ sibi inicē repugnāt circa aliqō subiectū mutuo se excludūt circa illud. ergo cui repugnāt plura circa aliqō subiectū illud pōt p quodlibet illoꝝ expelli uel excludi ab illo subiecto. sed culpe originali repugnat rectitudo in puris naturalibus etiā sine grā. patet de facto fm magistrū ponentē hoiem a deo sic cōditum. p3 etiā de possibili p rōnem. qz si nō posset nā fieri recta rectitudine nāli sine grā tūc grā eēt nālis. lz non nature lapse. tm̄ nature in sua. ppria rectitudine institute. illud eni est nāle qō cōsequtur nām fm se. g̃ sequt q̄ per solā rectitudinē nālē z sine grā pōt culpa expelli. Si dicaē q̄ rectitudo absolute potuit esse in natura absq̄ grā. tm̄ post culpā non pōt restitui absq̄ grā collata. ¶ Cōtra illud z simul ad ꝓncipale arguiē. Forma non habens eē alterius rōnis nō habet aliam irrepabilitatē a quocūq̄. qz eni est talis forma z tale eē habēs: ideo ē repabilis uel irrepabilis a quocūq̄. lz forma nō hꝰ eē alterius rōnis in subiecto ex hoc q̄ eius oppositū pcessit in eo. ut p3 de frigore z calore circa aquā. g̃ forma non hꝰ aliam irrepabilitatē a quocunq̄ pꝰ q̄ eius oppositū pcessit in subiecto ut p3. sed rectitudo nālis si nō pcessisset suū oppositū posset separi p te. g̃ tē. ¶ 3º sic. Qualēcūq̄ fm formā absolutā pōt deᵒ hoiem creare z fm talē formā absolutā pōt post culpā repare. lz in pura rectitudine nāli pōt deus hominē creare. igit tē. aᵒ p3. qz culpa nō facit naturam in se eē aliā nec gn sit capax illius cui⁹ prius fuit capax. agēs autē diuinū pōt illi ipsimere quodcūq̄ cuius ē capax: z ꝑ sine alio qcūq̄ qō non includit in rōne illius ipsesli. sed grā ē hꝰ respectu iusticie uel rectitudinis nālis. g̃ tē. Sz si insistetur cōtra maiorē. qz deᵒ non pōt de non virgine facere virginē fm Hieronymū. z tri a ꝓncipio pōt creare hominē virginem. nō valet instātia. qz in maiori dictū est q̄lēcūq̄ fm formā absolutā. z sic non est istātia. qz qō cūq̄ absolutū importatū p virginitatē siue sit pfectio in mente siue dispositio in carne totū pōt deus repare. sed vltra ista virginitas dicit quādā negationē acr⁹ p teriti ut sez nunq̄ cecidisse mente uel carne i peccatū carnis. Ex quo aūt actus preterijt non pōt deus facere qn preterierit. vñ phus. 6º ethicorꝝ ca.º 3.º cōmendat dictū Agathonis dicētis: Doc solo pūaē deᵒ ingenita facē q̄ facta fuit. z rō est. qz nulla factio pōt eē nō entis uel de nō aliquo ente. qz maxime extendēdo factionē q̄libet ē uel entis de nō ente. uel nō entis de ente ut in annihilatione. preteritū aūt non ē ens z ipsū nō preterij se ē aliud non ens. g̃ nō pōt ex preterito fieri nō preteritū. ¶ 4.º qz grā non opponit formaliē petō originalē: nec modo dimittit illud peccatū p collationē grē nisi quia grā includit equaliter uel ꝓncipaliē in acceptatiōe diuina iusticiā originalē q̄ formaliē opponit peccato originali. hec Scotᵒ in forma. ¶ Cōtra eandē arguit Aureolus sic. Quecūq̄ aliqō subiectū est tale q̄ ipsum est

Ayuntamiento de Madrid

susceptiuũ oppositorũ ⁊ medij inter illa opposita non immediata. non videt repugnantia gn aliqd agẽs possit illud reducere de vno extremo opposito ad medium non reducendo ipsum ad aliud extremũ. sed stat⁹ puroꝝ nãium ẕ status medius inter culpam ⁊ gratiam quia alias gratia esset ex puris nãibus. ⁊ sequeret error; pelagij. uel peccatũ inesset ex puris naturalibus. ⁊ sequtur error Manichei. ergo cũ aia sit susceptiua culpe ⁊ gratie. ⁊ similiter status medij. sequitur ꝙ non est repugnantia ꝙ deus oipotens faciat aiam trãsire de statu culpe ad statum nãlem non deducẽdo ipsam ad grãm. ¶ Ꝛ. arguit. pbando ꝙ baptismꝰ ⁊ circũcisio nõ differãt penes ꝗ ꝙ baptismus prius delet culpam. ⁊ circũcisio prius remittit obligationẽ ad penam. primo quia vbi vnũ sequit ⁊ inest. ꝓpter aliud ut. ꝓpter cãm ꝓpriam non cõuenient auferẽt zᵐ non ablato primo. verbi gratia. medicus volens curare morbũ conatur prescindere prius cãm. nec possibile ẕ morbũ curari cã relicta. sed culpa in babẽte originale erat eã obligationis ad carẽnam visionis. ꝗ deus qui est medicꝰ ordinatissime sanans aiam prius curat cãm morbi. ergo prꝰ delet culpam. ⁊ quia si circũcisio prꝰ deleret obligationẽ ꝗ culpam sequtur ꝙ in aliquo instanti rõnis esset aliqs dignus visione. ⁊ in peccato originali. per te eni quodam ordine rationis e prius absolutus ab obligatione ad carẽnam visionis ꝗ ꝗ sit deleta culpa originalis ⁊ tũc in instanti ꝗ culpa esset inesset simul vtrunq; scz culpa ⁊ spes diuine visionis: quod ẕ impossibile. igitur ⁊c. ¶ Cõtra eãdẽ ꝓnem potissime cõtra aliqua cõtenta in ꝓbatione. arguit Durandus ꝑmo. qꝛ ut dicit: culpa originalis uel actualis non ẕ priuatio grẕ formalẕ ⁊ directe: sed solum meritorie. quia ꝓpter meritũ culpe uel potius demeritum deus aufert grãm. si peccãs prius cam habebat. propter demeritum etiam Ade deus abstulit gratiam ab omnibus de stirpe eius descendentibus per viam nãlis generationis quã gratiã deus oibus illis infudisset si Adã non peccasset. Ꝗ ipsa culpa originalis ul' actualis nõ est formaliter priuatio gratie ut tua ratio assumit. ꝓterea priuatiue oppositorũ alterũ necesse est inesse subiecto apto nato. sed deus posset facere ꝙ aliqs esset sine culpa originali ⁊ actuali ⁊ sine grãsicut si quis miraculose formaretur de limo terre ut Adam. talis eni non haberet culpam originalem neq; actualem. neq; eẽt necesse ꝙ deꝰ daret ei gratiã qõ etiã aliqui estimauerunt de Adam in sua creatione. gratia ergo ⁊ culpa originalis uel actualis non opponũtur ꝑuatiue ut necesse sit semper alterum inesse subiecto. hec ille. Et in hoc secundus articulus terminatur.

¶ Quantũ ad tertium articulũ respondẽdũ est obiectionibus suprãdictis. Et qdẽ ad primũ Aureoli contra primã ꝓnẽ Dicit ꝑmo ꝙ sacramenta veteris legis nõ cõferebant gratiã ex opere operato: ut dictum fuit in probatione ꝓnis. sacra ꝯo noue legis illo modo conferrũt grãm: ⁊ nõ solum ex opere operante uel ex deuotione suscipientis. Dicitur zᵒ ꝙ nec in sacramentis veteris legis cõferebat regularẕ gratia nisi in circũcisione ita ꝙ circũcisio erat cã sine qua non. ⁊ non causa ꝑ quam ul' aliqualẕ effectiua collationis gratie. alia ꝯo sacra neutro modo erant causatiua grẕ ex opere operato licz vsus eorũ ⁊ deuota susceptio esset meritoria accedẽtibꝰ ad ea cũ charitate. ut diffuse dicit sanctus Tho. pnti dis. q. 1. arti. 5. in solutione zᵉ questiuncule. ⁊ 3ª pte. q. 62. arti. 6. Dicitur 3ᵒ ꝙ posito sed non cõcesso ꝙ oia sacramẽta veteris legis cõferrẽt grãm tanq; cã sine qua nõ. ⁊ sacra noue legis cõferant grãm per virtutem eis inherentẽ adhuc sacramenta noue legis arguuntur esse excellentiora ⁊ dignioꝛa ⁊ vtilioꝛa sacris veteris legis. Et ad ꝓbationem in oppositum dicitur ꝙ bᵒ est manifeste falsa. qꝛ illa sacramenta quæ nullo modo causant ad grãm nec introductiue nec dispositiue nec ꝑncipaliter nec instrumẽtaliter nullo mõ sũt dicẽda vtilia ad susceptionẽ grẽ licz vsus taliũ possit eẽ vtilis ad hãc. ⁊ sic opꝰ operãs erit vtile. Ꝗ nõ opus operãtũ. sic eni dicit scũs Tho. pª pte. q. 5. arti. 6. ⁊ solutiõe zᵉ Illa. ꝓprie dicũtur delectabilia ꝗ nullã habent aliam rõnem appetibilitatis nisi delectationẽ cũ aliquando sint noxia ⁊ inhonesta. Utilia ꝯo dicunt ꝗ non habent in se vnde desiderent. sed desiderant solum ut sũt ducentia in alterũ sicut sumptio medicinæ amare. Honesta ꝯo dicunt que in seipsis habent vnde desiderẽtur hec ille. Ex quo ꝑz ꝙ nihil dicit vtile nisi ducat in alterũ: ⁊ per ꝛõs sit causa aliqualẕ effectiua ul' dispositiua illius ad quod ducit. Tunc ad ꝑmã. ꝓbationẽ hui⁹ minoris dicit ꝙ si aliq medicina nullo mõ causat nec efficit sanitatem. sed solũ in sũptione illi⁹ vat sanitas nõ tri per illã cõstat ꝙ illa nullo modo ẕ vtilis ad sanitatẽ licz aliqd cõcomitãs illã sit vtile ad sanitatẽ. puta illud quod sanitatem aliqualiter efficit uel principaliẕ ⁊ dispositiue. medicina autẽ que aliquo mõ efficit sanitatem vtilis est illo modo quo efficit. Ad zᵐ ꝓbationẽ dicte minoris dicit ꝙ sacramẽta que nihil efficiũt ad gratie susceptionem nec habent respectu illi⁹ aliquã veram causalitatem nõ habẽt appetibilitatẽ verã ⁊ ꝓprie loquendo. sed sũt signa effectus alieni ⁊ nullo modo sui. vsus ꝯo taliũ qui dicit opus operans habet illam appetibilitatẽ ⁊ vtilitatẽ. ⁊ cõsequẽter talia sacramenta pnt dici appetibilia ⁊ vtilia rõne sui vsus ⁊ sic remote ⁊ multũ de per accidẽs sũt appetibilia. ꝓpter gratiam non cui⁹ sint causa. sed occasio. Ad ꝑmã confirmationẽ patet ex ꝑdictis. quia sacramẽta veteris legis nullũ habent effectũ spũalem gratificum. ideo oia ista argumenta fallũ implicãt ⁊ contradictoria dũ ex vna parte dicũt sacramẽta veteris legis habere effectũ. ⁊ ex alia tollũt oẽm effectuitatẽ ⁊ causalitatẽ verã ab eis ut dictũ est. Ad zᵐ confirmationẽ dicitur ꝙ in sacramentis noue legis ẕ ponẽda virtꝰ inherens ut patuit in qõne pcedenti. Dicit zᵒ ꝙ virtus illã diligibilis ⁊ appetibilis ⁊ vtilis ẕ. ꝓpter suũ effectũ. sed sacra nullã virtutẽ habẽtia nullũ habẽt effectũ ⁊ ꝓnter nullo mõ sũt diligibilia. ꝓpꝛ suũ effectũ. Dicit 3ᵒ ꝙ posito ꝗ ponit sacramẽta noue legis habere verã rõnẽ cãlitatis effectiue respectu grẽ ⁊ ꝙ habent veracẽ effectũ gratificũ verius saluat dignitatẽ ⁊ excellẽtiã eoꝝ sup sacra veteris legis ꝗ ꝗ ꝯia opinio ꝗ nullo modo põt saluare pdicta. Cũ ꝯo vlteriꝰ argues recitat quãdã rnsionẽ ad dicta sua. dicit ꝙ nõ necessario habemꝰ sustinere pædictã rnsionem. qꝛ nõ lego alicubi scm Tho. illã rnsionẽ posuisse scz ꝙ sacra veteris legis differãt a sacris noue legis ꝑncipaliẕ ⁊ dũtaxat in ꝗ ꝙ noua cõferũt gratiã in maiori gradu ꝗ ꝗ vetera. sed potꝰ ꝙ noua ꝯferũt grãm effectiue. vetera ꝯo nequaq;. Itẽ qꝛ in susceptione nouoꝝ datur grã excellẽtior ⁊ forte alteriꝰ speciei ꝗ ꝗ i susceptiõe veterũ appellãdo large grãm characterẽ ⁊ ornatũ ⁊ alios effectus sacrãles in nouoꝝ susceptiõe collatos. ⁊ per hoc patet rnsio ad ambas improbatio-

Ayuntamiento de Madrid

nes dicte rñsiõis sic eã oporteat sustinere. Ueruẽtñ sicut recitatũ fuit in ip̃o probatione 2ᵉ ñnis sãctus Tho. 3ª pte q. 71. arti. 4.ª dicit, q̃ copiosioré grãm ofert baptismꝰ q̃ circũcisio. ⁊ q̃ ip̃ imit characterẽ quẽ nõ cõferebat circũcisio. Et sic ex predictis patet q̃ quicquid conferebatur in sacramentis veteris legis confertur in sacramentis noue legis ⁊ adhuc plus. Item q̃ sacramenta noue legis conferunt grãm ⁊ ex opere operato ⁊ ex opere operãte in adultis rite suscipiẽnbꝰ ea. ⁊ duplã grãm conferant uel in duplici gradu ad grãm collatam in sacramẽtis veteris legis in q̃bus solũ cõferebatur vnica gratia uel simpla sc̃z ex opere operante: ⁊ sic p̃z q̃ opinio nr̃a saluat cõuenienẽ driam vtrozũq̃ sacramẽtoꝝ ⁊ excellẽtiam nouoꝝ sup veterã. ⁊ plura alia circa hoc dicẽd̃ in sequẽti qõne. ¶ Ad ꝓmũ Scoti cõtra 2ᵃᵐ ñnem. Dicit primo q̃ rñsio ibi data est bona ⁊ sufficiens. illã enĩ ponit scilꝭ Tho. in multis locis. nã de veritate. q. 28. arti. 2. arguit sic in 4.º loco. Contrario mediatoꝝ vnũ põt remoueri sine hoc q̃ aliud inducat: sicut ingredo põt expelli abscõ inductiõe albedinis. sed inẽ statum culpe ⁊ statũ grẽ est aliq̃ mediũ sc̃z status nature cõdite in quo fm quosdã homo neq̃ grãm habuit neq̃ culpã. g̃ non ẽ necessariũ ad remissiõnẽ culpe q̃ alicq̃ grãm accipiat. Ecce argumẽtũ. sequitur resꝑsio. Dicendũ inquit q̃ supposita illa opinione q̃ Adam aliq̃ tẽpore neq̃ grãm neq̃ culpã habuerit q̃ius ꝓ a quibusdã non cõcedat. dicendũ ẽ q̃ nihil ꝓhibet aliqua ꝓtraria eẽ mediata respectu alicui ꝓsubiecti simplicit̃ accepti q̃ sunt imediata q̃tũ ad tempus determinatũ sicut cecum ⁊ videʒ sũt mediata in cane nõ tñ post nonũ diẽ. similiter ⁊ hoi respectu stat̃ naturẽ cõdite grã ⁊ culpa cõparanẽ ut cõtraria mediata. ſz post illud tẽpus q̃ Adam grãm accepit uel accipe potuit ita etiã q̃ in oẽs eius posteros transiret. nullꝰ caret grã nisi per culpã actualẽ ul̃ originalẽ. hec ille. Itẽ ꝑma 2ᵃ. q. 113. arti. 2ᵃ in solutione ꝑmi sic dicit. Plus requirit ad hoc q̃ offendenti remittat̃ offensa q̃ ad ꝓ q̃ simpliciter alicq̃ non offendẽs nõ habeat odio. põt enĩ apud hoies contingere q̃ vnus homo aliquẽ aliũ nec diligit nec odit. sed si eũ offendat q̃ ei dimittat offensam hoc nõ põt cõtingere absq̃ speciali beniuolentia. beniuolẽtia aũt dei ad hoiem repari dicit̃ per vonum grẽ. ⁊ iõ lic̃z ante q̃tũ homo peccet posset eẽ sine gratia ⁊ sine culpa. tñ post peccatum nõ põt esse sine culpa nisi grãm beat. hec ille. Et ẽ responsio directe ad argumẽtum p̃ recitatũ. Similẽ rñsionẽ ad simile argumẽtũ ponit 4.º sen. dis. 17. q. 1. arti. 3.º q̃stiũcula ꝑma in solutione 2ᵃ ubi sic dicit. Q̃uis nõ seq̃tur positio grẽ ad remotionẽ uel negationẽ culpe. tñ destitutio culpe ꝓ existentis non põt fieri nisi per grãm. q̃ illa inocentie bonitas q̃ inter vtrũq̃ media videʒ non sufficeret ad hoc q̃ dignũ redderet imunitate ab infinita offensa cõmissa ꝑ ius q̃ius sufficeret ut imunẽ redderet illũ in quẽ peccatũ nõ precessit. in eo enĩ q̃ peccauit regrẽ q̃ non solũ peccatũ abſit actu. sed etiã q̃ peccatũ ꝑius commissũ expietur ⁊ quodãmõ tegat: q̃ fieri non põt nisi ab aliquo bñte infinitã virtutẽ. hec ille. Uri ad hꝰ declarationẽ notãdũ est q̃ ipse in ꝑncipali rñsione sic dicit. Necessitas ponẽdi habitus virtutũ in sulos in aia ẽ ex hꝰ q̃ illi actꝰ q̃ hoi necessarij sũt ad vitã eternã cõsequendã sũt sup hũane nature facultatẽ. q̃z, ꝑpe vires nõ sufficiũt ad meredũ infinitũ bonũ. sic autẽ beatitudo sũma hz infinitatẽ ex obiecto. ⁊ p̃ñs actꝰ suos meritozios oz eẽ aliquo modo ifinite virtutis ut sint tali

fini ꝓportionati. ita offensa in deũ cõmissa hz quãdam infinitatẽ ex eo in quẽ cõmissa est. ideo ad culpe remissionẽ non sufficit humana natura. ⁊, ꝑter hoc oportet q̃ ad ei⁹ remissionẽ sic ad merendũ vitã eternã grã infundat̃. hec ille. Item ꝑma 2ᵃ ubi sup̃ sic dicit. Homo peccãdo deũ offẽdit. offensa aũt nõ remittit̃ alicui nisi p̃ hoc q̃ animꝰ offensi pacat̃ offẽdẽti. ⁊ iõ fm hꝰ peccatũ nobis remitti dicit̃ q̃ deꝰ nobis pacat̃: que quidem pax cõsistit in dilectione qua deus nos diligit. dilectio autẽ dei q̃tum ẽ ex parte actus diuini est eterna ⁊ immutabilis. ſz q̃tum ad effectũ quẽ nobis imꝑmit q̃ñz interrũpit̃, ꝑut sc̃z ab ipso q̃ñz deficimꝰ: ⁊ q̃ñz iterũ recupamꝰ. effectꝰ aũt diuine dilectionis in nobis qui p̃ peccatũ tollit̃ est grã qua homo fit dignꝰ vita eterna a qua peccatũ mortale excludit. ⁊ iõ non posset intelligi remissio culpe nisi esset infusio grẽ. hec ille. Item in solutione 2ᵃ sic dicit. Sicut dilectio dei nõ solũ cõsistit in actu volũtatis diuine. sed etiã importat quẽdã grẽ effectũ. ita etiã hoc q̃ est deũ nõ ꝑputare peccatũ hoi importat quendã effectũ in illo cui⁹ peccatũ nõ imputatur. q̃ enĩ alicui non imputat̃ peccatũ a deo ex diuina dilectione, ꝑcedit. hec ille. Itẽ de veritate vbi sup̃ sic dicit. Remissio peccatorũ nullo mõ sine grã gratũ faciẽte eẽ põt. Ad cui⁹ euidẽtiã sciendũ est q̃ cũ i peccato sint duo sc̃z auersio ⁊ cõuersio. remissio ⁊ retẽtio peccati nõ respiciũt cõuersionẽ sed magis auersionẽ. ⁊ illud q̃ ad auersionẽ sequtur. ⁊ iõ cũ aliqs desinit bñe volũtatem peccandi non ex hꝰ ipso est sibi peccatũ remissũ etiã si in cõtrariã transeat volũtatem. dicit enim Aug⁹ in li⁹ de nup¹⁹ ⁊ concu⁹. Si a peccato desistere hoc esset non bñe peccata sufficeret ut hoc nos moneret scriptura: Fili tu peccasti: nõ adijcias iterũ. nõ aũt sufficit: sed addidit: Et de ꝑstinis deꝑcare ut tibi remittant̃. fm hꝰ ergo peccatũ remitti dicit̃ : q̃ auersio ⁊ ea q̃ ꝓsequũtur illã ex actu peccan p̃terito ꝓsequẽs natur. sũt aũt tria ex parte auersionis sese cõcomitantia rõne quoꝝ sine grã peccatorũ remissio fieri nõ põt sc̃z auersio. offensa dei ⁊ reat⁹. auersio aũt intelligitur a bono icõmutabili q̃ ds poterat bñe: respectu cui⁹ se ꝓpotẽtem fecit: alias auersio nõ cẽt culpabilis. nõ g̃ põt predicta auersio remoueri nisi fiat cõiũctio ad bonũ incõmutabile a quo homo p̃ peccatũ discessit. hec aũt cõiũctio nõ est nisi ꝑ grãm ꝑ quã deus mẽtes inhabitat. ⁊ mẽs ipsi deo p̃ amorem charitatis inheret vñ ad sanãdũ p̃dictã auersionẽ regrẽ grẽ ⁊ charitatis infusio sicut ad sanationẽ cecitatis regrẽ restitutio potentie visiue. offensa etiã q̃ ex peccato sequtur sine grã aboleri non põt sine accipiat̃ offensa ex pte hois inq̃tum homo peccãdo deũ offendit: siue ex pte dei fm q̃ peccatori est offensus. fm illud ps̃. Odisti oẽs qui operantur iniqtatẽ. Quicunq̃ enĩ rẽ aliquã dignioré indignioꝝ supponit iniuriã ei facit: ⁊ tãto amplꝰ quãto res ẽ dignioꝝ. quicũq̃ enĩ in re tpali frẽm sibi cõstituit quod facit oĩs mortalit̃ peccãs. ex hꝰ ipso q̃tũ ad effectũ suũ ꝑponit creaturã creatori diligẽs plus creaturã q̃ creatorẽ. finis enĩ ẽ q̃ maxime diligit̃. cũ g̃ in infinitũ deꝰ creaturã exceḋat erũt peccãtis cõtra deũ infinita offensa ex parte dignitatis eiꝰ cui p̃ peccatum quodãmõ fit iniuria dũ ipse deus contẽnit̃ ⁊ eiꝰ ꝑceptũ. vñ ad hãc offensam abolendã nõ sufficiunt vires hũane: ſz regrẽ munus diuine gratie. Ipse etiã deꝰ oꝰ peccatori offensus uel cũ odire non odio q̃ opponit̃ amori quo diligit oĩa. sic enĩ nihil odit coꝝ que fecit: ut dicit̃ Sap. xj.º sed opponit̃ amori quo diligit sanctos

Ayuntamiento de Madrid

bona eterna eis ꝓparando. huius aũt amotis effectus est donũ gratie gratũ facientis. vnde offensa qua deꝰ
boi offendit nõ remouet nisi per hoc q̃ grãm dat. reatus etiã peccati non solũ est obligatio ad penã sensibilem. sed ꝓcipue ad nãi penã que è carentia grẽ. vnde
reatus non tollit q̃diu non datur homini vnde possit ad gloriam puenire. hoc aũt est gratia. ideo sine gratia
peccatoꝝ remissio fieri non potest. hec ille. Item ibidẽ
6º loco arguit sic. Peccatũ postq̃ actu trãsit dicit remanere fm Aug^m libº de nup^ijs ⁊ cõcu^ij ingitũ actº peccati preteritus imputatur ad penã. ergo ecõuerso dicitur remitti fm q̃ non iputat ad penã. Fm illud psꝰ.
Beatus vir cui nõ imputauit dñs peccatũ. sed imputare uel non imputare ponit aliqd trin in deo imputãte
uel non imputãte. ergo ad remissionẽ peccati non requritur gratia in eo cuiº peccatũ remittit. Ecce argumẽtum. sequit responsio. Dicendũ inquit q̃ sicut dilectio
dei qua diligit nos ꝛsequens aliquem effectũ in nobis relinqt sc̃z gratiã per quam digni reddimur vita eterna ad quã nos diligit. ita ipsum qd̃ est deum non imputare nobis delicta ex cõsequẽti relinquit aliquid in
nobis per quod a reatu predicto digni simº absolui. ⁊ hec est gratia. hec ille. Ex quibus omnibus patet q̃
anima creature rationalis pôt creari sine culpa ⁊ sine gratia. tñ ex quo peccauit non pôt esse ĩmunis a culpa
⁊ reatu ⁊ offensa dei ⁊ ab auersione sine infusione gratie gratũ facientis: ⁊ puto sine temeraria assertione q̃
hoc non solum è impossibile potẽtie dei ordinate. imo
potent. ⁊ de ꝛ absolute. tamẽ ut securius loquamur restringamus dicta ⁊ dicenda ad potentiã dei ordinatã
Et tũc ad ĩmꝓbationẽ predicte responsionis ⁊ ad 2^m principale iuxta verba arguentis dicitur primo q̃ argumentum peccat in forma cũ sit ex puris negatiuis.
Dicitur 2º q̃ dato q̃ posset reduci ad bonã formã. a^cr
est falsa sc̃z q̃ forma non habens esse alterius rationis nõ habet aliam irrepabilitatem ꝛ loq̃tur de irrepabilitate quocunq̃ modo dicta. Constat enĩ q̃ vita nullo
mõ potest repari per nãm in eodem subiecto in q̃ mors
precessit nisi per multa media. ⁊ idẽ est de cecitate post visũ. ⁊ de multis habitibº post suas ꝓuationes. ⁊ de B
Aristoteles i fine. 8^i. me^ci in illo caº De mãi aũt substãtia. vbi scũs Tho. sic dicit. Quecũq̃ sic trãsmutãt ad
inuicem sicut ex vino fit acetũ ⁊ aiali fit mortuũ nõ fit
conuersio trãsmutationis nisi redeat ad materiã. sicut
si ex mortuo debet fieri aial viuũ oportet q̃ redeatur
in mãm primã ingitum corpus mortuũ resoluit in elementa ⁊ iterũ ordine debito venit ad cõstitutionẽ aialis. ⁊ simile è de aceto ⁊ vino. ⁊ huiº ratio è. q̃ materia
quãdocũq̃ se habet ad diuersa fm ordinem nõ potest
ex posteriori rediri in id q̃ precessit fm ordinẽ. sicut in
generatione aialis ex cibo fit sanguis ⁊ ex sanguine fit
menstruũ ⁊ semen ex quibus generat aial. nõ pôt aũt
mutari ordo ut sc̃z ex semine fiat sãguis aut ex sanguine cibº nisi q̃ resolutionẽ in primã materiã eo q̃ cuiuslibet rei est determinat^º modus gĩatiõis. ⁊ similiter q̃
materia vini nõ cõparat ad acetũ nisi p vinũ sc̃z ingitũ
est corruptio vini. ⁊ similiter est de mortuo ⁊ vino: ⁊ de
ceco ⁊ vidente ⁊ ceteris hꝰ. ⁊ ideo a talibº ꝓuationib^º
nõ fit reditº ad habitũ nisi per resolutionẽ ad pmã materiã. si aũt sit aliq̃ priuatio ad quã mã ordinat ĩmediate q̃ sc̃z nihil significet nisi negationem forme in mã sine ordine ad formã a tali priuatione pôt fieri reditº ad
formã: sicã tenebras ad lucẽ que nihil aliud sunt q̃ absentia lucis in diaphono. hec ille. Ex quibº apparet q̃
aliquã irrepabilitatẽ hꝰ forma ex B q̃ suũ oppositum ⁊
sua priuatio precessit in eodẽ subiecto potissime vbi talis priuatio ꝓtat nõ solũ negationẽ forme ĩ subiecto
imo vehementẽ corruptionẽ inhabilitationẽ subiecti
ad talẽ formã. ñtẽ eni forma nõ potest repari nisi subiectũ prius reparet ⁊ habilitet ⁊ idoneũ reddat ad recipiendũ formã. sic aũt est in ꝓposito. nã priuatio nãlis
rectitudinis p peccatũ originale ꝓportat negationẽ talis rectitudinis in aia ⁊ cũ hoc ria indisponẽtia animã
ad recipiendã nãlem rectitudinẽ ⁊ auersionẽ a deo ⁊
offensam dei ⁊ reatũ pene ad quorũ abolitionẽ requrit
infusio grẽ gratũ facientis ut patet p predicta. ⁊ ideo
argumẽtũ nõ cõcludit q̃ nãlis rectitudo possit repari
post peccatũ sine grẽ infusione. cõcedit tñ q̃ pôt reparĩ cũ infusiõe grẽ: ⁊ iõ nõ est simplicit irrepabilis. sed est
irrepabil fm qd. q̃ sc̃z nõ sine addito nec ĩmediate. Dicit vlteriꝰ q̃ posito ꝛ nõ ꝛcesso q̃ rectitudo nãlis posset restitui uel repari sine grẽ infusione. nõ tñ segt ex B
q̃ peccatũ originale possit remitti simplr ⁊ pfecte sine
grẽ gtũ faciẽtis ifusiõe. cuiº rõ è. q̃ ut dictũ è tale peccatũ nõ solũ ꝓportat negationẽ talis rectitudinis. verũ
etiã qdã alia. ⁊ iõ positio nãlis rectitudinis nõ tolleret
pctm originale simplicit: ꝛ fm qd. utputa q̃tũ ad deordinationẽ subiecti ĩ se. nõ q̃ ad deordinationẽ subiecti ĩ ordine ad deũ. nec q̃ ad reatũ pene extrĩsece. Dicendũ autẽ q̃ rectitudo nãlis aie rõnalis pôt intelligi ⁊
accipi tripl^r. Primo mõ, put ꝓportat aliqd positiuũ absolutũ uel respectũ nãlẽ aie hũane ante pctm ãlde sine
pluri. 2º mõ, put ꝓportat pdictũ positiuũ ⁊ cum B negationẽ ⁊ carẽtiã eis obligatis culpe original ⁊ actualis
in potẽtijs aie susceptiuis vitij ⁊ pctĩ. 3º mõ, put ꝓportat
vno pdicta: ⁊ vltra B carentiã cuiuslibet effectº ⁊ seqle
peccati sine sit macula sive reatus sive diminutio boni
nature sive inclinatio habitualis vitiosa sive offensa dei
aut qõcũq̃ aliud ex petõ derelictum. Hac distinctiõe
ꝓmissa dr q̃ nãlis rectitudo p mõ dicta pôt a deo post
pctm repari sine infusiõe grẽ gratũ facientis. ⁊ de illa
, pbat argumẽta Scoti q̃ prẽdũt rectitudinẽ nãlẽ esse
quãdã formã absolutã sine cuiuscũq̃ respectº aut negatiõis ꝓportatione. ꝛ rectitudo nãlis 2º ⁊ 3º mõ dicta
nõ pôt post pctm repari sine infusione grẽ gtũ faciẽtis
nec de tali rectitudine, prẽdũt argumẽta Scoti. q̃ rectitudo talẽ dicta nõ è q̃d pure positiuũ absolutũ. ꝛ q̃
dã alia includit. ⁊ ex B melꝰ intelligtur pdicta ⁊ post
dicẽda. ⁊ sic pôt patere rnsio ad pmũ pncipale Scoti. ⁊
sile ad replicã ꝏtra rnsionẽ sci Tho. ⁊ ad 2^m pncipale
S 2^am ꝓnẽ. ¶ Ad 3^m pncipale S ⁊ andẽ dr pmo q̃ forte
forma arguendi peccat p sophisma figure dictiõis. q̃
mutat quid in quale. q̃ a^cr loq̃tur de forma absoluta
⁊ b^cr de forma pure ⁊ pcise accepta. iõ nõ recte subsumit b^cr sub maiori. Dicit 2º q̃ si forma arguẽdi debite ordinet ꝏ q̃ a^cr sic ĩtelligat q̃ fm qualemcũq̃ formã absolutã ⁊ solã pcisam purã pôt deꝰ bolem creare
fm talẽ solã pcisam purã B est sine pluri potest illi post
culpã mortalem originalẽ uel actualẽ recreare absq̃
aliq̃ addito: ⁊ in B sẽsu a^cr negat ut patet p pdicta. Nec
valet, pbatio maioris cũ falsũ assumat sc̃z q̃ culpa nõ
reddat nãm aliquo mõ incapacẽ ullius cuius prius capax fuerit loquendo de capacitate ĩmediata. q̃ ut prº
visũ fuit nã ante culpam fuit capax ĩmediate ĩnocentie a culpa. ⁊ ĩmunitatis a pena. post culpam autẽ non
est capax talium nisi mediante gratia gratum facientẽ. ⁊ per ꝏs nec rectitudinis naturalis que leditur p
peccatũ tam originale q̃ actuale. ut ondit scũs Tho.
pma 2^e. q. 85, arti. 3º Nec sanat nisi p grãm. ut idẽ ostẽdit ibidẽ. q. 109. arti. 2º Dicitur 3º q̃ posito q̃ Deus re-

Ayuntamiento de Madrid

crearet hominem fm rectitudinem naturalem. hoc est cum omnibus formis absolutis in quib⁹ creat⁹ fuit hoc non sufficeret ad remissionē uel deletionē peccati originalis postea subsecuti simpliciter victam ut sepe dictū est. quia adhuc cū omnib⁹ illis possent stare illa q̄ sunt p̄ncipalia in peccato originali fcz auersio offensa ⁊ reatus pene. ⁊ ideo ad pfectam deletionem peccati originalis uel actualis mortalis requirit restitutio nō solum formarū absolutarū prius habitaꝝ uel consimilū in spē. verū etiam multarū negationū ⁊ respectuū qui sine gratia gratū faciente nequeūt repari ut victū est. Dicit 4.⁹ q̄ licz virginitas corpalis importās solā integritatē carnis possit post eius amissionem p deum repari sine gratia gratū faciente. nō tamen virginitas spūalis si contingat eā p culpam mortalem amitti potest sine p̄dicta gratia repari. sicut nec alie virtutes uel status virtutū deo accepti. Uel breui⁹ ad hec ⁊ ad oia p̄cedentia in hoc argumento ꝺ iuxta p̄missam distinctionē de rectitudine nālī q̄ hoc argumentū solū concludit q̄ deus p̄ōt repare virginitatē sicut ⁊ naturalē rectitudinē si vtrūq; hoꝝ importet p̄cise formam absolutam sine infusione gratie. non aūt si dicant absolutū cum negatione. qz rectitudo naturalis hoc mō sumpta nullo modo sine gratia p̄ōt repari. virginitas autē nec cū gratia nec sine gratia repari potest. ¶ Ad 4.⁷ eiusdem dicit q̄ qualiter cūq; gratia gratū faciens opponat peccato originali siue formaliter siue virtualiter siue demeritorie aut alio mō. tñ constat q̄ ad peccatū originale ⁊ actuale mortale consequunt multa que sine gratie gratū facētis infusione deleri ⁊ aboleri nō p̄nt. ¶ Ad primū Aureoli contra eandē ꝯnē patet solutio p supius dicta. qz licz status culpe ⁊ gratie nō sint contraria imediata respectu humane nature simplicī accepte. sunt tñ contraria imediata post tempus innocentie ⁊ in statu nature lapse ⁊ tempore nūc currenti quo ad descendentes ab Adam modo naturali. nec ꝓpter hoc sequit q̄ gratia sit naturalis hoī nec culpa. Dicitur 3.⁹ q̄ argumentū nō est. ꝓprie contra ꝯnē. qz vato q̄ aliquis de statu culpe transferret ad statum rectitudinis naturalis quo ad oia absoluta q̄ includit nō transeūdo p statum gratie. nō tñ ex hoc habet q̄ peccatum mortale originale uel actuale sine gratia gratum faciente possit deleri. qz pura naturalia tali puritate fcz p remotionē quorūcūq; positiuoꝝ absolutoꝝ contrarioꝝ nature nō excludūt peccatū mortale p̄teritū quo ad oēs eius effectus relictos: quicquid sit de peccato mortali presenti. ¶ Ad z.⁷ eiusdē dicit p̄mo q̄ illud victū quod arguens impugnat nō continet formaliter uel virtualiter in nostra ꝯne. Uerūtamen illud victū ponit scūs Tho. 4.⁹ sen. p̄ti dis. q. z. arti. 4.⁹ in solutione z.ᵃ questūcule ybi sic dicit. Peccatū quod ex alio cōtrahit cōueniens est ut p alīū tollat. ⁊ ideo i quocūq; statu post peccatū fuit aliquod remediū p quod originale peccatū ex virtute passiōis xp̄i tolleret. Et iterū. qz nō poterat puer natus autē q̄ haberet vsū liberi arbitrij se ad gratiam p̄parare. ne oio sine remedio relinqueret oportuit aliquod remediū dari q̄ ex ipso ope opato peccatū aboleret. ⁊ tale remediū fuit circūcisio. ⁊ ideo ab omnibus concedit q̄ peccatū auferebat sicut significat ablationē. ⁊ in hoc cū sacramētis noue legis quodāmodo cōueniebat q̄ōē efficiebat hoc q̄ōē figurabat. Opabat aūt circūcisio peccati diminutionē a posteriori. in peccato enī originali sunt tria fcz culpa reatus. carentia diuine visionis ⁊ fomes. Prima duo totaliter tollunt. fz tertiū p sacramēta diminuit. ⁊ iō circūcisio q̄ erat p̄ticularis abscisio directe significabat ⁊ causabat diminutionē fomitis. ⁊ p ꝯ is auferebat reatū carētie diuine visionis ⁊ p ꝯ is culpam. Jn baptismo autē est econuersio. qz prius destruit culpā cui⁹ ablutionē significat ablutio exterior ⁊ etiā causat. ⁊ p ꝯ is destruit alia. hec ille. Uerūtamen bune modū loquendi nō legi in sūma nec alijs victis suis vbi loquit de efficacia circūcisionis. iō tale victū nō habem⁹ necessario sustinere rōne precedentū ꝯnū. Dicit z.⁹ q̄ qui vult victū illud sustinere pōt ꝓbabiliter dicere q̄ ille ordo quē p̄tenduit dictus beatus Tho. inter sublationē reatus ⁊ deletionē culpe nō est ordo duationis: sed ordo nature uel rationis ⁊ naturalis intelligentie uel figurationis aut alicuius significationis voluntarie a deo institute. Et si ꝺra istū ordinē obiciē dicit ad primā obiectionem q̄ qz causalitas dei est realis effectiua ⁊ p̄ncipalis. ideo deus p̄i⁹ delet culpam q̄ tollat reatū. sed qz causalitas circūcisionis respectu taliū effectuū erat mere significatiua uel figuratiua ⁊ nō realiter effectiua. ideo sicut p̄i⁹ fm naturam ⁊ rationem significabat diminutionē fomitis q̄ sublationē reatus ⁊ prius sublationē reatus q̄ deletionē culpe. ita ⁊ prius dicebat hoc q̄ illud causare ut efficere. Ad z.ᵐ obiectionem dicit q̄ fm predicta nihil aliud concludit nisi q̄ in aliquo instanti rōnis uel natu re significat sublatio reatus in quo nō significat deletio culpe. ⁊ hoc nō est incōueniens. Sciendū etiam est q̄ nō est incōueniens aliqd esse prius fm ordinē cause materialis qō est posteri⁹ fm ordinem cause efficientis uel finalis ut sepe dicit scūs Tho. de remissione culpe ⁊ infusione grē. Et similit nō est incōueniens aliqd esse p̄i⁹ fm ordinē cause instrālis q̄ nō efficit nisi significando qō tñ ē poster⁹ fm ordinē cause p̄ncipalis tē. ¶ Ad primū Duranti contra eandē ꝯnē ridet Petr⁹ de palude dicēs q̄ illa obiectio nō valet. qz licz culpa actualis ⁊ gratia nō opponant p̄iuatiue sed demeritorie. tñ culpa originalis nihil aliud ē formalit nisi p̄iuatio grē ꝓpter peccatū Ade ⁊ nō est meritū aliq⁹ nec demeritū in paruulo: qui sicut ꝓpter alienū ⁊ non suū meritū saluat. sic ꝓpter alienū ⁊ nō suū demeritum damnat ⁊ licz posset deus de limo terre producere hominē sine culpa ⁊ grā in puris naturalib⁹. tñ deus dedit Ade ꝓ se ⁊ ꝓ sua tota posteritate grām infundendam ⁊ iustitiā transfundendā sub pacto nō peccandi. vñ quicūq; ē de posteritate Ade aut ē in peccato Ade aut suo aut habet gratiā. ⁊ iō mor ut sibi auferē culpa vat gratia hec Pe. in forma. ⁊ quidē bñ ꝯformit victis sci Tho. de veritate. q. z8. arti. z.ᵃ in solutione 4.ᵃ que recitata fuit supius in solutiōe p̄mi argumēti Scoti contra z.ᵐ ꝯnē. Uerūtamen qō dicit Pe. peccatū originale non esse aliud formaliter nisi p̄iuationē gratie ꝓpter peccatū Ade. oportet sane intelligi. Dicit enī scūs Tho. p̄ma z.ᵃ. q. 8z. arti. 3.⁹ q̄ p̄uatio originalis iusticie p quā voluntas subdebat deo est formale in peccato originali. omnis autē alia inordinatio viriū anime se habet in peccato originali sicut quoddā materiale. inordinatio autē aliarū viriū anime p̄cipue in hoc attenditur q̄ inordinate conuertunt ad bonū cōmutabile. que quidem iordinatio cōmuni nole pōt dici ꝯcupiscētia. ⁊ ita p̄tiū originale mālit quidē est ꝯcupiscētia. formaliter aūt defect⁹ originalis iusticie. hec ille. Et prima pte. q. 95. arti. p. ostendit q̄ originalis iustitia includebat donum gratie gratū faciētis. Ex quibus apparet q̄ nec peccatum originale nec actuale est formaliter sola p̄uatio gratie. licz omne peccatum mortale actuale uel originale includat palem p̄iuationem in recto uel in

Ayuntamiento de Madrid

obliquo itrinsece uel extrinsece. Et cum dicit arguēs q̄ ꝓbatio nostre ꝓnis fundat̄ in hoc q̄ pēnā originale ⁊ gratia p̄uatiue opponunt. dicit q̄ ad ꝓbationē ꝓnis sufficit q̄ peccatū originale includat priuationem grē aliquo mō. ⁊ iō tolli nō potest sine collatione grē p̄sertim q̄ omne peccatum mortale originale aut actuale relinquit in aia quedam que sine infusione gratie tolli nō p̄nt. sicut sepe dictum est. Ultra hoc scūs Tho. de veritate. q. 28. arti. 2ᵃ arguit sic quinto loco. ꝓtus pōt deus in repando q̄ homo possit in cōrumpēdo. ꝗ homo potuit a statu nature in quo grām nō habebat cōrucere in statū culpe. q̄ deus potest hominē a statu culpe reducere in statū nature sine infusione gratie. Ecce argumentū. sequit rnsio. Dicendū inquit q̄ ⁊ si Adam in statu sue conditionis grām nō habuerit. ꝗm quosdā: ponit tū ab eisdem q̄ ante casum grām adeptus est. vt a statu grē cecidit ⁊ non solum a statu nature. ⁊ si a solo statu nature cecidisset. nihilominꝰ ad exptationē infinite offēse donū dne grē regreret. hec ille. ¶ Ad 2ᵐ Durādi patet p̄dicta. ¶ Ad argumētū. p q̄ne ridet scūs Tho. 3ᵃ pte. q. 62. arti. 6ᵒ in solutione tertij vbi sic dicit. De hoc in quit multiplex fuit opinio. Quidā enim dixerūt q̄ p circūcisionem nō conferebat grātia: ꝗ solum auferebat peccatū. ꝗ hoc nō potest esse. q̄ homo nō iustificat̄ a peccato nisi p grām. ꝗm illud Ro. 3ᵒ Iustificati gratis p grām ipsius. Et ideo alij dixerunt q̄ p circūcisionē conferebat̄ gratia q̄tum ad effectus remotiuos culpe. ꝗ nō q̄tū ad effect̄ positiuos. Sz hoc enā videt esse falsum. q̄ p circūcisionem dabat̄ pueris facultas pueniendi ad gloriā que est effectꝰ vltimꝰ positiuus gratie. Preterea ꝗm ordinem cause formalis priores sunt naturalit̄ effectus positiui q̄ p̄uatiui; licz ꝗm ordinem cause materialis sit ecōuerso. formā enī nō excludit p̄uationē nisi in informādo subiectū. Et iō alij dicunt q̄ circūcisio conferebat grām etiam q̄tum ad aliquē effectum positiuū qui est facere dignū vita eterna. nō tū q̄tum ad hoc q̄ d̄ est reprimere concupiscentiā impellentē ad peccandū. q̄ aliqñ etiā mihi visum est. sed diligentꝰ considerantī apparet hoc etiā nō esse verū. Minima enī grā pōt resistere cuilibet ꝛcupiscentie ⁊ mereri vitā eternam. Et ideo melꝰ dicendū videt q̄ circūcisio erat signū dei iustificantis. vt apostolus dicit Ro. 4ᵒ q̄ Abrahā accepit signum circūcisionis signaculū iusticie fidei. ⁊ ideo in circūcisione cōferebat̄ gratia in q̄tum erat signum passionis xpi future. hec ille. Et nota q̄ nō dicit q̄ circūcisio causaret grām uel daret aut conferret. nec q̄ p eam daret aut conferret. sed q̄ in ea conferebat. q̄ sic erat signum ⁊ nō efficiens nisi sicut causa sine qua nō. Silia dicit. q. 75. arti. 4ᵒ. put recitatū fuit in ꝓbationē 2ᵃ ꝓnis. In de veritate aut. q. 28. arti. 2ᵒ in solutione 1ᵃ sic dicit. Sacramenta significando causant. hoc enī causant q̄ d̄ figurant. ⁊ q̄ circūcisio hꝫ significationē in remouendo iō eiꝰ efficacia directe ordinabat̄ ad remotionē culpe originalis: ꝗ ex ꝛsequenti ad grām siue ex virtute circūcisionis gratia daret̄ q̄ modum quo dat̄ ex virtute baptismi. ut quidā dicūt. siue daret̄ a deo cōcomitāte circūcisionem. ⁊ sic remissio culpe nō fiebat sine gratia tū illa gratia nō ita p̄fecte reprimebat ꝛcupiscentiā. sic gratia baptismalis. vt̄ difficilꝰ erat ꝛcupiscētie resistē circūciso q̄ baptiçato. ⁊ occasione hui⁹ lex vetus dicebatur occidere occasionalit̄ q̄ quis circūcisio intra legis Moysaice sacramenta nō continebatur eo q̄ nō est ex Moyse sed ex patribus. ut dicit Joh. 7ᵒ ⁊ sic si circūcisione aliqua grā dabat̄ nō est contra hoc q̄ d̄ dicit q̄ lex vet⁹ nō iustificabat. hec ille. Jtē in p̄ti distinctione q. 2. arti. 4ᵒ in solutiōe 3ᵃ questiūcule uel ꝗm argumēti illi sic dicit. ut p̄ius recitatū fuit. Sicut in sacramēto altaris est aliquid ex vi sacramenti. aliquid autē ex naturali cōcomitantia. ita circūcisio ꝗncipaliter ordinata erat ad ablationē culpe: sed ex cōsequenti ad collationē gratie. hec ille. Ex quibus omnibꝰ apparet q̄ licz scūs Tho. in aliquibus locis visus fuerit sensisse q̄ circūcisio ex opere opato ⁊ p virtutem inherentem delebat culpam uel conferret grām aut vtrūq̄. tamen in 3ᵃ pte determinauit q̄ nec circuncisio nec aliqō sacramentū veteris legis contulit grām nec abstulit culpā ex opere opato nec p virtutem inherentē. tamē in circūcisione remittebat culpa ⁊ conferebat gratia ex diuina virtute cōcomitante. nō aūt in alijs sacramentis veteris legis. alij autē est in baptismo ⁊ alijs sacramētis noue legis. Tūc ad dictū Bede q̄ videt assimilare circūcisionem baptismo in modo conferendi gratiam. dicitur q̄ dictū illud ē sic intelligendū q̄ scz in vtroq̄ datur uel dabat̄ gratia nō tamen p vtrūq̄. quia in baptismo datur p baptismū sicut p coefficiēs instrumentale dispositiuū gratie. nō aūt in circūcisione que nihil penitus coefficiebat. Et hec de questiōe sufficiant: de qua benedictus deus. amen.

I Terū circa primā distinctionē quarti sniaꝝ ⁊ duas sequētes q̄rit. Utrū sacramēta veteris legis possint post passionē xpi sine peccato mortali obseruari. Et arguit q̄ sic. nō enim credendū est q̄ apostoli post acceptionē spiritus sancti mortaliter peccauerunt. eius enī plenitudine sunt iduti virtute ex alto. ut dicit Luce. vltimo. ꝗ apostoli post aduentū spiritus sancti legalia obseruauerūt. Dicitur enī Act. 12ᵒ q̄ Paulus circūcidit Timotheū. Et Act. 21ᵒ q̄ Paulus ꝗm consilū Jacobi assumptis viris purificatus est: cum eis intrauit templū annūcians expletionē dierū purificationis donec offerretur pro vnoquoq̄ eorū oblatio. ergo sine peccato mortali p̄nt post xpi passionem legalia sacramēta obseruari. ¶ In oppositum arguit. q̄ dicit apostolus Gal. 5ᵒ Si circūcidimini xpo nihil vobis proderit. ꝗ nihil excludit fructum xpi nisi peccatum mortale. igitur circūcidi ⁊ alia sacramenta legalia obseruare post xpi passionē ē peccatum mortale. ¶ In hac questione erunt tres articuli. In primo ponent ꝗnes. in secūdo obiectiōes. in tertio solutiones obiectorꝫ.

¶ Quantum ad primum articulū sit ꝗma ꝗ q̄ sacramenta veteris legis ⁊ alie cerimonie legales cessauerunt quo ad vim obligandi ⁊ quo ad vtilitatē eorū in aduentu xpi. Hanc ꝗnē ponit scūs Tho. 4ᵒ sen. dis. ꝗma. q. 2. arti. 5ᵒ questiuncula 2ᵃ vbi sic dicit. Triplex est p̄cipua ratio cessationis legalium. Una est. quia lex fuit instituta ad significandū grām noui testamēti que p xpm facta est. ⁊ ideo adueniente xpo cessare debuerunt. sicut veniente corpore cessat umbra. ⁊ hanc causam tangit apostolus Heb. 10. Umbram habens futurorum bonorum ⁊c. Alia est ex imperfectione. quia in legalibus gratia nō conferebatur quam oportebat in nouo testamento dari. sicut enim virtus rei naturalis rei naturali ꝓportionat̄: ita virt⁹ sacramentalis sacro vnde oportuit alia sacramēta instituī in quib⁹ ampliorꝫ

Ayuntamiento de Madrid

gratia conferret. et hanc causa assignat apostol⁹ Heb. 7. Reprobatio quidē fit propter mandati ꝓpter infirmitatem et inutilitatem. 3ª accipit ex pte eorum quibus lex data est qui erant paruuli. et ideo erant paulatim a priſtina ꝺſuetudine idolatrie abſtrahēdi ut ſic eis concederet ea offerre deo quē prius idolis obtulerūt uel offerri viderunt. ſicut rabi Moyſes dicit. Sz poſtmodum qñ ad pfectam etatem genus humanum puenit debuit ab his obſeruantijs liberum eſſe. et hanc causā tangit apoſtolus Gal. 3º. et 4º. et Petrus Act. 15º oſtendēs illa legalia in onus cē iposita ꝓplo rudi. B ille. Item ibidem in ſolutiōe p̄me q̄ſtiūcule ſic dicit. Cū venit qd̄ pfectū eſt ſic euacuari debet qd̄ ex pte ē. ſi ad idē ordinēt. qz grā nō facit p duo qd̄ pōt facē p vnū. ſicut nec natura. circuncisio aūt impfecta erat reſpectu baptiſmi triplicit. primo q̄tū ad ſignificationē. qz nō ita expteſſe ſignificabat emundationē toti⁹ hois ab immundicia culpe originalis. ſicut ablutio baptiſmalis. 2º q̄tū ad efficientiā. qz nō tā habūdans grā ad bn̄ opandū et reprimendum fomitē vabat in circūcisione ſicut in baptiſmo. 3º q̄tum ad vtilitatē. quia non erat eius vtilitas ita cōmunis ſicut baptiſmi. cū baberet determinatū populū determinatū ſexū determinatū membrū et tempus. ſed in baptiſmo nō ita accidit. et iō adueniente tpe plenitudinis debuit ceſſare baptiſmo ſubſtituto. B ille. Eandē ꝓnē ponit p̄ma 2ª. q. 103. arti. 3º Ex quibus poteſt formari multiplex ratio. p ꝓne. ¶ 2º ꝺ eſt q ſacramenta legalia nō p̄rit obſeruari. p nūc ſine peccato mortali. Hanc ponit ſcūs Tho. p̄iri diſtinctiōe vbi ſup in ſolutione tertie queſtiūcule. Dec ingt qd̄ videt habere difficultatē ex quibuſdā contrarietatib⁹ quae ſup hoc inueniunt tā in canone q̄ in victis ſanctor. Q̄ſqz enī inueniunt legalia eſſe obſeruata tpe gratie. qñqz aūt pbibita. et de hoc etiā petr⁹ a paulo redargutus videt Gal. 2º Et ideo ſup hoc Hieronym⁹ et Aug⁹ diuerſa ſenſiſſe vident. volebat enī Hieronym⁹ q legalia ſtatim poſt paſſionē xpi q̄tum ad illos ad quos grā noui teſtamenti manifeſte diuulgata erat fuerūt mortifera: ſz apoſtolos quadam pia diſpenſatiōe bis vſos fuiſſe ad vitandū ſcandalū iudeor. et iō Petrus iudaizans nō peccauit diſpenſatorie id faciēs. ſed qd̄ dicit 1ª. Corinth. 9º Omnib⁹ oia fact⁹ ſum. et ſilit̄ paul⁹ diſpēſatorie eū redarguit ne gēiles exēplo Petri quorū ipſe apoſtolus erat ſacra illa quaſi neceſſaria q̄rerent qz et ipſe iuenit̄ pia ſimulatione ea ſeruaſſe. et ſic vtercq excuſatur et petr⁹ a culpa et paulus a peaci reꝓbenſione. Sz qz nō videt cōueniens q apli contra veritatem doctrine feciſſent ad vitandū ſcandalū iudeorū. Nec iterū videt ꝓueniēs q paul⁹ in epiſtola ad Gal. aliqd ſimulate diceret. vbi dicit petrū fuiſſe reꝓbenſibilē. Et iō Aug⁹ dicit alit̄ et melꝰ q aū paſſionē legalia fuerūt obſeruanda ex neceſſitate dine iuſſionis. et habuerūt adhuc effectū. ſz poſt xpi paſſionē aū diuulgationē euangelij obſeruari poterāt a iudeis ad fidē conuerſis nō ſpem in illis ponētib⁹ q̄ſi alicui⁹ virtutis eēnt aut q̄ſi ſine eis grā xpi nō ſufficeret ad ſalutē. ſz ne oio videret lex vetus reprobāda ſi ſtatim q̄ſi idolatria fugeret. et bmō erat deducenda mater ſynagoga ad tumultū cū honore. ſz poſt diuulgationē euangelij nō ſolum nō fuit ſalutifera: ſz mortifera. medio q̄ tpe petr⁹ et paulus zalij apli legalia obſeruabāt nō ſimulatorie ſz vere. petr⁹ tñ incaute ſe habuit in obſeruatione legaliū nimis condeſcendēs iudeis illis q legalia illa obſeruanda eſſe dicebāt. ita ut alij exemplo eī⁹ induce-

renē ad ea obſeruanda q̄ſi neceſſaria. et iō vere reprehenſibilis erat et aliquā leuē culpā incurrit. et paulus vere et nō diſpenſatiue ipſū reꝓrehēdit. hec ille. Item ibidē in ſolutiōe p̄mi ſic dicit. Ante xpi paſſionē qi xpm ea ſeruauit nō erāt mortua nec mortifera: ſz ſalutifera. tpe ꝯo apoſtolor. aū diuulgationē euangelij erant quēdā mortua q̄ſi nullū exiſtētia vtilitatis: ſz nō mortifera. hec ille. Itē p̄ma 2ª. q. 103. arti. 4º ponit eandem ꝓnē vbi ſic dicit. Oēs cerimonie ſūt quēdā pteſtationes fidei in qua cōſiſtit interior fidei cultus. ſic aūt fidē iteriorē pōt homo pteſtari factis ſicut ꝓbis. et i vtraqz pteſtatione ſi aliquid falſū homo pteſtat peccat mortaliter. q̄uis aūt eadē ſit fides quā habemus de xpo et quā antiqui patres habuerūt. tñ qz ipſi peeſſerūt xpm et nos ſequimur. eadē fides diuerſis verbis ſignificat a nobis et ab ipſis. nā ab eis dicebatur: ecce virgo concipiet et pariet filū. que ſunt verba futuri tpis. nos aūt idem repreſentam⁹ pverba pteriti tpis dicentes q cōcepit et peperit. Et ſimilit cerimonie veteris legis ſignificabant xpm naſciturū et paſſurum. noſtra aūt ſacramēta ſignificant ipſum ut natū et paſſum. ſicut q̄ peccaret mortalit̄ qui nunc ſuam fidem pteſtādo diceret xpm naſciturū qd̄ antiqui pie et veraciter dicebant. ita etiā peccaret mortaliter ſi quis nūc cerimonias obſeruaret quas antiqui pie et fideliter obſeruabant. et hoc eſt quod Aug⁹ dicit cōtra Fauſtū. Iā nō, pmittit̄ naſciturus paſſurus reſurrecturus qd̄ illa ſacramēta quodāmodo pſonabāt: ſed annūciatur q natus ſit paſſus ſit reſurrexit qd̄ hec ſacramenta que a xpianis agūtur iam pſonant. hec ille. Item ibidem in ſolutione p̄mi ſic dicit. Circa hoc diuerſimode ſenſiſſe videntur Hieronym⁹ et Aug⁹. Hieronym⁹ enī diſtinxit duo tempora. Vnū tempus ante paſſionem xpi in quo legalia nō erant mortua quaſi nō habēntia vim obligatoriam aut expiatoriā. p ſuo mō. nec etiam mortifera. quia nō peccabant ea ſeruantes. ſtatim aūt poſt paſſionē xpi inceperūt eſſe nō ſolum mortua quaſi nō habēntia virtutem et obligationē: ſed etiā mortifera ita ſcz q peccabant obſeruantes ea. vnde dicebat q apoſtoli nūq̄ legalia obſeruauerūt poſt paſſionem xpi ſm veritatē ſed ſolum quadam pia ſimulatiōe ne ſcz ſcandalizarent iudeos et eor. conuerſionē impediret. que quidē ſimulatio ſic intelligēda eſt nō quidem ita q illos actus ſm rei veritatē nō facerent. ſz quia nō faciebant tanq̄ legis cerimonias obſeruātes. ſicut ſi gs pellicula mebri virilis abſcinderet. ꝓpter ſanitatem non cauſa legalis circūcisionis obſeruande. ſed quia indecens videt q apoſtoli ea occultarēt. ꝓpter ſcandalū que ptinent ad veritatem vite et doctrine. et q ſimulatione vterenē in his que ptinēt ad ſalutē fideliū. ideo cōuenienter Aug⁹ diſtinxit tria tempora ſcz vnū quidē ante paſſionē xpi in quo legalia non erant mortua nec mortifera. Aliud autē tempus poſt euangelij diuulgationē in quo legalia ſunt et mortua et mortifera. Tertū autē eſt tempus medium ſcz a paſſione xpi vſq ad diuulgationē euangelij in quo legalia fuerūt quidem mortua. quia neqz vim aliquā habebāt neqz aliqs ea obſeruare tenebat. nō tñ fuerūt mortifera. quia illi qui conuerſi erant ad xpm ut iudei poterant illa legalia licite obſeruare. vū tñ non ſic ponerent ſpem in eis ut ea reputarēt ſibi neceſſaria ad ſalutem quaſi ſine legalibus fides xpi iuſtificare nō poſſet. his autē qui conuertebant ex gentilitate ad xpm non erat cauſa ut ea obſeruarent. et ideo paulus circūcidit Timotheū q ex matre iudea natus

Ayuntamiento de Madrid

erat. titum aũt qui ex gentilibus genitus erat circũcidere noluit. ideo autẽ voluit spiritus sanctus ut non statim, phiberetur his qui ex iudeis conuertebant obseruatio legalium. sicut inhibebat his qui ex gentilibus cõuertebant gentilitatis ritus. ut quedã differẽtia inter hos ritus onderet. nã gentilitatis ritus repudiabatur tangẽ omnino illicitus. et a deo semp prohibitus. ritus autẽ legis cessabat tangẽ impletus per passionem xpi. ut pote a deo in figura xpi constitutus uel institutus. hec ille. Ex qb⁹ pōt formari talis ratio, p ŷne. Esse mẽdacium in ,ptestatione fidei catholice est peccatum mortale. sed obseruatio legalium in ĉtum hos presenti tempore facta est mendacium circa ,ptestationẽ fidei. g tẽ. ¶ 3ª ŷ est q baptismus nō obligauit ad sui suscepionẽ nec cadebat sub precepto ante passionẽ xpi. Hãc ponit scus Tho. 4.º sen. dis. 2ª. q. 1. arti. 4. questiuncula 3ª vbi sic dicit. Sacramenta noue legis duplicit instituta sunt. primo ad documentũ et exercitium quoddam. et sic potuerũt esse ante passionẽ xpi. 2º quũ ad necessitatem et obligationẽ. et sic coꝝ institutio nō fuit ante passionem. qz adhuc legalia non fuerũt mortua. vsi a tẽpore pdicationis xpi vsq ad passionem sacramẽta noue legis simul currebãt cũ legalib⁹. et vtraq; ad salutẽ operabant. sic g ĉtũ ad 2ᵐ modũ institutionis oia simul in passione xpi instituta sũt. sed ĉtum ad primũ oportuit ut primo institueren illa que sũt maioris necessitatis vsi statim in principio pdicationis pdicauit pniam. ut legit Math. 4.º et baptismũ docuit. ut legit Joh. 3.º alia sacramẽta ,pessis temporis instituit et docuit. hec ille. Item 3ª pte. q. 66. arti. 2º sic dicit. Sacramenta ex sui institutione habent q grãm conferãt. vsi tunc videtur aliquod sacramẽtũ institui qũ accipit virtutẽ ,pducendi suũ effectum. hanc autẽ virtutẽ accepit baptismus qũ xps est baptiçatus. vsi tunc vere baptismus institutus fuit ĉtum ad ipsum sacramentum. sed necessitas vtendi hoc sacramẽto inducta fuit hominib⁹ post passionẽ et resurrectionem. tũ qz in passione xpi terminata sũt figuralia sacramenta quib⁹ succedit baptism⁹ et alia sacramẽta noue legis. tũ etiã qz p baptismũ figuratur homo passioni et resurrectioni xpi in ĉtum mortis petõ et incipit nouã vitam iusticie. et iõ oportuit xpm pati pro⁹ et resurgere ĉ hominib⁹ indicere necessitas se configurãdi morti et resurrectioni ei⁹. hec ille. Item ibidem in solutione 2ᵃ sic dicit. Doies nõ debebant multiplicibus figuris characteriçari p xpm qui venerat sua veritate figuras impletas auferre. et iõ aũ passionem suã baptismũ institutũ non posuit sub precepto. sed voluit homines ad eius exercitiũ assuefieri et ,pcipue in populo iudeoꝝ apud quem omnia facta figuralia erant. ut Aug⁹ dicit cõtra Faustũ. post passionẽ vo et resurrectionẽ nõ solum iudeis ſz etiã gentilibus suo precepto necessitatẽ baptismi imposuit dicens: Euntes docete omnes gentes. hec ille. Item ibidem in solutione tertij sic dicit. Sacramenta non sunt obligatoria nisi qũ sub precepto ponunt. qõ quidem nõ fuit ante passionẽ. q eni ante passionem dñs dixit Nicodemo Joh. 3.º Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu sancto nõ potest introire in regnũ dei. magis videt ad futurũ respicere ĉ ad prĩs tempus. hec ille. Ex quibus potest formari talis ratio, p ŷne. Sacramenta noue legis nõ cadebãt sub precepto. nec erant obligatoria durantib⁹ legalib⁹ sacramentis. sed sacramenta legalia obligabant vsq ad passionem et resurrectionẽ xpi. g tẽ. ¶ 4ª ŷ est q sacramenta noue legis conferũt gratiã alterius rationis ĉ sit gratia donorũ et virtutum. Hanc ŷnẽ ponit scus Tho. 3ª pte. q. 62. arti. 2º vbi sic dicit. Gratia fm se considerata pficit essentiam anime in ĉtum pticipat quãdam similitudinem diuini. et sicut ab anima fluunt eius potentie. ita et a gratia fluunt quedã pfectiones ad potentias anime que dicunt dona et virtutes quibus potentie pficiunt in ordine ad suos actus. ordinant autẽ sacramenta ad quosdã effectus speciales necessarios in vita xpiana. sicut baptismus ordinat ad quãdã spiritualem regenerationẽ qua homo moritur vitijs et fit membrũ xpi. qui quidem effectus est aliquid speciale preter actus potentiarũ anime. et eadẽ ratio est in alijs sacramentis. sicut ergo virtutes et dona addunt super gratiã cõmuniter dictam quãdam pfectionẽ determinate ordinatã ad ,pptios actus potentiarũ. ita gratia sacramentalis addit sup gratiam cõmuniter dictam et supra virtutes et dona quoddam diuinũ auxiliũ ad cõsequendũ sacramenti finem. et p hunc modũ gratia sacramentalis addit sup gratiam donorũ et virtutũ. hec ille. Similia dicit 4.º sen. dis. 1. q. 1. arti. 4.º in solutione quinte questiuncule. ut fuit recitatum prima qõne huiꝰ distinctionis. Ex quibus pōt formari talis ratio, p ŷne Ad speciales effectus gratificos distinctos a cõmunibus actibus potentiarũ anime requirit speciale principium gratificũ. sed sacramenta noue legis ordinant ad tales effectus. ergo conferunt speciale principium gratificum. hoc autẽ dicit gratia cõmuni nomine. Et in hoc primus articulus terminat.

¶ Quantum ad secundum articulũ arguitur contra ŷnes. Et quidẽ cõtra primã et 2ᵃᵐ ŷnes arguit Scotus. ipse nãq primo vult ,pbare q circũcisio non aliter obligauit post mortem xpi ĉ ante. et q iudei non aliter tenebant uel non tenebant vsq post xpi ascensionem. Primo. qz nullus aliter se habet ad aliquã legem nisi qz est sibi aliter ,pmulgata. sed post passionem xpi antẽ ĉ apostoli pdicassent baptismũ nõ fuit baptismus alit ,pmulgatus ĉ ante. g p ŷns nõ habuerunt se aliter ad circũcisionẽ ĉ ante. ¶ 2º qz ab eodẽ habent ,pceptu vim obligandi et medendi et curandi. patet per Bedã sup illud Joh. 3º et ponit in littera dis. prima. Nisi quis renatus fuerit tẽ. quasi nũc p euangeliũ fuit terribiliter ac salubriter clamat: nisi quis renat⁹ fuerit tẽ. terribiliter dicit ,pter artã obligationem. salubriter ,pter efficacem medelã. Ille vudũ clamabat p legẽ: Masculus cuius caro ,pputij circũcisa nõ fuerit peribit anima ei⁹ de populo suo. ſz circũcisio habuit vim medendi vsq ad eius reuocationẽ: sed p solã xpi mortem nõ est aliter reuocata ĉ prius. patet ex ratiõe precedenti. qz nõ erat alit ,pmulgata. ¶ 3º post mortẽ xpi vsq ad tempus ,pmulgationis iudei tenebant circũcidere paruulos suos. quia nullo mõ constabat eis de reuocatione circũcisionis. nõ autẽ contulit eã paruulo nisi ut vtile et necessariũ ad salutem. qz tenebant ponere spem ica. sicut prius tenebant necessario habere firmã opinionẽ de circũcisiõe. quod nihil è dictu. quia de⁹ nullũ decipit. nec obligat necessario ad decipiendũ. ¶ 4.º nunq fuit homo relictus sine remedio certo de quo esset certus q erat remedium certum. sed illo tempore post passionem ante publicationem euangelij nullum fuit certum remedium iudeis datum de nouo. quia nec publicatũ. ergo remansit idẽ qõ prius. eque certum remedium sicut prius. hec Scotus. ¶ Ulterius vult probare directe contra secundã ŷnẽ q post

Ayuntamiento de Madrid

publicationem euangelij poterant sine peccato legalia obseruari. ꝓmo quia Act. .xj°. legitur de Paulo q̃ ascendit in hierusalem & ibi de consilio Jacobi & aliorũ fratrũ post quartam synodum habitã hierosolymis purificatus ꝓ̃m legem ascendit templum & obtulit sacrificiũ, p̃ie, Q̃ aũt euangelium esset ibi solenniẖ publicatum patet Act. .xj°. Dixit Jacobus: Vide quot milia hominũ in Judea crediderunt & omnes emulatores sunt legis. ergo stante tanta publicatione euangelij ibi ipso Paulo & iudeis conuersis approbatur obseruatio legis. & ipse Paulus ibi inẖ tot xpianos opus legis impleuit. Quo aũt tempore fuerit ista Pauli conuersio purificatio & obligatio ꝓ̃m legem cõuinci potest partim ex processu Actuũ. partim ex magistro historia. ꝛ̃ istud enim fuit ante captionẽ Pauli p̃ sex dies. sicut patet Act. .xj°. Ista aũt captio fuit circa principium regis Neronis. q̃ tertio anno Neronis venit romã ꝓ̃m magistrũ historia. ꝛ̃. Nero autẖ incepit regnare circa vigesimũ annũ post passionem xp̃i. in tanto autẖ tempore videẖ euangelij fatis publicatũ. vbi tri Paulus maxime seruauit legalia. hec Scotus. ¶ Contra 3.m ꝓ̃ne arguit Scotus. p̃mo q̃ si ante passionẽ xp̃i baptismus fuit sub consilio. tũc circũcisio nõ fuit sub p̃cepto. Primo quia si vnum p̃ceptum impositũ renocat totaliter aliud. consiliũ seu monitio de vno facit aliud nõ necessariũ. quia cui° act° p̃ceptum est alter° p̃hibitio. eiusdem actus consiliũ est licentia de nõ obseruando religiũ. q̃ si p̃ceptum de baptismo erat p̃hibitio circũcisionis q̃ tum ad fructũ. sequit q̃ consilium de baptismo erat reddẽs circũcisionẽ nõ necessariã. ꝛ̃. quia si ante passionẽ aliqs iude° ad p̃dicationẽ xp̃i ul° Petri paruulum baptiçasset & non circũcidisset. si paruulus fuisset mortuus fuisset saluatus q̃ recepisset grãm in baptismo. a p̃ima eni institutione baptismus contulit gratiã. Si dicaẖ q̃ paruulo suffecisset baptism°. ꝛ̃ pater peccaisset nõ circũcidendo illum. Contra. pater ab octauũ diẽ potuit paruulũ suũ baptiçare. & ex quo ille habuit remediũ contra originale. & hoc pater credidisset. nam credidit baptismum efficacem ad hoc. tũc videẖ q̃ nõ tenebaẖ necessario p̃udere paruulo de alio remedio. hec Scotus in forma. ¶ Contra 4.m ꝓ̃ne arguit a non nullis quo ꝛ̃ dicta recitat. P. de palude. sic p̃mo. Biẽ se habet sanitas p̃ artem restituta ad sanitatẽ p̃ naturã sic gratia sacramentalis ad virtutes. quia sacramenta sunt quedam medicine: sed illa est eadem. 7.° me°. q̃ tẽ. ¶ ꝛ̃. p̃idem tollitur malũ in ꝛ̃ptum p̃iuat bonũ oppositum ꝛ̃ in ꝛ̃tum ledit subiectũ diminuẽdo habilitatem ad illud. vũ & vsus miraculose restitutus qui tollit cecitatẽ & indispositionẽ est vnus & idem cũ vsu naturali. ꝛ̃ peccatum vnum & idem est q̃ p̃iuat grãm & corrumpit potentias anime p̃ maculam. q̃ eodem tollere formaliter ꝛ̃tum ad vtrũq̃. ¶ ꝛ̃. quia eodẖ tollitur defectus potentie & p̃ficitur potentia. cum enim defectus potentie dicat puram p̃iuationẽ p̃fectionis. p̃mo quidem ex p̃te materie. ꝛ̃. p̃ficiẖ potentia: sicut eodẖ lume expellitur tenebra & illuminaẖ aer. ¶ 4.° q̃ licꝛ vni ꝓ̃m diuersa opponaẖ plura. ut equali maius & minus io.° me°. tamen sicut vnum est peccatum quod habet inordinationẽ actus & impficit potẽtias anime. ita vna est virtus que habentẽ p̃ficit & opus eius bonũ reddit. ¶ ꝛ̃. q̃ p̃idem recedit aliqd ab vno terminoẖ tendit ad oppositũ ut p̃uenitate a centro sursum. Nec valet solutio qua dicitur q̃ ut opponit virtuti. & ut vulnerat. q̃ si oppositio ad virtutẽ esset formalit p̃ aliud q̃ p̃ vulnerare regreẖ aliud & aliud remediũ. sicut in vulnerato qui cũ hoc habet febẽ duplex requirit sanitas. sed qui vtrũq̃ est p̃ idem vtrũq̃ tollit p̃ idem. verbi gratia aer est tenebrosus p̃ absentiã luminis & interpositionem opaci vnde requirit lux formalit expellens tenebram & remouẽs opaci interpositum q̃ causat inhabilitatẽ ad lucem. ꝛ̃ si sola absentia lucis causat tenebrã. sola restitutio eius tollet vmbrã ꝛ̃tum ad omnem eius effectum. & sic est in ꝓposito q̃ peccatũ nõ corrũpit potentiã anime p̃ habitũ aliqui uel p̃iuationẽ differentes ab habitu & p̃iuatiõe oppositis virtuti. & ideo sola virtus restituta sufficit quo ad vtrũq̃ &c. Nec valet quod dicit q̃ grã sacramentalis nõ erat necessaria in statu innocentie. ꝛ̃ grã virtutũ tũc erat necessaria & sic videẖ q̃ nõ sint idẖ. q̃ licꝛ grã sacramentoꝛ & virtutum ste vna. tũ fuit necessaria hec & nõ alia in statu innocentie inẖ̃tum bꝛ. ꝛ̃ tũ id quod in vtrũq̃ fuit necessariũ sicut sanitas p̃ medicinã restituta nõ est necessaria ei qui nũq̃ fuit infirmus. est tũ necessaria infirmo. & tũ nõ differt a natural nisi penes causã extrinsecã & accidentalẽ. Uel dicendũ q̃ gratia sacramentalis nõ fuit necessaria in statu innocentie inẖ̃tum conferẖ p̃ sacra nec inẖ̃tum ordinaẖ ad sanandũ: sed inẖ̃tum ordinaẖ ad bene operandũ fuit necessaria. Nec obstat ꝛ̃. illud q̃ dicit q̃ ꝛ̃ nõ contritus recipit grãm sacramentalem si nõ fictus accedat. nõ contrit° aũt nõ habet virtutem p̃uie nec p̃ ꝛ̃ alias virtutes. & sic videẖ q̃ nõ sunt idẖ q̃ licꝛ nulli° adult° recipiat grãm nisi nõ fict°. tũ nõ fict° põt carere grã & virtutib°. ut si sit attrit° & nõ cõtritus. nec tunc erit sine peccato & gratia. imo erit in peccato mortali. sed virtute sacramenti attritio mutabaẖ in cõtritionẽ. & suscipiet grãm virtutũ & sacramenti. sic enim dicit frat Tho. sup 4.° sen. dis. 6. arti. 3.° q. i. i vltimo argumento q̃ sufficit attritio p̃cedens ad excludendum fictionẽ. si aũt sit contritus tũc suscipiet grãm sacramentalẽ nõ p̃ infusionem noue gratie: sed p̃ augmẽtũ p̃existentis. sicut in illo qui bis vere penituit de eodem peccato. nam in secũda susceptione sacramenti cõstat q̃ nulla gratia noua sibi infundiẖ. ꝛ̃ sola p̃existens augetur. quia nouiter infusa esset eiusdem rõnis cũ p̃ma Nec valet q̃ ꝛ̃. dicitur q̃ virtutes sũt cõnexe: ꝛ̃ gratie sacramentales nõ. q̃ nõ sunt idem. q̃ nõ est simile. virtutes enim habent cõnexionẽ quia fluũt ab vna gratia que sine eis esse nõ potest. sed sacramenta nõ fluũt a gratia que sine eis esse potest. Nec valet q̃ 4.° consecuit argui. quia diuersorũ effectuũ sũt diuerse cause. sed effectus sacramentales sũt diuersi. q̃ a diuersis gratijs. & sic nõ est vna. Et dicendum q̃ diuersa sacramenta habent diuersos effectus qui sunt characteres uel ornatus. nõ autẖ gratie. Uel dicendũ q̃ ad diuersitatem causarũ formaliũ sequiẖ diuersitas effectus. nõ autẖ ad diuersitatẽ efficientiũ maxime instrumentaliũ. sicut enim vna est sanitas que diuersis infirmitatib° põt tolli. & sic diuersis medicinis reparari. ita vna est gratia que diuersis peccatis tolliẖ & diuersis sacramẽtis repatur. hec ille Petrus recitans dicta contrarie opinionis. Et in hoc secundũ articulus terminaẖ.

¶ Quantũ ad tertium articulum rũdendum est obiectionibus supradictis. Et quidẽ ad p̃imũ eorum que p̃imo loco Scotus arguit cõtra duas p̃mas ꝓ̃nes. dicitur p̃imo q̃ circũcisio ꝛ̃tum est ex parte sui non obligauit iudeos post passionem xp̃i sicut obligabat ante passionem. Cuius ratio est. quia circũcisio sicut cetera

Ayuntamiento de Madrid

legalia i passione xpi reuocata fuit ⁊ terminū accepit. De hoc scūs Tho. 4.° sen. dis. i. q. 2ª arti. 5.° questiūcula 2ª vbi arguit sic 3.° loco. Preceptū nō pōt reuocari nisi p equalem uel superiorē. sed deus nūqꝫ legitur reuocasse pceptum de sacramentis legalib⁹ in noua lege. q̄ adhuc durāt. Ecce argumentū. sequit risio. Dicendū ingt q̄ dūs ipso facto reuocauit adimplens que in figuram pceperat obseruanda. ⁊ iō in sui passione dixit: consūmatum est Joh. 19.° hec ille. Item prima 2ª. q. 103. arti. 3.° in solutione 2ª sic dicit. Mysterium redēptionis humane completū fuit in passione xpi. vnde tunc dominus dixit: consūmatū est. ut habet Joh. 19.° iō tunc totaliter debuerunt cessare legalia quasi iam veritate eorū consūmata. in cuius signum in passione xpi velū templi legitur esse scissum Math. 28.° Et ideo ante xpi passionem xpo pdicante ⁊ miracula faciēte currebant simul lex ⁊ euangeliū. quia iam mysterium xpi erat inchoatum: sed nōdum consūmatum. ⁊ ppter hoc mandauit dominus ante passionē suam leprosos ut legales cerimonias obseruaret. hec ille. Item ibidem in principali risiōe articulisic dicit. Omnia pcepta cerimonialia veteris legis ad cultum dei sunt ordinata. exterior autē cultus debet pportionari interiori cultui qui cōsistit in fide spe ⁊ charitate. vnde fm diuersitatē interioris cultus debuit diuersificari cult⁹ exterior. Pōt autē distingui triplex status interioris cultus. Prim⁹ quidē fm quem habetur fides ⁊ spes de bonis celestibus ⁊ de bis p q̄ i celestia introducimur. de vtrisq; quidem sicut de quibusdā futuris. ⁊ talis fuit status fidei ⁊ spei in vete. lege. Alius autē est status interioris cultus in quo habet fides ⁊ spes de celestibus bonis sicut de quibusdā futuris. sed de bis p que introducimur in celestia sicut de p̄sentib⁹ uel preteritis. ⁊ iste est status noue legis. Tertius autē status est in quo vtraq; habenē ut p̄sentia ⁊ nihil credit ut absens. nec speratur ut futurum. ⁊ iste est status beatorū. in illo autem statu beatorū nihil erit figurale ad diuinū cultum pertinens sed solum gratiarū actio ⁊ vox laudis. ⁊ iō dicit Apoc. 21.° de ciuitate beatorū: Templū nō vidi in ea. domin⁹ deus omnipotens templū illius est. Pari ratiōe cerimonie primi status p quas figurabat ⁊ secūdus ⁊ tertius. veniente secundo statu cessare debuerunt ⁊ alie cerimonie induci que cōuenirent illi statui cultus diuini. p quo tēpore illo i quo bona celestia sunt futura. beneficia autem dei p que ad celestia introducimur sūt p̄sentia. hec ille. Ad hoc sunt expresse multa dicta sanctorum. Aug.ⁱ ⁊ Hieronymi ⁊ cois opinio sanctorū docētū q̄ legalia omnē vim obligandi ⁊ omnē vtilitatē pdiderūt in passione xpi. Ex quibus patet q̄ circūcisio nō ita obligauit post passionē xpi sicut ante etiā loquēdo. p tempore medio inter passionem xpi ⁊ eius ascensionem uel publicationē euangelij ⁊ baptismi. Dicit 2ª q̄ nec iudei. p illo tempore eodē modo obligabanē ad obseruationē circūcisionis sicut ante passionē xpi. quia tē illo nō obligabanē ad circūcisionē ex aliqua vi circūcisōis nec ex diuino pcepto. qō erat renouatum in passiōe xpi. ⁊ obligabanē ex quadā erronea ōscia qua credebant circūcisionē adhuc obligatoriā ⁊ salutiferā esse. ⁊ ex ignorantia qua nesciebāt solū baptismū esse salutiferū. imo oppositū credebāt. ⁊ forte in talē erroneā ōsciam ⁊ ignorantiā multi merito pcēdentiū inciderāt. Ōscia autē erronea obligat ad nō faciendum ⁊ tra illā. sicut ostendit scūs Tho. in prima 2ª. q. 19. arti. 5.° vbi sic dicit. Cū ōscia sit quoddam dictamen rationis. est enī quedā applicatio scie ad actū. idē ē querere vtrū volūtas discordans a ratione errante sit mala: qō ē querere vtrū ōscia errans obliget. circa quod aliqui distinxerūt tria genera actuū. quidā enī sūt boni ex genere. quidā sūt indifferētes. quidā sūt mali ex genere. Dicūt q̄ q̄ si ratio uel ōscia dictat aliquid esse faciendū qō sit bonum ex genere. nō ē ibi error. similiter si dicat aliquid nō esse faciendū qō est malū ex suo genere. eadē enī ratiōe p̄cipiunē bona qua. pbibenē mala. ⁊ si ratio uel ōscia dictat alicui q̄ illa que sūt fm se mala homo teneat facere ex pcepto. uel illa que sūt fm se bona sint pbibita. erit ratio uel ōscia errans. ⁊ similiter si ōscia uel ratio dicat alicui q̄ illud qō est fm se indifferens ut leuare festucam de terra sit pbibitū uel pceptū. erit ratio uel ōscia errans. Dicunt q̄ q̄ ratio uel ōscia errans circa indifferentia siue p̄cipiendo siue. p̄hibendo obligat ita q̄ volūtas discordans a tali ratiōe uel ōscia errante est mala ⁊ peccatū. sed ratio uel ōscia errans p̄cipiendo ea que sunt p se mala. uel. pbibendo ea que sūt p se bona ⁊ necessaria ad salutē non obligat vnde in talibus voluntas discordans a ratione uel cōscietia errāte nō est mala. Sz hoc irrationabile dicit. in indifferentib⁹ enī voluntas discordans a ratiōe uel ōscia errante est mala aliquo mō. ppter obiectū a quo bonitas uel malicia voluntatis dependet. nō autē. p̄ ppter obiectum fm sui naturā: ⁊ fm q̄ p accidens a ratione comprehendit ut malū ad faciendū uel vitandū. ⁊ quo obiectum voluntatis est id quod. pponit a ratione ex quo aliqd. pponit a ratione ut malū. voluntas dum in illud fert accipit rationē mali. hoc aūt contingit nō solum in indifferentib⁹: sed etiā in p se bonis uel malis nō enī solum illud quod est indifferens pōt accipere rationē boni uel mali p accidens. ⁊ etiā id quod est bonū pōt accipere rationē mali. ul id quod est malū rationē boni. ppter apprehensionem rationis. puta abstinere a fornicatione bonum quoddā est. tamen in hoc bonum nō fert voluntas nisi fm q̄ a ratione. pponit. si igitur. pponit ut malum a ratione errante fertur in hoc sub ratione mali. vnde voluntas erit mala. quia vult malum. nō quidem illud quod est p se malū: sed p accidēs. ppter apprehensionem rationis. ⁊ similiter credere in xpm est p se bonum ⁊ necessariū ad salutem. ⁊ voluntas nō ferē in hoc nisi fm q̄ a ratione. pponitur. vnde si a ratione. pponitur ut malum: voluntas ferē in hoc ut in malum. nō quia sit malum fm se: sed quia est malum p accidens ex apprehensione rationis. ⁊ ideo pbs dicit 6.° ethicorū. q̄ p se loquendo incōtinens est qui nō sequitur rectā rationem. p accidens aūt qui nō sequitur etiā falsam. vnde simpliciē dicendum est q̄ omnis voluntas discordans a ratione siue recta siue errante semp est mala. hec ille. ⁊ similia ponit in multis alijs locis. Ex quibus apparet q̄ iudei habentes conscientiā erroneam dictantē legalia post passionem xpi esse obligatoria ⁊ salutifera. obligabantur ad non faciendum contra talem conscientiā. Utrum aūt sequēdo talem cōscientiā essent a peccato excusati: est idem querere qō vtrū cōscientia erronea excuset. De quo dicit scūs Tho. ibidem arti. 6.° Sicut questio qua querit vtrum conscientia erronea liget: est eadē cum questione precedente sc̄z vtrum voluntas discordans a ratione errante sit mala. ita questio qua queritur vtrum voluntas concordans rationi erranti sit mala: est eadem cū illa qua queritur vtrum conscientia erronea excuset. Dec aūt questio dependet ab eo qō sup̄ de ignorātia

Ayuntamiento de Madrid

dictum est. Dictum est enim sup̃ q̃ ignorantia q̃ncq̃ causat inuoluntariũ. q̃ncq̃ autẽ non. ⁊ quia bonum ⁊ malũ morale consistit in actu inq̃tum est voluntarium. manifestum est q̃ illa ignorantia que causat inuoluntariũ tollit rationem boni ⁊ mali moralis. nõ autem illa que inuoluntarium nõ causat. Ignorantia autẽ que est aliquo modo volita siue directe siue indirecte nõ causat inuoluntariũ. ⁊ dico ignorãtiã directe voluntariã ĩ quã fert̃ actus volũtatis. indirecte aũt ꝓpter negligentiã ex eo q̃ aliquis nõ vult illud scire quod scire teneť. Si igit̃ ꝛscia errat errore volũtario uel directe ul' ꝓpter negligentiã. q̃ est error circa id quod quis scire teneť. tũc talis error rationis uel ꝛscie nõ excusat quin volũtas concordans rationi uel ꝛscie sic errantis sit mala. si autẽ sit error qui causet inuoluntariũ. pueniẽs ex ignorantia alicui⁹ circũstantie absq̃ omni negligentia. tũc talis error rationis uel ꝛscie excusat ut volũtas ratiõi errantis nõ sit mala concordans. puta si ratio errans dicat q̃ homo teneat̃ ad vxorẽ alterius accedere. voluntas cõcordãs huic rationi errãti est mala. eo q̃ error iste. puenit ex ignorantia legis dei quã scire teneť. Si aũt ratio errat in hoc q̃ credit aliquã mulierẽ submissam esse suã vxorẽ ⁊ eã petente debitũ velit eã cognoscere. excusat̃ voluntas ei⁹ ut nõ sit mala q̃ error iste ex ignorantia circũstantie puenit q̃ excusat ⁊ causat inuoluntariũ. hec ille. Ex quibus põt deduci q̃ illi iudei qui ignorabãt inuoluntarie tempo⁹ cessationis circũcisionis ⁊ tempus obligationis baptismi ponentes spem in circũcisione ⁊ eã obseruãtes ut necessariã ad salutẽ excusabãť a peccato. nõ aũt q̃ volũtarie ignorabant ⁊ ptinacit̃ errabant uel xp̃i doctrinã aut apostolo⁹ repulerant aut contẽpserant aut neglexerant. Dicit̃ 3.q̃ illud primũ argumentũ Scoti licz nõ. ꝑbet q̃ circũcisio equalit̃ obligaret iudeos tpe medio inter passionẽ ⁊ publicationẽ euangelij uel sacro⁹ noue legis sicut ante. tũ satis bene. ꝑbat q̃ illo tpe baptismus nõ obligabat eos. q̃ nondũ ꝑceptũ de baptismi susceptione erat. pmulgatũ. ⁊ ideo nõ obligabat eos apud quos nõdum erat. pmulgatũ actu uel prima potẽtia. Ut̃ scũs Tho. prima z^a. q.90. arti. 4.⁹ sic dicit. Lex imponit̃ alijs p modũ regule ⁊ mensure. regula autem ⁊ mensura imponit̃ ꝑhoc q̃ applicat̃ bis qui regulant̃ ⁊ mensurant̃. vñ ad hoc q̃ lex virtutem obligandi obtineat quod est. ꝓpriũ legis. oportet q̃ applicet̃ hominibus qui fm eã regulari debent. talis autem applicatio fit ꝑhoc q̃ ĩ noticiã eo⁹ deducit̃ ex ipsa. pmulgatiõe vñ. pmulgatio necessaria est ad hoc q̃ lex suã habeat virtutẽ. hec ille. Item ibidẽ in solutione z^i sic dicit. Illi cozã quibus lex non. pmulgat̃ obligant̃ ad legem seruandã inq̃tum in eo⁹ noticiã deuenit ꝑ alios. uel deuenire põt. pmulgatione facta. hec ille. Ex quibus patet quod dictũ est fcz q̃ baptismus nõ obligat iudeos anteq̃ ꝑceptum de illius susceptione esset eis. pmulgatũ actu uel potentia. prima. Q̃ si dicit̃ contra ꝓdicta q̃ sicut ꝑceptum de baptismi susceptione non habuit vim obligandi ante suã. pmulgationẽ. sic ꝑceptũ de circũcisionis obseruãtia nõ ꝓdidit vim suã ante reuocationis. pmulgationem. ⁊ ita nõ statim in passione xp̃i ꝓdidit vim obligandi. sed solũ tunc primo q̃ reuocatio legaliũ ⁊ institutio baptismi publicata fuit. Dicit̃ ad hoc q̃ nõ est simile. q̃ plura requiruñt ad cõstruendum q̃ ad destruendũ. ⁊ ad hoc q̃ sma aliqua uel ꝑceptum supioris liget q̃ ad hoc q̃ nõ liget. quia ad z^m. sufficit sola reuocatio. ad primũ autem nõ sufficit sola institutio ſ̃ requiritur. pmulgatio. vel licz sola reuocatio ꝑcepti tollat ei vim obligãdi. tũ subditus cui datum est illud ꝑceptum ligat̃ ad illud obseruandũ vel nec sibi innotescat reuocatio. nõ quidem virtute ꝑcepti. sed. ꝓpter dictamen conscientie. ut sup̃ dictum est. ꝓpatet igit̃ ex ꝑdictis quid sit dicẽdũ ad primũ Scoti.

¶ Ad 2^m eiusdem negat b^er. Dicit̃ enim q̃ p solam mortem xp̃i circũcisio fuit reuocata ⁊ penitus mortifera. quia ex tũc nõ habuit vim obligandi nec medẽdi. Nec valet quod dicit̃ de. pmulgatione. quia illa nõ est necessaria ad reuocationem legis. sicut est necessaria ad eius efficaciã. ut supra dictũ est. licz possit dici q̃ xp̃s verbo ⁊ facto p̃mulgauit reuocationem legis in sua passione dicens: consumatũ ẽ. ¶ Ad 3^m dicit̃ q̃ tẽpore medio inter passionẽ xp̃i ⁊ pmulgationẽ reuocationis ⁊ cessationis legaliũ iudei nõ tenebant̃ ex diuino ꝑcepto ad circũcidendũ paruulos suos. nec ad ponendum spem in circũcisione quasi in remedio salutifero. sed tenebant̃ ⁊ obligabant̃ aliunde. ut sepe dictũ fuit.

¶ Ad 4.^m dicitur q̃ tẽpore illo intermedio iudei habebant certũ remedium contra originale paruulorũ scz fidem parentũ sine qua circũcisio nõ valebat. ⁊ a qua sola erat tota vtilitas circũcisionis. vñ illo tẽpore medio circũcisio exterior cum fide interiori erat remediũ contra originale paruulo⁹. sicut ante passionẽ xp̃i. nõ quidem ita q̃ tempore medio circũcisio aliquã virtutem effectiuã haberet. quia nec talẽ vnq̃ habuit ante passionem xp̃i. nec obligatoriã ex diuino ꝑcepto sicut habuit ante passionẽ. sed. ꝓpter fidem interiorẽ cuius circũcisio. ꝓtestatio erat licz falsa. p tunc. ⁊ similiter ex obedientia ⁊ opere opante circũcidentis puerũ qui in hoc arbitrabat obedire se diuino ꝑcepto licz false. Et. ꝑ hac solutione facit illud quod dicit scũs Tho.^a pte q.70. arti. 4.⁹ in solutiõe z^i vbi sic dicit. Sicut ante institutionẽ circũcisionis fidei xp̃i futuri iustificabat tã pueros q̃ adultos. ita etiã circũcisiõe data. sed ante nõ requirebat aliquod signũ. ꝓtestatiuũ hõ fidei. quia nõdum homines fideles seorsum ab infidelibus separati poterant adunari ad cultũ vnius dei. tũ probabile est q̃ parentes. p paruulis natis ⁊ maxime in periculo existentib⁹ aliqua ꝑceces vco funderẽt. uel benedictionem aliquã eis adhiberẽt q̃ erat quoddã signaculum fidei. sicut adulti. p seipsis ꝑceces ⁊ sacrificia offerebãt hec ille. Ex quo apparet q̃ principale iustificatiuũ ⁊ remediũ contra originale ex ꝑte hominis erat tam ante institutionem circũcisiõis q̃ tempore circũcisionis nõ ipsa exterior circũcisio. ſ̃ fides xp̃i futuri. ⁊ ideo nimirum si tempore illo intermedio fides illa. pfuit paruulis cum illa exteriori falsa sed obedienti. ꝓtestatione fidei modo ꝓposito. Nec est mirandũ si obedientia habens aliquã falsam opinionem adiunctã possit alicui. ꝑdesse. nõ quidem rõne falsitatis: sed ratiõe obedientie ⁊ amore veritatis. quia sicut dicit beatus Tho. z^a z^e. q.1. arti. 3.⁹ Quia verũ est bonũ intellectus. non est autẽ bonum appentiue virtutis. ideo omnes virtutes que pficiunt intellectum excludunt totaliter falsum. quia de ratione virtutis est q̃ se habeat solum ad bonum. virtutes autẽ pficientes partẽ appetitiuã nõ excludũt totaliter falsum. potest eni aliquis fm iusticiã aut tempantiã agere aliquã falsã opinionẽ habens de eo circa quod agit. hec ille. Itẽ 3.⁹ sen. dis. 25. q.1. arti. 3.⁹ questiuncula 3ª arguit sic quarto loco. Latria per fidem dirigitur. ſ̃ in actu latrie aliquis põt errare. sicut q̃ credit esse hostiã consecratã que nõ est consecrata. ⁊

Ayuntamiento de Madrid

eā adozat. g̃ z fidei pōt subesse falsū. Ecce argumentū sequit rīsio. Dicendum est q̃ fides nō est de hac hostia rite cōsecrata. ſz q̃ hec hostia sit rite ꝓsecrata. hoc ē humane estimatiōis. z ex hac pte pōt accidere error in latria. hec ille. Sic in ꝓposito dico q̃ tpe inīmedio inter passionē z ꝓmulgationē baptismi ac renouatiōis legaliū iudei quib⁹ nōdū erat facta. ꝓmulgatio p̃dictoꝝ habebāt sufficiens remediū cōtra pcm̄ oziginale paruloꝝ videlicet fidē interioꝝ z obedientiā parentū. licz ipsi adhiberēt circūcisionē falsā. ꝓestationem fidei ad quā nō tenebanī ex pcepto dīno: ſz ex dictamine ōscie errantis. ut supꝑ dictū est. Q̃ si dicit q̃ fides eorū interior falsa erat cū crederēt xp̃m fatuꝝ q̃ tūc erat ꝓteritus. z ita illa falsa fides nullo mō poterat puulū iustificare nec ei prodesse. Rīdet q̃ illa estimatio falsa non procedebat ex habitu fidei theologice. nec iustificabat puerum. sed illa estimatio q̃ credebat xp̃m aliq̃n nasci uel ante uel tūc ul' post. illa. pcedebat ex habitu fidei. z erat vera z iustificabat paruulū. De hoc scūs Tho. z^a z^e. q. i. arti. 3^a arguit sic 3° loco. Fides antiquoꝝ fuit q̃ xp̃s eēt nascitur⁹. z hec fides duranit i multis vsq̃ ad p̃dicationē euangelij. ſz xp̃o iā nato anteq̃ p̃dicare inciperet falsū erat xp̃m nasciturū. g̃ fidei pōt subesse falsum. Ecce argumentū. sequit rīsio. Dicendū iquit q̃ hoc ad fidē credētis ptinebat post xp̃i natiuitatē q̃ erederet eū q̃nq̃ nasci. ſz illa determinatio tpis in q̃ decipiebat nō erat ex fide: ſz ex ꝓiectura humana. possibile est enī hominē fidelē ex cōiectura humana falsū aliq̃d estimare. sed q̃ ex fide falsū estimet hoc est impossibile. hec ille. ¶ Ad p̃mū eorum q̃ z^o loco obiecit Scot⁹ cōtra p̃mas duas ꝓnes. z directe ꝓtra z^{am}. dicit q̃ publicatio euangelij duplex fuit. ꝓima quidē impfecta qua ſcz q̃ aplōs aut alios p̃dicatū fuit mysteriū incarnationis z passionis resurrectiōis ascensionis z alij articuli fidei ad xp̃i vīnitatē z humanitatē ptinētes. z necessitas obseruādi sacra noue legis. z xp̃i ꝓcepta z hs. Alia ꝓo publicatio euangelij dicit ꝓfecta q̃ ſcz nō solū p̃dicata sūt supꝑdicta. verū etiā sufficiētia z virt⁹ noue legis sine obseruatione legaliū. z iutilitas veterū legaliū z eoꝝ nocumentū. z q̃ ista distinctio sit recte facta. p̃s ex glo. supꝑ Actuū. z^o. z mgr̄m in histoziis vbi distinguunt q̃tuoꝝ synodi hierosolymis celebrate. Ex q̃ pōt concludi q̃ nō oia ptinētia ad euangeliū fuerint simul ꝓmulgata: sed p̃ vices. dicit enī mgr̄ sic distingue q̃tuoꝝ synodos in ꝓmitiua ecclia hierosolymis celebratas. ꝓima de sublīitutiōe Mathie. z^{am} de electione septē diaconoꝝ. z^{am} de legalib⁹ q̃ statutū est cōuersio ad fidē ex gentib⁹ nō esse ꝓponendū onus legaliū q̃ ascenderūt ꝓaulus z Barnabas de antiochia in hierusalē. 4^{am} de qua hic agit q̃ constitutū est nō ꝓhibē iudeos ab obseruantiis legalib⁹ dūmodo nō ponerent spem i eis. hec mgr̄. z ſilia ponit glo. Rabani Actū. z^o. Ex quo p̃s q̃ tpe q̃rte synodi nōdum virtus euangelij erat pfecte publicata. o5 g̃ q̃ fieret post q̃ determinatū fuit legalia esse nō solū mortua ſz mortifera: q̃ō q̃ factū sit nō legi. Dicit g̃ q̃ post p̃mā publicationē euangelij legalia sine pctō potuerunt obseruari a iudeis nō ponentib⁹ ipem in eis. z hoc mō ꝓaul legalia obseruauit. ut ꝓbat Scotus. nō aūt post z^{am} cōpletā z pfectā publicationē. nec tūc ꝓaul obseruauit ea nec hoc arguit Scotus. ¶ Ad p̃mū Scoti ꝓtra 3^{am} ꝓnē dicit q̃ a^{or} nullā b5 apparentiā nisi in illis ꝓceptis q̃ fuit de oppositis actib⁹ uel de aliquib⁹ incōpossibilib⁹. ut puta de virginitatis obseruatiōe z matrimonio uel de statu religiosi z laici z ſimilib⁹. tūc enī ꝓsiliū de vno facit aliud nō necessariū z tollit ei⁹ obligationē. Ubi aūt ꝓcepta dant de actib⁹ nec oppositis nec incōpossibilib⁹. ſz solū se habentib⁹ ut pfectū z impfectū. uel ut bonū z melī⁹. tūc consiliū de vno taliū actuū nō renocat ꝓceptū de alio nec tollit ei⁹ obligationē sicut ꝑs. q. cōsiliū de charitate pfecta nō tollit obligationē ꝓcepti de habenda qualitcūq̃ dilectione dei z proximi. sic aūt est in ꝓposito. q. baptismū z circūcisio nō se habebāt tpe illo sicut act⁹ incōpossibiles aut oppositi: ſz sicut pfectū z impfectū. ut ostēdit scūs Tho. 3^a pte in multis locis. z 4°. sen. dis. i. q. z. arti. 5° in solutione p̃me. q. Item potest dici q̃ a^{or} est vera q̃ consiliū sequit ꝓceptū reuocatiuū alterius nō aūt si ꝓcedat illud. sic aūt fuit in ꝓposito. q. ante passionē xp̃i nō fuit datū ꝓceptum reuocatiuū circūcisionis. iō nō valet. ¶ Ad z^{um} dicit q̃ rīsio ib⁹ dē recitata ē sufficiens. z ad ꝓmotionē ei⁹ dicit q̃ pater q̃ baptizasset filiū ante s^{tm} die licz puidisset filio de remedio efficaci. tū nō puidisset sibiipsi de obseruatiōe legis z ꝓcepti. z iō tūc q̃ transgresso: legis peccasset mortalit nisi circūcideret puerū 8° die si puer adhuc viueret. De hoc scūs Tho. 4° sen. dis. i. q. z. arti. 3° in solutione p̃me questiūcule sic dicit. Circūcisio z erat ꝓceptū z erat sacrm. Octauū q̃ dies erat de necessitate circūcisionis q̃tum ad obligationē ꝓcepti. ita q̃ reus transgressionis erat q̃ illud temp⁹ nō obseruabat. ſz non erat de necessitate ei⁹ q̃tum ad efficaciā sacrī. q. in alio etiā tpe circūcisio facta suū effectū sacrālē hēbat z c̄. hec ille. Et q̃ illud argumentū nō valeat ostendit scūs Tho. in sīlī modo arguendi 3^a pte. q. 68. arti. p̃. vbi arguit sic 3° loco. Baptismus dat ad hoc q̃ aliqs p grām a pctō mundē. ſz hoc consequunī illi q̃ sūt scificati i vtero sine baptismo g̃ nō tenenī ad suscipiendū baptismū. Ecce argumentū. sequit rīsio. Illi ingt q̃ sunt sanctificati in vtero consequunī quidē grām emūdantē a pctō originali. nō tū ex hoc ipso consequunī charactere q̃ xp̃o cōfigurenī z ꝓpter hoc si aliqui nūc scificanī in vtero necesse est eos baptizari. ut p̃ susceptionē characteris alijs membris xp̃i conformenī. hec ille. Similiter dico in ꝓposito q̃tuis paruul⁹ baptizat⁹ esset emūdat⁹ a culpa oziginali p grām. nō tū sine circūcisione erat cōformat⁹ Abrahe z residuo populo dei. nec. ꝓestabat passionē xp̃i futurā signo ad hoc instituto. iō pater ei⁹ tenebat illū circūcidere q̃tūcunq̃ esset baptizat⁹. De hoc scūs Tho. 3^a pte. q. 68. arti. p̃. in solutiōe p̃mi sic dicit. Tūc q̃ hoies potuerūt saluari etiā ante xp̃i aduentū nisi fierēt membra xp̃i. q. ut dicit Act. 4°. Nō ē aliud nomen datū hoib⁹ in quo oporteat nos saluos fieri. ſz ante aduentū xp̃i homines incozporabanī xp̃o p fidē futuri aduent⁹ cuius fidei signaculū erat circūcisio ut apostol⁹ dicit Ro. 4°. Ante vo q̃ circūcisio instituerē sola fides. ut Greg⁹ dicit. cū sacrificioꝝ oblationē cū quib⁹ istā fidē antiqui patres ꝓestabanī hoies xp̃o incozporabanī. post aduentū xp̃i etiā homines p fidem xp̃o incozporanī. sm illud Eph. 3°. Habitare xp̃m p fidem in cozdib⁹ vestris. sed alio signo manifestat fides rei iā pritis q̃ demonstrabat q̃ erat futura. sicut alijs verbis significat p̃sens pteritū z futurum. z iō licz sacramentū baptismi nō semp fuerit necessarium ad salutem. fides tū cuius baptismus ē sacramentū semp necessaria fuit. hec ille. Ex quibus patet q̃ ante passionē xp̃i iudei tenebanī ꝓestari passionem xp̃i futurā significatiōe circūcisionis nec sufficiebat aliud signū puta baptismus. ¶ Ad argumenta contra 4^{am} ꝓnē ridet ꝓc. de paluda in 3^a

Ayuntamiento de Madrid

gōne 2ᵉ distinctionis vbi sic dicit. Singulorum opinio Tho. est in cōtrariū. 2 sic posset ꝛcordari qō ipse in .4.° dicit sacrameta nō attingere ad gratiam: sed ad ornatum. qō verū est de gratia gratum faciente. 2 i vltima parte dicit q̄ attingit ad gratiam. qō vera est sacramētalē. que differt a prima. sed Tho. videt velle q̄ ista grā sacramētalis nō solū differat a gratia gratū faciēte 2 virtutib⁹ acquisitis 2 infusis 2 donis. ſz etā ab ipso ornatu ul̄ character. qz dicit q̄ grē sacramētales fluūt a gratia sicut 2 virtutes. 2 sic supponūt grām gratū faciētem. qō non facit character nec ornat⁹. 2 p ista opinione est qz vnūquodq̄ sacramētū est introductiuū in speciale remediū cōtra specialē defectū siue sit culpa siue pena ex culpa derelicta siue quodcunq̄ aliud. vt cū effect⁹ ꝑticularis reducat in cām ꝑticularē nō vniuersalem immediatam cū cōmune sit sacramentis noue legis grām 2 virtutes cōferre. speciale ꝯo sit vnicuiq̄ suppolita grā remedium ꝑbere cōtra specialem defectum. videtur q̄ vnūquodq̄ sacramentum habet aliquem specialem effectum cōtra suū ꝓprium defectum. 2 hoc patet in singulis: sicut penitētia cōtra omne peccatū actuale. baptismⁿ cōtra peccatū originale matrimoniū cōtra concupiscentiā. cōfirmatio contra timiditatē 2 verecūdiam. in cōfirmatione igitur audacia manifesta formaliter ē per gratiā sacramētalem 2 non solū per virtutē fortitudinis: q̄ maior dat in sacramento quod plus confert de grā sicut in eucharistia 2 ordine. Et similiter in eucharistia maior tēperantia infunditur q̄ in matrimonio. ſz in matrimonio specialis gratia sacramētalis datur: ut sciat vnusquisq̄ vas suum possidere. ergo in cōfirmatione ē aliqd robur gratia gratis data: supponēs tamē grām gratum faciente. 2 similiter in mātrimonio. In ordine ꝯo datur specialis grā exequēdi suū officium. 2 sic de alijs. Si dicatur q̄ per vnū sacramētū plenius habetur effectus alterius specialis. sicut per baptismū actualia plenius remittūtur q̄ per penitentiā. ergo a simili nō est inconueniens per aliud sacramentū plenius mederi cōtra concupiscentias q̄ per matrimoniū: 2 sic de alijs. hoc nō valet quia illud ē per accidens. istud autē per se scz collectio virtutū 2 augmētū in eucharistia. vnde si specialia remedia in alijs sacramentis eēnt p se ex gratia gratum faciente 2 virtutib⁹ per se 2 non p accidēs eucharistia plus remediaret ad oia q̄ cetera. 2 sic alia supfluerent Ad quōs aūt ratiōes ꝓ alia opinione que sunt ꝯtra istā est simul respondendū per interemptionē illⁿ qō supponitur. quia in omni sacramēto datur remedium cōtra specialē defectū diuersū cui non subuenit p gratiam gratum facientē p se 2 immediate. nec p ei⁹ augmētū cū se cōpatiunt: licz p grām gratū faciētem tollat culpa 2 macula mortalis 2 pena eterna. qz ista nō possunt simul stare. tamē nec culpa venialis. nec pena tēporalis. nec verecūdia. nec cōcupiscētia. nec multi alij defectus inclinātes ad peccatū quistant cum ea etā intensa p eam tollūtur. quia nihil corrūpitur nisi a suo cōtrario. ergo ē alia gratia ꝯraria isti defectui uel istis defectibus p quam tollūtur uel remittūtur. Utrū aūt ex vno sacramēto iterato pfluat gratia vna 2 ēn specie an diuerse dubiū est. 2 posset dici ꝓbabiliter q̄ quando defectus ē vnius speciei tūc est vna sicut in matrimonio 2 similib⁹. sed quādo defectus ē vnius generis licz sit differēs specie tūc forte gratie differunt specie: sicut in sacramēto penitētie de codē peccato numero uel specie bis cōfitētes: grām eandē uel augmentum eiusdem reciperēt: de diuersis diuersā. ul̄ forte si ē virtus penitētie ē de omnibus: sic 2 hic vna gratia: differens tamē. cū illa maior infundatur in eucharistia. hec ille in forma. 2 conuenient dictis sci Tho. vnde 3ª pte q. 62. arti. 2ᵒ arguit sic primo loco: -per grām virtutum 2 donorū perficit anima sufficienter 2 ēntum ad essentiā anime 2 ēntum ad potētias. sed gratia ordinat ad anime perfectionem ergo gratia sacramentalis non potest aliquid addere super gratiam virtutum 2 donorū. Ecce argumentū. sequit responsio. Dicendum inquit q̄ gratia virtutum 2 donorū sufficienter pficit essentiam 2 potentias anime ēntum ad generalē ordinationem actuū. sed ēntum ad quosdam effectus speciales qui requirūtur in vita rpiana: requirit sacramentalis gratia. hec ille. ¶ Item 2ᵒ loco arguit sic. Defectus anime ex peccatis causant. sed omnia peccata sufficiēter excludūtur per gratiam virtutū 2 donorū. quia nullū est peccatū quod nō cōtrarietur alicui virtuti. ergo gratia sacramētalis cū ordinet ad defectus aie tollēdos non pōt aliquid addere super gratiā virtutū 2 donorū. Ecce argumentū. sequitur responsio. Dicēdū inquit q̄ per dona 2 virtutes sufficient excludunt vitia ēntum ad presens 2 futurū. inēntum scz impedit homo a peccando p virtutes 2 dona. sed ēntum ad preterita q̄ trāseunt actu 2 manent reatu. adhibetur homini speciale remediū per sacramenta. hec ille. Ex quibus patet ad oia arguēta. -primū eni deficit in hoc q̄ putat q̄ gratia sacramentalis 2 gratia virtutū non aliter differant nisi sicut sanitas per naturam 2 sanitas per artē restituta. hoc autem longe est a ꝓposito nostro. qz plus differunt. ut puta sicut sanitas per naturā. 2 aliqs nouus effectus aliius a sanitate p medicinā collatⁿ. Nec similiter 2ᵐ valet. quia supponit q̄ gratia sacramētalis non sit ꝓpter aliud nisi ad tollendū inhabilitatē ad gratiam derelictam ex peccato in potentijs anime uel in essentia anime. hoc autē falsum est. quia non solū ad illum generalem defectū. sed ad quosdā alios speciales defectus tollendos. 2 speciales effectus inducendos ordinat. Ex vlteriori illud argumentum supponit falsū scz q̄ gratia sit subiectiue in potentijs anime. 2 q̄ formaliter tollat priuationē. uel vulnus potentiarum 2 multa alia falsa 2 neganda sm mentē sci Tho. Gratia enim gratū faciens talia non tollit formaliter ſz effectiue scz causando aliqd in dictis potētijs p qō talia formaliter tollūtur. Et p idem patet nullitas sequētis que in eodē falso fūdat. scz q̄ grā sacralis solū sit ad tollēdū illum generalem defectū potētie q̄ est priuatio virtutis aut gratie. Nec valet 4ᵐ. qz grā sacralis nō ordinatur ad pficiēdū aiam illa gratia pfectiōe q̄ est p grām 2 virtutes. nec ad eliciendū bonū opus virtutis in gratia rōne virtutis. sed ad aliud. Nec valet 5ᵐ. qz grā sacralis non ordinat solū nec directe ad tollendū illud vulnus gratiale qō est priuatio grē aut virtutis. sed potⁿ ad tollēdū reatū peccati pteriti: sic in pnia. uel ad remittendū 2 mitigandū cōcupiscētiā: ut in mātrimonio. uel verecūdiā 2 timorē ꝓfitēdi nomē rpi: ut in cōfirmatiōe. ul̄ ordinationē 2 inducuotionem circa act⁹ latrie: ut i ordine: 2 sic de ceteris. 2 potissime oia ista q̄ deficiūt ut ꝓdictū est. qz gratia gratū faciens nullū defectū tollit immediate 2 formaliter ab aliq potētia anime. neq; ē immediatū ꝓductiuū aut eliciuū alicuⁿ operationis potētiarū aie. sed causat 2 efficit ꝓprima tollētia defectū. 2 ꝓprima elicitiua opationū. nō pcē grām gratū faciētē

Ayuntamiento de Madrid

requirũtur habit⁹ virtutũ ⁊ donorũ. ⁊ similiꝗ grãs sacrales. ⁊ sic ꝑdicta quq argumẽta fũdanꝯ in falso. ita oia sequẽtia ut per se patet. Ꝓld quos aũt actus spãles in vita xpiana ⁊ cõtra quos defectus ordinẽtur singula sacra. ostendit idẽ scũs Tho. 3ª pte. q. 65. arti. ꝑ vbi sic dicit. Sacramẽta ecclesie ordinãt ad duo scz ad pficiendum hominẽ in his que pertinẽt ad cultũ dei fm religionem vite xpiane ⁊ in remediũ contra defectum peccati. vtrocq aũt modo ꝓuenienter ponũtur septem sacramẽta. vita eni spiritualis ꝓformitatẽ aliquam hꝫ ad vitam corporalẽ sicut ⁊ cetera corporalia similitudinem quãdã habent spũalium. In vita eni corporali duplicitur aliquis pficitur. vno modo q̃tum ad propriã persona. alio modo quo ad respectũ ad totã cõitatem societatis in qua viuit. qhomo ẽ animal naturaliter sociale. respectu autẽ supplũs perficitur homo in vita corporali dupliciter. vno modo per se acquirẽdo scz aliquã vite pfectionẽ. alio modo per accidens scz remouendo aliqua vite impediměta. puta egritudines uel aliquid hꝫ. ⁊ per se aũt perficit vita corporalis tripliciter. ⁊ primo quidẽ per generationẽ per quã homo incipit cẽ ⁊ viuere. ⁊ loco huius in vita spiritualis est baptismus qui est spiritualis regeneratio. fm illud Titũ 3º ⁊ Per lauacrũ regenerationis ꝛc. 2º per augmẽtum quo aliqs perducitur ad perfectam quãtitatem ⁊ virtutem. ⁊ loco huⁿ in spirituali vita ẽ cõformatio in qua datur spũs sanctus ad robur. vñ dicitur discipulis iã baptizatis Luce vltimo. Sedete in ciuitate quousq; induamini virtute ex alto. 3º per nutritionem qua cõseruatur in homine vita ⁊ virtus. ⁊ loco huius in spirituali vita est eucharistia. vñ dicit Joh. 6º Nisi manducaueritis ⁊ biberitis eius sanguinem non habebitis vitam i vobis. ⁊ hoc quidẽ sufficeret hominꝫ si haberet ⁊ corporaliter ⁊ spiritualiter impassibilẽ vitã. sed quia homo incurrit interdũ ⁊ corporalẽ infirmitatẽ ⁊ spiritualem scz peccatũ. ideo necessaria ẽ hꝫ curatio ab infirmitate: que quidẽ est duplex. Una quidẽ est sanatio que sanitatẽ restituit. ⁊ loco huⁿ in spirituali vita ẽ penitẽtia. fm illud pꝫ. Sana animã meã qꝫ peccaui tibi. Alia aũt est restitutio valitudinis pstine p conuenientem dietã ⁊ exercitiũ. ⁊ loco huius in spirituali vita est extrema vnctio q̃ remouet peccatorũ reliquias ⁊ hominem paratũ reddit ad finalem gloriã habendã. vnde dicit Jaco. 5º Et si i peccatis sit dimittẽtur ei. ⁊ perficitur aũt homo i ordine ad totã coitatem dupliciter. Uno modo per hoc q̃ accipit potestatem regẽdi multitudinem: ⁊ exercendi actus publicos. ⁊ loco huius in spirituali vita ẽ sacramẽtum ordinis. fm illud Hebre. 7º Sacerdotes hostias offerũt non solũ pro se sed etiã pro populo. 2º q̃tum ad naturalem propagationem qõ fit per matrimoniũ tam in corporali q̃ꝫ in spirituali vita eo q̃ est non solũ sacramentũ: sed nature officiũ. Ex his etiã patet numer⁹ sacramẽtorꝫ fm q̃ ordinant in remediũ cõtra defectũ peccati. nam baptism⁹ ordinatur cõtra carentiam vite spiritualis. cõformatio cõtra infirmitatem animi que in nuper natis inuenit. eucharistia contra labilitatẽ ad peccandũ. penitentia cõtra actuale peccatũ post baptismũ cõmissum. extrema vnctio cõtra reliquias peccatorꝫ que scz nõ sunt sufficienẽ per penitentã sublate aut ex negligentia aut ex ignorantia. ordo cõtra dissolutionẽ multitudinis. matrimoniũ in remediũ cõtra concupiscentiam personalem ⁊ eõtra defectũ multitudinis qui p mortẽ accidit. hec ille. Simlia dicit. 4º sen. dist. 2. q. 1. arti. 2º Itẽ. 4º sen. dist. 1. q. 1. arti. 4º in solutiõe qnte questiũcule sic dicit. Gratia gratũ faciens ẽ vna. ⁊ ẽ in cõtia aie sic in subiecto ⁊ ab ipsa fluũt virtutes ⁊ dona ad perficiendũ potentias aie. sicut etiã potẽie fluũt ab cõtia. ⁊ distinguũt ille virtutes fm diuersos actus ad quos oꝫ potentias aie perfici. similiter etiã a grã illa q̃ est in cõtia aie fluũt aliqua ad repandũ defectus q ex peccato inciderãt. ⁊ hec diuersificant fm diuersitatẽ defectuũ. sz quia hꝫ defectus nõ sũt ita notific actus ad quos virtutes pficiũt. iõ effectus ad repandũ defectũ non hꝫ spãle nomen sicut virt⁹. sed retinet nomẽ sue causę. ⁊ dicit grã sacralis ad quã sacramẽtũ directe ordinat: que tn nõ pot cẽ sine gratia q̃ respicit cõntia aie. sicut nec virtutes. sed tn grã que est in essentia aie nõ pot cẽ sine virtutibus. ⁊ iõ virtutes habẽt in ea cõnexionẽ. pot tn cẽ sine grã sacrali. nam grẽ sacrales cõnexionẽ nõ habẽt ⁊ ita pꝫ q̃ gratia quã sacrm directe continet differt a grã que est in virtutib⁹ ⁊ donis. q̃uis etiã illam gratiã q̃ quandã cõtinuationẽ cõtineat. hec ille. Item de veritate. q. 27. arti. 5º in solutione. ix¹. sic dicit. Sic diuerse virtutes ⁊ diuersa dona spũs sãcti ad diuersos act⁹ ordinant. ita etiã diuersi sacramẽtorꝫ diuersos effect⁹ sunt ut diuerse medicine peccati ⁊ participatiões virtutis dominice passionis: que tn a grã gratũ faciente dependẽt sicut virtutes ⁊ dona. sed virtutes ⁊ dona nomẽ speciale habẽt, ꝑpter hoc q̃ actus ad q̃s ordinãtur sũt manifesti. vñ etiam fm nomẽ a grã distinguũt. defect⁹ aũt peccati ⁊ tra q̃s sacra instituũtur latentes sunt. vñ sacrorꝫ effectus nomen, ꝑprii non habent. sed noie grẽ nominant. dicuntur eni grẽ sacrales. ⁊ penes has sacra distinguũtur sicut penes ꝑprios effect⁹. ptinent etiã isti effect⁹ ad grãm gratũ facientẽ q̃ etiã istis effectib⁹ cõũ gitur ⁊ sic cũ istis, ꝑprijs effectibus habẽt effectũ cõem q̃ est grã gratũ facies q̃ etiam p sacrm ⁊ non habẽti vat ⁊ habẽti augeť. hec ille. Ex qbus pꝫ q̃ grã gratũ facies sic nõ imediate elicit actũ virtutis. sz mediante habitu virtutis. ita nõ imediate elicit act⁹ ad quos sacra ordinant. nec imediate tollit defectũ aut vuln⁹ potẽtiarũ aie. sed mediãte aliq̃ habitu uel se habente p modũ habitus infuso in collatiõe uel susceptione sacri. nec ad talẽ effectũ sacri sufficũt habitus virtutũ aut donorꝫ. qꝫ cũ tales habit⁹ infũdant in susceptione baptismi uel cuiuslibet sacri sequeretur q̃ qlibet sacrm haberet effectũ oiꝫ sacrorꝫ. ⁊ ita non differret penes effectus suos. ⁊ multa alia falsa ⁊ incõueniẽtia sequerenť. Cũ aũt dicũt arguẽtes q̃ argumẽtũ illud de grã sacrali non necessaria in statu inocentie nõ valet cẽ. dicit q̃ illud argumẽtũ satis bene cõcludit propositũ nostrũ. Nec valet solutio. qꝫ grã virtutũ ⁊ grã sacramẽtorꝫ nõ solũ differũt penes cõnotationẽ infirmitatis precedentis uel nõ cõnotationẽ: sed sicut cã ⁊ effect⁹ uel sicut sanãs formaliť imediate cuiusmodi ẽ grã sacralis. ⁊ sanãs effectiue ⁊ mediate cuiusmodi ẽ grã virtutũ. uel grã gratũ faciẽs cẽ. ⁊ similiter gratia sacramẽtalis nõ ordinat ad meritorie operandũ sicut grã gratũ faciẽs. Qõ aũt inducit 2º de attrito ⁊ ficto cẽ male soluit. qꝫ non ois non fict⁹ ẽ attrit⁹. iõ aliquis nõ fict⁹ recipit characterẽ baptismi uel cõformationis uel ordinis qui nõ recipit grãm gratũ facientem. ⁊ sũt er ẽ de ornatu in penitẽtia ut postea patebit. Qõ ꝓ inducit 3º loco et de mente sci Tho. scz q̃ grẽ sacramental eo nõ sũt cõnexe sic virtutes uel dona. ut supꝫ patuit. Et qõ instat cõtra hoc. nihil valet. quia q̃cunq; sit cã quare grẽ sacramẽtales non sũt cõnexe sicut do-

Ayuntamiento de Madrid

na ⁊ virtutes. tñ ex hoc solo q̃ non sunt cõnexe sufficienter arguit q̃ grã sacramẽtalis non ē essentialiẽ gratia gratũ faciens. nec virtus nec donũ. sed aliud a p̃dictis. ex quo tam grã gratũ faciens q̃ virtutes ⁊ dona possunt esse sine grã sacramẽtali. ut patet in scificatis in ytero. ⁊ similiẽ cũ grẽ sacramẽtales sint multe. gratia ꝯo gratũ faciens sit vna trñ. sequit q̃ differũt. Quod aũt vltimo adducit: male soluit. ⁊ p̃ima eni solutio nõ valet. dicit eni q̃ characteres ⁊ ornat⁹ sacramẽtales sunt gratie quedã sacramẽtales. nec alias oꝯ ponere preter characteres uel ornatus p modũ act⁹ p̃imi uel habitus q̃cũq̃ sit de ꝯ actibus secũdis. ⁊ a⁹ vero solutio etiam non valet. q̃ q̃cũq̃ diuersoꝯ efficiẽtiũ instrumentaliũ specie distinctoꝯ idem ē effect⁹ ipē. nõ refert q̃ ꝯtum est ex pte efficientiũ quodcũq̃ illoꝯ instrumentoꝯ apponat ad inducendũ vltimũ effectũ instrumẽti imo q̃cũq̃ potest induci per vnũ pōt induci per reliquũ qõ in ,pposito dici non pōt. q̃ tũc oẽm effectum sacramentalē quē inducit matrimoniũ inducere baptism⁹ uel penitẽtia. ⁊ ecõtra. qõ est manifeste falsum. ⁊ eque valeret ꝯ rito suscipere matrimoniũ sicut facẽm penitentie. Sed obijci potest cõtra p̃dicta. quia sepe dictũ est q̃ gratie sacramẽtales fluũt a gratia gratũ faciente sicut virtutes ⁊ dona. q̃re ergo gratie sacramẽtales non sũt cõnexe sicut virtutes ⁊ dona. Dicit̃ ad hoc q̃ non est simile. q̃ virtutes ⁊ dona fluũt a gratia gratũ faciente sicut a causa totali in genere cause efficientis causate. q̃ quidem cũ efficiat quicquid efficit imediate mere naturaliter ⁊ habeat semp passum eiusdẽ rationis. iõ semp efficit eadem dona spũs sancti ⁊ eosdẽ habitus virtutum. sed grã gratũ faciens non ē totale ,p ducti ũ gratiarũ sacramẽtaliũ. imo ad ꝯcurrũt effectiua sacramẽta. ⁊ quia sacramẽta sũt diuersa ⁊ nõ cõnexa. ideo a gratia gratũ faciente nõ simul ,pducũtur oẽs gratie sacramẽtales. sed mõ vna cũ baptismo. mõ alia in pnia. modo alia in cõfirmatione ⁊ sic de ceteris Et hec sufficiẽt ad arguméta ꝯra q̃rtam ꝯnem. ¶ Ad argumentũ p ꝯ questione patet quid dicendũ ex allegatis in ,pbatione 2ᵉ ꝯnis. q̃ ſcꝯ apostoli nunq̃ seruauerunt ſm veritatem legalia post perfectam publicationem euãgelij: ⁊ reuocatiõis legaliũ. Et hec de q̃one sufficiẽt. de qua bridicet⁹ de⁹ omne p eũ amen.

Qrca quartã distinctionē q̃rti sen. querit. Utrũ baptismus inpmat aliquẽ characterẽ in aia Et arguit q̃ non. q̃ ut dicit pbus 2° ethi⁹. Omne quod est in aia uel ē potẽtia uel habitus uel passio. ſ̃ character nõ est potẽtia. q̃ potẽtie oib⁹ boib⁹ cões sunt. character aũt non cũ sit signũ distinctiũ sicut ipsũ nomẽ ostendit. ⁊ preterea potentie sunt a natura. non autẽ character. nec iterũ est passio. q̃ passiones aĩe contingũt cum aliqua transmutatione corporalis ut dicitur 4.° ethicoꝯ. ⁊ pertinẽt ad sensitiuã partẽ: ut dicitur in. 7.° phy⁹. Nec iterũ est habit⁹. q̃ habitus ordinat ad agendum: ut pꝯ p diffinitionẽ Aug⁹. Habitus ē quo qs agit cũ temp⁹ fuerit. ergo character nõ est aliqd in anima. ⁊ sic baptism⁹ nullũ characterẽ ipimit in aia. ¶ In oppositũ arguitur. q̃ Damascen⁹ in diffinitione baptismi ponit ſigillũ. sed ſigillũ inpressũ in aliquo ē character qd ã. ergo i baptismo inpmit character. ¶ In hac questiõe erũt tres articuli. In p̃mo ponent ꝯnes. in 2° obiectiones. in 3° solutiones.

Quantum ad p̃mum articulum sit p̃ima ꝯ q̃ aliqua sacramẽta noue legis inpmunt characterẽ. Hanc ꝯnem ponit scũs Tho. 4.° sen. dis. 4. q. 1. arti. p̃. vbi sic dicit. Characterẽ inpmi i aliqb⁹ oẽs moderni cõfitentur. ſ̃ in modo ponẽdi ipsũ in aia partim differũt ⁊ partim cõueniũt. cõueniũt quidẽ in hoc q̃ oẽs dicũt per characterem ꝯportari triplicẽ relationem. Est eni character signũ distinctiũ ⁊ cõfiguratiũ. in q̃tum q̃ est signũ inportat relationem ad id quod significat. in q̃tũ aũt ē distinctiũ inportat relationẽ. ⁊ ad ea a quibus distinguit. in q̃tũ aũt est ꝯfiguratiũ inportat relationem ad ea quib⁹ assimilat. Differũt tñ in hoc. quia quidã ponũt istis relationib⁹ nõ subesse aliqd accidẽs absolutũ sed imediate in aia fundari istas relationes. hoc aũt esse non pōt. q̃ signũ per formã quã sensibus ingerit uel intellectui ipimit facit aliud in cognitionẽ venire. Similiẽ etiam nihil distinguit ab alio nisi p aliquã formã. similitudo etiam relatio est super vnitate q̃litatis fũdata. ut dr. 5.° me^c. vnde pꝯ q̃ q̃libet illarũ relationum quas ꝯportat character reqrit aliã formam substratã. ⁊ cũ non sit forma substãtialis. quia forma substãtialis in sacramẽtis nõ datur. relinquit q̃ forma substrata sit qualitas quedam cuius vnitas consignificatiõis similẽ facit. ⁊ ideo quidã dicũt q̃ non ē in aliq̃ q̃ttuo: specierũ qualitatis. ⁊ tñ est in genere qualitatis intentes illi verbo phi in p̃dicamẽtis. fortasse ingt alij apparebũt qualitatis modi. sed hec ē fuga q̃dam: quia q̃ꝯ sint alij modi qualitatis tñ oẽs reducũtur ad has species. quod pꝯ ex hoc q̃ nulla alia spẽs inueniri adẽ potuit. ⁊ ideo dicũt alij q̃ est in q̃rta spẽ qualitatis. q̃ ipsa cõfiguratio quã character suo noie exp̃mit ꝯportat vnitatẽ figure que est in q̃rta spẽ qualitatis. ⁊ q̃dã dicũt hanc figuram esse crucẽ xp̃i. sed hi non pōt stare quia aut figura ,ppie accipit ⁊ sic ꝯportat terminationem quatitatis dimẽsiue quã cõstat i aia non eē. si aũt metaphorice dicat̃ tũc oꝯ metaphora reducatur ad aliquã ,pprietatẽ. q̃ res non ponit in genere per id q̃ de ea metaphorice dicit: sic non dicit q̃ apostoli sint in genere qualitatis q̃ eis dictũ est Math. 5.° Vos estis lux mũdi. nec poterit aliqd in q̃rta spẽ qualitatis inueniri qõ sit in aia ſm ,pprietatẽ. vñ character de q̃ loquimur nõ potest fũdari supra qualitatẽ q̃rte speciei. ⁊ iõ quidã dicunt q̃ est in 3ª specie eo q̃ sensui spirituali infert quãdã mulcedinẽ passionẽ in q̃tum aiam ornat ⁊ decorat. sed hi iterũ stare non pōt. q̃ sicut ,pbat phs in 7.° phy⁹. Tertia spẽs qualitatis non ē nisi i sensibili pte anime. character aũt a nullo ponit in hac parte aĩe sed in intellectiua. ⁊ preterea ille qualitates semp habent ordinẽ ad aliquã trãsmutationẽ corporalẽ uel quã inferũt uel a qua causant. Et ideo alij dicũt q̃ ē in p̃ma specie qualitatis: ⁊ ē quasi media int̃ dispositionẽ ⁊ habitũ. in q̃tum eni est difficile mobilis ꝯuenit cũ habitu. in q̃tum aũt nõ est vltima pfectio: sed ad grãm disponit. cũ dispositione ꝯuen ⁊. Sꝯ hi non pōt stare. quia ſm phm in 2° ethicoꝯ: Habit⁹ ē quo habem⁹ nos ad passiones bene uel male. ⁊ vlter ,sideratũ. hec apparet differẽtia inter habitũ ⁊ potentiã. quia potentia est q̃ possum⁹ aliqd. sed habitus ē quo possum⁹ illud bñ uel male. sicut intellect⁹ est quo cõsideram⁹. scientia qua bene cõsideramus. cõcupiscibilis ē qua ꝯcupiscim⁹. ⁊ pantia qua bene cõcupiscim⁹. int̃pantia qua male. similiter est de dispositione. quia dispositio nihil aliud est q̃ quidã habitus incõplet⁹. cũ ergo character ordinẽt ad aliqd

d z

Ayuntamiento de Madrid

ſimpliciter ⁊ nõ ad illud bene uł male. qꝛ ſacerdos põt cõficere bene ⁊ male. nõ põt eẽ ꝙ qualitas ſuper quã fundaᷣ characteris relatio ſit habitus ſed magis potẽtia. vñ relinquiᷣ ꝙ non ſit in prima ſpecie qualitatis. ſꝫ magis reducitur ad 2ᵃᵐ ut quidã alij dicũt. ⁊ hoc ſic pꝫ ſicut eñi cuiuſlibet exiſtentis ĩ aliq̃ nã ſunt alique operationes ꝓprie. ita etiã eſt in ſpũali vita regñati. ut dicit Dionyſius in .2°. ca°. eccleſiaſtice hierarchie. vbicunqꝫ aũt ſunt oṗationes ꝓp̃e. oꝫ ꝙ ſint ꝓpria p̃ncipia illarũ oṗationũ. vñ ſicut in alijs reb⁹ ſũt potẽtie nãles ad ꝓprias oṗatiões. ita etiã renati ĩ vitã ſpũalem hñt quaſdam potẽtias ẜm quas poſſũt illa opera q̃ potẽtie ſũt ſimiles illis virtutib⁹ qb⁹ ſacramẽta efficaciã habẽt ſibi inditã. qꝛ ſicut ſacr̃a cauſant grãm inſtrumẽtaliᷣ. ita recipientes characterẽ operanᷣ dina ꝑ miniſteriũ. miniſter aũt ẽ ſicut inſtrumẽtum eius cui miniſtrat. vnde dicit ph̃s in .8. ethi. ꝙ ſeruus ẽ organũ aiatũ. ⁊ ideo tã virtus ſacramẽti q̃ꝫ miniſtri q̃ eſt character erit inſtrumẽtalis. ⁊ ꝙ hꝰ potentia ſit character pꝫ ſi qs diligẽter ꝯſiderat verba Dionyſij a quo p̃mo traditio characteris nobis aduenit: aſſignãs eñi myſteriũ ritus cuiuſdã qui ĩ primitiua eccleſia obſeruabaᷣ qñ adulti baptiçabanᷣ dicit ꝙ accedenti ad baptiſmũ hierarcha. id eſt põtifex manũ imponebat ⁊ ſignabat eũ ſigno crucis ⁊ precipiebat eũ deſcribi inter noĩa xp̃ianoꝝ ut de cetero ad dina cũ alijs admittereᷣ. dicit eñi ꝙ ſic accedẽtẽ ſcꝫ ad vitã ſpiritualẽ: diuina beatitudo ad ſuiipſi⁹ participationẽ recipit ſcꝫ ſacerdos baptiçãdũ: ⁊ de ꝓprio lumine quaſi quodã ſigno ipſi tradit ſcꝫ ſui ꝑticipationem ꝑficiens eũ ſicut diuinũ ⁊ coicantem diuinoꝝ ⁊c̃. patet ergo ꝙ ipſe ꝑ h̃ ſignũ nõ aliud itendit q̃ꝫ illud qd̃ facit eũ participatiuũ diuinarũ operationũ. vñ hoc ſignũ nil aliud eſt q̃ꝫ quedã potẽtia q̃ põt in actiões hierarchicas q̃ ſunt miniſtrationes ⁊ receptiones ſacr̃oꝝ ⁊ alioꝝ que ad fideles ꝑtinent. ⁊ ad h̃ ꝙ has oṗationes bene exerceat indiget habitu grẽ ſicᷣ ⁊ alie potẽtie habitib⁹ indigent. hec ille. Eandẽ ꝯnem ponit 3ᵃ ꝑte. q. 63. arti. p̃ et 2°. Nã primo arti. oſtendit ꝙ ſacr̃a imprimant characterem ĩ aĩa ſic dicẽs. Sacr̃a noue legis ad duo ordinanᷣ ſcꝫ ad remediũ cõtra peccatũ: ⁊ ad ꝑficiẽdũ aĩam in his q̃ pertinent ad cultũ dei ẜm ritũ vite xp̃iane. quicũqꝫ aut ad aliq̃d certũ deputatur cõſueuit ad aliud cõſignari. ſicut milites q̃ aſcribebanᷣ ad militiam antiq̃tus ſolebãt aliq̃b⁹ characterib⁹ inſigniri eo ꝙ deputabanᷣ ad aliq̃d corꝑale. ⁊ iõ cũ hoĩes ꝑ ſacr̃a deputenᷣ ad aliq̃d ſpũale ꝑtinens ad cultũ dei. cõueniẽs eſt ꝙ per ea fideles aliquo ſpũali charactere inſigniãtur vnde Aug⁹ dicit 2°. cõtra ꝑmenianum. Si militie characterẽ in corpore ſuo nõ militans pauidus exhorruerit ⁊ ad clementiã impatoris cõfugerit ac prece fuſa ⁊ venia ĩpetrata militare iã cepit nunq̃d hoĩe liberato atqꝫ correcto characᷣ ille repetiᷣ. ac non poti⁹ agnitus approbatur. an forte min⁹ habent ſacr̃a xp̃iana an corꝑalis hec notaᷣ. hec ille. Ibidẽ etiã arguit ſic. Dicit eñi inquit ap̃lus 2ᵃ Corinth. p̃. Qui vnxit nos deus eſt ⁊ qui ſignauit nos ⁊ dedit pignus ſpũs in cordib⁹ nr̃is. ſed nihil aliud ĩportat character q̃ꝫ quandã ſignationẽ q̃ de⁹ per ſacr̃a ſuũ nobis characterẽ imp̃mit. hec ille. Itẽ arti. 2°. ꝓbat ꝙ character ſit ꝑtãs ſpũalis. Sacramẽta inquit noue legis characterẽ imp̃mũt inq̃ꝫtũ per ea deputamur ad cultũ diuinũ ẜm ritũ xp̃iane religionis. vnde Dionyſi⁹ 2°. ca°. eccleſiaſtice hierarchie cum dixiſſet ꝙ de⁹ quodã ſigno tradit ſui ꝑticipationẽ accedenti. ſubiungit: ꝑficiens eũ diuinũ ⁊ coicatorẽ diuinoꝝ. diuin⁹ aũt cultus cõſiſtit uel in recipiendo aliq̃ diuina uel in tradẽdo alijs. ad vtrũqꝫ aũt hoꝝ req̃riᷣ q̃dã potentia. nã ad tradẽdũ alijs req̃riᷣ potẽtia actiua. ad recipiẽdũ aũt req̃riᷣ potentia paſſiua. ⁊ ideo character importat quãdã potentiã ſpũalẽ ordinatã ad ea q̃ ſũt diuini cult⁹. Sciẽdũ tñ ꝙ hec potẽtia ſpũalis ẽ inſtrumentalis ſicᷣ virt⁹ q̃ eſt in ſacr̃is. habere eñi ſacr̃i characterem cõpetit miniſtris dei. miniſter aũt opaᷣ ⁊ ſe hꝫ ꝑ modũ inſtrumẽti: ut dicit ph̃us p̃ poli. Et ideo ſicut virtus q̃ eſt in ſacramentis nõ eſt in genere per ſe: ſꝫ ꝑ reductionẽ eo ꝙ eſt quiddã fluẽs incõpletũ. ita etiam character nõ ꝓprie ẽ in genere uel ſpẽ. ſed reduciᷣ ad 2ᵃᵐ ſpẽm qualitatis. hec ille. Ex q̃bus pñt elici due rationes. Prima ad probãdũ ꝙ in ſacr̃is noue legis imprimiᷣ character: q̃ talis ẽ. Quicũqꝫ ad ſpũalẽ militiã ⁊ ad ſpãlem cultũ deputaᷣ debet ꝑ aliquod ſpũale ſignari. ⁊ ꝑ ſpũalẽ characterẽ cõſignari. ſed ꝑ ſuſceptionẽ ſacramẽtoꝝ noue legis homo deputaᷣ ad ſpũalem militiã ⁊ cultũ dei. ꝗ ⁊c̃. 2ᵃ eſt ad ꝓbandũ ꝙ character ſit potentia ſpũalis. ⁊ ẽ talis. Quicũqꝫ deputat⁹ ad recipiendũ uel tradẽdũ dina myſteria accipit potẽtiam ſpũalem actiuã uel paſſiuã ꝑ quã diſtinguiᷣ a nõ hñtibus. ⁊ cõfiguraᷣ habẽtib⁹. ſed recipiẽs characterem ẽ hꝰ. ꝗ. ¶ 2ᵃ ꝯ̃ eſt ꝙ character eſt ſubiectiue in potentia aĩe ⁊ nõ imediate in eẽntia. Hãc ponit ſcũs Tho. 3ᵃ ꝑte q. 63. arti. 4°. vbi ſic dicit. Character eſt quoddã ſignaculũ quo aĩa inſignitur ad ſuſcipiẽdũ uel tradendum alijs ea q̃ ſũt diuini cult⁹. Diuin⁹ aũt cultus in q̃buſdã actib⁹ cõſiſtit. ad act⁹ aũt ꝓprie ordinanᷣ potẽtie aĩe. ſicᷣ eẽntia ordinaᷣ ad eẽ. ⁊ ideo character nõ eſt ſicut ĩ ſubiecto in eſſentia aĩe ſꝫ in ei⁹ potẽtia. hec ille. Itẽ 4°. ſen. diſ. 4. q. i. arti. 3°. ĩ ſolutiõe p̃me q̃ſtiũcule ſic dicit. Natura ꝓportionaliᷣ ſpũalitati ſubſterniᷣ ſicut ꝑfectibile perfectioni. vñ ſicut grã q̃ eſt ſpũalis vite p̃cipiũ ẽ in eẽntia aĩe ſicut in ſubiecto. ita etiã character q̃ eſt ſpũalis potentia ẽ ſicut in ſubiecto in nãli potẽtia aĩe: ⁊ nõ in eẽntia aĩe: ut quidã dicũt niſi mediãte potentia aĩe. hec ille. ¶ Itẽ ibidẽ arguit ſic. Character cõfigurat trinitatẽ creatã trinitati increate: ut patet ꝑ quãdã diffinitionẽ magiſtralẽ q̃ talis ẽ. Characᷣ ẽ diſtinctio a charactere eterno ĩpreſſa aĩe rõnali ẜm imaginationẽ cõſignãs trinitatẽ creatã trinitati creanti ⁊ recreãti. ⁊ diſtinguẽs a nõ cõfiguratis ẜm ſtatũ fidei. ſꝫ trinitas creata cõſiſtit in potẽtijs ſicut vnitas ĩ eẽntia. ꝗ character non ẽ ſubiectiue in eẽntia aĩe: ſed in potentijs. hec ille. Ex quibus pñt formari multe rõnes pro ꝯ̃ne ut patet. ¶ 3ᵃ ꝯ̃ ẽ ꝙ character ẽ ſubiectiue ĩ potẽtia intellectiua. Hãc ponit ſcũs Tho. 4°. ſen. vbi ſupra in ſolutiõe 3ᵉ q. vbi ſic dicit. Imago p̃cipaliᷣ cõſiſtit in potẽtia cognitiua. qꝛ ex memoria ⁊ intelligẽtia oriᷣ voluntas. vñ tota imago ẽ in ꝑte intellectiua ſicᷣ in radice. ⁊ iõ oẽ qd̃ attribuiᷣ hoĩ rõne imaginis p̃cipaliᷣ reſpicit intellectiuã ⁊ ex ꝯñti affectiuã. qꝛ etiã ex intellectiua ꝑte hõ hꝫ ꝙ ſit homo. ſed ex affectiua hꝫ ꝙ ſit bon⁹ uel malus. ⁊ ideo qꝛ character reſpicit imaginẽ p̃cipaliᷣ eſt in ꝑte intellectiua. hec ille. Item 3ᵃ ꝑte. q. 63. arti. 4°. in ſolutione tertij dicit. Character ordinaᷣ ad ea q̃ ſunt diuini cultus. qui quidẽ ẽ quedã fidei ꝓteſtatio ꝑ exteriora ſigna. ⁊ ideo oꝫ ꝙ character ſit in potẽtia aĩe cognitiua in qua eſt fides. hec ille. Ex q̃b⁹ põt formari talis rõ ꝓ ꝯ̃ne. Illud qd̃ p̃cipaliᷣ reſpicit imaginẽ creatã: ⁊ cultũ diuinũ ꝑtinet ad potẽtiã cognitiuã uł intellectiuã. ſed character ẽ hꝰ. ꝗ ꝑtinet ad ꝑtẽ itellectiuã. ¶ 4ᵃ ꝯ̃ ẽ ꝙ nõ oĩa ſacr̃a noue legis ĩprimũt characterẽ. ſed ſo

Ayuntamiento de Madrid

tã tria. Hãc ponit scilꝭ Tho. 3ª pte. q. 63. arti. 6. vbi sic dicit. Sacra noue legis ad duo ordinãt sc3 in remediũ peccati. et ad cultũ diuinũ. est aũt oibus sacris cõe q̃ p ea exhibet aliq̃ remedium ꝑ peccatũ p̃ q̃ grãm ꝓferũt. nõ aũt oia sacra ordinãt directe ad cultũ diuinũ: sicut patet de pnia per quã homo liberat a peccato. nõ tri p hoc sacramẽtũ exhibet hoi aliqd de nouo p̃tinens ad diuinũ cultũ. sed restituit in pristinũ statum. Pertinet aũt aliq̃ sacramẽtũ ad diuinũ cultũ tripliciter. vno mõ p modũ ipsius actionis. alio mõ per modũ agentis. 3º modo p modũ recipientis. Per modũ qdẽ ipsius actionis pt̃inet ad diuinũ cultũ eucharistia in q̃ ꝓncipaliter diuinus cultus cõsistit in q̃tũ est ecclesie sacrificiũ. et p hoc idẽ sacramentũ non iprimit hoi character. qz p̃ sacramẽtũ nõ ordinat hõ ad aliqd vlterius agendũ uel recipiẽdũ in sacrio cũ potius sit finis et cõsũmatio oiũ sacramẽtorũ: ut dicit Dionysius 3º ca. de ecclesiastice hierarchie. cõtinet tri in seipso xpm in q̃ non est charact: sed tota sacerdotij plenitudo. sz ad agẽtes in sacramẽtis pt̃inet sacrm ordinis. qz p̃ sacrm deputant hoies ad tradendũ alijs sacra. sed ad recipientes pt̃inet sacrm baptismi p q̃ homo accipit potestatẽ recipiendi alia ecclesie sacra. vñ baptismus dicit eẽ ianua sacramẽtorũ. et ad idẽ ordinat quodãmodo cõfirmatio et ideo per hec tria sacramẽta character iprimit sc3 baptismũ cõfirmationẽ et ordinẽ. hec ille. Itẽ 4º sen. vbi supra in arti. 4º in solutione 2ª. q. sic dicit. Sacra noue legis sũt quedã sanctificationes. scificatio aũt duob̃ modis accipit. vno mõ pro emũdatione. qz sanctũ est idẽ q̃ mũdũ. alio mõ, p mancipatione ad aliq̃ sacrm sicut dicit altare sanctificari ut aliqd hõ. oia g̃ sacra sũt sanctificationes p̃mo mõ. qz oia danẽ in remediũ ꝓtra aliquẽ defectũ. sed q̃dam sũt scificationes etiã 2º mõ sicut pz precipue in ordine. qz ordinat mãcipat ad aliq̃ sacrm. nõ aũt oia. sicut patet de pnia. quicũq̃ autẽ mãcipat ad aliq̃ sacramẽtum spũale exercẽdũ oꝫ q̃ habeat spũalem ptãtem et solũ talis. et iõ non oia sacra noue legis characterẽ imprimũt. sz q̃dam q̃ etiã 2º mõ scificationes vocãtur. hec ille. Item ibidẽ in solutione 3ª. q. sic dicit. Sicut in nãlib̃ẽ potentia nãlis actiua et potẽtia nãlis passiua. ita etiam in spũalibus ẽ potentia spũalis q̃si passiua p q̃ quã homo efficit suscepti spũalũ actionũ. et talis potentia spũalis cõfertur in baptismo. qz non baptizatus effectũ alioꝫ sacramẽtorũ suscipere non posset. vñ per ꝓnis nec alijs tradere. et hec est ꝑma distinctio qua coiter totus ꝑplus fidelis cui ẽ sacramẽtorũ participẽ esse ab alijs distinguit. alia potentia est actiua spũalis ordinata ad sacramentorũ dispẽsationẽ et aliarũ sacrarũ hierarchicarũ actionũ exercitium. et hec ptãs traditur in cõfirmatione et ordine. et qz in ecclesiastica hierarchia non oẽes sunt agentes. utputa purgãtes illuminantes ꝑficiẽtes sicut oẽs sũt recipientes diuina puta purgãdi illuminãdi ꝑficiẽdi ut dicit Dionysius. ideo ista duo characteres non distinguũt populũ dei vltra ab alijs sed quoẽdã de ꝑplo ab alijs. hec ille. Ex quibus põt formari talis ratio. p ꝑnc. Per illa sacramẽta iprimit character p q̃ mãcipat homo ad aliq̃ sacrm exercendũ actiue uel passiue. sz baptismus cõfirmatio et ordo sunt hꝰ et nõ alia. igit in istis imprimitur character et non in alijs. Et in hoc primus articulus terminatur.

Quantum ad secundum articulũ arguendũ est contra ꝑnes. Et quidẽ cõtra ꝑmã arguit Scotꝰ pbando q̃ character non sit forma absoluta. Primo quia si sic ꝓtradicis tibiipsi. nam fm te diffinitio characteris ẽ talis. Character est signũ coionis fidei et ordinatiõis datũ a hierarcha. ut q̃ est signũ coionis vinoꝫ et sacre ordinationis fidelium. et quocũq̃ modo sic uel sic diffiniat. signũ ponit in diffinitione characteris tanq̃ genꝰ. Ex hꝰ arguit q̃ character non põt eẽ forma absoluta. qz ad qdditate forme absolute nõ pertinet aliqs respectꝰ. qz tũc illa qdditas eẽt ad se et nõ eẽt ad se. Nec etiã põt dici q̃ relatio ponat ibi tanq̃ genꝰ et nõ sit vere genus. quia hꝰ nõ ponit subiectũ in diffinitione accidẽtis. pz eni q̃ relatio nõ ẽ subiectũ absoluti. nec etiã relatio est susceptiua. ¶ 2º quia sic nõ sũt ponenda plura sine necessitate: ita q̃ aliqd ponit precise. ꝑ aliud non ẽ illud ponendũ ꝓfectꝰ q̃ requirat ad illud aliud uel q̃ possit ex illo alio cõcludi. nã illa perfectio vlterior q̃ ponere frustra poneret. sed ꝑter oia illa. ꝑter que ponit character non ẽ necesse q̃ sit ꝓfectio absoluta. pũt eni oia illa sufficienter saluarisi ponatur q̃ sit forma respectiua. ergo supflue et sine causa ponit esse perfectio absoluta. ¶ 3º quia falsum accipitur q̃ nulla relatio nouiter aduenias sine nouitate absoluti. hꝰ eni falsitas pz multipliciter. Primo sic. Illa nõ põt magis intrinsece aduenire fũdamẽto q̃ q̃ necessario sequit ipsũ posito termino. qz oio non potest inesse fundamẽto circũscripto termino. qz tũc non esset respectus sed forma absoluta. ergo si aliquis respectus põt extrinsecus aduenire fundamento. sequit q̃ nõ necessario sequit fundamentũ posito termino. g̃ ille respectus põt esse nouꝰ sine nouitate fudamenti uel termini. g̃ ad eiꝰ esse nouũ põt esse mutatio quia nõ est ad aliq̃ absolutũ. Et si dicas aliquẽ respectũ extrinsecum aduenire subiecto nõ fundamento. hoc nihil est. qz relationes intrinsece utpote similitudo que cõsequit albedinẽ et hꝰ pũt extrinsecꝰ aduenire subiecto: qz fundumẽtũ de nouo aduenit. g̃ si ille sũt intrinsece et alie sunt extrinsece erit differentia earũ in cõparatione ad fundamentũ. Item agẽs naturale nõ põt de nouo agere nisi ponatur aliquid nouũ in ipso uel in passo ut habitudo noua illoꝫ. hoc apparet. qz oibus istis vniformiter se habẽtibꝰ vniformiter erit actio. cũ tale agẽs agat de necessitate nature. g̃ si aliq̃ agẽs nãle hꝰ nouã actionẽ ut aliqua forma absoluta ante illã actionẽ noua in agente: uel aliq̃ noua i passo uel noua habitudo agẽtis ad passũ. sed nec primũ nec 2ª est necessariũ. põt eni ignis de nouo agere in lignũ absq̃ hꝰ q̃ ante illam actionẽ ignis recipiat nouã formã. ut lignũ. qz ꝑma forma absoluta quã recipit lignũ est p illã actionẽ. g̃ ibi nouã habitudo ignis ad lignũ absq̃ oi nouitate forme absolute. hꝰ etiã pz exprimẽtalit. qz actiuo eodẽ mõ se hãte fm formã actiuã et passiuo eodẽ mõ se hãte fm potẽtiã passiuã, primã si fuerit aliq̃ ipedimẽtũ etiã inẽ illa inꝑpositũ nõ aget illud agẽs i passũ. amoto aũt illo ipedimẽto sine obstaculo aget. g̃ ibi noua habitudo agentis ad passũ sine noua forma absoluta erit. Itẽ hꝰ pbatur ex intẽtione pbi. 5º pbi. qz licz neget motũ esse in ad aliqd put ad genꝰ ad aliqd pt̃inẽt relationes intrinsecꝰ adueniẽtes. nõ negat tri motũ ut mutationẽ esse i ad aliqd extrinsecꝰ aduenies. imo ꝓcedit. cõcedit eni i gẽe vbi esse motũ ꝓpne: et tri vbi nõ ẽ nisi respectꝰ qdã corporis circũscripti ad locũ uel corpus circũscribens. ¶ 4º principalit arguit. qz ut dicit aliud falsum ibi assumit sc3 q̃ relatio nõ possit fundare relationem. quia fm Euclidẽ. 5º geometrie in principio: proportionalitas vnarũ

Ayuntamiento de Madrid

ꝓportionũ ẽ ſiſtitudo. g̃ ſup ꝓportione q̃ dicẽ formaliter
relationẽ uel ſup unitatẽ eꝰ fũdat ſiſtitudo. Et ſi dicas
q̃ ſiſtitudo ẽ unitas in q̃litate ſm pbm. ſ. me^ce^. non ua-
let. qz ẽ ſi uno mõ gd appoꝯat ſubſtãtie. z eodẽ mõ idẽ
z diuerſũ q̃ ꝯſequãtur aliqd mõſtũ quid fundat ĩ uni-
tate ſube z equale in unitate qũtitatis ſtricte accepte
z ſimile in unitate qualitatis. tũ alio mõ accipiendo qd
z quale z ſiſle in oi gẽe inuenit qd accipiendo rõnẽ uli^
generis ꝑciſe ad ſe. z inuenit quale accipiendo formam
in illo gẽe in rõne forme. z inuenit quãtitas uirtutis. z
ſic in oi gẽe inuenit vnũ ſiſle z equale. B mõ enĩ pũt re-
lationes unius ſpeciei dici ſiſles ſm unitatẽ illi^ relati-
onis ſic habẽtes vnã formã ſubalẽ ſũt ſimiles ſm ſub-
ſtantiã. Itẽ q̃ addit de relatione fũdata in characte-
re ſcz ſigni. illa pũt fũdari ĩ alia q̃ pre^ noticiã quã fẽ-
ſibus ingerit aliud in cognitionẽ venire facit. q̃ ẽ ve-
rũ non ſolũ de ſigno ſenſibili: ſed etiã verũ eſt de ſigno
intelligibili accipiendo ſenſũ gẽaliter ꝓ q̃cũq; potẽtia
cognitiua. nihil aũt eſt ex cui^ cognitione nõ poſſit de-
uenire in cognitionẽ alteri^ ſaltẽ ut ex cognitiõe poſte-
rioꝝ ũ ꝓius. z ſic illud poſterius pũt dici ſignũ ꝓtioris
z ſic accidit q̃ ſup aliquã relationẽ realẽ pũt fũdari re-
latio ſigni ad aliqd ꝓius ſi talis relatio nõ tũ ducit in
cognitionẽ ſui ſz alteri^. z B mõ ſi q̃s videt paternitatẽ
in ſuo fũdamẽto poſſet eẽ ſignũ rememoratiuũ actus
gẽationis ꝑterite. z illo mõ in ꝓpoſito z maxime hic nõ
eſt incõueniẽs. qz illa relatio ſigni non ẽ niſi relatio rõ-
nis loquendo de ſigno inſtituto ad placitũ cui^ eſt cha-
racter reſpectu ſacri ſuſcepti. Itẽ illud q̃ dicit de re-
latione cõfigurationis uel obligationis non ualet. pũt
enĩ religioſus per votũ religionis obligari ad ſeruien-
dũ religioni. z q̃ facit homagiũ p actũ faciendi homa-
giũ obligari d̃o ſuo. z vliter in talib^ ꝓ. pmiſſionẽ pre-
cedentẽ z tũ nõ eſt ibi aliq̃ forma abſoluta ſup quã fũ-
det illa obligatio. nec forte alia relatio niſi rõnis. z ita
bene poſſet ſaluari rõ obligationis ſicut ſi poneret re-
latio realis. ſicut in filio poſſet eẽ relatio alicui^ habitu-
dinis ad patrẽ puta obligationis ad dilectionẽ natura-
lem. z ſi poſſibile eẽt filiationẽ eẽ ſolã. Nec ualet. pba-
tio de ꝓceſſu in infinitũ in relationib^ realibus. qz aliq̃
eſt vltima relatio realis in q̃ nõ pũt fũdari aliq̃ relatio
realis ſicut aliq̃ accidẽs ẽ vltimũ in entib^ qd nõ pũt
vlteri^ eẽ ſubiectũ alicui^ alteri^ accidẽtis. z ĩ nõ ſeq-
tur ſi accidẽs ẽ in accidente q̃ in accidentib^ eẽt ꝓceſ-
ſus in infinitũ. De relationib^ tũ rõnis hic cõcedit q̃ ibi
pũt eẽ ꝓceſſus in infinitũ. qz q̃libet relatio ſiue realis
ſiue rõnis pũt vlteri^ fundare aliã relationẽ. g̃ zẽ. ¶ ſ.
ꝑncipaliter. qz illud falſũ aſſumit in ꝓbationib^ ſcz q̃
character ſit potentia iſto mõ q̃ hiis characterẽ poſſit
in aliquẽ actũ in q̃ ſine illo non poſſet. nam baptiçat^ in
nullũ actũ ſimplicẽ pũt in quẽ nõ poſſet nõ baptiçat^
z hoc ſiue loquẽdo de actu in quem pũt actue ſiue de
actu quẽ quod d̃ mõ ab alio recipit. ita enĩ poſſet nõ ba-
ptiçatus vngi crimate ſicut baptiçat^. z ita poſſet ab-
lucre ſic baptiçat^. ſi aũt loq̃mur de ptãte miniſtri. B ẽ
q̃ quã fit ꝓueniẽs miniſter alicui^ ꝑncipalis agẽtis. z ſi-
ne illa ptãte nõ eẽt ꝓueniẽs miſter talis ꝑncipalis agẽ-
tis. talis ptãs non oꝰ q̃ ſit forma abſoluta imo ſufficẽt
i multis q̃ ſit mmõ relatio rõnis. ꝓbat ſm tc. nã dicis
ẽpatũ non eẽ ordinem vltra ſacerdotũ: z tũ ẽpũs hz ta-
lem ptãtẽ miniſterialẽ quã nõ hz nõ ẽpus. Eſt enĩ ꝓue-
niens in aliquo actu cui deus aſſiſtit ut in actu ordinã-
di z nõ ſimiliter aſiſteret ſi aliq̃s nõ ẽpus exequerẽ ſi-
milẽ actũ. Cõſimilẽ cõſtituit^ iudex ſi ferat ſniam ſnia te-
net. ꝓus aũt nõ tenuiſſet. quia ſnia a nõ ſuo iudice lata
nulla ẽ. nec nĩ ille iudex: ſed nec ille. ẽpus hz aliquã for-
mã abſolutã realẽ: ſed reſpectũ ſolũ forte niſi rõnis tũ. g
illã enĩ relationẽ rõnis q̃ ille a ꝑncipe ꝯſtitui iudex: vo
luntas ꝑncipis ratificat ſniam ab eo latã: z vult eã ob-
ſeruari. nõ aũt vult ſeruari ſniam alteri^ nõ ꝯſtituti iudi-
cis nec ratificat illã. z ita iſte p aliquam habitudinẽ ad
voluntatẽ ꝑncipis hz ptãtẽ miniſterialẽ reſpectu ꝑnci-
pis z illius ꝑncipalis agẽtis ad aliquẽ actũ ꝓuenienter
exeq. z multo min^ poſſet relatio realis poni ſi ineſſet
talis ptãs miniſterialẽ exequẽdi ꝓuenienẽ ĩ domo pri^ e
quã nõ habet non filius: z iterũ nepos aliquem alium
actum. ſed inferiorem z potestas illa ſic uel ſic ĩ auctõ-
ritate ꝑcipiendi uel impandi nõ eſt niſi cognatio uel fi-
liatio. ſic etiã apparet iſtas ptãtes de gb^ arguit ĩ ſpãli.
Nã ptãs ordinati z confirmatiſi eſt actiua non eſt niſi
ad miniſtrãdũ ꝓuenieẽ in tali actu vino ut ipſe ad talẽ
actũ miniſterialẽ aſiſtat operãti ꝑncipalẽ eo mõ q̃ nõ
aſſiſteret. ſimilẽ miniſterio exhibito ab alio. ſi autẽ cha-
racter baptiſmalis ponat potentia paſſiua. nec q̃ ut re-
ceptiua: nec q̃ ut rõ recipiendi poni pũt. nihil enĩ pũt ab-
ſolute recipẽ aĩa baptiçati q̃ nõ poſſet recipẽ aĩa non
baptiçati: ſed ẽ ptãs quedã receptiua de ꝯgruo a ꝑnci-
pali agẽte diſponẽte agere in paſſũ hiis talẽ formã
z nõ ĩ aliud paſſũ. talis aũt rõ receptiua de cõgruo re-
ſpectu ꝑncipalis agẽtis volũtarie pũt eẽ ſola relatio ſi-
cut aliq̃s diſponit aliq̃d agere in aliquẽ. qz filiu^ uel ſõã-
guine^ nolẽs aliq̃d ſiſle cãre in nõ hiite talẽ relationẽ.
hec Scot^ in forma. ¶ Cõtra cãdẽ ſnem arguit Aureolus. ꝓbando q̃ characẽ nõ ſit potẽtia actiua. ꝑ q̃ ſi
ſic. hz eẽt characẽ ſacerdotalis. ſz nulla potẽtia actiua
pũt eẽ in ſacerdote reſpectu cõſecrationis. nõ enĩ aliq̃
actio creata attingit ẽminũ ad quẽ trãſubſtãtiatiõis ut
etiã tu ꝯcedis q̃m ibi fiũt multa miracula ad q̃ nullũ oꝰ
vinẽ pũt hẽre virt^ creata. nec etiã aliq̃ virtus q̃ ſit i ſa-
cerdote attingit ad terminũ a quo ſcz panẽ. uel enim
attingeret diſponẽdo ut trãſeat in corp^ xpi facilu^ uel
faciendo ad ipſius deſitionẽ. nõ p mõ: q̃ illa diſpoſitio
inducere ĩ fine ꝓpriõis. p illo enĩ inſtãti ẽ ꝑciſe actio
verbo^. in illo aũt inſtãti panis nõ eſt: z tũc illa diſpoſi-
tio eſſet non entis. tum q̃ illa diſpoſitio cũ ſit creatura
eque diſtat ab illo trãſitu ſicut panis. tũ qz nõ apparet
q̃lis diſpoſitio eẽt illa: vtrũ rare factio uẽ calefactio uẽ
hz. Sed nec z? mõ. nulla enĩ actio creature ẽ ſine ſub-
iecto: nec etiã corruptiua. q̃libet enĩ regrit in quid agat
tũc q̃ro vbi eſſet illa actio q̃ ageret ad deſitionẽ panis
nõ pũt dici q̃ in pane. qz panis nõ eſt q̃ ẽ illa actio. nec
in corpe xpi. qz corp^ xpi nõ eſt ẽmin^ illius actiõis. nec
ſubiectũ cũ ſit nobilẽ nec illa actio attingit terminũ ad
quẽ. Itẽ actio illa eẽt abſq̃ ẽmino ad quẽ. ad vplã enĩ
ſeqreẽ nõ eẽ panis ſimplicẽ abſq̃ aliq̃ termino vltra. z
ſic illa actio eẽt annichilatiua: q̃ nõ pũt cõpetere crea
ture. ¶ z? qz ſi oẽ^ ifũdit ptẽ illius virtutis i alia z ptẽ in
hiis. ut tu dicis: q̃re oꝰ q̃ illa q̃ ponit ĩ alia ſit pmanẽs:
z nõ ſufficit q̃ ſit virtus q̃dã trãſiens? q̃re etiã ponit duplex talis virt^. vna imanẽs. alia transiẽs? Si dicas q̃
ꝓpt nobilitatẽ ſacri. Cõtra. nobilitas nõ ponit ex aliq̃
inherẽte: ſz ex ẽmino nobilioꝝ inducto: ſic pz de medi-
cina poſito q̃ inducẽt ſanitatẽ nõ a tota ſpẽtẽ alia eque
nobilẽ eẽt ſi inducẽt ſanitatẽ ſic alia: tũ tũ eque pfectã
ſanitatẽ inducẽt. ¶ z? qz illa q̃litas i hiis z in alia aut ẽ
eiuſdẽ rõnis aut alteri^. ſi eiuſdem rõnis. Cõtra. ſi ſint
eiuſdẽ rõnis ita q̃ q̃libet ſit ipſecta z ambe cõſtituant
vnã pfectã virtutẽ. tũc altera poterit tãtũ intẽdi q̃ ſuf-

Ayuntamiento de Madrid

ficeret sine alia ad illã actionẽ. Dices q̃ ꝗ deus ꝰ pos
set facere: sed nõ ordinauit ꝛc. Contra q̃ tam venis ad
pactũ. ¶ 4.° Idẽ ingt apparet de ptãte diaconi ꝛ sub
diaconi. non eni oportet in eis ponere qualitatẽ a qua
ꝓfluat operatio. Similiꝗ sufficit ad hoc intellectus
dictans voluntas impans ꝛ potentia exequẽs. nec q̃
faciliori modo eliciat opatio. q̃ eque bene ꝛ facilie le
get epistolã nõ subdiacon° sine manipulo. Siliꝗ, pba
tũ est prius q̃ nulla est dispositio in baptismo respectu
gratie q̃ sit dispositio ex natura rei. ¶ 5.° quia si charact
baptismi eẽt potẽtia susceptiua nõ deberet dici potẽ
tia: sed impotentia. nã potentia facile patiendi q̃ ponit
in z.° spẽ qualitatis i pdicamẽtis ẽ impotẽtia ad resistẽ
dũ. ¶ 6.° q̃ fm dicta sanctoꝝ character nõ est aliud q̃ꝗ
quedã qualitas existens in aia q̃ est similitudo ꝛ ppria
species aie xpi sic q̃ nullius alteri° essentie sit similitudo.
q̃ eni xps est pnceps ꝛ caput fidelũ placuit deo insti
tuere characterẽ agni q̃ daret oibus venientibus ad
fraternitatẽ xpi ꝛ familiã per quã appeant filij ꝛ cohe
redes regni. Assũptũ, pbatur pmo per aplm. Hal. 3.°
Omnes ingt q̃ in xpo baptiçati estis xpm induistis. aut
ergo baptiçatus dicit xpm induere. q̃ induit gratiã ꝛ
virtutes q̃ in baptismo infũdunt. ꝛ hoc non videt bene
dictũ eo q̃ multi suscipiũt sacrm q̃ non suscipiũt rẽ sa
cramẽti. aut q̃ induit xpm eẽntialiter ꝛ ẽst impossibile
q̃ non ex alio videt nisi q̃ induit similitudinẽ aie ipsi° xpi.
Item Ro. 8.° Quos ꝓescivit hos ꝛ prædestinauit cõ
formes fieri imagini ei°. q̃ aliqua imago xpi format in
nobis ex diuina pdestinatione. Itẽ. 1.° Corinth. 15.° Sic
portauim° imaginẽ terreni: sic portem° imaginẽ cele
stis. Itẽ Dionysi°. 2.° de ecclesiastica hierarchia. vocat
characterẽ lumen q̃ signamur. ustud aũt lumẽ nõ vide
tur eẽ aliud q̃ꝗ pulchritudo ꝛ assimilatio. similiꝗ ibidẽ vo
cat characterẽ sigillũ quoddã. potest aũt ad hoc talis
ratio induci. Sic oẽs qui assumũtur ad familiam pncipis
portant signũ ꝛ arma militie uel politie. pncipis
ꝛ ciuitatis ut pboꝛ, ptestenꝛ se esse de tali dominio. sic
est rõnabile q̃ i eis qui assumũtur ad xpi familiã sit si
gnũ siue qualitas cõformans xpo capiti ꝛ sicut in poli
tia exteriori quãto magis qs appropinquat ad pncipẽ
ꝛ dignitatẽ sicut milites ꝛ barones signis specialioꝝ
distinguũt. sic ifra xpi familiã milites cuiusmodi sunt q̃
receperũt sacrm ꝛ firmatiõis at pncipes sc̃z q̃ recepe
runt sacrm ordinis diuersis similitudinib° designãtur
ac per ꝗ ali° ꝛ ali° character in sacramẽtis infũditur. q̃
character non ẽ aliud q̃ꝗ species ꝛ imago pædicta ꝛ si
gnũ distinctiũ familie xpi. hec Aureolus in forma cõ
tra pmã ꝗnem. ¶ Cõtra eandẽ ꝗnem arguit Durãdus
Et p cõtra hoc q̃ ꝗ ponit characterẽ eẽ potentiã acti
uam dicẽs: Q̃ in ministro sit aliq̃ virtus sicut in verbis
ꝛ rebus sacralib°. lic̃z habeat aliquã, pbabilitatẽ q̃ꝗtũ
ad characterem ordinis p quẽ ordinatus dicit operari
diuina per ministeriũ. tñ nulla, pbabilitatẽ ꝗ̃ ꝗ̃ de cha
ractere baptismi. q̃ per baptismũ non efficit aliq̃s mi
nister sacꝝ. sed solum receptiu° eoꝝ. vñ cũ virtus q̃
ponit ab aliqbus in sacro sit actiua ad, pducendũ aliqd
i altero character q̃ ponit, ppꝛtionalit̃ i ministro debet
esse potentia actiua ad, pducẽdũ aliqd in altero: q̃ nõ
pot dici de chatactere baptismali. de characte aũt or
dinis q̃ fm hanc positionẽ dicit eẽ potentia actiua lic̃z
sit maioꝛ, pbabilitas: tñ instantiã ꝗ̃ etiã supposita pdu
cta opinione. q̃ virtus q̃ ponit in sacris fm positores
hui° opinionis nõ est permanẽs: sz trãsiens. solũ eni po
nit eẽ in reb° sacralib°, p tpe actualis exhibitionis sacri

q̃ꝗ̃ silit virt° q̃ pouit i ministro debet eẽ transiens ꝛ nõ
pmanẽs post exhibitionẽ sacri. Hũ aũt fm eos non cõue
nit characteri ordinis q̃ꝗ dicunt indelebile pmanere
Et cõfirmat q̃ non baptiçat° pot baptiçare nõ tñ ser
uet ritũ ecclesie. ꝛ hanc intentionẽ faciendi q̃ꝗ facit ec
clesia: ꝛ tñ baptiçatus nõ ꝗ̃ aliquẽ characterẽ. aut ergo ꝗ̃ aliã virtutẽ sibi, p tpe q̃ baptiçat exhibitã aut nõ.
si non q̃ in ministro non regrit aliq̃ virtus, pportionalit̃
correspondẽs virtuti quã dicũt eẽ i sacris. si aũt ꝗ̃, cũ
illa non sit character ut dictũ est. sequtur q̃ virtus q̃ in
ministro corridet virtuti existenti in sacris non est cha
racter sed alia trãsiens. si tñ aliqua sit. q̃ꝗ̃, p tanto dico:
q̃ non videt q̃ aliq̃ virtus trãsiẽs aut permanẽs actiua uel passiua sit in ministro uel in suscipiente sacrm p
modũ quo ista ponũt. dicũt eni q̃ sicut grã est pncipiũ
vite spũalis sic talis virtus uel potẽtia est pncipiũ ope
rationis spũalis quia q̃ꝗ̃ i eodẽ supposito sũt forma
liter pncipiũ quo viuit ꝛ pncipiũ quo opat opa vite siue
manens in ipso siue trãsiens in alterũ impossibile ẽ
q̃ corrupto pncipio q̃ viuit formaliter remanẽat i ipso
pncipiũ operationis vitalis actiuũ uel passiuũ. q̃tuis eni
in semine equi q̃ꝗ̃ nõ est viuens sit virt° instrãlis vita
lis opationis: puta generandi aliũ equũ. tñ in equo viu
ente ꝛ habente vim gñatiuam alterius equi impossi
bile est q̃ corrupta aia p quã viuit remaneat in eo potẽ
tia gñatiua. ꝛ idẽ est de potẽtia receptiua opationis
vitalis ut ẽ visus uel auditus. cũ q̃ fm istos grã p quã
hõ viuit spũalẽ possit corrũpi i aliq̃ remanẽre i eo cha
racterẽ ordinis uel baptismi. ipossibile ẽ q̃ grã ꝛ cha
racter sic se habeat sic pncipiũ vite spũalis. ꝛ pncipiũ
spũalis operatiõis. quia pncipiũ vitalis operationis
nõ pot esse vbi nõ est vita si subiectũ sit capax vtriusq̃
hec Durandus in forma. ¶ Ad z.am et 3.am ꝗnes arguit
Scot°, phãdo q̃ incõuenienẽ ponat characterẽ subiecti
ue i potẽtijs aie. p q̃ dispositio ad formã nunq̃ debet
poni i posteriori susceptiuo forme. p̃z discurrẽdo p sin
gulas formas ꝛ dispositiones earũ. sz characterẽ ẽ fm te
dispositio ad grãm. ꝛ grã p te ẽ in eẽntia aie. q̃ characterẽ
nõ pot poni i aliq̃ susceptiuo posteriori q̃ꝗ̃ eẽntia aie sic
ẽ potẽtia. q̃ ẽ accidẽs ei°. ¶ 2.° q̃ rõ tua nõ valet cũ sic
arguis. Hã est i eẽntia aie. q̃ potẽtia uel dispositio ad
grãm ẽ in potẽtia aie. imo sequtur oppositum sc̃z q̃ uel
ipsũmet susceptiuũ grẽ sit susceptiuũ potẽtie ul' dispo
sitionis: uel saltẽ si ẽ dispositio illa nõ pot eẽ in aliq̃ po
sterioꝛi illo in q̃ est forma. Hũ etiã p̃z in aliis. q̃ habit° su
pnaturalis nõ est in habitu nãli. sed in potẽtia nãli in q̃
ẽ habit° nãlis: ꝛ Hõ. q̃ potẽtia nãlis ẽ prior vtroq̃ ha
bitu. ¶ 3.° q̃, pbatio q̃, pbat grã eẽ in eẽntia aie nõ cõ
cludit. quia pfectio nãlis ꝑius inest alicui q̃ꝗ̃ potentia
supnãlis. nã potẽtia nãlis ꝛ intrinseca stati sequtur nãm
sui pfectibilis. potẽtia aũt ꝛ si sit accidens fm te. tñ ẽ p
fectio itrinseca ipsi° aie. q̃ ꝑius nãlẽ inest sibi potẽtia q̃ꝗ̃
grã. ꝛ p ꝑis posset bẽ rõnẽ subiecti receptiui. ¶ 4.° q̃
illud q̃ꝗ̃ addit de vita nõ ꝛcludit. q̃ vita spũalis p̃ inest
aie ut ẽ ꝗiũgibil' deo. vñ fm Aug.m de ciuitate dei. De°
ppẽ hũ dicit vita aie. q̃ aie nõ inest vita nisi in ꝗũctiõe
ci° ad deũ ut ad obiectũ. aia aũt nõ ẽ ꝗiũgibilis deo. in
rõne obiecti nisi p potẽtiã. ¶ 5.° q̃ illud q̃ꝗ̃ addit de vo
lũtate q̃ ipsa ozit ex itellectu nõ valet. quero eni. aut
intellect° ꝗ̃ talẽ ꝑozitatẽ aut volũtatẽ gñationis siue
ꝛiginis. ꝛ ex hũ non, pbat pfectio i intellectu respectu
volũtatis. sz ipfectio. vltẽ eni impfectioꝛa pcedit pfec
tioꝛa ordine gñationis. q̃ me°. Si aũt intelligis q̃ intellect° sit ꝑoꝛ ul' radix volũtatis tanq̃ eminenter uel

Ayuntamiento de Madrid

virtualiꝗ ꝓtinēs volūtatē. B impꝛobat ex dictis. q. ordinatū ad alterū ut ꝑtus origine nō ꝓtinet ipsū virtualiter uel eminentē. actus aūt intellect⁹ ordinat cēntualiter ad actū volūtatis: ut ꝓbabile inferr⁹. C. 6. q. si charactere signū ut fūdamētū obligationis aliq ad deū. rōnabile est q ponatur in illa potentia cui⁹ est primo obligari: uel eē rōnē obligandi. talis aūt ē voluntas. quia ꝑcipue p eius actū aliqs se obligat ꝓncipaliter. illa enī que ꝓcurrūt ex ꝑte intellect⁹ uel alterī⁹ potētie in hoīe non fuit nisi ambula ad futurū velle ut q̄dā signa manifestātia illud eē futurū. hec Scotus in forma. C. Cōtra eandē ꝓnē arguit Durandus, p hanc q. character non fit in potentia intellectiua tanq̄ in subiecto. q. illa virtus q̄ non ꝑficit hoiem q̄tū ad cognoscere nec q̄tū ad appetere sed solū q̄tū ad opari. nō ē ponēda in potentia cognitiua nec appetitiua: sed solū in potētia executiua. sed character nō ꝑficit hoiem q̄tū ad cognoscere uel appetere: sed solū ordinat ad opari. g. non pōt poni in potētia cognitiua uel appetitiua. s. in potētia executiua p quā minister applicat formā et materiā sacrameti ad suscipiētē. a⁹ ꝓ. ars eni ponit in potētia intellectiua. q. ꝑficit hoiem ad verā cognitionē factibiliū. et virt⁹ moralis ponit in appetitu. q. inclinat ad appetendū, put recta ratio determinat. sed potētia factiua est in manib⁹ artificis. b⁹ de se manifesta est. q. character nō ꝑficit ad cognoscere nec ad appetere: sed solū ad ministrationē sacr⁹. vñ ꝓuenient ponere esse in manib⁹ sacerdotis quib⁹ tenet hostiā ꝓsecrādā et ad hoc ꝓsecrate fuit. uel in ore uel in lingua, ꝑferente ꝑba ꝓsecrationis q̄ in intellectu ut sic virt⁹ q̄ ponit in ꝓbis et virtus ministri q̄ dicit character simul ꝑuite ꝓcurrēt ad effectum sacr. C. 2. arguit. q. dispositio et forma ad quā disponit debēt eē in eodē subiecto. sed fm te character ē dispositio q̄dā ad grām. g. debet eē in ꝓno subiecto cū grā et non in alio. Ad B dicūt quidā q. duplex est dispositio. vna q̄ disponit subiectū in cōpatione ad vlteriorē actū siue ille actus sit forma siue opatio: et talis dispositio ē i eodē subiecto cū actu ad quē disponit. character aūt nō ē talis dispositio ad grām. Alia ē dispositio cōgruitatis sicū dicere hō prudēs dispositⁿ ē dispositione q̄dā cōgruitatis q. cōmittat sibi regimen alioꝝ. et sic ē ut dicūt de charactere. q. cū p characterē efficiat aliqs dispētato: sacr⁹ cōgruū est q. sibi det grā sine q̄ nō posset ea bri et digne mīstrare. et talis dispositio nō ꝓs q. sit i eodē subiecto cū eo ad qd disponit. S. B non valet, ppē duo. primū ē q. dictū ꝓ. et exēplū p eos adductū magis ē ad oppositū q̄ ad ppositū. cōgruū enī ē q. digno det ptās. et q. p prudētia efficit aliqs dispositus et dignⁿ ad regēdū alios. iō prudētia ē dispositio cōgruitatis ad regimē alioꝝ. Qui ꝓ nō est prudēs expectare debet q. efficiat prudēs uel bonus. Cū q̄ character sit ptās administrādi sacra et grā sit aliqd p qd digne administrāt. rōnabile eēt dicere q. grā eēt dispositio cōgruitatis ad characterē. sic prudentia uel virt⁹ est dispositio cōgruitatis ad habēdū regimen alioꝝ et nō ecōuerso. s. q. charactē sit dispositio cōgruitatis ad grām. sic non ē dicendū q. ptās ul' auctoritas regendi sit dispositio ad prudentiā. 2ᵐ est. q. illi videntē diuertere a dicto suo de cālitate sacr⁹. dicūt enī q. virt⁹ quā ponūt esse in sacr⁹ attingit instrālē ad, pductionē characteris et p B attigit dispositiue ad grām sic virt⁹ que est in semine hominis attingit instrālē ad aliquā dispositionē corporis et per ꝓis attingit dispositiue ad formā fiendam in eodem subiecto. igitur character uel quecunq̄ dispositio quā faciūt sacramēta instrumentaliter in aia si sunt dispositiones ad gratiam causandam sūt in eodem subiecto: aliter non valet corū similitudo seu cōparatio. C. 3. arguit sic. Sicut nūmus sortit rationem pecū et merlus rōnem signi ex humana institutione. sic res naturales sortiuntur rōnē sacramēti et bō rationē ministri ex diua institutiōe. s. nūmus efficitur pecū et merlus signum per solam relationem rationis humane sic institūtis. g. res sacramētales sortiūtur rationē sacramenti: et homo rationē ministri per solā relationem rōnis diuine sic instituentis. cum ergo character sit aliquid quo homo efficit minister sacramētoꝝ ut' susceptiu⁹ oꝝ. patet q. character non ē nisi relatio rōnis ex ordinatione uel pactione diuina. C. 4. q. cum scriptū sit Eccle. 2. 4. Qui elucidāt me vitam eternā habebunt. ad ea que sūt fidei cū sint satis obscura de se non est conueniens adducere uias obscuras et que plus habēt obscuritat] et difficultat] q̄ ppositū ꝓncipale. sic aūt est de virtute que ponitur in sacramētis et de charactere qui ponit in ministro. Dicere aūt q. res nāles habēt rationē sacramēti et homo rōnem ministri ex sola institutione et ordine dei q. solus dat grām et oēm effectū spūalem quē recipit suscipiens sacra nihil difficultatis continet apud fideles. g. cē. C. 5. q. beat Dionysⁿ a q̄ ꝓma traditio characteris apud nos aduenit videt idē sentire cū eo qd dictū est de charactere. recitat enī quēdā ritū q. obseruabatur in primitiua ecclesia qñ adulti baptiçabant. tūc enī accedēti ad baptismū hierarcha. id est pōtifex manū imponebat et signebat eum signo crucis et precipiebat eum ascribi inter nomina xpianoꝝ ut de cetero cū alijs admitteretur ad diuina. et iste ritⁿ exterior cum baptismo erat characterizatio sua. nec de alio charactere locutus est Dionysius. hec Durandus in forma. C. Contra 4ᵐ. ꝓnem arguit Scotus probando q. baptismus nō imprimat aliquam formā que vocatur character. primo quia sicut sequendo rationem naturalem nō sunt ponenda plura quorum necessitas non apparet ex notis fm rationem naturalē. ita de creditis uel de sacramentis non sunt ponenda plura quorum necessitas non apparet fm fidem. sed necessitas talis forme impresse non apparet etiam scōm ea que credita sunt de baptismo. ergo cē. b⁹ probatur. quia nec scriptura sacra illud expriminit esse necessarium in baptismo nec sancti explicite. nec sequitur euidēter ex veritate baptismi credita. quia tota veritas baptismi consistit in sacramento visibili et in effectu inuisibili. et effectū inuisibilem Aug⁹ vbiq̄ vocat gratiam specialiter s. in trā. vbi dicitur q. sancti satis tradūt de charactere fm illum modum quo loquimur: ut patet de Dionysio et de Damasceno. sed iste auctoritates videntur esse vocales et non ad intēionem sanctorum. sicut enī respiciendo translationem et expositionem Uercelleñ. ca. 2. ecclesiastice hierarchie in parte sexta. in libro: quem vidi sunt ista verba que allegantur ut dicit fm istam translationem. In sursum actum diuina beatitudo ad suiipsius participationē recipit: et de, ppio lumine sicut quodam signo ipsi tradit diuinū faciens et cōmunicatorem in deo manentium. et sequitur ibidē Sanctum signum a hierarcha accedēti data assignatio. vbi adducunt aliq de alia trālatione talia verba: q. veniēti ad baptismū donat a summo sacerdote sacrū signaculū. Silit de Damasceno li. 4. ca. 9. sic adducit q. p baptismū dat nobis regiiatio et sigillū. p sigillū in-

Ayuntamiento de Madrid

telligit fm eos character. Ibidē etiā dr q illud ē sigillū. Q ūt iste auctoritates nō adducūt ad itēnionē auctoꝝ. pz de pma qz sic cōtinet planū lrē. ⁊ pcelleñ. exponit i pma pte. ca° 6°. 2° declarat de q̄dā pambulo ad baptismū fm ritū grecoꝝ. in pmitiua eni ecclia baptiçād °pmo in ecclesiam induce baꝑ cui hierarcha manū capiti imponēs signabat cū pcipiēs sacerdotib° q tam ipsū q̄ ei° susceptionē describāt. illud aūt fiebat longe añ baptiçationē. sicut apparet ex ,pceſsu litere ibi. qz de actu baptiçandi determinat pte illa sub lrā p. vnde vel textus ille Dionysij fm intentionē illi° vercellensis truncate adducit. ⁊ premisso eni de ,pptio lumine sicut quodā signo ipsi tradit ⁊ coiactionē in deo manentiū ⁊ trī de iſtis subdit: quoꝝ est scīs signū a hierarcha accedenti data signatio ⁊ sacri salutaris descriptio. quorū inquā redde singula singulis sc; illuminatiōis tradite scīs signū est a hierarcha data signatio sc; ipositio manuū i capite. q sit coicato: diuinoꝝ. signū est sacerdotū salutaris descriptio. q. f. describūt cū ⁊ ei° susceptionē t̄q̄ in colonē xpianoꝝ receptū. illa aūt ipositio manuū. ⁊ descriptio fiebat longe añ baptiçationē. ḡ nullo mō illa hic dicta pñt intelligi de aliq̄ signo impresso in baptismo q̄re ⁊c. Similiter auctoritas Damas. valde inepte adducit. qz ps vnius ofonis adiūgit cū pte alteri° sequētis ptermissa snia ꝛcipienda cū pte pcedēte. Jacet eni sic lrā i Damas. ⁊ per baptismū pmitiua spūs sci assumim°. ⁊ ē ibi versus. ⁊ sequit ali° versus. ⁊ pncipiū alteri° vite fit in nobis regeneratio. ⁊ tūc sequit statim custodia ⁊ sigillū ⁊ illuminatio. ḡ nullo mō vult ipse dicere q p baptismū fit i nobis sigillū. ḡ q p baptismū sumim° pmitiua eccle spūs sci in pmo° su. ⁊ i alia clausula q regeneratio ē pncipiū vite ⁊ sigillū ⁊c. q̄ ex illa auctoritate nō pōt bri nisi q baptism° siue regeneratio sit sigillū: nō aūt q p baptismū fiat in nobis sigillum. Alia aūt auctoritas Damas. nihil valet. nā expresse ibi logt de cruce dicēs: illa nobis signatio i fronte data ē quēadmodū israheli circūcisio. p ipsā eni fideles ab infidelib° distinguunt. ⁊ sequit de eadē cruce. Illa scūtū est arma ⁊ tropheū aduersus diabolū. illud est sigillum ut nō appꝛoximet nobis vastatoꝝ. non pl° dicere vult nisi q impressū est nobis sigillū ꝛtra inimicū. ⁊ cōstat hnō esse ad ,ppositū. ¶ 2° pncipaliter arguit. qz Aug° q trī tractat de intentiōe baptismi. utpote in libro 6°. de baptismo ꝯ donatistas. ⁊ in vno voluīe de baptismo parvulo ꝝ. ⁊ in 3° volumine de vnico baptismo. ⁊ cū Hmulta sup Joh. ⁊ in aliqb° capīs libri de fide ad ,Petrū. nō tacuisset de charactere si ipse fuisset imediat° ⁊ necessarius effect° baptismi. Et si dicas q nō negat. dico q ad ,ppositū sufficit q nō affirmet. qz tāte inuestigatiōis supponit q si character fuisset res ,prima baptismi alicubi expressisset. nūc aūt in baptismo nō distinguit nisi sacrm. hoc ē aliqd visibile. ⁊ rē sacri sc; grām. nec vnq̄ dicit fictū recipe rem sacri. nec vnq̄ in iterabilitatē baptismi ostēdit p talē characterē impressū. ¶ Cōfirmat qz de cōsecratione dis. 4ª colligūt auctoritates scōrū de baptismo. nec videt verisimile q null° coꝝ locut° eēt de charactere si ipse fuisset necessari° effect° baptismi. Et qō videt magni pōderis mgr sniaꝝ nunq̄ de illo charactere fm illā intentionē locut° est. cū trī ipse diligent° auctoritates scōꝝ de materijs quas tractat compilauerit. 3° qz nihil frustra ponendū est in opib° dei. qz de° ⁊ natura nihil faciūt frustra. ḡ character fm illum intellectum positus frustra ponit. qō, pbat dupliciter. ⁊ primo comp̄ando ad effectū pncipalē baptismi q est grā. 2° ad illos effect° qui attribuūt characteri sc; assimilare distinguē ⁊c. Ortū ad primū arguit sic. Si character regrit ut dispositio ad grām. aut ḡ ex pte susceptiui aut ex pte agentis. nō ex pte susceptiui. qz ala nō hīs actu peccatū ē sume disposita ad suscipiendū gratiā. nec ex pte agentis. qz agens ē infinite virtutis. Et si dicas q requirit ut dispositio pmanēs ad effectū inducendū q̄ꝝ posteri° xpe q nō statim inducit utpote ad hoc q fict° baptiçat° postea recipiat effectū baptismi. Contra H aūt arguit. aut ,p illo posteriori qn recipit vltimū effectū baptismi regrit character ut dispositio ex pte susceptiui aut ex pte agētis. ⁊ stat rō ut pn°. Arguit etiā hic sp̄lit. qz sine tali signo posset de° assistere baptiçato ad causandū effectū baptismi recedente fictione sicut astitisset in ipso baptismo si nō fuisset prius fict°. ¶ Confirmat qz effect° baptismi nō daꝑ illq ponit hīe characterē nisi peniteat vere. ḡ p verā pniam sine tali forma darēt grā. Ortū aūt ad alios effect° ,pbaꝑ ,ppositū. qz sine forma inherēte posset baptiçatus assimilari baptiçato ⁊ distingui a nō baptiçato p hoc q recipit baptismū. sicut pz i multis aliis. qz ,pfess° ia aliq̄ religione assimilaꝑ alteri ,pfesso ⁊ distinguit ab altero nō ,pfesso nō p aliquā formā sibi inherētē p° ,pfessionē sz qz talē actū habuit in ,pterito. Eodē mō de 3° effectu q ponit signū configuratiuū xpo siue obligatiuū. pōt eni aliqs esse obligat° alicui ⁊ ita cōfigurat° illi q̄tū ad obligationē ꝯfigurādi sine oi forma inherēte. sic ille q facit homagiū obligat alteri ad fidelitatē seruandā. ⁊ ita ad quādā cōfigurationē vel ꝯfederationē. ⁊ ,pfess° ex ,pfessione teneꝯ ꝯformari seu ꝯfigurari plato suo. ⁊ trī nec faciēs homagiū nec ,pfitēs recipit aliquā formā absolutā q̄ sit signū ,pfitēdi. De 4° effectu sz q ponit signū cōmemoratiuū ipsi° sacri. Arguit qz aut respectu sacri ponit tale signū rememoratiuū ,pter excellentiā sacri in se. aut ,pter aliquā habitudinē ad alios q ex signo cognoscāt signatū. nō primo mō qz excellentiora sūt fides ⁊ charitas q̄ꝝ suscepisse baptismum. ⁊ trī illa nō hīt aliquod signū rememoratiuū postq̄ fuerit. Nec 2° mō qz vel in comparatione ad deū vel ad ,primū nō ad deū. qz de° sine oi signo inexistēte cognosceret illū suscepisse sacrm. nō ad ,primū. qz vel ad baptismū in grā ad maiorē gloriā in hīte signū. vel ad dānatū in inferno ad maiorē confusionē hīntis tale signū. neutrū est dare. qz maior glia ē beato habuisse actū charactēris q̄ꝝ suscepisse baptismū. ⁊ maior confusio ē damnato ceciduisse a charitate q̄ꝝ a susceptione baptismi. ⁊ trī charitatis seu act° meritorij nullū ponit signum rememoratiuū in beato ul° dānato. Specialiē aūt arguo de beatitudine. qz si illud signū esset i hīte ad excellentiā in gloria sequit q solus sacerdos inf oēs xpianos posset habere talē excellentiā in gloria. qz solus sacerdos hz oēs characteres. Sequeret etiā q xpo careret illa excellētia in gloria. qz ipse nō est sic baptiçatus baptismo xpi. nec baptismus Jobis impressit characterē nec fuit ordinat° ita ut conferr in ordine sacerdotali. quia nō fuit ab aliquo ordinatus. pari ratione nec ofirmar° confirmatiōe sacrali etiā q sancti patres ⁊ beata virgo nō haberēt illā excellentiā in glia. ¶ 4° pncipaliter arguit sic. quia nō videt ,pbabile q alicui q nō trī est in pctō mortali sz etiā actu peccat mortali deus cōferat suū donū ⁊ hs. ,pbatio est. qz dei ,pfecta sunt opera Deutro. 32° ⁊ iō nullū curat quē nō ,pfecte curat. ipū eni ē a deo dimidiū ,sperare salutē vel impfectā veniā. nullū ḡ donū suū dat alicui peccanti mortaliē. sz fictus

Ayuntamiento de Madrid

in suscipiẽdo baptismũ peccat mortaliẽ. q̃ facit irreuerentiã sacramẽto. ſz deus ex virtute sui ⁹ actus q̃ peccat mortaliẽ nõ dat sibi aliquod donũ spãle. q̃ q̃ omne donũ dei datũ homini aut est gratia gratũ faciens uel actualiẽ uel dispositiue q̃ d̃ breui ⁹ dici põt. q̃ deus nullum donũ dat homini nisi uel, ppter donũ eius uel, ppẽ bonũ ecclie eiusmodi est donũ linguarꝫ. uel illa de q̃ loquit̃ apostol ⁹ j ⁹ Corinth. 9. ſz talis character non põt poni nec dici grã gratis data, ppter bonũ ecclie. quia illud nulli valet etiã nisi nõ habenti. ps q̃ nihilominus effectus vtilis ecclie sequit̃. ſz nec est donũ gratũ faciens. q̃ z ipsum donũ nõ constituit psona in aliq̃ gradu acceptionis respectu dei. nec etiã tale conferẽ sine grã z charitate. q̃ deus pfecte sanat. ¶ 6. arguit ex modo ponẽdi characterẽ. q̃ ſcz ponit indelebilis. z B sic. Nulla forma inest aie quã nõ possit delere deus. q̃ min ⁹ ẽ delere q̃ creare. saltẽ nõ includeret ꝯtradictionẽ formã creatã in aia deleri ab aia. q̃ si character sit indelebilis nulla talis forma ẽ in aia baptizata. ¶ Cõfirmat istud. q̃ ſi character est indelebilis. q̃ eadẽ rõne illa virtus quã ponis in sacramentis est indelebilis: q̃ tu negas. ¶ 7. tu ponis q̃ circũcisio nõ imprimebat characterẽ. Cõtra. q̃ fm te circũcisio nõ erat causa grẽ nisi q̃ imprimebat dispositionẽ ad gratiã. illa aũt dispositio videt̃ character. hec Scotus in forma. Et in hoc secundus articulus terminat.

¶ Quantum ad tertium articulũ ridendũ ẽ obiectionibus supdictis. Et quidẽ ad primũ Scoti cõtra primã ꝓnẽ. dicit negãdo primã ꝓnam ibi factã. Et ad ꝓbationẽ dicit q̃ neutra illarꝫ diffinitionũ est essentialis aut quidditatiua. z iõ signũ nõ ponit ibi tanq̃ genus characteris nec ut subiectũ eius. sed illa diffinitio est q̃ posteriora accidentalia z est quedam descriptio p respect ⁹ ꝓsequẽtes essentiã characteris absolutã. essentia enim characteris est q̃litas absoluta de z ⁹ spẽ q̃litatis quã ꝓsequunt̃ insepabilit respect ⁹ sicut z oẽs q̃litates de z ⁹ specie q̃litatis. vti sicut in suo sili dictum fuit in 3 ⁹ talis character nõ est respect ⁹ nec compositũ ex respectu z absoluto. sed est absolutũ sub respectu. z põt diffiniri duplicit̃ ſcz uel quo ad absolutũ uel quo ad respectũ. z sil̃e est de oibus que sũt relatiua fm dici. De hoc scũs Tho. de ỹitate. q. 2. arti. 6 ⁹ sic dicit. Aliq̃ nomẽ põt importare respectũ duplicit̃. Uno mõ sic q̃ nomẽ imponat̃ ad significãdũ ipsũ respectũ sicut hoc nomẽ pater uel fili ⁹ aut paternitas ipsa. quedam ꝯ dicunt̃ importare respectũ. q̃ significant rem alicui ⁹ generis quã comitat̃ respect ⁹ q̃uis nomen nõ sit impositũ ad significandũ ipsũ respectũ. sicut hoc nomen scia est impositũ ad significandũ qualitatẽ quãdam quã sequit̃ quidã respect ⁹. nõ aũt ad significandũ respectũ. z per hũc modũ rõ boni respectũ implicat. nõ q̃ ipsũ nomen boni significet ipsũ respectũ solũ. ſz q̃ significat id ad q̃ sequit̃ respect ⁹ cũ respectu ipso. B ille. Sillu dicit i multis locis. Hanc solutionẽ magis exprimit 3 ⁹ pte. q. 63. arti. 2 ⁹ vbi arguit sic. Character a quibusdã diffinit̃ sic. Character est signũ sanctũ cõmuniõis fidei sancte ordinationis datũ a hierarcha. signũ aũt est in genere relationis nõ in genere ptãtis. nõ q̃ character est spũalis ptã. Ecce argumentũ. sequit̃ ridẽdo. Dicendũ inqt q̃ relatio q̃ importat̃ noie signi oꝯ q̃ sup aliq̃d fundẽt̃ nõ aũt relatio hui ⁹ signi q̃ ẽ character põt fũdari immediate sup essentiã aie. z iõ oꝯ poni aliq̃d in aia super q̃ fundẽt̃ talis relatio. z hoc est essentia characteris. vti nõ oportebit q̃ sit in genere relationis. ut quidã posuerũt. hec ille. Itẽ ibidẽ in solutiõe 4 ⁹ sic dicit. Character ꝯ ſz rõnẽ signi p compationẽ ad sacm sensibile. sed fm se considerãtũ ꝯ rationẽ ꝑncipii p modũ iã dictũ. hec ille. Item arti. p. in solutione z ⁹ sic dicit. Character aie imprẽsus ꝯ rõnẽ signi incẽtũ p sensibile sacm imprimit. q̃ hoc eni scit aliqs baptismali charactere insignitus q̃ ẽ ablut ⁹ aq̃ sensibili. nihilominꝰ tũ character uel signa culũ dici põt q̃ quãdã similitudinẽ oẽ q̃ ꝯfigurat alicui uel distinguit ab alio etiã si nõ sit sensibile. sicẽ xp̃a dicit̃ figura uel character paterne sub̃e. fm aplm Heb. p. hec ille. Ex quib ⁹ ꝯ sicut ista ꝯia nõ valet: ꝑncipiũ ponit in diffinitione potẽtie actiue. ſz ꝑncipiũ dicit relationẽ. q̃ potẽtia actiua est relatio uel est essentialit̃ in genere relationis. ita nec argumentũ arguentis. ⁊ põt etiã breuit̃ dici q̃ de charactere possum ⁹ log duplicit̃. ⁊ primo mõ q̃ ad rẽ z ut quedã res in se. z ⁹ mõ quo ad nomẽ z ut character est z noiat̃. primo mõ ẽ absolutũ qd. nec est in genere ad aliq̃d nec in genere signi essentialit̃. z ⁹ mõ ẽ ad aliq̃d z relatiuũ. modo dicte diffinitiones dant̃ de charactere z ⁹ mõ nõ aũt primo mõ. sũt eni diffinitiones qd nois: nõ aũt qd rei. z hec solutio in idẽ redit cũ prima. ¶ Ad z ⁹ negat̃ b ⁹. q̃ character nõ solũ ponit̃ ut signũ imo ut principiũ actiuũ uel passiuũ ut statim dictũ est. pura aũt relatio nõ est ꝑncipiũ actiuũ nec passiuũ. z iõ oꝯ q̃ essentia characteris sit forma absoluta quã tũ comitat̃ respect ⁹. ¶ Ad 3 ⁹ negat̃ assis. verũ eni est q̃ nũq̃ aduenit nouã relatio aut nou ⁹ respectus sine nouitate absoluti uel circa absolutũ facta que tũ põt multiplicit̃ ꝯingere. ut puta q̃ alterũ corrlatiuꝫ nouit̃ acgrit uel pdit aliq̃d absolutũ sibi inherens. puta aut formã subalem aut esse aut aliquã ptẽ aut aliquam qualitatem aut quantitatem aut hꝰ. Aliõ mõ q̃ nouit̃ acgrit uel depdit aliq̃ absolutũ extrinsecus adiacẽs puta locũ ul habitũ uel ꝯsile. Tũc ad primã ꝓbationẽ assis ꝑncipalis iã negati dicit̃ q̃ licꝫ respect ⁹ quẽ vocat extrinsec ⁹ aduenientẽ cuiꝰ ẽ vbi ul q̃ aut habit ⁹ z sil̃es possint nouit̃ aduenire alicui sine nouitate subiecti aut fũdamẽti primi aut termini. tũ semp ẽ ibi quedã inouatio penes aliq̃ absolutũ inherẽs uel extrinsecũ. q̃ ꝯ q̃ respect ⁹ vbi nũq̃ causat̃ de nouo in corpe locato nisi q̃ acgrit nouũ locũ extrinsece. nec respect ⁹ de pãto habit ⁹ nouit̃ acgrit nisi q̃ subiectũ illi ⁹ nouit̃ acgrit vestẽ aut aliũ habitũ uel aliq̃d ꝯsile. z idẽ ẽ de actiõe passiõe z aliis. In oib ⁹ eni talib ⁹ vsit̃ verũ est q̃ ad nouitatẽ taliũ ꝯcurrit aliq̃ nouitas alicui ⁹ absoluti q̃ uel nouit̃ incipit aut definit. ul nouit̃ applicat̃ alicui cui nõ pri ⁹ applicabat̃ uel cessat applicari ei cui pri ⁹ applicabat̃ saltẽ termiu ⁹ absolut ⁹ fũdamẽto absoluto z ecõtra. Et p hac solutiõe facit scũs Tho. z ⁹ sen. dis. i. q. i. arti. 5 ⁹ vbi arguit sic 5 ⁹ loco. Impossibile est nouã relationẽ esse inter aliq̃ nisi aliq̃ mutatione facta circa alterꝫ eorꝫ sicut in eq̃litate. nõ eni aliq̃ fuit eq̃lia de nouo nisi altero extremorꝫ augmẽtato uel diminuto. sed ois mot ⁹ ipoꝫtat relationẽ mouẽtis ad motũ. q̃ ipossibile ẽ aliq̃d motũ eẽ nouũ nisi pcedat aliq̃ mutatio uel i mouẽte uel in motu. sicut q̃ vnũ appꝫoximat̃ ad alterꝫ uel aliq̃d hꝰ. q̃ aũ omnẽ motũ est mot ⁹. z sic motus ẽ ab eterno. z mobile z mund ⁹. z hec ẽ rõ phi 8 ⁹ ethi ⁹. Ecce argumẽtũ. seqũt̃ risto. Dicẽdũ inqt q̃ nouitas relationis ꝯtigit nõ ex mutatiõe mouẽtis. ſz ex mutatiõe mobilis ut large mutatio sumat̃. p creatione que mutatio ꝓpꝫie nõ dicit̃. vnde motũ celi pcedit creatio eius ad min ⁹ natura. creationem aut ẽ nõ pcedit aliqua mutatio cum sit ex non esse simpliciter. Si tamen supponeretur q̃ celũ extitisset anteq̃ moueret̃. adhuc ratio

Ayuntamiento de Madrid

nõ pcederet. qz intelligendũ est q̃ est duplex relatio. quedã est relatio absoluta sicut in oibus q̃ fit ad aliqd fm esse. ut paternitas ⁊ filiatio. ⁊ talis relatio nõ efficitur noua nisi p acquisitionẽ illi⁹ in quo relatio fundat. vnũ acquirat p motũ talis relatio sequit motũ. sicut similitudo vni⁹ ad alterũ sequit alterationẽ in qualitate supra quã fundat relatio. Si aũt acquirit p creationẽ sequit creationẽ. sicut similitudo creature ad deũ fundata sup bonitatẽ q̃ p creationẽ acquirit p quã creatura deo assimilat. quedã aũt relatiua fit q̃ simul importãt relationẽ ⁊ fundamentũ relationis. nouitas aũt taliũ relationũ exigit acquisitionẽ illi⁹ rei q̃ figit p nomen sicut ipsius habit⁹ qui est scia. Et similiter est de relatione quã importat nomen mot⁹ q̃ efficit noua p acquisitionẽ ipsi⁹ mot⁹ a mouente imobili. hec ille. Ex quibus p3 q̃ nouitas relationis semp regrit nouitatẽ circa absoluta qualiscũq; sit illa nouitas. Ad 2ᵃᵐ. pbationẽ dicit iuxta pmissa q̃ agens naturale nõ pot nouit agere in suũ passum nisi cõcurrat aliqd triũ que enumerat arguens. ſz totus pcessus vlterior nihil valet. qz licz noua habitudo agentis ad passũ possit cõtingere sine nouitate forme absolute in ipso agente uel passo. nõ tñ sine nouitate cuiuslibet absoluti circa agẽs uel passum puta loci uel habit⁹ uel alicui ⁊ extrinseci. ⁊ iõ in argumẽto cõmitit fallacia ꝑtis arguendo negatiue ab inferiori ad supius. Ad 3ᵃᵐ. pbationẽ q̃ sumit ex expimẽto dicit q̃ amotio impedimenti int agens ⁊ passũ nõ pot fieri sine aliqua inouatione circa absoluta. ⁊ ꝛsequent nec noua habitudo nec actio int illa. Ad 4ᵃᵐ. pbationẽ que sumit ex dictis pbi p3 p pdicta. quia nec nouũ vbi nec mot⁹ ad vbi posset cõtingere nisi mobile ⁊ corpus vbicatũ vltra illũ respectũ acgreret extrinsece nouũ absolutũ puta locũ. ⁊ sic p3 aĩs pncipale hui⁹ tertii argumenti nullũ fuisse. pbatũ. ⁊ ei⁹ oppositũ in sua manẽ veritate. ¶ Ad 4ᵃᵐ negat aĩs. ⁊ concedit ei⁹ oppositũ nulla enim relatio realis potissime de genere ad aliqd pot fundari pncipalit ⁊ pcise sup pura relationem aut purũ respectũ nisi radicalit ⁊ pmarie fundet sup aliqõ absolutũ. iõ oia relatio fundata pure ⁊ pcise in relatiõe ẽ respect⁹ rõnis ⁊ nõ respect⁹ realis. De hoc scis Tho. de veritate. q. i. arti. 5. in solutione 16ᵃ argumẽti sic dic. Cũ oia alia genera incũtũ bõ ponãt aliqd in rerũ natura: quãtitas eni eo ipso q̃ quãtitas aliqd dicit: sola relatio nõ hz ex hoc q̃ est hõ q̃ aliqd ponat in rerũ natura. qz nõ pdicat aliquid: ſz ad aliqd. vii inueniũt quedã relatiões q̃ nihil in rẽ natura ponũt: ſz in rõne tñ: qõ quidẽ quadruplicẽ contingit ut ex dictis pbi ⁊ Eluicẽne pot haberi. Uno mõ qñ aliqd ad seipsũ referr. ut cũ dicit idẽ eidẽ idẽ. si eni hec relatio aliqd in rerũ natura poneret addit̃ũ ei qõ dicit idẽ esset in infinitũ. pcedere in relationib⁹. qz ipsa relatio p quã aliqua res diceret eadẽ est eadẽ sibiipsi p aliquã aliam relationẽ. ⁊ sic in infinitũ. 2ᵒ qñ ipsa relatio ad aliqd referr. nõ enim pot dici q̃ paternitas referat ad subiectũ suũ p aliquã relationẽ mediã. qz illa erã media relatio idigẽt alia media relatione. ⁊ sic in infinitũ. vii illa relatio q̃ figit in cõpatione paternitatis ad subiectũ nõ dicit in rerũ nã ſz in rõne tñ. 3ᵒ qñ vnũ relatiũ depẽdet ab altero ⁊ nõ ecõuerso. vii relatio scie ad scibile ẽ aliqd in rẽ nã. nõ aũt relatio scibilis ad sciam: sed in rõne tñ. 4ᵒ qñ ens cõpat ad nõ ens. ut cũ dicim⁹ q̃ nos sum⁹ priores his q̃ futuri fũt post nos. alias seqrẽr q̃ possent esse infinite relationes in eodẽ si gñatio in infinitũ ꝓtendere. in futurũ. hec ille. Silia ponit pmo sen. vii. z6. q. z. arti. p. ⁊ de potẽtia dei. q. 7. arti. tij. Itẽ pma pte. q. 4. z. arti. p. in solutione 4ᵃ sic dicit. Idẽ ad seipsũ nõ referr aliqua relatione reali. neq; iterũ vna relatio referr ad alterã p aliquã relationẽ. cũ eni dicim⁹ q̃ paternitas opponitur filiationi: oppositio nõ est relatio media int paternitatẽ ⁊ filiationẽ. qz ytroq; mõ relatio multiplicaret in infinitũ. hec ille. Tũc ad pmã. pbationẽ illi⁹ aritis negati dicit q̃ proportionalitas ⁊ quecũq; alia habitudo int duas. pportiones uel habitudines aut relatiões nõ est relatio nec respect⁹ realis sed rõnis tñ. ⁊ p ꝛõs nõ ẽ aliquid realit distinctũ ab extremis. ut patet ex dictis. Ad 2ᵃᵐ pbationẽ de relatione signi fundata in charactere. ⁊c. Dicit iuxta pdicta q̃ si relatio uel respect⁹ importat⁹ noie signi fundet in sola pura relatione: ille respectus nõ erit realis ſz tantũmodo rõnis. tale aũt ens rõnis cũ nihil sit in rerũ natura nõ pot dici imediatus effectus sacramentoꝝ noue legis. Dicit vlteri⁹ q̃ sicut paternitas nõ pot intelligi nec videri ex se ſz ex fundamẽto ⁊ termino. ita nec pot ex se ducere in cognitionẽ alteri⁹ nec esse signũ nisi rõne fundamenti ⁊ termini. Ad aliud qõ dicit de relatione configuratiõis uel obligationis ⁊c. dicit pmo q̃ relatio ꝛfigurationis oportet q̃ fundet in aliqua forma absoluta ut dictũ fuit in pbatione pme ꝛõis. vii cõfiguratio talis attendit in B q̃ character est quedã pticipatio sacerdotij xpi. ut dicit scis Tho. 3ᵒ pte. q. 63. arti. 3ᵒ vbi sic dicit. Character pprie est signaculũ quoddã quo aliqd insignit ut ordinandi in aliquẽ finẽ. sicut charactere insignit⁹ denari⁹ ad vsum cõmutationũ. ⁊ milites charactere insigniunt quasi ad militiam deputati. Domo aũt fidelis ad duo deputat. primo quidẽ ⁊ pncipalit ad fruitionẽ gratie ⁊ ad hoc insignit signaculo gratie. fm illud Eccli. 9ᵒ Signa tbau sup frontes virorũ gementiũ ⁊ dolentiũ. Et Apoc. 7ᵒ Nolite nocere terre ⁊ mari neq; arboribus quoadusq; signem⁹ seruos dei nostri in frontibus eoꝝ. 2ᵒ deputat quisq; fidelis ad recipiendũ uel tradendũ alijs ea q̃ ptinent ad cultum dei. ⁊ ad hoc. pprie deputat character sacramentalis. tot⁹ aũt ritus xpiane religionis derivat a sacerdotio xpi. ⁊ iõ manifestũ est q̃ character sacramẽtalis est character xpi: cuius sacerdotio configurant fideles fm sacrãtales characteres: qui nihil aliud sũt q̃ quedã pticipationes sacerdotij xpi ab ipso derivate. hec ille. Itẽ idẽ in solutione 2ᵃ argumentis sic dicit. Character sacrãlis est res respectu sacri exterioris. ⁊ ẽ sacramẽtũ respectu vtrii effectus. ⁊ iõ duplicit pot aliqd characteri attribui. Uno mõ sub rõne sacri. ⁊ hoc mõ est signũ invisibilis grẽ q̃ in sacro conferr. Alio mõ fm rõnẽ characteris. ⁊ hoc modo est signũ cõfiguratiũ alicui pncipali apud quẽ residet auctoritas ei⁹ ad quẽ aliqs deputat. sicut milites qui deputant ad pugnã insignũt signo ducis quo quodãmodo ei cõfigurant. ⁊ hoc mõ illi q̃ deputantur ad cultũ xpianũ cuius actor est xps characterẽ q̃ xpo configurantur accipiũt. vnde. pprie est character xpi. hec ille. Dicit 2ᵒ qcqd sit de relatiõe obligationis vtrũ fundet in aliquo absoluto pñti uel ꝓterito puta cõsensu voluntatis ad seruiendũ uel aliqd agendũ: Et vtrũ prelationẽ rõnis aliqs dici possit realiter obligat⁹. tñ hoc nõ est ad nostrum ppositũ. qz nõ legi q̃ scis Tho. vlibi ponat characterem esse signũ tantũmodo obligationis. uel esse relationẽ obligatiõis aut fundatiũ talis relatiõis. Ad aliud qõ adducit ibidẽ de pcessu in infinitum in realibus relationib⁹ ⁊c. Dicitur q̃ similitudo ibidẽ adducta de subiecto accidẽtis ⁊ de fũdamẽto

Ayuntamiento de Madrid

relatiōis nō valet. Cui⁹ rō est. qz nullū accidēs p se aut ,ppie dicī esse subiectum alterius accidētis sz solum rōne sube cui inheret naturalī loquendo. z iō qz aliq⁹ accidens imediat⁹ inheret sube q̄ aliud. iō rōnabile ē q̄ vnū accidens possit subijci z aliud nō. Secus est de fūdamēto relationis. qz accidēs qō ponī fundare relationē nō fundat eā ratione sui subiecti. sz fm se. z iō si aliqua relatio realis fundet aliā relationē realē uel de pēto ad aliquid. nō videt alicui relatiōi reali repugnare ex natura sui generis aut speciei fundare aliā relationē z hoc eiusdē generis. qz forte nō apparet aliq⁹ incōueniens q̄ relatio realis fundet respectū reale alterius generis q̄ ad aliqd puta respectum vbi aut qñ. De pmo dozū sez quō vnū accidens dicī subiectū alterius dicit scūs Tho. de virtutib⁹. q. i. arti. 3? Subiectum triplicī comparat ad accidens. Uno modo sicut p̄bens ei sustētamentū. nā accidēs p se nō subsistit. fulcitur vo p subiectū. Alio mō sicut potentia ad actū. nā subiectū accidenti subijcī sicut quedā potentia actui vñ z accidēs forma dicī. 3. mō sicut causa ad effectū. nam p̄ncipia subiecti sūt p̄ncipia p se accidēs. Qtū ḡ ad pmū vnū accidens subiectū alter⁹ esse nō potest. nam cū nullum accidens p se subsistat nō potest alteri sustentamentū p̄bere. nisi forte dicat q̄ inclytum est a subiecto sustentatū vnū accidens aliud sustentat sed q̄ cum ad alia duo vnū accidens se habet ad aliud per modū subiecti. nā vnū accidens est in potētia ad aliud sicut diaphonū ad lucem. z superficies ad colorē. vnum etiā accidens pōt esse causa alteri⁹ ut humor saporis. z p hunc modū dicī vnū accidens alteri⁹ accidētis esse subiectū. nō q̄ vnū accidens possit alteri sustētamentum p̄bere: sed quia subiectum est receptiuum vnius accidentis mediante altero. hec ille. Ex quib⁹ patet q̄ nullū accidens est p̄ncipale subiectū alteri⁹ nec fm se: sed rōne sube. secus est de fundamento relationis. qz ad hoc nihil facit subiectum. Qt aūt relatio possit fundare respectū alteri⁹ generis. legī in quodā tractatu de relatiōib⁹ qui attribuī scō Tho. vbi sic habet. Ista quattuor p̄ñta sez qñ vbi positio z habit⁹ relatiōes quedam sūt sz alterius modi q̄ ea q̄ sunt in pēto relatiōis. ,ppter qō diuersa genera cōstituūt ab invicē z a relatiuis z nō sūt in pēto relatiōis. Qt aūt relationes sint nō alie ostendo q̄ p cor⁹ diffinitiones que vltro se offerūt Qt aūt alterius modi q̄ ea q̄ sūt in pēto relationis. p3 qz genus respectuū z alio⁹ quinq; generū cadūt in spū alibus z corpalibus in naturalib⁹ z que circa naturā sūt dico citra deū. qz z si relatiōes i deo cadāt nō tri accidens sz alia quattuor genera in solis naturalibus z corporalib⁹ accidunt. qz causant ex adiacentia tpis z loci aut alicui localiter continentis. locus aūt z tēpus nō sunt nisi in naturalib⁹ z corpalib⁹. Itē genus relationū continet relatiua fundata sup res quinq; generū absolutas suo mō imediate. alia vo quattuor genera sūt relationes z sūt fundata sup relationes. z iō quodā modo min⁹ sunt q̄ relatiua. qz magis remota sūt a dē absoluto. cū ḡ corpalia sint in tpe z in eo qō localī continet sensibili circūscriptione: vtrobiq; esse in respect⁹ quidā est z relatio p quā hoc ⁊tinet illud qō continet. sup hanc aūt relationē p adiacentiā tpis ad tpalia relinquit qñ in re tpali corpali. vñ mbi videt q̄ qñ super hō relationē fundat z hoc testat sua diffinitio que ē q̄ qñ est qō ex adiacētia tpis relinquit. Nec enī adiacētia tpis nō est nisi aliquid tpale qō in tpe est. sup illā aūt relationē continētie p adiacentiā loci ad corpalia causant cetera genera z hoc penes continere z contineri. penes enī adiacentiā loci ad corp⁹ totale fm q̄ ille cōtinet z illud continet causat in corpe contēto vbi. vñ vbi radicat sup continentiā passiuā testāte sua diffinitione que est q̄ vbi est circūscriptio corpis ex loci circūscriptione ,pcedens. penes adiacentiam aūt loci ad corpis pteo z priū ad inuicē ordinationē z respectu loci causat positio fm suā diffinitionē que est q̄ positio est quidā situs partiū z c. vnde positio radicat sup continentiā passiuā partiū. penes aūt adiacentiā corpis ad illud quod continet ipsū uel econuerso fm q̄ cōtentū dicī habere z ⁊tinens haberi. de relinquit habitus in continēte. vñ fm cōmēta tor z super 5.⁹ me⁹ Ubi z habit⁹ sic differunt q̄ respect⁹ ille quo continēs dicī habere cōtentū. facit vbi: put cyphus dicī habere aquam z ciuitas boies z oio locus locatū. conuersus aūt respectus sez put cōtentū dicī habere continēs facit p̄ñtū habitus ut aial habet cutē z homo vestē. vñ habit⁹ fundat sup relationē continētie actiue. vbi sup relationē continentie passiue. hec ille. Ex quib⁹ patet q̄ relatio pōt fundare respectū realē qui nō est de pēto ad aliqd sed nulla relatio pōt p se fundare relationē de pēto ad aliquid realē. cum ḡ relationes importate noie charateris uel signi sint de pēto ad aliquid. cōstat q̄ nō p̄ñt fundari de p se in sola z pura relatione. vnde breuiter similitudo arguentis magis est ad oppositū q̄ ad ppositum. qz sicut nullū accidens fm se est p̄ncipale subiectum alteri⁹ accidētis. sic si similitudo valeat nulla relatio pōt esse fundamentū p̄ncipale alteri⁹ relationis realis. Uerūtamen vtrū illa q̄ sunt vltimo allegata de illo tractatu sint de mēte sci Tho. nō est multū curandum nec illis intendū. qz prioza sufficiūt. p̄ñsione ad victa Scoti sez q̄ respect⁹ characteris requirit p fundamēto aliqd absolutum cū sit de genere ad aliquid. ¶ Ad 5.⁹ p̄ncipale negat aīs. nā nō baptiçatus nullū sacramentū nec effectum sacramēti recipere pōt a sacramento. licz forte aliūde reciperet effectū sacri sine sacramento a deo. De hoc scūs Tho. 3.⁹ pte. q. 72. arti. 6. sic dicit. Character ⁊ firmationis ex necessitate supponit characterē baptismalē. ita etiā q̄ si aliq⁹ nō baptiçatus confirmaret nihil reciperet sz oporteret ipsū iterato confirmari post baptismū. Cuius rō est qz sic se habet confirmatio ad baptismū sicut augmentū ad generationē. Manifestū est autē q̄ nullus pōt ,pmouerī in etate pfectam nisi pmo fuerit natus. Et similī nisi aliquis pmo fuerit baptiçat⁹ nō pōt sacramentū cōfirmationis accipere. hec ille. Itē ibidem arguit sic p̄ximo loco. Sacramentū confirmatiōis ordinat ad cōfitendū publice fidē xpi. sz multi etiā ante baptismū fidem xpi publice confessi sunt sanguinē fundentes ,p fide. ḡ character confirmationis nō p̄supponit characterem baptismalē. Ecce argumentū. sequit risio. Dicendum inquit q̄ virtus diuina nō est alligata sacramentis. vñ pōt conferre boi spūale robur ad confitendū publice fidem xpi absq; sacramēto confirmatiōis. sicut etiam pōt consequi remissionē petōr sine baptismo. tri sicut nullus consquit effectum baptismi sine voto baptismi ita nullus consequit effectū confirmationis sine voto ipsius: quod pōt haberi etiā ante susceptionē baptismi hec ille. Item in solutione tertij sic dicit. Audiēte ꝓdicatione ꝓ petri acceperūt effectū confirmatiōis miraculose nō tri sacramentū confirmatiōis. Dictū est autē q̄ effect⁹ ꝓ firmatiōis pōt alicui ꝓferri ante baptismū nō aūt sacrm ꝓ firmationis. sicut enī effect⁹ confirmatiōis

Ayuntamiento de Madrid

que est robur spirituale pſupponit effectum baptiſmi qui est iuſtificatio. ita ſacramentũ cõfirmatiõis pſupponit ſacramentũ baptiſmi. hec ille. Sil'a dicit 4.° ſen. diſ. 7. q. z. arti. p. q. 3.ª vbi ſic dicit. Nihil poteſt pcipere actionẽ aut ꝓprietatem alicui⁹ nature niſi pri⁹ habeat ſubſiſtentiã in illa natura. vñ cũ p baptiſmũ qui eſt ſpiritualis generatio homo acquirat ſubſiſtentiam in vita ſpirituali xpiane religionis nõ pót non baptiçat⁹ aliquid eo ꝓ que ad hanc ſpiritualẽ vitam ptinẽt pcipere ⁊ iõ nõ poteſt accipere characterẽ confirmationis. Et hanc cauſã aſſignat Dionyſius z.° ca.° eccleſiaſtice hierarchie. hec ille. Itẽ ibidem adducit dictũ Dionyſij vbi ſupra dicẽtis. Nihil diuinit⁹ traditorũ opari pót quinõ eſt regenerat⁹ p baptiſmũ. Dicit z.° q. nõ baptiçat⁹ pót quidẽ baptiçare: ſz nõ ex officio. De hoc -Petr⁹ de palude z.° qõne bu⁹ diſtinctionis ſic dicit. Non eſt aliquis character qui ſit potentia baptiçãdi abſolute nec actiue nec paſſiue. licꝫ aliquis ſit potentia baptiçãdi ex officio nõ tamen paſſiue: ſz eo ipſo q. aliquis eſt volũtari⁹ vere ul' interpretatiue pót baptiçare ⁊ baptiçari eo q. character nõ eſt principiũ omnis actionis hierarchice ſimpliciẽ exercende. ſz alicui⁹ ſimpliciẽ ⁊ alicui⁹ ex officio. vnde character ſacerdotalis ⁊ epalis eſt principiũ ſimpliciẽ conficiẽdi ⁊ ordinandi. ⁊ character baptiſmalis eſt ſimpliciter principiũ alia ſacramenta ſuſcipiẽdi. vnde qui caret iſtis characterib⁹ nihil bozũ facere aut recipere poteſt. quia caret principio opatiuo. ſed character aliozum ordinum eſt principiũ opandi ex officio ⁊ character confirmationis cõfitendi ex officio ⁊ character ſacerdotalis baptiçandi ex officio. nullus autẽ character eſt principium baptiçandi actiue uel paſſiue ſimpliciter loquendo. ⁊ ideo hos act⁹ pót quidẽ homo exercere ſine oi characterẽ: ſed nõ ex officio. hec -Petrus. Et conformatur ſancto Tho.ª 3.ª pte vbi ſupra. dicit enim arti. 5.° in ſolutione z.ª. Omnia ſacramẽta ſunt quedam fidei ꝓteſtationes. ſicut ꝗ baptiçatus accipit poteſtatem ſpũalem ad ꝓteſtandũ fidem p ſuſceptionem alio⁹ ſacramento⁹. ita confirmatus accipit poteſtatẽ publice fidem xpi vbis. pfiteri quaſi ex officio. hec ille. Item 7.° diſ. 4.ª. q. z. arti. 1. q. 3.ª in ſolutione primi ſic dicit. Ad ea que ſunt neceſſitatis homo admittit etiam ſi illud nõ competat ſibi ex officio. ſicut patet q. etiã non habens ordinem in caſu neceſſitatis baptiçare poteſt licite cũ⁹ hoc nõ cõpetat ſibi ex officio. Similit q. cõfiteri nomen xpi vbi confeſſio exquirit eſt neceſſitatis. ideo etiã nõ baptiçatis hoc competit cũ⁹ hoc non habeant ex officio characteris. hec ille. Ex quidus oibus patet q. arguens falſe putat q. confirmans nihil cauſet in anima confirmati. ſed ſolum corpus eius exterius vngat. uel q. ſacramentum baptiſmi conſiſtat in ſola ablutione exteriozi. ⁊ ſacramentum confirmationis in ſola vnctione non ponendo aliquid interius qõ ſit res ⁊ ſacramentũ puta character ⁊ ornatus. Itẽ falſum eſt q. quicquid pót actiue baptiçatus poſſit nõ baptiçatus. q. nullus nõ baptiçatus pót conficere aut confirmare aut ordines conferre. q. poteſtas epalis ⁊ character ſacerdotalis neceſſario pſupponunt charaterem baptiſmi. Ad illud ꝗd qõ adducit de poteſtate miniſteriali dicit⁹ q. poteſtas miniſterialis miniſtri diſpenſantis ſacra nõ pót eſſe pura relatio realis uel rationis. tũ q. nulla relatio pót eſſe principiũ actionis. tũ q. relatio realis requirit reale fundamentum. tũ q. nõ aduenit nouiter nãi facta innouatione circa abſoluta. tũ q. talis reſpectiua potentia nõ pót imediate fũdari in eſſentia anime. ut ſupius oſtenſũ eſt. Relatio enim ſupernaturalis uel gratuita requirit fundamẽtũ ſupnaturale uel gratuitũ abſolutũ. ⁊ nõ pura naturalia. Cũ autẽ dicit arguens q. fm nos poteſtas epalis nõ ẽ forma abſoluta. ⁊ q. epiſcopatus nõ eſt ordo vltra ſacerdotium tẽ. Dico q. neutrum dicit ſcũs Tho. qõ patet. nam 4.° ſen. diſ. z. 4. q. 3.ª arti. z. q. z.° determinat q. epiſcopatus eſt ordo ⁊ alius a ſimplici ſacerdotio licꝫ non ſit aliud ſacramentũ ab illo. vnde ibidem ſic dicit. Ordo pót dici dupliciter. Uno mõ fm q. eſt ſacramentũ. ⁊ ſic omnis ordo ordinat⁹ ad euchariſtie ſacramentum. vnde cũ epiſcop⁹ nõ habeat poteſtatẽ ſupiozem ſacerdote. ꝗtũ ad hoc epatus non erit ordo. Alio mõ poteſt cõſiderari ordo fm q. eſt quoddã officiũ reſpectu quarũcũq; actionũ ſacrarũ. ⁊ ſic cũ epiſcopus habeat poteſtatẽ in actionib⁹ hierarchicis reſpectu corporis myſtici ſupra ſacerdotẽ epiſcopatus eſt ordo. hec ille. Itẽ ibidem in ſolutiõe z.ª ſic dicit. Ordo ꝓut eſt ſacramentũ imprimẽs characterẽ ordinat⁹ ſpaliter ad ſacramentũ euchariſtie in quo ipſe xpo continet. q. p characterem ipſi xpo configuramur. ⁊ iõ licꝫ def. aliq; poteſtas ſpũalis epo in ſui. pmotiõe reſpectu aliquo⁹ ſacramẽtorũ. nõ tñ illa poteſtas habet rationẽ characteris. ⁊ pter hoc epatus nõ eſt ordo fm q. ordo eſt quoddã ſacramentũ. hec ille. Itẽ ibidem in ſolutiõe tertij ſic dicit -poteſtas epalis nõ ẽ nñ iuriſdictionis ſed etiã ordinis ut ordo cõmunicat⁹. hec ille. Ex quibus apparet q. licꝫ ordo epalis nõ imprimat characterem: tñ imprimit ſpũalẽ poteſtatẽ que eſt principiũ aliquarũ actionũ hierarchicarũ. ⁊ ꝓſequent fm mentem ſci Tho. illa poteſtas nõ eſt relatio rõnis nec realis: ſz forma abſoluta. Ulterius cũ dicit arguens q. habẽti talẽ relationem rõnis deus aſſiſtit tẽ. Dicit q. deus aſſiſtit epo in actu confirmãdi ⁊ ordinandi. nõ quidẽ tãq; nihil agẽti uel cauſe ſine qua nõ. imo ſicut agens principale agẽti inſtrumentali. ⁊ iõ oportet q. potentia epi ſit forma abſoluta. Qõ aũt dicit arguens de poteſtate iuriſdictionis nõ valet. q. non eſt ſimile de poteſtate iudicis ⁊ de poteſtate epalis ordinis. ut poſtea videbit. Qõ vlteri⁹ dicit de filiatiõe reali q. pót dici potentia. nõ valet. q. filiatio nõ eſt principiũ realis actionis ſicut character ſacramentalis ⁊ ptãs ordinis epalis. vñ ola iſta fũdantur in falſo ſcz q. miniſter ſacro⁹ nihil agat in aia recipientis ſacrm: ſed ſolus deus. Ulteri⁹ falſum eſt q. poteſtas ordinati ⁊ cõfirmati nõ ſit ad aliqd ſpũale agendum: ſed ad ſolas actiões ſenſibiles exteriores. Ulterius falſum eſt q. aia baptiçati nihil poſſit abſolute recipere cũ nõ poſſit recipere aia nõ baptiçati. vñ cõtra totam deductionẽ hui⁹ gnti argumenti facit hũ -Petr⁹ de palude z.ª. q. hui⁹ preſentis diſtinctiõis vbi ſic dicit. Character eſt potẽtia ⁊ res abſoluta. qõ ꝓbatur. quia illud p quod pót aliq; in effectũ realẽ actiue uel paſſiue p indifferentiã ad hũ ⁊ male eſt res vera ⁊ abſoluta ⁊ potentia. ꝓprie victa. q. potentia actiua eſt principiũ tranſmutandi aliud inq̃tũ aliud. ⁊ potentia paſſiua eſt ꝓncipiũ trãſmutãdi ab altero inq̃tũ alterũ. ⁊ iſtud nõ eſt ens rõnis nec relatio ſz abſolutũ. ſz character eſt hõ. q̃ tẽ. a.ª probata eſt. b.ª poſtea probabit. Sz pri⁹ remouebunt tres inſtantie contra maiozem ⁊ ꝓnẽ. -Prima eſt. quia ſi dicatur q. cum in matrimonio nõ ſit aliqua res que dicatur vinculum. quia ſancrus Tho. dicit q. eſſentialiẽ ẽ relatio. tali rõne effect⁹ alio⁹ ſacro⁹ ſcz ornatus. character ⁊ hõ eſt aliqua relatio ⁊ non aliqua res abſoluta. Dicendũ q. matrimoniũ ꝓut eſt qd

Ayuntamiento de Madrid

humanū est pura relatio rōnis. sed, put est quid diuinū
ex eo causatur aliq̄ reale. q̄ est ens absolutū. q̄ tri
cōcomitat relatio. ſz forte est in virtute organica. vñ
in morte tollitur. aliꝫ maneret indelebilē ut character
Sed de hoc plenij⁹ dicet dis. z6. 2ª instātia ē q: videt
q̄ posse ⁊ nō posse sacra dare uel suscipere non arguit
diuersitatē realē i principio. qz p cognationē spūalem
⁊ publice honestatis iusticiā q̄ fuit de iure positiuo hu
mano diuinū matrimonū. ita q̄ nō pōt hꝰ sacramētū
matrimonij suscipere qui hꝫ illud impedimentū. Qui
ꝫo nō habet pōt illud suscipere ⁊ quasi dare. qz essen
tiam matrimonij sibi mutuo dant cōtrahētes. Nō eni
eā a sacerdote suscipiūt. sed forte hoc est. qz illud diuinū
reale quod ibi est pſupponit priuationē hui⁹ impedi
menti in ēcum matrimoniū est quidā contractus qui
subest ordinationi principum ⁊ Platoꝫ. nō q̄ ens reale
fundet in fūdamento rōnis: ſz in ipsa potētia uel essen
tia naturali. licz in via generatiōis ex diuina institutio
ne uel ordinatione aliud pſupponat q̄ nō est nisi ens
rōnis uel eius priuatio. 3ª instantia est qz si dicat sicut
sacerdos potest ligare ⁊ absoluere ⁊ conficere. ⁊ eps
ordinare q̄ nō pōt nō eps ⁊ nō sacerdos. ita iudex pōt
ligare ⁊ absoluere in foro exteriori q̄ nō potest nō iu
dex. quia a nō suo iudice lata sniā nō tenet. nec tri pote
stas iudiciaria ꝓpter hoc ponit aliquid reale in iudice.
nec habere claues iurisdictionis est nisi purus respect⁹
rōnis. ē a simili nec habere claues ordinis ⁊ hꝫ ponunt
aliquid reale in homine. hoc nō valet. qz ille claues nō
habet realē effectū interi⁹ sicē iste habet. ⁊ ꝓptere a pōt illas
ꝓ libito voluntatis auferre non istas. qz potest facere
de iudice non iudicem. nō autē de sacerdote nō sacer
dotem. ⁊ ꝓpter hoc videtur aliq̄d diuinū indelebile in
isto q̄ nō in illo. Tunc ꝓbatur bª principalis. qz sacer
dos pōt conficere ⁊ absoluere q̄ prius non poterat. ⁊
eps confirmare ⁊ ordinare q̄ priⁿ nō poterat. ē sequi
tur ꝯ q̄ nihil pōt q̄ prius nō poterat nisi habeat aliq̄
esse reale quod prius nō habebat. vñ instrumentū pōt
hoc q̄ prius nō poterat. qz realiē mouet cū prius non
moueret. ⁊ calor anime principat esse anime q̄ priⁿ nō
habebat. ⁊ sic agit q̄ prius nō poterat. vñ nō dicimus
q̄ sacerdos nō possit celebrare in calice nō consecrato
⁊ in altari ⁊ vestibus nō consecratis. sed solū q̄ nō de
bet qz ſcz potest. Sed de illo q̄ characterē sacerdotalē
nō habet nō solū dicim⁹ q̄ nō debet: sed cū ß q̄ nō po
test consecrare. qui tri postq̄ hꝫ characterē potest q̄ nō
poterat prius. Similiē eps post consecrationē pōt ⁊
dicit conferre ordines q̄ priⁿ nō poterat. Si autē sola
relatio rationis fieret sicut p consecrationē rerū inani
matarū tūc idē esset sicut de illis. ⁊ Praeterea si directe ⁊
pfecte nō potest in effectū realē in quem prius nō po
terat sicut dicunt quidā. tunc mentit sacerdos dicens
ego absoluo te ut baptiço te. ſz debet dicē: ego asper
go te corpaliter ⁊ ego baptiçat te spiritualiter. Si ē
vere absoluit ⁊ vere ordinat ⁊ vere cōfirmat ⁊ nō aliⁿ
ē vere habet potestatē hoc faciēdi. quia cui⁹ est actus
ei⁹ est potētia. ergo idem q̄ prius. ⁊ Praeterea sicut dif
ferunt re absoluta potens baptiçare ⁊ non potens ba
ptiçare ꝓ se. sicē homo ⁊ nō homo. ita differūt re absolu
ta potens absoluere ⁊ nō potens. potēs ordinare ⁊ nō
potens. id est sacerdos ⁊ non sacerdos. eps ⁊ non eps.
Item si nō est plus in marito q̄ in sponso quare nō po
test papa dispensare in matrimonio sicut in sponsalib⁹
⁊ sicut papa potest facere q̄ calix nō sit sacer post con
secrationem. qz omne quod est p solam ordinationem
ecclesie potest āmouere: quare nō pōt similiē facere q̄
sacerdos sit nō sacerdos nō apparet. Itē quare sacra
mentū eucharistie habet realē effectū. qz realiē definit
ibi esse suba panis ⁊ vini ⁊ realiē transubstantiat ꝓter
effectum gratie que est in vsu nō in essentia sacramēti
sed alia sacramenta nō habent aliquē realem effectū
ꝓter grām. nō apparet. Nec valet q̄ alij dicūt q̄ nec
in sacramēto nec in ministro est virtus subiectiue. ⁊ sic
nō est p̄ncipiū effect⁹ realis. quia ex quo actio ⁊ effe
ctus vtriq̄ attribuit effectiue. quia sacramentū dicit
purgare illustrare pficere. quia sacramentū dicit a sa
crando actiue. ⁊ minister dicit soluere ⁊ ligare ⁊ sibi di
cunt vari claues regni celorū. ⁊ nō solui nec ligari nisi
put ipse soluerit ⁊ ligauerit. ē in sacramēto ⁊ ministro
est potestas actiua cū sit ibi act⁹. alias nullus a deo in
celis nec soluitur nec ligatur. Verū est trī q̄ sūt aliqua
sacramenta in quib⁹ nulla virtus spūalis est i ministris
sed tota in sacramēto ⁊ sacrm est totū sanctifica⁷ ꝓter
deū. minister aūt nō est nisi sicut causa sine qua nō siue
applicans. ꝓpter q̄ in ipso non requirit aliquid supra
naturā. ⁊ hoc est in baptismo ex pte ministrantis. ⁊ etiā
in sacramento matrimonij ex pte vtriusq̄. qz vterq̄
est dans ⁊ recipiens. nec requirit dispositio sacramen
talis ad recipiendū hoc sacramentū cū apud nō bapti
çatos sit verū matrimoniū. nisi aliqs diceret ꝓbabiliē
q̄ ad baptismū est verū matrimoniū: sed illud nō ē sa
cramentū. qz baptismus est ianua omnū sacramento
rū noue legis. sed solū est tale sacramentū quale erat
tempore legis nature uel legis scripte. In omnib⁹ aūt
alijs sacramentis ex parte suscipientis potestas passi
ua sup naturalis requiritur que character baptismalis
dicitur. alias si sola relatio rōnis p ea daretur nō video
quare ante baptismum talia nō possint recipi. In alijs
autē quinq̄ sacramentis ex parte conferentis uel fa
cientis id ad quod sequit essentia sacramenti requirit
in ministro potestas alia ab illa q̄ est i verbis ⁊ materia
⁊ in ipso ē principalior virtus q̄ in essentia sacramenti
alias sicut nō sacerdos ⁊ non baptiçatus potest bapti
çare ⁊ matrimoniū dare ul suscipere. sic nō episcopus
potest ordinare ⁊ confirmare. ⁊ nō sacerdos conficere
inungere ⁊ absoluere. vū trī diceret verba ⁊ haberet
materiā si in ministro nō plus requirit hic q̄ ibi q̄ nul
lus catholicus diceret. imo error esset q̄ non sacerdos
sanctus possit cōficere sicut sacerdos. Item in chara
ctere baptismali est potentia transmutādi ab alio id est
recipiendi sacramenta quib⁹ realiē transmutat ꝓ dis
positionē realem. qz fm cursum nature deus non dat
grām nisi soli pzeparato ⁊ disposito nec tali negat. vñ
cum fm cōmunē cursum deus det grām paruulo post
baptismū ⁊ nō ante. ⁊ in paruulo nō est alia preparatio
q̄ prius ptinens ad actum secundū. ergo est ibi aliqua
pparatio q̄ prius ptinens ad actum primū. Sed verū
est q̄ ista ratio ꝛcluderet q̄ in circūcisione fuisset cha
racter uel ornatus de quo dictū est prima distinctiōe.
Item in adulto semp est aliqua dispositio p se requisi
ta ad hoc q̄ grām recipiat. sed in suscipiente actu ba
ptismū nō requirit p se deuotio ſz solum per accidens
ē alia est ibi dispositio. sed hꝫ nō est illud quod exterius
gerit. ē aliquid interius fit q̄ ē imediata dispositio ad
illud. Itē p sacramenta q̄ imprimūt characterē homo
recedēte fictione ꝛsequit grām quā a p̄ncipio ꝛsecut⁹
fuisset. ē videt q̄ quedam dispositio ad grām impressa
fuit p modū habit⁹ inauētis ⁊ nō transeuntis. Nec va
let si dicat q̄ p characterē homo nō pōt in aliquē effe-

Ayuntamiento de Madrid

ctum i quē prius nō posset nisi sicut p causam sine qua nō. qz cause que pure est sine qua nō nūq̄ attribuitur effectus. verbi gratia. nūq̄ dicit q̄ merlus det panium: ꝫ ille a quo est merlus. nec dicimus q̄ sacramēta veteris legis darent grām. ⁊ tñ erant causa sine qua nō ita dñ sicut sacramenta noue legis. ⁊ plus illa q̄ tūc erant necessitatis q̄ illa que nūc sūt voluntatis licꝫ secundū se requirerent opus opans. Et quo apparet q̄ claues iurisdictionis nō sūt res vera sicut claues ordinis. qz ad illos nō sequitur nisi effectus rōnis. sicut esse excoicatū uel esse absolutū a vinculo exteriori. ⁊ q̄ nō est ꝑticeps suffragiorꝫ ecclesie. hoc nō ē ex virtute excoicationis: sed ex diuina pactione. qz humana ordinatio nil reale causat. sed secus est de clauibus ordinis in quibus diuina ordinatio opat. Sed contra hoc arguit sic. Illud nō potest in opationē in quo nō est principiū opationis. alioquin ageret qd nō posset. sed aliquis in quo nō est character pōt in operationē diuinā ut nunc loquimur. Judeus enī uel gentilis in quo nullus ē character pōt baptiçare: quod ē opus diuinū. q̄ character impressus ex sacramento nō est principiū taliū opationū. Dicendū q̄ nō est aliquis character quisit potētia baptiçādi absolute nec actiue nec passiue ⁊c. ut supra recitatū est. hec oia dicta ꝓ.bene sūt consona sancto Tho. ⁊ veritati. Et hec sufficūt ad obiecta Scoti cōtra ꝑmā ꝑnē. ꝓ.patet enī q̄ sola relatio ratiōis sine nouo fundamēto absoluto nō sufficit ad saluādū actiuitatem quā sancti ⁊ determinatio ecclie attribuunt sacramētis ⁊ eorꝫ ministris. ⁊ p ꝑnis charact̄ nō pōt poni sola relatio: ꝫ oportet q̄ sit forma absoluta. Sz dubiū est in dictis ꝓ.videt enim contradicere sibiꝑsi. nā ex vna ꝑte dicit q̄ minister baptismi nullā habet virtutē supnaturalē ad aliquē effectū causandū in aia: ꝫ solū ē causa sine qua nō. Ex alia vo ꝑte dicit q̄ si sacerdos nō potest directe ⁊ pfecte in realē effectū in quē prius nō poterat tūc mentit dicens. ego te baptiço. ꝫ debet dicere ego te aspergo ⁊ xp̄us te baptiçat interius. ⁊ sic videt asserere q̄ minister baptismi aliquid opat interius. ⁊ ꝓsequēter q̄ in ipso sit ponēda virtus spūalis. ⁊ nō solū in sacerdote. imo in quocūq̄ ministrāte baptismū. alias quilibet talis mētirē dicēdo: ego te baptiço Dicit q̄ ꝑm veritatē illud argumentū ꝓ.bri ꝛcludit de ministro eucharistie ⁊ penitentie. qz ministris eucharistie virtū xp̄s. hec quotiēscūq̄ feceritis ⁊c. ⁊ b̄ facite in meā cōmemorationē. ⁊ similia in quib̄ asserit poni ministrū aliquid spūale facere ⁊ ꝓsecrare. Similiē ministris penitētie dicit: q̄cūq̄ ligaueritis ⁊c. vñ minister mentirē si nihil ageret in anima cū dicit ego te absoluo. ⁊ xp̄s falsum dixisset dicens: hoc facite. si minister nō facit aliquid in transubstantiatiōe ⁊ conuersiōe panis in corpus xp̄i. Sz argumentū illud nihil cōcludit de ministro baptismi. qz concesso q̄ nihil spūale agat in anima baptiçati. nō sequit q̄ mentiat dicendo: ego te baptiço. qz baptiçare q̄nq̄ sumit ꝑ exterius abluere. nā ꝓ ipsa exterior ablutio dicit baptismus. ut ostēdit scūs Tho. 3ª ꝑte. q. 66. arti. ꝑ. Constat aūt q̄ talē ablutionē facit minister. q̄nq̄ aūt sumit baptiçare ꝑ causare rem primā uel vltimā baptismi ꝛc̄z charactere uel grām. ⁊ illo mō solus xp̄s uel sacramentū exterior baptiçat. ⁊ si minister diceret se hoc mō baptiçare falsum diceret ⁊ mentiret in casu. iō illud 2ᵐ dictū ꝓ.nō habem̄ sustinere sed tñ primū. ¶ Ad primū Aureoli contra eandem ꝑnē negat bᵒ ꝛc̄z q̄ nulla potētia actiua respectu consecratiōis sit in sacerdote. Et ad ꝓbationē ei patet

qd sit dicendū ex dictis in ꝑma q̄ne ꝑme distinctionis hui quarti. Dicit enī ut prius q̄ character sacerdotalis sicut ⁊ virtus q̄ est in ꝟbis consecratiōis facit ad desitionē sube panis modo prius exposito. Et cū arguēs q̄rit de subiecto actiōis illi coruptiue. rñsum ē q̄ nec subsistit nec est i subiecto q̄tū ad absolutū qō includit ꝛc̄z forma ul subam desinētē esse: licꝫ q̄tū ad respectū quē importat sit subiectiue in sacro ul ministro. ꝛcedit etiā q̄ forma q̄ desinit fuit in subiecto uel q̄ fuit subiectum. Nec valet qd dicit q̄ agens causatū requirit in qō agat. qz ut supra dictū est: hoc est verū q̄tū ad terminū a quo. nō aūt quo ad subiectū mutatiōis. ut dicit beatus Tho. 8ª dis. bui. q. 2. arti. 3ª in solutiōe 2ª. Virtus inquit creata pæsupponit materiā in qua opat. qd quidē contingit esse duplicit. Uno mō ita q̄ sit mutationis subiectū sicut accidit in ꝟuersiomb̄ naturalib̄. Alio mō ita q̄ subsit termino a quo nō autē mutationi sicut accidit in dicta cōuersione. ꝫ creatio neutro mō materiā pʒsupponit. ⁊ iō magis pōt aliqd coopari deo instrumentalē in hac ꝟuersione q̄ in ope creatiōis. hec ille. Cū aūt arguēs ulteriꝰ infert q̄ ista actio esset annihilatiua. dicit q̄ actio pōt dici annihilatiua dupliciter. primo qz p ipsam aliqd desinit esse ⁊ nihil p ipsā incipit esse. nec aliqd p eā pducit. ⁊ hoc mō cōcedit ista actionē esse annihilatiuā. Alio mō qz nec p ipsā pducit aliquid nec est dispositio ad pductionē nec ad acquisitionē alicui positiui termini. nec subordinat alteri actiōi pductiue uel acquisitiue positiui termini. ⁊ isto mō negat dictā actionē esse annihilatiuā. qz talis actio ē dispositio ad hoc q̄ corꝫ xp̄i sit sub specieb̄ eucharistie ⁊ subordinat actioni diuine qua positiu termin acqrit. ⁊ iō dicta actio nō est annihilatiua simpliciē ꝫ ꝑm quid. imo pōt dici acquisitiua dispositiue noui ⁊ positiui termini. ponere aūt actionē creature ꝑmo mō annihilatiuā nō est incōueniens. ¶ Ad 2ᵐ dicit ꝑmo q̄ iō virtus quā ponim in verbis est transiens ⁊ nō pmanēs. quia nō est nisi ad ynū effectū. ⁊ iō habito tali effectu cessat. virtus aūt ⁊ character ministri est ad plures effectus. ⁊ iō ē pmanens Et nō transiēs. ⁊ hāc solutionē dat implicite scūs Tho. pnti dis. q. 2. arti. 3ª in solutiōe 8. vbi sic dicit. Ualde cōueniens est q̄ oē q̄ō est ꝑpter aliqd desinat esse pfecto eo ad qō erat. ⁊ qz virt illa nō erat ad pfectionē eius cui dabat ꝫ magis ad faciendū cōuersionē de qua loquimur cū sit tñ virt instrumētalis iō nō est incōueniens si statim conuersiōe facta ⁊ ꝟba ⁊ virtus verborꝫ desinat esse. hec ille. Jtē in solutione 9ª sic dicit. Qñ aliqō opus pficit plurib̄ instris. virtus instrumētalis nō est cōplete in vno: ꝫ cōplete in vtroq̄ sicut manu ⁊ pēna scribit. ⁊ similiter tingit in, ꝑposito qz virtus instrālis ad faciēdū ꝑdictā ꝟuersionē nō tñ est in ꝟbo nec i sacerdote. ꝫ i vtroq̄ cōplete. qz nec sacerdos sine verbo nec verbū sine sacerdote cōficere ē pōt ⁊ qz sacerdos similiorꝫ est agenti principali q̄ verbū. qz gerit eius figurā. iō simpliciē loquēdo sua virt instrumētalis est maiorꝫ ⁊ dignior. vñ ē pmanet ⁊ ad multos effectus hō se bꝫ. Virtus autē verbi transit ⁊ ad semel tñ est: sed ꝑm quid est potior virtus verbi in ipsum efficit. ꝑpinquiorꝫ q̄si signū ipsi. sicut etiā pēna ē ꝑpinqꝫ scripture. ꝫ manus scribēti. hec ille. Ex quib̄ apparet nullitas arguēti ⁊ rñsio ad duplicē qōnē quā ꝛtinet. Cū aūt ulteriꝰ dicit q̄ nobilitas instri nō attēdit ex aliq̄ inherente sed ex nobiliori termino inducto ⁊c. Dicit q̄ illa copulatiua ꝓplicat cōtradictionē. qz si instrm nobile terminū iducit. oꝫ habeat nobile ꝟtutē inherentē

Ayuntamiento de Madrid

uel inexistentē naturalē uel supnaturalē aut violentā uel hꝫ. Rursus cum fm arguentē sacramentum nihil vere ⁊ realiē inducat in suscipiente. nō pōt dici nobile ꝓpē quēcūq; terminū ab alio agēte inductū. licz posset dici nobile signū nō tm nobile instrumētū. Similitudo aūt de medicina adducta nihil valet ad ꝓpositū. quia illud qd nihil penitꝰ efficit ad expulsionē morbi nec ad inductionē sanitatis nō pōt dici medicina nec ullo mō instrumentū inductiuū sanitatis. ut alias dictum fuit. ¶ Ad 3ᵐ dicit q virtꝰ q̄ est in verbis sacramentalibꝰ nō est causalē rōnis cū characterē q est in ministro. ut alias dictū est p̄ma q̄one p̄me distinctionis hui⁹ quarti. Dicit 2ᵐ q posito q hec virtus ꝛ illa essent ynꝰ rōnis. tm ratio in oppositū inducta nō valet. q: qm ad aliquē effectum requirunt duo instrumenta diuersarū rationū q̄tū cūq; virtꝰ ynꝰ intēdat nō sufficit ad effectū sine virtute alteriꝰ. sicut patet de manu ⁊ pēna respectu scripture. Dicit 3ᵐ q positio nostra non negat pacta dei cū sua ecclia nec assistētia virtutis diuine cū ministris sacramentorꝫ. sz ponit q ꝑter illud pactū ⁊ talem assistentiā sacramēta ⁊ corꝫ ministri aliqd instrumentaliter opanē ad vltimā rem sacrorꝫ nō quidē p̄ncipaliē sz instrumentaliē ⁊ dispositiue. ⁊ q nō sunt solū causa sine qua non nec solū signa nihil penitꝰ intrinsecꝰ opanē. sicut ponit arguens ⁊ ceteri ptis aduerse. q: sicut arguit p̄e. de palude. absurdum videt q deus nō aliē agat in sacramentis ad iustificandū q̄ diabolus i sotile gijs ad malefaciendū sz ex pactiōe verbe uel charte ponēde sub lecto uel limine ⁊ nihil penitꝰ agente. aut q hꝫ sacramentalia nihil plus faciūt nec minister q̄ verba incantatorū aut ipse. sed sicut illis dictis ex pactione demon agit in serpente trahendo uel venenum mortificando uel aliqd hꝫ. sic esset in ꝓposito. ¶ Ad 4ᵐ dicit negādo ānis. vri scūs Tho. 2.4ᵐ dist. hui⁹. q. 1. arti. 2ᵐ i solutiōe 2ᵉ. questiūcule sic dicit. Circa hoc fuit triplex opinio. qui dā dixerūt q in solo ordine sacerdotali imprimit character. sz hoc nō videt verū q: actum diaconi nullꝰ potest exercere licite nisi diaconus. ⁊ ita pz q habet aliquā spūalem potestatē in dispensatione sacramentorꝫ quā alij nō habēt. Et ꝓter hoc dixerūt alij q in sacris ordinibus imprimit character. nō aūt in minoribꝰ. Sz hoc iterū nihil est. q: p quēlibet ordinē aliquis ostituit supra plebē in aliquo gradu potestatis ordinate ad sacramentorꝫ dispensationē. vri cū character sit signum distinctiuū ab alijs. os q in oibus imprimat character. cui⁹ etiā signum est q ꝑpetuo manēt ⁊ nunq̄ reiterāt ⁊ hec est tertia opinio q̄ cōmunior est. hec ille. Et cū dicit arguens q ad actum diaconi ⁊ subdiaconi nō oportet ponere qualitatē a qua ꝓfluat opatio ꝛē. Risum est supra ex dictis p̄e. de palude in solutione ad quintū Scoti. q character sacerdotalis ⁊ potestas episcopalis est p̄ncipiū exercendi opationem hierarchicam simpliciē. character aūt alio⁹ ordinū est p̄ncipiū exercēdi opationem ex officio. Cum autē dicit arguens q nō subdiaconus eque bene ⁊ faciliter legit epistolā ꝛē. nō valet. Vri scūs Tho. vbi supra in solutiōe p̄mi sic dicit. Quilibet ordo uel habet actū circa ipsum sacramentū uel ordinatū ad sacramentorꝫ dispensationem sicut ostiarij hāt actum admittendi hoies ad diuinorū sacramentorꝫ inspectionē ⁊ sic de alijs. ⁊ iō in oibus requirit spūalis ptās. hec ille. Cū autem dicit arguēs q nulla est dispositio in baptismo respectu grē ꝛē. Dictū est alias q quēqd sit de hoc tm congruēs dicit q dispositio ad gratiā sit aliquid spirituale sicut nos ponimꝰ q̄ aliquid mere corporale cui⁹ capax pōt esse aliquꝰ puta exterior ablutio. vri illa positio verisibilis est. ¶ Ad 5ᵐ dicit q duplex ē potētia susceptiua. nā quēdā recipit cū violēta abiectione alicui⁹ actꝰ peristētis ꝓueniētis nature. ⁊ talis pōt dici ipotētia. Alia vo recipit sine tali abiectione sicut diaphonū ⁊ potētie cognoscitiue sensitiue ⁊ intellectiue. ⁊ tales nō dicunt impotentie. vri si hoc argumentū valeret vtiq; pbaret q nec visus nec intellectus debent dici potentie: sz quēdā impotentie. q: suscipiūt speciem sui obiecti. vri patet q in ꝓposito nō valet. q: character nō est potentia susceptiua p̄mo mō sz 2ᵐ modo. ¶ Ad 6ᵐ negat assumptū. si enim talis species imprimereē in baptismo. tūc adultus nō impeditus posset p illā cognoscere alam xpi. ꝓpria ⁊ distincta cognitione. qd nō expimur. Tūc ad primā. pbationem negati dicit q diuisio ibidē data est insufficiens. q: induere xpm pōt quis nō solū modis ibidē recitatis sed aliē puta p participationē sacerdotij xpi ⁊ eiꝰ spirtualis potestatis. ut sup dictū est. vri sic sepi⁹ dictū fuit character est talis participatio ⁊ configuratio ad xpm. Item dico q prima auctoritas adducta intelligat de induitione xpi p grām ⁊ virtutes ⁊ imitationem actionis ⁊ passionis. improbatio hui⁹ intellectus nō valet. q: Paulus loquit de suscipiente baptismū quo ad sacramentū ⁊ rem sacramenti. primā ⁊ remotam sz characterē ⁊ gratiam. nō aūt de ficte accedentibus qui non vtrūq; recipiūt. Aliē rādet glo. sup eodem loco dicēs: Induūt homines xpm aliqi vsq; ad peceptionē sacramenti. aliqi etiā vsq; ad vite scificationē. ⁊ illud p̄mū bonis ⁊ malis cōmune est. hoc alterū vo ꝓprū est bonorū. hec glo. Item beatus Tho. 3ᵐ pte. q. 69. arti. 9ᵐ in solutione p̄mi sic dicit. Baptismū in xpo potest intelligi dupliciter. Uno mō in xpo id est in xpi conformitate. ⁊ sic quicūq; baptiçanē in xpo conformari ei p fidē ⁊ charitatem xpm indūt p gratiam. Alio mō dicuntur aliqui baptiçari in xpo in cōtum sacramentū xpi accipiunt. ⁊ sic omnes indunt xpm p configurationē characteris. nō autē p conformitatem gratie. hec ille. Patet q character nō est xpi nec anime xpi: sed est similitudo potestatis xpi accipiendo large similitudinē p qualicūq; participatione uel forma participata ⁊ non p specie itelligibili sicut putat arguēs. Ad alias duas auctoritates Pauli dicit q imago xpi nō solum potest dici species anime xpi: verū etiam pticipatio sacerdotij xpi ⁊ sue spiritualis potestatis: uel conformitas ad gratiam ⁊ virtutes ⁊ vita m xpi. ⁊ finaliē ad gloriam ⁊ beatitudinē xpi. vnde ille auctoritates nullo modo sūt ad ꝓpositum: sicut patet inspicienti glosas illarū. Ad primam auctoritatem Dionysij dicit q ex illa habet q character ptinet ad intellectum. ut ostendit scūs Tho. pstenti dist. q. 1. arti. 3ᵐ in solutione 3ᵉ. q. nō autē q sit species intelligibilis vnde argumentū peccat p fallaciam ānis. quia ad intellectum ptinet potentia intellectiua ⁊ species ⁊ habitus ⁊ actus. Ex 2ᵐ vo auctoritate Dionysij concludit q p characterem quis configurat xpo sicut cera sigillo. hec tamen configuratio non oportet q fiat per speciem intelligibilem. sed alio mō fit. vnde similiter peccat hoc argumētū sicut pcedēs. ¶ Ad rationem vltimo inductam patet p predicta q peccat p fallaciam ānis. imo si aliquid valet concludit oppositum illius quod intendit. quia si character non sit aliud q̄ expressa species anime xpi: non apparet rationalis modus distinguēdi characteres sacrales specifice nisi dicat q character sacerdotalis uel potestas episcopa-

Ayuntamiento de Madrid

lis aut papalis sit expressissima similitudo aie xpi. nõ sic de alijs characteribꝰ. ex ꝗ aũt quot sequũtur incõuenientia qs nõ videat. similiꝑ sequereꝯ q papa expssius intelligit aiam xpi q̃ aliqs viatoꝝ. ⁊ eps q̃ simplex sacerdos. ⁊ sacerdos q̃ nõ sacerdos. qd̃ est falsũ. ¶ Ad primũ Durãdi ꝑ eandẽ ꝓnẽ patet risio per ꝓdicta. qz characꝯ baptismi non ē potẽtia actiua ſ ꝑssiua. Nec valet obiectio de virtute sacrã. qz illa ordinaꝯ ad agẽdũ. iõ oꝝ q sit potẽtia actiua. ſ ⁊ character baptismi nõ ordinaꝯ ad agẽdũ nec ad ministrãdũ. ſ solũ ad suscipiendũ. ut sepiꝰ dictũ fuit. ¶ Ad illud q objicit ꝑ charactere ordinis q ſ ⁊ nõ debet eẽ res pmanẽs sed transiẽs sicut virtus q̃ ponit in ꝗbis tẽ. Dicit q hoc nullã habet ꝓbabilitatẽ. qz nõ ē sile hinc inde ut dictũ fuit in solutione z¹ argumẽt Aureoli. ¶ Ad confirmationẽ dicit q nõ baptizat⁹ qñ aliũ baptizat nõ facit aliqd in aia baptizati nec tãq̃ agẽs pncipale nec tãq̃ instrale sed applicat actiuũ suo passiuo ſ ⁊ sacrm̃ boi. ⁊ iõ non oportet q habeat aliqd ꝗtutẽ supnãlẽ pmanẽtẽ aut transeũtẽ. sec⁹ ē de ministris alioꝝ sacroꝝ. iõ vlterioꝝ ꝓna facta nõ valet. ⁊ de ꝗ satis dictũ est in solutiõe 5ᵃ argumẽti Scoti recitãdo verba. pe. Lũ aũt vlterius vult ꝓbare q in nullo ministro ponenda sit virtus actiua que remaneat cũ ꝑuatiõe gratie. Ridet pe. de palude q illa rõ non valet qz ois forma que est pncipiũ operandi quodcũq̃s siue remotũ siue ꝓpinquũ est pncipiũ essendi formaliẽ. cũ omne quod agit agat fm q est actu. sed non cõuertiẽ. qz aliquid est pncipiũ essendi qd̃ nõ est pncipiũ operãdi imediate sicut est forma substãtialis. uel nullo mõ sicut quãtitas uel relatio. aut aliquid huiusmodi. Illa ergo forma actualis que sic est pncipiũ essendi q nõ operandi saltim immediate cõgrue ponit esse illi subiecto qd̃ est pncipiũ essendi nõ aũt pncipiũ operandi imediate: ut sic pfectio ⁊ pfectibile sibi inuicem correspondeãt. ⁊ propter hoc grã que nullius operationis est pncipiũ immediate congrue est in essentia ⁊ non in potentia. sed omnis forma que est imediate pncipiũ agẽdi uel patiendi supaddita essentie ⁊ potentie cõgruentius poneẽ in potentia que similiter est pncipiũ imediatum q̃ in essentia que solũ est pncipiũ remotũ. ⁊ quia hꝰ est character. ideo cõgrue ponitur in potentia. Et cũ dicit q destructo pncipio essendi destruit pncipium operandi. verũ est de illo quod fundaꝯ sup illud pncipium. Pncipiũ enĩ operãdi meritorie qd̃ est charitas fundaꝯ super pncipiũ essendi quod est grã. Unde destructa gratia destruit charitas ſ pncipiũ opandi actiue uel passiue actiones hierarchicas nõ est grãimo grã est terminus ⁊ finis qz ad ꝗ exercenẽ ut grã habeaꝯ. nec pro tãto dicit character pncipiũ operandi ⁊ grã pncipium essendi q vnũ rideat alteri sicut fundamentũ. sed qz q̃itũcũq̃s sint disperata pncipium essendi ⁊ non operandi. debet esse in essentia sibi conformari. sed pncipium operandi in potentia. hec ille. Sed hec solutio videẽ dubia. qz non videẽ quare nec quõ charitas que est pncipiũ operandi magis fundeẽ sup grã que est pncipiũ essendi q̃ character. cũ tam charitas q̃ characꝯ sint ſ alio subiecto q̃ gratia. charitas quidẽ in voluntate. character in intellectu. gratia ꝯo in essentia anime. ⁊ sic gratia neutrũ illoꝝ fundat subiectiue. nec apparet ex dictis eiꝰ alia fundatio. nõ enĩ grã fũdat characterẽ eo modo quo absolutũ fundat relationẽ aut subiectũ. uel rõ subiciẽdi fũdat accidẽs. nisi forte dicaꝯ q grã fundat charitatẽ p modũ cause uel effectus potis naturali ꝓrizate sicut intellectus volũtatẽ ita q naturaliẽ prius. pducit ⁊ infundit gratia q̃ charitas. Iꝝ sit tpe ul' duratiõe. nec charitas est dispositio uel aliquo mõ ꝓuia ad grãm. non sic aũt fundat characterẽ cũ characꝯ sit dispositio ad gratiã nõ ecõtra. Posset etiã aliꝑ dici ad argumẽtũ Durãdi q a⁹ argumẽti est vera solũ ⁊ dũtaxat qñ principium operandi necessariã cõnexionẽ habet cũ principio essendi: sicut potẽtia aie cũ essentia eius. nõ autẽ vbi inẽ illa pncipia non est talis necessaria cõnexio. sicut inter gratiã ⁊ fidem ⁊ spem: qõ ꝗtingit potissime quãdo pncipiũ essendi in aliqua natura uel vita nõ est pncipiũ essendi simplicẽ. sed pncipiũ bene essendi uel bene se habendi in tali natura. pncipiũ ꝯo operandi ordinatur ad operandũ simplicẽ. ⁊ nõ ab bene operandũ. sic aũt ē de gratia respectu characteris. ⁊ similiꝑ de gratia respectu ꝗtutũ q possũt esse iformes. cuiusmodi sunt fides ⁊ spes. ut dictũ ē. Et multis alijs modis põt dici. p nullitate illius argumẽti. ¶ Ad pmũ Scoti cõtra z¹ ⁊ z² ꝓnes dicit negãdo minorẽ loquendo de dispositione indirecta uel remota. yñ ad hoc argumentũ respõdet sanctus Tho. 3ª parte. q. 65. arti. 4. in solutiõe primi vbi sic dicit. Subiectũ alicui accidenti attribuit fm rõnem eius ad qd̃ ꝑpinque disponit. non autẽ fm rõnẽ eiꝰ ad qd̃ disponit remote uel indirecte. Characꝯ aũt directe qdẽ ⁊ ꝓpinque disponit aiam ad ea q̃ sũt diuini cultus exequẽda. ⁊ qz hec idonea non fuit sine auxilio grẽ. qz ut dicit Joh. 4. Eos q adorãt deum in spiritu ⁊ veritate adorare. oportet ex cõsequẽti q diuina largitas recipientibꝰ characterẽ gratiã largiaꝯ p quã digne imple ãt ea ad que deputãt. ⁊ iõ characteri magis est attribuẽdũ subiectũ fm rõnẽ actuũ ad diuinũ cultũ ꝓtinentiũ q̃ fm rõnẽ gratie. hec ille. Item prima q̃stione huiꝰ distinctionis arti. 3. q. 1. in solutione primi sic dicit. Dispositionẽ esse in codẽ subiecto cũ eo ad qd̃ disponit non est necesse nisi qñ dispositio postea fit perfectio sicut scia q̃ prius fuit dispositio postea fit habitus. ⁊ ideo scia dispositio ⁊ scia habitus fũt i codẽ subiecto. primo. nõ autẽ oportet qñ dispositio ⁊ perfectio differũt p essentiã. sed possũt esse i diuersis subiectis ⁊ ꝓpiue quãdo illa diuersa habẽt ordinẽ ad inuicẽ. sicut operatio sensibilis est dispositio ad intelligibilẽ operationẽ. ⁊ sili character ē dispositio ad gratiã hec ille. Ex quibus apparet quid dicendũ ad argumẽtũ. Item actus liberi arbitrij in adulto est dispositio ad infusionẽ gratie ⁊ similiẽ displiceritia petĩ ⁊ dolor sensualitatis ⁊ actꝰ multarũ potẽtiarũ aie. gratia aũt fm cõem doctrinã ponit subiectiue in essentia aie que ordine nature ꝓcedit oẽs potentias. nõ q̃ est incõueniẽs dispositionẽ ad aliqua formam inesse subiectiue subiecto posteriori fm naturã subiecto forme ad quam disponit Itẽ cõplexio corꝑis ē dispositio ad aiam ⁊ eiꝰ potentias. ita q fm diuersitatẽ corꝑoꝝ est diuersa nobilitas aiarũ ⁊ potentiarũ aie. ut alias in zᵒ visũ fuit. ¶ Ad z¹ patet respõsio ex dictis. pe. in solutione argumentoꝝ Durandi cõtra pmã ꝓnẽ recitatis. qz sicut ibidẽ dictũ est: illud quod est pncipiũ essendi supnaturaliẽ ⁊ nõ eẽ imediatũ pncipiũ operãdi debet poniẽsse subiectiue in essentia aie ⁊ nõ in aliqua potentia. illud aũt quod est imediatũ pncipium operãdi debet inesse potentie aie ⁊ nõ essentie. ⁊ iõ gratia ponit in essentia aie. characꝯ aũt in potentia. Qd̃ aũt objicit de habitu supnaturali ⁊ naturali. nõ habet apparẽtiã. qz habit⁹ nõ est natus subici sicut potentia aie. De hoc sanctus

Ayuntamiento de Madrid

Tho. 3ª parte. q. 63. arti. 4.° vbi arguit sic 2° loco. Potētia aiē nō videt esse subiectū alicui nisi habitus uel dispositiōis. sed character nō est habit⁹ nec dispositio sed magis potentia cuius subiectū non est nisi essentia aie. g videt q character nō sit sicut in subiecto in potentia aie. sed magis in essentia ipsi⁹. Ecce argumētū sequit rnsio. Dicēdū inqt q essentia aie ē subiectū potentie naturalis que ex principijs anime ,pcedit. talis aūt potētia nō est character: sed est quedā spiritualis potentia ab extrinseco adueniēs. vnde sicut essentia per quā est naturalis vita bois pficit per grām q aia spiritualiter viuit. ita potentia naturalis aie pficit per spūalē potentiā que est character. habit⁹ eni ⁊ dispositio ptinent ad potentiam aie eo q ordinant ad actus quo⁹ potētie sunt principia. ⁊ eadē rōne omne qd ad actū ordinat est potentie attribuendū. hec ille. ¶ Ad 3ᵐ negat aīs. ⁊ ad ,pbationē illius dicit q pfectio naturalis cuius sūt potētie aie ptius inest aie q̄ potentia uel pfectio supnaturalis loquēdo de prioritate duationis uel nature. nō aūt de prioritate imediatiōis. nā eque imediate inest essentie aie grā sicut intellect⁹ uel volūtas que sūt potentie naturales. nō aūt ita inseparabilē uel necessario. ⁊ iō non oportet q gratia sit subiectiue in aliquo posteriori ad essentiā aie. puta in aliqua potentia. vnde ad B argumētū dicēdū soluit sanctus Tho. de veritate. q. 27. arti. 6° arguit enim sic 3° loco. Gratuita pūsupponūt naturalia. sed potētie sūt nāles ,prietates aie fm Auicēnā. g gratia nō est in essentia aie nisi pūsupposita potētia. ⁊ sic est imediate in potentia aie sicut in subiecto. Ecce argumētū. sequit rnsio Dicēdū iquit q gratuita pūsupponūt nātia si ,proportionalē vtraq; accipiant. ⁊ iō virtus q est gratuitū operatiōis pncipiū pūsupponit potentiā q est causē pncipiū naturale. ⁊ gratia que est spūalis esse pncipiū pūsupponit essentiā aie que est pncipiū esse naturalis. hec ille. ¶ Ad 4ᵐ negat aᵐ scilz q vita spūalis pmo insit aie ut est cōmūgibilis deo ut obiecto. nec B dicit Aug⁹. est eni aliqua alia cōunctio ,por aie ad deū q̄ p actum 2ᵐ uel qōcūq; pncipiū actus secūdi sc̄z p donum gratie a qua pullulāt virtutes ⁊ habitus. vnde beatus Tho. de veritate vbi supra arguit sic. ,primū donū dei ē i eo qō est in nobis ptius ⁊ deo ,ppinquius. sed gratia est pmū donū dei i nobis. ipsa eni pcedit fidē ⁊ charitatē ⁊ alia hꝰ. ut patet p Aug]. in 2° lᵒ de ,destinatione sanctor⁹. id aūt qō in nobis est ⁊ deo ,ppinqui⁹. est essentia aie a qua fluūt potētie. g gratia ē in essentia aie sicut in subiecto. Itē cā secūdaria p ptius recipit influentiā ,pme cause q̄ effectus cause secundarie. sed essentia aie est pncipiū potentiarū. ⁊ sic est cā secundaria earū quarū de⁹ est cā ,pmaria. g essentia aie p ptius recipit influētiā gratie q̄ potentie. hec ille ibidē cū multis alijs bene facientibus ad ,ppositū. ¶ Ad 5ᵐ dicit q̄ intellect⁹ est prior volūtate non solū ,poritate originis aut generationis. sed etiā ,poritate pfectionis ut tāq̄ cōtinēs illā eminenē ⁊ virtualē ut ostendit sanctus Tho. ,pma pte. q. 82. arti. 3° p totum. ⁊ de veritate. q. 22. arti. 1° ⁊ multis alijs locis. Cū ad argumētū in oppositū dicit q actus intellectus simplicē ⁊ absolute loquēdo non ordinat essentialē ad actū volūtatis ut ad finē ꝗ ptius se habet ad illū ut cā ad effectū. ⁊ similiter intellect⁹ se habet ad volūtatē. ut motor ad mobile. vnde B argumentū soluit q̄ſi in forma sanctus Tho. ,pma parte vbi supra. arguit eni sic 2° loco. Res nāles inueniūt ,pcedere de impfectis ad pfecta. ⁊ hoc etiā in potentijs aie apparet. qm̄ ,pcedit de sensu ad intellectū qui est nobilior. ꝗ naturalis ,pcessus est de actu intellect⁹ ad actū voluntatis. g voluntas est nobilior ⁊ pfectior potētia q̄ intellectus. Ecce argumētū. sequit rnsio. Dicendū inquit q illud qō est ptius gnātione ⁊ tēpore est impfectius q ⁊ in vno ⁊ eodē potētia ,pcedit actum tpe ⁊ impfectio pfectionē. sed illud quod est ptius simplicē ⁊ fm nature ordinē est pfectius. sic eni actus est prior potentia. ⁊ hoc mō intellectus est prior voluntate sicut motiuū mobili ⁊ actiuū passiuo. bonū eni intellectū mouet voluntatē. hec ille. Item 4.ª dis. huⁱ⁹. q. i. arti. 3° in solutione. 3ª. q. sic dicit. Imago pncipaliē ,sistit in potentia cognitiua. q ex memoria ⁊ intelligētia oriē voluntas. vnde tota imago est in parte intellectiua sicut in radice. ⁊ ideo omne quod attribuiē homini rōne imaginis pncipaliē respicit intellectiuā partem ⁊ ex ,sequenti affectiuā. q etiam ex intellectiua parte habet homo q sit homo. sed ex affectiua q sit bon⁹ uel malus. ⁊ ideo q character respicit imaginē pncipaliē est in intellectiua parte. hec ille. Itē in solutione secūdi sic dicit. Assimilatio bois ad deum in bonitate pci⁰ est p volūtatē. sed assimilatio in esse ⁊ posse magis est ex parte intellectus. q ex hoc ipso q aliq̄d imateriale esse habet. intellectiuū ē ⁊ potētiā habet quodāmodo infinitā fm q intellectus vlinz est q̄ quodāmodo sunt infinita ⁊tute. ⁊ ideo cū cōformitas characteris respiciat spiritualē ptātem magis cōpetit parti intellectiue q̄ affectiue. hec ille. ¶ Ad 6ᵐ dicitur pmo q sanctus Tho. nullibi dicit characterē esse signū uel fundamētū obligationis aie ad deū. ideo ad obiecta cōtra B nō habem⁹ rndere. Dicit 2° q vato q character esset tale quid. tū quia nō solū est signū sed etiā pncipiū suscipiēdi uel ministrādi actiones hierarchicas q̄ sunt q̄dam ,ptestationes fidei. ideo potius ponit in potentia intellectiua q̄ in volūtate: quia fides est in intellectu. Unde sanctus Tho. 3ª parte. q. 63. arti. 4.° in solutione tertij sic dicit. Character ordinat ad ea que sūt diuini cultus q quidē est quedam ,ptestatio fidei p exteriora signa. ⁊ ideo oportet q character sit i cognitiua potētia aie in qua est fides. hec ille. Item in ,priti dis. q. i. arti. 3° q. 3. i solutiōe ,pmi sic dicit. Gratia nō est i intellectiua nec ⁊ in affectiua sed in essentia aie. tū magis de ,ppinquo respicit affectiuā. q gratia dat ad bene operandū. qualiter aūt aliqs operet: ,pcipue ex volūtate dependet. sed character dat ad exercendas actiones spūales aliq̄s simplicē. g aūt bene uel male fiat. B est p gratiā ⁊ habitū ⁊tutū. ⁊ ideo nō est silis rō de charactere ⁊ de gratia. hec ille. Et ad hoc facit illud qō ipse dicit ,pma 2ª. q. 56. arti. 3° q. sc̄z habitus qui sūt in intellectu in q̄tū hꝰ ,pstant facultatē agendi. non aūt bene uel male agendi nisi in ordine ad volūtatē. sed habit⁹ qui sūt in voluntate non solū ,prestant facultatē agendi simplicē sed etiā bene uel male agēdi. iō character quo quis pōt bene ⁊ male vti potius debet poni in intellectu q̄ in volūtate. ¶ Ad ,pmū Durādi ,otra eādē ,ṗnē rndet ,pe. de .dicēs. Ꝗ character nō faciat subiectū nisi instrm agendi uel patiēdi respectu sacramētor⁹ que sunt corporalia. non tamen ,ppter hoc debet esse character i parte corporea puta manu q tangit materiā. uel ore qō ,pducit formā. q homo est instrumētū dei aiatū quod per intellectū applicat se ad cōferendū sacramentū uel suscipiendū: ad quod etiā requiritur intentio que est actus intellectus sicut dirigentis. vnde in ,primo ,pncipio directiuo huius inten-

Ayuntamiento de Madrid

tionis ⁊ applicationis debet esse character ⁊ nõ in mẽbris exequẽtib⁹. sic etiã potẽtia medicatiua facit medicũ coopatorẽ instrumẽtalem nature ꝑ applicationẽ medicinaliũ. cũ natura sit ꝓncipale agẽs sanitatẽ. nec ꝓpter hoc ars medicatiua ponit̃ in ore dictante nec in manu cirurgiçante sed in intellectu dirigente. ⁊ sil̃ ars domificatiua t h⁹. ⁊ simile est in ꝓposito. ideo ⁊c. Nec obstat q̃ talis directio uel intentio nõ pot̃ esse in paruulo. qz istud accidit sacramento. hec ille. Ex quo apparet ad vnã partẽ argumenti qua arguens vult ꝓbare characterẽ debere poni in parte organica. Ad aliã ⁊o partẽ qua vult ꝓbare q̃ non debet poni in intellectu respõdet ꝓ. dicẽs. Sicut scia ꝑactica ⁊ factiua est ꝓncipaliter ꝓpter opus operatũ. nec tñ sunt in potentia elicẽte illud ꝓpter qõ sunt ꝓncipalit̃. ⁊ in potẽtia dirigẽte ⁊ operante. sic character est ꝓncipaliter ꝓpter recipere uel cõferre sacr̃m cuius collatio uel susceptio ĩmediate elicit̃ a potẽtia organica. nõ tñ ꝓpter hoc est in ea. qz ista collatio ⁊ susceptio exterior debet regi ⁊ dirigi ab interiori actiõe uel intẽtiõe. ⁊ iõ ĩ intellectu q̃ ẽ ꝓncipiũ regulãs ⁊ dirigẽs ĩ dãdo ⁊ suscipiẽdo sacr̃a ꝯ poni character. ut sc̃z ĩtellect⁹ p fidẽ illustratus dirigat intentionẽ ad cõferendũ ⁊ suscipiẽdũ sacr̃m ꝯ uel illud. q̃uis etiã i infideli sit character ⁊ in nõ characteriçato fides sicut in cathecumino. ⁊ ideo nõ est sic intelligendũ q̃ character eliciat intentionem nec dirigat. cum equaliter non characteriçatus intendat ⁊ characteriçatus nõ intendat. sed qz intentio per characterẽ habet virtutem quã aliẽ nõ haberet. ⁊ ideo dicendũ q̃ character est ꝓpter vtrãq; opationẽ intellectus sc̃z elicitã ⁊ impatã non quidẽ ut eliciat elicitã uel dirigat. nec ut impet aliã sed ut directio ⁊ imperiũ habeat effectũ. qui eni sacr̃a ministrat debet intẽdere q̃ faciat illud quod facit ecclesia. nec ad hoc iuuat directe character. sed facit ut intentio habeat effectum. p characterẽ eni baptismalẽ intẽtio recipiendi alia sacrãẽta facit ipsũ vere suscipe ea. ⁊ character sacerdotalis facit q̃ sacerdos confitendo uel absoluendo efficiat quod intẽdit. hec ꝓ. Petrus. Et hec sufficiunt ad ꝓmũ Durãdi. qz ut patet ex dictis b⁹ est falsa. nã character ꝑficit actũ intellectus uel appetitus dãdo eidẽ efficaciã mõ suprãdicto. ¶ Ad 2ᵐ dicit̃ q̃ milio ibidem data bona est satis ⁊ est ꝓm mentẽ sancti Tho. in parte ut supra visum est. licz sanctus Tho. nõ adducat illud exemplũ de ꝑudentia ⁊ ꝑfidẽtia. Et ad ꝓmã ꝓbationẽ dicte responsionis dicit̃ q̃ ⁊ ꝑudentia est dispositio cõgruentie ad susceptionẽ ⁊ executionem ꝑtãis. ⁊ similiẽ ecõtra ꝑtãs ẽ dispositio ad sollicite acquirendũ ꝑudentiã. licz differenẽ. qz ꝓma dispositio est quasi cause efficientis ab bene opandũ. 2ª ⁊o quasi cause materialis est dispositio ad suscipiendũ. sicut eni dicit beatus Tho de virtutib⁹. q. i. arti. p. in solutione 9. argumẽti. dispositio dicit̃ trib⁹ modis. Uno mõ per quã materia disponit̃ ad forme receptionẽ sicut calor est dispositio ad formã ignis. Alio mõ per quã aliquod agens disponit̃ ad agendũ sicut velocitas est dispositio ad cursũ. 3º mõ dicit̃ ordinatio aliquoꝝ ad inuicem ⁊c. Cũ vero arguẽs dicit q̃ gratia potuis deberet dici dispositio ad characterẽ ⁊c. Nõ valet. qz sicut potẽtijs naturalibus intellectu ⁊ volũtate nemo bene operaṽ sine habitu virtutis. nec tamẽ dicimus q̃ habitus sit dispositio ad potẽtiã naturalẽ. ⁊ ecõtra habẽs potentiãs dispositus est ad habitum. sic in ꝓposito. non tamen necesse est sustinere dictũ exemplũ p omnia ⁊ solũ quo ad hoc q̃ sicut habẽs potentiã dispositus est ad habitũ. sic habẽs characterẽ dispositus est ad gratiam. quia iam habet quoddam debitũ ⁊ exigẽtiã gratie sine qua non potest bene vti characterẽ illo. Ad 2ᵐ ꝓbationẽ dicit̃ q̃ sanctus Tho. non diuertit a suo ꝓposito p hoc q̃ dicit characterẽ esse in alio subiecto q̃ gratiã. ⁊ tamen sit dispositio ad gratiam. nam sicut ipse dicẽ ꝓma 2ª. q. 74. arti. i solutiõe tertij. Dispositio tripliciter se habet ad id ad quod disponit. q̃ncq; enim est idem ⁊ in eodem. sicut scientia inchoata dicit̃ esse dispositio ad perfectam sciam. quãdoq; aũt est in eodem sed nõ idem. sicut calor est dispositio ad formã ignis. quãdoq; vero nec est idem nec in eodem. sicut in his que habẽt ordinẽ ad inuicem ut ab vno puenitur in aliud. sicut bonitas imaginationis est dispositio ad sciẽtiam que est in intellectu. ⁊ hoc modo peccatũ veniale quod est in sensualitate potest esse dispositio ad peccatum mortale quod est in rõne. hec ille. Cum aũt dicit arguens q̃ sanctus Tho. assimilat virtutem instrumentalem que est in sacramẽtis virtuti instrũali q̃ est i semine ⁊c. Dicit̃ q̃ nõ oportet q̃ similitudo currat per omnia hinc ⁊ inde. ⁊ solũ quo ad hoc q̃ vtraq; dicit̃ esse causa vltime forme dispositiue. qz sc̃z inducit dispositionẽ ad formam ꝓncipalẽ. siue in eodem subiecto siue in alio. ⁊ hoc sufficit ad suum ꝓpositum. ¶ Ad 3ᵐ respondet ꝓ. dicens q̃ rõ illa non valet. qz institutio humana non est cã rerũ naturaliũ vnde nihil potest addere uel detrahere nature rerum ꝓpter hoc q̃ rebus naturalibus nihil acquirit̃ ex pactiõe humana qõ fit forma realis. sed solum ordo ⁊ relatio rõnis. Unde omnia iura ⁊ corporalia de quibus iura loquũtur non sunt nisi entia rõnis. vnde q̃ ego emendo rem fiam dñs. diuũ seruit⁹ obligatio actio hereditas ⁊ oia hꝰ sunt entia rõnis: sed dei ordinatio ⁊ institutio sunt causa rerũ. Unde sicut institutio nature ponit in rebꝰ entitatẽ nature. sic institutio gratie ponit entitatẽ ad gratiam. nec est relatio etiã realis. qz illa non est ꝓncipium agendi sicut character cõfirmationis ⁊ ordinis. nec patiendi sicut character baptismi. Nec valet si dicat̃ q̃ in politicis dñs pot̃ obligare ⁊ alienare rẽ. non dñs autem non potest. ⁊ tamen dñs non differt a non dño nisi relatione rõnis. quia ibi non est effectus realis cũ in re p trãslationẽ cõuentionalẽ nulla fiat realis mutatio ⁊ p cõsequens non requirit̃ causa realis. sed consecratio hominũ que est sacramẽtũ. ⁊ omnis vera sacramenti administratio habet effectũ realem. ergo ibi oportet esse causam realẽ ⁊ ꝓncipiũ reale. Item sicut papa pot̃ cõmittere cui vult omnẽ cõsecrationẽ sacramẽtalẽ que non est sacramentũ quia per illã solam relatio rõnis acquirit̃. sic posset omnem que est sacramentũ si per illã similit̃ nõ nisi relatio rõnis acquireret̃. nunc autem non pot̃. sed aliquã sic ⁊ aliquã non Sed q̃uis ista rõ equaliter concludat de omni sacramento. tamen est specialis ratio q̃ papa plus potest imutare circa vnũ sacramentũ q̃ circa aliud. Et quare uel quomodo possit mutare ministrum cõfirmationis uel ordinis dicetur loco suo. Quare autem potest mutare materiam matrimonij licz sit imptinens. ꝑt̃ id quod de hoc alibi dicetur ad ꝑsens potest dici q̃ sic deus res administrat ut eas ꝓprios motus agere sinat ꝓm Augᵐ. vnde sicut corpus suum facit realiter esse in sacramentalibus specie bus quas tamen vult ita subesse agentibus naturalibus sicut prius subeرãt ⁊ ꝓm variationẽ illarum diuersimode ibi esse. puta si

Ayuntamiento de Madrid

Tho.3ª parte.q.63.arti.4.ª vbi arguit sic 2º loco. Potētia aie nō videt esse subiectū alicui nisi habitus uel dispositiōis. sed character nō est habit⁹ nec dispositio sed magis potentia cuius subiectū non est nisi essentia aie. g̃ videt q̃ character nō sit sicut in subiecto in potentia aie. sed magis in essentia ipsi⁹. Ecce argumētū sequit risio. Dicēdū inqit q̃ essentia aie ē subiectū potentie naturalis que ex principiis anime ,pcedit. talis aūt potētia nō est character: sed est quedā spiritualis potentia ab extrinseco adueniēs. vnde sicut essentia per quā est naturalis vita bois pficit per grām q̃ aia spiritualiter viuit. ita potentia naturalis aie pficit per spūalē potentiā que est character. habit⁹ eni ⁊ dispositio pēinent ad potentiam aie eo q̃ ordinant ad actus quo⁹ potētie sunt principia. ⁊ eadē rōne omne qd̄ ad actū ordinat est potentie attribuendū. hec ille. ¶ Ad 3ᵐ negat añs. ⁊ ad ,phationē illius dicit q̃ pfectio naturalis cuius sūt potētie aie prius inest aie q̃ potentia uel pfectio supnaturalis loquēdo de priozitate duationis uel nature. nō aūt de priozitate imediatiōis. nā eque imediate inest essentie aie grā sicut intellect⁹ uel volūtas que sūt potentie naturales. nō aūt ita inseparabilē uel necessario. ⁊ iō non oportet q̃ gratia sit subiectiue in aliquo posterior ad essentiā aie. puta in aliqua potentia. vnde ad B argumētū dicēdū soluit sanctus Tho. de veritate.q.27.arti.6º arguit enim sic 3º loco. Gratuita pīsupponūt naturalia. sed potētie sūt nāles ,ppietates aie fm Auicēnā. g̃ gratia nō est in essentia aie nisi pīsupposita potētia. ⁊ sic est imediate in potentia aie sicut in subiecto. Ecce argumētū. sequit risio Dicēdū iquit q̃ gratuita pīsupponūt nālia si ,pportionalē vtraq̃ accipiant. ⁊ iō virtus q̃ est gratuitū opatiōis pncipiū pīsupponit potentiā q̃ est eiusdē pncipiū naturale. ⁊ gratia que est spūalis esse pncipiū pīsupponit essentiā aie que est pncipiū esse naturalis. hec ille. ¶ Ad 4ᵐ negat aᵒʳ scilz q̃ vita spūalis pmo insit aie ut est cōiūgibilis deo ut obiecto. nec B dicit Aug⁹. est eni aliqua alia cōiunctio p̄ aie ad deū q̃ p actum 2ᵐ uel gōcūq̃ pncipiū actus secūdi sc̄z p donum gratie a qua pullulāt frutes ⁊ habitus. vnde beatus Tho. de veritate vbi supra arguit sic. Primū donū dei ē i eo qd̄ est in nobis prius ⁊ deo ,ppinquius. sed gratia est pmū donū dei i nobis. ipsa eni pcedit fidē ⁊ charitatē ⁊ alia hō.ut patet p Aug⁹. in 2º lī de pdestinatione sanctor. id aūt qd̄ in nobis est ⁊ deo ,ppinqui⁹. est essentia aie a qua fluūt potētie. g̃ gratia ē in essentia aie sicut in subiecto. Itē cā secūdaria p prius recipit influentiā pme cause q̃ effectus cause secundarie. sed essentia aie est pncipiū potentiarū. ⁊ sic est cā secundaria earū quarū deᵒ est cā pmaria. g̃ essentia aie p prius recipit influētiā gratie q̃ potentie. hec ille ibidē cū multis alijs bene facientibus ad ,ppositū. ¶ Ad 5ᵐ dicit q̃ intellect⁹ est prior volūtate non solū p̄oritate originis aut generationis. sed etiā p̄oritate pfectionis uel tāq̃ cōtinēs illā eminent ⁊ virtualē ut ostendit sanctus Tho. pma pte.q.82.arti.3º p totum. ⁊ de veritate.q.22.arti.1º ⁊ multis alijs locis. Tūc ad argumētū in oppositū dicit q̃ actus intellectus simplicit ⁊ absolute loquēdo non ordinat essentialit ad actū volūtatis ut ad finē. sz potius se habet ad illū ut cā ad effectū. ⁊ similiter intellect⁹ se habet ad voluntatē. ut motor ad mobile. vnde B argumentū soluit q̃ in forma sanctus Tho. pma parte vbi supra. arguit eni sic 2º loco. Res nāles inueniunt ,pcedere de impfectis ad pfecta. ⁊ hoc etiā in potentijs aie apparet. qm̄ pcedit de sensu ad intellectū qui est nobilior. sz naturalis ,pcessus est de actu intellect⁹ ad actū voluntatis. g̃ voluntas est nobilior ⁊ pfectior potētia q̃ intellectus. Ecce argumētū. sequit risio. Dicendū inquit q̃ illud qd̄ est prius gnātione ⁊ tēpore est impfectius qz in vno ⁊ eodē potētia pcedit actum tpe ⁊ impfectio pfectionē. sed illud quod est prius simplicit ⁊ fm nature ordinē est pfectius. sic eni actus est prior potentia. ⁊ hoc mō intellectus est prior voluntate sicut motiuū mobili ⁊ actiuū passiuo. bonū eni intellectū mouet voluntatē. hec ille. Item 4.ª dis.bui⁹.q.i. arti.3º in solutione.3ᶜ.q.sic dicit. Imago pncipalit ēsist in potentia cognitiua. qz ex memoria ⁊ intelligētia ozit voluntas. vnde tota imago est in parte intellectiua sicut in radice. ⁊ ideo omne quod attribuit homini rōne imaginis pncipalit respicit intellectiuā partem ⁊ ex sequenti affectiuā. qz etiam ex intellectiua parte habet homo q̃ sit homo. sed ex affectiua q̃ sit bon⁹ uel malus. ⁊ ideo qz character respicit imaginē pncipalit est in intellectiua parte. hec ille. Itē in solutione secūdisic dicit. Assimilatio bois ad deum in bonitate pci^c est p volūtatē. sed assimilatio in esse ⁊ posse magis est ex parte intellectus. qz ex hoc ipso q̃ aliqd imateriale esse habet. intellectiuū ē ⁊ potētiā habet quod. imodo infinitā fm q̃ intellectus vlīus est q̃ quodāmodo sunt infinita virtute. ⁊ ideo cū cōformitas characteris respiciat spiritualē ptātem magis cōpetit parti intellectiue q̃ affectiue. hec ille. ¶ Ad 6ᵐ dicitur pmo q̃ sanctus Tho. nullibi dicit characterē esse signū uel fundamētū obligationis aie ad deū. ideo ad obiecta cōtra B nō habem⁹ rndere. Dicit 2º q̃ vato q̃ character esset tale quid. tū quia nō solū est signū sed etiā pncipiū suscipiēdi uel ministrādi actiones hierarchicas q̃ sunt q̃dam ,ptestationes fidei. ideo potius ponit in potentia intellectiua q̃ in volitiua: quia fides est in intellectu. Unde sanctus Tho.3ª parte.q.63.arti.4.ª in solutione tertij sic dicit. Character ordinat ad ea que sūt diuini cultus q̃ quidē est quedam ,ptestatio fidei p exteriora signa. ⁊ ideo oportet q̃ character sit i cognitiua potētia aie in qua est fides. hec ille. Item in priti dis.q.i. arti.3º q.3.i solutiōe pmi sic dicit. Gratia nō est i intellectiua neq̃ in affectiua sed in essentia aie. tū magis de ,ppinquo respicit affectiuā. qz gratia dat ad bene operandū. qualiter aūt aliqs operet: ,pcipue ex volūtate dependet. sed character dat ad exercendas actiones spūales aliq̃s simplicit. q̃ aūt bene uel male fiat. B est p gratiā ⁊ habitū virtutū. ⁊ ideo nō est filius rō de charactere ⁊ de gratia. hec ille. Et ad hoc facit illud qd̄ ipse dicit pma 2ᶜ.q.56.arti.3º q̃ sc̄z habitus qui sūt in intellectu inclītū hō pstant facultatē agendi. non aūt bene uel male agendi nisi in ordine ad volūtatē. sed habit⁹ qui sūt in voluntate non solū prestant facultatē agendi simplicit sed etiā bene uel male agēdi. iō character quo quis pōt bene ⁊ male vti potius debet poni in intellectu q̃ in volūtate. ¶ Ad pmū Durādi ,ptra eādē ,ñē rndet ,pe. de ,dicēs. Lz character nō faciat subiectū nisi instrm agendi uel patiēdi respectu sacrametor que sunt corporalia. non tamen ,pter hoc debet esse character i parte corporea puta manu q̃ tangit materiā. uel ozē qd̄. pducit formā. qz homo est instrumētū dei aiatū quod per intellectū applicat se ad cōferendū sacramentū uel suscipiendū: ad quod etiā requiritur intentio que est actus intellectus sicut virigentis. vnde in primo principio directiuo huius inten-

Ayuntamiento de Madrid

tionis ⁊ applicationis debet esse character ⁊ nõ in mẽ-
bris exequẽtib⁹. sic etiã potẽtia medicatiua facit me-
dicũ coopatoẽ instrumẽtalem nature p applicationẽ
medicinaliũ. cũ natura sit p̃ncipale agẽs sanitatẽ. nec
propter hoc ars medicatiua ponit in ore dictante nec
in manu cirurgiçante sed in intellectu dirigente. ⁊ sic
ars domificatiua ⁊ hꝭ. ⁊ simile est in ꝓposito. ideo tẽ.
Nec obstat q̃ talis directio uel intentio nõ põt esse in
paruulo. q̃ istud accidit sacramento. hec ille. Ex quo
apparet ad vnã partẽ argumenti qua arguens vult
ꝓbare characterẽ debere poni in parte organica. Ad
aliã ꝗo partẽ qua vult ꝓbare q̃ non debet poni in in-
tellectu respõdet ꝓ. dicẽs. Sicut scia practica ⁊ fa-
ctiua est p̃ncipaliter ꝓpter opus operatũ. nec tri sunt
in potentia eliciẽte illud ꝓpter quõ sunt p̃ncipaliẽ. ꝭ in
potẽtia dirigẽte ⁊ operante. sic character est p̃ncipa-
liter ꝓpter recipere uel cõferre sacrũ cuius collatio
uel susceptio imediate elicit̃ a potẽtia organica. nõ tri
ꝓpter hoc est in ea. q̃ ista collatio ⁊ susceptio exterior
debet regi ⁊ dirigi ab interiori actiõe uel intẽtiõe. ⁊ iõ
ĩ intellectu q̃ ẽ p̃ncipiũ regulãs ⁊ dirigẽs ĩ dãdo ⁊ sus-
cipiẽdo sacra dꝭ poni character. ut sꝭ intellect⁹ p fidẽ
illustratus dirigat intentionẽ ad cõferendũ ⁊ suscipiẽ-
dũ sacrũ ꝶ uel illud. q̃uis etiã ĩ infideli sit character ⁊
in nõ characteriçato fides sicut in cathecumino. ⁊ ideo
nõ est sic intelligendũ q̃ character eliciat intentionem
nec dirigat. cum equaliter non characteriçatus inten-
dat ⁊ characteriçatus nõ intendat. sed q̃ intentio per
characterẽ habet virtutem quã aliẽ nõ baberet. ⁊ ideo
dicendũ q̃ character est ꝓpter vtrãq̃ opationẽ intel-
lectus sꝭ elicitã ⁊ impatã non quidẽ ut eliciat elicitã
uel dirigat. nec ut impet aliã sed ut directio ⁊ imperiũ
habeat effectũ. qui eni sacra ministrat debet intẽdere
q̃ faciat illud quod facit ecclesia. nec ad boc iuuat di-
recte character. sed facit ut intentio habeat effectum.
p characterẽ eni baptismalẽ intẽrio recipiendi alia sa-
cramẽta facit ipsũ vere suscipe ea. ⁊ character sacer-
dotalis facit q̃ sacerdos confitendo uel absoluendo
efficiat quod intẽdit. hec ꝓtrus. Et hec sufficiunt ad
p̃mũ Durãdi. q̃ ut patet ex dictis ꝶ⁹ est falsa. nã cha-
racter p̃ficit actũ intellectus uel appetitus dãdo eidẽ
efficaciã mõ supradicto. ¶ Ad 2ᵐ dicit q̃ risio ibidem
data bona est satis ⁊ est fm mentẽ sancti Tho. in par-
te ut supra visum est. licꝭ sanctus Tho. nõ adducat il-
lud exemplũ de prudentia ⁊ p̃sidẽtia. Et ad p̃mã im-
probationẽ dicte responsionis dicit̃ q̃ ⁊ prudentia est
dispositio cõgruentie ad susceptionẽ ⁊ executionem
prãtis. ⁊ similit̃ ecõtra ptãs ẽ dispositio ad sollicite ac-
quirendũ prudentiã. licꝭ different. q̃ p̃ma dispositio
est quasi cause efficientis ab bene opandũ. 2ᵃ ꝗo quasi
cause materialis est dispositio ad suscipiendũ. sicut eni
dicit beatus Tho de virtutib⁹. q. i. arti. p̃. in solutione
9. argumẽti. dispositio dicit̃ trib⁹ modis. Uno mõ per
quã materia disponit̃ ad forme receptionẽ sicut calor
est dispositio ad formã ignis. Alio mõ per quã aliquod
agens disponit̃ ad agendũ sicut velocitas est dispositio
ad cursũ. 3ᵒ mõ dicit̃ ordinatio aliquoꝝ ad inuicem
tẽ. Cũ vero arguẽs dicit q̃ gratia potius deberet di-
ci dispositio ad characterẽ tẽ. Nõ valet. q̃ sicut potẽ-
tijs naturalibus intellectu ⁊ volũtate nemo benẽ ope-
rat̃ sine habitu virtutis. nec tamẽ dicimus q̃ habitus
sit dispositio ad potẽtiã naturalẽ. ꝭ ecõtra babẽs po-
tentias dispositus est ad habitum. sic in ꝓposito. non
tamen necesse est sustinere dictũ exemplũ p omnia ꝭ
solũ quo ad boc q̃ sicut babẽs potentiã dispositus est
ad habitũ. sic babẽs characterẽ dispositus est ad gra-
tiam. quia iam babet quoddam debitũ ⁊ exigẽtiã gra-
tie sine qua non potest bene vti characterẽ illo. Ad
2ᵐ improbationẽ dicit̃ q̃ sanctus Tho. non diuertit
a suo ꝓposito p boc q̃ dicit characterẽ esse in alio sub-
iecto q̃ gratiã. ⁊ tamen sit dispositio ad gratiam. nam
sicut ipse dic̃ p̃ma 2ᵃ. q. 74. arti. i solutiõe tertij. Dis-
positio tripliciter se habet ad id ad quod disponit. q̃ñq̃
enim est idem ⁊ in eodem. sicut scientia inchoata dicit̃
esse dispositio ad perfectam sciam. quãdoq̃ aũt est in
eodem sed nõ idem. sicut calor est dispositio ad formã
ignis. quãdoq̃ vero nec est idem nec in eodem. sicut
bis que babẽt ordinẽ ad inuicem ut ab vno puenia-
tur in aliud. sicut bonitas imaginationis est dispositio
ad sciẽtiam que est in intellectu. ⁊ boc modo peccatũ
veniale quod est in sensualitate potest esse dispositio
ad peccatum mortale quod est in rõne. hec ille. Cum
aũt dicit arguens q̃ sanctus Tho. assimilat virtutem
instrumẽtalem que est in sacramẽtis virtuti instrũali
q̃ est i semine tẽ. Dicit̃ q̃ nõ oportet q̃ similitudo cur-
rat per omnia hinc ⁊ inde. ꝭ solũ quo ad boc q̃ vtraq̃
dicit̃ esse causa vltime forme dispositiue. q̃ sꝭ induc-
it dispositionẽ ad formam p̃ncipalẽ. siue in eodem
subiecto siue in alio. ⁊ boc sufficit ad suum ꝓpositum.
¶ Ad 3ᵐ respondet ꝓ. dicens q̃ rõ illa non valet. q̃
institutio humana non est cã rerũ naturaliũ vnde nihil
potest addere uel detrahere nature rerum ꝓpter boc
q̃ rebus naturalibus nihil acquirit̃ ex pactiõe huma-
na qõ sit forma realis. sed solum ordo ⁊ relatio rõnis.
Unde omnia iura ⁊ corporalia de quibus iura loquũ-
tur non sunt nisi entia rõnis. vnde q̃ ego emendo rem
fiam dꝭs. vriũ seruit⁹ obligatio actio hereditas ⁊ oia
hꝭ sunt entia rõnis: sed dei ordinatio ⁊ institutio sunt
causa rerũ. Unde sicut institutio nature ponit in reb⁹
entitatẽ nature. sic institutio gratie ponit entitatẽ ad
gratiam. nec est relatio etiã realis. q̃ illa non est p̃nci-
pium agendi sicut character cõfirmationis ⁊ ordinis.
nec patiendi sicut character baptismi. Nec valet si di-
cat̃ q̃ in politicis dꝭs põt obligare ⁊ alienare rẽ. non
dꝭs autem non potest. ⁊ tamen dꝭs non differt a non
dꝭo nisi relatione rõnis. quia ibi non est effectus rea-
lis cũ in re p trãslationẽ cõuentionalẽ nulla fiat realis
mutatio ⁊ p cõsequens non requirit̃ causa realis. sed
consecratio hominũ que est sacramẽtũ. ⁊ omnis vera
sacramenti administratio habet effectũ realem. ergo
ibi oportet esse causam realẽ ⁊ p̃ncipiũ reale. Item
sicut papa põt cõmittere cui vult omnẽ cõsecrationẽ
sacramẽtalẽ que non est sacramentũ quia per illã so-
la relatio rõnis acquirit̃. sic posset omnem que est sa-
cramentũ si per illã similit̃ nõ nisi relatio rõnis acqui-
rerẽt̃. nunc autem non põt. sed aliquã sic ⁊ aliquã non
Sed q̃uis ista rõ equaliter concludat de omni sacra-
mento. tamen est specialis ratio q̃ papa plus potest
imutare circa vnũ sacramentũ q̃ circa aliud. Et qua-
re uel quomodo possit mutare ministrum cõfirmatio-
nis uel ordinis dicetur loco suo. Quare autem potest
mutare materiam matrimonij licꝭ sit imptinens. ꝓtẽ
id quod de boc alibi dicetur ad pesens potest dici q̃
sic deus res administrat ut eas proprios motus agere
sinat fm Augm. vnde sicut corpus suum facit realiter
esse in sacramentalibus speciebus quas tamen vult
ita subesse agentibus naturalibus sicut p̃ius suberãt
⁊ fm variationẽ illarum diuersimode ibi esse. puta si

Ayuntamiento de Madrid

species corrupanť desinit ibi esse. si augenť incipit in maiori loco esse. si quidē cōdēsanť. in minori. sic virt⁹ quam ponit in verbis est subiectiue i aere sicut ⁊ verba que sunt quidam sonus. ⁊ q̄diu verba durant tādiu durat ibi virtus. hoc est q̄diu durat prolatio vltime syllabe in qua significatio completur postea desinit ibi esse virtus. sicut colūba redijt in padiacentem materiam peracto officio. uel si verba cessant anteqū motus aer perueniat ad rem in qua debet esse effect⁹ species soni eodem instātī deferť ad illam rem cū qua subiectiue est virt⁹ in aere. alias esset sine subiecto cū sonus sit accidēs cuius subiectum est solus aer. Sic ⁊ deus expressionem consensuū accipit pro instrumentis dimittens tamē ea sub dispositione prelatorū. sicut natura hūane policie requirit. ꝓpter qd fm q̄ papa dispensat ⁊ irritat est ibi virtus uel non est. sicut in specie bus corruptis uel non corruptis est uel nō est corp⁹ xpi. hec ille. Ex quibus satis patet respōsio ad 3ᵐ Durandi ut videť. ¶ Ad 4ᵐ negat bᵒʳ. nā positio nostra nō adducit vias obscuras ad saluandū efficaciam sacramentorū sane intelligentibus. nec aliquid quod nō contineat implicite in dictis xpi uel discipulorū eius. aut sanctorū doctorū. positio vo arguētis ⁊ aliorū multa falsa ⁊ cōtraria dictis sanctorū ⁊ determinationi ecclesie cōtinet. ut post diceť suo loco. Item dato q̄ positio contraria sit prima facie facilior nō sequit q̄ ideo sit verior. qm multa falsa multis veris sunt. pbabiliora fm phm̄ sicut opposita articulis fidei sunt. pbabiliora ipsis articulis. ¶ Ad 5ᵐ negat bᵒʳ. nā Dionysiⁿ loquiť ibidem de alio signo quod vocat lumē ut postea diceť preter signa exteriora. ⁊ quicqd sit de Dionysio. tamē ecclesia determinauit pro charactere quē ponit opinio sancti Tho. ut postea diceť. ¶ Ad primū Scoti 4ᵐ ꝓnem negat bᵒʳ. sancti enim ⁊ ecclesia ponūt illū characteré quem nos ponimus sicut patet. nā Aug⁹ in epla ad Donatū pbyterū. ⁊ habeť in Decretis. 23. q. 4. c. displicet. circa medium. sic dicit. Vos oues xpi estis characteré diuīcū portastis in sacramento qd accepistis. sed erratis cc. Ex quibus doctores cōcludūt q̄ in baptismo imprimit character. Unde ꝓ intellectu pdictorū sciendū q̄ sanctus Tho. 3ª parte. q. 66. arti. p̄ arguit sic primo loco. Uideť ingt q̄ baptismus non sit ipsa ablutio. ablutio enim corporalis transit. baptism⁹ autē permanet. ergo baptismus non est ipsa ablutio. sed pon⁹ regeneratio ⁊ sigillū ⁊ custodia ⁊ illuminatio. ut Damascen⁹ dicit in 4ᵒ li⁹. Ecce argumentū. sequiť respōsio. Dicendū inquit q̄ in baptismo id quod e sacramentū ⁊ res trīs scilꝫ character. ⁊ id quod est res trīs scilꝫ interior iustificatio permanent. sed character permanet indeleibiliter. iustificatio autē pmanet sed amissibiliter. Damascen⁹ ergo baptismū diffinit non q̄tum ad id quod exterius agiť quod est sacramentū trīs. sed q̄tum ad id quod est interius. vnde ponit duo ptinenta ad characteré scilꝫ sigillum ⁊ custodia in q̄tum ipse character qui dicit sigillum q̄tū est de se custodit animam in bono. Duo etā ponit pertinentia ad vltimam rem sacramenti scilicꝫ regenerationē que ad hoc pertinet q̄ per baptismū homo inchoat nouā vitā iusticie ⁊ illuminationē que pertinet spāliter ad fidem p quam homo spiritualem vitam accipit fm illud Habacuc. 2. Justus autem ex fide viuit. baptismus autem est qdā fidei protestatio. vnde dicit fidei sacramentū. ⁊ similiť Dionysiⁿ baptismū diffinit p ordinē ad alia sacramēta dicēs. 2. ca. cele. hierar. q̄ ē quoddā p̄ncipiū sanctissimorū mandatorū sacre actionis ad eorum susceptiuā opportunitatē formans nostros aiales habitus. ⁊ iterum in ordine ad celestem gloriā quo ad finis vlis sacramentorū. cū subdit: Ad supercelestis quietis anagogē nostrū iter faciēs. Et iterū q̄tū ad p̄ncipiū spiritualis vite. p B q̄ subdit: Sacre ⁊ diuinissime nostre regenerationis traditio. hec ille. Itē idem Aug⁹ 2º li⁹ contra Permenianū. ⁊ habeť. i. q. 1. q̄ quidā. Si forte milicie characteré in corpore suo non militās pauidus exhorruit ⁊ ad clementiā imperatoris cōfugerit ⁊ imperata venia militare iam ceperit. nūqd domuse liberato atq̄ correcto character ille repetiť? an non potius agnitus approbať. an forte min⁹ haberent sacramēta xpiana q̄ corporalis hec nota. cū videamus nec apostatas carere baptismate quibus vtiq̄ p pniam redeuntib⁹ nō restituť? ⁊ ideo amitti non posse iudicatur. hec ille. Ubi glo. baptizatus characteré nō pōt amittere. Item Aug⁹ in epla ad Uincētiū donatistā ⁊ recitať. 23. q. 7. c. quēadmodū. Querimus perditos ut de inmētis gaudere possimus. dicentes: Mortuus erat frater noster ⁊ reuixit: pericrat ⁊ inuentus est. quare q̄ me iquit nō baptizas ut abluas me a peccatis? rndeo quia nō facio iniuria characteri imperatoris cū errorem corrigo desertoris cc. Itē in libro de baptismo. ⁊ habeť de cōse. dis. 4. c. quo deus. sic dicit. Nō malignis sed bonis filijs dictū ē. si cui dimiseritis pcā dimittūť ei ⁊ reliqua. habere tamē ⁊ dare ⁊ accipere sacramentum baptismi satis ecclesie catholice pastorib⁹ cluxit et ouem que foris errabat ⁊ diuīcū characterem foris accipiebat: venienté ad xpiane vnitatis salutē aberrore corrigi. characteré tamen vnicum in ea cognosci poti⁹ q̄ ipsorbari. q̄nquidē ipsū characteré multi ⁊ lupi ⁊ lupis infigūt q̄ videnť esse intus cc. Ex quibus ⁊ multis alijs dictis Aug⁹. pz eū sensisse characteré imprimi in baptismo. Item q̄ hec sit sntia catholice ecclie determinate suffulta patet ex de bap. ⁊ ei⁹ effec. c. maiores. vbi sic dicit. Item queriť vtrū dormientibus ⁊ amentibus sacramenti saltem character in baptizato imprimat cc. ⁊ sequiť post pauca. Alijnon absurde distinguūt q̄ is qui terroribus atq̄ supplicijs violenter attrahitur ⁊ ne detrimentū incurrat baptismi suscipit sacramentū. talis sicut ⁊ is qui ficte ad baptismū accedit characterem suscipit xpianitatis impressum cc. ⁊ post sequitur. Ille vo qui nūq̄ consensit sed penitus contradicit. nec rem nec characterem suscipit sacramenti. ⁊ sequitur post. Cū ergo characterem imprimit sacramentalis operatio cum obicē voluntatis cōtrarie non inuenit obsistentem. hec Alexander tertiⁿ. Ex quibus patet. ꝓpositum. ⁊ multa alia ex decretis ⁊ decretalibus possent ad propositum induci nisi brcuitati studeremus. Cum autē dicit arguens q̄ verba Dionysij non adducunť ad mentē eius. negatur. Nec valet qd dicit arguens q̄ signum ex quo loquiť Dionysius non est aliud quā signatio hierarche ⁊ impositio manuū ⁊ descriptio baptizādi: que omnia fiebant longe ante baptismū cc. Hoc siquidem non valet. ꝓpter multa. tū quia falsum assumitur q̄ Dionysius non loquatur nisi de vnico signo. quod manifeste patet: quia de signo interiori dicit q̄ est lumen datū a diuina beatitudine. ut enim allegat arguens verba Dionysij sunt ista: in sursum actū diuina beatitudo ad sui ipsius participationē recipit. ⁊ sic de. ꝓpto lumine quasi quodā signo ipsi tradat diuinum faciens ⁊ coicatorem in deo manentiū. Et vlterius loquiť de signo exteriori da-

Ayuntamiento de Madrid

to a hierarcha cum dicit. Diuinum faciens & coicatorē
i deo manētiū adimpletiōis & sancte ordinatiōis quo-
rum est signū factum a hierarcha accedenti data si-
gnatio & sacerdotū salutaris descriptio &c. vbi patz q
istud 2m signum. aliud est a primo. quia fm verba Dio-
nysij. primū signum est lumen faciens hominē diuinū
& coicatorē adimpletionis & ordinationis quorū signū
est signatio hierarche. vnde istud 2m signum significat
effectum primi. Cum 2o quia aliud falsum assumit ar-
guens sc3 q Dionysius per tale signum & lumē intelli-
gat aliquid pcedens baptismum & q prius loquat de
tali lumine ac signo q̃ de actu baptiçandi. huius enim
falsitas manifeste pz. nā. 2ca eccleiastice hierarchie
sub rubrica que dicit. Mysteriū illuminationis. i fine
sic dicit. Et cum quidam sacerdotū ex descriptione &
ipsū & susceptione predicauerint: ille quidem a sacer-
dotibus in aqua agitur ad hierarche manum ab ipsis
manu actus. hierarcha ho desuper stans clamātibus
rursum sacerdotibus ad hierarcham in aqua nomen
eius qui perficitur ter quidē ipsum baptiçat tribus ei⁹
qui perficitur depositionibus & allcuationibus trinā
diuine beatitudinis superclamā personā &c. vbi pa-
tet q expresse loquitur de actu baptiçandi. in sequen-
ti vero rubrica que dicitur cōtemplatio. & nigrum in-
cipit sic. hoc quidem est sicut in signis &c. post panca
loquitur de charactere dicēs: Nos autem ascensio-
nibus sanctis ad eoz que fiunt principia respicientes
& ista sancte docti cognoscemus quorum characterū
sunt expressiones. & quorum occultorū imagines. nā
sicut in negocio de intelligibilib⁹ & sensibilib⁹ plane an-
nunciatū est. quēdam quidem sensibiliter facta sūt in-
telligibiliū imagines &c. Ex quo patet q Dionysi⁹ lo-
quitur de aliquo charactere intelligibili designato p
signa sensibilia sacramentalia. Item post multū & ma-
gnum processum iterum loquitur de illo lumine intel-
ligibili. Si bone ingt ordinationis principiū est fm q
sui ipsorum sunt cognitrices mētes que ad proprium
visibile nature recurrit. iu principio quidem quis ipse
est videbit. & hoc sumet ex respectu ad lumen primum
sanctum do m. Item post multa subdit verba que pri-
mo allegat arguens: In iursum actū diuina beatitu-
do &c. Ex quo patet q arguens importune exponit
Dionysiū & forte nō aduertit q in rubrica primo alle-
gata Dionysius ponit ritū sacramenti. & in alia expo-
nit significationē ritus. sicut manifeste patet legēti am-
bas rubricas. Cum autem vlterius dicit arguens q
auctoritas Damas. inepte adducitur. negat. Nec va-
let quod dicit. q nos de duabus sententijs separatis
faciamus vnam aut continuam. nam sicut patet ex
precedentibus & sequentibus illius capituli in illa au-
ctoritate Damas. exprimit effectum huius baptismi.
vnde arguēs male punctuat dicta Damas. & facit ver-
sum vbi non est. & de propositione que est de copulato
extremo vult facere copulatiuā. vnde littera debet
sic continuari. visibilia enim symbola note eorum que
intelliguntur sūt. regeneratio nāq fm animam fit. fi-
des enim filios facere nouit. & si sint creature per spi-
ritum & in pristinā reducere beatitudinē. igitur pecca-
torum quidem remissio omnibus similiē per baptisma
datur. gratia autem spiritus fm proportionem fidei
& purgatio. igiē nunc quidē per baptisma p̃mitias spi-
ritus sancti accipimus. & principiū alterius vite sit no-
bis regeneratio & sigillum & custodia & illuminatio. hec
Damas. Ex quibus patet primo q baptismus exterior
non est regeneratio. sed signum & causa uel principiū
effectiuū intelligibilis regenerationis que fit in anima
& p̃ter false exponit Damas. dicēdo. q baptismus est
regeneratio. 2o sequit. q fm Damascenū baptismus
non est sigillum nec custodia nec illuminatio. sed est si-
gnum & causa predictorz. 3o sequitur. q baptismus nō
est principium alterius vite. accipiendo principiū pro
pma parte rei. sed est principiū productiuū instrumen-
tale alterius vite. & cōsequenter totum hoc pertineat
ad eandem ꝓpositionem de copulato ꝑdicato sc3 hāc
per baptisma primitias spiritus sancti accipim⁹. & pri-
cipium alterius vite sit nobis &c. ut sit sensus q bapti-
smus operatur in nobis omnia illa. 4o sequit q dato
q nouus versus inciperet ibi: & principiū alterius vi-
te &c. adhuc habemus propositū. quia cum baptismus
non sit essentialiter principiū alterius vite nec regene-
ratio nec sigillum. oportet q sit causa ꝑdictorū. & ideo
in illa oratione secūda ad hoc q habeat perfectū sen-
sum. oportet q intelligē hoc complexū per baptismū
Dicitur vlterius q in toto primo ca Damas. non loquit
in materia baptismi de signo crucis. nec in 2o ca vbi
loquitur de fide. sed in 3o qō solum est de cruce. nec de
illo 3o ca adducimus auctoritatem. sed solum de pmo
qō expresse loquit de sigillo inuisibili qō dicitur chara
cter. Ex quibus patet q antiqui melius intelligebant
Dionysiū & Damas. q̃ Scot⁹. & q expositio antiquorū
stat in suo vigore. expositio ho Scoti nulla est. ¶ Ad
2m principale patet responsio per predicta. quia Aug⁹
in multis libris & epistolis suis locutus est de characte-
re baptismi. & qō ex indelebilitate characteris arguit
initerabilitatem baptismi. sed Scotus forte nō omnia
dicta Aug]. legerat. Dicitur vlterius q Gratianus lo-
cutus ē de charactere. de conse. dis. 4. c. quō de⁹. ut
supra recitatū est. Magister aūt sniaz loquit de hoc
charactere. 6o dis. bui⁹. ca. de his vero qui baptiçanē.
&c. in fine. & dato q non faceret mentionem sufficiunt
auctoritates aliorum. ¶ Ad 3m principale dicit negā-
do minorē sc3 q character frustra ponat. Et ad pmā
pbationem eius dicit. primo q character ponendus ē
tanq̃ dispositio ad gratiam non quidem ex parte dei
agentis. sed ex parte susceptiui. quia fm presentem le-
gem nemini dat gratia. nisi sit ad eam dispositus aliq̃
dispositione superaddita essentie & potentijs anime se
habente per modum actus pmi uel per modum actus
secūdi. Paruuli autem non habent 2m dispositionē
cum non habeant actum liberi arbitrij. ergo restat q
habent primā que dicitur character uel ornatus habi-
tualis. & de hoc alias plura dicta sunt. pma dis. huius.
Et cum dicit arguens q anima non habens actu pec-
catū est sume disposita ad gratiā. negandū est. Cū vl-
terius dicit q sine tali signo deus posset assistere ba-
ptiçato &c. Dicit q deus non alligauit potentiā suam
sacramentis quin sine illis posset conferre gratiam. &
per ꝓs nec characteri. tri fm ordinationē sue sapien-
tie aliter instituit ut omnis sanctificatio per sensibilia
fiat. vnde ista rō si aliqd valeret sequerē q frustra insti-
tuta essent sacramēta. q sine illis posset deus cōferre
gratiam. Cū autem in confirmatione dicit q ficte ba-
ptiçatus liz habeat characterē. non accipit gratiā ni-
si peniteat &c. Dicit q talis accipit gratiā per peniten-
tiam tāq̃ premouens prohibens. sed per characterē
sicut per cām per se disponentem ad gratiam ut ondit
beat Tho. pnti dis. q. 3. arti. 2o q̃stiūcula. 3a. & 3a pte ut
post dicet. Qtū ho ad alia q̃ obiicit contra 2m effectū

Ayuntamiento de Madrid

characteris sc3 q̃ est signum assimilatiuum ꝛc. Dicit q̃ ista ratio multos habet defectus ꝓmq̃ patuit in ꝓmissis. tum quia character non solum est signum assimilatiuū. imo est ꝑncipium actiuū uel passiuum. ꝛ iõ oportet q̃ sit forma absoluta ꝛ inherẽs. tum quia character est signum permanẽs post receptionẽ baptismi ideo nõ sufficit dicere q̃ sit ipsa receptio baptismi trãsiens in preteritum. tum quia non est simile de professione religionis humane que nullum absolutũ causat in profitente ꝛ de ꝓfessione xp̃iane religionis ꝑ suscepti onẽ sacramẽti. quod est instrumentũ dei animã sanctificãtis ꝛ gratiã i ea causantis. tũ quia character est signũ spirituale. signũ vo religionis est sensibile. tũ qz ꝑ efficit diuina institutio q̃ hũana ordinatio ul ꝓmissio tũ quia auctoritates sanctoꝝ sũt in oppositũ. ꝛ ꝓpter multa alia patet nullitas argumenti. Qrtũ autẽ ad illa que argues obijcit de 3° effectu sc3 q̃ character est signum cõfiguratiuũ ꝛc. patet responsio ex predictis sc3 quia character non solum est signum sed ꝑncipiũ actiuũ uel passiuum. ideo non potest esse aliquid trãsiens in preteritum nec relatio realis aut rationis. sed oportet q̃ sit aliquod absolutũ permanens. sicut character ꝛ nota militie ꝑncipis. ut sepe dictum ẽ. Qrtũ ad illa que obijcit de 4° effectu sc3 q̃ est signũ rememoratiuũ ꝛc. patet solutio ex p̃dictis. nam non solũ ponit ut signũ rememoratiuũ. sz etiã ut ꝑncipiũ actiuũ uel passiuũ. tũ quia concesso q̃ ponit ut tale signum ratio in oppositũ non valet. dicitur enim q̃ tale signũ ponitur ꝓpter ipsum sacramẽtũ in se ꝛ ꝓpter ipsũ suscipientẽ ꝛ ꝓpter alios. De hoc sanctus Tho. ꝑti dis. q. 1. arti. 2° q̃stiũcula. 2° in solutiõe ꝓmi sic dicit. character nõ est signum trũ ut distinctionis nota. sed ut distinctionẽ causans. sicut ꝛ alia sacramentalia signa. ꝛ ideo eo indiget ad distinctionẽ faciendũ. Item in solutione 2ª sic dicit. Illud distinctionis signum est ꝛ ꝓpter ipsũ hominẽ q̃ suscipit: q eo accipit distinctũ posse ab aliis ꝛ ꝓpter alios homines qui eum admittũt ad spirituales actiones ex consignatione sacramentali exteriori interiorẽ perpendentes ꝛ quo ad deũ q̃ eius actionibus spiritualibus efficaciã prebet. hec ille. Cũ autem dicit arguens q̃ charitas non habet aliquod signum rememoratiuũ ꝛc. non valet. vnde sanctus Tho. ibidem in 4° loco arguit sic. Charitas est excellentior virtus q̃ fides. sed charitati nõ ponitur aliquod signũ distinguens nec aliis virtutibus. ergo nec fidei debet poni. Ecce argumentũ. sequitur responsio. Dicendũ inquit q̃ fides homini nota est. charitas autem incerta. nihil enim est alicui certius sua fide. ut Aug° dicit. sed an charitatem habeat non est alicui certum. ꝛ ideo distinctio data magis respicit fidem q̃ charitatem uel alias virtutes. Uel dicendũ q̃ distinctio ista precipue attendit q̃ tũm ad operationes que sunt in sacramentis in quibus maxime operatur fides. hec ille. Item 5° loco arguit sic. Contrarium sufficienẽ distinguit a cõtrario. sed fides est infidelitati contraria. g̃ sufficiẽt fides ab infidelibus distinguit. ꝛ ita non oportet q̃ per characterem distinguãt. Ecce argumẽtum. sequitur respõsio. Dicendum inquit q̃ fides sufficienter distinguit fideles ab infidelib° q̃tum ad actus fidei. sed non q̃tum ad actus spirituales que competunt fidelibus. quia ad hos oportet q̃ spiritualis potentia addat. hec ille. Item 2° loco arguit sic. Homo non configuratur trinitati nisi per imaginẽ ꝛ similitudinem. sed ꝑma configuratio est per naturã. ꝛ 2ª per gratiam. ergo character nullo modo configurat. Ecce argumentũ. sequit responsio. Dicendum inquit q̃ cõfiguratio ista attenditur ad deum ꝓm participationem diuine potestatis: que non est neq̃ per gratiam virtutũ neq̃ per naturam. hec ille. Ex quibus patet quale signum est character ꝛ ad quid ponitur. ꝛ quomodo potius ponitur ut signum rememoratiuũ sacramẽti q̃ charitatis uel fidei sine sacramento. ꝛ similiter quomodo character ponitur ꝓpter ipsum suscipiẽtem ꝛ ꝓpter deum ꝛ ꝓpter proximũ: aliter tamen ꝛ aliter. Cum aũt dicit q̃ non debet poni in damnatis aut beatis ꝓpter maiorem gloriã aut confirmationẽ. Dicit q̃ hoc falsũ est ꝓmo quidem de beatis. quia sicut in via debet poni signũ spiritualis potestatis. nõ aũt charitatis: rõne iam dicta. ita ꝛ in patria remanebit spiritualis potestatis signum acquisitum in via. non autem signum charitatis acquisitum in via. sed alia signa ibidem erũt scilz excellentior gloria cẽntialis. Et ꝓportionalit dicendũ de dãnatis qz maior dãnatio erit signũ casus a maiori charitate. ꝛ ita erit ibi signum nouũ non in via impressum. secus est de signo sacramenti. De predictis sanctus Tho. presenti dis. q. 1. arti. 3° q̃stiuncula. 4ª in solutione secũdi sic dicit. ꝛ per characterem homo consignat q̃ sit de cetu fidelium ꝛ particeps hierarchicarũ actionũ. ecclesiastice autẽ hierarchie succedit celestis ꝛ iõ ad coionem fidelium in ecclesia triũphanti ꝛ ad participationẽ celestis hierarchie actionum character in patria perficiet. ꝛ sic erit ad alios actus: sicut virtutes ꝛ dona. in damnatis etiã manet. sz hoc per accidẽs est ꝛ preter intentionẽ imprimentis characterem q̃ recipiens damnẽt. ꝛ ita non est ibi ordinatus ad aliquẽ finem. tamen deus qui nihil inordinatũ relinquit elicit ex ꝑ aliq̃ bonũ sc3 q̃ apperiusiorꝝ eoꝝ damnatio quitantũ manus neglexerunt. hec ille. Item 3ª parte. q. 63. arti. 5° in solutione tertij sic dicit. Qui post hãc vitam non remanet exterior cultus remanet tamen finis illius cultus. ꝛ ideo post hanc vitã remanet character. ꝛ in beatis ad gloriã ꝛ in malis ad coꝝ ignominiã sicut etiã militaris character remanet in militib° post adeptã victoriã ꝛ in his qui vicerunt ad gloriã. ꝛ in his qui sunt victi ad penã. hec ille. Ex quibus apparet solidita ꝑdictoꝝ. Ad illud aũt q̃ ꝛ arguens addit de sacerdote ꝛc. Dicit q̃ nõ est incõueniẽs q̃ sacerdos beatus habeat aliq̃ gaudiũ accidẽtale ꝛ excellẽtiã accidentalẽ beatitudini supra omnes beatos nõ sacerdotes nec habentes aliquid supeminent̃ continens characterẽ sacerdotalẽ q̃ dico, ꝓpter beatã virginẽ q̃ licz nõ habeat talẽ characterẽ habet tamẽ aliquid eminẽtius ptãte sacerdotali ẽ pali papali ut pulcherrime declarat dñs Albertus mariali loquẽs de gratijs sacrali b° sicut etiã ꝑdicator virgo martyr habẽt aureolas quas ceteri non habent licz maioris meriti. ut habet declarari 49. dis. huius. Quod vterius addit de xp̃o nihil valet penitus. qz licz xp̃s non habeat characterem habet tñ aliquid supeminent̃ cõtinẽs characterem ut alias dictũ est. vnde sanctus Tho. 3ª parte. q. 63. arti. 5° sic dicit. Character sacerdotalis ẽ quedam participatio sacerdotij xp̃i in fidelibus eius. ut sc3 sicut xp̃us habet plenã spiritualis sacerdotij ptãtem: ita fideles eius ei cõfiguranẽ in hoc q̃ participãt aliquã specialẽ ptãtem respectu sacramentoꝝ ꝛ coꝝ que pertinẽt ad diuinũ cultũ. ꝛ ꝓpter hoc xp̃o nõ cõpetit habere characterẽ. sed potestas sacerdotij eius compaẽ. ad characterẽ sacerdotum sicut illud quod est plenũ ꝛ pfe-

Ayuntamiento de Madrid

erũ ad aliquã sui pticipationẽ ꝛc. hec ille. Item dis. pmi q.i. arti.3° questiũcula.5. sic dicit. Ep̃s nullũ characterem habuit. qz ipse habuit ptãtẽ plenitudinis in sacramẽtis q̃ si ea ãstitues ꝛ eis efficaciã prebẽs. Unde sicut poterat inducere effectũ sacri ĩ aliq̃ sine sacro exteriori. ita ex parte ipsi° ad hoc nõ regrebat aliqõ sacrale interius. Item in solutione primi sic dicit. Ep̃s fuit sacerdos q̃ si sacerdotiũ instituẽs. ꝛ ei° nõ est habere characterẽ sed illius q sacrm aliũde suscipit. ut p characterẽ pncipali sacerdoti cõfiguret. Item in solutione secundi sic dicit. Aliquid est pfectionis in nobis qõ non esset in xpo: sicut gratia adoptionis. ꝛ similiter est de characterẽ quia poneret in eo specialẽ ptãtem coartatã ꝛ ab alio derivatã. hec ille. Ex quib° meli° intelligunt pdicta. Item 3° parte. q. 22. arti. p̃. in solutione primi sic dicit. Ptãs hierarchica cõuenit quidẽ angelis inq̃tũ ꝛ ipsi sũt medij inter deũ ꝛ hominẽ. ut ps Dionysiũ in li° de ce. hierar. ita q ipse sacerdos inq̃tũ est medi° inẽ deũ ꝛ populũ angeli nomẽ hz fm illud Malach. 2° Angel° dñi exercituũ ẽ. xpo aũt maior angelis fuit. nõ solum fm diuinitatẽ sed etiã fm humanitatẽ inq̃tum habuit plenitudinẽ gratie ꝛ glorie. vnde etiã excellentior mõ hierarchiã seu ptãtem sacerdotalẽ pre angelis habuit ita etiã q ipsi angeli fuerũt ministri sacerdotij eius fm illud Math. 4°. Accesserũt angeli ꝛ ministrabãt ei ꝛc. Ad illud ꝯo qõ obijcit de beata maria ꝛ patrib° veteris testamẽti patet solutio p pdicta. tũ qz nullũ icõueniens est dicere q ipsa nõ habet oia gaudia accidẽtalia beatitudini nec oes characteres. sicut etiã in via nõ habuit vsũ oiuz grãrũ gratis datarũ. ut ostẽdit sanct° Tho. 3° parte. q. 27. arti. 5° in solutione tertij vbi sic dicit. Non est dubitãdũ quin beata virgo accepit excellenẽ donũ sapiẽtie ꝛ gratiã virtutũ. ꝛ etiã gratiã prophetie. sicẽ habuit xp̃s. nõ tri accepit ut bẽt vsũ barũ ꝛ filiũ grãrũ sicẽ habuit xp̃s. hz fm q̃ ꝛueniebat ꝛditiõi illius. habuit eni vsum sapiẽtie in cõẽplando fm illud Luce 2° Maria aũt cõseruabat oia ꝓba hec cõferẽs in corde suo. nõ aũt vsũ sapiẽtie q̃tũ ad docẽdũ eo q hoc non cõueniebat sexui mulieri fm illud. 2° Timothei. 2° Docere aũt mulieri non pmitto. Miraculozũ aũt vsus sibi nõ cõpetebat dũ viueret. qz tũc tpis cõfirmãda erat doctrina xpi miraculis. ꝛ ideo soli xpo ꝛ discipulis eius q erãt baiuli doctrine xpi ꝛueniebat miracula facẽ. ppẽ qõ etiã de Joẽ baptista dr̃ Joh. 10. q signũ nullũ fecit. ut hz oes ĩ xpo intẽderẽt. vsũ aũt ,pphetie habuit. ut patet in cãtico qõ fecit: Magnificat aia mea dñm. hec ille. Ex qb° ps q sicut nõ habuit vsum oiuz gratiarũ in via. nec oes characteres. nec in gloria oz habeat oes excellentias accidẽtales potissime illas q suo sexui nõ cõpetũt. tũ 2° qz ut dictũ est fm Albertũ. ipsa habuit aliquid excellentis illis characteribus in via. ꝛ ꝯ ꝛ excellentior. a gaudia in patria. ¶ Ad 4.m pncipale negat aũs qz donũ ,pphetie est donũ dei ꝛ tri dat alicui actualiẽ peccãti mortaliẽ sicut patet de Balaam cui actualiẽ peccãti pctõ auaricie infidelitatis ꝛ idolatrie odij populi dei ꝛ alijs multis peccatis data fuit ,ppheria. sicẽ habet Numeri. 23. et. 24. ꝛ potissime nõ ẽ icõueniẽs dona dei q̃ subectiue ptinẽt ad intellectũ dari actualiẽ peccãti. qz petrũ mortale directe 3dicit gratie q̃ est ĩ essentia aĩe ꝛ charitati q̃ ẽ ĩ affectu subiectiue. non autẽ oia pctã 3trianẽ fidei aut characteri aut ,pphetie que sũt ĩ intellectu. De B in suo simili sanct° Tho. 2° 2°. q. 172. arti. 4. sic dicit. Prophetia põt esse sine charitate qõ apparet ex duob°. primo quidẽ ex actu vtriusq; nã ,pphetia ptinet ad itellectũ cui° actus pcedit actũ voluntatis quã pficit charitas: vnde ꝛ Apostolus. 1. Cor. 13° prophetiã connumerat aliis ad intellectũ ptinẽtib° q̃ possũt habere sine charitate. 2° ex fine vtriusq; ꝛ. hec ille. Sic ĩ ,pposito dico de charactere quẽ ponim° subiectiue ĩ itellectu q põt cẽ sine charitate imo ĩ actualiẽ peccãte mortaliẽ. De B sanctus Tho. in priti dis. q. 3. arti. 2° in solutione pme q̃stiuncule sic dicit. Duplex est effectus baptismi. primus q est reo ꝛ sacrm scz character. ꝛ qz character nõ impmit ad pparandũ bois volũtatẽ. ut aliqd bene fiat cũ nõ sit habit° sed potẽtia. ut victũ est. ió hũc effectũ baptismi indispositio volũtatis nõ ipedit dũmodo adsit aliqualis volũtas suscipiẽdi sacrm. Alij° effectus est qui ẽ reo ꝛ nõ sacrm scz grã ꝛ ea que ad ipsã cõsequũt p que volũtas bois pparat ut bene velit ꝛ bene operẽt. ꝛ ió ad hũc effectũ pcipiendũ nõ sufficit q̃libet voluntas sacrm pcipiẽdi. sed requirit talis voluntas a q̃ remoueat ois indispositio contraria gratie. qz ꝯraria nõ se cõpatiunt. vnde remanẽte cõtraria dispositione baptism° vltimũ effectũ suum habere nõ põt. hec ille. Lũ aũt dicẽ arguẽs q opa dei pfecta sũt ꝛ quẽcũq; curat pfecte curat ꝛc. patet quid dicẽdũ ex pdictis. tũ qz non omne opus dei est perfectum perfectione gratie gratũ facientis nec semp in esse nature hz aliqualiẽ sit pfectũ. tũ qz charact non curat nec directe ꝓt ab bene uel male agendũ. ꝛ ió fictus recipiẽs characterem nõ curat a deo fm totũ nec fm dimidiũ. nec recipit dimidiã veniã. imo nullã. vnde argumentũ nõ valet. De hoc sanct° Tho. 3° parte. q. 68. arti. 4.° in solutiõe tertij sic dicẽ. Nõ ẽ ingt p impĩsitione characteris baptismalis aliquis dispositus ad gratiã q̃ditu apparet ĩ eo voluntas peccãdi. qz de° nemine ad virtutẽ cõpellit. ut dicit Damas. hec ille. ¶ Ad 5.m pncipale dicit ad primã diuisionẽ ibi factã q character est donũ dei ꝛ nõ est grã gratũ faciẽs. hz ẽ dispositio habitualis ad illã. nõ tri totalis dispositio in adulto q põt accedere fict° ad baptismũ. est tri sufficiẽs dispositio ĩ parulo in q̃ nõ põt habere locũ fictio. Dicit 2° p alia diuisione q character est donũ dei. ꝛ ẽ vtile q̃tũ est de se ipsi habenti qz disponit eũ ad receptionẽ grẽ ꝛ p eũ ascribit cetui fideiũ ꝛ efficit priceps hierarchicũ ꝛ actionũ. Qz aut habenti characterẽ nõ deẽ grã. accidit characteri ex defectu suscipiẽtis ponentis obstaculũ: q̃ remoto character hz suũ effectum. Insup talis character vtilis est alijs potissime character ordinis. cũ sit ptãs ministrãdi populo sacra. character etiã baptismalis vtilis ẽ populo ad hoc q sciat quẽ debet admittere uel repellere a pceptiõe diuinorũ. ꝛ qz auget populũ dei numero semp in actu. ꝛ merito in potentia ,prima. De pdictis sanctus Tho. 3° parte. q. 69. arti. 10. sic dicit. Baptism° est q̃dã spũalis regeneratio. cũ aũt aliqd generãt sil cũ forma recipit effectũ forme nisi sit aliquid impediẽs quo remoto forma rei generate pficit suũ effectũ. sicut sil cũ corp° graue generãt mouet deorsũ nisi sit aliqd ,phibens q remoto statim incipit moueri deorsũ. ꝛ sicẽ qũ aliqs baptizãt accipit characterẽ q̃si formã ꝛ ꝯsequit ,pptũ effectũ q ẽ grã renuitens oia pctã. impedit aũt q̃ncq; p fictionẽ. vn oz q ea remota p pniam baptism° statim ꝯsequãt suũ effectũ. hec ille. Item solutiõe secũdi sic dicit. Fictio nõ remouet p baptismũ hz p penitẽtiã q̃ remota baptism° aufert oẽm culpã ꝛ reatũ oiuz pctõꝝ pcedentiũ ꝛ etiã sil existẽtiũ cũ baptismo. vnde Aug° dicit. Soluit hestern° dies ꝛ qcqd supest soluit ꝛ

Ayuntamiento de Madrid

ipsa hora momentū q̃ cū. ꝛ sic ad effectū baptismi cōse
quendū ꝛcurrit baptismꝰ ꝛ pnia. ſz baptismꝰ sicut cā p se
agens. pnia ꝯo sic cā p accidēs. i. remouēs, phibēs. hec
ille. Et attēde q̃ baptismꝰ q̃ ad illud q̃d ē sacrm tñ ꝛ nō
res non ē regnatio formalis ſz effectiue. q̃tū ꝯo ad id
q̃d ē res tñ ſz grā q̃ ut res ꝛ sacrm ſz character ē rege
neratio formalis ꝛ p essentiā. ¶ Ad 6ᵐ dr q̃ character
nō iō dicit indelebilis q̃ deꝰ illū ꝛ subiectū eiꝰ nō posset
delere iuſtitiam ꝛ separatim de sua oipotētia absoluta
sed iō q̃ de potētia dei ordinata nō pōt deleri. q̃ sic bꝫ
ordo diuine sapiētie q̃ nō deleat. cuiꝰ rōnem assignat
sanctꝰ Tho. priti dis. q. 1. arti. 3ᵒ i solutiōe q̃rte q̃stiūcule
dicēs: Impressio characteris ē p quādā aiē rōnalis sci
ficationē, put sanctificatio ē deputatio alicuiꝰ ad ali
q̃d sacrū. ad hāc ait scificationē nō magis actiue opat
aia sanctificāda q̃ aq̃ sanctificāda uel oleū uel crisma
ad sui sanctificationē nisi q̃ hō se subjicit huic scifica
tioni p ossensū. res aūt pdicte sine ossensu subjciunt. q̃
libero arbitrio carēt. ꝛ iō q̃ltcūq̃ aia varieꝰ p ,ppria
opationes nūq̃ characterē amittit. sicut nec crisma uel
oleū aut panis cōsecrat nūq̃ sanctificationē pdūt q̃
litcūq̃ trāsmutent. dū tñ nō corrūpāt. hec ille. Itē in
solutiōe pmi sic dicit. Cā indelebilitatis characteris ē
ex pte subiecti q̃d ē incorruptibile. ꝛ ex pte cause q̃ in
uariabilis ē. grā ait hꝫ aliquo mō cām nō efficiētē ſz dis
ponētē ex pte subiecti. q̃ fm Aug[. q creauit te sine te
nō iustificabit te siue te. ꝛ iō p idispositionē subiecti grā
amittit. hec ille. Itē 3ª pte. q. 62. arti. 5ᵒ ille dicit. Cha
racter sacerdotalis ē q̃dā pticipatio sacerdotij xpi i eiꝰ
fidelibꝰ. ut ſz sicut xpo hꝫ plenā spiritualis sacerdotij
ptātē. ita fideles eiꝰ ei ꝯformiranē iō q̃ pticipāt aliquā
spāiē ptātē respectu sacroꝝ ꝛ eorꝝ q̃ ad cultū dei perti
nēt. ꝛ ,ppt hꝫ etiā xpo nō cōpetit habere characterē ſz
ptās sacerdotij eiꝰ cōpāt ad characterē sacrorū sicut
illud q̃d est plenū ꝛ pfectū ad aliquā sui pticipationē.
sacerdotij aūt xpi est eternū fm illud psal. Tu es sa
cerdos in etnū. cū. ꝛ inde ē q̃ omis sanctificatio q̃ fit p sa
cerdotij eiꝰ ē ,ppetua re consecrata manēte. q̃ hꝫ etiā
in reoꝰ maiatis. nā ecclie ul altaris sp manet ꝯsecratio
nū destruā. cū q̃ aia ut subiectū characteris fm itel
lectiuā pte in q̃ ē fides. manifestū ē q̃ sicut intellect ē
ppetu ꝛ incorruptibilis ita character indelebilit manet
i aia. hec ille. ¶ Ad cōformationē dr q̃ sl liuido nō va
let. q̃ nec mā nec forma sacri est incorruptibilis. sic aia
nec virt ꝰ oaf sacris ad hꝫ q̃d charact aie ut ex pcedē
tib ꝰ satis ps. ꝛ iō virt ꝰ sacroꝝ tranſit: character manet.
¶ Ad 8ᵐ dr q̃ fm vltima dicta beati Tho. circūcisio
nullo mō effectiue causabat grām. ſz solū erat cā sine
qua nō. fecꝰ de sacris noue legis. ꝛ iō non oportebat q̃
aliquā dispositionē actualē aut habitualē imprimeret
aie sed solū corpori. De hꝫ sanctꝰ Tho. 3ª pte. q. 70. arti.
4ᵒ ut sepe recitatū fuit. Aplus dicꝰ Ro. 4ᵒ q̃ abrahā
accepit signū circūcisiōis signaculū iustitie fidei q̃ ſz
iustitia ex fide erat signata nō ex circūcisiōe significā
te. ꝛ q̃ baptismꝰ opat in ꝛtute panis xpi. iō baptismus
imprimit characterē incorporāte hominē xpo ꝛ copiosio
rē grām ꝛfert q̃ circūcisio ꝛc. De hꝫ plura dicta sūt dis.
pma. Eādē iniam exhibit ponit 3ª pte. q. 63. arti. p. i so
lutiōe tertij vbi dicꝰ. Sacra veteris legis nō habebāt i
se spūale ꝛtute ad opandū aliquē spūalē effectū. ꝛ iō
in illis sacris nō regrediebat aliqs spūalis characꝰ. ſz suffi
ciebat ibi corporalis circūcisio quā Aplus signaculū
noiat ꝰ Ro. 4. hec ille. ¶ Ad argūmētū i oppositū que
stionis rndet sanctꝰ Tho. priti dis. q. 1. arti. p. in solutiōe
pmi dicēs: Character imꝰ nō ē habit ꝰ nec passio. ſz po
tentia q̃dā ꝯsequēs aiam fm q̃ ē i vita spūali regnata
ꝛ iō nō ꝯs q̃ oib ꝰ insit uel q̃ a natura insit. hec ille. Et
hec de q̃stione sufficiāt: de qua benedict ꝰ deꝰ. amen.

Circa quintā et sextā

distinctiōes q̃rit sniarū q̃rit. Utrum
pueri infidelū sint iuitis parētib ꝰ ba
ptizādi. Et arguit q̃ sic. Nam magis
ꝯs boi subuenire ꝯ periculō mortꝭ eter
ne q̃ ꝯ periculō mortis tpalis. sed puero in periculo mortꝭ
tpalis ex nitē subuenīdū etiā ſi parentes p malicia ꝯ
niteret. q̃ multo magis ē subuenīdū pueris infidelū
ꝯ periculū mortis etne etiā iuitis parētib ꝰ. ¶ Inopposi
tū arguit. q̃ i decretis dis. 45. ex ccilio Toletano sic
dicit. De iudeis pcepit scā synod ꝰ nemini deinceps ad
credēdū vim iferre. nō enī tales iuiti saluādi sūt ſz vo
lentes ut integra sit forma iusticie. ¶ In hac q̃one sūt
tres articuli. In p̄ ponētur ꝯnes. in 2ᵒ obiectione. in
3ᵒ solutiones.

Quantū ad primū

articulū sit pma ꝯ q̃ pueri infidelium
filij nōdū baptizati vsū rōnis nō sūt baptizādi iuitis parē
tib ꝰ. Pane ꝯnē ponit sanctꝰ Tho. 3ª pte. q. 68. arti. 10.
vbi sic dicit. Pueri infidelū filij aut brit vsū rōnis aut
non brit. si brit. iam ꝛtū ad ea q̃ sūt iuris diuini uel nā
lis incipiūt sue ptātis ē. ꝛ iō ,ppria volūtate iuitis pa
rentib ꝰ prit baptismū suscipe. sicut ꝛ mrimoniū ꝯbere.
ꝛ iō tales licite possūt moneri ꝛ induci ad baptismū sus
cipiēdū. Si ꝯo nōdū brit vsū liberi arbitrij fm ius na
turale sūt sub cura parētū q̃dū sibi ipsis ,puidere nō
possūt. vnde etiā de pueris antiquoꝝ dr q̃ saluabanē
in fide parētū. ꝛ iō ꝯ iusticiā nāle esset si tales pueri in
uitis parētib ꝰ baptizarenē. sicut etiā si aliqs hns vsum
rōnis baptizaret inuit ꝰ. esset etiā piculosū talē filios
infidelū baptizare. q̃ ꝛ facili ad infidelitatē redūret.
,ppter naturale affectū ad parētes. ꝛ iō nō hꝫ ecclie
ꝯsuetudo q̃ filij ifidelū iuitis parētib ꝰ baptizētur. hec ille.
Eādē ꝯnē ponit. 2ª 2ª q. 10. arti. 12ᵒ vbi sic dicꝰ. Ma
ximū ingt auctoritatē hꝫ ecclie ꝯsuetudo q̃ sp ē in oib ꝰ
emulāda. q̃ ꝛ ipsa doctrina catholicoꝝ doctoꝝ ab ec
clesia auctoritatē hꝫ. vnī magis stādū ē auctoritati ec
clesie q̃ auctoritati Aug[. uel Dieroꝰ. ul cuiuscūq̃ doc
toris. Sed aūt vsus ecclie nūq̃ habuit q̃ iudeoꝝ filij in
uitis parētib ꝰ baptizarētur q̃ uis fuerint retroact] tpib ꝰ
multi catholici ꝛ potētissimi ,ncipes. ut Constantin ꝰ ꝛ
Theodosiꝰ ꝛ alij plures qb ꝰ familiares fuerūt sancti
simi epi ut Silvester Cōstātino ꝛ Ambrosiꝰ Theodo
sio q̃ nullo mō ,termisissent hꝫ ab eis impetrare si hēēt
ꝯsonū rōni. ꝛ iō piculosū vide ē hāc assertionē de nouo
inducē ut ,pter ꝯsuetudinē bacten ꝰ in ecclia obseruata
iudeoꝝ filij inuitis parētib ꝰ baptizenē. Et hui ꝰ rō du
plex ē. vna q̃dē ,ppt piculū fidei. si enī pueri nōdū vsū
rōnis brites baptismū susciperēt postmodū cū ad pfec
tā etatē venirēt de facili possent a parētib ꝰ induci ut
relinqreret q̃ ignorites suscepērūt. q̃ vergeret i fidei
detrimētū. alia ꝯo rō est. q̃ repugnat iusticie nāli. filij
enī nālē ē aliq̃d patris. ꝛ fm q̃dē a parētib ꝰ nō distin
guūt fm corp ꝰ q̃dū in matris vtero ꝯtinet. postmodū
ꝯo postq̃ ab vtero egredit aniq̃ vsū liberi arbitrij ha
beat cōtinet sub cura parentū sicut sub quodā spūali
vtero. q̃dū enī vsū rōnis nō hꝫ puer nō differt ab aiali
irrōnali. vnde sicut bos uel equꝰ ē alicui ꝰ ut vtat eo cū
voluerit fm ius ciuile sicut p ꝯprio instrō: ita de iure
nāli ē q̃ filij aniq̃ habeat vsū rōnis sit iub cura patris
vsi ꝯ iusticiā nāle esset si puer aniq̃ habeat vsū rōnis a

Ayuntamiento de Madrid

cura parētū subtrahat uel de eo aliqd ordinē inuitis parētib⁹. postq̄ aūt icipit habere vsū liberi arbitrij. iā incipit esse suus: z pōt q̄tū ad ea que sūt iuris diui uel nālis sibipsi puidere. z tūc ē inducēdus ad fidē nō ocasione ꝗ p̄sualione. z pōt etiā inuitis parētib⁹ ꝗsentire fidei z baptiçari. non autē anteq̄ habeat vsum rōnis. vnde de pueris antiquorum patrum dicitur q̄ salutisunt in fide parentū. per quod dat intelligi q̄ ad parentes ptinet puidere filijs de salute sua precipue anteq̄ habeant vsum rōnis. hec ille. Similia ꝗba ponit 3ª qlibet. q. 7. Ex qbus pōt formari talis rō. p ōne Nihil vergens in periculū fidei z derogationem iuris nālis induci debet in ecclesia. ꝗ baptiçare puulos m fidelū inuitis pentib⁹ est hꝰ. ergo. z c. ¶ z° ō ē q̄ oēs puuli baptiçati eq̄lē effectū p se suscipiūt i baptismo ex ipso baptismo. Hāc ponit scūs Tho. 3ª pte. q. 69. arti. 8ª. vbi sic dicit: Dupler ē effect⁹ baptismi. vn⁹ p se. z ali⁹ accidēs. Per se qdē effect⁹ baptismi ē id ad qō baptism⁹ ē institut⁹ scz ad gīfandū boies in spūalē vitā. vnde q̄ oēs pueri eq̄lē se habt ad baptismū. qz nō in fide ppa. sed in fide ecclesie baptiçant. oēs eq̄lē effectū percipiūt i baptismo. Adulti vo q̄ p ppriā fidē ad baptismū accedūt nō eq̄liter se habt ad baptismū. nā quāū cū maiori. quidā cū minori deuotiōe ad baptismū accedūt. z iōquidā plus qdā min⁹ de gratia nouitatis accipiūt. sicē etiā ab eodē igne accipit plus calorē q̄ plus ei appropinq̄t. ꝗ ignis q̄tū ē de se eq̄liter ad oēs suū calorē effundat. effect⁹ aūt baptismi p accidēs ē ad quē baptism⁹ nō ē ordinatus. ꝗ diuina virt⁹ ē in baptismo miraculose opaī. sicē sup illud Ro. 6. Ut vltra nō seruiam⁹ pctō. dicit glo. Non hoc pstat in baptismo nisi forte miraculo inestabili creatoris ut lex pcti que ē in mēbris prorsus extinguatur. z talis effectus nō eq̄liē suscipit ab oib⁹ baptiçatis etiā si cū eq̄li deuotione accedunt. sed dispensat hꝰ effect⁹ fm diuine puidentie ordinē. hec ille. Item 4ª dist. 4ª. q. z. arti. 3ª. in solutione 3ª q̄stuncule sic dicit Jn pueris baptiçatis nihil ex pte eorū regnat. ꝗ hēt q̄ēl ꝗ dispositione ad saluté fide ecclesie z ꝗ effectuo salutis virtutē passionis xpi q̄ opatur in baptismo. z hec duo eq̄liter ad oēs pueros se hēt. z iō nō differūt q̄tū ad effectū baptismi suscipiendū. ꝗ oēs eq̄lē gratiā suscipiunt. hec ille. Ex quibus pōt formari talis rō. p ōne Passa eq̄lē dispositā uel idispositā ad idē actiuū eq̄lē se habentia equalē percipiūt effectū ab eodē actiuo. sed puuli suscipiēntes baptismū eq̄lē sunt dispositi uel indispositi ad recipiēdum effectū p se baptismi. z eq̄liter se hēt ad passionē xpi opantē in sacris. igit z c. ¶ z° ō ē q̄ recipiēs sciēt baptismū a malis ministris ab ecclia dei pcisis ꝗ hereslim uel scisma uel excoicationē ex casum necitatis peccat. Hanc ponit scūs Tho. 5ª dist. 4ª. q. z. arti. z°. q. 5. vbi sic dicit: Malus minister aut ē ab ecclia pcisus aut nō. si sit pcisus ab ecclesia tūc peccat ab eo accipiens sacrm nisi necitate: in q̄ posset a pagano uel iudeo etiā suscipe. Si aūt nō sit pcisus ab ecclesia dei nō peccat ab eo accipiēs sacrm nisi p accidēs scz si eius pctō ꝗsentiret. hec ille. Item 3ª pte. q. 64. arti. 9ª sic dicit: Heretico⁹ qdē in collatione sacro⁹ formā ecclie non seruāt. z tales neq̄ sacrm conferūt neq̄ rē sacri. qdē ꝗo seruāt formā ecclesie z tales ꝗferūt qdē sacrm. sed non ꝗferūt rē sacri. z hoc dico si sit manifeste pcisi ab ecclesia. qz ex hocipso q̄ aliqs accipit ab eis sacra peccat. z p hoc ipediē ne effectu sacri ꝗsequtur. vnde Aug⁹ dicit i li. de fide ad petrū. Firmissime tene z nullatenus dubites extra ecclesiā baptiçatis si ad ecclesiam non redierint baptismo cumulari ꝗnicē. z ꝗhūc modū dicit

Leo papa in sede alexādrina sacro⁹ baptismū eē extinctū scz q̄tū ad rē sacri. nō aūt q̄tum ad ipsū sacrm. Cypzianus aūt nec sacrm ꝗferre hereticos credebat. sed in B eius ꝗnia non tenet. Vn Aug⁹ dicit. Martyrē Cipzyanū q̄ apud hereticos uel scismaticos dat baptismū nolebat cognoscere tāta merita vsq̄ ad trūphū martyrij secuta sūt ut charitatis q̄ excellebat luce obumbratio illa fugaret. z sicd purgandū erat passionis falce tolleretur. hec ille. Item in solutiōe rēj sic dicit: Potestas ministrandi sacra ptinet ad spūalē charactē. q̄ est indelebilis. z iō p hoc q̄ aliqs ab ecclesia suspēdit uel excoicat uel etiā degradat nō amittit ptātem ꝗferendi sacrm. sed licētiā vtēdi hac ptāte. z iō sacrm qdē ꝗfert. ꝗ tū peccat ꝗferēdo. z similit ille q̄ ab eo accipit sacrm. z sic etiā non pcipit rē sacri nisi forte p signo rātā excuset. hec ille. Ex qb⁹ pōt formari talis rō pro ōne. Quicūq̄ sciēt extra casū necitatis pticipat in diuinis z in pctō cū excoicatis uel pcisis ab ecclesia peccat. sed recipiens sciēter baptismū extra casū necitat] a pdictis ē hꝰ. igit z c. ¶ 4ª ō ē q̄ mal⁹ minister baptiçans cum solēnitate q̄si minister ecclesie peccat mortaliter. nō aūt si in casu necitatis sine solēnitate. z non ut minister baptiçet. Hāc ponit scūs Tho 5ª dist. 4ª q̄rti q. z. arti. z°. questiūcula 4ª. vbi sic dicit: Quicunq̄ in peccato mortali existēs exhibet se ministrū ecclesie in quocūq̄ spūali peccat fm quozūdā opinionē satis p babilē q̄ p auctoritatē Dionysij ꝗfirmat. z iō sacerdos baptiçans cū solēnitate q̄si ministrū ecclie se exhibēs peccat mortaliter. Si aūt simplicē baptiçet in articulo necitatis nō q̄si minister ecclie. ꝗ sicē vetula baptiçare posset nō peccat. hec ille. Item 3ª pte. q. 64. arti. 6° sic dicit: Aliqs in agendo peccat dū hoc qd opat non fm q̄ o⁹ opatur. ut p⁹ p phm in z° ethico⁹. Est aūt cōueniens ut sacro⁹ ministri sint iusti. qz ministri debent cōformari ei cui sunt ministri. fm illud Leuit. 19°. Sancti eritis. qm ego scūs sū. z Ecclesiastici. 10. Scōm iudicē ppli. sic z minister ei⁹. z iō nō ē dubiū q̄n mali exhibentes se ministros dei z ecclie in dispensatiōe sacro⁹ peccent. z qz ꝗ pctm ptinet ad irreuerētiā dei z contaminationē sacro⁹ q̄tū ē ex pte bois pctōis. ꝗ scā fm seipsa icōtaminabilis sint. ꝗ sequēs ē q̄ tale pctm ex gīse suo ē mortale. hec ille. Item ibidē in solutiōe tertij sic dicit: Jlle qui ē in pctō mortali nō est pplexus simplicē sed ex officio incumbat ei sacra dispenāre. qz pōt penitere de pctō. z licite ministrare. Non ē aūt incōueniēs q̄ sit pplex⁹ suppōito quodā scz q̄ velit remanere in pctō. in articulo tm necitatis non peccaret baptiçando in casu in quo laicus etiā posset dispensare. sic enī pat⁹ q̄ nō exhibet se ministrū ecclesie. ꝗ subuenit necitatē patienti. Secus aūt ē in aliis sacris que nō sūt tāte necessitat]. hec ille. Ex qb⁹ pōt formari duplex rō fm duplicē ptē ōnis. q̄ enī mal⁹ mister baptiçās cū solēnitate peccet arguit. qz q̄cūq̄ extra ꝗ pctō mortali exhibet se ministr⁹ dei z ecclie peccat mortalit. ꝗ minister mal⁹ malicia pcti mortalis baptiçās cū solēnitate ē hꝰ. igit z c. Pro z° pte scz q̄ talis i casu necitatis baptiçās sine solēnitate nec ut minister nō peccet arguit. qz op⁹ misericordie licitū laico licitū ē malo ministro. ꝗ baptiçare in casu necitatis sine solēnitate ē op⁹ misericordie licitum laico. igit z c. Et in hoc term⁹ articul⁹ terminat.

Quantū ad secundū articulū arguitur cōtra ōnes

Et qdē contra primā arguit Scotus. phādo q̄ puuli iudeo⁹ z alio⁹ infidelū sint inuitis pentib⁹ baptiçandi ꝗsertim q̄ princeps hoc posit facere cuiī regimine

Ayuntamiento de Madrid

rei publice tales sunt subditi. ꝑq in paruulo dñs habet maiꝰ ius dominij q̃ parentes. vbiter enī in potestatib⁹ ordinatis potestas inferior nō obligat in his q̃ sunt cōtra supiorē. sicut docet Aug⁹ de verbis dñi. omelia 6ª. ⁊ ponitur in vltimo ca⁹ seculi sen. Si illud iubet potestas qō non debes facere. hic sane contēne ptātem tenendo uel sequēdo ptāte maiorē. ⁊ declarat in exēplo de curatore ⁊ consule ⁊ imperatore. ⁊ de imperatore ⁊ deo. igitur ille qui habet regere rem publicam magis debet cogere vnūquēq; subdi dñio supiori. sicut si imperator deberet alicui suadere. obedire debeo. pconsuli contempto pcepto curatoris ⁊ inferioris si otradiceret proconsuli. ita etiā si essent sub eodē diuersa ordinata sc; si aliquis eēt seruus titij ⁊ titius petri. magis deberet imperator cogere seruū seruire petro q̃ superior titio q̃ titio si titius vellet vti seruo ꝯ dominū petri. q̃ maxime debet celare pnceps. p seruando dominio supremi dñi sc; dei. ⁊ p cōsequens non solū licet ⁊ debet pnceps auferre paruulos a dominio pentū volentiū eos educare ⁊ tra cultum dei q̃ est supimus ⁊ honestissimus dñs ⁊ debet eos applicare cultui diuino. Dico ergo breuiter q̃ si pnceps hoc faceret cum bona cautela sc; ne parentes cognoscentes hoc futurū occiderēt puulos ⁊ q̃ baptiçatos facerēt religiose educari. bene fieret. ūno q̃ plus ē: credo religiose fieri si parentes ipsi cogerent minis ⁊ terroribⁿ ad suscipiendū baptismū ⁊ ad seruandū postea susceptū. q; esto q̃ ipsi non essent vere fideles i aio. tū min⁹ malū ē eis nō posse impune legē suā illicitā obseruare q̃ posse eam libere seruare. Item filij eoꝝ si bene educarentur in tria ⁊ q̃rta. pgenie essent vere fideles. Et si dicas q̃ fm. p phetiā Ysaie quā recitat paulus Ro. 9º Reliquie vrk conuertentur in finē. Ergo iudeos nō o; cogito totaliter ad baptismū suscipiendū ⁊ relinquēdū legē suam. non valet. quia nō dubito qn vna sit. pphetia xpi quā recitat Job. 5º Ego veni in nomine patris mei ⁊ nō recepistis me. sed alius veniet in noīe suo illū suscipietis q̃ ad minus ex verbo antixpi erūt puertendi. q; adhe rebunt illi pessimo antixpo de quo ē sermo xpi pdict⁹ Et si dicas q̃ visa destructiōe anti xpi illi q̃ sibi adhesērāt puertent. Dico q̃. p tam paucis ⁊ sic tarde cōuertēdis q; modicⁿ est fructus ecclesie. ⁊ de quib⁹ nulla ē. ppagatio filioꝝ in lege xpiana nō oporteret tot iudeos in tot mundi partib⁹ tantis tpibus sustinere in lege sua pstare. quia finalis fructⁿ ecclesie de eis erit modicus. vnde sufficeret aliqs paucos i aliqua insula seq̃ strators pmitti legē suā seruare de quib⁹ tandē illa. pphetia Ysaie cōpleret. ¶ Cōfirmat qō dictū ē de parētib⁹ in fidelibus cogendis p minas ⁊ terrores. q; sile cōmēdat cōciliū toletanū de quibusdam iudeis q̃ pridē ad xpianitatē coacti fuit sicut factū est tpib⁹ fisebuti in quo approbat eum tanq̃ religiosū pncipē. q; cogebat infideles ad fidē. hec Scot⁹ in forma. ¶ Contra eādē ꝗnem arguit Durandus ponēdo tres ꝗnes. pma ē q̃ puuli infideliū separoꝝ a dominio ⁊ cōuersatiōe fideliū quēadmodū sarraceni subiecti regi granate fuit separati loco ⁊ dominio a fidelib⁹ hispanis vicinis cozū. taliū inquā infideliū filij non fuit eis auferēdi. nec ipsis inuitis baptiçandi. nec in casu q̃ liceret fidelib⁹ iustum bellum ⁊ tra eos mouere ⁊ bona ⁊ pſonas eoꝝ tollere. ¶ 2ª ꝗ q̃ si infideles subsunt dominio fideliū ⁊ cū eis in eadē terra conuersanť tāq̃ liberi. sicut mercatores qñq; morant in dominio ⁊ terra fideliū ⁊ econtra. tūc nō licet eozū filios ipsis inuitis rapere nec baptismo offerre. ¶ 3ª ꝗ est q̃ si infideles subsint pncipi fideli tāq̃ seruī sicut fuit iudei. tūc filij taliū. pūt ipsis inuitis baptiçari. Et hanc ꝗnem q̃. ppte ē ꝗnostra ꝗnem. pbat sic. q; si non. hoc maxime videret. ppter rōnē tacta i. pbatione ꝗnis quc in virtute talis est q̃ ꝗuis aliq̃ possunt esse serui alioꝝ q̃ ad opa ciuilia. ibis tñ q̃ eis cōperunt iure nāli vel diuino non fuit serui sed liberi. pōt enī seruus comedere inuito dño ⁊ trahere matrimoniū. ut habetur extra de coniugio seruoꝝ. c. p. hec enim competunt eis de iure nāli. ⁊ similiter pōt inuito dño credere in deū. ⁊ hō que ptinēt ad ius diuū. ⁊ baptiçari ptinet ad ius diuinū. q̃ cū cura puuloꝝ iure nāli ⁊ diuino q̃tū ad hoc cōpetat pentib⁹. manifestū est q̃ nō pūt eis licite auferri ut baptiçentur ⁊ possunt eis auferri ut vendāť fiť ⁊ ceteere res ad opa ciuilia. Dec aūt rō directe ꝛcludit q̃ iudei ⁊ ceteri infideles adulti qui sunt serui xpianoꝝ nō pūt nec debent cogi q̃ baptiçenť. ⁊ h̄ fuit pus cōcessū. sed de pueris eoꝝ carentib⁹ vsu rōnis q̃ nō possint licite eis auferri eis inuitis ⁊ baptiçari. nō. pbat. q; si auferrenť eis ⁊ baptiçaréť nō fieret iudiciū pueris ⁊ pon⁹ oferreť eis magnū biificū. nec parentibus eoꝝ. q; licite pūt eis auferri ⁊ vendi in seruitute fidelib⁹ vel infidelib⁹. ppe uel longe ut alij ꝛcedunt. q̃ facto subtrahūtur totaliter a cura parentū ⁊ subsūt in oib⁹ cure eoꝝ quib⁹ venditi sūt. ppter q̃ si ab eis offeranť baptismo. nulli videť fieri iudiciū. hic ⁊ predictis pueris stānt⁹ sub cura parētū fieret iudiciū ⁊ iuria si eis inuitis baptiçareť. nec esset deceno nec securū q̃ pueri baptiçati manerent sub cura infideliū. ⁊ quia ut pdictū est pueri seruoꝝ infideliū possunt p dñm licite subtrahi a cura parentū vendendo eos uel donando alijs qui extūc curā eoꝝ bnt nō apparet qn liceat illis quib⁹ sūt venditi vel donati cuicūq; offerre eos baptismo sine iudicio cuiuscūq; nō sic aūt licet pueros infidelū liberoꝝ auferre a cura pentū. nec p ꝛsequens offerre eos baptismo. 2º sic ad idem. Res ⁊ bona seruoꝝ sunt vnoꝝ suorum in quoꝝ terris habitāt. ut habetur ex de iudeis ⁊ sarra. c. et si iudeos. q̃ res ⁊ bona iudeozū sunt pncipū xpianoꝝ. sed filij sunt quēdā res parētū. q̃ filij iudeoꝝ sunt in ptāte pncipū ut res eoꝝ. pūt ergo eis vti ut placet offerendo eos ad baptismū. 3º quia pnceps xpian⁹ dñs iudeoꝝ pōt filios eoꝝ vendere i seruitutē terrenā. q̃ fortiori rōne pōt eos offerre in seruitutē diuinā qō fit p baptismū. imo videnť in hoc mereri si hoc faciūt. ppter salutē puuloꝝ ⁊ bonorē dei ⁊ non ut parentes coganť ad credendū. quia illud non est licitū. ¶ Contra 2ᵐ ꝗnē arguit Scotus. pbando q̃ paruuli baptiçati inequaliter participant gratiā in baptismo. q; deus pdestinauit electos ad diuersos gradⁿ glorie. ⁊ hoc ante determinationē buiⁿ signi ad tantā uel tantā gratiā oferendā. ⁊ q; ordinato ad maiorē gloriā rōnabiliter pōt oferri maior ⁊ maior gratia posset deⁿ in determinādo veritatē seu certitudinē buiⁿ signi disponere. oferre alicui illā gratiā q̃ regrit ad certitudinē buiⁿ signi. ⁊ alicui maiorē gratiā quē pdestinauit ad maiorē gloriā. ⁊ ille vltim⁹ gradⁿ nō oferi ⁊ tute baptismi. sed de speciali beniuolentia diuina. ⁊ ppter h̄ dici pōt q̃ ex parte cause pncipalis effectus eqlis coiter datur virtute baptismi. quia supponiť de lege coi q̃ pna grā nō datur maior absq; omni causa alia pter cām pncipalem. ¶ 2º q; causa meritoria illius grē quc cōfertur in baptismo potest efficacius operari ad gratiā in vno q̃ in alio. vel quia specialius oblata pro vno q̃tum ad intentionem offerentis q̃ pro alio. vel quia

Ayuntamiento de Madrid

q̃tũ ad executionem p̃o vno oblata in effectu, p alio non nisi in p̃ecusione diuina. p̃ modo xp̃o cotter poniturnosse omnia quæ deus nouit scientia visionis. ⁊ per consequẽs nouit omnes electos. ⁊ ad quem gradum gloriæ fuerunt electi. ⁊ potuit ergo p̃destinato ad maio rem gloriã plenũ offerre passionem suam ⁊ p̃cipue cum se offert, p genere humano ut de eis impleretur diuina p̃destinatio. 2° modo passio xp̃i multo efficaci operatur, p nobis qui sumus in lege euangelica q̃ p patribus i lege moysi. quia obsequiũ p̃stitum ad maius bonũ acceptatur q̃ beneficiũ p̃ecusũ. ⁊ isto 2° mõ est inequalitas in suscipientibus gratiam p circũcisionem ⁊ baptismũ, ppter inequalem applicationem cau se meritorie ad eos. ⁊ forte etiam i baptiçatis ante passionem ⁊ post. sed q̃ in p̃mo modo sc3, ppter specialiorem obligationẽ in voluntate xp̃i fit inequalitas gratie in aliquibus baptiçatis est possibile. ¶ 3° quia licꝫ paruulũ compando ad paruulũ cũ nullam habeãt, p priam motionem nullã habent inequalitatem ad gratiam ex parte sui. potest tamen in parentibus vni° esse maior mot° p̃o suo paruulo q̃ alterius p̃o suo. uel in aliquibus alijs ministrantibus uel assistentibus baptismo, ppter quo⁊ merita deus vni paruulo potest cõferre maiorem gratiam q̃ alteri. sed hoc non est virtute baptismi sed meriti. ⁊ hoc modo forte parentes beati Nicholi orationibus suis meruerũt sibi maiorẽ gratiam quæ erat in eo etiam paruulo uel p̃ncipiũ mirabilis effectus. quia duobus diebus in ebdomada vnica lactatione contẽtus erat mn̄. Et q̃ ad hoc magis optãdum est pueꝫ baptiçari a bono sacerdote q̃ malo. qz orationes boni sacerdotis quas multas facit ante ⁊ p° baptismũ magis valent ⁊ exaudiũtur q̃ orationes mali. hec Scotus. ¶ Contra 3ᵐ ñem arguit Scotus, p hãdo q̃ a malo ministro p̃ciso ab ecclesia romana totalĩ in casu licet recipere sacm̃ baptismi. qz p̃ceptum superioris plus obligat q̃ p̃ceptum inferioris. de° autẽ p̃cepit baptismũ suscipi: ecclesia autẽ, p̃hibet coicare cum tali ministro. ergo magis obedicndũ est diuino p̃cepto q̃ ecclesie in casu isto quo non est inuenire aliũ ad baptiçãdũ meliorẽ. ¶ 2° qz plus tenet excoicatus vitare aliũ q̃ alius vitare eum. quia illud p̃ceptũ de vitando non imponitur alicui nisi, ppter se. sed p̃ciso uel excoicatus in casu isto non tenet vitare aliũ. ino tenetur non vitare. si enim talis p̃ciso sciret paruulũ aliquẽ nõ baptiçatũ statim moriturũ tenetur necessario cum baptiçare ⁊ ita non vitare in casu baptiçandi. Hoc, p̃batur. quia si inueniret eum expositum piculo vite corporalis, ppter famem. tenetur necessario cum nutrire ad saluandũ vitam corporalem. magis ení tenetur diligere vitam eius spũalem q̃ corporalẽ. ergo q̃ paruulus ẽ expositus piculo vite spũalis tenet ille sibi oferre remediũ necessariũ ad vitã spũalẽ. q̃ multo magis alius non tenet eum vitare de coicando cũ eo in tali casu uel actu. ¶ 3° qz Aug° de baptismo 5 donatistas li° 8° cito post p̃ncipiũ videt dicere q̃ adulto licet recipere baptismũ a p̃ciso si alius minister haberi non pot. melius ẽ ení q̃ a tali recipiat q̃ q̃ de hac vita sine baptismo discedat. ¶ 4° qz in casu quo pr̃ paruulũ non posset habere ministriũ idoneũ ⁊ imminet piculum mortis. tenet necessario offerre illũ p̃ciso. qz nimis cẽt durũ dicere q̃ tenet puulũ suũ p̃mittere dãnari ppetuo cũ posset habere aliquẽ q̃ eũ baptiçaret. fm illud de consc. dis. 4. roman°. vbi dicit i fine. Roman° pontifex non attẽdit boiem q̃ baptiçat sed ueũ. ⁊ si pagan° sit q̃ baptiçat. Et. i. q. i. si fuerit. nõ exhorreat columba ministeriũ minor. hec Scotus. ¶ Cõtra 4.ᵐ ñé arguit Durand°, p̃bando q̃ in nullo casu pot̃ malus minister baptiçare. qn baptiçet ut minister ⁊ p̃sequens qn peccet. quia illud quod non potest facere aliquis nisi minister non potest facere nisi ut minister. sed administrare quodcunq̃ sacm̃ non pot̃ nisi minister tm̃. ille sc3 q̃ ex ordinatione diuina ẽ minister. qz minister ẽ de necessitate sacramenti sicut materia ⁊ forma. ergo nullus pot̃ ministrare q̃cunq̃ sacramentũ nisi ut minister. ⁊ ĩõ q̃cunq̃ baptiçat si est ver° baptism° oportet q̃ sit minister veri baptismi ⁊ baptiçet ut minister: licꝫ non baptiçet cum solẽnitate instituta ab ecclesia. solẽnitas enim nõ dat ei esse ministrũ sed est signum ministerij sui. ¶ 2° arguit q̃ nullus casus necessitatis excusset eum. quia casus cuitabilis non est casus necessitatis excusantis a pctõ. quia tollit rõnẽ volũtarij. sed talis est casus noster. qz si incũbat alicui baptiçare pueꝫ morienté ⁊ est sibi conscius alicui° pctl mortalis. i ptãte eius ẽ habere displicentiã de pctõ illo. ⁊ tũc pot̃ sine scrupulo puerum baptiçare. q̃ talis casus necessitatis non excusat baptiçantẽ qn peccet. hec ille. Et i hoc secundus articulus terminatur.

Quantũ ad tertium

articulũ rñdendum ẽ obiectionib° supdictis. Et quidem ad pmũ Scoti 5 pmã ñem dr q̃ si a^or intelligit de illis ⁊ quo ad illa que ptinẽt ad ius ciuile ⁊ humanũ. vera ẽ. sed b^or in eodem sensu accepta falsa ẽ. qz baptiçari ⁊ credere nõ ptinent ad ius humanũ uel ciuile. sed ad naturale uel diuinũ. Si aũt a^or intelligãt de his que ptinẽt ad ius naturale uel diuinũ. falsa est. quia in talibus mai° ius ⁊ dominiũ ⁊ potestatem habẽt parentes in filium q̃ p̃nceps. Nec valet, p̃batio maioris negate in hoc sensu. quia potestas p̃ncipis in talibus nõ est maior nec superior potestate parentũ. sed minor uel forte nulla q̃ diu paruul° nõ habet vsum rationis. nisi forte in casu de quo dicetur post. Item potestas p̃ncipis non se extendit ad hoc q̃ cogat subditos obedire deo de nouo sc3 illos q̃ nunq̃ fidem susceperunt ad hoc q̃ eam suscipiant. vnde sanctus Tho. 2ª 2ª. q. 10. arti. . sic dicit: Infidelũ quidã sunt qui nunq̃ susceperunt fidem sicut gẽtiles ⁊ iudei ⁊ tales nullo modo compellendi sunt ad fidem ut ipsi credant. quia credere est voluntatis. sunt tamẽ compellendi a fidelibus si facultas adsit ut fidem non impediant blasphemijs uel malis p̃suasionibus uel etiã aptis p̃secutionib°. ⁊ ppter hoc etiam fideles xp̃i frequenter contra infideles bellum mouẽt non quidẽ ut eos ad credendũ cogant sed etiã si eos vicissent ⁊ captiuos haberẽt in eorũ libertate relinquerẽt an credere vellent. sed p̃pk̃ hoc ut eos compellant ne fidẽ xp̃i impediant. Alij° o infideles sunt qui quandoq̃ fidem xp̃i susceperunt ⁊ eã p̃fitentur sicut heretici uel alij quicunq̃ apostate. ⁊ tales sunt etiam compellendi ut impleant quod p̃miserãt. ⁊ teneant quod semel susceperũt. hec ille. Ad hoc etiam facit illud quod ipse dicit p̃ma 2ª. q. 93. arti. 4.° vbi sic dicit: De his pot̃ homo legem ferre de quibus pot̃ iudicare. iudiciũ autẽ bois non pot̃ eẽ de interioribus motibus qui latent sz solũ de exterioribus q̃ apparẽt. ⁊c. Hoc hoc. pc. de palu. sic dicit Videt q̃ ecclesia posset cõpellere iudeos ⁊ filios eorũ ad baptismũ sicut filios xp̃ianorũ. qz prẽs eorũ xp̃iani fuerũt ⁊ ad legem moysi se obligauerũt ⁊ p̃ consequẽs ad fidem xp̃i. cum sit eadem fides modernorum

Ayuntamiento de Madrid

t antiquoꝝ t eadem ecclesia que est vna colūba. g̃ sic
heretici ab ecclesia gentiliū excūtes ad eam cogi pñt
t ipsis inuitis fonte fūij grecorum ad rotum nostrum li
cite attrahuntur. sic t iudei filij sanctorum patrū ma
xime quia t ipsi ad legē moysi se obligauerunt. expos
tio autē ptinet ad iudiciū ecclesie legis veteris. sicut t
legis noue. sicut ergo hereticos legis noue, pfessores
ecclesia cogit ad ipsius observantiam fm verū illī⁹ in
tellectū q̃uis non obligent se ad eam fm verum intel
lectum. sed fm suū. quia tamen obligando se ad eā ob
ligant se ad verum intellectum. Similiē iudei, pfesso
res legis moysi q̃uis nō obligauerint se ad legem fm
verum intellectum sed fm suū. cogendi tamen sūt ad
hoc ipsū t liberi coꝝ ut videtur. Videtur etiam q ois
paganus posset cogi. sicut enim omnis homo pagan⁹
potest puniri a pncipe catholico, pter crimen. vnde
sarracenus si homicidiū cōmitteret parisius iuste sus
penderet. cum ergo infidelitas sit maius peccatū cū
ipse tenetur ad suscipiēdū legem xpi t fidem. nō sus
cipiendo eam peccat. cum ergo peccatū omissionis sit
petn pena vignū sicut peccatū cōmissionis. sicut pos
set ab ecclesia puniri de blasphemia t contumelia cre
atoris sicut quotidie puniūtur iudei ut discant nō bla
sphemare. sic possunt omnes infideles puniri. quia nō
recipiunt nec fidem nec sacramenta ecclesie. ut sic in
directe eam suscipiant. t quia ritus iudeorū est idola
tria. hoc saltem ut videt punire potest ecclesia. sed licꝫ
ita videatur esse fm rationē. aliter tamen est fm diui
nam, pbibitionem. Al sanctis enim traditū habemus q
non est voluntas dei ut occidātur. ps. Ne occidas eos
ne quando obliuiscantur populi mei. ut scilicꝫ maneat
memoria mortis xpi. Item fm, pphetias predicatione
Enoch t Helie sunt cōuertendi. vnde vlq; tunc vult
deus eos in sua cecitate tolerari. Si autem ipsi uel eo
rum filij ipsis inuitis baptiçenē. tunc nulli tpe Enoch t
Helie uenirenē. nec p ꝛsequēs, pphetie verificarenē
Similiter idē videtur de alijs infidelib⁹. quia ab apo
stolis additum habemus ut ad fidem nemo inuit⁹ tra
hatur uel cogatur. sicut pater q̃ hoc q̃ beat⁹ Iacob⁹
dixit Nermogeni t Fileto. t apostolus dicit: Quid ad
nos de his qui foris sunt iudicare? vnde non hoies ar
matos fortes t potentes. sed infirma t contemptibilia
eligit deus ut gladio oris non materiali hominēs con
uertat. vnde de alijs criminibus pñt iuste infideles a fi
delibus puniri. q deus non, pbiuit. t naturalis ratio
dictat. de crimine autē infidelitatis nō. Unde sic mu
lier si ordinetur non solū peccat sed etiam nihil recipit:
quia deus ordinauit q vir t non mulier ordinetur. sic
deus ordinauit q adultus volens voluntate, ppria t
paruulus voluntate parentū baptiçetur. vnde aliter
nihil agitur. Item sicut brutū non est capax baptismi
sic nec puer sine voluntate parentū. sed istud exemplū
nihil valet. quia ex quo homo est: susceptiuus baptismi
est. sed pter hoc ad essentiam baptismi requirē intē
tio sua uel alterius. t ideo non est, pprū exemplū. Sꝫ
q aliqui dicunt q decretū ecclesie nihil iuris habet in
paruulis non baptiçatoꝝ sed in paruulis baptiçatorū:
non videtur valere. quia eo ipso quo aliquis cōmittit
crimen heresis cuius cognitio ptinet ad ecclesiam. ec
clesia habet aliquid iuris in eo t fit de foro ecclesie. cū
ergo peccatū originale solo iudicio ecclesie possit pur
gari licꝫ sacramento baptismi q̃ō est soli⁹ ecclesie. ergo
eo ipso q habet originale habet in ipso aliquid ecclesia
imo cum nihil possit solui uel ligari nisi a superioꝛe: nisi
esset ecclesie subiectus non posset ecclesia p aliq̃ō sa
cramētū ei exhibitum ipsum soluere a culpa nec a pe
na. Sed ad hoc dicitur q adultus se subijcit volūtate
, ppria. paruulus autē se subijcere non potest. vñ opoꝛ
tet q parentes eū subdāt. quib⁹ natura eum subijcit t
eius procuratores fecit. Si dicatur q istud crimen nō
contraxit in terra ecclesie. quia non est natus de vētre
fidelis nec de patre fidelī. non videtur valere. quia di
ctum est Petro: Quodcunq solueris sup terram ꝛc.
vnde totus mundus ē ei, p nauicula. ita enim habuit
sedem in Antiochia sic in Roma. t vbicunq vult po
test esse sedes sua etiā in Babylonia. vnde cū habeat
plenitudinē potestatis in omni terra t in omni hominē
eam habet etiā si nec parentes nec ipsi se subijciāt. de⁹
enim subiecit sibi omnē hominē. vnde nō facit hoc de
fectus iuris sꝫ, pbibitio supioris. vnde t de alijs crimi
nibus punit infideles. sed de isto nō. quia deus, pbibet
cui coacta seruitia non placēt. t sic ecclesia pōt de cō
munione fideliū, pter peccatum in morib⁹. non, pp
peccatū in fide: q̃ō est in eorū ritu. Et si arguat contra
ea que dicta sunt. q magis ē occurrendū piculo mor
tis eterne q̃ temporalis. sed paruulo existenti in peri
culo mortis tpalis subueniēdū ē cōtra volūtatē parē
tum. etiam si ex malicia vellent oppositum. ergo mul
to magis subueniendū est pueris infideliū contra pe
riculū mortis eterne etiam inuitis parentib⁹. Rideē
t bene q nulli subueniendū ē contra ordinem iuris ci
uilis in periculo corporali. vnde si quis a iudice suo ri
te condēnetur ad mortē non est p violētiā diripiend⁹.
t similiter contra ordinē iuris naturalis t diuini quo
filius est sub cura parentū non est eripiendus ut libe
retur a periculo mortis eterne. non enī sunt facienda
mala ut eueniāt bona. hoc aūt fieret si filius infidelis
parētibus auferretur quorū cure subest q̃ tum est de
iure naturali t diuino. quia sicut non esset auferenda
aqua, ppria alicui inuito ad puerū baptiçandū. si eam
nollet dare gratis nec, p pecunia. quia esset contra iu
sticiā. sic nec puer auferēdus est patri, pter baptismū
sicut licet auferre panem, pter extremam necessita
tem, primi releuandā. uel aquā pertim. quia aqua t
panis sūt ad hoc ex natura sua ut succurrāt corpori. sꝫ
ad subueniendū aīe non nisi ex institutione positiua sic
, pter mortem licet recipere elemosynā ab excoicato
non tamē ei loqui uel ad missam eum recipere. si aliter
morte intēpter. extra de his que vi metuī ve cā fiūt. c.
sacris. quia cibus est p se ex de se remediū contra mortē
t similiter potus. non sic autē est de loquela uel missa.
sicut non licuit Susanne adulterari, pter mortē uel
ut mortem euadereet. imo si medici dicerent t verū eēt
q nisi infirm⁹ fornicationē fecerit morietur. nullo mō
fornicari liceret religioso uel voto obligato, pter tale
periculū. sed, pter tale periculū cōtrahere liceret nō
obligato ad continentiā. Sed de aqua videret q pos
set auferri, pter puerū baptiçandū. quia t si vsus ei⁹
p se non sit ad lauandū aīam. est tamen ad lauandum
corpus. t sicut corporis etiam lotione indiguit pro cor
poris salute. ita in regeneratione. Unde sic si vita pue
ri sine balneo nō posset seruari, pter hoc posset aqua
auferri. ita videtur t hic. Sed non est simile. quia lotio
corporis de natura sua est materia balnei. non sic aūt
ē de causa regnātiōis nisi ex diuina institutiōe. Si ꝛo
contra dicta arguitur. quia quilibet hō ē magis dei a q̃
habet animā q̃ patris a q̃ habet corpus. nō igit videt
iniustū si pueri infidelib⁹ auferantur t deo p baptismū

Ayuntamiento de Madrid

consecrétur. Rñdeť ť bene q̃ homo ordinať in deũ p
rõnẽ parentũ quorũ cure naturaliter subiacet, ppť qõ
fin coꝝ dispositionem sunt circa eum agenda diuina.
vti si puer parentes nõ habeat uel nõ cõpareãt. qcũq;
vult: loco pentis ei sit. ť sicut; in nutriendo ita in bapti
cando. ť sufficit q̃ non appareat voluntas parentum
cõtraria. ť si quidẽ pater ť mater iudei mortui essent:
sicut pater aliqñ moritur relicta uxore pregnante que
etiam moritur in partu uel moriũtur ambo pentes an
teq̃ puer habeat vsũ rõnis. tunc ppinquiores de gẽe
sunt tutores legitimi loco pentũ. vnde non deberent
nec possent baptiçari ipsis inuitis. sicut nec parentib⁹
inuitis. sed si non apparerent nec parentes nec primi
loco parentũ. succedit tũc quicũq; vult. ť iõ quicunq;
vellet posset eũ baptismo tunc offerre. qz naturalis rõ
dicta ut cui pareno deficit alius pareno sit. sicut vna
auis alienos pullos nutrit quando mater deficit. Ex
his omnib⁹ collegit q̃ sicut pentes non pñt cogi ad ea
que sũt pure fidei sup̃ legẽ nature. ť si coactí nõ ꝓsen
tientes baptismũ recipiãt nihil ẽ actum. licẹ ad ea que
sunt legis nature possint cogi. sic filij coꝝ contra eorũ
voluntatem in his que sunt legis nature pñt coerceri
ut sc̃z eis subijciant. sed in his que sũt pure iuris diuini
ť que voluntatẽ verã requirũt uel interpretatiuã nõ
debet fieri. nec factũ valet. sed qcũq; parentũ ꝓsenti
at cuiuscunq; etatis puulus sit in fauorẽ illius videre
tur baptiçandus. qz de patre expressũ est. de conuer.
infide. c. p̃. De matre videť contrariũ de facto in Au
gustino. sed sicut fm leges quãdo pater egit ad diuor
tium. ť est timor ne machinẽť in ꝓlẽ odio alterius per
matrẽ debet potius educari. sic hic debet matri dari.
vnde qz ille qui non vult ducri dat cãm diuortij. ideo
apud conuersũ debet educari siue sit pater siue mater
siue maior triennio siue minor. ar. C. de diuor. auten. si
mater. qz pupillus non debet educari apud illas pso
nas que ipsi⁹ pudicitie pñt insidiari. ff. vbi pupil. debe
at edu. l. penult]. cẽ. Ducũq; sunt verba pe. de palu.
in qu. b⁹ hic vnũ est dubiũ sc̃z vtrũ paruuli infidelium
ipsis inuitis baptiçari recipiant vel baptisma quo ad
primã uel vltimã rem sacramenti sc̃z characterẽ ť gra
tiã. sed quicq̃ sit de hoc ex dictis eius apparet q̃ nec
imperator nec papa debet filios infidelũ ipsis inuitis ba
ptiçare q̃dũ pueri ex iure diuino vl naturali subsunt
cure parentũ. Ex principalis rõ est. qz deus ꝓhibet ne
infideles aut coꝝ filij ante vsũ rõnis cogantur ad suꝑ
cipiendũ fidem uel baptismũ. sed specialis ratio est de
paruulis. qz hoc faciendo fieret iniuria pentibus ť cõ
tra ius nãle. ť iterũ quia fm pe. paruuli ex tali bapti
smo nihil suꝑciperent cũ nec adesset eis voluntas. ꝑpa
nec interpretatiua qz voluntas interpretatiua paruu
loꝝ ante vsum rõnis non est nisi volũtas pentũ quorũ
cure subsunt. Secus aũt ẽ si cure illoꝝ p mortem uel
iustũ iudiciũ subtrahant ut posť dicеť. C. Dicẽdũ ergo
ad victa Scoti primo q̃ princeps nõ põt cogere ifideles
ad suꝑcipiendũ fidẽ nec ad fidei sacramẽta nec ad obe
diendũ deo ibis que pure spectãt ad ius diuinũ. ť ex
cedunt rõnẽ naturalẽ. 2⁰ dicit q̃ nullus princeps aut
Platus xp̃ianus debet aut põt licite taliũ filios inuitis
parentibus baptiçare quacunq; cautela adhibita, ppť
rõnes ꝓdictas. 3⁰ dicit q̃ posito sed nõ cõcesso q̃ mi
nus malũ esset iudeis aut alijs infidelibus puari liber
tate seruandi legẽ suam ť ritus q̃ habere libertatẽ ser
uandi. nõ priuanti eos tali libertate ť cogẽti ad seruã
dũ legẽ xp̃i esset deterius ẽ pentũ. qz ageret ctra, ꝓhi

bitionẽ dei. ipsis etiã iudeis ť infidelib⁹ ponereť scan
dalũ. quia grauius peccaret agendo ꝑ legẽ sacra xp̃i
suꝑcepta q̃ aũ suꝑceptionẽ. 4⁰ dicit q̃ dato q̃ talũ
filij post tertiã et q̃rtã generationẽ bn educati essent
vere fideles. tñ non sũt fienda mala ut euenãt bona.
nec ꝓpter desiderium aliene salutis debet quis ꝓprie
salutis incurrere detrimentũ. 5⁰ dicitur q̃ quia di
uina p̃scientia ť reuelatio. ꝑhentia babet iudeos per
antixp̃m fore puertendos ť ad p̃dicationẽ Delie con
uertẽdos. hoc solũ debet sufficere ad ꝓpositũ q̃ sc̃z nõ
sunt cogendi in totũ ad fidem. quia hoc eẽt fruitra niti
contra diuinã p̃scientiam ť reuelationẽ. ť eadem rõne
necq; in parte. ť sic reclusio ť sequestratio illoꝝ in qua
dam insula parum valeret. 6⁰ dicit q̃ toleratio ritus
iudaici non solũ in fine mũdi verũ etiã de presenti, p
dest ecclesie ť non modicũ fructũ affert. De hoc scũs
Tho. 2ª 2ª. q. 10. arti. 11⁰ sic dicit: Humanũ regimẽ de
riuatur a diuino regimine ť ipsũ debet imitari. de⁹ aũt
q̃uis sit oipotens ť summe bonus. pmittit tñ aliqua
mala fieri in vniuerso que, ꝓhibere posset ne eis subla
tis maiora bona tollerẽtur uel etiã peiora mala seque
rentur. sic ergo ť in regimine humano illi qui pñunt re
cte aliqua mala tolerant ne aliqua bona impediantur
uel etiã ne aliqua mala peiora incurranť. sicut etiam
Aug⁹ dicit in 2⁰ de ordine. Aufer meretrices de reb⁹
humanis: turbaueris oia libidinib⁹. sic ergo q̃uis infi
deles in suis ritib⁹ peccent tolerari pñt. uel, ppter ali
quod bonũ q̃ ex eis, puenit. uel, ppter aliq̃ malũ q̃ vitať. ex hoc aũt q̃ iudei suos ritus obseruãt in quib⁹
olim figurabať veritas fidei quã tenem⁹. hoc bonum
, pueniť q̃ testimoniũ fidei nostre habemus ab hostib⁹
ť quasi in figura nobis repsentať q̃ credimus. ť ideo
in suis ritibus tolerantur. Alioꝝ vo infidelũ ritus qui
nihil veritatis aut vtilitatis afferũt non sunt aliqualiť
tolerandi. nisi forte ad aliq̃ malũ vitandũ videls ad
vitandũ scandalũ uel vsciduũ q̃ ex hoc posset, pueni
re. uel impedimentũ salutis coꝝ qui paulatim sic tole
rati conuertũť ad fidem. ꝓpter hoc eni hereticorum ť
paganoꝝ rit⁹ aliqñ ecclesia tolerauit quãdo erat ma
gna infidelũ multitudo. hec ille. Ibidem etiã allegat
dictũ Gregorij in decretis. dist. 45. c. qui sincera. vbi
dicit Qẽs festuitates suas sicut hactenus ipsi ť pres
eorũ per longa colentes tempora tenuerũt liberã ha
beant cõseruandi celebrandiq; licentiã. 7⁰ dicitur q̃
exemplũ Isebuti, ꝓhibetur inuitandũ in sacro canone.
nec laudatur de tali coactione: sed de pia intentiõe. sic
ut patet dist. 45. vbi sic dicitur. De iudeis auté pecpit
sancta synodus nemini deinceps ad credendũ vim in
ferre. cui eni deus vult misereť q̃ quẽ vult indurat. nõ
enim tales inuiti saluandi sunt sed volentes ut integra
sit forma iusticie. sicut enim homo, ꝓpa arbitrij volun
tate serpenti obediens perijt: sic vocante ad se gratia
dei, ꝓpia mentis conuersione quisq; credendo saluã
tur. q̃ nõ vi sed libera arbitrij sui voluntate atq; facul
tate ut conuertantur suadendi sunt non potius com
pellendi. qui autem iam ꝓidem ad xp̃ianitatẽ coacti
sunt. sicut factum est temporibus religiosissimi princi
pis Isebuti. quia iam constat eos sacramentis associa
tos ť baptismi gratiam suꝑcepisse crismate vnctos eẽ
corporis dñi ť cristisse participes: oportet ut fidẽ quam
etiam vi uel necessitate suꝑceperint tenere coganť ne
nomẽ dñi blasꝑhemetur ť fides quam suꝑceperũt vi
lis ac contẽptibilis habeať. hoc cõciliũ Toletanũ. Itẽ
ibidem recitať dictũ Gregorij scribẽtis ꝑ pascalio epo

Ayuntamiento de Madrid

ne apolitano: Quicq̃ sincera intēciōe extraneos a xp̃iana religiōe ad fidē cupiūt rectā pducere blādimētis debent nō asperitatibus studere: ne quorum mentem reddita ratio de plano poterat reuocare: pellat ꝓcul aduersitas. nam quicunq̃ aliter agunt ⁊ eos sub hoc velamine a cōsueta ritus sui volūt cultura remouere suas illic magis q̃ ꝑ dei, ꝑ cāusas agere. hec Greg⁹. Ex qb⁹ ps g̃ decreta nō faciūt, p opinione Scoti. sed oio ⁊tra. ¶ Ad pmū Durandi ⁊ eandē ꝓnem dr g̃ 3ª ⁊ ibi posita male, ꝑ fc3 g̃ filij iudeoꝝ prīt inuitis pentibus baptiçari q̃diu carēt vsu rationis. Et ad ꝑ tionē dr g̃ argumentū, p ꝓne nra nō solū ꝑ de parentib⁹ infidelib⁹ g̃ nō sunt cōpellendi ad fidē ⁊ baptismū. imo ꝑ g̃ paruuli eoꝝ nō sunt ipsis inuitis ⁊ cōtradicentib⁹ baptiçandi. Et cum dr g̃ in casu quo oio puuli subtrahūt cure pentū ⁊c. Dicit g̃ puuli nō prīt oio subtrahi a cura pentū q̃ ad illa q̃ cōcernūt ius nāle aut diuinū ante vsū rōnis ⁊ q̃ ad ea q̃ ꝓcernūt ius ciuile possint. ⁊ iō quantūcunq̃ vendantur ⁊ ad remotas regiones transferantur nulli⁹ debet scienē ⁊ volūtate pentū eos baptiçare ante vsū rōnis. q̃ nec forte aliq̃ illud tēp⁹ prīt licite patrib⁹ subtrahi aut eis inuitis vēdi aut transferri. ⁊ post tēp⁹ illud prīt. nec lcūs Tho. vbi bo ꝓcedit quicqd sit de alijs suis seq̃cib⁹. Vñ sanct⁹ Tho. 2ª 2ª. q. 10. arti. 12ª arguit sic 3ª loco. Filij seruoꝝ sunt serui ⁊ in ptāte dñoꝝ. ⁊ iudei sūt serui regū ⁊ pncipū. g̃ ⁊ filij eoꝝ reges g̃ ⁊ pncipes hīt ptātē de filijs iudeoꝝ facere qd volūt. nulla g̃ esset iniuria si eos baptiçarent inuitis pentib⁹. Ecce argumētū. seq̃t risio. Dicēdū inquit g̃ iudei sūt serui pncipū seruitute ciuili que nō excludit ordinē iuris nālis uel diuini. hec ille. Item in solutione q̃rti sic dicit: Nō nāliter ordinat̃ ad deū p rōne p quā nāliter eū cognoscere pōt. Unde puer anteqũ habeat vsum rōnis nāli ordine ordinat̃ in deū p rōne pentū quouū cure nālit̃ subiacet. ⁊ fm eorū dispositionē sūt circa ipsū agenda dina. hec ille. Ex quib⁹ apparet g̃ puuli iudeoꝝ ante vsū rōnis nō prīt sine ꝓiudicio ⁊ iniustitia totalit̃ subtrahi cure pentū potissime in his q̃ sūt iuris nālis uel diuini. Dicitur 2º g̃ si aliquo casu sine ꝓiudicio pueli possent totalit̃ subtrahi cure pentū. tūc de talib⁹ videt dicendū sicut de illis q̃ pentib⁹ sūt ordati. qz ille qui eoꝝ curam iuste suscipit succedit loco pentū. ⁊ fm ei⁹ dispositionē diuina sunt circa ipsū agenda. vnde talis si baptiçet ab eo q̃ hꝫ curam eius nō baptiçatur inuitis ⁊ no volēnb⁹ pentib⁹. ⁊ ra de hoc plura allegata sunt superius ex dictis ꝑ petri de palude. ¶ Ad 2ᵐ ⁊ 3ᵐ ꝑ risio p ꝑdicta qz ꝓtinentur virtualit̃ in pmo argumēto. vñ ad 2ᵐ rīdet ꝑ petr⁹ de palu. dicens: Non licet sua re vti ad oēm vsū. nō enim licet vti ancilla ad concubitū sed ad seruitū. qz ad hoc est sua ⁊ non ad illud. vnde nec inuitā potest dñs accipere uel dare in vxorē. Similit̃ ē seru⁹ pncipis nō plus filius q̃ꝫ pater. imo filt⁹ nō est seru⁹ nisi qz pater uel mater. qz partus sequit̃ ventrē. sicut q̃ patrem non posset cogere ad baptismū q̃ꝫ sit res sua. ita nō pōt cogere patrē in filio. volūtas eni patris volūtas filij reputat̃ sicut pater testat̃ filio sicut ⁊ sibi. ⁊ eligit ei sepulturam sicut sibi. vnde sicut filiū adultū ⁊ eius voluntatē baptiçare nō posset. sic nec filiū impuberē ⁊ voluntatem patris que est dispositiua de filio. qz illo iure valet testamentū pupillare factū a patre quo testant̃ adulti sui iuris factū ab eo. ¶ Ad 3ᵐ rīdet g̃ sup̃ dicit p idem pat3 ad 3ᵐ. quia in his que sunt iuris humani ad que se extendit seruitus pōt disponere pnceps patre inuito. sicut ⁊ de ipso patre. sed nō in his que sūt de iure naturali uel diuino. sicut non posset ꝓtrahere spōsalia pro filio uel filia patre inuito. sicut nec ipsū patrē inuitum posset vxorare. hec ꝑe. Ex quib⁹ patet solutio ad dicta Scoti ⁊ Durādi. Ꝫ ⁊ ꝑdicta pōt obiici. qz opinio sci Thome ⁊ sequētiū videt fundari in q̃nq̃ rōnibus quaꝝ ꝑma est g̃ ꝓuis aliq̃ possint esse serui alioꝝ q̃tū ad opa ciuilia. tū in his q̃ eis cōpetunt iure nāli ⁊ diuino non sunt serui sed liberi. pōt eni seruus comedere ⁊ bibere iuxta dño ⁊ matrimoniū cōtrahere. hec eni cōpetunt eis de iure nāli. ⁊ similit̃ pōt inuito dño credere in deū ⁊ hꝫ que ptinēt ad ius diuinū. sed baptiçari ptinet ad ius diuinū. ergo cura paruuloꝝ de iure nāli ⁊ diuino competit q̃tū ad hoc pentib⁹. manifestū est autem g̃ non prīt eis licite auferri ut baptiçenť. licꝫ possint eis auferri ut vendantur. sicut ⁊ cetere res ⁊ opa ciuilia. Cōtra istā rōnē ut dicit ꝑe. de palu. posset sic instari. pōt eni dici ad minoꝝem g̃ educatio liberoꝝ ē de iure naturali. qd oia alalia docēt. sed doctrina in moꝛib⁹ est de iure gentū. si tū pater vellet docere filium malos moꝛes non eēt pmittendus. puta g̃ esset mechandum aut g̃ esset furandū ⁊ hꝫ. imo iuste hoc sibi, ꝑ hibetur. etiam tutela filij auferret ⁊ merito iure patrie ptātis ꝑuare ť. sicut dñs, ꝑstituens ancillā. L. de epis. si leno nes. etiam si pater liber esset auferenda esset sibi filia quā vellet, ꝑstituere. cum q̃ fornicatio spūalis sit peioꝝ ⁊ magis noceat ciuilitati xpiane. multo magis auferē da est sibi proles quā vult facere a fide adulterā. 2ª rō est. quia non minoꝝ potestāt brīt dñs tpales sup iudeum q̃ꝫ sup eius filiū. imo quasi maioꝝ. qz a seruitute patris deriuat̃ seruitus filij. sed ꝓstat g̃ pnceps nō posset licite iudeū compellere ad cultū baptismi suscipiendi in se. ut habetur dis. 45. ex concilio Toletano. vbi dicit sic. De iudeis dicit ꝓcecpit scā synodus ⁊c q̃ non pōt ei inferre vim auferendo filiū ut baptiçet̃ cum volūtas filij paruuli sit voluntas patris quouisq̃ habeat vsum rōnis. Sed ad istam rōnē pōt rīderi g̃ contra voluntatē suam directā uel interꝑtatiuā nulli⁹ est baptiçandus. sed voluntas patris non est volūtas filij nisi in bonis filij ⁊ inq̃tū se exhibet piū patrē. non autem bostem. sicut tutores ⁊ curati dicunť dñi qi bri administrant. non autē quādo pupillū spoliant. Item si voluntas parentū non requiritur ad baptismū. ergo contraria volūtas non impedit baptismū. qz si oppositum in opposito. ⁊ ꝑpositū in ꝑpolito. sed si puer nō habet patrem nec matrē sed ambo sunt mortui cum non deūt remediū salutis sine sit fidelū filius sive infidelium. puer pōt ⁊ debet baptiçari ⁊ parentis gerēs officium qui ei⁹ curā gerit hoc facere habet. sicut ex pietate nutritur puer expositus cui⁹ parentes ignorātur. si ergo sine volūtate parentū pōt esse verus baptism⁹ ergo ⁊ contra volūtatē eoꝝ. Similiꝫ in habēte vsum rōnis eorū voluntas nō requirit̃ ad effectum. ⁊ pcōsequēs nec cōtraria volūtas impedit effectum. licꝫ ad hoc posset dici g̃ voluntas nō requiratur nec per oppositum impedit̃ quando non habet parentes uel qñ finita est tutela parentum. sed q̃diu viuūt ⁊ cure eoꝝ incumbunt secus est. 3ª rō est. quia si hoc esset licitum credēdū ē q̃ ꝑteriti sancti ⁊ ecclesie rectores hꝫ ꝑsuluissent terrenis pncipibus q̃s habuerūt valde fauorabiles ut Siluester Constantinū ⁊ Ambrosius Theodosium qui nunq̃ leguntur hoc fecisse. ergo non est probabile g̃ hoc possit licite fieri. Ꝫ ut dicit ꝑetrus ad hanc rationem posset instari ⁊ dici g̃ ꝓpter scandalū

Ayuntamiento de Madrid

in ꝓncipio ecclesie multa omittebant ⁊ dissimulabant que mō nō dissimulant. tūc enī heretici ad fidem non cogebātur q̄ tñ iuste poterāt. ne videret fides viribus non virtutib⁹, ꝓsperari. tūc enī ecclesia solū pugnabat gladio oris. nunc aūt ⁊ gladio mālī pugnat ꝯ hostes fidei. 4.ª rō est. qz nō eēt securū sed valde periculosum q̄ puer baptiçatus dū veniret ad etatē adultā posset de facili relinquere ab eo qō fecisset ignorans ꝯ voluntatem habentis curā eius. Ex quib⁹ p3 q̄ nō ē licitū ꝓncipibus terrarū auferre filios iudeorū ⁊ offerre eos baptismo. Sed ad hāc rōnē pōt dici fm̄ Petrū de palu. q̄ magis simile est q̄ nō redeat ad fidē in qua nō ē nutritus. q̄ si esset in ea nutrit⁹. qz adolescens iuxta viā suā tē. Unde magis, pbabile timet q̄ manens i iudaismo in ꝑpetuū nō ouertat vel q̄ ouersus puertat. sicut sepe accidit. q̄ si a ꝓncipio eēt ouersatus inter solos xp̄ianos. qz tunc raro ad iudaismū redit. Si dicat q̄ ꝑ vi detur esse ꝯ naturā sicut mater hīs filiū suū mortuū q̄ alterius filiū surripuit cui iusto iudicio reddit⁹ fuerit. ⁊ ꝑdicib⁹ vna alterius oua surripit. ⁊ q̄ nō peperit fouet. ad vocē tñ vere matris redit: illa spreta que fouerat. Dicendū q̄ non ē simile in ꝓposito. qz pia fraus est hic. ⁊ nutrix est mater. mater autē nouerca. 5ª rō est qz ad susceptionē baptismi non sufficit q̄ non inueniatur obex contrarie voluntatis in eo q̄ debet baptiçari. sed requirit intentio suscipiendi baptismū directa vel interpretatiua. qō p3. q̄ si adultus aliquis sic esset nutritus q̄ nihil oio audiuisset de fide ⁊ esset in suo ozio. si talis dormiret ⁊ in dormiendo baptiçaret cōstat q̄ nihil fieret. ⁊ tñ in voluntate eius baptism⁹ nullū obicē inueniret. plus ꝗ regritur scz intentio suscipiēdi baptismū directa vel interpretatiua. directa in adulto. interpretatiua in paruulo. sola aūt volūtas parentū ē volūtas interpretatiua puuloꝝ anteq̄ habeāt vsū rōnis. ꝓpter qō ꝓsucuit dici q̄ antiquit⁹ ante datā circūcisionē saluabat in fide pentū. non aūt aliorū nisi quatenus gerebant vicē pentū. q̄re si inuitis pentib⁹ puer baptiçaret puuluꝰ. nihil videt fieri cū desit volūtas eorū directa ⁊ interpretatiua. sed ut dicit ꝓ. hec rō verū dicit in maiore q̄ requirit intentio vera vel interpretatiua. nec sufficit non habere obicē. sicut in illo qui haberet legē nālem ⁊ nō fidē. Sed in minori posset dici q̄ intēto interpretatiua non est solū pentū carnaliū sed magis spūaliū vel adoptātū. vnde cū iste q̄ agit curā salutis aīe exhibeat se patrē. ali⁹ ꝯ hostē. ex quo iste qui adoptat eum exhibet se patrē. ⁊ ille tanq̄ patrin⁹. p eo risdet q̄ gerit typū ecclie. videt q̄ intēto ⁊ volūtas iterpretatiua parentū spūaliū ibi fuerit. ⁊ hoc sufficit. si enī tutor ꝓsone ⁊ curator rei succedūt loco pentū. multo magis isti q̄ q̄si parentib⁹ famosis vel furiosis existentib⁹ tutelā ⁊ curā filioꝝ suscipiūt. hec ꝓ. Ex quibus videt q̄ opinio nostra debilib⁹ initat fundamentis. sed his nō obstantib⁹ tenendū ut ꝑus. qz rāsiones date rōnib⁹ non valent. qō p3 p singulas discurrēdo. Responsio sigdē ad ꝑmā rōnē data non valet. qz puuluꝰ ante vsū rōnis pater nō pōt docere malos mores. ⁊ iō ante illud tēp⁹ nō est sibi puuluꝰ auferend⁹ ad addiscendū bonos mores nec ad ꝑseruandū ipsū a malis. secus ē dū puer est capax rationis. ⁊ iō tūc in tali casu posset sibi auferri si doceret eū malos mores. Item secus est de doctrina morū. secus de doctrina in fide. qz primū ꝑtinet ad ius ciuile. 2ᵐ ad ius diuinū. ⁊ iō similitudo nō valet. Similiter rāsio ad 2ᵐ rōnē non valet. ꝓmo qz voluntas patris est volūtas filij in his que ꝑtinent ad ius naturale vel diuinū anteq̄ paruul⁹ habeat vsū rōnis. secus est de his q̄ spectāt ad dispositionē iuris humani ⁊ ciuilis. 2.º qz non est simile de carente pentib⁹ ⁊ baptiçato sine volūtate parētū carnaliū. ⁊ de hīte pentes carnales baptiçato ꝯ voluntatē pentū carnaliū. qz in 2.º casu fit iniuria parentib⁹ puuli. in ꝓmo vero nulli fit iuria ut diffuse dictū ē ꝑus. vñ similitudo non valet. 3.º qz aliud ē de adulto habente vsum rationis. ⁊ de puuloꝰ nondum habente. vnde rāsio ibidem data bona ē de nō habēte parētes. ⁊ de finita tutela. Similē rāsio ad 3ᵐ rōnem non valet. qz nec in ꝓmitiua ecclesia nec post aliqs imperator sup hoc legē sanxit nec sacri canones. imo talē coactionē reprobauerūt. qō nō fecissent si eēt ꝯsona rōni. attento q̄ tā impatores q̄ reges xp̄ianoꝝ q̄ pontifices maioꝝ ꝯclū baptiçarūt ad cultū dei q̄ moderni ⁊ hui⁹ opinionis iuentores. ⁊ ecclesia q̄ nūc gladio mālī pugnat contra hereticos nullo mō approbat coactionē in deoꝝ ad fidē. imo reprobat ⁊ recte, ꝓpē multa supi⁹ dicta. Similiter rāsio ad 4.ᵗᵘᵐ nō valet. quia ad ea que fūt circa puuluū ante vsū rōnis nullū habitum moralē aut intellectualē causant in eo. ⁊ iō nō inclinat ad talia potissime cū fūt ipso ignorante ⁊ ꝯ voluntatē pentū suoꝝ ad quos nāliter afficit. ⁊ quicqd fit de hoc tñ non fūt fienda mala ut eueniāt bona. fieret aūt malū subtrahēdo puuluū pentib⁹ quib⁹ eum deus ⁊ natura subiecit. Deᵒ etiā, pbibuit talē fraudē quā rīdēs dicē esse piā. nec vult bolocaustū offerri sibi de rapina rei aut ꝑsonarū sicut fieret i ꝓposito. Similiter rāsio ad 5ᵗᵘᵐ rōnem data non valet. qz voluntas interpretatiua puuli ante vsū rōnis in his q̄ sunt iuris nālis aut diuini ē sola volūtas pentū vel eorū qui loco pentū iuste succedunt. secus ē de ciuili ⁊ humanis. ⁊ iō sūtūdo data de tutore ⁊ curatore nullū in ꝓposito locū hꝯ ut diffuse patuit ex ꝑdictis. hec ꝓ. ¶ Ad ꝑmū scoti ⁊ tra 2ᵐ ꝯnē dr q̄ si aᵒ vlter intelligat falsa ē scz q̄ oēs ⁊ q̄slibet electos deus ꝑdestinauerit ad diuersos ⁊ inēqles gradus glorie. ⁊ q̄ nulli duo sint ꝑdestinati ad equalē gradū glorie. qz vn⁹ homo non solū equat alteri hoi in gloria verū etiā angelo sicut coiter dicūt doctores ut scūs Tho. ꝑma parte. q. 108. arti. 8? vbi sic dic: Quidā ꝯsiderantes distinctionē nāe posuerūt q̄ nullo modo holes transferri pōt ad equalitatē angeloꝝ: qō ē erroneū. repugnat enī, pmissioni xp̄i dicētis Luce. 20. q̄ filij resurrectionis erunt equales angelis in celis. illud enī qō est ex parte nature se habet ut mālē in rōne ozdinis. completiuū ꝯo est id qō est ex dono grē que dependet ex liberalitate dei non ex ordine nature. ⁊ ideo p donū grē holes mereri pōt tantā gloriam ut angelis equent. fm singulos angeloꝝ gradus: qō ē holes assimi ad ozdines angelorū. hec ille. Similia ponit 2.º sen. dis. 9. ⁊ multis alijs locis. Dicitur 2.º q̄ si illa maior non intelligatur vlter sed particulariter. tūc ex illa nō sequit q̄ talis inēqlitas sit inter paruulos baptiçatos quib⁹ ex sola gratia baptismali sine alijs meritis deᵒ dispo⁹ ut predestinauit dare gloriā. ⁊ q̄ in sola tali grā decedunt. sed est fallacia ꝯitis. Dico 3.º q̄ si aᵒ intelligat de paruulis baptiçatis quibus deus dispo⁹ dare gloriā non solum ex grā baptismali sed ꝓpter alia merita sequentia. tūc ꝯcesso q̄ aliqui tales sint ꝑordinati ad inequalem gloriā ⁊ ꝯiter ad inequalē gratiam tūc dico q̄ quicqd fit de ꝯne. tñ ex hoc argumēto sine plurinō, pbat q̄ illā inēqlitatē grē pcipiāt i baptismo sed post ꝑ inequalē dispositionē ad augmētū grē vel ꝑ inequalia bona oga vel inēqlē susceptionem sacrorū

Ayuntamiento de Madrid

ꝛ p alia q̃ faciũt ad inequale augmentũ gratie. ꝛ iõ argumẽtũ nullo mõ, ꝓbat ex parte cause p̃ncipalis q̃ est diuina p̃destinatio. nec ex pte cause instrumẽtalis q̃ é baptismꝰ q̃ tales paruuli in baptismo suscipiãt ineq̃lẽ gratiã. Dicitur 4.º q̃ illud q̃d addiť de ęqlitate baptismi a q̃cunq̃ cõferať: ponit scũs Tho. 4.º sen. dis. 5. q. 2. arti. p̃. vbi q̃rit: Utꝰ baptismꝰ datꝰ p melioẽ ministꝝ habeat maiorẽ effectũ. arguit enim sic. Multiplicata cã multiplicať effectꝰ. sed baptismꝰ ex ope opato gratiã ofert Et similiť etiã pars q̃ sanctiboies ex ope opante p̃mã gratiam alicui merenť. q̃ si opus opans baptiçatis adũgatur cũ efficacia baptismi maior grã datur. Ecce argumẽtũ. sequtur risio. Dicẽdũ inquit q̃ aliqd oť esse effectus alicuꝰ p se ꝛ aliqd p accidẽs. p se quidẽ effectus alicuꝰ est q̃d p ipsũ ad boc ordinatꝰ, pducit. sicut domꝰ edificatoꝛis. per accidẽs aũt é id q̃d oriũgit ci q̃d est effectus p se. sicut si inhabitatio domꝰ dicať effectꝰ edificatoꝛis. sic q̃ vico q̃ effectꝰ p se baptismi equalis est a quocũq̃ detur uel a malo uel a bono ceteris paribus ex parte baptiçati. sed cũ effectu baptismi pot aliqd aliud baptiçato conferri siue ptineat ad salutem corpis siue alie ex merito baptiçantis. sz hoc nõ é ꝓprie effectꝰ baptismi. q: baptismus nõ é nisi cã instrumẽtalis ꝛ nõ é instrumentũ agens in ꝛtute ministri qui ꝛ ipse é instrm sed in virtute xpi ꝛ dei. ꝛ p hoc pz solutio ad obiecta. hec ille. Ex p̃dictis cõcludiť q̃ effectus de pse baptismi eqlis é in oibus paruulis baptiçatis. sed effectꝰ de p accidẽs pot esse ineqlis ex illo triplici capite tacto p arguẽtẽ. ꝛ ideo argumenta eiꝰ nõ, pcedũt ꝛtra mentẽ ꝓnis. imo exponũt ꝓnẽ. ¶ Ad p̃mũ Scoti ꝛtra 3.m̃ ꝓnẽ oť q̃ nec illud nec alia pcedũt ꝛtra ꝓnẽ quia sicut patet in ꝓbatiõe ꝓnis licitũ é in casu necessitatis quã bene exprimit arguẽs recipe baptismũ ab heretico uel scismatico aut excoicato aut q̃cunq̃ pciso ab ecclesia. ut putat si suscipiens erit in piculo mortis nec adesset alꝰ q̃ sciret ꝛ vellet. posset eũ baptiçare. iõ pcedit ꝓ argumentoꝝ tanq̃ declaratiua ꝓnis nostre Unde bũs Tho. 4.º sen. dis. 6. q. 1. arti. 2.º in solutione 3.c. q. sic dicit: Ille qui baptiçatur ab heretico propter petrũ heretici nõ puatur grã baptismali. sed q̃cũq̃ ppẽ peccatũ, pprũ. Unde si sit puer in qué culpa actualis non cadit si baptiçatur in forma ecclesie recipit sacrm ꝛ rem sacramẽti. Et similiť si sit adultꝰ ꝛ baptiçatus nõ sit heretic⁹ manifestꝰ ꝛ ab ecclesia p̃ciso uel si baptiçatus sit in articulo necessitatis. Si aũt scit ipsũ esse hereticũ ꝛ ab ipso baptismũ extra casũ necessitatis recipiat. hoc ontingit. uel q: fauet heresi sue uel in ꝛteptũ ecclesie uel, ꝓpter aliqd cõmodũ tpale. ꝛ sic ipse met peccat. vnde, ꝓpzio pctõ obicẽ ponit spũ scõ ne cõiçquaḱ ré sacramenti. hec ille. Et ibidẽ in solutione p̃mi exponit dictũ Augustini dicẽtis: q: qui foris ecclesiã baptiçatur nõ suscipiunt baptismũ ad salutẽ sz ad p̃nicie ꝛc. ridet Tho. q: Aug⁹ loquitur in illo casu quo aliquis i fauoꝛẽ heresis ab heretico baptismũ suscipit. hec ille. Et ad hũc sensũ intelligenda sunt oia que dicũ 3ª parte q. 64. arti. 9.º que recitata sũt in, ꝓbatione ꝓnis. Et similiter illud q̃d dicit ibidẽ i solutione tertij vbi dicit q: qui accipit sacrm ab excoicato suspenso uel degradato peccat ꝛ nõ recipit rem sacramẽti nisi p ignorantiã excusetur. Et similiter intelligẽdũ é illud q̃d dicit eadem q̃one arti. 6.º in solutione secũdi. vbi dicit q: q: accipit sacrm a ministro p̃ciso ab ecclesia q: est excoicatꝰ uel suspensus uel degradatꝰ peccat. q: coicat pctõ eiꝰ ꝛc. Nec oia intelligẽda sunt qũ baptiçãdus nõ é in ar-

,pbat q: de facto maioꝝ grã conferať vni paruulo baptiçato q̃ alio. sz solũ q̃d ita pot eẽ. tum 2.º. q: ꝓ posito nõ habeť q: ista ineqlitas sit ꝛtute baptismi sz aliũde ꝛ q: ꝓ accidit baptismo ꝛ eiꝰ effectui. nec cõuenit de p se. De p̃dictis ꝛ specialiť de eqlitate baptismi a q̃cunq̃ cõferať: ponit scũs Tho. 4.º sen. dis. 5. q. 2. arti. p̃. vbi q̃rit: Utꝰ baptismꝰ datꝰ p melioẽ ministꝝ habeat maiorẽ effectũ. arguit enim sic. Multiplicata cã multiplicať effectꝰ. sed baptismꝰ ex ope opato gratiã ofert Et similiť etiã pars q̃ sanctiboies ex ope opante p̃mã gratiam alicui merenť. q̃ si opus opans baptiçatis adũgatur cũ efficacia baptismi maior grã datur. Ecce argumẽtũ. sequtur risio. Dicẽdũ inquit q: aliqd oť esse effectus alicuꝰ p se ꝛ aliqd p accidẽs. p se quidẽ effectus alicuꝰ est q̃d p ipsũ ad boc ordinatꝰ, pducit. sicut domꝰ edificatoꝛis. per accidẽs aũt é id q̃d oriũgit ci q̃d est effectus p se. sicut si inhabitatio domꝰ dicať effectꝰ edificatoꝛis. sic q̃ vico q̃ effectꝰ p se baptismi equalis est a quocũq̃ detur uel a malo uel a bono ceteris paribus ex parte baptiçati. sed cũ effectu baptismi pot aliqd aliud baptiçato conferri siue ptineat ad salutem corpis siue alie ex merito baptiçantis. sz hoc nõ é ꝓprie effectꝰ baptismi. q: baptismus nõ é nisi cã instrumẽtalis ꝛ nõ é instrumentũ agens in ꝛtute ministri qui ꝛ ipse é instrm sed in virtute xpi ꝛ dei. ꝛ p hoc pz solutio ad obiecta. hec ille. Ex p̃dictis cõcludiť q̃ effectus de pse baptismi eqlis é in oibus paruulis baptiçatis. sed effectꝰ de p accidẽs pot esse ineqlis ex illo triplici capite tacto p arguẽtẽ. ꝛ ideo argumenta eiꝰ nõ, pcedũt ꝛtra mentẽ ꝓnis. imo exponũt ꝓnẽ. ¶ Ad p̃mũ Scoti ꝛtra 3.m̃ ꝓnẽ oť q̃ nec illud nec alia pcedũt ꝛtra ꝓnẽ quia sicut patet in ꝓbatiõe ꝓnis licitũ é in casu necessitatis quã bene exprimit arguẽs recipe baptismũ ab heretico uel scismatico aut excoicato aut q̃cunq̃ pciso ab ecclesia. ut putat si suscipiens erit in piculo mortis nec adesset alꝰ q̃ sciret ꝛ vellet. posset eũ baptiçare. iõ pcedit ꝓ argumentoꝝ tanq̃ declaratiua ꝓnis nostre Unde bũs Tho. 4.º sen. dis. 6. q. 1. arti. 2.º in solutione 3.c. q. sic dicit: Ille qui baptiçatur ab heretico propter petrũ heretici nõ puatur grã baptismali. sed q̃cũq̃ ppẽ peccatũ, pprũ. Unde si sit puer in qué culpa actualis non cadit si baptiçatur in forma ecclesie recipit sacrm ꝛ rem sacramẽti. Et similiť si sit adultꝰ ꝛ baptiçatus nõ sit heretic⁹ manifestꝰ ꝛ ab ecclesia p̃ciso uel si baptiçatus sit in articulo necessitatis. Si aũt scit ipsũ esse hereticũ ꝛ ab ipso baptismũ extra casũ necessitatis recipiat. hoc ontingit. uel q: fauet heresi sue uel in ꝛteptũ ecclesie uel, ꝓpter aliqd cõmodũ tpale. ꝛ sic ipse met peccat. vnde, ꝓpzio pctõ obicẽ ponit spũ scõ ne cõiçquaḱ ré sacramenti. hec ille. Et ibidẽ in solutione p̃mi exponit dictũ Augustini dicẽtis: q: qui foris ecclesiã baptiçatur nõ suscipiunt baptismũ ad salutẽ sz ad p̃nicie ꝛc. ridet Tho. q: Aug⁹ loquitur in illo casu quo aliquis i fauoꝛẽ heresis ab heretico baptismũ suscipit. hec ille. Et ad hũc sensũ intelligenda sunt oia que dicũ 3ª parte q. 64. arti. 9.º que recitata sũt in, ꝓbatione ꝓnis. Et similiter illud q̃d dicit ibidẽ i solutione tertij vbi dicit q: qui accipit sacrm ab excoicato suspenso uel degradato peccat ꝛ nõ recipit rem sacramẽti nisi p ignorantiã excusetur. Et similiter intelligẽdũ é illud q̃d dicit eadem q̃one arti. 6.º in solutione secũdi. vbi dicit q: q: accipit sacrm a ministro p̃ciso ab ecclesia q: est excoicatꝰ uel suspensus uel degradatꝰ peccat. q: coicat pctõ eiꝰ ꝛc. Nec oia intelligẽda sunt qũ baptiçãdus nõ é in ar-

Ayuntamiento de Madrid

ticulo necessitatis extreme si vicatur q̃ adult⁹ nõ pōt eē in tali articulo necessitatis extreme. qz vbi nõ inueniret aliũ baptistã nisi cũ quẽ scit esse hereticũ uel ab ecclesia pcisũ sufficit ei baptismus penitentie. non valet. qz ut arguit Scotus ⁊ bene pceptũ dei est de baptismo suscipiẽdo ⁊c. Nec valet si dicatur q̃ pticipat pctõ alterius ⁊c. qz in tali casu baptiçans non peccat ut vicit 4ª ꝺ. ⁊ sic nec baptiçatus ab eo coicat pctõ eius. ¶ Ad pmũ Durandi ꝺ 4ª quæ ꝺnẽ ridet Petr⁹ de palu. vicens q̃ aᵒʳ illⁿ argumẽti ḡtũ est ex forma ē falsa. qz hõ non pōt baptiçare nisi sit coloratⁿ. quia si non sit coloratus non ē hõ. non tñ baptiçat inq̃tũ coloratⁿ. tñ concedendũ ē gratia materie q̃ hõ non baptiçat nisi ut minister xpi ⁊ sacramẽti. nec tñ iudex qui ut minister xpi ⁊ legis suspendit latione. ⁊ carnifex exequẽdo actũ. ꝓpter ꝶ peccat ḡtuis sit in pctõ. sed q̃ facit aliquid inq̃tũ minister ecclesie scũ ⁊ scificatus ille nisi scũs sit peccat. sed si facit aliqd non inq̃tũ minister ecclesie. ad hoc ipsum scificatus exterius. quia hoc idẽ de voluntate eccle facit minister nõ scificatus. tunc secus ē. Unde si manens videret puerũ morientem consulere debet pctõri uel etiam vicentì se nolle de pctõ penitere ut baptiçaret eum. ⁊ tñ nulli consulẽdũ ē q̃ peccet. Itẽ decretalis vicit recipiendã esse confessionẽ ei⁹ q etiã vicit de pctõ se nõ penitere. ⁊ similiẽ consulitur ei licz imundo sacrũ tangere. sed ꝶ nõ facit ut minister scificatⁿ ad ꝶ sicut sacerdos q̃ absolvit. Item vicit Inno. de peni. ⁊ remis. ca⁹ q̃ i te. q̃ sacerdos pctõ i necessitate coicãs moriente excusãt a pctõ. Similiter si quis non solẽniẽ vicit eplam sicut ⁊ laicⁿ faceret q̃tuis sit subdiaconus excoicatus nõ efficitur irregularis. qz nõ administrat in suo ordine soleniter sicut pzius. q̃ a simili in ꝓposito. vnde tũc peccat qñ administrat soleniter sacramentũ solẽnitate ab ecclesia instituta. quia sic non debet ministrare nisi qui ad hoc ē soleniter institutⁿ siue ꝓsecratus. ⁊ licz solẽnitas sacramenti q̃ dat non faciat ipsũ ministrũ. tñ supponit eũ. ⁊ requirit ministrũ solennioẽ ⁊ soleniter sacrũ. vnde solẽnitas sacramẽti regrit solẽnitatem ministri. ⁊ sicut solẽnitas regrit solẽnitatẽ. sic sanctitas scitatẽ. hec Petr⁹. ⁊ bñ. ¶ Ad 2ᵐ vicit q̃ aliquo casu est possibile interuenire ministro aliq̃ tale ⁊ reale impedimẽtũ q̃ minister nõ pōt monere. ut si scit cathecumin⁹ non baptiçat⁹ non pōt seipsũ baptiçare saltẽ baptismo fluminis. Itẽ si ē excoicatus nõ pōt se ipsũ absoluere. ⁊ sic necessitat in suo impedimento remanere. ⁊ tñ hoc nõ obstante potest ⁊ debet baptiçare multo magis q̃ fame moriente pascere. ⁊ tñ excoicatus ē magis separatus a sanctis ut sacramẽtis q̃ pctõ. plus eni peccat sciens se excoicatũ si celebret anteq̃ absoluerẽt dato q̃ de oi pctõ cẽt ꝓtritus q̃ nõ excoicatus si in pctõ mortali celebret. ⁊ quicq̃ sit de hoc ad minus ep̃s ꝓferẽs ordines plus peccaret excoicatus q̃ in pctõ mortali existens. vñ plus punit ⁊ ipse ⁊ q̃ sacramentũ ab ipso suscipet. ⁊ tñ nõ obstante dr q̃ magꝭ sit. phibitũ excoicato ꝓferre sacramentũ q̃ pctõri. tñ excoicat⁹ in necitate baptiçãs excusãt a pctõ. q̃ multo magis pctõ. Item pōt dici q̃ sola necessitas nõ excusat qñ nõ est necessitas absoluta. sicut bñ arguit. qz ita ꝶ sacerdos necesse baptiçare puerũ solẽniẽ qñ regritur ecclesia sicut vetula qñ moritⁿ. ⁊ sic peccaret moztaliter si renueret. nec ꝓpter ꝶ excusatur si est in pctõ mortali. qz pōt penitere. sed qñ necessitas est absoluta tanta q̃ ipse sacrũ ministret sine illa solẽnitate q̃ ē ꝓpria minist ro ecclesie q̃ ad hoc ꝓsecratⁿ talis necitas excusat. qz tunc nõ baptiçat ut minister scificatus. ⁊ p ꝓsequẽs nõ requirit q̃ ipse sit scũs interiⁿ sicut nec scificatus exteriⁿ. Itẽ necitas facit q̃ ipse non ex ꝓtẽptu facit hoc sed cũ voloꝛe ⁊ inuitⁿ timẽs q̃ plus peccaret si omitteret. ⁊ sic nec exhibet irreuerentiã sacramento nec cõtẽptũ. sicut ille q̃ nulla necessitate iminẽte sponte se ingerit. qui etiã sacramẽta ministrat solẽniẽ mẽtitur facto in eo q̃ ēst xpiane religionis. ostendens se scñ in vestibⁿ sacris saltem stola. cũ tñ scũs non sit. sed q̃ ut vetula baptiçat nullã sanctitatẽ ostentat. sed solũ hoc est q̃ sacrũ pollutus tãgit. sicut ille qui corp⁹ vñi cũ metu ⁊ timoꝛe lz pctõr recolligit de luto. Ul pōt dici q̃ ꝶ est necessitas. qz de quolibet pctõ mortali debet hõ in speciali conteri. ⁊ iõ magn⁹ pctõ. si deberet volere de singulis anteq̃ de singulis voluisset ꝓtingere parvulũ baptiçandũ qñq̃ sine baptismo mori. Et si tũc voloꝛe cordis cõtrit⁹ in gñali curat ⁊ ipsũ baptiçat cũ ꝓposito ꝓfitendi ⁊ conterẽdi in speciali. postea meliꝰ facit. ⁊ iõ posset iueniri via media talis de illo q̃ est in necitate ⁊ sine solẽnitate baptiçat. qz aut actu recolit de pctõ nec atterit nec cõterit de pctõ sed vult in pctõ remanere ⁊ nihilominⁿ vult baptiçare. ⁊ tunc si est talis q̃ scire debeat q̃ hõ a pctõrib⁹ continḡ non debent q̃tuis non ex libidine uel contẽptu baptiçet. ſz intuitu necessitatis hoc faciat. nõ excusãt ab irreuerẽtia ⁊ ꝓtẽptu. q̃ sic ꝓscientia ei vicebat ut vicere debebat imũde tu nũc sancta cõtractas. ⁊ sic ē vera supior opinio. qz minister ē ⁊ necesse hõ ꝶ cũ pctõ baptiçare licz necessario habeat baptiçare. Si ait cũ metur tremoꝛe ⁊ volens de pctõ in generali. licz ꝓpter hoc sciat se de peccato nõ mũdari. sub spe tamẽ ad plenũ cõtẽrendi. uel qz est excoicatus ⁊ nõ pōt absolui uel ꝓpter aliquid ꝶ hoc facit. tũc excusãt argumento illoꝝ qui imũdi manducauerũt pasca. qz nõ ita cito poterãt purificari. q̃ gb⁹ Ezechias ozauit ⁊ deus cito remisit. ⁊ sic est vera opinio Thome. ſz q̃ soleniter baptiçat ex quo non ē piculũ in moza pus debet se pfecta penitẽtia lauare uel saltem si sacerdotem non ꝶ debet se lauare p pfectã contritionẽ. si aũt nõ recoleret nõ faceret irreuerentiã facẽs. ⁊ sic excusãt. hec Petr⁹. ⁊ bñ ad mentẽ sci Thome sicut pōt patere ex pus recitatis. ⁊ sillẽ ex dictis eⁱ⁹. ⁊ 4. dist. bui⁹. q. i. arti. 3. ꝗstiuncula 5ª. ¶ Ad argumẽtũ ꝓ ꝺnẽ patuit supius solutio in forma sepⁿ Et hec de qõne sufficiãt de q̃ bñdictus deus amen.

Qirca precedentes et 7ᵐ distinctionẽ querit. Utrũ baptismus aut ꝓfirmatio a ficto suscepta recedente fictione sortiat suũ effectũ Et arguit q̃ nõ. qz op⁹ mortuũ q̃ ē sine charitate nõ pōt vnq̃ vinificari. sed ille qui fictus accedit ad baptismũ uel ꝓfirmationẽ recipit sacrũ sine charitate. q̃ nũq̃ pōt vinificari hoc mõ ut gratiam conferat. In oppositum arguit. qz vicit Aug⁹ in li⁹ de baptismo. Tũc valere icipit ad salutẽ baptismⁿ cũ illa fictio veraci ꝓfessiõe recesserit q̃ cordis in malicia pseuerãte uel sacrilegio pctõr oblationẽ nõ sinebat fieri. In hac qõne tres erũt articuli. In pmo ponenḡ ꝓnes. in 2º obiectiones. in 3º solutiones.

¶ Quantũ ad primũ articulũ sit pma ꝗ q̃ fictio ipedit effectũ baptismi ⁊ ꝓfirmatiõis. hãc ponit scũs Tho 3ª pte q. 69. arti. 9º vbi sic vicit: Sicut vicit Damas. de non cogit hoiem ad sticiã. ⁊ iõ ad hoc q̃ aliquis iustificeẽ

Ayuntamiento de Madrid

p baptismū regrīt q̃ volūtas hois amplectat ⁊ baptismū ⁊ baptismi effectū. dr aūt aliqs fict⁹ p hō q̃ volūtas eius ⁊ tradicit uel baptismo uel ei⁹ effectui. Nam fm Aug. q̃ttuor modis dr aliqs fictus. vnō ille q nō credit. cū tri baptism⁹ sit fidei sacrm. alio⁹ p hoc q̃ cōtēnit ipsū sacramentū. 3⁹ mō p hoc q̃ aliter celebrat sacrm non seruās ritū ecclesie. 4.⁹ mō p hoc q̃ aliqs indeuotus accedit. vñ manifestū ē q̃ fictio impedit effectum baptismi. hec ille. Idē ponit. 4.⁹ dis. bui⁹. q. 3. arti. 2.⁹ in solutione primē et 2.ᵉ q. In solutione nāq; primē. q. sic vicit. Duplex est effectus baptismi. primus q̃ ē res ⁊ sacrm sc̄z character. ⁊ qz character nō imprimit ad p̄parandā hois volūtate ut aliqd bene fiat cū nō sit habitus sz potētia. iō hūc effectū idispositio volūtatis nō ipedit dūmodo sit aliqlis voluntas sacrm suscipiendi. Alī⁹ aūt effect⁹ ē qui ē res ⁊ nō sacrm sc̄z grā ⁊ que ad eam ꝛsequūt p q̃ volūtas hois p̄parat ut bene velit ⁊ bene opet. ⁊ iō ad hūc effectū pcipiendū nō sufficit q̃libet volūtas sacrm pcipiēdi. sz regrit volūtas talis a q̃ ois indispositio grē ⁊ traria grē baptismi remoueatur. qz ⁊ traria nō se cōpatiūt. vnde manēte ⁊ traria dispositione baptism⁹ suū effectū habere nō posset. hec ille. Item in solutiōe 2.ᵉ q. sic vicit: Ad ho q̃ aliqd alicuius agentis effectū pcipe debeat oꝫ q̃ se habeat in debita dispositione ad cām agentē ⁊ ad effectū pcipiendū. ⁊ iō indispositio volūtatis q̃ vltimū effectū baptismi impedit ē duplex. vna fm ordinē ad ipsū sacrm. alia fm ordinē ad effectū sacri. Ad ipsū aūt sacrm cōtingit voluntatē eē indispositā duplicit. vno ⁹ p subtractionem necessarij. alio ⁹ p positionem ⁊ trarij. qz autē ois actio est p ⁊ tactū. iō dispositio p positionē necessarij ē q̃ recipiens sacrm quodāmodo ipsū ⁊ tingat ⁊ p intellectū quē qdē ⁊ tactū facit fides ⁊ p affectū quē facit deuotio. ⁊ ideo indispositā reputat ⁊ q nō credit ⁊ q indeuotus accedit. Similiē aūt duplex ē ⁊ trariū qō ōs abstrahi. vnū ē ex pte coꝝ q̃ extern⁹ agunt. ⁊ sic indispositus est q aliē celebrat. aliud ē ex pte virtutis intrinsece que secret⁹ opat salutē. ⁊ sic indispositē q̃ cōtēnit. Similiter p cōpationē ad effectū baptismi oꝫ q̃ dispōnat aliqs adhibēdo necessariū sc̄z pctm̄ p̄ stratū. ⁊ iō Ambro⁹ dic q̃ nō sunt necessaria ex hac pte nisi fides ⁊ ꝛtritio. ⁊ cū ꝛtritio in deuotiōe includit. hec ille. Item ibidē in solutione p̄mi sic vicit: Fictio, ppe ē cū q̃ aliqd oridit dicto ul facto qō nō est i veritate. hoc aūt ⁊tingit duplicit. vno⁹ q̃n hac intētiōe aliqd ꝛ uel vicit ut aliud oridat q̃ rei veritas hꝫ. ⁊ tūc fictio ē speciale pctm̄. ⁊ sic nō accipit hō. alio⁹ q̃n aliquid oridit q̃ rei veritas nō hꝫ dicto ul facto etiā si nō, ppter hō vicat uel fiat. ⁊ sic accipit hic fictio. quicunq; enī ad baptismū accedit oridit se veteri vite abrenunciare ⁊ nouā incboare. vnde si voluntas ei⁹ adhuc in vetustate vite remanet aliud oridit q̃ sit in rei veritate. ⁊ iō ē fictio hec ille. Ex qb⁹ pōt formari multe rōnes. p ꝛne potissime talis. qz grā q̃ ē vltimus effect⁹ baptismi ⁊ ꝛformatiōis nulli idispositō infūdit sed ois fictus est indispositus. q̃ nulli tali grā infūditur q̃uis recipiat sacrm. ¶ 2.ᵒ ꝫ ē q̃ recedēte fictiōe baptismus uel ꝛformatio suū vltimū sortit effectū. Hāc ponit sanctus Tho. 4.ᵒ dis. 4. q. 3. arti. 2.ᵒ in solutiōe 3.ᵉ. q. vbi sic vicit: In baptismo imprimit character q̃ est immediata cā disponens ad gratiā. ⁊ iō cū fictio characterē nō auferat recedente fictiōe q̃ effectū characteris impediebat character q̃ ē prius in aia incipit habere effectū suū. ⁊ ita recedente fictiōe baptism⁹ suū effectum consequet. hec ille. Item ibidem arguit sic. Remota cā remouetur effectus. sz causa impediēs effectū baptismi erat fictio. q̃ remota fictiōe baptism⁹ suū effectum ꝛsequt. Item cuilibet morbo culpe in statu vie pōt remediū adhiberi. sz ꝛ originale culpā nō ē aliud remedium q̃ baptism⁹. q̃ cū ficte accedēt⁹ originale nō remittatur. oportet baptismū iterari si recedente fictiōe baptism⁹ suū effectū nō haberet. qō ē incōueniēs ⁊ hereticū. hec ille. Item 3.ᵃ pte. q. 69. arti. 10. sic vicit: Baptism⁹ est quēdā spūalis regēratio. cū aūt aliqd gnat simul cū forma recipit effectū forme nisi sit aliqō impedimētū. quo remoto forma rei gnate pficit suū effectū. sicut simul cū corp⁹ gnc gnat mouet deorsū nisi sit aliqō impediens: quo remoto statim incipit moueri deorsum. ⁊ similiter qñ aliqs baptiat accipit characterē q̃si forma ⁊ ꝛsegtur. ppriū effectū q̃ grā remittēs oia pctā impedit aute qñqs p fictionē. vñ oꝫ q̃ ea remota p penitentiā baptismus statim ꝛsequat suū effectū. hec ille. Ex quib⁹ patet multe rōnes i forma. p ꝛne. Et in hoc primus articulus terminatur.

¶ Quantū ad secundū articulū arguit 5 ꝛnes. ⁊ qdē 5

2.ᵃᵐ arguit Durand⁹ primo. qz effect⁹ i actu regrit cām i actu ut videt 2.ᵒ physico ꝛ. sed i eo q̃ pus ficte recipit baptismū ⁊ postmodū recedit fictio nō suscipitur actu baptism⁹. q̃ nō pōt eē in eo actu aliqs effect⁹ baptismi. ¶ 2.ᵒ qz dispositio necessitatis ad formā nūq̃ pōt stare cū opposito forme quicqd sit de dispositiōe necessitatis ad motū. sicut dispositio necessitat. ad formā ignis nō pōt stare cū forma aq̃. sz character pōt stare cū opposito grē. q̃ character non ē dispositio necessitatis ad gratiā. ¶ 3.ᵒ qz illud p q̃ hō dispōit ad aliqd simplicit ⁊ nō fm bri. nō ē dispositio necitatis ad gratiā. qz quod simplicit ⁊ absolute indifferens ē ad bene uel male. gratia aūt determinat ad id q̃ ē bene. sz character disponit ad aliqd agendū simplicit ⁊ nō fm determinationē ad bene. q̃ ⁊c. ¶ 4.ᵒ qz illud nō ē dispositio necitatis ad gratiā sine q̃ datur grā ⁊ cū quo nō datur. sed sine characterē daī grā ut i baptismo flaminis. ⁊ cū characterē qñqs nō daī ut in ficte accedentib⁹. q̃ ⁊c. ¶ 5.ᵒ qz si in sacramentis ē subiectiue aliq̃ virtus spūalis agens ad effectū baptismi. tūc nō apparet q̃lit recedēte fictione baptism⁹ pus suscept⁹ possit de nouo habere aliquem effectū. qz virt⁹ illa agit de necessitate nature nec agē pōt nisi dū ē. sz talis virt⁹ nō ē nisi in actuali exhibitiōe transit enī ⁊ nō manet. igit nihil pōt nisi i actuali exhibitiōe. Nec valet si dicat q̃ licz baptism⁹ transeat. tm manet character ad quē necessario sequt grā. qz ostēsū est q̃ character nō ē dispositio necessitās ad gratiam. ¶ 6.ᵒ qz dispositio necitatis pōt accipi duplicit. Uno⁹ dicit dispositio necessitatis ois illa dispositio q̃ necessario p̄rigitur in subiecto ad hō q̃ aliq̃ forma i eo introducatur sicut via phoneitas ē in aere dispositio necessitatis ad recipiendū lumē. Alio⁹ dr dispositio necitatis ad quā necessario sequit. sic ad dispositionē quā facit semē hois in gnatione hois sequt in fallibile aia rōnalis. sz character nullo p dictoꝝ modoꝝ ē dispositio necessitatis ad gratiā. q̃ nullo mō. a⁹ patet ex dictis. b⁹ ,pbatur. q̃ enī character nō sit dispositio necitatis ad gratiā p mō clarū est. qz sine characterē pōt i aia recipi grā. nec 2.ᵒ mō. qz talis dispositio nō stat cū opposito forme ad quā disponit nec ⁊ hꝫ indifferēter ad formā ⁊ p̄uationē forme. character aūt stat cū opposito grē ⁊ indifferenē se hꝫ ad gratiā ⁊ culpā. q̃re ⁊c. Si aūt di-

Ayuntamiento de Madrid

catur q̃ charactér ē dispositio ꝛgruitatis. patz ꝛ alias ,pbatū ē q̃ illud nō est conuenienē dictū. ꝗ ꝛc. hec Durandus. Et in hoc secundus articulus terminat.

¶ Quantū ad tertiū articulū ridendū ē obiectionib⁹ supdictis. Et quidē ad pmū dr q̃ lz in eo q̃ pmo recepit ficte baptismū ꝛ postea recedit fictio. non suscipiat actu baptism⁹ ꝛpe q̃ penitet ve fictiōe. tn ,p tunc remanet baptism⁹ quo ad illud qd ē res ꝛ sacrm sc; charactér. ꝛ id q̃ ad hoc pōt ēē cā in actu alicui⁹ effect⁹. in actu sc; gre De B in suo simili scūs Tho. 3ª pte. q. 66. arti. p. vbi q̃rit vtrū baptism⁹ sit ipsa ablutio. arguit enim sic pmo loco. Ablutio cōrpalis transit. baptismus aūt pmanet. q̃ baptism⁹ nō ē ipsa ablutio lz pōt ꝛ regiatio sigillū ꝛ custodia ꝛ illuminatio ut vic Damas. i. 4.º Ecce argumētū. secḡ rīsio. Dicendū inquit q̃ in baptismo id qd ē sacramentū ꝛ res sc; charactér ꝛ id qd ē res mn sc; interior ꝛ iustificatio pmanēt. sed charactér pmanet indelebilē. iustificatio aūt pmanet lz amissibiliter. Damascenus q̃ baptismū diffinit non q̃tū ad id qd exteri⁹ agit qd ē sacrm mn. sed q̃tū ad id qd est iterius ꝛc. hec ille. De hoc ꝛpe. de palu. 4.ª dis. 4. sic dicit. Cum ingt dr q̃ effectus in actu requirit cām in actu. Dicedū q̃ sic pat relinquit in vtero matris illud cuius ꝗtute eo mortuo gnat⁹ postlum⁹. q; pat ē cā ,plis nō imediate lz mediāte dispositiōe cui⁹ ē cā in fieri ꝛ nō in esse. vnde ipso nō existente virtus formatiua opat: sic in regeneratione spūali p baptismū sicut p cām i fieri ,pducit charactér q̃ recedēte fictiōe est dispositio ad gratiā. ꝛ id maior, p positio intelligenda ē de cā in esse ꝛ effectu imediato. nō aūt de cā in fieri. vñ cā in actu efficiens grē est de⁹. charactér aūt vel omat⁹ ē cā disponēs. hec ꝛpe. ꝛ satis ꝛformē scō Tho. 4. sētī, ꝛpositio. nam de potētia dei. q. 3. arti. xj.º i solutiōe qnti. sic dic: Instrm itelligit moueri a ꝑncipali agente q̃diu retinet vtutē a ꝑncipali agente impssam. vnde sagitta tādiu mouet a ,ꝑiciente q̃diu manet vio impulsus ,ꝑicientis. sicut etiā gnatū tādiu mouet a gnante in grauib⁹ ꝛ leuib⁹ q̃diu retinet formā sibi traditā a gnante. vñ ꝛ semē tādiu itelligit moueri ab aia gnantis q̃diu remanet virt⁹ impssa ab aia lz cōrpaliter sit diuisū. oportet aūt mouēs ꝛ motū esse simul q̃tū ad ꝑncipiū motus nō tn q̃tū ad totū motū. ut appet i ,ꝑiectis. B ille. Ex quib⁹ apparet q̃ baptism⁹ ex terior pōt habere effectū in actu etiam postq̃ cessat esse actu. q; remanet charactér ab eo impssus. ¶ Ad 2ᵐ rīdet ꝛpe. vbi sup. dicens: cū dr q̃ dispositio necessitatis non stat cū opposito forme. Dicendū q̃ B verū est de dispositiōe q̃ ē necitas simplicē. non autē de illa q̃ est necitas ex suppositiōe. sic diaphoneitas ē dispositio necessitatis ad illuminationē nō simplicē lz supposito q̃ nō sit in ꝑpositū aliq̃ cōrp⁹ opacū i medio. ꝛ talis dispositio bri stat cū cōrpe opaco. illo remoto ē dispositio necessaria supposito q̃ cōrp⁹ luminosū sit prīo. Cōsimilē charactér ē potētia necessitat] ad lucē gratie deo semp psite supposito q̃ pctū mortale non diuidat inter hoiem ꝛ deū. lz sicut diaphonū pōt habere cōrp⁹ mediū quo stāte nō illuminabiē. ꝛ q̃ remoto statim illuminabiē. sic charactér stat cū pctō mortali. q̃ stante nō infundit⁹ lux grē. sublata aūt vmbra mortalis culpe statim infundit⁹ lux grē. Vel pōt dici q̃ charactér nō ē dispositio necitatis. nec ex pte agentis. q; deus nō necessitat nec ex pte patientis. q; liberū arbitriū non cogit. sic gnatio bois est dispositio ex pte mātr. dispositio inquā necitatis vel necessitans mām ad receptionem aie ꝛm quosdā. lz ē dispositio necitatis respectu ei⁹ ad qd disponit supposita ordinatiōe dina. ꝛ remoto ,phibēte ex pte dois. q; istis positis necessario segt infusio grē sicut ordinaciō fetus ē dispositio necessitans ad infusionē aie ex ordinatione dina nisi sit indispositio. B ꝛpe. ꝛ bri. pōt etiā in codē sensu breuiter dici ut alias dictū ē q̃ aᵒᵉ argumenti ē vera dūtaxat de dispositione necessitatis que includit oē positiuū ꝛ oē priuatiuū requisitū ad introductionē forme. talis enī dispositio non pōt stare cū opposito forme. sicut si dicam⁹ q̃ dispositio ad introductionē lucis vel luminis i aere ē diaphoneitas cū remotione ois obstaculi inē aerē ꝛ cōrp⁹ luminosum ꝛ ois impedimēti. Si aūt aᵒᵉ intelligat de dispositiōe necitatis que includit oē positiuū lz non oē priuatiuū necessariū ad introductionē forme. aᵒᵉ ē falsa q; talis dispositio pōt stare cū opposito forme sic diaphoneitas cū tenebra in aere. charactē aūt ē dispositio necessitatis ad gratiam ꝛ mō nō aūt pmo mō. ꝛ iō pōt stare cū opposito grē lz culpa. ¶ Ad 3ᵐ rīdet ꝛpe. dicens. Nihil ,phibet aliqd de se esse indeterminatū ꝛ p aliqd supueniēs determinari. sicut potētia ꝛcupiscibilis ē indeterminata ad bri ꝛ male ꝛcupiscēdū. lz p habitū supueniēte determinat⁹ ad alter ꝛ. Et sīliter charactér de se ē indeterminat⁹ ad bri ꝛ male. lz p gratiā determinat⁹ ad bri. Sz ista solutio parū valet. q; tūc nō eēt dispositio ad gratiā plus q̃ ad oppositū. sicut nec potētia pl⁹ ad habitū bonū q̃ ad habitū malum. Et iō dicendū q̃ charactér p se qdē ē dispositio ad gratiā supposita carentia pcti mortalis. ꝛ sic determinat⁹ ad bri. sed q; pōt stare cū opposito grē ex hoc q̃ indifferent⁹ se hz ad bri ꝛ male. sicut diaphoneitas ē dispositio necessitatis ad lucē. lz in q̃tū pōt coniūgi opaco medio indifferēs ē ꝛ ad tenebrā. Vel dicēdū ē p ꝛeremptionē. q; gratitas est dispositio ad esse deorsū ꝛ ad moueri deorsum. ꝛ tn pōt ēē sursū ꝑter nām. vel deorsū p nām. nec ,ppē B ē p se indifferēs ad vtrūq̃ sicut supficies ad albū ꝛ nigrū. Si dicas q̃ aliud ē disponere ad motū ꝛ aliud disponere ad formā. nō valet. q; ꝛrarietas in motib⁹ ꝛ formis eq̃liter respicit cām suā. videm⁹ enī formā aḡ q̃ p se ē determinata dispositio ad frigiditatē q̃ pōt stare cū calore. lz hoc ē ꝑter nām sīā. sic ꝛ charact p se qdē disponit ad gratiā. lz p accidēs stat cū opposito. B ꝛpe. pōt etiā dici q̃ aᵒᵉ ē vera tn de dispositiōe necitatis ad gratiā q̃ se hz p modū optionis vel habit⁹. nō autē de dispositiōe ad gratiā q̃ se hz p modum potentie. Est enī triplex dispositio ad gratiā. prma est opatio ꝛ act⁹ liberi arbitrij. sic p hz in iustificatiōe impij adulti britis vsū liberi arbitrij. talis enī non iustificat p gratiā pmā sine dispositiōe ꝑdicta. 2ª dispositio se hz p modū act⁹ pmi ꝛ habit⁹. sic cōtingit in sacris nō impmēnib⁹ charactere sed solū ornatū habitualē q̃ est dispositio ad gratiā. 3ª dispositio se hz p modū potētie sic ē dispositio quā imprimūt sacra i q̃b⁹ impmit charactē. q; nō ē opatio nec habit⁹ lz potētia supnālis ut supius sepī⁹ dictū fuit. talis aūt dispositio indeterminata ē ad bri ꝛ male agēdū ꝛ potissime. q; non disponit ad gratiam directe ꝛ imediate. lz p quandā ꝛgruentiā. de B scūs Tho. 3ª pte. q. 63. arti. 4.º in solutiōe pmi. sic dicit. Charactér directe qdē ꝛ ppinque disponit aīam ad ea q̃ sūt dīni cult⁹ exercēda. ꝛ q; B idonea nō fuit sine aurēlio grē. q; ut dr Job. 4.º Eos qui adorāt deū i spū ꝛ vtitate adorare oꝛ ex ꝛniti diuina largita ꝛ recipientib⁹ charactere gratiā largit⁹ p quā digne impleāt ea ad q̃ deputant. hec ille. Itē 4.º sen. dis. 4. q. i. arti. p. in solutione qnti. sic dicit:

Ayuntamiento de Madrid

character est dispositio ad gratiā p quādā cōgruitatis dignitatē. Ex hoc enī q̄ hō mācipat ꝓ ē dinis actionibus ⁊ inter mēbra xpi cōnumerat ꝓ fit ei quedā congruitas ad gratiā suscipiēdā. q̄ de ꝓ fecte puidet hoi in sacris. vnde simul cū characterē q̄ dat hoi ut possit exercere spūales actiones fidelīū uel passiōes seu receptiones: dat ei grā q̄ hoc bene possit. hec ille. ¶ Ad 4.m rādet ꝓ. vbi supra. dicens q̄ tripler ē dispositio necessitatis. vna sine qua nō ē illud ad qd̄ disponit siue illa sit posita siue non. sicut quānitas ē dispositio necessaria ad triangulū ⁊ albedinē q̄ sublata non pōt esse ñ uel illud. vni ē necessaria ad hoc q̄ sint. sed tri posita superficie non ꝓpter ñ ista ponūt. ſ̄ forte cōtra opposita ⁊ talis dispositio necessitatis ad gratiā nō ē character cū nō sit imediatū subiectū gre. ⁊ cū grā sit in xpo ⁊ angelis ⁊ i multis viris scis cathecuminis ⁊ veteris testamēti in gb̄ nullus charact̄ est. nā talis dispositio ad gratiā nō ē suba ītellectualis q̄ sola susceptiua ē gre. ⁊ sue pūatiōis. 2.o mō dr̄ dispositio necessaria nō sine q̄ eē nō possit illud ad q̄ disponit. ſ̄ q̄ posita necessario ponitur illud ad q̄ disponit. ⁊ hoc duplicīt. uel simplicīt sic alteratio cōpleta ē dispositio necessaria ad gñationem ⁊ corruptionē sine q̄ posset ꝓ corrupt ⁊ gñare. ſ̄ illa posita necessario seq̄t gñatio ⁊ corruptio. uel ex suppositiōe sicut diaphoncitas respectu lucis ut victū ē. 3.o mō dr̄ dispositio necēia vtrocq; mō. sic ē subiectū respectu ꝓprie passionis q̄ inest soli ⁊ oī ⁊ semp. q̄ illo posito necessario ponit ꝓ ꝓpria passio ⁊ illo sublato corrumpit. character aūt incidit i 2.m mēbū secūdi mēbri q̄ ē dispositio necessaria. sic diaphonū ut victū ē. Uel dicendū q̄ duplex ē dispositio ad gratiam. vna p se ut motus liberi arbitrij in deum ⁊ hāc supplet character. alia p accidēs sic mot̄ in pctm̄ sibs pctm̄. ⁊ hāc nō supplet. vni in puulis sufficit character. ⁊ in amētib̄ ⁊ dormientib̄ licz nūqs habuerint penitētiā de pctis. q̄ tūc habere non pōt. hec ꝓ. vbi. ꝓ̄ōt ctā dicī q̄ charact̄ est dispositio necessitatis ad gratiā. non iō q̄ nō pōt esse sine gratia. ſ̄ q̄ sine ea nō pōt bene opari ea q̄ sūt cult̄ diuini ut supr̄ exp̄ūtū fuit. ⁊ sic est necessaria sec̄la grē ad characterē. nō q̄dē absoluta nec ex cā efficiente sed ex suppositiōe finis characteris. q̄ talis finis sine grā nō pōt ꝛgrue haberi. ⁊ hec solutio pōt fundari in dictis bti Tho. 7.o dist. hui.o. q. 1. arti. p̄ in solutiōe 2.e. q. ⁊ similīē in dictis ei.o in solutiōe ⁊tij recitatis. ¶ Ad 5.m dr̄ q̄ virtus q̄ ponit in sacris non agit nisi nū ē i se uel remanet in suo effectu. Et quia recedente fictione post vsum ⁊ exhibitionem sacri remanet character a dicta virtute derelict̄. iō dicta virt̄ dr̄ tunc agere uel potī habere effectū suū mediatū uel imediatū eo mō q̄ diffuse expositū fuit i solutiōe p̄mi. Nec valet replica ꝛ hāc solutione. q̄ vtiq; character ē dispositio necessitatis ad gratiā modis sepe dictis. ¶ Ad 6.m dr̄ q̄ character ē dispositio necessitatis ad grām nō p̄mo mō. ſ̄ 2.o mō. ⁊ ad hōs in probatione p3 qd sit dicendū ex pdictis in solutiōe secundi tertij. Cū vlterī̄ dicit q̄ character nō pōt poni dispositio ꝛgruitatis ad gratiā. p3 quid dicēdū ex pdictis i hac q̄one ⁊ multis pcedētib̄ potissime 4.a dist. h̄.

¶ Ad argumētū i p̄nci 3 q̄one factū rādet scūs Tho. 3.a parte. q. 69. arti. 10. i solutiōe p̄mi dicēs: Sacrim baptismi ē op̄ dei ⁊ nō hois. ⁊ iō nō ē mortuū i ficto q̄ sine charitate baptiçat̄. hec ille. Itē 4.o sen. dist. 4. q. 3. arti. 2.o q̄stiūcula 3.a i solutiōe p̄mi. sic dic: Baptism̄ nō hz efficaciā solū ex ope opante. ſ̄ magis ex ope opato q̄ ē opus dei ⁊ nō hois. ⁊ iō nō pōt esse mortuū. hec ille. Et hec de q̄one sufficiāt. de qua bēdictus deus amē.

Qirca septimā distinctionē hui.o q̄rit q̄rit. Utrū sacerdos simpler etiā si nō sit eps possit confirmare. Et arguitur q̄ sic. q̄ i sacris ex pte ꝛferētis requirit ordo ⁊ intentio. sed eps non hz aliquē ordinē uel characterē q̄ē non habeat simpler sacerdos. q̄ sic eps ita ⁊ sacerdos simpler pōt cōfirmare si habeat intēctionē ꝛfirmādi. ¶ In oppositū arguit. q̄ soli epi in locū apl̄oꝝ succedūt. sed soli apl̄i i p̄mitiua ecclesia manus imponebāt: q̄ō erat ꝛfirmare. q̄ soli epi nūc pōt cōfirmare. ¶ In hac q̄one erūt tres articuli. in p̄ ponēt ꝓnes. ⁊ in 2.o obiectiones. in 3.o solutiones.

¶ Quantū ad primū articulū sit prima ꝓ q̄ solus eps potest p̄tāte. ꝓpa ⁊ auctoritate ꝛfirmare. Hanc ponit sanct̄ Tho. 7.o dist. q̄rti. q. 3. arti. p̄. q̄stiūcula 2.a. vbi sic dic. In oib̄ artib̄ ⁊ potētijs ordinat̄ ut habitib̄ ita ē q̄ vltima pfectio reseruat̄ inducēda p supm̄ artē in gñe illo. sic artes q̄ opant̄ circa mām nauis reseruant inductionē forme arti supiori q̄ nauē cōpaginat. ⁊ illa reseruat vlterius finē scz vsū nauis arti supiori scz gubernatorie. Unde cū epi in ecclesiastica hierarchia teneāt supm̄ locū. illud q̄ē vltimū in actiōib̄ hierarchicis eis reseruādū fuit. ⁊ q̄ pficere aliq̄ ñ mō q̄ sit supr̄ cōem statū alioꝝ ē supm̄ in actiōib̄ hierarchicis. iō sacrm̄ cōfirmationis ⁊ ordinis quib̄ hoc efficīt solis epis reseruāt dispēsanda. hec ille. Item 3.a pte. q. 72. arti. 1.o sic dicit: In vnoquoq; ope vltima cōsūmatio supme arti aut virtuti reseruat̄. sic ꝓpatio materie ptinet ad inferiores artifices. supiori autē dat formā. supm̄ aūt est ad quē ptinet vsus qui ē finis artificiatoꝝ. ⁊ epis q̄ a notario scribit̄ a vno signat̄. fideles autē xpi sūt quoddā opus diuinū. fm illud 1.o Cor. 3.o Dei edificatio estis. Sūt etiā q̄sī q̄dā epis spū dei descripta. sicut dr̄ 2.a ad Cor. 3.o Hoc at ꝛfirmatiōis sacrm̄ ē q̄si vltima cōsūmatio sacri baptismi. ita scz q̄ p baptismū edificatur hō in domū spūalē. ⁊ ꝛscribit̄ q̄si quedā spūalis epis. ſ̄ p sacramentū ꝛfirmatiōis q̄si dom̄ edificata dedicat̄ i tēplū spūs sci. ⁊ q̄si epis ꝛscripta signat̄ signo crucis. Et iō collatio hui.o sacri ē epis reseruat̄ q̄ obtinēt sūmā potestatē in ecclia. sic in p̄mitiua ecclia p ipositionē man̄ apl̄oꝝ q̄ꝝ vicē gerūt epi. plenitudo spūs sei dabat: ut habet Act. 8.o vnde Urban̄ papa dicit: Oēs fideles p man̄ impositionē epoꝝ spm̄ sēm̄ p̄ baptismū accipe debēt ut pleni xpiani inueniāt. hec ille. Ex qb̄ potest formari talis rō. p ñne. Ultima consūmatio baptismi ⁊ vltimū in actiōib̄ hierarchicis ecclie reseruat̄ epis. ſ̄ ꝛfirmatio ⁊ ordinatio sūt hō. igit̄. ¶ 2.a ꝛ est q̄ simpler sacerdos ⁊ nō eps pōt ex cōmissione soli papē ꝛfirmare. Hāc ponit vbi supr̄. nam i 4.o eisdē. q. et arti. in solutione 3.e. q. sic dicit. Circa hāc q̄one sūt tres opiniones. quidā enī dicunt q̄ pl̄ dyter simpler de mādato pape nō pōt cōfirmare. ⁊ quod dicit in lrā de Gregorio. exponunt q̄ illi p̄ed̄ dyteri ex mandato pape non conferebāt sacrm̄ ꝛfirmationis. ſ̄ aliq̄ sacrale sīle illi sacramēto. sic alicui porrigit̄ panis bēdict̄ loco eucharistie. ſ̄ nō videt̄ ꝛueniēs q̄ talē simulationē i dispēsatiōe sacrorū indurisset Gregō uel sustinuisset. q̄ dispensatio sacrorū ptinet ad veritatē doctrine q̄ nō ē. ꝓpter scādalū dimittēda. Et iō aliq̄ dicūt q̄ auctoritas pape tanta ē q̄ ei mādato glibet pōt conferre q̄ō ba-

Ayuntamiento de Madrid

bet ut ꝛfirmat⁹ ꝛfirmare. sacerdos sacerdotiũ ꝛferre. diaconus diaconatũ. non aũt mãdato ipsi⁹ pôt ꝛferre qõ nõ bꝫ ut diacon⁹ ordinẽ sacerdotalẽ. Sꝫ hec opinio videt nimis ampla. ꝛ ideo media via ꝛm alios tenẽda est. Et ideo sciendũ ꝗ cũ ep̃at⁹ nõ addat sup̃ sacerdotiũ aliquid p relationẽ ad corp⁹ xpi verũ. sed solũ p relationẽ ad corp⁹ mysticũ a papa p hoc ꝗ ẽ epꝯ sum⁹ non ꝛ habere plenitudinẽ ptãtis p relationẽ ad corp⁹ xpi verũ. sed p relationẽ ad corp⁹ mysticũ. ꝛ qꝫ grã sacramentalis descendit in corp⁹ mysticũ a capite. iõ ois opatio in corp⁹ mysticũ sacẽlis p quã grata dat⁹ dependet ab opatione sacramẽtali sup̃ corp⁹ xpi verum ꝛ iõ solus sacerdos pôt absolucre in foro penitẽtiali ꝛ baptiçare ex officio. Et iõ vicẽdũ ꝗ. pmouere ad illas pfectiões que nõ respiciũt corp⁹ xpi verũ ꝫ solũ corp⁹ mysticũ pnt a papa ꝗ bꝫ plenitudinẽ ptãtis põtificalis cõmitti sacerdoti ꝗ bꝫ sũmũ actũ sup̃ corp⁹ xpi verum nõ aũt diacono uel alicui inferiori ꝗ nõ bꝫ pficere corpus xpi verũ. sicẽ nec absolucre in foro penitentiali. nõ aũt pôt sacerdoti cõmittere ad pfectionẽ q̃ aliquo mõ respicit corp⁹ xpi verũ. ꝛ iõ simplex sacerdos ex mandato pape nõ pôt cõferre ordinẽ sacerdotij. qꝛ ordines sacribũt actũ sup̃ corp⁹ xpi verũ uel sup̃ materiã eiꝰ. pôt aũt concedere simplici sacerdoti ꝗ cõferat minores ordines. quia istiꝰ nullũ actũ habit sup̃ corp⁹ xpi verũ uel materiã eius nec sup̃ ꝛa corp⁹ mysticũ actũ p quem gratia ꝛferat. ꝫ habit ex officio quosdã act⁹ secudarios ꝛ ꝓparatios. Et ſiliter pôt ꝛcedere alicui sacerdoti ꝗ ꝛfirmet. qꝛ confirmatio pficit eũ in actu corpis mystici non aũt bꝫ aliquã relationẽ ad corp⁹ xpi verũ. hec ille. Item ibid. arguit sic. Maius ẽ ordinẽ ꝛferre q̃ ꝛfirmare. ꝫ ex mãdato pape aliqui nõ epi cõferũt quosdã ordines sicut sũt pb̃ byteri cardinales ꝗ ꝛferunt minores ordines. g̃ multo fortꝫ ex mandato pape pôt aliꝗs sacerdos simplex ꝛfirmare. hec ille. Item arguit. quia in lrã ptis distinctionis dꝰ ꝗ. Hzego⁹ in casu pmnit ꝗ sacerdotes simplices possent ꝛfirmare. Item 3ª pte. q. 72. arti. 1ª. ꝛ solutiõe. ꝗ. sic dicẽ. papa in ecclia bꝫ plenitudinẽ ptãtis. ex quo pôt q̃dã q̃ sũt supiorum ordinũ cõmittere inferioꝛib⁹ qbusdã. sicut pb̃ byteris cardinalib⁹ cõcedit ꝛferre minores ordines: qõ ptinet ad potestatẽ ep̃alẽ. ꝛ ex hac plenitudine ptãtis cõcessit bũs Hzegoꝛ⁹ papa ꝗ simplices sacerdotes ꝛferrent ꝗ sacramentũ q̃dũ sc̃ã dalum tollere. hec ille. Ex qbus pôt formari talis rõ. p ꝛne. Quicũq bꝫ plenitudinem ptãtis sacramẽtalis tã sup̃ corp⁹ xpi verũ q̃ sup̃ corp⁹ xpi mysticũ pôt cõmittere hrũ ptãtẽ sacrale sup̃ corp⁹ xpi verũ. ꝓmotionẽ sacrale sup̃ corp⁹ xpi mysticũ. sed papa bꝫ plenarie vtrq̃ ptãtẽ. ꝛ sacerdos simplex bꝫ ptãtẽ sacrale sup̃ corp⁹ xpi verũ. Cõfirmare ãt ẽ. pmouere ad pfectionẽ cõcernentẽ solũ corp⁹ xpi mysticũ. g̃ papa pôt cõmittere simplici sacerdoti collationẽ ꝛfirmationis. Et in hoc pm⁹ articul⁹ terminat.

¶ Quantũ ad secundũ articulũ arguẽdum et 5 ꝛnes

Et quidẽ 5 zᵐ arguit Durand⁹ multiplicẽ. ꝛ sic. qꝛ de integritate cuiuslibet sacramẽti sũt mã ꝛ forma ꝛ minister. ꝫ papa nõ pôt mutare aliqd circa formã sacrorũ uel circa materiã. g̃ nec circa ministrum. aut g̃ simplex sacerdos ex institutione dina ẽ minister ꝛfirmationis ꝛ tũc absq̃ cõmissiõe pape pôt ea cõferre. aut nõ ẽ minister ꝫ solus epꝰ. ꝛ tũc absq̃ cõmissiõe papẽ pôt eam ꝛferre. Ad hoc tũ posset aliquis dicere ꝗ minister nõ est ita de integritate sacri sicẽ mã ꝛ forma. qꝛ mã ꝛ forma sunt intrinseca sacro. minister aũt extrinsece se bꝫ ad ipsũ. ꝓpter qõ aliqua variatio pôt fieri circa ministrũ ꝛ nõ circa materiã uel formã. qõ ꝫ in sacro penitentie in quo pôt fieri variatio circa ministrũ p papam sicut cũ papa dat aliquid⁹ priuilegiũ absoluẽdi. cũ pus absoluere non possent. uel cũ subtrahit abbis q̃ prius habuerũt. nunq̃ tũ. pôt mutare materiã aut formã sacramenti pnie. Et ſiliter videtur ꝗ posset facere circa alia sacra ut sc̃z posset variare ministrũ. non aũt mãm uel formã. ¶ Sed istud non videt. primo qꝛ papa circa sacrm pnie non mutat ministrũ. qꝛ minister eius est ois sacerdos. cum omni sacerdoti dicat: accipite spũ sc̃m quoꝛ remiseritis pctã ꝛc. sed subtrahit mãm isti ul' illi sicut sibi placet. qõ est. pt ẽto. qꝛ cũ sacrm pnie sit iudiciale. mã hui⁹ est pctõr subditus. pôt aũt papa facere ꝗ subditus isti sacerdoti sibi amplius non sit subditus ꝛ sic subtrahit isti ul' illi mãm absoluẽdi. qua subtracta non pôt soluere nec ligare. sicut si sacerdoti subtrahereturpanis ꝛ vinũ nõ posset conficere. Similiꝗ papa pôt alicui subdere subditũ ꝗ pus ei non erat subditus ꝛ tũc poterit eũ absoluere quẽ pus non poterat ex defectu materie. non g̃ mutat papa ministrum pnie sicut nec in aliis sacris. sed dat mãm uel subtrahit. Vel pôt alio mõ dici ꝗ papa ministrũ alicui⁹ sacramenti mutare non pôt. pôt tũ pcipere ꝗ nullus a tali uel tali ministro recipiat sacra. ꝛ tunc recipiens ꝫ inhibitionẽ pape peccat nec recipit gratiã. Et q̃tũ ad sacramentũ penitentie nihil oio recipit nec sacrm nec rem sacri. non qꝛ sacerdos non sit minister. sed qꝛ ꝛfectio non est integra quãdo tacet pctũ qõ actu cõmittit. ꝛ sic ẽ defect⁹ in mã. aut si non tacet. nihilominꝫ nõ recipit rẽ sacri sc̃z gratiã cũ actu cõmittat culpã. est tũ verũ sacramentũ sed qꝛ totus effect⁹ pnie ẽ remissio culpe. iõ sacrm est ꝛ tali iterandũ sicut eẽt aliud sacramẽtũ ꝗ qõ nihil penitus esset factũ. Nec valet qõ dicitur ministrũ se habere extrinsece ad sacramentũ. ꝛ mã ꝛ forma intrinsece qꝛ sicut minister ꝛferens se bꝫ extrinsece ad sacrm. sic ꝛ suscipiens ipsũ. sed vbi suscipiens aliqõ sacrm ẽ determinatus sicut in extrema vnctiõe infirm⁹ ul' in ordine masculus. p papã mutari nõ pôt. vnde nullũ est sacrm si sanus inungat⁹ uel mulier ordinet⁹. g̃ similiꝗ circa ministrũ nihil oio pôt mutari absq̃ euacuatiõe sacramẽti q̃ quis extrinsece se habeat ad sacrm. ꝛ hoc ẽ zᵐ argumentũ. ¶ 3ª arguit sic. Dispensare sacra quoꝰ act⁹ respicit corpus xpi mysticum non cõuenit pape aut epis rõne iurisdictionis. qꝛ cũ papa electus ꝛ epus ꝛfirmatus habeant plenariã iurisdictionẽ anteqũ sint consecrati possent tũc sacra conferre seu dispẽsare quod est falsum. g̃ non competit eis rõne iurisdictiõis sed rõne consecrationis. Sed ea que consecrationem respiciũt non consecrato cõmitti nõ pôt. ut habet extra de sacr. eccle. uel alta. c. vltꝫ. ergo papa uel epus non possunt non episcopo cõmittere ꝗ possit alia sacra conferre. ¶ 4ª sic. papa non habet maiorem potestatẽ q̃ epus nisi in foro causaꝝ. si ergo ex cõmissione pape simplex sacerdos potest conferre ꝛfirmationẽ uel minores ordines. idẽ poterit glibet sacerdos ex cõmissione ꝓprij quod a nullo concedit. ¶ 5ª quia licit in baptismo cõfertur potestas suscipiendi sacramentum. sic in ordine dispensandi ea. sed papa nõ potest facere ꝗ nõ baptizatus suscipiat verum sacramentũ. ergo nõ potest facere ꝗ non ordinat⁹ illa ordinatione qua quis recipit potestatẽ dispensatiuam confirmationis uel ordinis possit hoc sacramentũ cõferre. ¶ 6ª quia mirũ esset si

impurio

4ª

epi 5ª

6ª

Ayuntamiento de Madrid

aliquis posset in actionem respectu eius cuius non hz potentiā. Fm istos aūt character ordinis uel baptismi sunt ptās suscipiēdi ⁊ conferendi sacramēta. nullꝰ aūt pōt habere characterē baptismi uel ordinis ex cōmissione pape sed requiritur susceptio sacramentoꝝ. g̃ nō habētī characterē ordinis p susceptionē sacrameti nō pōt p quēcunq; cōmitti actus illius sacrameti. Item deducatur ut ꝑus. qz minister cōfirmationis aut ē ordinatꝰ ordine ep̄ali. aut simplicis sacerdotis. si episcopali cōmitti nō potest non ep̄o. si simplicis sacerdotis simplici sacerdoti non est necessaria cōmissio. nisi forte ꝓpter ꝓhibitionē ecclesie ad vitandū culpam inobedientie. ¶ 7ª arguitur. quia rō tue opinionis nō videt cōcludere. cum enī dicit ꝑ papa habet plenitudinem potestatis sup corpꝰ mysticū. verū est ynā qua potest sacra dispēsare sed nō cōmittere. cum hec sit potestas ꝛsecrationis in qua cū ipso coicant oēs ep̄i. Alia potestate habet que ē iurisdictionis que est in scrutando citando excoicando suspēdendo i qua nullus ei equat. ⁊ hanc pōt cōmittere cui vult in toto uel in parte. hz de hoc nihil ad ꝓpositū. sed de prima que cōmitti nō pōt. ¶ 8ª quia g̃ dicit g̃ illa cōmissio nō ꝑ fieri nisi sacerdoti qui hz potestatē sup corpus dni verū. nō videtur cogere. qz a corpe dni ut consideratur in se ul p se. puta passo uel mortuo influit gratia in corpꝰ mysticum ⁊ non ab ipso solū ut est in sacro. sacerdos autē non habet ptātē sup corpus dni verū ut ē in se hz solum ꝓout est in sacramento. ⁊ ideo q̃tū est de virtute sermonis uel rōnis non ē necessariū g̃ sibi soli competat dispēsatio sacramentoꝝ p que effluit gratia sup corpus mysticum. qō etiā patz. qz alius a sacerdote pōt conferre baptismū q̃tū est de rōne sacrameti. licz ex institutione ecclesie solus sacerdos habeat auctoritatē ministerij. ¶ 9ª qz cū dr g̃ ꝓcf byteri cardinales cōferūt minores ordines. Dicendū est g̃ eque dubiū est de minoribus ordinibus ⁊ de confirmatione. non enī claret quō possint a non ep̄o conferri. si solus ep̄us ex ordinatione xp̄i sit hoc sacramentoꝝ minister. Si vo ois sacerdos sit minister sed ex ordinatione ecclesie referuat solis ep̄is. tunc quilibet sacerdos pōt vere confirmare ⁊ minores ordines conferre licz peccet conferēdo faciens ꝛtra statutū ecclesie. ecclesia enī pōt ministrū sacrameti ligare suo statuto. sed non potest irritare sacramentum concurrēntibus his que sunt de necessitate sacrameti. Et si hoc ē verum tunc Hzegozius potuit cōferre sacerdotibus g̃ licite confirmarēt qui alias peccassent confirmando licz alias cōfirmassent. Si aūt non est ita sed solus episcopꝰ ē minister. nescio cur non possit dici g̃ Hzegozius cum fuerit homo ⁊ non deus errare non potuerit. ¶ 10ª quia videtur g̃ ꝓprius minister confirmationis sit ep̄us per illud quod dicitur de confe. dis. 5. minister autem minoꝝ ordinū videtur ē simpl ex sacerdos ut patet p illud quod dicit extra de ordi. ab episc. qui renun. suo episc. c. p̄. Et in hoc secundꝰ articulus terminatur.

Quantū ad tertiū articulū responden- dum est obiectioib⁹ supradictis. Et quidem ad primū rndet ꝓ. de palu. in ꝑsenti dis. q. 4ª. g̃ cū sacerdos fiat ep̄us ⁊ minister huius sacramenti sit sacerdos ep̄us. quia non pōt ē ep̄s nisi sit sacerdos. imo non videtur alius character. sed idem plenior: cōmittere sacerdoti simplici non est mutare ministrū quo ad substantiā. Sciendum est aūt g̃ forte ex dispensatione pape ex crismate nō consecrato ⁊ de oleo non benedicto possent sani ꝛfirmari ⁊ morientes inungi. ⁊ esset eadē mā. qz consecratio illa nihil reale addit sed purā relationē rōnis dicit. vnde xp̄us materiā instituit ⁊ scificationem ecclesie cōmisit. vnde qui est sup totam ecclesiam. non pōt quidē materiam mutare. sed eius ꝛsecrationē forte posset mutare uel omittere. qz sic xp̄us instituit g̃ oleū uel crisma sit mā eo mō quo fuerit p ecclesiam determinatū. vnde forte non ē apud boiēs. ⁊ qz consecratio illa nō est sacrm sed aliquid sacrale. iō videtur esse in dispositione ecclie sed sicut nullū ē matrimoniū inē ꝑsonas quas ecclesia reddit illegittimas. sic nō eēt confirmatio nec vnctio si fieret de materia cōtra ritū ecclesie ꝓparata. Similiter ergo si consecratio ep̄i non sit sacramentū sed sacramentale. videtur g̃ papa possit circa illud dispensare ut sez minister cōferēs illa sacra quidꝰ aliquis p̄ficitur corpori xp̄i mystico. sic sit a xp̄o determinatꝰ scilz g̃ sit sacerdos fm g̃ placuerit ecclesie ipsū ꝛsecrare. Unde g̃ p̄est toti ecclesie pōt ei cōmittere sine hac ꝛsecratione. sed qz g̃ aliter statuit g̃ nō ep̄us hoc non faciat. ideo g̃ contra hoc agit nihil facit. determinationē enī sacerdotis xp̄s ecclesie cōmisit. sed g̃ sacerdos eēt hoc determinauit. vn forte papa pōt facere g̃ simplices sacerdotes ep̄m cōsecrarēt. sed respectu alioꝝ sacramentoꝝ que respiciūt corpꝰ xp̄i verū. xp̄us determinauit non solū g̃ esset sacerdos sed etiam qualis sacerdos. qz ep̄us fm ritum ecclesie consecratus. vnde modū cōferendi ecclesie cōmisit. sed eū consecratum voluit esse vlteriori ritu q̃ simplicē sacerdotē. ⁊ q̃uis ista non ꝓbenē. tū isto modo eē potuit. ⁊ isto mō salutari pōt qō ecclesia romana facit. de qua supponendū ē g̃ non errat. hec ꝓ. ¶ Sed contra hāc solutionē arguit Durandꝰ dicens g̃ hec opinio non solū videt falsa. sed fidei ⁊ ecclesie valde periculosa. Et g̃ sit falsa patz qz fm oēs sanctos ⁊ doctores theologos ⁊ sacros canones xp̄us non cōmisit alicui boi respectu sacroū nisi simpl ex ministeriū ⁊ non potestatē excellentie uel aliquid ad eam ptinens. sed ordinare de materia sacri puta de oleo uel crismate g̃ benedicat uel nō bēdicatur. uel g̃ benedicat tali benedictione uel alia. Et g̃ hō ordinatio sit de necessitate sacramenti ⁊ nō solū de solēnitate ptinet ad potestatē excellentie ⁊ nō ad simpl ex ministeriū qō consistit solū ⁊ p̄cise in faciēdo ea q̃ circa sacramēta sunt instituta p xp̄m. ⁊ illud non fuit cōmissum alicui boi nec pape nec alicui alij. Et qō dictum est de mā. habet locū de ministro. qz ordinare g̃ minister sit ordinatus tali uel tali cōsecratione. put placet ordinantiē g̃ talis ordinatio seu consecratio sit de necessitate sacrameti ptinet ad potestatē excellētie ⁊ nullo modo ad simpl ex ministeriū. Et etiā p̄dicta opinio sit fidei ⁊ ecclesie valde periculosa. patet. quia sicut isti dicunt ⁊ ponunt g̃ xp̄s cōmisit voluntati ⁊ dispositioni ecclesie uel pape g̃ crisma uel oleum sit benedictum uel non benedictū. ⁊ si bēdictū g̃ bēdicatur tali benedictione fm voluntatē ⁊ ordinationē ecclesie uel pape. Et sicut ponunt de ministro confirmationis uel ordinationis episcopalis g̃ sit sacerdos consecratus consecratione simplicis sacerdotij uel simi. p voluntate ⁊ ordinatione pape uel ecclesie. que ordinatio est de necessitate sacramenti. ita possunt dicere circa alia sacramenta scilicz baptismi eucharistie penitentie ⁊ extreme vnctionis. poterit enim dici g̃ minister eucharistie penitentie ⁊ extreme vnctionis ex institutione xp̄i est sacerdos. sed xp̄s cōmisit dispositioni eccle-

Ayuntamiento de Madrid

fie uel pape quali consecratiõe fit ille sacerdos conse-
cratus videlicꝫ consecratione simplicis sacerdotij uel
consecratione episcopali. Et si papa ordinaret q̃ esset
consecratus consecratiõe epali. tunc soli episcopi pos-
sent sacrm eucharistie pficere uel conficere. absolue-
re in foro penitentie ⁊ infirmos vngere. nec alias esset
verũ sacramentũ. Similiter circa sacramentũ bapti-
smi posset dici q̃ xpus solum instituit q̃ baptismus fie
ret in aqua. sed cõmisit pape uel ecclesie determina-
tionẽ aque videlicet an esset bridicta uel non bridicta
calida uel frigida. Et similiter posset dici q̃ xpus institu-
it solũ q̃ vinũ eẽt mã consecrationis sanguinis. sed cõ
misit determinationi pape uel ecclesie quale eẽt illud
vinũ album uel rubeũ. Et si papa circa aquã baptismi
determinaret q̃ deberet eẽ calida. ⁊ circa vinũ q̃ de-
beret esse rubeũ. baptismus non posset fieri saltem ex
casum necessitatis nisi in aqua calida. nec sanguis xpi
ofecrari nisi in vino rubeo. q̃ ordinatio ecclesie eẽt de
necẽtate sacramenti ex cõmissiõe xpi. nec est maior ra-
tio dicendi illa que isti dicũt: q̃ dicendi hec que subie-
cta sũt. Ex periculosa aũt sint hec oia ppendere potest
quilibet prudens eo q̃ fides quam habem⁹ de sacris
dependeret ex alla voluntate vnius hois sc̃z pape. etiã
q̃tũ ad aliqua que essent de necessitate. Jtẽ absurdũ
videtur ⁊ contrariũ sacre scripture q̃ ex cõmissiõe pa-
pe simplices sacerdotes possent eꝫm consecrare. dicit
enim aplꝰ ad Hebreos q̃ absq̃ vila contradictione mi-
nor a maiore benedicitur. sed eꝫs non ẽ minor simpli-
ci sacerdote. imo maior sive cõsecratio epalis sit sacra-
mentũ sive sacramentale. q̃ absurdũ est dicere q̃ sim-
plices sacerdotes possunt eꝫm consecrare. Tenendũ
ẽ q̃ Fm cõem ⁊ sanã doctrinã q̃ circa sacra ⁊ sacralia p
xꝫm instituta nihil põt mutari p quẽcunq̃ hoiem q̃tũ
ad ea que sunt de necessitate sacramentoꝝ uel sacra-
mentaliũ si qua p xꝫm instituta fuerint. nec in his xꝫs
cõmisit hoi pape ul alteri nisi simpliꝫ ministeriũ. q̃tuis
ad solẽnitatem ministerij potuerit ⁊ possit ecclesia ad-
dere uel subtrahere uel mutare. put iudicauerit expe
dire. hec Durandus in forma. Sustinendo aũt opinio-
nem .pe. dicendũ est pmo q̃ illa opinio non ẽ falsa sed
vera. ⁊ ad. pbationẽ dicit negando minorẽ sc̃z q̃ ordi-
nare aliquid circa bridictionẽ sacroꝝ materie q̃ quidẽ
ordinatio sit de necessitate sacri ⁊ nõ solũ de solẽnita-
te ptineat ad ptãtem excellẽtie quã xpo habuit re pe
ctu sacroꝝ noue legis. Unde sciendũ est q̃ talis ptãs
non cõsistit in his que dicit argues sed in alijs. Dc hoc
scũs Tho. 3ª pte. q. 64. arti. 3ª. sic dicit: Interiorẽ effectũ
sacroꝝ opat xpꝰ. ⁊ Fm q̃ est deus ⁊ Fm q̃ ẽ homo. alit
ri ⁊ aliter. nam Fm q̃ est deus opatur in sacramentis
p auctoritatẽ. Fm aũt q̃ ẽ hõ opat ad interiores effect⁹
sacroꝝ meritorie ⁊ efficiẽter sc̃z instrumẽtaliter. Dictũ
est enim q̃ passio xpi que cõpetit ei Fm humanã naturã
causa ẽ iustificationis nre meritorie ⁊ effectiue. nõ gdẽ
p modũ pncipalis agentis sive p auctoritatẽ sed p mo-
dũ instri in q̃tũ humanitas ẽ instrm diuinitatis eius. sc̃z
tũ quia est instrumentũ coniũctũ diuinitati i psona ha-
bet quandã pncipalitatẽ ⁊ causalitatẽ respectu instru
mentoꝝ. que sũt ministri ecclesie ⁊ ipsa sacra. ⁊ ideo si-
cut xpus in q̃tũ deus hꝫ ptãtem auctoritatis in sacra
ita in q̃tũ hõs ptãtẽ ministerij pncipalis sive ptãtem
excellentie qne cõsistit in q̃tuor. pmo quidẽ in hoc q̃
meritũ ⁊ virtus passionis eius opatur in sacramentis
⁊ quia virtus passionis copulat nobis p fidẽ. Fm illud
Ro. 3ª. Quẽ pposuit deus ppitiatorẽ p fidẽ in sangui-

ne eius. quã fidem p iuocationẽ nois xpi ptestant. iõ
2º ad ptãtẽ excellentie quã xpus habet in sacramẽtis
ptinet q̃ in eius nomine sacramẽta sanctificãtur. ⁊ q̃
ex institutione sacramenta virtutẽ obtinent. inde ẽ q̃
3º ad excellentiã ptãtis xpi ptinet q̃ ille q̃ dedit virtu-
tem sacramẽtis potuit instituere sacra. ⁊ q̃ cã non de-
pendet ab effectu sed potiꝰ e contra. ideo 4º ptinet ad
excellentiã potestatis xpi q̃ ille potuit cõferre effectũ
sacri sine exteriori sacro. hec ille. Et cõsimilia dicit 4º
sen. dis. 5. q. 1. arti. p̃. Jtẽ 3ª parte vbi sup. arti. 4º sic dicit
Xpus in sacramentis hꝫ duplicẽ ptãtẽ. vnam auctori-
tatis que competit ei Fm q̃ deꝰ. ⁊ talis ptãs nulli cre-
ature potuit coicari. sicut nec diuina essentia. Aliã po-
testatem habuit excellentie que cõpetit ei Fm q̃ homo
⁊ talẽ potestatẽ potuit xpus coicare ministris ecclesie
vando sc̃z eis tantã gratie plenitudinẽ ut eoꝝ merito-
rum operaret ad sacramentoꝝ effectus. ⁊ ut ad inuo-
cationem nois eoꝝ sanctificarent sacramẽta. ⁊ ut ipsi
possent sacra instituere. ⁊ sine ritu sacroꝝ effectũ con-
ferre solo imperio. põt enim instrm coniũctũ quãto fue-
rit fortius tanto magis virtutẽ suã instrumento sepa-
rato tribuere sicut manus baculo. hec ille. Jtẽ ibidẽ in
solutione pmi sic dicit: Xꝫs non ex inuidia omisit ptã-
tem excellentie ministris tribuere uel coicare. sed. ppẽ
fidelium vtilitatẽ ne ihomine spem poneret. ⁊ ne eẽnt
diuersa sacramenta. ex quib⁹ diuisio in ecclesia oriret
sicut apud illos q̃ dicebant: ego sum pauli. ego autem
apollo. ego autẽ cephe ut dicit 1ª Cor. 3º. hec ille. Ex
qb⁹ apparet q̃ ordinare aliqd ptinẽs necessario ad sa-
cramentũ non gdẽ pmarie ⁊ pncipaliter sed secũdarie
⁊ min⁹ pncipaliter potissime ex cõmissione xpi nõ pti-
net ad potestatẽ excellentie in sacramentis. sed ad po
testatẽ ministerialẽ. nõ quidẽ q̃licũq̃ aut cuiuscunq̃
ministri. sed solum ministri q̃ habet plenitudinẽ pote-
statis ministerialis in ecclesia: cuiusmodi est papa. hoc
enim nõ est iustituere sacra quo ad essentialia sacroꝝ ul
subam: sed ordinare ⁊ disponere de quibusdã actibus
necessario tri requisitis ad complementũ sacramẽtoꝝ
⁊ hoc nõ auctoritate. pptia sed ex cõmissiõe xpi specia-
li uel gñali implicita uel explicita. Et ad hoc videt fa-
cere dictũ sancti Tho. 3ª pte. q. 72. arti. 3º in solutione
tertii vbi sic dicit: Materia corporalis non ẽ capax gra-
tie q̃si gratie subiectũ sed solũ sicut gratie instrumẽtũ
⁊ ad hoc materia sacramẽti consecrat uel ab ipso xpo
uel ab eꝫo qui gerit i ecclesia psonam xpi. hec ille. Jtẽ
in pncipali solutione. sicut dicit: tota sacramẽtorũ san-
ctificatio a xpo deriuatur. Est aũt considerandum q̃
quibusdã sacramentis habentibus materiã corporeã
xpus est vsus sc̃z baptismo ⁊ eucharistia. ⁊ ideo ex ipso
vsu xpi materie boꝝ sacroꝝ aptitudinẽ acceperũt ad
perfectionẽ sacramẽti. vnde Chrysoꝰ dicit q̃ nũq̃ aq̃
baptismi purgare potã credẽtiũ possent nisi tactu do-
minice carnis sanctificate fuissent. ⁊ ipse similiter dis
accipiens panem bridixit. similiter aũt ⁊ calicem. ut ha
betur Matth. 26º et Luce 22º. Et. ppter hoc non ẽ de
necessitate boꝝ sacroꝝ q̃ mã plus bridicatur. q̃ suffi
cit benedictio xpi. si qua ho benedictio adhibeat pti
net ad sacramenti solẽnitatẽ non aũt ad necessitatem
Unctionib⁹ aũt visibilib⁹ xpus nõ ẽ vsus ne fieret iu-
ria sensibili vnctioni q̃ ẽ vnct⁹ p ꝓsonib⁹ suis. ⁊ iõ tãcri
sma tã oleũ scñ ⁊ oleũ infirmoꝝ pus bridicũt q̃ adhi
beant ad vsum sacri. hec ille. Ex quib⁹ videt q̃ bridi
ctio crismatis uel olei nunq̃ fuerit tacta uel exercita
a xpo actualiter nec bridictiõis forma explicite ab ipso

Ayuntamiento de Madrid

tradita sed ecclesie ⁊ eꝑoꝝ ꝑmo sc̃ pape cõmissa. ⁊ q̃ hoc non ptinet ad potestatē excellentie sed ministerij. Institutio aūt sacramentoꝝ ptinet ad potestatem excellentie ut dictū est. ⁊ de hoc scūs Tho. 4.° sen. dis. 17. q. 3. arti. p̃. in solutiōe. 5.° questiuncule sic dicit: Ministri ecclesie instituūtur in ecclesia diuinitꝰ fundata. ⁊ iō institutio ecclesie presupponit̃ ad opationē ministrorū sicut opus creationis pſupponit̃ ad opus nature. ⁊ qz ecclesia fundat̃ in fide ⁊ sacris. iō ad ministros ecclesie nec nouos articulos fidei edere aut editos remouere aut noua sacra instituere aut istituta remouere ptinet sed hoc ē potestatis excellentie q̃ soli debet xp̃o qui ē ecclesie fundamētū. ⁊ iō sicut papa non pōt dispēsare ut aliqs sine baptismo saluet̃. ita nec q̃ saluet̃ sine cōfessione tē. Itē dis. 7. q. i. arti. p̃. in solutione p̃mi argmēti. p̃me q̃stiūcule. sic dicit: Circa institutionē hui⁹ sacramenti sc̃z confirmatiōis ē triplex opinio. Una enim dicit q̃ hoc sacr̃m non fuit institutum nec a xp̃o nec ab apostolis. sed postea ꝓcessu tp̃is in quodã concilio generali. ⁊ dicūt q̃ vis rem hui⁹ sacramenti ꝛcrebat sine sacramento manꝰ imponēdo. similiter ⁊ apli. eo q̃ ipsi confirmari fuerūt imediate a spū sc̃o. Sz ħ videt valde absonū. quia fm hoc ecclesia tota die posset noua sacra instituere. qd̃ ē falsū. cū ipsi non sint factores legis sz ministri ⁊ fundamentū cuiuslibet legis i sacris ꝛsistit. ⁊ ꝑterea in littera dicit̃ q̃ tpe aplꝝ nō ab alijs q̃ ab aplis fuit pactū. Ideo alij dicūt q̃ non fuit a xp̃o sed ab aplis institutū hoc sacramentū. Sed hētiā nō competit. qz ⁊ ipsi apli q̃uis essent bases ecclesie non tn̄ fuerūt legislatores. vnde ad eos nō ptinebat sacra instituere. ⁊ iō ꝓbabilioꝝ videtur alioꝝ opinio q̃ dicūt hoc sacr̃m sicut ⁊ oia alia a xp̃o fuisse instituta. qd̃ patz ex hoc q̃ ipse etiã dris pueris manꝰ imponebat. ut patet Math. 19° Nec obstat qd̃ in euã gelio uel in actibꝰ apostoloꝝ non fit mentio de materia uel de forma hui⁹ sacramenti. quia forme sacꝝ ⁊ alia que in sacrmētis extinguntur occultãda erãt in p̃mitiua ecclesia. ꝓpt̃ irrisiones in fideliū. ut dicit Dionysiꝰ tē. Item eadē q̃one arti. 3.° q. i. in solutiōe secūdi. sic dicit. Quidam dicūt q̃ apli. ꝓpter dignitatē ⁊ auctoritatē ipsoꝝ ꝛfirmabãt sine mã ⁊ forma p solã manus impositionē. Sed hoc nō videtur bn̄ dictū. qz q̃tũcunq; ipsi eēnt magne auctoritatis. tn̄ potestatē excellētie in sacramentis dispensandis nō hēbant. Et iō dicēdũ ē q̃ apli aliqua forma vtebantur q̃uis nō fuerit scripta. multa eni apli fuabant in sacramentoꝝ dispensatiōe q̃ nolebãt vtiu⁹ gari. ꝓpt̃ irrisionē ifideliū euitandã. sicut ps p aplm dicēte. 1ª Cor. 1. xi.° Cetera cum venero disponã. ⁊ loquiſ de celebratiōe sacri eucharistie tē. Item dis. 7. q. i. arti. 4.° in solutiōe q̃rte. q. sic dicit: Quidã dicunt nō oia sacra a xp̃o imediate instituta fuisse. sed quedã ipse p se instituit. quedã ꝯo aplis instituenda cõmisit scil̃z cõfirmationem in qua spūs scūs dat̃ ad robur: cuius institutio eē nō debuit ante plenã spūs sancti missionē. ⁊ extremã vnctionē q̃ cū ad gloriã resurrectiōis sit imediatū ⁊ ꝓximū ꝓcepatoriū ante resurrectionē instituī nō debuit. sz qz institutio sacramentoꝝ videt̃ ad ptãtē plenitudinis excellentie in sacrmētis ptinere quã sibi xp̃s reseruauit in sacrmētis cū ex institutiōe sacramenta habeant q̃ significent. iō alijs ꝓbabilius videt̃ q̃ siē puri hois non ē sacramenta mutare uel a sacramentis absoluere. ita nec noua sacrmēta ēstituere. ⁊ iō oia sacrmēta noue legis ab ipso xp̃o institutionē hn̄t. hec ille. Similia ponit 3ª pte. q. 64. arti. 2.° vbi, pbat q̃ solus deus est sacramentoꝝ institutor. ⁊ similiter. q. 72. arti. p̃. vbi, pbat q̃ xp̃s instituit sacramentū cõfirmationis non exhibēdo sed, pmittēdo. Ex quibꝰ oibꝰ apparet q̃ noua institutio sacrmētoꝝ ptinet ad ptãtem excellētie solius xp̃i. non aūt institutio bñdictionis aut alicui⁹ accidētalis ⁊ nō sũbalis determinatio materie sacrmētalis. illa eni cõpetere pōt pape. Sed tũc restat dubium. qz scūs Tho. dicit 3ª pte. q. 64. arti. 2.° in solutione p̃mi q̃ illa que agunt̃ in sacramētis p hoies instituta non sunt de necitate sacramenti. sed ad quãdã solēnitatē que adhibet̃ sacramentis ad excitandã deuotionem ⁊ reuerentiã in his q̃ sacramenta suscipiūt. ea ꝯo que sunt de necessitate sacramenti sūt ab ipso xp̃o instituta qui ē deus ⁊ hō. ⁊ licz nō oia sint tradita in scripturis. hz tn̄ ecclesia ex ex familiari traditione aplorū sicut aplus ꝓ Cor. xi.° Cetera cū venero disponã. hec ille. Dicendũ est q̃ loquitur de institutis p hoies nō habentes plenitudinē potestatis hierarchice in ecclesia cuius modi sunt inferiores papa. sed nō intendit includere papã. qd̃ patet. qz 4.° sen. dis. 40. q. i. arti. 4.° vult ⁊ determinat q̃ gradus cõsanguinitatis impedientes matrimoniũ pōt taxari ab ecclesia vsq; ad 4.ᵐ gradũ ita q̃ de necessitate sacrmēti ē q̃ cõtrahentes ⁊ illud sacramentum accipientes non attineant sibi in aliquo q̃ttuor graduũ. Unde ꝛ loco arguit sic: Matrimoniũ est sacramentũ sicut baptismꝰ. sed non pōt ex statuto ecclesie fieri q̃ ille qui ad baptismũ accedit nō recipere characterem baptismalē si ex iure diuino eius capax fuerit. ergo nec ecclesie statuū facere pōt q̃ matrimoniũ nō sit iter illos q̃ pius diuinũ matrimonialiē coniungi non prohibetur. Ecce argumentum. sequiē responsio. Dicendum inquit q̃ matrimoniũ non tn̄ est sacr̃m sz etiã ē ꝛ officiũ. ⁊ iō magis subiacet ordinatiōi ministroꝝ ecclesie q̃ baptismus q̃ est tn̄ sacr̃m. qz sic̃ contractus ⁊ officia humana determinant̃ legibꝰ humanis. ita contractꝰ ⁊ officia spũalia lege ecclesie. hec ille. Itē dis. 25. q. i. arti. p̃. arguit sic 3.° loco. Illa que sūt ordinis non possunt alicui cõmitti qui nō habet ordinē sed conferre minores ordines cõmittit̃ aliquibꝰ q̃ non sunt episcopi sicut presbyteris cardinalibꝰ. ergo conferre ordines non est epalis ordinis. Ecce argumentum. sequiē respõsio. Dicendũ inquit q̃ papa q̃ hz plenitudinē pōtificalis ptãtis pōt cõmittere non eꝑo ea q̃ ad epalē dignitatē ptinet. dum tn̄ illa nō habeāt imediatam relationē ad verũ corꝰ xp̃i. ⁊ iō ex eius cõmissione aliqs sacerdos simplex pōt ꝓferre minores ordines ⁊ confirmare. non aūt aliqs nō sacerdos nec ⁊ ꝓ simplex sacerdos maiores ordines q̃ hñt imediatã relationē ad corꝰ xp̃i: sup̃ qd̃ ꝓsecrãdũ papa nō hz maiorē ptãtē q̃ simplex sacerdos: hi ille. Ex qꝰ apparet p̃mo q̃ papa pōt istituere circa mãm sacꝝ aliquã determinationē uel cõditionē aut circũstãniã ita necessariã sacꝝ q̃ eiꝰ omissio facta ab inferioribꝰ papa reddit sacr̃m nullũ. 2° q̃ papa, ꝓpt̃ cõplementũ ⁊ plenitudinē sue ptãtis aliquã cõditionē ministri sacꝝ necessariã sacꝝ collato ab inferioribꝰ papa pōt facere nō necessariã ut p3 de ministro ordinis ⁊ ꝛfirmationis. 3.° cõcedit̃ q̃ nihil institutũ a papa circa sacꝝ mãm aut formã aut ministrũ ē sic ⁊ talē necessariũ sacꝝ q̃ nō posit p eundē papã aut p aliũ ministrũ ecclie sibi eq̃lē puta fuũ successore reddi nō necessariũ sacꝝ. Secꝰ ē de institutis circa sacꝝ p xp̃m in gbꝰ ea q̃ sunt necia nullꝰ minister ecclie pōt reddē non necessariũ sine xp̃i vero ⁊ exp̃sso aut iterp̃tatiuo ⁊ eg pollēti mãdato: cuiusmo-

Ayuntamiento de Madrid

vi est in presenti mã circa sacra cõfirmatiõis ⁊ minorũ ordinũ circa q̃rũ cõmissionẽ papa spãlẽ ptãtẽ accepit qua ·petrus vsus fuisse credit ⁊ multi sui successores potissime beatus Gregorius. ⁊ mos romane ecclie sic habet. Ex quib⁹ omnibus patet. qualiẽ ptãs pape licꝫ nõ sit potestas excellentie. pôt tamẽ duo supradicta. Concedit etiã ꝗ nihil instituti ꝑ papã consistens ꝑcise in verbis est de necessitate sacri stricte sumendo sacramentũ. non eni pôt aliquid addere uel substrahere necessariũ forme sacri. Cũ aũt vlteri⁹ dicit arguẽs ꝗ opinio ·pe. est piculosa fidei uel ecclie. negãdũ ẽ. nec valet sua ꝓbatio ꝑ similitudinẽ de sacro baptismi ul eucharistie. tũ q⁹ nec apl⁹ ꝓ⁹ ꝑceps nec romana ecclia cuius fides periclitari pôt sed nõ deficere ynq̃ circa sacrũ baptismi aut eucharistie aliqua necessaria prædictis sacris q̃ztũ ad materiã uel formã aut ministrum legunt instituisse. sicut circa sacrũ ordinis cõfirmationis ⁊ matrimonij. tum ꝗ baptismus est sacrũ necessitatis. iõ minister ⁊ mã non pôt ꝑ papã artari aliq̃ spãli determinatione sicut mã mrimonij aut minister ordinis aut cõfirmationis: q̃ sacra nõ sũt tãte necessitatis. tũ q⁹ ut sepe dictũ ẽ sacra maio⁹ ordinũ ⁊ eucharistie hũt imediatã relationẽ ad corp⁹ xpi verũ. nõ sic est de sacris ⁊firmatiõs aut mrimonij ul minor⁹ ordinũ ·papa ꝙ ꝙ nõ habeat in sacris ptãtẽ excellentie sic xps: habet tñ cõpletissimã ptãtẽ ministri. ⁊ iõ q̃dã nõ necessaria pôt reddẽ necessaria: ⁊ circa q̃dã necessaria pôt dispẽsare ⁊ reddere nõ necessariũ circa sacra q̃ nõ hũt imediatã relationẽ ad corp⁹ xpi verũ. sed pficũt in aliquo gradu corporis mystici. ⁊ ꝙ sufficiat. ꝑ nũc ad replicã Durãdi ꝙ solutionẽ ·pe. ad pmũ Durãdi. Forte tñ nõ ꝙ sustinere oia q̃ dicit ·pe. circa benedictionẽ materie ⁊firmatiõis aut ynctiõis aut eꝓi qz nõ qia videt eẽ de mẽte sancti Tho. cui ꝙ dicta suscepim⁹ defendẽda uel pon⁹ sustinẽda vsitat. ¶ Ad 2m Durãdi rñdet ·pe. dicẽs. ꝗ actio trãsiens nõ solũ essentialiẽ. sed etiã subiectiue differt ab agẽte. ꝗ patiẽs est idẽ subiecto cũ ea vnde essentiali⁹ se hꝫ patiẽs ad actionẽ trãseũtem q̃ agẽs. Uel pôt dici ꝗ sicut papa nõ pôt mutare subiectũ a deo deĉminatũ. sic nec agens a deo determinatũ. sed subiectũ ẽ gdẽ q̃dã q̃ a deo determinatũ totaliẽ ⁊ simpliciẽ. ⁊ tũc papa nihil pôt. aliq̃ ꝓditionaliẽ scilicꝫ supposita ordinatione ecclie sicut in matrimonio vir ⁊ mulier. vnde ibi pôt papa facere pſonas illegitimas ⁊ legitimas. ⁊ siliẽ est ex ꝑte ministri. qz q̃ẽ ẽ determinatus totaliẽ ⁊ simpliciẽ papa nihil pôt. puta sacerdos est determinat⁹ ad vngendũ ⁊ absoluẽdũ. q̃ aũt ẽ determinat⁹ sub cõditiõe cui⁹ impletio ẽ in ptãte ecclie. tunc papa pôt. ⁊ sic supponiẽ esse hic. sicut ecõuerso supponitur i suscipiẽte oia sacra ꝑter baptismũ ⁊ mrimoniũ quo⁹ baptiçat⁹ ẽ susceptin⁹ ⁊ non ali⁹. vnde nec papa pôt facẽ ꝗ non baptiçat⁹ possit aliq̃ sacrũ suscipe qz sic xps ordinauit. si aũt ordinauit siliẽ ꝗ sol⁹ sacerdos sit susceptu⁹ eꝓalis ꝓsecrationis. tũc papa nõ pôt dispẽsare. Unde qz supponim⁹ ꝗ ecclia nõ errat i hꝫ quibus ecclia dispẽsatiõe vtiẽ supponẽdũ est determinationẽ vltimatã esse ecclie cõmissam. Jn qb⁹ ꝙ nondũ attentauit supponẽdũ ẽ a xpo determinationẽ eẽ facta. hec ·pe. ⁊ bene. Posset tñ dici ꝗ in casu quo papa cõmittit collationẽ ꝓfirmationis simplici sacerdoti nõ ꝓprie mutat ministrũ sacri. qz minister illi sacri ẽ sub disiunctione eꝓs uel simplex sacerdos cõmissari⁹ pape ad hꝫ specialiẽ deputatus. tũ qz in tali casu papa cõmittẽs dicit cõfirmare qui est cõperes minister. tũ qz si hꝫ nõ cõcediẽ. tamẽ i tali casu factũ pape ẽ factũ xpi ⁊ talis ministrat sacrm institutõe xpi nõ nouã sed antiqua non absoluta sed cõditionali. ¶ Ad 3m respondet ·pe. dicẽs ꝗ licꝫ eꝓs non possit cõmittere nõ ꝓsecrato in eꝓm ea q̃ sunt eꝓalis consecrationis puta dedicare ecclias ꝛc. papa tamen posset non eꝓo. imo etiã non sacerdoti nisi illa quæ includunt missẽ celebrationem cõmittere. quia talia sunt de iure positiuo. De his ꝙ que sũt de iure diuino nihil licet inferiori papa sed pape sic ꝓm distinctionẽ factã. Uel potest dici ꝗ nõ ꝓsecrato nõ possunt cõmitti etiam a papa sed consecrato in sacerdotem licꝫ non sit consecratus in episcopum possũt aliqua cõmitti a papa ⁊ nõ ab alio sicut sunt illa de quibus agit. Unde decretalis. aquã. de consc. eccle. non est ad propositũ. qz loquit⁹ de eꝓo qui ea q̃ sũt cõsecrationis non eꝓo nõ pôt cõmittere. imo nec tonsurã conferre. cũ tñ constet ꝗ papa hutusmodi cõmittat. qz cũ habeat plenitudinẽ pôtificat⁹ ea q̃ sũt pontificũ etiã nõ pôtifici cõmittit. qõ nõ pôt facere particularis pôtifex. pfectũ eni ẽ qõ pôt sibi ipsi generare. Et qñ vnus eꝓs cõmittit alteri ordines in sua diocesi facere uel hꝫ. ille q ordines cõfert iure suo confert ⁊ auctoritate sua nõ cõmittẽtis. qz etiã nõ cõsecrat⁹ cõmittere pôt. ppt qõ ꝙ ꝗ is cui cõmittit qui iure suo hꝫ facere pôt sit consecratus illa consecratione ad quã hoc ptinet. sed qñ ex cõmissione pape ꝓfirmat uel dat minores ordines non sua auctoritate sed vice pape hoc facit. quia si potest facere perfectũ eꝓm sicut vult scilicꝫ mutando materiã ⁊ formam. sic ⁊ partialem eꝓm id est in parte dare alicui potestatẽ episcopi ut episcopus est non quam habet ut episcopus ⁊ sacerdos scilicꝫ collationẽ ordinum maio⁹ qui recipiunt corpus xpi verum. hec ·pe. ⁊ satis cõformiter dictis sancti Tho. in simili proposito. Unde 4.° sententia⁹ dis. 25. q. 1. arti. p. arguit sic 5° loco. ·plus vistat sacerdos a diacono q̃ episcop⁹ ab eꝓo. sed episcopus potest cõsecrare eꝓm. ergo sacerdos potest promouere diaconũ. Ecce argumẽtũ. sequit⁹ respõsio. Dicendũ inquit ꝗ ad coicandũ alteri quod quis habet nõ tñ exigitur ꝑpinqtas sed cõpletio ptãtis. ⁊ qz sacerdos nõ habet completã ptãtem in hierarchicis officijs sicut eꝓus. iõ non sequit ꝗ possit diaconos facẽ. q̃uis ille ordo sit sibi ꝑpinquus. hec ille. Sic in proposito dici potest de papa respectu episcoporũ aliorũ. ¶ Ad 4m respondet ·pe. dicens. ꝗ licꝫ papa non habeat maiorem ptãtem cõferẽdi sacra p se q̃ eꝓs. tamẽ habet maiorẽ ptãtẽ i cõferẽdo ea p aliũ qz cõferre ẽ ꝓsecrationis ꝗ cõmittere ẽ iurisdictiõis. Est aũt papa maior i iurisdictiõe q̃ ali⁹ eꝓs. sed equalis est in ꝓsecratiõe. qz equalis ẽ vtriusq̃ consecratio. cũ sit eadẽ. vnde eꝓs facet⁹ papa non ampli⁹ cõsecrat. Et pôt poni exẽplũ in eꝓo ⁊ inquisitore. qz nõ habet eꝓs maiorẽ ptãtẽ in cognoscẽdo de crimine heresis p se. imo ve pari currunt. ꝗ eꝓs cũ sit ordinari⁹ hꝫ maiorẽ in cõmittẽdo q̃ inquisitor q cõmittere non pôt eꝓo. ·preterea ꝓria apparet falsa in omnibus ꝓsecrationib⁹ q̃ sunt sacrales ⁊ non sacra. quia ita pôt in illis episcopus ꝑ se sicut papa. tamen potest eas cõmittere non eꝓo. non aũt pôt hoc simplex eꝓs. vnde in decretali. aquã. papa vissimulando ratã habet cõsecrationẽ factã ad qõ ratihabitio inferioris nõ valeret nec aliqd faceret. hec ·pe. ⁊ bene. ¶ Ad 5m rñdet ·pe. dicẽs: ꝗ sic papa nõ pôt facẽ ꝗ nõ baptiçat⁹ recipiat alia sacra. qz ebaracter baptismalis ẽ simpliciẽ potẽtia passiua ad alia sacra ⁊ nemo recipit illud cuius non hꝫ

Ayuntamiento de Madrid

potentiā receptiuā. ⁊ similiter papa non pōt facere q̄ non ordinatus qui caret charactere ordinis possit cōferre confirmationem uel minorē ordinē. quia character ordinis est potentia actiua ad conferendū ea. vnde bene oportet q̄ characterē sacerdotalē habeat ille cui papa hoc cōmittit. sed non oportet q̄ habeat ordinem epālē. sicut diceret q̄ character ordinū inferiorū est potestas faciēdi ex officio qd̄ sine illis homo facere non pōt ex se sed solū ex cōmissione. ita etiā ordo ep̄alis est ptās conferendi ordines ex se. sine quo quasi ex se ⁊ ex proprio officio nullus pōt cōferre. sed ex cōmissione pape sacerdos pōt illud qd̄ ep̄s ex se pōt in talibus quasi non sit ordo potestas cōferendi sicut character baptismalis recipiendi. sed aliqs ordo est ptās faciēdi quod alīē fieri non pōt. ut sacerdotiū cōficiēdi ⁊ ligandi ⁊ soluendi. ⁊ ep̄atus ad maiores ordines ordinandi qd̄ alius nō pōt. Est aūt ptās in alijs faciēdi ex officio ordinarie qd̄ alius nō pōt nisi ex cōmisso ⁊ vice alterius ⁊ sic ordo inferior ad suos actus. ⁊ ep̄atus ad minorū collationē ⁊ cōfirmationē. p̄portionalīē se habent. hec -Petrus ⁊ bene. ¶ Ad 6m respondet q̄ minister est duplex. vnus simplicīē qui sic pōt hoc facere q̄ nullus alius ⁊ talis p papā non pōt poni nec amoueri. sic sacerdos est minister cōficiēdi. q̄ nec. phibitio pape impedit qn sacerdos cōficiat. ⁊ sic nullus est minister cōfirmādi ul ordinādi minores ordines. ⁊ est aliqs minister nō simplicīē sed ex officio q̄ scz pōt facere aliqd ex officio suo quasi ordinarie qd̄ alius iure suo nō pōt. sed mn̄ ex cōmisso. ⁊ talis minister p papā poni pōt licz p papā ille q̄ ex se hoc habet non possit amoueri. sicut ꝛ fiteri fidem ptinet ad cōfirmatū ⁊ ad minores ordinis actus quos tri supiores alteri cōmittere pōt ut fiant ab alio licite auctoritate etiā minoris plati q̄ papa sit. sed nō pōt facere qn ad istos ex officio ptinet istud: scz possit. phibere q̄ officiū suū nō exerceāt. ⁊ sic minister cōfirmationis ⁊ collationis minorū ordinū est ep̄s ut ad ipsū solū ptineat ex officio qd̄ papa sibi auferre nō pōt. licz possit eū ab executione suspendere. sed hoc ipsum papa pōt cōmittere nō ep̄o vū tamē sit sacerdos. q̄ ille est minister simpliciter. sed impfectus de se nisi ul maior cōsecratio uel superioris cōmissio suppleat. hec -Pe. ⁊ bene conformiter victis sancti Tho. in alia materia scilz de confirmatione dicens q̄ aliqd potest confirmatus ex officio qd̄ non pōt ex officio non confirmatus. licz alias possit ut cōfiteri publice fidē coꝛā aduersarijs fidei. ut patet 3a parte. q. 72. arti. 5o in solutione secūdi. -Pōt etiā dici q̄ dato q̄ ad confirmādū ⁊ ad ꝛferendū minores ordines necessario requiraꝫ character sacerdotalis ⁊ vltra hoc ptās ep̄alis. tamē papa ex plenitudine ⁊ cōplemēto ptātis ministerialis ⁊ ex ordinatione xp̄i cuius est vicarius pōt tollere illā necessitatē. quia illa necessitas nō est nisi respectu inferiorū ministrorū. sicut aliquid est necessariū p respectū ad causas secūdas naturales qd̄ nō est necessariū per respectum ad causam primā. sicut mortuū nō resurgere. virginē nō parere. ⁊ similia. Et de hoc sanctus Tho. de potentia dei. q. i. arti. 3o et 4o et multꝫ alijs locis. ¶ Ad 7m respondet -Pe. dicēs q̄ illud argumētū innuit talem rōnem quia aut intelligiē papā habere plenitudinē ptātis rōne cōsecrationis uel rōne iurisdictionis. non rōne consecrationis. q̄ q̄tū ad istā omnes ep̄i sunt equales pape. si aūt rōne iurisdictionis sic ē verū. sed ad illā nō ptinet cōmissio talis. ergo papa nō potest cōmittere nō sacerdoti collationē cōfirmationis ⁊ minorū ordinū.

Sed ad B dicīē q̄ papa habet plenitudinē ptātis etiā q̄tū ad ꝛsecrationē in qua etiā alij non sibi equantur. q̄ ꝛ oia sacramēta possint alij ep̄i conferre sicut ipse. tū in sacris cōferendis alij tenent ad modos cōsecrandi ad quos ipse non tenetur. Itē in multis consecrationib⁹ ipse habet ptātē excellentie. q̄ sine illis pōt res consecrare ex quo cōsecratio est p institutionē ecclesie. Itē qd̄ dicīē q̄ ad plenitudinē iurisdictionis in qua nullus equat ei nō ptinet cōmissio. falsū est. omnis enī cōmissio ad iurisdictionē pertinet. q̄ in iurisdictione cōtinetur iudicū vandi licentiā. ff. de iure ⁊ iudi. l. i. Et ꝛ p se ordinare ⁊ cōfirmare sit cōsecrationis: tamē hoc cōmittere est iurisdictionis. vnde nō sacerdos curatus pōt cōmittere audientiā cōfessionū sacerdoti. ⁊ nō consecratus ep̄s cōmittit ep̄o ordines cōferre in sua diocesi. hec -Pe. ⁊ bene. ¶ Ad 8m respōdet q̄ ꝛ gratia fluat a xp̄o non solū. put est in hoc sacrō. sed etiā. put est in se ⁊. put est in alijs sacramētis: q̄tuis sacerdos non habeat ptātem sup ipsū. put est in se. habet tamē ptātem super ipsū. put est in hoc sacramēto ⁊ in alijs. quia oia illa ordinantur aliquo modo ad istud. ⁊ ideo ille q̄ ex officio habet ptātem in istud sacrm scz eucharistiā ex hoc ipso aptus est ut habeat ptātem in alia ex cōmissione. potuit tn̄ deus alīē ordinare. sed supponim⁹ q̄ sic ordinauerit ex quo romana ecclesia sic facit. Q̄ aūt dicīē q̄ non sacerdos pōt baptiçare. ⁊ sic confert sacrm̄ grē qui tamē non habet ptātem sup corp⁹ xp̄i verū. Dicīē q̄ hoc est ex ordinatione xp̄i ⁊ nō pape. ⁊ similiter matrimoniū cōtrahūt in quo datur gratia. non sacrm̄. quod nō est ex cōmissione pape. sed ex ordinatione dei. sed ex cōmissione pape fieri non potest q̄ ille conferat sacramētū gratie qui non est sacerdos. nec alias sine ordinatione pape illud cōferre posset. tūc enim papa haberet ptātē excellētie in sacris si ad libitū posset ministrū instituere uel destituere. hec -Pe. ⁊ bene. ¶ Ad 9m respondet q̄ aliqua sunt ep̄i ut ep̄us est q̄tū ad posse simpliciē ⁊ totaliē que nō possunt cōmitti nō ep̄o sicut ꝛferre maiores ordines. alia aūt sunt ep̄i ut ep̄s est nō q̄tū ad posse simpliciē sed q̄tū ad posse ex officio sicut confirmare ⁊ cōferre minores ordines. ⁊ ista a solo papa possunt cōmitti nō ep̄o ut fiāt auctoritate sūmi ep̄i. Ad illud aūt qd̄ dicīē de Gregorio nō bene respondet quia ex de consue. c. iiij. dicīē q̄ si simplex sacerdos sine cōmissione cōfirmat nō solū peccat sed inanīē confert ⁊ veritas sacrm̄ nō subest. ⁊ multo magis de minorib⁹ ordinib⁹. q̄ illud mēbrū quo dicit sacerdoti cōpetē sed supiorib⁹ reseruatū. non valet. Aliud vo quo dicit Grego m errasse pei ē. hec -Pe. ¶ Ad 10m rndet q̄ cum dicīē q̄ simplex sacerdos ē minister minorū ordinū. dicēdū q̄ verū ē ex cōmissione iuris ut abbates lectorat⁹ fm q̄dā antiq⁹. uel ex cōmissione pape ut p̄byteri cardinales alīē nō. vnde dicīē de ordinatis ab illo q̄ renūciauit ep̄atui q̄ tales ordines aliqn̄ cōferunt a nō ep̄is qn̄ scz eis cōmittit ⁊ non ex officio. ⁊ de etate ⁊ q̄litate ordinādorū. cū cōtingat. 69. dist. qn̄ videm⁹. sed si dicerem⁹ subdiaconatū ⁊ minores ordines ab ecclia institutos. p̄ppia auctē tūc papa. p libito posset horū collationē cōmittere etiā nō sacerdoti. sic ꝛsecrationes alias q̄ nō sūt sacra. hec -Pe. ⁊ bene. sic q̄ p̄z ad argumēta Durādi. ¶ Ad argum̄. p qōne rndet sanctus Tho. i p̄ti dist. q. 3. arti. 5. q̄stūcula 2a i solutione tertij vbi sic dicīē. Q̄uis ep̄s nō habeat aliqd̄ ordinē supra sacerdotē fm q̄ ordines distinguunt p act⁹ relatos ad corp⁹ dñi verum: verūtamē habet aliqd̄ ordinē supra sacerdotē fm q̄

Ayuntamiento de Madrid

ordines distinguūt per actus supra corpus mysticum vnde Dionys. in ecclesiastica hier. archa. Dignitas cōferr. ⁊ ideo etiā in ,pmotione mēbrorū corporis mystici aliquid pōt cōpetere eēpo quod non cōpetit simplici sacerdoti. hec ille. Et hec de questione sufficiant. de qua benedictus deus amen.

Circa octauā et nonā

distinctiones quarti sniarū ḡrif. Utrū forma sacri eucharistie sit conuenies sc3: hoc est corpus mei. ⁊: hic est calix sanguinis mei. Et arguit q: nō. q2 forma sacri sufficit ad pfectionē sacri. vn sacrm baptismi quandoq; pficit solis verbis forme ,plantis ⁊ omnibus aliis ,pternissis. si ergo predicta verba sint forma sacri huius. videt q: aliqui hoc sacrm possit perfici his solis verbis ,pnlatis ⁊ omnib⁹ aliis ,pternissis q̄ in nuisa dicunt: qd tamē videt cē falsū. q2 vbi alia verba ,pternitterent. ,predicta verba acciperent ex parte sacerdotis ,pferentis in cuius corp⁹ ⁊ sanguine panis ⁊ vinū nō cōuertunt. nō ergo ,pdicta verba sunt forma huius sacri cōuenies. ¶ In oppositū arguit q2 Ambr⁹ dicit in lib⁹ de sacramētis q: consecratio fit verbis ⁊ sermonib⁹ dñi ihū. nam per reliqua oia que dicunt: laus deo deferr. ofone petit ,p populo ,pregib⁹ ,p ceteris. vbi autem sacrm cōficit. iam nō sunt sermonib⁹ vtitur facerdos. sed vtit sermonib⁹ xpi. ergo sermo xpi conficit ꝗ sacrm. ¶ In hac q̄one sunt tres articuli. In p mo ponent ꝗnes. in 2° obiectiones. in 3° solutiōes.

Quātū ad primū

articulū sit prima ꝗ q: eucharistia est sacrm. Hāc ponit ⁊ probat scūs Tho. 3° pte. q. 73. arti. p. vbi sic dicit. Sacra ecclesie ordinant ad subueniendū homini in vita spirituali. vita aūt spiritualis vite corporali cōformat. eo q: corporalia similitudine spiritualia gerunt. manifestū est aūt q: sicut ad vitā corporalē requiritur generatio per quā homo vitā accipit. ⁊ augmētū quo homo ,pducit ad pfectionē vite. ita etiā regit alimentum per qd homo cōseruat in vita. ⁊ ideo sicut ad vitā spiritualē oportuit esse baptismū qui ē spiritalis generatio ⁊ confirmationē q̄ ē spiritualē augmentū. ita oportuit esse sacramentū eucharistie qd est spiritale alimentum hec ille. Item 8. dist. huius. q. 1. arti. p. questiūcula. 1. sic dicit. Eucharistia sacrm qdā ē. aliq tū modo ab oib⁹ aliis sacris. sacrm enim fm sui nominis ,ppietatē sanctitatē actiue importat. vnde fm hoc aliquid hꝫ ronē sacri fm q: habet rōnem sanctitatis uel scificationis qua fit aliquid sanctū. Dicit aūt aliqd sanctū duplicit Uno mō simplicit ⁊ per se sicut qd est subiectū sanctitatis. sicut dicit homo sanct⁹. Alio mō secūdario ⁊ fm qd ex eo q: habet ordinē ad sanctitatē hāc uel sicut habens virtutē sanctificādi. sicut crisma dicit sanctū. uel quocūq; alio mō ad aliquod sanctū deputat. sicut altare sanctū. ⁊ iō ea quib⁹ aliquid fit sanctū ,p mo dicunt sacra simplicit. illa aūt quibus aliquid fit sanctū 2° modo. non dicunt sacra sed sacralia magis. In aliis ergo sacris fit aliquid sanctū ,p mō. sc3 bō suscipiens sacramentū. non aūt elementū corpale sanctificans hominē. q: est sanctū 2° mō. ⁊ ideo hoc qd pertinet ad sanctitatē materie in ommbus sacramētis aliis nō ē sacrm sed sacrale. sed hoc qd pinet ad vsum materie qua homo sanctificat est sacrm. In hoc aūt sacro illud quod est sanctificans hominē est sanctum ,p mō quasi subiectū sanctitatis qd ē ipse xpus. ⁊ iō ipsa sanctificatio materie ē ꝗ sacrm. sed sanctificatio hois est effect⁹ sacri. ⁊ iō ꝗ sacrm in se cōsideratū est digni⁹ oib⁹ aliis sacris. q2 habet absolutā sanctitatē etiā ,pter suscipiētē. oia aūt alia nō habēt nisi in ordine ad aliud. ⁊ iō hoc sacrm est pfectio aliorū sacrorū q: omne qd ē ,p aliud reducit ad id qd est per se sicut patet de substantia ⁊ accidēte. hec ille. Item ibidē arguit sic 2° loco. In omni sacro noue legis id qd figurat efficit per id quod figurat uel per signū figurās. sed species panis ⁊ vini que figurant ⁊ significāt corpus xpi. verū ⁊ mysticum non efficiūt illud. ergo eucharistia non est sacrm noue legis. Ecce argumētū. sequit resp̄ōio. Dicendū mgt q: sicut ad species sensibiles aliorū sacrorum se habet virtus que interiūs est q sanctitatē acquirit ex qua sacramentū efficit fm Dugonē. ita in hoc sacro se habet verū corpus xpi qd per cōsecrationē sub spēbus illis fit. vnde sicut in aliis sacris materiale elementū nō est causa virtutis que in ipso est neq; aliqui⁹ spiualis effectus in hoīe nisi mediāte virtute fm q: ex elemento ⁊ virtute vnū quasi efficit. ita in ꝗ sacro ipēs non sunt cā corpis xpi nec aliqui⁹ effectus spiualis m aia nisi mediante corpe xpi vero fm q: ex ipēb⁹ ⁊ corpe xpi fit vnū sacramentū. hec ille. Ex quibus pōt formari talis rō, p ꝗne: Omne signū sensibile sanctificatiuū hois est sacramētū noue legis. sc3 eucharistia est hꝫ. ergo tē. ¶ 2ª ꝗ est q: eucharistia est vnū sacramentū ⁊ non plura sacramēta. Hanc ponit sanct⁹ Tho. 3° parte. q. 73. arti. 2° vbi sic dicit. Sicut dr. 5° methaphsice. vnū dicit nō solum qd est indiuisibile uel qd est cōtinuū. sed etiā qd est perfectū. sicut ⁊ cū dicit vna domus ⁊ vnus homo Est aūt vnū pfectione ad cuius integritatē concurrunt omnia que requiruntur ad finē eius de. sicut homo integrat ex omnibus mēbris necessariis operationi aie ⁊ dom⁹ ex partibus que sūt necessarie ad inhabitandū ⁊ sic hoc sacramētū dicit vnū. ordinat enī ad spiritualem refectionē que corporali cōformat. ad corporalē aūt refectionē duo requiruntur sc3 cibus qui est alimētū siccū. ⁊ potus qui est alimētū humidū. ⁊ ideo etiam ad integritatem huius sacramēti duo requiruntur scilicet spiualis cibus ⁊ spiritualis potⁿ. fm illud Joh. 6°. Caro mea vere est cibus ⁊ sanguis meus vere est potus. ergo ꝗ sacrm multa qdē materialit ē. sed vnū est formaliter ⁊ pfectiue. hec ille. Itē. i. q. 8. dist⁹ dist. arti. p. q. 2° sic dicit. Per se vnū simplicit ⁊ qd ē numero vnū dicit triplicter. vno mō sicut indiuisibile est vnum ut punctus ⁊ vnitas qd neq; ē multa actu neq; potētia. alio modo qd ē vnū ,ptinuitate qd tñ ē multa potētia sicut linea. 3° modo qd ē vnū ,pfectione sicut dicit calcamētum vnū qd habet oēs partes q̄ requiruntur ad calcamētū ⁊ hec vnitas dicit in oibus illis ad quorū integritatem aliqua exigunt. sicut vn⁹ homo vna dom⁹. ⁊ q2 ad esse sacri multa concurrūt sicut forma ⁊ mā ⁊ hꝫ. iō ab hac vnitate dicit sacrm vnū esse. alia enī sūt de integritate alicui⁹ instri q̄ regrunt ad operationē illā ad quā instrm est deputatū. Hauāt sacrm deputatū est ex diuina institutione ad cibationē spiritualē q̄ p cibationē corporalē significat. ⁊ q2 cibatio corporalis duo requirit sc3 aliqd per modū cibi ⁊ aliquid p modū pot⁹. iō ad integritatē huius sacramenti ex diuina institutione est aliquid p modum cibi scilicet corpus xpi ⁊ aliquid per modū potus scilicet sanguinis. hec ille. Ex quib⁹ pōt formari talis rō, p ꝗne. Omne cōtinēs plura requisita ad aliqui⁹ totius integritatē ⁊ his oia ordinata ad vnā ,pncipalē operationē est ⁊ dicit vnū pfectiōe. sc3 eucharistia ē hꝫ. ergo

Ayuntamiento de Madrid

3ª 9º ¶ 3ª ⁊ est q̃ forma huius sacri consistit in verbis predictis a principio. Hãc ponit sanctus Tho. 3ª parte. q. 78 arti. p. vbi sic dicit. Hoc sacrm differt ab alijs sacris in duobus. p̃ q̃tũ ad hoc q̃ hoc sacrm perficit in consecratione materie. alia ho sacra pficiunt in vsu materie cõsecrate. 2º qz in alijs sacris consecratio materie cõsistit solũ in quadã benedictione ex qua materia cõsecrata accipit instrãtũ quandã spiritualem virtutem que p̃ ministrũ q̃ est instrumentũ animatũ põt ad instrãdum animata ꝓcedere. sed in hoc sacramẽto consecratio materie consistit in quadã miraculosa cõuersione substantie que a solo deo perfici põt. vnde minister in hoc sacro perficiendo non habet aliũ actũ nisi ꝓlationem verborũ. ⁊ quia forma dicit esse cõueniens rei. ió forma huius sacri differt a formis aliorũ sacrorũ in duob⁹. ꝑmo quia forme aliorũ sacrorũ important vsum materie. puta baptiçationem uel confirmationẽ. sed forma hui⁹ sacri importat solam cõsecrationẽ materie que in trãsmutatiõe consistit. puta cũ dicit: hoc ẽ corp⁹ meũ uel: hic ẽ calix sanguinis mei. 2º qz forme aliorũ sacrorũ ꝓferunt ex parte ministri: siue p modum exercentis actũ. sicut cũ dicit: Ego baptiço te. uel ego cõfirmo te siue per modũ imperantis. sicut in sacro ordinis dicit: Accipite ptãtem ꝛc. siue p modum deꝓcantis. sicut cũ in sacramẽto extreme vnctionis dicit: per istã vnctionẽ ⁊ nostrã intercessionẽ ꝛc. sed quia forma hui⁹ sacri ꝓferẽ ex persona ipsius xpi loquentis. ut deẽ intelligi q̃ minister in perfectione huius sacri nihil agit nisi q̃ ꝓfert verba xpi. hec ille. Ex quibus põt formari talis ratio. p õne illa. Forma ꝗ hozũ cõpetit sacro q̃ pfecte ꝓportionat cõsecrationi sacri q̃tũ ad oia que ad illã cõcurrũt. sed sic est de predictis formis. q̃ dicta ꝗba cõpetunt sacro p modũ forme. ¶ 4ª ⁊ est q̃ forma cõsecrationis panis cõueniẽs ⁊ cõpleta vtũq; ⁊ precise cõsistit in his verbis: hoc est corpus meũ. Hãc ponit 3ª parte. q. 78. arti. 2º vbi sic dicit. Hec est conueniens forma cõsecrationis panis. dictũ est enim q̃ hec ꝛsecratio consistit in conuersione panis in corp⁹ xpi. oportet aũt formã sacri significare illud quod in sacro efficitur vnde ⁊ forma consecrationis panis debet significare istã cõuersionẽ panis in corp⁹ xpi. in qua tria ꝛsiderentur sc̃z illa conuersio ⁊ termin⁹ a quo ⁊ termin⁹ ad quẽ. ꝛuersio aũt põt cõsiderari dupliciter. vno mõ ut in fieri. alio mõ ut in facto esse. nõ debuit aũt significari cõuersio in hac forma ut in fieri sed ut in facto esse. primo quidem qz hec cõuersio nõ est successiua sed instãtanea. in hꝰ aũt mutatiõib⁹ fieri nõ est nisi factũ eẽ. 2º qz ita se habẽt forme sacrales ad significandũ effectũ sacri sicẽ se habet forme artificiales ad repꝛsentandũ effectũ artis. forma aũt artificialis ẽ similitudo vtum effectus in quẽ ferẽ intentio artificis. sicut forma artis in mente edificatoꝛis est forma edificati p̃ncipaliẽ. sed edificatiõis p ꝛnis. vnde ⁊ in hac forma debet exp̃mi ꝛuersio ut in facto esse ad qõ ferẽ intentio. ⁊ qz conuersio exp̃mitur in hac forma ut in facto esse. necesse est q̃ extrema conuersionis significenẽ. ut se habẽt in facto esse cõuersionis. ⁊ tũc aut terminus ad quem habet. ꝓpriã naturã sue substãtie. sed terminus a quo nõ manet fm suã substãtiã. sed solũ fm accꝛtia quib⁹ sensui subiacet. ⁊ ad sensũ terminari põt. vnde cõueniẽt terminus a quo cõuersionis exp̃imit p̃ pronomẽ demonstratiuũ relatũ ad accidẽtia sensibilia que manẽt. terminus aũt ad quẽ exp̃imit p̃ nomẽ significans naturã eius in qõ fit cõuersio. qõ quidẽ est totũ corp⁹ xpi ⁊ nõ sola caro eius. vnde hec est forma cõueniẽtissima: hoc est corpus meũ. hec ille. Item. 8. dis. 4. q. 2ª arti. p̃ in solutione p̃me. q. sic dicit. Per formam cuiuslibet sacri oportet q̃ exp̃imatur hoc in quo substãtia sacri cõsistit. sicut in forma baptismi ablutio exterior exp̃mit q̃ baptismi perficit sacrm. tota aũt perfectio huius sacri in ipsa materie cõsecratiõe ꝛsistit q̃ ẽ p trãsubstãtiationẽ panis in corp⁹ xpi. ⁊ hãc trãsubstãtiationẽ exp̃mũt verba hec: hoc est corpus meũ. ⁊ iõ hec verba sũt forma huius sacri. hec ille. Item ibidem in solutione 2ª. q. sic dicit. In hoc sacro sicut ⁊ in alijs duo sũt sc̃z consecratio materie ⁊ vsus materie consecrate. ⁊ hec duo p verba dñi exp̃imunt. In hoc enim q̃ dicit: Accipite ⁊ mãducate ex hoc omnes. ꝓcipit vsus sacramẽti. in B q̃ dicit: hoc est corpus meũ. tradit materie cõsecratio. ⁊ quia ꝛsecratio materie est ad vsũ fidelium. ió vsus p̃mittit in demõstratione sacri q̃tus sequat in executione. quia finis est prior in intentione ⁊ cognitione. ⁊ vltimus in executione uel operatiõe. sed qz vsus materie in hoc sacro non est de essentia sacri sicut in alijs. ideo illa verba que ad vsũ pertinẽt nõ sũt de forma. ſz tm illa que ad cõsecrationẽ materie pertinẽt sc̃z: hoc ẽ corpus meũ. hec ille. Ex quibus põt formari talis rõ. Illa est completa ⁊ p̃cisa forma consecratiõis panis in sacro eucharistie que ex institutione xpi pfecte exp̃mit illud qõ in sacro ⁊ cõsecratione panis efficit. ſz p̃dicta forma est hꝰ. q̃ tẽ. ¶ 5ª ⁊ q̃ pdicta locutio quam profert sacerdos in cõsecratione panis sc̃z: hoc est corpus meũ. vera ẽ. Hãc ꝓbat sanct⁹ Tho 3ª parte. q. 78. arti. 5º vbi sic dicit. Circa B fuit multiplex opinio. qdã enim dixerũt q̃ in hac locutione: hoc est corp⁹ meũ. hec dictio hoc importat demõstrationẽ ut cõceptã non ut exercitã. qz tota ista locutio sumit materialiẽ cũ recitatiue ꝓferat. recitat enim sacerdos xpm dixisse: hoc est corpus meũ. sed hoc stare nõ põt. qz fm hoc verba nõ applicarent ad materiã corporalẽ ꝓsentẽ. ⁊ ita non pficerẽt sacrm. dicit enim Aug⁹ sup Joh. Accedit verbũ ad elementũ ⁊ fit sacrm. Et ex hoc totaliẽ nõ euitatur huius difficultas ꝓnis. qz cedẽ rõnes manent circa primã ꝓlationẽ qua xpo ꝓtulit hec verba. in qua manifestum est q̃ non mãliter sed significantue sumbãt. Et ideo dicendũ est q̃ etiã quando ꝓferuntur a sacerdote. significatiue ⁊ nõ tm materialiter accipiunt. Nec obstat q̃ sacerdos etiã ea recitatiue ꝓfert quasi a xpo dicta. quia ꝓpter infinitã virtutẽ xpi sicut ex contactu carnis sue mundissime vis regenerativa peruenit non solũ ad illas aquas q̃ xpm tetigerũt. sed ad omnes vbiq; terrarũ per omnia futura secula. ita etiã ex ꝓlatione ipsius xpi hec verba virtutem consecrativã sunt ꝛsecuta a q̃cunq; sacerdote dicantur ac si xpo ea ꝓsentialiter ⁊ ꝓsonaliter, ꝓferret. Et ideo alij dixerũt q̃ hec dictio hoc in hac locutione facit demõstrationem non ad sensum sed ad intellectũ. ut sit sensus: hoc est corpus meum. i. significatũ per hoc est corp⁹ meũ. Sed nec hoc stare potest. quia cũ in sacramentis hoc efficiat qõ significatur non fieret per hanc formam ut corpus xpi sit in hoc sacramẽto fm veritatem sed solum sicut in signo: quod est hereticũ. ⁊ ideo alij dixerũt q̃ hec dictio B facit demõstrationẽ ad sensum. sed intelligit hec demõstratio nõ, p illo instãti locutiõis quo ꝓferẽ hec dictio ſz, p vltio instãti locutiõis. sicut alijs dicit: nunc taceo. B aduerbiũ nunc facit demonstrationem ꝓ instanti imediate sequenti locutionẽ. est enim sensus: statim dictis his verbis taceo.

Ayuntamiento de Madrid

sed nec hoc stare pōt q̄ fm hoc hui⁹ locutiōis sensus est: corpus meū ē corp⁹ meum. qd̄ p̄dicta locutio nō facit. q2 hoc fuit etiā ante ꝓlationē ꝗ̄bor. Et iō aliter dicendū est q̄ hec locutio habet virtutē factiuā conuersionis panis in corp⁹ xpi. z iō cōparat̄ ad alias locutiones que solū habēt vim significatiuā z non factiuā sicut cōparat̄: cōceptio intellectus practici q̄ est factiua rei: conceptioni intellect⁹ nostri speculatiui q̄ ē accepta a reb⁹: nā voces sūt signa intellectuū fm phm. z ideo sicut cōceptio practici intellect⁹ non p̄supponit rē cōceptā sed facit eā. ita veritas hui⁹ locutionis non p̄supponit rē significatā: sed facit eā. sic eni se hz verbum dei ad res factas p verbū. hec autem conuersio nō fit successiue. sed in instanti. z ideo oportet quidem intelligere p̄dictā locutionē fm vltimū instās, plationis verbor. nō tñ ita q̄ p̄supponat̄ ex pte subiecti ad quod est terminus cōuersionis scz q̄ corp⁹ xpi sit corpus xpi. nec̄ etiā id quod fuit ante cōversionē scz panis. z id qd̄ coiter se habet q̄tū ad vtrūq̄ scz cōtentū in generali sub istis specieb⁹. nō eni faciunt hec ꝗba q̄ corpus xpi sit corp⁹ xpi nec̄ q̄ panis sit corpus xpi. Iz q̄ ꝓtentū sub his specieb⁹ qd̄ prius erat panis sit corp⁹ xpi. z iō signant nō dicit dūs: hic panis est corp⁹ meū qd̄ esset fm intellectū 2ᵃ opinionis. nec̄ ß corp⁹ meū est corpus meū. qd̄ eēt fm intellectū 3ᵃ. sed in generali: hoc est corp⁹ meū. nullo noie apposito a pte subiecti sed solo. pnomine qd̄ significat in coi substātiā sine q̄litate id est sine forma determinata. hec ille. Sylla vicit 2ᵃ q. hui⁹ dis. arti. p̄. q. 4. in solutione p̄mi. Ex quibus pōt formari talis rō. p ꝗne. Locutio vel oro p̄tice facta a alicui⁹ effectus vel opatiōis exp̄mēs illud quod efficit sufficienē z p̄cise eo mō quo efficit vera est. sed h⁹ forma consecrationis est hō. igit̄ rē. ¶ Ō⁹ ō ē q̄ sola 390
ꝗueniēs z cōpleta forma cōsecratiōis sanguinis xpi ē hec: hic est calix sanguinis mei noui z eterni testamēti mysteriū fidei: q̄ p vobis z p multis effundet̄ ī remissionē pcto⁹. Hac ,phat sanct⁹ Tho. 3ᵃ pte. q. 78. arti. 3⁹ vbi sic dicit: Circa hāc formā ē duplex opinio. qdā eni dixerūt q̄ de substātia forme hui⁹ est hoc solū qd̄ dicit: hic est calix sanguinis mei. nō aūt ea q̄ sequunt. sed hoc videt̄ incōueniēs. q2 ea que sequunt̄ sunt determinatiōes p̄dicati. id est sanguinis xpi. vnde ptinēt ad integritatē locutionis. z ꝓter hoc fuit alij q̄ meli⁹ dixerūt q̄ oia sequētia fuit de substātia forme vsq̄ ad ß qd̄ seqūt̄ postea scz: hec quotiēscūq̄ feceritis. q̄ ptinēt ad vsū sacr̄ huius. vnde nō fuit de substantia forme. z inde est q̄ sacerdos codē ritu z mō scz tenēdi calicē in manibus. oia hec verba p̄fert. Luce etiā. 22ᵃ interponunt̄ verba sequētia ꝗbus p̄mis cū dicit: hic calix notū testamentū est in sanguine meo. Dicēdū est q̄ q̄ oia p̄dicta verba fuit de substātia forme. Iz p̄ima ꝗba: hic est calix sanguinis mei. siḡt̄ ipsa conuersio vini in sanguinē. eo mō quo dictū ē in forma ꝓsecratiōis panis. p verba aūt sequentia designat̄ virtus sanguinis effusi in passione que operat̄ in ñ sacr̄o: que quidem ad tria ordinant̄. p̄mo quidē z p̄ncipaliter ad adipiscēdā eternā hereditatē. fm illud Heb. 10. Habētes fiduciam in introitu sanctorū p sanguinē eius. z ad hoc designandū dr̄: noui z eterni testamēti. 2ᵒ ad iusticiā gratie que ē p fidē fm illud Ro. 3⁹ Quē ,ppsuit deꝰ, ppiiatorē p fidē in sanguine eius. ut sit ipse iustus z iustificās eū qui ex fide est ihu xpi. z q̄tū ad hoc subdit: mysterium fidei. 3ᵒ ad remouēdū impedimēta vtriusq̄ p̄dictorū scz petā. fm illud Heb. 10. Sanguis xpi emūdabit cōscientiā nostrā ab operib⁹ mortuis. i. peccatis. z q̄tum ad hoc subdit: qui pro vobis z pro multis effundet̄ in remissionē peccator. hec ille. Similia dicit. 8. dis. hui⁹ q. 2ᵃ arti. 2ᵒ in solutione p̄me. q. Ex quibus potest formari talis rō pro ꝗne. In illis verbis p̄cise z adequate consistit forma cōueniēs z cōpleta cōsecrationis sanguinis que cōtinent omnia z singula ptinentia ad integritatē locutionis cōsecratiue quā xpus cōsecrando ,ptulit z que congruūt modo z ritui sacerdotis consecrātis fm vsum aplicū z romanū. Iz p̄dicta verba sūt hō. ḡ. Et in hoc primus articulus terminat.

¶ Quantū ad secundū articulū arguendum est contra ꝗnes. Et quidē contra p̄mā ꝗnem arguit Aureolus ,pbando p̄mo q̄ in probatione ꝗnis inconueniēter dictū sit q̄ corpus xpi cū speciebus cōcurrat p modum vnius virtutis. z arguit sic. quia illud quod est res sacramēti non est sacramentū: saltē non est virtus sacramenti. q2 fm te virtus q̄ cū elemēto est sacramentū nō est res sacramēti. vnde in baptismo character z gratia nō sunt virtus sacramēti eo q̄ sunt res ipse sacramēti. sed corpus xpi est vere res significata p sacramētū eucharistie. sic enim diffinit. c. cū marthe. de cele. mis. z de cōse. dis. 2. c. in xpo. q̄ res huius sacramenti est duplex scilz corpus xpi z charitas in mēte fideliū. sīlē magister idē dicit in presenti distinctiōe. ergo intra sacramentū eucharistie nō ingredit̄ corpus xpi: sed tm̄ mō species z verba. ¶ 2ᵒ arguit contra aliud dictū, pbando q̄ species non sint materia huius sacramenti. quia illud non est materia huius sacramēti in quo recipitur p̄im⁹ effectus sacramēti. non enim res sacramēti recipit̄ in materia sacramenti. sicut character baptismi non recipit̄ in aqua sed in aia. sed in speciebus panis recipit̄ p̄ima res hui⁹ sacramēti: puta corpus xpi q̄ rē. ¶ Confirmat̄ q2 fm te materia sacramēti ē illud qd̄ recipit virtutem infusam quam ponis agere instrumentaliter saltē ad p̄imā rē huius sacramēti. hic autē nulla est talis virtus. nā corpus xpi non est hoc modo virtus nec pars virtutis ut ,pbatū est cū sit res sacramēti. ¶ Cōfirmat̄ quia diaconus nō pōt dici materia ordinis. z rō est quia recipit p̄mū effectū ordinis. ergo cum species hoc modo p̄imū effectū sacramenti hui⁹ recipiāt. sunt enim tegumentū sub quo virtus diuina operat̄ salutē fm Amb⁹. quare nō sunt ,ppie materia hui⁹ sacramēti. ¶ 3ᵒ arguit q̄ vsus huius sacramēti est pars essentialis huius sacramēti. quia illud quod facit aliquid circa sacramētū q̄d figurat vere ptinet essentialiter ad illud sacramētū. de rōne enim sacramenti ē q̄ efficit q̄d figurat. sed sic est de comestione. quia licz sacr̄m habeat p̄mū effectū z rē sacramēti puta corp⁹ xpi. nō tñ habet 2ᵐ effectū q̄ est vnitas z charitas fideliū. imo absq̄ sūptiōe sacri nō habēt spēs q̄ significēt̄ talē vnionē fideliū z ecclie cū xpo. q̄ rē. ¶ Cōfirmat̄ q2 illud qd̄ nō tñ ex deuotione sed ex ope opato significat z efficit id qd̄ siḡt̄ est vere sacr̄m. p3 p diffinitionē sacr̄i quā ponit magister. sed acceptio z sūptio corpis xpi ē hō. nō eni efficit qd̄ siḡt̄ ex deuotiōe sumēt̄ sed ex ope opato. pone eni duos habētes cēlē actū deuotionis vn⁹ celebret missam z ali⁹ audiat. in istis ē inequālitas fructus sacr̄i stante eēlitate deuotiōis. hec ille. ¶ Cōtra 2ᵐ ꝗnē arguit Aureolus, pbādo q̄ istud sacr̄m nō fit dicendū vnū vnitate integritatis p̄cise. q2 vbi est sola vnitas integritatis. nō est ver̄ dicere q̄ accipiēs vnā ptē accipiat totū. sicut nō pōt dici q̄ habēs manū

Ayuntamiento de Madrid

habeat totū corpus. sed recipiēs corp⁹ dñi recipit vere totū sacrm. vnde recipiēs baptismū ⁊ cōfirmationē ⁊ solū corp⁹ dñi cū alijs sacrīs vere dicit ⁊ recepit oia sacra. ⁊ ista rō eque ꝓbat q̄ illud sacrm non solū dicit vnū vnitate refectionis. hec ille in forma. ¶ Cōtra 3ᵃᵐ ⁊ 4ᵃᵐ ⁊nes arguit Scotus. ꝓbādo q̄ nō solū illa verba: hoc ē corp⁹ meū. sint ꝑcisa forma cōsecratiōis corporis xpi. ꝑmo. qz ꝑba sacrālia ex vi ꝓbor̄ debēt significare illud qd efficit ex vi sacri. ſz ex vi b⁹ ⁊secratiōis efficit q̄ ibi sit ver corp⁹ xpi. g̃ ꝑba sufficiēt ex vi. ꝓpa debent significare. ꝓprie ibi cōtineri corp⁹ xpi. sed hec verba: hoc ē corp⁹ meū. plata sine ꝑcedētib⁹. hic nō significāt absolute. qz li meū significat referri ad ꝑsonā loquētis. qz ſz minister ꝑsistit intendere ut loq̄t in ꝑsona xpi. nō tñ. ꝑter hoc significatū illoꝝ esset. qz li meū nō demōstraret corpus xpi sed corp⁹ loquētis. sicut si inciperē ēc loqui: mea doctrina nō est mea. ſz intenderem loqui in ꝑsona xpi. tñ ex vi verbor̄ nō babetur q̄ ista doctrina sit xpi. sed illi⁹ qui loquit. sicut angel⁹ qñ loquebat in ꝑsona dei: ego sum de⁹ abraham. ⁊ p ꝓns nō esset. ꝓpositio falsa. ꝑ ſensu. ꝑ quo fieret. tñ nō erat. ꝓprie signū huius ꝓpositionis q̄ li ego supponeret. ꝑ ꝑsona dei. ¶ 2° arguit. qz dicit Ambrosi⁹ de ⁊secratione dis. 2. ⁊ panis est i altari: sermo xpi creatura mutat cōsecratio quib⁹ verbis fiat: attendite accipite ⁊ edite ex B oēs: hoc est corpus meū. vbi videt cōiungere illa verba sez accipite tāq̄ verba cōsecratiōis. sed non est intelligēdū tāq̄ sicut essentialiē ptinētia ad necessitatē cōsecrationis. sed tāq̄ necessario ꝑmitteda. ⁊ nō solū illa sed plura alia ꝑcedētia in canone. Ex quib⁹ possit ex vi sermonis haberi q̄ ista ꝑba: B ē corp⁹ meū. dicunt in ꝑsona xpi. vri nō sine cā ecclia ita ⁊nectit totū canonē misse q̄ ab illo loco: coicātes vsq̄ ad illū locū: supplices te rogam⁹ oipotēs deus. nō est aliq̄ oratio q̄ nō necessario cōnectat cū ꝑcedēte. vel ꝑ copulam vel ꝑ cōiūctionē copulatiuā sicut: hanc g̃ oblationē ⁊ b⁹. vel ꝑ nomē infinitū. ut quā obligationē ⁊c. ⁊ q ꝑdic q̄ ⁊c. ⁊ post ⁊secrationē: supraq̄ ꝓpitio ⁊c. vel ꝑ relationē. ut ibi: simili modo ⁊c. hec Scotus i forma. ¶ Cōtra 5ᵃᵐ ⁊nē arguit Scot⁹. ꝓbādo q̄ in hac ofonc: B ē corp⁹ meū. li B demōstret aliqd determinatū sez vel in tpe ꝑsenti vel in futuro ⁊ nō aliquid cōe vtriq̄. ꝑmo qz ſz nō oportet q̄ B. ꝑnomē hoc demōstraret aliqd. ꝑ determinato tpe cui cōueniret. tñ sicut tu arguis. sigtio ofonis cōstituit ex significato partiū ⁊ ptes significāt qñ ꝑferunt. ⁊ō fm te etiā necesse ē dicere q̄ li B qñ. ꝑfert illud significat etiā qd nūc demōstrat. nūc aūt nō videt posse demōstrare aliqd qd nō est nūc cōtentū sub illis ſpēbus. qz sic posset dici: hic ignis est aqua. vel hoc corpus est aqua. loqtiendo de igne statim conuertendo in aquā. ⁊ faciēdo talē demōstrationē ad ſensū i obliquo ad intellectū in recto. ⁊ B distinguendo corpus qd nūc est vel in ꝓprio erit. sed nō videt rōnabile dicere de aere statim corrūpendo q̄ hoc corp⁹ est ignis. hec eni est simpliciter vera B corp⁹ est aer: ⁊ de eodē nō dicit sil ignis ⁊ aer. igit. ¶ 2°. qz si nūc significāt ptes ofonis qñ ꝑferunt. ⁊ ex significatis earū hoc mō acceptis est significatū totius ofonis fm q̄ accipit oportet dicere q̄ li est qñ. ꝑfert ponat significatū suum. ꝑ ꝑsenti qd significat. subiectū aūt ꝓ alia parte vtiusūctionis nō accipit. ꝑ aliquo eodē tpe cū illo qd importat ꝑ copulatiuā. g̃ significatio tot⁹ illius ofonis nō refert ad aliquod idē tēpus vel instās. ¶ 3° qz disiūctiua non ponit alteram partem determinate. sed est fallacia ꝓnitis. ergo sīt stat disiūctiue non determinate ponit respectu ꝑdicati vnā sez hoc qd in. ꝓmo erit sub istis specieb⁹ sicut nec alteram sciſz qd nunc est sub istis speciebus. ⁊ sic non efficit ꝑ ista oationem fm te nisi ut ipsa est vera. ergo ꝑ ista non efficit ma gis illud qd erit q̄ illud qd est nunc sub istis. ¶ 4° arguit Aureolus. ꝓbādo q̄ hoc. ꝑnomē hoc non demonstret aliquid partiale imo aliqd totale. ita q̄ demōstrat nō solum substantiā: sed quātitatē ⁊ accidentia cū totali rōne quātitatis. ꝑmo sic: Illud demōstrat ꝑ hoc. ꝑnomē B qd respōdet ad questionē factā ꝑ quid est hoc. ista. ꝓbat. qz de significato interrogatiuo ꝝ non habem⁹ certitudinē nisi ꝑ significatū respōsiuo ꝝ. sed querēdo quid est hoc. nō respōdet aliquid partiale sed totum. possū enim q̄rere quid est hoc vel quale est hoc vel q̄tū est hoc. sed cū q̄rit quid est hoc respōdet tā substātia q̄ quātitas ⁊ q̄ qualitas. g̃ absolute loquēdo li hoc claudit oia sub se ⁊ cōtra. Cōfirmat ꝑ Aristotelē ⁊ cōmētatorē. 7.ᵐ metaphisice g̃ hoc. ꝓbat q̄ substātia ē ꝓior. qz ꝑ ꝓius respondet ad questionē factā ꝑ li hoc. ¶ 5° arguit cōtra ⁊nem in hoc q̄ ponit corpus xpi esse sub specieb⁹ per modū cōtenti. qz ut dicit. hoc faltū est. Itē qz li hoc nō habet ꝑ se demōstrare aliqd cōtentū sed aliquid ꝑ se determinatū ad situ. hec Aureol⁹ in forma. ¶ Contra 6ᵃᵐ ⁊nē arguit Durādus. ꝓbādo q̄ in istis verbis: hic est calix sanguinis mei. cōtineat tota forma consecrationis. ita q̄ eis dictis ⁊ nō alijs sequētib⁹ vere eēt sanguis xpi sub speciebus vini. Et arguit sic. qz in illis verbis ꝑcise cōtinet forma cōsecrationis sacri que sūt significatiua ⁊ xpi sīua totalis effectus contenti in sacramēto. sed hō sūt hec verba: hoc est corpus meū. respectu cōsecrationis panis. ⁊ hic ē calix sanguinis mei respectu cōsecrationis vini. ergo in his verbis cōsistit ꝑcise forma sacramēti. a⁰ patet. quia hoc sacrm consistit in cōsecratione materie. ⁊ b⁰ similit. qz q̄ad est in cōsecratione totū sufficienē exꝑmit ꝑ illa verba. ¶ Cōfirmat qz fm oēs doctores sacra noue legis efficiunt qd significāt. sed ꝑdicta verba: hoc ē corp⁹ meū. ⁊ hic est calix sanguinis mei. cū dicāt recitatiue ut. plata ꝑ xpm significāt corpus ⁊ sanguinē xpi esse sub specieb⁹ panis ⁊ vini. ergo illa sola verba sufficiunt q̄tū est de necessitate sacri. Ad hec duo ingt respondent quid. ā ꝑ interemptionē maiozis vtriusq̄ rōnis. qz si aliqs dicat ego baptiso ⁊c. ⁊ nihil plus. nō ē puer baptizatus. nisi addat in nomine patris ⁊c. ⁊ tamē totus effectus baptismi significat in ꝑmis verbis siue secūdis. ⁊ similiter in ꝓposito ēuis per illa verba significet quicqd continet in sacro eucharistie. nō tñ oportet q̄ alia nō sint de necessitate sacri vel forme sacri. Sz hec risio parū valet. qz cū effectus sacri sit a deo. nō a sacris nisi sicut a signo vel sicut a causa sine qua non. ideo forme verborum debent significare effectū sacramenti esse a deo qd fit ꝑ invocationē trinitatis vl diuini nominis in omnib⁹ sacramētis q̄ cōsistūt in applicatiōe ad suscipiētē: ut sūt diuina sacra ꝓt eucharistiā i q̄ significat corp⁹ ⁊ sanguis xpi esse sub specieb⁹ sacri ⁊ vrute diuina ꝑ B g̃. ⁊ ꝑba consecrationis recitant ut. plata a xpo. cū g̃ dicat coiter ab omnibus doctoribus q̄ sacra efficūt id quod significāt. ⁊ q̄ forme sacramēto ꝝ sunt ille que significāt effectū sacri. sub intelligit qñ significant illū effectū esse a deo mō quo dictū ē. ¶ 2° arguit sic. Forma cōsecrationis corporis consistit essentialiter in his verbis ꝑcise: hoc est corp⁹ meū. nec de essentia huius forme ē li enim ibi interpositū cum dicit: hoc est enim

Ayuntamiento de Madrid

corpus meū. ⁊ hoc tenēt oēs doctores. ergo similiter forma cōsecrationis sanguinis cōsistit essentialiter in his verbis: hic est calix sanguinis mei. nec de essentia formē est aliquid ei appositū. ꝛia patet. q̃ nō minoris efficacie sunt hec verba: hic est calix sanguinis mei. ad transubstantiandū vinum in sanguinē xpi q̃ sunt hec ⁊ba: hoc est corpus meū. ad transubstantiandū panē in corpus xpi. q̃ ⁊c. ¶ 3° arguit. q̃ greci cōficiūt vere sacramentum eucharistie sicut et latini nec vnq̃ inuentū est q̃ ecclesia romana senserit grecos non vere cōficere. sed greci in cōsecratione sanguinis nō ponunt omnia verba que ponit romana ecclesia. maxime ab illo verbo: nouī ⁊ eterni testamenti vsq̃ ad finē. ergo illa verba nō sūt de essentia formē. q̃ omissio illorum euacuaret cōsecrationem. quare ⁊c. minoꝛ patet quia forma cōsecrationis corporis ꝓm grecos. ꝓut cōtinet in missali beati Basilij quā angelo dictante accepit. ut dicit ⁊ ponit in canone ꝑdicte misse de verbo ad verbū habet sicut nos fecimus coꝛā nobis legi ⁊ extrabi ē ista: accipite comedite: hoc est corpus meū quod pro vobis tradet in remissionē peccatoꝛ. verba aūt cōsecrationis sanguinis ponunt in eodē canone cōtinet sūt ista: bibite ex eo omnes: hic est sanguis me° nouī testamenti qui pro vobis ⁊ pro multis effundet in remissionē peccatoꝛ. Ex quibus apparet q̃ forma grecorum in cōsecratione corporis xpi nō habet enim. sicut nos habemus. habet tn: q̃ pro vobis tradet in remissionē pcātoꝛ. q̃ nos non habemus. in consecratione ꝛo sanguinis forma grecoꝛ. nō habet eterni nec mysteriū fidei nec calix: que tamē oia nos habemus. Unde non videt cū ipsi vere cōsecrēt sicut ⁊ nos q̃ oia que nos habemus ⁊ oia que ipsi habent sint de essentia formē aliqn nec ipsi nec nos vere ꝛsecram°. Quid aūt veritatis habeat vtraq̃ opinio aduertēdū est q̃ quicqd ponit i forma verboꝛ q̃ vnit romana ecclia siue antecedenē sicut ꝛsequenē totū cōtinet veritatē q̃ius nō totū sit de intraneitate formē. q̃ eni pmittit q̃ ibs elevatis oculis i celū gratias agēs benedixit ⁊c. q̃ius nō habeat in textu euangelico. ptpe quo xps hoc sacrm instituit. tamē ex alijs locis euangelij pōt ꝗ cōpꝛobari. sic eni in resurrectione Lazari ibs elevatis oculis sursum gratias egit patri. pbabilius est q̃ simile fecerit ⁊ dixerit quando panē ⁊ vinū in suum corpus ⁊ sanguinē transubstantiauit. hec tamē nō sūt de substantia formē sz quedā antecedētia. q̃ aūt addit eterni ⁊ mysteriū fidei vtiq̃ verū est. q̃ nouū testamētū q̃ xpi sanguine cōfirmatū est eterna pmittit. sicut vet° testamentū. pmittebat ꝛpalia. dicit etiā mysteriū fidei quia aliud exterius visibile cernit ⁊ aliud invisibile ꝛtinet ⁊ sic exponit ex de cele. mis. c. cū marte. ista tamē non sūt de essentia formē sicut nec antecedētia sed ponūt ad excitationē devotionis ⁊ ad exprmēdū fructū ꝛdvice passionis. quis eni dicit q̃ illud verbū mysterium fidei sit de essentia formē cōsecrationis sanguinis cum equalit cōueniat cōsecrationi panis sicut cōsecrationi vini. vtrobiq̃ eni aliud visibile cernit ⁊ aliud invisibiliter ꝛtinet. Jtē si illud quod addit nouī ⁊ eterni testamenti vsq̃ in finem esset de substātia formē cōsecrationis vini. fortior ꝛōne de substātia formē ꝛsecrationis panis esset nō solū: hoc est corpus meū. q̃ etiā: q̃ ꝓ vobis tradet. hanc eni determinationē expressius ponūt eū angeliste q̃ aliā. cōstat aūt q̃ nullī dicit q̃ de substātia formē cōsecrationis sit illa determinatio: q̃ ꝓ vobis tradet. quare ut videtur de substātia formē

cōsecrationis vini nō est illa alia determinatio: nouī ⁊ eterni testamēti ⁊c. Est tamē de necessitate ꝓcepti ecclesie. ⁊ ideo totū sub eodē ritu. pfert. ¶ 4° arguit. q̃ verba pertinētia ad vsū bui° sacrī magis ptinēt ad integritatē formē q̃ verba ptinentia ad eius effectū. q̃ inter hoc sacramentū q̃ ꝓsistit in cōsecratione matēriē ⁊ eius effectū vsus est medius. sed ⁊ba ptinētia ad vsū non sunt de integritate formē. ut illud: accipite ⁊ manducate. vel illud: accipite ⁊ bibite. q̃ multo minus verba ptinētia ad eius effectū. talia aūt sunt illa q̃ adhunc ut: nouī testamenti vsq̃ in remissionē pctōrū. q̃ nō sunt de essentia formē. ¶ 5° arguit cōtra. pbationē ꝓnis q̃ non valeat. q̃ cum dicit q̃ de integritate orationis est totū illud incluſiue vsq̃ in remissionē pctōꝛ. cū sit determinatio ꝑdicati. ergo est de integritate cōsecrationis ac p hoc de essentia formē. hoc siquidē nō valet. q̃ etiā determinatio ꝑdicati est hoc: q̃ ꝓ vobis tradet. ⁊ tn non est de essentia formē cōsecrationis panis. ¶ 6° ad idem. q̃ cū arguit q̃ sub eodē ritu pfert. a ꝓncipio vsq̃ ad finē dicendo: hic est calix sanguinis ⁊c. vsq̃ i remissionē pcātoꝛ. q̃ nō fieret nisi totū ptineret ad formā cōsecrationis. Hi quidē nō valet. q̃ nō q̃cūq̃ pferunt eodē ritu sūt de essentia sicut: accepit ⁊ bꝰ que nō sūt de essentia. ¶ 7° arguit ad idē Aureolus. q̃ sicut hoc q̃ dicit nouī ⁊ eterni testamēti: est determinatio formē qua sanguis cōficitur. sic hoc: q̃ ꝓ vobis tradet. est determinatio formē qua corp° cōficit. q̃ pōt expressē. pbari per illud ꝓauli 1°. Cor. xi° ⁊ p euangelia. sed ecclia a forma qua cōficit corp° abstulit hoc q̃ dicit. q̃ ꝓ vobis tradet. ac p hoc nō est de essentia formē. sitliter est dicendū de hoc q̃ dicitur nouī ⁊ eterni testamēti. respectu formē q̃ conficit sanguis. q̃ ⁊c. ¶ 8° quia ecclesia tenet q̃ greci vere conficiunt qui tamē vtunt pcise forma quā tradit ꝓauli°: hic calix nouī testamēti ē in meo sanguine. ¶ 9° arguit ab aliquibus. pbādo q̃ ⁊ba nō sūt de essentia bui° sacramēti sic. q̃ nihil transiēs est de essentia alicuius pmanentis. sed sacrm eucharistie est quid permanens. pmanet eni q̃ diu remanent spēs. verba aūt cōsecrationis transeūt in vltimo instanti pnolationis verborū q̃ ⁊c. Et in hoc secūdus articulus terminat.

Quantū ad tertium

articulū rndēdū est obiectionib° supꝛadictis. Et qdē ad pmū Aureoli ꝑ pmā ꝓnē dicit pmo q̃ positio sci Tho. nō habet q̃ verū corp° xpi sit virt° sacrī eucharistie formalit ⁊ pessentiā. sz qd ē subiectū talis virtutis partialit. ⁊ sitliter spēs sūt subiectū illi° virtutis partialiter. aggregatum autē ex vtroq̃ sūt cōpletū integrū adequatū subiectū ei°. Dicitur 2° q̃ nō est incōueniēs aliqd idē ee ré. pmā sacrī eucharistie. ⁊ tn intrinsece ptinere ad sacrm eucharistie. Est aūt incōueniēs idē ee ré vltimā sacrī sz effectū sacrī ⁊ simul ptinere intrinsece ad essentiā sacrī sicut arguit de effectu baptismi q̃ est character ⁊ grā. illa eni sunt subiectiue in suscipiēte sacrm ⁊ nō in sacro. secus autē est de corpe xpi q̃ est sub spēb° sacrālib°. De predictis beat° Tho. 3° parte. q. 73. arti. p. in solutiōe tertii sic dicit. Sacrm dr eo q̃ cōtinet aliqd sacrū. pōt aūt aliqd esse sacrū duplicit scilicet absolute ⁊ in ordine ad aliud hec autē differētia ē inter eucharistiā ⁊ alia sacramēta bītia mām sensibilē q̃ eucharistia cōtinet aliqd sacrū absolute sz ipsū xpm. aā ꝓ baptismi ꝛtinet aliqd sacrū in ordine ad aliud sz ꝓtutē ad scificādū. ⁊ eadem rō est de crismate ⁊ silib°. ⁊ iō sacrm eucharistie pficit

Ayuntamiento de Madrid

in ipsa cõsecratione materie. alia ꝯo sacra pficiunt in applicatione materie ad hominẽ sanctificandũ. ⁊ ex hꝯ etiã sequit alia differẽtia. nã in sacramẽto eucharistie id qõ est res ⁊ sacrm est in ipsa materia. id aũt quod est res tñ est in ipso suscipiẽte scz gratia que conferr. Jn baptismo aũt vtrũq; est i suscipiẽte scilicz ⁊ character qui est res ⁊ sacramẽtũ. ⁊ gratia remissionis pctõrũ que est res tñ. ⁊ eadẽ rõe de alijs sacramẽtis. hec ille. Jtem pma. q. huꝰ dis. arti. p. q. i. gnto loco arguit sic. Jn omni sacramẽto id qõ est res ⁊ sacramẽtũ est aliqd effectiuũ i suscipiẽte sicut character i baptismo. sz corpus xpi verũ quod poniť hic res ⁊ sacrm non est aliqd in suscipiẽte effectiuũ. ergo nõ est sacrm eiusdẽ rõis cũ alijs. Ecce argumẽtũ. sequit rnsio. Dicẽdũ ingt q ex hoc ipso q alia sacra pficiunt in acceptione vel collatione cõtingit q illud qõ in eis est sacrm ⁊ res est aliqd acqsitũ in suscipiẽte. in hꝯ aũt sacramẽto est aliť. hec ille. Dicit 3° q in eucharistia sacrm põt sumi triplicť pmo mõ pro signo sensibili qõ est signũ ⁊ sacrm ⁊ non res. 2° mõ pro illo qõ est res ⁊ sacrm. 3° mõ pro aggregato ex vtrisq; modo corpus xpi non est pars sacramẽti eucharistie pmo mõ victi nec ptinet intrinsece ad illud sed solũ continet sub illo. sumẽdo autẽ sacrm eucharistie 2° mõ. constat q corpus xpi est essentialiter illud sacrm pmo ⁊ adequate. sed sumẽdo sacrm 3° mõ concedit q corpus xpi verũ pertinet ad sacramentũ eucharistie intrinsece partialiter. ¶ Ad 2m dicit. pmo q ex ꝯbis sancti Tho. non potest haberi q spes sint materia propie loquendo huius sacramenti eucharistie. sed potiꝰ panis ⁊ vinũ. qõ patet. nã 3ª parte. q. 74. arti. p determinat q materia sacri eucharistie sũt panis ⁊ vinũ quadruplici rõne. scz rõne vsus sacramẽti ⁊ rõne passionis xpi ⁊ rõne effectus sacramẽti ꝛsiderati in ipso suscipiẽte. ⁊ rõne effectus sacramẽti respectu totiꝰ ecclesie. Et similia dicit. xj. dis. huꝰ quarti. q. 2. arti. p. q̃stiũcula 2ª et 3ª. Dicit 2° q accipiẽdo extẽso noĩe materiã sacri pro quolibet signo sensibili habente cõditiões materiales. puta extẽsionẽ situm ⁊ hꝯ sic posset cõcedi q spes panis ⁊ vini sunt materia huiꝰ sacri eo mõ quo dicit Hugo q sacrm est materiale elemẽtũ exterius oculis suppositũ ⁊c. De hꝯ sanctus Tho. 8ª dis. huius. q. i. arti. p. q̃stiũcula pma vbi arguit sic 3° loco. Sacramẽtũ est materiale elementũ exteriꝰ oculis suppositũ fm Hugonẽ. sed corpus xpi verũ qõ hic dicit sacramentũ ⁊ res nõ est oculis videtũ suppositũ ergo nõ est sacrm. hec ille. Ecce argumentũ. sequitur rnsio. Dicendũ ingt q omne sacramẽtũ est visibile. non tamẽ oportet q quicqd est in sacro sit visibile. videť enim spes sensibilis aque in baptismo. sed nõ videť virtus spiritualis que secretius operat salutẽ. ⁊ similť hic videnť spes sed non videť verũ corpus xpi Vel dicendũ q est visibile non in se sed in spẽbus que ipsum tegũt. sicut ⁊ substantia aliorũ corpoꝝ videtur mediã te coloze. hec ille. Jn quibus apparet q nõ negat imo cõcedit q spes sũt materiale elementũ visibile in hoc sacram ẽto. ⁊ sic quodãmodo materia. Jtem pma dis. huius. q. i. arti. p. questiũcula 5ª arguit sic pmo loco. Materia nõ pdicat de toto ꝯ materiale elemẽtũ est materia sacramẽti. g̃ male poniť in diffinitiõe sacramẽti ut genus. Ecce argumẽtũ. sequit responsio. Dicendũ inquit q sicut forme artificiales q; sunt accidẽtales ⁊ in artificialibus tota substãtia est materia. ⁊ propter hoc. predicat ut dicatur phiala est aurum. ita etiã cum forma sacramẽti non vet esse substantiale sed accidentale in genere cause ⁊ signi. nõ est incõueniens ut materia sacramẽti de sacramento pdicet ⁊ ponat in eius diffinitione sicut genus. hoc eni in alijs actibus cõtingit ut dicit. 7° metaphisice. ut cũ dicitur simũ est nasus curuus. hec ille. Ex quibus patet q signũ sensibile põt dici materia sacramẽti non quidem materia ex qua sed in qua vel circa quã. Tũc ad formã arguẽti cõtra pdicta dicit q 2ª est falsa loquendo de sacramẽto quod consistit in cõsecratione materie. ibi enim oportet q pima res sacramẽti recipiat in materia sacramẽti vel saltem in speciebus materialibus sacramẽti. sicut est in ꝓposito. secus est de alijs sacramẽtis que non cõsistunt in cõsecratione materie sed in vsu ⁊ applicatione materie ad suscipiente sicut est in baptismo de quo procedit argumẽtũ. vnde similitudo de baptismo ⁊ eucharistia nulla est. ¶ Ad primã confirmationẽ dicit pimo q virtus instrãlis quã ponimus in sacris nõ solũ est subiectiue in materia sacramẽtismo in ꝯbis ⁊ quãdoq; in pma re sacramẽti ⁊ quãdoq; in ministro sicut alias diffuse dictũ est. Dicit 2° q virtus instrãlis agens ad primã rem huius sacramẽti non est subiectiue in materia qualiťcũq; sumať materia. neq; est in pma re sacramenti. sed est partim in forma verboꝝ ⁊ partim in ministro. Dicit 3° q virtus instrãlis agens ad inductionẽ secũde rei huius sacramẽti scz gratie est partim in spẽbus materialib⁹ sacramenti ⁊ partim in pma re sacramenti scilicz corpoze xpi. ut dictũ est in solutione pmi vbi responsum est ad illud qõ dicit se. pbasse scz q corpꝰ xpi nõ sit subiectũ talis virtutis vel partiale agens ad vltimũ effectũ sacramẽti. ¶ Ad 2dm ꝛ firmationẽ patet solutio p pdicta nam nõ est simile de sacramẽto ordinis ⁊ de eucharistia. nam sacramentũ ordinis non cõsistit in sanctificatione alicuius materie exteriozis. sed potius in sanctificatione psone p materiã exteriozẽ. ut dicit sanctus Tho. 2. 4. dis. huius. q. i. arti. p. in solutione. 5. questiũcule. vbi sic dicit. Materia in sacramẽtis exterius adhibita significat ꝯtutem in sacramẽtis agentẽ extrinsecus oio aduenire. vnde cũ effectus ꝓpriꝰ huiꝰ sacramenti scz character non pcipiat ex aliqua opatiõe illius qui ad sacramentũ accedit. sicut erat in penitentia. sed oio extrinsecus aduenia. competit ei habere materiã tamẽ diuersimode ab alijs sacramẽtis q̃ materiã habẽt. in hoc q illud quod in hoc sacro cõferť in alijs sacramentis deriuať tñ a deo non a ministro qui sacramentũ dat sicut ptãs impfecta a perfecta. ⁊ iõ efficatia alioꝝ sacramẽtoꝝ pncipaliť consistit in materia que ꝯtutẽ diuinã ⁊ significat ⁊ cõtinet ex sanctificatione p ministrũ adhibita. sed efficacia huius sacramẽti pncipaliť residet penes eũ q sacramẽtũ dispẽsat. materia aũt adhibeť magis ad determinãdũ ptãtem que tradiť particulariť ab habente eã complete q̃ ad ptãtem causandũ. qõ patet ex hoc q materia competit vsui ptãtis. hec ille. Ex quibus patet q falsa est illa ꝓpositio in qua fundat se arguẽs in pma cõfirmatiõe scz q virtus sacramentalis pncipaliter sit in materia sacramẽti si eam generaliter intelligat. huiꝰ enim oppositum patet in sacramẽto ordinis ⁊ sillter eucharistie. ut dictũ fuit supra. ¶ Ad 3m pncipale negať arĩs ⁊ ad pbationẽ negať bꝰ scz q vsus huiꝰ sacri per se ⁊ secũdũ aliquid efficiat vltra illud quod efficit sacramẽtũ scz spes cũ corpoze xpi efficientia. ꝓprie dicta. ⁊ ad eius pbationẽ dicit q vltimus effectus sacramenti scz gratia ⁊ illa cõcomitãtia causať ab ipso sacramen-

Ayuntamiento de Madrid

to ⁊ non ab eius vsu. verũtamen vsus potest dici causa sine qua nõ habetur virtma res sacramenti uel cõditio sacramenti sine qua non agit. ⁊ hoc quia est quedam perfectio secũdaria ipsius. licꝫ non pertineat ad essentiã eius. ⁊ de hoc sanctus Tho. 3ª parte. q. 78. arti. p̃ in solutione 2ª sic dicit. In his verbis: accipite ⁊ comedite. intelligit vsus materie sacrate que nõ est de necessitate huius sacramẽti. ⁊ ideo nec hec verba fuit de substantia forme. quia tamẽ ad quãdã pfectionem sacri pertinet materie cõsecrate vsus sicut opatio nõ est pma sed 2ª pfectio rei. nõ p oia hec verba: hoc é corpꝰ meũ. exprimit tota pfectio hui⁹ sacri. ⁊ hoc modo Eusebius intellexit his ꝟbis confici sacrm ꝯstũ ad pmã ⁊ 2ᵃᵐ pfectionẽ illi⁹. hec ille. Item. q. 2ª hui⁹ dis. arti. p. q̃stiuncula 2ª in solutione secũdi sic dicit. Cuius vsus sacri nõ fit de essentia sacri. est tri ꝯstũ ad cõpletũ esse illi⁹ in ꝯstũ pertingit ad ꝗ ad qõ é ꝯstitutũ. ⁊ iõ qrũ ꝯstũ esse de forma nõ solũ illa q̃ pertinet ad ꝯsecrationẽ sed etiã illa q̃ pertinet ad vsũ. ⁊ sic loquũt Ambꝰ ⁊ magister sententiarũ in lrã. hec ille. Cũ aũt dicit argues q̃ spes sacrales sine vsu sacri nõ significãt vltimã rẽ sacri. negandũ est. vnde sanctus Tho. 3ª parte. q. 74. arti. p. sic dicit. Panis ⁊ vinũ sũt mã cõueniẽs huius sacri. ⁊ ꝟrõnabiliter. pmo quidẽ ꝯstũ ad vsũ hui⁹ sacri qui est mãducatio. sicẽ enĩ aqua assumit. in sacro baptismi ad vsum spũalis ablutionis. q̃ corporalis ablutio coiter fit in aqua. ita panis ⁊ vinũ quibus cõiũgũtur homines reficiuntur assumuntur in hoc sacro ad vsum spiritualis mãducationis. 2º ꝯstum ad passionem xpi in qua sanguis a corpe est separatus. ⁊ iõ in hoc sacramento quod est memoriale vnice passionis seorsum sumit̃ panis ut sacrm corpis. ⁊ vinũ ut sacrm sanguinis. 3º ꝯstũ ad effectũ consideratũ in vnoquoꝫ sumentũ. q̃ ut dicit Ambꝰ super epłam ad Lor). In hoc sacro caro xpi sub specie panis ꝑ salute corpis. sanguis xo ꝑ salute aie sub specie vini offert sicut dicit Beꝰ. io. q aialis aia in sanguine é. 4º ꝯstũ ad effectũ respectu totiꝰ eccle que constituit ex diuersis fidelibꝰ sicut panis cõficit ex diuersis granis ⁊ vinũ fluit ex diuersis vuis. ut dicit glo. sup illud. i. Lor). io. Multi vnũ corpus sumus. hec ille. Et quib⁹ patet q̃ spes panis ⁊ vini in ꝯstũ hꝰ preter vsũ ⁊ significationẽ vsus sacri signt vltimã rem sacri. ꝫ vsus sacri faciat ad cõpletissimã significationẽ sacri sicut ⁊ ad eiꝰ potissimũ esse ⁊ vltimata pfectionẽ Et de significatione vsus hui⁹ sacri sc̃ꝫ mãducationis ⁊ potationis loquit sanctꝰ Tho. i. q. 9º. dis. arti. p. in solutione pme q̃stiũcule ostendẽs quõ illa mãducatio significat p vnionẽ mãducantis ad xpm. 2º vulneriationem xpi in sua passione. 3º robur aie. 4º vniõnẽ beatificã p quã p ẽsentiã suã videnti cõiungit. iõ illa vnio exprimit noie mãducatiõis. ¶ Ad 2ᵃ formationẽ ps p p̃ dicta q̃ bᵒ é falsa ad intellectũ arguẽtis. q̃ sũptio sacramẽti nihil p se seorsum efficit aliud ab effectu sacri sed est eã uel conditio sine qua sacrm nõ habet suũ vltimũ effectũ. sane tri intelligendo modo quo exprimit sanctus Tho. 3ª parte. q. 80. arti. p. i solutiõe tertij vbi sic dicit. Effectus sacri põt ab aliquo percipi si sacrm habeatur in voto ꝯtuis nõ habeat in re. ⁊ iõ sicut aliq baptiçanẽ baptismo flaminis ꝓpter desideriũ baptismi anteq̃ baptiçenẽ baptismo aque. ita ⁊ aliqui manducant spiritualiẽ hoc sacrm anteq̃ sacramentalẽ sumant. sed hoc contingit duplicẽ. Unoꝰ ꝓpter desiderium suscipiẽdi illud sacrm. ⁊ hoc modo dicunt baptiçari ⁊ manducare spũaliter ⁊ nõ sacramaliter illi qui desiderant sumere hec sacra iam instituta. Alio mõ ꝓpter figurã sicut dicit Aplus. i. Lor). io. q̃ antiqui patres baptiçati sũt in nube ⁊ in mari ⁊ q̃ spũalem escam mãducauerunt ⁊ spiritualẽ potũ biberunt. nec tri frustrã adhibetur sacramentalis mãducatio. q̃ plenẽ induciẽt effectũ sacri ipsa sacri susceptio q̃ solũ desiderũ sicut supra circa baptismũ dictũ é. hec ille. ¶ Ad 3mũ Aureoli cõtra 2ᵃᵐ ꝏnẽ negat bᵒ. nec valet. pbatio. dicit eni q̃ sumẽs trĩ sacrm sub specie panis nõ sumit completẽ hoc sacrm ꝯstũ ad duo. p̃ nõ ꝯstũ ad illud qõ est sacrm trĩ ⁊ non res. 2º nec ꝯstũ ad cõpletũ ⁊ integrum vsum sacri q̃ est cibatio ⁊ potatio. De hoc sanctꝰ Tho. 8. dis. huius. q. i. arti. p. q̃stiuncula 2ª in solutione qnti sic dicit. Cuius rẽ perfectꝰ sit sub vtraq̃ specie non tamẽ ꝯstũ ad integrũ vsum sacri est sub vtraq̃. ꝫ ꝯstũ ad diuersũ vsus. Itẽ 2º loco arguit sic. Sacramẽtũ é in genere signi. sed ea que sunt in genere signi sicut nomina plurificant̃ ad plurificationẽ signtium ꝯtuis sit idem signũ. sicut Marcus ⁊ Tullꝰ sunt duo nomina ꝯtuis sit eadẽ res significata. cũ ergo i eucharistia sint duo significãtia: sicut species panis ⁊ vini videt q̃ sint plura sacra. Ecce argumentũ. sequit responsio. Dicẽdum inquit q̃ illa rõ. pcedit. qñ vtrũq̃ signum habet integrã significationẽ. sic aũt non est hic. q̃ cibatio spiritualis nõ significat pfecte neq̃ per panis sumptionẽ trĩ neq̃ per vini sũptionẽ. sed per vtrũq̃ simul sicut ⁊ significationẽ nominũ cõpositoꝝ. hec ille. Ex quib⁹ ⁊ multis aliis dictis in solutione illius qõnis patet q̃ sumens pcise specie panis cõsecrati nõ sumit integre totũ sacrm. lꝫ sumat integre totũ xpm q̃ est res vtriusq̃ speciei. Et si alique auctoritates sonent oppositũ exponende sũt ad ẽnsum pdictũ. De hoc etiã multa ad ꝓpositũ dicit beatꝰ Tho. xj. dis. hui⁹. q. 2. arti. p. questiũcula 2ª ⁊ in solutione secũdi vbi sic dicit. Cuius totus xpꝰ sit sub specie panis fm rei veritatẽ non tri est ibi ex vi sacri nisi corpus eiꝰ. ⁊ fm q̃ venit in vsũ fidelũ. hec ille. Et multa alia ibidẽ dicit ad ꝓpositũ faciẽtia. Ex quibus patet responsio ad dicta Aureoli contra 2ᵃᵐ ꝏnẽ. Verũtamẽ ne fauẽatur notis hereticis bohemistis qui dicunt hussite: sciendũ q̃ beatꝰ Tho. 3ª parte. q. 80. arti. 12º sic dicit. Circa vsum huius sacri duo possũt cõsiderari. vnũ ex parte ipsi⁹ sacri. aliud ex parte sumentiũ. ex pte ipsi⁹ sacri conuenit q̃ vtrũq̃ sumat̃ sc̃ꝫ corpus ⁊ sanguis. q̃ in vtroq̃ consistit pfectio sacri. ⁊ iõ q̃ ad sacerdotẽ pertinet ꝗ sacrm conficere ⁊ pficere nullo mõ debet corpꝰ xpi sumere sine sanguine. ex parte aũt sumẽtiũ regrit sũma reuerẽtia ⁊ cautela ne aliquid accidat qõ vergat in iniuriã tãti sacrĩ mysterij qõ pcipue posset accidere in sanguinis sumptione q̃ quidem si incaute sumeret̃ de facili posset effundi. ⁊ q̃ crescẽte multitudine populi xpiani in qua cõtinent̃ senes ⁊ iuuenes ⁊ paruuli: quoꝫ q̃dã nõ sũt tãte discretionis ut cautelã debitã circa vsũ hui⁹ sacri adhibeant. iõ ꝓuide in qbusdã eccl̃ijs obseruat̃ ut populo sanguis sumendus nõ det̃ sed solũ a sacerdote sumat̃. hec ille. Itẽ ibidẽ in solutione secundi sic dicit. Perfectio hui⁹ sacri non est in vsu fidelũ. sed in cõsecratione materie. ⁊ iõ nihil derogat pfectioni hui⁹ sacri si populus sumat corpꝰ sine sanguine vũmõ sacerdos ꝏsecrans sumat vtrũq̃. Itẽ in solutione tertij sic dicit. Repẽsentatio vnice passionis agit̃ in ipsa consecratione hui⁹ sacri in qua non debet corpus sine sanguine ꝏsecrari. põt aũt a pplo corpꝰ sine sãguine sumi nec exinde aliquod detrimentũ sequit̃. q̃ sacerdos in

Ayuntamiento de Madrid

psona oiuꝫ sanguinem offert ⁊ sub vtraq; specie totus xpus continet. hec ille. ¶ Ad primũ Scoti 3ᵃᵐ et 4ᵃᵐ ꝓnes respõdet bene ⁊ sufficienter Durandus. ⁊ ᵃ. q. bui⁹ dis. vbi sic dicit. Dic est vnũ dubium si posset ꝛsecrari corp⁹ xpi q ista ꝟba pcise: hoc est corpus meũ. nõ exprissis verbis pcedentib⁹ sc:z q pdic q̃ pateret. Et dicunt qdã q nõ. q: sacrãlia ꝟba debẽt significare illud qõ cõtinet in sacro. sed ista ꝟba: hoc est corp⁹ meũ. sine alijs ꝟbis pcedẽtib⁹. plata nõ significãt corp⁹ xpi realiter cõtineri sub specieb⁹ panis sz significãt corp⁹ sacerdotis pferentis cõtineri sub eis. q̃ ꝛc. Cõfirmãt q: sic ego dicere: Paulus dicit: Nec est doctrina mea nõ ꝛc. seqt̃ respõsio. Istud ingt Durãd⁹ nõ valet. q: sufficit q ꝟba cõsecrationis significent corp⁹ xpi esse ibi ex institutione xpi ordinãtis ⁊ ex intentõe ministri, pferẽtis. q̃uis pcedentia ꝟba hũc sensũ nõ innuãt. qõ pz q: si oporteret q ex forma verbo⁹ insinuaret corpus xpi ibi esse nõ solũ nõ fieret ꝛsecratio phec ꝟba: hoc ē corp⁹ meũ alijs nõ pmissis. sed etiã p cãdẽ rõnẽ eis pmissis. qõ pz q: pcedentia ꝟba recitant̃ ut dicta a xpo sc:z accipiẽs panẽ benedixit fregit deditq; discipulis suis dicẽs: H̃ est corp⁹ meũ. cõstat aũt q phanc serie ꝟbo⁹ nõ significãt q corp⁹ xpi sit sub speciebus panis quẽ sacerdos tenet ul' cozã se hz. sz solũ sub spẽb⁹ panis quẽ xps accepit ⁊ benedixit. q̃ per hec verba nõ esset corpus xpi sub specieb⁹ panis p̃ritib⁹ sacerdoti: qõ est falsũ ⁊ erroneũ. sufficit q̃ q verba ꝛsecrationis significẽt illud qõ cõtinet in hoc sacro nõ ex serie verbo⁹ pcedentiũ sed ex institutione xpi ⁊ intentione ministri gerẽtis psonã xpi. Dec Durãdus in forma ⁊ bene: cõformẽ ad dicta sancti Tho. ᵃ pte. q. 78. arti. p̃. in solutione quarti vbi sic dicẽ. Si sacerdos sola pdicta ꝟba, pferret ⁊ cũ intẽtione cõficiẽdi h̃ sacrm̃ pficeret h̃ sacrm̃. qz intẽtio faceret ut hec ꝟba intelligerẽt q̃ si ex psona xpi, plata etiã si ꝟbis pcedẽtib⁹ hoc nõ recitaret. grauit tñ peccaret sacerdos sic ꝛficiẽs h̃ sacrm̃ utpote ritũ ecclie nõ seruans. hec ille. Similia dicit ᵃ. q. huius dis. arti. p̃. questũcula 4ᵃ in solutione quarti. Ex quib⁹ patet solutio ad primũ Scoti ⁊ ad ei⁹ cõfirmationẽ. ¶ Ad ᵃ patet solutio ex dictis ad tertiũ Aureoli cõtra pmã ꝓnem. Ambrosi⁹ eni ⁊ Eusebi⁹ dicũt illa verba: accipite ꝛc. ptinere ad ꝛsecrationẽ. rõne ibidẽ tacta. nõ qz sint de ẽntia forme ꝛsecratiue. sed qz faciũt ad plenioꝛẽ expressionẽ cõsecrationis sacri ꝛũ explicãt nõ solũ pmã sed etiã ᵃᵐ pfectionẽ sacri. vnde i missali Ambrosiano hec oro: hoc est eni corp⁹ meũ. ē scripta litteris aureis. ⁊ similiter totũ hoc: hic est eni calix ꝛc. vsq; in remissionẽ pctoꝝ ⁊ inclusiue ut recitat. Pe. de palu. Ex q̃ patet q solũ hec verba: hoc est eni corpus meũ. sũt de essentia forme cõsecrationis panis ⁊ nõ aliqua pcedẽtia. ⁊ similiter q ad essentiã forme cõsecrationis sanguinis pnet nõ solũ hec verba: hic est sanguis me⁹. imo oia sequẽtia vsq; li remissionẽ pctoꝝ inclusiue. Nec obstat si dicat etiã q li eni est ibi scriptũ litteris aureis. ⁊ tñ non est de essentia. qz hoc iõ est. qz est in medio pnũ essentialiũ forme. ⁊ ne viderent̃ due forme. ideo factũ est. ¶ Ad primũ Scoti contra 5ᵃᵐ ꝓnem dicit pmo q arguens false imponit sancto Tho. q totalis significatio orationis cõstituat ex partialib⁹ significationibus partiũ quasi totũ. hoc enim expresse negat sanctus Tho. sz cõcedat q significatio totius orationis resultat ex significatis partiũ. vnde ᵃ. q. bui⁹ dis. arti. 3ᵉ in solutione septimi sic dicit. Significatio orationis q̃uis relata ad partes quibus fit significatio videat̃ cõposita. tamẽ relata ad rem significatã simpliter est in q̃stũ significat vnũ quid sc:z cõpositionẽ huius cũ hoc. sicut etiam pbus dicit in 5º metaphisice q substantia senarij nõ est bis tria sed semel sc:z quã ibi qualitatẽ noiat. vnde sic ad hanc qualitatẽ senarij se habent partes ei⁹ ut dispositiões materiales ⁊ nõ ut qualitates partium sicut partes vnius totius qualitatis: ita significatiões partium sunt dispositiones ad significationem totius orationis que consurgit ex significatione vltime partis in ordine ad omnes pcedẽtes ꝛc. hec ille. Item arti. p̃. in solutione pmi argumenti. 4ᵃ. q. sic dicit. Ea que sunt in voce ꝓportionant̃ bis que sũt in aia. cõceptio autẽ aie duob⁹ modis est. vno mõ ut repritatio rei tñ sicut est in oibus cognitionibus uel cõceptibus acceptis a rebus. ⁊ tunc veritas cõceptionis psupponit entitatẽ rei sicut ꝓpriã mensurã. ut dicit̃. io. me⁰. ⁊ per modũ bui⁹ cõceptiõis se habent locutiones q̃ cã significationis tñ, pferunt̃. alio mõ cõceptio aie nõ est repsentatiua rei tñ sed magis pslignatiua sicut exemplar factiuum. sicut patet in scientia practica que est cã rei ⁊ ꝟitas huius cõceptionis non presupponit entitatem rei sed pcedit illam naturaliter quasi cã eius. ⁊ si sint simul tempore. ⁊ per hũc modũ se habent verba pmissa sc:z hoc est corp⁹ meũ. q: sũt significatiua ⁊ factiua ei⁹ qõ significat̃. Unde veritas ⁊ signifiatio bui⁹ locutionis pcedit naturaliter entitatẽ rei quã significat ⁊ nõ presupponit illã: q̃uis simul sit causa propria cum suo effectu, pprio. sed quia significatio ⁊ veritas locutionis que est simul tempore cũ transubstãtiatiõe ꝛsurgit ex significatiõib⁹ partiũ successiue, platarũ. iõ oportet q dictio vltimo, plata cõpleat significationẽ locutiõis sicut differẽtia specifica. ⁊ simul cũ significatiõe sit entitas rei. ⁊ per cõsequẽs significationes pmarũ partiũ precedãt trãsubstantiationẽ q̃ quidẽ nõ successiue fit sz i instanti vltimo p significationẽ locutiõis iã pfectã. sic ergo hoc, pnomẽ hoc neq; demonstrat terminũ ad quẽ trãsubstantiatiõis determinate. qz iã significatio locutiõis presupponeret entitatẽ rei. ⁊ nõ esset cã eius neq; iterũ demõstrat terminũ a quo determinate. qz ei⁹ significatio impediret veritatẽ significatiõis tot⁹ locutiõis cũ terminũ a quo nõ remaneat in vltimo instãti locutiõis. relinquit̃ ergo q demonstret hoc qõ est cõe vtriq; termino indeterminate. sicut aũt in formalibus mutatiõib⁹ cõe vtriq; termino ē subiectũ uel materia distinguũt̃ aũt termini p formas substãtiales uel accidẽtales. ita in trãsubstãtiatiõe cõe est accidẽtia sensibilia q̃ remanẽt. diuersitas aũt ē substantiarũ. vnde sensus ē: hoc. id est ꝓtentũ sub his specieb⁹ est corpus meũ. ⁊ hec est cã q̃re cũ, pnoie nõ ponit aliq̃ nomẽ ne demõstratio ad aliquã speciẽ substãtie determinet̃. sic eni in locutiõe q̃ significat tñ alternationẽ per se subiectum est subiectũ alternationis cõe ut cũ dr̃ hoc fit albũ. ita oportet q in locutiõe que facit trãsubstãtiationẽ subiectũ sit hoc qõ est cõe in transubstãtiatione. hec ille. Ex quib⁹ apparet q fm mentẽ sci Tho. significatio bui⁹ ē at hegozice: hoc ē eni corp⁹ meũ ⁊ alia ꝝ similiũ est quedã forma simplex nõ cõposita ex significationibus priũ. sed se habẽs ad illas sicut formale ad sua materialia ⁊ q̃ totalis significatio cõsurgit ex significationib⁹ ptialib⁹. sicut forma ex sua dispositione materiali ⁊ q̃ ibac oratiõe: hoc ē corp⁹ meũ. li h̃ nõ demõstrat determinate terminũ a quo nec determinate terminũ ad quẽ trãsubstãtiatiõis. sed aliq̃d cõe vtriq; per modũ indiuiduj vagi puta hic homo fm modũ loquẽ-

Ayuntamiento de Madrid

di Durandi ⁊ pe. de palu. ⁊ multoꝝ alioꝝ. 4.° q̃ hoc
nõ demonstrat aliquid sub disiunctione. puta terminũ
a quo uel terminũ ad quẽ. ita q̃ dicta locutio equipol-
let tali disiunctiue hoc est. i. a. est corpus meũ. ul hoc. i.
b. est. c. m. nec equipollet alicui, ppositioni de disiũcto
subiecto. puta tali hoc. i. a. uel. b. est corpus meũ. sed li
hoc habet ibi suppositionẽ non simplicẽ nec determi-
natã sed suppositionẽ confusam tm. ⁊ si non ex virtute
sermonis tm ex institutione xpi accomodantis hãc lo-
cutionẽ practicã ⁊ factiuã ex suo beneplacito ad talẽ
suppositionẽ ⁊ significationẽ ⁊ subiectũ ei⁹ ad ꝓdictã
demonstrationẽ vni⁹ confusi cois ad terminũ a quo ⁊
ad terminũ ad quẽ fine actuali expsione uel demon-
strationẽ alicui⁹ illoꝝ p modũ copulatiue uel disiunctiu-
ue aut p modũ, ppositionis de disiũcto aut copulato
subiecto. sed vtercq; termin⁹ ibidẽ demonstrãt in quo-
dam coi confuse ⁊ potentialiter sicut singulare in suo
plũ uel coi uel superiori. Ex quib⁹ patet q̃ argumentũ
Scoti non vadit ad mentẽ sancti Tho. tum q̃ falsum
supponit in hoc q̃ dicit significationẽ oꝝnis constitui
ex significationib⁹ partiũ. tũ q̃ concesso q̃ hoc quã-
do, pferẽ demõstret illud quod significat ⁊ cõtra. non
ideo sequiẽ q̃ demõstret actu ⁊ determinate ⁊ in par-
ticulari significato aliquid q̃ ꝑ illius plationis ẽ cõ-
tentũ sub illis speciebus. nec aliquid, p tunc nõ cõten-
tũ sub illis. sufficit eni q̃ demõstret aliquid cõe vtrisq;
vtrũq; cõtinẽs in potentia ⁊ confuse ⁊ neutrũ actu ⁊
determinate uel distinete sicut aiãl continet suas spe-
cies ⁊ homo sua indiuidua. tm q̃ illtrudo quã adducit
de ista locutione: hoc corpus est aqua. ⁊ illã: hoc ẽ cor-
pus meũ. nihil valet. quia ꝑma locutio est speculatiua
2.ª aũt est practica. ꝑma nõ est accomodata tali demõ-
strationi. 2.ª vo sic. q̃ supponit q̃ hoc demõstret tem-
pus certũ uel sub certo tpe. hoc eni falsum est. q̃ pro-
nomẽ non habet significare nec supponere cũ tpe. Et
de hoc pe. de palu. in pposito sic dicit. Quidã ingt di-
cũt q̃ hoc, pnomẽ hoc facit demõstrationẽ ad sensum
⁊ intellectũ simul. sic intelligendo q̃ demõstrat aliqd
q̃ est obiectũ intellect⁹ ⁊ aliqd q̃ est obiectũ sensus
ꝑmũ in recto 2.ᵐ in obliquo. ut sit sensus: hoc. i. aliquid
sub hac specie sensibili. nõ restringendo existentiã sub
hac specie sensibili ad aliquã tpis differẽtiã determina-
tam. significatio eni nominis siue substantiui siue adie-
ctiui nõ restringit ad aliquã differentiã tpis. vnde fm
Donatũ iõ vicat, pnomẽ q̃ ponit, p nomine: demõstratũ
p hoc, pnomẽ hoc põt intelligi aliquid ꝑsens uel de, p
pinquo futurũ sub hac specie. fm eni Donatũ, pnomi-
ni nõ accidit tẽp⁹. Nec pot dici q̃ restringat, p verbũ
ꝑtis tpis ad supponẽdũ pro aliquo q̃ est ꝑsens sub
illa specie. cũ verbũ futuri tẽporis restringere nõ pos-
sit terminũ ad supponendũ tm, pre futura. Cui⁹ rõ est
q̃ cũ ꝗuis res sigtur p verbũ sit immediate vnita rei sigtẽ p
suppositũ. tm sigt p modũ distantis. id autẽ q̃ ẽ sigtũ p
modũ indistantis. cũ eni dicit: iste hõ ẽ albus. iste ĩmi-
nus hõ non restringit, ad supponendũ, p albis tm. sicut
cũ dicitur: hõ albus. cũ q̃ sacerdos in plona xpi, pferat
hãc, ppositionẽ: hẽ corp⁹ meũ. sensus ẽ. q̃ aliquid sub
hac specie ꝑsens uel de, p pinquo futurũ est corp⁹ meũ. ⁊ hẽ
est simpliciter verũ. q̃ ꝗuis hec disiunctiua rõne hui⁹

partis: aliqd ꝑsens sub hac specie. nõ sit vera nisi fm vsũ
loquẽdi q̃ aliqd statim cõuertendũ in rẽ illã. vt res illa
esse. ut aqua statim cõuertenda in aerẽ dicit aer. ⁊ hu-
mor statim conuertẽdus in carnẽ vt caro. tm rõne alte-
rius partis disiunctiue ex vi locutionis vera ẽ. oratiõ
enim assistit virtus operãs in fine, ppositiõis rem sigtã
pe ã. disiunctiua aũt ẽ vera si altera paro est vera. ⁊ in-
de finita uel particularis similiter est vera cuicũq; sup-
posito p subiectũ cõueniat ꝑdicatum. sed hec dicta de
demõstratiõe q̃ tũ ad intellectũ indiuidui vagi vide-
tur bene saluare q̃ non sit falsitas si addat q̃ simplicẽ
fiat demõstratio quo ad sensũ ⁊ intellectũ. nam si solũ
ad intellectũ nõ eẽt necesse q̃ sacerdos haberet ante
se mãm. cũ demõstratio ad intellectũ abstrahat ab hic
⁊ nũc. sed ex quo sensus ẽ contentũ sub his speciebus
est corp⁹ meũ. uel illud q̃ ꝗ tinetur subbis speciebus
est corp⁹ meũ. uel id q̃ ꝗ tinebit sub his spẽb⁹ est corp⁹
m. ⁊ c. ẽ duplex demonstratio. vna ad sensũ que referẽ
ad spẽs. ⁊ hec ẽ indiuidui sigtã. alia aũt ad intellectũ q̃ ẽ
indiuid ui vagi ⁊ pot cẽ vera ꝗ p diuersis. q̃ si dicat
id quod ẽ ꝗ tentũ subbis spẽb⁹ ẽ corp⁹ verũ ẽ. q̃ corp⁹
panis. si dicat corp⁹ meũ. verũ ẽ. q̃ qñ dicẽ tũc est
ibi corpus xpi. ⁊ pot poni tale exemplũ. ponat q̃ deus
ex aere faciat ignẽ remanẽte quãtitate ⁊ qualitate sym-
bola sicut aliqui dicunt fieri naturaliter ⁊ ponat q̃ al-
teratio qua fit ꝗ incipiat me incipiente dicere: illud q̃
ꝗ tinetur sub hac quantitate ⁊ qualitate ẽ ignis. ⁊ com-
pleatur me complẽte hãc orationẽ. tũc oratio erit ve-
ra. Sed cõtra hoc videtur. q̃ qñ dico hoc: illud q̃ cõ-
tinetur uel ẽ contentũ ⁊c. vtrũq; verbũ ẽ ꝑsentis tpis
vnde sensus est. illud q̃ ꝗ tinetur nunc uel est cõtentũ
nunc est illud. ⁊ hoc est falsũ. quia aliud continetur in
ꝓncipio orationis ⁊ aliud in fine. nec vnũ est aliud. Et
dicendũ q̃ sermoni nõ res sed res subiectus ẽ sermo ⁊
intentioni dicentis. ⁊ quia non intendit de contento, p
nunc sed de contento pro fine locutionis. ideo ⁊c. Sed
nec istud valet. q̃ tunc esset sensus: ꝗ. id est q̃ cõtinẽ-
dum est ⁊ non id quod est contentũ ⁊c. ⁊ sic prius esset
factum q̃ ꝗ significatũ. ⁊ sic verba non efficerẽt ꝗ sup-
ponerent. vnde videẽ q̃ sic demõstratio ad intellectũ
est de indiuiduo vago. sic etiã cõsignificet tempus va-
gum ita q̃ intendat, p ꝗ significari q̃ verificari. ⁊ enti-
tas rei sit media inter significationẽ ⁊ veritatẽ ꝗ nis
quasi diceret. hoc est corp⁹ m. id ẽ volo q̃ hic sit corp⁹
meũ. dumbic dicetur. ⁊ quia dicetur ⁊ vere dicat. sed
fm hoc videẽ q̃ non de virtute sermonis sed de boni-
tate intellect⁹ verificetur. Sed dicendũ q̃ aliud ẽ lo-
qui de rebus factis in quibus locutio accipitur, p tem
pore quo incipit, pferri. uel ante. aliud de fiendis i qb⁹
etiã ex, ppietate loquendi significatio referẽ ad futu-
rum. ⁊ aliud de sermone speculatiuo qui sequiẽ rem. ⁊
de factiuo qui ꝓcedit. ⁊ talis ẽ sermo iste. vnde nõ est
intentio q̃, pillo nũc fit vera sed pro vltimo. sic q̃ sen-
sus est: hoc est corpus meũ. id est contentũ sub his spe-
cieb⁹ ẽ corpus meũ. ⁊ tunc, pnomen supponit ⁊ demõ-
strat contentũ abstrahẽdo ab omni differẽtia tẽporis.
vnde pot verificari, p instanti vltimo locutionis sicut
e contra dici posset: hic ẽ panis. id est contentũ sub his
speciebus ⁊c. ⁊ tũc verificaretur, p ꝑmo instãti. nomẽ
enim ⁊, pnomen ut dictũ ẽ abstrahunt a tempore cum
nõ cõsignificent temp⁹. Nec obstat q̃ verbũ substan-
tiuũ est consigt tempus ꝓsens. q̃ ꝓio est ei⁹ significa-
tio qua copulat ꝑdicatũ subiecto q̃ cõsignificatio
tempoꝝ que designat temp⁹ illius copule. vnde cum

Ayuntamiento de Madrid

copulatio nõ cõpleat aĩ vltime victiõis ,plationẽ per ꝯis nõ designat illud temp⁹. Unde sensus est: ꝛtentũ sub his spēb⁹ est corp⁹ meũ tũc ꝑmo cũ hoc dictũ ē. hoc ꝓ.pe. in forma. in quib⁹ multa dicẽ ad ꝓpositũ potissime de cõsignificatiõe temporis in copula ꝗbali. sez li est. ꝛ de ampliatiõe uel restrictione. ꝛ oimoda suppositione ꝛ cõnotatione cõsignificatiõe ꝛ demõstratione huius ,pnois hoc ĩ pdicta oratione: hoc est corp⁹ meũ. appa/ret aũt mihi. q̃ quantũcũq̃ liboc restringeret ad demõstrandũ aliqd ꝑsens ꝛ ad tem⁹ significatũ per li est sic habet cuis logica. ex hoc tũ nullo mõ posset inferri q̃ supponeret ꝓ aliquo ꝑsenti significato puta pane uel corpore xpi. ꝫ sufficit q̃ supponat ꝓ aliquo prãti vago cõmuni confuso eo modo quo talia possunt dici ꝑsentia preterita uel futura. Item nec oportet q̃ illa ꝑsentia intelligant respectu mensure in qua proferitur liboc. sed respectu mensure in qua completa est significatio totius orationis. nã ,p illo instanti li est intelligit copulare predicatũ subiecto. ꝛ nõ prius in talibus orationib⁹ factuis quarũ completa significatio naturalit procedit entitatem rei ꝛ veritatẽ orationis ,secus est de orationib⁹ speculativis quarũ veritas ꝓsupponit entitatem rei nec aliquo mõ eã causat aut efficit. ¶ Ad 2.m patet risio per idẽ. q̃ fundat in multis falsis. ꝑmũ est q̃ significatio totius orationis cõstituat ex significat partiũ. 2.m est q̃ partes illi orationis supponant ,p aliquo significato determinato prãti ,p mensura ,plationis vocũ. 3.m est q̃ li est designet ꝑsentia mensure precedentis completã ,plationẽ orationis. 4.m est q̃ subiectum orationis ꝑdicte supponat disiunctive ꝓ altero duorũ signanter ꝛ determinate ꝛ in actu. sez ꝓ termino a quo uel ad quẽ. ꝛ q̃ dicta locutio equipolleat ypothetice disiunctive uel cathegorice de disiuncto subiecto cõtinẽte actu ꝛ determinate duo aliqua signata ꝛ multa alia supponit per nos negandã. ¶ Ad 3.m patz risio per predicta. quia fũdat in falso. ꝛ hoc sufficit ad argumenta Scoti. ¶ Ad 4.m q̃ est Aureoli dicit q̃ li hoc demõstrat contentũ sub specieb⁹ sacramenti. sub illis aũt nõ continet ,pprie quodcũq̃ accidẽs virtute sacramenti. sed sola substãtia tanq̃ signabile per ea ul succedens signabili virtute cõversionis. si aũt alia cõtinenẽ sub predictis specieb⁹. sez quantitate qualitate hoc nõ est virtute sacramẽti. nec conversionis. sed per cõcõmitantiã ad substantiã ut alias forte dicerẽ. nec li hoc demonstrat ꝑmo ꝛ per se in hac locutione nisi substantiã. ꝛ nõ quodcũq̃ accidens. nec cõpositũ ex substantia ꝛ accidente. ꝛ est forte concedi posset q̃ aliqñ in aliqua demõstratione ad sensũ demonstrat substantiã sub accidentib⁹. nõ tñ vtrũq̃ ex equo. nec eque primo aut per se. sed substantiã directe ꝛ ut qõ. accidẽtia ꝓ indirecte ꝛ ut cui⁹. ul substãtiã ut illud qõ directe demõstrat. accidentia ꝓ ut quib⁹ substãtia est demõstrabilis ꝛ signabilis. si loquamur de demõstratiõe ad sensum. Et ad ,phationẽ q̃ b.m est negandã. nã ad questionẽ per quid est hoc. nõ necesse est respõderi per aliqõ ens per accidẽs complectẽs in se substantiã ꝛ accidẽs sed sufficit respondere p meram substantiã. potissime vbi est demonstratio ad intellectum ꝛ non ad sensum uel simul ad intellectum ꝛ ad sensum. ad intellectum in recto. ꝛ ad sensum in obliquo. sicut est in hac locutione: hoc est corpus m. ut superius est expressũ. ¶ Ad cõfirmationẽ dicit q̃ magis est ad oppositũ q̃ ad ,ꝓpositũ. q̃ substãtia de qua ibi loquit ꝓs ꝛ cõmenta/tor accipit ,put de ea tractat metaphilicus ꝛ ut ē cois ad substãtiã sensibilẽ ꝛ ad separatã ꝓ ꝓtraq̃. ꝛ cõstat q̃ talis substãtia nõ includit accidẽtia signtia substantiã nec facientia ad eã ritualẽ demõstrationẽ. Cum q̃ fm Arp. talis substãtia respondeat ad qõnẽ quid ē b cõstat q̃ liboc nõ oportet q̃ demonstret substantiã cũ accidentib⁹. cũ possit demonstrare substãtias separatas ab oi tali accidẽte significative substãtie. De pdictis scũs Tho. ꝑma pte. q. 13. arti. ꝑ in solutiõe tertij sic dicẽ. ꝓ nomina demonstrativa dicũt de deo fm q̃ faciunt demonstrationẽ ad id qõ intelligit. nõ aũt ad id quod sentit. fm eni q̃ a nobis intelligit. fm b sub demonstratiõe cadit. hec ille. Bilia dicit ꝑ sen. dis. 12. q. 1. arti. ꝑ in solutiõe tertij. Itẽ ad ,ppositũ tertia pte. q. 78 arti. 5. arguit sic ꝛ loco. Doc. ,pnomẽ hoc facit demõstrationẽ ad sensũ. sed spẽs sensibiles q̃ sunt in b sacramẽto neq̃ sũt ipsũ corp⁹ xpi neq̃ sũt accidẽtia corporis xpi. q̃ hec locutio nõ pot esse vera: hoc ē corp⁹ meũ. Ecce argumẽtũ. sequit risio. Dicẽdũ ingt q̃ hoc ,pnomen b nõ demõstrat accidẽtia ipsa. sed subam sub accidẽtib⁹ cõtentã que ꝑ fuit panis ꝛ postea est corp⁹ xpi qõ licz nõ informet his accidẽtib⁹. tñ sub eis cõtinetur hec ille. ¶ Ad 5.m dicit q̃ corp⁹ xpi cõtinet in hoc sacro ꝛ dicit cõtentũ esse in sacro nõ sicut locatũ cõtinet a loco sed modo q̃dã spãli. Uti scũs Tho. tertia pte. q. 75. arti. ꝑ in solutiõe secũdi sic dicit. Corp⁹ xpi nõ ē eo modo in sacramẽto sicut corp⁹ in loco qõ suis dimẽsionibus loco cõmensurat. sed quodã ,spãli modo q̃ ē ,ppꝛ huic sacro. vti dicũt q̃ corp⁹ xpi est in diuersis altaribus nõ sicut in diuersis locis: sed sicut in sacro. q̃ qõ nõ intelligim⁹ q̃ xpus sit ibi solũ sicut in signo. licz sacramẽtũ sit in genere signi. sed intelligim⁹ corpus xpi inesse fm modũ ,prũ huic sacramẽto. Bi ille. Itẽ. 10. dis. 4.t. q. 1. arti. ꝑ. in solutione. 5.t. Corpus xpi nõ ē hic. ut ī loco per se loquẽdo. sed ut in sacro nõ solũ significãte. sez cõtinente ipsũ ex vi cõversionis facte ꝛc. Concedit tñ q̃ cũ corp⁹ xpi sit ī b sacro mõ spãali. ꝛ q̃li cõsiliter illi mõ quo spãlia sũt ī loco. nõ est inẽcõueniens cõcedere q̃ corp⁹ xpi cõtineat aliquo mõ species sacrales. De hoc scũs Tho. 9. dis. 4.t. q. 1. arti. ꝑ. q. 1. in solutiõe secũdi. sic dicẽ: De rõne mãducatiõis est q̃ aliqd p os introrsũ sumat. sez cẽ in alitẽ ē in corpore alib⁹ ꝛ alit in spãlib⁹. q̃ in corpore alib⁹ qõ ē in cõtinet sicut locatũ in loco. in spãlib⁹ aũt q̃ ē in cõtinet sicut alia corp⁹. ꝛ iõ conuenienter cibus corporis trahit ad corp⁹ ut cõtentũ ad id qõ cõtinet. cibus aũt mẽtis trahit ad se mentẽ ut cõtinens cõtentũ. hec ille. Et sicut ipse dicit xpm cõtinere sumẽtẽ uel mentẽ ei⁹. ita pot cõcedi q̃ xpus cõtinet hoc sacrm vno modo. licz alio mõ cõtineat a sacro. ꝑma cõtinẽtia est ꝓtualis. ꝛ q̃si cause efficientis. ꝛ est relatiua interiorũ p modũ habit⁹ ꝛ accidẽtis. ꝫ de hac mã diffusũ dicet post. ¶ Ad illud aũt q̃ vltimo inducit. sez q̃ ī b non habeat demõstrare aliqõ cõtentũ. ꝛc. dr q̃ hoc ē falsũ. q̃ oẽ intelligibile pot demonstrari per pbm demõstratiõe ad intellectũ etiã de⁹. demõstratiõe ꝓ ad sensum nõ pot nisi ipse situs uel aliqd determinatũ ad situ. qõ tñ pot multipliciter cõtingere. sez q̃ tale quid est subiectũ situs ut quantũ uel est pars subiecti situs uel accidens ei⁹ ul' vnitũ illi uel velati ab illo aut alio mõ cõtertũ qualicũq̃ cõtinentia ab ipso quãto. ¶ Ad primũ Durandi ꝛta 6.m ,pnẽ respõdet. ꝓ.pe. de paluẽ mõ quo recitat arguẽs. dicit eni sic. Dicẽdũ ad primũ q̃ a.m est falsa. q̃ in illis ꝗbus que xpus instituit cõsistit forma ꝛ nõ imediate illoꝝ ꝗ̃uis cõtinerent totũ esse ctũ. si eni dicat ego baptiço te ꝛ nihil pl⁹. nõ est baptis/

ad 2.m q̃ ne

Ayuntamiento de Madrid

mus ꝗuis illud qõ addiť in nomine patris ꝛc. non pti-
neat ad effectũ. sed ad causam. ⁊ similiter si vicať con-
firmo te ⁊ non addať consigno te. ⁊ crismate. ⁊ in noie
ꝛc. nõ é cõformatio. ita ⁊ in ꝓposito qz ex ritu romane
ecclesie ab apostolis traditũ supponim⁹. sicut accepũt
a dño ꝗ illa ꝟba vicanť sub eodẽ ritu. ideo supponim⁹
illis verbis ⁊ nõ pauciozib⁹ ꝛsecrari. hec -pe. in forma
⁊ multũ bene. Cũ aũt ꝛra hoc replicat Durãdus dicit
ꝑmo ꝗ replica sua destruit argumentũ. si enĩ in maio-
ri argumẽti sui intẽdat dicẽ ꝗ nõ sufficit ꝗ forma ver-
bozũ sacramẽtaliũ exprimat totũ effectũ sacramenti
nisi cũ hoc exprimat causam primariã effectiuã sacra-
menti ⁊ sui effectus. ⁊ quedã alia determinatiua pre-
victoꝝ. tũc apparet qõ minoꝛ intellecta ⁊ debite sum-
pta sub maioꝛe sic intellecta falsa est. qz in istis verbis
ꝑcise: hic é calix sanguinis mei ꝛc. nõ exprimũť omnia
ꝑdicta. sed determinatia causã ⁊ effectũ sacramenti. ⁊
potissime ex institutiõe xpi. si aũt in maioꝛi velit ⁊ intẽ-
dat dicere ꝗ sufficit ꝗ forma vbozũ sacramẽtaliũ cõ-
secrationis sanguinis exprimãt ꝑcise effectũ cõsecra-
tiõis sanguinis nõ exprmẽdo causã sacramenti. nec ali-
quã determinationẽ cause uel effect⁹ sacramẽti. tunc
per argumẽta -pe. apparet ꝗ a⁰ est falsa. ⁊ similiter ex
ꝓpria cõcessione Durãdi i sua replica. Si aũt intẽdat
dicere ꝗ requirir expressio cause primarie sacri puta
inuocatio trinitatis uel xpi notatio non aũt ꝗcũꝗ alia
determinatio effect⁹ uel cause uel materie uel act⁹ ministri. tũc apparet ꝗ dicũ fuũ é volũtariũ. ⁊ falsũ in for-
ma sacramẽti cõformatiõis. ⁊ cõtra ritũ romane eccle-
sie quo ad sacramẽtũ eucharistie. ⁊ cõtra modũ ⁊ ritũ
ꝛsecratiõis beati Ambrosij de quo suꝑadictũ é. vnde
rnsio -pe. stat. ⁊ replica Durandi. ⁊ cozoborat io argu-
mẽti sui nõ valet vsq; ꝗ. Dicir ꝛ. ꝗ cũ dicũt doctores
autentici ꝗ ille sũt forme sacroꝝ que significant effe-
ctũ sacramẽti. nõ intelligũt ꝗ illa ꝟba ꝑcise ptinẽt ad
formã sacramẽti. q̃ significant effectũ uel causã sacra-
menti. ut bene. pbat -pe. sed intelligũt ꝗ talis significa-
tio necessaria est forme sacramẽti. ꝗ nõ sufficit sine
pluri ad integrã formam sacramenti. nisi addanť oia ⁊
singula ꝟba instituta a xpo ad cõpletã significationẽ
sacramẽti. sic aũt nõ é in predictis verbis: hic est calix
sanguinis mei. si aũt doctores nõ autẽtici dicãt oppo-
sitũ. nõ est curandũ de victis eozũ. qz sepe plus studẽt
cõtentioni ꝗ veritatis auditiõi. Et ex ꝑdictis patꝫ ad
cõformationẽ ꝑmi argumẽti Durandi. ¶ Ad 2ᵐ principa
le rndet -pe. dicẽs ꝗ nõ mirũ si verba ꝛsecratiõis pa-
nis sine determinatiõe sufficiũt. qz in ꝛsecrãdo xpo ea
sine determinatiõe, ptulit ⁊ talem vim eis dedit qui po-
tuit etiã vni verbo eandẽ vim tribuere si voluit. nã ꝗ
addidit: qõ ꝓ vobis tradeť. in cõsecrãdo. ꝗ aũ uel
post dictũ est ut supponim⁹ ex ritu ecclesie. qui nec aũ
nec post illud dicit. que tũ in cõsecrãdo nihil de verbis
xpi omittit. in cõsecratiõe aũt sanguinis ꝓ tanto talia
verba nõ sufficiũt. qz xpo ea sine determinatiõe nõ ꝓ-
tulit. sicut ꝓima. ⁊ sic voluit ꝓferri ut ipse ꝓtulit. ⁊ sic
habere efficaciam. sicut tunc habuerũt. nõ aliter. Et si
querať quare in cõsecratiõe sanguinis plus voluerit
addere determinationẽ q̃ in cõsecratiõe corpis. ꝓ-pt dici ꝗ ideo. quia in totali effusiõe sanguinis fuit cõsũ-
matũ mysteriũ redẽptiõis. nõ aũt i traditiõe corpis qõ
die ꝑcedẽti factũ est. ⁊ qz in lanceatiõe expressi⁹ figtũ
est ꝗ de latere xpi formata est ecclesia. sicut de latere
ade dormiẽtis Eua. hec -pe. ⁊ bene. ⁊ cõformiter scõ
Tho. 3ª pte. q. 78. arti. 3ᵐ vbi arguit. sic 2ᵐ loco. Nõ sũt

minoꝛis efficacie ꝟba que ꝓferũť in ꝛsecratiõe panis
q̃ ea que ꝓferũť in cõsecratione vini. cum vtraq; sint
ꝟba xpi. ꝗ statim dicto: hoc é corp⁹ meũ. é ꝑfecta ꝛse-
cratio panis. ergo statim ut dictum est: hic é calix san-
guinis mei. é ꝑfecta consecratio vini ⁊ sanguinis. ⁊ ita
ea q̃ cõsecrãť nõ sũt de substãtia forme ꝑsertim eũ pti-
neant ad ꝓpriętates bui⁹ sacri. Ecce argumentũ. seq̃t
rnsio. Dicẽdũ inquit ꝗ qz sanguis eozũ cõsecrat⁹ ex-
pressę passionẽ xpi repsentat. nõ poti⁹ in consecratione
sanguinis fit mẽtio de effectu passiõis q̃ i cõsecratiõe
corpis qõ é passiõis subiectũ. qõ etiã designať ihoc ꝗ
vbis dicit: qõ. ꝓ vobis tradeť. q. d. qõ. ꝓ vobis passioni
subjicieť. hec ille. Itẽ z⁹ q. bui⁹ dist. arti. z⁹ q. i. i solutiõe
z⁹ rndet sic ad idem argumentũ. Cũ eucharistie sacra-
mentũ sit memoriale ꝟnice passiõis in cõsecratiõe cor-
poris nõ repzesentať nisi passioni subiectũ. ꝗ in conse-
cratione sanguinis repũtať passiõis meritũ. Nõ enĩ a
corpe xpi sanguis eiⁿ eozum fuit nisi per passionem.
⁊ iõ conditiones ꝟnice passionis exprimũť per ꝟba se-
quẽtia magis in cõsecratiõe sanguinis q̃ in ꝛsecratiõe
corpis. Hille. Itẽ ibidẽ z⁹ loco arguit sic. ꝓpriętates
naturaliter cõsequũť substantiã rei. ꝗ illud ꝗ consequ-
ť substantiã nõ põt esse factiuũ trãsubstãtiatiõis. q̃ cum
illa ꝟba q̃ sequũť designẽt aliq̃s ꝓpriętates sanguinis i
quẽ fit trãsubstãtiatio. videť ꝗ nõ sint de forma. Ecce
argumẽtũ. sequir rnsio Dicẽdũ iquit ꝗ q̃uis illa que
sequũť sint ut, ꝓpriętates cõsequẽtes xpi sanguinẽ in-
q̃ rum bõ. sunt tũ essentiales sanguini xpi in q̃ tum est
per passionẽ effusus. nõ aũt eozũ a corpe xpi ꝛsecrať
sanguis xpi. sicut nec alie partes eiⁿ nisi ꝓ co ꝗ est in
passiõe effusus. ⁊ ideo illa q̃ sequũť sũt essentialia san-
guini. put in hoc sacramẽto ꝛsecrãť. ⁊ ideo oportet ꝗ
sint de substãtia forme. hec ille. Et multa similia dicit i
ꝑdictis locis cõformũ solutiõi -pe. ¶ Ad 3ᵐ respondet
-pe. ꝗ si verũ é qõ dicir ꝗ ꝛcs greci aliqua ꝟba omi-
tant. tũc dicẽdũ ꝗ ipsi nõ cõficiũt. licꝫ baptiçant. nec
nõ negant cõficere. ꝓter mutationẽ forme. ꝗ solum
dr ꝗ mutatio qualitatis materie. qz in fermẽto cõficiũt
nõ impedit sacrm. q̃uis ipsi cõtrario dicãt nos nõ cõ-
ficere in açimo hec -pe. ⁊ bii Uri appet mihi ꝗ uel bi-
storia Durãdi falsa est. uel si vera est oportet dicere ꝗ
si greci vere cõficiũt hoc est ex spãli consilio ⁊ virtute
spũs scũs sicut apli aliqi baptiçabãt in noie xpi. vnde
scũs Tho. 3ª pte. q. 66. arti. 6ᵐ sic dicit Sacra habẽt effi
caciam ex institutione xpi. ⁊ ideo si ꝑmittať aliquid
eoꝝ que xpo instituit circa aliq̃ sacrm efficacia caret
nisi ex spãli dispensatiõe eiⁿ qui virtutẽ suã sacramen-
tis nõ alligauit ꝛc. ¶ Ad 4ᵐ rndet -pe. dicẽs ꝗ verba
ꝑtinẽtia ad effectũ qui causať ex vsu bui⁹ sacramẽti
inter quẽ ⁊ sacramẽtũ é vsus medius. nõ sũt de essen-
tia sacramẽti. nec de his ꝟbis fit hic mentio. ꝗ ꝟba ꝑti-
nẽtia ad effectũ sanguinis xpi nõ. put é in sacro. ꝗ. put
fuit fusus in cruce ꝑtinẽt ad essentiã. ꝓ tanto. qz ut de-
terminatiua ꝑdicati sũt posita in oꝛone vna que é cõse-
cratiua sanguinis. nec est cõpleta significatio quousq;
tota oꝛo sit cõpleta. nec ꝓ ꝟna é totalis effect⁹ ante. qz
significãdo causant. ⁊ de talib⁹ ꝟbis est qõ. non aũt de
primis. hec -pe. Et cõformiter ad alia superi⁹ dicta in
solutiõe tertij ꝓncipalis Aureoli ꝛra ꝑmã ꝗne. ibi enĩ
allegať scũs Tho. 3ª pte. q. 78. arti. primo in solutione
secũdi vbi sic dicit. Dis verbis accipite ⁊ comedite in-
telligir vsus materie cõsecrate qui nõ é de necessitate
bui⁹ sacramẽti. ⁊ iõ nec hec ꝟba sũt de substãtia forme
ꝛc. ¶ Ad 5ᵐ rndet -pe. ꝗ impugnatio rõnis nõ valet

Ayuntamiento de Madrid

ḡre figura ⁊ es faciũt vnũ. de oi aũt eo qõ cũ alio mediãte aliq̃ respectu ⁊tio facit vnũ ꝓtingit caulã ḡrere ḡre cũ isto facit vnũ. cũ ḡ panis nullũ talẽ respectũ fũdabat in ordine ad spẽs. ḡ nec corp⁹ xpi nisi fũdat talẽ respectũ. ¶ 2° sic Illud qõ, ppzie ⁊ per se non denominatiue ñdeꝯ ad interrogationẽ factam per gd ẽ ꝗ demõstratis spẽbus illud non habet tñ ad spẽs respectũ pſentialitatis extrinsec⁹ adueniẽtẽ. ꝑbat. nã de angelo qui habebat talẽ respectũ ad colũnã nubis non poterat rñideꝯ demõstrata colũna ad interrogationẽ factã per gd ẽ hoc, ppzie nisi tñ denoiatiue. puta qꝛ erat ab angelo mota uel ꝗ. ſz fm doctrinã scozũ. ⁊ verbũ xpi demõstrato eo qõ sacerdos tenet i manib⁹ ⁊ facta interrogatiõe gd ẽ hoc ñdeꝯ, ppe ⁊ nõ tñ denoiatiue corp⁹ xpi. ergo habet ad spẽs aliã habitudinẽ q̃ respectũ pſentialitatis. a⁹ ꝑbata ẽ. ⁊ patet p exẽplũ de colũna q̃ demõstrata nõ poterat rñideꝯ q̃ eẽt angel⁹ uel spũs scũs. b⁹ ꝑbat auctoritate Aug. i lib. sentẽtiarũ. prosperi. ⁊ filie de ꝓsecratiõe dil. z°. c. ad benedictionẽ. ⁊ in illo. c. ego Berengari⁹. ⁊ est ꝓfessio sibi tradita a papa in cõsistorio vbi cõsiteꝯ q̃ illud qõ sacerdos tenet in manib⁹ est veraciter corp⁹ xpi. ⁊ Aug⁹ in ca. allegato dicit. q̃ illud qõ ad benedictionẽ fuit panis est corpus xpi ⁊ xpo in cena dicit: Accipite ⁊ manducate hoc. ſz q̃ tenco est corp⁹ meũ. ¶ 3° qꝛ respect⁹ pſentie extrinsec⁹ adueniẽs subest volũtati ipsius pñtis si sit nature intellectualis. sic de angelo pſente huic loco. vnde põt se mutare de vna pñtia ad aliã, plibito volũtatis. ſz pñtia quã habet xpo ad spẽs nõ subest volũtati ipsi⁹ xpi. sed imediate soli dõe volũtati. ⁊ inẽrtum est de⁹. vnde inẽrtũ homo nõ põt volũtate sua trãsserre se de pñtia quã hꝫ ad spẽs ad absentiã. ¶ 4. qꝛ ois respect⁹ ẽ aliqd de relictũ ⁊ aliq̃ ab alio fm auctoꝛẽ sex pncipiorũ. ⁊ pz iducẽdo. nã vbi ẽ aliqd de relictũ ex circũscriptiõe passiua. ⁊ qñ ex adiacẽtia tẽporis. habitus ꝛo ex ornatu. sed circa corp⁹ xpi nõ relinquit aliqd qõ vicatur pñtia. nec ornari nec circũscribi. ⁊ hꝫ. igit. Si dicas q̃ ille respect⁹ pñtie nõ est in aliquo sex pdicamẽto ꝛ. Cõtra. ergo erit dare vndecimũ pdicamentũ Dices q̃ nõ est incõueniens q̃ Aristoteles nõ viderit oia pdicamẽta. Contra. ita incõueniẽs ẽ q̃ tu nõ videas q̃ qcqd deꝯ qõ sit dicibile in cõplexũ nõ reducat ad aliqd decẽ generũ. ¶ 5° quantitas corpis xpi nulla hꝫ pſentiã q̃ sit respect⁹ ad illas spẽs. ergo nec substantia corporis xpi. tenet ꝛnã. quia vniformis ẽ cõnexio substantie corporis xpi ad species ⁊ omnũ cõcomitantiũ. aliis, ꝑbat. qꝛ pſentia quãtitatis ad quantitatẽ non est aliud q̃ contact⁹. qõ patet. qꝛ talis pſentia ẽ simultas. tũc sic. Illa simultas aut ẽ fm vltima aut fm se tota. ⁊ quocũq̃ mõ dicas semp est ibi cõtactus. eo enim modo quo duẽ quãtitates sũt simul eo modo se tangũt. ipossibile est enim a duabus quantitatib⁹ sibi inuicẽ pſentib⁹ circũscribere rõnẽ cõtactus. si ergo quãtitas corporis xpi haberet talẽ pzesentiã ad tales spẽs. esset ibi ꝗtus cõtact⁹. ⁊ ita esset ibi extensio. hoc ille in forma. Et qb⁹ videꝯ q̃ corpus xpi nõ sit realiter in eucharistia tanq̃ cõtentũ. nec tanq̃ priis spẽb⁹ pſentia respectiua. ¶ Cõtra 2ᵐ ꝗnẽ arguit Scotus multipliciter. Et primo vult ꝑbare q̃ modus ponẽdi quo corpus xpi simul ẽ in celo ⁊ in sacramẽto. uel simul in plurib⁹ locis sacramẽtaliter sit incõueniẽs. primo qꝛ cõuersio nõ est rõ formalis corporis xpi essendi hic neq̃ q̃ sit pñs. qõ patet quia ipsa cõuersiõe trãsẽũte manet hic corp⁹ xpi. neq̃ conuersio ut pterita. qꝛ tũc deus nõ posset facere corpus suũ nõ eẽ hic sicut neq̃ cõuersionẽ pteritã nõ eẽ pteritam. nec etiã illud qõ vocat sacramẽtũ. ſz spẽs sunt formalis rõ corporis xpi essendi hic. qꝛ nõ sunt formalẽ aliqd i corpe xpi. nec p ea põt aliquid inesse corpi xpi. Ex hoc arguit sic Deus põt facere in creatura aliquid sine eo q̃ nõ est formalis rõ ei eẽndi. nec aliquo modo de eẽntia ei⁹. ouersio aũt ut ostensũ ẽ nõ ẽbꝫ rõ essendi corporis xpi. nec spẽs. ergo deus põt facere corpus xpi eẽ ꝗ sine vtroq̃ illoꝝ. q̃re. ⁊c. ¶ 2° sic Nõ ẽ maior repugnãtia corp⁹ xpi esse sil⁹ cũ suba panis q̃ cũ quãtitate eius. quia nõ magis repugnat suba sube q̃ quãtitas sube quo ad talẽ simultatẽ. ſz corpe xpi existente in celo põt deus facere idẽ corpus sil⁹ cũ quãtitate panis fm oes. ergo põt facẽ idẽ simul cũ suba quãta panis. ⁊ per ꝓsequẽs sine cõuersiõe. si etiã illa suba panis quanta ponat sacramẽtũ adhuc est ꝗtra te. qꝛ ut supostẽtũ ẽ facil⁹ ẽ facẽ corp⁹ eẽ alicubi cũ suo mõnãli q̃ sine illo. ſz cũ suba panis quãta põt deus facere corp⁹ suũ mõ sacramẽtali. i. nõ naturali. ergo ⁊ mõ naturali. ergo possibile esset q̃ deꝯ alibi q̃ in celo faceret idem corp⁹ sub mõ suo naturali sub suba quãta. Et si dicas q̃ relatio nõ põt esse uel fieri sine ꝓpo ⁊ mino sic nec sine fundamẽto. ppzie aũt termin⁹ bui⁹ pſentie est sacramẽtũ. i. aliquid sensibile replens locũ cũ quo ⁊ sub quo ẽ corpus xpi nõ localiter. Cõtra. nõ magis est possibile ut videꝯ corp⁹ xpi esse cũ isto q̃ cũ alio. ḡ nõ magis sibi repugnat esse cũ suba panis q̃ cum quãtitate ut dictũ est. ⁊ sic de quocũq̃ alio a se. Et tunc vltra si potest fieri alibi q̃ vbi est sub mõ nãli. ergo ⁊ cũ uel sub suba mõ naturali. nõ enim apparet si põt fieri idẽ in diuersis locis sacramẽtaliter quin possit esse in diuersis locis modo naturali cum in primo sint duo miracula. ⁊ in 2° tñ vnum. in primo quidẽ sunt duo miracula vnũ in causando pzesentiã corporis xpi hic. ⁊ aliud in separando illud a suo modo naturali. sic ergo põt esse hic modo naturali sicut modo non naturali sub sacramẽto. hec Scotus in forma. Ulteriꝯ nitiꝯ ꝑbare q̃ idem corp⁹ possit esse localiter simul in diuersis locis primo in generali. quia quodlibet est tenẽdũ deo possibile qõ nec ex terminis ẽ manifestum esse impossibile. nec ex eo impossibilitas uel contradictio euidenter cõcludit. sic aũt est in ꝓposito. quod patet. cum enim dico idem corpus esse simul in diuersis locis localiter nihil dico supra corpus nisi quendã respectum extrinsecus adueniẽntẽ fundatũ in quãto ad aliud quantũ circũscribens. talem aũt respectũ pluificari sup idem fundamentũ ad diuersos terminos nõ apparet ⁊ tra aliqd notũ fm rationẽ. qꝛ respectus intrinsecus adueniẽntes de qb⁹ min⁹ videꝯ pñt pluificari manẽte eodẽ fũdamẽto. ut sup eãdẽ albedinẽ possũt fundari due similitudines ad duos terminos. ad ꝗ pũ pz. qꝛ ſz vbi nõ dicit respectũ intrinsec⁹ adueniẽtẽ notũ ẽ ⁊ mirũ ẽ q̃ sequẽtes rationẽ tñ loquãt fm imaginationẽ q̃. qꝛ imaginatio non separat locum a corpore nec econtra nec peipit vnũ pluificari sine alio ideo dicat simpliciter impossibile vnũ pluificari sine alio. sequẽdo enim tñ imaginationẽ nõ apparet aliud. ſz sequẽdo rõnẽ ex rõnib⁹ ⁊mino ꝛ nulla est necessitas q̃ pluificato uno pluificẽ aliud. sic pluificato posteriori nõ ẽ necesse prius pluificari. ipsa aũt vbi sunt manifeste posteriora ipso quanto locato ⁊ accidentaliter ⁊ contingenter adueniẽtia. in multis enim alijs vbi est maior cõnexio fm rationem conceditur vnũ pluificari sine alio. vtꝛ enim est aliqua alia habitudo accidẽtalior suo fundamẽto

q̃ 2am ꝗnẽ arguit (sed)

Ayuntamiento de Madrid

mēto q̃ sit vbi. nec q̃ aliqs modus essendi in: nec q̃ aliqs mod⁹ ab. ⁊ de aliis habitudinib⁹ nō ita ,pterue asserit impossibilitas plurificatiōis habitudinū circa idē fundamētū. Et si dicas q̃ verū est q̃ plures respect⁹ pñt fundari in eodē fundamento qñ vn⁹ corp. nō adequat totū fūdamētū. Bāt vnū vbi adequat totā rōnē quāti in q̃tū ē locale. hoc videt esse dictū sine rōne. qz respectus q̃ oriūt ex nā fundamenti magis videtur adequari fundamento q̃ ille q̃ oritur extrinsecus, ceteris paribⁿ. sed ad duos pñt esse in eodē fundamento duo tales respectus orientes ex nā fundamēti ut due eq̃litates ad duo quāta eq̃lia. q̃ sine rōne fingit q̃ hic vn⁹ respectus adequat. Confirmat qz nō magis adequat quātitatē sūā pñtia ad locū q̃ adeqt suba in sua pñtia sibi conuenienti. Iz nulla pñtia i altari adequat subam qz suba pōr habere plures pñtias. etiā pmo cū sit pm⁹ terminus multaꝫ ꝑuersionū in altaribⁿ. ⁊ cū hoc tñ est pñs i celo sub suo mō quātitatiuo. ¶ 2ᵒ arguit ꝑncipaliter. Nō min⁹ inconueniens videt duo corpa esse simul q̃ idem corp⁹ esse simul in duob⁹ locis. sed deo ē possibile pmū. q̃ ⁊ 2ᵐ. a 2ᵃ p5. qz fm ꝑncipia sua pñs poneret oio repugnantia inū duo quāta respectu eiusdē vbi. sic inū albū ⁊ nigrū respectu eiusdē subiecti. sicut patz 4. physicoꝝ. ca⁹ de vacuo. qz quātū eo q̃ quantū expellit aliud eiusdē quātitatis. nō qz tale ul tale. ⁊ expliciat de cubo. b⁹ p3 de facto p dotē subtilitatis i natiuitate xpi. similiter xpi itrauit ad discipulos ianuis clausis. ⁊ de sepulchro clauso exiit. Dicet forte q̃ due dimensiones repugnant ,ppt situ localē. ⁊ hoc tollit dos subtilitatis. sed illud qd est rō limitationis ad vnū vbi sicut situs determinat⁹ non pōt tolli p aliqd donū uel dotē. qz etiā corpus gloriosū hz situ determinatū q̃ oz ipsū ita esse hic q̃ nō alibi. Iz nō habeat situ localē quo resistat alteri corpori. B3 3 arguit. qz aut vnū corp⁹ esse in diuersis locis ē ꝑossibile. qz oz locatū multipliciari cū multiplicatione locoꝝ. qz cōmēsurat loco. aut ,ppt aliā rōnē aliquā specialē. si ,ppter pmū cū eq̃ oportuerit loca cōmēsurari locatis. sicut ecōtra. qz talis respect⁹ ē cois. tūc sequtur q̃ ad multiplicationē locatoꝝ sequtur multiplicatio locoꝝ. ⁊ tūc eque ꝑossibile ē duo corpa esse in eodē loco sicue vnū in diuersis. Si vo, ,ppter aliqd aliud. hoc nō pōt esse nisi posteritas nālis ul nālis simultas loci respectu diuersificatiōis locati. nā ,pus naturalē nō oz multiplicari cū posteriori. Iz posterius priori. ⁊ simul ei cū quo ē simul. ⁊ si ista est rō. manifestū ē q̃ dimensiōes loci sūt posteriores dimēsionib⁹ locati. q̃ magis oz dimēsiōes loci multiplicari ad multiplicationē dimēsionū locati q̃ ecōtra. assūptū p3. tū qz dimēsiōes locati sūt cā dimēsionū loci. qz locatū facit latera continuitatis distare ⁊ sufficiē ei⁹ē in actu. tū qz ,pus ē q̃ pōt ē ē sine alio ⁊ nō ecōtra. dimēsiones aūt corpis locati pñt esse sine dimensiōib⁹ loci. qō patz de sufficie pñ celi. non aūt ecōtra. qz sufficies locantis non pñt distare absq̃ distantia ptū locati. Et patet p aliud. qz in quocūq̃ motu locali manet eadē sufficies locati. nō aūt loci. imo coiter mutat superficies loci mutato locato etiā si corp⁹ eq̃le succedit eq̃li ⁊ sit ,ter figurato non manet eadē sufficies ꝑ circūscriberis corp⁹ 2ᵐ. Et ideo rō pōt sic formari ad ,pbandū ista ꝓiam Duo corpa pñt simul esse in eodē loco. q̃ idē corpus in diuersis locis simul. aīs concedit ab oibus. ,pbat ꝓia. qz magis possibile ē simul cū vnitate ꝑzis naturaliter stare multitudinē posteriozis naturaliter q̃ ecōtra. dimensio aūt locati est ꝑz dimensione loci ut nunc ,pbatum est. ergo similiter magis possibile est vni corpori locato corrīdere plures dimensiōes locorum q̃ ecōtra. ¶ 3ᵒ arguit sic ꝑncipaliter. possibile ē q̃ deus conuertat quātitatē in quātitatem. sicut conuertit substantiam in substantiam. hoc posito cum fm te illud in quod aliquid conuertitur sit vbi ,pius erat aliud conuersum in ipsum. sequitur tunc q̃ corpus in quod fit conuersio sit vbi ,pus fuit illud quod cōuertit. ⁊ non potest esse fm suam quantitatem in aliquo loco ita q̃ quantitas sit ei ratio essendi ibi. sicut esset si esset p se terminus conuersionis nisi sit ibi localiter. Fm te q̃ idē corpus erit localiter vbi ,pus localiter fuerit aliud conuersum. ⁊ cum hoc manet in ,pprio loco. quia conuersio non transfert terminū in quem est a loco suo. q̃ potest esse simul localiter i duobus locis. Dicetur forte q̃ aut substantia panis manet in tali conuersione. ⁊ tunc uel afficitur dimēsionib⁹ corpis xpi. ⁊ non sequitur propositum q̃ corpus xpi sit dimensiue in duobus locis sed tñ in vno. aut non afficitur substantia panis illis dimensionibus corporis xpi. ⁊ tunc corp⁹ xpi non est vbi substantia panis nisi ratione substantie panis. ⁊ per consequens non dimensiue. quia fm pōm ꝑ physicoꝝ. substantia nullam habet magnitudinem. ⁊ sic nō erit ibi localiter in duobus locis. aut oio totum cōuertitur in totum. ⁊ tūc nihil manet ratione cuius corpus xpi dicatur esse in loco illius conuersi. ⁊ ideo hoc vltimū non est ponendū. quia non esset alicubi sacramentaliter. quia sub nulla specie sensibili. ⁊ non est alicubi aliter q̃ sacramentaliter nisi in celo. ⁊ ,ppter hoc cū corpus xpi non esset ibi dimensionaliter non impleret locum quem ,pus impleuerunt dimensiones panis. ⁊ ita non remaneret illa capacitas. sed in instanti conuersionis partes aeris concurrerēt ⁊ desineret esse locus q̃ ,pus ⁊ sic p ipsum non maneret ibi corpus xpi. sicut nec mō manet corruptis species panis. si ergo adhuc maneret. hoc nō esset nisi ,ppter subam partū aeris q̃ imediate ,pus tangebāt dimensiones panis. ⁊ sic semp maneret ibi corpus xpi. qz semp manere possent i eodem subiecto uel situ ille partes aeris. Cōtra ista solutionē ondit qz non soluit. quia cōuertat suba quāta equalis corpi xpi i corp⁹ xpi quātū. ⁊ tūc stat argumētū q̃ illud i qō fit ꝑuersio erit quātitatiue i loco ꝓmini ꝑuersi. ⁊ cū B in loco ,ppo vbi ,pus. qñ q̃ rideē diuidendo pōt vari B mēbrū q̃ totū oio conuertit in totū. nec sequitur q̃ termin⁹ ꝑuersionis nō fit ibi si nihil maneat. nisi neget ista ,ppositio q̃ termin⁹ ꝑuersiōis sit vbi ,pus fuit ꝑuersū ⁊ forte negares eam nisi cū ista additiōe si illud manet qō fuit in conuerso rō locādi. ⁊ tunc istud argumētum non concludit ꝓtra responsionē. nec etiā de acre eq̃li cōuerso in corp⁹ xpi euro insistere. quia credo q̃ illa ,ppositio cui innitit ista rō sit falsa sez q̃ oz terminū cōuersiōis esse vbi ,pus fuerit ꝑuersū sue manet illud qō in conuerso fuit rō locandi sue non. posset tñ vari aliud mēbrū sez q̃ quātitas aeris ꝑuerteret i quātitatē corpis xpi suba aeris remanēte. ⁊ tūc posset inferri q̃ corpus xpi esset sub sua quātitate ⁊ dimensiōe. p3 ⁊ quātitas eius vbi ,pfuit quātitas aeris cōuersi. q̃ corp⁹ xpi ibi erit dimensiue. ⁊ cum hoc in celo. ¶ 4ᵒ arguitur sic principaliter. Ubicunq̃ deus potest facere subam naturalem non sub suo modo naturali uel sub mō opposito pōt eam facere sub suo modo, ,pprio nāli seu cōuenienti sue nature. qz i pmo sez faciendo illud sine suo modo naturali sunt duo miracula ⁊ in 2ᵒ est tñ vnū. sed deus fm oēs pōt facere corp⁹ suū sacramētaliter

Ayuntamiento de Madrid

id ē nō sub mō nāli simul in diuersis. ⁊ facit de facto. ḡ pōt facere idem in eisdē sub mō nāli scz localiter ⁊ dimensiue. Nec valet si dicat q ē ibi p cōuersiōē alterius in ipsū. imo pōt fieri sine conuersione alteri⁹ ipsū: sicut cū cōuersione. q transeūte cōuersiōe adhuc manet. ḡ formalis rō illi essendi hic nō est conuersio. ḡ sine contradictiōe pōt alicui conferri eē hic sine cōuersiōe alicui⁹ in ipsū. ḡ ⁊c. Dices forte q cōuersio ut pterita ē causa hui⁹ p̄ritie. Contra. de potētia deī absoluta deus non pōt facere hō cōuersiōē pteritā nō pteriisse. ḡ de sua potētia absoluta nō posset facere sic p̄sens hic nō esse p̄ns hic: qō est falsū. ut ps. Forte dicet q spēs conuersi remanens post cōuersiōē ē rō corpi xpi essendi hic. ⁊ ideo si cōtingit panis nihil remanere. ſz totū conuerti in totū. sequit q corp⁹ xpi nō erit in loco cōuersi. Contra. illa species non est formaliter in corpore xpi ḡ non est formaliter rō corpi xpi essendi aliquale. Et ꝗ loquēdo de aliqli. p̄ cūq; qō formaliē iest corpi xpi. ſz corp⁹ xpi cōcedit eē hic formaliē p̄ns. ḡ ⁊c. b⁹. ,pbatur sic. possibile ē nouitatē esse circa posterius sine nouitate circa pus. ergo possibile ē talē p̄tiā esse nouā sine nouitate circa formā subalem que pōr est. ¶ ſz sic. Angelus pōt esse simul in plurib⁹ locis diffinitiue. ḡ ⁊ idē corp⁹ dimensionaliter ⁊ localiter. ,nā ps. q. consimilis est limitatio hic ⁊ ibi. ⁊ p̄ sequēs similis determinatio ad locū modo vtriq; cōuenienti. aliꝰ ,pbaē. q. de⁹ pōt panem conuertere in angelū ut post ondictur. sed fm te vbi est conuersū ibi ē illud in quod cōuertit post cōuersiōē saltem si rō localis manet. ḡ angelus est vbi fuit panis. sed nō pōt esse ibi p̄sens gn sit ibi ut in loco ⁊ fm modū sibi conuenientē essendi in loco. ⁊ cū hoc manet in ,pprio loco. nec moueē de celo. ḡ est in duob⁹ locis. ⁊ non pōt nisi mō cōuenienti sibi scz diffinitiue. ḡ ⁊c hec Scotus in forma. ¶ Cōtra eandē ,nē arguit Aureolus. Idem corp⁹ esse in diuersis locis localiter nō ē repugnātia p̄mi modi. ḡ de⁹ pōt illud facere. vnde rō pōt sic formari. De⁹ pōt illud qō nō implicat cōtradictionem uel repugnantiā in primo mō. quia hoc facere nō est facere affirmationē ⁊ negationē eiusdē de eodem. sed facere qō idē corp⁹ sit in diuersis locis non ē cōtradictio aut repugnātia in p̄mo mō. q. non ē affirmatio ⁊ negatio eiusdē. ḡ ⁊c. ,pbatur b⁹. ,si deus ꝫ facit idē corpus in diuersis facit vnam affirmatiā ⁊ aliā negatiū non de eodē subiecto sed de eodē p̄dicato. affirmatio est ista plurificari. negatio est ista nō plurificari. modo plurificatio ibidem dicit⁹ de situ. quia situs plurificatur. non plurificatio dr de corpore. q. corp⁹ ibi nō plurificatur. sed constat q situs ⁊ corp⁹ non sunt idem. ḡ affirmatio ⁊ negatio ibi non dr de eodem. hec ille. Et in hoc secundus articulus terminatur.

¶ Quantū ad tertium articulū rūdēdū est obiectōibus supdictis. Et ideo ad argumenta Durandi ꝫ p̄mā ,nē dr q solū concludūt q corpus xpi non sit in eucharistia. ,pprie localiter nec circūscriptiue nec diffinitiue. ⁊ q. neutro illoꝝ modoꝝ continet in sacro. ⁊ hoc cōtentum. non tm concludūt q nullo mō ibi ponatur. Est enim ali⁹ modus continentie pter illos scz modus quo quantitas continet subam cui inheret uel subam succedentē sube cui quātitas inhesit. ⁊ hoc mō spēs sacri continent corp⁹ xpi. vnde scūs Tho. priti dis. q. i. arti. 2ᵒ in solutiōe p̄me q̄stiūcule. sic dicit. Locus dr circūscribere locatū ex eo q in circuitu describit figurā locati. q. loci ,pprij ⁊ locati oꝝ esse vnā figuram. figura aūt ē qualitas circa quātitatē. ⁊ q. corpus xpi non hꝫ ordinem ad spēs sub quibus continet mediate quātitate. sed ecōuerso. ideo neq; figura corpis xpi ponit figure speciē. sicut pꝫ ad sensū. ⁊ ideo pꝫ q non est sub speciebus circūscriptiue ⁊ p̄ sequēs nec ē in eis sicut in loco. quia nihil ,pprie ⁊ p̄se loquēdo est in loco ut in loco nisi qō loco circūscribit. hec ille. ¶ Item ibidē in solutione p̄mi sic dicit. Compatio corpis xpi ad spēs sub quibus est nō est similis alicui cōpationi nāli. ⁊ iō non pōt reduci ,pprie loquēdo ad aliquē modoꝝ essendi i alio a p̄bo attignatoꝝ. habet tm aliquā similitudinē cū illo modo q̄ aliqd dr esse in loco fm q esse in loco est eē in aliquo separato extra subam suam qō nō ē cā eius. Et fm hoc ,innocētⁿ dicit corpus xpi esse i plurib⁹ locis fm q continet sub plurib⁹ speciēb⁹. hec ille. Item in solutione 2ᵒ q. determinat q corpus xpi non diffinitiue continet sub speciebus sacramēti. Item 3ᵒ parte q. 76. arti. 5ᵒ sic dicit: Corpus xpi non ē ibi hoc sacro fm ,pprium modū quantitatis dimēsiue. sed magis fm modū sube. oē aūt corp⁹ locatū est i loco fm modū quātitatis dimēsiue in ētū scz cōmensuratē loco fm suam quantitatem. vnde relinquit q corp⁹ xpi non est in ꝫ sacramento sicut in loco. sed p modū substantie eo scz modo quo suba continet a dimensionib⁹. succedit enī substantia corpis xpi in hoc sacramēto sube panis. vnī sicut suba panis nō erat sub suis dimensionib⁹ localiē sed p modum sube. ita nec suba corpis xpi. nec tm suba corporis xpi ē subiectū illaꝝ dimēsionū. sicut erat substantia panis. ⁊ iō panis rōne suaꝝ dimensionū localiē erat ibi. q. cōpabat ad locū mediantib⁹ ,pprijs dimensionib⁹. suba aūt corpis xpi cōpat ad illū locū mediantibus dimensiōib⁹ alienis. ita q ecōuerso dimensiōes ,pprie corpis xpi cōpanē ad locū illū mediāte suba: qō est ꝫ rōne locati. vnde nullo modo corp⁹ xpi est in ꝫ sacramento localiter. hec ille. Ex qb⁹ apparet q ſz corpus xpi non sit in hoc sacro sicut in loco. continet tm in sacramēto ⁊ a sacro mō p̄dicto non p modū locati ſz p modū sube cōtente sub accidentib⁹ non sibi inherētib⁹ sed succedentis p̄ori sube q substabat eisdem. Dicit vlterius q modus ille nouus de cui⁹ inuentione gloriat Durand⁹ quo dicit subam corpis xpi esse in sacro nō p modū contenti sed p modū p̄tis. parū valet. Et de ꝫ multū bene iquirit ,pe. de palu. vbi inter cetera ostēdit q p̄ositio Durandi multa falsa uel dubia continet p̄sertim. q. ponit subam angeli semp ⁊ simul eē p̄sentē oib⁹ corpib⁹ ab ipso nālē mobilibus siue actu moueat siue solū in potentia. 2ᵒ q. ponit exp̄esse uel i ētute q suba celi uel solis si eēt separata a quātitate eēt realiter simul p̄ns oib⁹ corpib⁹ inferioribⁿ ab ipso mobilib⁹. 3ᵒ q. ponit corp⁹ xpi non aliter esse p̄ns sacro eucharistie q̄ angelus existēs in celo sit p̄ns corpib⁹ humanis i terra existētib⁹ in que pōt nālē agē. 4ᵒ q. supponit q suba corpis xpi sit i sacro sine ,ppa quātitate. de cui⁹ falsitate postea videbit. oia ista ,pfegt bri ,pe. i priti distictiōe. ¶ Ad p̄mū Aureoli ꝫ eandē ,nē. p quātō pōt facere ꝫ eandē aut oia sequētia dr negādo maiorem. suba enī corpis xpi hꝫ habitudinē alteri⁹ rōnis ad accētia panis q̄ haberet ad illa substantia panis. tū quia substantia corporis xpi habet habitudinē ad illa accidētia p modū ētenti non subiecti ad continēs nō inherēs. substātia ⁊o panis habebat habitudinē ad illa p modū cōtēti ⁊ subiecti ut dictum est. tū quia panis habebat ad illa accidentia habitudinem ut ad rōnē circūscriptiuam ⁊ diffinitiuā i loco. cui⁹ oppositū ē hic ut dictū ē. ⁊ mul-

Ayuntamiento de Madrid

te alie dissimilitudines hincinde assignari possent. Et ad cõformationem illius maioris dicit q̃ ly corp⁹ xpi sit in hoc sacramento virtute cõuersionis panis in ipsũ. ex hõ non sequit q̃ corp⁹ xpi acqsuerit omnẽ habitudinem ad species quã pus habuit panis. sed solum similitudines in genere ly non in specie. nec q̃ nãm nouã rẽ poribus dissimilem acquisierit. aut oio disperatam ut patet est. Dicitur 2° q̃ b^ᵒ argumenti est falsa. quia panis ante conuersionẽ habuit aliquẽ uel aliõs respect⁹ ad species derelictas in sacramẽto. Nec valet, pbatio: cũ assumat falsũ sc ly inter accidens ⁊ subiectũ nõ est respectus medi⁹. Et cũ hoc vult, pbare pbo q̃ accides ⁊ subiectũ vniunt immediate ⁊c. Dicit q̃ inter vnita triplex potest considerari mediũ. sc ipse respectus vnionis. aut ipsa vnio que è inclusio vnitorũ in aliquo vno esse. et 2° põt considerari medium causans vnionem. 3° medium sequ⁹ vnionẽ. modo cõcedit q̃ nullus respectus cadit medius inter accidens ⁊ subiectũ tanẋ causans corp⁹ vnionem. sed bene cadit inter ca medũ sequens vnionẽ puta inherentia hui⁹ ad illud. ⁊ subiectio illius ad hoc. ⁊ sic de similibus. De hoc in suo simili scils Tho. 3° sen. dis. 2. q. 2. arti. 2° in solutione 3ª q̃stũcule. sic dicit: Inter humanã naturã ⁊ diuinã necesse cadere vnionẽ mediã non sicut cãm sed sicut effectũ conuectionẽ nã ꝓsequentẽ. est enim relationis ut in aliis rebꝰ generib⁹ cãm habet. q̃ minimũ habet de nãtura ut dicit cõmẽtator i. xi° metaphsice. vnde q̃ huius relatio p se non terminet motũ. q̃ in ad aliquid non est motus ut in 5° phsicorꝰ. pbat. tũ ex hoc q̃ motus p se terminat ad aliqd ens de necessitate conseqũt relatio aliqua. sicut ex hoc q̃ mot⁹ alterationis terminat ad albedinẽ cõsequitur relatio similitudinis ad ola alba. Similiter ex hoc q̃ mot⁹ generationis terminat ad formã. consequit hec relatio fm quam mã esse sub forma dicit. ita etiã ex hoc q̃ mot⁹ assumptionis nature humane terminat ad pson̄ã. cõsequit hec relatio que dicit vnio. vnde vnio est mediũ nõ sicut assũptione causans sed potius sicut cã cõsequẽs. hec ille. ⁊ similia dicit p totũ illũ articulũ: pcedentem. ⁊ in multis aliis locis ponit similia sc ly q̃ inter formã ⁊ mãm inter accidens ⁊ subiectũ è aliqua relatio uel respectus. non qdẽ vnionem pdictorꝰ causans. sed potius cõsequens. ⁊ dicit pdictis multa dicta sunt tam in 2° q̃ in 3° sen. ¶ Ad 2^m negatur b^ᵒ tanẋ falsa ⁊ forte erronea. q̃ sicut ista, ppositio est simpliciter falsa. accidẽtia panis ul species panis derelicte in eucharistia post conuersionẽ sũt corp⁹ xpi. ita consimili ista è falsa: hoc est corp⁹ xpi. demonstrando spẽs uel accidẽtia pdicta. sed verũ è q̃ sic ista est vera: contentũ sub istis speciebꝰ è corp⁹ xpi. ita cõsimiliter è ista: hoc è corp⁹ xpi. demonstrãdo non qdem species ly contẽtũ sub illis. ⁊ ad hũc sensum intelligende sũt auctoritates ⁊ dicta xpi. illud enim gõ videt corporaliter i manib⁹ sacerdotis ⁊ sentiũ aliũ sensu exterior non est corpus xpi. sed sacrũm velamentũ corporis xpi ut p3 ex dictis magistri in pũti dis. ¶ Ad 3^m dicitur q̃ a^ᵒ est falsa loquẽdo de psentia supnaturali facta cuiusmodi è i, ppositio. pntia enim corporis xpi ad species sola virtute diuina fit pnciipaliter. licꝫ instrumentalie dispositue fiat virtute sacramẽti. ⁊ iõ talis psentia nõ oꝫ q̃ subdit voluntati hũane xpi pncipaliter. sed dine voluntati. sicut in suo simili pntia spiritus damnati ad ignẽ inferni cui est diuinitus alligat⁹ nõ subest voluntati eius. sed voluntati diuine. sicut ordit scũs Tho. 4.° contra gentiles. ca°9. vbi sic dicit: Patiunt q̃ ab igne

corporeo subeincorporee p modũ alligatiõis cuiusdã pnt enim spũs alligari corporib⁹ uel p modũ forme sicut aia corpi humano ut dct ei vitã uel entã abstq̃ hoc q̃ sit forma sicut nigromanti virtute demonũ spũs alligãt imaginibus aut hõ reb⁹. multo ergo magis virtute diuina spũs damnãdi igni corpeo alligari pnt. ⁊ hoc pnũ est eis in afflictionẽ q̃ scũt se reb⁹ inferioribꝰ alligatos in penã. hec ille. Similia ponit dis. 4. 4. huius q̃rti. q. 3. arti. 5°. i solutiõe. 5° q̃stiuncule. vbi in fine sic dicit: Ignis fm naturã suã hõ q̃ spũs incorporeꝰ sibi possit vniri ut loco locatũ. sed in q̃tum est instrũm diuine iustitie hõ ut ipsum quodãmodo detinet alligatũ. Verũtamẽ ista similitudo non currit p oia. q̃ aliter continet corp⁹ xpi a speciebus sacramenti. ⁊ aliter detinetur spũs dãnatus ab igne uel ab alio corpe cui alligat. ¶ Ad 4.^m negatur b^ᵒ. q̃ vtq̃ circa corp⁹ xpi ut est in sacramento derelinquit aliqs respectus realis ul rõnis ad species sacrales. nam sicut dictũ est in solutione argumentorꝰ Durandi: compatio corpis xpi ad spẽs sub gbꝰ est ly nõ sit similis alicui compationi nãli. tũ hõ aliqua sũ licutudinẽ cũ illo: mõ quo aliquid dicitur esse in loco. ⁊ similiẽ cum illo: mõ quo dr̃ suba continerí a suis dimensionib⁹. ⁊ iõ talis respect⁹ potest reduci ad pdicamentũ vbi uel habitus. nam iste species dicũt̃ a sanctis opimentũ corporis xpi ut p3 ex dictis magistri in pesenti dis. ¶ Ad 5^m negat aris. dicit enim q̃ quãtitas corpis xpi è realiẽ ⁊ pritialiter in hoc sacro. sicut ⁊ corp⁹ licꝫ aliter ⁊ aliter ⁊ p ꝓsequẽs hõ respectũ pritie ad spes sacri. vnde ictus Tho. pti dis. q. 1. arti. 2°. q. 3. i solutiõe 2ª. sic dicit: Quia dimẽsiones corporis xpi nõ sũt ex vi sacramenti ly solum ex eo q̃ concomitantur insepabiliter subam. constat q̃ cõtrario ordine sũt ibi dimensiões, ppie corpis xpi ⁊ dimẽsiones locati corpis in loco. corpis enim locati suba nõ hõ ordinem ad locũ nisi mediã tũ dimensionib⁹. ⁊ iõ q̃ dimensiões corpis locati nõ pnt esse simul cũ aliis dimẽsionib⁹. seqũt ex ꝓsequẽti q̃ suba corpis locati nõ possit eẽ simul cũ aliis dimensiõib⁹ separatis neq̃ in alio corpe existentib⁹. ly hic econtrario suba corpis xpi p se imediate ordinat ad hõ q̃ sit sub sacro. ⁊ dimẽsiones ei⁹. ppe ex ꝓsequẽti ⁊ p accidens. suba autẽ ex hoc q̃ est suba nõ. pbibet esse cũ dimẽsionibus qbuscũq̃ siue conuictis siue separatis: siue etiã existentibus in alio subiecto. sicut suba angeli põt esse simul vbi est aliud corp⁹. ⁊ iõ corp⁹ xpi sub. ppria quãtitate põt esse sub dimẽsiõib⁹ panis. hec ille. Ex qbꝰ apparet q̃ quãtitas corpis xpi hõ simultatẽ ⁊ pritiã ad spes sacri. sicut ⁊ suba corpis xpi. nõ tñ eodẽ mõ. Tũc ad, pbationem aritis tũ negati dicit q̃ pritia ul simultas quãtitatis ad quãtitatẽ i hõ sacro nullo mõ hõ rõnẽ cõtract⁹. Nec valet, pbatio in oppositũ. q̃ plus requirit ad rõnẽ cõtactus q̃ ad rõnẽ pritie uel simultatis vni⁹ quãtitatis ad aliã. oꝫ enim q̃ vtraq̃ quãtitas habeat modum essendi quãtitatis. sic aũt nõ è hic. q̃ quãtitas corpis xpi è in hõ sacro p modũ sube ⁊ nõ p modũ quãtitatis i ordine ad sacramentũ. vnde sicut species sacramentũ nõ tangũt subam corpis xpi. ita nec quãtitatẽ ei⁹. ⁊ de hoc habebit in sequẽti qõne. ¶ Ad primũ Scoti 2^m ꝓnem dr̃ q̃ ꝓuersio panis i corp⁹ xpi è aliquo mõ cã corpi xpi q̃ incipiat eẽ in hõ loco. sicut q̃ ignis ex lignis est cã uel cõcausa q̃ ignis sit vbi pns erãt ligna. ly nõ sit formalis ratio ignẽ essendi in tali loco nec permanendi in eo. ⁊ de hõ dicẽ in sequenti distinctione latiꝰ. ¶ Dicit 2° q̃ species sacramentales sũt corpi xpi rõ eẽdi in hõ loco

ad primũ Scoti q̃ 2^m q̃ 3^m

Ayuntamiento de Madrid

ut ex dictis p3. ideo non est simile. hec ille. Itē 2° quolibet. q. 23. arguit sic. Sicut se habet vnum corpus ad vnum locum. ita duo corpora ad duo loca. ergo cōmutatim sicut vnum corpus ad duo loca. ita duo corpora ad vnum. sed vnum corpus nullo modo potest esse in duobus locis. ergo nec duo corpora in vno loco. Ecce argumentū. sequitur rispōsio. Dicendū q̄ ꝓportione cōmutata sic est vtendum: sicut se habet pmū ad 2m ut duo ad tria. ita se habet 3m ad 4m. ergo cōmutatim sicut se habet primū ad 3m ut duo ad quattuor. ita se habet 2m ad 4m. ut tria ad sex. & fm hoc rō deberet procedere. sicut se habet vnū corpus ad vnū locū. ita duo corpora ad duo loca. ergo sicut se habet vnū corp° ad duo corpora. ita vnus loc° ad duo loca. & sic nō sequitur q̄ si vnū corpus nō pōt eē in duobus locis q̄ duo corpora non possint esse in vno loco. vnū enim corpus esse localiter in duobus locis implicat contradictionē quia de rōne loci est q̄ sit terminus locati. termin° aūt est extra quem nihil est rei. vnde nihil locati pōt esse in loco exteriori. quia si ponat esse in duob° locis. sequitur q̄ sit extra locum. & ita sequitur q̄ sit locatū & non locatū. Nec ē instantia de corpore xpi. quia nō est i sacramento altaris localiter. sed p conuersionē. hec ille. Ex quib° patet q̄ min° inconueniēs ē duo corpa esse simul in eodē loco q̄ idē corpus esse simul localiter in diuersis locis. cū 2m implicet contradictionē simpliciter & absolute. primū vero non implicat contradictionē simpliciter & absolute. sed fm quid. Et de hoc scitis Tho. in scripto sup Boetiū de trinitate. in illa qōne vbi q̄rit. Utrū duo corpora possint intelligi esse in eodem loco arguit sic. Omnis ꝓpositio videtur esse intelligibilis in cuius subiecto non includitur oppositum predicati. quia talis ꝓpositio non habet repugnātiā intellectuū sed hec ꝓpositio: duo corpora sunt in eodē loco. nō est hꝰ. alias nunq̄ posset fieri miraculose. qd̄ patet ex falsum in corpore vnico qd̄ exiuit clauso vtero virginis & intrauit ad discipulos tanquis clausis. nō enim pōt de° facere q̄ affirmatio & negatio sint simul vera. ut dicit Aug° contra Faustū. ergo pōt aliquis intelligere uel saltem intellectu fingere duo corpora esse in eodē loco. Ecce argumentū. sequitur rispōsio. Dicendū inqt q̄ dupliciter pōt esse aliqua ꝓpositio nō intelligibilis. Uno mō ex parte intelligētis qui deficit intellectu. sicut hec ꝓpositio: in tribus diuinis pſonis est vna essentia. & hꝰ ꝓpositio non oportet q̄ implicat contradictionē. Alio modo ex parte ipsius ꝓpositiōis. Et hoc dupliciter. Uno° q̄ implicat cōtradictionē simpliciter & absolute. sicut ista: rōnale ē irrōnale. & hꝰ ꝓpositiōes nullo miraculo verificari possunt. Alio mō quia implicant contradictionē aliquo mō. sicut ista: mortuus redit ad vitā virtute ꝓpria. cum ponatur p hoc q̄ dicit mortuū oi ꝓncipio vite destituū. & talia possunt verificari miraculo superiori virtute opante. & similiter est in ꝓposito. sicut eni duob° corporibus in eodem loco positis non pōt aliq̄ causa naturalis diuersitatis inueniri. sic diuina virtus pōt ea q̄uis sint vnita in situ in sua distinctione ꝓseruare. & sic miraculose fieri potest duo corpora esse in eodem loco. hec ille. Tūc ad ꝓbationē maioris negate Dicitur ꝓmo q̄ licz pſhi ponerēt repugnantiā inter duo quāta respectu eiusdē vbi mō ꝓdicto. non tamē talē qualis est inter duo cōtraria respectu eiusdem subiecti. qz vbi non ē subiectū duorū corporū. nec recipit ea sicut subiectū recipit in se contraria. sed potiū respectus de genere vbi recipit subiectum in corpore uel quanto locato. tū pſhi dicerent q̄ duo corpora uel quāta non pnt habere idem vbi simul ea ratione. quia impossibile est idē accidēs esse i diuersis subiectis. Dicitur 2° q̄ posito p miraculum q̄ duo quanta essent simul in eodē loco. ex hꝰ nullaten° sequitur q̄ illa duo quāta haberēt idē vbi numero. sz duo distincta sicut duo alba habent duos respect° similitudinis in ordine ad eundē terminū. & duo tempora habent duos respectus de genere qn̄ ad idē temp° uel instans. Dicitur 3° q̄ duoꝝ quantoꝝ repugnantia respectu eiusdem loci simul non ē repugnantia. ppe formalis qualis est inter duo contraria uel ꝓtradictoria uel ꝓuatiue opposita. sz potius repugnātia effectiua. quia scz vnū expellit reliquū quātū sibi equale de eodem loco effectiue. non aūt formaliter. qz in expulsione formali illud quod expellitur desinit esse & inesse sicut termin° a quo adueniente termino ad quē. talē autē repugnātiā effectiuā pōt de° suspendere manentibus duob° quantis in eodē loco. nō aūt repugnātiā formalē qualis est inter duo vbi respectu eiusdē corporis. vnde probatio illa arguit a mnori affirmatiue. iō non valet. Dicitur 4° q̄ dos subtilitatis non tollit q̄ duob° quātis illud qd̄ ē causa incōpossibilitatis duoꝝ quantoꝝ in eodē loco. aut duoꝝ vbi uel locoꝝ respectu eiusdē locati. ideo rispōsio ibidem recitata non ē tenenda. Et de hoc sanctus Tho. 4. 4. dis. huius q̄stī q. 2. arti. 2° in solutione 2e° questiūcule. sic dicit: Non pōt dici q̄ corpus gloriosum rōne subtilitatis sue habeat q̄ possit esse cū alio corpe in eodem loco nisi per subtilitatē auferat ab eo illud quo ꝓhibetur nūc esse simul cum alio corpe in eodē loco. Dicit aūt quidam q̄ ꝓhibetur ab hoc in isto rōne corpulentie p quā habet q̄ repleat locū. que quidē corpulentia ab eo p dotem subtilitatis tollet. Sed hoc stare nō pōt. ppt duo. p̄ quia corpulentia quā dos subtilitatis aufert est ad defectū ptinens puta aliqua inordinatio materie non pfecte substantie sue forme. totū eni qd̄ ad integritatem corpis ptinet in corpe resurget tam ex parte forme q̄ ex parte materie. qz q̄ aliq̄ corpus sit repletiuū loci hoc habet p id qd̄ ē de integritate eius & non ex aliquo defectu nature. cū enim plenū opponatur vacuo. illud solum non replet locū quo posito in loco locus nouus remanet vacuus. Uacuū aūt diffinit 4° phisicorū. q̄ est locus non replet° sensibili corpore. Dicitur aūt aliq̄ corpus sensibile esse ex materia & forma & nālib° accidētibus que oia ad integritatem materie ptinent. Constat etiam q̄ corp° gloriosū erit sensibile fm tactum ut p3 in corpe vrii. Luce vlt. Nec ei deerit materia aut forma aut alia natural ita accidētia scz calidū & frigidum & hꝰ. vnde patet q̄ corp° gloriosum non obstante subtilitatis dote replebit locum. insania autem videtur dicere q̄ locus vbi esset corp° gloriosū esset vacuus. 2° rō ēxtū ꝓdicta nō valet. qz impedire existētiā corporis in eodem loco est plus q̄ replere locum. si enim ponamus dimensiones esse separatas a materia. alle dimensiones non replent locū vnde cum quidam ponentes vacuū dixerint vacuū esse locū in quo sunt hꝰ dimensiōes sine aliquo corpe sensibili. & tū iste dimensiōes ꝓhibēt ne sint simul cū alio corpe i eodē loco ut p3 p pbm 4° phi° et 3° metaphisice. vbi hꝰ. p incōueniēti q̄ corp° mathematicū qd̄ nihil aliud ē q̄ dimensiōes separate sint simul cū corpe nāli sensibili. vii dato q̄ subtilitas corpis gloriosi auferret ab eo hꝰ qd̄ ē replere locū. non tū sequetur q̄ propter hoc

Ayuntamiento de Madrid

posset eē cū alio corpe i eodē loco. qz remoto eo qd ē i minus non ,ppter hoc remouetur qd ē in plus. Dicendum est ꝙ illud qd impedit corpus nostꝫ nunc ne sit simul cū alio corpore i eodē loco. nullo mō poterit ab eo remoueri p potē subtilitatis. nihil enī pōt ,pbere corpus aliqd ne sit simul situatū cū alio corpe in eodē loco nisi qd facit i eo ꝙ requirat diuersū sitū. nihil enī est impedimentū idēptitatis nisi qd est cā diuersitatis. hanc aūt distinctionē situs non requirit aliqua corpis qualitas. qz corpi non debet aliqs situs rōne sue qlitatis. vnde remoto a corpe sensibili ꝙ sit calidū aut frigidum aut graue aut leue: nihilominus in eo remanet necessitas ꝑdicte distinctionis. ut p3 p phm 4.° physicoꝝ. r p se planū ē. Similiter etiā mā nō pōt inducere necessitatē ꝑdicte distinctionis. qz materie nō aduenit situs nisi mediante quātitate dimensiua. Similiter etiā neq; forma sitū b3 nisi ex mā sitū habente. Restat ꝙ necessitas distinctionis duoꝝ corporꝝ in situ causatur in antea quātitatis dimensiue cui p se conuenit situs. cadit enī in diffinitione eius. qz quātitas dimensiua est quantitas positionem hjs uel situ. r inde est ꝙ remotis oibus alijs que sūt in re. talis distinctionis necitas inuenit in sola quātitate dimensiua. Si enī accipiatur linea separata. oportet ꝙ sint due linee uel due partes vnius linee ꝙ sint distincte in situ. alias linea addita linee non efficeret maius: qd ē ꝓtra communi conceptionē. r similiter ē de superficiebꝰ r corporibus mathematicis. r qz materie debet situs inēsse sū subsistat dimensioni. exinde ꝑdicta necessitas ad materiā situatā derivatur: ut sicut non ē possibile eē duas lineas uel duas partes linee nisi sint distincte fm situ. ita impossibile est eē duas materias uel duas ptes materie: nisi sit distinctio situs. r qz distinctio materie ē ꝑncipiū distinctionis indiuiduoꝝ. inde ē ꝙ Boetius dicit i li.° de trinitate ꝙ duobus corporibꝰ vnū locum fingere nullo mō possum ut hāc saltē varietatē accidētis distinctio indiuiduoꝝ requirat. Subtilitas aūt a corpe gloriosio dimensionē nō auferret. vnde nullo mō auferret sibi ꝑdicta necessitatem distinctionis situs ab alio corpe. r ita corpꝰ gloriosū non b3 rōne sue subtilitatis ꝙ possit eē simul cū alio corpe. s3 poterit esse simul cū alio corpore ex operatione virtutis diuine. sicut etiā corpꝰ Petri non habuit ex aliq̄ ,ppietate indita ꝙ ad iniumbrationē eius sanarent infirmi. sed hoc fiebat virtute diuina ad edificationē fidei. ita faciet virtus diua ut corpus gloriosū possit esse cū alio corpe ad pfectionē glorie. Ē ille. Similia dicit vltima. q. 2.ª quolibet. Ex quib⁹ patet veritas quarti dicti. Dicit ꝗ ꝗ liꝗ risio allegata non valeat. nī impugnatio eius parū valet. Q̄ enī impossibile sit idē corpꝰ eē localiter in diuersis locis. hoc non ē ꝑcise ex aliq̄ causaꝝ. q̄ꝰ arguens ponit s3 ex cōmensuratione loci r locati. neq; ex ꝓximate uel posteriorate aut simultate vnⁿ illoꝝ respectu alterⁿ. s3 illa impossibilitas ē ex causis p scm Tho. assignatis s3 qz locus cōprehēdit locatū r est terminus locati r non econtra. ideoq; nihil locati pōt eē extra locū ,ppie loquēdo de li extra s3 ut sit ibi localiter. quia esse i alio sacraliter non localiter sed de p accidens non ē ,ppie extra. Dicitur 6.° ꝙ forma ratiōis vltime adducta parum mouet. qz 4.° est negāda i illo casu vbi multitudo posteriorꝭ cum vnitate prioris infert opposita in esse eidem. non autem multitudo prioris cum vnitate posteriorꝭ. sic autem ē i ,pposito ut patere pōt ex dictis

¶ Ad 3.ᵐ rōnē ꝑncipalē rndet virtualiē scūs Tho. 4.° quolibet. q. 2.ª. vbi arguit sic. Difficilius est ꝙ hec suba mutetur in illā subam q̄ ꝙ hoc accidens mutet i illud accidens. sed in sacro altaris ex hoc ꝙ diuina virtute suba panis remanētib⁹ eiⁿ dimensionibus fm quas loco cōmensuratē cōuertit in subam corpis xpi. sequitur ꝙ idem corpus xpi sit non localiter fm cōmensurationem ,ppiaꝝ dimensionū. sed sacramentaliē in pluribⁿ locis simul. ergo pōt facere ꝙ cōuertat dimensio huius corpis in dimensionē alterⁿ. r sic erit idē corpꝰ localiter in diuersis locis simul. Ecce argumentū. seqūt risio. Dicendū inquit ꝙ difficilius ē hoc accidēs mutari in illud accidēs q̄ hāc subam mutari in illā subam. rū qz due sube ueniūt in subiecto mālī qd ē pars vtriusq; sube essentialis. tum qz suba habet indiuiduationē p seipsam. accidēs vo nō ē indiuiduabile p seipsū s3 p subiectū. vnde nō pōt sibi conuenire ꝙ hoc accidēs conuertat in hoc accidens. Dato tn ꝙ hec dimēsio cōuerteret in illam dimensionē non sequeret ꝙ idē corpus esset in duobⁿ simul. sed i vno tn. quia sicut postq̄ substantia panis conuersa est in subam corpis xpi iam nō sūt ibi due sube sed vna tn. ita etiā si hec dimensio bui⁹ corpis conuertat in illā dimensionē alterius corpoꝭ. iā nō due erūt dimēsiones sed vna tn. r sic non cōmensurabit diuersis locis. sed vni tn. hec ille. Ex q̄ patet solutio ad argumentū Scoti. Dicit enī ꝙ in casu arguēti sui suba ꝑus subiecta quātitati conuerse in quātitatē corpis xpi uel alterius ex vi talis uersionis non haberet ꝙ esset i aliquo loco localiter. nō qdē in loco ꝑmo qui sibi debebat rōne sue dimēsiōis. quia illa dimensio facta uersione tali cum nō sit nō ē in loco nec dat sube ꝙ sit in loco quocūq; sic debat ꝑus. r sic talis suba nec ex se nec ex quacunq; dimensiōe habet ꝙ sit in primo loco. similiter nec habet ꝙ sit in loco quātitatis uel dimensiōis in qua sua dimēsio cōuersa ē. qz dimēsio sua nō ē in illo loco cū tūc nō sit. nec suba illa cōuersa in aliā subam ut supponit. r dato ꝙ i aliā subam conuersa esset non trī virtute conuersiōis nec virtute ,ppie dimensionis nec aliene esset in alio loco localiter. Et sic p3 ꝙ in dicto casu dimēsio cōuersa nō est ex vi conuersiōis in duobⁿ locis localiter. similiter nec suba ꝑus illi subiecta eēt nec i vno loco localiē r i alio sacramentaliter. nec in duobⁿ locis sacramentaliter. sed vna substantia que ꝑus erat in loco localiter rōne ,ppiaꝝ dimensionū si remaneret non cōuersa in aliud esset abstracta ab oī loco situ r vbi. nisi forte diceretur esse alicubi p contactū virtutis eo modo quo substātie separate. qui modⁿ nō est ad ,ppositū. similiter nec quantitas in quā cōuersa est. nec substātia ei subiecta virtute conuersiōis ꝑdicte esset in duobus locis localiter: qd̄ apparet. Cum enī dicit arguēs ꝙ fm nos terminus cōuersionis ad quē est vbi ꝑus fuit terminⁿ a quo conuersionis r in eodem loco r c̄. p3 ꝙ hoc non valet ad ,ppositū. qz illa ,ppositio solū habet locū vbi remanet rō locatiōis ipsius uersi. sicut in eucharistia facta conuersiōe remanent dimēsiones sube cōuerse q̄ erant sibi rō essendi in loco. iō suba corpis xpi incipit esse in loco vbi sunt dimensiones sube conuerse q̄ erāt rō locandi. sed in casu argumenti cū nulla rō locatiua quātitatis uerse remaneat. non o3 terminⁿ ad quē sit vbi ꝑus fuit terminus a quo uersiōis. Uel dato ꝙ terminⁿ ad quē fingeret eē ibi aliquo mō. nō trī localiter. r sic nullo modo sequitur ꝙ terminⁿ ad quem sit in duobus locis localiter. sed trī in vno. vnde patet ꝙ risio quā recitat arguēs sufficiēt euacuat argumētū

Ayuntamiento de Madrid

nec replica ꝑ risionē adductā valet ut finaliꝗ arguēs
ꝓfiteꝰ. Cū autē finaliꝗ dicit q̃ in casu q̃ quātitas aeris
ouerteret i quātitatē corpis xpi manente suba aeris
tē. Rsidetur q̃ in illo casu corpꝰ xpi cū sua quantitate
nō esset localiter alibi q̃ ꝑ ꝑ. qz nec rōne suaꝫ dimen-
sionū nec alienaꝫ. vnde argumentū istud nihil ꝛcludit
sicut nec ꝓcedētia. Et si dicat q̃ imo. qz diuisio corpo-
ris xpi nullo casu succederet quātitati aeris de p se ⁊
directe in eodē loco in quo ꝑ. erat quātitas aeris. ⁊
esset in quātitate ⁊ p modū quātitatis. ⁊ ita localiter.
nec, ꝑter talē conuersionē desineret esse in celo loca-
liter. ⁊ ita sit esset in duob⁹ locis. Dicit q̃ cū loc⁹ eēt qd
extrinsecū quātitati conuersie. nec vllatenꝰ fozet eidē
rō essendi in loco nō oportēt q̃ quātitas corpis xpi eēt
post conuersionē in loco in quo ꝑfuit quātitas cōuer-
sa. Uel si deꝰ q̃ corpꝰ xpi fm suā quātitatē inciperet
esse localiꝗ in eodem loco. tūc desineret esse in celo lo-
caliter ⁊ esset tm̄ in altero locoꝫ in quo placeret deo ⁊
nō in vtroq̃ ⁊ localiter simul. Et hoc sufficit ad argu-
mentū illud. ¶ Ad 4.m p̃ncipale dr̄ q̃ forma arguēdi
non valet aut nihil cōcludit ꝑ ñem. si aūt reducatur
ad debitā formā. dicendo sic: In quotcūq̃ locis deus
pōt facere subam nālē simul esse mō sacramētali. pōt
eam in tot locis facere simul esse uel ponere mō locali
⁊ sue nature cōuenienti tē. tūc sic negat illa aᵒʳ. qz sub-
stantiā nālē corpis xpi esse in multis locis localiꝗ impli
cat contradictionē. non autē illā eē simul in multis lo-
cis non localiter sed sacraliter ut sepe dictum fuit. nec
valet, pbatio maioris. qz ad faciēdum subam eē simul
in plurib⁹ locis localiter uel mō cōuenienti sue nature
non sufficit ynū mira culū. imo requireꝰ oppositio im-
possibiliū uel icōpossibiliū sc3 q̃ duo ꝓtradictoria eēnt
simul vera. De rōne ꝰo quā recitat arguens. dicen-
dū est sicut ꝑ. dictū fuit in simili rādendo ad p̃mū ar
gumentū eoꝝ q̃ p̃mo loco ꝑ istā ñem inducta sunt sc3
q̃ cōuersio non est formalis rō corpoꝛi xpi essendi in h̄
loco. ꝛ3 potiꝰ species panis qbꝰ mediātib⁹ cōpaꝝ ad lo
cū nō ꝛi localiꝗ ꝛ3 sacraliꝗ. Tlec obstat q̃ tales spēs nō
insūt formaliꝗ corpi xpi. sufficit enim q̃ infuerint sube
panis cui suba corpis xpi successit ⁊ habet aliquā pre-
sentiā ul ynitionē aut alligationē ad illas species. sicut
quātitas in forma corpꝰ humanū ē formalis rō aiē in-
tellectiue essendi in loco. licꝫ non insit aie formaliꝗ nec
econtra, ꝑter aliqualē ynionē coꝝ in tertio sc3 corpe
humano. potissime qz corpꝰ xpi non ē in hoc loco ut in
loco. nec ut subiectū ybi uel situs. ⁊ sic nec formaliter
in loco, ꝓprie. Cum aūt vlterius dicit q̃ possibile ē no-
uitatē eē circa posteri⁹ nulla facta nouitate circa ꝑ.
tē. Dicit q̃ impossibile est ponere nouū respectū sine
nouitate uel inouatione facta circa aliq̃ absolutū ut
alias dictū ē. talis aūt nouitas non apparet in ꝓposito
alia que sufficiat ad nouitatē p̃ntie corpis xpi i loco ul
sacramento nisi noua inceptio alicuꝰ illoꝫ uel ꝑuersio
alicui ꝑ. hic locati in corpꝰ xpi. uel motus ynius ad
aliud. p̃mū ⁊ tertiū nō p̃nt dari. q̃ ꝓs dare zᵐ. sed de h̄i
sequēti qōne latioꝛ erit sermo. ⁊ licꝫ nō oē ꝑ. innouetur
ad innouationē posteriozis. tñ aliq̃ sic innouaꝫ sic
subiectum ad innouationē, ꝑpe passionis q̃ nā posteri-
oꝛ est. ⁊ multe alie instantie dari p̃nt. ¶ Ad 5m negatur
aīs sicut implicans ꝓtradictionē. qd̄ eni diffinitiue est
in aliquo loco. sic est ibi q̃ non alibi. vnde scūs Tho. 3ª
parte. q. 76. arti. 5. in solutiōe p̃mi sic dicit: Corpus xpi
non est in hoc sacramento diffinitiue. qz sic nō eēt alibi
q̃ in hoc altari ybi ꝓficit hoc sacramētū. cū tamen sit
⁊ in celo in, ꝓria specie ⁊ in multis alijs altaribus sub
specie sacramenti. hec ille. Simlia dicit p̃senti dist. q. i.
arti. 3. in solutione 2ᵃ questiuncule. Et p̃ma pte. q. 52.
arti. 2. sic dicit: Diuersimode eē in loco conuenit corpi
⁊ angelo ⁊ deo. nam corpꝰ dicit esse in loco circūscri-
ptiue qz cōmensuratur loco. angelus aūt nō circūscri-
ptiue. qz nō cōmēsuraꝫ loco sed diffinitiue. qz ita est in
vno loco q̃ nō in alio. de⁹ aūt neq̃ diffinitiue neq̃ cir-
cūscriptiue. quia est ybiq̃. hec ille. Tūc ad, pbationē
aīis negati dicit p̃mo q̃ dato casu illo qui multis ap-
paret impossibilis angelus eēt sub specieb⁹ panis con-
uersi in angelū mō sacramentali. nec oporteret q̃ eēt
ibi diffinitiue. sicut nec corpꝰ xpi est diffinitiue sub spe-
cieb⁹ sacramenti. vnde p̃iti dist. vbi statim allegatū est
dicit sic scūs Tho. Ad hoc q̃ aliquid sit in loco diffini-
tiue duo requirūt. primū est ut competat ei ibi esse. qz
quod non ē in aliquo loco nō pōt illo loco diffiniri. zᵐ ē
q̃ sit ibi sicut in loco cōmensurato aliquo mō sue quan
titati uel virtuti. corpus eni cubitale non diffinit loco
vnius cubiti. q̃uis aliquo mō ibi sit. neq̃ aīa est diffini-
tiue in manu. quia etiam ē i alijs partib⁹ eo q̃ nō est in
manu fm suā totā virtutē. ⁊ iō omne qd̄ habet quanti-
tatem finitā uel virtutē finitā ꝓs q̃ sit diffinitiue i loco
in quo est. ⁊ ideo angeli diffinitiue sunt in loco non tñ
deus. Corpꝰ aūt xpi q̃uis fm virtutem suā sit sub spe-
cieb⁹ non tñ competit ei esse ibi rōne sui. qz nec rōne
sue quātitatis ut dictū est. nec rōne sue virtutis. ꝛ3 rō
ne illius qd̄ in ipsū conuersū est ibi p̃ersistēs. cui⁹ dimē-
siones corpis adhuc manent quib⁹ ad locū illū deter-
minabaꝫ. ⁊ ideo non diffinit illo loco. sed simili mō pōt
esse alibi ybiq̃ fuerint dimēsiones panis cōuersi in
ipsum. hec ille. Item ibidē arguit sic. Omne qd̄ pōt si-
ne sua mutatione alibi esse q̃ hic non est hic diffinitiue
, ꝑter hoc eni ponimus angelos moueri. qz loco diffi-
niunt. sed corpus xpi pōt alicubi eē q̃ sub istis specie-
bus sine oi mutatiōe sua uel speciez puta si alibi corpꝰ
xpi consecraꝫ. igit nō ē hic diffinitiue. hec ille. Dicitur
2ᵒ q̃ posito ꝛ3 nō ꝓcesso q̃ angelus esset in loco specie
rum diffinitiue ⁊ mō nāli qualis pōt angelo compete
re non tñ oportet q̃ simul cū hoc esset alibi nāli modo.
qz possibile est angelū nullibi esse localiter. imo nunq̃
est alicubi localiter, ꝓprie loquēdo sicē subiectū ybi uel
situs. nec est in loco sicut i loco p se sed p accidēs rōne
corpozis ab eo assumpti ul moti uel aliqualiē sibi yniti
aut alligati. ⁊ ideo casu illo non oportet q̃ esset simul i
duobus locis localiter. imo nec alicubi localiter, ꝑpe
loquendo. ⁊ de hoc satis dictū est 2ᵒ sen. ⁊ ista possunt
sufficere ad argumenta Scoti. ¶ Ad dicta Aureoli ꝑ
eandē ñem dicitur negando aīs ꝑ p̃me forme. qz sicut
dictū fuit idem corpꝰ esse in eodē loco localiter impli
cat contradictionem p̃mi modi sc3 affirmationē ⁊ ne-
gationem de eodē subiecto iuicē. sequit enim ex hoc
p̃ma contradictio q̃ idem corpus est comp̃hensū a lo-
co. ⁊ idem corpꝰ non ē comp̃ehensū ab eodē loco. zᵃ
est q̃ idem corpꝰ est locatū ⁊ idem non ē locatū. ⁊ multe
alie ꝓtradictiōes supius deducte ex dictis sci Tho.
Cum aūt dicit arguens q̃ in illo casu nō sequit q̃ cor-
pus idē plurificetur fm situs tē. Dicitur q̃ ex illo ca-
su sequitur q̃ corpus non plurificaꝫ cum maneat idē
in duobus locis. ⁊ simul cum hoc sequitur q̃ idē corpꝰ
plurificetur ⁊ non maneat idem nec ynū nec indiuisū.
quia si est in hoc loco localiter. ergo nihil eius est extra
hūc locū. ergo omne qd̄ est i alio loco localiter ē aliud
ab isto corpore ⁊ ab omni parte eius. ⁊ non est hoc cor-

Ayuntamiento de Madrid

pus nec aliquid corporis huius. igiť existens in 2° loco nõ est idē cũ existēte in primo loco. sed aliud. ⁊ sic sunt duo distincta corpa. ⁊ ista sufficiāt Aureolo. ¶ Ad argumētū 5 cõnem risum ē supra, pbatione 2ᵃ ñis per dicta bti Thome in forma ridēdis ad illud. Et hec de questione sufficiant. de qua benedictus deᵒ. amen.

I Terũ circa decimam

distinctionē querit. Utrũ corpus xpi sit in eucharistie sacramēto uel xpus totaliter. Et arguit q̃ non. quia xps incipit esse in hoc sacro p conuersionē panis ⁊ vini. sed manifestũ est q̃ panis ⁊ vinũ non pñt conuerti nec in diuinitatē xpi nec in eius aiam. Cum ḡ xps existat ex trib⁹ substātijs sc3 diuinitate aia ⁊ corpore. videť q̃ xpus non sit totus in hoc sacramento. ¶ In oppositū arguit. q̃ dicit Ambrosi⁹ in li° de sacris. In isto sacramento tot⁹ xps est. ¶ In hac q̃ne tres erũt articuli. In primo ponet ñes. i 2° obiectiōes. i 3° solutiōes.

Quantum ad primũ

articulũ sit prima ñ q̃ xpus ē totus ⁊ totaliter in hoc sacro quo ad omnē sui subam. Hanc ponit scũs Thomas 3ᵃ pte. q. 76. arti. p. vicēs: Qio necesse ē confiteri fm fidem catholicā q̃ totus xpus sit in hoc sacro. Sciendum est tñ q̃ aliqd est i hoc sacro dupliciter. vno mõ ex vi sacramēti. alio° ex nāli cõcomitantia. Ex vi quidē sacramēti ē sub specieb⁹ hui⁹ sacramenti id in q̃d directe conuertit suba panis ⁊ vini pexistens, put figtur pverba forme que sunt effectua in hoc sacro sicut ⁊ in ceteris. puta cũ dr: hoc ē corpus meũ: hic est sanguis me⁹. Ex nāli aūt concomitātia ē i hoc sacro illud q̃d ē ⁊ realiter coniūctũ ei i q̃d pdicta cõuersio terminatur. Si ení aliq̃ duo fūt realiter cõiuncta vbicunq̃ est vnũ realiter o3 ⁊ aliud esse. sola enim opatione aie distinguūtur q̃ fūt realiter cõiuncta. hec ille. Itē. q. 71. arti. 6° in solutione secundi. sic vicit: Aia est forma corpis dãs ei totũ ordinē esse pfectiui sc3 eē ⁊ esse corporeū ⁊ esse aiatũ ⁊ sic de alijs. cõuertitur q̃ forma panis in formā corpis xpi fm q̃ dat esse corporeū. non autē fm q̃ dat esse aiatũ tali aia. hec ille. Similia ponit pseni dñi. q. 1. arti. 2ᵃ in solutiōe prme q̃stũcule. Itē dis. xi. q. 1. arti. p. q̃stũcula 3ª arguit sic 2° loco Illud q̃d nõ mutat in aliqd corpis xpi o3 q̃ post cõsecrationē remanet. sed forma subalis panis nõ cõuertit i aliqd corpis xpi. q. si cõuertere oporteret q̃ conuertere in aiam que ē forma subalis corpis xpi in quā nõ cõuertit aliqd. q̃ forma subalis panis manet. sicut accidentia. Ecce argumentũ. sequtur risio. Dicendũ ingt q̃ aia non ē forma que pficiat vniformiter suũ pfectibile in toto ⁊ in oib⁹ ptib⁹. vnde singule ptes ex aia cõsequuntur pfectione eis, pportionabilē. vnde q̃tuis in aiam xpi fm q̃ est pfectio totius nõ cõuertit aliqd. tñ suba panis tota. ⁊ q̃tũ ad mām ⁊ q̃tũ ad formā conuertit in ipsũ corpus xpi totũ fm q̃ intelligit accepisse congruentes pfectiōes in singulis ptib⁹. q. si ē organicũ ⁊ ppria mā aie. hec ille. Ex quib⁹ pōt formari talis rō. p ñes. Ubicũq̃ ē aliq̃ causata: integra suba xpi ē q̃libet suba xpi. sed in eucharistia est aliqua causata suba xpi. puta caro ⁊ sanguis. ergo ibi est quelibet substātia xpi. puta diuinitas. aia. ⁊ sic de alijs partibus humane nature. ¶ 2ª ñ est q̃ in eucharistia est totus xpus totalitate quantitatis dimensiue sic q̃ tota quantitas dimensiua corporis xpi est in hoc sacramento. Hāc ponit scũs Thomas 3ª pte. q. 76. arti. 4.ª vbi sic dicit: Duplicit aliquid xpi ē in hoc sacramēto. vno mõ ex vi sacramēti. alio mõ ex nāli concomitātia. Ex vi quidē sacramēti quātitas dimēsiua corpis xpi non ē i hoc sacro. ex vi eni sacramēti ē in ℍ sacramento illud in qõ conuersio directe terminat. conuersio aūt q̃ fit in hoc sacramento terminat directe ad subam corpis xpi. non aūt ad dimensiones ei⁹. q̃d p3 ex hoc q̃ quātitas dimensiua panis remanet facta consecratiōe sola suba panis trāseūte ḡre tñ suba corpis xpi realiť nõ diuidit a sua quātitate dimensiua ⁊ ab alijs accidentib⁹. inde est q̃ ex vi realis concomitātie est i ℍ sacramēto tota quātitas dimēsiua corpis xpi ⁊ oia alia accidentia ei⁹. hec ille. Itē arti. 3° sic vicit: Quia in hoc sacro suba corpis xpi est ex vi sacramenti. quātitas aūt dimēsiua ex vi realis concomitātie. iõ corpus xpi est in hoc sacramēto p modũ subē. i. p modũ quo suba ē sub dimensionib⁹. non aūt p modum dimensionũ. id est nõ p illũ modũ quo quantitas dimensiua alicuius corpis ē sub quātitate dimensiua loci. manifestũ est autē q̃ nā subē tota est sub qualibet pte dimensionũ sub quib⁹ continet ⁊c. Item arti. 4.ª arguit sic primo loco. Totum corpus xpi continet sub q̃libet pte hostie consecrate. sed nulla quātitas dimēsiua tota continetur in aliq̃ toto ⁊ in qualibet ei⁹ pte. q̃ impossibile ē q̃ tota quātitas dimensiua corpis xpi contineat in hoc sacro. Ecce argumentũ. sequitur risio. Dicendum inquit q̃ modus existēdi cuiuslibet rei determinatur fm illud q̃ inest ei p se. nõ aūt fm illud q̃d est p accidens. vnde ⁊ dulcedo ē in visu fm modũ albedinis ⁊ non fm modũ dulcedinis. q̃z ergo ex vi sacri hui⁹ est in altari suba corpis xpi. quantitas aūt dimēsiua est ibi concomitant ⁊ q̃si p accidēs. iõ quātitas dimensiua corpis xpi est in hoc sacro non fm ppriũ modũ ut sc3 sit totũ in toto. ⁊ singule ptes in singulis ptibus. sed p modũ subē cuius nā est tota in toto ⁊ tota in qualibet parte. hec ille. Idem ponit. i. q. huius dis. arti. 2° in solutione 3ª et 4.ª q. Item 8° quolibet. q. 8. ponit idem. Ex quib⁹ possunt formari rōnes, p ñes. prma sic. De rōne corpis viui est organizatio que regit diuersũ situ ptiũ. sit⁹ aūt p supponit quātitatē. q̃ o3 q̃ corpus xpi si sit viuũ i sacramēto q̃ fit ibi sub, ppria quātitate. 2° sic. Subiectũ nunq̃ separatur a, ppria passiōe. sed suba corpalis, ppria passio ē quātitas dimensiua. q̃ cũ suba corpis xpi sit sub sacramento ⁊ quātitas ei⁹ dimēsiua erit in sacro. 3° Totalitas corpis attēditur fm totalitatē quātitatis ei⁹. q. fm quātitatē diuidit ⁊ tbs ptes. sed fm Aug. l. totus xps manducat in sacramēto. igiť est ibi fm totam suã quātitatē. 4.ª sic. Impossibile est aliqd eē alicubi fm ptē quātitatis ⁊ nõ fm totã nisi diuisa quātitate ipsi⁹. Is quātitas corpis xpi non diuidit actu. q. corpus illud ē ico rupribile. igiť cũ i sacro ꝛtineatur aliqd quātitatis ei⁹. impossibile ē q̃ ꝛtineatur ibi tota. Itē q̃ncũq̃ duo sunt realiť cõiuncta ⁊ neutrũ excedit reliquũ. sed vtrũq̃ adequat alterũ vbicunq̃ est realiter vnũ illoꝝ ⁊ reliquũ. sed sic ē de corpe xpi ⁊ ei⁹ tota quātitate. igiť ⁊c. Dico aūt notanť q̃ neutrũ excedit reliquũ. ppter instantias q̃ possent dari de diuinitate respectu humanitatis assumpte. ⁊ de aia respectu sue potētiaꝝ. Et in ℍ pm° articulus terminať.

Quantũ ad secundũ

articulũ arguitur cõtra ñes Et quidē contra aliqua contēta in declaratiōe prime ñis sc3 q̃ ex vi sacramenti ꝛtinetur in eucharistia aia rōnalis. nõ inq̃tũ aia sed inq̃tũ dat esse corporeū. Et quidē supponiť q̃ in xpo non ē aliqua forma subalis

Ayuntamiento de Madrid

ꝑter aiam rōnalē que dat ⁊ esse subam ⁊ esse corpus ⁊ eē aiale esse boiem ⁊ cetera: arguit Scotus ꝑmo sic. qz si hostia cōsecrata in cena a xpo i pixide fuisset ꝛseruata in triduo ꝑmansisset ibi eadē res ꝓmo ꝓtenta. illud aūt in qō fiebat ꝑmo cōuersio nō fuit mā ꝑma nec accidentia nec compositū ex mā ⁊ accidēte. g̃ compositū ex mā ⁊ forma subali. illud g̃ sp̃ mansisset in triduo. sed tūc non erat cōpositū ex ꝑma mā ⁊ aia intellectiua. qz xps fuit vere mortuꝰ in cruce. ⁊ ita aia itellectiua vere fuit separata. sed nō pōt simul esse separata ⁊ vnita corpori. igit cē. ¶ Z? qz termin? hui? conuersionis os ꝓ sit ens reale. qz cōuersio est realis. sed aia intellectiua ut dat esse corporeū distinguendo ꝑ esse intellectiuū fm te nō est eē reale ſz tm quoddā abstractū p actū intellect? sicut cōe ē aliqd ꝓter singularia fm te. g̃ ista ꝛuersio non pōt esse in aiam ut ē dans eē corporeū. ¶ Z? sic arguit. Illud corp? ꝓ ponis terminū cōuersiōis ꝑmū ē corp? mathematicū aut corp? nāle. nō enī distinguit pbus corp? in plura. si mathematicum. g̃ includit actu quātitatē. g̃ quātitas esset ibi ꝑmo ex vi cōuersionis. nec erit trāsubstātiatio ſz trāsaccidētatio. si accidēs ꝓ se requirat i termino. si sit corp? nāle. g̃ ē nāle p formā subalē vl p qualitatē. si ꝑmo mō. habet ꝓpositū ꝓ illa forma non ē aia intellectiua. si z? mō cū qualitas nālis ꝑsupponat quantitatē. adhuc habet ꝓpositū ꝓ ꝑim? termin? ꝛuersionis includit mām cū quātitate ⁊ q̃lita te. ⁊ ita erit duplicitер ens p accidēs. ¶ 4? qz nō efficacioꝛa sunt verba sup sanguinē q̃ sup corpus. ſz dicendo: hic ē sanguis uei hic ē calix: sanguinis mei. non pōt ibi fingi termin? ꝛuersiōis sola mā sub mō quātitatiuo qz illud non ē sanguis cū sanguis dicat aliqd subam que gīnat a nutrimento sūpto. ⁊ ē primū cōuertendi i carnē nec gīnaret nec ꝛuerteret nisi haberet ꝓpriam formā subalē. ¶ ? qz cū vt Est corp? nō ponit ad disrahendū de veritate carnis ⁊ ossis ⁊ huiusmodi sed potius ut includit oēs ptes ei? qō ē ꝑmo aiabile. sed si diceret: hec ē caro vl os. fictio videret ponere terminū cōuersionis eē tātūmodo mām sub mō quātitatiuo vel mām sine forma subali. g̃ multo magis in ꝓpposito accipiendo corp? ut ē quoddā includens oīa illa sicut hic accipit. ¶ ? qz ista via nō solū nō saluat sufficienē veritatē eucharistie ſz nec saluat veritatē rei cōtente in eucharistia fm veritatē corporis ⁊ sanguinis xpi. qz sic in existētia māli. ita ⁊ in eucharistia erat idē corp? viuū ⁊ mortuū ut, pbat ꝑ multas auctoritates sactoꝛ. Simile nec idēptitate sanguinis effusi sup terrā de latere xpi mortui. hec ille. cū multis aliis rōnib? adductis sup z? sen. in mā de pluralitate formaꝝ in hoie q non fuit ad pōs, ꝓpositū. iō non recitanē. ¶ Cōtra eandem ?nē arguit Aureol? ⁊ fm idē triplicē. ꝑquia qrī aliq̃ differūt sola rōne. impossibile ē ꝓ p aliquā actionem attingat vnū ⁊ nō aliud. ſz aia ut dat esse corporeū p te sola rōne differt a seipsa ut dat eē intellectiuū. trāsubstantiatio aūt ē actio realis. g̃ impossibile ē ꝓ attingat aiam ut dat esse corporeū gn attingat eā ut dat eē intellectiuū. g̃ vi ꝛuersiōis eē directe aia ē in sacr̄o ut dat esse intellectiuū sic ut dat eē corporeū. g̃ videt cōtradictio ꝓ termin? ꝛuersiōis sit aia dās eē corporeū. ⁊ ut ē intellectiua sit tātūmodo fmin? p cōcomitātiā. ¶ Z? sic. nam Innocēt? i de officio misse dicit: Ego inquit vitā etnā habere desidero. iō carnē xpi comedo veraciter illā quā extraxit de virgine. Tūc sic. Si in triduo aliqs aplꝰ ꝓfecisset. aut fuisset illa caro q̃ bodie est aut nō. si sic. habet, ꝓpositū. qz illa caro que tūc fuit nō includebat aiam xpi ut dat eē corporeū. ſz aliā formā carnis. Si ?o nō sit eadē caro q̃ hodie ē i eucharistia ⁊ illa q̃ fuisset in triduo. g̃ nō ē sacr̄m sp̃ vniforme Et segt̃ vlterī ꝓ illa caro q̃ ē hodie nō ē illa a q̃ fluxit sanguis i cruce ⁊ q̃ iacuit i sepulchro. qz sanguis exuit a carne separata ab aia rōnali. ut habet Joh. 19? Similer segtur ꝓ hodie nō fit trāsubstātiatio i sanguinē q̃ emanauit de xpi latere. qz ille nō erat aiat?. ¶ Z? sic ex eadē auctoritate. nā dicit ibi Illā carnē māducо quā xpus de virgine traxit. sed ?stat ꝓ xpo nō traxit de virgine aiam cū aia non sit ex traduce. igit cē. hec Aureolus in forma. ¶ Contra cādē ?nē arguit Henric? 9? q̃libet q. 8. dicēs post multa argumenta qb?, pbat in homine esse aliā formam subalem ꝓter aiam rōnalē. infert sic. Ex parte corporis ꝑz in quid fit cōuersio: qz in corp? aliā formā hris ꝓter aiam rōnalē. Item videndū est ex ꝑte ꝛuersionis. qz tota suba panis ꝛuertit in verū corpus xpi. qz ē ibi ⁊ nō aliter nisi ꝑ cōuersionē. ⁊ iō cū mā non fit corp? nō fit cōuersio in solā mām. tūc enī cū minus esse habeat mā q̃ forma subalis hris mat? ⁊ veri? esse. cōuertere ē actio diuina in min? eē. qō ē īcōnenies. qz sic de? nulli ē cā tendēdi i nō eē fm Aug]. 83. qōnū. ita nec tendēdi in min? esse. qz vtrūq; sonat in defectū. g̃ tota suba panis nō ꝛuertit in mām. Itē nec i mām cū intentiōe corporeitatis absq; re alicui? forme. qz sic nō eēt ꝛuersio in corp? reale ſz rōnis. vnde nō fit ꝛuersio in rē que est aia rōnalis. sicut nec i diuinitatē. ſz quedā noua positio dicat ꝓ conuersio fit i aiam fm ꝓ dat eē corporeū. non aūt fm ꝓ dat esse aiatū tali aia. sed si ſ esset tunc non esset cōuersio in corp? generatū ex ?gine. qz aia rōnalis fm nullā rōnē generata ē. qō falsū ē. qz dicit Ambrosi? ꝓ ?ficimus corp? qō de virgine est. ¶ Z? qz si ita esset tunc in triduo aia separata a corpe non potuit dici ꝓ corpus xpi fuit in sepulchro nisi fm materiā. nec fuisset facta consecratio nisi i nuda materiā ⁊ nō in corp?. qz deficiebat termin? ꝛuersionis. qz corpus xpi nō ē corpus ut dicūt nisi ab aia rōnali. nec fuit illud corp? idem viuū ⁊ mortuū nisi vnitate suppositi. ⁊ sic in triduo nō fuissent vera verba ꝛsecrationis: ſ ē corpus meū. ¶ Z? Si hostia cōsecrata ante mortē xpi fuisset seruata cū aia separata in morte nō māsisset corpus. ⁊ sic manēt ib? species? defecisset res sacramēti. ⁊ non fuisset corp? xpi sub hostia: que sunt incōuenientia. nec possunt euadi nisi ponendo formā aiā in hoie ꝓter aiam. fit ergo cōuersio in tale corpus qō māsit in triduo idem qō ꝓius. ⁊ consecratū remansisset nisi ꝓ hora mortis in cruce mortuū fuisset per separationem anime. Unde dicit Guilielmus altisiodocen ꝓ si corpus xpi fuisset seruatū in pixide cōcedenda esset ista: corp? xpi mortī i pixide. nec ꝑ hoc intelligitur aliq̃ noua ꝓprietas aduenire. ſz sensus ē: aia xpi incipit nō eē ſ. ⁊ sic nō ē ponēdū ꝓ manet mā nuda sine forma nec ꝓ forma cadaueris itroducat. ⁊ sic stat ꝓ diuinitas ⁊ aia non fuit in sacramento ex vi sacramēti ſz sint ibi p naturalē concomitantiā q̃dū aia conuicta fuit ꝓter triduū. ⁊ ideo non valet qō moderni dicūt ꝓ cōuersio fit in animā fm ꝓ dat eē corporeū. tri ut est rōnalis non est ibi nisi ꝑ concomitantiā. imo fit cōuersio in corpus qō habet aliam formā. in bruto aūt cum nō sit alia forma q̃ anima si virtute diuina fieret conuersio alicui? in corpus bruti. dicendo: hoc est corpus bruti. anima bruti esset ibi vi verborū ⁊ non ꝑ concomitātiam quo ad illud qō est ibi fm rem. quo ad rationem aūt vegetabilis ⁊ sensibilis non esset cōuersio i cor-

Ayuntamiento de Madrid

pus. sed tñ in mãm ⁊ partes eius que corpus non appellatur. hec Henricus in forma. ¶ Contra 2ᵃᵐ ꝓnem arguit Durandus probando q̃ in eucharistia non sit quãtitas dimensiua corporis xpi. ꝓmo qz nõ sequitur: quantitas xpi non separatur a corpore suo. ergo est cum corpore in sacramento p cõcomitantiã. sicut enim locus celi non separatur ab eo fm contactũ qui tñ non. ppe hoc est in sacramento. sic videtur esse hic. ¶ 2º sic. Cessante causa cessat effectus. ⁊ ideo cũ corpus xpi sit. ꝓpter ordinẽ quem habet ad species ut suba nõ ut quãta. ergo est hic substantia ⁊ non quantitas. ¶ 3º quia q̃ aliqui arguunt vs. dicunt enim q̃ non sequitur: deus facit calidũ prius califactibili. nisi cõpetur ei in rõne calefacientis suspendendo actionẽ ⁊ retinendo calorem ergo in se nõ est calidũ vel calefactiuũ. ergo licꝫ nõ faciat quantitatem corporis xpi esse in se indiuisibilẽ. qz hoc esset contradictio. potest tñ facere ipsam cõparari ad species que sũt extra modo indiuisibili. hoc autem nõ est simile. quia qõ sequit ad apprximationẽ agentis ad patiẽs est aliquid absolutũ qõ deus põt impedire. sed sicut non põt facere q̃ quãtitates vnius rõnis ad inuicem compare vna non sit inferior alia vl̃ equalis. sic etiam nec quãtitates ad inuicẽ gn vna sit maior aut minor aut equalis. quo facto sic non comparetur dissimilẽ ad totũ ⁊ partẽ. vel pars ad partẽ. ⁊ totũ ad totum ⁊c. ¶ 4º sic. Impossibile ẽ q̃ quantitas comparetur quãtitati mõ nature incõpossibili. sed modus nature quãtitatis ẽ diuisibilitas. q̃ impossibile ẽ q̃ quantitas comparetur modo indiuisibili. sed si quãtitas corporis xpi presens esset specieꝫ mõ sube comparetur ad eas modo indiuisibili. igitur ⁊c. ¶ 5º quia substantia potest cõpari ad locũ circũscriptiuũ mediãte quãtitate quã habet. ⁊ sequit modũ quantitatis. qz B non repugnat sue nature. licꝫ enim suba nõ sit diuisibilis aut quanta fm se. est tamen quãta ⁊ diuisibilis p accidens rõne quãtitatis sibi inherẽtis p quã extẽdit. sed quantitas cũ de rõne sua itrinseca habeat partes possibiles distinctas. ⁊ p hoc sit diuisibilis. nullo mõ põt sibi competere respectu cuius scilꝫ alteri⁹ indiuisibiliter se habere. ꝓpter qõ nõ cõpari põt ad locũ mõ sube ut tota sit sub speciebus ⁊ tota sub qualibet parte. ¶ 6º qz alia rõnalis que fm se ẽ indiuisibilis q̃tus sit i corpore quãto ⁊ mediãte eo sit in loco. tamẽ non comparaꝫ nec cõparari põt diuisibili seu quãtitatiue ad ipsum corpus quantũ nec ad eius locũ. imo ipsa tota est in corpore ⁊ in qualibet parte corporis. ⁊ similiter se habet ad locũ continens corp⁹ suũ. ergo similiter quãtitas que de se ⁊ de natura sua intrinseca est diuisibilis. quia hꝫ partes positione differentes q̃tus sit in substantia que de se est non quanta nec diuisibilis non põt rõne substantie comparari ad aliquid indiuisibiliter. sed necessario comparatur quãtitatiue ⁊ diuisibiliter. ita q̃ necessario se habet dissimiliter ad totũ ⁊ ad qualibet eius prẽ ⁊ sic si quantitas corporis xpi est in sacramento per concomitantiã ad substantiã. non apparet possibile qualiter ipsa tota possit esse equaliter pñs speciebus ⁊ cuilibet parti speciẽrum. ¶ 7º quia vbicunq̃ est suba in se realiter ibi est substantialiter. quia iste modus est ab ea inseparabilis. ergo similiter vbicunq̃ est quantitas in se realiter est ibi quãtitatiue. qz iste modus ẽ sibi essentialis vel insepabilis. sed illud qõ inest quãtitatiue alicui non põt comparari ad totũ vel eius partẽ consimiliter. igitur ut pus. hec Durandꝫ. ¶ Contra eandẽ ꝓnẽ arguit Scotus. pbando q̃ modus ponendi corp⁹ xpi quantum non quantitatiue in eucharistia nõ sit cõueniens. p̃ quia vniuq̃q̃ sue sit primus terminus transubstantiationis siue secundus. si tamen est ibi habet ꝓprietates suas que sibi necessario ⁊ naturaliter conueniũt. quod pbatur ex eo q̃ si deus creet substantiã quantam vel nã generet substantiã ut concomitetur quantitas vtriusq̃ ꝓductionis. primus terminꝫ ẽ substantia ⁊ terminus concomitans est quãtitas. ⁊ tamen tam in genito q̃ increato quantitas habet suũ modũ realem sicut haberet si primo terminaret aliquã mutationem. ⁊ hoc pbatur p rõnem. quia alia habitudo ad agens non variat naturã rei hoc ẽ pma vel 2ª mediata vel imediata. dũ tamẽ ꝓducatur. qz nec habitudo ad aliud agẽs variat nãm rei actc fm Aug. 3º de trinitate ca. 9º. Non ergo carebit quãtitas suo ꝓprio modo naturali. ꝓpter hoc tñ. quia non ẽ prim⁹ termin⁹ transubstantiationis. dum tñ sit ibi realiter siue primo siue 2ª p illam mutationem. ¶ 2º sic. Si p conuersionẽ sit terminus ad quẽ vbi pus fuit terminus a quo. ergo modus essendi huius ⁊ illius erit similis ille saltẽ qui põt esse cois vtrisq̃. sed panis conuersus erat hic quãtitatiue suo mõ. quia sub quãtitate habens partem extra partem. ergo ⁊ substantia corporis xpi existens hic ex vi conuersionis erit hic suo mõ quãtitatiue habens scꝫ partẽ substantie sub parte quãtitatis. ⁊ tunc quãtitas eius erit hic. ꝓprie dumẽ siue. ¶ 3º quia positio q̃ est differentia quãtitatis necessario est in quanto continuo pmanenti. ⁊ istam oportet saluari in ꝓposito que scilꝫ dicit ordinem partũ in toto. non enim ẽ intelligere aliquid eẽ dimensionatũ gn sit significare in toto ordinẽ huius pris ad illã fm quantitatẽ interminatã. hec ille. ¶ Contra eandem arguit Aureolus. pbando q̃ nõ iõ quãtitas corporis xpi in eucharistia absoluitur a legibus quantitatis. quia non est ibi nisi p concomitantiã ꝓmo qz fm te dumẽsiões interminate nõ sũt i mã nisi per formã ita q̃ concomitantur formã in materia. ⁊ generatio que per se terminatur ad formã terminãt secundario ⁊ per accidens ad quantitatem. ⁊ quãtũ dat generans de forma. tãtũ dat de quantitate. sed hnõ obstante q̃ quãtitates sint in materia p concomitantiam non absoluũtur in se a legibus quãtitatis. alias omne corpus esset indiuisibile fm suam quantitatẽ ⁊c. ¶ 2º quia si ratio tua sit bona q̃ quia substãtia est ibi sine legibus quantitatis. ideo ille dimensiones sint sine proprietanbus quantitatis eo q̃ sunt ibi p concomitantiã sube. p eandem rõnẽ sequitur q̃ iste dimensiones ibi sint ad indiuisibilitatẽ reducte. qz sũt ibi modo substantie que de se indiuisibilis est. ¶ 3º quia omne accidens ⁊ si sit posteri⁹ suo subiecto. in illo tamẽ posteriori q̃ adueniet subiecto ponit suũ effectũ formalem ⁊ suaꝫ passionũ circa subiectum. sicut albedo in posteriori quo aduenit subiecto dat esse albũ. sed perte i sacramẽto altaris est vera quãtitas corporis xpi realiter lꝫ p accidens. q̃ in illo posteriori habit esse quantũ corpori ⁊ alias passiones quãtitatis. ¶ 4º Illud qõ cõcurrit cũ substantia ad fundandũ ordinem ad diuisibilitatẽ videtur habere p se ordinem ad illam. sed quantitas cũ substantia concurrit ad fundandũ illũ ordinem. quia illa substãtia corporis xpi aut est diuisibilis aut indiuisibilis. si ut fundat illũ ordinẽ ptiũ ad inuicẽ sit diuisibilis. q̃ p quãtitatẽ. ⁊ habeꝫ ꝓpositũ. si sit idiuisibilis. q̃ non habet partes. ⁊ sic corp⁹ xpi in sacramento. nõ habet caput nisi plura mẽbra. hec ille in forma. Et i hoc secundus articulus terminatur.

Ayuntamiento de Madrid

Quantũ ad tertium articulũ rñdendũ est obiectionib⁹ supradictis. Et quidẽ ad ꝓmũ Scoti 5 ꝓmã ꝓnẽ dicit q⁹ in illo casu quẽ tangit argumentũ. eodem mõ remansisset in eucharistia res ꝓmo ibi cõtenta eadem numero uel specie. sicut remansit eadẽ extra eucharistiã puta in sepulchro ul sub terrã. nec oꝝ dare matorẽ idẽptitatẽ corpi uel sanguini xpi, ptũc in eucharistia q̃ habuerit, ptũc extra eucharistiã. corpus aũt ⁊ sanguis xpi in triduo nõ fuerũt eẽ eucharistiam eadẽ que ꝑ̃ idẽptitate specifica, ꝓpter vnitatẽ alicui⁹ forme subalis remanẽtis in corpe xpi uel sanguine mortuo. ⁊ ꝑ̃ existentis in viuo. sed fuerũt eadẽ numero, ꝓpter tria sc3, ꝓpter vnitatẽ materie, ꝓpẽ vnitatẽ suppositi. ⁊ ꝓpter vnitatẽ eiusdẽ eẽ actualis existentie fm q⁹ declarat Bernard⁹ de gãnaco. in ipugnatiõib⁹ quolibet 9° Henrici. q. 8. et p̃ quolibet. q. 4. et 2° quolibet. q. 2. et 3. Item scũs Tho. 3ª pte. q. 58. arti. 5° sic dicit: Hoc q̃d̃ dico simpliciter põt duplicit accipi. Uno⁰, put simpliciter idẽ ẽ q̃d̃ absolute. sicut simpliciter dr̃ q̃d̃ nullo adito dr̃. ut pbꝰ dicit. ⁊ hoc mõ corp⁹ xpi mortuũ ⁊ viuũ fuit simpliciter idẽ numero. dr̃ enim simpliciter aliqd̃ eẽ idẽ numero. qz ẽ idẽ suppositũ. corpus aũt xpi viuũ ⁊ mortuũ fuit suppositũ idẽ. qz non habuit aliã ypostasim viuũ ⁊ mortuũ ꝑter ypostasim verbi dei. ⁊ hoc mõ loquitur Aug⁰ in epla ad Epitetum dicens. Circũcisio corpi ⁊ potato ⁊ manducanti elaborantẽ ⁊ in ligno affixo inerat impassibile ⁊ incorporeũ dei verbũ. hoc erat in sepulchro positũ. Alio⁰ simpliciter idẽ est q̃d̃ oio uel totaliter. ⁊ sic corp⁹ xpi viuũ ⁊ mortuũ nõ fuit simpliciter idem numero. qz nõ fuit totaliter idẽ cum vita sz aliqd̃ de essentia corpis viuentis. est enim ꝑdicatum essentiale nõ accidentale. vnde ꝓsequẽs ẽ q⁹ corp⁹ q̃d̃ desinit esse viuũ nõ totaliẽ idẽ remaneat. Si aũt diceretur q⁹ corp⁹ xpi mortuũ totaliter idẽ numero remaneret. sequit q⁹ nõ eẽt corruptũ: corruptiõe dico mortis q̃d̃ est heresis gaionitꝝ. ut dicit Isidorus. ⁊ habet in decretis. z 4. q. 3. ⁊ Damas. dicit in 3° li⁹ q⁹ nomen corruptiõis duo ligt. vno⁰ separationẽ aie a corpe ⁊ alia hꝰ. alio⁰ dissolutionẽ in elementa. q̃ incorruptibile vicere corpus vrũ fm Iulianũ ⁊ Galanũ fm ꝓmũ corruptionis modũ ante resurrectionẽ impiũ est. quia corp⁹ xpi nõ eẽt confubale nobis. nec in veritate mortuum esset nec fm veritatẽ saluati essem⁹. 2° mõ aũt corp⁹ xpi fuit incorruptum. hec ille. Item 4° quolibet. q. 4. querit Utrũ ocul⁹ xpi post mortẽ fuerit equiuoce oculus. ⁊ respondet sic. Equiuocũ ⁊ vniuocũ fm rõnem diffinitiuã dicunt eandem. rõ autẽ diffinitiua cuiuslibet speciei sumitur a forma specifica ipsius. forma aũt specifica bois est aia rõnalis. vnde remota aia rõnali non põt remanere bõ vniuoce sed tm̃ equiuoce. oportet aũt idẽ accipere in partibus q̃d̃ est i toto. nam sicut aia se habet ad totũ corp⁹. ita pars aie se habet ad ptẽ corporis. ut visus ad oculum. ut dicit 2° de aia. vnde separata aia a corpore. sicut nõ dicit homo nisi equiuoce. ita nec dicit oculus nisi equiuoce. ⁊ hoc indifferenẽ siue p̃supponatur aia forma subalis in corpore anteaiam rationalem ut quidam volũt. siue non ut magis videtur consonũ veritati. q̃cunq; enim p̃ncipio ꝓ̃ essentialiũ subtrahat iam nõ remanebit eadem rõ speciei. vii nec nomẽ vniuoce dicẽt. solo aũt hoc mõ recedẽte aia remaneret corpus humanũ ⁊ eius ptes fm eandem rõnẽ speciei si aia nõ vniret corpi ut forma. sz tũc sequeretur q⁹ nec p vnitionẽ aie esset subalis. g̃ratio nec p separationẽ corruptio. q̃d̃ quidẽ ponere in corpore xpi ẽ hereticũ rẽ. Itẽ 3° quolibet. q. 1. sic dicit: De xpo in triduo mortis possumus loqui dupliciter. Uno mõ q̃tũ ad pson̄ uel ypostasim. ⁊ sic est idẽ numero simpliciẽ q̃ pus fuit aut q̃tũ ad nãm hũanã. ⁊ hoc dupliciter. Uno mõ q̃tum ad totã nãm q̃ humanitas dicitur. ⁊ sic xpus nõ fuit homo in triduo mortis. vnde nec idẽ homo nec alius bõ. sed eadem ypostasis. aut q̃tum ad ptes humane nature. ⁊ sic aia quidẽ oio fuit eadẽ numero eo q⁹ nõ est transmutata. fm corp⁹ ꝓ̃o fuit idem numero fm mãm sed nõ fm formã subalem que ẽ aia. vnde nõ põt dici q⁹ simpliciter fuerit idẽ numero. quia quelibet differentia subalis excludit idẽ simpliciẽ. aia aũt est differentia subalis. ⁊ ideo mori est corrumpi nõ alterari tm̃. Nec iterũ põt dici q⁹ sic non idẽ uel aliud. quia non est fm totam substantiam non idem uel aliud Dicendũ est ergo q⁹ fm quid est idẽ. ⁊ fm quid nõ idẽ. fm materiã enim est idem. fm formã ꝓ̃o non idem. hec ille. ⁊ similia dicit multis aliis locis. Ex q̃b⁹ apparet q⁹ corpus xpi in triduo nõ fuit oio idẽ q̃d̃ ad vũ viuere. nec p ꝓsequens res ꝓmo contẽta in eucharistia in nocte cene ⁊ contẽta in eucharistia in triduo sepulture fuit oio eadem. sed fm quid illo triplici mõ quẽ ponit Bernard⁰ de gannaco vbi suꝑ. nã corp⁹ xpi ꝓtentũ in eucharistia tempore mortis dicit q̃d̃ compositũ ex materia ꝓma ⁊ ex aliq̃ forma subali dante esse corporeum. non aũt esse viuũ uel aiatũ. corpus autẽ xpi viuẽtis dicit compositũ ex materia ⁊ aia rõnali, put dat esse corporeũ de genere sube ipsi materie. constat aũt illa duo composita non oio esse idẽ ut sepe dictũ fuit. Ueritamẽ ad istud argumẽtũ põt dici aliter sc3 q⁹ in casu argumenti sub eucharistia continebat mã ꝓpius informata ab aia. Et similiter aia xpi, put continet virtualiẽ formã corporeitatis nõ quidẽ ut informãs materiã sed assistẽs illi. Et hanc solutionẽ ponit Berne⁰ in tractatu de pluralitate formarũ rñdendo ad. i. 43ᵐ argumentũ q̃d̃ est tale in forma. ponat q⁹ aliqs consecrasset in die cene ⁊ reseruasset hostiam vicq; ad sabbatum sequens. tũc quero vtrũ corpus xpi sit sub illa hostia sacramentaliter aut nõ. non põt dici q⁹ non. qz manẽte hostia videt manere ibi idẽ corpus xpi sub hostia. si aũt ponat corpus xpi eẽ sub hostia. quero vtrũ corpus xpi viuũ. sit sub ea. aut corp⁹ xpi mortuũ. non corpus xpi viuũ. quia tunc non erat viuũ. nec corpus xpi mortuũ nisi remanserit aliqua forma corporeitatis q̃ fuerit in viuo in quã facta fuerat illa conuersio. quia si noua forma est introducta in morte in quam non fuit conuersa forma panis. illa forma corpis mortui nõ eẽt sub sacramento virtute sacramẽti sz sola materia pima. ergo oportet ponere in xpo aliquã formã corporeitatis ꝑeter animã in quã fiat illa cõuersio predicta Ecce argumentũ q̃d̃ est virtualiter idem cũ argumento Scoti. Sequit responsio. Dicendũ inquit q⁹ fm q̃dam corpus xpi mortuũ esset stãte ypothesi sub sacro solum quo ad mãm. Aliter põt dici q⁹ corpus mortuũ põt dici illud q̃d̃ p mortẽ est generatũ. ⁊ tale corp⁹ mortuũ est cadauer. cadauer enim non corrũpit p mortẽ: quia quod ẽ corruptũ iam non est sed magis genitum ⁊ tale corpus mortuũ non esset sub sacramẽto stante ypothesi xtute sacramẽti nisi solũ q̃tũ ad primã materiam. Alio modo dr̃ corp⁹ mortuũ corpus quod fuit viuũ q̃d̃ p mortẽ ẽ corruptũ. ⁊ tale corpus mortuũ idẽ est realiter q̃d̃ hõ mortuus. ⁊ tale corp⁹ mortuũ stante ypothesi fuisset in sabbato in sacramẽto q̃tũ ad suas

Ayuntamiento de Madrid

ptes que sunt anima rōnalis ⁊ materia ꝓma q̄ in mor
te cuiusl̄ibet bois remanent licz diuisim. Et si dicatur
contra hoc q̄ non remanerent diuisim si coniunge
rentur in sacramēto. Dico q̄ licz fm esse sacramenta
le quo sunt in sacramento vniren⁹. non tamen vnum
vnitur alteri ut forma materie. ꝓma quidem vnio nō
repugnat morti sed z⁹. vnde q̄tum ad diuisionem op
posita z⁹ vnioni stante ypothesi adhuc remanerēt diui
sa f̄ mortē. hec ille. ⁊ hec sufficiāt ad primū Scoti. ¶ Ad
z^m negatur b^a. licz q̄ aia rōnalis ut dat esse corporeū
nō sit ens reale l̄z tm rōnis. Nec valet, pbatio p similē
de coi abstracto a singularib⁹. cum enī dicit aia rōna
lis ut dat esse corporeū preter esse rōnale ⁊ hꝰ. nō intē
do dicē aliq̄ō cōes sic abstractū a singularibus q̄ itelle
ctū nec aliq̄ō ens fabricatū p intellectū. puta actū in
tellectus aut speciem pteuia actui aut cōceptū termi
nauē actū intelligendi aut respectū rōnis ut aliq̄ō tra
le. sed dico meram realitatē aie p̄out continet in se
virtualiter ⁊ realiter l̄z non formaliter formā subalem
de genere subē que nata est dare materie uel composito
esse corporeū ⁊ non esse viuū uel aiatū aut rōnale
eo modo quo forma supior continet inferiorē eiusdem
generis subalterni respectu subiecti capacis vtrarūq̄.
Nec etiā dicimus q̄ aia ut dat esse corporeū distinctū
ab esse rōnali sit i sacramento hoc mō q̄ distinctio illa
q̄ē mere ⁊ p̄cise rōnis sit p̄ius⁹ tmn⁹ uel pars aut acci
dens aut conditio p̄mi termini conuersionis in actu l̄z
in potēia fundet talē distinctionē rōnū aut distinctio
nū aut respectuū rōnis. ⁊ ideo arguēs false recitat po
sitionē sancti Tho. in hoc q̄ talis distinctio sit aliquid
termini conuersionis. ⁊ p̄o hoc multū bene loquitur
Perneus vbi sup̄ in solutione. 13^a argumēti vbi sic di
cit: Sciendū inquit q̄ qi in aliqua essentia simplici in
uenitur plures p̄fectiones q̄ licz i alijs rebus plurificen
tur. realiter tn in illa re simplici sunt vnū realiter ⁊ sola
rōne differunt. tunc inq̄tū inuenitur in illa p̄ncipiū
alicuius actus fm vnā illarū. ⁊ non fm aliā. illa vna ⁊
eadem realis essentia d̄ fm alterā illarū p̄fectionū p
se requiri ad illū actū ⁊ fm alterā non requiri p se sed
concomitatiue se habere sicut eadē diuina essentia est
natura ⁊ voluntas. ⁊ realiter ē natura ⁊ realiter ē vo
luntas. ⁊ voluntas ⁊ natura in ea non differūt realiter
sed sola rōne. ⁊ tamē in generatiōe filij essentia diuina
ut natura est p se p̄ncipiū p̄ducriuū. sed ut volūtas ha
bet se cōcomitatiue. nō gn essentia que realiter est vo
luntas vere ⁊ realiter sit illud q̄d est p̄ncipiū p̄ducriuū
filij. sed q̄z ad hoc q̄ talis essentia sit p̄ncipiū p̄ducriuū
filij non requirit q̄ ipsa fm q̄ē hꝰ p̄ncipiū sit volūtas
ut voluntas. Et sicut si eadē essentia eēt calor ⁊ calor
diceretur calefacere fm q̄ ē calor. sed fm q̄ est calor
ꝓcomitatiue se haberet. ita etiā licz illud in quod con
uertitur forma panis sit realiter ⁊ essentialiter forma
corporeitatis ⁊ sit anima. tamen non est terminus in
eo q̄ anima sed in eo q̄ forma corporeitatis. quia da
to q̄ illa essentia non esset anima ⁊ esset forma corpo
reitatis. adhuc conuerteretur in eam forma panis. q̄z
verba sacramenti efficiunt q̄d signt. ⁊ signt conuersio
onem fieri in corp⁹. sic ergo essentia in quā conuertit
forma panis. ⁊ est forma panis ⁊ est anima. sed tamen
est ibi concomitatiue inq̄tū est anima. quia accidit illi
essentie q̄ sit anima ad hoc q̄ fiat in eam cōuersio for
me panis. sicut etiā in generatione filij dicitur conco
mitatiue se habere volūtas. hec ille. Itē in risiōe. i. 4°
melius facit ad ꝓpositum. argumentū enim. i. 4^o^m, ta
le est. Terminus conuersionis ē res vera. intentiones
autem fm quas eadē res potest rōne differre a seipsa
ut est corporea. ⁊ ut est animata non sunt termini con
uersionis nisi p accidens. Ex tū autem que sunt termi
ni p accidens ipsius conuersionis qua rōne vnū ponit
esse terminus ⁊ aliud. ergo nō potest dici q̄ forma pa
nis conuertatur in animam ut dat esse corporeū sicut
non cōuertitur in ipsam ut dat esse animatū. Ecce ar
gumentū. sequitur responsio. Dicendum inquit q̄ b^a
suppouit falsum scilicz q̄ esse corporeū ⁊ esse aiatum
siue forma corporeitatis ⁊ anima dicant intentiones
logicas siue entia ratiōis. hoc enim est falsum. imo for
ma corporeitatis ⁊ anima dicunt res veras. ⁊ ideo qi
ponitur q̄ forma hominis fm q̄d dat esse corporeū sit
terminus conuersionis. non ponitur terminus p acci
dens. sed ponitur termin⁹ p se. Sed si quera⁹: q̄re etiā
ipsa anima cum sit eadē realiter cum forma corporei
tatis non sit terminus huius cōuersiōis p se ⁊ fm q̄ est
anima. Dico q̄ hui^us causa ē. quia dato q̄ illa eēntia nō
esset anima. tū tamē esset forma corporeitatis adhuc
fieret in eam conuersio. sed si esset aia ita q̄ non esset
forma corporeitatis non fieret in eam conuersio. hec
ille ⁊ bene ⁊ sufficienter ad z^m Scoti cū pcedentibus.
¶ Ad 3^m eius dicitur q̄ corpus in quod fit conuersio
est corpus nāle ⁊ physicū p formā substantialem que ē
anima ut dat esse corporeum. ⁊ ideo neganda est b^a
cum dicit q̄ illa forma non ē anima intellectiua. ¶ Ad
4.^m dicēdū q̄ cū dicitur: hic est calix sanguinis ⁊c. ter
minus conuersionis nullo modo includit animam sed
aliquam aliam formā substantialem dantē esse corpo
reum ⁊ sanguineū. quia fm multos anima nullo mō
est forma substantialis sanguinis licz sit forma substā
tialis omniū partū corporis puta carnis ossis nerui ⁊
similiū. secus est de sanguine qui non est actu pars ani
malis sed tantūmodo in potentia. Et licz de hoc diffu
se dictum sit z^e sen. tamen hic recito dicta sancti Tho.
in qōnibus de anima. q. 9. vbi sic dicit: Inter omnia cē
est illud quod imediatus ⁊ intimius conuenit rebus
ut dicitur in li^o de causis. vnde oportet q̄ cū materia
habeat esse actu per formam q̄ forma dans esse ma
terie ante omnia intelligatur aduenire materie ⁊ ime
diatius sibi inesse. Est autem hoc, p̄prium forme sub
stantialis q̄ det materie esse simpliciter. ipsa enim est
per quam res est hoc aliquid. non autem per formas
accidentales habet esse simpliciter sed esse fm quid
puta esse magnū uel colorati uel aliquid tale. Si qua
ergo forma est que non det materie esse simpliciter. l̄z
aduenīat materie ex consequēti i actu p aliā formā nō
erit forma substantialis. Ex quo patet q̄ inter formā
substantialē ⁊ materiā nō potest cadere aliqua forma
substantialis media sicut quidam volunt ponentes q̄
fm ordinem gene⁹ quorum vnū sub altero ordinatur
est ordo diuersarū formarum in materia ut puta dica
mus q̄ materia fm vnam formā habet q̄ sit substātia
in actu ⁊ fm aliam q̄ sit corpus. ⁊ sic deinceps. Sz hac
positione facta sola p̄ma forma que faceret esse sub
stantiam in actu esset substātialis. alie ꝓ omnes acci
dentales. quia forma substantialis ē que facit hoc ali
quid ut iam dictum est. oportet ergo dicere q̄ eadem
forma numero sit p quā res habet q̄ sit substantia ⁊ q̄
sit in vltima specie specialissima ⁊ in omnibus intme
diis generibus. Relinquitur ergo dicendū q̄ cū forme
rerū naturaliū sint sicut numeri in gb^o ē diuersitas
speciei addita uel subtracta vnitate ut dicit 8.º me^cc.

Ayuntamiento de Madrid

oportet intelligere diuersitatem formarum naturaliũ fm quas cõstituitur materia in diuersis speciebus ex hoc q̃ vna addit perfectionem super aliam. utputa q̃ vna forma constituit in esse corporali tm̃. hunc enim oportet esse infinitũ gradum formarũ naturaliũ eo q̃ materia non est in potentia nisi ad formas corporales. que enim in corpora fuit imaterialia sunt. alia aũt pfectior forma constituit materiam in esse corporali. ⁊ vlterius dat ei esse vitale. ⁊ vlterius alia forma dat ei ⁊ esse corpale ⁊ esse vitale. ⁊ sup̃ addit esse sensitiuũ. ⁊ sic est in alijs. oportet ergo intelligere q̃ forma pfectior fm q̃ constituit materiam in pfectione inferioris gradus simul cum materia. compositum intelligatur ut materiale respectu vlterioris pfectionis. ⁊ sic vlterius procedendo utpote in materia prima. fuit q̃ iã constituta est in esse corporeo est in potentia respectu vlterioris pfectionis que est vita. Exinde est q̃ corpus est genus corporis viuentis. ⁊ animarũ siue viuẽs est differentia. nam genus sumitur a materia ⁊ differentia a forma. ⁊ sic quodãmodo vna ⁊ eadem forma scilicꝫ q̃ constituit materiã in actu inferioris gradus est media inter materiam ⁊ seipsam fm q̃ constituit eam in actu supioris gradus. materia aũt prout intelligitur constituta in esse substantiali fm pfectionem inferioris gradus p̃sequẽs intelligi potest ut accidentib̃ subiecta nam substantia fm inferiorem illũ gradum pfectionis necesse est q̃ habeat aliqua accidentia. ꝓpria que necesse est ei inesse sicut ex mã cõstituta in esse corporeo p formas statim consequũt. ut int in ea ꝯmẽsiões per quas intelligitur materia diuisibilis p diuersas partes ut sic fm diuersas ptes sui possit esse susceptiua diuersarum formarũ. Et vlterius ex quo materia iam intelligitur cõstituta in esse quodã substãtiali intelligi põt susceptiua accidentiũ quib̃ disponitur ad vlteriorẽ pfectionẽ suscipiendã. huiusmodi aũt dispositiões p̃intelliguntur forme ut inducte ab agente in materiã. Iꝫ sint accidentia ita propria forme q̃ non nisi ex ipsa forma causantur in materia. vnde nõ p̃intelliguntur in materia forme quasi dispositiones. sed magis forma p̃intelligitur eis sicut causa effectui. Sic ergo cũ anima fit forma substãtialis. quia constituit hominẽ in determinata specie substantie non est aliqua alia forma substãtialis media inter animã ⁊ materiam primã. sed homo ab anima ipsa ꝓficitur fm diuersos gradus pfectionũ ut sit scꝫ corpus ⁊ corp̃ animatũ ⁊ animal ⁊ rationale. Iꝫ oportet q̃ materia fm q̃ intelligitur ut recipiens ab anima rõnali pfectiones inferioris gradus. puta q̃ fit corpus ⁊ animatũ corpus ⁊ animal intelligitur solum cũ dispositionib̃ cõuenientib̃ q̃ fit materia ꝓpria ad animam rõnalem fm q̃ dat vltimam pfectionẽ. sic ḡ anima fm q̃ est forma dans esse nõ habet aliqd aliud medium inter se ⁊ materiam primã. sed quia eadẽ forma dans esse materie ẽ etiam operationis p̃cipiũ eo q̃ vnũquodq̃ agit fm q̃ est in actu necesse ẽ q̃ anima sicut ⁊ quelibet alia forma fit opationis p̃cipiũ. Sed considerandũ est q̃ fm gradum formarũ in pfectione essendi. est etiam gradus earũ in virtute opandi cum operatio sit existentis in actu. ⁊ ideo quãto aliqua forma est maioris pfectionis in dando esse. tanto est maioris virtutis in opando. vnde forme pfectiores habẽt plures opationes ⁊ magis diuersas q̃ forme miñ pfecte. ⁊ inde est q̃ ad diuersitatẽ opationũ in rebus miñ pfectis sufficit diuersitas accidentiũ. in rebus aũt magis pfectis requiritur vlteriꝰ diuersitas partiũ. ⁊ tanto maiorꝰ quanto forma fuerit pfectior. videmus enim q̃ igni conueniũt diuerse operationes fm diuersa accidentia ut ferri surſũ fm leuitatẽ. calefacere autẽ fm calorem ⁊ sic de alijs. sed tamen quelibet harũ operationũ competit igni fm quãlibet eius partem. corporibus ꝯo animatis que habent nobiliores formas diuersis opationibus deputantur diuerse partes. sicut i plantis alia ẽ opatio radicis ⁊ stipitis ⁊ ramorꝫ. ⁊ quanto corpora animata fuerint pfectiora tanto ꝓpter maiorem pfectionẽ necesse est inueniri maiorẽ diuersitatem in partibus. vnde cũ anima rationalis sit pfectissima formarũ materialiũ: in homine inuenitur maxima distinctio partiũ ꝓpr̃ diuersas opationes. ⁊ anima singulis earũ dat esse substantiale fm illum modũ q̃ competit operationi illarum. cuius signũ est q̃ remanẽte anima non remanet neq̃ caro neq̃ oculus nisi equiuoce. sed cum oporteat ordinem instrumentorꝫ ee fm ordinem operationũ. diuersarũ autem opationũ que fiũt ab alia vna naturaliter precedit aliã: necesse est q̃ vna ps corpis moueatur p aliam ad suam opationem sic ergo inter animam fm q̃ est motor ⁊ p̃cipiũ operationũ ⁊ totum corpus cadit mediũ aliquid. quia mediante aliqua prima parte mouet alias partes ad suas operationes. sicut mediante corde mouet alia membra ad vitales operatiões. sed fm q̃ dat esse corpori immediate dat esse substantiale ⁊ specificũ omnibus partibus corporis. ⁊ hoc est qõ a multis dicitur q̃ alia vnit̃ corpori ut forma sine medio. ut autẽ motor vnitur ei p medium. ⁊ hec opinio ꝓcedit fm sententiam Aristotelis qui ponit animã esse formam substãtialem corpis. Sed quidã ponentes fm intentionẽ Platonis animã vnari corpori sicut vnam substantiã alteri. necesse habuerunt ponere media quibus anima vniretur corpi. quia diuerse substantie ⁊ distantes non colligãtur nisi fit aliquid qõ vniat eas. sicut posuerunt quidam spiritum ⁊ humorem esse mediũ inter animam ⁊ corpus. ⁊ quidã lucem ⁊ quidã potentias anime uel aliqd aliud hõ. sed nullum istorũ est necessariũ si anima est forma corporis. quia vnũquodq̃ fm q̃ est ens est vnum. vñ cũ forma fm seipsam det ee materie. fm seipsam vnit̃ materie ⁊ non p aliqõ ligamentum. hec sanctus Tho. Ex quibus apparet pmo q̃ p eandẽ formã substãtialem homo est substantia ⁊ corpus ⁊ animatũ ⁊ animal ⁊ rõnale ⁊ non p diuersas formas. 2° q̃ p eandem formam non p diuersas: caro hominis est caro. ⁊ os est os ⁊ sic de ceteris: que sunt partes hominis in actu ⁊ non solum in potẽtia proxima uel remota. qõ addo ꝓpter quattuor humores complexionales qui nõ sunt ptes animalis in actu sed in potentia ꝓxima puta per conuersionem digestiuam. vnde non est necesse dicere q̃ anima sit forma substantialis sanguinis aut flegmatis aut colere aut melãcolie: sicut dicitur ⁊ est forma corporis ⁊ cuiuslibet partis animalis in actu puta carnis ossis ⁊ nerui capitis pedis ⁊ hõ. Et aũt predicti humores nõ sunt partes animalis in actu Iꝫ in potẽtia ostendit scũs Tho. prima parte. q. 119. arti. 2° qui est finis sume. specialiter in solutione primi sic dicit: Cum beata virgo fuerit eiusdem nature cũ alijs feminis. ⁊ sequẽs est q̃ habuit carnem ⁊ ossa eiusdẽ nature. carnes autẽ ⁊ ossa sunt actuales partes corpis ex quibus cõstituitur integritas corporis ⁊ ideo subtrahi non possunt sine corrupnõe corpis ut diminutione. Xpus aũt q̃ venerat corrupta reparare: nullã corruptionẽ aut diminutionẽ integritati matris inferre debuit. ⁊ ideo nõ de-

Ayuntamiento de Madrid

buit corp⁹ xpi formari de carne uel ossibus virginis. sz de sanguine q nondũ ē actu pars sed ē potēcia totũ ut dicit in li.° de generatione aialiũ. z ideo dicit carnem de virgine sumpsisse. nõ q mã corpis fuerit actu caro sed sanguis q est potentia caro. hec ille. Et hoc mõ intelligi debet illud qõ ipse dicit. q. 76. arti. 2.° dis. in 2.° argumento. q sanguis ē vna partiũ corpis humani z similiter illud qõ dicit. 4.° sen. dis. 44. q. 1. arti. 2.° i solutiõe 5.ᶜ questiũcule. ibi enim sic dicit: Sicut elemēta sunt in via generationis respectu corpoꝝ mixtoꝝ. q; sunt sicut eorꝝ materia. nõ autem ita q semp sint in transeundo in corpora mixta. ita etiã humores se habent ad mēbra. z ꝓpter hoc sicut in partibus vniuersi habent formas determinatas rōne quarum sunt de pfectione vniuersi sicut z corpa mixta. ita etiã humores sunt de pfectione corpis humani sicut z alie partes q̃ꝫ non pueniant ad tantã pfectionẽ sicut alie partes. nec elementa habent ita pfectas formas sicut mixta. sicut aũt oēs partes vniuersi a deo pfectionem consequũtur nõ equaliter sed vnũqq̃ꝫ fm modum suũ. ita etiam humores aliq̃ mõ pficiũtur ab anima rōnali. non tamen eodem modo sicut partes pfectiores. hec ille. Ex quib⁹ videre q sanguis z alij humores pficiantur ab anima rationali. sicut caro z os que sunt partes animalis i actu nec habeãt aliam formã substantialem pzeter animã. Sed dicendũ q hoc non habet ex dictis sci Tho. sed solum q sicut deus pficit effectiue licz non formaliter elementa. sic anima pficit effectiue q̃ttuor humores: nõ autem formaliter. imo ibidem expresse ponit humores habere ꝓprias formas. dicit enim sic. Est autem in homine triplex humiditas. Quedã enim humiditas ē in recedendo a pfectione huius indiuidui. uel q; illud i via corruptionis z a natura abijcitur. sicut vrina sudor sanies z hꝰ. uel q; a natura ordinatur ad conseruationẽ speciei i alio indiuiduo siue p actũ giiatiue sicẽ semẽ siue p actum nutritiue sicut lac. z nulla taliũ humiditatum resurget eo q; non est de pfectiõe induidui resurgentis. 2.ª humiditas ē que nondũ pucnit ad vltimam pfectionem quã natura opatur in indiuiduo. sed ē ad illam ordinata a natura. z hec est vuplex. quia quedã est que habet aliquã formã determinatã fm quã cõtinetur inter partes corpozis. sicut sanguis z alij tres humores quos natura ordinat ad membra que ex eis generantur. sed tamen habet aliquas formas determinatas sicut z alie partes corpozis. z ideo resurgent cũ alijs partib⁹. Quedã ro humiditas est i via transeundi de forma in formam scilicet de forma humoris in formã membri. z talis humiditas non resurget. quia post resurrectionem corpis singule partes corpozis in suis formis stabilientur ut alia in aliam non transeat. z ideo non resurget illa humiditas q̃ est in ipso actu trãsẽdi de forma in formam. hec aũt humiditas potest i duplici statu accipi z cẽ. hec ille. Ex quibus apparet q fm eum habent formas determinatas ex quibus pōt esse transitus ad formã membri p viam generationis. cum autem forma membroꝝ sit anima rationalis i homine fm eum. manifeste patet q intentio eius est q sanguis non est pars hominis in actu sed in potentia. nec habet formam hominis in actu sed in potentia. p xima. Ex quib⁹ vlterius sequitur q similitudo de corpore xpi z sanguine non valet. quia dato q virtute cõsecrationis sanguinis pmus terminus consecrationis includeret aliquam formam substantialem que non ē anima rationalis. secus est de consecratione corporis xpi ut patet p ꝓdicta. Si ro aliquis contendat q imo forma substantialis sanguinis xpi est anima rationalis. Dicendum est ut prius de forma corpozis ut est corpus. sed tamen ex dictis sancti Tho. non cogimur dicere aut cõcedere dictam similitudinem aut idẽptitatem forme corpozis xpi z forme sanguinis. nec p cõsequens eundem terminũ partialem dictarũ conuersionũ q scilicz anima rationalis sit partialis terminus vtriusq; z hec sufficiunt ad 4.ᵐ. ¶ Ad 5ᵐ patet per p dicta. non enim dicimus q primus terminus conuersionis panis sit materia sola aut materia sub esse accidentali. sed potius quoddam compositum ex materia z forma substantiali. puta anima rationali in conuersione panis. z ex materia z forma sanguinis in conuersione vini. z sic argumentum non valet. ¶ Ad 6ᵐ dicitur q ista via sufficienter saluat ea que sunt fidei z ea que possunt concludi ex dictis sanctozũ bene intellectis scilz quomodo triduo fuit idem corpus xpi sepulti z corporis viui ut patuit in responsione ad primum. z ideo aliis argumẽti est negandũ. opposita ro via nõ potest euadere multa contraria fidei ut puta q anima rōnalis nunq̃ fuit forma substalis corpis xpi z q corp⁹ xpi p separationem alē non fuit veraciter mortuũ aut corruptum. z multa alia que patẽt ex predictis. ¶ Ad primũ Aureoli contra eandem ꝓnem dicitur q argumẽtũ fundat i falsa ꝓnia. puta hac: ꝓuersio terminat ad esse corporeũ z ad esse intellectiuũ. igitur si p se ad primũ per se ad 2ᵐ. z si directe ad primũ directe ad 2ᵐ. Et nullitas huius argumẽti satis patere potest ex dictis Vernei in solutione ad 2ᵐ Scoti. cum enim aliqua sunt eadem p accidens z non p se. non oportet q actio que p se terminatur ad primũ p se terminetur ad 2ᵐ sicut ibidem diffuse dictum fuit. ¶ Ad 3ᵐ patet respõsio ex dictis ad primũ. quia sicut habetur ex ibidẽ dictis caro xpi mortua z caro xpi viua non sunt eadẽ caro specifice nec vniuoce. ꝓpter causas ibidem dictas. Nec valet hui⁹ ꝓbatio supra ex vniformitate sacramẽti nunc z tũc. quia sicut res sacramẽti diffoꝛmiter se habebat nũc z tũc extra sacramentũ. nõ est inconueniẽs si diffoꝛmiter se habuit sub sacramẽto nũc z tũc. Quo ad 2ᵐ inconueniẽs ibidem illatum dicitur q caro xpi que hodie cõtinetur in eucharistia est eadem illi a qua fluxit sanguis z que iacuit in sepulchro: triplici modo idemptitatis superius sepe dicto. non aũt fuit simpliciẽ eadẽ. alias nõ fuisset vere mortua nec veraciẽ fuisset⁹ p eam redempti fm q deducit Damas. Quo ad 3ᵐ inconueniens ibidem illatũ de sanguine xpi patet quid dicendum p predicta. quia fm vnũ modum pōt dici q est oio idem sanguis modo sub eucharistia qui tũc effundebatur de xpi latere. fm ro aliũ modũ pōt dici q est idem non oio sed fm quid scilz triplici idemptitate. ¶ Ad 3ᵐ dicitur q penitus nihil valet sicut nec precedentia. vnde ad illud argumentum z consimilia que deducunt ad aliqua inconnenientia fm iudicium vulgi z non simpliciter inconueniẽtia dicit Petrus vbi sup in solutione. ixz.ᵃ argumenti. Xpꝰ habuit corpus a matre sua sicut a pzepante materiã trãseuntem sicut si aliquis diceretur habere panem a pante farinam. nõ aũt habuit corp⁹ ab ea sicut a pante formam subalẽ corporeitatis manentẽ in eo tẽ. hec ille. Et sicut ille dicit de corpore ita dicendum est de carne. vñ Bernardus de gãnaco vbi supra. Qõ dicit Henric⁹ q non fieret conuersio in corpus generatũ de virgine Dicendũ q illo modo quo corp⁹ xpi i celo ē de virgine

Ayuntamiento de Madrid

q̃ in illud idem fit cõuersio. Iz eni non fit ibi aliqua forma subalis quã xpus traxerit de virgine. est tñ mã eadem ⁊ corp⁹ q̃tum ad idẽ suppositũ ⁊ idem esse qõ habuit xpo in vtero virginis. ⁊ illud idẽ suppositũ qõ naturã humanã assũpsit in virgine illud idẽ ẽ in celo. ⁊ in illud corp⁹ fit conuersio. vnde sicut nulla maẽ in brutis ministrat aliquam formã subalẽ. qz forma ferus i brutis educit̃ p virtutẽ mario non femine. sic beata virgo nullã formã dedit xpo sed mãm tñ cũ dispositionibus cõueniẽtib⁹ ad aiam. hec ille. Ad illud etiam p3 solutio ex dictis sci Tho. supi⁹ recitatis de 3ª parte. q. 31. arti. 5ª in solutiõe ꝑmi in fine. vbi expositũ est quõ debet intelligi xꝑm supsisse de virgine carnẽ. ¶ Ad pmũ Henrici ridet Bernardus vbi sup̃ dicens: Tota suba panis conuertit̃ in corpus xpi ⁊ aiam fm q̃ dat esse corporeũ. non eni aia xpi separata est a corpe. in illud q̃ corpus fm q̃ habet ab aia rõnali ut corpus sit fit cõuersio ⁊ materie in mãm ⁊ forme in formã. id ẽ in aiam fm q̃ hz vtutẽ corporeitatis. ita q̃ uersio ex vi sacramẽti non attingit ad rem que ẽ aia sed ad corpus qõ est cõpositũ ex materia ⁊ forma corporeitatis q̃ virtute includitur in anima. ita q̃ vsq̃ ad aiam fm q̃ habet talẽ virtutẽ attingit vis sacramenti. sed ipsa aia fm q̃ rõnalis est non est ibi ex vi sacramẽti. Iz ex nãli concomitantia. vnde nõ fit cõuersio in solã mãm sed i corp⁹ xpi reale ⁊ verũ quale ẽ illud qõ habet xpo. q̃ aũt dicit q̃ non fieret cõuersio in corpus gñatũ de virgine. dicẽdũ q̃ illo mõ quo corp⁹ xpi in celo ẽ de virgine. tẽ. ut statim recitatum est ad vltimũ Aureoli. ¶ Ad 2ᵐ ridet idẽ q̃ fm ꝑdicta verũ fuit dicere q̃ corpus xpi iacuit in sepulchro: non ꝓp aliquã formã subalẽ quã habebat ⁊ q̃ pus fuerit in xpo viuo. Iz qz habebat illã triplicẽ idẽptitatẽ de q̃ dictũ fuit ꝑus. vnde si i triduo fuisset consecratũ fuisset corp⁹ mortuũ cõsecratũ. qz tale erat fm veritatẽ. ⁊ si hostia cõsecrata fuisset seruata: dicendũ q̃ vitutẽ corpe xpi erat in hostia corp⁹ viuũ ⁊ eo mortuo erat mortuũ in hostia. qz tale ẽ i hostia fm veritatẽ q̃le est i seipso. ꝑ ꝑdicta p3 ad multa alia q̃ dicit. finaliter aũt redit ad ꝓpositũ nostrũ. qz dicit q̃ si in corp⁹ bruti virtute diuina fieret cõuersio aia bruti esset ibi fm illud quod ẽ de vi sacramenti sed non ingñtũ vegetabilis aut sensibilis. quare q̃ in xpo aia rõnalis fm illud qõ dat esse corpi nõ ẽ ibi ex vi sacramẽti ⁊ ingñtũ rõnalis solũ q̃ concomitãtiã non videt rõ esse vnde i tenẽdo positionẽ illã meli⁹ faluant̃ oia q̃ in tenendo suã. hec Bernard⁹ 5 Henricũ ⁊ bene. Ex qbus p3 ad 3ᵐ eiusdẽ Henrici. ¶ Ad pmũ Durãdi 3 2ᵐ ꝑnẽ ridet ꝑe. de paltu. dicens q̃ non est simile de cõtiguis quoꝝ nõ ipsa fuit simul sed illoꝝ vltima fuit simul. nec vnũ locat̃ ꝑ aliud. vnde ignis ⁊ aer non sepanꝗ fm cõtactũ. tñ ignis ẽ in celo sicut i loco. ⁊ de illis quoꝝ vnũ cum alio facit vnã mãm ita q̃ illud qõ cõuenit vni p se conuenit alteri ꝑ accidẽs. ⁊ ꝑ aia talis. ¶ Quãtitas xpi non sepat̃ ab essentia ⁊ nã corpis xpi. sicut nec albedo a quãtitate. q̃ cum corp⁹ xpi fit in sacramẽto p se ibi est ⁊ quãtitas ꝑ accidens. sicut vbi ẽ quãtitas p se ibi erit eius color ꝑ accidens. Nec ẽ simile de locato ⁊ locãte que differũt p essentiã ⁊ naturã ⁊ subiecto ⁊ supposito ⁊ vnũ est extra aliud ⁊ separũ. ut dr 4.º physicoꝝ. hec ꝑe. in forma ⁊ bene. clarũ ẽ eni q̃ similitudo nõ valet de insepabili p inherentiã qõ est q̃si. ꝓpria passio sube corpore ut corp⁹ ẽ mõ ꝑus expositũ q̃ dicta sci Tho. ¶ Ad 2ᵐ ridet idẽ ꝑe. q̃ nõa ẽ nulla. qz licz cessante causa cesset effect⁹ ingñtũ hz. tñ qz aliqd ẽ cã vni⁹ p se ⁊ alterius ꝑ accidẽs. imo etiã caliduũ qõ est causa calefaciendi p se est causa oppositi sez frigefaciendi ꝑ accidens. ideo nõ sequit̃ cessat a causalitate p se. ergo cessat a causando. constat eni q̃ suba non est in loco causaliter ut substantia est sed ut quãta est ita q̃ quãtitas est causa essendi in loco. non tamen ꝓpter hoc sequit̃ q̃ sola quantitas substantie sit in loco. imo ⁊ substantia. ipsa quidem quãtitas est in loco p se. substantia ho p accidens. ⁊ similiter qz substãtia ẽ in sacramento ut suba est non ut quanta est. ꝓpter hoc sequitur q̃ quãtitas non est hic p se ⁊ directe ex vi sacramenti. sed solum substantia. non tamẽ sequitur q̃ quantitas sit hic cum substantia ex naturali concomitantia. imo sequit̃ q̃ sic ex quo ẽ idem subiecto. hec ꝑe. ⁊ bene. hoc addito q̃ quantitas ẽ accidens absolutũ ⁊ ꝓpria passio corporis ingñtũ hz. qz loquẽdo de accñtib⁹ respectiuis nõ oportet q̃ omne accidẽs inherens corpi xpi in celo inhereat ei ut est in sacramento. sicut patet de respectu qui est de genere vbi vel situs. de hoc scũo Tho. 3ᵒ pte q. 76. arti. 5ª arguit sic 3ª loco. In sacramento est corp⁹ xpi cum sua quãtitate dimẽsiua ⁊ cum omnib⁹ suis accidentibus. sed esse in loco est accidens corporis vnde ⁊ vbi numerat inter nouẽ genera accidẽtiũ. ergo corpus xpi est in hoc sacramẽto localiter. Ecce argumẽtũ. sequit̃ risio. Accidentia inquit corpis xpi sũt in hoc sacramento fm realẽ cõcomitantiã. ⁊ ideo illa accidẽtia corpis xpi sunt in hoc sacramento que sũt ei intrinseca. esse autẽ in loco ẽ accidens ꝑ compationẽ ad extrinsecum continens. ⁊ ideo non oportet q̃ xpus sit in hoc sacramento sic in loco. hec ille. ¶ Ad 3ᵐ ridet ꝑe. q̃ deus non põt facere q̃ quantitas corpis xpi alteri comparata non sit maior aut minor aut equalis. vnde quãtitas corpis xpi ẽ multo maior q̃ quãtitas hostie. Iz qz quãtitas corpis xpi nõ ẽ i hostia p se Iz pb q̃ ipsa ẽ i suba corpis xpi. iõ cũ sub⁹ corpis xpi sit i altari solum infra circũscrẽtiã hostie. ⁊ suba conuersa erat. ideo solum ibi ⁊ nõ extra ẽ quãtitas corporis xpi sacrãtit̃. ⁊ sic aia conũcta ẽ in loco ꝑ accidẽs rõne quãtitatis sui corpis. nec tñ ꝓp hoc ei cõmensurat̃. qz ei repugnat: sic quãtitas ẽ in hostia ꝑ necessariã concomitãtiã. non tñ cõmẽsurat̃ quãtitati hostie. qz repugnat quãtitati fm eẽ nõ quãtitatiuũ cõmẽsurari quãtitati. put hz mouũ quãtitat̃ vel sic aia cui repugnat p se circũscribi. ẽ tñ circũscriptiue i loco ꝑ quãtitatẽ nõ q̃ ipsa immediate circũscribat̃. Iz qz sua quãtitas circũscribit̃ ⁊ aia mediãte quantitate ẽ i loco circũscribẽte. sic econuerso quãtitas cui repugnat eẽ idiuisibile ẽ tñ mõ indiuisibili in sacro q̃ subam indiuisibilem. non q̃ ipsa in se habeat modũ idiuisibilẽ. Iz qz suba i q̃ ẽ ut sic hz modũ idiuisibilẽ. qz sic pũct⁹ tã git lincã mõ indiuisibili. ſ. p suũ modũ nõ illi⁹. sic suba sine quãtitate euertit̃. ⁊ p̃sequẽs ut idiuisibilis cõpat̃ ad suũ ẽminũ indiuisibile Iz ille sit vt uisibilis quantitati cõiunct⁹. sic ut aia erat in loco per diuisibile modo diuisibili. quia mediãte sua quãtitate occupabat locũ diuisibilem ⁊ diuisibiliter. sic econuerso quãtitas xpi ꝑ eius substantiã succedentem modo indiuisibili substantie conuerse infra species erit ibi mõ iudiuisibili. quia ꝑ suam substantiã erit ibi ꝓis mediate indiuisibiliter. non enim plus repugnat diuisibili eẽ in loco indiuisibiliter q̃ econuerso indiuisibili eẽ i loco diuisibiliter. Nec obstat si dicat q̃ potentia visiua inberet anime. nec ꝓpter hoc est in pede. vbi tamen est anima. quia anima excedit potentiam visiuã. nec ꝑ eã tota terminatur. Iz corp⁹ xpi qõ rõne corporeitatis ẽ i sacramẽto nõ excedit suam quãtitatem ut possit esse alicubi sine illa que est suus termin⁹ ⁊ totalis. hec ꝑe.

ad pimez 5 2ᵐ

Ayuntamiento de Madrid

trus. ⁊ bene. licꝫ nõ oporteat conceedere omnia q̃ ponit in hoc trĩ verũ dicit. Si trĩ intendat ita dicere q̃ sicut approximato agẽte ad passũ dina ꝟtute pôt impediri mutua actio ⁊ passio q̃ includũt respectũ puta suspendendo actionẽ actiui uel nolendo ei coagere uel subtrahendo agenti corpalimodũ quantitatiuũ sic colori xpi in sacramẽto. ⁊ multis alijs modis deo possibilib⁹. ita similiter possibile ẽ quãtitatẽ existentẽ in sacramento mõ nõ quantitatiuo similiter se habere ad totũ ⁊ ad ptes loci ⁊ dimensiõis quo ad hoc q̃ sicut nõ cõmensurat nec cõdiuidit parti quãtitatis extrinsece. ita nec toti quãtitati. ¶ Ad 4.m dicit ꝓ. q̃ verũ ẽ deũ nõ posse facere aliq̃d de aliquo illi incõpossibile. qz ꝛ tradictio esset Jtẽ bñ est incõpossibile illud q̃d est diuisibile indiuisum hꝫ eẽ indiuisibile ⁊ ecõuerso. ſz illud q̃d intrinsece ẽ diuisibile cõparat ad aliud extra mõ indiuisibili videtur possibile etiã per naturã fm q̃ dicunt pspectiui specie visibilem q̃ diuisibilis est ut ad oculũ apparet mõ indiuisibili cõparari ad speculũ. tũ qz ut dicũt recipit i pũcto. tũ qz ad diuisionẽ speculi multiplicat i tãta quãtate sic pr̃ sicut pũct⁹ ad diuisionẽ tincẽ. multo magis hoc ẽ possibile dina virtute Jtẽ sicut qi sperĩcũ tãgit planũ in pũcto ul⁹ vnũ sperĩcũ aliud sperĩcũ in cõuexo vtrũq; ẽ diuisibile ⁊ trĩ ad inuicẽ cõparãt uel cõmẽsurant mõ indiuisibili. qz illud fm q̃ se tãgũt ẽ diuisibile ita quãtitas bostie ⁊ quãtitas corpis xpi. licꝫ sint duo in se diuisibilia. qz trĩ ad inuicẽ cõparãt mediãtib⁹ duobus indiuisibilib⁹. ſcꝫ substãtia panis ⁊ vini q̃ conuersa est ⁊ substãtia corpis xpi ⁊ sanguinis ingẽtũ cõuersa ẽ q̃ pme successit quoꝫ cõpatio ad inuicẽ habuit modũ indiuisibilem. ideo ⁊ ista mediata mõ indiuisibili ad inuicẽ cõparanẽ. hec ꝓ. ⁊ bene. Nulla enĩ ꝛ tradictio ẽ duo diuisibilia cõparari ad inuicẽ q̃ accidẽs ⁊ mediate ⁊ indirecte modo indiuisibili. sic aũt ẽ in ꝓposito. ¶ Ad 5.m. patet risio p predicta. assumit enĩ falsũ. ſcꝫ q̃ sicut de rõne quãtitatis dimensiue est habere partibilitatẽ ⁊ diuisibilitatẽ ⁊ positionẽ uel situũ ptiũ i se ⁊ oppositũ repugnẽt. sic de rõne eiꝰ sit habere partibilitatẽ ⁊ situũ in ordine ad quantitatẽ extrinsecã siue cõpẽ ei per se ⁊ imediate ⁊ directe siue p accidẽs ⁊ indirecte ⁊ mediante alio. ut eni dictũ ẽ hoc nõ oportet potissime vbi p vinũ mirãculũ assumit modũ essendi nõ quantitatiuũ ſcꝫ habẽdo modũ subẽ in ordine ad aliq̃d extrinsecum. ¶ Ad 6.m dr p q̃ aia rõnalis q̃ de se ẽ indiuisibilis nõ pôt cõparari ad corp⁹. ꝓptũ nec ad locũ corporis sui diuisibiliter sic q̃ ipsa fm eiꝰ cõntiã cõdiuidat alicui quanto ſz sic q̃ dat eẽ corporeũ ⁊ quãtũ ⁊ circũscriptibile ⁊ ẽ forma corporeitatis ⁊ ps cõntialis nãe corporeẽ ꝓstitutiua subẽ ptibilis i ptes homogeneas ⁊ etherogeneas. Et vltꝰ rõne corpis quãtiꝫ multiplicẽ diuisibilitatẽ potẽtiaꝫ organicaꝫ. ⁊ ita aliquã ptibilitatẽ fortiẽ rõne corpis q̃d informat ⁊ aliq̃ mõ diuisibilẽ cõpat ad locũ sui corpis. qz in alia pte loci hꝫ potẽtã visiuam ⁊ in alia auditiuã. ⁊ sic de ceteris sensibus tam exterioribus q̃ interioribꝰ. ⁊ ita diuisibilẽ se hꝫ ad totũ locũ ⁊ ad ptes loci. qz oẽs potẽtie sũt in toto loco. ſz nõ oẽs sũt in q̃libet pte loci. Jtẽ plures effect⁹ trãseũtes ⁊ imanentes exercet in toto loco q̃ in aliq̃ pte loci. ⁊ sic sũtudo ꝓ. de palude superi⁹ posita de aia rõnali ⁊ de quantitate pôt sustineri. De hscis Tho. in q̃stionib⁹ de aia q. 10. sic dicẽ. Jn aia bois ⁊ cuiuslibꝫ aialis pfectũ nõ pôt accipi totalitas nisi fm perfectionẽ speciei ⁊ fm potẽtiã seu ꝟtutẽ. Dicim⁹ q̃ q̃ cũ pfectio speciei pineat ad aiam fm suã eẽntiã. aia aũt fm suã essentiã est forma corpis. ⁊ put ẽ forma corpis ẽ i qualibet parte corporis ut ostensũ ẽ. relinquit q̃ aia tota sit in q̃libet pte corporis fm totalitatẽ pfectionis specici. si aũt accipiat totalitas q̃tum ad ꝟtutẽ ⁊ ptãẽ. sic nõ est tota in q̃libet pte corpis nec etiã tota in toto. si loq̃mur de aia bois. ostensũ enĩ ẽ ex supiorib⁹ q̃stionib⁹ q̃ aia humana qz excedit corpis capacitatẽ remanet ei ꝟtus ad operãdũ q̃dã opatiões sine coicatiõe corpis. sic̃ sũt intelligere ⁊ velle. vnde intellect⁹ ⁊ volũtas nõ sũt act⁹ alicui⁹ organi corpalis. sed q̃tũ ad alias opatiões q̃s exercet p organa corpalia tota ꝟtus ⁊ ptãs eiꝰ ẽ in toto corpore nõ aũt in q̃libet pte corpis. qz diuerse ptes corpis sunt ꝓportionate ad diuersas opatiões aie. trĩ fm illã potẽtiã trĩs est in aliq̃ pte q̃ respicit opationẽ q̃ p illã pte corporis exercẽt. hec ille. Sũlis dicit pma parte. q. xxii. ¶ Dicit ⁊ q̃ dato q̃ exẽplũ de aia rõnali datũ a petro nõ sufficeret ad ꝓpositũ. trĩ in alijs aiab⁹ ⁊ formis subalibus tenet q̃ ad hꝫ sic forma lapidis aut vegetabilis aut bruti licꝫ sit fm se indiuisibilis trĩ mediante corpe q̃ informat sortẽ diuisibilitatẽ ptiũ quãtitatiuaꝫ per accidẽs. sic ecõuerso quãtitas q̃ de natura sua hꝫ diuisibilitatẽ ⁊ distinctionẽ ptiũ mediãte substantia quã informat pôt fortiri quẽdã modũ indiuisibiliter se habendi nõ in se sed respectu extrinseci. puta exterioris loci aut dimẽsionis. ⁊ hoc indirecte ⁊ mediate ⁊ per accidens ⁊ virtute supernaturali. Dicitur 3.o q̃ cũ naturaliter pr̃ possit trahi ad participãdũ aliq̃d de modo posterioris. ut patꝫ de aia cõiũcta corpori nimirũ si posterius ꝟtute diuina possit trahi ad pticipandũ aliquid de modo prioris puta quãtitas de mõ substantie. ¶ Ad 7.m dicitur primo q̃ substantia nõ potest alicubi esse nisi substãtialiter si per li substantialiter intelligaẽ aliquis modus cõueniens substantie in pmo uel 2.o mõ dicendi uel essendi p se. potissime sola ꝟtute creata. posset trĩ substãtia esse alicubi uel in aliquo nõ substãtialiter virtute dina si per li nõ substãtialiter intelligaẽ modus qui licꝫ non sit repugnans substantie in primo uel 2.o modo per se itatis. nec diuine virtuti. trĩ nõ hꝫ in suba creata potẽtiã nãlẽ actiuã nec passiuam licꝫ habeat obedientialem potentiã sicut patet de natura hũana i supposito dine pſone vbi hꝫ aliquẽ modũ accritis vũ innitit aliq⁹ nãe suppositũ ⁊ trahit ad pticipationẽ existẽtie actualis pſone filij ⁊ dini eẽ: q̃ mod⁹ ẽ aliq̃ mõ nõ subalis nõ solũ extrinsece imo intrinsece. Dicit 2.o q̃ quãtitas dimẽsiua nõ pôt eẽ alicubi mõ nõ quãtitatiuo si p nõ quãtitatiue intelligaẽ modus repugnãs quãtitati in pmo ul⁹ 2.o mõ p seitatis ⁊ 5 oẽm potẽtiã passiuã quãtitat⁹ nãlẽ ⁊ obedientialẽ. pôt aũt dicta ꝟtute eẽ i aliq̃ ul⁹ alicubi nõ quãtitatiue hẽ mõ cui non contradicit aliq̃ potentia passiua quãtitatis nãlis. ſz trĩ obedientialis ⁊ p quẽ nõ ꝓrogat nãe quãtitatis in se ſz trĩ i cõpatiõe ad aliq̃d extrinsecũ q̃d nõ necessẽ p se pmo ul⁹ 2.o mõ ꝛequirẽ quãtitatẽ: sic ẽ respect⁹ de genere vbi ul⁹ fit⁹ ut pz i vltima spera q̃ nullũ respectũ habet ad continens extrinsecũ. sic aũt est in ꝓposito. ⁊ hec sufficiũt argumentis Durandi. ¶ Ad pmũ Scoti cõtra candẽ ꝓnẽ. dicit primo q̃ quãtitas corporis xpi per hoc q̃ cõcomitatur in sacramento primũ terminũ transubstantiatiõis nõ caret ibi aliq̃, ꝓptũ sibi naturaliter ⁊ necessario cõueniẽte ut quãtitas ẽ. licꝫ eni non habeat modũ essendi quãtitatiue in ordine ad extrinsecũ a se sperandũ. hꝫ trĩ modũ essendi quãtitatiue quo ad se. ⁊ ꝓptũ subiectũ. ⁊ sic nõ perdit aliq̃d necessario ⁊ nãliter ꝛequẽs. qz cõdiuidi ⁊ cõmensurari loco

Ayuntamiento de Madrid

uel exterioři dimēsioni nō necessario nec nālis ouenit quātitati dimēsiue sic ps de quātitate vltime spere q̄ nulli loco uel ptinēti cōmēsurat. Nec valet si dicat q̄ hoc ideo est. q̄ nō cōtinet aliqua dimēsione exterioři. cū nulla habeat extra se. q̄ etiā nō oportet quantitatē dimensiuā existentē infra locū uel alā dimēsionē exteriorē separatā illi semp cōmēsurari aut cōdiuidi nisi habeat per se habitudinē aut ordinē ad exteriorem dimensionē. nō sic aūt est hic. ⁊ ideo nō oportet q̄ quantitas corporis xpi sit mō quantitatiuo sub dimensioib⁹ panis nec infra locum illarū dimēsionū. De predictis ptūs Tho. presenti dis. q. 1. arti. 2° in solutione 3ᵃ et 4ᵃ questiūcule plura dicit. Unde in solutiōe 5ᵃ q̄stiūcule sic dicit. Substātia panis que cōuertit in corp⁹ xpi nō habet aliquā ꝓportionē similitudinis ad quātitatē uel alia accidētia xpi. ſ. ſ. primō ad substantiā corporis ei⁹. ⁊ ideo cū nihil cōuertat in corp⁹ xpi de pane nisi substātia panis. q̄ accidētia manēt. cōstat q̄ cōuersio illa directe terminat ad substātiā nō aūt ad accidētia. q̄ accidentia panis manēt. ⁊ iō quātitas ⁊ alia accētia corporis xpi nō sūt ibi ex vi sacramēti. sūt tā ibi fm rei veritatē ex naturali cōcomitantia accidētis ad subiectū. hec ille. Item. q. 4. arguit sic 3ᵃ loco. Quādocūq̄ sub aliqua quātitate extrinseca continet aliquod corpus habēs partes distinctas fm suā intrinsecā quantitatē totā cōtingit assignare sub qua pte illi⁹ quātitatis singule ptes cōtinentur. ſ. corp⁹ xpi cū sit organicū habet partes distinctas. si ergo fm totā suā quātitatē ꝛtinet sub dimēsionib⁹ panis erit assignare vbi sit caput eius ⁊ manus ⁊ pes: quō ē impossibile. Ecce argumētū. sequit ēsio. Dicēdū inqt q̄ situs quātitatē pfupponit. ⁊ quia quātitas xpi nullā habet habitudinē ad dimēsiōes panis. iō etiā nec sit⁹ ptū corporis xpi. Et iō q̄uis corp⁹ xpi ,put est sub sacro habeat ptes distinctas ⁊ situatas situ nāli. nō est tā assignare in partib⁹ dimēsiōis panis vbi singule ptes corporis xpi iaceāt. nec tā sequit q̄ dicat corpus xpi cōfusū. q̄ fm ordinē illū nō cōparat ad dimēsiones exteriores. hec ille. Item 3ᵃ parte. q. 76. arti. 3° arguit sic. Corpus xpi sp retinet verā corporis naturā nec vnq̄ mutat in spiritū. ſ. ſ. de ratione corporis est ut sit quātitas positionē habens. ut patet in pdicto. ſ. ſ. ad rationē hui⁹ quātitatis pertinet q̄ diuersē ptes in diuersis partib⁹ loci existāt. ergo. cē. Ecce argumētū. seqū resp̄sio. Dicēdū inquit q̄ rō illa pcedit de natura corporis quā habet fm quantitatē dimēsiuā. dicū ē autē q̄ corp⁹ xpi nō comparat ad hoc sacramētū rōne quātitatis dimensiue. sed rōne subē. hec ille. Item in solutione secūdi. sic dicit. Determinata distantia partiū in corpe organico fundat sup̄ quātitatē dimēsiuā ipsius ipsa aūt natura substātie pcedit quantitatē dimensiuā ⁊ quia ouersio subē panis directe terminat ad substātiā corporis xpi fm cuius modū ,pprie ⁊ directe est in hoc sacramēto corpus xpi: talis distantia partiū est in corpore xpi vero sed nō fm hāc distantiā cōparat ad B sacramentū. sed fm modū substantie. hec ille. Ex qb⁹ apparet primo q̄ quātitas corporis xpi nullo mō ē terminus transubstantiatiōis sacramētalis pzim⁹ aut secundus nec mediat⁹ aut immediatus cui⁹ oppositū supponit argumētū. 2° q̄ quantitas illa nullo mō est in sacramento ꝛtute cōuersionis substātialis aut accidētalis. 3° q̄ illa quantitas nullū de per se habet ordinē nec aliquā comparationē ad dimēsiones panis que sit respectus de genere vbi aut situs aut contactus aut sit positio aut alia consimilis habitudo que sit de per se ⁊ pprie quātitatis ad quantitatem plus q̄ substantia corporis xpi habeat ad dictas dimensiones uel alia xpi ad illas. 4° q̄ quantitas corporis xpi dat illi corpori esse quātū ⁊ diuisibile. ⁊ situm naturalē partim in toto nō tā dat ei situm partiū in loco. qui est de spāli genere situs. 5° q̄ illa quantitas est in dicto sacramēto quantitatiue hoc est quo ad modū cōsequētē quātitatē in ordine totius ad partes ⁊ talis accidētis ad suum subiectū. sc. ſ. situm de genere quantitatis. non tā est ibi quātitatiue q̄tum ad modū cōsequentē quantitatē in ordine ad cōtinens separatū q̄d est situs de p̄dicamēto situs. 6° q̄ primus situs uel positio est inseparabilis a quātitate sc. ſ. ordo partiū in toto. nō aūt secūdus sc. ſ. ordo partium in loco extrinseco potissime vbi quantitas dimensiua est in aliquo loco per accidēs. ⁊ mediāte substantia ⁊ per miraculū diuinū ut sepe dictum fuit. Dicitur 2° ad argumentū q̄ neutra ꝓbatio aptis assūpti pcedit contra ꝓnē. non quidē prima. quia in vtroq̄ casu ibidē posito quantitas est pprie termin⁹ productionis. sc. ſ. creationis aut generationis. ⁊ nō solum cōmitat terminū ,pductiōis. ⁊ ideo nimirū si in vtroq̄ casu quantitas habet vtrūq̄ situm ⁊ vtrūq̄ modum quantitatiuū sc. ſ. extēdere subiectū. ⁊ occupare locū. sed sec⁹ ē in ,ppositō nostro. similiter nec valet 2ª ꝓbatio. q̄ ut dictum est. in eucharistia quantitas nō est tanq̄ secundus terminus cōuersionis aut transubstātiationis aut cuiuscūq̄ ,pductionis uel mutatiōis. nec ,pprie est ibi virtute alicuius talis actionis. sed mere p accidens ex cōcomitantia subiecti. ⁊ vlteri⁹ in eucharistia nō variat natura nec aliquid naturale quātitati q̄ nō est ibi naturale habere cōparationē ad dimēsionē extrinsecā uel locū sub quo nō est per se nec ratiōe sui. ſ. ſ. solū ex cōcomitantia subiecti ut sepe dictum fuit in probatione 2ᵃ ꝓnis. ¶ Ad 2ᵐ negat ꝛnia principalis q̄ termin⁹ a quo conuersionis sc. ſ. substātia panis erat in loco rōne ,ppriarū dimēsionū. ⁊ ,piter erat ibi quantitatiue vtroq̄ modo. sed terminus ad quē nō est in dicto loco ratione ,ppriarū dimensionū. sed rōne dimensionū panis. aliter aūt ē aliquid in loco rōne propriaꝝ dimensionū. ⁊ aliter rōne dimensionū nō sibi inherentiū. sed separatarū. De hoc scūs Tho. p̄ti dis. q. 1. arti. 2° in solutiōe 2ª 3ª questiūcule sic dicit. Quia dimēsiones corporis xpi nō sūt ibi ex vi sacramēti sed solū ex eo q̄ inseparabiliter cōcomitat substātiā. cōstat q̄ cōtrario ordine sūt ibi dimensiōes ,pprie corporis xpi. ⁊ dimensiones corporis locati in loco. corporis enī locati substantia nō habet ordinē ad locū nisi mediātib⁹ dimensionib⁹. ⁊ ideo q̄ dimensiones corporis locati nō possūt esse simul cū alijs dimensionib⁹ sequit q̄ ex cōsequenti suba corporis locati nō possit esse sīl cū alijs dimēsiōib⁹ separatis. nec in alio corpe existētib⁹. ſ. ſ. hic cōtrario suba corporis xpi ordinat p se īmediate ad hoc q̄ sit sub sacro. ⁊ dimēsiones ei⁹. ,pprie ex cōsequēti ⁊ p accidēs. Suba aūt ex B q̄ ē suba nō ,phibet esse cum dimēsionib⁹ quibuscūq̄ siue cōuīctis sibi siue separatis aut existentibus in alio subiecto. sicut substātia angeli pōt esse simul vbi est aliud corp⁹. ⁊ ideo corpus xpi potest esse sub dimēsionib⁹ panis cū ,ppa quātitate. hec ille. Item arti. 3° in solutione ad 3ᵐ 3ª q. sic dicit. Spiritum cōuenit esse totum in toto. ⁊ in qualibet parte. quia nō habet quātitatē nec substātia eius a quātitate dependet. corpus aūt xpi q̄uis in se cōsideratū nō absoluatur a pproprīa quantitate. tā non comparat ad bostiam sub qua est fm proprīa quātitatē. ⁊ ideo nō est spiritū:

Ayuntamiento de Madrid

sed participat ꝓtū ad aliquid ꝓpriętatē spiritus ſm comparationē ad ſpecies ſub quib⁹ continet. hec ille. Item arti. p. in ſolutione ꝫnti ſic dicit. Nullū corpus comparat ad locum niſi mediātib⁹ dimēſionib⁹ quantitatiuis. ⁊ ideo ibi eſt corpus aliquod ut in loco vbi cōmenſurantur dimēſiones eius dimenſionibus loci. ⁊ ſm hoc corpus xpi eſt in vno loco mū. ſcz in celo. ſed qz conuerſa eſt in corp⁹ xpi ſubſtantia panis que pri⁹ erat in hoc loco determinato mediantib⁹ dimenſionib⁹ ſuis que manent tranſubſtantiatiōe facta. ideo manet loc⁹ non quidē habens imediate ordinē ad corpus xpi ſm ꝓprias dimenſiones: ſed ſm dimenſiones panis remanētes ſub quib⁹ ſuccedit corpus xpi ſubſtantie panis. ⁊ ideo nō eſt hic ut in loco per ſe loquēdo. ſed ut in ſacrameto nō ſolum ſignte. ſed cōcipiente ipſum ex vi conuerſionis facte in ipſum. ⁊c. hec ille. ut in ꝓcedenti qōue allegatum fuit. ¶ Ad 3ᵐ patet riſio per ꝓdicta. cōcedit enim q⁹ corpus xpi ſub ſacrameto habet ſitum de genere quantitatis. vnde ſanctus Tho. vbi ſupra arti. 3ᵒ in ſolutione ſecūdi 3ᵒ. q. ſic dicit. Confuſio opponit ordini partū que pertinet ad rationē ſitus. ⁊ quia corpus xpi nō eſt ſitu aliter ſub ſacramento. ideo nō ſequitur ibi aliqua cōfuſio partū ex hoc q⁹ in quolibet ſigto hoſtie eſt totū corp⁹. ⁊ q̄libet pars eius. q̄uis enim nō ſit accipere ordinē partū corporis xpi ſm cōparationē ad partes hoſtie. tū eſt accipe ordinē ipſarū partū ad inuicē in corpore xpi ſm ꝓprias quātitatē. hec ille. Ex quibus ⁊ multis alijs ſuperius allegatis in preſenti diſtinctione patet quō quātitas corporis xpi eſt in euchariſtia quantitatiue. ⁊ quō non. ⁊ quem ſitū habet ⁊ quēnō. ⁊ quomodo modus eſſendi ſub ſacramento eſt ſuper vel preter vel contra naturam. ⁊ quō non. hoc addito ⁊ ſemper preſuppoſito q⁹ ſemp diuina virtus nouos modos eſſendi poteſt dare tam ſubſtantie corporis xpi q̄ꝫ ſue dimenſionis: qui tū modus nō repugnat nature illarū. nec cōuenit eis niſi tū ſm potētiā obedientialē. ⁊ nō ſm naturalē potentiā paſſiuam ⁊ hoc ſufficit ad argumēta Scoti. ¶ Ad primū Aureoli contra eandē ſne. dicit primo q⁹ in euchariſtia nō totaliter abſoluit quātitas legib⁹ quantitatis. nec ab aliquo ſibi neceſſario cōuenienti intrinſece. ſz a quodam reſpectu extrinſecus adueniente vel a quodā effectu accidentali. Dicitur 2° q⁹ poſito q⁹ quātitas abſoluat ibi a quadā lege extrinſeca. hoc nō eſt totaliter nec principaliter niſi a virtute diua efficiēte. ⁊ nō ex cōcomitantia ſubſtantie. nec ex aliquo creato. ⁊ ieꝫ aliqua negatio vel reſpectus ſit diſpoſitio ad illā abſolutionē puta q⁹ quātitas nō eſt in euchariſtia tāq̄ terminū cōuerſionis. nec virtute ſacramēti: ſed ex inſeparabili inheſione ⁊ cōcomitātia ſubiecti. Dicit 3° q⁹ inſtantia vel ſimilitudo adducta de quantitate interminata nō eſt ad ꝓpoſitum ſm ꝓdicta. tum quia dimenſiones interminate vel quantitas interminata concomitat formam ſubſtantialē in materia tanq̄ terminū. ꝓductus vel cōꝓductus per generationē terminata ad formā ſubſtantialem aut per aliā. ꝓductionē vel mutationē puta aut ſubſequentē generationē. ⁊ nō mere p accidēs. nō ſic eſt de quantitate corporis xpi in euchariſtia. tum quia ille dimenſiones ſūt in materia virtute talis mutationis. nō ſic in euchariſtia in q̄ nulla quātitas vere ⁊ realiter. ꝓducit. nec vere aliquid in quantitatē conuertit. nec ad euchariſtiā realiter mouet aliqua quantitas. ⁊ multe alie diſſimilitudines adduci poſſūt. potiſſime qz in q̄libet generatione ſimplici p⁹ diſpoſitiue eſt cōuerſio quātitatis in quātitatē q̄ꝫ vnū forme ſubſtantialis in aliā. Quid aūt ſentiendū ſit de dimenſionib⁹ interminatis diffuſe dictū fuit 2° ſen. ⁊ fozte in ſequentib⁹ ad hnc dicet. ¶ Ad 2ᵐ dicit primo q⁹ poſitio noſtra non dicit q⁹ ſubſtantia ſit in euchariſtia oio abſoluta in ſe ⁊ intrinſece a legibus quātitatis cū ponat ſubſtantiā corporis xpi habere eē quātū ⁊ diuiſibile ⁊ ordinē ptū in toto ⁊ diſtinctionē partū organicarū. ſz dicit q⁹ abſoluit a quadā ſecūdaria lege quātitatis q̄ eſt per quātitatē cōparari ad locū ⁊ habere ſitū locale ⁊ ordinē partū in loco. hec eni, ꝓprietas nō neceſſario cōſequit quātitatē. nec ei⁹ ſubiectū niſi qn quantitas ꝓmo ⁊ per ſe habet ordinē ad locū vel ad dimenſiones exteriores ut ſepe dictū fuit. cuius oppoſitū eſt in euchariſtia. Dicit 2° q⁹ illo mō quo quantitas corporis xpi in euchariſtia abſoluit a lege vel ꝓprietate extrinſeca. illo mō abſoluit a diuiſibilitate extrinſeca. qz ſcz nō cōdiuidit loco. ⁊ habet quēdā modū indiuiſibilitatis ⁊ ſpūalitatis i ordine ad extrinſecū. ut dictū fuit de ſubſtantia p⁹us. ſed ſic nō abſoluit a lege intrinſeca quantitatis. ita nec ab intrinſeca diuiſibilitate. nec habet intrinſecā indiuiſibilitatē in ſe nec in ordine ab ſubiectū ꝓpriū. ¶ Ad 3ᵐ patet riſio per ꝓdicta. ⁊ cludit eni vnū cōceſſū a nobis. ſcz q⁹ quātitas corporis xpi vat ei omnē effectū formalē q̄ quātitas dat ipſo ſubiecto intrinſece. nō tū concludit q⁹ det ei reſpectū de genere vbi aut ſitus in ordine ad euchariſtiā aut ad locū euchariſtie. ut ſepiſſime replicatū fuit. ¶ Ad 4ᵐ patet per idē. cōcedit eni q⁹ ſubiāta corporis xpi ut in ſacrameto hz diuiſibilitate ⁊ partes ⁊ ſitū partū in toto de genere quātitatis. ⁊ ſic eſt ibi quantitatiue aliquo mō. nō autē habet diuiſibilitatē aut ſitū in ordine ad ſpēs euchariſtie. nec ad locū earū. ⁊ ſic aliquo mō eſt ibi nō quātitatiue ⁊ indiuiſibiliter. ⁊ mō ſpūali in ordine ad extrinſecū mō prēexpoſito. ¶ Ad argumētū ꝓtra ꝫ nē ridet ſcūs Tho. 3ᵒ parte. q. 76. arti. p⁹ in ſolutiōe p⁹mi dicēs. Quia conuerſio panis ⁊ vini nō terminat ad diuinitatē vel ad aiam xpi. ſequēs eſt q⁹ diuinitas vl aia xpi nō ſit in hoc ſacrameto ex vi ſacramēti. ſz ex reali cōcomitantia. qz eni diuinitas corp⁹ aſſūptū nūq̄ depoſuit: vbicūq̄ eſt corpus xpi neceſſe eſt ⁊ ei⁹ diuinitatē eē. ⁊ ideo in hoc ſacramēto neceſſe eſt eē diuinitatē xpi cōcomitantē ei⁹ corp⁹. vnde i ſymbolo vl ſynodo epheſino legit: participes efficimur corporis ⁊ ſanguinis xpi nō ut cōem carnē participantes ut viri ſanctificati ⁊ hoc cōſecti ſz diuinitatis vnitate. ſz vere viuificatricē. ⁊ ipſi⁹ hoc ꝓpriū factū. Alia ho realiter fuit ſepata a corpe in triduo. ⁊ ideo ſi in illo triduo mortis fuiſſet. hoc ſacramētū celebratū. nō fuiſſet ibi aia nec ex vi ſacramēti nec ex reali cōcomitātia. ſz qz xpo reſurgēs ex mortuis. iā nō morit ut dr Joh. 6°. aia ei⁹ ſp̄ē realiter carni vnita ⁊ ideo in hoc ſacro eſt corp⁹ xpi ex vi ſacramēti. aia aūt ex reali cōcomitātia: hec ille. Et hec de qōne ſufficiāt: de qua benedictus deus amen.

QVrsus circa cādem decimā diſtinctionē q̄rit. Vtrū corp⁹ xpi ſit in euchariſtia mobile: hoc eſt vtrū ibi moueat localiter. Et arguit q⁹ nō. quia impoſſibile ē idē eſſe motū ⁊ getū. qz ſic ꝓtradictoria verificarēt de eodē. ſed corp⁹ xpi in celo quietū reſidet. nō ergo mouet in hoc ſacro ¶ In oppoſitū arguitur. quia dicit pbs 2° topicorū q⁹ mouētibus nobis mouentur oia que in nobis ſūt. qōqdē

Ayuntamiento de Madrid

verũ est etiã de spirituali substantia aie. sed xps est in hoc sacramẽto. ergo mouet ad motũ ipsius. ¶ In hac qõne erũt tres articuli. In primo ponent ꝓnes. in 2o obiectiones. in 3o solutiones.

¶ Quantũ ad primũ articulũ sit prima ꝓ q xpus fm esse qõ habet in eucharistia nõ mouet per se. ¶ 2a ꝓ est q pot mouere p accidẽs localiter ad motũ eucharistie. Has duas poit scus Tho. 3a pte. q. 76. arti. 6o vbi sic vic. Cũ aliqd e vnũ subiecto et multiplex fm esse. nihil ꝓhibet ipsum fm aliquid moueri et fm aliud imobile pmanere sicut corpori aliud ẽ esse albũ. et aliud ẽ magnũ. vnde pot moueri fm albedinẽ et pmanere fm magnitudinẽ imobile. xpo aũt nõ ẽ idẽ esse fm se. et ẽ sub sacramẽto. q. hoc q vicim ipsũ esse sub sacramẽto significatur qdã habitudo eius ad hoc sacramentũ. fm q hoc ẽ nõ mouet xps per se fm locũ. sed solũ per accidens. qa xps nõ ẽ in B sacramẽto sicut i loco. qõ aũt nõ est in loco nõ mouet per se in loco. ſz solũ per motũ eius in q̃ est Similiter auté neq; per se mouet fm esse qõ habet in sacramẽto quacũq; alia mutatione. puta q̃rũ ad hoc q definat esse sub sacramẽto. qa illud quod habet esse indeficiẽs nõ pot esse deficiẽdi ꝓncipaliter. ſz alio deficiente B esse definit in eo. sicut deus cui esse ẽ indeficiens et imortale definit esse in aliqua creatura corpali p B q creatura corporalis desinit esse. et hoc modo cum xpus habeat esse indeficiens et incorporale nõ desinit esse sub sacro neq; hoc q ipsũ definat esse. neq; etiã p motũ localẽ fui. sed hoc q spes buius sacramẽti desinit esse. vñ patet q xps p se loquẽdo inobiliter est i hoc sacramẽto. hec ille. Jte in hac dist. q. 1. arti. 5o in solutione 4a q. sic vicit. Mouere in loco includit esse i loco vñ ad hoc q aliqd q se moueat in loco. oportet q p se sit in loco. et q p se moueat. nõ ad motũ alterius: Sed p accidens aliqd mouet in loco dupliciter. vno modo qa p accidens est in loco. alio mõ qa p se est in loco sed per accidens mouet in loco. sicut patet in bis q vebunt qa loc quẽ mutant est p se eorꝫ ꝓprius loc uel cois. Corpus aũt xpi in loco quẽ spes mutat non est per se neq; sicut in loco. ꝓprio neq; sicut in loco coi. sicut ex dictis patere pot. et ideo p se in illo mouerinõ pot neq; p accidens sicut corpora p accidens mouent. sed hoc mõ q aliqd et p accidens est in loco et p accidens mouet. nec differt ut quidã dicunt dicere vtrum species mouant in eodẽ loco: aut transferãt de loco ad locũ. qa qõ in eodem loco manens fm substãtiã mouet. mutat locũ non solũ fm ptes. sed fm totũ. ut in 6o physicorꝫ. probat. hec ille. Ex quib pũt formari rõnes. p vtraq; ꝓne pro pma talis. Oẽ qõ p se mouet localiter in aliquo p se ẽ illo ut i loco. ſz xps nõ ẽ i eucharistia ut i loco nec est p se in loco eucharistie sed solũ p accidens. ergo nõ per se mouetur localiẽ fm esse qõ habet i eucharistia ꝓ pro 2a ꝓne arguit sic. Qõ cõtinet in aliquo localiter moto fm se et qẽlibet sui et nõ separãt ab eo q̃dẽ mouet. tale mouet saltem p accidens ad motũ alterius. sic est de corpore xpi respectu eucharistie. igitur et. Et in B primus articulus terminat.

¶ Quantũ ad secundũ articulũ arguit cõtra ꝓnes. Et quidẽ cõtra 2um arguit Scotus. phando q nulla virtus creata pot mouere corpus xpi ut in sacramento. ꝓ primo. qa qõ nõ hz virtute motiuã sup aliqd qñ illud ẽ p se nõ. mouet illud per accidẽs qñ est cũ alio cũ quo nõ facit per se vnũ. sicut act cũ potẽtia. sed virt creata oio nõ pot super corp xpi in se sub isto modo existẽdi ad mouendũ ipsũ. ergo qñ est cũ alio respectu cui non est sicut potentia nec sicut actus. sequit q eadem virtus non poterit illud mouere etiam per accidens. sic aũt est cũ bostia. qõ patet. qa spes nõ est forma eius nec ipsũ est forma speciei. Si a ista negat. qa graue existens in naui mouet a mouente nauem. licẽ graue non sit forma nauis. nec e contra. Instantia non est ad ꝓpositum. quia virtus motiua illius posset sup graue per se si graue per se esset. ideo auté addidi in maiore quoꝫ neutrũ est actus alterius. qa et si aliqd qõ est actus alicuius non posset per se moueri a illo. tamẽ pot per accidens moueri ab eodẽ potẽte mouere totum cui illud est act. Sed ut ois instantia tollat accipiat ista maior. Qñ aliqua cõiungũt precise per actũ volũtatis ꝓtingenter se habẽtis ad illã cõiunctionẽ. si vnũ illoꝫ sit mobile oio ꝓproportionatũ alicui mouẽti et reliquũ. ꝓportionatũ ipsũ nõ eadẽ motiõe pot mouere vtrũq; cõiunctoꝫ. patet. qa si mouet vnũ qõ è sibi. ꝓportionatũ nõ. ꝓpter hoc per accidens mouet reliquũ qa reliquũ nõ est pius isto mõ. nec ut act potentie. nec ecõtra. nec simpliciter ex aliqua necessitate. ita naturali. sicut graue ẽ presens illi cui iniciẽ. et ꝓpter hoc sil mouet cũ illo. sed trinõdo est sibi pius voluntate alia cõtingẽter se habẽte ad illã cõiunctionẽ q̃ per ꝓnia pot nõ velle istã cõiunctionẽ: stante tri motiõe alteri illoꝫ Exemplũ istius si angelus voluntarie faceret se pitẽ lapidi. si mouco lapidẽ nõ. ꝓpter hoc mouco angelum qa nec est mobilis per se a virtute mea nec per accidẽs i proposito. qa nec est forma nec pars alicuius mobilis per se a me. si ergo angelus esset pius lapidi moto a me et simul moueret. hoc nõ esset per actũ meũ. sed p suã ꝓpriã actionẽ qua faceret se presente illi eodẽ modo in ꝓposito cũ corpus xpi sit pius speciei trinõ p actũ volũtatis diuine. si facto speciẽ habere nouũ vbi per illã motionẽ nõ erit ibi corpus. qa nullo modo sub est presentialitas illius corporis neq; noua neq; antiqua voluntati mee. nec etiã p accidẽs. qa nõ est forma. nec pe illius qõ subest mee motioni. hec Scotus. ¶ Contra eãdẽ ꝓnẽ arguit Durãdus. phando q corp xpi nõ mouet ad motũ bostie. primo qa qñ aliq̃ duo ita se hãt q nõ sũt vnũ fm subiectũ. nec se habent ut ptiens et cõtentũ nec habẽt alligationẽ aut cõtactũ nullo modo vno moto mouet alterũ. sed corpus xpi et species nõ sunt vnũ subiecto. nec vnũ cõtinet ab alio nec habent alligationẽ. nec contactũ. qa nõ se tangunt. ergo ad motum spei nullo mõ nec per se nec p accidẽs sequit motus corporis xpi. maior patet inducendo in oẽs modos fm quos vno moto mouet aliud. bm patet ex dictis eorũ. ¶ 2o qa vnũ et idẽ nõ pot simul moueri oppositis motibus maxime qñ vtercq; motus cõuenit ei eodẽ mõ. sed illud cõtingeret si corpus xpi moueret motu bostie. q̃ tẽ. bm ꝓbat. qa vno eiusdẽ bostia surs alius deponit aliã deorsum. si ergo corpus xpi moueretur motu bostie. uel ad motum bostie. simul moueretur surs. et deorsum. ¶ 3o qa si corpus xpi moueretur motu bostia eadẽ rõne frangeret fracta bostia. sed illud ẽ falsũ. q̃ et aliud. ¶ 4o quia corpus xpi existens in celo localiter sit de nouo existẽs in hoc sacramento. non motum localiter per se nec p accidens. q̃ fortiori rõne existẽs in B sacro nec deserẽs locũ suũ i celo nõ mouet rõne motꝰ spei localiter. nec p se nec p accidẽs. igitur. ¶ 5o qa si sic B maxie videret. ppt hãc rõnẽ. qa sz qõ incipit eẽ vbi pius nõ erat et desinit eẽ vbi pius erat videt localiẽ motũ

Ayuntamiento de Madrid

ſz corp⁹ xpi p motũ hostie desinit esse in altari vbi pius erat. ⁊ incipit esse in ore hois vbi pri⁹ nõ erat. ergo ꝛc. Sz ista rõ nõ valet, ppter multa. primo q: a⁹ est falsa de mõ quo aliqd ē in hoc sacramẽto. vbi est solũ ppter ordiné ad species bui⁹ sacramẽti. sicut eni corp⁹ xpi non motũ incipit esse in hoc sacramẽto. ⁊ corruptis spẽbus desinit esse ibidẽ absq; motu suo. sic translatis spẽbus incipit eẽ vbi fertur spẽs p solã translationẽ speciez ⁊ nõ per motũ suũ. qz nõ ē pñs loco: nisi qz est pñsens specieb⁹ existentib⁹ in loco. eadẽ aũt ē rõ pritie xpi ad spẽs siue sint mote siue quiescẽtes. Jte qz maiore ꝛcessa põt vici ad minorẽ q; corp⁹ xpi in hoc sacramẽto nõ desinit esse vbi prius erat. nec incipit esse vbi prius nõ erat per motũ hostie. qz corpus xpi solũ pri⁹ est hostie ex vi sacramenti. sed ad locũ hostie nullã pritiã habet rõne qua est in hoc sacramẽto. qz per aliã rõnẽ cõpaẽ spẽs ad locũ. ⁊ corp⁹ xpi ad sacramẽtũ. ⁊ iõ manentib⁹ specieb⁹ ꝗtũcũq; transiferant̃ de loco ad locũ corpus xpi pri⁹ eis semp est vbi erat. qz est in celo localiter. ⁊ in spẽb⁹ sacramẽt aliter. ad nihil aliud aũt habet realẽ pritiã. Et põt poni exẽplũ satis ꝑuenies. qz angel⁹ est realiter pñsens corpori qõ mouet. ista tri pritia in angelo nõ est localis. sic q; angel⁹ sit illi corpori, ppinquus. ⁊ ab alio distet, ppter qõ moto corpore de loco ad locum angel⁹ nõ mouet in se nec per se nec p accidens nec efficitur in aliquo loco de nouo. sic cũ pritia corpis xpi in sacramẽto nõ sit localis ꝗtũcũq; spẽs mouẽdẽ localiter. ipsũ tri nõ mouet nec per se nec per accidẽs nec acqrit nouũ locum. hec Durãd⁹. Et i hoc secũdus articulus terminat.

Quantũ ad tertium

articulũ respondẽdũ ē obiectionib⁹ supradictis. Et quidẽ ad obiecta Scoti cõtra z⁹ ⁊ ⁊ dicit primo q; facilit posset dici q; ex dictis in prima ⁊ne nõ pót expresse haberi q; corp⁹ xpi ⁊m esse qõ hz ē eucharistia possit moueri a sacerdote uel ab alia virtute creata. hz solũ q; ⁊m tale esse moneri põt ⁊ mouet a quacũq; ⁊tute hoc fiat creata uel increata. Dicit z⁹ q; concesso qõ possit moueri a ⁊tute creata. sicut putõ sensit. se scm Tho. tri argumẽta Scoti nõ concludũt sufficiẽter oppositũ. Unde ad primã formã ibidẽ factã dicit negãdo maiorẽ. sufficit eni q; tale mobile per accidẽs ad motũ alteri⁹ faciat aliũliter ynũ cũ illo quod mouet p se. ⁊ ti nõ sicut act⁹ cũ potẽtia uel potẽtia cũ actu. tri sicut succedẽs subiecto aut potẽtie act⁹ eque inseparabiliter ynitũ actui remanenti sicut subiectũ aut potẽtia precedẽs tali actui ynie bat̃. licz primã ynio potẽtie cũ actu esset p inherentiã ⁊ informationẽ. nõ aũt ynio uel cõiũctio sequẽs. sic aũt est in, ppositõ nostro. qz licz corp⁹ xpi nõ faciat ynũ p se cũ spẽb⁹ eucharistie sicut potẽtia uel subiectũ cũ actu. nec actuẽ aut informẽ predictis spẽb⁹. tri succedit substãtie panis q̃ ynie bat̃ pdictis spẽb⁹ sicut subiectũ ⁊ potẽtia suo actui. ⁊ actuabat̃ ⁊ informabat̃ eidẽ. ⁊ tãta ē inseparabilitas spẽz panis a corpe xpi quãta fuit earũdẽ a substantia panis. sic qõ ipsis spẽb⁹ manentib⁹ nulla ⁊tute creata possũt separi a corpe xpi potissime localiter. licz corpus xpi possit eẽ sine eis postq; corrupte sũt. sicut substãtia panis poterat eẽ sine illis. si naturali ⁊tute spoliarẽt̃ accidẽtib⁹ supradictis. sicut z⁹ poterat. ⁊ de tali inseparabilitate logt̃ ꝓbatio ꝑme ⁊nis. in pte. Et ꝑter hoc scũs Tho. 3ª pte. q. 76. arti. 6º in solutiõe ẽtij. sic vic̃. Corp⁹ xpi remanet i hoc sacramẽto nõ solũ in crastinũ. sz etiã in futurũ quousq; species sacramẽtales manẽt. quibus cessantib⁹ desinit esse corp⁹ xpi sub eis. nõ qz ab eis dependeat. sed qz tollit̃ habitudo corpis xpi ad illas species q̃ quẽ modũ de⁹ desinit esse ⁊ns creature desinentis hec ille. Dicit z⁹ qõ instantia adducta de graui insufficienter solut̃. pót eni dari casus in quo aliqd mouet aliquã substãtiã materiale p accidẽs monẽdo aliqd p se. ⁊ tri illa substãtia ī materialis nullo modo est ynita tali moto p se. sicut cũ nauta mouendo nauẽ p se mouet p accidẽs alias hominũ existentũ in nau per accidẽs. ⁊ tri aia bois nõ facit per se ynũ cũ nau. sicut act⁹ cũ potẽtia. sed solũ cũ ,ppro corpore. Jte falsũ dicit arguẽs in hoc q; ꝗlibet ⁊tus mouẽs aliqd graue p accidẽs ad motũ nauis possit illud graue p se mouere. si sit separatũ a nau. bui⁹ eni falsitas manifeste patet. Tã nauta mouẽdo nauẽ mouet p accidẽs centum eqs uel boies. ⁊ imẽsa põdera ferri q; tri nõ pót per se mouere extra nauẽ. Dicitur 4º pro z⁹ forma ibidẽ adducta qõ cõcessa maiore ibidẽ posita minor negãda ē. qz corp⁹ xpi ⁊m esse qõ habet in eucharistia nõ ē mobile. oio iproportionatũ potẽtie motiue creature. hz eni nõ sit ,pportionatũ quo ad moueri per se a creatura. ē tri, pportionatũ quo ad moueri p accidẽs ad motũ hostie. qz hz nõ se habeat ad hostiã modis ibidẽ recitatis. tri sufficienter ynit̃ eucharistie mõ predicto ut puta per modũ succedentis subiecto accidẽtũ ordinẽ habentis ad illa cũ eqẽli inseparabilitate quantã habuit precẽs subiectũ ad accidẽntia pdicta nõ superi⁹ exposito. ⁊ ideo similitudo de pritia ãgeli ad lapidẽ. ⁊ de corpe xpi ad hostiã nõ valet in ,ppolito. Dicitur 5º q; nõ ē incõueniẽs concedere in tali motiõe p accidẽs corporis xpi ad motũ hostie esse aliquã participationẽ miraculi. nec mere fieri virtute creata principaliter. nõ q; talis motio sit nouũ miraculũ sed dependet ex principali miraculo cõuertiõis substãtie panis in corp⁹ xpi. quo fit ut corp⁹ xpi sine informatione ⁊ inhesione ynit̃ inseparabili cõcomitantia spẽb⁹ panis cõuersi remanentib⁹. ⁊ sic reddat̃ mobile, ppro tionatũ ⁊tuti create motione per accidens ⁊m esse q; habet sub spẽb⁹. ut dictũ est. ut sic ⁊tus creata per se moueat hostiã ut agẽs principale. corp⁹ xpi ⁊o moueat ut mouẽs instrumẽtale respectu diuine ⁊tutis principaliter mouentis illud. tri nõ oportet hic refugere ad miraculũ. iõ stãdũ ē in prima solutiõe q; ista motio fit a virtute creata naturali sine infusiõe noue ⁊tutis supnaturalis ipsi mouẽti hostiam. licz nõ fit sine miraculo q; corpus xpi sit mobile per accidẽs, pportionatũ virtuti create mouente p se hostiã. Et hec sufficiũt ad obiecta Scoti. ¶ Ad primũ Durãdi ꝗtra eandẽ ,ñẽ rãdet. pede palude dicẽs qõ maiorẽ illi⁹ arguẽti in naturalib⁹ quidẽ nõ habet instantiã. sed simpliciter loquẽdo falsa ē i ,ppositõ. qz si aliqua duo se habent aliquo illo⁹ modorũ quos ponit. si tri se habeãt per cõcomitantiã inseparabilẽ. sic sez q; nõ solũ vbicũq; ē ynũ est aliud. hz q; vbicũq; ynũ esse incipit localiter ⁊ aliud incipit esse ibi realiter prius cũ ꝑus realiter ibi esset absens. ⁊ vbicũq; ynũ desinit esse localiter aliud incipit ibi esse realiter absens. cũ prius realiter esset ibi pñsens. tũc verũ est q; ad motũ ynũ per se mouẽt aliud per accidẽs. moueri eni de loco ad locum. est realiter deserere primũ locũ ⁊ realiter petere z⁹ locũ. ꝗtus alterum nõ sufficiat. qz corpus qõ de nouo creatur habet nouũ locum. nec tri est localiter motũ. Similiter quod de nouo generatur ⁊ ecõuerso qõ de nouo corrũpit̃ perdit locũ quẽ habebat. nec tri ē localiter motũ. sed corp⁹ xpi dato q; nullo modo ꝓ ꝗs ponit arguẽs se bẽt ad spẽs tri sez hz ad eas

Ayuntamiento de Madrid

fm huiusmodi cõcomitãtiã inseparabilẽ. ꝗ ipsũ mouetur per accidẽs ad motũ illarũ per se. vnde dato ꝙ corp⁹ xpi nõ posset dici motũ localiter sacrametaliter qui de nouo consecrat. quia licz habeat locũ quẽ pri⁹ nõ habebat. nõ tñ deserit primũ locum. z similiter nõ potest dici motũ quãdo species corrũpũt. qz licz desinat esse hic. nõ tñ per hoc desinere incipit alibi esse si vtrũq; requirat. tñ quia per motum localẽ speciez desinit eẽ in primo loco specierũ. z incipit eẽ in z⁹ loco earũ videt esse motũ fm illud esse locale qõ habet in sacramento hec -pe. z bene z conformat ad predicta. ¶ Ad z^m respondet idem -pe. vicẽs ꝙ idem fm idem esse nũerale nõ potest moueri diuersis motib⁹. sed fm diuersa sic. sicut enim fm vnam manũ pot homo moueri sursũ z fm aliã deorsum. sic si vna manus posset esse dextra z sinistra. fm esse dextrũ posset leuari. z fm sinistrũ deponi cũ eius mot⁹ localis fundet immediate non super illud quod est in loco. sed sup ipsũ esse in loco. si vnũ z idem habet duo esse in loco poterit habere duos mot⁹. ergo fm vnã hostiã nõ diuisam in qua xps habet vnũ eẽ sacramentale numero nõ potest ipse moueri motib⁹ oppositis. sed fm duas hostias in quib⁹ habet duplex eẽ sacramẽtale sic. Q; aut i diuersis hostijs corp⁹ xpi habeat duplex eẽ sacramẽtale fm numerũ. licz vnũ fm speciẽ. p̃bdat. qz que sunt vnum fm esse numerale sil generant z corrũpũt. sed corpus xpi deorsum incipit esse z desinit in diuersis locis hostiarũ fm ꝙ diuersis temporib⁹ cõsecrant z corrumpũt. ergo sit ibi diuersa esse per cõsequens cõtrarij motus possũt inesse. similiter motus z quies nõ possunt cõuenire eidem fm eundem modũ essendi z fm idem esse in. sed supposito ꝙ aliqd habeat esse in plurib⁹ locis nihil. p̃hibet ipsum moueri fm vnũ locum z manere fm aliũ. z sic supposito ꝙ xps non sit localiter nisi in celo impossibile ẽ ꝙ p̃ per se moueat localiter z quiescat. z similiter supposito ꝙ nõ sit sacramentaliter nisi in vno altari impossibile est ꝙ fm esse sacramẽtale moueat z quiescat. sed si est in celo localiter z in altari sacramentaliter. poterit discurrere per celũ z quiescere i altari. z poterit quiescere in celo. z portari per vicum ad infirmũ. Et si est in multis altarib⁹ sacrametaliter poterit in vno quiescere. z in alio moueri. sicut si fm pedem ego sum in aqua z fm manũ in aere. fm vnũ possũ moueri. z fm aliud quiescere. z idẽ erit de sola manu supposito ꝙ ipsa posset ẽe simul in diuersis locis. hec -pe. z bene. ¶ Ad 3^m respõdet idẽ -pe. ꝙ non sequit: mouet mota hostia. ꝗ frangitur fracta hostia. qz ad motũ localem sufficit ꝙ aliquid deserat locum quẽ prius habebat. z accipiat nouũ locum quẽ prius non habebat. tunc enim sicut dicebat eẽ in loco prius z tunc in loco dicit motũ de loco ad locũ. qz mutari non est aliud q̃ aliter se habere nũc z prius fm vnũq̃q genus mutationis. vnde aliter se habere ad locũ q̃ prius est mutari fm locum. vnde cũ corp⁹ xpi dicatur esse in illo loco vbi hostia realiter z presentialiter. z si nõ localiter. sicut illi qui dicũt angelum esse in loco diffinitiue dicunt cũ moueri localiter qz incipit eẽ realiter absens illi cui erat realiter ꝓsens z econuerso q̃uis nõ sit alicubi localiter. ꝗ diffinitiue sic exquo ad motũ hostie corpus xpi incipit esse z desinit eẽ in loco z reali presentia z absentia. ergo sic ei cõuenit moueri de loco ad locum ad motũ hostie sicut eẽ in loco ad presentiã hostie. sed ad fractionẽ nõ sufficit nec requirit ꝙ ipsum qõ erat in vno loco fiat i plurib⁹ cum etiã in vacuo fractio eẽ possit. sed ꝙ illud qõ erat vnũ continuũ z integrũ per violentiã in duas partes diuidat quaz quelibet sit minor toto. z qz hoc realiter competit quantitati hostie. ideo quãtitas illa que peruita sua integritate in minutas ptes diuidit vere frangitur. sed sic nõ est de corpore xpi z eius quãtitate. qz manet integrũ z indiuisũ cũ sit impassibile. z est totũ integrũ in qualibet parte hostie fracte. z ita ꝙ nõ solũ est integer in se imo integromodo ẽ in pte fracta sicut erat in integra. iõ nec fm ꝙ ẽ in se nec fm ꝙ ẽ in hostia frangitur. sed si ad fractionẽ hostie xps in se manẽs integer nõ esset fm se totũ in qualibet parte sed fm ptẽ tñ tunc haberet colorẽ ꝙ sicut ad motũ hostie mouet nõ fm esse locale qõ habet in celo. ꝗ fm eẽ sacrale qõ habet in sacramẽto. sic fm fractionẽ hostie frangeret z ipse. non fm esse naturale qõ habet in se. sed fm esse sacramẽtale quod habet in alio. z forte talẽ fractionẽ berengar⁹ fieri dixit i corpe xpi fm eẽ sacramẽtale nõ naturale hec -pe. z bene. verũtñ sanctus Tho. 3ª pte. q. 77. arti. 7ª in solutiõe tertij. sic dicit. Illud qõ mãducatur in ꝓpria specie ipsum frangit z masticatur i sua specie. corpus autẽ xpi non manducat in sua specie: ꝗ in specie sacramentali. z ideo ipsum corp⁹ xpi nõ frangitur nisi fm speciem sacramentalem. z hoc modo intelligenda est ois berengarij ut fractio z cõtritio ventũ referatur ad speciem sacramentalem sub qua est corpus xpi. hec ille. ¶ Ad 4^m negatur ꝗa. quia ad rationem motus z mutationis ꝓprie dictorum requiritur deperditio termini a quo. z acquisitio termini ad quẽ z illorũ terminorũ successio nõ simultas. imo q̃dã incõpossibilitas. non sic autem est de loco xpi in celo q̃ sibi competit ratione ꝓpriarũ dimensionũ. z de loco qui sibi competit in altari ratione dimensionũ panis que loca simul sibi cõueniunt. nec acquisitio vnius est perditio alteri⁹. sec⁹ est de diuersis locis sibi cõnenientibus ratione translationis hostie de loco ad locum ut patet per predicta. verũtñ -pe. de palude negat aliis hui⁹ argumenti. z concedit ꝙ corp⁹ xpi existens in celo non incipit esse in sacramento nisi interueniat aliqs motus in xpo. dicit enim sic. Illud quod incipit esse realiter vbi pri⁹ non erat per aliquod in se realiter factũ id ẽ ad se mutatũ uel in se mutatũ aut conuersũ. illud est motũ realiter fm realitatẽ essendi qua ibi est. sic est in ꝓposito. ergo cõc. Item sicut xpus non obstante sua impassibilitate potest esse mutabilis de loco ad locum z incipit esse localiter vbi prius non erat. sic nõ preuidicat sue impassibilitati si incipit esse realiter presens vbi prius non erat. qz plus fit in eo per illam nouã presentiã q̃ fieret per nouã circũscriptionẽ. sicut ergo diceret motum localiter si inciperet esse circũscriptiue vbi pri⁹ nõ erat. sic pot dici mot⁹ sacraliter. qz ẽ sacraliẽ vbi non erat. Item videt ꝙ possit dici realiter mutatus. quia est subiectũ realiter mutationis. z habet realem modũ essendi quẽ prius nõ habebat. ita enim realiẽ est in sacramento sicut in celo. vnde sicut esse alicubi est in eo modus realis essendi. sic esse in sacramento. z sicut si incipit esse localiter vbi prius non erat est in eo facta mutatio realis. qz se habet nũc aliter q̃ prius qõ tñ nõ preiudicat sue impassibilitati. quia per hoc nihil de absoluto mutat in eo. sic in proposito. Nec valet si dicatur: deus incipit esse de nouo in mundo realiter cum prius non esset sine sui mutatione. quia deus nõ incipit esse in re per mutationem rei in se sicut corpus christi. vnde cum realiter res in corpus xpi conuertatur. z per hoc corpus christi dicitur esse incipit. non videtur

Ayuntamiento de Madrid

absurdū dicere corpus xpi mutatū esse cū hoc sit minus q̄ si localiter mutaret. Item corruptio speciebus desinit ibi esse. ⁊ cum omnis corruptio sit quedam mutatio cum esse q̄ habebat ibi esset quoddā esse reale ⁊ non mēronis relatio sicut signatum in signo est: sicut quando aliquid desinit esse in loco ipsum ybi corrumpitur. ⁊ est realis mutatio. sic ybi sacrale generat quādo hostia consecrat ⁊ corrumpit qn hostia corrupit. ⁊ ti cū corpus xpi fm substātiā sit subiectū istius ybi sacramentalis sicut ei⁹ quātitas est subiectū ybi nālis. ybi dic hic sicut ibi esse quedam mutatio cui⁹ subiectum est substātia ⁊ p cōsequens est mutata se habēs aliter nūc q̄ prius fm tale ybi extrinsecū. Si dicatur q̄ ad motū locale requirit desitio p̄mi loci. ⁊ adeptio secūdi vnde q̄ō mouet a loco ad vacuū uel a vacuo ad locū nō mouet localiter. licz possit dici motū a loco uel ad locū. ⁊ per xpis facta cōuersione nō pōt dici mutat⁹. qz nō desinit esse in celo ⁊ corruptis spēb⁹ nō est mutatus qz nō incipit per hoc eē alibi uel alicubi sicut creatū in loco uel annihilatū in loco nō est motū localē licz incipiat uel desinat eē in loco realiter. Dicendū q̄ saltē qn hostia cōsecrata de loco ad locū trāsferr. corp⁹ xpi cōmitāo pōt dici moueri sacrale. qz deserit pmū locū sacrale. ⁊ bs nouū locū sacrale. imo etiā p nouā cōuersionē ⁊ nouā corruptionē speciē pōt dici esse motum sacrāmētale. qz nō solum dicit mutari illud q̄ trāsit de vno extrinseco in aliud. ⁊ etiā illud q̄ trāsit de nō esse ad eē ⁊ de eē ad nō eē. sicut aer cū de tenebroso fit lucid⁹. ⁊ ecōtra. vnde corp⁹ motū de loco in vacuū ul' ecōtra pōt dici mutatū accipiēdo ul' pdēdo nouū ybi. Et sile in ,pposito corp⁹ xpi nouū eē sacrale acgrēdo ⁊ nullū pdēdo. ⁊ sile eē sacrale pdendo. ⁊ nullū acgrēdo mutat realē. cū illud esse sit res vera ul' realis modus essendi. Nec ē sile de illo q̄ō creat uel annihilat in loco. qz q̄ō creat non p̄existit. ⁊ q̄ ānihilat nō remanet. oz aūt ad veram mutationē idē numero substerni vtriq̄z termino. hic aūt corp⁹ xpi idē numero p̄existit cōuersioni ⁊ remanet post corruptionē. Q̄ō q̄ dicunt doctores q̄ nō mutat verū ē per se. ⁊ p accidēs sicut dicit 5⁹ physcor q̄ relatio noua realis aduenit nulla mutatiōe facta in ipso verū ē p se. ⁊ per accidēs. qz bz modū eēndi realē quē p̄us nō habebat. ⁊ qz cois opinio ē in ⁊trariū q̄ sez sine sui mutatiōe corp⁹ xpi incipit eē ⁊ desinit eē i altari. iō ⁊trariū ingstitue sine assertiōe victū accipiat. ⁊ q̄ qn mouea⁊ p accidēs ad motū spēz nō videt. hec Petr⁹ ⁊ satis pbabile quo ad multa: licz assumat aliq̄ dubia potissime q̄ corp⁹ xpi habet realē habitudinē relationē aut cōpationē ad locū eucharistie uel spēz panis. Itē q̄ō incipit eē sub spēb⁹ panis p realē motū: ⁊ desinit eē sub eis silē. Item q̄ eq̄ realē sit in loco eucharistie. sicut in loco celi. sic q̄ eq̄ realem respectū habeat ad altare uel calicē in sacro sicut ad ,prius locū i celo. ⁊ quēdā alia q̄ vident dissona a doctrina sci Tho. in sequētib⁹ forte dicē. ¶ Ad 5⁹ rīdet idē Pe. in snia dicēs si dicat sile aliq̄ dicūt q̄ trāslatis spēb⁹ incipit eē ⁊ desinit sine sui motu. verū ē fm eē locale ⁊ naturale. ⁊ nō sine sui motu quē bz fm esse i sacro. qz ex quo ipsū eē in sacro mutat p xpis corp⁹ xpi subiectū illi⁹ esse mutat subiectiue sile terminatiue. Et qn dicūt q̄ nō ē prius loco nisi qz ē prius spēb⁹ existētibus i loco. verū ē. ⁊ qn subiū gūt q̄ cādē rōnē pritie habet ad spēs motas ⁊ quiescētes. verū ē. sed ,pter hoc non sequit qn ad motū eaz mouea⁊ ad gete earū gescat fm eē q̄ habet i eis. sic color ē in quāto gesceti ⁊ moto eodē mō. sez per inherētiā q̄ inherētia nō variat p motū subiectinē per getē. nū qz ad motū subiecti accidit ipsum colorē distare ⁊ appropinq̄re. ⁊ eē prius ⁊ absens dicit moueri p accidēs. ita ē i ,pposito. Nec ē simile qō adducūt de vco q incipit eē ⁊ desinit alicubi p rez generationē ⁊ corruptionē sine sui mutatiōe. qz ve⁹ non ē diffinitiue in loco. sic hic q̄ nō ibi. imo in q̄ō ē verus est. ⁊ corp⁹ xpi. sicut ē localē. ybi ē sua quātitas. ita ē diffinitiue sacrale ybi ē quātitas substātie in illud cōuerse. sed qz in multis locis pōt eē sil' ista cōuersio. ideo nō ē diffinitiue in vno loco cōuersionis sic q̄ nō in alio sed locū substātie cōuerse sic sibi diffinit q̄ est ybi erat quod in eū cōuersū est. ⁊ nō alibi. rōne cui⁹ diffinitionis moueri pōt. sed quia quidam negāt minorē dicentes q̄ corpus xpi ē solū prius hostie ex vi sacri. sed ad locū hostie nullā p̄sennā bz rōne qua est in ⁊ sacro. qz aliā rōne cōparat species ad locū ⁊ corp⁹ xpi ad species ut ad sacrm. ⁊ iō manētib⁹ speciebⁿ q̄ius trāsierat de loco ad locū corpus xpi q̄ō est prius eis semp est ybi erat sed ,pter hnō est negada bⁿ. ⁊ iō ,pbat sic. qz qn aliq̄s coicat corp⁹ xpi est in ore eⁿ ⁊ in ventre eius ⁊ realiter suscipit corpus xpi ⁊ sic incipit esse ybi prius non erat. vnde apostolus: panē quē sumimus cē. Et qui manducat ⁊ bibit cē. Manducatio aūt est motus quidam. ⁊ sic est ybi prius non erat. ⁊ quādo ablatū est dicendū q̄ licz corpus xpi non sit p̄sens nisi speciebus immediate. tamē ipsis mediantibus est p̄sens illis quibus ille sunt p̄sentes. ⁊ ex quo eas inseparabiliter cōmitat sequit eas quocūq̄ vadāt. vnde ⁊ corp⁹ xpi traslatis speciebus semp sit ybi erat. qz est in speciebⁿ ybi prius erat. tamē loquēdo de loco coi ⁊ remoto est ybi prius non erat ⁊ non est ybi prius erat. sicut qui est in nani semp est ybi erat fi. de sede sua se non moueat q̄tū ad nauē qz in eadem parte nauis ybi prⁿ. sed respectu aque uel ripe ex quo nauis mota est ybi prius non erat ⁊ non est ybi prius erat. ⁊ simile est in ,pposito de esse sacrali sicut ibi de esse locali. nam corp⁹ xpi fm esse sacramentale sic in altari ē q̄ nō in celo. imo fm illud esse ē realiter absens ⁊ distans a celo ⁊ realē prius ⁊ ,pxinquū altari. ergo fm tale esse conuenit ei motus fm q̄ diffinit sibi locū. ⁊ si non est fm circūscriptionem ⁊ situm saltem quo ad realē p̄sentiā ut non dicā ,ppinquitatē quē sonat in modum quātitatis. quia nō est hic modo quātitatiuo. hec ille. Ex quibus patet solutio ad vtrūq̄ caput qnti argumēti. Cū enim fert instantiā contra maiorē argumenti Pe. patet ex dictis q̄ instantia nulla est. sicut patet ex dictis in solutione quarti. Nā dum corpus xpi incipit esse in sacramento ipsum incipit esse in vno loco non deserendo aliū locū secus est oū hostia de loco ad locū transferr. Rursus qz corpus xpi incipit esse in sacramento ⁊ in loco sacri per cōuersionē panis in ipsum ⁊ per realem mutationem uel desitionem alterius. ideo nō oportet corpus xpi ex loco mutari. secus est dum concomitando sacramentū trāsferr de loco ad locū nulla facta cōuersione uel mutatione alicuius substantie in ipsum. ⁊ sic licz in primo casu corpus xpi nō possit dici ,ppne motū uel mutatū. tū in 2⁰ casu veracit mouer. Sciēdū tū ē q̄ cum dicit Petrus ipsum vere moueri uel mutari etiam in ,primo casu. quia ad veram mutationē sufficit acquisitio noui termini sine deperditione prioris sicut cum acr de tenebroso fit lucidus ⁊ c. dicit q̄ ad verā mutationē sufficit acqsitio noui terminu sine deperditiōe

Ayuntamiento de Madrid

fm huiusmodi cõcomitãtiã inseparabile. q̃ ipsũ mouetur per accidẽs ad motũ illarũ per se. vnde dato q̃ corp⁹ xpi nõ posset dici motũ localiter sacramẽtaliter qn̄ de nouo consecrat. quia licz habeat locũ quẽ pri⁹ nõ habebat. nõ tñ deserit primũ locum. ⁊ similiter nõ potest dici motũ quãdo species corrũpũt. q̃ licz desinat esse hic. nõ tñ per hoc desinere incipit alibi esse si vrrũq; requirat. tñ quia per motum localẽ specie; desinit eẽ in primo loco speciẽrũ. ⁊ incipit eẽ in 2° loco earũ videt esse motũ fm illud esse locale q̃ habet in sacramento hec -pe. ⁊ bene ⁊ conformẽ ad predicta. ¶ Ad 2ᵐ respondit idem -pe. dicẽs q̃ idem fm idem esse nũerale nõ potest moueri diuersis motib⁹. sed fm diuersa sic. sicut enim fm vnam manũ pōt homo moueri sursũ ⁊ fm aliã deorsum. sic si vna manus posset esse dextra ⁊ sinistra. fm esse dextrũ posset leuari. ⁊ fm sinistrũ deponi cũ eius mot⁹ localis fundet immediate non super illud quod est in loco. sed sup ipsũ esse in loco. si vnũ ⁊ idem habet duo esse in loco poterit habere duos mot⁹. ergo fm vnã hostiã nõ diuisam in qua xps̄ habet vnũ eẽ sacramentale numero nõ potest ipse moueri motib⁹ oppositis. sed fm duas hostias in quib⁹ habet duplex eẽ sacramẽtale sic. Q̃ aũt i diuersis hostijs corp⁹ xpi habet duplex eẽ sacramẽtale fm numerũ. licz vnũ fm speciẽ. probat. q̃ que sunt vnum fm esse numerale sit generant ⁊ corrũpũt. sed corpus xpi deorsum incipit esse ⁊ desinit in diuersis locis hostiarũ fm q̃ diuersis temporib⁹ cõsecrant ⁊ corrumpũt. ergo sit ibi diuersa esse ⁊ per cõsequens cõtrarij motus possit inesse. similiter motus ⁊ quies nõ possunt cõuenire eidem fm eundem modũ essendi ⁊ fm idem esse in. sed supposito q̃ aliqd habeat esse in plurib⁹ locis nihil ꝓhibet ipsum moueri fm vnũ locum ⁊ manere fm aliũ. ⁊ sic supposito q̃ xps̄ non sit localiter nisi in celo impossibile ē q̃ p̄ per se moueat localiter ⁊ quiescat. ⁊ similiter supposito q̃ nõ sit sacramentaliter nisi in vno altari impossibile est q̃ fm esse sacramẽtale moueat ⁊ quiescat. sed si est in celo localiter ⁊ in altari sacramentaliter. poterit discurrere per celũ ⁊ quiescere i altari. ⁊ poterit quiescere in celo. ⁊ portari per vicum ad infirmũ. Et si est in multis altarib⁹ sacramẽtaliter poterit in vno gescere. ⁊ in alio moueri. sicut si fm pedem ego sum in aqua ⁊ fm manũ in aere. fm vnũ possũ moueri. ⁊ fm aliud quiescere. ⁊ idẽ erit de sola manu supposito q̃ ipsa posset ēe simul in diuersis locis. hec -pe. ⁊ bene. ¶ Ad 3ᵐ respōdet idẽ -pe. q̃ non sequit: moueẽt mota hostia. q̃ frangitur fracta hostia. q̃ ad motũ localem sufficit q̃ aliquid deserat locum quẽ prius habebat. ⁊ accipiat nouũ locum quẽ prius non habebat. tunc enim sicut dicebat eẽ in loco prius ⁊ tunc in loco dicit motũ de loco ad locũ. q̃ mutari non est aliud q̃ aliter se habere nũc ⁊ prius fm vnũq̃ genus mutationis. vnde aliter se habere ad locũ q̃ prius est mutari fm locum. vnde cũ corp⁹ xpi dicatur esse in illo loco vbi ē hostia realiter ⁊ presentialiter. ⁊ si nõ localiter. sicut illi qui dicũt angelum esse in loco diffinitiue dicunt cũ moueri localiter q̃ incipit eẽ realiter absens illi cui erat realiter pẽs ⁊ econuerso q̃uis nõ sit alicubi localiter. licz diffinitiue sic ꝛequo ad motũ hostie corpus xpi incipit esse ⁊ desinit eẽ in loco ⁊ reali presentia ⁊ absentia. ergo sic ei cõuenit moueri de loco ad locum ad motũ hostie sicut eẽ in loco ad presentiã hostie. sed ad fractionẽ nõ sufficit nec requirit q̃ ipsum q̃ erat in vno loco fiat i plurib⁹ cum etiã in vacuo fractio eẽ possit. sed q̃ illud q̃ erat vnũ cõtinuũ ⁊ integrũ per violentiã in duas partes diuidat quaꝫ quelibet sit minor toto. ⁊ q̃ hoc realiter competit quantitati hostie. ideo quãtitas illa que peruita sua integritate in minutas ptes diuidit vere frangitur. sed sic nõ est de corpore xpi ⁊ eius quãtitate. q̃ manet integrũ ⁊ indiuisũ cũ sit impassibile. ⁊ est totũ integrũ in qualibet parte hostie fracte. ⁊ ita q̃ nõ solũ est integer in se imo integro modo ē in pte fracta sicut erat in integra. iõ nec fm q̃ ē in se nec fm q̃ ē in hostia frangitur. sed si ad fractionẽ hostie xps̄ in se manẽs integer nõ esset fm se totũ in qualibet parte sed fm pte tñ tunc haberet colorẽ q̃ sicut ad motũ hostie moueẽt nõ fm esse locale q̃ habet in celo. licz fm eẽ sacrale q̃ habet in sacramẽto. sic fm fractionẽ hostie frangereẽt ⁊ ipse. non fm esse naturale q̃ habet in se. sed fm esse sacramẽtale quod habet in alio. ⁊ forte talẽ fractionẽ berengar⁹ fieri dixit i corpe xpi fm eẽ sacramẽtale nõ naturale hec -pe. ⁊ bene. verũtñ sanctus Tho. 3ᵃ pte. q. 77. arti. 7ᵐ in solutiõe tertij. sic dicit. Illud q̃ mãducatur in ꝓpria specie ipsum frangit ⁊ masticatur i sua specie. corpus autẽ xpi non manducat in sua specie: licz in specie sacramentali. ⁊ ideo ipsum corp⁹ xpi nõ frangitur nisi fm speciem sacramentalem. ⁊ hoc modo intelligenda est ꝛsẽ berengarij ut fractio ⁊ cõtritio dentũ referatur ad speciem sacramentalem sub qua est corpus xpi. hec ille. ¶ Ad 4ᵐ negatur ꝛsia. quia ad rationem motus ⁊ mutationis ꝓpriẽ dictorum requiritur deperditio termini a quo. ⁊ acquisitio termini ad quẽ ⁊ illozũ terminozũ successio nõ simultas. imo q̃dã incõpossibilitas. non sic autem est de loco xpi in celo q̃ sibi competit ratione propriarũ dimensionũ. ⁊ de loco qui sibi competit in altari ratione dimensionũ panis que loca simul sibi cõueniunt. nec acquisitio vnius est perditio alteri⁹. sec⁹ est de diuersis locis sibi cõtenientibus ratione translationis hostie de loco ad locum ut patet per predicta. verũtñ -pe. de palude negat aliqui⁹ argumenti. ⁊ concedit q̃ corp⁹ xpi existens in celo non incipit esse in sacramento nisi interueniat aliqs motus in xpo. dicit enim sic. Illud quod incipit esse realiter vbi pri⁹ non erat per aliquod in se realiter factũ id ē ad se mutatũ uel in se mutatũ aut conuersũ. illud est motũ realiter fm realitatẽ essendi qua ibi est. sic est in ꝓposito. ergo ⁊c. Item sicut xpus non obstante sua impassibilitate potest esse mutabilis de loco ad locum ⁊ incipit esse localiter vbi prius non erat. sic nõ pceuidicat sue impassibilitati si incipit esse realiter presens vbi prius non erat. q̃ plus fit in eo per istam nouã presentiã q̃ fieret per nouã circũscriptionẽ. sicut ergo diceret motum localiter si inciperet esse circũscriptiue vbi pri⁹ nõ erat. sic pōt dici mot⁹ sacraliter. q̃ ē sacraliẽ vbi non erat. Item videt q̃ possit dici realiter mutatus. quia est subiectũ realiter mutationis. ⁊ habet realem modũ essendi quẽ prius nõ habebat. ita eni realiẽ est in sacramento sicut in celo. vnde sicut esse alicubi est in eo modus realis essendi. sic esse in sacramento. ⁊ sicut si incipit esse localiter vbi prius non erat est in eo facta mutatio realis. q̃ se habet nũc aliter q̃ prius q̃ tñ nõ pceiudicat sue impassibilitati. quia per hoc nihil de absolutis mutat in eo. sic in proposito. Nec valet si dicatur: deus incipit esse de nouo in mundo realiter cum prius non esset sine sui mutatione. quia deus nõ incipit esse in re per mutationem rei in se licut corpus christi. vnde cum realiter res in corpus xpi conuertatur. ⁊ per hoc corpus christi hic esse incipit. non videtur

Ayuntamiento de Madrid

absurdũ dicere corpus xpi mutatũ esse cũ hoc sit minus q̃ si localiter mutaret. Item corruptis speciebus desinit ibi esse. et cum omnis corruptio sit quedam mutatio cum esse q̃ habebat ibi esset quoddã esse reale et non tm̃ rõnis relatio sicut signatum in signo est: sicut quando aliquid desinit esse in loco ipsum ybi corrumpitur. et est realis mutatio. sic ybi sacrale generat quãdo hostia consecrat et corrumpit qui hostia corrupit. et tũ cũ corpus xpi fm substãtiã sit subiectũ istius ybi sacramẽtalis sicut ei⁹ quãtitas est subiectũ ybi nãlis. videt hic sicut ibi esse quedam mutatio cui⁹ subiectum est substãtia et p cõsequens est mutata se habẽs aliter nũc q̃ prius fm tale ybi extrinsecũ. Si dicatur q̃ ad motũ localẽ requirit desitio p̃mi loci. et adeptio secũdi vnde q̃ mouet a loco ad vacuũ uel a vacuo ad locũ nõ mouet localiter. licz possit dici motũ a loco uel ad locũ. et per ꝓis facta cõuersione nõ pot dici mutat⁹. qz nõ desinit esse in celo et corruptis spẽb⁹ nõ est mutatus qz nõ incipit per hoc esse alibi uel alicubi sicut creatũ in loco uel annihilatũ in loco nõ est motũ localiter licz incipiat uel desinat esse in loco realiter. Dicendũ q̃ faltẽ qui hostia cõsecrata de loco ad locũ trãsferet. corp⁹ xpi cõmitãs pot dici moueri sacralit̃. qz deserit p̃mũ locũ sacralẽ. et hz nouũ locũ sacralẽ. imo etiã p nouã cõuersionẽ et nouã corruptionẽ speciẽ pot dici esse motum sacramẽtalit̃. qz nõ solum dicit mutari illud qd trãsit de vno extrinseco in aliud. sz etiã illud qd trãsit de nõ esse ad esse et de esse ad nõ esse. sicut aer cũ de tenebroso fit lucid⁹. et ecõtra. vnde corp⁹ motũ de loco in vacuũ uel ecõtra pot dici mutatũ accipiẽdo ul pdẽdo nouũ ybi. Et sile in ꝓposito corp⁹ xpi nouũ esse sacrale accrẽdo et nullũ pdẽdo. et sile esse sacrale pdendo. et nullũ accrẽdo mutat realit̃. cũ illud esse sit res vera ul realis modus essendi. Nec esse sile de illo qd creat uel annihilat in loco. qz qd creat non pexistit. et qd ãnihilat nõ remanet. oz aut ad veram mutationẽ idẽ numero substerni vtriq; termino. hic aut corp⁹ xpi idẽ numero pexistit cõuersioni et remanet post corruptionẽ. Qd q̃ dicunt doctores q̃ nõ mutat verũ e per se. sz p accidẽs sicut dicit 5⁹ physicorꝫ q̃ relatio noua realis aduenit nulla mutatiõe facta in ipso verũ e p se. sz per accidẽs. qz hz modũ eẽndi realẽ quẽ ꝑus nõ habebat. sz qz cois opinio e in ꝯrariũ q̃ sz sine sui mutatiõe corp⁹ xpi incipit esse et desinit esse i altari. iõ ꝯrariũ ingsitue sine assertiõe dictũ accipiat. sz qui moueat p accidẽs ad motũ spẽꝫ nõ videt. hec Petr⁹ et satis ꝓbabilit̃ quo ad multa: licz assumat aliq; dubia potissime q̃ corp⁹ xpi habet realẽ habitudinẽ relationẽ aut cõpationẽ ad locũ eucharistie uel spẽꝫ panis. Itẽ q̃ incipit esse sub spẽb⁹ panis p realẽ motũ: et desinit esse sub eis sile. Item q̃ eq̃ realit̃ sit in loco eucharistie. sicut in loco celi. sic q̃ eq̃ realem respectũ habeat ad altare uel calicẽ in sacro sicut ad ꝓptũ locũ i celo. et quedã alia q̃ videnẽ dissona a doctrina sci Tho. ut in sequẽtib⁹ forte dicet tẽ. ¶ Ad 5⁹ rñdet idẽ Pe. in sñia vicẽs si dicat sile aliq; dicũt q̃ trãslatio spẽb⁹ incipit esse et desinit sine sui motu. verũ e fm esse locale et naturale. sz nõ sine sui motu quẽ hz fm esse i sacro. qz ex quo ipsũ esse in sacro mutat q̃ ꝓis corp⁹ xpi subiectũ illu⁹ esse mutat subiectiue sic terminatiue. Et qn̄ dicũt q̃ nõ e ꝑis loco nisi qz e ꝑis spẽb⁹ existẽtibus i loco. verũ e. et qn̄ subiũgũt q̃ eãdẽ rõnẽ ꝑitie habet ad spes motas et quiescẽtes. verũ e. sed ꝓpter hoc non sequit gn ad motũ eꝫ moueat et ad getẽ earũ gescat fm esse q̃ habet i eis. sic color e in quãto gesceti et moto eodẽ mõ. sz per inherẽtiã q̃ inherẽtia nõ variat p motũ subiecti: nec per getẽ. tñ qz ad motũ subiecti accidit ipsum colorẽ distare et appropinq̃re. et esse ꝑis et absens dicit moueri p accidẽs. ita e i ꝓposito. Nec e simile qõ adducũt de deo q incipit esse et desinit alicubi p rem generationẽ et corruptionẽ sine sui mutatiõe. qz de⁹ non e diffinitiue in loco. sic hic q̃ nõ ibi. imo in oi qõ e deus est. sz corp⁹ xpi. sicut e localit̃. ybi e sua quãtitas. ita e diffinitiue sacralit̃ ybi e quãtitas substãtie in illud cõuerse. sed qz in multis locis pot esse sil̃ista cõuersio. ideo nõ e diffinitiue in vno loco cõuersionis sic q̃ nõ in alio sed locũ substãtie cõuerse sic sibi diffinit q̃ est ybi erat quod in eũ cõuersũ est et nõ alibi: rõne cui⁹ diffinitionis moueri pot. sed quia quidam negãt minorẽ dicentes q̃ corpus xpi e solũ ꝑis bostie ex vi sacri. sed ad locũ hostie nullã ꝑsentiã hz rõne qua est in ꝑ sacro. qz p aliã rõnẽ cõparat species ad locũ et corp⁹ xpi ad species ut ad sacrm. et iõ manẽtib⁹ specieb⁹ q̃ius trãsferãt de loco ad locũ corpus xpi qd est ꝑis eis semp est ybi erat sed ꝓpter hnõ est negãda b⁹. et iõ ꝓbat sic. qz qn̄ aliq̃s coicat corp⁹ xpi est in ore ei⁹ et in ventre eius et realiter suscipit corpus xpi et sic incipit esse ybi prius non erat. vnde apostolus: Panẽ quẽ sumimus tẽ. Et qui manducat et bibit tẽ. Manducatio aũt est motus quidam. et sic est ybi prius non erat. et quãdo ablatũ est de altari iam plus non est ibi. Et ideo ad rõnem suã est dicendũ q̃ licz corpus xpi non sit ꝑsens nisi speciebus imediate. tamẽ ipsis mediantibus est ꝑsens illis quibus ille sunt ꝑsentes. et ex quo eas inseparabiliter cõmitãt sequit eas quocũq; vadãt. vnde sz corp⁹ xpi trãslatis speciebus semp sit ybi erat. qz est in specieb⁹ ybi prius erat. tamẽ loquẽdo de loco coi et remoto est ybi prius non erat et non est ybi prius erat. sicut qui est in nani semp est ybi erat si de sede sua se non moueat q̃tũ ad nauẽ qz in eadem parte nauis ybi pr⁹. sed respectu aque uel ripe ex quo nauis mota est ybi prius non erat et non est ybi prius erat. et similẽ est in ꝓposito de esse sacralis sicut ibi de esse locali. nam corp⁹ xpi fm esse sacramẽtale sic in altari e q̃ nõ in celo. imo fm illud esse e realiter absens et distans a celo et realit̃ ꝑis et ꝓpinquũ altari. ergo fm tale esse conuenit ei motus fm q̃ diffinit sibi locũ. et si non est fm circũscriptionem et situm saltem quo ad realẽ ꝑsentiã ut non vicã. ꝓpinquitatẽ quẽ sonat in modum quãtitatis. quia nõ est hic modo quãtitatiuo. hec ille. Ex quibus patet solutio ad vtrũq; caput gnti arguẽti. Cũ enim fert instãtiã contra maiorẽ argumenti Pe. patet ex dictis q̃ instãtia nulla est. sicut patet ex dictis in solutione quarti. Nã dum corpus xpi incipit esse in sacramento ipsum incipit esse in vno loco non deferendo aliũ locũ secus est oũ hostia de loco ad locũ transferet. Rursus qz corpus xpi incipit esse in sacramento et in loco sacri per cõuersionẽ panis in ipsum et per realem mutationem uel desitionem alterius. ideo nõ oportet corpus xpi ex hoc mutari. secus est dum concomitando sacramentũ trãsferet de loco ad locũ nulla facta cõuersione uel mutatione alicuius substãtie in ipsum. et sic licz in primo casu corpus xpi nõ possit dici ꝓprie motũ uel mutatũ. tñ in 2⁹ casu veracit̃ mouet. Sciẽdũ tñ e q̃ cum dicit Petrus ipsum vere moueri uel mutari etiam in primo casu. quia ad veram mutationẽ sufficit acquisitio noui termini sine deperditione prioris sicut cum aer de tenebroso fit lucidus et tẽ. dicit q̃ ad verã mutationẽ sufficit acqsitio noui termini sine deperditiõe

Ayuntamiento de Madrid

alicui⁹ positiui p̃existentis. sed hoc nõ sufficit ad verã rõnem motus vbi oportet vtrũq; terminũ a quo ⁊ ad quẗ esse positiuũ. ut patet. 5° phi². Latio aũt localis ẽ motus p̃opzie dictus. ut patet. 5° phi² iõ nihil mutat localiẗ nisi perdat vnũ locũ ⁊ acqrat aliũ. ⁊ iõ cũ corp⁹ xpi incipit esse in sacramento ⁊ in loco sacri p nouam ouersionẽ nõ põt dici motũ aut mutatum localiẗ. nec apparet quo alio motu uel mutatione tunc muteẗ cũ pteter locũ ⁊ sacrm nullũ absolutũ acquirat sed purũ respectũ extra gen⁹ ipsius vbi: qui nõ põt esse termin⁹ motus ꝓpzie dicti. Ex acqsitione aũt extrinseci sacri uel loci sacri non põt dici motũ esse. sed forte mutatũ esse impzopzie valde mutatione acqsitina uel vepditiua. ⁊ forte ꝗ cõcedendũ ẽ ut fiat vis inẽ motũ localẗ ⁊ mutationẽ localẗ. ⁊ iterũ inẽ mutationẽ localẗ locati ⁊ mutationẽ localẗ nõ locati. ꝗ tñ vniti locato q̃ ẽ mutatio localis p accidẗs sicut ⁊ acqsitiua loci p accidẗs ⁊ mediãte aliũ p se locato. ⁊ ita 2° mutatio localis p accidẗs põt ꝓcedi inesse corpi xpi in instanti cõuersionis panis in ipsũ. non autem motus localis. Dicit 2° q; instãtia lata cõtra minorẗ argumẽti sufficienẗ euacuata est ex ꝓdictis. q; corp⁹ xpi ꝗ non habeat ad locũ bostie p̃sentiã p se ⁊ immediate. habet tñ p̃sentiã ad illũ p accidens ⁊ mediãte rõne dimẽsionũ panis quas inseparabiliter cõcomitaẗ. ⁊ quib⁹ aliqua vnione cõungiẗ. Expũ aũt quod adducit de angelo nõ valet. tum q; substantia angeli alio mõ est p̃sens corpori moto ab angelo. ⁊ alio mõ corpus xpi ad species panis. q; prima p̃sentia est sicut motoris ad mobile. 2ª ꝗ p̃sentia est sicẗ substãtie ad quãtitatẗ ⁊ habens aliqd simile illi p̃sentie qua subiectũ dicit̃ p̃sens suo accidenti. q; licẗ corpus xpi non subijciaẗ dimensionib⁹ panis conuersi succedit tñ subiecto dimensionũ sine informatione in consimili p̃sentia. ⁊ eadẗ uel tanta inseparabilitate. tũ q; p̃sentia angeli ad corpus est volũtaria. nõ aũt p̃sentia corporis xpi ad species mõ pzi⁹ expõsito. tũ q; falsũ assumit arguẽs sc; q; angelus mouẽs corpus nõ moueaẗ ad motũ talis corporis. vnde sanct⁹ Tho. prima parte q. 53. arti. 3° in solutione tertij sic dicit. Motus qui est a motore cõiuncto est ꝓprium opus vite. sic aũt non mouenẗ corpa assumpta ab angelis. quia angeli nõ sunt forme corp. mouentẗ tñ angeli p accidens motis hꝰ corporib⁹ cum sint in eis sicut motores in mobilibus. ⁊ ita sunt hic q; non alibi: quod de deo dici non põt. vnde ꝗ deus non moueaẗ motis his in qbus est quia vbiq; est angeli tamẗ mouentẗ p accidẗs ad motũ corpor. assũpto. nõ aũt ad motũ corpor. celestiũ. ⁊ si sint in eis ut motores in mobilib⁹. q; corpora celestia nõ recedũt de loco fm totũ nec determinaẗ spiritui mouẽti ordẗ loc⁹ fm aliquã determinatã partẗ substãtie orbis q̃ nũc est in oriente nunc in occidente. sed fm determinatũ situ q; semp est i oriẽte virtus mouẽs. ut dicit. 8. phi². hec ille. Ex quibus ꝗ exemplũ adductũ ad ꝓpositum nil valere. ⁊ hec sufficiẗ ad obiecta Durãdi. ¶ Ad argumentũ contra q̃nẽ patet respõsio per ꝓdicta. Et hec de questione sufficiẗ: de qua benedict⁹ sit de⁹ amen.

Quarto circa decimã distinctionẽ quarti queriẗ. Utrũ corpus xpi sit in eucharistia visibiliter. ꝗ

Et videtur q; sic. q; corpora gloriosa erũt configurata corpori claritatis xpi. ut dicit phil². 3° sed oculus xpi videt seipsum. put est in sacro hoc. q̃ pari rõne quilibet alius oculus glorificatus põt ipsũ videre. ¶ In oppositum arguiẗ sic. Nihil enim idẗ ⁊ eodẽ mõ existẽs põt simul ab eodẽ videri in diuersis speciebus. sed oculus glorificatus semp videt xpm prout est i sua specie fm illud Ysaie. 33° Regẽ in decore suo videbũt. q̃ videẗ q; nõ videãt xpm. put est sub specie hui⁹ sacri. ¶ In hac q̃ne erunt tres articuli. In p̃ ponẽtur ꝗnes. in 2° obiectiones. in 3ª solutiones.

¶ Quantũ ad primũ q; nullus oculus corporalis põt videre corpus xpi. put est in ꝗ sacro. ¶ 2ª ꝗ est q; quilibet oculus intellectualis beatus põt videẗ corpus xpi. put est in ꝗ sacro. ¶ 3ª ꝗ est q; nullus oculus intellectualis non beatus põt videre cursu naturali ⁊ ꝓpria virtute nãli corpus xpi. put est in ꝗ sacro. Das tres ꝗnes ponit sniaiter beat⁹ Tho. 3ª pte. q. 76. arti. 7° vbi sic dicit. Duplex est oculus sc; corporalis ꝓpzie dictus. ⁊ intellectualis q; similitudinẽ dicit. a nullo aũt oculo corporali corp⁹ xpi põt videri. put est in ꝗ sacro. primo qdẽ q; corp⁹ visibile p sua accidẗia immutat meduũ accidẗia aũt corporis xpi sunt in hoc sacro mediãte substãtia ita sc; q; accidẗia corporis xpi nõ habẗ immediatã habitudinẽ neq; ad locũ neq; ad corpa q̃ ipsũ circũstãt. ⁊ ideo nõ pnt immutare meduũ. ut sic aliquo corporali oculo videri possint. 2° q; corpus xpi est in hoc sacro p modũ substãtie. substãtia aũt ingẗũ hꝰ nõ est visibilis oculo corporali neq; subiacet alicui sensui neq; imaginationi sed soli intellectui cui⁹ obiectũ est q̃d gd est. ut dicit 3° de aia. ⁊ iõ ꝓpzie loquẗdo corp⁹ xpi fm modũ essendi quẗhꝰ i sacro isto neq; sensu neq; imaginatiõe peeptibile ẽ. sed solo intellectu q; dicit oculus spiritualis. pcipiẗ aũt diuersimode a diuersis itellectib⁹. q; enim modus essendi quo xps ẽ in hoc sacro ẽ penit⁹ spiualis a spirituali intellectu sc; diuino fm se visibilis est ⁊ per cõsequẽs ab intellectu beato angeli uel hominis q; fm pticipatã claritatẗ diuini intellect⁹ videt ea q̃ spiritualia sũt p visionẽ diuine essentie. ab intellectu aũt hois viatoris nõ põt ꝓspici nisi p fidẗ sicut ⁊ cetera spũalia uel supnãlia. ꝗ nec etiã intellect⁹ angelic⁹ fm sua naturalia sufficit ad hoc intuẗdũ. vnde demones nõ pnt videre p intellectũ xpm in ꝗ sacro nisi p fidẗ cui nõ volũtate assentiũt. sed ad ea signor. cuidẗia cõiuncũẗ. put dicit Jaco. 2° q; demones credũt ⁊ cõtremiscũt. hec ille. Item pnti dis. q. 1. arti. 4.° in solutione primẗ q̃stiũcule sic dicit. Nihil videẗ corporali visu nisi per ꝗ oculũ ei⁹ mouẽt ab obiecto fm similitudinẽ colozis i ipso existis: q̃ quidẗ similitudo primo fit in medio ⁊ deinde in in sensu. corp⁹ aũt xpi nõ habẗ ordinẽ ad species sub quib⁹ ẽ rõne q̃titatis sue. ⁊ iõ nõ põt aggenerari similitudo colozis eius in aere ꝓtingẗre spẗs. duplici rõne. primo q; ois actio corporalis regrit contactũ. tactus autẽ corporalis sequit quãtitatẗ. q; nihil aliud ẽ q̃ conjunctio terminor. duarũ quãtitatũ. ⁊ ideo corpus xpi nõ tãgit aerẽ circũstãtẗ. ⁊ ꝓpter hoc nõ põt in ipso aggenerare similitudinẽ sui colozis. 2° q; color sequit quãtitatẗ cum immediatũ subiectũ eius sit supficies. ⁊ q; corp⁹ xpi nõ hꝰ ordinẽ ad hunc locũ rõne sue quãtitatis. iõ nec rõne sui colozis. ⁊ iõ sicut nõ cõiungit aeri circũstanti fm quãtitatẗ. ita nõ assimilat sibi ipsũ aggenerãdo similitudinẽ colozis sui in ipso. hec ille. Item ibidẽ in solutione 4.° q. sic dicit. Angel⁹ nihil videt visiõe corporali. quia ꝗ corpus assumat. nõ tñ cõcedit q; videat per corpus assumptũ. vnde relinquit q; in eo nõ est nisi visus intellectus q; qdẽ nõ est recipiẽdo a sensibilib⁹ sed uel q; spe-

Ayuntamiento de Madrid

cies innatas ẕtum ad ea q̃ nãli cognitiõe intelligunt
uel p ꝟbũ qõ videt ẕtum ad ea que supra nãlẽ cogni
tionẽ ipsoꝝ fuit. ⁊ qz angeli sunt bti oportet q̃ habeant
plenã visionẽ oiuꝫ eoꝝ de quib⁹ est fides ẕtum ad vi
sionẽ gloriosã que fidei succedit. ⁊ ideo sicut fides cre
dit corp⁹ xpi esse sub sacrameto. ita visione btã ange
li vident. credo aũt q̃ oia que fuit fidei fuit supra nãlẽ
cognitionẽ angelo⁹ sicut supra naturalẽ rõnẽ boiuꝫ
⁊ ideo mysteria fidei dicũt esse abscondita a seculis in
deo ut dicit Epb. 3. Unde nãli cognitione non vident
angeli corp⁹ xpi esse sub sacrameto. sz solũ btã. demo
nes ꝟo nõ videt plenarie. sz credũt ⁊ cõtremiscũt. hec
ille. Item in solutiõe ꝯ ẕstiuncule. sic dicit. Illa tñ in
tellect⁹ noster videre dicit ꝓprie loquẽdo quoꝝ eẽn
tie ei repsentãt siue luie nãli siue gratie aut glorie. ⁊ iõ
p ꝯsequens videre dicit illa p̃ncipia q̃ statim cognitis
terminis quasi visis essentijs terminoꝝ cognoscunt ⁊
per ꝯsequẽs oia ⁊ tñ illa que reducũt in illa p̃ncipia
sicut ꝯnes sciẽtiaꝝ. q̃ ꝟo nullo mõ ordinẽ habẽt ad p̃n
cipia nãliter cognita nec ad sensus peceptionẽ non põt
in statu vie videre. Et qz corp⁹ xpi esse sub sacrameto
nullũ ordinẽ habet ad p̃ncipia nãliter cognita que fuit
p̃ncipia scientiaꝝ nec etiã sensu a nobis cõphẽdi põt.
Ideo intellect⁹ viatoris nullo mõ videre põt ⁊ mul
to min⁹ cõphendere. qz aliquid videt qõ nõ cõphẽdit
sicut essentia diua in patria nisi videre largo mõ dicto
fm q̃ dicimur videre ea que sunt fidei in speculo ⁊ in
enigmate. ꝯ. Cor]. Et hec ille. Et quib⁹ possũt formari
rõnes pro ꝯnibus. ⁊ quidẽ. p prima potest sic formari
rõ. Nullũ corp⁹ nõ potẽs imutare mediũ videndi per
sua accidentia nec organũ visus põt videri ab oculo
corpali. sed corp⁹ xpi fm eẽ qõ habet in eucharistia est
hꝯ. igitur fm tale esse non põt videri ab oculo corpali.
-pro 2ª arguit sic. Quilibet ocul⁹ btus intellectualis vi
det actu uel habitu oia de qb⁹ ẽ fides viatoris. sed de
corpore xpi fm esse quod habet in eucharistia ẽ fides
viatoris. ergo ⁊ visio btoꝝ ẽ de illo ul'esse põt. -pro 3ª
arguit sic Naturalis cognitio visiua angeloꝝ nõ põt
esse de illo de quo directe est fides. sed xpm esse in eu
charistia ẽ hꝯ. igit. ⁊c. In hꝯ pm⁹ articul⁹ terminat.

¶ Quantum ad secundum articulũ arguendum est contra ꝯnes. Et quidẽ cõtra primã ꝯnẽ arguit Scotus. pbando q̃ ocul⁹ corpalis põt videre corpus xpi ut existẽs in eucharistia. -primo qz si corpus xpi ut existẽs in eucharistia non posset imutare visũ hoc esset qz est inextensũ. sed hoc nõ valet. qz angel⁹ nusq̃ est p̃sens localiter nisi diffinitiue. mouet tñ localiter corp⁹ sibi. pportionatũ p̃ns ⁊ si haberet ꝟtutẽ alterandi ipsũ alterare ẽt corpus ut ẽ p̃ns. ergo non regrit ex pte mouẽtis extẽsio corpalis ad h̃ q̃ alteret organũ ad sensationẽ. ¶ 2º qz corp⁹ xpi nõ ẽ p̃ns sub spẽ alicui⁹ ad min⁹ nisi minimo sensibili. qz nulli indiuisibili ẽ p̃ns. minimũ autẽ sensibile põt pcipi a sensu pfectissimo. fm p̃m in de sensu ⁊ sensato. ergo ⁊ istud poterit pcipi a visu pfectissimo nõ obstãte suo mõ existẽdi. ¶ 3º qz illud qõ dr de tactu in probatiõe ꝯnis nõ valet nec cõcludit. quia cũ tact⁹ ut dicit habitudinẽ corporis ad corp⁹ extrinsecũ. nõ videt necessario regri ad aliquã actionẽ absoluta cui⁹ modi ẽ mutatio sens⁹. qz actio absoluta videtur posse pcedere quẽcũq̃ talẽ respectũ extrinsec⁹ ad uenientẽ. ergo licꝫ corp⁹ xpi. ut hic nõ cõtingat excludendo talẽ respectũ extrinsec⁹ aduenientẽ ad aliud corpus. nõ sequit' qn posset alterare qõ est mouere ul' mutare ad formã absolutã. ¶ 4º quia illud quod dicit' de quãtitate nõ cõcludit nisi q̃ color nõ hꝯ ordinẽ ad locũ eo mõ quo quãtitas q̃ est ei⁹ subiectũ nõ habet ordinẽ ad locũ. hoc aũt nõ est nisi qz nõ est extẽsio. pportionabilis extensioni quãtitatis illi⁹ corporis. ergo inferar q̃ color nõ extendit' extensioni quãtitatis cõtinentis. sed si inferat'. q̃ nõ põt alterare mediũ. nihil ad propositũ. ¶ 5º qz similiter istud de ꝟtutiõe p mediũ. nõ valet ut patet per primã rõnẽ. quia angel⁹ põt bene habere aliquẽ effectũ ordinate determinatũ in passo fm ptes passi licꝫ angelus ut agẽs nõ habeat alicubi esse localiter. ¶ 6º quia cũ visio sit forma absoluta põt sine contradictiõe fieri a deo in oculo quocũq̃ siue glorificato siue nõ glorificato sine respectu p̃itialitat] ad obiectũ uel quocũq̃ tali respectu ut videt'. ¶ 7º quia illud qõ addit' de miraculo nõ valet. quia miraculũ nõ ẽ ad illud qõ includit cõtradictionẽ. sed q̃ oculus corporalis videat corp⁹ xpi. ut hic primo implicat. patet qz tã causatio q̃ terminatio visionis requirit in obiecto primo causante uel terminãte dispositionẽ debitã. ⁊ hoc fm locũ utpote approximationẽ. ⁊ distãtiã debitã. sz corpus xpi ut in eucharistia. nõ potest debite approximari organo nec distare debite. qz nõ est hic ut in loco. hec Scotus in forma. ¶ Contra 2ᵐ ꝯnẽ arguit idẽ Scot⁹ probando q̃ btus per actũ beatificum non videt corpus xpi in eucharistia. quia beat⁹ non distinguit' a nõ beato nisi btificũ obiectũ videdo. ⁊ ea que includunt in ipso ut ẽ tale obiectũ. sed corp⁹ xpi in eucharistia nõ est tale obiectũ btificũ. ut patet nec inclusũ in obiecto beatifico. patet qz eque nãliter ptinet ad obiectũ btificũ in rõne obiecti videre ynã rẽ ynã sacrã. sicut alteri⁹ sic ad fidẽ cẽ ptinet credere ꝟitatẽ ynã articuli sic alteri⁹. sed nullo mõ pertinet ad obiectũ beatificũ includere istud sub rõne ostensi. sz gratiã conferri paruulo in baptismo uel gratiã cõferri confitenti in ꝯfessiõe. et ista eque veraciter includũt in sacrametis sicut corp⁹ xpi i eucharistia. ergo nullo mõ obiectũ btificũ ut obiectũ tale ẽ includit corp⁹ xpi ut visũ in eucharistia. Et addo iuxta hoc q̃ multo min⁹ requirit' ad btitudinẽ q̃ btus videat existẽtiã corporis xpi in eucharistia in pro pro genere. qz multo min⁹ requirit' ad btitudinẽ talis pfectio visionis q̃ visiõis in ꝟbo. hec Scotus i forma. ¶ Contra 3ᵐ ꝯnẽ arguit idẽ Scot⁹. pbando q̃ intellectus angelic⁹ uel aie separate siue bois bti nãliter põt videre existentiã corporis xpi in eucharistia. -primo qz intellect⁹ se habẽs ad intelligibilia sicut ipsa sũt intelligibilia in se pt⁹ intelligit illud qõ pt⁹ ẽ intelligibile i se ⁊ per ꝯis illud q̃ pt⁹ est in se ens. qz vniq̃ q̃ sic se habet ad eẽ ita ad intelligibilitatẽ ⁊ veritatẽ fm se. ut p3 2º me⁰. talis aũt intellect⁹ respicit totũ ens ⁊ qõlibet fm ordinẽ sue intelligibilitatis. substantia aũt est pro sicut i entitate. ita i cognoscibilitate q̃cũq̃ mõ acciden tali ipsi⁹. q̃ talis intellect⁹ prius intelligit substãtiã ipsã q̃ quẽcũq̃ modũ ei⁹ ⁊ per ꝯis nullus modus eius sub spẽ põt impedire intellectionem substãtie a tali intellectu. Breuiter arguit. sic Modus accidẽtalis in per se obiecto nõ impedit cognitionẽ illi⁹ obiecti. ista psentia in eucharistia est modus accidẽtalis subẽ corporis xpi ergo nõ impedit illã substãtiã cognosci a tali intellectu cui⁹ ipsa est per se obiectũ. Est aũt obiectũ per se illius intellect⁹ abstracti qui nõ dependet in intelligendo a sensibus. igit ⁊c. Dices q̃ ista cõcludũt q̃ talis substãtia corporis xpi posset cognosci a tali intellectu. sed nõ intuitiue videre. quia illa existentia est supernaturalis

Ayuntamiento de Madrid

& per ꝺns ip̃oportionabilis intellectui creato uel naturaliter cognoscenti. Sz cõtra hoc arguit. quia virt⁹ potẽs cognoscere obiectũ intuitiue ꝑ̃ ē pñs potest cognoscere eiꝰ absentiã ꝑ̃ ē absens. patet 2° de aia. qz visu nõ cognoscim⁹ lucẽ. ⁊ tenebrã. ⁊ intellect⁹ talis pōt cognoscere substantiã panis. uel ꝓsentiã panis qñ est ꝓsens. qz nõ ē obiectũ supnaturale. ergo pōt cognoscere absentiã panis qñ est absens. ⁊ qua rõne pōt cognoscere istã absentiã substãtie panis pōt cognoscere substantiã corpis xpi. qz illud in se ē obiectũ. ꝓportionatũ tali intellectui ut intuẽti. ergo modus accidentalis ipsius corpis nõ impedit qn sit obiectũ intuibile ipsi intellectui. ¶ 2° sic Totũ ens creatũ sicut ē obiectũ. ꝓportionatũ tali intellectui q̃tũ ad cognitionẽ abstractiuã. ita q̃tum ad intuitiuã. nõ enim differt intuitiua ab abstractiua nisi. ꝑpter ꝓsentiã obiecti aliã ⁊ aliam quicqd aut pōt eē sibi ꝓsens hac ꝓsentia: Sz illa. Si ergo q̃cũq; ens pōt abstractiue cognosci a tali intellectu qñ est sibi ꝓsens. uno modo. sequit. q̃ pōt intuitiue intelligi qñ est sibi ꝓns in. ꝑpia existentia actuali. ¶ 3° sic Naturale ⁊ supnaturale nõ distinguũt naturã alicui⁹ in se. sed tñ in cõpatiõe ad agens. ideo enĩ dicit aliquid supnaturale. qz a supnaturali agente. nãle xo qz a nãli agẽte. habitudo xo ad agens aliud ⁊ aliud nõ concludit aliquid esse aliud ⁊ aliud in se fm Aug⁹. 3° de trinitate caº. 9. ergo nõ concludit illud esse aliud ⁊ aliud i rõne intelligibilis. hoc etiã patet. qz impfectũ ens posset esse supnãle. ⁊ naturale aliqd posset ꝓfectũ eo: sicꝰ ois suba est simpliciter ꝓfectior oi accidẽte. 7° meᶜᶜ. et tñ alicui substãtie que ē ens mere nãle posset inesse ali quod accidẽs supnãle. hoc aut pats. qz xtutes theologice ⁊ charitas ⁊ hꝰ sũt in ꝑcipiãta spẽ q̃litatis. ⁊ fm multos angelꝰ hz nãliter ꝑncipia cognoscẽdi oẽs spẽs entiũ ⁊ cognoscẽdi illas xtutes. licz sint entia supnãlia hec Scotꝰ i forma. Et in B secũdus articul⁹ terminat.

Quantum ad tertium

articulũ respondẽdũ ē obiectiõib⁹ supdictis. Ideo ad primũ ꝛtra ꝓnẽ dicitur negãdo minorẽ seu secũdã ptẽ aiãis. Et ad ꝓbationẽ eius dicit. q̃ similitudo adducta de angelo mouẽte corpus nõ valet. qz modus nãlis angeli mouẽtis corpꝰ est tangere corpꝰ solo tactu physico ul xtutis siue ꝛtactu mathematico. ⁊ ille tactꝰ sufficit ad hoc. q̃ moueat corpus motu locali. Similiter talis cõtactus xtutis sufficit ad hoc. q̃ aia rõnalis moueat corpꝰ sibi cõiũctũ motu locali ⁊ augmẽti ⁊ alterãtiõis. Secus aut est de agente mere corpali. tale enĩ nõ pōt nãliter agere nisi tãgat suũ. primũ ⁊ imediatũ passũ tactu mathematico. De B scũs Tho. 2° ꝛtra gẽiles. caº 55° est inquit quidã cõtactus quo substantia intellectualis corpori vniri pōt corpa enĩ nãliter tãgẽdo se alterãt. ⁊ sic ad inuicẽ vniunt nõ solũ fm vltima quantitatis. sed etiã fm similitudinẽ qualitatis aut forme vũ alterãs formã suã imprimit in alteratũ. ⁊ q̃uis si cõsideretur solũ vltima quãtitatis oportet in oib⁹ vniuocũ eē tactũ. tñ si attendat. ad actionẽ ⁊ passionẽ inuenũt aliũ esse tangẽtia tñ ⁊ aliqua tacta tñ. corpa enĩ celestia tangũt qdẽ hoc mõ el emẽtaria corpa in q̃tũ alterãt ea. nõ aut tangũt ab eis. qz ab eis nõ patiũt. si ergo sint aliqua tangẽtia q̃ in quãtitatis vltimis nõ tangãt. vicẽ nihilominꝰ tãgere in q̃tũ agũt: fm quẽ modũ dicim⁹ q̃ xtristãs nos tãgit hoc mõ tangendi possibile est vniri subam intellectualẽ corpori per cõtactũ. agũt enĩ substãtie intellectuales i corpora ⁊ mouent ea cum sint imateriales ⁊ magis in actu existentes. hic aũt tactus non est quantitatis sed virtutis. vnde differt hic tactꝰ a tactu corporeo in tribus. ꝑmo. qz hoc tactu id quod ē indiuisibile pōt tãgere diuisibile qd̃in tactu corporeo nõ pōt cõtingere. nã pũcto nõ potest tangi nisi aliqd indiuisibile. substantia autem intellectualis q̃uis sit indiuisibilis pōt tangere quãtitatẽ diuisibilẽ in q̃tũ agit i ipsam. alio enĩ modo est indiuisibile pũctũ ⁊ indsstãtia intellectualis. pũctũ quidẽ sicut quãtitatis terminꝰ. ⁊ ideo habet situm determinatũ in cõtinuo vltra quẽ poniqi nõ potest. suba aũt intellectualis ē indiuisibilis q̃si extra genꝰ quãtitatis existẽs. vñ nõ determinat ei aliqd indiuisibile quãtitatis ad tangẽdũ. 2° quia tactꝰ quãtitatis est fm vltima. tactꝰ aũt xtutis ē ad totũ qd̃ tãgit. sic enĩ tãgit fm q̃ patit ⁊ mouet. hoc aũt fit fm q̃ est in potẽtia. potentia est aũt fm totũ ⁊ nõ solũ fm vltima totꝰ. vnde totũ tãgit. Ex quo patz tertia differẽtia. quia in tactu quãtitatis qui fit fm extrema oportet tãgẽs extrinsecũ eē ei qd̃ tangit. ⁊ nõ potest incedere p ipsũ ⁊ impeditur ab eo. tactus aũt xtutis qui cõpetit substãtijs intellectualib⁹ spũalib⁹ cũ sit ad intima facit substãtiã tangentem esse intra id qd̃ tangit ⁊ incedentẽ per ipsum absq; impedimento. sic ergo suba intellectualis pōt vniri corpi per cõtactũ xtutis. hec ille. Sile ponit 4° sententiarũ dis. 4. 4. q. 3. arti. 3° q. 1. in solutione septimi argumẽti. Ex quo pz nullitas similitudinis argumẽti qz in motiõe qua substãtia intellectualis mouet corpꝰ qualicũq; motu siue locali siue alterãtiõis sufficit cõtactus xtutis sine cõtactu quãtitatiuo qz aliũ cõtactũ habere nõ pōt respectu corporis aut alterius passibilis uel mobilis. corpꝰ aũt nõ pōt mouere suũ mobile. ꝓximũ ⁊ imediatũ mobile nisi illud tangat tactu quantitatiuo. q̃ dicit mathematicus. nã cõtactꝰ quo substãtia intellectualis tangit corpꝰ corpi ꝑuenire nõ pōt. ut patet ex duab⁹ vltimis conditionib⁹ ꝑdictũ tactꝰ supvictis. ⁊ tñ mouẽs ⁊ motũ oportet eē simul. ⁊ mouens tangere aliq̃liter mobile. Unde sanctus Tho. 2° ꝛtra gentiles caº 70. sic dicit. Nullũ corpꝰ agit nisi moueat eo. q̃ oportet agẽs ⁊ patiens esse simul uel faciẽs ⁊ factũ. simul aũt sũt que i eodẽ loco sũt ut habet 5° physicorũ. locũ aut nõ acquirit corpꝰ nisi per motũ. ⁊c. Itẽ in fine caº. sic dicit. Mouẽs ⁊ motũ faciens ⁊ factum oportet simul eē ut ꝓbat 7° physicorꝰ. corpꝰ aũt agẽs nõ potest adesse suo effectui nisi per cõtactũ quo tangentiũ vltima simul sũt. vnde ipossibile ē aliq̃d corpꝰ agere nisi tangẽdo. ⁊c. hec ille. ¶ Ad 2ᵐ negat aiãs qz corpꝰ xpi non solũ est ꝑns minimo sensibili eo mõ quo cõcedendũ ē minimũ sensibile posse vari. sz ad hunc sensũ q̃ tale quid separatũ posset sentiri ⁊ nullũ minꝰ eo separatũ ab alijs posset sentiri. Iz inexistẽtis alicui toti posset cũ alijs sentiri. tali inquã minimo sensibili i ꝓtib⁹ eucharistie corpus xpi est ꝓsens ⁊ nõ solũ tali imo cuilibet parti eius. tale enĩ minimũ in infinitũ diuisibile est in partes nõ solum mathematice quantitatis imo in ptes sensibiles ut inexistũt toti licz nõ in partes separatim sensibiles. Cũ aũt dicit arguẽs q̃ corpꝰ xpi nõ ē ꝓsens alicui indiuisibili sub specie. ⁊c. Dicit primo q̃ substantia corpis xpi est ꝓsens cuilibet parti dimensionũ ⁊ cuilibet puncto ⁊ linee ⁊ superficiei. ⁊ corpori qbus substantia panis fuit ꝓsens. quodlibet enĩ ꝓdictorꝰ fuit subiectũ ne mediate uel imediate in substãtia panis sicut in subiecto adequato uel inadequato ut diffuse dictũ fuit 2° sententiarꝰ. Dicit 2° q̃ positũ q̃ corpus xpi non esset ꝓsens alicui indiuisibili de ge-

Ayuntamiento de Madrid

nere quãtitatis aut subẽ. ex hoc nõ habet q̃ nõ sit presens alicui minori minimo sensibili. q̃z illud minimũ nõ ideo vicit minimũ sensibile eo q̃ oẽ min⁹ illo aut ipsũ sit indiuisibile uel q̃z nõ habeat partes consensibiles. sz q̃z nõ ẽ diuisibile in ptes secũdum sensibiles. ¶ Dicit 5° q̃ hec ꝓnia in qua argumẽtũ fũdat sc3: corp⁹ xpi est pns minimo sensibili in eucharistia. q̃ corp⁹ xpi in eucharistia ẽ sensibile: nõ plus valet q̃ista: aia rõnalis est pns digito sensibili. igit ipsa est sensibilis in digito. cuius cã est. q̃z minimũ sensibile offert oculo mõ extensiuo. nõ aũt corp⁹ xpi pns illi cũ nõ habeat modũ quãtitatiuũ in ordine ad locũ uel corpus extrinsecũ. ut sepe dictũ fuit pxius. obiectũ aũt oculi corporalis ẽ quid extensiue de tactu bona est ut pus patuit. Et ad ꝓbationẽ illi ¶ ꝓbationis dicit q̃ ois actio corporis siue absoluta siue respectiua necessario pꝰsupponit tractũ corporis ad corpus ut pdictũ ẽ. ¶ Ad 4.m dicit q̃ fũdat super illo falso male probato in pmo argumento. sc3 q̃ corpus uel qualitas corporalis possit mutare mediũ uel organum sensus abstracta a quãtitate uel a modo quantitatiuo in ordine ad extrinsecũ. hui⁹ eni oppositũ sepe dictum fuit. ¶ Ad 5.m. p3 p idẽ q̃z similitudo de actiõe angeli. ⁊ de actiõe corporis uel qualitatis corporee non valet ut visum fuit in pximo argumẽto uel in solutiõe pximi argumẽti. ¶ Ad 6.m dicit q̃ visio corporalis. lic3 sit forma absoluta q̃tũ ad illud q̃ dicit intrinsece ⁊ in recto. imporat tñ in obliquo respectũ ad potẽtiã visiuã sic ad suũ efficiens ⁊ subiectũ. est enĩ in illo. ⁊ ab illo. ¶ Et similiꝗ iporat respectũ pssentialitatis ad obiectũ. ꝓportionatũ potẽtie ⁊ eidẽ debite oblatũ puta sub mõ extensiuo. ⁊ ideo sicut p nullã potentiã posset fieri visio in oculo corporali p quẽ videret substãtia abstracta a quãtitate ut color indiuisibilis ⁊ penitꝰ ie extensus. sic nulla visione corporali põt videri color uel colorati habẽs modũ existẽdi spãtiale ⁊ sine coextensione respectu extrinseci medij uel organi. cuiusmodi esse bꝰ corp⁹ xpi in eucharistia ⁊ eiꝰ quãtitas ⁊ color. vnde de B. pe. de palude ytima. q. huiꝰ dis. sic dicit. Corp⁹ xpi oculo corporali mortali nõ videt fm q̃ est in sacramẽto. ⁊ rõ ẽ. q̃z ẽ velatũ spẽbus opacis vltra quas acuties visus figi non põt etiã si esset localiter ibi. q̃si ꝑ poris uel cõcauitate sicut medicina coopta nebula nõ videt. ¶ Ulteriꝰ pico q̃ nec videtur oculo corporali immortali virginis beate dato etiã q̃ opacitas medij interpositi nõ impediret visum oculi glorificati ut q̃ existẽtes in celo sine motu viderent dãnatos in inferno nõ obstãte opacitate terre: q̃ fortẽ esset possibile si nõ ab obiecto specie recipit oculus sicut nũc. sed a deo. q̃ hic eẽ nõ põt. q̃z eẽ sensatũ nõ põt nisi q̃ sensibile est. sensibile aũt ꝓpriũ nõ ẽ sine sensibili coi q̃z albedo nõ quãta visibilis nõ est. idẽ autẽ est esse nõ quãtũ ⁊ nõ habere modũ quãtitatiuũ q̃tũ ad ꝓpositũ. ¶ Ꝓpter q̃ xps quãtꝰ essentialiter est i pua hostia ac si nõ esset quantꝰ. q̃z nõ est ibi mõ quãtitatiuo ergo nec oculꝰ glorificatꝰ põt ibi videre corp⁹ xpi vbi nõ ẽ mõ quãtitatiuo. sic nec posset videre ipsũ vbi eẽt sine quãtitate. Dico 3° q̃ nec oculꝰ xpi. q̃tũ Tho. hoc dicat arguẽdo ⁊ soluẽdo. dicit enim q̃ si esset extra q̃ nõ videret se nisi per miraculũ vbi tñ nõ asserit q̃ existens intra videat se nec q̃ per miraculũ. ⁊ ideo pmo ostendo q̃ non videt se. put est extra q̃ oculus xpi est localiter extra ⁊ intra sacrãtaliter. q̃z lic3 oculꝰ xpi ꝓout est extra hoc sacramẽtũ localiter sit visiꝰ nõ tñ est visiuus esse intellectualis sed sensibilis. cum ergo nullũ esse substãtiale sit sensibile nisi mediãte accidentali. ista mutatio. put est substantialis in nullo attingẽs accidẽs nõ est sensibilis maxime sensu exteriori: q̃ dico. ꝓpter aliquos q̃ dicũt substantiã indiuidualẽ sentiri per cogitatiuã. cũ ergo accidẽs xpi nõ fiat hic nisi p substantiã. ergo nec suũ fieri hic est cõgscibile nisi per fieri substantie. q̃z eadẽ sũt principia essendi ⁊ cognoscẽdi. Ulterius aũt si mutatio nõ est sensibilis nec per cõsequẽs mutatũ eẽ uel terminꝰ eiꝰ. ita eni est sensibilis dealbatio sic albedo. ergo. ⁊c. ¶ Preterea corp⁹ xpi fm eẽ sacramẽtale non est ꝑsens sed absens oculo xpi fm esse locale. ergo oportꝰ q̃ ei ꝓsentetur. aut q̃ fm modũ qui est in sacramẽto. ⁊ ille non est modus visibilis cũ fm figuram pyramidalẽ sit nata fieri visio ⁊ nõ fm modũ indiuisibilẽ. aut repꝛesentabilẽ q̃tũ sit. ⁊ sic nõ videbit. put ẽ ibi. Dico 4.° q̃ nec etiã videt se. put est intra sacramẽtaliter. ⁊ rõ est quia nõ est ibi xpi oculus modo visiuo cum de ratione oculi ut visiuus est sit extensio. oculus aũt xpi nõ est in sacramẽto mõ quantitatis sicut nec corpus xpi. ita q̃ nec corp⁹ xpi est hic modo visibili nec oculꝰ modo visiuo q̃z neutrũ modo quãtitatis qui solus modus est visibilis ⁊ visiuus. ⁊ iõ oculus xpi absolute loquendo videbat xpm existentẽ in sacramẽto in cena. ⁊ nũc etiã videt se existentẽ in sacramento. sed nõ videt oculus xpi. put est extra localiter. uel intra sacramẽtaliꝗ uel quomodolibet aliter xpm. put est in sacramẽto. i. fm esse sacramẽtale. sed fm esse nãle oculus xpi nũc extra hoc sacramentũ sp cũ videre põt. fm aũt esse quod habet hic nõ conuenit sibi videre nec videri. Pico 5.° q̃ nec etiã per miraculũ hoc fieri põt. quia nõ potest fieri q̃ potentia seratur nisi in suũ obiectũ. cũ ergo obiectũ visus sit quantitas ⁊ qualitas incõtũ bõ. non substantia. quantitas que est hic per modũ substantie est inuisibilis. ⁊ lic3 deus facẽ possit sine obiecto specie visibilem. tñ spes quã deus faceret si repꝛesentaret corpus xpi ꝓout est ibi nõ repꝛesentaret eũ mõ visibili. vnde sicut non potest fieri p miraculũ q̃ oculꝰ videat spiritũ. sic nec q̃ videat corpus fm q̃ habet modũ spiritus. nisi forte dicerẽt q̃ si aliquis sensus interior cognoscit substantiã põt deus facere q̃ sensus exterior cognosceret eã uel quãtitatẽ ut habet modũ substantie. sed nec hꝰ sequit q̃z deꝰ nõ potest facere q̃ oculus videat sonũ q̃tus sonus sit ꝓceptibilis aliq̃ sensu. ¶ Preterea cũ corp⁹ xpi sit ibi mõ spirituali nõ corporali. quia nõ est ibi situaliter nec localiter nec hic nec nũc sub qb⁹ conditionib⁹ tñ sensus apꝛehendit. ideo est ibi insensibiliter. Non videt etiã verũ illud quod statim supponebat. sc3 q̃ aliquis sensus quãtũcũq̃ altus posit substantiam apꝛehendere. quia substantia non est sensibile. ꝓpriũ nec cõe que sola sentiunt sensibus interioribꝰ ⁊ exterioribus excepta estimatiua. q̃z illa sũt forme accidentales. ut patet discurrẽdo per omnia. nec etiam per estimatiuã. quia illa apꝛehendit formas intentionales sed tñ accidentales. Unde nullus sensus apꝛehendit quod quid est substãtie q̃ dicit ꝓpriũ obiectum intellectus ut vicit 3.° de anima. hec Petrus in forma. ⁊ bene. Sed in eius dictis sunt duo dubia. primũ est Utrũ substãtia sit aliquo sensu interiori ꝓceptibilis. ⁊ ꝙ est quid sensit scũs Tho. de hoc Utrũ per miraculũ oculus corporeꝰ possit sentire corpus xpi fm esse q̃ hꝰ in eucharistia. Ꝓ primo sciendũ est q̃ sanctꝰ Tho. in tractatu de ꝓncipio indiuiduatiõis qui incipit: Cũ due sũt potẽtie cognoscitiue. ⁊c. ad illud propositũ. sic dicit. Nũc restat

hoc est exprese ꝛ mente S. tho. tertia pte q. 76 b. in mſu. ad 2m

duo dubia

Ayuntamiento de Madrid

ostendere vbi separant cognitio sensus & intellectus mutuo a se. manifestū ē eni intellectū incipere vbi sensus desinit. sensus autē exteriores ipsa sensibilia accidētia scz. ppria & coia habēt, p per se obiectis. quidditas aūt particularis rei in particulari non spectat ut per se obiectū ad istos sensus exteriores. cum quidditas ista substantia sit nō accidens. nec ad intellectū ptinet ut p se obiectū ei. ppter suā materialitatē. ideo quidditas rei materialis in ipsa sua particularitate est obiectum rationis particularis cuius est de intentionib' particularibus cōferre. loco cui' in brutis est estimatiua. naturalis eni hec potentia p sui cōiūctū cū intellectu vbi ē ipsa ratio que cōfert de vniuersalib' ptcipat vim collatiuā. ⁊ q̄ pars sensitiua ē nō abstrahit oio a materia vnde obiectū suū. ppriū manet gdditas rei ptcularis materialis. hoc aūt nō est eo q̄ ista potētia apprehendat materiā i se cū ipsa nō possit scire nisi panalogia ad formā. sed ostendit q̄ collatio de materia ad formā p materiā indiuiduatā spectat ad hāc potentiā. sic collatio siue cōsideratio de materia i coi in ordine ad formā speciei spectat ad rationē superiorē. hec ille. Similia dicit. 49. dis. 4.ⁱ. q. 2. arti. 2°. Sensu corporali ingt aliquid sentit dupliciter. vno mō per se. alio modo p accidens. per se quidē sentit illud q̄ per se passionē sensui corpali inferre pōt. per se autē pōt aliquid passionē inferre sensui dupliciter. aut sensui ingītū sensus est. aut huic sensui ingītū est hic sensus. quō aūt 2° modo infert passionē sensui dicit sensibile. ppriū sic color respectu visus. & sonus respectu auditus. q̄ aūt sensus ingītū est sensus vtitur organo corporali nō potest in eo aliqd recipi nisi corpaliter cū omne quō recipit in aliquo sit in eo p modū recipiētis. & ideo oia sensibilia inferūt passionē sensui ingītū est sensus fm q̄ habent magnitudinē. & ideo magnitudo & oia sequentia ut mot' & quies numer' & hō dicūt sensibilia coia per se tm. p accidens aūt sentit illud q̄ nō infert passionē sensui neq; ingītū est sensus neq; ingītū est hic sensus. sed cōiūgūt his q̄ per se sensui inferūt passionē sicut sortes & fili' viarij & amic' & alia hō. que p se cognoscūt in vniuersali intellectu. in particulari aūt virtute cogitatiua in bole. estimatiua aūt in alijs animalib'. hō aūt tūc sensus exterior dicit sentire q̄ius per accidēs qn ex eo q̄ p se sentit vis apprehēsiua cuiusmodi est illud cognitū per se cognoscere statim sine dubitatione & discursu apprehēdit sicut videm' aliquid viuere ex hoc q̄ loquitur. qn aūt aliter se habet nō dicit sensus illud videre etiam p accidēs. & hec ille cū multis alijs facientib' ad materiā de insensibilitate corporis xpi in eucharistia. Sicut dicit prima pte. q. 85. arti. 3° vbi sic ait. Primū fm sch sum iudicam' magis cōe q̄ minus cōe. & fm locū & fm temp'. fm locū quidē. sicut cum aliqd videt a remotis prius deprehendit esse corpus q̄ deprehendat esse aial & prius deprehendit esse aial q̄ deprehendat esse homo & prius deprehendit esse homo q̄ deprehendat esse sortes vel plato. fm tēp' aūt. q̄ puer a principio prius distinguit boies a nō boie q̄ distinguat hūc boies ab alio boie. & ideo pueri i principio appellāt oēs boies patres posteri' aūt determinant vnūq̄q; ut dicitur p physico. hec ille. Itē. q. 86. arti. 4° in solutione secūdi dicit cōsimilia. scz. q̄ pars sensitiua format. ppositiones particulares ut istā: sortes ē hō. nec intellect' tales format nisi cū āmniculo partis sensitiue. & hoc mō intelligendū ē q̄ dicit in principali solutiōe argumēti. scz. q̄ intellect' tales. ppōnes indirecte format per reflectionē ad fantasmata. q̄ cōstat q̄ nullū fantasma ē subiectiue in intellectu possibili. nec aliq̄ spēs aut cōcept' indiuisibilis sortis ut sortes ē. Ex quib' & multis alijs apparet ipsū in predictis locis sensisse q̄ quidditas sube materialis particularis & ipse sube particulares possūt cognosci & percipi sensu interiori qui dicit ȳtus cogitatiua seu ratio ptcularis. talia eni obiecta simul icludūt substātiā cū accidentib'. eōtra aūt videt p dicta in pbatiōe pme ⁊nis ipsū in 3ª parte sensisse substantiā nullo sensu interiori aut exteriori ⁊ solo intellectu percipi posse. sed nō ē vere contradictio. q̄ i probatiōe pme ⁊nis adducta de 3ª parte logē de substātia seorsū ab accidētibus accepta uel abstracta a modo eēndi quātitatiuo & accepta fm ppriū modū essendi substātie. cōstat eni q̄ substantia sic accepta solo intellectu perceptibilis ē sed in alijs locis loquit de substātia phica fm propriū modū naturalē essendi accepta. scz quātitatiuo & qualitatiuo. & sine abstractione pdicta. sic autē accepta includit sensibilia coia & propria & per accidēs. vnde pōt percipi sensu interiori ut dictū ē. De hoc Albert' in cōmēto sup pmo physico. tractatu p ca° 6°. concorditer ad pdicta. vnde nō ē. ppe ꝛtradictio in pdictis. Ad 2ᵐ dubiū patebit in sequētib'. ¶ Ad 7ᵐ. dicendū est q̄ scūs Tho. pma q. pntis distinctionis arti. 4.° q. 1. arguit. sic primo loco Ipse xpo sub specieb' existēs videt seipsū ibi corporali oculo sed corpa glorificata cōformāt corpori ei' ut dicit Phil. 3°. ergo & ali' oculus glorificatus puta virginis posset hoc ipsū. Ecce argumētū. sequit risio. Dicendū inquit. q̄ si oculus xpi esset extra spēs sacramēti nō videret suā substantiā intra spēs cōtētā. ex natura glorie nisi miraculose. & ideo non oportet q̄ oculū glorificat' videat ipsū nisi forte p miraculū. hec ille. Itē ibidē in solutione 2°. q. sic dicit. Posset fieri diuino miraculo q̄ similitudo corpis xpi fieret in oculo sicut naturaliter fieret si corp' xpi pris esset. nec ē deceptio. q̄ non fit nisi ad instructionē fidei & deuotionē excitandā. hec ille. Ex quib' videret ipsū sensisse q̄ p miraculū posset fieri q̄ aliquis oculū corporalis videret corpus xpi. put est in sacramēto: cuius oppositum predictū fuit. sed dicendū q̄ scūs Tho. ibidē loquitur tm dubitative & opinative sine firma assertione q̄ innuit modus suus loquendi cū li forte. Potest etiā dici q̄ diuino miraculo posset fieri q̄ oculus glorificatus videret corpus xpi in sacro non tāq̄ visibile per se sed per accidens. scz videndo circa sacramentū aliq̄ corporalia & visibilia signa testificantia existentiā corporis xpi sub sacramēto. & ad hūc sensū cōcedit in suo sil'. q̄ post resurrectionē oculū corpalis videbit diuinam essentiā. vnde pma pte. q. 12. arti. 3° arguit sic. 2° loco Aug° dic in fine de ciuitate dei Vis pcellētior erit oculorū scz glorificator. nō ut acrius videant q̄ quidā p bibēt videre serpētes aut acquile qui nil aliud possūt videre q̄ corpora sed ut videāt incorporalia. quicūq; aūt potest videre incorporalia potest eleuari ad videndum deū. igit oculus glorificatus potest videre deū. Ecce argumētū. sequit risio. Dicēdū inquit q̄ Aug° loquit inquirendo in illis verbis & sub conditione q̄ patet ex ipso quod premittit: Longe itaq; alteri' potentie erūt. scz oculi glorificati si per eos videbitur incorporea natura. sed postmodū hoc determinat dicēs Valde credibile ē sic nos visuros mūdana tūc corpora celi & tēre nouē ut deū vbiq; pstē & vniuersa corpa gubernātem clarissima perspicuitate videam' nō sic nūc invisibilia dei per ea que facta sūt intellecta con-

Ayuntamiento de Madrid

spiciuk. sed sicut homines mor. ut aspicim. nō crediū viuere. sed videm. Ex quo patet q̃ hoc mō intelligit oculos glorificatos visuros deū sicut nūc oculi nostri vident alicuius vitā. vita autē nō videt oculo corpali sicut per se visibile. sed sicut sensibile per accidens: quō quidē per visū non cognoscit. sed statim cū sensu aliū alia virtute cognoscimus. q̃ aūt statim visis corporib. diuina p̃sentia ex eis cognoscat per intellectū ex duobus cōtinget. scz ex p̃spicuitate intellectus. z ex refulgentia dīne claritatis in corporib. innouatis. hec ille. Sile ponit. 4. 9. dis. 4. i. q. 2. arti. 2°. De. inqt nullo mō pōt videri visū corporali aut aliquo alio sensu sentiri sicut p se visibile: nec hic nec in patria. qz si a sensu removeat id quod cōuenit sensui inq̃tum sensus est nō erit sensus. z similiter si a visu removeat id quō est visus nō erit visus. cū ergo sensus p̃cipiat magnitudinem z visus inq̃tū est talis sensus p̃cipiat colore. impossibile q̃ visus p̃cipiat aliquid quō non est color. nec magnitudo. nisi sensus diceret equoce. cū ergo visus z sensus sit futur. idem specie in corpore glorificato. nō poterit esse q̃ diuina essentia videat sicut per se visibile. videbit autem eam sicut visibile per accidens: dum ex vna parte visus corporalis tanta gloria dei inspiciet in corporib. z p̃cipue gloriosis z maxime in corpe xp̃i. z ex alia pte intellect. tam clare videbit deū q̃ in reb. corporalibus visis deus percipiet. sicut in locutione percipit vita. q̃tus enī tūc intellectus nō videat deum ex creaturis corporaliter visis. videbit tñ deū in illis. z. hec ille. Similiter pōt dici i. pposito de oculo glorificato respectu substātie corpis xp̃i i eucharistia. Pōt 3° dici q̃ scūs Tho. in scripto fuit illū opinionis. ls in 3ª parte sūme aliter opinat. ē. qō pōt patere. quia ad predictū argumētū aliter rñdet nullā de miraculo faciēdo mēnionē. Dicit enī sic 3ª parte. q. 76. arti. 7. in solutione secūdi. Oculus corporalis xp̃i videt seipsum sub sacramēto q̃tū pertinet ad intellectū. nec tñ est simile de alio oculo glorioso. qz ipse oculus xp̃i est sub sacramento in q̃ nō cōformat ci alius oculus gloriosus. hec ille. Ubi patet expresse quō oculus corporalis xp̃i dicit se videre sub sacramēto q̃tū pertinet ad intellectū. hoc est dictu. q̃ oculus corporalis videt corp. xp̃i sub sacramento tanq̃ visibile p accidēs: p se tñ visū ab intellectu: eo mō quo dictū est sup̃ oculū corporalem videre vitam z diuinā essentiā visurū post resurrectionē. z innouationē mūdi Et hec sufficiant ad obiecta Scoti contra primā p̃nē.

Ad p̃mū contra 2ᵐ p̃nē. dicit negando minorē. licz enī corp. xp̃i ut in eucharistia. nō sit obiectū beatificū tñ fm p̃sentē cursū gratie z glorie includit in obiecto beatifico. B est dictu. q̃ obiectū beatificū inq̃tū hz representat videti ipsū corp. xp̃i fm q̃ est in eucharistia. z cōsimiliter res alioz sacramēcoz. licz fm potētia dei absolutā aliter esse posset. nā dato q̃ sola diuinitas videret clare z nulla creatura in ea videret: adhuc talis visio esset beatifica. Q̃ aūt beati videant res cōtētas in sacramētis pōt haberi tū ex ꝓbationib. p̃nū: tū ex dictis sci Tho. 2ª 2ᵃ. q. 1. arti. 8. vbi sic dicit. Illa per se pertinent ad fidem quorum visione in vita eterna perfruemur z per que deducimur in vitā eternā. duo aūt nobis ibi videda. pponūt. scz occultū diuinitatis cui visio nos btōs facit. z mysteriū humanitatis xp̃i p quē in gloriā filioz dei accessū habem. z. Item. q. 4. arti. p. Fides dicit sub a sperāda. z re. qz scz p̃ma ichoatio rerū sperandarū in nobis est p assensū fidei que virtute cōtinet oēs res sperandas. in hoc enī speram. btificari q̃ videbimus apta visione veritatē cui p fidē adheremus. hec ille. Item p̃ma 2ª. q. 67. arti. 5°. ostendit q̃ nihil fidei remanebit in patria. sed oia credita ibi erunt clare visa. Item. q. 103. arti. 3° exterior cult. pportionari debet interiori cultui qui cōsistit in fide spe z charitate vt fm diuersitatē interioris cult. debuit diuersificari cult. exterior. Pōt aūt distingui triplex stat. interioris cultus. vnus quidem fm q̃ habet fides z spes de bonis celestib. z de his p que in celestia introducimur de vtrisq̃ quidē sicut de quibusdā futuris. z talis fuit status fidei z spei in veteri lege. Alī aūt est stat. interioris cult. in quo habet fides z spes de celestib. bonis sicut de quibusdā futuris sed de his p q̃ introducimur in celestia sicut de pritib. uel pteritis. z iste ē stat. nouae legis. Tertius aūt stat. est in quo vtraq̃ habenē ut presentia z nihil crediē ut absens neq̃ sperat ut futurū. z iste est status btōz. in illo ergo statu btōrū nihil erit figurale ad diuinū cultū pinēs. sed solū gratiarū actio z vox laudis. hec ille. Item 3° sententiaz. dis. 31. q. 2. arti. p in solutione p̃me. q. sic dicit. In fide est cognitio quedā z mod. cognoscendi. qz cognoscit in speculo z i enigmate. modus autem imperfectionis est z obscuritatē importat. vnde cū gloria adueniens omnē obscuritatē z imperfectionē tollat. tollet quidē modū fidei q̃tum ad modum cognoscendi. sed remanebit cognitio eorum quorū est fides. nō quidem iam enigmata: sz clara. hec ille. Similia dicit 4° sen. dis. 1. q. 1. arti. 2°. questiūcula gnta in solutione p̃mi vbi sic dicit Dionysius in ecclesiastica hierarchia Stat. noue legis medius est inter statū veteris legis. z statū celestis patrie z ideo ea q̃ sūt noue legis sūt veritas respectu signorū veteris legis z sūt figure respectu manifeste z plene cognitionis veritatis q̃ erit in patria. z ideo oportet adhz q̃ in noua lege maneant aliqe figure. sed in patria vbi erit plenaria peeptio veritatis oēs figure cessabūt. hec ille. Et loquit de figuris sacramentoz. Idē dicit 3ª parte. q. 61. arti. 3° in solutiōe p̃mi. Sicut inquit dicit Dionysius. 5° ca. ecclesiastice hierarchie. status noue legis medius est inter statū veteris legis cuius figure inplenē in noua lege: z statum glorie in qua oia nude z perfecte manifestabiē veritas. z ideo tūc nulla erūt sacramenta: nūc autē q̃diu per speculū in enigmate cognoscim. ut dicit 1ª Cor. 13°. Oportet nos p aliqua signa sensibilia in spiritualia deuenire q̃ pertinet ad rationē sacramentoz. hec ille. Ex quib. apparet q̃ de omnib. de quibus nūc est fides: in gloria erit manifesta visio. Item q̃ omnia figurata in sacramētis tūc manifeste videbūt. Dicit 2° p̃ncipaliter q̃ nō equaliter pertinet ad obiectū beatificū res sactamenti baptismi uel penitentie sicut res contenta in eucharistia. tū quia res contenta in eucharistia p̃opinquius se habet ad mysteriū xp̃i de quo p̃ncipaliter ē fides q̃ res sacramenti baptismi uel penitentie ut de se patet: tū qz res puta sacri eucharistie cōtinē in eucharistia nō sic res baptismi ul penie q̃ nō otinē actualiē sz solū virtualiter in sacramēto formaliter ho cōtinetur in suscipiente si sit dispositus. tum quia sacramentū eucharistie nūq̃ frustratur sua re cum semper cōtineat xp̃m alia ho sacramenta possunt frustrari ex fictione suscipientis. tum quia eucharistia est p̃ncipalissimū inter omnia sacramenta. z ideo perfecta cognitio contenti in ipsa z modi quo corpus xp̃i in ea continetur magis pertinet ad cognitionē beatificam glorie sicut nūc magis pertinet ad fidē vie. tū quia res baptismi uel penie

Ayuntamiento de Madrid

aliquando dependet dispositive ex cognitione & volitione suscipientis que sunt occulta quedam referuata diuine cognitioni. & ipsi cognoscetis ul volētis. & oib alijs ignota nisi per spālē uel generalē reuelationem dei. Ex quib patet falsitas illius assumpti dicentis q eque pertinet ad cognitionē beatificam res vnius sacramēti sicut alteri. Dicit 3. q vltimū dictū arguētis stare pōt. sez q ad beatitudinē nō requirit q beat videat existentiā corporis in sacramēto per visionē eius in ,ppio genere hoc ē per visionē facta per medū uel specie creatā & nō per ipsū verbū: que vocat visio vespertina & nō matutina. verūtā cōtra predicta potest instari. q nō apparet q glibet beat homo purus videat in verbo aliquid qd nō omnes angeli vident in verbo sed nō oēs angeli vident in verbo existentiā corporis xpi in eucharistia. ergo nec quilibet purus homo brūs. u. videt nota. sed b. ,pbat. quia nō omnes angeli viderūt in verbo a ,pncipio sue beatitudinis existentiam corporis xpi in sacramēto eucharistie. nec alia sacrorū mysteria. ergo nec nūc videt talia in verbo. tenet ,oria per ea que dicta sūt. 3. sen. cum de scientia anime xpi tractaret. vbi dictū est q nō est possibile beatū videre in verbo plura nunc q̄ prius nisi videat clarius ipsum verbū nunc q̄ pri. & consequēter nisi fiat beatior: qd nō cōcedit. Ad hoc respondet -pe. de palude vbi sup dicēs: Oculus intellectualis beat tam angeli q̄ hominis videt clare existētiā corporis xpi in sacramēto. hois gdē. q qd audiuit hic & credidit. illic clare videbit. fm illud: Nisi credideritis nō intelligetis. fm illud Sicut audiuim sic vidim. &c. idē est de oculo intellectuali angeli q hierarchia nra illuminat a hierarchia celesti a quo differt in luce & enigmate. vnde ipsi clare vident oia. de quib credendis nos illuminat credibilia nobis. & eis p.o statu vie cola. sicut trinitatem & hō. meruerūt ipsi videre sicut & nos. credibilia autē nobis ,ppria sicut articulos incarnatiōis videt g reuelationē vnde de otimibus mysterijs gratie dei de quibus nos illuminant habēt gratuitā visionē. hec -pe. Mihi videtur q oēs angeli beati a ,pncipio sue beatitudinis viderūt in verbo omnia mysteria gratie de quib ē ,pncipialiē fides hominū viatorū. & de quibus angeli viatores illuminant sicut sūt articuli fidei & sacramēta ad mysteriū incarnationis xpi pertinētia. Alia vo mysteria gratie de quibus nō est ,pncipaliter fides sz pertinent ad instructionē uel ,motionē alicuius persone uel cōmunitatis particularis possūt aliqui angeli cognoscē nō in verbo: sed in ,ppio genere. & de talibus nouiter illuminari per superiores angelos qui talia vident in verbo. & hoc sufficit ad obiecta cōtra 2.m ,hnem. Ad primū contra 3.m ,hnem dicit ,pmo q b. est simpliciter falsa. q nec intellectus angelicus nec anime separate se habēt ad omnia intelligibilia sicut illa sunt intelligibilia in se. nam si ita esset tūc quilibet talis intellectus ,ptus & perfectius intelligeret deū q̄ seipsū. ,pfectiora i entib q̄ impfectiora. qd est manifeste falsum. Ec hoc sanctus Tho. de veritate. q. 8. arti. 3. arguit sic 2. loco: Qd potest intelligere min pōt intelligere maius. sed essentia diuina ē maxime intelligibilis cū sit a materia immunis ex quo cōtingit aliqd esse intelligibile actu cū tū intellect angeli naturalis cognitiue possit alia intelligibilia cognoscere. multo fortius poterit ex puris naturalib intelligere diuinā essentiā. Sz videbat q sz diuina essentia sit in se maxime intelligibilis nō tū ē maxime intelligibilis intellectui angelico. Sz cōtra: Eius qd est magis visibile i se nō esse maxime visibile nobis cā est defect nostri visus. sz in intellectu angelico nō est aliquis defect cum angelus sit speculū purū clarissimū incōtaminatū ut vicit Dionys. 4. ?ca? de diuinis noibus. ergo illud qd est magis intelligibile in se est magis intelligibile angelo. Ecce argumētū cū replica. sequit rīsio. Dicēdū inquit q q̄ ,hnis diuina essentia sit in se maxime cognoscibilis. tū nō est maxime cognoscibilis intellectui creato. q est extra genus ipsi? Ad 3.m inquit vicendū q intellectus angelicus dicitur esse speculū purū. & incōtaminatū & sine defectu. quia non patitur defectū intelligibilis luminis conseruata natura sui generis. sicut patit intellectus humanus in quo intelligibile lumē obumbrat in tāti ut necesse sit a fantasmatib accipere & cum continuo & tpe & discurrendo de vno in aliud. ,ppē quod Ysaac dicit: Quia rō oritur in vmbra intelligentie. & ideo potentia intellectiua ei potest intelligere omne formā intelligibilē creatā que est sui generis. sed intellect angelicus comparat ad essentiā diuinā que est extra gen lumen inuenit defectū. & tenebrosus. & ideo deficit a visione diuine essentie q̄ius ipsa sit in se maxime intelligibilis. Ille. Ite ibidē in solutōe 4. sic dicit. -pro tāto substātia intelligibilis que in se ē maxime intelligibilis fit nobis min intelligibilis. q. excedit formā a sensu abstractā q̄ naturaliter intelligim. & similiter multo amplius essentia diuina excedit formā intelligibilē creatā quā intelligit intellectus angeli. & ideo intellect angelicus minus intelligit essentiā diuinā q̄ius sit magis intelligibilis: sicut & intellect noster min intelligit essentiā angeli q̄ius sit magis intelligibilis q̄ res sensibiles. hec ille ibi cū multis similibus. Ex quib patz q intellect angelicus nō ita se habet ad omnia intelligibilia sicut sunt intelligibilia in seipsis ut prius dicebat. Dicit 2. q cōcessa ,hne argumēti que potest inferri debite ex premissis nō aliud habet nisi q intellect angelic pōt intelligere substantiā corporis xpi existētē sub specie panis. nō tū concludit q intelligat illam fm esse qd habet sub sacramēto nec modum essendi sub illo & in illo. Et ideo rīsio quā arguēs recitat bona est si recte intelligat ut equipolleat huic dicto. sez cui nō legam in sancto Tho. illam in forma distinctionē de noticia intuitiua & abstractiua. haberi tū potest in equipolenti ex dictis eius ut dicam q alia est noticia visionis alia noticia simplicis intelligētie ,pma vocat intuitiua 2.m ,ho abstractiua. Hanc aūt ponit: ,pma pte. q. 15. arti. 9. Dnd inquit que actu nō sunt est attendenda quēdā diuersitas. quēdā enim sez nō sint nūc in actu tū fuerunt uel erunt. & ista omnia dicit de scire scientia visionis. quia cum intelligere dei qd est eius esse eternitate mensuretur que sine successione existens totū tempus comprehendit presens intuitus dei ferē in totū tempus & in omnia que sūt in quocūq tempore sicut in sibi subsātia presentialiter. quēdam vo sunt in potentia dei uel creature que tū nec sūt nec erunt nec fuerūt. & respectu dei nō dicit habere scientiā visionis sed simplicis intelligētie. qd ideo dicit quia ea que videnē apud nos habent esse distinctū extra videntē. hec ille. Eande vi-

ad primus 3.m

dr 2.o

Ayuntamiento de Madrid

stinctionem ponit p̄ sen. dis. 39. q. i. arti. 4° et 3° sen. dis. 14. q. i. arti. 2° i solutiōe 2°. q. et. 4° sen. dis. 49. q. 2° arti. 5°. vbisic dicit. De° videdo essentiā suā cognoscit oia que sūt uel erunt uel fuerūt. Et hec dicit q̄ cognoscere noticia visionis. q; ad similitudinē visionis corporalis cognoscit ea quali pritia. cognoscit insup videdo cēnia suā oia q̄ pōt facere q̄tus nūq; fecerit nec factur° sit. alias nō perfecte cognosceret potentiam suam. Et hec dicitur cognoscere noticia simplicis intelligentie. hec ille. Similia ponit de v̄itate. q. 8. arti. 4.° et. q. 20. arti. 4.° ⁊ multis alijs locis. Ex quibus potest haberi q; illa noticia intellectiua dicit visionis scientia p quā cognoscit res intellecta ut p̄sens fm esse suū ⁊ modū essendi ipsi intelligēti. hoc aūt alij dicūt noticiā intuitiuam. noticiā aūt intellectiuā simplicis intelligētie vocat sanctus Tho. illā p quā intelligit essentia rei nō intellecta ei° existentia uel p̄sentialitate aut mō existendi extra ipsum intelligentē. ⁊ hanc vocāt alij noticiam abstractiuā. sic itaq; intelligendo distinctionē de notitia intuitiua ⁊ abstractiua concedit responsio p arguentē recitata. Sz q; angelus naturali cognitiōe potest cognoscere substātia corporis xpi que ē sub sacramēto abstractiue seu noticia simplicis intelligentie nō aūt intuitiue uel scientia visionis. q; nō videt corp° xpi esse sub sacramento illo mō supernaturali quo est ibi: licz videat modū naturalē quo ē extra sacramentū. cuius ratio est. q; angeli nō cognoscūt plene mysteria gratie naturali cognitiōe. De hoc sanct° Tho. pma parte. q. 57. arti. 5° sic dicit: In angelis est duplex cognitio. vna quidē naturalis fm quā cognoscūt res tum per essentiā suam: tū etiā per species innatas. Ab hac coguitione mysteria gratie cognoscere nō possunt. hec enī mysteria ex pura dei volūtate dependent. si aūt vn° angel° nō potest cognoscere cogitatiōes alteri° ex voluntate eiusdē dependētes. multomin° pōt cognoscere ea que ex dei volūtate dependent. ⁊ sic argumentat apostolus 3ª Cor. 2°. Que sūt hois nemo nouit nisi spūs hois q; in ipso ē. ita ⁊ q̄ sūt dei nemo nouit nisi spūs dei. Est aūt alia angelo° cognitio que eos btōs facit. q̄ videt v̄bū ⁊ res in v̄bo. ⁊ hac quidē visiōe cognoscūt mysteria gratie nō quidē oia: nec equaliter. sed fm q; deus eis voluerit reuelare. fm illud apli. 1ª. Cor. 2° Nobis aūt reuelauit deus per spiritū suū. hec ille. Dicit 5° q; replica cōtra rnsionē datā nō valet. q; cōcessio q; intellectus angelic° naturali cognitione possit cognoscere p̄sentiā ⁊ absentiā panis sub accidentib° eucharistie nō trī p̄sentiā substantie corporis xpi sub eisdem. nec pōt illud ibi intueri. sicut intuebat ibi substantiā panis quia existentia panis sub specieb° erat modus panis naturalis existendi sub illis: nō aūt modus quo corp° xpi est sub eisdē. nec sequit si corp° xpi est intuibile in se ab angelo q; modus quo ē sub sacramēto sit intuibilis ab eodē. ⁊ sic angel° nō intuet corp° xpi ut est in sacramento. sz solū ut est in celo uel abstrahēdo a q̄libet existentia. ¶ Ad 2m dicit pmo q; pma pars ānātis est similiter falsa q; null° angelus nāli cognitiōe sua p sola p̄ncipia intrinseca pōt cognoscere intuitiue ⁊ in particulari cogitationes alteri° angeli ut diffuse tractatū fuit in 2° sen. ⁊. put pbat scūs Tho. in multis locis vbi cūq; loquit de illa materia. licz possit cognoscere tales cogitationes abstractiue ⁊ in vniuersali ⁊ cōiectu-raliē p signa exteriora. Est etiā vubiū vtrū angel° naturaliter cognoscat gratiā aut charitatē suā ul alteri° angeli geqd sit de sua loquēdo de noticia intuitiua ul visionis. Nec valet pbatio assumpti de duplici pritia tū q; arguens false supponit q; obiectū noticie intuitiue nō sit p̄sens p specie intellectui angelico aut aliē separate nec illa noticia fiat per mediā specie inter obiectū ⁊ intellectum. sed q; ipsū obiectū sit p̄sens in sua reali existentia ⁊ per illā mouet intellectū ad sui noticiam. obiectū aūt abstractiue sit p̄sens p speciem que imediate moueat intellectū ad noticiam obiecti. B enī falsū ē. q; nullū extrinsecū mouet intellectū angelicū imediate. fmo cuiuslibz noticie angelice spēs intelligibilis ab obiecto distincta ē p̄ primū pductiuū vna cū potētia intellectiua nisi qū angelus intelligit seipsum uel deū nāliter. uel qū videt diuinā essentiā beatifice tūc enī essentia angeli uel essentia diuina tenet locum speciei intelligibilis ⁊ act° pmi. ⁊ ista determinat diffuse scūs Tho. tam in sūma q̄ in scriptiōib° disputatis. tū etiā q; illud falsū assumit. sz q; oē obiectū potentie p̄sentari uel esse pris angelico intellectui abstractiue possit eē sibi pris intuitiue nāliter. hoc enī falsū est de futuris cōtingētib° que pōt angel° cognoscere abstractiue i causis suis nō trī intuitiue q̄diu futurа sūt ut ostendit sanct° Tho. pma parte. q. 75. arti. 3° ⁊ multis alijs locis. Similiter falsū est de cogitatiōib° ⁊ volitionib° alio° angelo° aut hominū quas angel° nō pōt nāliter cognoscere intuitiue. sz nīl abstractiue ut patet p cūdē sanctū Tho. pma parte. q. 75. arti. 4° ⁊ de veritate. q. 8. arti. 13° ⁊ de malo. q. 16. arti. 8. ⁊ multis alijs locis in quibus ostendit q; angelus nāliter nō pōt eas cognoscere fm q; in se sunt: qd̄ est cognoscere intuitiue. sed. put sunt in suis causis uel manifestanē exteri° p signa: qd̄ ē cognoscere abstractiue. ⁊ multa alia exēpla dari possūt in quib° illud assūptū fallit. tū etiā q; argumentū supponit aliud falsū. sz q; obiecta exterioza moueāt intellectū angelicū ad sui cognitionē causando in eo actū p̄mū ul 2m. hoc enī falsū est. nā oia q̄ angel° nāliē cog̃scit cog̃scit p ēntia suā uel p spēs innatas ⁊ cōcreatas ut ostēdit scūs Tho. in multis locis: tū etiā q; spēs cōcreate angelo nō equaliter possūt pritare substātias ⁊ accidētia p accidēs talibus substātijs potissime accidētia supnāliter eis ꝛingētia uel a sola volūtate dei aut creature dependētia nō habētia nālē ⁊ necessariū ordinē ad substātias ul aliquā causā nālē vniuersi. ut ostēdit scūs Tho. locis pallegatis potissime de malo. q. 16. arti. 8. vbi arguit sic. 17° loco Sicut dicit Aug° 2° super gen. ad litterā; angeli per spēs q̄ in sui creatione recepūt oia q̄ sunt infra eos cognoscūt: sed cognitiōes nostre sūt infra eos fm ordinē nature: ālia enim est inferior angelo. ergo demones per illas spēs innatas prit cog̃scere cogitatiōes hominū. Ecce argumētū. sequit risio Dicendū inquit q; Aug° intendit loqui de naturis inferiorib° quas angeli nāliter cognoscūt p formas innatas. nō aūt de cogitationib° volūtatis. hec ille. Itē de veritate. q. 8. arti. 13. sic dicit. Motus volūtatis alteri° non pōt angelo notus esse nāli cognitiōe. q; angelus nāliter cognoscit p formas inditas q̄ sūt similitudines rerū in nā existētiū. motus aūt volūtatis nō hz dependētia nec cōnexione ad aliquā causā nālē. sz solū ad causā dīnā q̄ in volūtate sola impmē pōt. vñ mot° volūtatis ⁊ cordis cogitatio nō pōt cognosci in aliqb° similitudinib° rerū nāliū. sz solū in dīna essentia. ⁊c. hec ille. Bz q̄ret aliqs exā vn° angelus per spēs q̄s habet apud se nō pōt nāliter cognoscere intuitiue cogitatiōes alterius: quō q̄ ali° angel° pōt ei log uel reuelare cogitationē uel volitionē suā?

auq° 2° super genē

Ayuntamiento de Madrid

Dicit̃ q̃ hoc fit nõ per impſſionẽ noua: ſpẽrũ nec per hoc q̃ alius angel⁹ cauſet cognitionẽ aliquã in alio. ſz per hoc q̃ angelus loquẽs alteri ordinat cõceptũ ſuũ ad manifeſtandũ alteri ſuã voluntatẽ. ſtatim eni q̃ cõceptus vni⁹ ordinat ſic ad aliũ innotefcit alteri. ut oſtẽdit ſanct⁹ Tho. ꝑma parte. q. 107. arti. 4. ⁊ de veritate q. 9. arti. 4. et. 5. Nec oportet q̃ cauſetur in audiente noua ſpecies. q. per ſpẽs concreatas diuerſimode ordinatas uel per cõformationẽ luis alteri⁹ angeli ſibi loquẽtis ⁊ illuiantis põt aliquid nouiter cognoſcere qõ pri⁹ nõ poterat. ſic in ſuo ſimili oridit ſanct⁹ Tho. 2ª 2ᵉ q. 173. arti. 2. loquendo de reuelatione, ꝓphetica. ⁊ de veritate. q. 12. arti. 7. ⁊ multis alijs locis. ⁊ ſicut eſt dicũ de reuelatione cogitationũ. ita dicendũ eſt de reuelatione ſecretorũ ſacramentaliũ ad q̃ nãlis angeli cognitio nõ põt pertingere niſi ꝑ reuelationẽ eis factã per viſionẽ ꝟbi uel ꝑ ſpẽs nouiter impſſtas in eis a deo cõſecratas. ⁊ hoc ſufficit ad 3ᵐ Scoti. ¶ Ad 3ᵐ facilẽ patz ſolutio per predicta. dr̃ eni ꝑmo q̃ diſtinctio naturaliũ ⁊ ſupernaturaliũ nõ ſolũ ẽ per reſpectũ ad agẽs aliud ⁊ aliud. imo q̃ q̃ eſt per ſpecificam diſtinctionẽ eſſentiaꝝ bonum ⁊ illoꝝ. ſicut patet de gratia ⁊ gloria que diſtinguũt ab omnibus effectib⁹ nãlib⁹ ſpecifice nec aliqd̃ agens naturale põt ꝓducẽ aliqd idẽ ſpẽ cũ charitate aut gratia gratũ faciẽte uel cũ ſeptẽ donis ſpũs ſci aut cũ gloria aie uel corporis ut de ſe patz. cõcedit̃ tñ q̃ quicqd ꝓducit̃ a cã naturali põt ꝓduci a cã ſupernaturali. nec ſemp quicqd ꝓducit̃ a ſola cã ſupnaturali dicit̃ ſupernãle uel miraculoſũ niſi in tribus caſibus quos ponit ſcũs Tho. ꝑma parte. q. 105. arti. 8. ſcz qñ effectus ꝓduct⁹ excedit facultatẽ nature quo ad ſubſtantiã facti ſicut q̃ duo corꝑa ſint ſimul uel q̃ ſol retrocedat ut q̃ corꝑ humanũ glorificẽt: qõ natura nullo mõ põt facere. 2º quando effectus excedit facultatẽ nãe nõ q̃tũ ad illud quod fit. ſed q̃tũ ad illud in quo fit ſicut reſuſcitatio mortuorũ uel illuiatio ceco⁊. põt eni nã cauſare vitã ſed non in mortuo⁊ põt præſtare viſum ſed nõ in ceco. 3º qñ excedit facultatẽ nãe quẽadmodũ ⁊ ordinẽ faciendi. ſicut cũ aliqs ſubito per diuinã potentiã a febre curat̃ abſq; curſitatiõe ⁊ cõſueto curſu nature in talib⁹. ⁊ cũ mare ſtatim conuertat̃ in pluuias ꝟtute diuina abſq; naturalib⁹ cauſis ſicut factũ eſt ad ꝓces ſamuelis ⁊ helie. Dicit̃ 2º q̃ poſito q̃ aliqs effect⁹ ſupnaturalis q̃ q̃ fit impſfectior aliquo effectu naturali. ⁊ ſe habeat ad illũ ut ſubſtãtia ad accidẽs. nõ tñ ſequit̃ q̃ ſi angelus cognoſcit nãliter effectũ nãlẽ qui eſt pfectior. q̃ ideo cognoſcat effectũ ſupernaturalẽ qui eſt impfectior. cuius cã ẽ. q̃ angelus habet ſpecie directe repſentantẽ naturale ⁊ nõ ſupernaturale. uel aliquã ſubſtantiã. ⁊ nõ ei⁹ accidentia ſicut patet de ſubſtantia angeli. ⁊ eius nãlib⁹ potẽtijs in intellectu ⁊ volũtate que ſunt nãliter note cuilibet angelo nõ tñ eius cogitationes aut volitiones aut habit⁹ ſupernaturaliter infuſi. ⁊ de hoc diffuſe loquit̃ ſcũs Tho. vbi ſupra ꝑma parte. q. 57. arti. 4º de veritate q. 8. arti. 13º de malo. q. 16. arti. 8º Dicit̃ 3º q̃ fm ꝑdicta nullus angel⁹ habet ſpẽs concreatas repſentãtes directe oẽs effectus naturales hoc eſt a cauſis naturalibus ꝓducibiles ꝑſertim arbitrio libero qõ eſt cauſa naturalis. hoc eſt: nõ ſupnaturalis. licz nõ dicat nãlis diſtinguendo nãle ſ volũtariũ liberũ. ⁊ multo minus omnes effectus gratie uel glorie. ſed ſpẽs eis cõcreate directe repſentãt ſubſtãtias materiales ⁊ imateriales que ſũt de ꝓfectiõe naturali vniuerſi ut ſuꝑ dictũ eſt. q̃ aũt per eas poſſunt nouiter cognoſcere effectus gratie uel glorie aut volũtates uel cogitationes alienas uel futura cõtingẽtia cõtingit ex alterius reuelatione. que qualiter fiat alter⁹ eſt ſpeculationis. ⁊ tñ in parte tactum eſt in ꝓcedenti ſolutione. ⁊ hec ſufficiunt ad obiecta Scoti. Sciendũ tñ q̃ ꝓhe. de palude vltima. q. bui⁹ diſ. 2º ꝓ ꝓcedentiũ intellectu. ſic dicit. Oculus intellectualis angeli boni uel mali põt videre corꝑus xꝝi in altari clare ⁊ imediate ⁊ directe. quia eſt de ſupnaturalib⁹ intellectualib⁹. q̃ ſupernaturalia ſenſibilia angelus nouit cũ etiã ad oculũ bõ videat ea puta mortuũ reſuſcitatũ uel oculũ reſtitutũ: ſupernaturalia aũt intelligibilia angel⁹ nõ videt naturaliter. tale autẽ ẽ eẽ corꝑis xꝝi in altari. ideo. cẽ. ſed q̃ ex nãlib⁹ angelus cognoſcat hic eẽ accñs ſine ſubiecto nõ aũt hic eẽ corꝑ xꝝi. dubiũ ẽ. q̃ ipſe põt ſcire q̃d factũ eſt de ſubaꝑ panis q̃ nõ ẽ annihilata. ⁊ q̃ nõ ẽ cõuerſa in corꝑ xꝝi ſicut q̃ cib⁹ cõuertit̃ in cibatũ ⁊ bꝺ. ſcit eni generationẽ ⁊ corruptionẽ rerũ naturaliũ. ſz corꝑus xꝝi nõ ẽ hic niſi per hoc q̃ in ipſũ cõuerſũ eſt id q̃ erat hic. q̃. cẽ. Sed põt dici q̃ angel⁹ ſcit uel ſcire põt niſi prohibeat ſpãliter quicquid fit in naturalib⁹ modo naturali. ſed q̃ fit modo ſupernaturali non oportet. nec apparet quare plus cognoſcat accidentia eſſe ſine ſubiecto q̃ conuerſionẽ factam in corꝑus xꝝi. cum vtrũq; ſit præter curſum nature. Uel dicẽdũ eſt q̃ ſicut nos cognoſcimus ſenſibilia ſic ipſe intelligibilia. vnde ſicut videmus accidentia corꝑorea non eſſe ſed nõ videmus q̃d de illis factum ſit cũ apparet in forma carnis ut ꝑueri ſic angelus videt ſubſtantiam ibi non eſſe ſed non videt vtrum ſit annihilata vel conuerſa. ſed bꝺ naturalia poſſunt ipſi citius ⁊ certius q̃ nos conijcere indirecte per miracula facta que ipſi ſciunt eſſe vera nos autem non. quia qui nobis videtur ſuſcitatus forte eſt angelus in corꝑore aſſumpto. ſed talis deceptio non cadit in angelo. Unde credunt ⁊ contremiſcunt. credunt. quia non vident illud in ſe: ſicut nec trinitatem nec vnionem verbi cum carne. tñ ſciunt indirecte per miracula. quia coniectant q̃ impoſſibile eſt non eſſe verum. ſicut aliter cognoſco puerum natum quem in ſe video: aliter q̃nando adhuc eſt in vtero tumeſcente. ſed neſcio quid determinate an viuũ aut mortuum: maſculus an femina. ⁊ ſic eſt de ſupernaturalibus reſpectu demonum: que per miracula cadentia ſub corꝑa naturali euidentia ſunt probata. oculus ergo angeli naturalis non videt clare hic eſſe corꝑus xꝝi ſed hoc conijcit infallibiliter ex miraculis ſenſibilib⁹ que clare vidit fieri ad teſtimonium huius veritatis. hec ꝓtrus ⁊ bene. ⁊ conformiter ſupradictis potiſſime ꝓ ſolutione ſecundi. ¶ Ad argumentum ꝓ q̃ queſtione patet ſolutio ex dictis ad argumentum Scoti cõtra primã ꝟnẽ. Et de queſtione hec ſufficiũt de qua benedictus deus amen.

Q Jrca vndecimã diſtinctionẽ quarti ſententiarũ querit̃ Utrũ poſt conſecrationẽ euchariſtie remaneat ibi ſubſtãtia panis. Et arguitur q̃ ſic. q̃ dicit Damaſ. lib⁹ 4º Quia ꝓſuetudo ẽ hoib⁹ comedere panẽ ⁊ bibẽ vinũ: ꝓiunxit eis ſuã diuinitatẽ ⁊ fecit ea corꝑ ⁊ ſanguinẽ ſuũ. Et ita panis coicationis nõ ſimplex panis eſt. ſed

Ayuntamiento de Madrid

vnitus diuinitati. sed coniugatio est rei existētiū actu ḡ panis ⁊ vinū simul sunt in sacro eucharistie cū corpe ⁊ sanguine xpi. ¶ In oppositū arguit. q2 dicit Ambro⁹ li⁹ de sacrāētis Lic3 figura panis ⁊ vini videat: nihil tamē aliud q̄ caro xpi ⁊ sanguis post consecrationem credenda fuit. ¶ In hac qōne erunt tres articuli. In p̄ ponentur ꝓnes. in 2° obiectiōes. in 3° solutiones.

¶ Quantum ad primum articulū sit prima ꝓ q̄ substantia panis ⁊ vini non remanet post consecrationem in hoc sacramento. Hāc ponit scūs Tho. 3ª pe. q. 75. arti. 2° vbi sic dicit: Quidā posuerūt post ꝛsecrationē substantiā panis ⁊ vini remanere in hoc sacro. Sz hec positio stare non pōt. p̄ quidē q2 p hanc tollit veritas uel veritas hui⁹ sacramenti: ad quā ptinet ut ve⁹ corp⁹ xpi in hoc sacro existat: quod quidē ibi non est nisi consecrationē. non autē aliquid potest esse alicubi vbi p̄us non erat nisi p loci mutationem uel p alterius cōuersionem i ipsum. sicut in vomo aliqua incipit de nouo esse ignis. aut q2 illuc defertur. aut q2 ibi generat. manifestū est aūt q̄ corpus xpi nō incipit esse i hoc sacrāēto p motū localē. p̄mo quidē q2 sequeret q̄ desineret esse in celo. nō enī aliqd localiter puenit de nouo ad locū aliquē nisi deserat pōē. 2° q2 omne corpus localiter motū ptransit omnia media: quod hic dici nō potest. 3° quia impossibile est q̄ vnus motus eiusdem corporis localiter moti terminet simul ad diuersa loca cū ramē in pluribus locis corpus xpi sub hoc sacro simul esse incipiat. ⁊ ꝓter hoc relinquit q̄ non possit aliter corpus xpi incipere de nouo esse in hoc sacramēto nisi p conuersionem substantie panis in ipsū. qō aūt conuertitur in aliud. facta conuersiōe non manet. Vnī relinquit q̄ salua veritate hui⁹ sacri suba panis post ꝛsecrationē remanere non possit. 2° q2 hec positio cōtrariatur forme huius sacramenti in qua dicit: hoc ē corpus meū. qō nō ē verū si substantia panis ibi remaneret. nunq̄ enim substantia panis est corpus xpi. sz potius esset dicendū: hic est corpus meū. 3° quia cōtrariaret veneratiōi huius sacramentī si aliqua substantia esset ibi que non posset adorari adoratione latrie.

4° q2 contrariaretur ritui ecclesie fm quem post corporalem cibū nō licet sumere corpus xpi. cum trī post hostiam consecratam liceat sumere aliā. vnde hec positio vitanda est tanq̄ heretica. hec ille. Item i. q. hui⁹ dist. arti. p. in solutiōe p̄me q̄stiuncule. sic dicit: Hec positio que ponit substantiā panis remanere post consecrationē simul cū vero xpi corpe est incompetēs huic sacramento ⁊ impossibilis ⁊ heretica. Incōpetens qdē quia impediret venerationē debitam huic sacro. esset enim idolatrie occasio si hostie veneratio latrie exhiberetur substantia panis ibi remanēte. eēt etiā 5 significationē sacri. q2 spēs non nocerent in verū corp⁹ xpi p modū signi. sed magis in subam panis. esset etiā contra vsum sacramenti. quia cibus iste non eēt spūalis sz corporalis etiā. Sed q̄ sit impossibilis p3 ex ḡ q̄ ipsi possibile ē aliqd nūc esse vbi p̄us non fuit nisi ipso mutato uel alio in ipsum. nec posset etiā p miraculū fieri. sicut nec q̄ aliqd esset animal rōnale ⁊ mortale. ⁊ non esset homo. Aliter enī se habere nūc ⁊ p̄us est idem qō moueri uel transmutari. sz q̄ verū corp⁹ xpi eēt sub sacro nunc ⁊ nō p̄us. oporteret aliquē motū uel mutationē interuenisse. sz nulla mutatio ē facta ex pte panis fm hāc positionē. ḡ o3 q̄ corpus xpi sit mutatū saltē localiter ut vicat q̄ corp⁹ xpi ē hic. q2 p motū localem huc venit. qō oio esse non pōt. quia cum simul ⁊ semel i diuersis locis corpus xpi cōsecretur. oporteret q̄ simul ⁊ semel ad diuersa loca vnū numero corp⁹ moueret. qō ē impossibile. q2 cōtingeret simul contrarios mot⁹ inesse eidē subiecto. Q̄ ā sic heretica p3 ex ḡ. q2 ꝛtra dicit veritati scripture. non enim esset verum dicere hoc ē corpus meū. sed hic est corpus meū. hec ille. cum multis alijs ad ꝓpositū. Simile ponit 4.° ꝛtra gētiles ca° 58° ⁊ alijs locis. Ex quib⁹ pōt formari talis rō. Illa positio que tollit veritatē eucharistie ⁊ contrariat forme sacramenti ⁊ eius venerationi ⁊ ritui abijciēda est tanq̄ heretica. sz positio q̄ ponit subam panis remanē in eucharistia post ꝛsecrationem ē hꝰ. ḡ tē. ¶ 2ª ꝓ ē q̄ suba panis ⁊ vini sic3 non maneat i eucharistia post cōsecrationē. nō tñ ꝓ̄ annihilat. Hāc ponit scūs Tho. 3ª pte. q. 75. arti. 3° vbi sic dicit: Quia suba panis ul vini non manet in hoc sacrāēto: qdā ipossibile reputantes q̄ suba panis uel vini in corpus xpi ⁊ sanguinē cōuertantur. posuerunt q̄ p̄ conversionē suba panis uel vini uel resoluit in piacentē materiā uel q̄ annihilet. p̄eiacens autem materia in quā corpa mixta resolui possūt sunt quattuor elementa. nō enī potest poni resolutio i mām p̄mā ita q̄ sine forma existat. quia materia sine forma esse nō pōt. cū aūt post ꝛsecrationē nihil sub specieb⁹ remaneat nisi corp⁹ ⁊ sanguis: oportebit dicere q̄ elemēta in que resoluta est substantia panis ⁊ vini. inde discedant p motū localem: qd̄ sensu pciperet. Sic. etiā suba panis ⁊ vini manet vsq̄ ad vltimū instans consecrationis. in vltimo autē instanti ꝛsecrationis iā ē ibi suba corpis ⁊ sanguinis xpi: sicut in vltimo instanti generatiōis iam inest forma. vnde nō erit dare aliquod instans in quo sit ibi p̄iacens materia. non enī pōt dici q̄ paulatim suba panis ⁊ vini resoluatur i p̄eiacentem materiam uel successiue egrediat de loco specie ⁊. quia si hoc inciperet fieri in vltimo instanti consecrationis simul sub aliqua parte hostie eēt corp⁹ xpi cū substantia panis quod est contra p̄dicta. Si vo incipiat fieri ante consecrationē erit dare aliquod tēpus in quo sub aliqua parte hostie neq̄ erit substantia panis neq̄ erit corp⁹ xpi: quod est inconueniens. ⁊ hoc ipsi ꝓpendisse videntur. vnde posuerunt aliud sub disiunctiōe sc3 q̄ annihilet. sed nec hoc esse pōt. quia non erit dare aliquē modū quo corpus xpi verū incipiat esse in hoc sacrāēto nisi p conuersionē sube panis in ipsum. que quidē cōuersio tollitur posita uel annihilatione panis uel resolutione ei⁹ in piacentē mām. Similiter non est dare vnde talis resolutio uel annihilatio in hoc sacrāēto causet. cū effectus sacramēti significet p formā. neutrū autē significat p hec ꝥba forme: hoc est corp⁹ meū. Unde p3 p̄dictā positionem falsam. hec ille. Simlia ponit priti dist. q. 1. arti. 2° Non pōt inquit dici q̄ suba panis annihilet eo q̄ oio mot⁹ denominat a termino ad quem. sicut mot⁹ qui ē ad albedinē dī dealbatio. vnde illa trā smutatio tātūmodo posset dici annihilatio eui⁹ ꝥmin⁹ ad quē eēt nihil. Hāaūt non pōt esse i ista ꝓuersiōe. q2 o3 hāc ꝓuersionē ꝥminari ad corp⁹ xpi. q2 nihil pōt icipe eē hic cū p̄us nō fuerit hic nisi per motum aut mutationem ꝓpziā. uel alteri⁹ terminatam ad ipsum aliquo modo. vnde si conuersio p̄dicta ad corp⁹ xpi non terminaret oporteret q̄ corp⁹ xpi esset hic in altari facta ꝛsecratiōe vbi p̄us nō erat p motū. ꝓpziū. vñ p3 q̄ opinio illa falsa ē q̄ ponebat substantiam panis annihilari. hec ille. Item ibidem argnit sic. Aug⁹ dicit in li° 83. qōnū. Ille ad quem non esse nō

Ayuntamiento de Madrid

ptinet nõ est cã tendẽdi ad nõ esse. sed de⁹ est hõ. ergo ipse nihil i nihilũ reducit. sed pdicta ouersio fit virtute diuina. q̃ non reducitur suba panis in nihilum. hec ille. Eandem ꝯnem tenet 4.° contra gentiles. ca.° 58.° et 6.° q̃libet. q. 1.°. Ex quibus potest formari talis ratio pro ꝯne. Omis annihilatio, ppzie terminat ad nihil. ⁊ ouersio panis uel eius mutatio non terminat ad nihil. igit ꝛc. ¶ 3.° ꝯ ē q̃ suba panis ⁊ vini cõuertit in corp⁹ ⁊ sanguinẽ xpi conuersione singularissima. Dãc ponit 3.° pte q. 75. arti. 4.° vbi sic dicit: Cũ in ꝶ sacramento fit verũ corpus xpi. nec incipiat ibi esse de nouo p motũ localẽ cũ etiã nec corpus xpi sit ibi sicut in loco. necesse ē dicere q̃ ibi incipiat esse p conuersionẽ panis in ipsũ. hec tũ conuersio non est similis conuersionib⁹ nãlib⁹. sed ē oio supnãlis sola dei vtute effecta. Unde Ambro⁹ i li.° de sacramentis dicit: Liquet q̃ pter naturẽ ordinẽ ꝗgo genera uit. ⁊ hoc qõ cõsicitur corp⁹ ex virgine est: quid igitur queris naturẽ ordinẽ in xpi corpe cũ pter naturã sit ipse dns ihus part⁹ ex virgine? ⁊ sup illud Job. 6.° Verba que ego locutus sum vobis scs de hoc sacramẽto ⁊ vita sũt. dicit Chrysos⁹. id est spũalia sũt nihil habentia carnale neq; ꝯsequẽtia nãle. sed eruta sunt ab oi tali necessitate que i terra ⁊ a legibus que hic posite sunt. Manifestũ est enim q̃ oẽ agens agit inq̃tũ ē actu. q̃libet aũt agens creatũ est determinatũ in suo actu: cũ sit determinati generis ⁊ spẽi. ⁊ ideo cuiuslibet agẽtis creati actio ferẽ sup aliquẽ determinatũ actũ. determinatio aũt cuiuslibet rei in esse actuali est p formam eius. vnde nullũ agens naturale uel creatũ pōt agere nisi ad imutationẽ forme. ⁊ ppter hoc oio conuersio q̃ fit fm leges nature est formalis. sed deus est infinitus actus. vnde eius actio se extendit ad totã naturã entis. non ergo solũ pōt pficere conuersionẽ formalem ut scs diuerse forme sibi in eodem subiecto succedant: sed etiã conuersionẽ totius entis ut scs tota suba hui⁹ conuertat in totã substãtiam illi⁹. ⁊ hoc agitur diuina virtute in hoc sacramento. nam tota suba panis ouertitur in totã sũbam corpis xpi. ⁊ tota suba vini in totã sũbam sanguinis. vnde hec conuersio nõ ē formalis ꝛ substantialis. nec continet inter species mot⁹ naturalis sed pzopzio noie pōt dici transubstantiatio. hec ille. Itẽ ibidẽ arguit sic. Cõuersio est quedã mutatio. sed i oi mutatione oꝛ esse aliq̃ subiectũ qõ p̃us est in potẽtia ⁊ postea in actu. ut eni dicitur 3.° physicoꝛ: Mot⁹ ē actus entis existentis in potentia. non ē autẽ dare aliquod subiectũ cõe substantie panis ⁊ corpis xpi. q̃ de rõne sube est q̃ nõ sit in subiecto. ut dicit in pdicamentis. non q̃ pōt esse q̃ tota suba panis conuertat in corpus xpi. Ecce argumentũ. sed tur risio. Dicendũ ingt q̃ obiectio illa pcedit de mutatiõe formali. quia forme ppriũ est esse imãlis in subiecto. non aũt habet locum in cõuersione totius sube. vnde cum hec ouersio substantialis importet quendã ordinẽ subaꝝ quarum vna conuertit in alterã: est sicut in subiecto in vtraq; substantia. sicut ordo ⁊ numer⁹. hec ille. Eãdẽ sentẽtiã ponit p̃ti dis. q. i. arti. 1.° in solutione p̃me q̃stũcule. dicit eni sic. In mutatiõib⁹ nãlib⁹ inuenitur aliqua mutatio fm quã nihil variat de illo qõ est intraneũ rei. ꝛ solum hoc qõ est extra. sicut patet in motu locali. Aliqua ho est mutatio in qua variat illud qõ inest rei accidẽtaliter q̃ſi quãtitas uel q̃litas ut patz in motu augmẽti ⁊ alterationis. Aliqua ho ē mutatio que pringit vsq; ad formã substantialẽ sicut gẽiatio ⁊ corruptio. ꝛ nãlis mutatio non pōt pringere vsq; ad variationẽ materie q̃ opatur ex supposita materia sicut q̃libet zm agẽs opatur p̃ suppositis hiꝰ que sibi data sũt a p̃mo agente ⁊ hec p̃ncipia oportet manere in opatiõe nature ut dr p̃ physicoꝛ. Sicut aũt qõ ex suppositione materie natura, pducit opationi nature subiicit. ita ipsa materia quã p̃supponit natura subiicitur actioni p̃mi agentis scs dei a quo hocipsum impfectũ esse ꝛ in potẽtia qõ habet accepit. Unde operatio diuina pringere pōt ad variationẽ materie ut scs sicut natura facit ꝶ totũ ut ex toto aere totã aquã. ita deus facit ex hac materia sigta illã. ⁊ q̃ materia signata ē induiduatiõis p̃ncipiũ ideo solius dei operatione fieri pōt ut hoc indiuiduum demonstratũ fiat illud indiuiduũ demonstratum. ⁊ talis modus conuersionis est in hoc sacramento. q̃ ex ꝶ pane fit hoc corpus xpi. Ex quo patet q̃ ista cõuersio differt ab omnibus naturalibus conuersiõib⁹ in quattuoꝛ. p̃ in hoc q̃ vsq; ad materiam pringit: qõ ī illis nõ inuenitur. ⁊ quia materia est primũ subiectum ⁊ ipsius non ē aliud subiectum. ideo 2.° differt in hoc q̃ hec cõuersio non habet subiectum sicut ille habent. 3.° q̃ in naturalibus conuersionibus totũ conuertitur in totũ: non aũt partes essentiales in partes. totus eni aer cõuertitur in aquam. sed materia aeris non conuertitur in aliquid. quia est eadẽ. forma etiam non conuertitur q̃ abscedit ⁊ alia introducitur. sed hic ⁊ totum conuertitur in totum. quia totus panis in totũ corpus xpi. ⁊ partes cõuertũt. quia materia panis fit materia corporis xpi. ⁊ forma substãtialis similiter fit illa forma q̃ est corporis xpi. 4.° quia in naturalibus conuersionib⁹ transmutatur ⁊ id qõ conuertitur. ⁊ illud in qõ cõuertitur. illud quidem qõ in alteꝝ cõuertitur semp transmutat corruptiõe. sed illud in qõ aliquid naturaliter conuertitur. si quidem sit simplex cõuersio trãsmutat p generationẽ. sicut cum aqua generat ex aere. si aũt sit conuersio cum additione ad alterũ p̃existens. illud cui additur transmutat fm augmentũ uel saltem per restaurationem pditi. sicut accidit in nutrimẽto. ꝛ hic illud in quod fit conuersio erat p̃existens. ⁊ qõ conuertitur nõ ei addit. quia ut dictum est id qõ cõuertitur conuertit in ipsũ ⁊ fm totũ ⁊ fm oes partes eius. Unde hic etiam illud ad quod terminat cõuersio nullo modo trãsmutatur scs corpus xpi. ꝛ solũ panis qui conuertitur. hec ille. Item ibidem in solutiõe tertij sic dicit: Trãsmutato naturalis ponit actũ imperfectũ ut patet 3.° physicoꝛ. ⁊ quia idem est subiectum actus pfectiꝰ ipfecti. ideo oportet q̃ subiectũ trãsmutatiõis naturalis sit id qõ ē subiectũ postmodũ actus perfecti scs forme ad quã tendit motus. ⁊ non ipsum iam perfectũ. sed trãsmutatio huius ouersionis nõ ponit aliquẽ actũ impfectum sed solum successionem quandã pfectorum. non solum actũ sed rerũ substãtiũ. successio autem est in succedentibus sibi. sicut ordo in ordinatis. sed fm regulã in p̃li.° dis. 26. de relatiuis datam erit ista relatio ordinis huius successionis. fm rem qdẽ in ipso pane q̃ mutatur. non autem in corpore xpi nisi fm rõnem. quia ipsum imutatum pmanet. hec ille. Ex quibus potest formari talis ratio. p̃ prima parte ꝯnis. scs q̃ panis connertat in corpus xpi. q̃ omne qõ incipit esse hic est hic nouiter p̃ ppriam mutationẽ uel per mutationẽ alterius terminatã ad ipsum. sed corp⁹ xpi incipit esse in altari ⁊ sub sacramẽto. ⁊ nõ p̃ ppriũ mutationẽ. igit p̃ mutationẽ alteri⁹ fminatã ad ipsũ. ꝛ nõ ē aliud cui⁹ mutatio fminet ad ipsũ. nisi panis. nec ille nisi p ouersionẽ. igit ꝛc. ¶ Pro 2.° pte ꝯnis pōt sic argui.

Ayuntamiento de Madrid

Illa mutatio uel conuersio est singularissima que singularissime differt ab omni naturali mutatiõe. sed cõuersio panis in corp⁹ xpi est hꝰ. ergo rc. Et in hoc pm⁹ articulus terminatur.

¶ Quantũ ad secundũ articulũ arguendũ est cõtra hnes. Et qdẽ contra pmã arguit a quodã Johãne parisiensi volente, pbare ip⁹ probabilitatẽ nre positionis r pbabilitatẽ opposite sc3 q⁹, pbabili⁹ ẽ ponere substantiã panis remanere in sacramẽto q̃ ponere oppositũ. aut saltim possibilitatẽ sue noue positionis. p auctoritate Damas. 4.ª li.ª ca.ª 5.ª vbi dicẽ q⁹ panis assumit r vnit diuinitati hac esca spiuali. sicẽ carbo ẽ lignũ vnitũ igni r hũanitas deo i sacramentõe. Itẽ idẽ Damas. li.ª 4.ª ca.ª 5.ª dicẽ sic: Nõe iterrogas q̃liter panis fit corp⁹ xpi r vinũ r aq̃ sanguis xpi. tibi dico r ego q⁹ spiũs sctũs supuenit r hec facit q̃ sup rõnem r intellectũ. panis autẽ r vinũ assumunt. r B dicit Damas. niter ei qõ dicerat. de assũptione humane nature a supposito filij dei de q̃ dictũ ẽ virgini p angelum: spiũs sctũs supueniet in te rc. Itẽ infra eodẽ ca.ª dr sic: Quẽadmodũ in baptismate qr cõsuetudo ẽ boib⁹ aqua lauari r oleo vngi r iugauit oleo r aque gratiã spiũs r fecit illud lauacrũ regenerationis. ita qr consuetudo ẽ boibus panẽ comedere r bibere vinũ r aquã. cõiugauit eis diuinitatẽ r fecit ea corpus r sanguinẽ eius. Similiter infra loquens de hoc sacramento dicit. carbo aut lignũ simple r non est sed vnitũ igni. ita r panis coionis non panis simplex ẽ sed vnitus diuinitati. Dionysius etiã de ecclesiastica hierarchia. ca.ª 3.ª parte que intitulat theozia. vocat istud sacrm assumptionis uel sũptionis. r infra exponit dicẽs q⁹ rpa hic assumit nostra ut coiect nobis sua. ¶ r.ª qr apls dicit j.ª. Cor. j.io. Panis quẽ coicamus rc. ¶ 5.ª quia ab antiquo inuẽta ẽ hec opinio non solũ de possibilitate sed de entitate: r rõ est. qr plures difficultates tollũt p hãc positionẽ. solũ eni difficultas de vnione ẽ hic. cũ q̃ paucioꝰ sint ponenda in articulis fidei r que saluant apparentia. apparẽt aut in hoc sacramẽto eẽ panis r vinum qõ conuersio nõ saluat. ꝯ assumptio. r assũptio ẽ specialis articul⁹. q̃ rc. ¶ 4.ª qr professio Berengarij ẽ q⁹ corpus xpi subaliter frangit. nec obstat q⁹ nõ cẽt ibi vnitas ul vitas. qr sic dicẽ subam panis manere. id ẽ subam q̃ ẽ panis ut creatura saltẽ. sic dicim⁹ corp⁹ xpi. id ẽ corpus qõ ẽ xpus r hoc ẽ corp⁹ meũ qõ p vobis tradetur. ¶ 5.ª qr ista positio q̃ ponit subam panis manere quo ad eẽntiã non q̃ ad esse r assũptionẽ in multis differt ab illa q̃ ponit subam panis manere sine assũptione r reputat heretica. p qr illa ponit post cõsecrationẽ duo suppositia. hec aut vnũ solũ i tribus naturis. 2.ª qr illa ponit manere panis subsistentiam. hec aut subam p modũ accidentis nõ subsistẽtie. 3.ª qr illa ponit manere panẽ quo ad esse. pprũ. hec autẽ q̃ ad eẽntiã ẽ. 4.ª qr illa ponit eundẽ panẽ r idẽ vinũ hec ꝯo aliũ panẽ r aliud vinũ. licꝯ eandẽ panititatem r vinitatẽ. 5.ª qr ex illa sequit veracẽ non eẽ corp⁹ xpi in altari de nouo cum nec ipsũ mutetur nec aliud i ipsũ. hec autẽ sic. qr ponit vinũ mutari q̃ ad esse. 6.ª quia ex illa nõ ẽ coicatio idiomatũ cum sint sicut duo suppositia. ex ista aut sic. 7.ª quia ex illa nõ adorat quicqd est in altari adoratiõe latrie. ex ista aut sic, pptẽr vnitatẽ suppositi. 8.ª qr illa dicit sic eẽ. hec aut non sic sed posse esse. ¶ 6.ª qr q̃cũq; fuit idẽ suppositũ limitata vbicũq; est vnũ ibi est reliquũ. sicut vbicunq; est musica sortis ibi est eius albedo. dico aut limitata. quia si vnum eẽt limitatũ r aliud illimitatũ. q̃cũq; fuit vbicũq; esset limitatũ ibi esset illimitatũ. nõ tamẽ vbicũq; esset illimitatũ ibi esset r limitatũ. nec idemptitas suppositi sufficeret ad B. vbi grã. licꝯ eni vbicunq; ẽ corp⁹ xpi ibi fit xpus: non tũ vbicunq; ẽ xpus fm diuinitatem ibi est sua humanitas. sed pane assũpto corpus xpi humanũ r corpus panis esset vnũ suppositũ r vnũ q̃ esset limitatũ ergo cum in altari esset panis assumpt⁹. ibi esset p ꝯsequens corp⁹ xpi. ¶ 7.ª qr meditũ est. ppinquius q̃ extremũ. sed si xpus assumeret panẽ uel panititatẽ. B faceret mediãte sua corporeitate. quia indignius assũptibile ẽ mediante dignioꝰ fm congruitatẽ assũptiõis igit cũ suppositũ xpi assumens esset in altari cũ panẽ assũpto. multo magis ibi esset corpus xpi qõ esset meditũ assumptionis. ¶ 8.ª qr ibi est xpus sacramentaliter vbi est virtute sacramẽti directe. sed directius fit xpus i altari p assumptionem q̃ p ꝯuersionẽ. qr forma huꝰ sacramenti que efficit signãdo directius efficit illud qõ magis, pptẽ sigt r hoc est vnio per assumptionẽ q̃ coicanẽ idiomata ita ut hic sit illud qõ sonat vba forme: B est corp⁹ meũ. nõ aut vnio cõuersionis. qr pillã panis non ẽ xpus nec cõuersio. sed panis fit xpus uel ꝯuertitur in xpm. igitur. rc. Ponit q̃ ista opinio tria. p dicit q⁹ corp⁹ xpi est uel pot esse in eucharistia p assumptionem nature panis mediante corpe qõ est pars r nõ toto suppositio uel humanitate. ut sit coicatio idiomatũ corporis r panis. sicut nũc ẽ dei r hominis. qr imediate assumpsit humanitatẽ non aut assumẽtis ad assumptũ. qr reputat erroneũ dicere verbũ impaneatũ sicẽ verbũ incarnatũ: sicut dicitur albus cui albedo inest mediante tota supficie. sed ethiops dicit albus dente quia dens eius est albus. quia est pars mediante qua in est albedo. sed non ipse dicitur albus. qr non fm totum sui coniungit albedini. 2.ª ponit hec opinio q⁹ ex hoc sequitur corp⁹ xpi de virgine natũ crucifixũ eẽ B realiter. quia quecũq; pdicant de pdicato r de subiecto. cũ ergo panis sit hic. quia corpus xpi est panis. per consequens corpus illud est hic. sicut quia homo erat in presepio uel in cruce uel in vtero. ibi erat deus q̃ erat homo. r sicut quia deus est ille homo qui est passus r mortuus rc. deus ẽ. ita sic p ꝯsequẽs. quia panis mãducatur frangitur r comeditur uel diuiditur ꝯsequẽ corpus xpi quod est panis frangitur rc. 3.ª ponit q⁹ nihilominus saluantur auctoritates sancto⁹ de cõuersione cum assumptione. cum eni esse differat ab essentia vnum potest assumi alio non assumpto. vnde nõ sic est verbũ incarnatũ sicut impaneatũ. quia in illa assũptione puenta fuit essentia assumpta anteqũ haberet esse. vnde nunq̃ habuit esse aliud ab esse diuino sibi coicato. pptẽr quod fuit assumptio sine cõuersiõe aliqua assumpti in assumens r econuerso. vnde ecclesia dicit: Non cõuersione diuinitatis in carne. nec supplec econuerso. sed assumptione humanitatis in deo. ꝯ panis preexistens hꝰ esse r essentiã r assũptio ad vnitatẽ suppositi consumit ipsum subsistere non p annihilationem sed per assumptionem essentie subsistentialis pficit hoc mysterium. r sic omnes auctoritates de transubstantiatione loquentes r conuersione possunt referri ad esse r non ad essentiam: r auctoritates dicentes q⁹ post consecrationem nõ manet panis sed fuit. verum est fm esse sed solum fm essentiam. sic ergo dicit ista opinio q⁹ ita veraciter potest esse sacramentaliter in altari corpus xpi sine conuersione per assumptionem paneitatis. sicut modo ponitur esse per cõuersionem.

Ayuntamiento de Madrid

¶ Contra eandem ñnem ⁊ similiter 3ᵃᵐ p eadem me-
dia arguit Scotus, pbando q corpus xpi non incipit
esse in sacramento solum p cõversionẽ panis in illud,
ꝓ inquit suppono q fm te transsubstantiatio est muta-
tio substantialis eo modo quo conceditur esse muta-
tio. ex hoc sequitur q habet pro p se termino ad quem
substãtiã. per nullam aũt mutationẽ habetur p se illud
quod est posterius suo p se termino. sed hꝰ pñtia est qd
posteriꝰ simpliciter substantia corpis xpi que suba ter-
minat mutationem. quia nõ est hꝰ pñtia ꝑus naturaliẽ
aut essentialiter ipsa suba. quia suba corpis xpi posset
esse sine hꝰ pñtia. nec simul natura. quia tunc non pos-
set pñtia talis destrui nisi destrueret substantia corpo-
ris xpi. qõ est falsum. ¶ 2ᵒ sic. per nullã mutationem
habetur p se illud quod est aliud a p se termino. sed hꝰ
pñsentia est aliud simpliciter a suba que est p se terminꝰ
transsubstantiationis. ẕ cẽ. aᵒʳ pꝰ. quia vnius mutatio-
nis p se est vnus p se terminꝰ. ⁊ ita quicquid e aliud ab
illo p se termino licꝫ sit p accidens idem cum eo nõ ha-
betur p se p illam mutationem. bᵒʳ patet. quia hꝰ pñtia
non est suba panis. nec ista pñtia est suba corpis xpi. qz
hꝰ substantia fuit qñ ista pñtia non fuit. ¶ 3ᵒ quia deus
põt facere corpꝰ suũ pñs cũ pane manente suba panis
⁊ tunc non erit hic p aliquã mutationẽ q̃ fit ad substan-
tiam ut p se terminũ. quia nulla est noua substantia pa
nis. ⁊ tamẽ pllã acquireꝯ pñtia eiusdẽ rõnis cũ illa q̃
nũc habetur. ẕ 03 q p mutationẽ eiusdẽ rõnis. ẕ pliã
fieret q̃ p mutationẽ subalem. aᵒʳ, pbaꝯ. qz ad nouita-
tem posteriorꝭ nõ sequitur nouitas pꝰis ex 6ᵒ physi-
corꝫ. vbi vult Aristoteles q intentio põt esse morꝰ fm
vbi. licꝫ non possit ibi eẽ nouitas fm aliquã formã ab-
solutã. vnde aliquid põt moueri localiter sine muta-
tione ad subam. cuius ratio est. quia vbi est quidã respe
ctus extrinsecus adueniens. ⁊ nõ forma absoluta. sed
pñtia ista posterior est suba panis sicut respectꝰ posteri-
or est absoluto maxime posterior suba. ẕ sine muta-
tione aliq̃ circa subam panis põt esse noua pñtia cor-
poris xpi ad panẽ. oportet ẕ dare aliã mutationem ad
hꝰ pñsentiam que non fit subalis. ⁊ p psequẽs in, ppsi-
to p trãs mutationẽ subalẽ non p se habeẽ ista pñtia qz
terminꝰ eiusdẽ rõnis cuiusmodi e pñtia nõ e, ppte ⁊ p se
terminꝰ duaꝝ mutationũ distinctaꝝ fm genꝰ. Et si vi-
cas q põt fieri pꝰis cũ suba panis sine mutatiõe suba-
li. tamẽ nũc fit pꝰis p mutationẽ subalem panis in cor-
pus xpi ⁊ non per aliam. Contra. in corpꝰ xpi ꝑus fa-
ctũ pꝰis pani posset deꝰ cõuertere panẽ. non eni hic est
magis contradictio q̃ q modo conuertaꝯ in corpꝰ xpi
non ꝑus presens. ẕ p talẽ conuersionẽ non factã tunc
in corpus xpi ꝑus pꝰis speciei panis nõ fieret ibi de no-
uo p talem conuersionẽ. Vel 03 dicere q fieret pꝰis ꝑus
q̃ fuit pꝰis. ẕ q eadẽ pñtia terminaret duas mutatio-
nes victas. ¶ 4ᵒ Qõ conuertit in aliquid perfectꝰ ma
gis acquirit conditiones eius q̃ ecõtra. patet. si enim
nutritiũ conuertaꝯ in carne. magis animaꝯ ala cor-
poris q̃ caro informetur forma eius. ⁊ vlter acquirit
conditiões absolutas ⁊ vbi ⁊ alias respectiuas carnis
q̃ ecõtra. ẕ ex sola conuersione panis in corpꝰ xpi pre-
existens magis acquireret panis ut cõuersus pñtiam
corpis xpi in celo q̃ corpus xpi pñtiã speciei panis in
altari. ¶ 5ᵒ quia deus posset conuertere subam panis
in corpꝰ xpi ut existens in celo uel ut his esse in celo. qz
hic nõ est maior contradictio q̃ in ea conuersiõe que nũc
ponit. sed nũc nõ haberet corpꝰ xpi esse sub specie pa-
nis ex ipsa conuersiõe. ẕ nec nũc. ¶ 6ᵒ Si panis quãt⁹
conuerteꝯ in corpꝰ xpi quatũ ita q quãtitas i quanti-
tate ⁊ suba in subam. corpꝰ xpi quãtũ nõ haberet vbi
circũscriptiue qõ fuit panis circũscriptiue. ẕ ex uer-
sione substantie in substantiã corpus xpi nõ habet vbi
diffinitiue qõ erat substantie panis diffinitiue. aliꝭ no
tum est. quia non posset illud quantum corpus xpi eẽ
circũscriptiue i loco panis cum sit maius pane. ꝛnia, p
batur. qz sicut substantia ⁊ suba que subsunt quãtitati
diffinitiue se habent ad locũ. ita suba quãta ad subam
quantã circũscriptiue. ergo conuersio sube in subam
facit ad esse circũscriptiue in loco. hec Scotus in fo-
ma. ¶ Contra 2ᵐ ñnem arguit idem Scotus, pbãdo
q substãtia panis annihileꝯ in transubstãtiatione. sic.
Illud qõ precesit ⁊ nihil eius remanet annihilatũ e. sꝫ
substantia panis ꝑfuit ⁊ nihil eius manet. qz nec mate-
ria nec forma. totũ enim totaliẽ transit sc̃z mã in mãm
⁊ forma in formã. ẕ cẽ. ¶ 2ᵒ sic. Qõ fuit ⁊ mõ nihil est
nec in se nec in alio annihilaꝯ. panis aũt posl cõuersio-
nem nihil e in se. nihil etiã est in corpe xpi. qz tũc corpꝰ
xpi augereꝯ p conuersionẽ panis in ipsũ. illud enim fit
maius in qõ conuertit aliud quãtũ manens. Si dicaꝯ
q non est nihilatio. quia terminꝰ ad quem hui⁹ trãsitus
est aliqd sc̃z corpus xpi. Contra hoc arguitur. quia ⁊ si
desitionẽ hui⁹ panis comiteꝯ positio corporis xpi. hic
tñ illa desitio panis fm, ppriam rõnẽ non distinguitur
ab annihilatione. qz terminus ad quẽ eius est nihilitas
panis. Confirmaꝯ p simile. quia corruptio non e annihi-
latio modo. nõ, ppter hoc solũ. qz generatio cõcomi-
tatur eã. qz si, ppter hoc ⁊, ppter terminũ gñiatiõis p̃ci
se nõ esset annihilatio ipsa corruptio esset mutatio po-
sitiua, ppter terminũ mutatiõis positiuũ: qõ e falsum.
nũc q̃ corruptio fm, ppriã rõnẽ sui ut distinguit essen-
tialiter a gñiatione concomitãte non est annihilatio. qz
aliqd corrupti manet sc̃z mã. ⁊ ex hoc sequit q negã-
tio ad quã est e negatio in apto nato. q̃ puatio. q̃ op-
positũ cum in, pposito nihil termini a quo maneat. nec
negatio esse panis sit puatio. qz non in apto nato sꝫ pu
rum non esse. sequit q ista destructio panis fm, ppriã
rõnem sui sit annihilatio. Cõfirmaꝯ vlterius. quia p se
rõ alicuius non variatur ex aliquo concurrẽte p acci-
dens cum eo. sed per accidens est q cũ distinctiõe pa-
nis concurrit positio corpis xpi hic pmo. posset eni pri-
mũ separi a 2ᵒ q̃. ẕ, ppter istã positionẽ corporis xpi. hic
non variatur rõ huius destructionis. sed si sola esset
sine illa positiõe esset annihilatio panis. ergo ⁊ modo.
Item si panis annihilaretur ⁊ corpus xpi poneretur
hic presens oi. eodẽ mõ haberet se tã panis q̃ corpus
xpi q̃tũ ad omnẽ condutionẽ tam esse q̃ non esse. sicut
modo se habet. sed quod oi eodẽ modo se habet sicut
si esset annihilatũ illud. est annihilatum. ẕ cẽ. pma, ppo
sitio manifesta e. quia si eẽt annihilatio nec forma nec
materia eius maneret. ⁊ eodẽ modo nec nũc. sed etiã
tunc corpꝰ xpi esset pꝰis sub accidẽtibus. ita ⁊ nũc. Itẽ
quia terminus nouæ actionis e nouꝰ. ẕ negatio eẽ pa-
nis ut terminꝰ desitionis panis noua est. sed ut in cor-
pore xpi non est noua. nã illo modo quo disperatũ in-
cludit negationẽ disperati ante desitionem panis cor-
pus xpi fuit non panis. ⁊ similiter corpꝰ xpi pus fuit. igit
terminꝰ illi⁹ desitiõis nõ e corpꝰ xpi nec negatio panis
i corpe xpi. Si dicas q nõ eẽ panis ut i corpe xpi non
est noua negatio sicut nec disperatio corporis xpi ad
panem est noua: sed tamen non esse panis est nouum.
Contra. ex hoc sequitur q nõ esse panis est terminus
quia negatio ista ut in corpe est q rõnem disperatiõis

Ayuntamiento de Madrid

si ḡ non esse terminat ut nouũ terminat ut nõ ĩ corpe
p rõnem visperationis. Forte dicet ,pter ista argu
mẽta aliẖ ad ꝑmas rõnes q̃ post ꝓuersionẽ suba panis
non ẽ totaliter nihil sed est quodãmodo aliqd nõ illud
qõ ꝑfuit. sed illud in quod conuersa est. Sed 3 hoc ar
guitur ꝑmo. quia termin⁹ mutationis in ḡtũ est termi
nus includit non esse alteri⁹ termini. hoc ,pbaẖ. q̃ in
ḡtũ est termin⁹ habet aliquã incõpossibilitatẽ ad aliũ
terminũ. ḡ ut est termin⁹ non includit aliquitatẽ alte
rius termini. nec alter ꝓ fminũ esse aliquo mõ aliqd. q̃
contradictio ẽ q̃ ut includit non esse eius includat ali
quitatem eius. 2° ad idem. quia corpus xp̃i nullo mõ
aliter se hz post conuersionẽ q̃ ante. ḡ nec aliquid alio
modo habet esse ĩ ipso. sed panis nõ ꝓuersus nullo mõ
habet aliquitatẽ suã ĩ corpe xp̃i. nec aliquitatẽ corpis
xp̃i. ḡ nec panis post conuersionẽ. ,pbaẖ ꝓia ꝑma. esse
fm qd in aliquo est ,pter eius esse simpliciter. q̃ enim
aliquid in se est tale. ideo sic uel sic hz aliqd in se. ḡ non ẽ
differentia in mõ essendi alicui⁹ in aliq̃. nisi ,pter differ
entiã entis in se. 3° ad idẽ. Cui⁹ ẽ aliqtas illud ẽ ea
aliqd formaliter. si ḡ aliquitas corpis xp̃i sit eius nunc
qõ fuit suba panis. ḡ illud qõ fuit suba panis ẽ aliquid
formaliter illa aliquitate. quero quid aliqd. non panis
q̃ non ẽ panis. ⁊ pterea cõtradictio videtur q̃ aliqui
tate corpis sit aliqd formaliter qõ nõ est panis. nec ista
aliquitate est aliqd qõ fuit panis. puta corp⁹ xp̃i. q̃ qõ
fuit suba panis simpliciter desiit esse. corp⁹ xp̃i autem
manet in eodẽ esse. nec põt dici q̃ ista aliquitate ẽ ali
quid aliud nisi panis uel corpus. hec Scot⁹ in forma.
¶ Contra eandẽ ꝓnẽ simul ⁊ ꝑcedentẽ arguit Durãd⁹
,pbando q̃ uel aliqd de substantia panis. puta mate
ria remanet in hoc sacramento. uel suba panis veraci
ter ⁊ ꝓprie annibilatur. p̃ sic. Illud qõ non ẽ magis in
alio nũc q̃ ꝑus non est magis conuersũ in aliud nunc
q̃ ꝑus. sed si panis non manet post cõuersionẽ plus q̃
ante uel ꝑus. Si dicaẖ q̃ ynũ manet in alio. q̃ coicãt
in materia. ⁊ ynũ est educibile de altero virtute dina
non valet. quia simili mõ maneret panis in corpe xp̃i si
esset corruptus corruptione nãli. quia eodẽ mõ coicã
ret cũ ipso in materia. ⁊ posset educi de ipso virtute di
uina. igit ⁊c. ¶ 2° sic. Qis terminus actiõis attingitur
p actionem. sed in cõuersione panis in corp⁹ xp̃i fm te
corpus xp̃i est terminus. ḡ ꝑ talẽ actionẽ attingit. sed
si nihil fit in ipso qualiter attingat. nõ ẽ intelligibile cũ
illud eẽt actio p quã nihil ageret. Nec valet si dicaẖ q̃
ꝓuersionẽ sube aliqd agat in corp⁹ xp̃i. put ẽbic scilz
,put est in sacramento altaris. q̃ illud non fit p cõuer
sionem. quia si fieret ꝓuersio totius in totũ fm subam
⁊ oia accidentia. corpus xp̃i non esset plus hic nunc q̃
ꝑus. ḡ ⁊c. ¶ 3° q̃ si in corruptiõe mã desineret eẽ quẖ
admodũ ⁊ forma. tũc nõ esset corruptio sed annibila
tio. sed fm hanc positionẽ mã panis desinit esse sicut ⁊
forma. ḡ ibi est vera annibilatio. ⁊ nõ conuersio. ¶ 4°
sic. Qualiter põt intelligi cõuersio formẽ in formã p
existentẽ non ẽ intelligibile. q̃ nihil aliud videt hic eẽ
nisi q̃ vna desinit esse alia incipiente esse. ex quo p de
sitionem ym⁹ nihil aduenit alteri. ⁊ q̃ mã que fuit sub
vna forma sit de nouo sub alia. quẖ admodũ dicit phs
p physico ꝓ. q̃ mã ꝑmo fuit sub vno cõrario ꝓ. postea
sub alio. ¶ 5° quia si materia nõ annibilatur sed cõuer
titur. hoc est altero duo ꝓ. modo ꝓ. aut quia manet non
in se sed in suo simili scz mã alterius. aut q̃ ex ipsa ⁊ mã
alterius efficit ynũ. ꝑmũ non põt dici. q̃ tunc conuer
sio non differret ab annibilatiõe. annibilata enĩ mate
ria ynius nihilomin⁹ ipsa remanet in simili materia al
terius. nec põt dici magis conuerti in mãm alicui⁹ de
terminati q̃ in materiã alterius cuiuscũq̃z. cũ mã oiuz
sit eiusdem rõnis. Si ꝯo dicaẖ 2ᵐ habeẖ ,ppositum. q̃
sicut mã non distinguit a mã nisi p forma sub qua est:
sic nõ põt effici ynũ cũ materia alterius: nisi q̃ vtrũq̃z
efficitur sub eadem forma. ḡ mã panis nõ põt conuer
ti in mãm corporis xp̃i nisi efficiat sub eadẽ forma. ⁊ sic
aliquid qõ fuit sub forma panis efficit sub forma cor
poris xp̃i. ⁊ non desinit totaliter. ¶ 6° Si de duab⁹ ho
stiis suba panis ynius annibilaret manent ib⁹ specieb⁹
⁊ suba panis alterius cõuerteret eo mõ quo dicit tua
positio nõ plus maneret de suba panis ym⁹ q̃ alteri⁹.
ḡ si ꝑma nõ dicit cõuersa sed annibilata. pari rõne nec
2ª. ¶ 7° quia si remanẽte corpe xp̃i in nullo mutato re
diret eadẽ suba panis que ꝑus fuit: ipsa vere creare
tur. quia de nihilo fieret. non enim fieret de substantia
corpis xp̃i nec de alia ut supponim⁹. ḡ si ꝑexistẽte cor
pore xp̃i ⁊ nihil sube panis in eo remanẽte panis desi
nat esse vere annibilatur. ꝓia ,pbaẖ. quia eodẽ modo
se habet aliquid ut sit termin⁹ ad quẖ annibilationis. ⁊
ut sit terminus a quo creationis. ⁊ ideo sicut existentia
corpis xp̃i non impediret gn esset creatio substãtia pa
nis redeunte. sic existentia eius non impedit gn sit ve
ra annibilatio nihil de suba panis remanẽte ĩ ipso. ¶ 8°
Illud quod ꝑus fuit aliquid ⁊ postea est nihil est vere
annibilatum. sed fm te substantia panis ante cõsecra
tionẽ fuit aliquid. post consecrationem autẽ est nihil. ḡ
substantia panis est vere annibilata. aᵒᵗ patet de se ex
rõne ẽminoꝝ. bᵒᵗ ,pbaẖ. quia illud quod nõ est aliquid
in se uel in alio est vere nihil. q̃ nõ aliquid ⁊ nihil equi
pollent. sed substantia panis post consecrationẽ non ẽ
aliquid in se. quia desiit esse. nec est in alio scz corpore
xp̃i. quia post consecrationem nihil est plus in corpore
xp̃i q̃ ante fm te. ergo ⁊c. ⁊ sic ,pbata est aᵒᵗ ⁊ bᵒᵗ ⁊ ꝓia
⁊ p ꝓsequens tota ratio. hec Durandus. ¶ Contra 3ᵐ
ꝯnem arguũt Scotus ⁊ Durandus ,pbando q̃ cõuer
sio si est nihil facit nisi dispositiue ad esse corpus xp̃i in
altari. ⁊ q̃ deus sine conuersione eque facere potest
Et ꝑmo supponit q̃ p carentiã quãtitatis ẽ angel⁹ pri⁹
omni corpori. quia sola quãtitas facit distare ⁊ esse ab
sens. ⁊ p ꝓsequens ꝑnatio quantitatis facit realiter eẽ
ꝑsens. ⁊ idem conueniret homini si eẽt sine quãtitate
sicut angelo. ⁊ idem homini quãto si nõ vteretur quã
titate respectu omniũ uel si absolueret ab ysu quanti
tatis respectu huius ⁊ non illius. isti eẽt ꝑsens ⁊ illi ab
sens realiter. ¶ 2° oñdit quid conuersio faciat. nam q̃
substantia cõuertitur ⁊ accidentia remanentia faciũt
esse ibi corpus xp̃i sacramentaliter. q̃ significãt ipsũ
sicut ꝑus significabant ibi esse substantiam suam. sed
hoc non est ibi esse realiter sed esse sicut in signo. cõuer
sio ꝯo substantie ĩ corpus xp̃i. facit quidẽ habere istas
species habitudinẽ imediatã. sed ex hoc non sequitur
q̃ corpus xp̃i sit hic realiter. quia licz conuersio fiat in
corpus xp̃i directe ex vi sacramenti ,put est substan
tia. fit tamen ꝑter ex naturali concomitantia in cor
pus quod est quantitas. ⁊ sic cũ corpus etiam sit quan
tum ,put est terminus conuersionis non potest ꝑhoc
hic esse realiter ꝑsens cũ secũ ferat quãtitatẽ p quã
distat ⁊ est realiter absens. ¶ 3° dicit q̃ diuina virtus
absolues quãtitatẽ ab ysu quãtitatis q̃ est facẽ distare
⁊ eẽ absens cõpletiue ⁊ vltimate. facit hic eẽ corp⁹ xp̃i
illud eni q̃ ẽ realiẖ ⁊ ẽ nõ absens nec distans realiter
alicui est ei ꝑsens realiter. vnde quia cõuersio facit

Ayuntamiento de Madrid

habere corpus habitudinē ad istas species ⁊ nō ad lapidem qui non ē in ipsū cōuersus. inde ē q̄ absolutio ab vsu quātitatis quā sola diuina virtus facit ē respectu istarū specierū causa, ppter quā ē ibi psens vbi ē facta conuersio ⁊ nō alibi. si aūt vbicūq; eēt facta cōuersio: vbicūq; esset. nō q̄ cōuersio facit ipsū eē ibi. ſz solum determinat absolutionē ab vsu quātitatis p quā est ibi. ¶ 4.° dicit q̄ deus nulla facta cōuersiōe pōt facere istam absolutionē ab vsu quantitatis. sicut fecit quando intrauit ad discipulos ianuis clausis. quando enim erat in eodem loco cum ianuis non erat ibi localiter. quia duo corpora esse simul localiter est duo cōtraria esse simul qd̄ est impossibile. sed alterū priuabatur vsu quātitatis ne locū occupet qd̄ est effect° quātitatis nō formalis cū vltima spera in supficie cōuexa non occupet locū. ⁊ quia ianue videbant ⁊ non corp° xpi. ideo. ptunc ianue quidē erāt in loco suo localiter: corpus autem xpi erat simul cum eis sicut esset vnus spūs non localiter nec p motū localē p quē ad discipulos sensibiliter venit. sed p absolutionem ab vsu quantitatis effectiue ⁊ prealem exhibitionem ab pritie sue formaliter. vnde si ianue signaſſent xpm. fuisset ibi sacramentaliter. nūc autem ppter defectum signi fuit tm̄ pūs realiter ⁊ nō sacramentaliter. sed illud facit nō cōuersione facta alicuius in corpus xpi. q̄ corpus xpi diuina virtute p sola absolutionē ab vsu quantitatis fit realiter pūs sine conuersiōe. ¶ 5° declarat sic. quia de° pōt facere effectū qui ē res absoluta ul relatio sine cā eius in fieri. sicut generationē sine alteratione. vnde si ex conuersione causaf̄ ista habitudo in corpore xpi ad species p quā vicif̄ esse psens realiter loco speciērum cū eē hic i corpe xpi remaneat trāsēte cōuersiōe. q̄ sine ꝓuersiōe pōt de° causare i corpe xpi istā habitudinē q̄ ē esse hic realiter pūs. ⁊ sic habet ppositū. ¶ Contra eandem ꝓnē arguit Durandus. pbando q̄ possit esse corp° xpi in altari nulla facta cōuersiōe sed manente suba. ⁊ pmittit quādā diuisionē ex qua postea format argumenta sua. qz si conuersio regreret. hoc eēt. ppē alteram istarū triū causarū. aut quia corpus xpi nō pōt esse sub illis specieb° simul cū alio corpe. aut quia corpus xpi nō posset esse in sacramēto nisi suba panis mutaret in ipsū. aut qz non saluaret veritas vbor sacramentalū. sed neutro istorū modorū impedit. q̄ ⁊c. q̄ nō ppter pmū. pbaf̄ sic: Corp° qd̄ pōt simul eē cū aliena quantitate pōt simul esse cū suba subiecta illi quātitati. non enī repugnat duob° corpib° esse simul nisi rōne quātitatis cui° est excludere ab eodē situ aliā quantitatem. sed corpus xpi pōt esse simul cū quantitate panis. ut ponit cōis opinio que tenet corpus xpi esse in B sacramento. q̄ eque faciliter pōt eē cum substātia panis manente sub sua quātitate. Nec ppter 2m debet poni. quia conuersio panis in corp° xpi si ponat non ē rō q̄re corpus xpi sit ibi de nouo. qd̄ p3 duplicē. p qz si ppē ꝓuersionē panis i corp° xpi eēt corp° xpi vbi fuit pūs suba panis: eadē rōne si totus panis quo ad substantiā ⁊ quātitatem conuerteret in quātitatē corpis xpi. corp° xpi ⁊ sua quātitas ex vi talis ꝓuersiōis eēnt de nouo vbi pūs fuit panis. B aūt falsū ē. qz tūc oporteret q̄ corpus xpi mutaret f̄m locū. compararet enī circūscriptiue ad locū vbi pūs fuit panis. quia non cōpararet ad ipsū rōne subē sed rōne quātitatis sue. cū conuersio esset non solū subē in substantiā sed quātitatis in quantitatē. q̄ similiter videt q̄. ppter solā ꝓuersionem subē corp° xpi non sit vbi prius fuit panis. 2.° quia p conuersionē alicuius rei in aliquā pexistentem videtur magis fieri q̄ res conuersa sit vbi erat res in quā conuertitur q̄ e contra. sicut cū cōuertit alimētū in subam comedentis alimentū fit vbi erat comedēs. et nō e contra. cū q̄ suba panis cōuertitur in corp° xpi tanq̄ in aliqd pexistens magis fit vrute cōuersiōis q̄ panis sit vbi erat corpus xpi q̄ e conuerso. ¶ Propter 3m simile ē nō oportet dicē q̄ suba panis nō remaneat. qz ex quo ponit corp° xpi realiter in hoc sacro. p ipso pōt reddi vera locutio ut nō solū vicat corp° xpi esse hic. sed dicatur hoc. id est contentū subB ē corp° meū quia indefinita verificatur. p vno solo. nec oportet q̄ suba panis demonstraret dato q̄ esset ibi. sicut nō fit demonstratio specierū ibi existentū. ¶ 2° pncipaliter arguit q̄ argumentū quoddā supius positū non valeat. ſz impossibile est aliqd esse nūc nouiter vbi nō fuit pūs nisi ipso mutato uel alio in ipsum ⁊c. Dicit enim q̄ vtraq; ppositio huius argumenti tam a° q̄ b° ē falsa. nō etiam magis cōcludit oppositū q̄. ppositum. Q̄ enim a° sit falsa p3. qz deus posset facere q̄ sup vltimam speram que nūc ē esset alia continens illā. ⁊ in q̄ esset sicut in loco. ⁊ sic vltima spera que nunc ē esset i loco vbi pūs non fuit absq; mutatione sui ⁊ absq; mutatione alterius in ipsam. q̄ tuis eni spera de nouo creata esset mutata large sumendo mutationē. p creatione. tm̄ non esset mutata in priorē sperā. Et simili° posset deus facere q̄ corpus xpi esset de nouo in sacro altaris absq; mutatione sui ⁊ absq; mutatiōe alterius in ipsū facta aliq̄ mutatiōe circa panē vel aliqd aliud. nec sequitur: si circa panem sit aliqua mutatio q̄ illa sit conuersio panis in corpus xpi. quia pōt esse aliqua alia. sed esset fallacia ꝓnātis a supiori ad inferius affirmatiue. b° etiam est falsa. qz corp° xpi existens de nouo in sacramento nō est vbi pūs non fuit. qz esse in sacramento non est habere nouum vbi. nam vbi est circūscriptio corpis a circūscriptione loci. pcedēs. cum q̄ corp° xpi nō sit in loco circūscriptiue p3 q̄ non est i eo tanq̄ in aliq̄ vbi nec p sequēs ē vbi pūs non fuit. cui° oppositū assumit minor. ppositio. Ro etiam magis cōcludit oppositum q̄. ppositū. quia diffinitio nō pōt cōuenire nisi cui cōuenit diffinitū. si q̄ alīf se habē nūc q̄ pūs sit diffinitio eius qd̄ ē mouere uel mutari. nō cōuenier alicui nisi cui ꝓuenit eē motū ul mutatū. si q̄ corp° xpi p B q̄ ē de nouo in sacro se habeat alīf nūc q̄ pūs. put tu arguis. sequit q̄ ipsū sit motū uel mutatū ⁊ nō panis in ipsum. cuius oppositū intendis concludere. ⁊ sic p3 q̄ illa rō non cogit. ¶ 3° pncipaliter. quia cū conuersio non sit necessaria ad existētiā corpis xpi i sacro q̄tum ad ei° pmanētiā sed solū q̄tum ad fieri de nouo. qz corp° xpi i sacramēto ē q̄diu pmanēt species. cōuersio aūt nō sp fit sed solū i. platiōe ꝓbor: satis vtrū est ⁊ derogare videt imensitati diuine potētie dicere q̄ de° non possit facere corp° suū in sacro eē p alium modū q̄ p conuersionē subē panis in ipsū. maxime cū ponere cōuersionē fieri difficilium sit videt q̄lif ipsa faciat aliqd ad B q̄ corp° xpi sit i sacro. qz sicut se hs suba ad subam sic se habet quātitas ad quātitatē. sed si fieret cōuersio quātitatis panis i quātitatē corpis xpi. nō ppē B quātitas corpis fieret vbi pūs fuit quātitas panis. q̄ similiter ppē ꝓuersionē subē panis i corp° xpi nō apparet q̄ corp° xpi debeat esse vbi fuit suba panis nec q̄ ad hoc talis ꝓuersio aliqd opef̄. ¶ 4.° pncipalif̄ dicē q̄ temerariū est dicere q̄ corpus xpi virtute diuina nō possit esse in sacramēto nisi p ꝓuersionē subē panis

Ayuntamiento de Madrid

in ipsũ. tenet enim fides q̃ humanitas que de se nata ē
ostituere ,ppriũ suppositũ fuit in alieno supposito p so
lã habitudinẽ existendi i alio sibi datã a deo. q̃re ḡ non
poterit dici q̃ corp⁹ xpi nõ mutatũ fm locum nec fm
formã aliquã absolutã possit esse de nouo in sacr⁹ per
nouũ ordinẽ seu habitudinẽ sibi datã a deo in q̃tũ est
suba ē non in q̃tũ ē quãta. q: fm q̃ est suba non ē limi
tata ad aliquẽ locũ. ¶ Cõtra eãdẽ ꝓnẽ arguit Alureo
lus ,phando q̃ non sufficit dicere q̃ in transubstãtia
tione fit successio eē vnius subē post nõ esse alterius.
ꝑ q: oē qõ succedit alteri in aliquo succedit illi. sed non
pōt dari in quo corp⁹ xpi succedat pani. ḡ zc. a⁷ nota ē
q: omne qõ succedit. aut succedit in essendo. q: sc; nõ
fuit ē mõ est. uel succedit in tpe. q: est in tpe postq̃ non
erat in tẽpore. uel succedit in loco. sed nõ est dare pmũ
in ,ppsito. qm̃ virtute transubstãtiatiõis corp⁹ dni nõ
accipit esse post non esse. q: pus erat. Nec pōt dari z⁹
quia eodẽ mõ succedit ipsi non esse panis lapis q̃ est in
altari. q: est in tpe postq̃ panis habuit nõ esse. nec suf
ficit tertius mod⁹. q: hoc modo non eēt aliud transub
stantiari panem in corpus xpi q̃ esse corp⁹ xpi vbi fuit
panis. similiter nec pōt dari q̃ succedat in speciebus.
ut q: pus fuerunt in pane ē postea fuit i corpore xpi. q:
hoc nõ eēt nisi transaccidentiatio uel trãsaccidẽtatio.
sic ḡ patet q̃ non pōt dari in quo sit ista successio. ¶ z⁹
q: aut ista successio ē fm esse antiquũ corporis xpi con
seruatũ post non esse panis aut acquisitio alicui⁹ nouĩ
esse in quo succedit pani. primũ non sufficit. q: tũc pa
nis diceret ē transubstãtiari i omne illud qõ conseruat
post non esse panis. z ita si deus annihilaret lapidẽ di
ceret ē transubstãtiari in solẽ. imo hoc mõ panis trãsub
stantiaret ē in solem ē totũ mundũ. quia sol ē totus mũ
dus conseruant post non ē panis. si ⁊o dicẽ secundus
modus. habeẽ ,ppositũ. q: illud acq̃situ nõ pōt eēē enti
tas simplicẽ. aut ergo ē temp⁹ aut loc⁹. ē non apparet
qd sit: ut patet pma rõ. ¶ 3⁹ sic. Certũ est q̃ successio ē
habitudo posterioris ad pus. si ḡ transubstãtiatio fit ta
lis successio. tũc panẽ trãsubstãtiari in corp⁹ xpi non ē
aliud q̃ deũ dare corpi xpi habitudinẽ talẽ posterio
ris ad pus. sed hoc non sufficit. tũ q: oē posterius i aliq̃
est posterius sc; nã uel tpe uel loco ut quoquo alio. ut
patet 5⁹ metaphisice. in ,ppsito autẽ nõ pōt dari in q̃
tũ q: talis modus ē coiter ⁊ doctores. q: ad illũ sequ
q̃ necessario ē facta mutatio in corpe xpi eque ē ma
gis q̃ i pane. Cõfirmat q̃ si talis successio sit respect⁹
aut exigit respect⁹ intrinsec⁹ aduenies aut extrinsec⁹ ad
uenies. Si p mõ Cõtra. q: ille nõ adijcit nisi acqsito ali
q̃ absoluto. ḡ p trãsubstãtiationẽ aduenit corpi xpi ali
qõ absolutũ. Si z⁹ modo cũ ad illũ sit p se motus. sequ
q̃ corp⁹ xpi mutabiẽ acqsito tali respectu. ¶ 4⁹ q:
vbi vnũ pcise succedit alteri non ē verũ dicere q̃ illud
qõ succedit ē accedat ad id qõ succedit non ē. imo cõ
tra. sed p Dugonẽ de sacramentis. parte z⁹. ca⁹ 8⁹ pa
nis accedit ad corp⁹ xpi ē ad vnitatẽ cũ eo. sancti etiã
coiter dicunt q̃ panis ē vinũ transeunt in corp⁹ xpi. ḡ
talis transubstãtiatio nõ est successio. Confirmat quia
licẽ forma succedat ꝑuationi. non tñ ꝑuatio dr̃ cõuer
ti in formã. ¶ 5⁹ qñ inẽ aliq̃ est habitudo p accidẽs rõne
alicui⁹ tertij. transeũte illo ttio trãsit illa habitudo. vbi
grã. habitudo ē p accidens inẽ policletũ ē edificatorẽ
respectu ttij cui iungit sez respectu artificis. sz q̃cito
nõ est artifex. iã non edificat policletus. sed fm pbm p
physicor. ē cõmentatorẽ ibidẽ: habitudo inter termi
nũ a q̃ ē terminũ ad quẽ ē p accidẽs puta habitudo car
nis ē vermis rõne tertij qõ transit de vno in aliud: sed
in ,ppsito non est dare aliq̃ tertiũ trãsiens. ḡ inẽ pa
nem ē corpus xpi non ē talis habitudo. ¶ 6⁹ arguit q̃
transubstantiatio uel ꝑuersio nõ sit subiectiue in pane.
q: impossibile ē q̃ aliq̃ accidens sit in illo subiecto qõ
nunq̃ ē dũ illud accidens ē. ,phat q: accidens esse in
subiecto nõ ē aliud q̃ sustentari in subiecto. q̃ aũt nõ
est: sustentare nõ valet. imo videẽ esse ⁊ tradictio de
plano dicere q̃ accidens sit in subiecto ē subiectũ non
sit. sed p te in instanti in quo trãsubstãtiatio ē panis nõ
est. ḡ zc. ¶ 7⁹ ad idem. q: fm te nihil trãsubstãtiationis
est in tpe pcedẽte. sed est totalit in instanti. ḡ nihil facit
p te dicere q̃ panis habet esse in toto tempore pcedẽ
te ē in vltimo instanti est transubstantiatio. ergo in illo
instanti habet subiectum. sz tũc panis non ē. ḡ zc. Et in
hoc secundus articulus terminatur.

¶ Quantũ ad tertium articulũ rñdẽdũ est obiectiõibus
supdictis. Et qdẽ ad pmũ Joh. parisiensis ⁊ pmã ꝓnẽ
dicit q̃ auctoritates ille Damas. nõ sunt ad ,ppositum
si bene intelligantur. Cũ enim dicit Damas. lib⁹ 4⁹ ca⁹ 5⁹ q̃
panis ē vinũ assumit. non ē intelligendũ de assũptiõe
in vnitate suppositi. sed de assumptiõe ad mãm ē vsũ
sacramenti. q: enim hoc sacrm̃ p modũ cibi sumit. ideo
xps ad mãm ē vsum sacramẽti hui⁹ instituit panem ē
vinũ. nec aliter assumpsit ut p; ex sequẽti auctoritate
que allegat q̃ quẽadmodũ in baptismate. q: ⁊ sicut
vo ē hoib⁹ lauari i aq̃ zc. constat enim q̃ aq̃ baptismatis
non assumit in vnitate suppositi dini. nec grã spũs sci
vnit ei. ita ut faciũt vnũ suppositũ. q̃re similiẽ panis ē
vinũ non assumunt ad vinũ suppositũ. nec eis ꝓiuga
tur dinitas in vnitatẽ suppositi. sz sicut aq̃ ibi assumit
ut mã sacri pmanẽs. sic panis ē vinũ assumunt ut mã
sacri trãsiẽs. q: mã sacri cõuertit in corp⁹ xpi. ē p ꝓse
quẽs dr̃ aliq̃ mõ vniri dinitati nõ p assũptionẽ manẽ
te nã panis aut vini. sz p trãsubstãtiationẽ ihũanitatẽ
pus assũptã. ē q̃ ita intelligi debeat p; ex sequẽtibus
vbi dr̃ sic: Quẽadmodũ nãliter ē comestionẽ panis. ē
vinũ ē aq̃ p potũ in corpus ē sanguinẽ comedẽtis ē bi
bentis transmutãt. ē non sit aliud corp⁹ pter pus. ita ē
,ppositionis panis ē vinũ ē aqua p mutationẽ ē aduẽ
tum spũs sci supnãliter transit in corp⁹ dñi ē sanguinẽ
ē iõ nõ sunt duo sz vnũ ē idẽ. Ex quib⁹ p; q̃ nõ ē intẽ
tio Damas. q̃ suba panis ē vini remanẽat ē assumant
a vino supposito. sed trãseunt in corp⁹ ē sanguinẽ xpi
ē sic vniũtur diuinitati. q̃ aũt postea dicit q̃ carbo li
gnum simplex non est sed vnitus diuinitati. eodẽ mõ intelli
gendũ ē. q: carbo ē ignis non fuit suppositũ idẽ. vnũ tñ
cũ sua corruptiõe trãsit i aliud. sic panis coionis nõ est
cũ dinitate vnũ suppositũ. sz sua desitiõe trãsit i corp⁹
xpi qõ est vnitũ dinitati. dicta aut Dionysij nullã diffi
cultatẽ inducunt. cũ enim hoc sacrm̃ vocat sacrm̃ assũ
ptionis. hoc dicit ,pter cãm id assignatã. aut ,ppt vsũ
sacri q̃ p modũ manducatiõis intelligitur. cõtueum⁹
enim dicere de comedẽte q̃ sumpsit uel assumpsit cibũ
nec ex verbis eius pōt alius clarus sensus elici. hec est
solutio Durãdi. ad pmũ argumẽtũ. Cõcordat ,pe. de
palu. dicẽs ad auctoritatẽ Damas. dicẽdũ ē q̃ ē simile
q̃tũ ad hoc. quia in carbone lignũ cõuertitur in ignẽ
quando pfecte accendũtur. ē tunc non manet lignum
ē in incarnatione sanguis virginis conuersus est in
corpus xpi. ē non est simile quo ad alia. Uel dicẽdum
q̃ sic est hic sicut ibi. ita vere est hic deus ē homo sicut ibi

Ayuntamiento de Madrid

sed q alium modũ. Q aũt dicit Damas. q deus coniugauit diuinitatẗ pani. Dicendũ ẽ q nõ q assumptionẽ sed sicut cibus cõiungit cibato. qz conuertit in ipsum. Q aũt Dionysi⁹ vocat hoc sacramentũ assumptionis hoc est. qz species assumũtur ad vsum mysterij. ⁊ suba conuertit. sicut dicitur cibus sumpt⁹ uel assumptus. qui tñ non manet. hec ·pe.⁊ hñ. Cõcordat scũs Tho. priti dis. q. i. arti. p. q̃stiuncula p̃ma. in solutione p̃mi dicẽs: Verbũ Damas. intelligendũ ẽ q̃ tũ ad spẽs quib⁹ corpus xpi diuinitati vnitũ modo ineffabili coniũgit. hec ille. Item 3ª pte. q. 75. arti. 2º in solutione p̃mi sic dicit: Deus cõiungauit diuinitatẗ suã. id est diuinã ȳtutem pani ⁊ vino non ut remaneant in hoc sacro. sed ut faciant inde corpus ⁊ sanguinẽ suũ. hec ille. ¶ Ad 2ᵐ dr q illa locutio ẽ figurativa tam ex parte subiecti q̃ ex parte p̃dicati. nam panis ex pte subiecti suppoñt p sacro sensibili sc̃z species⁹ panis. corp⁹ autẗ xpi etiã sumitur figurative. vnde fm glosam p illã locutionẽ nõ datur intelligi q suba panis aut species panis fit vere ⁊ realiter xps aut corpus xpi. nec q corpus xpi p̃dicetur in recto de substantia panis aut de specie panis. sz est sensus. panis quẗ frangimus in sacro. id est participatio panis fracti i altari participatio corporis domini est. id est facit nos vnũ esse cum xpo ·tc.⁊ ideo predicta auctoritas non est ad propositum. ¶ Ad 3ᵐ dicendum q illa antiqua positio de existentia panis simul cum corpe xpi in eucharistia vudũ reprobata ẽ. ⁊ positio de conuersiõe panis in corpus xpi p ecclesiã approbata est. nec valet. p hatio adducta. qz licut dicit Durandus in his que fuit fidei non semp ẽ eligendum illud ad q̃ pauciores sequũtur difficultates. sic enim poneremus in diuinis vnũ solũ suppositũ ⁊ illud absolutũ. ad quã positionẽ nulla difficultas sequit humanam rõnem. sed ponendũ ẽ magis id q̃ est cõsonũ dictis sanctorũ ⁊ traditioni ecclesiastice licẽz plures difficultates occurrant. oportet enim intellectũ captiuare i obsequiũ fidei. hec Durãdus. ·Petrus aũt dicit q. licẽz illa assũptio magis saluaret apparentiã ad sensũ. tñ cõuersio magis saluat apparentiã ad intellectũ. id est ȳba euangelij q̃ melius est saluare. qz non pnt mentiri sicut sensus pnt decipi. scũs Tho. ȳo priti dis. vbi suꝑ in solutione tertij sic dicit: Ad hanc positionẽ sequit grauiꝰ inconueniẽs sz q contradictoria sunt simul vera. qz ponit diffinitionẽ sz alẗ se habẗ nũc q̃ pus.⁊ nõ pot ponere diffinitũ sz notũ nec q in corpe dñi nec q in suba panis. hec ille. Cũ aũt dicit q conuersio nõ est specialis articulus ·tc. rndet ·pe. q articulus de eucharistia pot ee specialis sub illo ȳbo: scõr coione ·tc. Idẗ dicit btus Tho. 2ª 2ᵉ. q. i. arti. 8º in solutiõe sexti. In sacro inquit eucharistie duo pnt cõsiderari. Vnũ sz q est sacramentũ. ⁊ hoc habet eandẗ rõnẗ cũ alijs effectibus grẗ scificãtis. Aliud est q miraculose ibi corp⁹ xpi cõtineẗ. ⁊ sic concludit sub oipotentia sicut ⁊ oia alia miracula que oipotẽtie attribuũtur. Item 3º sen. dis. 25. q. i. arti. 2º in solutiõe q̃rti. sic dicit: Fides de corpe xpi ⁊ de oibus sacramentis ⁊ clauib⁹ ⁊ oib⁹ hȝ includitur in articulo q est de effectu grẗ: q est sanctã ecclesiã catholicã. ⁊ ideo in Niceno symbolo additũ ẽ: Confiteor vnũ baptisma ·tc. ¶ Ad 4ᵐ rndet Durand⁹ dicẽs: Q aũt inducit de cõfessiõe Berengarij. Dicendũ q sicut dicit glosa ibidẗ nisi sane intelligas ȳba Berengarij i maiorem incideris errorem q̃ ipse habuit nisi oia referas ad spẽs ipsas que frangũtur ⁊ vẽnũ atterunt. nã de corpore xpi pres non facim⁹. sed sub illis speciebus fractis ⁊ attritis totũ ⁊ integrũ corpus xpi mãducat ⁊ sumit. hec Durand⁹. Cõcordat ·pe. dicẽs q inducũt Berengariũ dicentẗ q corp⁹ xpi frangit exponendũ est. i. manet sub specieb⁹ que frangũt q̃diu manẗ in quãtacunq; modica pte. sic q̃ dico q deus posset panem ⁊ vinũ assumere. sicut posset cõuertere. ⁊ q posset verba instituere ad quos, plationẽ seqrẗ assũptio sicut nũc ad hos, plationẽ seqtur cõuersio. nõ tñ dedit hãc virtutẗ istis verbis nec posset saluari sensus modernorũ ȳborũ si fieret assumptio ⁊ nõ conuersio. hec ille ⁊ bene. ¶ Ad 5ᵐ dicit q q̃liter cũq; differat ista positio ponẽs assũptionẽ panietatis ab alia q̃ ponit subam panis remanere sine assũptiõe ⁊ sine conuersiõe. verũtñ ista ẽ multũ incõueniẽs ⁊ irrõnabilis. sic ondit Durãd⁹ dicẽs: Nec opinio deficit in duob⁹ q̃ ponit. p̃ qdẗ i hoc qõ ponit de assũptiõe subẽ panis. 2º i hoc qõ ponit q p talẗ assumptionẽ corpus xpi sũptũ de vrgine sit in altari uel in sacro altaris. p̃mũ apparet multiplicit. p̃ q nõ fiat talis assumptio. qz ridiculũ ẽ q oi die assumat vna natura. imo multe a supposito diuino ⁊ oi die deponãtur. B aũt eẗ si suba panis in B sacro de nouo assumereẗ. qz quot fuit consecratiões tot assumereneẗ. ⁊ quot fuit sũptiões sacri tot deponereẗ cũ desinãt esse p vsũ sacri. Q si dicat q nã imediate assumpta mũq; deponit. sed bene deponit que ẽ assumpta mediante alia ut pz de fame siti caloze frigoze carne fluẽte ⁊ refluente que de nouo fuerũt in xpo mediãte humanitate. nõ valet. qz aliud ẽ de, pprietatib⁹ nãm ȝ sequẽtib⁹ q insint vicissim mediãte nã. qz tales nõ dicũt de nouo assumi. ⁊ si de nouo insint q de nã sua nõ hrit esse i se sed in alio qõ fm suã nãm ẽ taliũ, pprietatũ susceptibile siue maneat in se siue assumat ab alio. ⁊ aliud est de nã que nata est esse in se nec pot esse in alio nisi per miraculosam assumptionẽ. de tali enim eẗ incõueniens est q de nouo assumat imediate uel mediãte alio. 2º qz non solũ videẗ incõueniens q aliq nã de nouo assumatur ⁊ statim deponat. sed videẗ etiã impossibile q talis assumptio fiat mediãte aliq creato. sicut ponit p̃dicta opinio q illud meditũ uel se hȝ in rõne efficientis talẗ assũptionẽ. uel in rõne terminãtis. sed nihil creatum pot se habere ad assũptionẽ aliq̃ sloꝛũ modorũ. q̃ ·tc., pbat bᵒ. q enim nihil creatũ possit esse causa efficiens talis assumptiõis. pz. qz talis assumptio fit p hoc q res amittit suũ, pprũ ⁊ nãlem modũ essendi ⁊ accipit nouũ ⁊ q̃si oppositũ. sed q res aliq̃ maneris ⁊ in nã sua manens amittat suũ nãlẗ ⁊, pprũ modũ essendi ⁊ alienũ induat non videẗ posse facere nisi actor nature q sicut sol⁹ naturas rerũ instituit sic solus eas mutare posse videẗ. p idem videẗ q nihil creatũ possit terminare talẗ assumptionẽ. qz non pot tribui alicui nature qõ ẽ suꝑ naturã ⁊ totũ cursum nature. hoc aũt substãtificare aliã naturã que nata est in se subsistere. ¶ 3º qz quicqd fit de possibilitate talis assũptiõis. o/o tñ inconueniens ẽ q fiat mediãte corpe p ⁊ ut ifti dicũt. nũq; eni corpus ut accipitur ut pȝ humane nature ponẽdo vnã formã mñ in hoẽ ut isti ponũt q corp⁹ nõ pot nominare solã mãm sed necessario notat cõpositũ ex mã ⁊ forma dante esse corporeũ. q̃ non sit nisi vnica forma in homine necesse est. ut corp⁹ humanũ dicat realiẗ totũ ⁊ nõ ptẗ. licẽz fm rõnem possit notare ptẗ eo q aia dat omnes pfectiões q̃s dant forme inferiores. ⁊ iõ si consideret compositũ ex mã ⁊ forma q̃ est aia, put dat esse corporeũ tñ. ⁊ comparet ad idẗ compositũ, put p animã habet non solũ esse corporeũ. sed sensum ⁊ vi-

Ayuntamiento de Madrid

tam ⁊ rōnem sit corpus. primo mō sumit ut pars. ⁊ 2° modo ut totum. sed cum hec oria sit solum rōnis non est ad ,ppositū eor cū dicant realē assumptionē panis fieri mediante corpe pte. differentia enī rōnis nihil facit ad differētiā realis assumptiōis. ¶ 4.° qz incidunt ī illud quod vitare intendunt. dicunt enī panēitatē assumi mediante corpe pte ⁊ nō mediante humanitate ne cogant dicere q̄ p talē assumptionē verificet q̄ de sit panis uel impanet. sicut dicimus q̄ verbū ē incarnatum. istud autē non euadunt. qz si aliqua forma accidentalis eque pfecte oī mō pfectionis posset esse in toto mediante pte. sicut mediante toto. eque verificaretur de toto q̄ inesset ei mediante pte. sicut q̄ inesset ei imediate. ex neutra enī parte esset denoiatio fm qd sed simpliciter. ,ppē ē enī solū dr ethiops alb⁹ nō simpliciter sz fm dentē. qz albedo nō ita pfecte inest ethiopi rōne illius ptis sicut si inesset ei rōne totius. cū ḡ eēq̄ pfecte ponat assumi suba panis ⁊ vini mediate corpe pte. sicut si assumeret imediate ul' mediāte tota humanitate. ps q̄ eē vere pōt dici deus panis. sicut dicetur si eēt facta assumptio subē panis imediate uel mediāte totali hūanitate. ¶ 2° ,ppicipaliter deficit hec positio in hoc q̄ ponit q̄ p talē assumptionē corp⁹ xpi fūdrū de virgine sit in hoc sacramento p coicationē idiomatum. qz vnū ,pdicatur de altero. qz q̄ rōne corp⁹ xpi esset in sacramēto altaris p assūptionē subē panis: eadē rōne sanguis eēt ī hoc sacro p assūptionē subē vini sed hoc nō est verū ut ,pbadit. ḡ tē. assumptū, pbatur. qz si sanguis xpi esset in hoc sacro p assumptionē subē vini. sicut ponit de corpe xpi p assumptionem subē panis. tūc oporteret q̄ sic panis assumit mediante corpe qō ptinet ad vnitatē suppositi assumentis. sic vinū assumeretur mediante sanguine ptinente ad vnitatem suppositi assumentis. mō constat q̄ sanguis xpi nō ptinet ad idēptitatē suppositi xpi cū sanguis nōdū sit sub forma humana sed sit humor in via ad conuersionem ut fiat sub forma humana. ḡ vinū non potest assumi a supposito xpi mediante sanguine. nisi forte diceretur q̄ in qlibet confectione huius sacri esset assūptio sanguinis xpi imediate ⁊ mediāte sāguine assūptio vini. ⁊ sic oī die eēt assūptio noue nature sz sanguinis absq̄ oī ordine ad nām p̄us assumptā. qō alij negāt ⁊ mediante ista esset assūptio vini. 2° quia corp⁹ xpi est in altari uel sacramento altaris p verā existentiā sue nature ⁊ non ,ppter solā coicationē idiomatū. sicut ponit ē opinio. qō ps. qz plurimū semp refert idem numero qō pcesit. sed xps instituendo hoc sacrm. dixit hec verba Luce. 22.° Hoc est corp⁹ meū qō ,p vobis tradet. ⁊ hic est calix in meo sanguine ,p vobis effundetur. ḡ illud idem corpus numero qō postea fuit traditū ad crucifigendū. fuit p̄us traditū aplis in sacramento ad edēdū sed corp⁹ qō fuit traditū ad crucifigendū non fuit de natura panis. sed fuit corpus ptinēs ad naturā humanitatis. ḡ corpus traditū aplis in sacramento altaris fuit vere de natura humanitatis. ⁊ pari rōne in sacro nostro est corpus xpi ptinens ad eius humanitatem. ⁊ non est ibi solū p coicationē idiomatū ex assumptione paueitatis. Q̄ si quis dicat q̄ relatiū refert idē fm suppositum nō idem fm naturā. ⁊ sic pōt vere dici de mōstrato pane assumpto: hoc est corpus meū quod ,p vobis tradetur. quia idē ē suppositū habēs panēitatē assumptā ⁊ corporeitatē postea traditā. ⁊ sic idem suppositū fuit p̄mo demonstratū. ⁊ deinde traditū: sz fm aliam ⁊ aliā nām. non valet. qz cū dicit: hoc est corpus meum. corpus nō pōt ibi teneri ,p supposito habente corporeitatem. sed potius ,p natura habita ut notat. ,p nomen possessiuū cui additur cum dr: corp⁹ meū. ē est qō habeo. ergo cadē natura p̄us ostendit que postea referr. ⁊ non solū idē suppositū. cū ḡ referatur natura corporis humani que tradita fuit ad crucifigendum. patet q̄ eadem fm se p̄us in sacramento fuit data discipulis ad edendū. 3.° quia dicta assumptio non sufficit ad ē q̄ corp⁹ xpi sit in altari neq̄ realiter neq̄ fm coicationē idiomatū. non quidē realiter. qz assumptio duarū naturarū ab vno supposito non sufficit ad hoc q̄ vbi est vna nā sit alia. quia si suppositū filij a ,ppicipio assumpsisset humanitatē ,petri in roma ⁊ ,pauli i iudea. non ,ppter hoc vbi esset ,petr⁹ ibi eēt ,paulus ⁊ econuerso. nisi quo ad suppositū qō de vtroq̄ predicatur. ⁊ de quo vtrūq̄ ,pdicat cōcretiue. Similiter dato q̄ suppositū filij assumpserit humanitatē ⁊ panēitatē non oī q̄ vbi est natura panis ibi sit nā humanitatis. neq̄ rōne suppositi posset dici q̄ vbi ē panis ibi ē corpus xpi ,ppter coicationē idiomatū. qz fm illā opinionem nomen suppositi nō recipit ,pdicationē panis assūpti nec corpis ptis. non enim est verū dicere fm istos q̄ filius dr sit panis uel corpus qō ē pars. ergo rōne cōmunis suppositi non pōt vnū de altero ,predicari ut sic dicatur vnū esse alterū. uel ynum esse vbi est alterum. nec est simile de dente ethiopis ⁊ eius albedine quia album dicitur dens ⁊ dens dicitur albus. ⁊ vbi est ynum est alterum. quia hoc ē per hoc q̄ sunt vnum subiecto ⁊ p̄sequens indistincta subiecto ⁊ loco. non sic aūt potest dici de corpore humano ⁊ panēitate assumpta. hec Durand⁹ in forma. in quib⁹ licz dicat multa vera ⁊ satis efficaciter impugnet opinionē illā de assumptiōe panēitatis. nī aliqua falsa erronea ⁊ hereticalia interserit. potissime de non assūptiōe. ⁊ nō ypostatica vnione sanguinis xpi effusi in cruce ⁊ exhibiti ī sacramēto ad diuinū suppositū filij. hoc enī erroneū ē qz fm hoc ille sanguis non fuisset sufficiens pceciū redemptionis humani generis cū non esset vnitus ypostatice diuinitati qō est contra oēm doctrinā euangelicam apostolicā ⁊ catholicor⁹ doctor⁹. De hoc sanctus Tho. in multis locis ,pertum 6.° quodlibet. q. 6. sic dicit: Sanguis xpi in passione effusus humanū genus sanctificauit. fm illud Heb. vlt. Jhs ut sanctificaret per sanguinem suū populū extra portā passus est. humanitas etiam xpi virtutē salutiferam habuit ex virtute verbi sibi vniti ut Damas. dicit 3.° li.°. vnde manifestum est q̄ sanguis in passione effusus qui maxime fuit sal⁹ fuit diuinitati vnit⁹. ⁊ ideo oportuit q̄ in resurrectiōe iungeretur alijs humanitatis partibus ⁊ tē. hec ille. Ex quibus patet qō dictū est. ,petrus ,ho de palude improbat dictam positionem ibi aliter dicens. Dec opinio apparet falsa. p̄ quia aut assumeret panem cū accidentib⁹ aut solam substantiā. si p̄ modo. ,p hoc nō eēt in altari sacramentaliter sed localiter p quantitatē cū substantia assumpta in altari nec inde mota. sicut localiter fuit in vtero p quantitatē cum humanitate ibi assumpta. si 2° modo forte hoc est impossibile. qz qō non est per se factibile nec sustentabile quacūq̄ virtute ut relatio uel aliquid hs. non est p se assumptibile. substātia aūt corporalis sine quātitate fieri nō potest. quia est suus terminus ⁊ propria passio magis q̄ quātitas sine figura. Item dato q̄ esset possibile adhuc non faceret ibi eē corp⁹ xpi qz aliud ē dicere corp⁹ qō est xps ē enī est gen⁹ ad aliā. ⁊ dicit totū suppositū xpi. ⁊ aliud

Ayuntamiento de Madrid

corpus xpi qd dicit partē humanitatis. licz autē corp⁹ vtroq; modo suptū sit in altari tamē differenter. quia corpus qd est suppositum ē ibi secundario tm̄ ex naturali concomitantia. sz corp⁹ qd est pars ē ibi virtute sacramenti z ex vi verbo⁹ directe. quod patz ex forma consecrationis ipsius corporis q dicit: hoc est corpus meū. qm̄ non pōt intelligi de corpore qd est genus. sed solū de corpore qd est pars. qz genus nō pdicat possessiue de suo iferiori sicut pars de toto. bene enī dico humanitas mea z manus mea. nō aūt animal meum nec homo meus de meipso. hoc idē apparet ex cōsecratione sanguinis qua dicit: hic est calix sanguinis mei. sanguis aūt nō est equiuocū ad gen⁹ z ad partē sicut corpus. sed tm̄ sumitur p parte. dato ergo q corp⁹ quod est xpus p assumptionē esset ex vi sacramenti in altari non tm̄ corpus xpi qd est pars. nisi tm̄ ex naturali cōcomitantia. quia p assumptionē non fieret vnio in naturis sed tm̄ in pſona. vnde p illā assumptionem fieret q panis esset corpus qd est xpus. non aūt corp⁹ xpi sicut nec mō diuinitas ē humanitas. Item corpus xpi non incipit esse realiter nisi mutatione facta in ipso. pura si fm locū de celo moueat. uel mutatione facta in ipsū. sed neutrū contingit p assumptionē. qz licz panis assūptus mutetur pdendo subsistentiā. ppriā. non tm̄ mutaretur in xpm̄ nec in corp⁹ xpi ut postea dicet. ḡ zē. Itē passibilitas assūpta corruptis specieb⁹ cū qb⁹ fuit assūpta maneret oio frustra i eternū. nō enī corrūpi posset cū careat qualitatibus cōrarijs. nec sumi posset i vsū fideliū. ppē quē fit ꝛsecratio. z sic vbi maneret. vide i originali vero. si aūt vnitur uel assumit maneret: sicut corp⁹ bois assumptū non debuit corrumpi nec putrefieri nec in substantia nec in quātitate. sic nec deberet corrūpi panis si assumeret. Item si assumeret vna natura semper esset distincta ab alia. ita q vna non esset forma alterius. cū due nature subales pfecte non possint se inuicē informare. sed manēte distinctiōe nātr z finitate vtriusq; idēptitas suppositi nō facit ibi ee vnū vbi est reliquū. non aūt si xpus assumeret lapidē rome z lignum parisius. ppter hoc lapis esset nec econtra. ḡ cuius panis assumptus sit in altari. non ppter hoc corpus xpi humanū est ibi. Itē nō posset assumi mediante pmo corpe. qz aut hoc eet mediū in substantificādo ita q pus substantificet in corpe xpi. postea in supposito diuino: qd non est possibile. tū quia suppositū finitū nō pōt substantificare aliēnā naturam. tū quia suppositū humanū nō habet ibi subsistentiā. ppriā. vnde omnem nām a deo assumptā oz imediate substantificari i supposito eterno. Aut esset mediū congruitatis. ppter dignitatem. sed hoc nō ē possibile cum vnū non sit forma alterius. quia forme substantialis nō ē alia forma. nec materie ē alia materia. Itē si esset mediatio nihil faceret ad ppositum. nō enī esset maior vnio panis ad corpus xpi cū fuerit anime ad corpus in triduo. qz cum ibi manserit vnio in supposito si hic esset maior oportet q esset in natura ita q vnū conuerteret in aliud. uel per compositionē vnū esset forma alterius: qd est impossibile. sz in triduo p consecrationē aia non fuisset i sacro ad min⁹ ex vi sacramenti. cuius in sacramento eet corpus ex anime panis. Itē falsitas eet in sacramēto veritatis qua dicit: hoc est corpus meū. quia contentum sub speciebus cuius esset corpus qd ē xpus. non tamē corpus xpi ut dictū est. hec -pe. z bene. ¶ Ad 6ᵐ rndet -pe. de palu. dicens q illa rō tenet solū in his que sūt in loco p accidens. secus aūt est de his que sunt in loco p se ut dictū est de duob⁹ corporibus assumptis ab eodem supposito diuino. ¶ Ad 7ᵐ dicitur q sicut supius est ostensū illa mediatio est impossibilis sc̄z q vnū corpus assumatur mediante alio. z similiter posito q eet possibilis ipsa nō faceret corpus xpi esse veraciter in altari. sicut nec aia in triduo fecit corpus esse in inferno secū. ¶ Ad 8ᵐ dicitur q data illa positōe forma cōsecrationis panis esset falsa ut dictum ē. qz contentū sub speciebus cuius esset corp⁹ qd est xpus. non tamē corpus xpi. z ideo argumentū plus ē ad oppositum cuius ad ppositū. Si enī hoc demonstret subam z naturā panis. tūc locutio penitus falsa est tātē. sicut hec: diuinitas est humanitas. uel anima xpi est corpus xpi. qz natura nō pdicatur de nā in abstracto uel equipalenti absoluto cū tūc q habeāt idē suppositū. si aūt demōstret verū corp⁹ xpi qd ē pars humanitatis. tūc virtute taliū verbo⁹ nec suppositū xpi nec natura panis est directe in sacramento. Et vltra hoc positio illa nō pōt hoc ponere cū dicat i hoc demonstrare non aliquam naturam sed suppositū triplicis nature sc̄z diuinitatis z humanitatis z panecitatis. vnde fm illā positionem uel forma consecratiōis falsa est. uel si vera ē nec suppositū filij nec natura panis est directe vi verbo⁹ i sacramēto eucharistie. sz sola natura corporeitatis partis humanitatis xpi: cui⁹ oppositū ponit. z ita videtur implicare contradictionē dum ex vna parte verificat formā consecrationis. z ex alia falsificat eam. Dicitur vlterius q tria p̄ncipalia dicta bui⁹ positiōis ibidē recitata manifestā cōtinent improbabilitatē. sicut ostendit -pe. de palu. primū siquidē non valet. qz licz corpus assumptū sit mediante anima. non tamen propter hoc corpus ē anima nec ecōuerso. nunq; enī vna pars pdicatur de alia sub nomine partis cuius sint idē supposito nisi solū denominatiue. quia sic importat totū. -preterea sic dr in duob⁹ accidētib⁹ uel in suba z accidente. ut albū est musicū z deus est albus. non sic autē in duabus ptibus substātialib⁹. vnde nō dr: caput peditatū nec tibia peditata. cuius pes insit mediāte tibia z si. ppter hanc mediationē posset dici tibia peditata aut brachiū manicatū. non tamē potest dici tibia pes: nec brachiū manus aut econtra. sed magis bono peratus. sic ergo forte corpus xpi. ppter illam mediationem posset dici pancū uel pancatū. non tm̄ posset dici panis. sed totū suppositū diceret ipanecatū uel pancū sicut dicit corporeū à corpe. imo cū panis dicat suppositum. quia panis est quoddā corp⁹: posset dici q suppositū est panis. z sic esset coicatio idiomatum respectu assumentis: assumpti nō respectu medij assūptionis. hoc enī non facit mediatio assumptiōis sed idēptitas suppositi z modus. pbandi. qz concretū sigt p modum totius z non partis. Similit nec valet 2ᵐ qd ponit positio illa. quia sublata coicatione idiomatum destruitur q inexistentia vnius non verificat pdicationē inexistentie alteri⁹. dato etiā q esset ibi coicatio idiomatū non sequeret corpus xpi magis in altari esse cuius econtra panē esse in celo. qz sic de⁹ est i vtero p hoc q de⁹ ē ille hō. ita fili⁹ bois ē in celo q ḡ q de⁹ ē i celo. qd ipsi nō dicūt. nec hoc est essentiā corpis xpi esse realiter hic sz suppositū corporis. quia ēntia corpis z sanguinis non ē vsq; vbi uel localiter. sed p conuersionē. Similiter 3ᵐ non valet. q si. ppter hoc q essentia panis non habet ibi. ppriū esse posset dici nō manere sz trāsire. pari rōne in incarnatione dici posset humana natura transire. non manere. qz fm eos non habet ibi pro-

Ayuntamiento de Madrid

priũ esse. Item cũ conuersio non sit nisi cõmunicantiũ in mã fm eos si in deo non ē nisi vnũ esse sez diuinũ cũ in esse diuinũ nihil possit conuerti. g nõ ē in quod illud esse panis conuertat. Et g dicũt g panis sit corp⁹ xpi z corp⁹ xpi sit panis. qõ non cēt nãi maneret. exponendum est. id est vbi erat panis ibi fit corp⁹ xpi. hec ꝓ. z bene. ¶ Ad pmũ Scoti 5 eandē ōnē dicit p q sia⁷ sic intelligatur g terminus p se illi⁹ cõuersionis uel transubstantiatiõis sit suba corpis xpi. ita g pritia subiecti ad species panis cõuersi nullo mõ sit p se termin⁹ nec pmo nec z⁰ illius transubstãtiatiõis. sed oio de p accidens se habeat ad illã transubstantiationē. a⁶ in qtum sic intellecta falsa ē. Sicut enĩ gratio sualis pmo z p se terminat ad formã sualē tm. sed p se z⁰ terminat ad quantitatē z figurã z alias p se passiones ꝓsequentes formã sualem rei generate z vlterius ad locũ eⁱ: sic ly transubstantiatio p se pmo terminetur ad subam corpis xpi. tm p se z⁰ terminat ad multa alia inter que est vnũ pritia sube corporis ad spes panis transubstãtiati. Nec ē inconueniēs vnã mutationē terminari ad duos terminos p se sub quodã ordine quorũ vnus pōt dici terminus intrinsecus. alius aũt termin⁹ extrinsec⁹ p se: ita tē habens ad intrinsecũ z p se ꝓsequentia z sequlã. De ly scũs Tho. de veritate. q. 9. arti. 3. sic dicit: In qlibet gratione uel mutatiõe ē duos terminos inuenire. sez terminũ a quo z terminũ ad quẽ. vterq; aũt diuersimode inuenit in diuersis. in quibusdã enĩ termin⁹ a q̃ est aliqd contrariũ pfectioni acquirẽde. sicut nigredo est contraria albedini que p dealbationem acquiritur quãdoq; ho pfectio acquirenda non ly cõtrariũ directe. sed pcedunt in subiecto dispositiões que sunt contrarie dispositionib⁹ ordinantib⁹ ad pfectionẽ inducẽdam. sicut pz in corpis alatione. qnq; ho non p̃supponitur nisi priatio siue negatio forme introducẽde sicut in aere illuminãdo pcedũt tenebre que p lucis pritiam remouent. similiter etiã terminus ad quem ē qnq; vn⁹ tm. ut in dealbatiõe terminus ad quẽ est albedo. quãdoq; ho sũt duo termini ad quẽ quorũ vnus ad alium ordinat. sicut pz in gratione uel alteratiõe elementorũ cuius vn⁹ termin⁹ est dispositio q̃ est necessitas. alius aũt ipsa forma sualis. hec ille. Dicit z⁰ g dato g presentia sube corporis xpi ad species non esset p se terminus pmo uel z⁰ transubstantiatiõis. sed sola suba corporis xpi ut ponit a⁶⁷. tm b⁶⁸ esset neganda. qz cũ ly stat g p mutationẽ ad subam solã terminatã p se z non per accidens habetur presentia sube ad species. quia in illo casu diceretur. pbabile g mutatio terminata ad substantiam esset causa mutationis terminate ad pritiam sube ad species si sint due mutationes sicut dealbatio esset causa assimilationis uel aegritionis illius similitudinis dealbati ad alia coalba si essent due mutatiões quarũ vna terminaret ad albedinẽ alia ad similitudinẽ qõ tm puto nõ esse verũ. vnde sicut per dealbationem habet non solum albedo verũ etiã respectus similitudinis z vtrũq; p se. ita p transubstantiationẽ p se habetur substantia succedens sube z pritia sube corpis xpi ad species panis trãsubstãtiati. z potissime est ibi perseitas ex pte efficientis z finis. qz trãsubstãtiatio ordinatur ad pritiã. ideo enim deus transubstantiat panẽ in subam corpis sui ut pro hoib⁹ fiat in sacro z veniat in vsũ hominũ. ¶ Ad z⁰ negat a⁶⁷ ut pz p dicta. qz p dealbationẽ habet non solũ albedo que est p se terminus eius. imo relatio similitudinis suppositis alijs coalbis que suppositio semp stat. quia omne album habet partes albas. z ita sibi silles in albedine. semp g acquirita albedine acquiritur similitudo. z vtrũq; habet p se licz vna pmo alia secundario. Et ad pbationẽ aliorũ dicitur g vn⁹ mutatiõis p se est vnicus p se terminus pmus. sed pōt habere duos p se terminos vnũ pmo z aliũ secundario ut victum est. z dato g nulla mutatio haberet duos p se terminos. cũ hoc stat g p vnicã p se mutationem habentur duo de p se quorũ vnũ est eius p se termin⁹. aliud ho ē aliquid p se ꝓsequens terminũ uel finis p se termini dato g non sit p se termin⁹ illius mutatiõis. qõ specialiter verũ est de talib⁹ respectib⁹ qui non sũt p se termini pmi nec pncipales alicui⁹ mutatiõis. sed cõsequũt p se pmos z pncipales terminos mutationũ. vnde illa. pbatio peccat p fallaciã ꝓsequẽtis arguendo a negatione antis ad negationem ontis. bene enĩ sequit: a. est termin⁹ huius mutatiõis. g habetur pbãc mutationẽ p se. sed nõ sequitur: a. nõ ē terminus huius mutationis. g non habet p se p hanc mutationem. sicut patet. qz illuminatio non est termin⁹ saltẽ pm⁹ generationis ignis flame. z tñ habet p se p generationem ignis. g generationẽ quippe ignis nõ solum habetur p se eⁱ⁹ termin⁹. imo aliq alia. sed differenter quia generatio est acquisitiua sui termini formalis cũ sit acquisitio eius. est autem acquisitiua eⁱ⁹ qõ cõsequit p se terminũ effectiue. ¶ Ad 3ᵐ dicitur primo g deus pōt facere corpus suũ presens cũ pane manente substantia panis sine q̃cunq; transubstantiatione uel mutatione ad subam terminatã ut p se terminũ. puta ponendo duo corpa in eodem loco circũscriptiue. hoc tñ fieret p motũ localẽ alterius uel vtriusq; illorũ ad alterum qõ non habet locum in ꝓposito. Dicitur z⁰ g presentia corpis xpi ad species panis qualis nũc est in eucharistia uel eiusdẽ rõis: cum illa non pōt acquiri de nouo manẽte substantia panis sub eisdẽ specieb⁹ nãi p aliquã mutationẽ subalẽ nouã factã in corpe xpi uel suba panis uel aliqualẽ vnionẽ vnius ad alterã occurrente aliquo motu locali ut in. pbatione ōnũ victum fuit. cum aũt fides non ponat hꝰ motũ factũ in corpe xpi. nec aliqua mutatio panis localis fiat. restat g ita presentia requirit transitũ sube panis in corpus xpi. Cõfirmat. quia suba corpis xpi habere potest presentiam eiusdẽ rõis ad species panis manẽte suba panis quã nunc habet nõ manente suba panis. aut suba corporis xpi esset sub speciebus mediãte. ppria quantitate. aut immediate p seipsam aut p vtrũq; si detur pmũ aut 3ᵐ tũc substãtia corpis xpi esset hic localiter z circũscriptiue. z cũ illo mõ nõ possit esse in locis pluribus oporet g dũ incipit esse in eucharistia relinqueret. pprũ locum quẽ habet in celo p nouũ motũ aut mutationẽ localẽ: qõ est falsũ. si detur 2ᵐ. tũc cum substãtia materialis ut abstrahit a quãtitate non possit fundare respectũ pritie de genere vbi aut situs. nec possit fundare respectũ pritie ad aliã substãtiã materialem suppositio distincta eo mõ quo anima rõnalis uel forma substantialis est presens corpi qõ informat uel ecõtra. nec eo mõ quo subiectũ est pris accidenti uel econtra. nec eo modo quo angelus ē pris corpori qõ mouet uel a q̃ patit uel econtra. nec eo mõ qno deus ē presens creature quã tenet z conseruat in esse uel econtra. nec possit habere aliquẽ cõtactũ molis aut virtutis ad aliã substantiã mãlem: non apparet modus quo possit eidẽ ē presens cũ nec angel⁹ possit esse pris alicui loco uel corpori nisi p aliquẽ cõtactũ. Relinquit g g solo illo mõ quem ponit ecclesia substantia corporis xpi possit ē

Ayuntamiento de Madrid

præsens specieꝰ panis: sc̃z conuersionē substãtie pa-
nis in subam corpis xpi sub eisdem accidẽtibꝰ virtute
conuersionis succedẽte. isto eteni ꝛ solo mõ põt ꝯgrue
saluari sufficiens contactꝰ ꝛ ordo corpis xpi ad spẽs.
q̃z sc̃z succedit subiecto specieꝫ tanq̃ terminꝰ ad quẽ
subiecti conuersionis in quo manet in potẽtia obedi-
ẽtiali idẽ numero subiectũ diuina potẽtia educibile de
eodem termino ad quẽ ad existendũ sub remanẽtibꝰ
specieꝫ. ꝛ ad oimode idẽ pstinũ esse. de hoc etiã latꝰ ĩ
sequentibꝰ dicet. Dicitur 3ᵒ q̃ ista ꝟnia ẽ simplicĩ nul-
la: hic ꝛ ibi est pritia eiusdẽ rõnis. q̃ habet p mutationẽ
eiusdẽ rõnis. ꝛ p3 instantia. nam pritia quã hꝫ ignis ad
locũ sue generationis in instanti sue gñatiõis ẽ eiusdẽ
rõnis cũ pritia quã hꝫ ad locũ terminantẽ motũ eius. ꝛ
trĩ constat q̃ non acquiruntꝰ p mutationẽ eiusdẽ rõnis
nam 2ᵒ acquiritꝰ p motũ localẽ. non aũt prima sꝫ p suba-
lem generationẽ. Dicit 4ᵒ q̃ pbatio maioris solũ con-
cludit q̃ pritia subẽ corpis xpi ad species panis uel ad
subam panis põt esse sine ꝟuersiõe uel transubstãtia-
tione uel desitione alicui⁹ subẽ. qõ concedit. non nĩ p-
bat q̃ posset esse sine transubstãtiatione uel desitione
uel inceptione subẽ ꝛ sine motu localĩ. ꝛ q̃z in cõsecra-
tione eucharistie nõ ẽ motꝰ localis nec gñatio alicui⁹
subẽ o3 q̃ sit ꝟuersio subẽ. Cũ aũt dicit q̃ terminꝰ eius-
dem rõnis cui⁹ est talis pritia non põt esse. ppte ꝛ p se
terminus duaꝫ mutationũ distinctaꝫ fm genꝰ ꝛc. p3
quid dicendũ sit ex pdictis. verũ eni est q̃ nõ põt esse
terminus taliũ duarũ mutationũ eodẽ modo. sed di-
uersimode põt esse terminus eaꝫ. q̃ ꝛ quãtitas q̃ncq̃
accrĩ p motũ augmentatiõis. q̃ncq̃ ꝟo p subalẽ gña-
tionẽ ꝛ q̃ncq̃ p creationem. vnde illa maxima parũ hꝫ
apparentie ꝛ minꝰ veritatis. Dicitur 5ᵒ. q̃ risio ibidem
recitata bona est. nec valet eius impugnatio cũ fiderẽ
in illa falsa maxima statim negata. cui⁹ opposita ẽ ve-
ra fm fidem catholicã. nam fm fidẽ caro humana per
gñationẽ uel nutritionẽ acquisita ꝛ caro p resurrectio-
nẽ repata sũt uel erũt uel fuerũt in xpo eiusdẽ rõnis. ꝛ
tamẽ cõstat q̃ gñatio nutritio resurrectio sunt muta-
tiones specie differẽtes. sic in ppposito pritia corpis xpi
ad species põt esse terminus diuersaꝫ mutationũ fm
genus transubstantiationis ꝛ gñationis ꝛ motꝰ localis
ut dictũ est. De falsitate pdicte maxime diffuse loquit
scũs Tho. 4.ᵒ sen. dis. 43. q. 1. arti. p. in solutiõe. 3ᵒ q̃stũ-
cule qua querit. vtrũ resurrectio sit nãlis uel miracu-
losa. ¶ Ad 4ᵐ negat aᵒ. nec valet. pbatio. q̃z nutri-
mentũ acquirat p cõuersionẽ ꝛditiones formales ab-
solutas aliti ꝛ eius in qõ cõuertit. trĩ in instãti ꝛuersio-
nis forma aliti informat materiam alimenti ꝛ acquirit
vbi ꝛ sitũ ꝛ locũ ipsius nutrimenti. aliq̃ qõ alitur ꝛ au-
getur nunq̃ occuparet maiorem locũ q̃ pus. nec cẽt
in alio loco q̃ pus fm se totũ nec fm partes. cui⁹ oppo
situm est verũ. Dicit vlteriꝰ q̃ dato q̃ ita esset sicut
ponit maior in conuersione alimenti in alitũ. non trĩ o3
q̃ ita sit in ppposito. quia illa conuersio fit concurrẽte
motu localĩ alimenti ad alitũ ꝛ ad locũ eius ꝛ venas ꝛ
arterias ꝛ poros. non sic aũt fit in cõuersione subẽ pa-
nis in eucharistiã in qua suba panis non mouet ad lo-
cum corpis xpi nec e contra. Item in cõuersiõe alimẽ-
ti fit additio materie ad materiã. non sic in eucharistia
nec totũ conuertit in totũ sed in partẽ non quidẽ p ex-
istentẽ sed nouiter ꝓductã. secus in eucharistia. sꝫ tũ
totũ lignũ conuertit in totũ ignẽ terminꝰ ad quẽ est in
loco termini a quo ꝛ nõ e contra. sic in ppposito. ¶ Ad
5ᵐ negat bᵒ. quia deꝰ posset ꝟuertere subam panis in
corpus xpi ut existens in celo modo localĩ panẽ cum
suis dimensionibꝰ ad locũ xpi in celo ꝛ in termino mo-
tus ponendo in eodẽ stũ dimensiões panis cõuersi cũ
dimẽsionibꝰ corpis xpi. ꝛ tũc suba corpis xpi esset sub
specieꝰ panis sacramentaliter ꝛ in ppno loco circũ-
scriptiue. Dicit 2ᵒ q̃ cũ ista transubstantiatio importet
successionẽ duaꝫ subaꝫ sub eisdem specieꝰ nõ appa-
ret mihi. p nunc q̃ suba panis posset cõuerti in subam
corpis xpi ut est in celo nisi modo pdicto uel consimili
interueniente motu localĩ speciẽ panis ad corpꝰ xpi
ut sic terminus ad quẽ cõuersiõis esset sub speciebus
termini a quo. ꝛ sic semp conuersio requirit pritiã subẽ
corpois xpi ad species panis. ¶ Ad 6ᵐ dicit primo q̃
fm pdicta cũ cõuersio que coiter fit in eucharistia im-
portet successionẽ duarũ subaꝫ totaliũ ꝛ pfectarum
sub eisdem accidentibꝰ. ꝛ dato casu argumẽti nullum
accidẽs panis remaneret sub quo alia suba sibi succe-
dere posset. videt q̃ talis conuersio eẽt impossibilis.
uel saltem non esset eiusdẽ rõnis cum illa que mõ fit.
Dicitur 2ᵒ q̃ admisso casu argumenti negãda est ꝟnia
ibidem facta. q̃z non est simile qõ adducit. p simili. nã ĩ
tali conuersiõe nõ remanerent aliqua accidentia pa-
nis conuersi sub quibꝰ suba corpis xpi eidẽ succederet
ꝛ rõne quoꝫ eẽt circũscriptiue aut diffinitiue aut alio
mõ ĩ loco panis cõuersi. secus ẽ de cõuersiõe modern
in qua pdicta accidẽtia remanent rõne quoꝫ suba
corpois xpi dicit eẽ vbi erat panis diffinitiue uel alio
mõ. ꝛ de hac materia amplius dicet in sequentibus.
Et ista. p nunc sufficiãt ad argumenta Scoti contra
primam ꝟnem: que etiam militant cõtra 3ᵃᵐ. ¶ Ad pri-
mũ eiusdem contra 2ᵃᵐ ꝟnem dꝰ q̃ risio ibidem reci-
tata sufficienẽ euacuat primũ ꝛ 2ᵐ argumentũ. Et hãc
virtualiter ponit sanctus Tho. 3ᵒ parte. q. 75. arti. 3ᵒ
ut recitatũ fuit in ppatione ꝟnis. ꝛ similiter ibidem in
solutione primi sic dicit: Substantia panis uel vini fa-
cta consecratione nõ manet sub specieꝰ sacramenti
neq̃ alibi. neq̃ tamẽ sequitur q̃ annihilẽt. conuertit̃
enim in corpus xpi. sic̃ non sequit: si acr ex q̃ genit⁹ est
ignis non sit hic nec alibi q̃ sit annihilatꝰ. hec ille. Itẽ
priti dis. q. 1. arti. 2ᵒ arguit sic 4ᵒ loco: Illud dicit̃ anni-
hilari qõ neq̃ in se neq̃ ĩ alio manet. sed substãtia pa-
nis facta conuersione non manet in se neq̃ in corpo-
re xpi. ergo annihilatur. Ecce argumentum. sequitur
risio. Dicendũ inquit q̃ ẽtuis non maneat panis neq̃
in se neq̃ in alio. tamen manet corpꝰ xpi in qõ conuer-
sus est panis. ꝛ ideo nõ sequitur q̃ sit annihilatus. hec
ille. Item in solutione primi sic dicit: In mutationibus
naturalibꝰ terminus a quo est forma aliqua. que qdẽ
non conuertitur in terminũ ad quem. ꝛ ideo annihila-
tur nisi quatenus manet potentia in suo subiecto. sed
illud qõ conuertitur ad terminũ ad quem est subiectũ
mutationis. non quidẽ ut sit illud sed ut sit sub illo. vñ
subiectum annihilari non dicit̃ ĩ ẽtum in illud cõuer-
titur. vnde cum in hac conuersione terminꝰ a quo sc̃z
suba panis cõuertat fm se totum in terminũ ad quẽ sc̃z
corpus xpi non quidem ut sit sub ipso sed ut sit ipsum-
met. patet q̃ non est annihilatio substantie panis. hec
ille. Similia ponit 6ᵒ quodlibet. q. 12. q̃ sc̃z cõuersio nõ
est annihilatio. quia nõ est motus ad nihil sed ad aliqd
quia terminus eius est corpus xpi. Tũc ad primã im-
probationem huius risionis dicit̃ q̃ desitio substãtie
panis talis qualis sit in eucharistia fm ppriam rõnem
distinguitur ab annihilatione: non quidem ut desitio
est sed ut talis desitio. nec terminꝰ eius ẽ nihilitas pa-

Ayuntamiento de Madrid

nis. sed nō panis qui est suba corporis xpi. uel vato q̃ nihilitas panis esset, primus terminus non tangit vltimus illius desitionis cum illa desitio sit quasi dispositio ordinata ad positionē corporis xpi a principali actiuo huius conuersionis scilz deo. annihilatio ro, prie dicta habet pro principali terminuo nihilitatem annihilati. z non est dispositio ad positionē alicuius positiui. uel si ipsam concomitet aliqua positio hoc est p accidens z preter intentionē agētis. Ad cōfirmationē ibidē facta dicit q̃ corruptio differt ab annihilatione, prie dicta. nō solū quia aliqd corrupti manet sc̄z materia. nec solū qz negatio ad quā ē ē negatio in subiecto apto uel puatio. sed etiā qz est dispositio ad generationē positiuam. Nec tamē sequitur q̃ sit mutatio positiua de, primo z inductiue. lz possit dici positiua vltimate z dispositiue. quia non oē disponens ordinatū ad inductionem positiui ē positiuū cū multe sint dispositiōes negatiue. sic in, proposito de desitione panis. 3m membrū diuisiōis statim posite sufficit ad distinguendū eam ab annihilatione, prie dicta. Rursus quia lz nihil panis desinentis maneat actu in se uel in alio. manet tamē illud in qō conuersū est sc̄z corpus xpi in quo etiā aliqualiter remanet panis in potentia obedientiali ut ex corpore xpi fm esse sacramentale in eucharistia possit p dei potentiā panis redire. ut sicut pane desinente eē sub speciebus corpus xpi incipit esse sub eisdē. sic ecōtra corpore xpi desinente eē sub illis iterū redeat substantia panis sub eisdē ut postea dicet. z sic iterū negatio ad quā est desitio subē panis posset aliāliter dici puatio z negatio. non quidē in subiecto apto. sed in accidētibus manentibus in quibus manet aptitudo nō gdem nāli sed obedientialis ad iterato informandū subam panis Ad 2m confirmationē negat bēt. quia positio corporis non oio se habet de p accidens ad desitionem subē panis cū desitio de pse ut nunc ordinet ad illā positionem. z, pter illam intēdat z ad illā disponat ut dictū est. cum aut dicitur q̃ desitio potest separi a positione z. dicit q̃ posito illo casu talis desitio q̃ nec ex se nec ex intentione agentis ordinaret nec disponeret ad positionē alicuius termini positiui sicut ista facit nō esset eius sdē rōnis cum ista. z ideo nō sequit si illa esset annihilatio q̃ etiā ista sit annihilatio. potissime qz ut dictū est terminus, primus huius desitionis non ē pura negatio sed negatio in apto z rei que lz nō maneat in se manet tamē aliud in qō conuersa est cū potētia obedientiali ad rem desinentē. ¶ Ad 3m dicitur negādo maiorem. qz in tali casu nec panis nec corp̃ xpi oio eodē modo se haberēt ut nūc se habent. qō patet de pane. quia si ipse annihilaret sua desitio nullo mō eēt dispositiua nec intenta nec ordinata ad positionē subē corporis xpi sicut ē nunc nec maneret actu in se nec aliqd in qō conuersus esset sicut nūc manet. similiter tūc nō maneret in potentia obedientiali alicui positiui sicut nunc remanet in potētia obedientiali corporis xpi fm eē sacramentale ut dictum est. corp̃ xpi nihilominꝰ non eodē mō se haberet ad panem aut ad eī desitionē. qz non esset finis desitionis panis. nec haberet potētiam passiuā obedientialē ad reditionē panis cōuersi. z multe alie dissimilitudines dari pnt inter illū casū z pseētē z ideo nō segtur: si illa desitio esset annihilatio q̃ z ista. ¶ Ad 4m pz solutio p dicta. concedit enī q̃ nō eē panis est nouū in corpore xpi. quia licz pus ante desitionem panis z cōuersionem eius in corpus xpi p rationem disperatiōis i corpore xpi esset non esse panis. tm illud non esse nullo mō cōiūctū erat potētie obedientiali relicte in corpe xpi ad subam panis. sicut ē post conuersionem. z sic patet q̃ nō eē panis ē nouū z nouatio in corpore xpi z nouatio sub speciebus. Dicit z° q̃ dato q̃ non esse panis non esset nouatio in corpore xpi post desitionem panis. eēt tamē nouū in se z ordinatū z intentū z disponēs ad positionē subē corpis xpi. Ad improbationē risionis z° loco recitate dicit q̃ illa tria argumenta ptra eā inducta bene concludunt q̃ post conuersionē panis non ē aliqd actu in se uel in alio. nō aūt, pbant qn sit potentialiter obedientialiē in corpore xpi post conuersionē. Secus enim est de terminis hui cōuersionis z de terminis aliarū mutationū naturaliū in quibꝰ materia nō mutat in aliā materiā nec terminus a quo pōt remanere potētialiē in termino ad quē sicut ē hic. De ptedictis scūs Tho. 6° quolibet. q. 1z. sic dicit. Annihilatio quēdā motū importat. ois at motus denominat a termino ad quē. vnde termin annihilationis est nihil. cōsecratio aūt panis non terminat ad nihil sz ad corp̃ xpi. alioquin nō esset dare quō corpus xpi incipiat esse i sacro. nō enī incipit ibi eē p motū locale. alioquin desineret esse in celo. relinqtur ergo q̃ in cōsecratione panis non est annihilatio aliqua sz trā substantiatio panis in corpus xpi. hec ille. ¶ Ad primū Durādi cōtra eandē ōnem z alias duas respōdet -pe. de palu. dicens q̃ a° argumenti falsa est. qz imo conuersū fm q̃ hꝰ nō manet fm aliquid sui. vnde aer qui convertitur in igne dicit conuerti fm formā. z forma dicitur conuersa fm nihil sui manens. non autem dicit conversus fm materiā sed additus. z similiter qz hec cōuersio est fm totū. ideo totū desinit eē. alias non esset cōuersio totius in totū. uel pōt dici sine assertiōe q̃ deus pōt conuertere subam in accidēs z ecōuerso. sicut in generatione que fit ex specieb̃. z tūc substantia panis conuertit in corp̃ xpi fm esse pñs realiter in altari. z corp̃ xpi fm esse in altari ē in potentia obedientiali ad esse substantiā panis ut sic materia in māmt forma in formam conuertāt non fm esse subale absolutū. sed fm illud esse in altari. cum enī corpus vnū est in potentia ad aliud. deus possit vnū conuertere in aliud si mā est in potentia ad formā. deus pōt conuertere materiā in formā z econuerso. qz potest reparē qō destruxit. nec oīs illud de q̃ fit aliqd manere in illo actu tangēs partē. qz de mā educit forma cui pars nō ē mā. z similiter cū omne accidēs corporeū sit in potētia materie. de potentia materie educi pōt z in illud materia conuerti pōt. z econuerso accidens in materiā. z fm hꝰ post conuersionē manet fm eē potentiale totū in corpore xpi fm eē in altari. Dico autē potentiale a potentia obedientiali non nāli aūt fm modū. Aliter enī manet panis in potentia post conuersionē in corpe xpi q̃ maneret post annihilationē. nā post ānihilationē fieret alias de nihilo uel de corpe xpi fm sez non de esse corporis xpi in altari cum illud esse nō esset. hec -pe. z bri. concoditē scō Tho. quo ad sensū. licz verba in aliquo dissonent potissime cū dicit in mutatione nāli vnā formam cōuerti in aliā cui oppositū supra dictū ē. ¶ Ad 2m rūdet -pe. concedendo maiorē. qz termin actiōis qui est conuersio ē corpus xpi fm eē in altari. z hic attingit. qz sicut termin corruptiōis est generatio sic termin corruptionis panis ē termin gnātiōis illius modi essendi in corpore xpi. Et sicut magister posuit nihil de alimento conuerti i virtutē humane nature quo ad additionem. sed quo ad modū essendi ut non cōsumat

Ayuntamiento de Madrid

presens specieb⁹ panis: scz conuersionē substātie panis in subam corpis xpi sub eisdem accidētib⁹ virtute conuersionis succedētē. isto eteni z solo mō pōt ꝛgrue saluari sufficiens contact⁹ z ordo corpis xpi ad spēs. qz scz succedit subiecto speciez tanq̄ termin⁹ ad quē subiecti conuersionis in quo manet in potētia obediētiali idē numero subiectū diuina potētia educibile de eodem termino ad quē ad existendū sub remanētib⁹ specieb⁹. z ad oimode idē pstinū esse. de hoc etiā lati⁹ i sequentib⁹ dicē. Dicitur 3° q̄ ista ꝛia ꝛia ē simplicē nulla: hic z ibi est pritia eiusdē rōuis. q̄ habet p mutationē eiusdē rōnis. z p3 instantia. nam pritia quā h3 ignis ad locū sue generationis in instanti sue g̃iatiōis ē eiusdē rōnis cū pritia quā h3 ad locū terminantē motū eius. z trī constat q̄ non acquirunt p mutationē eiusdē rōnis nam z° acquirit p motū localē. non aūt pma f3 p subalem generationē. Dicit 4.° q̄ pbatio maiozis solū concludit q̄ prima sube corpis xpi ad species panis uel ad subam panis pōt esse sine ꝛuersiōe uel transubstātiatione uel desitione alicui⁹ sube. qd concedit. non trī. pbat q̄ posset esse sine transubstātiatione uel desitione uel inceptione sube z sine motu locali. z qz in cōsecratione eucharistie nō ē mot⁹ localis nec g̃iatio alicui⁹ sube o3 q̄ sit ꝛuersio sube. Cū aūt dicit q̄ termin⁹ eiusdem rōnis cui⁹ est talis pritia non pōt esse. ppzie z p se terminus duaꝝ mutationū distinctaꝝ fm gen⁹ z̄c. p3 quid dicendū sit ex pdictis. verū eni est q̄ nō pōt esse terminus talū duarū mutationū codē modo. sed diuersimode pōt esse terminus caꝝ. qz z quātitas q̄ncq̄ accrit p motū augmentatiōis. q̄ncq̄ ꝛo p subalē g̃iationē z q̄ncq̄ p creationem. vnde illa maxima parū h3 apparentie z min⁹ veritatis. Dicitur 5.° q̄ risio ibidem recitata bona est. nec valet eius impugnatio cū fidē in illa falsa maxima statim negata. cui⁹ opposita ē vera fm fidem catholicā. nam fm fidē caro humana per g̃iationē uel nutritionē acquisita z caro p resurrectionē repata sūt uel erūt uel fuerūt in xpo eiusdē rōnis. z tamē cōstat q̄ g̃iatio nutritio resurrectio sunt mutationes specie differētes. sic in pposito pritia corpis xpi ad species pōt esse terminus diuersaꝝ mutationū fm genus transubstantiationis z g̃iationis z mot⁹ localis ut dictū est. De fallitate pdicte maxime diffuse loquit scūs Tho. 4.° sen. dis. 43. q. i. arti. p. in solutiōe. 3° q̄stiūcule qua querit. vtrū resurrectio sit nālis uel miraculosa. ¶ Ad 4.m negat a°. nec valet. pbatio. qz l3 nutrimentū acquirat p cōuersionē ꝛditiones formales absolutas aliti z eius in qd cōuertit. trī in instāti ꝛuersionis forma aliti in format materiam alimenti z acquirit vbi z sitū z locū ipsius nutrimenti. alit qd alitur z augetur nunq̄ occuparet maiozem locū q̄ pus. nec ēt in alio loco q̄ pus fm se totū nec fm partes. cui⁹ oppositum est verū. Dicit vlterius q̄ dato q̄ ita esset sicut ponit maioz in conuersione alimenti in alitū. non trī o3 q̄ ita sit in ppposito. quia illa conuersio fit concurrēte motu locali alimenti ad alitū z ad locū eius z venas z arterias z pozos. non sic aūt fit in cōuersione sube panis in eucharistiā in qua suba panis non mouet ad locum corpis xpi nec econtra. Item in cōuersiōe alimēti fit additio materie ad materiā. non sic in eucharistia nec totū conuertit in totū sed in parte non quidē perisiente sed nouiter pductā. secus in eucharistia. f3 vū totū lignū conuertit in totū ignē termin⁹ ad quē est in loco termini a quo z nō econtra. sic in ppposito. ¶ Ad 5.m negat b°r. quia de⁹ posset ꝛuertere subam panis in corpus xpi ut existens in celo modo localit panē cum suis dimensionib⁹ ad locū xpi in celo z in termino motus ponendo in eodē stu dimensiōes panis cōuersi cū dimēsionib⁹ corpis xpi. z tūc suba corpis xpi esset sub specieb⁹ panis sacramentaliter z in ppzio loco circūscriptiue. Dicit z° q̄ cū ista transubstantiatio importet successionē duaꝝ subaꝝ sub eisdem specieb⁹ nō apparet mihi. p nunc q̄ suba panis posset cōuertī in subam corpis xpi ut est in celo nisi modo pdicto uel consimili interueniente motu locali speciez panis ad corp⁹ xpi ut sic terminus ad quē cōuersiōis esset sub speciebus termini a quo. z sic semp conuersio requirit pritiā sube corporis xpi ad species panis. ¶ Ad 6.m dicit pmo q̄ fm pdicta cū cōuersio que coiter fit in eucharistia importet successionē duarū subaꝝ totaliū z pfectarum sub eisdem accidentib⁹. z dato casu argumēti nullum accidēs panis remaneret sub quo alia suba sibi succedere posset. videt q̄ talis conuersio eēt impossibilis. uel saltem non esset eiusdē rōnis cum illa que mō fit. Dicitur z° q̄ admisso casu argumenti negāda est ꝛia ibidem facta. qz non est simile qd adducit. p simili. nā i tali conuersiōe nō remanerent aliqua accidentia panis conuersi sub quib⁹ suba corpis xpi eidē succederet z rōne quoz eēt circūscriptiue aut diffinitiue aut alio mō in loco panis cōuersi. secus ē de cōuersiōe moderna in qua pdicta accidētia remanent rōne quoz suba corporis xpi dicit eē vbi erat panis diffinitiue uel alio mō. z de hac materia amplius dicē in sequentibus. Et ista. p nunc sufficiāt ad argumenta Scoti contra primam ꝗnem: que etiam militant cōtra 3am. ¶ Ad primū eiusdem contra z^am ꝗnem dī q̄ risio ibidem recitata sufficiēt euacuat primū z z^m argumentū. Et hāc virtualiter ponit sanctus Tho. 3° parte. q. 75. arti. 3.° ut recitatū fuit in pbatione ꝗnis. z similiter ibidem in solutione pmi sic dicit: Substantia panis uel vini facta consecratione nō manet sub specieb⁹ sacramenti nec q̄ alibi. nec q̄ tamē sequitur q̄ annihilē. conuertit enim in corpus xpi. sic non sequit: si aer ex q̄ genit⁹ est ignis non fit hic nec alibi q̄ sit annihilat⁹. hec ille. Itē pniti dis. q. i. arti. z.° arguit sic 4.° loco: Illud dicit annihilari qd nec q̄ in se nec q̄ i alio manet. sed substātia panis facta conuersione non manet in se nec q̄ in corpore xpi. ergo annihilatur. Ecce argumentum. sequitur risio. Dicendū inquit q̄ ꝗtuis non maneat panis nec q̄ in se nec q̄ in alio. tamen manet corp⁹ xpi in qd conuersus est panis. z ideo nō sequitur q̄ sit annihilatus. hec ille. Item in solutione pmi sic dicit: In mutationibus naturalib⁹ terminus a quo est forma aliqua. que qdē non conuertitur in terminū ad quem. z ideo annihilatur nisi quatenus manet potentia in suo subiecto. sed illud qd conuertitur ad terminū ad quem est subiectū mutationis. non quidē ut sit illud sed ut sit sub illo. vñ subiectum annihilari non dicit ꝗtum in illud cōuertitur. vnde cum in hac conuersione termin⁹ a quo sc3 suba panis cōuertat fm se totum in terminū ad quē sc3 corpus xpi non quidem ut sit sub ipso sed ut sit ipsummet. patet q̄ non est annihilatio substantie panis. hec ille. Similia ponit 6.° quodlibet. q. 12. q̄ sc3 cōuersio nō est annihilatio. quia nō est motus ad nihil sed ad aliqd quia terminus eius est corpus xpi. Tūc ad primā in probationem huius risionis dicit q̄ desitio substātie panis talis qualis fit in eucharistia fm ppriam rōnem distinguitur ab annihilatione: non quidem ut desitio est sed ut talis desitio, nec termin⁹ eius ē nihilitas pa-

Ayuntamiento de Madrid

nis. sed nō panis qui est suba corporis xpi. uel dato q̃ nihilitas panis esset, primus terminus non tamē vltimus illius desitionis cum illa desitio sit quasi dispositio ordinata ad positionē corpis xpi a pncipali actiuo huius conuersionis scilz deo: annihilatio vo, ppzie dicta habet pro pzincipali terminu nihilitatem annihilati. z non est dispositio ad positionē alicuius positiui. uel si ipsam concomitet aliqua positio hoc est p accidens z pzeter intentionē agētis. Ad cōfirmationē ibidē fatētā dicit q̃ corrupto differt ab annihilatiōe, ppzie dicta. nō solū quia aliqd corrupti manet scz materia. nec solū qz negatio ad quā ē ē negatio in subiecto apto uel puatio. sed etiā qz est dispositio ad generationē positiuam. Nec tamē sequitur q̃ sit mutatio positiua de, primo z inductiue. Iz possit dici positiua vltimate z dispositiue. quia non oē disponens ordinatū ad inductionem positiui ē positiuū cū multe sint dispositiōes negatiue. sic in, pposito de desitione panis. 3m membrū diuisiōis statim posite sufficit ad distinguendū eam ab annihilatiōe, ppe dicta. Rursus quia Iz nihil panis desinentis maneat actu in se uel in alio. manet tamē illud in qō conuersū est scz corpus xpi in quo etiā aliqualiē remanet panis in potentia obedientiali ut ex corpore xpi fm esse sacramentale in eucharistia possit p oci potentiā panis redire. ut sicut pane desinente eē sub specieibus corpus xpi incipit esse sub eisdē. sic ecōtra corpore xpi desinente eē sub illis iterū redeat substantia panis sub eisdē ut postea dicet. z sic iterū negatio ad quā est desitio sube panis posset aliqliter dici puatio: negatio. non quidē in subiecto apto. sed in accidētibus manentibus in quibus manet aptitudo nō qdem nālis sed obedientialis ad iterato infozmandū subam panis

Ad z^m confirmationē negat b^d. quia positio corporis non oio se habet de p accidens ad desitionem sube panis cū desitio de pse ut nunc ordinet ad illā positionem. z, ppter illam intēdat z ad illā disponat ut dictū est. cum aūt dicitur q̃ desitio possit separi a positione z. dicit q̃ posito illo casu talis desitio q̃ nec ex se nec ex intentione agentis ordinaret nec disponeret ad positionē alicuius termini positiui sicut ista facit nō esset eius sdē rōnis cum ista. z ideo nō sequit si illa esset annihilatio q̃ etiā ista fit annihilatio. potissime qz ut dictū est terminus, primus huius desitionis non ē pura negatio sed negatio in apto z rei que Iz nō maneat in se manet tamē aliud in qō conuersa est cū potētia obedientiali ad rem desinentē. ¶ Ad 3^m dicitur negādo maiorem. qz in tali casu nec panis nec corp^s xpi oio eodē modo se haberet ut nūc se habent. qō patet de pane. quia si ipse annihilaret sua desitio nullo mō eēt dispositiua nec intenta nec ordinata ad positionē sube corporis xpi sicut ē nunc nec maneret actu in se nec aliqd in qō conuersus esset sicut nūc manet. similiter tūc nō maneret in potentia obedientiali alicui^s positui sicut nunc remanet in potētia obedientiali corpis xpi fm eē sacramentale ut dictum est. corp^s xpi nihilomin^s non eodē mō se haberet ad panem aut ad ei^s desitionē. qz non esset finis desitionis panis. nec haberet potētiam passiuā obediētialē ad reditionē panis cōuersi. z multe alie dissimilitudines dari pñt inter illū casū pseētē z ideo nō sequtur: si illa desitio esset annihilatio q̃ z ista.

¶ Ad 4^m pz solutio p dicta. concedit enī q̃ nō eē panis est nouū in corpore xpi. quia Iz pus ante desitionem panis z cōuersionem eius in corpus xpi p rationem disperatiōis i corpore xpi esset non esse panis. tū illud non esse nullo mō cōsistētū erat potētie obediētiali relicte in corpe xpi ad subam panis. sicut ē post conuersionem. z sic patet q̃ nō eē panis ē nouū z nouatio in corpore xpi z nouatio sub specieibus. Dicit z^o q̃ dato q̃ non esse panis non esset nouatio in corpore xpi post desitionem panis. eēt tamē nouū in se z ordinatū z intentū z disponēs ad positionē sube corpis xpi. Ad inpobationē rōsionis z^o loco recitate dicit q̃ illa tria argumenta 2tra eā inducta bene concludunt q̃ post conuersionē panis non ē aliqd actu in se uel in alio. nō aūt, pbant qn sit potentialiter obedientialiē in corpore xpi post conuersionē. Secus enim est de terminis hui^s cōuersionis z de terminis aliarū mutationū naturaliū quibus materia nō mutat in aliā materiā nec terminus a quo pōt remanere potētialiē in termino ad quē sicut ē hic. De predictis scūs Tho. 6° quolibet. q. 1z. sic dicit. Annihilatio quēdā motū importat. oio ad. t motus denominat a termino ad quē. vnde termin^s annihilationis est nihil. cōsecratio aūt panis non terminat ad nihil sz ad corp^s xpi. alioquin nō esset dare quō corpus xpi incipiat esse i sacro. nō enī incipit ibi eē p motū locale. alioquin desineret esse in celo. relinqtur ergo q̃ in cōsecratione panis non est annihilatio aliqua sz trā substantiatio panis in corpus xpi. hec ille. ¶ Ad pmū Durādi cōtra eandē ōnem z alias duas respōdet -pe. de palu. dicens q̃ a^or argumenti falsa est. qz imo conuersū fm q̃ hō nō manet fm aliquid sui. vnde aer qui conuertitur in igne dicit conuerti fm formā. z forma dicitur conuersa fm nihil sui manens. non autem dicit conuersus fm materiā sed additus. z similiter qz hec cōuersio est fm totū. ideo totū desinit eē. alias non esset cōuersio totius in totū. uel pōt dici sine assertiōe q̃ deus pōt conuertere subam in accidēs z ecōuerso. sicut in generatione que fit ex specieb^s. z tūc substantia panis conuertit in corp^s xpi fm esse pñs realiter in altari. z corp^s xpi fm esse in altari ē in potentia obedientiali ad esse substantiā panis ut sic materia in mām z forma in formam conuertāt non fm esse subale absolutū. sed fm illud esse in altari. cum enī corp^s quod vnū est in potentia ad aliud. deus posit vnū conuertere in aliud si mā est in potentia ad formā. deus pōt conuertere materiā in formā z econuerso. qz potest repare qō destruxit. nec oz illud de q̃ fit aliud manere in illo actu tangēs partē. qz de mā educit forma cui^s pars nō ē mā. z similiter cū omne accidēs corporeū fit in potētia materie. de potentia materie educi pōt. z in illud materia conuerti pōt. z econuerso accidens in materiā. z fm hō post conuersionē manet fm eē potentiale totū in corpore xpi fm eē in altari. Dico autē potentiale a potentia obedientiali non nālī aūt fm mādā. Aliter enī manet panis in potentia post conuersionē in corpe xpi q̃ maneret post annihilationē. nā post ānihilationē fieret alias de nihilo uel de corpe xpi fm se z non de esse corporis xpi in altari cum illud esse nō esset. hec -pe. z hij concordit scō Tho. quo ad sensū. licz verba in aliquo dissonent potissime cū dicit in mutatione nālī vnā formam cōuerti in aliā cui^s oppositū supra dictū ē. ¶ Ad z^m rūdet -pe. concedendo maiorē. qz termin^s actiōis qui est conuersio ē corpus xpi fm eē in altari. z hic attingit. qz sicut termin^s corruptiōis est generatio sic termin^s corruptionis panis ē termin^s gnātiōis illius modi essendi in corpore xpi. Et sicut magister posuit nihil de alimento conuerti i virtutē humane nature quo ad additionem. sed quo ad modū essendi ut non cōsumat

Ayuntamiento de Madrid

uel ut calor habeat in quid agat. sic ⁊ corruptio panis fit non ut conuertatur in corp⁹ xpi fm eē intrinsecū sibi additū. sed in modū essendi eius sub sacro. ⁊ hic terminus attingit. Et ad improbationē huius rnsiōis dicetur in sequētib⁹. hec Petrus ⁊ bene. dū tn sane intelligatur ut sc3 terminus huius ouersiōis non intelligat esse solus respectus aut mod⁹ sed suba sub mō essendi ¶ Ad 3m dicit pe. q̄ lic3 totum desinat esse non tn totum est annihilatū. quia annihilatio est versio in nihil. hic aūt est versio in aliquid. ⁊ quādo aer cōuertitur in ignē. non solū aer cuius aliquid manet non dr̄ annihilari. sed nec forma subalis. nec accidentia de qb⁹ nec pars nec totū manet dicuntur annihilari sed cōuerti. quia vertunt̄ in aliquid ⁊ non in nihil. Et similiter i nutritione fm opinionē magistri dicere ē alimentū ouertī in esse magnū corporis nutriti si augeatur ⁊ non in intrinsecū virtutis. ⁊ lic3 nō maneat si totum secedat. tn̄ ppter effectū positiuū quē relinquit dicitur non annihilari. Et similiter conuersio panis in corp⁹ xpi fm esse in altari sacramentaliter q̄uis nihil remaneat in ouerso. quia tn̄ manet i suo effectu reali de quo pōt dei virtute educi. ideo nō annihilatur. hec pe. ⁊ bene sane intelligendo. ¶ Ad 4m dicit pe. q̄ lic3 forma non conuertatur in formā nisi p hoc q̄ coicat sibi materiā. ⁊ sic vnū contrariū ouertit in aliud. hoc ē via nature. sz vr̄ hic formā conuerti. non qz vna forma fiat simpliciter ex alia corrupta. nec q̄ vna addat̄ alij. tunc enī non fieret vna ex alia. sed fieret vna cū alia. ⁊ compositū ex duab⁹. sed dicit hic forma panis conuerti in formam corporis xpi. qz ex desitione forme panis fit existentia corporis xpi ibi vbi erat forma panis. hec ille. ⁊ bene. ¶ Ad 5m dicit pe. q̄ neutro mō mā conuertit in mām sz nec p remanere in sui simili tn̄. qz hoc esset etiam si vere annihilarē nec p coniūgi materie corporis xpi. sed p hoc q̄ in eam transubstantiatur ad esse vbi ipsa erat. in̄ qtū enī p desitionē materie panis fit mā corporis xpi ibi realit̄ pnis vbi alia erat localit̄ pus dicit mā conuerti in mām. Hec pe. ⁊ bene. ¶ Ad 6m patet solutio per dicta ad argumenta Scoti. quia sz3 in illo casu substātia panis cōuersi plus maneret in corpe xpi q̄ suba panis annihilati. Et vlterius dato q̄ non aliter nec plus maneret in corpe xpi suba vnius q̄ alterius. tn̄ desitio vnius aliter in genere cause mālis dispositine se haberet ad positionē corporis xpi q̄ desitio alterius ut sepe dictum fuit. ¶ Ad 7m negatur a^m. ut enī patet ex p̄dictis. si substantia panis conuersi in corpus xpi eadē numero diuina virtute rediret. ipsa in tali casu non crearē̄. ppte iz fieret ex corpore xpi fm eē q̄ hs in eucharistia. lic3 nō fieret ex illo absolute. Et huic solutiōi cōcordat illud qd̄ dicit scūs Tho. 3ª pte. q. 77. arti. 5. vbi sic dicit: Si substantia panis ⁊ vini conuersa in corpus ⁊ sanguinē non pōt substantia panis uel vini redire nisi corpe aut sanguine xpi iterū conuerso in subam panis uel vini qd̄ est impossibile. sicut si aer fit conuersus in ignē non pōt redire aer nisi iterū ignis cōuertat̄ i aerē. hec ille. Similia ponit. iz. dis. 4^t. q. i. arti. 3° in solutiōe 4^e questiūcule. Ex quib⁹ patet cū sensisse q̄ suba panis conuersa redire non pōt nisi corpus xpi ē conuersō vertatur in subam panis. q̄ aūt reputat h̄ impossibile nō ⁊ traria p̄dictis. nam bri ē ipossibile fm potētia dei ordinatam nō autem fm absolutam. Item lic3 fm ordinatam sit impossibile q̄ suba corporis xpi fm eē absolutū vertatur in panē. non tn̄ fm esse sacramentale modo quo victum est pus. ¶ Ad 8m negatur a^m ut patet ex solutione p̄mi ⁊ secūdi Scoti. nam lic3 substātia panis post consecrationem nihil fit. illud tn̄ i q̄ ouersa ē ⁊ in q̄ potētialit̄ manet ē aliqd. ⁊ iō nō ē annihilata. ¶ Ad p̄mū Scoti 53m ꝯnē qd̄ etiā vtualit̄ recitat Durād⁹. rndet pe. de palu. dicēs q̄ illud qd̄ assumit nō valet. quia fm eos in angelo sūt cause q̄re ipse ē omni corpori pnis realit̄ ex habitudine sui. sz carētia quantitatis actu ⁊ aptitudine q̄ est solū causa sine qua nō ⁊ imediat⁹ ordo ad omne corp⁹ qd̄ ipse pōt mouere imediate. ppter q̄ fm eos aia separata est nusq̄ propter carentiā quantitatis. sed nō est alicui pnis. ppter nullū ordinē mouendi ad corp⁹. vnde si substantia corporea que ē nata esse quanta sit separata actu a quātitate ⁊ dato q̄. ppter hoc sit nusq̄ ⁊ indistans. qz sola quantitas facit distare localit̄. nō tn̄. ppter hoc erit realit̄ pnis cuilibet corpori. qz nō ex se haberet imediatū ordinem mouendi quodlibet corpus. sicut nec aia separata. ⁊ p̄nis absolutio ab vsu quantitatis nō facit eam p̄sentē alicui. ⁊ lic3 faciat nō distantem. uel non absentem. tn̄ oportet dare aliqd̄ positiuū quod faciat eā presentē. qz substantia que est nata eē quāta nō ē nata esse pnis uel absens nisi per quantitatē. aut nisi detur sibi mod⁹ spēi. qd̄ forte de solo corpe xpi posset verificari fm illū modū. qz si corp⁹ xpi hz vtute mouēdi omne corp⁹ imediate sicut angelus. ⁊ absoluat̄ ab vsu quātitatis tūc etiā eadē rōne qua ⁊ angel⁹ erit pnis realiter omni corpori. sed fm istū modū isti nō ponūt nec etiā sufficit in angelo ⁊ si sufficeret in angelo qui nō ē natus distare non tn̄ in corpore quod ē natū distare ⁊ maxime qd̄ actu distat. qz si ala q̄dm est infra corpus haberet potentiā mouēdi imediate omne aliud corpus. nō. ppter hoc min⁹ distaret a corpe exteriore q̄ prius. ab omni enī corpore distat quātū suū. ppriū corp⁹ distat q̄dm est eius forma ⁊ corp⁹ eius vtut quantitate. vnde cum corp⁹ xpi sit subiectū quātitatis p quā est localiter i loco. sz3 in celo. ⁊ si nō absoluat̄ ab vsu quantitatis qua locū occupat in celo. nō videt̄ sola absolutio respectu panis facere ipsū min⁹ distare q̄ pri⁹. illud ergo querendū est. hec pe. ⁊ bene. Mihi tamē videt̄ illud dictū de angelo esse simpliciter falsū. sz3 q̄ fit actu presens cuilibet corpori qd̄ pōt imediate mouere ⁊ de hoc dictū fuit satis. 2° sen. dū tractaret̄ quō angelus est in loco. cōcedit̄ tn̄ q̄ dictus ordo angeli ad corpus ab eo mobile facit ipsū p̄sentē in potētia sed nō actu. quia vltra hoc requirit̄ actualis contactus vtutis ut ibi dictum fuit. ¶ Ad 2m respondet pe. dicens q̄ verū ē accidentia remanētia nō plus facere q̄ dicit arguēs sed falsū est cōuersionē substantie hoc nō facere. quia facit p̄mū terminū cōuersiōis loco cōuersi succedere. nec est verū q̄ fiat cōuersio in quantitatē ex cōsequēti. qz termin⁹ a quo sz3 suba panis nō conuertit̄ in accidens nec ecōtra dato q̄ quātitas possit ouertī in quātitatē. vnde cū ouersū sit suba nō quātitas nō ē cōnersio nisi in subam. nec segt̄ si quātitas ē ibi q̄ sit ibi sicut terminus conuersionis. sicut patet de diuinitate i quā nihil cōuerti potest. que tamen est ibi. Nec requiritur ibi absolutio ab vsu quantitatis vbi quantitas non est ipse sed per substātiam. quia sicut substantiam esse alicubi p quantitatem sine alio. facit eā esse ibi mō quantitatiuo: sic e conuerso quātitatem eē alicubi p subam facit eam ibi esse mō substātiuo. hec pe. ⁊ bene. tamē videtur mihi q̄ accidentia remanentia in quibus corpus xpi succedit substātie panis faciunt formaliter sz non effectiue q̄ corpus xpi sit in altari realiter diffi-

Ayuntamiento de Madrid

nitiue aut sacramentaliter uel alio modo sicut faciebant q̃ substantia panis erat ibi circũscriptiue. cõuersio enim preterita nõ ē formalis rõ essendi in loco. sed potius se habet ut effectiua. ¶ Ad 3m dicit: concedẽdũ est inquit q̃ determinata conuersio dat habitudinem ad aliqd determinatũ sed plus. qz dat ibi esse realiter p̃ q̃ facit succedere illi qõ hic erat realiter. hec -pe. ⁊ bene. Intelligẽdo ut pus. ¶ Ad 4m dicit q̃ de9 põt absoluere quantitatẽ ab vsu occupandi locũ. sed p hoc quãtitas aut res quãta non erit nisi vbi pus erat. ⁊ sic nisi corp9 xpi fuisset motũ de loco vbi pus erat. absolutio ab vsu quãtitatis nõ fecisset ipsũ esse vbi pus nõ erat. sicut vltima spera non ē vbi esset si haberet corp9 cõtinẽs nisi mãliter. ⁊ tantũ distat a ceteris quantũ distaret si circũscribereē ⁊ occuparet locũ. Absolutio q̃ ab vsu quãtitatis non dat realẽ pritiã. sed illa suppositã facit nõ eē localiter vbi esset localiter. hec ille. ⁊ bñ. ¶ Ad 5m dicit q̃ dato q̃ de9 corpi existenti in celo possit dare illud vbi numero qõ haberet existẽs in ẽra. nõ tñ ꝓpter hoc eēt in ẽra. sicut si posset dare boi pritatẽ sine hoc q̃ genuisset. non tñ esset pr̃. qz non ē idẽ eē patrem habere paternitatẽ. sic esse albũ habere albedinẽ sed ē genuisse. vnde ⁊ xpus ē filiꝰ virginis nõ habere filiationẽ sed per esse genitũ. sic etiã licꝫ deus posset dare corpori xpi idẽ vbi sacramentale numero qõ i eo causat ex conuersione si ē aliqua res differens. tñ non esset hic realiter q̃uis haberet ipsũ esse hic. qz esse hic sacrãtaliẽ realiẽ est succedere uel successisse hoc ei qõ ibi erat localiẽ. qõ sine cõuersiõe cẽ nõ põt. hec -pe. ⁊ male. quo ad hoc qõ dicit q̃ eē patrẽ nõ ē idẽ cõuertibiliter cũ hoc qõ ē habere paternitatẽ. oppositũ enim buꝰ videt esse p se notũ. Itẽ ipossibile ē habere paternitatẽ ⁊ nõ genuisse. ⁊ impossibile ē matrẽ genuisse ⁊ nõ esse uel fuisse patrem. qz ex tali fundamẽto posito termino necessario resultat relatio pr̃itatis. Qõ autẽ dicit de filio virginis partũ valet. qz nullus vnq̃ negauit q̃n filius dei q̃tũ ad humanitatẽ habeat respectũ filiationis realẽ uel rõnis ad ꝗginẽ. imo etiã ut fuit visum in 3o habet realẽ respectũ ad matrẽ. licꝫ nõ mereat dici filiatio. ꝓpter suppositionẽ humanitatis i alio supposito. q tamẽ respect9 dicereē ⁊ esset filiatio si humanitas deponereē a filio dei. Cõsiliter falsũ ē q̃ aliquid possit habere illud vbi numero qõ haberet existens in terra ⁊ nõ esse in terra. qz esse in terra nõ aliud ē q̃ habere respectũ de genere vbi uel consimilẽ ad terram. Aliter q̃ dicitur ad argumentũ q̃ respectus p nullam potentiã põt causari uel haberi in aliquo sine suo fundamento. ⁊ qz corp9 xpi esse hic sacramentaliẽ dicit in corpe xpi respectũ fundatũ sup conuersionẽ pritẽ aut ꝑteritã. sicut paternitas dicit respectũ fundatũ super q̃ãtionẽ actiuã. ideo sicut impossibile ē aliquẽ habere respectũ paternitatis nõ interueniẽte generatiõe actiua. ita impossibile est corp9 xpi habere p̃dictũ respectũ non interueniẽte cõuersione alicui9 subẽ in ipsũ. falsũ est etiã q̃ deus possit facere omnẽ effectũ sine causa ⁊ quẽ est cã eius solum in fieri. deus enim non posset creare creaturã subsistentẽ sine creatione passiua intẽ media fm sẽm Tho. pma pte. q. 45. arti. 3o in solutiõe tertij. ⁊ tñ eadem creatio habet aliquã causalitatem in fieri respectu creature. sicut passio respectu sui termini. sicut ⁊ aliquã pozitatẽ ut dicit ibidem. ⁊ de hoc satis dictũ fuit in 2o ¶ Ad pmũ Durandi 3o eandẽ ꝗuem respondet -pe. dicẽs: Corpus xpi bene põt esse in altari cum substantia panis localiter. descẽdẽte de celo deo faciente esse duo corpora in eodẽ loco. sed cũ manens i celo localiter sit in altari cum substantia panis sacramentaliter non põt eē. Ad formã igit dicendũ q̃ aꝰ ē vera de esse locali. ⁊ falsa de esse sacramẽtali. esse enim cum alio localiter quãtitas impedit. nõ aũt esse simul sacramentaliter. qz non ē ibi mõ quãtitatis. bꝰ aũt est vera de esse sacramentali ⁊ non locali ⁊ sic ꝗ non segẽ qz corpus xpi põt eē cũ quantitate panis sacramentaliter ꝗ hoc q̃ succedit substantie eius. nec tñ sequitur q̃ possit esse cum substantia. hec -pe. ¶ Ad 2m dicit q̃ non sequtur: si ꝓpter conuersionẽ substantie in substantiam est vbi pus erat panis substantialiẽ ⁊ sacrãtaliter. q̃ p conuersionem substantie cum quãtitate esset vbi pus non erat situaliter ⁊ circũscriptiue. imo tũc nõ esset ibi aliquo modo nec quo ad substãtiã nec quo ad quantitatem. nec mõ substantiali nec mõ quãtitatiuo. quia ꝓ tanto ponit esse vbi erat substantia in se ꝓsa. quia ibi manent species locũ occupantes sicut pus mediantibus quib9 substantia conuersa ibi erat. ⁊ quia corp9 xpi succedit substantie in se cõuerse. non q̃tum ad inherentiã. sed q̃tũ ad imediatã pritiam. ideo sicut non esset ibi substantia panis nisi essent species. ita nec corpus xpi. Unde si panis conuertereē in corpus xpi ⁊ accidentia eꝰ annihilarenẽ. non esset ibi corpus xpi ⁊ quia p conuersionẽ quãtitatis nõ remaneret quãtitas. ideo p hoc nõ esset ibi corpus xpi. ¶ Ad 5m dicit q̃ cũ dicit q̃ p conuersionẽ fit conuersũ in loco termini. non cõuersio si est cõuersio in ꝑexistens. Dicendũ ē q̃ verũ est qũ conuersũ fm nihil sui remanet in loco pori ⁊ fm aliqd sui additur ad cõuertens. sicut in alimento. sed quãdo conuersũ sic transsubstantiaē q̃ nihil eꝰ remanet additũ cõuertẽti. ⁊ aliquid eius remanet i loco pori. tunc conuersum non põt dici eē in loco ꝓuertentis. nec fm id quod manet. qz illud ꝓuersũ nõ ē. sed ē a ꝓuertẽte separatũ. nec fm id qõ cõuersũ ē. quia illud nõ remanet. ⁊ qõ nihil est i se nihil est in alio. sed ecõuersio conuertẽs põt dici esse in loco conuersi. qz p cõuersionem in se factã succedit fm p̃sentialitatẽ ipsi qõ in ipsũ ꝓuersũ est. Et sic sicẽ illud erat ibi. sic ⁊ istud ibi fit. q̃uis istud imaginationẽ transcẽdat. ⁊ nihil tale videamus in naturalib9. ¶ Ad 4m dicit q̃ bene verũ est si corp9 xpi ibi esset posset dici: hoc est corp9 meũ. manẽte sub panis. sicut si esset ibi localiter vtrũq; corpus vtrũq; posset demonstrari ⁊ ad vtrũq; ferri uel fieri demonstratio: ad sensũ si sensibiliter. ⁊ ad intellectũ si solũ sacramentaliter. ⁊ si posset demonstrari nõ obstãte substantia sicẽ nũc non obstante quãtitate ⁊ q̃litate. similẽ posset adorari sine idolatria non obstante substantia sicut nũc nõ obstante quãtitate. quia quicqd ibi sit cũ corpore xpi siue accidens siue substantia siue vtrũq: sacerdos non intẽdit pritare ad adorãdũ nec populus adorare nisi corpus xpi. sꝫ pbatũ ē q̃ manente substãtia non põt ibi fieri corpus xpi. qz ibi non põt eē realiẽ aliqd nisi aut p illapsum quẽadmodũ deus ē in oib9 spiritib9. ⁊ spũs creatus i corpe assũpto. aut localiẽ quẽadmodũ p miraculũ vno corpa sunt simul. aut p ꝓuersionem. Si q̃ est hic corp9 xpi cũ non possit hic esse per illapsũ si non ē hic p cõuersionẽ erit hic p locationem. sicut fuit qñ exiuit clauso vtero virginis ⁊ sepulchro ⁊ ostio. ⁊ sic nõ erit simul in celo ⁊ in pluribus altarib9. qõ est erroneũ. hec -pe. ⁊ bene q̃tũ ad hꝰ dicit q̃ impossibile ē corpus xpi incipe eē sub specieb9 panis nisi per mutationẽ substãtialẽ panis aut p motũ localẽ panis aut corpis xpi. Verũtamẽ illud qõ dicit de nutrimẽto

Ayuntamiento de Madrid

& nutribili. non videt mihi simplicitē verū. qz ut dictū ē
pūs forma aliti cū nouiter informat materiā alimenti
accedit aliqualiter ad situ & ad ybi materie aliměti. ac
p̄ ad ybi alimenti uel saltē mā addita & materia pce-
dens occupant aliū nouū locū aliquo modo fm totū
uel fm partē q̄ pūs. & ulterius interuenit motus loca-
lis alimenti ad alitum: qd non conuenit in eucharistia
ut dictū fuit. ideo similitudo non valet. ¶ Ad 2m pnci-
pale Durandi dicit negando ariā triplici sui pte. nec
eni a^{ar} est falsa nec b^{ar}. nec rō ē ad oppositū plus q̄ ad
ppositū. Et ad pbationē pme ptis aritis primā dicitur
q̄ instantia lata contra maiorē non valet. qz a^{ar} intelli
gitur sic. nihil pōt esse nouiť in loco ybi prius non fuit
si locus ille pūs fuit nisi p mutationē subalem ul' loca-
lē sui uel alterius. cē. Cōstat aūt q̄ sic intellecta maio-
re instantia illa non pcedit. quia in illo casu quem tan-
git argumentum vltima spera esset ybi pūs non fuit.
sed non in loco pūs existenti. sed nouiter pducto. Ad
aliud qd ibi additur de mutatione panis. dicit q̄ nulla
mutatio panis p̄ter eius cōuersionē in corpus xp̄i fa-
ceret ibi esse nouiter corpus xp̄i supposito q̄ corp^{o} xp̄i
maneat localiter ybi pūs sez in celo. & q̄ nō possit illa-
bi alteri corpori nec esse simul localiter pluribi. nec rō-
ne sue subē habere p̄sentiā ad aliud corpus ul' dimen-
siones alterius corporis sine successione ad aliam sub-
stantiam: modo sepe dicto. Ad improbationem minō-
ris patet risio p̄ dicta in aliis cōnibus. qz licz corpus
xp̄i non sit in sacramento tanq̄ in loco. dicitur tamen
esse in loco specierū p accidens. veraciter tamē & rea-
liter. & habet habitudinem ad illū locū. mediante tamē
sacramento. & sequēter vū incipit esse sub sacramen-
to incipit esse ybi pūs non fuit. non q̄ sit subiectū noui
ybi. sed quia habet habitudinem ad sacramentū quod
est subiectū alterius ybi q̄ sit ybi corporis xp̄i in celo.
Ad illud quod additur q̄ rō concludit oppositū. cē. Dicit
q̄ rō bene intellecta sufficienter concludit. ppositum
& non oppositū. cum enim dicitur q̄ aliter se habe
re modo q̄ pūs est diffinitio ipsius moueri uel mutari.
sic intelligendum est. q̄ ista duo inseparabiliter & neces-
sario sese cōcomitant. sez mutari & aliter se habere nūc
q̄ pūs. non q̄ de quocunq̄ dicitur vnū dicatur & reli-
quū. qz constat dum duo corpa succedūt sibi in eodem
loco. locus aliter se habet nūc q̄ pūs: cū locet 2m corpus
& desinat locare primū. & habeat successiue duos
respectus ad duo corpora & duas circūscriptiōes acti
uas ad illa. & nū locus non ppie dicit moueri uel mu-
tari. tamen illud aliter se habere non cōtingit sine mo-
tu uel mutatione alicuius. puta corporis sibi succeden-
tiū circa eundem locū. & sic generaliter nunq̄ aliquid
habet se aliter q̄ p̄ns nisi concurrēte aliquo motu uel
mutatione illius uel alterius. & sic est i propōsito. quia
corpus xp̄i aliter se habet dum incipit esse in sacramē-
to q̄ pūs se haberet. non tamē ipsum movet aut mu-
tat sed aliqd aliud. nec sufficit mutatio alterius ad hoc
nisi fit transubstātiatio ut dictū est. Potest etiam dici
pro hoc & pcedentibus q̄ aliter se habere q̄ nūc & pūs p
se. hoc est non per aliud nec p accidēs sed rōne suimet
est diffinitio ipsius moueri uel mutari. & de quocunq̄
p̄dicatur talis diffinitio p̄dicatur diffinitū. modo cor-
pus xp̄i licz habeat se aliter nunc q̄ prius dum incipit
esse in eucharistia. hoc tamen non est p se & q̄ aliud sez
p cōuersionem alterius in ipsū. proportionaliter di-
citur ad alia pūs inducta contra improbationem ma-
ioris. quia in illo casu vltima spera aliter se haberet &
esset in alio loco non q̄ se sed q̄ aliud ut patet. vnde nō
oportet q̄ corpus xp̄i mutetur per hoc q̄ aliter se ha-
bet nunc & prius. sed aliud mutatur. & simile est in alio
casu de vltima spera. ¶ Ad 3m pncipale patet risio p
predicta. dicitur enim p̄mo q̄ in nullo derogat diuine
potētie ponere q̄ nō pōt ipossibilia & contradictionē im-
plicantia. sicut est q̄ corpus xp̄i incipiat esse sacramē-
taliter sub speciebus panis sine motu locali corporis
xp̄i & sine conuersione alicuius in ipsū uel motu ad lo-
cum eius in celo. Dicit 2o q̄ licz difficile sit videre quō
p conuersionē panis corp^{o} xp̄i incipit esse in sacramen-
to. tamen difficilius imo impossibile est videre alium
modū. Dicitur 3o q̄ rō ibi facta contra conuersionē sube
in subam p simile de conuersione quātitatis in quan-
titatē supius ē euacuata multipliciter ex dictis. pe-
quia in illo 2o casu non manet rō locandi sicut p̄mo ca-
su. & ideo in nostra conuersiōe corpus xp̄i succedit pa-
ni conuersō quo ad locū & accidentia. nō aūt in illa cō-
uersiōe p quā quātitas conuerteretur in quātitatem.
¶ Ad 4m pncipale dicitur p̄mo q̄ positio nostra i nul-
lo est temeraria. sed potius arguens loquit temerarie
contra doctrinam p ecclesiam approbatā. Dicitur 2o
q̄ similitudo de existētia humanitatis in diuino suppo-
sito p quandā habitudinē. & de existentia corporis xp̄i
in sacramento p solam habitudinē diuinitus sibi datā
non valet. tū qz falsū supponit. nam humanitas non ē
in diuino supposito p solam habitudinē. sicut assumit
arguens. imo p indiuisionem suppositi & nature huma-
ne in quodā ē subsistentie & existentie & tractū huma-
nitatis ad diuinū esse subsistere ut fuit dictū in 5to. tū
quia suppositum diuinū est vbiq̄. & sic vnio humanita
tis ad illud non facit illā ē in vno bus locis nec extra
locū. ppziū. prima aūt substātie corporis xp̄i ad substātiā
panis alibi existentē faceret corp^{o} xp̄i deserere. ppziū
locū uel esse in duob^{o} circūscriptiue qd est incōueniēs
& p̄ satis bñ deducit. pe. tū qz null^{o} ordo aut respectus
aut habitudo vinit^{o} impssa corpori xp̄i faceret ipsū pnte
sube panis & ei^{o} loco nisi esset respect^{o} de gñe vbi aut
sit^{o}. ul' respect^{o} subiecti ad accidēs uel mouētis ad mo
tū uel respect^{o} illabētis ad illud cui illabit. ul' assumē-
tis ad assiptū. aut vniti ad vnitū: aut aliqs sūs sup̄dic-
tis. nō ostat nullū talē respectū posse dari i ppositō:
stātib^{o} nūc creditis & scōr victis. restat q̄ solū illū respe
ctū sufficere qd scūs Tho. ponit sez pritiā sube corporis
xp̄i ad accnitia panis ducri p successionē duar subarū
sub eisdē accidētib^{o} & cōuersionē pme in 2do. ¶ Ad
p̄mū Aureoli ōtra eandē ñē negatur b^{ar}. Et ad pba-
tionē dicitur q̄ substātia corporis xp̄i immediate succedit
sube panis sub eisdē accidētib^{o} & specieb^{o} mediātibus
quibus succedit sube panis q̄ ad locū. licz suba panis
aliter se haberet ad species q̄ modo habeat substātia
corporis xp̄i ut pūs dictum fuit. nā suba panis eisdē in-
formabat. nō aūt substantia corporis xp̄i. licz sit eis cō
p̄sens. nec sequitur q̄ ibi sit sola transaccidentatio.
tum quia nihil conuertit in p̄dicta accidēta. nec econ
tra aliqd accidēs cōuertitur in aliquid. tum quia p̄ter
successionē sube ad subam est ibi conuersio vnius sub-
stantie in aliam. & ideo ē vera trā substātiatio & nō sola
trā saccidētatio. ¶ Ad 2m dicit q̄ ista successio est fm
aliquod nouū esse acquisitū corpori xp̄i. quia sez nouiter
habet esse sacramentale sub speciebus sub quibus
suba panis habebat ē subiectiuū & quātitatiuū & qle
& hs. Nec valet b^{o} ip̄robatio ut patet ex dictis ad p̄mū. Item sicut panis erat p̄sens speciebus ita corp^{o}
xp̄i. & ita acquirit nouū respectum p̄sentie ad illas. &
p̄ter hoc panis remanet i potētia passiua obedētiali

Ayuntamiento de Madrid

nouiť in corpe xpi modo pus exposito. ¶ Ad 3m pz solutio per pdicta. qz in transubstantiatione non solu est successio. imo conuersio sube in substantia. z cu probať q talis respectus successiois nō sit in corpe xpi. qz nō e dare in quo sit posteri pane: risu ē quo ad pritia. Nec istud est otra doctores. qz nō solu ponim' successione. imo cōuersione z mutatione substatie panis. nō aut sequiť mutatio aliq in corpe xpi cu ,pter acquisitione respect' sine acquisitioe absoluti nihil ,pzie mutetur ut patet 5° p physicoz. nec similiť aliqd dicit ,ppe mutari si nouiť habet in se aliqd in potia obedientialip cōuersione alicui' in ipsu. z per hoc q ē tmin' z nō subiectu' uersiois nec hz aliqd actu nouiť in se. sz solu in potentia. sic aut est in ,pposito. Ad 4m firmatione dr q talis successio ē respect' extrinsecus aduenies. nec oportet q acquirať p motu corpis xpi. qz etia respectus de genere vbi pōt acquiri nouiter sine motu sui subiecti sicut pz in exemplo superi' posito. puta si extra vltima sperā crearet alia spera ipsa vndiqz ambiens sicut locatu ,pritu. cu etia aer cōuertiť in igne terminus cōuersionis aegrit nouu vbi sine motu localiliqz concurrat ibi gnatio ignis. Sile patet de pila pontis circa qua fluit aqua z de baculo fixo i aq. z de turri circa qua fluit aer aut vent' z de similib' acquriētib' nouu vbi sine sui mutatioe p solā mutatione alicuius corpis locatis ea. quia ut pius dictu est talia habēt se nūc aliter q pri' p aliud z nō per se. ideo nō pōt argui q talia moueant. sz q aliud ab eis mouet. ¶ Ad 4m patet ex pdictis. qz in eucharistia nō ponim' q lēcunqz successione sz talē successione z taliu substatiaz quaz vna transit z cōuertiť in alia z quodāmodo manet in alia nō actu sz potētia obediētiali. Et iō potest dici q vna accedit ad alia. z transit in alia. Nec valet cōfirmatio de forma substantiali z puatione. qz pziu atio ut puatio nō manet in forma subali. iō nullo mō cōuertiť in eā. Itē pter ordiné successiois corp' xpi aegrit nouū eē sacrale z facit quodāmō vnū sacrū cū spēb'. ¶ Ad 5m dicit q secus est i mutatioib' nālib'. z in trā substantiatione supnāli uel etia in creatioe ul trā substātiatione. sz ordo terminoz ad invicem. vñ btus Tho. ꝓsenti dis. q. i. arti. 4. in solutioe pme qstiūcule. sic dicit. Nec cōuersio in B differt ab oib' alijs mutatioib'. qz in oib' alijs ē aliqd subiectū cōe. in hac aut nō. sz solu ē accipe duos terminos cōuersiois. z iō oes locutiōes exprmētes mutationē q quā importať ordo tmini ad terminū ꝓcedēde sūt in hac mā. sicut hec: panis cōuertiť in corpus xpi. locutiōes ꝓ q exprmūt idēptitatē subiecti nō sūt cōcedēde ,ppe loquēdo. sed qz in hac cōuersioe est aliqd sile idēptitati subiecti. sez coitas spērū q manent hincinde q̄uis ille spēs nō sint mutationis subiectū. iō etia tales locutiōes aliqn a scis ponte iueniť. ut idēptitas ipportata nō referať ad subiectū sz ad spēs easdē vnde tales locutiōes nō sūt extendende qz sūt ipzopzie Et qz hec locutio: qd ē B fuit illud ul qd ē hoc erit illud exprime importat idēptitatē subiecti mutatiōis ,ppē naturā relatiōis. iō nō ē simpliciter ꝓcedēda. hec ille. Ex qb' patet q victū pbi z cōmētatoris nō hz locū in ꝓposito. qz talē mutationē qualē ponit fides. neuť credit. z pter hoc falsū ē q in nālib' nūq̄ sit habitudo inē terminos factionis nisi rōne subiecti. vnde scūs Tho. ibidē in solutioe tertie q̄stiūcule sic dicit. Nec locutio ex hoc fit hoc. pncipaliter exprmit ordiné terminoz ad inuicē. z sic p cōsequēs qriqz vnitatē subiecti. vñ qriqz importat ordiné tm̄ sine B q̄ importet subiectū. ut cū dr q mane fit meridies. id est post. ut dr 2m me. z fm hoc bec erit in cōgrua: panis fit corp' xpi. sed hec erit ꝓcedēda: ex pane fit corp' xpi. si li ex nō denotet subiectū z q̄si cām materialē: sz tm̄ ordiné tminoz ad inuicē. hec ille. Et similia ponit ꝑma pte. q. 45. arti. ꝑmo in solutione tertij vicēs. Cū dicit ex nihilo aliqd fieri hec ꝓpō ex nō desigt causā materialē. sz ordiné tm̄. sic cū dicit ex mane fit meridies. id est post mane. hec ille. Simile dicit de potētia dei. q. 3. arti. 2. in solutione septimi. Itē 2. sen. dis. i. q. i. arti. 2. in solutione secundi. ¶ Ad 6m dicit ꝑmo q nusq̄ legi q scūs Tho. dicat formaliter z exp̄sse q trā substantiatio uel uersio sit subiectiue in pane. sz dicat q successio duaz subaz quaz vna ē tmin' a quo et alia termin' ad quē ē subiectiue in duob' subiectis. sez trā i pane q̄ i corpe xpi sicut numerus z ordo z ꝓsilia regrūt duo subiecta. ut pz in ꝓbatioe 3e ꝓnis. Dicit 2o q si trā substātiatio sit illa successio duaz subaz sub eisdē accidētib' cū cōsili pritia vtriusq; ad illa accidētia z destione ac mutatioē ynū illarum in aliā cū potentia recōuersiōis 2e. in ꝑmā. tūc talis trā substātiatio dr pon' eē subiectiue in pane q̄ i corpe xpi. qz p eā desinit eē z magis mutať a statu suo z a suo esse z a sua eēntia z q̄libet sua pfectioe z q̄libet realiť sibi inexistente panis q̄ corp' xpi q nihil absolutū pdit p trā substātiationē. imo potius aliqd aegrit intrinsece uel extrinsece absolute uel respectiue actu ul potētia sine trā reali sui mutatioe ut ꝓdictū ē. Dicit 3o q argumētū ꝑ B factū nō valet. qz cū dr q impossibile ē q aliqd accidēs sit i illo subiecto. z. dr q ,pbatio illa optie ꝓcludit de accsite mere positiuo. sz nō de accsite pure negatiuo uel pncipaliť includēte negationē cuius ē trā substātiatio q̄ includit potitatē panis respectu corporis xpi sub spēb' z desitionē subē panis in inceptioe pritie corpis xpi sub spēb'. illa aut positas cū sit respect' positiu' ē subiectiue i pane toto tpe, platiōis ꝓbo. sacrali pter vltimū et instās in quo tpe adhuc ē suba panis sub spēb'. sz in vltimo istāti victi tēporis desinit panis eē sub spēb' z incipit corp' xpi eē sub eisdē. z sic inceptio ē subiectiue in corpe xpi. ita desitio dr eē subiectiue in pane. licz tūc panis nō sit. qz desitio dr eē subiectiue in pane. licz tūc panis nō sit. qz desitio cū sit accidēs negatiuū nō requirit subiectū existēs imo subiectū nō existēs. nec requirit sustētās. imo cadēs cū non sit ibi realis inhērētia. nec sustentatio. sed sola denoiatio rōnis sicut cū desit esse forma ignis: desitio dicitur esse in illa forma subiectiue nō per realem inherentiā sed ,pter hoc solū quia denoiat eā desinentē a pziori eē. ¶ Ad 7m pz risio ex pdictis qz trā substātiatio q̄ ad inceptionē pritie corpis xpi z q̄ ad desitionē subē panis sub spēb' nō ē nisi in vltimo instāti ,platiōis ꝓbo. z ,p illo instāti desitio z inceptio pritie ad spēs habēt sua subiecta mō q victū ē. Et de pdictis scūs Tho. priti dis. q. i. arti. 3. q. 2. in solutione tertij sic dicit. In qualibz mutatione oportz designari nūc z pri' fm duos terminos mutationis qui sunt incōtingētes ut dicit p physicoz id ē q nō prit sil eē. vñ fm diuersitatē tminoz i diuersis mutatioibus fm B diuersimode signť ibi nūc z pri' ns. aliq eni mutatio ē inē cui' tminos pōt accipi medū zē. z p multa sic ꝓcludit. In mutatioib' i qb' tmini sūt affirmatio z nega' nō scu puatio z forma tm̄. in talib' p se loquēdo nō pōt eē recess' a tmino ul access' ad tminū ali puētione ad vltimū tminū z illud pri' nō ptinet per se ad hāc mutationē. sz solū p accidēs rōne illi' ad iūcti ad negationē fm q p accidēs negatio recipiebat magis z min' z p ꝓsio mediū. vnde p se loquēdo pertinet ad ꝓcedentē motū. sicut ad alterationē q̄ ꝓcedit generationē. z ad motū localē qui ꝓcedit illuiationē. z

Ayuntamiento de Madrid

ꝓpter hoc iste mutationes dicuꝰ eē in instāti. ⁊ qz ut dicꝰ est inter substantiā panis ⁊ substantiā corporis xpi nō ē accipe mediū qm magis sit, ꝓpinquū corpori xpi q̄ substantie panis q̄tū ad hoc q̄ cōuertiꝰ in ipsū vtute diuina. ió idē est iudiciū de ista cōuersione ⁊ de ꝓdictis mutationib⁹. vnde ad hāc cōuersionē nō pertinet nisi illud nūc in quo desinit eē panis. ⁊ incipit eē corp⁹ xpi. Ꝛ illud pmū uel pz⁹ ptinet ad totū tēp⁹ pcedēs qm mē surabat, plationē vbor. q̄ quodāmō efficit ouersionē. Hille. cum multis aliis bene facientib⁹ ad illucidationē predictor. per totū tertiū articulū. qb⁹ sil'ia ponit 3⁹ pte q. 75. arti. 7⁹ per totū. Et qz sup̄ adiectū ē q̄ in transubstantiatione nō solū est successio substantiar. imo q̄ in corpe xpi relinquiꝰ nouus effectus. ⁊c. De hoc ꝓ. de palude sic dicit. Ista cōuersio nō ē annihilatio. qz nō ē versio in nihil. Ꝛ in aliqd: licꝛ illud in qō est cōuersio nō acquirat ex cōuersione nouā formā: sicut cū aer vertiꝰ in ignē p generationē. nec nouā materiā: sic cū cibus cōuertit in cibatū. Ꝛ sicut qñ ē corruptio sine generatione ut qñ lux corrūpit ipsa forma nō annihilaꝰ. Ꝛ cōuertit i subiectū nō sic q̄ subiectū ex luce genereꝰ. nec q̄ aliquid lucis addaꝰ eēntie subiecti. Ꝛ transit in subiectū cedēs in potentiā eiꝰ. ⁊ q̄tuis nō sit plus in potentia hui⁹ partis in quā cedit q̄ alteri⁹: dicit tñ in ista ptē cōuerti uel transire. sic dicit substātia cōuerti in corp⁹ xpi ⁊ transubstātiari. ⁊ hec substātia in illam transire: nō quia in illa fiat noua forma substātialis aut mā. sed per implicē transitionē in illam: qz relinquit ibi nouū effectum ut statim diceꝰ. hec. ꝓ. Quō aūt relinquat nouū effectū recitatū ē ꝓius in solutōe pmi argumēti Durādi cōtra pmā ꝑne. ¶ Ad argumētū ꝑncipale p qōne. rīdet btus Tho. ꝑsenti dis. q. 1. arti. p. q. 1. in solutione pmi argumēti dicēs q̄ verbum Damas. intelligendū est q̄tū ad spēs quib⁹ corp⁹ xpi diuinitati vnitum modo ineffabili cōuūgiꝰ. hec ille. Et hec de qōne sufficiant: de qua benedictus deus amen.

Circa duodecimā distinctionē q̄rti q̄riꝰ Utꝰ accidētia separata a suba panis conuersi in corpus xpi possint imutare substantialiter aliqd extrinsecū. Et arguiꝰ q̄ nō

Nihil agit vltra suā specie. Ꝛ citra q̄ncq̄. qz effect⁹ non est nobilior sua cā. sed substātia ē nobilior oi accidēte. igitur illa accidētia nō possunt aliquā substātiā generare. ¶ In oppositum arguitur. qz iste species habent eādē virtutē quā habebāt ante trā substantiationē qz nihil est eis ablatū sed additū. sed ante transubstantiationē poterant aliquid substantialiter imutare. ergo ⁊ post. ¶ In hac qōne erūt tres articuli. In pmo ponēꝰ ꝑnes. in 2⁹ obiectiones. in 3⁹ solutiones.

Quantum ad primum articulum sit prima ꝑ. q̄ in sacramēto eucharistie remanent accidētia panis sine subiecto qō sit substātia. ⁊ aliqō accidēs sine quocūq̄ subiecto. Hāc ponit sanctus Tho. ꝑsenti dis. q. 1. arti. p. q. 3. vbi sic dicit. Quidā dixerūt q̄ vera substātia panis simul remanet sub sacramēto cū corpore xpi ⁊ fm hoc accidētia nō eēnt in hoc sacramēto sine subiecto. Ꝛ hec opinio in ꝑcedenti distinctōe ipugnata est ⁊ improbata. Alia opinio est q̄ remanet ibi forma substantialis. ⁊ in ea fūdanꝰ oia accidētia que ibi apparēt sed nō minus difficile ē materiale formā substātiale a materia separare q̄ accidētia a subiectis. Et preterea quantitas non respicit formam nisi ratione materie. vnde forme imateriales dimēsionib⁹ carent. ⁊ ió cum alia accidētia mediāte quātitate referanꝰ ad substantiam nō poterit forma sine materia existens accidētiū sensibiliū eē subiectū. ⁊ hoc etiā dicit Boetius 3⁹ libro de trinitate q̄ forma simplex subiectū eē nō pōt. Et ió alij dixerūt q̄ accidētia illa fundāꝰ in aere sic in subiecto. Sed hō opinio stare nō pōt. ostat enim q̄ aër trā substātiationē sub dimēsiōib⁹ panis nō erat aer. q̄ si ouersiōe facta sit ibi aer oportet q̄ aer subintrauerit per motū localē dimēsiones illas. sed iste motus nō percipitur. ⁊ preterea incōueniens ē q̄ subiectū moueaꝰ motu locali ad accidēs. ⁊ q̄ accidens trāseat de subiecto in subiectū. probatū etiā est a phis q̄ corp⁹ naturale ⁊ corpus mathematicū nō possūt esse simul. vnde cū ille dimēsiōes q̄ fuerūt panis sint quoddā corp⁹ nōnāle. Ꝛ mathematicū nō potest aer cū illis dimensionib⁹ sil' eē nec poterit eē subiectū earr. quia habet ꝓprias dimēsiōes aer. cū ergo oēs dimēsiōes sint eiusdē spēi in quacūq̄ materia sint qz materia non intrat in diffinitionē cōem carū si dimensiōes iterū panis sint i aere sicut in subiecto sequiꝰ q̄ duo accidentia eiusdē speciei sint in eodē subiecto qō est cōtradictoria eē simul. qz accidentium eiusdē specieinumeratio nō est nisi ex subiecto. vnde si subiectū sit vnū. sequiꝰ illa accidētia esse plura ⁊ nō plura. cōstat etiā q̄ aer nō est susceptiu⁹ taliū accidētiū. sc̄z duritici figure determinate ⁊ aliorum hō. que ibi apparēt. Et ideo dicendū q̄ accētia sūt ibi sine subiecto. nō enim pōt dici q̄ sint i corpe xpi sicut in subiecto Sciendū aūt q̄ suba corpalis hz q̄ sit subiectum accidentiū ex nā sua cui inest pmo subijci alteri. pma autē dispositio mae ē quātitas qz fm ipsā attendiꝰ diuisio eiꝰ ⁊ idiuisio. ⁊ ita vnitas ⁊ multitudo q̄ sunt pma sequētia ens ⁊ ꝓpter hō sūt dispositiōes totiꝰ mae nō buꝰ aut illiꝰ tñ. vnde oia alia accidētia mediāte quātitate in suba fūdāꝰ. ⁊ quātitas ē por eis nāliter. ⁊ ió nō claudit materiā sensibilē i rōne sua q̄tuis claudat materiā intelligibilē ut dr̄ in 7⁹ metaphisice. vnde ex hoc qdā decepti fuerūt ut crederēt dimēsiōes esse substantiā rerū sensibiliū. qz remotis q̄litatibus nihil sensibile remanere videbāt nisi quātitatē q̄ tū fm eē suū dependet a suba sicut ⁊ alia accidētia. Ꝛ tute aūt dina cōferi dimēsiōib⁹ q̄ fuerūt panis ut sine subiecto substātiāt i hoc sacramēto qō est pma. ꝓprietas subc. ⁊ p ois daꝰ eis ut sustineāt alia accidētia sic ⁊ sustinebant qñ substantia eis suberat. ⁊ sic alia accidentia sunt in dimensionibus sicut in subiecto. ipse ꝓo dimensiones sunt sine subiecto. hec ille. Eande ꝑne ponit 3⁹ parte. q. 77. arti. p̄ et 2⁹ nam arti. p̄. pbat pmā parte ꝑnis. dicens Accidētia panis ⁊ vini q̄ sensu dependūꝰ in hoc sacramēto remanere. nō sūt post cōsecrationē sicut in subiecto in substātia panis ⁊ vini q̄ nō remanēt ut sup̄ dictū est nec etiā in forma suba. q̄ non remanet ⁊ si remaneret subiectū eē non posset ut patet per Boeciū 3⁹ libro de trinitate. Manifestū est etiā q̄ hō accidētia non sunt in substantia corporis ⁊ sanguinis xpi sic in subiecto qz substātia humani corpis nullo mō pōt hō accidentib⁹ affici. neq̄ etiā ē possibile q̄ corpus xpi gloriosū impassibile existens altereꝰ ad suscipiēdū hō qualitates Dicūt aūt qdā q̄ sūt sic i subiecto i aere circūstāte. Sed nec hoc esse pōt. primo quidē. qz aer nō ē hō accidētiū susceptiuus. 2⁹ quia hō accidentia non sunt vbi ē aer qnmo ad motū harū spērū aer dependiꝰ. 3⁹ qz accidētia nō transeūt de subiecto in subiectū ut sc̄z idē nūero

Ayuntamiento de Madrid

sit quod primo fuit in vno subiecto positmodũ in alio. accidens enim numerũ accipit a subiecto. vnde nõ potest esse q̃ idem numero manẽs sit qñqꝫ in hoc qñqꝫ in alio subiecto. 4.° qz cũ aer nõ spolietur accidentibus, ppriis simul haberet, ppia accidẽtia ⁊ aliena. Nec pot̃ dici q̃ hoc fiat miraculose virtute cõsecrationis. qz verba consecratiõis hoc nõ significãt que tñ nõ efficiũt nisi figtũ ⁊ ideo relinquit q̃ accidẽtia in hoc sacramento manẽt sine subiecto: qõ quidẽ dna virtute fieri pot̃. cũ enim esse ens magis dependeat a cã prima q̃ a cã 2.ª. potest dc̃ qui ẽ prima cã subsãtie ⁊ accidẽtis per suã infinitã virtutẽ cõseruare in eẽ accidẽs subtracta substantia per quã ꝓseruabãt in esse sicut per causã proxima. sic etiã aliqs effectus nãlis causarũ pot̃, pducere sine nãlis causis: sicut corp̃ humanũ formauit in vtero virginis sine virili semine. hec ille. Ex quibus patet prima pars ꝓnis. sez q̃ nullũ tale accidẽs panis sit in aliq̃ subsãtia subiectiue. ⁊ pro 2.ª parte ꝓnis dicit sic in sequẽti articulo. sez 2.° Necesse ẽ dicere alia accidẽtia q̃ remanẽt in hoc sacramẽto cẽ sicut in subiecto in quantitate. dimensiua panis ⁊ vini remanẽte. primo quidẽ per hoc q̃ ad sensũ apparet aliqd quãtũ esse ibi colorati. ⁊ alijs accidentibus affectũ. nec in talib̃ sensibus decipit̃ 2.° qz prima dispositio materie ẽ quantitas dimẽsiua. vnde ⁊ Plato posuit primas differẽtias materie magnũ ⁊ puũ ⁊ qz primũ subiectũ ẽ materia. cõsequẽs ẽ q̃ oia alia accidentia referanẽ ad subsãtiã mediãte quantitate dimensiua sicut ⁊ primũ subiectũ colozis vt cẽ superficies rõne cui̇ quidã posuerũt dimẽsiones esse substantias corporis ut dicit. 3.° metaphisice. ⁊ qz subtracta suba remanẽt accidẽtia fm eẽ q̃ prius habebãt. ꝓsequens est q̃ oia accidẽtia remanẽt fidata sup quãtitatẽ dimẽsiuã. 3.° qz cũ subiectũ sit principũ indiuiduatiõis accidentiũ. oportet illud qõ ponit̃ aliquoꝫ accidẽtiũ esse subiectũ esse aliquo modo indiuiduationis principium. est autẽ de rõne indiuidui q̃ nõ possit esse in pluribus. qõ quidẽ contingit dupliciter. vno mõ quia non est natũ esse in aliquo. ⁊ hoc modo forme imateriales separate p se subsistentes sunt etiã p seipsas indiuidue. alio modo ex eo q̃ forma substãtialis uel accidentalis est quidẽ nata in aliquo eẽ nõ tñ in plurib̃. sicut hec albedo q̃ est i hoc corpore. Qtũ ergo ad primũ materia est indiuiduatiõis principiũ olb̃ formis inherẽtib̃. quia cũ hõ forme q̃tũ est de se sint nate in aliquo esse sicut in subiecto. ex quo aliqua earũ recipitur in materia q̃ non ẽ in alio. nec ipsa forma sic existens pot̃ in alio esse. Qtum aũt ad 2.m̃ dicendũ est q̃ indiuiduationis principiũ ẽ quãtitas dimẽsiua. ex hoc eni aliquid natũ ẽ esse in vno solo q̃ illud est indiuisũ in se ⁊ diuisũ ab omnib̃ alijs. diuisio aũt accidit substãtie rõne quantitatis ut dicitur p physicos. ⁊ ideo ipsa quantitas dimensiua ẽ quodãmodo indiuiduationis principiũ formis in cõpositum scilꝫ diuerse forme numero fuit in diuersis partibus materie. vnde ipsa quantitas dimẽsiua fm se habet quãdã diuisionẽ ⁊ indiuiduationẽ ita q̃ possumus imaginari plures lineas eiusdẽ speci differentes positiõe q̃ cadũt in rõne quantitatis. huiꝰ enim conuenit dimensionig̃ sit quãtitas positionẽ hãs. ⁊ ideo potꝰ quãtitas dimẽsiua potest esse subiectũ aliozꝫ accidẽtiũ q̃ ecõtra. hec ille. Similia dicit 4.° cõtra gentiles. ca.° 65.° Et. 9.° quolibet. q. 5.° Ex quibus possunt formari rationes pro vtraq̃ pte ꝓnis. p primã gdẽ. qz si accidẽtia panis cẽnt facta suersione in aliqua substãtia. aut illa esset suba panis aut substãtia corpis xpi aut aliq̃ alia. sed nullum horꝫ dici potest. q̃ nullũ tale accidẽs ẽ subiectiue i aliq̃ suba. Et p 2.ª pte ꝓnis arguit sic. Omis q̃litas extẽsa ⁊ diuisibilis. ⁊ mouens sensũ ẽ subiectiue in quantitate. sed qualitates eucharistie sunt hõ. q. Et 2.° ẽ q̃ pdicta accidentia possunt imutare substantialiter aliq̃ extrinsecum. Hãc ponit scũs Tho. 3.ª pte. vbi supra arti. 3.° dicens q̃ vnũquodq̃ agit in q̃tũ est actu ens. cõsequens est q̃ vnũquodq̃ sicut se habet ad esse. ita se habet ad agere. qz q̃ sacrãlib̃ specieb̃ natũ ẽ vina virtute ut remanẽãt i suo eẽ quod habebãt substantia panis ⁊ vini existente. ꝓsequẽs ẽ q̃ etiã remanẽãt i suo agere. ⁊ iõ oẽm actionẽ quã poterãt agẽ suba panis ⁊ vini existẽte pnt̃ etiã agẽ suba panis ⁊ vini transeunte in corp̃ ⁊ sanguinẽ xpi. vñ nõ ẽ dubiũ q̃ pnt̃ imutare exterior corpa. hec ille. Itẽ ibidẽ in solutiõe tertij argumẽti. sic dicit: Immutatio q̃ ẽ ad formã subalẽ non fit a forma subali imediate. sz medianib̃ q̃litatib̃ actiuis ⁊ passiuis q̃ agũt in virtute formẽ subalis. hec aũt virtus instrãlis ꝓseruat̃ in spẽb̃ sacrãlib̃ diuina virtute. sicut ⁊ pius erat. ⁊ iõ pnt̃ agere ad formã subalẽ instrãliẽ p quẽ modũ aliqd pot̃ agere vltra suam speciẽ nõ q̃si virtute propria. sz virtute principalis agentis. hec ille. Item 4.° sen. dis. 12. q. 1. arti. 2.m̃ solutione prime. q. sic dicit. Ad gere nõ ẽ nisi res ip se subsistẽtis. ⁊ iõ necq̃ materia agit necq̃ forma sed cõpositũ qõ tñ nõ pot̃ agere rõne materie. sz ratione forme que ẽ act̃ ⁊ actiõis principiũ. ⁊ qz quãtitas se tenet ex pte materie q̃litas ex pte forme. iõ quantitas nõ agit nisi mediate qualitate q̃ ẽ per se actiõis principiũ. vnde qualitates sũt sensibiles p se primo. quantitates 2.° qz q̃ in sacramẽto q̃litates retinẽt cũdẽ modũ eẽndi quẽ habebãt manẽte suba panis. iõ habẽt cũdẽ modũ agẽdi ut imutẽt ⁊ agãt nãliter. sic pius. quãtitas enim q̃ aliũ modũ essendi hz qz nõ ẽ i subiecto nõ ageret nisi mediãte q̃litate. hec ille. Itẽ i solutiõe 2.ª q̃stiũcule sic vic̃ In actiõib̃ nãlib̃ forme subales nõ sũt imediatũ ⁊ primũ actiõis principiũ. sz agũt medianib̃ q̃litatibus actiuis ⁊ passiuis sicut, ppriis instrãis ut dicit 2.° de aia q̃ calor natuaris est quo anima agit. ⁊ ideo qualitates non solum agunt in virtute propria. sed etiam in virtute forme substãtialis. vnde eaꝫ actio nõ solũ terminat̃ ad formã accidentalẽ sz etiã ad formã subalẽ. ⁊ ppẽ hũ gnãtio ẽ tmiñ alterãtiõis. huiꝰ aũt virtutẽ instrãle recipitur eo ipso quo a principijs essentialib̃ causanẽ. Unde sic remotis substãtijs remanet accidẽtis idem eẽ fm speciẽ virtute dna. ita etiã remanet eis cadẽ virtus que pñ. ⁊ ideo sicut ante poterãt imutare ad formã substantialẽ. ita ⁊ nunc. hec ille. Simile ponit 4.° contra gentiles ca.° 66.° et multis alijs locis. Ex quib̃ pot̃ formari talis rõ pro ꝓne. Ubicũq̃ manet idẽ ⁊ fm idẽ eẽ principiũ actiõis ibi pot̃ esse actio ad eundẽ terminũ sz in eucharistia manet idẽ fm eẽntia. ⁊ fm esse principiũ actiõis, pductiue substãtie qõ erat prius. q̃ ab illo pot̃ pcedere eadẽ actio ad eũdẽ tminũ. Et 3.° ꝓ est q̃ pdicta accidẽtia possunt corrũpi ⁊ ex eis sic corruptis potest generari substãtia. Hanc ponit sanctus Tho. 3.ª parte q. 77. arti. 4.° ⁊ 5.° Nam arti. 4.° sic dicit. Corruptio est motus de esse in non esse. dictũ est autem supra q̃ species sacramentales idem esse retinent qõ prius habebãt suba panis ⁊ vini existẽte. ⁊ iõ sicẽ eẽ horꝫ accidentiũ corrumpi potest substantia panis ⁊ vini existente ita etiã potest corrumpi illa substãtia abeũte. poterãt aũt hõ accidentia prius corrũpi dupliciter. vno mõ p se alio modo per accidẽs. p se quidẽ sicut per alterationẽ qualitatũ ⁊ augmentũ ul̃ diminutionẽ quantitatis nõ

Ayuntamiento de Madrid

quidē per modū augmēti uel diminutiōis qui inuenit in solis corporib⁹ aiatis qualia nō sūt substantia panis ⁊ vini. Is p dimensionē uel diuisionē. Nā sicut dicit 3° metaphisice per diuisionē vna dimensio corrumpit ⁊ fiūt due. per additionē aūt e contra ex duab⁹ fit vna. ⁊ per hūc modū manifeste possūt corrūpi hs accidentia post ꝯsecrationē. qz ipsa quantitas dimēsiua remanēs pōt diuisionē ⁊ additionē suscipere. ⁊ cum sit subiectū qualitatū sensibiliū potest etiam esse subiectū alterationis ea⁹ puta si alterē color aut sapor panis ⁊ vini. Alio mō poterāt corrūpi p accidens p corruptionē subiecti. ⁊ hoc mō possūt corrūpi etiā post cōsecrationē. q̄ quia eni subiectū nō remaneat. remanet tm esse qō habebāt hs accidēta in subiecto: qō quidē ē, ppriū ⁊ cōforme substātie. ⁊ ideo accidētia possūt corrumpi a cōtrario agente sicut corrūpebāt substantia panis ⁊ vini que etiā nō corrumpebāt nisi p̄cedente alteratione circa accidentia. Distinguendum tri est inter vtrūq; predictarū corruptionū. qz cum corpus xpi. ⁊ sanguis succedant in hoc sacramento substantie panis ⁊ vini: si fiat talis imutatio ex parte accidentiū q̄ nō sufficeret ad corruptionē panis ⁊ vini. ꝓpter talē imutationē nō desinit corpus ⁊ sanguis xpi esse sub hoc sacramento siue fiat imutatio ex parte qualitatis puta cū modicū imutat color aut sapor panis aut vini siue ex pte quātitatis. sic cū diuidit panis aut vinū in tales partes q̄ adhuc i eis pōt saluari natura panis aut vini. si ꝯo fiat tāta imutatio q̄ fuisset corrupta substantia panis aut vini: non remanet corpus ⁊ sanguis xpi sub hoc sacro. Et hoc tam ex parte q̄litatū sicut cū ita imutat color ⁊ sapor ⁊ alie qualitates panis ⁊ vini q̄ nullo mō posset pati natura panis ⁊ vini. siue ex parte quātitatis puta si pulueriçet panis ul vinū ut in minimas ptes diuidat ut iam nō remaneāt species panis uel vini. hec ille. In sequenti ꝯo articulo sic dicit. Cū corruptio vni⁹ fit generatio alteri⁹ ut dicit p̄mo de generatiōe. necesse est q̄ ex spēb⁹ sacramētalib⁹ aliqd genereē cū corrūpanē ut dictū est. nō eni sic corrūpūt ut oio disperēt q̄si in nihilū rediganē. sed manifeste aliquid sensibile eis succedit. Quō aūt ex eis aliqd generari possit: difficile est videre. manifestū ē eni q̄ ex corpore ⁊ sanguine xpi q̄ ibi peracē sūt nō generat aliqd cū sint incorruptibilia Si aūt substātia panis ⁊ vini remaneret in hoc sacro ul eor materia: facile eēt assignare q̄ ex eis generat illud sensibile qō succedit ut quidā poluerūt. Is hoc falsum est ut supra habitū ē. ⁊ ideo gdā dixerūt q̄ ea que generanē nō fiunt ex spēb⁹ sacramentalib⁹. Is ex aere circūstāte. qō quidē multipliciter apparet eē impossibile. p̄mo quidē qz ex eo generat aliquid qō p̄us alteratū ⁊ corruptū apparet. nulla āt alteratio aut corruptio p̄ius apparuit in aere circumstante. vnde ex eo vermes aut cineres non generanē. 2° qz natura aeris nō ē talis q̄ ex eo per tales alterationes talia genereē 3° qz pōt contingere in magna quātitate hostias cōsecratas cōburi uel putrefieri. nec esset possibile tm̄ de corpore terreno ex aere generari nisi magna ul etiam valde sensibili inspissatiōe aeris facta. 4° quia idē pōt accidere solidis corporib⁹ circūstantib⁹ puta ferro aut lapidib⁹ que integra manēt post p̄dictū ꝯ generationē vnde hec positio stare nō pōt. qz cōtrariat ei quod ad sensū apparet. ⁊ ideo alij dixerūt q̄ redit panis ⁊ vinū i ipsa corruptiōe speciē ⁊ sic ex substātia panis ⁊ vini redeūte generant cineres aut vermes aut aliqd hs. Is ista positio nō videt eē possibilis. p̄mo qz substantia panis ⁊ vini cōuersa est i corpus ⁊ sanguinē. ⁊ ideo nō pōt substātia panis uel vini redire nisi corpe aut sangume xpi iterum conuerso in substantiā. panis ⁊ vini. quod est impossibile sicut si aer sit cōuersus in igne nō potest aer redire nisi iterum ignis conuertat in aerē. si vero substantia panis ⁊ vini sit annihilata non pōt iterū redire. qz qō in nihilū decidit nō redit idē numero nisi forte dicat redire p̄dicta substātia qz deus de nouo creat nouā substantiā loco prime. 2° videt hoc esse impossibile. qz nō ē dare qñ substātia panis redeat. manifestū est eni q̄ manentib⁹ speciēb⁹ panis ⁊ vini manet corp⁹ ⁊ sanguis xpi q̄ nō sunt simul cū substātia panis ⁊ vini in hoc sacramento. vñ substātia panis ⁊ vini nō pōt redire speciēb⁹ sacramentalib⁹ manētibus. siliter etiam nec eis cessantib⁹. qz iam substātia panis ⁊ vini eēt sine ,ppriis accidētib⁹ quod ē impossibile. nisi forte dicatur q̄ in ipso vltimo instanti corruptiōis speciē ⁊ redit non substantia panis ⁊ vini. qz ꝓm illud idem instans est in q̄ habēt eē sube generate ex speciēb⁹ Is materia panis ⁊ vini magis q̄sī de nouo creata diceret q̄s redies ,ppriē loquēdo. ⁊ ꝓm B posset sustineri p̄dicta positio. verū qz nō rōnabile videt dici q̄ miraculose aliqd accidat nisi ex ipsa cōsecratiōe ex qua nō ē q̄ materia creet ul reveat. melē videt dicendū q̄ i ipsa ꝯsecratiōe dat quātitati dimensiue spērū panis ⁊ vini q̄ sit p̄mū subiectū subsequentiū formarū. hoc aūt est ,ppū mātē. ⁊ ideo ex cōsequenti dat p̄dicte quantitati dimēsiue oē illud qō ad materiā pinet ⁊ ideo quicqd posset generari ex mā panis si eēt totū pōt generari ex p̄dicta quantitate dimēsiua panis uel vini. nō quidē nouo miraculo sed ex ex vi miraculi p̄ius facti. hec ille. Et andē ꝯnē ponit cū sili ,pbatione. 4° sen. iz. dis. q. i. arti. 2° in solutione q̄rte questiūcule vbisic dicit. Ille species sicut habent ex B q̄ subsistāt q̄ possūt agere quicqd poterāt substantie panis ⁊ vini existentib⁹. ita habēt ut possint cōuerti in quicqd poterāt cōuerti sube p̄existētes. qō sic intelligi potest. sicut enim dicit cōmentator. in p̄ physico 2°. ⁊ in libro de substantia orbis. in materia g̃ñabiliū ⁊ corruptibiliū oportet intelligere dimēsiones interminatas aī aduentū forme substantialis. alias non posset intelligi diuisio materie ut in diuersis partib⁹ materie diuerse forme substantiales essent. hs autē dimensiones post aduentū forme substātialis accipiūt esse terminatū ⁊ cōpletū. quicqd autē intelligit in materia aī aduentū forme substantialis hoc manet idē numero in genito ⁊ i eo ex q̄ generat. qz remoto posteriori os remanē p̄us dimensiones aūt ille interminate se habent ad genus quantitatis sicut materia ad genus sube. vnde sicut in quolibet cōpleto in genere substantie ē accipere materiam que est ens incōpletū in genere illo. ita in dimensionib⁹ cōpletis que fiunt in hoc sacramēto est accipere dimēsiōes incōpletas. ⁊ his mediantib⁹ materia panis formā recipet ei⁹ qō ex pane generaret pane nō ouerso in corp⁹ xpi. vnde sicut dimensionib⁹ illis datū ē ut subsistāt ⁊ subsint illi esse quod est cōforme esse prioris substantie ⁊ terminationi quantitatis ⁊ omnibus alijs accidentibus. ita etiam datur eis q̄ possint subesse alteri forme naturali ⁊ alijs accidentib⁹. quia de natura sua non habent q̄ subsint tm̄ accidenti: sed etiam forme substantiali ut dictum est. ⁊ tunc uel ex cōsequenti aduenīat etiā mā ,ppter cōcomitantiā nālē forme ad materiā. sic ,ppter cōcomitātiā nālē aie xpi ad corpus erat aia sub sacramento. ⁊ B quodāmō redit in p̄ⁿ dictū ut sc3 materia ibi de nouo fiat. uel dimēsioni dina

Ayuntamiento de Madrid

virtute habiť natura materie, ppter, ppinquitatē ad ipsam ut sic illud genitū cōpositū ex materia ⁊ forma. hec ille. Similia dicit 4.° contra gentiles ca.° 66.° Ex quibus pōt formari talis ratio pro ꝓ. Ex eo qō retinet omnē virtutē actiā ⁊ passiuā iube pōt ḡiari oē qō poterat generari ex tali suba. sed accētia cucharistie fuit hꝰ. ergo. Et in hoc primus articul° terminať.

¶ Quantum ad secundum articulū arguendū est ꝯtra ꝓnes. Et quidē ꝯtra primā arguit Scotus, pbando q̄ alia accidētia eque possūt eē sine subiecto sicē quātitas. primo qꝰ dependētia ad primū est essentialior q̄ ad aliqō posterius loquēdo de absolutis dependentib°. ſz qualitas est forma absoluta sicut quantitas. ergo eque eēntialiter uel essentialius dependet qualitas a substantia q̄ a quantitate. si ergo pōt esse qualitas sine actuali dependētia ad substantiā: poterit esse qualitas sine dependētia actuali ad quātitatē. ¶ 2.° sit Absoluto ⁊ pfectior, nō magis repugnat p se eē q̄ absoluto ipfectiori. ſz qualitas ē forma absoluta fm te ⁊ pfectior q̄ quātitas. ergo ⁊c. b°r, pbať primo q̄tū ad z.m partē. quia qualitas ē per se pncipiū agendi actiōe reali. patet. etiā tu cōcedis. ſz quātitas nō. qꝰ nulla actio realis ut hic loqmur euenit quātitati. z.° qꝰ fm ordinem substantiaꝝ attendit ordo qualitatū. substantijs enī nobilioribꝰ corrīdēt qltates nobliores. nō sic aūt corrīdet ordo quātitatū. non enī semp nobilior substātia ē maior quātitate. maxima enī i genere corpaliū cuiusmodi sūt elemēta sūt ipfectissima. illud aūt videť pfectius qō proportionaliter in sua perfectione corrīdet pfectiori. 3.° qꝰ per qualitates substātie perfecte cōsequūť finē suū. uel enī actꝰ beatificus ē qualitas uel si nō saltē fm omnē opinionē ad beatitudinem requirūť aliq̄ forme supnālis uel aliqua forma que ē qualitas. quātitas aūt nullo mō ē pncipū attingendi finē suū. 4.° qꝰ quantitas cōsequit cōpositū rōne materie qualitas aūt rōne forme. forma aūt ē simplicior pfectior q̄ materia. 7.° metaphisice ca.° vltimo. Et illud vltimū forte ē rō fmi ⁊ secundi ⁊ tertij niedij. ppter ꝗ enim ordo qualitatū corrīspondet fm perfectionem ordini substantiarum. ⁊ propter hoc qualitas est pncipū actiōis realis. ⁊ etiā ipsi substātie pncipū attingēdi finē suū. 5.° qꝰ illud qō magis cōuenit cū pfectione simpliciter est simpliciť pfectꝰ. qualitas aūt ut pote sapientia magis cōuenit cū pfectiōe simpliciter sic intelligere ⁊ velle q̄ quantitas. qꝰ uel est vna rō formalis divine sapiētie ⁊ create sapiētie q̄ est qualitas. uel si non saltē ad omnē, ppinquitatē in analogia magis est propinquitas sapientie create ad dīnā sapiētiā q̄ alicui° quātitatis ad deū uel ad aliqd eī°. vnde siť possibile est pfectionē simpliciter eē in creatura. ſz cū tamitatione qualitas q̄ est sapiētia ē pfectio simpliciter habētis cā. nulla aūt quātitas ē pfectio simplicis. nec ē siť possibile ē creaturā habere rōnē pfectiōis simplicis. ¶ 3.° pncipaliť. Magis videtur repugnare accidentri relatiuo seu respectui esse sine subiecto q̄ cuicūq̄ absoluto ul° alteri accidenti. ſz istud pōt esse sine q̄cūq̄ subiecto. q̄ quodcūq̄ aliud, pbať minor. qꝰ si repugnet sibi. aut q̄ vnde accidens. aut vnde relatio. nō vñ accidēs. qꝰ tūc repugnaret cuicūq̄ accidēti. nec vnde relatio. qꝰ tūc repugnaret relatiōi diuine. qō ē falsū: qꝰ illa non est in subiecto. ¶ 4.° Nā multa alia accēta de facto sūt ibi sine subiecto. nā ille spēs eucharistie possunt rarefieri ⁊ cōdēsari, sed talis condēsatio ul° rarefactio nullū hꝰ

subiectū. ergo erit ibi mot° rarefactionis ⁊ cōdēsationis sine subiecto. a°r nota ē ad sensū. sed b°r, pbať. quia cū ille spēs cōdēsanť ul° rarefūť quātitas prior ⁊ quātitas posterior est alia: alia ita q̄ nihil potis remanet i posteriori nec aliq̄ pars posterioris p̄ fuit in priori. ergo illa rarefactio nullū hꝰ subiectū. qꝰ nec priorē quātitatē nec posteriorē. Assūptū istud de alicrate quātitatis, pbať. primo sic Terminos mot° oportet eē incōpossibiles ex 5.° physicorꝰ. ergo nihil vni° termini manet in altero sicut incōpossibile nō est in suo incōpossibili. Si etiā dicať q̄ aliqua quātitas hic manet eadē: sed termini mutatiōis sūt magis ⁊ min° in ipsa quātitate manente. hoc nō valet. qꝰ subiectū mot° ⁊ terminos oportet realiť differre. sed quātitas illa ⁊ mai° ⁊ min° in quantitate nō differūť realiter. nō enī pōt dici q̄ fiat variatio fm mai° ⁊ min° qn fiat variatio fm eēntiā quātitatis. cū mai° ⁊ min° nō sint nisi ipsū quātū eēntialiť. Cū ergo subiectū motus set sub vtroq̄ termino vn° autē terminus nō stet cum alio. oportet subiectū motus ab vtroq̄ realiť differre z.° pbať idē assūptū sic. Quelibet pars rarioris ē rarior. ergo quelibet pars rarioris est maior fm quantitatē q̄ pri°. ergo quelibet ē quāta noua quātitate. Si dicas q̄ nō sequit eio noua quantitas sed noua fm partem nī. Cōtra. qꝰ si aliqd prioris quātitatis maneat. quero i quo subiecto. nō nisi in eodem q̄ pri°. qꝰ accidēs nō migrat. igiť illud qō pri° fuit quātū hac quantitate mō erit quātū eadē. ergo nō potest esse quātū nec fm se totū nec fm partē aliqua noua quantitate nisi idē sit simul quantū duab° quātitatibus: qō est impossibile. ul° nisi in rarefactiōe fit aggeneratio noua; partiū iube sub noua quantitate. ⁊ additio quātaꝝ ad quātas pexistētes fit rarefactio. sed hoc nihil est. qꝰ tūc nō q̄libet pars rarioris esset rarior illa enī pars antiqua nō esset rarior formaliter per hoc q̄ sibi continnareť alia pars noua. igitur. Cōfirmatur sic argumentū. Sicut quātitas dina virtute habet eē i eucharistia sine subiecto: ita habet omnia que sibi cōuenire possunt in subiecto eadem diuina virtute. sed quātitas coniuncta subiecto rarefitꝰ cōdensatur. nec trī ipsa est subiectū illius motus. ergo ⁊ in proposito cū est separata ipsa rarefit ⁊ cōdensať sine B q̄ sit subiectū motus. Item qꝰ illa fractio ⁊ diuisio specierū ē motus ⁊ trī nō habet subiectū. ⁊ idem dicit de appositiōe. igiť. ¶ Ulterius arguit q̄ in eucharistia quantitas non sit subiectū aliorū accidentiū. primo qꝰ fm pbm p metaphisice accidēs nō accidit accidenti nisi qꝰ ambo accidunt eidem subiecto. nihil enim hoc illi magis inest. q̄ illud huic. ¶ 2.° q̄ sicut substantie euenit per se esse ita accidenti cōuenit inherere. ergo sicut repugnat subiecto inherere ita accidenti p se esse uel substare. ¶ 3.° quia nullū dependens terminat dependentiā eiusdem rationis. sed omne accidens dependet dependentia ad subiectum. ergo nullū accidens terminat hanc dependentiā. ¶ Contra eandē ꝓnē arguit Aureolus, pbando q̄ modus quo ponit accidens in eucharistia separari a subiecto non sit cōueniens. ſz q̄ detur accidēti subsistere ⁊ modus essendi substantie ⁊ entis cōpleti. quia contradictio est q̄ aliqua virtute ynum genus transmutetur in aliud uel species in speciem ut quod qualitas fiat quantitas uel homo fiat equus. ratio est quia hoc repugnat per se in primo modo. Sequiť enī ex hoc eandem rem esse ⁊ nō esse. sed essentia accidētis fm genꝰ suū cōsistit in esse rem iterminabile intrinsece per sua pncipia: sed oio per extrinsecum puta per

Ayuntamiento de Madrid

subiectū. sicut esse lineę ꝓsistit in esse rem interminatā intrinsece. esse autē terminatā extrinsece. sc̃z p pūcta. ergo impossibile ē q̃ ħ mō accidētia fiāt entia tminata ⁊ integra. tūc eni gen⁹ accidētis mutaret̃ in substantiā cui soli ꝓuenit intrinsece ſm genus suū eē essentiā integram ⁊ tminatā. ¶ 2° arguit q̃ quātitas nō sit ibi sine subiecto pluſ q̃ q̃litas. q̃ quātitas nō est aliqd habēs partes. sz ē ptibilitas ipsa formalis qua habēs partes ē formaliter ptibile. sz ꝓstat q̃ partibilitas ē subiectiue in eo qō habet partes formaliter cuiusmodi sūt qualitates remanētes in eucharistia. ergo quātitas ē subiectiue in illis qualitatib⁹. assumptū. pbat. q̃ res ē partibilis per quātitatē. tūc quero. aut illa ptibilitas ē ipsamet quātitas. aut est aliqd aliud impliſū a quātitate. si det̃ ꝑmū habet̃ ꝓpositū. si detur 2m Cōtra q̃ tūc possem intelligere subſtantiā partibilē sine quantitate. ⁊ posset deus facere eā sub illo mō derelicto nō faciendo eā sub quātitate. Siliter tunc causalitas eius esset causalitas efficiētis ⁊ nō forme. igit̃ oportet dare ꝑmū modū q̃ quātitas sit ipsamet ptibilitas ptiū. Confirmatur q̃ aliter nō pōt vitari ꝓn plures dimēsiōes cēnt sil̃. Nā cū dimēsio imediate ꝓsequat̃ ptes si ptes ligni uel alterius substātie aut accidētis quāti sint diuise a ptib⁹ quātitatis necessario alie erūt diuisiōes substantie uel qualitatis. ⁊ alie diuisiones quantitatis. si eni illud quod substernit̃ quantati haberet partē ⁊ partem cozridentē partib⁹ quātitatis substratam. tūc diuerse realitates hoc mō haberēt aliā ⁊ aliā ptibilitatē quia multiplicato effectu formali multiplicat̃ formalis rō illius effect⁹. ⁊ tūc haberēt necessario aliā ⁊ aliā diuisiōnē. ¶ Ulteri⁹ arguit q̃ de⁹ posset oē accidēs quantūcūqs sit modice entitatis a subiecto separare. ꝓmo q̃ illud qō nō implicat ꝓtradictionē in ꝑmo mō dicendi per se est deo possibile. sed accidēs esse ⁊ subiectum nō esse nō est repugnātia per se i ꝑmo mō. q̃ repugnātia in ꝑmo mō est affirmatio ⁊ negatio ymō ⁊ eiusdem mōsi dicat̃ accidēs ē ⁊ subiectū non est licz ꝑdicatū sit idē tñ subiectū nō est idē per simplicē indiuisionē. ¶ 2° q̃ deus nō potest manutenere quācūqs realitatem in suo esse. Tunc sic. q̃n due realitates sic se habēt q̃ vna nō est alia licz fundēt eandē indiuisionē pōt de⁹ manutenere ynā illa⁹ nō manutenēdo aliā nec indiuisionē illa⁹. ¶ 3° quia plus pōt deus per suā potentiā facere q̃ intellect⁹ arguere ul intueri. Ratio ē q̃ multa deo possibilia sūt que nō pōt intellect⁹ noster intueri sicut patet de vnione ad verbū. sed licz intellect⁹ noster nō possit intuitiue apꝛehēdere accidēs nō apꝛehēdēdo subiectum. tñ arguitiue pōt a posteriori. cognoscere q̃ vna res nō est alia. ꝓpter trāsmutationē. q̃ contingit subiectū de vno in aliud trāsmutari. ⁊ tūc intellectus pōt arguere q̃ q̃cūqs duo sic se habēt q̃ ynū potest manere alio nō manēte illa nō sūt eadē. ⁊ ideo non est cōtradictio q̃ ynū intelligat̃ nō intellecto alio. sed sic est de accidente ⁊ subiecto. igit̃ ⁊c. hec ille. ¶ Contra 2m ꝓnē arguit Scotus. pbando q̃ in actionib⁹ naturalib⁹ imediatū p̃ncipiū actionis nō semp sit accidens ꝓmo q̃ nihil agit vltra suā speciē. sed termin⁹ actionis nālis est q̃ncq̃ substantia. igit̃ accidēs nō ē imediatū p̃ncipiū actionis p̃dicte. Si dicas q̃ verū est ꝟtute ꝓpria. sz ꝟtute alteri⁹ cui⁹ ē instrumētū aliqd bri posser agere vltra suā speciē sicut si serra agat ad formā scanni. Cōtra. q̃ nihil ē instrumentū alicui⁹ cause nec superiozis cāe in genere cause efficientis. ergo si accidens cōiūctū est inſtſm substantia erit superi⁹ agens sed superius agens ꝓius naturaliter agit ⁊ si est nāle agit quicqd potest. ergo subſtantia in illo ꝓioꝛi natura in eodē tri instanti tēpoꝛis i quo accidēs agit ut instrumentū ei⁹ subſtātia. ꝓducit ꝑminū tantū quātū. ꝓducere potest. sed pōt. ꝓducere totā subſtātiā. q̃ perfectio substantie. ꝓducte non excedit perfectionē substantie. ꝓducētis. ergo in 2° instāti nature accidēs nō. ꝓducit subſtātiā] uel eadē subſtātia bis. ꝓducet̃. ergo. ¶ 2° q̃ omnis potentia mere passiua est cōtradictionis. ꝑ metaphisice. subſtantia aūt nō est in potētia cōtradictiōis ad. ꝓpriā passionē ergo habet aliam causalitatē respectu ei⁹ a causalitate matie. nō ā nisi efficiētis. q̃ nō formalis patet de se. de fine aūt non est sermo hic. Unde videtur q̃ oportz te istud cōcedere ſm dicta tua. dicis eni potentias fluere ab ēntia aie. Et hic dicis q̃ accidens habet virtutē instrumētalē. quia causat̃ a p̃ncipiis essentialib⁹ anime uel substātie. ista aūt nō possūt intelligi tñ modo passiue. ꝑ subiecto receptiuo. ¶ 3° si accidēs ꝓducit ⁊ per aliquod p̃ncipiū imediatū. ꝓductiuū qō ē per se accidēs. legt̃. ꝓcessus in infinitū nō loquendo de infinitate accidētali. sc̃z generātiū in eadē specie de q̃ loquūt̃ ꝑhi. quero ozdinē essentialē in istis accidentib⁹. vbi cūqs eni est ozdo accidentalis in generantib⁹ oportet. dare extra illū ozdinē aliquā causam essentialiē pfectiozē. ergo respectu actidētiū singularū in specie calozis dam⁹ causam. primā essentialiter ozdinatā ad totam illam speciē: Sodē mō arguam de indiuiduis illi⁹ speciei. ⁊ non est. pcedere infinitū in ozdine essentiali. ergo stabit ad aliquā speciē accidentis que erit causata. ⁊ non ab aliquo accidente sed imediate a substantia ⁊ p ꝓius substantia habebit rationē p̃ncipij actiui imediate respectu accidētis. ¶ Cōfirmat̃ per pl̃m. 7° metaphisice ca° 7° in fine vbi dicit pl̃us q̃. ꝓpriū substantie ex his accipere ē q̃ necesse est preexistere aliquā aliā substantiā actu existentē q̃ facit ut animal sit a ial quale ꝟo ⁊ quantum nō necessario. nisi potestate solum actu preexistere que ꝓducat. sed ad hoc q̃ quantū ⁊ quale ꝓducant̃ nō oportet aliquod quantū uel quale preexistere nisi in potentia tñ. ergo aliquid qō non est quantū uel quale actu potest ē p̃ncipiū ꝓductiuū imediatū quanti ul qualis. Item 4° metheozozū dicit q̃ singulū. est illud qō est vū potest in ꝓpriā operationē. ⁊ simile habet̃ a Damas. ca° 6° Et licz iste auctozitates habeant instantiā in entib⁹ imperfectis. tñ videtur valde incōuenicns q̃ ens perfectum ſm genus inter creata careat actione. ita q̃ forma eius non possit esse imediatum p̃ncipiū ꝓximū ꝓductiuū alicui⁹ actiōis. ¶ 5° arguit sic ſm ynū p̃ncipiū tuum. quia illa forma est p̃ncipiū agendi in qua generans ⁊ genitū assimilant̃. sed genitū assimilatur p̃ncipaliter generāti in forma substantiali. ſm qd autē in accidētib⁹ si in illis assimilat̃. Nec pōt euadi dicendo q̃ ista cōcludūt forma substantialem esse p̃ncipiū agendi sed remotū tā respectu substantie q̃ respectu accidentis de quibus procedūt rōnes. hoc non sufficit quia nullus negat in deo esse aliquā formā que sit. p̃ximū p̃ncipiū agendi non q̃ de⁹ sine causis intermediis intrinsecis agat. sed quia in suo ozdine causandi p nihil inmediū vltra formā suā agit. ita esto i ꝓposito qō tñ falsū ē q̃ accidēs bēat quādā actionē ad subam posteriozē actiōe sube. suba tñ per ꝑpā formā suā erit p̃ncipiū actiōis sibi ꝓpe i suo ozdine agēdi. hec Scot⁹ i forma. ¶ Ulteri⁹ arguit q̃ accis separātū nō possit immutare ad formā subſtātialē in ꝟtute. ꝓpria nec in ꝟtute

Ayuntamiento de Madrid

substātie quā informat. ꝓstat eni q̃ nō i ꝟtute, ppria qz
tūc ageret in ꝟtute, ppria vltra suā specie. Q̃ aūt nec
in ꝟtū est instrumētū substātie, pbat: quero eni q̃ in-
telligit per hoc q̃ dicit in ꝟtute substātie agere. quia
siue intelligat absolutū siue respect⁹. ꝯro in quo è illud.
si eni intelligat absolutū qd̃ è in substātia panis. uel sit
substātia simpliciter segt̃ q̃ p nihil siue per nō ens ge-
nerabit uel ꝟtute nihili. Si intelligat absolutū qd̃ è ac-
cidens uel in accidēte nihil è ibi nobili⁹ ipso accidēte ⁊
per ꝯ nō magis pōt in ꝟtute talis in aliquid pfect⁹
q̃ in ꝟtute, ppria. si intelligat habitudo accidentis ad
substantiā uel ad substātiā pziorē cū ad nihil nō sit aliq̃
habitudo ⁊ panis nō sit aliq̃ ens. sequit q̃ p hoc q̃ est
in ꝟtute nō ponit aliqd positiuū. ⁊ ita idē qd̃ p⁹. ¶ z⁹ qz
ex tuis ꝟbis videt q̃ ponas illā ꝟtutē instrumētalem
esse in accidēte. dicis eni q̃ illa ꝟtus causat in accidē-
tib⁹ uel q̃ ipsā recipiūt eo q̃ causant̃ a ꝑncipiis essen-
tialib⁹ substātie. ⁊ tūc sequit manifeste cū nihil in acci-
dente sit nobili⁹ accidēte. nō pōt accidēs pboc q̃ dicit
in virtute. i. per hāc ꝟtutē in aliqd pfect⁹ q̃ possit ex
se. sz intellectus verus hoꝝ ꝟboꝝ in ꝟtute talis cause
vbi dicta ꝟba locū habent videt eē iste. sez q̃ dicit ha-
bitudinē cāe inferioris ad causā superiorē uel pfectio-
rē cōcurrentē i causando sic influētia quā recipit agēs
inferius a supiori nō est aliq̃ forma tūc causata. sed est
trīmō ordo cert⁹ causaꝝ in sil̃ agendo. ¶ 3⁹ Qd̃ nō est
nullā rōnē cāe hz respectu geniti qri generat̃. patet ex
z⁹ physicorū. ⁊. 5⁹ me⁷. ca⁹ de causa. quia cā in actu ⁊
effect⁹ in actu simul sūt ⁊ nō sūt. patet etiā rōne: qz nō
ens qri nihil est nihil causat in quocūq̃ ordine cāe. sub-
stātia aūt nō est quā istud accidens afficit ⁊ cuius erat
accidens. ergo illa suba nullā hz rōnē cāe, ppinque uel
remote respectu effect⁹ causati ab accidente. ⁊ p ꝯ is
accidēs nō causat in ꝟtute ei⁹ tāq̃ in ꝟtute cāe superi-
oris. ¶ 4.⁹ nihil è cā istrumētalis respectu illi⁹ ad quod
sua ꝟtus actiua sufficit ad, pducendū. patz si accipiat̃
instrm stricte. sic serra ⁊ secur] dicū instrā mouētia mo
ta. tale eni instrm nō hz de se formā sufficiētē ad, pdu-
cēdū effectū. sz trīp motionē ꝑncipalis agētis supioris
, pducit qd̃, pducit. Si etiā instrm accipiat alio mō, put
cā inferior ⁊ instrm uel forma quā hz cā recipit p mo-
tionē agentis supioris q̃ forma agit adhuc nullū istoꝝ
instrumētoꝝ p formā suā pōt in effectū respectu cui⁹ è
instrm sz necesse è q̃ ad illū effectū ꝯcurrat simul illud
cōcausans cui⁹ è instrumētū. nūc aūt accidēs p formā
sua pcise sine oi actione sube in quodcūq̃ agat agit. q̃
nullo mō agit in ꝟtute sube ul̃ut instrm eius ad aliquē
effectū. ¶ 5⁹ pōt argui per ꝑncipia tua. qz oē instrumē-
tū est mouēs motū. sed accidēs in, ppositō nō est motū
a substātia cū ipsa nō sit. ergo accidēs nō è instrumētū.
¶ 6⁹ q̃ accidēs separatū nō sit ꝑncipiū generandi substā-
tiā ꝑncipale sicut erat panis in quo pri⁹ erat illud acci-
dēs. Arguit sic. Oē agens totale uel est vniuocū ⁊ ita
eq̃ pfectū cū, pducto. uel equocū. ⁊ ita pfect⁹. accidēs
aūt est oio impfectius substātia. q̃ tc. Dicetur forte q̃
aliq̃ agens equiuocū pōt esse ignobili⁹ suo effectu sic
albedo respectu sensationis. ⁊ sicut cōmētator recitat
ve Balieno super illud 7⁹ me⁷. ve illa virtute quam
vocat diuinā que è formatiua fet⁹. ⁊ trī non est simpli-
cit nobilior fetu formato. Cōtra ꝟ arguit. Iz illa, ppō:
simpliciter impfecti⁹ ꝟm speciē uel gen⁹ nō pōt esse to-
tale ꝑncipiū actiuū respectu pfectionis. sit mihi eque
nota sicut alia in pbia quā negata nescirem, pbare ali-
quē ordinē entiū nec q̃ primū ens sit pfectissimū imo
posset, pteruiendo dici q̃ totū vniuersū ⁊ quodlibet I
eo est factū a musca. Si eni arguas q̃ musca è impfe-
cta. ⁊ tū idē dicis q̃ impfect⁹ pōt, pducere pfect⁹. ha-
bito hoc nulla è rō quare nō possit impfecti⁹, pducere
aliqd sic pfect⁹. Nec illa posset reprobari q̃ prima cā.
sit pfectissima excellens oia alia i creatiōe nec etiā ad-
dito q̃ sit cā equoca. imo q̃ cū hoc posset stare ꝟm istā
, pteriā q̃ eēt impfectissima uel ipfectior creatis. trī
, pbo dictā, ppositionē aliter. primo sic. Cā vniuoca hz
effectū vniuocū p̄o termino adequato siue potētie. sz
per te cā equoca totalis est ipfectior cā vniuoca. q̃ im-
possible est causā illā equiuocā eē causā totalē respe-
ctu illius effectus. ⁊ sic deus nō posset facere effectū
cuiuscūq̃ creature: qd̃ est absurdū. p3 ꝯia. qz effect⁹
adequat⁹ potentie pfectionis nullo mō pōt eē a potētia
impfectiori. z⁹ sic Ubicūq̃ ad, pductionē alicui⁹ effe-
ctus ꝯcurrit cā vniuoca ⁊ cā equiuoca equoca è per-
fectior ꝟm phm z⁹ metaphsice ⁊ libro metheoroꝝ. p̄o
pter hoc eni oportet totū ordinē accidētalē reducere
in aliquā speciē essentialiter supioriē in causando. quia
diffomitas vniformis oportet q̃ reducat̃ in causam
vniformē q̃ sit cā vniformitatis i ꝯtinuatiōe generati-
onis ⁊ corruptiōis. Ex hoc habeo istam, ppositionē q̃
vbi ad idē cōcurrit cā vniuoca ⁊ equoca cā equiuoca
est pfectior. sed q̃ nō possit sine vniuoca hoc è aliqualis
impfectiōis in cā equoca. patet. qz eni deus potest
sine cā vniuoca. sed sol nō pōt in aial pfectū. licz possit
in aial impfectum. ergo q̃cunq̃ causa equoca pōt sine
vniuoca in effectū ipsa est simplicit pfectior q̃ illa eq-
uoca q̃ posset ꝯcurrere cū vniuoca ad illud causandū
⁊ per ꝯsequēs equoca totalis hz duplicem pēminētiā
causalitatis sup effectū. vnā quā hz equoca vniuersali⁹
ꝯcurrēs cū vniuoca. ⁊ aliā qz hz illā pfectionē quā
vniuoca addidit in causando qz illa caret multe cause
equoce lz longe pfectiores vniuocis. 3⁹ sic Si forma
cause equoce daret eē formaliter alicui nō posset da-
re esse simpliciter pfect⁹ se ipsa. sz dans esse effectiue
alicui dat ei esse mō impfectiori q̃ dando sibi esse for-
maliter. Nō eni è possibile q̃ aliqs mod⁹ dandi aliq̃
eē sit ita perfect⁹ sic dādi formaliter illud eē. sicut nec
ēntia dīna pōt alicui dare eē a se in quocūq̃ genere
pfecti⁹ q̃ sit eē qō ipsa dat formaliter. 4.⁹ si causatū
sit simpliciter pfecti⁹ licz sit simplex trī fm intellectum
pōt diuidi in duo. sez in illud in q̃ coequat̃ sue cāe. ⁊ in
illud in quo excedit suā causā. pmū dicat̃. a. z⁹. b. iste
effect⁹ sez. a. pcise è effect⁹ sue cāe qz simpliciter eque
pfectū ens sic cā. ergo. b. erit a seipso uel a nihilo. qz ab
a. uel ab ipsa cā nō pōt esse. nā vltra effectū adequatū
cāe nō pōt. ⁊ ista rō accipit ad Auicenna. 6⁹ sue meta-
phsice. patet q̃ q̃, ppē nullas pticulares instātias ne-
ganda è ista vniuersalis, ppō q̃ nota est ex terminis q̃
totale causans nō pōt eē impfect⁹ suo causato loquē-
do de cā efficiēte: ⁊ q̃ totale causās equocū è pfect⁹
qz nō eque pfectū. spēs āt se habēt ut numeri. Ex qb⁹
patet q̃ accidens separatū nō est totalis cā effectiua
generatiōis sube nec p ꝯia corruptiua alicui⁹ substā-
tie nec potest in vltimū gradū alteratiōis disponētis
substātiā ad corruptionē. ideo cōcedē q̃ si tota substā-
tia ignis in sperā sua destruet ⁊ mancret ibi oia sua ac-
cidentia gutta aque ibi posita nō destrueretur ab illis
hec Scotus. ¶ Contra 3ᵃᵐ ꝯnem arguit idē Scotus
p̄obando q̃ cū ex accidentib⁹ separatis generat̃ ver-
mis forma substalis noua nō recipiat̃ subiectiue i dimē-
sionib⁹ interminatis. nec aduenīat noua materia que

Ayuntamiento de Madrid

subiciat forme nouiter generate. Cōtra primū arguit sic primo. Forma determinata ad aliqd receptiuū nullo mō potest aliud perficere. sicut nec albedo angelū nec sapientia lapidē. sed forma forma substantialis determinat ad materiā substātialē ut ad ,ppriū susceptiuū. ergo nullo modo pōt pficere dimensionē de genere quātitatis q̄ nō ē materia substātialis. ¶ 2° q̄ forma de genere pōt nō pōt perficere susceptiuū de genere posteriori. ergo nec forma substātialis dimēsionē. aris ,pbat. q̄ actus p̄supponit potētiā. et hoc loquendo de ordine originis. act° aūt generis prioris nec origine nec pfectiōe aliqd supponit de genere posteriori. ¶ 3° q̄ manifestū videt q̄ forma substantialis est talis actus qui natus est cōstituere per se substantiā. ergo potētia ad talē actū nō est aliqd de genere quātitatis. ¶ 4° illud qd ē essentialis rō terminādi depēdentiā ad aliud non pōt ad illud dependere. forma substātialis ēbs respectu quātitatis. ergo. et. ¶ 5° quō de potentia dimēsiōis pōt educi forma substantialis cū ex natura rei non sit in illa ut in ,pprio potētiali. ¶ 6° quia tūc ignis genit° ex illa dimēsione. et ex forma substātiali ignis nō eēt vniuoce nec vniformiter ignis cū alio igne genito ex forma subali et ex materia ignis. et tūc nō vniuoce ageret cōburēdo hostiā sicut cōburēdo lignū. ¶ 7° q̄ sequeret absurditas ista nō solū i vno. sed q̄ erat ignis mathematic° ex quātitate et forma substātiali cōposit°. sed etiā sequēt alia ,pcessus in gnātiōib° et corruptiōib° vsq̄ ad finē mūdi nā ex illo igne habēte dimēsionē ,p matriā materiato generabat aā habēs idē pro materia qd habuit corruptū pro materia. et ex illa aqua aer. et sic vsq̄ ad finem mūdi uel in infinitū fm pbos. ¶ 8° quia sequēt q̄ si facerēt vos esset nutritus de istis spēb° sicut ē possibile p magnū tēpus quousq̄ multe partes materie fluxissent et multe noue generate semp fuissent. sequit q̄ iste ptes nō ita erūt vere ptes carnis ostitute ex eēntialib° ptib° carnis sicut alie ptes q̄ non essent genite ex specieb°. et sic possibile esset ponere casū q̄ puer nutrit° ex spēb° vsq̄ ad finē vite sue nō resurgeret nisi homo cōposit° ex dimēsionib° et forma substantiali vna uel pluribus. ¶ 2ª pars ōnis improbat. quia si materia redeat q̄ri q̄ venit aut fit in vltimo instāti quo generat aliquid ex spēb° aut ante vltimū instās. nō ante, ppē duo. primū est. q̄ tūc manente ibi eucharistia. erit ibi alia mā a mā corpis xpi quod nō tenet cois schola. 2m est. q̄ tūc illa materia esset sine forma qō est simpliciter impossibile fm te saltē nō ē possibile sine nouo miraculo. sed miracula nō sūt ponēda sine necessitate. Si vo dicat q̄ in instanti generatiōis redit ibi materia frustra ponitur ibi redire ad hoc ut agens nāle generaret ex ea. q̄ fm te nō generat nisi de materia quāta. Similiter nō posset generare nisi cū ista generatione cōcomitē aliqua corruptio fm te. sed tūc nō corrūperet aliquā substantiā q̄ illa mā nō redit cū forma subali corrūpēda. ¶ Contra eandē ōnē arguit Durādus ,pbando q̄ quantitas eucharistie non possit nāliter corrūpi. quia si corrūpet naturaliter hoc esset ul' actione ctrariū uel corruptiōe subiecti aut diuisiōe sui. nō primo mō q̄ quātitas nō habet cōtrariū. nec 2° mō q̄ in hoc sacramēto nō habet subiectū. nec 3° modo q̄ omne qd corrumpit diuisione sui habet terminū in min°. sed quantitas nō habet terminū in min°. sed ē de se diuisibilis in infinitū. ergo nā non potest corrūpe talē quātitatē. hec ille. Quia tūc simul haberet eā et nō haberet. hec Scotus in forma. Et in hoc secundus articulus terminat.

¶ Quantum ad tertium articulū respondēdū ē obiectionib° supradictis. vnde ad argumenta Scoti cōtra primā ōnē coiter dicit. q̄ nō ē intentio sci Tho. dicē ul' asserere q̄ int' nouē genera accidētiū sola quātitas p diuinā potentiā possit esse ul' fieri sine subiecto cū ipse ponat q̄ de° posset facere q̄litatē sine quātitate et nō solū sine suba. vult tri q̄ quātitas ē q̄ ad ꝗ babilio p̄ ceteris accitib° corporeis. q̄ separata a subiecto posset retinere eūdē modū indiuiduatiōis quē habet i subiecto. nō aūt alia accīa. Et de ꝗ scūs Tho. q̄libet s° q. xj. dicit: Diuine potētie rōne sue imensitatis attribuendū ē quicqd i defectū nō sonat. tri aliqua sūt que natura creata nō patit ut fiant, ppter aliqd repugnātiā quā importāt rōne cōtradictiōis implicite. et de talibus cōsueuit a quibusdā dici q̄ de° ea facere possit q̄uis ea fieri nō possint. Ut ꝗ videam° virū fieri possit a deo q̄ albedo sit sine quātitate: Sciēdū q̄ i albedine et in qualibet alia corpali q̄litate ē duo ꝛsiderare scz ipsā naturā albedinis per quā speciē fortit et indiuiduationē ei° fm q̄ ē hec albedo sensibilis ab alia sensibili albedine distincta. posset ergo fieri diuino miraculo ut natura albedinis subsisteret absq̄ oī quantitate. tri illa albedo non esset sic hec albedo sensibilis. sz esset q̄dā forma intelligibilis ad modū formaꝝ separataꝝ q̄s posuit Plato. sz q̄ hec albedo sensibilis eēt indiuidua sine quātitate fieri nō posset q̄uis fieri possit q̄ quātitas indiuidua eēt sine suba. q̄ quātitas nō indiuidua sōlū ex subiecto sic alia accidētia. sz etiā ex situ q̄ est de rōne ipsi° quātitatis dimēsiue q̄ ē quantitas positionē habēs. et ideo possibile ē imaginari duas lineas separatas eiusdē speciei numero diuersas fm diuersū situm alias linea non esset diuisibilis ex ipsa rōne sui generis non eni diuidit linea nisi in lineas plures. aut albedines eiusdē speciei sine subiecto imaginari iposibile est et sic patet q̄ albedo nō indiuidua nisi in et ex subiecto et ,pter hoc nō posset eē indiuidua nisi eēt in aliquo subiecto ad min° in quātitate. sz quātitas bz vnū fminū et indiuidua etiā absq̄ subiecto. et ideo p miraculū pōt eē hec quātitas sensibilis absq̄ subiecto sic patet i sacramēto corpis xpi. hec ille. Item ibidē ad primū sic dic. Albedo si sine quātitate eēt tā nō esset corpalis quātitas. sz spūalis. Item 4° cōtra gētiles. ca° 65° sic dic. Nō ē iposibile q̄ accidēs virtute dina possit subsistere sine subiecto. ide eni iudicandū de ,ductiōe rei et de conseruatiōe eaꝝ in esse. dina aūt virtus pōt ,ducere esse cū q̄rūcūq̄ causaꝝ secūdaꝝ sine ipsis causis secūdis sicut potuit formare hoiem sine semine et sanare febrē sine opatiōe nāe: qō accidit, ppter infinitatē virtutis ei° et q̄ oib° causis secūdis largit virtutē agēdi. vnde et effectus causaꝝ secūdaꝝ pōt cōseruari in esse sine causis secūdis. et hoc mō in hoc sacramēto accidētia cōseruat in eē sublata substātia q̄ ipsa ꝛseruabat. qō pcipue dici pōt de quātitatib° dimēsiuis: quas etiā platonici posuerūt p se subsistere, ppter hoc q̄ fm intellectū separant. manifestū ē aūt q̄ pl° pōt deus in operādo q̄s intellect° human° in apprehēdēdo. bz aūt et hoc ,pprū quātitas dimēsiua inter reliqua accidentia q̄ ipsa fm se indiuidua ē qō ideo est q̄ positio que est ordo partiū in toto in eius ratione includit. est eni dimensio quātitas positionē hās. vbi cūq̄ aūt itelligit diuersitas priū eiusdē spēi necē ē itelligi indiuiduationē. nā q̄ sūt vni° speciei non multiplicant nisi fm indiuiduū. et inde est q̄ non possunt apprehendi multe albedines nisi fm q̄ sūt in diuersis subiectis. possūt aūt apprehendi multe li-

Ayuntamiento de Madrid

nec etiā si fm se considerent. diversitas eni situs q̃ p se
linee inest ad pluralitatē lineā: sufficiēs est. Et q: sola
quātitas dimensiua de sui rōne hz vnde multiplicatio
indiuiduō: in eadē specie possit accidere. prima radix
hui⁹ multiplicatiōis sub dimensionib⁹ considerat. nam
remota quātitate oīs suba indiuisibilis est. ut ps p phm
p̃ physicō:. Manifestū est aūt q: in aliis generib⁹ acci
dentiū multiplicanē indiuidua eiusdē speciei ex parte
subiecti. z sic relinquit q: cū in hoc sacro ponam⁹ dimē-
siones p se subsistere z alia accidētia in eis sicut i subiec-
to sūdari. nō oz nos dicere q: accidētia hui⁹ indiuidua
ta nō sint. remanet eni in iplis dimensionib⁹ indiuidua-
tiōis radix. hec ille. Et gb⁹ ps q̃ sit mens ei⁹ in hac mā. z
q: argumenta Scoti nō concludūt cōtra ꝓnē hū intel-
lectū. ¶ Uri ad pmū dicit q: nō aliud ꝛcludit nisi q: cū
q̃litas essentiali⁹ dependeat a suba q̃ a quātitate quo
ad suū esse. sicut pōt esse sine suba dina virtute. ita z sine
quātitate. nō aūt concludit q: possit habere suā indiui-
duationē q̃ hec sensibilis q̃litas ab alia eiusdē speciei
distincta sine quātitate. qz quo ad hoc plus dependet a
quātitate q̃ a suba ut p̃dictū est. ¶ Ad z⁹ dicit pmo q:
geqd sit de ꝓne quā vltro cōcedim⁹. tū argumētū parū
aut nihil valet. nā a⁹ pōt. phabilit negari sez q: absolu-
to pfectioi nō magꝭ repugnet p se ee q̃ absoluto ipfec-
tioi. z hoc accipiēdo p se esse. p esse sine subiecto. hui⁹
eni falsitas euidēt apparet. qz q̃libet forma suba lis ē
qd absolutū pfectū sua materia. z tū nālē loquēdo mā
nō est in subiecto. cū tū q̃libet forma suba lis educta de
potentia materie sit in subiecto nec possit esse nāliter
nisi i subiecto z niter p se id ē nō in subiecto ee pl⁹ repu-
gnat absoluto pfectioi q̃ absoluto ipfectioi. De hoc
scis Tho. p iti dis. q.i. arti. p̃. q.3ª in solutiōe p̃mi sic di-
cit. prima accidentia ꝓsequētia suba sūt quātitas z
qualitas. z hec duo, proportionanē duob⁹ p̃ncipiis essen
tialib⁹ sube scz forme z materie qz quātitas rēdet mā-
vii magnū z parū. Plato posuit differētias materie
sed qualitas se tenet ex pte forme. z qz mā est subiectū
primū qd nō est l alio. forma aūt ē in alio qz in mā. ideo
magis appropinquat ad hoc qd ē nō esse in alio quāti-
tas q̃ q̃litas z p ois q̃ alia accidētia. hille. ¶ Ad 3ª p̃n-
cipale dicit pmo q: accidēs respectū p nullā potētiā
pōt esse vel fieri sine. pprio fūdamento aut termino cū
ab illis capiat suā rōne. vñ nec in dinis est relatio sine
fundamēto. Cōsiliter relatio realis nō pōt ee sine aliq̃
absoluto nec in deo nec in creatura. Uñ scis Tho. p⁹ª
pte. q.28. arti. z.ª arguit sic z.ª loco. Aug⁹ dicit 7.º de tri
nitate ca⁹ xj. Ois res q̃ relative dicit est etiā aliqd ex
cepto relatiuo. sicut hō dis z hō seru⁹. si q̃ alique rela-
tiones sūt in deo oz in deo esse aliqd pter relationes. sed
hoc aliud nō pōt esse nisi essēta. q̃ essentia ē aliud a re
lationib⁹. Ecce argumentū. sequit risio. Sicut ingit in
reb⁹ creatis in illo qd relative dr nō solū est inuenire re-
spectū ad alterū: sz etiā aliqd absolutū. ita z in deo sed
tū aliū z aliū. nā id qd inuenit in creatura pter id qd cōti-
net in significatiōe nois relatiui ē alia res. in deo aūt
nō ē alia res sz vna z eadē q̃ nō pfecte exp̃mit noie re-
latiuo q̃si sub figtione talis nois cōprehēsa. z.ª. hec ille.
Et quib⁹ ps q̃ relatio realis nō pōt separi a q̃libet ab-
soluto. Dicit z.º q: dato q: relatio realis creata diuina
virtute posset fieri vel separi a subiecto. liez nō absq: oi
fūdamēto absoluto. nō tū hēret illū modū indiuidua-
nis quē mō hz nec esset. pprie idē indiuiduū numero si-
cut dictū est de q̃litate. Dicit z.º q: a⁹ hui⁹ argumēti mo
dicā hz apparentiā apud beatū Tho. nā fm eū relatio

sen respect⁹ ex rōne. pprij generis nō hūt q: hereāt ali-
cui subiecto. nec q: sint accidētia sicut diffuse ostendit
in multis locis. potissime de potētia dei. q.8. arti. z.º vbi
sic dicit. Int nouē genera q̃ ꝛcinenē sub accidēte. que-
dam signt fm rōnē accidētis. rō eni accidētis ē inesse.
z iō illa dico sīgri p modū accidētis q̃ signt ut inherētia
alteri sicut quātitas z q̃litas. quātitas eni sīgt ut aliqd
alicui⁹ in quo est. z similiter q̃litas. ad aliqd ꝛo nō signifi-
cat fm rōnē accidētis. nō eni sīgt ut aliqd ei⁹ in quo est
sz ut ad id qd extra est. Et pter hoc dicit phus 5.º me.ᶜᶜ
q: scia inq̃tū est relatiuū nō est scientia sz scibilis. vnde
quidā attendētes modū significādi i relatiuis dixerūt
ea nō esse inherentia substā tijs sz q̃si eis assistētia. quia
signt ut quodā mediū inter subam q̃ refert. z id ad qd
refert. Et ex hoc seqbat q: in reb⁹ creatis relationes
nō sūt accidētia. qz accidētis esse ē inesse. vñ z quidam
theologi sez pozzetani hō positionē vsq: ad dinas rela-
tiōes extēderūt dicētes relatiōes nō ē i pson: sz eis
assistere. z qz ē entia dina ē in pson: seqbat q: relatio-
nes nō sūt dina essentia. z qz oē accidens inheret seq-
bat q: nō essent accidētia. z fm hoc solue bāt dictū Aug⁹
sez q: relationes nō pdicanē de deo fm subam nec fm
accidēs. sz ad hanc opinionē sequit q: relatio nō sit res
aliq: sz solū ens fm rōnē. omnis eni res vel est suba vel
accidēs. vñ z quidā antiq posuerūt relationes esse de
secūdis intellectis. ut dicit cōmentator. xi.º me.ᶜᶜ. z iō oz
hoc pozzetanos dicere. qz relationes nō sint nisi fm rō-
nē. z sic sequit q: distinctio pson: nō erit realis qd est
hereticū. vñ dicendū est q: nihil. phibet aliqd esse inhe-
rens qd tū nō sīgt ut inherēs sicut z actio non sīgt ut in
agēte sz ut ab agēte. z tū cōstat actionē esse in agente.
Et similiter liez aliqd nō significet ut inherēs. tū oz ut sit
inherēs. z hoc qñ relatio ē res aliq̃. qñ ꝛo ē fm rōnē tūc
nō est inherēs z.ª. hec ille. Jtē. q.7. arti. 8.º sic dicit.
Relatio in hoc differt a quātitate z q̃litate. qz q̃litas z
quātitas sūt quedā accidentia in subiecto remanētia.
relatio aūt ut dicit Boet⁹ in libro de trinitate nō sīgt
ut in subiecto manēs: sz ut in transitu quodā ad aliud.
vñ z pozzetani dixerūt relatiōes nō esse inherētes sed
assistētes: qd aliqualiē verū ē z.ª. Sīlia ponit p̃ma pte
q.28. arti. z.º Item p̃ sen. dis. z6. q. z. arti. p̃. Et. 9. quol
bet. q.4. z multis alijs locis. ut patuit in primo sen. Ex
quib⁹ apparet q: min⁹ repugnat relatiōi aut respectui
vel accidētī nō esse sine subiecto q̃ quātitati aut q̃lita-
ti. qz relationi solū repugnat rōne qua accidēs: nō ra-
tione qua relatio. alijs ꝛo repugnat non solū ex ea pte
qua sūt accidētia. verū etiā ex rōne. pprij generis. Et
ps etiā quō nō solū relatio dina z increata ē sine subie-
cto. verū etiā oīs relatio vel respect⁹ rōnis. talis enim
nec est suba nec accidēs. ¶ Ad 4.ᵐ negat aīs. z ad p̃
bationē dicit p̃mo q: mot⁹ condensatiōis z rarefactio
nis nō dicūt aliqd absolutū realiē distinctū a quātitate
z q̃litate. nā rarefactio vel condēsatio nō est nisi q̃litas
vel quātitas. pcedens de actu in potentiā vel ecōtra.
z quidē si sit quātitas. argumentū nō cōcludit q: aliud
accidēs pter quātitatē sit in eucharistia sine subiecto.
similiter si talis mot⁹ sit qualitas cū oīs q̃litas eucharistie
sit subiectiue in quātitate nō ꝛcludit q: talis motus sit
sine subiecto. z sic penit⁹ nihil cōcludit. Q: aūt mot⁹ ad
formā nō sit aliud absolutū a forma longe ostensū fuit
z.º sen. ex dictis phi z sci Tho. z alioꝝ. sz p nunc sufficit
allegare dictū sci Tho. in scripto sup xj.º me.ᶜᶜ lectiōe 9ª
vbi sic dicit. Motus nō hz aliquā nam separatā a rebus
alijs: sz vnaqueq: forma fm q: ē in fieri ē act⁹ impfect⁹

Ayuntamiento de Madrid

qui dicit motus. hoc eni ē ipsū moueri ad albedinē qō
est incipere albedinē actu fieri in subiecto: ſz nōdū esse
i actu pfecto ꝛc. Itē sup 3.m phi. lectione 2.a sic dicit. Cō-
siderādū est q aliqd est in actu tm. aliqd in potētia tm.
aliqd vo medio modo se hās inter potentiā ꝛ actū. quod
igit est in potētia tm nōdū mouet. qō aūt est iā in actu
pfecto nō mouet: ſz iā motū est. illud q̄ mouet qō me-
dio mō se hās inter potentiā ꝛ actū. qō quidē prim est i po-
tentia. ptim vo in actu. ut ps in alterātione. cū eni aqua
est solū in potētia calida nōdum mouet. cū vo est iā ca-
lefacta terminat. est mot. calefactionis. cū vo iā pticipat
aliqd de calore ſz impfecte. tūc mouet ad calorem
nā q calefit paulatim pticipat calore magis ac magl.
ipse eni act. impfectus calōis in calefactibili existēs ē
motus nō quidem fm illud qō actu est tm. ſz fm q iam
actu est ꝛ hz ordinē in ulteriorē actū. qz si tollere ordo
ad ulteriorē actū. ipse actus ēt cūctis impfectus esset
termin. motus ꝛ nō motus. sicut accidit cū aliqd semi-
plene calefit. ordo aūt ad ulteriorē actū competit exi-
stenti in potētia ad ipsum. ꝛ similiter si act. impfect. consi-
derē tm in ordine ad ulteriorē actū fm q hz rōnem
potētie nō hz rōnē motus ſz pncipij motus. pōt eni in-
cipere calefactio sicut a frigido. ita ꝛ a tepido. sic ē act.
impfect. hz rōnē motus fm q compar ad ulteriorem
actū ut in potētia. ꝛ fm q compar ad aliqd impfectius
ut actus. vii neq; est potētia existētis in potētia. neq; ē
actus existētis in actu: ſz est actus existētis in potētia
ut pid qō dicit actus designet ordo eius ad pcedentē
potentiā. ꝛ pid qō dicit in potētia existētis signet ordo
eius ad ulteriorē actū. vii euenientissime phs diffinit
motū dicens q est endelechia. id est actus existētis in
potētia fm q hō. hec ille. Ex quib. ps q motus quo ad
suū māle ꝛ quo ad suū gd nō est aliud a forma q acqrit
ul pdit. ꝛ iō rarefactio nō ē tertia nā distincta a quan-
titate ꝛ q̄litate. ſz est quantitas uel q̄litas mālit licz ali-
quos respect. vltra hoc importet. p formali ut dictū ē
ſc z ordinē ad aliqd potentiali. ꝛ ad aliud actuali. Itē
4.o sen. dis. i. q. i. arti. 4.o questiūcula 2.a in solutione primi
sic dicit. Motus ēt̄tum ad suā subam reducit ad illud
gen. in q̄ sūt termini motus sicut impfectū ad pfectū.
ēt̄tuis ponat in ptio passionis fm q importat ordinem
mouētis ad motū. ut dicit cōmentator in 3.o physicorū.
hec ille. Dicit 2.o q sicut raritas uel densitas nō dicunt
in recto quantitatē: ſz potiūs qualitatē. sic ꝛ rarefactio ꝛ
condensatio. De hoc scūs Tho. 3.a pte. q. 77. arti. 2.i so-
lutione tertij sic dicit. Rarū ꝛ densū sunt quedā q̄litates
ꝛsequentes corpa ex hoc q habēt multū uel parū de
mā sub diuēsionib., sicut ꝛ oia alia accidētia ꝛsequūt
ex pncipijs sube. ꝛ sicut subtracta suba dina virtute cō-
seruant alia accidētia. ita subtracta mā dina virtute cō-
seruant q̄litates materiā ꝛsequētes sicut rarū ꝛ den-
sum. hec ille. Dicit 3.o q multū ē incōueniēs fm doctri-
nā sci Tho. dicere q p quācūq; rarefactionē ꝛ p quā-
cūq; condensationē desinat p hoc q̄litas eucharistie
ꝛ fm totū ꝛ fm ptē q̄libet sui ꝛ acqrat alia totaliter
noua cui. nihil pfuit. qz fm hoc ad quācūq; talē muta-
tionē desineret ibi esse corp. xpi. ut patuit in pbatione
3.e ōnis. Dicit 4.o q etiā falsum est q in rarefactione uel
condensatione facta fm q̄litatē ꝛ q̄litatē substantijs
inherētes. ꝛ nō i eucharistia corrūpat totaliē pma q̄ti-
tas ꝛ acqrat aliā noua cui. nihil pfuit. ꝛ de hoc diffu-
se tractatū fuit 2.o sen. Nec valet. pbationes ad hoc in-
ducte. nō quidē pma. nā licz termini mot. sint incōpos-
sibiles quo ad sua formalia. pūt tū ē cōpossibiles quo
ad suū māle potissime in alterātione q̄ est fm intensio-
nē uel remissionē eiusdē forme. eadē eni forma sub eē
remisso est termin. a q̄ ꝛ fuit esse intenso est termin. ad
quē. cū aūt dicit arguens q magis ꝛ min. uel maius ꝛ
min. nō variāt essentiā forme. nō obstat. sufficit eni q
variē esse forme licz nō essentia. ut diffuse dictū fuit
in pmo sen. Nec valet qō addit de differentia sil subi-
icti mot. ꝛ terminorū. qz ut dictū est si mot. ille sit de
genere q̄litatis ē fine subiecto. si aūtē est de genere
q̄litatis est subiectiue i q̄litate eucharistie. ꝛ sic neu-
tro mō subiectū talis mot. est idē cū terminis motus.
Siliē nec valet 2.a. pbatio. nā concesso pmo ōnte ibidē
illato sc z q̄libet ps rarior is est rarior. tū ulterior. ꝛ nia
q̄ infert: q̄libet ē q̄ta noua quantitate. nō valet. qz
ut in 2.o dictū fuit in tali rarefactione nulla noua quāti-
tas fm essentiā acqrit in subiecto nec in aliq̄ pte illius
ſz sicut in intensione albedinis aut alteri q̄litatis eadem
albedo fm essentiā nulla alia acqsita pri. dabat esse. al-
bū remisse ꝛ postea dat esse albū intense. ppter aliud
ꝛ aliud. ppter pfecti ꝛ impfecti. esse qō dat subiectū ꝛ
sic intendit ꝛ remittit. sic eadē quātitas sine additione
ꝛ subtractione alicui. quātitatis. nō dat esse palmale
postea bipalmale. ꝛ sic tale subiectū rarefit sine acqsi-
tione noue quātitatis. nō tū sine acqsitione noui ē quā-
titatis ꝛ noue actualitatis. Et si alicui videat mirū q
quātitas possit augeri sine additione. legat sētū Tho. p.
sen. dis. 17. vbi agit de intensione charitatis. ꝛ in 2.o 2.o. q.
24. arti. 5.o in solutione primi vbi dicit sic. Quātitas cor-
poralis pōt in aliqd inq̄tū est quātitas ꝛ i aliqd inq̄tū
est forma accidētalis. inq̄tū est quātitas hz q̄ sit distin
guibilis fm situ uel numerū. ꝛ iō hoc nō cōsideraē au-
gmentū magnitudinis p additionē ut ps in alialib. in
q̄tū vo est forma accidētalis est distinguibilis solum
fm subiectū. ꝛ fm hoc hz ppziū augmentū. sicut ꝛ alie
forme accidētales p modū intensiōis in subiecto. sicut
ps in his q̄ rarefiūt. ut. pbat phs 4.o physicorū. hec ille.
Si aūt quis dicat q quātitas nō suscipit magis ꝛ min.
fm phm in pīitis. ad hoc risū est in 2.o similiter ps risio p
statim dicta q hoc nō cōpetit quātitati ut quātitas est:
ſz ut est forma accidētalis apta dare subiecto suo pfe-
ctius ꝛ impfecti. eē ꝛ ipsū diuersimode actuare. ¶ Ad
confirmationē 3.e loco factā dicit q. ppzie loquēdo sic
quātitas est subiectū raritatis ita ꝛ rarefactionis q̄ est
mot. p se terminat. ad q̄litatē ſz ex ꝛsequēti ad quāti-
tatē. ꝛ hoc tam in rarefactione eucharistie q̄ alijs rare-
factiōib. ¶ Ad illud qō vltimo addit de fractione spe-
cierū ꝛc. ps p pdicta. qz in tali fractione est mot. localis
ptiū quantitatis ꝛ corruptio vni. totalis q̄ātitatis cō-
posite ex partib. motus aūt localis cōstat q est subie-
ctiue in ptib. q̄ mouent ꝛ ab inuicē separāt. corruptio
aūt forme toti. materialiē nō ē aliud ab illa forma ten-
denti de actu in potentiā. ꝛ de esse in non esse. vii sicut
illa forma erat in ipsis ptibus. ita ꝛ dicta corruptio. ꝛ si-
cut illa forma erat sine subiecto. ita ꝛ illa mutatio. ꝛ sic
ps q sola quantitas est ibi sine subiecto. p idē ps de ad-
ditione. Sciendū aūt q si mot. non ponat esse forma
fluens: ſz potiūs fluxus forme. put ponūt alij. Tūc vi-
cendū esset q talis fluxus esset subiectiue i q̄ātitate
uel qualitate fluēte. vide hanc materiā in 7.o quolibet
Godofredi. q. 3.o cū ipugnationib. Bernardi de gānaco. Multa etā de hac materia dicta fuit 2.o sen. ¶ Ad
primū eorū q 2.o loco inducit contra ōnē. pbando q in
eucharistia q̄ātitas nō sit subiectū alio. accidentiū.
Dicendū q phs p me. intendit q ynū accidens nō ac-

Ayuntamiento de Madrid

eidit alteri nāliter tāq̃ ꝑncipali sustētatiuo. qz nullum
accidēs in virtute ꝓpria pōt sustētare aliud accidens.
De hoc sepe dictū est alias. vñ scūs Tho. de virtutib⁹
q.i.arti.3ᵒ Nc dicit. Subiectū triplicē compat ad acci-
dens. Uno mō sicut habens ei sustentamentū. nā acci-
dens p se nō subsistit. fulcit ho p subiectū. Alio mō sic
potētia ad actū. nā subiectū accidēti subiicit sicut que-
dam potētia actui. vñ ⁊ accidēs forma dicit. 3ᵒ mō sic
causa ad effectū. nam ꝑncipia subiecti sūt ꝑncipia p se
accidentis. q̃ntū ḡ ad primū vnū accidens subiectū al-
teri⁹ esse nō pōt. nā cū nullū accidens p se subsistat nō
pōt alteri sustentamentū prebere. nisi forte dicat q̃ in-
q̃ntū est a subiecto sustentatū aliud accidēs sustētat. sz
q̃ntū ad alia duo vnū accidens se habet ad aliud p modum
subiecti. nā vnū accidēs è in potētia ad aliud sicut dia-
phonū ad lucē ⁊ superficies ad colorē. vnū etiā accidēs
pōt esse causa alteri⁹ ut humor saporis. ⁊ p hunc modū
dicit vnū accidens esse alteri⁹ accidentis subiectū. nō
q̃ vnū accidens possit alteri sustentamentū prbere. sz
qz subiectū est receptiuū vni⁹ accidētis mediante alio.
hec. ille. Ex quib⁹ pz ad argumentū. ⁊ potissime pz q̃ ar-
gumentū in ꝓposito nullū locū hz. qz deficiēte cā defi-
cit effectus. causa aūt q̃re vnū accidens nō pōt eē al-
teri⁹ subiectū. ꝓprie tanq̃ sustentatiuū ei⁹ naturalē est
ista. qz sez nullū accidens nāliter subsistit. ⁊ qz hec cau-
sa tollit in eucharistia. qz virtute diuina quātitas subsistit
iō nimirū sī tollit effectus sez nō posse esse subiectū al-
teri⁹. imo qz ipsa sola subsistit iō pōt eē subiectū susten-
tatinū aliorū. ¶ Ad 2ᵐ dicit q̃ sicut diuina virtute acci-
dens pōt participare aliquam similitudinē pfeitatis sube ⁊
modū essendi sube. ut pz in sacro eucharistie. ita etiam
suba cōpleta cuiusmodi è humanitas pōt eadē virtute
participare modū essendi accidētis. ut pz de humanitate
xpi. Et de hoc plura dicta sunt 3ᵒ sen. Posset tñ dici q̃ si
militudo parū valet. qz plus repugnat pfecto trahi ad
modū impfecti q̃ econtra ¶ Ad 3ᵐ negat bᵐ in ꝓposi-
to. qz quātitas eucharistie nō dependet actu ab aliquo
subiecto: sz p se subsistit. ⁊ iō pōt terminare dependen-
tiā alioꝝ accidentiū q̃ nō p se subsistūt. Dicit 2ᵒ q̃ non
semp oꝝ ad rōnē subiecti esse terminatiuū talis depen-
dentie qualē requirit arguēs. nec in accidentib⁹ eucha-
ristie nec in alijs. qz sicut ostsum è hoc solū requirit ad
subiectū primo mō sumptū. nō aūt ad subiectū 2ᵒ uel 3ᵒ
mō sumptū. Nō enī oꝝ q̃ oē subiectū sit sustentatiuū ⁊ p
ꝓnis nec oꝝ q̃ sit terminatiuū dependētie accidentis
ꝛc. ¶ Ad primū Aureoli contra eandē ꝓnē negat bᵐ.
nō enī essentia accidētis in tali interminate cōsistit de
qua arguens loquit. nec in repugnātia ad oppositam
terminationē aut terminabilitatē. sz in hoc q̃ est essen-
tia talis cui fm nām sua debet esse in alio. nec hz potē-
tiā nālē ad esse p se. hz tri potentiā obedientie ad hoc. ⁊
sic si deb⁹ sibi esse p se ul terminatio. ꝓprie sine extrinse-
co subiecto nō dat ei aliqd sue nature repugnās: sz ali-
qd supra naturā. nec transferr in aliud genᵒ. sz ꝑticipat
modū essendi superioris generis. De ꝑdictis scūs Tho.
p̃ti dist. q.i.arti.p.q.i.in rōsione p̃mi sic dicit. Inesse nō
dicit esse accidētis absolute: sz magis modū essendi q̃
sibi cōpetit ex ordine ad causā primā sui esse. Et qz re-
moto ordine accidētis ad cām primā adhuc pōt rema-
nere ordo ipsi⁹ ad cām p̃mā fm quē mod⁹ ipsi⁹ essendi
nō è inesse sz ab alio esse. iō pōt deus facere q̃ sit acci-
dens ⁊ nō insit. nec tñ esse accidētis ab accidēte remo-
uebit: sz mod⁹ essendi. hec ille. Itē i solutiōe 2ᵒ sic dicit.
Sicut ꝓbat Auicēna in sua meᵗᵃ p se existere nō è dif-
finitio sube. qz p hoc nō demonstrat gdditas eiⁿ: sz suū
esse. ⁊ sua gdditas nō est suū esse. alias nō posset eē ge-
nus. qz esse nō pōt esse cōe p modū generis. cū singula
ꝓtenta in gne differāt fm esse. sz diffinitio uel q̃st diffi-
nitio sube est res his gdditatē cui aegrit esse ul debet
eē nō in alio. Et sīlē eē in subiecto nō est diffinitio acci-
dentis sz econtrario res cui debet esse i alio. ⁊ hoc nīq̃
separat ab aliq̃ accidēte nec separi pōt. qz illi⁹ rei q̃ è acci
dens fm rōnē sue gdditatis semp debet esse in alio. sz
pōt eē q̃ illud qd debet alicui fm rōnē sue gdditatis ei
dina virtute agēte nō conueniat. ⁊ sic pz q̃ facere acci-
dens eē sine suba nō è separe diffinitionē a diffinito. ⁊
si aliqn hoc dicat diffinitio accidētis pdicto mō intelli-
genda è dicta diffinitio. qz aliqn ab accidentib⁹ diffini-
tiones ponūt cā breuitatis nō fm debitū ordinē sz tan
gūt illa ex qb⁹ pōt accipi diffinitio. Itē eodē arti.q.3ᵒ in
solutiōe 5. sic dicit. Cū ista accitia habeāt eē ⁊ cēntias
ꝓprias cū eoꝝ essentia nō sit suū esse. cōstat q̃ aliud è
in eis esse ⁊ qd è rē. Itē ibidem in solutione 6ᵗ sic dicit.
Sicut subiectū qd ponit in diffinitiōe accidentiū nō è
de essentia accidētis. ita mā que ponit i diffinitiōe ra-
ritatis ⁊ densitatis nō è de essentia eoꝝ rē. Item 3ᵒ pte
q.77.arti.p.in solutione 2ᵒ sic dicit. Cū ens nō sit genᵒ
hoc ipsū qd est eē nō pōt esse eē sube uel accidentis. nō
ḡ diffinitio accidētis est ens in subiecto: iz gdditatis seu
essentie sube cōpetit habere eē in subiecto. in hoc autē
sacro nō dat accidentib⁹ q̃ ex vi sue nature uel essen-
tie sint sine subiecto sz ex diuina virtute sustentante. Et iō
nō definūt eē accidentia. qz nec separat ab eis diffinitio
accidētis. nec cōpetit eis diffinitio sube. hec ille. Item
ibidē in solutiōe 4.ᵗ sic dicit. Accidētia hz manēte suba
panis ⁊ vini nō habebāt ipsa esse nec alia accidētia. sz
suba eoꝝ habebat esse hz p ea. sicut nix est alba p albe-
dinē. sz post consecrationē ipsa accidētia que remanēt
brit esse. vñ sūt cōposita ex esse ⁊ qd è. hec ille. Itē 2ᵒ q̃
libet.q.5.in solutiōe p̃mi sic dicit. Cū dicit accidētis eē
è inesse. uel q̃ltercūq̃ ponat subiectū i diffinitiōe ac-
cidētis intelligit eē p additionē. ut habet i 7ᵐ meᵗᵃ. Et
dicit diffinitio p additionē q̃ in diffinitiōe ponit aliqd
qd è extra naturā diffiniti. sic nasus ponit in diffinitiōe
simi. hoc aūt è. ꝓpter nālē dependētia accidētis a sub-
iecto. sz hz nō impedēte deᵒ pōt accidētia sine subiecto
oseruare. nec tñ sequit ꝛdictoria eē sīl. qz subiectū nō è
de essentia accidētis. hec ille. Ex quib⁹ pz q̃ essētia ac-
cidētis nō includit subam nec q̃st ptē sui nec q̃st terminū
intrinsecū uel extrinsecū. aut q̃st cōpletiuū ul integra-
tiuū. ita q̃ sine suba nō sit essentia integra aut cōpleta
uel terminata. ꝓprio termino sez q̃ gne ⁊ dīa uel actu ⁊
potētia. sz verū è q̃ nālē accidēs nō hz esse terminatū
nisi p subam sibi subiectā. q̃ntū ad hz q̃ accrīs nō è qd è
sz q̃ aliqd est. Et sīlē qz in sua diffinitiōe includit subie-
ctū ut terminū nālis dependētie q̃ tri pōt a deo suppleri
sup naturā. Et de hac mā multa dicta sūt in 2ᵒ q̃ nō oꝝ
hic repetere. ¶ Ad 2ᵐ negat aᵗᵃ cōcedit oppositū sez
q̃ quātitas hz ꝓprias ptes realē distinctas a pnb⁹ sube
⁊ alioꝝ accidentiū. sicut sonat eis doctrina oiuꝝ phoꝝ
potissime illorū q̃ posuerūt matheᵗᵃ a sensibilib⁹ sepa-
ta. Et ad ꝓbationē dr q̃ ꝓhibitas pōt sumi in ꝓposito
q̃druplicē. ꝓximo mō. p forma uel nā absoluta cui p̃
mo ⁊ p se euenit diuisio ⁊ hre ptes. ⁊ q̃ erō alijs habēdi
ptes ⁊ diuisionē. 2ᵒ mō pōt sumi. p potētia ul aptitudi-
ne ad hīdū ptes ⁊ diuisionē. 3ᵒ mō. p effectū formali pti-
bilitatis p̃mo mō dicte. quē dat suo subiecto sez eē pti-
bile uel diuisibile in ptes ymⁿ rōnis. sic effectᵒ formalis

Ayuntamiento de Madrid

albedinis quē dat suo subiecto est esse albū. 4.° mō ꝑ
aliq̄ respcū ꝓsequēte subam uel accidēs pribile. Tūc
dr ꝗ pribilitas ꝑmo mō dicta ē ipsa nā quātitatis. sed
2.° mō dicta est suba uel q̄litas saltē fūdamētalē. quia
ipsa suba mālis aīi aduentū quātitatis ē in potentia ad
quātitatē ⁊ ad habendū ptes ⁊ diuisionē. ꝗ 3.° mō dicta
differt a quātitate. sicut eē ab essentia. ⁊ effect⁹ formalis
a forma q̄ dat talē effectū ⁊ tale eē. De 4.° acceptione
nō est cura. Cū aūt ⁊tra hoc arguit q̄ tūc posset intelligi
suba pribilis sine quantitate ⁊c. Negat ꝓsa. q⁊
effect⁹ formalis ꝑ nullā potentiā pōt esse uel fieri sine
forma a qua fluit. sicut eē albū sine albedine ul'eē animatū
sine aīa. Similiter nec 2.° ꝓsa valet q⁊ nō solū effectus
efficiētis differt a cā efficiēte. imo etiā effect⁹ cause
se formalis differt a forma. Differt autē cālitas hec ab
illa. q⁊ effect⁹ cause efficiētis ꝓcedit ab ea ꝑ transmutationē
uel actionē intermediā. nō aūt effect⁹ formalis
ꝗ ꝑ quādā nālē resultationē ⁊ ꝓsequētiā. Et uiterī q⁊
effect⁹ formalis nō differt a forma sicut ꝓa essētia ab
aīa. ꝗ sicut act⁹ essentie ab essentia. effect⁹ autē cause
efficiētis differt a sua cā sicut esse ab essentia. Et rurs⁹
q⁊ effect⁹ formalis nō hz existere a forma. imo ē ipsum
esse forme ⁊ ipsū ei⁹ existere. secus est de effectu cause
efficiētis q⁊ cā efficiēs dat existētiā suo effectui. Jterū
effect⁹ formalis ē rō ꝓductiōis sue forme. q⁊ in hoc uel
ex hoc forma dicit ꝓduci. q⁊ existit ⁊ ē ul'pōt dat esse
⁊ existē simplicit uel ꝑm gd suo formabili. sec⁹ē de effectu
cause efficiētis. ⁊ multe alie dissimilitudines dari pnt ī
ꝓposito. ¶ Ad cōfirmationē negat ꝓsa ibi facta. ⁊ ad
ei⁹ ꝓbationē dr ꝑmo ꝗ licz diuisio cōsequat uel comitet ptes. nō tū oꝝ ꝗ ad multiplicationē partiū quarūcūq̄ indifferent multiplicent diuisiōes. ꝗ solū ad multiplicationē ptiū ꝑmit ꝗ p se pribilis qō ē quātitas dimēsiua positione hās. non aūt multiplicationē ptiū eoꝝ q̄ fūt ꝑ accidēs uel fecūdario pribilia cuiusmodi sūt sube ⁊ octo genera accidentiū. Et iō cū nō sint sil'aut i eodē supposito multa pribilia ꝑmo ⁊ p se q̄ uis sint sil'multa pribilia ynū p se ⁊ aliud uel alia ꝑ accidēs aut fecūdario. iō nō sequit ꝗ plures diuisiōes sint sil'ꝑ naturā. Dicit 2.° ꝗ si ad multiplicationē ptiū sequat pluralitas dimensionū. tūc arguens incidit in id qō vitare intendit. nec ullo mō pōt eua dere incōueniēs qō ⁊tra alios deducit. Nam posito ꝗ quātitas nō haberet ptes alias a prib⁹ subē uel alter⁹ quanti. nō tū pōt negare gn ptes subē sint alie a prib⁹ qualitatis nec gn ptes vni⁹ qualitatis sint distincte a prib⁹ alter⁹ qualitatis in eodē subiecto ut ptes albedinis a prib⁹ dulcedinis in lacte. q⁊ sicut totū differt a toto. ita ptes a pribus. Si ē ad multiplicationē ptiū sequit multiplicatio dimensionū. ē in quolibet corꝑe sensibili erūt distincte ⁊ plures dimensiones cū suba habeat suas ptes. ⁊ q̄litas suas ptes distinctas a prib⁹ subē. Dicit 3.° ꝗ manifeste falsū est quātitatē nō hrē ptes alias a prib⁹ subē. q⁊ hoc posito seqt ꝗ quātitas est accidēs oio indiuisibile qō est cōtra sensū imaginationē ⁊ intellectū. ⁊ ⁊tra diffinitionē quātitatis datā 5.° me.ex dicentē: ꝗ quantū ē diuisibile in ea q̄ mīsūt ⁊c. Dicit 4.° ꝗ nō semꝑ oꝝ multiplicato effectu formali multiplicari formā uel rōnē illi⁹ effect⁹ nisi qn effect⁹ multiplicati distinguunt suppositoꝝ subiecto ⁊ nullū inter se oꝝ ordinē hrīt: ꝗ eque ꝑmo ⁊ imediate se hrīt ad formā q̄ est ꝑncipū taliū effectuū. vbi autē tales effect⁹ nō differūt supposito nec subiecto ⁊ quodam ordine. ꝓfluūt a forma nō oꝝ effectib⁹ multiplicatis multiplicari formā. sic aūt ē in ꝓposito. nā ē eandē quātitatē dimēsiuā hz eē extensū suba q̄ quātitati subiicit ꝑmo. ⁊ alia accidētia sequētia quātitatē 2.° inē que etiā est cert⁹ ordo. ⁊ oia talia sūt in eodē supposito. ⁊ hz in alio. ꝓposito sile ē. nā ꝑ eandē aīam dicunt aiate oēs ptes integrales rei aiate. ¶ Ad argumēta q̄ 2.° loco cōtra eandē ꝑnē inducit. ꝑ risio ꝑ dicta ad argumenta Scoti. ꝛcludūt enī verū vno mō. nō aūt alio mō. plus enī repugnat separi q̄litati q̄ quantitati si vtrūq̄ retineat suā indiuiduationē. ut pt⁹ ex positū fuit. ⁊ rursum inherētia magis nālē ꝓsequit accidētia absoluta q̄ relatiua ut dictū est. ¶ Ad ꝑmū Scoti 3.° ꝗ ꝑnē dicit q̄ risio ibi data bona ē. q⁊ illā ponit scūs Tho. ꝑnti dis. q. i. arti. 2.° q̄stuncula 2.° in solutiōe 2.ª dicēs. Propria virtute nihil agit vltra suā spēm. ꝗ ⁊tute alter⁹ cuius est instrm pōt agere vltra suā spēm. sicut serra agit ad formā scamni. hec ille. Eandē risionē ponit 3.ª pte. q. 77. arti. 3.° in solutiōe tertij ut recitatū fuit in ꝓbatiōe ꝗnis Tunc ad ꝓbationē bui⁹ risionis dicit ꝑmo ꝗ a.° est falsa. q⁊ accidēs dū ē in suba subiectiue nō ē instrm eo mō q̄ dicit arguens sc3 ꝗ suba sit vna ē a supior effectiua ⁊ accidēs sit alia cā effectiua inferior. nā ignis ⁊ ei⁹ calor nō sūt illo mō due cāe efficiētes: ꝗ pot⁹ vna ꝓpe loquēdo. nam ipsa suba ē qō efficit. calor autē q̄ efficit ⁊ agit ⁊ nō ē ꝓprie efficiēs nec agēs. Dicit 2.° ꝗ posito ꝗ nō cessō ꝗ suba ⁊ sint accidēs cēnt due cause efficiētes taliē oꝝdinate ut dicit arguēs. adhuc nō bri. ꝓbat ꝗ ambe nō possint ꝛcurrere ad ꝓducendū imediate eādem subam. nec ꝗ eadē suba bis ꝓducat. B. ꝑ3 q⁊ nul⁹ catholic⁹ ꝗ sol⁹ heretic⁹ manichē⁹ pōt negare gn ve.° ⁊ aliq̄ cā efficiēs 2.ª puta ignis ꝛcurrāt ad ꝓducēdū eādē subam. puta ignē. ⁊ vtraq̄ cā ē effectiua ⁊ imediate. ꝓducit ꝑ suā actionē eūdē effectū. nec oꝝ ꝗ idē effectus bis ꝓducat. ⁊ idē ē cū sol ⁊ arbor. ꝓducunt arborē. uel sol ⁊ asin⁹ asinū. ⁊ sic de ceteris. Dicit 3.° ꝗ ꝓbatio adducta ad hoc nō valet. q⁊ fūdat in isto falso ꝓncipio ⁊ falsa ꝓsa sc3: a pri⁹ nālē agit q̄ agat b. ē in aliq̄ instāti nāe prioris agit a in q̄ instāti nō agit b. hui⁹ enī oppositum ē verū. nō enī cā supior dicit pri⁹ agere nālē q̄ agat cā inferior iō q⁊ agāt in diuersis instantib⁹ nature: ꝗ solū ꝓpter B. q⁊ actio ꝑme nō dependet ab actiōe ⁊c. ꝗ pot⁹ ecōtra. ⁊ de hoc multa dicta sūt in ꝑmo ⁊c. ¶ Ad 2.m dr ꝗ cū beat⁹ Tho. ⁊ alij doctores eū sequētes dicunt ꝗ subiectū ē cā effectiua ꝓprie passionis. ⁊ ꝗ potēcie aīe fluūt ab aīa uel ꝗ accidēs causat a ꝑncipijs subē sibi nō intelligūt nec intēdūt dicē ꝗ talis suba subiecta sit imediatū ꝑncipiū actiōis q̄ ꝓducit. ꝓpria passio uel tale accidēs nec ꝗ. ꝓprie loquēdo ꝑncipale effectiuū passionis sit ei⁹ subiectū: sed pot⁹ generās uel creās subiectū generat ul'creat ei⁹ passionē licz ꝑm quēdā ordinē prioris ⁊ posterioris. subiectū aūt puta aīa dicit esse effectiuū. ꝓprie passiōis satis ꝓpropie ex hoc fez q⁊ ꝓpria passio nō ꝓducit nisi mediāte subiecto. ⁊ hūc intellē etū inuit scūs Tho. B. pte. q. 72. arti. 6.° vbi arguit sic 2.° loco. Emanatio quēdā motū dicit. ꝗ nihil mouet a seipso nisi forte rōne ꝑtis. sicut aīal dicit mouere a seipso q⁊ vna ꝑs ei⁹ ē mouēs ⁊ alia mota. nec ē etiā aīa mouet ut dicit ꝑmo de aīa. ē aīa nō causat a se suas potētias. Ecce argumētū. seqt risio. Dicēdū ingt ꝗ emanatio ꝓpor accidētū a subiecto nō ē ꝑ aliquā trāmutationē: ꝗ ꝑ nālē ꝓsequētiā. sicē ex vno nālē aliud resultat. ut ex luce color. hec ille. Jtē ibidē in solutiōe 2.ª sic dicit. Subiectū ē cā. ꝓpri accidētis ⁊ finalis ⁊ quodāmodo actiua ⁊ etiā ut mālis ⁊c. vbi ꝗ ꝗ nō intēdit ꝗ sit ꝑncipaliter actiua sed quodāmodo cū dicit quodāmō acti-

Ayuntamiento de Madrid

ua. Itē arti. 7. sic dicit. In his q̄ fm nālem ordinē, pe-
dunt ab vno. sicut primū est cā oiuz. ita qō est primo, p
pinqui⁹ est quodāmō cā eorꝫ q̄ sunt magis remota rē.
Itē ibidē in solutione primi sic dicit. Sicut potētia aie
ab essentia fluit nō p transmutationē sed p nālē quādā
resultationē ⁊ est simul cū aia. ita etiā est de vna potē-
tia respectu alteri⁹. hec ille. Ex quo p̄z qualē actuita-
tem ponit in essentia aie respectu potentiarū ⁊ in vna
potētia respectu alteri⁹. q̄ aūt intēdat, p̄z ⁊ p̄ncipa-
le effectiuū passionis, p̄z ie eē id qō generat subiectū
apparet. nā p̄ma z⁹. q. 23. arti. 4.⁹ sic dicit. Oē mouēs
trahēdo ad se patiēs tria facit i ipso. Primo quidē dat
et inclinationē uel aptitudinē ut in ipsū tendat. sicut cū
corp⁹ leue qō est sursū dat leuitatē corpori generato p
quā hz inclinationē ⁊ aptitudinē ad hoc q̄ sit sursū. z⁹
si corp⁹ generatū est extra, p̄z ⁊ locū dat ei mouēri ad
locū. 3⁹ dat ei quiescere in loco cū puenerit. q. ex eadē
cā aliqd q̄escit in loco p quā mouebat ad locū rē. hec
ille. Ex quo p̄z q̄ ab eodē generat ⁊ effectiue, p̄ducit
ignis ⁊ sua, p̄z ia passio q̄ē leuitas ⁊ ei⁹ mot⁹ ⁊ quies na
turalis. Sīlia dicit ybicūq̄ logē de motu nālī grauiū
⁊ leuiū ut p̄z i scripto sup 8.⁹ physicoꝫ illo ca⁹ qō sic inci-
pit: sed ⁊ h alio mō rē. Itē z⁹ sen. dis. i. 4. q. 1. arti. 3.⁹ ⁊ dis.
26. q. 1. arti. 2.⁹ Itē de veritate. q. 24. arti. p. ⁊ de potē-
tia dei. q. 3. arti. 1.⁹ 2.⁹ solutiōe 5.⁹ ybi sic dicit. Instrm̄ intel-
ligit moueri a p̄ncipali agēte q̄diu retinet virtutē a p̄n
cipali agēte ipzesā. vñ sagitta tādiu mouet a p̄ncēte
q̄diu manet vis ipulsus, p̄ncētis. sicut etiā generatū
tādiu mouet a generāte i granib⁹ leuib⁹ q̄diu retinet
formā sibi tradita a generāte rē. Et hinc ē q̄ coit scūs
Tho. dicit q̄, p̄z ia passio seu accidēs, p̄z ⁊ causat a
p̄ncipijs subiecti q̄si idē sit cā, p̄ductiua ⁊ trinq̄. De hoc
p̄mo sen. dis. 17. q. 1. arti. 2.⁹ 1.⁹ solutiōe z⁹ sic dicit. Subie-
ctū diuersimode se hz ad diuersa accidētia. quēdā enī
sūt accidētia nālia q̄ causant ex p̄ncipijs subiecti. ⁊ hoc
vuplicē. q. aut causant a p̄ncipijs speciei. ⁊ sic sūt, p̄pe
passiones q̄ sequūt totā specie. uel ex p̄ncipijs indiui-
duī ⁊ sic sūt accidētia coia ⁊ sequētia p̄ncipia nālia ich
nidui. Sūt etiā quēdā accidētia p violentiā inducta sīc
calor in aquā. ⁊ ista accidētia sūt repugnantia p̄ncipijs
subiecti. quēdā aūt sūt q̄ causant ab extrinseco nō re-
pugnātia p̄ncipijs subiecti: ⁊ magis p̄ficiētia ipsū sicut
lumen i aere. Tn̄ sciēdū est q̄ oibus accidentib⁹ coiter
loquēdo subiectū ē cā quodāmō ingtū ⁊ accidentia
in esse subiecti substātificā nō tn̄ ita q̄ ex p̄ncipijs sub-
iecti oia accidētia educant. hec ille. Sīlia dicit z⁹ sen.
dis. 26. q. 1. arti. 2.⁹ in solutiōe z⁹ ⁊ i multis alijs locis. De
hac mā diffuse habē in z⁹ quolibet Godofredi. q. 4. q̄
q̄rit. Utrū aliq̄ suba creata sit imediatū p̄ncipium acti-
uū alicui⁹ opatiōis. vñ Bernard⁹ ipugnādo Godofre-
dū ibidē sic dicit. Si loquamur ingt de accidēte q̄ cō-
sequit imediate subam sicut, p̄z ia passio. sic verū ē q̄
eadē actiōe q̄, p̄ducit tale subiectū, p̄ducit tale accidēs
nō eni alia actione, p̄ducit triangul⁹: ⁊ eq̄litas trīū an-
guloꝫ duob⁹ rectis. ⁊ hoc ē q. subiectū nō pōt habere
actionē nisi fm q̄ intelligit ut ē ens actu. ⁊ fm q̄ ē actu
imediate ⁊ sequūt ipsū talia accidētia. q̄ p actionē sub-
iecti talia accidētia, p̄z ia, p̄duci nō p̄nt. Itē talia acci-
dentia imediate ⁊ sequūt essentiā rei. hoc aūt nō esset
si causaret mediāte aliq̄ actione rei cū actio rei create
sit alia ab ea. subiectum aūt nō pōt esse p̄ncipiū actiuū
respectu, p̄z ia accidētia ⁊ q̄ accidente sepabili q̄ nō
consequit imediate essentiā subiecti nō ē vliter verū.
imo oꝫ ponere q̄ subiectum sit p̄ncipiū actiuū multoꝫ
accidentiū. sicut p̄z de aqua calefacta q̄ reducit seipsā
ad frigiditatē. q. sibi dimissa redit ad frigiditatē nullo
alio agēte extrinseco rē. Et post multa subdit ingrendū
est quō subiectū potest esse actiuū respectu accidē-
tis. Et dicendū ē q̄ de, p̄z ia verū est q̄ non est actiuū
⁊ de coi accidente loquendo distinguendū est. q. vu-
plor ē accidēs. Unū qō hz eē p̄manēs i subiecto. aliud
qō hz esse q̄si i fieri sicut opatio. p̄mo mō nō pōt subie-
ctū eē cā actiua p se nisi in virtute alteri⁹ uel intrinseci uel
extrinseci. sīc calor exterior pōt eē cā nigredinis in sub-
iecto uel etiā interior ita q̄ nigredo causabit a subiecto
nigro p calorē interiorē qua certū ē q̄ nō agit nisi i vir-
tute subiecti. vñ nō pōt dici q̄ subiectū nullo mō sit cā
nigredinis cū causat a calore intrinseco uel cū rubedo
causat ab aliq̄ accēte intrinseco. Sz q̄res de p̄mo acci
dente puta de calore ytrū subiectum sit p se cā actiua
ei⁹. Et dicendū q̄ oꝫ ire ad tale accidēs q̄ sit in subie-
cto p virtutē actiuā alteri⁹. sicut calor nālis p virtutē
generātis. ita q̄ p̄mū accidēs absolutū ⁊ p̄manēs sēp
hz subiectū p virtutē actiuā alteri⁹ ⁊ nō p suā. ⁊ media-
te illo accēte subiectū pōt esse cā alteri⁹. nā p̄bo in de
sensu ⁊ sensato ponit q̄ humidū intrinsecū ē cā saporis
⁊ calidū intrinsecū cā odoris. ⁊ sic vnū accidēs intrin-
secū ē cā alteri⁹ qō nō est nisi i virtute subiecti cū acci-
dens nō agat: ⁊ sit rō agendi. Si aūt loquamur de ac-
cidente qō hz eē in fieri i subiecto. ut ē opatio. sic dicē-
dū q̄ subiectū pōt esse cā actiua ul magis elicitiua ta-
lis accidentis mediāte accidēte, p̄z ia. sicut ē potentia
elicitiua a qua imediate elicit opatio. sicut eni cuilibet
rei attribuit, p̄z ia forma. ita, p̄z ia opatio ⁊ quodam
ordine. q. forma p̄z⁹ ⁊ opatio ex⁹ sequētur. ⁊ iō cum forma
est totalit⁹ ab alio nō pōt dici q̄ aliqd habeat formā
a se effectiue. ⁊ opatio ē a p̄ncipio intrinseco qō ē forma.
⁊ ideo oportet q̄ operatio sit elicitiue ul effectiue
ab opante. licz aliq̄ opatio transeat extra ⁊ aliquādo
maneat in suba opantis. hec Bernard⁹ de gānaco. Si-
milia dicit in 4.⁹ q̄libet. q. z⁹ que oia vident bn̄ dicta. B
solo excepto q̄ dicit aquā calefactā reducere seipsam
effectiue ad frigiditatē. hoc eni falsū est ⁊ ⁊ tradicit di-
ctis eiusdē quid⁹ dicit q̄ nulla substātia efficit aliquod
suū accidēs p̄manēs nisi mediāte aliq̄ alio. nō autē ap-
paret quale accidens absolutū effectiuū mediet inter
aquā ⁊ ei⁹ frigiditatē. sola eni quātitas mediat q̄ nullo
mō est rō agendi. ⁊ iō dicendū q̄ sicut grauitas aque ⁊
ei⁹ mot⁹ nālis ⁊ quies sūt a generāte. ita ⁊ frigiditas ei⁹
Hoc sufficiat ad cōcordandū dicta sci Tho. i. ppositō.
Dicit z⁹ q̄ illa maxima quā assumit argues sc̄z q̄ ois
potētia mere passiua ē indifferent ad opposita uel cō-
tradictoria. falsa est ⁊ hz multas instantias. Prima est
de mā celi q̄ se hz pure passiue ad formā quā hz ⁊ tn̄ nō
est in potētia ad aliā formā nec ad p̄uationē illi⁹ forme
quā hz. z⁹ est q. mā p̄ma est in potētia mere passiua ad
formā nec tn̄ pōt esse sine forma. 3⁹ est q. quātitas pu-
re passiue se hz ad figuram nec tn̄ pōt esse sine figura. ⁊
multe alie instantie dari p̄nt. Dicit 3.⁹ q̄ Aristoteles nō
intēdit illā maximā: ⁊ solū ei⁹ conuersā sc̄z q̄ ois potē-
tia ⁊ dictionis ē passiua nō tn̄ q̄ sit mere passiua. sīc p̄z
de voluntate respectu oppositaꝫ electionū q̄rū ytrāq̄
p̄tialē efficit. ⁊ multa alia dicenda ē nt ad intellectū il-
larū maximaꝫ q̄ nō sūt ad, p̄positū. ¶ Ad 3.⁹ p̄z rīsio p
p̄dicta. q. p̄mū accidēs inherēs imediate sube create
nō causat, p̄pe effectiue a tali suba ⁊ ab aliq̄ exterior
sc̄z ul a deo q̄ nō agit mediāte aliq̄ accidēte uel ab aliq̄
suba creata corpali uel spirituali. ⁊ quelibet illaꝫ agit

Ayuntamiento de Madrid

mediate aliq̃ accidẽte qõ ẽ ĩmediatũ ⁊ primũ ꝑncipiũ actiõis q̃ ꝓducit subiectũ ⁊ eĩ ꝓpria passio. ⁊ ita nõ cõcludit q̃ aliq̃ suba creata sit ĩmediatũ ꝑncipiũ alicui⁹ actiõis: ſz ſol⁹ oe⁹ ẽ hõ. qz eĩ ſoli⁹ actio ẽ ſuba. ¶ Ad cõfirmationẽ p⁹z ꝑdicta qz ꝓcedit q̃ effect⁹ q̃lis ⁊ quãt⁹ põt, ꝓduci a ſuba nõ q̃lis nec quãta: ſz ſine q̃cũq; accidẽte exiſte. illa tũ ſuba ẽ increata ſicut patuit i ꝑma, ꝓductiõe accidẽtiũ ⁊ ton⁹ mũdi. ſz loquẽdo de ſuba creata B ẽ ipoſſibile. qz q̃libet talis hz q̃litatem q̃ ẽ eĩ ſibi ꝑncipiũ agẽdi. licz ſube ſepate ſint ſine quãtitate molis. ¶ Ad aliud qõ allegat de 4.⁹ methe⁹. dr q̃ nõ aliud cõcludit niſi q̃ ſuba ꝑfecta põt eſſe ꝑncipiũ actiõis ꝑmũ. nõ aũt q̃ poſſit eẽ primũ nec q̃ alicui⁹ creature potẽtia opatiua ſit eĩ⁹ eſſentia. Cui⁹ rõnẽ aſſignat ſcũs Tho. ĩ multis locis potiſſime de ſpũalib⁹ creaturis. q. vltima. vbi ſic dicit. Impoſſibile ẽ q̃ alicui⁹ ſube create ſua eſſentia ſit ſua opatiua potentia. manifeſtũ eſt enĩ q̃ diuerſi act⁹ diuerſo⁹ ſũt. ſemp ꝓ act⁹ ꝓportionat⁹ ei cui⁹ eſt act⁹. ſicut aũt ipſũ eẽ eſt actualitas quedã eſſentie. ita opari ẽ actualitas opatiue potẽtie ſeu ꝓtutis. ſm eni B vtraq; ca⁹ ẽ in actu: eſſẽtia quidẽ ſm eſſe. potẽtia ꝓ ſm opari. vñ cũ in nulla creatura ſuũ opari ſit ſuũ eſſe ſz hoc ſit, ꝑprij ſoli⁹ dei. ſequit q̃ nulli⁹ creature opatiua potẽtia ſit eĩ⁹ eſſentia. ſz ſoli⁹ dei, ꝑprij ẽ ut ſua eẽtia ſit ſua potẽtia. hec ille. Itẽ in q̃ntib⁹ de aĩa. q. ĩz. arguit ſic. Vnũqq; q̃ agit ſm q̃ eſt actu illud ſcz q̃ d agit. ignis enĩ calefacit nõ in q̃tũ ẽ lucid⁹: ſz in q̃tũ ẽ actu calid⁹. ⁊ exinde eſt q̃ oẽ agens agit ſibi ſile. vñ o3 q̃ ex eo q̃ d agit ꝓſidere ꝑncipiũ a q̃ agit. o3 enĩ vtrũq; eſſe cõforme. vñ z⁹ phyſicoꝝ dicit q̃ forma ⁊ generã ſint idẽ ſpẽ. ⁊ iõ q̃ illud q̃ d agit nõ pertinet ad eſſe ſubale rei ipoſſibile ẽ q̃ ꝑncipiũ q̃ d agit ſit aliq̃d de eſſentia rei, ⁊ B manifeſte apparet in agentib⁹ nãlib⁹. qz enĩ agẽs nãle in generatiõe d agit transmutãdo materiã ad formã. q̃d quidẽ fit ſm q̃ mã ꝑmo diſponit⁹ ad formã ⁊ tandẽ cõſequit⁹ formã ſm q̃ generatio ẽ termin⁹ alteratiõis. neceſſe ẽ q̃ etiã ex pte agẽtis illud q̃ ĩmediate agit ſit forma accidẽtalis uel cõtꝛondẽs diſpoſitioni materie. ſz o3 ut forma accidẽtalis agat in ꝓtute forme ſubalis q̃ inſtrm eĩ⁹. alias nõ induceret agendo formã ſubalẽ ⁊ ꝑpter B in elemẽtis nõ apparẽt aliq̃ ꝑncipia actionũ niſi q̃litates actiue ⁊ paſſiue q̃ tũ agũt in ꝓtute formarũ ſubaliũ. ⁊ ꝑpter hoc ca⁹ actio nõ ſolũ terminat⁹ ad diſpoſitiões accidẽtales: ſz etiã ad formas ſubales. nã ĩ artificialib⁹ actio inſtrũ terminat⁹ ad formã intentã ab artifice. Si ꝓ eſt aliq̃d agẽs qõ directe ⁊ ĩmediate, ꝓducat ſubam ſua actiõe. ſicut nos dicim⁹ de deo q̃ creando, ꝓducit rerũ ſubas. ⁊ ſicut Auicẽna dicit de ĩtelligẽtia agẽte a q̃ ſm ipſũ effluũt forme ſubales in iſtis inferioꝝ⁹. hõ agẽs agit p ſuã eſſentiã ⁊ ſic nõ erit i eo aliud potẽtia actiua ⁊ eĩ⁹ eſſentia. hec ille. Et ſi ſic ponit ꝑma pte. q. 77. arti. p. ⁊ in multis alijs locis vbi agit de differẽtia potẽtia ꝓ aĩe ab eĩ⁹ eſſentia. ¶ Ad 5.⁹ p⁹z riſio ꝑ ꝑdicta. qz verũ ẽ q̃ illa forma ẽ potẽtia opatiua ⁊ ĩmediatũ ꝑncipiũ agẽdi in q̃ genitũ ĩmediate aſſimilat generãti ⁊ ꝓductum, ꝓducẽti. ⁊ paſſũ agẽti. ⁊ qz nullũ ꝓductũ uel genitũ ul⁹ paſſũ creatũ ĩmediate aſſimilat ſuo creato generãti aut, ꝓducenti aut agenti in forma ſubali. ſz ĩmediate aſſimilat ſibi q̃ ad diſpoſitiões accidẽtales licz q̃ q̃q; remote aſſimilet eĩ q̃ ad formã ſubalem. iõ nec ex pte agẽtis creati, prima rõ agendi ẽ forma ſubalis ſz aliq̃d accidẽs. licz ꝑncipiũ remotũ agẽdi ſit forma ſubalis. Sec⁹ aũt eſt de deo patre in generatione verbi: q nõ aſſimilat ſibi verbũ, ꝓductũ directe ⁊ ĩmediate q̃ ad aliq̃d accidens nec q̃ ad aliquẽ reſpectũ ſz ĩmediate ⁊ directe q̃ ad diuinã eſſentiã. ⁊ iõ potẽtia generãdi in deo nõ dicit ꝑncipaliter ⁊ in recto accidẽs nec relationẽ: ſz diuinã eſſentiã. Et hoc intelligit ſcũs Tho. vbi ponit ꝑdictã maxima utputa ꝑma pte. q. 41. arti. 5.⁹ ⁊ de potẽtia dei. q. 2. arti. 2.⁹ ⁊ multis alijs locis. Et hec ſolutio ꝓfirmat⁹ ex dictis eĩ⁹ ĩ de aĩa vbi ſupra. ſtatim enĩ poſt hẽ ſupius allegata ſic ſubdit. De potẽtia ꝓ paſſiua manifeſtũ eſt q̃ potẽtia paſſiua q̃ eſt ad actũ ſubalẽ eſt in q̃ſtie ſube. ⁊ q̃ eſt ad actũ accidentalẽ eſt in q̃ſtie accidẽtis ꝑ reductionẽ ſicut ꝑncipiũ ⁊ nõ ſic cõpleta ſpẽs. qz vnũqq; gen⁹ oinidit ꝑ potẽtiã ⁊ actũ vñ potẽtia homo eſt ĩ q̃ſtie ſube. ⁊ potẽtia albũ ẽ in genere accidẽtis ſcz q̃litatis. manifeſtũ ẽ aũt q̃ potentie aĩe ſiue ſint actiue ſiue paſſiue nõ dicunt⁹ directe ꝑ reſpectũ ad aliq̃d ſubale: ſz ad aliq̃d accidẽtale. eſſe enim ſentiẽs uel intelligẽs actu nõ eſt ſubale ſz accidentale ad q̃d ordinat⁹ intellect⁹ ⁊ ſenſus. ⁊ ſilit⁹ eſſe magnũ uel puũ ad q̃d ordinat⁹ vis augmẽtatiua. generatiua autẽ potẽtia ⁊ nutritiua ordinat⁹ quidẽ ad ſubam, ꝓducẽdã uel conſeruandã. ſz q̃ transmutationẽ materie. vñ talis actio ſicut ⁊ alioꝝ agentiũ nãliũ fit a ſuba mediãte ꝑncipio accidentali. manifeſtũ eſt q̃ q̃ ipſa eſſentia aĩe nõ ẽ ĩmediatũ ꝑncipiũ ſuaꝝ opationũ ſz opat⁹ mediantib⁹ ꝑncipijs accidẽtalib⁹. vñ eĩ⁹ potẽtie ſũt, ꝑprietates eĩ⁹. hec ille. Ex quib⁹ apparet quõ ĩtelligit illã maximã quã arguẽs recitat ſcz q̃ potentia generatiua in vnoquoq; cẽ. hoc ſufficiat ad argumenta Scoti ꝓtra 2.ᵃᵐ ẽ ꝑmo loco inducta. ⁊ ad primũ ꝓ eoꝝ q̃ z. loco inducit ꝓtra 2.ᵃᵐ, ẽ dicit q̃ accidẽs ſepatũ põt ĩmutare ad formã ſubalẽ in ꝓtute ſube quã informauit ut eius inſtrm. ⁊ cũ querit⁹ qd intelligit ꝑ hoc q̃ dicit in ꝓtute ſube agere cẽ. dicit q̃ ꝑ hoc intelligit aliq̃d abſolutum q̃ accidẽs ſepatũ nũc exiſtẽs ꝑius accepit in ſuba cui inhefit. Hoc aũt abſolutũ ẽ duplex. primũ eſt natura ꝓpria accidentis q̃ ſicut fuit inſtrm ſube ſibi ſubiecte ⁊ virt⁹ ſube potens in plus rõne ſubiecti q̃ ſi nõ haberet tale ſubiectũ aut alteri⁹ ſpeciei. ita z⁹ nũc. 2.ᵐ abſolutũ ẽ eſſe, ꝓprij accẽtis q̃ receperit i tali ſubiecto q̃ adhuc hz idẽ eſſe oio in numero cũ eſt ſepatũ a tali ſubiecto. vñ q̃ hz oia abſoluta q̃ habebat in ſubiecto. p cõſequens hz eandẽ virtutem quã ꝑi⁹ ꝑ põt in oia q̃ potuit ꝑi⁹. Cũ aũt ꝓtra hoc dicit arguẽs. qz in accidente nihil eſt nobili⁹ accidẽte. hoc negat⁹ qz eſſe accidẽtis nobili⁹ eſt accidẽte. ſicut act⁹ ſua potẽtia. Itẽ accidẽs nobili⁹ fuit ⁊ eſt qz fuit inſtrm ⁊ virt⁹ talis ſube. q̃ ſit ex ſola ratione, ꝓprij generis aut, ꝓprie ſpeciei. ſicut calor nãlis hoꝝ ẽ nobilioꝝ q̃ calor aſini aut calor plante uel ignis uel calor q̃, ꝓducere⁹ ſine ſubiecto. ⁊ ſic idẽ accidẽs eſt nobili⁹ ſeipſo ⁊ ignobili⁹ ſm diuerſas cõſiderationes in re fũdatas. ⁊ ſic p⁹z q̃ cũ dicim⁹ q̃ calor ignis in ꝓtute ſube põt ꝓducere ſubam ⁊ hõ. nõ intelligim⁹ qz virtus ſube uel forme ſubalis ignis recipiat ſubiectũ in calore ſicut vnũ accidẽs in alio. ſz q̃ ipſemet calor ẽ virtus ignis ſicut q̃libet actiua q̃litas ꝓſequẽs ſpẽm ſubiecti dicit⁹ eĩ⁹ nãlis virtus. ſicut dicit ſcũs Tho. ĩ multis locis potiſſime de ſpũalib⁹ creaturis. q. vltima in ſolutione decimi argumẽti ſic dicit. Forma accidentalis q̃ eſt ꝑncipiũ actionis ipſamet ẽ virtus ſube agentis. nõ aũt, ꝓcedit⁹ in infinitũ ut cuiuslibet virtutis ſit alia virtus. hille. Itẽ ꝑmo ſen. dis. 3. q. 4. arti. 2.⁹ ſic dicit. Effectus, ꝑprij⁹ ĩmediat⁹ o3 q̃, ꝓportionet⁹ ſue cauſe. vñ o3 q̃ in oibus illis in quib⁹ ꝑincipiũ opationis, primũ eſt de genere ſubſtantie q̃ opatio ſua ſit ſuba. Et hoc ſo-

Ayuntamiento de Madrid

lum in deo est. ⁊ ideo ipse solus ē qui nō agit p potentiā
mediā differentē a suba sua. in oibus aūt alijs opatio ē
accidens. ⁊ ideo o3 q̄ ,primū ,principiū opationis sit ac-
cidēs. sicut videm⁹ in corporib⁹. q2 forma subalis ignis
nullā habet opationē nisi mediantib⁹ qualitatib⁹ actiuis
⁊ passiuis quē sūt quasi virtutes ⁊ potētie ipsi⁹. Ex
quib⁹ p3 q̄ cum virtus sit ,principiū ,primum opationis
ignis nō habet aliquā virtutē actiuā aliā a qualitatib⁹
actiuis ⁊ passiuis. ⁊ iō cum dicit q̄ calor agit in virtute
ignis nō est aliud dicere nisi q̄ calor ē virtus ignis. ita
ut locutio transitiua resoluat in intransitiuā. ⁊ sic intel
ligi debet illud qd ibidem dicit arti. 3.⁹ in solutiōe 2.ⁱ vbi
sic dicit. Accidens ex seipso nō habet virtutē ,pducēdi
aliud accidēs. ſ3 a suba ⁊c. Nō tri negādum est q̄ acci
dentia eucharistie agant p virtutē eis supaddita. licz
nō ab igne. ⁊ de hoc ,pe. de palude bñ ad ,ppositum sic
ingt. Accidētia eucharistie pñt generare formā subalē
cuius ⁊trariū dicūt quidā ſcz Durandus q2 nec in vir
tute ,ppria. q2 tūc agerent vltra ,pprā spēm. nec virtute
sube cui insūt. q2 sūt sine subiecto. nec virtute sube cui
infuerunt. q2 fm ordinē nature nullū instrm pōt agere
in virtute ,principalis agentis nisi sit actu alicⁿ sibi ,oiūctū.
uel nisi recipiat ab eo formā imanentē. ut p3 decisiōe
seminis. ſ3 ispēs sūt actu separate a suba nec recipiūt ab
ea formā imanentē p quā agant. q̄ ⁊c. Sz ista rō est cō
tra eos ut videt. q2 sicut nihil ,pducit nobil⁹ sc. sic nihil
corumpit nisi a fortiori ⁊ dignori se. quod eni corrū
pit aliud dñat illi. vñ videt extraneū dicere q̄ species
possint sub̄am corrūpere ⁊ nō sub̄am generare. ⁊ iō di
cendū q̄ ad generationē o3 dare generā ynioum
qō est equo nobile. uel equocū ,principale qō est nobil⁹
effectu. ſ3 ad corruptionē q̄ pōt esse p solā subtractio
nē influentie conseruantis. q2 ,oseruans influit mediā
tibus dispositionib⁹ accidentalibus sufficit corrūpens
dñari illis dispositionib⁹ quib⁹ destructis ⁊ subiectum
corrūpit. ⁊ sic ,ppria virtute spēs pñt corrūpere ⁊ non
generare. cū eni nō habeāt plus q̄ aī ,ouersionē. sicut
tūc ,ppria virtute nō generabāt ita nec nūc. ſ3 qō postea
dicit q̄ nec virtute alteri⁹ generāt. falsum est. ⁊ qō di
cūt q̄ nec virtute sube cui insūt. verū ē q2 sūt sine sub
stantia. ⁊ vltra q2 nec virtute sube cui infuerūt. posset
concedi. ſ3 virtute dei sustentantis. ita nūc generabāt
virtute dei sustentantis. ,pōt etiā dici q̄ virtute sube
,ouersē sicut semen decisū. q2 licz nō habeāt formā aliā
sibi ,impressā. tñ totū id qō sunt ⁊ totā naturā habuerūt
in subiecto ⁊ a subiecto saltē sicut a cā māli. ⁊ iō q̄diu
,oseruat in eis tale esse quale in subiecto habebāt. per
cōsequens hīt tale agere sicut pri⁹ habebāt. ⁊ intantū
dicunt agere in virtute sube ,ouersē. ex q̄ illud qō i ea
habuerūt idē numero eis seruat. Ex his q̄ p3 q̄ triplici
virtute pñt generare. ,primo virtute dei q̄ cū genera
re nō sit magis act⁹ sube q̄ subsistere. cū ois ,pma sub
stantia subsistat fm naturam. nō aūt generet. sicut illis
accidentib⁹ virtute dei cōpetit subsistere pari rōne ge
nerare cū deus possit coēare supnāliter vni creature
licz inferiori illud qō ,ouenit nāturē supiori. sicut celo ge
nerare aiam qō ,ouenit aiali. sic ⁊ generare sub̄am qō
,ouenit sube nāturē pōt deus coēare accidenti supnāliter.
⁊c. virtute sube q̄ fuit ibi ut dictū est. 3.⁹ virtute celi. sicē
eni mus generat murē. hoc facit immediate potētia mu
ris in virtute ipsi⁹ muris ,pticularis agentis ⁊ cū hoc in
virtute celi. qñ aūt mus p putrefactionē generat hoc
est totaliē a virtute celi. sic qñ celū ,oseruat vinū aī cō
secrationē q̄litas vini in virtute ipsi⁹ celi generat ex gut
ta aque apposite virtū. ſ3 qñ spēs sūt separate post ,osecra
tionē tūc ipse virtute celi ⁊ ,oseruantis in eodē vigore
generāt id qō pri⁹. sicut si de⁹ separet quātitatē ignis
cū calore cōburendo aerē generaret igne sicut pri⁹ in
virtute celi. q2 celū nō imp̄rmit accidentib⁹ mediante
subiecto: ſ3 econtra. vñ nō cessat influere ⁊ cōseruare
accidens corrupta suba. hec ,pe. ⁊ bñ. Ad 2.ᵐ p3 ex ,pre
dictis. ,ocedit eni q̄ virtus sube ,ouerse recipit in acci
dentib⁹ qñ causanī ⁊ fluūt a ,principijs ei⁹ loquendo in
transitue nō ,per posito sez q2 talia accidentia habent
q̄ sint virtus ⁊ instrm sube ex hoc q̄ fluūt ab ea. nō aūt
q̄ talis suba cause in accidentib⁹ aliquā virtutē realiē
distinctā ab eis. cū quo stat q̄ subiectue recipiunt ali
quā virtutē influxā a celo ⁊ aliquā a deo. cū aūt dicit
arguens q̄ verus intellect⁹ taliū verbo,r nō est aliud
nisi ille quē recitat falsū est. q2 nulla habitudo uel rela
tio seu respect⁹ pōt dici influentia. nec virt⁹ actiua nec
passiua ut alias visū est. ¶ Ad 3.ᵐ negat aīs. q2 licz qō
nō est aliqd nec in se nec in suo effectu nō possit dici cā
generati. tñ q̄ aliqd est i effectu relicto pōt dici cā me
diata saltē ⁊ remota. De hoc scilō Tho. de potētia dei
q. 3. arti. 7.ⁱ in solutione qnti ut sup̄ allegatū ē sic dicit.
Instrm intelligit moueri a ,principali agente q̄diu reti
net virtutē a ,principali agente ,impressā. vñ sagitta tam
diu mouet a ,pijciente q̄diu manet vis impulⁿ ,pijciē
tis. sicut etiā generatū tādiu mouet a generāte in gra
nibus ⁊ leuib⁹ q̄diu retinet formā sibi traditā a gene
rante. vñ ⁊ semen tādiu intelligit moueri ab aia gene
rantis q̄diu remanet virtus ip̄ressa ab aia licz corpa
liter sint diuisa. oportet aūt mouēs ⁊ motū sil esse q̄tū
ad mot⁹ ,principiū: nō tri q̄tū ad totū motū ut apparet i
,pjectis. hec ille. Ibidē etiā dicit in solutiōe 12.ⁱ. Virt⁹
celestis corpis in inferiorib⁹ corpibus relinquit inq̄tū
ab eo transmutanī sicut a ,primo alterante. ⁊ ,ppter hoc
dicit ,phs in libro de aialib⁹. q̄ oia corpa sūt plena vir
tutib⁹ ale ⁊c. hec ille. ¶ Ad 4.ᵐ negat b.ᵐ. tū q2 accidēs
separatū a subiecto subali in eucharistia ad ,pductionem
sube agit. nō solū in virtute ,ppria. ſ3 ut est virtus sube
,ouerse ⁊ ut instrm celi: dei ut ,pdictū est. ¶ Ad 5.ᵐ pater
risio p ea q̄ dicta sunt ad 3.ᵐ. q2 q̄diu q̄litates eucharis
tie retinēt virtutē acceptā a suba tādiu mouenī ab eo
⁊ ,pter hoc mouenī a celo ⁊ a deo motiōe virtuali ⁊ in
fluxiua. ¶ Ad 6.ᵐ dicit q̄ agens equocū instrale potest
esse ,impfectu suo effectu: nō aūt ,pncipale agens. ideo
solutio quā recitat bona est ⁊ fm mentē sci Tho. vnde
,pma distinctione 6.ᵃ 4.ᵃ. q. 1. arti. 4.ᵃ q̄stiūcula ,pma in so
lutione 3.ᵃ sic dicit. Agēs nō semp ē nobili⁹ patiente sim
pliciter loquēdo. ſ3 inq̄tū est agens. agit eni ferrū uel
ignis in corp⁹ humanū qō est simplicit nobilius: quo tri
ignis est nobilior inq̄tū est actu calidus. ⁊ fm hoc agit
in corp⁹ humanū. ⁊ similiter nō o3 q̄ res ille māles q̄ sunt
in sacramētis sint simplicit aia nobiliores: ſ3 fm qd in
q̄tū sūt instra dīne mie opantis ad iustificationē. nec
iterū o3 q̄ instra aliē agens sit simplicit nobil⁹ effectu q2
effect⁹ nō ,proportionat instro: ſ3 ,pncipali agēti qō q̄nq;
p vilia instra nobiliores effect⁹ inducit. sicut medicus
inducit sanitatē p clisterū. ⁊c. hec ille. Itē ibidē in solu
tione 4.ᵃ sic dicit. Causa ynioca uel nō ynioca. ,pprie
loquēdo ⁊ simplicit sūt duo ensiōes illⁿ cause cui⁹ē sīli
tudinē habere cū effectu. hoc aūt est ,pncipalis agētis
⁊ nō instri ut dicit Alexander fm q̄ narrat cōmētator
in 7.ᵐ me.ᵃ. ⁊ ideo ,pprie loquendo instrumentū neq; ē
cā ynioca neq; equoca. posset tri reduci ad virtūlibet
fm q̄ ,pncipale agens in cui⁹ virtute agit est causa

Ayuntamiento de Madrid

vniuoca uel equoca. H ille. Et sillia vicē 3ª pte. q. 62. arti. 4.º Cū ꝯ dicit arguēs q̄ illa ꝓpositio est sibi p se nota ſz simplicē impfecti ꝓ fm spēm uel gen̄ nō pōt esse totale p̄ncipium actiuū respectu pfectionis rē. Dicit q̄ nos nō ponimus q̄ accidēs eucharistie uel aliud ages creatū sit totale agens alicui⁹ effectus. si li totale iporet exclusionem alteri⁹ agentis qō non sit ps nl̄ forma uel aliquid talis agētis creati. qz cuiuslibet effect⁹ ve⁹ est cā p̄ncipalis. Si ꝯ li totale sumat̄ ex pte effect⁹ ut sit sensus. q̄ quicqd est in tali effectu est ꝓductū a tali causa ⁊ nō solum ps ſz totū. tūc cōcedit q̄ aliqd impfectius fm spēm uel gen̄⁹ pōt esse causa totalis alicui⁹ pfectionis. ſz tn nō erit causa p̄ncipalis ſz instr̄alis. ages eni in virtute alteri⁹ pfectionis uel eque pfecte illi effectui. Nec ex ista positione destruit aliq̄ demonstratio ꝓbans ordinē entū. aut q̄ pmū sit pfectissimū. nec faciet illi ꝓterire q̄ poneret totū vniuersū ⁊ oē quod est in eo esse factū a musca. nec sequit̄ alia ibidē adducta. qz nos semp ponimus q̄ nihil impfecti ⁊ cā p̄ncipalis alicui⁹ pfectionis se. sed hoc solū dicimus de instrumēt̄ali. Et tūc ad ꝓmā bui⁹ ip̄z obiectionē negat̄ b^or. nō eni ponimus q̄ aliq̄ causa equoca totalis uel p̄ncipalis sit impfectior causa vniuoca alicui⁹ effectus. ſz solū hoc dicimus de cā instrumēt̄ali q̄, ꝓprie loquēdo nō debet dici equoca nec vniuoca ut p̄hebabitū ē. Ad 2um, ꝓbationē p̄z p idem. qz accidens qō ponim⁹ posse immutare ad formā substantialē instrumentalē nō est, ꝓprie causa equoca. ⁊ dato q̄ posset dici equoca nō tn p̄ncipalis nec totalis. talem autē cām equocā nō oꝝ esse pfectiorem causa vniuoca. nec ad tale causā oꝝ reducere totū ordinē accidentalē causarū vniuocarū. ſz solū ad causam equiuocā p̄ncipalē cui⁹ cause ille iferiores vniuoce sint q̄ instr̄a ⁊ monētia mota uel poti⁹ in causā analogā. sicut ostendit scūs Tho. pma pte. q. 13. arti. 5.º i solutione p̄mi vbi sic dicit. Licꝫ in p̄dicabilib⁹ oporteat equoca ad vniuocū reducere. tn̄ in actionib⁹ agens nō vniuocū ex necessitate p̄cedit agens vniuocū. agens eni non vniuocū est causa vl̄is toti⁹ speciei. sicut sol est causa generatiōis omnū hominū. agens ꝯ vniuocū nō est causa agens vl̄is totius speciei. aliogn esset causa sui ipsi⁹ cū iub specie ꝓtineat̄. ſz est causa ꝑticularis respectu bui⁹ indiuidui qō i ꝑticipatiōe speciei ꝓstituit. causa aūt vniuersalis ꝓior est particulari. Poc autem agens vl̄e licꝫ nō sit vniuocum. nō tn̄ est equiuocū oio q̄ sic nō faceret sibi ille. ſz pōt dici agens analogū. sic in p̄dicabilibus oia vniuoca reducunt̄ ad vnum primū nō vniuocū. ſz analogum qō est ens. hec ille. Ad 3um dicit ꝓmo q̄ b^or argumenti est falsa simpliciter. nā de⁹ nulli creature dat esse formalē. ſz effectiue solum. ⁊ tn̄ pfectior modo dat esse asino uel lapidi suū esse limitatum qō ſz q̄ſ si daret sibi illud idē esse nō effectiue ſz formaliter. qz hoc z^m argueret impfectionem in deo. nō autē primū. De hoc scūs Tho. prima pte. q. 51. arti. p. in solutione tertij sic dicit. Vniificare effectiue simpliciter pfectionis est. vti ⁊ deo inuenit fm illud ꝓmi Regū 2º: Dns mortificat ⁊ vniificat. ſz vniificare formaliter est substantie q̄ est pars alicui⁹ nature ⁊ nō habentis in se integrā naturā speciei. vti suba spiritualis que nō est vnita corꝑi est pfectior q̄ ea que est corꝑi vnita. hec ille. Bile ponit de spiritualib⁹ creaturis. q. 5. in solutiōe 6^i argumenti. ꝯcedit tn̄ q̄ſ si diuina essentia daret asino uel lapidi esse diuinū pfectius esse sibi daret q̄ nō det effectiue. ſz hoc nō ē ad ꝓpositum. qz tunc daret sibi aliud esse q̄ det modo. Dicit 2º q̄ similitudo assūpta in maiori nō valet. qz nō est duplex modus dādi esse formaliter sicut est duplex modus dandi effectiue esse ſz ut agens p̄ncipale ⁊ ut instrumentale. ⁊ ideo licꝫ nullum accidēs possit dare formalē pfectius esse q̄ſ sit suum: pōt tn̄ dare effectiue esse perfectius suo esse, ꝓprio. nō quidē ut efficiens p̄ncipale: ſz ut instrumentale in virtute alicui⁹ pfectionis ut dictū ē. Qō autē addit de diuina essentia nihil valet. qz diuina essentia nō pōt esse instrumentū alicui⁹ pfectionis se. sicut accidēs ē instrumentū sube. ⁊ iō essentia dina nō pōt dare pfecti⁹ esse effectiue q̄ det formalē. Secus est de accidēte. Dicit 3º q̄ argumentū peccat p fallaciā figure dictiōis. quia mutat quid in quō uel res in modū. concludit eni si aliquid concludat q̄ accidens nō pōt dare esse pfectiori modo q̄ formalē. cū tn̄ deberet ꝯcludere q̄ nō posset dare esse pfectius effectiue q̄ illud qō dat formaliter ⁊ multos alios defect⁹ hz illud argumentum. Ad 4um ꝓbationē dicit ꝓmo q̄ illud argumentū nō ꝓcedit cōtra nos ſi loquat̄ de cā efficiente p̄ncipali. quia nos nō ponim⁹ q̄ talis cā sit impfectior suo effectu. nec q̄ ei⁹ effectus sit simpliciē pfectior ea. Dicit 2º q̄ nec ꝓcedit si arguat de causa instr̄ali. qz oio instrumentalis causa etiā est eque pfecta uel pfectior suo effectu aliquo mō ſz uel actu uel virtute uel ut talis res est uel ut instrumentū alteri⁹ est. sicut in simili dicit scūs Tho. pma 2ª. q. 114. arti. 3º in solutiōe tertij dicēs. Hrā spūs sci quā i piri habemus: ſi nō sit eq̄lis glorie in actu: est tn̄ equalis in virtute. sicut ⁊ semen arboris in quo est virtus ad totā arborē rē. hec ille. Itē pma pte. q. 118. arti. p. in solutione 2ª sic dicit. Virt⁹ generatiua nō generat solū in ꝯtute, ꝓpria: ſz in ꝯtute tot⁹ aīe cui⁹ ē potētia. ⁊ iō virtus gñatiua plante generat plantā. ꝯtus ꝯ gñatiua aialis generat aial. quāto eni aia fuerit pfectior tanto ꝯtus ei⁹ gñatiua ordinat̄ ad pfectiorē effectū. hec ille. Itē ibidē in p̄ncipali rōsione. Ex aīa inquit generantis deriuat̄ q̄dā ꝯtus actiua ad ip̄sū semē aialis uel plāte sicut a p̄ncipali agēte deriuat̄ quedā vis motiua ad instrumentū. ⁊ sicut nō refert dicere q̄ aliqd mouet̄ ab instro uel a p̄ncipali agente. ita nō refert dicere q̄ aia generati causet̄ ab aīa generātis uel aliq̄ que ē ab ipsa deriuata in semine. hec ille. cū multis alijs bri facientibus ad ꝓpositū. Bile dicit de potētia dei. q. 3. arti. 13º p totū potissime in solutiōe 4.º vbi dicit. Aia sensibilis nō actu ē in semine fm ꝓpriā spēm: ſz sicut i ꝯtute actiua. sic dom⁹ in actu ē in mēte artificis ut in ꝯtute actiua. ⁊ sicut forme corꝑales sūt i ꝯtutib⁹ celestib⁹. hec ille. Ex qb⁹ p̄z q̄ cā instr̄alis est eq̄lis aliq̄ mō effectui p illā aliq̄ mō inducto ⁊ quodāmō ꝯtinet illū in actu. ⁊ licꝫ nō fm rōnē, ꝓprie spēi tn̄ fm actū virtutis. Dicit 3º q̄ rō Auicēne solū arguit de cā q̄ poneret eē oio impfectior suo effectu tā actu q̄ſ ꝯtute. nō aūt nos sic ponim⁹. ⁊ ita nihil arguit ꝯ nos. Dicit 4º q̄ ſi arguens nil aliud intendit ꝯcludē nisi q̄ p̄ncipale causās equocū nō ē ipfecti⁹ oio frustra laborauit. H gratis sibi cōcessum fuisset. ſi aūt intēdit ꝯcludē de agēte instr̄ali etiā frustra laborauit. quia ut dictum est nō concludit q̄ tale oporteat esse pfectius in actu formali. sufficit eni q̄ſ sit pfectius in virtuali actu. Dicit 5º q̄ accidens sepatū nō ponim⁹ esse totalē nec p̄ncipalē causam effectuā generatiōis substantie sed partialē ⁊ instrumentalē. ⁊ simile est de corꝑuptione substantie ⁊ de inductione vltimi gradus alterationis disponentis ad corꝑuptionem substantie. Dicitur 6º q̄ illud quod vltimo additur de gutta aque posita rē. falsum est. qz calor ignis remanēs ⁊ ꝯseruat⁹ a deo in ꝓiori existentia sine ꝓiori substātia posset destruere guttā aque sibi debite appꝓximatā in virtu-

Ayuntamiento de Madrid

te pristine substãtie ꝛ i virtute celi ꝛ in virtute dei ut pri⁹ dictũ fuit. ¶ Ad primũ Scoti cõtra 3ᵃᵐ ꝯnem ꝛ ad omnia sequẽtia dicit primo q̃ non est mens beati Tho. q̃ cum ex accidẽtibus eucharistie generaꝛ aliq̃ suba. puta vermis q̃ forma subalis rei nouiꝛ generate ex illis recipiatur subiectine in solis dimẽsionib⁹ interminatis ꝛ non in aliq̃ materia. q̃ hoc eẽt multũ incõueniens ut bene concludit arguens p. 8. media. sed intendit q̃ dimẽsiones interminate ouertunꝛ diuina virtute in materiam quãtam que est subiectũ forme substantialis nouiter inducte: ꝛ ẽ pars cõpositi nouiter gẽrati. Et q̃ hec fuerit mens sci Tho. patet. nã priti dis. q. 1. arti. 2ᵒ questiuncula 3ª in solutione 2ª sic dicit. Hoc nõ est remotũ qn deus posset mutare corp⁹ in spũ: ꝛ tũ cõtum ad aliquid dimẽsiones interminate magis sũt ꝓpinque materie corporali q̃ corpus spũ. hec ille. Item i solutione tertij sic dicit. Sicut qñ aer cõuertiꝛ in ignem nõ viciꝛ q̃ materia ignis fiat duo scz materia ignis ꝛ forma ignis. sed vnũ tũ qõ fit scz ignis: ita etiam dimẽsiones ille nõ dicũꝛ duo fieri ꝛ vnũ vñ scz materia sic dimẽsionata ꝛ ẽ fit diuina virtute. hec ille. Item i solutiõe 4ª sic dicit. Scõm quãlibet positionẽ oꝛ ponẽ aliqd i hac generatiõe eẽ miraculosũ ꝛ aliqd nãle. redit⁹ enĩ substantie nel creatio materie nel cõuersio dimẽsionũ in materiam est miraculum. sed q̃ materia iam existens recipiat talem formã cui⁹ dispositiones præcesserũt in dimẽsionibus ẽ est naturale. hec ille. Et simile dicit in ꝓncipali responsione: ut recitatũ ẽ in ꝓbatione 3ª ꝯnis. Item 3ª parte. q. 77. arti. 5ᵒ in solutione tertij sic dicit. Quãtitas dimẽsiua panis ꝛ vini retinet nãm ꝓpriam ꝛ accipit miraculose vim ꝛ ꝓprietaꝛ substantie: ꝛ ideo põt transire in vrrũq̃ scz in substantiam ꝛ dimẽsionẽ hec ille. Ex quibus omnib⁹ patet q̃ mens eius fuit q̃ dimensiones subsistentes in eucharistia cõuertanꝛ diuina virtute in mãm quãtã ut predictum fuit. ꝛ iõ ad argumenta facta cõtra oppositũ non oportet respondere. Dicitur 2ᵒ q̃ argumenta facta contra 2ᵃᵐ qtem diuisionis ibi posite scz cõtra aduentum noue materie non valent. Cũ enĩ querit arguens qñ aduenit illa mã dicitur q̃ in instãti gẽrationis noue substãtie. Nec valent ꝓpobationes hui⁹ partis. non qdẽ prima. q̃ non ponim⁹ q̃ aduenial mã sine quantitate. sed potius q̃ venit p cõuersionem noua mã sub noua quãtitate diuino miraculo. Item nec valet 2ª ꝓpobatio. q̃ licz non interueniat corruptio alicuius substantie cõcomitans gẽrationem substantialem: interueniꝛ tamen corruptio uel desitio quantitatis subsistentis ad modum substantie ꝛ vicẽ gerentis sube panis quo ad omnem actionem ꝛ passionem ut dictũ fuit in ꝓbatione ꝯnis. De ꝑdictis ꝑtr⁹ de palude sic dicit. Ex accidẽtib⁹ põt aliquid gẽrari ꝛ nutriri. licz qdam dicant q̃ sola diuina virtute potest ex eis aliqd generari. ꝛ sine dubio nõ sic potest poni q̃ natura ex eis generet sicut q̃ natura p ea generet. In his enĩ in quibus natura inferior ꝛ particularis deficit. natura superior ꝛ vniuersalis subuenit. ne sit in natura monstrũ. vnde quia esse corruptione sine generatione nõ in nutritione est monstrũ in nãma⁹ q̃ eẽ vacuũ cũ ad illud seqꝛ: uel mãm eẽ sine forma uel ipsã annihilari ꝛ corrupi. iõ postq̃ spẽs corrupũt illud i qõ agebãt: puta vinũ modicã quãtitatẽ aque nã supior: uel ipse spẽs i virtute nature supioris create inducũt formã vini in mã sic q̃ue moueꝛ sursũ ne sit vacuũ. scz vbi nã creata nõ põt oꝛ ad deũ recurrẽ. sic aũt ẽ i ꝓductiõe materie. vñ cũ ex his ꝑb⁹ aliqd gẽraꝛ mã q̃ est in genito: aut ẽ p creationẽ ꝛ sic ẽ a solo deo. aut ẽ p

uersionẽ spẽ: i mãm. ꝛ nec ẽ põt nã. scz de⁹ q̃ si põt annihilatũ idẽ numero repare cũ min⁹ sit ouertiꝛ q̃ annihilari. põt multo magis ouersã eandẽ numero facẽ redire. nec oꝛ, ppẽ ẽ corp⁹ xpi ouertiꝛ i panem. q̃ mã nõ fuit ipsi addita sic fit i nutritiõe. imo etiã i nutritiõe de⁹ posset mãm extrahẽ q̃ fuit vnita ꝛ aquã de vino lymphato uel posset dici q̃ i oib⁹ gẽratis ex spẽb⁹ erit forma subalꝛ cũ accidẽtib⁹ sine mã p⁹ q̃uis melꝛ videaꝛ q̃ sit stat⁹ in miraculis. nec vltra ẽ facrm sit aliq̃ miraculosũ: scz reveaꝛ ad statũ nature deo creãte mãm uel repante uel in eã acũtia ouertẽte q̃rũ oiuꝫ creatio videꝛ rõnabilior q̃ ad eã nihil nouũ seqꝛ qõ de⁹ alias nõ fecerit cũ ois mã sit a deo p creationẽ. Itẽ de nutritiõe illi idẽ dicũt qõ de gẽratiõe. q̃ uel de⁹ mãm creat uel repat uel i eã accidẽtia ouertit. scz nõ oꝛ q̃ virtute diua mã fiat sub forma nutriti sic oꝛ q̃ fiat simpliciter. q̃ mãm de nouo creari uel ouersã uel annihilatã repari excedit virtutes nature: ꝛ plus creatio q̃ repatio. sed q̃ mã facta fiat sub forma nutriti nãle ẽ nec excedit nãm forme q̃ informet oẽm potẽtiã sue materie cõiũctã. Itẽ nõ est imaginandũ q̃ ꝑus fiat mã sub spẽb⁹ q̃ sub forma nutriti. q̃ tũc deficeret eẽ pri⁹ in corp⁹ xpi manẽtib⁹ spẽbus: qõ non dicũꝛ. q̃ si posset ibi eẽ manente mã nulla necessitas eẽt mãm ouerti, ppẽ pijtiam corpis xpi. nec iterũ mã posset esse sub accidẽtib⁹ sine forma subali. vñ solũ mã sit necia ad hoc q̃ ex spẽb⁹ fiat gẽratio ꝛ nutritio ipsa sola redit ꝛ nõ ꝑus q̃ fiat sub forma nutriti uel geniti. qõ aũt Tho. hic dicit non posse redire substantiam panis. nec in totũ nec in partẽ: verũ est per naturam. sed per diuinam potẽtiam. etiã suppositio q̃ non possit annihilatũ idẽ numero repare ex q̃ ꝓncipio ẽ ꝓcedit. alibi vo ꝓbat ꝯrariũ. Et ꝑm illud dicendũ est q̃ multo magis potest repare ouersũ q̃ annihilatũ. ꝛ sic ꝓductio characteris põt coicari creature. nõ aũt ꝓductio grẽ: sic restauratio ouersi. nõ aũt repatio annihilati. q̃ exq̃ annihilatũ ẽ factũ ẽ nihil. ex nihilo ãt creatura non agit. sed qõ ẽ ouersũ ꝛ non annihilatũ non ẽ factũ oio nihil: sed ẽ redactum in eẽ potẽtiali potentia obedientiali ꝛ si nõ nãli. vñ forte põt coicari: ꝛ sic idẽ qõ corrũpit spẽs virtute dei repat ex eis mãm que in eis in potẽtia obedientiali remanit. nam si dicaꝛ q̃ illud eẽ potentiale in quo materia remanit ẽ in corpore xpi ꝛ non in speciebꝫ cũ corpus xpi a corrũpente spẽs nõ attingaꝛ tunc a solo deo fit repatio illa. sed qñ Tho. dicit q̃ species ouertunꝛ in mãm uel quantati incerminate vaꝛ nã materie scz potẽtia. videꝛ sentire q̃ eẽ illud potẽtiale obedientiale remanit in spẽbus: ꝛ eẽ potentiale naturale trãsit. q̃ q̃uis eẽ potentiale nãle sit esse materie. nihil tũ prohibet esse potentiale aliquod obedientiale ꝛ supnaturale qõ ẽ alia essentia a materia fm hanc opinionem q̃ ponit formã ꝛ accidẽs posse cõuerti in materiã. hec ꝑtrus ꝛ bene ꝛ cõformiter supdictl. Præterea ẽ qõ ponit creationẽ materie rõnabilius poni q̃ ouersionẽ accidẽtũ i mãm. ẽ enĩ nõ videꝛ q̃ tunc genitũ non fieret. nec gẽraꝛ. ꝓprie ex spẽbus si li ex diceret habitudinẽ materie: sed solũ si li ex dicit ordinẽ ut sit sensus ex speciebꝫ id est post species: exq̃ spẽs nullo modo transeũt in substãtiã genit: ꝛ de hoc diffuse loquitur scũs Tho. præsẽti dis. q. 1. arti. 2ᵒ questiũcula. ¶ Ad argumẽtũ Durandi ꝯtra candẽ ꝯnẽ ridet ꝑtr⁹ de palude dicens. q̃ argumẽtũ deficit in trib⁹ mẽbris q̃ assũit. p̃ qdẽ q̃ põt dici q̃ quãtitas corrũpit p ꝯnũ. q̃ sic suba nõ bꝫ ꝯrariũ: ẽ tũ susceptibilis ꝯrariũ rõne quorũ omnis passio magis facta abiicit a substãtia ꝛ sic corrũpit substãtia aque p corruptionem

Ayuntamiento de Madrid

frigiditatis a suo ctrario calido. sic licz quantitati nihil sit cōtrariū. qz tñ est susceptibilis cōtrariorū quorū vnū est sibi ōnāle ⁊ cōseruatiuū. aliud vo cōtrariū ex q̄ retinet tale eē ⁊ talis nature quale prius. licz enī quantitas de se sit indifferens ad calorē ⁊ frigiditatē. tamen quantitas ut est ignis determinat sibi calorem: ut est aqua determinat sibi frigus. ⁊ per corruptionem qualitatis ōnālis. ⁊ p aduentum cōtrarie corrumpitur naturaliter. 2.° potest dici q̄ cōrūpitur corruptione materie seu subiecti nō actualis sed aptitudinalis. qz subiectū suū fuit corruptū qñ fuit cōuersū: ⁊ nihilominus quātitas mānsit. sed quia quantitati seruat idem eē qd̄ prius. quia eē est termin⁹ corruptionis omnib⁹ modis quibus potest corrūpi ⁊ nūc. Vñ ois alteratio q̄ corrupisset subiectū si mansisset corrūpit ea que manent. qz posset videri alicui q̄ sicut substantia est prior g̃ratione sic esset posterior corruptione. cū enī accidēs nō sit naturalit̄ sine subiecto. oportet p̄us eē substātiā q̄ accidens. alias eēt ante substātiam. Itē oportet p̄⁹ corrūpi accidens q̄ subam. alias maneret post substantiā sine subiecto. Dicitur aūt accidēs corrūpi corruptione subiecti: non sicut p cām efficiētē q̄ precedit effectum. sed sicut ꝓpter finalē que segtur. ut sit sēsus q̄ qūcūq̄ subiectū est corruptū prius omne accidēs ei⁹ corrūpitur. qz hec ē dispositio ad corruptionē substātie. vñ accidens corrūpit̄ ꝓpter substantiam corrūpendā sicut generat̄ ꝓpē genitam. 3.° potest dici q̄ corrūpit̄ per diuisionem. qz licz quantitas ut quātitas sit diuisibilis in infinitū. tñ ut nālis est habet minimū. ⁊ qz per naturā non potest quātitas ab oī qualitate nāli separari. qz per diuisionē fieri potest ut nulla qualitas nālis remaneat. qz in omni tali ē dare minimū. p ꝓis corrupta oī tali qualitate corrūpitur quātitas q̄ a qualitate omnino separi nō pōt. qz omnū natura cōstantiū ē termin⁹. Et ideo 4.° pōt potest dici q̄ corrūpitur p augmētationē. qz enī quantitas retinet idē eē ⁊ eiusdē nature qd̄ prius habuit. quia fm g̃ erat substātie ⁊ taliū qualitatum erat diuisibilis ⁊ augmētabilis vsq̄ ad certū terminū vltra quem non poterat manere in illo subiecto: nec cū aliis qualitatibus ōnālibus. sed corrūpitur. ita ⁊ nūc per augmentū ⁊ diuisionem per que oēm qualitatem perderet ⁊ perdidisset naturale subiectū. hec Petrus ⁊ bene. Quomō aūt intelligēda sint ea que scūs Tho. dicit in ꝓbatione hui⁹ 3.ᵉ ꝓnis de dimēsionib⁹ ind̄ minatis. ⁊ vtrum mediet inter materiam ⁊ formā substantialem visum fuit in 2.° sen. nec oportet hic repetere. ¶ Ad argumētum contra q̄onem patet soluto per predicta. Et hec de questione sufficiant: de qua benedictus deus amen.

Circa finē duodecime dist. circa. 13.ᵃᵐ dist. 4.ᵃ. sen. queritur

Utrū hostie uel sanguini a duob⁹ cōsecrato possit aliquid admisceri. Et arguit q̄ non. quia nec plures possūt eandē hostiam cōsecrare nec spēbus panis ⁊ vini pōt aliqd admisceri. q̄ qō falsa. aris ꝓbat̄ ꝓ ꝓma pte. qz plurū agētū sunt plures actiones maxime qñ quilibet sufficit ad agēdū. sed vnus sacerdos tñ pōt consecrare. q̄ si plures cōsecrant simul sūt plures ꝛsecrationes sup eandem hostiā ⁊ ita fit iniuria sacramento. ꝓ 2.° pte ꝓbatur. qz ut in primo de generatione ꝓbat p̄ius accidens non pmisce ē substantie: ⁊ quilibet liquor substantia q̄dam est. cum ergo spēs sint tñ accidentia videtur q̄ nihil possit eis pmisceri. ¶ In oppositū arguit̄. ⁊ ꝓmo ꝓ ꝓma parte q̄onis. qz ꝛsecutiuo est quarūdā ecclesiarū q̄ nouī sacerdotes i sua ordinatione ēpo concelebrant super eandem materiam panis ⁊ vini. ꝓ 2.ᵃ parte arguitur. qz maius est corrūpi q̄ permisceri. sed ille species possūt corrūpi. ergo ⁊ misceri. ¶ In hac q̄one sunt tres articuli. In ꝓmo ponent ꝓnes. in 2.° obiectiones. in 3.° solutiones.

¶ Quantum ad primū articulū sit prima ꝓ q̄ plures sacerdotes possunt simul vnā ⁊ eandem hostiā: uel idē vinū ꝛsecrare. Hāc ponit scūs Tho. 3.ᵃ. pte. q. 82. arti. 2.° vbi sic dicit. Sacerdos cū ordinat̄ ꝛstituit in gradū eo: q a domino acceperat a cena prātem ꝛsecrandi. ⁊ ideo fm cōsuetudinē quarūdam ecclesiarum sic apostoli xpo cenāti cōcenauerūt. ita nouiter ordinati ēpo ordinanti cōcelebrant. nec ꝓbo iterat̄ consecratio super eandē hostiā. qz sicut dicit Innocētius tert⁹. Omnū intēto debet ferri ad idem instans consecrationis. hec ille. Idē dicit 4.° sen. dist. 13. q. 1. art. 2.° in solutione 2.ᵉ q. Sed m̄ mozē inquit quarūdam ecclesiarū plures sacerdotes ēpo cōcelebrant qñ ordinant̄: ad repitandū q̄ quando dominus hoc sacramentū constituit ⁊ ptātem cōsecrandi discipulis dedit eis cōcenauit: sic ēpus simul cū ordinatis pres̄byteris celebrat. hec ille. Item ibidē arguit sic. Un⁹ dicēs ꝗba virtute ꝗbo: cōsecrat sed qō factū est fieri nō pōt. qz quod ē nō fit. q̄ alij nihil faciūt. ergo supfluū est q̄ dicūt verba. Ecce argumētū. sequit rīsio. Dicēdū ing̃t q̄ sic Innocēti⁹ dicit. Oes ꝛcelebrantes debēt intēcionē referre ad illud instans in q̄ ēpus ꝗba. p̄fert: ⁊ sic ēpi intēcio nō fraudat̄ nec aliqs ibi fac qō factū ē. hī ille. Ex qb⁹ pōt formari talis rō. p ꝓne celebratio in ꝛsecrādo per ecclam tolerata ⁊ a sacris doctorib⁹ approbata effectū ꝛsecrationis hz nec ē sine effcū. q̄ hō ē celebratio pluriū sacerdotū i eo: ordinatione sup eandē mām panis ⁊ vini. q̄ tē. ¶ 2.° ꝓ ē q̄ vino ꝛsecrato pōt aliqs liqr admisceri. Hāc ponit scūs Tho. 3.ᵃ pte. q. 77. arti. 8. vbi sic dicit. Spēs i q̄ sacro pmanētes sic adipiscūt virtute ꝛsecratōis modū eēndi sub ita etiā adipiscūt modū agēdi ⁊ patiēdū ut scz agere ⁊ pati possint qcqd agēt vl pater ē sub̄a. ꝗ si sub̄a ibi eēt posset ali⁹ liquor pmisceri. q̄ ⁊ illis spēb⁹. hō tñ pmixtionis duplex eēt effectus scz fm formā liquoris ⁊ fm quātitatē. si enī pmisceret aliqs liquor i tāta quātitate q̄ posset diffundi p totū vinū totū fieret pmixtum. qō aūt ē pmixtū ex duob⁹ neutrū miscibiliū est. ꝗ virūq̄ transit in quoddā tertiū ex his cōpositū. vñ sequeret̄ q̄ vinū p̄us existēs nō remaneret ⁊ liquor permixtus esset alterius spēi. si aūt eēt eiusdē spēi liquor adūct⁹ puta si vinū pmisceret vino remaneret qdē eadē spēs ꝗ nō remaneret idē numero vinū: qō declarat diuersitas accidētū puta si vnū vinū eēt albū ⁊ aliud rubeū. si ꝗ liquor adūct⁹ eēt tā parue quātitatis q̄ nō posset diffūdi p totū nō fieret totū vinū pmixtū. ꝗ aliq̄ pe ei⁹ q̄ qdē nō remaneret eadē numero. ꝓpē pmixtionē extranee materie. remanēt tñ eadē spēs nō solū si pu⁹ liquor pmixt⁹ eēt eiusdē spēi. ꝗ etiā si eēt alter⁹ spēi. qz ⁊ utta aq̄ multo vino pmixta trāsit in spēm vini ut dicitur p̄ de ꝓpriatōe. Manifestū est aūt q̄ corp⁹ ⁊ sāguis xpi ⁊ remanēt in q̄ sacro q̄dū ille spēs manent eedē. cōsecratur enī hic panis: ⁊ hoc vinū. vnde si fiat tanta pmixtio liquoris cuiuscūq̄ q̄ pertingat ad totum vinū ꝛsecratū ⁊ fiat pmixtio erit aliud numero ⁊ nō remanebit ibi sanguis xpi. Si vo fiat tā parua alicui⁹ liquoris

Ayuntamiento de Madrid

adiũctio q̃ non possit diffundi per totũ. sed vsq̃ ad aliq̃ā pte spẽrũ desinet esse sanguis xpi sub illa pte vini cõsecrati. remanebit tñ sub alia. hec ille. Simile ponit 4.° sen. dis. 12. q. 1. arti. 2.° in solutione. 6.° q. Quidã ingt dicunt q̃ quicũq̃ liquor addat̃ speciebꝰ vini in q̃cũq̃ quantitate desinit ibi eẽ corpus xpi. qz dimẽsiones ille nõ manent eedẽ. ⁊ iterũ liquor q̃ addit̃ p̃ totũ diffũdit̃. vñ cum corpus xpi nõ sit sub spebꝰ cũ alio corpore. 03 q̃ in toto desinat eẽ corpus xpi. Sz hec positio nõ pōt stare. cõstat enĩ q̃ corpus xpi manet ibi q̃dũ illa accidentia manent. illa aũt accidentia nõ corrũpunt̃ aliter q̃ corrũperet̃ substãtia panis ⁊ vini. cõstat aũt q̃ ex paruo liquore addito non destruere t̃ vinũ. ⁊ ideo nec spẽs vini remanẽtes. Rõnes etiã pdicte non cogũt. p̃ quia nõ quelibet dimẽsionũ destructio tollit sacramẽtum. sicut enĩ additio ita ⁊ diuisio facit aliã dimensionem: ut p3 per pbm. diuisio aũt non tollit veritatẽ sacri ut pater in pane q̃ frangit̃. vnde nec additio. qz illa varietas dimensionũ quã facit talis additio ⁊ diuisio est q̃tũ ad determinationẽ ipsarũ: ⁊ nõ q̃tum ad indeterminatũ eẽ earũ. fm qõ cõpetit eis subsistere neq̃ q̃tũ ad esse in quo sbsistũt cõforme substãtie pcedẽti. Sili etiã paruus liquor cõstat q̃ non pōt diffundi p oẽs dimensiones nisi excederet in virtute ⁊ transmutaretur in aliam spẽm. vñ non oportet q̃ occupet oẽs dimẽsiones. Et ideo alĩ dicendũ q̃ B mõ admiscẽt liquor quicũq̃ illis spebꝰ sicut admiscere t̃ substãtie vini. liquor aũt additus si eẽt equalis q̃ãtitatis uel maioris pringeret ad oẽs dimensiones vini ⁊ sic si eẽt alterꝰ specici faceret alterã spẽm liquoris mediã. si autẽ esset eiusdẽ speciei vinũ faceret aliud vinũ fm numerum. maxime q̃tũ ad accidẽtia. Si aũt liquor additus esset minoris quantitatis nõ posset pringere ad oẽs dimẽsiones totius vini: sz ad aliq̃s ⁊ illas imutaret aliq̃ victorũ mo dorũ ⁊ forte mutaret̃ fm spẽm si eẽt alterꝰ spei. cõstat aũt q̃ in B sacro non manet corpꝰ xpi nisi q̃dũ ille species manẽt eedẽ numero. ⁊ ideo si ponat̃ paruꝰ liquor corrũper partẽ spẽrũ ⁊ sub illa parte desinet esse corpꝰ xpi. nõ enĩ est pbabile q̃ vna gutta aque p totũ cyphũ diffũdat̃. si aũt addat̃ in magna q̃ãtitate sic corrũpet spẽs fm totũ: ⁊ ita totaliter desinet eẽ corpꝰ xpi. hec ille. Ex gbꝰ pōt fozmari talis ratio. p 5ne. Quicqd poterat pati substãtia vini ante cõsecrationẽ pōt pati species remanens post cõsecrationem. sed substãtia vini poterat miscẽri alijs liquoribus. q̃ hoc pñt spẽs remanentes. Et in B pzim̃ articulus terminat.

Quantum ad secundũ

articulũ arguendũ est cõtra ōnes. Et qdẽ ꝓtra pmã arguit Durandus in hũc modũ Cõclusio ista ingt pōt intelligi duplicit. vno mõ q̃ plures sacerdotes sic cõsecrẽt vnã hostiã q̃ vn̄ cõsecret vnã partẽ hostie: puta medietatẽ: ⁊ alĩ cõsecret aliã medietatẽ hostie tñ integra remanente. alio modo q̃ quilibet cõsecret eã totã. ꝓ primũ adhuc pōt intelligi dupliciter. vno mõ q̃ quilibet intendat ꝓsecrare solũ medietatẽ non signando quam medietatem hostie. alio mõ eã signãdo sensu uel imaginatiõe uel quocũq̃ alio mõ. Si p̃mo mõ. sic dicendũ est q̃ plures sacerdotes nõ possũt consecrare vnã hostiam. si nullus signet quã medietatẽ intendit ꝓsecrare sed solũ in gñali intẽdit de medietate q̃cũq̃ sit illa. ⁊ non de tota. qõ sic p3 qz qua rõne talis sacerdos cõsecraret hanc medietatẽ puta que est a dextris: eadẽ rõne ⁊ illã que ẽ a sinistris qz intẽtio sua non ẽ magis de hac q̃ de illa. sed ẽ absolute de medietate q̃ indifferenter se h3 ad hanc ⁊ ad illã. ergo aut vtrãq̃ equaliter ꝓsecrat aut neutrã. nõ vtrãq̃ quia tũc cõsecraret totã qõ nõ potest eẽ cũ nõ intẽdat consecrare totã: sed solũ medietatẽ. q̃ neutrã cõsecrat qõ est ,ppter defectũ intentionis q̃ debet eẽ determinate de mã ꝓsecrãda. ¶ Si aũt intelligas 2.° mõ sz q̃ sacerdos signet medietatẽ quã vult cõsecrare. sic posset videri alicui q̃ si cõsecratio fuit p trãsubstantiationẽ panis i corpus xpi. nullo mõ est possibile hostia manente integra vnã partẽ cõsecrari sine alia parte. p̃mo qz talis cõsecratio non ẽ possibilis nisi vna pars substãtie panis possit ꝓuerti sine alia parte. sed B nõ est possibile ut ,pbabil̃. q̃ ⁊c. pbatio minoris. qz substantia panis sub quãtitate hostie nõ h3 partẽ. imo quantitas sua est eẽntialiter sua partibilitas. non enĩ ꝑter partes quãtitatis sũt alie ꝑtes materie ut aliqui imaginantur nisi vicerem̃ q̃ alia ẽ extensio materie ⁊ alia quãtitatis. qõ non est verũ. q̃ nõ potest cõuerti pars substãtie panis nisi simul cõuertat̃ sua quãtitas q̃ est eẽntialiter ⁊ intrinsece sua partibilitas: q̃ facto hostia nõ remanet integra. q̃re ⁊c. ¶ Sz qz vnũ numero nõ pōt fieri multa nisi diuisione quãtitatis cũ diffinitio quãti sit q̃ quantum ẽ diuisibile in ea q̃ insunt. 5.° met̃. sed si ps substantie panis conuertẽt quantitate manente integra. vnũ numero sz substãtia panis diuideret̃ in plures partes sz in partem cõuersam ⁊ in ꝑtem nõ conuersam absq̃ diuisione quãtitatis. q̃ hoc nõ est possibile. Sed ad hoc pōt dici q̃ si pars q̃ cõuertit̃ maneret actualiter ⁊ nõ corrũperet̃ iste rõnes ,pcederẽt naturaliter loquẽdo. sed quia pars que ꝓuertit̃ sua cõuersione desinit esse. nec mirũ qz desinit actu eẽ. iõ non oportet q̃ cõuersiõe talis partis quãtitas cõuertat̃. nec ad diuisionẽ totius in tales partes quarũ vna corrũpitur ⁊ alia remanet requirit̃ diuisio quãtitatis. qz tã forma substãtialis q̃ accidentalis q̃ quãtitatẽ extensa corrũpit̃ fm ptẽ quantitatiũ quantitate manente incorrupta. actio enĩ corrũpentis nãliter licz non sit nisi in aliq̃ quãtum. tñ respicit qualitatem ut terminũ q̃ abiicit̃ ⁊ corrũpit̃. quantitatem vo ut subiectũ qõ manet nec corrũpitur nisi per accidẽs: quaten̄ corruptis qualitatib̄ corrũpit̃ substantiale ⁊ p ꝓs quãtitas que inest substantie ut subiecto. ⁊ sicut fit nãliter corruptio partis quantitatiue albedinis absq̃ corruptione aut diuisione quãtitatis: sic virtute diuina pōt fieri corruptio ꝑtis substãtie panis ⁊ p ꝓs conuersio eius in corpus xpi absq̃ corruptiõe ⁊ diuisione quãtitatis. posset etiã virtute diuina fieri q̃ pars substãtie panis maneret ⁊ fieret sub alia quãtitate puta non corrupta nec diuisa. quia licz diffinitio quãti sit q̃ quãtũ est diuisibile in ea que insũt: tñ hic nõ eẽt diuisio sed aliud gen̄ actionis videlicz corruptio ⁊ cõuersio ut nũc fit in sacramẽto. uel trãslatio eiusdem subiecti de vno accidẽte ad aliud. sicut enĩ deus posset facere q̃ substantia que est nũc sub vna quãtitate fieret sub alia: puta non corrupta nec diuisa: sic ut videt̃ posset facere q̃ pars substãtie existẽtis sub parte vnĩ quantitatis fieret sub parte alterius quantitatis. ppẽ quod dicendũ est aliter q̃ si media pars hostie integre potest sensu imaginatione uel intellectu signari absq̃ reali diuisione. tunc media pars potest consecrari sine alia. qz concurrũt omnia q̃ pertinent ad sacrm sz forma materia minister ⁊ tẽtio. Est aũt valde difficile videre quomodo sensus imaginatio uel intellectus inter partes continuas possit distincte signare vnã partem nihil accipiendo de altera. Si autem ꝓ intelligat

Ayuntamiento de Madrid

2º modo sc3 an plures sacerdotes possint consecrare vnam hostiam ita q̃ quilibet ꝛsecret eam totam. sic est duplex modus dicendi. quidã enĩ dicũt q̃ sic etiã si nõ simul ꝓferãt verba cõsecrationis: sed vnus post aliũ. quo ꝓ ratio est. qꝛ sacerdos cũ ordinat cõstituit in gradu eos qui in cena acceperũt ptãtem a dño cõsecrandi. sed apli q̃ tũc hanc ptãtẽ acceperũt xpo cenãti cõcenauerũt. ĩ nouũ ordinati fm quarundã ecclesiarũ cõsuetudinem eo celebrãti cõcelebrãt ꝛ per ꝛsequẽs cõsecrãt eandẽ materiã cũ eo. nec p hoc iterat conseratio sup eandẽ materiã. qꝛ licꝛ diuersus tẽporib⁹ proferãt verba vnus ꝛ alius. tñ sicut dicit Innocẽ⁹ tern⁹ intẽtio debet ferri ad idẽ instans cõsecratiõis forte ad illud in quo cõsecrat eus. Sed hic oriũtur aliq̃ noua dubia. ꝓmũ est quia ꝛ si apli xpo cenanti cõcenauerũt. nõ tñ cõcelebrauerũt. ẽ similiẽ ordinati eo coicanti coicare debẽt. qõ etiã fit fm ꝛsuetudinẽ oiꝰ ecclesiarũ non tñ debẽt ꝛcelebrare. Et qõ dicit 2º q̃ hec est cõsuetudo aliquarũ ecclesiarũ. dicendũ q̃ bene est cõsuetudo in aliquibus ecclesiis q̃ illi ordinant in sacerdotes eo incipiente canonẽ misse ipsi incipiũt ꝛ pficiũt totũ exceptis verbis cõsecrationis q̃ non dicũt ꝛ sup hoc specialiẽ instruũtur: ꝛ cũ in illis verbis consistat cõsecratio. cõstat q̃ nõ cõsecrãt cũ eo. ꝛ si in aliq̃bus locis sit cõsuetudo q̃ dicãt verba ꝛsecrationis. nõ est dubiũ q̃ periculosa est ꝛ magis ẽ abolẽda q̃ seruãda. qꝛ vix aut nunq̃ pot fieri q̃ oes simul ꝓferãt ꝟba ꝛsecrationis. cũ illi qui ordinant sint parũ sciẽtes ꝛ parũ discreti: nec vnus expectat aliũ in dicendo ꝟba canonis ꝛ cõsecrationis. nec illa verba dicunt ẽ in alto ut vnus possit aliũ audire ꝛ se ei ꝛformare ꝛ sic ꝛtingit q̃ vnus ꝓfert verba cõsecrationis ante alium. ꝛ primꝰ eõsecrat totũ si tũc cõsecrare intendit ꝛ sequẽtes nihil faciũt. sed iterant verba cõsecrationis sup materiã iã cõsecratã. Itẽ talis ꝛsuetudo poti⁹ debet dici corruptela uel abusus q̃ cõsuetudo. cui⁹ ratio ẽ. qꝛ qñ aliqd est omissũ de ptinentib⁹ ad ordinationẽ alicuius illud debet suppleri anteq̃ ille exequtur officiũ sui ordinis sc3 ordinatio sacerdotũ nõ ẽ cõpleta qñ fit consecratio in missa: ĩmo restant q̃dam facienda sc3 manuũ impositio cũ ꝓescripta forma verbo ꝓ: accipite inquit spm̃ sactũ. q̃ irrationabile ẽ q̃ sacerdotes simul cũ eo sint ꝛcelebrantes cũ nõdũ completa sit ordinatio eorũ. Nec valet qõ dicitur q̃ intellectus oiꝰ fertur ad idem instãs cõsecrationis sc3 ad illud in quo eos ꝓfert verba. quia intentio non facit q̃ verba habeant suã efficaciam anteq̃ ꝓferant ul̃ postq̃ ꝓlata sũt. aliqn effect⁹ ꝛsecrationis posset anticipari uel differri fm volũtatẽ sacerdotis ita q̃ ꝓferẽs ꝟba cõsecrationis manẽt ꝛ intẽdẽs q̃ nõ haberẽt effectũ suũ tũc sc3 circa tertiã: cõsecraret circa tertiam virtute verborũ ꝓecedentiũ. qõ nõ videtur cõueniens sed periculosũ ꝛ enorme. q̃ verba cõsecrationis hãt effectum suũ in ꝓmo instanti quo ꝓlata sũt uel nunq̃. si ergo non oes simul verba cõsecrationis ꝓferãt. q̃ primꝰ ꝓfert totum consecrat si ꝓo tũc consecrare intendit. sequẽtes autem nihil faciũt: sc3 solum verba cõsecrationis iterant sup materiam iã consecratã. Et ad hoc dicũt quidã q̃ illi qui ꝓferunt verba ꝑius q̃ eus non intendũt tunc consecrare. ꝛ iõ tũc non cõsecrãt cum desit intentio tunc consecrandi. sed virtus ꝟborũ transeũtiũ manet virtute diuina in aere vsq̃ ad instans in quo eus ꝓfert verba consecrationis ꝛ tũc cõcurrunt omnes virtutes verborũ ꝓecedẽtium ꝛ sic oes consecrant eandẽ materiã. Cum enĩ ecclesia regatur a spũ sancto credibile ẽ q̃ cõsuetudines ab ecclesia approbate sint ꝛformes diuine volũtati. ꝛ ideo vbi est talis cõsuetudo quã romana ecclesia scit ꝛ Innocẽtꝰ qui fuit papa sciuit nec reprobauit. ĩmo potius approbauit: temerariũ videtur tales consuetudines reprobare. q̃uis enĩ intentio sacerdotis non possit anticipare uel retardare effectũ verborum. diuina tñ virtus cui cõcordes sunt tales ordinationes pot effectũ verborũ suspendere ꝛ retardare. q̃ autẽ Innocẽtius talem cõsuetudinẽ approbet confirmat per illud quod ipse dicit de officio misse pte 3ª ca. 2º. vbi dicit sic. Cõsuetuerũt presbyteri cardinales romanũ pontificẽ circũstare cũq̃ cõsũmatũ est sacrificiũ de manu eius coionẽ accipere: significãtes apostolos qui cũ domino pariter discũbentes de manu eius eucharistiã acceperũt. ꝓmũ aũt ꝟo ꝓ sc3 q̃ virtus ꝓecedentiũ verboꝝ remaneat in aere vsq̃ ad instãs verborũ in q̃ eus ꝛsecrat est adeo deriso rũ q̃ nõ est reprobatiõe dignũ. Et enĩ deꝰ ꝓpter particularẽ ꝛsuetudinẽ aliquarum ecclesiarũ transferat accidens de subiecto in subiectũ sc3 virtutem quã ponũt in verbis que trãseunt ꝛ ꝛseruet eã in aere ꝛ mutet ritum sacramẽtoꝝ quem ipse instituit ẽ pure ficticiũ. sed illud quod vniuersalis ecclesia tenet de sacrãs ꝛ articulis est a spũ sancto. Qõ autẽ dicit de Innocẽtio q̃ videt approbasse illã consuetudinem pot dici q̃ approbauit ut doctor ꝛ non ut papa nec sua doctrina tenetur in omnib⁹ nec ecclesia romana tenet illud qõ ipse dicit de presbyteris cardinalib⁹ cõcelebrantib⁹ cũ papa: ꝛ si fiebat tempore suo nũc tñ non fit qꝛ visum est periculũ posse de facili cõtingere in tali celebratione. ĩmo vix fieret q̃ periculum cõtingeret. ꝛ ideo illa cõsuetudo abolita est sicut nobis constat q̃ in curia romana longo tempore stetim⁹ ꝛ adhuc ibidem sum⁹ ꝛ missis sũmoꝝ pontificum interfuimus in quibus illa consuetudo nunq̃ fuit cõseruata. ꝛ si obseruaretur non esset necessariũ credere q̃ bene fieret quia fm Hieronymũ nõ qõ fit rome: sed quod fieri debet attendẽdũ est. Ãlius modus est q̃ plures sacerdotes eandem hostiam possunt consecrare: dum tamen verba consecrationis simul ꝓferãt. alias non. sc3 primo ꝓferens totum consecrat ꝛ sequẽs nihil facit. qõ ꝓbatur sic. Concurrẽtibus omnib⁹ que sunt de necessitate sacramẽti vere perficitur sacramentũ. sc3 quando sacerdos ꝓfert verba consecrationis super debitã materiã cũ intentione cõsecrandi tunc concurrũt omnia q̃ sũt de necessitate sacramẽti. ergo vere cõsecrat. sed qua ratione iste ꝛsecrat: eadem ratione ꝛ alius qui eadẽ verba simul ꝓfert simili intentione. quare ꝛc. B Durandus. ¶ Contra 2ᵐ ꝓnem arguit Durandus tripliciter. primo contra hoc quod dicit ꝓ de liquore addito alteri⁹ speciei. vult enĩ probare primo q̃ si talis liquor est equalis uel maioris virtutis desinit ibi totaliẽ esse sanguis xpi. 2º q̃ si sit minoris virtutis: remanet ibi sanguis sub omni parte speciẽrum sub q̃ prius erat sed non incipit esse sub liquore admixto ꝛ corrupto. quia quod inde generatur est vinũ ꝛ non species vini. primũ probat. quia quando desinit esse consecratio: desinit esse sanguis. sed sic est i proposito. ergo ꝛc. bᵒ probatur. quia q̃ desinat ibi esse q̃tum ad qualitates saporis ꝛ coloris nõ est difficile videre. quia ut dicitur ꝓmo phyficorũ. ad agendum sufficiunt duo contraria. ad patiendum vero vnũ subiectum. sed hic est dare cõtrarietatem inter qualitates eius qõ apponit puta aque. ꝛ ei⁹ cui apponit puta vini. subiectũ autem

Ayuntamiento de Madrid

passibile sub vtraq; qualitate est quantitas que de se
nata est subijci contrarijs. ergo ista sufficiunt ad hoc
ut qualitates vini specierum vini per admixtionem
contrarij puta qualitatum aque corrumpantur. de
quantitate autem quomodo corrumpatur per admi-
xtionem liquoru non clare patet. qz non p actione 3nij
nec per corruptionem subiecti nec p diuisione: ꝗ diuina
virtute corrũpitur. sed dato q; non corrũpat quãtitas.
corruptio qualitatũ sufficeret ad hꝰ ut sanguis xpi
ibi desineret eé, ppter duo. primo quia spes vini prinet
ad sacramẽtum ꝓtenuis repugnant subam vini q; couer-
sa est. sed subam magis repugnãt qlitates q̃ quãtitates
quia quãtitas é oibus cõmunis. qualitates aũt alique
sũt, ppie fm nãm forme specifice. q̃ qualitates magis
pinent ad hꝰ sacramẽtũ q̃ quantitas. ipsis q̃ corruptis
desinit sacrm. zꝰ qz sacrm est sensibile signũ ut pꝰ ex sua
diffinitione. sed spes magis sunt sensibiles rone quali-
tatũ q̃ quantitatis ut sic corp; corruptio sufficit ad cor-
ruptionẽ sacri. vñ Innocẽtius tertiꝰ dicit. q; vbi simi-
litudo deficeret sacrm non eet. similitudo aũt attendi-
tur penes qualitates. zᵐ pꝰ qz tamdiu manet sanguis
xpi q̃diu manent pme species: sed ille manet incorru-
pte siue diuise siue non q̃diu sunt maioris virtutis.
quia corrũpũt z non corrũpũt. igitur zé. hec Durãdus
in forma. Et quibꝰ videt q; scũs Tho. diminute distin-
guit de admixtione liquoꝝ alteriꝰ spei. ¶ zᵒ põt argui
cõtra eandẽ ptem ꝯnis q̃ dicit q; per additionẽ modici
liquoris alterius spei aliqua pars speciez corrũpitur
qz non magis segtur corruptio sperũ p additionẽ aque
post cõsecrationẽ q̃ ante. sed p appositionẽ aque ante
cõsecrationẽ nõ dicim; aliqua parte vini quãtũcunq;
modicã corrumpi. sic q; illa nõ fiat sanguis xpi sicut in
alijs. imo vinũ conuertit in se aquã z totũ est vinũ qõ
totũ cõuertit in sanguinẽ sicut ipsemet Tho. dicit dis.
xj. arti. de aqua. ergo a simili gutta aque apposita spe
ciebus vini nulla specierũ pars corrũpit, sed sola gut-
ta aque cõuertit vnde in nulla parte specierũ desinit
eé sanguis xpi in qua prius eét. ¶ zᵒ loco cõtra eandẽ
ꝯnẽ arguit idẽ Durãdus, pbando q; si liquoꝝ appositꝰ
speciebꝰ vini sit eiusdẽ speciei quo ad naturã substãtie
z qlitatũ utpote si de eodẽ dolio primo cõsecrat vinũ
z postea cõsecrato apponeret simile nõ consecratũ q;
nõ, ppt hoc desinit ibi esse sanguis xpi siue illud quod
apponit speciebꝰ vini cõsecrari sit maius siue equale
siue minus. qz sile nõ corrũpit sibi simile. sed ꝯtingit q;
liquoꝝ appositus speciebus vini sit per ola similia eis. z
sic ponit in ,pposito cũ de eodẽ dolio vtrũq; vinũ ac-
cipit. q̃ p appositionẽ talis liquoris spes praeexistentes
nõ corrũpunt. ¶ Ulteriꝰ ex hꝰ arguit sic. Quotiẽscũq;
quãtũ addit quanto manẽte quãtitate vtriusq; q̃tũ-
cũq; fiant vnũ cõtinuũ. sp trũ distinguũt fm positionẽ
z situ. quia due quãtitates etiã si sint ptes vniꝰ quanti-
tatis ꝯtinue necessario distinguũt situ z positione. sed
sic est in ,pposito ut ouisum est. qz vinũ appositũ z spes
quibꝰ apponit manẽt quo ad quãtitatẽ suã z q̃ ad qlitates.
q̃ quãtũcũq; faciãt vnũ fm cõtinuitatẽ eo q; sũt
filia fm spẽm z vtrũq; ligdũ ,ppter qõ de facili ꝯtinuan-
t. sp trũ distinguũtur fm situ. hãc aũt ꝯtinuitatẽ quã-
titatũ z nihilominꝰ distinctionẽ fm situ non sic intelligo
q; totũ vinũ appositũ sit ex vna pte z species vini ꝛcs
crati ex alia z cõtinuent solũ fm vnũ latus z q̃ applicẽ-
tur quẽ ad modũ in insitione ram; appositꝰ trunco cõti-
nuat ei solũ fm vnã extremitatẽ. si trũ sit ibi vera cõti-
nuatio. quia talis modus cõtinuationis é cõtra nãm li-
quidorũ. ſz vnũ subintrat alterũ fm paruas ptes z ce-
dũt vnũ alteri. sp trũ distinguũtur fm situ ptes vtriusq;
vini licꝫ imperceptibile, ppter paruitatẽ partiũ z situ
dinẽ earũ. z ideo sub pnꝰ specierũ vini perstentibus
manet sanguis xpi z non sub pnꝰ vini appositi. Cõfir-
matur qz oes doctores coiter dicũt q; sanguis xpi nõ
desinit eé sub speciebꝰ vini cõsecrati nisi per talẽ alte-
rationẽ seu imutationẽ p quã desineret ibi eé suba vi-
ni si subesset. sed cõstat q; p appositionẽ vini silis i suba
z qlitate pcedẽs nullo mõ desineret eé. q̃ per apposiri-
onẽ vini silis in suba z qlitate vino ꝛcsecrato z spẽb;ei
non desinit corp; xpi eé sub speciebꝰ prioribꝰ vini ꝛcs-
crati. ¶ zᵒ loco arguit ꝛtra eam. é ꝯnẽ, pbando q; si li-
quoꝝ appositꝰ sit eiusdẽ spei q̃ ad subam. nõ ãt q̃ ad ali-
quas q̃litates. puta si vino rubeo cõsecrato apponere-
tur vinũ albũ nõ ꝛcsecratũ q; adhuc remanet sanguis
xpi ac si fuisset appositũ vinũ totaliẽ sile. qz pcedẽs co-
lor nõ est corruptꝰ nec nouus gñatꝰ fm rem ꝗ solũ fm
apparentiã p susceptionẽ puarũ ptiũ vtriusq; liquoris
quod ex eo posset aliqs credere hic. qz color qui resul-
tat ex appositione vini albi cũ rubeo nunq; apparet ita
purus nec ita vni formis in suis pnꝰ sicut si esset nãlis
Uel dato q; pcedẽs color corrũpat. nõ obstat quo ad
,ppositũ. qz corruptio uel variatio illarũ specierũ q; se
habẽt p accidẽs ad sacrm non mutat ipsũ: sed variatio
albi z nigri circa vinũ se habet p accidẽs ad sacrm. põt
enĩ cõfici de vno sicut de alio. alte enĩ q̃litates nõ, ppe
demõstrãt spẽm vini cũ pnt in alijs rebꝰ mueniri. nõ sic
aũt è de sapore uel aliũ alio tali. q̃ corruptio uel muta-
tio taliũ qualitatũ non mutat sacrm. Et põt cõfirmari
p rõnem immediate pus factã. qz suba vini nõ desineret
eé p solã alterationẽ de colore in colorẽ: z eodẽ modo
nec sanguis xpi. ¶ Ulteriꝰ finaliẽ zꝰ probat q; rõ ad-
ducta ,p ꝯnẽ nõ valet. fũdat enĩ ,p in hac rõne. Quelibet pꝰ mixti é mixta. si q̃ aliqs liqꝫ misceat spẽbꝰ vini
cõsecrati q̃libet pꝰ totiꝰ mixti erit mixta. q̃ nõ erit seor-
sũ signare liqꝫ appositũ z spes praeexistetes. q̃ per to-
tũ mixtũ é suba liquoris appositi. sed sanguis xpi nõ é
in hoc sacro cum substantia alterius corporis. q̃ per ta-
lem admixtionẽ desinit ibi eé sãguis xpi. Ecce rõnem.
Et aũt ista ratio nõ valeat ostendit dicẽs. In apposiri-
one ingt similiũ non est mixtio ,ppie dicta fm quã q̃li-
bet pars mixti est mixta de qua loqtur Aristoteles primo
de generatione. Illa enĩ mixtio diffinit fm ipsũ q;
est mixtibiliũ alterato; vnio. z loqtur de alteratione q̃
inducit corruptionẽ. sic enĩ alteranẽ elemẽta ut veni-
unt in cõpositionẽ corporis mixti. qz non manẽt actu fm
suas formas z q̃litates actiuas z passiuas sed virtute
tm. filia aũt fm spẽm si sint q̃ ad oia filia nullo modo se
alterant. si vo sint filia fm speciem substantie z vissimi-
lia fm aliquas qualitates sicut vinũ album est dissimi-
le rubeo. sic possunt se alterare aliquo mõ sed non cor-
rumpere. mixtio q̃ talium é per iuxta positionẽ partiũ
ita q; nulla pars est ibi mixta: sed totum dicitur mixtũ
quatenꝰ continet partes diuersorum. hec ille in forma.
Et in hoc tertius articulus terminat.

Quantum ad tertium articulũ respondẽdum est obiectiõibus suprradictis. Et quidẽ ad obiecta contra ꝑmam ꝯnem primo modo intellectam scz an plures possint eandem hostiam simul partialiter consecrare ita q; neuter totam: sed vnus vnam medietatem: z alius cõsecret aliam. Dicitur primo q; illum modum ponendi non legitur scũs Tho. posuisse nec i scriptis nec

Ayuntamiento de Madrid

in ſilma ſz ſolũ z̃ modũ ibidẽ recitatũ. ⁊ ideo nõ ẽ ne-
ceſſe rẽdere argumẽtis p̃mũ vicẽdi modũ recipiẽtis.
Dicit z̃ q̃ nec argumẽta adducta ꝛra illũ modũ cõ-
cludũt ſufficienẽ potiſſime ꝯ z̃ mẽbꝫ diuiſionis ibidẽ
facte. ꝛcedit enim qõ ꝛcludit ibidẽ ꝯ primũ mẽbrũ ſcz q̃
intẽdẽs in cõfuſo ⁊ ſine aliq̃ ſpali determinatiõe ꝛſecra-
re medietatem alicuius hoſtie nihil conſecrat. ſed ſi in-
tendat cõſecrare medietatẽ determinatã alicuius ho-
ſtie quã ſignat ſenſu aut imaginatione aut intellectu
pot illã ſolã cõſecrare ⁊ ali⁹ aliã medietatẽ ꝛſimile ſigtã
dato q̃ hoſtia ſit integra pot ꝛſecrare ⁊ ſic vno poſſit
eandẽ hoſtiã ptialit ꝛſecrare ſic q̃ neut totã : ſz vtercꝫ
dimidiã ꝛſecret. Nec argumẽta in oppoſitũ valẽt. nõ
gdẽ primũ q̃ b⁹ ẽ falſa ſcz q̃ vna ps hoſtie integre non
poſſit ꝛuerti in corp⁹ xpi alia pte nõ cõuerſa ſed rema-
nẽte. Nec valet ꝓbatio illi⁹ minoris. q̃ fũdatur i vno
manifeſte falſo ſcz q̃ ſuba panis aut vini nõ bẽat ali-
as ptes diſtinctas a ptib⁹ quãtitatis ſibi inherẽtis ⁊ eã
extẽdẽtis. licz enim quãtitas ſit ptibilitas ſube: ⁊ id q̃ for-
malit ſuba hz ptes vni⁹ rõnis. tñ ptes ſube nõ ſũt ptes
quãtitatis nec ecõtra. ſed ſub diuerſis ptib⁹ quãtitatis
ſũt diuerſe ptes ſube vni⁹ rõnis. Et licz ſit eadẽ exten-
ſio formal ſube ⁊ quãtitatis. nõ tñ idẽ extẽſũ vtriuſq̃
q̃ ſuba ẽ qd extẽſũ licz denoiatiue: ⁊ p aliud. quãtitas
vero ẽ aliqd extenſũ formaliter ⁊ p ſe. ſi enim ſuba quã-
titati ſubiecta nullas haberet ptes ꝑter ptes quãtita-
tis: ſequtur q̃ ipſa ſe haberet ad quãtitatẽ ſibi inherẽtẽ
ſicut alia rõnalia ſe hz ad corp⁹ qõ informat: ſcz q̃ eſſet
tota i toto ⁊ tota in q̃libet pte. ſegt̃ etiã q̃ diuerſe ptes
quãtitatis haberẽt idẽ ſubiectũ adeqtũ. imo q̃ idẽ eẽt
ſubiectũ adeqtũ toti⁹ quãtitatis ⁊ cuiuslibet ptis eius
⁊ q̃ duo accidẽtia imo infinita eiuſdẽ ſpẽi eẽnt in eodẽ
ſubiecto adeqto ſcz infinita pũcta infinite linee infini-
te ſupficies infinite ptes ꝓportionales eiuſdẽ quanti-
tatis: ſegt̃ etiã q̃ aliqd eẽt ſubiectũ quãtitatis cõtinue
⁊ nullo mõ eẽt extẽſũ nec diuiſibile actu nec potẽtia in
ptes intrinſecas. ⁊ infinita alia inconueniẽtia ſequũtur
ex illa poſitione. Itẽ ſi ꝓbatio valeret. nõ ſolũ conclu-
deret q̃ nõ eſſent alie ptes ſube a ptib⁹ quãtitatis. ve-
rũ etiã q̃ nullũ accidens haberet partes alias a ptib⁹
quãtitatis nec q̃ ſe nec q̃ accidẽs nec actu nec potẽtia.
Itẽ q̃ eedẽ eẽnt ptes ſube ⁊ quãtitatis ⁊ qualitatis ⁊
oiũ ꝛcomitantiũ uel ꝓcedẽtiũ aut ſequẽtiũ quãtitatẽ
que oia ſunt abſurda ⁊ manifeſte falſa. ſeqũretur etiã q̃
eadẽ ſuba mãlis eẽt circũſcriptiue in diuerſis locis. q̃
ſub diuerſis ptib⁹ quãtitatis q̃ ſunt in diuerſis ſitibus.
Cõcedit q̃ q̃ alie ſũt partes integrales ſube ſubiecte
quãtitati. ⁊ alie ſũt ptes quãtitatis. ⁊ alie ſũt partes q̃
litatis. licz rõ ptibilitatis oiũ ſit quãtitas. alias poſſet
cõcedi ⁊ debẽt q̃ in ſacro euchariſtie remanẽt partes
ſube p̃ ib quãtitate exiſtẽt; cũ ibi remanẽãt ptes ſue
quãtitatis exq̃ ille ptes ⁊ iſte erant eedẽ. ⁊ ſi remanent
oẽs ptes. q̃ ⁊ idẽ totũ. ⁊ ſic tota ſuba remanet qõ ẽ fal-
ſũ. De hꝫ ſcũs Tho. p̃ma pte. q. 76. arti. 6.º in ſolutione z̃ ſic
dicit. Dimẽſiones quãtitatiue ſũt accidẽtia ꝛſequẽtia
corporeitatẽ q̃ materie toti ꝛuenit. vnde mã iã itel-
lecta ſub corporeitate ⁊ dimenſionib⁹ pot intelligi ut di-
ſtincta p̃m diuerſas partes ut ſic accipiat diuerſas for-
mas. hec ille. Itẽ i tractatu de nã materie ſic dicẽ. Nihil
penit ẽ cõe forme ⁊ p uationi niſi mã nuda. q̃ termin⁹
actiõis phy⁹ ſcz q̃ ꝓtio nõ ẽ mot⁹. alteratio aut nõ attingit ipſã cẽ-
tiã materie cũ nullũ accidẽs trãſeat ſuũ ſubiectũ. ſub-
iectũ aut alterationis ẽ ens actu habẽs diuerſas ptes
q̃ alteratio eſt motus. logmur enim de alteratione q̃ eſt
ſemp abiiciendo aliqd a re alterata. talis nãq̃ altera-
tionis termin⁹ ẽ q̃ ꝓtio. materiã aut hẽ diuerſas ptes
p ſe non ẽ poſſibile. q̃ diuerſitas ptiũ ẽ ꝓpꝛie ipſi⁹ cõ-
poſiti cõſtitutiũ ex diuerſis ptib⁹. vn mã ſicut ẽ in poten-
tia ad formã in cui⁹ acq̃ſitione eſt q̃ ꝓtio cõpoſiti cõſti-
tuti ex diuerſis ptib⁹. ita ẽ i potẽtia ad diuerſitatẽ ptiũ
eiuſdẽ cõpoſiti ex ea q̃ ꝓtio. Et mã enim non q̃ ꝓtio fo-
ma p̃m p ſe. q̃ illud ex quo q̃ ꝓtio aliqd p ſe ẽ ps
eius. mã aũt non ẽ pars forme: ſed ipſi⁹ cõpoſiti. iõ cõ-
poſitũ q̃ ꝓtio ſe: ut dicit. 7.º me⁹ compoſitũ aũt dr.
qõ diuerſas ptes hz. vñ diuerſitas ptiũ nõ eſt materie
p ſe. nec forme p ſe: ſed cõpoſiti. cõpoſitũ ꝛo eſſe nihil
aliud ẽ q̃ mãm trãſmutari ad formã ad quã erat i po-
tentia. Et q̃ manifeſtũ eſt q̃ non aliunde mã eſt in po-
tentia ad ptes terminatas ⁊ diſtinctas q̃ per id quod
eſt in potẽtia ad formã cui⁹ inductio ẽ q̃ ꝓtio cõpoſiti
ex diuerſis ptib⁹. Et ex hꝫ manifeſtũ eſt q̃ nulla poten-
tia ponenda eſt ex pte materie nũ illa q̃ ꝓficit p formã
ſubalem cũ ad idẽ gen⁹ ſpectent mã ⁊ ſua forma. potẽ-
tia aũt in q̃ dimẽſiones ꝓdicte ponũtur nõ informatur
forma ſubali cũ ad idẽ gen⁹ ſube ꝓtineat. impoſſibile ẽ
q̃ aliã potentiã ponere a pte materie reſpectu forme
ſubſtãtialis ⁊ reſpectu diuerſitatis ptiũ ipſius cõpoſiti
q̃ ꝓtio p inductonẽ forme in mã. qñ q̃ aliq̃ forma ſubalis
ꝓficit mãm ſicut potẽtia materie ad formã eſt reducta
ad actum. ita per vim ſiue virtutẽ eiuſdem eſt materia
tranſmutata ad diſtinctionẽ ⁊ terminationẽ toti⁹ par-
tiũ. in forma enim ſubſtantiali non ſolũ ẽ vis perfectiua
materie. ſz diſtinctiua toti⁹ per pates. ⁊ hinc eſt neceſ-
ſe reſpõdere potentiã a parte materie que reſpiciat ⁊
ipſã pfectionẽ ſuam per formã. ⁊ etiã partiũ ſequẽtem
diuerſitatem. hec ille. Concedit tamen q̃ forma ſuba-
lis potiſſime forma totius ſicut ẽ lapideitas uel ligneitas
eſt tota aliq̃ totalitate ſub qualibet pte quãtitatis.
De hoc ſcũs Tho. 4.º ſen. dis. 10. q. i. arti. 3.º in ſolutione
3.ª. q. ſic dicit: Forma quieſcẽs abſolute i ſubiecto aut
eſt cõſequens quantitatẽ ſicut albedo que fũdatur in
ſuperficie. aut eſt ꝓcedens quãtitatẽ ſicut forma ſub-
ſtantialis. ſi primo modo de neceſſitate eſt tota in toto
⁊ pars in parte ante fractionẽ ⁊ poſt. ſi aũt ẽ ꝓcedẽs
quantitatem ẽ tota in toto ⁊ tota in partibus ante fra-
ctionem ⁊ poſt. ſicut tota forma ſubſtantialis ligni ẽ in
qualibet pte eius. q̃ totalitas forme ſubſtãtialis non
reſpicit totalitatẽ quantitatis ſicut ẽ de totalitate for-
marum accidentaliũ que fundantur in quãtitate ⁊ p
ſupponũt ipſam. hec ille. Simile ponit 3ª parte. q. 76.
arti. 3.º Manifeſtũ eſt inquit q̃ nulla ſubſtantia tota ẽ
ſub quali. et parte dimenſionũ ſub quibus continetur
ſicut ſub qualibet parte aeris eſt tota natura aeris ⁊ hꝫ
indifferenter ſiue dimẽſiones fuerint actu diuiſe ſicut
cum aer diuiditur uel panis. uel etiam ſint actu indi-
uiſe diuiſibiles vero potentia. hec ille. Simile ponit
p̃ma parte. q. 76. arti. 8.º Sciẽdum etiã q̃ partes ma-
terie indiuiduales uel partes integrales ſigte non ſũt
partes ſpecici: ſed cõpoſiti ⁊ indiuidui ſub natura ſpe-
cici. Et de hoc ſcũs Tho. ſuper Boetium de trinitate
in illa qõne qua querit Utrum mathematica conſide-
ratio ſit ſine materia. de his que habent eſſe in ma-
teria. ſic dicit: Totum non a quibuslibet partibus poteſt
abſtrahi. ſunt enim quedam partes a quibus depen-
det ratio toti⁹ quãdo ſcz hoc eſt eſſe tali toti qõ ex ta-
libus partibus componi ſicut ſe habet ſyllaba ad litte-
ram ⁊ mixtum ad elementa. ⁊ tales partes dicuntur

Ayuntamiento de Madrid

partes speciei ⁊ forme sine quib⁹ totū non potest intelligi cum ponat̃ in eius diffinitione. quedam ꝯo partes sunt que accidūt toti inq̃tū hꝫ. sicut semicircul⁹ se hꝫ ad circulū. accidit eni circulo q̃ sumant̃ p diuisionem due eius partes equales uel inequales uel plures. nō aūt accidit triāgulo q̃ in eo designent̃ tres linee. quia ex B triangulus est triangulus. similiter etiā per se cōpetit hoi q̃ in eo inueniāt̃ur aia rationalis ⁊ corp⁹ cōpositum ex quattuor elementis. vñ sine his partib⁹ hō intelligi non potest. ⁊ has oportet poni i diffinitiōe hominis. vñ sunt partes speciei ⁊ forme. sed digitus pes ⁊ manus ⁊ hꝫ partes sunt preter intellectum hominis vnde ex illis ratio cēntialis hominis nō dependet. vñ sine his intelligi potest. siue eni habeat pedes siue non vum ponatur ex anima rōnali ⁊ corpore composito ex quattuor elementis. ppria cōmixtione quam requirit talis forma est homo. ⁊ he dicūt tales partes materie que non ponūtur in diffinitione totius. sed magis ecōuerso. ⁊ hoc modo se habēt ad hominem omnes ptes sīgte: sicut hec aia hoc corpus ⁊ hoc os ⁊ hꝫ. he eni partes sunt partes quidē sortis ⁊ platonis non tamen hominis inq̃tum ē homo. hec ille. Simile dicit. 7. me[c] in illo ca? Quoniā ꝯo diffinitio ratio ē rē. ⁊ ca? sequēti qō incipit Dictū est ergo rē. Ex quib⁹ omnib⁹ apparet pmo q̃ manifeste falsum ē subam quātitati subiectam non habere alias partes p̄ter ptes quātitatis. 2? q̃ forma substantialis ē tota in toto: ⁊ tota in qualibet parte. 3? q̃ cēntia uel nā specifica nō habet ptes integrales nec ptes materie sīgtas sic q̃ ad ipsū p se pmo ptineant licꝫ sine illis eē nō possit. 4? q̃ indiuiduū materiale p se ex talib⁹ partib⁹ cōstituitur. verūtamē sanū intellectū hui⁹ quō sc̄z forma substātialis q̃ dicitur forma toti⁹ uel forma partis ē tota in toto ⁊ tota in q̃libet pte ⁊ q̃ totalitate: regre pmā pte. q. 76. arti. 8? Itē 2? ōtra gētiles ca? 7? Item de aia. q. 10. ⁊ de spūalib⁹ creaturis. q. 4. ⁊ multis aliis locis. Ulteri⁹ dicit q̃ posito sed non cōcesso q̃ suba panis sub quātitate hostie non haberet ptes alias a partib⁹ quātitatis. adhuc p̄batio minoris non valet. nā sicut dicit ·Petr⁹ de paludo. licꝫ diuisio regrat quātitatē quo ad p̄ncipiū: non tñ quo ad terminū. sicut corruptio regrit ens p̄ termino a quo nō p̄ termino ad quē. Nō eni pōt deus diuidere nō quātū. ſz bene potest diuidere quātū inō quātū imo in non entia. q̃ diuidendo pōt adiuuare vtrāq̃ partem uel alterā: ⁊ quādo nā resoluit cōpositū in q̃ttuor elemēta. licꝫ distinctio gēnator sit. ppter diuisionē quātitatis manentis. tñ diuisio corrupti puta q̃ hec ps cōuertat̃ in istud elementū ⁊ alia ī illud. nō est. ppē quantitatē que maneat: sed. ppter illā que corrūpit. q̃ eni inuenit quātū illud quod corrūpit. iō pōt diuisim corrūpi. q̃ aūt corrūpit cū suba quātitatē: hoc ē quia alit̃ non pōt attingere substantiā. deus q̃ qui pōt imediate attingere substantiā. non qdē per diuisionē partū que non sūt. sed p multiplicationē pōt cōuertere subam. p ut stat sub hac pte non. put sub illa. ⁊ similit̃ qñ sine corruptione quātitatis albedo uel alia qualitas in. vna pte corrūpit̃ non potest dici q̃ pars sit corrupta ⁊ pars incorrupta cū non sit ibi pars nisi in quantitate. vñ cōtradictio ē dicere q̃ substatia uel qualitas nō habeat partibilitatē nisi illam que ē quātitatis: ⁊ illa non tacta vicatur substantia uel qualitas partita siue in partes manentes siue nō manētes. Nec valet pma ratio que adducebat̃. quia licꝫ substātia non habeat partibilitatem formalē nisi quantitatē. tñ inq̃tū substantia panis

stat formaliter sub ista parte quātitatis ipsa est distincta situ a substantia q̃ stat sub alia pte. vnde cū p̄us attingat̃ a uertente ⁊ separante q̃ desinat eē formaliter quāta videtur q̃ hoc sufficiat ad B q̃ partialiter possit cōuerti. posset eni deus retētā integra quātitate annihilare subam. put stat sub ista parte. ⁊ retinere. put stat sub alia. ⁊ pari rōne pōt cōuertere. h· petrus. ⁊ bene q̃ ad hoc q̃ ostendit ·ñem non valere. male aūt quo ad hoc q̃ videtur cōcedere aīs superi⁹ improbatū sc̄z q̃ eadē oio suba indiuidua sit sub diuersis partib⁹ quantitatis tota. Ex hoc eni sequit q̃ sit circū scriptiue in diuersis locis ⁊ sitibus. ⁊ q̃ eadem numero substātia pōt eē conuersa ⁊ non cōuersa annihilata uel actu existēs simul ⁊ semel nō qdē fm diuersas ptes eiusdē sube. sed fm se totā ⁊ fm quodlibet sibi intrinsecū sub alie. ⁊ multa alia falsa. ¶ Ad 2[m] rōnē ridet ·Petr⁹ q̃ vnū pōt fieri multa sine diuisiōe vni⁹ quātitatis ī duas cum illa multa brit quātitates distinctas: sic deus de vna suba ignis manēte quātitate uel annihilata ⁊ nō diuisa posset facē duas aqs ⁊ de vno mixto corrupto nō diuiso p̄sit gñari q̃ttuor elementa. Q· si nā pōt facē quātitate corrupta nō diuisa de⁹ posset B facē quātitate seruata integra. Solutio aūt Durandi q̃ dicit q̃ diuisio in ptes manētes nō est sine diuisione quātitatis. ſz in ptes non manētes. sic nō valet. q̃ nihil diuidit̃ realit̃ nec i manētia nec nō manētia nisi quātū. ⁊ nō p̄t de illo fieri diuersio de q̃ nō pōt fieri gñatio. vñ si de suba panis quātitate nō diuisa nō pōt fieri gñatio sic q̃ aliquid de suba maneat sb p̄ma quātitate. ⁊ aliud sub noua. pari rōne nec diuersio. vñ dicēdū ē q̃ nō ē. ppē diuisio. nā vnū liquū q̃dū ē quātū p̄t diuidi ī duo ligna ⁊ illud idē sepa ta quātitate posset fieri duo ligna p gñationē nō p diuisionē ⁊ sic ē hic: q̃ licꝫ quātitas corpis diuersi maneat integra. ē tñ diuisa a quātitate corpis rp̄i in qō ē diuersa. vñ suba panis put stat sub vna pte sue quātitatis diuertet ī aliud quātū qō ē corp⁹ rp̄i ⁊ ipsa eadē. put stabat sub alia pte quātitat̃ sub eadē remanebit. ·Preterea fm q̃ dicit Durād⁹ eadē ē rō de suba ⁊ q̃litate q̃ ad extēsionē. vñ cū ad sensū appeat q̃ adhibito igne ad aquā ex vna pte: ex vna pte corrūpit̃ frigiditas p calorē ⁊ manet adhuc in pte opposita aque nō diuisa nec corrupta quātitate aque ī pte nec in toto. Sic de⁹ pōt subam p pte uertē ⁊ p pte nō quātitate nō diuisa nec corrupta nec conuersa. Si dicat: q̃ē alia ps sube a pte quātitat̃ nō seqūt. q̃ nō. ppe dē q̃ ps sube uertat̃ ⁊ ps maneat: ſz vna ⁊ eadē suba fm q̃ substat vni pti uertit̃. ⁊ fm q̃ substat alij manet. ſz ī his q̃ sūt actu distincta sic sūt duo ligna diuisa. hū verū ē q̃ brit alicta tatem ⁊ diuersitatē alia ā diuersitate quātitatis. q̃ illa p̄ialitas nō ē cēntialit̃ quātitas. ſz ē p quātitatē sic p cām infieri ⁊ sine q̃ nō. vñ qñ quātū lignū diuidit̃ oue sūt multiplicationes. ſz ē vna diuisio ita q̃ quātitas qdē diuidit̃ ⁊ multiplicat̃. ſz suba p se formalit̃ ⁊ cēntialit̃ multiplicat̃. ſz nō diuidit̃ nisi q̃ē subm ei⁹ q̃ō diuidit̃. h· petr⁹ ⁊ bri q̃ ad aliq̃. male ārg̃ ad illud falsū fūdamētū q̃ō supponit ꝛcordit̃ cū Durādo sc̄z q̃ suba nō brat alias ptes a prib⁹ quātitatis. h· eni ē dicē q̃ ptes sube nō sūt sube ſz accidētia ⁊ q̃ suba cōponat̃ ex nō sbstātijs. Itē q̃ eadē suba corpea fm se totā nālit̃ ē in diuersis locis ⁊ sitib⁹ ut p̄us dictū ē. Similit̃ falsū ē q̃ sola quātitas diuidat̃ ⁊ non suba nec qualitas. ·Rursus falsum est q̃ eadem substātia multiplicet̃ in diuersas ptes nullo sibi addito uel ab ea remoto q̃ō esset sibi intrinsecum p modū ptis. ſz solū q̃ diuisionē quātitatis sibi inherētie.

Ayuntamiento de Madrid

Cōcedēdo nāq; talē multiplicationē posset dici q̄ per dīnā porēti ex subtātia pugilli aeris posset fieri tāt aer qu ātū est totū elementū aeris sine additione materie ⁊ sine aliq; rarefactione: imo q̄ mā habe occuparet tantū spaciū quātū est spaciū totius mūdi. ⁊ q̄ illa mā posset fieri tota spera g̃ habilū ⁊ corruptibilū. Et ideo aliter potest dici breuiter sēs q̄ ans vel a⁹ huius argumenti est falsa sēs q̄ vnū non potest fieri multa sine diuisione quātitatis. pōt nāq; vnū fieri multa sine diuisione quātitatis qī illud vnū hz multas partes in potētia sub diuersis ptib⁹ quātitatis potissime per diuinam potentiā que potest attingere immediate substantiam quātitati subiectā auertēdo vel corrūpendo vel diuidendo: non diuidendo nec cōuertendo nec corrūpēdo quātitatē. sic aūt est in ꝓposito. nec h̄ est cōtra diffinitionē quātitatis. quia sub a si diuidit est quāta ⁊ p quātitate hz plures ptes non qdē actu diuisas sed potentia sicut ⁊ quātitas sibi inherens. Preterea sicut arguens dicit. in tali casu nō ē ppte diuisio sz alius modus actionis vel passiōis. ⁊ multis alijs modis instari potest cōtra argumentū. Ad illud ro quod in fine dicit de signatione medietatis hostie ⁊c. dicit p̄ q̄ hostia in q̄ sūt linee ⁊ circulus pōt signari faciliter. puta q̄ sacerdos vult cōsecrare illud qd̄ est infra circulū ⁊ nihil aliud ⁊ ecōuerso ⁊ sic erit facile ⁊ tūc pars ꝓsecratur. Dicit ⁊ q̄ si sensu nō signet. vū tamē intellectu signet idē sequitur puta si de hostia plana intendat ꝓsecrare solā medietatem q̄ est ex parte sua ⁊ nō aliā vel aliqd hz. cum eni cecus posset cōsecrare. ⁊ similiē videt hostias alijs suppositas quas non videt. nihil facit signatio nec demonstratio ad sensū vū tamē sit in ptia qz ibi cōcurrit mā. cū quelibet pars panis ⁊ vini sit panis ⁊ vinū ⁊ forma ⁊ intentio determinata fm intellectum. ⁊ si non fm sensum. cū intētio sit actus ptis intellectiue nō sensitiue. Et q̄uis alias determinatio intellect⁹ sit fm determinationē sensus. hic tm non oportet q̄ sit signatio certe partis fm sensū. qz nec p visum cū cecus possit consecrare. nec per tactū cū sine tactu etiā mancus possit conficere. nec per imaginationē aut aliū sensū. qz indiuisibile fm q̄ hz non ē sensu peceptibile. illud aūt q̄ vna pars cōtinui ab alia distinguit fm q̄ hz est indiuisibile sicut linea q̄ fm latitudinē ē diuisibilis vnā ptem sufficiet diuidit ab alia. q̄ aūt dicit magnitudo esse vnum de sensibilib⁹ cōibus verū ē in ꝯtū magnitudo ē diuisibilis nō in ꝯtū indiuisibilis. vt sufficit fm intellectū. qz intellectus hz indiuisibile apphendere pōt non qd̄ pōt sensus. hec Petr⁹. et hī. qz etiā vū cōsecrās pane dicit: hoc est corpus meū. h̄ non demōstrat ipsa accidētia sensibilia: sed sub am sub accidētib⁹ ꝓtētā. Et ꝓiter demonstrat aliqd intelligibile ⁊ non sensibile sensu exterioꝛ: ut dicit sanctus Tho. 3ª pte. q. 79. arti. 5. in solutione 2ª. ⁊ h̄ sufficit ad arguméta cōtra p̄mā ñem in p̄ sensu intellectā. ¶ Ad arguméta cōtra eandē ñnē intellectam 2ª mō. Dicitur primo q̄ licz apli non cōcelebrauerint xpo in cena. tm oēs coicauerūt de manu ei⁹ ⁊ p̄tātem celebrādi ⁊ cōsecrādi eucharistiā acceperūt ⁊ qz presbyteri in sua ordinatione in eodē gradu ⁊ ptāte instituūt. iō ad hoc pfecte repētādū nō solū ꝯcōmunicāt ep̄o cōmunicante. imo ꝯcelebrāt ⁊ cōsecrāt ep̄o ꝓsecrante fm morē aliqua ecclesiarū. Causa aūt q̄re apli tūc non ꝓsecrauerūt xpo ꝓsecrāte potuit ē multiplex. ut puta ut ondere institutio bui⁹ sacri ad solum xpm ptinere. ⁊ qz adhuc erāt inexperti circa celebrationem. nec erāt sufficientes ⁊ idonei ad ꝓsecrandū vsq; post ascensionē xpi ⁊ aduentū spūs sancti. Cauſa autē quare presbyteri in sua ordinatione ep̄o ꝯcelebrāt ostēdit Innocēt⁹ de officio misse pte 3ª ca. 2ª. Consueuerunt inquit presbyteri cardinales romanū circūstare pontificē ⁊ ēt eo pariē celebrare: cūq; cōsūmatum est sacrificiū de manu eius cōsonē accipere: sīgnes apostolos q̄ cū dño pariter discūbētes sacrā de manu eius eucharistiā acceperūt. ⁊ in eo q̄ ipsi cōcelebrāt ondūt apostolos tūc a dño hō ritū sacrificij didicisse. hec ille. De h̄ Petrus de palude qñ ingt dicit arguens q̄ non ꝓsecrauerūt apostoli verū dicit. tm coicauerunt carni ⁊ sanguini. ⁊ dictū est eis: Hoc facite in meā cōmemorationē. In cui⁹ repētationem presbyteri i sua ordinatione coicāt ⁊ cōcelebrāt. sed bene ve ⁊ est q̄ illud nullam hz necessitatē. qz magis repētaret qd̄ factū fuit in cena si ordinaret ⁊ coicaret tm ⁊ nō celebraret tūc nunc de aplis factū est q̄ si plus. Nec Tho. inducit h̄ p causa necessaria. qz tūc ecclie hoc nō faciētes peccarēt. qz deberēt se cōformare xpo in dispēsatione sacrorū nisi q̄ ad ea in quib⁹ est ꝓtraria rō in xpo ⁊ in nobis sicut in celebrando post cenā. hec Petrus. ⁊ bene: nisi quo ad h̄ q̄ dicit. Si presbyteri in sua ordinatione non ꝯcelebrarent magis repētaret qd̄ tunc factū fuit. hoc enī falsū est: ut ps per Innocētū. quia licz h̄ factū similius esset alteriq̄ ad exteriora. tm non pfecte repētaret interiora facta tūc. puta collationē spūalis ptātis celebrandi q̄ nūc repētat vū cōcelebrāt. Dicit ⁊ q̄ illud qd̄ arguēs dicit de ꝓsuetudine ecclesiarū ⁊c. non valet. qz sic dicit Petr⁹ de palude. magis est credēdū Innocētio q̄ arguenti. sed in h̄ verū dicit q̄ si residuū canonis diceret ⁊ sola ꝓba forme omitterent nihil ꝓsecrāret. sicut ē de cathecismo ⁊ exorcismo respectu forme baptismi. Et qd̄ dicit q̄ illa consuetudo est corruptela. qz nō debēt exequi ea que sūt ordinis quouis q̄ sua ordinatio sit cōpleta. Dicendū q̄ regulariē exequi non debēt: sz in casu ⁊ dispēsatiue de ꝓsuetudine ecclesie quā romana ecclesia scit ⁊ dissimulat vmo Innocēt⁹ papa approbat. Et quo eni characterem sacerdotalē recepit: etiam si nihil adderet conficere pōt ⁊ debet in casu ab ecclesia concesso: ⁊ sicut celebrat missa in cōsūmatione ꝓsecrationis ecclesie: ⁊ cōsūmat in celebratione ⁊ terminatione misse: sic ⁊ hic cōsuetudo ecclesie excusat. ⁊ quādo mos erat crūen nō erat. vñ si nunc dicat verba cōsecratiōis excusat si talis est mos illius ecclesie: ⁊ romana ecclesia scit ⁊ non reptobat. hec, Petrus ⁊ bene. Dicit 5º q̄ licz in tali cōcelebratione ⁊ ordinatione quidā pferāt simul cū ep̄o. quidā pri⁹ vel post. hoc nō obstat. vñ Innocent⁹ vbi sup sic dicit. Cū autem interdū vni pontifici multi sacerdotes cōcelebrāt si forte non oēs simul verba consecrationis pnūcient. quia an solus ille conficiat qui pm⁹ pnunciat. quid ergo ceteri faciūt an iterāt sacramenta? poterit ergo contingere q̄ ille non cōficit qui pncipaliter celebrat ⁊ ille cōficiet q̄ secūdario celebrabit. ⁊ sic pia celebrātis intētio defraudabit. Sane dici potest ⁊ probabiliter rep̄ōderi q̄ siue prius siue posterius pferant sacerdotes. referri debet eorū intentio ad instaurationis ep̄i cui pncipaliter celebrāti assistūt ⁊ tūc oēs simul consecrant ⁊ officiūt. hec Innocēt⁹ in forma. Et cū arguens arguit contra hoc. rndet Petr⁹ de palude. Q̄ inquit dicit arguēs q̄ ipossibile est cōsecrare simul plures. si in diuersis temporib⁹ verba pferāt sine dubio difficile est. quia ut dicit intentio cōsecrantis nō potest anticipare aut retardare effectū verbor⁹ gn in vltimo instanti habēt effe-

Ayuntamiento de Madrid

etum uel nūq̃. ſz dicendū eſt q̃ oia que ſūt de eſſentia alicui⁹ effectus oportet ſimul ꝛcurrere. ſz cū p̃ncipa'e agens in ſacramēto ſit virtus dina q̃ ex volūtate agi t ſic ſufficit ad verū ſacrm ea que aliquid agūt ad illud concurrere ſicut deus vult. qz g̃ eccleſia regit a ſpiritu ſ̃cto. ſupponim⁹ oſuetudines ab eccleſia approbatas eſſe conformes dine volūtati. qz g̃ oēs ſimul cōſecrante intentione ſuā ordināt ad hozā plationis p̃ncipalis licz aliqui pz⁹ aliqui poſteri⁹. pferant. nūc nī ē effectus ex dina ordinatione q̃uis alias ꝗm cōmunē curſū intentio nō poſſet anticipare ul' retardare. hoc tñ ē verū q̃ p̃tim⁹ q̃ verba. pfert nō conſecrat aū alios ſi hoc nō intendat. vñ ſi hō. pferret verba conſecrationis intentione nō conſecrandi nihil conſecraret. g̃ ſi. pferat cū intentione nō tūc ꝛſecrādi. tūc nō cōſecrat. Sz vbi eſt virt⁹ qua poſtea ꝛſecrat? ·Pōt dici q̃ illa virt⁹ manet ſubiectiue in aere ſubiecto vocis q̃ transit dei virtute eā conſeruāte quouſq̃z oia ſint completa. Itē ſicut ſpiritus ſcūs in p̃mitiua eccl̃ia diuerſas formas baptiſmi ordinauit. ppt diuerſas cauſas ſic ordinare potuit diuerſas formas in talib⁹ eccleſijs vbi ſūt tales ritus. ſic aliter ꝛſecrant greci ⁊ aliter latini. In illo igit ritu quo plures celebrant cū vltimus cōpleuerit oēs hūt ſuum effectū. ita q̃ tādiu manet in aere virt⁹ pcedens q̃uſq̃z veniat virtus ſequēs nō ex intentōe dicētis ſolū: ſed ex virtute dina virtutē illā. pducēte ⁊ ꝛſeruante. Certū eſt enī q̃ hic oportet aliquid de cōi curſu mutari ſcz q̃ verba habeāt effectū uel poſtq̃. plata ſunt q̃tū ad illos qui pr⁹ complēt uel anteq̃ ſint. plata q̃tum ad illos qui poſtea. pferūt niſi oiuz intentio ferat ad inſtās quo vltimus. pfert. Si aūt nō oēs conſecrāt ſz tñ vn⁹. nō ió eſſet dicendū q̃ ſolus ille conſecret q̃ p̃tim⁹ verba. pfert cū hoc nō intendat. ſz uel ep̃s ul' vltimus. niſi dicerē q̃ quilibet intendit ꝛſecrare verba ſua dicēdo uel complendo: ſz nō intendit cōplere niſi ſimul cū ep̃o uel vltimo. tūc verē ſile eſt q̃ dicit q̃ ſolus q̃ p̃mo. p̃tulit conſecit. hec ·Pe. ⁊ hñ. Dicit. 4.° q̃ hec ſolutio ·Petri nō ſufficient impugnat a Durando. Nō enī eſt ficticū nec veriſoziū dicere q̃ ſpūs ſanctus regens eccleſiam ⁊ dirigēs in ſuis ritib⁹ ſacramentalib⁹ ſingularie⁹ miraculoſe opet. in ſingularib⁹ ritibus ⁊ ꝛſecrationib⁹ ſacramentoꝝ. ſicut eſt illud in quo plures ſacerdotes cōcelebrant ⁊ eandē materiā panis ⁊ vini ex eius inſtinctu ꝛſecrāt. Nemini enī dubiū ē debet eccleſiā romanā talē conſuetudinē nec inueniſſe nec obſeruaſſe nec toleraſſe aut approbaſſe ſine ſpāli cōſilio ſpūs ſancti. mō nimirū g̃ ſi ſpūs ſcūs in hac ſingulari conſuetudine aliquid ſingulare opet. puta q̃ virtus inſtralis conſecratiua verboꝝ ſacralū transeat de ſubiecto in ſubiectū uel remaneat ſine ſubiecto deficiēte proprio ſubiecto puta voce. uel hēat effectū poſtq̃ deſijt eſſe ul' anteq̃ fit. hoc enī nō eſt nouū nec incōueniens de cā efficiēte inſtrali. qō pz in ſimili. nā paſſio xp̃i p virtutē inſtrumētalē in ſe exiſtētē hūit effectū in pdeſtinatis pcedētib⁹ xp̃i paſſionem ⁊ in ſequentib⁹. ſicut ponit ſcūs Tho. 3.ª pte. q. 48. arti. 6.° vbi arguit ſic. Nullū agens corpale agit niſi p contactū. vñ ⁊ xp̃us tangendo mundauit leprozium ut oſtenderet carnē ſuā ſalutiferā habere virtutē. ſicut dicit Chryſoſtomus. ſed paſſio xp̃i nō potuit tingere oēs hoīes. g̃ nō potuit efficient opari oiuz hominū ſalutē. Ecce argumentū. ſequit riſio. Dicendū q̃ paſſio xp̃i licz ſit corpalis. hz tñ virtutē ſpiritualē ex dinitate vnita. ⁊ ió per ſpiritualē contactū efficaciam ſortit ſcz p fidem ⁊ fidei ſacra tē. hec ille. Siliter. q. 62.

arti. 5.° oſtendit q̃ ſacramēta eccl̃ie ſpāliē hūt virtutem ex paſſione xp̃i cui⁹ virtus quodāmō copulat p ſuſcepticnē ſacroꝝ in cui⁹ ſignum de latere xp̃i pendētis in cruce fluxerūt aqua ⁊ ſanguis quoꝝ vnū pinet ad baptiſmū. aliud ad euchariſtiā q̃ ſunt potiſſima ſacramēta. Itē ibidē in ſolutione 2.° ſic dicit. ·Per fidē xp̃s habitat in nobis. ⁊ ió virtus xp̃i copulat nobis p fidē. Et qz virtus remiſſiua peccatorū ſpāli quodā mō pinet ad paſſionem ipſius. ió p fidem paſſionis ei⁹ ſpāliter boies liberant a pctis. Et virtus ſacroꝝ q̃ ordinat ad tollendum pctā p eipue eſt ex fide paſſionis xp̃i. hec ille. Itē q. 78. arti. 5.° ſic dicit. Sicut ex contactu carnis mūdiſſime xp̃i vis regenerātiua pcenit nō ſolū ad illas aq̃s que xp̃m tetigerūt: ſz ad omnes vbicūq̃z terraꝝ. p oia futura ſecula. ita etiam ex platione ipſi⁹ xp̃i hec verba ꝛſecrationis euchariſtie virtutē conſecratiuā ſūt conſecuta a quocūq̃z ſacerdote dicāt. ac ſi xp̃s ea p̃tialiē. pferret. hec ille. Ex quibus habent duo. ·P̃imū eſt q̃ virtus inſtralis pōt habere effectum anteq̃ illa virtus ſit poſtq̃ deſijt eē. dū tñ copulat paſſo. ⁊ tingat illud mō ſpirituali puta p fidē. 2.° eſt q̃ ſicut ſi de⁹ pōt anticipare effectū virtutis uel retardare effectū virtutis paſſionis xp̃i in boībus ul' in ſacris. nō apparet incōueniens q̃ intentio conſecrātis ⁊ concelebrantis ep̃o ex fide eccl̃ie. pcedens ⁊ a ſpū ſancto regulata poſſit anticipare uel retardare effectū conſecratiōis potiſſime vbi deus eſt p̃ncipale agens qō pōt vti virtute inſtrumentali verboꝝ ſicut vult. ſicut vtit virtute paſſiōis in pdeſtinatos pcedentes ⁊ ſequētes ⁊ cōcomitātes paſſionē xp̃i. De hoc ſcūs Tho. p.ª. dis. 4.° q. 1. arti. 4.° in ſolutione 3.° queſtiūcule ſic dicit. Inſtrm virtutē nō recipit niſi ꝗm q̃ agenti p̃ncipali cōtinuat ut virt⁹ ei⁹ quodāmodo in inſtrm transfūdat. p̃ncipale aūt ⁊ p ſe agēs ad iuſtificationē eſt deus ſicut cā efficiens ⁊ paſſio xp̃i ſicut meritoria. huic aūt cauſe cōtinuat ſacrm p fidem eccl̃ie q̃ inſtrm refert ad p̃ncipalem cauſā ⁊ ſignū ad ſignatū. ⁊ ió efficacia uel virtus ſacroꝝ eſt ex trib⁹ ſcz ex inſtitutiōe dina ſicut ex p̃ncipali cauſa agente ex paſſione xp̃i ſicut ex p̃ma cā meritoria. ex fide eccl̃ie ſicut ex cōtinuāte inſtrm p̃ncipali agenti. Dicit 5.° q̃ ut predictū fuit cū Innocenti⁹ fuit papa meli⁹ ſciuit conſuetudines romane eccl̃ie q̃ arguēs. nec eſt credendum q̃ eccl̃ia romana vnq̃ obſeruauit conſuetudines aut ritus in celebratione euchariſtie uel alioꝝ ſacroꝝ irrationabiles aut piculoſos qui deberēt dici corruptele. Utrū aūt illa cōſuetudo nūc obſeruet in eccl̃ia romana neſcio. conſtat tñ q̃ tpe Innocētij ⁊ multoꝝ ſūmoꝝ pontificū tam pcedentū q̃ ſequentū ſeruata fuit ⁊ in multis eccleſijs tpe ſci Tho. ſeruabat ut ipſe teſtatur. Ad ea vo que dicit contra Innocentiū ⁊ eccleſiam romanā nō oz riſdere. qz temere ⁊ detractorie dicta ſūt. Dicit 6.° q̃ ſecūdus mod⁹ quē arguēs ponit inſufficiēs eſt. cū enī dicit q̃ ſi virtus dina ſit aſſiſtens ⁊ nō ponat aliqua virtus inſtralis tūc ipſa pōt p vnū ⁊ p plures ſicut ſibi placet. hoc enī hñ verū eſt. ſz tunc nō debet diſtingui vtrū ſimul an ſucceſſiue. pferāt. qz ſicut deus pōt agere indifferenē cū vno ⁊ cū plurib⁹. ita cū pluribus ſimul ⁊ nō ſimul. qz ſemp ſūt cā ſine qua nō. poſſet enī de⁹ ordinare q̃ nō fieret cōuerſio niſi duo uel tres. pferrent verba vnus poſt alū. hec ·Pe. ⁊ bene. Dicit 7.° q̃ cum arguens dicit m alio. ppolito q̃ ſi virtus cōſecrandi ſit inherens ſubiectiue verbis impoſſibile eſt q̃ plures ſimul ꝛſecrent etiā ſi verba ſimul compleāt. qz ab agētib⁹ naturalib⁹ ſimul cōcurrentib⁹ nō. pcedit

Ayuntamiento de Madrid

effectus nisi intensior. Dicendũ est q̃ licz intensio sit voluntaria ⁊ actio sacrꝰ necessaria. sicut si vino applicarent ignẽ q necessario cõburere⁊. nõ sit passũ nõ eẽt natum suscipere plus ab vno q̃ a duobꝰ. uel effectꝰ esset nõ intensibilis nihilominꝰ a duobꝰ sequere ꝛ idẽ effectꝰ q ab vno. nõ eni plus ab vno q̃ ab alio cũ sit equalis rõ nec a neutro cũ q̃libet sit sufficienter approximatũ ⁊ dispositũ. nec vnũ impedit ꝯ iuuat aliud. ⁊ ita est in proposito. vñ ab vtroq; erit ꝯsecratio nõ tñ maior nec minor q̃ ab vno. ⁊ pbat prationẽ suã. qꝛ ꝯcurrentib⁹ oibus necessarijs ad sacrm sequit sacrm. ꝯ hic sũt omnia necessaria respectu vtriusq; agentis scz mã ⁊ forma ⁊ intentio. g̃ ⁊c. hec. pe. ⁊ bñ. Et hec sufficiant ad argumenta ꝑtra primã ꝯnẽ inducta. ¶ Ad argumẽta cõtra z^am ꝯnẽ inducta nũc dicendũ est. ⁊ primo ad ea q̃ primo loco inducũt scz de mixtiõe liquoꝛis alteri⁹ speciei. Et quidẽ ad pbationẽ pme ꝯnis ibidẽ introducte scz qñ liquoꝛ addit⁹ alteri⁹ speciei est maioꝛis virtutis ⁊c. Dicit primo q̃ qcqd sit de ꝯne tñ pbatio eiꝰ non valet. qꝛ assumit falsũ scz q̃ desinentib⁹ q̃litatib⁹ manẽte quãtitate desinit ibi esse corp⁹ xpi uel sanguis. nec ꝑbationes ad hoc inducte ꝛcludũt. nõ quidẽ pma. Vñndendo ad vlud argumentũ sic dicit. pe. Si q̃litates manẽte quãtitate sic corrũperent q̃ nõ remaneret silitudo nec rei ꝯtente nec rei cõuerse. tũc desineret ibi esse corp⁹ xpi ⁊ sanguis. sicut qñ de specieb⁹ fit aqua uel acetũ. ꝯ si maneat silitudo rei cõtente id est corpis uel sanguinis xpi q̃uis nõ rei ꝯuerse. ut qñ fit suba carnis aut sanguinis aut pueri maneꝛ ibi corpus xpi. imo suppositã cõi opinione q̃ corp⁹ xpi sit in loco cõuerse sube in se cũ absentia illꝰ sube sit cã pñtie corpis xpi q̃diu remanet ibi uel tota quantitas uel pars sine subiecto quantũcũq; oes q̃litates sint corrupte manet ibi corpus ⁊ sanguis xpi. ecõuerso dicit q̃ cito incipit sub specieb⁹ fieri noua suba q̃tũcũq; alia oia manerẽt incipit ibi vbi est suba desinere eẽ corp⁹ xpi ⁊ sanguis. ⁊ ꝯ illa ꝓpositio de repꝛesentatione speciꝰ q̃ dicit q̃ spes vini ptinet ad sacrm quaten⁹ repꝛiat subam vini ⁊c. falsa est. qꝛ spes nõ ptinet ad sacrm ꝑ hoc q̃ repꝛsentat rem conuersã. ꝯ magl ꝑ hoc q̃ repꝛiat rem ꝑtentã. vñ bic silitudine manente manet sacramentũ. hec. pe. ⁊ bñ. ꝑter hoc q̃ suppone re uel concedere videt q̃ qñ ex vino fit aqua uel acetum corrumpant oes qualitates vini ⁊ remaneat eadem quãtitas in generato ⁊ corrupto. hoc eni falsũ est qꝛ corrupta suba corrũpit eiꝰ quantitas ⁊ q̃libet eius accidens ut ipse postea dicit. Ad z^am pbationem dicit q̃ vbi silitudo rei contente deficeret sacrm nõ esset. qꝛ tũc etiã separio a subiecto deficeret. corruptis eni q̃litatibus corpalibus ⁊ quantitas corrũpit ⁊ alia suba ⁊ alia accidẽtia generant. ꝯ si corrupta silitudine remaneret quantitas sine subiecto ut prꝰ adhuc remaneret ibi sacrm. si g̃ silitudo rei contente remaneat: sufficit. ⁊ de ista cõcludunt rõnes. Dato etiã q̃ nõ remaneret silitudo rei contente nec alicui⁹ alteri⁹ ⁊ nulla etiam qualitas remaneret. st tñ quantitas ibi remaneret corpus ⁊ sanguis ibi remaneret. qꝛ tãdiu remanet ibi sanguis xpi sacramentaliter q̃diu ibi mansisset suba vini localiter si cõuersa non fuisset ꝯ illa mansisset semp cum quãtitate sua omnib⁹ aliis corruptis. alias suba corrupta posset quãtitas nõ corrumpi. igit ⁊c. Cũ aũt pbatur q̃ sacramentũ corrũpit ꝑ solã corruptionem signi sensibilis ⁊ similitudinis. Dicẽdũ q̃ aliq̃ plus requiritur ad rei factionẽ q̃ ad rei facte conseruationẽ. sicut mollities requirit in cera ad figure impressionẽ nõ aũt ad conseruationẽ. Et similiꝯ verũ est q̃ ratio signi ⁊ similitudinis magis attendit fm qualitates q̃ fm quãtitatẽ. imo quãtitas sola nihil boꝛũ est. ꝯ be rõnes licz requiranẽ a ꝓncipio ad hoc q̃ de nõ sacramẽto fiat sacramentũ. tñ ex quo semel factũ est sacramẽtũ nõ desinit esse sacramẽtũ. licz desinat esse signũ. uel si desinat habere nomẽ sacramẽti nõ tñ desinit habere essentiã rei. sicut oleũ cõgelatũ de q̃ nõ põt fieri vnctio corporalis nec ꝯsequens signatio spũalis. nõ ꝑpter hoc desinit esse consecratũ. ita ⁊ hic. hec. pe. ⁊ bñ concoꝛditer scõ Tho. vñ 3ª pte. q. 76. arti. 8° vbi q̃rit: Utrum corpus xpi desinat esse sub sacramento qñ ibi miraculose apparet caro uel puer. sic dicit. Duplicẽ cõtingit talis apparitio qua q̃ncq; in hoc sacramẽto miraculose videt caro aut sanguis aut etiã aliquis puer. q̃ncq; eni hoc contingit ex pte videntiũ quoꝛ oculi imutanẽ tali imutatione ac si exprẽsse videret exteri⁹ carnẽ aut sanguinẽ uel puerꝛ: nulla transmutatione facta ex pte sacramenti ⁊c. q̃ncq; etiã ꝯtingit talis apparitio nõ ꝑ solã imutationẽ videntiũ ꝯ spẽ que videt exteri⁹ real iẽ existẽte. Et dicendũ q̃ tũc manentib⁹ dimensionib⁹ quepzius fuerũt fit miraculose quedã imutatio circa alia accidẽtia. puta figurã ⁊ colorẽ ⁊ alia hꝰ ut videat caro aut sanguis aut puer. ⁊ hoc nõ est deceptio. qꝛ in figura eiusdẽ virtutis ꝯtingit scz ad oñdẽdũ ꝑ hãc apparitionẽ q̃ in hoc sacramento est vere corp⁹ ⁊ sanguis xpi. ⁊ sic pz q̃ remanentib⁹ dimensionib⁹ que sũt fundamenta aliꝰ accidentũ. remanet verũ corpus xpi i hoc sacramento. hec ille. Item ibidem arguit sic. Corpus xpi desinit esse in sacramento qñ desinũt spes sacramentales. ꝯ qñ apparet caro uel puer desinũt esse species sacramentales. g̃ ⁊c. Ecce argumentum. sequit rñsio. Dicendũ q̃ facta tali apparitione spes sacramentales q̃ncq; quidẽ manent totaliẽ in seipsis. q̃ncq; aũt fm illud quod est possibilẽ in eis scz q̃tum ad dimẽsiones. hec ille. Simile ponit 4.º sen. dis. 10. q. 1. arti. 2.º in solutione pmi. In tali casu ingt adhuc species panis manẽt q̃tũ ad dimensiones q̃ prꝰ subsistebãt ⁊ ꝓncipales erant in sacramẽto q̃uis color ⁊ alia hꝰ nõ mancãt diuina virtute hoc faciente. ⁊ ꝯ sub illis dimensionib⁹ adhuc manet corp⁹ xpi. hec ille. Ex quib⁹ pz q̃ cũ diuina virtute qualitates sensibiles eucharistie destruant dũ tñ maneant dimensiones panis aut vini. non ideo desinit ibi esse corpus xpi nec ratio sacramenti. Dicit z.^o ꝓncipaliter ad ꝯne primã Durandi ⁊ z^am simul q̃ in aliq̃nibus casibus hũt veritatẽ ⁊ in aliquib⁹ non. vñ. pe. loquens de opinione sci Tho. ⁊ Durãdi simul. pñt ingt be duo opiniones sic concoꝛdari. qꝛ talis liquoꝛ põt addi speciebus differens specie qui nõ est penetrabilis ad eis. nec penetratiuus sicut si oleũ addat q̃ nõ natum est alijs liquoꝛib⁹ nõ misceri ꝯ supnatare. Aliq̃n aũt liquoꝛ additus ⁊ ꝑcedens sunt ad inuicẽ penetrabiles: ꝯ ꝑpter spissitudinẽ ⁊ compactionẽ alteri⁹ ꝑ talem mixtionem nullus liquoꝛ põt sic diuidi q̃n quelibet pars remaneat ita magna q̃ in ea nata est saluari forma toti⁹. sicut eẽt de ceruisia ⁊ quibusdã vrinis grossissimis ad instar sanguinis canis. Aliq̃n aũt ꝯ si sint liquores inuicẽ cõmixtibiles ⁊ diuisibiles vsq; ad talia minima in quibus spes saluari nõ pñt. ista tñ causata diuisio fit tarde ⁊ nõ stati. In illis ꝯo omnib⁹ est vera opinio Durandi. qꝛ in talib⁹ nõ fit corrꝑtio ꝑ diuisionẽ. g̃ aut non fit ibi aliqua corruptio aut fit ꝑ actionẽ virtutis cõtrarie. ⁊ qꝛ virt⁹ dominãs corrũpit ⁊ nõ corrũpit. inde est q̃ qñ species vini sunt maioꝛis virtutis q̃ liquoꝛ appositus. tũc corrũ-

Ayuntamiento de Madrid

punt illū. uel si nōdum corrumpūt tūc anteq̃ fit facta cōmixtio nō possunt corrumpi. q̃ nec ratione virtutis que minor est. nec ratione diuisiōis que aut nō fit si nō subintrat ut oleū. aut supponit nōdū facta. z sic adhuc ex pte speciē nulla facta corruptione manet sanguis sub omnib⁹ partibus sicut prius. Si autē sint equalis virtutis q̃uis nō equalis quantitatis adhuc facilē generaē inde 3ª species. z fic tunc totalē desinit ibi eē sanguis xpi. Si autē liquor supadditus est maioris virtutis: tunc corrūpit z conuertit in se species. z sic pari ratione desinit ibi esse sanguis xpi. Si autē liquores sint ad inuicē penetrabiles z fiat diuisio perfistētis vsq̃ ad minima. tunc locū habet opinio Thome distinguēs de quātitate molis. q̃ si liquor additus ē equalis uel maior facta pfecta cōmixtione in minimas ptes diuiditur perfistens. z sic nō manet aliqua pticula non corrupta. q̃ uel conuertit in liquorē supadditū si est maioris virtutis uel in tertiū vtrūq̃. Si autē est minoris quātitatis sicut se habet totū ad totum sic pars ad partē. vnde tūc facta pmixtione ad ptes ꝓportionatas. uel corrūpitur p viā diuisionis. z p ꝯsequens desinit ibi esse sanguis xpi sive ex ipsis fiat vnū q̃ species qualent i virtute sive liquor additus q̃ ecōuerso. sive 3ª species q̃ sunt equalis virtutis licz inequalis quātitatis. hec Petrus z bene. ¶ Ad 2ᵐ ibidem adducrū ꝯtra eandē partem ꝯnis dicit concedendo maiorē z negando minorē ita enī corrūpit pticula vini p appositionē gutte aque sicut aliqua particula specierū. sed sicut species cōuertunt guttam in vinū nouū generādo qd cōtinuat partibus perfistentib⁹ z posset conuerti in sanguinē si oberent verba. ita gutta aque apposita vino ante consecrationem corrūpit aliquā pticulam vini de qua cū gutta aque generat vinū z totum fit vinū vnū continuū qd totū p verba consecraē. cū enim omne agens nāle cōpatiat. q̃ minus de aqua apponit vino uel speciebus vini. ꝑpter aliqualē resistentiā aque modicū qd de vino corrumpit uel de specieb⁹ z sic ex vtroq̃ fit generatio vini. uel ista corruptio fit p generationem ut postea dicē. hec Petr⁹ z bñ. dum tñ semp intelligat de liquoribus differētib⁹ specie natis ad inuicē agere z mutuo se corrūpere z cōuertere. alias nō haberet verū. ¶ Ad argumenta 2ᵐ loco inducta contra eandē ꝯnē sc3 quo ad illud qd dicit de liquoribus eiusdem speciei quo ad subam z accidentia ut est vinū de eodem dolio. Dicit pmo q̃ ꝯ Durandi si generaliē z in omni casu intelligat videt falsa z irrationabilis. q̃ tūc si gutta pjciat i dolium plenū vino eiusdē speciei nō deberet ibi esse sanguis xpi. qd videt ridiculū. Unde videt distinguendū ut prius. q̃ aut illud vinū est ita spissum q̃ nō cōmisceatur species p diuisionē vsq̃ ad minima que p se nō pñt saluari uel tarde hoc fit z ante q̃ hoc factū sit cum plures pticule nō sint corrupte nec p via diuisiōis q̃ nō in totū pcessit adhuc nec p alteratione cōtrarie virtutis q̃ fuit eiusdē rōnis. z sic verū dicit Durand⁹. q̃ tūc integre remanet in oibus ptibus sanguis xpi. aut facta est cōmixtio vsq̃ ad talia minima. z tūc desinit ibi esse sanguis xpi uel totalē si equalis aut maioris quantitatis sit vinū additū. uel pticularē si minoris ut dictū est. hec Pe. z bene. Dicit 2ᵐ q̃ ratio Durandi nō valet. licz enī nihil corrumpat a suo sū p se sed a suo ꝯtrario. sed tñ p accidens sic. q̃ q̃ fit diuisio alicuius elementi uel mixti vsq̃ ad minimū qd est dare. diuisione ampl⁹ facta fit corruptio vndecūq̃ fiat hec diuisio sive p virtutem contrarij sive p subintrationem similis. In illo ꝯo

qd pmiscet sive corrūpet sive corrumpit nūq̃ fit sanguis xpi. q̃ nūq̃ pdit materiā suā uel formā nisi corrūpat. q̃ aut corrumpit retinet materiā. pdit aut prima formā subalem sz accipit nouā. vñ cū illa suba q̃ nūq̃ fuit cōuersa in sanguinē nō stat sanguis. Sciendū aut q̃ in cōmixtione liquoris sive equalis sive inequlis virtutis q̃ sunt diuisibilia facilis subintrationis ad inuicē sepⁿ fit corruptio via diuisionis q̃ via alterationis. q̃ virt⁹ diuisa debilior est q̃ vnita. vñ q̃ nō est notabilis excessus virtutis uel est eqlitas statim incipit diuisio z remittit actio q̃ erat p ꝯtactū uel p ꝯrietatē ita q̃ citⁿ ptes corrumpunt p diuisionē sui q̃ p actionē contrarij vbi est contrarietas. Itē q̃ illud additum est minoris quātitatis differens spē uel nō tunc in pte equali post factā diuisionē pfectā desinit esse sanguinis xpi nō sic intelligendo q̃ fit vna ps sola continua e regione sita isti cōiuncta in qua desinat eē sanguis. sz sicut duo pugilli aque uel vinus aque alius vini pfecte miscerent z totū illud corrumpere z generaē aliq̃ tertiū. sic gutta aque uel vini subintrat partē equalē z ad inuicē fit mixtio z diuisio in diuersis ptibus uel in vno z totū corrumpit z vna forma in pticulis cōiunctis inducit z p creationē uel repationē uel cōuersionē essentie mae ꝓportionaliter supaddit z ibi desinit esse sanguis. Et si dicat q̃ imo in omnib⁹ desinit q̃ tantū extendit substantia quantū sua quātitas. z cū sit vna quātitas numero specierū manentiū z sube generate ex pte addita z pre existentis corrupta. q̃ sub vtraq̃ substantia illa extendit z p ꝯsequens desinit ibi esse sanguis. Dicendum q̃ substātia tantū extendit quantū sua quātitas que est p se sua nō aut quantū illa que est p accidēs sua sz que p accidens est facta vna continua cum illa que erat sua: sicut deus si duas aquas sic cōiūgeret q̃ vna nō subintraret aliā p iuxta positionē fieret vnū continuū. nec tñ esset vna aqua affecta quantitate alterius sicut nec pes afficit quantitate manus q̃uis cōtinuē ita z hic pars perfistens manet sine subiecto addita tñ substātia habet quātitatis partē q̃uis sit difficile imaginari cum substātia se extendat quousq̃ terminetur quātitate z quātitas vbi nō est terminata nō posit terminare cū quātitas continua nō habeat terminū i medio qui terminet ibi subam. hec Pe. z bene z cōformē scō Tho. in omnib⁹ ꝑter hoc q̃ videt negare substantiā habere alias ptes a ptibus quātitatis: ponere substantiā materialē fm se totā esse sub qualibet pte quātitatis sue. falsū etiā est q̃ quantitas continua non habeat terminū in sui medio actu uel potētia cū de rōne quantitatis continue sit habere terminū cōmunē ad quē partes eⁿ copulent. falsum etiā est q̃ quelibet ps substantie tantū extendat quantū extendit totⁿ sube quantitas cui⁹ est pars. z multa alia descendentia ex illo falso ꝑcipio in pme ꝯnis obiectionibus recitato z reprobato. Ex ꝑdictis patet rōsio ad omnia dicta Durandi 2ᵐ loco inducta contra 2ᵐ ꝯnē. nā primū argumentū fundat in falso sz q̃ simile nūq̃ corrūpat sicut ut dictum est. z ꝯsequēter falsum est qd ibi concludit sz q̃ p appositionē vini oio consimilis spēs nō corrūpunt. Similē 2ᵐ argumentū nō valet. q̃ fūdat in falso sz q̃ in tali appositione liquoris ad spēs vtrūq̃ maneat incorruptū. z ꝯsequenter falsa est ꝯ ibidem illata sz q̃ sanguis xpi maneat sub qualibet pte specierū ut prius nec desinat esse sub aliqua. Similē confirmatio nō valet. q̃ bᵒ falsa est sicut patuit in solutione argumento 2ᵐ pmo loco inductorum cōtra ꝯnē potissime in

Ayuntamiento de Madrid

solutione 2ª. Sicut enim p appositionē vini olo cōsilio corrūpit aliqua species: pars post ꝓsecrationē. ita per eiᵗ appositionē fuisset corrupta aliq̄ ps vini aⁿ ꝓsecrationē. De hoc scīs Tho. io. quodlibet. q. 3. sic vicit. Aliq̄ admixtio alteriᵗ liquoris facit ut totalit desinat esse sanguis xpi sub specieb⁹ ⁊ aliq̄ nō: ſz solū sub pte specierū. vū eni esset ibi suba vini si alius liquor in magna quātitate admisceret totalit illud vinū corrūperet ⁊ desineret esse vinū si liquor admixtus esset alteriᵗ specici. uel desineret esse hoc vinū si esset eiusdē speciei. si aūt aliᵗ liquor in parua quātitate admisceret nō posset illᵗ liquoris pmixtio ad totū vinū puenire ſz ad aliquā ptē eiᵗ quā variaret uel fm spēs si esset alteriᵗ speciei: quā p mixtionē nō totaliter amitteret. ul fm numerū si esset eiusdē speciei ul spēm suā p mixtionē totalit amitteret sicut gutta aque. piecta in amphora vini. B ille. Et ista intelligenda sunt de liq̄rib⁹ faciliter penetrabilib⁹ ad inuicē mō pⁿ exposito. ¶ Ad argumēta 3ᵃ loco ⁊ra ⁊ nē inducta dicit pmo q ⁊ illo: argumentorū in casu est cōcedenda ⁊ in casu negānda. Ur̄ pe. videt inquit in hoc esse distinguendū sicut prⁿ. qꝛ pōt esse vinū eiusdē speciei bris qualitates contrarias. fiē si differret spē. si q̄ vinū dissimile supadditū penetret uel penetret sic q̄ perfectēs diuidat in minima nō subsistētia desinit ibi esse sanguis xpi ul totaliter si ad oēs ptes hec diuisio ⁊ corruptio ptingat. uel ptialiter si ad qualdā trn. si aūt nō fiat corruptio p diuisionē ⁊ sit virtus contraria in vinis. ⁊ p consequens sint in se mutuo actiua si ē eq̄lis virtutis tādē fit tertiū vinū differēs numero. ⁊ p ꝓsequēs desinit ibi esse sanguis xpi. si aūt sit maior in perfectēte. qꝛ forte erat grecū uel vernaticū ⁊ aliud debile gallicū. uel si in magna quātitate erant species ⁊ illud in vna gutta tūc spēs corrūpunt illud. ⁊ sic manet ibi integralit sanguis. si aūt ecōtra nō manet qꝛ totū corrumpit. hec. pe. ⁊ bene. Dicit 2ᵃ q̄ rōnes p ⁊ nē adducte nō concludūt. nō quidē pma. ꝓter duo. ⁊primo qꝛ falsū assumit in hoc q̄ vicit priorē colorem nūq̄ corrumpi. 2ᵃ qꝛ falsū dicit in hoc q̄ asserit priorē saporē nūq̄ corrūpi. nec alia accidentia sensibilia vini uel q̄ corruptio talitū nūq̄ infert corruptionem sacramenti uel desitionē sanguinis sub specieb⁹. Similiter cōfirmatio nō valet. tū qꝛ est contra arguentē. tū qꝛ falsū assumit. De istis duob⁹ late ꝓsequit. pe. dicēs. Ista opinio deficit. qꝛ vicit q̄ manet idem color numero q̄ prius. qꝛ tūc esset multi colores fm spēm. ⁊ p ꝓsequēs nō continui. qꝛ sicut motus differētes spē nō prit continuari. sic nec qualitates. Hoc aūt videt falsū cum p mixtionē liquidorū fiat vnū continuū fm quantitatem ⁊ p ꝓsequēs fm qualitatē. qꝛ qualitas coextendit quānto ⁊ sic copulant ad vnū cōem terminū. q̄ cū totus color sit cōtinu⁹ videt esse vnus. ⁊ sic duo pmi fuit corrupti ⁊ tertiᵗ est generatᵗ. Sed ista rō non videt necessa. qꝛ vniᵗ continui vna ps pōt esse alba ⁊ alia nigra. nec erit aliq̄ ps superficiei ab color media. ſz distinguent seipsis nec erūt continui colores: ſz nec discōtinui licꝛ sint in continuo. nec oꝛ q̄ si ex substantijs ⁊ quantitatib⁹ que sunt vniᵗ rōnis fiat tertia q̄. ꝓpt hoc ex q̄litatib⁹ q̄ differūt spē fiat tertia. magis tū. pbabile est q̄ sicut ex diuersis substantijs ⁊ qualitatib⁹ elementorū fit in mixto q̄litas media ⁊ substantia media. sic ⁊ hic. maxime si verū est q̄ ex mixtione liquidorū. ꝓter subintrationē priū se quat vtriusq̄ subiecti corruptio. qꝛ p ꝓsequēs quātitates ⁊ oīa alia accidētia corrūpunt. Et qō dicit arguēs q̄ secus ē de colore qui accidit. ⁊ de sapore q̄ videtur esse ꝓpria qualitas vini. videt esse contra illud quod sup dixit indistincte q̄ corruptio solius qualitatis facit desinere esse sacramentū. Hoc auē dicit non de illa qualitate que accidit sicut color. ſz de illa que ē ꝓpria vini sicut sapor. Preterea p admixtionē vini alteriᵗ in magna quantitate qō est fortissimū ut vernaticū ⁊ hō. nō solum mutat color: ſz totaliter mutatur sapor odor vigor color ⁊ fere oēs q̄litates sensibiles. ⁊ sic fm eum nō maneret sacramentū. tū sicut supra dictū est. q̄ciūq̄ accidentia mutentur si quantitas manet eadem numero sine subiecto sicut prⁿ semp manet sacramentū. sed p tantā mutationē qualitatū naturaliū ex nā indiuidui videt quantitas corrūpi ut dictū est. ⁊ etiā p subintrationē oiuꝫ partiū videt natura manere sine subiecto. ⁊ sic vbicūq̄ est alia suba. ⁊ p ꝓsequens desinit esse sacramentū. Itē q̄ talem mixtionē fit corruptio subalio. ⁊ p ꝓsequēs omniū accidentiū ut ex suprādictis patet. Itē si ē alia qualitas noua corrupta qualitate cōnaturali totū destruit ut supra dictū est. ⁊ iō nō valet illud quod arguens adducit. qꝛ q̄ius qualitates diuersorū vinorū accidant sacramento. tū qualitatib⁹ naturalib⁹ corruptis cetera corrumpunt ⁊ suba si ibi est. ⁊ quantitas nisi miraculose retineat. sicut qñ apparēt species carnis ⁊ sanguinis uel pueri p nouas species supinductas. sed nō posset fieri hoc nisi cū corruptione pmarū ⁊ p ꝓsequens quātitatis nisi deus eā retineret. ⁊ iō cū eadē quantitas possit esse ptim sine subiecto ⁊ ptim in subiecto. dum tū quelibet pars p se sumpta sit tanta q̄ posset esse p se separata ab omni alia ⁊ in tali natura q̄le est subiectū quod habet uel habuit. vū qñ minor liquor admisceē q̄ tū p se ptius stabat fit vnū continuū qō est cū subiecto quantū occupat pars adiūcta ul forte duplā ⁊ alia sine subiecto quanta est residua ps. q̄ tū non fuit ad sensū distincte. ſz qñ liquor admixtus est maior uel equalis fit vnum continuū. ⁊ qꝛ omnes ptes subintrant ⁊ penetrant nō est dare partē sine subiecto que posset p se stare. nec aliā cū subiecto. vñ totū corrūpit ⁊ tertiū generat addita materia uel multiplicata ⁊ generata noua forma. licꝛ hec nō sit illa mixtio cuiᵗ q̄libet pars mixti est mixta. hec. pe. ⁊ bene quo ad illud quod dicit de dimēsione ptim existēte in subiecto ⁊ ptim sine subiecto. De hoc scīs Tho. 3ᵃ pte. q. 77. arti. 8ᵘ vbi arguit sic. Si aliquis liquor pmisceē illis specieb⁹ oportet q̄ ex illis fiat aliquod vnū. ſz nō pōt fieri aliq̄ vnum neq̄ ex liquore qui est suba specieb⁹ que fuit accidentia neq̄ ex liquore ⁊ sanguine xpi qui rōne sui est incorruptibilis neq̄ additionē recipit neq̄ diminutionē. q̄ nullᵗ liquor pōt admisceri vino cōsecrato. Ecce argumētū. sequit risio. Dicendū inquit q̄ liquor appositus vino cōsecrato nullo mō miscē sube sāguinis xpi. miscē tū specieb⁹ sacramentalib⁹. ita tū q̄ pmixtione facta corrūpunt pdicte species uel in toto uel in parte. ⁊ si quidē corrumpunt i toto nulla iā remanet qō qꝛ iam totū erit vniforme. Si aūt corrumpant i pte erit quidem vna dimensio fm ptinuitatem quantitatis. nō tū vna fm modū essendi. qꝛ vna ps eius erit sine subiecto ⁊ alia erit in subiecto. sicut si aliq̄ corpus cōstituit ex duob⁹ metallis erit vnū corpus fm rationē quātitatis nō tū fm spēm nature. hec ille. Idem dicit 4ᵘ sen. dis. 12. q. 1. arti. 2. q. 6ᵃ in solutiōe tertū dicēs. Nō ē incōueniens vnā dimensionē fm vnā partē sui esse in hoc sacramēto nō in subiecto ⁊ aliā esse in subiecto. qꝛ plures partes dimēsionis q̄iuis sint vna dimensio in actu fuit tamen plures in potentia. hec ille. Illud aūt quod di-

Ayuntamiento de Madrid

cit ·pe. de multiplicatione materie. nō valet ut visū ē
z.º sen. dis. 18. Doc eni est ita rōni dissonū sicut illud qō
dicit mgr de formatione corpis Eue ex costa Ade per
multiplicationē materie nulla additiōe facta. vñ scūs
Tho. ·pma pte. q. 92. sic dicit. Quidā dicūt q p multi
plicationē mātē absq alterā mātē additione formatū
fuit corp mulieris ad modū q dris multiplicauit quīq
panes. sz hoc est oio ipossibile. Multiplicatio eni pdicta
aut accidit fm transmutationē sube ipsi materie. aut
accidit fm transmutationē dimensionū illi. nō autem
fm transmutationē substantie ipsi materie. tū q ma
teria in se considerata est oio intransmutabilis utpote
existens in potētia tbis solū rationē subiecti. tū etiam
q multitudo z magnitudo sūt pter essentiā ipsi mate
rie. z iō nullo mō pōt intelligi multiplicatio mātē eadē
mā manēte absq additiōe nisi p hoc q mā maiores di
mensiones accipiat. hoc aūt ē cā rarefieri sc; materiā
accipere dimēsiones ut dicit pbs 4.º physicor. Dicere
q materiā multiplicari absq rarefactione ē ponere cō
tradictoria sil sc; diffinitionē absq diffinito. hec sanct
Tho. Ex quib p; q illa multiplicatio quā ponit ·pe.
est irrationabilis sicut z positio magistri z quo ad aliqd
deterior in hoc q ponit eandē materiā fm se totā esse
sub diuersis dimensionib ptialib. ita q tota sub qua
libet pte dimēsionū z tota sub distinctis sitibus. 3.º ho
rō Duranti nō ꝛcludit. nā duo falsa assumit. ·primū ē
q mixtio nō pōt esse similiū fm spēm z accidētia. z.º est
q silia fm spēm licz dissimilia q ad accidentia pūt se al
terare sz nō corrūpe. De his ·pe. sic dicit. Q aūt dicit
arguēs q silia nullo mō se alterant. hoc est verū g se. sz
p accidens vtiq pūt. qz diuisionē in ptes minimas que
nō possūt p se stare sequit alteratio z corruptio saltem
a ꝑte. Et hoc fit p mixtionē ptiū subintrantiū se mu
tuo. z iō sequit miscibiliū alteratio. qō aūt dicūt postea
q dissimilia fm qlitates pūt se alterare: nō aūt corrū
pere. nō valet. qz alteratio magis facta abijcit a suba.
sicut maior ignis corrūpit minorē ignē uel saltē p diui
sionē z subintrationē. Et qō dicit q mixtio est p secus
positionē partiū. nō videt. qz sicut in nutritione p hoc
q mā cibi fit sub forma nutriti non est dicere q distin
guāt situ. alias eodē mō miscerent arida homogenea
z ligda. qō trī ipse negat. hec ·pe. z bri. Et hec sufficiūt
ad argumēta Durādi. ¶ Ad argumētū ꝑtra qōnē ne
gat aīs p qlibet pte. Et ad pbationē ·prime ptis rīdet
scūs Tho. 13. dis. 4.º q. 1. arti. 2.º questiūcula 2.ª i solutiōe
·pmi dicēs. Quia intētio requirit ad pfectionē sacro;
iō cū oēs habeant intentionē vnā ꝑsecrationē faciēdi
nō est nisi vna vñ cōsecratio. hec ille. Ad pbationē ·ho
secūde ptis aīs rīdet. 1z. dis. q. 1. arti. 2.º questiuncula
6.ª in solutiōe ·pmi dicens. q ·pbs intelligit de accidēte
cui subiectū ē suba qō ei nō pmisceť. sic autē nō est in
,pposito. Et hec de qōne dicta sufficiant: de qua bene
dictus deus amen.

Jrca decimāquartā

distinctionē qu arti 5niaꝫ q̄rit. Utrū
sacr̄m pnie possit tollere culpā remā
nēte reatu. Et arguit q nō. qz remo
ta cā remouet effect. sz culpa est cā
reat pene. iō eni alius est dign pene. qz culpā cōmisit.
q remissa culpa nō pōt remanere reat pene. ¶ In op
positū arguit. qz 1.º Regū. 12.º dicit q cū David peni
tens diriisset ad Nathā: peccaui dño. dixit Nathā ad
illū. Dns transtulit a te peccū tuū nō morieris: verūtā
filij q nat ē tibi morte morietur. qō fuit i pēnā peccātis
pcti ut ibidem dicit. q dimissa culpa p pniam remanet
reat alicui pene. ¶ In hac qōne erūt tres articuli. In
pmo ponent ꝓnes. in z.º obiectiōes. in 3.º solutiones.

¶ Quantum ad primū articulū sit pri
ma ꝓ q pnia ē condo
sacramētū. Hāc ponit z pbat scūs Tho. 3.ª pte. q. 84.
arti. p. vbi sic dicit. Sicut dicit Bregorij z habet in de
cretis. 1. q. 1. Sacr̄m est in aliqua celebratione cum res
gesta ita fit ut aliqd significatiue accipiamus qō sane
accipiendū est. Manifestū est aūt q i pnia ita res ge
sta fit q aliqd sanctū significat tā ex pte peccatoris pe
nitentis q̄ ex pte sacerdotis absoluentis. nā peccator
penitēs p ea q agit z dicit: ordit cor suū a pctō recessisse.
Siliter etiā sacerdos per ea q agit z dicit circa penitē
tē figt opus dei remittētis peccatū. vñ manifestū ē q
pnia q̄ in eccl̄ia agit est sacr̄m. hec ille. Itē 4.º sen. dis.
14. q. 1. arti. p. in solutiōe ·pme. q. sic dicit. Sacr̄m ꝓpor
tat sanctitatē actiue p modū q nobis sanctificandū cō
petit ut sz adiungat sanctificatiōis inuisibilis signo q
visibilia signa ,put nūc de sacro loquimur. vñ vbicūq
fit aliqua sanctificatio figta aliquib sensibilib signis
ibi est sacramentū. z iō cū hoc fit in pnia cōstat q pnia
est sacramentū. hec ille. Ex quib p; facilit ratio p ꝓne
arguēdo sic. Ubicūq fit aliqua scificatio figta sensibi
libus signis ibi est sacr̄m. sz hoc est in pnia. q̄ z c. Et ad
vit huic ꝓni q pnia nō solum est sacr̄m: sz etiā est virt
ut post dicet. ¶ z.º ꝓ est q ,ppria mā sacr̄i pnie sūt pctā. 2.º
Hanc ponit scūs Tho. 3.ª pte. q. 84. arti. 2.º vbi sic dicit
Duplex est materia sc; proxima z remota. sicut statue
,proxima materia ē metallū. remota ho aqua. Dictū ē
aūt q ,prima materia pnie sacr̄i sūt peccata de quib
volet z q cōfitet. z p quib satisfacit. vñ relinquit q re
mota mā pnie sūt peccata. nō attemptāda sz destruen
da z detestāda. hec ille. Itē eadē. q. arti. p. in solutione
·pmi sic dicit. Noie corporaliū rerū intelligunt large etiā
ipsi exteriores actus sensibiles q ita se brīt in hoc sacro
sicut aqua in baptismo uel chrisma in ꝓfirmatiōe. Est
aūt attendendū q in illis sacr̄is in quib conferť excel
lens grā que supabūdat omnē facultatē humani act
adhibet aliqua corporalis mā exterius sicut in baptismo
vbi fit plena remissio peccatorū z q̄tū ad culpā z q̄tū
ad pēnā. z in confirmatiōe vbi dať plenitudo spūs sci.
z in extrema vnctione vbi dať pfecta sanitas spūalis
q̄ ,puenit ex virtute xpi. sicut ex quodā p̄ncipio ex trin
seco. vñ si qui actus humani sūt in talib sacr̄is. nō sunt
de essentia materie sacro;. sz dispositiue se brīt ad sa
cramēta. In illis aūt sacr̄is que brīt effectū correspon
dentē humanis actib ipsi actus humani sensibiles sūt
loco materie ut accidit i pnia z matrimonio. sicut etiā
in medicinis corporalib q̄dā sunt res exteri adhibite si
cut emplastra z electuaria. quedā ho sunt act sanan
dorū puta exercitationes quedā. hec ille. Item. q. 90.
arti. p. in solutione tertij sic dicit. ·peccata sunt mā re
mota pnie in q̄tū sūt mā uel obiectū humanorū actuū
qui sūt ,ppria mā pnie ,put est sacr̄m. hec ille. Ex quib
pōt formari talis rō. p ꝓne. Q̄icūq alicuius sacri mā
,prima est aliquis act buman exterior sensibilis. eius
dem sacr̄i mā remota tri ,ppria est obiectū talis actus
sz mā ,prima sacr̄i pnie est actus buman sensibilis q ē
ꝓfessio peccati cui obiectum est peccatū. q̄ mā remo
ta tri ,ppria est peccatū quod est talis ꝓfessiōis obiectū
Q aūt cōfessio uel contritio uel satisfactio sint ,prima
materia sacramēti pnie supra ostensū estť. Et ꝓsiliter

Ayuntamiento de Madrid

addit huic ñni q̃ peccata sũt mã pnie que est virtus ut postea videbit in 3.° articulo diffuse. ¶ 3.° 5 est q̃ sacramentũ pnie qñq̃ tollit culpã ⁊ totum reatum. qñq̃ vo tollit culpã remanente aliquo reatu. Hanc ponit scus Tho. 3.° pte. q. 86. arti. 4.° vbi sic dicit. In peccato mortali fit duo scz auersio ab incõmutabili bono: ⁊ cõuersio ad bonũ cõmutabile inordinata. Ex pte q̃ auersiõis ab incõmutabili bono cõsequit peccatũ mortale reat⁹ pene eterne. ut qui cõtra eternũ bonũ peccauit in eternũ puniat. Ex pte etiã auersionis ad bonũ cõmutabile inq̃tum est inordinata consequit peccatũ mortale reatus alicui⁹ pene. qz inordinatio culpe nõ reducit ad ordinẽ iustitie nisi p penã. Iustũ est enim ut qui volũtati sue plus indulsit q̃ debuit 5 volũtatẽ suã aliqd patiatur. sic enim erit eqlitas. vii ⁊ Apoc. 18.° dicit. Quantũ glorificauit se ⁊ i delitijs fuit tantũ date illi tormentũ ⁊ luctũ. qz tũ conuersio ad bonũ cõmutabile finita est nõ hz ex hac p se peccatũ mortale qõ debeat ei pena eterna. vi si sit inordinata conuersio ad bonũ cõmutabile sine auersione a deo. sicut est in peccatis venialib⁹ non debet peccato pena eterna sz tpalis. qñ igit p gratiam remittit culpa tollit auersio aie a deo inq̃tum p grãm aia deo iungit. vii ⁊ p 5 sequens sit tollit reatus pene eterne. pot tũ remanere reat⁹ alicui⁹ pene tpalis. B ille. Itẽ ibidem in solutione tertij sic dicit. Passio xpi de se est sufficiẽs ad tollendũ omnẽ reatũ pene nõ solũ eterne sed tpalis. ⁊ fm modũ quo homo pticipat virtutem passionis xpi pticipat etiã absolutionẽ a reatu pene. In baptismo aũt totaliter homo pticipat virtutẽ passiõis xpi. utpote p aquã ⁊ spũ sanctũ xpo cõmortuus peccato ⁊ regenerat⁹ ad nouã vitã. ⁊ ideo in baptismo homo consequit virtute passionis xpi remissionẽ totius reatus nõ aũt in pnia sz solum fm modũ, ppziop actuũ q̃ sũt materia pnie. sicut aqua baptismi. ⁊ iõ non statim p primũ actum pnie quo remittit culpa soluit reatus totius pene. sz completis omnib⁹ pnie ptibus. hec ille. Eande ponit pñi distinctione. q. 2. arti. p. in solutione 2.° q. vicẽs: Scõm phm i 8.° ethicorũ. tã iusticia q̃ amicitia in quadã equalitate cõsistit. qui q̃ aliquẽ offendit peccat contra equalitatẽ amicitie inq̃tũ affectum debitũ nõ impendit. ⁊ contra equalitatẽ iusticie inq̃tũ rem debitam subtrahit. ⁊ sicut hec duo in offensa qñq̃ diuiduntur. ita etiam in compensatione separãt. sicut qñ offendenti pena p violentiã inferr̃ sic fit recõpensatio q̃tum ad iusticiã: sz non q̃tum ad amicitiã. Similit qñ offendens offensũ verbis placat nõdum re substracta restituta fit recõpensatio amicitie sz nõ iustitie. peccator q̃ p affectũ peccati amicitiã dei violat. ⁊ p inobedientiã legis diuine bonorẽ deo debitũ subtrahit. ⁊ ex primo amittit grãm ⁊ incurrit offensã. ⁊ ex secundo meretur penã ut ab eo q p inobedientiã substraxit substrahatur p penã. ⁊ hoc meritũ pene dicit reatus. ⁊ iõ cũ p pniam qua homo deo se supponit peccata pterita detestãdo cum emendationis, pposito remittit quidẽ peccatum q̃tum ad offensã. sz non oportet q̃ remittat q̃tum ad totũ reatum nisi pena iam psoluta. ⁊ sic p pniam nõ fit cum culpe diminutione totus reatus dimittit. hec ille. Item pnia 2.° q. 87. arti. 6.° probat q̃ reatus pene remanet nõ solum post actum peccati: imo post remissionẽ peccati. Et similit 2.° sen. dis. 4. 2. q. 1. arti. 2.° probat q̃ post actũ peccati remanet reatus peccati. Ex quib⁹ pot formari talis rõ. p ñne. Reat⁹ peccati nõ tollit totaliter p sacramentũ pnie nisi amota omni inordinata auersione ⁊ conuersione peccantis. sed hec duo qñq̃ amouent̃ in sacramento pnie. ⁊ qñq̃ primũ sine secũdo. ergo qñq̃ tollit̃ totaliter reatus. ⁊ qñq̃ non. Item p sacramentũ pnie tunc solũ tollit totaliter reatus qñ penitens pfecte recompensat amicitiã ⁊ iusticiã circa deũ. sed hec duplex recõpensatio qñq̃ cõcurrit in penitẽte. ⁊ qñq̃ pma sine secũda. igit ⁊c. Et in hoc pum⁹ articulus terminat̃. qz plura in solutionib⁹ ad victorũ confirmationẽ dicentur.

Quantum ad secundum articulũ arguit 5 ñes.

Et quidẽ contra primũ ñnẽ arguit Durandus ⁊ pmo vult, pbare q̃ pnia nõ sit sacramentũ nec debeat dici sacramentũ pnie: sed sacramentũ confessionis ⁊ absolutionis. qz in confessione ⁊ absolutione ponit hoc sacramẽtũ tãq̃ in sua materia ⁊ sua forma. Pnia aũt si accipiat̃ p habitu vel actu interiori est ad hoc sacramentũ pnia tanq̃ nõ positio suscipientis. Si aũt accipiat̃ p executione pene satisfactorie sic est cõsequens ad hoc sacramentũ. ⁊ sic penitentia quoq̃ 3.° dictorũ modoꝝ accepta nõ est intrinseca huic sacramẽto. ¶ 2.° arguit q̃ pnia nõ sit quedã specialis virtus ab alijs distincta. potissime a iusticia. qz vel esset infusa vl acquisita. sed neutrũ est. q̃ ⁊c. b.° p̃batur. qz nulla virtus est infusa pter tres theologicas ut dicit sc. p̃basse 3.° libro. Q aũt nõ sit acquisita. p̃bat. qz si esset fm se quedam virtus acquisita ex actibus penitẽdi. tũc ille q plures peccaret ⁊ plures peniteret eẽt virtuosior seu plures virtutes haberet q̃ innocens q̃ semp in actib⁹ virtuosis pseueraret ⁊ p 5 sequens nõ aegreret sibi virtutem penitentie ex actib⁹ penitendi. qz nũq̃ peniteret eo q̃ peccatũ nõ fecisset. hoc aũt est irrisoriũ. est ergo virtus penitẽtie ipsamet virtus iusticie cuius actus ẽ reddere vnicuiq̃ qõ suũ est. deo obedientiã obseruando mandata ⁊ fugiendo transgressionẽ eoꝝ. ⁊ si tingat transgredi tunc elicit actum penitendi, ppter quem actum sortit̃ nomen penitẽtie. ¶ 2.° ad idẽ. qz penitere nõ pot esse pncipalis actus alicui⁹ virtutis. qz primo ⁊ pncipalis actus virtutis nunq̃ p̃exigit̃ actũ vitij in opante virtuose. actus enim pncipalis temptantie nõ requirit q̃ hõ pri⁹ intemptate egerit. nec actus pncipalis liberalitatis requirit q̃ aliquis pri⁹ fuerit auarus. ⁊ sic de singulis virtutib⁹. aliqn̄ nul⁹ posset fieri virtuosius nisi pri⁹ fuisset vitiosius: qõ nõ ẽ verũ. sz penitere necessario p̃supponit actũ vitiosum p̃cessisse in penitẽte. ẽ enim de malo cõmisso. q̃ penitere nõ pot esse primus ⁊ pncipalis actus alicui⁹ virtutis. q̃ ⁊c. ¶ 3.° qz actus primo ⁊ pncipalis virtutis cuiuslibet est fm electionẽ boni ut fiat. 2.° vo differens a primo re vel ratiõe est fuga mali ne malũ fiat. 3.° autẽ est si cõtingat malũ fieri q̃ illud displiceat. ut p 3 in omnib⁹ virtutibus. ⁊ sic penitere de malo qõ iam contigit non est primus ⁊ principalis act⁹ virtutis sz secundari⁹ vel tertij⁹ ⁊ de obiecto ꝛtingenti p accidens ipsi virtuoso. ꝛtingit enim virtuosũ peccare sed nõ inq̃tum est virtuosus. p habitũ tũ virtutis detestatur malũ si qd contingit. ¶ 4.° qz oio virtus vel ẽ intellectualis vel theologicalis vel moralis. sz pnia neutrum esse potest. constat enim q̃ nõ est intellectualis. Q aũt nõ sit theologica, p̃batur. qz virtus theologica habet deum, p obiecto ⁊ nõ actũ humanũ bonũ vel malũ sed penitere habet, p obiecto actũ humanũ sz peccatum p hominẽ cõmissum. q̃ penitentia nõ est virt⁹ theologica. Q aũt nõ sit moralis p 5 quia virtus moralis nõ habet pro fine, primo nec pro circũstantia in formante aliquid qõ excedat dictamen rõnis naturalis, sz peni-

Ayuntamiento de Madrid

tentia uel penitere habet, p fine, primo, et p circūstātia informante aliquid quod excedit dictamen rōnis naturalis. qō p3. qz finis primus penitēdi est ut homo reconciliet deo quem offendit p peccatum satisfaciendo. g penitentiā. illud aūt nō cadit sub dictamine rōnis naturalis. oportet q actus penitendi nō solum sit a virtute morali: sz theologica vna ul plurib⁹ qualitercūq; hoc fiat. g penitētia nō est specialis virtus fm se distincta ab alijs potissime a iustitia. ¶ 5. qz omnis virt⁹ moralis q ordinat hominē ad alterū in rōne debiti pertinet ad iusticiā. sz pnia ordinat hominē ad alterū i rōne debiti. igit pertinet ad iusticiā. a⁰ p3 qz virtutes morales alie a iustitia. aut nō ordinā t hominē ad alterū ut temperātia. aut si ordinant ut liberalitas. non tñ in rōne debiti. nō enī liberalis tenet ei cui dat ex aliquo debito. si enī teneret ex debito nō esset liberalis datū: sz necessario redditū. sz ad solam iusticiā pertinet ratio debiti ut ipsū nomen sonat. Q̄ enī iustū est fieri debitū est. et qō debitū est iustum est reddi. et sic p3 a⁰, b⁰, p baf. qz penitētia ordinat hominē ad deum in rōne debiti. hec Duranus in forma. ¶ Contra 2ᵐ. Sēm arguit Aureolus. et primo, p bat q materia uel obiectū pnie virtutis non sit peccatū sed pena. primo ex dicto phi 2° ethicorū. Iustitia punitiua in penis ē que reducit offensā ad equalitatem. Considerandū est enī q ille qui iniuriā habet plus qz egit qō nō debet. ille vo qui passus est ḃ min⁹ quia priuatus est honore, pprio. pena aūt iusta reducit istos ad equalitatem, pter q pena ut sic est obiectum iustitie punitiue. A simili peccatū cum inducat quādā inequalitatē inter deum et hominē auferendo illud qō suum est. puta reuerentiā obedientiā et honorem i quo deus p peccatorem inc̄tum ē ex parte peccatoris fit min⁹ habens. peccata aūt attribuendo sibi et vsurpādo pprium vōtū et beneplacitū ac desiderium fit plus habens. idcirco hanc inequalitatē reducit ad equalitatē penitentia auferendo peccatori, pria desideria et exhibendo reuerentiā deo et obedientiam. g peccatū nō est obiectū penitentie. sz pena ut reductiua illi inequalitatis ad equalitatē. ¶ 2° sic. Illud est, pprie obiectū et materia alicuius virtutis circa quod illa virtus imediate pōnit et coniectura t bonū et medū rōnis facit qō est q̄st forma inducenda a virtute. sed pnia nō ponit ḃ bonum et medū rationis circa peccata. sz circa penas ut illius inequalitatis reductiuas. g tē. a⁰ p3 ex 2° ethicorū. quia virtus est coniectatrix medii. puta circa medium rationis consistens et debitas circūstantias induceit in materiam determinatā. b⁰ patet. quia i peccatū ḃ circūstantias nō inducit. sed agens circa penitentē apponit penas. qz et quando et vbi et sicut oportet. et sic de alijs circūstantijs. ¶ Confirmat quia nulla virtus habet, p obiecto illud quod corrumpit cū ipsa habeat modificare suū obiectum. sed pnia corrūpit peccata. g tē. ¶ 3° quia sicut est de iusticia punitiua et vindicatiua. sic est de penitentia. Iusticia enī punitiua est directiua in penis que a iudice infliguntur. iusticia autē vindicatiua est directiua in penis que infliguntur a psona priuata vbi iudicis nō habet pria. sicut tempore Machabeorū Machabeⁱ filij eⁱ punierūt peccatores. Ultra istas est tertia punitiua sui ipsius infligēdo penam sibi debitam fm iudiciū rationis. et hec est penitentia. Dico ergo q sicut est de iusticia punitiua et vindicatiua que sunt ad alterū. sic est de penitentia que est iusticia punitiua in seipsum. sz iusticia punitiua et vindicatiua sūt directe in penis nec habent, p obiecto peccata sed penas licz mouēant ex peccatis cōmissis. tñ, pprius act⁹ illarū est circa moderationē penarū in alterum fm circūstantias requisitas. ergo iusticia directiua penarum in seipsum. et si motum capiat ex peccato. tñ totus eius actus est circa penas ut reductiuas ad equalitatē. hec ille. ¶ 2° loco arguit, p bando q nulli alius actus penitentis sit de essentia penitentie que est sacramentum pter confessionem. primo q illud sacramentum pōt esse sine satisfactiōe. vnde papa pōt cōmittere simplici sacerdoti q absolvat penitentē a pena et culpa. et similiter sacerdos nullam tenet iniūgere penitentiā tanta posset apparere contritio in penitente. sz nullū sacramentum potest esse sine eo qō est, pria materia sacramenti uel de eⁱ essentia. ergo tē. ¶ 2° quia illud nō est materia sacramenti in quo nō potest esse aliqua virtus supnaturalis infusa fm te qui dicis q i materia sacramenti est virtus supnaturalis infusa actiua respectu di spositionis gratie. sed in satisfactione nulla pōt esse virtus infusa que sit actiua respectu illⁱ dispositionis qz ante satisfactionem infundit gratia. Si dicas q nō debet culpa sine satisfactione in, pposito. Lōtra. satisfactio in, pposito nō est signum sensibile. g nec materia hui⁹ sacramēti. ¶ 3° sic. Nūq̄ essentia hui⁹ sacramenti manet qū morbus nō manet. sed qū penitentia imposita explet nō manet morbus. quia culpa iam delet a est ergo tē. Consimilē dico de contritione q nō potest esse materia hui⁹ sacramenti cum non sit signum sensibile. hec ille. ¶ Contra 3ᵐ. Sēm arguit Scotus, p bando q cessante actu peccati nō manet aliquis reatus uel obligatio q sit aliquid reale relatiuū uel absolutū. qz nulla relatio realis manet in anima cessante actu peccati. 2° qz si manet non ab illa diceretur anima peccatrix. primū, p batur. qz relatio realis intrinsecus adueniēs sequit necessario positionē extremorū. hec aūt non sequit. p3 quia manente eadē a, a a deo seu pena eodem modo se habente non, pter hoc anima est obligata ad penā. qz nō ante peccatū. q si sit extrinsec adueniens necesse est sibi dare causā p quā adueniat extremis iā positis. sicut est de ybi. nō enī pōt esse respectus realis q nō sequat extrema posita gn sibi ut termino rideat aliqua actio realis. sed illⁿ obligationis dari nō potest actio realis nec agēs reale. nō enī anima. qz peccādo nō habuit nisi vnicā actionē deordinatā que fuit ad illud velle priuatū debitis circūstantijs. et ita non ad illū respectū ut ad terminū. Nec pōt dici ista obligatio termin⁹ oīne actionis imediate. qz nulla anima dicit peccatrix pcise ab illo qō ē termin⁹ imediatus oīne actionis. 2° p batur. quia si esset in anima talis obligatio nō posset figi in esse nisi a deo imediate. et ita p illam non esset anima peccatrix formaliter cum deus nō sit causa peccati p se sed solum pmissiue. Istam difficultatem tangit magister distinctione. 18. ca⁰ pltimo. et videt solvere p hoc q polluta est anima quouscq; penitet. sicut erat dū erat in ea pzaua voluntas. et exēplificat de illo q tetigit mortuum. cessante enī actu ē immundus sicut prius. et subdit: ita polluta anima remanet sicut fuit in ipso actu peccati. qz ita est longe a deo p dissimilitudinem. ipsa enī dissimilitudo que inest anime ex peccato et est elongatio anime a deo macula videtur. Sz contra istud stat prior deductio. qz macula ista uel elongatio uel dissimilitudo quocūq; nomine censeat nō pōt esse tantūmodo carētia gratie habitualis. quia ista totaliter inest in primo peccato. nec carentia rectitudinis in actu. qz illa nō est nata manere nisi manēte macula

Ayuntamiento de Madrid

in actu. Itē macula sūmi odij a ꝛ sūmus amor ipsius a repugnāt. ergo p vnū aufertur aliud. ꝛ p ꝓsequēs macula odij a posset auferri p modū ꝛatū amorē ipsius a. ¶ 3. qꝛ si aliqd derelictū ab actu peccati vicat manere illud nō est formalē peccatū qꝛ pōt stare in iustificato. sicut habitus vitiosus vel dispositio ad illū manet iustificato subito. Et hoc pꝛ 3 qꝛ in principio pꝛonus est ad acquirēdū illā inclinationē habit⁹ vitiosi. sz pugnādo ꝛtra eā meret ꝛ acquirit habitū ꝛtrariū. vnde magnī peccatores nō statim qui iustificati: sūt habēt illā pacē quā habent pfecti ꝛ exercitati in virtutib⁹. quicūq; etiā habitus vel dispositio vitiosa relinquit ex actib⁹ desineret esse post futurū tpis nisi firmaret pfecte p frequētiores actus. sicut vlterior ois dispositio ad habitū desinit esse cessantib⁹ actib⁹. sz illud quo aliqs dicit peccator postq̄ cōmisit nō desinit esse. nō g̃ est ibi aliqd absolutū vel relatiuū positiuū vel priuatiuū a q̄ dicat peccator a tpe cessationis vsq; ad pniam. sz tm quedā relatio rōnis in q̄tū est obiectū intellect⁹ vel voluntatis dei. qꝛ postq̄ cōmisit volūtas dei ordinat illū ad penā correspondētē pctō ꝛ intellect⁹. puidet. p oi tpe donec pena sit psoluta. ¶ 4. qꝛ Aug⁹ sup illud ps. Beati quorū remisse sūt iniquitates ꝛc. Videre ingt pctā deū est ad penā imputare. auertere aūt facie a peccatis. hoc ē ea ad penā nō reseruare. ita g̃ dicit pctā ab eo tecta nō ut nō videat: sz ut nō velit aia duertere id est punire. g̃ hominē remanere in reatu post actū peccati transeuntē nō est aliud nisi ipsū a dei voluntate ordinari ad penam condignā illi pctō. obiectū aūt intellect⁹ vel volūtatis ut intellectū vel volitū nō habet nisi respectū rationis. g̃ ꝛc. ¶ 5. qꝛ esto q; deus in multiplicatione meritorū nō intenderet habitū charitatis. sicut possibile est si merita sint remissa vel etiā si essent intensa. tū ille qui plura merita habuerit transeuntib⁹ interioꝛib⁹ ꝛ exterioꝛib⁹ est magis merit⁹ q̄ alius. qō nihil aliud est nisi qꝛ ordinatus ē ad maioꝛē gliam p qō nō habēt aliqō politiuū vel priuatiuū absolutū vel relatiuū intrinsecū isti sz tantūmodo relatio rōnis in q̄tū est obiectū dine voluntatis ut sic ordinet ad multiplicioꝛē gloriā. isti enī in acceptatione dina ordinant ista merita vel iste ista merita ordinat ad talem vel talē gloriā. sicut g̃ ista acceptatio ꝓpter merita transeuntia nihil est realiter nisi act⁹ diuine volūtatis. ꝛ in isto tantūmodo relatio rōnis sicut in obiecto volito. ita ex alia parte ꝓpter peccata transeuntia est abiectio vel reꝓbatio vel expulsio in voluntate dina. ꝛ in peccatore est relatio rōnis trīs ut obiecti reꝓbati ad talem vel talem penā. ¶ 6. qꝛ si qs offēdat magnū principē tali offensa cui correspōdeat magna pena: cessante illo actu nihil ē in ipso qō pti⁹ nō fuit ais actū peccati. ppē q; nunc dicat inimicus ꝛ non prius sz trīs in volūtate dni ē actus transiēs sup ipsum ꝛ p hoc in ipso est relatio rōnis ut in obiecto volito ad talē penā. Et quo pꝛ 3 q; cessāte actu peccati nihil aliud est offensa macula vel reatus nisi ista relatio rōnis. sed ista relatio rōnis sz ordinatio ad penā ut est disconueniens alie dicit ei⁹ macula. sicut p oppositū pulchritudo. ut aūt ē obligatio formalē ad illā penā dr reat⁹. ꝛ ut ē act⁹ volūtatis dine in q̄ est tota illa realitas p quē actū ordinat ad talē penā dr offensa. hec Scot⁹ in forma. ¶ Contra eandē ꝓnē arguit Aureol⁹. ꝛ pmo nitit ꝓbare q; illud q; qs dicit formalē pctō ꝛ transeūte actu pcti nō sit respect⁹ realis. qꝛ nullus respect⁹ realis pōt de nouo acqꝛi nisi acqsito aliquo absoluto: sz transeūte actu pcti nō aduenit aliqō absolutū reale de nouo. igit ꝛē. Itē cū iste respect⁹ nō sit ve genere relatiōis fm te nec apparet de q genere sit. nō ē rōnabile illū ponere. Itē si obligatio ad penā est illud q̄ aliqs dicit formalē pctō. g̃ in qcūq; esset talis obligatio ille esset in culpa. quod ē falsū. qꝛ pctō p pniam dimisso adhuc remanet obligatio ad aliquā penam. Dices q; sola obligatio ad penā eternā ē illud q̄ qs dr formalē pctō. Contra. qꝛ pctā veniale manet sine obligatione ad penā eternā. g̃ vbi nō ē obligatio ad penā eternā ibi ē rō culpe. Ulterius. pbat q; illud q̄ qs dicit formalē pctō ꝛ transeunte actu pcti nō sit p actu actualis iusticie vel grē in volūtate. qꝛ illud nō pōt dici formalis rō peccati q̄ nō intenso nec remisso peccatū dicit intēdi ꝛ remitti. formalis enī rō ꝛ illud cui⁹ est rō mutuo intendunt. sz tali priuatione nō intensa nec remissa pctā dicit intēdi ꝛ remitti. g̃ ꝛc. b⁰. pbat qꝛ priuatio iusticie ꝛ grē nō suscipit intensionē aut remissionē ex additione pctō. eque enī priuat grā qui fecit vnū pctā sicut qui fecit mille. Similit aliqs posset esse priuat⁹ grā. nec tñ diceret pctō sicut ulē qui in puris nālib⁹ crearet. Nec valet si dicas q; ex priuatione grē simplicit nō dicit qs pctō. sz 03 q; cōmiserit culpā p quā grā se priuauit. hoc enī nō valet. qꝛ ego loquor de formali rōne pcti. Ulterius arguit q; illud q̄ qs dr formalē pctō ꝛ transeūte actu pcti non sit macula ex pctō relicta. sicut contagiū ex contactu morbi. qꝛ tūc illud eēt quedam habilitas relicta. ꝛ hoc nō pōt esse. qꝛ aliqs nō pctō pōt ē magis habilitatus q̄ pctō. aut esset aliqd aliud ꝛ nō apparet qd pōt esse. hec ille. Et in hoc secūdus articulus terminat.

Quantū ad tertium articulū ꝛidēdū ē obiectioib⁹ sup dictis. Et quidē ad ea q̄ Durand⁹ pmo loco obiciꝛ cōtra pꝛima ꝓnē. Dicit pmo q; hoc sacrm ꝓpꝛie notat sacramētū pnie. tū qꝛ finis ei⁹ pncipalis ē p penā punire pctā ꝛ peccantē ad satisfaciendū deo ꝛ ad abolendū offensā dei. tū qꝛ oia ꝛcurrētia ad hoc sacrm hūt rōnē pene. ut puta dolor ꝛritiōis. erubescentia confessiōis ligamen sacerdotis ad penā. ꝛ labor satisfactionis. Dē dictis beatus Tho. 4.⁰ sen. dis. 16. q. 1. arti. 3. in solutione 2.⁰ q. lic dicit. Penitentia culpe pcedētis offensam abolet p modū recōpensatiōis cuiusdā. hec autē recōpensatio differt a recōpensatiōe vindicatiue iusticie in duob⁹. primo qꝛ in vindicatiua iusticia ille q peccauit se hz ad recompensationem ut patiēs trīs in q̄tum pena p quā fit culpe recompensatio ē ab alio inflicta. ꝛ iō nō pꝛsupponit ad recompensationē dolor de pctō. sz ex pena recōpensante dolor infligit. In pnia aūt ille qui peccauit se hz ad recōpensationē etiā ut agens qꝛ ipse spōte sua ad penā recōpensantē accedit. ꝛ iō displicētia culpe pꝛecꝛigit. 2.⁰ differt qꝛ in vindicatiua iusticia taxat pena recōpensans fm arbitriū iudicis ꝛ nō eius in quē cōmissum ē pctrīn. sz in pnia oportet q; pena recōpensans taxet fm arbitriū ei⁹ in quē pctrīn cōmissū est. qꝛ talis recōpensatio fit ad recōciliandū animū offensi q̄ recōciliatio eē nō pōt nisi pena recōpensās voluntati ei⁹ sufficiat. ꝛ iō 03 in pnia q; modus pene satisfactoꝛie fm arbitriū sacerdotis qui vicem dei obtinet seruet. vtrq; g̃ recōpensationi hoc cōe est q; fiat recōpensatio nō fm arbitrium eius qui peccauit sz alterius hois. arbitriū aūt rectum requirit cognitionem culpe que quidē si eiq debet penam taxare p eū q peccauit fiat: cōfessio dicit. si autem alias vel ab aliqs: dicit cōuictio. ꝛ qꝛ i pnia sponte q peccauit ad recōpensationē faciendā accedit requiritur confessio ꝛ sic recompen-

Ayuntamiento de Madrid

satio tribus gradibus pficitur. quorum primus est displi-
cētia culpe pterite. alias non sponte ad recōpēsationē
accederet. & hoc per cōtritionem pficitur. 2° est ut cul-
pam suam notificet deo per sacerdotē. alias non se ad
recōpensationē fm arbitriū eius in quem peccauit of-
ferret: & ḡtum ad ꝗ est cōfessio. 3° est ut recōpēset fm
arbitriū sacerdotis. & ḡtum ad hoc ē satisfactio. hec ille.
Similia dicit 3ª pte. q. 90. arti. 2°. Ex quib⁹ patet q
confessio cōtritio satisfactio concurrūt ad cōpletā pu-
nitionē penitētis. & ideo ꝗ sacramētum merito dicitur
sacramētum pnie. ¶ Dicit 2° pncipaliter ad argumen-
tum q ad hoc sacramētum non solū pertinet pro ma-
teria confessio penitētis. imo etiam contritio & satisfa-
ctio. De ꝗ scūs Tho. 4°. sen. dis. 22. q. 2. arti. p. questiū-
cula 2ª vbi q̄rit. Utrū interior pnia sit res huius sacra-
menti. arguit sic 3°. loco. Penitentia interior videt eē
idem qō cōtritio. sed contritio nō est res huius sacri cū
sit pars sacramenti. ergo interior penitētia non est res
huius sacramenti. Ecce argumētum. sequtur respōsio.
Dicēdum q tres partes penitentie sunt in penitentia
exteriori & interiori. quia pfessio & satisfactio. que vide-
tur tm ad exteriorem pniam pertinere inueniūtur in
interiori penitentia ḡtum ad ppositum & pmeditatio-
nē eorū. & etiam contritio que videtur tm interiori. pe-
nitentie eē inuenitur in pnia exteriori fm quēdā signa
quibus sensibiliter manifestatur uel alijs uel saltē ipsi
penitēti qui dolorem sensibilē percipit in seipso. hec ille.
Ex quibus apparet q non solū confessio exterior: ve-
rum etiā contritio & satisfactio pertinent ad materiam
hui⁹ sacramēti. & q ꝗ sacramentū. ppie dicitur sacrm
penitētie. Item. 4°. sen. dis. 16. q. 1. arti. p. in solutione 3ª
q. sic dicit. Pena quā penitens patit tota in rōnem sa-
tisfactionis cedit. nō enim sola exteriori pena homo sa-
tisfacit: ꝫ etiam interiori. alias oratio mentalis nō eēt
satisfactoria. vnde & pena q̄ est in contritione & que est
in confessione in ptem satisfactionis cedit. & q̄ satisfa-
ctio est vltima ps: totū sacramētum a pena denominatur
sicut res denominatur ab vltimo sui. hec ille. Ex quib⁹
patet q diuisio quā arguens facit insufficiens ē. quia
penitentia nō solū accipit ,p actuali habitu interiori aut
,p exteriori pnia inuicta: verū etiā ,p ipsa confessione
que est quedam pena & penitētie pars. Cum autē dicit
arguens q cōtritio nō potest dici ps huius sacramēti
quia ē dispositio ꝑnia ad sacrm. dicitur q non ē dis-
positio ꝑnia anteq̄ adsit pfessio. sed assistente pfessiōe
est pars integralis sacramenti. Pōt etiā dici q cōtri-
tio pcedens confessionē etiam ē pars sacramēti. q in
illa incipit sacramētum. Et similiter dicit q executio
penitentie satisfactorie nō sequit cōpletum sacramen-
tū: sed ē est vltima ps cōplens sacramētum quo ad suū
materiale. sacramētū enī penitētie est quodā totum
integrale successiuū sicut docet scūs Tho. vbi supra.
Partes integrales sūt duplices. quedā sūt ptes quā-
titatis que q̄q̄ sunt vni⁹ rōnis ut i totis homogenei⁹
q̄q̄ ro diuersarū rōnum ut i totis etherogenei⁹. q̄dā
ro sunt partes eēntie sicut materia & forma & nō quā-
titatis. & he sp sunt diuersarū rōnum: & hēt ordinē na-
ture ad invicē. & q̄q̄ etiā ordinē ptis i his quorū eē nō
est sīl. & hō sūt ptes de quibus loquitur. q. pnie sacrm fm
rōnē sue spēi ex his trib⁹ ītegrat: & vna ē ꝑor altera fm
nām. & q̄q̄ etiā fm tēp⁹. eorū enī actuū humanorū qui
sūt māles in pnia nō est totū eē sīl. sed succedūt sibi in-
uicem. sed q̄q̄ plures eorū quorū vn⁹ est altero prior
fm nām sūt simul tpe. Itē in solutione 2ª arguēti sic
dicit. In ptib⁹ successiuorū ex q̄libet parte pōt cōcludi
totū sicut: hora tertia ē. q̄ dies est. nō tm totum de vna
pte pdicat. nō enī dicim⁹ q hora sit dies. sed tm de om-
nibus ptibus simul acceptis aliū modo intentū pdica-
ri potest. ita ipropie: & sic etiā de q̄libet parte pnie pnia
cōcludit. eo q pnia nō hs totū eē suū simul. nō tm totū
de ptib⁹ pdicat neq̄ cōiūctim neq̄ diuisim. ppe loquē-
do. hec ille. Ex qb⁹ ps q ꝗtritio pcedēs pfessionē & ab-
solutionē ē ps sacri pnie & ptinet ad eī⁹ integritatē eēn-
tialē. 2° ps q executio pene satisfactorie ptinet ad ite-
gritatē eēntie dicti sacri. 3° ps q nec ꝗtritio pcedēs ab-
solutionē. nec satisfactio sequēs absolutionē pcedunt
aut sequūt sacrm pnie sīē arguēs falsē putat. ꝫ ꝗtritio
illud ichoat. & executio pnie satisfactorie illud ꝗsūmat.
de his tm plura dicēt in sequēnd⁹ hui⁹ arti. & forte i. 16ª
uel. 17ª. dis. verūtm ad oia q ibi dicit Durand⁹ volēs ,p-
bare q nec ꝗtritio nec satisfactio sint ptes hui⁹ sacri. ps
rōnio p pdicta q: oia i virtute soluta sūt. nec de illis ,ppe
ho ꝗ facē spālē qōnē nisi forte aliqd occurrat. ¶ Ad ea
q̄ 2° loco inducit ꝫ de pnia ut ē virt⁹. vō p in gēnali q
pnia ē qdā virt⁹ spālis distincta nō solū ab intellectualib⁹
aut theologicl. imo a q̄libet trium moralium cardinalium q
eni sit virt⁹ q̄dā: ondit scūs Tho. 3ª pte. q. 85. dicēs. Pe-
nitē ē de aliq̄ a se pus facto dolere. dolor ār ul̄ tristicia
vō uupl̄r. vno mō fm q ē passio qdā appetit⁹ fēsitiui. & ḡtū ad ꝗ pnia nō ē virt⁹ ꝫ passio. alio mō fm q ꝗsistit i
volūtate: & hō ē cū qdā electiōe. q̄ qdē si sit recta ne-
cesse ē q sit act⁹ virtutis. Dicit enī 2° ethī. q virt⁹ ē ha-
bit⁹ electiu⁹ fm rectā rōnē. ptinet aūt ad rectā rōnē q
aliq̄s vole at de q̄ volēdū ē: q̄ q̄ dē obseruat i pnia de
qua nūc loquimur. nā penitēs assumit moderatū dolorē
de petis pteritis cū intētiōe remouēdi ea. vti manifē-
stū est q pnia de q̄ nūc loquitur ē virt⁹ uel act⁹ virtutis
hec ille. Itē 4°. sen. dis. 14. q. 1. arti. p. in solutiōe 2ª. q. sic
dicit. In pnia se hs hō ut recipiens & ut agens. recipit
eni a deo veniā & recōciliationē per ecclie ministros
& fm hs rōnē sacri. sed ex pte act⁹ sūt de ipso diuerse
opiniones. qdā enī dicūt q est act⁹ virtutis & nō ē vir-
tus. ꝫ hō nō pōt eē. q. cū act⁹ virtutis nō sint in vormiē-
te. dormiēs nō posset dici penitēs. qō est falsū. & iō aliq
dixerūt q ex pte ista pnia est virt⁹. sed nō ,ppe loquen-
do sed coiter. put oia laudabilia virtutes dicūtur. etiā
si sint passiones. sed hō non ē verū. q. fm phm. 8° ethī
principale in virtute morali est electio. vti ois habit⁹ q
facit rectā electionē pōt dici ,ppie loquēdo virt⁹. vn
cum act⁹ pnie nō causet tm ex passione: sed magis ex
electione: etiā si nulla sit passio. cōstat q pnia ,ppie lo-
quendo ē virtus & nō improprie sicut vere cūdia ul̄ hō.
hec ille. Item ibidem in solutiōe pmi argumēti sic dicit
Non fm idem pnia ē virt⁹ & sacrm. sed inq̄tū p pniam
recipit grām curātē peccati vuln⁹ pōt eē sacrm. inq̄tū
aūt p habitū infusum ordinat ad actū rectū sic est vir-
tus. hec ille. Q. aūt pnia sit spālis virtus ostēdit 3ª pte
vbi supra arti. 2° Species ingt habitū distinguūtur
fm spēs actuū. & ideo vbi occurrit spālis ratio act⁹ lau-
dabilis ibi necesse ē ponere spālē habitū virtutis. ma-
nifestū ē aūt q in pnia iuenit spālis rō act⁹ laudabilis
sc. ogari ad destructionē peti pteriti ig̃tū ē offēsa dei
qō nō ptinet ad rōnē alteri⁹ virtut. vti necesse ē pone-
re q pnia sit spālis virt⁹. hec ille. Itē. 4°. sen. vbi supra
in solutione 3ª. q. sic dicit. Pnia accipit uel aspicit spā-
lem rōnē obiecti. q. respicit petīn a se cōmissū ut ei pi-
abile p penitētis actū. & ita actus pnie nō est detestari
peccatum absolute quia hoc est cuiūslibet virtutis. sed

Ayuntamiento de Madrid

detestari ad expurgationē eiꝰ ꝛ ḡtū ad culpā ꝛ ḡtū ad reatū. hoc eni nulla alia virtus facit. hec ille. Q aūtē pnia nō ſit virtus theologica. oſtēdit ibidē in ſolutione 4.ᵃ quaſtiūcule dicēs. Virtus theologica habet idē pro obiecto ꝛ p fine. hoc autē non eſt in pnia q̄ obiectū eiꝰ eſt peccatum cōmiſſum quod intendit expiare. finis aūt eſt deus cui intēdit recōciliari. ꝛ ideo nō eſt virtus theologica ſed inter virtutes morales numeranda eſt hec ille. Q aūt pnia ſit alia ⁊tus a iuſticia coiter dicta oſtendit ibidem in ſolutiōe. 5ᵃ. q. dicens. Quia iuſticia equalitas q̄dā eſt. ideo vbi nō pōt eē adequatio vera ibi non pōt eſſe pfecta rō iuſticie: ſz aliquis iuſticie modus: ſicut dicit pḃs in. 5ᵒ ethi. q. domini ad ſeruū non eſt ſimpliciter iuſtū: ſz vna ⁊ iuſtū. cū ergo inē hoīem ꝛ deū ſit maxima diſtantia non poterit ibi eē ꝓprie dicta iuſticia hoīs ad deū. ſed aliqs iuſticie modus quaſi per ſilitudinem. homo aūt efficit debitor alteri homini duplicit. vno modo p hoc q ab eo ſibi datū eſt ſicut in voluntariis cōmutationib: puta in emptionib ꝛ vēditionib. alio modo p hoc q ei ſubtraxit ſicut ē in inuoluntariis cōmutationib: ut eſt furtum percuſſio ꝛ hꝰ. Similit aliqs efficit deo debitor per hoc q ab eo aliqd recipit. ꝛ i hac ratione deo reddit debitū honorem latria ſiue religio. alio modo ex hꝰ q ⁊tra deū peccat. ꝛ ſic reddit deo debitū pnia. vnde ſicut religio ponit ps iuſticie a Tullio. non quidē quaſi ſpecies: ſz q̄ſi pars potētialis in q̄tū aliquē modū iuſticie participat. ita etiā penitētia pars iuſticie debet poni. hec ille. Billa dicit 3ᵃ pte. q. 85. arti. 3ᵒ niſi q̄ ibi videtur velle q penitētia ſit quedā ſpēs iuſticie. ait enim ſic. pnia non habet q ſit ſpecialis virtus ex hoc ſolo q volet de malo perpetrato. ad hēnū ſufficeret charitas. ſed ex eo q penitēs volet de peccato cōmiſſo in q̄tum eſt offenſa dei cum emēdationis ꝓpoſito. emēdatio aūt offenſe cōtra aliquē cōmiſſe fit nō per ſolam ceſſationē offenſe: ſz exigitur vlterius q̄dam recōpenſatio que hꝰ locū in offēſis in alterū cōmiſſis: ſicut ꝛ retributio niſi q recōpenſatio eſt ex parte eius qui offendit: ut puta cū ſatiſfacit. retributio aūtē eſt ex pte eiꝰ in quem fuit offenſa commiſſa. virtūq; enī ad mām iuſticie pinet. q virtuq; eſt q̄dā cōmutatio. vnde manifeſtū ē q pnia fm q ē virtus ē pars iuſticie. Sciēdum tamē q fm pḃm. 5ᵒ ethi. duplicit dicitur iuſtū ſcz ſimplicit: ꝛ fm quid. Simpliciter quidē iuſtum ē inter equales eo q iuſticia ē eqlitas quedā qō ille vocat iuſtum politicū vel ciuile eo q omnes ciues eqles ſunt. ḡtum ad hoc q ſunt imediate ſub principe ſicut liberi exiſtentes. Iuſtum aūtē fm quid dicit illud qō ē inter illos quoꝝ vnus eſt ſub potestate alterius: ſicut ſeruus ſub dño. filius ſub patre. vxor ſub viro. ꝛ tale iuſtum ꝛſideratur in penitētia. vnde penitens recurrit ad deū cum emendationis ꝓpoſito: ſicut ſeruus ad dominū. fm illud pḃ. Sicut oculi ſeruorum in manibus dominoꝝ ſuorum. ita oculi noſtri ad dominū deum noſtrū donec miſereatur noſtri. Et ſicut filiᵒ ad patrem. fm illud Luce. 15ᵒ. Pater peccaui in celū ꝛ coram te. Et ſicut vxor ad virum. fm illud Hiere. 3ᵒ. Tu fornicata es cum amatoribus multis: tū reuertere ad me dicit dominus. hec ille. Ex quibus pz q virtus penitentie non eſt iuſticia ſimpliciter: ſed fm quid. ꝛ ſic debet intelligi illud quod dicit in ſolutione q̄rti ſcz q penitentia eſt virecte ſpecies iuſticie. Et ſimiliter illud quod dicit in ſolutione tertii ſcz q penitētia cōtinet ſub iuſticia cōmutatiua. ¶ Iſtis pmiſſis dicitur ad argumenta ſingula. Et ad primū quidem dicitur negando minorem. nā pnia poteſt dici virtus infuſa ꝛ virtus acquiſita. Nec valet improbatio huius tum quia falſū eſt q ſole virtutes theologice infundātur a deo ut viſum fuit 3ᵒ. ſen. diſ. 33ᵒ ꝛ ibi reſponſū fuit obiectionibus arguentis. tum etiam quia habitus penitētie acquiſitus ex actibus poteſt dici virtus: Et cū dicit arguens q tunc penitēs haberet virtutem: qua caret innocens ꝛc. dicitur q ſicut non eſt inconueniēs q ille qui fuit peccator habeat dum penitet aliquem actum virtuoſum quem non habuit innocēs qui nūq̄ peccauit: ſic non eſt inconueniens q habeat aliquem habitum virtuoſum potiſſime acquiſitum ex actibus quem nunq̄ habuit innocens. vnde argumētum parum vel nihil habet apparentie ꝛ min ᵒ exiſtentie. De ꝓdictis ſcūs Tho. 4.ᵒ ſen. vbi ſup arti. 3ᵒ in ſolutione 2ᵃ q. ſic dicit. Habitᵒ eſt medᵒ inter potentiam ꝛ actum. ꝛ quia remoto priori remouetur poſterius. non aūt ecōuerſo. ideo remota potentia ad actum remouetur habitus. non aūt remoto actu. ꝛ quia ſubtractio materie tollit actum. ꝓpter hoc q actus non poteſt eē ſine materia in quam trāſit. ideo habitus alicuius virtutis cōperit alicui cui non ſuppetit materia. ꝓpter hoc q ſuppetere poteſt ꝛ ita in actū exire: ſicut pauphō pōt hre habitū magnificētie: ſed non actū. quia non habet magnitudinē diuitiarū q̄ ſit materia magnificētie. ſz pōt habere. ꝛ iō cū innocēteo in ſtatu innocētie nō habeāt pctā cōmiſſa que ſint mā pnie licz poſſint hre. actᵒ pnie in eis eē nō pōt ſed habit ᵒ pōt. ꝛ hꝰ ſi grām habeāt cū q̄ oēs virtutes infuſē dūtur. hec ille. Ibidē etiam oſtendit in ſolutione 3ᵒ. q. q pnia remanet in beatis hoīb ᵒ: licz q ad aliū actū ḡtū in via. Item in multis locis tenet ſcūs Tho. q in ꝛpo non fuit ſpes neq; pnia: ut patet 3ᵃ pte et 3ᵒ ſen. ¶ Ad 2ᵐ negat principale aſſumptū. penitere eni eſt principalis ꝛ primᵒ actus virtutis pnie. Nec valet. pbatio. q: ſecᵒ ē de virtutib ᵒ retrabētib ᵒ a malo ꝛ de aliis. Unde ſcūs Tho. 4.ᵒ ſen. vbi ſup ꝛa arti. p. q. 2ᵃ arguit ſic 4.ᵒ loco. Omnis virtus ē per ordinē ad bonum. ſed pnia dicitur per ordinem a malo. q̄ non ē virtus. Ecce argumentum. ſegtur riſio. Dicēdū q bonū illud ad qō virtᵒ imediate ordinat ē actᵒ pfectᵒ ipſiᵒ. ꝛ iō aliq virtutes ſūt q̄ principalē actū habt in retrabēdo a malo ſic eſt modeſtia ꝛ tpantia ꝛ hꝰ. Et ſiliter actᵒ pfectus pnie eſt in retrabēdo a malo. nec. ꝓpter hoc ſequitur q non ſit virtᵒ. hec ille. Item ibidem in ſolutiōe 5ᵒ ſic dicit. Penitētia reſpicit turpe i. pterito cui pōt ſuccedere pfectio in pſti. ꝛ iō non ē actus impfecti de neceſſitate. Itē 3ᵒ pte. q. 85. arti. p. in ſolutione 2ᵒ ſic dicit. Pnia fm q ē paſſio non ē virtᵒ. eſt aūt virtᵒ fm q hꝰ electionē rectā ex pte volūtatis. qō tū magis pōt dici de pnia q̄ de verecūdia. nā verecūdia reſpicit turpe factū ut pñs. pnia aūt ut pteritū. Eſt aūt ꝯ pfectionē ⁊tutis q aliqs in pſti hēat turpe factū de q oporteat eū verecūdari. nō ē aūt ꝯ pfectionē ⁊tutis q aliqs ꝯ cōmiſerit turpia facta de qbus oporteat eū penitē. cū ex vitioſo fiat aliqs virtuoſus. Hꝰ ille. Cū aūt dicit arguens q aliqs pōt heri virtuoſus q nunq̄ fuit vitioſus. dicit q hō valet. tū q virtᵒ pnie ſit infuſā cū grā in baptiſmo. ſz nō pōt exire i actū niſi pcedēte aliq petō. Uñ ſcūs Tho. 4.ᵒ ſen. vbi ſ. arti. 3. q. 2. arguit ſic primo loco. Penitere eſt mala cōmiſſa plangere. ſed innocēteo nullum malum cōmiſerunt. ergo in eis non ē penitētia. Ecce argumētū. ſegt riſio. Dicēdū q ḡtuis non cōmiſerit. pſit tū cōmittere. ꝛ iō eis habitū pnie habere cōpetit. ſz tū iſte habitus nō pōt exire in actū niſi forte

Ayuntamiento de Madrid

respectu venialium peccatorũ quia peccata mortalia tollũt ipsũ. nec tñ est frustra qz est pfectio potentie naturalis. hec ille. tũ etiã quia nõ est incõueniẽs aliquem habitũ acquisitũ ex actibus a malo retrahentib⁹ esse ⁊ dici virtuté ut dictũ est. ¶ Ad 3ᵐ patet solutio ꝑ predicta. concedit eni ꝑ ꝓncipalis actus pnie est bonũ facere uel eligere. sed ista bona electio pót esse i retrahendo a malo ⁊ detestãdo illud. eligẽdo talẽ detestationẽ tanq̃ recte rõni cõsonã ⁊ in electiõe proportionãdo ⁊ tarãdo penã peccato cõmisso ⁊ in placando deũ ⁊ expurgãdo peccatũ. vnde materia remota pnie ut supra dictũ est est peccatũ ⁊ malũ circa qõ pót eẽ multiplex bona electio. sicut tẽperãtia facit rectã electionẽ circa turpissimas passiões scz circa ꝛcupiscẽtias ⁊ delectatiões tact⁹ ut ondit diffuse scũs Tho. 2ᵃ 2ᵃᵉ. q. 141. i octo articulis. Nõ oz aũt ꝑ ꝑm⁹ ⁊ ꝓncipalis act⁹ virtutis sit electio circa bonã materiã remotã. cum circa furtũ ⁊ homicidiũ bñ eligat ipsa iusticia. Itẽ ut dictũ est aliud est de virtutib⁹ retrahẽtib⁹ a malo ⁊ aliud de inclinãtibus i bonũ. quis aũt sit actus pnie ⁊ quos habeat: coiter ostẽdit scũs Tho. 3ᵃ parte. q. 85. arti. 5ᵒ dicens: De penitẽtia possum⁹ loqui duplicit. Uno mõ ꝗtũ ad habitũ ⁊ sic ĩmediate infũdit a deo sine nobis ꝓncipaliter operãtib⁹. nõ tñ sine nobis dispositiue coopantib⁹ per alios actus. Alio mõ possum⁹ loqui de pnia q̃tum ad actus quib⁹ deo operãtibus pnia coopant quorũ actuũ primũ ꝓncipiũ est dei operatio cõuertẽtis cor. fm illud Ben. 4ᵒ. Cõuerte nos dñe ad te ⁊ cõuertemur. 2ᵒ act⁹ est motus fidei. 3ᵒ actus est motus timoris seruilis quo quis timore suppliciorum a peccatis retrahitur. 4ᵒ ẽ motus spei quo quis sub spe venie concedende assumit propositum emendandi. 5ᵒ actus est motus charitatis quo alicui pctñ fm se displicet: ⁊ non iam ꝓpter ipsa supplicia. 6ᵒ est motus timoris filialis quo ꝓpter reuerentiam dei aliqs emendã deo voluntari⁹ offert. sic ergo patet ꝙ actus pnie a timore seruili ꝓcedit sicã ꝑmo motu affectus ad B ordinati. a timore aũt filiali sicut ab ĩmediato ⁊ primo ꝓncipio. hec ille. Itẽ sequẽti articulo. In virtutib⁹ inquit nõ attendit ordo tẽporis q̃tum ad habitus. qz cum virtutes sint cõnexe oẽs simul incipiũt eẽ in anima. sed dicit vna earũ esse poz alia ordine nature qui ꝓsideraẽ ex ordine actuũ fm ꝙ actus vni⁹ virtutis ꝑsupponit actũ alterius virtutis. fm B̃ ergo dicendũ est ꝙ actus qdam laudabiles etiã tẽpore ꝓcedere possunt actũ habitũ pnie sicut actus fidei ⁊ spei informis ⁊ actus timoris seruilis. actus aũt ⁊ habit⁹ charitatis simul sunt tẽpore cũ habitu ⁊ actu pnie ⁊ cũ habitib⁹ aliarũ virtutum. nam in iustificatione impii simul est motus liberi arbitrij i deũ qui ẽ act⁹ fidei per charitatẽ format⁹: ⁊ mot⁹ liberi arbitrij i peccatum q est actus pnie. hoz tamen duoꝝ actuũ ꝑmus naturaliter ꝓcedit 2ᵐ. nam actus penitẽtie virtutis est cõtra peccatum ex amore dei. vnde ꝑmus act⁹ est cã ⁊ ratio 2ᵗ. hec ille. Et similia dicit 4ᵒ sen. vbi supꝝ arti. 2ᵒ. in solutione ꝑnie et 2ᵃ. q. vnde in solutione gnti argumenti. 2ᵃ. q. dicit ꝙ motus pnie qñq̃ ꝓcedit ex electione boni. qñq̃ ex fuga mali. Et in eodẽ arti. sepe dicit ꝙ penitẽtia ordinatur ad receissũ a malo. ⁊ omnes alie virtutes ad consecutionẽ boni. Ex quib⁹ omnibus pz ꝙ sufficit ad primũ ⁊ principalem actum virtutis ꝙ sit electio boni ul ꝙ ipsũ cõcomitẽt electio boni. sic aũt ẽ de actu penitẽtie quẽ concomitat amor dei. ¶ Ad 4ᵐ dicitur ꝙ pnia ẽ virt⁹ moralis. Et ad ip̃obationẽ hui⁹ dicit ꝙ nulla virtus moralis mere habet ꝓ obiecto rel

fine ꝓpter uel ꝑ circũstãtia informãte aliqd excedẽs dictamen rõnis naturalis: ⁊ ꝑ se ipsa. pót tamẽ talia bñe ex cõcursu uel imperio virtutũ theologicarũ. Itẽ licz illa ꝓpositio haberet verũ loquendo de virtutib⁹ moralib⁹ acqsitis. non tñ loquẽdo de infusis. Et de hoc sanctus Tho. 4ᵒ sen. vbi supra arti. 5. q. 4. in solutiõe 2ᵃ sic dicit. Uirtutes infuse tripliciter se habẽt ad deũ quẽdã eni habent deũ ꝓ obiecto ⁊ fine sicut theoᶜ. quedã vo non ꝓ obiecto in quod trãsiat actus. sed ꝑ fine ꝓmo: sic patz de latria q̃ aliquas seruitutis protestatiões q̃si materiã habet: quas imediate ordinat in deum quasi in finem. ⁊ tales virtutes ꝓpinquissime sunt theologicis. vnde ⁊ actus harum virtutũ attribuuntur theologicis sicut ꝓxime impartib⁹. vñ dicit ab Aug⁰ ꝙ fide spe charitate colit deᵒ. quedã aũt nõ bñt deũ ꝑ obiecto. neq̃ ꝑ fine ꝓximo. sed vltimo sic tpantia q̃ hz passiões. p mã. ⁊ qerẽte ai ꝑ fine ꝓximo. Is hãc vlterius ordinat ad deum. penitẽtia aũt q̃tus non habeat deũ ꝓ obiecto. habet tamen deum ꝓ fine ꝓximo. quia ad hoc in pctã cõmissa destruenda mouet ut deo reconciliẽtur. ⁊ ideo actus eius scz peccatum expellere uel iustificare qñq̃ fidei qñq̃ charitati ascribit hec ille. ¶ Ad 5ᵐ dicitur ꝙ solum ꝓbat ꝙ penitentia pertineat ad iusticiam. nõ quidem ꝙ sit ipsa virtus iusticie simpliciter dicte que ẽ inter eqles ⁊ reddit equale ex debito. quia non sic potest homo reddere deo equale. sed pertinet ad iusticiam quasi pars potentialis uel pars subiectiua iusticie coiter ⁊ fm quid dicte. non enim quelibet virtus que ordinat hominem ad alterum in ratione delicti ẽ iusticia ꝓꝓrie dicta. ut ostẽdit sanctus Tho. 2ᵃ 2ᵃᵉ. q. 80. arti. ꝑmo vbi sic dicit. In virtutibus que alicui principali adiunguntur duo sũt considerandã. Primo quidem ꝙ virtutes ille i aliquo cum virtute principali cõueniant. 2ᵒ ꝙ in aliquo deficiant a perfecta ratione ipsius. quia vero iusticia ad alterum est. oẽs aũt virtutes que ad alterum sũt possũt ratione cõuenientie iusticie annecti. ratio vero iusticie consistit in hoc ꝙ alteri reddatur quod ei debetur fm qualitatem. dupliciter ergo aliqua virtus ad alterũ existẽs a ratione iusticie deficit. vno quidem modo in q̃tum deficit a ratiõe equalis. alio modo in q̃tum deficit a ratiõe debiti. Sunt enim quedam virtutes que debitũ qdẽ alteri reddũt. sed nõ possũt reddere equale. ⁊ primo quidem: quicquid ab homine deo redditur debitum est. non tamẽ potest esse equale ut scz tãtum homo ei reddat quantum debet. fm illud ps̃. Quid retribuam domino ꝓ omnibus que retribuit mihi. Et fm hoc adiungit iusticie religionis que ut dicit Tullⁿ superiori cuidam nature quam diuinã vocant curam uel cultum cerimoniãq̃ offert ⁊c. hec ille. Et sicut dicit ibi de religione ⁊ pietate ⁊ obseruantia ꝙ deficiũt a ratione iusticie. quia licz reddant debitum. non tamen equale. ita dicendum est de penitentia ut superius patuit. Et hec sufficiunt ad argumenta Durandi. ¶ Ad argumenta Aureoli contra 2ᵐ ꝑnem dicitur primo in generali ꝙ materia ⁊ obiectum penitentie virtutis potest dici non solũ ipsa pena: imo ipsum peccatum cõmissum ꝓ quo infert pena. Q̃ eni obiectũ penitentie sit peccatum patet ex precedentibus. Et vlterius quia principalis eius actus est dolere ⁊ detestari. Constat autem ꝙ materia ⁊ obiectum illius actus est peccatum. ⁊ per ꝑis est obiectum ⁊ materia virtutis. Q̃ etiã pena possit dici obiectũ uel mã pnie patet. quia ad penitentiam non solũ pertinet detestari

Ayuntamiento de Madrid

peccata. imo vltra hoc actus penitentie est ,ppositum emendandi ⁊ purgandi peccatum per penam: ⁊ sic vtrunq; tam pena q̃ culpa potest dici materia uel obiectum pnie. De predictis scilꝭ Tho. 4.° sen. dist. 14. q. 1. arti. p̃. i solutiõe. 6°. q. sic dicit. -Pnia ⁊ vindicatiua iusticia circa idẽ aliquo modo sunt scꝭ circa punitionẽ offense. sꝭ in duob⁹ differũt. primo quia vindicatiua ,pnie est in iudice penã infligente quã rem q̃q; inuite sustinet. sꝭ pnia est in ipso reo q̃ volũtari⁹ penã sustinet ,p culpã cõmissa. 2.° qz vindicatiua iusticia respicit offensam coiter. sed penitẽtie virtus respicit offensam deli. vnde oportet q̃ pnia cõsistat in emẽdatione offense volũtarie assũpta ⁊ tali qualis deo cõpetit. sicut aũt boibus q̃ videt ea q̃ foris patet fit offense recõpensatio ,p aliqua exteriora. ita deo q̃ intuet cor oportet q̃ incipiat recõpensatio fieri in ipso cordis affectu. sit autẽ recõpẽsatio exteri⁹ in duob⁹. primo in hoc q̃ aliqs exteri⁹ penã subit ,p offensa quã fecit. 2.° in hoc q̃ cauet in futurũ ne filis offensa ab eo fiat. ⁊ hec duo os q̃ bõi cor de exhibeat ,p penitẽtiã. primo dolore cordis ,p malis q̃ fecit. 2.° ,ppositum de cetero talia nõ cõmittendi. ⁊ hec duo diffinitio penitẽtie cõtinet. vñ magister diffiniens pniam aliqd ponit q̃si gen⁹ in B q̃ dicit: q̃ ẽ virtus. dolore de peccatis in B q̃ dicit: qua mala cõmissa plangimus. ⁊ ,ppositũ de futura emẽdatione. in B q̃ dicit: cũ emendationis ,pposito. hec ille. Ex quib⁹ patet q̃ actꝰ cõpletus pnie duo obiecta respicit scꝭ culpã de q̃ dolet. ⁊ penam quã assumit. Utrũ aũt eodẽ simplici actu doleat de peccato ⁊ eligat penã ⁊ emẽdã. aut sint duo actus. nõ refert ad ,ppositũ. sed videt q̃ sit idẽ act⁹ bꝰ duo obiecta ordinẽ inẽ se habẽtia. ut finis ⁊ id q̃d est ad finẽ. aut aliq̃ alio mõ ordinata. Itẽ ibidẽ in solutione 2.° argumẽti sic dicẽ. Illud q̃d pertinet ad corporalẽ inutaõnẽ nõ pertinet ad virtutẽ q̃si cõtinalis actus ei⁹. sed põt pertinere ad virtutẽ sicut mãle circa q̃d operat̃. qz etiam passiones corporales sũt virtutũ materia. Et ꝑm B dicendũ q̃ ipsi⁹ virtutis pnie sensibilis dolor uel corporalis flet⁹ põt esse quoddã mãle incẽtũ B reddit deo penitens q̃si debitũ ,p offensa cõmissa. ⁊ ideo si p planctũ figũtur actus penitentie tunc nihil aliud dicit q̃ detestationẽ. si aũt dicat̃ mãle penitentie sic põt etiã sensibilẽ uel corporalẽ fletum dicere. hec ille. Dicitur 2.° q̃ primũ argumentum magis est ad oppositũ q̃ ad ,ppositum. quia iusticia punitiua ⁊ generalit̃ iusticia cõmutatiua non solum habet pro materia penam: imo culpam cui reddit equalẽ penã. De B scilꝭ Tho. 2.° 2.°. q. 61. arti. 3.° vbi sic querit. Utr̃ eadẽ sit materia iusticie distributiue ⁊ cõmutatiue sic dicit. Iusticia ẽ circa q̃dam operatiões exteriores scꝭ distributionẽ ⁊ cõmutaõnẽ que sunt qdã vsus quorũdam exteriorꝭ ul' rerum uel personarũ uel etiam operũ. rerum qdem sicut cũ aliqs aufert uel restituit alteri rẽ suam. ,personarũ aũt cũ aliquis i ipsam psonã hois iniuriam facit: puta percutiendo uel conuiciando: aut etiã cũ reuerẽtiam exhibet. operũ aũt sũt cũ quis ab alio iuste exigit uel redit aliqd opus. si q̃ accipiam⁹ ut materiam vtriusq; iusticie ea quorꝭ operationes sunt vsus. eadẽ est materia cõmutatiue ⁊ distributiue iusticie. nam ⁊ res distribui possunt a co i singulos ⁊ cõmutari de vno in aliũ. ⁊ ẽ etiã q̃dã distributio laboriosoꝭ operũ ⁊ recõpensatio. Si aũt accipiam⁹ ut materiã vtriusq; iusticie actiões ipsas ,ncipales quib⁹ vtimur reb⁹ ⁊ personis ⁊ operibus. sic inuenit̃ vtrobiq; alia materia. nã distributiua iusticia ẽ directiua distributionis. cõmutatiua vo iusticia est directiua cõmutationũ q̃ attẽdit ,pnit inẽ duas ,psonas quarũ q̃dã sunt inuolũtarie. q̃dam volũtarie. inuoluntarie qdẽ quãdo aliqs re alteri⁹ vtitur uel ,psona uel opere eo inuito. qõ quidẽ q̃q; ,tingit occulte per fraudẽ. q̃q; manifeste per violentiã ⁊c. ⁊ postea enumeratio cõmutationib⁹ tam volũtarijs q̃ inuolũtarijs cõcludit dicens. In hõ aũt actiõib⁹ siue volũtarijs siue inuolũtarijs eadẽ est rõ accipiendi mediũ scꝭ ꝑm eq̃litatem recõpensationis. ⁊ ideo oẽs iste actiones ad ynã spẽm iusticie pertinẽt scꝭ cõmutatiuã. hec ille. Ex qb⁹ patet q̃ iusticie mã sunt nõ solũ punitiones imo furta homicidia ⁊ alie iuoluntarie ⁊ culpabiles cõmutationes. sic q̃ iusticia punitiua respicit illa duo. sic pnia respicit tanq̃ materiam ut obiectũ tam culpam q̃ penã sꝭ different. qz culpam respicit ut mãm circa quã agit penã vo ut id quod agit ⁊ q̃si ,pprũ effectũ. sicut ⁊ iusticia punitiua uel cõmutatiua different̃ respicit iustũ ⁊ iniustũ. vnde argumẽtũ nõ aliud cõcludit nisi q̃ peccatum non ẽ obiectum pnie ut operatũ ab ea. quia illo mõ pnia est ei⁹ obiectũ. cum quo stat q̃ peccatum est obiectum pnie tanq̃ id circa quod opatur ⁊ sup q̃ cadit ,pncipalis actus pnie cũ detestatio ⁊ displicentia. ¶ Ad 2.m negat b⁹. vñ scilꝭ Tho. 4.° sen. vbi sup̃ arti. p̃. q. 4.° in solutione 4.° sic dicit. Mediũ in iusticia non eodem mõ accipit̃ in iusticia ⁊ in alijs virtutib⁹ moralibus. accipitur enim iusticie mediũ per adequationẽ rei ad rem. hec aũt adequatio fit i iusticia cõmutatiua qñ ab eo q̃ habuit plus aliqd subtrahit̃. ⁊ ei q̃ min⁹ habuit additur. ille aũt qui alterũ offẽdit uel lesit plus habuit ⁊ qui lesus ẽ habuit min⁹ incẽtum huic subtractum est quod ei debebatur ⁊ ille vsus ẽ ,ppria volũtate in hoc q̃ non debuit. ⁊ ideo vindicatiua iusticia ab eo qui offensam fecit. quãtũ habuit plus debito rãtũ subtrahit ei ⁊ dat illi qui est lesus vsum ad honorẽ ⁊ in satisfactionem eius aliũ punit. sic q̃ vindicatiua iusticia constituit mediũ in offensis que sunt mã eius. nõ quidem tenendo mediũ in offensis ut quasdam recipiat ⁊ quasdam abiciat sicut temperãtia ponit mediũ in delectationibus. sed omni offense ,proportionãdo penam debitã. Et similiter penitentia ,pro quolibet peccato cõmisso penam infert ꝓbiipsi debitam. non autem ita q̃ aliq̃ peccatum dimittat ⁊ aliquod abiciat. hec ille. Ex quibus patet falsitas minoris argumenti dicens. q̃ penitentia nõ ponit mediũ in offensis aut peccatis. Quod autem dicit de circũstantijs ⁊c. non valet. quia eodem modo penitentia ponit circũstantias circa peccatum sicut ponit medium. quia scꝭ penam circũstantionatã ⁊ ,proportionatam peccatis adhibet. ¶ Ad confirmatiõnẽ dicitur q̃ nõ est simile de penitẽtia ⁊ alijs virtutibus. vnde scilꝭ Tho. vbi sup̃ i solutione ꝑmi argumẽti. 3.°. q. sic dicit. Omnis virtus expellit peccatum oppositum formaliter cũtum ad suũ actum ,primũ qui est informare subiectum. sed actus secũd⁹ in alijs virtutibus qui est operatio non ordinatur ,pncipaliter ad repellendũ peccatum sicut est in penitentia. ⁊ ideo penitentia non formaliter sed quasi effectiue peccatum expellit. habet enim peccatum expellendum ,pro materia ⁊ operatur circa ipsum ut expellat̃. hec ille. Item 3.ª parte. q. 85. arti. 2.° in solutione 2.° sic dicit. -Penitentia hꝰ quidem realiter generalem materiam incẽtum respicit omnia peccata. ⁊ tamen sub ratiõe speciali incẽtum sunt emundabilia per actũ hominis cooperantis deo ad suam iustificationem. Item in solutione tertij sic dicit. -Penitẽtia expellit oẽ peccatũ effectiue

Ayuntamiento de Madrid

in ꝗtum op atur ad destructionē peti, put ē remissibile
ex diuina gratia homine cooperante. hec ille. Ex qui-
bus omnibus patet ꝙ penitentia respicit, p materia ⁊
obiecto illud quod ipsa destruit licz habeat ꝓo parti-
ali obiecto aliqd qō ipsa efficit: ut suꝑ dictū fuit. ¶ Ad
3m patet responsio ex solutione ꝑmi ⁊ secundi. quia bꝰ
est neganda sez ꝙ iusticia punitiua uel vindicatiua nō
habeat offensā, p materia uel obiecto. ¶ Ad ea que 2o
loco obiciꝯ ⁊ra ꝓnem eandē dicit. Et ad ꝑmū quidē
dicit ꝑmo ꝙ ad materiā sacramenti pnie pertinēt tres
actus penitētis sez contritio cōfessio ⁊ satisfactio: ⁊ de
hoc plura dicta sūt in ꝑncipio huius tertii articuli. Uti
scūs Tho. 3a pte. q. 90. arti. 2o sic dicit. duplex ē pars
ut habetur in. Ꝓme sez pars ēntie ⁊ pars quātitatis.
partes quidē essentie sunt nāliter materia ⁊ forma. lo-
gice aūt genus ⁊ differentia. hoc autem modo quodli-
bet sacramētum diuiditur in materiā ⁊ formā sicut in
partes essentie. vnde sacramēta consistunt in rebus ⁊
verbis. sz quia quantitas se tenet ex parte materie. p-
tes quātitatis sunt partes materie. ⁊ B mō sacro peni-
tentie specialiter assignantur ptes ꝗtū ad actus peni-
tentis qui sūt materia huius sacramēti. Sciendū aūt
ꝙ alio modo fit recōpensatio offense in penitentia ⁊ in
iusticia vindicatiua. nā in vindicatiua iusticia fit recō-
pensatio �means arbitriū iudicis: nō ꝑm voluntatē offendē-
tis uel offensi. sed in penitētia fit recōpensatio offense
ꝑm volūtatem peccantis ⁊ ꝑm arbitriū dei in quē pec-
catur. quia hic nō querit sola reintegratio equalitatis
iustice sicut in iusticia vindicatiua: sed magis reōcili-
atio amicicie qō fit dū offendens recompensat ꝑm vo-
luntatē eius quē offendit. Sic ergo regritur ex parte
penitētis. ꝑmo quidem voluntas recōpensandi: quod
fit per cōtritionem. 2o ꝙ se subijciat arbitrio sacerdo-
tis loco dei: quod fit in cōfessione. 3o ꝙ recompenset
ꝑm arbitriū ministri dei: quod fit in satisfactiōe. ⁊ ideo
contritio confessio satisfactio ponūtur ptes penitētie.
hec ille. Dicitur 2o ꝙ aliis uel aꝰ argumēti ē falsa. quia
sacramentum penitentie non est pcētū sacramētū ni-
si pnitēs satisfaciat actu uel, ppositō p se uel per aliū.
Nec valet illud quod adducit de papa. quia dū papa
dat tales indulgentias non tollit satisfactionē. sed sa-
tisfactionē ⁊ penitentias scōz qui sunt in gloria: appli-
cat talē absolutis. sicut ostendit scūs Tho. 4.o sen. dis.
20. q. 4. in solutione ꝑme. q. ⁊ ibidem in solutione 2a ar-
gumenti vbi sic dicit. Ille qui indulgētias suscipit non
absoluit simpliciter loquēdo a debito pene: sed datur
sibi vnde debitū soluat ⁊c. de hoc alias. Cū autem vl-
terius dicit ꝙ tanta posset apparere contritio in peni-
tente ⁊c. dicit ꝙ in tali casu in penitente eēt satisfactio
tripliciter sez in, ppositō ⁊ in signo ⁊ in sui initio. ꝙ enim
talis satisfaciet quo ad, ppositū patet. aliter nō eēt cō-
tritus nisi haberet, ppositū satisfaciendi ⁊ recōpensan-
di ⁊ omnē pena sibi rōnabiliter iniūgēdā portandi. Q
aūt haberet satisfactionem sicut i signo patet ex dictis
Ex quo eni confitetur subijcit se arbitrio sacerdotis ⁊
sigt se patū satisfacere. Q aūt habeat satisfactionē si-
cut in sui initio uel medio. patet ꝙ satisfactio incipit in
contritione ⁊ mediaꝯ in cōfessione. ⁊ completur in ex-
teriori pena. De hoc scūs Tho. 4.o sen. dis. 16. q. 1. arti. ꝑ.
in solutione 3a. q. vbi sic dicit. Pena quā penitēs patit
tota in rōnem satisfactionis succedit. nō eni sola exte-
riori penitētia homo satisfacit. sed etiam interiori: ali-
as oratio mētalis nō eēt satisfactio. vti ⁊ pena q̄ est in
ꝓtritione: ⁊ pena que est in cōfessione in ptē satisfacti-
onis cadit. ⁊ ꝙ satisfactio est vltima pars: totū sacra-
mentū a pena denoiatur: sicut res denominatur ab vl-
timo sui. hec ille. ¶ Ad 2m negatur aꝰ. nec valet, pba-
tio. quia scūs Tho. nō dicit ꝙ in materia cuiuslibet sa-
cramenti sit aliqua virtꝰ supnatural is. ut patet dis. 22.
q. 2. arti. ꝑ. in solutiōe ꝑme. q. vbi sic dicit. In sacramē-
to penitentie sacrale signū non est aliqua materia ex-
terius apposita: sed exteriores actus quibus homo ad
salutem suam operat. ⁊ cōplementum operationis ab
extrinseco sigtur per absolutionē sacerdotis sicut ma-
teria in alijs sacramētis p ministri sanctificationē effi-
caciam sacramētalem recipit. ⁊ ideo penitētia exteri-
or est sacramētale signū in sacramento penitentie. hec
ille. Item ibidem in solutiōe 2a sic dicit. Materia q̄ est
in alijs sacramētis signum sacramētale incētū ab ex-
teriori datur repsitat exterius agens in sanctificatiōe
⁊ ideo aliq mō competit ut gratiā causet. sed penitētia
exterior que est signū sacramentale. in hoc sacramen-
to representat cooperationem recipientis ⁊ non influ-
entiam que est ex parte agentis extrinseci. ⁊ ideo non
cōpetit ei ꝙ gratiam aliquo mō causet. hec ille. Item
ibidem in solutione tertij sic dicit. Sacramētalibus si-
gnis in alijs sacramētis adhibēt forma verboꝝ ad eo-
rum sanctificationē. quia gratiam cōtinēt ⁊ causant. sz
exterior penitentia non est signū gratiam causans. ⁊ iō
nō oportet ꝙ sanctificetur p aliquam formā verborū
sed verba q̄ a sacerdote absoluēte, pferūtur ūmediate
ferūt ad eū q̄ se subijcit sacro. vti ipse scificat virtute
absolutōis ⁊ grām suscipit. nō aūt scificat eiꝰ cōfessio
ut ex ea grām accipiat sic erat in baptismo de scificati-
one aque. hec ille. Item ibidē in solutione 2a. q. sic dicit
Interior penitētia ē res exterioris pnie. sed ut sigta trū
p actꝰ penitētis. ut sigta aūt ⁊ cāta p eosdē actꝰ adiun-
cta absolutione ministri p quā aliquo mō ad grām dis-
ponitur sicut etiā in sacramēto eucharistie corpus xpi
verū est res sigta trū p species panis ⁊ vini. sed causata
p verba ministri. ⁊ illa duo iūcta sūt simul signū ⁊ cā.
hec ille. Ex gbꝰ p3 ꝙ nō est mens sci Tho. ꝙ in quolibz
sacramento noue legis materia sacri habeat virtutem
supnālē infusā actiuā respectu dispositionis ad grām
sz solū in illis in gbꝰ ꝑba ministri dirigūt ad mām scifi-
cādā. Itē sufficit ꝙ mā sacri sit dispositio ad grām licz
nō causet aliā dispositionē ex aliq virtute sibi inherēte
sic aūt ē de ipsa ꝓtritiōe. Ad ipugnationē rnōis ibidē
date dicit ꝙ licz satisfactio pnialis ut ꝑcise ꝓcepta uel
in, ppositō volita nō sit signū sēsibile nec, ppe mā sacri
pnie. tū ut volita ⁊ sigta ⁊ inchoata ⁊ mediata ē signū
sensibile. ⁊ ut sic pōt esse materia sacramenti. ¶ Ad 3m
negat aꝰ. q. eiꝰ opposita vera sez ꝙ in eodē instāti q̄ in-
choat B sacrm in sui mā: puta in vera ꝓtritione definit
mozꝰ peccati q̄ ad culpā. ⁊ iō nimirū si cōpleta satisfa-
ctiōe definit mozꝰ q̄ ad pene reatū. vti illud argumē-
tū parū hz apparētie. Uti beatꝰ Tho. 3a pte. q. 90. arti.
2o in 2o loco arguit sic. In sacris noue legis confertur
grā. sed in satisfactione nō cōfertur aliq grā. q̄ satisfa-
ctio nō est pars sacri. Ecce argumētū. segtur rnsio. Di-
cendū ingt ꝙ satisfactio, put ē in, ppositō ofert grām ⁊
auget eā, put est in executione sicut baptismꝰ i adultis
hec ille. Ex quibus p3 nullitas argumēti. qz si quid, p-
baret vtiq̄ cōcluderet ꝙ baptismꝰ collatus cōtrito ad-
ulto non eēt sacramētum. quod est falsum. ¶ Ad illud
quod vltimo adducit de contritione dicit ꝙ licz ꝓtri-
tio in se non sit sensibilis exterius. est tamen sensibilis
in se ipsi contrito: ut supra dictum est. ¶ Dicitur 2o ꝙ

Ayuntamiento de Madrid

lie⁹ contritio in se non sentiatur exterius ab alijs a cõtrito. potest tamen sentiri in suo signo ⁊ effectu: puta confessione ⁊ satisfactione. De hoc scũs Tho. 3ª parte vbi supra. arguit enim sic. Cõtritio est in corde ⁊ sic pertinet ad interiorem penitentiã. confessio autẽ est in ore. ⁊ satisfactio ẽ in opere. ⁊ sic duo vltima ptinent ad exteriorem penitentiam. penitẽtia aũt interior non ẽ sacramentũ. sed sola penitentia exterior que sensui subiacet. ergo contritio non ẽ pars sacramenti pnie. Ecce argumentũ. sequit responsio. Dicendũ inquit q̃ ꝛtritio fm essentiam qdẽ est in corde ⁊ pertinet ad interiorem pniam. virtualiter aũt pertinet ad pniam exteriorem in q̃tum implicat ꝓpositũ confitendi ⁊ satisfaciendi. hec ille. ¶ Ad pmũ Scoti cõtra 3 am ñnem dicitur ꝑmo in gñali q̃ nusq̃ legi scm Tho. sensisse q̃ reatus derelictꝰ ex actu peccati sit quid reale absolutũ puta habitus aut dispositio de genere qualitatis: nec similiter q̃ sit respectꝰ aut relatio realis. Nã scũs Tho. loquẽs de reatu q̃rit p̃ma 2ª. q. 87. arti. p̃. Utrũ reatꝰ pene sit effectꝰ peccati. Et in risione pncipali sic dicit. Ex rebꝰ naturalibus ad res humanas derivat ut illud q̃ ꝛtra aliud insurgit ab eo detrimẽtũ patiatur. videmꝰ enim in rebus naturalibus q̃ vnũ contrariũ vehementꝰ agit altero contrario supueniente, ꝓpter q̃ aque calefacte magis cõgelant. ut dicit in 2º metheorꝰ. Uti in hoibus hoc ex nãli inclinatione inuenit ut vnusq̃sq̃ deꝑmat eum q̃ cõtra ipsum insurgit. Manifestũ est autem q̃ quecũq̃ ordinent sub aliquo ordine sũt quodãmodo vnũ in ordine ad pncipiũ ordinis. vnde qcq̃ cõtra aliquem ordinem insurgit. ꝛnis est ut ab ipso ordine a pncipe ordinis deꝑmatur. cũ autẽ peccatũ sit actus inordinatus. manifestũ est q̃ quicũq̃ peccat cõtra aliquẽ ordinem agit. ⁊ ideo ab ipso ordine cõueniens ẽ ut deꝑmat. que quidẽ repssio pena ẽ. Unde fm tres ordines quibus subdit humana volũtas triplici pena põt homo puniri. ꝑmo quidem subdit humana natura ordini ꝓprie rõnis. 2º ordini exterioris hominis gubernantis spiritualiter uel temporaliter politice seu yconomice. 3º subditur vniuersali ordini diuini regimnis. quilibet aũt horum ordinũ per peccatum peruertitur dum ille qui peccat agit ⁊ contra rationem ⁊ cõtra legem humanã ⁊ contra legem diuinã. vnde triplicẽ penam incurrit. vnam qdem a seipso que est conscientie remorsus. aliam ꝛo ab homine. tertiã vero a deo. hec ille. Item eadem. q. arti. 6º querit. Utrũ reatus pene rẽmaneat post peccatum. ⁊ ridet sic. In peccato duo possunt cõsiderari sc̃ actus culpe ⁊ macula sequens. planũ est autem q̃ cessante actu peccati remanet reatus in omnibus peccatis actualibus. actus enim peccati facit hominẽ reum pene in q̃tũ transgreditur ordinem diuine iusticie ad quem nõ redit nisi per quandã recõpensationem pene que ad equalitatem iusticie reducit ut sc̃ qui plus voluntati sue indulsit q̃ debuit contra mandatum dei ageno. fm ordinẽ diuine iusticie aliqd contra id quod vellet similiter spontaneus inuitꝰ patiatur. qõ etiam i iniurijs hoibus factis obseruatur ut p recompẽsationem reintegretur equalitas iusticie. vñ patet q̃ cessante actu peccati uel iniurie illate adhuc remanet debitum pene. Sed si loquamur de ablatione peccati quo ad maculam. sic manifestũ est q̃ macula peccati ab anima auferri non potest nisi per hoc q̃ anima deo cõiungitur per cuius distantiam detrimentum ꝓprii nitoris incurrebat qõ est macula. cõiungitur autem homo deo per volũtatẽ. vnde macula peccati tolli non potest nisi volũtas hominis ordinem diuine iusticie accepter: ut sc̃ uel ipse penam sibi spontaneus assumat in recompẽsationem culpe ꝓeterite uel etiam a deo illatã patienter suscipiat. vtroq̃ enim modo pena rationem satisfactiõis habet. pena autem satisfactoria diminuit aliquid de ratione pene. est enim de rõne pene q̃ sit cõtra volũtatem. pena autem satisfactoria ⁊ si fm absolutã considerationem sit cõtra volũtatem. non tamẽ ut hic ⁊ nũc. Et hoc est voluntaria vnde simpliciter ẽ voluntaria. fm quid autem inuolũtaria. Dicendum est ergo q̃ remota macula culpe. põt quidem remanere reatus pene non simpliciter sed pene satisfactorie. hille. Itẽ 2º sen. dis. 4. 2. arti. 2º sic dic. Reatus dicitur fm q̃ aliquis est reꝰ pene. Et ideo ꝓprie reatus nihil aliud ẽ q̃ obligatio ad penam. ⁊ quia hec obligatio quodãmõ est media inter culpã ⁊ penã: ex eo q̃ ꝓpter culpam aliqs ad penam obligatur iõ nomen medij transumit ad extrema ut interdum ipsa culpa uel etiam pena reatus dicat. cum autẽ pena sit medicina quedã: ut dicit pbus in 2º ethi. medicina ꝛo nõ est nisi contra aliquẽ defectũ. oportet q̃ ad penam ꝓ aliquo defectu obligetur non q̃ ille defectus semper sanetur p penam in eo in quo ẽ: ut patet in vãnatis ⁊ in fure qui suspẽditur. sed pena recõpensat defectum i statu vniuersi: uel etiam reipublice, ꝓpter ordinem iusticie qui in pena apparet. non aũt defectꝰ qlibet ad penam obligat. sũt enim defectus quidã inuoluntarij magis misericordiã q̃ iram, puocantes. sed illi soli defectus qui ex actibus voluntarijs relinquũtur penã merent in eo q̃ volũtarie defectum inducũt. vñ cum transeunte actu defectus remaneat. oportet etiam q̃ reatus remaneat post actum. hec ille. Item ibidem in solutione tertij sic dicit. Reatus non fundatur per se loquendo supra dispositionẽ uel habitum. sed p accidens fm q̃ talis dispositio uel habitus cuidam defectui cõiungitur. Item in solutione qnti sic dicit. In peccante sunt duo defectus: vnus qui est in ipso actu peccati fm q̃ aliquis limites legis diuine ⁊ recte rationis transgreditur. alius ẽ in ipso peccante puatio virtutis ex ꝓiori defectu actus inducta. q̃ iuis autem cũ aliquis gratiam recuperat secũdꝰ defectus tollat. nõ tamen ex toto ꝓimꝰ sublatus est. quia oportet ut quãtũ voluntati sue obediuit ꝓeter legem dei: tantum in ꝛtrariũ recõpenset ut sic iusticie seruetur equalitas. ⁊ ideo post gratiam recuperatam iniũ igitur satisfactio ⁊ est homo adhuc reus tẽporalis pene. hec ille. Item in solutione ꝑimi sic dicit. Causa, prima reatus est ipse defectus per actũ peccati inductus. actus vero est sicut causa remota. vnde non oportet q̃ transeũte actu reatus transeat. Item in solutione 2ª sic dicit. Non solum quia verum est dicere aliquem actũ peccati quãdoq̃ egisse ad penam obligatur. quia sic quãdocunq̃ verum esset dicere eum hoc fecisse esset pene obnoxiꝰ sed quia defectus manet in ipso adhuc ꝓpter actum quem ꝑius fecit. hec ille. Ex quibus patet q̃ fm eum reatus nõ est quid reale absolutum per modum habitus aut dispositionis nec est relatio realis cum, primũ eius fundamẽtum ⁊ causa sit negatio uel ꝑiuatio seu defectus ex peccato derelictus ⁊ non actus: nec habitus aut dispositio. defectus aũt uel negatio nõ potest fundare respectum realem. est ergo respectus rationis puta obligatio ad penã, ꝓpter defectum voluntarium: puta transgressionem ordinis diuine legis aut humane uel recte rationis ut supra dictum est. ⁊ talis

Ayuntamiento de Madrid

respect⁹ pōt ꝯsequi actum intellectus creati uel increati. Dicit 2ᵒ q̄ argumenta Scoti cōtra istum sensum non procedunt. non quidem primū. conceditur enim q̄ iste respectus est extrinsecus adueniens. ⁊ habet ꝓ cā remota actū peccandi. Nec valet hꝰ iprobatio. qz cadē actio ē ad velle inordinatū ꝑ se p̄ ⁊ ad defectū ⁊ reatū ꝑ accidēs uel ꝯsecutiue ⁊ secūdario. Nec valet qd̄ dicit de diuina actione. Dato enī q̄ ille respect⁹ cōsequat actū diuini intellect⁹ ordinantis aiam que peccauit ad penam. ex hoc nō sequit sicut infert arguens q̄ aia sit peccatrix formalit̄ precise ꝑ illud qd̄ ē a diuina actione. tū qz ille respect⁹ consequit actū peccati ⁊ actionē inordinatā creature ⁊ non solū diuinū agere. tum qz aia nō dicit formaliter peccatrix ꝑcise ꝑ illum respectū: sed ꝑ actū peccati ꝑteritū q̄ fuit cā huius respectus. nec iste respectus aut obligatio ē peccatū sed effect⁹ peccati. Unde scūs Tho. de malo. q. 7. arti. 7ᵒ arguit sic in. i. 4.ᵒ loco. Aug⁹ dicit q̄ peccatū transit actu ⁊ manet reatu. hoc aūt nō eēt si ipse actus exterior eēt peccatū. q̄ ipse actus exterior nō est peccatū. Ecce argumentū. segt̄ respōsio. Reat⁹ ingt id est obligatio ad penā est quidā effect⁹ ꝯsequēs ad peccatū. vnde cum dicit q̄ peccatū transit actu ⁊ manet reatu. idē est ac si diceret q̄ transit ꝑ suā eēntia ⁊ manet in suo effectu. hec ille. ¶ Ad 2ᵐ negat̄ añs. quia ut statim dictū est: illa obligatio non solū causat̄ a deo: sed a creatura per actū suū inordinatū. a deo sīqdem ē q̄ ois legē transgrediens obligēt̄ ad penā. q̄ aūt iste trāsgrediat̄ legē non ē a deo sed a volūtate ꝓpria. ⁊ ita istū obligari ad penā est a deo sicut a cā primaria ⁊ vl: sed a ꝓpria voluntate sicut a causa prima ⁊ ꝓpria. Q̄ si qs dicat. iste respectus cū sit rōnis est effectiue ꝯ actū intellect⁹ sed non intellect⁹ creati q̄ sorte talē respectū non ꝯsiderat q̄ est solū per actū intellectus diuini. ⁊ ita ē a solo deo effectiue. Dicit q̄ ille respectus ē potentialit̄ aptitudinaliter ⁊ exigitiue ex pte peccātis. sed cōpletiue ē ꝑ intellectū q̄ intelligit peccātem in ordine ad penā eo mō quo nā rei exigit suppōsita lege diuina uel humana ul recta ratione. Dicit vlteri⁹ q̄ similitudo quā ponit magister bona ē. Nec valet qd̄ ꝯtra eam inducit. non quidē primū. quia macula aie post peccatū remanēs non solū dicit carētiam habitualis grē: nec solū dicit carentiā rectitudinis in actu: sed dicit vtrūq̄ scz carentiam habitualis grē causatā ex carētia rectitudinis in actu uel ex actu inordinato. Unde scūs Tho. eadē dis. 18. q. 1. arti. 2ᵒ in solutione 2ᵒ. q. sic dicit. Ex hoc aliquid maculatū dicit qz debite pulchritudinis patit detrimētū vnde macula fm q̄ hꝰ non hꝰ q̄ aliquid ponat: sed per cōparationē ad id quod pulchritudinis causat detrimentū aliqd̄ qñq̄ ponere dicit: sicut aliqd in facie inductū qd̄ candorē faciet tegit aut priuat. pulchritudo aūt aie cōsistit in assimilatiōe ipsi⁹ ad deū ad quem formari debet ꝑ claritatē grē ab eo susceptā. sicut autē ꝑceptio claritatis corporalis a sole. ꝓhibet̄ a nobis ꝑ aliqd̄ obstaculū interpositū: ita etiā claritas grē. ꝓhibet̄ ab aia ꝑ peccatū cōmissū quod diuidit inter nos ⁊ deū: ut dicitur Ysaie. 59ᵒ Unde ipsa macula q̄ ꝯtum in se est nō ponit de eēntia sua nisi ꝑ uationē grē: sed ponit ut cām obstaculū peccati qd̄ obstat ad grē receptionē: ⁊ ꝓp̄ hoc etiā macula dicitur tenebra rōne predicte similitudinis. hec ille. Item ibidē in solutione p̄mi arguméti sic dicit. Q̄uis quo ad ipsā ꝑ uationē grē nō differāt macule peccatoꝝ. differūt tn q̄ ꝯtum ad cām ex qua macula consequit. ⁊ fm hꝰ etiā quodlibet peccatū vnā maculā

addit in q̄ ꝯtū nouū obstaculū grē ponit. hec ille. Item 2ᵒ sen. dis. 4. ⁊. q. i. arti. 2ᵒ in solutione. 4ᵗ sic dicit. ꝓpriatio grē nō habet rōnem macule nisi fm q̄ ex actu precedente inducit ⁊ ideo fm diuersitatē actuū sunt etiā diuerse macule. Cuius enī quolibet actu mortalis peccati quelibet virtus priuat. nō tn eodē mō. sed actu luxurie castitas ꝑ se ꝑuatur ⁊ alie virtutes ex ꝯsequenti fm q̄ sunt castitati annexe. ꝑ furtū aūt priuatur per se iustitia ⁊ alie virtutes ex ꝯsequenti ⁊ sic de alijs. ⁊ ideo nō ꝯ q̄ oiuꝰ pctō ꝯ sit vna macula uel vnus reat⁹. hec ille. Item p̄ma 2ᵒ. q. 86. arti. p̄ sic dicit. Macula ꝓpe dicitur in corpalib⁹ qñ aliqd̄ corpus nitidū pdit suū nitorem ex cōtactu alteri⁹ corpis: sicut vestis ⁊ aurū ⁊ argentū aut aliud hꝰ. Jn reb⁹ aūt spū alibus ad similitudinem hui⁹ oportet maculā dici. habet aūt aia hominis duplicē nitorem. vnū quidē ex refulgētia luminis naturalis rōnis ꝑ quam dirigit in suis actibus. aliū vero ex refulgētia luminis diuini scz sapientie ⁊ grē ꝑ quā homo ꝓficit ad bene ⁊ decenter agendum. Est autem quasi quidā aie tactus quando inheret aliquibus per amorē. cū aūt peccat adheret reb⁹ aliquib⁹ ꝯtra lumē rōnis ⁊ dīne legis. vñ ipsū detrimētū nitoris ex tali cōtactu. pueniēs macula aie metaphorice vocat. Item ibidē in solutione tertij sic dicit. Macula non est aliqd positiue i aia sed significat ꝑuationē quādā nitoris aie in ordine ad suā cām q̄ est peccatū. ⁊ ideo diuersa peccata diuersas maculas inducūt. hec ille. Ex quib⁹ patet q̄ macula non solū dicit ꝑuationē grē nec solū carentiā rectitudinis in actu ut putat arguens. sed ꝯportat ꝑuationē grē causatā ex inordinato actu. Cū autē dicit arguens q̄ carentia rectitudinis in actu non est nata manere ⁊c. non valet. quia ꝑuatio existens subiectiue i actu licz non sit nata manere nō manēte actu tamē transgressio ordinis diuine iusticie ⁊ inequalitas ex actu inducta manet cessante actu. nec tollit nisi facta quadā recōpensatione ut supra dictū est. Cū autē vlterius dicit q̄ macula sūmi odij a ⁊ sūmus amor ⁊c. nō valet. vnde hoc argumētū soluit q̄si in forma scūs Tho. p̄ma 2ᵒ. q. 113. arti. 2ᵒ vbi arguit sic 3ᵒ loco. Nullꝰ subiicitur simul duobus cōrarijs. sed quedam peccata sunt cōtraria ut pdigalitas ⁊ illiberalitas. q̄ qui subijcitur peccato ꝓdigalitatis nō simul subijcit̄ peccato illiberalitatis. potest tamē cōtingere q̄ ꝑus ci subijciebatur. ergo peccando vitio ꝓdigalitatis liberat̄ a peccato illiberalitatis ⁊ sic remittitur aliquod peccatum sine gratia. Ecce argumētū. segt̄ responsio. Dicēdū inquit q̄ sicut dicit Aug⁹ in lib⁹ de nup ⁱᵒ ⁊ cōcu⁹. Si a peccato desistere hoc esset nō habere peccatū. sufficeret ut hominem moneret ⁊ scriptura Fili peccasti nō adijcias iterū. non autem hoc sufficit: sed addit: Ꝯ de pristinis deprecare ut remittant̄. trāsit enim peccatū actu ⁊ remanet reatu. Et ideo cū aliqs a peccato vni⁹ vitij transit in peccatum contrarij vitij desinit quidem habere actum preteriti. sed nō desinit habere reatum vnde simul habebit reatum vtriusq̄ peccati. non enim peccata sunt contraria ex parte auersionis a deo ex q̄ parte peccatum habet reatum. hec ille. Et sicut dicit de reatu. ita dicendum est de macula. ¶ Ad 3ᵐ principale conceditur q̄ macula uel reatus non est aliquid positiuū reale ex peccato derelictū. Unde beat⁹ Tho. p̄ma 2ᵒ. q. 86. arti. p̄. arguit sic 2ᵒ loco. Si peccatū maculam causat aut illa macula est aliquid positiue: aut est priuatio pura. si sit aliquid positiue non potest esse nisi dispositio uel habitus, nihil enim aliud videtur

Ayuntamiento de Madrid

ex actu causari. sed dispositio uel habit⁹ nõ est. ꝛtingit enim remota dispositione uel habitu adhuc remanere maculã ut patet in eo qui mortaliter peccauit, ꝓtigalitate ⁊ postea trãsmutat̃ mortaliter peccando in habitũ vitij oppositi. nõ g̃ macula ponit aliqd positiue i alia ⁊c. Et idem argumentũ facit. 4.ª sen. dis. 18. q. 1. arti. 2.ª Cũ quibus tamen stat q̃ macula est puatio de qua supra dictum est. ⁊ q̃ reatus est obligatio supradicta. que licz non sit respectus realis: ẽ tamẽ respectus rõnis ut postea dicẽt. per qd aũt dicit q̃ peccator cessãte actu peccati supra dictũ ẽ. falsũ aũt ẽ q̃ dicit arguẽs q̃ scz cessãte actu pcti non remanet alius respectus rationis nisi qui cõsegtur actũ diuini intellect⁹ aut diuine volũtatis: puta respect⁹ ordinati ⁊ puisi ⁊c. Nam sicut patet ex predictis trãseunte actu peccati remanet respectus inequalitatis ⁊ obligationis ⁊ debiti ⁊ indignitatis ⁊ meriti cũ multis alijs. ¶ Ad 4.ᵐ ps ex predictis ꝑmo nãq̃ falsũ concludit q̃ ex peccato nõ relinquat̃ reatus nisi p actũ diuini intellect⁹ aut volũtatis. sicut enim supra dictũ est ꝓ̃m triplicẽ ordinẽ relinquit̃ triplex reatus. ⁊ sic dictus respect⁹ nõ solũ insurgit ex actu diuini intellect⁹. verũ etiã ex actu intellectus ipsi⁹ peccantis uel sui p̃ncipis aut superioris. rursus quilibet illoꝝ reatũ non solũ insurgit ex pte intellectus. imo p̃ncipaliter ex pte obiecti. idignitas enim deformitas act⁹ ⁊ agentis talem respectũ ⁊ reatũ ex natura rei fundat̃ supposita supiori lege ⁊ ordine ac illa que tali actu violant̃ ut supra dictũ ẽ. alias si talis reat⁹ p̃cise ex actu diuini intellect⁹ uel volũtatis inesset ⁊ nullo mõ ex pte obiecti exigitiue non magis ex nã rei reus eẽt adulter q̃ dei dilector super omnia: quod ẽ falsũ. ¶ Ad 5ᵐ negatur bᵒ. dicit enim q̃ sicut in peccatore post actũ peccati remanet reatus pene q̃ non solũ ꝓuenit ex pte intellect⁹. verũ etiã ex pte obiecti supposita superiori lege ⁊ regula: sic p oppositũ dicit q̃ in eo q̃ legẽ seruat ⁊ merita multiplicat ẽ respectus meriti ⁊ debiti ⁊ cõgrui uel cõdigni in ordine ad ꝓmiũ: q̃ non solũ insurgit ex pte diuini intellect⁹ aut volũtatis. verũ etiã ex parte obiecti ex natura act⁹ ⁊ agentis p̃supposita diuina ꝓmissione. cõcedit̃ tñ q̃ ytercq̃ respect⁹ ẽ rõnis ⁊ non realis cuius rõ assignata ẽ superi⁹. ⁊ preter illã potest alia assignari. q: null⁹ respect⁹ entis ad nõ ens ẽ realis. ſz sic est de ytroq̃ illoꝝ. q: termin⁹ vtriusq̃ est qd futurum nõdum actu existens scz pena uel premiũ loquẽdo de pena alter⁹ seculi ⁊ sicꝛ de gloria. q̃ ãt glibet talis respect⁹ sit rõnis ⁊ nõ realis ondit scũs Tho. de potẽtia dei. q. 7. arti. 1.ª vbi sic dicit: Sicut realis relatio consistit in ordine rei ad rem: ita relatio rõnis cõsistit in ordine intellectuũ. qõ quidẽ pôt dupliciter cõtingere. vno modo ꝓm q̃ iste ordo ẽ adinuẽt⁹ p intellectũ ⁊ attributus ei qõ relatiue dicit. ⁊ hõ sunt relationes q̃ attribuunt̃ ab intellectu reb⁹ intellectis ꝓut sũt intellecte sicẽ relatio generis ⁊ spẽi. has enim relationes rõ adinuenit cõsiderans ordinẽ ei⁹ quod est in intellectu ad res que sũt extra. uel etiã ordinẽ intellectuũ ad inuicẽ. Alio mõ ꝓm q̃ hõ relationes ꝛsequũt̃ modũ intelligẽdi: videlz q: intellect⁹ intelligit aliqd in ordine ad aliud: licz illũ ordinẽ intellect⁹ nõ adinueniat. sed magis ex quadam necessitate ꝛsequat̃ modũ intelligendi. ⁊ hõ relatiões intellectus nõ attribuit ei qõ est in intellectu: sed ei qõ est in re. ⁊ hoc quidẽ ꝛtingit ꝓm q̃ aliq̃ non habẽtia ꝓm se ordinẽ ordinate intelligũtur: licz intellect⁹ nõ intelligat ea habere ordinẽ: q: sic eẽt falsus. Ad hoc autẽ q̃ aliq̃ habeant ordinẽ oportet q̃ vtrũq̃ sit ens ⁊ vtrũq̃ distinctũ. q: eiusdẽ ad seipsũ non ẽ ordo: ⁊ vtrũq̃ sit ordinabile ad aliud. qnq̃ autẽ intellect⁹ accipit aliq̃ duo ut entia quoꝝ alterũ ul' neutrũ est ens sicut cũ accipit duo futura uel ynũ pñs ⁊ aliud futurũ. ⁊ intelligit ynũ cũ ordine ad aliud dicens alterũ eẽ prius altero. vnde sunt relationes rõnis tñ ut pote modũ intelligendi cõsequẽtes. qnq̃ ꝛo accipit vnũ ut duo ⁊ intelligit ea cũ quodam ordine. sicut cũ dicit aliqd esse idẽ sibipsi ⁊ sic talis relatio ẽ rationis tñ. qnq̃ ꝛo accipit aliq̃ duo ut ordinabilia ad inuicẽ inter q̃ nõ est ordo medi⁹. imo alterũ illoꝝ est eẽntialit̃ ordo sicut cũ dicit relationẽ accidere subiecto. vnde talis relatio rõnis ad quodcũq̃ aliud tñ rõnis est. qnq̃ ꝛo accipit aliquid ex ordine ut p̃mũ est termin⁹ ordinis alter⁹ ad ipsũ: licz ipsũ non ordinet̃ ad aliud. sicut cũ accipit scibile ut tñminũ ordinis scie ad ipsũ ⁊ sic cũ q̃dã ordine ad sciam nomen scibilis relatiue sig̃t ⁊ est relatio rõnis tñ. ⁊ similiter aliq̃ noia relatiua deo attribuit intellect⁹ noster inq̃tũ accipit deũ ut terminũ relationũ creatnrarũ ad ipsũ. vnde hõ relationes sũt rõnis tñ. hec ille. Et sciendũ q̃ tales relationes rõnis q̃nq̃ habẽt realẽ cãm i eo qõ refertur per eas Vnde scũs Tho. ib. dẽ in solutione tertij sic dicit. Sicut aliqd est idem realiẽ sibipsi ⁊ nõ solũ ꝓm rõnem licz relatio sit ꝓm rõnẽ tñ. ppẽ hõ relationis cã est realis scz vnitas subẽ quã itellect⁹ sub relatiõe itelligit. ita ptãs coerẽdi subditos ẽ i deo realiẽ quã itellect⁹ itelligit in ordine ad subditos. ppter ordinẽ subditoꝝ ad ipsũ: ⁊. ꝓpter hõ dicit̃ dñs realiẽ. licz relatio sit rõnis tñ. ⁊ eodẽ mõ apparet q̃ dñs eẽt nullo intellectu exstẽte. hec ille. Ex quib⁹ apparet ꝓmo q̃ cum reatus sit obligatio ad penam futurã non pôt esse respectus realis: sed rationis tñ. 2.º q̃ hoc nõ obstante peccator dicitur realiter reus ⁊ obligat⁹ ad penã. q: in ea ẽ cã realis talis respect⁹. 3.º q̃ talis respect⁹ non solũ dependet ab intellectu imo a re. ⁊ quod dictũ est de reatu intelligendũ est de merito cõgrui uel cõdigni. ¶ Ad 6ᵐ dicit ꝓmo q̃ in casu argumenti in offendente p̃ncipẽ cessante actu ẽ aliquid nouũ puta inequalitas opposita amicitie ⁊ iustitie ⁊ obligatio ad penam que licz sit respectus rationis habet tamẽ realem cãm in offendente ⁊ est in ipso potentialiter ⁊ exigitiue licz actualitas respectus qualẽ natus ẽ habere cõpleatur per intellectum. Dicitur 2.º. q̃ illa adaptatio quam facit arguẽs de macula ⁊ reatu ⁊ offensa incõpetens est. tũ quia macula dicit quid priuatiuũ. tũ quia ordinatio ad penã remanet in anima cessante macula peccati ut patet in cõtrito qui nõdum plene satisfecit ⁊ sic non sũt idem. tum quia sublata offensa ⁊ recuperata amicitia dei p infusionẽ gratie gratum facientis potest remanere aliquis reatus ut supra dictum fuit. falsum est ergo q̃ idem respect⁹ rationis sit reatus ⁊ macula ⁊ offensa. sed macula sicut dictum est supra est ipsa priuatio luminis gratuiti uel naturalis ex actu peccati derelicta. reat⁹ vero est obligatio ad penam ⁊ differt a macula sicut effect⁹ a sua causa. offensa vero est inequalitas quedam que similiter est causa reatus. De predictis scũs Tho. 4.º sen. dis. 14. q. 2. arti. p. in solutione ꝑme. q. sic dicit. Offensa incõtum hõ est inequalitas quedam qua vnus alteri subtrahit qõ debitũ erat ⁊c. In solutiõe ꝛo sequentis qõnis videtur dicere q̃ offensa sit violatio diuine amicitie ex pte peccatorum. dicit enim sic. Peccator p affectũ peccati amicitiam dei violauit ex quo amittit gratiam ⁊ incurrit offensam ⁊c. ut prius dictũ fuit in 3ª ꝑne. verum est q̃ dis. 18. q. 1. arti. 2.º in solutione 3ª. q. vi

Ayuntamiento de Madrid

detur dicere q̃ offensa sit q̃dã indignatio offẗi ad offendentẽ. ⁊ forte mens sua est q̃ offensa ex parte offẽdentis sit inequalitas. ſz ex parte offensi ẽ indignatio. De hoc scũs Tho. de veritate. q. 28. arti. 2. sic dicit. Offensa que ex peccato sequit: sine grã aboleri non potest siue accipiatur offensa ex pte dei sm q̃ a peccatore ẽ offensus. sm illud ps. Odisti oes qui operant iniquitatẽ. quicũq; enĩ rem aliquã dignioꝛẽ indignioꝛi supponit iniuriã ei facit: ⁊ tãto amplꝰ quanto res ẽ dignioꝛ. quicũq; enĩ in re tpali finem sibi cõstituit quod facit omnis mortaliter peccans. ex ꝗ ipso q̃tum ad affectũ suũ preponit creaturã creatoꝛi diligẽs plus creaturã q̃ creatoꝛẽ. finis enĩ est qõ maxime diligitur. cũ ergo ĩ infinitũ deus creaturã excedit: erit contra deũ peccantis mortaliter infinita offensa ex pte dignitatis eius cui per peccatũ quodãmõ fit iniuria dũ ipse deus cõtemnit ⁊ ei ꝰ preeptũ. vnde ad hanc offensã abolẽdã non sufficiũt vires humane: ſz egrit munꝰ diuine grẽ. ipse etiã deus dicitur peccatoꝛi offensus uel eũ odire. nõ odio quod opponit amoꝛi quo diligit omnia. sic enĩ nihil odit eoꝝ que fecit: ut dicit Sap. xi° sed amoꝛi q̃ diligit sanctos bona eterna eis pparando. huius autẽ amoꝛis effectus est donũ gratie gratũ facientis. vnde offensa qua deus hominĩ offendit non remouetur nisi per ꝗ gram dat. hec ille. Sicꝛ dicit pma 2ª. q. 113. arti. 2. Q̃ aũt macula ⁊ reatus non sint idem: ostẽdit eadem dis. 18. ibidẽ dicẽs. Jn peccato duo sunt ſz auersio ad bonũ cõmutabile. ⁊ auersio ab incõmutabili bono. ⁊ sm hoc duo sunt effectꝰ peccati. vnus ẽ indignatio dei ad nos auersioni cozridẽs. alius ẽ pena inordinatam auersionẽ ordinãs. ⁊ q̃ primũ in peccato ex pte nostra ẽ auersio. ⁊ quod ẽ pus in generatione est posterius in destructione. ideo ex pte dei primo est recõciliatio illiꝰ ad nos. 2ꝰ est liberatio a debito pene. sed pena est duplex: ſz exterminans hostes ⁊ talis pena in ipsa recõciliatione remouẽt. alia pena ẽ que coꝛrigit ciuẽ uel amicũ. ⁊ debitũ illius potest remanere recõciliatione iam facta. ⁊ ideo simul cũ peccatũ remittit quo ad maculã remittit quo ad penam eternã que est exterminãs. sed non quo ad penã tpalem que est coꝛrigens hec ille. Jtem ibidem in solutione primi sic dicit. Sicut actus pcedens fuit causa macule: ⁊ tñ transeũte actu nõ transit macula. ita actus mediante macula fuit cã debiti pene. ⁊ ideo non oportet q̃ cessante macula debitum pene cesset. q̃ cessante primo effectu nõ oportet q̃ cesset 2ꝰ. hec ille. Jtem 2ª sen. dis. 4. 2ª. in expositiõe lrẽ sic dicit Macula est mediũ inter actũ peccati ⁊ reatum q̃si effectus ipsius actus: ⁊ fũd amẗum reatus. hec ille. Ex quibus patet q̃ macula reatus ⁊ offẽsa nõ sunt idem respectu pessentiã ut putat argũẽs. ¶ Ad primũ Aluroli cõtra eandem ꝛnem dicit q̃ supponit duo falsa. Primũ est q̃ scũs Tho. ponat hominem dici formaliter peccatoꝛẽ transeunte actu peccati pcise per respectũ qui dicitur reatus uel obligatio ad penã. huiꝰ enĩ oppositũ dictũ ẽ prĩꝰ. 2ꝰ est q̃ reatꝰ sit respectꝰ realis. ¶ Ad 2ꝰ patet per idem. cũ enĩ talis respectus non sit realis nõ oportet sibi assignare genus reale. ꝓ pte loquẽdo. potest tamẽ reduci ad genus adaliqd cũ habeat aliquam cõuenientiã cũ relatiuis ꝛsequẽtibus agere uel pati: sicut meritũ ⁊ demeritũ debitũ dignũ obligatum ⁊ similia. ¶ Ad 3ꝰ patet ex dictis. q̃ fundatur in falso. non enĩ obligatio ad penã tempoꝛalem uel eternã est id quo quis dicitur formaliter peccatoꝛ. sed potius peccatum pesens aut preteritũ manens tñ in suo effectu: puta inequalitate uel offensa uel macula aut alio simili. ¶ Ad ea similiꝛ que 2° loco inducit ꝛtra ꝛnem patet q̃ falsũ supponit. non enĩ scũs Tho. ponit q̃ aliquis dicatur formaliter peccatoꝛ transeunte actu peccati ꝓ aliquam priuationẽ actualis iusticie uel gratie in voluntate pcise. nec similiter ꝓ talem priuationẽ ut est derelicta ex actu peccati. sed ut dictũ est: ille qui peccatũ cõmisit transeũte actu peccati nõdũ peccato remisso per gratiam: aut gratie sacramẽto ĩ illo infmedio dicit formaliter peccatoꝛ ꝓ peccatũ pcedens aliq̃ mõ manẽs in suo effectu derelicto ex parte cõuersiõis uel auersionis. Nec oportet q̃ iste dicat actu peccatoꝛ q̃ sit formaliter peccatoꝛ ꝓ aliqd quod est actu priꝰ q̃ non vniuoce dicit quis peccatoꝛ esse dũ actu peccat. ⁊ dũ cessat ab actu peccati. licz non a reatu. ⁊ ideo ꝓpter talem analogiam huius nois peccatoꝛ ⁊ nõ vniuocationẽ pót q̃ denoiari peccatoꝛ formaliꝛ nõ solũ a peccato pnte. imo a peccato ꝓterito dũmodo aliq̃liꝰ maneat. ¶ Ad illud qõ 3ꝰ loco adducit patet rñsio. tum quia falsũ supponit: ⁊ false iponit. tũ quia pma 2na argumenti nõ valet. q̃ non oportet q̃ macula sit habitꝰ aut habilitas uel dispositio: nec aliqd positiuũ absolutum aut relatiuũ. sed qd sit: superꝰ dictũ ẽ sepius. ⁊ ita patet q̃ argumẽta ꝛtra ꝛnes inducta nõ valent. ¶ Ad argumentũ ꝛtra qõnem rñdet scũs Tho. 3ª pte. q. 86. arti. 4. in solutione primi vbi sic dicit. Culpa mortalis vtrũq; habet ⁊ auersionem a deo. ⁊ cõuersionẽ ad bonum creatum. sed auersio a deo ẽ ibi sicut formale. cõuersio aũt ad bonũ creatũ ẽ ibi sicut materiale. remoto aũt formali cuiuslibet rei tollitur res ipsa sic remoto rõnali tollitur spes humana. Et ideo ex hoc ipso dicitur culpa mortalis remitti q̃ per gratiã tollit auersio mentis a deo simul cũ reatu pene eterne. remanet tamen id quod est materiale ſz inordinata auersio ad bonũ creatum. ꝓ quo debetur reatus pene temporalis. hec ille. Et hec de qõne dicta sufficiant: de qua benedictus deus amen.

Verum circa quartã/ decimã distinctionẽ querit: Utrũ post penitentiã resurgat homo in equali virtute. Et arguitur q̃ sic. dicit enim apls Ro. 8° Diligentibꝰ deum omnia cooperant in bonum. vbi dicit glo. Augꝰ q̃ hoc adeo verũ ẽ ut si qui eoꝝ deuient ⁊ exorbitẽt hoc ipsum deus faciet eis in bonum. pficere: sed hoc non esset si hõ resurgeret in minoꝛi virtute. ergo rẽ. ¶ Jn oppositũ arguit quia charitas pficiens uel pfecta maioꝛ ẽ q̃ charitas incipiẽs. sed quãdoq; aliqs cadit a charitate pficiẽte: resurgit autẽ in charitate incipiente. ergo resurgit homo quãdoq; ĩ minoꝛi charitate ⁊ virtute. ¶ Jn hac qõne erunt tres articuli. Jn primo ponẽtur ꝛnes. in 2° obiectiones. in 3° solutiones.

¶ Quantum ad primũ articulũ fit prima ꝛ q̃ per penitentiam virtutes restituuntur. Hanc ponit sanctus Tho. 3ª parte. q. 89. arti. 2. vbi sic dicit. Per penitentiam remittũtur peccata. remissio aũt peccatoꝛum nõ potest cẽ nisi per infusionem gratie. vnde relinquitur q̃ per penitentiam grã homini infundatur. Et gratia aũt cõsequitur omnes virtutes gratuite: sicut ex essentia anime fluunt omnes potentie. vnde relinquitur q̃ per penitentiam omnes virtutes restituantur. hec ille.

Ayuntamiento de Madrid

Eandē ponit pisti dis.q.2.arti.2? dicens. Grā ⁊ virtutes in aia causant ex influctia diuini luminis.q̄ qdē influentia impedit p peccatū quod aiam a deo auertit. sic nubes interposita inter nos ⁊ solē radiū eius a nobis, phibet. vñ dicit Ysaie 59? Peccata nostra diuiserunt inter nos ⁊ deum nostrum. ⁊ quia per penitentiam peccata dimittuntur. ⁊ in p̄mo penitētie actu ꝗtū ad offensam. ideo sicut ventus auferēs nubem radiū solis nobis restituit: ita penitētia tanꝗ̄ remouēs prohibens: gratiā gratum facientē ⁊ oēs virtutes nobis restituit. hec ille. Ex qb⁹ pōt formari talis ratio. Quicquid restituit gratiam gratū facientem restituit virtutes. sed penitētia est hꝯ. q̄ tē. ¶ ⁊ ⁊ ⁊ est q̄ penitens non semp resurgit in equali grā uel virtute. imo qñq̄ i minori. Hanc ponit scūs Tho. 3ª. pte. q. 89. arti. 2? dicēs. Motus liberi arbitrij qui ē iniusticie impij: est vltima dispositio ad gratiā. vnde in eodē instanti est grē infusio cum pdicto motu liberi arbitrij. in quo qdem motu comprehenditur actus penitētie. manifestum est aūt q̄ forme que possūt recipere magis ⁊ minus intendūtur ⁊ remittunt fm diuersam dispositionē subiecti. ⁊ inde est q̄ fm q̄ motus liberi arbitrij i penitētia ē intensior uel remissior: fm hoc penitens consequitur maiorem uel minorē gratiam. cōtingit aūt intensionē mot⁹ penitētis qñq̄ proportionatam esse maiori gratie ꝗ illa a qua cecidit per peccatum. quādoq̄ aūt equali. qñq̄ autem minori. ⁊ ideo penitēs quandoq̄ resurgit i maiori gratia ꝗ̄ prius habuerat. quādoq̄ autē in equali. quandoq̄ etiā in minori. ⁊ eadem ratio ē de virtutib⁹ que ex gratia consequūtur. hec ille. Eandem ponit 3? sen. dis. 33. q. 1. arti. 4.? vbi in solutione p̄me. q. sic dicit: Mensura charitati p̄figitur a deo fm suā volūtatem ⁊ aliq̄ mō cōmensuratur ad conatū illius qui gratiam recipit. vnde cū aliqs post peccatum possit multum ⁊ parū conari ad recipiendū charitatē: ⁊ diuine liberalitati non ponat termin⁹ per peccatū: cum ipse ꝗtū in se est sit paratus oia peccata totaliē delere. oportet dicere sicut ⁊ coiter dicitur: q̄ aliquis pōt in maiori ⁊ in minori charitate resurgere. hec ille. Item ibidē in solutione 2ª. q. sic dicit. Non est necessariū q̄ penitēs semper in maiori charitate resurgat. qz etiā minor ꝓparatio ⁊ equalis sufficit ad hoc q̄ gratia infūdatur. hec ille. Item in solutione 3ª. q. sic dicit. In minori charitate pōt homo resurgere. quia ꝗtūcūq̄ remisse de peccato doleat: ⁊ ad gratiam se ꝓparet dūmodo ad terminū cōtritionis pueniat qua plus displicet ei a deo recessisse ꝗ̄ aliquod tpale incōmodū. gratiam habebit etiā si non tantū ꝓparet se quantū prius dum fuit innocēs ꝓparauit. hec ille. Item ibidem arguis sic. Minima ⁊ritio sufficit ad deletionē oīus peccatoꝝ. ⁊ fm quātitatē ⁊ritionis attendit quātitas charitatis in q̄ quis resurgit. q̄ cum potuerit quando p̄us grām habuit ex magna ꝓparatione grām accepisse: videtur q̄ possibile sit q̄ recipiat minorē gratiā ⁊ charitatem ꝗ̄ p̄us habuit. hec ille. Et in hꝯ p̄m⁹ articulus terminat.

Quantum ad secundū articulū arguendū est cōtra ꝯnes. Et quidē cōtra ⁊ ⁊ ⁊ arguit Scotus, phādo q̄ omnis resurgens a peccato resurgit ad maiorē gloriam ꝗ̄ ante casum. ⁊ primo qz resurgēs resurgit in oībus illis bonis que p̄ius habuit iam viuificatis: ⁊ p̄ter hoc in isto actu penitētie p quem resurgit ⁊ quem sup̄addit illis ꝓteritis ⁊ sic habet plura merita in acceptatione diua ꝗ̄ oū cecidit. ⁊ ex ea parte ordinat ad maiorē gloriā. Si dicat q̄ non cuiqꝗ̄ merito debet aliquod p̄miū ē ēntiale sibi cōrñdens in gloria. sed tñ aliqō p̄miū accidētale. Cōtra B. q. 5 si quis illud solū habet sine alio merito: ppē solā grām sine meritis beatificaret: sicut parulus baptiçat⁹. gloria eni cuinscūq̄ habētis, ppriū meritum excedit gloriā talis. q̄ quodcūq̄ meritū sequens alia merita iā habita regrit, ppriū gradum glorie ē ēntialis sibi cōrñdētē. nec tñ p quodcūq̄ meritū statim auget grā. nec hīs plura merita semp ē in maiori gratia. ⁊ si ergo sufficiat sola grā ad aliquam gloriam. tñ meritis cōrñdet aliqs determinatus gradus glorie saltē: licz maiori grē sine meritis cōrñdeat maior gloria. tñ in quocūq̄ gradu eodē ponit meritū annexū: licz illo nō statim intendit grā. tñ cōrñdet sibi aliqs gradus glorie vltra illū gradū qui precise cōrñdet isti gratie. ⁊? quia ista via cōsonat scripture que in multis locis istam sniam diuine iusticie asserit q̄ redderet vnicuiq̄ fm opera sua in pō. Et ad Ro. Iusq̄ aūt habet qō vnicuiq̄ reddet fm habitū suū. Cōsonat etiā obseruantie diuine legis. qz fm ipsam vtile ē ꝗtū possibile est opera meritoria exercere ꝗtumcunq̄ remissa adeo. ut ⁊ si per illa non statim augeat grā. qz correspōdet singulis in acceptatione diuina determinat⁹ gradus glorie. nec adeo expedit saluare gratiam ꝗtū opus remissū agere per quod non augetur gratia. qz si iste remisse agens non habeat maiorē grām p op⁹ suum ꝗ̄ ille dōmēs in quo saluat grā sine tali opere. nō tamē iste frustra egit: nec in nullo excedit illū qui dormiuit. imo per hꝯ qō egit iā dignus ē aliq̄ bono eterno q̄ non ē dignus ille alius. hec Scotus in forma. ¶ Cōtra eandem ꝯnem arguit Aureolus, pbando q̄ resurgēs a peccato semp resurgit in maiori habitu charitatis ⁊ gratie uel saltē in eēli. ⁊ idem ē de gloria. ⁊ primo quia bona opera reminiscunt. q̄ mereē eundē gradū glorie quem p̄us. ⁊ nō solū B. sed eūdem gradū grē. p actum etiam pnie acqritur nouū meritū qui additus p̄oribus mereē amplioreē gradū grē: ⁊ ex initi grām glorie amplioreē. ¶ ⁊? quia qñ aliqua cadūt ordinate sub merito mediate ⁊ imediate: ita q̄ alteri debetur meritū alio mediante. quicūq̄ mereē mediatū mereē imediatum per qō peueniē ad illud mediatū. ⁊ augmētū glorie ⁊ augmētū grē hoc modo cadūt sub merito ordinate q̄ nullus mereē augmētum glorie nisi mediante augmēto charitatis. iuxta illud Aug⁹. Charitas mereē augeri ut aucta mereat ꝓfici: supple p̄ p̄mēiū glorie. q̄si dicat q̄ ideo charitas augeē ut p̄mēiū glorie augeat: ac p hoc videt q̄ gloria p̄ augetur. qz gratia p̄us augeē. ⁊ p te bona opa mereē augmētū glorie. q̄ necessario mereē augmētū gratie. Confirmat q̄ cuicūq̄ cōpetit augere maius cōpetit augere min⁹. bona aūt opera merentur augmentum glorie. ergo ⁊ augmētum gratie. ¶ ⁊? quia qui habet plura merita est deo magis acceptus. q̄ quicūq̄ mereē maioreē gradū p̄miū meretur maioreē gradū gratie. ¶ ⁊? quia q̄cunq̄ est melior magis est deo gratus. sed quicūq̄ habet plura merita est melior. q̄ est deo magis gratus. ¶ ⁊? qz ex opposito sequitur ꝗ̄ inconueniēs q̄ qui magis diligitur a deo minus p̄meiat. nam p te habentem minorem grām magis p̄miabit. hec Aureolus in forma. ¶ Contra eandē ꝯnem arguit Henric⁹ quolibet. 5? q. 23. vbi vult p̄bare q̄ resurgētum a peccato vn⁹ nō resurgit in maiori gratia ꝗ̄ ali⁹. sed omnes i equali dicēs sic. Aliq̄ dicūt q̄ charitas dat fm conatū recipiētū. ⁊ qz post peccatū pōt hō plus uel minus conari ⁊ vnus plus ꝗ̄ ali-

Ayuntamiento de Madrid

us: de⁹ qui paratus ē dare cuilibet ſm q⁹ paratus ē ꝛ
diſpoſit⁹ pōt reſurgere in equali uel maiori uel minori.
ſed ſ̄ nō valet. qz conatus q eſt in deteſtatione peccati
ꝛ adeptione grē eſt ad bonū ſupnaturale ꝛ ideo nō pōt
eē ſine grā pueniente liberū arbitriū ꝛ inclinante ad illū
motū ꝛ pueniēte illū conatum. ¶ z⁹ quia grā non
datur regulariter ſm mēſurā conatus. qz ſi grā pueni-
ens daretur ſm menſurā conat⁹ tūc dareē ſm menſu-
ram opeꝫ ſequentiū. quod eſt falſū. qz ſi gratia dareē
ſm menſurā operū ſequentiū: tūc oēs q ex maiori grā
pueniréē maiora opa faceréē. qd nō ponit. ſi q̄ illa grā
ſit gratum faciens non datur ſm mēſurā conat⁹. ſi vo
gratis data pueniens conatū liberi arbitrij. oportet q⁹
ipſum ex ſe ſine cooperatione liberi arbitrij in deteſta-
tione peccati ꝛ appetitū gratie moueat ita ut libeꝫ ar-
bitriū non moueatur niſi motū: cui inclinationi ſeu im-
pulſui ſi liberum arbitrium non reſiſtat quero: vtrum
anteq̄ coagat datur gratia iuſtificans aut non: ſed ex-
pectaē eius cooperatio q̄ dicitur conatus. ſi ſmo mō
q̄ non datur illa ſm conatū. ſi z⁹ modo tunc gratia da-
bitur ex merito ꝛ ſic iuſtificatio erit ex merito congrui
non cōdigni. qō non eſt dicendū. quia tunc parū dabi-
tur largitati diuine. quia Aug⁹ ꝟtra pelagianos vide-
tur ſentire q⁹ gratia iuſtificās pueniit omnē modum li-
beri arbitrij ex electione. ꝛ ideo nō eſt ponendum q⁹ li-
bero arbitrio a grā impulſo ꝛ non rebellanti detur grā
iuſtificans ut ipſū non rebellare ſit non ineritū cōgrui
ꝛ ideo videē magis q⁹ de⁹ inclinat p grām gratis datā
ad deteſtationem peccati ꝛ bonū ſupnāle dūmodo ta-
li motui non reſiſtat dat grām licz non conetur nec co-
opereē ut ſic in ꝑma iuſtificatione de⁹ iuſtificet te ſine
te non rebellante ut cooperatores dei ſm⁹ ſolum au-
gmentum grē iuſtificantis merēdo ita ut mēſura cha-
ritatis ſit a deo ſolū ſm libitum volūtatis eius. q̄tū tri
ex parte liberi arbitrij in quo recipitur hz cōmenſura-
ri diſpoſitioni eius. hec aūt diſpoſitio ē pure negatiua
ſcz non reſiſtere. in pura aūt negatione non eſt magis
ꝛ minus. ꝛ ideo non magis reſiſtit vnus q̄ alter: ſz oēs
equaliter. licz reſiſtere bñ recipiat magis ꝛ min⁹. quia
fit per aliqd poſitiuū: ꝛ ideo ꝑma gratia iuſtificās q̄tū
ē ex parte liberi arbitrij equaliter datur oib⁹. ꝛ ſic oīs
reſurgēs in q̄tū reſurgēs in equali charitate reſurgit.
¶ z⁹ loco p̄ncipaliē agit de cōparatiōe charitatis pce-
dentis ad ſequentem dicens. Si vo fiat cōparatio ad
charitatem quā cadendo amiſit. Dicendū q⁹ hāc cōne
precedunt alie due ſcz vtrum opera mortificata reui-
uiſcāt in reſurgente. Et dato q⁹ ſic. vtrū charitas ex q̄
,peſſerūt reparetur in charitate illa qua reſurgēs iu-
ſtificaē an in diſpoſitione diuina reſerueē conferenda
in augmēto charitatis qō fiet in glorificatione. Si pri-
mo mō tūc glibet in maiori reſurgeret. Si z⁹ mō tunc
non reſurgeret in minori. ſi poſt primā grām per bona
opa aliq̄ augmentū gratie meruiſſet. ¶ 3⁹ loco vult
,pbare q⁹ cuilibet reſurgenti a peccato daē maior grā
q̄ innocenti dicens. Si inquit fiat cōparatio ad q̄lita-
tem recipientis iuſtificationem a peccato originali tñ
ut in paruulis. nō regritur ibi grā p̄cueniens ad incli-
nandum liberū arbitriū. neq̄ ꝑparatio poſitiua: ut in
adultis. ſed ſolū regritur q⁹ non ponaē obex ſcz mod⁹
aliquis in peccatū mortale: ꝛ ſic iſta diſpoſitio negati-
na eſt. ,pter qō equalis gratia conferturoibus inno-
centibus. ſed alia eſt ratio negationis in nō ponendo
obicem ꝛ alia illius in non rebellando. qz iſta ē negatio
,pceſſus i malum. illa autē pugne contra bonū. ꝛ per-
tinet iſta ad cōcupiſcibilem ꝛ conuerſionem ad bonū
ut nūc. illa ad irascibilē ꝛ auerſionem a bono ſimplici-
ter. quia q̄ peius ē impugnare bonū ſimpliciter q̄ cō-
cupiſcere bona ut nunc: qz formalis rō peccati magis
cōiſtit in auerſione a bono ſimpliciter q̄ in cōuerſione
ad bonum ut nūc. nō enī mala eēt illa cōuerſio: niſi qz
mala eſt auerſio. tanto ecōtra melior ē impugnationis
negatio q̄ cōcupiſcentie. ꝛ melior diſpoſitio ad maio-
rem gratiam diſponit. ideo maior gratia daē gbuſcūq̄
reſurgentibus a peccato actuali q̄ que daē innocen-
tib⁹ purgatis a ſolo originali. hec ille. Et i hoc ſecūdus
articulus terminatur.

¶ Quantum ad tertium articulum re-
ſpondēdū eſt
obiectionibus ſuptadictis. Et ideo ad ꝑmū Scoti cō-
tra z^am ñem dicitur q⁹ ad illud argumētum reſpōdet
ſcūs Tho. 3: ſen. dis. 33. q. 1. arti. 4. ⁹ queſtiuncula 3⁹. vbi
arguit ſic in 4. loco. Penitēcia viuificat merita p̄ peccatum mortificata. ergo penitēs tantā habebit gloriā
quantam ante peccatū meruerat. ſed tantū meruerat
quātum de charitate habuerat. q̄ gloria quā penitens
habebit ,pportionaē charitati quā ante peccatum ha-
buit. ,pportionatur aūt charitati in q̄ in morte inueniē
poſt pniam. quia Lignū vbi ceciderit ibi erit: Eccleſi-
aſtes vltimo. q̄ charitas in qua reſurgit penitens ē eq̄-
lis charitati a qua cecidit. Ecce argumentū. ſequitur
reſpōſio. Dicēdū ingt q⁹ ſīē ex p̄dictis p3 p p̄ioza me-
rita merebatur ſibi tantam gloriam quātā charitatem
habebat. ſed ipſe per peccatū factus ē alter ꝛ non ple-
narie ad p̄iſtinum gradū reſtitutus. ꝛ ideo non plena-
rie recipiet effectū p̄ioū meritoꝝ niſi q̄tum ad ꝑmū
accidētale qō cōmēſuraē actib⁹ magis q̄ habitui cha-
ritatis. hec ille. Itē arti. p. in ſolutione z⁹ ſic vicit. Qui-
dam viterūt q⁹ charitas nunq̄ mereē niſi finalis. ſed
ſ̄ falſū eſt. qz charitas finalis nō pōt dici niſi q̄ eſt i vlti-
mo termino vite ꝛ tūc forte bō nihil mereē. ſed dormit
Unde dicendū q⁹ quolibet actu charitatis mereē vitā
eternā ꝛ efficit eam ſibi debitā. ſed qū peccat iam effi-
citur quod dāmō alius ut dicit p̄bus in. 9⁹ ethi⁹. qz trans-
mutaē ab eo qō erat ſibi ꝓueniens ſm nām in id qō eſt
p̄eter naturā. ꝛ iō nō o3 q⁹ ei reddatur. ſicut ꝛ illud qō
eſt debitum reddi ſano non reddiē furioſo. hec ille. Ex
quib⁹ patet q⁹ licz penitēs reſurgat in oibus meritis q̄
ante peccatū habuit. ꝛ p̄ioꝝ quolibet correſpōdeat ſibi
aliqs gradus glorie. non tū tant⁹ quant⁹ ante peccatū
ſibi correſpōdebat niſi reſurgat in equali charitate. qz
ſi reſurgat in minori iam eſt effectus alter ꝛ indiſpoſit⁹
ad recipiendū totū effectū p̄cedētū meritoꝝ viuificato-
ꝝ. nec tamē vicit q⁹ in tali reſurgente meritis viuifi-
catis correndeat totū ꝑmū accidētale ꝛ nullū eſſentia-
le. ꝛ ideo rñſio quā arguens recitat nō eſt tenenda: nec
eſt ſm mentē ſci Tho. qō patet. nam 3⁹ pte. q. 89. arti.
5⁹ arguit ſic 3⁹ loco. Opera in charitate facta mereē
gloriā ſm quātitatē grē uel charitatis. ſz qnqs p pniam
homo reſurgit in minori grā uel charitate. q̄ nō cōſeq̄ē
gloriā ſm merita p̄ioꝝ operum. ꝛ ita videē q⁹ opera
mortificata p peccatū nō reuiuiſcāt. Ecce argumē-
tum. ſegtur rñſio. Dicendū ingt q⁹ ille q per pniam re-
ſurgit i minori charitate ſ̄ ſegē ꝑmū ēntiale ſm quā-
titatē charitatis in q̄ iueniē. habebit tñ maius gaudiū
de opib⁹ q̄ ſic fecit. qō p̄tinet ad ꝑmū accidētale. hec
ille. Dicitur z⁹ qō impugnatio illū rñſionis aſſumit qō-
dā dubiū. uel forte falſū. ſcz q⁹ cuiq̄ merito addito
grē correndeat maius ꝑmū ēntiale q̄ ſoli grē p̄ecife.

Ayuntamiento de Madrid

Si enim hoc intelligat q̃ aliqs ḡdus glorie cozrñdet opl
pcise q̃ non cozrñdeat grē pñti uel future. fallū ē. quia
pzemiū ēentiale cōmēsurat grē z charitati. si aūt intel
ligat sic q̃ operi elicito a grā pñti cozrñdet aliqs grad⁹
glorie q̃ nō cōmēsurat pñti grē sed future. verū dicit.
nam q̃cūq; actus ē meritoz nouē glorie uel nouī gra
dus. est etiā meritoz nouī gradus grē cui cozrñdet z
cōmensurat gradus glorie. De hoc scūs Tho. pma 2ᵃᵉ.
q.ii.4.arti.8ᵒ in solutiōe tertij argumētis sic dicit. Quo
libet actu meritorio mereť hō augmentū grē sic z grē
cōsūmationē q̃ est vita eterna: q̃ sicut nō statim reddit
sed suo tēpore. ita nec grā statim augeť sed suo tpe cū
sez aliqs sufficienter fuerit dispositus ad grē augmen
tum. hec ille. Item 2ᵃ 2ᵃᵉ. q.24.arti.6ᵒ in solutione pri
mi sic dicit: Quilibet actus charitatis mereť vitā eter
nam. non quidē statim exhibēdā sed suo tpe. siuter qli
bet actus charitatis mereť charitatis augmētū. no tñ
statim augeť. sed qñ aliqs conat ad hoc augmentū. hec
ille. Ueritē p̃ sen. dis.17.q.2.arti.3ᵒ i solutione 5ᵃ videť
dicere oppositū. ait enī sic. Qñ est talis actᵒ charitatis
qualis regrit ad augmētū charitatis: tunc etiā augeť
pzemiū subaleq̃ debeť maiori charitati: sequēti actū
non aūt charitati q̃ē radix actᵒ. non aūt oēs sunt tales
z iō ad multiplicationē taliū actuū nō segtur de neces
sitate augmētum pzemij substātialis. hec ille. Et plura
similia dicit in eodē arti. et 2ᵃ sen. dis.40. sed tenendū
est q̃ō finaliť dixit in sūma. Dicitur 3ᵒ q̃ cōcesso q̃ pe
nitens resurgat in pluribᵒ meritis q̃ ante. nō tñ segtur
q̃ resurgat semp ad maiorē gloriā. q̃ q̃cq; merita pre
cedētia pēnē z sequēta post pēnitē. ā initūtur minori
habitui grē z charitatis q̃ ante. z sic fūt min⁹ gratifica
z min⁹ accepta. z ad minorē gloriā ordinata. ¶ Ad 2ᵐ
dicit pmo q̃ via sci Tho. magis cōsonat scripture q̃
via Scoti. q̃ licz scriptura dicat deū reddituri cuili
bet fm opera sua. tñ alibi dicit: grā dei vita eterna. Unde
scūs Tho. 4.ᵒ sen. dis.49.q.1.arti.4ᵒ questiūcula q̃rta.
vbi querit: vtrū diuerse mānōes patrie distinguant
pcise diuersos gradus charitatis. arguit sic in 2ᵒ loco.
In pō. dicit: tu reddes vnicuiq; fm opera sua. sz illud
q̃ō reddit est beatitudinis mensura. q̃ gradus beatitudinis
distinguētur fm diuersitatē operū z non fm diuersita
tē charitatis. Item 3ᵒ arguit sic. Pzemiū debeť actui
z nō habitui. vñ non fortissimi cozonant. sed agonizā
tes ut ps pmo ethi. et 2ᵃ. Timoth. 2ᵒ. Non cozonabit
nisi q̃ legitime certauerit. sed beatitudo ē pzemiū. q̃ di
uersi gradus beatitudinis erūt fm diuersos gradus ope
rū: z non fm diuersos gradus charitatis. Ecce argu
mentū. sequtur respōsio. Ad 2ᵐ inquit dicēdū q̃ opera
non habēt q̃ eis retributio glorie reddat nisi inq̃tum
sunt charitate informata. z iō fm diuersos charitatis
gradus erūt diuersi gradus in gloria. Ad 3ᵐ dicendū
q̃ q̃tuis habit⁹ charitatis cuiuscūq; virtutis nō sit me
ritū cui debeat pmiū. est tñ pncipiū z tota rō meredi in
actu. z iō fm eī diuersitatē pmia distinguūt. q̃uis etiā
ex ipso genere actᵒ possit aliqs gradus i meredo consi
derari: nō qdē respectu pzemij ēentialis q̃ō est gaudiū
de deo. sed respectu alicui⁹ pmij accidētalis q̃ō gau
diū de aliq̃ bono creato. hec ille. Item in pncipali risiōe
q. sic dicit. Pzincipiū distinctiuū mānōnū siue gradui
bitudinis ē duplex sez, ppinquū z remotū. ppinquū ē
diuersa dispositio q̃ erit in btis ex q̃ zringet diuersitas
pfectiōis apud eos in opatione bitudinis. sed pncipiū
remotū ē meritū q̃ talē bitudinē ōsecuti sūt. pmo mō
aūt distinguūt mānōes fm charitatē patrie: q̃ quāto i
aliq̃ erit pfectior tāto cū reddet capaciorē dīne clari
tatis. z fm eī⁹ augebit pfectio dīne visionis. 2ᵒ mō ḡo
distinguūt fm charitatē vie. actᵒ eni noster nō bz q̃ sit
meritoz ex ipsa suba actᵒ. sed solū ex habitu virtutis q̃
informat. vis aūt merēdi ē in oībᵒ virtutibᵒ ex charita
te q̃ bz ipsū finē. p obiecto. z iō diuersitas i merēdo to
ta reducit ad diuersitatē charitatis: z sic charitas vie
distinguit mānōes p modū meriti. hec ille. Dicit 2ᵒ q̃ ille
la via Scoti nō ita ōsonat obseruātie legis sicut via op
posita. obseruatio eni legis cōsistit magis in grā z cha
ritate q̃ i exteriori ope. nā lex noua pncipaliť ōsistit in
grā spūs sci. De hoc scūs Tho. pma 2ᵃᵉ. q.106.arti.8ᵒ sic di
cit. Una q̃q; res videť eē illud q̃ō est in ea potissimū ut
dicit phs 9.ethi. Illud aūt q̃ē potissimū i lege noua
testamēti z in quo tota eī⁹ virt⁹ cōsistit ē grā spūs sci q̃
vať p fidē xpi. Et iō pncipaliť lex noua ē ipsa grā spūs
sci q̃ vať xpi fidelibᵒ. z hoc manifeste apparet p apostolū
qui Ro. 4ᵒ dicit. Ubi ē gliatio tua: exclusa ē: p quā le
gē? factoz? nō: sz p legē fidei. ipsā eni fidei grām legē
appellat. z explicit ad Ro. 8ᵒ dicit: Lex spūs vite i xpo
ihu liberauit me a lege pcti z mortis. Unde z Aug⁹ di
cit in li. de spū z litter. 4 q̃ sicut lex factorū fuit in tabu
lis lapideis ita lex fidei scripta ē in cordibᵒ fidelium. z alī
bi dicit in eodē libro q̃ fūt leges dei ab ipso deo scripte
in cordibᵒ nisi ipsa pnitia spūs sci. hoc tñ lex noua q̃dā sic
dispositiua ad grām spūs sci. z ad vsū bnᵒ grē ptinētia
q̃ fūt q̃si secūdaria i lege noua de qbᵒ oportuit instrui fi
deles xpi z verbis z scriptis tam circa credēda q̃ cir
ca agenda. z iō dicēdū ē q̃ pncipaliť noua lex ē lex in
dita. secūdario aūt ē scripta. hec ille. Item ad hoc facit glosa
ex Aug⁹ sumpta. super illud ps. 70. Qm̃ non cognoui
negociationē uel litteraturā tē. que sic dicit. Negoci
atio grece ab actu dicitur latine a negocio negociato
res. q̃ actuosi fūt sez iudei z alij qui ab eo q̃ō agūt pre
sumūt: opa sua laudāt: nō pueniūt ad grām q̃ hoc cōmē
dať ut nemo de se gloriet. q̃ vo gloriať tanq̃ negocia
tor de tēplo a dīo eijcit q̃ eiecit vēdētes z emētes de
tēplo. ecōtra reges ei deo q̃ iustificat. illi negociatores
poti⁹ sunt inquiētq̃ boni operatores. vñ z negociato
res dicūtur quia negāt otiū. de q̃ dicit Uacate z videte
q̃m suauis ē dnis. z ē sēsus nō cognoui negociationē
id est de actib⁹ plumētes z ex opib⁹ suis iusticiā q̃rētes
tē. z post multa sic dicit: Nō cognoui litērātūrā. id est nō
approbaui quēq̃ ex opib⁹ legis iustificari. sz reproba
ui de lrā legis plumentes a grā resilientes. hec ille. Ex
qbus ps q̃ obseruatio legis nō pncipaliť stat i actu ex
teriori uel in negociatione. Dicitur 3ᵒ q̃ opa remissa
nulli acqrit nec mereť nouū gradū glorie nisi qz simul
mereť nouū gradum grē uel charitatis. z iō pncipalis
conat debet eē cuilibet ut crescat i grā z charitate dei
z, primi in q̃ē pncipalis obseruatio legis. z fm quam
quantificabiť gloria ut sepe dictū est. Ad intellectū p
dictoz facit illud quod dicit scūs Tho. 3ᵒ sen. dis.18.q.
1.arti.2ᵒ. in solutione 4ᵃ. argumenti vbi sic dicit. Ille q̃
mereť nō os q̃ pficiat q̃tū ad rōnē merendi. hoc eni ac
cidit ei ex hoc q̃ radix meriti sez charitas nō est i suo ter
mino. sz os q̃ oisq; mereť pficiat q̃tū ad mercedē quā
mereť ut sez cā libi debitā faciat uel simplicē uel q̃tū
ad aliquē modū q̃ sibi pus debita nō erat. hec ille. Item
arti. 5ᵒ. sic dicit. Mereri ē facere aliqd sibi debitū. hoc
eni ptigit trib⁹ modis. vno mō qñ aliqs facit de nō de
bito sibi debitū. sic aliqs pmo motu charitatis mereť
vitā eternā faciens eam sibi debitam que pus ei debi
ta nō erat. alio mō q̃ erat sibi min⁹ debitū faciēdo ma-

Ayuntamiento de Madrid

gis debitū. qd ꝛtingit in eo in q̃ charitas auget. 3° modo cōtingit qñ aliqs qd ē vno mō debitū facit alio mō sibi debitū: sicut puer baptizat° cui debet vita eterna ex habitu gratie in baptismo infuse qñ vsū liberi arbitrij incipit bre facit eam sibi debitam ex actu. p̃mo q̃ mō xp̃us meruit in p̃mo instāti sue cōceptionis clarifatem corporis: q̃ quidē non erat sibi debita ex cōditione nature in se cōsiderate. necq; cōsequēdā ex vnionis necessitate sicut gloria fruitionis. 2° mō aūt xp̃s mereri non potuit. q2 charitas non ē aucta in ipso. 3° meruit sibi in oib° actib° suis post p̃mū instās cōceptiōis sue. q2 fecit sibi debitū aliqd° actibus qd̃ prius alijs actib° debebatur. hec ille. Non tñ intelligas q̃ nūq̃ p actū exercitū ab habitu charitatis uel grē aliqs merea ē nouū gradū glorie vltra illud qd̃ debet habitui elicienti ꝛ informāti actū. sed solū illud qd̃ vno mō debebat actui p̃mo. alio mō debeatur actui 2°? Iste enim sensus falsus ē ut patuit ꝛ patebit. sed ē intelligēdū q̃ ille gradus glorie qui debebat grē debet actui elicito p eā: ꝛ vltra h̃ debetur ei nouus gradus glorie corrīdens nouo gradui grē quā meret si gratia sit augmētabilis ꝛ nō in termino. nullus eni meret nouū gradū glorie nisi q2 pri° nā meret augmētū gratie ꝛ nouū gradū eius. ¶ Ad p̃mū Aureoli negat p̃ma ꝓnia. licz eni pōza merita mortificata reuiuiscant in penitēte. nō tñ hīt oēm ꝛ eundē ul' tantū effectū quē uel quantū ante pctm̃ vsū ex maiori grā uel charitate elicie banꝫ q̃ sit nouā grā in qua penitens resurgit ꝛ sic nō ꝓ in illo casu q̃ pducāt ad eundem ul' equalē gradū glorie q eis ante peccatū debebāt. ꝛ hoc ꝛtingit. ppē indispositionē remisse penitētis ut p̃us dictū est. ¶ Ad 2°m dicit q̃ nihil cōclūdit 5 nos q2 si loq̃tur de meritis p̃cedentib° petitū. cōcedit q̃ illa vtrūq; merebār sez augmētū grē ꝛ glē. sz in illo remisse penitente q non disponit se ad susceptionē eq̃lis sed minoris grē nō sortiūtur cōpletū effectū ut sez in priti recipiat totū illud augmētū grē. ꝛ in futuro totū illud augmētū glorie. nisi intensū se disponat q̃ i actu p̃mo pnie. Si aūt loq̃tur de merito nouo act° remissi pnie q minori charitate ꝛ grā iformat ꝛ elicit q̃ p̃cedētia merita. Dicit q̃ non meret equalē gradū glorie sic nec equalē gradū grē sicut pōza merebānt. ¶ Ad ꝛfirmationē p3 p idē. pōt tñ dici q̃ posito q̃ p̃mū meritū penitēt] mereret eq̃lē gradū grē. nō tñ sequtur q̃ augmētū grē statim sibi infūdat: sed i futurū qñ ad h̃ erit dispositus ꝛ sic nō sequtur q̃ resurgat in eq̃li ul' maiori grā sic nec resurgit cū gloria: ut p3 ex p̃dictis. ¶ Ad 3°m dicit q̃ aliꝫ ē dubiū uel falsū. si eni intelligat cōpatio inꝫ duos quos vnus h3 plura merita q̃ ali°. aliꝫ vlt intellectū falsū ē. nā ꝛtigit aliquē hītē pauca merita ē deo magis acceptū ꝛ gratū q̃ sit ali° h̃is plura merita sic p3 de angelo respectu hois. ꝛ de aia xp̃i respectu aie virginis Marie cōparādo eas p instanti cōceptionis xp̃i. in illo eni instāti illa aia erat sūme accepta ꝛ grata deo ꝛ licz habebat pauca merita. nō eni h̃is plura merita ē gratior deo q̃ h̃is pauciora nisi cetera sint paria: puta act° eque p̃fecti fm spēm. ꝛ eque intēsi fm gradū ꝛ informati eq̃li grā ꝛ habitu virtutis. aliqn vnū meritū intēsū maiori grā iformatū reddit gtiorē q̃ multa merita remissa parua gratia informata. Si autē fiat cōparatio ciusdem ad seipsū q sez nūc h3 plura merita q̃ p̃us habuit: adhuc aliꝫ vlt intellectū falsū est nisi cetera sint paria tā ex pte meriti q̃ ex pte meritis. ꝛtingit eni gratiorē ē eundē hoiem cū ꝛtitur meritis tpe q̃ h3 maiorē grām q̃ cum qnqs tpe q̃ h3 minorē grām: ꝛ remissi° se disponit ꝛ remissi° diligit deū ꝛ primū ꝓpter deū actu ꝛ habitu q̃ p̃us. Si aūt cetera sint paria tūc ꝓcedit q̃ h̃is plura merita ē gratior simplicit ul' fm qd in re uel i spe. q2 sez ad multiplicationē meritoꝝ auget grā uel in futurū augebit nisi ponit ē ipedimētū. Ex qb° p3 q̃ si aliꝫ ꝓtelligat in sensu q̃ debet ꝓcedi argumētū nō valet. q2 b° ē negandā. nā pnitēs remisse se disponēs licz habeat plura merita q̃ p̃us: nō tñ eq̃lia ꝓxib° uel nō eq̃lē respectu ei° opantia. ppē suā indispositionē. ¶ Ad 4°m negat b° si vlter intelligat. ꝓcedit tñ q̃ habēs plura merita q̃ p̃us ꝛ eq̃lia in se ꝛ respectu merentis ut p̃us ē melior simplicē uel fm qd in re uel i spe q̃ p̃us. sed h̃ nō h3 locū in ꝓposito: ut p3 ex dictis sepe. ¶ Ad 5°m negat ꝓnia. nec valet ei° p̃batio. nō eni dicim° q̃ resurgēs in minori grā magis p̃mīet ēntiali p̃mio ppē plura merita remissa q̃ h3 nūc q̃ p̃us dū habebat pauca sz intēsa. sed pōt ꝓcedi q̃ ppē plura dign° ē p̃miari in nūc q̃ p̃us uel q̃ meret plura p̃mia: nō tñ eque intēsa ut p̃us. ut de se p3. vñ oia argumēta ꝓcedūt ex falso intellectu ꝓnis uel ex q̃dā falsa suppositione nō cōcessa nec p̃bata sez q̃ qlibet resurgēs a pctō p penitētiā resurgat ad eq̃lem gloriā ēntialis p̃mij. qd scūs Tho. nō intendit nec ꝓcedit: ut sup̃ patuit. ¶ Ad argumenta Henrici cōtra eandē ꝓnē inducta. dicit q̃ oia tria p̃ncta uel tres ꝓnes q̃ intēdit p̃bare false sūt. vñ ad p̃mū. p̃ p̃ma sua ꝓne dicit negado aliꝫ. nō eni o3 q̃ dispositio positiua ad grām sez detestatio pcti ꝛ appetitus grē ꝛ iustīcie ꝓcedat ex grā habituali gratū facientē. sed sufficit q̃ ꝓcedat ex grā actuali gratis data q̃ est aliq̃ motio: ut ondit scūs Tho. p̃ma 2°. q. iiz. arti. 2° vbi sic dicit. Hrā duplicē dicit. q̃dq; qdē ipsū habituale donū. q̃dq; aūt ipsū auxiliū dei mouentis aiam ad bonū. p̃mo q̃ mō accipiendo grām exigit ad grām aliq̃ aie ꝓparatio. q2 nulla forma pōt ē nisi in mā disposita. sed si loq̃mur de grā fm q̃ sūt auxiliū dei mouētis ad bonū. sic nulla ꝓparatio regnit ex pte hois q̃ si p̃uenies diuinū auxiliū. sz potī? q̃cūq; ꝓparatio i hoie ē pōt est ex auxilio dei mouentis aiam ad bonū. ꝛ fm h̃ ipse bon° motus liberi arbitrij q̃ qs ꝓparat ad donū grē suscipiendū ē act° liberi arbitrij moti a deo. ꝛ q̃ tū ad h̃ dicit hō se ꝓparare. fm illud. p̃v. 16°. Hois est ꝓparare animū. ꝛ tñ ē p̃ncipalē a deo mouētē liberū arbitriū. ꝛ fm h̃ dicit a deo volūtas hominis p ꝓparari. ꝛ a deo greūs hois dirigi. h̃ ille. Itē arti. 4. sic dicit. Hrā ex pte subiecti pōt recipe magis ꝛ min° ꝓut sez vn° p̃fecti° illustrat a lumine grē q̃ ali°. cui° diuersitatis rō q̃dā est aliq̃ ex pte ꝓparantis se ad grām. qui eni se ad grām magis ꝓparat plenioꝛē grām suscipit. sed ex hac pte nō pōt accipi p̃ma rō hui° diuersitatis. q2 ꝓparatio ad grām nō ē hois nisi inq̃tū liberū arbitriū ei° ꝓparatur a deo. vñ p̃ma hui° diuersitatis cā est accipiēda ex pte dei q diuersimode sua dona dispēsat ad h̃ q̃ ex diuersis gradib° pulchritudo ꝛ p̃fectio ecclie cōsurgat: sic etiā diuersos gradus rerū instituit ut eēt vniuersū p̃fectū. ꝛē. hec ille. Silem sniam ponit 4.° sen. dis. 17. q. 1. arti. 2° in solutiōe 2°. q. ꝛ in rnsione ad p̃mū vbi sic dicit. Volūtas nra ē oio pedissequa respectu dine grē ꝛ nullo mō puia. q2 ipsa volūtas bona q̃ grām gratū faciētē ꝓcedit ex deo nobis. puenit q̃ gratuita sui volūtate nos ad h̃ puocat: ul' ñ agellis ul' aliq̃ auxilio iteriori nec tñ volūtas h̃ ē puia: sz pedissequa respectu grē gtū facientis. q2 nō ē cā ipsī°: sed aliquā ad ipsā viā parat. hec ille. Cōcordat isti solutioni Bern. de gannaco in impugnatiōe p̃dicti quolibet Henrici. vbi sic dicit:

Ayuntamiento de Madrid

Multa ingt dubia vicit. & opinio quã impugãt vera est
q̃ in adultis fm maiorẽ uel minorẽ conatũ dat̃ ma-
ior ul minor charitas fm coẽm cursũ: licꝫ de⁹ de poté-
tia sua absoluta posset dare sine conatu ul maiorẽ vbi
eẽt minor conat⁹. q̃ aũt vicit q̃ conat⁹ in detestationẽ
pcti: & acceptionẽ grẽ est supnãlis. Dicẽdũ q̃ talis co-
natus supponit aliqd supnãle: puta uel fidẽ infoꝛmem
uel auditum aliquẽ de reb⁹ spũalib⁹. non autẽ oꝫ q̃ p̃-
cedat ipsũ gratia gratũ faciẽs. Itẽ istũ conatũ pcedit
q̃dã motio diuina q̃ hõ mouet̃ ad bonũ supnãle faciẽdo
qõ in se ẽ. q̃ aũt p spãlẽ dei motionem mouea t̃ uel co-
netur uel ad aliqd supnaturale non est incõueniẽs. ille
tñ conatus nisi sit cũ charitate nõ est meritoꝛi⁹ merito
de cõdigno sꝫ de cõgruo. nõ q̃ oꝫ q̃ grã pueniat libe-
rũ arbitriũ ut dicit. sed motio illa uel aliq̃ pcognitio de
supnãlib⁹. hec Bernardus & bene. ¶ Ad z⁹ negat̃ ꝛia
q̃ conat⁹ ille nõ est opus sequens tpe uel nã grãm gtũ
faciẽtẽ: sed pcedẽs tpe qñq̃ lꝫ secũt̃ aliquã grãm z⁹ mõ
dictã: puta diuinã motionẽ. De B Bernard⁹ vbi supra
sic vicit. Ad aliud qõ dicit q̃ si grã dare t̃ fm mensurã
conat⁹ tũc dare t̃ fm mẽsurã operũ sequẽtũ. Dicẽdũ
q̃ non sequtur. primo enim grã q̃ hõ iustificat̃ dat̃ gratis: &
sine merito de cõdigno. põt tñ ipsã pcedere meritũ de
cõgruo: & fm q̃ maius ẽ in vno q̃ ꝛ alio dat̃ maiꝛ cha-
ritas. & istud meritũ est conat⁹ ille fm quẽ regulariter
dat̃ maiꝛ uel minꝛ charitas. Si aũt illa motio q̃ libe
rũ arbitriũ mouet̃ ad bonũ supnãle vocet̃ grã gratis
data. tũc talẽ conatũ pcedit grã grat} data. nec oꝫ q̃
inclinet liberũ arbitriũ ad detestã dũ peccatũ sufficiẽ
ter. qꝫ tunc sine charitate posset sufficienter detestari
pctm q̃ est falsũ. Nec ẽ incõueniẽs q̃ liberũ arbitriũ
nõ mouea t̃ se ad grãm gratũ facientẽ nisi motũ a deo.
nec deb̃ etiã grã iustificãs adulto ante q̃ coagat aliqd
cõsentiendo diuine motioni. qꝫ etiã ipsũ detestari pec-
catũ ipfecte ut p attritionẽ & appetẽ grãm agẽ quod-
dã ẽ. & B pcedit grãs iustificantẽ licꝫ simul tpe possit eẽ
vnde aliquãdo attritio pcedit cõtritionẽ. aliqꝫ aũt nõ
pcedit attritio sed simul tpe cũ homo incipit detestari
peccatũ dat̃ ei grã ita q̃ actus q̃ ex pte sui p̃ncipij non
erat meritorius p grãm cõcomitantẽ q̃si iustificat: & iõ
adhuc dabit̃ fm mẽsurã conat⁹ licꝫ de⁹ possit eã dare
sine conatu ut dedit ꝓ paulo. Q̃ aũt dicit q̃ si grã nõ p̃-
cederet illũ conatũ. uel si conat⁹ eẽt dispositio ad gra-
tiã tũc iustificatio eẽt ex merito sicut repobatio. Dicẽ-
dũ q̃ non ẽ incõueniens q̃ iustificatio sit ex merito de
cõgruo. non aũt de cõdigno: & ideo nõ simplicit̃ ex me-
rito datur: sed fm diuinã largitatẽ. Q̃ autem dicit de
Aug⁹ q̃ grã iustificans pcedit oẽm motũ liberi arbitrij
Dici põt duplicit̃. primo q̃ pcedit oẽm motũ meritoriũ
liberi arbitrij. z⁹ q̃ Aug⁹ vocat hic gratiam iustificant̃
illam diuinã motionẽ q̃ primo incipit moueri liberũ
arbitriũ q̃ dr iustificãs. qꝫ dicit aũt iustificationẽ nõ
quia faciat iustificationẽ. nec ponim⁹ sicut ille ponit q̃
ipsũ nõ rebellare sit meritũ ꝓgrui. B enim parũ esset. sed
ipsũ consentire ex maiori uel minori affectione illi mo-
tioni diuine ponimus eẽ meritũ cõgrui. vnde non re-
bellare non ẽ sufficiens dispositio. qꝫ plus põt hõ face-
re etiã sine grã. qꝫ cõsentire illi motioni & appetẽ grãm
& ideo extra: & exponit dictũ Aug⁹ qꝫ de⁹ nõ iustificat
adultũ nisi co cooperãte saltẽ p cõsensũ: & iõ non suffi-
cit q̃ non rebellet. Vãi coopatores dei sum⁹ non solũ
merendo augmẽtũ grẽ ut dicit. imo etiã merẽdo p̃mã
grãm merito de cõgruo non de cõdigno. de⁹ aũt non
mensurat grãm fm coẽm cursũ nisi fm recipiẽtũ dis-
positionẽ. Q̃ aũt dicit q̃ dispositio ad grãm ẽ pure ne-
gatiua. nõ est verum. imo ẽ positiua ut visũ est & inten-
ditur & remittit in diuersis: & iõ non dat̃ eẽtis grã iusti-
ficãs oĩb⁹ resurgentib⁹ ut fingit. de grã aũt q̃ dat̃ par-
uulis ẽ alia rõ. qꝫ illa dat̃ sine merito. ꝓpto & cõgrui &
ꝛdigni ex mera liberalitate dei. vñ q̃ztũ est ex pte par-
uulorũ oẽs sunt eẽtis dispositi ad grãm. & iõ eẽtis grã
regulariter eis dat̃: licꝫ deus posset aliter facere. hec
Bern. & bene. & conformit̃ sed Tho. primo z⁹. q. iiz. ar-
ti. z⁹ et. q. ii4. arti. 3⁹ quo ad multa. Et sil̃it̃. z⁹ sen. dis.
z7. q. 1. arti. 4. ⁹ vbi arguit sic. 4. ⁹ loco. Si de⁹ dat alicui
gratiam aut dat digno aut indigno. si dat indigno in-
sipiens ẽ & iniust⁹. qõ ẽ impossibile. q̃ dat digno. sꝫ nul-
lus ẽ dignus bñ̃ aliqd nisi q̃ B meruit. q̃ quinq̃ accipit
grãm p̃mã p̃ius meruit ipsã. Ecce arg⁷⁰. sed̃ rnsio. Di-
cendũ q̃ indignũ põt sumi duplicit̃ licꝫ negatiue tm̃. &
sic de⁹ dat grãm indignis. qꝫ his q̃ nõ sũt sufficiẽter ad
B digni. sꝫ nihil aliquã dispositionẽ ad recipiẽdũ exq̃
dicũt quod dãmõ ex congruo mereri. nec ex B sequtur q̃
de⁹ sit iniust⁹ sed liberalis. uel sumit̃ ꝛtrarie ut dicãtur
indigni q̃ hñt volũtatẽ resistẽtẽ grẽ & talib⁹ grãm non
infũdit. qꝫ ad virtutẽ nõ cogit ut dicit Damas. hec ille
Itẽ de virtutib⁹. q. 1. arti. p. i solutiõe z⁹ sic dicit. Me-
reri duplicit̃ accipit̃. vno mõ. pp̃e & sic nihil aliud est q̃
facẽ aliquã actionẽ vnde aliqs iustẽ sibi acqrat mercẽ
dẽ. alio mõ impropꝛie & sic q̃libet cõditio q̃ facit̃ holem
aliq̃ mõ dignũ meritũ dicit̃: ut si dicam⁹ q̃ spes p̃riami
meruit iperiũ. qꝫ vigna fuit iperio tẽ. hec ille. Ex qb⁹
pꝫ q̃ fm eũ in dictis locis posset dici q̃ homo posset si-
bi mereri p̃mã grãm merito congrui licꝫ non cõdigni.
Uerũtrã in p̃ma z⁹. videt̃ ponẽ q̃ nullo mõ põt q̃s sibi
mereri p̃mã grãm sꝫ q̃ act⁹ pcedẽtes grãm habitualẽ:
licꝫ possint dici dispositiões. nõ tñ merita respectu grẽ
Unde. q. iiz. arti. z⁹ in solutiõe p̃mi sic dicit: ꝓpara-
tio hois ad grãm habẽdã. quedã est simul cũ ipsa infu-
sione grẽ & talis ꝓparatio ẽ qdẽ meritoria. sꝫ non grẽ q̃
tã habẽt. sꝫ gloriẽ q̃ nõdũ habẽt. est autẽ alia ꝓparatio
grẽ impfecta q̃ aliqn̄ pcedit donũ grẽ gratũ faciẽtis q̃
tñ est a deo mouẽte. sꝫ ista nõ sufficit ad meritũ nõdum
hois p grãm iustificato. qꝫ nullũ meritũ põt esse nisi ex
grã. hec ille. Et similit̃ ad B videt̃ redire z⁹ sen. vbi sup.
nam in solutione 5⁹ sic dicit. potẽtia materie ẽ ꝓportio-
nata ad receptionẽ forme. & iõ dispositiones illi⁹ & ha-
bilitates conueniẽt̃ prit̃ merita notari. sꝫ grã excedit
oẽm ꝓportionem nature ut act⁹ nãles nõ possint dici
merita respectu grẽ. sꝫ dispositiones remote tñ. hec il-
le. Itẽ p̃ma z⁹. q. ii4. arti. 5⁹ in solutiõe z⁹ sic. dicit. De⁹
nõ dat grãm nisi dignis: nõ tñ ita q̃ p̃ius digni fuerint
sed qꝫ ipse p grãm eos facit dignos q̃ solus põt facere
mũdũ de immũdo cõceptũ semine. hec ille. Ex quib⁹ pꝫ
q̃ fm vltimã eius determinationẽ nulla dispositio p̃-
cedens habitũ grẽ põt dici meritũ p̃me grẽ nec de cõ-
gruo nec de cõdigno nisi multũ impropꝛie. Dicit̃ vlte-
rius q̃ cũ arguẽs ponat aliquã dispositionẽ negatiuã
ex parte suscipiẽtis grãm q̃ sic est ab hoie q̃ non a deo
mouẽte p grãm aliq̃lit̃ declinat ad errorẽ pelagianoꝫ
ponentũ aliquã dispositionẽ ex pte liberi arbitrij quã
non hꝫ a deo uel diuina grã. nec effugit̃ error ille p di-
stictionẽ de dispositiõe positiua & negatiua. qꝫ tal̃ dis-
positio negatiua hꝫ rõnem boni. & sic hꝫ illa positio dicẽ
aliq̃ bonũ nõ ẽ a deo: q̃ erroneũ est potissime i bo-
nis quocũq̃ mõ ad grãm ptinẽtib⁹ siue anticedẽter siue
cõcomitant̃ siue priter. De B scũ Tho. p̃ma pte. q. z3.
arti. 5⁹ vbi diffuse de B loqtur. & int̃ cetera dicit: Quic-

Ayuntamiento de Madrid

quid ē in hoīe ordinans ipsū in salutē totū cōpēndiē sub effectu p̄destinationis. etiā ipsa p̄ma p̄paratio ad grām. nec q̄ eni bec fit nisi per auxiliū diuinū. Fm illud Treñ. vltimo. Conuerte nos dñe ad te: ⁊ conuertemur. Itē ibidē sic dicit. Nō est distinctū q̄ō est ex libero arbitrio ⁊ ex p̄destinatiōe: sicut non ē distinctū q̄ō est ex cā 2ª et ex cā p̄ma. diuina eni, quidētia, p̄ducit effectū p opationes causaꝝ secūdaꝝ. Ille. Itē p̄ma 2ª. q. 109. arti. 6ª. pbat q̄ bonū non pōt se p̄parare ad lumē grē suscipiendū nisi p auxiliū gratuitū dei interiū mouētis. ¶ Ad illud quod adducit. p sua 2ª ōne rñdet Bern. vbi supra dicens. Licz aūt opa mortificata reuiuiscāt i resurgente a pctō. non tñ oportet q̄ sp resurgat in maiori charitate q̄ fuit illa quā amisit ut dicit. q: non sic reuiuiscit ut grā p̄cedēs redeat ⁊ alia addat. sed qz i dispositione diuina iputant ad vitā eternā q̄ non iputarent nisi iste resurgeret a pctō. ⁊ iō fm conatū maiorē uel minorē habit eiꝰ maior uel minor charitas q̄ fuit illa quā amisit. nec oꝰ qcqd petur q̄ sp resurgat i minori. qz nec sic deꝰ seruat in sua dispositione bona opa ul charitatē ex q̄, peccerūt: gn etiā parat ēt p̄are charitatē maiorē magis dispolito. Qd aūt dicit in solutiōe argumēti q̄ deꝰ restituit grām amissā. nō credo q̄ restituat eandē numero. qz idem pōt facere alia grā. ⁊ iō nō oꝰ q̄ sp sit maior recupata q̄ pdita. hec Bern. ⁊ bñ. Ex qbus pz ad argumētū. qz nec p̄ma charitas eadem numero repat ⁊ eque intēsa sp in resurgēte. nec eadē charitas ⁊ eque intensa reseruat sibi conferēda in posterū. Nec silē oꝰ q̄ si ex opib̄ ex p̄ma grā elicitis meruit aliq̄ augmētū grē recuper illā uel eqlem gratiā cū eqli augmento ut plus dictū fuit. imo pōt ptingē q̄ resurget in minori charitate ⁊ grā. sed forte i poste p̄ ptinget ad illud augmētū qd̄ paꝝ meruit. ⁊ forte nunq̄ ptinget si debilit remisse aut tepide aut nullē ad B conē. ¶ Ad pbationē 3ª ōnis rñdet Bern. vbi sup dicēs Qd auté dicit de duab̄ dispositionib̄ negatiuis non valet. qz nō sūt dispositiones p se. imo in adultis ē dispositio positiua. ⁊ iō non ē necessariū q̄ō dicit q̄ oibus resurgētib̄ a pctō dat maior grā q̄ innocētibus. pōt eni adult̄ tam modice conari q̄ modica grā dabit ei forte minor q̄ paruulo cui dat grā sine conatu ⁊ sine dispositione positiua. hec ille ⁊ bene. pcter B q̄ ponit grām infūdi paruulis sine q̄cūq̄ dispositiōe positiua. hoc eni non ē verū. qz baptism̄ collatus paruulis ipsi mit eis dispositionē aliq̄ā positiuā ad grām q̄ dicitur ornat̄ uel character ut alias dictū est. ⁊ de B alias forte videbit. videt eni scūs Tho. velle q̄ nunq̄ cōferē grā alicui nisi cū dispositione positiua ad grām. Unde p̄ma 2ª. q. 112. arti. 2ª arguit sic. Agēs infinite virtutis non regrit dispositionē in mā cū nec ipsa mām regrat sicut in creatione apparet cui collatio grē cōparatur q̄ dicit noua creatura. ad Gal. vltimo. sed solus deꝰ q̄ est infinite virtutis grām causat. ḡ nulla p̄paratio regrit ex pte hois ad grām ōsequēdā. Ecce argumētum. sequr rñsio. Dicendū ē q̄ agens infinite virtutis non exigit mām uel dispositionē materie q̄si p̄suppositā ex alterī causē actione. sed tñ oꝰ q̄ fm cōditionē rei causande in ipsa re causet ⁊ mām ⁊ dispositionē debitam ad formā. Et siliter ad B q̄ deꝰ grām infūdat aīe nulla p̄paratio exigit quā ipse non faciat. hec ille. Cōsimilē p̄ma vii. 4ª. q. 1. arti. 4ª. i solutiōe p̄me. q. sic dicit. Principale agēs respectu iustificationis deꝰ est: nec indiget ad B aliq̄ instrumētis ex pte sua: sed, ppter ōgnitatem ex pte hois iustificādi vtit sacris q̄si q̄dusdā instrumentis iustificationis. hō aūt mālib̄ instrumētis competit aliq̄ actio ex nā, p̄p̄a sicut aque abluere ⁊ oleo facere nitidū corp̄. Ꝛ vlteriꝰ in q̄tū instrā diuine misericordie iustificātis ptingūt instrumētalē ad aliquē effectū in aia q̄ p̄mo cōrñdet sacris sicut est character uel aliq̄d hō. Ad vltimū aūt effectū q̄ est grā non ptingunt etiā instrālē nisi dispositiue q̄tū ad B q̄ illud ad q̄ō instrumētalē effectiue ptingūt ē dispositio q̄ est necessitās q̄tū in se ē ad grē susceptionē. hec ille. Similia ponit 3ª pte. q. 63. arti. 6ª in solutiōe tertij ⁊ in multis alijs locis. Cetera vo q̄ dicit Bern. possunt stare potissime de dispositione reqsita in adultis. Uñ scūs Tho. p̄ma 2ª. q. 112. arti. 2ª arguit sic 2º loco. Ille ingt q̄ in pctō p̄gredit nō se p̄parat ad gratiā habēdā. sed aliq̄ꝰ i pctō p̄gredientib̄ data ē grā sicꝰ pz de ꝓpaulo q̄ grām cōsecut̄ ē dū eēt spirās minarū ⁊ cedis i discipulos dñi: ut dicit Act. 9º. ḡ nulla p̄paratio ad grām regrit ex pte hois. Ecce argumētū. sequr rñsio. Homo ingt ad gratiā se p̄parare nō potest nisi deo p̄ueniēte ⁊ mouēte ad bonū. ⁊ nō refert vtrū subito uel paulatim aliq̄o ad p̄fectā p̄parationē pueniat. Dicit eni Ecc. 11º. Quia facile est in oculis dei subito honestare pauperē. ptingit aūt q̄ q̄q̄ q̄ deꝰ mouet hoīem ad bonū. non tñ p̄fecte ⁊ talis p̄paratio p̄cedit grām. Ꝛ q̄q̄ statim p̄fecte mouet ipsū ad bonū: ⁊ subito homo grām accipit. Fm illud Job. 6º. Omnis q audiuit a pre ⁊ didicit venit ad me ⁊ ita contigit ꝓpaulo. qz subito cū eēt i pgressu pcti p̄fecte motū est cor eius a deo audiendo ⁊ addiscendo ⁊ veniendo: ⁊ ideo subito grām ōsecutꝰ ē. hec ille. Et hec sufficiūt p rñsionib̄ obiectorū. ¶ Ad argumentū pro q̄ōne rñdet scūs Tho. 3ª pte. q. 89. arti. 2ª i solutiōe p̄mi dicēs. Nō oīb̄ diligētib̄ deū cooparī i bonū B ipsū q̄ p̄cetū a dei timore cadūt. qō pz ibis q̄ cadūt ⁊ nūq̄ resurgūt. uel q̄ resurgūt i erū cāsuri. sed in his q̄ fm, p̄positū vocati sūt sc̄ sc̄ p̄destinatis q̄tienscūq̄ cadāt finaliter nō resurgūt. cedat ḡ eis in bonū B q̄ cadūt nō qz sp in maiori grā resurgūt. Ꝛ qz resurgūt in p̄manētiori grā. nō qdē ex pte ipsī grē. qz quāto grā ē maior tanto est p̄manētior. Ꝛ ex pte hois q̄ tāto stabilī in grā p̄manet quāto ē cautior ⁊ humlior. vii ⁊ glo. ibidē subdit q̄ iō. p̄scit eis in bonū q̄ cadūt: qz humliores redeūt: qz doctiores fiūt. hec ille. Et in idē redit rñsio data ad idē argumētū 3ª. sen. dis. 31. q. 1. arti. 4ª. questiūcula 3ª in solutione p̄mi vlīs dicit. Doc dictū intelligit nō semp q̄tū ad maiorē quātitatē charitatis. Ꝛ q̄tū ad maiorē diligētiā uel humilitatē in q̄ pentēs resurgit ad min̄ actualiter. min̄ aūt malū est ut charitas diminuat̄ q̄ ut totaliter amittat̄. ⁊ min̄ malū cōputat̄, p magis bono ut dicit. 5º ethi. Et iō i bonū diligētis deū cedit petiā etiā si i minori charitate resurgat. qz p humilitatē ⁊ cautelā ab oioda grē amissione tuetur. hec ille. Et B de qō ne sufficiāt. de q̄ hīdict̄ deus in secula amen.

Arca quintadecimā

distinctione 4ª sen. ārīē. Utrū hō possit deo satisfacē. p pctō. Et arguit̄ q̄ nō. qz ille cui tot̄ qō hz nō sufficit ad vnū debitū exsoluendū. nō pōt. p alio suo debito satisfacē. sed qcqd hō est ⁊ pōt ⁊ hz non sufficit ad exsoluēdū debitū. p bificio creationis. Uñ Isa. 15º dr. q̄ ligna libani nō sufficiēt ad holocaustum. ḡ nullo modo pōt satisfacere. p debito offēse cōmisse. ¶ In oppositū arguit̄. qz sicut dicit Piero. Qui dicit deū aliq̄d ipossibile peccisse homini anathema sit. sed

Ayuntamiento de Madrid

satisfactio ē in pcepto. Luce. 3.° Facite dignos fructus pnie. ḡ possibile ē deo satisfacē. In hac. q. erūt tres articuli. In p̄ ponēt ꝓnes. i 2.° obiectiōes. in 3.° solutiōes.

Quātū ad primū articulū sit p.ª ꝗ ḡ purus hō nō pōt pfecte satisfacē deo nisi in virtute meriti xpi. Hāc ꝓnē ponit scūs Tho. 3.ª pte. q. p.ª. arti. 2.° i solutiōe 2.ª vbi sic dicit. Aliq satisfactio pōt dici sufficiēs duplr. vno pfecte qr ē ꝑdigna p quādā adeqtionē ad recōpēsationē culpe cōmisse: r sic hois puri satisfactio eē nō potuit sufficiēs. qr tota nā hūana erat p peccā corrupta. nec bonū alicui ᵗ pfone ul plū pōtat p eqperāntā totī ᵗ nāe detrimētū recōpēsare. tū etiā qr peccā ꝑ deū ꝑmissū quādā ifinitatē hz ex ifinitate dine maiestatis. tāto enī offēsa est gūior quāto maior ē illē i quē delingī: vñ oportuit ad satisfactionē ꝑdignā ut actio satisfactiōis satisfaciēntis hēret efficaciā ifinitā: utputa dei r hois exīs. alio mō pt dici satisfactio sufficiēs ipfecte. i. fm acceptationē eī ᵗ q ē ea ꝓtēt ᵗ ḡtuis nō sit ꝑdig. r ḡ mō satisfactio puri hois ē sufficiēs. Et qr oē ipfectū pīupponit aliqd pfectū a q̄ sustētēt: inde est q ois puri hois satisfactio efficaciā hz a satisfactiōe xpi. H ille. Eādē ponit 3.° sen. dis. 20. q. 1. arti. 2.° dicēs. Oportebat ingt q. p pctō nāe hūane fieret ꝑdig satisfactio. tū qr alit hō nō restituēt p.ᵗ dignitati. tū qr ꝑuenīēs ē eē vnū pmū i grie satisfactiōis pfectū sup qō oēs alie satisfactiōes ipfecte fūdētur. Sed H aūt q satisfactio eēt cōdig oportebat q hēret virtutē ifinitā. qr pctm. p q̄ fiebat satisfactio: in finitatē quādā hēbat ex trib.ᵗ. p ex ifinitate dine maiestatis in ḡtū offēsa fuerat p ꝓtēptū iobedientie. quāto. n. maior ē i quē peccat tāto gūior ē culpa. 2.° ex bono qō p pctm auferebat qō ē ifinitū. i. deᵗ ipse cui ᵗ pricipatione fuit hoies bri. 3.° ex ipsa nā q̄ corrupta erat q ifinitatē quādā hz inq̄tū in ea prit in ifinitū supposita multiplicari. actio āt pure creature nō pōt hrē efficaciā ifinitā. r iō nulla pura creatura pōtat sufficiēt satisfactionē facē. H ille. Itē arti. p. q. 3.ª. in solutiōe tertij sic dicit. Remissio pene q fit alijs hoib ᵗ pcipue pene satisfactoīe fūdat sup virtutē satisfactiōis xpi q̄ tupabūdauit ad amouendas oēs penas ḡtū i se fuit. vñ os q pticulata satisfactio fūdēt sup satisfactionē xpi ꝑdignā. sic i qlibet grie ipfectū oriēt ex pfecto. H ille. Itē dis. p.ª etij. q. 1. arti. 2.° in solutiōe 6.ª. sic dicit i fine. Dicēdū ingt fm q̄ sdā. q etiā. p actuali pctō nō sufficit pur hō satisfacē nisi pīupposita satisfactiōe xpi ex eui ᵗ passiōe etiā antiqrū patrū satisfactio efficax fuit q i fidei saluabant. H ille. Exgb ᵗ p3 q. i dictis locis sentit q pur hō nō sufficit satisfacē p ꝓ pctō actuali mortali sic nec p originali. vez 4.° sen. dis. 15.ª videt aliē dicē. Nā. q. 1. arti. 2.° sic dicit. Duplicit hō deo debitoz efficitur. vno mō rōne bñficij accepti. alio mō rōne pcti cōmissi. r sic grārum actio uel latria uel si quid ē hz respicit debitū bñficij accepti: ita satisfactio respicit debitū pcti cōmissi. In his aūt bonoribᵗ q sunt ad parētes r deos etiā fm pm possibile ē equalēs reddē fm quantitatē. Iz sufficit ut hō reddat qd pōt. qr amicicia nō exigit equalēs: sed qd possibile ē. r hz etiā ē eqle aliqliē. i. fm ꝓportionabilitatē. qr sic se hz hō qd deo eēt debitū ad ipsū deū. ita H qd ipse pōt reddē ad eū. r sic aliq mō forma iusticie seruat. r sic ē ex pte satisfaciētis. vñ hō nō pōt satisfacē si li satis eqlitatē quātitatis ꝓportet. ꝓtingit aūt q ꝓportet eqlitatē. ꝓportiōis ut dictū ē: r sic sufficit ad rōnē iusticie ita sufficē ad rōnē satisfactiōis. H ille. Itē ibidē i solutiē. 2.° pmi sic dicit. Sic off. sa hūt quādā ifinitatē ex ifinitate dine maiestatis ita r satisfactio accipit quādā ifinitatē ex infinitate dīuine mīe. put ē grā ifōrmata p quā acceptū reddit qd hō deo reddē pōt. Quidā tū dicunt q hz infinitatē ex pte auersiōis: r sic ḡtio dimittī. Iz ex pte auersionis finita ē. r sic. pena satisfieri pōt. Iz H nihil ē. qr satisfactio nō rīdet pctō nisi fm q ē offēsa dei. qō nō hz ex pte eō uersiōis: Iz auersiōis solū. Aliij vo dicūt q etiā ḡtū ad auersionē satisfieri pōt. p pctō vtute meriti xpi. qō qdē ifinitū fuit. r H i idē redit qō pus dictū ē. qr p fidē mediatoris grā data ē credentib ᵗ. si tū alio mō grām daret sufficēt satisfactio p modū pdictū. H ille. Ex gb ᵗ videt q pm hō pōt sufficiēt satisfacē. p pctō actuali mortali sine merito passiōis xpi. cui ᵗ oppositū supi ᵗ dixit. Iz hic nulla ē. pē dictio. qr supi ᵗ logt de satisfactiōe pfecta H vo de ipfecā. vñ pōt tal rō. p ꝓne formari. Ad pfectā satisfactionē. p pctō regrit adeqtio satisfactiōis ad offēsā: Iz talē r tātā nō pōt pur hō exhibē nisi ꝑ illēto merito passiōis xpi. ḡ rē. ¶ 2.ª ꝓ q̄ nullᵗ pōt satisfacē deo de vno pctō non satisfaciēdo de alio: Iz illud retinēdo. Hāc ponit scūs Tho. p iti dis. 15. q. 1. arti. 3.° i solutiōe p.ª q. vbi sic dicit: Quidā dixerūt q pōt fieri satisfactio de vno pctō sine alio uel i alio ut dicit mgr i lrā. Iz H nō pōt eē. cū enī p satisfactionē debeat tolli offēsa pcedēs os q tal sit modᵗ satisfactiōis q cōpetat ad tollēdū offēsā offēse āt ablatio ē amicitie restitutio. r iō si sit aliqd qō amicitie restitutionē ipediat: etiā apō hoies satisfactio eē nō pōt. cū ḡ qōlibz pctm amicitiā charitatis ipediat q̄ hois ad deū. ipossibile ē q hō de vno pctō satisfaciat alio retēto. sicē nec hoi satisfaceret q. p alapa sibi data ei se. pstemeret: r aliam sil daret. H ille. Itē ibidē arguit sic: Satisfactio ē medicina curans pctā pterita: r pcīuās a futuris. Iz pctā nō pōt sine grā curari. ḡ cum quodlibet pctm mortale grām auferat nō pōt de vno pctō fieri satisfactio sine altero. Itē Isa. 58.° vt q ieiuniū eoᵗ q ad ꝓtētiōes r lites ieiunabāt nō erat deo acceptū. Iz ieiunū sit op satisfactiōis. Iz nō pōt fieri deo satisfactio nisi p op deo acceptū. ḡ q hz aliqd pctm nō pt deo satisfacē. H ille. Ex gb pōt formari tal rō. p ꝓne Nullū op insufficiēs ad amicitie restitutionē r cū illō ipedimēto stans ē deo satisfactoriū. sed oē op factū i pctō mortali: ul cū retēnōe pcti mortalᵗ p affectū ē hz. ḡ rē. ¶ 3.ª ꝓ est q nullus post remissionē pcti mortalis sibi factā p ꝓtritionē notui mortalē peccās pōt i statu illo ex charitate satisfacere. p pctis pr.us sibi dimissis. Hāc ponit scūs Tho. vbi sup i solutiōe 2.ᵗ. q. vbi sic dicit Quidā dixerūt q post q̄ oia pctā p pniam r ꝓtritionē dimissa sūt si aliqs afi satisfactionē pactā in pctm peccat r i pctō exīs satisfaciat q satisfactio tal ei valeat ita q si illo pctō mozeretᵗ i ifernō ve ill pctis ñ pūireē Iz H eē nō pt. qr i satisfactōe oz q etiā amicitia restituta sustī eqlitas restituat. cᵒ tū amicitiā soluit ut dicit phs 9.° ethᵗ. Eqlitas āt i satisfa ad deū nō ē fm equalētā Iz mag fm acceptationē ipsi ᵗ. r iō os q. r si offēsa sit dimissa p ꝓtritionē pcedētē q. opa satisfactoᵗ sint deo accepta qō dat eis charitas. r iō sine charitate opa nō sūt satisfactoᵗ fcā. H ille. Itē ibidē arᵗ sic. qr vr. p. io. Universa delicta opit charitas: Iz satisfactiōis xpt ē delere pctā ul delicta. ḡ sine charitate nō hz vtutē suā. Itē principū op i satisfaciēdo ē elemosyna: Iz elemosyna ex charitate fcā nōva alet ut ps. 3.ª. Cor. 13.° Si distribuero i cibos pauplī rē. ḡ nec aliq satisfactio ē ex charitate. H ille. Ex gb pt formari tal rō. p ꝓne. Nullū op deo nō acceptū ē sufficēriū. Iz oē op ex charitate fcīn ē deo nō acceptū. ḡ rē. ¶ 4.ª ꝓ ē q opa ex charitate facta sicē nō sūt satisfactoᵗ. ita nec alicui ᵗ pmij etiā tpal. pē meritoria. Hāc ponit scūs Tho. p iti dis. 15. q. 1. arti. 3.° in solu-

Ayuntamiento de Madrid

tione 4.ª.q. vbisic dicē. Meritū ꝑ̃ꝓ dr̃ actio q̃ efficit ut eiq agit iustū sit aliqd dari. ſz iustitia dr̃ duplicē. Uno mo ꝑ̃ꝓ q̃ ſcz respicit debitū ex pte recipientis. Alio⁹ q̃si iustitiadmarie q̃ respicit debitū ex pte dātis. aliqd eni decet dantē dare qd tū nō bz recipiēs debitū recipiēdi r̃sic iustitia dr̃ decentia vine bonitatis. sic̄ Ansel. dicit q̃ de⁹ iust⁹ ē cū petōtib⁹ parcit. q̃ eū ꝗ̃ decet. Et fm ꝗ̃ meritū dr̃ duplicē. Uno mō actus p quē efficit ut ipse agēs bēat debitū recipiēdi. r̃ ꝗ̃ vocat meritū cōdigni. Alio⁹ act⁹ p quē efficit ut sit dādi debitū i dāte fm decentiā ipsi⁹. r̃ ꝗ̃ meritū dr̃ meritū cōgrui. cū aūt in oib⁹ illis q̃ gratis dant fm rō dādi sit amor. ipossibile ē q̃ aliqs tale debitū sibi efficiat q̃ amicitia caret. r̃ iō cum oia bona r̃ tpalia r̃ eēna ex dina liberalitate nobis donent. nullⁿ acqrē pōt debitū recipiēdi aliqd illoz nisi p charitatē. r̃ iō opa extra charitatē facta nō sūt meritoria ex ꝛdigno neq; eterni neq; tpalis boni alicui⁹ apud deū. ſz qr̃ dinā bonitatē decet. ut vbicūq; dispositionē inuenit pfectionē adiciat. iō ex merito congrui dr̃ aliqs mereri bonū aliqd ꝗ opa extra charitatē facta. r̃ fm ꝗ̃ opa illa ad triplex bonū valēt scz ad tpaliū bono⁹ assecutionē. ad dispositionē grā ꝗ̃ r̃ assuetudinē bono⁹ operū. q̃ cū ꝗ̃ meritū nō ꝓprie dr̃ meritū. iō magis cōcedēdū ē q̃ hō opa nō sint alicui⁹ boni meritoria q̃ ꝗ̃ sint. Bille. Ex qb⁹ pōt formari talis rō. p ꝑne. Ex nullo ope dr̃ aliqs ꝓprie mereri aliqd bonū ꝗ qd nō acquirit debitū ꝓprie dictū ex pte sui aliqd bonū recipiēdi. sed oia opa hois ex charitatē facta sūt hō i respectū ad deū. q̃ ꝗ talia nihil merē apud deū merito ꝓprie dicto. r̃c.

Quantum ad secundū articulū arguendū ē 3 ꝑnes.

Et qdē 3 ꝑmā arguit Scot⁹. phādo q̃ possibile sit de potētia dei absoluta deū accipe aliquē actū penitētis tā q̃ satisfactionē iustā. q̃ pctō nō iuncto merito passiōis xpi. ꝑmo qr nō ē ipossibile filiū dei nō fuisse incarnatū r̃ p ꝓsequens nec passū. r̃ tū possibile ē deū. p dutisse pdestinatū ad beatitudinē r̃ iuste: nō tū exclude do mi am. q̃ possibile fuisset mō penitentē sibi satisfecisse. qr nō pōt iuste sine satisfactione pctōrē beatificare Confirmat istud per Aug⁹ 13.º de trinitate. ca.º 4.º Fuit qdē r̃ ali⁹ mod⁹ nr̃e redēptiōis possibilis q̃ scz p incarnationē r̃ passionē. ſz null⁹ nr̃e miserie sanā de ꝓueniēt. q̃ lapsus nr̃ potuit sanari alia via q̃ ꝗ̃ incarnationē r̃ passionē xpi. ¶ 2.ª q̃ passio xpi nō delet culpā nostrā nisi ut cā meritoria. r̃ p ꝓsequēs ut cā secūda q̃ nō ē de essentia rei. q̃ illa reducit̃ ad gen⁹ cause efficientis ſz qcqd pōt de⁹ p cām secundā efficientē pōt immediate q̃ sine illa posſz iuste r̃ ordiate remittē culpā. Si dicat ad istud q̃ de⁹ posset sine xpo mediatore deleuisse iuste culpā viatoris. r̃ ita eū pdutisse ad beatitudinē fm ꝑmā argumētū. r̃ immediate iustificasse iuxta 2ᵐ argumētū. ſz tū nō p vīā satisfactiōis. qr nō fuisset aliqd equalēs redditū tūc. nūc aūt ē redditū equalēs p xpi passionē cū ista tū tali q̃li satisfactione ista⁹. Cōtra. satisfactio ē redditio equiualētis, p equaleti. ſz quantū malū fuit pctō auertēs a deo tantū bonū ē auersio ad deū ex charitate: quātū etiā bonū natū fuit iesse actui nro tantū bonū r̃ nō pl⁹ abstulit pctō nr̃m r̃ tātū bonū pōt iesse actui nro 2ᵐ q̃ ipsū oio equalēs reddit. Si dicat q̃ act⁹ mal⁹ nō sit equalēs i bono illi malo i displicētia nisi act⁹ ille eliciat̃ a grā. ſz ꝑma grā nō dat̃ alicui pctōrī nisi ex passione xpi. Cōtra. de potētia dei absoluta bn̄ posset dari ꝑma grā sine merito passiōis xpi. q̃ ꝗbat. qr sūma grā data creature data ē aie xpi r̃ sine merito q̃cūq; nīlā. n. passio ei⁹ nec puisa nec exhibita erat meritū respectu grē ꝓferēde sibi. imo puidebat̃ ul⁹ pri⁹ videbat̃ grā habitur⁹ q̃ passio acceptāda. ¶ Jte passio xpi fuit bonū finitū etiā accepta fm tot ā rōnē meriti i ea. qr nō erat bonū iter ratū. nec p ꝓnis acceptat̃ a deo ifinite ex pte obiecti. qr nō fuit de⁹ beat⁹ acceptādo illā passionē sic amādo sua eēntiā. si q̃ infinitas i pctō. ꝓbaberet satisfactionē eē possibile etiā. ꝓbaberet eā posita passiōe xpi. ¶ 5.º sic. De⁹ de potētia ab⁹ posset dedisse pctōri p⁹ attritionē tā q̃ p⁹ ꝓdpōes ꝓgruā r̃ meritū de ꝓgruo grām p quā mot⁹ ei⁹ fieret ꝓtritio. r̃ sic q̃ satisfactione deleuisse pctm. qr p actū illū reddētē deo equalens illi bono qd abstulit pctm. posset etiā act⁹ ille esse alias idebit⁹. qr ſz qcqd sum⁹ r̃ possum⁹ teneamur deo tri ex mazia sua mia ꝓsiderās nr̃am fragilitatē r̃ difficultatē ad bonū noluit nos regulariter obligare nisi ad decalogū. r̃ ita potuisset ordinasse r̃ obligasse bones tū ad decalogū xpo nō incarnato. posſz q̃ tūc hō aliq; superogatiōis opa exercē q̃ als eēnt sibi indebita. r̃ tūc saluarē tota rō satisfactiōis. De potētia ordinata tū de⁹ nō disposuit sibi reccōciliare mustū nisi p obiecquū sibi magl gtū q̃ erat offēsa ei⁹ sibi displicēs. r̃ illud ē meritū passiōis xpi. hec Scot⁹ in forma. ¶ Cōtra cāde ꝑnē arguit Aureol⁹. q̃ qr rigor iustitie exigit q̃ act⁹ sat. fractor⁹ sit equalēs i bonitate malitie act⁹ pcti. ſz possibile ē hōr̃ actū grā iformatū equalētē i bonitate malitie pcti. q̃ r̃c. b⁹ pbat̃. qr si act⁹ grā iformat⁹ nō posset equalere ul⁹ pponderare malitie peti. bēt uel qr culpa ē ifinita rōne obiecti uel rōe sui uel rōe opant]. Si ꝑmo⁹ nō magl ē ifinit⁹ act⁹ pcti i malitia q̃ act⁹ bon⁹ grā iformat⁹ in bonitate. qr vtercq; ē i deū obiectue. q̃ ii. ꝓpter obiectū ifinitū act⁹ pctib⁹ ifinitā malitiā eadē rōe act⁹ grā iformat⁹ bz ifinitā bonitatē. Si 2.º mō. nō. qr actus pcti nō ē ifinit⁹ formalit. nec act⁹ grā iformat⁹. ſz 3.º mō posſz intelligi ifinitas malitie act⁹ ex pte opant]. ꝗ mō. ſ. qr q̃tūcūq; augerē act⁹ bon⁹ in bonitate nūq̃ eq̃ret gradū malitie satisfaciēdo. Cui⁹ rō ē qr i cōmisiōe pcti ē magna iiustitia ex pte hois. qi ꝗ hō elicit actū bonū nō vr q̃ posſit satisfaciēdo illā iustitiā adeq̃re. qr null⁹ satisfacē exhibēdo illud ad qd als etiā si nō eēt fieda latisfactio teneret. ſz hō dato q̃ non peccaret tenet deo oēm bonū actū exhibē q̃ exhibet. q̃ r̃c. ſz ista rō nō bz monē. qr ſz de ꝓgruo r̃ deceti hō obligē ad ipendēdū oēm bonū actū. Et ꝓ nō ē de rigore iustitie. als gliʒ obligarē ad intrādū religionē r̃ act⁹ ꝓfiles q̃ sūt supero gatiōis. q̃ si ad tales act⁹ nō tenē hō de rigore iustitie si p⁹ pctm eliciat talē actū poterit sic intentū elicē i bonitate q̃ pcti maculā adeq̃bit. r̃ p ꝓnis erit satisfactor⁹. Bille i forma. ¶ Cōtra cāde ar⁹ Durā dus dicēs. Quidā dicūt q̃ ſz hō ex se ñ posſit satisfacē reddēdo equalēs pōt tū p̄ q̃ sibi coicat̃ meritū passionis xpi q̃ fuit aliq mō ifinitū. ſz ꝗ̃ vr vez. qr nec ipse xpo fm q̃ hō potuit deo reddē. p seipso equalens bificiis acceptis. cū q̃ qcqd erat in xpo fm bnāā nām totū eēt obligatū deo r̃ ei debitū nō potuit eē satisfactio de ꝓdigno. p cūcūq; pctō ꝓsiderādo nām opis ul⁹ rei ſz solū fm acceptationē q̃tuā dei. ¶ 3.º ꝑdicta arguūt qdā dicētes q̃ ꝑdicta dtmiatio tollit oē meritū r̃ oēm possibilitatē satisfaciēdi. qd̄ ꝗbat. qr q̃ nihil pōt solue in nullo pōt satisfacē. ſz fm ꝑdicta qcqd hō bz est debitū deo rōne bificii uel accepti. q̃ null⁹ pōt aliq mō satisfacere. p delicto cōmisso. eodē modo etiā tollit oē meritū. qr null⁹ mereē q̃ nō habet aliqd q̃ posſit ipendere. p premio. ſz ꝗ̃ ꝑdicta null⁹ homo bz aliqd quod posſit impēdē. p premio. q̃ nullus hō pōt aliqd mereri. ſz illa sūt satis friuola. qr bn̄ cōcludūt q̃ null⁹ pōt deo

Ayuntamiento de Madrid

satisfacē de ꝓdigno fm eqlitatē emēde ad offensā nēc
mereri de condigno stricte ꝓprie loquēdo de merito
cōdigni vitā eternā. ⁊ hoc est ꝓcedendū. ſ; de ꝯgruo ⁊
fm dei acceptationē gratuitā pōt hō mereri apud deū
⁊ satisfacere deo de pctō cōmisso. Nec predicte rōnes
,pbāt oppositū. acceptat enī de⁹ nſa bona opa ut me-
ritoria ⁊ satisfactoria. ꝗuis sint i nobis ab ipso ⁊ ꝗuis
nō reddam⁹ ei nisi qō suū est. sic scriptū ē. ſ. ꝓsalm. 29.
Tua sunt oīa ⁊ q̄ de manu tua accepim⁹ dedim⁹ tibi.
⁊ hec opinio magis consonat pietati fidei qua min⁹ at-
tribuim⁹ nobis ⁊ plus deo: ut dicat glibet bon⁹ cū ps.
Salutēs fac qm voluit me. ⁊ illud Ro. 9. nō ē volen-
tis neq; currētis ſ; dei miserētis. ꝗ ille. ¶ Cōtra 2ᵃᵐ et
3ᵃᵐ ōnes arguit Scot⁹, pbādo q̄ aliqs manens in vno
pctō posſit satisfacere ,p alio. ⁊ q̄ nō oz satisfactiōes ,p
pctis habitualē esse ꝓiūctas. ꝑmo qz opposita snia vi-
detur nimis dura ō pctōrū ex occasio maiorīs obstinatio-
nis. Si enī ille hō vere penitēs ⁊ humilē recipiēs satis-
factionē ⁊ post ieiuniū triū diēꝫ eras reciduat i pctā
mortale de illo nō penitēs secundo die ieiunet qō sibi
fuit impositū. sī dicas q̄ illud ieiuniū secūde diei nō est
aliq satisfactio exterior magis ē occasio inducēdi illū
lapsū ut tertio die nō ieiunet. ⁊ p ꝯsequēs ad nouū pec
catū mortale cū sit transgressio ꝑcepti ecclie ⁊ vicarij
dei i ō casu. ¶ 2ᵒ sic. Si post lapsū aī cōpletā pniam nō
exequat q̄s satisfactionē pristinā ⁊ sibi imposita peccat
mortaliē nouo pctō. si q̄ exequat bā facit. qz actū obe-
diētie facit. ſ; nō facit actū obediētie nisi in cōtū illud ē
sibi impositū. tāq̄ ps satisfactiōis. q̄ satisfacit. ¶ 3ᵒ qz si
alicui offense in regē contrideat ꝑcise fm legē abcisio
man⁹. si isti etiā iuito abscindit man⁹ satis patit ⁊ hitan
tū sufficit regi. qz fm legē ⁊ iusticiā nō debet ab eo pe-
nā ulteriorē exigere. ⁊ tū nō recipit eū in grām ul' amī-
citiā. multo magis posset sufficē ,p punitiōe culpe si ali
qs penā debitā sibi infligēt. licz nō esset in grā uel amī-
citia ipsi⁹ iudicis offensi. hec Scot⁹ in forma. ¶ Cōtra
eandē ōnē arguit quidā alij ꝑmo sic. qz ille q̄ accepta
ta pnia postea incidit i mortale solū ē debitor pene cer-
te ⁊ finite. ſ; illā ex solvit. q̄ nō pōt ab eo plⁿ exigīr sic sa-
tisfacit. ¶ 2ᵒ qz fm iusticiā hūanā ſ; q̄s penā taxatā ⁊ ꝯ-
ceptatā ,p pcedēte offensa sibi dimissa ex solverit etiā
postq̄ denuo offēdit liberat⁹ ē totaliē. q̄ sīlē ē fm iusti-
ciā dīnā. ¶ 3ᵒ qz si nō cēt liberat⁹ ab hac pena ⁊ ex solve
ret eā in inferno. aut q̄ finitā aut infinitā. si finitā eadē
rōne finita pena facta in pctō mortali debuit satisfacē
nl' sufficē. si infinitā ꝗ videt incōueniēs. qz nō erat de-
bitor nisi pene finite. ¶ 4ᵒ qz videt icōueniēs q̄ hō tā-
tū puniat ,p pctō q̄ fuit sibi ver acit dimissū. sic ,p pctō
qō nūq̄ fuit sibi dimissū. aliqn nō ꝑdesset ꝓtritio nec
ꝓfessio. sed istud seqret si ,p pctō dimisso punirē pena
eterna in inferno. q̄ tc. Et si dicat q̄ nihil ,pbhet q̄ ali-
qs puniat eqli pena ,p pctō dimisso ac si n on fuisset di-
missū. nō quidē p se. qz in dimissiōe culpe dimittit reat⁹
pene eterne: ſ; p accis sez rōne stat⁹. qz i inferno nulla
ē redēptio. Nō valet. qz q̄ i inferno nō sit stat⁹ expiādi
penā. hoc ē qz nō ē ibi stat⁹ expiādi culpā. ⁊ ad culpā se-
quit pena. ſ; istud non ꝯbz locū q̄ ad penā culpe dimisse
debitā. qz illa iā est expiata. ⁊ hoc expīse videt tenere
scūs Tho. infra dis. 22. arti. p. in solutiōe 5ᵃ argumenti.
¶ Cōtra 4ᵃᵐ ōnē arguit qdā. ⁊ ꝑmo ō ,pbationē ōnis
dicētes q̄ nō ꝯcludit. qz arguit de amore dei ad nos p
quē nob dat. ⁊ nō de amore nſi ad deū. q̄ carēt mali q
tū nō carēt ꝑmo. qz de⁹ diligit bōs ⁊ dos ⁊ malos. ¶ 2ᵒ ar-
guit. qz sicut existens in charitate mereret bona gre qz
bz amorē gratuitū. sic exīs in statu nāe mereret bona q̄
sūt ad ꝯseruationē nāe. qz licet sez bz amor gratuit⁹ ad bo
na grē. sic amor nālis ad ea q̄ sūt nāe. ¶ 3ᵒ, ,pbit q̄ null⁹
hō pōt aliq̄d mereri de ꝓdigno. qz totū ē ex liberalitate
dātis fm grām ⁊ nō fm debitū. ¶ 4ᵒ qz deo nō possū-
mus reddē equales. q̄ multo minus possum⁹ eū ꝓstituē
debitorē nobis. Si dicat q̄ peccāo mortali mereret ex
cōdigno penā. ⁊ tū de⁹ nō est debitor infligēdi talē pe-
nā. ita ut sit iustus si eā nō infligat. ⁊ similiter i bonis pōt
ēē meritū de ꝓdigno, ,pprie ⁊ stricte sūpto. ⁊ tū deus nō
erit debitor reddēdi ꝑmiū ,p tali merito. nec erit iust⁹
si nō reddat. ſ; hoc nō valet. qz nō ē sīle in bonis ⁊ i ma-
lis. qz in bonis mereti ex ꝓdigno si nō reddat ꝑmiū sub-
trahit ei bonū q̄ō est ei debitū. ⁊ ita fit ei iiusticia. nisi ꝗ
,pcederet de voluitate sua. qz null⁹ patit iustū volēs.
ſ; si peccāti nō infligit pena quā meruit nō fit sibi iniu-
sticia ſ; grā. qz pena ut pena ē ratione mali bz. q̄ glibet
libenē caret. ⁊ ō in bonis mereti ex ꝓdigno reddēdū ē
ꝑmiū ex debito. ⁊ ille ad qué ptinet reddere iustus ē
si nō reddat. in malis ꝗ si nō reddit pena ,p culpa non
fit peccāti iiusticia: ſ; mia. Et in hoc secund⁹ articulus
terminatur.

¶ Quantum ad tertiū articulū rīdēdū est obiectionibus
supdictis. ō ad argumēta Scoti ō ꝑmā ōnē dicit ꝑmo
in gīīali q̄ si qd ,pbant nō aliud ꝯcludūt efficaciē nisi q̄
de potētia dei absoluta de⁹ posſ. ⁊ acceptare actionē
bois grā informatā non ꝓiūcto merito passiōis xpi uel
alio eⁿ merito ꝓsū tā q̄ iusta satisfactionē ,p pctō ⁊ suf-
ficientē fm qd. ⁊ ꝯmpfecte: nō autē pfecte sufficientē ,p
adequationē uel excessū emende ad offensā fm q̄ vi-
cētū fuit in pnia ōne. vn in casu illo haberet locū distinc-
tio Durādi q̄ i idē redit cū nſa. Dicit enī sic. Cū satisfa-
ctio sit acⁿ iusticie reducētis id qō est ineqle ad eqlita-
tē. oz in satisfactiōe, ,pprie dicta eē eqlitatē inē emendā
⁊ offensā. Equalitas aūt inē ista duplicē accipi pōt. sez
uel fm absolutā compationē rei ad rē. ⁊ illa est eqlitas
,ppe dicta. Uel pōt accipi solū fm acceptationē illⁿ cui
fit emenda. ⁊ hec ē eqlitas interp̄tativa solū. Dicendū
q̄ q̄ accipiēdo satisfactionē ,pprie q̄ regrit eqlitatē rei
ad rem. impossibile ē hominē satisfacere deo ,p aliquo
pctō. accipiendo tū large satisfactionē ,put regrit solū
eqlitatē emēde ad offensā fm dīnā acceptationē pos-
sibile est hominē deo satisfacere. hec Durand⁹ ⁊ bene si
loquamur in casu arguētis sez de satisfactiōe puri ho-
minis nō innixa satisfactioni dei ⁊ hois hūi xpi. Uīn ad
ꝑmū Scoti dicit q̄ supposito casu illⁿ arguēti. talis
penitēs ꝑdestinat⁹ nō potuisset deo satisfacē loquēdo
de satisfactione ,pprie dicta. potuisset aūt satisfacere
improprie impfecte ⁊ interp̄tative. ⁊ hⁿ ratio ps ex vi-
ctis. qz actio talis hominis nō innixa satisfactioni xpi nl'
alteri⁹ dīne psone nullo mō equata fuisset nec equari
potuisset offense in deū cōmisse. ¶ Ad confirmationē
dicit q̄ lapsus hois aliter potuit sanari q̄ ꝑ passionem
xpi. ſ; tūc nō fuisset sanatus p dīgnā satisfactionē sic
nūc est. ¶ Ad 2ᵐ ꝑincipale dicit q̄ risio ibidē data suf-
ficiens est ut ps ex victis. Et ad ,pbationē illⁿ dicit
ꝑmo q̄ nō tante bona est auersio puri hois ad deū
p grām quātū malū ē auersio eⁿ a deo fm subam actⁿ
⁊ ex parte hois peccātis. loquēdo de eqlitate fm abso
lutā compationē rei ad rē. nā auersio ē infinita. tū qz ē
ō infinitā maiestatē dei. tū qz aufert infinitū bonum ⁊
ab infinito bono hoiem separat sez a deo. tū qz infinitam
penā mereret ex cōdigno. uel etiā annihilationē ⁊ pua-

Ayuntamiento de Madrid

tionem oiuꝫ donoꝫ dei ,ppter ingratitudinē peccātis
fm q ondit scūs Tho. 4.° sen. dis. 46. q. 2. arti. 2.° vnde
Treū. 3.° dicit. Mie vni q nō sum° sumpti. Ipsa aūt
auersio hois ad deū p grām nō est talē infinita. potissi
me ingitū pendet ex libero arbitrio. qz ut sic nō ē meri
toria vite eterne nisi de cōgruo. ut ondit scūs Tho. p°
2.° q. ii. 4. arti. 3.° Nec sequit si auersio a deo sit infinitū
demeritū, ppter infinitatē dei q offendit q auersio ad
deū sit ifinitū meritū. qz plura regrūt ad bonū z meri
tū q ad malū z demeritū. Nō eni tātū mereē fm legē
hūanā q salutat regē quātū demereē q maledicit regi.
vñ opa nra bona, p quāto nra sūt z a libero arbitrio, p
cedūt parui valoris sūt. ut dicit scūs Tho. 2.° 2.° q. 102.
arti. 6.° allegās illud qō bī Ysa. 64.° Quasi pann° men
struate vniuerse iusticie nre. Si aūt loqmur de bonis
opib° nostris ,put sūt informata charitate z grā. sic po
tius sūt opa dei q opa nra. vñ beatus Tho. pma 2.° q.
ii. 4. arti. 3.° sic dicit. Opus meritorū hois pōt duplicit
cōsiderari. vno mō fm q ,pcedit a libero arbitrio. alio
mō fm q ,pcedit ex grā spūs sci. si cōsideret fm sūam
opis z fm q ,pcedit ex libero arbitrio sic nō pōt ibi esse
cōdignitas ,ppter maximā ineqlitatē. ꝗ ē ibi cōgruitas
p quādā eqlitatē ,pportionis. videē eni cōgruū ut hoi
opanti fm suā virtutē deus recōpenset fm excellen
tiā sue vtutis. Si aūt loqmur de ope meritorio fm q
,pcedit ex grā spūs sci. sic est meritorū vite eterne ex
ōdigno. sic eni valor meriti attēdit fm virtutē spūs sci
mouētis nos in vitā eternā. fm illud Job. 4.° Fiet ieo
fons aque salientis in vitā eternā. Attendit etiā pciū
opis fm dignitatē gre q quā homo fact° cōsors diuine
nature adoptat in filiū dei cui debēt heredes ex ipso
intre adoptōis. fm illud Ro. 8.° Si filij z heredes. Ille
ī solutiōe 3.ª sic dicit. Per grām inhabitat hominē
spūs scūs q est sufficiēs cā vite eterne tē. Jtē ibidē ar
guit sic 2.° loco. Quia sup illud Ro. 6.° grā dei vita eter
na. dicit glo. Posset recte dicere stipēdū iusticie vita
eterna. ꝗ maluit dicē: grā dei vita eterna. ut intellige
rem° deū ad vitā eternā, p sua miserātiōe nos pducē
nō meritis nris. ꝗ illud quod ex cōdigno q mereē nō
ex miserātiōe ꝗ ex merito accipit. q videē q homo nō
possit mereri vitā eternā de cōdigno. Ecce argumen
tū. sequit risio. Dicendū ingt q verbū glose intellige
dum est q ingitū ad primā cām puenīdi ad vitā eternā q
ē miseratio dei. meritū aūt nostrū ē cā subsequēs. hec
ille. Jtē. q. 109. arti. 6.° ostendit q glibet viator quantū
cūq; in grā ostitutus adhuc indiget auxilio dīno q mo
ueat ad recte z meritorie agendū z recte viuendum.
Ex qb° ꝗ auersio hois a deo ,put ē a libero arbitrio
ē infinita offensa z demeritū z infinite pene meritoria
de cōdigno. ꝗ nullī actus human° ,put ē a libero arbi
trio est infinite bon° aut infinitū meritū nec meritoꝫ
de cōdigno infiniti p zmij. ꝗ q sic illi° meritoꝫ ē est ex
motione exterioris ,pncipij z ut ē a deo poti° q ab hoie
Dicit 2.° q dato q auersio hois ad deū p grām aliquā
infinitatē habeat ab extrinseco nō tñ pē pōt fieri deo
equalens satisfactio. Lui° rō est. qz glibet pur° bō quā
tūcūq; suū actū debet deo ,p alio debito puta ,p bīfici
o ōditionis exoluere si de° ,districte secū agere vellet
q aūt nō exigat hoc ē liberalitatis sine obligationem
talē relaxantis. vñ scūs Tho. in priti dis. q. i. arti. 2.° ar
guit sic 3.° loco. Illud cui° totū qōbz nō sufficit ad vnū
debitū exoluendū nō pōt ,p alio debito satisfacere tē.
sic allegatū fuit in ,pncipio qōnis. Et in risiōe sic dicit.
Ratio ingt illa concludit q deo nō pōt fieri satisfactio

equalēs. nō aūt q nō possit fieri sufficiēs. Quis eni bō
totū posse suū deo debeat. nō tñ ab eo exigit de necesi
tate ut totū q possit faciat. qz hoc ē ei impossibile fm
statū pnātis vite ut totū posse suū in aliqd vnū expēdat
cū oporteat eū circa multa sollicitū esse. ꝗ est qdā mē
sura hoi adhibita q ab eo requirit scz implētiomanda
torū dei. z sup ea pōt aliqd erogare ut satisfaciat. hec
ille. Dicit 3.° q licz petrū nō auferat formalē nisi tantū
bonū quantū natū est in esse actu humano uel habitui
aut potētie ul essentie aie hūane uel mēti angelice: tñ
effectiue aufert deū q est mai° bonū q cūq; actus ul
habit° human° z hoc ex cōdigno z fm q ,pcedit a libe
ro arbitrio. p nullū aūt actū bonū sequētē pōt ex cōdi
gno fm sūam opis z ut ,pcedit a libero arbitrio. tantū
bonū reddi deo. Et si reddat p actū grā informatū. ꝗ ē
poti° a deo q ab hoie. z vltero ille act° nō pōt eē equi
ualens satisfactio ex piatiua ,pcedētis offense fm rigo
rem iusticie: ꝗ ex quadā relaxatione z acceptatiōe di
uina ut dictū fuit. qz ille nō sufficiebat fm se ad soluen
dū debita pnata rōne bīficij accepti. Et similiter nullus
act° hois est apud deū meritoꝫ alicui° p zmij fm iusti
ciā ,pprie z stricte acceptā nisi ex ,pssupositione diuine
ordinatiōis. qz hois ad deū est maxima ineqlitas. in in
finitū eni distant z totū bonū hois est a deo. vñ nō pōt
hois ad deū esse iusticia fm absolutā equalitatē: ꝗ fm
,pportionē quādā ingitū scz ytercq; opaē fm modum
suū. modus aūt z mensura hūane vtutis est a deo. z ideo
meritū hois apud deū esse nō pōt nisi fm diue ordina
tionis suppositionē ita scz ut illud bō cōsequaē a deo p
sua opationē ,ꝗ mercedē ad qō de° ei virtutē opandi
deputauit. ut dicit beat° Tho. pma 2.° q. 112. arti. p. Ex
quib° p3 q nulla opatio hois puri quantacūq; grā uel
charitate formata e satisfactoria offense uel meritoria
eterne vite q ad absolutā eqlitatē dari z accepti q ad
meritū. nec offense z emēde quo ad satisfactionē. z sic
nullus pur° bō pōt pfecte deo satisfacere pro mortali
ꝗ solū impfecte ,ppter acceptationē dine liberalitatis
ut dictū ē. Ad hoc etiā addenī postea alie rōnes i risiō
nibus argumētoꝫ Aureoli. qz ut postea videē oia ista
argumēta fūdanī in quodā falso ,pncipio. Ds forte di
cet aliqs. tu ,pcedis q meritū z satisfactio hois puri licz
nō sit vtutis infinite fm sūam opis z fm q est a libero
arbitrio. tñ cōcedis q ꝗ ꝗ ifinitā efficaciā ex pte ,pmi ,pn
cipij efficiēt] scz dei z ex pte ,pncipij formalis scz habit°
gre uel charitatis. q videē q habes cōcedere q z ꝗ nō
ex pte hois puri. tñ ex pte spūs sci mouētis z ex parte
charitat] ul gre informātis aliq actio hūana posset eē
pfecte satisfactoria z pfecte meritoria sicut z actio xpi
dei z hois ,pter motionē spūs sci q equaē xpo z exce
dit oēm habitum creatū gre uel charitatis. Dicit q nō
valet nīa ,pter duo. Primo qz in tali satisfactiōe uel
merito hois puri cū quantacūq; grā nulla dina pson
mereē nec satisfacit ꝗ sol° homo licz primū z remotum
,pncipiū actuū talū sit de° ut efficiēs. sicut xo ut rō effi
ciendi z forma talū actuū. secus ē de merito xpi. 2.° qz
tales act° a puro hoie elicitos de° nō ordinat nec acce
ptat ad pfectā satisfactionē nec ad meritū fm rigorem
iusticie. secus aūt est de merito z satisfactiōe xpi. ¶ Ad
3.m ,pncipale dr q posito q nulla dina pson fuisset in
carnata ul passa, phūano gēre de° potuisset alio mō cō
ferre grām hoib° q p fidē ibu xpi z sue passionis. tñ in
illo casu nulla satisfactio hois post pctm fuisset pfecte
satisfactoria ꝗ fm q z ipfecte z interpretatiue fm ac
ceptationē dinā ad modū quo dicit Durandus. ¶ Ad

Ayuntamiento de Madrid

4.m negaẽ aliꝰ. meritũ eni passionis xpi fuit infinitũ ut ostsũ fuit li.3. dis.18. nõ tñ infinitũ infinitate simplicis sz fm qd. Nec valet hꝰ impobatio q̃ dicit q̃ nõ erat bonũ increatũ nec ei⁹ acceptatio erat beatificatiua. ꝛc. B eni solũ, pbat meritũ illud nõ fuisse simplicit extra genus infinitũ sicut ē essentia dina. nõ aũt gn fuerit infinitũ in genere meriti ut dictũ est in pma ꝛne ex dictis sci Tho. 3.a pte. q.1. arti. 2.c ꝛ in multis alijs locis ut visũ est in 3.o ĩmã de grã ꝛ merito xpi: que nõ oꝭ hic replicare.

¶ Ad 5.m pz ex pdictis. q. solũ ꝛcludit q̃ pur⁹ homo nõ cõcurrente merito passionis xpi posset deo satisfacere satisfactiõe impfecta. nõ aũt q̃ posset satisfactiõe pfecta. q. nullꝰ purus hõ petõ. nõ adiut⁹ satisfactione xpi põt deo offenso aliq̃d exhibere, p meẽda q̃ nõ teneat reddere deo, p recõpensatiõe prioꝝ debitoꝝ. neẽ aliq̃d qõ sit, ppzie loquendo suũ. sic q̃ nõ ei⁹ cui satisfacit. De hoc scũs Tho. p.iti dis. q.1. arti. 2.a arguit sic 2.a loco. Seruus q. totũ qõ hꝰ dñi est. nõ põt aliq̃d dño recompẽsare. sz nos serui dñi sumus quicquid habemus hom ab ipso hñtes. cũ q̃ satisfactio sit recõpensatio offense pterite. videt q̃ deo satisfacere nõ possum⁹. Ecce argumentũ. sequit rñsio. Dicendũ ingt q̃ hõ q̃ ad imaginẽ dei factus est aliq̃d libertatis pticipat. q. in q̃tũ est dñs suoꝝ actuũ p liberũ arbitriũ. Et iõ ex hꝰ qõ p libꝝ arbitriũ agit deo satisfacere põt. q. q̃tũ dei sit, put a deo ē. tñ qõ sibi concessũ ē libere traditũ est ut ei⁹ dñs sit: qõ seruo nõ cõpetit. hec ille. Ex qb⁹ pz q̃ pctõ nõ põt deo satisfacere de reb⁹ dei nisi ex quadam libera ꝛ gratuita ꝛcessiõe. qõ nõ est simplicit ꝛ pfecte satisfacẽ: sz fm qd ꝛ impfecte. q. quicqd soluit de alieno soluit ꝛ de bonis ei⁹ cui soluit. ¶ Ad pmũ Aureoli ꝛtra eandẽ ꝛne pz rñsio p pdicta. Dicit eni q̃ si rigoꝛ iusticie stricte seruet nõ solũ exigit q̃ actus satisfactoꝛi sit equales in bonitate malicie pcti ut arguẽs assumit. imo pter B alia tria requiruntur. quoꝝ primũ est q̃ sicut offendens fuit pncipalis uel totalis cã malicie in offensa. ita satisfaciẽs sit pncipalis cã toti bonitatis act⁹ satisfactoꝛij ꝛ nõ ille cui fit satisfactio. q. si sic iã nõ ipse satisfacẽ volẽs facit satis ipsi offenso. sz ipsemet offensus sibi facit satio. 2.m est q̃ satisfaciens satisfaciat p aliq̃d totalit suũ uel saltẽ p aliq̃d qõ nõ sit pncipali⁹ eius cui fienda ē satisfactio q̃ ipsi⁹ satisfacientis. q. si qs offerat regi id qõ regis ē poti⁹ ꝛ pncipali⁹ q̃ offerẽtis nõ propter satisfacit, ppzie ꝛ stricte regi offenso. 3.m est q̃ illud qõ exhibet in satisfactione non teneat alias exhibere, pter alia debita dato q̃ nõ offendisset ipsi offenso. ꝛ ista tria cõcurrebãt in satisfactiõe xpi qua xpꝰ, p hoib⁹ satisfecit deo. ipse liquidẽ erat pncipalis cã toti bonitatis sue satisfactionis. ꝛ actio ꝛ passio sua nõ erat poti⁹ alteri⁹ q̃ eius q. eqliter oẽ ꝛ filij ꝛ spus sci ꝛ non magis vni⁹ p sone q̃ alteri⁹. ꝛ 3.o ipse ex nullo prioꝝ debito ul obligatiõe teneba ꝛ reddere deo qõ eidem obtulit in sua passiõe uel actiõe quacũq. ꝛ iõ ipse pfecte satisfecit deo. nulla aũt pura creatura hꝰ aliq̃d ista ꝛ triũ ꝛditionũ. ꝛ iõ nõ sufficit ad pfecte satisfaciendum deo. nec ppzie ꝛ stricte nisi ꝛiuncto merito passionis xpi ut dictũ ē. Cũ aũt dicit arguẽs q. nõ obligat hõ de rigoꝛe iusticie ad impẽdendũ deo oẽm bonũ actũ ꝛc. Dicit q̃ hoc est ex dina liberalitate ꝛ mia q̃ talem necessitatẽ relaxat. sz vtiq̃ posset B exigere si districte nobiscum agere vellet. ꝛ iõ, pter talẽ relaxationẽ põt homo deo satisfacẽ impfecte. q. reddere eqle fm dinã acceptationẽ nõ aũt eqle simplicit ei qõ deberet si nulla sit⁹ fieret relaxatio. Ad oia alia q̃ dicit rñsio est sup. oia en⁹ argumẽta ista ꝛ sicut Scoti fundant in ista ppositione sc3 q. ad pfectã satisfactionẽ sufficit q. actus satisfactionis in bonitate parificet malicie offense. ꝛ q. secũdus act⁹ sit eque bon⁹ sicut primꝰ fuit mal⁹. hec aũt ppositio falsa ē ut visũ ē. q. hoc nõ sufficit nisi addant tria pdicta. Uel ut bzeui⁹ dicat oꝭ tãta iusticia sit in secundo actu quãta iusticia fuit in primo ꝛ tanta eqlitas quãta fuit in eqlitas ꝛ cã, ppzie dicta ¶ Ad argumẽta Durandi ō eadẽ ꝛne rñdet pter⁹ de palude dicẽs. Licꝝ humanitas xpi nõ posset deo reddere equales tñ suppositũ potuit. alias, p alio satisfacere nõ potuisset sz se totũ debuisset. vñ ad satisfactionẽ q̃ est fm dinã acceptationẽ potuit pura creatura. q. si illa ē ex grã habitual cũ tanta grãm quantã hñt alia xpi potuerit de potẽtia dei absoluta hꝰ pura creatura per ꝛsequẽs potuit satisfacẽ. sz ad satisfactionẽ q̃ est fm equalentiã absolutã oportuit satisfactionẽ ē infiniti valoris. ꝛ q. xpꝰ voluit implere oẽm iusticiã iõ ex dinitate sua fuit q̃ pfecte ꝛ plenarie satisfecit qõ creatura pura nõ potuit. hec ille ꝛ bñ. Et si dicat q̃ sup positũ xpi q̃tũs satisfecerit tñ nõ fm dinitatẽ sz humanitatẽ satisfecit. q. fm illã passus ē ꝛ meruit. q̃ ꝛc. Dicit q. ꝛ si xpi suppositũ nõ satisfecit nec meruit nisi p actionẽ uel passionẽ hũane nature. tñ illa actio ul passio habebat i se hñtẽ dine nature. vñ beat⁹ Tho. 3.a sen. dis. 18. q.1. arti. 6.c in solutione prime. q. sic dicit. Sicut dicit Damas. in 3.o li.c Caro xpi ꝛ aia erat q̃tũ instrm dinitatis. vñ q̃tũs eẽt alia opatio dei ꝛ hois. tñ opatio humana hẽbat in se vim dinitatis. sicut instrm agit in vi pncipalis agẽtis. Et pter ea dicit Damas. q. ea q̃ hois sunt sup hoiem agebat. vñ ꝛ actio xpi meritoria q̃tũs eẽt actio hũana tñ agebat in hñtẽ dina. ꝛ iõ erat potens supra totã nãm qõ nõ poterat esse de illꝰ opatiõe puri hois q. homo singularis ē min⁹ dign⁹ q̃tũ nã cõis. q. diuini ē bonũ gentis q̃tũ bonũ vni⁹ hois. ꝛ q. oẽs hoies sũt vnus hõ in nã coi. ut dicit ꝛpoꝛphiri⁹. inde ē q. xpi meritũ qõ ad totã naturã se extẽdebat etiã ad singulos se extendere poterat. ꝛ ita alijs mereri potuit. hille. Jtẽ ibidẽ arguit sic. Ex nõ meruit fm q. de⁹ sz fm q. hõ habẽs charitatem. sz vn⁹ homo hñs charitatẽ nõ merẽt alteri nisi ex cõgruo qõ nõ ē p se loquẽdo meritũ. q̃ ꝛc. Ecce argumentũ. seqũt rñsio. Dicendũ ingt q. xpꝰ ea que sũt hois sup hoiem agebat. hec ille. Jtẽ 3.a pte. q.19. arti. p. sic dicit. Actio ei⁹ qõ mouet ab alio est duplex. Una q. dem quã hꝰ fm ppziã formã. Alia quã hꝰ fm q. mouetur ab alio. sicut securis opatio fm formã, ppziã ē incisio. fm autẽ q. mouet ab artifice opatio eius est facere scamnũ. opatio q̃ q̃ ē alicui⁹ rei fm suã formã ē, ppa ei⁹ nec ptinet ad mouentẽ nisi fm q. vtiq̃ hꝰ re ad suã operationẽ. sic calefacere ē, ppzia opatio ignis. nõ autẽ fabꝰ nisi fm q. vtiq̃ igne ad calefaciẽdũ ferrũ sz illa opatio q̃ est rei solũ fm q. mouet ab aliquo nõ est alia pter opationẽ mouẽtis ipsũ. sicut facere scamnũ nõ ē secꝛsum opatio securis ab opatione artificis. ꝛ iõ vbicũq̃ mouẽs ꝛ motũ hñt diuersas formas opationis ibi oꝭ q. sit alia, ppa opatio mouẽtis ꝛ alia, ppa opatio motij li.c motũ pticipet opationẽ mouẽtꝭ. ꝛ mouẽs vtat opatiõe moti. ꝛ sic vtrũq̃ agit cũ coione alteri⁹. sic q̃ in xpo humana nã hꝰ, ppziã formã ꝛ hñtẽ p quã opat. ꝛ filiter dina. vñ ꝛ humana nã hꝰ, ppziã opationẽ distinctã ab opatione diuina ꝛ econtra. ꝛ tñ diuina nã vtiq̃ opatiõe nature humane sicut opatione sui instrumenti. Et sicut humana nã pticipat opationẽ dine nãe sic instrm pticipat opationẽ pncipalis agentis. hille. Ex qb⁹ apparet q. lic3 xpus satisfecerit fm nãm humanã. tñ illa opatio

Ayuntamiento de Madrid

satisfactoria habebat virtutē dinā ⁊ poterat sup̄ totā nām humanā ⁊ singula ei⁹ suppositā q̄ ad meritū ⁊ satisfactionē de cōdigno strictissime sūpto. Et licz illa opatio satisfactoria uel meritoria eēt nā humane sīē pnci pii formalis q̄ agit. erat tñ dini suppositi ut pncipii pncipalit̄ a gentis p cā. ō suppositū merebat ⁊ satisfaciebat, pprie loquēdo ⁊ nō nā hūana nisi sīē quo. Et q̄uis nā humana in xp̄o nō posset fm se equalens ⁊ ꝺdignū deo reddere. B tñ poterat reddere suppositū eā sustentans ⁊ ipsa in ꝑtute suppositi sicut q̄ non ut q̄ō ut dictū fuit i 3° libro dissuse. Opatio enī meritoria ⁊ satisfactoria ⁊ deo regratiatoria ut egrediens a dino supposito melior erat q̄ōia bñficia formalia in hūanitate xp̄i recepta, p quātō recepta in creatura. ⁊ sic xp̄s sufficienē recompensabat bñficia creata sue humanitati collata. ¶ Ad alia ꝺo arguméta ꝺ Durādū adducta ⁊ ad rñsiones ⁊ obuiationes Durādi nō op⁹ est multa dicē. q: rñsio ei⁹ stat i falso sc̄z q̄ suppositū dinū nō meruit nobis nec satisfecit. p nobis de ꝺdigno. hoc enī falsū est. imo meruit ⁊ satisfecit ꝺdignissime q̄tūcūq̄ stricte ⁊, pprie accipiat ꝺdignū in satisfactiōe ⁊ meritoꝰ oppositū ē blasphemū impiū ⁊ sacrileḡ ut puta derogās passioni xp̄i q: fm doctores minima gutta sā guinis xp̄i fuisset pretiū sufficiētissimū, p mūdi redēptiōe si xp̄s ad B eā obtulisset. De hoc scūs Tho. 3° q̄libet. q. 2. et 3ª pte. q. 46. arti. 5° ⁊ multis alijs locis. ¶ Ad primum Scoti ꝺ 2ᵐ ⁊ 3ᵐ ñes dicitur negando primū q̄ assumit sc̄z q̄ ista snia sit occasio maior] obstinatiōis. imo ista snia de p se est occasio maioris cautele vitādi pctñ in eo q̄ vere peniteat ⁊ fol̄licit⁹ est de salutifera satisfactione fiēda. et q̄ scit ul credit satisfactionē i mortali factā nō valē. Nec valet, pbatio assūpti. nā i casu ibidē posito eiq̄ iciunat in mortali secūda die nō dat occasio q̄ tertia die nō iejunet. uel omittat ꝓceptū sui cōfessoris. ⁊ sp̄ potī⁹ dat ei occasio q̄ peniteat de mortali p⁹ fessione ⁊ iniūctionē satisfactiōis cōmisso. ⁊ sic cōpleat satisfactionē iūnctā sibi. q: sic ei valet ⁊ sufficit ad satisfaciendū. Et pter B q: licz iciunū factū illo mō in mortali nō sit sufficiētū. ē tñ impletoriū p̄ceptī ecclie ⁊ qtatenū obligationis ⁊ vitatoriū noue transgressiōis. De B. pe. de palu. in pma qōne pnitis distinctiōis sic dicit. Q̄ibō de oib⁹ est ꝑtit⁹ ⁊ pfessus ⁊ recepit pniam cū absolutiōe si recidiuans i mortali pagat eā. ipse quidē se liberat ab iniūctiōe sacerdotis nec incurrit pctñ in obediētie q̄ō incurreret si cā nō fecisset. q: nō ē fozt⁹ vinculū ꝓfessoris q̄ dei uel ecclie. ⁊ hō i mortali existēs implēdo preceptū dei de bonoratiōe parentū uel ecclie de iciunio quadragesime ab illo absolute se liberat. q̄ ⁊ hic. B. pe. ⁊ bñ. Itē licz iciunū factū i mortali nō sit, p tūc satisfactoriū. tñ ei⁹ effect⁹ pōt eē satisfactoriū adueniēte charitate. vñ pe. ibidē. Si inquit pnia hz aliquē effectū derelictū ut elemosyna p̄uationē eris. iciunū debilitatione corpis ⁊ hz. si postea peniteat ⁊ pseuerat sic charater baptismalis hz effectum suū fictiōe recedēte. sic ⁊ illud derelictum ex facto q̄ō opat er ope opato incipit valē ex subsequēte ipsi⁹ approbatiōe ⁊ sacerdotis ratihabitiōe ⁊ nō ex simplici vinificatiōe. q: op⁹ opans mortuū ñ q̄ē vinificat. Si aūt nō hz effectū derelictū pnia facta i mortali in nullo ē satisfactoria qn ex integro bic ul alibi oporteat satisfacere. ⁊ idē ē si habuisset effectū derelictū nec fuisset subsecuta pnia finalis. B. pe. ⁊ bñ. ꝺcorꝺit scō Tho. pma. q. bui⁹ dis. arti. 3° q. 3° in solutiōe tertij vbi sic dicit. Aliq̄ satisfactiōes sūt ex quib⁹ manet aliqs effect⁹ in satisfaciēnb⁹ etiā posq̄ act⁹ satisfactionis trāsit. sic i ieiunio manet corpis debilitatio. ⁊ ex elemosynis largitis diminutio sube ⁊ sic de silib⁹. ⁊ tales satisfactiōes i pctis nō ꝺ q̄ iterent. q: q̄tū ad illud q̄ō de eis manet p pniam ueo accepte sunt. satisfactiones aūt q̄ nō relinquūt aliquē effectū in satisfaciēte postq̄ act⁹ trāsit ꝺ q̄ iterent. sic ē de oīone ⁊ silib⁹. act⁹ autē iterior q: tolit trāsit nullo mō vinificat: ꝺ q̄ iterent. hec ille. Sciendū tñ ē q: ibidē i solutiōe pmi arguméti sic dicit. Quāto est maior ꝑtitio tāto magis diminuit de pena. ⁊ quāto aliqs plura bona facit in pctō existēs magis se ad grām ꝑtitiōis disponit. ⁊ iō, pbabile ē q: minoris pene sit debitor. ⁊, pter hoc debet a sacerdote discrete cōputari ut ei minorē penā iniungat in q̄tū iuenit eū melⁿ dispositū. hec ille. ¶ Ad 2ᵐ dicit q: exquēs satisfactionē in pctō mortali bñ facit uel bonū facit licz nō bñ. ⁊ q: facit actū obediētie faciēdo illud q̄ō erat sibi iuīcti. p satisfactiōe nō tñ act⁹ ei⁹ ē formaliter satisfactio cū nō sit accept⁹ deo, ppē defectū charitat] ⁊ grē. pōt tñ dici mālit satisfactio. q: apt⁹ ē esse satisfactio si charitate formaret. vñ argumentū fūdat in ista falsa snia: iste facit illud q̄ō sibi iuīcti ē ⁊ q̄ē ps satisfactionis uel ad satisfaciendū. ḡ satisfacit vere ⁊ formalit. ¶ Ad 3ᵐ dicit q: null⁹ pōt satisfacē regi offenso satisfactiōe, pprie dicta nisi restituat regi eq̄lē honorī sibi ablato fm equalētia uel absolutā uel saltē eq̄le fm acceptationē regis. ostat aūt q: null⁹ p⁹ offensā dei pōt deo reddē eq̄le fm equalentiā absolutā sue sit in charitate sue sine charitate. nec extra charitatē existēs pōt deo reddē eq̄le fm acceptationē dei. iō null⁹ in pctō mortali existēs pōt deo, pprie satisfacē. ⁊ de hoc multa dicta sūt i 2° et 3° ñib⁹. Ulteri⁹ ostat q: null⁹, pprie satisfacit regi offēso q regi exhibet aliqd nō sibi acceptū ul igratū. siliter nec ille q: tinuat offensā regis. pctōr autē nō pōt exhibē aliqd deo gratū ⁊ sp̄ tinuat dei offensā. vñ argumentū nō valet ut posita melⁿ apparebit. ¶ Ad pmū eo: q̄ ꝺ eandē ñē alij iducūt. rñdet. pe. de palu. dicens. pctōr postq̄ē deo recōciliat⁹ ē debitor pene finite nō qualificūq̄ soluēde. ⁊ in statu grē in q̄ solū est deo accepta. aliqn ē debitor tāte pnie quātū merē culpa ē illa ē infinita. vñ p se quidē pctō debebat pena infinita si erat mortale: ⁊ mutata fuit in tpalē suppositō q: pseuerat in amicitia. nec est sile de recōpensatiōe pecunie q̄ nec pl⁹ nec min⁹ valet tpe amicitie sicut nec tpe inimicitie ⁊ de satisfactiōe iūsticie ⁊ maxime dei que nō hz valorē nisi ex dina acceptatiōe. vñ si fiat tpe grē satisfacit. si alias: nūq̄. q: nō ex equalētia simplicit nec grē hz efficaciā uel equalētiā. Uel si dicat q: hz equalentiā ex grā. rñdendū q: nō simplicit sed sub ꝺditione erat facta dimissio pene: licz dimissio culpe q̄ statim hz effectū esset facta simplicit. hec. pe. Et p̄o maiori declaratiōe hui⁹ solutiōis dicit ibidem sic ꝺ Durandū. Si dicat q: ꝺ nō retractat id q̄ō semel acceptauerit. acceptauit aūt semel absolutionē a pena eterna. ḡ ita nō redit. Dicendū ē q: verū ē ꝺ acceptatione fm predestinationē ⁊ psciam. nō aūt de illa q̄ est fm pnitēciam cuiusmodi est ista. Uel si dicat q: nihil retractat id q̄ō isto mō acceptat. q: pctā dimissa nō redeūt etiā in presēto. tūc pōt dici q: fm pnitē iusticiā nō acceptat opus nisi qui ⁊ ꝑtitio ⁊ ꝓfessio fuerit tpe gratie. iō eas acceptat irretractabilē ita q: nō ꝺ pl⁹ fieri uel cōtēri: sed opus satisfactorū ḡ quod fiebat tpe inimicitie nūq̄ fuit deo gratum nec acceptū: sed acceptauit absolutionē a pena eterna ⁊ ꝓpositionē pene finite sub ꝺditione sc̄z si in gratia fieret. Et si querat quare magis acceptat

Ayuntamiento de Madrid

absolutionem a culpa sine conditione q̃ absolutione a pena. Dicendũ q̃ culpa transit ⁊ macula transit ⁊ grã i momẽto aduenit. ſz satisfactio futura est. futuris aũt solet condiõ apponi: nõ aũt ꝑteritis nec ꝓsentib⁹. uel si apponat conditio certa est. qꝛ si est in grã ꝓ tunc nõ potest esse sine grã. ⁊ ideo remissio culpe fit sine conditione. uel fit simpliciẽ qꝛ cõditio existit. vnde sicut p sacramentũ nõ remitteret culpa nisi adesset grã. sic nec postea p satisfactionẽ remittit pena nisi adsit grã. Itẽ nõ minoris valoris debet eẽ pecunia de qua soluit debitũ q̃ illa de qua emit alienũ. ſz p nullum opus potest homo celũ mereri nisi sit factũ in grã. q̃ nec soluere peccatũ uel penã p peccati. Nec valet risio si dicat ad hoc q̃ nõ est simile. qꝛ ad merendũ semp requirit grã. quia meritũ nũq̃ fuit ꝓ⁹ acceptatũ. ſz nõ requirit ad satisfaciendũ de pctõ ꝓius dimisso. qꝛ ei⁹ satisfactio tpalis semel fuit acceptata. hoc quidẽ nõ valet. qꝛ opus satisfactorũ nũq̃ fuit acceptatũ in se: ſz bri fuit acceptatũ in sua cã q̃ ſcz ille posset se liberare pena finita supposito q̃ maneret in grã. B-pe. ⁊ bri. ¶ Ad 2m rndet q̃ nõ est sile de pena cõmissa i hominẽ. cui põt rndere emenda equalis fm quantitatẽ rei. ⁊ de illa que debet ꝓ offensa in deũ cõmissa. cui rndet emenda equalis solũ fm acceptationẽ diuinã q̃ nõ ẽ de opib⁹ extra charitatem factis. vsi si inde dãnaret aliquẽ ad emendã gratiosam dũ tri soluere infra tale tem⁹ caueret ab offensa. alias si iterꝝ offenderet exigeret ab eo penã ꝓstinã: deficiente conditione ad eã tenere. sic est hic. iõ ⁊ẽ. ¶ Ad 3m rndet B-pe. q̃ culpa dimissa talis punire in inferno pena infinita nõ, ꝑpter cõmutationẽ pene finite i infinitã. ſz qꝛ debitoꝛ est pene infinite exq̃ nõ solnit penã finitã sub illa conditione q̃ debuit. sicut pdẽs pzuileguũ cleri incidit de foro miti ad foꝛũ sanguinis. sic q̃ declinat foꝛũ ecclie incidẽs in mortale ad foꝛũ iustiçie exterminãtis inuenit penã eternã. B-pe. ⁊ bri. ¶ Ad 4m dicit q̃ in inferno trũ punit homo, p pctõ dimisso, p quo nõ fecit pniam in statu grẽ ac si nõ fuisset dimissũ. Nec, ꝑpter hoc est iustis ꝓtritio ⁊ satisfactio. qꝛ ista p se introducũt ad regnũ ⁊ liberãt a pena eterna. -per accidens aũt vtrũq̃ põt impediri ſcz p pctrũ supueniens rõne cui⁹ interimit ꝓcedẽs ꝓtritio ⁊ ꝓfessio ⁊ pena eterna exoluere. qꝛ tpalis in quã mutata fuit p cõtritionẽ nõ est soluta in eo statu ⁊ ꝓditiõe ut debuit. Vel posset dici q̃ licz puniat trũ extensiue nõ trũ intensiue sicut, p vno pctõ tãdiu q̃tum, p mille ſz nõ tantũ acerbe si etiã ptem pnie fecit ⁊ vn⁹ dies remansit, p illa die in eternũ punit nõ tũ tam acerbe ac si nũq̃ ꝓtritus aut ꝓfessus fuisset. nec i aliq̃ satisfactionẽ fecisset. alias peccatum rediret. Instantia aũt facta nõ valet ut sequẽs solutio declarat. nõ enĩ, ꝑpter statũ damnatoꝛ dicim⁹ q̃ pena, p pctõ dimisso debita sit infinita. sed qꝛ talis est debita absolute nisi tpalis soluat sicut debet solui. hec-pe. p⁹ Durandũ q ea dẽ solutiones ponit q̃ si in forma. ⁊ i hoc nõ discordant a scõ Tho. ¶ Ad primũ contra 4m ꝑnẽ rndet-pe. dicens q̃ altissimus odio habet pctõres ⁊ si eos diligit q̃tis diligit nõ ꝓ debito. vsi si qcd de⁹ dat ex amore suo dat: qcũq̃ nõ mereẽ ei⁹ amorẽ ſz potius ei⁹ odiũ. nihil mereẽ apud deũ. pctõr aũt q̃diu in pctõ manere eligit mereẽ odiũ dei nõ ei⁹ amorẽ. ergo nihil mereẽ ab eo de cõdigno. ⁊ bri verũ est q̃ magis est gratuitũ q̃ dat inimico q̃ q̃ dat amico. ſz, ꝑpter hoc est minus debitũ. vnde supposito q̃ deus nihil det nisi ex amore suo q̃diu aliquis nõ mereẽ ei⁹ amorẽ non põt aliquid de condigno mereri dandũ ei ex eius amore. igitẽ ⁊ẽ. hec-pe. ⁊ bri. ¶ Ad 2m rndet q̃ nõ est simile q̃ ꝓducitur, p simili. qꝛ qui est in statu gratie eius bona opera sunt, ꝓportionata ad merendũ ⁊ bona nature ⁊ gratie ⁊ gloꝛie que, ꝓportio facit meritũ condigni. sed qui non est in gratia nequaq̃. imo ex quo nõ est dignus diuino amore. nec p ꝓsequẽs aliquo dono amoris. Et ꝑterea nemo põt esse in statu dilectionis debite q̃ nisi in statu dilectionis gratuite. qꝛ ꝑma est dispositio necessitans ad secundã. ⁊ quicũq̃ capax rõnis nõ est in statu dilectionis gratuite. p ꝓsequens nõ est in statu dilectionis naturalis a deo debite. qꝛ est in statu odij habiti ⁊ debiti indignus est. sic qui est in gratia dignus ẽ amore gratuito ⁊ ꝓsequentib⁹ ad illũ. ⁊ dato q̃ eẽt, ꝓportio amoris nature ad bona tpalia ⁊ gratuiti ad bona gratie in illo qui esset in puris naturalib⁹ qui licz nõ meruerit q̃ũ habet. sicut nec ille qui habet grãm. bri tri vtendo naturalib⁹ videt dignus his que habet ⁊ bri vtendo mereẽ conseruantia bona nature. sicut est de brite grãm. non tri qui est in peccato mortali est dignus ut dictũ est. ⁊ iõ nõ est sile. hec-pe. ⁊ bri. ¶ Ad 3m rndet-pe. q̃ dare aliq̃d ex mera liberalitate ꝓtingit triplicit. vno⁹ respectu dãtis. alio⁹ respectu accipiẽtis. 3.m mõ respectu vtriusq̃ q̃ eni nec dans tenet dare nec recipiens ex pſona nec ex ope mereẽ recipere. ⁊ tunc respectu vtriusq̃ ẽ liberale donũ respectu cui⁹ nõ est meritũ nisi congrui. 2.m mõ ⁊ dans tenet dare ⁊ recipiens ex pſona ⁊ ex ope mereẽ recipere ⁊ sibi debitũ fecit. ⁊ sic, ꝓprie ẽ meritũ condigni. 3.m mõ recipiens quidẽ ex pſona ⁊ ope, ꝓportionato mercedi mereẽ. trũ dans nõ tenet dare. qꝛ nec ex, pmisso nec alicẽ est obligatus. ⁊ tũc ẽ meritũ ꝓdigni respectu merentis q̃uis sit gratuitũ respectu remunerãtis q̃ sine iustitia potuit nõ remunerare: sicut si aliqs nõ cõductus faceret, p rege quantũ stipendiari⁹. -primo mõ se habẽt faciendo bona pctõres ad deũ. 2.m mõ iusti. 3.m mõ idem si deus non tenet eis ex, pmisso. est q̃ meritũ condigni opanti debitũ dato q̃ non dans non sit debitoꝛ. qꝛ tũ meritũ condigni nõ est nisi p hoc retribuens sit debitoꝛ tũc nõ est meritũ condigni respectu supplicij plusq̃ respectu pzemij. nõ enĩ plus tenet de⁹ damnare Judã q̃ saluare -petrũ. imo saluare Judã videret misericordia ⁊ damnare -petrũ iniustitia. q̃ si põt dici meritũ condigni respectu pene nõ obstante q̃ deus non tenet punire ex sola habitudine peccantis ⁊ culpe ad penã cõdignã. pari rõne ex pte meriti. Item verũ est q̃ posset deus iuste exigere ab homine quodcũq̃ bonũ facit. ſz nõ exigit. ⁊ p ea q̃ exigit sicut fuit ea que cadunt sub consilio mereẽ homo de condigno supposito diuino statuto q̃ bona bonis creata sint. sicut ẽ de bonis cõstatis ex statuto ꝓncipis qui lege sua ligatus non est. hec-pe. ⁊ bri. ¶ Ad 4m dicit q̃ verũ est q̃ ibi concludit ſcz q̃ deũ nõ possum⁹ constituere nobis debitoꝛẽ nec reddere equales absolute intelligendo sed cũ deus non exigat ab homine quicq̃d ipse põt sed quitet ipsũ a debito implendo pzecepta. de alijs potest apud eũ mereri que gratis ei exhibet. ⁊ q̃uis nihil faciat dignum ad deum sibi obligandũ. trũ ex pſona ⁊ ex ope, ꝓportionato meretur q̃tum in se est de condigno ⁊ licz faciens debitũ nihil mereaẽ apud priuatã pſonã. trũ apud eũ qui bona cõia habet ad hoc seruata ut bonis distribuant talis mereẽ faciendo illum sibi debitorem qui est solus administratoꝛ. sed eũ qui est domin⁹ ⁊ non se obligauit. sed sic sponte ordinauit q̃ bona sua det benefacientib⁹ ſz plus ⁊ minus: apud talẽ faciẽdo etiã illud ad q̃ tenet debito legali. puta q̃ exponit se

Ayuntamiento de Madrid

mortis piculo, p re publica in casu l quo teneē. uel moraliter mereē ꝓdigne nō solutendo illū debitorē. ſz ex pte sua faciens se dignū suppositū illi ꝓordinatione ⁊ sua bona opatione. nā dicere q̃ meritum morale nō excludit meritū ꝓdigni ſz solū legale. qd est de ꝑceptis. nō ē bri dictū. qz si mutuo illi mihi mutuauit nō, ppē hi mereor sed soluo debitū. ſz ipse ꝑtior meruit. Item cū aliquis gerit utiliter negocia hereditatis iacentis ipse mereē de ꝓdigno ⁊ facit sibi debitas expensas. vñ ⁊ hz actionē negociorꝫ gestorꝫ fm leges. ⁊ tñ nō est aliqs sibi vere debitor: ac si ageret negocia viuentis q̃ pōt ei obligari ita q̃ ꝑ eo opans facit sibi mercedē debitū. ſz neū nō constituat sibi debitorē sicut si opareē ꝑ hoie q̃ pōt sibi obligari seu debitor fieri. Itē si diceret q̃ nō debem⁹ deo totū qd agim⁹ debito legali nisi ꝑcepta. sed debito morali consilia. nō valet. quia tunc saltem nō mererem⁹ apud deū qcq̃ implēdo ꝑcepta. qd est graue. Itē si debito morali debem⁹ ei ꝓsilia. hoc intelligendū ē de debito tā debili qd possum⁹ nō soluere sine ꝓcto, ꝑter qd male dicūt q̃ dicūt q̃ semp ē ꝑctū saltē veniale qñ homo nō facit qd debet debito quocunq̃. alias oīs bō omittēdo q̃dūq̃ bonū peccaret si q̃cd facere pōt totū deo debet. Nec pōt dici q̃ qñ facit tūc debet. ⁊ qñ nō facit nō debet. qz hoc nūq̃ ꝓtingit q̃ facere bonum causet obligationē. qz magis ē natū rollere obligationē q̃ parere. nihilominꝰ tñ debitū morale impedit meritū equalē sicut legale. sicut in exemplo posito. ꝑter hoc alia solutio melior est. qz soluēdo debitū mereē nō incītū soluit debitū. ſz incītū implet illud sub cui⁹ conditione fuit ordinatū q̃ baberet mercedē uel ꝑmiū. sicē si aliqs ꝑmisit mihi scribere libru ⁊ ꝑmisi tibi soluere x. sub ꝓditione si scribit scribēdo libru liberaē ab obligatione qua mihi tenebaē. nec possum facere eū incarcerari ut libru scribat sicut ꝓ potera. ⁊ cū hoc nihilominus mereē mercedē ⁊ cōstituit me sibi debitorē. nō qz soluit debitū: ſz qz implet ꝓditionē ꝑmissi. vñ si ipse nō obligasset se ad scribendū cū ꝑmisissem sibi mercedē si scriberet libru scribendo nō soluereт debitū ⁊ nihilominus ꝑmiū mereē. Ita etiā si ipse ꝑmisit mihi scribere libru ⁊ ego nihil ꝑmisi ei nisi q̃ sine aliq̃ obligatione dare ⁊ infinu aui q̃ liberalē ei dare ⁊ nō aliē si hi faceret curialitatē. tūc eo hi faciēte ego gdē nō sū debitor ⁊ tñ illud ē sibi debitū q̃ ita dignū se fecit. sicut si me sibi obligassem. ita est hic. q̃ zē. hec Petr⁹ in forma ⁊ bene. Uerūtñ scūs Tho. ꝑma 2ª. q. ii. 4. arti. p. breuius soluit ad oia ista. ꝑpie nāq̃ ꝑmo loco arguit sic. Nullus vivē mercedē mereri ex hoc q̃ reddit alteri qd debet. ſz p oia bona q̃ facim⁹ nō possumus sufficienē recōpēsare deo qd debem⁹ qn semp amplⁿ debeam⁹. ut etiā dicit ꝑbo 8º ethicorꝫ. vñ ⁊ Lucē. 17º. Cū oia que ꝑcepta sūt feceritis dicite serui iutiles sum⁹: q̃ debuim⁹ facē fecimus. q̃ homo non pōt aliq̃d mereri a deo. Ecce argumentū. sequit rñsio. Dicendū inquit q̃ homo incītū. ꝑpria volūtate facit illud qd debet mereē. aliqn act⁹ quo quis reddit debitū nō cēt meritorꝫ. hec ille. Item 3º loco arguit sic. Quicūq̃ apud aliquē aliquid meretur cōstituit eū sibi debitorē. debitū enī est ut aliqs merenti mercedē impēdat. ſz deus nulli est debitor. ut dicit Ro. xi. Quis ꝑior dedit illi ⁊ retribuet ei. q̃ nullⁿ pōt a deo aliq̃d mereri. Ecce argumentū. sequit rñsio. Dicendū inquit q̃ qz actio nostra nō habet rōnē meriti nisi ex suppositione diue ordinationis. nō sequit q̃ deē efficiat simplicē debitor nobis: ſz sibi ipsi incītū debitum est ut sua ordinatio impleaē. hec ille. Et cōsimilia

dicit 2º sen. dis. 27. q. i. arti. 3º ubi facit predicta duo argumenta. vñ ad ꝑmū sic soluit 3º loco. Dicendū inqt q̃ etiam reddendo quod debet mereē aliquis. In hoc eni mereē aliquis apud deū in quo etiā vite laudabilis constituit apud hominē. actus aūt iusticie est laudabilis sicut ⁊ aliarū virtutū. vñ etiā ⁊ actus iusticie meritorius est. q̃uis quidā hoc negauerūt. ⁊ tñ actus iusticie in reddatione debiti etiā qd̄ homini debeē ꝓsistit. q̃uis eni illud qd̄ reddit qd̄ debitū est alteri suū nō sit: nihilominꝰ tñ modus in quo fundaē vis mereēdi ⁊ laus reddentis est qui volūtarie ⁊ ꝑpter bonū iusticie reddit. hec ille. Iste ibidem ad 2ᵐ sup recitatum 4º loco sic dicit. Dicendū inquit q̃ deus nō efficiē nobis debitor nisi forte ex ꝑmisso. qz ipse bonū opantib⁹ ꝑemiū ꝑomisit. ⁊ ideo nō est incōueniēs si ab ipso q̃s mereri possit. Uel dicēdū q̃ in iusticia cōmutatiua ille apud quē aliqs mereē efficiē debitor ei q̃ mereē. ut ꝑs in illis qui opas suas locāt in seruitiū alioꝰ. ſz in iusticia distributiua non requiriē rō debiti ex pte eius q̃ distribuit. pōt eni ex liberalitate aliqua distribuere in quoꝫ tñ distributione iusticia exigiē fm q̃ diuersis ꝑsonꝫ gradus exigit, ꝑportionaliter tribuit. hec ille. Itē prima pte. q. xi. arti. p. arguit sic 2º loco. Actus iusticie est reddere debitū. ſz deus nulli est debitor. q̃ deo nō competit iusticia. Ecce argumentū. sequit rñsio. Dicendū inqt q̃ vnicuiq̃ debeē qd̄ suū est. Dicāē aūt esse suū alicui qd̄ ad ipsū ordinaē. licut seruus est dñi ⁊ nō econuerso. nā liberū est qd̄ sui cā ē. In noie q̃ debiti importaē quidā ordo exigentie uel necessitatis alicui⁹ ad qd̄ aliud ordinaē. Est aūt duplex ordo considerand⁹ in rebus. Unⁿ quo aliquid creatū ordinaē ad aliud creatū. sicut ptes ordinanē ad totū. ⁊ vnaquēq̃ res ad suū finem. Alius ordo quo oia creata ordinanē in deū. sic q̃ ⁊ debitū dupliciter pōt attendi in opatione dina. aut scz fm q̃ aliquid debeē deo. aut fm q̃ aliquid debeē rei create. ⁊ vtroq̃ mō deus debitū reddit. debitum eni est deo ut impleaē in reb⁹ illud qd̄ eius sapientia ⁊ volūtas habet ⁊ q̃ sua bonitatem manifestat. ⁊ fm hoc iusticia dei respicit decentiā ipsius fm quā reddit sibi quod sibi debetur. Debitū etiā est alicui⁹ rei create q̃ habeat illud qd̄ ad ipsam ordinaē. sicut homini q̃ habeat man⁹ ⁊ q̃ alia aialia seruiant. ⁊ sic deus iusticiā opatur quādo dat vnicuiq̃ quod ei debeē fm rationem siue nature ⁊ conditionis. sed hoc debitum dependet ex primo. quia vnicuiq̃ hoc debeē quod est ordinatum ad ipsum fm ordinē diuine sapientie. licz aūte deus hoc mō debitū alicui det. nō tamē ipse ē alteri debitor. qz ipse ad alia nō ordinatur. sed potius alia ad ipsum. hec ille. Similia dicit 4º sen. dis. 46. q. i. arti. p. p totum. Ex quibus patet q̃ ad rationē meriti nō semp exigitur q̃ ille qui mereē constituat illū apud quē mereē debitorem sibi aut alio modo eū obligeт. z quo ad hoc est bona solutio ꝑe. Instantia ꝗo quā arguens vltimo recitat videē esse fm mentem ꝑe. Et ad ꝑbationē illius dicit q̃ licz in bonis ⁊ in malis nō sint omnia similia: sed multa dissimilia. tamen sufficit q̃ ibi sit ista similitudo q̃ neutrū meritū de condigno constituit deū debitorem creature. Cū autē dicit q̃ merenti de condigno ꝑemium fit iniusticia si non redditur zē. Dicendum q̃ sicut sup̄ dictum est. actio creature nō habet rationē meriti apud deū nisi ex ꝑsuppositiōe diue ordinatiōis. ⁊ iō nō cōstituit deū debitor creature ſz sibi ipsi. ita ꝑilē si creature mereēt de condigno non redditur illud qd̄ meruit fm diuā ordinationē. nō fit iusticia ipsi creature ſz deo ipse

Ayuntamiento de Madrid

sibimet irrogaret iusticiã reddẽdo se fallacẽ i, pmissis
qõ ẽ ipossibile. Nec tã tũc, ppte faceret sibipsi iusticã.
qz nullõ iusticã patiẽ volẽs. nisi dicerẽm̃ q̃ nõ fm idem
attributũ ſ fm diuersa fm rõnẽ ageret z pateret iusticã.
Et sile esset de merito cõdigm in malis si deõ ordi-
nasset q̃ culibet pseuerãti finaliẽ i mortali inferret
sine grã quacũq; pena eterna. Itẽ sicut dicit arguens
ei q̃ mereꝰ de cõdigno bonũ nõ fit iusticia si nõ reddit
ei qõ meruit qñ de volũtate eiꝰ ptermittit talis reddi-
tio. cũ q̃ volũtas dei reputet volũtas creature. sic vo-
luntas dñi censet volũtas serui. z volũtas patris cen-
seat volũtas filii i reb̃ ciuilib̃. sicut nõ fit iusticia filio
si nõ reddit ei qõ suũ ẽ nel qõ meruit de cõdigno in ca-
su quo hoc fieret volente patre suo ul cõmunitate. ita
multo miñ fit iusticia creature q̃tũcũq; merenti de
cõdigno si nõ reddit ei pmiũ in casu q̃ hoc fieret volẽte
deo cui est ipsa creatura z suũ velle z nolle z oia sua.
qõ eni fieret volẽte deo censeret fieri volẽte creatura
interpretative. posset etiã dici q̃ si deõ non redderet
merenti de cõdigno pmiũ qõ meruit. deõ faceret in-
iusticiã creature. nõ quidẽ simpliciẽ: ſ ex suppositione
sue ordinationis iuste quã pteriret uel otra quã faceẽt
qõ tũ est impossibile. ſ conditionalis nihil ponit licz sit
vera. sic dicẽdo deõ põt peccare si vult. ut vocet scilꝭ
Tho. prima pte. q. 25. arti. 3. Et 6. q̃libet. q. 4. z alijs
locis. De pdictis scilꝭ Tho. 4. sen. dis. 46. q. 1. arti. 2.
in solutione pme. q. sic dicit. Nõ ex B tũ aliqd dicit cẽ
iusticã. qz ẽ a deo volitũ: ſ qz est debitũ alicui rei create
fm ordinẽ creature ad creaturã. nihil aũt alicui rei de-
bitũ esse põt nisi rõne sue nature uel cõditionis. nature
aũt z ppietatis rei cã est dina voluntas. z iõ tot̃ ordo
iusticie originaliẽ ad dinã voluntatẽ reducit. hec ille.
Itẽ ibidẽ in solutione 4. argumẽtis sic dicit. Quis deus
nõ sit debitor alicui creature. tũ creature pot cẽ aliqd
debitũ scz qõ regrit ad ipsã ad hoc q̃ exemplar dine sa-
pientie imitet. z hoc debitũ cõcernit iusticia cũ dicitur
deõ aliqd iuste facere. qõ quidẽ magis ptinet ad ordinẽ
rei ad rẽ q̃ ad ordinẽ rei create ad deũ. hec ille. Itẽ in
solutione 2. q. sic dicit. Deus vna tor oiũ bonorũ ẽ. z in
eũ sis pctõ peccat. vñ plus posset conferre de bonis
q̃ sit alicui debitũ z miñ reddere de malis uel etiã pe-
nã totaliter relaxare. nec in hoc ſ iusticiã: ſ pter iusti-
ciã faceret. ſ si alicui miñ cõferret de bonis q̃ ei de-
bet uel plus puniret q̃ peccasset: B esset otra ordinem
iusticie. nec deõ hoc posset loquẽdo de potẽtia ordina-
ta. sicut non posset facere q̃ ei opus fm qõ esse pticipat
eum imitaret. Ex hoc eni ipso q̃ aliqd alicui rei est
debitũ fm exigentiã sue cõditionis sine illo exemplar
dñi imitari nõ põt. hec ille. Itẽ ibidẽ in solutione pmi
deõ seipsũ negaret si creature nõ offerret qõ ei debet
fm suã dispositionẽ. sic eni ipsi tatẽ nõ seruaret in operũ
cõditiõe ul gubernatiõe. Itẽ i solutiõe tertij argu. sic
dicit. Dãnare petrũ cui ex bñficio grẽ sibi collate sal̃
debet esset otrariũ iusticie. vñ B deus nõ posset de po-
tentia ordinata. ſ saluare Judã nõ esset cõtrariũ iusti-
cie: ſ pter eã. ſ tũ esset otrariũ eiꝰ pticie z dispositioni q̃
ei eternã penã ppararit. vñ iusticie ordo nõ ipedit gn
possit saluare Judã. ſ ipedit ordo pticie z dispositionis
eterne. hec ille. Ex quib̃ pz primo q̃ tot̃ ordo iusticie q̃
alicui creature aliqd debetur originaliẽ ex dina volũta-
te z ordine diuine sapientie. 2. q̃ deus de potentia or-
dinata nõ põt alicui creature mirãt cõferre de bonis
q̃ ei debeat. nec pl̃ punire creatu. ꝓ q̃ meruerit pec-
cando. ſ vrtũ debitũ a dina volũtate z sapiẽtia ori-
ginat. 3. q̃ deus non põt suã dispositionẽ pterire nec
seipsũ negare. 4. q̃ eque ipossibile est deũ agere otra
ordinationẽ sue eterne dispositionis sicut ſ iusticiã suã
ſ q̃ ipossibile ẽ deũ facere aliqd iuriosũ sibi aut crea-
ture. Sciendũ tũ q̃ in pdictis videt sentire q̃ deus de
iuste facere solũ fm ordinem vnius creature ad aliam
z nõ fm ordinem creature ad deum. cui oppositũ di-
cit pma pte ut supã allegatũ ẽ. ſ nõ ẽ ibi magna ꝑdictio.
qz intẽdit in 4. dicere q̃ aliꝰ modꝰ iusticie est hic q̃ ibi.
qõ pz. qz 4. sen. dis. 46. q. 1. arti. p. in solutione pme. q.
sic dicit. Duo modi assignant dine iusticie. Unꝰ in q̃tũ
reddit p meritis. Aliꝰ fm q̃ facit illud qõ decet suã bo-
nitatem z c. Et sile dicit pma pte. q. 23. arti. p. Ad argu-
mẽtũ otra q̃ ne pz rnsio p pdicta. Et hec de qõne suffi
ciant: de qua benedictus deus amen.

Quarta sertamdecima

distinctione 4. sniar ḡrif. Utrũ peccatũ veniale possit remitti sine mortali. Et arguitur q̃ sic. pctõ qõ suffi-
cienẽ punitũ est non debet alia pena. qz nõ iudicat bis deus in idipsũ. ſ petrũ veniale potest
aliqs in mortali existẽs sufficienẽ in seipso punire cum debeat ei pena finita. q̃ nõ reseruabit vlterꝰ ad penã.
ſ nũq; absoluit aliqs a reatu pene nisi prꝰ absoluat a
culpa. q̃ manẽte peccato mortali põt veniale dimitti.
¶ In oppositũ arguit. qz Gregorꝰ dicit q̃ veniale pec-
catũ obscurat mentẽ ſ mortale obtenebrat. ſ obscu-
ritas nõ remouet nisi p lucẽ. lux autẽ est spũalis grã q̃
etiã mortale delet. q̃ nõ põt dimitti veniale sine dimis-
sione mortalis. ¶ In hac qõne erunt tres articuli. In
pmo ponent ꝓnes. in 2. obiectiones. in 3. solutiones.

¶ Quantum ad primũ articulũ sit pma ſ. q̃ peccatum
veniale nõ põt dimitti volũtate manẽte ad illud. Hãc
ponit scilꝭ Tho. pũi dis. q. 2. arti. p. in solutiõe pme. q.
dicẽs. peccatũ q̃libet põt dimitti uel remitti quo ad
duo scz q̃tũ ad culpã z q̃tũ ad reatũ. non aũt põt esse
secũda remissio sine pma. qz q̃diu manet culpa manet
debitũ pene. culpa aũt in deordinatione volũtatis cõ-
sistit. vñ nõ põt culpa remitti nisi reordinet volũtas qõ
esse nõ põt q̃diu i ipsa deordinatiõe manet. alias duo
opposita eẽnt sil̃ vera. z iõ nullo mõ põt dimitti venia-
le q̃diu volũtas ad illud manet. Itẽ manẽte eã nõ põt
tolli effect̃. ſ adherẽtia volũtatis inordinata ad aliqd
erat eã venialiꝭ pcti. q̃ manẽte volũtate fixa in illo nõ
põt ipsũ remitti. Itẽ affect̃ ad opus hz rõnẽ pcti sicut
z ipsũ opus venialis pcti. ſ opus venialis pcti dũ ma-
net nõ pmittit veniale petrũ dimitti. q̃ nec affectus ad
ipsũ manens. hec ille. Ex quib̃ pz multiplex rõ. p pne.
¶ 2. ſ est q̃ vnũ peccatũ veniale põt dimitti sine alio
veniali. Hãc ponit ibidẽ in solutione 2. q. dicẽs: Ea q̃
nõ brit cõnexionẽ ad iuicẽ vnũ põt auferri sine alio. ſ
q̃ brit aliquo mõ cõnexionẽ vnũ nõ põt sine alio auferri.
petã aũt mortalia q̃ quis nõ habeat cõnexionem ex
pte auersionis. brit tũ cõnexionẽ ex pte auersiõis. qz ab
vno incõmutabili bono auertunt. z iõ vnũ sine alio re-
mitti nõ põt cũ remissio culpe magis respiciat p oppo-
sitũ auersionẽ q̃ auersionẽ. qz culpa remittit cũ homo
resistit ad id a quo culpa separat. Venialia aũt nõ ha-
bent cõnexionẽ nec q̃tũ ad auersionẽ nec q̃tum ad
auersionẽ cũ in eis nulla sit auersio a fine. z si sit aliqs
defect̃ in actu cor q̃ expediat. d fine. z iõ vnũ venia-
le põt dimitti sine alio. Itẽ magis grẽ ẽ remissio pec-

Ayuntamiento de Madrid

cati mortalis q̃ venialis. sed vnũ peccatũ veniale manens fitrũ in corde nõ impedit remissionẽ peccati mortalis. ḡ multo min⁹ impedit remissionẽ alteri⁹ venialis. hec ille. ¶ 3° ꝗ peccatũ veniale non pot̃ dimitti sine mortali vel mortali remanente. Hanc ponit ibidem in solutione. 3ᵉ. q. dicens. Remoto priori remouetur posterius. nec posterius restituit nisi priori restituto. feruor aut charitatis cui veniale opponit ẽ posterior ipsa charitate. vñ q̃diu charitas nõ restituitur. nec feruor charitatis repari potest in qua reparatione cõsistit venialis peccati dimissio: sicut ꝛ in reparatione charitatis dimissio mortalis. ꝛ ideo non pot veniale dimitti ei cui mortale nõ dimittit. pot etiam rõ assignari ex pte remittentis. qꝛ a deo qui solus peccata dimittit: peccatũ mortale separat. ꝛ ideo effectũ eius in remissione peti venialis his peccatũ mortale non percipit. similit ex parte eius quo fit remissio scꝛ charitatis que vniuersa delicta operit. p̃ 1. io. quã peccatũ mortale tollit. hec ille. Ex quibus potest formari talis ratio. p̃ 2ᵃ̃. Quicquid repugnat cuilibet feruori charitatis ipediti remissionem peccati venialis. sed peccatũ mortale ẽ hꝰ. igitur ꝛc. Et in B̃ mus articulus terminatur.

¶ Quantum ad secundũ articulũ arguendũ est ꝓtra ꝓnes. Et quidẽ ꝓtra 3ᵐ quẽ respõdet directe ad q̃onem. arguit Durandus p̃mo. quia peccatũ mortale differt a veniali eo q̃ in mortali sũt tria scꝛ culpa que cõsistit in deordinatione actꝰ. offensa q̃ consistit in p̃ti natione gratie. non eni deᵒ dicit offendi peccatoꝛ ꝓm affectũ: sed ꝓm effectũ in q̃tũ peccatorẽ p̃uat grã que habet ad amicũ. 3ᵐ est pena que peccato mortali debetur: ꝓpter quod ad remissionẽ peccati mortalis requirit reordinatio volũtatis p̃ cõtritionẽ. cõtra culpã restitutio grẽ. cõtra offensiam cõmutatio pene eterne in tẽporalẽ. sed in peccato veniali ẽ quedã culpa. ꝓpt deordinationẽ actꝰ. sed nõ est ibi offensa p̃dicto mõ accepta. qꝛ peccatũ veniale de se nõ tollit grãm: ꝛ est ibi pena debita sed finita. ḡ ad remissionẽ eius solũ regrit reordinatio volũtatis p̃ debitã diplicẽtam ei. q̃d in ꝓcb. te placuit: ꝛ solutio pene finite. non aut restitutio grẽ que non ẽ amissa rõne peccati venialis. sꝛ hec possunt fieri abhoc existente in peccato mortali. igit ꝛc. ¶ 2° qꝛ ponat q̃ puer nõ baptizat⁹ ex ḡlẽ in originali cui venit ad etatẽ q̃ ꝓmo pot̃ peccare peccet veniali. ꝛ ꝓtatum moriat. aut puniet in inferno. p̃ peccato veniali. pena finita vel infinita. si finita. fortiori rõne potuit cati in ꝓsenti vita soluere si vixisset nõ obstãte peccato originali cum quo nõ stat gratia. si infinita. videtur incõueniẽs. cum ꝓm taxationẽ diuinã peccato veniali non debeat nisi pena finita. Forte diceꝰ q̃ puer veneris ad etatẽ in qua pot̃ peccare nũq̃ peccat ꝓprio venialiter: sed mortaliꝰ. sed B̃ est manifeste falsum in pueris tam baptizatis q̃ nõ baptizatis. multa enim fiunt delicta pueroꝛ que ab oibus reputant̃ venialia antẽq̃ aliquis iudicet eos peccasse mortaliꝰ. ¶ 3° quia ꝓm eos p̃ opera bona facta extra charitatẽ mereꝰ aliquis saltem de cõgruo aliq̃d bonũ temporale: sꝛ expiato pene tẽporalis debite peccato veniali ẽ quoddã bonũ tpale. ḡ per bona opera facta extra charitatem pot̃ aliqs mereri apud deũ expiationẽ talis pene. ꝛ sic videtur esse in peccato mortali poterit p̃ aliq̃ bona opera p̃ alta satisfacere de penã pctõ veniali debita. ¶ 4° ꝓ si aliqs obstaret potissime videreꝰ q̃ pena nõ est ꝓ. ad deũ satisfactoria nisi quatenus acceptat̃. sed ab hole qui est in peccato mortali quicquid fit non acceptat̃ a deo cũ sit inimicꝰ. ḡ non est satisfactorũ. p̃ aliq̃ peccato q̃tũcũq̃ veniali. sed B̃ non obstat. qua aliqd pot̃ esse acceptũ duplicit̃. vno mõ tanq̃ remunerãdũ vita eterna. ꝛ talis acceptatio nõ ẽ nisi per grãm. alio modo pot̃ aliqd esse acceptũ deo tanq̃ remunerabile aliq̃ bono tpali. ꝛ sic bona facta extra charitatem sunt deo accepta non solũ ad adipiscẽdũ tpale. sed etiã ad expiationẽ pene tẽporalis peccato veniali debite. ꝛ in hoc est euacuatũ totũ fũdamẽtum tue opinionis. ex B̃ eni solo ponis peccatũ veniale non posse dimitti sine mortali. qꝛ nihil pot̃ eẽ deo acceptũ sine gratia. B̃ autẽ falsũ est. nisi de sola acceptatione ad meritũ vite eterne. ¶ 5° qꝛ ratio tue positionis nõ cogit. cũ eni vicis q̃ peccatum mortale opponit̃ charitati. veniale aũt feruoꝛi charitatis. Dicendum q̃ ex neutra pte est oppositio formalis. Cũ eni vtrũq̃ peccatum tam mortale q̃ veniale formaliẽ consistat in deordinatiõe actꝰ: vtrũq̃ tm̃ opponit̃ reordinato actꝰ formaliẽ. charitas aũt vl̃ feruoꝛ charitatis nulli coꝛ opponit̃ formaliter. sꝛ charitas cõsecutiue opponit̃ peccato mortali. qꝛ non stat cũ deordinatione actꝰ peccati mortalis. feruoꝛ autem charitatis nõ opponit̃ peccato veniali: nec formaliter ut dictũ est. nec cõsecutiue. qꝛ cũ peccato veniali stat charitas ꝛ feruoꝛ charitatis. feruoꝛ eni charitatis aut intelligit intẽsio charitatis q̃tum ad habitũ ꝛ ille nũq̃ diminuit̃ p̃ quodcũq̃ petm̃. aut intelligit de intẽsio charitatis q̃tũ ad actũ. ꝛ talis feruoꝛ non opponit̃ veniali qn cũ tali feruore possit manẽ peccatũ veniale. nec talis feruoꝛ sufficit ad deletionẽ peccati venialis sine aliq̃ displicẽtia vel cõtritione. sola aũt displicẽtia vel cõtritio sufficit ad deletionẽ peccati venialis sine tali feruore. ꝛ ideo hꝰ dicte rõnis ẽ falsa ꝛc. ¶ 6° qꝛ dicũ B̃ Gregorij non iuuat. qꝛ peccatũ veniale nõ obscurat p̃ diminutionẽ luminis grẽ vel charitatis. qꝛ ꝓm omnes licꝛ gratia ꝛ charitas possint augeri. nũq̃ tũ minuunt̃ ꝛ ideo non oportet q̃ venialia dimittant̃ per intensionẽ luminis grẽ ꝛ charitatis. dicũ tm̃ obscurare ꝛ nõ totaliter obtenebrare. qꝛ cũ oẽ peccatũ mortale fiat ex defectu luminis rõnis. minoꝛ defectꝰ est in cõmissione peccati venialis quod dicitur obscurare q̃ in cõmissione peti mortalis q̃d dicit̃ obtenebrare. hec Durandus in forma. ¶ 7° arguitur ab alijs. qꝛ cũ veniale possit fieri mortale ꝛ ecõuerso. videt̃ q̃ non plus dependeat remissio venialiũ a remissiõe mortaliũ q̃ ecõuerso. sꝛ mortale pot̃ remitti sine veniali. ḡ ecõuerso. ¶ 8° qꝛ pena debita venialiẽ finita simplicit̃ ꝛ nõ subordinatione sic ẽ de pena debita mortali ꝓfesso. ḡ pot̃ solui. ¶ 9° qꝛ nõ ẽ ibi offensa sic in mortali: sꝛ solũ deordinatio volũtatis ꝛ pena finita. ḡ sufficiũt quo opposita. ḡ ꝛc. ¶ 1° qꝛ q̃d non tollitur actu ꝛ aptitudine p̃ peccatum non oportet restitui ad remissionẽ peccati. sꝛ p̃ petm̃ veniale nõ tollit grã actu sic p̃ petm̃ mortale nec aptitudine sic p̃ 2ᵐ. ḡ ꝛc. Et in B̃ secundus articulus terminat.

¶ Quantũ ad tertium rndẽdũ est obiectõib⁹ sup̃dictis. Ad ꝓmũ ḡ Durandi dicit̃ q̃ in petõ veniali nõ solum sunt illa duo q̃ tangit arguens. verũ etiã 3ᵐ scꝛ aliq̃lis macula ꝛ offensa. ꝛ q̃dẽ q̃ sit ibi aliq̃lis macula dicit̃ sola Tho. prim̃ dist. q. 2. arti. 2° questiũcula p̃ 1 solutiõe p̃mi arguit eni sic. petm̃ veniale trãsit̃ actu in ala manet reatu. sꝛ reat⁹ ꝓdat̃ sup̃ macula. cũ ḡ macula nõ possit ab aia abster. q̃ rꝛ p̃ grãm sic nec tenebra nisi p̃ lucem videt̃ q̃ veniꝰ dimitti non possit sine grẽ infusione.

Ayuntamiento de Madrid

Ecce argumẽtũ. sequtur rñsio. Dicẽdũ ingt q̃ macula
pōt eẽ duplicẽ. vno mō ꝑ ꝓuationem pulchritudinis. ⁊
sic in veniali nō manet aliq̃ macula. qz nō tollit gratiã
q̃ é aie decoz. alio mō ꝑ q̃ pulchritudo que inest ipe-
ditur ne exteri⁹ appareat: sicut ꝑ puluerẽ pulchritudo
facici fedaf. ⁊ talis macula ē i veniali. qz ipedit decoz
grẽ ne in actib⁹ exteri⁹ oñdaf. vñ non oꝭ q̃ talis ma-
cula ꝑ infusionẽ grẽ tollaf. sed ꝑ actũ q̃ grẽ ipedimẽtũ
tol'at. hec ille. Sile vicit 3ª pte. q. 87. arti. 2ª in solutio-
ne tertij qō recitatũ ē. Sicut inquit in corpe ꝛtingit eẽ
maculã duplicif. vno mō ꝑ priuationẽ ei⁹ qō regrif ad
decozẽ: puta debiti coloris aut debite ꝓportionis mẽ-
broꝝ. alio mō ꝑ supinductionẽ alicuius impedientis
decozẽ: puta luti aut pulueris: Ita etiã in aia inducif
macula vno mō ꝑ ꝓuationẽ decoris grẽ ꝑ peccatũ
mortale. alio mō ꝑ inclinationẽ inordinati affect⁹ ad ali-
qd tpale. ⁊ h̄ fit ꝑ peccatũ veniale. ⁊ iō ad tollendũ ma-
culã peccati venialis regrif act⁹ ꝓcedẽs a grã ꝑ quẽ
remouef inordinata adhesio ad rem tpalem. hec ille.
Verũtñ ista macula non é ita, ꝓprie dicta sicut macula
peccati mortalis. ⁊ sic debet intelligi qō idẽ scũs Tho.
dicit ꝑma 2ª. q. 59. arti. p. Macula ingt iportat detri-
mẽtũ nitoris ex aliq̃ ꝛactu. sicut in corꝑ alib⁹ patet. ex
qbus ꝑ similitudinẽ nomẽ macule ad aiam trãsferī. sicut
aũt i corꝑ ē duplex nitor. vn⁹ qdem ex intrinseca dis-
positione mẽbroꝝ ⁊ color. ali⁹ aũt ex exterioꝝ clarita-
te supueniente. ita etiã i aia ē duplex nitor. vn⁹ qdẽ ha-
bitualis q̃ntrinsec⁹. ali⁹ aũt actualis q̃ exterior fulgor. peccatũ aũt veniale ipedit qdẽ decozẽ actualem
non tñ habituale. qz non excludit nec diminuit habitũ
charitatis ⁊ aliarũ virtutũ. sed solũ ipedit eoꝝ actum.
macula aũt iportat aliqd inanẽs in re maculata. vnde
magis videt ꝑtinere ad detrimẽtũ habitualis nitoris
q̃ actual'. vñ, ꝑpe loquẽdo pctñ veniale nō causat ma-
culã i aia. ⁊ si alicubi dicat maculã iducẽ: h̄ ē fm qd in-
q̃ntũ ipedit nitozẽ q̃ ē ex actib⁹ virtutũ. hec ille. Q̃ aũt
in pctō venialiꝭ sit aliq̃ offensa dei oñdit ipse ꝑtñ dis. q.
2. arti. p. q̃stiũcula 2ª. vbi arguit sic 2º loco. Eiq displi-
cet deo pctñ nō dimittif. ꝭ h̄ ꝓ ꝑiale displicet deo. q̃
diu manet vnũ aliud nō tollit nec remittit. Ecce ar-
gumẽtũ. sequtur rñsio. Dicẽdũ ingt q̃ peccatũ mortale
ita displicet deo q̃ etiã facit ipsũ peccãtem deo displi-
cẽtẽ in q̃ntũ pulchritudinẽ grẽ quã de⁹ in ipso amat au-
fert. sed peccatũ veniale q̃tuis deo displicat qz inor-
dinatũ est. nō tñ facit peccãtẽ deo displicẽtẽ. qz nō ꝑtu-
af claritas grẽ. sed q̃dãmō obnubilaf in q̃ntũ eius ꝓ-
cessus ad exteriora ipedit. ⁊ iō dicit Gregoriꝰ q̃ pctñ
veniale obscurat sed mortale obtenebrat. ⁊c. hec ille.
Ex quib⁹ ꝭ q̃ ⁊ ꝑ, ꝑpter pctñ veniale de⁹ nō offẽdaf
peccãt: tñ offẽdit pctō in q̃ntũ ipsum detestaf ⁊ odit ⁊
punit tanq̃ sibi displicẽs. est ibi q̃ nō nulla offẽsa. ⁊ per
ꝓns ad ei⁹ remissionẽ regrif aliqs act⁹ ꝓ ei⁹ deo placẽs
in ordine ad vitã eternã sc̄z aliqs act⁹ a grã ⁊ charita-
te elicit. sicut pctñ veniale retardat a vita eterna ⁊ a
ꝓsecutione illi⁹ ipedit. De h̄ scũs Tho. de malo. q. 7. ar-
ti. 1º. sic vicit. Pctñ remitti nō est aliud q̃ peccatũ nō
iputari. vñ in pō cum pmũ versũ. Beati quoꝝ remisse
sunt iniqtates. q̃si exponeret subdit. Beat⁹ vir cui nō
iputauit dñs peccatũ. imputaf aũt pctñ alicui inq̃ntũ
p ipsũ impedit hō a ꝓsecutione vltimi finis q̃ est beatitu-
do etna a q̃ ipedit hō ꝑ pctñ ⁊ rōne culpe ⁊ rōne pene
qz cũ beatitudo eterna sit ꝑfectũ bonũ hois non cōpatif
secũ aliquã bonitat' minoratione. Q̃ aũt ipso q̃ ali-
quis actũ pctī cōmisi incurrit quãdã ꝓni minoratio-
nem in q̃ntũ fact⁹ ē vituperabilis. ⁊ indecẽtiã quãdam
h̄ns ad tantũ bonũ. Ex h̄ ꝓ q̃ re⁹ est pene. etiã ipedif
a beatitudine ꝑfecta q̃ oẽm dolorẽ ⁊ penam excludit. fu-
gient eni ibi dolor ⁊ gemit⁹. Isa. 35º. Utrũq; tñ boꝝ aliter
ipedit in pctō veniali: ⁊ aliter in pctō mortali. nã in
pctō mortali bō patif bonitatis minoratione ꝑ ꝓuationẽ
ꝑncipij ducẽtis ad finẽ sc̄z ꝑ ꝓuationẽ charitatis. ꝭ
in pctō veniali patif hō minoratione ⁊ ipedimẽtũ per
quãdã indecẽtiã act⁹ in q̃ q̃si ipedimẽto cristẽte i ipso
actu q̃ peragẽdũ erat i finẽ retardaf. saluo tñ ꝑncipio
inclinãte. sic etiã graue pōt ipediri ne pueniat. decozẽ
uel ꝓpter corruptionẽ gravitatis in ipso. uel, ꝑpe ali-
qō ipedimẽtũ occurrẽs q̃ impedit mor⁹ eius ne ad finẽ
nãlem pueniat. Ex parte etiã reat⁹ pene ē differentia.
nã per peccatũ mortale mere ē q̃si inimic⁹ effect⁹ penã
exterminantẽ. ꝑ pctñ ꝓ o veniale ꝓpenã corrigẽtẽ. alif
g̃ remittit pctñ veniale. ⁊ aliꝭ mortale. nã q̃tũ ad cul-
pã ad h̄ q̃ pctñ mortale nō imputef. oꝭ q̃ tollaf ipedi-
mentũ qō erat ex corruptione ꝑncipij ꝑ nouã charita-
tis ⁊ grẽ infusionẽ. h̄ aũt non regrif in peccato veniali
qz charitas manebat. sed oꝭ q̃ tollaf impedimẽtũ per
aliquẽ fortẽ impulsũ repugnantẽ ipedimento qō erat
appositũ ex obice venialis: sicut ipedimentũ qō cõtin-
git ex gravitatis corruptione nō pōt tolli nisi ꝑ iteratã
g̃ñationẽ ei⁹. impedimẽtũ ꝓ o qō eẽt ex aliq̃ obice op-
posito tollit ꝑ aliquẽ violẽtũ motũ remouẽtẽ ipsũ obi-
cem. sic g̃ veniale q̃tũ ad culpã remittit ꝑ feruorẽ cha-
ritatis. mortale ꝓ o grẽ infusionẽ. hec ille. Dicit 2º q̃
dato q̃ in pctō veniali nō sit macula ul' offẽsa stricte ⁊
ꝑpe sũpta sic q̃ ꝑ ipsũ de⁹ offẽdaf peccãti: uel peccãs
offẽdat deũ. tñ ille q h̄z veniale cũ mortali rōne morta-
lis offẽdit deũ: ⁊ de⁹ offẽsus ē illi. ⁊ iō q̃diu h̄z mortale
⁊ caret charitate ⁊ grã nō pōt bẽe reordinationẽ volũ-
tatis sufficiẽtẽ ad dimissionẽ venialis nec solutionem
pene sufficiẽtis ad hoc. De pdictis scũs Tho. de malo
q. 7. arti. 10. vbi arguit sic 6º loco. Contingit q̃q̃ aliq̃s
in mortali moriens penitet de aliq̃ veniali cõmisso
mutans i hac vita volũtatẽ suã quã habuerat de pec-
cãdo veniali. ꝭ i illa volũtate remanet aia i q̃ de corpe
exit. g̃ nō erit i eo q̃ sic decedit pctñ veniale ꝑ⁹ mortẽ.
nō g̃, ꝑ eo eternaliꝭ puniet. Ecce argumẽtũ. sequtur rñ-
sio. Dicẽdũ ingt q̃ pctñ ꝑ o ꝭ q̃ trãsit actu pōt manere
reatu quẽ nō tollit q̃libet mutatio volũtatis ꝭ solũ illa
quã charitas opaf. hec ille. Itẽ ibidẽ arguit sic, ꝑbãdo
q̃ pctñ veniale sine charitate puniaf pena eterna. qz
q̃ pena pctō venialiꝭ terminef h̄ est merito fũdamẽ-
ti: ut ꝑ 2 ad ꝑlm 3ª. Cor. 3º. qō quidẽ fũdamẽtũ ē fides
formata: ut vicit Aug⁹. 2º. de civitate dei. ⁊ ili⁹ de fide
⁊ opib⁹. Hoc aũt fũdamẽtũ nō est in eo q̃ cũ pctō mor-
tali decedit. g̃ pena venialiꝭ nō ēminabit in ipso. hille
Et ꝑ tortũ arti. ponit q̃ pctñ veniale cõiunctũ mortali
efficit ꝑ accidẽs irremissibile in q̃ntũ est i subiecto ꝑ ma-
to grã. Itẽ 3ª pte. q. 87. arti. 4º. sic vicit. Remissio cul-
pe cõiuncta cũ q̃ fit nisi ꝑ virtutẽ grẽ: qz ut aplus vi-
cit Ro. 4º. Ad grãm dei ꝑtinet q̃ de⁹ alicui nō iputet
pctñ. qō glo. ibi exponit de veniali. ille aũt q̃ est i pctō
mortali caret grã. vñ nullũ pctñ veniale sibi dimittit.
hec ille. Itẽ 2º. sen. dis. 4. 2. q. ꝑma. arti. 5º. in solutiõe 6ª
sic vicit. Ille q̃ decedit cũ mortali ⁊ veniali sil' punitur
in inferno, ꝑ veniali ⁊ puniẽ in etnũ. lõge tñ min⁹ acer-
ba pena q̃ illa q̃ est, ꝑ mortali. h̄ aũt accidit veniali in-
q̃ntũ est mortali iuictũ qō grãs ꝑuat sine q̃ nulla pena
potest eẽ purgatiua uel expiatiua. hec ille. Simile vi-
cit 4º. sen. dis. 21. q. 1. arti. 4º. in solutione. 3º. q. ⁊ alijs lo-

Ayuntamiento de Madrid

cio. Ex gb⁹ ps q̃ existēs in mortali nō potest sufficienter reordinare voluntatē suā: nec aliquā satisfactionē impedere q̃ sufficiat ad pctī venialis remissionē. quia nec contritio nec satisfactio ē extra grām. reordinatio ho voluntatis ē cōritio ut p⁹ dicetur. ¶ Ad 2.m ridet scūs Tho. de malo. q. 7.a. arti. 10. i solutione. 8.m dicens Non ē possibile q̃ aliqs decedat cū veniali pctō ꝛ originali absq̃ mortali. qz ante vsū rōnis puer excusat a pctō mortali ita ut si etiā cōmittat actū q̃ de gne suo sit pctm mortale nō incurrit reatū mortalis peccati eo q̃ nōdū hz vsū rōnis. vñ multo magis excusatur a reatu pctī venialis. qz qō excusat maius pctm multo magis excusat ꝛ min⁹. sed posq̃ hz vsū rōnis peccat mortaliē si non facit qd in se ē ad quercdū sua salutē. si aūt faciat grām cōseqt̃ p quā imunis erit a peccato originali. Et sic cōra B arguit. quia q̃ aliqs actu nuertat ad deū cadit sub pceptō affirmatiuo. pceptā aūt affirmatiua ꝛ si obligent sp. nō tñ obligāt ad semp. nō q̃ stati peccat mortaliter si nō nuertat ad deū actu statim habito vsu rōnis. pōt aūt tūc peccare venialiē. q̃ pōt cē pctm veniale cū originali sine mortali. Ad B ridet idē scūs Tho. dicens. Licz pcepta affirmatiua coiter loquēdo nō obligēt ad sp: tñ ad B ē bō nāli lege obligat⁹ ut p̄mo sit sollicitus de sua salute. fm illud Math. 6.o primū q̃rite regnū dei. vltim⁹ eni finis nālē cadit p̄mo in apetitu: sicut p̄ma p̄ncipia nālia cadūt p̄mo i apbēsione sic eni oia desideria p̄supponūt desideriū vltimi finis: sicut oēs speculationes p̄mū p̄supponūt speculationē p̄mōrū p̄ncipiorū. B ille. Sile ponit 2.s sen. dis. 42. q.1. arti. 5.m in solutione. 7.o vbi sic dicit. Positio illa ē impossibilis. qō sic ps. si eni aliqd ē sufficiens ad excusandum maius peccatū multo amplius sufficit ad excusādū min⁹. B ipfectio etatis excusat pctm mortale: ut puer nōdū hns vsū liberi arbitrij: mortalis rō nō habetur. etiā si actū faciat q̃ ex suo gne pctm mortale ē. vñ multo ampliꝰ excusat infantia ne pctm veniale iputet. tiō non pōt esse q̃ hō venialiē peccet ante illud tēp⁹ q̃ vsum rōnis hz ut iam mortaliter peccare possit. statim aūt ut ad tēp⁹ illud puenit. uel grām hz: uel i pctō mortali est. qz si facit qd in se ē: de⁹ ei grām ifūdit. si aūt nō facit peccat mortaliē. qz tūc ē tēp⁹ ut de sua salute cogitet ꝛ eiopera det. ꝛ iō positio ē ipossibilis. si tñ ponat. p impossibile tūc talis puniet pena sensibili. p veniali in inferno ꝛ: pena illa erit eterna. sed B accidit veniali inq̃tū ē sine grā. hec ille. Itē p̄ma 2.q. 87. arti. 5.m i solutione 2.m. vbi sic dicit. Pctō originali non debet pena eterna rōne sue gravitatis: sed rōne ordinis subiecti sc; hois q̃ sine grā inuenit p quā solā fit remissio pcti. ꝛ silē est de peccato veniali. eternitas eni pene nō ridet quātitati culpe: sed irremissibilitati. hec ille. Cū aūt dicit argueno q̃ pdicta de pueris sūt manifeste falsa. ꝛ c. nec gā. sed sua. pbatio ē manifeste falsa. qz illi q̃ iudicāt pueros peccare venialiē p̄ius q̃ hēant vsū rōnis q̃ possint peccare mortaliē. falsē iudicāt. nec dicit tñ q̃ ante vsū rōnis pōt facere multa q̃ fm gen⁹ suū sūt venialia pctā nō tñ in eis sunt pctā sicut in sūt dictū est de mortali⁹. ¶ Ad 3.m dicit q̃ si maior intelligat de q̃libet bono tpali falsa est. si aūt intelligat pticularē de aliquib⁹ bonis tpalib⁹ solū tūc a⁷ vera ē. hz argu⁷ ē ex puris indefinitis ul pticularib⁹. ꝛ sic forma arguēdi nulla ē. p̄o cuius declaratione sciēdū q̃ bona opa facta i pctō mortali sūt meritoria de ꝛgruo si debeat dici meritū gntuplicis boni ut p̄mū fm q̃ ponit beatus Tho. 15. dis. 41. q.1. arti. 3.m i solutione 4.s. et 5.s. q. Valēt eni p̄mo ad disponendū ad grām. 2.m ad assuefactionē bonoꝝ operū. 3.m ad ꝓsecutionē bonoꝝ tpaliū uel vitationē malorum 4.m qz minuūt penā inferni. nō qdem q̃ liberēt a pena quā iā quis meruit. sed qz impediūt meritū pene. quia homo reatū omissionis euadit q̃ hō opa pficit ꝛ a multis peccatis retrahitur ꝛ cū minori ꝓceptu peccat. q̃ ad dilationem ul minutionē pene tpalis sicut legitur de Acab 3.o Regū. Dicit 2.m q̃ p talia opa nullus meret de eō gruo aliqd bonū tpale: nec expiationē alicui⁹ pene tpalis q̃ sit posterior natura infusiōe grē gratū facientis. sic aūt ē de pena satisfactoria debita pctō venialī. nam expiatio talis pene p̄supponit remissionē culpe venialis. ꝛ remissio culpe venialis p̄supponit actum ꝛ habitū grē. sicut ps p pdicta. vnde sic bona opa in mortali facta nō sūt meritoria remissionis uel expiationis pene eterne. eo qz illa p̄supponit remissionē culpe mortalis p infusionē habit⁹ grē. ita nō sūt meritoria remissionis pene tpalis satisfactorie debite pctō venialī. qz illa p̄supponit remissionē culpe p actū elicitū a charitate ꝛ gratia: imo minus sūt meritoria expiationis pene debite veniali q̃ pene debite pctō mortali. quod ps qz talia bona opera sūt meritoria de cōgruo tali quali dispositionis uel infusionis gratie. ad gratiam autem mor; sequitur pene eterne remissio. non aūt pene tpalis. imo restat psolueda post remissionē culpe venialis q̃ ꝛ ut in plurib⁹. Est q̃ in argumento fallacia ꝓtis arguēdo ab indefinita de eius singularē sc; z: bona opa in mortali facta sūt meritoria expiationis alicui⁹ pene tpalis. q̃ sūt meritoria expiatiōis satisfactorie pene debite veniali. Dane solutionē sniale ponit scūs Tho. in prīū dis. q. 2. arti. 5. q̃stūcula 3.a. i solutione 3.m. qō recitatū fuit i p̄ncipio qōnis. p pte affirmatiua dicēs. pena etiam hois offensā non tollit nisi ab eo in quē pctm cōmissū ē acceptet. nec acceptari pōt q̃diu inimicitia ad ipsū manet: ꝛ iō manēte inimicitia hois ad deū per pctm mortale. pena q̃tacūq̃ veniale non purgat. vñ Isa. 58.o diso dicit nō cē accepta ieiunia eoꝝ q ad litco ꝛ cōtentiones ieiunabāt. hec ille. Itē dis. 15. q.1. arti. 3.m in solutione. 5.s. q. arguit sic in sīli. Cū nullꝰ liberet a pena nisi sit absolut⁹ a culpa. qz effect⁹ nō diminuit nec tollit nisi diminuta uel ablata cā. iō p opa extra charitatē facta q̃ neq; culpā tollē neq; diminuere pōt: pena inferni mitigari nō pōt. hec ille. Ita in, pposito dici debet de pena debita veniali in purgatorio in foro pniali. ¶ Ad 4.m ps solutio p pdicta. qz cām illā assignat scūs Tho. ut statim alle gatū ē. Nec valet instāria uel solutio quā dat arguēs. qz ut pdictū est bona opa facta in mortali nō sunt accepta a deo tanq̃ remunerantia vita eterna nec aliq̃ bono tpali aut expiatione pene tpalis p̄suppositi ordine nature i eo qui sic remunerat habitū ul actū grē ꝛ charitatis. sic aūt ē de expiatiōe pene satisfactorie debite pctō venialī q̃ ipsū veniale purgat. sec⁹ ē de aliis penis debitis in hō sclo pctis venialibus uel mortalib⁹ q̃ nō sunt peccatoꝝ purgatiue nec satisfactorie. hz ,ppter aliud eos nolentibus infliguntur: puta ad initiū dānationis eoꝝ uel gloriā dei uel bonū aliorū hominū. nam ad dilationē uel diminutionē uel p̄servationē taliū penarū tpaliū bona opa in mortali facta valere pōt. sed forte arguēs decept⁹ fuit in hō q̃ putauit peccati venialis remissionē nō cē aliud q̃ pene tpalis solutionē. ꝛ nō distinxit inter remissionē culpe ꝛ remissionē pene q̃ duo multū distant: ut ostēdit scūs Tho. de malo. q. 7. arti. 11.m vbi postq̃ ostendit quid est pctm veniale re. arti q̃ ad culpam: ostendit qd sit illud

Ayuntamiento de Madrid

remittꝰ q̃ ad penā dicēs. Sic ḡ veniale q̃ntū ad culpā remittit p feruorē charitatis. mortale vo p grē mfusionē. q̃ntū ad penā aūt petn̄ mortale nō remittit. qz hz penā interminabilem z eternā. petn̄ vo veniale remittitur p exsolutionē pene tpalis finite. hec ille. Itē ibidē in solutione. 17. argumēti sic dicit. Remissio culpe nō fit p penā: sed p vsū grē. Itē in solutiōe pncipali dicit. Quibusdā venialia remittunt post hāc vitā q̃ ad culpam eo mō quo remittūtur in hac vita sc̄z p actū charitatis in deū repugnantē venialib⁹ in hac vita cōmissis. zc̄. Si vo arguens vsq̃ in exrit inē illa duo tūc false putauit veniale remitti quo ad culpam p displicentiam peccati sine grā z dilectione dei sup oia z q̃ ad penā remitti p exsolutionē pene finite extra grām z charitatē. qz ut dictū fuit sine gratia z charitate null⁹ dolor de peccato hz rōnem cōtritionis: nec opus penale rōnē satisfactiōis. vtrūq̃ aūt regrit ad cōpletā remissionē petī venialis potissime ꝛtritio ut p⁹ dicēt. ¶ Ad 5⁹ dicit q̃ solutio quā dat ad argumētū. pbās ꝯnē nō valet. cū eni dicit q̃ feruor charitat] nō opponat petō veniali nec formaliē nec ꝛsecutiue. falsū dicit. nec valet sua pbatio. qz feruor charitat] q̃ delet veniale nullo mō stat cū illo veniali qō delet: hz posset stare cū alijs venialib⁹. talis eni feruor z displicētia ꝛtritio de illo veniali z nō de alijs. De hī scūs Tho. pnti dist. q. 2. arti. p. questiūcula pma in solutione 2ª. Qlicz petn̄ mortale opponit cuilibet q̃ntūcūq̃ parue charitati. nō autē quodlibet veniale opponit cuicūq̃ feruori charitatis. Dicit eni feruor charitatis pstitudinē fm q̃ ad exterioza q̃d ānō ebulliendo diffūdit. ex illa aūt pte q̃ veniale cōmittit charitatis feruor nō apparet. sed aliqd pter charitatē. vñ q̃uis sit feruor charitatis q̃tum ad aliq̃ pōt eē tepiditas q̃ntū ad alia. z sic nō quilibet feruor opponit cuilibet veniali. vñ non ē sūs cōparatio petī mortalis ad charitatē z venialis ad feruorē charitatis. hec ille. Itē arti. 2ª in solutiōe 2ª. q. sic dicit. Peccatū veniale nō dimittit q̃dm voluntas manet in illo. ipsū aūt recedere voluntatē ab eo qō ge pus volebat ē displicere ei qō voluit. talis aūt displicētia dolor ꝛtritionis dicit q̃ qi est grā informata. Sz sciendū q̃ cōtritio pōt accipi triplicit. ul' actu ul' habitu ul' medio mō. habitu qdē ꝛtritio existēs non sufficit ad petī venialis dimissionē. qz tūc quicūq̃ bret pnie virtutis habitum cui' act⁹ ē q̃libet ꝛtritio ꝛsecut⁹ eēt petī venialis dimissionē. z sic petn̄ veniale cū grā ē non posset. nec ite p regrit q̃ semp adsit actualis ꝛtritio. qz seqret q̃ petn̄ qō aliqs i memoria vel cogitatione nō bret remitti nō posset. Et iō dicēdū q̃ regrit ꝛtritio medio mō qn̄ sc̄z z si actu petn̄ nō displiceat explicite. displicet tñ implicite qz ex virtute act⁹ quē agit seqret displicētia explicita petī venialis si cogitatio ad illud ferret. hille. Itē ibidē pmo loco arguit sic: Dicit Greg⁹: Qō ē aq̃ ad cauādū. hī est veniale ad feruorē charitatis. sed feruor charitatis pōt eē sine ꝛtritione. qz aliqs pōt feruēter i deū conuerti: z tñ de pctō non dolere qō est cōteri. ḡ petn̄ veniale pōt dimitti sine ꝛtritione. Ecce argumētū. sequit risio. Dicēdū ingt q̃ q̃uis feruor charitatis possit eē dū hō in deum ferr motu charitatis sine hō qō de peccato veniali cogitet explicite: tñ in illo motu implicite ꝛtinet displicētia venialis petī uel vni⁹ uel oiuz. qz si feruēt in deū ferr displicet ei omne qō a deo retardat: vñ pōt eē tam feruēs motus charitatis in deū q̃ oia venialia petā delet etiam sine actuali cogitatione ipsoꝝ. hec ille. Sīlia dicit 3ª pte. q. 87. arti. p vbi sic dicē.

Remissio culpe fit p ꝯiūctionē ad deū a q̃ aliqliē separat culpa. sed hī separatio pfecte qdē fit p petn̄ mortale: imperfecte aūtē p petn̄ veniale. nā p petn̄ mortale mens oio a deo auertit: utpote ō charitatē agēs. per peccatū aūt veniale retardat affect⁹ hois ne, pmpte in deū ferat: z iō vtrūq̃ petn̄ per pniam qdē dimittit: quia p vtrūq̃ deordinat voluntas hois p inmoderatā diuersionē ad bonū creatū. sic eni petn̄ mortale remitti non pōt q̃dm voluntas petō adheret: ita etiā nec petn̄ veniale. qz manēte eā manet effect⁹. exigitur aūt ad petī mortalis remissionē pfectior pnia ut sc̄z hō actualiter petn̄ mortale cōmissū detestēt quātū in ipso est ut sc̄z diligētā adhibeat ad remouēdā singula petā mortalia ut singula detestēt. sed hī nō regrit ad remissionem petōꝝ venialiū: non tñ sufficit habitu alis displicētia q̃ habet p habitū charitatis uel pnie virtutis. qz sic charitas nō cōpateret petī veniale. qō pz eē falsū. vnde sequtur q̃ regrit q̃dā virtualis displicētia: puta cū aliqs fert hī modo fm affectū in deū z res diuinas: ut q̃ qd ei occurrat qō eū ab hī motu retardat z displiceret ei z doleret se hī cōmisisse. etiā si actu de illo nō cogitaret qō tñ nō sufficeret ad remissionē petī mortal' nisi q̃ntū ad petā oblita p⁹ diligētē ꝛgistionē. hec ille. Itē ibidē in solutiōe tertij. Feruor ingt charitatis virtualiē implicat displicētiā venialiū petōꝝ: ut dictū est. hec ille. Ex quib⁹ oib⁹ pz q̃ feruor charitatis opponit virtualiter petō veniali vni uel plurib⁹ uel oib⁹. z ideo sufficit ad deletionē venialiū petōꝝ vni⁹ uel plurium uel oiuz. z q̃ arguēs male intellexit talē feruorem: z q̃ displicētia quā ipse ponit sine charitate nihil valet uel non sufficit ad remissionē petī vētialis. Itē q̃ feruor actualis charitatis aliqñ opponit petō veniali virtualiter: licz non semp. iō aliqñ tollit illud: licz nō semp. ¶ Ad 6⁹ dicit q̃ arguens insufficienē exponit dictū Gregorij. qz Gregoriꝰ nō loqtur de obscuratione luminis nātis rōnis sz luis grē uel charitatis: qō qdē licz non diminuat q̃ntū ad habitū p petn̄ veniale. minuit tñ q̃ntū ad actū uel feruorē. De hī scūs Tho. de malo. q. 7. arti. 2ª in solutione. 10ª. sic dicit. Act⁹ pōt diminui duplr. Uno mō q̃ntū ad facilitatē ul' facultatē agēdi ut sc̄z hō nō possit tantū agē quātū pus. z sic qō diminuit actū diminuit pncipiū act⁹ qō ē forma. alio mō q̃ntū ad executionē act⁹ z sic non oz q̃ illud qō diminuit actū diminuat formā. non eni q̃uitatē lapidis colūna q̃ retinet ipsū ne cadat deorsū nec diminuit vtutē gressiuā hois q̃ ligat ipsū. z p hūc modū veniale diminuit actū charitatis. nō aūt pmo mō. hille. Itē ibidē in solutiōe. 17ª. argu⁶. sic dicit Feruor pōt accipi duplicit. vno mō fm q̃ iporta in tensionē inclinationis amātis in amatū. z talis feruor est eēntialē charitas z nō diminuitur p veniale petn̄. alio mō dicit feruor charitatis fm q̃ mot⁹ dilectionis redūdat etiā in inferiores vires ut quodāmō non solū cor: sed etā caro exultet i deū. z talis feruor diminuit p peccatū veniale absq̃ diminutiōe charitatis. hec ille. Pōt tñ intelligi diminutio charitatis q̃ ad habitum non solū quo ad actū aliq̃ mō. vñ ibidē in solutione 4ª sic dicit. Difficile mobile nō est dria ꝛstitutiua habitus nec eni dispositio z habit⁹ sūt diuerse spēs. aliqn non posset vna z eadē qualitas q̃ pus fuit dispositio posteā fieri habitus. sed facile mobile z difficile mobile sc̄ bnt sicut pfectū z imp̄fectū circa eandē rem. dato autē q̃ difficile mobile esset dria ꝛstitutiua. adhuc rō non sequeret. qz q̃ aliqs habit⁹ fiat de facili mobilis pōt cōtingere duplicit. vno qdē mō p se qz sc̄z non hz perfe-

Ayuntamiento de Madrid

etum esse in subiecto ⁊ sic qcqd diminueret ꝑ qd̃ ē difficile mobile circa habitū diminueret ipsū habitū. alio mō p accidēs ex eo scz qd̃ inducit dispositio ad ꝓtiū ut si dicam⁹ q̃ forma aque p susceptionē calozis fiat min⁹ de difficili mobilis. ⁊ tñ constat q̃ forma substantialis nō diminuit: ⁊ pbunc modū veniale diminuit ꝑ qd̃ est difficile mobile circa charitatē. ⁊ pbūc modū intelligēdū est ꝑ qd̃ gdā dicūt: q̃ veniale diminuit charitatem ꝓtiū ad radicationē in subiecto. non qdē p se: sed p accidēs: ut dictū ē. hec ille. ¶ Ad q̃ttuo: sequētia respōdet -Petrus de palude. vii ad 7⁷ sic dicit. Non ē simile. qz illud q̃ remittit petrī veniale scz feruor charitatis supponit illud q̃ remittit mortale scz charitatē. nō aūt ecōuerso. uel si istud negat saltē remissio ois peccti est p grām dei: nō ex opib⁹ hois. alias gētilis posset satisfacere de veniali sine fide sine q̃ impossibile ē placere deo. non aūt remittit nisi ei q̃ sibi placet. grā aūt non vat̃ cū mortali. iō tē. ¶ Ad 8⁸ dicit q̃ licz pena sit finita: tñ regritur q̃ sit deo accepta. qd̃ non ē q̃diu psona est exosa deo. ¶ Ad 9⁹ dicit q̃ licz hō ex se possit deo ordinari ⁊ obligari ad penā. nō tñ pōt se ex puris nālibus reordinare maxime qñ est deordinat⁹ p mortale. contritio enī ē mot⁹ liberi arbitrij nō solū in peccatū detestandū simplicē. sed in petrī detestādū ,ppt deū: ⁊ etiā mot⁹ liberi arbitrij i deū sup oia diligēdū. quozū neutrū facit qui est in mortali. qz nec deū diligit sup oia. qz tunc non adheret ei. nec detestat peccatū pure ,ppter deū. qz tūc magis detestaret qd̃ ē magis cōtra deū. iō tē. nec siliter pōt hō seipsum a reatu pene liberare nisi a deo p grām remittat. ¶ Ad. 10¹⁰ dicit. q̃ illud quod nec tollit nec supponit ad restitutionē eius qd̃ directe tollit p petrī nō ꝓ restitui. sed qd̃ ꝑ supponit sic sicut p petrī quodcūq; i mozib⁹ non tollit fides nec spes. quia peccator ⁊ credere ⁊ sperare pōt: tñ de nullo petrī pōt hō liberari sine fide ⁊ spe. qz sine fide ipossibile est deo placere ⁊ sic supponit ad oēm reordinationē. similiter est de charitate ⁊ grā. hec -Petrus ⁊ bene cōformit ad ꝓdicta. Uerūtñ ibidē in sequēnd⁹ dicit aliq̃ ꝓtraria scō Tho. ⁊ veritati. Dicit enī ridendo ad 2ᵐ argumētū superi⁹ solutū qd̃ non ē sile. qz ille q̃ in solo originali ⁊ veniali ē pōt ex puris nālib⁹ deū sup oia diligere ⁊ sic voluntatē suā reordinare ⁊ ē gratus deo ad bona nature habenda ⁊ ad mala sensus cuadēda q̃ nō debenī petrī originali: licz non sit grat⁹ q̃ ad habēdā gloriā ⁊ vitādā penā dāni. sed ille q̃ est in mortali ꝑ volūtatē deordinatā simplicē ⁊ ē reus pene eterne dampni ⁊ sensus. vii non pōt se ordinare. Unī p veniali cū mortali moriens in eternū punietur. nō sic aūt est de originali ⁊ veniali. vnde dico q̃ sine grā pōt remitti veniale in non habēti mortale actuale. non tñ cū mortali ꝓtiū aliq̃ vicāt q̃ nec sic grā simplicē. hec -Petrus ⁊ male. Qd̃ enī dicit de dilectione dei sup oia possibilibiti petrī originale falsū est ⁊ cōtra scrīm Tho. ,pma 2ᵃ. q. 109. arti. 3ᵃ vbi sic ꝛcludit. Nō in statu nature integre nō indigebat dono gre supaddite nālibus bonis ad diligendū deū sup oia licz indigeret auxilio dei ad ꝑ eum monētis: ſz in statu nature corrupte indiget etiā hō ad ꝑ auxilio gre natrā sanantis. hec ille. Et de hoc multa dicta sunt 2ᵃ. sen. dis. ¶ Unde -Petrus q̃ ad ꝑ false dicit. ⁊ niter q̃ ad ꝑ q̃ aliqs possit sufficienter sine grā conteri de aliq̃ peccato etiā veniali. ¶ Ad argumētū ,p qōne ps solutio ex dictis in solutione tertij. Et hec de qōne sufficiūt. de q̃ benedictus deus omne p euū amen.

Iterum circa eandem distinctionē queriť: Utrū pnia habeat partes. Et arguiť q̃ nō. -Pnia enī ē virtus ⁊ sacrm. sed ei inq̃tū est virt⁹ nō assignanť ptes cū virt⁹ sit habit⁹ gdā qui est simplex qualitas mētis. siliter etiā ei pnie inq̃tū est sacrm non videť q̃ ptes sint assignāde. qz baptismo ⁊ alijs sacris nō assignātur ptes. q̃ pnie nulle ptes debent assignari. ¶ In oppositū arguiť. qz ptes sunt ex gb⁹ pfectio alicui⁹ integrať. sed pnie pfectio integratur ex plurib⁹ scz ex ꝓtritione cōfessione ⁊ satisfactione. q̃ pnia hz ptes. ¶ In hac qōne sunt tres articuli. In pmo ponenť ones. in 2ᵒ obiectiōes. in 3ᵒ solutiōes.

¶ Quantum ad primum articulū sit pma ꝓ. -Penitētia hz ptes. Hāc ponit scūs Tho. ,pti dis. q. i. arti. ,pmo in solutiōe pme. q. dicēs. In pnia nō ē ,p materia aliq̃ res exterior sicut in baptismo aqua. sed ipse actus humanī loco materie in ꝑ sacro se habet q̃ p quādā recōpensationē offensā culpe pcedētis tollit. In actib⁹ aūt humanis ē gdā gradus ad pfectionē ptingendi ,pter diuersas partes hois q̃rū vna aliā mouet. ⁊ iō oz q̃ diuersa fm ordinē ad pfectionē pnie cōsiderenť ⁊ ꝑ dicuť pnie ptes. hec ille. Sile dicit 3ᵃ pte. q. 90. arti. p. -Partes inq̃t rei sūt in q̃s mālie diuidiť totū. brit enī se partes lic materia ad formā. Uī in 2ᵒ pbi⁹. partes ponunť in grie cause mālis. totū aūt in grie cause formalis. vbicūq; q̃ ex pte materie inuenitur aliq̃ pluralitas ibi est inuenire ptū rōnem. In sacro aūt pnie actⁿ humani se bhit per mo ad materie. Et ideo cū plures actⁿ humani regranť ad pfectionē pnie scz ꝓtritio ꝓfessio ⁊ satisfactio. ꝓsequēs ē q̃ sacrm pnie habeat ptes. hec ille. Ex gb⁹ pōt formari talis rō. Omne sacrm hns plures ⁊ diuersos actⁿ fm spēm loco materie hz ptes. sed pnia ē hs. q̃ ⁊c. ¶ 2ᵃ ꝓ est q̃ pnia fm q̃ est virt⁹ nō hz ptes. Hanc ponit ,pti dis. vbi sup in solutiōe 4ᵃ. q. vbi sic dicit. Ab eo qd̃ fegtur rem nō accidit aliq̃ cōpositio in re. qz cōponētia sūt poza cōpositis. vñ cū actⁿ nostri sint posteriores virtutib⁹ a q̃bus eliciunť diuersi actⁿ q̃ fm ordinē a virtute aliqua ,pgrediūtur non faciūt aliquā cōpositionē in virtute. ⁊ ideo ꝑdicta tria non sunt ptes pnie virtutis sed pnie sacrī. qz ipsi actⁿ sūt q̃s mā sacrī. ⁊ penes diuisionē materie ptes rei q̃rū sumuntur. hec ille. Item 3ᵃ pte vbi sup in solutiōe 2ᵃ sic dicit. -Pnie fm q̃ est virtus non assignanť ptes. actⁿ enī humani q̃ multiplicanť in pnia non comparātur ad habitū virtutū sicut ptes: ſz sicut effectⁿ. vnde relinqtur q̃ ptes assignētur pnie inq̃tū ē sacrm ad qd̃ actⁿ humani companť ut mā. in alijs aūt sacris materia non sunt actus humani. sed aliq̃ materia exterior uel vna qdem simplex ut aqua ul oleū. siue cōposita ut chrisma. ⁊ iō alijs sacramētis non assignātur ptes. hec ille. Ex quibus potest formari talis ratio ,p ōne. Nullus habit⁹ hz actⁿ humanos ,p ptib⁹. ſz virt⁹ penitentie ē quidā habitus. ptes aūt pnie sunt actⁿ humani. q̃ ⁊c. ¶ 3ᵃ ꝓ ē q̃ ptes pnie ꝑuenienť assignanť tres scz ꝓtritio ꝓfessio satisfactio. Hanc ponit 3ᵃ pte vbi supra arti. 2ᵒ vbi sic dicit: Duplex ē pars ut dicit. ſz me⁰ scz pars ēntie. ⁊ po quātitatis. partes quidē ēntie sunt nāliter mā ⁊ forma. logice aūt gen⁹ ⁊ differētia. Hauīt modo quodlibet sacrm diuidiť in materiā ⁊ formā sicut in ptes ēntie. vnde supdictum est q̃ sacramenta consistūt in rebus ⁊ in verbis. sed q̃ quātitas tenet se ex parte materie

Ayuntamiento de Madrid

partes quãtitatis sunt ptes materie ꝛ hmõ sacꝶ pnie
speciliter a signanꝶ ptes ꝓtũ ad actꝰ penitẽtis g sũt
mã bui⁹ sacꝶ. victũ ẽ aũt supra q alio mõ fit recompẽ-
satio offensę in pnia ꝛ in iusticia vindicatiua. nã in vin-
dicatiua iusticia fit recõpensatio fm arbitrium iudicis
non fm volũtatẽ offẽdẽtis uel offensi. ſz in pnia fit re-
cõpensatio offẽse fm volũtatẽ peccãtis ꝛ fm arbitriũ
dei in quem peccatur. qz hic nõ q̃rit sola reintegratio
equalitatis iusticie sicut in iusticia vindicatiua. sed ma-
gis recõciliatio amicitie qõ fit ꝰũ offẽdẽs recõpensa
fm volũtatẽ cius quẽ offẽdit. sic g̃ regrit ex pte peni-
tẽtis. primo qdẽ volũtas recõpensãdi. qõ fit p ꝓtritionẽ
2° q se subiciat arbitrio sacerdotis loco dei. qõ fit in
confessione. 3° q recõpẽset fm arbitriũ ministri. qõ fit
in satisfactione. ꝛ iõ ꝓtritio cõfessio satisfactio ponunt
ptes pnie. hec ille. Sicla ponit priti. dist. q. i. arti. p. in so-
lutione 2ę. q. q̃ recitata fuerunt supꝛ dist. 14. ait enim sic.
-penitentia culpę p̃cedẽtis offensã abolet p modum
recõpensationis cuiusdã. B autẽ recõpensatio differt
a recompensatione vindicatiue iusticie in duobus. ꝛ
ut supꝛ recitatũ fuit. Et quib⁹ pôt formari talis rõ p 2o
ꝗne. Tot ꝛ nõ plures sũt ptes pnie quot sũt actꝰ peni-
tentis regsiti ad recõpensationẽ deo fiendã. sed ad ta-
lem recõpẽsationẽ regrũt ilti tres actꝰ penitentis ꝛ nõ
plures. nec alij sz contritio satisfactio confessio. g̃ tot
ꝛ tales ꝛ non plures. nec alij sunt ptes penitẽtie. ¶ 4.ª
ꝗ est. q̃ p̃dicte ptes dicũt ptes pnie integrales. nõ aũt
ꝓpe subiectiue nec potẽtiales. Hãc ponit priti dist. q. i.
arti. p. i solut. ôe. 2°. q. ait enim sic. Quidã dicũt q illa tria
sũt ptes subiectiue pnie vno mõ pniam ꝓsiderãdo fm q
habet rõnem trii pene. qz quelibet harũ partũ ẽ puni-
tio qdã. sed B non pôt ẽ. qz totũ vle non p̃dicat in sin-
gulari de suis ptib⁹ pluribus simul sũptis siue sit genꝰ
siue species. tres enim boles non sũt animal sed alalia.
vã cũ tres ptes pnie non sint tres pnie sed vna: nõ pôt
ẽ q sint tres ptes subiectiue. -Preterea pena quã pe-
nitens patit tota in rõnem satisfactiõis cadit. non enim
sola pnia exterior hõ deo satisfacit: sed etiam interiori
alias oõ mentalis nõ eẽt satisfactoria. vã ꝛ pena q̃ est
in contritione: ꝛ q̃ est in satisfactione in pte̅ satisfactio-
nis cedit. ꝛ qz satisfactio ẽ vltima ps totum sacꝶm a pe-
na denoiatur sicut res denoiatur ab vltimo sui. Et iõ
alij dicũt q sunt partes potẽtiales. sed B iterũ non pôt
esse. qz in ptib⁹ potẽtiali⁹ totũ adest fm ẽntie sue rõ-
nem cuilibet pti cõplete. sic ẽntia aie cuilibet potẽtie.
sed tota rõ pnie fm spẽm nõ ẽ in q̃libet horꝶ. -Preterea
vnũ eorꝶ non includit in se vim oiuꝶ aliorum qõ regrit
in ptib⁹ potẽtiali⁹. sed vnũ quodq; fm officiũ suũ ser-
uit. ꝛ iõ dicẽdũ cũ alijs q sũt ptes integrales. B sciẽ-
dum ẽ q ptes integrales sunt duplices. qdã sunt ptes
quantitatis q̃ sũt q̃ q̃q; vnꝰ rõnis ut in totis homoge-
neis. q̃q; ꝗ diuersarũ rõnũ ut i totis etherogeneis.
qdã ꝗo sũt ptes ẽntie. sic mãꝶ forma nõ aũt quãtitat
ꝛ be semp sunt diuersarũ rõnũ ꝛ hũt ordinẽ nature ad
invicẽ ꝛ q̃q; etiã ordinẽ tẽporis in his quorꝶ eẽ nõ est
sil. ꝛ hꝶ sunt ptes de quib⁹ loqmur. qz pnie sacramẽtũ
fm rõnẽ sue specici ex his trib⁹ integrat ꝛ vna ẽ prior
alia fm nãm ꝛ q̃q; etiã fm tẽpus. eorꝶ enim actũ qui
sunt in pnia materiales nõ est totũ eẽ sil. sed succedunt
sibi invicẽ. sed q̃q; plures eorꝶ quorꝶ vnꝰ est por alio p
nãm sunt simul tẽpore. hec ille. Similia dicit 3ª pte. q.
90. arti. 3°. Et quib⁹ potest formari talis rõ. p ꝗne. Ille
ptes de quib⁹ simul sũptis totũ p̃dicꝶ ẽ in singulari nu-
mero ꝛ nõ in plurali ꝛ quarũ nulli totũ adest complete
fm totã essentie rationẽ sunt ptes integrales nõ autẽ
subiectiue nec potẽtiales. sed ꝓtritio ꝓfessio satisfactio
sũt hꝶ ptes respectu pnie. g̃ sũt eꝰ ptes integrales ꝛ nõ
subiectiue nec potẽtiales. Et in hꝶ pm⁹ articul⁹ terminat.

Quantum ad secundũ articulũ arguitur ꝗtra ꝗnes. Et qdẽ ꝗtra p̃mã ꝛ 3ª ꝗnes arguit Durãdus. p-
bando q pnia ut ẽ sacꝶm nõ habeat ꝓ partib⁹ tria pre-
dicta sz ꝓtritionẽ ꝓfessionẽ ꝛ satisfactionẽ. p q omne
sacꝶm dispensatur a ministris ecclesie fm qualibet sui
ptem. sed nec contritio nec confessio nec satisfactio
confertur penitenti a ministris ecclesie. ergo nõ quod-
libet eorum ẽ ps sacramenti pnie. ¶ 2° Biste sũt par-
tes sacꝶ pnie aut sũt ptes subiectiue aut integles. non
subiectiue. qz totũ saluaꝶ pfecte in q̃libet pte subiecti-
ua. sed sacꝶm pnie nõ saluaꝶ pfecte in aliq̃ istarũ trium
ptũ. qz sacꝶm pnie nõ saluaꝶ pfecte i sola ꝓtritiõe ꝛ sic
de alijs. g̃ non sũt ptes subiectiue nec integrales: qz to-
tũ integrale regrit actualiẽ q̃ualibet sui pte̅. sed sacꝶm
pnie dũ exhibet nõ regrit actualiẽ satisfactionẽ. g̃ sa-
tisfactio nõ ẽ de eꝰ integritate. ¶ 3° qz pte̅ mãm ꝛ forma
in sacꝶis nõ est dare alias ptes. ꝓprie dictas. ſz cõtri-
tio ꝛ satisfactio nõ sũt mã nec forma sacꝶ pnie. forma
enim cõsistit in verbis absolutionis. mã ꝗo si qua sit
in verbis ꝓfessionis quib⁹ penitens suã ꝓclam aperit
sacerdoti. g̃ ꝓtritio ꝛ satisfactio nõ sunt ptes sacꝶ pnie
ꝓpe loquẽdo. ¶ 4.° specialiẽ arguit de ꝓtritione. qz q-
quid ẽ de integritate sacꝶ. o3 q̃ sit aliq̃d sensibile extrin-
secus ad habitũ. loqmur enim mõ de illo qõ est sacꝶm tm̃
sed ꝓtritio nõ est hꝶ. g̃ non ẽ de integritate sacꝶ tanq̃
ps intrinseca sacꝶ pnie sed pexigit necessario ad B ut
penitẽs sit dispositꝰ ad suscipiẽdũ effectũ sacꝶ. q g̃ grã
ꝛ remissio peti mortal. qz nullũ peccãtũ pôt remitti q̃dũ
volũtas manet in eo. volũtatẽ aũt recedere ab eo qõ
prꝰ volebat ẽ displicere ei qõ prꝰ placebat in q̃ displi-
cẽtia ꝓtritiõis ꝓsistit. ꝛ iõ ꝓtritio regrit tanq̃ dis-
positio necessaria penitentis ꝛ nõ tanq̃ ps intrinseca
sacꝶ. ¶ 5° arguit spãliẽ de satisfactiõe. qz deficiẽte ali-
quo qõ ẽ de necessitate sacꝶ frustraꝶ totũ sacꝶm. sed si
aliqui nõ exsoluãt pniam i ꝓfessiõe sibi iniũctã nihilo-
minꝰ pus fuit verũ sacꝶm. g̃ satisfactio non ẽ de intra-
neitate sacꝶ pnie tanq̃ ps. sed sic ꝓtritio pexigit tanq̃
dispositio penitẽtis sine q̃ effectũ sacꝶ non recipet: sic
satisfactio cõcomitaꝶ tanq̃ opatio sine q̃ fructꝰ sacꝶ in
penitẽte non remaneret. p3 g̃ ut dicit q ꝓtritio ꝛ satisf-
actio non sũt ptes sacꝶ pnie. ꝓprie loquẽdo. Si vero
sumaꝶ ps large. poi eo qõ regrit ad debitã ꝓfessionẽ
siue antecedent siue ꝓsiter. sic ꝓtritio ꝛ satisfactio prit
dici ptes pnie. ¶ 6° arguit alij qz sine ẽntia sacꝶ non
habet totꝰ effectꝰ sacꝶ. ſz q̃q; est tanta contritio q nõ
regrit satisfactio ꝛ sic sine satisfactione est pfectum sa-
cramẽtũ pnie ꝛ p ꝗnis non ẽ de ẽntia cũ sine pte ẽn-
tialiꝰ non possit eẽ pfecta rei ẽntia. ¶ 7° pôt argui. qz
si contritio sit ps integralis sacramẽti pnie: segtur q ille
qui non cõtritus cõfiteꝶ ꝛ absoluiꝶ non recipit inte-
grum sacramẽtum penitentie cũ deficiat ei p̃ma pars in-
tegralis. sed hoc videtur falsum. quia si sic: absolutio ꝛ
confessio nihil in eo causarent tunc nec post. Et in hoc
secũdus articulus terminatur.

Quantum ad tertium articulum respondẽdum ẽ obiectionib⁹ sup̃dictis. Et iõ ad p̃mũ dicit q illud argumẽtum in forma soluit sanctus Tho. prosenti dist. q. i. arti. p. q. 2. i solutiõe p̃mi dicẽs. In sacramẽ-

Ayuntamiento de Madrid

tis que fit, p mã aliquã rẽ corpalẽ ẽ duplex actꝰ ministri ecclie scz scificatio materie p verbũ dei ⁊ applicatio materie ad eũ q̃ sacrm suscipit. sed i ꝗ sacrũ q̃ dz, p mã ipsũ actũ humanũ nõ põt ex ministerio sacerdotis mã applicari ad eũ q̃ sacrm suscipit. qz actꝰ nõ iunt ab exteriori. ⁊ iõ ad ministerium ipsiꝰ ptinet ipsorũ actuũ ꝛsũmatio fm absolutionẽ ⁊ pene iũctionẽ q̃ ẽ q̃si q̃dã scificatio. hec ille. Et in idẽ redit solutio -Petri dicẽtis q̃ aᵒʳ ẽ vera q̃ttũ ad ꝛsũmationẽ ⁊ applicationẽ materie ibis q̃ habẽt materiã exteriorẽ. non aũt i alijs imo aliqñ tota essentia ẽ absq̃ ministerio ecclesie ⁊ sola ꝛsũmatio accidẽtalis ẽ p ministertũ ecclie ut in matrimonio cuiꝰ essentia est sine ministro ecclesie etiã tota. Hoc aũt cõstat q̃ cõfessio fm oẽs ẽ pars sacri pnie de qua certũ ẽ q̃ nõ ministrat per ministrũ ecclie sed ipsi ministro ab alio. sacerdos eni nõ est cõfessionis factor. sz auditor. Unde aᵒʳ habet locũ solum i sacramẽtis quorũ materia ẽ aliud ab actu suscipiẽtis. ideo ⁊ c. hec ille ⁊ bñ. ¶ Ad zᵐ dicit q̃ iste tres partes sunt partes integrales pnie ⁊ nõ subiectiue nec potẽtiales. Et ad ꝓbationẽ buiꝰ respõdet scũs Tho. vbi supra. q. 3ª i solutiõe tertij. argumẽtũ eni tertiũ erat tale. -partes integrales alicuiꝰ totiꝰ q̃õ habet esse pmanẽs sunt simul. sz pnia hz esse pmanẽs sicut ⁊ alia sacra. ergo cũ ptes pnie nõ sint simul. nõ erũt ptes integrales. Ecce argumẽtũ. sequtur respõsio. Dicẽdũ ingt q̃ illud q̃ẽ est male in pnia ẽ actus nostri. ⁊ qz illi actꝰ nõ hñt cẽ permanens. iõ nec pnia. ⁊ sic obiectio ex falso, pcedit. Hille. Et in solutione zᵐ ponit q̃ pnia ẽ ens ⁊ totũ successiuũ. ¶ Ad 3ᵐ ridet -Petrus de palude dicẽs. q̃ i substãtia nãli nõ sũt partes eẽntiales nisi vera ma ⁊ vera forma substãtialis. tñ in cõposito artificiali ptes dicũt ẽ mãles q̃ se tenẽt ex pte materie. ⁊ ptes formales ea q̃ se tenẽt ex pte forme. vñ ꝛtritio q̃ ẽ dispositio ꝛfessiõis ⁊ preit ꝛfessionẽ põt dici mã remota: sic ꝛfessio mã, p pinq̃. ⁊ sic absolutio ẽ forma. sic satisfactio i absolutiõe iũcta ẽ ps formalis ⁊ ps forme. qz sic nõ est ꝛfessio p fecta nisi cõtritio p̃cedat uel ꝛcurrat: sic nõ est absolutio pfecta a culpa ⁊ a totali pena nisi satisfactione cõpleta. vñ sicut ꝛtritio ẽ pars materie: sic satisfactio est pars forme. hec ille ⁊ bñ. -põt tñ dici q̃ satisfactio etiã se tenet ex pte materie ⁊ nõ ex pte forme. qz ⁊ si lectur absolutionẽ q̃ ad eẽ exercitũ ⁊ eiꝰ executionẽ: tñ pcedit eã q̃ ad eẽ cõceptũ ⁊ ꝓpositũ uel intẽtũ. ipsa etiam satisfactio incipit in ꝛtritionis doloze: ut alias dictũ ẽ. ⁊ illa risio ꝛsona ẽ dictis sci Tho. potissime 4.ᵒ sen. dis. 22. q. 2. arti. 2ᵒ i solutiõe ꝑme et 2ᵒ. q. vbi pluries dicit q̃ in sacrõ pnie actꝰ penitẽtis se hñt loco materie. actꝰ autẽ sacerdotis loco forme. ¶ Ad 4ᵐ ridet -Petrꝰ negãdo maiorẽ. qz cũ de integritate sacri sit intentio fm arguẽtẽ: ⁊ spãlie in mrimonio q̃ tñ nõ est mã sensibilis. põt dici q̃ cõsensus i mrimonio ẽ pars sacri siue mãlis inq̃ttũ est dispositio materie. id ẽ plone ꝛhentis. ut fo malis inq̃ttũ exꝑmiẽ p verba forme. ⁊ in alijs intentio ꝛfitẽtis ẽ q̃si formalis. ⁊ intẽtio suscipiẽtis ẽ q̃si mãlis. Ex quo eni ẽ de eẽntia sacri videꝰ reduci ad mãm uel ad formã: ⁊ ad id q̃ ẽ sacrm tñ cũ praeꝰ illud sit ibi res ⁊ sacrm. id ẽ characꝰ uel vinculũ aut ornatꝰ. ⁊ aliquid q̃ ẽ res tñ sz grã. Uel põt dici q̃ ꝛtritio non est pars pnie sacri nisi, put p verba sensibiliꝰ manifestatꝰ ⁊ per satisfactionẽ. sic eni tres ptes pnie inueniũtur in exteriori pnia ⁊ in interiori qz ꝛtritio fm q̃ in se manet disponens ad grãm ẽ res sacri ⁊ nõ pars sacri. fm aũt q̃ innuit ꝗ signa sensibilia in exteriori pnia sic ẽ pars sacramẽti. Propꝑ qõ sciẽdũ q̃ cõtritio accipiꝑ duplicit. vno mõ, ꝓprie, p actu grã informato. ⁊ sic nõ est pars sacri: sz ex eo sacri uel pmus effectꝰ eiꝰ uel habitudo intenti uel susceptiꝰ. 2ᵒ mõ accipiꝑ pro actu liberi arbitrij volentis de pctõ q̃ nõ põt dici res sacri cũ non sit effectus eiꝰ. sed est eiꝰ principiũ. ⁊ sic est pars sacri, put exteriꝰ sigtur actu uel habitu: sicut ꝛsecratio chrismatis ⁊ olei ad infirmos ẽ pars sacramẽti mãlis inq̃ttũ nõ ẽ mã imediata illoꝝ sacroꝝ nisi ꝛsecrata: ⁊ tñ licz consecratio sit gd sensibile. tñ ẽ ꝛsecratũ nõ est aliqd sensibile. sz solũ intelligibile. qz tñ ẽ in mã sensibili. ⁊ inotescibile p ꝛsecrationẽ q̃ est actio sensibilis. ideo est pars sacri. hec -Petrus. Itẽ q̃ cõtritio sit pars eẽntialis sacramẽti pnie ⁊ nõ solũ dispositio ad effectũ sacri ostẽdit -Petrꝰ duplicit. primo qz sicut mrimoniũ cõsistit in actu suscipiẽtis nõ bris mãm exteriorẽ. sic pnia: sz ppẽ hoc ẽ ibi de eẽntia nõ solũ actꝰ exteriorꝰ. sed etiã cõsensus interiorꝰ sine q̃ nihil agit. q̃ similiter ⁊ cõtritio nisi q̃ in hoc differt pnia a matrimonio. qz in mrimonio idẽ ẽ actꝰ iteriorꝰ q̃ intẽdit suscipe sacrm ⁊ q̃ ẽ ps sacri sz cõsẽsus. nisi forte respectu bridictiõis ecclie quã si recipe intenderet nisi in mrimoniũ cõsẽtiret mrimoniũ non eẽt. hic aũt est aliꝰ actꝰ q̃ intẽdit suscipere sacrm pnie q̃ nõ est pars sacramenti. Et aliꝰ est actꝰ q̃ voler de pctõ qui est pars sacri. ⁊ per se regrit non solũ sicut dispositio preambula: sed sicut ps sacramẽti. 2ᵒ qz si esset solũ preambulũ cũ restitutio q̃ regritur solũ isto mõ non includat ptes pnie nec in facto nec in ꝓpsito. sed q̃ p fecta restitutio sine ꝓposito fitendi. non ẽ autẽ cõtritio vera nisi cum ꝓposito confitendi. ⁊ satisfaciẽdi si facultas adsit. Hẽ aũt, ꝓprietas partis brẽ habitudinẽ ad aliã partem in cõpositiõe ad totũ ⁊ non fm se. sicut lapides ⁊ ligna nõ hñt inq̃ttũ hz habitudinẽ ad fũdamẽtum ⁊ tectũ. sed ut illa sũt partes domꝰ q̃ dicit parics sic hñt. q̃ tẽ. hec -Petrꝰ ⁊ bene quo ad solutionẽ argumenti. ¶ Iõ eni ioꝛ q̃ omne qõ ẽ pars sacri, ꝓprie dicta sit aliqd sensibile sensu exteriori in se. sed sufficit q̃ sit sensibile in se uel in suo signo uel effectu, primo aut ẽsu interiori organico. Uñ scũs Tho. 4.ᵒ sen. dis. 22. q. 2. arti. questiuncula 2ᵒ in solutione tertij sic dicit. Tres partes pnie sũt in pnia interiori ⁊ exteriori. quia cõfessio ⁊ satisfactio q̃ videnẽ tñ ad exteriorẽ pniam ptinere iueniũtur in interiori pnia q̃tum ad ꝓpositũ ⁊ pmediationẽ coꝝ. ⁊ etiã cõtritio q̃ videꝰ tñ cẽ interioris pnie inuenit in pnia exteriori fm quedã signa qbꝰ sensibiliꝰ manifestatꝰ uel alijs uel saltẽ ipsi penitẽti qui doloze sensibile ꝓcipit in seipso. hec ille. Itẽ dis. 17. q. 2. arti. p. questiũcula 2ᵒ in solutione ꝑmi sic dicit. In cõtritione ẽ duplex dolor de peccato. vnus ẽ in pte sensitiua q̃ ẽ passio. ⁊ hõ est eẽntialiter ꝛtritio, put ẽ actꝰ virtutis sed magis effectꝰ ipsiꝰ. sicut eni pnie virtꝰ exteriorẽ penã suo corpori infligit ad recõpẽsãdũ offesã q̃ in deũ cõmissa ẽ officio mẽbroꝝ: ita etiã ipsi cõcupiscibili penã infert doloris ꝑdicti. qz ipsa etiã ad peccatũ cõparabat. sz tñ hic dolor põt ptinere ad cõtritionẽ inq̃ttũ ẽ ps sacri. qz sacra nõ solũ cõsistũt in interioribꝰ actibꝰ. sed etiã in exterioribꝰ. ⁊ i rebus sensibilibꝰ nata sit esse. alius dolor ẽ in volũtate ⁊c. hec ille. Ex qbus pz q̃ cõtritio, put ẽ pars sacri est aliqualiter sensibilis ⁊ non solũ intelligibilis ⁊ sensu interiori i se ⁊ sensu exteriori in suo signo uel effectu potissime q̃ ad doloꝛem ptis sensitiue. ¶ Ad 5ᵐ ridet -Petrꝰ. ⁊ primo probat q̃ satisfactio sit pars sacri pnie. primo qz illud q̃ recedẽte fictione vnificatur ⁊ hz efficaciã factũ in mortali est

Ayuntamiento de Madrid

sacrm uel ps ci⁹. nullũ eni opus qõ nõ ē sacrm factum
i mortali pōt vinificari. ſz pnia facta i mortali ſi habuit
effectũ ꝑelicitũ per pniam incipit eē satisfactoriũ. ſi-
cut baptismꝰ recedēte fictione. q̃ ꝛc. z⁹ qꝛ sicut ad de-
letionē originalis peccati sufficit. ppositũ baptismi ve-
ri ꝛ non alteri⁹. sic ad deletionē actualis sufficit. ppoſi-
tũ pnie sacramēti uel ei⁹ susceptio per se. sed nisi bono
haberet. ppositũ satisfaciēdi sicut cõfitendi nõ remit-
teret culpa. nisi etiã satisfactio ꝑcederet uel sequeret
nõ remitteret tota pena. q̃ satisfactio ē ita de essentia
pnie sicut ꝛfessio. ¶ z⁹ loco rndet directe ad argumẽ-
tũ dicens. q⁹ hꝫ ptes nõ sũt integrales eēntiales toti⁹
pmanētis. qꝛ ille sũt simul. sed toti⁹ successiui cui⁹ ptes
nõ sũt simul. vñ videt q̃ satisfactio sit magis ps eēntia-
lis q̃ ꝛfessio ꝛ absolutio. qꝛ cũ pnia fuerit verum sa-
cramẽtũ in oi lege nature ꝛ scripte ꝛ grẽ maxime fm
illud qõ est in ea sensibile de tota pnia. nihil in lege na-
ture erat sensibile nisi sola satisfactio. qꝛ tunc non erat
ꝛfessio nec absolutio. nec in lege veteri erat absolutio
q̃ uel pnia non erat sacrm in lege nature uel sacramẽ-
tum erat aliqd insensibile. ꝛ satisfactio erat de ei⁹ eēn-
tia. cũ q̃ satisfactio non sit min⁹ necessaria nũc q̃ tunc
videt q̃ nũc sit de eēntia sicut tũc: licꝫ aliqd sit additũ.
qꝛ sacrm coibus omni legi remãsit aliqd essentiale cõe
sicut mrimonio ꝛsensus ꝛ verba ꝛ alia signa sicut olim
ita ꝛ nũc sũt de eēntia. ¶ Preterea si argumentum va-
leret. cõfessio ꝛ absolutio q̃ non sũt simul nõ eēnt ptes
integrales. similiꝫ añ ꝛsecratione sã guinis ꝛ vnctionē
pedũ est verũ sacramẽtũ. sed nõ cõpletũ. ꝛ tũ ille sunt
ptes eēntiales sacrã eucharistie ꝛ extreme vnctionis.
q̃ ꝛ hic. hec ¶ Petrus ꝛ bene. Intendit eni dicere q̃ si sa-
tisfactio iniũcta non ipleat. illud quod ꝑcessit sez con-
tritio cõfessio ꝛ absolutio fuit qdẽ vera sacrm pnie. sed
nõ cõpletũ vltimo cõplemẽto. Ad alia ꝟo que sequũt
in argumẽto rndet ¶ Petr⁹ dicẽs. Qñ autẽ dicit q̃ ma-
gister. q̃ sci vocant hꝫ ptes pnie. rndent qdã ꝛ dicũt q̃
capiũtur partes large. p eo qõ regritur ad sacramẽtũ
pnie uel antecedẽter uel ꝛniter. ſz hꝫ est falsũ. quia si sic
eēt tunc nõ deberet dici sacramẽtũ pnie sed ꝛfessiõis
uel absolutionis ex quo nec pnia interior nec exterior
est de ei⁹ essentia: ē tũc sacramentũ pnie non ē in lege
gratie. sed solũ sacramentũ cõfessionis ꝛ absolutionis
qõ differt ſpẽ nihil habẽs eēntiale tale q̃le sacrm pnie
habuit in lege nature ut' Moysi: qõ videt absurdũ. qꝛ
tũc eēt ex toto sacramẽtũ nouũ si non fuit in lege anti-
qua fm eēntiã nec fm ptẽ eēntie. ſz solũ fm figurã. Et
qõ dicit Tho. q̃ matrimoniũ ꝛ pnia ꝑfuerũt eēntialiẽ
non ut sacrã: sed. put sũt officiũ ꝛ actũ virtutis. verũ
est q̃ non ꝑfuerũt ut sũt sacramẽta noue legis tota liẽ.
sed ut sacramenta ꝑfuerũt. qꝛ qñcũq̃ fuit mꝛb⁹. fuit
sacramẽtũ ꝛmꝛbũ remediũs. vñ cũ Ad̃ fuerit edu-
ctus a suo pctõ qõ non ē nisi p sacramẽtum pnie. q̃ oio
erat tũc pnie sacramẽtũ. ſz nõ q̃ ad absolutionē ꝛ ꝛfes-
sionē. nec q̃ ad alia. put ista includũt. qꝛ non oportebat
q̃ eēt cõtritio cũ pposito ꝛfitẽdi. nec satisfactio iniun-
cta a sacerdote. sed fm se mãliter erant. sĩliter matri-
moniũ. ¶ Itẽ ꝛ eadẽ dicta Durãdi arguit sic. Illud sa-
cramẽtũ qõ p eēntiã fuit i oi lege q̃tũ ad aliqd fuit fm
illud hꝫ ptẽ eēntie in nouo fm q̃ in antiq̃: sic matrimo-
niũ qõ per eēntiã fuit in oi lege cõsensũ ꝛ expressionē
quã habuit in oi lege hꝫ p eēntiã in nouo sicut in antiq̃
alias nõ fuisset p eēntiã si nihil idem eēntiale habuisset
in oi lege. sed pnia fuit p essentiã in oi lege post nctñ. ꝛ
habet nũc contritionẽ ꝛ satisfactionẽ nõ minus q̃ tũc. ſz
tunc erat vtraq̃ ei⁹ ps eēntialiẽ. contritio quidẽ: quia
maxime opabatur ex opere operãte in quo illa excel-
lit. similiter satisfactio: alias nihil sensibile fuisset pars
illius sacramenti in quo non erat confessio nec absolu-
tio. ergo ꝛc. Forte dicetur q̃ non sequitur si contritio
ꝛ satisfactio erant olim sacramẽta q̃. ꝑpter hoc modo
sunt. qꝛ in lege antiqua oblationes que fiebãt pro pec-
catis erant sacramẽta. Sed dicendũ q̃ illa que in no-
ua lege remanserũt non fm rõnem illam fm quã erãt
olim sacramenta non sunt sacramenta. quia cessante
causa cessat effectus. sicut illa de qbus arguit nõ erãt
olim sacramenta nisi inq̃tum figuralia. sic autem non
remanserunt nunc. quia sic esset iudaiçare. sed inq̃tũ
mozalia in sustentationem pauperum ministroꝝ. sed
illa in quibus eadem ratio sacramẽti remansit uel me-
lior successit illa sunt sacramenta sicut pãis. sicut ob-
latio altaris est perfectius sacramẽtum q̃ agnus pas-
calis. ꝛ quecunq̃ oblatio antiqua. quia sig̃t gratiam ꝛ
continet ꝛ causat eam per essentiam. ꝛ similiꝫ quia cõ-
tritio ꝛ satisfactio erant partes sacramenti inq̃tũ me-
dela peccati que non minus habẽt nunc q̃ ante. idco
nunc sunt partes sacramenti sicut tunc. Item quia
confessio ꝛ absolutio non sunt essentialiter penitentia
quia potest confiteri inpenitens ꝛ absolui. conteri ve-
ro est essentialiter penitere. quia actus a penitẽtia eli-
citus. Similiter satisfacere est penam tenere ꝛ actus
a penitentia imperatus ꝛ abiistio duobus tractum est
nomen penitẽtie. non ab alijs duobus. vnde ꝛ erat pe-
nitentia quando non erat confessio ꝛ absolutio. ꝑpter
quod si in noua lege cõtritio ꝛ satisfactio non sunt de
eēntia sacramenti ꝛ eius integritate: sed solum se ha-
bent ad ipsum sacramẽtum sicut dispositio aliꝫ ꝛ oiꝫ
non debet dici sacramentum penitentie. sed solum sa-
cramentum confessionis ꝛ absolutionis. sicut dicitur
remedium cõtra originale nõ sacramentũ cathecismi
uel exorcismi. uel etiã pnia ante baptismũ que tamen
necessario regrit̃ in adulto. nec vnctio q̃ postea fit in
vertice. sed dr̃ sacramẽtũ baptismi qꝛ baptismꝰ est ab-
lutio sub forma verboꝝ in q̃ est tota eēntia. ſz hꝫ ē ꝛ cõe
dictũ theologoꝝ ꝛ iuristarũ q̃ vocãt sacramẽtũ pnie.
q̃ ꝛc. Itẽ sic se habet baptismꝰ. ad originale: sic pnia ad
actuale. sed solus baptismꝰ circũscripto omni alio qõ
non est de essentia sufficit ad deletionem originalis. q̃
sola pnia sufficit ad deletionē actualis. sed cõfessio ꝛ
absolutio nõ sufficũt sine cõtritione ꝛ satisfactione. q̃
ista duo sũt de eēntia sacramẽti sic illa. hec ¶ Petrus ꝛ
bene. Sciẽdũ tã q̃ Durand⁹ ꝛcedit q̃ sacramẽtũ illud
nõ debet noiari sacramẽtum pnie. sed potiꝰ sacramẽ-
tũ ꝛfessionis uel absolutionis ut ꝑtus recitatũ fuit. sed
in hꝫ false dicit ut supꝛ ostũsũ est. Sciẽdũ vlterius q̃ scũs
Tho. videtur ꝛdicere dictis ¶ Petri. ipse nanq̃ 4.⁹ sen.
dis. 8. q. 1. arti. 2⁹ in solutiõe pme. q. sic dicit. Sacrã no-
ue legis triplicit̃ se habẽt ad veterẽ legẽ. q̃dã eni eēn-
tialiter fuerũt in veteri lege q̃tus nõ ut sũt sacrã no-
ue legis. ſz magis fm q̃ sũt in officiũ uel actũ virtutis
sicut pnia ꝛdo ꝛ matrimoniũ. quedã vero fuerũt fm
aliqd eis respõdens non eēntialiter. sicut baptismus ꝛ
eucharistia. quedam aũt nihil respondens habuerunt
in veteri lege sicut cõfirmatio ꝛ extrema vnctio. cui⁹
rõ est. qꝛ pma tria sacrã non solũ sunt sacrã. ſz pnia est
act⁹ virtutis. ꝛdo aũt ptinet ad officiũ dispensatiõis
sacroꝝ. mrimoniũ ad officiũ nature. ꝛ tõ in q̃libet lege
requirunt̃ ꝛc. Sed notandũ q̃ non intendit dicere q̃
pnia i lege nature ut' Moysi nullo mõ eēt sacrm. ſz so-
lum q̃ nõ fuit illo mõ sacrm quo nũc in noua lege ē sa-
cramentũ. ꝛ q̃ ita intelligat ps. nã pma dis. 4.⁹ q. 1. arti.

Ayuntamiento de Madrid

2ª q̃stiuncula 3ª in solutiõe 2ª sic dicit. Ante legẽ scriptã erãt sacra quedã necessitatis. sicut illud fidei sacramẽtum qõ ordinabat ad deletionẽ originalis pcti. Et siliẽ pnia q̃ ordinabat ad deletionẽ actualis. Et siliter matrimoniũ qõ ordinabat ad multiplicationẽ generis humani. ꝫ sacrificia ⁊ oblationes ⁊ hꝰ erãt volũtatis ⁊ necessitatis in eoi ut ſcz aliqd facerẽt in ꝓtestationẽ fidei sue qua deo preligionẽ latrie subiecti erant. ꝫ in spãli erant volũtatis vtrũ ſcz deberent sacrificia exhibere uel oblationes uel aliqd hꝰ. hec ille. Ex q̃ ꝑz q̃ fm eum ista tria erant sacra in lege nature. ⁊ cõstat q̃ etiã in lege Moysi. qualiẽ aũt nõ eodẽ mõ erãt sacra sicut nũc sũt. ꝑz ſpaliter de matrimonio. vnde scũs Tho. 4. ꝓ sen. dis. 26. q. 2. arti. 2ª sic dicẽ. Nã inclinat in mãrimoniũ intẽdens aliqꝰ bonum qõ quidẽ variat fm diuersos hoiuꝫ status. ⁊ iõ ꝯz q̃ illud bonũ diuersimode i diuersis statibus hoiuꝫ instituat. ⁊ iõ matrimoniũ fm q̃ ordinatur ad ꝓcreationẽ ꝓlis q̃ erat necessaria pctõ nõ existẽte instituũ fuit ãt pctũ. Secundũ aũt qõ remediũ ꝑbet ꝯtra vulnus pcti instituũ fuit post pctũ tpe legis nature. Fm aũt determinationẽ ꝓsonaꝫ habuit institutionẽ in lege Moysi. ꝫ fm q̃ repriat mysteriũ coniũctionis xpi ⁊ ecclie institutionẽ habuit in lege noua. ⁊ fm ꝗ est sacrm noue legis. Qtũ aũt ad alias vtilitates q̃ ex matrimonio cõsequũtur sicut ẽ amicitia ⁊ mutuũ obsequiũ sibi a cõiugib⁹ impẽsũ. hꝰ institutionẽ i lege ciuili. ꝫ q̃ ꝛ de rõne sacri est q̃ sit signũ ⁊ remediũ. iõ q̃tũ ad medias institutiones cõpetit ei ro sacri. ꝫ q̃tũ ad ꝑmã institutionẽ cõpetit ei q̃ sit in officiũ nature. q̃tũ vo ad vltimã q̃ sit i officiũ ciuilitatis. hec ille. Et sicut dictũ ẽ de matrimonio. ita suo mõ põt dici de aliis. ¶ Ad 6ᵐ rñdet. pe. dicẽs. Dicendũ q̃ pfect⁹ effectus sacri aliqi habet ex solo ꝓposito sacri sine hoc q̃ aliqd de essẽtia sacri habeat. sicut per baptismũ flaminis ⁊ sanguinis aliqi habet qeqd est res tũ in baptismo q̃ tũ nõ est de essentia baptismi fluminis. ut ꝑz in pueris baptiçatis. ⁊ multo magis p ꝓtẽ sacri q̃ est ꝯtritio sine ꝯfessione ⁊ satisfactiõe habet aliqi effect⁹. q̃tũ is de ꝯfessiõe ⁊ absolutiõe nõ sit dubiũ qn sint de essentia sacri. Sꝫ si dicat q̃ p se ⁊ semp requirit ꝯfessio ⁊ absolutio. nõ aũt semp satisfactio. Dicendũ q̃ imo semp requirit ꝯtritio ⁊ satisfactio. nõ aũt ꝯfessio ⁊ absolutio. q̃ in venialib⁹ nõ requirit ꝯfessio nec absolutio. ꝫ requirit ꝯtritio ⁊ satisfactio uel hic uel alibi. Et si dicat q̃ nõ est sacrm q̃ est p⁹ hanc vitã. Dicendũ est q̃ verũ ẽ in q̃tũ hꝰ. ꝫ q̃ ibi requiruntur in supplementũ. q̃ hic nõ fuerũt vbi p se ꝓmo esse debuerũt. Et siliter ꝯfessio ⁊ absolutio si necessitas ꝓpediat nõ sũt necessaria. ꝫ alia duo semp sunt necessaria uel hic uel alibi. Itẽ q̃n ꝯtritio deleat oẽm penã hoc est in q̃tũ hꝰ dolorẽ p satisfactione admixtũ q̃ ꝛqpollet pene alteri cũ etiã q̃ ꝛq̃ sit cã penalis q̃ mori faciat. hec pe. ⁊ bñ si hꝰ intelligat. Cũ eni dicit q̃ cõtritio ⁊ satisfactio magis sũt necessaria q̃ ꝯfessio ⁊ absolutio. hoc põt bñ ⁊ male intelligi. Si eni intelligat q̃ cõtritio ⁊ satisfactio sũt magis necessaria ad integritatẽ ⁊ essentiã sacri pnie q̃ cõfessio ⁊ absolutio. falsũ est qõ dicit. q̃ nullo mõ põt esse sacrm pnie sine cõfessione ⁊ absolutione. põt tñ esse sine ꝯtritione ⁊ satisfactiõe licꝫ nõ q̃tũ ad suũ vltimũ complementũ. Si aũt intelligatur q̃ ꝑmã duo sũt magis necessaria ad suscipiendum vltimũ effectũ sacri ſcz remissionẽ pcti ⁊ infusionẽ grẽ q̃ alia duo. tũc verũ dicit ꝓpe. q̃ sine ꝯtritione ⁊ satisfactione nõ põt haberi plenaria pcti remissio q̃tũ ad culpam ⁊ penã q̃ tũ põt haberi sine actuali ꝯfessione ⁊ satisfactione nõ tũ sine ꝓposito ꝯfitẽdi ⁊ absolutionem recipiẽdi loquẽdo de pctõ mortali. ¶ Ad 7ᵐ dicitur q̃ ve sacrõ pnie possũt⁹ loqui duplicit. ꝓimo mõ q̃tũ ad suã ꝑmã ꝑfectionẽ ⁊ actũ primũ ul ꝑmã integritatẽ sine qua nõ manet ei⁹ essentia nec veritas sacri. ⁊ isto mõ ꝓtes ei⁹ sũt absolutio ꝯfessio ⁊ aliqualis displicentia de peccatis sine sit ꝯtritio sine attritio sine qualiscũq̃ alius dolor uel detestatio peccatorũ. ⁊ vbi aliq̃ ñ ꝯtarũ ꝑtiũ deesset alie due nõ sufficerẽt nec ad vĩtatẽ nec ad integritatẽ sacramẽti nec ad ei⁹ ꝑmã ꝑfectionem ul actũ primũ. 2º mõ possũt⁹ loqui de sacramẽto pnie q̃tũ ad secundã suã ꝑfectionẽ. qua ſcz cõtinet ⁊ illud qõ ẽ sacrm tñ ⁊ illud qõ est res tñ ⁊ id qõ ẽ res ⁊ sacrm. ⁊ hanc secundã ꝑfectionẽ nõ hꝰ sine ꝯtritione nec sufficit ad illã quicũq̃ alius dolor nisi sit contritio. ꝓpatet q̃ ad argumẽtũ. q̃ q̃ confiteꝫ ⁊ absoluitur ⁊ nõ conteriꝫ nec aliquã hꝰ displicentiã de pctis nihil recipit. q̃ nullũ est ibi sacrm ꝓpter defectũ vni⁹ ci⁹ partis ſcz dolorꝭ. qui vo absoluit ⁊ confiteꝫ ⁊ nõ conteritur ꝫ dolet licꝫ imꝑfecte. verũ recipit sacrm exquo aliqd in eo relinquit qõ est res ⁊ sacrm. qõ quidã vocant ornatum. nõ tamẽ recipit vltimã rem sacri ſcz grãm uel remissionẽ pctõꝫ. qui aũt conteriꝫ fiteꝫ absoluit ꝑfectum recipit sacrm tã ꝑmã q̃ secunda ꝑfectione. ⁊ ex sacrõ recipit nõ solũ ꝑmã ꝗ vltimã rem sacramenti. ⁊ de hoc dño ꝛcedente diteꝫ latius in sequẽti dis. ⁊ q̃ dolor primi sacri nõ est format⁹ charitate sicut ẽ dolor secũdi. iõ ꝓimum sacrm põt dici informe. secundũ vo dici põt formatũ. ⁊ ꝛsequenter dicendũ q̃ contritio ẽ ꝑs essentialis formati sacri pnie. nõ aũt informis. quia ad illud nõ requirit contritio ꝫ attritio vel alius dolor. ¶ Ad argumentũ 5ᵐ ñẽ ꝑz ꝗ ſto per ꝑdicta. Et hec de questione: de qua benedictus deus amen.

Q Irca decimãseptimã

distinctionẽ 4ª sen. ꝓmo querit. Utrum vere ꝯtritus ⁊ penitẽs plus debeat eligere penã inferni uel oio nõ esse q̃ peccare. Et arguit q̃ sic. q̃ nõ min⁹ debet aliqꝰ eligẽ penã inferni ul oio nõ eẽ ad vitandũ culpã si essent neccia ad eam vitandã q̃ debeat fortis eligere mori ad vitandũ culpã oppositã fortitudini. ꝫ fm rectã rõnẽ fortis debet eligẽ mortẽ ad vitandũ vitiũ oppositũ fortitudini qrũ de facto ꝯz alterũ incurrẽ ut docet pbs 3º ethicoꝫ. q̃ xpianus debet eligere incurrere penã inferni uel oio nõ esse ad vitandũ pctũ mortale quod est offensiuũ deũ si oporteret alterum incurrere. ¶ In oppositũ arguit q̃ mai⁹ malũ magis ẽ fugiendũ ꝫ eẽ in inferno uel oio nõ eẽ ẽ mai⁹ malũ q̃ peccare. q̃ magis ẽ fugiendũ ⁊ min⁹ est eligẽdũ. b⁹ ꝑbat. q̃ illud ẽ mai⁹ malũ qõ ꝓuat plus de bono. ꝫ oio nõ esse ꝓuat eẽ bonũ. esse aũt in inferno ꝓuat nõ solũ bonũ mozis ⁊ meriti. ꝫ etiã possibilitatem redeũdi. malũ autẽ culpe neutrũ ꝓdictoꝫ ꝓuat. q̃ rẽ. ¶ In ista qõne sũt tres articuli. In ꝑ ponẽt ꝗnes. in 2º obiectiões. in 3º solutiões.

Quantum ad primũ

articulũ sit ꝑm ꝗ contrit⁹ tenetur in generali velle pati magis quãcũq̃ penam q̃ peccare: nõ tamen teneꝫ in speciali descendere ad penam inferni aut aliam. Hanc ꝗnẽ ponit sanctus Tho. 2º quolibet. q. 5. vbi sic dicit. Contritus tenetur in generali velle pati magis quãcũq̃ penam q̃ peccare. ⁊ hoc ideo. quia contritio nõ potest esse sine charitate ꝑ quã oia petã dimittũ. Ex charitate aũt plus hõ diligit deũ q̃ seipsũ. peccare aũt ẽ facẽ ꝑ deũ. punire aũt ẽ aliquid pati ꝑ seipsũ vñ charitas ꝗ regrit ut quãlibet

Ayuntamiento de Madrid

penā homo cōtrit⁹ peligat culpe. ſz in ſpeciali deſcendere ad hanc penā uel ad illam nō tenet. qnimo ſtulte faceret ſi quis ſeipſum uel alium ſollicitaret ſuper hꝰ pticularib⁹ penis. Manifeſtū eſt eni q⁹ ſicut delectabilia plus mouēt in pticulari ꝛſiderata q̄ in coi. ita terribilia plus terrēt ſi in pticulari ꝛſiderent. ⁊ alīq ſunt q minoꝛi tempoꝛe nō cadūt qui forte maioꝛi cadeꝛēt ſic aliquis audiens adulteriū non incitat ad libidinē. ſz ſi p conſideratione deſcendat ad ſingulas illeꝛ ebras magis moueꝛet. Et ſiliter aliqs nō refugeꝛet in generali audiens ſe debere moꝛi. p xpo. ſz ſi deſcenderet ad cōſiderandū oēs penas magis retrabeꝛet. Et iō deſcendere in talib⁹ ad ſingula ē inducere hominē i tēptationē ⁊ pbere occaſionē peccandi hec ille. Jtē ibidē addit victū Anſel. in libro de ſiltudinib⁹ qui dicit q⁹ aliqs debet magis eligere eſſe in inferno ſine culpa q̄ in paradiſo cū culpa. qꝛ inoceno in inferno nō ſentiꝛet penā ⁊ petōs in paradiſo nō gauderet glia. Eandē ꝓnē ponit priti diſ. q. ⁊. arti. 3. q. 1ª. in ſolutiōe 4ª argumēti vbi ſic dicit. Quantitas diſpliceētie de aliqua re debet eſſe ſm quantitatē mali illⁿ. malicia autē in culpa mortali menſuraꝛ ex eo in quē peccaꝛ inq̄tum eſt ei nociua. ⁊ qꝛ homo plus debet deū q̄ ſeipſū diligeꝛe. iō plus debet odire culpā inq̄tum eſt offenſa dei q̄ inq̄tū ē nociua ſibi. Eſt autē nociua ſibi pncipaliꝛ inq̄tum ſepat a deo. ⁊ ex hac pte ipſa ſepatio a deo q̄ pena quēdā ē magis debet diſpliceꝛe q̄ ipſa culpa inq̄tū h nocumentum inducit. qꝛ qō. pꝛter alteꝛū odiꝛ minus odiꝛ ſz minus q̄ culpa inq̄tum eſt offenſa in deū. Inter aūt oēs penas attendiꝛ oꝛdo malicie ſm quantitatē nocumēti ⁊ iō cū hoc ſit maxīmū nocumentū quo homo maximo bono priuaꝛ eriꝛ inter omnes penas maxima ſepatio a deo. Eſt etiā alia quātitas mali accidentalis quā oꝛ in diſpliceētia attendeꝛe ſcz rationē pītis ⁊ pteriti. qꝛ q̄ pteritū eſt iam non eſt. vñ minus hꝰ de ratione malicie uel bonitatis. ⁊ inde eſt q⁹ plus refugit homo ſuſcipeꝛe aliquid mali in priti uel in futuro q̄ hoꝛreat de pteriro. vñ nec aliqua paſſio alē directe rñdet pteriro. ſicē voloꝛ rñdet priti malo ⁊ timoꝛ futuro. Et. pꝛter hoc de duob⁹ malis pteritis illud magis abhoꝛret animⁿ cui⁹ maioꝛ effectus in priti remanet uel in futurū timetur etiā ſi in pterito minus fuerit. ⁊ qꝛ effectus pcedentis culpe nō ita peipitur qnq̄ ſicut effectus pene pterite: tū quia culpa pfecti⁹ ſanaꝛ q̄ quēdā pene. tū qꝛ defectus corporalis eſt magis manifeſtus q̄ ſpūalis. ideo homo etiam bene diſpoſitus qnq̄ magis percipit in ſe hoꝛroꝛem pcedentis pene q̄ pcedentis culpe q̄uis magis eſſet paratus pati eandem penam q̄ cōmittere eandē culpā. Eſt etiam conſiderandū ſi in compatione pene ⁊ culpe. q⁹ quēdā pene habent inſepabiliter coniunctā deī offenſam ſicut ſepatio a deo. quēdā etiam addūt ppetuitatē ſicut pena inferni. pena aūt illa que offenſam habet annexā codē modo iudicāda eſt ſicut ⁊ culpa. ſed illa que ppetuitatē addit eſt magis q̄ culpa ſimpliciē fugienda. ſi tū ſepeꝛ ab eis ratio offenſe ⁊ conſideꝛet tū ratio pene minus habent de malicia q̄ culpa inq̄tum ē offenſa dei. ⁊ pꝛter h minus debeꝛet diſpliceꝛe. Sciendū etiam q⁹ q̄uis talis debeat eē cōtriti diſpoſitio. nō tū ē de his tēptandus. qꝛ homo affectus ſuos non de facili pōt menſurare. ⁊ qnq̄ illud qō minus diſpliceꝛ videt magis diſpliceꝛe. quia eſt. ppinquius ſenſibili nocumento qō magis eſt notum nobis. hec ille. Ex quibus pōt formari talis ratio. p ꝓne. Quicunq̄ diligit deū plus q̄ ſeipſum magis eligit quod cūq̄ detrimentū boni. ppter q̄ detrimentū boni diuini ſed culpa mortalis eſt detrimentū boni diuini ⁊ iuſtitia uel offenſa. pena vo nō eſt niſi detrimentū boni. ppter. q̄ quilibet talis peligit omnē penā q̄ diuinā offenſam dei. quilibet autē contritus diligit deū ſup omnia ergo ⁊c. ¶. 2ª ꝓ eſt q⁹ quilibet contritus magis volet ⁊ maioꝛem diſpliceētiā habet de peccato inq̄tū ē offenſa dei q̄ de eodem ut eſt nociuū ſibi ipſi. Jſtā ꝓnē ponit ſcilꝭ Zbo. priti diſ. q. ⁊. arti. 3ª queſtiūcula pma i ſolutione 4ª argumēti vbi ſtatim recitatū fuit. Ex quib⁹ poteſt formari talis ratio. p ꝓne iſta. Quilibet contritus maioꝛem diſpliceētiam habet de eo quod peꝛ. eſt ⁊ plus habet de ratione malicie. ſed peccatū plus habet de ratione malicie inq̄tū eſt offenſiuū dei q̄. ergo nociuū. pptio ſubiecto. q̄ contritus maioꝛē diſpliceētiam habet de peccato. put eſt offenſa dei q̄. put nocet uel nocuit ſibi. ¶. 3ª ꝓ eſt q⁹ fortis fortitudine politica plus debet fugere peccatū oppoſitū fortitudini q̄ moꝛtem corporalē ⁊ ſm rectā rationē exponit ſe moꝛti ⁊ eligit moꝛtē. pꝛter bonū cōmune cui⁹ eſt pars. Hanc ponit ſcilꝭ Zbo. pma pte. q. 60. arti. 5ª vbi ſic dicit. Unūqōq̄ in rebus naturalib⁹ qō ſm naturā ſuā hoc ipſū qō ē alterius eſt pncipali⁹ ⁊ magis inclinat in illud cui⁹ ē q̄ in ſeipſum. ⁊ hec inclinatio naturalis demoſtraꝛ ex his que naturaliꝯ aguntur. qꝛ vnūquodq̄ ſicut naturaliter agit ſic a pītū natū eſt agi ut dicit in 2ª physicoꝛ. Videmus eni q⁹ naturaliꝯ ꝑs exponit ſe ad conſeruationem toⁿ ſicut manus exponit ictui abſq̄ deliberatione ad conſeruationē totⁿ corpis. ⁊ qꝛ rō imitaꝯ naturam. hꝰ imitationē inuenimus in virtutib⁹ politicis. Eſt eni virtuoſi ciuis ut ſe exponat moꝛtis piculo. p totius rei publice ꝓſeruatiōe. ⁊ ſi hō eſſet nālis ꝑs hui⁹ ciuitatis. hec inclinatio eſſet ei nālis. hec ille. Silia ponit pma 2ª. q. 109. arti. 3ª Jtē 3ª. ſen. diſ. 29. q. 1. arti. 3ª Bonū illud inqt vnuſq̄q maxime vult ſaluari qō e ſibi magis placens qꝛ hoc eſt appetitu informato p amoꝛē magis ꝓforme hoc autē eſt ſuū bonū. vñ ſm q⁹ bonū alicui⁹ rei eſt uel eſt maꝯ maius bonū ipſi⁹ amantis: hoc amans magis ſaluari vult in re amata. bonū aūt ipſi⁹ amantis magis inuenit vbi pfecti⁹ ē. Et iō qꝛ ꝑs q̄libet ipfecta ē i ſeipſa pfectione aūt hꝰ in ſuo toto. iō etiā nāli amoꝛe ꝑs plus tendit ad conſeruationē ſui totⁿ q̄ ſuipſi⁹. vñ etiā nāliter aial opponit brachiū ad defenſionem capitis ex q̄ pendet ſalus totⁿ. ⁊ inde eſt q⁹ etiā pticulares hoies ſe ipſos moꝛti exponūt. p ꝓſeruatione coitatis cuius ipſi ſūt ptes. hec ille. Item eadē. q. arti. 5ª arguit ſic 3ª loco. Jllud qō aliqs maxime in ſeipſo diligit eſt eſſeꝛ viuere ſz charitas facit ponere vitā corpalē. p fratrib⁹. Quidam aūt gentiles. p amoꝛe amicoꝛ ſe moꝛti expoſuerūt ſine aliqua ſpe vite eterne. q̄ amicitia ⁊ charitas facit magis diligi. primū q̄ ſeipſū. Ecce argumentū. ſequit riſio. Dicendū inqt q⁹ tradeꝛe ſeipſū moꝛti. pꝛter amicū eſt pfectiſſimus actus virtutis. vñ hunc actum magis appetit virtuoſus q̄ vitā. ppriam corpalem. vñ q⁹ aliqs vitā. ppriā corpalē. pꝛter amicū ponit nō ꝓuingit ex hoc q⁹ aliquis amicū plus q̄ ſeipſū diligat. ſz qꝛ in ſe plus diligit quis bonū virtutis q̄ bonū corpale. hꝰ ille. Jtē 2ª 2ª. q. 26. arti. 3ª ſic dicit. Unaq̄q ꝑs pl⁹ nāliē amaꝯ cōe bonū totⁿ q̄ pticulare bonū. ppriū. qō manifeſtaꝯ ex ope. q̄libet eni ꝑs hꝰ inclinationē pncipalē ad actionē cōem utilitati totⁿ. apparet etiā h in politicis virtutib⁹ ſm q̄s ciues. p bono coi diſpēdia. ppria pꝛerū. ⁊ pſonarum interdū iuſtinēt. hec ille. Simili dicit. q. 123. arti. 5ª Ex quib⁹ poteſt formari talis ratio pro ꝓne

Ayuntamiento de Madrid

Ois inclinatio rōnis cōformis inclinationi nature nō corrupte nec v. tiate est laudabilis ⁊ virtuosa uel ad virtutē ptinens. ſz electio qua fortis positis eligit mortē corporalem ꝓ conseruatione rei publice ⁊ plus fugit damnū rei publice q̄ damnū vite ꝓprie corporalis ē cōformis inclinationi nature integre. ergo rē. Et in hoc primus articulus terminat.

Quantum ad secundum articulū

arguendum est otra ꝑnes. Et quidē contra primā arguit Durandus ꝓbando q̄ ꝓ vitando malo culpe nullus debet eligere penam inferni uel oio nō esse. ⁊primo quia malū pene nūq̄ est necessarium eligere, ꝓpter malum culpe vitandū nisi quia sine eo nō pōt culpa vitari. aut quia p tale malū, ꝓmouē bonum virtutis ⁊ impedit malū vitij oppositi. ſz neutrum istorū pōt dici de pena inferni uel de pura nō entitate. ergo rē. maiorē suppono eē, ꝓbatā in ꝓcedentibus dictis suis. bⁿ, ꝓbatur. qz nullū malum pene est necessariū ad vitandū culpam nisi illud qd̄ est materia virtutis opposite. sicut patet in actib⁹ virtutū que habēt, ꝓ materia aliqua penalia. sicē fortitudo que est circa picula mortis uel mortē inferētia. qz qui non agit fortiter qñ tempus incūbit peccat. ſz nullus potest fortiter agere nisi sustinēdo tristia circa que est actus fortitudinis. q̄ ad vitandū peccatum oppositū fortitudini necessariū est penalia ⁊ tristia sustinere uel eligere. sed pena inferni nō est materia alicuius virtutis. de pura autē nō entitate cōstat. cū non esse ⁊ virtutem ⁊ subiectū virtutis destruat. q̄ sustinere penam inferni uel oio nō esse. non ē necessarium ad vitandū malum culpe. ¶ Cz⁹ ꝓbat ꝓ nec etiā sit licitū eligere ꝑdicta quia nūq̄ malum pene licite eligit ꝓpter malum culpe vitandū nisi quia est, ꝓmotiuū virtutis opposite. sic licitū est tristia sustinere fm corpus in quo cōsistit malum pene ut melius conseruet bonū virtutis ⁊ pfectius euitet malum oppositi vitij. ⁊ hoc modo licitum est corpus affligere ieunijs ⁊ vigilijs, ꝓpter, ꝓmotionē boni temptantie ⁊ repressionē vitij oppositi. ⁊preter aūt istos modos nunq̄ est licitū eligere malum pene, ꝓ malo culpe euitando. sed pena inferni uel oio nō esse nō, ꝓmouet ad aliquam virtutem ut sic facilius impediat vitium oppositū. ergo eligere penā inferni uel oio nō esse nō est in vllo casu licitum. q̄ nec culpa est eligenda, ꝓpter vitandam penam inferni uel oio nō esse. nec iste pene uel defectus sūt eligendi ꝓpter vitandū malum culpe. ⁊ ideo ꝑ supponit falsum, supponit eni vnum esse eligendum, ꝓ altero vitando. ⁊ querit quid ꝓ quo. ⁊ tñ neutrum est ꝓ altero eligendū. Sed contra hoc ut dicit quidam dicunt q̄ predicta ratio impedit seipsam. qz si pena est eligenda ad vitandū culpam qñ pena est materia virtutis opposite culpe. ⁊pena aūt inferni ut dicūt ē ꝓtum ad illud quod est ibi mere penalitatis est materia virtutis. q̄ ipsa est eligenda. Assumptū, ꝓbant. qz pena recōpensans ordinationē culpe est materia iusticie puniētis culpam ꝓ penam. sed pena inferni est bꝑ. quia p eā recompensat ex iusticia culpa cōmissa. q̄ fm rectam rationē si vigeret in dānato deberet eligere sustinere penā inferni anteq̄ sua culpa remaneret impunita. Istud aūt non valet. qz nec est ad ꝓpositum nec est in se verū. Ad ꝓpositum siquidē nō est. qz nos nō querim⁹ vtrū peccator existens in pena inferni iuste a deo sibi inflicta ꝓpter culpā ab eo cōmissam debeat plus velle sustinere penā illā q̄ ꝓ sua culpa remaneat impunita uel econuerso. Sz querim⁹ vtrū vere contritus qui nō est i illa pena nec est illius pene debitor debeat uel possit licite velle sustinere penam inferni uel oio nō eē, ꝓpter euitationē culpe future ⁊ imminentis ex aliqua tēptatione ⁊ hec secūda ꝑ nō est eadē cum prima. nec vna de pendet ex alia. ⁊ sic illud victū nō est ad, ꝓpositum. Itē nec est in se verū ꝓ iuste cōdemnatus ad mortē temporalem pōt licite optare ⁊ velle ꝓ nō moriat sed condonetur ei penitenti misericordiē pena mortis tam a pte q̄ a iudice. nec istud est cōtra iusticiam ꝓ ex causa culpa sic remaneat impunita ſz est actⁿ misericordie. ⁊ eodē modo si damnatus penitere posset ⁊ optaret penā inferni sibi a deo misericorditer dimitti uel relaxari non optaret contra iusticiā. nec deus si eam relaxaret faceret contra iusticiā. ſz fm misericordiā. ⁊ ideo falsum est qd̄ dicunt alij ꝓ dānatus plus deberet fm rectam rationē si vigeret in eo eligere sustinere penam inferni q̄ culpa sua remaneret impunita. imo si in eo vigeret recta rō nō obstinatus in malo deberet petere ⁊ optare ꝓ pena inferni sibi remitteret. Ad formam q̄ rationis eorū dicendū est ꝓ pena qñ est materia virtutis circa quā actus virtutis necessario versat: ⁊ fugere penā est totaliter virtuti contrariū: sustinere talem penam est necessario eligēdū. sicut est de pena quā sustineret fortis cuius in rebus bellicis, ꝓ defensione rei publice. pena autē inferni nō est hoc modo materia virtutis ut declaratum est. ⁊ ideo ex hac ratione nō est eligenda. q̄ rē. Si aūt ampliare ⁊ sic ꝓ ponere ⁊ ꝓ oporteret alterum incurrere culpā videlicz uel penam inferni seu oio nō esse. an in casu isto deberet bono potⁿ eligere sustinere penam inferni nel oio nō esse q̄ peccare uel econuerso. Et dicendum ꝓ hec positio est impossibilis qz pena, ꝓpter cui⁹ vitationē incurrit culpa ⁊ si non vitatur culpa incurrit pena non pōt sic se habere ad culpam ut si vitet culpa necessariū sit icurrere penam. ſz pena inferni est bꝑ. qz timore talis pene incurrit culpa hoc eni ptinet ad timorem seruilē ut homo omittat peccare ne incurrat penam gehēne. q̄ talis pena nō potest sic se habere ad culpam ut si vitet culpa necessariū sit incurrere talem penam quin potius opposito modo se habent. quia si nō vitat culpa incurrit pena. nec incurritur pena nisi incurrat culpa. vñ se habent sicut aīs ⁊ ꝓis. ⁊ nō sicut opposita uel imediate dispata quorum vnū oportet inesse altero nō inherente. sicut ponit, ꝓ ypothesi, ꝓpter qd̄ ipsa est impossibilis. Nec est mirū si ex suppositione falsa ⁊ impossibili sequit falsum ⁊ impossibile ⁊ sic nihil concludet verū. aut possibile. cōtra opinionē que dicit ꝓ, ꝓpter vitandā culpam nō est necessarium nec licitū eligere penā inferni ul oio nō esse sed quidam homines dimittētes veritatem rei absolute volunt gloriari de ꝓiijs logicis factis ex ypothesi. Item ꝑdicta suppositio nō solum est impossibis: sed incompossibilis. hoc est includens contradictoria. ⁊ talis suppositio nō debet fieri fm aliquā artem. qz fm eam possunt concludi cōtradictoria. sicut si ponat ꝓ homo nō sit rationalis. sequit ꝓ homo non sit homo. qz p suppositionē nō est rationalis. ⁊ sic nō est homo cū rationale sit de intellectu ⁊ de intrinseca ratione hominis. ⁊ sic est vna contradictio scilicz ꝓ homo nō sit homo. alia cōtradictio est. quia sequitur ꝓ homo sit rationalis ex quo est homo. ⁊ ꝓ nō sit rationalis per suppositionem. Et autē predicta suppositio includat contradictionē. patet. qz nullus pōt peccare nisi volēs. cum de ratiōe peti sit eē volūtariū fm Aug⁹. Si q̄ hoicm nō volentē

Ayuntamiento de Madrid

peccare necessariũ esset incurrere penam inferni uel oio non esse. ista necessitas pueniret ex parte infligentis tales penas. z hic est solus deus qui solus potest hominẗ annihilare z facere g oio patiatur ab igne infernali. si aũt deus poneret has penas infligere nolentibus peccare: qd aliud esset nisi g de⁹ diceret homini: aut tu peccabis aut ego ponã te in inferno uel oio annihilabo: qõ esset inducere hominẽ ad peccandũ ex timore pene cõminate. hoc aũt nõ solũ ē ipossibile s; inco ̃possibile. qz includit ꝛ̃dictionẗ. qz nullⁿ⁹ formãdo volũtatẗ sua volũtati dine volendo qõ de⁹ vult eũ velle peccat. sed si deus cõminat has penas alicui infligere nisi peccaret inducẗ eũ ad peccãdũ. z sic vellet eũ peccare. g homo faciẽdo hoc ad qõ deus eũ induceret nõ peccaret. s; induceret eũ ad peccandũ. g nõ peccando peccaret. qõ implicat clare ꝛ̃ndictionẗ. sed esto g he pene possent infligi a creatura puta ab angelo malo. ad B dicendum g, ppter eas vitandas nõ liceret peccare. nec tñ liceret eas eligere ad vitandũ peccatũ, ppter rõnes ptius dictas. Et si dicat g nisi peccaret incurreret has penas. cõcedat. tñ nõ sustineret eas voluntarⁿ⁹ sed iuitus. si enẽ eas voluntarⁿ⁹ sustineret peccaret. Et est simile si quis maliuol⁹ vult me occidere z occido: ab eo iuitus nõ pecco. s; si vellem occidi pecca rem. Et similiẽ est in, ppsito. qz ex hoc tollit rõ peccati g tollit ratio volũtatis. ppt qõnon valet ista ꝛ̃nia: non est illicitũ penã inferni sustinere uel oio nõ esse ne culpa incurrat. g nõ ē illicitũ eligere penã inferni. uel oio nõ esse, ppter culpã oio vitandã. ¶ Cõfirmat qz illud quod separat hominẽ a deo z ab eius visione in ppetuũ nullo mõ pōt recte eligi. qz deus z visio dei debet sume amari z optari: s; pena damni separat a deo z ab eius visione in ppetuũ. igit illa pena nullo mõ pōt recte eligi etiã si millesies posset a creatura infligi. Item si aliquid moueret ad oppositũ z, p ̃ne hoc maxime videret g melius ē mala pati q̃ malo ꝛ̃sentire zc. Sz ad hoc dicendũ est g hoc est verũ sub hoc sensu g nõ est illicitũ mala pati si est ibi purum pati. qz omne illicitũ consistit in actione. s; eligere mala pati cum nõ sit purũ pati s; aliquo modo agere. saltẗ quo ad actũ interiorẗ nunq̃ est licitũ, ppter malũ culpe euitandũ nisi sit ad hoc necessariũ g est qũ tale malũ est materia virtutis uel sit, pmotiuũ boni virtutis z valeat ad impediendũ faciliⁿ⁹ vitiũ oppositũ. qõ nõ habet locũ in pena inferni. Sed contra hoc dicũt quidã g licẗ pena inferni, ptpe quo infligit non, pmoueat ad bonũ virtutis. nec siliter oio nõ esse. pon⁹ destruit subiectũ z omne bonum. tñ, ptpe electionis, pmouet. qz electio est virtuosior qñ aliquis tanta mala eligit ne faciat contra virtutẗ. Exemplum de fortiq eligit mori, ppter bonũ rei publice. sed illud nõ, pbat g pena inferni ul oio nõ esse: debeat eligi ad vitãdũ mortale nisi sub conditiõe s; si oporteret alterũ incurrere. Hec aũt positio impossibilis z incõpossibilis est ut declaratum fuit. s; posito g esset possibilis adhuc argumentũ nõ valet. qz minor, ppositio est falsa. qz fortis fm fortitudinem virtutis mozalis nũq̃ debet eligere mortẗ ad vitandũ vitiũ oppositũ fortitudini maxime qñ post mortẗ nõ sperat alia vita. sicut Aristoteles z alii gentiles nõ sperauerũt. s; sufficit ad virtutẗ fortitudinis mozalis g fortis eligat virtuose agẗ in reb⁹ bellicis, ppter bonũ rei publice nõ obstante timore mortis qui est in talibus piculis ita g si incurrat mortẗ incurrat iuitus z nõ ex electione. qz ex pte eius nõ erit, p tũc voluntariũ simplicẗ neq̃ mixtũ s; est pura passio que fm se nõ est virtuosa: s; solum rõne antecedentis. qz, ppter timorẗ mortis qui q̃nq̃ contingit in factis bellicis nõ omisit se virtuose exponere, p defensione rei publice. z si fortis eligat mori. electio non esset virtuosa: imo esset vitiosa ut postea patebit. Hec siliter pena inferni z oio da nõ entitas non solũ qñ infligerent nõ, pmouerẗ ad virtutem. s; si peligerent redderẗ electionẗ vitiosã. hec ille in forma. ¶ Cõtra z̃ ̃ nẗ arguit idem Durand⁹, pbando g distinctio ibidẗ facta nõ valeat dicẗs. Culpa quatenⁿ⁹ est dei offensiua z peccanti nociua rõne pene culpe debite sunt vnum z idem inter que nõ debet poni distinctio. qõ, pbat sic. qz ira z offensa nõ dicit in deo fm affectũ: sed fm effectum incẗtum infert penã z separat. g offensa dei nõ est nisi pena inflicta uel infligenda peccatori. z sic in idem coincidit offensa cum pena. sed inter talia nõ cadit distinctio. g culpa nõ est magis odienda quatenⁿ⁹ offensa dei q̃ rõne pene. p quã est nociua peccatori. Sz ꝛtra hoc arguit ut dicit quidã, pbare nitẗes g offensa dei est aliud realiẗ q̃ pena peccati. Dicũt enẽ g offensa potest dici actiue uel passiue qñ vnus defendit alium s; ex pte offendentis z ex parte offensi. Offensa enẽ offendentis nihil aliud est q̃ illud p quod offendens displicet offenso s; aliquod dictũ uel factum uel omissio alicuius debit: fieri quod displicet offenso. z maxime qñ talis displicẗia est ibi que tollit amicitiã offensi ad offendentẗ z merito debeat inducere inimicitiã oppositam. Offensa aũt passiue dicta ex pte s; illius q offendit nihil aliud est q̃ displicentia quã merito debet habere offensus de iniuria illata ab offendẗte fm quã dicit g siliter sũt odio impiⁿ⁹ z ipietas eiⁿ⁹. impietas fm se. impiⁿ⁹ aũt rõne ipietatis. ꝛ probat g primo g impossibile ē q offensa actiue dicta sit idẗ qõ pena. qz offensa actiue dicta ē illud p qõ offendẗs meretẗ penã s; pena nõ ē meritũ pene. qz siue i bono siue i malis illud qõ retribuit, p merito nõ ē idẗ eũ merito. g zc. Q aũt offensa passiue dicta fm quã dicit offensus offendi. z hoc in comparione ad deũ. z pena qua offendẗs punitur nõ sunt idem, pbat triplici rõne. ꝛ primo est. qz illa que prit esse sine se iuicem nõ sunt idẗ. s; sic est de offensa dei z pena peccatoris. g zc. a⁹ patet de se. b⁹, pbatur s; g pena pōt esse sine offensa z offensa sine pena saltem, p eodẗ instãs: qõ dico ideo. qz licẗ nũq̃ posset esse pena nisi cẗ offensa dei. nec offensa dei quin sequat aliqua pena. tñ potest cẗ pena, p aliquo tpe, p quo nõ ē offensa z ecõuerso saltẗ in actu qõ faciliⁿ⁹ patet. primo quo ad hoc g pena possit esse, p aliquo pro quo nõ est offensa. Et hoc patet triplicẗ. ꝛ primo qz ablata offensa p contritionẗ adhuc manet pena quã peccator contritⁿ⁹ solvit. g zc. z ꝛ qz deus nõ solum punit illũ qui offendit pena exterminante: s; etiam pena emendante z iam deo reconciliato satisfaciẗte. sed talis pena infligit ablata offensa. ergo impossibile est g offensa dei z pena sint idem. z sic, pbatum est g pena potest esse sine pena. ita g nõ oportet existente offensa g statim sit pena. quia statim qñ peccator peccat est offensa: s; nõ statim ē pena. ergo zc. z ꝛ, pbatur idem ex comparione offense ad penam sic. qz offensa dei aut est displicẗia dei de peccato aut voluntas penã inferendi sed neutrum istorũ est pena. g offensa nõ est pena. a⁹ patet de se. b⁹, pbat qz displicentia de peccato iportat actũ voluntatis illⁿ⁹ cui displicet. volũtas etiam inferẗdi penam importat actũ voluntatis dei. s; actus volũtatis dei nõ ē pena. g zc. ꝛ quia doctores coiter dicũt g vãnato displicet

Ayuntamiento de Madrid

peccatum nõ rõne offense dine: sed rõne pene. sed hoc nõ esset si offensa dina ⁊ pena essent idem. ergo ⁊c. hec autẽ friuola sunt. qꝛ illa distinctio de offensa actiue dicta ⁊ passiue solũ hꝫ locum in illis in quibus est offensa ꝓprie dicta q̃ē motus animi ad displicentiã. in illis enim illa displicẽtia p quã hõ ē formalit̃ offensus ꝗ offensa passiue q̃tenꝰ est ab alio causata. ⁊ illud dictũ vl̃ factũ ex quo causat̃ talis displicẽtia dicitur offensa actiue. qꝛ est cã talis displicẽtie. ⁊ talib⁹ offensa actiue dicta nõ est pena: sed meritũ pene. ut isti bñ dicunt q̃tum ad hoc. nec offensa passiue dicta ē pena ſz ē motus animi fm displicẽtiã. ⁊ sunt separabilia ꝓ aliã ꝛpe. In deo autẽ nõ est offensa ꝓprie. qꝛ in eo nõ est mot⁹ animi ad displicentiã causat⁹ ex aliquo malo dicto uel facto nostro ſz oio simlit̃ se hꝫ in se siue peccem⁹ siue bñ faciamus. ⁊ p̃ sequẽs respectu dei nulla est offensa actiue dicta. qꝛ ois actio rãdet passioni ecõtra. ſz dicit̃ de⁹ irat⁹ uel offensus solũ metaphorice ⁊ p̃ similitudinẽ ad hominẽ qui dicit̃ offensus ab alio qñ vult eĩ infligere penam ⁊ infligit qñ punit. Et similiter de⁹ qꝛ punit peccatorem infligendo penã dicit̃ ei offensus uel irat⁹ ita q̃ offensa nec ē i deo passiue nec ĩ nobis actiue respectu dei: ſz ē denoiatio metaphorica rõne solũ ꝓ pene quã ifligit peccatori. ⁊ iõ primũ argumentũ qõ̃ procedit de offensa dei actiue uel passiue dicta nõ est ad ꝓpositũ. ¶ Ad 2ᵐ dicendũ est q̃ offensa dei nec est displicentia de peccato nec voluntas infligendi penã. ſz est sola denoiatio metaphorica sumpta a pena quã de⁹ infligit ex sublitudine pene quã homo irat⁹ uel offensus alteri infligit eidem. ¶ Ad 3ᵐ dicendũ q̃ verba doctorũ nõ semp̃ sũt sacrilia nec ꝓprie. qꝛ si ꝓprie loquamur in hac mã dicunt̃ q̃ dãnatis displicet coꝝ culpa rõne pene. ⁊ nõ qꝛ ē cõtra rõnẽ uel ꝗtra mandatũ dĩnũ. ſz ex hoc nõ offendit̃ de⁹ nec irascit̃. hec ille. ¶ Cõtra 3ᵐ ꝗnẽ arguit Duranⁿus. ꝓbãdo q̃ loquẽdo de fortitudine pure mozali de q̃ tractauerũt ꝓbꝫ ignorauerũt aliã vitã futurã post istã. licꝫ fortis nõ debeat recedere ab opere virtuoso timore mortis. nũq̃ tñ licet ei eligẽ mortẽ ꝓ defensiõe rei publice uel in quocũq̃ alio casu q̃ad pñs occurrat. Ad cui⁹ euidentiã sciendũ est q̃ sicut dicit̃ 8º ethicoꝝ. amabile quidẽ bonũ: vnicuiq̃ autẽ ꝓprũ. ⁊ fm hoc in bonis q̃ dicunt̃ amari ⁊ eligi accipit̃ gradus duplicit̃. Uno modo fm quantitatẽ boni. qꝛ maiꝰ bonũ magis ē eligendũ ceteris paribꝰ. ⁊ iõ cũ bonũ aĩe sit potiꝰ bono corpis. ⁊ bonũ corpis bonis exteriorib⁹. bona aĩe sunt ꝓeligenda bonis corpis ⁊ illa bonis exteriorib⁹. ⁊ mala opposita sũt magis odiẽda ⁊ fugiẽda. Alio mõ ꝓpt̃ accipi gradus in bonis diligẽdis ⁊ eligendis ex pte hois. qꝛ ꝓprũ bonũ magis ē diligendũ ⁊ eligendũ q̃ extraneũ. sicut glibet tenet̃ plus diligere se q̃ alteriũ. ⁊ ideo amicabilia q̃ sũt ad alterũ venerũt ex amicabilib⁹ ad seipsũ. Dico aũt bonũ extraneũ ⁊ nõ cõe. qꝛ i bono coi includit̃ formalit̃ bonũ ꝓprũ. sicut in bono totiꝰ corpis includit̃ bonũ ꝓtis. ciuis enĩ pars est ciuitatis. ⁊ iõ ciuis plus debet diligere bonũ ciuitatis q̃ bonũ suũ solũ. ⁊ plus velle q̃ conseruet̃ bonũ totiꝰ ciuitatis q̃ solũ bonũ suũ incluso bono suo in bono ciuitatis. sic enim diligendo bonũ ciuitatis diligit bonũ suũ ⁊ bonũ alioꝝ. qõ̃ ē meliꝰ q̃ diligere bonũ suũ solũ. Bonũ aũt extraneũ voco bonũ ꝓsone ꝓuiate uel rei publice cui⁹ homo nõ est ꝓs. sicut respectu ciuis parisien. bonũ extraneũ est bonum ciuis tholosani. ⁊ etiã bonum ciuitatis tholose. ⁊ vtrũq̃ bonũ debet ciuis parisien. miꝰ diligere q̃ bonũ suũ. ꝓprũ. cũ enĩ diligere aliquẽ sit velle ei bonum

sicut glibet homo tenet̃ plus diligere seipsũ q̃ aliũ hominẽ vl̃ quã cũq̃ cõtarẽ in qua ipse nõ includit̃. sic tenet̃ plus velle bonũ sibi q̃ alicui de ꝓductis ⁊ plus fugere malũ suũ. ꝓprũ q̃ malũ cuiuscũq̃ extranei. ⁊ pl⁹ debet displicere illi q̃ peccauit petrũ suũ q̃ petrũ cuiuscũq̃ alteri⁹ ꝓsone ꝓuate uel oĩus alioꝝ. ⁊ sic ē in malis culpe sic est in malis pene ceteris paribus. Ex his arguit̃ ad ꝓpositum ꝓmo sic. Electio p quã eligit̃ maximũ malũ ꝓ aliquo bono ad cuius conseruationẽ nihil penitus ꝓdest sed potiꝰ obest. nõ est virtuosa ſz magis vitiosa. illud ꝓz. qꝛ eũ electio sit coꝝ que sũt ad finem si illud qõ̃ eligit̃ nõ ꝓfit ad consecutionẽ finis: sed potius nocetat. talis electio ē fatua nec est fm ꝓudentiã que facit electionẽ rectã. ſz electio mortis q̃ē maximũ malũ fm nõ credentes aliã vitã nihil facit ad conseruationẽ rei publice: sed potius nocet. g̃ talis electio nõ est bona nec virtuosa. maior iã patet. sed minoꝛ ꝓbat̃: qꝛ cum bellũ suscipit̃ ꝓ conseruatione rei publice. ad hoc ꝓficit ⁊ ꝓducit bellũ cum victoria. ꝓ hoc enim conseruatur res publica q̃ ciues pugnant fortiter cõtra hostes ⁊ eos vincunt. mors autẽ vnius ciuis uel plurium magis impedit victoriam q̃ ꝓmouet. ⁊ ideo q̃tus fortis debeat eligere fortiter pugnare ꝓ defensione rei publice nõ obstãtibus periculis que sunt i rebus bellicis. nõn tamẽ debet eligere mori. ſz oppositũ. ⁊ si mors contingat debet ei displicere tanq̃ nociua sibi ⁊ rei publice. ¶ Confirmatur qꝛ simile est de vno ciue ⁊ de quolibet alio ⁊ de oĩbus simul: sed nihil ē dictũ q̃ omnes ciues debẽt eligere mortem ꝓ defensione rei publice: qꝛ cũ res publica ꝓcipaliter consistat in vita ciuũ. mors enim nõ est cõseruatio rei publice sed totalis destructio. ⁊ mors cuiuslibet est eĩ⁹ diminutio. vñ mors ciuis vnius uel omniũ nõ ꝓmouet nec cõseruat rem publicam sed subuertit vl̃ minuit. Item: ⁊ redit in itẽ: Nullꝰ aggrediẽs bellũ sub spe victorie eligit mori in bello. qꝛ nõ stant simul in eodẽ mors ⁊ victoria. sed omnis virtuosus aggrediẽs bellũ ꝓ defensione ⁊ conseruatione rei publice aggrediẽ ipsũ sub spe victorie. qꝛ aliẽ non põt defendi nec conseruari. g̃ talis nõ eligit mori. ¶ Ꝛ⁹ ꝓncipaliter ad ꝓpositũ arguit̃. quia fm beatũ Aug⁹ de trinitate. oĩs recte eligens efficit̃ melioꝛ qñ illud assequit̃ quod recte eligit. qꝛ electio recta nõ est nisi de vere bono nondum habito uel minoꝛi malo qñ oportet ipsũ uel maiꝰ incurrere. assecutio aũt veri boni reddit hominẽ melioꝛẽ. vitatio etiã maioꝛis mali permin⁹ malũ reddit hominẽ min⁹ malũ. ⁊ sic assecutio eĩ⁹ quod recte eligit̃ reddit hominẽ melioꝛẽ vl̃ minus malum q̃ esset si nõ assequeret̃ qõ̃ eligit. sed qui assequit̃ mortẽ nõ credens uel nec sperans aliã vitã non efficit̃ melioꝛ nec minus malus q̃ esset si viueret qualit̃cũq̃ quia efficit̃ oĩo nõ ens fm opinionẽ quã habuerũt ꝓbꝫ gentiles de mortẽ. g̃ talis mors nõ põt eligi fm rectam rationẽ. sed omnis electio virtuosa est fm rectã rationem. g̃ nullam virtutẽ pure mozalẽ põt recte eligere mortem. Et si constaret cuiꝰ uel ꝗ ꝓbabiliter crederent q̃ moterent̃ in bello nõ debent se exponere. virtus enim fortitudinis pure mozalis est circa timores ⁊ audacias. ut patet 3º ethicoꝝ. Neutrũ autem sloꝝ est circa picula certa seu que certitudinaliter inferũt mortẽ De malo enim quod est uel estimat̃ incuasibile non est timor sed tristicia. quia iam estimatur quasi ꝓñs. audacia etiã est cum fiducia euadendi. ꝓpter q̃ virtus fortitudinis que est circa timores ⁊ audacias nũq̃ ē circa picula de qꝰ estimat̃ certitudinaliter q̃ inferãt mortẽ. ⁊

Ayuntamiento de Madrid

peccare necessariũ esset incurrere penam inferni uel oio non esse. ista necessitas pueniret ex parte infligentis tales penas. ⁊ hic est solus deus qui solus potest hominẽ annihilare ⁊ facere q̃ oio patiatur ab igne infernali. si aũt deus poneret has penas infligere nolentibus peccare: qd aliud esset nisi q̃ de⁹ viceret homini: aut tu peccabis aut ego ponã te in inferno uel oio annihilabo: qõ esset inducere hominẽ ad peccandũ ex timore pene cõminate. hoc aũt nõ solũ ē ipossibile ſ⁹ incõpossibile. q⁹ includit ꝓ dictionẽ. q⁹ nullꝰ ꝓ formãdo voluntatẽ suã volũtari dine volendo qõ de⁹ vult eũ velle peccat. sed si deus cõminat has penas alicui infligere nisi peccaret inducẽt eũ ad peccãdũ. ⁊ sic vellet eũ peccare. ē homo faciẽdo hoc ad qõ deus eũ induceret nõ peccaret. ſ⁹ induceret eũ ad peccandũ. ē nõ peccando peccaret. qõ implicat clare ⁊ tradictionẽ. sed esto q̃ he pene possent infligi a creatura puta ab angelo malo. ad hꝰ dicendum q̃ ꝓpter eas vitandas nõ liceret peccare. nec tñ liceret eas eligere ad vitandũ peccatũ. ꝓpter rõnes ꝓius dictas. Et si dicat q̃ nisi peccaret incurreret has penas. cõcedat. tñ nõ sustineret eas voluntariꝰ sed iuitus. si eni eas voluntariꝰ sustineret peccaret. Et est simile si quis maliuol⁹ vult me occidere ⁊ occidor ab eo iuitus nõ pecco. ſ⁹ si vellem occidi peccarem. Et similiẽ est in ꝓposito. q⁹ ex hoc tollit rõ peccati q̃ tollit ratio volũtarij. ꝓpt qõ non valet ista ꝓñ: non est illicitũ penã inferni sustinere uel oio nõ esse ne culpa incurrat. ē nõ ē illicitũ eligere penã inferni. uel oio nõ esse. ꝓpter culpã oio vitandã. ¶ Cõfirmat q⁹ illud quod sepat hominẽ a deo ⁊ ab eius visione in ꝓpetuũ nullo mõ pōt recte eligi. q⁹ deus ⁊ visio dei debẽt sũme amari ⁊ optari: ſ⁹ pena damni sepat a deo ⁊ ab eius visione in ꝓpetuũ. igit illa pena nullo mõ pōt recte eligi etiã si millesies posset a creatura ifligi. Item si aliquid moueret ad oppositũ ⁊ p̃ ne hoc maxime videret q̃ melius ē mala pati q̃ malo ꝓsentire ⁊c. Sz ad hoc dicendũ est q̃ hoc est verũ sub hoc sensu q̃ nõ est illicitũ mala pati si est ibi purum pati. q⁹ omne illicitũ consistit in actione. ſ⁹ eligere mala pati cum nõ sit purũ pati ſ⁹ aliquo modo agere. saltẽ quo ad actũ interiorẽ nunq̃ est licitũ. ꝓpter malũ culpe euitandũ nisi sit ad hoc necessariũ q̃ est qrũ tale malũ est materia virtutis uel sit. ꝓmotiuũ boni virtutis ⁊ valeat ad impediendũ facilꝰ vitiũ oppositũ. q̃ nõ habet locũ in pena inferni. Sed contra hoc dicũt quidã q̃ licꝫ pena inferni. ꝓ tpe quo infligit non. ꝓmouear ad bonũ virtutis. nec siliter oio nõ esse. ponꝰ destruit subiectũ ⁊ omne bonum. tñ. ꝓ tpe electionis. ꝓmouet. q⁹ electio est virtuosior q̃ aliquis tanta mala eligit ne faciat contra virtutẽ. Exemplum de fortiq̃ eligit mori. ꝓpter bonũ rei publice. sed istud nõ. ꝓbat q̃ pena inferni ul oio nõ esse: debeat eligi ad vitãdũ mortale nisi sub condiõe ſc⁹ si oporteret alterũ incurrere. Dec aũt positio impossibilis ⁊ incõpossibilis est ut declaratum fuit. ſ⁹ posito q̃ esset possibilis adhuc argumentũ nõ valet. q⁹ minor. ꝓpositio est falsa. q⁹ fortis fm fortitudinem virtutis moralis nũq̃ debet eligere mortẽ ad vitandũ vitiũ oppositũ fortitudini maxime qrũ post mortẽ nõ speraẽ alia vita. sicut Aristoteles ⁊ alij gentiles nõ sperauerũt. ſ⁹ sufficit ad virtutẽ fortitudinis moralis q̃ fortis eligat virtuose agẽ in reb⁹ bellicis. ꝓpter bonũ rei publice nõ obstante timore mortis qui est in talibus periculis ita q̃ si incurrat mortẽ incurrat iuitus ⁊ nõ ex electione. q⁹ ex pte eius nõ erit. ꝓ tũc voluntariũ simplicẽ nec ꝫ mixtũ ſ⁹ est pura passio que fm se nõ est virtuosa: ſ⁹ solum rõne antecedentis. q⁹. ꝓpter timorẽ mortis qui q̃q̃ contingit in factis bellicis nõ omisit se virtuose exponere. ꝓ defensione rei publice. ⁊ si fortis eligat mori. electio non esset virtuosa: imo esset vitiosa ut postea patebit. Nec siliter pena inferni ⁊ oioda nõ entitas non solũ qui infligerent nõ. ꝓmouerẽt ad virtutem. ſ⁹ si peligerent redderẽt electionẽ vitiosã. hec ille in forma. ¶ Lõtra ⁊ᵐ ñẽ arguit idem Durand⁹. ꝓbando q̃ distinctio ibidẽ facta nõ valeat dicẽs. Culpa quatenꝰ est dei offensiua ⁊ peccanti nociua rõne pene culpe debite sunt vnum ⁊ idem inter que nõ debet poni distinctio. qõ. ꝓbat sic. q⁹ ira ⁊ offensa nõ dicit in deo fm affectũ: sed fm effectum incõitum infert penã ⁊ sepat. ē offensa dei nõ est nisi pena inflicta uel infligenda peccatori. ⁊ sic in idem coincidit offensa cum pena. sed inter talia nõ cadit distinctio. ē culpa nõ est magis odienda quatenꝰ offensa dei q̃ rõne pene p quã est nociua peccatori. Sz ꝓtra hoc arguũt ut dicit quidã. ꝓbare nitẽtes q̃ offensa dei est aliud realiẽ q̃ pena peccati. Dicũt eni q̃ offensa potest dici actiue uel passiue qrũ vnus defendit alum scz ex pte offendentis ⁊ ex parte offensi. Offensa eni offendentis nihil aliud est q̃ illud p quod offendens displicet offenso scz aliquod dictũ uel factum uel omissio alicuius debiti fieri quod displicet offenso. ⁊ maxime qrũ talis displicẽna est ibi que tollit amicitiã offensi ad offendentẽ ⁊ merito debeat inducere inimicitiã oppositam. Offensa aũt passiue dicta ex pte scz illius q̃ offendit nihil aliud est q̃ displicentia quã merito debet habere offensus de iniuria illata ab offendẽte fm quã dicit q̃ siliter sũt odio impiꝰ ⁊ ꝓietas eiꝰ. impietas fm se. impiꝰ aũt rõne ꝓiectatis. ⁊ ꝓbat ē ꝓmo q̃ impossibile ē q̃ offensa actiue dicta sit idẽ qõ pena. q⁹ offensa actiue dicta ē illud p qõ offendẽs mereꝰ penã ſ⁹ pena nõ ē meritũ pene. q⁹ siue ī bonis siue ī malis illud qõ retribuit. ꝓ merito nõ ē idẽ cũ merito. ē ⁊c. Q aũt offensa passiue dicta fm quã dicit offensus offendi. ⁊ hoc in compatione ad deũ. ⁊ pena qua offendẽs punitur nõ sunt idem. ꝓbat tripliciõne. ⁊ ꝓima est. q⁹ illa que prius esse sine se inicem nõ sunt idẽ. ſ⁹ sic est de offensa dei ⁊ pena peccatoris. ē ⁊c. aᵒʳ patet de se. bᵒʳ. ꝓbatur ſc⁹ q̃ pena pōt esse sine offensa ⁊ offensa sine pena saltem. ꝓ eodẽ instãti: qõ dico ideo. q⁹ licꝫ nũq̃ posset esse pena nisi eēt offensa dei. nec offensa dei quin sequat aliqua pena. tñ potest eē pena. ꝓ aliquo tpe. ꝓ quo nõ ē offensa ⁊ ecõuerso saltẽ in actu qõ facilit patet. ꝓmo quo ad hoc q̃ pena possit esse. ꝓ aliquo ꝓ quo nõ est offensa. Et hoc patet dupliciẽ. ⁊ primo q⁹ ablata offensa ꝓ contritionẽ adhuc manet pena quã peccator contritꝰ soluit. ē ⁊c. 2ᵒ q⁹ deus nõ solum punit illũ qui offendit pena exterminante: ſ⁹ etiam pena emendante ⁊ iam deo reconciliato satisfaciẽte. sed talis pena infligit ablata offensa. ergo impossibile est q̃ offensa dei ⁊ pena sint idem. ⁊ sic. ꝓbatum est q̃ pena potest esse sine pena. ita q̃ nõ oportet existente offensa q̃ statim sit pena. quia statim qrũ peccator peccat est offensa: ſ⁹ nõ statim ē pena. ergo ⁊c. 2ᵒ. ꝓbatur idem ex compatione offense ad penam sic. q⁹ offensa dei aut est displicẽtia dei de peccato aut voluntas penã inferendi sed neutrum istorũ est pena. ē offensa nõ est pena. aᵒʳ patet de se. bᵒʳ. ꝓbat q⁹ displicentia de peccato ꝓportat actũ voluntatis illiꝰ cui displicet. volũtas etiam inferẽdi penam ꝓportat actũ voluntatis dei. ſ⁹ actus volũtatis dei nõ ē pena. ē ⁊c. 3ᵒ quia doctores coiter dicũt q̃ dãnato displicet

Ayuntamiento de Madrid

peccatum nõ rõne offense vine: sed rõne pene. sed hoc
nõ esset si offensa vina ⁊ pena essent idem. ergo ⁊c. hec
autẽ frivola sunt. qꝛ illa distinctio de offensa actiue vi
cta ⁊ passiue solũ hꝫ locum in illis in quibus est offensa
,pprie dicta q̃ē motus animi ad displicentiã. in illis eni
illa displicẽtia p quã hõ ē formalit offensus vel offensa
passiue q̃tem est ab alio causata. ⁊ illud dictũ vl factũ
ex quo causat talis displicẽtia dicitur offensa actiue.
qꝛ est cã talis displicẽtie. ⁊ i talib offensa actiue dicta
nõ est pena: sed meritũ pene. ut ifrã hꝫ dicunt q̃tum ad
hoc. nec offensa passiue dicta ē pena ſz ē motus animi
fm displicẽtiã. ⁊ sunt separabilia ,p aliã ꝛpe. Jn deo autẽ
nõ est offensa ,pprie. qꝛ in eo nõ est mot animi ad displi
centiã causat ex aliquo malo dicto vel facto nostro ſz
oio similẽ se hꝫ in se siue peccem siue hꝫ faciamus. ⁊
p ꝛsequẽs respectu dei nulla est offensa actiue dicta.
qꝛ ois actio rãdet passioni ecõtra. ſz dicit de irat vel
offensus solũ metaphorice ⁊ p similitudinẽ ad hominẽ
qui dicit offensus ab alio qñ vult eũ infligere penam ⁊
infligit qñ punit. Et siliter de qꝛ punit peccatorem in
fligendo penã dicit ei offensus vel irat ita q offensa
nec ei deo passiue nec Jnobis actiue respectu dei: ſz ē
denoiatio metaphorica rõne solũ pene quã infligit pec
catori. ⁊ iõ primũ argumentũ qõ ꝓcedit de offensa dei
actiue vel passiue dicta nõ est ad ,ppositũ. ¶ Ad 2m di
cendũ est q offensa dei nec est displicentia de peccato
nec voluitas infligendi penã. ſz est sola denoiatio me
taphorica sumpta a pena quã de infligit ex similitudine
pene quã homo irat vel offensus alteri infligit eidem.
¶ Ad 3m dicendũ q verba doctorũ nõ semp sũt sacẽ
tia nec ,pprie. qꝛ si ,pprie loquamur in hac mã dicimus
q dãnatio displicet eoꝝ culpa rõne pene. ⁊ nõ qꝛ ē cõ
tra rõnẽ vel ꝛtra mandatũ dei. ſz ex hoc nõ offendit
de nec irascit. hec ille. ¶ Cõtra 3m ꝓmẽ arguit Duran
dus ,pbãdo q loquẽdo de fortitudine pure moralis de
q̃ tractauerũt phi ignorauerũt aliã vitã futurã post
istã. licꝫ fortis nõ debeat recedere ab opere virtuoso
timore mortis. nũq̃ tñ licet ei eligẽ mortẽ ,p defensiõe
rei publice vel in quocũq̃ alio casu q ad pns occurrat.
Ad cui euidentiã sciendũ est q sicut dicit 8o ethicoꝝ.
amabile quidẽ bonũ: vnicuiq̃ autẽ ,pprũ. ⁊ fm hoc in
bonis q̃ dicunt amari ⁊ eligi accipit gradus duplicẽ.
Uno modo fm quantitatẽ boni. qꝛ maꝝ bonũ magis ē
eligendũ ceteris paribꝫ. ⁊ iõ cũ bonũ aie sit potꝫ bono
corpis. ⁊ bonũ corpis bonis exterioribꝫ. bona aie sunt
,p̃eligenda bonis corpis ⁊ illa bonis exterioribꝫ. ⁊ mala
opposita sũt magis odiẽda ⁊ fugiẽda. Alio mõ pnt ac
cipi gradus in bonis diligẽdis ⁊ eligendis ex pte hois.
qꝛ ,pprũ bonũ magis ē diligendũ ⁊ eligendũ q̃ extra
neũ. sicut glibet tenet plus diligere se q̃ alterũ. ⁊ ideo
amicabilia q̃ sũt ad alterũ venerũt ex amicabilibꝫ ad
seipsũ. Dico autẽ bonũ extraneũ ⁊ nõ cõe. qꝛ i bono coi
includit formalit bonũ, pprũ. sicut in bono totꝫ corpis
includit bonũ ptis. ciuis eni pars est ciuitatis. ⁊ iõ ciuis
plus debet diligere bonũ ciuitatis q̃ bonũ suũ solũ. ⁊
plus velle q conseruet bonũ totꝫ ciuitatis q̃ solũ bo
nũ suũ incluso bono suo in bono ciuitatis. sic enim dili
gendo bonũ ciuitatis diligit bonũ suũ ⁊ bonũ alioꝝ. qõ
ē meli q̃ diligere bonũ suũ solũ. Bonũ autẽ extraneũ
voco bonũ p̃sone priuate vel rei publice cui homo nõ
est ps. sicut respectu ciuis parisiensis. bonũ extraneũ est
bonum ciuis tholosani. ⁊ etiã bonum ciuitatis tholose.
⁊ vtrũq̃ bonũ debet ciuis parisiensis min diligere q̃ bo
nũ suũ ,pprũ. cũ eni diligere aliquẽ sit velle ei bonum
sicut glibet homo tenet plus diligere seipsũ q̃ aliũ bo
minẽ vl quãcũq̃ coitatẽ in qua ipse nõ includit. sic te
net plus velle bonũ sibi q̃ alicui de ꝑdictis ⁊ plus fu
gere malũ suũ ,pprũ q̃ malũ cuiuscũq̃ extranei. ⁊ plꝫ
debet displicere illi peccauit petrũ suũ q̃ petrũ cuiusc
cũq̃ alterꝫ p̃sone priuate vel oiuꝫ aliorꝝ. ⁊ sicẽ in malis
culpe sic est in malis pene ceteris paribus. Ex his ar
guit ad ,ppositum ꝓmo sic. Electio p quã eligit maxi
mũ malũ ,p aliquo bono ad cuius conseruationẽ nihil
penitus ꝓdest sed potꝫ obest. nõ est virtuosa ſz magis
vitiosa. illud ꝓz. qꝛ cũ electio sit eoꝝ que sũt ad finem si
illud qõ eligit nõ ꝓfit ad consecutionẽ finis: sed potius
nocet. talis electio ē fatua nec est fm prudentiã que
facit electionẽ rectã. ſz electio mortis q̃ ē maximũ ma
lum fm nõ credentes aliã vitã nihil facit ad conserua
tionẽ rei publice: sed potius nocet. q̃ talis electio nõ est
bona nec virtuosa. maior iã patet. sed minor ,pbat: qꝛ
cum bellũ suscipit ,p conseruatione rei publice. ad hoc
ꝓficit ⁊ ,pducit bellum cum victoria. ,per hoc enim
conseruatur res publica q̃ ciues pugnant fortiter cõ
tra hostes ⁊ eos vincunt. mors autem vnius ciuis vel
plurium magis impedit victoriam q̃ ,pmouet. ⁊ ideo
q̃ius fortis debeat eligere fortiter pugnare ,p defen
sione rei publice nõ obstãtibus periculis que sunt i re
bus bellicis. non tamẽ debet eligere mori. ſz oppositũ.
⁊ si mors contingat debet ei displicere tanq̃ nociua si
bi ⁊ rei publice. ¶ Confirmatur qꝛ simile est de vno ci
ue ⁊ de quolibet alio ⁊ de oibus simul: sed nihil ē dictu
q omnes ciues debeãt eligere mortem ,p defensione
rei publice: qꝛ cũ res publica principalit consistat in vi
ta ciuiũ. mors enim nõ est cõseruatio rei publice sed to
talis destructio. ⁊ mors cuiuslibet est ei diminutio. vñ
mors ciuiũ vnius vel omniũ nõ ,pmouet nec cõseruat
rem publicam sed subuertit vl minuit. Item: ⁊ redit in
idẽ: Nullꝫ aggrediẽs bellũ sub spe victorie eligit mo
ri in bello. qꝛ nõ stant simul in codẽ mors ⁊ victoria. sed
omnis virtuosus aggrediẽs bellũ ,p defensione ⁊ con
seruatione rei publice aggredit ipsũ sub spe victorie.
qꝛ aliẽ non põt defendi nec conseruari. q̃ talis nõ eligit
mori. ¶ Ꝛ principalit ad ,ppositũ arguit. quia fm beatũ
Aug de trinitate. oꝭ recte eligens efficit melior qñ
illud assequit quod recte eligit. qꝛ electio recta nõ est
nisi de vere bono nondum habito vel minori malo qñ
oportet ipsũ vel maꝝ incurrere. assecutio autẽ veri bo
ni reddit hominẽ meliorẽ. vitatio etiã maioris mali per
min malũ reddit hominẽ min malũ. ⁊ sic assecutio eꝝ
quod recte eligit reddit hominẽ meliorẽ vl minus ma
lum q̃ esset si nõ assequeret. qõ eligit. sed qui assequit
mortẽ nõ credens vel nec sperans aliã vitã non efficit
melior nec minus malus q̃ esset si vineret qualitẽcũq̃
quia efficit oio nõ ens fm opinionẽ quã habuerũt phi
gentiles de morte. q̃ talis mors nõ põt eligi fm rectam
rationẽ. sed omnis electio virtuosa est fm rectã ratio
nem. q̃ p nullam virtutẽ pure moralẽ põt recte eligere
mortem. Et si constaret ciuibꝫ vel si ,pbabiliter crede
rent q̃ morerenẽ in bello nõ debent se exponere. vir
tus enim fortitudinis pure moralis est circa timores ⁊
audacias. ut patet 3o ethicoꝝ. Neutrũ autem istoꝝ est
circa picula certa seu que certitudinalit inferũt mortẽ
De malo enim quod est vel estimat ineuasibile non est
timor sed tristicia. quia iam estimatur quasi pñs. auda
cia etiã est cum fiducia euadendi ,pter q̃ virtus for
titudinis que est circa timores ⁊ audacias nũq̃ ē circa
picula de qbꝫ estimat certitudinalit q̃ inferãt mortẽ. ⁊

Ayuntamiento de Madrid

multo min⁹ virtus fortitudinis pure moralis cõsistit in electione mortis nec hꝫ eã adiũctã. sec⁹ē de fortitudine adiũcta fidei cuiꝰ fuit martyrib⁹. ¶ 2ª ad ꝓncipale. qz rõ ptis opposite dicēs q̃ bonũ cõe ꝓferēdũ ē bono ꝑticulari. nõ valet. qz bonũ cõe nõ est ꝓferendũ bono ꝑticulari nisi qñ in bono coi includit bonũ ꝑticulare. alias bonũ cõe est extra genꝰ nec est ꝓferendũ bono ꝑticulari. Et cum includit vlteriꝰ q̃ p conseruatione boni coꝑis in q̃ includit bonũ ꝑticulare debet hõ exponere vitã suã. verũ est etiã q̃ debet exponere periculo de q̃ ꝓsumit verisimiliter possibilis euasiꝰ defensio rei publice. q̃ autem ꝓpter hoc debeat eligi mors nõ est verum. qz hoc nõ ꝑdesset ꝓseruatiõi rei publice. sꝫ potiꝰ obesset. ¶ 4.ª qz illud qõ adducit de pbo 8º ethicoꝝ dicēte. q̃ p amicis oꝝ multa pati ⁊ mori si oportet. sꝫ plus tenet aliq̃s diligẽ cõmunitatẽ q̃ ꝑticulares amicos. q̃ p bono coi debet homo eligẽ mori si necesse sit. ⁊c. Hoc iquã nõ obstat sꝫ potiꝰ ꝓfirmat ꝓpositũ nostrũ. qz stat q̃ nullꝰ debet diligere amicũ plus q̃ q̃ seipsũ. ⁊ iõ nullꝰ debet eligere mori ꝓ cõseruatione vite amici: sꝫ debet facere illud qõ ꝑtinet ad rõnẽ amicitie. ⁊ si ex hoc sequat̃ mors nõ sequit̃ cũ electione sꝫ casualit̃. nec solum exponit se hõ licite periculo mortis ꝓ defensione rei publice uel amici: sꝫ etiã ꝓ defensione bonoꝝ suoꝝ ꝑticulũ. ⁊ tñ nullꝰ sapiens diceret q̃ hõ virtuose eligeret mori ꝓ cõseruatione bonoꝝ suorũ ꝑticulũ. hec ille. Et in hoc secũdus articulꝰ terminat̃.

¶ Quantũ ad tertium articulũ rñdẽdũ est obiectionibus ꝓdictis. Et quidẽ ad primũ Durandũ ꝓ primã ꝑte dicit negãdo minorẽ si intelligat̃ vlter sic q̃ pena infernꝰ ꝑtum est ibi pure penalitatis ꝑcindẽdo rõnẽ culpe ⁊ quicqd ē culpabile in illa pena nõ sit in aliq̃ casu possibili de potẽtia dei absoluta possit eē mã alicui⁹ virtutis. nec eni ille intellecta falsa est. qz talis pena posset eē mã alicui⁹ virtutis puta obedientie ⁊ iustitie. posset eni deꝰ de pãtentia sua absoluta reuelare alicui viatori ꝑscito suã dãnationẽ ⁊ q̃ inflictur⁹ esset ei pena eterna in inferno ⁊ causare in eo firmũ assensum de hoc. q̃ facto talis tenerẽt velle sustinere q̃ crederet deũ velle sibi infligere ⁊ ꝓformare voluntatẽ suã voluntati dine ⁊ obedire. ⁊ si nõ volẽdo absolute ⁊ p se suã dãnationẽ. tñ tenerẽt velle ordinẽ iustitie dine seruari circa se in ꝑdictis. De hoc scũs Tho. de veritate. q. 23. arti. 8º in solutione 2ª sic dicit. Quis de potẽtia absoluta deꝰ posset reuelare suã dãnationẽ alicui. nõ tñ põt fieri de potentia ordinata. qz talis reuelatio cogeret eũ desperare. ⁊ si alicui talis reuelatio fieret debẽt intelligi nõ ꝓ modũ ꝓphetie ꝑdestinatiõis uel ꝑscie: sꝫ ꝑ modũ ꝓphetie cõminatiõis suppositã ad itione meritoꝝ. sꝫ dato q̃ cẽt intelligẽda ꝓ modũ ꝑscie ꝓphetiã adhuc nõ tenerẽt ille cui talis reuelatio fieret velle suã dãnationẽ absolute: sꝫ solũ ordinẽ iustitie quo deꝰ vult ꝑsistẽtes in pctõ damnare. nõ eni vult deus ex pte sua aliq̃ē damnare: sed ꝓ id qõ ex nobis est. vñ velle suã dãnationẽ absolute nõ cẽt ꝓformare voluntatẽ suã dine volũtati: sꝫ volũtati peti. hec ille. Sile vicit ꝓma 2ª. q. 19. arti. 10. in solutione 2ª vbi sic dicit. Deus nõ vult dãnationẽ alicui⁹ sub rõne dãnationis. nec mortẽ alicui⁹ inq̃tũ ē mors. qz ipse vult oẽs homines saluos fieri. sꝫ vult ista sub rõne iusti. vñ sufficit circa talia q̃ homo velit iustiziam dei ⁊ ordinẽ nature obseruari. hec ille. Itẽ ꝓmo sen. dis. vltima. q. vltima. arti. vltimo ꝑ solutiõe 2ª sic vicit. Illa positio ē q̃ ꝑ impossibilis. qz nulli sua dãnatio reuelat̃. sicut etiam nec angelis ut dicit Aug⁹. si tñ reuelaret̃ posset credere hoc eē victũ ꝓ cõmination̄ē. ⁊ nõ ꝓ ꝑsciam. tenerẽt tñ velle volũtate deliberata illũ ordinẽ iustitie q̃ qui in pctis mortiꝝ dãnat̃. qz hoc etiã deus vult ⁊ non dãnationẽ p se nec culpã. Ille. Ex qb⁹ ꝑs q̃ facta tali reuelatiõe ille cui fieret non tenerẽt velle culpã suã nec finalẽ ipenitẽtiã. Similiter nec tenerẽt velle absolute penã ꝑpetuã inferni nec dãnationẽ suã de p se ut est dãnatio. tñ tenerẽt velle ordinẽ dine iustitie ⁊ velle fieri quicqd deus iuste vult circa punitionẽ suã fieri. ⁊ aliq̃ mõ velle iplicite ul⁹ explicite in se uel ꝓ suo antecedẽte penã illã ad vitãdũ pctũ in obedientie ⁊ rebellionis ⁊ diffornitatis voluntatis sue ad dinã voluntatẽ. sic q̃ ꝑs q̃ illa pena. put ꝑscindit ab oi culpa. ⁊ eo mõ quo ē volita a deo scz sub rõne iusti põt eē mã virtutis obedientie uel iustitie. ⁊ electionis⁹ pene in se uel in sua cã ⁊ in suo aste explicite uel iplicite põt in aliq̃ casu absolute possibilis esse nec ia ad vitandũ pctũ q. ⁊ scz oioda volitio repudiatio ⁊ fuga illi⁹ esset peccatũ inobedientie in iustitie ⁊ rebellionis ad dinã voluntatẽ. ⁊ sic ꝑs ad primũ. ¶ Ad 2ᵐ dicit̃ ꝓmo q̃ aᵒ est simplicit̃ falsa si p promotionẽ virtutis intelligat aliquam innouationẽ puta intensionẽ circa habitũ virtutis. nã aia intratura purgatoziũ ⁊ receptura penã purgatoziũ si int̃ exitũ a corpe ⁊ receptionẽ illius pene dimit⁹ certificaret̃ de pena illa ipsa tenerẽt eligere illã penã ad vitandũ culpã inobedientie. nec tñ q̃ illam penã aliq̃s habit⁹ virtutis in ea pri⁹ acq̃situs uel infusus augeret̃ liez sine electiõe talis pene uel volũtaria patiẽtia ⁊ toleratione virtutis habitus in ea seruari nõ posset. qz si penit⁹ illam refutaret̃ mortaliẽ peccaret̃. ⁊ sic habit⁹ infusos potissime charitatẽ pderet̃. De hoc scũs Tho. 4.º sen. dis. 21. q. 1. arti. 2º. in solutione. 4.ª q. sic dicit. Aliq̃d dicit̃ voluntariũ duplicit̃. Uno mõ volũtate absoluta. ⁊ sic nulla pena ē volũtaria. qz ex hoc est ratio pene q̃ volũtari contrariat̃. Alio mõ dicit̃ aliq̃d volũtariũ volũtate ordinata sic potio uel sectio ē volũtaria. ꝓpter sanitatẽ ꝓsequendã ⁊ sic aliqua pena põt eē volũtaria duplicit̃. Uno mõ qz p penã aliq̃ bonũ acquirim⁹. ⁊ sic ipsa voluntas assumit penã aliquã. ut ꝑs in satisfactione. uel etiã ille libenter eã accipit ⁊ nõ vellet eam nõ eē: sicut accidit in martyrio. Alio mõ qz q̃uis pena nullũ nobis bonũ accrescat. tñ sine pena ad bonũ puentre non possum⁹. sic ꝑs de morte nãli. ⁊ tñc volũtas nõ assumit penã ⁊ vellet ab ea liberari sꝫ eã supportat. ⁊ q̃tum ad hoc dicit̃ volũtaria ⁊ sic pena purgatoziẽ ē voluntaria. hec ille. Ex quib⁹ ꝑs q̃ ad hoc q̃ aliqua pena licite possit eligi uel volũtarie assumi ul⁹ tolerari. nõ oꝝ q̃ p eam ꝓmoueat bonũ virtutis sꝫ sufficit q̃ sine ea aliq̃ bonũ haberi nõ possit. ⁊ sic aᵒ ē falsa. Dicit̃ 2º q̃ licꝫ pena inferni ꝑ pritẽ cursum ⁊ ordinẽ a deo reb⁹ indictũ nõ ꝓmoueat bonũ alicui⁹ virtutis. tñ in aliquo casu possibili de potentia dei absoluta volũtaria toleratio illius pene vitat nouũ penũ inobedientie uel iustitie uel ipatientie ut ꝑs in casu ꝑdicto. ⁊ iõ cũ vitare nouũ peccatũ ⁊ augmentum peccatoꝝ habeat rõnẽ alicui⁹ boni ⁊ multo plus hoc habeat approbatio dine iustitie puniẽtis. ꝑs q̃ talis volũtaria toleratio pene iferni hꝫ rõnẽ alicui⁹ boni. Dicit̃ 3º q̃ rñsio quã arguens recitat põt. ꝓbabile sustinere nec eius impugnatio q̃q̃ contra eam efficaciter concludit. Cum eni dicit q̃ rñsio illa nõ est ad ꝓpositum ⁊c. Dicitur q̃ licꝫ alia questio sit de contrito qui est in via ⁊ de damnato qui est in inferno: tamẽ ambe q̃ones in hoc ꝓueniunt q̃ vtercq̃ eoꝝ potius debet eligere uel volũtarie sustinere penã inferni ⁊ quãcũq̃

Ayuntamiento de Madrid

aliū potⁿ ḡ̃ peccare mortaliē. si occurreret articul⁹ q̃ oporteret alterū incurrere uel ybi oioda respuitio pene inferni eēt peccatū mortale: tolcratio volūtaria illius pene vitaret nouū pctiū mortale. Cū aūt ylterius dicit arguēs q̃ dicta rūsio assumit falsum. tē. Dicit ad totā illā deductionē q̃ licꝫ dānatus si vigeret in eo iudiciū recte rōnis posset sine pctō optare penā illā sibi a deo misericordiē remitti volūtate antecedente nō trī volūtate cōsequēte uel volūtate additionata nō trī volūtate absoluta. ex q̃ ostat sibi de iusticia: immutabilitate dine voluntatis circa eⁿ ppetuā punitionē. Itē ista ipugnatio non directe vadit ad mentē alioꝝ. qz illi qui impugnāt arguēta Duradi nō curāt vtrū dānatus posset licite optare remissionē pene inferni: sed sufficit eis hoc concludere tāḡ ve: q̃ nō licet dānato oio reniti dine iusticie punitiue. z oio respuere illā penā tā in se ḡ̃ in sua cā. imo tenē aliq̃ mō volūtarie sustinere illā q̃ q̃ nō facit peccat. Quid aūt sit velle aliq̃d in sua cā ondit scūs Tho. 2ª 2ᵉ. q. 30. arti. p. vbi sic dicit. Tripliciter aliq̃s vult aliq̃d. Uno quidē mō appetitu nāli. sic oīs boies volūt esse z viuē. Alio mō homo vult aliq̃d p electionē ex aliq̃ pmeditatiōe. 3º mō homo vult aliq̃d nō fm se sz i sua cā puta q̃ vult comedere nociua quodāmodo dicim⁹ eū velle infirmari. hec ille. sic in ,pposito dico q̃ damnat⁹ fm rectā rōnē tenē velle penā quā patiē nō fm se: sz in sua cā sc̄z volūtate z iusticia diuina agb⁹ illa pena sibi infligiē. z sic aliq̃ mō debet cam volūtarie tolerare z nō oio fugere nec dine volūtati ɔtraire. Ex q̃ pz ylteri⁹ q̃ arguēs male soluit ad rationē ꝑ se factā. qz falsū assumit in illa rūsione cū dicit q̃ fugere penā inferni z ea totaliē nolle nō est in aliq̃ casu virtuti ɔtrariū nec pctiū. hui⁹ eni falsitas ostsa ē. ¶ Ad aliud q̃ dicit sc̄z q̃ illa positio q̃ poneret q̃ in aliq̃ casu oporteret alterū incurrere sc̄z penā inferni ul pctiū mortale ē oio impossibilis. Dicit primo q̃ null⁹ casus de priti occurrit nec apparet dari possibilis in q̃ vitās culpā necessario incurrat penā inferni q̃n poti⁹ ex vitatione culpe vitat pena inferni z ex cōmissiōe culpe mortalis incurriē reat⁹ illⁿ pene. Dicit 2º q̃ fm p̄dicta possibilis est dari casus. z forte ɔtingit sepe de facto q̃ aliquis oio respuēdo z nullo mō volūtarie sustinēdo uel acceptando penā inferni peccat mortaliter. z si volūtarie illā sustineret vitaret nouū peccatū mortale. z tali poti⁹ z meli⁹ esset acceptare voluntarie aut sustinere penā inferni ḡ̃ mortaliter peccare. z hoc siue loq̃mur de illo q̃ actu patiē illā penā. siue de illo cui añ experimentū pene constat ex diuina iusticia sibi deberi talē penā siue sit in corpe siue extra corpus. Dicit 3º q̃ non quicūq̃ omittit peccare timore pene inferni. nec quicūq̃ timet illā penā peccat. imo ille timor est in se bon⁹ nec est malus nisi ex adiuncto p accidens. De hoc scūs Tho. 2º sen. dis. 35. q. 1. arti. 2º in solutiōe p̄me q̃stiūcule sic dicit. Scōm p̄dm p̄mo me^cc liber dicit qui sui causa est. seruus aūt p ɔtrariū intelligend⁹ est qui alterius causa est z nō sui. sumus aūt causa cor: que ad nos pt̄nent p voluntatem. vñ illud dicit aliquis facere libere q̃d spontanea volūtate facit. illud aūt seruiliter ad q̃d faciendū volūtas sibi deest. facit autē illud coact⁹ ab alio violentia uel metu z iō cum tristicia. qz omne coactū est contra voluntatē z triste. ut dicit. 5º me^cc. z fm hoc dicit aliquis ex libertate spūs aliq̃d facere quod bn̄placito siue volūtatis delectabilē facit. timore aūt seruili q̃d facit coactus metu pene z p cōsequens cum ɔtristicia. mallet eni nō facere nisi pena timereē. ¶ patet

ḡ̃ q̃ seruilitas ex illa pte cosequit timorē: quo ad aliq̃d faciendum uel dimittendū inclinat. hec aūt inclinatio nō intrat essentiā timoris: sz est effect⁹ eius. essentiam ꝑo suā habet ex comparione ad ,ppriū obiectū quod è pena eterna quā fides iudicat esse timendā. vñ seruilitas est accidens timoris z nō intrat essentiā ei⁹. z ideo essentia ei⁹ bona est. qz refugere penas eternas nō est nisi bonū. vñ seruilis timor fm essentiā suā est a spiritu scō: nō trī donū spūs sancti nisi coiter loquēdo. ,put ducimus omne qd̄ est a spū scō esse donū eius. sic aūt nō loquimur de donis sz illa conditio seruilitatis q̃ includit p uationē volūtatis iusticie nō est a spū scō. hec ille. Itē ibidem in solutione 2ª. q. cōcludit q̃ actus timoris seruilis pōt esse bonus z malus. Et ibidem in solutiōe 3ª. q. dicit sic. Timor seruilis manet adueniēte charitate ḡ̃tum ad subam: sz nō ḡ̃tum ad seruilitatē. constat eni q̃ homo charitatē his timet penas eternas quod erat ,ppriū obiectū eⁿ ḡ̃tum ad subam habit⁹. q̃ enim hoc plus timeat ḡ̃ alia nō est de rōne habit⁹: sed de ratione seruilitatis. hec ille. Sīla dicit 2ª 2ᵉ. q. 19. arti. 6º vbi sic dicit. Timor seruilis ex amore sui causat. qz est timor pene q̃ est detrimentū ,ppriū boni. vñ hoc modo timor pene pōt stare cū charitate sicut z amor sui. eiusdem eni rōnis est q̃ homo cupiat bonū suū z q̃ timeat illo ,ptinari. Amor autē sui tripliciter se pōt habere ad charitatē. Uno mō eni ɔtrariat charitati sc̄z fm q̃ aliquis in amore ,ppriū boni finem ɔstituit. Alio mō ꝑo in charitate includiē fm q̃ homo se, ,pter deum z in deo diligit. 3º mō a charitate quidē distinguiē sed charitati nō ɔtrariat. puta cū aliquis diligit quidē seipsum fm rationē ,ppriū boni: ita trī q̃ in hoc ,pprio bono nō cōstituat finem. sicut etiā ad ,primū pōt esse aliq̃ specialis dilectio ,pter dilectionē charitatis q̃ fundat in deo dū ,primus diligiē. uel rōne ɔsanguinitatis uel alicui⁹ alteri⁹ cōditionis hūane q̃ est referibilis ad charitatē. sic q̃ timor pene includiē ynō mō in charitate. nā separia deo est quedā pena quā charitas maxime refugit. vñ hoc ,ptinet ad amorē castū. Alio mō ɔtrariat charitati fm q̃ aliqs refugit penam ɔtrariā bono suo nāli sicut ,pncipale malū ɔtrariū bono qd̄ diligiē ut finis. z sic timor pene nō est in charitate. Alio mō timor pene distinguiē quidē fm subam a timore casto. qz sc̄z homo timet malū penale nō rōne sepationis a deo. sz ingēitū est nociuū ,ppriū boni. nec trī in illo bono cōstituit eⁿ finis. vñ nec illud malū formidat. tāḡ ,pncipale malū. z talis timor pene non dicit esse seruilis nisi qñ pena formidat sicut ,pncipale malū. z iō timor ingēitū seruilis non manet cū charitate sz suba timoris seruilis cum charitate manere pōt. sicut amor sui manere pōt cum charitate hec ille. Ex quib⁹ elici pōt q̃ nō quicūq̃ omittit peccare timore penaꝝ infernalū peccat in hoc. sz solū qñ solū omittit ,pter hoc. uel ,pncipaliter omittit illⁿ pene timore quā fugit sicut sūmū malū. z in suo ,pprio bono nāli cōstituit vltimū finē. ¶ Ad aliud q̃ dicit sc̄z q̃ illa positio est incōpossibilis z includēs ɔtradictoria. tē. pz qd̄ dicendū. nā nec è ipossibile nec implicās ɔdictionē ponere q̃ casus possit ɔtingē i q̃ nisi aliq̃ mō volūtarie acceptet pena inferni incurriē nouū pctiū mortale ut sepe dictū est. cōcediē tñ q̃ illa positio q̃ poneret q̃ casus pōt contingere in quo ille qui nollet peccare mortaliter ex hoc incurreret penam inferni infligendam a deo implicat contradictionem. ¶ Ad aliud cū dicit q̃ sb̄ pena inferni posset infligi a demone homini nolenti peccare. tē. Dicitur q̃ in tali casu cum homo non

Ayuntamiento de Madrid

teneat ꝓformare demoni voluntatē suā. nec debet eligere culpā nec penā iferni. ſz nnq̃ debz abbouē penā inferni q̃ culpā mortalē. ⁊ volūtarie magis reniti culpe q̃ pene. ⁊ ſic penam illā coactc ⁊ ſuite ſuſtinere nec vllo mō vollcarie in ſe ⁊ abſolute. ſz forte volūtarie in ſua cā. q̃z eligit vitare culpā. q̃ vitatio eſt in caſu illo cā q̃ demon infligat ſibi talē penā. ⁊ ſic finaliter vbicūq̃z occurreret caſus quo neceſſariū eſſet incurrere culpā vel penā inferni. ita q̃ ſm rem vel ſaltē ſm bois eſtimationē vitatio culpe id̄uceret penam inferni. ſemp preeligenda eſſet pena inferni: nō quidē in ſe ⁊ abſolute ſz in ſua cauſa ⁊ conditionali vel ex ſuppoſitione. Cū aūt arguens adducit exemplū de maliuolo q̃ vellet aliū occidere ⁊c. Dicit q̃ exemplū nō eſt ad ꝓpoſitū niſi ſic dicat q̃ maliuolus vult ⁊ minat aliū occidere niſi peccet puta ſacrificādo idolis vl abnegādo xpm vl aliud peccatū cōmittēdo. ⁊ tūc dicit ut pri⁹ q̃ ille cui imineret talis neceſſitas vera vel apparens debet peligere mortē ⁊ ſi nō in ſe tñ in ſua cā vel ꝓditionali. ¶ Ad ꝓbationē dicit q̃ ſepari a deo ſ ꝓpetuū. p quātō ē pure penalis nullo mō includēs culpam pōt in alq̃ caſu ſm rectā rationē eligi nō in ſe ⁊ abſolute: ſz in ſua cauſa ⁊ ſub ꝓditione. puta ſi conſtaret eudent deū velle abſolute ⁊ ſimplicit infligere talē penā alicui. talis enī tenetur velle ordinem diuine iuſticie circa ſe obſeruari. Et ſimilit pōt eligi conditionalit puta ſi alit non pōt vitari peccatum ⁊ offēſa dei. De hoc ſcūs Tho. de malo. q. i. arti. 5. vbi arguit ſic 3. loco. Nihil magis ſepat a ſūmo bono q̃ ipſa ſepatio a ſūmo bono. ſz ipſa ſepatio a ſūmo bono eſt pena. q̃ pena ē magis malū q̃ culpa. Ecce argumentū. ſequit riſio. Dicendū ingt q̃ culpa ſeparat a deo ſepatione que opponit vnioni charitatis ſm quā quis vult bonū ipſius dei ſm q̃ in ſe eſt. pena aūt ſepat a deo ſepatiōe que opponit fruitiōi q̃ homo fruit bono diuino. ⁊ ſic ſepatio culpe eſt peior q̃ ſepatio pene. Itē 4. loco arguit ſic. Finis eſt maius bonū q̃ ordo ad finem. ſed ipſa priuatio finis eſt pena q̃ dicitur carentia dine viſionis. malū aūt culpe eſt p priuationē ordinis ad finē. q̃ maius vel magis malū eſt pena q̃ culpa. Ecce argumentū. ſequit riſio. Dicendū ingt q̃ priuatio ordinis ad finē pōt accipi duplicit. Uno mō in ipſo boie. ⁊ ſic ordinis ad finē priuatio eſt pena ſicut ⁊ priuatio finis. Alio mō i actiōe. ⁊ ſic priuatio ordinis ad finem eſt culpa. Ex hoc enī homo eſt culpabilis q̃ agit p actionē nō ordinatā ad finem debitū. vā nō eſt compatio mali culpe ad malū pene. ſicut priuatio finis ⁊ ordinis ad finem. q̃z vtrūq̃z aliquo mō priuat ⁊ finē ⁊ ordinem ad finē. hec ille. Ex quib⁹ ſatis p3 qd dicendū ad illā confirmationē. quia magis mala ⁊ magis fugiēda eſt ſepatio a deo p culpā q̃ p penā. ⁊ ſic nō eſt incōueniens ſi z⁹ pōt eſſe licite aliquo mō volūtaria ad fugiēdum ꝑmā vbi neceſſariū eēt vere vel apparent incurrere vnā vel aliā. Ad aliud q̃ adducit q̃ nō eſt licitū mala pati niſi ⁊c. Dicit q̃ b⁹ eſt falſa. q̃z ſicut ſepe dictū fuit. pena inferni pōt eſſe materia virtutis vel ſaltem actus liciti ⁊ recte electionis vel volitionis. ꝑſecutiue. Itē a⁹ argumēti illius ⁊ aliquorū pecedentū ſimplicit falſa eſt. q̃z xps licite ⁊ laudabilit elegit pati mortem ⁊ alias penas. nec tñ p eas. ꝑnotus eſt in bono virtutis nec facilⁿ peta vitauit q̃ ſine illis. Item q̃ pena inferni damnat⁹ ſm opinionē arguētis nec. ꝑmouet quo ad bonū virtutis nec facilⁿ peccata vitat. q̃ ipſe bz concedere q̃ glibet damnat⁹ tenet illā penā nolle nec vllo mō eā acceptare nec abſolute nec ex ſuppoſitione nec in ſe nec in ſua cauſa. ſz potⁿ reprobare diuinā iuſticiā ⁊ eī ordinē nec aliquo mō conformare ſe dine voluntati ⁊ iuſticie: q̃ ſūt omnia falſa. q̃z ſic tenere ⁊ peccare qō implicat cōtradictionē. ¶ Ad alia q̃ dicit riſendo aduerſarijs dicit ſm o q̃ illa poſitio aduerſario ꝓ eſt poſſibilis ⁊ ſm rem ⁊ ſm opinionē. q̃ enī in aliq̃ caſu neceſſariū ſit vere ⁊ ſm rē acceptare penā inferni ad vitandū culpā oiſum eſt. imo hoc ꝓtingit cuilibet damnato in via vel in termino. Et aūt poſſit caſus ꝓtingere in q̃ neceſſariū ſit peccare ad vitandū penā inferni ſic q̃ ſi nō peccat nccio illa pena incurrit. hoc nō pōt eſſe ſm rē ſz ſm falſā opinionē. in quo tri caſu ſic falſe opinans ⁊ pplexus potⁿ haberet peligē penā illā q̃ petrū mortale ut dictū ē. Dicit z⁹ q̃ forte pure mortalis nō ſperās aliā vitā hz in aliq̃ caſu. p ſeruatione rei publice ⁊ bono. ꝑpij habet⁹ eligere mortē nō quidē in ſe vel. ꝑpter ſe aut abſolute: ſz in ſua cauſa ⁊. ꝑpter aliud ⁊ ſub ꝓditione. ⁊ de hoc in ſequētibus latior erit ſermo domino concedente. ¶ Ad primū ꝓtra z⁹ ꝑnē dicit primo q̃ diſtinctio ſacta de pena infligēda a deo ⁊ de offenſa dei bona eſt nec illa duo ſūt oio idem. Nec valet probatio bri⁹. q̃z licz ira nō dicat in deo p modum paſſionis aut pturbate vel noue affectionis. ⁊ ſimilit nec offenſa vel odiū vel indignatio. tri cū dicunt de deo ponūt in deo aliquē actū iuſte ⁊ tranquille volūtatis ⁊ nō pure metaphorice dicunt ſine aliqua rei veritate ⁊. ꝑprietate. vñ ſcūs Tho. primo ꝓtra gentiles ca⁹ 95. ſic dicit. Dicit deus aliqui iratus inꝗtū ex ordine ſue ſapiētie aliquē vult punire ſm illud ps. Cū exarſerit in breui ira eius ⁊c. De odio ꝓ peccatoris ꝑma pte. q. 20. arti. 2. in ſolutione tertij ſic dicit. Nihil ꝓhibet vnū ⁊ idem ſm aliquid amari ⁊ ſm aliqd odio haberi. deus q̃ peccatores inꝗtū ſūt nature quedā amat. ſic enī ſūt ⁊ ab ipſo ſūt. inꝗtum ꝓ peccatores ſūt nō ſūt: ſz ab eſſe deficiunt. ⁊ hoc i eis a deo nō eſt. vñ ſm hoc ab ipſo odio habent. hec ille. De offēſa ꝓ ſic dicit de veritate. q. 28. arti. 2. Ipſe deus dicit peccatori offenſus vel cum odiere non odio q̃ opponit amori quo diligit oia. ſic enī nihil odit eo ꝓ que fecit. ut dicit Sap. 11. ſed odio oppoſito amori quo diligit ſcēs bona eterna eis ꝑparando. bri⁹ autē amoris effectus eſt donū gratie gratū facientis. vnde offenſa qua deus hoi offendit non remouet niſi p hoc q̃ grām habat. hec ille. Itē ꝑma z⁹. q. 113. arti. 2. ſic dicit. Homo peccādo deū offendit. offenſa aūt nō remittit alicui niſi p hoc q̃ animus offenſi pacat offendenti. ⁊ iō ſm hoc peccatū nobis remitti dicitur q̃ deus nobis pacat. que quidē pax conſiſtit in dilectione qua deus diligit nos. Dilectio aūt dei inꝗtum eſt ex pte act⁹ dini ē eterna ⁊ immutabilis: ſz inꝗtū ad effectū que nobis impri mit q̃nq̃z interrumpit p tout ſcz ab ipſo q̃nq̃z deficim⁹ ⁊ q̃nq̃z iterū ipſū recupamus. hec ille. Itē 4. ſen. dis. 16. q. 2. arti. p. queſtiuncula z⁹ in ſolutione tertij ſic dicit. peccatū mortale ita deo diſplicet q̃ etiā facit ipſum peccantē deo diſplicere inꝗtum pulchritudinē gratie quā deus in ipſo amat aufert. hec ille. Ex quib⁹ omnibus p3 q̃ offenſa paſſiue dicta qua deus dicit offenſ⁹ formalit nō pure metaphorice dicit de deo nec eſt ſolus effectus dei in peccatore positiu⁹ aut priuatiu⁹. ſz vltra hoc ponit in deo aliquē actum voluntatis qui eſt principiū talis pene inflicte peccanti positue vel priuatue. licz nō dicat vniuoce de deo ⁊ de creatura. Dicit z⁹ q̃ poſito ſz nō conceſſo q̃ offenſa dei ⁊ pena inflicta peccatori nō diſtinguerent realit ſz ſola rōne. tñ nō. ꝑpter hoc vanū eſſet querere ſub qua rōne peccatū de-

Ayuntamiento de Madrid

bet magis displicere sez uel ut est offensa dei uel ut est
nociuū pctōis. qd ondit scūs Tho. in quodā sūi pma 2.
q. 36. arti. p. vbi qrit Utrū bonū amissū sit magis cā do
lōris q̄ malū iunctū. ⁊ in rnsione sic ꝓicit. Si b mō se
haberet p uatiōes i apprehēsione aūt ipsa p uatio hz ratio
nē cuiusdā entis. vñ dr ens rōnis. ⁊ sic malū cū sit pua
tio se hz p modū cōtrarij. ⁊ iō q̄tū ad motū appetitiuū
differt vtrū respiciat pncipalī malū cōiūctū uel bonū
amissū. ⁊ qz motus appetitus a ialis b mō se hz in opa
tionib aie sic mot nālis i rebus nālib: ex ōsideratiōe
nālū motuū bui vita accipi pōt. si enī accipiamus in
motib nālibus accessū ⁊ recessum. accessus p se respi
cit id q̄ est suenicns nature. recessus aūt p se respicit
id qd est ntrariū nature. sicut graue p se recedit a loco
supiori. accedit autē nālī ad locū inferiorē. Sz si acci
piamus cām vtriusq; mot sez grauitatē. ipsa grauitas
p prius inclinat ad locū deorsū q̄ retrahat a loco sur
sum a q̄ recedat ut deorsū tendat. sic q̄ cū tristicia i mo
tibus appetit se habeat p modū fuge uel recessus. de
lectatio aūt p modū ꝓsecutiōis uel access. sicut dele
catio p pri respicit bonū adeptū q̄si prius obiectū. ita
tristicia respicit malū iuncū. sz cā delectatiōis ⁊ trisli
cie sez amor p pri respicit bonū q̄ malū. sic q̄ eo mō q̄
obiectū est cā passionis magis prie cā tristicie uel do
lōris est malū iuncū q̄ bonū amissū. hec ille. Sic in p
posito dato q̄ offensa dei ⁊ nocumentū hois ēnt idē
realiē cū tū differāt rōne nō esset vanū q̄rere de q̄ illo
rū debēt poti dolere ntrit. Et si pdicta volum applī
care ad propositū cū i pctō offensa dei habeat potissime
rationē mali nocumentū aūt poti habeat rationē bo
ni amissi. inde ē q̄ ntritus pl debet dolere de pctō in
q̄tū ē offensa dei q̄ de eodē ut ē nocumētū. prius sub
iecti. Dicit 3.° q. qcd sit de offensa dei passiue dicta. tū
manifeste pz q̄ offensa actiue dicta ⁊ pte pctōis nō
ē idē q̄ pena a deo inflicta. q̄ si ēnt idē nō solū seqrē
oia illa inconueniēta q̄ arguēs recitat ab alijs inducta
ntra se. imo multa alia utputa q̄ sicut de est actor pe
ne. ita ⁊ prie offēse ⁊ culpe bū ane ⁊ pcti. null enī pōt
negare qn pctū mortale sit offēsa ⁊ culpa. ⁊ sic ꝓsequē
ter de esset vltor eo. q̄ rū ē actor ⁊ ēt iustus iudex ⁊
alia inumerabilia. Q aūt in peccāte sit offensa actiue
dicta ⁊ prie: ondit scūs Tho. de vitate vbi sup dicēs
Offensa q̄ ex pctō sequit sine grā nō pōt aboleri siue
accipiat ex pte bonis in q̄tū b peccando deū offendit
siue ex pte dei fm q̄ pctōis ē offens. fm illud ps. Odi
sti oēs q̄ opant iniqtatē. qcūq; enī rē aliqua digniorem
idignioī supponit iusticiā ei facit ⁊ tāto āpli q̄tō res
ē dignior. qcūq; aūt in re rpali finē sibi ostituit qd facit
ois moralē peccās ex b ipso q̄tū ad affectū suū ppo
nit creaturā creatori diligēs pl creaturā q̄ creatorē.
finis enī est qd maxime diligit. cū g in infinitū de crea
turā excedat. erit peccātis mortal ē cōtra deū offensa
infinita ex pte dignitatis ei cui p pctū quodāmō in
iusticia fit dū deus cōtēnit ⁊ ei preceptū. vñ ad abolen
dam hanc offensā nō sufficiūt vires hūane sz requirit
munus dīne grē. hec ille. Ex qb p3. ꝓpositū. Dicit 4.°
q. arguens male rīdet ad argumēta alterī ptis. nā risio
quā dat ad pmū nō valet. pter duo. Primo qz di
cit q̄ distinctio de offensa actiue ⁊ passiue dicta solum
hz locū in illis vbi mot displicētie causat ab offendēte
ex trinseco. hoc enī falsū ē tam in displicētia q̄ ē in deo
q̄ de illa q̄ est in angelis q̄ de illa q̄ est in aiabus b atis
tali enī pctā displicēt. ⁊ tū illa displicētia nō causatur
ab extrinseco. 2.° deficit illa risio. q̄ dicit q̄ ois offen
sa actiue dicta supponit uel causat uel infert offensam
passiue dictā. hoc aūt falsū est. qz ego possū offendere
aliquē uel sibi arrogare iniusticiā in reb uel amicie uel
in fama ipso nesciēte. ⁊ p ꝓsequēs in illo nō causabitur
ex offensa actiua aliqua offensa passiua. Nec valet qd
dicit q̄ actio infert passionē cē. qz licz hoc sit verū logi
calē loquendo uel grāmaticalē sez q̄ ppositio de vbo
actiuo infert ppositionē aliquā de vbo passiuo. non tū
ē generalē verū philosophice loquēdo. sic pz de eterna
dei actiōe cui nō contridet aliq eterna passio nec p
ductiōi filij aut spūs sci q̄ sūt veracē actiōes contridet
aliq passio. sil iter actionib imanentib in creaturis nō
contridēt aliquē passiones subiectiue existentes in suis
obiectis. sic intelligere lapidē est aliqua actio. sz lapidē
intelligi nō ē aliq passio in lapide. sic in ppposito dato q̄
in deo nulla esset offensa passiue dicta. nec passio nō p
hoc pbat q̄ in peccāte nō sit offensa actiue dicta. ⁊ iō
dicit scūs Tho. 4.° sen. dist. 15. q. 1. arti. 4.° in solutōe pri
me questiūcule. Rēcōpensatio offēse ꝓportat adequa
tionē quā oz esse ei q̄ offendit ad eū in quē offensa cō
missa est. adequatio aūt in būana iusticia attendit per
subtractionē ab vno q̄ plus habuit iusto ⁊ additionem
ad alterū cui subtractū ē aliqd. deo aūt q̄tuis ex parte
sua nihil subtrahi possit. tū pctōr q̄tū in ipso est aliquid
ei subtrahit peccādo. vñ oz ad hoc q̄ recōpensatio fiat
q̄ aliqd subtrahat a peccāte p iati factionē ⁊ i bonorē
deiceat ⁊ cē. hec ille. Bile dicit arti. p. q. 3. in solutione
4. dicens. Deo fm rei veritatē nihil subtrahi pōt q̄tuis
pctōr q̄tum in se est aliqd subtrahat ⁊ cē. hec ille. Ex qb
pz q̄ solutio ad pmū data nō valet. Bliter nec solutio
2.ū qz repetit illud falsū improbatū sez q̄ offensa dei
passiue dicta nō ponat aliquē actum voluntatis ex pte
dei sz solā denoiationē metaphoricā. tū qz dato q̄ ita
esset incidit in id qd vitare intendit. qz talis denoiatio
differt a pena ⁊ a respectu nociui cū tales respect u. I
denoiationes sūt ad diuersos terminos. tū qz offensa
actiue dicta differt a pena dato q̄ offensa passiue di
cta non differret ab ea re absoluta. Deniq; risio data
ad 3.m nō valet. tū qz detrahit doctorib. tū qz icidit i id
qd vitare intēdit. qz fm eā aliā habitudinē uel compa
tionē habet culpa ad penā qui merēt ⁊ q̄ quam nocet
ppo subiecto. ⁊ aliā ad deū cui bonorē p ceptj ⁊ ami
citie pīudicat. ⁊ iō rōnabilē q̄rī pōtest qua ōsideratione
sit detestabilior sicut q̄rit qd. De hoc scūs Tho. dist. 14.
q. 2. arti. p. q. 2.° sic dicit. Pctōr p affectū pcti amicitiā
dei violauit ⁊ p inobedientiā dīne legis bonorem deo
debitū subtrahit ⁊ ex pmo amittit grām ⁊ incurrit of
fensā ⁊ ex secūdo merēt penā ut ab eo q̄ inobedientiā
subtrahit subtrahat p penā. ⁊ hoc meritū pene dicitur
reatus. ⁊ iō cū per pniam qua hō deo se supponit pctā
pterita detestādo cū emēdatiōe. pposito. remittit qdē
pctōr q̄tū ad offensā. sz nō oz q̄ remittat q̄tū ad totū
reatū nisi pena sit soluta. ⁊ sic p pniam nō sil cum culpe
dimittione totus ctā reatus dimittit. hec ille. Similia
dicit pma 2.° q. 87. arti. 6.° ut alias recitatū fuit. ¶ Ad
pmū eiusdē ⁊ tra 3.m ñnē dō pmo q̄ dist. nctio illa fam
bula falsa ē q̄ ad hoc q̄ dicit de bono coi ⁊ ppto sū in
telligat de bono vite corpalis. nā fm rectā rationē for
tis pure mortalis pl diligit vītā corpalē mille ciuiū uel

Ayuntamiento de Madrid

oiuz habitantiũ ciuitatẽ ꝓ suam ꝓpriã. ⁊ iõ exponit se
morti ꝑ seruatione vite corporalis oiuz ciuiũ. fm g. vo
cet phs 3.° ethicoꝝ ca°14.° vbi morte quã fortis sustinet
in bello ꝓ defensione rei publice vocat bonã mortem
dicẽs. Videbit aũt vtiq; neq; circa mortẽ q̃ in oi fortis
esse. puta in mari uel in egritudinib°. in quibus g̃ uel in
optimis. ralis aũt q̃ in bello in mar. mo eni ⁊ optimo pe
riculo. ꝑncipaliter autẽ dicẽt vtiq; fortis g circa bonã
mortẽ ipaud°. ⁊ q̃cũq; mortẽ inferẽt repentina extra.
talia autẽ maxime q̃ fm bellũ. hec ille. Itẽ ca°15.° sic vi
cit. Videbit vtiq; q fm fortitudinẽ finis delectabilis.
ab his eni qui circa fines euanescere q̃lez in gymnasti
cis agonibus fit. pugilib° eni finis quidam delectabilis
cui° grã coronã ⁊ honores. pcuti aũt dolorosũ si carnal
les fuit. ⁊ triste ois labor. ꝓpter multa h̃ esse parũ extis
cui° grã nihil delectabile habere videt. sic vtiq; ⁊ tale
est q̃ circa fortitudinẽ. mors quidem ⁊ vulnera tristia
forti ⁊ volẽti erũt. sustinet aũt hec qm̃ bonũ uel qm̃ nõ
turpe. ⁊ quanto vtiq; virtutẽ habeat oẽm ⁊ felicior fit:
magis in morte tristior erit. tali eni maxime viuere di
gnũ. ⁊ iste maximis bonis ꝓuat sciẽs. triste aũt hoc. sed
nihil min° fortis. forsitan aũt ⁊ magis ẽ qm̃ in bello bo
nũ. illis eligit. hec ille. Et quib° p3 g licz fortis tristet
⁊ doleat de morte sua: tñ illã sustinet sciens ⁊ volens in
bello q̃õ coiter suscipit. p bono coi defendẽdo. Dicitur
2.° g. etiam distinctio illa falsa est q̃tũ ad illud q̃ dicit
de ꝑsona ꝑuata. ⁊ ꝑ phm 9.° ethicoꝝ. ca°8.° vbi sic dicit.
Malo quidẽ dissonãt q̃ oz agere ⁊ q̃ agit. ois eni intel
lectus eligit optimũ sibiꝑsi. epikes autẽ obedit intel
lectui. verũ eni q̃ dicit de studioso ⁊ amicoꝝ grã mul
ta agẽ ⁊ pati. ⁊ si oporteat mori. ꝓijciet eni ⁊ pecunias
⁊ honores ⁊ totaliẽ circũ pugnabilia bona. ꝓcurans sibi
ipsi optimũ. ꝑ paucũ eni tẽpus delectari valde magis
eliget vtiq; q̃ multũ quiete ⁊ viuere bñ annũ q̃ mul
tos annos. qualiter cũq; ⁊ vnã actionẽ bonã ⁊ magnã
q̃ multas ⁊ puas. mortib° aũt hoc forte accidit. eligũt
vtiq; magnũ bonũ sibiꝑsis ⁊ pecunias. ꝓijciũt vtiq; in
quo plura recipiẽt amici. fuit eni amico quidẽ pecune
ipsi aũt bonũ. mai° autẽ bonũ sibiꝑsi tribuit. hille. Q̃õ
exponẽs beat° Tho. in scripto sic dicit. ꝓter paucũ tẽ
pus multũ delectari in magno ope virtutis q̃ꝑ multũ
tẽpus quiete. id est mediocriẽ delectari in mediocrib°
opibus virtutis. ⁊ magis eliget excellentẽ bñ viuere per
annũ q̃ꝑ multos mediocriter. ⁊ sic magis eliget vnã
actionẽ bonã ⁊ magnã q̃ multas bonas ⁊ puas. Hoc
aũt accidit his q mouiũt. ꝓpter virtutẽ. qz licz minus
viuãt. vna tñ sola actione q̃ se. ꝓ amico exponũt. mai°
bonũ faciunt q̃ꝑ in alijs multis actionib°. ⁊ ita in hoc q
se exponũt morti ꝓ amicis virtuose agẽdo magnũ bo
nũ sibiꝑsis eligũt. hec ille. De ꝑdictis duob° ꝓcũs Tho.
2.° 2.° q. 123. arti. 5.° sic dicit. Fortitudo cõfirmat animũ
hois ꝑ maxima pícula q̃ fuit pícula mortis. Is qz fortitu
do virtus est ad cui° rationẽ ꝑtinet q̃ semp tendat i bo
num. ꝑis est ut homo pícula mortis nõ refugiat. ꝓpter
aliq̃ bonũ. ꝑsequendũ. pícula aũt mortis q̃ ex egritu
dine uel tempestate maris uel ex incursu latronũ. uel
si qua alia fuit hꝰ. nõ videnẽ directe alicui imminere ex
hoc q. ꝑsequat aliq̃ bonũ. Is pícula mortis q̃ fuit i bel
licis directe iminẽt hoi. ꝓpter aliquod bonũ inq̃tũ scz
defendit bonũ cõe ꝑ iustũ bellũ. ⁊ fm hoc ꝓcedendũ ẽ
q̃ fortitudo ẽ circa pícula mortis q̃ est in bello. sed etiã
circa pícula cuiuscũq; mortis alteri° fortis bñ se habet
ꝑ certum qz cuiuslibet mortis piculum pot homo subire
ꝓpter virtutẽ puta cũ aliquis nõ refugit amico infir
manti obsequi ꝓpter timorem mortifere infectionis
uel cũ nõ refugit itinerare ad aliq̃ pium negocũ. ꝑse
quendũ. ꝓpter timorem naufragii uel latronũ. hec ille.
Di. ii 3.° q. fm nõ credẽtes aliã vitã. mors nõ est sũmũ
malũ hois simpliciẽ. Is solũ inter mala penalia. nam fm
phm petñ est peius morte corporali. q̃ꝑ p3. nã 3.° ethicoꝝ
ca°16.° sic dicit. Turpe quidẽ fugere ⁊ mors tali salute
eligibilior. Itẽ ca°ꝑmo sic dicit. In opatiõib° aũt q̃ũq;
laudant q̃ũq; turpe aliqd uel triste sustinẽt. ꝓ magnis
⁊ bonis. cũ autẽ econtrario vituparẽt. turpissima enim
sufferre. ꝓ nullo bono uel modico ꝓmio est. in aliquib°
aũt laus quidẽ nõ fit. venia aũt q̃ũq; ꝓpter hoc q. operat
aliq̃ q̃ nõ oz q̃ humana natura exceduntꝰ. ⁊ nullus
vtiq; sustinẽt. q̃dã ãt fortassis nõ ẽ cogi Is magꝰ mortẽ
dum patientẽ durissima. et euripedis almeona ve
risoriũ videnẽ cogeri matrẽ occidere. hec ille. Q̃ꝰ ex
ponens beatus Tho. sic dicit ibidem. Quedam opa
tiones sunt adeo male q̃ ad eas faciendas nulla suffi
ciens coactio adhiberi pot. Is magis debet hõ sustinere
mortẽ patiendo durissima tormẽta q̃ꝑ talia opari. sicut
beatus Laurentꝰ sustinuit adustionẽ craticule ne idolo
lis ꝑmolaret. ⁊ hoc iõ dicit phs uel q. mortẽ ꝓ virtu
tẽ remanet ꝑ mortẽ gloria. uel q. fortiẽ ꝑsistere i bo
no virtutis est tantũ bonũ ut ei equipari nõ possit dis
turnitas vite quã homo moriẽdo pdit. hec ille. Ex qui
bus p3 q̃ fm phm q̃ aliã vitam ignorauit mai° bonũ ẽ
bonum virtutis q̃ꝑ diuturnitas vite corporalis. ⁊ maius
malũ est petñ q̃ꝑ priuatio vite ꝑ mortem. Dicit 4.° q. b°
ꝑmi argumenti est falsa. nec valet eius ꝓbatio. ꝓpter
duo. ꝓmo q. supponit q̃ mors vni° ciuis nõ aliẽ fm
nos possit. pdesse bono coi rei publice nisi. ꝓ quanto fa
cere videt aũ victoriã in bello. Hoc aũt nõ dicim° nos
neq; diceret phs. q. alijs modis pot mors ciuis vni° uel
pluriũ rei publice. pdesse. sicut p3 ex exẽplis antiquoꝝ
qui mortui sũt. ꝓ re publica que refert actoꝝ sũme col
lationũ post Valeriũ ⁊ Vegetiũ ⁊ Aug°. Narrat enim
de quodã in cuius capite cũ picus sedisset ⁊ affirmaret
aruspices eo occiso fore rei publice statũ felicissimum
sue ꝗ domus miserrimũ. cõseruatoq; pico in otrariũ
vtrũq; ceissurũ. at ille picũ in cõspectu senatus morsu
suo necauit. Similiẽ narrat de Lisdroc q. exposuit se
morti ut sui vincerent. Similiter Aug°5.° de ciuitate dei
ca°15.° narrat de quodã q̃ ꝑcipitauit se in hiatũ terre cũ
eẽt dictũ oraculis deoꝝ ut illud q. romani hẽbãt optimũ
illuc mitteret. Similiter ibidẽ narrat quõ decij se oc
cidentes irã deoꝝ placauerũt. Item constat q. mors
Achor. pfuit toti populo israel ad placandũ irã dei. Jo
sue. 7.° Similiẽ mors Bibe. pfuit toti ciuitati abela ad
tollendũ obsidionẽ Joab. 2.° Regũ. 20. Similiẽ mors
septem virorũ de stirpe Saul. pfuit toti populo israel ad
placandũ iram dei qui imiserat famem trib° annis. 2.°
Regũ 21. Similiter submersio Jone. pfuit omnib° exis
tentib° in nauigio ad sedandũ tempestatẽ maris Jone ꝑ.
⁊ multa alia exempla possent induci. 2.° dicta minoris
ꝓbatio nõ valet. Is falsũ assumit i hoc q̃ꝑ dicit q. mors
vni° ciuis in nullo. pdest ad obtinendũ victoriã de ini
micis sed obest ꝛc. hoc liquidẽ nõ valet. qz licz mors ci
uis fm q. in se considerat ꝑ modũ priuationis ul passio
nis nõ faciat nec prosit ad obtinendũ victoriam in bel
lo. tñ fm q. considerat in sua causa uel antecedẽte uel
cõcomitãte uel ꝓsequente pot esse causa victorie. Dico
aũt in sua causa uel antecedente. qz occisio hostũ
⁊ labor in percutiẽdo ⁊ sustinendo ictus ⁊ vulnera est
sepe causa ⁊ antecedẽs ad mortem. constat autẽ talia

Ayuntamiento de Madrid

multū conferre ad victoriam in bello. Dico autem cō-
comitans uel consequens. q; mors vnius fortiter pro
re publica tolerata exemplū & animatio est reliquorū
ad aggrediendū & fortiter sustinendum pericula mortis
in bello scz ad inuadendū occidendū pcutiendū hostes
& ad psistendū in bello & ad nō fugiendū de eodem: que
constat multū conferre ad victoriā. Item quis neget
mortē Samsonis, pfuisse ad victoriā populi & protectio-
nem eius ab incursu philisinorū Judicū 16. Dicit 5.q.
argumentū si aliquid concludat. hoc solum concludit
q̄ fortis nō debet eligere mori i bello sic q̄ velit mor-
tem in se & absolute. potest tū laudabilē & virtuose eli-
gere mortem in sua causa & ex suppositione & propter
aliud modo quo supius victū fuit. Ad confirmationē
negat a^m nec similitudo valet. q; mors omniū ciuū sil
nō potest cedere in bonū rei publice sicut mors vnius
solum alijs post eius mortē victoriam & pacem ex eius
morte reportantib^. constat eni q̄ mors Eleaçari qui
moriens interfecit elephantē & terrā deiecit vectos
sup eū milites. de quo i^mi Machab. 6^. pfuit populo
isrl & nocuit hostibus. & tū mors totius exercitus Jude
cuius ille erat pars in nullo pfuisset rei publice. sicut
nec valet ista similitudo: pcisio uel expositio manus, p
salute capitis est vtilis toti corpori. ergo pcisio omniū
membrorū simul est vtilis toti corpori. sed est fallacia
compositionis & diuisionis. Ad aliā formā ibidē factā
dicit q̄ a^m in vno sensu est neganda & in alio cōcede-
da. si eni a^m sic intelligat q̄ nullus aggrediens bellum
sub spe victorie qua ipse vincat eligit mori i bello. cō-
cedenda est. sed b^m ad illum sensum neganda est. suffi-
cit eni forti q̄ uel ipse vincat uel exercitus aut res pu-
blica cuius ipse est pars vincat. Si aūt a^m intelligatur
sic q̄ nullus aggrediens bellum sub spe victorie qua
ipse uel ali^ aut sua res publica uel suus dux aut exer-
citus vincant eligit mori in bello. tunc a^m neganda est
& b^m concedenda. & sic neutro modo argumentū con-
cludit propositum suū contra sensum ꝓnis. ¶ Ad 2^m
principale negat b^m. dicit enim q̄ ille qui eligit mortē
nō in se sed in sua causa & in suo antecedente uel cōco-
mitante uel consequente efficit melior uel minus ma-
lus q̄ prius esset, ppter adeptionem antecedentis uel
cōcomitantis uel consequētis mortem. & hoc uel in se
uel in re publica cuius est pars. bonum enim totius est
bonū partiū. & bonum partis potius repitur in toto q̄
in parte ut supra dictū est. Ille eteni qui sic eligit mor-
tem uel saltem voluntarie illam sustinet efficit melior
in hoc q̄ exercet optimū actum virtutis fortitudinis.
Nec valet si dicat q̄ ille actus nō stat cū morte. Scie-
dum eni est q̄ mors potest dupliciter cōsiderari. Uno
modo, put est in facto esse. alio mō, put est in fieri. primo
modo fm opinionē gentilium nō stat cū actu virtutis
sz 2° modo stat. q; mors dicit eē in fieri q̄diu durat al-
teratio inducens mortem. stante autē illa alteratione
fortis exercet actū fortitudinis tam agēdo q̄ patien-
do persistendo in bono rationis. Et de hoc in suo simili
loquit scūs Tho. 2^a 2^e. q. 124. arti. 4°. vbi arguit sic 4°
loco. Martyriū est actus meritorius: sz actus merito-
rius non potest esse post mortem. q̄ ante mortem. & ita
mors nō est de ratione martyrij. Ecce argumentum.
sequit risio. Dicendū q̄ meritum martyrij nō est post
mortem sed in ipsa voluntaria sustinentia mortis, put
sz aliquis voluntarie patit afflictionem mortis. con-
tingit tū q̄ quandoq; aliquis post vulnera mortalia p
xpo suscepta uel qua ascunq; alias tribulationes conti-
nuatas vsq; ad mortem quas a pseculoribus patitur
p fide xpi adhuc viuat. i quo statu actus martyrij me-
ritorius est & in ipso eodem tempore quo hō afflictiōes
patit. hec ille. Jtē 3ª pte. q. 50. arti. 6° sic dicit. De morte
xpi possumus loqui dupliciter. vno mō fm q̄ ē in fieri
alio modo fm q̄ est in facto esse. Dicit autē mors esse
in fieri qñ aliquis p aliquā passionem uel naturalē uel
violentam tendit in mortē. & hoc mō idem est loqui de
morte xpi & de passione eius. sed in facto esse mors cō-
sideratur fm q̄ iā facta est separatio corpis & anime. pri-
mo mō mors xpi fuit causa nostre salutis p modū me-
riti. nō aūt 2° modo. hec ille. Sic ad, ppositum dici pōt
q̄ mors fortis pure mortalis, put est in fieri stat cū actu
virtutis. Item sciendū est q̄ arguens aliud falsū assu
mit in hoc argumento & pcedentib^ & sequentibus scz
q̄ gentiles phi senserint q̄ fortis moriēs efficitur oio
non ens. hoc enim falsū est. q; omnes phi peripatetici
& stoici senserunt animā rationalē remanere post mor-
tem penit^ imortalē. Et de hoc alias vrio concedente
videbit latius in hoc 4°. Dicit vlterius ad quēdā ad-
vita in argumento q̄ fortitudo pure mortalis nō solū
consistit circa timores & audacias periculorū futurorum
de quibus nō est certū q̄ inferant mortē. imo circa tri-
stitias pritiū de quibus certū est q̄ inducunt mortem.
De hoc scūs Tho. 2^a 2^e. q. 123. arti. 4. in solutione 2^a sic
dicit. Actus fortitudinis nō solum cōsistit in hoc q̄ ali-
quis in bono pseueret contra timores futurorū pericu-
lorū sed etiā ut nō deficiat, ppter pritem tristitiam siue
dolorem. & ex hac parte habet affinitatē cum patiētia.
& tū fortitudo est pncipaliter circa timores ad quorū
rationē ptinet fugere q̄ vitat fortitudo. patientia vo
pncipaliter est circa tristitias. nā patiēs aliquis dicitur
nō ex hoc q̄ nō fugit. sed ex hoc q̄ laudabilē se habet
in patiendo q̄ pscentialiē nocent ut scz nō inordinate ex
eis tristet & cē. hec ille. Ex quibus & alijs pcedentib^
patet q̄ dato q̄ alicui ciui cōstaret certitudinaliē eū mo-
riturū in bello dum tū cum hoc constaret sibi uel, pba-
biliter speraret q̄ mors sua bonum toti rei publice gi-
gneret. adhuc laudabiliter exponeret se tali piculo q̄
phi vocat optimū. ¶ Ad 3^m pncipale patet risio p pre-
dicta. includit eni multa falsa. Primū est q̄ illius qui
moriē, pre publica bonum, ppriū nō includat in bono
cōmuni. hui^ eni falsitatē testat phi vbi supra dicens:
q̄ moriens, p amico maius bonū acquirit sibi q̄ amico
sz bonum virtutis. q̄ posito sz nō concesso q̄ licz fm
phi nō duraret post mortem nec in morte, put est in
facto esse. durat tū q̄diu mors ē in fieri. & similiē q̄diu
acceptat piculum mortis scz pugna belli. 2^m falsum ē
q̄ fortis pure mortalis nō debet exponere se periculo
mortis de quo nō sperat euadere, p bono rei publice.
huius eni falsitas supius ē ostensa. 3^m est q̄ mors vni^
ciuis pure mortalis i nullo casu, pdest sz semp obest rei
publice. 4^m ē q̄ nō licet forti pure mortali eligere mo-
ri, p re publica nec in se nec in aliquo antecedente uel
cōcomitante uel cōsequente. hoc eni falsitas est nota
cuilibet vero phō. ¶ Ad 4^m pncipale dicit q̄ penitus
subuertit mentē verba Aristotelis. nam Aristoteles
9° ethicorū negat illā falsam ōniam in qua se fūdat ar-
guens sz aliquis exponit se morti, p amico. q̄ plus di-
ligit amicum q̄ seipsum. imo & allegatum est in hoc q̄
exponit se morti, p amico magis diligit seipsū q̄ amicū
& maius bonum, pcurat sibi q̄ amico. Dicit 2° q̄ fortis
virtuose tolerat mortem non solum casualem & oio
inuoluntariā imo laudabiliē & virtuose tolerat, p bono

Ayuntamiento de Madrid

rei publice uel priuate pſone mortem voluntariã ⁊ aliquo modo electam modis pri⁹ dictis. Et hoc pz qz Aristoteles 3.º ethicorꝝ. ca.º 14.º mortem in bello, p re publica ſuſceptã vocat frequenter bonã mortem ⁊ optimũ piculum. q̃ fm eum habet aliquid appetibilitatis ſicut ⁊ bonitatis. cũ omne bonũ ſit appetibile fm eũ p̃ ethicorꝝ. Dicit 3.º q̃ nullus virtuoſe exponit ſe piculo mortis, p conſeruatione ſuorꝝ bonorꝝ temporaliũ, ppriorũ, p quanto ſunt pure tẽporalia ⁊ pure, ppria. ſz, p quanto habẽt aliqd ſpũalitatis uel coitatis puta ſi ſint neceſſaria ad actũ virtutis ad quem tenet ex p̃cepto uel alio mõ. uel ſi talia bona ſint collegij uel coitatis cui tenet, puidere. nũc virtuoſe, p taliũ conſeruatione põt ſe exponere piculo mortis. nec ſequit q̃ plus diligat talia q̃ ſeipſum. ſz q̃ plus diligit bonũ virtutis q̃ vitã corporalem. ¶ Ad argumentũ ꝛ q̃ñẽ ridet Pe. de palu. dicens q̃ a⁹ argumenti ẽ vera qñ illud qd̃ plus habet de bono ⁊ min⁹ de malo nõ includit in ſe aliq̃ ineligibile ſicut eſt malũ culpe. Vel põt dici q̃ b⁹ eſt falſa. qz malũ culpe eſt pei⁹ q̃ nõ eſſe. qz nõ eſſe nõ eſt malum. Itẽ peius eſt q̃ bonũ nature cũ malo pene. qz malum culpe eſt peius malo nature p ſe ſumpto. q̃ cũ alio ceteris parib⁹. q̃ ſi inequalib⁹ equalia addanꝫ fiũt inequalia compoſita ſicut erãt ſimplicia. hec Pe. Ulteri⁹ dicit ad q̃ñẽ p̃ncipalẽ q̃ cũ querit vtrum potius ſit eligendũ non eſſe uel damnari q̃ peccare. iſta poſitio eſt ipoſſibilis. nõ enĩ põt poni q̃ homo neceſſitet uel peccare uel annihilari uel damnari. qz nec hoc põt de⁹ facere qn induceret ad peccandũ. nec creatura q̃ nõ põt annihilare. Dato etiã q̃ ſicut tyrann⁹ poterat occidere corpus nolẽtis idolatrare. ſic demon poſſet ãnihilare animã nolẽtis peccare. adhuc nõ põt licite ipſe alterũ eligere. ſz haberet neceſſe uel vnũ eligere ⁊ alterũ pati iuitus. ſicut aliqs torquet iuitus uel verberat qz nõ vult facere alteri⁹ voluntatẽ. ⁊ ideo bñ dicit q̃ poſito hoc p impoſſibile nõ deberet hoc nec illud eligere: ſed peccatũ reſpuere ⁊ annihilationẽ uel damnationẽ iuitus ſuſtinere. qz malũ nature nõ licet eligere niſi, p neceſſitate uel vtilitate virtutis quorꝝ neutrũ eſt hic. Dico aũt virtutis uel premij virtutis. vñ martyres q̃ poterãt nõ eligere negare fidẽ. ⁊ nõ eligere: ſz iuo lunta rie ſuſtinere mortẽ. nihilomin⁹ eligendo ſuſtinere mortem p quã ꝛſequebãt premiũ virtutis recte agebant. ſi quis aũt nõ credens aliã vitam vbi non tenet ſe exponere morti ne ꝛſentiret peccato graui eligeret mortem ſuſtinere vbi mors nõ eſſet neceſſaria. quia liberũ arbitrium nõ poteſt cogi. nec eſſet materia p̃cepti. eligeret nihilomin⁹ ſuſtinere mortem quando fm ei⁹ conſcientiã nõ eſſet vtilis premio virtutis peccaret. ſz tũc deberet ſuſtinere nõ voluntari⁹. qõ ergo dicit pb̃s q̃ quedã ſunt adeo prana ut melius ſit mori q̃ eis cõſentire. intelligendũ eſt fm eius opinionẽ ſic q̃ paſſio mortis nõ eligãt. Vel poſſet dici q̃ ſicut quando tenet ſe exponere morti tunc eſt electio mortis neceſſaria ad actum fortitudinis. ita quando occidit uel annihilatur eſt ſibi neceſſaria patientia. ⁊ p conſequẽs per actum virtutis patientie eligit ſuſtinere mortem uel annihilationem, ppter deum qui eſt potens annihilatũ repare uel damnatum ſaluare. ſed ſuppoſito q̃ nõ eſſet reparandus uel ſaluandus cum electio mali nõ ſit recta niſi, ppter maius bonum quod eligendo acquiritur q̃ ſit illud quod p malum priuat cum p annihilationem uel damnationẽ ppetuam electã uel ſuſceptam homo nõ poſſit conſequi maius bonũ q̃ ſit bonum nature gratie ⁊ glorie que p illa tollunt. inde eſt q̃ bene eligi non poſſit. ⁊ ſic ſemp ẽ peccatum illud eligere. tũc magis eſſet eligendũ q̃ peccare. hec ille. Ulterius dicit q̃ licitum eſt eligere malum nature uel quodcunq; aliud malum pene, p vitando quocũq; malo culpe quando aliter vitari non poteſt. ſicut quando homo tenetur ſe exponere morti, p defenſiõe rei publice etiam vbi ſcit ſe non poſſe euadere. uel vbi hoc eſt, pficuũ ad actum virtutis. tum tamen ipſa electio nõ ſit alias peccatum hec ille. In quibus aliqua recte dicit. ſed in aliquibus deficit. potiſſime cum dicit q̃ illa poſitio que poneret q̃ homo neceſſitet peccare uel annihilari aut damnari eſt impoſſibilis. ſi enim hoc ſic intelligatur q̃ impoſſibile eſt de quacũq; potentia dei ordinata uel abſoluta contingere caſum in quo quis nõ eligendo uel voluntarie ſuſtinendo annihilationẽ uel penam ppetuam inferni incurreret peccatum ⁊ eligẽdo talia vitaret peccatum. falſum dicit ſicut ſupra dictum fuit. Si aũt intelligat q̃ in nullo caſu poſſibili poteſt ꝛingere q̃ aliquis eligendo peccatum aut peccando voluntarie vitaret ⁊ penam inferni ⁊ annihilationẽ ⁊ niſi voluntarie peccaret talia mala incurreret. verũ dicit. Nec ſequitur q̃ in primo caſu deus cogeret aut neceſſitaret ad peccandũ. nec ſimiliter q̃ eligeret malum nature ſine neceſſitate virtutis. 2.º deficit in hoc qd̃ dicit q̃ nõ ſperans aliã vitam in nullo caſu debet eligere paſſionem mortis ſz eam iuitus ſuſtinere: ſi intelligat q̃ nullo mõ debet eam eligere nec in ſe nec in ſua cauſa uel antecedente cõcomitante aut conſequẽte nec voluntarie ſuſtinere. quocũq; modo ſumat voluntarium. falſum dicit. 3.º deficit in hoc qd̃ dicit q̃ ille qui nõ ſperaret ſe reparandũ uel ſaluandũ nõ poteſt licite eligere i quocunq; caſu nec voluntarie ſuſtinere annihilationẽ aut damnationem eternam. huius enĩ falſitas patet ex dictis. Nec valet, pbatio huius. qz electio mali nõ ſolum eſt recta quando, ppter hꝰ electionem maius bonum acquirit q̃ ſit illud quo p tale malum priuat. imo põt eſſe recta quando p talem electionẽ ⁊ ſi nullum aliud bonum ab ipſa acquiritur. tamen vitat maius malum q̃ ſit illud quod eligit. conſtat autẽ q̃ maius malum ẽ culpa inobedientie ⁊ detestationis diuine ordinatiõis ⁊ iuſte voluntatis qua vult aliquẽ damnari q̃ ſit ipſa damnatio, p quanto eſt pure pena uel q̃ ſit annihilatio quã deus poſſet iuſte velle alicui infligere ⁊ ſibi infligendã reuelare ⁊ circa hoc dare ſibi p̃ceptũ obedientie ⁊ patientie. Conſonat huic riſioni Henricus iz.º quolibet. q. 13. vbi ſic dicit. Illud qd̃ debet fieri fm rectam rationem tenet equaliter apud omnes. nec de hoc debet aliter iudicare ſperans aliã vitam q̃ nõ ſperans nec catholicus ⁊ pb̃s. Conſtat autẽ q̃ fm rectam rationem eligendũ eſt mori, p re publica nõ ſperando aliam vitam nõ tam pro premio futuro q̃ qz peccaret niſi vitam corporalẽ, p re publica exponeret. ergo nõ ſperans aliam vitam debet hoc eligere fm rectam rationẽ cum opera virtutũ ſint facienda ⁊ opa vitiorum ſint fugienda. ⁊ ſic, p re publica debet quilibet eligere mori. nec oportet addere cum neceſſe fuerit. ſed, p temeritate ſua. nec oportet addere, p ſalute rei publice ⁊ nõ, p iactantia ⁊ bonore, pro premio. quia fortis non eſſet. vñ dicẽ pb̃s 3.º ethicorꝝ. Principalit aũt dicẽ fortis qui circa bonam mortẽ impauidus ⁊ quecũq; inferunt talia que maxime fiũt circa bellum. Et io. ethicorꝝ. Amicorũ gratia multa agere ⁊ ſi oportet mori. vñ dicendũ eſt q̃ turpiter viueret qui, p re publica nõ ſe expone/

Ayuntamiento de Madrid

ret. vnde ad hoc sequit iure nature. melius est autem hi mori q̃ turpiter viuere. qz licz p talem mortē bonū nō acquireret: ſz omnia amitteret. euitaret tñ malum culpe. hec ille. Itē ibidem in solutione p̃mi sic dicit. Talis miser esset fm veritatē. qz ad penam descenderet z bona p̃itia amitteret. ſz miserior esset. qz nō se. p re publica exponeret. qz culpam incurreret. maior autē est miseria culpe q̃ pene. hec ille. De p̃dictis dicit sanctus Tho. 5° quolibet. q. 8. arguit eni sic primo loco. ¶ Pena inferni est eterna z irremediabilis. de peccato autem pōt homo liberari p pniam. ḡ magis debet velle peccare q̃ in inferno eē. Ecce argumentum. sequit risio. Dicendū inquit q̃ culpa mortalis etiam de se ppetua est. ſz ex sola dei misericordia remediabilis. ¶ Preterea plus ponderat bonum diuinū contra qō agit culpa bono nature create cui opponit pena q̃ ppetuitas pene tpalitati culpe. Item 2° loco arguit sic. ¶ Pena inferni includit culpam. vna enim de penis inferni est vermis id est ꝛscientie remorsus de culpa. culpa autē nō includit penam inferni. ḡ magis est eligenda culpa q̃ pena inferni. Ecce argumentū. sequitur risio. Dicendū inquit q̃ remorsus ꝛscientie nō est culpa: ſz ꝛsequens ad culpam. z posset esse sine culpa ꝛeo qui habet ꝛsciam errantē de ꝓterito cōmisso. sicut ſi aliquis credat aliquid a se p̃ius cōmissum esse illicitum qō tñ erat licitum. z dum ipse faceret licitum reputabat. hec scūs Tho. Et hec de q̃ne dicta sufficiant: de q̃ benedict° de° amen.

Terum circa decimā/ septimā distinctionē 4ᵃ q̃rit. Utrū confessio facta ab illo q nō est contritus nec penitens aliqd valeat. Et arguit q̃ non qz confessio distinguit ꝓtra contritionē z satisfactionē. ſz contritio z satisfactio non valent sine charitate. ḡ nec confessio. ¶ In oppositū arguit. quia ꝓtritio valet sine actuali confessione vtimodo habeat in ꝓposito. ḡ similiter confessio valet sine actuali ꝓtritiōe ¶ In hac q̃ne erunt tres articuli. In p̃mo ponentur ꝓnes. in 2° obiectiones. in 3° solutiones.

Quantum ad primū articulū sit primo ꝓ q̃ confessio facta sine contritiōe nō valet. p tempore quo fit ad remissionem peccati quo ad culpam vel penam. ¶ 2° ꝓ est q̃ talis confessio recedēte fictione incipit eē fructifera confitēti. ¶ 3° ꝓ est q̃ taliter confessus nō tenet iterare confessionem p̃ius factam: ſz solum confiteri suam fictionē. Pas tres ꝓnes pont scūs Tho. p̃iti dis. q. 3. arti. 4.° in solutione p̃me questiuncule: ait enim sic. Confessio ē actus virtutis z pars sacramēti. fm aūt q̃ est actus virtutis est actus meritorius. ppie. z sic confessio nō valet sine charitate q̃ est principium merendi ſz fm q̃ est pars sacramēti sic ordinat confitentē ad sacerdotē qui habet claves ecclie qui p confessionē conscientiā confitentis cognoscit. z fm hoc confessio pōt esse etiā in eo qui non est contritus. qz pōt peccata sua sacerdoti inotescere z clauibus ecclie se subijcere. Et q̃uis tūc nō p̃cipiat ablutionis fructū. tñ recedente fictione p̃cipere incipiet. sicut etiā est in alijs sacramētis. vñ nō tenet iterare confessionem qui fictus accedit: ſz tenet postmodū suam fictionē confiteri. hec ille. Item ibidem arguit sic. Quilibet tenet ad confessionē mortaliū quē ſi aliquis semel confessus est etiā in mortali existens nō tenetur vlterius ad confitendū eadem peccata. qz cum nullus sciat se charitatē habere nullo sciret se confessum fuisse. ḡ non est de necessitate confessionis q̃ sit charitate formata. hec ille. Ex quib° p̃nit formari rationes. p qualibet ꝓne. ¶ Pro p̃ma siquidem arguit sic. ¶ Peccatum nō remittit nisi adsit grā z charitas. sed confessus incontritus caret charitate z gratia. ḡ nō consequit remissionem peccatoꝝ. p rūc. ¶ Pro 2ᵃ ꝓo ꝓne arguit sic. Nō minoris efficacie ē sacramentum p̃nie q̃ sacramentū baptismi. ſz fictus suscipiens sacramentū baptismi recedente fictione ꝛsequit vltimum effectū baptismi z rem sacramenti. ḡ similiter fictus recipiens sacramentū p̃nie recedente fictione consequit vltimā rem sacramenti. ¶ Pro 3ª ꝓne arguitur sic. Sicut ē de baptismo sic videt esse de sacramēto penitentie. ſz fictus recipiēs sacramētū baptismi nō tenet iterato baptiçari. ḡ fictus recipiens sacrm̄ p̃nie nō tenet iterū confiteri ea q̃ p̃ius confessus fuit cū fictiōe. Et in hoc primus articulus terminat.

Quantum ad secundū articulū arguendū ē cōtra ꝓnes. Et quidē 5 2ᵃᵐ arguit Durandus dicēs. Alīqs pōt dici nō ꝓtritus z nō penitēs duplicit. vno modo qz volet de peccatis ſz nō sufficiēter. alio mō qz nō volet de peccatis nec. p tunc abstinere. pponit. p̃mo mō confessio facta a nō contrito valet. qz nulli pōt cōstare de sufficienti ꝓtritione. z iō ad hoc q̃ excuset a transgressione p̃cepti de confessione sufficit q̃ reputet se cōtritum. z credibile ē q̃ deus supplet residuū. aut q̃ per absolutionē p̃cedens dolor virtute clauiū q fuit insufficiens efficit tunc sufficiēs. aut postmodū supueniēte contritione dimittit peccatum nec tenet ad iterandū confessionem p̃i factam. Si aūt sit incontrit° qz non penitet nec. p tunc abstinere. pponit. sic ē difficilior q̃ Circa quā sūt duo modi dicendi. ¶ Primus q̃ talis confessio valet ad remissionē culpe. qz impenitēs q̃ confitet z absoluit. licz tūc nō recipiat fructū absolutiōis tñ recedēte fictione recipiet sicut de baptismo dictum ē. Et forte ratio hui° opinionis est. qz sicut in baptismo imprimit character ad quē recedente fictiōe ꝛsequit grā: sic in penitentia recipit quedam dispositio vel ornatus ad quē recedente fictiōe sequit gratia p quam est remissio peccatoꝝ. ¶ Ex istud nō videt alijs. ppter tria. ¶ Primo qz nullus talis ornatus imprimit a sacro p̃nie. ſz est adinuētio ficta. ¶ 2° qz ſi aliquid tale imprimit nō manet nisi cum gratia. alioquin multiplicaret in eodem fm numerū cum contingat iterari confessionem z absolutionem de eisdē peccatis. z iterata causa iterat effectus: q̃ est inçōueniens. Si aūt nō manet nisi cum grā nō imprimit nisi p confessionē z absolutionem p quā conferet gratia. q̃ nō est in. ꝓposito. ¶ 3° qz vato q̃ talis ornatus posset esse cum gratia z sine grā ad ipsum nō sequeret gratia recedente fictione quacūq̃ cum indifferenē se habeat ad gratiam z ad priuationem eius sicut p̃ius dictū est de charactere baptismi. ¶ 4.° arguit contra illum modū z. p alio ſz q̃ talis confessio nō valet ad remissionē culpe. nec. p tunc nec recedente fictione. qz talis impenitens aut confitetur suam impenitentiā que est. ꝓpositū non abstinendi. aut nō. ſi nō confitet tunc est fictus fictione que ē speciale peccatum z contemptus sacramenti. z ita confessio eius nō est integra cum omittat confiteri illud peccatū. cōfessio autē que nō est integra nō valet: sed est iteranda ergo z̄c. Si ꝓo confitet talem fictionē nō debet absolui. quia minister cum sit instrumentū p̃ncipalis agētis ſz dei nō debet aliquē absoluere quem scit a deo nō

Ayuntamiento de Madrid

absolui. sicut instrumenta artis nō agunt nisi ꝓut mouentur a principali mouente. sed sacerdos scit illum qui nō penitet a deo non absolui. ⁊ nullo modo debet talē absoluere. Et ideo dicit Dionysius in fine ecclesiastice hierarchie. q̃ sacerdotibus vtendū est virtutibus hierarchicis quō diuinitas eos mouerit. Si aūt sacerdos p̃sumat de facto talem absoluere peccat sicut ille qui a diuino ordine auertit. nec absolutio consequit effectum aliquē. qr virtus sacramentoꝝ est principaliter a deo: nō aūt a sacramentis uel ministro nisi sic a cā sine qua nō. ⁊ ideo qui sic confiteť ⁊ de facto absoluit tenetur iterū eadem confiteri ⁊ de eis absolui. hec Duranduś i forma ⁊c. ¶ Contra easdem ꝓnes arguit Hodofredus 5° quolibet. q. 12. multiplicit. ꝓimo q. si aliqs virtute absolutionis facte ꝓsequat gratiā postea ⁊ nō statim. hoc est qr aliqua dispositio imprimit in anima ad quā sequit gratia cessante impedimēto qō est fictio q̃ manet transeūte absolutione. sicut post baptismū remanet character ad quē sequit gratia recedēte fictione. ⁊ hoc nō pōt poni in absolutione sacramētali. quia si ibi aliqua dispositio imprimit non manet ꝗdiu absolutio impedit. ⁊ nō pōt poni q̃ in ficte confitēte vi absolutiōis ꝑterite sequatur postea gratia ⁊ remissio peccatoꝝ. b° patet. quia illa dispositio aut pōt manere cū peccato. aut nō. si non. ergo nulla talis facta est in ficte confitente cum remanserint peccata. Si aūt pōt manere cum peccato. tūc habēs ex vna absolutione talē dispositionē si iterauerit peccatū nō teneť iterum confiteri. qr habet dispositionē que inata est p sacramētalem absolutionē ad quā debet sequi gratia ⁊ remissio peccatoꝝ nisi sit impedimētū ex pte hominis. hoc aūt nō videť cōueniens. ⁊ inconueniens est ponere talē dispositionē manentē in ficto p̃ quā postea sequat remissio peccatorū. ¶ 2° qr de rōne sacramēti pnie uel pnie sacramētalis ē habere istas tres ptes simul saltē in ꝓposito. ⁊ 3° confessionē contritionē ⁊ satisfactionē. nec sufficit vnū eoꝝ sine alio in re uel in ꝓposito. ⁊ illa non fuit in ficte confitēte nec in re nec in ꝓposito. ⁊ eius confessio nō est ps vere pnie sacramētalis. nec ꝓsequēs liberat nisi confitēdo iterato ꝓfessione q̃ sit pars vere pnie. ¶ 3° qr talis fictus saltē facto mentit ⁊ cōmittit nouū peccatum fingendo se velle dimittere peccatū: qō quidē nō confiteť ⁊ sic eius cōfessio nō est integra ⁊ debet haberi. ꝓ nulla ⁊ sic non tollit obligatio p̃cepti p talē confessionem. ¶ 4° qr ista fictio aut ē falsa assertio qua confitens asserit se contritū cum non sit uel est defectus purus displiceētie de peccato. si primo mō tūc cōmittit nouū peccatum qō nō confiteť. ⁊ sic confessio nulla est qr nō est integra. Si 2° mō aut teneť confiteri fictionē illam aut nō. si nō. hoc est cōtra te qui ponis q̃ debet ꝓfiteri fictionē. Si sic. Cōtra. qr nō pōt confiteri fictionem modo quo debet nisi dicat in spāli q̃ talia peccata in spāli confessus fuit sine displiceētia. qr sic solum reducunt ad noticiā sacerdotis oia peccata confessa nisi forte confiteret eidem cui prius. ⁊ tūc sufficeret dicere: confessus fui vobis sine displiceētia de hoc confiteor. Item cū defectus talis displiceētie nō dicat spāle peccatum. nō videť q̃ indigeat spāli confessione si in confessione tali conferť aliquid vnde recedēte fictione consequatur remissio peccatoꝝ. sicut etiam baptiçatus cū fictione nō indiget alio sacramento ad tollendū reatum illius fictiōis nisi q̃ recedat. sic ergo sequitur q̃ ficte confitens teneť iterum confiteri. ita q̃ si redit ad cum cui prius ꝓfessus fuit peccata sua si ille habeat in memoria sufficit confiteri in generali fictionem suam. si aūt alij: tenetur solum iterare in speciali. ¶ 5° quia rationes alterius prius nō valent que sūt potissime tres. ꝓima est. qr confessio q̃ est pars penitentie q̃ est sacramentū nō requirit nisi q̃ homo ordinet se ad sacerdotē notificando ei peccata sua ⁊ subijciat se clauibus ecclesie. ⁊ hoc pōt facere tam fictus q̃ contritus. ⁊ confessio sic facta sufficit ad penitentiam. put ē sacramentū ita q̃ non oportet ea iterare. sequitur trā suam fictionem confiteri. 2° quia ficte confitēs implet p̃ceptum ecclesie ⁊ nō impleret nisi faceret illud quod requiritur ex pte confessionis. ⁊ c̄. 3° quia sacramentum noue legis est rememoratiuū demonstratiuū ⁊ ꝓnosticum. ⁊ ꝓnosticum est respectu futuri. ⁊ sacramētum noue legis respicit grām futuram. ⁊ licꝫ aliquis p confessionem p̃stitem dato q̃ nō conterat non habeat gratiam trā pōt eam vi confessionis facte habere in futuro. ⁊ c̄. Sz iste rationes nō cogūt. qō p5. discurrendo p singulas. qr ad primā diceret q̃ confessio que est pars pnie sacramētalis. ꝓprie accepta requirit displicentiā peccati sine qua nō ē pfectum sacramentū pnie. ꝓpter defectū materie ꝓueniētis q̃ debet esse peccatoꝝ contritus uel attritus: licꝫ sit ibi aliquid ꝑtinens ad confessionem sacramentalē. qr tenetur celare audita sub sigillo confessionis. ad qō teneť etiā si nullā absolutionem impenderit. Ad 2m dicendū q̃ p̃ceptum de confitēdo absolute nō est p̃ceptum ecclie ⁊ dei. ⁊ confiteri tempore determinato est p̃ceptum ecclie. vñ dicendū q̃ simplex narratio peccati sufficēt ad impleuum p̃ceptum ecclie: nō trā ad implendū p̃ceptum dei sine displiceētia. Uel pōt dici q̃ etiā non implet p̃ceptū ecclie. qr eius confessio ut dictū est nō est integra. Item etiā nō satisfacit intentioni ecclie q̃ intendit cōfessionē faciendā ad receptionē eucharistie dignā ad quā requiritur displiceētia peccati. Ad 3m dicendū q̃ sacramenta noue legis non dicunt signa ꝓnostica respectu grē formalit sanctificantis ⁊ magis demonstratiua qr semp in eis conferť gratia nisi sit defectus ex pte recipientis. ⁊ dicunt signa ꝓnostica respectu quorūdam aliorꝝ puta respectu ꝓiunctionis xpi ⁊ ecclie dicit matrimonū signū ꝓnosticū. ⁊ iō argumentū ꝓcedit ac si essent signa ꝓnostica respectu gratie. ⁊ iō nō valet. hec Hodofredus in forma. Et in hoc secundus articulus terminatur.

Quantum ad tertium

articulū rñdendū est ad argumēta. Et quidē ad argumēta Durādi rñdet ꝓ. de palude. vñ ad primū dicit q̃ licꝫ nō in oibus sacris eodē modo ornatus imprimat. qr in eucharistia cuius essentia consistit in ꝓsecratione materie ornat° nō imprimit nisi in vsu ⁊ tūc in sola materia scz in speciebus est ista virtus. qr verba iā transierūt. ⁊ qui intus contineť pōt grām sicut vult imprimere. trā cū omnia sacra grē in hoc ꝓueniant qō est conferre grām ⁊ non conferant eā effectiue ⁊ dispositiue probabile est q̃ sicut in imprimentib° characterē. ꝓ dispositione imprimit character. sic in nō imprimentib° characterē ipsimit aliqd ꝓsite disponēs. hec ꝓ. ¶ Ad 2m dicit q̃ cū talis ornatus nō habeat ꝓtrariū. sicut nec character nihil ipsum corrūpit ⁊ indelebilis est. ⁊ si iterat idem sacrm in specie intendit ornatus. nec ꝓpter hoc grā intendit si devotio minuat: ⁊ ceteris paribꝰ augereť. Uel pōt dici q̃ character nō solū imprimitur ut sit dispositio ad grām ⁊ ut sit signū distinctiuū ⁊ mancipatiuum ad aliqō sa-

Ayuntamiento de Madrid

eramentū. vñ ē indelebilis sicut ⁊ cetere ꝛsecratiōes. ornat⁹ aūt solū impīmit ut sit dispositio ad grām i fieri vsi ipsa adueniente cedit ē q̄usq̄ adueneriṫ nō recedit ſz cū eā introduxerit ut seta flū ⁊ timor seruilis charitatē excedit. Uel vicendū meli⁹ q̄ sicut virtus in sacro manet q̄usq̄ dispositionē causauerit q̄ causata eē desinit. sic dispositio causata q̄ nō ē character ſz ornatus tñ durat vsq̄ ad infusionē grē inclusiue q̄ habita desinit esse sicut dispositio actualis nō manet. ¶ Ad 3.m tñ dicet q̄ licz ornat⁹ possit stare cū p̄uatione grē: tñ de se ē dispositio ad grām. sicut diaphoneitas ē dispositio ad lucē q̄ tñ luce subtracta manet in tenebris cadē numero. hec. pe. ¶ Ad 4.m dicit p̄mo q̄ p̄ma ps illi⁹ rōnis fm rei veritatē bñ concludit. q⁹ fm oes ꝛfessio nō integra est ex integro iteranda ⁊ nisi sit integra ē totaliter nulla nec ē verū sacrm. vñ nec tūc nec postea pōt habere effectū nisi q̄ si cōfitere ē eidē sicut coiter homo facit. sui curatis sufficeret dicere fictionem nō dictā. ⁊ recedente fictione haberet effectū ex ꝛtritione nō ex sacramēto. q⁹ nullū fuit nisi in casu. 2.o dicit q̄ cōcedendum est q̄ si ꝛfiteaṫ fictione nō est absoluend⁹ etiā sub ꝛditione si pu⁹ cōfiteaṫ. q⁹ p̄mo fuit Lazarus a vno suscitatus q̄ a discipulis solut⁹. 3.o dicit q̄ si de facto absoluit sicut abusus baptismi ⁊ fictio nō impediunt characterē. sic dato q̄ sacerdos erret ⁊ iste sit fict⁹ nō impedit forte effectū ornat⁹. 4.o concordat dicta Durandi cū dictis sci Tho. ponēdo q̄ttuor ꝛnes. ⁊ prima ē q̄ talis nō est liberat⁹ a p̄cepto dīno si nō habuit intentionē ꝛfitendi ⁊ absoluendi sacr̄ aliū ſz deridēdi. q⁹ sine intentione nō pōt suscipi essentia sacri q̄ ꝛsistit in vsu ⁊ tunc tenet iterū confiteri. ⁊ idē est si intēdebat implere p̄ceptū ⁊ sacrm verū suscipere q̄d ecclia dat. tñ nullā habebat pniam de pctō. recepisset quidē verū baptismū ordinē ⁊ alia sacra ſz nō pniam. q⁹ pars essentialis but⁹ sacri q̄d cōsistit in actu suscipiēdis est actus interior. vñ sine eo nō est. sicut nō esset matrimoniū si q̄s intēderet verū sacrm suscipere nō tñ ꝛsentiret nisi in carnalē copulā ⁊ ad tēpus. ¶ 2.m ⁊ est q̄ si fuit talis pnia q̄ sine sacramēto sufficiēt tūc fuisset cōritio nec sic currit q̄d q⁹ nō fuisset fictio. ¶ 3.m ⁊ est q̄ si fuisset talis attritio q̄ nō sufficeret sine sacro ſz cū ipso tūc etiā facta esset cōtritio vi clauiū ⁊ fugata fictio. nec adhuc curreret q̄d. ¶ 4.m ⁊ est q̄ si fuisset talis pnia q̄ nec cū sacro eēt sufficiens ad grām tūc vera ē opinio Tho. q⁹ fictione recedēte incipit valere ꝛfessio ⁊ nō teneṫ ꝛfiteri nisi fictione utputa si habuit dolorē quidē pfectū ſz nō sufficiēter ꝛsciam discussisset. putabat aūt discussisse quantū sufficiebat. ul si volebat de ꝛterito nō ponēs cauere in futuro aut cōuerso. uel nō erat doloꝛ maxim⁹ sicut debet. ipse tñ fm ꝛsciam suā nō erat ita fict⁹ licz fm veritatē esset. ⁊ sic nihil celauit q̄d crederet mortale. ⁊ p ꝛsequēs fm suū iudiciū ꝛcurrebāt oia q̄ erāt necessaria. postea aūt certificatus de erroꝛe sue ꝛscie penitet de illo defectu q⁹ erat erroꝛ iuris dīni nō tollit fictionē respectu vltimi effect⁹ sacri q⁹ impīmabilis ⁊ nō excusat. ſz tñ eo ipso q⁹ erroꝛ tollit fictionē q̄ excluderet essentiā sacri. vñ verū sacrm fuit. ⁊ ppter q̄d fictione recedente siue ex pactione siue ex ornatu remanēte effectū habebit. Et mirū est quō illi q̄ dicūt pniam interiorem nō esse ptē sacri negāt pniam valere postea. cū tñ oia fuerint q̄ ipsi ponunt de essentia sacri quib⁹ positis oē sacrm hz effectū suū uel tūc uel postea recedēte fictione. Sz ipsi dicerēt q̄ hoc nō est verū in sacris iterabilibus. contra q̄d est. q⁹ matrimoniū q̄d nō habuit cōsensū ſz deceptionē cū verbis. postea cōfirmaṫ ex solo ꝛsensu supueniēte. ſz supposito q⁹ ꝛsensus sit de essentia matrimonij si a p̄ncipio defuit postea ad hoc q⁹ matrimoniū fit nō sufficeret ꝛsensus nou sine exteriori signo. nisi vicaṫ q⁹ signū q̄d p̄cessit sufficit. q̄d forte nō ē verū. q⁹ sil' debēt ꝛcurrere de ptes sacri. Ex his patet q⁹ opinio Tho. pōt multis modis saluari. Uno mō ſcz q⁹ dict⁹ ē loquēdo de illo q⁹ fict⁹ est p̄uatiue nō positiue q⁹ ſcz hz volorē ita ipfectū q⁹ nec cū sacro actu suscepto sufficeret ad ꝛtritionē. nihilominꝰ tñ hāc impfectionē q̄ est fictio nō ꝛfiteṫ. q⁹ credit esse sufficient ꝛdispositus. ⁊ sic nō scienē celat pctm. q̄d fuit in hz nō examinauit ꝛsciam suā sicut debuit. taliter q̄ verū sacrm suscipit ornat⁹ impīmit: ſz grā nō daṫ. ſz postea qn redit ad coꝛ ⁊ recolit se nō bñ fecisse debitū suū ⁊ ex negligētia aliq̄ oblitū. incipit valere ꝛfessio. ⁊ nō teneṫ ꝛfiteri illa q̄ tūc ꝛfessus fuit. q⁹ nō fuit dimidiata ex intentione: ſz solā fictionē illā. Si aūt fuisset sic tunc positiue celata fuisset ꝛfessio nulla. uel si fuisset confessa nō debuisset dari absolutio. ſz si fuisset data dubiū est vtrū ornatū impressisset. in quo casu nō pōt Tho. intelligi. 2.o modo pōt intelligi qn̄ ē positiua fictio q̄tū ad hoc q⁹ nō volet nec pponit abstinere. tñ illa fictio nō occurrit sibi ut cōfitenda. nec actu cogitat q⁹ teneaṫ eā ꝛfiteri. tūc enim sicut de pctō q̄d occurrit quidē ſz nō credit q⁹ sit pctm aut q⁹ sit mortale ⁊ de necessitate ꝛfitendū. idē est ac si fuisset oblitū p negligentiā. nec fecisset debitū suū de serutādo ꝛsciam. in quo casu solū illud est ꝛfitendū ⁊ ē vera sacrm licz hic sit ignorātia iuris dīni ibi facti. ⁊ hoc modo pōt sustineri dictū Tho. Et zj. dis. arti. p. in solutione vltimi argumēti q⁹ ignorantia iuris dīni nō excusat a fictione. g talē vocat fictionē. 3.o mō pōt sustineri ut supra tactū ē in illo q⁹ ꝛfiteretē eidē cui pri⁹ q̄tū ad hoc q̄d nō oportēt reiterare etiā si nō recoleret. q⁹ nec vbi est integra ꝛs q⁹ recolat actu de p̄ncipio qn̄ est in fine ⁊ maxime q⁹ hic sufficit absoluere ab oib⁹ ⁊ iniū gere penitentiā. p fictione ⁊ p alijs q⁹ faciat pniam sibi iniūctā tūc nō semp. ſz tūc alia pars nō videṫ posse sustineri ſcz q⁹ nō habeat effectū tūc ſz recedente fictōe. q⁹ nullū sacramentū fuit nec p ꝛsequens vllū habuit effectum tūc nec post habere potuit. licz q̄tum ad primā partē posset dici. pbabiliter q⁹ Tho. refert se ad ea q̄ coiter ⁊ de iure coi accidūt q⁹ homo confiteṫ curato suo. hec. pe. ⁊ bñ. pōt tñ dici breuius ad 4.m argumentū q⁹ talis fict⁹ nō semp in casu quo nō confiteṫ suā fictionem dimidiat suā confessionem fm suā estimationē. nec cōtemnit sacrm nec semp cōmittit in hoc spāle pctm. nec semp teneṫ illud. p tunc confiteri ſz aliqn ⁊ aliqn non ut dictū est. ⁊ lati⁹ dicē. ⁊ ideo oportet distinguere de multiplici fictione. q⁹ talis posset esse fictio i qua dicta Durandi ⁊ Hodofredi haberēt locū. puta cū confiteṫ nō intendit recipere sacrm ſz veridere ecclesiā. uel cū intendit recipere sacrm ſz nō rem sacramenti. uel cum intēdit vtrūq̄ suscipere. tñ nullā habet pniam de peccatis. uel licz peniteat de ꝛterito p̄ponit non cauere de futuro. uel econtra. pponit cauere in futurum sed non volet de ꝛterito. ⁊ hoc ipsum actu considerat. talis enī fictio totaliter euacuat essentiā sacramēti ⁊ cōsequenter omnē ei⁹ effectum. ⁊ teneṫ iterum confiteri totū. Est autē multiplex alia fictio in qua locū habent dicta sci Tho. ut bene dicit. pe. Et hec sufficiāt ad obiecta Durādi. ¶ Ad argumēta Hodofredi rīdet Bernardus de gānaco in impugnatioib⁹ Hodofredi quolibet. 5.o q. 14. vbi sic dicit. Questio quā Hodofredus

Saluatur opi. s. tho.

Ayuntamiento de Madrid

ponit ⁊ tenet nõ est vera. quia qui fictus confiteꝰ integre peccata sua: vocando ficrũ nõ ꝛtritũ sicut ipse vocat: nõ teneꝰ iterũ confiteri eadẽ peccata de quib⁹ non cõtritus confessus est. qõ patet ꝑmo. qꝛ nec ex obligatione diuina nec ecclesiastica obligaꝰ quis ad id qõ est impossibile ei. ſz impossibile est ꝙ aliquis sciat se cõtritum. qꝛ cõtritio nõ est vera ꝛtritio sine grã quã nullus ſm cõem curſum põt scire se habere. q̃ ſi non contritus teneꝰ iterũ confiteri cũ nullus sciat vtrũ fuerit contritus. null⁹ sciret vtrũ teneꝰ iterũ ꝓfiteri. ⁊ ſic nũq̃ sciret se absolutũ ab illa obligatiõe respectu cuiuſcũq̃ peccati de quo ꝓfessus ſit. qõ est incõueniẽs. vñ cũ homo nõ poſſit hoc scire vtrũ ſit contritus nõ põt ad hoc determinate obligari ut ꝓfiteaꝰ cũ contritione. ſz obligatur ad cõtritionẽ in confessione. ſicut ad alia ꝑcepta affirmatiua adimplenda ad quc obligaꝰ absolute: ſed nõ ꝙ ipleat ex charitate. qꝛ tũc peccaret quandocũq̃ nõ impleret ea ex charitate. ⁊ cui pctõꝛ ul' quicũq̃ ali⁹ qui honoraret parentes nõ exiſtens in charitate peccaret mortaliẽ honorãdo parẽtes. qꝛ transgrederet ꝓceptũ. qõ null⁹ diceret. nõ q̃ absolute ſum⁹ obligati ad ſeruandũ ꝑceptum ex charitate. ſz ad ſeruanda absolute. vñ qui nõ honoraret parentes qñ oportet peccaret ſicut transgreſſor ꝑcepti. Ad hoc tñ q̃ obſeruatio ꝑceptoꝝ ſit vtilis ſumus obligati ad ſeruandũ ⁊ implendum ex charitate. qꝛ nõ ſũt nobis vtilia ad vitã nisi cũ charitate impleanꝰ. nõ ſunt q̃ obligatiua ad penam ſenſus ſi nõ impleanꝰ cũ charitate ſz ſunt ꝑuatiua vite eterne id est nõ vtilia ad eam. Et ſiliter dicendũ est in ꝓposito ꝙ homo obligatus est ad confitendũ absolute ita ꝙ implet ꝑceptum de confeſſione ꝓfitendo integre. ſz nõ est ei vtile ad vitam eternã ſine contritiõe ul' tunc ꝑite uel futura. vñ dicere ꝙ ꝓfeſſus nõ cõtritus teneaꝰ iterũ ꝓfiteri. est obligare hominẽ ad iterũ ⁊ iterũ confitendũ oia de quib⁹ confeſſus est cũ nũq̃ sciat se fuiſse cõtritũ. Bz forte dices ꝙ nõ est idẽ ne ſcire ſe eſſe contritũ ⁊ ſcire ſe non eſſe contritũ. vnde bñ verũ est ꝙ null⁹ ſcit ſe eſſe contritũ. ſed bñ põt ſcire ſe nõ eẽ cõtritũ. qꝛ bñ põt ſcire ſi peccata de quib⁹ confeſſus ẽ diſplicuerũt ei. ⁊ ſi fuit in ꝓposito iterũ cõmittendi. In ꝑmo caſu nõ teneꝰ homo iterũ confiteri. qꝛ ſcz non põt ſcire affirmatiũ ſcz ſe eſſe contritũ. ſz negatiuam põt ſcire ſcz nõ eſſe contritũ ꝓpter actus ꝛtrarios ꝛtritiõi q̃ ſũt cõplacentia de pctõ ꝓterito: vel ꝓlũtas cõmittẽdi in futuro. Dicendũ ꝙ homo obligaꝰ ad cõfitendũ peccata hoi ex ꝑcepto dno ut ſic ſubijciat ſe clauiꝭ ecclie ꝙ debent in eo opari ꝑ hoiem miniſtrũ dei ⁊ ecclie. ut q̃ homo ſciat peccata ⁊ pniam debitã imponat ordinata est confeſſio. hoc aũt totũ põt fieri in illo qui ſcit ſe non eſſe contritũ. qꝛ ꝛ ipſe pctã. ꝑpria põt dicere ⁊ põt condignã pniam. ꝑ eis a ſacerdote recipere quã implebit recedente fictione. ⁊ ſic valebit totũ dũmodo peccatũ fictionis confiteaꝰ. teneꝰ q̃ deo ⁊ hoi. ſz ab obligatione qua teneꝰ deo reconciliari nũq̃ ꝑ deo obligaꝰ ſine contritione. qꝛ niſi habeat eã nũq̃ reſtituit ad amicitiã dinã hoi aũt nõ est obligatus ꝓpter eiꝰ reconciliationẽ. quia hoiem iſtũ nõ offendit directe. ſz est obligat⁹ ad dicendũ peccata ſua hoi ⁊ recipiendũ pniam quã taxabit. q̃ licꝛ ſciat ſe nõ eſſe contritũ abſoluiꝰ ab obligatiõe qua obligat⁹ erat hoi ex ꝑcepto dno ⁊ ecclesiastico. Si tñ ſacerdos aduerteret iſtã fictionẽ ſcz ꝙ non voleret de pctis ꝑteritis. nec ꝓponit cauere a futuris non debẽt eũ abſoluere. Jn ſoluendo aũt rõnes ſuas apparebũt alie rõnes. hec Bernard' in forma. ¶ Ad primũ q̃ Hodofredi dicit ꝙ ſicut ꝑ ſacã quedã ꝑpimiꝰ character: ſic ꝙ alia ꝑpimiꝰ quedã diſpoſitio in ãia ut nullum ſacrm ſit ſine aliq̃ effectu dũmodo rite ꝓferaꝰ ⁊ rite ſuſcipiaꝰ. ad ꝗ ãt ꝙ abſolutio ſacrãlis ꝓferaꝰ rite regriꝰ ex pte conferẽtis auctoritas ⁊ noticia de pctis de quibus iudicat. ex pte recipiẽtis requiriꝰ miniſtratio materie que ſũt pctã. ut fiat talis rõ. Qd ſacrm hñs debitũ miniſtrũ ⁊ debitã formã ⁊ materiã ⁊ debitũ recipiẽs aliquid opaꝰ. ſz ſic est in caſu nro. qꝛ ſacerdos est debitus miniſter ⁊ vtiꝰ debita forma. Jtẽ est ibi debita materia ſcz pctã. ⁊ recipiens abſolutionẽ ab hoie ſcz peccator q̃ licꝛ ſit fictus ⁊ nõ recipiat abſolutionẽ a deo. qꝛ non infundiꝰ ei grã. recipit tñ abſolutionẽ humanã ab hoie. ita ꝙ ſicut in baptiſmo nõ obſtãte fictiõe ꝑpimiꝰ character ⁊ nõ grã. qꝛ grã opponit fictioni ⁊ nõ characteri. ita in abſolutione ꝑpimiꝰ diſpoſitio quedam ⁊ nõ grã. qꝛ diſpoſitio iſta nõ ꝛtrariaꝰ pctõ ſicut nec character. ⁊ iõ ponũt doctores talẽ diſpoſitionẽ ꝑpimi i ãia in virtute ſacri ut ſacrm habẽs oia q̃ debet habere excepta fictiõe nõ careat oi effectu. ſicut cũ baptiſm⁹ hz oia que debet habere nõ impediꝰ ab impſſione characteris. ꝓpter fictionẽ recipientis. Et est ſile in nãlib⁹ cũ ignis cale facit aquã nõ põt aliqñ eam cõuertere in ſeipſũ. licꝛ tñ nõ cõuertat ita ſcz ꝙ nõ ꝑpimat formã ſubalem in mã aque. ꝑpimit tñ quãdam diſpoſitionẽ ſcz calorẽ. vñ ſi nõ poſſit habere totũ effectũ. habet tñ diſpoſitionẽ ad ꝑncipalem effectũ. ſic oio est in ꝓposito. qꝛ cũ ſacrm nõ põt habere ꝑncipalẽ effectũ qui est remiſſio pctõꝝ q̃ntũ ad abſolutionẽ. ꝑpimit tñ quãdam diſpoſitionẽ ad effectũ ꝑncipalẽ. ⁊ iõ recedẽte illo qõ impediebat ꝑncipalẽ effectũ ſacri. iſta diſpoſitio opabiꝰ in virtute ſacri ſicut ſi ſacrm eſſet ꝑfs. ⁊ fiet tũc remiſſio peccatoꝝ. Qꝛ q̃ dicit ꝙ illa diſpoſitio non manet q̃diu abſolutio impediꝰ. Dicendũ ꝙ manet q̃uſq̃ hẽat effectũ ſuũ i ꝟtute ſacri collati. Qꝛ q̃ ꝑbat ꝙ nõ. dicendũ ꝙ illa diſpoſitio põt manẽ cũ pctõ. ſicut ⁊ character. ⁊ qõ dicit ꝙ hñs talem diſpoſitionẽ ſi iterauerit pctã nõ teneꝰ iterũ ꝓfiteri. Dicendũ q̃ illa diſpoſitio nõ agit niſi in ꝟtute ſacri collati id ẽ abſolutiõis. ⁊ iõ ſolum hz ꝟtutẽ ad illa pctã q̃ fuerũt mã abſolutiõis. ⁊ iõ nõ oꝝ illa ſz alia ꝓfiteri iterũ. vñ pz ꝙ rõ nõ cõcludit. qꝛ illa diſpoſitio nõ agit niſi ꝟtute abſolutiõis ꝓterite que nõ põt ſe extẽdẽ ad pctã futura. hec Bern. ¶ Ad 2ᵐ dicit ꝙ ver rõne vere ⁊ ſacrãlis pnie ſũt ꝑdicte tres ꝑtes nec hz totã ſuã efficaciã ſine trib⁹ ꝑtib⁹. vñ nec in ficte cõfitente habebit ꝑfectã efficaciã ſine ꝛtritiõe. ſz ordo inẽ ꝑtes licꝛ ſit ꝛueniẽs ut ꝛtritio ꝑcedat. nõ tñ ẽ neceſſari⁹. ſz ſufficit ut ꝛtritio ſequaꝰ. qꝛ etiã ꝑ ſolã ꝛtritionẽ remittuniꝰ pctã q̃ntũ ad deũ cũ ſolo. ꝓposito ꝓfitẽdi. qꝛ hõ ẽ obligat⁹ ad ꝓfeſſionẽ. ⁊ iõ facta ꝓfeſſione ſi ſupueniat ꝛtritio hẽbit ꝑ ꝟtute ꝓfeſſiõis ꝓterite ſuã efficaciã vñ etiã põt formari alia rõ. qꝛ nõ min⁹ põt ꝓfeſſio ꝓterita q̃ futura. imo magis. qꝛ ꝓterita hz illã diſpoſitionẽ ꝑpimẽ q̃ dicta ẽ quã nõ ꝑpimit futura q̃ntũ cũ q̃ hẽat in ꝓposito. ſz ꝛtritio cũ ꝓposito ꝓfeſſiõis future ſimpliciꝰ delet pctm. ita ꝙ nõ teneꝰ cõfiteri niſi ſemel habita opportunitate quã ſi non haberet nihilomin⁹ abſolutus eſſet. q̃ ⁊ contritio ꝟtute confeſſionis ꝓterite ſufficit ad delendũ peccatũ totaliter ita ut nulla obligatio nec q̃ ad deum rõne pñtis contritionis. nec quo ad eccleſiã ratione ꝓterite confeſſionis ⁊ abſolutionis remaneat. ¶ Confirmat ratio. qꝛ ynũquodq̃ virtuoſi⁹ est in re ⁊ in eſſe reali q̃ in ꝓposito. ſz cõfeſſio ꝓterita fuit in eſſe reali ⁊ dimiſit ꝑdictã diſpoſitionẽ. ergo nõ minus fecit q̃ntũ ad oia q̃ ꝓfeſſio habita i ꝓposito. hec Bern. ⁊ bñ. ¶ Ad 3ᵐ dicit ꝙ talis fict⁹ non cõmittit nouum pecca-

Ayuntamiento de Madrid

tũ sed nouã ꝓditione pcti. nõ penitere eni de peccatis
pteritis uel nõ ꝓponere cauere a futuris nõ é nisi cir-
cũstãtia peccati q̃ pōt aggrauare pctũ: q̃ tũ nõ trahit
ad aliud genus peccati. vnde non é necessariũ eã con-
fiteri licꝫ cõgruũ sit. ⁊ ideo ꝓfessio inte gra est. vnde ar-
gumẽtũ supponit falsum q̃ ista fictio sit nouũ peccatũ
Sed forte dices q̃ accedere indigne ad cõfessionẽ est
nouũ peccatũ. Dicẽdũ q̃ non. q⁊ accedere ad ꝓfessio-
nem ut homo soluat obligationẽ ad quã se reputat ob-
ligatũ nõ é malũ per se. nec nõ displicẽtia de peccato
de nouo aduenit. q⁊ etiã nec ꝑ̃us de peccato volebat.
vnde nullũ nouũ peccatũ cõmittit sed circũstantiã q⁊
vbi cõfiteꝰ peccata ad hoc q̃ cõfessio valeat ei tunc
deberet cõteri de peccatis. vnde patet q̃ rõnõ cõclu-
dit. hec Bern. ¶ Ad 4ᵐ dicit q̃ talis affirmaret se cõ-
tritum cũ nõ sit. adhuc forte nõ impediret fructus cõ-
fessionis saltim sequẽs. q⁊ tale mẽdaciũ nõ est gnitiosũ
q⁊ non fit i detrimentũ alteriꝰ q⁊ de se non est mortale
vnde é officiosum. Peccatũ aũt veniale nõ facit con-
fessionẽ non esse integrã si nõ dicat in ꝓfessione cũ nõ
sit absolute necessariũ pctã venialia ꝓfiteri. adhuc aũt
minꝰ peccat mentiẽdo facto sc̃z simulando se ꝑtritũ cũ
non sit. quia mẽdaciũ facti non é ita graue sicut verbi.
q⁊ factũ non é ita ordinatũ ad signdũ aliqd sicꝫ verba.
vnde etiã doctores ponũt q̃ nõ oꝫ ypocrisis é pctũ.
⁊ ideo siue facto siue verbo dicit se ꝑtritũ cũ non sit nõ
impeditur integritas cõfessionis. de confessione autẽ
fictionis cũ non trahat in aliud genꝰ pcti non teneꝰ eã
cõfiteri. si tũ ꝓfiteꝰ bene facit. Qd̃ q̃ dicũt doctores q̃
debet illã fictionẽ confiteri. verũ est q̃ sic debet eam
cõfiteri sicut debet vitare venialia q̃ quilibet vitare
debet: tũ si non vitat non peccat mortaliter. quia tunc
peccando venialiꝫ peccaret mortaliꝫ. qd̃ falsũ est. vñ
nec in spãli nec in gsali teneꝰ cõfiteri pctã ꝑ̃us cõfes-
sa. nec etiã fictionẽ. vnde sufficit q̃ recedat fictio. Sz
tunc é difficultas. q⁊ si fictio non é nisi venialis uel qd̃
vã aggrauans sicut veniale cũ veniale non impediat
grãm. videtur q̃ uel talis fictus recipiat grãm quod
nullꝰ ponit. uel q̃ talis fictio sit pctũ mortale p qd̃ grã
ꝑdit. Et dicẽdũ q̃ i ista fictione considerãt duo. vnũ
mãle sc̃z nõ penitere de pctis ⁊ aliud formale sc̃z acce-
dere ad ꝓfessionẽ cũ ista ipnia. ⁊ illud dicit formaliꝫ fi-
ctio. rõne g̃ pmi impedit ne absolutio ꝓferat gratiam
quia q̃dũ non penitet de peccatis nõ cõferꝰ ei gratia
sed rõne istius actus ut sic nõ impedit formaliꝫ. ⁊ ideo
fictio formaliter loquẽdo nõ impedit gn ꝓferat ei grã
sz illud qd̃ é mã fictionis. ⁊, ꝑpter ꝑ̃ qñ recedit mã ficti-
onis sc̃z q̃ penitebit de peccatis ꝑteritis tunc recedit
fictio totaliter ⁊ recipiet grãm. ⁊ ideo nõ oꝫ q̃ fictionem
cõfiteatur. nec etiã oꝫ q̃ dicat. Cõfessus fui alias ⁊ nõ
fui cõtritꝰ. q⁊ hoc nõ est nouũ pctũ. sz aliũ circũstãtia
pcti que ut admisceꝰ cõfessioni non mutat in aliud ge-
nus pcti ⁊ sic ex nulla pte necessariũ est eam cõfiteri.
hec Bern. ¶ Ad 5ᵐ dicit q̃ Godofredus male soluit
ad rõnes alteritas ptis: licꝫ ille nõ sint multũ efficaces.
vñ quo ad solutionem ꝑme dicit q̃ pnia sacramẽtalis
non hꝫ efficaciã suã sine ꝑtritione uel prãte uel ꝑterita
uel futura. Unde sciẽdũ q̃ in sacrõ pnie sic in alijs est
aliqd qd̃ est sacrẽ tũ sicut illud qd̃ agit extenꝰ inꝑ cõ-
fitentẽ ⁊ cõfessorẽ. ⁊ é aliqd qd̃ ẽ res sacri tũ sic gratia
p quã remittunꝰ pctã uel remissio pctõrũ qd̃ idẽ est. ⁊
est ibi aliqd quod ẽ res ⁊ sacrẽ: ⁊ ꝑ̃ non pōt eẽ nisi dis-
positio q̃dã q̃ fit i aia p absolutionẽ sic p baptismũ cha-
racter. ⁊ ꝑ̃ dispositio sufficit. q⁊ aũt sufficiat ad remissi-
onẽ pctõrũ ⁊ q̃ oporteat. Godofredũ ꝑ̃ ponere. pbaꝰ p
ea q̃ iste dicẽ hic. Dicit eni q̃ oꝫ ad ꝑ̃ sit vera ꝓfessio q̃
peccatoꝫ sit cõtritꝰ uel attritꝰ: ita q̃ videꝰ fm eũ suffi-
cere ad valorem ꝓfessionis q̃ peccatoꝫ sit attritꝰ. sz at-
tritio in ꝑ̃ differt a cõtritione. q⁊ cõtritio nõ est sine grã
q⁊ ꝑportat sufficiẽtẽ displicẽtiã de pctõ. attritio aũt nõ
est cũ gratia. q⁊ nõ ꝑportat sufficientẽ displicẽtiã: sed
aliq̃lem. Tũc g̃ arguo: Aut ꝓfessio q̃ fit cũ attritione ab
absolutione habita valet aut nõ. iste dicit q̃ valet. sed
non valet, p tpe absolutionis. g̃ posl. uel nunq̃ valet.
Si postea valeat q̃ro p qd. oportet eni ponẽ aliqd i at-
trito qd̃ remaneat post absolutionẽ. q⁊ absolutio ꝑte-
rita ut ꝑterita nihil é: sz ut aliquẽ effectũ dimittit q̃ nõ
pōt eẽ nisi dispositio illa quã ponit aliꝫ. Et iõ etiã p vi-
cta isti oꝫ ponẽ nccio istã dispositionem. ita q̃ hic sunt
due rõnes q̃re oꝫ ponẽ hãc dispositionẽ. vna é. quia é
sacrẽ ⁊ res sacri. alia q⁊ iste dicit q̃ ꝓfessio valet attri-
tis. ⁊ certũ é q̃ nõ valet eis, p tpe illo ad remissionem
culpe. sed, p tpe alio: qd̃ nõ posset fieri nisi aliquẽ effe-
ctũ in attrito dimitteret. Itẽ ad maiorẽ euidentiã pdi-
ctorũ oꝫ ꝑbare ꝑtũ. eo q̃ iste dicit hic q̃ sc̃z peccatoꝫ
ficꝰ uel nõ cõtritꝰ nõ sit materia ꝓueniẽs ꝓfessionis ut
absolutiõis. q̃ aũt pctõ nõ ꝑtritꝰ possit eẽ mã i sacra-
mẽto pnie. ita sc̃z q̃ sit suscipiẽs inq̃tũ peccatoꝫ. patz
q⁊ aliꝰ nõ pōt recipe absolutionẽ cũ effectu nisi peccaꝫ
toꝫ. mã aũt sint pctã, ꝑpnie. tũ non faciẽdo vim dicamꝰ
pctõrẽ sic ipse inuit mãm pnie. Q̃ nõ sit necessariũ eũ
esse ꝑtritũ ꝑz. q⁊ minister cuiuslibet sacri debet cogno-
scere mãz sacri qd̃ ministrat: aliꝫ male posset ei formã
applicare. sz si pctõrẽ cõtritꝰ inq̃tũ cõtritꝰ eẽt mã bnꝰ
sacri. non peccatoꝫ inq̃tũ peccatoꝫ nũq̃ minister bnꝰ
sacramẽti sciret uel cognoscere materiam sacramẽti
sui. quia in eo non é scire quis sit contritus. tũ quia cõ-
tritio é de interioribus que non subsunt iudicio homi-
nis: etiam in foro penitẽtie nisi inq̃tum exteriꝰ pate-
fiunt. tum etiã quia ex quo sponte dicit peccata sua. ⁊
non apparent exteriꝰ signa incõtritionis. quia tunc
non deberet eum absoluere. non debet iudicare eum
incõtritum. ⁊ ideo necesse é ponere q̃ peccatoꝫ inq̃tũ
sponte confitetur peccata sua sit materia illius sacra-
menti ⁊ non inq̃tum contritꝰ. Et quo patet causa di-
cti q̃ cum sacerdos sit sufficiens minister ⁊ forma de-
bita. ⁊ peccatoꝫ sit materia inq̃tũ sponte confiteꝰ pec-
cata sua. patet q̃ in tali cõfessione é verum sacramen-
tum. ⁊ ideo non teneꝰ iterum confiteri. ¶ Contra 2ᵐ
solutionem sic dicit. Simplex narratio peccati facta
per modum confessionis cui debet fieri. ⁊ sicut confes-
sio sufficit nõ solum ad implendũ preceptũ ecclesie sz
dei. q⁊ de ꝑ̃ ꝑceptũ de ꝓfessione ꝑ Jacobũ: cõfite-
mini alteruꝫ pctã vra. tũ ꝑz q̃ dat ꝑceptũ ut ꝓfessio
fiat boi. ⁊ iõ ad nihil extẽdit se ꝓfessio nisi q̃ pōt subesse
iudicio boiõ. boiõ aũt iudicio non subest vtrum aliquis
sit contritus uel non contritus nisi expresse diceret cõ-
fitens se non eẽ cõtritum. ita q̃ diceret se non penite-
re de peccatis uel non cauere in posterum. uel etiam
nisi per facta euidentia ostenderet se non esse contri-
tum. in quibus casibus sacerdos q̃ non solũ habet cla-
ues aperiendi celum sed etiam claudendi. non debet
eum absoluere. ergo dummõ offerat se sacerdoti ad
modum penitẽtis dicendo peccata sua hoc sufficit ad
oẽm confessionem que debet fieri homini siue ꝑcepto
diuino siue ecclesiastico. Itẽ qd̃ diẽ q̃ cõfessio non est
integra. in isto casu oꝫ sum ẽ contrariũ. q⁊ nõ penitere
de peccato non vicit pctũ aliquod p se: sz circũstantiã

Ayuntamiento de Madrid

peccati q̃ etiã noua non ẽ qñ cõfiteꝰ. cũ etiã prius fuerit non penitens. Si aũt fuisset penitẽs ⁊ contritus ante confessionẽ: ⁊ nihilominꝰ in cõfessione non penitẽt de pctis de qbus ꝑuo penituit. tũc ex mala volũtate sua cõmitteret nouũ pctũ. qz de nouo haberet cõplacẽtiã in malo. ⁊ in tali casu bñ oporteret cõfiteri pctũ. verbi gratia. habui complacẽtiam ⁊ in hoc ⁊ in illo. ⁊ placuit mihi quod fecerã. vnde sic debet confiteri in tali casu suppolito q̃ cõtritio ꝑcesserit ⁊ q̃ ipse sciuerit eã ꝑcessisse qd̃ est impossibile. ⁊ iõ semp regulariꝰ dicẽdum est q̃ nunq̃ istã impniam que non ẽ nisi circũstantia pcti in aliud genus non trahẽs non teneꝰ confiteri. ¶ Cõtra tertiã solutionẽ dicit q̃ sacra noue legis sũt signa alicuiꝰ qd̃ impmit per ea qñ rite suscipiũtur. etiã nõ impediente fictione: vnde absolutio significat illã dispositionẽ que operaꝰ remissionẽ pctõꝝ nisi sit impedimẽtum. Nec sũt risiones Bern. ad arguẽta Bodofredi. in quibꝰ licꝫ multa bene dicta sint. tamen aliq̃ falsa dicit. ⁊primũ est q̃ fictio ꝓfitentis in nullo casu sit notũ aut spãle pctũ: sed sola circũstãtia que non trahit in aliud genus peccati nisi in casu quẽ ponit impugnãdo penultimã solutionẽ Bodofredi. hoc eni falsũ est. quia ille qui cũ cõplacẽtia peccati ꝑteriti uel cum ꝓposito in futurũ peccandi cõfiteꝰ. dato q̃ tales actus interiores habuerit antecẽs cõfiteꝰ. tñ q̃ cum talibꝰ actibus accedit ad sacrm penitẽtie nouũ pctũ cõmittit: qõ potest reduci ad specie uel genus sacrilegij. sicut dicit scũs Tho. in suo simili 3ª pte. q. 80. arti. 4.ª vbi q̃rit. Utrũ peccatoꝝ sumẽs corpus xpi sacraliter peccet ⁊ in ꝑncipali risione sic dicit. In hoc sacro sicut in alijs illud qõ est sacramẽtũ est signũ eiꝰ qõ est res sacramẽti. Duplex aũt ẽ res huiꝰ sacri. vna quidem q̃ est sigta ⁊ contẽta scz corpus xpi mysticũ qõ est societas sanctoꝝ. qcũq̃ g̃ sacrm sumit ex hocipso sigt se eẽ xpo vnitum ⁊ mẽbris eius incorpatũ. qõ qdẽ fit per fidẽ formatã quã nullꝰ habet in pctõ mortali. ⁊ iõ manifestum ẽ q̃ quicũq̃ cũ peccato mortali hoc sacrm sumit falsitatem in h̃ sacramẽto cõmittit. ⁊ iõ incurrit in h̃ sacrilegiũ tanq̃ sacramẽti violatoꝝ. ⁊ ꝑꝑ hoc mortaliꝰ peccat. hec ille. Itẽ ibidẽ in solutione tertij sic dicit. Maxima bona Augꝰ intelligit virtutes aie quibꝰ nullus male vtiꝰ q̃si ꝓncipijs mali vsus. vtiꝰ tamẽ eis aliqs male q̃si obiectis mali vsus. ut pz in his q̃ de virtutibꝰ supdiunt. ita ⁊ hoc sacrm q̃tum ẽ ex se non ẽ ꝓncipiũ mali vsus. sed obiectũ. vnde Augꝰ dicit. Multi indigne accipiunt corpus dñi. ꝑ quod docemur q̃ nõ cauẽdum sit accipere bonũ. ecce eni factum ẽ malũ dum male accipiꝰ bonũ sicut ecõuerso a ppto factum ẽ bonũ cũ bñ accipitur malũ scz cũ stimulus satbane patienter portaꝰ. hec ille. Similia dicit. q. 69. arti. 9.ª in solutione tertij in materia de baptismo. Similia dicit 4.ª sen. dis. 9. q. i. arti. 3.ª in solutione ꝑme ⁊ 2ª. q. Sic dico i ꝓposito. q̃ cũ accedẽs ad penitẽtie sacramẽtum ostẽdat se penitere de pctis: ⁊ velle deo recõciliari ⁊ satisfacere si talis sit positiue ⁊ sciẽter fictus. utpote quia recolit se complacẽ in ꝑterita culpa: uel nullam de illa displicẽtiam habere aut recolit ⁊ actu consideret se ꝓponere peccare in futurũ mortaliꝰ: uel non habere ꝓpositum abstinendi a peccato mortali. uel nolle satisfacere deo. nec iniunctã pniam adimplere. talis cõmittit mẽdacium facti ⁊ sacrilegiũ ⁊ violationẽ sacramẽti: ⁊ sic nouiter peccat noua spẽ pcti. 2ª falsũ qõ dicit Bern. est q̃ talis ficte accedẽs ad sacramẽtum pnie cõmittat nouã circũstãtiam pcti ⁊ aggrauationẽ pcti. ⁊ nullo modo cõmittat nouũ pctũ: nec aliõ modo nouiter peccet. istud eni videtur iplicare ꝓtradictionẽ q̃ aliquis nouiter augeat pctũ suũ ⁊ aggrauet illud. ⁊ q̃ in tali noua aggũatiõe ⁊ augmẽtatiõe nullo mõ nouiꝰ peccet: nec nouiter sit culpabilis. uel q̃ correspõdeat sibi nouus gradus pene ⁊ tamẽ nullo mõ cõmittat nouũ pctũ aut culpã aut gradum culpe. vnde q̃cunq̃ mereꝰ nouũ gradum pene cõmittit nouũ gradũ culpe: ⁊ ꝓnter nouam culpam quia quilibet nouus gradus culpe est noua culpa aliõ modo. 3ª falsũ quod dicit ẽ q̃ si talis fictus asserat se eẽ non fictũ uel se eẽ contritũ: non iõ impediꝰ fructus confessionis: nec peccat mortaliꝰ. qz non mẽtitur mẽdacio pnicioso in detrimẽtũ alterius. hoc sigdem falsum est. quia licꝫ in tali casu suũ mendaciũ non noceat alteri tñ nocet sibiipsi ⁊ cedit in cõtemptũ ⁊ violationẽ sacramẽti ⁊ irreuerẽtiam dei ⁊ ecclesie. 4ª falsum qõ dicit ẽ q̃ omne mẽdaciũ facti sit leuius quolibet mendacio verbi. B sigdem falsum est. quia multa mẽdacia facti sunt peccata mortalia. ⁊ multa mendacia dicti sunt venialia. 5ª falsum quod dicit est q̃ non omnis ypocrisis sit pctũ. hoc eni falsum ẽ. put ostendit sanctꝰ Tho. 2ª 2ª. q. iii. Nã in ꝑ arti. qõnis ostẽdit q̃ ois simulatio est peccatũ. ⁊ in 2º ostẽdit q̃ ois ypocrisis est simulatio qua peccatoꝝ simulat pſonã iusti. Idem ponit 4.ª sen. dis. 16. q. 4. arti. ꝑ. vbi probat quattuoꝝ ones. ⁊primũ est q̃ ois ypocrisis est pctũ. 2º q̃ ypocrisis ẽ spãle peccatum. 3º q̃ ypocrisis qñq̃ est peccatum mortale. 4º q̃ ypocrisis directꝰ ipedit effectũ pnie q̃ alia pctã. quia semp excludit rectam intẽtionem actuũ penitẽtie. Quãdo autẽ sit mortale peccatum ostẽdit ibidem in solutione 3ª. q. vicẽs. Ypocrisis habet eandem rationem peccati sicut ⁊ mendaciũ. mendacium aũt nõ sp ẽ pctũ mortale: sed qñq̃ ẽ pnicioſũ. Et sitiꝰ ypocrisis nõ sp ẽ pctũ mõtle: licꝫ qñq̃ ẽ pnicioſa cadẽs i nocumẽtũ alteriꝰ pſone vũ. ꝑꝑ creditã scitatẽ aliũ defraudat re quã bz uel bñe debẽt: aut i nocumẽtũ fidei ⁊ ecclie vũ. ꝑꝑ scitatẽ creditã de ipso ei ꝑ fidẽ ⁊ ecclia credit h̃ ille. Sz i 2ª 2ª. q. iii. arti. 4.ª sic dicẽ. In ypocrisi sũt duo scz defectꝰ scitatis: ⁊ simulatio illiꝰ. Si q̃ ille dicat ypocrita cuiꝰ intẽtio ferꝰ ad ytrũq̃ vti scz aliqs non curet scitatẽ bñe. scz solũ appere sic ꝓsueuit accipi i sacra scriptura. sic manifestũ ẽ q̃ ẽ pctũ mortale. nullꝰ eni puatur totaliꝰ scitate nisi ꝑ pctũ mortale. Si aũt vicatur ypocrita ille q̃ intẽdit sillare scitatem a q̃ priuaꝰ ꝑ pctũ mortale. tũc q̃uis sit i pctõ mortali ex q̃ priuaꝰ scitate vite. nõ tñ sp ipsa sillatio est ei in pctũ mortale. scz qñq̃ veniale. qõ discernendũ ẽ ex fine q̃ sit repugꝰ charitati dei uel. ꝓximi erit pctũ mortale puta cũ sillat scitatẽ ut falsã doctrinã disseminet. ul ut adipiscaꝰ ecclesiasticã dignitatẽ idignꝰ: ul q̃cũq̃ alia tpalia bona i qbꝰ fructũ ꝓstituit. Si ꝓ finis intẽtꝰ nõ repugꝰ charitati erit veniale. puta cũ aliqs ipsa fictiõe delectat. de q̃ dicꝰ pbs 4.ª ethꝰ. q̃ magis videꝰ vanꝰ q̃ malus. Eadẽ eni rõ ẽ de mẽdacio ⁊ sillatiõe. cõtingit tñ q̃ aliqs sillat pfectionẽ scitatis q̃ nõ est de necessitate salutis. ⁊ talis sillatio nec sp est pctũ mortale nec sp ẽ cũ pctõ mortali. B ille. Ex qbꝰ apparet q̃ ypocrisis ẽ pctũ mortale qñ ẽ pnicioſa puta cedẽs in detrimẽtũ alteriꝰ pſone uel ecclesie uel fidei uel dei. cũ ergo ficte confitens fictiõe positiua supꝰ explsa q̃tũ in se ẽ detrimẽtũ inferat ministro dei ⁊ sacro dei cuiꝰ uel quoꝝ effectũ impedit. ⁊ẽnat etiã deũ in suo sacro. detrimẽtũ etiam inferat sibiipsi quẽ teneꝰ plꝰ q̃ ꝓximũ diligẽ ꝑuãdo ul excludẽdo

Ayuntamiento de Madrid

uel ipedicēdo habitū charitatis ⁊ gratie ⁊ peccatorum mortaliū remissione sine qb⁹ nō ē salus ipsi: constat q̄ sua fictio simulatio ⁊ ypocrisis est peccatū mortale ut puta mēdaciū officiosū cū nulli prosit nec ꝓdesse possit. 6⁰ falsū ē q̄ talis ꝓfessio ē integra facta cū tali positiua fictione scienter. 7⁰ est q̄ talis cōfessius non teneat cōfiteri peccata prius cōfessa. nec ipsam fictionē plus q̄ꝫ peccata venialia. 8⁰ est q̄ taliter fictus non impediat ab effectu vltimo sacramēti per formale fictionis sc̄z per indignū accessū ad sacramētū ⁊ abusū ei⁹. sed solū per mālē fictionis quod est non penitere de peccatis. 9⁰ falsum est q̄ attritio. cū sacro uel sacramēti susceptione in nullo casu sufficiat pro tpe susceptionis sacramēti ad remissionē peccatorū. sed solū post susceptionem eius. Videt enī velle q̄ sacrālis absolutio nūq̄ de attrito efficiat ⁊ attritū qō falsū est. 10⁰ ē quia videt velle q̄ materia sacramēti pnie sit peccator⁹ spōtanee ꝓfitēs peccata. ⁊ q̄ nō regratur ad ꝓpriā materiā sacramēti ⁊ attritio nec attritio nec aliqua displicētia de peccato. ē enī falsū est. q̄z licz ad veritatē sacrī nō regrat̄ in cōfitēte ⁊ attritio. regrit̄ tn̄ aliq̄lis displicētia de pctis que ꝓfitet: uel in singulari uel in spāli uel in gēali. 11⁰ falsum ē q̄ talis ficte ꝓfessus regularit̄ ⁊ in oī casu sit absolut⁹ a pceptō ecclesie ⁊ dei sine q̄cūq̄ distinctiōe. vñ sup B ⁊petr⁹ de palude ponit qnqs opiniones. ⁊ in vltima q̄ ē sua sic dicit. Talis liberat̄ a pceptō ecclesie: ita q̄ ante annū illū nō teneat cōfiteri siue dicat fictionē illā siue nō: vū tn̄ dicat oia alia pctā sua. q̄z ecclesia nō pōt pcipere nisi actū exteriorē. nec pōt pcipere aliquā satisfactionē. nec penam iponē. p actu interiori. vñ qui dicit q̄ confiteatur oia pctā sua quo ad pctā cordis ē ꝓtiū. ſz q̄ ad exteriora est pceptū. Si dicat: Ecclesia non pcipit illud qō est malū. q̄z pcepta boni legislatoris danť de actib⁹ virtutū. Dicendū q̄ confessio ⁊ absolutio in ficto nō sūt mala de se: sed. ppť circūstātiam fictionis. ⁊ iō ꝓm se ē in pcepto. ⁊ q̄ ad substātiā facti liberat̄ a pcepto hūano qō nō potuit coincludere huātionē fictiōis. sic nec fictionē, phibere. sic si elemosyna est in pcepto ⁊ fiat, ppter ypocrisim. vū tn̄ hō velit se aquitare a pcepto: ⁊ cū B placere mūdo liberat̄ a pcepto. Sciendū est aūt q̄ pcipere cōfiteri legē cōdendo non est pceptū fori pnialis effectiue licz sit de illo foro materialiť ⁊ obiectiue sic dare indulgētias. vnde non pōt intelligi pceptū de confitēdo quo ad potestatem ordinis. sed de foro penitētie potest cōfessor iniūgere q̄ frequēter ꝓfiteatur de interioribⁿ de quib⁹ se ei submittit. Ad illud autē q̄ obiicit a quibusdā q̄ ecclesia pōt pcipere actū interiorē rōne exterioris qn̄ sine pmo non bz effectū: sicut q̄ pōt pcipere lectionē pōt pcipere meditationē ⁊c. Dicēdū est q̄ nō ꝯz sed coipso q̄ hō pecipit mihi lectionē deus q̄ pecepit mihi obedire pcipit mihi meditationē sine qua non possū legere. Si aūt dicat q̄ ecclesia pcipit alicui habere mrmoniū qō non ē sine ꝓsensu. ⁊ p ꝓis ꝓsensū. alias ei obediret qui tn̄ per verba ꝓtraheret ⁊ excoicationē euaderet. Dicendū q̄ non ē simile. q̄z sicut ecclesia de peccatis cōfessis licz cordis q̄z iam sibi subdūtur vat indulgētias: sic postq̄ aliqs pmisit alicui ducē eā i ytorē. obligat⁹ ē ad actū interiorē ex facto qō ecclesie subiacet. vñ de rōne ⁊ tractus quo obligatus ē ad actum interiorē ecclesia cogit cū ad illū: sicut si quis solo corde vouisset ecclesia ad illius voti observantiā non cogeret. si aūt ore tunc sic. hic aūt iste non se obligauit ad penitendū interi⁹ pmissione q̄ subiaceat ecclesie. q̄z licz in baptismo abrenunciauerit sathane. ⁊ pfessus fit religionem xpianā. nō tn̄ obligauit se ecclesie ad obediendū nisi in illis que sunt sibi cōmissa. ⁊ hec sunt exteriora. sicut religiosus non pōt cogi nisi ad ea q̄ sunt ex regula ⁊ constitutionib⁹ brit plati iponere ad q̄ se obligauit: non ad plura nisi put sūt i casu necessaria ad illa. Cū ār adducit victū legis q̄ cū alicui aliqd cōmittit etiā cōmittit illud sine q̄ exeq nō pōt. ⁊ si alias nō cōpetat ⁊c. Dicen vū q̄ cōmissa iurisdictiōe tacite cōmittū illa q̄ sūt ad hoc necessaria qn̄ sunt talia q̄ solent alias expresse cōmitti. talia aūt non sunt act⁹ interiores quoꝝ iudicium deus hoi, phibuit nisi in foro cōscie. ⁊ iō q̄uis nō possit pcipere ꝓfessionē de pctō occulto exteriori in foro exteriori. pōt tn̄ pcipere cōfessionē de illo in foro interiori. ecclesia enī hz pceptum in foro exteriori ad bene ordinādū vtrūq̄ forū. ſz q̄z act⁹ interior oio subterfugit forū exteri⁹. etiā si de ipso cōstaret. q̄z si gs ꝓfitēť se cōsensisse in homicidiū non, ppť B posset excoicari sic nec decollari. inde ē q̄ de actu interiori nō pōt ecclesia ferre pceptū. nec respectu fori pnialis nec iudicialis. ſz de actu exteriori oio occulto q̄ ipsa posset punire si ei cōstaret. puta p cōfessionē ei⁹ q̄ solus ē sibi cōscius q̄ alię non pōt ei cōstare ipsa nō pōt facere pceptum in iudicio exteriori: ita sc̄z ut cogatur fateri veritatē. q̄z iure dīno, phibeť de tali occulto ingrere cū accusatio uel clamosa insinuatio debeat pcedere: licz in coi possit excoicare eum q̄ B fecerit. sed de isto actu pōt dare pceptū exequēdi in foro pniali. ſz de ipsa interiori pnia nullo mō videť posse pceptū dare. quia nullo mō cadit sub eius pcepto. nec q̄ talis interior pnia habeat: nec q̄ aliqs de ei⁹ fictione ꝓfiteat. hec ⁊petr⁹. Ex gb⁹ ps q̄ ꝓfiteri cū pnia interiori non ē pceptū ecclesie sed xpi. ⁊ similiter ꝓfiteri fictionē interiorē. sic ⁊ alia pctā cordis licz nō sit pceptū ecclesie. est tn̄ pceptū dei. Similiť dico q̄ licz accedere cū fictione ad sacrm baptismi uel pnie uel alia nō sit, phibitū pcepto ecclesie: est tn̄ phibitū pcepto xpi, phibētis ypocrisim q̄ ē pctn̄ mortale. non tn̄, phibet illam q̄ est venialis. Alia ꝯo q̄ dicit Bern. prit stare. iō argumēta q̄ ipse soluit incōuenienť soluēda sūt ex dictis ⁊pe. de palu. potissime in solutione ad 4.⁰ Durādi superi⁹ recitatis ut ps. ¶ Ad argu⁰ ⁊tra ꝓnē rñdet scūs Tho. pnti dis. q. 3. arti. 4. q̄ stūcula pma. in solutione 2ⁱ. dicēs. q̄ cōtritio ⁊ satisfactio fiunt deo. ſz ꝓfessio fit hoi. ⁊ iō de rōne ⁊ tritionis ⁊ satisfactionis ē q̄ hō sit deo p charitatem vnit⁹. nō aūt de rōne cōfessionis. hec ille. Sz B arguit ⁊pe. de palu. dicēs: Cōtra verba q̄ ponit Tho. videť. q̄z si ⁊ tritio ⁊ satisfactio q̄z fiūt deo reqrunt q̄ hō q̄ ista facit sit vnitus deo: sic cōfessio. quia fit hoi reqrit q̄ sit vnitus homini ⁊ si pxima vnio debet esse per charitatem pari ratione 2ª. nisi dicatur sic q̄ deus q̄ videt dispositionē nō inducit formā nisi in mām bñ dispositā. ſz homo q̄ nō videt cor uel si ei dicitur facit qō suum est intendens facere quod facit ecclesia: siue erretur in facto ⁊ tunc non peccat. quia alius cui tenetur credere non confitetur fictionē: siue erreť in iure. quia alius confiteť eā ⁊ iste nihilomin⁹ absoluit abutens clauē. tn̄ ex quo intendit absoluere ⁊ verū sacramētum cōferre videtur quod conferat: ⁊ si tunc non habet effectū, ppter illius indispositionem. habebit tamen postea nel ex pactione dei uel ex dispositione remanēte. Et si dicatur q̄ non ē sacramentum. q̄ licz habeat veram formam non tamen verā materiā que ē peccator: contritus. sicut materia

Ayuntamiento de Madrid

matrimonij homo ꝓsentiens. Dicēdum ꝙ quando sua fictio non sibi occurrit ut ꝓfitēdā: tunc nō est cōfessio dimidiata. ⁊ quādo fictionem suā dicit cum aliis peccatis est ꝓfessio integra: ⁊ sic materia pfecta cui potest impōni forma: qō si fiat verū sacramētū erit ḡuis fieri nō debeat. sicut homo sacerdos babēs hostiam super altare pollutū nō deberet quidem celebrare. sed si pferret verba vera eucharistia eēt. ⁊ sufficit ut quidam dicunt. ⁊ tale sacramētum non valet ad remissionem culpe nec pene ꝓ tunc. sed recedēte fictione valet ad vtrūq: uel ex pactione uel ex ornatu disponēte sicut character. etiam si cōtritio ponatur pars cēntialis penitētie sacramēti. quia sicut satisfactio que ordine nature debet sequi cōfessionem ⁊ ꝓtritionem aliquando precedit cōfessionē. ⁊ sufficit ita ut non teneatur deo amplꝰ satisfacere: puta quia contritio delcuit penam in quo casu si constaret sacerdoti nullā penitētiam iniungere deberet sicut nec baptiçato: uel si tantā penitentiam fecit post cōtritionē ꝓpio motu ꝙ videatur satisfaciēs confessori: non iniūget aliam. aliquādo aūt precedit cōtritionē ut quādo facta est in peccato mortali: ⁊ est talis ꝙ aliquid demit de substātia. puta quia tota penitētia erit in elemosynis quas erogauit ī peccato postea cōteritꝰ gratas habens elemosynas quas fecit peccator ⁊ ē materia ſ ꝛ imūda nisi sit saltim attritus. uel cōfessio sine ꝓtritione est materia imunda. sic ecōuerso: licꝫ contritio debeat pcedere confessionē ⁊ absolutionē. si tamen sequiꝫ sufficit ad habendū tunc fructum. hec ꝓ Petrus. Mihi ꝑ euiter videtur dicendum ꝙ pro tempore absolutio non sit verū sacramentum penitētie nec integrū si confitens non habet tempore quo confitetur nec ꝓ tempore quo absoluiꝫ vllā displicentiam de peccato. qz in hoc casu non est vera nec integra nec sufficiens materia sacramēti: ut prius dictum ē. Si aūt habet aliquā displicētiam de peccato que trī non attingit ad rōnem cōtritionis nec fm se nec cū sacramēto: nihilominꝰ est verum sacramētum. sed non perfectum in se ⁊ in suo effectu quā tamen vltimatā pfectionē habit sibi cōtritio si postea sequatur. Si autem nec tēpore cōfessionis nec tēpore absolutionis affuit attritio nec qualiscūq; displicētia de peccō tunc nulla contritio sequens faciet nec integrabit nec pficiet precedens sacramētū qō nullū fuit. sed aliūde poterit esse salutifera. puta ex desiderio futuri sacramenti. Et hec de questione sufficiant: de qua benedictus deus amen.

QVrca decimamoctam distinctionē ⁊ finem pcedentis querit. Utrū confessio non integra possit aliquid valere ad salutē. Et arguitur ꝙ sic. quia sacerdoti non debet fieri cōfessio de peccatis nisi. ppē absolutionē. sed qnq; sacerdos qui audit cōfessionem pōt de aliquibꝰ pctis absoluere ⁊ non de omnib⁹. ḡ ad minꝰ in tali casu non os ꝙ cōfessio sit integra. ¶ In oppositū arguitur. qz ypocrisis ē inped mētū penitentie sed diuidere ꝓfessionem ad ypocrisim ptinet ut Aug⁹ dicit. ḡ confessio debet eē integra: sic ut omnia peccata vni sacerdoti qs ꝓfiteaꝫ. ¶ In hac qōne erunt tres articuli. In pmo ponenꝫ ꝓnes. in 2⁰ obiectiones. in 3⁰ solutiones.

Quantum ad primum articulū sit prima ꝓ ꝙ cōfessio debet sic eē integra. ut bō ꝓfiteaꝫ vni oia pctā que hs in memoria. Hanc ponit scūs Tho. 4.⁰ sen. dis. 17. q. 3. arti. 4.⁰ in solutiōe 2ᵃ. q. vbi sic dicit. In medicina corporali os ꝙ medicꝰ non solū vnū morbū ō quē medicinā dare debet cognoscat. ſ ꝛ etiā vl'iter totā habitudinē ipsi⁹ ifirmi eo ꝙ vnꝰ morbꝰ ex adiūctione alteriꝰ aggrauaꝫ. ⁊ medicina q̄ vni morbo cōpeteret alteri nocumētū pstaret. Et sīlīē ī pctis. qz vnū aggrauaꝫ ex adiūctione alteriꝰ: ⁊ illud qō vni petō est noueniens medicina. alteri incētiuū pstaret: cū qnq; aliqs cōtrarijs pctis sit infectꝰ sic docet Greg⁹ in pastorali. Et iō de necessitate ꝓfessionis est ꝙ bō oia pctā ꝓfiteaꝫ q̄ hs in memoria: qō si nō faciat nō ē ꝓfessio: sed ꝓfessiōis simulatio. hec ille. ¶ Itē ibidē arguit sic. Cōfessio ē ps pnie. ſ ꝛ pnia debet esse integra: ut 20. dis. magister dicit. ḡ ⁊ ꝓfessio. hec ille. Ex gb⁹ pōt formari talis rō pro ꝑne. Nō minor: morbi spūalis detectio ē necessaria in medicina spūali q̄ morbi corporalis in medicina corporali ſ ꝛ i medicina corporali os detegē vni ⁊ eidē medico oēm morbū corporalē memorie occurrētē. ḡ similiē in medicina spūali os detegere vni ⁊ eidē medico oēm spūalē morbū memorie occurrētē. ¶ 2ᵃ ꝑ est ꝙ nō est necessariū ꝙ ꝓfitens sp absoluaꝫ ab oib⁹ pctis ꝓfessis p vnū ⁊ eundē. imo pōt p vnū absoluī a b aliqbus ⁊ nō ab aliis ſ ꝛ remitti ad aliū q absoluat a reliquis. Dāc ꝑnē ponit scūs Tho. vbi sup in solutione 4.ⁱ argumēti. illud eni argumētū ē tale: Sacerdoti nō debet fieri cōfessio de pctis nisi. ppē absolutionē cē. ut sup recitatū ē in p argumēto qōnis. ⁊ rīdet sic. Dicēdū ingt ꝙ etiā si sacerdos nō possit absoluē de oib⁹ trī tenē ē sibi oia ꝓfiteri ut quātitatē totꝰ culpe cogiscat. ⁊ de illis de qbus nō pōt absoluere ad supiorē remittat. hec ille. Ex gb⁹ pōt formari talis rō. p ꝑne Deficiēte cā. pptia alicuⁱ effectus tollīē effectꝰ. ſ ꝛ cā q̄re cōfessio dimidiata nō valet ē qz illa dimidiatio tollit noticiā quātitatis pctī q̄ necessaria ē sacerdoti ⁊ ipedit eiꝰ curationē. Dimidiatio ꝓ absolutionis non tollit talem noticiam. nec impedit curam. ergo absolutio ī casu pōt dimidiari. nō autē ꝓfessio. Et in hoc pmꝰ articulus terminaꝫ.

Quantum ad secundū articulū arguendū est ꝓtra ꝑnes. Et qdē ꝓtra pmā arguit Durādus. nō qdē directe ō ꝑnē. ſ ꝛ ō ciꝰ. pbationē dicēs. ꝙ rō adducta. p ꝑne nō videt necessario. pbare ꝙ necessariū sit oia pctā ꝓfiteri vni ⁊ eidē sed solū qō est valde cōgruū. qz fm cā nō ē necesse oia pctā simul ꝓfiteri nisi rōne gratitatis quā vnū fortiꝫ ex alio uel rōne medicine q̄ pro deesset ꝓtra vnū ⁊ nō ō aliud. ſ ꝛ. ppē pmū nō os ponere. qz circūstātie aggrauātes nō sūt de necessitate cōfessionis ſ ꝛ solū ille q̄ addūt nouā spēm pctī: ſ ꝛ vnū pctm̄ si recipiat ḡuitatē ex alio sibi adiūcto. nō trī recipit nouā spēm. ḡ ad ꝓfessionē vni⁹ pctī nō ꝛegrīꝫ necessario ꝙ fiat mētio de alio. Nec. ppē 2ᵐ ſ ꝛ. ppē medicinā. qz ul'logē de medicina q̄ expellit morbū uel de illa q̄ ꝑseruat a recidiuo. medicina aūt q̄ expellit morbū pctī vni⁹ nunq̄ ē ō ꝛia medicine alteriꝰ pctī. qz eadē est medicina expellēs oē pctm̄ ſ ꝛ grā. ⁊ ita rōne illiꝰ medicine non os ꝓfiteri simul oia pctā ne medicina q̄ curat vnū pctm̄ grauet uel augeat aliud. qz illud nūq̄ ē nec rōne medicine pteseruatiue. qz nō ē de rōne vere pnie ꝙ bō ab ea non possit excidere. ḡ nō ē necessariū ad veram pniam ꝙ exhibeanꝫ oimoda remedia ō recidiuū. Alius est autē modus efficacior. pbans eandē ꝑnem. ⁊ est talis. Cōfessio rīdet ꝓtritiōī lic signū sigto

Ayuntamiento de Madrid

quia ea que sunt in voce note sunt earum que sunt in
anima passionũ. ⁊ etiã correspondet per simile. qz per
contritionem fit mẽtalis cõfessio coram deo sicut per
cõfessionẽ vocalem fit manifestatio peccatorum coram
ministro. sed contritio non potest esse de vno peccato
sine alio. ergo nec cõfessio. ⁊ sic patet q̃ ꝓfessio debet
fieri integre de omnib̃ peccatis vni ⁊ eidem. quod ẽ
intelligẽdũ de peccatis q̃ memorie occurrũt p̃ma dis-
cussione ꝓcietie que debet cõfessionem p̃cedere. hec
Durandus. ¶ Sz. pot argui directe contra ꝟnem. quia
sicut confessio habet determinatũ ministrũ: ita videt
habere debitã materiam que ẽ illud p q̃ peccata ma-
nifestanẽ. sed cõfitens ut videtur potest manifestare
ptem peccatorũ per vnũ signũ sz verbo. ⁊ ptem per
aliud sz scripto. ergo potest partẽ peccatorũ manife-
stare vni ministro: ⁊ aliã partẽ alteri. ¶ Cõtra. 2m ꝟnẽ
arguit Durandus dicẽs. q̃ licz ecclesia seruet illũ mo-
dum sz q̃ inferior audiens totam cõfessionem absol-
uit de calibus quib̃ potest superior aut ad quẽ remi-
titur audit solum casum pertinentẽ ad se: ⁊ de illo ab-
soluit. tamẽ contra istũ modũ ⁊ cõtra ꝟnem sequũtur
aliqua incõuenientia. Primũ est: qz cõfessio q̃ fit infe-
riori integre de omnib̃: ⁊ ipse non absoluit de omnib̃
non habet aliquã absolutionẽ sibi cõrrũdentem. 2m est
qz confessio que fit superiori de solo casu pertinente
ad ipsũ nõ ẽ integra. 3m est quia cũ in illo peccato fue-
rit cõfessus inferiori dubiũ est quare tenet iterato alij
ꝓfiteri. q̃ q̃uis rite confessus possit si velit iterato cõ-
fiteri. q̃ tamen ad hoc obligẽt non videt rõnabile. 4m ẽ
quia absolutio q̃ fit ab inferiore ⁊ a superiore nõ ẽ vna
nec de eisdẽ peccatis: sed de diuersis. que oia videtur
incõuenientia. Forte dicetur q̃ non obstante q̃ infe-
rior absoluat de casibus pertinẽtib̃ ad ipsũ. ⁊ superior
de casu ad se pertinente. est tamen vna absolutio. quia
quilibet eorum absoluit ut minister dei qui ẽ vn̄: licz
ministri sint plures. Sz istud nõ soluit: imo potiꝰ cõfir-
mat. qz sicut minister nõ absoluit nisi vice dei. sic nõ fit
ei cõfessio nisi ut ministro dei. Si ergo absolutio q̃ fit a
plurib̃ ministris ẽ vna. ꝑpter vnitatẽ dei cuius mini-
stri sunt. eodẽ modo cõfessio facta pluribus erit vna ⁊
sufficiens. ¶ Sz. pot argui cõtra vtrãq; simul ꝟnem. qz
sicut homo nõ tenet confiteri integre nisi de quib̃ re-
colit. sic cum confessio fiat ꝑpter absolutionem nõ te-
netur cõfiteri integre nisi ei qui potest ipsum absolue-
re. vnde videtur sufficere q̃ peccator cõfiteatur infe-
riori de illis de quibus potest eũ absoluere ⁊ de religa
superiori. ⁊ per quelibet absoluat̃ de casibus ad eum
pertinẽtibus. absurdum enĩ videtur q̃ aliquis tenea-
tur ꝓfiteri de aliquo peccato sacerdoti qui non potest
eum de illo peccato absoluere. ⁊ sic videt q̃ licite pot
diuidiari tam cõfessio q̃ absolutio. Confirmat̃. quia
nõ est necesse ut q̃ semel confessi sum̄ iterum confi-
teamur ut habet de peni. dis. i. c. mensurã. sed dimidi-
ans cõfessionẽ curato ⁊ episcopo rite cõfitetur in casu
in quo curatus nõ pot eum absoluere de omnib̃: nec
episcopus vult audire nisi de suis. qz nemo tenet cõ-
fiteri illi qui non vult uel non pot eum absoluere. q̃ ⁊c.
Et hui̇ opinionis videt eẽ Bern. de gãnaco in impu-
gnationib̃ Henrici quodlibet. p̃. q. 26. Et iboc secun-
dus articulus terminatur.

Quantũ ad tertium articulum rndẽ-
dum ẽ obiectio-
nibus supradictis. Et qdem ad ea q̃ Durãdus obiicit
ꝟ ꝑbationẽ p̃me ꝟnis: rndet Petrus de paludẽ dicẽs
q̃ quidã dicũt q̃ circũstantie si nõ mutant spẽm non
sunt cõfitende ⁊c. Dicẽdum q̃ non ideo circũstantia
pertinet ad necessitatẽ cõfessionis: quia mutat speciẽ
sed quia ẽ distinctum peccatũ per se. vñ si non muta-
ret spẽm: ⁊ eẽt distinctũ peccatũ numero eẽt cõfiten-
da. sed ex hoc q̃ addit nouã speciẽ sequitur q̃ differ-
rat substãtialiter i genere moris q̃uis sit idem nume-
ro in genere nature. quia ergo vnũ peccatũ ex hoc q̃
circũstat aliud sic illud aggrat: licz citra speciẽ. q̃ tũ
remanet ab eo distinctum. ꝑpter hoc sz est confiten-
dum. quia sz aggrauat ⁊ nihilominꝰ manet distinctũ
in genere peccati mortalis. sed ꝑpter hoc fm veritatẽ
non est adhuc satisfactũ. qz licz omne peccatũ morta-
le distinctum sit distincte confitendũ. tũ argumẽtum
querit quare non solũ distincte: sed etiã simul de oib̃
alijs in eadem cõfessione sit confitendũ. cuius ratio si
dicatur grauitas ꝟmprobatũ est. Et ideo dicendum ẽ
q̃ Tho. in hac materia que non ẽ demonstrabilis non
intẽdebat demõstrare: sed ꝑbabiliter persuadere. ⁊ iõ
rõ. ꝑbabilis ẽ. Qõ aũt dicẽ de medicina expulsiua ver-
est. quia siue sit cõtritio siue gratia siue ꝓfessio uel ab-
solutio uel satisfactio ista p se expellit peccatũ. nõ aũt
inducit p se ad aliq̃ peccatũ nãi forte per accidẽs: sicẽ
hõ de bono ope gloriaẽ fm q̃ hõ. nec de ista intendit
Tho. sed de ꝑseuratiua. q̃uis aũt non sit de rõne ve-
re pnie non reciduare. tũ de rõne vere pnie est q̃ hõ
sic peniteat q̃ sibi possit vari remedium ne recidiuet ⁊
ne habeat tantã occasionẽ recidiui sicut ꝑus. sicut de
rõne vere ꝑfecte medicine ẽ sic curare morbũ q̃ nõ
remaneãt vestigia. Item curare morbũ ⁊ reducentia
morbũ. Itẽ ad hoc q̃ medicꝰ adhibeat ꝑfectã medici-
nã sic sibi morꝰ debet detegi q̃ possit sibi ꝑfectã me-
dicinã adhibere siue adhibeat siue non: nihilominꝰ ap-
paret q̃ Tho. non intẽdebat aliẽ demõstrare. q̃ ꝓfes-
sio debet eẽ integra. quia licz ita sit in q̃busdã peccatis
ꝓtrarijs. non tũ oia sũt ꝓtraria. imo aliq̃ peccator nõ
habet aliq̃ peccatũ ꝓtrariũ alteri. sz simile. imo raro
afficitur bõ vitijs cõtrarijs ⁊ sic nõ deberet eẽ integra
nisi haberet vitia cõtraria. Item pctũ semel factũ ex
illo q̃ postea fit nec alleuiaẽ nec aggrauaẽ. sz tũc so-
lũ vnũ grauat aliud q̃ est circũstantia alteriꝰ. licz sta-
tus pctoꝝ aggraueẽ ex multiplicatione pctoꝝ. H̃ Pe-
trus. Ex quib̃ videt velle q̃ ꝑbatio sci Tho. nõ suffi-
cienẽ demõstret ꝟnẽ. Mihi tũ videt q̃ instãtie illate ꝟ
eam nõ multũ mouẽt. qz scũs Tho. non solum fundat
se in victa ꝑbatione sine pluri. imo fulcit eam aliunde
in solutionibus argumẽtorũ ꝑsertim p hoc q̃ tanta in-
tegritas requirit in ꝓfessione quãta in ꝓtritiõe. Ibidẽ
enĩ arguit sic i sz. loco. Cõfessio ad hõ ẽ necẽia in pnia ut
pena fm arbitriũ sacerdotis pctõ tareẽ. sz sufficiẽs pe-
na nõ pot iponi a diuersis sacerdotib̃ de diuersis pctis
q̃ nõ oꝝ vni sacerdoti oia pctã ꝓfiteri. Ecce argumẽtũ
segitur rnsio. Dicẽdũ ingt q̃ pena a diuersis sacerdoti-
bus iposita non eẽt sufficiẽs. qz qlibet cõsideraret tũ
vnũ pctũ p se ⁊ non grauitatẽ illi̇ quã hꝝ ex adiũcti-
one alterius. ⁊ q̃ q̃ pena que ꝓtra vnũ pctũ daretur
eẽt ꝓmotiua alteriꝰ pcti. Et ꝑterea sacerdos ꝓfessio-
nẽ audiẽs vicẽ dei gerit. ⁊ ideo debet hoc modo ei fie-
ri cõfessio sicut fit deo in ꝓtritiõe. vnde sicut non esset
ꝓtritio nisi qs de oibus ꝓtereret. ita nõ eẽt ꝓfessio nisi
quis de oib̃ q̃ occurrunt memorie ꝓfiteatur. hec ille.
Cũ q̃ dicit Durandus q̃ non oes circũstantie aggra-
uantes sũt de necessitate ꝓfessõis: verũ ẽ si nõ addũt
nouã spẽm pctõ. uel nisi ipse sint aliud mortale pctũ

Ayuntamiento de Madrid

sicut bene vicit Petrus. Cum autem instat Petrus quia licz argumentum sci Tho. probet q̃ talis circũstantia cum sit peccatũ mortale sic confitenda. non tamen cõcludit q̃ oia simul ⁊ vni ⁊ eidẽ sint confitenda. dicitur q̃ imo sufficienter hoc concludit. quia sine integritate cõfessionis sacerdos non potest sufficiẽs remediũ nec sufficientẽ penã iponere peccato cum eius grauitatem ⁊ quãtitatẽ ignorat. Et vlterius sicut cõteritur integralẽ cozã dicit: ita debet cõfiteri integraliter ei ministro. Qõ autẽ vicit Durandus de medicina expulsiua peccati verũ est. sed cõtra medicinam preseruatiuã ut vicit Petrus ⁊ bene nõ cõcludit. penitens eni talẽ debet peccatũ detegere q̃ sufficiens fanis factio sibi possit inuẽgi. ⁊ ꝓueniens remediũ adhiberi: qõ non põt fieri p dimidiatã ꝛfessionẽ. Cũ aũt istat Petrus cõtra ꝓbationẽ sci Tho. q: non semp peccator habet peccata uel vitia ꝛtraria. ⁊ ita nõ sp deberet integre confiteri nisi in casu quo haberet vitia contraria ⁊c. Dicendũ q̃ nõ solũ peccatũ aggrauat̃ ex adiũctione pcti uel vitij cõtrarij. imo ex peccato disperato sicut auaritia ex luxuria uel supbia ad min⁹ q̃ tum ad hoc q̃ ex ambob⁹ cõstituit̃ maius onus ⁊ maior culpa ⁊ maior reatus ⁊ offensa extensiue q̃ ex vno solũ. ⁊ ex oiꝫ integra cõfessione magis deꝑhendit̃ status peccatoꝝ: ⁊ grauitas cuiuslibet pecati seoꝛsũ. vtrũ sc; fit cõmissũ ex passione uel ignorãtia uel ex cõtẽptu uel ex cõsuetudine peccandi. qui eni plura mortalia cõmisit dispata ⁊ diu in illis fuit: statim deꝑhendit̃ nõ ex passione sed ex malicia peccasse. de B i suo simili scũs Tho. vbi sup in solutione ꝑmi sic dicit. Vnũ peccatũ per se cõsideratũ non ita demonstrat malã dispositionẽ peccantis sicut qũ cũ pluribꝰ alijs consideratur. q: in vnũ peccatum aliquis quãdoq; ex ignorantia uel infirmitate labitur. sed multitudo peccatoꝝ demonstrat malitiam peccantis uel magnã cozruptionem eius cõdẽ. hec ille. Ex quibꝰ patet q̃ illud qõ addit Petr⁹ sc; q̃ peccatum semel factũ non grauatur ex illo qõ fit postea ⁊c. parũ valet. tum quia dato q̃ peccata sequentia nõ aggrauarẽt ꝑcedens peccatũ. tũ ecõuerso ꝑcedentia aggrauant sequentia ꝓut relinquũt dispositionẽ ad maiozem cõtẽptũ. tũ quia etiam sequentia aggrauãt quodã modo ꝑcedentia inq̃tum indisponunt ad penitentiã ꝑcedentiũ. ⁊ cõfirmãt contẽptum ꝑcedẽtẽ. tum quia posito q̃ non semp sed aliq̃ vnũ peccatum aggrauetur ex cõsortio alterꝰ quocũq; mõ intelligat̃ illa aggrauatio. tũ ut in pluribus confitens est imperitus circa distinctionẽ taliũ. ⁊ confessor tenet̃ ẽ peritus. ⁊ q: legislator aspicit illud quod cõtingit ut in pluribus. ideo ꝓcipit̃ a deo cõfessio integre vni fieri q̃ de talibus habeat iudicare: non solũ a cõfitentibꝰ imperitis. imo a peritis: cuius si fiat oppositũ confessio nõ valet. nec ẽ verũ sacramẽtũ. de illo aũt quod dictum est sc; q̃ ꝑcedentia peccata possũt aggrauare sequentia. nemini dubiũ esse debet cũ petã venialia q̃q; disponãt ad mortalia. De hoc scũs Tho. de malo. q. 7. arti. 3ᵒ sic dicit. Ex multitudine actuũ generatur habit⁹ ⁊ crescit auiditas ⁊ delectatio ꝑ peccato. ⁊ in tãtũ põt crescere q̃ facilꝰ inclinat̃ ad peccãdũ mortaliter ⁊c. Item ꝑma ⁊ᶜ. q. 88. arti. 3ᵒ. sic dicit. Actus peccati ad aliq̃d duplicẽ disponit. Vno quidem mõ directe: ⁊ sic disponit ad actum similẽ ꝑm specie. ⁊ hoc mõ primo ⁊ per se peccatũ veniale ex genere nõ disponit ad mortale in genere cum differant specie. sed per hunc modum peccatũ veniale potest disponere ꝑ quandã cõuenientiã ad peccatũ quod ẽ mortale ex parte agentis. augmẽtata eni dispositione uel habitu ꝑ actꝰ peccatorũ venialiũ in tãtũ potest libido peccãdi crescere q̃ ille qui peccat finẽ suũ cõstituat in peccato veniali. nam vnicuiq; habẽti habitũ inq̃tũ hꝰ finis est operatio ꝑm habitũ: ⁊ sic multotiẽs peccãdo venialiẽ disponitur ad peccatũ mortale. Alio modo actus humanus disponit ad aliq̃d remouẽdo, ꝓhibens: ⁊ hoc mõ petrũ veniale ex genere potest disponere ad petrũ mortale ex genere. qui eni peccat veniaiter ex genere pretermittit aliquẽ ordinẽ. ⁊ ex hoc q̃ consuescit volũtatem suã in minoribꝰ debito ordini non subiscere disponitur ad hoc q̃ etiã volũtatẽ suam non subijciat ordini vltimi finis eligẽdo illud qõ est peccatũ mortale ex genere. hec ille. Itẽ. q. 73. arti. 8ᵒ sic dicit. Si nocumẽtum ꝑ se sequtur ex actu peccati licz non sit intentũ nec preuisum directe peccatũ aggrauat. q: quecũq; ꝑ se consequũtur ad peccatũ: ptinẽt quodãmõ ad ipsã pcti speciem. puta si quis publice fornicet̃ sequtur scandalum plurimoꝝ: qõ q̃ ipse non intendat: nec forte ꝓuideat directe ꝑ hoc aggrauatur petrũ. hec ille. Ex quibꝰ patet q̃ vltimũ dictũ Petri non ẽ vniuersaliter verũ. ad illud aũt quod subdit Durandus de ⁊ᵒ mõ, ꝓbãdi cõclusionẽ ridet Petrus de palude dicens. q̃ illa ratio hꝫ instãtias. quia nõ oportet sic signũ rẽdere sigto q̃ si signatum sit integrũ q̃ signũ sit itegrũ. quia facies integra potest repzesentari ꝑ speculum fractũ dimidiatũ. Item etiã in sacramentis. q: in sacramento altaris res cõtenta ⁊ signata est vna ⁊ indiuisa. ⁊ vna non separata ab alia sc; corpus ⁊ sanguis xꝝ i ⁊ se ⁊ in sacro cum tamen sacramẽtum sit diuisum ⁊ separatũ. ⁊ species ipse q̃ sunt materia ⁊ verba vtriusq; forme. ⁊ forma consecrationis corꝝis sigt̃ diuisim corpus ⁊ materia. que tamen vtrunq; continet. ⁊ econuerso forma ⁊ materia sanguinis. Item satisfactio est signũ contritionis confessionis ⁊ absolutionis. sed satisfactio põt dimidiari. non sic autem q̃ penitens satisfaciat de vno ⁊ non ꝓ alio nec nunc nec alias intendat facere. sed sic q̃ hodie facit pniam iniũctam ꝓ vno. ⁊ cras iniũctam ꝑ alio: sicut quãdoq; iniũgitur ab eodem absoluente penitẽtia distincta ꝑ distinctis peccatis. ⁊ quia vnus ꝓ alio potest satisfacere partẽ penitentie facit per se aliam per alium ⁊ vnam per indulgentias. ⁊ aliã per elemosynas ⁊ hꝰ. ⁊ partem hic ⁊ partem in purgatorio. ergo similiter si illa ratio valet potest dimidiari confessio ⁊ absolutio sc; q̃ isti confitcatur hodie vnũ cum proposito confitendi cras aliud alij ⁊ absoluti nũc ab isto. ⁊ cras ab alio. Item minoꝝ põt interimi. quia si homo conteritur de omnibus in generali. postea vult de singulis in speciali conteri non oportet q̃ totum sit in vna hora: nec etiam vno die. Ex quo habetur propositum de singulis conteri de vno post aliud. Et videtur q̃ anteq̃ ad vltimam contritionem de vltimo venerit ex solo bono proposito deus eum de omnibꝰ absoluit: ⁊ sic sacerdos ante ul post q̃ ille totum dixerit: ex quo tamen alias dicere proponit ut videt̃ potest statim absoluere se deo conformando. nam nõ est dubium q̃ confessio dimidiari potest eidem. sic tamẽ q̃ absolutio non recipiatur quousq; totum sit confessus sicut in illis qui multis diebus gñalem cõfessionẽ cõtinuãt. sed q̃tum ad ꝓpositum verũ est q̃ cõfessor nõ potest se cõformare deo. quia si absoluit a dictis ⁊ a non scienter retentis deus hoc nõ facit: sed absoluit ab omnibus mortalibus uel a nullo. Si autẽ absoluit

Ayuntamiento de Madrid

a retentis non oblitis nec dictis. hoc nõ potest. quia nõ
sunt materia nisi confessa specialiter ⁊ oblita confessa
generaliter. ideo ⁊c̃. Item ꝓbatio sua circularis est. qꝛ
in ꝯne de cõtritione ꝓbauit de oĩbus mortalibꝰ simul
debere conteri ⁊ sigillatim. quia sic de ipsis ẽ confiten/
dũ. ⁊ mõ ecõuerso ꝓbat cõfessionem debere eẽ inte/
gram per integritatem contritionis: ⁊ sic vtrobiq̃ est
petitio principij. Et ideo potest eẽ tertia ratio ad can/
dem ꝯnem talis. Confessor debet se conformare deo
q̃tum potest cõmode. deus autem nõ absoluit nisi ab
omnibus. ergo nec iste debet nisi ab omnibus. sed non
potest nisi a confessis uel oblitis que habentur pro cõ/
fessis per generalem cõfessionem. ergo omnia debẽt
cõfiteri. Dico autem si potest. qꝛ nõ potest ab omnibus
absoluere: tunc non potest se conformare deo: ⁊ ex/
cusatur ut inferior qui tñ absoluit a casibus suis. su/
perior vero non potest cõmode ab omnibus. quia non
potest nisi audiat. ⁊ nõ põt audire omnia peccata oĩuꝫ
ad se venientiũ uel cõfluentium de tota diocesi forte
vno die uł septimana penosa. grauarent̃ etiam hoĩes
his oĩa dicẽdo ⁊c̃. hec Petrus ⁊ bñ q̃ ad ea q̃ dicit con/
tra Durãdũ. sed rõ quã inducit ꝓ ꝯne virtualiter ꝯti/
net̃ in dictis sci Tho. ⁊ cũ minori calũnia ut ꝑus reci/
tatũ fuit. ¶ Ad 2ᵐ ꝑncipale ꝯtra candẽ ꝯnẽ rñdet Du/
randus dicẽs. ꝙ non ẽ sile de plurificatione materie:
⁊ de plurificatione ministroꝝ quibꝰ fit cõfessio ⁊ a qbꝰ
fit absolutio. qꝛ sicut ꝑ ꝯtritionẽ cordis fit deo necessa/
rio integra cõfessio: sic ꝯfessio oris debet integre fieri
alicui ministro. sed signũ ꝑ qđ ꝯfitens manifestat pec/
cata sua ꝯfessori nõ est tñ vnum. quia non ẽ possibile.
quidã eni sunt muti ⁊ ideo non possũt per verba cõfi/
teri peccata. ꝓpter quod cũ deus nihil ĩpossibile req/
rat. restat ꝙ tales pñt confiteri ꝑ scriptũ signa uel nu/
tus. mã eni cõfessionis nõ est vna fm spẽm ut aqua in
baptismo. sed ẽ vna vnitate analogie q̃ est int̃ signa. sic
tñ ꝙ semꝑ ꝑncipaliꝰ assumat̃ de possibilibꝰ. cuiꝰ rõ est
qꝛ in qbusdam sacris: puta ĩ baptismo ꝯfirmatiõe ⁊ or/
dine. nihil reqrit̃ ex pte recipiẽtis nisi qđ non sit ĩpedi/
mentũ. ⁊ iõ qcqd extrinsecꝰ apponit̃ totũ ẽ determina/
tũ in spẽ vna ex ordinatione diuina. sed in pñia reqrit̃
per se actus penitẽtis scꝫ ꝙ manifestet pctã sua sacer/
doti. ⁊ qꝛ deus nõ reqrit a nobis nisi qđ possumꝰ. ideo
sufficit ꝙ peccator manifestet peccata sua sacerdoti ꝑ
ꝑcipuũ signũ qđ est sibi possibile: q̃uis non sit semper
vniꝰ rõnis. hec Durandus ⁊ bene. ⁊ cõcorditer dictis
sci Tho. dis. 17. q. 3. arti. 4. questiũcula. 3ᵃ. in solutione
2ⁱ argumẽti. ¶ Ad argumẽta contra 2ᵃᵐ ꝯnem rñdet
Petrus de palude. Et ꝑmo ponit q̃tuor opiniones.
2º. subiũgit suã 5º. loco dicẽs. Quintꝰ modus dicendi
est. qꝛ aut oĩa sunt venialia. aut oĩa sunt mortalia. aut
quedã mortalia ⁊ quedã venialia. in ꝑmo casu potest
absolutio dimidiari indifferent̃ a supiori ⁊ inferiori. qꝛ
hoꝝ remissio non hꝫ cõnexionẽ nec quo ad cõtritionẽ
nec quo ad cõfessionem nec ꝑ ꝯñs quo ad absolutionẽ
qñ autem retenta sunt mortalia: ⁊ nõ retenta venialia
ꝯstat per idem ꝙ superior potest absoluere de morta/
libꝰ sine hꝙ absoluat de venialibꝰ. qꝛ mortale potest
remitti nõ remisso veniali. ecõuerso aũt remitti nõ põt
veniale sine mortali sicut nec vnum mortale sine alio
mortali. vnde tũc est idẽ qđ in 2º. casu quãdo oĩa sunt
mortalia. ⁊ quidẽ ecclesia romana sic vtitur ꝙ absol/
uit a maioribꝰ mortalibꝰ remittens ꝓ minoribꝰ absol/
uendũ. ⁊ ideo supponẽdũ est ꝙ ita põt fieri: q̃ supposi/
to pari rõne põt fieri ecõuerso. quia de mortalibꝰ non
minus põt remittere minꝰ sine maiori q̃ ecõuerso. ꝓ/
pter quod qua ratione põt absoluere superior de re/
tentis nõ absoluẽdo de concessis. eadem rõne inferior
de concessis tñ. qꝛ ex quo iste est absolutꝰ quo ad deũ
ut supponitur ex contritione quã ostendit. id qđ est ex
parte ecclesie põt dimidiari in foro penitẽtiali sicut in
foro iudiciali potest quis absolui ab vno iudice ab vna
sñia ⁊ ab alio ab alia. imo etiã si non eẽt ꝯtritus sed at/
tritꝰ idem est. qꝛ dispositio ad gratiam põt dimidiari. ⁊
sicut in dispositione actuali q̃ est ꝑ actum liberi arbitrij
quo oportet in speciali de omnibus conteri. multi actꝰ
concurrũt ex quibꝰ contritio generalis sequẽs fit ⁊ dis/
positio ꝑfecta ad grãm. ⁊ sicut quãdo aliquis inungit̃
diuerse sunt vnctiones quarum quelibet habet sepa/
ratam formã ⁊ separatam materiam. ⁊ omnes sũt ne/
cessarie: ⁊ oĩbꝰ perfectis. tunc ex vi sacramẽti sequitur
effectus ⁊ non ante. ⁊ idem esset si casus mortis primi
ministri cogeret ministros multiplicari. sic ⁊ hic. qꝛ ab/
solutio respectu ecclesie potest dimidiari. ⁊ dispositio
respectu dei. inde est ꝙ vi clauiũ quãdo completa est
vltima absolutio tũc seqtur effectus ⁊ non ante. ⁊ non
est dubiũ ꝙ superior põt de omnibus absoluere uł de
omnibus absoluendũ remittere. ⁊ licꝫ de potentia ab/
soluta posset cõmittere maiora sine minoribus. nõ ta/
men de potẽtia ordinata. quia si penitẽtiariꝰ epĩ posset
solum absoluere de episcopalibus quicũq̃ iret ad eũ
notaret se eoipso de illis cum de alijs nõ posset absol/
uere. propter qđ Simon legatus reuocauit illã clau/
sulam cõcilij Cõpendieñ. qua prohibetur prelatis cõ/
mittere fratribꝰ nisi maiora crimina. põt ergo superi/
or absoluere de omnibus. si tamen omnia velit audire
aliter non. inferior autẽ non. qꝛ sicũ si absolueret de ex/
cõmunicatione a superiore retenta nihil ageret. sic eti/
am de peccato: quia a non iudice suo lata sententia
non tenet in eo in quo est non suus iudex. licꝫ teneat
in alijs ut si ab ordinario ẽ appellatum ĩ vna causa re/
manet iudex in alijs: non in illa. ꝓpter qđ sentẽtia sua
in illa non tenet. ita est hic. sed vtile per inutile non viti/
atur in illis que recipiũt diuisionẽ. vnde si absoluit ab
omnibus valet absolutio in casibꝰ suis. nec plus opor/
tet ad eum redire. sed non in alijs. sed si casus reserua/
tus est maioris excoicationis uel minoris nullo modo
potest ante absolui q̃ fuerit remissus absolutus. quia
nõ ẽ capax sacramẽtoꝝ. sed dato ꝙ iste homo de quo
positus ẽ casus non posset absolui ab inferiore ab oĩbꝰ
nec superior vellet de omnibꝰ. tenetur tamẽ vni dice/
re omnia. qꝛ licꝫ inferior tunc non posset absoluere ab
oĩbus post remissionẽ. tñ potest ab oĩbꝰ absoluere siue
ille superior absoluerit siue nõ. siue sit ordinariꝰ siue eiꝰ
vicarius non ꝙ iste possit cõmittere. ⁊ quia talis est in/
tentio retinentiũ sibi casus ꝙ postq̃ mandatũ superi/
oris receperũt ex tunc nihil retinẽt quia ex tunc nolũt
istum ad se redire quẽ remittũt. ⁊ iteꝝ decretalis dicit
omnia sacerdoti non sacerdotibꝰ. hec Petrus in for/
ma. ⁊ hec ẽ opinio sua ꝓpria. Tunc ad argumẽta Du/
randi in oppositum dicitur ꝙ ex illo modo dicendi
non sequitur aliquid quod sit inconueniẽs fm verita/
tem. Et ideo ad ꝑmũ incõueniẽs cõtra hoc illatum dr̃
ꝙ confessio facta inferiori de oĩbꝰ qui tñ nõ absoluit
de omnibus habet aliquã absolutionẽ sibi corñdentẽ
qꝛ pꝰ remissionẽ ꝯfitẽti a supiori ad iferiorẽ iferior ab/
soluit eũ de omnibus. uel si inferior primo absoluit eũ
de sibi ꝯcessis tñ: ⁊ postea supior de retẽtis uel ecõtra
non est incõueniẽs illud quod est ecclesie dimidiari in

Ayuntamiento de Madrid

foro penitentiali sicut dimidiatur in foro iudiciali. nec oportet tali confessioni correspondere aliquam absolutionē ad equatam: sed duas. Ad 2m inconveniens dicitur q̃ confessio facta superiori de solo casu retento: licz non sit integra formaliter. est tamen integra in virtute pro quanto confitens illum solum casum est paratus omnia confiteri si superior vellet audire omnia tamē non vult. Rursus quia illa dimidiata ꝛ particularis ꝛfessio valet in virtute integre cōfessiōis ꝑus facte inferiori. Ad 3m inconveniens dicitur fm ꝓdc. q̃ nemo cogit bis idē pctm̄ fiteri. yez est per se ꝛ simpliciter: sed p accidens pōt ꝛtingere. nā si ꝑmo ꝛfiteē superiori non oportet postea cōfiteri alij cū ille de omnib⁹ possit absoluere. nec videē q̃ debeat eū post confessionē remittere nō absolutū: sed absolvendū. qz sic cogit eū bis cōfiteri idē cū nō possit illius pctm̄ scribere fm quosdā q̃ quis pniarij 3ziū faciant. ꝛ q̃ pōt statim dare beneficiū nō debet differre: nec ad aliū mittere. sed si è alius q nō potest eū absoluere tūc p accidēs est q̃ teneat iterū cōfiteri potenti absoluere ut absolvatur. hec ille. Ad 4m inconveniens dicit sicut ad primū qz nō est ita inconveniēs dimidiari absolutionē sic esset inconveniēs dimidiari ꝛfessionē: tri ꝛfitens pōt alij absolui q̃ per dimidiationē absolutionis ut dictū est puta q̃ superior remittat eū absolvēdū ab oibus q̃ inferiorē. De responsione ho que recitat dicit q̃ nō valet licz ꝓtrus eā nitat colorare cū Bernardo de gānaco. iō illā nō appobo: ſz pōt cū Durando et ipugnatione. ¶ Ad 2m pncipale dicit ꝑmo q̃ nō est simile de peccatis de quib⁹ cōfitēs non recolit ꝛ de peccatis de quibus cōfesso: inferior absoluere nō pōt sed solū superior. tum qz in ꝑmo casu sicut excusatur quo ad cōtritionem coram deo: ita quo ad confessionem coram dei vicario. secus est i 2o casu. tum quia in 2o casu consfitens scienter celat grauitatem peccati sui ꝛ sui stat⁹ sec⁹ in ꝑmo casu. nō in 2o casu esset fictio. nō adit in ꝑmo tā 3o qz dimidiatio cōfessionis in 2o casu è voluntaria. in p̄ho est penit⁹ involūtaria cū sit p ignorantiā. ꝛ multe alie dissimilitudines pōt assignari. Dicit 2o q̃ non è incōveniens ꝛfiteri oia ei q non pōt. p tunc de oib⁹ absoluere. tri tpe debito poterit de oib⁹ absoluere sc3 p remissione sibi factā p superiorē. sed si ille cōfesso ꝛ nec tūc nec alio tēpore posset de omnib⁹ absoluere. tūc argumētū bñt colorē. non aūt sic è in ꝓposito: ideo non valet. ¶ Ad ꝛfirmationē p3 rīsio p ꝓdicta. De B tamē lati loquit̄ petr⁹ de palude. verū est simplicit ꝛ per se q̃ ecclesia nō pōt artare uel cogere aliquē ad ꝛfitēdū bis idipsū. qz non pōt mutare sacramēta q̃ ad necessitatē. q̃ sc3 faciat sacramētū necessitatis in tota ecclesia id quod est voluntatis: sicut nec ecōuerso pōt facere baptismū ꝛ pniam q̃ sunt necessitatis eē voluntatis solā. q̃ quis sit dissimile. qz papa non pōt ꝛtra ꝓceptum dei: sed potest ꝓter ꝓcepta dei facere noua ꝓcepta. Dico autem generaliter: quia si necessitas ecclesie requirat pōt aliquem cogere ad matrimoniū. puta filiā regis aut filiū sc3 ad ordinē suscipiēdū aut confirmationē: sed i q̃ ista statuere q̃ oēs ꝑberēt ꝛ nullus cōtineret. uel q̃ oēs susciperēt sacros ordines ꝛ nullus ꝑberet. nō videē. Nec obstat qz statuit q̃ oēs simul in anno coicent in pascate. qz illud semel necessariū erat in vita sicut pnia. sic enī dicit: nisi pniam egeritis oēs simul peribitis. sic dicit: nisi māducaueritis carnē filij hois ꝛc. Vel dicendū est q̃ B non est mutare aliqd in sacro. qz ēntia illi⁹ nō ꝓsistit in vsu sic in alijs. pōt etiā facere q̃ cōferre sacrm̄ sit in ꝓcepto ꝛ necessitatis: qd̄ suscipe è volūtatis. qz curat⁹ ꝛ epus tenenē ex statuto ecclie ꝛ xpi dicētis: ꝓpasce oues meas. ministrare subditis ecclesiastica sacramēta. sed si susceptio sacramēti sit eius ēntia tūc susceptionē necessariā facere volūtariā uel ecōtra eēt mutare sacrm̄ institutionē. qz p̄ pter susceptionē est sacrm̄ nō ꝓpter dantē. licz q̃ simplicit ꝛ per se ecclesia nō possit statuere ut sc3 2o ꝛfessio q̃ de se è volūtaria sit necessaria: tri p accidens ꝛ fm quid pōt ut videē statuere q̃ nullus possit absoluere a culpa nisi sub tali pacto qd̄ remittat ad supiorem p absolutione a culpa ꝛ a pena. ꝛ tūc si ille q inferior cōfiteē regrit absolutionē ab illo sibi exponēte q̃ nō pōt eū absoluere nisi sic q̃ vadat ad supiorē iterū ꝛfessur⁹ eo ipso sponte se obligat ad iterū cōfitēdū ex q̃ sub tali pacto recipit absolutionē. hec ille. Et addit viterius magis directe ad argumētū dicēs. q̃ confessionē non est necesse iterari nisi in q̃tuor casibus. ꝓtim⁹ qñ ꝓpē manifestū defectū absoluētis fuit absolutio nulla siue qz non poterat absoluere aliq̃ mō. uel qz non sacerdos uel qz non ꝓpria⁹ uel qz non potuit i pte ꝛ i pte potuit: ꝛ tūc ꝓ pte q̃ non è absolut⁹ tenē iterū ꝛfiteri. qz tenē totā absolutionē recipere. vñ q̃ quis sit liberat⁹ a ꝛfessione directe. non tri indirecte. qz nō pōt absolui nisi cōfiteat. ꝛ 2o casus è qñ nō potuit absolui ꝓpē defectū suū ut qz excusat⁹ maiori excusatione uel minori. nisi qz in B casu ꝛ in alijs si ꝛfiteē eidē nō oporteret iterare petā explicite ſz solum implicite dicēdo. peccani i illis q̃ vobis dixi. alias sic si nulla fuisset absolutio de facto dilatata post multos dies ipartiri pōt. etiā si ille oblit⁹ fuerit. dū tri p̄ pniam inotuerit. qz si nō taxasset penitentiā tūc oporteret sibi ad memoriā reducere ut moderareē iuste: ꝓpē qd̄ remittēs ad cēm si non absoluat debet pniam inotescere quā post reditū iniūget dicēs Facias qd̄ tibi dixi. qz ligare nō debet anteq̃ soluere ita ꝛ in ꝓposito. 3o casus è quādo aliq̃ mortale scienter, p ypocrisi celauit. tūc enī oz iterū cōfiteri nisi forte eidē ꝛfiteē. qz tūc sufficit illud celatū dicere explicite. alia teneē dicere sicut i ꝑmis casib⁹ nisi q̃ ꝑm⁹ videē dubitabilior alijs. qz cōfessio cozā nō suo iudice facta nō tenet. vñ cū ille eēt nō suus iudex in ꝑmo casu. falē in B. ideo cōfessio nulla. nec p ꝓis ex illa pōt ꝓcedi ab illo postea facto iudice. Et dicēdū q̃ si aliqs ꝛfiteatur cozā suo iudice eē verū illud quod coram non suo iudice ꝛfessus fuit: de quo ꝛstat ex ista noua ꝛfessione condēnari pōt: ac si de nouo explicite cōfessus esset: ꝛ sic est hic. 4o casus è qñ dedit pniam obliuioni. tūc enī teneē pniam sibi ꝓpositam complere ꝛ non pōt nisi sciat eam. ꝛ ideo teneē cōfiteri ut sciat sibi imponendā. ꝛ sic implet loco illi⁹. quia sicut votū quod impleri non potest debet mutari in votū possibile: sic ꝛ penitentia impossibilis debet mutari in possibilem: qd̄ non potest fieri iuste ꝛ equaliter nisi peccata dicanē. multis tamē videtur q̃ non teneē cōfiteri peccata. quia ꝛ forte devit oia uel ptē obliuiōi sicut ꝛ pniam. nec teneē ad aliquam pniam nisi ad sibi imposita a qua, ꝓpter impossibilitatē ex ignorātia excusat̄ uel liberatur. vnde cum homo non teneatur ad cōfitendū nisi peccata non cōfessa: obliuionem ꝛ negligentiam habet ꝛfiteri de necessitate salutis ꝛ nihil aliud. Sed verū est q̃ si vult in hac vita sacramētalem pniam facere pro ꝑmis peccatis debet ea cōfiteri ut eam accipiet. si ho ex se hic uel alibi facere vult non teneē. hec ille ꝛ bene. Ex omnibus ꝓdictis apparet mihi q̃ securior modus est q̃ i ca-

Ayuntamiento de Madrid

su vbi inferior nõ pōt de oibus absoluere nec superior vult oia audire uel ab oibus absoluere. tunc inferior p̄mo audiat oia peccata. 2° sine absolutione remittat eū ad supiorē ut dicat t cōsiteat ei casum retentum. t 3° supior audito illo casu remittat eū ad inferiorē absoluendū vnica absolutione ab oibus p̄tis sicut oia cidē confessus fuit. t sic oia incōuenētia p̄dicta cessarent. ¶ Ad argumentū 3 ōnē p3 risio p predicta. Et hec de q̄one dicta sufficiāt: de qua benedict° deus amen.

Qirca decimānonam

distinctionē q̄rit. Utrū quilibet sacerdos possit vti claue quā h3 in quēlibet hominē. Et arguit q̄ sic. q1 ptās clauiū in sacerdotes descendit ex illa dñi auctoritate qua dixit. Accipite spīm sanctū quo⁹ remiseritis peccata remittunt eis. sed illud indeterminate dixit de oibus. q̄ his clauē pōt ea vti indifferenē in quēlibet ¶ In oppositū arguit q2 in decretis 16. q.i. dicit. Nulli sacerdotū licet parrochianū alterī° absoluere aut ligare. q̄ non quilibet pōt quēlibet absoluere. q̄ cē. ¶ In hac q̄one erunt tres articuli. In p̄mo ponent ōnes. in 2° obiectiōes. in 3° solutiones.

Quantū ad primum

articulum sit prima ō q̄ in ecclesia fuit t debuerūt esse claues. Hanc pbat sanct° Tho. 4.° sen. dis. 18. q.i. arti. p. nā i solutiōe p̄me q̄stiuncule sic dicit. In corpalib° dicit clauis instrm q̄ ostium apit. Regni autē celestis ostiū nobis p pctm claudit t q̄tū ad maculā t q̄tū ad reatū pene. t iō ptās qua tale obstaculū remouet dicit clauis. Hec autē ptās est quidē i deo trinitate p auctoritatē. t iō dicit a gbusdā q h3 clauē auctoritatis. Is in hoc xp̄o fuit hec ptās ad remouendū hoc obstaculū pcti merito passionis q̄ etiā dicit ianuā apire. t iō dicit Fm quosdā habere clauem excellentie. Is q2 ex latere xp̄i dormiēto in cruce sacra fluxerūt quib° ecclia fabricat. iō in sacris ecclie efficacia passiōis manet. Et ,ppter h in ministris ecclie g fuit dispensatores sacro⁹ est ptās aliq̄ ad p̄dictū obstaculū remouendū nō ,ppria virtute: Is virtute dina t passionis xp̄i. Et hec ptās metaphorice clauis dicit ecclie que est clauis ministerij. hec ille. Ex quib° pōt formari talis rō. Quicūqn h3 ptātē remouendi obstaculū claudens ostiū regni celo⁹ h3 clauē metaphorice dictam. Is ministri ecclie sacerdotes hnt h3 ptātē. q̄ hnt clauē. Cōfirmat p illud q̄ dr̄ Petro Math. 16° Tibi dabo claues regni celorū. ¶ 2° ō est q̄ clauis ecclie e ptās ligandi t soluendi qua iudex ecclesiastic° dignos recipe indignos excludere debet a regno. Hanc ponit scūs Tho. ibidē i solutiōe 2°. q. dicēs. Scōm pbm 2° de aia potentie p actus diffiniunt. vñ cū clauis sit quedā potestas o3 q̄ p actum siue p vsum diffiniat. t q̄ in actu obiectū expimat a quo ipēm recipit actus t modus agēdi ex quo apparet potētia ordinata. actus aut potestatis spualis e ut celū aptat nō absolute q2 iā apertū est. Is ut q̄tū ad hūc apiet: q̄ quidē ordinate fieri non pōt nisi idoneitate ei° cui celū apiendū est pensata. Et iō in diffinitiōe clauis ponit genus cū dicit ptās. t subiectū ptātis cū dicit qua ecclesiastic° iudex. t act° Is excludere t recipe Fm duos actus mālis clauis apire t claudere cui° obiectū tangit in hoc q̄ dicit a regno. modus aut in hoc q̄ dignitas t indignitas in illis in q̄s actus exercenē pensat. hec ille. Et ibidē in solutione p̄mi sic dicit. Ad duo quo⁹ vnū est cā alterī° vna ptās ordinat. sicut in igne ad calefaciendū t dissoluendū. t q2 ois grā t remissio in corpe mystico ex capite suo p̄ uenit ei. iō cadē ptās eē videt p essentiā qua sacerdos conficere pōt t qua pōt ligare t soluere si adsit iurisdictio. nec differt nisi rōne Fm q̄ ad diuersos effect° comparat. sicut etiā ignis dicit Fm aliā calefactiu° t liquefactiu°. t q2 nihil aliud character ordinis sacerdotalis est q̄ ptās exercēdi id ad q̄ ōncipalit ordo sacerdotij ordinat. o3 q̄ sit idē q̄ spualis ptās. iō character t potestas conficiēdi t ptās clauiū est vnū t idē p essentiā Is differt rōne. hec ille. Ex quib° pōt formari talis ratio p ōne. Cuiusliber ptāt recte assignat diffinitio p actū t obiectū actus t modū ,ppriū agendi. Is diffinitio potestatis ecclesiastice q̄ dicit clauis assignat illo modo. q̄ recte assignat. ¶ 3° ō est q̄ sacerdos nō pōt vti claue sue ptātis in quēlibet hoīem. Hanc ponit scūs Tho. dis. 19. q.i. arti. 3° i solutiōe p̄me questiūcule vbi sic dic. Ea q circa singularia o3 opari nō eodē mō oibus competunt. vti sicut ,pter generalia medicine ,pecpta oportet adhibere medicos quib° ,pecpta vtia medicine singulis infirmis Fm q̄ decet aptenē. ita in quolibet ,principatu ,pter illū qui vsiter ,pecpta legis tradit o3 cē aliquos q ea singulis Fm q̄ decet adaptēt. Et ,pter hoc etiā in celesti hierarchia sub ptātib° q̄ indistincte p̄sunt ,pponunt ,pncipatus q singulis ,pincipis distribuunt t sub his angeli q singulis hominib° ad custodiā deputātur. vnde t ita esse debet in platiōe militantis ecclie ut apud aliquē esset platio indistincte i oēs t tub B essent alij qui sup diuersos distinctā ptātē acciperent. t quia vsus clauiū requirit aliquā plationis potestatē p quā ille in quem vsus clauiū exercet efficit materia ,ppria illi° actus. iō ille q h3 indistinctā potestatē sup oēs pōt vti clauib° in quēlibet. Illi aut qui sub eo distinctas potestates accipiūt uel acceperūt nō in quoslibet ptāt vti clauib°. sed in eos tñ q eis in sortem venerūt nisi in necessitatis articulo vbi nemini sūt sacramēta denganda. hec ille. Item ibidē in solutione p̄mi argumēti sic dicit. Ad absolutionē a peccato requirit duplex ptās scz potestas ordinis t potestas iurisdictionis. ,prima quidē potestas est equaliter in oibus sacerdotibus nō aut secunda. t iō vbi dñs 2° loco. Joh. 20. dedit oibus apostolis cōmunit potestatē remittēdi peccata. intelligit de potestate que consequit ordinē. vñ t sacerdotibus qñ ordinant illa verba dicunt. sed ,Petro dedit singularit potestatē remittendi peccata Math. 16° ut intelligat q̄ ipse p2e alijs habet potestatē iurisdictiōis ptās aut ordinis q̄tum est de se extendit se ad oēs absoluendos. t iō indeterminate dñs dixit: quorū remiseritis peccata cē. intelligens tñ q̄ vsus illi° potestatis eē deberet supposita potestate ,Petri collata Fm ipsi° ordinationē. hec ille. Ex quib° potest formari talis ratio p ōne. Nullus h3 dñs ptātē strictā potestatem in militante ecclia potest vti tali potestate indistincte in quēlibet illi° ecclie sed solum in aliquē t in aliquem nō. sed multi sacerdotes habentes clauē ecclesiastica sunt h3. q̄ cē. ¶ 4° ō est q̄ sacerdos pōt absoluere t ligare penitentē Fm ,ppriū arbitriū diuino instinctu regulatū. aliter non. Hanc ponit scūs Tho. dis. 18. q.i. arti. 3° in solutiōe 4.° q. dicens. Sacerdos opat i vsu clauiū sicut instrumentū t minister dei. nullū autē instrumentū habet efficacē actū nisi Fm q̄ mouet a ,principali agēte. t ideo dicit Dionysius in fine ecclesiastice hierarchie. q̄ sacerdotib° vtendū est ,ytutibus hierarchicis quomodo diuinitas eos mouerit. in cui° signū

Ayuntamiento de Madrid

Math. 16. ante ptāte clauiū Petro traditā fit mentio de reuelatione diuinitatis ei facta. ⁊ Joh. 20. p̄mittitur ptāti remissionis aplis vate spūs sci donū quo filij dei agūt. vñ ſ̄ gs ꝑter istū motū diuū vti sua ptāte ꝓſūpſerit nō ꝓſequerēt effectū. ut Dionys⁹ dicit. ⁊ ꝑter hoc a vino ordine auertereē ⁊ sic culpā incurreret. ⁊ qz pene satisfactoꝛie infligende ut medicine fiūt. sicut medicine in arte determinate nō oibus competunt ſ̄ variande sūt fm arbitriū medici non, ppiā voluntatē sequentis ſ̄ sciam medicine. ita pene satisfactoꝛie in canone determinate nō competūt oibus ſ̄ variāde sūt fm arbitriū sacerdotis vino instinctu regulatū. sicut aūt medicus aliq̄ prudenē nō dat medicinā ita efficacē que ad mozbi curationē sufficiat. ne, ꝑter debilitatē naturē mai⁹ piculū oziat. ita sacerdos vino instinctu motus nō semp totā penā q̄ vni pctō cōpetit iniungit ne infirmus aliqs ex magnitudine pene desperet ⁊ a pnia totaliter decidat. hec ille. Ex quibus pōt argui, p ꝯne sic. Nullū instrm hz efficacē actū nisi fm q̄ mouet a principali agente. ſ̄ sacerdos ligando ⁊ solūdo se hz ut instrumentū respectu dei. g̃ ⁊c. Jtē medicine in arte determinate variāde sūt fm arbitriū medici ꝯformantis se scie. ſ̄ sacerdos est medicus. g̃ ⁊c. Et in hoc primus articulus terminat.

Quantum ad secundū articulū arguendū ē cōtra ꝯnes. Et quidē 5 zam ꝯnē arguit Scotus, pbando q̄ nō sint idē character sacerdotalis ⁊ claues ecclie. qz ille ptātes sūt distincte quarū vna pōt esse sine alia. ſ̄ ptās conficiendi corpus xp̄i siue character sacerdotij pōt esse sine illa q̄ includit in clauib⁹. g̃ ⁊c. b⁰, pbat. qz sic fuit in apostolis in cena cum diceba ē eis: hoc facite in meā cōmemorationē. vbi data ē ptās cōficiendi eucharistiā. ſ̄ nō ptās clauiū vsq̄ p⁹ resurrectionē Joh. 20. dicente xp̄o: quozū remiseritis pctā ⁊c. ¶ Consilie videt posse argui de quolibet sacerdote nūc ordinato pr⁹eni dicit eps ordinando: accipe ptātē ꝓficiendi uel celebrādi missam tā, p vinis q̄ p defūctis dans ei calicē. ⁊ quibusdā interpositis ponit manū sup caput ei⁹ dicens: accipite spū sanctū quoꝛ: remiseritis peccata remittunē eis. vñ dicit q̄ quilibet sacerdos pr⁹ tpe accipit ptātē ꝓficiēdi q̄ absolūdi. g̃ est alia ⁊ alia. ⁊ istud, pbat q̄ nō tm distinguit a character sī character est aliqd vnū. imo q̄ sūt distincte ptātes int se. ¶ 3. qz character nō pōt esse nisi relatio. relatio aūt nō pōt eē eadem ad plures terminos. ſ̄ corp̄ xp̄i verū uel mysticū ⁊ ꝓsecratio hui⁹ ⁊ absolutio illi⁹ sunt distincti termini. g̃ illud q̄ est relatio ad ꝓsecrationē nō ē idē cū ptāte ad absolutionē. ¶ 4. arguit q̄ sint due claues simplicie fm essētiā ⁊ q̄ pnt de potētia dei absoluta ab invicē separari. sicut eni aliqs nūc ꝓsidens pōt alteri cōmittere accusationē cōgscendi in cā nō cōmittēdo sibi auctoritatē sniandi in ea. utpote si dicēt: cōmitto tibi auctoritatē examinādi cām istā ⁊ referas mihi ut sententiem. posset etiā oferre auctoritatē sniandi sine auctoritate cognoscendi. ut si sic diceret: cōmitto tibi ut sine oi cognitiōe cause sentētie sicut placebit. talis trī cōmissio nō esset ordinata alicui cui⁹ volūtas esset obliquabilis ita nūc posset cōmittere deus auctoritatē cognoscēdi sine auctoritate sniandi. ⁊ ista cōmissio si esset ordinata simplicie in hūanis. posset etiā de potētia dei absoluta alicui nō bīti voluntatē nō obliquabile cōmittere auctoritatē sniandi sine oi cognitiōe cause. de potētia aūt ordinata siue de facto vtrūq̄ cōmittit quilibet sacerdoti. hec Scot⁹ in forma. ¶ Contra 3am ꝯnē arguit Durandus volens, pbare q̄ absolute loquendo de sacro pnie circūscribendo oēm ordinationē ecclie glibet sacerdos pōt quēlibet absoluere. Et ei⁹ rō p̄ma est. qz cōcurrentib⁹ ad sacrm q̄ sūt de necessitate sacri ⁊ debita dispositiōe suscipiētis verū ē sacrm ⁊ suscipiēs recipit oēm effectū sacri ſ̄ circūscribēdo a sacro pnie ordinationē ecclie glibet sacerdos ē debit⁹ minister. ⁊ ꝓfessio pctōzū ē debita mā. forma aūt debita ē absolutio qua dicit: absoluo te ⁊c. Confitēs aūt si sit penitēs est sufficienē dispositⁿ ad suscipiendū tā sacrm q̄ effectū sacri. g̃ his ꝯcurrentib⁹ nō solū est verū sacrm: sed etiā suscipiens recipit oēm effectū sacri. a⁰ ps. b⁰ clara est q̄tū ad materiā ⁊ formā sacri. ſ̄ dubiū est q̄tū ad ministrū ⁊ dispositionē recipiētis. ⁊ q̄tum ad hoc, pbat sic. qz q̄ non glibet sacerdos sit debit⁹ minister. nec glibet pctoz penitēs sit sufficienē dispositⁿ ad recipiēdū sacrm pnie ⁊ ei⁹ effectū a quolibet sacerdote nō pōt dici nisi qz penitētia ē sacrm iudiciale. ⁊ iō regrit q̄ ei⁹ minister sit sacerdos iurisdictionē his ⁊ q̄ iudicand⁹ sit ei subdit⁹ qō nō inuenit in q̄libet sacerdote respectu cuiuslibet peccatozis. ſ̄ hoc non cogit. qz ⁊ si pnia sit sacrm iudiciale tū est voluntariū. vñ sacerdos q̄ est iudex in sacro penitentie magis est arbitrari⁹ de volūtate partiū assumptus q̄ his iurisdictionē de se sup ptes eis inuitis uel altero eoꝛ: iuito: cū eni iudiciū pnie agat inter deum ⁊ homines consistat q̄ ex pte dei sacerdos est iudex volūtarie assumptus q̄ sibi fecit sacerdotes mediatores ⁊ arbitros inter se ⁊ homines. Et idē est ex pte hominū. qz q̄tū cūq̄ sacerdos sciret pctm penitētis nisi ipse penitens voluntarie illud exprimeret ⁊ exponeret se iudicio sacerdotis. nō posset sacerdos iudicialiter agere cū eo q̄ ad forum pnie. g̃ vbi pctōz voluntarie se subijcit iurisdictioni sacerdotis assumens eū quasi arbitrū quem deus prius assumpsit ad hoc. videt q̄ ille sit verus iudex ⁊ homo verus subdit⁹ q̄tū ptinet ad tale iudiciū. ſ̄ hoc pōt facere quilibet pctōz respectu cuiuscūq̄ sacerdotis. circūscripta oī ordinatione ecclie. g̃ tūc quilibet sacerdos est verus iudex. ⁊ quilibet pctōz ꝓfitēs vere penitens est ei subiectus vere uel subdit⁹. ¶ Cōfirmat sic. qz papa nulli est subdit⁹ nisi quatenus voluntarie se ei subijcit. Ex iure eni vino nulli subijcit ſ̄ oibus praest. Ex iure vo hūano nulli pōt subijci. qz canonū statuta papā nō ligant. sicut nec leges imperatorem. ut notat extra de ꝓstitutiōib⁹. c. p̄. in glo. g̃ cū subijciat se alteri in foro pnie necesse est q̄ sufficiat subiectio q̄ fit ex mera volūtate. Item hoc idem patet ex alio sic. qz papa nō pōt se subijcere iurisdictiōi alteri q̄ ad forū contentiosū. vnde nō pōt cōmittere alicui q̄ excoicet eū nisi eius snie paruerit. qz talis iurisdictio iuoluntaria est quo ad subdūt ⁊ ex alteri⁹ voluntate dependet ⁊ sic esset in iurisdictiōe foꝛi penitentie nisi esset mere voluntariū. ¶ 4. sic. qz si ex ordinatione dina minister sacramenti pnie est sacerdos habens iurisdictionē tūc in casu extreme necessitatis nō posset glibet sacerdos quēlibet peccatozē absoluere. qz nulla necessitas mutat ministrū a deo institutū. vñ sicut in extrema necessitate nullus pōt sacramentalie absolui nisi a sacerdote eo q̄ sacerdos est minister institut⁹ sacri pnie. sic nullus posset absolui nisi a sacerdote brite iurisdictionem si talis iurisdictio requiret ad ministrū ex institutione xp̄i. tenet aūt eccla q̄ in casu necessitatis quilibet sacerdos pōt quēlibet peccatozem de quolibet pctō absoluere. nec etiā foꝛte posset ꝓriū ordinare. ¶ 5. qz da-

Ayuntamiento de Madrid

to q̃ minister sacri pnie sit sacerdos bris iurisdictionē: idem sequit. qz consuetudo dat iurisdictionē. sed tunc fuisset consuetudo q̃ quilibet absoluerat quemlibet a quolibet. ió rē. sic q̃ quilibet sacerdos poterat absoluē quēlibet ei volente confiteri. sicut olim iudices cartularij oi boi se eis subijciēti ius dare poterāt nō alij. hec Durādus in forma. - postea ỷo ,pbat alias duas ỷnes quarū prima est q̃ p ordinatione ecclie congrue factū est q̃ non quilibet possit absoluere quemlibet. 2ª est q̃ ecclia hoc faciēdo nihil mutat de essentialib ⁹ in hoc sacramento. sz iste ỷnes nō militant ꝯtra beatū Tho. sed ,p ipso. ió ,pbatiōes illa 2ª nō recito. ¶ Contra 4.ª ỷnē arguit Scotus ,pbando q̃ sacerdos nō habeat ptātē arbitrandi. - primo qz nulli cōmittit ptās arbitrandi in alta causa cui ⁹ arbitriū nūq̃ erit rectū, ppter quācūq̃ diligentiā possibilē adhiberi ab ipso sed tm a casu uel p miraculū spāle. sz p quācūq̃ diligentiā possibilē adhiberi a sacerdote nō pōt ipse pīngere ad illud indiuisibile pene quo deus iudicat pctōē esse vignum. si ergo ꝯtingat hoc erit a casu ul ⁹ miraculū spāle. q̃ nō habet aliquā auctoritatē arbitraudi. ¶ 2º qz nō est verisimile q̃ deus vederit ecclie potestātē arbitrandi sic q̃ ipse voluerit arbitrium ecclie ratificare. z tū q̃ impossibile sit eā recte arbitrari sic ut ratificet nisi a casu uel p miraculū spāle. ¶ 3º qz nullī cōstituit arbiter int̄ ptes sub hac conditione q̃ pcise arbitret ad volūtātē vni ⁹ ptis z hoc maxime qñ nō pōt determinate nosse volunt. atē illi ⁹ ptis sz in iudicio pnie ptes sūt deus z peccator int̄ quos ē sacerdos arbiter. q̃ nō ligat pcise ad arbitrādū illam penā quā deus sibi infligeret maxime cū nō possit sibi constare de volūtate dei quo ad hoc pcise ut est mēbrū ecclie. ¶ 4º qz si sacerdos imponat pniam aliquantulū maiorē q̃ correndeat pctis. nō ē ,pbabile qn penitens tenear eā implere. q̃ si aliquantulū pena sit minor condigna videt sufficere. nā si nō alia citra illā punctalē q̃ dictat diuina iusticia. q̃ nō oporteret explere aliquā vltra illud punctale diuine iusticie. hec Scot ⁹ in forma. Et in hoc secūdus articul ⁹ terminat.

Quantum ad tertium

articulū rñdendū ē obiectionib ⁹ sup̄ adictis. Et iō ad obiecta Scoti ꝯtra 2ª̃ dicit q̃ bª̃ p̄mi argumenti falsa ē. nec valet ,pbatio eius qz dicit q̃ aplis nō ē data alia ptās in cena z alia post resurrectionē ut in argumento dicit: sz eadē ptās erat q̃ primo dabat in ordine ad primū z p̄ncipale actū sz conficiēdi eucharistiā. Etz 2º dabat ad actū secundariū sz soluēdi z ligandi sic sz q̃ accipiētes illū characterē q̃ illū poterant instraliter coopari añ resurrectionē ad p̄mū actū sup corp ⁹ xp̄i verū. nō atīt ad secundū actū q̃ est sup corp ⁹ xp̄i mysticū. sz post resurrectionē poterant coopari instraliter ad vtrūq̃ actū. quia p̄ncipale agens sz xp̄s sic disposuerat alit coagere eis añ resurrectionē z alit post. nec sequit q̃ sit alia z alia ptās instrumētalis. qz eodē instro pōt faber ad diuersos effectus fm diuersa tpa diuersimode opari. Ad bū̄c sensū intelligo scrīn Tho. 4.º sen. dis. 24. q. 2. arti. 3º i solutiōe 2ª vbi sic dicit. Dñs dedit discipulis sacerdotalē ptātē q̃tum ad p̄ncipalē actū añ passionem in cena qñ dixit: accipite z manducate. vri subūdit: hoc facite in meam cōmemorationē. Sz post resurrectionem dedit eis sacerdotalē ptātē q̃tū ad actū secundariū qui est ligare z soluere. hec ille. ¶ Ad 2ª̃ p3 rñdio p idem. dicit enī q̃ tota essentia characteris z ptātis sacerdotalis ipsimit in ipsa calicis porrectiōe. sz nō dat sibi tūc quo ad oēm

eiª actū: sz solum quo ad primū z principalē. postea ỷo dat sibi quo ad actū secūdarū ut dicit scūs Tho. vbi supra. ¶ Ad 3ª̃ dicit q̃ tam aª̃ q̃ bª̃ sūt false. aª̃ quidē qz character non ē pur ⁹ respectus sz absolutū cum respectu. bª̃ etiā falsa est. qz ut visum fuit 3º sen. eadē relatio realis est ad plures terminos. sicut eadē filiatiōe homo referr̄ ad patrē z ad matrē. ¶ Ad 4.ª̃ dicit p̄mo q̃ argumentū bn ,pbat q̃ deus posset dare alicui potestātē quo ad vnū illoꝝ actuū de quib ⁹ fit sermo non vando ei ptātē quo ad aliū actū. sz nō ,pbat q̃ de facto ita fit: sicut deus ,pduxit aliquā subam q̃ est intellectua z nō sensitiua: z aliā q̃ est sensitiua z nō intellectua tñ cū hoc ,pduxit tertiā q̃ est sensitiua z intellectua. sic in ,pposito. concedit tñ q̃ licz illa ptās sacerdotalis sit vna z eadē quo ad essentiā suā absolutam. implicat tñ diuersos respectus ad diuersos actus uel effectus ad quos ordinat. Et de hoc vide sanctū Tho. dis. 18. q. 1. arti. p̄. quō sunt due claues z quō vna. Et hec sufficiant ad obiecta Scoti. ¶ Ad obiecta ꝯtra 3ª̃ ỷnē nūc dicendū est. sz ante q̃ ad singula deueniamus p̄mittēda sunt quedā vlia pambula ex dictis -petri de palu. dicit enim sic. Ad euidentiā q̃nis huius sciendum est inquit q̃ vnusquisq̃ re eo quod suū est pōt facere q̃ vult. quia in sua re quilibet est moderator z arbiter. z nihil tam naturale est q̃ voluntatē dñi seruare volentis rem suam in aliū transferre. vñ quia de contractibus uel quasi homines nō compellunt̄ litigare coram iudice nisi velint. sed possunt eligere arbitros uel inter se componere sicut volunt. quo facto prētor ratū habere debebit hoc. nec habet eos ad rñdendum coram se citare. p̄ propter hoc de talibus possunt se submittere cuicūq̃ iudici volunt habēti iurisdictionē illius i seipso z tenebit sententia quasi a suo iudice in subditos lata uel etiam in iudices cartularios qui nullum subditum habebant nisi volentes se eis submittere. Si autē est aliquid de quo homo tenear velit nolit ipse uel actor uel accusator coram iudice determinato rñdere. sicut de feudo uel delicto de quo inuitus accusatus coram alio iudice remittit ad iudicem loci delicti. vñ de talibus nō potest actor z reus in extraneum iudicem consentire nisi de licētia ipsius iudicis cui in hoc subditi sūt z p hoc clerici qui speciali modo subditi sunt iudicibus suis nō solum in delictis sicut ceteri: sz etiam in contractibus. nec possunt renunciare priuilegio fori nec possunt se alieno iudici submittere, p̄ gando eius iurisdictionē nisi de licentia episcopi cui sunt subiecti. cum q̃ ex ordinatiōe xp̄i omnis anima xp̄iana subdita sit -petro de illis in quibus ei subdita est sine licentia eius alij subdere se nō potest. ex quo autem post passionem xp̄i homo mortaliter peccauit z post baptismū suum tenetur ad arbitriū -petri satisfacere. cui dictū est. Si peccauerit in te frater tuus rē. vnde de peccato mortali sine licentia z ordinatione -petri non licuit alteri confiteri. Siliter ligatus maiori uel minori excoicatione nō pōt seipsū soluere. est aūt cōmilus -petro in omnibus i quib ⁹ indiget ab alio solui. q̃ in illis nō pōt se alteri subdere. Sed de peccato veniali pōt homo p seipsū sine -petro z quocūq̃ alio sacerdote seipsum soluere. similiter de mortali de quo semel est absolutus. vnde nisi ordinatio ecclie sit in contrariū quilibet sacerdos pōt absoluere quēlibet sibi volentē cōfiteri a quolibet veniali z mortali de quo alias est absolutus. qz de his nulli homini ē obligat ⁹. z ideo de his pōt se submittere quibus vult nō solū curatis z alijs habentib ⁹ populū:

Ayuntamiento de Madrid

ſz etiam ſimplicibus ſacerdotibus nullũ ſubditũ alias habentib⁹. niſi q̃ ſi ſunt religioſi ſine aſſenſu prĕlati nihil tale debent agere. ſed ſi agerent nihilominꝰ abſolutus eſſet. qz ꝛcurreret eſſentialia ſacramẽti. De mortali aũt nõdum confeſſo de quo tenet ſatiſfacere petro nõ video q̃ ſine eius licẽtia poſſit ſe alteri ſubdere. ſicut homo de franco allodio põt ſe cui vult ſubmittẽ nõ autẽ de feudo de quo iam alteri homagiũ fecit niſi de eius aſſenſu uel ſaluo iure eius. vñ ſi homo vellet alieno ſacerdoti confiteri cum interiectiõe nihilominꝰ confitendi ꝓprio ⁊ ſatiſfaciendi eius arbitrio. videt q̃ poſſet cum aliis abſoluere. ſicut dicit Raymũdus q̃ alienꝰ poterat abſoluere ponẽdo ſpem in rathabitiõe ꝓprii ſacerdotis. Et qõ dicũt illi de 3ria opiniõe q̃ ſi q̃s alieno ꝓfiteret eſſet verũ ſacramentũ. Contra qz a nõ ſuo iudice ſnia lata nõ tenet. Et ſimiliter ſi a ſuo de caſibus retentis. qz intantũ eſt nõ ſuus ſz poſtq̃ eſt abſolutus a ſupiore a quocũq̃ vult de illis abſolui põt gratione dictam. hec pe. ⁊ bri. Et addit q̃ deus a ꝓncipio eccle ꝑfecit petrũ curatũ dicens: paſce oues meas ⁊c. ⁊ tibi dabo claues regni celoꝝ ⁊c. vñ ſicut mõ ſine licentia curati cui commiſſa eſt cura huius parrochie in dioceſi non licet alteri confiteri. ſic nec tunc poſtq̃ fuit neceſſaria confeſſio ſine licentia petri. imo ſicut modo cardinalib⁹ nõ licet confiteri ſine licentia pape. ſic nec tũc apoſtolis ſine licentia petri. de iure cõmuni licz libertas nõ habeat legem. ⁊ licz omnes apoſtoli fuerint immediate a xpo ordinati ſacerdotes in die cene qñ dixit eis: hoc facite in meã cõmemorationẽ. tñ non in eꝓos niſi petrus cui ſoli dictũ eſt: paſce oues meas ⁊ de paulo quid ẽ qui tũc non erat diſcipulꝰ certũ eſt. Beatus etiam Jacobus primꝰ ab aliis conſecratꝰ eſt hieroſolymorꝝ epiſcopus. ⁊ q̃uis omnes apoſtoli eẽnt facti ẽpi a xpo ſicut aliqui dicunt. tñ ab eo petrus vocatus eſt cephas qõ eſt caput. vñ in euangelio primus apoſtolorꝝ dicitur ⁊ alijs ſemp ꝑferẽ. qz voluit xps habere vnũ vicarium ⁊ eccleſiã. vnũ caput vnꝰ capitis vicariũ a quo ceteri tenerent quicqd haberent. ſicut rex diuidens regnum vult ſecũdo genitos a primogenito tenere ita acſi ab illo recepiſſent. q̃uis oẽs eque immediate a rege accipiant portiones. Tũc ad primum Durandi ridet petrus q̃ niſi peccator vellet nullꝰ eũ abſoluere poſſet. ſz nõ conuertit q̃ ſua voluntas ſufficiat in eo qõ ſuũ nõ eſt ut ſupra dictũ eſt. ¶ Ad 2ᵐ dicitur q̃ papa ideo ſubijcit ſe cui vult. qz cura illius nulli eſt cõmiſſa determinate ad cuius arbitriũ habeat ſatiſfacere. ſicut cura omnis xpiani cõmiſſa eſt petro p cuius manũ oportet tranſire in regnũ ſicut p manus xpi q̃ hunc vicariũ vereliquit. vñ ſi peccatꝰ mortaliter peccaſſet tenebat ſ̃ fiteri. ⁊ qz nulli erat ſpãliẽ obligatus. ideo de omnib⁹ quibus ſibi xps cõmiſerat poteſtatem abſoluendi libertatẽ habebat eligẽdi ⁊ habet ſucceſſoꝝ eꝰ qui nulli ſubeſt ⁊ pari rõne poteſtatẽ habet. Et pidẽ ꝑs ad 3ᵐ. ¶ Ad 4ᵐ ridet dis. 20. q. 1. dicens q̃ in mortis articulo quilibet poſſit abſolui a quolibet ſacerdote. hoc eſt iure diuino. qz licz xpianus peccãs mortaliter ſit obligatus de hoc ſatiſfacere ad arbitriũ petri uel ſui vicarij. hoc intelligit quando põt habere arbitriũ petri uel ſui vicarij. alit nõ. qz tunc eſſet obligatus ad impoſſibile. qz tñ vi clauium abſolui debet. ideo illius auctoritate quem inuenit qui claues habet ſolui poteſt. Item hoc eſt auctoritate iuris. qz hoc papa cõmittit etiam in caſibus quos ſibi reſeruat. quia in mortis articulo quilibet ſacerdos abſoluit quẽlibet a quolibet peccato. ¶ Ad 5ᵐ dicit q̃ conſuetudo nõ ꝓiudicat iuri diuino. vnde cũ de iure diuino eſſet q̃ oꝰ xpian⁹ de peccato mortali habeat ſatiſfacere petro uel eius vicario. contraria conſuetudo ſi fuit nõ valuit. vnde ⁊ bri dicitur de pnia. c. z. q̃ nulla conſuetudo poteſt introduci ut quis ſine licẽtia ꝓprij ſacerdotis ſibi valeat eligere ꝓfeſſorẽ. qz ſi hoc eſſet reſpectu inferioris ꝓprij ſacerdotis uel epiſcopi qõ eſt de iure poſitiuo non tamen reſpectu pape qõ eſt de iure diuino. ſz qz a principio eccleſie nõ eligebant niſi boni ⁊ ſpecialiter a xpo electi nõ erat periculum. ⁊ volũtas xpi erat ⁊ petri qui nõ querebãt niſi ſalutem animarꝝ q̃ omnes boni quales ſciebat eſſe illos qui tũc erãt ita poſſent abſoluere ſicut ipſe nouerat. nouerat enim paulum ita bñ vſurũ ſicut ſe. ⁊ ideo voluntas petri erat paulũ eque vti ⁊ ſimiliter alios bonos. ſz cito apparuit. qz ſicut vnus de electis a xpo fuit diabolus. ⁊ de ſeptẽ diaconibus vnꝰ fuit ſathan. multo magis de ſequacib⁹ futurũ erat. ió voluerũt q̃ nõ quilibet quẽlibet ſz viriliſm. ⁊ diuiſerũt paulo ⁊ Barnabe gentes ⁊ ipſi in circũciſionẽ. nõ ſic aũt q̃ petrus q̃ hoc pdat poteſtatẽ qui ⁊ poſtea transiſit ad gentes nulla noua poteſtate ſibi data prima ſibi reſeruata. vñ ⁊c. hec petrus ⁊ bene. Et quibus patet q̃ noua Durandi adinuentio nõ valet. qõ etiã ipſemet confiteꝰ dicens. Secũdus modꝰ eſt q̃ nõ ſolũ abſolui põt a quolibet nõ ſolum ꝓpter ordinationem eccleſie ſz ꝓpter ordinationem xpi. ⁊ hic modus apparet mihi ꝓ nunc verior. qz xps ſoli petro tanq̃ paſtori cõmiſit curam ⁊ regimen totius ſui gregis. q̃ habet Joh. vltimo. ſed poteſtas clauiũ ordinis in ligando ⁊ abſoluendo in foro penitentie. ⁊ poteſtas iuriſdictionis in ligando vel abſoluendo in foro contentioſo eſt in eccleſia ſolum propter curam ⁊ regimen ouium xpi. id eſt omniũ xpianorꝝ. ergo ad ſolum petrum pertinet ⁊ ad ſolũ ſucceſſorem petri pertinet iure ſuo ſibi a xpo collato vtriq̃ claue in quẽlibet xpianũ ⁊ nulli alij niſi ex commiſſione petri uel ſucceſſoꝝ uel eius diſimulatione vſus quẽ ſcit nec reprobat. Et ideo ad primum argumenti alterius opinionis dicendum q̃ forus penitentie voluntarius eſt non ſolum ex parte ſacerdotis quẽ deus voluntarie fecit miniſtrum. ſz etiam ex parte cõfitentis qui voluntarie dicit peccatum ſuũ ſed non eſt voluntarius q̃tum ad hoc q̃ quilibet poſſit pro libito eligere ſibi ſacerdotẽ qui abſoluat eũ. qz nullus põt eũ abſoluere niſi cui cõmiſſum eſt a xpi vicario mediate uel immediate directe uel indirecte. ¶ Ad 2ᵐ dicendum q̃ aliud ẽ de papa ⁊ aliud de ceteris xpianis. qz claues ordinis q̃tum eſt de ſe extendũt ſe ad abſolutionẽ ab omni peccato reſpectu cuiuſlibet perſone ut patet ex verbis dictis omnib⁹ apoſtolis: quorũ remiſeritis peccata ⁊c. In quibus nulla fit exceptio de pſonis uel de peccatis. tota autẽ reſtrictio eſt ex ſpeciali cõmiſſione facta petro de regimine vniuerſalis eccleſie. illa aũt cõmiſſio fuit de omnib⁹ alijs a petro ſcz de omnibus cõmiſſis cure ⁊ regimini petri ⁊ nõ de petro. ⁊ ideo extendit ſe ad oues petri id eſt ad oes xpianos preter q̃ ad petrũ ⁊ ad eius ſucceſſorem. ⁊ ió papa ſucceſſor petri nõ ſubiacet illi reſtrictioni quin poſſit abſolui a quolibet habẽte clauem ordinis. ꝓut eligere voluerit. ¶ Ad 3ᵐ inquit dicendum eſt q̃ nõ eſt ſimile de clauib⁹ ordinis ⁊ de clauibus iuriſdictionis. qz effectus clauiũ iuriſdictionis tranſit in inuitũ. effectus autẽ clauiũ ordinis nõ tranſit niſi in voluntariũ. papa autem nõ habet nec habẽ põt iudicẽ cui ſubmittat inuitꝰ nec q̃ con-

Ayuntamiento de Madrid

sequens pōt se submittere alicui ꝓtū ad iurisdictionē q̄ de nā sua pōt ferri in iuitū. ſz effectus clauiū ordinis de se extendit ad oēs nisi sint exempti p priuilegiū Petri qō nō militat ꝯtra Petrū. qz solum est de ouib⁹ subiectis Petro z nō de ipso, ꝑpter qō pen⁹ potuit z successor eius pōt subijcere se cui voluerit ꝓtū ad vsum clauiū ordinis in foro pnie zc. ¶ Ad 4.ᵐ inquit vicendum est q̄ ex ordinatione xpi est q̄ oues Petri nō regant nec subsint curę vl regimini cuiuscūqz nisi ex cōmissione Petri mediata vel immediata directa vel indirecta. Semp aūt sedes Petri voluit q̄ in articulo mortis quilibet sacerdos non ꝓcisus ab ecclia posset quēlibet absoluere a peccatis in absentia illi⁹ ad quem cura regularis pt̄inet z si nollet in illo casu nihilominꝰ posset nō obstante priuilegio Petri: qō nō fuit ei datum ad destructionē ſz ad edificationē cum fuerit ei datū ad pascendū oues. vri in illo casu cessaret priuilegiū Petri z stareť pme ordinationi xpi de ptāte clauiū ordinis q̄ se extēdit ad oēm peccantē z ad oē peccatū. nec casus necessitatis mutaret ministeriū ſz ordinatio xpi q̄ in tali casu nō dedit Petro priuilegium. hec Durandus i forma z bri. z conformiť scō Tho. 4.ᵗ sen. dis. 20. q. i. arti. p. q̄tiuncula 2ᵃ in solutione pmi vbi sic dicit. Aliqs pōt vti iurisdictione alteri⁹ ex voluntate. qz ea q̄ iurisdictionis sunt cōmitti pnt. vñ qz ecclia accepta ut q̄libet sacerdos absoluere possit quēlibet in articulo mortis. iō ex hoc ipso qs vsū iurisdictionis hz q̄uis iurisdictione careat. hec ille. Sz ibidē in pncipali solutione 2ᵃ. q. videť contradicere oibus suprādictis z q̄si declinare ad opinionē Durandi pt̄ ꝓmpꝛobatā. ait enī sic. Quilibet sacerdos ꝓtū est de virtute clauiū hz potestātē indifferenter in omnes z ꝓtum ad oia peccata. ſz q̄ nō possit oēs ab omnib⁹ peccatis absoluere. hoc est qz p ordinationē ecclie habet iurisdictionē limitatā. vl nullam oio habet. ſz qz necessitas legē nō habet. iō qñ articul⁹ necessitatis iminet p ecclie ordinationē nō impedit quin absoluere possit ex quo claues habet etiā sacraliter z tātū ꝓseqūt ex absolutione alteri⁹ sicut si a, ꝑpio sacerdote absolueret. nec solum a pctis pōt tunc absolui ſz etiā ab excoicatione a quocūqz ſit lata. qz hec absolutio etiam ad iurisdictionē pt̄inet q̄ p legem ordinationi ecclie cōtrariať. hec ille. Ex gb⁹ pma facie videreť q̄ ex sola ordinatione ecclie est q̄ non quilibet sacerdos possit quēlibet absoluere. z q̄ illa ordinatione sublata quilibet pōt absoluere quēlibet ex ptāte ordinis a xpo collata. Sz vicendū est q̄ scūs Tho. nō intendit q̄ illa restrictio solū sit p ordinationē ecclie sic q̄ nullo modo sit ex ordinatione xpi. qō patet. tū qz ut recitatū est in ꝑbatione tertie ꝓnis ipse ponit dis. 19. q. i. arti. 3.ᵗ q̄tiuncula prima in solutione pmi. q̄ xpo licz oibus apostolis dederit potestātē remittendi peccata. tñ cū hoc intellexit q̄ vsus illi⁹ potestatis deberet esse ꝑsupposita potestate Petri fm illi⁹ ordinationē. Itē dis. 24. q. 3. arti. 2.ᵗ questiūcula 3ᵃ in solutione pmi sic dicit. Quis oibus apostolis data sit coiter potestas ligandi z soluendi. tñ ut i hac ptāte ordo aliqs ſignificeť. pmo soli Petro data est ut ordinať q̄ ab eo in alios debeat ista ptās descēdere. ꝑpter qō etiā ei dixit singularit: cōfirma fratres tuos z pasce oues meas in loco mei ut dicit Chrysostomus. ꝑpositus z caput esto fratrū ut ipsi te in loco meo assumentes vbiqz terrarꝝ te in throno tuo sedentē ꝑdicent z firment. hec ille. Ex quib⁹ patet q̄ illa ordinatio qua institutū est q̄ nō quilibet sacerdos possit quēlibet extra casū necessitatis ab oibus pctis absoluere ſz solū fm arbitriū Petri vel ei⁹ successoris. nō solū est ordinatio ecclie ſz xpi. ¶ Ad pmū Scōti 3 4.ᵃᵗ ꝓnē dicit negando minorē. z ad ꝑbationem dicit q̄ peccat p fallaciā ꝓtis arguendo negatiue ab vna cā veritatis ad ꝑpositionē hñtē plures cās veritatis. nā arbitriū sacerdotis i iudicādo z ꝓponēdo penitēti penā satisfactoriā vuplicit cē ꝓtingit rectū. primo mō qz attingit penā cui⁹ est adeqte debitoz penitens fm iudicū dei. z sic cōcedit q̄ arbitriū sacerdotis nō pōt hoc mō esse rectū nisi casu uel p miraculū spāle. 2ᵒ mō qz attingit penam q̄ in hoc seculo expedit penitēti fm iudicū ecclie. z hoc mō arbitriū sacerdotis in tali mā pōt esse rectū sine casu z sine miraculo cōsiderando regulas patrū z dispositionē penitentis. ¶ Ad 2ᵐ p3 pidē. qz nō ē ipossibile ecclesiā recte arbitrari sic ut arbitriū sit dignū ratificari apud deū ut argumentū falsē supponit sicut pcedēs. ¶ Ad 3ᵐ negat bᵐ qz licz sacerdoti nō constet de voluntate dei quantā penā vult infligere penitēti. pōt tñ sibi ꝓstare quanta pena ē sibi in hoc seculo expediēs. z hoc sufficit ad rectū arbitriū. ¶ Ad 4.ᵐ dicit q̄ si sacerdos iponat pniam maiorē ꝓdigno. penitēs teneť eā implē si possit in hoc seculo ſz in alio seculo non exigit q̄ totā exsoluat. z ſsliter si imponat minorē cōdigno nō exigit q̄ maiorē exsoluat hic. ſz in alio seculo exigetur. Oēs ꝑdictas solutiōes ponit scūs Tho. snialiter dis. 20. q. i. arti. 2.ᵗ in solutiōe 2ᵃ. q. vbi sic dicit. Actus ministri bonus uel malus nihil diuersificat in efficacia sacrorꝝ. vñ si sacerdos discrete se habeat i iniūctione pnie siue nō: nihil diuersificat ꝓtū ad efficaciā absolutiōis ꝓfessionis z ꝓtritionis. z iō siue discrete pniam iniūgat siue nō semp manet reat⁹ ad penā eiusdē quātitatis. z iō si eā hic non explet. ab eo in purgatorio exigeť. hec ille. Itē in solutiōe 2ᵃ sic dicit. Penitēs cui maior ꝓdigno pnia iniūcta ē teneť eā explere ex sacerdotis iniūctiōe q̄ nō solū debitū pene ꝓsiderat ſz petō remediū adhibet. vñ posthanc vitā nō exigit ab eo tota ſz solū quantū suffi cit ad debitū solvendū. hec ille. Itē in solutiōe tertii sic Sacerdos minorē ꝓdigno pniam iniūgens nō sp peccat. tū qz nō pōt determinate quātitatem debite pene cognoscere qđ aliqd ꝑpte ꝓsideratis regulis patrū determinate possit. tū qz q̄ncq̄ etiā ex industria minorē penā imponēs plus ꝑdest penitēti q̄ nocet qui forte ꝑpter magnitudinē pene posset a pnia pagenda impediri ꝑpter debilitatē virtutis adhuc de nouo in eo recupate. z iō negligit min⁹ damnū ut euitet maiꝰ z interim paulatim cōfortať in eo diuin⁹ amor ad plura opa pnie pagēda ipsū incitabit. ꝑpta sponte quā sacerdos sibi fm quātitatē pctōꝝ iniūgere potuisset. hec ille. Et plura alia dicit in eodē articulo ad ꝓfirmationē dictarū solutionū faciētia. Ex gb⁹ p3 q̄ ad rectum arbitriū ꝓfessoris nō exigit q̄ sp imponat penā ꝓdignā penitēti. ſz sufficit q̄ iniūgat quantā expedit ei ꝑpte ꝓsideratis regulis patrū z dispositiōe penitētis cui⁹ oppositū arguēs putabat. z quō oia arguméta fūdanť i isto paralogismo fallacie ꝓtis ſcz sacerdos nō pōt recte arbitrari quo ad hoc. q̄ nō pōt recte arbitrari vllo modo. ¶ Ad argumentū p ꝓnē risū ē in risiōe tertie ꝓnis. Et hec de q̄one sufficiāt. de q̄ benedict⁹ deus amen.

QIrca vigesimā distinctionē 4ᵃ sniaꝝ queriť. Utrū p indulgētias possit aliqd remitti de pena satisfactoria. Et arguit q̄ non. qz hoc ad ptātē excellentie pt̄inet ut sine sacro effectus

Ayuntamiento de Madrid

sacramentoꝝ tradat. ſz nullꝰ hꝫ ptātē excellentie niſi xpꝰ. cū ḡ ſanificatio ſit pⁿ ſacrāmēti opans ad dimiſſionē pene debite. videt q̄ nullꝰ purus hō poſſit dimittē debitū pene ſine ſatiſfactiōe. ¶ In oppoſitum arguit qꝛ eccl̃ia generalis nō pōt errare. qꝛ ille qui in oibꝰ exaudituꝰ eſt. p ſua reuerētia dixit petro ſup cui⁹ confeſſione fūdata eſt eccl̃ia: ego. p te rogaui petre ut nō deficiat fides tua. Luce. xxꝰ. ſz eccl̃ia generalis indulgentias approbat ⁊ facit. ḡ indulgētie aliquid valent. ¶ In hac q̄one ſūt tres articuli. In ꝓmo ponent ꝓnes. in 2ᵒ obiectiones. in 3ᵒ ſolutiones.

Quantum ad primum

articulū ſit ꝓma ꝑ q̄ indulgentie quas cōcedit eccl̃ia aliqd valent tam in foro eccl̃ie q̄ in iudicio dei. Hāc. pbat ſcūs Tho. pⁿti diſ. q. 4. arti. 3ᵒ. queſtiuncula ꝓma vbi ſic dicit. Ab oibus dicēt indulgētias aliqd valere. qꝛ impiū eſſet dicere q̄ eccl̃ia aliquid vane faceret. Sz quidā dicūt q̄ nō valēt ad ſoluendū a reatu pene quā ge in purgatorio ſm dei iudiciū mereꝰ. ſz valent ad abſoluendū ab obligatione qua ſacerdos obligauit penitentē ad penam aliquā uel ad quā etiā ordinat ex ſtatutis canonū. Sz hec opinio nō videt vera. ꝓmo qꝛ eſt expreſse cōtra ꝓuile giū petro datū. ut q̄ ille remitteret in terra ⁊ in celo remitteretur. vñ remiſſio q̄ fit in foro eccl̃ie valet etiā q̄tum ad forū dei. 2ᵒ qꝛ eccl̃ia hꝫ indulgētias faciens magis damnificaret q̄ adiuuaret. qꝛ remitteret ad grauiores penas ſcz purgatorij abſoluendo a penitentiis iniūctis. Et ideo alij dicendū q̄ valent ⁊ q̄tum ad forū eccl̃ie ⁊ q̄tum ad iudiciū dei ad remiſſionē pene reſidue poſt ꝛitionē cōfeſſionē ⁊ abſolutionē ſiue ſit iniūcta ſiue nō. hec ille. Ex quibꝰ patet duplex ratio ꝓ ꝓne. ¶ 2ᵒ ꝓ eſt q̄ hꝫ indulgentie valorem hēt. ꝑter merita xpi ⁊ alioꝝ ſanctoꝝ. Hanc ponit ſcūs Tho. vbi ſupra. vbi ſtatim poſt ꝓba ꝑdicta ſic ſubdit. Ratio inq̄ quare indulgentie valent eſt vnitas corꝑis myſtici in q̄ multi i oibus iuſticie ſuperoganerūt ad menſurā debitorū ſuoꝝ ⁊ multas tribulatiōes iniuſte illatas ſuſtinuerūt patienē. p quas multitudo penarū poterat expiari ſi eis vbereꝰ: quoꝝ meritorum tāta eſt copia q̄ oēm penā debitā nunc viuentibꝰ excedūt ⁊ ꝑcipue. ꝑter meritū xpi qꝫ ⁊ ſi in ſacrāmētis opaꝰ: nō tñ efficacia eius in ſacris includit. ſz ſua infinitate efficacia ſacramentoꝝ excedit. dictū eſt aūt ſupra q̄ vnus. p alio ſatiſfacere pōt. Sancti autē in quibus ſuphabundātia operū ſatiſfactionis inuenit nō determinate. p iſto g remiſſione indiget hꝫ opa fecerunt. alias eni abſq̄ omni indulgētia remiſſionē ꝓſequereꝰ. ſed coiter. p tota eccl̃ia. ſicut aplus dicit ſe implere ea q̄ deſunt paſſioni xpi in corꝑe ſuo. p eccl̃ia ad quam ſcribit Col. p. Et ſic ꝑdicta merita ſūt coia toti⁹ eccl̃ie. ea aūt que ſunt coia multitudinis alicui⁹ diſtribuūt ſingulis de multitudine ſm arbitriū eius q multitudini pⁿeeſt. vñ ſicut aliqꝰ ꝓſequereꝰ remiſſionē pene ſi aliqꝰ. p eo ſatiſfacēt. ita etiā ſi ſatiſfactio alteriꝰ p eū qui pōt ſibi diſtribuat. hec ille. Ex quibꝰ pōt formari talis ratio. p ꝓne. Quicunq̄ pōt alicui penitēti diſtribuere ſatiſfactiones xpi ⁊ ſcoꝝ pōt dare illi indulgentias. ſz ꝓmū pōt ꝑlatus eccl̃ie. ḡ ⁊ ſecundū. Et in hoc primus articulus terminat.

Quantum ad ſecundū

articulū arguendū ē cōtra ꝓnes. Et quidē ꝓtra 2ᵐ arguit Durandus ꝑſertim ꝓtra aliqua contenta in ꝓbatione eiꝰ dicens. De merito xpi nullū eſt dubiū quin pⁿineat ad thēſaurū eccl̃ie ⁊ ſufficiat. xpꝰ enī p paſſionē ſuā ſatiſſecit q̄tū ad ſufficientiā. p peccatis mūdi. ſicut ꝑdixerat Joh̄es baptiſta: ecce agnꝰ dei ecce q̄ tollit pcā mūdi. ut habet Joh. p. ⁊ ꝓma canō. Joh. 2ᵒ ca. dicit q̄ ipſe eſt. ppitiatio. p peccatis nr̄is. ⁊ nō ſolū. p peccatis nr̄is ſz totī⁹ mūdi. cōſtat autē q̄ nō omnes de mūdo ſaluant: ſz pauci reſpectu alioꝝ ſm illud euangelicū: multi ſunt vocati pauci vero electi. ḡ de pena xpi q̄ ſufficere pōt ad recompēſandum penā oiuꝝ peccatoꝝ mūdi debitā ſemp multū reſtat cū. p paucis q̄ ſaluanē ſatiſfaciat. Et ſi oēs de mūdo ſaluarenē adhuc meritū paſſionis xpi ſuphabūdāret. qꝛ qua rōne ſufficiēs eſt ad ſatiſfaciendū. p peccatis totī⁹ mūdi: eadē rōne ſufficiens ē ad ſatiſfaciendū. p pctis pluriū mundoꝝ ſi eſſent. De merito aūt paſſiōis ſanctoꝝ pōt pⁿti in dubiū vtrū pⁿineant ad thēſaurū eccl̃ie. poſſet eni videri q̄ nō. qꝛ vn⁹ nō pōt mereri alteriſic q̄ meritū vn⁹ cedat alteri ad meritū. ſz ſolum qꝛ fructus ſeu merces menti vn⁹ redūdat in alterum ut cum aliquis ſeruit diuiti ut pauper ei obligatꝰ a debito libereꝰ uel ut habeat mercedem opis in toto uel in pte. put placet opanti tranſferre. Ex hoc ſic arguit. Intētio merentis eſt neceſaria ad hoc q̄ fructꝰ ſeu merces meriti ſui redūdet in alterū. ſic eni fructꝰ meriti paſſionis xpi in nos redūdat ex eiꝰ expreſſa intentione. dixit eni: hoc eſt corꝑus meū qꝫ pro vbis tradeꝰ. ⁊ hic eſt calix ꝛē. Q̄ aūt intentio quorūcūq̄ fuerit fructū paſſionū ſuarū in nos tranſferre nulla hiſtoria docet. nec in geſtis martyrū legiē qualiter nobis p indulgentiā fatam a quocūq̄ nō hij apparet. Idem. pbat ſic. Illud qꝫ eſt plenarie remuneratū ul̃ poſtea remunerabiē nō videt q̄ ſit. p alio ſatiſfactoriū. ſed qcqd pene ſuſtinuerūt ſancti martyres vltra q̄ peccata eorū meruerunt ē eis plenarie remuneratū ul̃ reſupto corꝑe remūerabiē plenarie. ḡ nō videt q̄ illud poſſit nobis cedere ad ſatiſfactionē. ſz de thēſauro eccl̃ie vaē nobis p indulgētiā pene ſatiſfactoriā ſm hāc opinionē. ḡ pene quas ſci ſuſtinuerūt nō pⁿinēt ad thēſaurū eccl̃ie. ſz ſolū paſſio xpi que excedit penā oibus peccatis mūdi debitā. bᵒʳ ſupponit. aᵒʳ etiā videt ex pcedentib⁹ patis clara. quia ſi tota merces meriti reddeē merenti ⁊ eā in ſeipſo ⁊ p ſeipſo recipit nihil reſtat q̄ in vtilitatē alteriꝰ poſſit cedere qꝛ extra totū nihil eſt. Sz tñ contra hanc rōnē vicūt aliqui q̄ ſm eā ſequit q̄ nullꝰ homo nec etiā xpus homo poſſit ſatiſfacere. p alio nec in toto nec in parte nec aliquis. p ſeipſo: que ſūt falſa ⁊ erronea. qꝫ. pbant ſic. qꝛ dicūt q̄ ipſi xpo ⁊ oi hoī plene remuneratū eſt. uel plenarie remunerabiē in remiſſiōe quicqd meruerūt ſuſtinēdo qualeūcūq̄ paſſiones ⁊ quoſcūq̄ laboꝛes. Sz q̄ illud qꝫ plenarie remuneratū ē alicui nō pōt cedere ad ſatiſfaciendū. p alio. ſequit q̄ nec ipſe xpꝰ per paſſionē ſuā nec aliquis ſcūs fecit uel paſſus eſt aliqd qꝫ poſſit alijs cedere in expiationē alicuius pene. imo nec ſibiipſi cum totum remunereꝰ. Nec autē inſtantia continet quedā manifeſte falſa. conſtat eni q̄ merita xpi nō fuerūt ei i ſeipſo a deo plene ⁊ pfecte remunerata nec remunerabunē ſicut ceteris ſanctis. nā ſūma merces qua remuneranē ſancti. p ſuis meritis eſt viſio beata ⁊ fruitio. cetera eni oia ſicut dotes corꝑis ⁊ quecūq̄ alia pⁿtinent ad pⁿemiū accidentale qꝫ eſt minus ⁊ reſpectu primi eſt q̄ſi ſm qd. cum ḡ xpꝰ. p ſuis meritis nō fuerit remuneratus viſione ⁊ fruitione beatis. hec eni habuit plenißime abſq̄ vllo merito ab inſtanti ſue conceptionis. patet q̄ merita eius nō fuerūt ei i ſeipſo remunerata eque plene ⁊ pfecte ſicut ceteris ſanctis

Ayuntamiento de Madrid

nec illo sūmo premio quo deus merita sanctoꝝ ⁊ passiones remunerat supra condignum. fm illud Ro. 8° Nō sunt cōdigne passiones huⁿ tpis ad futurā gloriā que reuelabit in nobis. g̃ quod est ei minⁿ plene remuneratū pōt nobis cedere ad satisfactionē. ⁊ illud potissime fuit meritū sue passionis. vñ oēs doctores cōcoditer dicūt q̃ xp̃s p suam passionem nō meruit sibi nisi gloriā corporis ⁊ exaltationem sui nois. nobis aūt meruit redēptionē seu liberationē a peccis. ⁊ sic clare falsum est qd̃ isti dicūt de merito xp̃i ⁊ eius remuneratione in seipso ⁊c. Item falsū est qd̃ dicūt q̃ fm rationem nostrā sequeret q̃ nullⁿ homo posset satisfacere p alio nec etiā p seipso. qz pena g̃ penā recompensat. si ergo qs. p peccatis suis sit debitor pene ⁊ ipse contritus. p pnia sponte uel ex sacerdotis impositione faciat aliquā pniam: quare nō satisfaciet in aliquo p seipso? Similiter si de voluntate sacerdotis uel satisfacientis vnⁿ faciat pniam. p alio impositā. quare nō satisfaciet. p eo in aliq̃ nō apparet ex rōne nostra nec sequit. Circa qd̃ intelligendū q̃ oē opus bonū factū. p deo ⁊ in charitate est meritorū vite eterne. si aūt sit penale nō solū est meritorū qz bonū: imo est satisfactoriū. p pena. nec plus remunerabit in cētū penale nisi p expiatione pene debite. semp tñ acceptū erit deo in cētum est bonū ⁊ virtuosum ⁊ remunerabit premio essentiali. Si aūt operans nō sit debitor alicuiⁿ pene uel nō tante. tūc opus suum penale remunerabit nō solū p̃mio essentiali qz bonum fuit: ⁊ p̃mio accidētali qz fuit penale. ⁊ fm hoc martyres nō solū dicunt habē aureā. hoc ē premiū essentiale ⁊ aureolā. hoc ē aliq̃ premiū accidētale. ppter penalitatē martyrū. Cū g̃ dicit q̃ oē opus bonū remuneratum ē uel remunerabit culibet in resurrectiōe. verū ē q̃tū ad p̃mū essentiale. ⁊ si sit nō solum bonū ⁊ penale ⁊ opans seu sustinens penā facit debitor pene. p se ipso. uel sustinuit eā. p alio. tunc talis pena nō plus remunerabit qz iam cessit in solutionē alteriⁿ. hec Durādus in forma. ¶ Contra eandē ōnē arguit quidā alij dicētes q̃ dubiū est de merito xp̃i ⁊ quo ad penā dāni ⁊ quo ad penam sensus. qz quicqd fit de pena actualis peti quo ad penā sensus nō videt q̃ penā damni xp̃s soluerit q̃ illā nō sustinuit. ¶ 2° qz cum actuali mortali debeat pena eterna nō fuit tantū de penalitate ī morte xp̃i nec intēsiue nec extēsiue quātū ē in pena sensus eterna q̃ est in inferno. vñ cū eqlitas satisfactionis attendat fm compationē pene ad penā. xp̃us quidē potuit mereri dimissionē pene eterne totalē dannis sensus q̃ fit in baptismo adulti peccatoris ⁊ cōmutationē pene eterne in tpalē que fit ī pnia. qz dinitas illud operata est. qz deus agere ⁊ coagere pōt. ⁊ sic meritū fuit infinitū ⁊ nō potuit ut videt satisfacere. p pena eterna qz nō potuit ex hūanitate sustinere tantā penā quanta est illa inferni. nec dinitas cōpassa est. qz pati nō potuit imo videt q̃ nec solutio pene tpalis fieri possit. qz non potuit esse tantus dolor in morte xp̃i quātus est dolor debitus omnibⁿ peccatis confessis ⁊ confitēdis in hac vita. ¶ 3° arguit. qz ad potestātē excellentie xp̃i ptinet dare effectum sacramēti sine sacramento. g̃ purus homo p indulgentias q̃ nō sunt sacramenta nō pōt dimittere penam que est effectus sacramēti. ¶ Contra eandem ōnē arguit Aureolus. pbando q̃ papa pōt dare indulgentias nō solum p modum recompensationis ⁊ satisfactionis quod fit accipiendo de merito xp̃i ⁊ sanctorū: ⁊ etiam auctoritate sibi tradita a xp̃o cum dicit: quodcūq̃ ligaueris sup terram erit ligatū ⁊ in celis. ⁊ quodcūq̃ solueris ⁊c. absolute nihil aliud. p recōpensatione dando potest penas quas voluerit relaxare. pbatur hoc. qz rescripta papalia obtinent vim iuris ⁊ auctoritatis sanctoꝝ. cuius ratio est. qz fuit maioris auctoritatis in diffinēdo cū ipse confirmet ⁊ det vim auctoritatibⁿ sanctoꝝ ⁊ iurispitorū. ⁊ in rescriptis papalibus vbi continet tenor indulgentie quā largit. videtur q̃ relaxet autentico mōnō aūt p modū recōpensationis accipiēdo de merito xp̃i. nō enī ptinet in rescripto pape: volumⁿ q̃ de merito xp̃i qd̃ tibi applicamus relaxent tibi centū dies. ⁊ dicit sic. Nos g̃ de omnipotentis dei misericordia ⁊ auctoritate apostoloꝝ Petri ⁊ Pauli confisi relaxamus tibi centū dies ⁊c. Ex quibus p⁹ qd̃ ibi nō expimit nisi dei mia cuius ministri sumus ⁊ auctoritas aplica. ¶ 2° qz dictū fuit Petro: qd̃cūq̃ ligaueris ⁊c. tunc qui dicit quodcūq̃ nihil excluditūc arguit sic. Omne vinculū sup terrā impediēs ab ingressu celi papa pōt soluere. ⁊ in eius ptāte est autentice relaxare apud quē est clauiū plenitudo. ⁊ obligatio ad penā ē vinculū impediens sup terram ab ingressu celi. nullus enī ingredit quousq̃ reddat vltimū quadrantē. g̃ ⁊c. ¶ 3° sic. Cui cōmittit maius cōmittit mīnⁿ. ⁊ maius est absolucre a culpa q̃ a pena. Et cōmissum est capiti ecclie ab oi culpa sine exceptiōe absoluē. g̃ ⁊c. ¶ 4.° qz claues nō solū extendūt se ad culpam: ⁊ ad penam. ⁊ in aliquo sacramēto q̃ q̃ pōt relaxari tota pena sicut in baptismo. g̃ videt q̃ datum sit alicui in ecclia maxime p̃incipi q̃ saltē ministrando sacramentū pnie possit tota penā relaxare. nā relaxatio culpe fit mediante sacramēto. relaxatio pene fit absolute. licet q̃ q̃ fiat etiam mediante sacramēto. hec Aureolus. Et in hoc secūdus articulus termin at.

¶ Quantum ad tertium articulū rñdendū ē obiectionibus supradictis. Et quidē ad p̃mū Durandi negat bⁿ. nec valet. pbatio. qz sicut recitatū est in pbatione ōnis ⁊c. Paulus p̃. Col. testat se implere ea que desunt passioni xp̃i in suo corpore ⁊c. qd̃ exponēs beatus Tho. in postilla sic dicit. Hec verba ptauū possent habere intellectū ⁊c3 q̃ xp̃i passio nō esset sufficiēs ad redemptionē ⁊ addere fuit passiones sanctoꝝ ad complendū. ⁊ hoc est hereticū. qz sanguis xp̃i est sufficiens ad redemptionē etiā multoꝝ mundoꝝ. j. Joh. p̃. Ipse est. ppitiatio ⁊c. ⁊ intellegendum est q̃ xp̃s ⁊ ecclia est vna p̃sona mystica cuius caput ē xp̃s. corpus aūt oēs iusti. quilibet autē iustus quasi membrū huius capitis. deus autē ordinauit in sua p̃destinatione quantū meritorū debeat inferri p totam ecclesiam tam in capite q̃ in membris. sicut ⁊ p̃destinauit numerū electorum. Et inter hec p̃cipue sunt passiones sanctorū. ⁊ xp̃i ⁊c3 capitis merita sunt infinita. sanctus vero quilibet exhibet aliqua merita fm suam mensuram. ideo dicit apostolus. Adimpleo ea que desunt passioni xp̃i ⁊ totius ecclesie cuius caput est xp̃s. adimpleo. id est addo mensurā meam. Et hoc in carne. id est ego ipse patiēs in carne. uel que desūt in carne mea. hoc enim dicebat quia sicut xp̃s passus est in corpore suo. ita patere ⁊ in Paulo membro suo. ⁊ hoc. p corpore qd̃ est ecclesia q̃ erat redimenda p xp̃m. Sic etiā oēs sancti patiuntur. ppter ecclesiam que ex eoꝝ exemplo roborat. glosa. passiones adhuc desunt eo q̃ pitoria meritoꝝ ecclesie nōdum est plena nec adimplebit nisi cum seculū fuerit finitū. pitoria autē est vas uel oratio vbi pariē multa inferūt. hec ille. Concordat Nicolaⁿ de gorra ī postilla

Ayuntamiento de Madrid

super eodem loco dicens. -Passiones quas xpus sustinuit: fideles eius sustinent sunt quasi quedam res publica ecclie: ⁊ thesaurus eius in quo quilibet ponit partem suā. sicut i vase ad elemosynam posito sup mensā omnes pariter ponūt donec impleat. ⁊ ideo vocatur pitoria quia omnes ibi pariter ponūt. de illo thesauro fiunt ita large indulgentie. iste autē thesaurus nō erit plen⁹ nisi in fine seculi. hec ille. Et concordat glosa ordinaria. Ex quibus patet ꝙ non solum passio xpi: imo passiones alioꝝ sanctoꝝ reponūt in thesauro meritorum ecclie ad vtilitatē totius ecclie. ⁊ hoc intendebāt sancti martyres ꝓlicite uel explicite sez ꝙ merita eoꝝ ꝓdessent non solum sibi sed etiam alijs. sicut orabant ⁊ ieunabant ꝓ eis. Et sic patet ꝙ argumentū illud non habet colorem potissime cū charitas faciat merita singulorum esse omnibus cōmunia ut sancti dicūt. ¶ Ad 2m dicit negando minorem. licz enim passiones martyꝝ sint sufficienter ꝓmiate ul⁹ futurum ꝓmiande in ipsis ex illa parte qua sunt meritorie essentialis ꝓmij nō tamen in ꝓtum sūt satis factorie uel meritorie accidentalis ꝓmij. sed ꝓit in alijs habere effectum ⁊ ꝓmiū puta liberationē a reatu pene. ⁊ iō hoc argumentum multiplicē patit calūpniā: sicut ostendit -Petrus de palude sic inquiens. Contra hanc rationē videtur quia deus nec xpm nec alium remunerat citra meritū sed vltra. vñ cum ꝓmiū correūdeat merito maxime si est meritū condigni. qō si est in aliquo fuit in xpo. iniusticia videret ꝙ xpo plus meruisset ꝗ recepisset. quātum enim sibi meruit tantū in se recepit. ⁊ quantum alijs meruit tantū in se recipiet. vñ omne xpi meritum uel alteri⁹ est pfecte remuneratū ul⁹ remunerandū in persona illius ꝓ quo factū est. vñ si ꝓpter hoc nihil restat de meritis sanctoꝝ. ꝓ consequens nec de merito xpi ꝙ habet nō solum qō meruit sz plus ꝗ meruit: ⁊ quod nō meruit sez gloriā anime. -Preterea nō est magis remuneratū uel remunerabile qō fecerūt sancti mortui ꝗ illud qō faciūt viui nūc. sz nō obstāte ꝙ oratio orantis in sinū orantis conuertat. ⁊ sic ꝙ omne bonū qō homo faciat ꝓ se uel ꝓ alio sup caput eius ad plenā remunerationē reuertat. nihilomin⁹ tamen vn⁹ ꝓ alio satisfacere potest ⁊ satisfactio prodest alij qñ vnus ꝓ alio satisfacere intendit. ꝗ qz sancti nō solum ꝓ se: sz etiam ꝓ corpore xpi qō est ecclesia bona agere ⁊ mala pati volebant. sicut -Paulus dicit. Oia facio ꝓpter electos ut ipsi salutem consequent. licz eis sit remuneratū. nihilomin⁹ ꝓ nobis pōt satisfactoriū esse. Uñ dicendum ꝙ opus bonū penale sanctoꝝ potest considerari duplici ter. Uno mō in ꝓtum est meritoriū. ⁊ sic nō transgreditur ꝓsonam nisi solum meritū xpi qui sibi ⁊ alijs plus meruit ꝗ accepit uel recepturus sit in seipso. 2mo ꝓ ut est satisfactoriū. ⁊ sic multi plus satisfecerunt ꝗ debuerūt. licz enim pena purgatorij sit maior omni pena mūdi. nō tñ sequit: tale peccatum merē talem penā i purgatorio. ꝗ grauissima in mūdo. alias nullus posset pati penā vltra culpā cū a venali nullus fit immunis. cū tñ dicat Job. vtinā appenderent petrā quib⁹ irā meruī ⁊ calamitas quā patior in statera: qñ arena maris hec grauior appareret. Jte licz homo nō possit facere bonum ꝓ alio quin mereat. sic tñ potest soluere ꝓ alio ꝙ nō liberat se sz illū solum. vñ satisfactio quā homo pro alio facit. sibi qui dē est meritoria ⁊ nō illi. sz illi ē liberatoria ⁊ nō sibi. qz ꝗ sancti pl⁹ sustinuerint ꝗ meruerint hoc aūt nō solum alio merendi sz satisfaciendi ꝓ se quidem ꝓmo deinde ꝓ oibus indigentib⁹ fm ordinationē ecclie. ideo illis ꝓmo cedit in satisfactionē fm equalitatem culpe ⁊ pene: sz residuū qō nihil potuit liberare de obligatione totaliter soluta uel pditū fuit. qō nō est dicendū. uel reserua⁹ nobis indigentib⁹. sicut enim si hō solut cōmuni debitori plus ꝗ debeat dicens. si totū a se nō debeē cedat in solutū residuū. ꝓ socio sic aquitat eum. sic in ꝓposito. ⁊ idco cē. Jn hoc ꝗ conueniūt sancti cum xpo in his que fuerūt supercogationis ꝙ aliqd posuerūt in thesauro ecclie sicut xpo. sz in hoc disconueniunt ꝙ tota satisfactio xpi cessit in thesaurū ꝓ ceteris ⁊ nihil ꝓ se. qz nullius debitor fuit. nec pene originalis nec actualis. ⁊ qz ab eo thesaurus infinit⁹. alij aūt sancti nō sic. beata aūt virgo medio modo se habuit. qz de suis penalitatib⁹ illud solū ꝓ ea satisfecit qō erat pena peccati originalis sicut mozo nature cui⁹ ipsa debitrix fuit. Relique autē eius penalitates sponte assumpte tote nobis cedūt. nō illi que nullius culpe actualis rea fuit. ⁊ idem est de martyrio innocentū ⁊ alioꝝ qui nec venialiē peccauerūt. Qō aūt aliqui dicūt ꝙ nec diminutio nec remissio in sacramentis est nisi ꝓ solutionem facta de passione xpi. nō videē verū. qz in baptismo nō est solutio pene nec a xpo nec ab alio. qz dicit Ambrosius ꝙ in baptismo grā xpi oia cōdonat gratis. vbi aūt est plena solutio non est gratuita donatio uel remissio. hec -Pe. ⁊ hij quo ad multa ꝓter vltimū. Cum aūt Durandus instantias ꝓ -Petrum allegatas nitiē euadere. Dicit ꝓmo ꝙ illud qō dicit de xpo nō valet. qz -Petrus nō dicit ꝙ omnia merita xpi sufficienter fuerint remunerata in ipso xpo qñ ipse in se receperit sufficiēs ꝓmiū omniū suoꝝ meritorū. sz solum vult ꝙ omne meritum xpi est sufficienter remuneratū uel remunerandum in persona illius ꝓ quo factū est ⁊ cui meruit saltem ad voluntatem ipsius xpi cui datum uel dandum est equale ꝓmium in se uel in alio quantū ⁊ ꝓ quanto intendebat. Nec valet quod dicit Durandus ꝙ merita xpi non fuerant remunerata in seipso visione uel fruitione beatifica. quia merita xpi hoc nō merebanē nec voluntas xpi creata uel increata ordinauit omnia sua merita ad tale ꝓmium in se recipiendum. sed ad aliud uel in alio a se. ⁊ hoc obtinuit uel habituris est. ⁊ sic quod dicit de remuneratione meritorum xpi nō valet. ⁊ instantia -Petri adhuc stat contra rationem Durandi. ⁊ vltra hoc dicta Durandi videnē contradictionem implicare. quia ex vna parte dicit ꝙ xpo per passionem suam non meruit sibi ipsi beatificam visionem aut fruitionem. ⁊ in hoc conueniunt omnes doctores. ex alia ꝓo parte dicit ꝙ meritū passionis non fuit sufficienter remuneratum in seipso. quia non per visionem beatificam aut fruitionē. in quo videtur dicere ꝙ non est sibi redditum illud quod merebatur sez visio beatifica. ⁊ sic videtur dicere ꝙ meruit visionem beatificā ⁊ ꝙ eam nō meruit qō est contradictio. Dicitur 2o ꝙ illud quod dicit de operibus penalibus sanctorum non valet. supponit enim ꝙ opera penalia sanctorum non possunt post mortem eorū cedere in satisfactionem ꝓ pena debita viuentibus. ⁊ ꝙ passiōes illorum nihil relinquunt in paritoria uel thesauro ecclesie. cuius oppositum dicit -Paulus ⁊ glosa ordinaria. Item supponit ꝙ nullus viuens possit satisfacere pro futuris: sed solum pro presentibus uel preteritis. ⁊ ꝙ opera penalia sanctorum non prosunt post mortem illorum nisi sibiipsis ad aliquod ꝓmium accidentale consequen-

Ayuntamiento de Madrid

vum. ⁊ q̃ de suis operib⁹ penalib⁹ ut penalia sunt quibus in via satiffecerũt ,p alijs uel ,p se non habebunt aliq̃ ꝓmiũ accidẽtale. sed solum de penalib⁹ nõ satiffactorijs. Ex quo sequit q̃ aliqs act⁹ meritor⁹ p̃uaꝫ aliquo ꝓmio eterno ex hoc solo. qz finit actus iusticie ⁊ ut sic solum tpaliter ꝓmiatur. i. q̃ obest homini satiffacere in via ,p alio uel ,p se: quorũ oppositum tenet cois schola. ió illa opinio rãcõ extranea ⁊ litigiosa repudianda ẽ. vnde scũs Tho. ꝑiti dis. q. 1. arti. 3. questiuncula 2ª in solutione 5ª sic dicit. Causa ,p qua daꝫ inuulgẽtia non regritur ad hoc q̃ fm eã debeat mensurari remissio pene. sed ad hoc q̃ intentio illorum quorum merita cõmunicantur ad ipsum peruenire possint. bonum autem vnius continuatur alteri dupliciter. Uno modo per charitatem ⁊ sic etiam sine indulgentijs aliquis est particeps omnium bonorum que fiunt in ecclesia si sit in charitate. Alio mdoo per intentionẽ facientis ⁊ sic ꝑ indulgentias si cã legitima adsit pôt intentio illi⁹ qui ,p vtilitate ecclesie opatus ẽ ad istũ cõtinuari. hec ille. Item ibidẽ in ꝓncipali solutione sic dicit. Quãtitas effect⁹ cõsegtur quãtitatẽ sue cause. causa aũt remissionis pene in indulgẽtijs non ẽ nisi habundãtia meritoꝝ ecclesie que se habẽt sufficiẽter ad totam penã expiandam. nõ aũt cã remissionis effectiua est uel deuotio aut labor aut datum recipiẽtis aut causa ꝓ q̃ fit indulgẽtia. vñ non o⁹ fm aliquod illoꝝ mensurare quãtitatẽ remissionis. sed ad merita ecclesie q̃ semp suphabũdãt. ⁊ ideo fm q̃ applicanꝫ ad istũ fm hoc remissionẽ cõsequãtur. Ad ꝗ aũt q̃ applicenꝫ isti regriꝫ auctoritas dispensandi istũ thesaurũ: ⁊ vnio eius cui dispẽsaꝫ ad eũ qui merebaꝫ qõ est per charitatem. ⁊ rõ dispẽsationis fm quã saltuaꝫ intentio eorũ qui opa meritoria fecerũt. fecerũt enĩ ea ad bonorem dei ⁊ vtilitatẽ ecclesie ĩ gẽrali. vnde quecũq; cã adsit q̃ in vtilitatẽ ecclesie ⁊ bonorẽ dei vergat sufficiens ẽ rõ indulgẽtias faciẽdi. Et ió vicẽdum q̃ indulgẽtie simpliciter tantũ valẽt quãtũ predicanꝫ dũmodo ex pte dantis sit auctoritas. ex pte recipiẽtis charitas. ex pte cause pietas q̃ cõprehendit bonorẽ dei ⁊ vtilitatẽ ,primi. nec in hoc fit magnum fozũ de misericordia dei ut quidã dicũt nec diuine iusticie derogaꝫ. qz nihil de pena dimittiꝫ. ſ vni⁹ pena alteri cõputaꝫ. hec ille. ¶ Ad primũ eorũ que ⁊ ꝓ loco ⁊ tra eandẽ ꝓnem inducũt dicit q̃ ad ꝗ aliqua pena sit sufficiẽter ꝓ aliã peccato satiffactoria non regriꝫ q̃ sit equalis uel tanta intẽsiue in penalitate uel tanta extẽsiue in duratione quãta est pena quã talis culpa meretur ĩ alio seculo. ſ ad hoc sufficit q̃ talis pena uel toleratio voluntaria illius eque uel plus sit accepta deo cui fit satiffactio q̃ culpa fuit displicẽs deo ⁊ offẽsiua ei⁹. De ꝗ scũs Tho. 3ª pte. q. 48. arti. 2ª sic dicit. Ille ,ppne satiffacit ,p offensa qui exhibet offensi illud qõ eque uel magis diligit q̃ oderit offensã. rp̃s aũt ex charitate ⁊ obedientia patiendo maiꝫ aliquid deo exhibuit q̃ exigeret recõpensatio tot⁹ offensẽ humani generis. ꝑmo quidẽ ,ppẽ magnitudinẽ charitatis ex qua patiebaꝫ. 2º ,ppter dignitatem vite sue quã ,p satiffactione ponebat: q̃ erat vita dei ⁊ hois. 3º ,ppter grauitatẽ passionis ⁊ magnitudinẽ doloris assũpti. ⁊ ideo passio xpi non solum fuit sufficiẽs: sed etiã suphabundãs satiffactio ,p petõ humani generis. fm illud. 1. Joh. 2º Ipse ẽ ,ppitiatio ꝓ peccatis nostris: nõ ,p nris aũt tm̃. sed etiã ꝓ toti⁹ mũdi hec ille. Itẽ. q. 46. arti. 6º in solutiõe tertij sic dicit. Dolor anime separate patientis prinet ad statũ future vãnationis que excedit omne malũ pritis vite: sicut sanctorũ gloria excedit omne bonũ presentis vite. vñ cũ dicimus xpi dolorẽ esse maximũ. nõ cõparauim⁹ ipsũ dolori anime separate. hec ille. Et tamẽ in eodem arti. dicit q̃ dolor xpi patientis ⁊ eius quantitas ,pportionabaꝫ magnitudini fructus qui inde sequebatur ⁊ satiffactioni ,p omnib⁹ peccatis humani generis. -patet ergo q̃ non oportet ad pfectam satiffactionem q̃ satiffaciens patiatur tantũ dolorem uel tantã penalitatem quantã merebatur in alio seculo peccator ,p quo satiffacit. verũ est q̃ -petr⁹ de palude aliter dicit ad ꝗ argumẽtum. dicit enĩ q̃ xp̃s non solum omnibus meruit. sed ꝓ omnibus satiffecit. quia suppositum agebatꝫ patiebatur. vnde non solum actio merens. ſ etiã passio satiffaciẽs infinita est. non ẽ ergo ex insufficientia q̃ passio xpi in sacramẽtis nõ soluit. sed ex ordinatione dei qui gratis remittit. Et quod dicitur q̃ reat⁹ pene non dimittitur nisi quia pena soluitur. non ẽ verum. quia sicut tota obligatio ad penam potest tolli liberali quitatione creditoris sue a totali solutione. sic etiam pars potest remitti sine partiali solutione. Dicere aũt q̃ deus in sacramentis in q̃bus maxime liberalis exsilit. vnde ⁊ sacramẽta gratie vocãtur. nihil gratis remittat nec condonet nisi q̃tum sibi soluitur aut de thesauro coi ecclesie. aut de bono thesauro cordis uel corporis uel oris: ꝓpric ẽ dicere deum illiberalẽ. ⁊ licꝫ in hoc esset liberalitas hominis xpi nobis cõmunicantis diuitias sue penalitatis. In hoc tamen in nullo est liberalitas dei qui nihil de suo nobis donat. ꝓpter quod melius dicitur q̃ in sacramentis est liberario a tota pena uel partiali non ex solutione sicut in inuulgẽtijs. sed ex liberali dei remissione. ex merito qui dem. i. amore xpi qui ⁊ scꝫ ꝓ peccato nec soluit ⁊ satiffecit. non sic tamen ꝓ peccato per se. sed cum vltra infinitum nihil sit: ⁊ vnũ infinitum aliud consumat uel attingat ⁊ pena peccati originalis esset infinita intensiue. quia priuat bono infinito ⁊ extensiue q̃tum ẽ de se: ut patet de pueris in limbo quorum pena non finietur. ergo satiffactio q̃tus fuerit infinita: exhausta tamen fuit tollendo penam ĩ baptiçatis. nihil ergo remanet ad soluendum in indulgentijs uel ,p actualib⁹ peccatis. Ad quod dicendum q̃ in infinitis que sunt vnius rationis vnum aliud non excedit: sed infinitas dei que est interminabilis vite tota simul ⁊ perfecta possessio omnem aliam ⁊ infinitas alias si esset excedit. quia omnis infinitatis entis ⁊ potentialis est cã equiuoca principalis. ergo maior. Item causa voluntaria ⁊ sic potest finire omne quod est infinitum. vnde virtus diuine infinitatis ad infinita se potest extendere ⁊ adhuc illa excedit. cũ omnia ad eã comparata sint finita. imo sint nihil. quia potest illorum infinitatem ad finitatem redigere. ⁊ eorũ entitatem ad nihilitatem. ergo passio xpi inq̃tum meritoria ⁊ inq̃tũ satiffactoria est infinita ratione suppositi q̃ omnes infinitates existentes ⁊ possibiles excedit. quia omnẽ penam damni ⁊ sensus infinitam potest facere finitam ⁊ nullam. Alioquin sic argui posset. q̃ passio xpi ,p vno solo posset satiffacere cui⁹ pena est infinita ⁊ ió ,p duob⁹ ꝓ pt⁹ arguebaꝫ. q̃ ,p originali ⁊ nõ ,p actuali. nisi diceret qõ dictum ẽ. hec -petr⁹ ⁊ male q̃ ad aliq̃

Ayuntamiento de Madrid

in quib⁹ videt ꝓtrariari beato Thome ⁊ veritati. p̃mũ est ꝙ in baptismo ⁊ alijs sacramentis nõ fit solutio de thesauro ecclesie nec de merito aut satisfactione xpi, sed liberalis cõdonatio pene debite. Henl ꝯnat̃ dictis sci Tho. 4.ª sen. dist. 4. q. 2. arti. p̃. questiuncula 2ª. vbi arguit sic. Sicut dicit Aug⁹. petm̃ aut homo punit aut deus. si q̃ hõ in seipso nõ puniat petm̃ qõ cõmiſit: a deo punietur. ⁊ ita p baptismũ actualis petm̃ pena non totaliẽ tollit. Item 2ª arguit sic. Culpa non põt ordinari nisi p penã. sed deus inordinatum nihil relinqt. q̃ nõ dimittit qn̄ p culpa aliquam penã infligat. ⁊ sic baptism⁹ nõ absoluit ab oi pena. Ecce argumẽtũ. sequtur respõsio. Dicendũ inquit ꝙ xpⁿ p morte suã sufficiẽter satisfecit p petis totius humani generis: etiã si eẽnt multo plura. Et qz homo p baptismũ in morte xpi baptiçat ⁊ ei cõmortiſ ⁊ conſepeliſ: ut dicit Ro. 6ª ideo baptism⁹ q̃ ꝯtũ in se et totã efficaciã passionis xpi in baptiçatũ influit: ⁊ ꝓpter ꝯ absoluit eũ a pena satisfactoria. nõ solũ a culpa. ¶ Ad p̃mũ q̃ dicendũ ꝙ p baptismũ hõ incorporatur xpo ⁊ efficit mẽbrũ eius. ⁊ ideo pena quã xpⁿ sustinuit reputatur isti in satisfactionẽ. qz si patiẽ ⁊ vnũ mẽbrũ cõpatiũtur cetera: ut dicit. 1. Cor. 12ª Et iõ de⁹ in xpo peccata illa ponit: sicut dicit Isa. 53ª posuit in eo iniqtatem omniũ nostrũ. ¶ Ad 2ᵐ dicendum ꝙ pena ordinat culpã duplicẽ. Uno modo ut satisfaciens ⁊ sic culpa remanet ordinata p satisfactionem xpi. Alio mõ ut medicina sanãs uel resecãs mẽbrũ insanabile. ⁊ sic culpa in baptiçatis ordinat̃ ut sanata p gratiã oppositam. hec ille. Similia dicit 3ª pte. q. 69. arti. 2ª "per baptismũ inquit aliqs incorporat̃ morti ⁊ passioni xpi. fm illud Ro. 6ª Si mortui sum⁹ cũ xpo. credim⁹ qz etiam simul viuem⁹ cũ eo. Ex quo patet ꝙ oi baptiçato coiçatur passio xpi ad remediũ: ac si ipse passus ⁊ mortu⁹ eẽt. passio aũt xpi est sufficiens satisfactio p petis oiũ hoiũ. ⁊ ideo ille q baptiçatur a reatu ois pene sibi debite. p peccatis liberat̃ ac si ipse sufficiẽter satisfecisset. p oib⁹ petis suis. ¶ Ad p̃mũ q̃ dicendũ ꝙ q̃ pena passionis xpi coiçatur baptiçato inq̃tum fit mẽbrũ xpi ac si ipse penã illam sustinuisset eius petã remanent ordinata per penam passionis xpi. hec ille. Ex quib⁹ patet ꝙ in baptismo ⁊ alijs sacramẽtis nõ fit odonatio pene nisi cũ pfecta satisfactione ⁊ solutione: cui⁹ oppositum dicit Petrus. ⁊ illo mõ debet intelligi illud Ambro. dicẽtis ꝙ baptismus omnia odonat. scz qz non regrit ꝙ baptiçatus per se satisfaciat. sz xpⁿ. p eo satisfactionẽ dedit. ¶ 2ᵐ in quo deficit Petr⁹ ẽ. qz dicit ꝙ si deus nõ odonaret p sacramẽta aliqd de pena debita sine satisfactione uel solutione ipse eẽt illiberalis ⁊ c. hoc enl nõ valet. imo sua liberalitas ⁊ misericordia magis osdicẽ hoc mõ q̃ illo. qz coiçat nobis vnde possim⁹ satisfacẽ. De hoc in suo sili scũs Tho. 3ª pte. q. 46. arti. p̃. in solutione tertij argumẽti sic dicit. Nolem liberari p passionem xpi oueniẽs fuit ⁊ misericordie ⁊ iusticie ei⁹. iusticie quidem qz p passionem suam xpⁿ satisfecit. p petõ humani generis ⁊ ita homo p xpi iusticiam liberat⁹ est. misericordie vo. quia cũ homo p se satisfacere nõ posset. p petõ toti⁹ nature humane de⁹ filiũ suũ misit. fm illud Ro. 4ª Iustificati gratis p grãm. ipsi per redẽptionẽ que est in xpo ihu onẽ. ppofuit deus. ppiciatorem p fidẽ ipsi⁹. ⁊ hoc fuit habundantioris misericordie q̃ si petã absq̃ satisfactione dimisisset. vnde dicit Eph. 2ª Deus q u es est in misericordia. ꝓpter charitatem nostrã qua dilexit nos cum essemus mortui peccatis cõuiuificauit nos in xpo ihu hec ille. Item 3ª sen. dist. 1. q. 1. arti. 2ª in solutiõe 4.ᵃ sic dicit. Quis deus sit sũme misericors tamen sua misericordia in nullo iusticie ei⁹ obuiat. misericordia enl que iusticiã tollit magis stulticia q̃ virtus dici debet. ⁊ illa deum nõ decet. ꝓpter quod deus misericordiã infinitam sic manifestare voluit ut in nullo iusticie ei⁹ derogaret. qõ factũ ẽ duũ pro nobis homo factus est. ut pro nobis satisfaceret. in quo etiã eius habũdantior misericordia ostensa est ad nos q̃ si peccatũ sine satisfactione dimisisset in q̃tum naturam nostrã magis exaltauit. ⁊ pro nobis mortem pertulit. hec ille. Et sicut ipse dicit de misericordia: ita dicendũ est de liberalitate. quod magis ostendit deus satisfacit pro nobis q̃ si sine satisfactiõe peccata dimitteret. potissime quia a nobis partiã satisfactionẽ exigit ⁊ citra condignũ. sed tamen ipse satisfecit pro nobis vltra cõdignũ. ⁊ ad hunc sensum debet intelligi illud quod dicit 3ª sen. dist. 20. q. 1. arti. 1. questiuncula. 2. in solutione tertij vbi sic dicit: Quãtum ẽ de potẽtia dei absoluta de⁹ posset petm̃ absq̃ oiũ pena dimittere nec iniust⁹ eẽt si hoc faceret. sz q̃tũ est ex parte isti⁹ qui peccauit fm ordinẽ quẽ nũc de⁹ reb⁹ ordinauit ⁊ iposuit nõ põt petm̃ cõgrue sine pena dimitti. nec sequit si cõgrue po pene dimittit̃ ꝙ etiã congrue tota pena dimittat̃. ppẽ duo. primo qz effectus hz aliqd a agẽte: ⁊ aliqd a recipiẽte. vt sic in collatiõe diuinorũ donorũ donũ collatũ ex pte dantis elenat recipiẽtẽ sup̃ statũ suũ. ex parte aũt recipiẽtis ẽ infra modũ quem de⁹ influit. ita ꝛemissione petõ os q̃ fit aliqd ex pte mie remittẽtis. ut aliqd de pena debita remittat. ⁊ aliqd ex pte recipientis ut scz in aliũ puniatur. 2ª qz remissio pene q̃ fit alijs hoibus pcipue pene satisfactorie fũdat̃ sup virtutem satisfactõis xpi q̃ supabũdauit ad amouẽdas oẽs penas q̃tũ in se fuit. vn os ꝙ pticulata satisfactio fũdẽt̃ sup satisfactionẽ xpi cõdignã sic impfectũ i q̃libet gẽe ortẽ ex pfecto. hec ille. ¶ 3ᵐ in q̃ deficit Petr⁹ ẽ ꝙ de⁹ coicando nobis passionẽ xpi nihil de suo donat. sz solũ xpⁿ ut hõ. istud enl nihil valet q̃re in tali coicatiõe xpⁿ ut de⁹ imo tota trinitas plus coiçat nobis q̃ xpⁿ ut homo. nã licz solus xpⁿ passus sit fm humanitatẽ ⁊ nõ trinitas nec trinitas nec pr̃ aut spũs scũs. tñ alia rõ reformat pactũ. qz valor illi⁹ passionis ⁊ satisfactionis ut meriti fuit pncipaliẽ ex charitate ⁊ ex bona volũtate xpi q̃ duo sunt a tota trinitate. Item ex acceptatione diuina q̃ cois est toti trinitati. Item ex concomitantia diuinitatis cũ humanitas erat vnita: ⁊ erat ei⁹ instrumentũ ex qua pncipaliter babebat valorẽ infinitũ oẽ xpi meritum: ⁊ q̃libet eius satisfactio actio uel passio. vnde scũs Tho. 3ª pte. q. 48. arti. 2ª arguit sic 2ª loco. Satisfactio ipozat equalitatẽ quãdã ad culpam. cũ sit actus iusticie. sed passio xpi non videtur eẽ equalis omnibus peccatis generis humani. quia xpⁿ non est passus fm diuinitatem. sed fm carnẽ. fm illud. 1. petri. 4ª Xpo in carne passo. ala autẽ in qua non est peccatum potior est q̃ caro. non ergo xpⁿ passione sua satisfecit pro peccatis nostris. Ecce argumentum. sequitur responsio. Dicendum inquit ꝙ dignitas carnis xpi non est estimanda solum fm carnis naturam: sed fm personam assumentem inq̃tum sez erat caro dei ex quo habebat infinitam dignitatem. hec ille. Simile dicit 3ª sen. dist. 20. q. 1. arti. 3ª in solutione 2ª. Vita inquit corporalis xpi habebat quẽdam infinitũ valorem ex diuinitate coniuncta inq̃tum non erat vita puri hominis: sed dei ⁊ hominis. ⁊ ideo poterat esse sufficiens recompensatio vite spiritualis: et pcipue

Ayuntamiento de Madrid

ratione charitatis eximie ex qua offerebatur. hec ille. Cetera victa -Petri possunt stare. ¶ Ad 2m p3 risio ex victis -Petri in pcedēti solutione. ¶ Ad 3m rndet scūs Tho. priti dist. q. i. arti. 3. questiūcula pma in solutione tertij argumēti dicēs, q effectus absolutiōis sacrālis est diminutio reat. t hic effectus non inducit p indulgētias: sed, p eo faciēs indulgentias soluit penam quā debebat de bonis coibus ecclesie. hec ille. Itē ibidem in solutione 2. sic dicit. Ille qui indulgētias suscipit nō absoluitur simpliciē loquēdo a debito pene. Ist dat sibi vnde debitū soluat. hec ille. Durādus ho ad argumētū istud sic ait. Duplex ingt est effect. sacri. -Prim. qui est remissio culpe t collatio grē. Et 2. qui est remissio ul diminutio pene. collatio primi effect. ptinet ad ptātē auctoritatis. t non ad ptātem excellētie nisi meritorie collatio aūt 2i effect. q ē remissio uel diminutio pene pōt pertinere non solū ad ptātem excellētie. Ist etiam ad ptātem ministerij. Si eni pur. homo nō habēs ptātē nec excellētie nec ministerij pōt satisfacere, p pena alteri debita. multo magis h potuit xps t ille qui cōstitut. ē ab eo sūm. minister ecclie cui cōmissū ē a xpo q de thesauro passionis xpi possit coicare fidelib. ad expiationē pene quā debent. supponim. aūt q talis sit papa. quo nō supposito nō apparet via p quā indulgētie possent aliqd valere. h Durād. -Petr. ho de palude sic rndet. -Pōt ingt dici q sine sacro habito de facto ul in voto nullus effect. sacri necessarij, ppi. offerri pōt nisi a xpo. sed sacro habito de facto uel i voto cōtingit bfe effectū sine sacramēto. si eni aliqs sit pritus t antēq sit in mora ofitēdi uel pterēdo uel alīē pentendo cōdignā pniam fecerit. a satisfaciēdo nō cōfitēdo absoluit. sicut q sine sacramēto actu suscepto potuit satisfacere, p se de suo: sic t p aliū. verū de bonis spūalibus ab alijs sibi cōcessis. maxie qn sacramētū suscipit voto t facto. t de his ad que p sacm obligatus ē sicut sine nouo sacro ipsemet satisfacit q non hz ptātem excellētie: sic t si papa uel alius minister ecclesie det sibi vnde soluat non est h supplere vicē sacramēti: qō etiā sine potestate ministri fieri potest. hec -Petrus t bene. Solutio aūt Durādi iplicat aliq falsa. puta q remissio culpe t collatio grē nullo modo pertineat effectiue ad ptātē excellētie xpi: sed solū meritorie. hoc eni falsum est. De h scūs Tho. 3a pte. q. 64. arti. 3. sic dicit. Interiorē sacro. effectū operat xps. t sm q deus t sm q homo. aliter tī t aliter. nā sm q ē de. opatur in sacris p auctoritatē. sm aūt q ē homo opat ad interiorē effectus sacramēto. meritorie t efficienē: sed instrumētalīē. Dictū ē eni q passio xpi q cōpetit ei sm humanā naturā: cā est nostre iustificatiōis t meritorie t effectiue. non qdē p modū pncipalis agētis sue p auctoritatem. Ist p modū instrumēti in q̄tū humanitas ē instrumētum diuinitatis ei. sed tī quia ē instrumētū cōiunctū diuinitati i psona hz quādā pncipalitatē t causalitatē respectu instrumēto. extrinseco. q̄ sunt ministri ecclesie t ipsa sacra. t iō sicut xps in q̄tū deus hz ptātē auctoritatis in sacris. ita in q̄tū homo hz ptātē ministerij pncipalis sue ptātē excellētie q cōsistit in quattuor. -Primo qdē in hoc q meritū t virt. passionis ei. opat in sacramētis. t 2. virtus passiōis eius copulat nobis p fidē. iō 2. ad ptātē excellētie quā xps hz in sacramētis ptinet q i eius noie sacra sanctificanē. Et 3. ex institutione sacra virtutē obtinent: inde ē q 3. ad excellēiam potestatis xpi pertinet q ille q dedit virtutem sacramētis potuit instituere sacra. t 4. cā non dependet ab effectu. Ist potius ecōuerso. ideo quarto ad excellēnam ptātis xpi ptinet q ille potuit effectū sacramēto. sine exteriori sacramēto. offerre. hec ille. Similia dicit 4. sen. dist. 5. q. i. arti. p. 2. 3. Ex qbus p3 q solutio Durandi iplicat falsū. Solutio ho -Petri non videtur calūniabilis nisi pro quanto. t si vellet inuere q indulgentie ecclesie possunt valere alicui ante actualem suscepticnem sacri pnie. t q sufficeret votum suscipiēdi sacm. hoc eni videt esse falsū: t ptra cōem formā pcedendi indulgētias q̄ dicit. Locedim. oibus vere penitētib. t cōfessis tot dies indulgētie t̄c. Insuper coiter tenet q tales indulgētie valēt ad expiationem pene q restat post actualē absolutionē sacerdotis t iste mod. vicēdi ē securior quē tenet scūs Tho. vbi supra. dicit eni in priti dist. ut supra recitatū fuit in pbatione pme. nis q hz indulgētie valēt q̄tum ad forū ecclesie t q̄tum ad iudiciū dei ad remissionē pene residue post pritionē ofessionē t absolutionē siue sit iuncta siue non. Itē arti. 5. eiusdē. q. in solutione pme q. dicit q in omnib. indulgētijs fit mētio de vere pritis t ofessis. Itē 3. quolibet. q. vltima sic dicit. Ad h q indulgētia alicui valeat tria requrūtur. -Primo cā ptinens ad bonor dei uel ad necessitatē aut ad vtilitatē ecclie. 2. auctoritas ieo q facit. papa eni pōt pncipaliē alij ho in q̄tum accipiūt ptātem ab eo uel ordinariam uel cōmissam seu delegatā. 3. requirit ut sit i statu salutis ille q indulgentiā vult pcipere. t hec tria designat in lrā papali. nam causa cōueniēs designatur in hoc q pmittit de subsidio terre sancte. auctoritas vero i hoc q fit mētio de auctoritate aplor -Petri t -Pauli t ipsi pape. charitas autē recipiētis in h q dicit: vere penitentib. t cōfessis. nō dicit: t satisfacientib. quia indulgētia nō excusat a cōtritione t cōfessione: ist cedit i locum satisfactionis. hec ille. Sed his non obstantib. videtur mihi cū Durādo q papa posset si vellet cōcedere indulgētias vere pritis t valerēt eis ante actualē cōfessionē ad satisfactionē, p petis. licz coiter oppositum sonent lrē papales. q. etiā multi plati dant indulgētias eis qui fuit in statu gratie uel erūt infra octo dies nō faciēdo mētionē de ofessione: sic dicta solutio -Petri bona est. sed scūs Tho. loquitur de indulgētijs quas papa coiter cōcedit in suis rescriptis. ¶ Ad primū Aureoli ptra eandem pnem dicitur negando minorē. ist q ex verbis rescriptor habeat q papa det indulgentias modo autentico sine quacunq applicatione satisfactionis. nec valet probatio de dei misericordia. q. sicut deus in suis operibus nunq̄ vtit misericordia sine iustitia. ita nec minister eius quicūq̄ sit potest vti diuina misericordia secernendo omnem iusticiam. t de hoc beatus Tho. presenti dist. q. i. arti. 3. in solutione 2. q. vbi sic dicit. Indulgētie simplicē tātū valent quantum sonant uel predicantur dūmodo ex parte dantis sit auctoritas. ex parte recipientis charitas. ex parte cause pietas. que comprehendit bonorem dei t proximi vtilitatem. nec in hoc fit magnū forum de misericordia dei ut quidam dicūt. nec diuine iusticie derogatur. quia nihil de pena dimittitur. sed vnius pena alteri computatur. hec ille. Quod autem addit arguens de auctoritate papali t apostolorū -Petri t -Pauli. non valet. quia auctoritas papalis non se extendit ad relaxandum peccata sine quacunq satisfactione. sed ad hoc q thesaurum ecclesie possit in satisfactionem fidelibus dispensare: t satisfactionem vnius alteri applicare: non autem pro libito relaxare.

Ayuntamiento de Madrid

De hoc scus Tho. 4.° sen. dis. 18. q. i. arti. 3.° questiuncula quarta arguit sic. Quis xpi actio nra ē instructio. sed ipse ghusdā peccatrib⁹ nullā penā imposuit: sed solum emēdatione ē vite: ut p3 de adultera Joh. 8.° g̃ videtur q̃ ad arbitriū suū possit sacerdos q̃ est xpi vicarius dimittere totā penā uel partē. Ecce argumētum. sequit responsio. Dicēdū ingt q̃ xpus habuit ptātem excellentie in sacramētis. vnde ipse ex auctoritate totū uel partē poterat dimittere sicut volebat. nec ē simile de bis q̃ operant̃ trñ ut ministri. hec ille. Et ibidē in solutione pncipali multa dicit q̃ faciūt ad ppositum. ¶ Ad 2.m p3 solutio p predicta. qz a.m intellecta ad sensū arguentis falsa ē. licz enī papa plenitudinē clauiū habeat tam ordinis q̃ iurisdictionis. non tñ hz ptātem excellentie. sed solus xpus. iō non pōt peccata dimittere sine satisfactione q̃ est pars sacramenti pnie sicut xpus poterat. ¶ Ad 3.m dicitur pmo q̃ modus arguendi non valet. quia si forma illa valeret cōcludere non solum q̃ papa ex auctoritate posset fine. satisfactiōe oē peccatū remittere quo ad culpā z reatū imo q̃ quicunq̃ sacerdos pōt remittere oē peccatū q̃ ad reatum q̃ pōt remittere quo ad culpā vl offēsā: qd̄ est manifeste falsum. Et p3 ofia. qz fm dicta arguentis maius ē absolutio a culpa q̃ a pena. multis aūt sacerdotib⁹ cōmissū est absoluere a culpa. g̃ z cē. Dicit 2.° q̃ licz maius sit absoluere a culpa q̃ absoluere a pena. si vtrq̃ absolutio seorsū ꝓsideret. trñ absolue a culpa z a tota pena simul. maius ē q̃ absoluere a culpa solū z nō a pena. vl a culpa z ab aliqua parte pene sed non a tota pena. z iō non o3 q̃ cuicūq̃ cōmittit 2.m cōmittat pmū. Dicitur 3.° q̃ vato q̃ semp absolutio a pena eēt quid minus q̃ absolutio a culpa. nō decet q̃ cui cōmittit min⁹ cōmittatur maius. qz absolutio a culpa in nullo casu pōt esse nocua nec ipeditiua maioris boni. sec⁹ ē de absolutione a pena. De h̄ sanctus Tho. pma 2.ª. q. 87. arti. 6.° in solutiōe tertij sic dicit. Remota macula sanatū ē vulnus pcti q̃tū ad volūtatem. requirit aūt adhuc pena ad sanationē aliarū virtū aie q̃ per peccatū precedēs deordinate fuerūt: ut sc3 p ꝓtraria curent̃. requiritur etiā ad restituendū eq̃litatem iustīcie: z ad remouēdū scandalū alios: ut edificent in pena q̃ scandalizati sūt in culpa. hec ille. Et multa alia contra argumentū adduci possunt. ¶ Ad 4.m negatur b.m. nec valet probatio. quia sl̄ dictū fuit prius: in baptismo non fit relatio pene peccatis debite sine satisfactiōe. imo cum sufficientissima satisfactione p meritū z satisfactionē passionis xpi q̃ plenarie transferr̄ in baptizatū. Item dato q̃ papa mediante sacro possit oēm penā remittere. hoc non ē nisi p cōpletū sacramētū. non ē aūt cōpletū vltimata cōpletione nisi quelibet pars integralis sacri sit cōpleta sc3 contritio confessio z satisfactio. nō ē aūt cōpleta satisfactio nisi penitēs p ppria opera penalia plenarie satisfaciat: uel ali⁹ p eo. uel nisi satisfactio xpi z sanctorū sibi per indulgētiam applicēt ab eo qui potest. de hoc multum brī ad ppositū dicit Durandus. Pena ingt peccato debita triplicit pōt dimitti. vno mō ex mera gratia qñ offēsus totam offēsam z penam offēse debitā gratis remittit offēdēti. Alio mō quando alius penam debitam soluit p alio. ita q̃ pena non cōdonatur gratis. sz soluit p alium de voluntate eius q̃ fuit offensus. 3.° modo qñ partim remittit z ptim exsoluitur q̃ fit quādo magna pena p modica remittitur. primū modus z tertij⁹ videtur brē locum in indulgētijs si attēderet̃ eorū vsus nominis. tunc enī dicitur aliqs indulgē alteri delictū contra eū cōmissum quādo gratis z totaliter remittit culpam seu offēsam z penā. p culpa debitam. uel qñ magnā penam cōdonat pro modica. qñ aūt tota pena exsoluit̃ per illū q̃ peccauit uel p alium loco eius qd̄ ptinet ad 2.m modum. non dicit ē indulta sz soluta. sed qz fm Pilariū non res sermoni: sz sermo rei debet eē subiectus. iō magis attendēdum ē ad veritatē rei q̃ ad ppietatē sermonis. cōstat autē q̃ solus deus pōt gratis cōdonare totā penā debitam peccato cōtra pcepta eius cōmisso uel partē pene: uel ille cui sup hoc legit̃ dedisse ptātem. non apparet aūt q̃ deus hanc ptātem dedit hominib⁹ quos solū fecit ministros noui testamēti: z dispēsatores ministeriorū dei q̃ ipsi sine sacramētis quoꝝ sunt dispēsatores possint gratis cōdonare penā. p peccatis debitam uel partē eius. nec etiā mediantib⁹ sacris. nam quando tota pena dimittit̃ in baptismo uel pars pene virtute clauiū in sacro pnie non dicitur ꝓdonari. sz dicitur q̃ coiectatur meritū passionis xpi ad dimissionem totius pene in baptismo. uel ad dimissionē partis pene in sacro pnie. ita q̃ de merito pene xpi exsoluit̃ tota pena debita peccato: ut pars eius. z iō coiter sequitur q̃ modus quo valēt indulgētie ē per modū solutionis pene pcto debite z cē. hec Durandus z dñ. Et hec sufficiant ad argumēta contra ꝓnes. ¶ Ad argumentum ꝓtra ꝓnem patet rñsio p predicta. Et hec de questione sufficiāt. de qua brīdictus deus amē.

Qirca vigesimāpri/mā dis. 4.ª sen. q̃rit̃. Utr⁹ petrñ veniale possit expiari q̃ ad culpā p penam purgatorij. Et arguit̃ q̃ non. qz culpa actualis non deletur nisi p ꝓtritionem. sz post hanc vitam nō erit contritio q̃ ē actus meritorius. qz tunc nō erit meritū nec demeritū: cū fm Damas. hic sit boibus moꝝ qd̄ angelis casus. g̃ post hanc vitā nō dimittit̃ veniale i purgatorio q̃ ad culpā. ¶ In oppositū arguit̃. quia. j. Cor. 3.° per lignū fenū stipulā venialia itelligūtur. sz lignū fenū stipula p purgatorio cōsumūtur. g̃ ipse culpe veniales post hāc vitam remittētur. ¶ In hac qōne erūt tres articuli. In pmo ponētur ꝓnes. in 2.° obiectiones in 3.° solutiones.

¶ Quantum ad primum articulū sit prima ꝓ. q̃ culpa venialis in eo qui cū gratia decedit remittitur post hanc vitā in purgatorio. Hanc ponit scus Tho. priti dis. q. i. arti. 3.° questiuncula p.ª vbi sic dicit. Quidā dixerūt q̃ post hanc vitam non dimittitur peccatum quo ad culpam. z si cum mortali culpa quis decedat damnatur. z remissionis capax non est. non autem potest esse q̃ cum veniali decedat sine mortali. quia ipsa gratia finalis culpam purgat venialem. veniale enim peccatum cōmittitur ex hoc q̃ quis habēs xpm in fūdamento nimis aliquod temporale diligit. qui quidē excessus ex concupiscētie corruptione contingit. vnde si gratia omnino cōcupiscentie corruptionē vincat sicut in beata virgine fuit non remanet aliquis locus veniali. Et ita cum in morte omnino dāmnatur z annihilatur ista cōcupiscentia: potētie anime totaliter grē subiciūtur: z veniale expellit̃. Sed hec opinio friuola est etiā in se z in sua causa. In se quidem. quia dictis sanctorum z euangelij aduersatur que nō pnt exponi de remissione venialiū q̃tū ad penā: ut magister dicit

Ayuntamiento de Madrid

in littera. qz sic tam grauia ꝗ̃ leuia in futuro dicuntur. Greg⁹ aũt leues culpas post hanc vitã remitti phibet. nec pnteꝫ nihil graue pro cis nos passuros. qz remissio pene magis aufert grauitatẽ penarũ ꝗ̃ ponat. ꝗ̃tum ad causam aũt apparet friuola. qz defect⁹ corpalis qualis est in vltimo vite nõ aufert cõcupiscẽtie corruptionem uel diminuit ꝗ̃tum ad radicẽ sed ꝗ̃tum ad actũ. sic pz etiã de illis qui grauiẽ infirmantur. Nec itez tranquillat potẽtias aie i tãtũ ut eas subijciat gratie. quia trãquillitas potẽtiarũ ⁊ subiectio eaez ad gratiã est qñ inferiores vires obediunt superiorib⁹ que legi dei cõdelectant. qõ i statu illo esse nõ pot cũ actus vtrarũq; impediat nũ tranquilitas dicat priuatio pugne fm qd: sicut etiã in dormientibus accidit. nec tñ, ppter hũ somn⁹ dicit cõcupiscẽtiã diminuere aut vires aie trãquillare aut eas gratie subdere. Preterea dato q̃ concupiscentiam radicaliter diminueret defectus iller vires aie subderet gratie. adhuc hoc nõ sufficeret ad dimissionẽ culpe venialis iam cõmisse ꝗ̃uis sufficeret ad vitationem future. quia culpa actualis etiam venialis nõ remittit sine actuali motu contritionis ut dictũ est dis. 16⁴. ꝗ̃rũq; habituaiter intendat gratia. cõtingit autẽ q̃ aliquis dormiens motũ in grata existens qui cum veniali aliquo obdormiuit. ⁊ talis non pot actũ contritionis habere de veniali ante mortem. nec potest dici ut dicunt q̃ si non penituit actu uel, pposito in generaliuel speciali q̃ sit versũ in mortale, ppter hũ q̃ venialẽ fit mortale dũ placet. qz non quelibet placentia venialis facit peccatũ mortale. alias omne veniale esset mortale. qz qõlibet veniale placet eũ sit voluntariũ. sz talis placentia que ad fruitionem spectat in qua omnis humana peruersitas ꝗsistit dũ rebus vtendis fruimur ut dicit Aug⁹. ⁊ sic placẽtia illa q̃ facit peccatum mortale ẽ actualis placentia. quia omne petñ mortale in actu cõsistit. pot autẽ contingere q̃ aliquis postq̃ veniale petñ cõmisit nihil actualiter de peccato cogitet dimittendo uel tenendo. sed cogitat forte q̃ triangulus habet tres angulos equales duob⁹ rectis. ⁊ in hac cogitatiõe obdormiat ⁊ moriat: vnde patet q̃ hec opinio eso irrationabilis ẽ. ⁊ ideo cũ aliis dicendũ ẽ q̃ culpa venialis in eo q̃ cum gratia decedit post hãc vitam dimittitur per ignẽ purgatoriũ. quia pena illa aliqualiter volũtaria virtute gratie habebit vim expiandi omnẽ culpã que simul cũ gratia stare potest. hec ille. Intelligendũ tamẽ q̃ per illã penam sine pluri non remittit culpa venialis nisi, p quãto ẽ cum aliquo motu detentionis peccati venialis explicite uel implicite. Et hoc intendit scũs Tho. ibidem in solutiõe 4ⁱ. argumẽti qõ in ꝓncipio qõnis recitatũ fuit. Dicendũ inquit q̃ post hanc vitam non pot esse meritũ respectu pmij cẽntialis. sed respectu alicuius accidẽtalis potest eẽ ꝗ̃diu manet homo in statu vie aliquo mõ. ⁊ iõ in purgatorio potest eẽ actus meritorius ꝗ̃tum ad remissionem culpe venialis. hec ille. Eandem ꝓnem ponit de malo. q. 7. arti. xi. cuius verba recitata fuere dis. 16. vii in fine rñsionis sic dic. Oportet dicere q̃ venialia remittũtur post hanc vitam. enã ꝗ̃tum ad culpã eo mõ quo remittũtur in hac vita sez p actũ charitatis in deũ repugnãte venialibus in hac vita cõmissis. quia tamẽ post hanc vitam nõ est status merendi. ille dilectionis motus tollit quidẽ impedimẽtũ venialis culpe: nõ tamen meretur absolutionẽ uel diminutionẽ pene sicut in hac vita. hec ille. Itẽ ibidẽ in solutione. 9ⁱ. argumẽti sic dicit. Remissio peccati venialis in purgatorio ꝗ̃tũ ad penam ẽ ex parte pene purgatorij quã homo patiendo exsoluit qõ debet. ⁊ ita cessat reatus. sed ꝗ̃tum ad culpam nõ remittit per penam: neq; fm q̃ actu sustinetur. quia non est meritoria neq; fm q̃ cogitat. nõ enim esset motus charitatis q̃ aliquis detestetur peccatum veniale propter penam. sed magis est motus timoris seruilis uel naturalis. remittitur ergo veniale in purgatorio quo ad culpam virtute gratie non fm q̃ est solũ in habitu. quia sic cõparitur peccatum veniale. sed, put exit in actũ charitatis detestantis veniale peccatum. hec ille. Ex quibus potest sic argui, p ꝓne. Ad remissionẽ venialis sufficit actus charitatis detestantis veniale peccatũ, ppter deũ. sed talis actus potest esse in purgatorio. ꝗ ⁊c. Sed videt in dictis sancti Tho. eẽ contradictio. qz in scripto dicit q̃ in purgatorio pot esse actus meritorius pmij accidentalis. i de malo ho negat omne meritũ respectu cuiuscũq; pmij eẽ in purgatorio. Dicitur q̃ i his non ẽ magna contradictio. quia in scriptis accipit meritũ large, p quacunq; dispositione ad donũ gratie uel glorie ut dignitate ad remotionem impedimẽti gratie uel glorie. In questionibus de malo sumit meritum strictius sez pro pfectu uel augmẽto spũalis boni eterni pfertim glorie. quod patet. nam ibidem arguit sic 6ⁿ loco. Eiusdẽ rõnis esse videtur q̃ aliquis mereatur pmiũ cẽntiale uel accidentale. ⁊ q̃ ei remittat peccatũ. quia eadẽ rõne qua aliquis accedit ad vnũ oppositoez recedit ab altero. sed homo post mortem non potest mereri neq; pmiũ essentiale neq; accidentale. ergo pari ratione non potest percipere remissionẽ peccatoez venialium aut mortalium. Ecce argumentum. sequitur responsio. Dicẽdũ inqt q̃ meritũ glorie cẽntialis uel accidẽtalis pinet p se ad pfectũ spũalem q̃ ẽ augmẽtũ spũalis boni. hec ille. Pot etiam dici q̃ solum intendit hoc dicere sez q̃ post hanc vitam non est status merendi eodem mõ nec tot nec tanta nec talia qualia in hac vita. nec vniuoce dicit meritũ hic ⁊ ibi. Ad 2ⁿ ꝓ est q̃ peccatum veniale i inferno nullo mõ pot expiari q̃ ad penã. Hãc ponit scũs Tho. de malo. q. 7. arti. 10. vbi sic dic: Ea rõne culpe debet pena. qz culpa ordinat p penã. homo enĩ peccãdo, ppria voluntate diuine iustitie ordinẽ pretimisit. q̃ quidẽ ho mõ repãrat pb q̃ fit de hoie iustitia dũ contra suam volũtatẽ punit fm dei volũtatem. rãdet aũt ppetua pena petõ mortali fm ordinẽ diuine iustitie ⁊ ex ipsa spẽ peti ⁊ ex inherẽtia illius ad subiectũ. ex spẽ quidẽ peti. qz petñ mortale ẽ directe ꝺtra charitatẽ dei ⁊, primi p quã peti pena dimittit. q̃ aũt ꝺtra aliq̃ peccat ex hocipso meret eius bñficio ptiuari: sicut in rebus humanis q̃ cõtra rem publicam peccat. hocipso in ppetuũ societate reipublice puatur uel ppetuo exilio uel morte. i qua ut dicit Aug⁹. xi. de ciuitate dei. nõ pẽsat pena tpis q̃ quisq; occidit. sz potius q̃ per mortem in eternũ ciuitatis bñficio puatur ꝗ̃uis culpa cõmissa forte fuerit momẽtanea aut breui tpe ppetrata. vñ ⁊ ille q̃ mortaliẽ peccat in ꝗ̃tũ ꝺtra charitatẽ hũ mereẽ ut remissiõe puet q̃ ẽ effect⁹ charitatis. ⁊ si de⁹ aliq̃ remittit nõ ẽ ex merito hois sz ex mia sua. ex pte ho iherẽtie ad subiectũ petñ mortale ppetuã penã mereẽ. qz puat boiem grã p quã fit remissio petõez. petõ arit manẽte non soluit pena. qz in opibus dei nihil pot eẽ inordinatũ. ⁊ ideo sicut hõ q̃ se in puteum, pjceret vnde p se nõ posset exire: ꝗ̃tũ e in ipso faceret ut in ppetuũ esset ibi. ita etiã q̃ mortaliter

Ayuntamiento de Madrid

peccat ꝗtum in ipso est se in penam eternam inducit. veniale aũt peccatum cum nõ sit contra charitatẽ nõ meretur penam perpetuã ex ispẽ peccati. nec ex parte inherentie ad subiectum p se loquendo. quia non priuat gratiã. sed per accidens fit irremissibile peccato mortali coniũctum inꝗtum ẽ in subiecto priuato grã: ⁊ sic per accidens punitur pena eterna. hec ille. Sanctum ponit priti dis. q. i. arti. 2ª in solutione 3ª. q. vbi sic dicit. Culpa non pôt ordinari nisi per penam. quia deꝰ nihil inordinatum relinquit. ideo nunꝗ culpã sine pena deꝰ dimittit. In illis aũt qui dãnantur non pôt aliqua culpa dimitti: nec aliquis reatus tolli cũ carent charitate per quam ⁊ culpa purgatur ⁊ reatus. ⁊ ideo culpa venialis in eis semp manebit: uel reatus eius etiam si ante peccatum mortale veniale diuinisi fuisset quo ad culpã manente reatu. ⁊ ppẽ hoc damnati de venialibꝰ eternaliẽ punienẽ. hec ille. Similia dicit in multis locis. ex quibus pôt formari talis rõ. Omne peccatũ irremissibile quo ad culpã per se uel per accidens eternaliter puniẽ. sed venialia dãnatorũ sunt irremissibilia. ergo ⁊c. Et i hoc ꝓm° articulus terminaẽ.

Quantũ ad secundum articulũ arguendum ẽ cõtra ꝛclusiones. Et quidẽ ꝛtra ꝓbationẽ ꝓme cõclusionis arguit Durãdus indirecte. ait enim sic: Sciẽdum ꝗ in peccato mortali sunt tria sc̃z deordinatio actꝰ in qua cõsistit macula. sicut in deordinatione mẽbri corporalis cõsistit turpitudo corpis. puatio gratie q dicit offensa. ⁊ reatꝰ pene. ẽ aũt tria sunt in peccato veniali preter priuationẽ gratie. Dicit ergo peccatũ remitti q̃ ad culpã qñ reordinat actus uolũtatis per debitã displiceniã q̃ ad offẽsã qñ grã restituit. s̃z q̃ ad reatũ pene qñ pena ꝛdonat ul soluit. Dicẽdũ ꝗ ꝗ culpa mortalis nullo mõ pôt dimitti post hãc vitã nec venialis si sit cũ mortali. venialis tamen si sit sine mortali pôt post hãc vitã dimitti. ꝓmũ sic patet. Uolũtas in malo obstinata non pôt in actu suo reordinari. ita ut velit bonum ⁊ bene. sed voluntas decedentiũ cũ peccato mortali est in malo obstinata tam i boibus q̃ in angelis: ut coiter ponũt doctores. ergo non potest reordinari ut velit bonũ ⁊ bene. sed aliter non dimittitur peccatũ quo ad culpã nisi quia volũtas reordinat. ergo ⁊c. Et quia aliqui dicunt ꝗ volũtas dãnatorũ hominũ ⁊ angelorũ pôt velle bonũ moris ex genere ⁊ circũstantijs. licẽ tale velle non possit esse meritoriũ. ꝓpter statum in quo sũt. ideo additur 2ª ratio talis. Ille qui ẽ i suo fine ⁊ termino nõ potest facere aliquid qõ ordinet ad ꝛsecutionem finis uel termini contrarij. sed decedentes in mortali statim sunt in suo fine ⁊ termino sc̃z in inferno qui est extremꝰ terminꝰ dãnatorũ: sicut paradisus ẽ extremus terminus beatorũ. ergo non possunt facere aliquid quod ordinetur ad ꝛsecutionem finis. sed dimissio culpe ad hoc ordinat. ergo ⁊c. Ꝛ° sic. ꝓbat. quia ad dimissionẽ culpe venialis sufficit reordinatio voluntatis per debitã displiceniam: ⁊ hanc possunt habere existẽtes in purgatorio cũ non sint obstinati in malo. sed sint in charitate nec sint totaliter i termino: sed citra. ergo in eis pôt remitti peccatũ veniale quo ad culpã. hec Durandus. in qbꝰ videt velle q̃ ad dimissionem venialis quo ad culpã sufficit displiceãtia dato ꝗ non in formetur charitate sicut supra dixerat dis. 16. ꝗ veniale pôt remitti in via mortali non remisso. Et ad hoc amplius discutiendũ mota est questio. ¶ Contra eandem ꝓnem arguit aliqui sciliczꝗ nulla culpa venialis remittatur in purgatorio. sed in via solum. qz decedens in gratia cum moritur aut recolit de veniali. aut non. si recolit actu ⁊ penitet culpa dimittitur. si non penitet peccat mortaliter quia eligit a gloria retardari. si vero non recolit. aut sic est dispositus ꝗ si recoleret penitet ⁊ tũc dimittitur aut nõ peniteret. ⁊ sic mortaliter peccat. ¶ Cõtra 2ᵐ ꝓnem arguitur a quodã. qz volens malum simpliciter potest velle bonũ ꝓm quid. sicẽ adherens bono fini per charitatem firmiter pôt nihilominꝰ peccare venialiter sic ecõuerso adherens firmiter malo fini potest ꝓm qd velle bonũ ⁊ sic penitere de veniali. Confirmaẽ ratio quia magis ẽ dare sũmũ bonũ q̃ sũmũ malum. si ergo adherere sũmo bono compatitur malũ imperfectum multo magis ecõtra adherere sũmo malo compatitur bonũ imperfectum. ¶ 2° videtur ꝗ necessaria adherentia non plus faciat q̃ voluntaria q̃diu est voluntaria. sicut enim illud quod ẽ necessario albũ non pôt eẽ nigrũ sic illud quod ẽ volũtarie albũ q̃diu vult eẽ albũ non pôt esse nigrũ. ꝗ si per volũtatem pôt simul eẽ album ⁊ nigrũ pari rõne si per necessitatẽ est albũ nihilominꝰ cum hoc poterit eẽ nigrũ. qz cõtrarietas nõ causat ex necessario ⁊ volũtario. sed ex natura rei intrinseca. qz contrarietas est differẽtia ꝓm formam. cũ ergo volũtarie adherens bono fini possit velle malũ ꝓm quid sicẽ iustus in via potest peccare venialiter. ⁊ ecõtra adherens volũtarie malo fini facere bonũ ꝓm quid. id ẽ ex circũstantijs sicut infidelis. ergo quãdo sunt in termino cui necessario adherent: ⁊ beati possũt peccare venialiter ⁊ dãnati penitere de veniali. ¶ 3.ª arguitur cõtra quoddã cõtentũ in ꝓbatione ꝓnis sc̃z ꝗ pena veniale non pôt dimitti quo ad penam nisi dimittat quo ad culpam. Cõtra hoc potest dubitari. qz si nihil aliud impediat nisi defectꝰ gratie qui impedit penam mortalis solui culpa durante. quia existens in solo veniali habet gratiam: ⁊ bona eius penalia sunt deo accepta ⁊ grata: aliter non videretur ꝗ aliqui adulti possent euolare. quia omnes habẽt multitudinem venialium quia septies in die cadit iustus. que quidem in momẽto mortis possunt deleri quo ad culpam. Si autẽ restet solutio pene diu stabunt i purgatorio: ⁊ sic nõ euolabunt. nisi dicatur ꝗ prius satisfecerũt: ⁊ tunc remissio pene precessisset remissionem culpe. qõ est propositum ⁊ contra ꝓnem. ¶ Contra eandem ꝓnem arguit Scotus probando ꝗ peccato veniali nullo modo debeatur pena eterna nec per se nec per accidens. ⁊ quidem ꝗ non per se probat tripliciter. ꝓmo sic. quia non stat cum charitate debitum pene eterne. sed cum charitate stat veniale non trin nõ deletum post actum s̃z etiam actualiter cõmissũ ꝓm omnes. ergo ⁊c. ꝓbatur 2ª. quia per charitatem est aliquis dignus vita eterna. si ergo cũ hoc stat debitum pene eterne uel ad penam eternã. ergo aliquis est dignus simul vita eterna ⁊ pena eterna: sed hoc est impossibile. quia nullus potest esse debitor pene pro instanti. ꝓ quo ẽ ordinatꝰ ad gloriam. quia tunc simul possent stare gloria ⁊ aliqua pena. ꝓbatur 3ª eadem 2ª quia post actũ peccati mortalis nihil manet de peccato nisi debitũ pene ergo si debitũ pene eterne posset stare cũ gratia peccatum mortale nõ remissum posset stare cũ gratia eo mõ quo manet: ⁊ tunc idẽ esset amicus ⁊ inimicus. 3ª qz eẽntialis pena dãnatorũ nõ est pena sensus. s̃z dãnilia aũt necio ꝛdomitat quãcũq; penã. qz nulla pena pôt stare cũ beatitudine. ergo debitũ ad quãcũq; penã eternã includit debitũ ad penã etnã dãni. ⁊ p ꝛne ad penã

Ayuntamiento de Madrid

essentialis damnationis. Sz ista non cozridet venialis. Cz. quia peccatū veniale z mortale sunt improportionabilia in rōne malicie uel offense. quia infinita venialia si essent non equarent vni mortali in ratione offense. quia nec omnia ista auerterent a fine vltimo sicut vnū mortale. q̄ pena fm iusticiā correspōdens mortali improportionabilē z in infinitū excedit penā debitā venialis: sed non improportionabilē z in infinitū intēsiue excedit. qz quelibet pena fm intensionē finite solū excedit uel exceditur ab alia. q̄ hoc erit fm extensionem ergo non debet veniali dr per spena eterna. Cz. arguit. q̄ nec per accidēs debeatur sibi pena eterna qñ coniūgitur mortali. quia deus semper punit citra condignū. z esto q̄ simplicē fm rigorem puniret vsq̄ ad condignū. oio iniustū eēt penā eternam infligere pro illo cui fm se debetur pena tēporalis. q̄tūcūq̄ enim cōiungatur alteri: hoc non facit illud in infinitū exire illud genus culpe. ergo nō iuste correspondet sibi pena in infinitū excedens. hec Scotus in forma. Et in hoc secundus articulus terminatur.

Quantum ad tertium

articulū rīndendū ē obiectionib⁹ supradictis. Et quidē ad dicta Durandi dicitur q̄ suū preambulū aliqua falsa cōtinet. Primū ē q̄ culpa z macula sunt idem. hoc enim nō videtur verū quia puatio omnis pulchritudinis dicitur z ē formaliter macula. vnde cum gratia sit nitor anime: puatio gratie potest dici macula z nō solum ipsa deordinatio actus. Item vbi nullus ē actus ibi nec ordinatio nec deordinatio actus. sed in pctō omissionis nullus ē actus: sed puatio actus debiti. z tamē est ibi culpa z macula quia non habet debitā pulchritudinē. ergo oportet q̄ per deordinationē actus intelligat etiam puationem actus. 2m falsum est q̄ offensa non ē nisi puatio grē. hoc enim non videtur verum. qz sic in veniali per quod non priuatur gratia nulla eēt offensa sicut ipsi dicunt: sed hoc videt falsum. quia ē ibi leuis offensa. Item per 2m peccatū mortale non puatur gratia actu: sed solū aptitudine. ergo si offensa dei non est nisi priuatio grē in solo primo peccato mortali est offensa actu vbi solum est priuatio gratie actu. in alijs aūt non eēt offensa nisi solū aptitudine. Item fm Durandū in deo non cadit offensa fm affectum: sed solum fm effectum qui ē punitio. qō vtiq̄ verum est nisi fm presciam z predestinationem qua odit pscitos: z diligit predestinatos. Item fm presentē iusticiam eo mō quo dicit deus penitētia placari z culpa offendi sicut dicitur aliquē scribere in libro vite de nouo per pniam: z delere de nouo p culpā. Item si fm arguentē offensa dei nō ē nisi punitio dei q̄ non solū priuatio grē. sed etiā obligatio ad penam z executio in purgatorio ul inferno dicēt offensa: z tūc remittet pctū quo ad offensā qñ pena in purgatorio soluit. quia tūc punitio dei amouet. uel qñ a flagello deus cessauit in hac vita. z qñq̄ pena debita fm iudiciū dei tollit uel diminuit. qz tamdiu de⁹ videt iratus q̄diu punit uel punire intendit tenens boiem in reatu pene. ita q̄ sicut in restitutione grē est remissio offense qz per B de⁹ se hz ad modū reconciliati. qz reddit bonū qō ad modū irati abstulerat. sic qñ remouit malum qō ad modū irati intulerat. Si dicat q̄ puatio gratie pro tāto magis dicitur offensa q̄ alia pena. qz ē maior: pena q̄ quecūq̄ alia. licz hoc sit verum de pena bui⁹ vite saltim pena inferni dānē: que ē priuatio glorie z pena sēsus eterna. cum includat etiā ista est maior pena. q̄ magis debet dici offensa. nō ergo bn dicit q̄ sola priuatio grē sit offensa peccati. Item idem sunt offēsa z ira sicut offensus z irat⁹. sed simul stat ira dei z gratia. qz sic homo alit irascit hosti quē vult exterminare: z alit filio quem vult castigare. Est etiā ira per ꝯcētū ad hominē quē diligim⁹. sic de⁹ non solū irascit malis quos vult exterminare. sz bonis q̄s vult castigare. iuxta illud: Irasceris z ppitius eris. z ira dei est ad illos qui sunt in purgatorio: qui tamē non sunt in gratia z in peccato veniali vbi ē aliqua offēsa licz leuis. vnde posset dici q̄ illud idē quod est in peccato reatus respectu peccātis est offensa respectu dei. vnde offensa dei non est aliud q̄ volūtas z ppositū puniēdi. sed offensa grauis est ppositū inferendi penā eternā uel sensus uel etiā dānī. iuxta illud. Eram⁹ natura filij ire. z sic diceretur offensa in deo: non solū per effectū. sz etiā fm affectū qui affectus mutat nō fm q̄ in se ē. sz fm q̄ relatione rationis cōparatur ad nos. q̄diu enim homo ē obligat⁹ ad penā deus vult eum punire: z ē vna z eadem voluntas non mutata qua vult modo punire z vult modo punisse z non punire. hec oia sunt dicta Petri de palude. z cōcordant cum his que sup eadem materia dicta fuerunt dis. 16. q. 1. Cz. principalē dicitur q̄ 2a ratio quam Durandus adducit ad pbandū primū dictum uel primā ꝓnem suam pati potest caluniam. qz ut dicit Petrus licz existens in termino non possit mouēri ad illum terminū quē habet. tamen existēs in termino violento potest moueri ad terminū oppositū naturalem. sicut leue existēs in centro mouetur sursum z graue existens sursum mouetur deorsum. vñ cum homo naturaliter fugiat miseriam z appetat beatitudinem. licz existens beatus nō possit agere aliquid ex quo fiat miser. sicut ignis existens sursum non mouet deorsum. nec terra econtra. trī qui est dānatus vellet saluari. z potest ad hoc agere. sicut ignis in centro existens nisi prohiberetur tenderet sursum z terra econtra. liberum aūt arbitrū non potest cogi ad hoc quod nāliter appetit. nec ad illud qō nāliter fugit. Item finis z bonum sunt idem z q̄uis finis habeat rōnem vltimi non trī omne vltimū est finis sicut motus. qz non est qd bonum. ita z ibi qui sunt in inferno z si in vltimo termino sūt non trī sunt in fine suo. qz nō sunt in bono. z quia adhuc distant a fine semp mouent ad finem z desiderant finē nisi dicat q̄ sicut graue existens vltra celum non moueretur ad centrū cessante influentia celi sup ipsum. sic in ppposito. quia de orbe transferet eum de⁹ vnde subtracta influentia primi agētis quā subtractionem meruit dānatus nō mouetur ad bonum. hec Petrus. Mihi videtur q̄ nec ratio Durandi nisi adatur sufficienter concludit. z similiter q̄ Petrus alia qua falsa dicit in sua impugnatiōe. q̄ enī ratio Durādi non bene cōcludat. satis bene ostendit Petr⁹ quia dānatus p hoc q̄ est in inferno z extrema miseria pene nō adheret imobilē tali miserie q̄si vltimo fini. imo sume odit eam. nec ipedit per hoc a desiderio beatitudinis opposite uel mediorū ad eius consecutionem sed oportet addere predicte rationi q̄ damnat⁹ tanq̄ fini vltimo adheret alicui peruerso fini contrario fini omnium rectarum voluntatum. puta quia fruitur seipso: omnia que vult deliberate z electiue refert ad illum finem: uel saltem non refert actu uel habitu ad rectum finem. z sic in omnibus que electiue z deliberate vult peccat. prout ostendit sanctus Tho. dis. 50. bui⁹ 4i. q. 2. arti. p. questiuncula pma. vbi sic dicit. In

Ayuntamiento de Madrid

dānatis pōt duplex voluntas cōsiderari: scz volūtas deliberatiua ⁊ voluntas naturalis. naturalis quidem non est eis ex seipsis: sed ex actore nature qui in natura posuit hanc inclinationē q̄ nālis voluntas dicit. vñ cum nā in eis remancat: fm hoc bona poterit in eis eē voluntas naturalis. sed voluntas deliberatiua est eis ex seipsis fm q̄ in potestate eorum est inclinari per affectū ad hoc uel illud. ⁊ talis voluntas est in eis volitio recte voluntatis: nec aliqua volūtas potest esse bona nisi p ordinē ad finē ꝓdictū. vñ etiā ⁊ si aliud bonū velint. nō tñ bñ volūt illud: ut ex B volūtas eorū bona dici possit. hec ille. Et in 2ª ꝓne oñdit q̄ dānati nō penitent de peccatis p se. q. volūtas malitie pcti in eis remanet. sed p accidēs inq̄tū affligūtur de pena quā ꝓ peccato sustinēt. Itē 4.° ⁊tra gentiles ca.° 84. sic dicit Anima est in statu mutabili q̄diu corpi vnitur. nō aūt postq̄ fuerit a corpe separata. dispositio enī aie mouet p accidēs fm aliquē motū corporis deseruiētis aie ad ꝓprias opationes. ad hoc enī nāliter datū est ei ut in ipso existens pficiat q̄st ad pfectionē mota. qñ q̄ erit a corpe separata non erit in statu ut moueat ad pfectionē sed ut in fine adepto gesceat. īmobilis q̄ erit volūtas eius q̄tū ad desideriū vltimi finis. Ex vltimo aūt fine dependet tota bonitas uel malicia voluntatis. q. bona q̄cūq̄ aliqs vult in ordine ad bonū finē bñ vult. male aūt q̄cūq̄ in ordine ad malū finē. nō est q̄ volūtas aie separate mutabilis de bono in malum: nel eēōtra. licz fit mutabilis de vno volito in aliud. seruato tñ ordine ad eundē vltimū finē. hec ille. Ex gb° apparet cā impenitētie dānatorū: ⁊ insufficiētia rōnis Durādi: ⁊ q̄ Petr° falsū dicit si intēdat asserere q̄ ī dānatis nulla ē nālis inclinatio volūtatis ad bonū nec aliq̄ bona volitio q̄liēcūq̄ bonitate. hoc enī falsum est ut pus patuit. 4.° dicitur cōtra Durandū q̄ ad pcti venialis dimissionē nō sufficit qualiscūq̄ reordinatio volūtatis: nec ī B seculo: nec in purgatorio. sed solū illa q̄ est contritio formata p grām aut ali° actus charitatis ⁊ritionē virtualiē includens. De hoc sanctus Tho. de malo. q. 7. arti. 10. vbi arguit sic 6° loco. Cōtingit qñq̄ q̄ aliqs in peccato mortali moriēs penitet de aliq̄ veniali cōmisso mutans in hac vita volūtatē suā quā habuerat de peccādo venialiē. sed in eadē volūtate remanet alia in q̄ de hoc corpe exit. q̄ non erit in eo q̄ sic decedit petñ veniale post mortē. non q̄ p eo eternaliter punietur. Ecce argumētū. sequtur respōsio. Dicēdū inquit q̄ petñ postq̄ trāsit actu: pōt manere reatu quē non tollit q̄libet mutatio volūtatis: ꝛ solū illa quā charitas opat. hec ille. Ex quo ꝓ3 q̄ ꝓbatio Durādi ē insufficiēs. q. ad remissionē pcti venialis nō sufficeret displicētia illi° pcti nisi adesset grā. ¶ Ad obiecta alio⁹ ⁊tra eandē ꝓnē dicit q̄ illud argumētū patiē multiplicē calūniā sicut oñdit Petrus dicēs. q̄ duo vltima mēbra diuisionis ibidē posita sunt falsa. Dispositio enī habitualis bona nunq̄ delet culpā nisi adiūcta actuali displicētia aliq̄. Et siliter dispositio habitualis mala nūq̄ facit pctñ. cum illud in actu ⁊ non in habitu cōsistat nisi qñ cōiūgit actui sicut si quis cognoscēs vrozē. ꝓpter voluptatē parat° eēt habitu idē facere cū non sua. similiē nō omnis pnia de veniali delet petñ ipsū. q. pōt eē nimis iperfecta. Item si non vult penitere. p nūc: non. ppē hoc peccat mortaliē. non enī tenet homo plus peccatū expiare q̄ vitare. vnde si sine mortali pōt hō non vitare veniale. ita sine mortali pōt non penitere de veniali: ⁊ hec ratio valet ad ꝓbandū q̄ non ē necesse venialia ꝓfiteri. cū nec sit necesse ipsa non cōmittere nec per ꝓñs expiare ⁊ multo min° isto uel illo mō expiare. videretur aūt posse colorari dictum aliquo⁹ q̄ sc3 non plus retardetur quis a gloria p culpā cū pena q̄ per solam penā. q. nō plus ē in tēpore cū instāti q̄ in tpe sine instāti. sicut non est maior linea cū q̄tuor punctis qñ est diuisa q̄ ꝓmū esset cū duob° tātū qñ erat indiuisa. q. indiuisibile addit diuisibili non reddit ipsū maius. In illo aūt instāti quo aia de corpore egreditur toto conatu de omnibus peccatis dolet: ⁊ per ꝓñs ois culpa sibi remittitur ⁊ illo toto tpe residuo ꝓ sola pena torq̄tur. ⁊ si in illo instāti ē in purgatorio siue non. nihil refert. cū instās nō addat ad duratiōē. vñ tādiu ē ibi sine culpa cum pena sola q̄diu si eēt cū vtroq̄ ⁊ pro vtroq̄ cum ꝓpter culpam non sit ibi nisi p solū instans. Sed ad hoc dicēdum ē q̄ licz non sit ibi plus de tpe cum instanti primo uel vltimo q̄ sine eo. tñ si culpa eēt dimissa ante instās mortis eēt diminutum aliqd de pena qō non est qñ est dimissa in instāti mortis. Diceret etiā aliqs q̄ nō oporteret in illo instanti q̄ omnis culpa dimittat cum possit habere tantam multitudinem venialū q̄ nullo vno actu ē sufficiens displicentia q̄ ad omnia: ⁊ sic 2.° uel 3.° actu displicētie delebūtur. Itē alicui posset videri q̄ pnia de veniali tolleret oēm reatū. q. plus distat pena eterna a tēporali q̄ pena tēporalis a non pena positiue loquēdo. quia plures gradus penalitatis ponit pena eterna supra tpalem q̄ includat tpalis. cū infinities quelibet pena tpalis includatur in eterna. si ergo penitentia de mortali cōsumit illā eternitatis: ⁊ sic q̄si finitas penas tpales: multo magis pnia de veniali consumit totā penam tpalem. sed hoc non valet. q. pnia de mortali non absoluit p se a pena eterna. sed p accidēs inq̄tum sc3 restituit amicitiā cū qua non stat pena exterminans. q. nullus amic° vult sp separi ab amico. sz de tpali pena diminuit fm quantitatem ⁊ritionis siue in mortali siue in veniali. sed pnia in purgatorio uel nihil diminuit de pena: uel min° q̄ pnia in hac vita: cum in hac vita sit pnia magis fructuosa q̄ in alia. imo respectu mortalis in alia vita nō est fructuosa. q̄ plus retardat a gloria qui non penitet hic de veniali q̄ q̄ penitet. ¶ Ad argumentū ergo dicēdū q̄ velle retardationē gloriē nō est de se mortale. q. velle ad tēpus separari ab amico non ē contra amicitiā. vnde velle lōgam vitam etiā si homo adueritat q̄ p hoc retardatur a vita beata nō est. ꝓpter hoc mortale. non enī ois charitas cupit dissolui ⁊ eē cū xpo: sz pfecta charitas. alia aūt nō. nec hoc ē solū. ꝓpter maius meritū. sed etiā q. non vult expoliari naturaliter refugit mortē. sed velle ꝓpetuari in hac vita non ē sine mortali. velle autem plongari. ꝓpter delicias non ē sine veniali. non q̄ verū dicūt q̄ tātū retardat sola pena quātū culpa ⁊ pena si accipiat respectu eiusdem culpe. hec Petr° ⁊ bene. Et conformiē q̄ ad aliq̄ sc3 Tho. de malo. q. 7. arti. 12.° vbi arguit sic. 10.° loco. Quando ē aliqō magnū bonum quod differtur ⁊ iminet magnū malū excitatur intensiue desideriū ad consequendū bonū ⁊ euitandū malum. sed anime separate que est purgatorio obnoxia iminet magnū malum sc3 accerba pena purgatorij ⁊ differtur a maximo bono separato sc3 a vita eterna. q̄ stari excitat in ea feruēs desideriū. sz feruor charitatis non compatitur secum veniale. ergo in purgatorio aia separata veniale habere non potest. non q̄ pōt veniale petñ in purgatorio remitti. Ecce argumētū. sequtur rōsio. Dicēdū inqt q̄ illa rō non ꝛcludit q̄ pecca-

Ayuntamiento de Madrid

tum veniale in purgatorio non remittit. sed q statim ibi remittit. ⁊ hoc satis videt pbabile. hec ille. Videt tñ falsum esse vltimũ quod dicit -pe. sc3 q nõ ois charitas cupit dissolui ⁊ esse cũ xpo. Nã sanctus Tho. in de virtutib⁹. q. de charitate. arti. xj⁰ arguit sic. 8⁰ loco. Quicũq habet charitatẽ plus amat vitam eternã q̃ vitã temporalẽ. sed quilibet homo tenet ad act⁹ charitatis. ergo quilibet homo tenet ad hoc q vitã eternã pelligat vite temporalis. sed sicut Aug⁹ dicit. Charitas cum ad perfectionẽ venerit dicit cupio dissolui ⁊ esse cũ xpo. ergo quilibet tenet habere perfectã charitatẽ. Ecce argumẽtũ. sequit risio. Dicẽdũ inquit q in hoie sunt duo affectus vn⁹ charitatis quo aia desiderat esse cũ xpo. alⁿ autẽ nãlis quo aia refugit separari a corpore qui adeo est homini nãlis q cum Petro nec senect⁹ abstulit ut Aug⁹ dicit super Job. Ex constitutione ergo horũ duo⁹ affectuũ vult aia sic cõiũgi deo q nõ separetur a corpore fm illud apli z⁰ Cor]. 5⁰ Nolumus expoliari sed superuestiri ut absorbeat qd mortale est a vita. sed q⁹ hoc ẽ impossibile: q̃diu enim sumus in corpore peregrinamur a dño ut ibidẽ subdit. Insurgit gdẽ ꝛnetas int̃ pdictos affect⁹. ⁊ quãto charitas est pfectior: tãto sensibilⁿ affect⁹ charitatis vincit affectum in nature. ⁊ hoc ad perfectionẽ charitatis pertinet. vii ⁊ apostolus ibidẽ subdit: Audemꝰ autẽ ⁊ bonã voluntatẽ habemꝰ magis peregrinari a corpore ⁊ presentes esse ad dñm. Ex in his in quib⁹ charitas est impfecta. ⁊ si affectus charitatis vincat: tñ ex repugnantia naturalis affect⁹ reddit insensibilis victoria charitatis. Q ergo apte ⁊ indubitãter siue audacter ut apostolus dicit dicat cupio dissolui ⁊ esse cũ xpo. hoc perfecte charitatis ẽ. Ex q qualiter cũq licꝫ insensibiliter pferat aia fruitionẽ dei vnioni corporis. ẽ de necessitate charitatis. hec ille. Et similia dicit. z⁰ z⁰. q. 24. arti. 9⁰ in solutione tert. j. Potest tñ dictũ -pe. cõcordari cũ dictis sancti Tho. ut dicatur q quelibet charitas siue incipiens siue ꝓficiens siue pfecta cupit dissolui ⁊ esse cũ xpo volũtate antecedẽte nõ aũt volũtate ꝛsequẽte. uel volũtate cõditionata nõ aũt volũtate absoluta. uel volũtate ut ẽ natura nõ aũt volũtate ut est rõ uel rõcinationẽ sequẽs ⁊ multis alijs modis. si tñ dictũ -pe. tenere debeat in hac pte. vnde Durãdus facilius se expedit de hũ argumẽto. ⁊ satis ꝛcorditer scõ Tho. Dicit eni q nec positio illa nec rõ sua valet. q⁹ ꝛingit aliquẽ in charitate existentẽ cum multis venialib⁹ obdormire ⁊ dormiẽdo mori. in tali aũt non penitere de peccato veniali nullũ nouũ peccatũ est cũ, p tunc sit in ptãte eius penitere. ergo aut talis dãnabit aut saluabit. non dãnabit cum sit in charitate. nec saluabit nisi dimissa culpa veniali quã secũ portauit. ergo necesse ẽ q culpa venialis post hanc vitã dimittat. Nec ratio alio⁹ cogit. q⁹ qui i fine nõ penitet de peccato veniali q⁹ de illo nõ recolit aut si de illo recolit non tñ penitet nõ oportet q peccet mortaliter. Et cũ probat q talis videt velle dilationẽ sue glorie. nõ est verũ. q⁹ si dilatio glorie sequat ad cõmissionẽ culpe venialis. non tñ oportet q sit volita ul cognita. Itẽ nec, ppter hoc differt gloria. q⁹ in purgatorio simul cũ solutione pene potest culpa dimitti. ⁊ ita tãtũ retardat sola pena quãtũ sit culpa ⁊ pena. hec Durãdus ⁊ bene. pter vltimũ qd sufficiẽter iprobauit -pe. sup. Ex quibus patet ad argumẽtũ. q⁹ assumit sex falsa. -primũ ẽ q⁹ supponit q mortis cũ charitate ⁊ venialib⁹ semp vigilet aut sit in statu ꝛtẽdi rõne. z⁰ falsũ est q. q̃cũq in articulo mortis recolens de veniali ⁊ nõ actualiter de ipso penitẽs peccet mortaliter. 3⁰ est q sola habitualis dis; ofitio cõstituat ac diluat peccatũ. 4⁰ ẽ q. q̃cũq nõ penitet de venialibus in mortis articulo eo ipso velit retardari a gloria. 5⁰ est q in oi casu volẽs retardari a gloria peccet mortaliter qualicũq mõ velit illã retardationem sc3 uel in se uel in sua causa uel in suo antecedẽte explicite uel implicite vere uel interpretatiue. ⁊c. 6⁰ est q quecũq pnia deleat veniale q̃tũcũq debilis uel remissa sit ⁊ multa alia falsa cõtinet. ¶ Ad pmũ ꝛtra z⁰ ꝓnẽ rndet -pe. dicens q adherens malo fini põt velle aliq̃ bonũ nisi sit tali adhesioni oppositum. sic aũt ẽ in dãnatis q perfecte adherẽt odio dei q⁹ odiunt quicqd ille diligit. vnde eligũt de nullo penitere. q⁹ scilicet penitere deo esse placitũ. Q aũt veniale sine mortali non possit remitti dictũ ẽ dñ. 16. B -pe. ⁊ bene. Et põt confirmari per dicta bti Tho. ipse nãq dicit de malo. q. 7 arti. xj. in solutiõe septimi q aia post mortem transit in alium statũ angelis conformẽ. vnde eadem rõne non põt peccare venialiter. sicut nec angel⁹. hec ille. Cur aũt angelus nõ põt peccare venialiter oñdit eadẽ. q. arti. 9⁰ dicẽs. In angelo bono uel malo petrũ cẽ nõ põt veniale. cui⁹ rõ est. q⁹ angelus nõ habet intellectũ discursiuũ sicnos habemꝰ. B aũt ptinet ad rõnẽ intellect⁹ discursiui ut ꝓncipia scorsũ interdũ cõsideret. ⁊ ꝓnes scorsũ. ⁊ sic cõtingit q ab uno intellectu in aliũ discurrat nũc hoc nũc illud cõsiderãs. hec aũt discursio in intellectu deiformi esse non potest sed semp ꝓnes considerat in ipsis ꝓncipijs absq omni discursu. dictũ ẽ aũt q sic se habet finis ad ea que sũt ad finẽ i appetibilib⁹ ⁊ opatiuis sicut se habet ꝓncipiũ ad ꝓnes in demõstratiuis. vnde in nobis cõtingit q cogitam⁹ uel afficimur circa ea que sũt ad finẽ tm ⁊ q̃ncq solũ circa finẽ: qõ in angelis esse nõ põt sed semp motus mẽtis angelice simul fertur in finẽ ⁊ ea que sũt ad finẽ. vnde nũq̃ i eis põt esse deordinatio circa ea que sũt ad finẽ nisi sit existẽte deordinatiõe circa finẽ ipsũ. in nobis aũt ꝛingit esse deordinationem circa ea q̃ sũt ad finẽ per peccatũ veniale mẽte hois habitualiter existente firma in fine Et ideo in hoib⁹ cõtingit esse pctũ veniale sine mortali nõ aũt in angelis. sed esse pctũ i eis ẽ per auersionẽ a fine vltimo qõ facit pctũ mortale. ex hoc eni angelus peccat q inheret alicui bono creato auertẽdo se a bono increato. hec ille. Sic in ꝓposito dico q aia separata oia que vult vult actualiter, ppter vltimũ finẽ cui adheret siue volitũ sit finis siue ad finẽ. Et q⁹ aia dãnata adheret vltimate peruersio fini oia alia refert actu ⁊ habitu ad malũ finẽ idecoq omnis eius volitio electiua id ẽ nõ mere nãlis est pctũ mortale ac per hoc non põt esse dispositio sed indispositio ad penitentiã ⁊ pctũ remissionẽ ⁊ iustificationẽ. De hoc etiam dictũ ẽ in responsione ad obiecta Durãdi. Ad cõfirmationẽ pat3 p idẽ q⁹ sola adhesio ad malũ finẽ nõ est sufficiens causa impenitẽtie dãnatorũ nec incõpatibilitatis bonorum actuũ. fin quid. sꝫ perfecta auersio ab vltimo fine recte volũtatis ⁊ pfecta adhesio mali finis. ⁊ relatio oiuꝫ volitoꝝ ad peruersũ finem actualis ⁊ habitualis ut dictum est. ¶ Ad z⁰ patet per idẽ q⁹ sola finis necessaria adhesio non est sufficiens causa illius incõpatibilitatis sed inseparabilis affectionis finis ⁊ eorũ que sũt ad finẽ. q⁹ eodẽ motu volũtas aie separate fert in vtrũq ut dictũ est. iõ nec aia beata põt velle malũ fm quid sic q illud velit male nec aia damnata potest electiue velle bonum fm quid. sic q illud velit bene. ¶ Ad 3⁰

Ayuntamiento de Madrid

respondet Pe. vicēs. Nūq̄ pena aliq̄ culpa dimittitur. qz tādiu durat obligatio ad penā q̄diu culpa. Et est ꝛtradictio q̄ aliquis sit in culpa. ⁊ nō sit dign⁹ pena hoc q̄ nō est qz ei⁹ opus non sit peo acceptū. sed qz nō est acceptū ad hoc. ul qz ipse nō ordinat ad hoc ul. ordinando intentionē deordinat. sicut si dicat volo pro ꝗbo occioso q̄ dixi dare elymosinā. ut nō sustineā aliā penā. nō tñ penitet me dixisse. ppono iterū dicere: cōtra rationē est hec voluntas ⁊ est nouū peccatū. p quo mereē nouā penam. Ad qd dicendū q̄ sicut in die septies cadit iustus: sic septies resurgit. Nō enī requirit in speciali cōtritio de venialib⁹: sed qualibet die perfectus penitet de omni veniali ⁊ in spāli de illis q̄ memorie occurrūt. ⁊ sic ꝛtritio p̄cedit satisfactionē ⁊ pōt euolare. qz in hac vita satisfecit. ergo qz culpa ē in hoc q̄ facit homo qd nō debet uel omittit quod debet per oppositū culpa remittit quādo illud debitū qd faciebat culpā remittit. hoc autem est qñ voluntas pr⁹ deordinata uel nō reordinata reordinat p cōtritionē. nō enim pōt homo facere quin culpa fuerit. sed quando facit quod pōt contra illud qd peccauit libe: arbitriū quo peccauit dicit culpa remissa. qz non plus dicitur facere contra debitū. ex quo quātū potest ad id qd est debitū reuertit. sed q̄tū ad maculā peccatū dimittit. quādo si gratia ablata est restituit uel dispositio ad pditionē gratie. sed quo ad offensam qñ voluntas nocendi uel puniendi mutat nō subiectiue ex parte creature. hec tñ oia sint dicta sine assertione. hec Pe. ⁊ bene quo ad hoc qd dicit q̄ impossibile est peccatū veniale pzius remitti quo ad penam q̄ remittat quo ad culpā. Et similiter q̄ pfectorū venialia ⁊ alio: cum vsu rōnis exeritiū de hac vita cum charitate remittāt coiter in hac vita. vnde btūs Tho. de mālo. q. 7. arti. xj. sic dic. Ad hui⁹ qōnis euidentiam oportet p̄intelligere quid sit peccatū remitti. quia nihil aliud est q̄ pctm nō imputari. vnde in ps. cum p̄emisisset Beati quo: remisse sūt. ⁊c. q̄si exponens subdit: Beat⁹ vir cui nō imputauit dns peccatū. Imputat aūt peccatū alicui in q̄tū p ipsū impedit bono a cōsecutione vltimi finis qui est beatitudo eterna: a qua impedit homo per pctm ⁊ rōne culpe ⁊ ratione pene. rōne culpe quidē. qz cū beatitudo eterna sit perfectū bois bonū. non cōpatit secū aliquā bonitatis minoratione. Ex hoc aūt ipso q̄ aliquis actum peccati cōmisit incurrit quandā boni minorationē in q̄tum effectus est vituperabilis. ⁊ indecentiā quādā habens ad tantū bonū. Ex hoc ꝛo q̄ reus ē pene etiā impedit a beatitudine perfecta que omne dolorem ⁊ penā excludit: fugiet cui ibi dolor ⁊ gemit⁹ ut dicitur Ysaie. 35. Utrūq̄ tñ hoꝛ: aliter impedit in pctō veniali. ⁊ aliter in pctō mortali. nā in peccato mortali patit homo bonitatis minorationem per p̄uationē p̄ncipij ducentis ad finē. sc3 p priuationē charitatis. sz in peccato veniali patit homo minorationē ⁊ impedimentū per quandā indecentiā act⁹ in q̄ q̄si ipedimēto existēte i ipso actu ul quo impedit act⁹ quo pergendū erat in finem. saluo tñ p̄ncipio inclinātē. sicut etiam graue pōt impedire ne perueniat deorsū uel ꝓpter corruptionē grauitatis in ipso uel, ꝓpter aliquod impedimentū obstaculi occurrentis quo impedit motus ei⁹ ne ad finē naturalē perueniat. Ex pte etiā reatus pene est differentia. nam per pctm mortale mereē quasi inimicus effect⁹ penā exterminantē. per pctm vo veniale penam corrigentē. Aliter ergo remittit peccatū mortale ⁊ aliter veniale. nam quo ad culpā ad hoc q̄ pctm mortale nō imputet, oportet q̄ tollat impedimētū qd erat ex corruptiōe p̄ncipij per nouā charitatis ⁊ grē infusionē. hoc aūt nō requirit in pctō veniali. qz charitas manebat. sed oportet q̄ tollat impedimentū per aliquē forte impulsū repugnātē impedimēto qd erat appositū ex obice venialis. sicut impedimētū qd contingit ex grauitatis corruptiōe nō potest tolli nisi per iteratā gnationē eiusdē. Impedimētū vo qd erat ex aliquo obice opposito tollit per aliquē violentū motū remouentē ipsū obicem. sic ergo ⁊ veniale q̄tum ad culpā remittit p feruorē charitatis. mortale vo per grē infusionē. q̄tum ad penā aūt peccatū mortale nō remittit. quia habet penā interminabilē ⁊ eternā. peccatū vo veniale dimittit per exsolutionē pene tēporalis finite. ⁊ hoc qdē quō vtrūq̄ possit remitti in hac vita satis manifeste apparet. sz in futura vita mortale peccatum non pōt remitti quo ad culpā. nō enim post hanc vitā anima mutatur essentiali mutatiōe per grē ⁊ charitatis infusionē de nouo. culpa aūt non dimissa nec pena remittit. Sed de peccato veniali quidā dixerūt q̄ in habentib⁹ charitatem semp dimittit in hac vita q̄tum ad culpam. sed q̄tū ad penā dimittit post hanc vitam per pene solutionē. sz quidē satis, pbabile videt in his qui cum vsu rōnis ex hac vita decedūt nō enim est, pbabile q̄ aliquis in charitate existens ⁊ cognoscens mortē sibi imminere nō moueat motu charitatis ⁊ in deū ⁊ cōtra oia peccata que fecit etiam venialia. ⁊ hoc sufficit ad remissionē venialiū quo ad culpam ⁊ fortassis etiā q̄tū ad penā si sit intensa dilectio sed quādoq̄ cōtingit q̄ aliqui in ipsis actibus pctorū venialiū ul in proposito venialiter peccandi preoccupant somno uel aliqua passione auferente vsū rōnis. i. preueniuntur morte anteqū possint habere vsum rationis: quibus manifestū est q̄ venialia nō remittunt in hac vita. ⁊ tñ ꝓpter ea nō impedit perpetuo a vita eterna ad quā nullo mō puenīt nisi oio immunes effecti ab omni culpa. ⁊ ideo oportet dicere q̄ venialia remittuntur eis post hanc vitā etiā q̄tum ad culpam eo modo quo remittū in hac vita. sc3 per actū charitatis ⁊c. ut recitatū est in, pbatiōe p̄me q̄nis. ¶ Ad obiecta Scoti cōtra eandē q̄nē dicit p̄mo q̄ sanctus Tho. nō ponit q̄ pctō veniali debeatur de per se pena eterna Sz illa opinionē tenet bernē⁹ quolibet 5⁹. q. 33. Ideo cōcedūtur argumenta Scoti contra illā opinionē adducta nisi q̄ in p̄ma rōne assumit falsū. sc3 q̄ peccatū mortale post cessationē actus non relinquit nisi trīmō reatū uel debitū pene. hoc enī falsū est qz ꝓter reatum relinquit maculā ⁊ corruptionē boni nāe. ⁊ offensā seu culpā. ut alias dictū fuit. ¶ Ad argumentū vo q̄ vult, pbare q̄ peccato veniali nō debetur pena eterna per accidens qñ cōiungitur mortali. dr q̄ ad illa duo que implicant in argumento rndet sanctus Tho. de malo q. 7. arti. io. Nā ibi arguit sic. 7⁹ loco: De⁹ sp punit citra cōdignū. vnde ⁊ in ps. dicit q̄ nō cōtinet in ira sua minas suas. sed penā pctī venialis deus nō mitigat in futuro quo ad acerbitatem quia pena purgatorij ē maior qualibet pena p̄site ut Aug⁹ dicit. ⁊ multo magis pena inferni. ergo mitigat eā q̄tū ad durationem. nō igitur peccatū veniale mortali cōiunctū eternaliter punitur. Ecce argumentū. sequit rnsio. Dicēdū inquit q̄ pena peccati venialis etiā cum in inferno punitur mitigat q̄tū ad acerbitatē: q̄uis grauiꝰ puniat q̄ ab boie puniret. quia maiorē grauitatē hz fm q̄ compa-

Ayuntamiento de Madrid

ratur ad deum ,put punit a deo q̃ fm q̃ cõparat ad
hoiem ,put punit ab hoie. hec ille. Ex quib⁹ patz rñsio
ad p̃mã partẽ argumẽti. ¶ Ad 2ᵃᵐ simili patet rñsio
ex dictis ei⁹ ibidẽ. arguit eni sic 2ᵒ loco Sicut dicitur
Deutero. 25. ,p mensura delicti erit plaga ,p modus. ſz
peccatũ veniale nõ fit maius ex eo q̃ cõiungit morta
li. ergo nõ punit maiori pena. sed qñ est sine pctõ mor
tali in habente charitatẽ non punit pena eterna. ergo
nec mortali adiunctũ pena eterna punietur. Ecce argu
mentũ. sequit rñsio. Dicendũ inquit q̃ acerbitas pene
directe rñdet quantitati peccati. ſz eternitas pene re
spõdet indelebilitati illi⁹ que qdẽ aliqñ cõiunctũ venia
li peccato per accidẽs. hec ille. Item in solutione 5ᵃ. sic
dicit. Nõ ,ppter maioritatẽ culpe ipsius venialis pec
catũ veniale cõiunctũ mortali diutius punit. ſz ,ppter
indelebilitatẽ que ,puenit ex adiũcto. hec ille. Similia
dicit p̃ma 2ᵃ. q. 87. arti. 5ᵒ in solutiõe secũdi ⁊ tertij. di
cit eni sic. ,pctõ originali nõ debet pena etna rõne sue
grauitatis. sed rõne cõditionis subiecti. sz hois q̃ sine
gratia iuenit ,p quã solã fit remissio pene. ¶ Et similit
dicẽdũ ẽ ad 3ᵐ de veniali pctõ. Eternitas eni pene nõ
rñdet quãtitati culpe. ſz irremissibilitati illi⁹ ut dictũ ẽ
hec ille. Ex quib⁹ patz ad 2ᵐ partẽ argumenti. ¶ Ad
argumentũ ⁊tra ꝑnẽ. patet rñsio per dicta in probati
one p̃me ꝑnis. ,potest etiã dici q̃ post hãc vitã ẽ actus
cõtritionis qui tñ nõ est mentor⁹. sed tñ remoriu⁹ im
pedimenti beatitudinis. vnde scũs Tho. de malo vbi
sup in solutione secũdi sic dicit. In futura vita nõ erit
aliqua essentialis mutatio voluntatis. ſz q̃tũ ad finẽ
ul q̃tũ ad charitatẽ uel gratiã. põt tñ cẽ aliq̃ acciden
talis mutatio voluntatis p remotionẽ impedimẽti. nã
remouens ,phibens est monẽs per accidẽs ut dicit in
8ᵒ physicorũ. hec ille. Et ad idẽ põt referri illud qõ dicit
4ᵒ sen. dis. 17. q. 2. arti. 4ᵒ in solutione tertie q̃stiũcule
vbi sic dicit. In cõtritione tria cõsiderãda sũt. p̃mũ est
ꝓtritionis genus quod est doloꝛ. 2ᵐ est contritiõis forma
q̃ ẽ actꝰ ⁊tutis gratia informat⁹. 3ᵐ est cõtritionis
efficacia. q̃ est meritorius ⁊ sacramẽtalis ⁊ quodãmõ
satisfactorius. aie ergo posl hanc vitam que in patria
sunt cõtritionẽ habere nõ possũt. q̃ carẽt doloꝛe ,ppẽ
gaudij plenitudinẽ. ille ⁊o que sũt in inferno carẽt cõ
tritione. q̃ ⁊ si doloꝛẽ habeant deficit tñ eis grã dolo
rem informans. sed ille que sũt in purgatorio habent
doloꝛẽ de peccatis. grã informatũ. sed non meritoriũ
q̃ nõ sũt i statu merẽdi. In hac aũt vita oia tria p̃dicta
inueniri possũt. hec ille. Ibidẽ etiã dicit in solutiõe 2ᵃ.
q̃ aie in purgatorio volẽt de peccatis. ſz ille doloꝛ nõ
ẽ cõtritio. q̃ deest ei ꝓtritiõis efficacia. Itẽ in solutio
ne tertij dicit q̃ pena illa quã anime sustinent in pur
gatorio nõ põt ,ppte vici satisfactio. q̃ satisfactio op⁹
meritorium requirit. ſz largo mõ dicit satisfactio pnie
debite solutio. hec ille. Ex qb⁹ apparet q̃ ipse videt sen
sisse q̃ i purgatorio nõ ẽ ꝓtritio vniuoce dicta cũ ea q̃
est in hoc seculo. nec satisfactio nec meritũ vniuoce ut
hic. ,põt ergo dici bꝛeuiter q̃ ad deletionẽ venialis in
purgatorio sufficit actꝰ charitatis in deũ detestatiuus
peccatoꝝ venialũ in hac vita cõmissoꝝ siue talis actꝰ
dicat ,ppe ⁊ vniuoce ꝓtritio siue nõ siue sit meritorius
siue nõ. Et hꝰ de q̃one sufficiãt : de q̃ hꝰdict⁹ de⁹ amẽ.

Vrta candẽ distinctionẽ iterũ queritur Utrũ in quolibet casu teneat sacerdos celare peccata que sub sigillo confessionis nouit. Et arguit q̃ nõ. q̃ magis debet hõ fuare cõscientiã suã q̃ famã alterius. q̃ charitas ordinata est. sed aliqñ aliq̃ peccatũ celans incurrit ,ppte cõscietie detrimẽtũ sic cũ in testimoniũ adducit ,p pctõ illo ⁊ cogitur iurare de vitate vicẽda. ergo videt q̃ in aliq̃ casu liceat confessionẽ publicare. ¶ In oppositũ arguit q̃ dicẽ decre. de pe. ⁊ re. Caueat sacerdos ne ꝓbo uel signo ul alio quouis mõ, pdat aliquatenus peccatoꝛẽ ¶ In hac q̃one erunt tres articuli. In primo ponentur ꝓnes. in 2ᵒ obiectiones. in 3ᵒ solutiones.

Quantum ad primũ articulũ sit prima ꝑ q̃ sacerdos debet celare pctã sibi cõfessa. Hãc ponit sanctus Tho. ,pitij dis. q. 2. arti. ,pmo quã ,pbat sic In sacramẽtis ea que exterius agũt sũt signa rerũ que interi⁹ cõtingunt. ⁊ ideo cõfessio qua quis sacerdoti se subijcit signũ ẽ interioris qua q̃s deo subijcit. Dc⁹ aũt peccatum illius qui se ei subcijt per penitentiã tegit. vnde ⁊ hoc opoꝛtꝛ in sacramẽto pnie significari. ⁊ ideo de necessitate sacramenti ẽ q̃ quis ꝓfessionẽ celet. ⁊ tanq̃ violatoꝛ sacramẽti peccat qui reuelat. Et pter hꝰ sunt alie vtilitates huius celationis. q̃ per hoc hoies ad cõfessionẽ magis attrahunt ⁊ simplicius pctã confitent. hec ille. Ex qb⁹ põt formari talis rõ ꝑ ꝑnẽ. Quicũq̃ minister sacramẽti agit exterius directe cõtra ea que signt interi⁹ in sacramẽto peccat. sed reuelans pctã q̃ per solã cõfessionẽ nouit est hꝰ. ergo. ⁊ tẽ. ¶ 2ᵃ ꝑ est q̃ sacerdos debet celare nõ solum pctã cõfitentis verũ etiã alia in cõfessione sibi dicta per que pctã cõfitẽtis possent deprehendi. Hanc ponit scũs Tho. vbi supꝛa in solutiõe 2ᵒ. q. vbi sic dicit. Sigillũ cõfessiõis directe nõ se extendit nisi ad illa que cadunt sub sacramẽtali ꝓfessione. sed indirecte illud quod nõ cadit sub sacrãli confessione etiam ad sigillũ cõfessionis pertinet sicut illa per q̃ posset pctõꝛ uel peccatũ deprehendi. mhilominus illa ⁊ alia sũmo studio sũt celanda: tum propter scandalũ. tũ ,ppter ,pnitatẽ q̃ ex ,pluetudine accidere posset. hec ille. Ex qb⁹ sic põt argui. Sacerdos tenet celare oia dicta cõfitentis que aliquo mõ p̃mo uel 2ᵒ directe uel indirecte ad sigillũ ꝓfessiõis ptinent. cũ hꝰ sigillũ non sit aliud q̃ debitũ celãdi cõfessionẽ. sed ad tale sigillũ ptinẽt non solũ pctã confessa. ſz etiã multa alia. q̃ ꝑ vera. ¶ 3ᵃ ꝑ ẽ q̃ sacerdos ,ppter nullũ ꝑceptũ ecclesie uel prelati debet reuelare confessionẽ. Hãc ponit sanctꝰ Tho. vbi sup. in solutione secũdi. ,pme. q. Ibidem eni arguit sic. Id ad q̃ quis obligat tñ ex ꝑcepto ecclesie non est necesse obseruari mandato ecclesie in cõtrariũ facto. sed celatio introducta ẽ ex statuto ecclesie tñ. q̃ si ecclesiã ꝑcipiat q̃ quicũq̃ scit aliqd de tali pctõ dicat. ille q̃ scit ꝓfessionẽ debet dicere. Ecce argumentũ. sequtur rñsio. Dicendũ inquit q̃ sicut ꝑceptũ de ꝓfessiõe sacrãli facẽda ẽ de iure diuino. ⁊ nõ põt aliq̃ dispensatiõe uel iussione humana hõ ab eo absolui. ita nullus põt ad reuelationẽ ꝓfessionis ab hoie cogi uel licẽtiari. vnde si ꝑcipiatur sub pena excoicationis iam late q̃ dicat si scit aliquid de pctõ: nõ debet dicere. q̃ debet estimare q̃ intẽtio ꝑcipientis ẽ si scit ut hõ. Si etiã exp̃mere⁹ de ꝓfessione interrogat⁹ non debet dicere nec excoicationẽ incurreret. quia non ẽ subiect⁹ suo superiori nisi ut hõ. hoc aũt nescit ut homo sed ut deus. hec ille. Ex quibus põt sic argui ,p ꝑnẽ. Contra ea que sunt de iure diuino non põt cogere humana iussio nec ad oppositũ licentiare. ſz celatio ꝓfessionis ẽ de iure diuino. ergo tẽ. ¶ 4ᵃ ꝑ est q̃

Ayuntamiento de Madrid

sacerdos de voluntate confitentis pōt reuelare pctū sibi confessū. Hanc ponit scūs Tho. vbi supra arti. 2° vbi sic dicit. Duo sunt ,ppter que sacerdos tenet peccatū occultare. ꝓmo ē ,ncipaliter q̄ ipsa occultatio ē de essentia sacramēti inq̄tū scit illud ut deus: cui⁹ vicem gerit ad ꝓfessionē. alio mō ,ppter scandalū vitandū. pōt aūt penitens facere ut illud qd̄ sacerdos sciebat ut deus sciat etiam ut homo. quod facit dū licentiat eū ad dicendū. Et ideo si dicat nō frangit sigillum cōfessionis. tū debet cauere scandalū dicendo ne fractor predicti sigilli reputet. hec ille. Ex quib⁹ potest sic argui. Cessante causa cessat effect⁹. sed cōfitens dans licentiā sacerdoti reuelādi suā confessionē tollit cām celatiōis. g̃ z effectū. Et in B ,tim ,articul⁹ terminat.

Quantum ad secundū articulū arguēdū ē cōtra ꝓnes.

Et quidē cōtra primā ꝓnē. uel ei⁹ ,pbationes arguit sic Durandus dicens q̄ rō ad ꝓnē adducta nō valet. q̄uis enī illud qd̄ agit interi⁹ per xp̄m repsentet exteri⁹ per ministrū factis z ꝓbis uel altero eorū q̄tū ad ,ncipalem effectū sacramēti. nō tū oportet q̄ oēs circūstantie repsentēt. vbi gratia minister baptiçās facto suo quo lauat exteri⁹. z ꝓbo suo quo dicit: Ego te baptiço. zc. repsentat ablutionē spūalē a peccatis quā xp̄s facit interi⁹. z hoc ē effect⁹ ,ncipalis baptismi. z cōsimiliter est in cōfirmatiōe ordine extrema vnctione. z eodē mō est in cōfessione. q̄ ,ncipalis effect⁹ quē de⁹ facit interi⁹ est remissio peccatorū. z istud repritat exteri⁹ p ministrū cū dicit: Absoluo te. zc. celare autē pctā ꝓfessa non est effectus sacri. fs obligatio ministri: de qua q̄rit vnde veniat. nec apparet q̄ veniat ex B ipso q̄ illud quod interius agit a xp̄o debet repsentari per illud qd̄ gerit exterius a ministris. hoc enī intelligitur de effectu sacramēti. sic enī z nō aliter intelligitur q̄ sacramenta efficiūt qd̄ significāt. ¶ 2° q̄ q̄rit qualit intelligit q̄ xp̄s celat pctā confitentū. Aut enim hoc intelligit ,p presenti seculo uel ,p futuro. nō p̄o presenti quia sic xp̄s equaliter celat pctā nō confessa sic ꝓfessa non enī reuelat ista uel illa. Si aūt intelligit ,p futuro nō apparet q̄liter sit verū. q̄ licz sacramēta significēt illud qd̄ ,ſentialiter efficit nīl recipiēs sit indispositus tū q̄ significēt illud qd̄ i futuro seculo agit null⁹ vnq̄ dixit. ¶ 3° q̄ in futuro seculo nō celabūt pctā confessa neq̄ incōfessa. sed oia erūt omnib⁹ manifesta virtute dina ,ppter quod ex isto latere nō apparet q̄ sacerdos debeat celare pctā sibi ꝓfessa. ¶ Cōtra 2ᵃᵐ ꝓnē potest argui. q̄ si circūstātie pctōr̄ confessor̄ essent celande sicut z pctā cōfessa. tūc videret q̄ tertia ꝑsona cū qua cōfitens confitet se peccasse caderet sub sigillo cū sit circūstantia pcti z aliqd faciēs ad necessitatē uel bonitatē ꝓfessionis in casu. sed hoc nōn est falsū, ,ppter multa. ꝓmo q̄ tertia ꝑsona non est pctū neq̄ circūstantia peccati. sed nihil aliud cadit sub sigillo cōfessionis nisi peccatū uel ei⁹ circūstātia. ergo zc. 2° quia nihil cadit sub sigillo cōfessionis nisi illud per qd̄ cōfitens posset prodi. sed q̄nq̄ cōfessor posset loqui de peccatis illius tertie ꝑsone absq̄ ,pditiōe cōfitētis. g̃ zc. 3° quia hora tēpus z loc⁹ nihil faciūt ad expressionē pcti. ideo nō ca dunt sub sigillo cōfessionis. g̃ a fili nec tertia ꝑsona. 4° q̄ rō q̄re tenet confessionē celare est. quia p̄sumit q̄ de⁹ celet remittēdo. fs nō sic p̄sumit de peccato tertie ꝑsone ,pdito. g̃ zc. 5° q̄ nihil cadit sub sigillo cōfessiōis qd̄ nō spectat ad iudiciū illi⁹ fori. fs tertia ꝑsona nō ē hō ergo zc. 6° q̄ gen⁹ pcti ē magis intimū rei q̄ circūstantia. fs gen⁹ pcti nō cadit sub sigillo. q̄ licitū ē confessori dicere: talis ꝑsona confessa ē mihi de oib⁹ pctis suis. g̃ multomin⁹ circūstantia tertie ꝑsone. 7° q̄ cōfessor pōt loqui de pctis cōfitētis nō referēdo ad ipsum. g̃ multo magis de pctis nō cōfitētis. 8° q̄ si sic tūc sigillū cōfessionis eēt in ,ſiudiciū obseruātie diuine. quia tunc non posset corrigi tertia ꝑsona accusata in cōfessiōe. ¶ Cōtra 3ᵃᵐ ꝓnē arguit. q̄ rō ,p̄o illa ꝓne potissima esse videt ista q̄ ecclesia nō pōt mutare illa q̄ ,tinet ad vitatē articulorū z sacrorū cū ,plan ecclesie nō sint dūi sed ministri. nō fūdatores sed executores. fs ad celationē cōfessiōis tenet minister ex nā sacri. g̃ in hoc nō potest p aliqd̄ dispensari. Sz ista rō videt deficere in minori q̄ licz ex nā sacri confessionis z absolutiōis teneat penitens ad faciendū penitentiā sibi iniūctā. tū papa pōt cū eo dispensare ut non teneat eā facere. nec ,pter B dicit ꝓbitate sacri mutare. ¶ 2° q̄ ex nā sacri sacerdotij tenet sacerdos celebrare. pōt tū papa cū eo dispēsare licite ut nō celebret. ¶ 3° q̄ rō p scm Tho. adducta videtur nō valere. cū enī dicit q̄ occultatio ē de natura sacri. hoc nō videt valere. q̄ illa occultatio non ,tinet ad formā nec ad materiam sacri. similter sine tali occultatione remaneret ,fectū z integrū sacm. g̃ videt q̄ sup hoc papa posset dispensare. ¶ Cōtra 4ᵃᵐ ꝓnē arguitur per Durandū. ꝓmo q̄ si licētia ꝓfitētis nō sufficit ad dicendū id qd̄ auditū est in cōfessiōe nisi habeat noua noticia tūc nō sufficiūt ꝓba p q̄ nō habet de pctō noua noticia. sed solū de ꝑcedēte noticia datur licētia sed per hec ꝓba: licentio te ad dicendū illud qd̄ a me in ꝓfessione audisti. nō dat aliqua noua noticia. aliquam oīs audiēs hec ꝓba acciperet noticiā de pctō dicto in cōfessione. fs solū dat licentia. q̄ nec plus ꝓba sonāt ergo per illā nūq̄ est licitū sacerdoti dicere qd̄ audiuit in cōfessione. ¶ 2° q̄ si talis licētia sufficeret eēt via ad reuelationē cōfessionū z suspitionē criminū. q̄ iudex habens aliqué suspectum de aliquo crimine poterit ei dicere da sacerdoti licentiā dicendi qd audiuit de te. si dat licentiā z data valeat habebit testimoniū cōtra se si nō dat z dare possit ut ponit tua opnio merito habebitur ampli⁹ suspectus. z ita nō erit vlq̄quam secretū qd̄ dictū erat in cōfessiōe cū oporteat uel tale licentiā dare ad reuelationē ꝓfessiōis ul' icurrere notā grauis suspitionis. meli⁹ est ergo ut dicat q̄ talis licentia nec ꝓba q̄ sonāt talē licētia sufficiūt. sed oportz q̄ penitens dicat sacerdoti extra ꝓfessionē in generali uel in ,ſpāli pctū quod vult alteri reuelari. ¶ 3° arguit ab alijs. q̄ sic iudex de crimine occulto qd̄ vidit non pōt iudicare reum per hoc q̄ reus dat ei licentiam ut iudicet eum ,m q̄ scit uel vidit. g̃ a fili i ,pposito. ¶ 4° q̄ i lege nature solus actor ei⁹ potest dispensare sicut de plurālitate vxorū fs de lege nāe ē celare crimen. g̃ zc. ¶ 5° q̄ nō min⁹ debet celare quod audiuit in confessione q̄ si vidisset occultū. sed tūc nō posset licentiare de dicēdo q̄ sicut nō pōt mihi dare licentiam ut occidā eū sic nec q̄ diffamē eū. ¶ 6° q̄ tenet obedire plato i licitis z honestis. si ergo de licentia ꝓfitentis licet sibi reuelare. g̃ tūc tenet prelato ꝑcipiēti reuelare obedire. qd̄ falsū ē ¶ 7° q̄ sicut quod pertinet ad forū exterior ē de nullⁿ licentia potest pertinere ad forum conscientie. sic fs quasi de licentia pape ex his que dixi tibi in foro exteriori possis me absoluere in penitentia nisi iterū dicam tibi ut cōfessori: sic nec econuerso que dicta sunt in hoc foro de nullius licentia possunt dici in alio foro. nisi aliter dicat. Et in B secūdus articul⁹ terminat.

Ayuntamiento de Madrid

Quantum ad tertium articulū respondendū est obiectionib⁹ supradictis. Et quidē ad primū Durādū 5 pmā ꝯnē negat b^or q2 relatio pctī a deo est effect⁹ pncipalis uel pars effect⁹ pncipalis hui⁹ sacri. ⁊ nō sola circūstātia. quod patet. nā remissio peccati ⁊ infusio gratie est effectus pncipalis huius sacramenti. ipsa aūt peccati remissio ē ei⁹ tectio ⁊ occultatio. Similiter charitas tegit pctā uel formaliter ul' effectiue. ⁊ sic tectio peccati est effect⁹ hui⁹ sacramenti. De pdictis glo. super primo vsu po. 31. sic dicit. Si eni deus texit pctā noluit aduertere si noluit aduertere noluit aiaduertere id est punire. noluit agnoscere ꝯ ignoscere. nō ergo dicit peccata tecta tāq; ibi sint ⁊ viuāt. sed ita deleta ut deus nō videat id est puniat eternaliter. videre eni dei est pctā punire. vnde alibi dicit. Auerte faciē tuā a peccatis meis. ⁊ dicit hoc a simili. ita eni tegunt peccata in baptismo. sicut egyptij insequentes israhelitas tecti sunt in mari rubro. ⁊c. hec glosa. Ex quibus patꝯ q⁹ occultatio ⁊ tectio petōr p deū nō aliud est q̄ peccatorū deletio remissio ⁊ abolitio. cōstat aūt q⁹ h est ps effect⁹ pncipalis sacramēti pnie. ⁊ nō sola circūstātia. Ad hoc facit qō legit ,pv. io. Universa delicta operit charitas. cui⁹ simile habet Jacobi 5° Charitas operit multitudinē pctōr. cū ergo effectus hui⁹ sacramenti sit gratie ⁊ charitatis infusio. ⁊ effect⁹ charitatis sit peccatorū opertio uel occultatio aut tectio. ⁊ ⁊ is est q⁹ occultatio peccatorū sit effect⁹ hui⁹ sacramēti mediatus uel imediatus. ¶ Ad 2^m patet risio p pdicta. q2 xpus celat ⁊ occultat pctā vere cōfitentiū tam in pſenti seculo q̄ in futuro. In pesenti quidē per deletionē macule ⁊ offense ac reatus pene. in futuro vero seculo celat ea q2 nulli⁹ ea videbit ad cōfusionē peccātis cōfitentis. De hoc scūs Tho. 4. sen. dis. 43. q. 1. arti. 5. q. 2^a in solutione tertij argumenti sic dicit. Publicatio peccatorū ad ignominiā peccātis ē effect⁹ negligētie que cōmittit in omissione ⁊ fessionis. ꝯ q⁹ pctā scōr reuelet nō poterit eis esse in erubescentiā uel verecūdiā. sicut nec marie magdalene est in confusione q⁹ peccata sua publice in ecclesia recitā t. q2 verecūdia ē timor inglorias ut dicit Damas. qui in beatis esse nō poterit. ꝯ talis publicatio erit eis ad magnā gloriā ,pter pniam quā fecerūt. sicut ⁊ fessor laudat eū qni magna scelera fortiter cōfitet. Dicunt aūt pctā eē tecta uel deleta q2 deus non videt ea ad puniendū. hec ille. Dicitur 2° q⁹ falsū dicit arguēs in hoc q⁹ dicit nullū doctorē dixisse q⁹ sacramēta nō significēt illud qō seculo futuro agit. huius eni falsitas patet multipliciter. tū q2 scūs Tho. 4° sen. dis. 1. q. 1. arti. 5. q. 1. in solutiōe 4^i sic dic. Sacra noue legis tria signt. ꝯ causam primā sanctificantem sicut baptism⁹ mortē xpi. ⁊ q̄tum ad hoc sūt signa remmoratiua. Itē signt effectū scificatiōis quē faciūt. ⁊ hec significatio est eis pncipalis. ⁊ sic sūt signa demōstratiua. nec obstat ꝯ q⁹ scitatē non recipit. q2 nō est ex defectu sacramenti: qō q̄tū est in se natū est gratiam cōferre. Itē signt finē scificatiōis. ꝯ ⁊ eternā gloriā. ⁊ q̄tum ad hoc sūt signa ,prostica. hec ille. Sile dicit 3^a parte. q. 60. arti. 3°. tū eni q2 sacramētū eucharistie significat fruitionē beatificā fīn q⁹ ondit scūs Tho. 3^a parte. q. 73. arti. 4° tum q2 sacrm matrimonij significat vniōnē xpi ⁊ ecclesie p gloriā nō solū p grām ut colter dicūt doctores sup 4° sen. dis. 26. ¶ Ad 3^m pars risio p pdicta. ¶ Ad pmū cōtra ⁊ 2^m ꝯnē ridet -pe. de palude dicēs. -peccata cōfitētis in relatiōe ad ipsum cadūt sub sigillo cōfessionis de necessitate ⁊ absolute pmo directe ⁊ explicite ⁊ ex oib⁹ causis. psona aūt eū q̄ penitēs cōfitet se peccasse cadit q̄tū ē de necessitate ⁊ absolute nō pmo sed ex cōsequēti indirecte ⁊ implicite ⁊ nō ex oib⁹ causis ꝯ ex aliq⁹. pctā aūt ipsi⁹ penitētis nō referendo ea ad determinatā psona sic cū aliqs dicit: Ego audiui tale qd. qō tū nō audiuit nisi in cōfessione cadūt sub sigillo de necessitate nō tū absolute ꝯ sub cōditiōe. ꝯ si ex ,platiōe talū vborū posset per se uel per accidēs uel indirecte aliq̄ verecūdia uel cōfusio uel suspicio malignari uel aliud nocumentū ofitēti ,puenire. Ea aūt q̄ penitēs interferit in cōfessiōe q̄ nō sūt pctā nec cirrūstātie. nec potētia deducere in manifestationē cōfitētis ut q⁹ in tali terra sūt bona blada ul' hō. nō cadūt sub sigillo nisi de cōgruitate si in dicendo illa nō det intelligere cōfessori q⁹ velit ea celari. vñ cōfessor dicens se audisse ea mēdax nō est. q2 p cōpationē ad ea nō repsentat psonā dei. ꝯ hois. h-pe. Q aūt tertia psona cū qua cōfitet se peccasse cadat sub sigillo. ,pbat. q2 sicut ex pte cōfessoris tam pncipalis q̄ accessori⁹ tenet confessionē celare ut sacerdos ⁊ interpres: sic ex parte cōfitentis debet celari ⁊ pncipalis id est penitens. ⁊ accessori⁹. id est cū quo dicit se peccasse siue cōfitēs hri faciat dicēdo siue non. cū eni sigillū sit annexū sacramentali ⁊ fessioni. illa directe sūt celanda q̄ sūt directe materia sacramēti. hō aūt sūt pctā ⁊ circūstantie ei⁹ que sūt de necessitate uel bonitate cōfessionis. hui⁹ aūt est tertia psona. Ideo ad formā pmi argumenti dicit negādo minorē. quia licꝯ solū pctū uel peccati circūstātia necessaria cadat sub sigillo peccati pmo ⁊ directe ⁊ explicite ⁊ ex omnib⁹ causis: tū tertia psona cadit sub sigillo ex cōsequēti indirecte implicite ⁊c. ut dictū est. ¶ Ad 2^m negat a^or ut patꝯ ex dictis. ¶ Ad 3^m negat similitudo ut patꝯ ex dictis. ¶ Ad 4^m ridet -pe. dicens q⁹ illa non est tota rō celationis. q2 si cōstaret cōfessori q⁹ ofitēs nō peniteret ⁊ ex cōsequēti q⁹ de⁹ nō indulgeret. tū tenet celare. hec -pe. ⁊ bri. cōcorditer scō Tho. psenti dis. q. 3. arti. p. q. 1. in solutione pmi vbi sic dicit. Quidā dicūt q⁹ sacerdos nō tenet celare uel seruare sub sigillo cōfessiōis nisi pctā de ḡbus cōfitens emendationē ,pmittit. alias pōt ea dicere ei qui pōt, pdesse ⁊ non obesse. Sed hec opinio erronea videt cū sit contra veritatē sacramenti. sicut enim baptismus est sacramētū q̄tuis aliqs fictus accedat. nec est mutandū ,pter hoc aliquid de essentialibus sacrī ita cōfessio nō desinit eē sacramētalis q̄tuis ille q̄ cōfitet emēdationē nō ,pponat. ⁊ iō nihilominꝯ sub occulto tenēdū est. hec ille. ¶ Ad 5^m negat a^or nisi intelligat de his que cadūt sub sigillo. pmo ⁊ directe ⁊ explicite Si aūt a^or ita intelligat. b^or nō bri sub sumi sub maiori ideo ꝯ nō sequit. ¶ Ad 6^m ridet -pe. q⁹ cōfessio ,pte nō ē nisi de peccatis. ⁊ ideo si cōfessor dicit sibi aliquē cōfessū de pctis suis. nihil ponit in palā qō eēt occultū maxime. q2 si diserim⁹ q⁹ pctū nō habem⁹. ⁊c. sed si diceret aliquem esse sibi confessum de magnis ⁊ multis pctis eēt reuelator cōfessionis. ideo ⁊c. ¶ Ad 7^m dicit -pe. q⁹ b^or ē falsa qā per locutionē de peccatis cōfessis pōt deueniri p se ul' p accidēs directe ul' indirecte p quēcūq; modū in aliqnā ognitionē uel suspicionem uel opinionē uel dubitationē de cōfesso uel inq̄tū pb pōt sibi venire detrimentum in aia uel corpe uel possessione uel fama uel amicis. uel inq̄tum per hpōt in populo scandalū generari. uel cōfessio magis odiosa uel min⁹ dilecta uel magis onerosa uel min⁹ preciosa

Ayuntamiento de Madrid

reputari. Raro aũt uel nũq̃ pōt cōtingere quin ex reuelatione petōr in cōfessione auditor per uiã aliã nō scitorũ possit cōtingere aliq̃ de ꝑdictis inconuenientib⁹ q̃uis forte q̃q̃ nullũ contingat. vnde multũ haberet cauere q̄ nō dicat uel quō dicat. hec ꝓ. t bñ. ¶ Ad 8ᵐ negat ꝓnia. nec valet, ꝑbatio. q̄ aut accusans in cōfessione tertiã ꝑsonã dat cōfessori licentiã illud reuelandi aut nō. si sic tũc idē est ac si cōfessor illud sciret ut homo. t eodē mō pōt, pcedere circa tertiã ꝑsonã accusatã sicut in correctione fraterna. si nō. tũc ꝓfessor non tenet aliq̃ mō corrigere. nec aliud remediũ adhibere. De hoc in sili scūs Tho. ꝑsenti dis. q. 3. arti. p̄. q. 1. in solutione ꝑmi postꝗba sup̄ius recitata in solutione 4. sic subdit. Nec tri sigillũ ꝓfessionis ꝓtra charitatẽ militat q̄ charitas non requirit q̄ apponat remediũ peccato q̄ bō nescit. illud aũt q̄ sub ꝓfessione scit ē q̃si nescitũ cũ nesciat ut bō. sed ut de⁹. tri aliq̃ remediũ adhibere debet in ꝑdictis casib⁹ q̃tum pōt sine reuelatione cōfessionis sicut monēdo eos qui cōfitent t alios diligentiã apponēdo ne corrũpant p̄ heresim. pōt etiã dicere ꝑlato q̄ diligenti⁹ inuigilet circa gregẽ suũ. ita tri q̄ nō dicat aliq̃d p q̄ ꝗbo aut nutu ꝓfitẽte ꝑdat. hille. Et loquit de casu quo aliq̃s in cōfessiōe scit aliquẽ hereticũ qué non pōt ad hoc inducere q̄ desistat a corruptione plebis. Et similiter de illo qui scit per cōfessionē affinitatẽ cẽ inter aliq̃s qui cōtrahere volũt. sic dico in casu argumẽti nostri. Cōfirmãt oia dicta de relatiōe tertie ꝑsone ex dictis ꝓ. q. cum ꝑnia sit sacrm sacerdos tenet celare oẽ illud sibi dictũ in cōfessione q̃ confitens ꝓdi possit t mala suspicio generari. sic aũt est in proposito de tertia ꝑsona cũ q̃ penitẽs ꝓfitẽt se peccasse 2ᵐ q. hoc retraheret hoies a confessiōe. non tñ eni bō timet lesionẽ fame, ꝓprie. s̄ etiã ꝑsone vinculo amicitie sibi cōiũcte. ¶ Ad ꝑmũ ꝓtra 3ᵐ. ꝑnẽ rñdet ꝓ. q. illa rñsio que ibidẽ recitat que ē Durãdi. satis bona est t pōt sic sustineri. q. sicut leue pōt, phiberi ne actu ferat surſũ etiã manente leuitate. s̄ nō pōt, phiberi ne aptitudine ferat surſũ cũ hec sit nã eⁿ nili nã eⁿ mutet. sic cũ hec sit nã cōfessionis q̄ obliget cōfessorẽ ad secretũ pōt qdẽ de facto reuelare manēte nã conſessiōis. s̄ nō pōt nō teneri ad celandũ nisi natura cōfessiōis mutet quã solus de⁹ mutare pōt. Et q̄ō dicit de satisfactione nō valet. q. nō cōsequit p se naturã cōfessiōis: s̄ mediãte ꝑcepto bois qui iniungit. vnde in pena taxata in iudicio dei papa nō pōt dispẽsare ne soluat. licꝫ possit dispensare vnde soluit. s̄ in taxata ab hoie. sic t ipse g dedit uel superior. sicut papa pōt dispẽsare cũ ordinato in sacris q̄ cōtrahat matrimoniũ. q. castitas non est ãnexa ordini sacro ex nã sacri. sed ex statuto humano. hec ꝓ. t bñ. Ad 2ᵐ dicit q̄ nã sacerdotij nō est q̄ teneat celebrare: sed q̄ possit celebrare. t hãc potestatẽ papa nō pōt sibi auferre. q. nihil aliud ē sacerdotiũ q̃ ptãs celebrãdi. q̄ autẽ teneat celebrare nō ē ex nã sacramẽti. ut sacrm est. sed ex generali rōne q̄ nō debet in vanũ recipere gratiã dei. clarior tri est rō. quã scūs Tho. tangit. q. s̄ ita est de ꝑcepto vino confessionẽ celare sicut facere. vnde sicut papa nō pōt dispensare in 2ᵐ ita nec in ꝑmo. hec ꝓ. t bene. cōformiter dictis sci Tho. in ꝑbatione recitatis. ¶ Ad 3ᵐ dicit q̄ relatio uel occultatio cōfessionis dicit ē de nã sacramẽti penitentie. triplici rōne. ꝑma est. q. ē pars formalis nō positiua sed negatiua uel priuatiua ipsi⁹ sacramenti pnie sicut absoluto cōfessionis dicit pars formalis positiua eiusdẽ sacramenti. t sicut absolutio significat remissionẽ peccati interiorẽ t eⁿ deletionẽ in relatiōe ad hoies: sic relatio cōfessionis significat eandẽ remissionẽ t obligationẽ in relatione ad deũ. 2ᵃ est quia si talis relatio nō esset pars sacramẽti in q̄tũ est cã remissiōis peccati. est tri pars eius in q̄tũ est perfectũ signũ abolitionis reatus ex pte hois t offense ex parte dei. 3ᵃ est quia t si talis relatio nullo mō posset dici pars sacramenti. tri obligatio ad talẽ relationẽ ē, ꝑpa passio ꝓsequēs ipsũ sacramentũ in ministro sacramẽti q̄ ex hoc ipso q̄ tale sacramẽtũ ministrat obligat ad hs̄ relationẽ. Et ad hs̄ ꝓxdat ꝓ. dicēs: Qō Tho. dicit q̄ occultatio ē de essentia sacramẽti. nō est sic intelligẽdũ q̄ sit eⁿ materia uel forma. cum dicat in solutiōe ꝑmi argumenti ad ꝑmã qōnẽ q̄ ꝑceptũ de cōfessione celãda cōsequitur ipsũ sacramentũ. ē ntia aũt sacri non cōsequit sacrm sed intelligit q̄ de essentia id est natura sacramenti sit obligatio ad occultationẽ. sicut dicere t de essentia letiis surſũ ferri uel sicut de essentia matrimonij est reddere debitũ id est obligatio ad hoc ipsũ. in qua nō pōt papa dispensare: q̃uis enī in ꝑceptis diuinis papa aliquãdo dispenset sicut in votis quoꝫ redditio ē de iure diuino. nō sic tri in ꝑceptis sacramẽtalib⁹. q. nō potest dispensare quin hō debeat baptiçari t confiteri. nō q̃ licet ,ppter sup̄ioris obedientiã uel ꝑceptũ. q. nemo tenet obedire alicui in illo in quo est illi superior. sicut aũt delegatus a papa est maior ordinario in causa sibi cōmissa. vnde in illo nō tenet sibi obedire. sic sacerdos in hoc q̄ audit cōfessionẽ est vicarius xpi rōne characteris. ideo. t. hec ꝓ. t bene. verũtri q̄ dicit ꝑceptum de occultatiōe cōfessionis cōsequi ad ipsum sacramentũ nō legi in scripto sancti Tho. Et dato q̄ ita dicat intelligi pōt de ꝑnia logicali. sicut aial sequit ad hominẽ nō aũt de ꝑnia physica uel metaphysica. q̄ totũ sequit ad partẽ. t accidens ad subiectũ. Ad aliud aũt q̄ō in argumẽto infert. s̄ q̄ sine tali relatiōe est perfectũ sacramẽtũ. Dicit q̄ nō est pfectũ in genere signi ut dictũ est. licꝫ posset dici perfectũ in genere cause uel pfectione ꝑmaria nō aũt secũdaria. t multis aliis modis pōt ad hoc dici. ¶ Ad ꝑmũ ꝓtra 4ᵐ. ꝑnẽ dicit negando minorẽ. per hoc eni q̄ cōfitens dat cōfessori licentiã reuelandi petã ꝑius sibi confessa dat sibi nouã noticiã de peccatis. t si nō noticiã qd sunt saltẽ noticiã quia sũt. aut si sũt. aut, ꝑpter quid sũt. cognoscit enim nouiter peccata illa q̃tũ ad aliquã cotũ conditionem puta q̄ scit ea ut homo nō solũ ut deus t q̄ sunt in potestate eⁿ non solũ ut materia absolutionis sed etiã ut materia cōsilij t collatiōis cũ alio t salutifere inquisitionis apud superiorẽ uel doctiorẽ se. t sic nouo mō cognoscit ea quia nouo mō sũt in ptãte sua. t ipse hoc scit nouiter. verũtri ꝓ. ad hoc argumẽtũ sic dicit. Sicut illud qō ego tradidi tibi ut depositũ sine noua receptione t traditione possum facere t q̄ habeas illud ut donũ uel mutuũ dicendo: qō habebas ut depositum habeas ut mutuũ uel donũ. qō etiam videt facere dando tibi licentiã vtendi ad voluntatẽ tuam. hoc enim faciendo videtur q̄ illud quod ꝑius habebat ut depositum quidẽ amplius non habeat ut depositũ. t qui ꝑius alienando furtũ committebas sic vtens deposito nũc licite vteris. q̃uis lex depositi sit de iure diuino quia est in fauorem deponentis cui pōt renunciare. t sicut a ꝓncipio poterat credere ut depositum uel ut donum: sic ex post facto pōt mutare ,ꝑpositũ. ita etiã dicendum est in ,ꝑposito q̄ sicut cōfitens potuit illud dicere per modũ simplicis narrationis ut hominis qō

Ayuntamiento de Madrid

virit ut deo. sic postea potest facere q̃ illud qõ erat di
cit ut deo habeat ut hõ sine hoc g̃ iterũ sibi dicat. Ex
hoc solum g̃ dicit iam nõ habeas illud ut dictũ in con
fessione. sed ut dictũ simpliciter ꝛ in foro exteriori. licꝫ
papa hoc nõ possit. qz in eius fauorẽ nõ statuit de⁹ sed
cõfitentis. Etsi dicat tibi licentiã dicendi ad libitũ
hoc est dicere in effectu g̃ habeas hoc ut homo. vnde
ꝛ si nõ posset licentiare per modũ dispensantis ꝛ dire
cte potest tñ indircte per hoc g̃ ex nũc incipit illud ha
bere cõmisium ut homo ꝛ nõ ut deus. ꝛ sic mutat titu
lus sciendi sicut titul⁹ habendi. ideo nõ est fractio sigilli
sicut in exemplo ꝓius adducto nõ est fractio depositi
Ei ergo dicat: papa nõ potest licẽtiare. ergo nec iste.
Solutio. nõ est simile. qz hoc nõ est in fauorẽ pape. sed
cõfitẽtis uel qz papa nõ potest facere g̃ sciat ut homo
sicut papa nõ posset dicere habenti alienũ depositum
habeas illud ut mutuũ uel donũ. qz nõ est suum. ꝛ mu
tuum dicit quasi de meo fit tuũ. ꝛ dare est accipientis
facere. hoc aũt potest facere deponẽs qui est dñs. Et
si dicat g̃ celatio cõfessionis est de iure diuino. si ergo
non valet licẽtia pape nec tot⁹ militãtis ecclesie. mul
tomin⁹ licentia priuate persone valet. Dicẽdũ. g̃ imo
qñ est in fauorem concedentis. põt enim vir licentiare
vxorem ad vouendũ castitatẽ ꝛ ex tunc non tenet ei
debitũ reddere. qz licꝫ de iure diuino cõiũx teneat red
dere debitũ petenti. tñ qz est in fauorẽ petentis ille cõ
tra hoc põt licẽtiare qõ papa nõ potest. vnde qñ inter
dicit illio q cõtra interdictũ ecclesie ꝛtrabũt ne fil' co
habitẽt. intelligit petendo debitũ nõ reddendo Item
cũ dicit g̃ confessor non potest hoc dicere nisi alio mõ
sciat. cẽ. Dicẽdũ g̃ alio mõ scire ꝛtingit duplicit. vno
modo qz hoc sciat per aliã scientiã fm rem ꝛ sic potest
facere ali⁹ a cõfitente g̃ ille aliter sciat. alio mõ g̃ alit
sciat fm modũ sciendi ꝛ g̃ secretũ habeat nõ ut secre
tum. ꝛ hoc solum põt facere ille qui cõmisit sine hoc g̃
illud iterum sibi replicet. ꝛ simile g̃ illud qõ vsq; nũc
habuit ut de⁹ ãmodo habeat ut homo. Et vterq; mo
dus sufficit ad hoc g̃ liceat dicere. sicut eni sigillum cõ
fessionis est de iure diuino sic sigillũ secreti. qz reuela
re archana est cõtra sacrã scripturã. sic ergo nul⁹ põt
facere ad min⁹ p̃uatus g̃ alqs licite reuelet alter⁹ se
cretũ q̃ diu scit illud ut secretũ. sed hoc põt facere ille
qui cõmisit tale secretũ dicens: ex tũc nõ habeas sub
secreto. ꝛ eo ipso g̃ licẽtiat eũ ad vicendũ videt dice
re g̃ non plus habeat ut secretũ. nec plus reputat reu
lato secreti si dicit. Sic in ꝓposito. licꝫ sit maius si
gillũ cõfessionis q̃ secreti. ꝛ si non est hic noua noticia
est tñ nou⁹ modus noticie qui sufficit. hec -pe. Cũ p̃di
ctis cõcordat dtũs Tho. p̃iti dis. q. 3. arti. 2ᵒ in soluti
one p̃mi arguit eni sic Qd nõ põt superior nõ põt infe
rior. sed papa nõ posset aliquẽ licentiare g̃ peccatum
qõ scit in cõfessione dicat alteri. ergo nec ille qui ꝓfite
tur põt illum licentiare. Ecce argumẽtũ. sequit risio
Dicendũ g̃ papa nõ potest licentiare eũ ut dicat. quia
nõ põt facere g̃ sciat ut homo: qõ potest facere ille qui
confitet. hec ille. Item ibidẽ in solutione secũdi. sic di
cit. Nõ ex hoc tollit illud qõ ꝓpter cõe instrumẽtũ est
quia sigillum cõfessionis nõ frangit. quia dicit qõ alio
mõ scit. hec ille. ¶ Ad 2ᵐ ridet -pe. dicẽs g̃ ex ℔ non
sequit aliqõ incõueniẽs. qz si talis nõ obtemperet iu
dici dicẽti da sacerdoti licentiã reuelandi nulla suspi
tio oritur. qz hoc facere nõ tenet. nec testẽ cõtra se p̃
ducere. vnde in iure testis non debet torqueri contra
dñm sed p̃ dño. si tñ querit a dño an velit seruũ torqri
si dicat nolo. nõ ꝓpter hoc est suspitio cõtra eũ de deli
cto quia alia de causa potest hoc nolle q̃ quia sibi cõ
scius. Et simile est in ꝓposito. qz nõ vult g̃ ille de con
fessione loquat ꝓpter scandalũ forte. Si autẽ de illi
licentiã. nõ ꝓpter hoc parat sibi p̃ciudiciũ. si imponat
sibi falsũ. quia poterit dicere: dedi sibi licentiã dicẽdi
qõ sibi dixi. sed hoc non dixi sibi. ꝛ vnus testis nõ ꝓbat
nisi vellet stare dicto ei⁹. nec tũc etiã sacerdos tenetur
dicere licꝫ possit. Item. qz ex audientia cõfessionis cõ
fessor est obligat⁹ ad medendũ illi. ideo licentia confi
tentis nõ dat ei g̃ possit hoc reuelare nisi ad bonũ con
fitentis. ꝛ nõ aliter. hec -pe. ꝛ bene. Et hoc ꝛcedit scũs
Tho. i simili. arguit eni sic vbi sup̃. Si posset sacerdos
licẽtiari videret dari pallũ malitie malis sacerdotib⁹
qz possent ptendere sibi datã esse licẽtiã. ꝛ sic impune
peccarent. Ecce argumẽtũ. sequit risio. Dicẽdũ inquit
g̃ ex hoc non dat aliqua impunitas malis sacerdotib⁹
qz iminet eis ꝓbatio si accusant g̃ de licẽtia cõfitẽtis
reuelauerint. hec ille. Ita dico in ꝓposito i casu quo
cõfessor falsũ imponeret confitenti iminet ei probatio
g̃ illa in cõfessione audierit. ¶ Ad 3ᵐ ridet -pe. dicẽs
g̃ nõ valꝫ similitudo. qz nõ licet iudicare ex his que vi
dit ut priuatus nisi videat ut iudex sive sit obligat⁹ ad
secretũ sive nõ. ſꝫ ad ℔ g̃ hõ logẽ de aliq̃ sufficit g̃ illud
habeat ut hõ nec oꝫ g̃ illud hẽat ut hõ iudex. licẽtia ãt
loquẽdi facit g̃ habeat ut hõ non aũt g̃ hẽat ut iudex.
Hille. ¶ Ad 4ᵐ dicit qz regula iuris ẽ g̃ ynicuiq; licet
renũciare his q̃ p̃ se introducta sũt Vel dicẽdũ g̃ lex
nature est g̃ tãdiu celet q̃diu habet ut de⁹. sic dictũ ẽ
de deposito vl de mrimonio. ¶ Ad 5ᵐ dicit g̃ bᵐ vera
ẽ in casu in quo nõ liceret illi pdere seipsũ nec liceret p
aliũ ſꝫ vbi agit ad ei⁹ bonũ puta g̃ diceret illi qui poſ
set, pdesse uel absoluendo uel cõsulendo vbi noiata p
sona hoc mel⁹ faceret tũc secus esset. ¶ Ad 6ᵐ dicit
-pe. g̃ argumentũ solut seipsũ quia nõ tenet aliquis
obedire plato in omnib⁹ licitis puta in leuando festucã
sed in illis in quib⁹ plat⁹ est: qõ nõ est in occultis. Sed si
puniret petm̃ alias ptinens ad cognitionẽ iudicis fozte
per infamiã iuris tũc ille teneret. qz tũc ipsemet cõ
fitens tenere t̃ dicere veritatẽ. Dico g̃ nõ deberet di
cere. sed peccaret. nec per ꝓis teneret. quia fozi non
sũt miscendi. Nõ enim ex cõfessione facta coram iu
dice laico dãnat quis coram ecclesiastico: sed multo
min⁹ hic nõ tenet testificari quando ex suo testimonio
nihil põt iudicari etiam cum alio testimonio. hec ille. ꝛ
bene cõcorditer scõ Tho. 2ᵒ quolibet. q. 15. vbi querit
vtrũ religiosus teneat secretũ fidei sive comissũ reue
lare plato ꝓcipienti. Dicit eni g̃ secretũ auditũ in cõ
fessione nullo mõ debet reuelare plato ꝓcipiẽti. Sile
dicit 5ᵒ quolibet. q. 12. vbi querit. Utrũ subditus tene
atur obedire prelato p̃ecipienti reuelationẽ criminis
occulti. Ibi eni dicit g̃ petm̃ si sit simplicit occultũ. ita
g̃ nullo mõ peruenit ad noticiã multozũ. nõ ẽ reuelã
dũ plato p̃cipiẽti. ¶ Ad 7ᵐ dic -pe. g̃ argumẽtũ ve
rũ cõcludit g̃ ea q̃ dicta sũt in foro cõscientie de nul⁹
licentia possunt dici in alio foro nisi aliter dicant ut ex
hoc ferat sententia sed aliter sic ut dictũ est. hec -pe. ꝛ
bene. ¶ Ad argumẽtũ ꝛtra ꝓnẽ ridet scũs Tho. p̃e
senti dis. q. 3. arti. p̃. q. 1. in solutione tertij dicẽs. Nõ nõ
adducit in testimoniũ nisi ut homo ꝛ ideo absq; lesione
cõscientie põt iurare se nescire qõ scit tñ ut deus. hec
ille. Durandus ꝛo videtur velle g̃ ista risio impfecta
est nisi ampli⁹ addat. inquit eni sic. Scies aliquid solũ
per cõfessionem si inducit in testem ꝛ cogit iurare de

Ayuntamiento de Madrid

veritate dicenda: pōt sine scrupulo cōscientie dicere se nescire. q: cū loquat ut subditus q: coact⁹, nō tenet rādere nisi de his que scit ut subditus. ⁊ q: sacerdos audiens confessionē nulli est subdit⁹ nisi xpo cui⁹ vicē gerit. ut subdit⁹ aūt cuicūq; alteri nihil scit de pertinentib⁹ ad cōfessionē. ideo pōt secure se nescire dicere. Si aūt nō cogit sed sponte testificat uel in coī locutione dicit se nihil scire mentit. q: licet nesciat ut subdit⁹ hoī, ppter qō excusat cum cogit scit tñ. ⁊ ideo negās absolute se scire mentit. qō patz. q: si diceret scio. verū diceret. ergo si dicat nescio falsū dicit. impossibile est enī q; vtraq; pars cōtradictionis sit vera relata ad idem hec Durandus. Sed ⁊tra hoc replicat ⁊pe. dicens De teste omnes cōcedunt q; pōt dicere iuratus se nescire id quod nescit nisi per confessionē. q: nescit ut subdit⁹ ⁊c. sicut in iure est argumentū. scz q; veniens in ⁊ctum alia ꝑsona cōtra iuramētū qō ꝓtestitit ut alia persona nō est periurus. nec obstat exceptio rei iudicate nisi sit eadē res eedē ꝑsone ⁊ eadem cā petendi. Sed contra illud quod singulariter dicit. scz in coī locutiōe nō coactū mentiri. si dicat se nescire est quia sicut loquendo ut testis coactus loquit ut subdit⁹ homini tñ ⁊ ideo de his que nō nouit ut subditus potest dicere nescio: licz aliter sciat. sed illud nō debet exprimi. quia iā iniueret se aliter scire. ita qñ sponte testificat uel in coī locutione loquit ut homo. ⁊ non ut xpi vicarius pōt dicere se nescire. ⁊ ideo intelligendū est de his que nouit ut homo. Adid ergo qō dicit q; ipse negat se scire absolute ⁊ tñ scit. ergo mentit. vera est maior sub hoc sensu q; g negat se scire aliqd oī modo dicēs: nullo mō sciēdi scio illud: si scit illud aliquo modo mētit ⁊ peccat si iuret. si tñ illa negatiua sit ita vlis fm mentē sicut ē fm verba alias cū sermo sit subiect⁹ intēctioni. ⁊ nō e contra ꝯtrūcūq; ꝯba sint generalia. si loqnens intendat se restringere ⁊ audiens similiter debet intelligere nō est mendaciū. ⁊ sic est in ꝓposito. quia qui cōfessionē audiuit nō intendit de illis loqui. qui aūt eū audit in coī locutione ul'in q̄cūq; depositiōe cocta uel spontanea nō debet intelligere de cōfessione de qua non licet rādere nec deponere. sermones enī requirēdi ⁊ recipiēdi sūt fm materiā. Ad aliud aūt qō dicūt q; si vna pars contradictiōis est vera reliq̄ est falsa. Dicendū q; verū est sed cōtradictio nō ē nisi vni⁹ ⁊ eiusdē ⁊ fm idē. Dicitur aūt aliqd scire dupliciter vno mō cōfessionē ⁊ ut de⁹ alio mō in vulgari ⁊ ut hō. 3z. q. i. Hoc vere dicit quis scire quod audiuit uel vidit. ul' alias cōscius fuit. dicere q̄ scio ut hō ⁊ nescio ut hō cōtradicūt. ⁊ alia existēte falsa altera est vera. ⁊ vera est illa qua dicit: nescio ut hō. ⁊ ista ē falsa: scio ut hō. si sic loqui intendat. Similiter scio ut deus est vera. nescio ut de⁹ ē falsa. vnde si dicit Nō audiui hoc in cōfessiōe cū audisset apte mentire sed si dicat nescio ut homo vera ē. scio ut deus vera est nec cōtradicit. Si ergo dicat simpliciter scio si intēdat dicere ut hō mentit. si autē ut de⁹ verū dicit. sed relinquit si per ꝑin noticiā persone possit deueniri. uel pōt veraciter dicere nescio ut deus nec aliter. quia ꝓprie loquēdo ipse nescit. q: ignorat vtrū ille ꝓfitendo verū dixerit an nō. vñ Hzeg⁹ Nihil min⁹ scio q̄ quod p ꝓfessionē scio. ⁊ pari ratiōe videt q; possit ipsū purgare qñ venit ꝑmo ad purgandū ⁊ postea cōfessus ē ei crimen quia sicut vbi est testis coactus iurat q; nescit. ⁊ verū ē ut hō ita ⁊ nūc iurat q; credit eū verū iurasse ⁊ verū est ut homo. q: non ut deus purgat eū: sicut xpo dixit Ego aūt nō ascendā ad diem festū hunc. ⁊ tñ ascendit nec fuit mēdaciū. quia verū fuit. in manifesto. Similit quando dixit: de die autē ⁊ hora illa nemo scit nec filius hominis. verū est fm q; homo. ⁊ per scientiā acquisitā sed per infusam. hec ⁊pe. ⁊ bene. verūtñ in dictis eius ⁊ sancti Tho. ⁊ Durandi simul occurrit dubium quō due ꝓpositiones singulares de eio eodem subiecto ⁊ predicato ⁊ copula solū differētes fm affirmationē ⁊ negationē negant eē ⁊tradictorie ꝓpter aliam ⁊ aliā intentionē ꝓferētis eas. potissimē qui nō interuenit equocatio nec amphibologia. nec aliⁿ mod⁹ multiplicitatis habēs ortū ex icōplexo uel cōplexo cuiusmodi sunt iste due. ego scio hoc. ego nō scio hoc. iste enim videt habere oia requisita ad contradictionē. quia sūt ad idem. scz predicatū. ⁊ fm idem. scz de eodem subiecto. ⁊ similit q; ambe sūt de inesse sine termino modali. ⁊ respectu eiusdē temporis. vtra enī est de presenti. nec aliq̄ additio fit ad subiectū uel ꝑdicatū uel copulā vnius ꝓter negationē que nō fiat ad subiectū uel predicatū uel copulā alterius: licz proferens eas formet duas cathegoricas i mēte de dissimilib⁹ subiectis aut ꝑdicatis aut copulis. ⁊ ideo bene videret q; ille mētales nō essent cōtradictorie. q: nō habent oia requisita ad contradictionē. secus aūt de illis duab⁹ vocalibus nisi vicat q; in illis duabus vocalibus est multiplicitas ꝓpter hoc verbum scio qō in se continet variam equiuocationē uel multiplicitatē: tum quia potest importare qñq; noticiā ꝗtatis necessarie. ⁊ quandoq; noticiā veritatis contingentis. uel quandoq; noticiā certā. ⁊ quādoq; noticiā opinatiuā uel dubitationē uel suspitionē. similit qñq; noticiā hominis ut homo quandoq; noticiā bois ut dei vicari⁹ est. ⁊ multas alias equiuocationes. ta'is aūt equiuocatio impedit cōtradictionē ꝓpositionū vocalium dato q; sint de eodē subiecto ꝑdicato ⁊ copula. potissime q: in talibus nō totum qō affirmat in vna negat totum ⁊ totaliter in alia. sicut ē in ꝓposito. ideo vtraq; talū q̄ videt cōtradictorie potest esse vera simul cum alia. nec obstat si additiones ⁊ restrictiones que fiunt in mente non exprimunt in voce. quia voces sunt ad placitū. ⁊ proferens vocem potest significare aliquid sibi ipsi. qō non significat: nec significare intendit alteri. vnde voces ille non contradicunt apud dicentē ⁊ si apud audientē contradicant quia aliud significant audienti ⁊ aliud dicenti. z^m dubium est in dictis ⁊pe. cum dicit q; confessor pōt confitentē purgare asserēdo quod credit eū verum iurasse quia credit hoc ut homo. ⁊c. Hoc enī nō videt verum quia licz confessor nesciat ut homo peccata confessi. nec q; confessus iuret verum uel falsum. verūtñ ex hoc non sequitur q; confessor ut homo credit eum verum iurare. nec q; debeat hoc credere. nec iurare aut asserere q; alius dicat verum. nec prebere testimoniū sue falsitati. Nō enī sūt cōtradictoria mediata quoꝝ alterū oporteat eē verū. scz nescio ut homo q; iste falsū dicat uel iuret. ⁊ credo ut homo uel scio ut homo q; iste verum iuret. q: potest contingere casus q; neutrum scit ⁊ neutrū credit neutrum opinatur de neutro cogitat ut homo. q; autem additur de dictis xpi verum est sed non multū est ad propositum quia deus est actor rerum ⁊ signorum mentaliū vocalium ⁊ scriptorū ⁊ aliorꝝ quorūcūq; ideo in ꝑte sua ē adhibere res ⁊ non solum signa ad signdū ꝏrta suum beneplacitum. non taliter vero nec tante est in potestate hominū ⁊ si aliqualiter voces ⁊ signa humanitus inuenta sint in hominū potestate. non tamen in potestate iuridica ad vtendū signis hō in deceptionē ꝓximi ꝑ cōem vsū signoꝝ apud hoies. Vtrū aūt iuramen-

Ayuntamiento de Madrid

tum obliget fm intēcionē recipientis. non ē multū ad
ppositū necessariū. sed sup hoc dicit scūs Tho. 3° sen.
dis. 39. q. 1. arti. 3° in solutione 3ª questiūcule. vbi iura-
mētū inquit ,pmissorū obligat hac necessitate ut culpa
euitet. vnde obligat ad oē illud faciendū q̄ non fa-
cto culpa incurrit. Distinguendū ē ḡ in eo q̄ iurat. aut
eni simpliciter aut dolose iurat. si iurat dolose. ex dua
bus prib⁹ pōt culpa sequi sc̄z ex fractione sacramenti
z ex dolo. Q̄uis ḡ ex ipsa rōne iuramēti incītū iuramē-
tū nō obligeť ad seruādū ipsū nisi fm suā intēcionē. tri
ex necessitate iuramenti incītū fuit dolosū obligatur
ad seruandū taliter q̄ ex eius dolo ali⁹ nō ledat. z hoc
est qri fm intentionē recipientis implet iuramentū. Si
aūt simplicit iuret absq̄ oi dolo. tūc i foro ꝓscientie nō
obligatur nisi fm suā intentionē. sed in foro ꝓtentioso
vbi intentio ignorat obligat fm q̄ verba coiter acci-
pi solent. hec ille. Simile dicit z² z². q. 89. arti. 7° in so-
lutiōe 4ª. Dicendū inquit q̄ qri nō ē eadē intētio iurā-
tis z eius cui iurat. si ē ,puenit ex dolo iurantis debet
iuramentū seruari fm sanū intellectū eius cui iurat.
Si aūt iurans dolū non adhibeat obligat fm iurētio-
nem iurātis. hec ille. Et hec de qōne sufficiāt: de qua
benedictus deus amen.

QIrcа vigesimā secū/dam distinctionē 4ª sniaꝝ querit p̄. Utrū
pnia interior sit res sacri pnie
Et arguit q̄ nō. q. res sacri nūq̄ est
cā sacralis signi. sed econuerso qnq̄.
sed pnia interior ē cā exterioris. ḡ nō ē res ei⁹. ¶ In op-
posito arguit. q. illud qō imediate causat effectū sacri
est res exterioris sacri. sicut p3 de cbaractere. sed pnia
interior est q̄ imediate causat effectū pctōꝝ que ē
vltima res sacri huius. ḡ z c. ¶ In hac qōne erunt tres
articuli. In p̄ ponentur ꝓnes. in 2° obiectiones. in 3°
solutiones.

QUantum ad primū articulū sit pri/ma ꝓ q̄ i sacro
pnie sacrale signū ē exterior pnia ita q̄ est sacrm z nō
res sacri. Hanc ponit scūs Tho. priti dis. q. 2. arti. p̄. in
solutione pme q̄stiuncule. vbi sic dicit: In quolibet sa-
cramento fit quedā ,pmotio uel motus suscipiētis ad
aliquā scitatē. In motib⁹ aūt corporalib⁹ qnq̄ illud qō
mouet nō coopat ad motū nisi recipiendo impressionē
agentis trīn. sicut contingit in ꝓgiatione qua aliqd acci-
pit pmā pfectionē sui esse q̄ ē etiā pmū pncipiū actinū
i ipso. Similiter etiā qri acquirit aliquā pfectionē supad-
ditā q̄ limites sue forme excedit. sicut cū paries vepin
git ul cū aer illuminat. qnq̄ aūt pfectio p̄ius suscepta
est sufficiens pncipiū illius mot⁹. z tūc opat motū illā
sic p3 i motu locali nāli. z in sanatiōe q̄ fit virtute nature
trīn. Qnq̄ aūt pfectio habita non sufficit ad opandum
effectū. sed coopat agenti exteriori. sic p3 cū ars nām
adiuuat. z fm hos tres modos etiā est mot⁹ ad scitatē
vnde in baptismo q̄ ē spūalis vite regnatio tota scifica
tio ē ex exteriori. nec suscipiens sacrm se hꝫ actiue ad
illā scificationē. sz trīn ut recipiēs. vt signū sacrale ibi
ē mā exteri⁹ apposita. nō ā aliqs act⁹ ex pte baptiçati.
z sicut ē in cōformatiōe eucharistia extrema vnctiōe
z ordine q̄ ordinat ad aliquā scitatem supadditā pme
scicati in baptismo suscepte. vri etiā cōseruata grā ba-
ptismali illa locū haberent. sz in ,pmotione ad scitatē p
viā meredi sufficit pncipiū q̄ intus habet sc̄z grā. z iō
sine aliq̄ exteriori adiūcto ad hanc ,pmotionē habens
gratiā p actus suos ptingit. qz i eo spūalis vita ē inte-
gra. sed in eo q̄ post baptismū mortalit peccat spūalis
vite integritas ul scitas tollit. qz grā z charitas tollū-
tur. sz trīn adhuc vita spūalis manet in sui radice sc̄z i fi-
dei sacro. sic in eo q̄ pnitiosē infirmat adhuc manet ra-
dix vite in corde. z iō ad repationē integritatis p̄cipue
in baptismo suscepte bō coopari pōt p id qō adhuc re-
manet. nō trīn sufficit nisi exteri⁹ adiuuet ,ppter hꝫ q̄ vi-
ta spūalis nō ē integra. z iō in sacro pnie qō ad pdictā
repationē ordinat sacrale signū non ē aliq mā exteri⁹
apposita. sed exteriores act⁹ gb⁹ bō ad salutē suā opa-
tur. z complementū opanōis ab extrinseco sigt p ab-
solutionē sacerdotis sic mā in aliis sacris p ministri sci-
ficationē efficaciā sacralē recipit. z iō exterior pnia est
sacrale signū in sacro pnie. hec ille. Ex qb⁹ pōt forma-
ri talis ratio ,p ōne In sacramētali sanctificatiōe qua
homo p actū ,pprū coopatur exteriori scificāti sacra-
mentale signū non ē aliqua mā exterius hoi apposita
sed actus humani tā recipientis q̄ ꝓferentis sacrm. sz
penitētie sacrm est hō. ḡ z c. ¶ z² ꝓ est q̄ in sacro pnie
res ,prima que se habet sicut res z sacramentū ē ipsa
penitētia interior. Hanc ponit scūs Tho. vbi supra in
solutione z². questiūcule. dicens: Res sacri cuiuslibet
suo sacro cuius dr res ,pportionatur. exterior aūt pe-
nitentia que est sacrm trīn in pnia est sacrm ut signū trīn
ex pte act⁹ penitētis sz ut signū z causa simul si cōsiga-
tur actus penitentis cū actu ministri. z iō interior pnia
est res exteriōis pnie. sed ut sigta trīn p act⁹ penitētis
ut sigta aūt z causata p actus cōsdē adiūcta absoluti-
one ministri p quā aliquo mō ad gratiā disponit. sicut
etiam in sacramēto eucharistie corp⁹ xpi verum ē res
significata trīn p species panis z vini. sz causata p ver-
ba ministri. z illa duo iuncta simul sūt signū z causa. hꝫ
ille. Et ibidē in solutiōe pmi sic dicit: Penitētia interi-
or pōt considerari duplicit. vno mō ,put ē act⁹ qdam
virtutis. z sic interior pnia ē oio causa exteriōis. sicut
z in aliis virtutib⁹ act⁹ interiores sūt causa exteriorū.
Alio⁹ ,put ē actus opans ad sanationē pcti. z sic ptinet
ad pnie sacrm. z ita interior pnia non est cā exteriōis.
sed effectus uel sigtum illi⁹. non eni habet efficaciam
operandi contra morbum peccati nisi ex suppositione
,ppositi exteriōis penitentie z absolutionis desiderio
q̄uis pnia interior ꝓ morbū pcti opans p̄cedat tpe ex-
teriorē pniam. sicut iustificatio a pctō interdū p̄cedit
sacramētū baptismi ,ppē illi⁹ ,ppositū. Itē in solutione
z² sic dic: Q̄uis pnia exterior ut ē act⁹ qdā virtutis nāli
significē p exteriorē. trīn incītū ē sanatiuus morbi. sic
ex institutione diuina hꝫ p hanc sigri z causari. hec ille.
Ex quib⁹ pōt formari talis rō ,p ōne. Illud ē res ,pri-
ma sacri penitentie qō significat z efficit p sacramen-
tum exterius ,prime z non vltimate. sed pnia interior
ē hō. ḡ z c. ¶ z² ꝓ est q̄ in sacramento penitētie vltima-
ta res q̄ sic est res q̄ nō sacrm est remissio pctōꝝ p gra-
tiam. Hanc ponit sanctus Tho. vbi supra in solutione
3ª. q. dicēs: Res vltima alicui⁹ sacramēti ē nō trīn quā
efficit actualiter dispensatū. sed etiam quā efficit in
proposito existens. sicut patet de baptismo in adultis
z ideo cū penitentia in ,pposito existens sacrm efficiat
remissionē pctōꝝ non solū quo ad penam. sed enam q̄
ad culpam. remissio pctōꝝ vtrocq̄ mō est res ipsi⁹ pnie
sacri. que aliquādo tēpore p̄cedit sacrm exteri⁹. aliqri
aūt in ipso sacramēto efficit. quia quādo aliquis acce-
vit ad confessionem attritus non plenarie contritus si
obicem non ponat in ipsa confessione z absolutione

Ayuntamiento de Madrid

datur ſibi gratia ⁊ remiſſio peccatorũ. vnde dicit glo. ſup illud p̃o. Confeſſio ⁊ pulchritudo i cõſpectu ei⁹. ſi amas pulchritudinẽ ofiteri ut ſis pulcher. id é inſt⁹. B ille. Et ibidẽ arguit ſic. Penitentia dr̃ 2ª tabula poſt naufragiũ. ſicut baptiſmus p̃ma. ſed baptiſmi res vltima eſt remiſio pctõr̃. g ⁊ pnie. Itẽ curatio illius morbi ẽ res i ſacro ad qõ curandũ ẽ inſtitutũ. ſ; pnia ẽ inſtituta ad curandũ morbũ actualio pcti. g remiſſio ei⁹ eſt res huius ſacri. hec ille. Et gb⁹ p3 multiplex rõ. p ꝓne Et in hoc p̃m⁹ articulus terminat.

Quantum ad ſecundũ

articulũ arguit 3 ꝓnes Et quidẽ 3 duas vltimas arguit Pe. de palu. phãdo q pter pniam interioẽ ⁊ pcti remiſſionẽ ſit ponenda ⁊tia res hui⁹ ſacri que dicat ornat⁹. ⁊ ſic cũ ſcũs Tho. de hoc nõ faciat mentionẽ in priti diſtinctiõe videt minus complete aſſignare res hui⁹ ſacri. Probat autem Pe. q talis ornat⁹ ſit ponend⁹. p̃mo ſic. q hõ qñq pſecte ꝑterit de pctõ cũ. ꝓpoſito cõfitẽdi ⁊ ſatiſfaciendi. ⁊ tũc é ſufficienẽ diſpoſitus ad gratiã. vnde ſtatim ſuſcipit eam ſine ornatu medio ſic p baptiſmũ flaminis ſine aliquo charactere. aliqñ vo é attrit⁹ ſ; non ⁊tritus. ſed ſupueniens ⁊feſſio ⁊ abſolutio vi clauiũ attritionẽ facit ⁊tritionẽ ut recipiat gratiã. cũ g fm legem cõem nulli deẽ grã niſi intus ſufficienẽ diſpoſitio. ex quo ipſe nõ eſt ſufficienẽ diſpoſit⁹ p actũ ſuũ intrinſecũ ut ponitur. g ẽ diſpoſit⁹ p aliqd aliud. ⁊ illud vocam⁹ ornatum. vnde res ⁊ ſacrm in pnia é aliqñ pnia interior. ut qñ ſufficiẽter de ſe contenir. qz ẽ diſpoſitio neceſſiras ad gratiam ut character. aliqñ ẽ ornatus a ſacro impſus ut qñ non é actus ⁊tritiõis de ſe pfect⁹. ⁊ ipſe ſubmittit ſe clauiũ⁹. ⁊ fm hoc non ſimul cõcurrũt iſte due res ⁊ variat res ſacramenti ⁊ non ſemp imprimit ornatus. Si aũt dicam⁹ q grã ſacramẽtalis é alia a grã gratũ faciente. diceret q ſp impmit ornat⁹ etiã cũ cõtritiõe. nec ſupfluit qz ⁊tritio é diſpoſitio ⁊ res ⁊ ſacrm reſpectu grẽ gratũ facientis. ornatus vo reſpectu grẽ ſacralis. g põt dici q licz ſacra impmẽtia characterem ipſũ impmãt ſemp ſiue recipiens diſpoſit⁹ ſit ſufficiẽt ad gratiã p contritionẽ ſiue nõ. qz de alio ſeruit character. ſez qz deputat ad aliqd ſacrũ. ⁊ cõſigit ⁊ diſtinguit. tũ ſacra impmentia ornatũ tũc ſolũ impmit qñ i ſuſcipiente deficit ſufficiẽs diſpoſitio. Vel põt dici q Sicut illa ſemp impmit characterẽ. ita ⁊ iſta ornatum. ꝓpter diſpoſitionẽ ad gratiã ſacralẽ. ⁊ ſi non. ꝓpter aliam. qz ad vtrãq diſponit. Verius tũ videt q non ſolũ attritus ſed ⁊tritus etiã licz non ita egeat recipiat ornatũ. qz exquo non ponit obicẽ nõ eſt cauſa q pueẽ effectu ſacri. ⁊ tũc maior grã infundet. ꝓpter duplicẽ diſpoſitionẽ ſez ſacri ⁊ liberi arbitrij. qñ autẽ ſic é fictus q nõ concurrit eſſentia ſacri. puta in matrimonio. qz intẽdit decipe non cõtrahere. vel in pnia. qz nullo mõ penitet vel celat aliqd. aut in aliis qñ hz ⁊trariã diſpoſitionem ſicut in receptione euchariſtie extreme vnctionis ſi hz conſcientiã mortalis de q nõ penitet nullũ ornatũ recipit in quo differt ornatus a charactere. qz characterem recipit ⁊tritus attritus ⁊ fict⁹. vũ tũ velit verum ſacrm recipe. ornatũ vo nõ recipit niſi ⁊trit⁹ vl attrit⁹.

¶ 2º. pbat q in oi ſacro noue legis impmit aliqd ꝑter actũ ſuſcipiẽtis qõ é ſufficiẽs diſpoſitio ad gratiã etiã gratũ facientẽ ſiue illud ſit character ut in tribus. ſiue ſimple ornatus ut in aliis. ita q in euchariſtia ꝑter illud qõ eſt res ⁊ ſacrm extra ſuſcipientẽ. ⁊ anteq̃ ſuſcipiat. id eſt corp⁹ xpi verũ in ſuſcipiente. fit etiã ornat⁹ qui eſt res ⁊ ſacrm. ⁊ ſic ſicut quedã ſacra habent vnũ ſacrm tñ. puta ſola ẽba. ſicut pnia ⁊ matrimoniũ. ſi ita eſt ⁊ alia res ſimul ⁊ verba ut oia alia. ſic quedã ſacra ſunt que habent pre ⁊ ſacro vnũ tñ. ſicut illa q̃ non p ſe requirũt actũ ſuſcipientis. alia aũt pre ⁊ ſacro habent duo diuerſa tñ. ⁊ hoc adhuc differẽter. quia vel vtraq eſt in ſuſcipiente ſicut act⁹ interior ẽ vna res ⁊ ſacrm in matrimonio ⁊ pnia. alia ẽ ornat⁹. ⁊ ſic vtrũq eſt in ſuſcipiente. in euchariſtia aũt vna res eſt in ſuſcipiente ⁊ alia in mã. ¶ 3º. pbat q nõ ſolũ in illis ſed in oi ſacro impmat ornat⁹. ſic Ubicũq fm legẽ cõem é remiſſio pcti actualis mortalis. ⁊ pcõſequẽs grẽ infuſio ibi ẽ aliqua diſpoſitio ſufficiens. alia ꝑter motũ liberi arbitrij. quia vbicũq ẽ motus liberi arbitrij ſufficienẽ diſponens ad grãm. ibi ſtatim eſt grã. nec p ſeq̃ẽs é pctũ mortale. grã aũt nõ infũdit fm legem cõem niſi ſufficiẽter diſpoſito. qz deus dat vnicuiq fm ſuã virtutem. ſed oẽ ſacrm noue legis ſi digne accipiatur remittit pctũ mortale ſi inueniat. ⁊ ſi nũq inueniret nũq tolleret. Si g qõlibet ſacrm aliqñ põt tollere peccatũ mortale. g aliqñ inuenire põt. tũc aũt non é diſpoſitio ſufficiẽs ex pte liberi arbitrij cũ qua nõ ſtat pctũ mortale. qz illa é contritio. g ex ope operato infundit alia diſpoſitio. ꝑter qõ videtur q ad hoc q ſacramentũ conferat gratiã non requirit aliqs actus reſpectu effectus ſacramenti in ſuſcipiente. vel q gerit ꝓnã ei⁹ ſed tñ reſpectu ſacramenti q ſez ipſe velit recipe ſacramentũ ſi ſit adultus ⁊ habeat vſũ liberi arbitrij. vl alius p eo. vel q ipſe voluerit. ſed reſpectu effectus ſacramenti ſolũ requirit q non ponat obicẽ. ⁊ q faciat qõ ſacramenti ſuſceptio requirit. puta in matrimonio qõ intendat ⁊trahere licz non recolat de pctis cẽ.

¶ Cõtra eaſdẽ ꝓnes argu. t Durandus potiſſime ⁊tra 2ᵃᵐ. pbando q pnia interior non ſit res hui⁹ ſacramẽti. qz illud qõ é ſil res ⁊ ſacrm ſupponit illud qõ é ſacrm tñ tanq̃ cãm inſtralẽ vel cãm ſine q̃ non. ſed pnia interior non ſupponit illud qõ agit exterius in ſacramẽto pnie. imo ut coiter ꝓcedit. g nõ eſt res ⁊ ſacrm. ¶ 2º arguit. q nec ornatus de quo loquitur Pe. ſit res huius ſacri. prima nec remota. qz iſta diſpoſitio vel ornatus é potentia vel habitus. nõ põt eẽ potẽtia. qz p talẽ ornatũ non pducit non actus. potẽtia autem reſpicit actũ ⁊ noua nouũ. nec habit⁹. qz p habitũ habem⁹ nos ad actũ bene vel male. g non é habit⁹. ¶ 3º ad idẽ. quia illa diſpoſitio vel ornatus. aut remanet amiſſa gratia ⁊ ſic eſſet indelebilis ⁊ multiplicareẽ ſolo numero i eodẽ cũ cõtingat eũdẽ pluries recipe ſacrm pnie. aut nõ remanet amiſſa grã. ſ; cũ ea vareẽ ⁊ cũ illa amitteret. B aũt eẽt fruſtra. qz ſi nõ ponit niſi. ꝑpt ornatũ aie ⁊ nõ. ꝑpter opationẽ vel modũ opandi ut dictũ é. gſa autẽ ſatis ornat aiam ſine vllo alio. videt q fruſtra ponit. hec Durand⁹. ¶ 4º põt argui 3 eandẽ 2ᵃᵐ ꝓnẽ. qz res ſacro p nõ ſũt de iure nãli. ſ; mere de iure dino. ſ; pnia interior cũ ſit act⁹ virtutis é de iure nãli. g nõ é res ſacri pnie. Et in hoc ſecundus articulus terminatur.

Quantum ad tertiũ

articulũ ridẽdũ eſt obiectionib⁹ ſupdictis. Et quidẽ vtrũ de mẽte ſci Tho. fuerit q ornat⁹ de q̃ logt Pe. ⁊ Ber. de gannaco. ſit p̃ma ⁊ proxima res ſacramenti pnie. non recolo me legiſſe alicubi in dictis eius expreſſe nec ſub vocabulo ornatus imo videret ex dictis ei⁹ q diſpoſitio vel ꝑpatio hois adulti rõne vtentis ad gratiam non ſit aliqua forma p modum actus p̃mi ſe habẽs. ſed ſolũ aliquis motus

Ayuntamiento de Madrid

liberi arbitrij se habēs p modū actus secūdi. qō p3. nā 4.° sen. dis.17.q.i.arti.3.° in solutione 2.° questiūcule. sic dicit: Baptisma q̄ datur ad recte viuēdū ⁊ ad remissionē peccatoꝝ p ptius respicit violentatē q̄ alias potentias. peam eni peccat ⁊ recte viuit. ⁊ ideo 3 g infusio gratie iustificātis sit fm talē modū g volūtati cōpetat. ⁊ ppt 3 g a tali infusiōe ois rō violentie excludat. qz violentie volūtas capax non ē. Ad hoc aūt q violētia ab actione tollat 3 g patiens coopetur ageti fm modū suū. vnde i illis q̄ nata sūt agere requirit g actiue cooperent. in illis aūt q̄ nata sūt recipe nō ⁊ nō agere. sicut mā pma: sufficit ad violentiam tollēdā nālis inclinatio ad formā. ⁊ ex hoc dr gratia nālis. sed quantū ē ibi de ⁊rarietate tantū ē ibi de violentia. vnde qi volunt as non hz actū ⁊trariū. sicut ē in pueris sine violētia voluntatis pōt infūdi grā p sacrm. sicut pueris baptizatis. ⁊ sine sacro. sicut p3 in scificatis i vtero. sz qi volūtas hz actū suū sicut ē in adultis requirit act° volūtatis ad gratā suscipiendā aliam ad datorē ordinās. ⁊ iō ad iustificationē q̄ fit p infusionē grē requirit motus liberi arbitrij in deum. hec ille. Et similia dicit pma 2.° q.113. arti.3.° Et similiter de veritate. q.28. arti.3.° 4.° et 5.° Item in multis locis dicit g dispositio volūtatis ad gratiā quā cōfert sacrm. nō ē aliud q̄ motus ⁊tritionis ⁊ non aliqs ornatus uel act° primus distinct° a contritione. sicē p3 5.° quolibet. q.10. vbi dicit g accedētes ad sacrm pnie non pfecte ⁊tri ⁊rute clauiū gratiā cōtritionis ⁊sequūt dūmodo nō ponāt obicē spūi scō. ⁊ idē est in aliis sacris noue legis in quib° grā ⁊ferr. Similia dicit 4.° sen. dis.18. q.1. arti.3.° in solutione pme q̄stiuncule. ⁊ multis aliis locis. vnde de illo ornatu quem ponūt pe. ⁊ Bernard° de gānaco. ⁊ qdā alij. nō multū expōse loḡt scūs Tho. quo ad sacrm pnie quātū potest ppēdere i dictis suis. Pōt tñ dici g i virtute ⁊ sentētiaiter ⁊ implicite ⁊cedit talē ornatū uel aliquā dispositionē ad gratiā q̄ se habeat p modum actus p̄mi ⁊ non sit mot° liberi arbitrij tñ. qō p3. qz fm ipsū primus ⁊ imediat° effectus sacroꝝ non uelegis ē grā sacramētalis que est repatio alicui° defectus ex pctō relicti p aliqō speciale auxiliū dei. ⁊ talis grā sacralis ē dispositio ad gratiā gratū faciētē. Unde de veritate. q.27. arti. 7.° in fine pncipalis solutionis sic dicit: Sacra nō guenūt directe ⁊ imediate ad ipsam gratiā de qua nūc loquimur. sed ad ptios effectus q dicunt grē sacrales ad q̄s sequit infusio gratie gratū facientis ul' augmētū eius. hec ille. Itē arti. 5.° in solutiōe. 12.° argumenti. sic dicit: Sicut diuerse virtutes ⁊ diuersa dona spūs sancti ad diuersos act° ordinant. ita etiā diuersi sunt effect° sacramentoꝝ ut diuerse medicine pcti ⁊ pticipationes ⁊rutis vnice passiōis. que tñ a grā gratū faciente dependent sicut ⁊rutes ⁊ dona. sed virtutes ⁊ dona nomē speciale hbīt. ppter hō g act° ad q̄s ordinātur sūt manifesti. Unde etiā fm nomē a grā distinguunt. defect° aūt pcti ⁊tra quos sacra instituūtur latentes sūt vnde sacroꝝ effect° nomē. ppriū non hbīt. sed noie grē nominant. dicunt eni grē sacrales. ⁊ penes has sacra distinguūtur sicut penes. ppios effectus. ptinent etiam illi effectus ad gratiā gratū facientē q̄ illis effectibus cōiūgūtur. ⁊ sic cū istis. ppriis effectib° hbīt effectū cōem q est grā gratū faciens. q̄ etiā p sacrm nō hbīt. datur ⁊ habenti augef. hec ille. Item arti. 4.° in solutiōe 1.ti sic dicit: Ultim° finis rñdet pmo agenti tanq̄ pncipalis pncipali sed nō pncipaliter agēnti° non attribuit vltimus finis. sz dispositio ad finem vltimū. ⁊ sic sacra dicūt esse cā grē p modum instrō° disponentiū. hec ille.

Item 4.° sen. dis.1.q.1.arti.4.° in solutiōe pme q̄stiuncule sic dicit: Sacra in q̄tū sūt instra diuine grē iustificātis ptingūt instrumentaliter ad aliquē effectū in aia q pmo corrīdet sacris. sicut est character uel aliquid hō Aid vtimū aūt effectū qui est grā non ptingunt etiam instrumentaliter nisi dispositiue in q̄tū hoc ad q̄ ptingunt effectiue instrūtaliter ē dispositio que ē necessitas q̄tū in se est ad grē susceptionē. hec ille. Ibidē etiam ante pdicta ⁊ha sic dicit: Aliq dicūt g ex sacris cōlegūt in aia vnū q̄ est sacrm. ⁊ res sicut character. uel aliqs ornatus aie in sacris non impmentib° characterē ⁊c. ut recitatum fuit. i. dis. huius. 4.° arti. p.q.3.ª. Et licz illud dicat recitando dicta aliorꝝ. tñ q sequentia vid. ē illud approbare ⁊ exponere. nec vltaten° improbare. Ex quib° ⁊ multis aliis sūt ib° patet g dispositio ad gratiā gratū facientē quā instrūtaliter effectiue pmo ⁊ directe sacra inducūt in aiam fm mentē eius ē ipsa gratia sacramentalis. que qdē nō ē solus mot° liberi arbitrij imo aliqd se habs p modū act° pmi siue sit positiuū siue p̄uatiuū. ⁊ sit tale qd vocet ornatus. concedēda sūt dicta Petri ⁊ negāda sūt dicta Durandi. Si aūt p talem ornatū intelligat aliqd 4.m qō nec sit grā gratū faciēs nec grā sacralis. nec motus liberi arbitrij. negāda sūt dicta Petri. qz poneret pluralitatē rez sine necessitate ⁊ sine sufficienti rōne ⁊ sine auctoritate. ⁊ p̄o pdicti facit qō dicit scūs Tho. 4.° sen. dis.17. q.1. arti. 3.° q̄stiuncula 2.ª i solutione tertij vbi sic dicit: per baptismū etiā adulti grām suscipe prit in dormiēdo. qz q̄uis nō adsit actualis dispositio ex actualimotu volūtatis. ad est tñ habitualis dispositio ex motu liberi arbitrij pcedente. qui quidē q̄ncs ad gratiā suscipiendā sufficienē disponit. ⁊ tūc grā infundit statim. q̄ncs aūt insufficiēter. ⁊ tūc talis insufficientia nō pōt supplerī nisi p aliū actū liberi arbitrij. ul' p sacrm qō ad gratiā dispositiue opatur. ⁊ ppter hoc sine sacro nullī° adult° iustificari pōt nisi actualiter motu liberi arbitrij existēte. sed per sacramentū pōt. si tñ pcedat motus liberi arbitrij. p habens fictionē. hec ille. Ex quib° satis p3 g fm mētē eius sacramentū causat in suscipiente adulto aliquā dispositionē q nō ē act° secūd° nec mot° liberi arbitrij. Itē 3.ª parte. q.62. arti.2.° sic dicit: Sacramēta ordinātur ad quosdā spāles effect° necessarios i vita xpiana sicut baptism° ordinat ad quādā spālē regēnationem q̄ hō mortū vitijs ⁊ fit mēbrū xpi. q qdē effect° ē aliqd speciale pter act° potentiaꝝ aie. ⁊ eadē rō ē in aliis sacramentis. sicut q̄ virtutes ⁊ dona addūt sup gratiam coiter dictā quādā pfectionē determinate ordinatam ad ppios actus potentiaꝝ. ita grā sacramētalis addit sup gratiā coiter dictā ⁊ sup virtutes ⁊ dona quoddā diuinū auxiliū ad ⁊sequēdū sacri finē. ⁊ p hūc modum grā sacramētalis addit sup gratiā dono° ⁊ virtutū. hec ille. Ex qb° apparet g pma res ⁊ primus ⁊ direct° effectus sacramenti penitentie est aliqd diuinū auxilium disponens ad gratiā gratū facientē que ē finis sacri. q̄ nec ē actus liberi arbitrij. nec actus alicui° virtutis aut doni. ⁊ consequenter qō nō est ipsa contritio interior cum illa sit quidam actus virtutis penitētie. Quis autem sit primus ⁊ directus effectus sacramēti pnie ⁊ aliorū ostendit sanctus Tho. 3.ª parte. q.65. arti. primo vbi sic dicit: Sacra ordinant ad duo sz ad pficiendā hoiem in his q ptinent ad cultū dei fm religionem vite xpiane. ⁊ etiā in remediū ⁊ defectū pcti. vtroq aūt modo cōuenient ponunt septē sacra. vita eni spūalis

Ayuntamiento de Madrid

conformitatē hz ad vitā corpalē sicut ⁊ cetera corpalia similitudiné quādā hēt ſpūalū. Ju vita eni corpali dupliciter qs pficit. vno° ēttū ad, ppriā pſonā. alio mō p respectū ad totā coitatem societatis in q̄ viuit. q̄ bō nāliter ē aial sociale. respectu aūt ſui pficit bō in vita corpali dupliciter. vno° p ſe acquirendo ſcz aliquā pfectionem vite. alio° p accidens ſcz remouendo impedimenta vite puta egritudines uel aliq̄d hz. p ſe aūt pficitur corpalis vita tripliciter. p̄ quidē p generationem p quā homo incipit eſſe ⁊ viuere. ⁊ loco huius in ſpūali vita est baptiſm° q est ſpūalis regeneratio. Fm illud ad Titū 3°. per lauacrū regenerationis ꝛc. 2° p augmentū quo aliqs. pducit ad pfectā quantitatē ⁊ virtutem. ⁊ loco hui° in ſpūali vita est confirmatio in q̄ dat ſpūs ſcūs ad robur. vnde dr̄ discipulis iā baptiçatis Luce vltimo. Sedete in ciuitate quousq̄ induamini virtute ex alto. 3° p nutritionē qua conseruatur vita in homine ⁊ virtus. ⁊ loco huius in ſpirituali vita est eucharistia. vnde dr̄ Joh. 6°. Nisi manducaueritis carnē filii hominis ꝛc. Et hec quidē sufficerēt homi si haberet ⁊ corpalē ⁊ ſpūaliter impassibilē vitā. sed q̄ homo interdū incurrit infirmitatē ſpūalē ⁊ corpalē ſcz peccā. ideo necessaria ē hoi curatio ad infirmitatē. que qdē duplex ē vna quidē ē sanatio que ſanitatē restituit. ⁊ loco hui° in ſpūali vita est pnia. Fm illud: Sana aiam meā q̄ peccauī tibi. Alia aūt ē restitutio valitudinis pſtine p euentē dietā ⁊ exercitiū. ⁊ loco hui° in ſpūali vita ē extrema vnctio q̄ remouet pctō: reliqas ⁊ hoiem paratū reddit ad finalē gloriā obtinendā. vnde dr̄ Jac. 5°. Et ſi in pctis ſit dimittent ei. perficit aūt hō in ordine ad totam coitatē duplicit. Uno° p hō q̄ accipit ptātē regēdi multitudinē ⁊ exercēdi act° publicos. ⁊ loco hui° i ſpūali vita ē sacrm ordinis. Fm illud Deb. 7°. Q̄ sacerdotes hostias offerūt non ſolū p ſe sed etiā ⁊ p populo. 2° ēttū ad nālē, ppagationē. q̄ fit p mrimoniū. tam in vita corpali q̄ in vita ſpūali eo q̄ ē non ſolū sacrm sed nature officium. Ex his etiā ps numer° sacro: fm q̄ ordinant in remediū ꝛ defectū pcti. q̄ baptiſm° ordinat ꝛ carentia vite ſpūalis. confirmatio ꝛ infirmitatē animi q̄ in nup natis inuenit. Eucharistia ꝛ labilitatē animi ad peccandū. penitentia cōtra pctā actuale post baptiſmū cōmiſſū. Extrema vnctio ꝛ reliquias pctō: que ſcz non ſūt sufficient p pniam ſublate aut ex ignorantia aut ex negligētia. Ordo ꝛ diſſolutionē multitudinis. Matrimoniū in remediū ꝛ occupiscentiā pſonalē ꝛ ꝛ defectū multitudinis q̄ p mortē accidit. hec ille. Sīlia dicit 4.° ſen. dis. 2. q. 1. arti. 2.° i ſolutione p̄me q̄ſtiuncule. Ex quib° p ꝛ q̄ p̄m° ⁊ direct° effect° sacrī pnie ⁊ ei° p̄ma res ē ſanatio pcti actualis. que quidē potius dr̄ repatio q̄ ornatus. potest tri dici ornatus eo mō loquēdi q̄ iuſtificatio impij vocat renouatio ⁊ ſanatio ut oridit ſcūs Tho. 4.° ſen. dis. 17. q. 1. arti. p. i ſolutione 3ª q̄ſtiūcule. vbi sic dic: Justicie rectitudo metaphorice ſanitas aīe dr̄ ⁊ nouitas ipsius eo q̄ ſanitas cōmensuratione debitā in pt° corpis importat. nouitas aūtē integritatē ⁊ virtutē ⁊ decorē hz. ⁊ ps q̄ hec oia rectitudo potēcia aīe q̄ iuſtitia dr̄. continet p ſilitudinē. ſz q̄ res aliq̄ nō ēita vni ſimlis q̄n etiā aliis possit assimilari. inde est q̄ ea q̄ metaphorice dicun t nō ita ꝛueniunt vni q̄n etiā aliis ꝛuenire possint. sicut leo metaphorice ⁊ deus ⁊ diabolus dr̄. vnde ſanitas ⁊ nouitas p ſilitudinem integritatē gre significare pnt q̄ p culpā tollit vñ culpa etiā ſilitudinem dr̄ vetustas ⁊ languor aīe. ⁊ etiā pnt ſigre integritatē nature quā tollit pena q̄ etiā vetustas ⁊ languor dr̄. sed q̄ culpa ē causa pene. ideo vetustas ⁊ languor ⁊ languore ⁊ languore ꝛ includitur ſic effect° in cā. ps q̄ q̄ ipsa iuſtificatio p quā grā acgrit ⁊ culpa tollitur renouatio ⁊ ſanatio dici pōt: q̄ iuis etiā ablatio pene renouatio ⁊ ſanatio dici possit. hec ille. Sed oriē dubiū ex pdictis. Si eni, prim° effect° ⁊ p̄m° sacrī pnie ē ſanatio uel iuſtificatio. tunc videt ꝛ 2ª ꝓ falsa q̄ dicit ꝛtritionē uel pniam interior ꝛ ē ē p̄mā rē sacrī pnie. ⁊ ſiliter 3ª q̄ dicit q̄ remiſſio pctō: ē vltima res ⁊ vltim° effect° sacrī. Sz dicendū ē q̄ remiſſio pctō ꝛ ⁊ ſanatio ꝛ renouatio pōt ſumi tripliciter. Uno mō, p ipsa actuali mutatiōe de ſtatu pcti ad ſtatū iuſtitie que dr̄ actualis iuſtificatio ⁊ ſanatio. ⁊ ſic ē vltima uel saltem 2ª res sacrī pnie. 2° mō, p termino ad quē illa mutationis q̄ ē iuſtitia ſanitas ⁊ grā. ⁊ ſic ē 3ª ⁊ vltima res sacramēti hz. 3° mō, p ꝑncipio actiuo uel paſſiuo iterori diſponēte ad illā mutationē. ⁊ ſic pnia interior cum aliq̄ abſoluto ꝓtute sacrī causato ē p̄ma res bui° sacrī ⁊ pōt dici ſanatio pcti. ⁊ ſi nō formalē tri causalē. illud aūt addit ꝛtū pnie interior. ⁊ p sacrm causatū ſeꝛ ſū acceptū ut ſit ſuptū cū interior pnia pōt dici ornat° ⁊ p̄ma res sacrī pnie. Ubi ſciēdū ē q̄ cū pnia interior fit p̄ma ps bui° sacrī ipsa fm ēntiā ſuā ⁊ q̄ ad, pductionē ſuam ⁊ ceptionē nō pōt ē ē p̄ma res bui° sacrī aut ei° effect° q̄ idē nō ē effect° ſuiipsi°. nec aliq̄ totū integrale efficit ſuā p̄mā prē. nec posterior ps pozē. Sed verū ē q̄ posterior ps totius pōt dare aliq̄ cōplemētū pori pti. ſic aia corpi ⁊ forma ſue materie. Et pbūc modū pnia exterior q̄ est sacrm ⁊ non res pōt pficere pniam interior ē triplicit. p mō augēdo ⁊ intēdēdo eā. ⁊ faciendo de attritiōe ꝛtritionē. 2° formādo eā p grātiā ⁊ charitatē. 3° dando ei ꝓtutē ſanādi pctū. ⁊ ſic interior pnia dr̄ p̄ma res exterioris pnie. ſed ornatus de quo fit sermo ē p̄ma res exterioris pnie tā q̄ figtū ⁊ causatū ab ea nō ſolū q̄ ad 2ᵐ pfectionē aut ꝓtutē. ſz etiā fm ēntiā ſuā. nō iſte ornat° ē eſſentialior effect° sacrī pnie q̄ pnia interior q̄ non ē effect° niſi fm quid. ⁊ q̄ ad ei° accitalia. Siliter p̄us nā efficit ⁊ causat ornat° a sacrō pnie q̄ pnia interior formet aut ſit effect° sacrī. imo forte ornatus iſte hz aliquā causalitatē ſup pniam interior ē q̄ ad ei° cōplemētū ⁊ formationē. ſic p̄m° ⁊ eſſentialis effect° aliq̄liē est cā ſequētū effectuū. ⁊ bn ſtat q̄ ꝓtrū q̄s iſto: pōt dici p̄ma res bui° sacrī vocādo p̄mā rē illud q̄ ē res ⁊ sacrm: ſz vna iſta: ſit por alia aliquali ordine. Et ſiliter verū est q̄ pcti remiſſio uel ſanatio est vltima res bui° sacrī nō ſimplicit ſz inē effect° q̄s sacrm attingit inſtrālē effectiue. gra ꝓo ē vltima res ad quā nō attingit effectiue ſz ſolū diſpoſitiue. uel forte ſic ornatus ⁊ interior pnia dicū ē p̄ma res sacrī. ſic remiſſio pcti ⁊ grā gratū faciēs pōt dici 2ª ⁊ vltima: ſz inē cas ſit ordo ⁊ aliter ſe habeat sacrm ad causandū vnā q̄ aliam. pōt eni dici vltima res q̄ eq̄d ē res ⁊ nō sacrm. puto aūt q̄ ſic p̄ma res sacrī baptiſmi q̄ ē character nō impmit niſi p actualē ſusceptionem baptiſmi aq̄. ſz res vltima baptiſmi pcipi pōt p ſolū, ppoſitū ⁊ deſiderū baptiſmi ſic oridit ſcūs Tho. 4.° dis. 4.ª q. vltima. arti. 3.° q. 2.ª et 4.ª. ſic p̄ima res sacrī pnie q̄ dr̄ ornat° non ſuſcipit niſi p actualē ſusceptionē sacrī pnie. ſed vltima uel media res sacramenti penitentie pcipi pōt p ſolā ꝛtritionem cum ppoſito ⁊ deſiderio sacrī. ⁊ ideo pnia interior ſiue ſit attritio ſiue contritio efficaci° diſponit ad gratiam cum actuali ſusceptione sacramenti q̄ ſine illa. q̄ ibi ē duplex diſpoſitio ſcz ꝛtritio ꝛ ornat°. ⁊ vtraq̄ ē diſpoſitio nō ſolū paſſiua imo quelibet ē aliqualiter actiua

Ayuntamiento de Madrid

instrumēt alie respectu termini a q̃ remissiōis peti ꝛ sanationis ꝛ iustificatiōis. ꝛ ad hūc sensū intelligo dicta sci Tho. 4.° sen. dis. 17. q. 2. arti. in solutioe pme q̃stiuncule. vbi sic dicit: Contritio pōt duplicit cōsiderari. uel in cōtū ē ps sacri. ul' in cōtū ē act⁹ virtutis. ꝛ vtroq; mō ē cā remissiōis peti. ꝛ diuersimode. qz in cōtū ē ps sacri primo opat ad remissionē peti instrālit sic oe alios sacris in pma distinctioe patuit. in cōtū aūt ē act⁹ virtutis sic ē q̃si cā mālis remissiōis peti. eo q ē dispositio q̃ est necessaria ad iustificationē. dispositio aūt reducit ad cām mālē si accipiat dispositio que disponit mām ad recipiendū. sec⁹ aūt oe dispositione agentis ad agendū. qz illa reducit ad genⁿ cause efficiētis. hec ille. Similia dicit 3ª pte. q. 86. arti. 6°. vbi sic dicit: Penitentia ē virtus fm q ē pncipiū quoūdā actuū humanoꝝ. actⁿ aūt humani q̃ fiūt ex pte pctōꝝ māliter se habet in sacro pnie. oē aūt sacrm ,pducit effectū suū nō solū virtute forme sed etiā virtute materie. ex vtroq; enī est vnū sacramētū. vnde sicut remissio culpe fit in baptismo nō solū virtute forme ex qua ē ipsa aqua virtutē recipit ita etiā remissio culpe ē effectus pnie. pncipali⁹ qdē ex virtute clauiū quā habet ministri ex q̃rū pte accipit id qō est formale in ipso. secūdario aūt ex vi actuū penitentis. tū, put hi actus aliqualiter ordinant ad clauco ecclesie. ꝛ sic ps q̃ remissio culpe ē effectⁿ pnie fm q ē virtus. pncipalius tū, put ē sacrm. hec ille. Et si dr̃ ꝛ B q ipse in priti dis. q. 2. arti. p. q̃stiūcula pma. in solutioe secundi ꝛ tū. ex p̃sile dicit q pnia exterior que ē sacrale signū. uel ꝛfessio nullo mō gratiā causat sed solum ꝛba q̃ a sacerdote absoluēte pferunt. dr̃ q̃ intelligēdū ē q ipsa ꝛfessio eorū accepta sine absolutioe nō causat aliquo mō gratiā nec remissionē peti causalitate sacramentali. sed ꝛfessio adūcta absolutioe causat dispositiue remissionē peti ꝛ grē infusionē. hoc enim ipse ponit expīsile dis. 17. q. 3. arti. 5.° in solutione pme q̃stiuncule. ꝛ similē. q. 2. arti. 5.° q̃stiūcula. pma. i solutioe pmi dicens: Solus deⁿ ē cā efficiens pncipalis remissiōis peti. sed cā dispositiua pōt esse ex nobis. ꝛ sīliter cā sacramentalis. qz forme sacroꝝ ꝛba sunt a nobis ,plata q̃ habet vim instrālē gratiā inducēdi qua petā remittūtur hec ille. Ex p̃dictis oib⁹ p̃ꝝ q sacrm pnie actu susceptū ,pducit instrumētalit in sulcipiēte aliquā dispositionē ad remissionē peti ꝛ infusionē grē: q̃ non est mot⁹ liberi arbitrij. ꝛ si illa voceⁿ omatus ꝛcedenda sūt ꝛba. pe. q̃ nō directe ,pcedūt ꝛ ꝛnē sed indirecte. qz sc̃z sanctⁿ Tho. assimilans pmā rē sacri pnie q̃ ē res. ꝛ sacrm: nō facit in priti dis. ex p̃sam mentionē de tali dispositioe. sed B nō obstat, ppter duo. p̃ oz ut dictū est grē sacrales q̃ disponunt ad gratiā gratū facientē non habet ,ppa noia. 2° qz ex aliis dictis ei⁹ pōt̃ concludi talis dispositio potissime cū dicit q adultus p sacrm pōt sufficienē disponi ad gratiā sine actuali motu liberi arbitrij. Jtē qz cū sacrm pnie aliquā nouā dispositionē efficiat qñ nō ponit obstaculū. non aūt efficit illā que ē actⁿ liberi arbitrij, pp̃e loquēdo ut ostū ē. 03 q̃ efficiat aliā. ꝛ illa est omatus. Rursus qz ut alias vsū fuit sacrm pnie in fīcte accedente hz effectū receděte fictioe. fm eū: qō eē non posset nisi aliquē effectū post se reliquisset aliū ab actu liberi arbitrij. Et ex multis alijs patet q illa fuit mens eⁿ. Discurrēdo q̃ per argumēta. pe. dr̃ q pmū argumētū implicat aliq̃ falsa uel dubia. quoꝝ pmū est q alicui adulto ifūsficiēter disposito p actū ,ppriū dar̃ grā p sacrm. ꝛ tū p sacrm effectⁿ ē de attrito ꝛtrⁿ ideo indiget alia dispositioe ꝑter ꝛtritionē. hoc enī videt implicare. qz si hz ꝛtritionē ē sufficiēter dispositus p actū ,ppriū. si ꝛo indiget alia dispositioe non est sufficiens dispositⁿ: qō est ꝛtradictio. Jtē qz Durādⁿ ꝛ alij opposite partis dicerēt q̃ i tali casu sacrm nō inducit nouā dispositionē sed pficit ꝑcedentē q̃ impfecta erat ꝛ hoc nō aliter nisi intelligēdo eā ꝛ faciēdo de attritioe ꝛtritionē siue additionē alicui⁹ omatⁿ pusinct i ab actu ꝛ liberi arbitrij. ꝛ sic illa rō parū cogeret cū iplicet cōtradictoria. 2ᵐ ē q ꝛtritio pfecta ꝛ omatⁿ nō simul cōcurrāt ad pmā rē sacrī pnie. sed pīte vno illoꝝ aliud deest. hoc enī nō o3. qz quāto pfectⁿ ē sacrm q̃ ad oēm sui ptē tā ex pte materie ꝛ suscipiētis q̃ ex pte forme ministri: tāto pfectior est causat effectū sacrale. ostat āt q sacrm pnie cui⁹ ps ē pfecta ꝛtritio pfectⁿ ē. g̃ pmⁿ effectⁿ sacralis erit pfectior: sc̃z omatⁿ attēto q nulla incōpossibilitas ē inter contritionē ꝛ omatū. ꝛ ambo simul iuncta pfectius disponūt ad gratiā q̃ alterū trīs. 3ᵐ ē q omatus ē dispositio ad gratiā sacrale ꝛ non ad gratiā gratū faciētē. hoc enī nō videt valere. tū qz sic in sacris impzimentib⁹ characterē idē ē charactēr qō grā sacralis. nec differūt nisi forte sicut actus pmus ꝛ actⁿ secūdⁿ. sic ita videt esse ex sacris impzimentibus omatū. tū qz sacra ptingūt efficaciter directe ad gratiā sacrale sine dispositioe media. tū qz grā sacralis ē dispositio ad grām gratū facientē. ꝛ iō qō disponit ad pmā disponit ad 2ᵐ. Dicēdū q̃ q omatū recipit tā cōritus q̃ attritus q̃ etiā fictⁿ. dū ti fictio nō euacuet essentiā sacri. ut finalit dicit. pe. ꝛ alias victū ē dis. 17. q. 1. Cetera dicta. pe. i p̃ argumēto stare pnt. ¶ Ad 2ᵐ dr̃ q oia ibidē dicta stare pnt ꝑter hoc qō videt inuere q ꝛsimilis omatⁿ impmat in oib⁹ sacris nō impmētib⁹ characterē. hoc aūt falsū ē. nā omatⁿ impsius in sacro pnie sortit q̃ ēffectū i ipsa susceptioe sacri. q̃ q̃ ꝛo nō tūc ꝛ recedente fictioe ut alias dictū ē. Sec⁹ ē de omatu ul' dispositioe impssa in sacro eucharistie. sicut ostdit scūs Tho. 4.ª dis. bui⁹. q. 3. arti. questiuncula 3ª. in solutioe ꝛtij argumēti. si ꝛo non ita intelligat. pe. ꝛcedit qō dicit. ¶ Ad 3ᵐ dr̃ q si argues large ꝛ colter vocet omatū oēm dispositionē ad gratiā aliā a motu liberi arbitrij. ꝛcedit totū argumentū ꝛ oia cōtenta in eo. Si ꝛo intendat distinguere inter characterē ꝛ omatū. ꝛ velit astruere q sacra impmētia characterem simul cū B impmēt aliū omatū nature. qz ipse characterē ē sufficiens dispositio ad gratiā si oīs fictio aut ꝛtraria indispositio amouēat ut alias victū fuit. nec o3 aliū omatū i sacris characteriçātib⁹ ponere. qz etiā omatⁿ nō ita disponit ad gratiā q eo posito statim adest grā nec remota fictione ut ps ex dictis dis. 17. ¶ Ad pmū Durādi ꝛ casdē ꝛnes dicit q si aᵐ itelligat de illo qō est res ꝛ sacrm actus non solū ꝛ potētia uel aptitudine. cōcedēda ē. hz tūc bᵐ ad illū sensū negat. qz pnia interior ,pilla mēsura duratiōis q̃ ꝑcedit absolutionē nō ē res ꝛ sacrm pnie i actu sz solū in potētia ul' aptitudine. ꝛ iō nō o3 q̃ p̃supponat pniam exterior ē i actu posita tāq̃ cām. Dr̃ ti q̃ nūq̃ ē vera pnia interior nisi cū p̃suppositioe exterioris pnie ꝛ absolutiōis quo ad intentionē ꝛ desideriū. ꝛ si nō q̃ ad executionē. Vti scūs Tho. 3ª pte q. 84. arti. 5.° in solutione secūdi sic dicit: Ex quo aliqs peccatū incurrit charitas fides ꝛ misericordia nō liberant hominem a peccato sine pnia. requirit enī charitas q̃ hō doleat de offensa in amicū cōmissa. ꝛ q amico recōciliari studeat. requirit etiam ipsa fides ut per virtutē passionis xp̃i que in sacramentis ecclesie operat̃ ꝛ ꝛ ut iustificari a peccatis ꝛc. Sic dicit p̃senti. dis. ut

Ayuntamiento de Madrid

quis a gratie receptione sicut a quodã obstaculo posito inter deũ ⁊ aiam. Remitti aũt quo ad culpã q̃ rõne actuũ pteritoꝝ aliquis a gratia nõ ꝓuatur. Sz hec opinio non põt stare. qz ad causandũ tenebras vtrũq; duoꝝ p se sufficit sc; indispositio recipientis. ⁊ positio obstaculi. vnde si tenebre debeant amoueri os ⁊ indispositione tolli ⁊ obstaculũ amoueri. ⁊ ita penitentia q̃ tenebras peccati tollebat. non solũ tollebat indispositionem que erat in aia ad gratiã suscipiendã. sed etiã remouebat obstaculũ ꝑcedentis peccati. non quidem q̃ actus ille nõ ꝑcesserit. sed q̃ non haberet vim impediendi gratiã actus ꝑcedens. que quidẽ vis actui ꝑdicto resistere non posset nisi iterẽ. qõ est impossibile. ⁊ iõ non põt dici q̃ ꝑdicto mõ peccata quo ad maculã redeũt. Et ideo alij dixerũt q̃ non redit pctũ dimissum p q̃libet pctũ sequens. sed p q̃ttuor trũ sc; p odiũ fraternũ. apostasiam a fide. ⁊ p contẽptũ confessionis. ⁊ p hoc q̃ aliqs volet se penituisse. vñ fecerũt ꝟsus. Fratres odit. apostata fit. spernitq; fateri. penituisse piget. ꝑstina culpa redit. Sed hꝰ opinio minꝰ habet de rõne q̃ prima. quia non põt assignare cãm quare phec q̃ttuor peccata redeant pctã ita dimissa magis q̃ꝫ p alia. cum etiã alia ꝑtingat q̃ntq; esse grauiora nisi q̃ ex auctoritatibꝰ ⁊ quibusdã rõnibus friuolis ducebanẽ ad dicendũ q̃ phec pctã redirent pctã dimissa. ⁊ videbat absurdũ q̃ pomne peccatũ sequens pctã ꝑcedentia redirent. nec sufficit q̃ dicunt q̃ deus dimittit pctã sub conditione vitandi ista quattuor. quia causa sufficiens educit effectum suũ absolute nihil expectãs a futuro. gratia aũt ⁊ passio xpi ex cuius virtute sacramẽta habẽt efficaciã sufficientissime se habẽt ad oẽm culpam delendã. Et ꝑterea nulla rõ est quare magis sub cõditione vitandi hec pctã ꝑoza remittanẽ q̃ꝫ sub ꝑditione vitandi alia. cũ omne pctũ contrariẽ gre p quam fit remissio pctoꝝ. Et ideo dicendũ cum aliis q̃ aliqd põt redire dupliciter. vel in se. ⁊ sic pctã dimissa nullo mõ redeũt quo ad maculã. ⁊ p ꝝsequẽs nec q̃ttũ ad reatũ vel in suo effectu. ⁊ hoc mõ pctã dimissa redeũt in q̃ttũ ex pctis dimissis aliqd in sequentib⁹ relinquit. Ex hoc enim q̃ homo deũ p peccatũ offendit post remissionẽ ꝑcedentũ pctoꝝ quandã deformitatẽ magnitudinis vel ingratitudinis actus pcti sequẽtis acquirit ⁊ iõ dꝰ coiter q̃ redeunt quo ad ingratitudinẽ. hec ille. Itẽ 3ª ꝑte. q. 88. arti. p. sic dicit: In pctõ mortali sũt duo. scil; auersio a deo. ⁊ conversio ad bonũ creatũ. quicqd aũt est auersionis in pctõ mortali. fm se cõsideratũ est cõe omnib⁹ pctis mortalib⁹. quia p q̃libet pctũ mortale homo auertit a deo. Unde ⁊ p ꝝsequẽs macula que ẽ p ꝓuationẽ gratie ⁊ reatus pene eterne coia sunt oib⁹ peccatis mortalib⁹. Et fm hꝰ intelligit illud qõ dꝰ Jnc. 2º. Qui offenderit in vno factus ẽ oiũ reus. sed ex pte conversionis pctã mortalia sunt diuersa. interdũ ⁊ tria. q̃. inde manifestum est q̃ ex pte conversionis pctũ mortale sequẽs nõ facit redire pctã mortalia ꝑus abolita. aliqn sequẽr q̃ hꝰ p pctũ. pdigalitatis reduceret in habitũ vel dispositionẽ auaritie ꝑus abolite. ⁊ sic contrariũ esset causa sui contrarij qõ ẽ impossibile. sed cõsiderãdo in pctis mortalib⁹ id qõ ẽ ex pte auersionis absolute p pctũ mortale sequẽs. redit illud qõ fuerat in ꝑoziꝰ pctis ante dimissionẽ inq̃ttũ p pctũ mortale sequens hõ ꝓuat grã ⁊ fit reus pene eterne sicut ⁊ ꝑus erat. Ut. quia auersio in pctõ mortali ex conversiõe quodãmodo causat. iõ diuersitas cõuersionũ quodãmõ diuersitatẽ auersionũ inducit p cõpationẽ ad diuersas ꝑuersiões sic ad diuersas causas. ita q̃ sicẽ alia cõuersio ita ⁊ alia macula ⁊ aliꝰ reatꝰ. put ꝑsurgit ex alio actu pcti mortalis. hoc q̃ i qõne yertit: Utrũ macula ⁊ reatꝰ pene eterne fm q̃ causabat ex actib⁹ pctoꝝ ꝑus dimissoꝝ redeãt p pctũ mortale sequẽs. Quibusdã q̃ visũ ẽ q̃ simpliciter hoc mõ redeãt. sed ß non põt esse. qz op⁹ dei p opus bois irritari non põt. remissio aũt ponẽ pctoꝝ ẽ op⁹ diuine mie. vnde non põt irritari p pctũ sequẽs q̃ est op⁹ bois. fm illud Ro. 3º. Tunqd incredulitas eoꝝ fidem dei euacuauit? Et iõ alij ponentes pctã redire dixerũt q̃ deus nõ remittit pctã penitẽti posmodũ peccatoꝝ fm ꝑsciam sed solũ fm pnẽ iusticiam. ꝑscit enim eũ. ꝓbio pctis eternaliter puniẽdũ ⁊ tñ p gratiã facit eũ pntialiter iustũ. sz nec hoc stare põt. qz si cã absolute ponat ⁊ effectꝰ ponit absolute. si q̃ absolute nõ fieret remissio pctoꝝ. sz cũ q̃dã ꝑditiõe i futuꝝ dependente p gratiã ⁊ gre sacra. sequeret q̃ gratia ⁊ gre sacra non essent sufficiens cã remissiõis pctoꝝ: qõ est erroneũ utpote derogãs gre dei. ⁊ iõ nullo mõ põt esse q̃ macula ⁊ reatꝰ pctoꝝ ꝑcedentũ redeãt fm q̃ ex talib⁹ actib⁹ causabanẽ. Contingit aũt q̃ sequens actꝰ pcti virtualiẽ cõtinet reatũ ꝑtis pcti inq̃ttũ scil; aliqz ⁊ peccãs. ex hiõ videt gravius peccare q̃ꝫ ꝑus peccauerat. fm illud Ro. 2º. Secũ duritiã tuã ⁊ cor ipenitẽs thesauriças tibi irã i die ire ex hꝰ solo sc; q̃ cõtẽnit dei bonitas que ad pniam expectat. multo autẽ magis ꝑtemnit dei bonitas si post remissionem ꝑioziꝰ pcti zº pctũ iteraret. quãto maius ẽ beneficiũ pctã dimittere q̃ꝫ sustinere pctõẽ. sic q̃ p peccatũ sequẽs penitentiã redit quodãmodo reatꝰ pctoꝝ dimissoꝝ ꝑus non inq̃ttũ causabat ex illis pctis ꝑus dimissis. sz inq̃ttũ causat ex pctõ vltimo ꝑpetrato. qõ aggrauatur ex pctis ꝑoziꝰ. ⁊ hoc nõ est pctã dimissa redire simpliciter sz fm q̃d inq̃ttũ sc; in pctõ sequẽti cõtinet. hec ille. Ex quibꝰ pnit formari rõnes. p qualibet ꝑ. Et ideo pro ꝑma arguit sic. Actus liberi arbitrij post sui desitionẽ ⁊ cessionẽ in nihilũ nõ põt redire virtute creata idẽ numero. sed si pctũ dimissũ rediret idem numero quo ad actũ hoc non posset fieri nisi p illũ modũ impossibile. q̃ zc. ¶ ꝑo 2ª ꝑ. arguit sic. Si pctũ semel dimissum rediret in se quo ad maculã vel culpã. rediret quo ad suam vim. sed zm ẽ impossibile. q̃ ⁊ pmũ. Item op⁹ dei non põt irritari p op⁹ bois. sed si pctũ dimissum rediret quo ad maculã op⁹ dei irritaret. p opus bois. q̃ zc. ¶ ꝑo 3ª ꝑ. arguit sicut. p zª. ¶ ꝑo 4ª arguit sic. Illud pctũ dicit redire i suo effectu. p cui⁹ remissionẽ aliqd relinq̃t i pctis sequẽtib⁹. sed pctũ p penitẽtiã dimissũ aliqd relinquit in pctis post remissionẽ sequẽtib⁹ q̃ zc. Et in hoc pmus articulus terminatur.

¶ Quantum ad secundũ articulũ arguitur ꝑtra ꝑ. Et quidẽ ꝑtra ꝑmã arguit ꝑ. de palu. dicens: Clarũ ẽ q̃ p solũ hoiem vel naturã corruptũ idem numero non redit. zº de gratiõe. sed suppolito q̃ substantia actus pcti sit a deo ⁊ supposito q̃ deꝰ idẽ numero corruptũ posset repare siue sit manens siue trãsiẽs. nũc si solus deus illud reparet esset idem numero qõ ꝑus mãsiter. sed illud qõ ꝑus erat pctũ nũc nõ esset pctũ. qz ꝑus erat pctũ inq̃ttũ. p ducebat ꝑtra debitũ abhomine non inq̃ttũ a deo q ad nihil tenet. nũc autẽ nõ. p ducit abhoie sz a solo deo ut supponit. ⁊ sic põt a deo idem pctũ numero redire. non ut pctũ sed ut actꝰ. Si aũt deus illũ eũdẽ actũ numero reparet hoie coagente totũ eẽt idem numero fm mãm. sed erunt duo pec-

Ayuntamiento de Madrid

tata fm formā. sicut si boies generante de redderet
eādē animā numero quā pus in eadē materia. eēt idē
numero filius. sed essent due gnationes & due natiui
tates. sed q; pctōre recidiuāte non est credendū deum
miracula facere ut simul sint opa lucis & opa tenebrā.
Ideo simpliciter dicendū é q; nō redeūt quo ad essen
tiam. Si aūt a solo deo idem bonū opus numero repa
rarē non esset bois meritū patiendo in repato sicē fuit
in pmo. Si aūt reparē boie coopante tūc essent duo
merita & vnius act; cuius sit dubiū vtrū creatura q; nō
pōt coopari in creatione possit coopari in repatione. &
quidē de repatione sūde certū est. q; ibi actio bois ter
minat ad nouā qualitatē. sed de repatione q̄litatis q;
sit noua actio bois & non nouū actum é difficile nisi ut
in intensione & remissiōe. hec. pe. ¶ Contra 2um et 3um
ḡnes arguit Scotus. pbando q; petrū dimissū pōt re
dire idem numero quo ad reatū eundē q; est obligatio
ad penā. q; deus pōt obligare istū. pb. instanti ad ean
dem penā quā. pa. instanti. & ille pōt obligari ad eādē
& p; sequēs habere eundem reatū: & voco a. & b. instā
tia inter que cadit temp; medū in quo nō est sic obliga
tus. ans. pbat. q; voluntas mea pōt boe velle nō ordi
nare ad penā sub ꝺditione si iterū nō offendat. & si ite
rū offendat velle eū ex tūc ordinari ad eandē penam.
Si dicas q; in hoc volūtas mea non é iusta & p; conse
quens simile nō pōt cōpetere dine volūtati. Cōtra. 1. z.
q. 2. eps. seru; manumiss; ppt ingratitudinē pene ite;
fuitio iuste subjciat. q̄ sic i ppofito. Dicē q; ista rō nō
pbat q; eadē numero redeat obligatio. 3 redeat obli
gatio ad eandē penā. hic enī sūt diuerse obligationes
ad eādē penā. Cōfirmat q; volitio dei ad infligēdū ei
penā. p. a. & pb. nō é eadē. 3 alia & alia volitio dina fm
rōnē fm diuersitatē obiectoꝝ. Cōtra. Si nō peniteret
tpe intermedio maneret obligatio nō tm ad eandē pe
nā. sed eadē obligatio. 3 q̄cqd de potest circa creatu
rā manēte aliq; mutatiōe q̄ nihil é illius voliti. pōt illo
circūscripto. q; illud nō est de cēntia illius voliti. q̄ tē.
Ite actus diuin; nō dependet a pctō extrinseco illius
recidiuātis. q̄ pōt de de potētia absoluta reducē obli
gationē istū ad eādē penā quā pus & etiā eādē obliga
tionē. & ita eodē modo cū pctm remanet post actū. q;
nō é nisi obligatio ad penā. pōt de potētia dei absolu
ta petrū idē redire nō solū i recidiuāte. 3 etiā i nō reci
diuante. hec Scot; i forma. ¶ Cōtra eadē pōt argui
quo ad 3 q; nō plene distinguūt de reatu. q; sicut dicit
Durand; distinguendū é de pena petō debita que est
duplex. vna q; pōt pena dāni q̄ ffert in sola carētia gre
& glorie. alia é pena sensus q̄ includit dolorē mētalem
de amissiōe visiōis dine & remorsū uel vermē oscientie
& penā ignis gehenē. Loquēdo de pma pena dicēdū
é q; p sequētē culpā redeūt oia pctā pus dimissa q; ad
penā dāni eis debitā. q; p eā eque puat bō grā & glia
sicut p oia pcedētia pctā. oia enī pctā mortalia in hoc
bīt cōnexionē q; auertūt a deo & p; sequēs puāt grā
& gloria. ppt qō eādē q̄litas é effect; vnius sic oiā q̄tū ad B
& sic logt Jacob; in canonica sua dicens q; qui offen
derit i vno factus é oiū reus. Loquēdo aūt de pena
sensus q̄tū ad eā non redeūt pctā pus dimissa nisi fm
quid. q; bō nō é debitor tātē pene ut pus. é tū debitor
aliqua tulū maioris pene q̄ si pctā pcedentia non fuis
sent dimissa. ppter ingratitudinē que é in pctō sequē
ti. hec ille. Et in hoc secūdus articulus terminat.

Quantum ad tertū articulū rndēdū
é obiectiōib; su

prādictis. Et quidē ad ea q̄ pe. obijcit 3 pma ḡnē dr
q; illud qō pe. 2o loco supponit é dubiū sc3 vtr deus
qōlibet corruptū uel annihilatū possit idē numero re
parare pstim loquēdo de moribus actiōib; q̄ tpe oti
nuo mensurant. & ad quoꝝ vnitatē & idēptitatē nume
ralē continuitas sine interruptiōe regrit. De hoc scūs
Tho. 5. quolibet. q. 5. sic dicit: In his q; in nihilū redigi
pōt est q̄dā differentia attendēda. quedā enī sūt quo
rū vnitas in sui rōne hꝫ duranōis continuitatem. sicut
p3 in motu & tpe. & iō interruptio taliū indirecte contrariat
vnitati eoꝝ fm naturā. Ea vo q; contradictionē impli
cant non ptinent sub numero deo possibilū. q; deficī
unt a rōne entis. & iō si hꝫ in nihilū rediganē deus illa
non pōt eadē numero repare. hoc enī esset facere con
tradictoria simul eē vera. puta si mot; interrupt; eēt
vnus. Alia vo sūt quoꝝ vnitas non hꝫ in sui rōne cōti
nuitatē durationis. sicut vnitas rep; pmanentiū nisi q;
accidēs inḡtū eoꝝ esse subiectū é motui. sic enī & mē
sura hꝫ tempore & eoꝝ eē é vnū & cōtinuū fm vnita
tē & continuitatē tpis. & q; nāle agens nō pōt ista pducē
sine motu. inde & q; nāle agēs non pōt hꝫ repare eadē
numero si i nihilū redacta fuerint fm sūbam corruptā
sed deus pōt hꝫ repare sine motu. q; in eius ptāte é q;
pducat effect; sine causis medijs. & ideo pōt ea eadē
numero repare. etiā si in nihilū elapsa fuerint. hec ille.
Ex quib; patꝫ q; fm mentē ei; nullus mot; uel act; siue
cessiuus pōt idē numero repari. secus est de actib; nō
successiuis sed pmanētib;. & de illis forte vera sunt di
cta pe. q; si deus talē actū q; pus fuit peccatū dū fie
bat ab boie reparet non coagēte boie nec illū discrētē
tē iam non rediret in esse pcti sed quo ad suā essentiam
De hac mā vtrū corruptū ul annihilatū possit idē nu
mero repari. forte dicē latius dis. 44. huius quarti.
¶ Ad pmū Scoti 3 2um et 3um ḡnes. dicit p; q; post pec
cati dimissionē q̄ ad maculā & offēsam uel culpā & rea
tum posset deus iterū obligare illū cui peccatū sic di
missū erat siue recidiuet siue nō ad eandem penam ad
quā pus obligatus erat ante pcti dimissionem. Dicit
2o q; etiā in illo casu pōt repare eandē numero obliga
tionē q̄ pus erat respectu ciusdē pene. & B bene. pbant
argumenta sua. Dicitur 3o q; illa obligatio sic repata
non eēt. ppie reat; nec haberet rōnē reat; ut nūc de
ipso loquimur. q; nō quecūq; obligatio ad penā habet
rōnē reat;. sed illa solū q̄ é effect; alicui; pcti. talis aūt
obligatio in casu illo nō esset effect; alicui; pcti. 3 soli;
dei. iō nō eēt. ppe reat;. sicē nec pūatio grē hꝫ rōnē ma
cule nisi cause ex pctō. De hac mā sic alias recitatū é
diffuse tractat scūs Tho. pma 2. q. 85. arti. p. i solutio
one tertij dicēs. Macula non é aliqd positiue i aia 3
sigt pūationē quandā nitoris aīe in ordine ad suā cām
que est pctm. & iō diuersa pctā diuersas maculas indu
cunt. & est simile de vmbra que é pūatio luminis ex ob
iectu alicui; corpis. fm diuersitatē corpoꝝ obiectoꝝ
diuersificant vmbre. hec ille. Ite. q. 86. arti. p. arguit
sic 2o loco. Malū nō é causa boni. sed pena é bona cū
sit iusta & a deo. q; non é effectus pcti qō é malū. Ecce
argumentū. sequit risio. Dicendū inqt q; pena quidē
iusta esse pōt & a deo & ab boie inflicta. vnde ipsa pena
non est effect; pcti directe sed solū dispositue. sed pec
catū facit hominem reum esse pene qō é malum. dicit
enī Dionysi; 4. ca. de diuinis noib; q; punir nō é ma
lū sed fieri pena dignū. vnde reatus pene directe po
nitur effect; pcti. hec ille. Ite arti. 6. dicit q; cessante
macula pcti non remanet reat; fm eādē rōnē quā pus

Ayuntamiento de Madrid

qz non pene simpliciē ſz ſatiſfactorie. Item 2.ª ſen. diſ. 4. z. arti. 2.ª in ſolutiōe q̃rti argumēti ſic dicit: -Prima tio grē non hz rōnē macule niſi ſm q̃ ex actu p̃cedente inducit. z iō ſm diuerſitatē actuū ſilit etiā diuerſe macule. q̃uis eni quolibet actu pcti mortalis glibet virt̃ p̃uert: nō tm eodē mō. ſz actu luxurie caſtitas p ſe p̃uatur: z alie virtutes ex ſequenti ſm q̃ ſuit caſtitati annexe. p furtū aūt actus iuſticie p ſe: z alia virtutū ex cōſequenti. z ſic de aliis. z iō non oēs q̃ oīus pctō ſit vna macula uel reatus. hec ille. Itē ibidē in ſolutione p̃mi ſic dicit: Cauſa, prima reat⁹ē ipſe defectus p actū peti induct⁹. act⁹ ho ē ſic cā remota. vnde nō oēs q̃ trāſeūte actu reatus trāſeat. hec ille. Quis aūt ſit ille defectus in quo fundatur reat⁹ oridit ibidem in ſolutiōe qnti dicēs: In peccāte ſūt duo defect⁹. vnus q̃ eſt i ipſo actu pcti ſm q̃ aliqs limites legis diuine z rōnis recte trāſgredit. ali⁹ eſt in ipſo peccante p̃uatio virtutis ex p̃ti defectu actus inducta. q̃uis aūt cū aliquis gratiam recupat ſecūdus defect⁹ tollat̃. non tm ex toto p̃mus ſublat⁹ē. qz oēs ut q̃rtū volūtati ſue obediuit p̃ter legē dei etiā in contrariū recōpenſet. ut ſic iuſticie ſeruetur eq̃litas. z iō poſt gratiā recupatā iūū gīt ſatiſfactio. z ē hō adhuc reus tpalis pene. hec ille. Conſilia dicit p̃ma 2.ª vbi ſup̃ vltimo allegatū ē. Alet⁹ ingt pcti facit hoiem reū pene in. q̃rtū trāſgredit ordinē diuē iuſticie ad quē non redit niſi p quādā recōpenſationē pene q̃ ad eq̃litatem iuſticie reducit. z ē. Item arti. p̃ dicit q̃ ex hoc fit hō reus pene. qz puertit p pctm aliquē ordinē diū agit ꝛtra rōnē z ꝛtra legē humanā z ſ legē diuā. Unde triplicē penā peccātis incurrit. vnā quidē a ſeipſo q̃ ē oſcie remoſus. aliā ho ab hoīe. 3ᵃᵐ a deo. Ex qb⁹ omnibus apparet q̃ p ſolius dei actionē penā p̃ us dimiſſū non p̃ōt in ſe redire quo ad eundē reatū numero q̃ p̃us fuit qz ſi obligatio cadē numero ad cādē penā quam p̃us p ſoli⁹ dei actionē redeat nullo mō coagente nec concauſante aliquo peccāte. alia obligatio a ſolo deo cauſata nō hz rōnē reatus. p̃prie loquendo. Dr̃ 4.º q̃ rō in oppoſitū p̃dicto ꝛ adducta non valet. q̃ dicit: ſi non peniteret tpe intermedio maneret eadē obligatio z ē. Hoc ſiquidē non valet. tū qz interruptio pcti p penitētiā facit q̃ ipſū a cetero nō poſſit cauſare reatū ſic aī penitētiam cauſabat. nec de⁹ ſine pctō cōcauſante p̃ōt cauſare reatū. tū qz dato q̃ de⁹ eandē obligationē numero reparet. non tm ſeqũt q̃ reparet reatū ut dictū eſt. qz reatus aliqd aliud cōnotat ꝛ importat. tū qz cōtinuatio actus uel mot⁹ uel pcti uel reatus nō nihil ē actus aut motus uel hz. qz ſicut dictū eſt cōtinuatio mot⁹ eſt de rōne vnitatis uel idēptitatis numeralis ipſi⁹. z ſic aliq̃ mō ptinet ad ipſū in p̃mo uel 2.º aut alio mō p̃ſeitatis. z ſi non ad eius eſſentiā tū ad eius idēptitatē numeralē ut patet ſ. phyſico ꝛ. tū qz ſi argues intendat ſic arguere. Quicqd p̃ōt de⁹. p̃ducere cū cā 2.ª p̃ōt. p̃ducere ſine illa. ſed reatū p̃ōt. p̃ducere cū cā 2.ª. g z ē. dicit q̃ eſt fallacia figure dictionis. qz mutat̃ qd ad aliqd cū reatus implicet reſpectum ad penā ut ad ſuā cām. ¶ Ad 2.ᵐ rōnē ibidem adductā p̃ rillo p̃dicta. dato enim q̃ act⁹ diuine volūtatis nō dependeat a pctō extrinſeco. nec in eſſendo nec i cauſando. tm reat⁹ ſic dependet a pctō q̃ nō p̃ōt fieri nec eē niſi cauſeē partialiē a peccato. pctm aūt cō eſſit in nihilū nec p̃ōt p quācūq̃ potentiā quo ad culpā repari nō p̃ōt cauſare totaliē nec partialiter noūū reatū. z multo min⁹ repare p̃us deletū. z ideo actus diuine volūtatis nō p̃ōt repare reatū p̃us deletum. dato q̃ poſſet repare oēm obligationē a ſe ſolo cauſatā in peccāte. ſec⁹ē de indignitate z de ordinatione que ſe tenet mere ex pte peccantis q̃. ppe dī demeritū pene. Et hec ſufficiant ad obiecta Scoti. ¶ Ad obiecta Durandi dī q̃ p pctā ſequēcia nūq̃ redit ille idē numero reatus pene ſenſus nec pene damni qui cauſabat ex pctis p̃us dimiſſis. Iz poſſit redire eq̃lis reatus pene dāni cauſat⁹ ex ſequētibus pctis ut oſtenſū eſt in, pbatiōe p̃ nū ex dictis bri. Tho. in 3ª pte z in p̃ma 2.ª. et z.º ſen. i riſione ad obiecta Scoti. Sup̃ -pe. de palude ſic dicit: -Peccata dimiſſa aliqñ redeūt quo ad penā dāni. qz illā equaliter patiūt mortēs i vno mortali ſicut mortēs in oīb⁹ que vnq̃ fecit. niſi diceretur ſic: q̃ ſicut pena dāni non habet doloreē i pueris: qz non habēt remoſū q̃ hoc ſit, ppter ſuū pctm. Iez in purgatorio ſic. qz ſciunt, ppter pctm ſuū ſe carere illo bono. ſic dāna ti tanto ampli⁹ afligunt̃ carentia bītudinis quanto ſciūt ſe, ppter plura pctā z grauiora illā incurriſſe. hec -pe. z bene. ¶ Ad argumentū pro p̃ne rīdet ſcūs Tho. in priti diſ. q. i. arti. p̃. in ſolutione qnti. vbi ſic dicit: Dicendū q̃ , illa parte pene q̃ ſibi dimiſſa fuerat in confeſſiōe uel contritione nūq̃ puniet̃: ſz, p reſidua in eternū. tm ut quidā dicūt. qz rōne fori in quo punit̃ eterna pena ſibi debet̃ ſicut ē de venialib⁹ q̃ in purgatorio punūt̃ pena tpali z in inferno eterna. Sz hoc non videt̃ ſimile. qz veniale iō in inferno eternaliē punit̃. qz ſp manet cū nō ſit ibi aliqd quod culpā poſſit delere. ſed pena ex hoc ipſo q̃ ſoluit̃ expiat̃. Et iō dicunt alii q̃ pena cui⁹ē aliquis debito: poſt culpam remiſſam in inferno punietur tpaliter. nec, ppter hz ſeqũt q̃ ſit in inferno redemptio. qz pena q̃ ſoluit̃ nō redimitur. nec ē inconueniēs q̃ q̃rtū ad aliqd accidentale pena inferni minuat̃ vſq̃ ad diē iudicij. ſicut etiā auget̃. hz ille. Et cōſimiliē rīdet Durād⁰ ad illā rōnē. ¶ Sed 5 hanc ſolutionē arguit -pe. de palu. ex intentiōe, p̃bās hanc p̃ne q̃ pena debita pctō mortali ſeu veniali etiā hic dimiſſo quo ad culpā nō p̃ōt expiari in inferno quā, pbat p̃mo. qz pena que nunq̃ eſt deo accepta nūq̃ ē deo ſatiſfactoria. ¶ 2.º qz ſic gaudū ſanctorū ſiue cēntiale ſiue accidentale ut aureola nō habet finē. ſic nec pena malorū ſiue eſſentialis que eſt, p mortali. ſiue accidentalis que eſt, p veniali. ¶ 3.º quia ſi homo eēt obligatus ad pecuniā certi valoris. ſoluendo pecuniā nullius valoris uel nō tanti nūq̃ liberaret̃. z ſic ē hic. quia valor ſatiſfactionis ē ex charitate. iō z ē. z ſi pena eſt finita p ſe. poteſt tm ē infinita ex ſupueniēti. vnde ſicut pena pcti mortalis, ppter penitentiā de eterna fit tpalis. ſic econuerſo pena venialis, ppter impenitentiā z mortalis concomitantiā fit eterna. z ideo ſicut in celo eternū erit gaudiū de bonis nature etiā factis in mortali quib⁰ nō debet̃ celū p ſe. ſic z in inferno etern⁰ erit dolor de venialib⁰ pctis q̃uis eis p ſe non debeat̃ infernus. ¶ 4.º arguit. i5. diſ. huius ut ibidē in pte recitatum fuit. quia non ē ſatiſfactio niſi grata z accepta. nō eſt autē grata que non eſt gratia informata. Si dicat̃ q̃ deus non retractat illud quod ſemel acceptauit z ē quere vbi ſup̃. ¶ 5.º arguit. quia nō minoris valoris debet eſſe pecunia de qua ſoluit̃ debitū q̃ illa de q̃ emitur alienū. ſed p nullum opus poteſt homo mereri celum niſi ſit factū in gratia. ergo nec ſoluere penam z ē. ut ſup̃. ¶ 6.º poteſt argui. quia ſanctus Tho. i5. diſ. huius. q. i. arti. 3.º q̃ſtiuncula 2.ª. ſic dicit: Quidā dixerunt q̃ poſt q̃ oia pctā p pniam in cōtritione dimiſſa ſunt ſi aliqs ante ſatiſfactionem pactam in pctm decidat. z i peccato exiſtens ſatiſfaciat q̃ talis ſatiſfactio ei vale-

Ayuntamiento de Madrid

at ita q̃ si in pctõ illo moreret in inferno de illis pctis nõ puniretur. sed hoc non põt esse tc. ut. is. dis. recitatũ est. Item ibidem arguit sic 4° loco. Satisfactio in quadam adequatione pene ad culpam consistit. Is talis adequatio pene ad culpã põt fieri etiã in eo q̃ charitate non bs. g̃ tc. Ecce argumẽtũ. sequitur risio. Dicendũ inquit q̃ non põt fieri adequatio sufficiẽs neq̃ fm vinã acceptationẽ. neq̃ fm equalentiã. t ió rõ nõ sequit. hec ille. Ex quibus patet q̃ nulla pena extra charitatẽ tolerata est satisfactoria, ꝓ pctõ mortali remisso quo ad culpã non sublato reatu. nec talis reat° pene tpalis restans post remissionẽ culpe põt expiari in hoc seculo p quãtãcunq̃ qualẽcunq̃ quãcũq̃ penam voluntarie assũptã in pctõ mortali. g̃ multo minus quecunq̃ uel quãtacunq̃ uel qualiscunq̃ pena in inferno extra charitatẽ ꝑ voluntatẽ tolerata potest expiare reatũ pene tpalis debite pctõ mortali dimisso quo ad culpã. ¶ 7° t euidentius potest argui ex dictis eiusdẽ. zj. dis. huius. q. i. arti. 2° in solutiõe 3ª q̃stiũcule. nã min° videret q̃ reatus pene pcti venialis dimissi i hoc seculo quo ad culpã esset inexpiabilis in inferno, ꝓter supueniens pctũ mortale q̃ reatus pcti mortalis in hoc seculo dimissi quo ad culpã. sed pm° fm eũ non ẽ expiabilis in inferno. g̃ nec secũdus. b°, pbatur. q. ibidem sic dicit: Culpa nõ põt ordinari insi p penam q̃ deus nihil inordinatũ relinquit. ideo nunq̃ culpam sine pena dimittit. In illis aũt q̃ damnanẽ non põt aliqua culpa dimitti nec aliqs reatus tolli cum charitate careãt q̃ quã t culpa purgat̃ t reatus tollit. t ideo culpa venialis in eis semp manebit. uel ei° reatus: si etiã ante pctũ mortale veniale dimissũ fuisset q̃ ttũ ad culpã remanente reatu. t ió dãnati de venialib° eternaliter punienẽ. hec ille. Item ibidẽ in solutiõe secũdi sic dicit: Dãnati carent charitate ꝛ gratia cuius virtute culpa purgatur ꝛ reatus. t ideo coꝑ culpa uel reatus perpenã expiari non põt. t sic ꝑs q̃ venialia p accidẽs fiũt mortalib° adiuncta in dãnatis q̃ nõ sũt lignũ fenũ stipula. hec ille. Ex qbus manifeste apparet q̃ risio quã dat in pñti dis. ad argumentũ, p ꝛne factum repugnat dictis eius in aliis locis ꝑma facie. ideo videt dicendũ q̃ i inferno nul° reat° pene debite peccãti post dimissionem culpe põt expiari siue pctũ remissũ fuit mortale aut veniale ut bũ, pbant ꝑdicta. ¶ Sed tũc restant duo dubia. ꝓimũ est quõ glosabitur aut sustinebitur ꝑdicta risio sancti Thome ꝑus recitata. 2° est quõ sustinebitur q̃ peccata dimissa non redeãt si pctũ in hõ seculo semel remissũ quo ad culpã t pena etnã postea in recidiuante eternaliter in inferno puniatur. ¶ Ad ꝓmũ dubiũ dr q̃ illud dictũ vltimũ scũs Tho. in pñti distinctione t risione dixit forte inaduertẽt. nõ recolens de ꝑdibus dictis suis in oppositũ. Hoc enĩ facile contingit in tam longo ope sicut est scriptũ 4ª. sen. Iuxta illud Horatij in poetria. Qñq̃ bon° dormitat Homerus. verũ opa longũ fas est obrepe somnũ. hec ille. ꝓt etiã dici q̃ scũs Tho. illã vltimã risionẽ non ponit tanq̃, ꝑpria opinionẽ. sed tanq̃ recitans dicta ꝑ doctoꝝ. ꝑsertim magistroꝝ suoꝝ uel ꝛcurrentiũ. ꝓt 3° dici q̃ cum ipse loqueretur in illo articulo de reditu pctõꝝ dimissoꝝ ꝑ pniam quo ad culpã t reatum pene eterne. ideo p illã risionẽ uel similia dicta si qua reperiant̃ in libris eius nõ aliud intendit nisi q̃ penitẽs recidiuãs de quo fit sermo in illo 5° argumento non punietur eternaliter ex reditu ꝑmi reat° q̃ abolitus ẽ uel cõmutatus in reatũ pene tpalis. nec ex 2° reatu in quẽ ꝑmus cõmutatus est uel successit. ꝑmo sed solũ virtute tertij reatus causati q̃ sequẽs pctũ mortale quo recidiuauit t a statu pnie decidit t in quo mortu° ẽ. Nec obstat qõ dicit q̃ pena iferni ante iudicium põt minui tc. hoc enĩ põt sane intelligi. nõ quidẽ q̃ ibi tollat̃ culpa uel reatus pene. sed qz dãnati non semper recolũt de multis que oũ actualiter cogitanẽ ab eis inferunt eis dolorem quendã accidentalẽ. t dum nõ actualiter cogitanẽ non actu causant dolorem sicut dicit ꝑ. de palude. dis. . t multis alijs modis potest ad illud dubium rideri cũ reuerentia sci doctoris. Hoc adiecto q̃ etiã Aug° multa que inuenis dixerat retractauit. Et similiter beatus Tho. in sũma multa contexit que inuenis dixerat in scriptis sentẽtiaꝝ ideo circa hõ nõ oꝝ multũ anxiari. ¶ Ad 2° dubiũ patz responsio ꝑ ꝑdicta ꝑ. dis. is. recitata. Dicendũ est enĩ ad illud argumentũ q̃ i casu argumẽti recidiuãti remissa erat pena eterna fm pñtẽ iusticiã. non aũt fm eternã dei pscíam. 2° dici põt fm ꝑ. q̃ ille pscitus non fuit absolut° a pena etna nisi sub ꝛditiõe scz si satisfactionẽ in charitate in hõ selo ul ri i charitate ꝛ amicitia remittẽtis pseueraret. t ita nõ segt̃ q̃ reat° dimisso redeat. 3° põt dici q̃ ille de q̃ fit fmo punieẽ etnaliter. non tn tã acerbe ac si pctã ꝑcedentia non fuissent dimissa. nec punieẽ, ꝑmo reatu nec, p 2° directe t p se eternaliter. sed p accidẽs punietur eternaliter ex adiunctiõe tertij reatus q̃ causat̃ ex vltimo pctõ mortali. t ita non sequit q̃ pctũ semel p pniam dimissũ redeat. nec quo ad culpã nec quo ad reatum pozẽ ab illo, ꝑcedentẽ immediate sed solũ in suo effectu occasionali in cũtum reatus sequentis pcti est grauior occasiõe ꝑcedentũ dimissoꝝ. t ꝑcedẽs pctũ est occasio t cã p accidẽs ul remota fiẽ mã uel obiectũ sequẽtis ingratitudinis i recidiuante. Et hec de qõne dicta sufficiãt. de qua benedictus deus amen.

Circa vigesimãtertiã distinctionẽ queritur. Utrũ extrema vnctio sit sacrm. Et arguitur q̃ non. qz sicut oleũ assumitur ad infirmos. ita t ad cathecuminos. sed vnctio q̃ fit oleo ad cathecuminos nõ est sacrm. g̃ nec extrema vnctio que fit oleo ad infirmos. ¶ In oppositũ arguitur. quia sacramẽta nihil aliud sunt q̃ quedã spũales medicine. sed extrema vnctio ẽ quedã spũalis medicina. qz valet ad remissionem pctõꝝ ut dicitur Jac. 5° g̃ ẽ sacrm. ¶ In hac qõne erũt tres articuli. In p ponẽt ꝛnes. in 2° obiectiones. in 3° solutiones.

Quantum ad primum articulũ sit ꝓma ꝑ q̃ extrema vnctio nõ est merũ t purũ sacramẽtale. Is sacramentũ. Hanc ponit scũs Tho. in pñti dis. q. i. arti. p. i solutione ꝑme q̃stiuncule. dicens: In his q̃ ecclesia visibiliẽ opatur quedam sunt sacramenta ut baptismũ, quedã sacramẽtalia ut exorcismũ: quoꝝ hec ẽ differẽtia. qz sacrm dr illa actio ecclesie q̃ attingit ad effectũ ꝑncipaliter intentũ in administratiõe sacroꝝ. Is sacramentale dr illa actio q̃ quis nõ pringat ad illũ effectũ tn ordinat̃ aliquo mõ ad illã ꝑncipalẽ actionẽ. effect° aũt ꝑncipaliter intentus in administratione sacroꝝ est curatio morbi pcti. Isa. 27°. Hic est omis fructus ut tollatur pctũ. t ideo cũ ad hũc effectũ ꝑtingat extrema vnctio ut ex verbis Jacobi ꝑs nec ordinẽt ad aliud sacramentũ quasi ei annexũ. constat q̃ extrema vnctio non ẽ sacrale sed sacrm. hec ille. Ex quib° ꝑs in forma

Ayuntamiento de Madrid

rō. p ꝯne. ¶ Z.ª ꝯ ē q effectus ꝓncipalis hui⁹ sacramēti est remissio pctō ꝓ quo ad reliquias pcti. z ex ꝛsequēti etiā ꝓtū ad culpā si eam inueniat. Hāc ponit sanct⁹ Tho. vbi suꝑ. arti. 2.ª in solutiōe ꝑne q̄stiūcule. dicēs: Qlibet sacr̄m ē institutū ꝓncipalē ad vnū effectum ꝓtū alios ex consequenti inducere possit. z qz sacramētū efficit q̄ figurat. ideo ex ipsa significatione sacr̄i debet accipi ei⁹ ꝓncipalis effect⁹. Adhibet aūt B sacr̄m ꝑm modū eiusdē medicatiōis. sic baptism⁹ p modū ablutiōis. medicina aūt ē ad expellēdū ifirmitatē vnde ꝓncipaliter B sacr̄m ē institutū ad sanandū infirmitatē pcti. vnde sic baptism⁹ est quedā ꝑsualis regeneratio z pnia quedā ꝑsualis suscitatio. ita etiā extrema vnctio est quedā ꝑsualis sanatio uel medicatio. sic aūt corporalis sanatio uel medicatio ꝑsupponit corporalē vitā in medicato. ita ꝑsualis ꝑsualē. z iō B sacr̄m nō datur ⁊ defectus quib⁹ ꝑsualis vita tollit sc3 ⁊ originale uel mortale pctm̄. sz ⁊tra illos defect⁹ qb⁹ nō ꝑsualiter infirmatur ut non habeat pfectū vigorem ad act⁹ vitē gre uel glorie. z hic defect⁹ nihil aliud ē q̄ quedā debilitas z ineptitudo que i nobis relinquit ex pctō actuali uel originali. Et ⁊tra hanc debilitatē nō roborat pB sacr̄m. sed qz hoc robur grā facit quc secū nō cōpatit pctm̄. ideo ex ꝛsequēti si inueniat aliq⁹ pctm̄ mortale uel veniale quo ad culpā tollit ipsū dūmodo nō ponatur obex ex pte recipiētis. sicut etiam de eucharistia z confirmatione dictū ē. z ideo etiā Jacobus de remissione pcti conditionaliter loquit dicēs: Si in pctis fuerit dimittent ei. quo ad culpā. tn̄ non semp delet pctm̄ qz nō semp inuenit. sed semp remittit q̄ ad debilitatem p̄dictam quā quidā dicunt reliquias pcti. quidam ēo dicunt q̄ est institutū ꝓncipaliter ⁊ veniale. quod qdē non pōt dū hec vita agit pfecte causari. z nō sacr̄m ex eūtiū specialiter ⁊tra veniale ordinat. sed B non videt verū. qz pnia sufficiēter in hac vita etiā delet pctā venialia quo ad culpā. q̄ aūt nō pnit euitari post pactam pniam non aufert p̄cedenti pnie suū effectū. z iterū B ponet ad debilitatē p̄dictā. Unde dicendū ē q̄ ꝓncipalis effectus huius sacramēti est remissio pctō ꝓ quo ad reliquias pcti. z ex ꝛsequēti etiā quo ad culpā si eā inueniat. hec ille. Ex quib⁹ pōt formari duplex rō. p duplici parte ꝯnis. -P.ro p.ma nāq; arguitur sic. Ille est ꝓncipalis effectus sacramenti qui directe z ꝓncipaliē sigtur p sacramentū. sed hoc sacr̄m ꝓncipaliter z directe sigt medicationē infirmitatis ex pctō relicte. q̄ tc. -P.ro 2.ª arguit sic. Omne sacramentū conferens gratiā non ponenti obicē tollit culpam si eam inueniat. sz extrema vnctio est hꝯ. q̄ tc. ¶ 3.ª ꝯ ē q̄ materia ꝓxima huius sacramenti est oleū pēpm ꝛsecratū. Hāc ponit ibidem arti. 3.ª in solutione 2.ª q̄stiuncule dicens: Quidam dixerūt q̄ oleū simplex est mā huius sacramenti z in ipsa sanctificatiōe olei q̄ fit pēpm ꝓficit sacramentum. sed hoc patet esse falsū ex his quc de eucharistia dicta sunt. vbi oīsum est q̄ solum illud sacramentum ꝛsistit in ꝛsecratiōe materie. z ideo dicendū q̄ B sacr̄m in ipsa vnctione ꝛsistit. sicut baptism⁹ in abluciōe. z mā hui⁹ sacramēti ē oleū scificatū. -Pōt aūt triplex rō assignari quare exigit sanctifica tio materie i hoc sacro z in quibusdam alijs. -P.rima ē quia omnis efficacia sacramentoꝝ a xp̄o descendit. z ideo sacramenta illa q̄ bus ille est vsus habēt efficaciā ex suo vsu. sicut tactu sue carnis vim regeneratiuā cōtulit aquis. sed hoc sacramento non est vsus nec aliqua corporali vnctiōe. z iō in omnib⁹ requiritur sanctificatio materie. 2.ª causa ē ꝓpter plenitudinē grē que conferr̄ non solū ut tollat culpā. sed etiā reliquias pcti z infirmitatē corpis. 3.ª est ex hoc q̄ effectus eius sc3 sanatio corporalis nō causat ex materie nāli ꝓprietate. z ideo oꝯ q̄ hec efficacia sibi p sanctificationē detur. hec ille. Ex quib⁹ p3 rō multiplex. p ꝯne. ¶ 4.ª ꝯ est q̄ forma huius sacramenti est oratio deprecatiua z non indicatiua. Hāc ponit ibidē arti. 4.ª in solutione 2.ª q̄stiuncule dicēs: Forma huius sacr̄i ē deprecatiua oratio ut p3 p verba Jac. z ex vsu romane ecclesie q̄ solū ꝥbis deprecatiuis vtit in collatiōe hui⁹ sacramēti. Cui⁹ rō multiplex assignat. p̄ qz suscipiens hoc sacramētū ē ꝓprijs virib⁹ destitutus. vnde indiget alio⁹ orationib⁹ subleuari. 2.ª qz datur ex cunctibus quibus definit esse de foro ecclesie. z in solius dei manu requiescunt. vnde ei q̄ orationē dimittūtur. 3.ª qz hoc sacramentū non hꝯ aliquē effectū qui semp ex opatione ministri consequat: omnibus que sunt de essentia sacramēti rite pactis. sicut character in baptismo z confirmatiōe. z tn̄ substantiatio in eucharistia. remissio pcti in pnia existente ⁊tritiōe q̄ est de essentia sacramenti penitentie. non aūt de essentia hui⁹ sacramēti. z ideo in B sacramēto nō pōt eē forma indicatiui modi sicut in p̄dictis sacr̄is. hec ille. Ex qb⁹ p3 multiplex rō. p ꝯne in forma. Et in B ꝓmus articul⁹ terminat.

¶ Quantum ad secundū articulū arguendū est ꝯnes. Et quidē ꝯ ꝓmā arguit -Pe. dicēs q̄ eius ꝓbatio est dubia. quia effectus ꝓncipaliter intent⁹ i administratiōe sacramentoꝝ non ē character uel ornat⁹ ad que solum attingit actio sacramenti. quia hec ꝛsequēt fictus. qui tn̄ sacramentū suscipit. non rem sacramēti sed effectus ꝓncipaliter intentus z curatio morbi spiritualis que est p gratiā ad qnā non attingit sacr̄m sed disponit. nisi forte dicat q̄ ista curatio ē quidē formaliter z imediate p gratiā sacramentalē z nō p gratiam gratū faciētē. z q̄ sacr̄m attingat ad gratiā sacramentalē. non aūt ad illā q̄ ē in virtutib⁹ z donis. qō nō ē ꝓbabile. quia tūc fict⁹ recipet gratiā curantē sic charactere. si ita esset effect⁹ sacr̄i. ppr̄ sic illud. z sic sine grā gratū faciente z charitate sanare r̄ bō a pctō qō ē impossibile. vnde etiā grā sacr̄alis. put differt a grā q̄ est in virtutib⁹ z donis forte nō ē aliud q̄ dispositio ad illam q̄ dr character uel ornat⁹ uel effect⁹ ita q̄ diuersē gratie que fūt in diuersis sacr̄is sunt diuerse dispositiones ad gratiā uel diuersi effectus grē. qz aliud ē liberari a originali aliud ab actuali z sic de alijs. B-Pe. de palu. i forma. ¶ Cōtra 2.ᵐ ꝯnē arguit Durād⁹ phādo q̄ pm⁹ effect⁹ huius sacr̄i non sit corroboratio nature contra debilitatē ex pctō relictā. qz talis debilitas nature p quā patimur difficultatē ad opa grē ē tam in sanis q̄ in infirmis. Si q̄. ppr̄ effectus extreme vnctionis ē exhilaratio mentis ad tollendū p̄dictā debilitatē seu difficultatē videt q̄ hoc sacr̄m deberet ita exhibi sanis sicut infirmis: qō null⁹ tenet. ¶ 2.ª qz si talis exhilaratio mentis est. ppr̄ effect⁹ extreme vnctionis tūc non deberet dari infirmis qui iā p infirmitate amiserūt vsū rōnis quantūcūq; ꝑus petiuisset hoc sacr̄m. qz in eis nō pōt esse talis exhilaratio. hoc aūt falsum ē. ¶ 3.ª qz p̄dicta debilitas nature seu difficultas ad opa gratie inest omnib⁹ a natura sicut a cā p se sic3 peuenit ex pctō originali sicut a causa remouēte. ꝓbdēs sicut de alijs defectib⁹ fuit dictū in 2.ᵒ li. z ideo habet rōnem defectus naturalis uel ꝑsualis. cum autē p hoc sacr̄m aliquid indulgeatur ut i ipsa forma hui⁹ sacramēti ex-

Ayuntamiento de Madrid

presse vicit. qualiter aut pōt dici q ꝑdictus defectus indulgeat. hoc enim non solū est impropprie dictū sz clare falsū. subdit enim in forma ꝓbor: Indulgeat tibi dñs quicqd deliquisti p visū uel p auditū. et sic de ceteris. q̃ p hoc sacrm indulgeat delictū q̃ ad culpā uel penā culpe debitā in toto uel in pte uel aliquā sequelā quorū neutrū est ipse ꝑdictus defectus q nobis cū pseuerat p toto tpe vite pnitis. et pcedit oē nostrū actuale petrū.

¶ 4.° quia si talis exhilaratio mentis ē ꝓprius effectꝰ huius sacrm. mirū est q in forma eius non fit aliq̃ mētio de illa. et fit expsa mentio de remissione pctōr quā tu dicis non esse effectū ꝓprū sed casualiter ꝛtingentē. hoc enim est ꝑ nām forme sacrōr que efficiunt qd signt. melꝰ est q̃ q̃ dicat q̃ effectus buiꝰ ē remissio pctorū.

¶ 5.° quia sacra illud efficiunt qd signt. sed p forma huius sacrm directe signtur dimissio pcti. Est enim talis forma: p istā unctionē et istā pissimā misericordiam indulgeat tibi dñs quicqd deliqsti p visū. et sic de ceteris. q̃ p hoc sacrm fit dimissio pctōr quo ad culpā uel q̃ ad penam uel aliā sequelam. sed qz pctm pōt dimitti quo ad culpā uel quo ad penā ei debitā seu qualibet aliam sequelam. ideo adhuc est dubiū ꝗm quod istꝰ dicatur dimitti pctm. si enim dicat dimitti quo ad culpā cū ouplex sit culpa sez mortalis et venialis. impossibile est q̃ p hoc sacrm dimittat culpa mortalis. qz sic baptismus est spūalis regeneratio. et pnia spūalis resuscitatio. sic extrema unctio sanatio uel medicatio. vnde exhibet p modū medicationis. in plurib⁹ enī infirmitatib⁹ vtūtur medici unctione. sed sanatio non ē nisi habētis vitam. q̃ extrema unctio cū sit spūalis sanatio ꝑsupponit vitam spūalē. sed in eo in quo ē pctm mortale non ē vita spūalis. q̃ extrema unctio nō ordinat ad dimissionē pcti mortalis quo ad culpā. sic q̃ ordinat ad dimissionem alicui⁹ pcti quo ad culpā. oz q̃ illud sit veniale qd est q̃si q̃dā infirmitas in vita spūali. Sed nec istud videtur quibusdam. qz ꝑ vnū defectum sufficit vnum remediū. sz sacrm pnie sufficiēter velet oē pctm veniale quo ad culpam. q̃ quo ad hoc non ordinat aliq̃ aliud sacramentū. Ad hoc tū posset dici q̃ vnū remedium solū est p se institutū ꝑ vnū defectū interimentē vitā spūalē. sicut baptismꝰ ꝓtra pctm originale. et penitentia ꝑ pctm actuale mortale. sed cōtra defectum q non interimit vitā spūalem sicut ē pctm veniale nullum sacrm ē necessariū. Multa tū remedia vtilia sunt sicut pnia et cōfessio generalis nō sacrālis et benedictio ēpalis. et idem posset esse de extrema unctione. nō obstante rōne supdicta. sed qz nullum pctm dimittit quo ad culpā nisi voluntas q̃ fuit deordinata p eam reordinetur p debitā displicentiā. etiā adhuc dubiū est quō p extremā unctionē dimittat veniale peccatū. cū nō qd ipsa opetur ad talem displicentiā. pōt tū dici q̃ hoc modo opatur extrema unctio ad dimissionē pcti venialis. quia p eam datur digne suscipienti quedā spūtualis hilaritas mentis. non quidē contra illā debilitatem uel difficultatē ad bonū nobis innatam ut alij dicunt. sed contra oppressionem quā infirm⁹ tunc patit tū ex debilitate corpis. tū ex memoria pcedētiū pctōrū propter que posset facilius ī desperationē cadere. quā hilaritatē mētis forte vocat Jacob⁹ alleuiationē cū dicit. Et alleuiabit eum dñs. Ad hanc q̃ sequit contrariū mentis in deum et generalis displicentia omniū debitōr que sufficiat ad deletionem omniū petōrum venialiū. et ideo postq̃ hūs Jacob⁹ dixit: Et alleuiabit eum dñs. subiunxit. Et si in pctis sit dimittētē ei. et sic p̄m⁹ effectus buiꝰ sacrī ē exhilaratio mentis. sed nō p̄ncipalis nec p̄ncipaliter intent⁹. quia ille est remissio pctōr venialiū quo ad culpam modo quo dictum est uel quo ad penam in toto uel i parte: quod sigt vnctio olei qō est mitigatiuū doloꝰ. hec Durādus in forma.

¶ Contra 3.am p̄nem arguit idem Durand⁹ p̄bando q̃ p̄ma rō assignata quare mām buiꝰ sacrī oz esse oleum consecratū. non valet sez qz xp̄us non ē vsus vnctionibus corporalibus tē. Q̃ in hoc non valeat dicit sc ꝓbasse. dis. 7. Ibidē ēt arguit sic vicēs Q̃ chrisma qō est mā confirmatiōis oporteat esse consecratū. quidā ꝓbant sic. Quorumcunq̃ sacramentōr materia fuit xp̄o applicata corpaliter. illa materia nō indiget noua consecratiōe. qz tactu xp̄i consecrata fuit. vñ Chrysoꝰ dicit q̃ nunq̃ aqua baptismi pctā credentiū purgaret nisi tacta vnici pectoris sanctitate fuisset. et iō aque baptismi q̃tū ē de necessitate non oportet q̃ p⁹ benedicantur q̃ sacro applicent. idem de mā eucharistie. qz xp̄o fuit applicata et ab ipso benedicta. Dicit enī Math. 26.° et Luce. 22.° Accepit aūt ihūs panē et benedixit. similiter et calicē. et ideo nō oportet q̃ mā p⁹ benedicatur q̃ forma verbōr sacramentalū sup ipsam pferat. Sec⁹ aūt ē de chrismate et oleo sc̄ et oleo infirmorū. oportet enī q̃ p⁹ benedicat q̃ exhibeant ad vsū sacramenti. qz xp̄us nō est vnctus visibilibus vnctionibus. nec fieret iniuria inuisibili vnctioni qua vnctus ē pre consortib⁹ suis. Sed istud nō videt. p̄ qz si applicatio materie ad xp̄m reddit eā sanctificatam. videt q̃ non solū nō oporteat eam sanctificari ad hoc q̃ sit mā baptismi. sz etiā si sanctificat q̃ fiat iniuria p̄ozi sanctificationi si sit eiusdē rōnis. ut q̃ p̄ma fuerit insufficiēs si 2.a sit alter⁹ rōnis sicut ipsi dicūt de vnctione. 2.° qz falsum est q̃ xp̄us non fuerit vsus vnctionib⁹ visibilibus. Dicit enī Joh. 12.° q̃ Maria accepit libā vnguēti nardi pistici et vnxit pedes ihu. et Luce 7.° dr q̃ osculabatur pedes ei⁹ et vnguento vngebat. et xp̄o mortuo vnctū est corp⁹ eius p Nichodemū ut habet Joh. 19.° q̃ falsū est q̃ xp̄us non fuerit vnctus visibilib⁹ vnctionibus. Et si dicat q̃ xp̄o non fuit vnctus visibilib⁹ vnctionibus p modum sacrī uel sacramentalis. sicut fuit vsus pane et vino consecratis et aqua baptismi Jobis tanq̃ quodā sacramentali. non obstat. qz xp̄s a sacris uel sacramentalibus nihil virtutis accepit. et si aliquā virtutē dedit ex suo tactu dedit oibus que tetigit q̃ in vsū sacrōr debebant venire. hec ille. ¶ Contra 4.am p̄nem arguit Pe. dicens: Q̃ autem dicit Tho. q̃ nullus effectus sequitur ex hoc sacramento concurrentibus omnibus que sunt de essentia sacramēti. videtur dubiū. quia gratia non est minoris virtutis q̃ natura. sed concurrentib⁹ causis nālibus p se et essentialibus impossibile est nō sequi effectum. nec aliqua cā p accidens et sine qua non pōt impedire effectū nisi p hoc q̃ impedit concursū alicuius cause p se. sicut obstaculū corporis opaci impedit illuminationē in q̃tū impedit pnitiā illuminantis immediatā qō est cā p se: sic de alijs. vnde cum omne sacrm noue legis sit p se causa gratie non sic q̃ attingat gratiā. sed quia disponit ad cā. necesse est q̃ concurrentib⁹ oibus que sunt de essentia sacramēti causet dispositio ad gratiā i omni sacramēto noue legis. et p consequens in isto. iō tenendus est Tho. magis in contrariis dictis. vnde ī matrimonio de cuius essentia ē ꝛsensus. illo posito nihilominꝰ causatur ornatus licz contrahentes sint in pctō mortali. q postea recedente illa fictione habet efficaciā. dum tū

Ayuntamiento de Madrid

consensus affuerit. sed si consensus ptrahendi nō fuerit nihil est actū. sed illo consensu posito ꝓ dissentiat in bono fine. sic in penitentia non solū volūtas confitendi est de essentia. sed etiā voluntas volendi ꝛ abstinendi ꝛ hꝰ que dr attritio. qꝛ ꝛ si non cōtritio que quiq; est effectus sacramenti ꝛ p consequens non de essentia: tri attritio est de essentia. sed in hoc ē differentia inter pniam ꝛ matrimoniū. qꝛ oēs ptes cēntiales matrimonij ꝯ simul cōcurrere. aliē nihil agitur. ꝛ dico q̄ tū possibile est ut sez simul cōsentiāt. ꝛ q̄ ꝯsensus simul sit cū ꝟbis licꝯ ꝟba cū sint quātitas successiua nō possint eē simul. In pnia aūt non ꝯ q̄ ptes essentiales sint simul imo satisfactio segtur ꝛ cōtritio pcedit. ꝛ confessio pcedit absolutionē. ꝛ si contrit⁹ postea ꝯiteatur. qꝛ forte non est obligatus ad pluries conterendū. sicut nec ad pluries confitendū aut satisfaciendū nisi negatur. id est ad non complacēdū qri confiteē. sic si nec cōtereretur nec attereret dū tñ nō haberet oppositū ipse reciperet effectū si etiā nulla attritio pcedat nec cōcōmitetur q̄uis non sint oēs ptes sacramenti sez solum due sez confessio ꝛ absolutio. impnimis ꝯ natus q̄ recedēte fictione postea opaē. qꝛ nō est necesse q̄ simul be partes concurrāt sicut nec de duab⁹ formis eucharistie. sed ad hoc q̄ plenius ꝛ pfectius effectus sacramenti eucharistie sequtur. bene ꝯ q̄ omnes ptes cōcurrant ꝛ ideo cū contritio non sit de essentia bui⁹ sacramenti sicut nec baptismi. qꝛ habet mām exteriorē. illa ceissante impnimis ꝯ natus hic sicut ibi character. ¶ z⁰ qꝛ i solutione tertij arguit sic Tho. q̄ ꝟba indicativa nō sūt forma sed dispositio. verū est qri vtraq; ꝟba dicuntur qꝛ tūc iterareē sacrm cū de ꝟbis deprcatiuis nō sit dubium qn sint forma alias non esset sacrm ex sola mā ꝛ dispositiōe forme siue essentiali forma. tamē Ambro⁹ vsus est forma indicativa dicens: Vngo hos oculos tuos in noie patris ꝛē. que quidē videē eadē fm substantiā ꝛ p ꝯsequēs valere. quia cū quereē de officio Ambrosiano: a patrib⁹ decretū fuit q̄ ambrosianū in sua diocesi tenereē. Hzegorianū ꝟo p orbē. nec aliqd de his que Ambrosi⁹ docuit in cultu religionis xpiane fuit reprobatū sed tacite approbatum. sed Tho. dicit cōtrariū q̄ forma hec non pōt esse indicativi modi. qō verū est de potentia ordinata sed de potentia absoluta si alique ecclesie habeāt solū formā indicativi modi sicut ambrosiana saltem tpe Ambrosij ut dr. non est dicendū q̄ nihil sit actū. ꝛ licꝯ conueniens forma sit indicativa. tñ si sit deprcativa nō. pter hoc sacrm est irritū sicut in baptismo greci vtunt deprcativa: baptiqetur seruus xpi ꝛē. ita hic ecōuerso. Si dicaē q̄ nō est sile. qꝛ vtendo ꝟbis deprcativis vbi est effect⁹ certus non est piculū de mendacio. sicut si deprcareē q̄ solē facere cras oriri. tñ econuerso vti verbis indicativis vbi effectus est incertus esset piculum mendacij. ꝛ ppē B magis pōt dici: baptiqetur seruus xpi. nec ē falsū etiā si non intendat. qꝛ sola indicativa est vera uel falsa: q̄ possit dici: vngo oculos tuos ꝛē. qꝛ nescit vtrū aia vngatur oleo leticie. qꝛ etiā qri sacerdos dicit: ego te baptiqo nescit vtrū ille intendat ludere sicut multi iudei faciunt. ꝛ sic non ē baptism⁹. Et similiter qri dicit: absolvo te. nescit si ē fictus ꝛ in ꝯfirmatiōe. sed q̄ suppōnē ex his q̄ exteri⁹ apparēt excusaē. uel referē ad exteriorē actū de quo ē certꝰ. non ad interiorē. Similiē in ꝓposito magis ē verisimile q̄ ille confessus ꝛ coiactus ꝛ timens mortē sit nō fict⁹ q̄ de alio. ꝛ sic pōt supponere ynctionē in insibile. sicut ibi ablutionē interiorē. ul' refert se ad ynctionē exteriorē de q̄ certꝰ ē. Nec est dicēdū q̄ brtus Ambro⁹ errauerit. qꝛ sci nō sibi perscissent in ꝯtradicēdo. sicut nec Cypriano qui rebaptiqabat baptiqatos ab hereticis nō pepcit Aug⁹ qn B oānaret. ꝛ Paul⁹ in faciem restitit Petro q̄ iudaiare cogebat. Dec. pe. Et in B secund⁹ articul⁹ terminaē.

Quantum ad tertium

articulū respondendum est obiectionib⁹ sup̄dictis. Et iō ad obiecta ꝯ primā ꝯnē dicit q̄ scūs Tho. nō intendit p illa ꝟba q̄ illud sacrm nec aliud attingat p̄ncipaliter ad effectū p̄ncipaliē intentū in administratione uel susceptione sacro⁹ effectue tanq̄ ꝑficiens sed solū tanq̄ disponēs dispositione immediata ad pfectionē vltimate intentā. quā dispositionē efficit instrālit ꝛ nō tanq̄ agēs p̄ncipale. Dicit z⁰ q̄ grā q̄ ē in ꝟtutib⁹ ꝯ donis dr coi noie grā gratū facies cū sit subiectiue i eēntia aie ꝛ nō i aliq; ei⁹ potētia sanat defect⁹ potētiar⁹ p pctū. relictos effectue ꝛ nō formalit. qꝛ ab illa effluūt potētialit aliq; pfectiones in potētias aie q̄ tollunt formalit a potētijs aie illos defect⁹ ut in pma dist. huius dictū fuit. Dicit 3⁰ q̄ gre sacrales distincte a grā gratū faciēte sūt vno mō dispositiōes ad gratā gratū facientē. ꝛ alio mō sūt ei⁹ effect⁹. dispositiōes qdē inq̄tū eis positis sublato grē obice ponit grā. sic vitima dispositio materie ifert formā p̄ncipaliē intentā. effect⁹ ꝟo gre sunt nō qdē q̄ ad subam dispositiōis uel gre. put ē accidēs talis speciei. sed q̄tū ad eē formatū ꝛ gratuitū. aut q̄tū ad aliquā pfectionē z^am. Dicit 4⁰ q̄ ipsemet Pe. rndet ad illud argumentū post ꝟba argumēti p̄missa subdes i hunc modū. Dicēdū ē ingt q̄ a⁰ Thome debet glosari ul' intelligi sic q̄ illa actio q̄ p̄ncipaliē attingit. id ē q̄ p̄ncipaliter ordinaē ad attingendū inē actiōes sacrales q̄ sūt sensibiles ita q̄ nō mediāte alia actiōe sacrali ad quā ordinaē illa ē sacrm. qꝛ ꝯ ynū sacrm ordinē ad aliud. sic etiā vni⁹ effect⁹ ordinaē ad aliud. tñ q̄libet sacrm immediate ordinaē ad vnū effectū spūalem distinctū ad quē effectū illud quod immediate ordinaē est eēntialiē sacrm. qō ꝟo nō immediate ꝯ illo ul' aīcedent uel p̄iter est sacrale illi⁹ non sacrm. ꝛ illud ē ab ecclesia institutū ꝯ sacrm a deo. sic clare p̄z in baptismo in q̄ ablutio sub illa forma: ego te baptiqo ē solū eēntialit sacrm. quecūq; aūt p̄cedūt ul' sequūt sūt sacralia. Et sili ē i missa quecūq; p̄ter formā ē mām adhibenē. vnde septē p̄orationes crucis: osculū ꝛ oia hꝰ ꝯ sacro sūt ceremonialia ꝛ sacralia ex vsu ecclie instituta. ꝯ ynctio cum illa forma: p istā ynctionē ꝛē. illud solū ē eēntia sacri ꝛ sacrm p se distinctū. hec. pe. ꝛ bri. ꝯ nō sit necessaria tā. plira glosa. ꝯ brcui⁹ posset rnderi mō p̄dicto. ¶ Ad p̄mū ꝯ z^am ꝯnē dr p q̄ scūs Tho. nō ponit q̄ exhilaratio mentis sit. p̄prius effectus bui⁹ sacri. ꝯ robur mentis ꝯ p̄dictā debilitatem ꝛ habilitatio ad actus grē ꝛ gloie ꝯ inhabilitatē ꝛ inepitudinē ad tales act⁹ relictā ex pctō ut declaratū ē in ꝓbatiōe ꝯnis. Dr z⁰ q̄ ꝯ p̄dicta ineptitudo ꝛ ꝟbabilitas seu debilitas equaliter insit sanis ꝛ infirmis. nō segr q̄ B sacrm solū dari infirmis ꝛ nō sanis ut p̄z ex ꝟbis bri Jac. ꝯ. ea⁰ Infirmat q̄s in vobis ꝛē. tū qꝛ in hoc sacro infirmitas spūalis debet sigri p infirmitatē corpalē. ꝛ spūalis curatio p corpalē. Unde scūs Tho. p̄iti dis. q. z⁰. arti. z⁰ i solutiōe p̄me q̄stiūcule. sic dicit: Doc sacrm ē qdā spūalis curatio que qdē p corpalis curatiōis modū sigtur. ꝛ iō illis qb⁹ corpalis curatio nō competit sez sanis. nō de-

Ayuntamiento de Madrid

bet ꝗ sacrm̃ oferri. hec ille. Itē ibidē i solutiōe p̃mi sic
dicit: Quis spiālis sanitas sit p̃ncipalis effect⁹ huius
sacri. o3 tri q⁹ p curationē corporalē significē spiālis cu
ratio etiā si corporalis sanatio non seq̃tur. ⁊ iō solis illis ꝗ
sacro spiālis sanitas vari pōt qd⁹ corporalis curatio cō
petit scz infirmis. sicut ille solus pōt baptismū suscipe
q pōt corporalis ablutiōis particeps ē. nō autē puer in
vtēre matris existēs. hec ille. Et multa alia silia ibidē
dicit. tū q⁹ sanis non iminet de ꝓpinquo stat⁹ exercen
di actus gloriē. sic infirmis executib⁹. De ꝗ sanct⁹ Tho.
ibidem in solutiōe 2ª. q. sic dicit: Hoc sacrm̃ est vltimū
remediū. qō ecclia pōt oferre q̃si imediate disponens
ad gloriā. ⁊ iō illis tm̃ infirmantib⁹ d3 adhiberi q̃ sūt in
statu executū. ꝓpter ꝗ egritudo nata est morte indu
cere. ⁊ de piculo timet. hec ille. Itē ibidē in solutiōe 2ª
sic dicit: Hoc sacrm̃ h3. p p̃ncipali effectu illā sospitatē
q̃ executib⁹ ⁊ iter ad gloriā agētib⁹ ē necessaria. hec ille.
Ex qb⁹ ⁊ multis alijs p3 q⁹ ꝓria illi⁹ arguētī nō valet.
Dicitur 3º q⁹ illud argumētū militat ꝗ Durādū. q⁹ ipse
dicit q⁹ p̃ncipalis effect⁹ hui⁹ sacri est remissio pcti ve
nialis q̃ ad culpā uel penā. sed cōstat q⁹ pctā venialia
plus uel eq̃ insunt sanis q̃ infirmis. q̃ si ꝓria sua valeat
ꝗ sacrm̃ deberet oferri sanis sicut infirmis. qō ipse ne
gat. ¶ Ad 2ᵐ ps p p̃dicta. q⁹ nō ē ꝗ nos. nō enī ponim⁹
exhilarationē mentis eē. ꝓpriū effectū hui⁹ sacri si ta
lis exhilaratio dicat actū 2ᵐ. sed ponim⁹ sublationem
inhabilitatis ⁊ ineptitudinis ad act⁹ grē ⁊ glie. p aliqd
tri postriuū impēdū se hīs p modū act⁹ p̃mi qō pōt dici
ornat⁹ uel sospitas uel habilitatio ad act⁹ grē ⁊ glie. ⁊
iō pōt habere effectū i carētib⁹ vsu rōnis q tali habili
tatiōe indigent. Item ꝗ argumētū sic p̃cedēs militat
ꝗ facto rē sustī. q⁹ ipse ponit p̃mū effectū huius sacri eē
exhilarationē mētis ad quā sequit̃ ꝓuersio mentis in
deū. stat aūt q⁹ infirmi q̃ p infirmitate p̃uati sūt vsu rō
nis nō sūt capaces talis ꝓuersiōis in deū. nec talis hila
ritatis quā ipse ponit. ¶ Ad 3ᵐ dr̃ q̃ p q̃ illa ineptitudo
uel inhabilitas ꝗ quā dat̃ hoc sacrm̃ nō ē nālis sz ē effe
ctus pcti p se. licz enī nā sit inhabilis negatiue ad act⁹
glie q̃ sit insufficiens nisi aliud supaddat̃. nō tri ē inhabi
lis ꝓtrarie q̃ sibi is aliqd ꝓtrariū exercitio illoꝝ actuū.
sz illa 2ª habilitas causat̃ ex pctō quā o3 tolli ari itro
itū glie p sacrm̃ uel p aliqd equalēs. ⁊ de tali inhabi
litate i suo sitū logt̃ scūs Tho. dis. 4. 7. hui⁹ 4ª. q. 2. arti.
p̃. in solutiōe p̃me q̃stiūcule. vbi sic dicit: Quia mūd⁹ ali
quo mō ꝓpt̃ hoiem fact⁹ ē. o3 q⁹ qibō fm corp⁹ glori
ficabit̃. etiā alia corpa mūdi ad statū meliorē mutētur
ut sint loc⁹ ꝓuenētior. ⁊ aspect⁹ delectabilior. Ad ꝗ aūt
q⁹ gloriā corpis bō sequat̃ o3 pus remouerī ea q̃ glie
opponunt̃ q̃ sūt duo. scz corruptio ⁊ infectio culpe. q⁹
ut dr̃. j. Cor]. 15º. Corruptio incorruptelā nō possidebit
⁊ a ciuitate glie oēs imūdi foris erunt. Apoc]. vlt]. Et
simili o3 elementa mūdi purgari a ꝓtrarijs dispositio
nib⁹ aīq̃ in nouitatē glie adducāt̃. ꝓportionabiliter ei
qō de bone dictū ē. Quis aūt res corporalis subiectū ife
ctiōis culpe. ꝓpe eē nō possit. tri ex culpa q̃dā icōgrui
tas in reb⁹ relinq̃t̃ ad ꝗ q̃ spiālib⁹ dedicent̃. ⁊ inde vi
dem⁹ q⁹ loca in qb⁹ aliq̃ crimina sūt cōmissa non reputant̃
idonea ad aliq̃ sacra in eis exercenda nisi quadā
purgatione ꝓmissa. ⁊ fm hoc ex pctis hominū quan
dā inidoneitatē ad glie susceptionē pars mūdi recipit
que in vsū nr̃m cedit. vnde q̃tū ad hoc mūdatōe indi
get rē. hec ille. Ex qb⁹ apparet quō pctm̃ ihabilitat ad
glorie susceptionē nō solū nām rōnalē q̃ pōt eē subie
ctū peccati. verū etiā creaturas inaiatas. ⁊ quō ibi re
linquit inhabilitatē. Dicitur 2º q⁹ pctm̃ nō solū inhabi
litat ad actus gloriē. imo ad actus grē ⁊ virtutū: sicut
ondit scūs Tho. p̃ma 2ª. q. 85. nam p̃mo articulo ondit
quō p pctm̃ actuale diminuit bonū nature que est in
clinatio ad virtutē. Et articulo 3º ondit quō tam p pec
catū originale q̃ p actuale inhabilitat̃ aia ⁊ sue potē
tie ad bonū. ait enim sic: per iusticiā originalē rō pfe
cte cōtinebat inferiores aie vires. ⁊ ipsa rō a deo pfi
ciebatur et subiecta. hec aūt originalis iusticia subtra
cta est p pctm̃ p̃mi pentis. ⁊ iō oēs vires aie remanent
quodāmodo destitute. ꝓprio ordine quo nāliter incli
nantur ad virtutē. ⁊ ipsa destitutio vulneratio nature
dicit̃. Sunt aūt quattuor potentie aie que pīt eē sub
iecta virtutū. scz ratio in q̃ est prudentia. voluntas in
qua est iusticia. irascibilis in qua ē fortitudo. concupi
scibilis in q̃ est tpantia. Inq̃tū ergo ratio destituit suo
ordine ad verū est vuln⁹ ignorantie. inq̃tū ⁊o volun
tas destituitur ordine ad bonū est vulnus malicie. in
q̃tū ⁊o irascibilis destituit suo ordine ad arduū ē vul
nus infirmitatis. inq̃tū ⁊o cōcupiscibilis destituit or
dine ad delectabile ratione moderatū ē vuln⁹ ꝓcupi
scentie. sic q̃ ista q̃ttuor sunt vulnera inflicta toti natu
re humane ex pctō p̃mi parentis. sed q⁹ inclinatio ad
bonū virtutis i ynoquoq⁹ diminuit̃ p pctm̃ actuale. iō
etiā ista quattuor sunt vulnera ex alijs pctis ꝓsequen
tia inq̃tū scz p pctm̃ ratio debetat̃ pcipue in agendis
voluntas indurat̃ ad bonū ⁊ maior difficultas bn agēdi
accrescit ⁊ ꝓcupiscētia magis exardescit. hec ille. Itē
ibidē arguit sic 5º loco. Aug⁹ in li⁹ de nā ⁊ gratia ponit
duo penalia aie peccanti scz ignorantiā ⁊ difficultatē
ex quibus orit̃ error ⁊ cruciatus. que qdē q̃ttuor non
concordāt̃ istis q̃ttuor supdictis. q̃ rē. Ecce argumen
tū. sequit̃ rōsio. Dicendū inquit q⁹ difficultas q̃ ponit̃ i
li⁹ Aug]. includit̃ ista tria q̃ pīnent ad potētias appe
titiuas scz malicia i firmitatē ⁊ ꝓcupiscētia. Ex his enī
tribus contingit q⁹ aliqs non facile tendit in bonū. er
ror aūt ⁊ dolor sunt vulnera ꝓsequētia. Ex hoc enim
aliquis dolet q⁹ infirmat̃ circa ea que cōcupiscit. hec
ille. Itē de malo. q. 2. arti. 12º sic dicit: Sicut lumē a so
le diffundit̃ in aerem. ita gratia a deo infundit̃ anime
que quidē est sup̃ nām aie. ⁊ tamē in nā anime uel cu
iuscūq⁹ creature rōnalis ē aptitudo quēdā ad grē sus
ceptionē ⁊ p gratiā susceptā fortificat̃ i debit] acrib⁹.
Peccatū aūt ē quoddā obstaculū interpositum inter
animā ⁊ deū fm illud Isa. 59º. Peccata nr̃a diuiserunt
inter nos ⁊ deū nostrū. cui⁹ rō est. quia sicut iterior aer
domus non illuminat̃ a sole nisi directe aspiciat solem
⁊ dicit̃ illuminationis obstaculū q̃ hēt̃ et rectitudinē
impedit. ita aia nō pōt illuminari a deo p gratie suscep
tionē nisi directe cōuertat̃ in ipsū. hāc aūt ꝓuersionē
impedit pctm̃ q̃ ꝓuertit aiam in oppositū q̃ scz ē cō
tra legem dei. vnde manifestū ē q⁹ pctm̃ est obstaculū
quoddā impediēs grē susceptionē. omne aūt obstacu
lum alicui⁹ pfectionis aut forme simul cum hoc q⁹ ex
cludit formā uel pfectionē quantūcunq⁹ facit suscep
tinū minus aptū uel habile ad forme receptionem. ⁊
vlterius p consequēs impedit effectus forme uel pfec
tionis in subiecto. ⁊ maxime si obstaculū illud fuerit
aliquid inherēs actu uel habitu in subiecto. manifestū
est enī q⁹ illud q̃ mouet̃ vno motu non mouet̃ simul
contrario. ⁊ est etiam min⁹ aptum uel habile ut motu
contrario mouetur. Similiter etiā quod ē calidum est
minus aptū ut sit frigidū. difficili⁹ enī frigidi impēsionē
recipit. sic q̃ pctm̃ quod ē obstaculū gratie non solum

Ayuntamiento de Madrid

excludit gratiā. sed etiā facit aiam minus aptam uel habilē ad gratie susceptionē. ⁊ sic diminuit aptitudinē uel habilitatem aie ad gratiam. vnde cū dicta habilitas sit quoddā bonū nature. patet diminuit bonū nature. ⁊ quia gratia naturā pficit. ⁊ q̄tū ad intellectum ⁊ q̄tū ad voluntatē ⁊ q̄tum ad inferiores anime ptes obedibiles rōni sciliz concupiscibilem ⁊ irascibilem. patet excludendo gratiā ⁊ hꝰ auxilia nature dꝰ vulnerare nām. vii igr tia malitiae hꝰ dicūtur vulnera ꝯsequētia ex pctō. hec ille. Ex quibꝰ pz ꝑ g. fallū est illud quod dicit arguēs fcz q̄ debilitas aut difficultas aut inhabilitas ad actus gratie ⁊ glorie nō sit sequela pcti actualis sed defectus p se ꝯsequēs nām. 2ᵒ q̄ nō falsē nec impropie dꝰ: Indulgeat tibi dīs cē. quia p illā oratione petitur indulgeri pctū quo ad reliquias ab ipso relictas. 3ᵒ q̄ falsum ē aliud dictū arguēns. quia tales reliquie uel talis defectus non ꝑuenit oēm actū liberi arbitrij sed consequit actū pcti. nec quilibet talis defectus pseuerat nobiscū p totā vitā saltē non eē intēsus vno tpe sicut alio. Ex quibꝰ patet ad argumētum. ¶ Ad 4ᵐ dicit ꝑ q̄ nō legi q̄ scūs Tho. dicat q̄ ꝑpzius effectus huiꝰ sacramēti sit exhilaratio de qua loquitur arguens. sed bene dicit. i. q. huius dis. arti. 2ᵒ questiūcula 2ᵃ. in solutione tertij. q̄ in hoc sacro res ⁊ sacramentū non ē character sed quedā interior deuotio que est spūalis vnctio. hec ille. Et iō si arguēs talē deuotionem vocet exhilarationē nō cōtendo. puto tñ q̄ illa deuotio ul spūalis vnctio nō sit actualis ꝯ magis habitualis ⁊ potiꝰ actꝰ ēmꝰ p modū forme q̄ actꝰ secundus p modū opationis. ⁊ forte pōt vocari ornatꝰ ⁊ dispositio ad gratiā ul deliberatio quedā ad futurā gloriam sicut dicit scūs Tho. dis. 2ᵒ. huiꝰ. q. i. arti. 2ᵒ i solutione pncipali. q̄stiūcule pme. Dicit 2ᵒ q̄ de tali exhilaratione uel spūali vnctiōe fatis fit mētio i forma sacramenti cū dicit: per istam scām vnctionē cē. quia p vnctionē figtur leticia. iuxta illud: Unxit te deꝰ oleo leticie cē. Dicit 3ᵒ q̄ remittio pctōr. de qua fit mentio in forma sacramenti intelligit ꝑmario quo ad religas pcti. sed secūdario quo ad culpā uel penā. si pctā quo ad hoc non sint ꝑus remissa ut dictū ē. ita ut dicamus q̄ ꝑima res huiꝰ sacri que ē res ⁊ sacrm ⁊ grā sacrālis est illa spūalis vnctio de qua dictū est. sed vltimꝰ effectus est remissio pctōr per gratiā gratū facientē quo ad tria uel duo uel vnū tñ scz culpam. penam. religas pcti. directe tñ ordinat ad tollendū 3ᵐ ꝑdictōr. indirecte aūt ꝑ accidens ad alia duo. ⁊ sic pz q̄ argumētū parū valet. ¶ Ad 5ᵐ ⁊ oia ꝑcedentia snialiter rīdet ꝑ. de palude dicens: Iste modus p quem ponit dimitti venialia philaritatem quam infundit ad quā sequitur conuersio mentis in deū ⁊ generalis displicentia. non videtur verus. q̄ sicut baptismꝰ debet dari illi qui in sanitate illum petijt si fiat furiosus nec sperē lucidum interuallum. quia non requirit actum suscipientis p se. quia ordinatur ad peccatū contractū sine actu ꝑpio. sic infirmo qui cum sane mētis esset petijt hoc sacramentum ⁊ postea incidit in frenesim datur ꝗ sacramentum cum etiam detur ei eucharistia. qui tñ non est capax rōnis. nec p ꝯsequēs huiꝰ hilaritatis nec conuersionis ad deū. nec p ꝯsequens displicentie. vii si pncipaliter datur. ꝑpter venialia. nec potest ea delere nisi ꝑpter talem conuersionē frustra datur illis qui sic conuertī non pnt. q̄ enim sacramentum p se requirit aliq̄d in nulla necessitate debet dari nisi habenti illa p se exigita. sicut patet in absolutione penitēciali ⁊ benedictione nuptiali q̄ꝗ non sit sacramētum. quia nō datur nisi cōsentiēntibus. quia matrimoniū p se requirit consensū. si ergo requireret p se consensū in actum inungendi. requireret aūt si pncipaliꝗ daretur contra culpā actualē ⁊ nō dareē nisi brīti signa ꝯtritōis etiā tūc nec haberet materiā iterū exterius. sicut nec pnia nec matrimoniū nisi actū inūgendi. habet autē sic baptismus ⁊ confirmatio. q̄ cē. 2ᵒ quia cum extrema vnctio sit sacrm exeuntiū debet esse vltimū sacrm. post qō non restat aliud sicut baptismus ꝑmū ante quod nullū. vnde etiā viaticū ꝑmo dar infirmo q̄ꝗ extrema vnctio. cū aūt cōmunio requirat maximā puritatem a peccatis si. p tpe infirmitatis qñ infirmus ē coicandus ad deletionē venialiū est ꝑueniēs remediū extrema vnctio q̄ꝗ pnia post confessionē de mortalibus ad deletionem venialiū deberet ꝑcedere extrema vnctio. q̄ qcquid est ꝑueniens remediū ꝑ culpam quācunq̄ illud maxime debet esse ꝑambulum ad eucharistiā. 3ᵒ q̄ non ē verū q̄ debilitas contra quā dar hoc sacrm sit infirmitas nature gratia destrute quātum suppōnit hoc sacramentū. q̄ ista debilitas debet esse ꝑpria illi tēpori ⁊ statui cui appropriat hoc sacrm. q̄ g̃ in corte instāte eminet grauissima tēptatio inimicij tā insidiat calcaneo. ⁊ q̄ anima q̄ naturaliter diligit corp̄ magis intenta corpori nō pōt intendere sibi sicut Aug̃ dicit: Deptessio etiā ex memoria ꝑcedentiū delictōr ex qbꝰ in desperationem labi posset. ⁊ vires terribiles quas patitur ⁊ hꝰ concurrunt. ideo tunc ex his omnibus anima debilior efficitur specialiter ex pctis ꝑcedētibꝰ ex quibꝰ fit timida ⁊ infirma ad actus grē nō solū habitibꝰ in contrariū inclinātibꝰ. q̄ tūc p̄ona nō ē inclinatio ad pctū ⁊ forte grauis infirmitate talēs habit corrūpūt ꝗ fit infirma meritorie. q̄ quāto plurīes etiā gratioziḃꝰ ꝯsenserit pctis. tāto mag meruit i tēptatiōibꝰ deseri. ⁊ tñ tūc grauissima iminet tēptatio. vii ⁊ quasi pugil inungit contra demonem sicut confirmandus cōtra mundū. hec q̄ est infirmitas ad actꝰ grē differēs ab habitu pctōr. vnde p hoc sacramentū impōnitur ornatꝰ disponens ad augmentū gratie ⁊ feruorē charitatis ut sit hō fortis ꝑ tēptatione i morte. ⁊ accipit spiritū scīm ad robur in pgna hac sicut in confirmatione in pugna corporali pseuerātis tpalis. Aliqñ autē infirmus iam pdidit vsū rōnis lapsus in frenesim ita q̄ pecare nō pōt sed stat in eo infirmitas retardās ab actu glorie ⁊ pena debita pctō actuali. ⁊ contra hanc etiam datur. vnde ut pugnans in fine vincat ⁊ vincens sine alio purgatorio celū intret. ꝑpter hec duo inungitur. Et hec est duplex infirmitas. 4ᵒ quia in exhilaratiōe essentiali sacri huius ipse infirmꝰ se habet pure passiue nec requirit aliqs eius actꝰ iterior nec exterior plusq̄ꝗ in paruulo. licz ritus ecclesie habeat q̄ faciat generalem contritionē uel ꝯfessionē. quā si ore nō pōt facere saltem tundat pectus suū in signū doloris. sed ista fuit ante essentiam sacramēti q̄ꝗ ambula. Ex quo apparet q̄ non datur pncipaliter propter culpam actualem. quia tunc per se requireret actū voluntatis. quia qui erauit se fine te nō iustificabit te sine te. vnde absolutio non debet dari nisi confitentī. interrogato an proponat abstinere. ⁊ nihilominꝰ deleat culpā ex opere operato si non est obex. hec ꝑ. ꝑterea subdit q̄ effectꝰ huiꝰ sacri nō solū est corporalis alleuiatio. ꝗ etiā spūalis que dꝰ hilaritas mentis non actualis sed habitualis. quia impōnit ornatū disponentem ad gratiam gratū facientem ⁊ cū hoc gratiam sacrālem que ē qdā

Ayuntamiento de Madrid

habitus hris specialē effectū ad fortificandū ⁊tra pugnam tunc iminentē. ⁊ ad remittendū penā q̄ post oia alia sacrameta impediret ingressū regni ,ppter q̄ duo dar̄ hoc sacramentū pncipaliter. qz nō dar̄ in supplementū cōtritionis que tūc haberi nō pōt. inde est q̄ sic cōtinue nō totā. ſ ⁊ parte pene deleret. sic ⁊ istud sacramentū ,ppter qd̄ sicut sine isto sacramento vinceretur homo a diabolo qui cū isto vincit. sic cū isto sacramento citius intrat celū q̄ sine isto. hec -pe. ⁊ bene. quo ad hoc qd̄ dicit q̄ hoc sacramentū nō pncipaliter dar̄ ad remissionē culpe venialis. Sz in dictis ei⁹ sunt aliqua dubia. -primū est qz scūs Tho. ꝓsenti dist. q. z. arti. z° in solutione z° et 3°. q. expresse ponit q̄ hoc sacramētū nō debet furiosis nec amentibus dari ,p tempore q̄ hoc sacramentū non cognoscūt nec actualē deuotionē habent ad id. cui⁹ oppositū dicit -pe. Sz forte posset dici q̄ scūs Tho. loquit de illis qui nec tūc nec ant̄ habuerunt actualē deuotionē ⁊ desideriū percipiendi ꝶ sacramentū. z^m dubiū est. quia non apparet ex dictis -pe. quis sit effect⁹ pncipaliter intent⁹ in hoc sacro. qz si dicit q̄ pncipalis effect⁹ est fortificatio ⁊tra pugnā ⁊ temptationē diabolicā sibi iminentē. tūc ꝓm eū non deberet dari carentib⁹ vsu rōnis sine quo nulla temptatio vinci potest. Si ꝯo dicat q̄ pncipalis effect⁹ ei⁹ est remissio peccati venialis quo ad penā. nō videt. qz ad hoc sufficit sacramentū pnie quod būe effectū efficaci⁹ ⁊ directi⁹ ꝓfert. tū etiā qz nō apparet q̄ pena debita petō actuali in ꝶ seculo remittatur alicui sine actu liberi arbitrij quo caret furiosus. 3^m dubiū est q̄ suscipiens hoc sacramentū in statu gratie ,ppter ꝓcedentia petā sibi remissa deferat in vltima temptiōe periculosissima auxilio diuino uel angelico cū deus in illo casu potius adiuuet electos suos q̄ ꝯ vnq̄ alias. 4^m dubiū est qz videt ponere pluralitatē rerum sine necessitate dicit enī q̄ hoc sacramentū ipzimat ornatū ⁊ ꝑter hoc gratiā sacramentalē quasi quēdā habitū permanentē hoc aūt nō videt: sed potius dicendū videt q̄ grā sacramentalis in hoc sacramēto nō sit aliud q̄ illa spūalis vnctio de qua loquit scūs Tho. que pōt vocari ornatus ⁊ dispositio ad gratiā gratum facientē. licz alio modo sit ei⁹ effectus ut supra dictū fuit. Dicit ergo q̄ effectus pncipalis hui⁹ sacramēti est deletio reliquiarū peccati ⁊ dispositio ⁊ deliburtio ⁊ preparatio ad glorie susceptionē mō pri⁹ exposito. vnde scūs Tho. z°. dist. hui⁹. q. 1. arti. z° sic dic. Duplex est perfectio. Una forme ad actū. ⁊ hanc quidē perfectionē facit ordo q̄tū ad executionē bonorū. quia dedit homi idoneū ad dispensationē sacramentorū sed q̄tū ad perpessionē difficiliū facit dictā perfectionē cōformatio qua hominē sorte reddit ut nomen xpi ,ppter pressuras mūdi confiteri nō refugiat. Zilia perfectio est in ordine ad finē ad quē p actus peruenit. ⁊ hanc quidē pfectionē q̄tū ad finē intra facit extrema vnctio que ē quēdā deliburtio ꝑparās in gloriā remissionis: q̄tum ꝯo ad finem extra facit eucharistia que mēbra capiti cōiungit. hec ille. Item ibidē sic dicit. Quidā accipiūt numerū sacramētorū ꝓm adaptationē ad ꝓtutes ut fidei rīdeat baptismus qō sacrm fidei dicit. ,spei extrema vnctio p quā bō ꝑpar̄at quodāmodo ad futurā gloriā. ⁊c. Item ibidē in solutione 9 sic dicit. Extreme vnctiōis nō debuit ꝓcedere figura in veteri lege. qz extrema vnctio est directiuū ⁊ ꝑparatoriū in gloriā quā tunc statim post mortē cōsequi nō poterāt sicut mō possūt. Item arti. ꝶ. in solutione. 4° q̄stūcule sic dicit. Quidam dicūt q̄ aliqna sacrameta fūt instituta in remediū venialis peccati sicut eucharistia ⁊ extrema vnctio. sed hoc nō videt cōuenienter dictū. qz pnia ē pur gatiua vniuersaliter oīs pcti actualis mortalis ⁊ venialis. vñ ad hoc nō oportebit aliud sacrm instituī ⁊ ꝑterea. quia etiā nō exeuntib⁹ venialib⁹ ad huc necessitas illoꝝ sacramentorū eēt ad cōsumādū in bonū fm doctrinam Dionysij. ⁊c. hec ille. Ex quib⁹ ps q̄ effect⁹ pncipaliter intent⁹ in hoc sacro nō ē fortificatio ⁊tra vltimā temptationē nec remissio venialiū quo ad culpā aut penā sed ꝑparatio ad gloriā aīe ⁊ corporis per sublationem reliquiarū pcti inhabilitantiū ad glie susceptionē ⁊ deuocationē aīe ⁊ corporis ad gloriā. Ex quo sequitur q̄ ista vnctio poti⁹ assimilat̄ vnctiōi dedicatiue q̄ pugilatiue quo ad finē ad quē ordinatur nō vico coequali cause durationis. nullī etiā doctorū antiquorū hoc sacramētū appropriauit ꝓtuti fortitudinis ſ solū sacrm ꝓformatiōis ut ostēdit scūs Tho. z° dist. hui⁹. qō tri oporteret si dicta opinio -pe. vera esset. Ulterius dicit q̄ dicta Durandi implicāt ꝓtradictiouē. qz ex vna parte dicit q̄ hoc sacramētū nō ē pncipaliter institutū ⁊tra peccatū veniale. ⁊ ex alia dicit q̄ pncipalis effectus hui⁹ sacramenti ē remissio peccati venialis. cōstat aūt q̄ omne sacramentū est institutū ,ppter suū pncipalē effectū ex quo sequit oppositū primi. ſ ez q̄ hoc sacramētū est institutū pncipaliter cōtra pcti veniale. Et hec sufficiāt ad obiecta ⁊tra z^am ꝑnē. ¶ Ad primū Durandi ⁊tra 3^am ꝑnē dicit q̄ ꝓnia nō valet. qz sicut dicit -pe. Tūc tantūmō fit iuria ꝓsecrationi qū idē genus ꝓsecrationis repetit nō aūt qū aliud ⁊ aliud. maxime qū vnū ad aliud ordinat. qz sicut in nātib⁹ in eodē subiecto fūt plura accidētia diuersa: rōnū nō aūt vnius sic nihil ,phibet ī supernaturalib⁹ aliqd vnum pluries sanctificari sanctificationib⁹ diuersi generis. sed vni⁹ generis sic. sic vn⁹ ⁊ idē bō plura sacra. suscipit. sed nō pluries vnū de nō iterabilib⁹. ⁊ sīlit ꝓsecratio sacralis ꝓcedit cōsecrationē q̄ est sacrm in eadē mā sicut post multas bndictiōes sup panē ⁊ vinū. pferūt ꝥba cōsecrationis. ⁊ sic de alijs. vnde materia cōformationis ⁊ extreme vnctionis nō bis cōsecrat illa cōsecratiōe q̄ē sacramētū. licz post illā que ē sacralis recipiat illā q̄ est sacramētū. vnde cū scificatio quā xpus cōtulit suo tactu aliquib⁹ materiebus sacramentorū sit alteri rōnis a scificatiōib⁹ sacralib⁹ ⁊ ꝥbalibus nihil ,phibet eas illi supuenire. hec -pe. ⁊ bñ. ⁊ concordat scō Tho. pma. q. hui⁹ dist. arti. 3° q. z° vbi arguit sic primo loco Hoc sacrm hz vnā scificationē in vsu p formā ꝥbor̄ q̄ supfluit alia scificatio si ad mām ipsi⁹ fiat. Ecce argumētū. sequit risio. Dicēdū ingt q̄ pma scificatio māe est fm se. ſ z^a magis ptinet ad vsū ipsi⁹ fm q̄ ē actu cōferēs effectū sutū ⁊ iō neutra supfluit. qz etiā instīa efficaciā accipūt ab artifice. ⁊ nū fuit. ⁊ nū ad actum applicanī. hec ille Item dist. 7. q. 1. arti. z°. q. 3. arguit sic 3° loco Sanctificatio nō est iteranda circa idē. sed per formā sacramenti sanctificat mā ut patet in baptismo cuius mā est aqua ꝥbo vite sanctificata: qō ꝥbū dicit magister eē formā baptismi. q̄ nō debet ante ,plationē forme sacralis aliq̄ scificatio circa mām ꝓformatiōis adhiberi. Ecce argumētū. seqūt risio. Dicēdū ingt q̄ sic ilsm ꝥtutē instīalē acqrit duplicī. ſ z qñ accipit formā instīz qñ mouet a pncipali agēte ad effectū. ita etiā mā sacri duplici scificatiōe idiget: vna q̄ instituit mā, ,ppa sacri ⁊ ad hē scificatio māe. alia ē qñ applicat ad effectū q̄ fit p formā sacri. ⁊ iō nō fit iuria sanctificatiōi si duplex scificatio

Ayuntamiento de Madrid

talib⁹ adhibeat. hec ille. ¶ Ad 2ᵐ rñdet .pe. q⁹ xp̃s vi-
uus t mortu⁹ fuit vsus vnctionib⁹ visibilib⁹. Iz nõ per
modũ sacrã. sic vsus ē pane t vino cõsecratis t cõuer-
sis. nec per modũ sacramẽtalis sic ē baptismo Joh. vñ
si pueris manũ imposuit. nõ tñ vnxit. t si aplos cũ oleo
misit non tñ illo oleo vnctus ē. nec p se vnxit infirmos.
hec ille. Sed cõtra hoc replicat Dur. andus ut patet in
arguendo. sed dicendũ q⁹ fundat in falsa ñia. sez hac:
xpi cõtact⁹ dedit virtutẽ aliq⁹ materie⁹ sacramẽtali-
bus. ergo dedit virtutẽ oib⁹ que tetigit venientib⁹ in vsũ
sacro⁷. hec eni ñia nulli⁹ ē existentie. nec apparẽtie. qz
nõ qlibet xpi cõtact⁹ contulit virtutẽ aq̃ uel pani. Iz solũ
ille cõtact⁹ quo materiã a se tactã instituebat materiã
sacrã. sic aũt tetigit aquã in baptismo t panẽ t vinum
in cena. oleũ aũt aut aliã vnctionẽ nũq̃ tetigit illo mõ
t ideo nullã sanctificationẽ eis cõtulit suo tactu p̃cise
sed solũ materie baptismi t eucharistie. t iõ argumẽtũ
nõ valet. ¶ Ad p̃mũ 2tra 4.ᵃᵐ ñē. dr q⁹ nõ fuit mens
sci Tho. q⁹ B sacrm in aliq̃ casu nullũ caust effectũ cõ
curẽtib⁹ oib⁹ q̃ fuit de essentia sacramẽti t nullo obice
existẽte in recipiẽte. qz ut bñ arguit .pe. Fm scm Tho.
in alijs locis oē sacrm noue legis caust dispositionem
ad gratiã si nõ sit defect⁹ ex pte regis⁷. ad sacrm nec
impedimẽtũ ex parte suscipiẽtis per aliquã fictionẽ. Iz
credo q⁹ intendebat q⁹ integratio effect⁹ bui⁹ sacramẽ-
ti q̃ includit sanationẽ mentis t corpis nõ sp pomit po-
sito pfecto sacramento. t remota oi fictiõe ex pte sus-
cipientis. t q⁹ ista fuerit ei⁹ mens videl. nam presenti
dis. q. i. arti. 2ᵃ in solutione 2ᵃ q̃stiũcule sic dicit. Sicut
baptismꝰ p ablutionẽ corpalẽ facit spiritualẽ emũda-
tionẽ a maculis spiritualib⁹. ita hoc sacramentũ p me-
dicationẽ sacramẽtalẽ exteriorẽ facit sanationẽ inte-
riorẽ. t sicut ablutio baptismi habet effectũ corporalis
ablutionis. qz etiã corporalẽ emũdationẽ facit. ita ex-
trema vnctio habet effectũ corporalis medicatiõis. sez
corporalẽ sanationẽ. sed in hoc ē differentia. qz corpo-
ralis ablutio ex ipsa nãli. ppietate elementi facit cor-
poralẽ mundationẽ. t ideo semp eam facit. Iz extrema
vnctio nõ facit corporalẽ sanationẽ ex ppietate nãli
materie. Iz ex virtute diuina rõnabiliter operat. t qz rõna-
biliter operans nũq̃ inducit effectũ secũdarũ nisi fm
q⁹ expedit ad pnciplẽ. ideo ex hoc sacro nõ segt corpo-
ralis sanatio semp. sed qñ expedit ad spiũalẽ sanati-
onẽ. t tunc semp cã inducit dũmõ nõ sit impedimentũ
ex parte recipientis. hec ille. Itẽ arti. 4. q. 3. arguit sic
3 loco. Dupl ex effectus bui⁹ sacramẽti ponit in littera
Iz in hbis predictis nõ fit mentio nisi de vno. Iez de re-
missione pctõr nõ autẽ de corporali sanatione ad quã
Jacob⁹ ordinat orationẽ fidei dicẽs: O fo fidei sana-
bit infirmũ. ergo forma predicta est incõpetens. Ecce
argumentũ. segt risio. Dicendũ inquit q⁹ in forma de-
bet exprimi pnciplis effectus t qui semp inducitur in
sacramẽto nisi sit defect⁹ ex parte recipiẽtis. non autẽ
talis effect⁹ ē corporalis sanitas ut ex dictis p3. q̃stiõ
qñq̃ sequat: rõne cui⁹ Jacobus hũc effectũ attribuit
oroni que ē forma bui⁹ sacrã. hec ille. Ex quibus patet
q⁹ hoc sacrm semp inducit suũ effectũ pnciplẽ nisi sit
defect⁹ ex parte recipiẽtis. sed effect⁹ secũdari nõ sp
inducit tũc tñ qñ expedit ad pnciplẽ effectũ. tũc
semp. Si aũt .pe. intẽdat. pbare q⁹ hoc sacrm t quod-
libet aliud sacramentũ noue legis semp habet aliquẽ
effectũ in suscipiẽte dũmõ cõcurrat oia q̃ fuit de ẽn-
tia sacrã siue suscipiẽs ponat obicẽ siue non. t q⁹ nulla
fictio possit impedire effectũ huius sacrã p̃mũ aut vlti-
mũ. negãda fuit dicta ei⁹. nec valet ei⁹ pbatio. qz cã na-
turaliter agẽs q̃tũcũq̃ pfecta. t per se aut essentialis
nũq̃ pducit effectũ in passo indispposito ad recipiẽdũ
ei⁹ impressionẽ. sicut patet de igne respectu ligni excel-
lẽter frigidi. t humidi. Nec valet qõ dicit de obstaculo
respectu illuminantis. qz illuiatio medij nõ solũ impe-
dit. ppter obstaculũ uel absentiã illuiantis. imo. ppter
densitatẽ medij aut defectũ diaphoneitas. Nec valet
qõ dicit q⁹ Tho. tenẽdus ē in contrarijs dictis. qz ipse
nõ dicit 2trariũ alibi cor q̃ dicit i. ppositio. imo .pe. di-
cit alibi 2trariũ eor qui hic dicit. Iez q⁹ tãta t talis pos-
set esse fictio in recipiente sacrm etiã baptismi q⁹ nullũ
effectũ sortirẽt. t similiter in sacro priie ut alias visũ est
Iez non ois fictio impediat effectũ baptismi. nec pnie
nec bui⁹ sacrã. Iz aliqua sic. t aliqua nõ. si eni recipiẽs B
sacramentũ nũq̃ cõsensit. imo semp dissensit recepti-
oni bui⁹ sacramẽti. nec habuit deuotionẽ ad sacrm sed
cõtẽptũ ei⁹. puto q⁹ in eo casu nullũ effectũ recipit ex
sacramẽto. De hoc scũs Tho. priti dis. q. 4. arti. 2. q. 3. i
solutiõe secũdi. sic dicit. Baptismus nõ requirit motũ
liberi arbitrij. qz dat 2tra orginale pnciplẽ qõ non
curat in nobis ex nõ libero arbitrio. Iz in B sacro regrit
motus liberi arbitrij. Itẽ in solutiõe. 4. q̃stiũcule dicit
sic Hoc sacrm exigit actualẽ deuotionẽ i suscipiẽte. sic
eucharistia. vnde sic eucharistia nõ debet dari pueris
ita nec hoc sacrm. Itẽ. q. i. arti. 4. q. 2. in solutione p̃mi
sic dicit. Hoc sacrm sicut 2 pdicta q̃stũ est de se habet
certitudinẽ Iz pot impediri ex fictione recipiẽtis etiã si
sacramẽto subiciat se per intentionẽ qõ nullũ effectũ
cõsequat. hec ille. Ex quibus apparet q⁹ multiplex in-
dispositio recipientis impedit effectũ bui⁹ sacrã puta si
sit pucr. aut san⁹ fingens se in firmũ. aut carens oi de-
uotiõe actuali priti⁹ preterita. t multiplex alia fictio pot
impedire oẽm effectũ bui⁹ sacrã. ¶ Ad 2ᵐ 2tra candẽ
ñē dr q⁹ cũ btũs Tho. fuerit italicus p̃sumẽdũ est q⁹
ipse bñ scivit forma sacro⁷ qb⁹ ecclie italice vtũt t sic
formas ecclie ambrosiane. t sic videt q⁹ ecclia ambro-
siana cõferẽdo sacrm extreme vnctiõis vtit nõ solum
hbis indicatiuis. imo depcatiuis. potissime qz ambro-
sius nõ ignorabat hba bti Jacobi dicẽtis Infirmat q̃s
in vobis inducat psbyteros ecclie. t orent sup eũ vn-
gẽtes eũ oleo i noie dñi. t oro fidei saluabit infirmũ. t
si in pctis sit dimittent ei. tc. vbi tradit satis exprisse
q⁹ vnctio extrema de q̃ ibidẽ logt debet oio fieri cum
hbis depcatiuis nõ solũ idicatiuis. cui⁹ oppositũ si fiat
nil agit. t sic intelligo scm Tho. pma. q. bui⁹ dis. arti. 4.
q. 2. vbi arguit sic In gbusdã ecclesijs dicũt bõ hba in
collatione bui⁹ sacrã: vngo bos oculos oleo scificato in
noie pris. tc. t hoc ē ꝛc. me alijs formis sacro⁷. ergo
videt q⁹ in B cõsistat forma bui⁹ sacrã. Ecce argumẽtũ
3ᵐ. segt risio. Dicendũ ingt q⁹ hba illa indicatiui modi
q̃ fm morẽ quotidã p̃mittũt oroni nõ sũt forma bui⁹
sacrã. Iz sũt qdã dispositio ad formã incptũ intẽtio mini
stri determinat ad actũ illũ p illa hba. hec ille. Ex quibus
videt q⁹ Iez aliq̃ ecclie p̃mittãt oroni hba indicatiua t
aliq̃ non. q̃libet tñ vtit hbis depcatiuis. t nulla solis in-
dicatiuis. ¶ Ad argumẽtũ pncipale 3 ñē rñdet scũs
Tho. arti p̃bui⁹ dis. q. i. in solutione p̃mi dicẽs q⁹ oleũ
q̃ cathecumin⁹ inungit sua vnctiõe nõ pducit ad petã
remissionẽ qz hoc ad baptismũ ptinet Iz aliquo mõ ad
baptismũ disponit. t ideo nõ est sacrm illa vnctio sicut
vnctio extrema. B ille. Qualis aũt sit illa dispositio quã
cõfert vnctio illa pcedens baptismũ: docet dis. 6. q. 2.
arti. 3. q. 2. in solutiõe p̃mi dicẽs sic: Sacrã noue legis

Ayuntamiento de Madrid

habent effectū in cōferendo gratiā qua perfecte mor-
bo subueniē cōtra quē sacramentū ordinat. sed sacra-
mentalia habent effectū in remouendo cōtrarias dis-
positiones uel impedimēta grē. z ideo multiplicant.
nec in eis grā conferē. hec ille. Item in solutione p̄me
q̄stūcule. sic dicit. Olei iunctio significat expeditionē
hois i pugna quā aduersus diabolū suscepit a cui po-
testate exeptus ē. hec ille. Et hec de qōne sufficiāt: de
qua benedictus deus amen.

QIrca vigesimā quar-
tam distinctionē q̄rti sententiar q̄riē.
Utrū ordo sit sacramētū. Et arguiē
q̄ nō. q2 sicut p relatio spiritualis que
est ordo dat. cū quadā cōsecratione:
ita z p relatio secularis. quia reges inungūt. sed regia
dignitas nō est sacramentū. ergo nec ordo de quo lo-
quimur. ¶ In oppositū arguiē q2 ordo ab oib⁹ numerat.
inter septē ecclesie sacramēta. ¶ In hac qōne sūt tres
articuli. In primo ponentur ꝓnes. in 2° obiectiones. in
3° solutiones.

¶ Quantum ad primū articulum sit
prima ꝓ q̄ ordo ecclesiastic⁹ in quo datur spiritualis ptās est vere
sacramentum. Hanc ꝓnē quo ad tres sui partes ponit
scūs Tho. p̄senti dist. q. i. arti. p̄. Nā primā partē. scz q̄
ordo sit. z debeat eē in ecclesia. p̄bat ibidē in solutione
p̄me. q. dicēs. Deus sua opa in sui similitudinē. p̄ducē-
re voluit q̄tum possibile fuit ut p̄fecta essent. z per ea
cognosci posset. z iō ut i suis operib⁹ repēitarē nō solū
fm q̄ in se ē. sed etiā fm q̄ alijs influit. hāc legē nālem
posuit oib⁹ ut vltima p media p̄ficerēt. z media p̄ pma
ut dicit Dionysi⁹. z iō ut ista pulchritudo eccle nō de-
esset posuit ordinē in ea ut quidā alijs sacra traderent
suo mō in hoc deo assimilati q̄si deo coopantes sicē etiā
in corpe nāli q̄dā mēbra alijs influūt. hec ille. Itē ibidē
arguit sic Stat⁹ ecclesie est medi⁹ inter statū nature z
glorie. ꝓ ī natura inuenīt ordo quo quedā alijs supio-
ra sūt. z similit in gloria. ut patet in angelis. ḡ in eccl'ia
debet eē ordo. hec ille. Ex quib⁹ patet rō. p̄ pma parte
ꝓnis. z 2ᵃᵐ partem eiusdē. scz q̄ ordo ecclesiasticus sit
spūalis ptās uel saltē in ordine conferat spūalis ptās
p̄bat ibidem in solutione z° q̄stūcule vbi recitat dicta
magistri in trā ponentis diffinitionē ordinis q̄ talis est
Ordo ē signaculū q̄dā ecclesie p q̄ spūalis ptās tra-
dit ordinato. postea scūs Tho. exponendo p̄dictā dif-
finitionē sic dicit: Diffinitio quā ponit magister de ordi
ne conuenit ordini fm q̄ est ecclesie sacrm. z ideo duo
ponit. scz signū exterius. ibi: signaculū quoddā. id ē si-
gnū q̄dā. z effectū interiorē. ibi: p q̄ spūalis ptās. z c̄. .
hec ille. Item ibidē in solutione p̄mi argumenti. sic dicit
Signaculū nō ponit in hac diffinitione. p̄ charactere
interiori. ꝓ p eo q̄ ē exterius gerit q̄ ē signū interioris
ptātis. z cā. z sic etiā sumit character in alia diffinitio-
ne uel sequenti distinctione. si tū. p interiori charactere
sumeret nō esset incōueniens. q2 diuisio sacramēti in
illa ria. scz quoꝝ vnum est sacramentū tm z aliud res
tm z aliud res z sacramentū. non est in partes integra-
les. p̄ prie loquendo q2 illud q̄ē est res tm nō ē de cēn-
tia sacramēti. q̄ē est etiam sacramentū nm transit. z sa-
cramentū manere dicit. vnde relinquit q̄ ipse charac-
ter interior sit essentialit z p̄ncipaliter ipsū sacramen-
tum ordinis. hec ille. Ex quibus patet q̄ ordo est ptās
spūalis uel confert ptātē spūalē ex diffinitione quā po-
nit magister. 3ᵃᵐ partē ꝓnis. scz q̄ ordo sit sacramētū
p̄bat scūs Tho. ibidē i solutione tertie. q. dicēs Sacra-
mentū nihil aliud ē q̄ quedā sanctificatio hois exhibi-
ta cū aliquo signo visibili. vnde cū in suscepticē ordi-
nis quedā cōsecratio hoi adhibeat per visibilia signa
cōstat ordinē esse sacramentū. hec ille. Ex quib⁹ patz
ratio in forma. p tertia parte ꝓnis. ¶ z° ꝓ est. q2 licz sint
plures ordines oēs tū sunt vnū totale perfectū sacra-
mentū z nō plura totalia perfecta nec plures ordines
totales z perfecti. scz vn⁹ totalis z pfect⁹ ordo. p̄ primā
partē hui⁹ ponit scūs Tho. p̄senti dist. q. z. arti. p̄. in so-
lutione p̄me. q. dicēs. Ordinū multitudo inducta est in
ecclesia. ꝓpter tria. primo. ꝓpter dei sapientiā cōmen-
dandā que in distinctione ordinata rerū maxime relu-
cet tā in naturalib⁹. q̄ in spūalib⁹ q̄ scīptū est q2 regina
saba videns ordinē ministrantiū salomoni nō habebat
vltra spiritū deficiens in āmiratione sapiētie ipsius. 2°
ad subueniendum humane infirmitati. q2 per vnū non
poterant omnia que ad diuina ministeria pertinebāt ex-
pleri sine magno grauamine. z ideo distinguunt ordi-
nes diuersi ad diuersa officia. z hoc p3 per hoc q̄ dicit
Numeri. xi. dedit Moysi. 70. senes ppli in adiutoriū.
3° ut via p̄ficiendi hoib⁹ ampli⁹ daret dum plures in
diuersis officijs distribuūt ut oēs sint dei coopatores
quo nihil est diuini⁹ ut dicit Dionysi⁹. hec ille. Ex qbus
patet tripler ratio. p̄ primā pte ꝓnis. quā. p̄bat vltrius
ibidē arguendo. p ꝓnē: q2 ecclesia est corp⁹ xpi mysticū
simile corpori nāli fm aplm. sed i corpe nāli sūt diuer-
sa mēbra z officia. ergo in ecclesia debent esse diuersi
ordines. Item ministeriū noui testamenti ē dignius q̄
ministerium veteris. ut patet z° Cor. 3° ꝓ i veteri te-
stamēto nō solū sacerdotes sz etiā leuite ministri eorū
scificabāt. ḡ in nouo testō debēt p̄secrari p ordinis sa-
cramētū nō solū sacerdotes sz ministri eorū. z ita oēs
sint plures ordines. hec ille. z ᵃᵐ prē ꝓnis ponit ibidē in
solutione z°. arguit enī sic z° loco. Si ordo diuidit. aut ē
diuisio tot⁹ i ptes integrales aut i ptes subiectiuas nō
i ptes integrales. q2 sic recipent p̄dicationē tot⁹. ḡ ē di-
uisio in ptes subiectiuas. sz ptes subiectiue recipūt in
plurali p̄dicationē generis remot i. sicē generis proximi
sicē hō z asin⁹ sūt plura animalia z plura corpa aiata. ḡ
sacerdotiū z diaconat⁹ sicē sūt plures ordines. ita sunt
plura sacra. cū sacrm sit q̄si gen⁹ ad ordinē. Ecce argu-
mētū. seq̄ rīsio Dicēdū ingt q̄ distinctio ordinis nō ē
tot⁹ integralis i ptes neq̄ tot⁹ vlis. sz tot⁹ ptātiui. cui⁹
hec ē nā q̄ solū fm cōpletā rōnē ē in vno. in alijs aūt ē
aliq̄ ptcipatio ipsi⁹. z ita ē hic. tota enī plenitudo hui⁹
sacri est in vno ordine sc3 in sacerdotio sz in alijs ē q̄dā
ptcipatio. z h̄ scīptū ē in hoc q̄ dicit dis moysi Numeri
xi. Auferā de spū tuo z tradā eis ut sustētēt on⁹ ppli.
z iō oēs ordines sūt vnū sacrm. h̄ ille. Ex qb⁹ pōt for-
mari talis rō. p ꝓne. Totū ptātiuū nō p̄dicat pluraliē
cū sua totalitate de ptib⁹ suis collectiue sūptis. sz solū
singularē. sed h̄ q̄ dico sacrm ordinis uel ordo ē q̄dā
totū ptātiuū respectu septē ordinū. ḡ non p̄dicat cum
sua totalitate de illis pluraliē. sz singulariter ut possit
dici q̄ illa septē sūt vnū totale p̄fectū sacrm ordinis z
nō plura totalia p̄fecta sacramenta uel ordines p̄fecti
totalis. Et in hoc p̄mus articulus terminat.

¶ Quantum ad secundū articuū ar-
guit contra
ꝓnē. Et quidē cōtra primā arguit Scotus probando
q̄ sacramētū ordinis nō sit potestas spiritualis ad ali-
quem actum in ecclesiastica hierarchia. primo quia ex

Ayuntamiento de Madrid

ista descriptione sequitur q̃ episcopatus sit ordo cũ sit potestas ad aliquẽ actũ spiritualẽ in ecclia utpote ad actum cõfirmandi ⁊ cõferendi ordines sacros. ⁊ nõ tñ potestas cõgrue exercẽdi. sed simpliciter exercẽdi q: nõ ẽ ꝑs si attẽptet istos act⁹ ut videt nihil facit. ¶ 2° quia sequit q̃ sub ordine sacerdotali nõ sit alijs ordo. qõ ẽ cõtra oẽs. ꝓbat. quia illã potestatẽ nõ habet diaconus. nec subdiacon⁹. q: ⁊ si ipse posset aliquid facere ꝛgrue qõ non faceret laic⁹. tñ si laicus attempter illud facere simpliciter faceret. ¶ 3° q: sequit q̃ sacerdotiũ sit duo ordines. q: sacerdoti cõpetit duplex ptãs spiritualis. scz ꝓficiẽdi eucharistiã. ⁊ absoluendi penitentẽ que non sunt vna ptãs. quia vna videt ꝓio altera q: in cena de⁹ contulit pmã apostolis. 2am aũt nõ nisi post resurrectionẽ Joh⁹. 20. hec Scot⁹ in forma. ¶ Contra 2am hnẽ arguit Durandus. ꝓbando q̃ ordo in generali accept⁹ non diuidat in ꝓpãles ordines. sicut in sacramenta. sed sicut in sacramẽtũ ⁊ sacramẽtalia. ita q̃ solum sacerdotiũ est ordo ⁊ sacramẽtũ. ceta ẽo sũt ordines. nõ tñ sacramenta: sed quedã sacramẽtalia. ⁊ hoc ꝓbat ꝓmo sic. Qñ plures actiones ordinant ad vnũ ꝓpãle effectũ ita q̃ vna attingit illũ alie ẽo solũ dispo nũt. illa sola q̃ ꝓncipaliter attingit ẽ sacramẽtũ: cetere ẽo sunt sacramentalia tñ. sicut patet de cathecismo ⁊ exorcismo respectu ablutiõis sub determinata forma verborũ. q: eni oẽs iste actiões ordinant ad ablutionẽ peccati originalis. ⁊ ad hanc attingit sola ablutio exterior. cetere ẽo sũt tñ dispositiões. ideo sola ablutio est sacramẽtũ. exorciçatio aũt ⁊ cathetiçatio sunt sacramentalia tñ. nunc est ita q̃ oẽs ordinatiões ministro ꝛ ecclie sũt ꝓncipaliter. ꝓpter sacrm eucharistie ꝓficiendũ ⁊ ministrãdũ. ad hoc aũt attingit potestas sacerdotalis: cetere ẽo solum dispõnũt quidẽ a remotis. ⁊ alie de ꝓpinquo. ergo sola ordinatio sacerdotalis ẽ sacrm cetere ẽo sunt sacramentales tñ. ¶ 2° sic. Sicẽ ptãs q̃ dat in baptismo ẽ ad suscipiẽdũ sacramẽta: sic ptãs ordinis ut est sacramẽtũ ẽ ad cõficiendũ uel cõferendũ ea. cozridẽt eni sibi inuicẽ sicut potentia actiua ⁊ passiua. sz in ordinib⁹ sub sacerdotio nõ conferẽ aliqua potestas ad cõficiendũ uel cõferendũ sacramenta. vnde diaconus qui superior ẽ inter illos ex ordine nõ habet aliqõ sacramẽtũ cõficere uel cõferre. q̃uis sacrm eucharistie cõfectũ a sacerdote habeat mediãte vase dispensare uel porrare solũmõ uel offerre. ergo nullus ordo sub sacerdotio ẽ. ꝓprie sacramẽtũ. ¶ 3° q: in ordinatione sacerdotis conferẽ ptãs uel deputatio p quã ordinatus põt aliquid facere quod prius non poterat etiã quo ad genus facti. sicut ordinat⁹ in sacerdotem potest conficere corꝑ dñi: absoluere in foro penitẽtie qõ nõ poterat sine tali ordine. sed in ordinib⁹ inferioribus sacerdotio nulla ptãs uel deputatio cõferẽ ordinato p quã possit aliqd qõ nõ poterat prius. sed solum p quã licet facere qõ nõ licebat pri⁹. q: quicqd eni põt diaconus ordinat⁹ puta legere euangeliũ ministrare sacerdoti. ⁊c. totũ potat facere prius. sed nõ licebat ei. ⁊ similiter est in inferiorib⁹ ordinibus. ergo cũ potestas sit ad posse ⁊ nõ ad licere. ptãs que conferẽ in alijs ordinibus a sacerdotio nõ est ptãs simpliciter sed frm quid nec illi ordines sũt ordines simpliciter cum ordo sit signaculũ ecclesie mediãte quo spũalis ptãs tradit⁹ ordinato. q̃re nec sũt sacra simpliciter sz frm qd siue q̃dã sacrãlia. Et qõ plus ẽ in quibusdã minoribus non datur ptãs p quã ordinat⁹ possit aliqd facere uel ei licet qõ prius nõ posset uel ei nõ liceret. sicut ẽ de bestiario lectore ⁊ acolyto. oĩa eni officia ꝑdictorũ ordinum licite faciũt nõ ordinati sicut ordinati frm vsũ vlis ecclie. vñ deputatio ad ꝑdicta officia faciẽda videt eẽ ab institutione ecclie ad solẽnitatẽ diuini cult⁹. ecclesia aũt non põt instituere sacramẽta sed solũ sacramentalia. ¶ 4° cõfirmat hoc per cõe dictũ doctorũ. dicũt enim coiter q̃ distinctio ordinũ nõ est tot⁹ integralis in suas ptes nec tot⁹ vlis in partes subiectiuas. sz tot⁹ potestatiui cui⁹ hec est natura q̃ totũ frm cõpletã rõnẽ ẽ in vno. in alijs aũt ẽ aliq̃ ꝓticipatio illi⁹. ⁊ ita ẽ hic. tota eni plenitudo hui⁹ sacramẽti ẽ in vno ordine. sz i sacerdotio. in alijs aũt est aliqua ꝓticipatio ordinis. ergo ergo tota plenitudo sacri est in sacerdotio in alijs aũt solũ quedã ꝓticipatio. ps q̃ nõ sũt. ꝓprie sacramẽta. sz q̃dã sacrãlia nec video quare hoc non possit teneri. ꝓbabiliter. imo nõ videt q̃ aliter possit saluari dictũ fratris Tho. cui⁹ sũt ẽ ꝑ hã ꝑcedentia. q: si quilibet ordo ẽ ꝑ se ⁊ simplicit sacrm. tũc plures ordines sũt plura sacra. ⁊ nõ vnũ tñ ut ipse dicit. Et iterũ ordo erit totũ vlẽ ad ꝓpãles ordines ⁊ sacrm. similiter ꝓpãles ordines erũt ei⁹ ptes subiectiue. q: ille sũt ptes subiectiue que p se ⁊ simpliciter recipiũt ꝑdicationẽ toti⁹. ⁊ sic eẽt in ꝓposito si quilibet ordo eẽt p se ⁊ simpliciter sacramentũ. qõ iterũ ipse negat. si ẽo oẽs ordines sũt vnũ sacrm ut ptes ei⁹ quẽadmodũ cõsecratio panis ⁊ cõsecratio vini faciũt vnum sacrm cõpletũ eucharistie. sequere q̃ ꝓpãles ordines erũt partes integrales vni⁹ sacramẽti ordinis: quẽadmodũ in sacro eucharistie cõsecratio panis ⁊ vini sunt partes integrales ei⁹. hoc aũt iterũ ipse negat. non restat ergo q̃ possit ei⁹ intẽtio saluari nisi mõ suꝑadicto scz q̃ sacerdotiũ sit p se ⁊ simpliciter ordo ⁊ sacrm: cetera ẽo sunt sacramẽtalia tñ. ¶ 5° ꝓncipaliter. q: si aliquid moueret ad oppositũ ꝗ potissime videre rõ quã qdã inducũt q̃ talis est: Omne illud in q̃ cõferẽ grã ex opere operato est sacramentũ. sed in ordinatione diaconi ⁊ subdiaconi gratia cõferẽ ex opere operato. ergo sunt sacramenta. b⁹ ꝓbat sic. Quicũq: deputat⁹ dimittit⁹ ad aliquod officium cuius executio nõ potest fieri congrue sine gratia. illi datur gratia in collatiõe officij. q: deus nõ deficit in necessarijs. sed diaconus ⁊ subdiaconus in sua ordinatiõe deputant⁹ ad officia que congrue sine gratia exequi non possũt. deputãt⁹ enim ad sacramẽta tractanda que mundis tangere nephas ẽ frm Dionysium primo ca⁹ ecclesiastice hierarchie. ergo in eo ꝛ ordinatione conferẽ eis gratia. ergo sũt sacramenta. sed hoc nõ valet. ꝓpter duo. primo quia a⁹ ꝓpositio est vera in illis operibus que directe ⁊ imediate ordinant ad tollendũ peccatum. quia cum peccatũ non tollat⁹ nisi per gratiam: actio per quã conferẽ grã est ibi principalissima. ⁊ ideo est sacramentum sicut est ablutio in baptismo. in operib⁹ autem que non imediate ordinant cõtra peccatũ: sed ad conferendũ potestatẽ seu officium. ꝓpter aliquẽ finem. illa sola operatio est sacramentũ per quam conferẽ potestas que directe ⁊ imediate ordinat⁹ ad finẽ intentũ. q: illa sola ẽ principalis: cetere vero ⁊ si eis cõferat gratia sũt ad ministratiue. ⁊ ideo solum sũt sacramentales. ⁊ nõ sacramentũ. sic autẽ est in ordinibus ut declaratũ ẽ ꝑ ius ideo. ⁊c. 2° quia posset dici ad minorem. ꝓpositionem q̃ ipsa nõ sumit vniuersaliter. p omnib⁹ ordinib⁹ sub sacerdotio sed solũ. p diaconatu ⁊ subdiaconatu. nec ei⁹ ꝓbatio se extendit ad minores ordines de quibus superi⁹ facta ẽ mẽtio videlicz ad bestiariũ lectorẽ acolythum. quia officia predictorũ ordinũ possunt exerceri

Ayuntamiento de Madrid

sine gratia q̃uis nõ meritorie. quia sine gratia nullum opus est meritorium. ꝛ ideo per illã rationẽ nõ probatur q̃ in collatione predicto ꝓ ordinũ cõferat gratia. Dictũ etiam Dionysij q̃ limundis symbola tangere nephas ẽ intelligitur de administratione sacramentorũ que nõ pertinet ad diaconũ uel subdiaconũ. sed solum ad sacerdotẽ. Rursus si dicat q̃ sacramentũ ꝛ sacramẽtalia debent simul cõferri: cũ sacerdotio aũt nõ sit cõferunt reliqui ordines. non valet. quia nõ oportet sacramentalia simul conferri cum sacramẽto. nam in p̃mitiua ecclesia prius multis diebus ꝛ quãdoq; pluribus annis cathetiçabãt aliqui prius q̃ baptiçarẽt sicut legimus de beato Martino. ꝛ codẽ mõ prius tẽpore p̃mouet quis ad minores ordines gradatim anteq̃ fiat sacerdos ut ꝓbato in minorib⁹ maiora comitanẽ. hec Durãdus in forma. ¶ 6° ab alijs arguit. sic Si quilibet ordo per se non debeat dici sacramentũ. sed omnes sit vnũ sacramentũ sit. ergo quilibet ordo aut essentialiẽ pertinet ad sacramẽti ordinis rationẽ. sicut cõsecratio vini essentialiter pertinet ad sacramentũ eucharistie: sicut cõsecratio panis ꝛ eõuersio. qõ nullus dicit. ut in vno tñ consistit ratio sacramenti. sẕ in sacerdotio. in alijs aũt cõcomitatur. ꝛ tñ tangẽ in sacramentalib⁹ adiunctis. ꝛ habet ꝓpositũ. ¶ 7° q. si ordo est sacramẽtũ quilibet ordo erit sacramẽtũ. sed cũ ordines sint septẽ sequit q̃ sint septẽ sacramenta. ¶ 8° q. si quilibet ordo est sacramẽtũ: aut per se. ꝛ sic sũt partes subiectiue. ꝛ ordo erit totũ vniuersale. aut sic q̃ oes sũt vnũ sacramentũ. ꝛ tũc sunt partes integrales. sed vtrũq; est falsũ. ergo ꝛc. ¶ 9° Illud solũ est sacramentũ qõ attingit ad effectũ p̃ncipaliter intentũ. qõ vo disponit ẽ sacramentale. Et hoc patet per Tho. sup̃ dis. 23. q. i. cũ ergo solum sacerdotũ attingit ad effectũ p̃ncipalem illud solum est sacramentũ. cetera vero sacramẽtalia. Et in hoc secundus articulus terminat.

Quantum ad tertium

articulũ respondendũ est obiectionib⁹ sup̃adictis. Et quide ad p̃mũ Scoti cõtra p̃mã p̃ne dicit q̃ nõ illatum nõ est incõueniẽs q. ẕ pat⁹ ẽ ordo accipiendo ordinẽ vno mõ fm q̃ videbitur in sequẽti q̃one. ideo de hoc nõ ampliꝰ dicit pro p̃senti. ¶ Ad 2ᵐ negat p̃ma. q. nõ solũ sacerdos verũ etiã subdiacon⁹ ꝛ diaconus ꝛ ceteri ordinati habẽt spiritualẽ ptãte ꝛ recipiũt characterẽ in sua ordinatione. De hoc scũs Tho. p̃senti dis. q. 1. arti. 2. in solutione 2ᵉ questũcule. sic dicit. Circa hanc q̃onẽ fuit triplex opinio. quidã enĩ dixerũt q̃ in solo ordine sacerdotali imp̃mit character. sed hoc non videt verũ quia actum diaconi nullus pot exercere licite nisi diacon⁹. ꝛ ita pz q̃ habet aliquã potestatẽ spiritualẽ in dispensatione sacramẽtorũ quã alij nõ habẽt. Et ꝓpter ꝗ alij dixerũt q̃ in sacris ordinib⁹ imp̃mit character nõ aũt i minorib⁹. sẕ hoc iterũ nihil ẽ. q. p quẽlibet ordinẽ aliqs ostituitur sup̃ plebẽ in aliquo gradu ptãtis ordinate ad sacrorũ dispensationẽ. vnde cũ character sit signũ distinctiuũ ab alijs oportet q̃ in oib⁹ character imp̃mat. cui⁹ etiã signũ est q̃ ꝓpetuo manẽt ꝛ nunq̃ reiterant. ꝛ hec est tertia opinio que cõmunior ẽ. hec ille. Ite ibidẽ in solutione p̃mi sic dicit. Quilibet ordo uel habet actũ circa ipsũ sacramentũ uel ordinatũ ad sacramentorũ dispensationẽ. sicut hostiarij habẽt actũ admittendi homines ad diuinorũ sacramentorũ inspectionẽ. ꝛ sic de alijs. ꝛ ideo in oib⁹ requirit ispũalis ptãs. hoc ille. Cum autem dicit ãrgueus q̃ laicus pot facere quicq̃ pot diacon⁹

q̃uis nõ licite. ꝛc. Dicit q̃ hoc cõfirmat ꝓpositũ. quia actus licit⁹ ꝛ actus illicit⁹ lic; qicq; sint eiusdẽ speciei in cẽ nãe. differũt tñ spẕ ul genere in cẽ moris ul iuris ꝛ ideo laicus nõ pot facere actũ eiusdẽ speciei secũdo mõ dicte cum illo quẽ pot facere ordinat⁹. ꝛ sic oportꝫ q̃ ordinat⁹ habeat aliquã ptãtẽ spiritualẽ absolutam ul respectiuã quã nõ habet laicus uel non ordinatus. Ite quicqd fit de actib⁹ exteriorib⁹. tñ character ordinis aliquẽ actum interiorẽ habet cui similẽ nõ pot habere nõ ordinat⁹ puta signare distinguere ꝛ cõfigurare. de qua materia diffuse logt scũs Tho. 4° dis. hui⁹ q. i. arti. p̃mo. verũtã ad hoc argumentũ diffusi⁹ ridet Pe. de palude vicẽs Quidã dicũt q̃ nõ in oi ordine ẽ character ꝓpie dictus. Ubi est sciendũ q̃ fm eos cũ charact sit ptãs per quã opat⁹ dinas actiones sicut aliquid habet dupliciter rationẽ ptãtis. sic ꝛ characteris potestas eni ꝓpie dicit per quã possumus in actum in quẽ alias nõ possemus. sed ptãs fm quid ẽ per quã licite possumus q̃ alias poteramus sed nõ licite. ꝛ sic character simpliciter dicit ptãs per quã possumus in actum in quẽ prius nõ poteramus. sẕ character fm qd dicitur potestas per quã licite possum⁹ in actũ in quẽ prius poteram⁹. sed nõ licite. accipiendo characterem ꝓ ptãte simpliciter dicta. sic character nõ imp̃mit nisi in sacerdotio nõ autem in inferioribus ordinib⁹. cuius rationẽ assignant. q. cuicũq; cõferẽ aliqua ptãs spiritualis simpliciter talis potest in spiritualem effectũ in quẽ nõ poterat prius ut dictum est. sed sacerdos post suã ordinationem potest in spiritualẽ effectum in quẽ non poterat prius. q. potest cõficere sacramentũ eucharistie. ꝛ absoluere in foro penitentie q̃ prius nõ poterat. diaconus vo ꝛ inferiores ordines post ordinationẽ suã nõ possunt in aliquẽ effectum quẽ pri⁹ nõ possent: q̃uis liceat eis nũc q̃ nõ licebat pri⁹. prius enim poterat euã gelũ legere. ꝛ sacerdoti ministrare. sed nõ licebat. ergo in ordine sacerdotis conferẽ potestas spiritualis simpliciter dicta nõ autẽ in ordine inferiorũ. si ergo character sit potestas spiritualis. sequit q̃ character ꝓpie ꝛ simpliciter dict⁹ imp̃mat in sacerdotio ꝛ nõ in inferioribus ordinib⁹. nec est instantia nisi de exorcista qui videt in sua ordinatione accipe ptãtẽ ad effectum spiritualẽ. sẕ ad impediendũ ptãte demonis. sẕ istud fm Cypriani nõ cogit. q. ziple ponit q̃ exorcism⁹ nihil facit. sed tñ figit illud quod in baptismo postea efficitur. dicit eni sic. Scias diaboli nequitiã pmanere vsq; ad aquã salutarẽ. in aqua autẽ baptismi oẽm nequitiã amittere. ꝛ ita fm ipsũ exorcista nõ habet ptãtẽ sup̃ demonẽ. sed q. cõtrariũ tenet cõmuni⁹. iõ pot cõcedi q̃ in ordine exorciste imp̃mat character nec tñ. ꝓpter hoc est dignior ceteris ordinib⁹. q. q̃uis in hoc excedat. tñ in alio excedit. in hoc sẕ q̃ actus alio ꝓ ordinũ magis de ꝓpinquo se habent ad sacrm eucharistie q̃ act⁹ exorciste qui imediate ordinat ad tollendũ impedimẽtũ baptismi ꝛ mediãte baptismo ad eucharistie sacrm. Si vo charact accipiat secũdo mõ. sẕ ꝓptãte p quã licite possum⁹ in actũ in quẽ prius poteram⁹ sed nõ licite. sic dicendũ est q̃ in oib⁹ ordinib⁹ imp̃mitur charact. q. p quẽlibet ordinẽ deputat⁹ ordinat⁹ ad actũ q̃ ẽ sacer uel ꝓpre materie ul ex relatiõe quã bꝫ ad eucharistie sacrm. Sẕ 3. q. in ꝓformatiõe ipsimit characte ꝓpie dict⁹ sicut in baptismo ꝛ sacerdotio ꝛ tñ per illũ non potest in quod prius non posset etiam licite sed tñ ex officio. sicut miles etiam non recipit potestatẽ facti sed officij ad pugnandũ. Et viterius quia illa que non

Ayuntamiento de Madrid

impm̃ ut characterē reiterant. q̃ ꝛc. Sz ad hoc dicēt q̃ illa per q̃ fiunt deputatiōes ad aliq̃ sacramētū cū cōsecratione illa nō iteranť q̃diu res manent. licz illa cōsecratio nō imprimat charactarē. nec sit sacramētū sed importat solam deputationē ad aliquid sacrū. hec -pe. Mihi videť q̃ opinio quā recitat ꝛ in parte approbat nō est vera quo ad aliq̃. scz q̃ ptās que cōferť alijs ordinib⁹ a sacerdotio sit potestas solū per quā q̃ licite pōt q̃ō prius poterat sed nō licite. hoc enī falsum est in omnib⁹ minoribus ordinib⁹ uel saltē tribus illoꝝ. vnde sanctus Tho. 2ª. q. huius dis. arti. 2ª arguit sic 9ª loco: In quolibet actu ordinis spūalis debet cē aliqua vis spūalis quā habent ordinati p̄ alijs. sed in aperione ꝛ clausione hostiorū non habent aliā potestatem spiritualē hostiarij q̃ alij hoies. ergo hnō debet poni act⁹ ipsoꝝ. Ecce argumētū. segť risio. Quidā inquit dicūt q̃ in susceptiōe ordinis dať hostiario quēdā vis diuina ut arcere possit alios ab introitu templi. sicut ꝛ in xp̄o fuit qñ eiecit vendētes de tēplo. sed hoc magis pertinet ad gratiā gratis datā q̃ ad gratiā sacramēti ꝛ ideo dicendū q̃ suscipit ptātē ut ex officio hoc agere possit: q̃uis etiā hoc ab alijs fieri possit sed non ex officio. ꝛ ita est in omnib⁹ actib⁹ minorū ordinū q̃ possunt per alios licite fieri q̃uis illi nō habeant ad hoc officiū sicut etiā in domo nō cōsecrata pōt dici missa: q̃uis cōsecratio ecclesie ad hoc ordinеť ut missa in ipsa dicať hec ille. -patet ergo ex oib⁹ p̄dictis q̃ character ordinis aliquis ē potestas ad faciendū aliquid q̃ō sine illo nō posset fieri nec licite nec illicite. sic character sacerdotij uel exorciste. aliquis ꝥo est potestas ad faciendū aliquid q̃ō sine illo posset fieri ſz nō licite. sic character diaconatus ꝛ subdiaconatus. aliqs ꝥo ē ptās ad faciendū aliquid q̃ō sine illo posset fieri licite sed nō ex officio. sicut ē character trīū minoꝝ ordinū. Et simile est de charactere ꝓfirmatiōis ut ponit sanct⁹ Tho. 7. dis. 4ª arti. p̄. q. 3. Utrū aūt ptās uel character sex ordinū extendat se ad aliquē effectū interiorē ꝛ spūalē in quē nō posset carens tali ordine nō est manifestū nec a doctoribus determinatū nisi de exorcismo: de quo dicit beat⁹ Tho. 6ª. dis. bui⁹. q. 2. arti. 3. in solutione 2ª. q. q. ea que in exorcismo dicūť ꝛ agunť aliquē effectū habent in eo qui exorcizať q̃ quidē effect⁹ est debilitatio ptātis demonis ne tātū possit in hoie sic añ baptismū. ꝛ ne alia bona impediat in ipso. hec ille. trī ex hoc nō directe pōt cōcludi q̃ illa actiuitas sit in exorcista. ſz solum q̃ in verbis exorcismi. pōt trī, phabiliter cōcedi q̃ sit in vtriq̃. forte act⁹ superioꝝ ordinū aliquē effectū habēt nobis ignotū in corpore xp̄i mystico positiuum uel priuatiuū disponentē populū ad sacramētorū dignā susceptionē uel inspectionē quē effectū nō habet actus exercitus per ministrū laicum nō ordinatū. hoc aūt puto indubitāter verū q̃ nullus laicus pōt exercere licite actū exorciste: q̃ō si p̄sumeret nihil faceret ꝛ mortaliter peccaret. ꝛ sic patet ad 2ᵐ Scoti. ¶ Ad 3ᵐ eiusdē negat ꝓia. nec valet, phatio ut alias dictum fuit dis. 19. q. 1. qz ptās sacerdotalis vnica est fm cēntiā absolutam licz habeat diversos actus ꝛ ꝓter diuersos respect⁹ ꝛ habitudines ꝛ noia. Cū autē dicit arguens q̃ vna illaꝝ prius tempore data fuit aplis q̃ alia negat. sed concedit q̃ eadē ptās p̄mo data fuit aplis in cena quo ad vsum ei⁹ primariū ꝛ principalē. ꝛ post resurrectionē fuit eis data quo ad alium vsū uel actū secūdariū ꝛ min⁹ principalē mō alias exposito. Et de ℔ allegatū fuit ibidē dictū sancti Tho. in p̄senti dis. q. 2. arti. 3ª in solutione secundi vbi sic dicit. Dñs discipulis dedit sacerdotalem ptātē q̃tū ad principalē actū ante passionē in cena qñ dixit: accipite ꝛ manducate. vnde subiunxit: hoc facite in meā cōmemorationē. sed post resurrectionem dedit eis ptātē sacerdotalem q̃tū ad actū secūdariū q̃ē ligare ꝛ soluere. hec ille. Ibidē etiā dicit in principali solutiōe q̃ collatio potestatis sacerdotalis fit per hoc q̃ dat eis aliquid q̃ō ad, pprīū actū ptinet. ꝛ qz principalis actus sacerdotis est consecrare corpus ꝛ sanguinē xp̄i. ideo in ipsa datione calicis sub forma vboꝝ determinata character sacerdotalis imprimitur. hec ille. Item dis. 18. q. 1. arti. p̄. q. 2. in solutione p̄mi. sic dicit. Ad duo quoꝝ vnū est cā alteri⁹ vna ptās ordinať. sicut in igne ad calefaciēdū ꝛ dissoluēdū. Et qz ois grā ꝛ remissio i corpe mystico ex capite suo, pueniť ei. ideo eadē ptās videť esse p essentiā qua sacerdos ꝓficere pōt ꝛ qns pōt ligare ꝛ soluē si iurisdictio adsit nec differt nisi rōne fm q̃ ad diuersos effectus cōpať sicut etiā ignis dicit fm aliā rōnē calefactiū ꝛ liquefactiū. ꝛ qz nihil aliud ē character sacerdotalis q̃ ptās exercendi illud ad quod principaliter ordo sacerdotij ordinať oportet q̃ sit idē q̃ spūalis ptās. ō character ꝛ ptās cōficiēdi ꝛ ptās clauiū est vnū ꝛ idē per cēntiā sed differt rōne. hec ille. Et hec sufficiant ad obiecta Scoti ꝓtra primā ꝓnē: ad quoꝝ elucidationē valebūt dicēda ad obiecta ꝓtra 2ᵐ ꝓnē. ¶ Ad pmū ꝓ 2ᵐ ꝓnē. rīdet -pe. q̃ aᵒ argumēti vera est tūc solū qñ plures actiones ordinanť sic ad vnū effectū cōcm q̃ nō habent ꝓter illū aliquē, pprīū effectū ex opere operato qui sufficiat ad rationē sacri: sicut est in exorcismo ꝛ in illis que dictū ante ꝛ post in quolibet ordine qñ ferť. secus aūt est qñ quelibet actio habet, pprīū effectū ex ope operato qui sufficit ad rōnē sacramēti. tunc enim quodlibet est sacramētū. sed qz oēs illi, pprii effect⁹ nō sūt, ꝓpter se intenti. sed, ꝓpter aliqd vnū. ideo oēs ille actiōes simul sūpte faciūt vnū sacramentū integrū ꝛ perfectū. sed quelibet illaꝝ facit sacramētū imperfectū ꝛ diminutū. hec -pe. ꝛ bene. hoc addito q̃ō aᵒ Durādi licz habeat aliquā apparentiā loquēdo de actionibus ordinatis ab ecclesia ad principalem actionem instituta ꝛ xp̄o. ꝛ potissime quando ille diuerse actiones fuūt sup eodē suppōsito ul⁹ plona. trī loquēdo de diuersis actionib⁹ ordinatis a xp̄o super diuersa suppōsita ꝛ cum diuersis formis ad cōferendū specialē gratiam uel effectum gratie dicta aᵒ nullam habet apparentiam. sic autem est de actionib⁹ que sunt ordinationes ministroꝝ ecclesie sub sacerdotio. ¶ Ad 2ᵐ rīdet -pe. dicēs q̃ qñ dicit q̃ ordo p̄out est sacramentū est ad cōferendū seu conficiendū sicut baptismus ē potētia passiua ad suscipiendū ea: addendū est ad p̄parandū ꝛ ministrandum ad conficere ul⁹ cōferre. Si dicať q̃ ex parte potentie passiue non est nisi vna actio que sit sacramentū: alie autē sunt sacramentales ꝛ p̄eparatorie. ergo nec ex parte potentie actiue. nō est simile. qz plura requiruntť ad agendum q̃ ad patiēdū. Uel dicendū q̃ etiam ordinū quidā disponūt ad sacramentum conferendū ꝛ conficiendū disponendo populū. in minori autē verū dicunt nisi de diacono qui ex officio habet sanguinē mministrare. trī adhuc videť q̃ nō sit su⁹ gradus nisi fiat mentio in verbis sue ordinatiōis hec -pe. ꝛ bene. nec aᵒ argumenti est simpliciter falsa. illa enim similitudo ibidem facta de baptismo ꝛ ordine nō tenet per oia. sed sufficit q̃ sicut in sacramēto baptismi ꝓfert ē potētia passiua ad susceptionē sacroꝝ:

Ayuntamiento de Madrid

sic in sacramento ordinis conferatur aliqua potentia
actiua ad exercendū aliquā actionē ordinatā media-
te uel imediate ad cōficiendū uel dispensandū sacrm
eucharistie ul'ad preparandū eius materiā uel ,ppriū
suscipientē sacramentū uel aliqdhs.hanc aūt ptātem
habet quilibet ordinat⁹ qualcūq; ordine ecclesiastico
sicut ostēdit sanct⁹ Tho.in hac dis.q.2.arti.3 mo in so-
lutione.2.q. dicens:Distinctio ordinum est accipiēda
fm relationē ad eucharistiam.quia ptās ordinis aut ē
ad consecrationē ipsius eucharistie.aut ad aliqō minis-
teriū ordinandū ad hoc. Si primo mō.sic ē ordo sacer-
dotū.2 ideo cum ordinant accipiūt calicē cum vino 2
patenam cum pane:ad designandū q accipiunt po-
testatē cōsecrandi corpus 2 sanguinē xpi.cooperatio
aūt ministroꝝ est uel in ordine ad ipsū sacramentū uel
in ordine ad suscipientes.si primo mō:tripliciter. primo
enim est ministerium quo minister cooperat sacerdoti
in ipso sacramēto cōficiūdo sicut ad dispensationē.licz nō cōsti
ad cōsecrationē quā solus sacerdos facit.2 hoc ptinet
ad diaconū. vnde in littera dr q ad diaconū pertinet
ministrare sacerdoti in omnib⁹ q agunt in sacramētis
xpi. vnde etiā ipsi sanguinē dispēsant.2.2 est ministeriū
ordinatū ad materiā sacramēti ordinādā in sacris va-
sis ipsius sacramenti.2 hoc pertinet ad subdiaconum.
vnde in littera dicit q vasa corporis 2 sanguis domi-
ni portāt 2 oblationes in altari ponūt.2 ideo accipiunt
calicem de manu episcopi: sed vacuū cum ordinant.
3.2 est ministerium ordinatū ad presentandum ad ma-
num sacerdoti.2 hoc competit acolytho.ipse eni ut in
littera dicitur vrceolū cū aqua 2 vino preparat. vnde
accipiunt vrceolū vacuū. sed ministeriū ordinatū ad
preparationē recipientū nō pōt ēe nisi super imundos
q; qui mūdi sūt iam ad sacra percipienda sūt idonei.
Triplex autē est genus imūdorū fm Dionysiū.quidā
enim sūt oio infideles credere nō volētes.2 hi totaliē
etiā a visione vinoꝝ 2 cetu fideliū arcendi sunt.2 hoc
ptinet ad hostiarios. quidā aūt sūt volētes credere sz
nōdū instructi.sz cathecumini.2 ad eoꝝ instructionē
ordinatur lectoꝝ ordo. 2 ideo prma rudimēta fidei.sz
vetus testamentū eis legendū cōmittit.quidā vo sūt
fideles instructi.sz impedimentū habētes ex dēmonis
ptāte id est energumini.2 ad hos hz ministeriū ordo ex
orcistarum.2 sic patet rō numeri 2 gradus ordinis.hec
ille. Ex quib⁹ patet q quilibet ordo habet ptātē ul'ad
ōsecrādū eucharistiā uel ad aliqō ministeriū ordinatū
ad hs. ¶ Ad 3.m rndet -pe.de palude dicēs. Q qi dr q
nō ē ordo simpliciter.qi nō est potestas simpliciē nisi in
sacerdotio.pōt addi q imo in subdiaconatu 2 diacona
tu est noua non ptās.quia prius poterant contrahere
matrimoniū postea nō possūt 2 si cōtrahant nō est ma-
trimoniū nec sacramētū. Item dicēdū q bene ē aliqō
verū sacramentū nō solū per quod aliqs pōt agere ul'
pati qō prius nō poterat nisi illicite sicut per matrimo-
niū accipit potestatē vnus in aliū non patiendi aut fa-
ciendi qō prius nō poterat.sed faciendi licite qō prius
nō poterat nisi illicite. 2 sic est de diaconatu 2 subdia-
conatu. Itē aliquid est sacramentū p quod dat pote-
stas faciendi ex officio qō prius poterat facere licite:
sed nō ex officio sicut in cōfirmatiōe.2 sic est de mino-
ribus ordinib⁹ quoꝝ actus etiā licite sine illoꝝ ordine
etiā exercentē nō mi ex officio a deo instituto sicut cum
illis. uel si cōcludat q nō quilibet ordo est sacramētū
pfectū sed impfectū ꝛcedēdū ē. Q aūt dicit q licere
nō ē posse nisi fm qd. dicit qō imo ptās iuris dr ēe po-
testas simpliciter sicut in matrimonio ptās quā vnus
habet i aliū nō est ptās facti quā magis habet q oppri-
mit alienā q qui reddit debitū sue.sed solū ptās iuris
qua licite facit qō pri⁹ nō poterat. Itē exorcistatus 2
epat⁹ erūt simpliciter ptātes sicut iacerdotiū. qz per
illa pōt quis qō pri⁹ nō poterat. hec -pe.2 bene. Cum
autē cōcludit arguens q ordo hostiariorū lectorum 2
acolythoꝝ nō ē nisi ex institutiōe ecclesie.2c. negādū ē
vnde scūs Tho. vbi sup in solutione 2.2 argumenti.sic
dicit: In primitiua ecclesia.ppter paucitate ministroꝝ
oia inferiora ministeria diaconis cōmittebāt ut patet
per Dionysiū 3.2 ca.a.ecclesiastice hierarchie. vbi dicit
Ministroꝝ alij stant ad portas claustri ut alij aliud
quid .ppriū ordinis operant: alij cū sacerdotib⁹ ponūt
in altare sacrū panē 2 benedictionis calicē.nihilominus
erāt pdicte oēs ptātes implicite in vna diaconi ptāte
sed postea ampliat⁹ ē cult⁹ diuin⁹ 2 ecclesia qō implici-
te habebat in vno ordine explicite tradidit in diuersis
2 fm hoc dicit magister in littera q ecclesia alios ordi-
nes sibi instituit.hec ille. ¶ Ad 4.m rndet -pe.dicens
q sicut quelibet aia est aia sed nō perfecta nisi intelle-
ctiua in qua be tres vniunt 2 est vna perfecta aia. sic ē
,ppsito nisi q ibi est totū essentiale cū toto potentiali
2 est ibi vnitas realis non plures aie in hoie.hic aūt est
vnitas ordinis. vnde sunt plura sacramenta impfecta
sed vnū perfectū.nec etiā sacerdotū sine alijs ē sacra-
mentū per se 2 distinctū.tunc eni alia uel nō essent sa-
cramenta uel essent distincta sacramēta a sacerdotio
Q aūt dicit Tho.q tota plenitudo hui⁹ sacramēti ē
in sacerdotio.intelligēdū ē q ēstū ad essentiā illa qō pri-
cipaliter 2 ftualiter querit in omnib⁹ nō aūt
q ēstū ad pfectionē 2 integritatē accidentalē eiusdem
nec q ēstū ad essentiā eoꝝ que imediate ut ,ppriū finis
querūt in singulo ordine.nisi eni sacerdos suscepisset
ordinē diaconat⁹ nō licite faceret officiū diaconi nisi
forte inferior contineat in superiori.hec -pe. Et videt
in aliquib⁹ discordare a scō Tho.nā scūs Tho.in hac
dis.q.1.arti.2 in solutione 5.2.q.ultimūle sic dicit. Ilo est
de necessitate superioꝝ ordinū q aliqs prius habeat
minores ordines:qz ptātes sunt distincte 2 vna quātū
est de sui rōne nō requirit aliā in eodē subiecto 2 ideo i
primitiua eccla aliqui ordinabant in pbyteros q pri⁹
ordines inferiores nō susceperant. 2 ni poterāt oia q
prit inferiores ordines.qz inferior ptās cōpbendit in
superiori virtute sicut sensus in intellectu 2 ducat in re-
gno.sz postea p cōstitutionē ecclie determinatū est q
ad maiores nō se ingerat q pri⁹ in minoribus officiis nō
se humiliauit.2 inde ē q q ordinat p saltū nō reordinā-
tur.sed id quod omissū fuerat de pcedētib⁹ ordinibus
eis cōfert.hec ille. Itē sicut recitatū fuit in solutione
pcedētis fm ipsū ptās diaconi cōprehēdit omnes in-
feriores virtute 2 implicite. Dr ergo q in arguméto
Durādi sūt multi defect⁹.primus est cū infert ista falsā
ntiam ex dictis sancti Tho.in diaconatu 2 inferioribus
ordinib⁹ ē aliq participatio sacri ordinis.sz in sacerdotio
est plenitudo huius sacri.q solū sacerdotiū est sacra-
mētū 2 religo ordines nō sūt sacramētū sed sacrale.hec
eni ntia nō sequit ex dictis sci Tho. nec est fm mentē
eius.nam ipse concedit aliis 2 negat ntis.quod patet.
nam ipse concedit q quilibet ordo est sacramentum.
nam.q.2 hui⁹ dis.arti. primo in solutione tertie questi-
uncule sic dicit Ordo dr sacer duplicit. vno mō fm se
2 sic quilibet ordo est sacer cū sit sacrm quoddā.alio mō
rōne materie circa quā habet aliquē actū. 2 sic ordo

Ayuntamiento de Madrid

dicit sacer qui habet aliquē actum circa rem cōsecra-
tā ⁊ sic sūt tm tres ordines sacri. scz sacerdos ⁊ diaco-
nus qui habēt actū circa corp⁹ ⁊ sanguinē xpi cōsecra-
tū. ⁊ subdiaconus qui habet actū circa vasa cōsecrata
hec ille. Ex quib⁹ patet q̄ fm mentē ⁊ dicta eius qui-
libet ordo est sacramentū. sed arguens male exponit
dicta ei⁹ ⁊ forte praue intellexit. cum enim dicit san-
ctus. Tho. in ante illius ꝓie q̄ tota plenitudo huius
sacramēti ē in solo sacerdotio ⁊ in alijs est quēdā par-
ticipatio. non loquit̄ de participatiōe sacramenti quo
ad nomē ⁊ rationē: sed quo ad ptātē. q̄ illa perfecte ē
in sacerdotio. sed participative i alijs. Et q̄ loquat̄ de
hac participatiōe patz. nā eodē articulo. ⁊ questione
in solutione tertij sic dicit. In regno ꝯuis tota ptātis
plenitudo resideat penes regē. nō tm excludunt̄ mini-
strorū potestates que sūt ptcipatiōes quēdā regie po
testatis. Et similiter est in ordine. hec ille. Et hoc cōso-
nat dictis eis in cōsili materia. nam prima parte. q. 77
arti. p̄ sic dicit. Totū ptātīuū medū est inter totū vni-
uersale ⁊ totū integrale. totū enim vniuersale adest
cuilibet parti fm totā essentiā ⁊ virtutē. ut animal hoī ⁊
equo. ⁊ ideo ppie de suis partibus predicat̄. totū vo
integrale nō est in qualibet parte neq̄ fm totā cēntiā
neq̄ fm totā virtutē. ⁊ iō nullo mō de suis prib⁹ pdica-
tur. sed aliquo modo licz improprie pdicat̄ de oib⁹ sīl
ut si dicam⁹ q̄ paries tectū ⁊ fundamētū sūt domus.
totū vo potentiale inest suis partib⁹ fm totā essentiā
sed nō fm totam virtutē. ⁊ ideo quodāmodo pōt pdica-
ri de qualibet parte sed nō ita, ppie. sicut totū vniuer-
sale. ⁊ per hūc modū Aug⁹ dicit q̄ memoria intelligē-
tia ⁊ volūtas sūt vna anime essentia. hec ille. Itē posi-
to q̄ sanct⁹ Tho. loqueret̄ de participatiōe sacramē-
ti ordinis quo ad nomē ⁊ rationē ⁊ nō solū de partici-
patione quo ad ptātē. adhuc argumentū peccat p fal-
laciā ꝓtis arguēdo a ppositione habēte plures causas
veritatis ad vnā illarū. nā cum dicit q̄ in alijs ordini-
bus a sacerdotio est quēdā participatio sacramēti or-
dinis. hoc pōt dupliciter intelligi. scz uel quia rō sacra-
menti nullo modo saluat̄ in alijs. aut q: nō ita perfecte
⁊ cōplete. Ex hac aūt diuīctiua nō licet iferre aliquā
ptē ſic arguēs facit. Secūd⁹ defectus illi⁹ argumēti ē
q: cōcesso q̄ quilibet ordo sit sacramētū ⁊ pdicationē
sacramenti recipiat. nō sequit̄ q̄ sacramētū ordinis se
habeat ad singulos ordines sicut totū vniuersale ad
partes subiectiuas, ppter causas statim assignatas: tū
quia non adest cuilibet parti fm totā suā virtutē: tū q:
nomen ⁊ rō sacramēti prius ⁊ perfect⁹ saluat̄ in vno
ordine ꝯ in alio. cui⁹ oppositū est de toto vlī vniuoco
respectu suarū partū: tū q: nō dicim⁹ q̄ quilibet ordo
sit p se ⁊ distinctū sacramētū penit⁹ ab alio ordine. sed
q̄ quilibet ordo est sacramentum sed nō perfectū sine
alijs: q̄ qdē imperfectio pōt dupliciter intelligi. q: si lo-
quamur de alijs ordinib⁹ alijs a sacerdotio. nullū eor:
nec omnes simul sine sacerdotio habēt plenitudinem
potestatis ordinis ut dictum est. Si vo loquamur de
ipso sacerdotio sumpto scz sū ad alijs ordinib⁹ defi-
cit sibi aliqua pfectio accidētalis ul' secūdaria quā ha-
beret cum alijs: de qua fit mentio in prohatione ꝓnis.
ut puta q: nō ita perfecte recōmēdat aut repzesentat
vīnā sapiētiā. nec ita subuenit humane ifirmitati. nec
dat viā, pficiendi plurib⁹ sicut faciūt septem ordines
simul sumpti. Et vlterior quia non ita perfecte significa-
cat rem ⁊ effectū ⁊ ptātē totalis sacramēti ordinis sic
faciūt oēs septem ordines simul sumpti. ⁊ ppter mul-
ta alia. Tertⁿ defectus argumenti est. quia posito q̄
septem ordines sint vnū pfectū sacramētū. nō sequit̄
q̄ sacramentū ordinis se habeat ad singulos ordines
sicut totū integrale ad partes suas integrales, ppie
loquendo, ppter rōnes ptactas. scz quia totū integra-
le nō adest alicui sue pti neq̄ fm totā sui essentiā: nec
fm virtutē totā. Secus est de sacramento ordinis re-
spectu singulorū ordinū ut dictū est. nec saluatur fm
totā suā virtutē in aliqua parte sua sicut ordo in sacer-
dotio saluat̄ fm totū posse suum. ¶ Ad 5ᵐ rndet pe-
dicens q̄ solutio quā dat argūēs ad argumentū non
valet. primo quia videt̄ innuere q̄ in minoribus ordi-
nibus grā nō cōferat̄. quod ē falsū. quia aut cor: act⁹
a carente grā nō pōt exerceri sīue peccato. ⁊ tūc eadē
ratione ꝓferrur in eis gratia sicut in diaconatu ⁊ sub-
diaconatu. aut possūt sine pctō tūc saltem nō possūt
exerceri cū merito. qñ autē deus eligit aliquē ad ali-
quod officiū: nō solum dat illud quod ē necessariū ad
hoc q̄ exercens nō mereat penā. sed etiam illud qō ē
necessariū ad hq̄ in plures mereat pmiū ⁊ mercedē
alias deficeret in necessarijs. qz frustra quis laborat
si nec pzemiū nec meritū cōsequat̄ nec penā vitet. ⁊ in
minoib⁹ ordinib⁹ adiungit̄: sic agas ut ptē habeas cū
illis. ⁊c. Q̄ aūt dicit q̄ nō oē illud i quo ex opere ope-
rato cōfertur gratia est sacramētū. ē ꝓtra diffinitionē
sacramenti noue legis que nō plus cōtinet nisi sensibi-
le signū exterius ⁊ gratā sanctificantē interi⁹ ex ope
operato: ita tñ q̄ uel ipsa res que confert gratiā est sa-
cramētū ⁊ nō vsus eius: sicut cōmunio nō ē sacramē-
tū sed vsus sacramenti. ⁊ tñ ex opere operato confert
gratiā. ul' vsus rei que cōfert sanctitatē ē sacramētū
sicut in baptismo. Q̄ aūt dicit q̄ illis solis ordinib⁹ q̄
ordinant̄ cōtra peccatū vera est maior. falsū est. q: so-
lum baptism⁹ ⁊ pnia ⁊ extrema vnctio fm eos directe
ordinant̄ ꝓtra peccatū tollendū ⁊ alia cōtra alios de-
fectus ⁊ nihilominus sunt vera sacramenta ex hoc q̄
ex opere operato conferūt gratiā. Et ista maiorē quā
modo distinguūt ipsi solebant accipe indistincte ad, p
bandū aliquid esse sacramētū. qz scz habebat aliquid
sensibile exterⁿ per quod interⁿ sanctitas causabat̄.
sacramentū eni est sacre rei signū ita ut causa existat
⁊ similitudinē gerat. ⁊ nihil plⁿ regrit̄. Q̄ vlterⁿ dicit̄
q̄ in operationib⁹ que p̄ncipaliter ordinant̄ ad confe
rendū potestatē uel officium illa sola est sacramentū
per quā datur potestas imediate ad illū finem. verū ē
si loquat̄ de fine imediato ad quē grā requirit̄. nō aūt
de fine remoto. si eni per sacerdotiū ꝓferret̄ trīmodo
potestas ⁊ nō grā ex opere operato. nō esset sacramē-
tū noue legis. sed solū antique. uel si per sacerdotium
solum daret̄ gratia ⁊ nō aliqua potestas. posset ē sa-
cramētū in noua lege. sicut extrema vnctio in qua nō
datur potestas per quā sup alios ꝓstituat̄. ergo ex his
duobus est sacramētū sicut ex causa finali. q: datur
potestas ⁊ gratia ad bene vtendū ea. Ubicunq̄ ergo
illa duo cōcurrunt ibi est sacramētū. ideo. ⁊c. Q̄ autē
dicunt q̄ sacramentū ⁊ sacramentalia nō oportet sīl
conferri. verum dicunt: sicut de cathecismo in primi-
tiua ecclesia. sed ex hoc potest argui contra eos. quia
illud non se habet ad aliud sicut sacramētale ad sacra-
mentū qō non pōt cum ipso licite cōferri uel quod nō
pōt cum ipso iterari etiam si sit cū consecratione datū
sicut vnctio in scapulis ⁊ in vertice iterant̄. q: nō fuit
verus baptism⁹: ⁊ nō solum cathecismus ⁊ exorcism⁹,
quādo eni cēntia sacramenti defuit debent oia sacra-

Ayuntamiento de Madrid

mentalia iterari. quia nullus debet vari sacramentū nisi oib⁹ cōcurrentibus excepta necessitate. Qd autē dicit q⁹ debet caute suppleri qd fuit omissū. ⁊ nihil ē iterandū: de sacramentis iterandis c. i. verū est quando illud qd fuit omissum nō erat essentiale ⁊ pncipale in sacrameto. sed uel erat pure sacramētale. sicut cathecismus omissus debet dici solus ⁊ nō alind. qz est pure sacramentale. uel quādo erat essentiale sed nō pncipale. sicut si manus impositio est omissa in diacono uel sacerdote. qd essentiale est ſz nō pncipale illud solum supplendū est. sed si nec character impressus fuisset oē illius characteris sacramētale repetendū esset sicut si sacerdoti nō fuisset tradit⁹ calix oē pure sacramentale ad ordinē sacerdotij repetendū esset cū illo uel saltem posset repeti. sed qi sacerdotiū datur nō oportet. imo nō licet aliquē alium ordinē cū illo cōferri. ergo null⁹ ordo ē ad ipsum sicut pure sacramētale. Cōfirmat 2ª buius rōnis. quia illud quod est tūn sacramētale ⁊ non sacramentū pōt iterari sine iniuria sacramenti. quia p iterationē ei⁹ quod non est sacramentū non fit iniuria sacramento. imo etiā qi sacramentum conferrē solent sacramentalia iterari si prius qi fuit adhibita essentia sacramenti nō fuerunt collata. vnde ⁊ in primitiua ecclesia quando cathecumini veniebant ad baptismum ꝗtūcūq; essent instructi ut Ambro⁹ Aug⁹ ⁊ Martin⁹ nihilomin⁹ replicabat eis id qd paruulis nondū cathecizatis dicitur credis credo. ⁊ si factis omnib⁹ cerimonijs inueniat puer non baptizatus. quia defuit forma uel materia: qi baptizabit replicabit totū. sicut dicto toto canone. si nō apparet esse panē ul' vinū reincipietur totum a canone ⁊ apponēt noua hostia. Et similiter qi essentiale ordinis ē omissū oia reiterant. hec -pe. cum multis alijs probationibus ad hoc q⁹ alij ordines nō sint pure sacramētalia. ⁊ nō sacramēta. Ex quibus patet solutionē Durandi ad argumentū qd recitat nō valere. ⁊ potissime qz contra doctrinā cōem est q⁹ aliquid pure sacramētale ab ecclesia institutum. ⁊ nullo mō a xpo uel mediate uel imediate cōferat gratiā ex opere operato. hoc eni ptinet ad ptātē auctoritatis ul' excellentie in sacramētis quā sibi soli xpus reseruauit ideo nihil ē dictu q⁹ aliquis ordo cōferat gratiā ex ope operato. ⁊ tūnō sit sacramētū. sed sacramētale ab ecclesia institutū uel q⁹ aliqua actio instituta a xpo cōferens gratiā ex opere opato sit tūn quid sacramentale. ⁊ nō verū ⁊ ,ppriū sacramētū. ¶ Ad 6ᵐ rndet -pe. dicens q⁹ illa rō omittit mediū. quia rō sacramenti. cōsistit in omnib⁹ essentialiter sed nō equaliter. sicut ratio vite nō cōsistit eqliter in vegetatiuo sensitiuo ⁊ intellectiuo ſz in solo intellectiuo totaliter ⁊ perfecte. in alijs imperfecte ⁊ partialiter sed tūn essentialiter. ⁊ sic in ,ppo sito quilibet ordo est sacramētū essentialiter. qz habet vtraq; essentialia. sed nō perfecte nisi sacerdotiū. ⁊ iō sūt vnū sacramentū ,pter ordinē ad vnū. sez corpus xpi ad quod oēs ordinantur. hec -pe. ⁊ bene. ¶ Ad 7ᵐ rndet negando ꝛiam ibi factam. sez si ordo est sacrm ⁊ quilibet ordo est sacramētū. ergo sūt septē sacramēta uel tredecim. qz cōsecratio panis ante cōsecrationem vini est simpliciter sacramentū ⁊ per se ꝗtūd ad hoc q⁹ ei competit diffinitio sacramenti ⁊ est ibi totus effect⁹ ⁊ complet⁹. Et similiter est de cōsecratione vini. nō tūn sunt tot sacramenta simpliciter quot sūt cōsecrationes quia ambe ordinant ad vnū finem qui liez sit perfecte in quolibet ꝗtūd ad rem sacramenti. non tūn quo ad sacramentū sed quo ad signum est pfecte nisi sub vtraq; specie ⁊ sic ē int' ppsito. quia liez in quolibet ordine sit illud quod per se sufficeret ad totā rationē sacramenti ⁊ ideo quodlibet pōt dici sacramētū. qz tūn omnes ordines ad vnū quid pncipaliter ordinant ,ppter hoc sunt vnū sacramentum vnitate ordinis. hec -pe. ⁊ bene. ad cuius intellectum facit illud quod dicit scūs Tho. 8. dis. hui⁹ q. i. arti. ꝑmo in solutiōe 2ª ꝗstiūcule. -per se inquit vnū simpliciter ⁊ qd est numero vnū. tribus modis dicit. vno mō sicut indiuisibile dicit vnū ut punct⁹ ⁊ vnitas qd nec ē multa actu nec potentia. Alio mō quod est vnū ꝛninuitate qd tūn est multa in potentia sic linea. Tertio mō qd est vnū perfectiōe sicut dr calciamentū vnū quod habet omnes partes que requirūt ad calciamentū. ⁊ hec vnitas dicit in omnibus illis ad quorū integritatē aliqua exigunt sicut vnus homo ⁊ vna domus. ⁊ quia ad omne sacramētū multa cōcurrunt sicut materia ⁊ forma ⁊ hs. ideo ab hac vnitate dicitur sacramentū vnum esse. illa enim sunt de integritate alicuius instrumenti que requirūt ad illā operationē ad quā instrumentū est deputatū. hec ille. ⁊ applicat hoc ad eucharistie sacrm. Similia dicit 3ª parte q. 73. arti. ꝑ Sicut inquit dicit 5º metaphisice vnū dr non solū qd est indiuisibile uel qd est continuū. sed etiā qd est perfectū. sicut cū dicit vn⁹ homo ⁊ vna domus. est aūt vnum perfectione ad cui⁹ integritatē ocurrūt omnia que requirūt ad finem eius. sicut homo integratur ex omnib⁹ mēbris necessarijs operationi aie. ⁊ dom⁹ ex partibus que sūt necessarie ad inhabitādū. ⁊ sic hoc sacramentū dicit vnum. ordinat eni ad spūalē refectionē. ⁊c. hec ille. Et loquit de eucharistia. ⁊ in fine cōcludit q⁹ eucharistia est multa sacramenta materialiter. ideo qñq; dicit sacramēta in plurali. sed ē vnū formaliter ⁊ perfectiue ꝗtūd ordinat ad vnam refectionē. ⁊ sic pōt dici in ,ppsito q⁹ septem ordines sunt septem sacramenta materialiē sed sūt vnum sacramētū formaliter ⁊ perfectiue propter ordinē ad vnū finē qui est eucharistie sacramentū. ¶ Ad 8ᵐ rndet -pe. q⁹ non sequit si quilibet ordo ē sacramētū q⁹ sint partes subiectiue ⁊ sacramētū vniuersale totum. quia liez inequalitas partū non excludat totum vniuersale. nec illud quod est species que aliqñ est recipiens magis ⁊ minus. tūn partium subiectiuarū fm q⁹ hs vna nō ordinatur ad aliā. nō enim albedo minus intensa ordinat ad aliā magis intensam. nec ambe ad 3ᵃᵐ. nec similiter nigredo ad albedinē. sic autē est in ordinib⁹ q⁹ vn⁹ alij subseruit. ⁊ omnes ad vnū quid ordinant ꝗtūm sūt sacramenta. vnde non sunt ptes subiectiue. Et quod dicebat ergo sūt integrales. Dicendū q⁹ nō. quia ptes integrales sacramēti dicūt alique. quadrupliciter. primo ,ppter partialitatē signi non rei sicut in eucharistia quelibet consecratio per se sumpta continet totā rem sacramenti. ⁊ tūn non habet nisi partem signi nec in mānec in forma. vnde sola pars rei est ibi vi sacramenti. cū eni dico: hoc est corpus meū. nō significo sanguinē ne panis significat sanguinē. 2º partes integrales dicuntur in sacramento quorū quilibet per se nata est totā rem continere ⁊ significare sed ex ordine ⁊ intentione non habet nisi partem. sed omne simul habēt totum. sicut in baptismo tres imersiones quarū quelibet per se poterat esse baptismus totus ex intentione volentis trina imersione baptizare uel baptismū cōferre in sola vltima est effectus ante nihil. ⁊ si ante tertiam

Ayuntamiento de Madrid

motereť baptiçandus nihil actū esset ⁊ esset totū iterandū si suscitareť sicut ē ex parte verborū ꝙ añ vltimū nihil actum est. sed a p̄ncipio iterandū est totum si aliquid de substātia verbor̄ sit omissum. 3ᵒ mō dicūť partes integrales quar̄ quelibet effectum habet partialem statim ⁊ est signū partiale. nec vna plus q̄ alia sed omnes simul habēt effectū totalē. sicut in extrema vnctione. omnes enī vnctiones causant vnā pfectam curationē anime. sed quelibet partialem. quia si nihil agereť per quālibet sed solum per vltimam in virtute primarū. sicut est de verbis ⁊ imersionibus baptismi. tūc si minister motereť post primā vnctionē nihil esset actum. sed esset illa vnctio iterāda sicut de imersionibus ⁊ verbis dictū ē. Et preterea distincta ⁊ partialis significatio habet distinctū ⁊ partialē effectū in sacrisque efficiunt qō signāt ul signt. ergo hoc solum efficiť ex vi sacramenti sc̄z remissio cōmissorum per visum p istam vnctionē indulgeat tibi dñs quicqd deliquisti p visū siue quo ad culpā siue quo ad penā siue quo ad reliquias: sed ex naturali cōcomitātia si per alium sensū cōmisit peccatū mortale sine quo peccatū visūs nō potest remitti remitteret etiam sicut sub specie panis est sanguis quia non est separatus a corpore. sed si sacramentū illud ordinať contra venialē culpam cuius remissio nō habet cōnectionē tūc accidit vni vnctioni ꝙ habeat effectū alterius. Et similiter si contra penā uel reliquias peccati. quia forte sūt distincte. aut si infirmitas cōtra quam est sit aliquid indiuisibile per quālibet vnctionē fit ad eā dispositio spiritualis. 4ᵒ mō dicūť partes integrales sacramenti qñ neutra per se habet effectū aliquē. sed ambe simul iuncte ita tñ ꝙ effectus est ab vna q̄ñ formaliter ⁊ ab alia q̄ñ materialiter sicut materia ⁊ forma in naturalibus. ⁊ sic sunt verba ⁊ elementū in quolibet sacramento. ⁊ nō sicut partes verborū ad inuicē uel partes materie uel actionū que se habēt equaliter sīc i 2ᵒ mēbro. nullo aūt istor̄ modor̄ quattuor se habēt ordines ad inuicē. quia nō quilibet ordo habet effectū totū oīuz ordinū sub signo partiali ut in primo mō. nec oēs simul habent vnicū effectū ad quē equaliter se habēāt ⁊ nullus sine alio aliquē ut in 2ᵒ mēbro nec inequaliter ut i quarto. nec glibet hz suū effectū partialē equalē ut ex ālio resultet totus vnus effectus in eodem ut in extrema vnctione. qz perfecta curatio anime non est ex aliqua vna vnctione sed ex omnibus simul. sed si nō essent ordines inferiores sc̄z solum sacerdotiū haberet illum effectū p̄ncipalē ad quē omnes ordines ordinanť. sc̄z cōficere corp⁹ ⁊ sanguinē. hoc autem est cōtra naturam totius integralis ꝙ possit saluari in aliqua sui parte loquendo de ethrogeneis ⁊ partibus essentialib⁹. vnde relinquitur ꝙ sunt plures partes potentiales. hec ·pe. ⁊ bene. ⁊ subtilē. verūtī qō dicē ꝙ vna pars subiectiua fm ꝙ hz nō ordinať ad aliam videť falsum esse in partibus subiectiuis specie differentibus uel genere. cōstat enī ꝙ elementa sūt. ppť mixta ⁊ plante ꝓpter animalia ⁊ a ālia imperfecta ꝓpter perfecta ⁊ irrationalia ꝓpter hoiez licz omnia ordinenť p̄ncipaliter ad suum totū qō est vniuersū ⁊ ad deū qui est omniū p̄ncipiū ⁊ finis. De hoc sanctus Tho. p̄ma parte. q. 65. arti. 2ᵒ Similiť de indiuiduis eiusdē speciei puta hūane dicit Aristoteles p̄mo politice. 4. ca⁹ ꝙ quidā sunt naturaliť serui alior̄. Dicit ergo ꝙ quilibet ordo per se sumptus ē sacramētū perfectū uel imperfectū. ⁊ cum hoc omnes septem ordines sūt vnū sacramentum perfectū nec ex prima parte huius copulatiue sequiť ꝙ septem ordines sint septem sacramēta formaliter ⁊ perfectiue. sed solum materialiter ut superius dictum fuit. Similiter ex 2ᵒ parte dicte copulatiue non sequiť ꝙ septem ordines sint partes integrales vnius totius ex illis cōstituti. ſz partes potentiales ꝓpter causam superius dictā. qz sc̄z totū cui⁹ sunt partes adest cuilibet parti fm essentiā. ſz nō fm totā ītuitē. Et est simile quo ad aliqua sic si diceret ꝙ anima intellectiua ⁊ aia sensitiua ⁊ anima vegetatiua sunt partes hui⁹ totius qō est anima. quia anima saluať in qualibet predictarū partū fm totam essentiam ⁊ nomē ⁊ rationē sed non fm totam virtutē anime ſz tota virtus complete saluatur in intellectiua in alijs ho est participatio virtutis. verū est ꝙ fm aliū modū loquendi ipsa anima intellectiua pōt dici totum potentiale respectu sensitiue ⁊ vegetatiua sicut ostendit sanct⁹ Tho. 3ᵒ sen. dis. 33. q. 3. arti. p̄mo in solutione p̄me q̄stūcule dicēs: Oē totū ad tria genera reducit sc̄z vniuersale integrale ⁊ potentiale. Et similiter triplex pars inuenitur dictis totis corrīdens. integralis enī pars intrat in cōstitutionē toti⁹ sicut pars dom⁹ parīes. vniuersalis ho totius pars suscipit toti⁹ p̄dicationē sicut homo animalis. potētialis ho pars neqꝫ predicationē toti⁹ suscipit neqꝫ in cōstitutionē illⁿ oportet ꝙ veniat. sed aliquid de potentia totius participat sic patet in anima. rōnalis enim aia tota aia dicit eo ꝙ in ipsa omnes potētie aie congregantur. sensibilis ho in brutis. ⁊ vegetabilis in plantis dicunť partes anime. quia aliquid de potētia aie habēt. sed nō totū. vt dicitur in libro de plantis ꝙ non habent animā. sed partē anime. hec ille. Et quibus patet ꝙ de toto potentiali varie loquūť doctores. quia aliqñ volunt ꝙ predicē de qualibet parte aliqñ nō. 2ᵒ patet ꝙ vtraqꝫ oīa facta in argumēto nō valet. ¶ Ad 9ᵐ respondet ·pe. dicens: Finis est p̄ncipalis respectu eius qō est ad finē. vnde effectus p̄ncipaliter intentus in administratione sacramēti pōt dici dupliciter. vno mō tāq̄ finis. ꝓpr⁹ alio mō tanq̄ finis cōmunis. operatio aūt sacramētalis ad finem proprīū se habet dupliciter. vno mō sicut ipsū causans ex opere opato ⁊ est talis finis qui est de ratione sacramēti ut sacramentū est puta gratia ul cū hoc deputatio ad aliquod sacramentū ⁊ tale quid ē sacramentum ⁊ non sacramentale tm̄. quicquid enim ex opere operato causat gratiā est sacramentū uel pars eius. aliquādo finis ꝓprius nō ē gratia ſz aliqd aliud ⁊ hoc siue causeť ex ope operato ut exorcismus: siue ex opere operante ut catheccismus ⁊ hz sunt sacramēta lia ⁊ nō sacramēta. finis ho cōmunis est ex cuius vnitate plura possunt dici vnū sacramētū perfectū quor̄ quodlibet per se sumptū est imperfectū quo ad signū siue quo ad effectum siue quo ad vtrūqꝫ ⁊ siue vnū sit perfect⁹ alio sine nō. ⁊ sic est in proposito. oēs enim ordines ad hoc sunt ut missa integre ⁊ pfecte celebretur ad quā omnes ordines per se aliquid operanť. nec est aliquis ordo qui perfecte hoc possit sine alijs. nec etiā ipsum sacerdotiū q̄ñus per se possit in essentiā uel eucharistiā. Et ideo nec sacerdotiū ꝓut est ab alijs distinctū est sacramentū integrū ⁊ perfectū. sed oēs simul sunt vnū perfectū sacramētū. quia oēs simul cōferūt potestatē ⁊ gratiā faciēdi oīa requisita p se ad p̄ficiendum digne vnū effectum qui est sacramentū altaris nihilomin⁹ tñ quodlibet per se est sacramētū. ſz imper-

Ayuntamiento de Madrid

fectū. sacramētū quidē. qz ex opere operato ad aliqd sacrū deputat: ad quod bene agendum etiā gratiam ofert. sed impfectū. qz nō deputat ad illud mō pfecto sed impfecto. ⁊ gratiā impfectā tribuit iuxta ꝓportionē ad actū ad quē ordinat. sic ⁊ traditio calicis cū forma pōt dici sacramentū. qz ex ope operato dat ptātē ⁊ gratiā. ⁊ similē impositio manuū cū forma dat spiritū sanctū. aliter eēt mendaciū. ⁊ ptātē remittēdi peccata. nō tri sūt duo sacramēta. sed vnū. qz ordinant ad vnū pfectū gradū ⁊ ptātē sacerdotis. cuius ē duplex actus. ⁊ ideo per duas formas ⁊ duas exteriores res datur vtraq; ptās. vna quidē ex vi sacramēti. alia ex cōcomitātia in vtraq; sicut in eucharistia q̄ uis sit dissimile. quia ibi ē duplex materia: hic vna. hec ·p·. In quibus lic3 multa vera ⁊ subtilia dicit. tri aliqua falsa uel dubia ponit. ·primū ē q· sacerdotiū ꝓut ē ab aliis distinctū nō est pfectū sacramentū. nec cōfert ptātem ⁊ gratiā faciendi missa ul3 celebratione missē quā cōferunt alij ordines. Si enī intelligat q· sacerdotiū non confert characterē aliorū ordinū: verū dicit. Si autē intelligat q· character ⁊ ptās alio⁹ ordinū nō ꝓtineat virtualiter in charactere ⁊ ptāte sacerdotij. falsū est ut supe⁷ ostensū est ex dictis sancti Tho. concedit tri q· sacerdotiū ꝓut est ab aliis distinctū nō est perfectum sacramētū quo ad rationē significandi dictas potestates. 2ᵐ dubiū uel falsum ē. qz innuit q· sacerdotiū habeat fm duos actus suos duos characteres uel distinctas ptātes quo ad suū absolutū. hoc enī falsum est ⁊ cōtra sanctū Tho. ut ostensū ē supra. eiusdē enī ptātis est eucharistiā conficere ⁊ ligare uel soluere. Cuius rō haberi potest ex dictis sancti Tho. in presenti dis. q. 2. arti. 2ᵒ in solutione ꝓmi argumēti. aīt enī sic. Duplex ē ꝓparatio suscipiētiū sacramētū eucharistie. quedā remota. ⁊ hec p ministros perficit. quedā proxima qua statim efficiunt idonei ad sacramēti perceptionē. ⁊ hec pertinet ad sacerdotes. qz etiam in naturalib⁹ ab eodē agente fit materia in vltima dispositione ad formam ⁊ recipit formā. ⁊ quia in ꝓxima dispositione ad eucharistiam fit aliquis p hoc q· a peccatis purgat. ideo omniū sacramētoꝝ que sūt instituta ꝓncipaliter ad purgationē peccatoꝝ ē minister ꝓpr⁹ sacerdos. sc3 pnie. baptismi. ⁊ extreme vnctiōis. hec ille. Ex gb⁹ pōt elici q̄ dictum est. qz eadē potestate ul3 ētute sacerdos disponit ad eucharistiā purgādo ⁊ cōficit ⁊ cōfert eucharistiam informādo uel illuminando uel ꝓficiēdo. ⁊ ita eadē ptāte cōficit ⁊ absoluit. ¶ Ad argumētū cōtra ꝑnē respōdet scūs Tho. ꝑti dis. q. i. arti. ꝑ. q. 3. i solutiōe tertij dicēs. Nō ois benedictio que homini adhibet uel cōsecratio est sacrm. qz monachi ⁊ abbates bridicūt. tri ille benedictiōes nō sūt sacramēta. ⁊ similiter nec regalis vnctio qz per hs benedictiōes nō ordinat aliquis ad dispensationē dinoꝝ sacroꝝ. sicut p benedictionē ordinis. Et ideo nō est simile. hec ille. Et hec de q̄ne sufficiant: de qua benedictus deus amen.

Qrca vigesimā quintā distinctionē quarti sentētiarū ⁊ finem pcedentis querit. Utrū ep̄atus sit ordo. Et arguit q· nō. qz vn⁹ ordo nō dependet a pcedenti q̄tum ad necessitatē sacramēti. sed ep̄alis potestas dependet a sacerdotali. qz nullus pōt recipere episcopalē nisi ꝓus habeat sacerdotalē. ergo episcopat⁹ nō est ordo. ¶ In oppositū arguit. quia ordo nihil aliud est q̄ quidā potestatis gradus in spiritualib⁹ dispēsandis. sed ep̄i possunt dispēsare aliqua sacramēta que nō possūt dispensare sacerdotes sicut cōfirmationē ⁊ ordinē. ergo episcopat⁹ est ordo. In hac q̄ne sūt tres articuli. In ꝓmo ponent ꝓnes. in 2ᵒ obiectiōes. in 3ᵒ solutiones.

¶ Quantum ad primū articulū sit prima ꝓ. q· ep̄alis potestas quo ad aliqua est supior ptāte sacerdotis nō ep̄i. Hāc ponit sanctus Tho. 2. 4. dis. 24⁹. q. 3. arti. 2ᵒ in solutione ꝓme questiūcule. vbi sic dicit: Sacerdos habet duos actus. vnū ꝓncipalē. sc3 cōsecrare verum corp⁹ xp̄i. alium secūdariū sc3 ꝓparare populū ad susceptionē huius sacramenti ut ꝓius dictum est. q̄tum autem ad ꝓimū actum actus sacerdotis nō dependet ab aliqua superiori potestate nisi diuina. sed q̄tū ad 2ᵐ etiam dependet ab aliqua ptāte etiā humana. ois enī potestas que nō potest exire in actum nisi ꝑ suppositis quibusdam ordinationib⁹ dependet ab illa ptāte que illas ordinatiōes facit. sacerdos aūt nō pōt soluere nec ligare nisi ꝑ supposita ꝑlatiōis iurisdictiōe q̄ sibi subdant illi quos absoluit. pōt aūt cōsecrare quālibet materiā a xp̄o determinatā. nec aliud requirit q̄tum est de necessitate sacramēti: q̄nis ex quadā cōgruitate ꝑsupponat actus episcopalis in cōsecratione altaris ⁊ vestiū ⁊ hs. ⁊ ita patz q· oportet esse supra sacerdotalē ptātē episcopalē q̄tum ad actū secundariū sacerdotis nō aūt q̄tum ad ꝓmū. hec ille. ¶ Ex quibus pōt formari duplex rō pro duplici parte ꝓnis. ⁊ quidē ꝑ ꝓma. sc3 q· episcopalis ptās nō sit supior ptāte simplicis sacerdotis quo ad ꝓmū ⁊ ꝓncipalē actū sacerdotis. ꝑ hat sic. ·ptās sacerdotalis pōt exire i suū ꝓncipalē actū nō supposito aliquo actu potestatis episcopalis. ergo quo ad hoc ptās sacerdotalis non est inferior ptāte episcopali. nec ptās ep̄alis est ea superior. Quo ad 2ᵐ partē ꝓnis sc3 q· ptās episcopalis sit superior potestate simplicis sacerdotis quo ad actū secūdariū ei⁹ arguit sic. ·Potestas que nō pōt exire in actū suum secūdariū nisi presupposita ordinatiōe uel actiōe alterius potestatis est tali potestate inferior quo ad hoc. sz ptās sacerdotalis illo mō se habet ad ptātē epālē. ergo ⁊c. ¶ 2ᵒ ꝓ est q· ep̄atus ē ordo accipiēdo ordinē large ꝓut ordo dicit tā de sacro q̄ de officio nō sacramento nō aūt ꝓprie ⁊ stricte ꝓut ordo est sacrm. Hanc ponit scūs Tho. vbi supra in solutiōe 2ᵉ questiūcule. dicens Ordo pōt dici dupliciter. vno mō fm q· est sacramētū ⁊ sic ordinat ois ordo ad eucharistie sacrm. vñ cū ep̄s nō habeat supiorē ptātē sacerdote q̄tū ad hoc ep̄atus nō erit ordo. alio mō pōt cōsiderari ordo fm q· ē officiū quoddā respectu quarūcūq; actionū sacrarū. ⁊ sic cū ep̄us habeat ptātem in actionibus hierarchicis respectu corporis mystici sup̄ sacerdotē ep̄atus ē ordo. hec ille. Itē ibidē in solutiōe secūdi sic dicit. Ordo ꝓut ē sacrm imp̄mēs characterē ordinat ꝑ spiliter ad eucharistie sacramētū in quo ipse xp̄s continet. qz p characterē ipsi xp̄o cōfiguramur. ⁊ iō licz deē aliq; ptās spūalis ep̄o in sui ꝓmotiōe respectu aliquoꝝ sacroꝝ. nō tri illa ptās hz rōnē characteris. ⁊ ꝓpter hēpat⁹ nō ē ordo fm q· ordo ē quoddā sacrm. hec ille. Ex quib⁹ pōt formari ratio ꝑ vtraq; pte ꝓnis. ꝑma arguit sic. Dē officiū habens potestatē exercēdi sacras actiōes ⁊ offerēdi aliq; sacra quam nō habent carētes tali officio est ordo coiter dictus. sz ep̄at⁹ est hz. ergo. ⁊c. ·p·to 2ᵃ arguit sic: Ordo ꝓut

Ayuntamiento de Madrid

est sacrm importat ptāte ordinatam ad eucharistie sacramentū. ſz talē ptātē nō importat epatus superiorē sacerdotio. g̃ nō est ordo quisit vere ⁊ ppie uel stricte loquēdo sacrm. Et in hoc primus articulus terminat.

Quantum ad secundū articulū arguit 5 ones Et quidē ⁊tra primā sūt multe auctoritates Diero. qui videt sensisse q̃ sūma ptās consecratiōis siue ordinis erat ptās sacerdotalis. ita q̃ oīs sacerdos q̃tū est de ptāte sacerdotali pōt oīa sacramēta ministrare cōfirmationē: oēs ordines oēs bndictiōes ⁊ oēs cōsecrationes facere. ſz ꝓpter periculū scismatis fuit ordinatum ut sacerdotes vnū ex ipsis eligerēt ⁊ dicerēt eps. id est sup alios intēdēs cui obedirent ⁊ cui reseruatū è ordines facere ⁊ hȝ. que nō fecit nisi soli epi. ⁊ q̃ eps è maior sacerdote q̃tū ad ptātē iurisdictionis. ſz nō quo ad ptātē ordinis uel cōsecrationis. ſz sunt pares: q̃tus ex ordinatione ecclesie aliq̃ sint reseruata epis ⁊ ꝓhibita pbyteris. que quidē dicta Diero. habenē in decretis dis. 93. c. legimus in isaia. ⁊c. sed q̃ dicta opinio nō pl̃ est ⁊tra sanctū Dno. q̃ cōtra omnes alios doctores. ⁊ rōnes eius sufficienter soluit Durandus ⁊ pe. ⁊ dicta Diero. cōueniēter exponūt. ideo eas nō recito de prīi ¶ Contra 2m ñē. ⁊ eius ꝓbationē arguit Durādus dicens. q̃ quicqd sit de ñe. ratio tri ſlorū nō cōcludit hīi fm mentē eor. Cū enī dicūt q̃ sacramentū importat habitudinē ad sacramentū eucharistie si intelligat in cōsecrando nīi ⁊tra eos ē. q̃ minores ordines nullā talē habitudinē habent ⁊ tri fm eos sūt sacramēta. Si aūt intelligat hec habitudo in consecrando uel disponendo ad cōsecrationē seu cōsecrati susceptionē. iterū est cōtra eos. q̃ sicut ptās minor ordinū est ad disponendū populū ad sacramēti eucharistie susceptionem sic ptās epalis est ad ordinandū ministrū ad eiusdē cōsecrationē uel confectionē. sicut ergo ꝓpinquiorē ⁊ nobiliorē habitudinē ad sacramētū eucharistie habet cōsecrans q̃ recipiēs. sic nobiliorē ⁊ ppinquiorē habitudinē hȝ ad illud sacrm ptās epalis q̃ ptās minor ordinū. g̃ li minores ordines sūt sacra fm illos sequt q̃ ordinatio epalis fortior ⁊ rōne erit sacrm. ¶ 2° q̃ sic cōsecratio panis ⁊ vini cōstituit vnū sacrm tā q̃ ptes eius integrales: sic ordinatio sacerdotis simplicis ⁊ ordinatio sūmi sacerdotis. i. epi cōstituit vnū cōpletū sacrm sacerdotij. cū enī pfectū sit q̃ pōt facere sīle sibi. illud sacerdotū nō è copletū p q̃ sacerdos nō recipit ptātē ordinādi aliū i sacerdotē ⁊ tale è sacerdotū simplex. sacerdotū āt sūmū. i. epat' è pfectū sacerdotū. q̃ p ipsū recipit ptās ordinandi aliū in sacerdotē sīlmū ul sīmpli cē. ⁊ sic ordinatio simplicis sacerdotis ⁊ ordinatio epalis ꝓstituit vnū sacrm pfectū. ¶ 3° q̃ ordo nō est aliud nisi grad' ptātis ul' ministerij in spū alib' dispēsandis. ſz epi prīt dispēsare aliq̃ sacra q̃ nō prīt dispēsari p simplices sacerdotes sīc ꝓfirmationē ⁊ ordinē sacrū. g̃ epat' è ordo ⁊ sacrm. ¶ 4° arguit ab alijs. q̃ satis videre è mirabile q̃ ordinatio acolythi q̃ debet portare cāderabtū vrceolū aquā ⁊ vinū esset sacrm ⁊ ordinatio epalis ad quā ul' a q̃ dependet tot' ordo ecclesiastic' nō eēt sacrm ¶ 5° q̃ epat' est a deo institut' ⁊ cū signo sensibili cōsecrationis dat ⁊ ex ope opato cōfert gratiā ut videtur multo magis q̃ alij ordines q̃ de' nō deficit i necessarijs. ⁊ ipse eps pl' indiget q̃ q̃cūq̃ alij'. g̃ videt q̃ epat' sit verū sacrm habēs oīa q̃ requrūt ad essentiā sacri. ¶ Cōtra eandē ñē ⁊ ⁊tra primā insimul arguit Aureolus. pbādo q̃ epat' nō sit alij' ordo distinct' a sacerdotio. q̃ aut esset ordo superior sacerdote aut inferior. ſz nec sic nec sic. g̃ nullo mō. pbat' b'. q̃ q̃ nō sit inferior patet. q̃ infer' pt' sumit ⁊ p supponit ordini superiori. ſz consecratio in episcopū nō p supponit ordinationi in sacerdotū sed magis ecōtra. g̃. q̃ etiā nō sit supior. pz q̃ nullū actū superiorē hȝ ut distinguit contra sacerdotū patet. q̃ act' epi ut differt a sacerdotio è ordinare. act' ꝓ sacerdotis ut differt ab epō è ꝓficere corp' xpi. cōstat aūt q̃ ꝓficere corp' xpi è act' melior ⁊ dignior q̃ ordinare. g̃. ⁊c. Dicēt forte q̃ gradus epalis è dignior eo q̃ includit ordinē sacerdotalē ⁊ vltra B addit aliqd aliud qō è sibi. ppū ⁊ ambo sūt dignioza sil' q̃ alterū p se. Cōtra q̃ hic nō cōparat epat' ad sacerdotū q̃tū ad illud qō ambo includūt ſz p se q̃tū ad illud q̃ vnū differt ab alio. licz ergo epat' potest dici ordo nontri distinct' a sacerdotio. q̃ nō ordinat' ad actū superiorē actu sacerdotis. nec ad inferiorē nec equalē. q̃ enī nō ad supiorē nec inferiorē. pbatū è. q̃ aūt nō ad eqlē patet. tū q̃ cōficere ⁊ ordinare nō sūt act' equales. tū q̃ i ordine hierarchico nō possūt eē duo equalia. ¶ 2° sic. Grad' epalis ⁊ sacerdotiū nō sūt distincte ptātes. g̃ nec distincti ordines. ans patet. q̃ q̃cūq̃ aliq̃ forma sic se habet q̃ ei debēt multi act' si alter eor ꝓ impedit ⁊ postea cōtingat remouerī impediēs nō causat' noua forma. nec in prima forma aliud variat' nisi q̃ remouet' impediēs potis forme. exemplū è q̃ i habēte aiam rationalē vbi q̃cūq̃ impedit' act' rōnis ⁊ postea remouet' ipedimētū nō dat' noua alia uel forma. ſz tm̄ remouet' illud qō pus impedichat aiam rōnalē ne exiret in actū rōnis. ſz ordinare in sacerdotē è act' cois sacerdoti in q̃tū sacerdos è. ⁊ tri è act' ipedit' i eo. pbat'. q̃ nemo dat qō nō hȝ. sicut i nālib' vbi forma trāsfūdit seipsam ergo sacerdotis è ordinare in sacerdotē. sed hoc ptinet ad sacerdotē q̃ hȝ illā formā potentē trāsfūdere seipsā vñ papa nō posset ordines cōmittē nō sacerdoti. posset aūt cōmittere cuicūq̃ sacerdoti. g̃ videt q̃ ꝓferre ordines sit ptinēs ad sacerdotē. Cōfirmat' q̃ pone q̃ aliquis sit sacerdos oī alio circūscripto papa pōt ei cōmittē ordines. pone aūt oīa alia ⁊ circūscribe sacerdotiū nō potīt ei papa cōmittere ptātē ordinādi. B videt satis ꝓbabile. q̃ oīs forma ex quo è in actu videtur q̃ posit se coicare in eadē spē. ergo q̃cūq̃ sacerdos poterit ordines celebrare. ergo si ptās illa nō sit impedita sicut est de facto ⁊ impedimētū remoueat per hoc q̃ fit episcopus nō patur ei noua potestas. ſz tm̄ modo pristina potestas prius impedita expedit' impedimento remoto. ⁊ hec reductio illius ptātis ad vsū dicitur ampliatio potestatis. hec Aureol' in forma. Et in hoc secundus articulus terminat.

Quantū ad tertium articulū respondendū è obiectionib' supradictis Et q̃dē ad primū Durādus ⁊tra 2m ñē dr q̃ diuisio ibi posita è insufficiēs. quia sacrm ordinis importat habitudinē ad eucharistie sacrm nō in consecrādo tm̄. ſz sub diuisiōe uel in ꝓsecrādo eucharistiā uel in ministrādo ꝓsecrāti uel celebrāti actualiter. Cū aūt dicit arguēs q̃ hoc è contra nos. falsū est. nec valet sua ꝓbatio. q̃ ptās minor ordinū è ad ministrādū actualiter ꝓsecrāti. nō aūt ptās epalis. q̃ illa nō ordinat' prime ad actualē cōsecrationē. ſz ad corp' mysticū cōfirmādū uel ordinādū uel bndicēdū uel aliq̃ mō regendū. ⁊ licz ꝓsecrās eucharistiā ppinquiorē ⁊ nobi-

Ayuntamiento de Madrid

liorē habitudinē habeat ad eucharistiam q̃ populus recipiēs eā. nō sequit q̃ ptās ēpalis ,ppinqui⁹ ordinet ad eucharistiā. qz est ad ordinandū ministrū ad conficerandū eucharistiā q̃ ptās minor ordinū que ē ad disponendū pplm ad eucharistie susceptionē. cui⁹ ratio ē qz ptās ēpalis nō est ad ordinandū sacerdotē ut ē actu cōsecrans uel absoluens uel inūgēs infirmū. ptās aūt minor ordinū ē ad disponendū pplm ut ē actu coicās uel suscipiēs eucharistiā. nec ,ppte loquēdo. z sic p3 q̃ diuisio quā ,pponit argumentū in p̃ncipio insufficiēs est. Ueruṁ ad istud argumētū aliter rndet -pe. de palude dicens q̃ illa pertinent ad sacramētū p se z directe per que efficit z per q̃ ȳtus efficiēs in opando iuuat. non aūt illa p que ȳtus illa acquirit. sicut nō pōt dare extremā ynctionē nisi sacerdos. nec pōt eē sacerdos nisi sit ab epo ordinat⁹. ſz ꝓposito q̃ sit ordinat⁹ ad inungendū nō pl⁹ requirit epo. ſz requirit oleū sanctificatū z ȳba z q̃ in multis locis fiat z bȝ. vnde ad ynitatē sacramēti cōcurrūt illa q̃ ad executionē ministri re gunt. nō aūt ea q̃ cōstituūt ministrū. z sic illud in ,ppito. vnde nō ē ſile q̃ epo nullū actū exercet ut epo ē ad B q̃ sacerdos celebret. licȝ p̃us exercuerit z in ipso z in ministris z ministris ei⁹. ſz sex ordines p̃sbytero subministrant in actu illo. vñ ,put ordo ē sacr̃m in cōpatiōe ad eucharistiā sex ordines sūt sacr̃m. nō aūt ēpatus. alias esset dignior q̃ sacerdos. rō huⁱ⁹ cū sit cā eqnoca. nō ē aūt respectu ei⁹ dignior. qz nullus act⁹ hierarchic⁹ est isto dignior q̃ debet sacerdoti in rōne sacerdotij. B -pe. z subdit. Ald sacramentū dicit ptinere nō illud qd̄ dat ȳtutē actiuā faciēdi. alias ēpat⁹ eēt de sacro cōfirmatiōis sic de sacro ordinis. qz ita cōfert ynū sic relinquū z de sacro pnie z extreme ynctionis. qz ita ordinat ministrū illo⁹ sic eucharistie. vñ ēpat⁹ nō ē ordo qz cōfert ordinē. nec sacerdotiū ē eucharistia. qz cā cōficit. ſz ea que subseruiēdo cōcurrūt. ſz ,put ordo dicit gradum ſupioritatis z ſpūalē ptātē ēpat⁹ est ordo. hec -pe. z bñ. ¶ Ald z⁹ dicit q̃ silitudo ibidē adducta nō valet. quia ȝsecratio panis z ȝsecratio vini sūt ynū sacr̃m ynitate pfectionis ,pter ynitatē finis ad quē ordinātur ut dictū fuit in ꝓcedenti qōne. ſz sacerdotiū z ēpat⁹ nō ordinant ad ynū z eūdē finē. sed ad diuersos. ſz3 sacerdotiū ad corp⁹ xp̃i verū. ēpat⁹ aūt ad corpus xp̃i mysticū ideo nō ē ſile. Cū aūt dr q̃ pfectū ē qd̄ pōt sibi ſile facere. z̄. nō est ad ,ppositū. qz ,ppositio illa locū habet dūtaxat in formis eductis de potētia mātē. qd̄ p3. nam ne c aīa rōnalis nec angelus nec grā nec charitas p̃nt sibi ſilia facere quātūcūq; sint pfecta. cū qz ſi sacerdotiū ſimplex z ēpat⁹ cōstituūt ynū pfectū sacr̃m sacerdotij qd̄ dr sūmū sacerdotiū pqd̄ aliqs pōt sibi ſile facere: q̃rit de illo aggregato sacerdotio ex talib⁹ partib⁹ etherogeneis ex q̃ parte uel cuius ptis ȳtute excedit impfecte uel est pfect⁹ sacramētū q̃ ſimplex sacerdotiū. Nō pōt dici q̃ rōne character] sacerdotij ſimplicis qz ide nō excedit seipsū. nec rōne ptātis quā ēpat⁹ ſuꝑaddit ſimplici sacerdotio. qz ptās illa impfectior ē charactere sacerdotali cū sit ordinata ad actū impfectiorē Si dicat q̃ rōne tot⁹ aggregati. B nō valet ,ppt duo p̃mo qz impfectū additū pfectior p modū aggregationis nō cōstituit pfectus intēsiue q̃ p̃ius. sed solū extensiue. z⁰ qz posito q̃ illud aggregatū sit quodāmō pfect⁹ q̃ p̃us esset character ſimplicis sacerdotij. non sequit q̃ illud sit sacramentū. nec q̃ quelibet ei⁹ pars pertineat ad sacramētū ordinis. nec q̃ sit pfectius sacramentū. ſz pfectior ptās. nō enim oīs ptās cōferēdi sacramentū ē sacr̃m aut pertinēs ad sacr̃m intrinsecē tā q̃ pars sacramenti. sicut p3 de ptāte baptiçandi ut cōtrahendi matrimoniū. z de B dictū est in ,pbatiōe z⁰ ꝓnis quō ptās ēpalis nō habet rōne characteris. qz nō ordinat ſpāliter ad eucharistie sacramentū. De B -pe. Quidā dicūt q̃ ēpat⁹ characterē ipzimit. qz ptātē faciendi aliqd absolute. Sȝ veri⁹ dici pōt q̃ p ēpatū amplīat character sacerdotalis ut sit vn⁹ z idem. z iō non impzimit characterē. sed impſsū intēdit ad aliud. z hec est necessitas q̃re supponit sacerdotalē qz nō ē aliquid aliud. ſz ei⁹ intēsio z pfectio. alias sicut vn⁹ ordo nō de necessitate p̃supponit aliū. sic nec ēpalis dignitas sacerdotalē supponeret. -pōt q̃ dici q̃ ēpat⁹ est ordo. ſz nō ē distinct⁹ a sacerdotio. z est sacramētū. ſz nō distinctū a sacramēto ordinis. z impzimit characterē sed nō aliū. sicut eni acolytbus accipiēdo candelabrū accipit ptātē ad ynū actū z p ꝓis characterē qui ē ptās agendi. z recipiendo vrceū cū aqua manu accipit ptātē ad aliū actū z p ꝓis characterē. ſz qz vn⁹ z eiusdē ē vt q̃ actus vna ē ptās z per ꝓis character habēs bos duos act⁹ subordinatos. Et ſiliter in ſubdiacono idē ē character z idem ordo. Et dicit sacramētū cū accipit potestatē legendi epistolā z calicē ministrandū altari. Et ſimiliter sacerdotiū cū accipit ptātem celebrandi z absoluendi ut dictū ē. oia hec sunt inter se vn⁹ ordo vnus character z vna pars sacramēti ordinis. Dicit aūt character impzimi in illo qd̄ ē p̃ncipali⁹ ſiue qz illud ē p̃us z p ſequentia nō impzimit nou⁹ ſz amplīat p̃us impſsus ſiue qz illud ē p̃ncipali⁹. Et licȝ p zimū quo dicit: accipite ptātē. z̄. impzimat character in quolibet ordine z per ſequētia nō impmat ſz intēdatur. tñ a p̃ncipaliori denoiat. ſūt q̃ ſeptē ordines. ſz ſeptim⁹ ſcȝ sacerdotiū cōtinet duplicē ptātē in generali. ſcȝ ſacerdotalē ,ppe victā z ēpalē. Et ,pter hoc aliqñ vocant ēpi p̃sbyteri z ecōuerso ſic differrēt diaconi z leuite ſi diacon⁹ importaret ptātē legendi euā geliū tñ z leuita ptātē dispēſandi ſanguinē uel ministrandi z nihil aliud. z p hoc dicit ēpat⁹ nō esse ordo in relatione ad corp⁹ xp̃i verū qz ſcȝ nō est distinct⁹ a sacerdotio. hec -pe. Et addit vlterius q̃, pbabiliter pōt dici q̃ ſi ēpatus esset distinct⁹ a sacerdotio esset qd minus z posset fieri ēpus q nō eēt sacerdos ſicut sacerdos qui nō esset diacon⁹. quia ynⁱ character est ab alio distinct⁹ nūc aūt nō ſic est ſz ſicut habit⁹ ſcientie aliqñ augēt nō intēſiue respectu eiusdē ꝓnis: ſed extēſiue respectu alteri⁹. puta zq de eodem obiecto ſub eadē rōne formali p nouū exercitiū acquirit homo noticiā noue ꝓnis tūc intendit habit⁹ ſcientie nō ſic q̃ posſit limpidi⁹ ſpeculari illud qd̄ p̃us obſcuri⁹ z, pmptⁿ. qz ponit q̃ nō plus frequētauerit ꝓnē p̃ius notā. ſz per illū habitū per quē pri⁹ nō poterat cōſiderare, pmpte nisi ynā ꝓnē quā ſolū frequētauerat nūc pōt equaliter ȝsiderare z⁰ quā ſic p̃us nō poterat. ita character ſacerdotalis qui p̃us non poterat ordinare uel confirmare. ſed tñ mō inungere conficere z absoluere nō potest plus conficere q̃ p̃ius posset. ſed ordinare z cōfirmare qd̄ p̃ius nō poterat ita q̃ ē alia ordinatio ēpalis z alia ſacerdotalis. Et talis character impzimit per primā z perficit per z⁰ⁿ. Sed occurrit dubiū cum intensio potētie nō faciat eam posse qd̄ p̃us non poterat. ſed tñ intensius posse quod pri⁹ poterat quō epiſcopus pōt id qd̄ ſacerdos nō poterat z quare non plus potest conficere q̃ ille ſi habet characterem

Ayuntamiento de Madrid

intensiore. Et dicendū q̃ quando effectus nō est de se intensibilis virt⁹ intensa nō plus pōt in illū q̃ remissa sicut aliquādo est fortis qō nō poterat qñ erat debilis. q: quāto ē fortior tanto ad plura se extendit. sic ergo character sacerdotalis primo ⁊ pncipaliter est ad cōsecrandū corp⁹ xpi ita q̃ cōsecrare est ei⁹ actus. sed qñ extendit tunc pōt plura cōsecrare. q: nō solum corpus xpi. sed hominē ⁊ alia. sed nō pōt plus cōficere q̃ ante q: effectus ille nō est intensibilis. Q: aūt ⁊ sacratio ēpalis nō possit intendere characterē sacerdotalē cum possit eum de nouo generare cum alias forma per illud intendat per qō generat: est ex vina ordinatione q̃ sic cōtulit ꝗtutē istis cōsecrationib⁹ cū nō aliter agendo sicut si traditio vini acolytho pcederet traditionē candelabri nihil ageret sed illa pp̄ supposita eius effectū auget. hec -pe. ⁊ male quo ad multa. primo q: ponit ptātē episcopalē nō distingui a charactere sacerdotali nisi sicut formā intensam a seipsa remissa. hoc enim ē ⁊tra sanctū Tho. ut patet ex dictis ei⁹ allegatis. p z⁹ ōne. Et ulterius ē in se falsum ⁊ improbabile. q: vbi est sola intēsio forme uel potentie actiue sine additione cuiuscunq; noui absoluti intrinseci uel extrinseci ad prior̄ formam que dicit intēdi forma talis intensa nō pōt in actū uel effectū alterius specici q̃ prius posset. cui⁹ oppositū est in. ppolito de ptāte ēpali respectu characteris sacerdotalis pus habiti. z⁰ q: nec valet similitudo de augmēto habitus scientifici respectu nouarū qōnū. q: falsum supponit sez q: tale augmentum extensiuū possit fieri illo modo sine acquisitione alicui⁹ noui absoluti puta uel nouarū specierū intelligibilū aut nouor̄ ceptuū aut nouor̄ syllogismor̄ aut supadditione noui luis supnaturalis aut nouor̄ fantasmatū uel noua cōbinatione pceden-tiū aut noua sensatione exteriori. iō illud qō dr̄ de augmēto habit⁹ scientifici p solos nouos respect⁹ cum sit in se falsū nullo mō iuuat ad saluandū intensionē characteris sacerdotalis per cōsecrationē ēpalē sine addi-tione cuiuscūq; noui absoluti. sz videt mera fictio. 3⁰ q: ponit ēpatū esse sacramentū nō tri distinctū a sacerdotio. hoc eni discordat a scō Tho. ⁊ a veritate. q: uel intelligit ista duo esse vnū sacramentū. q: z⁰ est idē qō p̄mū. uel q: p̄mū et z⁰ sūt partes vni⁹ sacramēti completi. Si primo mō. manifeste dicit falsū. q: materia ⁊ forma vni⁹ differūt numero uel spē a materia ⁊ forma alteri⁹ ⁊ posito vno nō ponit aliud. Si z⁰ mō. hoc non valet. quia illa duo nō ordinant directe ad vnū finem sz ad diuersos. Similiter q: illud 3ᵐ ex ambob⁹ resultās nullū actū habet pfectiorē actu cōsecrationis q̃ competit simplici sacerdotio ⁊ sic nō videt pfectū sacerdotio intēsiue sed solū extensiue. Similiter q: character sacerdotalis nullo mō concurrit ad effectū supaddite ptātis ēpalis. nec ⁊tute sacramēti. nec ex naturali cōmittantia. nec econtra ptās z⁰ concurrit ad effectū p̄me aliq̄ mō. Et ulteri⁹ q: -pe. intelligit p̄mo mō nō z⁰ mō dicta sua. Nec obstat q: eos dicit sūmus sacerdos. q: hoc nō dicit ex hoc q: habeat superi⁹ aut perfecti⁹ sacramentū q̃ simplex sacerdos. sz ideo quia hz supiorē ptātē nō solū iurisdictiōis. sz ordinis ⁊ cōsecrationis. ¶ Ad 3ᵐ dicit q: argumentū nō aliud cōcludit nisi q: ēpatus sit ordo ⁊ hoc cōcedit. nō tri q: talis ordo sit sacramentū. q: nec pōt esse sacramentū superi⁹ sacerdotio. nec inferi⁹ nec equale ut arguit Aureol⁹. ad qō facit solutio sequentis. q: papat⁹ nō est sacramentū. ⁊ tri papa potestatē singularē hz tā in sacramentalibus q̃ in sacramētis vispēsandis p̄ ceteris ēpis. ideo nō valet argumentū. ¶ Ad 4ᵐ respondet -pe. q: nia non valet. q: tot⁹ ordo ecclesiasticus plus dependet a papatu q̃ ab ēpatu de quo tri bene cōstat q: nō est sacramentum distinctū ab ēpatu. q: xpo elegit petrū in papā pre ceteris. nec. ppter hoc nouā sanctificationē sidi tribuit. vnde etiā ēps in papam elect⁹ nō aliter cōsecrat. hec -pe. ⁊ bene. ¶ Ad 5ᵐ dicit -pe. q: pōt dici q: episcopat⁹ esset sacramentū nō tri distinctū a sacramēto ordinis ⁊ specialiter sacerdotii. q: cū vnū sacramentū nō supponat aliud nisi solū baptismū. licz vna pars sacramenti supponat aliam sicut confessio contritionē ⁊ satisfactio confessionē ēpatus supponit prezsbyteratū. ideo nō est aliud sacramētū. hec ille. cōfortmiter ad pcedētia dicta sua. Sz hz videt esse ⁊tra sanctū Tho. ideo dicit aliter q: licz in ēpali cōsecratione cōferat grā ex opere operato. nō tri habet rōnē sacramenti vere ⁊ ppie dicti. q: sez nō habet cōpletā rōnē alicui⁹ specici sacramēti. Et quidē de sacramento baptismi cōfirmationis pnie eucharistie extreme vnctionis ⁊ matrimonij ⁊stat. de sacramēto ꝗo ordinis p̄z q: nō habet perfectā rōnē illu⁹ sacramenti. q: nō ordinat ad eucharistie sacramētū. sed ad corp⁹ xpi mysticum. nō est ergo vere ⁊ ppe sacramētū. sed officiū uel potestas supueniēs sacramēto ordinis. ⁊ ei⁹ characteri ⁊ cōplementū eius quo ad actū secūdariū sacerdotij. ⁊ pfectio accidētalis ⁊ per accīs nō p se ⁊sequēs characterē sacerdotii. sicut species intelligibilis uel habitus scientificus supaddit potētie intellectiue uel habitus moralis potētie appetitiue. licz similitudo nō currat p oia q: ibi est ptās hic habit⁹ solū. Si aūt quis cōtendat ēpatū esse vere sacramentū. hoc erit equoce uel analogice ⁊ nō vniuoce cū ceteris ordinib⁹. ⁊ forte hoc intellexit sanct⁹ Tho. q: aūt nō oporteat eōm cōsecrationē in qua grā cōfert ex ope operato eē vere ⁊ ppie sacramentū testat sanct⁹ Tho. z⁰. dis. huius. q. 1. arti. 2⁰ in solutione. 9⁰. argumenti dicēs Ad quālibet eminentiā status dat aliqua scificatio cū sit ibi necessariū spāle auxiliū gratie sicut in cōsecratione regū monachorū ⁊ monialiū. ⁊ ideo sūt actiōes hierarchice. et ꝓpter hoc Dionysius determinat de eis. non tri hz rōnē sacramēti. sz solū illa eminētia stat⁹ per quā hō efficit sacramentor̄ dispensator. hec ille. Et intellige de dispensatione sacramēti eucharistie. q: ptās dispensandi alia sacramēta ut pscindit a ptāte dispensandi eucharistiā cōfitendo uel ministrādo cōfitenti nō sufficit ad rationē sacramēti. nihil eni est sacramentū nisi habeat ordinē ad eucharistiā ut ostendit scūs Tho. 3ª parte q. 66. arti. 3⁰ vbi sic dicit. Omnia alia sacramēta ordinant ad eucharistiā sicut ad finē. manifestū est enim q: sacramentū ordinis ordinat ad eucharistie cōsecrationē. sacramentū ꝗo baptismi ordinat ad eucharistie receptionē in quo etiā perficit aliquis p cōfirmationē ut vere ⁊ subtrahere a tali sacramēto. p penitentiā etiā ⁊ extremā vnctionē ꝓparat hō ad digne suscipiendū. matrimoniū ꝗo significatiue attingit hō sacramentū in q̃tū significat cōiunctionē xpi ⁊ ecclesie cui⁹ vnitas per sacramentū eucharistie figurat. vnde apostolus dicit Ep hō. 5⁰ Sacramētū hō magnū est: ego autē dico in xpo ⁊ ecclesia. hec ille. Itē multū ad propositū 4⁰ dis. 38. q. 1. arti. 5. in solutiōe secūdi sic dicit. In cōsecratione virginū sicut ⁊ in vnctiōe regū ⁊ i alijs hō benedictiōib⁹ gratia dat nisi sit impedimētū ex parte suscipientis. sed tri hō nō dicūt sacramenta. q: nō sunt

Ayuntamiento de Madrid

instituta ad curationem morbi peccati sicut alia sacra
mēta. hec ille. Et similiter pōt dici de cōsecratiōe epi
scopali q licz in ea gratia cōferat. nō trī est sacramētū
qz nō ordinat ad curationē morbi peccati. Sz tūc in
surgit dubiū quō in cōsecratione virginū z aliis bridi
ctionib⁹ cōferē gratia ex ope operato cū nō sint a xpo
instituta sed ab ecclesia que nō potuit talibus cōsecra
tionib⁹ conferre virtutē causandi gratiā. qz hoc ptinet
ad ptātē excellentie q soli xpo cōpetit. Dicit q: bō con
secratiōes que nō sūt sacramenta: z si non sint institute
imediate a xpo. trī ecclesia illas instituit cōsilio z instin
ctu spūs sancti. z hoc sufficit ad hoc q in eis conferat
grā nō quidē ab illis sicut a cā instrumētaliter agente
per aliquā virtutē in eis existentē sicut faciūt sacra. sz
sunt cā sine qua nō collationis gratie. z dispositiōis ad
eam sicut dictū fuit superi⁹ de circūcisione. verūtrī cō
secratio epalis ab ipso xpo instituta credit. ¶ Ad pmū
Aureoli ptra ambas ñes dicit q ordo epalis ut pre
scindit a sacerdotio: z non includit illud z qtū ad illud
q superaddit sacerdotio simpliciter est inferior ordine sa
cerdotali quo ad ptātē ordinis. licz sit superior quo ad
ptātē iurisdictionis. qz ad dignioze actū ordinat sacer
dotū in cātū epatus. Et similiter e inferior p respectū
ad corpus xpi verum licz sit superior per respectū ad
corpus xpi mysticū. ut patet in pbatione pme ñnis. z
inde est q ptās epalis nō habet rōnē characteris sicut
ptās sacerdotalis ut dictū est in pbatiōe z⁶ ñnis. Tūc
ad pbationē q nō sit inferior dicit q ordo inferior si sit
sacramentū pus sumit q̄ superior. z pslupponit supe
rior de necessitate precepti. licz nō de necessitate sacra
menti. sed ordo inferior qui nō est sacrm sed officium
qōdā respectu quarūcunq actionū hierarchicarū pōt
sumi post superiorē ordinē qui ē sacrm. z sic e in ppoſi
to. qz epat⁹ nō est ordo qui sit sacramētū: sz ordo qui ē
officiū. Exemplū hui⁹ est. qz coiter pus efficit quis sa
cerdos q̄ magister in theologia. z ita constat q magi
steriū est indigni⁹ q̄ sacerdotiū. causa aūt quare epat⁹
pslupponit sacerdotiū est eadē cum cā quare ptās sol
uendi z ligandi pzesupponit ptātē cōsecrādi z cōficiē
di corp⁹ xpi verū. qz licz ois grā z remissio in corpe xpi
mystico ex capite suo prouenit ei sicut dicit brūs Tho.
18. dist. hui⁹. q. i. arti. p. q. 2. in solutione pmi argumenti.
ut alias recitatū est in pcedenti distinctiōe. Et ideo sic
ptās absoluēdi pslupponit ptātē cōficiēdi. ita potestas
episcopi supra corp⁹ xpi mysticū pslupponit potestatē
supra corp⁹ xpi verū q̄tum ad ea que sūt ordinis. licz
nō quo ad illa que sūt iurisdictiōis. Alia cā pōt ē. quia
eps xpm pfecte repsentat q fuit sacerdos z epus. De hō
sanctus Tho. 4.° huius dist. z 4. q. 3. arti. z° q. 1. in solu
tione tertij sic dicit. Sicut omniū rerū nālū pfectiōes
pexistūt exemplariter in deo. ita xps fuit exemplar oiuz
officiorū ecclesiasticorū. vnde vnusquisq minister eccle
q̄tū ad aliqd gerit typū xpi. z trī ille est superior qui pm
maiorē perfectionē xpm repsitat. sacerdos aūt repre
sentat xpm q̄tum ad hoc q per seipsū aliqō ministeriū
impleuit. sed eps in eo q alios ministros instituit z ec
clesiam fundauit. vnde ad eps ptinet mācipare aliqd
diuinis obsequiis quasi cultū diuinū ad similitudinem
xpi instituens. z ppter hoc eps spāliter sponsus eccle
dicit sicut xps. hec ille. ¶ Ad z^m negat pmū añs. z ad
eius pbationē negat b^m. qz ordinare aliquē in sacer
dotem nō est act⁹ cois sacerdotis in cātum sacerdos ē
ita q sacerdotalis sit potentia uel virtus aut forma. p
ductiua forme eiusdem speciei si nō sit impedita ut ar

guens fingit. nec valet sua pma probatio. qz falsum ē
q quelibet forma actiua nō impedita possit transmu
tare seipsam. sicut patet de intellectu agēte. z de vo
lūtate z eorū habitib⁹. omnes enī tales forme sūt pncī
pia agendi. nō trī. pducendi formā eiusdē speciei. idem
patet de aia rōnali. z de ā gelo. pfertim illa propositio
falsa est de virtutib⁹ instrumētalibus sacramentalib⁹.
Nā confirmat⁹ per suū characterē nō pōt aliū confir
mare. nec subdiaconus nec diaconus virtute suorum
characterū sine pluri possūt aliū sibi assimilare. nec sa
cerdos pōt virtute sui characteris dare sacerdotium
mulieri que trī est passum eiusdē rōnis z speciei cū ipso
z ratio est. qz agēs instrumētale nō sortit effectum nisi
motū a pncipali. nūc autem deus nō mouet ordinatos
ad coicandū suum characterem. sed ad alios effectus
mouet aūt episcopū ad coicandū ordinis potestatem.
cuius rationem ponit sanctus Tho. dist. 25. q. 1. arti. p.
potestas ingt epalis se habet ad ptātē ordinū inferior
sicut politica que coniectat bonū cōe ad artes inferiores
z virtutes que coniectāt bonū aliqō spāle. politica
autē ut dicit p ethi^c ponit legem inferioribus artibus
sz quis qd debeat exercere z quātū z qualiter. z ideo
ad episcopū ptinet in oib⁹ diuinis ministerijs aliquos
collocare. vti ipse sol⁹ confirmat. qz ōfirmati in quodā
officio cōfitendi fidē cōstituūt. ideo etiā solus episcop⁹
virgines benedicit que figurā gerūt ecclesie xpo de
sponsate cui⁹ cura ipsi pncipaliter cōmittit. ipse etiā in
ministerijs ordinū ordinandos cōsecrat z vasa quibus
vti debet eis determinat sua cōsecratiōe. sicut etiā of
ficia secularia in ciuitatib⁹ distribuūt ab eo qui habet
excellentiorē ptātē sicut a rege. hec ille. Ex quib⁹ patz
q imaginatio arguētis de coicatione characteris non
valet. Ulteri⁹ illud qō dicit q character sacerdotij in
sacerdote simplici est impeditus ne possit exire in actū
se coicare. nō valet. qz non apparet quale sit illud im
pedimentū vtrū sit positiuū ul' priuatiuū vtrū absolu
tū uel respectiuū. nec vbi sit subiectiue vtrū in subie
cto ipsius characteris sacerdotalis aut in alio z vtrum
sit in ipso sacerdote uel extra illum. nec a quo causet
tale impedimentū a deo uel ab homine. Si dicatur q
tale impedimentū est pbibitio dei uel ecclesie hoc non
valet. qz heretici scismatici z degradati dū trī sint rite
ordinati z acceperint ptātē epalē possunt ordinare nō
obstante pbibitione dei z ecclie. z ita esset in pposito
si ptās epalis nullū absolutū adderet supra characte
rē simplicis sacerdotij. De hoc sanct⁹ Tho. dist. 25. hui⁹
q. 1. arti. z° sic dicit. Quidā dixerūt q heretici q̄diu ab
ecclesia toleranī habēt ptātē ordines cōferendi non
aūt postq̄ fuerint ab ecclesia pcisi. z similiē nec degra
dati z alij hō. z hec est pma opinio. Sz hoc nō pōt stare
quia omnis ptās que vat cū aliqua cōsecratiōe nullo
casu cōtingenti tolli pōt. sicut nec ipsa ōsecratio annul
lari. quia etiā altare uel chrisma semel cōsecrata per
petuo consecrata manent. vnde cum potestas epalis
cum quadā consecratione detur oportet q perpetuo
maneat quātūcūq aliquis peccet uel ab ecclesia pze
scindat. Et ideo alij dixerunt q pzecisi ab ecclesia qui
in ecclesia ptātē episcopalē habuerunt retinent ptātē
ordinandi. z pmouēdi sed pmoti ab eis hoc non habēt
z hec ē quarta opinio. Sz hoc etiā nō potest esse. quia
si illi qui fuerūt in ecclesia pmoti retinent potestatē
quā acceperunt. patet q exequendo potestatem suā
vnam cōfessionē faciunt. z ideo vere tribuūt omnem
potestatē que cum cōsecratione datur. z sic ordinati

Ayuntamiento de Madrid

ab eis uel promoti habent eandem potestatē quam ꝛ ipsi. ꝛ ideo alij dixerūt ꝙ precisi ab ecclia possūt ordines conferre: ꝛ alia sacramenta nūmodo formā debitam ꝛ intentionē seruent. ꝛ ꝯtum ad primū effectum qui est collatio sacramenti. ꝛ ꝯtum ad vltimū qui est collatio gratie. ꝛ hec est secunda opinio. Sed hoc etiā nō potest stare. quia ex hoc ipso ꝙ aliquis ab heretico precisus ab ecclesia i sacramentis cōmunicat peccat. ꝛ ita fictus accedit ꝛ gratiā consequi nō potest nisi forte in baptismo in articulo necessitatis. Et ideo alij dicūt ꝙ vera sacramenta cōferunt. sed cum eis gratiam nō dant nō. ꝑpter inefficaciam sacramentorū. sed. ꝑpter peccata recipientiū ab eis sacramenta ꝯra. ꝓhibitionē ecclesie. ꝛ hec est tertia opinio q̄ vera ē. hec ille. Ex quib⁹ patet ꝙ vbi est sufficiens potestas cōferendi ordines nulla ꝓhibitio ecclesie nec aliquod peccatū pōt illam impedire ne exeat in actū. Item fictio est dicere ꝙ episcop⁹ in sua cōsecratione nullā nouā ptātē accipiat. nec intensionē uel augmentationē ꝓcedētis ſ solā remotionē ipedimēti ꝓtioris potestatis. hoc eni ē cōtra formam verborum siue consecrationis in quibus nulla fit mentio de tali remotione impedimenti. ꝛ fit mentio de collatione ptātis. De hoc sanctus Tho. dis. 25. q. i. arti. 2° in solutione 2ª sic dicit. In ꝓmotione episcopi dat sibi ptās que perpetuo manet ꝯtus dici nō ꝓsit character. qz per eam nō ordinat homo vireete ad deum sed ad corp⁹ xpi mysticū ꝛ tri idelebiliter manet sicut character. quia per cōsecrationē dat. hec ille. Ad confirmationē ꝛ quēdā que ibi sepe repetit. scz ꝙ papa potest cōmittere omni sacerdoti collationem ordinū dicit ꝙ si intendat loqui de collatione maiorū ordinū falsū est ꝛ erroneū ꝛ ꝯ determinationē ecclie. vnde scūs Tho. dis. 25. but⁹. q. i. arti. p̄ i solutiōe tertij sic dicit. Papa qui habet plenitudinē pontificalis potestatis pōt cōmittere nō episcopo ea que ad epāle dignitatē ptinēt dū tri illa nō habeant imediatā relationē ad corp⁹ xpi verum. ꝛ ideo ex eius cōmissione aliqs sacerdos simplex pōt conferre minores ordines ꝛ cōfirmare. nō aūt aliqs nō sacerdos. nec iterū sacerdos maiores ordines qui habēt imediatā relationē ad corpus xpi verū supra quod cōsecrandū papa nō habet maiorē ptātē ꝯ simplex sacerdos. hec ille. Itē ꝑ. de palude. cū decretalis dicat ꝙ si sacerdos simplex cōfirmet non subest veritas in sacramento de confirmatione. c. quāto. periculosū est dicere ꝙ nō sit ptās spūalis consecratiōis in eo alia ꝯ in sacerdote. ꝓterea dicūt intra ꝙ ea que sunt ordinis ꝛ cōsecrationis nō pōt cōmittere papa nisi epis: de consecratione eccle. uel al. c. aqua que si essent solū ordinis ꝑbyterialis posset cōmittere presbyteris sicut soluere ꝛ ligare. ergo aliqua sūt ꝓpria consecrationis ꝛ ordinis epālis supra sacerdotē. hec ille. cum multis alijs facientib⁹ ad propositū dis. 24. q. 5. Item dis. 25. q. i. sic dicit. Solus epus iure suo pōt ordines cōferre ꝓcipue minores. qz nō minus est in exercitu ducē ꝓponere ꝯ milites ascribere. ſ ad solum epm in exercitu ecclesie militantis ptinet milites ascribere p sacrm confirmatiōis. ergo multo fortⁿ ad ipsū solū pertinet i ecclesia ꝓponere duces qō fit p sacramētū ordinis ꝓcipue p maiores ordines. ſ papa pōt cōmittere simplici sacerdoti cōfirmationē ꝛ minores ordines. qz ministrū ofterendi ordines sūmos xps determinauit sumū sacerdotē scz epm quē ministrum papa nō potest mutare. ministrum ꝯo cōfirmationis ꝛ minoꝝ ordinum xps posuit sacerdotē quē ecclesia determinaret. qz nec erat aliqs ofirmadus ab hoīe q̄ſq ꝑmi confirmatores essent cōfirmati a spū seō. nec minoribus ordinibus in ꝓmitiua ecclesia vtebāt. Et licꝫ hoc sit petere principiū. nē ex cōsuetudine ecclesie romane que ista cōmittit ꝛ nō illa. pōt cōuinci ꝙ ita fuit ꝛ certū est ꝙ non potest hoc cōmittere. quia omne per accidens reducitur ad per se. vnde oportet ꝙ oē agēs agat uel in virtute sua uel alteri⁹. ꝛ quia per se episcopi est ordinare uel confirmare. inde ē ꝙ si ordinās uel confirmans nō est episcopus oportet ꝙ hoc sit in virtute veri episcopi. vnde si elect⁹ in papam non sit ver⁹ episcop⁹ nō potest hoc cōmittere ꝛ. hec ille. cum multis alijs ad ꝓpositū facientib⁹. Deniq; illud fūdamētū q̄ vltimo recitat arguens licꝫ ex predictis pateat esse in solidū. tñ ex habūdanti ad ostendēdū ei⁹ ruinā recito dictum sancti Tho. vbi supra. scz dis. 25. q. i. arti. p̄ in solutione qnti. arguit enim sic 5° loco. ꝓlus distat sacerdos a diacono q̄ episcopus ab episcopo. ſ episcopus potest cōsecrare episcopū. ergo sacerdos pōt promouere diaconū. Ecce argumētū. sequit risio. Dicēdū inquit ꝙ ad coīcandū alteri q̄ꝗs habet nō exigit solū. ꝓinquitas. sed cōpletio ptātis. ꝛ quia sacerdos non habet completā potestatē in hierarchicis officijs sicut episcop⁹. ideo nō sequitur ꝙ possit diaconos facere q̄ꝗs ille ordo sit sibi. ꝓinquus. hec ille. Ex quib⁹ habetur causa quare character sacerdotij non potest cōmunicare seipsū. nec sacerdos simplex pōt ordinare sacerdotē. nec diaconum. ¶ Ad argumentum contra ꝑnem. ꝛ ad illud q̄ō est. p ꝑne. patet risio per predicta Et hec de q̄ne sufficiāt: de qua benedict⁹ de⁹ amen.

Circa vigesimā sertā distinctionē. ꝛ ꝯtuoꝝ sequentes q̄rit

Utꝫ mrimoniū sit sacrm. Et arguit ꝙ nō. qz oē sacrm noue legis habꝫ aliquā formā q̄ ē de cēntia sacrā. ſ ꝛ hi dictio q̄ fit p sacerdotē i nuptijs nō ē de cēntia mrimonij. g. nō ē sacrm. ¶ In oppositū arguit. qz dr Eph. 5° Sacrm hmagnū ē. tē. ¶ In hac q̄ne sunt tres articuli. In p̄ penent ꝑnes. in 2° obiectiones. in 3° solutiones.

Quantū ad primū articulū sit ꝓma ꝯ

ꝙ mrimoniū ē vere ꝛ realiē sacrm. Hāc ponit scūs Tho. ꝓtti dis. q. 2. arti. p̄. vbi sic dicē. Sacrm iportat aliqd remediū scitatis hoī ꝯ petrn exhibitū p signa sensibilia. vñ cū B iueniat i mrimonio inē sacra cōputat. Itē sacrm ē sacre rei signū. ſ mrimoniū ē hō. g. tē. B ille. Ex gb⁹ ꝑs rō. p ꝑne ¶ 2ª ꝯ est ꝙ mrimoniū ofert gratiā. Hanc ponit scūs Tho. eadē. q. arti. 3° vbi sic dicē. Circa B fuit triplex opinio. Quidam eni dixerūt ꝙ matrimoniū nullo modo est causa gratie. sed est mēr signū. sed hoc non pōt stare quia frm hoc in nullo habundaret a sacramētis veteris legis. vnde nō ceēt aliq̄ ratio quare sacrīs noue legis ānumeraret. Q eni remediū p̄beat satisfaciēdo ocupiscentie ne i ꝓceptū ruat dū mens artat habuit etiā i veteri lege ex ipsa nā act⁹. Et nō alij dixerūt ꝙ ibi cōferī grā in ordine ad recessū a malo. qz excusat act⁹ a petrō q̄ sine mrimonio petrn ceēt. ſ hoc esset nimis parū qz B etiam in veteri lege habuit. ꝛ iō dicunt ꝙ facit recedere a malo inq̄tum mitigat ocupiscentiā ne extra bona matrimonij ferat. nō aūt per gratiā illam fit aliquod auxilū ad bene operandū. sed hoc nō pōt stare. qz eadē grā est que impedit petrn ꝛ que ad bonū inclinat. sicut idem calor est qui aufert frigus ꝛ qui calefacit. Unde alij dicunt ꝙ matrimonium inq̄tum in fide xpi contrahit habet ut conferat gratiam adiuuan-

Ayuntamiento de Madrid

tē ad illa opanda que in matrimonio requiruntur. ⁊ hoc
phabilius est. quia vbicuq; datur diuinitus aliq; fa-
cultas. dantur etiam auxilia quibus homo cōuenient
vti possit facultate illa. sicut patz q; omnibus potētijs
anime respondent aliqua membra corporis quibus in
actum exire possint. vnde cū in matrimonio detur ho-
mini ex diuina institutione facultas vtendi vxore sua
ad procreationem prolis: datur etiam gratia sine qua id
cōuenienter facere non posset. sicut etiam de potesta-
te ordinis supra dictum ē. ⁊ sic ista gratia data: est vlti-
ma res contenta in hoc sacramento. hec ille. Ex quib⁹
patet rō in forma pro ⁊ne. Q3ª ⁊ ē q; matrimoniū ordinē
ad illud quod est res ⁊ sacramentū eēntialiter est que-
dam relatio de genere coniunctionis. Hāc ponit scūs
Tho. dis. 27. q. 1. arti. 1. ⁊ solutiōe ⁊me q̄stiūcule. dicēs
Coniunctio adunationem quandam importat. vnde
vbicuq; est adunatio aliquorū ibi est aliqua conjun-
ctio. ea autem que ordinantur ad aliq̄ ōnū dicunt in
ordine ad illud adunari. sic multi hoies adunār ad vnā
militiā uel negociationem exequendam ex qua dicūt
cōmilitones ad inuicem uel socij negociationis. ⁊ ideo
cum p matrimoniū ordinentur aliqui ad vnam gene-
rationem ⁊ educationem prolis. ⁊ iterū ad vnam vitā
domesticam. constat q; in matrimonio est aliqua con-
junctio ⁊m quā dicitur maritus ⁊ vxor. ⁊ talis conjun-
ctio ex hoc q; ordinantur ad aliquid vnū est matrimo-
nium. coniūcito autē corporis uel animorū ad matrimo
niū consequitur. hec ille. Item ibidem in solutiōe ter-
tij sic dicit: Relatio fundatur ī aliquo sicut in causa ut
similitudo in qualitate. ⁊ in aliquo sicut in subiecto ut ī
ipsis similibus. ⁊ ex vtraq; pte potest attendi vnitas ⁊
diuersitas ipsius. quia ergo in similitudine nō est eadē
qualitas numero sed specie in vtroq; similiū. ⁊ iterum
subiecta similitudinis sunt duo numero. ⁊ similiter est
de equalitate. ideo equalitas ⁊ similitudo omnib⁹ mo-
dis est alia numero in vtroq; similiū ⁊ equaliū. sed re-
latio que est matrimonij ex vna parte habet vnitatem
in vtroq; extremorū scz ex parte cause. quia ad eandē
numero generationem ordinātur. sed ex parte subiec-
ti habet diuersitatem ⁊m numerū. ⁊ ideo hec relatio
est vna ⁊ multiplex. ⁊ ⁊m q; est multiplex ex pte sub-
iecti nominatur his nominib⁹ vxor ⁊ maritus. ⁊m autē
q; ē vna. signtur h̄ noie matrimonij. hec ille. Item ī solu-
tiōe 2ª sic dicit: Quis ipsa relatio nō sit sensibile accis
tamen cause eius pnt esse sensibiles. nec in sacramēto
requiritur q; sit sensibile illud q̄ ē res ⁊ sacramentum
hoc eni modo se habet in hoc sacramento predicta cō-
iunctio. sed verba exprimentia cōsensum que sunt sa-
cramentū nīs. ⁊ causa p̄dicte coniūctionis sunt sensibi
lia. hec ille. Ex quibus pōt formari talis rō. p ⁊ne. Q̄ ē
de genere coniūctiōis ē de genere relatiōis. sed ma-
trimoniū quo ad illud quod est res ⁊ sacramentum si-
mul est de ganere coniūctionis. ergo ⁊c. Et in hoc pm⁹
articulus terminatur.

Quantum ad secundū articulū ar-
guitur ⁊tra
⁊nes. Et quidem contra primā arguit Durandus di-
cens: Tenēdū est absolute q; matrimoniū ē sacramē-
tum cum hoc determinet ecclesia. extra de hereticis.
ad abolendam. vbi numerat matrimoniū inter alia sa
cramenta. vbi dicitur sic: Uniuersos qui de sacramen
to corporis ⁊ sanguinis dñi nostri ihū xpi. uel de bapti-
smate seu peccatorū confessione matrimonio seu cete-
ris sacramentis ecclesiasticis aliter sentire aut docere
nō metuūt cū sacro scā romana ecclia p̄dicat ⁊ obser-
uat: vniculo anathematis innodamus. Matrimonio
etiā cōpetit generalis ratio sacramenti q̄ est q; sacra
mentū est sacre rei signū. matrimoniū eni sigt conjun-
ctionem xpi ⁊ ecclesie. vnde aplus loquens de matri-
monio Eph̄. 5º dicit Sacramentū hoc magnū est: ego
autem dico in xpo ⁊ ecclesia. Duo ḡ sunt tenenda de
matrimonio. nec opposita eorū possunt teneri uel asse-
ri sine periculo heresis. Primū est q; matrimoniū ē li-
citū. ⁊ ideo Laciani ⁊ Martiani ⁊ ceterig nuptias de-
trahunt censentur heretici. 2ᵐ est q; matrimoniū ē sa-
cramētum eo modo quo sacre rei signū dicitur sacra-
mentū. ⁊ dicere oppositū similiter est hereticum cū sit
contrariū dicto aplī iam allegato. Matrimoniū enim
initiatū inter coniuges p consensum animorū sigt con-
iunctionem xpi ⁊ ecclesie p fidem ⁊ charitatem. matri-
moniū vo consūmatū sigt coniūctionē xpi ⁊ ecclesie
per conformitatem nature assumpte. preter aūt duo
p̄dicta sunt alia duo circa matrimoniū circa que sine
periculo heresis licitū est contrarie opinari quorū vnū
est theologicum videlicz. vtrum in matrimonio confe
ratur gratia ex opere operato sicut in alijs sacramen-
tis noue legis. 2ᵐ vo est logicum. vtrum matrimoniū
habeat plenam vniuocationē cum alijs sacramentis.
hec Durandus. ⁊ post multa dicta circa p̄mū loquens
de 2º sic dicit: Sciendum inquit q; cum vniuoca sint
quorū nomen est cōmune ⁊ rō id est diffinitio ⁊m illud
nomen est eadem. discurrendū est p rōnes seu diffini-
tiones sacramenti in p̄ncipio huius 4ᵗ positas quarū
por ⁊ coior diffinitio sacramenti est q; sacramentum ē
sacre rei signū. ⁊ ⁊m hanc diffinitionem non est dubiū
q; matrimoniū sit vniuoce sacramentū cum alijs. est
eni signū sacre rei. id ē cōuūctiōis xpi ⁊ ecclesie ut pus
dictū fuit. q̄ uis aliter sit in hoc sacramento ⁊ in alijs.
qz in alijs sacramentis res sacra cuius sunt signū non
solum est sigta sed contenta. in matrimonio aūt res sa
cra cuius est signum est solum sigta sed non contenta.
Alie aūt sunt diffinitiones seu descriptiones sacramē-
ti assignate p beatū Augustinū ⁊ Hugonem de scō vi-
ctore ⁊ magistrū sniaz g oēs cōueniūt in hoc q; sacrm
noue legis ē aliq̄ signū uel sensibile extrinsec⁹ hoi ap-
positū ad effectū spūalis scificationis. ⁊ q̄ ītū ad h̄ ma-
trimoniū non videt habere pfectā vniuocationē cum
sacris noue legis. p q̄ ītū ad hoc q; sacrm ē signū. qz il-
la q̄ exteri⁹ agūt in sacris noue legis excedūt dictamē
rōnis nālis. cū eni sacra sint q̄dā facta pteslantia fidē
sic fides ē de his q̄ rōnē nālē excedūt. sic ea q̄ exterius
agūtur ī sacris sūt signa ex dina institutiōe. ⁊ excedūt
dictamē rōnis nālis ut ps in ceteris sacris a matrimo
nio scz in baptismo ⁊ firmatiōe ⁊ ordine ⁊ hō. de illis eni
q̄ exteri⁹ ī p̄dictis sacris agūt. nulla rō nālis pōt reddi.
de illis aūt q̄ exteri⁹ agunt ī matrimonio pōt reddi rō
nālis. puta q; trahētes matrimoniū ⁊sentiant ⁊ ⁊sen-
sū suū exp̄mūt. h̄ eni dictat rō nālis de q̄libet ⁊tractu
volūtario. q̄ illud signū corpale uel sensibile qd ē ī ma
trimonio ⁊ ī ceteris sacris nō sumit vniformit uel vni
uoce hinc ⁊ inde. qz ī alijs sacris illa q̄ exteri⁹ agūt sūt si-
gna spūalis effect⁹ ex dina istitutiōe cui⁹ nō pōt reddi
rō nālis. illud aūt qd exteri⁹ agit ī mātimonio dū ⁊tra-
hit ē pure de dictamine rōnis nālis excepta significa-
tiōe diuūctiōis xpi ⁊ ecclie ⁊m quā dictū ē q; matrimo-
niū hz cū alijs sacris quādam vniuocationē. 2º patet
idem ex hoc q; sacramentū ē aliquid extrinsec⁹ appo-
sitū. ex quo potest sic argui. Sacra consistunt in opere

Ayuntamiento de Madrid

opato applicato illis g suscipiunt sacrm. sed istud non cõuenit vniuoce matrimonio ⁊ ceteris sacris. g̃ ⁊c. a^or p3 ex his q̃ dicta sũt de sacris noue legis. b^or pbat. qz in ceteris sacris baptismo ꝛ firmatiõe ordine extrema vnctione ⁊ penitentia ꝑter oẽm actũ suscipiẽtũ sacrm est aliquid extrinsecum qõ eis applicat. sicut aqua in baptismo cum determinata forma verbo ꝓ. ⁊ in ceteris similiter. ⁊ etiã in pnia de qua minus videt. qz ꝑter omne actũ suscipientis applicant ei verba sacerdotis absoluentis. In matrimonio aũt nihil est de ꝑdictis. qz ad matrimoniũ sufficũt verba cõtrahentiũ expimẽtia cõsensũ suũ sine quocũq; extrinseco apposito uel eis applicato. g̃ q̃ ĩtũ ad hoc g sacrm est opus operatũ hoi extrinsecus appositũ non est vniuocatio inter matrimoniũ ⁊ sacra noue legis. Et si dicat g verba vni^o coniugũ alteri applicant extrinsecus. ⁊ e conuerso qrĩ vnus dicit: accipio te in vxorẽ. ⁊ mulier dicit: accipio te in maritũ. adhuc non ẽ hic plena vniuocatio cũ his que extrinsecus agunt in alijs sacris. qz in alijs sacramentis applicatio nõ fit p suscipiẽtes sacrm. sed p aliũ ⁊ ideo sacrm dr signũ sensibile extrinsec^o appositũ. in matrimonio aũt ꝑdicta applicatio fit p suscipientes ⁊ non p exteriorem. quare non similit est hic ⁊ ibi. Item matrimoniũ non simul ꝛtrahitur inter ꝓsentes expimentes sibi inuicem sensũ suũ. ſz inter absentes p literas uel p nũciũ. ⁊ tunc nõ ẽ applicatio vniuoca cum applicatione q̃ fit in alijs sacris in quib^o oportet suscipientem eẽ realiter ꝓsentẽ conferenti. Non enĩ epus põt conferre ordines uel sacrm confirmationis uel baptismi uel extreme vnctionis uel sacrãlis absolutiõis petõr̃ his g sũt ab eo plonga terra ꝛ spacia semoti. sed solum pitub^o. nec sacerdos existens in hispania põt cõficere panem existentẽ in India. mulier aũt existens in Francia cõtrahere põt cum viro existẽte in Hispania ⁊ est verũ matrimoniũ. quare non ẽ vniuoca applicatio hic ⁊ ibi. ¶ 3° p3 idẽ ex eo g sacramentũ exhibet ad effectũ sanctificationis spũalis. Ex quo arguitur sic: Sacrm confert gratiã non habẽtĩ nisi ponat obicem. aut sib3 auget eam. sed matrimoniũ nullũ istor̃ facit. g̃ non ẽ vniuoce sacramẽtũ sicut alia sacra noue legis a^or supponit. b^or pbatur. q eni matrimoniũ non cõferat gratiã nõ bntĩ. satis p3. qz hoc ptinet solũ ad sacra q̃ ordinant ad remissionẽ culpe mortalis ut sunt baptismus ⁊ pnia. nec auget eã ꝓus habenti. qz continentibus existẽtib^o in grã ⁊ postea cõtrahẽtib^o non augetur grã ſz poti^o minuere t si grã ⁊ charitas recipent diminutionẽ. qz melius ẽ cõtinere q̃ nubere. fm illud apli j. Cor]. 7? Qui nubit bñ facit. g nõ nubit meli^o facit. g̃ ⁊c. ¶ 4? qz circa sacra noue legis alia a baptismo ordinatio ecclesie põt habere vim pcepti. sed nunq̃ est de necessitate sacri. sed ordinatio ecclesie circa matrimoniũ est de necessitate matrimonij. facit enim ecclia psonas legitimas ad contrahẽdũ. ⁊ de illegitimis facit legitimas ut placet. g matrimoniũ non ẽ vniuoce sacrm cum ꝑdictis. ¶ 5? qz abſq; baptismo nullus ẽ suscepti^tus sacramenti. ꝓte dicti cum baptism^o sit tantũ sacramento ꝓ. sed ante baptismũ cõtrahũt infideles verum matrimoniũ inter se. sicut fideles post baptismũ. g̃ ⁊c. Nec obstat q matrimoniũ eor̃ non dr ratũ. qz si ambo baptiçent tam matrimoniũ eor̃ est ratũ. sed nõ est magis sacrm q̃ ꝓus ut pbabit. g̃ ⁊c. pbatio assumpte. qz in oi sacramẽto opus est nouo facto cũ ꝛsistat ĩ ope opato. sed ĩ tali matrimonio nihil ẽ de nouo factũ. solũ enĩ sũt baptiçati. baptism^o aũt ẽ sacrm distinctũ a matrimonio. sicut q̃ tale matrimoniũ nõ fuit sacrm ante baptismũ vniuoce cum ꝑdictis. ita nec post. cum tũ sit verũ ⁊ ratũ. ⁊ mirũ est q aliqui volunt querere plenã vniuocationẽ inter sacra que sunt ꝓcise noue legis ⁊ tenentur sola fide: ⁊ matrimoniũ qõ nõ solũ ẽ in noua lege sed fuit in veteri. ⁊ ante oẽm legẽ scriptã tã. p statu innocentie q̃ nature. ⁊ est ꝓcise de dictamine rõnis uel abſq; fide excepta significatiõe cõiunctionis xpi ⁊ ecclesie. igit ⁊c. ¶ 6? qz sacrm qõ non ẽ necessitatis b3 p ministros ecclesie dispensari. vnde solus baptismus qui est sacrm necessitatis põt p quẽlibet laicũ dispẽsari. ſz matrimoniũ nõ ẽ necessitat q̃ ĩtũ ad quãlibet psonam. ⁊ tũ non dispensat p ministros ecclesie. benedictio eni nubentiũ nõ est de necessitate. g matrimoniũ nõ est sacrm. ¶ 7? qz omne sacrm b3 formã distinctam a mã. sed hoc non ẽ in matrimonio. non enĩ ꝑba expimentia consensũ viri sũt magis forma q̃ verba muleris. nec ecõtra. g ⁊c. ¶ 8? qz que exterius agũt ĩ sacris. ꝓte sũptis non prit esse de dictamine pure rõnis naturalis. qz cũ sacra sint quedã ꝓtestationes fidei sicut fides ẽ de his que rõnẽ nãlẽ excedũt. sic eor̃ que exterius aguntur nõ põt esse rõnãlis in sacramentis: sic in baptismo confirmatiõe ⁊ ordine. In matrimonio antẽ eor̃ que exterius agunt põt reddi nãlis rõ. utpote q assentiãt ⁊ cõsensũ suũ expimãt. g ⁊c. ¶ 9? qz circa sacramenta ordinatio ecclesie põt habere vim pcepti. facit enĩ ecclesia psonas illegitimas ad contrahendũ ⁊ de illegitimis legitimas. put placet. g matrimoniũ nõ est. ꝓte sacramentũ. ¶ 10. qz sacramenta nõ deijciũt hoiem a pfectio ĩ statu. sed matrimoniũ deijcit hoiem a statu ĩtinentie q est melior ⁊ pfectior matrimonio dicente aplo. j. Cor]. 7? Qui nubit bene facit. qui nõ nubit melius facit. g videtur q matrimoniũ nõ sit stricte ⁊ ꝓte sacramentũ: sed solũ large. put sacramentum dr sacre rei signum. ¶ 11? qz rõnes contrarie opinionis non mouẽt: que sunt specialiter due. ⁊ prima est qz oẽ remediũ cõtra peccatũ est sacrm. sed matrimoniũ est ĩ remedium ꝓ pctĩ institutum dicente aplo. j. Cor]. 7? ⁊ propter fornicationẽ vnusquisq; suã vxorẽ habeat. g est sacramẽtũ. ⁊ ꝛ rõ est qz si matrimoniũ nõ esset sacramentum causa matrimonij esset pure corporalis ⁊ ptineret ad iudicem secularem ⁊ non ecclesiasticũ. sed istud est cõtra canones. ergo. Sed ista argumẽta nõ cogunt. non quidem primũ. quia nõ omne remedium contra peccatum est sacramentũ. qz si alicui indigenti detur pecunia. est sibi in remediũ ne egestate compulsus furetur. ⁊ sic datur sibi in remediũ contra peccatũ ⁊ tamen datio pecunie non est sacramentũ. sic cum p actum matrimonij satisfiat cõcupiscẽtie. matrimoniũ est remediũ ne cõcupiscẽtia incitet ad alias corruptelas puta fornicationẽ adulteriũ. ⁊ sic ẽ in omnib^o q̃ ex natura contractus impediũt pctĩ ne fiat. talia autem non sũt sacramenta. sed solum illa remedia que ex natura actus non habent hoc facere. sed ex diuina institutione p virtutẽ supnaturalẽ eis collatã uel assistẽtẽ. adhibitis g hũsdã sensibilib^o q̃rũ nõ posset reddi rõ naturalis qõ nõ est in matrimonio. similiter ⁊ ^a rõ non valet. quia dicitur q matrimoniũ ẽ sacrm saltẽ large. esto etiã q nullũ esset sacrm adhuc cognitio ei^o ptineret ad iudicem ecclesiasticũ. qz cognitio de hoc qõ est pure pctĩ ⁊ pertinet ad consciam solam. nec ledit rem publicam temporaliter uel in rebus uel psonis ptinet ad iudicẽ ecclesiasticũ. talis aũt ẽ error circa matrimoniũ. iõ q̃ ad hõ cã matrimonij ẽ pure spũalis ⁊ ptinet

Ayuntamiento de Madrid

ad iudicem ecclesiasticū. ideo ꝛc. ¶ Contra 2am ñem arguit idem Durandus dicens q̃ circa hāc ñem aliq̃ opinantur iuriste ꝛ aliter theologi. Iuriste enim q̃ nouerunt textū decretoꝝ ꝛ decretaliū in quib⁹ mens romane ecclesie exprimit. ꝛ fuerūt expositores ꝛ glossatores canonū ꝛ decretaliū ꝛ aliqui eoꝝ fuerūt de collegio cardinaliū scē romane ecclesie tenent q̃ in sacro matrimonij nō cōfertur grā. Sanfred⁹ enim sūma sua titulo de sacris non iterādis dicit sic. Fit ꝛ alia diuisio sacroꝝ. Quedam enim sunt in quib⁹ conferr̄ gratia. ut i. q. i. q. cquid. ut sunt sacra necessitatis ꝛ ordinis. Quedam aūt sunt in quib⁹ nō cōfertur gratia. ut matrimonia cū cōtrahunt. ꝛ obhoc in eoꝝ cōtractu p̄cia interueniūt. ut. 32. q. 7. honorātur. ꝛ conditiones pecuniarie. ut extra de cōdi. appo. in matri. c. de illis. hec Sanfredus. Item Hostien. in sūma. p̄ li. titulo de sacramētis non itarādis dicit: 3a diuisio sacroꝝ hec ē. quia quedam sunt in quib⁹ conferr̄ grā. ut. i. q. i. quicqd. ut sunt sacramēta necessitatis ordinis siue dignitatis. quedā vo sunt in quib⁹ gratia non conferr̄. sicut matrimonia siue cum contrahūtur. qm̄ p̄cia iteruenīūt. 32. q. 7. honorant̄. 30. q. 5. aliter. ꝛ cōditiones pecuniarie apponūt extra de cōdi. appo. c. de illis. siue cū osumant̄. 30. q. 3. cōnubia. quod non esset si p ipsū gratia cōferret̄. nam illis in quibus gratia conferr̄ talia symoniā inducunt ꝛc. Item extra de symo. cum in ecclesia ꝛ corpe. dicit Ber. in apparatu ·p. 20 benedictiōib⁹ nubentiū aliqd accipi, ꝓhibet̄. quia p eas grā confertur. sed, p matrimonio aliquid dare uel recipe non ē petn̄. i. q. i. qcqd. 32. q. 7. honorātur. qz lz sit sacramētū. p ipsū tn̄ gratia non conferr̄. argu⁰. 25. q. i. nupciaꝝ. 32. q. 7. cōnubia. Itē sup illo. c. honorātur. notatur sic in apparatu. Si queras q̃re in hoc sacramēto potius interueniat pecunia q̃ in alijs. Dicūt qdā q̃, ppē onera matrimonij. lz certe eadē rōne, p ingressu monasterij posset recipi pecunia, ppē onera que sustinet monasteriū. lz hrō. qz in hoc sacro non confertur grā spūs sci sicut fit in alijs ut. i. q. i. mulier. et. c. sicut iusibilis. hec apparatus. Qz autem sub pacto p̄cij possit quis licite aliquam sibi desponsare. exp̄sse dr extra de condi. appo. c. de illis. ibi enim dicitur q̃ si aliquis subhꝯ verbis iuramentū alicui mulieri p̄stiterit. ego te in vxorē accipiā si tātū mihi donaueris reus piurij non habet̄. si eam nolentē sibi soluē qō sibi dare petiit non accepit in vxorē. Sup q̃ vid̄ Ber. in apparatu ¶ Talis ꝛditio ē licita i spōsalib⁹ ut hic p3. sed constat q̃, p sacramentis conferētib⁹ gratiā non licet dare aut recipe pecuniā ex pacto seu cōtractu alicui⁹ p̄cij. q̃ fm p̄dictos doctores in sacro mrimonij nō cōferr̄ grā. Quoꝝ opinio an sit vera uel falsa. ꝛ allegationes quas de iure canonico, p se inducunt an bene adducant̄ p eos uel male: nō determino quo ad p̄ns. sed hoc solū accipio tanq̃ verū. q̃ cum p̄dicti doctores nouerint iura canonica ꝛ eoꝝ scripta ꝛ dicta habeant̄ a papa ꝛ cardinalib⁹ ꝛ a p̄latis ꝛ ceteris ecclesiarū rectoribus quoꝝ est specialiter scire quid ecclesia romana p̄dicat ꝛ obseruat. nec scripta eoꝝ quo ad p̄dictum articulū de matrimonio reptobent̄ tanq̃ erronea uel cōtraria determinationi ecclesie q̃ sentire q̃ sacrm̄ matrimonij non cōferat gratiā nō ē ꝯtra determinationē ecclesie nec ō illud qō ecclesia romana p̄dicat ꝛ obseruat. Huic etiā opinioni osentit magister sen. li. 4. dis. 2a. circa p̄ncipiū dicens sic q̃ sacroꝝ noue legis alia remedia ō petn̄ p̄bent ꝛ gratiā adiutricē ofert̄ ut baptismus. alia in remedū tn̄ sunt ut cōiugiū. alia grā ꝛ virtute nos fultiunt. ut eucharistia ꝛ ordo. q̃ tā ex diuisione q̃ ex dictione exclusiua cum dicit: In remediū tn̄ sūt ut cōiugiū videt̄ magister sniaꝝ sacramentū cōiugij a collatione grē separasse. moderni autē theologi q̃si coiter tenēt q̃ p sacrm̄ matrimonij ofert̄ gratia nisi ꝯtrahentes ponant obicē sic fit i alijs sacris quib⁹ equipant sacrm̄ mrimonij in hoc casu. alias non videt̄ eis posse tenere q̃ mrimoniū sit sacrm̄ noue legis. ō Durād⁰. ¶ Cōtra 3am ñē arguit Aureol⁰, phādo q̃ mrimoniū nō sit relatio realis qz relatio realis non aduenit nouiter sine mutatione facta in aliquo absoluto puta i fūdamēto uel rōne fundādi. lz relatio ꝯiugis ad ꝯiugē aduenit nulla mutatiōe facta in fundamēto uel rōne fundandi. fundamētū ei⁰ est corp⁰. rō ho fūdandi ē actus voluntatis. mō nulla mutatione facta i corpore solo actu volūtatis adueniente ꝛ ꝯsensu ozit̄ relatio nulla facta mutatiōe reali. sed tātūmodo ē ibi p actū volūtatis. talis aūt relatio eque bri ē respect⁰ rōnis sicut illa q̃ aduenit p actū intellect⁰. hec Aureolus. ¶ 2o ō eandē ñē arguit ·pe. de palu. ,pbando q̃ vinculū matrimoniale sit aliqd absolutū in corpe. ꝛ q̃ sit aliqd absolutū pōt sic, pbari. qz oē sacrm̄ noue legis est cā grē disponēdo ad eam. ꝛ sicut in impzimentibus characterē ipse character ē dispositio in alijs ornatus ita ꝛ hic ipsūmet vinculū ꝯiugale ē dispositio. ꝛ sic ē aliqd absolutū cum dispositio sit in p̄ma specie qualitatis uel 2a ꝛ non in gñe relatiōis. q̃ aūt sit dispositio i corpe ex hoc videt̄. qz grā sacralis in matrimonio ē ō carnis ocupiscentias. ,ppter quā melius ē nubere q̃ vri. vbi aūt est morbus ibi ꝛ medicina. ꝛ si vinculum est in ipso corpore subiectiue. tūc eēt bene cā q̃re corrūpet̄ corruptione ipsi⁰ corpis. sic in morte mariti corrūpit̄ vinculū in corpe ei⁰. sicut ꝛ ois dispositio corporea. ꝛ per osequēs ista que est ad gratiā sacralē que ē ut sciat hō suū vas possidere in scificatiōe p quā gñatiua ordinat̄ ꝛ alia que ad bonū vsū cōiugij requirunt̄. sed quō corrūpit̄ corruptione obiecti cū distinctoꝝ obiectoꝝ absolutorum corruptio vnius non sit corruptio alterius. nec generatio vnius sit generatio alterius. imo que sunt vnū corrūpunt̄ simul ꝛ simul gñant̄ ꝛ diuersa sorzū maxime qn̄ vnū nō est cā alteri⁰. pōt eni absolutū destrui nō solū p se sui corruptiōe. sed p accidēs corruptione sue cause in oseruari. nō ē aūt vn⁰ cōiunx cā alteri⁰. nec ēntia cōiugij i vno ē cā ēntie vinculi i alio. Uñ vicēdū q̃ sic corrupto colore corrūpit̄ visio. q̃ius visio sit aliqd absolutū. non qz color sit ei⁰ cā. qz idē eēt si visio esset a deo effectiue. sed qz ē termin⁰ ei⁰ a quo dependet. sic qz in mrimonio vinculū qō ē in vno coniugū hz alteꝝ, p termino. iō illo deficiēte deficit. sic visio lz nō sit relatio fz q̃litas absoluta. tn̄ necessaria nā includit respectū ad visibile sic ad terminū. ꝛ inde ē q̃ illo respectu destructo destruit̄ ꝛ ipsa visio. sic ꝛ in, posito. ¶ 3o arguūt alij ut vid̄ ·pe. q̃ tale vinculū sit in aia subiectiue. qz sacralis dispositio ē ad gratiā gratū facientē que ē ex pte aie separate. ꝛ vbi est gratia subiectiue ibi etiā debet eē ipsa dispositio. ꝛ tūc videt̄ q̃ siue sit relatio siue aliquid absolutū non possit deleri. qz aia que est ei⁰ subiectū. ꝛ aia que est eius obiectū sunt incorruptibiles. vñ cū talis relatio nō corrūpat̄ corruptione subiecti nec obiecti nec a cōtrario qō nō hz nec p petn̄ cū sit i pctōib⁰. p osequēs nec p morte alteri⁰ nec vtriusq⁰. sicut nec similitudo qua vna aia rationalis alteri assimilatur posit̄ create sunt non corrūpitur in eternū. nec tn̄ vna est causa alterius. potest tamen

Ayuntamiento de Madrid

,pbabilit̃ sustineri q̃ adhuc tale vinculũ morte ꝛiugũ alteri⁹ corrũpitur. qd̃ ꝑz triplicit̃. p̃ q̃z illud quod é ab agẽte ⁊ conseruante p intellectũ, ,pter certũ finẽ fine deficiente deficit. Vñ motus celi quem angelus facit ,pter gñationẽ: illa deficiente cessabit. q̃z angel⁹ non plus mouebit ad effectum postq̃ nõ plus mouebitur a fine. sic q̃z deus ad actus corporales ꝛs mediante sacro hoc vinculũ impslit. inde est q̃ altero mortuo a quo ul' ad quem nõ possit hꝫ actus exerceri. de⁹ desinit conseruare ne frustra conseruet. ⁊ sic desinit cẽ vinculum p subtractionẽ influentie cause cõseruãtis. sec⁹ aũt est de charactere q̃ ẽ ad actus spũales ,pter qd̃ ẽ indelebilis. Sed ꝫ hoc ẽ. q̃z character nõ est nisi ad actus vie sicut baptismus ad receipiendũ hic alia sacra. cõformationis ad cõfitendũ corã tyrãno. ordinis ad officiendũ ⁊c. que oia ,ppria sunt huic vite ,put distinguit̃ ꝫ aliã. q̃ hõ non debẽt indelebiliter habere characterẽ si solũ hꝫ actũ uel effectũ in hac vita mortali ⁊ nõ in alia in q̃ cessat collatio ⁊ susceptio sacroꝝ. Ad hoc posset dici. q̃z sicut remanẽt ⁊ repanẽt virtutes cardinales in patria quo ad actus circa finẽ. sic ⁊ characteres. eteni quidã specialis ornatus scõꝝ noui testamenti ex charactere baptismali respectu antiquoꝝ q̃ non habuerunt hanc conformitatẽ ad xpm. ⁊ similit̃ confirmatoꝝ erit specialis gloria respectu nõ confirmatoꝝ q̃ñ militum xpi. ⁊ similit̃ ordinatoꝝ q̃ñ xpi ministroꝝ. sed vinculũ matrimonij nõ eẽt ad gloriã sed ignominiã cũ status ꝛiugatoꝝ sit infim⁹. p tpe grẽ qñ vinculũ istud ẽ aliqd reale. nã tpe legis qñ ꝑferebat ꝛiugũ virginitati nõ erat aliqd reale. vnde non põt manere realiter. ¶ 2° ꝑz idẽ sic. q̃z sicut ,pter maximã egritudinẽ scia a sensibilibus acquisita corrũpit̃ in intellectu. sic ⁊ vinculũ p mortẽ britio ꝛs sit in aia ⁊ etiã p mortẽ alteri⁹ q̃ñ obiecti. sic̃ scientia p corruptionẽ organi fantasie in litargia ⁊ furia qd̃ est corruptio obiecti non subiecti. Sed ꝫ hoc qd̃ dictũ est sciam corrũpi p egritudinẽ ẽ illud qd̃ dicũt doctores sciam remanere i aia separata que tñ magis corrũpi deberet p mortẽ q̃ p aliã minorẽ trãsmutationẽ ,pter qd̃ videret̃ alicui q̃ cũ dr̃ sciam corrũpi p egritudinem intelligit̃ quo ad vsũ ⁊ actũ. q̃z in pte sensitiua corrũpitur spẽs ⁊ aliq̃ habit⁹ corrũdentes quos ꝯz de nouo generari si debeat in actũ exire. sed essentia habit⁹ intellectualis nõ corrũpit̃ ⁊c. Sed sustinẽdo dictũ cõe põt dici q̃ ista stant simul scꝫ habitũ scie i intellectu ⁊ virtutis in volũtate corrũpi p infirmitatẽ nõ p mortẽ. nã p infirmitatẽ vita durante corrupto obiecto intellectus ⁊ p ꝛsequẽs volũtatis qd̃ ẽ organũ fantasie ꝯz habitum intellectualẽ cessare ab actu. sola autẽ cessatio actus corrũpit habitũ ex habitib⁹ acquisitum sicut subtractio calefacientis remittit ⁊ tandẽ corrũpit calorẽ aque hoc ẽ in via qñ nihil sic firmat̃ in aia qn possit corrũpi. sed i morte sicut aia separatur a corpe incorruptibilis. sic in ipsa quecunq; tũc sunt ut species ⁊ habit⁹ imobiliter firmant̃. vnde sicut frequẽtia actuũ non causat in ipsa habitũ nouũ. sic nec cessatio actuũ corrumpit habitũ antiquũ. Itẽ nõ ẽ ibi cessatio actuũ q̃z ois dispositio ⁊ pfectio disponit ⁊ perficit suũ subiectũ diuersimode fm diuersũ modũ essendi ei⁹. vñ habitus ⁊ species aie cõuncte vsũ siue actũ suũ non brit sine specie fantastica. q̃z tũc ẽ nã aie intelligẽtis ⁊ volentis speculari fantasmata. sed qñ ẽ separata hꝫ modũ intelligendi ⁊ volendi cõformẽ angelis. sicut modum essendi. vnde tũc põt vti specieb⁹ ⁊ habitibus suis sine fantasmate. ¶ 3° ꝑz idẽ sic. põt eni imaginari q̃ sic̃ p consensũ exprssũ causat̃ vinculũ spũale. q̃z sigt̃ cõiunctionẽ xpi ⁊ ecclesie spũalẽ. ⁊ signãs causat p ꝛsequẽs ꝛiũctionẽ aio⁹ quã etiã sigt̃ ut rem contentã. sic p coniunctionẽ corꝝ sequẽtẽ significãtẽ ꝛiũctionẽ xpi ⁊ humane nature causat̃ vinculũ corꝝale. sicut q̃ corrũpitur visio corrupto visibili ad qd̃ est. uel subtracto ab eius pñtia. sic q̃z vinculũ matrimoniale corꝝale ⁊ spirituale ẽ ad alteꝝ in ordine ad actus vite hui⁹ mortalis cuiꝫ fundit⁹ moriꝫ p mortẽ nãlẽ. inde ẽ q̃ tũc corrũpit vtrũq; sic igit̃ p mortem ciuilem qua cogitat quæ dei sunt. tollit̃ spũale q̃ erat ad cogitandũ q̃ mũdi sũt sic̃ sublata intellectione tollit̃ volitio etiã si non esset ab ea causata. q̃z tale obiectũ ad qd̃ hꝫ necessariã habitudinẽ. sicut scibile sublatũ aufert sciam. hec ⁊c. in forma. Et in hoc secundus articulus terminatur.

¶ Quantũ ad tertium articulũ ꝛndẽdũ est obiectiõibus supdictis. Et quidẽ q̃tũ ad obiecta Durandi ꝫ pmam ꝫnem sciendũ est q̃ ipse in suo ꝫmo ope tenebat q̃ matrimoniũ nõ erat ,ppzie sacrm. sed vsis obiectionibus que ꝫ scripta sua in hac mã p alios inducebanẽ coact⁹ fuit in vltimo ope cautius loqui ut scꝫ ꝯtiteret̃ matrimoniũ esse vere ⁊ ,ppzie sacrm sed nõ vnuoce cũ alijs sacrãs noue leg). ꝫ adhuc ista colorãtio nõ valet. sic̃ ondit ⁊c. de palu. dicens: Illi de ꝑdicta opiniõe ad, phũ q̃ mrimoniũ nõ sit ,ppzie sacrm arguũt ex diuersitate ꝑ sacrameti ad alia: de quo ut appareat q̃ male arguũt Sciendũ in gñali q̃ p consimiles rõnes posset ,pbari nullũ sacrm esse sacrm vnuoce cum alijs. q̃z nõ est aliq̃ sacrm qd̃ non habeat aliqd sibi ,ppriũ in quo differt ab oi alio. vnde si de illo sumat maior fm q̃ cõuenit alijs affirmatiue uel negatiue. ⁊ minor ,pportionaliter cõcludet non esse sacrm. vbi grã. ex pte ministri susceptiui materie uel forme. nã de baptismo dicã q̃ omne sacrm ẽ aliud q̃ purũ elementũ corꝝale ut patꝫ inducendo in alijs a baptismo. Et ꝑz rõne. q̃z cũ sacrm sit prestatiuũ fidei q̃ nõ ẽ nãle qd̃ debet habere ,p mã aliqd nõ nãle. sed baptism⁹ hꝫ ,p mã elementũ. q̃ non ẽ sacrm. ⁊ preterea oẽ sacrm ministrat̃ a ministro ecclesie etiã in necessitate. sic̃ ꝑz de alijs. sed baptism⁹ in extrema necessitate ministrat̃ etiã a nõ sacerdote. q̃ nõ ẽ sacramentũ. Similit̃ de ꝯfirmatione. q̃z sacrm nõ hꝫ nisi vnã mãm cõrrudente vni forme. sed istud hꝫ duplicẽ mãm. q̃ ⁊c. Similit̃ q̃z papa mutat ei⁹ ministrũ: qd̃ non facit in alijs. 3° de eucharistia. q̃z oẽ aliud sacrm cõsistit in vsũ materie ⁊ non ei⁹ ꝓsecratiõe. 4° de pnia. q̃z nõ hꝫ mãm exteriorẽ sicut brit alia. 5° de ordine. q̃z papa in aliqb⁹ mutat ministrũ. ⁊ q̃z hꝫ formã impatiuã qd̃ non hꝫ aliud sacrm. ⁊ videt̃ ꝫ rõnẽ q̃ hõ impet illa que non sũt a se sed a deo. 6° de extrema vnctione. q̃z hꝫ formã solũ depcatiuã qd̃ non hꝫ aliqd aliud. Dicendũ est q̃ ad oia ista q̃ sicut xpo ẽ vere ⁊ ,ppzie hõ. ꝫ aliqd habeat qd̃ nullũ alius hõ hꝫ. ⁊ aliquo caret q̃ nullũ aliũ caruit. q̃z hꝫ illa q̃ sũt de essentia hois vere ⁊ ,ppe scilꝫ aiam rõnalẽ ⁊ corꝝ organicũ. posita autẽ essentia rei ponit̃ ipsa omni alio remoto. ita septem sunt sacramẽta noue legis vere ⁊ ,ppzie dicta. licꝫ qd̃libet habeat aliquid singulare uel careat singulari. quia hoc nõ obstante quodlibet est signum ⁊ causa gratie. qd̃ sufficit ad essentiã sacrameti. hec ⁊c. Item ibidem. si inquit isti intelligant q̃ matrimoniũ non est ita pfectũ sacrm sicut alia. verũ dicunt. q̃z cum sacramenta noue legis habundent a sacris veteris legis in causando potꝫ q̃ñ signãdo. illud est pfectius qd̃ magis causat gratiã. sed

Ayuntamiento de Madrid

matrimonii inter alia minus causat gratiā licz ꝑus significet. q̃ simpliciter ē imꝑfectius sacrm̃ inter oia sacramenta noue legis. sed eque ꝓprie est sacrm̃ noue legis sicut aliq̃ alio. z. sicut asinus est ꝓprie aial sicut bō licz nō sit eq̃ pfectū animal. quia alia que sunt de rōne aialis. puta suba animata sensibilis. eque ꝓprie competunt asino sicut boi. Iz nō eque pfecte. qz esse subam habere animā z sensū non cōuenit asino metaphorice sic nec boi. sed ꝓprie vtriq̃. sed non est suba eq̃ pfecte. anima z sensus in bruto sicut in homine. ita z in ꝓposito. qz de rōne sacramenti noue legis. hec ꝓpe. z bene. z conformē dictis sancti Tho. ꝑma qte. q. 29. arti. 4.° vbi arguit sic 4.° loco. ꝓsona in homine ꝑ z angelis non sigt relationem sed absolutū aliquid. si q̃ in deo sigret relationem diceret equiuoce de deo z boib⁹ z angelis. Ecce argumentū. sequitur risio. Dicendū inquit q̃ diuersa rō minus cois non facit equiuocationē in magis coi. Iz eni equiz asini sit alia z alia. ꝓpria diffinitio. tn vniuocātur in nomine animalis. qz cois diffinitio aialis conuenit vtriq̃. vnde non sequitur q̃ licz in significatione ꝓsone diuine contineatur relatio. non aūt in significatione ꝓsone angelice vel humane. q̃ nomē ꝓsone equiuoce dicatur. hec ille. Item. q. 13. arti. 10. i solutione ꝑmi sic dicit: Nominū multiplicitas non attendit fm̃ nois ꝑdicationem. sed fm̃ significationē. hoc enim nomē hō de quocunq̃ ꝑdicet siue vere siue false. vno mō dicit sed rūe multipliciter diceret si ꝑ hoc nomen homo intenderemus sigre diuersa. puta si vnus hō intenderet sigre ꝑ hoc nomen homo illud q̃ō vere est homo. alius intēderet significare eōdē noie lapidē vel aliq̃d aliud rē. Item de potentia dei. q. 9. arti. 4.° arguit sic 6° loco. Nullū nomen sigt res diuersoꝝ generꝝ nisi equiuoce. acutū eni equoce dr i sapoib⁹ z magnitudinib⁹. manifestū ē aūt q̃ ꝓsona in angelis z boib⁹ nō sigt relationē sed aliquid absolutū. si ergo in deo significet relationē erit equiuoce dictū. Ecce argumentū. sequitur risio. Dicendū inquit q̃ hoc q̃ ꝓsona aliud significat in deo z boie ꝓtinet ad diuersitatē suppositionis magis q̃ ad diuersam significationē huius cois q̃ ē ꝓsona. diuersa aūt suppositio non facit equiuocationē. sed diuersa significatio. hi lle. Et ad plenioē intellectū eiⁿ in ꝑncipali risione articuli. sciendū q̃ beat⁹ Thomas sic dicit: Sciēdū q̃ ꝓpria rō nois ē quā sigt nomē fm̃ ꝑm 4.° metaphisice. Illud aūt cui attribuitur nomen si sit recte sumptū sub re sigta ꝑ nomen. sicut determinatū sub indeterminato dicit supponi ꝑ nomē. si aūt non sit recte sumptū sub re nois dicit copula ꝑ nomen. sicut hoc nomē aial sigt subam aiatam sensibilē. z albū sigt colorem disgregatiuū visus. homo vo recte sumitur sub rōne aialis sicut determinatū sub indeterminato Est enim homo suba aiata sensibilis tali ala scz rōnali. sub albo vo q̃ō est extra essentiam eius non directe sumitur. vnde hō supponit noie aialis. copulat vo noie albi. z qz inferius q̃ō supponit ꝑ nomē cōe se habet ad cōe sicut determinatū ad indeterminatum. id q̃ō erat suppositū fit sigtum determinatione apposita ad cōe. aial enī rōnale sigt boiem. Sed sciendū q̃ aliq̃d sigtur dupliciter. vno mō formaliter. alio mō māliter. Formaliter quidē sigtur ꝑ nomen id ad q̃ō signdū nomen est ꝑncipaliter impositū. q̃ō est rō nois. sicut hoc nomē homo sigt aliquid compositū ex corpore z alia rōnali. Materialiter vo sigtur ꝑ nomen id in quo talis rō saluatur. sicut hoc nomē hō sigt aliq̃d habens corꝝ z cerebrum. z hꝰ partes sine quib⁹ non pōt esse corpus aiatū anima rōnali. Scōm hoc q̃ dicendū est q̃ hoc nomē ꝓsona coiter sumptū nihil aliud sigt q̃ subam indiuiduā rationalis nature. z qz sub suba idiuidua rationalis nature continet suba indiuidua. id ē incoicabilis z ab alijs distincta tam dei q̃ hois q̃ angeli. oportet q̃ ꝓsona diuina significet subsistens distinctū in nā diuina sicut ꝓsona humana sigt distinctū subsistens in nā humana. z hec ē formalis significatio tā ꝓsone diuine q̃ ꝓsone humane. sed qz distinctū subsistens in nā humana nō est aliquid nisi ꝑ indiuidualē materiā indiuiduatum z ab alijs distinctum. id eo oportet q̃ hoc sit māle sigtū cum dicit ꝓsona humana. distinctū vo incoicabile in natura diuina non pōt esse nisi relatio qz oē absolutū est cōmune z indistinctū in diuinis. relatio autem in deo idem ē fm̃ rem q̃ō eius essentia. z sicut essentia in deo idē est z hijs essentia ut diuinitas z deꝰ. ita idē ē relatio z q̃ō ꝑ relationē refertur. vnde sequtur q̃ idem sit relatio z distinctū in nā diuina subsistens. ꝓpter q̃ q̃ ꝓsona diuina coiter sumpta sigt subam indiuiduam rationalis nature. ꝓsona vo diuina formali significatione sigt distinctū subsistens in nā diuina. z qz hō non pōt esse nisi relatio uel relatiuū. iō māli significatione sigt relationē uel relatiuū rē. hec ille. Ex quib⁹ patz q̃ quēcūq̃ aliq̃ō nomen dr de maltis fm̃ eandē formalē z eōem significationē uel rōne. quoꝝ tñ ē alia z alia significatio uel rō. ꝑpa uel māltis. nō iō tale cōe nomen dr de illis multipliciter aut equoce. nec. ꝓpter diuersitatē talū. ꝓpriaꝝ uel māluū significationū ipedit: nisi aliud inueniat: vniuocatio talis cois nois. sic ē in ꝓposito cū hō nomē sacrm̃ noue legis dicat de matrimonio z alijs sacrīs fm̃ vnā z eandē eōem formalē rōnē z significationē licz matrimoniū habeat aliq̃ ꝓpa q̃ nō cōueniūt alijs sacrīs. z similer licz cū hoc cōe sacrm̃ dr de mtimonio iteruenīat alia suppositio z alia significatio māltis q̃ cū dr de baptismo ꝑ firmatiōe aut alijs. nō tñ ꝓpter hō sequtur q̃ hō nomē sacrm̃ noue legis equoce ul min⁹ vniuoce dicat de matrimonio q̃ de alijs scz ecclesie sacrīs. vñ logica arguētis in hac mā nō trāscendit in altitudine puū pontē pisiensem. ¶ Nūc dicēdū restat ad singulas eiⁿ rōnes in ꝑticulari. Et qdē ad primā rndet ꝓpe. dicens q̃ illa q̃ exteriⁿ agunt in sacrīs inq̃tū ad sacrm̃ pertinent sūt signa nō nālia Iz instituta. fm̃ se aūt nihil ꝓhibet ea esse res nāles. sicut aq̃ z ablutio aq̃ ē res nālis. Iz q̃ ipsa sit signū ablutiōis a pctō actu nō hꝰ a nā Iz trñ aptitudine. a deo aūt actu. q̃ aūt sit cā illⁿ ablutionis tot ali habet a deo. Et similē consensus z ꝓba fm̃ se sūt a nā z iure nāli. sed fm̃ q̃ sūt sacrāmēta a deo. nā cōiūctio maris z feminē nō hꝰ a nā q̃ actu significet cōiūctionē xpi z ecclesie. alias qcūq̃ sciret illā sciret illā. sicut videns fumū cognoscit ignē cuius contrariū apparet in iudeis z sarracenis uel paganis in quibus sūt matrimonia z non fides. imo Ādā in hoc non cognouit mysterium xpi z ecclesie nisi spiritu prophetie z multo minus ex natura sua habent q̃ sint causa gratie. vnde nec ante nouā legē habuerunt q̃ uis haberent rōnē signi. a diuina igit institutiōe hūt

Ayuntamiento de Madrid

ea q̃ in matrimonio gerunt q̃ sint sacrm ꝛ id vnde formaliter sunt sacramentum. sed id q̃ sunt materialiter habt a natura sicut aqua oleū ꝛ chrisma. quia assumere aliquid in mām sacrī non tollit eius nām sed dat ei nouam efficaciā. hec ·pe. Et concordat dictis sci Tho. pma dis. bui°. q. i. arti. p̃. q. 5. in solutione 4.ª vbi sic dic̃ Res sensibilis fm p̃dictā similitudinē ex nāli ꝓprietate plurib° ē conformis. ꝛ ideo q̃tū ē de se eq̃liter pōt q̃libet illoꝝ signe. Ad hoc q̃ ad vnū determinet ꝛ sit certa sua signīo. 03 q̃ accedat institutio que determinet ad vnū. ꝛ sic repsentatio que est ex similitudine nālis. ꝓprietatis importat aptitudinē quādā ad signdū. 5 determinatio ꝛ complementū significationis ē ex institutione. hec ille. Verū tamē apparet mihi q̃ p̃dicta nō plene satisfit rōni Durandi. quia p̃dicta non ostendunt quō matrimoniū ex diuina institutione sit signū sacre rei contente in hoc sacramento. sed solū quō ē signum rei sacre non contente sc̃z coniunctionis xpi ꝛ ecclesie. Et ideo scienda sunt duo. p̃ que sit res signa ꝛ contenta. 2° quō matrimoniū ex institutione significet talē rem sacram contentā. ·p20 p̃ sciendū q̃ scis Tho. priti dis. q. 2. arti. p̃. in solutione 4.ª sic dicit: Unio xpi ad ecclesiam non est res ꝛtenta in hoc sacramēto: sed res signata ꝛ non contenta. ꝛ talem rē nullū sacramentū efficit. 5 habet aliam rem contentā ꝛ signatam quā efficit ut dicetur. Magister aūt posuit rem non contentā. quia erat bui° opinionis q̃ non haberet aliquā rem contentam. hec ille. Et in solutione 5ª argumenti subdit: In hoc sacramento sunt illa tria. q. sacramentum trīs sunt actus exterius apparentes sed res ꝛ sacramentū est obligatio que in sacitur viri ad mulierē ex talib° actib°. 5 res vltima contenta est effectus huius sacramēti. nō contēta autem ē res quam magister determinat. hec ille. Verū quia dici pōt q̃ illa obligatio que est res ꝛ sacramentū naturaliter signatur p verba ꝛ sensū exprimentia ꝛ non ex diuina institutione. ideo nondū est plene satisfactum. Ideo 2° loco sciēdum ē q̃ talis obligatio que est res ꝛ sacramentū signatur p exteriora naturaliter. ut ē obligatio sicut bri. pbat arguēs. 5 nō signatur nālit. r 5 solum ex diuina institutiōe ingtum est sacra ꝛ actu sacrans hoīem. De hoc in simili scis Tho. 3ª parte. q. 60. arti. 2° sic dicit: Signa dantur hominib° quoꝝ ē p nota ad ignota puenire. ꝛ ideo ꝓprie dicitur sacramentū quod est signū alicuius rei sacre ad hoies ptinentis. ut sc̃z ꝓprie dicatur sacramentū fm q̃ nūc de sacramentis loquimur q̃ō est signū rei sacre ingtū ē scificās hominem. hec ille. Ite in solutione pmi argumenti sic dicit: Creature sensibiles signt quid sacrum scilicz sapientiam ꝛ bonitatem diuinā ingtū sunt in seipsis sacra nō aūt ingtū nos p ea sanctificamur. ꝛ ideo non pnt dici sacramenta fm q̃ nūc loquimur de sacramentis. hec ille. Ex quibus patet q̃ in quolibet sacramento noue legis ea que exterius aguntur signt ex institutione diuina aliquod sacrū ut sacrans ē cōtentū in ipso sacramento qualem signionem non habet ex nāli ꝓprietate. Consimile dicit pma bui°. q. i. arti. p̃. q̃stuncula pma. in solutiōe 2ª. vbi sic dic̃. Res sensibiles nō sunt signa vtinoꝝ ut sunt sacrānia. 5 ut sunt in seipsis sacra. sacrm autem debet intelligi signū rei sacre ut est actu sacrās ꝛ ideo non oportet q̃ oēs res sensibiles sint sacramenta. hec ille. Item in solutione 4tij sic dicit: Quis serpēs eneus esset signū rei sacre sacrantis. non tamē ingtū sacrans est actu. quia non ad hoc adhibebatur ut alios sanctificationis effectus peciperet sed solum effectus exterioris curatiōis. ꝛ similis est rō de imagine crucis que ponitur trīs ad repsentandū. hec ille. Ex quib° patet quod dictū fuit. 2° sequitur q̃ si matrimoniū non aliter sit sacramentū nisi quia est rei signū modo quo dicit arguens. tunc non plus habet rōnem sacramenti q̃ sacramenta veteris legis. aut q̃ serpens eneus uel imago crucifixi. q̃ō est falsum. q. tūc nō deberet plus cōnumerari sacramentis noue legis q̃ p̃dicta. ¶ Ad 2m respondet ·pe. dicens q̃ matrimoniū h3 formam distinctā a materia. quia verba sunt forma ꝛ cōtrahēntes sunt materia. nec distinguitur hic materia in qua id est suscipiens. ꝛ materia ex qua. sicut in eucharistia ꝛ alijs. quia matrimoniū est contractus psonarū ꝛ non rerū ut dicit iurisle. vnde sicut in contractib° rerū res que transferunt p coniunctionē ipsam sunt materia. sic corpus quod trāsfertur quo ad potestatem ē materia in matrimonio. quia cū dico: accipio te in meam. quasi transfero corpus meū in prātē. ꝛ sicut cū aliquis vendit se ad precū p̃ticipandū est vera venditio. ꝛ tamē vēdito regit materiā distinctā a forma que est expsio consensus. quia ipsemet q̃ transfert seipsum est illa materia. ita ꝛ hic. Uel potest dici q̃ sicut in eucharistia est duplex forma ꝛ duplex mā. vnū trīs sacrm. sic ꝛ hic cū dicitur: accipio te in meā ꝛ do tibi meipsū in virū. est vna forma sc̃z verba. ꝛ vna materia ex qua scilz ipse q̃ loquitur. uel corpus eius. ꝛ alia materia in qua id ē obctum in q̃ō transit. sicut cū dico: hoc est corp' meum. ꝛ vltera qui illa ait: accipio te in meū ꝛ do tibi me i vxorem. est forma verbū. ꝛ mā ex qua ipsa loquens. ꝛ mā in qua recipiens. ꝛ sic diuersis respectib° vnū est formale respectu alterius. hec ·pe. ꝛ satis ꝓbabiliter. sed non videt sequi in aliquib° viā sci Tho. sicut in hoc q̃ dicit materiam in sacrāmēto esse ipsas psonas nl corpora contrahentū. nam scis Tho. priti dis. q. 2. arti. p̃. arguit sic 2° loco. Sacramentū fm Dugonē est materiale elementum. sed matrimoniū non habet ꝓ materia aliq̃ō māle elementū. q̃ non ē sacrm. Ecce argumētum. sequitur risio. Dicendū inquit q̃ sacramentū matrimonij pficitur p actum eius qui sacramento illo vtitur sicut penitentia. ꝛ ideo sicut penitentia non habet aliam materiā nisi ipsos actus sensui subiectos qui sūt loco materialis elementi. ita est de matrimonio. hec ille. Dicitur ergo ad argumentū q̃ bene ꝓbat q̃ materia ꝛ elementū extrinsecus appositū in sacrāmēto matrimonij ꝛ in alijs equiuoce dicitur ꝛ nō vniuoce si loquamur de ꝓpria rōne huius uel illius materie. ꝛ de signo materiali elementi ꝛ materie sacramenti. sed loquēdo de coi ꝛ formali signo elementi ꝛ materie sacramentalis non ē ibi equiuocatio sed sufficiēs vniuocatio. q̃ō p3 q̃ ꝛ coi ꝛ formalis signio elementi sacramentalis est q̃ sit visibilis forma inuisibilis grē. Hoc autē cōe ē materie omnīū sacramentoꝝ. De hoc trūs Tho. pma dis. bui°. q. i. arti. p̃. i solutiōe. 5ª q. que est. Utrum diffinitio Hugonis de scō victore que ē talis: Sacrm est corpale uel māle elementū extrinsec° oculis suppositū ex institutiōe signe ex similitudine repritās ex scificatiōe inuisibilē gratiā ptinēs sit cōpētes. In solutiōe eni illi° q̃nis sic dic̃: Dicēdū q̃ diffinitio Hugonis de scō victore eadem est cū diffinitione quam magister ponit in lrā. hoc excepto q̃ addit cām signīōis que ē institutio ꝛ causam efficiēte que est sanctificatio. idē ē eni dictu: materiale elementū exteri° oculis suppositū ex

Ayuntamiento de Madrid

institutiõe signs qõ inuisibilis grẽ visibilis forma ex similitudine repzesentans. id enim qõ dicitur ut imaginem gerat. ⁊ ex sanctificatione iustibilẽ gratiam continens. idem est ei qõ dicit ut causa existat. hec ille. Itẽ ibidem in solutione 2ᵃ sic dicit: Elementũ accipit coiter, quolibet corpali visibili siue ste elemẽtũ simpler siue elemẽtorũ. ⁊ vtitur tali modo loquẽdi, ppter verbum Aug. qui dicit: Accedit verbum ad elemẽtũ. ⁊ fit sacramentum. in baptismo enim qui est sacramentoꝝ ianua materia ẽ elemẽtũ simpler. hec ille. Ex qbꝰ patet q̃ lz materiale elementũ quod applicat matrimonio uel opus operatũ extrinsecus appositũ suscipientib⁹ matrimoniũ sit alterius rõnis, ppte ⁊ distinete q̃ materiale elementũ qõ applicatur exterius in alijs sacramentis ⁊ applicatio fiat p alios applicãtes ⁊ tam in psentia q̃ in absentia. ⁊ alio mõ sm locũ uel tempus ⁊ hꝰ circũstantias ex hoc nõ impeditur vniuocatio sacramenti huius ad alia. quia omnia conueniũt in vno coi rõne sacramẽti ⁊ in vno formali sigto licꝫ differãt q̃tũ ad ppias rõnes ⁊ sigta materialia ⁊ q̃tum ad id qõ supponitur p nomen. cuius rõ patet ex pdictis. Dicitur vlterius q̃ posito q̃ illa diffinitio sacramẽti quã ponit Hugo non competeret vniuoce matrimonio ⁊ alijs sacramentis sufficit q̃ diffinitio quã ponit magister vniuoce dicatur de illis scꝫ q̃ sacramẽtũ ẽ inuisibilis gratie visibilis forma. ita ut eius imaginẽ gerat ⁊ causa existat. ⁊ ideo nõ oportet multũ curare de diffinitiõe Hugonis in, pposito. qz ẽ fallacia ꝛnitis arguere negatiue ab illa diffinitiõe ad diffinitionẽ sacramẽti in coi. ⁊ sic patet ad oẽs replicas inductas cõtra solutionem in argumento recitatã. Utrũ aũt in hoc sacramẽto idem sit forma ⁊ materia diuersis respectibus. uel ipsa verba contrahentium sint trñ forma ⁊ alij actus exteriores sint materia. non multũ variat, ppositũ. qz vtrũq; videtur satis, ꝓbabile. tamen de hoc aliqd dicetur in sequentibus potissime in solutione. 7ᵃ. ¶ Ad 3ᵐ negat bᵐ. Dicitur enim q̃ matrimoniũ confert gratiam non habenti nisi ponat obicem. nec valet, ꝓbatio in oppositũ. qz non sola illa sacramenta que ordinant ad remissionẽ culpe conferũt gratiã non habenti. imo alia ut patet de eucharistia ordine confirmatiõe. ⁊ generaliter de rõne sacramenti noue legis ẽ q̃ fit iuisibilis gratie visibilis forma. ita ut eius imaginem gerat ⁊ causa existat. Et de hoc videbitur in solutione argumentoꝝ contra 2ᵐ ꝓnem. vnde illa, ꝓbatio nihil valet Dicitur 2° q̃ matrimoniũ auget gratiam ꝑ habẽti. nec valet huius improbatio expsse falsum assumens scꝫ q̃ continẽtib⁹ existentib⁹ in gratia ⁊ postea nubentib⁹ grã non augeatur. Et cũ dicit q̃ melꝰ ẽ continere q̃ nubere ꝛc. parũ valet ad, ppositum. qz aplus ibi facit cõparationem inter duos status uel duo genera actuũ uel duas partes castitatis ⁊ temperãtie. nõ aũt inter vnum statũ ⁊ sacramentũ potissime quo ad causalitatem gratie. sacramentũ eni matrimonij confert aliquam gratiã ex ope operato quã nõ confert status continẽtie illo modo licꝫ mereat gratiã ex opere operante maiorẽ q̃ status nuptialis. qõ qualiẽ fiat ostendit sanctus Tho. presenti dis. q. 2. arti. 2ᵃ arguit ei nisi 3ᵃ loco. Gratia ordinata contra vulnus peri necessaria est omnib⁹ habentib⁹ illud. sed in omnib⁹ inuenitur concupiscentie vulnus. si ergo in matrimonio deꝰ grã contra vulnꝰ ꝛcupiscentie deberent oẽs boies matrimoniũ contrahere. ⁊ sic esset valde stultũ a matrimonio abstinere. Ecce argumentũ. sequit rñsio. Dicendũ q̃ illa rõ, pcederet nisi contra ꝛcupiscẽtie morbũ posset aliquod efficaciꝰ remediũ adhiberi. adhibet autem maius remediũ p opa spũalia ⁊ carnis mortificationẽ ab illis q̃ matrimonio non vtunt. hec ille. Item 4ᵃ loco arguit sic. Infirmitas non accipit medicamentũ ab eodem a quo accipit intensionem. sed ꝛcupiscentia intendit p actũ matrimonij. qz sic dicẽ pbꝰ: insatiabilis est ꝛcupiscẽtie appetitꝰ. ⁊ p operationẽ cõgruã. q̃ i matrimonio non confert remediũ gratie ꝓtra ꝛcupiscentiã Ecce argumentũ. sequit rñsio. Dicẽdũ q̃ ꝛcupiscẽtiã põt ꝓstari remediũ vupliciter. vnoꝰ ex pte ipsius concupiscentie ut reprimatur in sua radice. ⁊ sic remediũ pstat matrimoniũ p gratiã que confert in eo. Alio modo ex parte actus. ⁊ hoc modo vuplicit. vno modo ut actus ad quem concupiscẽtia inclinat turpitudine careat. ⁊ hoc prestatur p bona matrimonij que honestant carnalem cõcupiscentiã. Alioꝰ ut actus turpitudinem habẽs impediat qõ fit ex ipsa natura actus. qz dum concupiscentie satisfit in actu coniugali: ad alias ꝛcupiscẽtias nõ ita incitat: ppter qõ dicit apls: Melius est nubere q̃ vri. q̃uis eni opa concupiscentie cõsiderata sm se nata sint cõcupiscẽtiã augere. trñ sm q̃ rõne ordinant ipsam reprimũt. qz ex similib⁹ actib⁹ similes relinquũtur habitus ⁊ dispositiões. hec ille. Ex quibus p3 q̃ licꝫ actꝰ ꝛtinentis sint efficaciores ad cõcupiscẽtiã reprimẽdã q̃ actus matrimonialis. nihilominus sacramentũ matrimonij confert gratiã ex ope opato reprimente concupiscẽtiã quã non haberet continẽs anteqũ nuberet ⁊ quam ꝛtinentie status non cõferebat. Ite sic dicẽ scũs Tho. 2ᵃ 2ᵃ. q. 152. arti. 4ᵃ in solutiõe 2ᵃ. licꝫ virginitas sit melior q̃ ꝛtinẽtia coniugalis põt trñ coniugatus eẽ melior q̃ virgo: vuplici rõne. p̃ qdẽ ex pte ipsiꝰ castitatis si scꝫ ille q̃ est coniugatꝰ habeat animũ magis paratũ ad virginitatẽ seruandã si oporteret q̃ ille q̃ est actu virgo. vnde Augꝰ instruit virginem in li. de bono cõiugali ut dicat: ego nõ sum melior q̃ Abrahã. sed ut dicat: melior est castitas celibũ q̃ castitas nuptiarũ. ⁊ rõnẽ postea subdit dicẽs: Qõ eni ego nunc ago melius illi egissent si tũc agendũ esset. quod aũt illi egerunt. ego nõ sic agerẽ etiã si nunc agendum esset. 2ᵃ qz forte ille qui non ẽ virgo p3 aliã excellentiorem virtutẽ. vnde Augꝰ in li. de virginitate. vnde scit virgo q̃uis sollicita que dei sunt cogitet ne forte, ppter aliã incognitam sibi infirmitatẽ non sit matura martyrio. illa vo mulier cui se pferre gestiebat. iã posset bibere calicẽ ꝓtice passionis. hec ille. Item i solutione pmisse dicit: Meritũ non solũ penitet ex genere actus. sed magis ex aio opantis. habuit aũt Abraham animũ sic dispositũ ut paratus esset virginitatem seruare si eẽt tpi ꝛgruũ. ex quo meritũ cõtinentie coniugalis in ipso equat merito ꝛtinentie virginalis i Johãne respectu pmij subalis. nõ aũt respectu pmij accidẽtalis. hec ille. ·pe. ho de palu. ad 3ᵐ argumentũ i virtute sic ridet dicens q̃ p matrimoniũ bõ nõ excidit a statu pfectionis. sed p actũ matrimonij ut p3 in btã virgine cui pfectio nõ est iminuta p matrimoniũ. Uel dicẽdũ q̃ sacra subueniũt boi sm omnẽ statũ. pnia eni non facit hominẽ decidere a gratia uel pfectione. sed supposito q̃ exciderit. penitentia ipsum excipit ne damnet ⁊ sic sicut penitentia licꝫ non sit nisi peccantiũ ⁊ de peccatis. non trñ, ppter hoc facit peccare. sed q̃tũ est possibile supposito peccato facit ad innocentiam redire.

Ayuntamiento de Madrid

sic matrimoniū licz quo ad actū suū non sit nisi imperfectorū ꝛ cum imperfectione. tamē hoc supposito quantū possibile est facit ad pfectionem tendere ꝛ min⁹ ab ea declinare. hec ille ꝛ bene. preter hoc q̄ dicit q̄ actus matrimonij non est nisi imperfectoꝝ. hoc enim falsum ē. ut patet ex dictis. sed bene verū est q̄ talis actus pro tempore isto repugnat statui perfectionis. quia ut dicit sanct⁹ Thomas. 2ᵉ 2ᵉ. q. 184. arti. 4.ᵒ in statu perfectionis propie dicitur esse aliquis nō ex hoc q̄ habet actum dilectiōis perfecte. sed ex hoc q̄ obligat se ppetuo cū aliqua solēnitate ad ea que sunt imperfectionis. contingit etiam q̄ aliqui se obligant qui nō seruāt ꝛ aliqui implent ad quod non se obligauerunt. ut patz Math. 21.ᵒ de duobus filijs q̄ꝝ vn⁹ patri dicēti opare in vinea. rūdit: nolo. postea abijt. alter rūdens ait: eo. ꝛ tamen nō iuit. ꝛ ideo nihil, prohibet aliquos esse pfectos qui non sunt in statu pfectionis. ꝛ aliquos esse in statu pfectionis qui non sunt pfecti. hec ille. ¶ Patet q̄ q̄ nec matrimonij sacramentū nec actus eius derogat nec repugnat de pfectioni que consistit in pfecta dilectione dei ꝛ proximi. sed statui pfectionis derogat fm cōmunē cursum non sacramentū matrimonij. ꝯ actꝰ eius. Et q̄ argumentum solū concludit ex dicto apl̄i q̄ potior est castitas continentis q̄ꝝ cōiugis. non aūt q̄ sit pfectior charitas uel gratia. quia pfectio non cōsistit essentialiter in castitate sed in charitate. ut patz ex dictis sancti Tho. vbi supra. Nec virginitas est potissima virtutū. sed potissima ꝑs temperātie uel castitatis dici pōt. ut dicit scūs Tho. vbi supꝯ. ¶ Ad 4.ᵐ rūdet pe. dicēs: q̄ in illis sacris q̄ fit. p ma uel forma aliqd non subiectum humano statuto. humanū statutum nihil potest mutare sicut est in baptismo ꝛ eucharistia. nō enim non aqua fit aqua. nec nō panis aut econtra humano verbo. sed in illis sacramentis in quibus materia ꝛ forma fundātur super illud qō iure naturali subiacet statuto humano. sicut fundamentū potest mutari p hoīem. ita ꝛ fundatū. ꝛ sic est dic. quia matrimoniū ,put est sacramentum noue legis pſupponit matrimoniū ,put est quidā cōtract⁹ pſonarum de iure naturali. ꝛ postea supaddit illud qō est ,ppriū sacramento noue legis scz sigīnem ꝛ causalitatē. Si autē matrimoniū non esset sacramentū subesset statuto humano sicut ꝛ contractus rerū. homo enim quod ē coitatis est. etiā debet se exponere morti ,p re publica si oportet. vnde sicut statutū humanū potest facere q̄ non valet alienatio p se facta de rebus eius. utputa facta a furioso prodigo ul minore. ita ꝛ potest facere q̄ nō valet alienatio de seipso. sicut eni seruus non potest dare id qō habet. ita nec seipsū dare uel vendere sine viri voluntate. sic ꝛ homo coitatis ꝑ iustā ordinationem rectoris non pōt se dare in seruū uel vasallū. nec p consequēs in maritū. sicut q̄ pistor pōt mutare materiā sacramēti eucharistie. quia illa materia est panis ꝛ ipse pōt facere de pane non panem ꝛ econuerso. sic quia in matrimonio ē hō potēs dare potestatē corpis sui ecclesia q̄ potest hanc potestatem habenti auferre. ꝛ cui abstulit rursus dare potest. sic p accidens mutare materiā sacramenti. sicut etiam q̄tia materia confirmationis ꝛ extreme vnctionis ē oleum cōsecratū ꝛ chrisma consecratū cōsecratione p ecclesiā celebrata sine determinatione ritus a ꝛpo pōt ex parte ꝛsecrationis sibi subiecte ecclesia materiā mutare. qz pōt de oleo cōsecrato facere non consecratū p solam admixtionē. ꝛ similiter de chrismate. ꝛ similiter pōt statuere q̄ oleū desineret esse consecratū. sed in cōsecratione epi que sacramentum est credunt aliqua verba esse substātialia ꝛ a ꝛpo tradita que mutari non psit quo ad substantiā. hec ille. ꝛ bene concorditer sancto Thome. 3.4. dis. hui⁹. q. i. arti. p. i solutione 4.ᵒ vbi sic dicit: ¬ Persone illegitime ad matrimoniū contrahendū dicuntur ex eo q̄ sunt contra legem q̄ꝝ matrimoniū statuitur. matrimoniū autē in q̄stum est officiū nature statuitur lege ciuili ꝛ ecclesie. ꝛ ideo ex qualibet dictaꝝ legū pōt aliqua persona ad matrimoniū effici illegitima. nec est simile de alijs sacramentis que sūt sacramēta trīs. sed quia lex nālis fm diuersos status recipit diuersas determinationes ꝛ ius positiuū etiam variat fm diuersas hominū conditiones in diuersis temporib⁹ diuersas pſonas illegitimauit. hec ille. Itē dis. 40. q. i. arti. 4.ᵒ in solutione 2ᵃ sic dicit: Matrimoniū non trīs est sacramentū sed etiā in officium. ꝛ ideo magis subiacet ordinatiōi ministrorum ecclesie q̄ꝝ baptismus qui ē sacramentū trīs. quia sicut contractus ꝛ officia humana determinant legibus humanis. ita contractus ꝛ officia spūalia lege ecclesie. hec ille. ¶ Ad 5ᵐ rūdet pe. q̄ matrimoniū ,put est sacramentū noue legis imprimit ornatū qui vocat vinculum uel nexus. ꝛ non solū est relatio rōnis ꝯ res absoluta disponens ad gratiā ,put habet spūaliter pficere ut sciat vas suū possidere ꝛc. vnde sicut si confirmetur quis uel ordinetur ante baptismū nō imprimitur character. ꝛ ideo non est sacramentū. ꝛ ideo nihil ē actū. sed si velit recipe characterē totum est iterandū ita p matrimoniū cōtractū ante baptismū nihil reale est impressū. ꝛ sic nō ē formaliter ꝛ ppie sacramentū q̄ō semp realem effectū habet. sed si post baptismū de nouo consentiāt. uel in pmo consensu psistant. tūc imprimitur ornatus ille ꝛ grā nisi ponant obicē. ꝛ sic matrimoniū non est sacramentū ante baptismū. sicut nec aliud licz concurrant essentialia sacramenti. sicut etiā q̄ꝝ oia concurrāt ad confirmationē ꝛ ordinem ante baptismū que post non est ordo nec confirmatio. quia subiectum oīs sacramenti noue legis alteri⁹ a baptismo est homo baptiçatus. vnde sicut si fieret bruto quod fit homini in confirmatione ꝛ ordinatione nihil eēt actum sic de non baptiçato. sed quia matrimoniū pter hoc q̄ est sacramētū est aliquid aliud. sicut ante baptismū esset vera vnctio olei uel chrismatis sed nō cōfirmatio uel ordo. Et si confirmatio esset equiuocum ad vtrūq̄ tunc esset cōfirmatio vno mō. alio mō non. sic quia matrimoniū est nomen cōtractus ꝛ nomē sacramenti. ideo est verū matrimoniū ante baptismū ,put dicit contractū pſonaꝝ. sed non ,put dicit sacramētū. Qō aūt dicit Aug⁹ q̄ baptism⁹ non soluit bigamiam qz de facto agit non de pctō. accipit sacramentū materialiter ꝛ aptitudinaliter. non formaliter ꝛ actualiē. hoc aūt patet sic. qz si coniugū infideliū vn⁹ conuertatur ad fidem sine alio. cōuersus pōt trahere. ergo nō erat iter eos reale vinculū qō fuisset si post baptismū contractū fuisset. vnde matrimoniū esse ratū post baptismū ponit aliquid absolutum ꝛ non purū ens rōnis quale solum erat p matrimoniū ut est aliquid humanum. hec pe. ꝛ bene. Cum autē replicat arguēs contra hoc ꝛ contra rīsionem ibi datam q̄ tale matrimoniū non est magis sacramentū post baptismū q̄ꝝ prius quia in omni sacramento opus est nouo facto ꝛc. Dicitur q̄ verū est accipiendo factū coiter ,p q̄cunq̄ acti-

Ayuntamiento de Madrid

one imanēre ul transeūte. ⁊ iō in casu argumēti oportet q̃ tales habeant nouū consensū uel nouam electionem ⁊ approbationem antiqui consensus ⁊ nouā expressionem consensus p̃ verba uel aliud equipollens verbis. aliter enim solus baptismꝰ non faceret matrimoniū antiquū esse denuo sacramētū noue legis. Cū aūt vicit ulterius q̃ matrimoniū fuit ante omnē legē ℨ. solutū est prius. quia verū est, put matrimoniū dicit officiū uel contractū. non aūt prout est sacramētū. Et aūt vicit q̃ est p̃cise de victamine rōnis naturalis ℨ. solutum ē sup̃. quia hoc penitus falsū est. non enim naturali rōne sed fide tenetur q̃ matrimoniū ordinet ad reprimendū concupiscentiā ⁊ conferat gratiam ⁊ multa alia de quib⁹ sup̃ dictū fuit. Utrū aūt sit verū q̃ dicit ·pe. de illo ordinato absoluto disponente ad gratiā dubiū est. ſ⁹ de hoc videbit in sequēt⁹. ¶ Ad 6ᵐ rndet ·pe. dicēs q̃ aᵒʳ illi ē negāda. q̃ necessitas non facit sacramentū ministrari a non sacerdote. quia baptiçatus in mortali moriens attritus plus indiget pnia q̃ catheculmin⁹ sanus baptismo. quia nec est in periculo mortis. ⁊ si moreretur saluarē baptismo flaminis. iste aūt nisi vi clauiū attritio fiat sibi contritio dānabitur. Et si dicatur q̃ hoc accidit q̃ potest cōteri si vult. non valet. quia ponatur q̃ post q̃ est confessus attrit⁹ non contritus laico pdit vsum rōnis. tunc non pōt coteri. nec pōt ei subueniri nisi p̃ absolutionem. quia nec potest coīcare. quia nec vult os apire. uel non habetur eucharistia. uel nō pōt inungi. quia deest sacerdos. tūc ergo ita est ei necessaria absolutio sicut paruulo baptismus. ⁊ tamē non pōt absolui a non sacerdote. cum tri paruulus possit baptiçari a non sacerdote. hoc q̃ nō est solū ꝓpter necessitatē. ·Preterea plus debet fieri necessitati coitatis q̃ necessitati vnius p̃sone. sed ordo q̃ est necessarius coitati in nulla necessitate pōt conferri nisi ab ordinato. puta si non esset ī mundo aliquis eps nec aliquis sacerdos. non posset fieri eps nec sacerdos a non eps. q̃ causa illius nō ē necessitas. Dicendū est ergo q̃ illud sacramentū cuius tota efficacia est ex materia ⁊ forma non ex potestate ministri illud pōt cōferri ab alio q̃ a ministro ecclesie in necessitate ⁊ extra necessitatem. licꝫ non debeat nisi in necessitate. sic est de effectu eucharistie in indigne suscipiēte. q̃ tota virtus causandi gratiā est in eo q̃ suscipitur. ⁊ licꝫ nō debeat ministrari nisi a sacerdote excepta necessitate nisi tamē sit ptrū ipediens a pte suscipientis tantū sibi valet susceptū a laico quem credit suū curatū q̃ a nō curato. ita est de baptismo cuius tota virtus est materia ⁊ forma. ⁊ non in ministro. vnde etiā extra necessitatem pōt sed non debet ministrari nisi a pr̃bytero. matrimoniū autem est hs. quia eius virtus non est in ministro ecclesie. ⁊ ideo non ꝓpter hoc q̃ non ē necessariū fit cum sit necessariū coitati. sicut baptismus p̃sone singulari. sed quia virtus eius non ē in ministro ecclesie. pōt eius essentia haberi sine ministro. sed forte non debet nisi i facie ecclesie ⁊ p̃ sacerdotē celebrari si possit haberi. sin autē. pōt sine peccato sine sacerdote cōtrahi ⁊ non alia sacramenta loquendo de pte iuris B ē quia fundat ī iure naturali. cetera hoīnꝫ sacramēta quo ad essentialem pfectionē requirūt virtutē ministri. vnde in nullo casu pōt sine illo celebrari: etiā extrema vnctio que non debet vari nisi existenti in articulo necessitatis. hec ille. ⁊ bene. ·Pōt tū breui⁹ dici q̃ aᵒʳ argumenti solum habet verū qui sacrm habet aliud ꝓ materia uel forma ab actu suscipiētis sacrm. sed vbi materia ⁊ forma sacramēti nō sūt aliud ab actib⁹ suscipientiū. tunc nō oportet sacrm ministrari p̃ ministrum ecclesie. sed ipsemet suscipiens pōt oferre sacramētū. sic autē est in matrimonio ut dicē. ¶ Ad 7ᵐ ꝓ rnsio p̃dicta in solutione 2ᵃ argumenti. dicit enī q̃ ī sacramento matrimonij p̃sone ⁊ trabētes sūt loco materie ℣ba ℣o sūt loco forme sm opinionē ·pe. Vel sm opinionē sancti Tho. actus ipsoꝝ ⁊ trabentiū sūt loco materie ⁊ forme. qō pōt q̃dripliciter intelligi. p̃mō ut dicatur q̃ ℣ba vnius sunt materia. ⁊ verba alterius cōsensum exprimētia sint loco forme. nō tri sic q̃ vtrūq̃ sit materia ⁊ forma. sed sicut dicimus q̃ vltima vnitas numeri ē formalis ad omnes p̃cedentes. ⁊ alie sūt materiales respectu vltime. sic in matrimonio ℣ba cōiugis p̃mo, pferentis sunt materia ⁊ ℣ba vltimo, pferentis sunt forma. nec mirū si vltima, plata dicant formalia cū sint completiua sacramenti sicut vltima differētia cōplet rōnē speciei ⁊ vltima syllaba significationē dictiōis uel tot⁹ p̃cedētis sonis. ⁊ sic de multis similibus. Alio⁹ pōt sic intelligi ut dicat q̃ in sacro matrimonij ꝓsensus interior exp̃ssus aliq̃ mō ⁊ sensibilis fact⁹ se hꝫ loco materie ⁊ ℣ba p̃que exp̃mit sūt loco forme. 3ᵒ mō posset dici q̃ ipse act⁹ loquendi se hꝫ loco materie ⁊ verba p̃ illum actum formata ⁊ expressa se habēt loco forme. actus enī dicendi differt a verbo dicto. realiter cum p̃mū sit actio. 2ᵐ sit qualitas. ⁊ subiectū vni⁹ quandoq̃ differt a subiecto alterius. nam actus dicēdi non est subiectue extra dicentē. ⁊ tamen verba dicta p̃ totum aerem diffundunt. 4ᵒ posset dici q̃ act⁹ ipse loquendi simul cum verbis sunt forma. reliqui ℣o actus concurrentes p̃ter verba tenent vicē materie. sed p̃mi duo modi sunt magis ad mentē beati Thome nam ut sup̃ recitatū fuit in solutione 2ᵃ. matrimonium nō habet aliam materiā nisi ipsos actus contrahentiū Et similiter dis. 26. q. 2. arti. p̃. in solutiōe p̃mi sic dicit: Verba quibus consensus exprimitur sunt forma hui⁹ sacramenti. non autem benedictio sacerdotis que est quoddā sacramentale. hec ille. ·Post p̃dicta omnia apparet mihi q̃ multum, pbabiliter posset sustineri dictum ·pe. quo ad hoc q̃ in sacramēto matrimonij ℣ba consensū exprimentia sūt loco forme. cōporꝫ aūt cōtrahentiū que mutuo in potestatē traduntur sint loco materie. Et hoc valet ad explanationē eoꝝ que in prima distinctione dicta sūt de rebus ⁊ verbis sacramētorū. hec ille. ¶ Ad 8ᵐ rsponsū ē in solutione p̃mi. q̃ fere idem sunt p̃timū ⁊ 8ᵐ. ¶ Ad 9ᵐ patꝫ ex solutione q̃rti. q̃ fere idē sūt 9ᵐ ⁊ 4ᵐ ut patet. ¶ Ad 10ᵐ ꝓ ex solutione tertij. ¶ Ad 11ᵐ rndet ·pe. dicens q̃ solutiones ibidem recitate nō sufficūt. non quidē p̃ma. quia illud q̃ ofert remediū contra petrī gratiā adiutricem conferendo ex opere operato est sacramentū cum hoc sit diffinitio eius. ⁊ hoc competit matrimonio. quia nō ex natura actus confert gratiā licꝫ alias p̃beat remediū sed ex diuina institutione habet conferre gratiā adiutricem ad hoc q̃ sciat vnusquisq̃ suū vas possidere ī honore ⁊ sanctifictiōe. nec pōt reddi rō naturalis q̃re deus dedit istis verbis q̃ ex opere operato conferāt gratiam magis q̃ orationi dominice que sanctior est nec ofert eā nisi ex opere opante. nec ipsa benedictio ⁊ cōsecratio virginū q̃ plus sanctitatis videt habere confert gratiam ex opere operato sicut istud. vnde cū omne sensibile signū a deo institutū in remedium ꝓtra

Ayuntamiento de Madrid

peccatū conferens gratiā adiutricē ex opere opato ⁊ signs eam sit sacrm noue legis. ⁊ matrimoniū hec oia habeat fm theologos. sequitur qō est, ppie sacramentum. Ad z^am solutionem quā dāt dicendū q̄ licꝫ rō nō sit multū efficax. q. multe cause sunt ecclesiastice que non sūt de sacrametis. sed uel de sacrālib^ uel de alijs Solutio tamen quā dant q̄ erroꝫ circa matrimoniū non ledit rē publicā tpaliter in rebus uel psonis nō videtur valere. quia ledit rem publicā partus incert^ ⁊ bonū matrimonij cedit in bonū ciuilitatis. ⁊ fm hoc est a iure naturali, put est i officiū ciuilitatis. ⁊ rei publice interest dotatas esse mulieres ⁊ cōiugatas ad replendam liberis ciuitatē. ff. solu. ma. l. i. vnde leges punūt spurios ⁊ bastardos. nec admittūt ad dignitates. hec .Pe. ⁊ bene. pzeter hoc qō dicit de cōsecratione virginū q̄ non ofert gratiā ex opere opato. huius enī oppositū visum fuit in precedenti qōne. Et in veritate solutio quā Durandus dat ad primā rōnem que est sancti Thome derisibilis est. q. si matrimoniū nō dat alicē remediū ptra concupiscentiā q̄ rōne actus sui sine q̄cunq; collatione gratie. tunc sicut recitatū est in, pbatione z^e ꝗnis matrimoniū noue legis nō plus eēt sacrm q̄ matrimoniū veteris legis. uel q̄ matrimoniū infidelium. qō est erroneū. De solutione ad z^am rōne non curo. q. non ē sci Tho. ¶ Ad oia argumēta ꝗ ꝗnē z^am pter vltimū dicit q̄ iuriste frequēter false opinantur in theologica facultate nisi sint instructi in eadē. sicut ē ꝗ puri theologi frequēt false opinā ⁊ i mā legū ciuilū ⁊ decretaliū nisi instructi fuerint in eisdē. Et de talib^ iuristis dici pōt illud ꝓmi de aia. Non ptingit textorū ingredi in fistulis. Notiū autē eo^ peccat p fallacia ꝗātis. uel fm non cām ut cām non enim ideo licet dare pecuniā, p mrmonio cōtrahēdo. q. matrimoniū nō ofert gratiam ut ipsi putant. sed, pter aliud ut docet scūs Tho. ⁊ ꝗ. dist. bui^. q. 3. arti. z^. q. i. vbi arguit sic z^. loco. Matrimoniū est qdā sacrm. ſz matrimoniū aliq̄ contrahēt interueniente pactione de aliqua pecunia soluenda sine pctō. q̄ sacramenta licite pnt vendi. Ecce argumentū. sequitur rnsio. Dicendum inquit q̄ matrimoniū non solum ē sacrm sed etiam nature officiū. Et ideo ex illa parte qua est sacrm in dispensatione ministro^ ecclesie consistens non cadit sub emptione vnde fm canones cōmittit symoniā qui, p benedictione nubentiū pecuniā exigit. sed ex illa parte qua ē in officiū nature nihil, pbibet, p matrimonio pciū accipe uel conditionē de re tpali accipiēda interponere. sicut nec in alijs officijs ciuilib^ z corporalib^. hec ille. ¶ Ad dictū magistri snia^ dist. z^. rndet scūs Tho. in expositione littere. vbi sic dicit: Quoꝫ alia in remediū rē. Sz contra. quia oia sacramēta noua legis sūt in remediū ⁊ conferūt gratiam. ergo distinctio illa nulla est. Et dicēdū q̄ ista distinctio sacramentoꝫ sumit fm illud ad qō pncipaliter ordinatur. q̄tuis ergo diuina aliquo mō gratiam conferant ⁊ in remediū sint. quēdā tamē pncipaliter ordinata sūt in remediū contra aliquē specialem morbū. ut matrimoniū ꝗ concupiscētiā. quedam ꝗ de sui pma intentione sūt ordinata ad remediū morbi ⁊ ad gratiam. sicut baptismus qui ē spūalis regeneratio p quam vetus homo corūpit ⁊ nou^ generat^. quedam autē quia gratiā pſupponunt ordinantur ad ecclesie pfectionem. sicut eucharistia. ⁊ sic intelligēda sunt verba magistri. hec ille. Cum autē dicit arguens q̄ papa habet penes se scripta iuristarum opinantū in matrimonio nō cōferri gratiā rē. Dicit q̄ argumentū bri, pbat q̄ illa opinio nō ē contra determinationē romane ecclesie. sed nō, pbat qn sit ꝗ dicta scōꝫ doctoꝫ ab ecclesia approbatoꝫ. multas aūt tales opiniones ptrarias dictis scōꝫ ecclesia romana dissimulat. sicut pz de cōceptione bre marie ⁊ multis alijs cui^ cām ignoro. Q̄ aūt opinio iuristaꝫ sit contra dicta scōꝫ arguit scūs Tho. dist. 26. q. z. arti. 3^. dicens: Aug^ dicit q̄ matrimoniū est egrotis in remediū. sed nō est egrotis ire remediū nisi ingtū aliquā efficaciā bz. q̄ bz aliquā efficaciam ad reprimendū concupiscētiā. sed concupiscentia nō reprimit nisi p gratiā. q̄ in matrimonio ofert gratia. hec ille. De capitulis aūt q̄ dictos iuristas allegatis manifeste pz insipiencia ea q̄ non cōcludūt, ppositū cozū. ſz olo imprimenē adducūt. sic pz de. c. onubia. ⁊ de. c. bonozāt. 3. z. q. z. Ex qb^ nullo mō potest haberi q̄ sacrm matrimonij non ofert gratiam. Similiter nec ex. c. multi. nec ex. c. sicut. nec ex. c. quicqd iusibilis grē rē. q̄ allegat apparatus decreti sup. c. bonozāt. 3. z. q. z. ⁊ ponunt. i. q. i. pōt haberi, ppositum. q. auctoritates scōꝫ ibidē adducte asserūt in aliquib^ sacrametis ibidem notatis gratiā conferri. sed non negant gratiā cōferri in alijs. nec in aliquo illoꝫ fit expſsa mētio de matrimonio. ¶ Ad pmū ꝗ 3^am ꝗnem z ad sequēta dicit p q̄ satis, pbabile est q̄ ex solo sensu singū qui ē subiectus in volūtate nulla relatio realis causet in corpe illoꝫ. sed nihil, pbibet ex tali consensu ⁊ ptractu inito i fide xpi fm formā ecclesie cōcurrēte virtute diuina causari aliquā relationē realē in anima. uel in aliqua eius potētia q̄ sit ex institutione diuina, pxima dispositio ad gratiā gratū facientem. Et hoc videtur esse de mente sci Tho. dist. 27. huius. q. i. arti. z^. in solutione pme q̄stuncule. vbi sic dicit: In oibus sacrametis est aliq̄ spūalis operatio mediante māli opatione q̄ eā sigt. sicut p ablutionē corpalē i baptismo fit ablutio interior spūalis. vnde cū in matrimonio fit quēdā spūalis ꝗunctio ingtū matrimoniū ē sacrm ⁊ aliq̄ māliis fm q̄ ē in officium nature ciuilis vite oportet q̄ mediate māli fiat spūalis virtute diuina. vnde cū ꝗiunctiones māliū ptractuū fiant p mutuū consensū. o3 q̄ hoc mō fiat matrimonialis ꝗunctio. hec ille. Item ibidem arguit sic p loco. Sacra non sūt a voluntate humana. ſz ab institutione diuina sed ꝗsensus ad voluntatē ptinet. q̄ non est cā matrimonij. sicē nec aliorꝫ sacroꝫ. Ecce argumētū. sequit rnsio. Dicendū inquit q̄ sacrametoꝫ pma cā ē diuina virt^ q̄ in eis opat salutē. sed cause z^ instrales sunt māles opationes ex diuina institutione efficaciā habētes. ⁊ sic ꝗsensus in matrimonio ē cā. hec ille. Item ibidem i solutione z^. sic dicit: Matrimoniū non ē ipse consensus. sed vnio q̄dā ordinatoꝫ ad vnū quā ꝗsensus facit. hec ille. Itē dist. 26. q. z. arti. 3^. in solutione z^. sic dicit: Sicut aqua baptismi simul cū forma verboꝫ non opat imediate ad gratiā ſz ad characterē. ita act^ exteriores ⁊ ꝓba expimentia ꝗsensum directe faciūt nexū quendā qui est sacrm matrimonij. ⁊ ꝗ nexus ex virtute diuine institutionis dispositiue opat ad gratiā hec ille. Ex quib^ pz q̄ fm mentē eius consensus ꝗiugū in fide xpi contrahentū matrimonij sacrm causat quendā spūalē nexū. ⁊ quandā spūalē ꝗunctionem ⁊ vnionē inē illos q̄ pncipale est in sacrameto matrimonij. cū aūt fm eū forma spūalis habens eē pmanēs sine fluxu nō possit esse subiectiue in re corpali. oportz fm eū dicere q̄ talis relatio nexus ⁊ cōiunctiōis sit in

Ayuntamiento de Madrid

anima rōnali. Item cū sacrm̄ sit quid veraciter reale
o3 q̄ illa relatio sit realis hūio esse cessante oī actu intel-
lect⁹ creati. potissime cū sit effectus cause realis z cā
dispositiua ad effectū realē. ¶ Ad 2m qō est .pe. z oīa
sequēcia dicitur p̄mo q̄ nulla necessitas apparet po-
nendi talē ornatū absolutū d'st.nctū a nexu vinculo z
coniūctione relatiōis quos ponit scūs Tho. esse, p̄rimā
dispositionē ad gratiā. nec cogit, pbatio .pe. qz nō oīs
dispositio ē de p̄ma specie qualitatis fm doctrinā san-
cti Tho. qō p3. tū qz aliq̄ pura p̄uatio pōt eē dispositio
ad formā. ut p3 de remotione obstaculi inter solē z aerē
tū qz rō, ppinquitatis pōt eē dispositio ad lucē z calo-
rem. tū quia aliqua dispositio q̄ ē qualitas ē de 2ª spe-
cie qualitatis pura character qui est quedam poten-
tia spūalis. tum quia figura que ē de 4ª specie quali-
tatis pōt esse dispositio ad agendum z patiendū potis-
sime in, pposito illud quod est dispositio non ex natura
rei sed ex diuina institutione pōt esse indifferenter ab-
solutum uel respectiuū. verūtamen verisimile est q̄
p̄ter talem ornatū relatiuū impr̄imat aliqua qualitas
diuinit⁹ fundans illū realē respectū. Et ad hoc vide-
tur declinare scūs Tho. dis.30.q.i.arti.3.ª in solutione
5ª argumenti. vbi sic dicit: In sacramentis in quib⁹ im-
p̄rimitur character traditur ptās ad actus spūales. 5
in matrimonio ad actus corporales. vnde matrimoniū
rōne potestatis quam in seinuicē coniuges accipiunt
conuenit cū sacramentis in quib⁹ impr̄imit character
z ex hoc habet inseparabilitatē ut in lrā dicit. sed differt
ab eis in ordīe tum potestas illa est ad actus corporales. z p-
pter hoc non impr̄imit characterē spūalē. hec ille. Ex
quib⁹ p3 q̄ p sacrm̄ matrimonij tradit aliqua ptās uel
potentia. potentia aūt uel ptās noiant aliqd absolutū
potissime potentia que est p̄ncipiū actus. z isto modo
posset stare dictū .pe. Dicit 2º q̄ tale vinculū siue sit
qd absolutū siue qd relatiuū. conuenient⁹ dr eē in aia
q̄s in corpe subiectiue. qz licz ordinet ad reprimendum
morbū cōcupiscentie qui subiectiue ē in corpe. non se-
quitur q̄ sit subiectiue in corpe. sed q̄ disponat ad gra
tiam a qua fluit aliqs effect⁹ in corpore uel in potētijs
appetitiuis corpi affixis cuiusmodi ē vis concupiscibilis
z irascibilis in quas fluit a grā existente in essentia aie
subiectiue virtus temperātie z fortitudinis. Et forte
sunt duo nexus quoꝝ vnus quē dicit mālē ē in corpe
uel toto composito subiectiue. alius ho quē vocat spi-
rituālem ē in aia subiectiue. Hoc enī videt scūs Tho.
sentire. dis.27.q.i.ut recitatū ē in solutione p̄mi argu-
menti statim precedentis. Dicitur 3º q̄ non ē multum
ad p̄sens, ppositū vtrum tale vinculū corrūpatur uel
desinat esse p mortem an non. Et quo ad hoc bene di-
cit .pe. q̄ verisimile ē q̄ sic. ¶ Ad argumētū 5 ꝺnem
patet solutio p predicta. Et hec de qōne sufficiant: de
qua benedictus deus amen.

Qrca trigesimam distinctionē z aliquas sequētes querit

Utr̄ matrimoniū bte marie virginis
habuerit aliq̄ bona excusantia illud.
Et arguitur q̄ sic. qz matrimoniū ei⁹
fuit vninoce matrimoniū cū matrimonio aliaꝝ. 5 ma-
trimoniū aliaꝝ habet aliqua bona excusantia ut patet
p magistrū. dis.33.q̄ z matrimoniū beate Marie virgi-
nis habuit illa. ¶ In oppositum arguit. quia fm p̄m
8ª ethicoꝝ. amicitia que ē inter virū z vxorē ē natura-
lis z includit in se honestū vtile z delectabile. sed illud
quod de se est honestū non indiget aliqua excusatiōe.
ergo nec matrimonio debēt bona excusātia attribui.
¶ In hac qōne sunt tres articuli. In p̄ponent ꝺnes.
in 2º obiectiones. in 3º solutiones.

¶ Quantum ad p̄rimum articulū sit

prima ꝺ q̄ matrimoniū debet habere aliqua bona excusantia il-
lud. Hāc ꝺnē ponit scūs Tho. dis.33.q.i.arti.p̄. dicens:
Nullus sapiens debet iacturā aliquā sustinere nisi p
aliq̄ recompensatiōe alicui⁹ eq̄lis uel melioris boni. vti
electio alicuius qō aliquā iacturā annexā habet indi-
get alicui⁹ boni adiūctōe p cui⁹ recōpensationē ordi-
netur z honestet. In cōiunctione aūt viri z mulieris
ratiōis iactura accidit. tū qz ppē vehemētiā delectati-
onis absorbet ratio ut non possit aliqd intelligē in ipsa
ut pbā dicit: tū etiā, ppter tribulationē carnis quam
o3 tales sustinere ex sollicitudine tpaliū. ut p3.i. Cor.
7º z ideo electio talis cōiunctionis nō pōt esse ordina-
ta nisi p recompensationē aliquoꝝ ex quib⁹ dicta con-
iunctio honestet. z hec sunt bona que matrimoniū ex-
cusant z honestum reddunt. hec ille. Que aūt sint illa
bona ostendit in arti. sequenti dicens: Matrimoniū
est in officiū nature. z est sacramentū ecclesie. in ordīe q̄
est quoddā officiū nature duob⁹ ordinatur. sicut z qlibet
alius virtutis actus. q̄ꝝ vnū exigit ex parte ipsius
agentis: hoc est intentio finis debiti. z sic ponit bonū
matrimonij, ples. aliud exigit ex pte ipsius actus q̄ est
bonus in gne ex hoc q̄ cadit sup̄ debitam materiam. z
sic est fides p quam homo ad suā accedit z nō ad aliā.
sed vlterius habet aliqd bonitatē in ordīe ad sacramē-
tum. z hoc sigtur ipso noie sacramēti. bona q̄ matrimo-
nij sunt fides, ples z sacramentū. hec ille. Et ibidē ex-
ponit quid sigt, ples z sacrm̄, put dicunt bona matri-
monij. Ex quib⁹ p3 rō, p ꝺne in forma. ¶ 2º ꝺ est q̄ p̄ p̄-
dicta bona actus matrimonij excusat a pctō. z non si-
ne illis. Huius p̄mā partē ponit scūs Tho. dis.33.q.2.
arti.p̄. vbi sic dicit: Actus aliqs dicit excusari duplici-
ter. Uno mō ex pte facientis ita q̄ non imputetur fa-
cienti in culpā q̄uis sit malus. uel saltum non in tantā
culpā. sicut ignorātia dr excusare in toto uel in parte.
Alio mō dr excusari actus ex pte sui scilz ita q̄ non sit
malus. z hoc modo p̄dicta bona dicūt excusare actū
matrimonij. Ex eodē aūt hz actus aliqs q̄ non sit ma-
lus in gne moris. z q̄ sit bon⁹. quia non est aliquis act⁹
indifferēs. Dicit aūt aliqs act⁹ human⁹ bon⁹ duplicit.
Uno⁹ bonitate virtutis. z sic act⁹ habet q̄ sit bonus ex
his que ipsū in medio ponunt. z hz faciūt in actu matri-
monij fides z, ples. Alio⁹ bonitate sacri fm q̄ actus nō
solū est bonus sed etiā scūs dr. Et hāc bonitatē habet
actus matrimonij ex indissibilitate cōiunctionis fm
quā sigt cōiunctionē xpi z ecclesie seu ad ecclesiā. z sic
p3 q̄ dicta bona sufficiēter actū matrimonij excusant
hec ille. 2ª ho ptē ꝺnis ponit eadē. q.arti.2º dicens:
Sicut bona matrimonij fm q̄ sunt in habitu faciūt in
habitu matrimoniū sanctū z honestū. ita etiā fm q̄ sūt
in actuali intentione faciūt actū matrimonij honestū
q̄situm ad illa duo bona matrimonij que ipsius actum
respiciūt. Uni qi 2ⁿ⁹ coueniūt 5 cā, pliꝭ, pcreāde
uel ut sibi inuicē debitū reddāt q̄ ad prole z fidē ptinēt
tot aliter excusat a pctō. sacri aūt bonū non ptinet ad
vsū matrimonij. sed ad eius essentiā. vnde facit ipsum
honestū. non autē actum ei⁹ ut p hoc actus absq̄ pctō
reddat. qz alicuius significationis cā cōueniūt. z ideo
solū duob⁹ modis cōiuges absq̄ oī peccato cōueniūt

Ayuntamiento de Madrid

sc̃ causa, plis, pereande uel debiti reddendi. alias sp̃ē
pctm̃ veniale ad min⁹. hec ille. Itē ibidē in solutione z¹
sic dicit: Si aliqs p actum matrimonij intendat vitare
fornicationē in coniuge non ē aliqd pctm̃. qd hoc ē q̃dā
redditio debiti qd ad bonū fidei pertinet. sed si intendat
vitare fornicationem in se. sic ē ibi aliqua supfluitas. z
fm hoc est ibi pctm̃ veniale. nec ad hoc matrimoniū est
institutū nisi fm indulgentiā que est de pctis venialib⁹
hec ille. Ex quib⁹ pōt formari rō, p vtraq; parte ⁻nis
⁻pzo pma quidem arguit sic. Illa q actū reddūt bonū
bonitate virtutis z bonitate sacramenti excusant actū
a pctō. sed hoc faciūt bona matrimonij qrī cōcurrūt in
actu matrimonij. g̃ zc. ¶ ⁻pzo z⁹ arguit sic. Actus hu-
manus cadens sup indebitā mām uel nō relat⁹ ad de-
bitum finem nec vestitus debitis circūstantijs ē pctm̃.
sed actus matrimonij carens p̃dictis bonis ē hoc. g̃ zc.
¶ 3ª ꝓ ē q btā Maria non obstante voto virginitatis
p eam emisso cōtraxit verū matrimoniū. ⁻primā ptē
huius ⁻nis ponit scūs Tho. dis. 30. q. z. arti. p̃. in solu-
tione pme q̃stiūcule. dicens: In btā virgine debuit ap-
parere omne illud quod perfectionis fuit. virginitas
autem q̃uis in se sit optima. tm pro tempore illo ei ma-
trimoniū pferebat, ppter expectationem hoīdicti se-
minis p gnationē venturi. z iō btā ꝗgo vouit virginita
tē tanq optimū z sibi acceptissimū. non tm simpliciter
sed sub conditione honestissima hac sc̃ nisi deus aliter
ordinaret. nec cōditione appositū fuit ut dubitaret an vel
let virgo pmanere. ſ an deberet. z hoc ē qd Aug⁹ dic
in littera q, pposuit se pseuerature virginē nisi deus
aliter ordinaret. hec ille. Item 3ª parte. q. 28. arti. 4.º
sic dicit: Perfectionis opa magis sunt laudabilia si ex
voto celebrant. virginitas aūt in matre dei sūme de-
buit pollere. z iō conueniēs fuit ut virginitas eius ex
voto esset deo cōsecrata. verū qz tpe legis oportebat
gnationi insistere tam viros q̃ mulieres. qz fm carnis
originē cultus dei, ppagabat anteq̃ ex illo pplo xpus
nasceret mater dei non credit anteq̃ desponsaretur
Joseph absolute virginitatē vouisse. licz eam in desi-
derio habuerit. sup hoc tm voluntatē suā diuino cōmi-
sit arbitrio. postmodū ꝗ accepto sponso fm q mores
illⁿ tpis exigebant. simul cū eo votū virginitatis emi-
sit. hec ille. Item ibidē in solutione pmi sic dicit: Quia
videbat eē lege, pbibitū non posse opam ad relinquē-
dum semen sup terrā. iō non simpliciter virginitatem
vouit dei genitrix. sed sub ditione si deo placet. postq̃
aūt innotuit hoc eē deo acceptū absolute vouit aliq̃
ab angelo denunciare. hec ille. Ex quib⁹ p̃z ratio pzo
pma parte ⁻nis. z²ᵐ ptē ⁻nis ponit idem 3ª pte. q. 29.
arti. 2.º vbi sic dicit: Matrimoniū siue coniugiū dicit
verū ex hoc q suā pfectionē attingit. Duplex est autē
rei pfectio: pma z zª. ⁻pzima quidē pfectio in ipsa fo-
ma rei cōsistit ex qua specie sortit. zª aūt pfectio con-
sistit in opatione rei p quā res aliqualiter finem suum
attingit. forma aūt matrimonij consistit in quadā indi-
uisibili iunctione alⁿ p quā vnⁿ coniugū indiuisibile
alteri fidem seruare tenet. finis aūt matrimonij ē pro-
les generāda z educāda. ad quⁿ pmū puenit p con-
cubitū coniugalē. ad 2ᵐ p alia opa viri z vxoris quib⁹
sibi inuicē obsequūt ad plē nutriendā. Sic g̃ dicendū
est q ꝗtū ad pmā pfectionem ois verū fuit matrimo-
niū virginis matris dei z Joseph. non tm ⁻sensit in co-
pulā coniugalē nisi sub conditione si deo placet. vnde z
angel⁹ vocat Mariā coniugē Joseph. dicēs: Joseph
noli timere accipe Mariā coniugē tuā. qd exponens
Aug⁹ de nuptijs z cōcupiscentia dicit: Cōiunx vocat
ex pma desponsatiōis fide quā concubitu nec cognos-
uerat nec fuerat cognitur⁹. Qtū ꝗo ad zᵃᵐ pfectionē
que ē p actū matrimonij si referat hoc ad carnalē cō-
cubitū p qué, ples generat non fuit illud matrimoniū
ⁿsūmatū. Unde Ambro⁹ sup Lucā: Nō te moueat q
Mariā scriptura coniugē vocat. non enī virginitatis
ereptio: sed coniugij testificatione nuptiarū celebratio
declarat. Habuit tm illud matrimoniū etiā zᵃᵐ pfecti-
onem q̃tū ad plis educationē. vnde Aug⁹ in li. de nu-
ptijs z cupiscentia dicit: Omne nuptiarū bonum im-
plētū ē in illis parentib⁹ xpi: ples. fides sacramentū.
plem cognoscim⁹ ipsū dim ifm. fidem qz nullū adul-
terium. sacrm qz nullū diuortium. solus ibi nuptialis cōcu
bitus nō fuit. hec ille. Simile dicit. 30. dis. 4.ª. q. z. arti.
z.º et 3.º Ex quibus patet rō, p zª parte ⁻nis in forma.
¶ 4ª ꝗ ē q illud matrimonium fuit licitū nec indiguit
aliq excusatiōe sicut alia. ⁻primā ptē huius ponit scūs
Tho. 30. dis. hui⁹. q. z. arti. p̃. in solutiōe 2ᵃ q̃stiuncule
dicens: Conueniens fuit matrē xpi matrimonio eē cō-
iunctā. tm, ppter causas in littera assignatas. tm etiā, p
pter alias: quarū pma est ut significaret ecclesiā que ē
ꝗgo z sposa. zª ut p ioseph generalogia marie tereret.
non enī erat ⁻suetudo apud hebreos ex pte mulierū
genealogiā computare. 3ª ut ꝗginib⁹ excusatio tolle-
ret si de fornicatione infamaret. 4.º ut xpus nuptias
sua natiuitate approbaret. 5.º ut maior pfectio virgi-
nitatis in beata virgine ostēderet vū in ipso matrimo-
nio ꝗgo pmansit. hec ille. Item ibidē in solutione pmi
dicit sic: ⁻post votū virginitatis absolute factū nō pōt
aliqs in matrimoniū consentire sine pctō. qz si fit votū
solēne non fit matrimoniū verū. si aūt sit votū simplex
verū ē matrimoniū qō legit. tm peccāt ⁻trahentes. Vo-
tum aūt btē virginis non fuit solēne. sed simplex i cor
de expressū nec absolutū sed sub ⁻ditiōe. ut ex littera p̃z
z iō potuit sine pctō ex speciali spūs scī cōsilio cui⁹ dis-
positio conditionalē in suo voto cadebat in matrimo-
niū cōsentire. hec ille. Eadē ponit 3ª pte. q. 29. vbi arti.
p̃. assigt duodecim rōnes quib⁹ fuit cōueniens mariam
mrimonio esse cōiūctā. z in pcedēti qōne. sc̃. 28. arti.
4.º vbi arguit sic 3ª loco. Glo. Piero. dicit. j. Timoth.
5.º q vouentib⁹ virginitatē non solū nubere sed etiam
velle nubere dānabile ē. sed mater xpi nullū pctm̃ dā
nabile habuit. cū g̃ desponsata fuerit videt q ꝗgini-
tatis votū non emisit. Ecce argumentū. sequtur risio.
Dicēdū q verbū illud itelligendū ē de illis q castitatē
absolute vouēt qō qdē mater dei nō fecit anteq̃ Jo-
seph desponsaret. sed post desposationē ex coi volun-
tate simul cū sponso suo votū virginitatis emisit. hec
ille. Ex quib⁹ pōt formari rō, p pma ⁻nis pte. Jd qō b̃z
multiplicē cōueniētie rōne z nihil ⁻ꝗ reetā rōnē licitū
est. sed matrimoniū beate marie fuit hoc. g̃ zc. ⁻pzo zª
pte ⁻nis arguit sic. Cessante cā cessat effectus cause
adequatus. sed cā q̃re matrimoniū requirit aliq̃ bona
ipsū excusantia nō fuit in matrimonio btē marie cum
neuē cōiugū aliquā iacturā ex illo matrimonio repor-
tauerit. sed potⁿ magnū bonū. g̃ nō oportuit q habe-
ret aliqua bona excusantia z recompensantia dānū.
Et in hoc pm⁹ articulus terminatur.

¶ Quantum ad secundū articulū ar-
guendū ē 5 ⁻nes. Et quidē ⁻ꝗ pmā arguit Scotus, pbando q non
iō cōiugiū debet habere aliq bona excusantia actū, p
pter dānū ratiōis qō hō in illo actu incurrit. p qz illa-

Ayuntamiento de Madrid

tu innocentie fuisset matrimoniũ habẽs illa bona. nec
nẽ fuissent tũc excusantia actũ carnalẽ cũ tũc nõ fui-
sset ibi aliqõ dãnũ. ḡ nec nũc ponẽda sũt tanḡ excusan
tia illũ actũ. ¶ 2° qz i matrimonio Joseph & Marie nõ
oportuit ponere aliq excusantia. nec vlter i matrimo
nio spũali cũ pari voto castitatis ꝺ iugũ. ¶ 3° qz multo
magis ꝑuat homo vsu rõnis ꝑ somnũ q̃ ꝑ istũ actũ. &
magis ꝑm intentionẽ. vñ ꝑ etiã dr̃ḡ felix nõ differt a
misero nisi ꝑm medietatẽ vite sc̃z i vigilia: ꝑm extẽtio
nẽ. qz somn ꝺ iu ꝑuat. iste aũt actus q̃st momẽtance. ḡ
nuũ ꝺ ꝑm rectã rõnem deberet se exponere somno nisi
eẽnt aliq̃ bona excusantia & meliora istis. qõ tri nõ cõ
cedũ. Dicẽ forte q̃ ibi sunt bona excusantia necessita
tis nature & ꝺ fortatio organoꝝ. qz sine somno esset nimia
debilitatio: debetatio virũ sensitiuaꝝ. & p consequẽs
ipedirẽ intellect ꝺ. qz intellect ꝺ ipedũ impedito fanta
smate. Aliter dr̃ḡ nõ patũ ꝓpte q̃ dãnũ in somno
sicut in isto actu. qz post somnũ vigorãt intellect ꝺ. sed
post istũ actũ bebetãt. ita q̃ p istũ actũ non nẽ ꝑuatur
quis illo bono. sed reddũ min ꝺ apt ꝺ & babilis ad aliqõ
bonũ post illũ actum. oppositũ ẽ de somno. Sed ꝺ ista
arguũ. qz ꝑpetu ꝺ vsus rõnis ẽ maius bonum q̃ actus
virtutis. & iõ qui p aliquẽ actum ꝑuaret se ꝑpetuo vsu
rõnis peccaret mortaliter. ſz carẽtia vsus rõnis. p mo
mento non ẽ tantũ malũ sicũ actꝰ oppositꝰ actui virtu
tis. nec qõcũq̃ ꝑuans vsũ rõnis ad tẽpus est peccatũ.
nam nimia tormẽta ita impediũt vsũ rõnis sicut volu
ptates. & tñ martyres scientes se exponentes ad talia
tormẽta nõ peccabãt sed merebanẽ. ¶ 4° arguit Alu
reolus. qz nullus actꝰ virtutis indiget aliquo excusan
te. sed actus matrimonij ẽ actus virtutis. ḡ zc. ¶ Con
tra 2ᵐ ꝺnem arguit Durandus. & alij gdã. ꝓbantes q̃
cognoscens vroẽ ad vitandũ fornicationẽ non i vro
re sed in se non peccet. ꝑ q̃ plus teneẽ qs sibi q̃ alteri
sed indistincte. ꝓpẽ vitandã fornicationẽ in ꝺiuge pe
tens debitũ non peccat. ḡ multo minus. ꝓpter vitãdã
in se. ¶ 2° qz non põt dici q̃ vitare fornicationẽ i alio
ptineat ad redditionẽ debiti plus q̃ vitare in seipso. qz
reddere debitũ est cũ petiũ exp̃sse vel interpretative qñ
scit illã tẽptari de seipso. sed qñ nõ petit ab isto nec tẽ
ptat de isto. sed specialiter de alio. tũc si cognoscatur
non ẽ redditio sed pure petitio. sicẽ si p se petat. ¶ 3°
qz passio nõ ẽ petñ nisi deordinet hoiem. sed qñ rõ eã
ordinat & eam ꝑuenit & repꝛimit. tũc ipsa nõ deordinat
vnde cũ hõ hunc actũ eligat ne passio ad petñ impel
lat eũ nõ est petñ. ¶ 4° qz si passio ꝓcedens fuit vitio
sa. qz forte tẽptat ꝺ de aliena ꝑuenit iudiciũ rõnis. tñ nõ
seq̃ḡ q̃ actꝰ sequẽs sit vitiosus q̃ nõ seq̃ḡ ex passione. ſz
impatur a rõne volente corrigere qd̃ omisit vel amisit
¶ 5° qz actus qñ ẽ de se malus & ordinaẽ in bonũ finẽ
non fit male de quo querũ. sed actus matrimonij est
hõ. ḡ zc. ¶ 6° qz qñ ꝑncipalis finis nõ ẽ possibilis licitũ
ẽ intendere secũdariũ finẽ. ſz ꝑncipalis finis mñmonij
est liberoꝝ. ꝑceatio. secũdarius aũt ẽ vitatio fornica
tionis magis in seipso q̃ in alio. vnde apls. ꝓpter for
nicationẽ vitandam vult q̃ habeat vnusquisq̃ suam
& vnaquẽq̃ virũ suũ. vnde si senes & steriles q̃ prolem
habere non ꝑnt. ꝓpter fornicationẽ vitandã cõtra hãt
non peccãt: licet ad 2ᵐ finẽ conuenire. ad quẽ licet cõ
trahere. ḡ si tibi licet ꝺtrahere & ꝺ sequẽs petere. ꝓpẽ
ptolẽ vbi est possibilis sic vbi illa non ẽ possibilis. sicut
licet contrahere. ꝓpter vitãdã fornicationẽ in seipso.
sic. ꝓpter hoc licet cõuenire & debitũ petere. nõ sic aũt

licet conuenire. ꝓpter sanitatẽ. qz illa non est finis ma
trimonij nec ꝑncipalis nec secũdari ꝺ. vnde & si hõ aliẽ
non possit sanari nisi cognoscẽdo vroẽ nõ. ꝓpter hoc
deberet eã cognoscere. qz q̃uis finis esset bon ꝺ tñ nõ
esset bonus hõ actus. quia sicut dicit vulgo: ista cauda
nõ est i isto vitulo. sicut nec. ꝓpter hoc liceret baptiça
ri. ḡ zc. ¶ Contra 3ᵐ ꝺnẽ arguit Scotus. ꝓbando q̃
brã virgo nõ vouerit castitatẽ solũ sub conditiõe scil̃z
nisi deus aliter disponeret. ꝑ q̃ in omni voto quãtũ
cũq̃ absoluto intelligit hec cõditio: si deo placet. quia
nullus debet deo offerre aliq̃d velut ipse aut nolit. nec
ordinate intendit offerre. sic ḡ cum ista conditio sit in
tellecta stat votũ simplicit absolutũ. ¶ 2° qz sci cõuin
cunt hoc ex illo verbo interrogationis ꝺ ad gabrielẽ
quõ fiet istud qñ virũ non cognosco. si enim tãtũmodo
nõ cognouisset & sine firmo ꝓposito nũq̃ cognoscẽdi
nulla esset qõ. qz in postꝝ cognita cũ nõ esset sterilis
cõcepisset. & iõ fuit qõ de supnãli. qz firmissime vouerat
uel disposuerat se nunq̃ cognoscendã a viro. & ad
hũc intellectũ exponit Aug ꝺ: spũs scũs supueniet in
te. ¶ 3° qz dicẽtes ipsã nõ simplicit vouisse hoc ponũt
quia si simpliciter vouisset nõ potuisset cõtrahere ma
trimoniũ. sed hoc non valet. qz illa duo sunt compossi
bilia. quia in ꝺtractu matrimonij est mutua datio corꝑ
porũ ad carnalẽ copulã non nisi sub conditione impli
cite si petatur. vnde contrahẽtes cum ꝓposito statim
vouendi castitatẽ vere contrahũt. hec aũt conditio nõ
ꝑiudicat voto castitatis posito etiã cõtractu matrimo
nij nisi illa conditio ponatur in effectu. ḡ vbi est certitu
do simpliciter q̃ nunq̃ ponatur in effectu. ibi in nullo
ꝑiudicat voto castitatis contract ꝺ matrimonij. sed hic
fuit talis certificatio. Ex quo enim Math ꝺ. ꝑ habem ꝺ
q̃ angelus instruxit Joseph dicens: Noli timere acci
pere Mariã in coniugẽ tuam. multo magis indubitã
ter concluditur q̃ ipsa p angelum uel imediate a deo
nũq̃ desponsãrẽ ipsi Ioseph fuit certitudinaliẽ edocta
noli timere accipe Ioseph virũ iustũ in ꝺiugẽ. ecce enim
spũs sanctus dabit tibi eũ in custodẽ & testem virgini
tatis q̃ tecũ pari voto ꝺtineat & i multũ] tibi ad custodiã
virginitatis congruẽtꝰ obsequãt. Nec mirũ de ista
ꝓbabilitate cum quicq̃d factũ est in Ioseph q̃ visionem
angeli totum factũ est rõne marie que fuit imediata in
illa ineffabili & mirabili conceptione sc̃z vnigeniti filij
dei. Item adultera habet potestatem corꝑis viri sui.
quia p matrimoniũ fuit sibi data & indefectibiliter da
ta. & tamen non habet nec habere põt vsum illius. ꝓpẽ
peccatum. ꝓbibens ꝑpetuo vsum stante potestate da
ta in matrimonio. multo magis ergo. ꝓpter aliquã cau
sam honestã posset ordinare q̃ aliqua daret alteri po
testatem corꝑis sui sine intentione vnq̃ dandi vsũ
& multo magis liceret contrahere si sciret victum coni
ugem nunq̃ peccaturũ. ¶ 5° arguit p exemplũ dicẽs
q̃ hõ exemplũ haberi põt extra de verbo. sig]. c. exijt
qui seminat. li. 6° vbi dicitur similiter q̃ retento domi
nio concedere alijs vsũ non ẽ inutile. qz vsus ẽ neces
sarius vtentib ꝺ. & a simili in ꝓposito concedere ptãtẽ
corꝑis sui ad talẽ actũ si petatur. retento tñ vsu sibi. qz
ab illo nõ peteẽ non est inutile. tñ illud exemplum pa
titur calũpniã. qñ nõ ita videẽ q̃ vsus possit reseruari
dominio tradito. sicut econtra. qz posterius magis
traditur sine prioriq̃ econtra. sed quo ad hoc valet
q̃ q̃ alicui põt cõpetere vnũ sine alio. In ꝓposito tñ ma
ria nec vsum sibi retinuit auctoritate sua. ſz certificata

Ayuntamiento de Madrid

fuit a spū sancto q̃ nunq̃ alius cui vsus debebat illū exigeret. ¶ 6° arguit p aliud exemplum. qſi quis contraxisset sponsalia cū iuramento ⁊ post vouisset virginitatem. videt illi consulendū q̃ consumaret sponsalia contrahēdo de facto ut seruaret fidem i iuramēto ⁊ tñ ut seruaret votū. stantia ante cōsūmationē deberet homo volare ad ordinē. q̃ licet isti dare ptātē corporis sui cōiugi contrahēdo vere matrimoniū ratū. ⁊ tñ cū intentione nunq̃ pandi vsū. videt etiā ex parte sui hoc q̃ scit nūq̃ illū vsū petiturū. q̃ multo magis licet ꝓtrahere si sciret p̃dictū cōiugem nūq̃ petiturū hec Scot°. Et in hoc secūdus articulus terminatur.

¶ Quantum ad tertiū articulū ridendū est obiectionib° sup̃dictis. Et quidē ad p̃mū Scoti d̃ q̃ ꝓia ibidē facta nulli° est apparentie. qz actus matrimonij in statu innocētie nullā haberet iactura annexā. sed modo habet. ió licz tūc nō esset exculatiōe vel recōpensatiōe. tñ p statu isto indiget. vnde bona q̃ nūc excusant matrimoniū tūc fuissent pficientia matrimoniū ſz non excusantia. nūc aūt pficiūt ⁊ excusant licut p illo statu gratia non deleret pctā. sed gratū faceret deo. nunc aūt habet triplicē actū ſcz delere pctā. sanare naturā ⁊ gratū facere deo. de hoc sic dicit -pe. Act° carnalis fm q̃ est in officiū nature indiget excusatiōe cū indifferenter se habeat ad actū matrimonij ⁊ fornicatiōis. excusat aūt p circūstantias que trahūt cū ad hoc q̃ sit actus matrimonij. ⁊ ille circūstantie sunt bona ꝓtis fidei ⁊ sacramenti. q actus carnalis etiā tpe inocentie reddit° fuisset bon°. q̃ aūt nō dicat. p tpe illo indigui se excusatione. p tāto est qz durante statu illo nō erat possibile actū carnalē illis circūstāt. ꝓ carere sic mō. h -pe. ⁊ bñ. vnde statu innocentie durante quicūq̃ act° carnalis fuisset actus matrimonij non solū māliter q̃ ad suā. imo q̃tū ad oēs circūstantias virtutis. nec poterat aliū eē. nūc autē nō ois act° carnalis etiā inter cōiuges ē actus matrimonij formalit nec act° virtutis. ¶ Ad 2m patet p idē. logmur enī de mrimonio cōsūmato ⁊ pfecto vltimata pfectione qua le nō fuit matrimoniū marie ⁊ ioseph. nec matrimoniū spūale de q̃ arguens loquit. ió nō sequtur. si matrimoniū impfectū non eget excusatiōe q̃ matrimoniū pfectū non egeat cū tota necessitas excusatiōis oztū habeat ex actu matrimonij exercito vel intento. ⁊ nō ex ipsa essentia matrimonij. nec etiā ex actu nisi. p quātō act° ille penalis est mō p̃dicto. aut inhonest° eet sine bonis p̃dictis. imo nec esset actus virtutis nec actus matrimonij. qz p̃dicta bona pficiūt actū illū nō p modū cause extrinsece sed p modū p̃ncipij formalis ⁊ circūstantie intrinsece. put ē act° virtutis. De hoc scūs Tho. pñti dis. q. i. arti. p. in solutione 2i sic dicit: Ista bona que matrimoniū honestāt sūt de rōne matrimonij. ⁊ ideo nō indiget eis q̃ſi exterioribus quibusdam ad honestādū. ſz q̃ſi causantib° in ipso honestatē q̃ ei fm se cōpetit. hec ille. Itē in solutione 2i sic dicit: Matrimoniū ex hoc ipso q̃ est in officiū vel remediū habet rōnem vtilis ⁊ honesti. sed vtrūq̃ eoꝝ ei competit ex hoc q̃ hz bona habet quib° fit officiosū ⁊ remedium ꝓcupiscēte adhibēs. hec ille. Item in solutione tertij sic dicit: Aliqs act° bonestatur ⁊ virtute q̃ſi p̃ncipio elicitiuo ⁊ ex circūstantijs q̃ſi formalib° p̃ncipijs ipsius. hoc autem mō se habet p̃dicta bona ad mrimoniū sicut circūstantie ad act° virtutis. Ex quibus habet q̃ act° virtutis eē possit. hec ille ⁊c.

¶ Ad 3m dicit q̃ risiōes ibi recitate sufficienē euacuant argumentū. sed ad replicā ibidē factā dicit: q̃ licz p̃uatio vsus rationis a momentanea vel abnegatiōe tēpotis non sit pctū aut culpa. ē tamē pena. ideo indiget aliqua recōpensatiōe que d̃ excusatio. ⁊ similiter electio talis pene fm se esset culpa nisi intenderenē dicta bona pzeponderātia tali pene. ideoq̃ instantia de martyrio nō valet. qz etiā electio talis pene culpa eēt si fm se eligeret. De p̃dictis scūs Tho. pñti dis. q. 2. arti. p. vbi arguit sic. Si bonū malo addat i gñe motis totū efficitur malū. non autē totū bonū. qz vna circūstantia mala facit actum malū. non aūt vna bona facit ipsū bonū. sed actus cōiugalis fm se ē malus. alias excusatione non indigeret. q̃ bona matrimonij adiuncta non pñt ipsū bonū facere. Ecce argumentū. sequitur risio. Dicendū inquit q̃ rō illa pcederet si malū qō insepabiliter concomitat concubitū esset malum culpe. nunc aūt non est malum culpe sed pene tñ que est inobediētia ꝓcupiscentie ad rationē. hec ille. Itē in solutione p̃mi sic dicit: Per actū matrimonij non incurrit hō dānū rōnis q̃tū ad habitū sed solū q̃tum ad actū. nec est inconueniēs q̃ q̃ndq̃ actus melior fm gen° suū interrumpatur. p aliquo min° bono actu. hoc enī sine pctō fieri pōt. sicut patet in eo qui ab actu cōtemplationis cessat ut interdū actioni vacet. hec ille. Ex qb° patet ad argumentū. De p̃dictis -pe. de palu. dicit 5 rōnem Durandi. Cōtra hāc rōnē inquit est. qz pistam rōnem oīs act° indifferens eq̃liter indigeret bonis excusantibus. ⁊ sic comedere. qz potest bene ⁊ male fieri nec differt specie comestio tēperata ab intēperata nisi in genere motis indigeret excusatione. Si dicat sicut ipsi dicunt q̃ non ita absorbet ibi rō sicut hic. q̃ non sola indifferentia ⁊ idēptitas speciei cū malo actu est cā. ꝓpter qō inde sumenda est rō q̃ rōnē absorbet. Aliqd enī est indifferens duplicit. Uno mō p oīnodā eq̃litatem abstrahendi a bono ⁊ malo. ⁊ isti non assignantur aliq̃ bona excusantia. Alio° sic q̃ possit bñ ⁊ male fieri magis tñ de se tendit ad malū q̃ ad bonū. ⁊ sibi relictū est malū nisi aliquo addito trahat ad bonū. exemplū p̃mi est leuare festucā. exemplū 2i est in somno q̃ bñ ⁊ male pōt eligi. ⁊ tñ qz in eo ligat liberū arbitriū ut non possit bñ cogitare nec bene velle hz detrimentū boni rōnis annexū. vnde fm somnū in se consideratū non differt felix a misero p̃ etbi°. vnde non pōt somn. n° eligi nisi male nisi ꝓpter aliq̃ bonū recōpēsane illud tēporale dānū rōnis. puta qz post somnū homo ꝓmptior surgit ad bonū virtutis. qz nimia vigilia etiam vsum rōnis pderet. ⁊ ideo somn° de sui natura requirit bona excusantia. puta conseruationē indiuidui quietatione viriū naturaliū vel aliā fortificationē digestionis ⁊ hz ⁊ ita ē hic. qz vacans coniugio cogitat que mūdi sunt. ⁊ diuisus ē ⁊ i actu illo nihil intelligere pōt. vnde indiget bonis excusantib°. hec -pe. ⁊ bene. nisi. p quanto videtur innuere q̃ bona matrimonij sint extrinseca ⁊ supaddita ipsi actui matrimonij. qō nō est verū. ¶ Ad 4m qō est Aureoli patet risio p dicta sci Tho. allegata ⁊ recitata in solutione 2i. Unde sciendū q̃ de actu matrimonij contingit loqui duplicit. p mō materialit ⁊ quo ad eius suam. ⁊ sic cum de se sit indifferens ad bonū ⁊ malū indiget excusatione extrinseca ſcz circūstantijs constituentib° eum in medio virtutis ⁊ facientibus eum esse actū matrimonij formaliter. qz act° ille quo ad suam suam nō habet oia que sūt de rōne vir-

Ayuntamiento de Madrid

tutis. nec est actus virtutis nisi materialiter uel in potentia aut aptitudine. z° mō ōtingit log de actu matrimonij formaliter, put comp̄hendit sub̄am actus t oēs circūstantias virtutis. z ut sic adhuc indiget excusatione intrinseca, put omne exigere dicitur indigere. eo mō loquendi quo dr̄ q̄ omne totū indiget suis partib⁹ id est exigit ptes. z isto mō oīs actus virtutis moralis indiget excusatione intrinseca. id est debitas circūstantias exigit sine quib⁹ esset vitiosus. z potissime actus carnalis q̄ semp̄ habet annexā penam z incōmodū rōnis ut sup̄adictū est. sic ergo actus matrimonij quantūcunq̄ virtuosus indiget excusatiōe qualiūcunq̄ cōsideret: vocando excusationē recompensationē dāni uel pene. non aūt excusationē a culpa que insit ſ; que inesset si dictis circūstantijs careret. ¶ Ad p̄mū ꝗ z^am ꝗnem respondet -pe. dicens q̄ homo plus tenet pecatum, ppiū vitare q̄ aliū a pctō retrahere. sed pluribus modis potest se a pctō retrahere q̄ alū. vnde fit vir qui potest seipsū aliter cohibere magis eligit ad ꝗ voluptatem absorbentē rōnē q̄ aliud solum reddens peccat. sic si mulierē quā includēdo ul' alit' poterat cohibere magis eligit cohibere cum sua voluptate non ē dubū q̄ peccat. qz non nisi, ppter voluptatem p̄fert ꝗ mediū alij medio magis consono rōni z equivalenti ad finē. Sed si vir timens in vxore etiā inclusa alias damnabiles corruptelas non putans eā aliter melius cohiberi q̄ p actum quem non ipsa petit. ,ppter hoc solum debitum petit non peccat. sicut nec in seipso. Et similit̄ quia vxor non habet virum corrigere si videt virū de alijs tēptatū z inter alias volentem conuersari. ,pter ꝗ solum ipetit ut ipsū cohibeat. sil'iter excusat. hec -pe. z bri. ¶ Ad z^m dicit q̄ verum est q̄ nō plus tenetur vitare fornicationē in alio q̄ in seipso. nec ad redditionē debiti ptinet hoc uel illud nisi ,put large reddere bonū fidei respicit. ad bonū enim fidei ptinet q̄ neuter aliā copulam requirat nec mutuam copulā renuat. si ergo mutua copula alias non queratur sed ne alius requiratur ista expetitur uel pro se uel ,p alio in casu in quo non apparet mel.us vitāda q̄ p illum modū tūc fidelitas excusat. hec ille. ¶ Ad 3^m dicit q̄ a^a est vera z b^a falsa. quia p illo rōnē deordinat qñ finē poterat eque habere non pdendo vsum rōnis si ,ppter voluptatem alias actum eligit absorbentē rōnem nō plus referentem ad debitū finem. hec -pe. ¶ Ad 4.^m dicit q̄ verū concludit rō si nō posset defectū corrigere eque bñ aliq̄ alio mō nō absorbente rōnem. dicūt enim sic aliq̄ moniales: volumus multū dormire. qz q̄diu dormimus nihil mali cogitamus. z quando vigilamus multis malis cogitationibus occupamur. z bene dicerent si non melior modo vigilando z orādo diabolo resisterēt q̄ delectatiō e somni qua caro fota fortior resurgit. Et iterū. sicut nihil mali cogitant sic nihil boni faciūt. z fortē tunc tempus orandi transit. ita z hic. Si quis enī tēptatus obdormiret ut dormiens sine pctō pollutione delectaretur certū est q̄ peccaret. qz vigilādo z orando potius tēptationē debuit reprimere q̄ dormiendo in duello se facere ipotentē resistere. quō impotentē se facit qui actui illi consentit. hec -pe. ¶ Ad 5^m dicit q̄ ipse eligens potius matrimoniū q̄ virginitatem. ut sic non peccat. quia non tenetur ad illā nisi velit. Sz si dicatur q̄ peccat. quia eligit pati detrimentum in bonis rōnis. Dicēdū q̄ excusatur. quia si hoc fecit intentiōe prolis quā sperat: recompensatur damnū p hoc qd̄ē bonum plus. si autem facit hoc intentione vitandi fornicationem quam, ppter fragilitatem suā ,phabilit̄ tamet aliter se vitare non possit. z non ,ppter voluptatē quam magis vult vitare sic q̄ aliter. sed non querens voluptatem, ppter se sed solū, ppter hoc ut sic fornicationem melius vincat ꝗ facit nō peccat. z sic intelligitur: melius est nubere q̄ vri. hec -pe. ¶ Ad 6^m dicit q̄ ,ppter finem secundariū licet conuenire qñ ,pncipalis non speratur nec secundarius melius haberi pōt. nam si aliter posset haberi sine detrimēto rōnis z ꝑuenīē cū detrimento utpote cum voluptate culpa est. hec ille z bene z cōcorditer dictis sci Thome. Et facit ad ,firmationem p̄dictor̄. qz matrimoniū ,put est officiū nature includit quendā contractū aliqualis iusticie que semp̄ est ad alterū. z ideo matrimoniū p se ordinatur ad satisfaciendū aliene petitiōi. z nō ,pp̄e necessitatem. Verūtamen, p maiori declaratione predictor̄ ponit -pe. duas ꝗnes dicens: Hic sunt duo opiniones. vna dicit q̄ petere debitū ,ppter vitandā fornicationē in seipso z non in altero semp̄ est pctū. quia ois sup̄habundātia petitionis est pctū. sed ois petitio debiti que est ,ppter hāc solā cām sp̄ est sup̄habūdantia petitionis. ergo z c. Alij dicunt oppositū. ,ppter quod sic videt distinguēdum ut sint due ꝗnes. qz aut ipse cognoscit vxorē cā vitandi in seipso fornicationē q̄ius possit aliter vitare sed magis vult isto modo delectabilē q̄ alio non delectabili. domando carnē uel fugiendo alia⁹ consortia. uel non loquēdo solus cum sola. z sic posset facilē cuitare. sed magis vult cum voluptate q̄ sine illa. z tunc peccat venialiter. qz p̄fert voluptatem carnis absorbentem rōnem ei qd̄ conseruat vsum rōnis z eque attingit ad finem. sicut si homo sitiēs potens satisfacere necessitati nature bibēs limpharū min⁹ delectabile qd̄ nō ledet caput z eligit sitim extinguere cum vino forti qd̄ est magis delectabile qd̄ inebriabit eum ul' in toto uel in parte. peccat non rōne finis sed rōne medij incōpetentis. hec est p̄ma ꝗ. Et in hoc sensu vera est p̄ma opinio. z^a ꝗ ē q̄ si ipse ideo actū illum exercet ad vitandum in seipso fornicationem. non quia delectabilior. sed quia non pōt, ptunc alio modo meliori ipsam vitare. ita q̄ voluptas in nullo mouet. sed solū amor vitande fornicationis quā, ptūc non potest melius vitare. quia necesse habet loqui diu in secreto z loco suspecto alteri mulieri. z expert⁹ ē se de ea tēptatū sepe sed quando semel vsus est illo actu: ad multos dies refrigeratus non tēptatur. tunc nullum peccatū est si lapsus speratur. quia tunc semp̄ illa prenittēda esset. hoc autem reducitur ad bonū fidei quo continet non solum debitum reddere sed ad aliam nō accedere. nā si semper debitum redderet z tamē ad aliam accederet contra bonum fidei inhilominus faceret. Unde si ,pp̄ē ꝗ peteret debitū a sua ne indebitū exigat ab extranea ,ppter fidelitatē hoc facit z bono fidei deseruit z ꝗ est z^a ꝗ. Et in hoc sensu vera est z^a opinio. hec -pe. z bene. ¶ Ad primū Scoti contra 3^m ꝗnem respōdet -pe. q̄ licz conditio diuine voluntatis intelligi debeat in omni voto z proposito. tamen pfectionis est illā exprimere. z sic fuit hic. hec -pe. z bri. Ideo dicēdum ad argumentū q̄ licz cum tali conditione intellecta habitualiter z non actualiter nec expressa ver baliter stet votum absolutum. si tamen illa conditio actualiter sit

Ayuntamiento de Madrid

intellecta volita ⁊ expressa votum non est absolutum sed mere conditionatum. ⁊ tale fuit votum beate virginis ante eius desponsationem excepta vocali expressione quam nondum habuerat ut dictum est in 4ª ꝓne. ¶ Ad 2ᵐ dicitur ꝙ beata virgo ante annunciationem gabrielis votū duplex vouerat de virginitate seruanda. pmū fuit ante desponsationē eius. ⁊ illud fuit conditionale ⁊ mentale dūtaxat. 2ᵐ fuit post desponsationem ⁊ ante aduentū gabrielis. ⁊ istud fuit absolutū ⁊ non solum mentale imo verbale. ⁊ cū reste scz spōso suo qui concorditer cum ipsa ppetuā virginitatē vouit. ⁊ ideo argumentū nō cogit ꝙ ante matrimoniū virginitatem absolute vouisset. sed solum ante annuciationem gabrielis. hec solutio patet ex dictis sancti Thome p̄us recitatis in 3ª ꝓne. Opinio arguētis ē expresse contra Augᵐ ut patet ex dictis eius p magistrū recitatis dis. 30. ca? 2? vbi etiam ponit istam solutionē in sma ex dictis Augᵗ. ¶ Ad 3ᵐ negatur bᵒʳ. quia votū de virginitate seruanda absolute factū ante cōtractū matrimonij. ⁊ similiter conditio de virginitate seruanda interposita in contractu facit matrimoniū nullū. eē ideo ꝙ si beata virgo tale votum emisisset non contrariasset verum matrimoniū cum Joseph. vel illud attēptando peccasset. De hoc sanctus Tho. presenti dis. q. 2. arti. p̄. q̄stiuncula 2ª. vbi arguit sic p̄ loco: Uouentibus virginitatem velle nubere non solū nubere dānabile est ut Pieroᵒ dicit: sed nihil damnabile debuit esse in btā virgine. ergo postq̄ virginitatem vouit nō debuit nubere. Ecce argumentum. sequitur risio. Dicendū ꝙ post votū virginitatis absolute factum non pōt aliquis in matrimoniū ꝛsentire sine pctō. rē. ut recitatum est in 4ª ꝓne. Itē in solutione 2ª sic dicit: Beata virgo anteq̄ contraheret cum Joseph fuit diuinitᵒ certificata ꝙ ioseph in simili ꝓposito erat. ⁊ ideo nubens non se cōmisit periculo. nec tamē ꝓpter hoc aliquid veritati matrimonij deperiit quia illud ꝓpositū non fuit in consensu conditionaliter appositū. talis enī ꝛditio cum sit 5 bonū matrimonij scz ꝓolem, pcreādā matrimoniū tolleret. hec ille. De p̄dictis ꝛpe. de palu. sic dicit: Beata virgo cōsensit nō solū in cohabitationem domus. sed etiam i copulam coniugalē. similiter autem in copulam carnalem sub conditiōe si deus eā uberet. ⁊ sic non fregit votū pmū. patet quia consensus in solum cōuictum uel cohabitationem non faceret matrimoniū. alias inter fratres ⁊ sorores parētes ⁊ liberos posset esse matrimoniū. 2ᵐ patet ꝙ in copula coniugali est essentia matrimonij. vnde consensus i illam solam etiam si de nullo alio cogitetur facit verū matrimoniū qō potest esse inter steriles habentes impotentiā coeundi. similiter multo magis inter potētes sed nolentes carnaliter cōmisceri. sicut esset verus baptismus si aliquis intenderet baptizari licz nō curaret de re sacramenti, ꝓpter quā tamē ē p̄ncipaliter baptismus. 3ᵐ patet scz ꝙ non cōsensit in carnalē copulam simpliciter ⁊ explicite. qz hoc fuisset cōtra votū virginitatis nec exclusit eam simpliciter ⁊ explicite. qz irritasset matrimoniū. Fm coiorē opinionē. quia fuisset cōtra substantiam uel saltem contra bonū matrimonij ⁊ contra finem p̄ncipalem qui aliter haberi non pōt. uel si non irritasset matrimoniū. quia non est cōditio inhonesta. licz contraria. tamen non debuit aliqd expzimere absolute in matrimonio qō lege coi esset cōtra matrimoniū anteq̄ sibi reuelatū esset. 4ᵐ patet scz ꝙ nō fecit contra votum. quia uel nihil cogitauit de carnali copula uel non consensit in eam nisi sub conditione si deᵒ eā iuberet sperans sibi a dño reuelandū quid faciendū esset. ⁊ similiter ipsa non vouerat nō ꝛtrahere matrimoniū. sed nō cognoscere virū nisi deᵒ ordinaret. hē ꝛpe. ⁊ bene. Ex p̄dictis ergo patet ꝙ q vouit absolute ⁊ simplicit virginitatē si postea ꝛtrahat dādo corꝓ suū cōiugi ad carnalē copulā non absolute sed sub conditione illa si petat peccat mortaliter veniendo auctoritate, ꝓpria ꝛtra votū. ⁊ ꝙ ille contractus p̄iudicat absoluto voto castitatis. quia qui taliter vouit non pōt sine pctō dare corꝓus suū carnali cōiugi qō semel deo dedicauit uel saltē, pmisit absolute nisi hoc fiat auctoritate dei uel eius locū tenentis. sicut nec monialis, pfessa pōt contrahere cum illa conditione quātūcunq̄ sit certificata ꝙ conuīx cui se ꝓat nūq̄ petet ab ea carnalem copulā. qz non solū ei dānabile est dare vsum corꝓis. imo dare potestatē sui corꝓis. ¶ Ad 4ᵐ dr ꝙ similitudo ibidem adducta non valet. qz bri possibile ē aliquem ex culpa sua uel ex eā honesta p̄uari vsu suei remanente potestate sup rem. sicut cum coniuges post matrimoniū rite contractum ⁊ consūmatum pari cōsensu vouent continentiā. Sed secus est in casu argumenti vbi mulier post votū absolutum continentie non habet potestatem nec auctoritatē dandi sine peccato corꝓus suū carnali cōiugi auctoritate, ꝓpria nec absolute nec sub conditione. Si tamen hoc fieret auctoritate dei uel plati secus esset. ⁊ ad hunc sensū dicit scīs Tho. vbi sup in solutione tertij. Copula carnalis cecidit implicite sub consensu btē virginis sicut actus implicite continetur in potentia. potentia autē ad carnalem copulam non contrariatur virginitati nec aliqd diminuit de puritate illᵒ nisi rōne actus. q quidē nunq̄ fuit in ꝓposito beate virginis. sed erat tā certificata ꝙ actus nunq̄ sequi deberet. hec ille. Q autē beata virgo nō vouerit virginitatem simpliciter ⁊ absolute anteq̄ de hoc esset specialiter diuinitus edocta nec in p̄mo voto suo. ondit scūs Tho. dupliciter rōne primā tā gt 3ª parte. q. 29. arti. 4.? vbi arguit sic: Dicitur Deut? 7? Non erit apud te sterilis vtriusq̄ sexᵒ. sterilitas autē sequitur virginitatem. ergo seruatio virginitatis erat cōtra p̄ceptū legis veteris. sz adhuc lex vetus habebat statū anteq̄ xp̄us nasceretur. ergo nō potuit licite beata virgo virginitatem vouere, p tpe illo. Ecce argumentum. sequitur responsio. Dicendū ingt ꝙ quia videbatur esse lege, phibitum non dare operam ad relinquendū semen sup terram. ideo non simpliciter virginitatē vouit dei genitrix. sz sub conditiōe si deo placeret. postq̄ aūt innotuit hoc esse deo acceptū rē. ut sup i ꝓne 3ª. Item i p̄senti dis. q. 2. arti. p̄. q̄stiuncula p̄ma. i solutione p̄mi sic dicit: Beata virgo fuit confiᵐ veteris ⁊ noue legis. sicut aurora dici ⁊ noctis. ⁊ ideo votū eius sapuit nonā legē inc̄tum virginitatem vouit ⁊ veterem inc̄tū conditionē appofuit. hec ille. 2ᵐ rōnem assignat ibidem. arguit enī sic 2ª loco Uotum virginitatis ptinet ad pfectionem consiliorū. sed talis pfectio debuit a xp̄o incboare q venit legem ꝛsilijs adimplere. q̄ ante xp̄i aduentū nō debuit virginitatē vouere. Ecce argumētū. segt risio. Dicēdū ꝙ pfectio ꝛsilioꝝ q̄tū ad ꝛsūmatione incipere debuit a xp̄o sed q̄tū ad aliquam incboationē ꝛueniēter a ma-

Ayuntamiento de Madrid

tre eī incepit. hec ille. Simile dicit 3ª parte vbi sup̄ in solutione 2ª. Sicut gratie plenitudo perfecte quidē fuit in xpo. ⁊ tamen aliqua eius inchoatio precessit in matre. ita etiam obseruatio consiliorum que per gratiam dei fit pfecte quidē incepit in xpo. sed aliquo mō sint inchoata in virgine matre eī. hec ille. Quomodo autem votū simplex uel solēne impedat matrimoniū vice latius in sequentib⁹. ¶ Ad 5ᵐ dicitur q̄ licz potestas corporis possit cōcedi retento vsu. ⁊ non concesso tñ talis datio illicita est ei qui vouit absolute castitatē ut dictum est. Et similiter si conditio illa de retentione vsus apponeret in consensu matrimonij potissime si expressim ēt exterius. matrimoniū nullū esset ut dictū est. ideoq̄ hoc nō habet locum in beata virgine que licite ⁊ vere contraxit. ⁊ ideo votum suū precedens matrimoniū nō fuit absolutū. sed cōditionatū. Exemplū autem quod adducit de illa decretali dubiū est apud multos. quia videtur eis q̄ implicet cōtradictionē q̄ aliquis licite vtatur aliqua re. ⁊ q̄ nullam habeat potestatem. nec aliquod ius vtendi ea quia nihil fit iuste nisi quod fit iure. ideoq̄ decretalis illa multis fuit in laqueum ⁊ erit nisi bene intelligatur ⁊ glosetur. Nec oportet tenere sententiā excōmunicationis quā conditor illi tulit cōtra glosantes. qz papa Iohannes. xx⁹ suspendit illam sententiā tanq̄ periculosam. sic habet in cronicis Berñ. guidonis. ¶ Ad 6ᵐ dicit q̄ filiū qō arguēs dat malū est. ⁊ peruersum. quia taliter vouēs post sponsalia iuramento firmata ex quo firmiter proponit seruare continentiā non debet contrahere matrimoniū ad deludendū mulierem ⁊ decipiendā: quē putat sibi tradi potestatē ⁊ vsum corporis viri potissime. quia vir cōtrahens cum tali intentione actu ⁊ explicite apposita in cōsensu non cōtrahit veraciter matrimoniū. sed simulate. ⁊ cōmittit sacrilegium abutēs sacramento ecclesie. ⁊ cōmittit fictionem ⁊ mendacū facn. Nec valet quod dicit arguēs q̄ ad seruādū iuramētū debet ꝓtrahere. ⁊c. hoc enim nō oportet quia dato q̄ nō contrahat dum tñ religionē intret excusat a reatu periurij. De hoc ·pe. de palude sic dicit. De sponsalibus iuramento firmatis dicūt quidā q̄ peccat intrans religionē ipsis nō impletis cum possit intrare añ carnalē copulam. sicut ille qui iurauit soluere vsuras q̄uis statim possit solutas repetere. tñ rōne iuramenti tenet soluere de iureiurando: debitores. ⁊ qui vouit intrare religionē si in ēpm eligat tenetur prius intrare religionē licz iterato possit ad episcopatū redire: de voto. c. per tuas vidim⁹. hoc etiam est securius. extra codē. cōmissam. rutius. ⁊c. sed Innocen. ⁊ Hostien. sūt ꝓtra super illud suspirat. vnde Innocen. sic dicit. Votum fecerat alioquin si alligatus esset uel pape diuisset dñe statim volo intrare: papa respōdisset: amice ⁊ tu intra. ⁊ non dixisset q̄ contraberet cum talis cōtractus esset ad decipiendū. Et glo. dicit ibidē. si vult potest intrare ⁊ non contrahere. qñ enim id quod de se bonū est ⁊ nō impeditiū maioris boni iuratur implendum est. sicut soluere vltra fortem non est malum. licz recipere sit malum. imo sup erogare est perfectionis ⁊ ꝓpter hoc iurans vsuras soluere tenet. sed intrare religionē non est malum. nec episcopatus impeditiū cum etiam religiosus sit magis dispositus. ⁊ ideo tenetur seruare votum. sed matrimoniū licz non sit malū est tñ impeditiū maioris boni. scz religionis. quia licz post matrimoniū possit intrare ante copulā. tamen de mille nō inuenit vnus qui hoc faciat. vnde volenti intrare religionē nō obstat iuramētū sponsaliū. Qō aūt dicitur ibi: rutius. Dico q̄ rutius est matrimoniū infra tempus statutum contrahere q̄ in deliberando tempus contra iuramentū ꝓtrahere. sed si ante tempus velit intrare nō est periurus quia legis auctoritate deserit iuramentum. if. qui satisdare cogunt. l. vltima. hec ·pe. ⁊ bene. Nam fm q̄ dicit Innocen. ⁊ similiter glo. super illo. c. cōmissam. extra de sponsalib⁹. licz ille qui post sponsalia iuramento firmata habuit ꝓpositū vouendi castitatē uel intrandi religionem possit interim sine peccato ꝓtrahere matrimoniū ⁊ sine peccato nō ꝓtrahere. tñ si actualiter vouisset nō posset licite cōtrahere sine peccato. nec hoc ei cōsulendū esset. ¶ Ad argumēta ꝓ ⁊ ꝓtra ꝑnem patet responsio q̄ predicta Et hec de qōne sufficiāt: de qua benedict⁹ deus amē.

Qirca distinctionem trigesimam tertiā ⁊ quasdā alias sequentes querit Utrum votum continentie annexū ordinibus sacris impediat ne ordinatus possit habere simul duas vxores. Et arguit q̄ non quia nihil impeditur nisi a suo contrario. sed ordo nō est contrarius matrimonio cum vtrūq̄ sit sacramentū ⁊ duo matrimonia sint duo sacramenta. ergo nō impedit matrimoniū nec duo matrimonia simul. Et similiter potest argui q̄ votum ꝓtinentie nō impediat matrimoniū. quia Clemens papa dicit q̄ votum simplex nō dirimit matrimoniū contractū. ¶ In oppositū arguit. quia habere plures vxores nūq̄ licuit alicui sine dispensatiōe per diuinā inspirationē habita ut dicit quedā decretalis de diuortijs. g. ⁊c. ¶ In hac q̄stione erunt tres articuli. In ꝓmo ponent ꝓnes. in 2ᵒ obiectiōes. i 3ᵒ solutiōes.

Quantum ad primū articulū sit primo ꝓ q̄ licz habere plures vxores sil sit aliquo mō ꝓtra legē naturē tñ talis pluralitas qñq̄ fuit licita ex dei dispensatione ·primā ptē hui⁹ ponit scūs Tho. 33. dist. hui⁹. q. i. arti. 2ᵒ vbi sic dicit. Quia homo inter cetera animalia rōnē finis cognoscit ⁊ ꝓportionē ōpis ad finē. ideo nālis ꝓceptio ei indita qua dirigit ad opandū cōuenienter lex nālis ul ius nāle dr. i ceteris ātē estimatio nālis vocat. bruta eni ex vi nature ipellūt ad agendū cōueniētes actiones magis q̄ regulent q̄si ꝓprio arbitrio agentia. lex ꝓ o nālis nihil aliud ē q̄ cōceptio boni nāliter hoi indita qua dirigit ad cōueniēter agendū in actionib⁹ ꝓprijs siue cōpetāt ei ex nā generis ut gnāre comedē ⁊ bē. siue ex nā speī ut rōcinari ⁊ similia. oē autē illud qō actionē incōueniētē reddit finī quē nā ex ope aliq̄ intēdit. Ī legē nāe cē dr. pōt āt actio aliq̄ nō ē conueniēs finī ul pncipali ul secūdario. ⁊ siue sit sic siue sic ꝓtingit duplicit. vno mō ex aliq̄ qō oio ipedit finē ut nimia superfluitas aut defect⁹ comestiōis ipedit salutē corpis q̄si pncipalē finē comestiōis ⁊ bonā habitudinē i negocijs exercēdis q̄ est finis secūdari⁹. alio mō ex aliq̄ qō facit difficilē aut min⁹ decētem quētionē ad finē pncipalē ul secūdariū. sic iordinata comestio q̄tū ad tēp⁹ idebitū. si q̄ actio sit incōueniēs finī q̄si oio. phibēs finē pncipalē dircē p legē nāe. phibet pmis pcept] leg] nāe q̄ sūt i opabilib⁹ sic sūt cōes ai ꝓceptiōes i speculatiuis.

Ayuntamiento de Madrid

Si autem sit incompetens fini secundario quocunq; modo aut etiam principali ut faciens difficile aut minus conuenientem peruentionem ad ipsum prohibetur non quidē primis pceptis legis nature ſ3 secundis que ex primis deriuantur. sicut ꝺnes in speculatiuis ex principijs per se notis fidem habent. ⁊ sic dicta actio ⁊tra legē nāe esse dr. mrimoniū ḡ hz ,p fine pncipali ,plis ,pcreationē ⁊ educationē g qdē finis cōpetit homini fm naturā sui generis. vnde ⁊ alijs animalib⁹ est cōmunis ut dicit in .8. ethi⁹. ⁊ sic bonū matrimonij assignat proles. sed ,p fine secūdario ut dicit phs habet in hominib⁹ solū cōmunicationē operū que fūt necessaria in vita ⁊ fm hoc fidem sibi inuicē debent que est vnū de bonis matrimonij. habet vlteri⁹ aliū finē inq̃tum in fidelib⁹ est. scz significationem coniunctionis xpi ⁊ ecclesie. et sic bonū matrimonij dicit sacramentum. vñ prim⁹ finis rñdet matrimonio bois inq̃tū est animal. secūdus inq̃tū est homo. tertiⁿ inq̃tum est fidelis. ergo pluralitas vxorū neq; totaliter tollit neq; aliqualiter impedit primū finem. cū vnus vir sufficiat pluribus vxorib⁹ secūdandis ⁊ educandis filijs ex eis natis. sed z^m finem ⁊ si nō totaliter tollit multū tā impedit eo g; non facile potest cē pax in familia vbi vni viro plures vxores iungāt cum nō possit vn⁹ vir sufficere ad satisfaciendū plurib⁹ vxoribus ad votū. ⁊ qz cōmunicatio pluriū in vno officio causat litē. sicut figuli corripiant ad inuicem. Et similiter plures vxores vnius viri. tertiū autē finem totaliter tollit eo g; sicut xps est vnus. ita vna ecclesia. Et iō patet ex predictis g; pluralitas vxorū quodāmō est cōtra legem nature ⁊ quodāmō nō. hec Ille. Ex quib⁹ potest formari talis rō ,p prima parte ꝺnis. Illud g; nō tollit nec aliqualiter impedit primū ⁊ pncipalē finē quē natura intendit in matrimonio: sed aliqualiter impedit fines secundario a natura intentos est aliquo mō contra legem nature ⁊ quodāmō non. sed pluralitas vxorū est hz. ergo tē. z^m parte ꝺnis ponit ibidē arti. z^o dicens. ,pluralitas vxorū dicit esse contra legē nature. nō q̃tum ad prima pcepta eius. sed q̃tū ad secūda que q̃si ꝺnes a primis deriuant pceptis. ſ3 qz act⁹ humanos variari oportet fm diuersas cōditiones pson⁹ ⁊ tēpor⁹ ⁊ alia⁹ circūstantia⁹. iō ꝺnes predicte a primis pceptis legis nature nō procedūt ut semper efficacia habentes. ſ3 in maiori parte. talis enim est tota materia moralis. ut patet per phm in 5° ethicor⁹. ⁊ ideo vbi eor⁹ efficacia deficit licite ea pretermitti possunt. sed quia non est facile determinare hz varietates. ideo illi ex cuius auctoritate lex efficacia habet reseruauit ut licentia prebeat legē pretermittendi in illis casib⁹ ad quos legis efficacia non se debet extēdere. ⁊ talis licentia dispensatio dicitur. lex aūt de vnitate vxoris nō est humanit⁹ sed diuinit⁹ instituta nec vnq̃ verbo aut litteris tradita sed cordi impressa: sicut ⁊ alia que ad legē nature qualitercūq; pertinent. ⁊ ideo in hoc a solo deo dispensatio fieri potuit p inspirationē intermediā que quidē pncipaliter patribus sanctis facta est ⁊ per eor⁹ exemplū ad alios deriuata est eo tempor⁹ e quo oportebat predictū nāe preceptū pretermitti. ut maior esset multiplicatio ,plis ad cultū dei educande. semper enim pncipalior finis magis cōseruandus est q̃ secundari⁹. vnde cū bonum prolis sit pncipalis finis matrimonij. vbi ,plis multiplicatio necessaria erat debuit negligi ad temp⁹ impedimentū qō posset in secūdarijs finibus euenire: ad qō remouendū preceptum ,phibens pluralitatē vxorum ordinat ut ex predictis patet. hec ille. Ex quib⁹ potest formari talis rō ,p z^a parte ꝺnis Qñcūq; secūdaria pcepta legis nature carent vtilitate ⁊ efficacia: ⁊ eorū obseruatio preiudicat maiori bono licite possūt pretermitti interueniēte dispensatiōe legislatoris. sed sic est de preceptis nature ,phibētib⁹ pluralitatē vxor⁹. ergo tē. ¶ z^a ꝺ est g; votū solēne impedit matrimoniū contrahendū ⁊ dirimit contractū. sed votum simplex licz impediat contrahendū nō tñ dirimit cōtractū. ,primā partem huius ꝺnis ponit sanctus Tho. dis. 38. hui⁹. 4^i q. i. arti. 3° in solutione tertie questuncule. vbi sic dicit. Omnes dicūt g; votū solēne sicut impedit matrimoniū contrahendū. ita ⁊ dirimit iam cōtractū. quidā aūt assignant pro causa scandalum. sed hoc nihil est. quia etiam votum simplex scandalū habet quandoq; cum sit quodāmodo publicū. quādoq; etiam insolubilitas matrimonij est de necessitate veritatis vite que nō est propter scandalū dimittēda. Et ideo alij dicūt g; hoc est propter statutum ecclesie. sed hoc etiam non sufficit. quia fm hoc ecclesia posset cōtrarium statuere. qō nō videt verū. Et ideo dicēdū cū alijs g; votū solēne ex sui natura hz g; dirimat mrimoniū cōtractū inq̃tū sez homo per ipsum amisit potestatē sui corporis deo illud ad perpetuā continentiā tradens. ⁊ ideo non potest ipsum tradere in potestatem vxoris matrimoniū contrahendo. Et quia matrimoniū quod sequitur tale votum nullum est. ideo votum predictum dirimere dicitur matrimonium contractum. hec ille. z^dm partem ꝺnis ponit ibidē in solutione z^a questūcule dicēs. ,per hoc aliqua res desinit cē in potestate alicui⁹ per quod transit in dominū alterius. promissio autem alicuius rei non transfert eam in dominū illius cui promittitur. ⁊ ideo non ex hoc g; aliquis rem aliquā promittit desinit illa res esse in potestate sua. cum ergo in voto simplici non sit nisi simplex promissio proprij corporis ad continentiam deo seruādā facta. post votum simplex adhuc manet homo domin⁹ sui corporis ⁊ ideo potest ipsum dare alteri. scilicz vxori. in qua datione matrimonij sacramentū cōsistit qō indissolubile est. Et ,pter hoc simplex votū q̃tuis impediat matrimoniū contrahendum. quia peccat matrimoniū contrahens post votum simplex continentie. tamen quia verus contractus est. non potest per hoc matrimoniū dirimi. hec ille. Ex quibus potest formari ratio pro vtraq; parte ꝺnis. pro prima arguit sic. Quicquid facit contractum donationis proprij corporis vxori esse nullum. dirimit matrimoniū contractum post hoc. sed votum solenne continentie hz est. igitur tē. pro z^a arguitur sic. Quod nō inualidat donationē proprij corporis vxori non dirimit matrimoniū sequens. sed votum continentie simplex est hz. igitur tē. ¶ 3^a ꝺ est g; ordo sacer impedit matrimoniū contrahendum. ⁊ dirimit iam contractū Hanc ponit sanctus Tho. dis. 37. q. i. arti. p. vbi sic dicit. Ordo sacer de sui ratione habet g; matrimoniū impedire debeat. quia in sacris ordinibus constituti sacra vasa ⁊ sacramenta pertractant. ⁊ ideo decens est ut munditiā corporalē per cōtinētiā seruēt. ſ3 q; actu impediat mrimoniū ex ꝺstitutiōe eccle hz. tñ alic apud latinos q̃ apud grecos. qz apud grecos impedit mrimoniū ꝺtrahendū solū ex vi

Ayuntamiento de Madrid

ordinis. sed apud latinos impedit ex vi ordinis. & vl-
terius ex voto cõtinẽtie qõ est ordinib⁹ sacris cõnexũ.
q̃ etiam si quis verbotenus non emitit ex hoc ipso q̃
ordinẽ suscepit fm ritum occidentalis ecclesie intelli-
git emisisse. & ideo apud grecos & alios ordĩtales sacer
ordo impedit matrimoniũ contrahendũ non tm matri-
monij prius contracti vsum. possũt enim matrimonio
prius contracto vti: q̃uis non possint de nouo cõtra-
here. sed apud occidentalẽ ecclesiam impedit matri-
moniũ & matrimonij vsum nisi forte ignorante & con-
tradicẽte vxore vir ordinem sacrũ susceperit. quia ex
hoc non potest ei aliquod preiudiciũ generari. hec ille.
Ex quibus potest formari talis ratio. Nullus vouens
solẽniter continentiã potest matrimoniũ cõtrahere. q̃
quia ordines sacri habent annexũ solẽne votum cõti-
nentie. ergo tales impedũt matrimoniũ cõtrahendũ
& dirimũt iam contractũ post ordinis susceptionẽ. Et
in hoc primus articulus terminat.

Quantum ad secundũ articulũ arguendum ẽ

contra ꝓnes. Et quidẽ cõtra primã arguit Aureolus
,pbãdo q̃ habere plures vxores sit ꝓtra primariũ ius
nature. & q̃ nullo modo possit ibi cadere dispensatio.
Et arguit primo ex auctoritate xpi Math. 19° cũ enim
quereret ab eo de libello repudij quo dimissa vna alia
ducebat dicit q̃ nunq̃ fuit licitũ. sed ,pter duritiam
cordis eoꝝ cõcessum fuit populo israel. sed non fuisset
semper illicitũ nisi fuisset ꝓtra ius nature. Dices forte
q̃ ex quo repudiabat vnã non fuit illicitũ ducere aliã
Contra. qz statim xps subdit: Et si duxerit aliã mechat.
Itẽ glo. super Heli. ca° 4.° reprehendit lamech q̃ fuit
pm⁹ bns plures vxores. & certũ ẽ q̃ tũc nõ erat aliud
ius q̃ ius nature. ¶ 2° sic In cõtractu matrimonij est
equalitas inter virũ & vxorem. & hoc ut videtur ex dic-
tamine rõnis naturalis. sed cõtra ius nature ẽ q̃ vna
vxor sit pluriũ virorũ. est enim contra finẽ matrimonij.
scz cõtra bonũ prolis. nã tunc proles nõ posset cõgrue
educari. confundereꝰ enim proles. nec esset qui mini-
straret & nutrimentũ & mores iuxta exigentiã propter
distractionem alterius parẽtum quẽ oporteret pluri-
bus debitũ exhibere. ¶ 3° sic In ꝓtractu matrimonij
datur simpliciter ptãs corporis nõ pro certa portione
tempis. hoc pmisso arguit sic. Illud ẽ illicitũ simplicitẽ
quod est cõtra naturã iusti contract⁹. sed cõtra naturã
contract⁹ matrimonialis est habere plures vxores. q̃
tẽ. b⁹ probat. quia cõtra naturã contract⁹ matrimo-
nij est q̃ non totum corpus vnius coniugũ & fm omne
tempus sit in ptãte alter⁹. q̃ si vir habeat plures vxo-
res non totũ corpus viri semper erit in ptotestate vxo-
ris. probatur. quia quelibet haberet ius in corpus viri
fm totum temp⁹. aut fm partẽ tm. si primo mõ. habeꝰ
,ppositũ. si 2° mõ. sequit q̃ vir obligat ad nulli reddẽ-
dum debitũ. ergo obligat ad peccatũ. probat ans. qz
omnib⁹ simul reddere debitũ est impossibile. aut ergo
reddet vni & nõ alteri. & tunc erit iniusticia. aut nulli. &
habeꝰ propositũ. aut alicui nũc & alteri tũc. & nõ appa-
ret cur prius isti q̃ illi. ¶ 4° Cõtractus matrimonialis
est contractus intensissime amicitie. sed ex 9° ethicoꝝ
amicitia intensissima nõ est possibilis ad plures. cuius
ratio est. qz plures possunt esse inter se discordes. & ex
ꝑsequẽti inducerẽt discordiã in tertio cũ quilibet coꝝ
esset amicus in sũmo. cum ergo illud sit rollẽdum qõ
impedit talẽ amicitiã. ergo talis pluralitas est tollen-

da. ¶ 5° quia simile est de naturali instinctu in aliis
animalib⁹ & naturali iudicio in hominib⁹. ratio similitu-
dinis. quia vtrũq̃ sequit debitum conditionis natu-
re. sed instinctus nature in aliis animalib⁹ facit q̃ tem
pore associationis tm sit vna vnius. ergo ita erit mul-
to fortius in homine. hec ille. ¶ Contra eandem ꝓnẽ
arguit per oppositum Durandus dicens. q̃ quicquid
sit de ꝓne. tm ratio ibidem adducta patitur calũpniã.
Qz enim primo dicit q̃ pluralitas vxorũ impedit finẽ
secundariũ matrimonij qui est pax in familia. non va-
let. quia hunc finem nõ impedit per se pluralitas vxo-
rũ. sed malitia uel proteruia. vna enim existente litigio-
sa vxore pax impedit: plurib⁹ aũt existentib⁹ pacificis
nõ impeditur. per accidens ergo impedit finis secun-
darius matrimonij vna uel pluribus existentib⁹ vxo-
ribus & nõ per se licz faciũ possit ipediri ex pluralita-
te vxorũ. que autem per accidens contingũt: iub arte
nõ cadunt. & ideo sicut licitum est cõtrahere cum vni-
ca existente litigiosa non obstante q̃ finis secundari⁹
matrimonij aliqualiter impediat. sic ut videtur licì-
tum est q̃tũ est de iure naturali contrahere cum plu-
ribus. licz ex hoc sequat turbatio pacis quãdoq̃. ¶ 2°
quia cõmunicatio operum que sunt necessaria in vita
humana non est finis secundarius matrimonij per se:
sed solũ per accidẽs. quia ,pter procreatione prolis
& eius educationem omnia alia opera domus possunt
melius fieri per virũ q̃ per mulierem sicut dicit Aug⁹
tractãs illud verbum qõ habeꝰ Heri. 2° de formatiõe
mulieris qõ dicit domin⁹: Nõ est bonũ hominem esse
solũ faciam⁹ ei adiutoriũ simile sibi. dicens q̃ illud ad-
iutorium fuit ,pter ,pcreationẽ prolis. & eius educa-
tionem ad que necessaria ẽ mulier. qz omnia alia pos-
sunt melius fieri per virum q̃ per mulierem. ergo &c.
¶ 3° quia quãdo finis secũdarius preiudicat principa-
li negligẽdus est finis secũdarius ,pter principalem.
sed principalis finis matrimonij est generatio & edu-
catio prolis cui quãdoq̃ potest preiudicare ille secun-
darius qui est pacifica habitatio cum vnica vxore uel
forsitan ipsa est sterilis. ergo in hoc casu licitum fuit p̃
termittere secundariũ finem ,pter primariũ quod fit
accipiendo cum ꝑma vxore sterili aliam 2ᵃᵐ. ¶ 4° qz
cum dicit 2° q̃ ex diuina dispensatione licuit habere
plures vxores ,ppẽ multiplicationẽ fidelũ. non videt
valere. quia dispensatio que facta dicit fuisse primo
abrahe in cui⁹ domo primo refulsit fides. aut fuit fa-
cta pro eo. aut pro omnibus posteris. nõ ,pro tm. quia
alij non fuissent excusati accipiendo plures vxores. si
pro omnib⁹. aut eis innotuit aut nõ. si nõ innotuit dis-
pensatio. nõ fuerunt excusati a transgressiõe. si inno-
tuit cum nõ innotuerit eis verbo innotuit exemplo so-
lum. q̃ hoc modo eque innotuit infidelib⁹ sicut fidelib⁹
ergo eq̃ licuit infidelib⁹ habere plures vxores sicut fi-
delibus: qõ est cõtra illud qõ dicunt q̃ cã dispẽsandi
fuit multiplicatio fidelium ad cultum dei. & sine dubio
satis durũ ẽ q̃ oes infideles peccauerint ducẽdo plu-
res vxores ,precipue cum de agar quã accepit abrahã
post saram natus sit ysmael cuius successores omnes
fuerunt infideles & habuerunt plures vxores. irrato-
nabile etiã videt q̃ apud omnes infideles ratio natu-
ralis fuerit adeo obũbrata q̃ iudicauerint pluralitatẽ
vxorũ licitã si ipsa eẽt ꝓtra ius naturale. nec esset licì-
ta nisi ex dispensatione diuina si dispensatio talis di-
catur reuelatio ,specialiter facta si alicui facta fuerit.

Ayuntamiento de Madrid

¶ 5° quia alij dicunt q̃ primi qui habuerunt plures vxores nō potuerunt licite contrahere cum 2ª viuente prima cum qua simpliciter primo cōtraxerant nisi de consensu eius. cuius ratio est. quia duobus contrahentibus inter se simpliciter quilibet transfert totam potestatem corporis sui in alterum. ⁊ ideo sine consensu eius nō potest obligare alteri corpus suum. potuit tamen de consensu eius ex causa si scilicꝫ vxor sit sterilis uel propter paucitatem humani generis. ⁊ sic fuit in abraham ut habetur Geñ. 16. et. 32. q. 3. c. Dixit sara ad abraham: ecce conclusit me dominus ne parerem: ingredere ad ancillam meam si saltem ex ea suscipiā filios. Ecce q̃ de voluntate vxoris sterilis propter sterilitatem eius accepit 2 am hoc mō. ⁊ hac de cā habuit Jacob plures vxores. quia de voluntate rachelis credit q̃ lya supposuerit se q̃si. voluit enim rachel parcere verecūdie sororis antiquioris cū esset cōsuetudo apud ipsos ut antiquiores p̄mo traderent ad nuptias. de voluntate etiam duaꝝ earū ingressus ē ad ancillas earum. Ad ancillā quidē rachel propter eius sterilitatem ut habet Geñ. 30. ad ancillā vo lye postq̃ lya credidit se desijsse parere. pcessu vo tēporis mos inoleuit habere plures vxores de voluntate p̄me tacita uel expressa uel cōsuetudine sup hoc obtenta. nec in B videt peccasse. vnde Aug° dicit. ⁊ habet in littera ⁊ recitat. 32. .obijciūt. q̃ qñ mos erat pcnīn nō erat. ⁊ ideo antiquis iustis nō fuit peccatū q̃ pluribus feminis vtebant. nec ꝯtra naturā hoc faciebāt cum nō lasciniendi sed gignendi cā hoc facerent. nec cōtra morē. qz eo tempore ea fiebant. nec ꝯtra pceptū. quia nulla lege erat. phibitū. Qd aūt dic Innocen. q̃ nūq̃ licuit habere plures vxores simul nisi tibi fuit diuina reuelatione cōcessū. Exponendū est nō de reuelatiōe q̃ est specialis inspiratio. sz de interioti dictamine q̃ sciuerūt antiqui patres q̃ p multiplicatiōe generis humani licuit habere plures vxores de volūtate p̄nplis uel de cōsuetudine sup hoc obtenta. sicut eni lex naturalis nō est scripta in codice. sed impssa in mente. sic dictamen rōnis quo scitur. in quo casu lex nō astringit cū sit quedā legis interpretatio pōt dici dispensatio. ⁊ quia est menti a deo impssa. ideo vocat diuina dispensatio. ⁊ sic exponit ipsemet Innocentius dictū suū. scz quid intelligat per reuelationem dicens. q̃ qñq̃ mos interdum etiam fas censet: ut fas referat ad causam. ppē quā licuit. mos vo ad ꝯsuetudinē obtētā suppositā causa. ¶ 6° confirmat predicta opinio ab alijs. qz licet ex causa renunciare iuri suo nō min° i parte q̃ in toto. sed per hoc q̃ vir emittit votum castitatis in totū preindicat alteri. sz per hoc q̃ contrahit cū 2ª: solum i parte. ergo si de licētia eius ⁊ cōsensu licet emittere votum sicut pari ꝯsensu matrimonia emiserūt. ppter bonū castitatis: pari rōne. ppter sterilitatē vxoris uel multiplicationē humani generis de licētia p̄me vxoris licuit accipere 2am. ¶ 7° ad idē. qz sic est cōtra legē nature supinducere 2am. sic ⁊ eijcere castam. sz abrahā voluit eijcere agar suadēte sara nec superinduxisset agar nisi angelo reuelante. ⁊ illud est scriptū. nihil aūt plus scriptū est de sanctis patrib° habentibus plures vxores nisi q̃ cōsentiētib° p̄mis. ppter sterilitatē alias ducebant sicut abraham rogatu sare duxit agar. ⁊ sic Jacob ad rogatū p̄marū illaꝝ ancillas duxit. sic ⁊ de alijs. nō est aūt scriptū. dixit dñs ad abraham audi vocem sare ingrediendo ad agar. ergo. ⁊c. ¶ 8° quia qd nulla lege est. phibitū potest cē ꝯsuetudine licitū. istud autē ē hō. ⁊ tūc mos erat crimen nō erat ut Aug° dicit ¶ 9° arguitur ab alijs q̃ ex pape dispensatione liceat alicui habere duas vxores simul. qz hoc esset oio ꝯtra rationē. si quis diceret q̃ sicut papa dispēsat in solēni voto cōtinentie. ppter bonum cōe sicut dispensatum fuit cū quodā monacho de genere regis arogonū ut cōtraheret. ppter defectū heredis. sic dispensare pōt ut princeps habens vxorē sterilē de qua nō posset suscipere prolem ea viuēte ⁊ consentiēte acciperet aliā nec minus est cōtra ius naturale ⁊ diuinū non soluere votum q̃ pluralitas vxorū. qz ⁊ si vtrūq̃ cadat sub pcepto nō tñ indispensabiliter. ¶ Contra 2am p̄ne arguit Scotus. phādo q̃ ratio nō valeat assignata cur votum solēne impediat matrimonium plus q̃ votum simplex. qz scz per votum solēne dat aliquis ius in se ⁊c. qz licz illa ratio sit. phabilis. tñ habet instantiā. quia vouens in voto puato dat corpus suū deo q̃tum ad actū voti. ergo non posset postea dare corpus suū cōiugi ad actum cōtrariū. nō enim minus transfert a se illud quod dat imediate deo q̃ si mediāte homine vicario. Si dicit q̃ deus noluit vti potestate corporis imediate sibi dati ut simpliciter datio sequens ad cōiugium nulla esset. voluit autem sic ē de datione sibi facta mediante homine. sed hoc nō valet quia scriptura nō expimit illam voluntatē dei. nec illam volūtatem eius. Nec valet si dicat q̃ vouēs solēniter mittit in possessionē illum cui vouet. nō autem vouens priuate sed quasi pmittit. Sed cōtra quia omnia intrinseca voto ut respicit actum volūtatis per quē obligat se vouendo. ⁊ transfert dominiū suū in alterum. quia per solam voluntatē est domin° ⁊ transfert dominiū omnia inq̃tum illa sunt equalia hincinde. ergo nō magis est datio hic q̃ ibi uel sola. pmissio hic q̃ ibi. ¶ Cōtra eādē p̄nem arguit Aureolus impugnādo quoddā dictum ibidē contentū in virtute uel saltem apparentē scz q̃ papa uel ecclesia nō potest votum solēne continētie relaxare. ⁊ arguit sic. quia votum nō esset actus latrie nisi sit rationabiliter ⁊ licite factū. nō potest ergo interpretatio voti vergere in preiudiciū cōmunitatis ul salutis vouentis ⁊ si votū. ppter talē rationē nō teneat ex eadē causa potest votum cōmutari. sicut votum peregrinationis in votum religionis. sed hoc non debet fieri. ppria auctoritate sed ad illum pertinet cōmutatio ad quem pertinet interpretari quid sit maius uel minus bonū. cuiusmodi est papa uel prelatus. Et ratio est. quia in voto est obligatio ⁊ contractus inter deum ⁊ homines. cōmutatio ergo debet fieri de consensu cuiuslibet partis. locum autem partis dei tenet dei vicarius papa ⁊ prelatus in ordine ad suū subditū. ¶ 2° quia frequenter factum est q̃ talis dispensatio est. ppē maius bonū. qz maio bonū est pax xpianitatis uel promotio fidei ⁊ similia que consequūt quandoq̃ ex istis dispensationib° q̃ continentia cuiuscūq̃. nam continentia non habet bonitatē ex se. sed ex circūstantia. quia ex cōtinentia intellectus vigorat ad contemplationē veritatis ⁊ diuinorū. Item quia cōtinentia est bonum priuatū quod nō est tātū bonū sicut bonum cōmune. hec ille. ¶ 3° ad idem arguit Durandus qz huic dispensationi nō obstat nisi excellētia materie si non possit fieri recōpensatio uel solēnitas adhibita. sed neutrū istorum pōt obstare. ergo. ⁊c. b^er probatur quo ad vtrāq̃ partem. Et quidē q̃ primū non obstet

Ayuntamiento de Madrid

ostendit. fuerūt enim quidā dicentes q̃ in voto cōtinentie nō pōt dispensari propter excellentiā materie q̃ ois dispēsatio in voto requirit cōpensationē. sz cōtinētia nō pōt p bonū aliq̃ cōpēsari fm illud qd̃ habet Ecc. .26°. Non est digna ponderatio anime continentis. et quia per eam triūphat homo de hoste domestico et perfecti° cōformat homo xpo q̃tū ad puritatē mentis et corporis. ergo in voto cōtinentie non pōt dispensari, ppter defectū cōpensatiōis. sed illud nō valet. qz virginitas uel cōtinentia non est aliquid bonū fm se sed solū medicina cōtra impedientia liberā cōtemplationē diuinorū remouet. ad hoc enī ordinat. ut patz per apostolū. .j. Cor. .7°. Ex hoc sic arguit. Finis est melior his que sunt ad finē. sed cōtemplatio est finis virginitatis uel continentie. ergo est aliqd melio° vtroq̃. cū ergo possit dispensari in voto cōtemplationis uel orationis non obstante ei° dignitate. fortiori rōne pōt dispensari in voto continētie. nec obstat qd̃ dicit q̃ nō est digna. cē quia hoc est verū de bonis exterioribū uel corporalib° pertinentib° ad priuatā personā. sed bonū spūale uel bonū cōmune gentis uel regni ꝓponderat bono continentie. magis etiam ꝓnamur deo per bonū cōtemplationis qd̃ pertinet ad aiam q̃ per bonū continentie qd̃ pertinet ad corpus. patz ergo ꝑma pars minoris q̃ voūm cōtinentie nō est dispensabile ratione materie q̃ aūt non sit indispensabile ratione solēnitatis qd̃ fuit .2ª pars minoris. ꝑbat. Ubi sciendū q̃ quidā dicūt q̃ tale votū est indispensabile ratione solēnitatis. qz sicut habet Leuitici vltimo: qd̃ semel scificatū ē dño nō pōt in alios vsus cōmutari. sz p solēne votū continētie saltē in religiōis. pfessione et sacri ordinis susceptione scificatur quis dño et semel sanctificat° semper manet sanctificat°. ergo nō potest deputari ad alios vsus. et maxime contrarios ut est vsus matrimonij. maior patz ex auctoritate allegata. minorē declarant q̃tū ad vtrāq̃ sū partē. qz solēnitas adhibet vnicuiq̃ rei fm illi° rei cōditionē. sicut solēnitas militie consistit in apparatu equorū et armorū et cōcursu militū. quia hoc militie conuenit. et solēnitas nuptiarū consistit in ornatu sponsi et sponse et cōuentu amicorū que nuptijs cōgruant. Et similiter cum votum sit promissio deo facta. solēnitas voti accipit fm illud spirituale q̃ ad deū pertinet. sez fm aliquā specialē benedictionē uel consecrationem quorū vtrūq̃ fit in pfessione certe regule et sacri ordinis susceptiōe. sic aūt cōsecrat° nūq̃ consecrationem amittit q̃diu manet. quia in rebus inanimatis. idē patet. calix enī semel ꝑsecratus q̃diu manet integer semper remanet cōsecrat°. nec est in ptāte ꝑlati cuiuscūq̃ q̃ semel cōsecratū desinat eē ꝑsecratū. et sic patet minor. ꝑ vtraq̃ parte. sequit ergo ꝓ. sez q̃ consecrat° dño p solēne votū continentie nō pōt p quecūq̃ ꝑlatū ad vsus matrimonij deputari. Hoc tn interest ut isti dicunt inter solēniçationē voti p susceptionē sacri ordinis et p. pfessionē religiōis. qz solēnitati ordinis nō est annexum votum continentie essentialiter. sed solū ex statuto ecclesie q̃ votū cōtinentie se habet ad eā accidentaliter et ecōtra. Et ideo ī tali voto pōt dispēsari p ecclesiā nō obstāte cōsecratiōe cui nō cōuūgit votū per se. sz votū cōtinentie essentiale est statui religiōis per quē homo totaliter renūciat seculo dei seruitio mācipat°: qd̃ nō pōt stare simul cū matrimonio in quo incūbit necessitas ꝑcurande vxoris et ꝑ. plis et familie et rerū que ad ꝗ requirūt. et ideo ꝑsecratio que fit in pfessione religionis ꝗ essentialiter annexū votū continentie. ꝑter qd̃ sicut nō pōt fieri q̃ semel cōsecrat° deo p pfessionē religiōis nō maneat cōsecrat°. sic nō pōt fieri q̃ post votum cōtinentie tali bndictione cōsecratū. pfessus possit transferri ad ꝓtrariū actū matrimonij. sz quieqd sit de ista ꝓne. ratio trī ista nō cogit. Qd̃ enī dicit in maiori q̃ illud qd̃ semel ē dño cōsecratū nō pōt ī alios vsus cōmutari. verū est passim et indifferēter. pōt trī in casu ꝑ magna necessitate. vnde Dauid et q̃ cū eo erant comederūt panes dño cōsecratos. nec peccauerūt. quia necessitas excusauit eos ut habetur. .j. Regū .21°. et hodie si quis laicus periculose sitiret nec haberet cum quo biberet nisi cū calice ꝑsecrato nō peccaret si in eo biberet. et si in talib° excusat necessitas personalis. fortiori ratione vtilitas cois. Et similiter videret dicēdū in ꝓposito q̃ cōsecrat° dño per votū continentie solēniçatum posset dispensatiue tradi ad matrimoniū. ꝑter bonum cōe. Qd̃ etiā dicit in minori q̃ per solēne votum continētie cōsecrat quis dño. posset dici q̃ illa cōsecratio que fit in sacri ordinis susceptione et pfessione religionis oio per accidēs se habet ad votū continentie. et hoc ipsi cōcedūt de ꝑsecratione que ē in susceptione sacri ordinis. Idem etiā videt de bndictione que est in pfessione religionis. qz ad professionē nulla benedictio ex necessitate requirit. sed solū emissio voti in manu ꝑlati. et que si nulla adderet bndictio vera esset pfessio et eque obligaret apud deū et boies sicut habita benedictione quēadmodū dicit de eo q̃ manet in religione anno ꝓbationis transacto qui reputatur vere pfessus absq̃ benedictiōe aliq̃. qñ etiā benedictio addit. illa magis respicit bonū uel votū obediētie q̃ continentie. qz est benedictio habitus qui est signū q̃ deferentes similē habitum ynūūt in simili obediētia ꝑter quod videt q̃ sicut pōt dispēsari in voto ꝓtinētie solēniçato ꝑ susceptionem sacri ordinis. ita qñ solēniçatur per professionē religionis. Et .2°. ad idē. Qz enim solēniçatio voti nō obstet quin tale sit dispēsabile. patet cōsiderando quid solēnitas addat ad votum. addit enim solū quādā perfectionē accidentalē. sicut enim in sacramentis et ceteris rebus differunt ea que sunt de necessitate ab his que sunt de solēnitate. ita in votis. vtrobiq̃ enim res est perfecta essentialiter exclusa solēnitate. ita q̃ solēnitas nō addit nisi quendam decorem accidentalē. cū ergo votum sit essentialiter quēdā promissio ac p hoc quēdā obligatio. quicquid obligationis est in voto totum est ibi exclusa solēnitate. Est autē in voto duplex obligatio. vna solius, pmissionis: postq̃ res non debet alteri tradi. et hec sola est in voto simplici. alia est, pmissionis et traditionis rei, pmisse postq̃ res non pōt alteri tradi. cum p ꝓximus iam sit adeptus dominū rei. et hec ē in voto perfecto. essentialiter enim perficit votum cū fit quēdā promissio in hoc q̃ res promissa traditur. et ex hoc habet votum q̃ dirimat matrimoniū iam contractū. et si nulla solēnitas additur que quādo additur nihil obligationis addit. sed solum quendā decorē. Exquo sic potest argui Illud sine quo votum ē essentialiter perfectum. nec addit voto aliquam obligationē non impedit quin in voto possit fieri dispensatio. sed solēnitas voti ē hꝰ ut declaratū est. q̃ nō impedit qn in voto cōtinentie q̃tūcūq̃ solēniçato possit dispēsari. Et .4°. ad ꝑncipale arguit. qz fm Bernardū: qd̃ p charitate institutū ē ꝓtra charitatē militare non debet. sed si nō posset dispēsari

Ayuntamiento de Madrid

in solēni voto continentie. tunc aliqñ militaret contra charitatē: sicut quando ꝑ dispensatiōē pax vniuꝰ regni posset acquiri. ergo in tali casu posset dispensari. ¶ 5.º arguit ꝑ de palude, pbando q̃ papa possit dispensare in solēni voto religionis. qz qua ratione obligatio ad actum matrimonialē nō est essentialis matrimonio: eadē rōne obligari ad castitatē nō ē essentiale ad religionē. sed sicut in matrimonio est ipse ꝯractus transiens ex quo causat vinculū qd̄ est essentiale matrimonio ad quod cōsequit obligatio ad reddendū debitū ⁊ ius petēdi q̃ si actio: sic in religione est ipsa ꝓfessio q̃ si contractus facti transiens ex qua innascit vinculū ad ipsam religionē per qd̄ diu viuit dicitur religiosus talis religionis. sicut cōiunx talis coniugis. nisi q̃ vinculū matrimoniale est quedā vera res absoluta uel respectiua sicut character ⁊ ornatus in alijs sacramentis. vinculū aūt religionis nō est res is relatio rationis. sicut esse cōsecratū in calice uel altari. Item ipsam essentiā religionis cōsequit obligatio ad actus religiōis etiā positiuos ut est obedire. ⁊ puatiuos ut ē nō habere ꝓprū ⁊ non vti coniugio. sicut obligatio ad actū cōiugij sequit vinculū cōiugij. nisi q̃ in matrimonio obligatio est firmata de iure diuino non solum fm se sed fm q̃ est accessoria sacramenti a deo instituti. sed obligatio ad ea que sunt religionis est quidem de iure diuino fm se. quia dicit: Vouete ⁊ reddite dño deo vestro. ⁊ nō ratione eiꝰ qd̄ sequit. qd̄ nō est sacramētū sed quedā cōsecratio ab homine adinuēta. sicut nō vti calice ad vsus ꝓphanos fm se supposita cōsecratione est de iure diuino. qz ꝓhibet scā ꝓphanari. sed nō rōne cōsecrationis que ē per hoīem. ita q̃ sicut papa potest dispensare ut calix vendat etiā non confractus. sic ⁊ q̃ monachus manens monachus vxorē. qz supta votū simplex nō fit per ꝓfessionē nisi quod ē positiuū. sed in voto simplici pōt papa dispensare. ergo ⁊ in isto rōne voti. sed obligationē, put est ex sacramēto ecclesie pōt ipse remittere. ergo ⁊ totalē. ¶ 6.º q̃ papa possit dispēsare in voto cōmentie solēniçato per ꝓfessionē: sic q̃ matrimoniū postea cōtractū teneat arguit. quia papa statuit illud q̃ ipse cū vult destituit. vnde sicut pōt facere q̃ matrimoniū teneat in gradu ab ecclesia ꝓhibito. ita ⁊ q̃ teneat post ꝓfessionē cuiꝰ solēnitas est per ecclesiā instituta que facit tales ꝑsonas inhabiles. nō eni substantia voti facit ꝑsonā illegitimā que est a iure naturali uel diuino. sed solēnitas que est per ecclesiā ⁊ pōt esse sufficiens cā dispensandi ut farracenus rex cū tota terra ꝓmittat cōuersionē si sanctimonialis sibi det cuiꝰ amore captus est. sicut Jacob consensit dare dinā filio regis sichē alienigene, ꝓpter circuncisionem aut si regina cōcupiscens monachū similiter. sic enim moyses duxit vxorē ethiopissam alienigenā. Et q̃ hoc possit licere. patet. qz licz papa nō possit facere q̃ ꝓfessus nō fuerit, ꝓfessus. pōt tñ facere q̃ nō sit obligatꝰ religioni. nec ad vota religionis. qz in oī obligatione intelligit auctoritas pape excepta. sicut non pōt facere q̃ calix nō fuerit cōsecratus. sed bene pōt ipsum deordinare ab hoc q̃ per cōsecrationē erat dedicatus ut si ꝓhibeat q̃ cum calice sancti Dionysij nō celebretur in memoriā ⁊ reuerentiā illius. vnde nō erit monachus obligatꝰ ad castitatē si papa irritat obligationē tanq̃ ecclesie cōtrariam. ⁊ maioris boni impedimentū. ⁊ per ꝓns poterit cōtrahere. ⁊ sic de alijs votis sicut fecit regi aragonū ꝓnus monacho qué, ꝓpter defectū heredis compulit exire monasteriū ⁊ ad matrimoniū contrahendū qui vxoratus fuit liberatꝰ a voto castitatis. vnde nec post mortē vxoris tenebat continere ⁊ paupertatē habere. vnde filios heredes habuit. nec ꝑ ꝓns obedire. quia nō potest tolli vnū de essentialibus quin tollant alia fm quosdam. vnde q̃ ipse vxore impgnata rediit ad monasteriū fuit ꝓfectiōis. ⁊ fm hoc potest dici ad decretalē q̃ verū est q̃ q̃diu obligatꝰ est regule non pōt sibi dari licētia. quia castitas est sibi annexa vnde cum monachus fit episcopus nō habet ꝓprū nec potest testari nisi de priuilegio speciali. nec est liberatus ab obedientia. vnde si resignans episcopatui redeat ad claustrum tenet obedire sine noua ꝓfessione sicut patet in Raymūdo q̃ postq̃ resignauit iuuꝰ factus ē magister ordinis. per hoc etiā patet q̃ papa potest de regularibꝰ facere seculares. ¶ 7.º ꝓbat q̃ papa pōt simpliciter facere de monacho nō monachum quia esse monachū essentialiter est eē obligatū ad tria vota per talem modū, ꝓfitendi. licz autem papa non possit facere q̃ iste non fuerit sic obligatus. qz nec deꝰ posset. pōt tñ facere q̃ q̃ sic fuit obligatꝰ nō plus sit obligatus. quia aut hoc, ꝓhibet votum uel ius diuinum aut statutū humanū. non primū. quia in voto ut votū est papa pōt dispensare. nec etiam statutū humanum quia oē statutū iuris positiui amouere pōt. sicut ergo papa potest facere q̃ religiosus nō sit obligatꝰ ad paupertatē aut castitatē uel obedientiā. quia licz ista vota dicant substātia religionis plus q̃ alia ex hoc q̃ sine istis nō ē religio q̃ posset eē sine alijs. nihilominꝰ tñ qñ ī regula ⁊ statutis ꝯtinet alia sic ista. eq̃ sūt essentialia religiōi illa sicut ista. alias vna religio nō differret essentialiter ab alia. cum omnis religio continet ista tria ⁊ multe equaliter. qua ergo ratione papa pōt dispensare i illis. ita ⁊ in istis. istis aūt tribꝰ amoris nō stat religio ergo papa potest facere de monacho nō monachum. Si dicatur q̃ ratio nō valet. quia aliquis prelatus dispensat in silentio qui nō dispensat in castitate. Dicendum q̃ hoc non valet. qz illa dispensatio est fm regulā sibi cōmissam. ⁊ non ista. papa ꝯo dispensat nō quia cōmittit sibi in regula. sz iure suo tāq̃ ille in cui ꝓiudicū nihil potuit ꝓmitti. ⁊ qua rōne papa potest dispensare i omnibus essentialibus eiusdem. fortiori ratione in vno uel duobus. sed verum est q̃ tunc non manet monachus si aut ab omnibus uel aliquibus absoluat quia tria illa sūt de essentia monachatꝰ. ¶ 8.º arguit qz rationes ꝓ parte opposita ⁊ instantie contra ꝑdicta nō valent. Q̃ enim in voto continentie solēniçato per ꝓfessionē religionis papa nō possit dispensare arguūt aliqui q̃drupliciter. ꝓmo quia ab dicatio, ꝓprietatis ⁊ custodia castitatis adeo sūt annexa regule monachali ut contra eam nec sūmus pontifex valeat licentiam indulgere. extra de statu monachali. cum ad monasterium in fine. ⁊ quia consecrata perpetuo durant consecrata q̃diu ⁊ ille res. 3.º quia papa nō potest dispensare in matrimonio non cōsumato. sed professio soluit matrimoniū nō consumatū. ⁊ sic est fortius vinculum ⁊ per ꝓns minus dispensabile. 4.º quia si papa posset in solēni voto continentie dispensare. tunc ille cū quo dispensaret posset licite ad seculum reuerti. ⁊ contrahere matrimoniū. sed ponamꝰ q̃ intrasset religionem post matrimoniū inciatū ⁊ nō consumatū. ⁊ eo, ꝓfesso vxor eius cōtrahisset cū alio. tunc sequeret q̃ aliquis viuente vxore legitima posset cum alia contrahere.

Ayuntamiento de Madrid

hoc aut nō videt quare. ꝛc. Sed iste instantie non valent. nō quidem prima. quia dicit ꝙ papa nō posset dispensare sed irritare. uel non potest dispensare q̃diu ille manet monachus. qꝛ essentialiter ē hoc illi annexū sed papa potest facere de monacho nō monachū. Similiter nec 2ª valet. quia dicit ꝙ solēnitas voti prout dirimit matrimoniū post contractū quo ad istū effectū est per ecclesiā que statuit tales personas inhabiles. ꝛ sic debet intelligi illud de voto c. i. uel. 6. alias falsum esset si intelligeret ꝙ essentia sua cēt per ecclesiam. cū sacer ordo qui est verū sacramentū nō sit per ecclesiā. sed ꝙ irritet matrimonium est annexū ytricꝭ ex statuto ecclesie. ꝛ non de iure naturali quo solū pater ꝛ mater sūt ihabiles nec de lege dīna. licꝭ aut nō possit fieri quin cōsecratū fuerit cōsecratū. potest tñ fieri ꝙ ex cōsecratiōe nō cōsequat illud qō ex solo statuto ecclesie ipsū consequit cō est esse inhabile ad matrimoniū. Ulteriꝰ 3ª instantia non valet. qꝛ dicit ꝙ professio soluit vinculū matrimonij nō cōsūmati nō ex statuto ecclie sed ex hoc ꝙ est mors ciuilis. vnde ꝓfiteri vitam heremiticā soluit matrimoniū sicut ꝓfiteri vitam cenobiticam. potest aut papa dispensare in morte ciuili. qꝛ pōt heremitā cogere ad ēpatū redire. iō ꝛc. Jtē qꝛ i morte ciuili nō ē aliqō reale amouēdū sicē in matrimonio. iō ex statuto dei est ꝙ mors ciuilis que est dispensabilis phoiem tollat matrimoniū dispensabile phoiem. Deꝭ 4ª nō valet. quia dicit ꝙ sicut nō est incōueniens post matrimoniū cōsūmatū alterum mori. ꝛ sic matrimoniū solui. ꝛ nihilominꝰ si mortuus suscitaret posset cōtrahere cum alia prima viuente: sic nō est incōueniēs ꝙ post matrimoniū iniciatū per ingressum religionis ꝛ per mortē spūalē solutū si religiosus per dispensationē suscitet ad vitā ciuilem ꝙ cōtrahat cum alia prima viuente nec ꝓpter hoc habet plures vxores. sed vnā tñ quia cū prima fuit solutū matrimoniū. hec Pe. L 9º ad idem arguit Hodofredus. xj. quolibet. q. 17. dicēs ꝙ ad reformationē pacis vbi imminet periculū uel perturbatio ecclesie uel in aliquo tali casu pōt dispensari in tali voto. quia si nō posset. aut hoc est quia nō potest recōpensari per eque bonū uel melius. aut ꝓpter votū aut ꝓpter solēnitatē voti. Sed nullū istoꝝ impedit. primū non. qꝛ virginitas uel cōtinentia monachalis nō est de essentia virtutis ꝓtinētie sed est quidā grad⁹ accidentalis superaddit⁹. sicut abstinere a carnib⁹ nō est de essentia eius in quo p̃ncipaliter consistit virtus abstinētie. sed ē quoddā accidētale additū. ꝓpter qō castitas Jobis nō ꝓferet matrimonio abrahe. vitare aut periculū discordie ex qua posset cōturbari pax ecclesie ꝛ reformare pacē in tali casu est satis maⁱ bonū q̃ illud accidentale supaddit⁹ sup bonū cōtinētie cōiugalis. bonū enī cōe melⁱ⁹ est ꝛ diuinⁱ⁹ q̃ bonū singularis psone ꝙ oportet adeo actⁿ maioris pfectionis de se intimittere. scꝭ actⁿ vite cōtēplatiue ut exercēat actus minus pfecti. scꝭ actus vite actiue. ꝓpter bonū cōe. nec est cōtra hoc qō dicit Ecclesiastici. 26. Nō est digna ponderatio cōtinentis aīe. tū qꝛ ibi non accipit cōtinentia. p spāli virtute sed ꝓ omni. tū quia matrimoniū nō tollit bonum continentie simpliciter: sed tñ q̃tum ad illū gradū accidētalē. 2ª etiā nō ipedit. scꝭ obligatio voti. qꝛ votū fatuū nō obligat. scꝭ si aliquis sic voueret seruare aliquid ꝙ si tot⁹ mūdus periret non dimitteret fatuū esset. q̃ nō obligaret tale votū. sufficit enī ꝙ ꝓpter ꝓpriū comodū uel ꝓpria sponte non intendat qō vouit mutare. ille etiā cui⁹ est discernere in quo casu expedit seruare votū pōt in dispensatione voti. extra de iureiurādo. venientes. 3ª etiā nō ipedit scꝭ solēnitatio. Primo qꝛ oē illud qō ex statuto ecclesie habet vigorē per ecclesiā pōt mutari ꝛ in eo papa pōt dispensare. sed oēs solēnitationes ꝛ oēs religiōes superaddite religiōi xp̃iane habent vigorē ex ordinatiōe ecclesie. q̃. ꝛc. sic enī ꝓtinētia ānexa ordini sacro ē ex statuto ecclesie. ita etiā dicta solēnitatio. ꝓpter qō ita pōt dispensari in vno sicē in alio. ꝛ qꝛ nulla sanctificatio cuiuslibet religionis ab hoie cōficte debet ꝓiudicare religioni xp̃iane in qua ꝓmittitur aliqd indelebile in aīa. scꝭ si talis sanctificatio impediret matrimoniū q̃ qō tollere ꝓturbatio ecclesie ꝛ religionis xp̃iane tūc ꝓiudicaret religiōi xp̃iane. ergo ꝛc. 3º qꝛ sanctificatio q̃ aliqd deputat cultui dīno. licꝭ repugnet actib⁹ contrarijs. scꝭ inhonestis ꝛ vitiosis. nō tñ repugnat actibus honestis in casu necessitatis exercēdis. licꝭ sint simpliciter minus boni q̃ actus religionis. scꝭ actus cōtemplationis. sicut patet ꝙ episcopi. ꝓpter necessitatē cōmunitatis tenenē intermittere actus cōtēplationis ut vacent actibus vite actiue. ꝛ religiosus in necessitate patris teneret intermittere obseruātias religionis. ꝓpter laborem manuū ad subueniendū patri. sed actus matrimonij sūt actus honesti. licꝭ nō sint ita boni sicut actus religiosoꝝ simpliciter loquēdo. tñ in casu tante necessitatis eēnt magis boni ꝛ magis necessarij q̃ actⁿ religiosorū. ergo sanctificatio religionis non impedit quin in aliquo casu tante necessitatis posset dispensari cum religioso ꝙ matrimoniū contrahat. decretalis aut illa de statu monachorū. cum ad monasterium. nō dicit impossibilitatē. sed notat difficultatē: sicut dicē nō posse fieri quod nō sine magna causa pōt fieri. hec ille. Io. ad idem arguit Henricus. 5º quolibet. q. 27. Qō ingt alij dicūt ꝙ semel sanctificatū deo nō potest in alios vsus mutari ut dicit Leuitici vltimo. quia nō pōt fieri ut sanctificatū sanctificationē amittat. ut patet in calice. solēnitas autem voti consistit in quadā cōsecratione qua anima deo sanctificat. ꝛ ideo nō potest nō esse sanctificata. sicut semel factⁿ sacerdos non potest non esse sacerdos. ꝛ sic papa in voto cōtinentie dispensare nō potest nisi qñ est accidētaliter annexa voto. ut patet in sacro ordine. tūc enī papa potest dispensare nō aut qñ essentialiter est annexa ut in voto religionis. hoc inquā nō valet. quia sanctificatū nō potest mutari in alios vsus contrarios per dispensationem. potest tñ mutari in vsum magis ꝓficuū in quo virtute saluat votum ut si vrgente necessitate lapides altaris in alium vsum auertterentur. nec est differētia siue essentialiter siue accidentaliter sit annexa voto. quia qualiter cūq; quis obliget se voto uel iuramēto semp intelligitur excepta auctoritas superioris. ut extra de iureiurando. venientes. Sciendū tñ ꝙ in malo quod auertit a fine ut est peccatum mortale uel retrahit ut est veniale nō cadit dispensatio. nec deꝰ nec hominis quia sicut deus in se peccare non potest. ita nec creatura a se auertere nec retrahere. aliud autem ē malū quia est occasio mali ut est vsus diuitiarum ꝛ temporalium super quo malo cauendo inducta sunt statuta legis posita quorū quedam sunt imediate a deo ut sacramenta ꝛ alia que pertinēt ad credenda ꝛ in talibus solus deus dispensat. alia sunt instituta per hominē ꝛ illa habent dispensationem ꝓ loco ꝛ temporꝛ.

Ayuntamiento de Madrid

Et ideo quia viuere in matrimonio uel extra: habere temporalia uel nō sunt ab institutione humana. nec cōtrariant iuri diuino ul naturali. in talib⁹ dispēsare pōt imo debet cū videt hoc esse bonū rei publice. hec ille in forma. ¶ Cōtra 3ᵃᵐ ꝓnē arguit Scotus ꝓbando q̄ nō ideo matrimoniū impedit per sacros ordines. quia habent annexū votum cōtinentie. q̄z id votum aut sit annexū q̄ illud vouet suscipiens aut tantūmdo q̄z ex ꝓcepto ecclesie est q̄ sit annexū. q̄z tenere ē seruare ac si voueret. nō primo mō quia nullus vouēs vouet nolitum. sed iste suscipiēs ordinem sacrū explicite habet in volūtate nō continere ut est possibile. ergo ipse nō vouet continentiā. Si dicas q̄ vouet in facto qō facit in suscipiēdo ordinē. quia antiqui patres latius vouerūt ꝛ iste suscipit simile signū. Cōtra. nullus tenet ex voto ad votū factū ab alio si habet votū cōtrariū. ꝓterea suscipiūt ordⁿᵉᵐ idem signū. ꝛ trī sine voto calstitatis. Si 2ᵃ mō ergo cōtrahens simpliciter ꝛtrahit. ꝓbat extra de matrimonio cōtra interdictū ecclesie contracto. ex litteris. licz ꝛtra interdictū transire ad 2ᵃ vota nō debuerit. non est cōueniēs ut hoc sacramentum coniugij dissoluat. Alia trī pnia debet eis imponi. q̄z cōtra prohibitionē ecclesie hoc fecerūt. q̄ si tantūmdo est annexū votum continentie ordini sacro ex ꝓcepto ecclesie. sequitur q̄ non simpliciter illegitimat ad cōtrahendū. vniuersaliter enī in iure statutū. ꝓhibens hoc fieri non illegitimat nisi cōtineat talē sententiā si cōtractū fuerit dirimat uel si copulati fuerint nō sūt aliqualiter copulandi. hec ille. Et in hoc secūdus articul⁹ terminat.

¶ Quantū ad tertium articulū respondendū est obiectionib⁹ supradictis. Et quidē ad ꝓmū Aureoli cōtra ꝓmā ꝓnē dicit q̄ illud non aliud concludit nisi q̄ nullⁿ homo pōt dispēsare sup plurralitate simultanea vxoꝝ nō autem cōcludit qn deus sup hoc possit dispensare nec qn eius auctoritate pluralitas vxorū aliqⁿ fuerit aut in futurū possit esse licita. Et ad hunc intellectum arguit ꝓpe. de palude. dis. 33. q. i. arti. 2ᵃ. q. 3. q̄ in lege noua de nullius licentia talis pluralitas liceat etiam vxore sterili consentiente ꝛ papa dispensante. qō dicit patere tripliciter. ꝓimo per illud quod habet Math. 19. Quicūq̄ dimiserit vxorē ꝛ aliam duxerit mechat. si ergo dimissa vxore. nō licet aliam ducere. multo minus ipsa retenta quia magis licet habere vnā vxorem post aliā q̄ duas simul. Sed ad hoc dicūt quidā q̄ loquitur quādo vxore dimissa ipsa inuita i eius ꝓiudiciū alia superinducitur non aūt quando hoc fit de ipsius volūtate. Sz hec solutio nō valet. q̄z plus licet facere viro contra bonū matrimonij vxore fornicāte ꝛ inuita q̄ nō fornicāte ꝛ voluntaria. q̄z ipsa fornicante ꝛ inuita licet viro intrare religionem uel suscipere sacramentū ordinis si non ē bigam⁹ etiam si illa sit suspecta de incōtinentia. sicut patz per effectum nō trī de licentia ipsius caste hoc licet. Si ergo vxore fornicante nō licet aliā superinducere etiam si ipsa est sterilis. multo minⁿ nec ipsa licentiante. 2ᵃ quia xps reduxit matrimoniū ad ꝓmā eius institutionē qn dixit: ab initio non fuit sic tūc dictū est: Erunt duo in carne vna. nō tres uel quattuor. ꝛ adherebit vxori sue. non duabus uel tribus. ergo cōtra hoc non valet assensus ꝓuatorum nec dispensatio hois. Sed ad istam rōnē dicunt quidā q̄ natura humana fuit ꝓimit⁹ instituta nō solū q̄tum ad ea que sūt necessitatis. sed q̄tū ad multa que sunt perfectionis: sicut matrimoniū tūc fuit institutum fm statū suum optimū a quo trī si deficeret nō ꝓpter hoc esset malū aut illicitū. nō enim omne quod deficit ab optimo est malū. Est enī in bonis dare bonū ꝛ melius sicut in malis est dare malū ꝛ peius. optimⁿ ergo stat⁹ matrimonij est vniⁿ cum vna. sed nō est malus vnius cum plurib⁹ si subsit causa. non esset ergo oio contra rationē si quis diceret q̄ sicut papa dispensat in solēni voto continētie ꝓpter bonū cōe. sic ꝛ in ꝓposito. Sed aduertendū q̄ illud nō semper licuit. vnde ante abraham nō fuit dispensatū. vnde ab abrahā vsq̄z ad moysen nō fuit inspiratio nisi ad prēs. vni abrahā sil' habuit sarai ꝛ agar deo dispensante. sed non fuit dispensatū cūalijs a genere abrahā. q̄z nō solū ꝓpē multiplicationē sobolis. alias aī viluuiū aut statim post fuisset concessum. cū nec filijs noe nec lamech licuerit. sed ꝓpter augmentū cultⁿ diuini: qō nō erat in alijs gentib⁹ sicut in circūcisis a moyse vsq̄ ad xpm. nec solū licuit regibus. imo sacerdotib⁹. q̄z de vtraq̄z tribu xps erat futurⁿ. ꝛ salomoni de q̄ xps erat nascitur⁹ moyses legislator nō. ꝓbibuit sicut nec fecit helcana sub lege qui nō erat de tribu regali. nec etiam sacerdotali. ꝛ Deutero. de vxore odiosa ꝛ dilecta agendo supponit tūc licitū fuisse habere plures vxores puta ꝓpter sterilitatem ul si magis fit mētio de rege q̄ plures pōt tenere. in lege aūt euāgelica nūq̄ licuit nec licebit. nec indeis nec alijs modo licet. lege aūt ciuili eū qui binas vxores habuerit cōcomitat infamia. nec vnq̄ licuit nisi propter multiplicationē diuini cultⁿ qui tunc fiebat per carnis ꝓpagationē. vnde cū mō fit multiplicatio cultⁿ dini p generationē spiritualē. inde ē q̄ mrimonia restrigēda sūt ꝛ non ampliānda. 3ᵃ ratio specialis quare minⁿ potest hoc fieri nūc q̄ tūc. est. quia sicut sponsalia coī cōsensu facta auctoritate ecclesie dissoluūt ut alias copulas requirūt quia non est ibi aliquod vinculū sacramenti fīē ante legē nouā non erat aliqō vinculū reale in matrimonio. sz pura relatio rōnis. sicut ex hoc q̄ aliquis dat se in seruū a quo pōt manumitti ꝛ liber fieri sic in sacramentis illius legis nec character nec aliqd hō impmēbat. ꝛ ideo nisi quia matrimoniū erat a deo institutū. ꝓpria voluntate potuisset dissolui. vnde fm leges gentiles qui cōsiderabāt matrimoniū solum ut quēdam contractū indifferenter sibi poterant dare libellū repudij. sed quod deⁿ coniūxit homo nō separet vnde non licebat nisi dei auctoritate nō ꝓpter vinculum reale. sed dei ordinatiōē qui nolebat matrimoniū dissolui. nec plures vxores simul habere nisi dispensatiue. nūc autē sicut in alijs sacramētis impriūit character indelebilis. sic ꝛ in matrimonio vinculū vsq̄ ad mortē naturalē uel ciuilem. vnde q̄z ligamen manens impedit cum alia contrahere. ꝓpēa qui hoc ligamen amouere nō potest dispensare nō pōt. hec ꝓpe. in forma. ꝛ bene. ꝛ cōformiter sancto Tho. dis. 33. q. i. arti. 2ᵃ in solutione tertij argumēti. vbi sic dicit. Ueniēte xpo fuit tempus plenitudinis gratie xpi per quā cultⁿ dei in omnes gentes spirituali ꝓpagatione diffusus ē ꝛ iō non est eadem ratio dispensationis nūc que erat ante xpi aduentū qn cultus dei. ꝓpagatione carnali multiplicabat ꝛ cōseruabat. hec ille. Item ibidē in solutione secūdi. sic dicit. Jn quādā decretali de diuortijs dicit q̄ nūq̄ licuit alicui habere plures vxores sine dispensatione p diuinā inspirationē habita. nec trī talis dispensatio datur contra rationes quas deus natu-

Ayuntamiento de Madrid

re inseruit. sed preter eas. quia ille rōnes nō sunt ordinate ad semp sed in pluribus: sicut etiam non ē contra naturam quando aliqua accidunt in rebus naturalib⁹ miraculose pter ea que frequēter solēt euenire. hec ille. ¶ Ad intellectum huius solutionis facit. pbatio 2ᵉ partis hui⁹ ꝓnis. Et similiter illud qō dicit scūs Tho. dis. 33. q. 2. arti. 2ᵒ in solutione pme. q. vbi sic dicit. Dispensatio in preceptis pcipue que sunt aliquo mō legis nature ē sicut mutatio cursus rei naturalis: q̄ quidem potest mutari duplicit. vno modo ex aliqua causa naturali per quam alia causa naturalis impeditur a cursu suo: sicut est in omnibus q̄ in minori parte casualiter accidunt in natura. sed p hunc modum non variat cursus rerum naturalium q̄ sunt semper: sed q̄ frequēter. Alio modo per causam penit⁹ supernaturalē. sicut in miraculis. ⁊ hoc modo pōt mutari cursus naturalis nō solum qui ē ordinatus ut sit frequēter. ꝫ etiam qui est ordinatus ut sit semp: ut patet in statione solis tempore Josue. ⁊ reditu eius tēpore Ezechie. ⁊ de eclypsi miraculosa tēpore passiōis xpi. Hec etiam ratio dispēsationis in pceptis legis nature quandoq̄ ē in causis inferioribus. ⁊ sic dispensatio cadere potest supra 2ᵐ precepta legis nature. non autē supra prima. quia illa sūt quasi existētia semp. aliquando aūt est ttū in causis superioribus ⁊ tūc potest eē dispēsatio diuinitus etiam contra pma pcepta legis nature ratione alicuius diuinimysterij signdi uel ostendēdi. sicut patet de dispēsatione pcepti Abrahe facti de occisione filij innocentis tales autē dispēsationes nō fiunt cōmunit ad omnes ꝫ ad aliquas singulares pslnas. sicut etiam de miraculis accidit. hec ille. Et applicat ad sepabilitatem matrimonij ⁊ plitatem vrorum. Ex quib⁹ p3 ad primū argumentum. ¶ Ad 2ᵐ dicitur q̄ si aᵐ intelligatur vniuersaliter tam de pseenti q̄ de potentiali. Falsa est. quia nulla lege fuit pmissa pluralitas maritorum: sicut fuit permissa pluralitas vrorum. ideo non ē oīmoda equalitas hinc ⁊ inde. De hoc beatus Tho. dis. 33. q. 1. arti. p̄. arguit sic. 7ᵒ loco. De lege nature est: quod tibi nō vis fieri alteri ne feceris. sed vir nullo modo vellet q̄ vror alium virum baberet. ergo vir contra legē nature faceret si aliam vrorem superinduceret. Ecce argumētum. sequitur responsio. Illud inquit preceptum: qō tibi non vis fieri alteri ne feceris. intelligi debet eadē proportione seruata. non enim si prelatus non vult sibi resistia subdito ipse subdito resistere non debet. ⁊ iō non ꝺ q̄ ex illius preceptis si vir nō vult q̄ vror sua habeat alium virum q̄ ipse non habeat aliam vrorem quia vnū virum habere plures vrores non est contra pma pcecepta legis nature. sed vnam vrorem habere plures viros est contra pma pcecepta legis nature eo q̄ per hoc q̄tum ad aliqd totaliter tollitur. ⁊ q̄tum ad aliqd impeditur bonū pslis quod est principalis finis. in bono enī pslis intelligitur non solum procreatio: ꝫ etiam educatio. ipsa autem procreatio pslis ⁊ si non totaliter tollatur. quia contingit post primam impregnationem iterū mulierem impregnari. ut dicitur 9ᵒ de animalibus. tamen multum impedit. quia vir potest accidere qn corruptio accidat q̄tum ad vtrunq̄ fetum ut q̄tum ad alterum. sed educatio totaliter tollitur. quia ex hoc q̄ vna mulier baberet plures maritos sequeretur incertitudo pslis respectu patris cuiⁿ cura necessaria est in educando. ⁊ ideo nulla lege aut consuetudine est permissum vnam vrorē habere plures viros sicut e conuerso. hec ille. ¶ Ad 3ᵐ respondet scūs Tho. ibidem. arguit enim sic 6ᵒ loco. Contra legē nature ē q̄ homo se ad impossibile obliget. ⁊ ut qō vni datum est alteri detur. sed homo contrahens cum vna vrore sui corporis ei potestatē tradit ut sit necesse redere debitum cum petierit. ergo contra legem nature est. si postea alteri potestatem sui corporis tradit. quia non potest simul viriq̄ reddere debitum si simul peterent. Ecce argumentum. sequitur responsio. Dicendū inquit q̄ vir per matrimoniū non dat sui corporis potestatem vrori q̄tum ad omnia. sed solum q̄tum ad illa que matrimoniū requirit. nō autem requirit matrimoniū ut quolibet tempore vrori petenti debitum vir reddat nisi q̄tum ad illud quod principaliter ē institutum scz bonum pslis scz q̄tum sufficit ad ipregnationē. regrit aūt B matrimoniū in cūtū est remediū infinitum quod ē secūdarius illius finis ut quolibet tempore petenti debitum reddatur. ⁊ sic patet q̄ accipiens plures vrores non se obligat ad ipossibile cōsiderato principali fine matrimonij. ⁊ ideo pluralitas vrorū non est contra prima pcepta legis nature. hec ille. Ex quibus patet solutio ad argumentū Aureoli quia ex hoc q̄ vir baberet plures vrores non obligaret ad nulli reddendū debitum. ¶ Ad 4.ᵐ dicitur q̄ habere intensissimam amicitiā ad vrores non est principalis finis matrimonij sed secundarius. ⁊ ideo ex dispensatione dei potest otrahi matrimoniū sine tali intēsissima amicitia. sufficeret enī q̄ his plures vrores quālibet diligeret intēsius alijs nō suis vrorib⁹: ita nulla diligeret intensissime uel non vtrāq̄ intēsissime diligeret. Ad B intelligēdum facit dictū sci Tho. in simili. pposito dis. 33. q. 1. arti. 2ᵒ vbi arguit sic. 5ᵒ loco. In dispensatiōe nō debet pretermitti maius bonū ppter min⁹ bonū. sed fides ⁊ sacrm que non videtur posse seruari in mrimonio q̄ vnⁿ vir pluribus simul gib⁹ simul gis sūt melioza q̄ pslis multiplicatio. q̄ intuitu huius multiplicationis dispensatio p dicta fieri non debuisset. Ecce argumentū. seqū rnsio. Dicēdū inquit q̄ ples fm q̄ est bonū matrimonij includit fidē ad deū seruandā. qz fm q̄ ples expectat ad cultum dei educanda ponit mrimonij bonū fides aūt ad deū seruanda ē potior q̄ fides vrori seruanda q̄ ponit bonū mrimonij ⁊ q̄ significatio q̄ pertinet ad sacrm. qz significatio ad fidei cognitionem ordinatur. ⁊ ideo non ē incōueniēs si ppt bonū pslis aliqd detrahit alijs duobus bonis. nec tamē oio tollūtur. qz etiam fides manet ad plures ⁊ sacrm aliq̄ mō. qz q̄tus non significet cōiunctio xpi ad ecclesiā in cūtū est vna significat cūtū distinctio graduū in ecclesia per plitatem vrorū. q̄ quidē est non solum in ecclesia militante sed etiā in triūphāte. ⁊ ideo illo⁹ matrimoniū significabat cōiūctionem xpi ad ecclesiā non solū militātē ut quidā dicunt sed etiā triūphantē vbi sunt diuerse mansiōes. hec ille. ¶ Ad 5ᵐ dr q̄ rō illa. pbat q̄ pluralitas vrorū est cōtra secūdaria pncipia iuris nature. non autem cōtra pmaria. ⁊ pro cuius intellectu sciendū q̄ sanct⁹ Tho. vbi supra arti. p̄. arguit sic 4ᵒ loco. Ius naturale est qō natura omnia animalia edocuit. ut dicit in pncipio digestorū. ꝫ natura nō docuit hoc omnia animalia q̄ sit vna vnius cum vnus mas in multis animalib⁹ pluribus feminis coniūgatur. ergo non est cōtra legē nature habere plures vrores. Ecce argumētū. segtur respōsio. Dicendū inquit q̄ ius naturale multipliciter accipitur. ⁊ primo modo eni ius aliquod dicit naturale

Ayuntamiento de Madrid

ex principio. quia sc3 a natura est inditum. ⁊ sic diffinit Tullius in 2° retbozice vicens. Ius nature est quō nō opinio genuit: sed quedam innata vis inseruit. Et q2 etiam in rebus naturalibus dicūtur aliqui motus naturales: non quia sint ex principio intrinseco. sed quia sūt ex principio superiori mouēte. sicut motus qui sūt in elemētis ex impressione corporum celestium naturales dicūtur ut dicit cōmentator 3° celi. Ideo ea que sunt de iure diuino dicūtur esse de iure naturali cum sint ex impressione ⁊ infusione superioris principij sc3 dei. ⁊ sic accipitur ab Isidoro qui dicit. q̄ ius naturale est quod in lege ⁊ euangelio continetur. 3° modo dicitur ius naturale non solum a principio: sed a materia. quia de naturalibus ē. ⁊ quia natura contra rationem diuiditur: a qua homo ē homo. ideo strictissimo modo accipiendi ius naturale: illa que ad homines trīs pertinent. ⁊ si sint de dictamine ratiōis naturalis nō dicuntur esse de iure naturali. sz illa trīs que naturalis ratio dictat de his que sunt hoi alijsq animalibus cōmunia ⁊ sic dat dicta diffinitio sc3 Ius naturale ē quō natura oia animalia docuit. pluralitas ergo vxoꝝ q̄uis non sit contra ius naturale acceptum 3° modo. est tamē cōtra ius naturale 2° modo acceptum. quia iure diuino prohibetur. ⁊ etiam contra ius naturale primo modo acceptum. quia natura dictat animali cuiliber fm modum conuenientem sue speciei. vnde etiam quedam aialia in quibus ad educationē prolis requiritur sollicitudo vtriusq sc3 maris ⁊ femine naturali instinctu seruant diunctionem vnius ad vnū: sicut patet in turture ⁊ columba ⁊ hꝰ. hec ille. Ex quibꝰ patet ad argumentū. Item ibidem 8° loco arguit sic. Quicquid est contra naturale desiderium est contra legem nature. sed zelus viri ad vxorem ⁊ vxoris ad virum naturale ē quia in omnibus inuenitur. cū ergo zelus sit amor non patiēs consortiū in amato. videtur q̄ contra legē nature sit q̄ plures vxores habeant vnum virum. Ecce argumentum. sequitur responsio. Dicendū inquit q̄ naturalis inclinatio in appetitiua sequtur naturalem conceptionē in cognitiua. ⁊ quia non est ita contra naturalem conceptionem q̄ vir habeat plures vxores: sicut vxorē habere plures viros. ideo affectus vxoris non ita refugit consortium in viro sicut econuerso. ⁊ ideo tam in hominibus q̄ in alijs animalibus inuenitur maior zelus maris ad feminā q̄ econtra. hec ille. Finaliter dicitur q̄ dato q̄ rationes precedētes probarent q̄ pluralitas vxorum esset contra prima principia iuris naturalis. ex hoc non posset concludi quin deus in tali pluralitate posset dispensare sicut patet in solutione primi. sed solum q̄ nullus homo in hoc posset dispensare. ⁊ ideo ista q̄nq̄ argumēta in nullo vulnerant ꝓnem. ¶ Ad argumenta 2° loco inducta contra eandem ꝓnem per oppositum ad precedentia nūc dicendum est. Et ad primū quidem dicitur q̄ pluralitas vxorū licz non de per se habeat impedire pacē domus ⁊ in aliquo casu possit cōpati pacē. tamen pro statu nature corrupte ut in plurib⁹ impedit pacem familie ⁊ raro eam patitur cum pariat zelotipiam ⁊ multa alia incōuenientia ⁊ defectus eam concomitentur: ut patet in probatione ꝓnis. ars autem ⁊ lex non solum cōsiderant ea que sunt per se. vez etiam ea que accidunt ut in plurib⁹. Et ad hoc faciunt argumenta Aureoli ⁊ ea q̄ dicta sunt in probatione prime partis ꝓnis huius. potissime quia cōpatibilitas pacis ⁊ pluralitatis non contingit sine corporis ⁊ anime virtute que nō inest homini a natura. imo pauci ad eam etiam cū exercitio attingant: ideo naturalis inclinatio talem pluralitatem refugit ⁊ aliqualiter detestatur. ¶ Ad 2m dicitur negando anis cū sit expresse contra plm. 8° ethi^c. ca° 13° vbi sic dicit. Viro autē ⁊ vxori amicitia fm nām videt existere. homo enim natura aial cōiugale magis q̄ politicum ⁊ quāto prius ⁊ necessariū magis domus ciuitate ⁊ filiorū procreatio cōmunis animalibus. alijs quidem ergo animalibus in trīs cōmunicatio est. homines autē non solū procreationis filiorum grā cohabitant: sed etiā eorum que in vitam. cōfestim enim diuisa sunt opera ⁊ sunt altera viri ⁊ vxoris. sufficiūt ergo ad inuicem ad cōmune ponētes. ppria. hec ille. Ad dicerū vero Aug^i dicitur q̄ intelligendū est pro statu innocentie. secus autem est pro statu nature tali gratia destitute ⁊ sibi derelicte in q̄ aliqua opera multo conuenientꝰ fuit per feminā q̄ per marē. ¶ Ad 3m dicitur q̄ illud argumētū probat q̄ ex diuina dispēsatione licuit habere plures vxores. non autem q̄ auctoritate propria. alias cuilibet nunc liceret si argumentum valeret habere plures vxores. In preceptis enim naturre non solum primarijs sed etiam secūdarijs solus deꝰ potest dispēsare ⁊ presertim in matrimonio quod non solum est nature officiū. sed etiā legis dei sacramētum requirēs ad sui cōplemētum tria bona sc3 prolē fidem sacramētum: quoꝝ 2° aliqualiter repugnat pluralitas vxoꝝ ut supra dictum ē. talis etiā pluralitas iure diuino prohibetur ut dictū est in solutione 5° Aureoli. ¶ Ad 4m dicitur primo q̄ dispensatio de pluralitate vxorū primo facta fuit p internā ispirationē. ⁊ secūdario per exēplū sanctoꝝ patrū deriuata ē ad alios fideles dictaxat ut dictū est in pbatione 2^e ptis prime ꝓnis. De B scūs Tho. dis. 33. q. i. arti. 2° vbi arguit sic 3° loco. Si aliqd ē licitum ex dispensatione hoc nō licet nisi in illis in quibus dispēsatio fit. non aūt legiē aliq̄ dispensatio cōmunis in lege cum omnibus facta. cū ergo oēs coiter qui volebant plures vxores accipere in veteri testamēto. nec ex hoc reprehēdantur in lege aut ppbetis. videtur q̄ non fuerit ex dispensatione licitū. Ecce argumentum. sequitur responsio. Dicēdum inquit q̄ q̄lis est lex talis debet eē dispensatio legis. ⁊ q2 lex nature est in cordibus impressa nō oportuit dispensationem eorum que ad legem nature pertinent lege scripta dari. sed per internam inspirationem fieri. hec ille. Cum autem dicit arguens q̄ si talis dispēsatio inotuit posteriorib⁹ exēplo priorū tunc eque innotuit infidelibus sicut fidelib⁹. ergo ⁊c. Dicit q̄ fidelib⁹ innotuit exemplo priorū ⁊ verbo atq̄ doctrina patꝝ q̄ talis pluralitas vxorum in populo dei erat licita. infidelib⁹ aūt non sic innotuit. iō si infideles imitati sūt exēplū sāctorum patrum non excusantur a peccato. quia dispēsatio illa ad eos non se extendebat. sz trīs ad populū dei. Dicit 2° q̄ non ē inconueniēs q̄ omnes infideles plures vxores habētes ibōc peccauerint. nec q̄ ratio naturalis in eis circa hoc obscurata fuerit. q2 circa multa alia ⁊ deteriora ⁊ grauiora errabāt contra legē nature. De hoc sanctus Tho. vbi supra arti. 3° q. i. in solutione p̄mi sic dicit. In gentilib⁹ q̄tum ad multa lex nature offuscata erat vnde accedere ad concubinam malum non reputabant. sed passim fornicatione quasi re licita vtebantur. Item ibidem arguit sic 2° loco Ius positiuum a iure naturali profectum est ut dicit

Ayuntamiento de Madrid

Tullius. sed fm ius positiuum simplex fornicatio non ꝓhibebat. imo pon⁹ in penā fm antiquas leges mulieres lupanaribus tradende condemnabant. ergo habere concubinam nō est cōtra legem nature. Ecce argumētum: sequit responsio. Dicendum ē q̄ ex ꝑdicta obscuritate in quā ceciderūt gentiles deo debitā gloriam non reddentes: ut dicitur Ro. p̄. lex illa processit t nō ex instinctu legis nature. vnde pualēte religione xpiana lex illa extirpata est. hec ille. Ibidem etiā dicit in solutione 3ᵉ. q. q̄ habere concubinam ꝓprie dictam est contra prima ꝓcepta legis nature: que nō recipiunt dispēsationem. habere autē plures vxores ē contra secūdaria ꝓcepta legis nature q̄ sunt dispēsabilia vti nimirū si gētiles errabant circa secūdaria ꝓcepta cū errarent circa primaria. ¶ Ad 5ᵐ dr q̄ illa opinio ibidem recitata falsa ē t multū improbabilis: ut ostendit -Petr⁹ de palude dicēs: Cōmunis opinio habet q̄ nec de consensu alterius nec ꝓpter sterilitatem vnq̄ licuit habere plures vxores nisi diuina dispensatione. quod ꝓbat. quia non plus iuris habet vir in vxorem q̄ ecōtra quo ad cēntialia mrimonij. nec plus indiget ꝓle mulier q̄ vir. sz nunq̄ de licētia viri sterilis licuit vxori ducere alium virum. ergo nec ecōuerso. licz vnū sit grauius alio t innaturali⁹. quia non solū naturale: sed nec ius publicum priuatorum pactionib⁹ tolli uel mutari pōt sicut alibi dicit. t multo min⁹ ius diuinū. vnde si vxor plures viros habere: nō potest fieri licitū per quodcūq̄ pactum. quia ē contra finem mrimonij ut ē naturale a natura generis. ergo nec viri habere plures vxores. quia ē contra finē matrimonij quod ē bonum fidei t contra societatē fm q̄ est naturale a natura specici t contra bonum sacramēti. quia xp̄s ē sponsus vnius sponse: licz non eque sicut primū. hec -Petr⁹ t bene ꝑfertim loquendo de Ꝑbēdus matrimoniū simpliciter t transferētib⁹ totam potestatem corporis in alterum t non ad tempus determinatū. quod addo quia aliter contradiceret dictis sci Tho. recitatis i solutione 2ᵃ. t tertij argumēti Aureoli. ¶ Ad 6ᵐ respondet -Petrus dicēs. q̄ duo non possunt eē domini eiusdē rei in solidū uel possessores. vnde si alicui dedi vsū in nemore meo. de eius volūtate possū dare alteri. qz se cōpatiūtur q̄ quilibet accipiat suam necessitatē qō est accipere partem t non totum. non autē sine licētia eius si per hoc paraē sibi ꝓeiudicium. Si autem vendidi vsūfructū de licētia ei⁹ manente primo vsufructu fieri non pōt q̄ ali⁹ habeat totū vsūfructū cum i vna re non possint esse plures vsufructus sic plures vsus quia vsufructus ē ius plenum vtendi fruendi rebus salua rerum substantia. potest ergo inter eos si prim⁹ vult partiri vsufructus: sed non potest ab vtrogz i solidū haberi. sic est i proposito. quia natura matrimonij est q̄ iunx habeat plenam potestatem t plenum dominū in corpore alterius. quādo ergo ducta ꝑma ducit 2ᵐ. aut dat sibi partem potestatis aut totā. Si totā. q̄ prima desinit eē vxor. quia non potest haberi a duobus in solidum. si partem q̄ mutatur natura mrimonij: qō sol⁹ actor nature pōt. sic si acciperet vxorē vsqz ad pasca. ꝓpter hoc enim non potest meretrix dare potestatem corporis ad horam. quia illud potest dare in perpetuū. quia natura illius actus ē ut cōgruat fm q̄ natura intendit ex eo. hoc autē requirit q̄ totaliter detur t non partialiter diuidiē. quando aūt vn⁹ vouet castitatem de licentia alteri⁹ nullus accipit potestatem ad actus carnales sup corpus alterius ponentis nec i parte nec in solidū: vnde non ē simile. hec -Petrus t bene. Dum tamen intelligatur sine ꝓeiudicio illorū que dicta sūt ad 3ᵐ Aureoli de viro habente plures vxores. aliter falsum diceret -Petr⁹. ¶ Ad 7ᵐ respondet idem -Petrus q̄ cū illis fuit dispēsatū ꝑ inspirationē licz non sit scriptum. magis autem de repudio agit scripta est dispensatio. quia magis scripta ꝓhibitio sepationis quando victum est: Relinquet patrē t matrē t adherebit vxori sue. ergo non adherere caste sic debuit reuelari t scribisīē Abrahe fuit per ꝓphetiā Ade reuelatū. t postea a Moyse scriptum. nō sic autē nō habere plures vxores erat in scriptura. ꝑ hibitū. sed habere plures regi fuit interdictum. sicut ergo erat i tabulis cordis scripta ꝓhibitio: sic sufficiebat cordis dispensatio. t ista est solutio Innocentij in decretali. Gaudem⁹. quia nihil tam naturale q̄ vnū quodq̄ dissoluī eo genere quo ligatū est: ut dicit alibi vnde ꝓceptum quod habet obligationē ex inspiratione habet dispensationem ex sola inspiratōe. hec -Petrus t bene. t cōcordit sancto Tho. ut patet ex dictis ad 4ᵐ. Item dis. 33. q. 1. arti. 3ᵃ q. 3. in solutione tertij sic dicit. Sicut i lege Moysi ꝑ dispēsationē licebat dare libellū repudij ad vitandū vxoricidiū. ita ex eadē dispensatione licuit Abrahe eijcere agar ad significādū mysterium quod apl̄us explicat. Gal. 4ᵃ. Et etiam ille filius heres non fuit ad mysterium pertinet ut ibidem patet. sicut etiā ad mysterium pertinet q̄ Esau filius libere heres non fuit: ut patet Ro. 9ᵃ. Et similiter ꝓpter mysterium factum est: ut filij Jacob ex ancillis t liberis nati heredes essent: ut dicit Aug⁹. quia xp̄o nascūtur i baptismo filij t heredes tam p bonos ministros quos liberi significant q̄ per malos qui per ancillas significant. hec ille. ¶ Ad 8ᵐ ridet idem -Petr⁹ q̄ pluralitas vxorū, ꝓhibita erat lege nature. t mos ille inoleuit ex diuina inspiratione uel dispēsatione t nō ex nature corruptiōe sicut simplex fornicatio. ideo rē. Et addit -Petrus q̄ illa solutio q̄ datur in qnto argumento ad decretalem. gaudem⁹. q̄ nulli licuit nisi sibi fuit diua dispensatiōe ꝓcessū. id ē de dictamine rōnis interioris. non ē ad mētē decretalis. hec -Petr⁹ t bene t concordit beato Tho. ut patet ex allegatis in solutione p̄mi argumēti Aureoli de illa decretali. Item dis. 33. q. 2. arti. 2ᵃ q. 3ᵃ arguit sic 2ᵃ loco. Aug⁹ dicit de duabus vxorib⁹ q̄ mos erat penū nō erat. sz tpe legis erat talis ꝓsuetudo q̄ repudiata aliū virum ducebat Deut. 24. igit rē. Ecce argumentū. sed rīsio. Dicendum inquit q̄ in illo verbo Aug⁹. mos non ponitur ꝑ ꝓsuetudine. sed ꝓ actu honesto fm q̄ a more dicitur aliquis moziger atus. quia ē bonorū moz. t sicut a more ꝓphetia mozalis noiatur. hec ille. Verūtamen. q. 1. arti. p. in solutione 2ᵃ videt scūs Tho. aliter sentire. nā ibidē sic dicit: Sicē dicit Tulli⁹. res a natura ꝑfectas t a consuetudine approbatas legum virtus t religio sanxit. vnde patet q̄ illa que lex naturalis dictat q̄si ex primis principijs legis nature deriuata non habet vim coactiuam p modū ꝓcepti absolute nisi posticq̄ lege diuina uel humana sancita sunt. t hoc est qō dicebat Aug⁹. q̄ non faciebant cōtra ꝓceptum. quia nulla lege erat ꝓhibitum. hec ille. Item ibidem in solutione p̄mi exponens illud Aug⁹. Quādo mos erat peccatū nō erat rē. sic dicit. Cōsuetudo nō ꝓeiudicat legi nature q̄tum ad prima ꝓcepta ipsius que sunt quasi cōmunes animi cōceptiones in speculatiuis. sed ea que ex istis trahūtur ut ꝓclusiōes ꝓsuetudo auget

Ayuntamiento de Madrid

ut Tullius dicit in 2° rhetorice. Et siliē minuit. & hō est
preceptum legis nature de vnitate vxoris. hec ille.
In quib⁹ videt velle ḡ sola ꝯsuetudo excusabat plu-
ralitatē vxorū ab omni peccato tam fideles q̄ infide-
les. Sed dicendū ḡ ipse loquitur de consuetudine di-
uinitus inspirata tm. & q̄ isto modo intelligat patet ex
his que dicit arti. 2° que allegata sunt pro 2° pte ꝯnis.
ideo nō est contradictio in dictis eius ad inuicē. nec ad
dicta Petri de palude. ¶ Ad 9ᵐ respōdet Petr⁹ ḡ si-
cut papa non ex eo ḡ papa potest miracula facere qō
est super naturā: sic nec pōt in pluralitate vxorū quod
est cōtra legem nālem dispensare, ppter quācūq; ne-
cessitatem. puta vltra mare ut ibi multiplicentur habi-
tatores uel rege babēte vxōrē sterilē, ppter heredem
uel si regina sarracenorū vellet cum sua gente cōuerti
si sic ꝯgatus quisq; eā duceret: que videtur iuste cause
quia nō pōt vinculum tollere. nec valet argumētū. qz
nō est simile. Si enī papa pōt dispensare in voto solēni: hō
est. quia illud supra simpliciter votum nō addit nisi aliqd
positiuū & mortē ciuilē. pōt aūt papa dispēsare in voto
simplici pure positiuo. & in morte ciuili. puta de seruo
facere liberū. & monachū ul' heremitā cogere ad ēpa-
tum q̄ quod hz vacare mūdo cui abtenunciauerat. sz si
monachus cū quo dispēsat cōsūmato matrimonio in-
trauit viuēte illa nō pōt papa cum alteri copulare ob-
stante ligamine nō voto. si autem solutus erat: uel car-
nali copula non secuta profitendo solutus fuit tūc pōt
sz in isto nō mortuo ciuili nec nālī q̄ cuis ea mortua sit
vxor vxoris nō pōt dispēsare. qz nō pōt ligamē tollē.
hec Petrus & bene. quo ad aliqua puta q̄ cōtra legē
naturalem ē mrimoniū carnale dissolui p hominē. sed
male dicit q̄ ad hoc q̄ mrimoniū spūale qō otrahit p so
lēnem pfessionē ÿgnitatis aut cōtinētie cū deo possit
p papā dissolui: cū 2ᵐ mrimoniū videat ēē indissolu-
bilē & inuiolabilē cū melē pfectē & solēni sit q̄ pmū ut
testat aplus. 1. Cor. 7°. Et scūs Tho. dis. 38. q. 1. arti. 3°
questiūcula 3ª arguendo ad oppositū. q. dicēs. Ille q
facit votū solēne cōtrahit mrimoniū spūale cū deo qō
ē multo dignī q̄ materiale mrimoniū. & de hoc di-
cēt in sequentib⁹ rndendo ad argumēta otra 2ᵃᵐ ꝯnē.
¶ Ad ea q̄ obijcit Scotus otra 2ᵐ ꝯnem dicitur q̄ 2ª
solutio ibidem recitata bona ē: & fm mentē sci Tho. ut
patet in pbatione ꝯnis. Et ad improbationē illius so-
lutionis dicitur q̄ posito q̄ in voto simplici actus vo-
luntatis vouentis eēt cōformis sibi: aut equalis actui
volūtatis q̄ est in voto solēni. nō tamē actⁿ exteriores
ipsius vouētis sunt equales aut ꝯsimiles in vtroq; vo-
to: nec circūstantie loci tpis modi & pſonarū coā q̄bus
emittūt votū. nec actus interior habet equalem virtu-
tem obligandi q̄ ad deū & homines hic & ibi. De ꝑdictis
scūs Tho. dis. 38. q. 1. arti. 2° in solutione 2ᵉ. q. sic dicit.
Uotū dicit solēne ex hō q̄ habet cōpletā vim obligādi.
ea enī ad rei solēnitatem pertinere dicūtur que ei cō-
pletum eē tribuūt. votū autē cum eēntialiter sit pro-
missio cōplementū sue virtutis accipit: sicut & pmissio
cui⁹ quidē obligatio tunc cōpletur quando aliquis hō
qō pmittit in pesenti dat q̄dāmō ponens eū cui fit pmi-
ssio in corpali possessione alicuius rei vnde habere
possit qō pmittit: sicut si aliquis fructus agri pmitte-
ret & pmitrēdo agrū daret. & siliter si seruiū aliquod
pmitteret & se iij seruū daret. & ideo tunc votum solē-
nizari dicit quando aliqs pritialiter se dat deo: diuinis
se seruitijs mācipando: qō fit p ordinis sacri susceptio-
nem: & per pfessionem certe regule debito mō facte
sez in manu eius qui debet recipere. & alijs circūstātijs
seruatis q̄ fm iura determinant. alias enī non cēt vo-
tum solēne q̄tūcūq; quis pfiteret. quia ex tali pfes-
sione nō fieret sub prāte eor: qui religioni pesunt. hec
ille. Item ibidem in solutione 2ᵉ. q. sic dicit. Diuisio vo-
ti in puatū & solēne est diuisio totius potētialis in ptes
suas: cui⁹ perfecta virtus est in vna suarum partiū. in
alijs aūt quedam pticipatio: sicut anima diuidit in rō-
nalē sensibilem & vegetabilem. virtus aūt voti ē obli-
gatio que quidē virt⁹ cōplete ē in voto solēni cui⁹ obli-
gatio nullo casu iterari potest. sed incomplete in voto
primato cuius obligatio aliq; casu iteratur. Itē ibidem
arguit sic 2° loco. Diuisio debet eē per ea q̄ sunt eēnti-
alia rei. sed puatum & solēne non diuidūt votum p ali-
qd quod sit eēntiale rei. quia votū eēntialiter ē quedā
obligatio deo facta. q̄tum aūt ad deū non differt ob-
ligatio vtrū fiat in secreto uel coā pluribus. ergo ꝑdi-
cta diuisio ē incōpetēs. Ecce argumētū. sequitur re-
spōsio. Dicendū inquit q̄ dicta diuisio datur p ea que
sunt eēntialia voto. illud enī ex quo votum habet vim
obligandi ē sibi eēntiale. vnde nō est verum q̄ obliger
penalē oibus modis: nec q̄ ad deū: nec q̄ ad homines
hec ille. Item arti. 3°. q. 3. in solutione pmi sic dicit. Uo-
tum simpliciter nō minus dicit obligare q̄ solēne in his
que ad deū spectant sicut ē separatio a deo p peccatū
mortale. quia mortaliter peccat frāgēs votū simpliciter
sicut solēne q̄tus grauius peccatū sit frangere solēne
ut sic opatio in genere accipiat non in determinata quā-
titate reat⁹. sed q̄tū ad matrimoniū p quod hō homi-
ni obligatur. nō oz q̄ sit equalis obligatiōis etiā in ge-
nere. quia ad quedā obligat votū solēne & nō simpliciter.
hec ille. Item ibidem 3° loco arguit sic. Uotum solēne
nihil habet qō non possit votū simplicē habere. & c. Et
rndet. dicendū q̄ votum solēne habet exhibitionē p pri
corporis quā non habet votum simpliciter. & c. Itē 2ª
2ᵉ. q. 88. arti. 7° arguit sic pmo loco. Uotū est quedam
pmissio facta deo. ea vo q̄ exterⁿ agūtur ad solēnita-
tem pertinētia non videnī ordinari ad deū: sed ad ho-
mines. q̄ p accidens se habent ad votum. non q̄ solēni-
tas talis est ppria cōditio voti. Ecce argumētū. sequi-
tur responsio. Dicendū q̄ hō solēnitas non solū pertinet
ad homines. sed ad deū in q̄tū habet aliquā spūalē conse-
crationē seu benedictionē cui⁹ deus est auctor. & si ho-
mo sit minister. fm illud Numeri. 6°. Inuocabūt nomē
meū sup filios israel & ego bēdicā eis. Nā votū solē-
ne habet fortiorē obligationem apud deū q̄ votū sim-
plex. & grauius peccat qui illud trāsgredit. Qō autē
dicitur q̄ votum simplex nō minus obligat apud deū
q̄ solēne. intelligēdū ē q̄tū ad hō q̄ vtriusq; transgres-
sor peccat mortaliter. hec ille. Ex quib⁹ patet primo q̄
fortⁿ obligat votū solēne q̄ simplex aut puatum non
solum quo ad actⁿ exteriores. imo q̄tum ad ipsum in-
teriorem voluntatis. 2° q̄ in voto solēni est perfecta
datio & exhibitio, pprij corpis. non aūt in voto simplici.
3° q̄ in voto solēni est quedā consecratio & dedicatio
persone ad dei obsequiū q̄ non est in voto simplici. 4°
q̄ solēne votum fortius obligat q̄ simplex non solum
quo ad homines. imo q̄ ad deū. ex quibus patet ad ar-
gumētum. ¶ Ad ea q̄ 2° loco otra 2ᵃᵐ ꝯnem inducunt
dicit primo in generali q̄ btūs Tho. fuit alterⁿ opini-
onis in 4.° sen. & alterius in sūma. ipse nempe 4.° sen-
dis. 38. q. 1. arti. 4.° q̄stiūcula pma in solutione tertij sic
dicit. De voto tinentie est duplex opinio. Quidā enī
dicūt q̄ nullus pōt in eo dispensare. sed hui⁹ ratio di-

Ayuntamiento de Madrid

uersa redditur a diuersis. quidã enĩ dicunt q̃ hoc accidit. qz votũ continentie nõ põt pretermitti sine B q̃ ad contrariũ voti aliquis delabat qõ nunq̃ licet. ſz votũ paupertatis põt pretermitti aliq̃ mõ: qõ non erit directe ctra votũ. sicut cum aliquis habet pecuniã nõ suo sed ecclesie noie. ſz B nihil est. quia sic votũ de abstinẽdo aliqua die determinata a carnibus non reciperet dispẽsationẽ aut votum de peregrinatiõe: quod ẽ absurdũ. Et ideo alij assignant aliã rationem dicẽtes. q̃ B cõtingit quia votum cõtinentie nõ recipit recõpensationẽ meliozis boni eo q̃ nõ est digna põderatio anime continentis. uel iõ. quia per cõtinentiam hõ de domestico inimico triũphat ut quidã dicũt. uel ideo. qz p religionem hõ perfecte cõformatur xpo: vnde in voto cõtinentie qõ in voto religionis includit ꝛ in alijs votis eẽntialibus religioni nõ potest dispensari ut quidã dicunt. sed B etiã nõ videtur sufficienter dictum. quia bonũ cõe est multo melius q̃ bonũ priuatũ. ꝓpter qõ hõ etiam interdũ ab ocio scẽ cõtemplationis remouetur que ẽ optima pars iudicio dñi Luce. 10. ut vtilitati primoꝝ vacet. Et ideo ut alij dicunt. ꝓbabilius videtur q̃ si cois vtilitas totius ecclesie uel vnius regni uel principie exposceret posset ꝛuenienter in voto continentie ꝛ in voto religionis dispẽsari quãtũcũq̃ esset solẽniçatũ. Non enĩ p votum põt aliqs se deo obligare ab eo in quo alteri tenetur. vnde talis posset imminere necessitas q̃ posset alicui iuste ꝓhiberi ne continẽtiam aut religionẽ voueret eadem necessitate manente. potest etiã dispensari in voto iam facto. hec ille. Bꝛ in 2ª 2ᵉ. q. 88. arti. 1ᵗ. tenet oppositum. dicit enĩ sic. In voto solẽni continẽtie tria possunt ꝛsiderari. ꝓmo gdẽ materia voti scz ipsa cõtinẽtia. 2º perpetuitas voti. cũ scz aliqs voto se astringit ad perpetuam obseruantiam cõtinentie. 3º ipsa solẽnitas voti. Dicũt ergo quidã q̃ votũ solẽne cõtinentie ẽ indispẽsabile rõne ipsius continentie que nõ recipit dignã recõpensationẽ: ut patet ex auctoritate Ecc]. 26º. Omnis ponderatio non ẽ digna alie continẽtis. cui⁹ rõnem quidam assignant. quia per continentiã homo triumphat de domestico hoste uel quia per continẽtiam homo cõformat xpo ꝓm puritatẽ alie ꝛ corporis. sed B nõ videt efficaciter dici. qz bona animẽ: utpote cõtẽplatio ꝛ oratio sũt multo meliora bonis corporis ꝛ magis nos deo cõformant. ꝛ tamen potest dispensari in voto orationis uel cõtemplationis. vnde non videtur esse ratio quare non possit dispensari in voto continentie si respiciatur absolute ad ipsam continentie dignitatem. prefertim cũ aplus j. Cor]. 7º ad continentiam inducat ꝓpter contemplationem dicens. q̃ mulier inupta cogitat que dei sunt. finis aũt potioꝝ ẽ his que sunt ad finem. ꝛ id alij rationẽ hui⁹ assignãt ex ꝓpetuitate ꝛ vtilitate hui⁹ voti dicẽtes: q̃ votum cõtinentie non põt pretermitti nisi p id quod est oio contrariũ quod nũq̃ licet in aliquo voto. sed B est manifeste falsum. quia sicut vti carnali copula ẽ cõtinentie contrarium ita comedere carnes uel bibere vinũ est contrarium abstinentie a talibus. ꝛ tamẽ in hꝰ votis potest dispensari. ꝛ iõ alijs videtur q̃ etiã in voto solẽni continentie possit dispensari ꝓpter aliquã cõmunẽ vtilitatẽ seu necessitatẽ. utputa in exẽplo de pacificatione terrarũ ex aliquo mãrimonio cõtrahẽdo. sed qz decretalis extra de statu monachoꝝ in fine illi⁹ c. cum ad monasteriũ dicit q̃ nec sũmus pontifex põt contra custodiam castitatis monacho licentiam dare. ideo aliter videtur dicendũ q̃ sicut habet Luc]. vlt] illud quod semel sanctificatum. est domino non põt in alios vsus cõmutari. non aũt potest facere aliquis ecclesie ꝓlatus ut illud quod ẽ sanctificatũ sanctificationem amittat in rebus inanimatis. puta q̃ calix consecratus desinat eẽ cõsecratꝰ si maneat integer. vñ multo minꝰ hoc potest facere aliqs ꝓlatꝰ ut homo deo consecratꝰ q̃diu viuit cõsecratꝰ eẽ desistat. solẽnitas autẽ voti ꝛsistit in q̃dã ꝛsecratiõe seu benedictiõe vouẽtis. ꝛ ideo non põt fieri per ꝓlatũ ecclesie q̃ ille q̃ votũ solẽne emisit desistat ab eo ad quod est cõsecratus. puta q̃ ille qui ẽ sacerdos non sit sacerdos: licz possit ꝓlatus ob aliquã cãm executionẽ ordinis inhibere. Et simili rõne papa non põt facere q̃ ille qui est ꝓfessus religionem non sit religiosus: licz quidã iuriste ignorantẽ cõtrariũ dicãt. Est ergo cõsiderandũ vtrũ continentia sit eẽntialiter annexa ei ad quod votũ solẽniçat. qz si nõ est ei eẽntialiter annexa põt manere solẽnitas cõsecrationis sine debito ꝛtinẽtie qõ nõ potest cõtingere si sit eẽntialiter annexũ ei ad qõ votum solẽniçat. non est aũt eẽntialiter annexũ debitum cõtinentie ordini sacro. sed ex statuto ecclesie. vnde videt q̃ ecclesiã possit dispensari in voto cõtinentie solẽniçato p susceptionẽ ordinis sacri. Est aũt debitum cõtinẽtie eẽntiale statui religionis p quẽ homo abrenunciat seculo totaliter dei seruitio mancipatus: qõ non põt simul stare cũ matrimonio in quo incumbit necessitas ꝓcurande vxoris ꝛ ꝓlis ꝛ familie ꝛ rerũ que ad hoc requiruntur. vnde aplus dicit. j. Cor]. 7º q̃ qui cũ vxore ẽ sollicitus est que sũt mũdi quõ placeat vxori ꝛ diuisus est. vnde nomẽ monachi ab vnitate sumitur p oppositum ad diuisionem ꝓdictam. ꝛ ideo i voto solẽniçato per professionem religionis nõ põt per ecclesiã dispensari. ꝛ rationẽ assignat decretalis. quia castitas ẽ annexa regule monachali. hec ille. Ex quibꝰ patet q̃ in sũma correxit quod dixerat in scripto. ꝛ ideo dictum sũme tenẽdum est. ¶ Ad ꝓmũ ergo argumentum Aureoli in oppositum dicitur q̃ ꝛnia ibidem facta nõ valet scilicz: interpretatio voti non potest vergere i ꝓeiudiciũ coitatis uel salutis vouentis. ergo votum solẽniçatũ per professionem religiõis potest cassari uel cõmutari auctoritate pape. quia indispensabilitas illa i nullo ꝓeiudicat bono cõmuni uel saluti vouentis. imo multum cõfert vtriq̃ ꝛ dispensatio opposita obesset cũ non sit cõgruũ medium ad talem finem plus q̃ separatio cõiugij aut pluralitas vxorum uel maritorum. Et de hoc sanctus Tho. 2ª 2ᵉ vbi supra arguit sic ꝓmo loco. Una ratio dispensandi in voto est si sit impeditiuum melioris boni. sed votum continentie etiam si sit solẽniçatum potest esse impeditiuum melioris boni. nam bonũ cõmune est diuinius q̃ bonum vnius. potest autẽ per continentiam alicuius impediri bonũ cõmune totiꝰ multitudinis. puta quando per contractum matrimonij aliquarum personarum que continentiam vouerunt posset pax patrie ꝓcurari. ergo videtur q̃ in solẽni voto continentie possit dispensari. Ecce argumẽtum. sequitur responsio. Dicendum q̃ periculo rerum humanarum est obuiandum per res humanas. nõ autem per hoc q̃ res diuine cõuertantur in vsum humanum. professi autem religionem mortui sunt mundo ꝛ viuũt deo. vnde nõ sunt reuocandi ad vitam humanã occasione cuiuscũq̃ euentus. hec ille. Et ꝓhac solutione facit dictum Alberti qõ recitatur in sũma confessorũ libro. 8º. q. 62. Notum inquit ꝛtinentie non recipit dispensationẽ. quia per nihil melius potest recõpẽsari

Ayuntamiento de Madrid

Nec valet illud quod dicit de utilitate regni uel principie. quia non fuit facienda mala ut eueniant bona. vnde temporib⁹ beati Mathei apli Effigenia virgo deo dicata noluit nubere regi cum se xpianū fieri cū omni populo suo promitteret: nec Matheus ad hoc consentire voluit. ita q̄ etiam mortem potius sustinuit hec Albertus 4.° sen. dis. 38. ¶ Ad z^m dicitur q̄ cū decretalis. cū ad monasteriū. extra de sta. mona. expīse dicat q̄ in hoc papa non potest licentiam dare. non est verisimile q̄ papa aliquando dispensauit cum monacho soleniter professo religionem. potuit tamen cōtingere q̄ dispēsauerit cum nouitio uel cum professo. p. professione non solēniçata. uel si dispēsauerit cum monacho soleniter professo: hoc non fecit auctoritate ppria z ordinaria. sed speciali consilio spiritus sancti. sicut in multis alijs fieri contigit. utputa quando mutauit formam baptismi baptiçando in nomine domini iesu. sine expressa inuocatione trinitatis. Cum autem dicitur q̄ maius bonum zc. responsum est in solutione primi. Et vlterius sanctus Tho. illud soluit. arguit enim vbi supra z.° loco. Latria est nobilior virtus q̄ castitas. sed si quis vouerit aliquem actum latrie: puta offerre deo sacrificium potest in illo voto dispensari. ergo multo magis potest dispensari in voto continentie qō est de actu castitatis. Ecce argumētum. sequitur responsio. Dicendum inquit q̄ in voto temporalis continentie potest dispensari sicut z in voto temporalis orationis: uel temporalis abstinentie. sed q̄ in voto continentie per professionem solēniçato non possit dispensari hoc non est inq̄tum est actus castitatis. sed inq̄tum incipit ad latriam pertinere per professionem religionis. hec ille. Ex quibus patet q̄ argumentum peccat fm non causam ut causam. quia nec ideo votum continentie per professionem religionis solēniçatum est indispensabile. quia castitas sit sūmū bonum virtutis. nec ideo quia maius non reperiatur. sed ideo quia est quid consecratum z deo dedicatum. quod nullo modo licet violari: nec propter mai⁹ aut minus aut equale bonum. z presertim quia talis dispensatio uel trāsmutatio est lege dei prohibita: ut patet Leuit. vlt. ¶ Ad 3^m dicit q̄ prima pars minoris vera est. sed in probatione eius assumitur quoddam falsum fcz q̄ continentia uel virginitas non sit bonum fm se. sed solum quasi medicina uel medium ad aliud. hoc enim falsum est. quia omnes concedunt q̄ virginitas est virtus specialis. sed omnis virtus est de per se bonis bonestis. etiam illa que presupponit malum ut penitētia. ergo z virginitas. ¶ nec valet motiua Durādi z alio.z ad oppositū. arguūt eni triplicit. primo sic. Abstinere ab eo quod est fm se conueniens z bonum non potest esse bonum per se. fz per virginitatem abstinet homo a matrimonio quod ē fm se bonum. ergo virginitas non est de se bona: est tamē bona ut medicina. Matrimoniū enim propter distractionem mētis z curas adiunctas reddit hominē quasi infirmū ad vacādum contemplationi diuinorum. virginitas autem hec ipediměta tollit quasi medicina. ergo zc. ¶ z.° sic. Illud non est fm se bonum sed solū per modum medicine qō non fuisset bonum in statu innocentie siue nature sane sed infirme. sed virginitas non fuisset bona in statu innocentie quo natura fuit sana. est autem bona in statu nature infirme. ergo zc. ¶ 3.° qz sicut se habet ieiunare ad comedere: sic virginitas ad matrimonium. sed comedere adhibitis debitis circūstantijs est bonum de se. ieiunare autem non est bonū nisi per modum medicine inq̄tum per ieiuniū cōsumuntur in corpore superfluitates humorum. uel redditur corpus dispositum ad actus virtutum moralium per repressionem concupiscētiarum: z per ons ad act⁹ virtutum intellectualium. ergo similiter virginitas nō est bona fm se sed solum per modum medicine inq̄tū per eā tollantur impedimenta que distrahunt hominē a contemplatione diuinorum. vnde. j. Cor. 7.° Mulier innupta z virgo cogitat que dei sūt ut sit sancta corpore z spiritu. Sed ista motiua non valent. non quidē primū. quia a^or argumenti est vera quando illud bonū quod tollitur non est priuatiuū maioris boni quod per priuationem redditur. sicut transmutatio qua ex aere fit ignis est generatio simpliciter z corruptio fm quid. z per ons est bona simpliciter z per se. sed mala per accidēs z fm quid. quia licz inq̄tum ē corruptio sit quoddam malum priuans aliquid per se bonum. puta formam aeris. tū quia loco eius reddit melius scz formā ignis que non compatiebatur secum formā aeris corruptam. ideo est fm se bonum. Et similiter quia virginitas priuat matrimoniū qō est bonū minus puta corporis z reddit bonū anime z rōnis qō est melius quod act⁹ mrimonij nō cōpatiebat: inde ē q̄ virginitas ē fm se bona: utpote gratiatina maioris boni p corruptionem minoris boni. Nec z^m motiuū valet. qz a^or est falsa. qz mrimoniū ē fm se bonū: z tū non erit in statu nature sanissime. id est in statu glorie vbi non nubent neq; nubētur. similiter nec cibus nec potus. Uel dicēdum q̄ a^or est vera inq̄tum hz. cum autem i virginitate sint duo scz vnum malū quod est priuatio delectationis. aliud bonum fcz liber vsus rationis z contemplationis: ipsa fuisset in statu innocentie quo ad z^m z non quo ad primū. quia tūc fuisset maior delectatio q̄ nunc: z etiam maior contemplatio q̄ nūc sine ea. z sic bene sequitur q̄ virginitas non est fm se totā bona. sed fm vnā partem mala que nature sane non conuenit. z fm aliā bona que nature sane conuenit. ex hac autē que est finis eius denominatur simpliciter bona. Nec valet tertiū motiuū. quia simile est q̄tum ad hoc q̄ sicut cibus est ad conseruationem indiuidui sic matrimoniū ad cōseruationem speciei. sed dissimile est q̄tum ad hoc q̄ comestio non absorbet rationē sicut ille actus. sed potest homo contemplari manducādo. vnde Aug⁹. Ne solevobis fauces sumant cibum. sed aures esuriant verbū dei. propter hoc enim legitur in mensa religiosis: z sic in isto bono non est priuatio maioris boni sicut i matrimonio. Item z.° quia comestio est necessaria cuilibet ad salutem propij boni. nō autem matrimonium. vnde non est simile. hec Petrus z bene. Ex quibus patet q̄ virginitas est quid bonum fm se: hoc addito q̄ act⁹ ci appositus q̄tumcunq; circūstantiau⁹ semper habet malum annexum pro statu nature corrupte ut superius dictum est z delectatio sibi adiuncta ē poti⁹ bestialis q̄ humana: nec est fm se uel per se bona. sed est appetibilis quasi medicina contra tristiciam: ut habet 7.° ethi^c. ca.°14.° z vltimo. Ille etiā act⁹ resoluit corpus nec ē p se bon⁹. Hi ordine ad finē. z plura incōueniētia hz q̄ virginitas. Dicit z.° q̄ z.° ps minoris hui⁹ ar^ti tertij pncipal falsa ē. nec valet ei⁹ pbatio pma q̄ scz rndet ad rōnē sci Tho. ibi recitatā. qz false exponit illam au-

Ayuntamiento de Madrid

ctoritatē Leuit]. vlt]. sēs q̄ illud quod est semel domino cōsecratum non pōt in alios vsus cōmutari passim ⁊ indifferenter. sed bene in casu necessitatis. B enī falsū é ⁊ ꝓtra intentū lrē. Qō aūt adducit de Dauid. non valet, ppter tria. ꝓmū é. qz ,pbabile potest ⁊ debet credi q̄ tantus prophēta ⁊ tante sanctitatis diuinitus inspirat̄ attēptauit comedere panes ,ppositionis domino consecratos alias nō comesturus: sicut nec liceret alicui laico in quātacūq; necessitate famis cēt cōstitutus propria auctoritate satiare ventrē suū de hostijs cōsecratis. liceret tamē cīsi diuinit̄ ei inspirarē. 2m̄ est q̄ illi panes non erant domino totaliter consecrati p modum holocausti qn possent cedere in vsum hoiū. Sec'd de eo quod totaliter dño consecrabatur p modū holocausti. quia de illo nulli hoiū edere licebat nec in alios vsus cōuertere. ille autē qui religionē profitetur domino consecratur p modum holocausti. De hoc scūs Tho. in tractatu de pfectione spūalis vite ca°12° sic dicit. Triplex votū scz paupertatis obēdiētie ⁊ obedientie congrue religioni adaptat̄. nam sicut dicit Aug°. io. de ciuitate dei. religio non quēlibet sed dei cultum significare videtur: vnde ⁊ Tulli° dicit in rhetorica. q̄ religio é que cuidā superiori nature quā diuinā vocāt cultū: cerimoniāq; aufert. cult° autē soli deo exhibitus in sacrificij oblatione ostendit. offertur aūt deo sacrificiū de exterioribꝰ rebus quādo aliquis eas ,ppter deum largit. ꝓm illud Deu. vltimo. Beneficentie ⁊ cōionis nolite obliuisci. talibus enim hostijs promeret deus. Offertur etiam deo sacrificiū de corpore ,proꝑ: dū qui xpi sunt carnem suam crucifigunt cum vitijs ⁊ concupiscētijs: ut aplus dicit Gal. 5°. vnde ⁊ ipse dicit Ro. 12. Exhibeatis corpora vra hostiā viuentē scām deo placētem. Est etiā 3m̄ sacrificiū deo acceptū qnādo aliquis spiritū suū offert deo. ꝓm illud ps. Sacrificiū deo spūs contribulat°. Sz scīēdū est q̄ sicut dicit Gregor° sup Ezechielem. hoc inter sacrificium ⁊ holocaustū distat q̄ omne holocaustū sacrificium est. sed non omne sacrificium é holocaustum. in sacrificio enī pars pecudis. in holocausto vo totum pec° offerri consueuerat. cū ergo aliquis suū aliqd vouet deo. ⁊ aliquid non vouet sacrificium est. cum vo omne quod habet omne qō viuit omne quod sapit omnipotenti deo vouerit holocaustū est: qō quidē implet̄ per tria vota predicta. vnde manifestum é q̄ qui hō vota deo emittit quasi ,ppter holocausti excellentiā antonomatice religiosos vocari. hec ille. Simile dicit 2ª 2ᵉ q. 186. arti. 7°. vbi sic dicit. Religionis status tripliciter potest considerari. Uno mō ꝓm q̄ est quoddā pfectionis exercitiū tendēdi in perfectionem charitatis. Alio modo ꝓm q̄ quietat humanū animū ab exterioribus sollicitudinib°. 3° modo ꝓm q̄ est quoddā holocaustū per qō aliquis se ⁊ sua totaliter offert: ⁊ ꝓm hoc ex his tribus votis integratur religionis stat°. hec ille. Et declaratis primis duobus: de 3° sic dicit. Holocaustū est cum aliquis totū quod habet offert deo: ut dicit Gregor° sup Ezechielē. Habet aūt homo triplex bonum ꝓm pōm ꝓmo ethi°. Primo quidē exteriorū rerum q̄ quis totaliter deo offert p votum volūtarie paupertatis. 2° aūt bonū ꝓprij corporis quod aliquis ꝑecipue offert deo p votū cōtinētie quo abstēnēciat maximis delectationibus corporis. 3m̄ aūt bonū est anime qō aliquis totaliter offert deo p obedientiam qua aliquis offert deo ,ppriam volūtatem per quam hō viuē omnibus habitibus ⁊ potentijs anime. hec ille. 3m̄ aūt ,ppter quod nō valet ad ,ppositum exēplum Dauid ē. quia sec° est de cibo sacro. ⁊ secus é de virginitate deo dedicata. De hoc scūs Tho. 2ª 2ᵉ. q. 88. arti. 13° in solutione tertij argumenti sic dicit. Cibus directe ordinat̄ ad conseruationem persone. ⁊ ideo abstinentia cibi directe potest vergere in periculū persone. vnde ex hac parte recipit votum abstinētie dispēsationem. sed coitus non ordinatur directe ad conseruationē persone sz ad ꝓseruationē coitatis. vnde nec directe abstinentia coitus per continētiam vergit in periculum persone. sed si per accidens ex ea aliquod periculum personale accidat potest aliter subueniri sez per abstinentiā uel alia corporalia remedia. hec ille. De periculo autē quod potest ex hoc accidere coitati respondet ibidem in solutione primi ꝓ supra fuit recitatum. Ex quibus in nullo casu prelatus ecclesie quicūq; pōt auctoritate ,ppria virginem p ,pfessionem religionis deo dedicatam ad seculum ⁊ ad cōtrabēdum mrimoniū reuocare. secus esset si ei diuinitus hoc inspirarē: sicut q̄ pluralitate vxoꝝ dictum é. Dicitur 3° principaliter q̄ cōsecratio que fit in ,pfessione religionis nō se habet p accidēs ad votū cōtinentie. sed cēntialiter ⁊ per se debitum cōtinētie est annexum religioni cōsecrate. Nec valet ,pbatio in oppositū. tū quia supponit falsum sez q̄ votum cōtinētie solēniē indifferenē per quācūq; ,pfessionem religiōis. hui° enī oppositū dictū est supra tum etiam qz supponit q̄ solēnis ,pfessio ⁊ cōsecratio facta ī illa principaliter respiciat actus exteriores specialiter obediētie. hui° enī oppositū verum é. quia talis ꝓsecratio respicit totum hominē ⁊ omnia bona que habet: licz votum obediētie sit ,pncipali°. tum quia susceptio sacri ordinis é simplex sacrificiū. ,pfessio vo solēnis est holocaustum. ideo non valet adequatio hui° ad illam quo ad ,ppositum. tum quia supponit q̄ cōsecratio religiosi ,pncipaliter cōsistat in benedictiōe verbali prelati: ⁊ nō in obligatione totius hoiis ⁊ eorū que ad eum pertinent. ⁊ multa alia falsa implicat ⁊ supponit. Dicitur 4.° q̄ 2ª probatio 2ª ptis minoris que procedit de additione solēnitatis ad votū. non valet. fundatur enī in quodam falso sez q̄ solēnitas voti non addat ad votū simplex nisi quēdam decorem accidēntalē sicut solēnitates addūt ad sacramēta decorē: sz nō aliqd essentiale sacramētis. B enim falsum é ut dictū fuit supra respōdendo ad obiecta Scoti contra 2ᵃᵐ ,nem Itē q̄ aliud sit de solēnitate voti ⁊ de solēnitate sacri ostēdit scūs Tho. dis. 38. q. i. arti. 2.° questiūcula 2ª vbi arguit sic 4.° loco. Sicut votū hz quēdā que ptinēt ad solēnitatē: ita matrimoniū ⁊ alia sacramēta. sed in matrimonio nō distinguit matrimoniū simplex a solēni. q̄ nec in voto talis distinctio eē debet. Ecce argumētū. seqtur riisio. Dicēdum ingt q̄ matrimoniū ⁊ alia sacramēta hnt plenū effectū suū ,pretermissis his q̄ ad solēnitatē sacramēti ptinēt ,ppter B q̄ habent efficaciā ex diuina virtute ⁊ non ex institutione humana. sed votū qō obligat per id qō abhoie est nō hz pfectā vim obligandi nisi debita solēnitate adhibita. ⁊ iō votū distinguit p solēne ⁊ nō solēne. non aūt mrimoniū aut aliud sacramētū. hec ille. Ex qb° patet q̄ silitudo quam arguens ,pponit non valet. nec p ,nia ,pbatio super illa fundata. ¶ Ad 4.m̄ ,pncipale ne gat̄ b°: qz talis indispēsabilitas nō militat contra charitatem cum ,pcedat ex pfecta dilectione dei ⁊ proximi. vnde argumētū parum habet apparētie. quia simili mō ,pbaret q̄ papa posset dispensare in pluralitate vxorū uel maritorū. ⁊ multa

Ayuntamiento de Madrid

alia falsa sequerentur si modus ille arguendi valeret. ¶ Ad 5m dicitur primo q assumit dubiū z forte falsū in illa similitudine quā ponit sc3 q obligatio ad actus religionis non sit eēntialis ipsi religioni: sicut nec obligatio ad actus mrimonij ē eēntialis mrimonio. Nu9 enī oppositū videt sentire beat9 Tho. 2a 2e. q.183. arti.p. vbi dicit q illud solum videtur ad statū hominis pertinere qd respicit obligationē psone hominis, put sc3 homo est sui iuris uel alieni: z hoc non ex aliq leui causa uel de facili mutabili. sed ex aliq permanēte. z hoc ē quod pertinet ad rationē seruitutis uel libertatis. vnde status, pprie ptinet ad libertatē uel seruitutē siue in spiritualib9 siue in ciuilibus. hec ille. Itē. q.183. arti.5. sic dicit: Ad statū pfectionis requirit obligatio ppetua ad ea q sunt perfectionis cū aliqua solēnitate. vtrūq aūt hoīs cōpetit religiosis z episcopis. religiosi enī voto se astringūt ad hoc q a rebus secularib9 se abstineāt quibus licite vti poterāt. ad hoc liberi9 deo vacēt in quo consistit pfectio presentis vite. hoīs etiam obligatio fit cū quadā solēnitate, pfessionis z benedictionis zc. Itē q.186. arti.p. per totum. dicit q religio nominat statū perfectionis. Ex qbus apparet q religio eēntialiter z intrinsece iportat statum. z q stat9 spūalis ē obligatio ad opera pfectionis. z ꝓiter q religio sit eēntialiter z intrinsece quedā obligatio. Dicit 2o q siue obligatio illa sit de eēntia religiōis: siue passio p se cōsequēs ad eēntiam religionis ipsa aliter obligat ad ꝓtinentiā q vinculū mrimonij ad actū cōugalē. quia obligatio religionis ad cōtinētiā equipollet pcepto negatiuo: qd obligat ad semp z, p semp. vinculū aūt matrimonij hz vim precepti affirmatiui qd nō obligat ad semp. sed, p loco z tēpore determinatis: z cū certis ꝓditionib9. ideo silitudo parū valet. Dicitur 3o q falsum ē q papa possit dispēsare q monachus manēs monachus vxorem ducere. nec valet, pbatio. qz in solēni, pfessione religionis additur supra votū simplex aliqd diuinū z non mere positiuū aut humanū sc3 ꝓsecratio z quoddā holocaustū vouentis z, pfitentis qd non licet violari: nec in vsus humanos cōuerti. vnde lic3, pfessio mālter sit qd humanū. tamē formaliter ē quid diuinū. hui9 simile i alio, pposito dicit scūs Tho. de malo. q. 2. arti. 4. in solutione. 13. vbi sic dicit. Iusta z bona possūt vupliciter ꝓsderari. Uno mō formaliter z sic semp z vbiq sūt cadē quia pncipia iuris q sūt in nāli rōne non mutant. Alio mō mālter z sic nō sūt cadē iusta z bona vbiq z apud omnes. sed 03 ea lege determinari. ß cōtingit, ppē mutabilitatem nature humane z diuersas cōditiones hominū z rerū fm diuersitatē locorū z tēporū. sicut semp iustū est q in emptione z vēditione fiat cōmutatio fm equalens. sed, p mensura frumēti iustū est ut in tali loco uel tēpore tantū det z i alio loco uel tēpore nō tātū detur sed plus uel min9. hec ille. Sic i, pposito dico q humanū z positiuū est q in, pfessione seruet hec aut illa forma verboꝝ aut assumat talis habit9 uel talis. sz q, pfitens abrenūciet mūdo z abneget semetipsū z sequat xpm pyam ꝓtinentie pauptatis z obedientie de iure diuino ē. z similiter q manū mittēs ad pfectionis aratrū non respiciat retro. i quo pcipitur pseuerantia religionis vsq ad finem diuinū pceptū ē non humanū sicut z illud. Uouete z reddite domino zc. Nec papa accepit ptātem cōtra veritatē vite uel doctrine uel iusticie. nec ad destructionē pfectionis. sed ad edificationem sicut de seipso testat Paulus. 2. Cor. 13. Nō enī possum aliquid aduersus veritatem. sz pro veritate z post: potestatē dedit mihi domin9 in edificationem z non in destructionē vram. Dicit 4o q oēm obligationem q mere ē ex statuto ecclesie. nec hz annexam ꝓsecrationē p modū holocausti pceptā ex iure diuino uel cōsultam z ei9 sublatio uel dispēsatio vergit in edificationem z nō in destructionē papa pōt tollere. sed ß non hz locū in, pposito. qz relinquenti pfecte seculū pcipit non reuerti ad relicta: nec aspicere retro: alias dicitur inept9 ad regnū dei: sicut patet Luce. 9o Itē Math. 24o Qui in tecto ē nō descēdat tollere aliqd de domo sua. z qui in agro est zc. ¶ Ad 6m dicit primo q inhabilitas monachi solēniter, pfessi ad matrimoniū cōtrahēdum non ē inducta ex solo sacramento ecclesie. sed ex iure diuino tam in veteri q in noua lege ut dictū est. Dicit 2o q ex plū adductū de diua z Moyse nō ē ad, ppositū. quia neuter eoꝝ erat dedicatus deo p modū holocausti sicut ē religiosus solēniter, pfessus. Dicit 3o q papa nō potest tollere obligationem religiosi solēniter, pfessi ad vota pncipalia religionis quib9 abrenūciatur mūdo z dedicat deo. z lic3 in obligatione antecq fiat itelligat excepta auctoritas pape. tri ex q aliq obligatio facta ē auctoritate in his q ꝓcernūt holocausta dei papa talem obligationē irritare nō potest psertim cū talis dispēsatio uel irritatio cēt otra pceptū dei uel eius consilia z cederet in prophanationem sanctorum cuiusmodi cēt in, pposito. Dicitur 4o q illud qd dicit de calice sci Dionysij videt falsū. z istud cū pcedentib9 videt cē adulatio pape z ptātis ei9 temeraria amplitio cōtra pcepta z cōsilia dei. Dicitur 5o q exemplum adductū de rege Aragonū nō ꝓcludit. qz potest dici q ille nō erat solēniter, pfessus. uel q papa hoc fecit ex spāli consilio spūs sancti: z non ex ordinaria ptāte. non audeo addere 3m sc3 q erraueritin tali facto non tangente fidē. tū fm nōnullos illud nō eēt multū inconueniens fm qd dicit in suo simili scūs Tho. p quolibet. q. vltima qua querit vtrū oēs sancti qui sunt per ecclesiam canonizati sint in gloria. uel aliq eoꝝ sint in inferno. dicit enī sic. Aliquid pōt iudicari possibile fm se cōsideratū quod relatū ad aliqd extrinsecū ipossibile inuenitur. Dico ergo q iudiciū eoꝝ qui presunt ecclesie errare in quibuscūq si persone eoꝝ tm inspicianē possibile est. si vo cōsideret divina, puidēcia q ecclesiā suā spū sancto dirigit ut nō erret sicut ipse, pmisit Job. 14o q spūs sanct9 adueniēs doceret oēm veritatē de necessariis sc3 ad salutem. certum ē q iudiciū vniuersalis ecclesie in his errare que ad fidē ptinent ipossibile ē vnde magistē snie pape credēdū ad quē ptinet de fide determinare quā in iudicio, pfert q quozūlibet hoiuz sapientiū in scriptis opinioni cum Cayphas cuius neqtī quia pontifex legat etiam inscius, pphetasse Job. xi. In alijs vo sententijs q ad pticularia facta pertinēt ut cum agit de possessiōib9 uel de criminib9 uel de hō possibile ē iudiciū ecclesie errare, ppt falsos testes zc. hec ille. ¶ Ad 7m dicit primo q sicut papa non pōt facere qn monach9, pfessus fuerit obligat9 ad tria vota religiōis. ita nec potest facere q desinat q diu viuit eē ad illa tria obligat9. quia hoc, pbidet ius diuinū Luce 9o et Luc. vlt. Nec valet qd dicitur de voto. quia in, pfessione religionis nō solum ē votum: imo holocaustum qd non licet alicui in humanos vsus conuertere. Dicitur 2o q obligatio ad silentium uel abstinentiam a carnalib9 nō est ita essentialis religioni sic obligatio ad tria vota: z hoc siue loquamur de ipsa religiōe simpliciter z in genere suā de religione contracta ad ali-

Ayuntamiento de Madrid

quā speciem. nec sequitur q̃ vna religio non differat essentialiē ab alia. De hoc scūs Tho. 2ª 2ᵉ. q. 188. arti. p̃ vbi arguit sic: Ea que in essentialib⁹ cōueniunt nō diuersificātur nisi fm se uel per accidēs. sed sine tribus votis essentialibus religioni nō est aliqua religio. ergo videt q̃ spēs religionū non diuersificētur nisi solū per accidēs. Ecce argumētū. sequit responsio. Dicēdum q̃ tria essentialia vota religionis ptinent ad exercitiū religiōis. sicut quedā p̃ncipalia ad que omnia alia reducunt. ad obseruādum aūt vnūquodq; eorū diuersimode se potest aliquis disponere: puta ad seruandū votum cōtinētie se disponit aliquis per loci solitudinē per abstinētiā ⁊ per mutuā societatē ⁊ per multa alia hō. Et fm hoc patet q̃ coitus essentialiū votorū cōpatiē diuersitatem religionū tum ꝓpter diuersas dispositiōes tū. ppē diuersos fines. hec ille. Item quomodo tria vota aliē cadunt sub professione q̃ exteriores obseruantie ostendit. q. 186. arti. 9ª vbi sic dicit. In regula cōtinet aliqd duplicē. vno mō sic finis regule puta ea que pertinet ad actus virtutū. ⁊ bonū trāsgressio q̃tū ad ea que cadunt coiter sub precepto obligat ad mortale. q̃tū vero ad ea que excedūt coiter necessitatem precepti nō obligat ad mortale nisi ꝓpter cōtemptum q: religiosus non tenet esse pfect⁹ sed ad pfectionē tēdere. cui cōtrariat pfectionis cōtemptus. Alio modo cōtinetur aliqd in regula pertinēs ad exterⁿ exercitiū Rē sūt oēs exteriores obseruātie inter quas sūt quedā ad quas obligat religiosus ex voto pfessionis. Uotū aūt pfessiōis respicit p̃ncipaliē tria pdicta. scz paupertatem ꝓtinētiā ⁊ obedētiā. alia hō oia ad hec ordinant: ⁊ ideo trāsgressio bonū obligat ad mortale. aliorū autē trāsgressio non obligat ad mortale nisi ꝓpter contemptū regule. q: hoc directe cōtrariaret pfessioni p quā aliquis vouet regulare vitam. uel ꝓpter p̃ceptū siue oratem⁹ a Plato factū sine in regula expressum. quia B esset facere cōtra obedētie votū. hec ille. Ex quibus patet q̃ abstinentia carnū uel silētiū q̃tūcūq; cōtinent in regula uel statutis religionis nō sūt ita cēntialia aut substātialia religioni in genere uel in specie: sicē cōtinēta obedētia ⁊ paupertas. ⁊ ꝓiter non ita pōt papa dispēsare i vltimis tribus votis sicut in p̃mis. ¶ Ad 8ᵐ dicitur q̃ rationes inducte. p parte nostra male solūtur. ⁊ quidē riſio ad p̃mū non valet. quia inualidū habet fundamentū scz q̃ papa possit facere de monacho non monachū. nec glosa decretalis valet cum destruat textum ad qō facit glosa ordinaria sup dicto. c. que sic dicit. Uincentⁿ ⁊ Joh. dixerunt q̃ papa nō potest dispēsare ut monachus habeat. ppriū existēs monachus. sed de monacho pōt facere non monachum. Alij dicūt q̃ pōt dispēsare. ꝓpter plenitudinē potestatis q̃ monachus habeat. ppriū qm̄ potest auferre substātiam: ⁊ de nihilo pōt aliquid facere. Et exponūt qō hic dicitur non potest licētiam indulgere. id est nō congruit potestati illius. sed puto verum q̃ papa i his duobus non potest indulgere ut lrā ista dicit: etiā si vellet nam cōtra votum castitatis dispensare non pōt ⁊c. hec glo. cū multis ibidem ad hoc ꝓpositis allegatis. Similiter nec responsio ad 2ᵐ rōnem valet. quia supponit q̃ inhabilitas soleniter. pfessi ad mrimoniū contrahēdum: ⁊ ad respiciēdum retro sit mere de statu ecclesie ⁊ non de iure diuino: cuius oppositum ē verum. Ultimus solutio ad 3ᵐ rōnem non valet. q: supponit q̃ iō solum. pfessio solēnis soluit mrimoniū non cōsūmatū quia ē quedam mors ciuilis coio religioso ⁊ beremite.

hoc aūt non est verum. imo est specialis cā in pfitente cenobita que non est in puro beremita. quia scz solēniter. pfessus religionem in manu plati effect⁹ est spōsa xpi: ⁊ cōtraxit mrimoniū spūale cum xpo qō non licet vilatenus corporaliter maculari. est etiam effect⁹ bo locaustū dei: qō nō licet in ꝓpbanos ⁊ seculares vsus cōuerti. secus de puro beremita. Hec tri videt sufficienter probari q̃ papa dispensare possit in morte ciuili simpliciter p hoc q̃ beremita uel religiosus cōpellitur ad assumēdum prelaturā. quia per hoc nō redit ad vitam secularē: nec ad ꝓpbanos vsus aut seculares: sed potius ad perfectionis statum ⁊ gradū altiorē q̃ prius sicut ondit scūs Tho. 2ª 2ᵉ. q. 184. arti. 7ª vbi sic arguit Nulli licet a maiori statu ad minorē trāsire. hoc eni eēt retro aspicere. sed pōt aliqs a statu religionis transire ad statum episcopalem. dicit enim. 18. q. 1. q̃ sacra ordinatio de monacho eſum facit. ergo status eſorum est perfectior q̃ status religiosorꝫ. hec ille. Item. q. 88. arti. xi. in solutione tertij sic dicit. Religiosus qui fit episcopus sicut non absoluitur a voto continentie. ita nec a voto paupertatis. quia nihil debet habere ꝓpriū. ſs sicut dispensator bonorū cōmuniū ecclesie. similē non absoluit a voto obedientie. sed per accidens obedire non tenetur ſl superiorē non habeat sicut ⁊ abbas monasterij qui non est a voto obedientie absolut⁹. hec ille. 4ª ratio parum valet ⁊ solutio vim ei⁹ sufficienē euacuat. ideo de illa pertranseo. ¶ Ad 9ᵐ sufficienter respondet Bernardus de gānaco ad singula dicta eius sic dicēs. Aliqua dicit que non sunt vera. primo q̃ cōtinentia monachalis non est de essentia virtutis continentie. hoc eni est absolute verum. sed ut est monachalis falsum est. quia est de eēntia continētie deo per votum dedicate. Ubi sciendum ē q̃ sicut quedam virtutes sunt generales sic latria. quia vtitur actu aliarū virtutum ad cultum diuinū. ⁊ ideo actu cōtinētie vtiē cum quis ꝓpter deum continētiā vouet. ⁊ ideo continentia monachalis verum ē q̃ non est de essentia cōtinentie simpliciter: sicut nec homo de essentia animalis. sed tamen est de essentia continentie deo dedicate ut sic. ⁊ ideo talis continentia est specialis virtus que habet aliquid de continentia simpliciter dicta. ⁊ aliqd de latria: vnde non ē gradus continentie sed species. Et idē posset dici de abstinētia carnū licz non sit simile de abstinentia a carnibus: ⁊ de abstinentia ab actu carnali uel matrimonio. quia abstinere a matrimonio ꝓpter deum ꝓncipalius est q̃ abstinere a carnibus quia actus carnalis magis retrahit ab actuali dilectione diuina q̃ abstinere a carnibus. ⁊ ideo continentia est ꝓncipale votum in omni religione. non autem abstinere a carnibus. non est autē sufficiens argumentum q̃ continentia monachalis non preferatur continētie simplicē. quia celibatus Jobis non pfertur matrimonio Abrahe. quia certum est q̃ continentia monachalis pferri debet continētie simpliciter. quia est actus latrie ut monachalis. ⁊ q: deo dicata est non ad tempus: sed semper. eqtur tamē eī matrimoniū Abrahe ꝓpter duo. primo quia ex tanta charitate Abrahā vtebat actu ꝓtigali sicut Jobānes celibatu. vnde ⁊ vterq; vtrūq; ad deū ordinabat. 2ª q: matrimoniū Abrahe erat non solum ad multiplicandum homines corporaliter: sed etiam spiritualiter. q: nati de Abrahā instructi erant in cultu diuino qō necessariū erat pro illo tēpore. hoc tri nūc non habet locum. vri cōtinentia monachalis deo dicata ad semper ē melior q̃ ꝓtinētia

Ayuntamiento de Madrid

simpliciter uel etiā ꝗ̄ matrimoniū. talis ergo continē-
tia virtus quedam ē specialis licz non semp fuerit. siē
nec omnes species latrie semp fuerunt. Quod autem
dicit ꝙ melius est habere pacem ecclesie ꝗ̄ continere
qz coius z diuinū. soluūt alij z dicūt ꝙ non. imo melius
est continere sicut monachus continet ꝗ̄ quodcunq̄
creatū. quia continētia monachalis ex hoc ꝙ deo di-
catur ī ppetuū bonū quoddā diuinū est: z infinitū va-
lore aliquo modo contrahit. vnde in ꝗ̄tum bonū diui-
num ē preponderat oi bono creato. nec est equa pon-
deratio anime cōtinentis. si autē accipiat continentia
fm se uel in ꝗ̄tum est bonū singularis persone pax ec-
clesie melior non tm in ꝗ̄tum est deo dicata z bonū di-
uinū. Nec valet solutio quā dat ad auctoritatē Eccl.
quia non est consuetudo scripture p cōtinentiam acci-
pere oēm virtutem. tū etiam quia matrimonium tollit
continētiam deo dicatā. cōtinentia enī deo dicata di-
recte opponitur matrimonio. z sic p̄ma ratio nō valet.
z² potest solui. quia non perit totus mundus si religio-
sus iste non contrahit. quia multe alie vie sunt quibus
periculo occurri potest. Item dato ꝙ periret iste ma-
gis tenetur vitare periculū dānationis ꝓprie ꝗ̄ ipsius
mundi. Nec valet ut dicūt ꝙ papa habet discernere
in quo casu debeat obseruari votum. quia in illo casu
debet seruari votū in quo papa dat licentiam specia-
lem seruandi z vouendi. sed hec est in omni religione
approbata a papa. z ideo omne tale votum tenendum
est. vnde licz in volūtate pape eēt ante ingressum reli-
gionis ꝙ iste posset vouere uel nō. tm postq̄ vouit vo-
to de quo licentiam dedit votū tenet. nec potest reuo-
care cum sit factū superiori scz deo: sicut nec vir potest
reuocare votum vxoris postq̄ ei licentiam vouēdi de-
dit licz vxor non possit vouere sine licentia viri. ¶ Ad
3ᵃᵐ rationem dicendū est fm alios ꝙ aᵛᵉ est falsa. quia
aliquid pōt habere vigorem ex statuto ecclesie qō non
potest mutari ex ecclesie statuto sicut calix cōsecratus
z aqua benedicta nō potest nō eē benedicta. ita anteqū
iste vouerit continentiā poterat ecclesia facere ꝙ nō
vouerit. sed postq̄ vouit dicatus est deo: z non potest
amplius non eē consecratus deo p continentiam ppe-
tuam. ritus tamē oēs exteriores qui sunt in religionib⁹
uel sacramētis z nō sunt de necessitate forme uel ma-
terie potest ecclesia mutare. de eo aūt qui est ordinat⁹
ad subdiaconatū dicim⁹ idem qō de religioso licz for-
tius sic in religioso ꝗ̄ in subdiacono: qz religiosus fran-
gendo votum ōtinētie frangit oia alia vota scz obedi-
entie. quia tenetur reddere debitum vxori si esset ver⁹
vir. z pauperatis. quia oportet habere bona. vnde, pui-
deat vxori z proli. que duo in subdiacono nō sunt. z ió
min⁹ videt ꝙ debeat dispensari cum religioso ꝗ̄ cum
subdiacono. ¶ Ad aliud qō postea dicit de scificatio-
ne religionis ab homine cōficte. dicendū ꝙ falsum di-
cit. quia nulla factio uel cōfictio est in hoc ꝙ religiones
sunt. sed cōfirmatio z approbatio ecclesie que regitur
spū sancto z religiones approbate a curia romana nō
sunt ficte ab homine sicut iste fingit. sed inspirate a spi-
ritu z a sancta ecclesia cōfirmate. sic enī posset dici de
ecclesia cōsecrata z aqua benedicta z aliis q̄ a sanctis
patribus inuēta sūt z cōfirmata z approbata p eccle-
siam. vnde melius z verī⁹ loqui potuisset. ¶ Ad aliud
dicendū ꝙ actus mrimoniales licz sint honesti: tm ꝑij
sunt non cōtinētie simpliciter sed cōtinētie deo in ppe-
tuū dicate. -per p̄dicta patet ad oia que dic. hec Ber-
nardus z bene. z concorditer sancto Tho. Decretalis
xo per arguētē inepte glosatur. sicut patet inspicienti
glosam ordinariam quā superi⁹ indutimus. ¶ Ad vl-
timū quod est Henrici. patet responsio per predicta.
nam actus matrimonij est contrarius virginitati z cō-
tinentie deo dedicate cuius oppositum dicit arguēs.
Similiter aliud falsum assumit ꝙ in aliquo casu liceat
lapides altaris consecratos prophanare manente cō-
secratione. Cum autē dicit ꝙ i omni obligatione intel-
ligitur auctoritas superioris excepta zc. solutum est
prius. quia hoc verum est nisi votum uel obligatio fiat
de licentia pape: cuius est solēnis professio in religio-
ne per ecclesiam approbata z cōfirmata. Cum autem
dicit ꝙ viuere in matrimonio uel extra est quid institu-
tum per hominem zc. dicitur ꝙ religiones quo ad suū
formale sunt institute a xpo qui in euangelio consulit
continentiam obedientiam paupertatem. z p̄cepit po-
nentem manū ad aratrū non respicere retro. sed quo
ad suū materiale scz quo ad modū z dispositionem ser-
uandi illa tria. z quo ad exteriores ritus z obseruan-
tias sunt institute ab ecclesia z apostolis inspirate spi-
ritu sancto: sicut patet de -paulo z Matheo q̄ sacras
virgines velabant. z de Dionysio apostolorum con-
temporaneo q laudat statū monachalē ut perfectum
6° ca° ecclesiastice hierarchie. Et recitat scūs Tho. z²
z²ᵃᵉ q. 183. arti. 5°. Ideo nō oportet ꝙ papa possit in tali-
bus ex quo facta sunt dispensare. uel facere de mona-
cho non monachum. uel de aqua benedicta non bene-
dictam. uel de re consecrata non ꝓsecratam. quia hoc
est cōtra p̄ceptum diuinū ut dictum est. ¶ Ad argu-
menta Scoti cōtra 3ᵐ ꝓnem respondet virtualiē Du-
rādus dis. 37. q. i. vbi arguit sic. Si sacer ordo impedit
matrimoniū. aut hoc eēt ratione ordinis aut ratiōe vo-
ti annexi aut ratione statuti ecclesie. non ratione ordi-
nis. quia sic omnis ordo impediret: qō non est verū de
minoribus ordinibus. nec rōne voti annexi. quia tunc
ordo votum non essent duo impedimenta: sed vnum.
nec ratione statuti. quia matrimoniū contractum con-
tra interdictū ecclesie non dirimit: z sic ordo facer licz
impediret mrimoniū cōtrahendum saltem nō dirime-
ret contractum. Ecce argumēnū. sequitur responsio.
Dicēdū ꝙ ordo sacer impedit mrimoniū ꝑhēdū z di-
rimit ꝑctū. nō rōne ordinis absolute. sz rōne q̄ sacer or-
do dispositiue. nec rōne voti adiuncti. qz ex nullo statu-
to votū pōt ānecti alicui facto nisi vouēs volūtarie cō-
sentiat. etiā si ꝓbo dicat z mēte nō ꝓsentiret. qz votū ē
mere vouētis. sed ipedit cōpletiue ex statuto ecclesie
faciētis ꝑsonas illegitimas ad ꝑhendū postq̄ sacrū or-
dinē receperūt. Et qō dicit ꝙ mrimoniū ꝑctū ꝓtra in-
terdictū ecclesie nō dirimit. Dicēdū ē ꝙ ecclia aliq̄ in-
terdicit simplici. phibitiōe ne fiāt. sz si facta fuerint nō
mutat. Alia xo indicit nō solū. phibēdo ne fiāt. sz sta-
tuendo ut irritū sit z inane si ꝑ statutū fiāt z rūe nō so-
lū. phibet faciendū. sed irritat factū. p̄mo mō indicit
mrimoniū ꝑhi tpe feriato: z in plurib⁹ casibus. sz 2° mō
phibet in susceptiōe ordinis. hec ille. Et eandē solutio-
nē dat -Petr⁹ de xbo ad xbū in forma. Et qb⁹ patet ad
dicta Scoti. qz statutū ecclie phibēs ꝓstitutū in sacris
ordinib⁹ ꝑhere ōtinet virtualiē sniam de q̄ log⁹ arguēs
z ib illegitim at tales ꝑsonas ad ꝑhendū mrimoniū sic
patet ex ꝓsuetudine z vsu romane ecclie circa ꝑ. Et ex
decretali quā allegat scūs Tho. dis. 37. q. i. arti. p. q̄ p̄-
cipit iuxta dimittere vxores p⁹ ordinationē acceptas.
Sciēdū tm ꝙ cū Scot⁹ Durād⁹ z -Petr⁹ dicūt ꝙ votū
ōtinētie nō pōt annecti alicui facto uel facto nisi faciēs

Ayuntamiento de Madrid

tale factū aut suscipiēs tale sacm̄ interio⁹ sentiat. hoc
pōt duplicit intelligi. primo mō q̄ act⁹ interior volun
tatis possit p̄ purū hominē annecti exterioribⁿ actioni
bus uel passionib⁹ agentis aut patiētis. ⁊ sic verū dicūt
Alio mō q̄ debitum ⁊ obligatio ad ea que sūt voti pos
sit annecti exterioribⁿ actionib⁹ uel passionib⁹. ⁊ sic fal
sum dicunt p̄dicti doctores. ⁊ scūs Tho. verū dicit in
hoc q̄ ecclia occidētalis pōt annectere ⁊ de facto an
nexit votū ꝓnentie sacris ordinibus. ¶ Ad argumē
tum cōtra ꝓnē ridet scūs Tho. dis. 37. q. 1. arti. p. in so
lutione primi vbi sic dicit. Quis ordo sacer nō habeat
ꝓtrariet atē ad matrimoniū inq̄tum est sacramentum:
habet trī repugnantiā quādam ad ipsum rōne act⁹ sui
q̄ spūales actus impedit. hec ille. Et hec de qōne sufficiant: de qua benedictus deus amen.

Circa quadragesimā tertiā distinctionē ⁊ quasdā sequētes
querit. Utrū corruptū uel annihilatū
p dei potentiā possit idem numero re
parari. Et arguit q̄ nō. q̄ dicit phs in
2° de generatione q̄ ea quo⁹ suba corrumpit nō reite
rant̄ eadē numero. ⁊ eo⁹ que in nihilū rediguntur suba
corrumpit. ḡ eadē numero iterari nō pōt. ¶ In oppo
sitū arguit q̄ dicit Aug⁹ ⁊ 22° de ciuitate dei. Si caro hu
mana oibus posset modis nec vlla ei⁹ materies in vlla
natura latebrās remansisset vnde vellet eā reparet oi
potens. sed si nulla materia remanet de re corrupta
qō corrumpit in nihilū redigit. ḡ deus id qō in nihilū ē
redactū pōt idē numero repare. ¶ In hac qōne erunt
tres articuli. In p̄mo ponent̄ ꝓnes. in 2° recitabuntur
obiectiones. in 3° ponent̄ solutiones.

¶ Quantum ad primū articulū sit prima ꝓ q̄ nullū
corruptū pōt p agens nāle idē numero repari. ¶ 2° est
q̄ p diuinā potentiā res pmanēs si fuerit corrupta uel
annihilata pōt eadē numero repari. ¶ 3° ē q̄ nulla res
successiua corrupta uel annihilata pōt quacūq̄ potentia
eadē nūero repari. Has tres ꝓnes posuit scūs Tho.
5° quolibet. q. 5° vbi sic dicit. In his que in nihilū redigi
pōt ē quedā dīa attendēda. quedā enī sunt quo⁹ vnitas
in sui rōne hz durationē ꝓtinuitatē. sicut pz i motu
⁊ pe. ⁊ iō interruptio taliū etiā directe ꝓtrariat̄ vnitati
eo⁹ fm numerum. ea vo q̄ ꝓtradictionē implicāt nō
ꝓtinēt sub nūero deo possibili. q: deficiūt a rōe entis
⁊ iō shz in nihilū rediganī: deus ea nō pōt eadē nūero
repare. hoc enī esse facere et ꝓdictoria sit esse vera puta
si motus interrupt⁹ esset vn⁹. Alia vo sūt quo⁹ vnitas
nō habet in suā rōne ꝓtinuitatē durationis. sicut vnitas
rerū pmanentiū nisi p accidens inq̄tū esse eo⁹ ē subiectū motui. sic enī ⁊ mensurant̄ hz tpe. ⁊ eorū esse est
vnū ⁊ ꝓtinuū fm vnitatē ⁊ ꝓtinuitatē tpis. ⁊ q: naturale agens nō pōt ista ꝓducere sine motu. inde ē q̄ agēs
naturale nō pōt hz repare eadē fm numerū si in nihilū
redacta fuerint uel fm subam corrupta ⁊ deus potest
hz repare sine motu. q: in ei⁹ potestate ē q̄ ꝓducat effectus sine causis mediis. ⁊ iō pōt eadē numero repare
etiā si in nihilū elapsa fuerint. hec ille. Ité idē dicit in solutione tertii sic dicit. Per hoc q̄ aliq̄d reducit̄ in nihilū
interrūpit ꝓtinuatio essendi q̄ pinet ad vnitatē motus
⁊ eo⁹ que ꝓsequunt̄ ad motū. hec ille. Ex quibus possunt formari rōnes. p qualibet triū ꝓnū. ⁊ p 2° p̄ma arguit sic. Alietas motus ⁊ mutationis infert alietatem
eo⁹ q̄ p motū aut mutationē ꝓducunt̄. ⁊ q̄ ō bis ꝓducit̄ p p agens nāle duplici motu uel mutatione ꝓducitur. ḡ nō est idem numero ⁊ specie. ⁊ p 2° arguit sic.
Omne nō implicās ꝓtradictionē est deo possibile. sed
pmanēs corruptū uel annihilatū idē numero repari sine motu ⁊ mutatiōe nullā implicat ꝓtradictionē. ḡ ⁊c.
⁊ p 3° arguit sic. Nullū implicās ꝓtradictionē ē deo
possibile. ⁊ ⁊ successiuū annihilatū uel corruptū idē numero repari claudit ꝓdictionē. ḡ ⁊c. De 2° ꝓne tri aliter
videt sensisse 4° sniar. dis. 44. q. 1. arti. p. questuicula
secūda vbi arguit sic 3° loco. Unus homo nō est plura
animalia. ḡ si nō est idem animal nō est vnus homo numero. ⁊ vbi nō ē idem sensus nō est idē animal. q: animal diffinit̄ p sensū primū qui est tactus. ut patet ⁊ 2° de
aia. sensus aūt cum nō maneāt in anima separata ut quidam dicūt nō pōt eadem numero resumi. ḡ in resurrectione non erit homo resurgens idē animal numero. ḡ
nec idē homo. Ecce argumentū. sequit risio. Dicendū
q̄ rō illa optime ꝓcludit ꝓtra illos qui ponūt aiam sensibilē ⁊ rationalē diuersas eē in homine. q: fm hoc aia
sensitiua in homine nō esset incorruptibilis sicut nec in
alijs animalib⁹. vñ in resurrectione nō esset eadem aia
sensitiua. ⁊ p ꝓsequens nec idem animal nec idē homo.
Si autē ponamus q̄ eadem aia fm subam in homine
sit rationalis ⁊ sensibilis. nullas in hoc angustias patiemur. q: animal diffinit̄ p sensum q̄ est anima sensitiua
sicut p formā essentialē. p sensum autē qui est potētia
sensitiua cognoscit̄ eius diffinitio. sicut p formam accidentalē que maximam partē confert ad cognoscendum q̄ quid est. ut in ꝓmo de anima dicit. post mortē ergo manet anima sensibilis sicut ⁊ anima rationalis
eadem fm substantiam. sed potētie sensitiue fm quosdam nō manent. que quidē potētie cū sint accidentales. pprietates ea⁹ varietates idēptitatē totius aialis
auferre nō possunt. nec etiā partū animalis. non enim
dicunt potentie pfectiones uel actus organo⁹ nisi sicut principia agendi ut calor in igne. hec ille. Similia
dicit 4° contra gentiles ca. 80. et 5i°. Ex quibus videretur velle q̄ accidentia ⁊ forme subales quo⁹ esse p
corruptionem uel annihilationem est interruptum nō
possunt eadem numero quacūq̄ virtute repari. Et in
hoc primus articulus terminat.

¶ Quantum ad secundū articulū arguendum ē
3 ꝓnes. Et quidē ꝓtra primā arguit Scotus. pbādo q̄
p agens nāle aliq̄d destructū possit idē numero repari
⁊ primo p illud 8ⁱ ⁿᵉ ca 3° Si agēs idē ⁊ mā eadē effectus erit idē. q: nō assignat diuersitatē effect⁹ possibilē
nisi ppter diuersitatem efficientis uel mātē. ⁊ possibile
ē idē esse efficiens ⁊ eandē mātēm respectu 2° ꝓducti. ḡ
possibile ē 2° ꝓducti ē idē cū primo ꝓducto. b⁰ pbat
q: ⁊ si frequent̄ in corruptione fiat dispersio uel diuisio
mātē. tū oppositū est in multis casib⁹. puta q̄ includat̄
ignis intra vrinale ⁊ ibi corrūpat̄ in aerē deinde ex isto
aere generet̄ ignis p reflexionē radio⁹ solariū. nūc mā
inclusa erit eadē. Consilē ē si ex solido generet̄ solidū
nisi p̄cise forma corrupti. sequit̄ q̄ qua rōne tota materia p̄fuit sub forma corrupti. pari rōne eadē tota erit
sub forma generādi. Dicet forte q̄ illud dictū p̄bi debet intelligi cū hac cōditione fm ipsū 5° physico⁹ q̄ nō ē
tantūmodo nūeratio forme. ppter alietatē subiecti ul
mātē ⁊ etiā tpis. Uel forte aliq̄ dicet q̄ Aristoteles licz
asserat q̄ si agens sit aliud ⁊ mā alia nō tri ex opposito
antecedētis si agens idē ⁊ mā eadē sequit q̄ effect⁹ sit
idē. vñ in fine ꝓcludendo ait. si ḡ idē ꝓtingit ex materia

Ayuntamiento de Madrid

idem facere. palā qꝛ ꝑncipiū qō est ut mouēs idē. nam ꝛ si mā altera ꝛ mouēs ꝛ qō pfectū ē supple cū mouēs aliud qō factū est erit aliud. ¶ Sz cōtra primā rōnēm arguit qꝛ si agēs agat nūc in a instāti vsq; ad instans b causabit idē. g̃ si causet in a. ꝛ in tpe intermedio inter a ꝛ b destruat illud causatū ꝛ iterū agat i instanti b causabit illud idē. tenet ꝛnia ex hoc q; ꝛtinuitas tpis intermedij nihil facit ad idemptitatē pmanētis qō bz in illo tpe ꝛ in terminis. Si neges assumptū qꝛ in b instāti nō pōt cā secūda a cā vlī puta celo habere eandē influentiā quā habuit in instanti a. ꝛ iō nō poterit tunc causare idē. ¶ Contra B arguit duplicit. ꝓimo qꝛ sūlis influētia sufficit ad idemptitatē effect⁹. si enī in instanti a cēt aliud agens appꝛoximatū passo, pduceret idē numero qō illud agēs, pducit ꝛ tn influētia nō esset eadē numero cū influētia istⁱ⁹ sz tantūmodo sūlis. nūc aūt i alio instanti puta b erit influētia sūlis q̃ fuit in instāti a. ¶ 2° qꝛ ista influētia nō est aliqd absolutū receptū in cā inferiori. sz ē tantūmodo ordo in causando ad cām supiorē ꝛtinue quantū ē de se coagentē. g̃ nō erit alia influētia sicut nec aliⁱ⁹ ordo cause supioris ad inferiorē. igit̃. ¶ 3° qꝛ aut simplicit̃ est ipossibile idem numero bis, pduci. ꝛ nūc sequit q; deus hoc nō poterit. aut nō simplicit̃ ē impossibile. ꝛ nūc sequit q; in causalitate eoꝝ in quib⁹ fuit prⁱ⁹ istud possibile ꝛ nūc erit. sz prⁱ⁹ fuit in causalitate rerū nāliū. g̃ ꝛ nūc erit. ¶ 4° qꝛ si vbi ē ꝛtinua actio agentis nālis respectu pducti. sicut ē in sole respectu radij. si, p primo instanti, pduceret radiū ꝛ in tpe habito conseruaret in vltimo instanti puta b erit idē radius cum non dependeat a illa idēptitas radij in secūdo instanti ab existentia eiⁱ⁹ in tpe intermedio. qꝛ sine illa existētia posset idē numero ē, pductū in eodē instanti. g̃ sequit q; esse in illo inꝫ medio destructo posset esse idē in vtroq; extremo. ¶ 5° qꝛ potentia ad formā semel, pductā adhuc remānsit in mā destructa illa forma vl quocūq; mō cessante. g̃ post corruptionē illⁱ⁹ forme iterū pōt, pduci eadem forma in numero p agens nāle. Assumptū, pbat̃. qꝛ si deus reduceret eandē formā qō nō negat̃ sibi possibile. illa faceret p se vnū cū mā sicut prⁱ⁹. g̃ in mā erat potētia respectu eiⁱ⁹ eadē q̃ prius. ꝛnia ꝛo, pbat̃. qꝛ nihil ē in potētia mātē qō nō possit reduci in actū p agēs nāle. ¶ 6° qꝛ negatio illa q̃ succedit corruptioni rei ē eiusdem rōnis cū negatione que ꝑcedit rei, pductionē. sed illa negatio que ꝑcedit generationē rei nō impedit eiⁱ⁹ pductionē. g̃ nec illa q̃ sequit impedit gn eadē res pꝛoducat̃. ¶ 7° qꝛ variatio posterior nō oꝫ variari prⁱ⁹. sed vnitas rei pꝛior est q̃ eius pmanētia. ꝛ pmanētia posterior est vnitate rei. g̃ variatio in pmanentia seu in cōtinuatione durationis q̃ ē p mediā corruptionē inꝫ generationē rei ꝛ eius repationē non impedit eius vnitatē. ¶ 8° arguit q; pbatio ꝓnis nō valeat q̃ sūlit̃ in hoc sz q; si actio vl motus nō possit repari idē numero q; nec termin⁹ mot⁹ vl actionis. Et B triplicit. ꝓimo qꝛ duo motus differētes fm spēm ut motus rectus ꝛ circularis pnt ēē ad eundē terminū vel locū numero ut patet 7° physicoꝝ. 2° qꝛ Aug⁹ 3° de trinitate ca° 9° dicit q; generatio vniuoca ꝛ equoca pnt ad idē terminari. aliqua enī sūt que pnt generari ex putrefactiōe. ꝛ nihilominⁿ ex, ppagatione. 3° qꝛ in, pposito resurrectio ꝛ nālis, ppagatio ad idē terminant̃ numero. ꝛ tamē sūt diuerse actiones fm spēm differētes. ꝛ iō nō sequit̃ si mutatio vel actio nō ē vna. q; ideo nō sit forma vna vel idē terminus. ¶ 9° qꝛ auctoritas pbi 2° de generatiōe ad oppositū allegata nō cōcludit, ppositū. qꝛ intentio pbi est q; ea quorū suba nō depēdit rede unt eadē numero sicut sol ē idē numero in qualibet circulatiōe. sz ea quorum suba dependit non est necesse eadē numero redire. sz nō intendit q; nō sit possibile. hec Scotus. ¶ Contra eandē ꝓnē arguit Aureolus dubitatiue ingrendo. qꝛ nō apparet rō quare nō possit p agens nāle idem numero redire nisi, ppter diuersitatē tpis ꝑcedentis ꝛ sequētis. sed hoc nō valet. qꝛ idēptitas tpis nō requirit̃ ad idemptitatē effectus. qꝛ si sic sequerent̃ multa incōueniēntia. ꝓimū est. quia capio ignem ꝛ stupā tunc in illo instanti possū applicare ignē ad stupam. pono q; nō applicē, p illo instanti. sz, p alio. aut g̃ erit idē ignis g̃ fiat⁹ in stupa q fuisset si illo instanti applicat⁹ fuisset. aut nō. si sic g̃ varietas tpis nihil facit ad varietatē effect⁹. si non. B videt̃ manifeste incōueniēs q; ille ignis nūq; potuisset, pduci ab aliquo igne nisi in illo instanti. 2ᵐ est qꝛ pono q; ignis calefaciat aliqō calefactibile vsq; ad certum gradū. ꝛ tunc cesset calefacere. pono q; post modicam dorā incipiat iterū calefacere illud idē. hoc posito manifeste patet q; eadē numero intensione intendit nunc istū calorē illⁱ⁹ calefactibilis quo intendisset si prima calefactio nō cessasset. g̃ idemptitas tpis nihil facit ad, ppositū. hec Aureol⁹ in forma. ¶ Contra 2ᵐ ꝓnē arguit Durandus in hūc modū dicens q; salua reuerētia potentie dīne cui subest omne possibile videt̃ q; nullum pmanens corruptū vel annihilatū pōt idē numero repari. qō pōt multiplicē, pbari. ꝓimo sic. Non plⁿ pōt deus nūc agens p voluntatē q̃ si ageret ex necessitate nature. sz sīl deⁿ ageret ex necessitate nature nō posset eandē rē numero corruptā repare. g̃ nec agens per voluntatē. aᵐ patet qꝛ posse respicit potentiā. eandem aūt potentiā supponimⁿ in deo si ageret ex necessitate nature quā habet agens p voluntatē. voluntas enī nō addit nec auget potentiā. imo quicqd pōt p solam potentiā. sz p voluntatē habet q; potentia fm formā volūtatis exeat in actū. vnde p voluntatē non habet nisi libertatē vtendi potentia quā nō haberet si ageret ex necessitate nature. vñ pbi qui posuerūt deū agere ex necessitate nature posuerūt in eo tantā potentiā quantā nos ponimⁿ sz infinitā. bᵒ declarat̃. qꝛ si deus ageret ex necessitate nature licz ageret p potentiā infinitā. ageret tn modo aliorū agentiū nāliū. ,ppter qō licz posset, pducere pfectiorē effectum q̃ alia. nō posset tn corruptū repare sicut nec alia. Confirmat̃ qꝛ pater in viuinis generat filiū ex necessitate nature. ꝛ ab oibus cōcedit̃ q; si vna generatio interrūpere ꝛ iterare ꝛ esset alia generatio ꝛ alius filⁱ⁹. ꝛ si hoc esset in deo respectu vnoꝝ. fortiori rōne esset in eo respectu creaturarū. ¶ 2° ratio talis est. Agēs nāle non potest repare idem fm numerū. g̃ nec deus. aīs supponit̃, pbat̃ ꝛnia qꝛ si agens nāle nō posset repare idem fm numerum ꝛ deus possit. hoc erit vl, ppter differentiā virtutis agētis vl, ppter differentē modū agēdi. ex pte enī termini nō pōt esse differētia cū ponat̃ idē terminus respectu vtriusq; agentis ꝛ actionis. nō, ppter differentē modū agendi. ut pote qꝛ deus agit sine motu ꝛ mutatione. natura ꝛo nō. qꝛ in repatione rei quo ad formā corruptā a quocūq; fiat est vera mutatio. qꝛ subiectum se habet aliter nunc q̃ prius sz materia recipiēs formam que prius fuit spoliata. vnde si lumine corrupto deus repararet ipsū esset vera mutatio. sicut si sol reparet illud. Item q; aliquid rei remaneat idem numero. magis videtur facere q; illud cuius erat pars possit idem numero redire q̃ si nihil remaneret. quia plus est reparare

Ayuntamiento de Madrid

vtrãq; partem q̃ alteram tñ. ſz in motu ⁊ mutatione aliqd rei corrupte remanet ſcz mã uel ſubiectũ. in annihilatiõe aũt angeli nihil remanet. ḡ facilius videt q̃ res corrupta reparet p motũ ⁊ mutationẽ q̃ res annihilata p creationẽ ul̃ recreationẽ. ḡ mod⁹ agẽdi p motũ ⁊ mutationẽ nõ ĩpedit agẽs nãle plus q̃ diuinũ qn possit idẽ numero repare. Itẽ nec, ppter differentem virtutẽ agendi utpote quia deus agit infinita virtute agens ꝗ o nãle finita. q2 effect⁹ finitus q̃ fm specie ſuã põt, pduci ⁊, pducit̃ a virtute finita nũq; exigit infinitatẽ virtutis in causa ſua niſi, ppter modũ quo, pducit̃ puta ſi, pducat̃ p creationẽ uel alio mõ q̃ creature non cõpetit. ſz ois forma nãlis in reb⁹ generabilib⁹ ⁊ corruptibilibus excepta aia rõnali ẽ quidã effect⁹ finit⁹ qui fm ſpẽm ſuã põt, pduci ⁊, pducit̃ a virtute finita. ergo nũq; requirit in, pducente virtutẽ infinitã niſi, pducat̃ p creationẽ uel tali mõ qui creature nõ cõpetat. ſz ei⁹, pductio in secũda, pductione etiã ſi fiat a deo eſt pyram mutationem ſicut ſi fieret a creatura ut ſtatim dictũ eſt. ḡ repatio rei corrupte nõ necessario regrit virtutẽ infinitã. oria q̃ virtutis infinite in agẽte nõ põt ẽ causa quare de⁹ posset repare idẽ numero nõ aũt nã. qõ ã eſt i cã quare nã nõ possit: abſq; dubio videt esse illud qõ tangit ph̃s 2° de generatiõe ſcz q̃ idẽ manẽs idẽ ſp natũ eſt facere idẽ. ad hoc autẽ q̃ agens faciat idẽ numero oꝰ q̃ maneat idẽ in ſe quo ad virtutẽ ⁊ idẽ in habitudine ad paſſũ uel, pductũ quo ad actionẽ. cũ aũt actio nature interrũpat nõ manet eadẽ habitudo agentis ad paſſum uel, pductũ. nec eadẽ habitudo reparari põt ⁊ iõ nõ põt repari idẽ, pductũ fm numerum iſtud etiã iueniẽ̃ in deo p compationẽ ad ea quoꝝ ſubſtantia deperiit in toto uel in pte. q2 actio dei in creatura interrũpit̃ ⁊ ideo non manet eadem habitudo dei agentis ad creaturã, p pma rei, pductiõe ⁊ ei⁹ repationẽ. ⁊ hec ratio ois eſt ad ea que ſũt ſucceſſiua ⁊ pmanẽtia. ¶ 3° rõ talis ẽ q̃ idẽ locus acq̃rit̃ plurib⁹ motib⁹ localib⁹. ſz eadẽ forma fm nãm uel fm numerũ nõ acquirit̃ plurib⁹ actionib⁹. ⁊ causa eſt. q2 motus nõ terminat̃ ad locũ ut ſit: ſz ut mobile ſit in loco. ⁊ iõ nõ oportet locũ variari nãliter ſz formã oꝰ variari actione p quã forma acq̃rit̃. Ex hoc põt ſic argui. Si eadẽ forma numero ſit in mã plurib⁹ actionib⁹ oꝰ q̃ vtraq; actio uel ſaltem altera terminẽt̃ ad formã nõ ut ſit ſimplicit̃ ſed ut ſit in mã ul̃ in ſubiecto. ⁊, ppter hoc ad eandẽ formã terminat̃ generatio hois ⁊ ei⁹ reſurrectio. q2 ul̃ vtraq; actio uel ſaltẽ altera terminat̃ ad aiam nõ ut ſimplicit̃ ſit ſz ut ſit in materia. ſz in his quoꝝ ſuba depiit vtraq; actio ſcz, pductionis ⁊ repatiõis terminat̃ ad formam ut ſit ⁊ nõ ſolum ut ſit in hoc ſcz materia uel ſubiecto. ḡ impossibile eſt q̃ he due actiones terminẽt̃ ad eandẽ formã. ¶ 4° rõ talis eſt. q2 ſi deus crearet angelũ ⁊ postea annihilaret ⁊ deinde repararet: verũ esset dicere q̃ angelus bis fuit realit̃ ⁊ nõ numeratiõe agẽtis puta dei q̃ vn⁹ ẽ. nec cuiuſcũq; extrinseci ab agẽlo. q2 ſi de⁹ nihil fecisset niſi angelũ q̃ ẽ nihilatũ postea repasset. adhuc esset verũ dicẽ q̃ angel⁹ bis fuisset. qõ nõ posset verificari niſi numeratiõe angeli ul̃ duratiõis eius qõ idẽ eſt. ¶ 5° rõ talis eſt. q2 eandẽ formã puta lumen idẽ numero repari. aut est possibile ſimplicit̃ aut impossibile ſimplicit̃. ſi ſit possibile. ḡ erit possibile virtute nature., pbat̃. q2 q̃ricũq; aliquis effectus ẽ ſimplicit̃ possibilis ⁊ causa eſt eque potẽs nũc ⁊ prius ex tali cã põt idem effect⁹, pduci nũc ut prius. ſi ḡ repatio eiuſdẽ luminis ẽ effect⁹ ſimplicit̃ possibilis. ḡ cã nãlis q̃ pmo facit. ⁊ eo corrupto manet eque potẽs ut ꝑ̃us posset illũ modũ eſſendi fm numerũ repare. hoc aũt eſt falſũ. relinquit̃ ḡ q̃ repatio eiuſdẽ luminis fm numerũ eſt ſimplicit̃ impossibilis. talis aũt effectus ſubterfugit oẽm cauſã. ḡ p nullã virtutẽ põt idem lumen fm numerum repari. ¶ 6° rõ eſt q2 multiplicato eo a quo g ſe ⁊ tot alit̃ uel eſſentialit̃ dependet effect⁹ multiplicat̃ effectus. ſz, pductũ illo mõ dependet a, pductione. ḡ impossibile ẽ eſſe vnũ, pductum ⁊ duas, pductiones. ¶ 7° q2 hoc expresse dicit frater Tho. ut dicit 4.° ſen. dis. 44. arti. 2° in ſolutiõe tertij argumẽti qõ fuit tale: Un⁹ homo nõ eſt plura aiãlia ⁊c. Ad qõ ꝛndet q̃ illa rõ cõcludit optime ⁊c. ut prius recitatũ eſt. Ex quib⁹ clare patet q̃ intentio ei⁹ eſt q̃ ea quoꝝ ſuba in aliquo deperiit nõ pſit fm numerũ repari. hoc dicit ĩ eodẽ 4.° dis. 12. arti. 2° q. 4.° in corpe ſolutiõis. Et in vltima pte. q. 77. arti. 5° idẽ poꝰ dicit. Hec aũt pꝰ fuit ei⁹ opus vltimũ ⁊ finale. ut patet ex ei⁹ incompletione. hec Durandus. ¶ 8° arguit Aureolus, pbando q̃ corruptũ redire idẽ numero aliq; mõ implicet cõtradictionẽ. quia illud quo apprehenſo oibus alijs ſtantib⁹ eiſdẽ intellect⁹ necessario ponit diuersitatẽ numeralẽ circa illud. ipossibile eſt q̃ illo ſtãte ſtet numeralis vnitas. ſi enĩ illud posset ſtare cũ identitate numerali intellect⁹ cõcipiẽs illud nõ necessario ponẽt circa illud diuersitatẽ numeralẽ. ḡ ſi apprehẽſo aliquo oibus alijs ſtantib⁹ eiſdẽ intellect⁹ necessario ponit diuersitatẽ numeralẽ videt̃ impossibile q̃ illo ſtãte fiet identitas numeralis. ſz apprehenſo hoc q̃ aliqd fuit corruptũ ⁊ redit oibus alijs ſtãtib⁹ parib⁹ intellectus necessario ponit circa illud diuersitatẽ numeralẽ ḡ impossibile eſt q̃ ſtante hoc q̃ aliqd ſit corruptũ ⁊ postea rediert impossibile ẽ q̃ illud ſit idẽ numero. a⁹ p3 q2 ſi intellect⁹ cogit̃ eſtimare ⁊ ponẽ diuersitatẽ numeralem nccio oꝰ q̃ hoc ſit ex nã terminoꝝ ſic occurrentiũ intellectui q̃ ſtatim apprehendit talẽ diuersitatẽ ſine diſcurſu. b⁹, pbat̃. accipio enĩ eundem motorẽ numero idẽ celum mobile eandẽ terrã circa quã moueatur. volo q̃ oia iſta ſint eadẽ hodie ⁊ cras. postea cõſidero reuolutiones celi ab oriẽte in occidens ⁊ econtra q̃ ſunt hodie. ⁊ vlterius cõſidero reuolutiões q̃ erũt cras q̃ro vtrũ iſte vbietates ⁊ reuolutiões uel circulatiões ſint eedẽ hodie ⁊ cras ſeu hodie ⁊ heri. aut nõ. ſi nõ habẽt̃ ꝓpositum. Si ꝗo intellect⁹ cõſiderat iſtas eẽ easdẽ hodie ⁊ cras. Cõtra. q2 tũc nõ concipet plures motus nec hodie ⁊ cras. nec duos dies. q2 p diuersas reuolutiões fiũt alij ⁊ alij dies. ḡ intellectu apprehẽdente diẽ hodiernã ⁊ crastinã eſſent dies vn⁹. ḡ intellect⁹ non hꝫ vnde numeret iſtas vbietates ex numeratione celi ul̃ motoris ul̃ terre circa quã moueẽt̃. quia iſta manẽt hodie ⁊ cras eadem numero. ḡ hoc habet ex natura interruptionis. q2 eo ipſo q̃ reuolutio ⁊ dies concipit̃ ut interrupta concipit̃ ut numerata. Similiter ſol mouet̃ ab oriente. ⁊ fit aer lucidus ⁊ aſcendẽte ſole ceſſat aer eſſe lucidus ⁊ poſt ſole redeũte iterum fit lucidus. patet q̃ intellectus nõ apprehẽdit primã lucẽ ⁊ ſecundã eſſe eãdẽ. ⁊ tri manet idẽ ſol ⁊ idẽ aer. vnde ḡ certe nõ niſi q2 intellectus apprehendit lucem corruptã ⁊ poſt redeuntem interruptam ⁊ ex hoc neceſſario numerat ipſam omnib⁹ alijs ſtantib⁹ eiſdem. Similiter idem patet de lumine candele pluries abſcõſe ⁊ diſcoopte qõ itellectus neceſſario numerat hoc ſolo cõprehenſo q̃ lumen interrumpit̃ ⁊ redit. ¶ 9° arguit ſic. quia ſicut ſe hꝫ quãtitas pmanẽs ad ſuũ dimenſionatũ ſic quãtitas ſucceſſiua ad ſuũ. ſz ſi interrũpat̃ quantitas pmanſipa

Ayuntamiento de Madrid

necessario numerat suū quantū. nec manet idē numero, sicut lignū ante diuisionē erat vnū numero. et post diuisionē ē plura. g̃ sic erit de quantitate successiua q̃ illud qd̃ ē quantū successiuū cui ē est ipsū durās si interrūpat necessario cedit i alietatē numeralē. sz ē tpale incētū signē p verba fūt quedā durabilia et mensuraba tpe. g̃ impossibile est q̃ si sint interrupta fm tempꝰ sint eadē numero. Confirmat quia sicut se habꝰ motꝰ ad suā duratione. ita quies ad suā pmanentiā. qz tēpus mensurat oia ista. sz interrupta duratiōe motꝰ nō pōt cōcipi idē q̃ prius. qz nō est idē tempꝰ. g̃ ita est de quiete et permanētia. ¶ iotꝰ arguit sic. Quia inūrupto intellectu alicui ꝰ interrūpit et ipsū. et illo nō redeūte nō redit. oppositū eni implicat ꝛdictionē. sz de intellectu vniuscuiusq̃ ē et actꝰ est duratio et tempꝰ. qz talia significata p modum verbi nō pōt intelligi sine tpe et duratiōe. sz idem tēpus et eadē duratio nullo mō pōt redire eadē numero si interrūpat. g̃ nec esse aut quicūq̃ aliꝰ actus talis. bꝰ pbat pmo. qz esse et ea q̃ significant p verba includunt in suo intellectu ipsū tempꝰ. ut patet p cōmentatore 4° physicorꝰ qui dicit q̃ formalis rō motꝰ incētū ē passio est q̃ sit mutatio ꝛiūcta tpi. et subdit q̃ verba fūt imposita formis fluentibꝰ. fluxus aūt intelligi non pōt sine tpe. sz, pbat bꝰ quo ad aliā ptē sc3 q̃ non possit idē tēpus aut idē motꝰ redire idē numero. qz impossibile ē motū seu tēpus corruptū et rediēs ꝛtinuari. alias tēpꝰ rediēs nō fuisset interruptū. nec corruptū illud qd̃ redijt. Confirmat qz ratio q̃re aliq imaginant q̃ corruptū possit idē numero redire ē qz capiūt q̃ tempꝰ nō sit de essentia et intellectu rei. est trī de oi intellectu q̃ res exprimit p verbū. Confirmat qz impossibile ē q̃ aliq̃ bis viuat nisi duplici viuere. sz qui prꝰ fuit mortuꝰ et postea reuixit bis vixit. g̃ os q̃ sit duplex viuere. g̃ duplex esse. aꝰ pz p sile. qz impossibile est aliq̃d bis moueri vno motu. g̃ impossibile ē aliq̃d bis viuere nisi p duplex viuere. ¶ xiꝰ arguit. qz variata cā varia effectꝰ. sz causa idēptitatis in forma corrupta et redeūte ē idemptitas materie et agētis fm actū. ipsiꝰ aūt corrupti licz sit eadē materia: nō trī est idē agēs formalē et in actu. agens eni formalē et in actu ē p actionē et formalē, pductionē sz, pductio et actio non est eadē q̃ redit post interruptionē. g̃ nec agēs in actu. qd̃ requirit ad idēptitatē numeralem. Confirmat qz sicut actio specificat ex termino et forma sic numerat ex ipso. Si g̃ nō possit redire eadē actio nec eadē forma. ¶ Contra 3am ꝛnē arguit Aureolus. pbando q̃ oēm rem successiuā corruptā pter tempus pōt deus eandē numero repare siue illa sit motus siue actio siue relatio. ꝓmo sic. Deꝰ pōt facere qcqd facere nō est nō facere et q̃ factū nō implicat contradictionē. sz si deus faciat aliq̃d quicqd sit siue pmanens siue successiuū qd̃ fuit sub prioritate esse sub posteriorite nulla est ꝛtradictio. qz cōtradictio ē affirmatio et negatio eiusdē de eodē. sz in, pposito nō sequit affirmatio et negatio eiusdē pdicati de eodē subiecto. Si enim ē ica q̃ subiectū prioritatis et posterioritatis ē idē numero nō negat idē de eodē. qz subiectū prioritatis uel posterioritatis nō est ipsa prioritas uel posteriorias. si eni substratū prioritatis et posterioritatis eēt idem qd̃ prioritas et posteriorias ꝛtradictio esset q̃ deus repararet aliq̃d corruptū prꝰ. qz tūc faceret q̃ ꝓritas eēt posteriorias. ¶ z° qz deꝰ pōt facere ꝛ repugnantiā intellectuū vbi non pōt inferri ꝛtradictio pmi mōi. licz g̃ repugnat intellectū ligare qd̃ idem numero repareē. Cuiꝰ rō est qz duratio ē de cointellectu rei. iō variata duratio intellectꝰ variat necessario ipsū durās, ppter q̃ cōiter dicit q̃ res pmanens non mensurat tpe. licz incētum boc repugnet intellectui ligare. qz tū pōt arguere q̃ ibi nō est contradictio. qz pdicatū affirmatū et negatū nō dicit de eodē. qz nō est idē res durans et sua duratio siue res prior et sua prioritas. g̃ tē. hec Aureolus. ¶ Contra eandem ꝛnē arguit ab alijs. qz nulla rō adducta pro illa ꝛne siue a scō Tho. siue a Godofredo in 2° qnolibet. q. 2° siue ab Henrico. 7° quolibet. q. i4. siue ab ipso Durādo efficacit ꝛcludit, ppositū. qd̃ patet discurrēdo p singulas rōnes eorꝰ. Godofredꝰ nāq̃ arguit sic primo loco, p illa ꝛne. Quia ponere vnitatē cū interruptione essendi in illis de quorꝰ vnitatis rōne est cōtinuatio. implicat ꝛdictionē. qz ponēdo ꝛtinuationē essendi negat interruptio. et ponēdo interruptionē negat ꝛtinuatio. et sic ponēdo vnitatē in talibꝰ cū interruptione ē implicare ꝛdictionē. sz oia successiua sicut motus et tēpus includūt in rōne sue vnitatis ꝛtinuitatem essendi. qz eorꝰ vnitas est eorꝰ ꝛtinuitas. g̃ ponere vnitatē in talibꝰ cū interruptione est ponere ꝛdictoria. qd̃ ponit q̃ dicit eūdem motū q̃ fuit repari. qz disconstruat est. ¶ z° rō eiusdē talis ē. qz q̃ ponit ca esse sil̃ de quorū ratione ē nō esse sil̃ ꝛdictionē implicat. sz de rōne prioris et posterioris in motu et tpe est nō esse sil̃. g̃ q̃ ponit ea esse sil̃ implicat ꝛdictonē. sz q̃ ponit parte motꝰ uel tpis pterita eandē numero repari nō solū ponit prius et posterius esse sil̃: sz etiā esse idē. qz pteritū prius et postea repatū. sequit q̃ prius et posteriꝰ sint idē. et p ꝛsequens sil̃. 3° sua rō est ista. qz ponat q̃ mobile moueat ab a in c p b. si g̃ eadem pars numero motꝰ q̃ pcessit pōt postea repari. sequit q̃ ps motus q̃ fuit ab a in b possit repari postea dū mobile moueat ab a bin c. sz hoc implicat contradictoria. qz sequeret q̃ idē mobile moueret sil̃ pluribus motibꝰ differentibꝰ solo numero. et q̃ eodem tpe moueret ad b et a b. g̃ eandē ptē motꝰ numero q̃ pcessit posse repari implicat ꝛtradictionē. De sūt rōnes Godofredi q̃ vident esse eedē cū pbatione sci Tho. p3a ꝛne inducta. et cū pbatione Henrici. 7° quolibet. q. i4. -Predicte trī rōnes nō vident valere. nō quidē primā. vt ad illā rndet Durandꝰ dicens q̃ quicqd sit de ꝛne. rō trī pma videt solubilis. cū eni dicit q̃ oē successiuū ad sui vnitatē numeralē requirit cōtinuitatē eo q̃ sua vnitas ē sua ꝛtinuitas. Dicendū q̃ ꝛtinuitas q̃ requiritur ad vnitatē motꝰ nō est ꝛtinuitas eius cū alio motu. qz sine hac qlibet motꝰ est vnus in se. nec est cōtinuitas eiusdē motꝰ ad seipsū. qz idē nō ꝛtinuat sibipsi. sed est ꝛtinuitas ptiū ꝛtinētiū eundē motū. sola g̃ interruptio huic ꝛtinuitati ꝛtraria soluit vnitatē motꝰ. nūc aūt ita ē q̃ interruptio q̃ esset inter primū motū et ei repationē nō solueret illā ꝛtinuitatē nec esset ei ꝛtraria. ponimus eni q̃ sicut pma vice ptes motꝰ fuerūt cōtinuate ita et in ei repatione. interruptio q̃ q̃ ponere solū argueret q̃ motꝰ pmo extis et postea repat nō eēnt duo motꝰ ꝛtinuati ꝛstituentes p suā ꝛtinuationē vnū tertiū motū. sz nō argueret q̃n esset idē motꝰ pmo existens et postea repatus. Qd̃ aūt plus assumit q̃ motus regrit ad sui vnitatē ꝛtinuitatē essendi. Dicendū q̃ ꝛtinuitas essendi quā requirit motus nō est q̃ sit cōtinue et semp aliqn hoc pōt poni dato q̃ motꝰ corruptus idē numero repareē. qz tā pma vice q̃ secūda ponit q̃ ei duratio eēt ꝛtinua successiōe suaꝰ ptiū ꝛtinua. hec Durandus. Similiter secūda rō non videt valere. qz ut patet p dicta Aureoli ꝛtra 3am ꝛnē recitata nulla ꝛtradictio ē q̃ illud qd̃ fuit subiectū prioritatis postea sit subiectū

Ayuntamiento de Madrid

posteriozitatis. 3° deniq; rō nō videt valere. imo sicut dicit Durand° illa rō clare deficit. qz cū dicit q; si deus posset repare eūdem motū fm numerū tūc pma pars motus q; transit ab a in b posset repari dū adhuc durat secūda ps qua transit a b in c. Dicendū eni q; hoc non est verū. qō etiā patet in pmanētib°. si eni ponamus q; deus posset repare albedinē corruptā i aliq; cui succesisset nigredo opposita uel alia albedo nūero differēs a prima. tūc nō dicerem° q; deus posset repare eandem albedinē stante nigrediue in eodē subiecto uel alia albedine numero differēte. nō enim pnit opposita esse in eodē sit subiecto. nec duo accidētia solo numero differētia. Simili in ,pposito pma ps motus nō pōt repari manēte secūda. fz nullū argumentū est: nō pōt hoc mō repari. q; nullo mō. imo est fallacia ,ntis, pcedēdo a destructione inferiozis ad destructionē supiozis. aliquid eni implicat cōtradictionē vno mō qō nō implicat alio mō. hec Durand°. Videt q; rōnes ille nō sufficienter ,pbent ,nē. ¶ Ulteri° videt q; nec rōnes gb° Durand° eādē ,pbat ,nē valeāt. p;emittit eni Durand° quō successiua ul tra;scētia differūt a pmanētib°. ex quibus arguit ad ,ppositū. ,pma differentia est. qz res pmanens duratiōe sua nō interrupta pōt plures sumi fm se totā. e fm quālibet ptē sui. ut hō uel lapis. Successiua ,ro, z generaliē transeuntia nō pnit plures sumi fm se nec p aliquid sui duratiōe sua nō interrupta. z° ,ria ē qz res pmanētes sūt res, ,pprie z simplicit. ut homo lapis albedo nigredo z sic de ceteris. Res autē successiue nō sūt res, ,pprie z simplicit. fz solū quedā rerū habitudines uel quidā reales modi essendi. cuius rō est. qz illud qō adueniēs alicui nō reddit ipsū magis cōpositū q; pri° nō est res ,pprie z simplicit. fz talia sunt oia transeuntia z successiua. ut mot° z tem° z hs. nō eni celū est magis compositū q; sistaret. qz motus ad locū nihil variat circa rem. ut dicit 8° ,physico,. z idē ē de motu ad formā quantū ē ,pcise de rōne mot°. qz nullā cōpositionē ponit fm se circa subiectū ,pter illā que ē forme terminātis motū z ē res pmanēs. ¶ Ex ,pma ,ria arguit sic. Min° ē rem iā existentē cōseruare ne corrūpat q; corruptā repare. fz in successiuis z transeūtibus deus nō pōt rem cōseruare ne corrūpat. q; fortior rōne nec pōt corruptā repare. a° videt manifesta. fz b°, ,pbatur qz si aliq; successiuū uel transiēs posset ,seruari dum ē in esse ne corrūpet. tūc posset plures sumi. z sic esset pmanēs z nō transiēs. Sz dicet aliq; q; de rōne transeūtis ē q; nō possit plures sumi ,stinue z sua duratiōe nō interrupta. qz tūc esset stās z nō transiēs. fz nihil ,pbibet qn possit plures sumi ea interrupta. nec ,pter hoc erit stans. fz qualibet vice erit fluēs z transiens. ,pter q; a° videt falsa. qz magis videt esse ,s rōnē successiui uel transeūtis q; possit pmanere ne corrūpat quā possit repari posq; corruptū ē. Sz illud nō valet. qz si idē successiuū puta idē mot° numero pōt repari. verū eēt dicere q; mobile subiectū eēt bis motū realiē. illud aūt nō diceret rōne nūeratiōis subiecti. qz illud ē vnū. nec rōne nūeratiōis spacij qz filiter est vnū. q; ,os q; sit rōne nūeratiōis mot° ul duratiōis ei° ul mēsure extrinsece. si rōne nūeratinois mot° hēt ,ppositi. qz ois realis numer° ē pluriū rerū. z ita mot° pcedēs z sequēs nō eēnt vn° mot° realiē fz plures qō est nostrū, ,ppositū. Si dē q; hoc ē, ,pter nūeratione duratiōis. in idē redit. qz duratio mot° nō est aliud q; mot°. z iō si vnū numerat realiter z aliud nec rōne mensure extrinsece uel cuiuslibz alter/° extrinseci. qz de° posset facere q; eēt solū mot°

,mi mobilis z illū posset interrūpere z iterato repare. z esset verū dicere q; celū esset bis motū nō p numeratione alicui mēsure extrinsece. qz nulla eēt. nec p numeratione subiecti uel spacij aut mouentis. q; p nūeratione mot° uel duratiōis qō idē ē. Itē eūdē motū posse repari uel ē possibile simplicit uel ipossibile simplicit. si sit possibile simplicit. q; erit possibile ,ytute nāe. ,pbatio qz qnq; aliq; effect° ē simplicit possibilis. z cā ē eque potēs nūc z pri°. ex cā tali pōt idē effect°, ,pduci nūc sicut pri°. si q; repatio eiusdē motus sit effect° simplicit possibilis. q; cā nālis q; primo facit z eo corrupto remanet cū potens ut pri° posset illū motū eūdē nūero repare. hoc aūt est fallū. relinquit q; q; repatio eiusdē mot° fm numerū ē effect° simplicit ipossibilis. talis aūt effect° subterfugit oēm cām. q; p nullā ,ytutē pōt mot° idē nūero repari. Itē si mot° posset idē nūero repari eodē mō posset z tēp°. z sic vies q; pcesit posset statim repari z nō solū semel fz sp. z ita tot° decursiue tpis esso q; duraret in infinitū nō esset realiē nisi vn° oies. imo vna brevissima hora ut brevissima ps vni° hore. qz idē argumētū pōt fieri de hora z de pte hore sicut de tota dic: que oia sūt absurda. q; cē. ¶ Ex z° ,ria arguit sic. Licz idem subiectū posset esse successiue sub oppositis formis uel habitudinib°. ipossibile tū ē z ,dictione ,iplicat q; oppositarū formarū uel habitudinū vna sit alia nec sit nec successiue. sicut possibile est q; eadem aqua ,ptius sit calida z postea frigida. uel q; idē homo ,ptino sedeat z posta stet. fz impossibile est q; caliditas sit frigiditas. uel q; sedere sit stare. fz si idem successiuū uel transiēs posset repari sequit q; vna habitudo sit alia. q; impossibile est q; idē successiuū uel transiēs reparet. b° ut, ,pbat. qz sicut dictum est successiua nō sunt ,pprie res fz habitudines rerū. sicut motus essentialiter ē successio uel habitudo successionis mobilis in loco z p eandē rationē ptes motus sunt essentialiē ptes successionis. ptes aūt successiōis sūt pri° z posterius. uel poti° ,ptioritas z posteriozitatis. ita q; qi dicit q; vna pars motus est posterior z alia poz. nō ē ,dicatio de nouitatiua alicui ,habitudinis addite ad ptes motus: sed est essentialis. qz ptes motus sūt essentialiter ipsa habitudo ,ptioritatis z posteriozitatis existētie mobilis fm aliā z aliā ptē in loco sicut mot° est essentialiter successio ei° p totū locum. si ergo pars mot° que ,pterijt posset repari ea dē numero tūc habitudo ,ptioritatis efficeret habitudo posteriozitatis qō ē possibile ut dictū fuit. patet q; q; successiua ut motus z tēpus nō pnit eadē numero repari. hec Durandus. Sz q; ister rōnes nō sufficient ,ocludāt, ,ppositū imo sint solubiles ondit ,pe. de palu. dicēs q; ad rōnes illas Durandi pōt instari. qz Durand° ad suā ,pmā rōnē bī instat nec solut ad instantiā. sed cōtra arguit adducendo nouā rationē ad ,nē. z potest instantia ,firmari sic. ,plus eni videt aliq; de nouo ,pducere qō nūq; habuit esse illud q; illud q; aliq; ē habuit illo ,pdito repare. si q; plus ē aliq; corruptū repare q; extis ne corrumpat conseruare. similiter maius est illud qō nunq; fuit ,pducere q; ,pductū conseruare. sed motū q nunq; fuit pōt deus de nouo ,pducere. ergo magis ,pductū ne fluceret z desineret cōseruare. ,nis est falsū. q; z ans z sic si rō bī ,ocludit q; motus nō pōt posq; fuit repari ita cōcludit q; antecq; fuit nō potuit ,pduci. ,pter qō ē dicendū q; a° est vera ex ,pte agentis. qz nō est minoris ,ytutis ,pducere z repare q; ,pductū ,seruare. fz nō ex ,pte effect°. sūt eni aliq effect° quib° repugnat ,seruari eodē mō ,tunc z pri° sicut successiua: nō aūt ,pduci. z iō

Ayuntamiento de Madrid

pñt, pduci ad essendum nō aūt conseruari in essendo.
¶ Ad 2.m rōnem ut dicit pōt instari. qz ex sola numeratione habitionis uel habitudinis pōt dici aliqd esse bis habitū sine hoc q̄ hñs uel habitū sit multiplicatū. sicut corp⁹ humanū fuerit in resurrectiōe bis aiatū ul' vnitū sine binario corporis et aiaꝫ ex sola habitudine corū ad iuicē multiplicata. ita z in ꝓposito. Itē si vltima spera moueret nihil esset ibi habens nisi celū nec habitū nisi motus. nec vbi. nec aliqs termin⁹. z tñ diceret bis motū si eius motus interrūperet sicut alia corpa q̄ mouēt ur ad vbi z locū. ¶ Ad 3.m pōt dici q̄ idē numero reparī possibile simpliciē z tñ est ipossibile nāe. qz q̄ssiu nā agētis z subiecti sint eque potētia sicut pz⁹. ex quo sequit q̄ eque pfectū effectū pñt, pducere sicut prius nō tñ se hñt eodē mō numeralit ad inuicē sicut pz⁹. sed solūmodo eodē spē. z iō i eundē effectū spē pñt nō numero. licz aūt mā nō eodē mō se habeat ad veū posq̄ habuit formā q̄ pz⁹ qñ eā a deo recipiebat. de⁹ tñ eodem mō se hz ad oia. z vlteri⁹ etiā deus ex pte obiecti nullā habitudinē requirit. vñ sicut sine subiecto pōt, pducere effectū sic sine hoc q̄ subiectū habeat eandem habitudinē pōt eundē effectū ipzimere. ¶ Ad 4.m dicit q̄ hñ ꝛcludit nisi q̄ est ibi petitio ꝓncipij. qz cū continuitas sit tota causa vnitatis in rebus successiuis motu z tpe nullⁿ diceret tēpus posse reparī q negaret de motu. Sz si dicat q̄ post die iudicij erit vna dies nihil ad ꝓpositū. qz logmur de die q̄ est motus celi. nūc autē nō erit. sed aliqs diceret q̄ nullū ē incōueniēs si sit idē dies numero heri z hodie. sicut nō ē incōueniēs si ē idē asin⁹ germani suscitat z mortu⁹. z ocul⁹ pditus z restitutus. ¶ Ad 5.m dicit q̄ supponit multa falsa i ꝓlogo suo. ꝓimo q̄ oēs res pmanentes sint res, ꝓprie z simpliciē dicte. qz hoc ē ꝓtra eū q̄ dicit q̄ relatio ē res pmanens q̄ tñ ē habitudo. z ꝓsequēs nō est res, ꝓprie z simpliciē ꝓtne eū. etiā ꝓtn eū sequētia sex ꝓdta nō sūt res. Sz habitudines quoꝫ tñ sit⁹ habit⁹ z vbi pñt hñe esse pmanens q̄ ē ꝑ suā distinctionē. z? qz cū mot⁹ sit act⁹ entis in potētia z ex actu z potētia, ꝓprie dicta sit cōpositio vera z, ꝓpria videt q̄ oīs mot⁹ cū suo mobili faciat vnā cōpositionē. nec obstat q̄ dicit. qz nō variat aliqd circa subiectū. qz verū ē de motu ad vbi in mobili incorporali. Sz falsum ē de mobili corporali q̄ ꝑ motum calefit. mot⁹ aūt ad formā ꝑ se variat aliqd circa subiectū q̄tū ad accidētalia. Sz q̄tū ad subam nō nisi ꝑ accidēs inq̄tum generatio z corruptio sūt termini alteratiōis extrinseci. 3? qz ꝛtinuitas successiua q̄ ꝑ essentiā ē motus nō ē habitudo sicut nec ꝛtinuitas manēs. ut linea supficies corp⁹. qz sil' iste spēs quātitatis ponūt ꝓ pñtis z sicut diuisibilitas in ea q̄ insūt ē rō cois quātitatis. ita ꝛtinuitas oīs quātitatis ꝛtinue tā pmanētis q̄ successiue. vrīa aūt diuisiua alicui⁹ pñt nō videt eē spēs alteri⁹ cū pñta sint impmixta. vnde cū ꝛtinuitas z ꝓximitas sint vrīe quātitatis. qz ꝓma diuidit 3 discretū z? 3 pmanentē videt q̄ ista nō sint essentialiē habitudines q̄ sūt de genere relatiōis. ¶ Pe. Ex quib⁹ videt q̄ ratiōes Durādi nō sufficient, pbāt ꝓnē istā. ¶ Ulteri⁹ videt q̄ nec rōnes q̄rūdā aliꝫ ad eādē ꝓnē sufficiāt. arguit enī sic ꝓmo. qz sicut ꝛtinuitas est de rōne linee sic de rōne tpis. Sz de⁹ nō pōt facere q̄ linea discōtinua sit vna. qz cū numer⁹ causet ex diuisione ꝛtinui 3dictio ē q̄ sit ꝛtinuū actu diuisū z nō sit ibi numer⁹. z sic eēt vnū z nō vnū Sz multa q̄ sīliter ē ex q̄ mot⁹ est interrupt⁹ nō est vn⁹. ¶ z? arguit. qz de⁹ non pōt facē spēm q̄ssiu alicui⁹ sil' cū oppositis differētiis, sic nō posset facere aliqd aial qd sil' esset rōnale z irrōnale. Sz pñs ꝓteritū z futurū sūt differētie ꝑ se essentiales in motu z tpe. q̄ non pōt facē de ꝓterito pñs ut sc; qd ē ꝓteritū idē numero sit pñs. ¶ 3? arguit. qz 3dictio ē q̄ idē sibi ipsi succedat cū aūt posteri⁹ succedat prioꝛi facere de motu ꝓterito pñtē ē facere q̄ vnū z idē z fm idē sit pz⁹ z posteri⁹ z sibi ipsi succedat. imo q̄ sit z nō sit. qz qd ꝓterierat nō est z qd ē nō ꝓteritū. ¶ Sunt rōnes eoꝝ. ¶ Sz iste nō vident valere ad ꝓpositū ꝛcludendū. ut dicit ꝓe. Nā 3 ꝓma ē instātia. qz sicut de⁹ nō pōt facere q̄ due linee sil' existentes in actu diuise sint vna. sic etiā nō pōt facere q̄ duo mot⁹ sil' existes discōtinuati sint vn⁹. nec de hoc ē qō. Sz sicut pōt facere q̄ linea annihilata eadē numero reparet z debēt eandē nūero ꝛtinuitatē quā pz⁹ nō obstāte discōtinuitate ipsis q̄ fuit media. sic z motū qui fuit cū sua ꝛtinuitate repabit nō obstāte q̄ sua ꝛtinuitas fuerit interrupta. sicut z ꝛtinuitas linee fuit annihilata. ¶ Bilē ut dr z? rō videt nō valere si mot⁹ē alia res a tpe. qz licz nō possit fieri de ꝓterito pñs sicut nec de albedine nigredo si tñ hoc ē verū. tñ sicut subiectū qd ē albū fit nigrū. sic videt q̄ mot⁹ q̄ erat subiectū tpis ꝓteriti uel futuri fiat subiectū tpis pñtis. imo pl⁹ videt q̄ de vno 3rio fiat aliud formalit. qz nō ē maior incompossibilitas inf 3ria, ꝓprie dicta puta albedinē z nigredinē q̄ inf formas subales distinctas ꝑ drias oppositas puta aiatū insiatū. Sz deus posset subito facere de trūco vitulū z nō viuo vitulū z ecōtra. q̄ de albedine nigredinē. Sz ibi ē subiectū cōe qd remanet z forma cedit forme nō vna sit alia. iō z? ¶ Denīq; 3 rō nō videt valere ut dicit ꝓe. qz vicēt q̄ de⁹ nō posset facē gn ꝓteritū sit ꝓteritū. Sz idipsū qd ē ꝓteritū pōt resumē ut z fuerit ꝓteritū. z nihilominⁿ sit pñs z futurū. si enī de⁹ celū dū mouet annihilaret z postea reparet nihil, phibet ut videt q̄ cū eadē latione qua pz⁹ mouebat ipsū reparet iō z? Ulteri⁹ Bernard⁹ de gānaco in ipugnationibus Henrici q̄libet 7? q. 14. arguit q̄ de⁹ posset eūdē motū numero repare. qz sicut in ꝛruptio in cē aliꝫ nō ipedit, ꝓpter idēptitatē ordinis ad potētia vinā. sic nec in motu. q̄ z? Ubi sciēdū q̄ Bern. ibidē inducit aliās rationes q̄ssiales ad, pbandū q̄ de⁹ oē corruptū uel ānihilatū pōt idē nūero repare dicēs. Corrupta aliū forma certū ē q̄ mā manet eadē numero z etiā potētia ad forma ꝓm q̄ mā ē sua potētia. Sz ꝓm q̄ mā distinguūt⁹ ista potentiam ꝓspect⁹ diuersos ad formas diuersas nō manet eadē potētia. potētia aūt hoc z? mō dicta dicit ordinē ad talē ul' talē formā. Sz in mā nō manet amplⁿ ordo ad formā corruptam eandē numero repandā. qz mā nō ē q̄ se in potētia ad formā q̄ p agens nāle nō pōt in ea introduci. qz potētia passiua nō extendit se vltra actūā q̄ sibi corrīdet. nullū aūt agens nāle pōt eandē formā nūero repare cū nō possit eandē transmutatione nūero repetē. q̄ in mā nō remanet potētia ad eandē nūero formā q̄ corrupta ē repandā. Sz ad eandē in spē solū. idēptitas aūt talis potentie nihil facit ad ꝓ q̄ idē nūero resurgat. bene tñ manet mā in potētia ad eādē formā. Sz hec potētia nō ē nālis Sz obedientialis. qz solū respectu dei q̄ pōt in mā facē qcqd nō implicat 3dictionē: qō nō ē si eadē forma nūero repet. in mā aūt ꝓter potentiā nālē ē potētia obedientialis. sicut z in ceteris creaturis. z qz nulla corruptio ul' annihilatio diminuit de diuina potentia aliquid. sicut deus potuit hanc formam, pducere anteq̄ ꝓducereꝫ. ita potest posq̄ corrupta est uel etiam ānihilata. vnde si materia ꝓma annihilaret de⁹ posset eandē numero repare. cū eius

Ayuntamiento de Madrid

annihilatio nihil subtrahat dine potētie. Itē dīna potentia eo q̄ potētia hz quēdam ordinē ad oia q̄ ipsam possibilia saltē rōnis. q̄z entia ad nō ens nō est nisi relatio rationis. Iste autē ordo non tollit ex pte diuine potentie p annihilationem cuiuscūq̄. quia ita potest dei potentia circa nihil sicut circa aliquid. vnde eque potest p̄ducere lapidē de materia ⁊ de nihilo. ergo annihilatio rei nō impedit quin deus possit eam reparare. Ex quo etiā patet q̄ interruptio in esse nō impedit qn deus eandē rem numero possit repare. q̄z eundem ordinē quē hz potētia dei ad illud esse sp hz. ita q̄ licz fiat interruptio in ipso esse. nunq̄ tñ in illo ordine quin semp illud esse depēdeat a potētia dei. licz qñ illud eē est in actu potentia dei influat. qñ aūt nō est nō influit. ⁊ iō infinities pōt idem numero q̄tūcūq̄ corruptū uel annihilatū fuerit repare. ⁊ hoc est, ppriū deo ⁊ nulli alteri agenti cui⁹ potētia nō hz eundē ordinē ad rem que est ⁊ ad illā que nō est. cū potentia creata nō respiciat nihil q̄si potens aliqd de nihilo, pducere sicut potentia dei. Itē q̄d, pducit p eandē actionē numero pōt eē idē numero etiā in nihilo⁹. sz deus eadē actiōe numero, p̄ducit hoc, pducti cū primo, pducit ⁊ eū secūdo. q̄z ex pte dei nō diuersificat actio. nec ex pte ei⁹ quo recipitur. q̄z hoc nō diuersificat necessario actionē q̄ nō requirit ad eā. receptio autē in subiecto non requirit in actiōe dīna q̄ nullū subiectū necessario regrit. nec terminus diuersificat. q̄z sicut deus ꝛcepit hoc, pductum, pducere qñ primo, pducit. ita etiā qñ annihilatū est pōt idē ꝛcipere q̄d iterū infinities, pducat. vñ sicut ꝛcept⁹ deus semp ferē sup hoc, pducti cū p̄ducit q̄tūcūq̄ annihilet. ita pōt ⁊ potentia qua agit semp p eandē actionē. q̄d patet in filū. edificator enī pōt cōcipere eandē domum numero quā pri⁹ fecit que mō corrupta est ⁊, pducere eandē spē: nō numero. q̄z alia ⁊ alia actione agit nunc ⁊ prius. alia aūt ⁊ alia actio regrit aliū ⁊ aliū terminū. sz q̄z deus eadē actiōe semp agit. idē frequentē pōt eē terrmin⁹ siue actionis. nō q̄ idemptitati potētie mālē ul cuiuscūq̄ creature imponendū ē q̄d possit idē numero resurgere sed dīne potentie q̄ pōt q̄ qd nō implicat ꝛtradictionē. hic aūt nulla ꝛtradictio ē. cū interruptio in esse respectu dīne potētie non faciat aliquā diuersitatē in esse. hec ille. Ex poste a subdit sicut sup tadictū ē q̄ ista arguméta ita concludūt de successiuis sicut de pmanentib⁹. quare cē. ¶ Ultimo arguitur ꝛ ea q̄ dicit sanctus Tho. in 4.° ⁊ sup recitata fūt. arguit siquidem Scot⁹ q̄ aliqd totaliē annihilatū possit p dei potentiā idē numero repari. ⁊primo q̄ ad hē auctoritas Augi zz? de ciuitate dei ca⁹ z? vbi loquēs de carne hominū reddēda in resurrectiōe. ⁊ si inquit oibus pōsset modis nec ylla ei⁹ materia in ylliis natura latebris remāsisset vñ vellet eā reparet omnipotēs. q̄ totaliter corruptū ⁊ destructū in totali eē pōt idē numero repari. ¶ z? q̄z si destructū eēt annihilatū. illud nihil sequēs annihilationē esset eiusdē rōnis cū nihilo q̄d eēt termin⁹ a quo creationis. patet q̄z iste mutatiōes opposite haberent idē, p termino. vna, p termino a q̄ alia, p̄mino ad quē. sz nihilū p̄cedens creationem nō repugnabat qn illud cui opponiē posset creari. q̄ ⁊ post annihilationē poterit recreari idē numero. Confirmaē rō. q̄z planū est q̄ ex pte cause manet eadē ptās. ex pte autē lapidis esto q̄ lapis sit annihilat⁹ tanta est possibilitas simplicē ad esse post annihilationē qu ita añ creationē. q̄z nō magl includit ꝛtradictionē. nec illud nihil in quo cessit lapis magis p̄ria t possibilitatē. q̄z nō p̄uat nisi tāq̄ oppositū. sz eidē ⁊ essentialiē opponebaē añ creationem. q̄ z?. ¶ z? q̄z in hoīe ē aliqua entitas positiua q̄ neq̄ est pars mālis nec formalis nec ptes sicut, pbatū est in 3?. Et arguit sic. q̄z aliqd est ibi causatū a causis intrinsecis. sed nec cā mālis nec cā formalis ē causata a causis intrinsecis. nec ambo sil. est q̄ ibi aliqua alia entitas a causis diuisim acceptis. ⁊ illa destruit. aliogn homo non esset vere mortu⁹. q̄z nō eēt corruptio totalis entitatis hois ⁊ tñ illa entitas repabiē eadē numero. aliogn nō esset idē homo. q̄. ¶ 4.° q̄z si deus in hoc instāti a ⁊ in toto tpe medio vsq̄ ad b ⁊ in instanti b ꝛseruaret illud eē. cōcedendū eēt q̄ eēt oio idē numero. q̄ si in a ꝛseruat ⁊ idē in b instāti. ⁊ in tpe non cōseruet: erit idē. ⁊ tñ erit interruptū i tpe intermedio, pbaē ñia. q̄z idemptitas istius esse ut est in b ad seipsum ut ē in a non dependet essentialiē ex conseruatiōe, p illo tpe medio. q̄z neq̄ ut a cā formali neq̄ ut a causa mālī nec ut a quacūq̄ cā cēntiali. Hoc etiā, pbaē aliē. q̄z alioquin non posset de⁹ idē esse causare in aliquo instanti posteriori q̄ in instanti priori. q̄z si in instanti priori causat ⁊ in tpe sequēti conseruat. illud eē ut ꝛseruatū in tpe essentialiē requireē ad idemptitatē illius cause in instanti b. ⁊ si tūc nō esset conseruatū in illo tpe sz primo causatū in b non posset creari idem. ¶ 5.° q̄z diuersitas posteriorū nō arguit diuersitatē priorū essentialiē. sz illa instantia ad ipsū esse pmanēs sūt essentialiē posteriora vñ ⁊ idē eē manet in qbuscūq̄ instantib⁹ succedentib⁹. q̄ siue fiat continuatio inē illa instantia siue nō. nō minus ipsum eē poterit idē eē. Uel sic. si idē eē eēt in a ⁊ in tpe sequēti in b eēt idē in a ⁊ in b. q̄ si destruatur posterius eo q̄d ē durare in tpe intermedio adhuc non necessario sequeretur ex hoc diuersitas ei⁹ in a ⁊ in b. ¶ 6.° quia ex illa radice q̄ eē simpliciē interruptum uel destructū non pōt redire idē. sequunē multa incōuenientia. ⁊primū est q̄ deus nō posset resuscitare bruta idem numero. cui⁹ oppositum nōnūq̄ legiē factū miraculose a sanctis. ut patet de tauro quē suscitauit sanct⁹ Siluester ut habetur in legenda eius. ⁊ hoc negare deo eē possibile videē esse magne infidelitatis. ⁊ tñ anima ei⁹ sensitiua interrupta ē ⁊ destructa. z.° est quia oia accidēria q̄ corrumpunē in corruptiōe hois uel aliē resurrectionē nō possent eadem redire. ⁊ tunc homo resuscitat⁹ nō habēt eandē, ppriam passionē numero quā pri⁹. q̄z ista, ppria passio nō mansit post mortem. q̄z erat tot⁹ ut totius ⁊ nō tñ anime. sz ꝛsequēs ē impossibile q̄ sit idē sub specie ⁊ nō habeat eandē, ppriam passionē. 3.m est q̄z potētie anime sensitiue q̄ fm te sunt accidēria. cū nō sint accidentia solī⁹ anime: sed totius cōpositi. primo de sensu ⁊ primo de somno q̄ nō possent redire eedem. ⁊ ita homo resuscitat⁹ nō hēt eandē potentiā visiuā uel auditiuā. 4.m est q̄ nō hēt eandē quantitatē numero. q̄z illa non manet nec i mā sola manēte nec in aia itellectiua. igitē cē. ¶ 7.° positio tua deficit. quia totum eē hominis pōt manere non interruptum. ⁊primo quia ut, pbatum est entitas totalis interrumpit. z.° quia esse anime intellectiue non est totale esse hominis ut tu accipis. q̄z omne ens habet aliquod esse. sed homo ut homo est aliquod ens ⁊ nō tñ anima. ergo habet aliquod esse, pprium ⁊ nō tñ esse anime. 3.° quia cōtradicis tibi. quia alibi dicis q̄ status anime in corpore est pfectior q̄ status ei⁹ extra corpus. quia est pars compositi. ⁊ ois pars materialis est respectu totius. Cōtra hoc arguiē. q̄z quod habet totaliter idem esse nō est impfectius ex hoc solo q̄ nō cōmunicat alteri idem esse. sed p te anima separata

Ayuntamiento de Madrid

habet totaliter idem esse qō coniūcta. imo esse quod ē totale esse hominis qō cōmunicat corpori. q̄ ipsa i nullo est impfectior, p̄eo q̄ non cōmunicat idem esse corpori. a° apparet. q̄ pfectio naturaliter pesupponit ei qō est coicare pfectionē. q̄ non est maior uel minor p̄ q̄ cōmunicat uel nō cōmunicat. ⁊ hoc maxime si p̄ta lem cōmunicationē nullum aliud est eē totius q̄ istud idem. 4.° quia in homine est aliqua forma substantialis alia ab anima intellectiua. ⁊ p consequens cum cuiusli bet forme sit dare esse. anima intellectiua nō est totale esse compositi. q̄ ⁊c. ¶ 8.° quia tunc cū in morte xpi relatio maternitatis que erat in virgine ad xpm fuit inrupta in passione xpi. sequitur q̄ post passionem nō est eadē mater numero que p̄ius. hec Scotus in forma. ¶ Contra eandem ꝯnē arguit Aureolus. ⁊ p̄mo probat q̄ dicere q̄ nulla realitas que in morte fuit corrupta redeat eadē numero in resurrectione: est derogare veritati resurrectionis: imo negare resurrectionem tū q̄ resurrectio est eius qō cecidit iterū surrectio. nisi autem aliquid corruptū ⁊ pdens esse iterū redeat non stat veritas diffinitionis resurrectionis. q̄ nec veritas diffiniti. q̄ ille casus nō est localis sz fm entitatē in nō esse. tū 2.° quia sorte corrupto corrumpit eius humanitas que est entitas distincta a materia: ⁊ forma ⁊ illa eadem numero redibit in resurrectiōe. tū 3.° quia dato opposito sequunt innumerabilia incōuenientia. utputa q̄ sanguis xpi quem resumpsit in passione nō fuit idem nnmero ⁊ ante passionem. q̄ ille fuit corruptus. nec eius forma substantialis mansit cū nō fit animatus anima xpi. Similiter q̄ capilli sanctorū quorū constat formā substantialem in morte corrumpi nō resurgent idem numero. contra illud euāgelij: Capillus de capite vestro non peribit. Similit sequit q̄ nō redibit eadē, pptia passio indiuidui. q̄ illa p te est accidens ⁊ corrumpit in morte. Sequit etiam q̄ nō redibit eadem masculinitas ⁊ feminicitas. similit nec eadem filiatio. Similit sequit q̄ nō redibit eadē caro numero q̄ caro humana nō dicit solam materiam ⁊ formam. sz dicit etiam materiā accidentib° affectam. ex 2.° de aia vbi habet q̄ caro est mediū calidi ⁊ frigidi ⁊ humidi ⁊ sicci. Item q̄ sensus tactus non redibit idem numero ac p hoc nec idem aial. similiter nec idem oculus: que omnia sūt contra sacrā scripturā. ¶ 2.° pbat q̄ dicere q̄ nullum corruptum possit idem numero redire diuina virtute derogat dine omnipotētie. tū q̄ Aug° zz.° de ciuitate dei vbi querēs quō caro comesta a ỷmib° incinerata ⁊ dispersa resurget ⁊ redibit eadē. dicit hoc nō esse difficile apud illū qui nouit omnes ptes. ⁊ dato fm eū q̄ nō remaneret sz omnib° pusset modis ut nulla ei° materia i vllis nature latebris remāsisset. vñ si vellet reparet eam altissimus omnipotēs. tū q̄ in pncipio ca¹ querēs de cicatricib° martyrū si remanebūt ⁊ redibunt. dicit q̄ apud omnipotētē possibile est q̄ redeāt ⁊ hoc oportet concedere de xpo fm textum euangelij cum apparēs apostolis post resurrectionē dixit: videte manus meas ⁊ pedes meos q̄ ego ipse sum. q̄ redierunt eedem cicatrices. alit nō fuisset efficax argumentū xpi ad, pbandū resurrectionē. diceret eni sibi q̄ nō sunt iste cicatrices sz alie. tū q̄ Damas. querēs possibilitatē resurrectionis non vadit ad aliud q̄ ad resurrectionē xpi. vii libro 4.° ca° vltimo dicit. Non ens factū ⁊ effluxum repare poterit idem iterū omnipotens. tū q̄ textus canonis hoc idem ostendit. ut patet de virgine virtute dina conuersa in serpentē ⁊ iterū redeunte eadem numero. ⁊ de manu Moysi q̄ p̄ius fuit facta leprosa que postea rediit ad p̄iorē statum. tū q̄ miracula sanctorū hoc testant. ut patet de tauro quem sanct° Siluester suscitauit. hec ille. Et in hoc secūdus articulus terminatur.

¶ Quantū ad tertium articulum rīndendū est obiectionibus supradictis. Et iō ad p̄imū Scoti contra p̄imā ꝯnem dicit q̄ auctoritas pbi que adducit de 5.° ca° 8.° me° nō est ad, ppositum vsq̄q̄q̄. q̄ pbs nō loquitur ibidem de idemptitate uel distinctione numerali ⁊ solum de specifica. qō patet p expositionē sancti Tho. sup eodem loco vbi sic dicit. Quia pbs supius dixerat q̄ vna erat materia omniū. posset aliqs dubitare quō ex vna materia diuersitas rerū, pcederet. Antiqui en i naturales attribuebāt hoc casui tollentes causā agentē: ponētes p raritatē ⁊ densitatē ex vna materia rerum diuersitatē, pduci. Hoc q̄ remouet pbs ⁊ dicit primo q̄ tingit vna materia existēte fieri diuersa, pptercausam mouentē. aut q̄ est alia ⁊ alia causa mouens. aut q̄ eadem causa mouens se habet ad opandum diuersa diuersimode. Uidem° enim ex ligno fieri archā ⁊ lectum ab vno artifice fm diuersas formas artis q̄s apud se habet. q̄ ꝯo licz materia p̄ma sit cois omnib°: tū materie, pptie uel, prime sūt diuerse diuersorū. Ne quis totam diuersitatē iterū attribuat mouenti ⁊ nullo mō materiali pncipio subiūgit q̄ in quibusdā diuersorū ex necessitate est diuersa materia, pptia. nō enim quodlibet natū est fieri ex materia qualibz. sicut serra nō fit ex ligno. nec etiam est in potestate mouentis ut hoc fiat. nec enim pōt facere serrā ex lana uel ligno q̄ pptcr suā mollitiē nō sunt apta ad opus serre quod ē secare. patet igit q̄ diuersitas rerum est ex mouente ⁊ materia. si q̄ contingat aliquod idem fm spēm fieri ex alia ⁊ alia materia ut phialā ex argento ⁊ auro. manifestum est q̄ pncipiū mouens erit idem fm artem. si enim materia esset diuersa ⁊ mouens diuersū necesse esset q̄ etiā factū esset diuersum. hec ille. Ex quibus ⁊ multis alijs dictis pbi eodē ca° patet q̄ ipse non intendit q̄ ad idemptitatem numeralem agentis ⁊ materie sequat idemptitas numeralis effectus: sz solum specifica. ⁊ ad diuersitatem specificam illoꝝ sequit diuersitas specifica effectus. Utrū aūt ille idē effect° numero q̄ pducit ab vno agēte posset, pduci ab alio agente eiusdem specici de eadem materia vl subiecto. visum fuit in 2.° q̄ nō: licz arguēs oppositum dicat in 2.° sen. in quo plane contradicit sibiipsi. q̄ nūc dicit q̄ si agēs sit alius numero: effect° erit alius numero. Huic solutioni concordat Durandus rīndens ad hoc argumentum in hac forma. Dicendū inquit q̄ agente ⁊ materia seu subiecto manentib° eisdem fm numerū nō oportet esse eūdem effectum fm numerū. q̄ si vnitas agentis ⁊ materie seu subiecti sufficit ad vnitatē effectus. tunc sequeret q̄ eadē numero circulatio celi que fuit heri esset hodie ⁊ cras ⁊ sic semp. q̄ idem numero celū manet ⁊ eadem numero intelligentia mouens. hoc autē ē absurdum. Ipsi etiā sibiipsis ⁊ tradicūt. quia alibi dicunt q̄ si in aliquo instanti appropinquaret ignis ligno generaret hūc ignē. ⁊ si i alio instanti appropinquaret alius ignis eidem ligno generasset eundem ignem numero. ergo fm eos diuersitas agentium fm numerū nō causat diuersitatem numeralē effectus. quare nec idemptitas idemptitatē. q̄ supposito eodem subiecto ⁊ eodem agente fm numerū nō est necesse effectum eē

Ayuntamiento de Madrid

eundem fm numerū. Quod autē dicit phūs 8° me^ta q̄ diuersitas effectus est ex diuersitate agētis uel materie. intelligēdū est de diuersitate specifica. sicut phūs exemplificat de archa ⁊ lecto que fiūt ex ligno ,ppter aliam ⁊ aliam formam existentem in mente artificis q̄ mouet ad vtrūq̄. vnde pluralitas numeralis effectuū nō cadit sub illa regula. hēc Durandus. Sed hanc rīsionem quo ad aliqua conatur Petrus labefactare dicens q̄ solutio illa quo ad illud quod dicit de diuersitate ⁊ idemptitate agentis ⁊ patientis nō videtur valere. quia si diuersa agentia ,pducunt vnum effectum nō ,ppter hoc sequitur q̄ vnum plura ul' diuersa. quia in diuinis pater ⁊ filius spirant vnū. sed nō ,ppter hoc filius duos. nec in creaturis videmus necesse cum ad vnum effectum concurrant quattuor cause q̄ quelibet earum faciat plures effectus. imo necesse est contrariū. Solutio autem alia licz sit bene ad mētem phi tamen a simili potest argui. q̄ sicut diuersitas specifica effectus nūq̄ est nisi ex diuersitate agentis uel patientis specifica. sic nec numeralis nisi ex numerali. ,ppter q̄ potest dici q̄ idem manens idem ⁊ eodem modo se habens specie idem facit specie siue illud eē specificum sit fm substantiam uel fm accidens absolutū uel relatiuū quod tūc concurrit necessario ad agendū sicut idem approximatum agit. non approximatū vo nō agit. cum agere ⁊ nō agere differant plus q̄ genere Inter agens autē ⁊ patiens nō est differentia in his nisi in habitudine ,ppinquitatis ⁊ distantie. Et simili q̄ approximans nunc ⁊ prius non est idem numero. sicut nec motus localis cuius est terminus. ita nec effectus eius nunc ⁊ prius est idem numero. secus autē in deo vbi nulla est variatio p hoc quia nunc causat ⁊ prius. hec Petrus. Et addit q̄ nō sequitur : est idem numero agens ⁊ materia. ergo idem est effectus. q̄ si idē homo p eandem viam vadat ⁊ redeat. nō ,ppter hoc est eadē itio nec ambulatio. quia in prima volet habere nouam mercedem ⁊ iuste. nō sic in secūda. Similiter si dicatur q̄ ambulatio nō est res pmanēs sed successiua. Dicendum q̄ motus ita est effectus sicut res pmanēs. vnde si ad ynitatem agentis ⁊ materie sequitur ynicus effectus. ita tenebit in motu sicut in re pmanente. Rursus quia si quis eadem pēna in eadem tabula rescribat litteram deletam. uel in eadem cera numero. non ,ppter hoc ē eadem littera nec figura numero q̄ prius. Rursus idem agens scz sol generauit nō coagente agente ticulari nisi forte cōtinuitate. puta vermes in terra. nec propter hoc resuscitauit eundem vermē numero. Similiter si vpor nutriret folia carnibus filiorū suorū cognita eor ⁊ regeneraret idem numero si ratio illa valeret. q̄ idem numero agens qui prius deus homo sol idem patiens eadem materia menstruū in viro. qd̄ est falsū. ideo ⁊c. hec Petrus ⁊ bene. nisi quo ad illa i quibus impugnat solutionem Durandi. Cū enim dicit q̄ diuersa agentia ,pducunt eundē effectum ⁊c. si intelligat q̄ quodlibet illorū ,pducat illum effectum puta a tanq̄ causa efficiens totalis ⁊ sufficiens nō tanq̄ pars cause totalis ⁊ p se sufficientis. ⁊ quodlibet illor ,pducat effectum in eodē gradu ⁊ ordine causalitatis puta tanq̄ immediata ,ppria ⁊ ,prima. ⁊ nō q̄ vnum sit causa vniuersalis aliud causa ,prima. nec vnum tāq̄ efficiēs mediatum ⁊ aliud immediatū. sed q̄ quodlibet sine alio sufficeret ,pducere. tunc falsum supponit. quia casus ille nūq̄ contingit. ille enim calor qui ,pducit a duob^ calidis non posset idem numero ,pduci ab ynico illorū ut visum fuit ⁊ sniaⁿ. Sit autē intelligat q̄ duo agentia alio modo possint concurrere ad ,pductionem eiusdem effectus in numero q̄ sit dictum. nō est ad ,ppositum. Nec valet quod dicit de patre ⁊ filio ,pducentib^ ynicum spiritū sanctū. quia pater ⁊ filius in tali ,pductione nō sunt duo principia spūs sancti sed vnum. nec agunt duabus actionib^ sed vna. nec sunt plura agentia substantiue licz sint plures agentes adiectiue. Qd̄ autē vlterius dicit de quattuor causis specifice distinctis concurrentibus in creaturis ad eūdem effectū in creaturis. non valet ad ,ppositū. quia solum loquimur de pluralitate causarū efficientiū. Dicitur ergo q̄ impossibile est eundem effectum numero a diuersis efficientibus totalibus p se sufficientib^ simul uel successiue, pduci. ⁊ q̄ diuersificato efficiente per se sufficiente diuersificatur effectus. nec tamē oportet q̄ ad idemptitatē solius efficientis uel solius materie aut subiecti uel ambozum sequatur idem effectus numero. nec hoc vult phūs. tamen fm dicta Scoti sicut idemptitas causarum infert idemptitatem effectus. ita diuersitas diuersitatem effectus. sicut patet ex recitatis in z° articulo. Cum autē vlterius dicit Petrus q̄ videt posse argui. q̄ sicut diuersitas specifica effectuum semp requirit aliquam diuersitatem specificam in causa efficiente. ita diuersitas numeralis effectuū requirit diuersitatem numeralē in causa ⁊c. Dicitur q̄ non valet ꝯnia. quia plura requiruntur ad distinctionē specificam q̄ ad numeralē. concedit tamen q̄ in causis ⁊ effectibus creatis distinctio numeralis effectuū necessario requirit aliquam distinctionem in causis efficientibus uel materialibus. sed non oportet q̄ talis distinctio sit fm realem diuersitatē substantie ipsius efficientis uel materie. sed sufficit aliqua distinctio accidentalis. puta q̄ alia actiōe uel motu aut mutatione agit nunc q̄ prius. ad diuersitatem autē motus ul' actionis sufficit interruptio tēporis. Cetera dicta Petri stare possunt.

¶ Ad z^m qd̄ est replica contra primam rīsionem ibidē recitatam Dicit primo q̄ illa rīsio bona ē si intelligatur modo statim expressio scz q̄ diuersitas numeralis effectus potest cōtingere ex sola alictate actionis que contingit ex interruptione tempozis. Dicitur z° q̄ prima replica contra illam rīsionē nō valet. quia ꝯnia principalis nō valet nec eius ,pbatio. quia licz continuitas temporis intermedij nihil faciat ad idemptitatem rei pmanentis ut pmanens est. facit tamen ad eius ynitatem ⁊ idemptitatem ut subest motui uel mutationi ⁊ a qua dependet ut a per se causa: ut a principio quo uel qd̄. sic autem est de omni ,pducto ab agente naturali. cum ergo nullum agens naturale possit actionem preteritam resumere. cōsequenter nec pōt terminū illius actionis iterū ,pducere. quia nūq̄ due actiones eiusdem ordinis possunt terminari ad eundem effectū in numero q̄ quarū quālibet realiter de nō esse in esse, ,pducatur realiter ⁊ p aliam nō ,pducerē sed prius existens alicui materie cōmunicarē uel ynirē sicut patebit ex post dicēdis. Illa autē que argues adducit de influentia nihil valent. tū quia cum dicit q̄ similis influentia cum alio agente sufficit ad idemptitatem effectus qui ,pducit ab illo agente in se falsum est. ⁊ ut pⁿ dictū ē ⁊ tradicit dictis i primo argumēto vbi vult q̄ cā ⁊ effect^ se ꝯsequūt in idēptitate ⁊ diuersitate: tū z° q̄ falsū assumit in z° forma scz q̄ influētia celi nō fit alicq

Ayuntamiento de Madrid

absolutū sed pura relatio. Hui⁹ enim falsitas patet. qz
talis influentia ē principij agendi realiter: qō nō com-
petit puro respectui. z ,ppter multa alia illud z^m argu-
mentū nō valet. Cōcordat huic rūsioni Durandus. in-
quit eni sic. Unitas z entitas effectus existentis in tri-
bus signis temporis dependet p se a causa sua conser-
uante z ab actione p quam conseruat. que actio inter-
rumpit si effectus sit in secundo signo z nō in primo uel
econtra. Actio autem interrupta z maxime naturalis
nō potest p naturam eadem numero redire. quare nec
terminus actionis. hec ille. Sed ista solutio non placet
-Petro. ideo aliē ridet dicens q̄ existētia hodierna ut
sit eadem cum antehesterna dependet ab hesterna nō
simpliciē nec respectu dei. sz fm quid z respectu crea-
ture. que creatura conseruando ante heri z cessando
conseruare heri si hodie reincipiat conseruare non eo-
dem modo se habet nunc sicut prius. qz est mutata de
ocio in actum. qz omne agens creatum referr̄ realiter
ad passiuū quod deo non conuenit. ideo creatura agit
aliud nūc q̄ prius necessario. qz habet se aliter nunc q̄
prius z nō eodem modo. z p oppositū sp se habens nūc
ut prius si de necessitate nature ageret semper ageret
eundē effectum quē prius nisi effectui repugnaret sta-
re sicut motui. uel quia agit ut vult. facit hoc qn̄ vult
z nō quando nō vult. hec -Petrus. Mihi tn̄ videtur q̄
rūsio Durandi dum tamen non extendatur ad deum ē
bona. z fm mentē sancti Tho. ut patet in p^mo articu-
lo. ¶ Ad 3^m principale dicit q̄ idem numero p manens
bis ,pduci nō est simpliciter impossibile. sed simpliciter
possibile respectu dei: nō autem respectu creature. iō
ōia secūda ibidem facta nō valet. qua dicitur: hoc non
ē simpliciter impossibile. q̄ est in causalitate omniū eo-
rū in quibus fuit. sed fallacia ōistis. Concordat huic solu-
tioni -Petrus soluendo 5^m Durandi contra z^m. ŷnē qō
est huic simile. dicit enim sic. Idē numero repari ē pos-
sibile simpliciter. z tamen est impossibile nature. quia
q̄uis natura agentis z subiecti sint eque potētia sicut
prius. ex quo sequit q̄ eque p̄fectum effectum possit
sicut prius. nō tamē se habet eodem modo numeraliē
ad inuicē sicut prius: sz solum eodē modo specie. z ideo
in eundē effectum specie possunt nō numero. licz autē
materia non eodē modo se habeat ad deum postq̄ ha-
buit formā ut prius quando eā a deo recipiebat. deus
tn̄ eodem modo se habet ad omnia. Et vlterius etiam
deus ex parte obiecti nullā habitudinē requirit. vnde
sicut sine subiecto potest ,pducere effectū. sic sine hoc
q̄ subiectum habeat eandē habitudinē potest eūdem
effectum imprimere. hec -pe. Ad hoc etiam faciūt bn̄
dicta Bern̄. de gānaco contra Henricū recitata con-
tra 3^am. ŷnē sz qualiter forma corrupta uel destructa
nō amplius remanet in potētia naturali materie in or-
dine ad actum naturalē. licz remaneat in potētia obe-
dientiali materie in ordine ad deum. z de hoc amplius
postea dicē. ¶ Ad 4^m dicēdum est sicut ad z^m respō-
det Durandus qz sz in casu argumenti si radius pro-
duceretur continue a sole in primo z vltimo instanti z
tēpore intermedio tunc continue maneret eadē actio
z mutatio. ideoq̄ nimirum si continue p maneret idem
numero effectus. Secus autē ē vbi radius nō ,pduci-
tur nec conseruatur tempore intermedio. quia tūc in-
terrumpitur p̄ima actio. a cui⁹ idēptitate numerali
dependet idēptitas numeralis radij. ideoq̄ radius
in vltimo instanti productus nō est idem numero qui
prius: sz idem specie. sicut z ,pductio vltima cū prima.
siue ergo idēptitas radij in vltimo instanti dependeat
ab existentia eius in tempore intermedio siue nō. tamē
constat q̄ dependet a prima ,pductione que quia non
potest resumi. nec consequenter idēptitas radij sed
ē alius z alius. -Pōt etiā rideri ad hoc sicut ridet -pe-
trus ad z^m in forma. ideo sicut dicit ad z^m dicat ad 4^m.
¶ Ad 5^m patet rūsio ex dictis Bern̄. superius recitatis
Si enim loquamur de potētia materie quo ad suū ab-
solutum. aīs est verum. sz ōia nō valet. Si vō loqua-
mur de potētia materie quo ad absolutū z q̄ ad ordi-
nem quē dicit ad formam. tunc ōia bona est. sz aīs est
falsum. nec eius ,pbatio in hoc sensu ,pcedit sz dūtaxat
in primo. vide ergo p longū dicta Bern̄. quia optime
faciunt p̄o hac solutione. Et similiter ea que dicta sūt
in solutione z^i argumenti de potentia naturali z obe-
dientiali. ¶ Ad 6^m ridet Durandus dicens q̄ negatio
p̄cedens ,pductionē rei z sequens sunt eiusdem ratio-
nis quantū est de natura negationis. z fm hoc neutra
impedit ,pductionem rei. sz sequēs negatio. nō quate-
nus negatio solum sz quatenⁿ interrūpens entitatem
rei p̄existentis facit q̄ ,pductio sequens nō est eadem
cum p̄cedente. ,pter qō nec res ,pducta potest eē ea-
dem. hoc autē nō facit negatio p̄cedens. hec Durandⁿ
Sz ista solutio nō placet -Petro. dicit enim q̄ ista solu-
tio nō valet. qz concluderet q̄ nec deus pōt idem nu-
mero repare. z contra solutionem suam est. qz negatio
p̄cedens tollit omnē entitatē rei. nō autē est plus enti-
tatem rei interrumpere ad tempus aliquod p̄cedens
z ad tempus supponere q̄ ipsam ad omne tempⁿ p̄ce-
dens negare. quanto eni aliquid plus distat ab enti-
tate tanto minus potest fieri eius. vnde si nō obstātē q̄
res nūq̄ habuit eē eadem numero potest ,pduci: mul-
to magis si semel habuit esse: dum tn̄ hoc ei non repu-
gnet nec agenti. q̄ quando est talis q̄ nō potest pluries
sumi: sed tn̄ semel. tunc similiter res illa potest fieri tn̄
semel non pluries ut motus. fieri enim terminatur ad
esse. z cui repugnat pluries esse z fieri. idem est quādo
repugnat agenti ut creature. nam sicut alicui creatu-
re repugnat pluries agere vnum effectum in specie ut
corporali que fatigatur z tandē deficit sicut aialia ces-
sant generare. sic repugnat toti creature eūdem effec-
tū numero sepius agere. quia omnis creatura aliter
se habet postq̄ egit q̄ ante. vnde nō potest agere sicut
ante in omnibus z p omnia etiam si alias non sit ex pte
effectus repugnantia. Nec est dicēdum q̄ nō sit defe-
ctus ex parte effectus. nec agentis sed ipsius actionis
quia vbi est actio simplex sine motu z mutatione nihil
ei repugnat nisi qō repugnat p̄ncipio ul' termino. mo-
tui autem z mutationi aliquid repugnat ex se qō neu-
tri extremo repugnat. ut simultas uel aliquid hō. hec
-Petrus. Mihi tamen apparet q̄ rūsio Durandi intel-
lecta p̄cise de actione creature ē ad mentē beati Tho.
talis enim actio est cum mutatione z cessante termino
productio cessat. nec potest eadē numero resumi. iōq̄
nec eius terminus potest actione creature resumi. uel
idem numero repari. secus est de actiōe dei que nūq̄
cessat aut interrumpit ,propter quācunq̄ cessationem
effectus per eam ,pducti. z ideo quicunq̄ effectus per
eam productus quantūcūq̄ destruatur potest p eam
reproduci. z sic patet q̄ nō est idē nec simile de vtraq̄
actione. Qō autē dicit -Petrus de interruptione enti-
tatis ad tēp^m z de negatiōe eⁿ q̄tū ad oē tēp^m p̄cedens

Ayuntamiento de Madrid

⁊ cetera nõ valet ꝑ illud qõ dictum est qꝛ nõ dicimus q̃ sola iterruptio entitatis priꝰ existentis sit totalis causa ipossibilitatis reparationis annihilati vel corrupti ſ q̃ iterruptio entitatis ⁊ actiõis creature pre existentis ē cã impossibilitatis reparationis rei corrupte vel annihilate per agens creatũ ⁊ per actionẽ creatã cui repugnat pluries simul eãdem numero cũ iterruptiõe. cũ aũt. p. assignat totalem rõem bꝰ ipossibilitatis existẽtis variatõis ipsius agentis creati qꝛ aliter se hꝫ postq̃ egit q̃ſ se bret anteq̃ ageret. nõ videtur sufficere qꝛ vbi agens nõ aliter se hꝫ nunc q̃ prius fm aliqõ absolutiuꝫ vel relatiuũ qõ sit principiũ actionis vel termini vel effectꝰ eius quãtũcũq; varietur fm alia impertinentia ad actionẽ vel terminũ vl effectũ nõ vr q̃ ex sola tali alteritate ipossibilitet ad aliquid qõ prꝰ erat sibi possibile. sed sic ē de illa alteritate quam ponit. p. gꝰ illa sola nõ est cã quare agẽs creatũ non põt reproducere corruptũ qõ prꝰ. pduxerat. oꝛ ergo assignare aliã cãm facientẽ ad ppositum nec apparet alia nisi illa que dicta ē. vbi presertim manet idem agẽs ⁊ materia quo ad oia principia actionis ⁊ termini vel effectus. ⁊ q̃ sic rñsio durãdi bene ꝛ telleca sit ad mentẽ sancti tbo. pꝫ nam ipse vbi supra q̃libet. §. q. §. arguit sic. 3. loco. differentia est cã nũeri. sed nihilũ nõ facit aliquã differẽtiã qꝛ nõ entis nõ sunt species neq; differẽtie fm pbm. ergo qõ redactũ est i nihilũ põt reparari. Ecce argm sequit respõsio. Dicẽdum q̃ nihiluꝫ nõ est dria alicuius entis. sed p hoc q̃ aliquid reducit in nihilũ interrũpit ꝛtinuatio essendi que ptinet ad vnitatẽ motꝰ ⁊ eoꝛ que ꝛsequuntur ad motũ. hec ille. Ex quibꝰ pꝫ q̃ dictũ ē ⁊c. ¶ Ad 7m rñdet. p. o. q̃ licet virtute diuina possit priꝰ permanere variato posterioꝛe. tñ fm nãm sepe necesse est variato posterioꝛi variari priꝰ sicut mutatio accidẽtium magis facta abiicit a substãtia ⁊ sic nãliter variata rei permanentia. lꝫ posterioꝛe variat vnitas. lꝫ respectu dei nõ semp fit necesse. hec. p. ⁊ bñ. cui põt ad. di q̃ argm pcedit fm nõ cãꝫ vt cãꝫ. qꝛ vnitas rei pmanẽtis fm numeꝛ i 2a. pductiõe post corruptionẽ non i pedit. ppter solã variationẽ i pmanẽtia ⁊ ꝛtinuatõne essendi. sed. ppt variationẽ alicuius priꝰ pcedentis vnitatẽ ⁊ entitatẽ rei producte. ſ. ipsi pductiõis que est cũ mutatiõe loquẽdo de agẽte creato. ⁊ iõ variato priꝰ necesse ē variari posteriꝰ. oẽ enĩ pductũ ab agẽte creato posterius est mutatiõe ⁊ ꝓsuppõit eã vt cãm sui vt pꝫ ex dictis in 2a ar. ⁊ amplꝰ patebit in isto 3o. iõ variata mutatiõe variat pductum a creatura.

¶ Ad 8m oꝛ q̃. pbatio ꝛclõis bñ intellecta sufficienter ꝛcludit. nec fundat falso vbi sciendũ q̃ sicut dicit durand. q̃ aliquid depẽdet ab alio p se ⁊ de necessitate multiplicato eo necessario ipm oꝛ multiplicari. ſ for ma pducta per se ⁊ ex necessitate depẽdet a sua productiõe. imo ē idẽ fm aliq̃s quo dato magis haberet ppositũ. ergo plificata actõe necesse ē formã pductã multiplicari. Cõstat autẽ q̃ alia actio est scõm numerũ illa per quã res pducit pmo ⁊ illa p quaꝫ 2o repat ergo ⁊ forma que ē terminꝰ pꝰ productõis ē alia scõm numeꝛ ab illa que est terminus secũde. q̃ aũt ille actiones sint due ⁊ non vna. pꝫ q̃ quelibet earũ est motus vel mutatio sequens motũ. sed motus qui sunt in diuersis temporibus ⁊ mutatiões sequẽtes tales motus sunt ex necessitate diuersi motꝰ ⁊ mutatiões quã. tum est de cursu nature. ⁊ cõis doctrina phi hoc hꝫ q̃ vnitas tpis sequit ad vnitatem motꝰ ⁊ actionis quare ⁊c. sequitur ergo conclusio principalis q̃ natura non põt eãdẽ formã numero reparare. Oꝛ aũt dicit arguens q̃ duo motꝰ differẽtes scõm spẽm ⁊c. Dicendum q̃ nõ est sile de actionibꝰ quaꝫ quelibet producit terminũ actionis vt sit ⁊ de actionibꝰ quaꝫ neutra vl saltim alia nõ. pducit terminũ actionis vt sit sed vt sit in hoc vel aliud in ipso. pluralitas eniꝫ priꝰ actionuꝫ necessario ponit pluralitatẽ terminoꝫ nõ aũt pluralitas secũdaꝫ quales sũt duo motꝰ locales. ⁊ silr generatio ⁊ resurrectio ex quibꝰ pꝫ ad primam ⁊ tertiã instãtias adductas. ¶ Ad 2um vo oꝛ q̃ non fuit intentio aug. q̃. pductum p. ppagationẽ ⁊ postea corruptũ possit idẽ numero reparari p putrefactionẽ vel ecõtra. nec q̃ ppagatio ⁊ putrefactio possint concurrere ad idẽ ius. pducendũ. ita q̃ p quãlibet actionẽ. pducatur totũ qꝛ illa sunt ipossibilia. sed voluit dicere q̃ aliqua sũt que scõm suã spẽz pñt. pduci p. ppagationẽ vl putrefactõnẽ. ſ hoc nõ ē ꝑ. ppositũ nrm. hec durand. p. vo dicit q̃ rñsio ad dictũ aug. nõ sufficit. qꝛ sicut due generatiões equiuoce nõ necessario terminant ad effectũ equiuocũ sed vniuocũ. vt mus per putrefactionẽ genit. seminando alium generat vtiq̃ sue speciei ex femella simili mõ p putrefactiones gñiata. qñ autẽ masculus ⁊ femina sunt vni speciei ⁊ genitum est eis vniuocũ q̃tuis equiuoce cũ eis generatũ sicut adaꝫ ⁊ eua silr. pducti genuerũt filios eiusdẽ rõis lꝫ nõ silr. p ductos. q̃ aũt ab equo ⁊ asina genereẽ burdo vel mulus est qꝛ coeunt cũ femella alteri speciei. vñ aliter dicendum q̃ contingit duas gñationes terminari ad idẽ. pductũ qñ terminꝰ p pmã. pductus est ⁊ per 2as nõ est. pductus sed cõicatꝰ sicut nutritio ⁊ generatio terminãt ad idẽ. qñ vo p vtrq̃ termin. pducitur per nãm sunt duo. pducta sicut ⁊ due. pductões. sed respectu dei nõ oꝛ qui põt multiplicare media ad vnuꝫ extremũ. nec obstat de generatiõe vniuoca qꝛ dicẽt aliquis q̃ ille gñatiões sunt vniuoce itrinsece ꝛsiderate qꝛ recipiũt spẽm a termino ad quẽ ſ extrinsece. put dicitur vniuoca que ē ab agẽte vni rõnis ⁊ equoca q̃ est ab alio sunt equiuoce. sic enĩ oĩs gñatio i qua ꝛcurrũt agẽs vniuersale ⁊ priclare rñs hꝫ rõem vniuoce ⁊ equiuoce qꝛ equiuoce extrinsece sed vniuoce intrinsece. hec. p. mihi videt q̃ impossibile est quacũq; virtute idem. pductũ bis. pduci duplici actione creata q̃ſ sit per se cã ipsius. pducti. ſ nõ est icõueniens idẽ produci p. pductione creata tãq̃ per se cã ⁊ si corrũpitur postea vel annihilat iterato. pduci. pductiõe increata tãq̃ per se cã. pducitur. Oꝛ si ꝛcurrat. pductio creata cũ increata illa secunda. pductio creata nõ erit per se cã sed per accidẽs illius. pducti sed solũ. pductio increata. ¶ Ad 9m rñdet. p. q̃ rñsio quã dat scotꝰ ad dictum aristotelis non valet. qꝛ aut ipse intelligit q̃ est possibile per naturã sed nũq̃ rõ ꝛtingit. aut ipe intelligit q̃ frequenter vel semper ꝛtingit. si 2o modo manifeste est ꝑ intentionẽ phi. qꝛ si illud ꝛtingit semper. ſ. idẽ numero reparari. ergo ē necesse ⁊ nõ solũ possibile qꝛ sempiterna sunt necessaria. Si aũt cõtingit frequenter ⁊ raro oppositũ tũc phs debuit dicere magis q̃ redeũt q̃ q̃ nõ redeunt. qꝛ id qõ est raro ⁊ p accidens non cadit sub arte sed id qõ est frequenter ē ponendum a physico. si autem intelligit priꝰ modo q̃ ē possibile sed raro vel nũq̃ cõtingit falsum est qꝛ virtutes naturales agunt frequenter vel vt semp si ergo virtus nẽ est ad idẽ numero repandũ. ergo vl frequenter vel semp idem nũero repat ⁊ sic cuꝫ nãliẽ

Ayuntamiento de Madrid

agat agit vt semp qñcũq; aget ⁊ sic eadẽ erit numero circulatio que fuit hodie ⁊ heri. et si fuisset iterrupta qõ oẽs dicunt ẽt deo eẽ ipossibile. ⁊ eadẽ eclypsis nũcro semp redirẽ. ⁊ illuminatio aeris ⁊ stellarũ semper eadem numero redibit ex quo nã illuminãtis ⁊ illuminabilis hoc põt. hec. p. ⁊ bñ. Ad arg⁹ aureoli ꝑ eandẽ cõclusionẽ dr̃ q; peccãt fm nõ cãm vt cãm. qz cã quare per agens nãle nõ põt corruptum idez numero redire nõ est diuersitas temporis precedẽtis ⁊ sequẽtis vt arguens putat sed diuersitas prime mutationis cum secũda. Dr̃ 2⁹ q; in p̃mo casu ibidez recitato ille ignis qui ꝓductus fuisset ex stupa in a instanti. si actiuũ fuisset applicatũ passo in nullo alio instanti ꝓduci potuit vbi oẽs cause nãles tã supiores q̃ inferiores vniuersales ⁊ particulares agẽtes ⁊ mãles que cõcurrebãt i a instanti ꝛcurrissent ⁊ eodẽ mõ se habuissent quelibet in se ⁊ in ordine ad alias i alio istanti sicut ꝛcurrebant. ⁊ se hẽbant in a instãti ⁊ eadẽ actiõe egissent in alio instanti qua egissent i a instanti, aliẽ nõ. nec tñ seqtur si tũc fuisset ꝓductus idẽ ignis in alio instanti qui erat ꝓducendus i a q; iõ sílr idem ignis post fui corruptionẽ fuisset repat⁹ in alio instanti. qz aliud est loq de effectu nũq; producto ⁊ ẽ effectu corrupto. qz effect⁹ ꝓducibilis naturaliter si nõdum ꝓduct⁹ẽ in potentia nãli actiua efficiẽtis ⁊ passiua naturali subiecti vl' mẽ secus ẽ de põ effectu corrupto vt patuit supius ex dictis bernardi de gãnaco. ¶ Dr̃ 3⁹ q; in 2⁹ casu ibidẽ recitato falsum sine quacũq; phatiõe assumit. f. q; intensio calor interrupta sit eadẽ numero cũ itẽfione non interrupta vt patuit ex dictis ⁊ patebit inferi⁹ ex dicendis ⁊c̃. ¶ Ad argumẽta durandi cõtra 2ᵃᵐ conclusionẽ nũc dicendũ est ⁊ quidẽ ad primũ rñdet. p. d. q; maior est vera. f. deũ nõ plus posse, ꝑter hoc q; agit libere q̃ si ageret necessario q̃uis aliqui dicant q; minus qz si ageret nec̃io, ꝓdurisset mundũ ab eterno. si tñ eẽt ꝓducibilis imo nisi ab eterno ꝓduriisset nũ q̃, ꝓdurisset qz idẽ manẽs idẽ ⁊c̃. sed si libere non potuit vt dicit. sed minor ẽ falsa. ⁊ ad, phationẽ dicẽdũ q; ly deus ageret tũc sicut creature quo ad modũ nõ tñ quo ad virtutẽ. qz posset, ꝓducere angelũ ⁊ celũ q̃ nulla nã põt ẽt si de necessitate ageret. ata ⁊ si ẽ necessitate ageret nõ sequit q; nõ posset idẽ numero reparare ꝑ hoc q; creatura hoc nõ põt. ¶ Ad id de fil o dicendũ ẽ ꝑ interemptionẽ. qz si per impossibile diuina generatio interrumpereẽ ⁊ redieret eẽt eadẽ numero ⁊ idẽ filius. qz vnũquodq; agit sicut natũ est agi. vñ illud q̃ nõ est natũ cẽ nisi numero idez nõ põt multiplicari. ꝓpter q̃ si nõ maneret prior gñatio vl' spiratio rediret eadem. qz bi⁹ nõ fuit nata multiplicari. sicẽ de generare deũ sicut pſona pſonã. q̃ aũt genitũ ẽ ꝗ distingui a genitore facit ibi numerꝰ pſone gñate ⁊ generantis. nõ aũt dei generati ⁊ gignẽtis sed fuit vnus deus genit⁹ ⁊ gignens nõ aũt vna pſona q; pſonalitas nata est multiplicari nõ aũt diuinitas. hec. p. sed vr̃ i aliquib⁹ deficere primo i doc q; ꝛcedit maiorẽ durandi illa eni vr̃ falsa. nã si deus ageret mere nãliter nõ posset i tot opposita sicut nũc põt. puta i ꝛtradictoria vt est producere mũdũ ⁊ nõ producere. annihilare ⁊ nõ annihilare. talia enim põt nũc ⁊ tũc nõ posset qz natura determinata est ad vnũ sicut ꝗ. q; qz deus natura ꝓducit ad intra filiũ ⁊ spiritũ sanctũ. iõ non põt non ꝓducere illos. nec pñ concederent deum posse cessare a ꝓductione mundi vel posse mũdũ a se ꝓductum annihilare sicut fides ꝛcedit. iõ ⁊c̃. ¶ Ad 2ᵐ rñdet. p. ⁊ dicit q; prima pars processus concedenda ẽ. ly ad 2ᵃᵐ dicendũ est q; sicut asinus ꝓducibilis virtute finita nõ potest creari nisi virtute ifinita. qz iste modus repugnat virtuti finite. sic dico q; ꝓducere eũdẽ effectum spẽ cuꝫ prior non repugnat sed ꝓducere eundem numero cũ corrupto repugnat virtuti create. vnde ad illud qõ 3⁹ dr̃ concedendum est q; diuersa habitudo hoc facit. qz quãuis habitudo ẽt realis non fit per se p̃ncipiũ actõnis. tñ illa ẽ cã sine qua nõ actionis qz agens approximatũ agit elongatuꝫ nõ agit cũ tñ esse prope ⁊ longe sint habitudines. vnde qz omne agens creatũ reale referr̃ ad suuꝫ passum. qz potẽtia passiua referr̃ ad actuam sibi coordinatã. inde est q; aliter se hẽt qõ agit vel egit q̃ anteq̃ egisset. propter qõ aliũ effectũ ꝓducit q̃ prius. deus aũt semp eodẽ modo se hꝫ realiter ⁊ solum se hꝫ diuersimodẽ fm rõnez qõ nihil variat alias si diuersitas habitudinis impediret effectũ eẽ vnũ cũ aia i resurrectione bẽat aliam habitudinẽ q̃ prius. qz corrupto corpore ꝛseruabãt per se a deo. nũc aũt i corpore eẽt alia aia. ⁊ p̃ñs nõ fieret idẽ homo ⁊ ly in hoc sit dissimile qz ibi est effect⁹ formalis ⁊ hic effectuus. tñ illa propositio idez manens idẽ. ita tenet in cã formali sicut i agẽte ⁊ plus qz varietas ⁊ vnitas cause formalis multo magis variat vel vnit effectũ q̃ illa que est cause agentis. Or ergo iste asin⁹ non generat asinũ eũdẽ nũcro quẽ ille ẽt si eẽt eadem materia numero põt reduci in diuersitatem numeralẽ gñantium. q; aũt asinus 2⁹ generans ẽt si eẽt eadẽ mã numero nõ gñat eundez quem prior. est qz nõ hꝫ eandẽ habitudinẽ ad materiã nũc quaꝫ prius qz illa quã prius habuit corrupta ẽ. hec aũt noua ẽ sicut ergo approximat⁹ agit nõ approximat⁹ nõ, agit sic approximat⁹ vna vice generat vnũ approximat⁹ alia vice generat aliũ. in deo aũt nõ est drñs approximatio nisi pura rõe. vnde nõ est sile. hec. p. ⁊ videẽ mihi q; male quo ad multa. primo quidem in hoc q; cõcedit primã partẽ processus argumẽti. puta q; drñs modus agendi nõ fit cã cur deus põt corruptũ vel annihilatũ idem numero reparare non aũt agens creatum. puta qz agens naturale agit cũ motu vel mutatione. non autem deus. ille si quidem processus nõ cõcludit ꝑ hunc dicendi modũ qui ẽ sancti. t. naꝫ cuꝫ dicit durandus ⁊ scotus ante durandũ q; in tali repartione est vera mutatio a quocũq; fiat ⁊c̃. dr̃ q; falsum est in casu quo angelus vel mã prima post annihilationem reparenẽ. qz sicut i taliũ creatione nulla ẽ mutatio ita nec in eorũdẽ reparatione. ⁊ sílr si totũ compositũ eẽt annihilatũ cũ oib⁹ partibus suis ⁊ totum simul in instanti recreareẽ ibi nulla eẽt mutatio. Itez in casu quo forma eẽt corrupta mã remanente. quando postea forma reparat ⁊ vnit prior materie virtute diuina ly ibi sit vera mutatio tñ illa mutatio non ẽ in opere diuino per se cã nec reparatiõis forme i idẽ, pt irate numeralẽ nec vnionis ei⁹ad mãs qz deus sine quacũq; mutatione posset formã reparare ⁊ materie vnire creando totum compositũ ⁊ quãlibet eius partem ⁊ oia eius accidentia in instanti vbi cõstat q; nulla eẽt vera ⁊ proprie dicta mutatio. secus est de agẽte creato qõ non potest agere nisi transmutãdo mãm aut subiectũ de potentia ad actũ ⁊ p̃ñter nisi cum mutatione que de per se est cã sui termini ⁊ effect⁹ sequẽtis. pꝫ ergo q; similitudo non valet qz quãdocũq; de⁹ aliquẽ effectum ꝓducit interueniẽte motu vel mutatione. illa mutatio de per accidens se hꝫ ad effectuꝫ

Ayuntamiento de Madrid

a deo productū. qz sine illa posset eque illū producere. ¶ Itē cū secūdo loco dicit durand⁹ q⁹ faciliⁿ videre producere aliquid cū motu q̄ sine illo cē. Dr q⁹ facilius est producere cum motu vel mutatione aliqd quod pōt eē termin⁹ mot⁹ z creationis de p se q̄ sine motu p solā creationes. sz i lud qō conputū ē non pōt vlteri⁹ eē termin⁹ mot⁹ vel mutationis de per se quia nec precedētis nec sequentis de per se. sed bñ potest eē termin⁹ creatiōis. ió facilius pōt reproduci p creationē q̄ per mutationē de p se. z sic pōt reparī p deū q pōt creare z nō per creaturā que nō pōt nisi p mutationem agere vel producere. ¶ 2° vr. p. deficere in hoc q⁹ totam impossibilitatē repationis corrupti respectu virtutis create reducit ad diuersitatē hituidinis imptinētis ad actionē vt supra dictū ē. Et hoc. n. sequit vt deducit aureolus q⁹ ignis illū calorē quē potuit bodie pducere in aliqua mā sz nō pdurit nunq̄ in futur; poterit nec vnq̄ prius potuit producere nisi dūtarat bodie. qz nūq̄ eod⁹ modo se hūt aut hēbit numeraliter in se z i ordine ad passū sicut bodie sz potuerit aut possit se hbe eodē modo fm spēs. Vr ergo dicendū q⁹ sola diuersa habitudo agētis naturalis ad suū passum q̄ ad idēptitatē vel diuersitatē actionis z mutationis vni⁹ ab alio fit in cā z nō quecūq; alia habitudo que nec ē actio nec ē pncipiū ei⁹ de per se nec termini aut effect⁹ actionis. Cū aūt dicit durād⁹ q⁹ actio dei interrūpit qua p̄ producit z postea corrupturz repit falsum ē. qz actio dei qua effect⁹ p se ab eo pducitur nō est quodcūq; accidēs absolutū vel relatuz sz ē diuina intellectio z volitio vt dictū ē 2° sen. vrz aūt interrūpat aliqs respect⁹ rōis dei ad creaturā nō mltum ē ad propositū. qz ber. de gānaco dicit q⁹ non vt supra visum fuit. z dato q⁹ sic nō ipossibilitaret deum ad sua possibilia. ¶ Ad 3ᵐ rñdet. p. z dicit q⁹ imo diuerse actiones pductiue pñt eē ad eūdē terminū realem que sunt ad hoc nō q⁹ termin⁹ sit sz q⁹ magis vl minus sit. imo actiones que sunt ad hoc q⁹ termin⁹ sit qz q⁹ actio z motus differant a termino. pz qz actio est i predicamēto actionis z mot⁹ i pdicamento quantitatis termini aūt eoz extra. imo qñ est augmētū vel decremētū ptinuū ibi est duplex quantitas drñs specie s. manēs z fluēs vel manēs z fluxus. aliē nō possent eē diuersi mot⁹ reales intensio z remissio nisi terminus differret re. qz quecūq; vni z eidē sūt eadē iter se sūt eadez. ergo motus intensionis z remissionis augmēti z decrementi pñt eē diuersi sine diuersitate termini et diuersitate tēpoz qz differūt ab ipsis terminis. nō ē ātrō quare mot⁹ vel actio producitur magis sit idē cū suo termino q̄ de actione alteratiua. ergo non oz producta eē distincta, ppē distinctionē pductionū vnde aliquis dicerz q⁹ qñ plura agētia concurrūt ad vnū effectū, pducendū sunt ibi plures pductiones sive actio fit in agente sive i patiēte. si actio ē eē ab hoc qz tunc actiōes sunt ab his. z si dicaf q⁹ non est sile. qz ibi si ēnt plures actiones eēt trī vna passio. sz quādo bis pducit res rei est duplex pduci non vz qz in generatione z resurrectōe ē duplex pati z recipere qz mā bis passa ē z bis recipit formā. pōr ergo aliqd pluries recipi z pluries dari ēt nō corruptū. sed bñ verz est q⁹ nō pōt bis pduci nisi sit corruptū sed si semel ē corruptū poterit iterz produci. nec oportebit distingui producū primū a 2° pducto propē distinctionē pductionū qz productio differt re vel saltē reali habitudine a pducto. hec. p. mibi vr q⁹ idem pductum nūero non pōt dependere per se a duab⁹ pductiōib⁹ creatis realiter distinctis qz pductio z g̃ialiter oīs actio creata transiēs quo ad suū materiale est eadē realiter cū termino suo sicut mot⁹ z mutatio sz differāt a termino q̄ ad suū formale vt visum fuit 2° sen. Cū aūt dicit. p. q⁹ actio ē i predicamēto actiōis z cē. dicēdum q⁹ fm aristotelē 3° phy. actio z passio z motus quo ad suū materiale sunt in eodem predicamento cum suis terminis. sz quo ad formalia sua. s. habitudines quas ipoz tant ad alia predicamenta pertineant. cūq; vlteri⁹ dicit. p. de intensione z remissione z augmento z decremento q⁹ nisi realiter differant a termino nō possent eē diuersi motus z cē. negaf ñia. qz termin⁹ ad quem ipsius intensionis realiē differt a termino ad quē ipsius remissionis. termin⁹ ēt intensionis calorz non ē ipe calor absolute z simplicē z sine plurali. sed calor sub esse perfecto. talia vo eē eiusdē calorzis differunt realiter sz calor maneat idē fm eēntiā vt visum fuit in p̄mo sen. z idē dico de motu augmēti z decrementi q⁹ drñt realiter non solum ,ppter diuersas habitudines imo ,ppē diuersos terminos absolutos ad quos fūt. sz aliquod absolutū idē maneat in vtroq; terminozum augmenti z decrementi sicut ēt eadem qualitas scōz eēntiam est pars termini intensiōis z remissionis. Ulterius cum dicit. p. q⁹ qñ plura agentia ocurrunt cē. ibi sunt plures actiones q⁹ sicut in illo caū oia illa agētia ocurrūt z q̄si vnū pfectū agēs. ita oē ille particulares actiones sunt vna cōpleta actio cui corrñdet vna passio. z sicr oēs ille actiones idēptificanē quo ad suū materiale z absolutū qō est forma ,pducta sz diuersificenē quo ad habitudines ad diuersa agentia. et g bus oibus infero q⁹ impossibile est plurificari fm essentiā ,pductiōes creatas per quaz quālibet termin⁹ de non eē in eē producitur quando plurificē productum cū productio creata quo ad eius materiale sit eadem cū termino realiter. dico ergo aliter ad arg̃ᵐ q⁹. s. idem productum potest produci duplici actiōe productiua vna creata que idēptificat suo termio z alia increata que eēntialiter differt ab illo termino. nec vllo mō sibi idēptificat. Qz aūt ,pducat duplici productione creata de non eē simplicē ad eē nō ē possibile. dissimilitudo vo quam ponit argues de motu localī z de motu ad formā q⁹. s. ió idē locus potest acquiri plurib⁹ motib⁹ nō aūt eadē forma z cē. non ē sufficiens sed rō z cā illius dicti est. qz loc⁹ ē termin⁹ extrinsec⁹ motus localis. nam terminus eius intrinsecus ē ipsuz vbi z ió diuersi motus pñt terminari ad eundē locū. non autē ad idem vbi fm numerz. forma vo est terminus intrinsecus motui per quē acquiritur. z similiter productioni create qua producit. ió impossibile ē eādem formā scōm numerz ,pduci duplici productione creata. qz tunc eēt duplex productio z non duplex sz vna. secus aūt ē de productione increata que nllo mō est eadē cū aliqua forma creata aut alia creatura. z ió nō est impossibile idem productum duplici ,pductione produci quaz vna sit creata z alia increata. ¶ Ad 4ᵐ rñdet. p. o. q⁹ i illo casu angelus eēt bis creat⁹ non numero creati vel creantis sed numero creationis sicut intensium z remissum eēt bis motū etiam si i mūdo nihil aliud eēt numero mot⁹ z bis passuz numero passionis z non alteritus. hec. p. z bene. dum trī logē de creatione passiua. qz illa tūc numerareē nō autez creatio actiua que est ipsa diuina eēntia z volitio. qz illa nō numerareē in illo casu. sed iozte dicet aliquis

Ayuntamiento de Madrid

ita idēptificatur passio suo termino vel plus q̃ actio
creata. sed ,ppē talem idēptitatē actionis creature cū
suo termino tu negas duas actiones creatas termina
tas ad eundē terminum. ergo sīlr debes negare duas
passiones terminari ad eundē terminū. fz mō cōcessi
sti duas creationes passiuas posse terminari ad eun
dem angelū. ergo rē. dr q̃ creatio passiua nō ē ,pprie
passio lz significat mō passiōis nec ē ,pprie mutatio.
vt ondit sanctus tho. p̃ma parte. q. 45. ar. 2. passio. n.
,pprie dicta ēplicat mutationē que nō ē ī creatiōe. sed
talis creatio importat bitudinē creature ad creatorē
cū quadā nouitate sine inceptiōe vt pz ibidem ar. 3. in
solutione tertij. ī iō creatio passiua nō est eadē cū suo
termino nec includit illum intrinsece sicut passio pro
prie dicta includit suū terminum. ¶ Ad 5m rnsium est
soluendo 3m scoti. 5 primā ɔclusionem iō de hoc nihil
plus. ¶ Ad 6m dicit. p. q̃ minor ē falsa simplr. q̃ effe
ct9 depēdet ex actiōe ī agente que sunt duo distincta
supposito ī ex agente ī patiente que sīlr sunt distincta
ī ex agente vniuersali ī ,pticulari ī ex masculo ī femi
na fet9. ī trī nō oz multiplicari effectum. si dicatur q̃
īstantie currūt de illis quoz quodlibet ,se nō est cau
sa sufficiēs ī que sūt mediate sed ,pductio ,pducti ē il
lud a q̃ dependet ,pductū imediate ī a quo solo per
fecte. q̃ posita ,pductione ponit ,pductū oī alio circū
scripto. Dicēdum q̃ vezz ē fz ,ppē hoc positis duab9 ,p
ductionib9 successiue p quaz primā ,pductū fuit cor,
ruptum ante secundaz nō oz secūdam ad aliud ,pduc
tū terminari. cū enī ,pductio possit terminari ad oē
possibile ,pduci ī istud corruptū sit possibile ,pduci si
cut pri9 q̃ nō est magis elōgatum ab entitate p ānihi
lationem q̃ ab creationē. ergo si ab erat possibile ,p,
duci ī nūc ē possibile. sed q̃diu durat ,pductuz non ē
possibile ,pduci distincta ,pductiōe. non q̃ distet ab
entitate sed q̃ hz entitatē ,pductaz ī q̃ ō ,pducitur de
nouo nō ē anteq̃ ,pducat. hec. p. mihi vr q̃ null9 ef
fect9 creatus depēdet in gēse cāe efficientis necessario
nec eēntialī a quacūq̃ actiōe aut ,pductiōe creature
q̃ sine quacūq̃ ,pductiōe creature glibet effect9 crea
tus posset a solo deo ,pduci. ī sine ei9 actiōe null9 ef,
fect9 pōt ,pduci. sola ergo diuina actio ī ,pductio ē
a qua effect9 creat9 nec io vel eēntialiter dependet. q̃
ad suū fieri ī q̃ ad suuz eē. diuina vō actio nō est mul,
tiplicabil sed ī se vna manēs pōt oēm effectū creatū
,pducere ī ,pductum annihilare ī annihilatuz repro,
ducere nisi ei9 vnitati iterruptio tpis r̃pugnet. ī ideo
minor argumēti negāda est, ppē falsam ēplicationem
siue loquar de actiōe creata siue de increata. ī si enim
aliquādo dictū sit, sūpius q̃ aliquis effect9 dependet de
per se ex actōne creata hoc ītelligendū ex suppositio
ne ī ɔditiōe. s. si ,pducat ab agente creato. nō aūt sim
pliciter ī absolute. vñ in tali perseitate ī nēcitate ml
trū admiscet de paccidētalitate ī ɔtigētia. ¶ Ad 7m
dr q̃ sanct9 tho. istā qōnē. s. vtrū annihilatum per dei
potentiam possit idē numero reparari nō legit a pro
posito pertractasse nisi in qōne de quolibet supra ale
gata. ī ibi explicauit mentē suā tenendo q̃ sic. in scri
pto vo ī sūma vbi nō discutiebat p,ncipaliter hanc
questionē. sed de illa incidētaliter loquebat loquut9
est vt plures sui temporis loquebant doctores ī vi
tus ē dicere q̃ nō. nec trī ex dictis ei9 pōt plene inferri
q̃ hoc sit impossibile diuine potētie sed q̃ hoc nō cō
tingit de potentia dei ordinata. ī forte. 4. 4. dis. hui9
ī. 4. cōtra gentiles vbi tractat de idēptitate resurgē
tiū nō aliud intendebat nisi q̃ posito ī ɔcesso illo p̃n,
cipio aristotelis 2o de generatiōe quoz substātia cor,
rumpit rē. nō ,ppē hoc impediret idēpritas homi
nis resurgentis. q̃ nulla ps eēntialis hois per mortez
cedit penit9 in nihilum tenendo q̃ ī hoie nō fit alia for
ma substantialis nisi aia rōalis. sed ponētes in homie
aliquā formā substātialē corporalē distinctā ab intel
lectiua cōcesso illo dicto aristotelis nō pōt saluare ita
faciliter ɔ pbos gentiles verā resurrectionē corporū
nec idēptitatem resurgētis ī mortui. Utrū aūt illud
dictū aristotelis sit vezz vel nō videt ibidē sanct9 tho.
dicē q̃ verū est ad mentē aristotelis sed nō ad ,ppositum.
iose nāq̃ dis. 4. 4. q. i. ar. i. q. 2. p̃mo loco arguit
sic. pbs dicit. 20. de gnatio. quecūq̃ bñt substantiam
corporalem mota nō iterant eadem numero. fz talis
est substantia hois fm presentem statū. ergo p9 muta
tionē mortis nō pōt reiterari idē numero. Ecce arg9
sequit respōio. Dicendū ingt q̃ pbs loquit de reite,
ratiōe que fit per motū vel mutationē nālē. ostendit
enī differentiā circulatiōis que est in gnatiōe ī corru
ptiōe ad circulationē que ē in motu celi. q̃ celuz per
motū locale redit idem numero ad p,ncipiū motus
q̃ hz substantiā incorruptibilē motuz. sed gnabilia ī
corruptibilia redeūt p generationē ad idē spē non ad
idez numero. q̃ ex hoie generat semē ex quo sanguis
ī fic de inceps quousq̃ peruenianturad hoiem nō eū,
dē numero sed spē. ī ex igne generat aqua ī ex aqua
terra ex qua ignis nō idē numero fz spē. vñ pz q̃ rō in
ducta fm intēriōnē pbi nō ē ad ,ppositū. hec ille. Ex
quo pz q̃ mens ei9 ē q̃ lz corruptum nō possit redire
idē numero per mutationē nālē pōt trī redire idez p
actionē supernaturalē. Sīlr trī 3a parte. q. 77. ar. 5. di
cit q̃ illud qō ī nihilū decidit nō redit idez numero. in
telligit q̃ hoc nō pōt ɔtingere sine nouo miraculo vt
pz ex verbis ei9 ī fine articuli. ī eodē mō ītelligenda
sunt vba similia que ponit ī eadē mā. 12. dis. q. i. ar. 2.
q. 4. ¶ Ad. 8. qō ē aureoli dr q̃ illud ī oia argumēta
eius sequentia si quid ,pbant solū ,pbāt q̃ successiuū
corruptū reparari idē numero ēplicat ɔtradictionez
ī similiter de permanētib9 quātū ad eē subiectū mo
tui ī successiōi nō autem ,pbant de entitate permanē
te vt abstrahat a motu ī a mutatiōe quin p dei potē,
tiā possit eadē numero reparari quātūcūq̃ fuerit cor
rupta vel annihilata. vnde ad istud. 8. negat minor lo
quendo de entibus permanētibus. lz sit vā de succes
siuis de quib9 ,pcedit ,pbatio. puta de circulatiōib9 ce
li ī de illuminatiōib9 aeris iterruptis que fiūt cū mu
tatiōe. Si enī illumiatio aeris fieret a sole sine succes
siōe ī mutatiōe fiē fiet post diē iudicij. tūc radi9 a sole
,pcedēs sine mutatiōe ī successiōe dato q̃ interrupe,
ret posset a deo idē numero reparari. nec intellectus
īfallibilis existens necessario intelliget numerū vl di
stinctionē inter radiū primo ,pductū ī 2o reparatuz.
si āt ītellect9 sequēs fantasie fallacias pōat iter illa nu
mez vel differentiā nihil ad ,ppositum q̃ intellectus
talis sepe fallitur ī per idem pz ad illud qō dicit de lu
mine candele. ¶ Ad 9m cōceditur ɔclusio illata de en
titate successiua eēntialiter vel denoiatiue inquātuz
hi9 ī de entitate permanente p̃out dependet a tēpo
re vel motu vel mutatiōe tāq̃ effect9 vel termin9. sed
de entitate permanente inquantū pmanēs ē nihil cō
cludit vt dictū fuit. ¶ Ad cōfirmationē ibi factā dici
tur q̃ motus ī quies tempore mensurant sed perma
nentia inquātū bi9 abstrahāt a motu ī quiete ī ñ ster

Ayuntamiento de Madrid

a tpe. ió nó ds q̃ iterruptio permanẽtie ipediat vnita
tẽ rei permanentis in ordine ad diuinã potentiam sic
interruptio mot⁹ ⁊ quietis repugnat eorum vnitati.
¶ Ad. 1ᵐ negat minor. nam tp̃s non est de intellectu
eē permanẽtis nec de per se cointellectu existẽtie ipsi
us intelligibilis. si aũt tp̃s cointelligat ipsi eē pmanẽ
ti hoc ē de p accidens ꝓpē imperfectionē nr̃i intelle
ctⁿ qui pro isto statu nõ intelligit sine fantasmate ⁊ ad
misceturcõtinuũ ⁊ temp⁹. de hoc sanctⁿ tho. pzia pte
q. 85. ar. 5. vbi arguit sic 2° loco. omni cõpositiõi adiũ
gitur tp̃s presens vel preteriti vel futurum. sed intel
lectⁿ abstrahit a tempore sicut ⁊ ab alijs partib⁹ ꝓdi
uidentibus. ergo intellectⁿ nõ intelligit conponendo
⁊ diuidẽdo. Ecce argⁿ sequitur responsio. Dicendus
inquit q̃ intellectⁿ abstrahit a fantasmatib⁹ ⁊ tamen
nõ intelligit actu nisi conuertendo se ad fantasmata ⁊
ex ea parte qua se ad fantasmata conuertit ꝓpositio
ni ⁊ diuisioni intellectⁿ adiũgit tp̃s. hec ille. Item pri
mo sẽt. dis. 8. q. 2. ar. 3. sic dicit. enũciatio nõ põt fieri
de aliquo nisi fm q̃ cadit i cognitionẽ. oē autẽ cogno
scens cognoscit fm modũ suũ vt dicit boe. li. de cõso
latiõe. ⁊ ió q̃ rõ vr̃ cõnaturalis. hz fm. status vie acci
pẽ cũ tpe, ppter hoc q̃ eius cognitio ortã sensibilib⁹
que in tempore sunt. ió non põt formare enunciatio
nẽ nisi per ꝓba temporalia. vñ ⁊ cogit de deo enunci
ans verbis tpalib⁹ vt q̃dus intelligat eũ supra tẽpus
esse. hec ille. Et quib⁹ pz q̃ tp̃s nõ est de cointellectu
eē rei permanentis de p se sed de p accidẽs. ⁊ ió substã
tie separe nõ necessario cointelligit tempus cum eē
nec cum aliqs actibus q̃ tempore nõ mensiranẽ sed in
stanti vel euo aut eternitate. Dr̃ 2° q̃ dictũ ꝓmentato
ris allegatũ intelligir̃ de verbis adiectiuis cuiusmodi
sunt curro ambulo nõ aũt de vbis substantiuis cuius
est hoc verbũ est alias ista eēt falsa. deᵒ ē. imo ly ē nõ
posset vere affirmari de aliqua substãtia nec de aliq̃
re pmanẽte. sed solũ de successiuis q̃ significarent solũ
formã fluentẽ ⁊ eē fluens. dr̃ 3° q̃ dato q̃ tempus eēt
de cointellectu ipsius eē quo ad oẽm intelligentẽ. tñ
ista ꝓnia nullã hz apparentiã. tp̃s cointelligit ipsi esse.
ergo vbi ē vel cointelligit aliud tp̃s est vel coitelligit
aliud eē. q̃ si valeret tũc nullus bõ posset intelligere
idem eē permanẽs diuersis tpib⁹ nec intelligere q̃ ali
quod eē permanẽs idẽ numero duret vel duraurerit
per duas horas si ad variationẽ temporis variat eē.
¶ Dr̃ 4° q̃ interruptio tẽpis preteriti ⁊ futuri sine aliq̃
ꝓximante illa põt intelligi cũ idẽptitate numerali eiusdẽ
eē pmanentis. puta si celũ staret ⁊ postea iterum
moueret ⁊ idẽ bõ vineret cũ primo ⁊ cũ secũdo mo
tu celi ⁊ termino quiete inter media sicut forte acci
dit tẽpe Josue cum sol stetit vñ pz q̃ variatio tẽpo
ris nullo mõ infert nõ idẽptitatẽ eē pmanẽtis. ¶ Ad
primã ꝓfirmationẽ dr̃ negãdo minorẽ. nã aia separa
ta põt ꝓcipere deus eē non cointelligendo tp̃s q̃ euidenter patebit pᵒ diẽ iudicij qñ non erit tp̃s ꝓtinuum
de quo arguens loquir̃. ¶ Ad 2ᵐ ꝓfirmationẽ dr̃ ne
gando aũs nec vz probatio p simile de motu ⁊ moue
ri cũ esse ⁊ viuere. q̃ fit comparatio de actu successiuo ⁊ fluente ad actũ stantem ⁊ pmanẽtẽ. primᵒ enim
ẽntialiter est in tpe. secũdus ꝓ per accidẽs. ió bina
riⁿ act⁹ fluentis ē semp fm ẽntiaz ei⁹. hz res pmanens
põt numerari p accidẽs penes aliqd extrinsecũ sic dr̃
4. phy. de nũc q̃ ē idẽ fm substantiam sed multiplex
fm eē. de hoc in simili sanctⁿ tho. 4. sẽt. distⁿ. 49. q. 3.
ar. 1. in solutione. 3. q. sic dicit. aliquid dr̃ eē in tpe du
pliciter. vno mõ p se alio mõ per accidẽs. q̃ aũt ds rõ
ne tp̃is est pzⁿ ⁊ posteriⁿ. ⁊ illud p se inest alicui qd cõ
uenit ei scõm rõem sue spẽi. ió illa p se sunt in tpe in q̃
b⁹ requiritur ad ꝓplemẽtũ sue spẽi aliqd qd i futurũ
expectat. ⁊ hoc mõ mot⁹ ē i tpe. nõ eni complet speci
es mot⁹ imediate nisi pueniat ad terminũ. ⁊ sicr̃ quies
ē i tpe eo q̃ quiescere eodẽ mõ se bẽet nũc ⁊ postea. ⁊
sic de rõe quietũ ē vt aliquid i futuꝫ expectet. pacidens ho aliquid dr̃ eē i tempore ad cui⁹ spẽi cõplemẽtũ nihil requirir̃ qd i futuꝫ expectet sicut eē bolez qd
i vno instanti ꝓplet sed ē ꝓiunctũ motui q̃ per se est in
tpe, puta eē hominis dr̃ eē variabile. hec ille. ¶ Ad 1ᵐ
dr̃ q̃ argⁿ illud ꝓcludit q̃ corruptũ non põt reparari
idẽ numero per agẽs creatũ nec per actionẽ creatã. q̃
due actiones create numero differentes nõ possunt
terminari ad eundẽ terminũ qui per quãlibet illarũ
ꝓducat simpliciter de nõ eē ad esse. sec⁹ ē de diuina actione a qua sola oē ꝓductũ essentialiẽ vel necessario dependet ⁊ que nũq̃ interrumpir̃ nec ẽntialiter minuatur aut multiplicat. ⁊ per idẽ pz ad confirmationẽ ibidem factã. ¶ Ad p̃ aureoli 5 3ᵐ conclusionem negat minor. ⁊ ad ꝓbationẽ ei⁹ dr̃ q̃ hz ex reparatiõe alicuius mot⁹ corrupti in idẽptitate numerali nõ seq̃tur ꝓtradictio de qua loquir̃ argⁿ. sequũt tñ alie contradictiões. puta q̃ talis mot⁹ ē vnus cũ priori ⁊ non est vnus cum priori vt deducit sanctus tho. ⁊ gofred⁹
Dr̃ vlteriⁿ q̃ ex tali repatiõe segr̃ q̃ idẽ subm sil ⁊ sel
ē subiecto prioritatis ⁊ posteritatis ⁊ nõ solũ successiue. ⁊ hoc respectu vniⁿ ⁊ eiusdẽ ⁊ q̃ ꝓria simul insunt eidẽ subiecto ⁊ quodlibz per se ⁊ ẽntialiter qõ pz. nã actio motũ localẽ qui factus fuit sup lineã rectã a b c.
ꝓstat q̃ prima pars motus q̃ est de a i b ē ẽntialiter
prior illa pte motus q̃ est de b in c. nã poritas ⁊ posterioritas ē ẽntialiẽ de rõe motus in cõi. ⁊ talis poritas
⁊ posterioritas i singulari ē de rõe huius mot⁹ in singulari. nam ꝓa oppositũ q̃ illa ps mot⁹ que ē de b i c
sit prior ea que est de a in b nõ posset eē idẽ mot⁹ qui
pzⁿ scõm numerꝫ. imo nec scõm spẽm q̃ primᵒ mot⁹
erat rectⁿ iste aũt reflectⁿ. ⁊ termini vnⁿ differũt scõs
spẽm a terminis alterius vt dr̃ 1° etbi. tũc pone q̃ ille
mot⁹ post sui corruptionẽ reparet ꝓstat q̃ partes bẽ
bũt eundẽ ordinẽ quẽ pzⁿ cũ sit illis ẽntialis. ⁊ cũ bẽ
bẽbũt ordinẽ oppositũ q̃ prima ps mot⁹ erit posteri
or. 2° q̃ erit reproducta ⁊ reparata post illã ⁊ post eiⁿ
corruptionẽ ⁊ sic sil ⁊ semel erit por ⁊ posterior illa. ⁊
hoc tam per se ⁊ ẽntialiter sicut tempᵒ reproductionis est posteriⁿ tpe primᵒ, pductionis. Item scõs oẽs
impossibile est tempᵒ corruptũ idẽ numero reparari
sed hoc sequir̃ si motus idẽ numero reparet qd̃ pbat
q̃ hz nõ sit nisi vnũ primum ⁊ principale tp̃s subiecti
ue existens in motu primi mobilis. tñ sic ostensum fuit in 2° sẽt. quilibet mot⁹ presertim localis vniformiter
hz suũ, pprium tp̃s sibi subie inherens qd̃ nõ ē aliõ q̃ñ
merus prioritatis ⁊ posteriõitatis abstractiue vt poris ⁊ posteriorꝫ partis mot⁹ concretiue. cum ergo reparato motu reparet eadem prioritas ⁊ posteriorꝫ
tas ⁊ idẽ numerus prioritatis ⁊ posteriorꝫitatis in motu sequitur q̃ reparetur idẽ tempus numero. ex alia parte sequitur q̃ nõ est idem sed aliud tempus. ergo
ꝓtradictoria. ¶ Ad 2ᵐ eiusdẽ pz rñsio per ꝓdicta q̃
includit multa falsa. primũ est q̃ duratio sit de cointellectu cuiusl. bet existẽtis potissime duratio que est
tẽpᵒ. 2ᵐ est q̃ repugnet cuilibet intellectui ligare q̃
pmanẽs corruptũ idẽ numero reparetur. vel q̃ hoc

Ayuntamiento de Madrid

repugnet humano ꝛtellectui. 3m ē q̃ intellect⁹ nō ſem
per variata duratiõe variet ipſum durãs neceſſario.
¶ 4m ē q̃ nulla ꝓpie dicta cõtradictio ſequat̃ ſi mo
tus corrupt⁹ponatur idez numero reparari vt p3 ex
dictis. ¶ Ad arg^a 2° loco adducta 3 tertiã ꝛclusionem
dr̃ q̃ rões durandi ꝛ aliozꝛ que poſt illas poſite fũt pa
riunt̃ multas instantias ꝛ phabiles ſolutiões ſicut ex
dictis. p. ſuperius eſt oſtenſũ. rões ãt godofredi que i
idẽ redeunt cũ rõibus ſancti tho. inſufficient̃ ſoluit ꝛ
calũniat̃ durandus ſicut oſtendit. p. d. q̃ inſtãtia ad p̃
mã rõem nõ valet q̃ ille mot⁹ non eſt vnus cuius par
tes non copulantur ad aliquẽ vnũ terminũ (cõem cuz
iſta ſit diffinitio continui. ſz mot⁹ fm nãm interrupti
,ppt̃ hoc ſolũ partes non copulant̃ ad vnũ q̃ eſt inter
rupt⁹ nec eſt alia rõ. ergo ſi mot⁹ qui fuit ante beri ꝛ ſi
beri reparet̃ hodie ,ppt̃ interruptionẽ diei beſterne.
nulla pars hodierne cũ parte antebeſterne copulabi
tur ad terminũ cõem. ergo impoſſibile eſt q̃ iſti duo
mot⁹ ſint vnũ quozꝛ oẽs partes ſunt ad inuicẽ diſcõti
nuate. hec. p. põt ẽt dici q̃ cõtinuitas que requiritur
ad idẽptitatẽ motus numeralẽ nõ ẽ otinuitas eius cũ
alio motu nec cũ ſe ipſo ſed q̃ totũ tp̃s ipm̃ menſurãs
ſit continuũ. hoc aũt ẽ nõ põt ſi mot⁹ poſt corruptio
nẽ reparet̃ qꝛ gñatio ꝛ corruptio eiuſdẽ mot⁹ nõ poſ
ſunt ẽ continue ſed oz ẽ tp̃s medũ vt hẽtur. 8. phy.
¶ Ad instantiã contra 2^am rõnem p3 reſponſio ex bis
que dicta ſunt ad arg^a aureoli 5^am cõcluſionẽ. ¶ Ad
instantiam cõtra 3^am rõem dr̃ q̃ ſufficienter euacuat
arg^m. nõ enĩ ſequitur ſi de⁹ põt reparare primã ꝓtem
mot⁹ q̃ in quolibet tpe poſſit cã ſeparare. nec q̃ durã
te tertia parte mot⁹ hoc fieri poſſit niſi forte ſicut ex i
poſſibili ſequit̃ quodlibet. qꝛ in tali reparatiõe cõtin
gunt aliqua eque impoſſibilia ſicut illud vt oſtenſuz
eſt ſoluẽdo ad argumẽta aureoli cõtra eandẽ ꝛcluſio
nez. puta q̃ oppoſita ſimul infint eidẽ ꝛ q̃ aliquid ex
cedat i durando duratiõnẽ ſibi adequatam ꝛ q̃ idem
tempus numero reparet̃ ꝛ tñ non ſit idẽ tp̃s ꝛ multa
alia. ¶ Ad arg^a ber. de gãnaco 3 eandem cõcluſionẽ
dr̃ q̃ nõ eſt ſi le de permanentib⁹ ꝛ de ſucceſſiuis quia
res permanẽs poſt ſui corruptionẽ nõ pdit rõem p3o
ducibilis. ꝛ ió manet idẽ ordo diuine potentie ad eaz
q̃ prius. res aũt ſucceſſiua poſt ſui corruptionez pdit
rõem ,pducibilis ꝛ poſſibilis de per accidẽs. vñ nulla
potentia creata nec increata hz vlteri⁹ ordinẽ ad illaz
qꝛ ad impoſſibile nulla ordinat̃ p̃ d. de hoc in ſiſi p3o
poſito dicit beat⁹ tho. p̃ma parte. q. 25. ar. 4. vbi argu
it ſic 2° loco. Quicqd de⁹ potuit facere põt cũ ei⁹ potẽ
tia nõ minuat̃. ſed de⁹ potuit facere anteq̃ ſortes curre
ret q̃ nõ curreret. ergo poſtq̃ curreret. Ecce arg^m ſe
quit̃ rñſio. Dicendũ inquit q̃ ſicut de⁹ quantũ pertinet
ad perfectionẽ diuine potentie oia põt. ſed tñ quedã
nõ ſubiacent eius potentie. qꝛ deficiũt a rõe poſſibili
um ita ſi attendat̃ immutabilitas diuine potentie. qc
quid de⁹ potuit põt. aliqua tñ olim habuerunt rõem
poſſibiliũ dũ erant fienda que iã deficiũt a rõe poſſi
biliũ dum facta ſunt. ꝛ ſic dr̃ ea nõ poſſe qꝛ ea nõ poſ
ſunt fieri. hec ille. Et ſiſia dicit primo ſeñ. diſ. 42. q.
2. ar. 2. ¶ Ad arg^a ſcoti vltimo loco poſita dr̃ q̃ p3o
bant 3^am conclusionẽ ꝛ improbant illud q̃ ſanct⁹ tho.
viſus ẽ tenuiſſe 4° ſeñ. diſ. 4.4. q. i. ar. i. ſed i quolibe
tis exp̃reſſit mentem ſuam. ió ad p̃dicta arg^a nõ oz
dicere qꝛ p3o nobis faciũt excepto. 7. i q̃ vult, pbare 5
ſ. tho. q̃ non totũ ẽ hoĩs remaneat in aĩa ſeparata. c°
oppoſitũ dicit ſanct⁹ tho. in multis locis. vt puta. 4.
ſeñ. diſ. 4.4. q. i. ar. i. q. 2. in ſolutione primi vbi ſic di
cit. aliozꝛ generabiliũ ꝛ corruptibiliũ forma nõ ẽ per
ſe ſubſiſtens vt poſt ꝓpoſiti corruptionẽ remanẽ va
leat ſicut ẽ de aĩa rationali que eẽ q̃ ſibi i corpe acq
ritur. ẽt poſt corruptionẽ retinet ꝛ i pticipationẽ illi⁹
eẽ corp⁹ p reſurrectionẽ adducit̃ cũ nõ ſit aliũ eẽ corp
oris ꝛ aliud eẽ aĩe in hoĩe. alias eẽt ꝓiũctio aĩe ꝛ corp
oris accidentalis. ꝛ ſic nulla interruptio facta eſt in
eẽ ſubſtantiali hoĩs vt nõ poſſit idẽ numero redire p
pter interruptionez eẽndi ſicut accidit in aliꝭ rebus
corruptis quaꝛ eẽ omnino interrumpit̃ forma nõ re
manente. hec ille. Item. 4. contra gen. c. 81. ſic dicit.
q̃ inquit. 3° obiciẽt q̃ eẽ non eſt vnũ. qꝛ nõ eſt cõtinu
um. falſo inititur fundamento. manifeſtũ eſt enim q̃
materie ꝛ forme vnũ eſt eẽ in actu q̃ eſt non eẽ niſi p
formã. differt tñ quantũ ad hoc aĩa rõalis ab aliꝭ for
mis. nam eẽ aliaꝭ formaꝭ non ẽ niſi in ꝓpatiõe ad ma
teriã. nõ ſic ẽ de aĩa rõali. hz enĩz aliquã opationẽ abſ
q̃ participatiõe corpalis organi. ſ. intelligere. vñ etiã
eẽ ſuum nõ eſt ſolũ i cõcreatiõe ad mãm. eẽ ergo eius
q̃ erat ꝓpoſiti manet in ipſa corruptione diſſoluto ꝛ
repato corpe in reſurrectõe idẽ eẽ reducit̃ q̃ reman
ſit in aĩa. hec ille. Idẽ ponit i de ſpiritualib⁹ creaturis
q. i. in ſolutione tertij. vbi ſic dicit. aĩa hz eſſe ſubſiſtẽs
inquantũ eẽ ſuum nõ dependet a corpore. vtpote ſu
p3a materiam corporalẽ eleuatũ. ꝛ tñ ad h⁹ eſſe cõio
nẽ receperit corpus vt ſic ſit vnum eẽ anime ꝛ corpo
ris q̃ eſt eẽ hoĩs. ſi aũt fm aliud eſſe vniretur ſibi cor
pus ſequit̃ q̃ eẽt vnio accidentalis. hec ille. Item in
queſtionib⁹ de aĩa. q. i. in ſolutione primi ſic dicit. licz
aĩa habeat eẽ completũ non tamẽ ſequitur q̃ corpus
ei accidentaliter vniatur. tuz qꝛ illud idẽ eẽ q̃ eſt aĩe
cõmunicatur corpori vt vnum eſſe ſit totius compo
ſiti. tum ẽt qꝛ ſi aĩa poſſit per ſe ſubſiſtere non tamẽ
hz completam ſpẽm ſed corpus aduenit ei ad cõple
mentũ vel ꝓpletionẽ ſpeciei. hec ille. ¶ Tũc ad p̃mã
improbationẽ h⁹ quã adducit ſcotus dr̃ q̃ hz humani
tas que dr̃ entitas totalis corrumpat̃ in morte hoĩs.
tamen illa non eſt eẽ totale hoĩs loquendo de eſſe exi
ſtentie quo totus hõ actu ſubſtantialiter exiſtit. eſſe
enim exiſtentie hoĩs differt realiter a qualibet parte
hominis ꝛ ab humanitate ꝛ ab hoĩe ꝛ ab hoc homine
poſſet tñ humanitas dici totale eẽ hoĩs loquendo de
eẽ exiſtentie. ſed de hoc non loquimur nũc ſed de eſſe
exiſtẽtie. Qualiter aũt iſta humanitas eadẽ numero
i reſurrectõe reparet̃. oſtendit ſanct⁹ tho. 4. cõtra gẽ
ti. c. 81. d. de humanitate nõ eſt intelligendũ q̃ ſit que
dam forma conſurgens ex cõiunctione forme ad ma
teriã q̃ſi totaliter ſit alia ab vtraq̃. qꝛ cũ per formaz
mã fiat hoc aliquid actu. vt dr̃ 2° de aĩa. illa 3ª forma
conſequens nõ eẽt ſubſtantialis ſed accidentalis. di
cunt aũt quidã q̃ forma partis eadem eſt ꝛ forma to
tius. ſed dr̃ forma partis fm q̃ facit mãs eſſe in actu
forma ꝓ totius dr̃ fm q̃ cõplet ſpeciei rõem ꝛ ſcõm
hoc humanitas non eſt aliquid realiter q̃ aĩa rationa
lis. vnde patet q̃ corrupto corpore non cedit in nihi
lum. ſed qꝛ humanitas ẽ eẽntia hoĩs. eẽntia autẽ rei ẽ
quã ſignat diffinitio. diffinitio aũt rei nãlis nõ ſignat
tñ formam. ſed formaz ꝛ materiam. neceſſariũ ẽ q̃
humanitas ſignificet aliquid ꝓpoſitz ex forma ꝛ ma
teria ſicut hõ. differenẽ tñ. nam humanitas ſignificat
principia eẽntialia ſpeciei tam formalia q̃ materia
lia cum precisione principioꝛ indiuiduantium. dicit
enim humanitas fm quam aliqs ẽ homo. hõ autem

Ayuntamiento de Madrid

non est aliquis ex hoc q̃ hz principia indiuidualia. ꝗ ex hoc q̃ hz principia cõtialia speciei. ⁊ ita significatur per modũ partis. hõ aũt ferunt principia essentialia speciei sed nõ excludit principia indiuidualia asimi significatione. nam homo dr̃ qui hz humanitatez ex quo nõ excluditur qn alia habere possit. ⁊ ppter hoc hõ significatur per modũ totius seruat eni principia cõtialia speciei in actu. indiuiduantia vo i potentia. sortes vo seruat vtrũq; i actu. vnde ps q̃ ⁊ hõ in resurrectiõe redit et eadez humanitas numero. ppẽ aie rõnalis permanẽtiam ⁊ materie vnitarẽ. hec ille. Similia ponit 4° sen. dis. 44. q. i. ar. i. q. 2. in solutiõe secũdi. ¶ Ad 2ᵐ improbationem dr̃ q̃ scõm predicta tale cẽ existentie substantialis hois non est aliud q̃ esse existentie substãtialis aie siue coniuncte siue separate hz cẽ totale hois. put includit cẽ substantiale ⁊ cẽ accidẽtale. ⁊ silr absolutũ ⁊ respectiuũ sit aliud ab eẽ aie. Et silr vt pitis dictus ẽ eẽ quidditatiuũ hois q̃ dr̃ eẽ cõtie sit aliud q̃ eẽ essentie ⁊ quidditatis aie il lo mõ quo anima hz quidditatem ⁊ nãm specificã im proprie. Et ad huiusmodi improbationẽ dr̃ q̃ hz totum puta totus hõ hẽat aliud eẽ eẽtie q̃ aia non tñ oportet q̃ hẽat aliud eẽ existentie. presertim qz anima humana cuz sit subsistens secum fert semper esse existentie ⁊ subsistentie qõ nõ compatit secũ in eodẽ toto vel supposito vel composito aliud eẽ actual sub sistentie. vt ps per predicta. secus est in supposito xpi vt dictum fuit 3° sen. ¶ Ad 3ᵐ improbationem dicitur q̃ in dictis sancti tho. bñ intellectis i hac materia nulla ẽ vera ⁊ existens ꝛtradictio ⁊ si minus bñ illum capientibus sit apparens. ista eni sine contradictione stant simul q̃ idẽ est eẽ aie coniuncte ⁊ aie separate. ⁊ tñ q̃ aia cõiuncta perfectiozẽ statũ hz vel perfecti us eẽ naturale hz q̃ separata. qz ille excessus non attẽdi tur quantũ ad aliquid intrinsecũ vel essentiale ipsi eẽ substantiale aie. sed quantum ad aliquid extrinsecum vel accidentale. vt puta qz aliquos effect° hz corpori coniuncta quos nõ pôt hẽre a corpore separata. de hoc sanct° tho. de spũalib° creaturis. q. 2. vbi arguit. sic q° loco. Forma non ẽ ppẽ materiã sed materia propter formã. vnde aia nõ vnit corpori vt pficiat corpus. hz magis corp° si aia est forma ei° vnit ei. ppter aie perfectionẽ. sed aia ad sui perfectionẽ non indiget corpore cũ sine corpore possit esse ⁊ intelligere. ergo aia non vnitur ei vt forma. Ecce arg^m sequitur ri lio. Dicendum inquit q̃ nulla pars hz perfectionẽ nẽ separata a toto. vnde cũ anima sit pars humane nature non hz pfectionez nẽ siue nisi i vnõe ad corp° qõ ps ex hoc q̃ in virtute ipsi° aie est q̃ fluat ab ea quedã potẽtie q̃ nõ sunt act° organo; corporalii. Fm q̃ excedit corporis ppositionẽ ⁊ intellectũ q̃ fluant ab ea potentie q̃ sunt act° organo; inquantũ pôt cõtingi a materia corporali nõ aũt est ad perfectũ in sua nã nisi actu explicari possit q̃ in eo virtute continet. vnde aia hz possit eẽ ⁊ intelligere a corpore separata tñ non hz pfectionẽ siue nature cũ ẽ separata a corpore vt aug. dicit. 12. super genl. ad lẗam. hec ille. Et quib° ps quantum ad quid aia ꝛiuncta est perfectio naturali perfectiõe q̃ separata nec valet obiectio in oppositũ facta. qz maior illa argumẽti ẽ falsa. Et ad. pbationez illi° dicitur q̃ hz aliqua perfectio presupponat ei q̃ est agere vl cõicare perfectionẽ q̃ aliquis act° pri° ⁊ aliqõ cẽ. tñ ois cã efficiens creata pfectior ẽ dũ actu cãt q̃ dum non causat nisi i potentia ⁊ dũ ẽ sub operatiõe q̃ duz ẽ sub solo habitu ⁊ dum cõicat q̃ dũ nõ cõicat pfectionem. vnde sanct° tho. ô potentia dei. q. 7. ar. 1. sic dicit. oz inquit illud qõ hz semp rõem patientis ⁊ moti siue cãti hr̃e ordinem ad agens siue mouẽs cũ semper effect° a cã perficiatur ⁊ ab ea dependeat. vnde ordinatur ad ipm sicut ad suũ pfectiuũ. agentia autẽ sua mouẽtia vel cẽ aliquãdo habent ordinẽ ad patiẽtia vel mota vel cãta inquantũ. s. i ipso effectu vel passiõe vl motu attenditur quoddã bonũ ⁊ perfectio mouentis vel agentis sicut maxime ps i agentib° vniuocis q̃ pactionẽ sue speciei similitudinem inducunt. ⁊ per ꝛiõs esse perpetuũ siue speciei fm q̃ est possibile cõseruãt ps ẽt hoc idez i oibus que mota mouẽt vel agunt. ⁊ silr in oib° in quibus quodcũq; bonũ. puenit cãe ex effectu. hec ille. Item. 4. sen. dis. 46. q. 1. ar. 2. in solutione. 2. q. sic dicit. cũ res magis sit i actu fm q̃ ẽ operans q̃ fm q̃ est potens operari. erit vltima pfectio vni° cuiusq; rei sua operatio pfecta. vñ res dr̃ eẽ. ppẽ sua operonẽ. hec ille. Sile dicit pma secũde. q. 3. ar. 2. ⁊ prima pte. q. 6. ar. 3. pfectio inquit rei triplex est. pma quidẽ scõm q̃ in suo eẽ constituit. 2° vo put aliq̃ accidentia ei superadduũt necessaria ad suã pfectã operationẽ. 3° vo pfectio alicuius ẽ per hoc q̃ ad aliquid aliud attingit sicut ad finẽ. hec ille. Itẽ 4. sen. vbi statiz dictum fuit sic dicit. vltimus finis rei in ipsa acceptus ẽ illud per quod coniungit suo fini exteriori que ẽ principiũ pfectiõis sue. deo aũt qui ẽ vltim° finis rerũ res dupliciter coniungi possunt. vno modo p modũ assimilatiõis. ⁊ sic illa dicũt eẽ deo ꝛiunctissima q̃ sũt deo similia. ⁊ scõm hoc oz illud in vnoquoq; eẽ vltimũ finez eius scõm q̃ maxime deo assimilat. vnũquodq; autẽ scõm hoc ad dei similitudinẽ accedit scõm q̃ est actu. recedit vo scõm q̃ ẽ in potentia. ⁊ iõ illud per quod res maxime est in actu est vltimus finis eius. hec ille. Itẽ 3° contra gen. c. 19. quelibet res tendit in diuine bonitatis similitudinem sicut in finẽ. Diuine autez bonitati assimilẽ aliquid quantum ad omnia que ad pro priam pertinent bonitatem. bonitas autem rei nõ solum in suo eẽ consistit. sed in omnib° alys que ad suaz perfectionem requiruntur. manifestum est ergo q̃ res ordinantur in deum sicut in finem non solum scõm eẽ substantiale sed etiam scõm ea que ei accidunt pticipia ad perfectionem. ⁊ ẽt scõm propriam operatiõez que ẽt pertinent ad perfectionẽ rei. hec ille. Et in sequenti. c. sic dicit. Et his autem apparet q̃ res tẽdũt in diuinam similitudinem etiam in hoc q̃ sunt cẽ aliorum. tendit enim in diuinam similitudinem res creata per suam operationem. per suã autem operationẽ vna res fit causa alterius. ergo in hoc intendunt etiã assimilari in diuinam similitudinẽ vt sint aliorum cẽ hec ille. Et multis subiunctis cõcludit sic. pri° ẽ vnũquodq; in se perfectum q̃ possit alterũ causare. hec ergo perfectio vltimo accidit rei vt aliozũ causa existat. cum ergo per multa res creata in diuinam similitudinem tendat. hoc vltimũ ei restat vt diuinã similitudinem querat per hoc q̃ sit aliozũ cã. hec ille. Et i principio. c. 21. sic dicit. Et premissis autem manifestum esse potest q̃ vltimũ per quod res vnaquequ; ordinatur ad finem est eius operatio: hec ille. Et quibus ps q̃ cum anima vnita vel coniuncta corpori sit magis in actu q̃ separata ⁊ pluriũ effectuum cã tam in genere cause formalis q̃ efficientis q̃ ipsa coniuncta perfectior est scõm naturam suaz q̃ separata. ad quod facit qz perfectius attigit finem suum. primum

Ayuntamiento de Madrid

& naturalem. s. constituere naturam quandam specificam integram. s. humanitatem & personam humanam. de hoc beatus tho. de anima. q. 1. in solutione septimi sic dicit. Anima vnitur corpori propter bonum substantiale qõ est substantialis perfectio. vt. s. compleatur species humana. & propter bonum qõ est perfectio accidentalis vt. s. perficiatur in cognitione intellectiua quam anima acquirit ex sensibilib⁹. hec ille. ¶ Itẽ in solutione. 12. sic dicit. anima habet aliquã dependentiam ad corpus inquantum sine corpore nõ pertingit ad complementum speciei nec tamẽ sic dependet a corpore qñ sine corpore possit esse. Itẽ i solutione. 16. sic dicit. principia essentialia alicuius speciei ordinantur non tñ ad eẽ sed ad esse speciei. licet ergo anima possit esse per se non tamen potest esse in complemento suę speciei sine corpore. hec ille. Cum autem dicit arguens q̃ scõm opinionem sancti tho. nullũ nouũ esse acquiritur per hoc q̃ anima cõmunicat suum esse toti composito &c. dr̃ q̃ licet non acquiratur aliud eẽ substantiale existentie acquiritur tamen noua nã specifica notum suppositum & persona large loquẽdo ñ nouitate vt accipiatur pro inceptione vel reparatiõe. ex quib⁹ pz q̃ arg⁹ nõ procedunt. ¶ Ad 4.ᵐ impropbationem negatur antecedẽs. & ad eius pbationem patuit 2° sẽsi. quid dicẽdũ sit. ¶ Ad arg⁹ aureoli vltimo inducta pz risio ex predictis gppe oia illa pbant secũdã cõclusionẽ nr̃am Iz durandus ad oia talia pbabiliter responderet. tñ tenẽdo cũ sancto tho. in quodlibet vnde sumpte sunt conclusiões qualitercũq̃ eni sensit in scriptis vel visus fuerit sensisse in tertia parte determinatio quolibeti videt mihi rationabilior. qr ibi solũ tractauit istam materiam a ꝓposito & in forma. in alijs vo locis incidenter soluz & cum suppositione. & risendo magis ad hoiem q̃ ad rem. Ad arg⁰ contra conclusionem pz responsio per predicta. ¶ Et hec de questione sufficiant de qua benedictus deus amen.

Terũ circa quadragesimãtertiã distinctionẽ. Queritur vtrũ resurrectio oiuz mortuoz erit in eodẽ instãti. & arguitur q̃ nõ. qr nullus resurget in instanti. ergo &c. ꝛnã pz. ans pbatur. qr nullus mot⁹ localis põt eẽ in instanti nec subito vt dr̃ in de sensu & sensato. sed ad resurrectionez erigit aliquis motus localis in collectione cinerꝛ. ergo nõ fiet i instãti nec subito. ¶ In oppositũ arguit. qr ꝑma cor. 15. dr̃. oẽs quidem resurgem⁰ i momẽto i ictu oculi. ergo resur⁰ omniũ erit subito. ¶ In hac. q. erunt tres articuli. in primo ponẽt ꝛclusiões. i 2° recitabũt obiectiões. i 3° ponẽt solones.

¶ Quantum ad primum articulũ sit prima conclusio q̃ resurrectio mortuorum non solum fide tenetur imo naturali rõne. pbabiliter ꝛuincit. hanc ponit sanct⁰ tho. 4. contra genti. c. 79. vbi sic dicit. ad ostendum resurrectionem carnis futuram euidens rõ suffragatur suppositis his que in superioribus ostensa sunt. ostensum est enim in secundo animas hominum esse imortales. remanẽt ergo post corpora a corporibus absolute. manifestum est etiaz ex his que in secũdo dicta sũt q̃ anima corpori naturaliter vnit. ẽ eniz fm essentiã suã forma corporis. est ergo cõtra naturã anime absq̃ corpore eẽ. nihil autem qõest cõtra naturam põt eẽ perpetuũ. nõ ergo perpetuo anima erit absq̃ corpore. cum ergo perpetuo maneat oportet eam corpori iterato conungi qõ est resurgere. im mortalitas ergo animarum erigere videtur resurrectionem corporum eẽ futuram. Adhuc ostensum est supra in 3° naturale hominis desiderium ad felicitatẽ tendere. felicitas aũt vltima est felicis perfectio. cui cũq̃ ergo deest aliquid ad perfectionẽ nõdum habz felicitatẽ perfectã qr nondum eius desideriuz totaliẽ quietat. omne enĩ imperfectũ perfectionem cõsequi naturaliẽ ꝛcupiscit. aia aũt a corpore separata est aliquo mõ imperfecta sicut oia paro extra totũ sũũ existens. aia enim naturaliter est pars hũane nature. nõ ergo põt hõ vltimã felicitatem cõsequi nisi anima iterato corpi ꝛiungat. praesertim cũ oñsum sit i hac vita hoiem ad vltimã felicitatẽ nõ posse puenire. Iteruz sicut in 3° ostensum ẽ ex diuina ꝓuidẽtia peccantibus pena debet & bñ agentib⁹ premium. In hac aũt vita homines ex aia & corpe ꝛstituti peccãt vl recte agunt debet ergo hoib⁹ & scõm aiam & fm corp⁹ premiũ vl pena. manifestũ ẽ ãt q̃ in hac vita ꝓmiũ vl rime felicitatis consequi nõ possunt ex his que in 3° ostensa sunt multotiẽs ẽt peccata in hac vita nõ puniuntur quãdo imo vt vr̃ Job 21° hic impij viuunt cõfirmati sũt sublimatiq̃ diuinit⁹. necessariuz est ergo ponere iteratã ꝛunctionẽ vt hõ in corpore & in aia premiari & puniri possit. hec ille. Q: aũt aia humana sit incorruptibil' & imortalis vt supponiẽ in predictis. ostendit sanctus tho. in multis locis vt. in ꝓima pte. q. 75. ar. 6. vbi sic dicit. necesse est dicere aiam humanã quã dicimus intellectiuũ ꝓncipiũ eẽ incorruptibilem. du plicẽ enim aliqd corrũpit vno⁰ p se alio mõ paccidẽs. ipossibile ẽ ãt aliqd subsistẽs gñari aut corrumpi per accidens. i. aliquo generato vel corrupto. sic enim alicui copetit generari & corrumpi sicut & esse qõ per generationez acquirit & p corruptionẽ amittit. vnde qõ p se bẽt eẽ nõ põt corrumpi vel generari nisi p se. que vo nõ subsistunt vt accidentia & forme materiales dicunt fieri & corrumpi p generationẽ & corruptionẽ compositorũ. oñsũ ẽ enĩ. 8. q̃ ale bruto⁷ nõ sũt subsistentes sz sola aia humana. vñ ale bruto⁷ corrumpunt corruptis corporib⁹. aia aũt humana non posset corrumpi nisi per se corrũpere. qõ quidẽ oio ẽ impossibile nõ solũ de ipsa sed de quolibet subsistente qõ ẽ forma tñ. manifestũ ẽ enĩ q̃ illud qõ fm se ꝓuenit a licui ꝛcipabile ẽ ab eo. eẽ ãt p se ꝓuenit forme que ẽ act⁰. vñ mã fm b⁰ acquirit eẽ i actu q̃ acquirit formã. fm hoc aũt accidit in ea corruptio q̃ separat ab ea forma. impossibile est aũt q̃ forma separet a seipsa. vñ impossibile est q̃ forma subsistẽs desinat eẽ dato ẽt q̃ aia eẽt ex mã & for⁰ opposita vt qdã dicũt adhuc oportẽt ponẽ eã incorruptibilẽ. nõ enĩ inuenit corruptio nisi vbi inuenit ꝛrietas. gñatiões enĩ & corruptiões ex ꝛrius & ꝛia sũt vñ corpa celestia qr nõ brãt mãz ꝛrietati subiectaz incorruptibilia sunt. in aia aũt intellectiua nõ põt eẽ aliqua contrarietas. recipit enim fm modũ suũ eẽ. ea vo que i ipsa recipiunt sunt absq̃ ꝛrarietate. qr ẽt rões ꝛrioz i ipso ꝛtellectu nõ sũt ꝛrie sz ẽ vna scia ꝛrioz. impossibile est ergo q̃ aia intellectia sit corruptibil. põt ẽt hi⁰ rei accipi signũ. ex hoc q̃ vnũquodq̃ nãlie suo mõ eẽ desiderat. desideriũ ãt i reb⁰ cognoscibilib⁰ sed cognitõnẽ. sensus ãt nõ cognoscit esse nisi sub hic & nũc. sz ꝛtellect⁰ appẽdit eẽ absolute & fm oẽ tẽp. vñ oẽ habens intellectum desiderat naturaliter eẽ semp naturale autem desiderium non potest esse inane.

Ayuntamiento de Madrid

omnis ergo intelligibilis substantia est incorruptibil' hec ille. Sile's ⁊ plesrones ponit 2° ꝯ gen. ca. 54. di. manifeste ostendi pōt aiaz humanā nō corrumpi corrupto corpe. Ostensum est enī supra oēm sub am ⁊ intelligibile esse incorruptibilem. aia aūt est quedaz suba intellectualis ut ostensum est. oz ergo aiam humanā incorruptibile esse. adhuc nulla res corrumpit ex eo in quo ꝯsistit sua pfectio. he enī mutatiōes sunt ꝯrie s. ad corruptionē ⁊ ad pfectionē. pfectio aūt aie humāe ꝯsistit in abstractiōe quadā a corpe. pficit enī aia scia ⁊ virute. Fm sciam autē tanto magis pficit ḋsto imalia ꝯsiderat. virtutis aūt pfectio ꝯsistit in hꝰ q homo passiones corporis non sequūt ſz eas fm rōnez tpet ⁊ refrenet. nō ergo corruptio aie ꝯsistit in hoc q a corpe separat. Si aūt dicat q pfectio aie ꝯsistit in separatiōe eius a corpe fm operationē. corruptio aūt in separatiōe eius scōm esse nō ꝯuenient obviat. op. ratio enī rei denūtat sub stantiā ⁊ esse ipsius. quia vnūquodq; opat fm q ē ens ⁊ ppria operatio rei sequitur eius naturā. non potest ergo pfici opatio alicuius rei nisi fm q pficitur ipsius suba. si ergo opatio aie pficit in relinquēdo corpus et corpea suba sua in esse suo non deficiet p hoc q a corpe separat. ¶ Item, ppriū pfectiuū hois fm aiam est aliqd incorruptibile. ppria aūt opatio hois inquantū hi ē intelligere. p hanc enī dīr a brutis ⁊ a plāris ⁊ inanimatis. intelligere aūt vltum est ⁊ incorruptibilū inquātū hi. pfectiōes enī oz esse pfectibilēꝯ. ꝯportionatas ergo aia humana est incorruptibil. amplius impossibile est appetitū nālem esse frustra. ſz hō nālit appetit ppetuo manere. qō pz ex hoc q esse est qō ab oibꝰ appetit. hō aūt per intellectū apphendit esse nō solū ut bruta aialia sed simplr ꝯsequit. ergo hō ppetuitatē fm aiam qua esse simplr ⁊ fm oē tps apprehendit. Item vnūquodq; qō recipit in aliquo recipit in eo secundū modū eius in quo est. forme aūt rez accipiunt ī intellectu possibili. put sūt intelligibiles actu. put sūt imāles ⁊ vles. ⁊ p oīs incorruptibiles. ergo intellcūs possibilis est incorruptibilis. sed sicut. pbatū ē supra intellectus possibilis est aliqd aie hūane. est gꝰ aia humana incorruptibilis. adhuc esse itelligibile est pmanentius q̄ esse sensibile. sed id qō se hz in rebꝰ sensibilibus p modū p̄mi recipiēris est incorruptibile. s. materia p̄ma. multo ergo fortius intellectus possibil' q est receptiū formaꝝ intelligibiliū. ergo aia hūana cuius intellectus possibilis est ps est incorruptibil. amplius faciens est honorabilꝰ facto ut etiā aris. dicit. sed i ⁊el lectus agēs facit actu intelligibilia ut ex p̄missis patz Cū ergo intelligibilia actu inquantū hi sint incorruptibilia multo fortius intellectus agens erit incorruptibilis. ergo ⁊ aia hūana cuius est lumē intellectꝰ agens ut ex p̄missis patet. Itez nulla forma corrumpit nisi vel actiōe ꝯrij vel p corruptionē sui subiecti vel p defectū sue cāe. p actionē qdē ꝯrij sicut calor destruit per actionē frigidi. p corruptionez aūt sui subiecti sic destructo oculo destruit vis visiua. p defectū autem cause sicut lumen aeris deficit deficiente solis p̄tia que erat ipsius cā. sed aia humana non pōt corrumpi per actionē ꝯrij. nō est enim aliquid aie ꝯrariū cum per intellectū possibile ipsa sit cognoscitiua ⁊ receptiua oīum ꝯrariorꝝ. sīlr aūt neq; p corruption em sui subiectī ostensum est enī supra q aia humana est forma nō dependēs a corpe fm suū esse. Sīlr aūt neq; p deficientiam sue cause. q; nō potest hre aliquā causam ni si et nā. nullꝰ ergo aia humana pōt corrumpi. hec ille cū

multis alijs. Item ca. 54., pbat. 12. rōnibus q oīs substantia intellectualis est incorruptibil. ⁊ easdem rōes in virute ponit in qōnibꝰ de aia. q. 14. ¶ 2ª ꝯclo est. q ſz resur sola diuina virute pficiat. tñ angeli coopabuntur ad aliquid p̄ambulū resurrectiōi. p̄mā prem buꝰ ꝯclonis ponit sanctus tho. dis. 43. q. 1. ar. 1. in solone. 3. q. vbi sic dicit. motus siue actio aliqua tripl'r se habz ad nām. est enī aliquis motus siue actio cui nā nec ē p̄ncipiū nec terminus. ⁊ talis motus q̄ſq; est a principio supra nām ut patet de glorificatioe corporis. q̄n doq; aūt a principio alio quocunq; sicut patet de motu violento lapidis sursum qui terminat ad quietez violentā. est etiam aliquis motus cuius p̄ncipium et terminus est natura ut patet in motu lapidis deorsuz Est etiam aliquis motus cuius terminus est natura. sed non principiū. sed quādoq; al quid supra naturā sicut patet in illūiatiōe ceci. quia visus naturalis ē ſz illuminatōis p̄ncipiū est supra naturam. q̄nq; aūt aliquid aliud ut patet de acceleratōe florū uel fructuuz per artificiū facta. Qz aūt p̄ncipiū sit natura ⁊ nō terminus esse nō pōt quia p̄ncipia nālia sunt ad effectus determinatos diffinita vltra quos se extendere non possunt. operatio ergo uel motus primo modo se habens ad naturam nullo modo potest dici naturalis ſz est uel miraculosa si fit a p̄ncipio supra naturam. vl violenta si fit ab alio quocunq; p̄ncipio. Operatio autem uel motus secundo modo se habens ad naturam est simpliciter naturalis. Sed operatio que tertio modo se habet ad naturā nō potest dici s. mplr nālis sed fm quid inquantū. s. pducit ad illō qō est scōm naturā. sed uel oīr miraculosa uel art ificial aut violē ⁊ a. nāle enim, pprie oīr qō fm naturā est. Fm aūt nām oīr esse hūs nām ⁊ que ꝯsequunt nām ut pz 2° phy. vl motꝰ simplr loquēdo nō pōt dici nāl' nisi eius p̄nꝰ sit nā. Resurrectiōis aūt p̄nꝰ nā esse nō pōt q̄ius ad vim nature resurꝰ ēminēt. nā enī est p̄nꝰ motus in eo in q̄ est uel actuuz ut patet in motu grauiū ⁊ leuium ⁊ in alterationibꝰ nālibus aliū. uel passiuū ut pz ī generatiōe simpliciū corpoꝝ. Passiuū aūt p̄nꝰ nālis generatiōis est potentia passiua naturalis que sp hz aliquā potentiā actiuā sibi correspondentē in natura ut oīr. 9. metaph. nec quantū ad hoc oīr siue rīdeat passiuo actiuū p̄nꝰ in natura respectu vltime perfectionis s. forme. siue respectu oispōnis que est necessitas ad formā vltimā sicut est in generatione hois fm positionē fidei uel etiā de omnibꝰ aliqs fm opīonē platonis ⁊ auicenne. nullū aūt actiuū p̄ncipiū resurrectionis ē i nā neq; respectu ꝯiūctiōis aie ad corpꝰ. neq; respectu oispōnis q̄ ē necitas ad talē ꝯiūctiōez. q; talis oispō non potest a natura induci nisi determinato modo per viam generationis ex semine. vnde ⁊ si ponat esse aliqua potentia passiua ex pte corporis seu etiam inclinatio quecunq; anime ad ꝯiunctionē non est tal q sufficiat ad rationem motus naturalis. vnde resurrectio simplicē loquendo est miraculosa ⁊ non naturalis nisi fm quid. hec ille. Ex quibus potest argui. p prima parte conclusionis. quia nullum p̄ncipiuz actuum creatum potest aiam separatz corpi coniungere ¶ Secundam vo ptem ꝯclusionis ponit idem ibidez articulo 2° in solone 3ª qōnis vbi sic dicit. sicut augus. dicit 3. de trinitate q sicut corpa crassiora ⁊ inferiora p subtilioza ⁊ potētioza quodā ordine regunt. ita omnia corpa a deo regunt p spiū vite rōnalem. Et hꝰ etiam grego. 4. dial. tangit. vnde in omnibꝰ que corpo-

Ayuntamiento de Madrid

ualiter a deo fiũt vtitur deus ministerio angelorũ. In
resurrectiõe aũt est aliquid ad transmutationẽ corpo
rũ ptinens. s. collectio cinerũ ꝛ eorum ꝓparatio ad re
parationẽ humani corporis. vnde quantuꝫ ad hoc vtꝛ
deꝰ ministerio angelorꝫ. sed anima sicut a deo imedi
ate creata est. ita imediate a deo corpori vnicẽ itera
to sine aliqua operatione angelorũ. similiter etiã glo
riaꝫ corpis ipse faciet sine ministerio angelorꝫ sicut et
aiam imediate glificat. ꝛ istud ministeriũ angelorum
vor dei fm vnã exponẽ que tangit in littera. hec ille.
¶ Item arguendo recitat illud ꝓma thes. 4. vbi di
citur q dñs in voce archangeli descẽdet õ celo ꝛ mor
tui resurgent. ergo resurrectio mortuorũ ministerio
angelorꝫ complebit. Ex quibꝰ pꝫ rõ. p 2ª parte cõclu
siõis. quia in omni corpali trãsmutatiõe diuinitus fa
cta deus vtitur angelico ministerio. sed resurꝰ mortu
orũ est hꝰ. igit ꝛc. ¶ 3ª ꝛclusio est. q in resurrectione
erit aliquid q̃ dñ est in instanti ꝛ aliquid quod fiet in tẽ
pore. Hanc ponit ibidem articulo 3º in solone. 3. que
stiõis vbi sic dicit. in resurrectiõe aliquid fiet minste
rio angelorꝫ ꝛ aliquid virtute diuina imediate ut dictũ
est. illud ergo q̃ ministerio angelorꝫ fiet nõ erit in in
stanti si instans dicat indiuisibile tpis. erit tñ in instan
ti si instans accipiat ꝓ tpe imperceptibili. illud autẽ q̃
fiet virtute diuina imediate fiet subito. s. in termino tẽ
poris quo angelorꝫ opus complebit. quia virtus supior
inferiorẽ ad perfectionẽ adducit. hec ille. ¶ Iteꝫ ar
guendo ꝓ ista ꝛclonesic dicit. virtus infinita subito opa
tur. sed sicut dicit damas. crede resurrectionẽ futuraꝫ
diuina virtute de qua constat q infinita est. ergo resur
fiet subito. hec ille. ¶ Ex quibus põt argui ꝓ vtraq;
pte ꝛclonis insimul sic. omnis motus fit in tẽpore sim
plex vo mutatio in instanti. sed in resurrectiõe angeli
operabunt per motũ localem. deus vo per simplicẽ
mutationẽ vel ꝓductionẽ. ergo opus angelorꝫ erit in
tpe. operatio vo diuina erit in instanti. ¶ 4ª ꝛclo est
q omnes homines resurgent simul ꝛ in eodẽ instanti.
Istꝫ ꝛclonẽ ponit aplꝰ ꝓma corin. 15. dicẽs in momẽ
to in ictu oculi ꝛc. p quẽ vba cõiter doctores ꝛcludunt
q omnes resurꝰ erit in eodẽ instanti. Eandẽ ꝛclonẽ po
nit virtualiter. s. r. 4. senten. dis. 43. ar. 3. q. 3. nam ut re
citatũ est statim ibidẽ dicit. q illud q̃ fiet virtute diui
na in tali generali resurꝰ fiet in instanti. Item ibidem
in solone ꝓmi sic dicit. Ezechiel loquebat ꝓplo rudi
sicut ꝛ moyses. opa ser dicꝫ p dies ut rudis pplus ca
pe posset quãnis oia sil sint facta fm august. illa ezechi
elis diuersa q̃ in resurrectiõe futura sunt exprẽsit di
stincte quãuis oia sil sint futura i instanti. ¶ Itẽ ibidẽ
arguit sic. omnis sonus tpe mensurat. sed sonus tube
cã erit resurrectiõis. ergo resurꝰ fiet in tpe ꝛ non subi
to. Ecce arꝰ sequit rñsio. Dicendũ inquit q idem vt
esse de sono illo ꝛ de sonis sacrorꝫ. s. q in vltimo in
stanti platiõis effectũ suũ bẽbit. hec ille. Item in solo
ne ꝓmi 4ª. q. sic dicit. qñ resurꝰ erit nõ erit tpo sz ẽmi
nus tpis. q in eodẽ instanti in q̃ cessabit motꝰ erit re
surꝰ mortuorꝫ ꝛc. hec ille. ¶ Ex quibꝰ põt argui ꝓ cõ
clone sic. omniũ resurꝰ erit in vltimo instanti sonitus
tube angelice ꝛ in vltimo instanti motus celi. sz illud
nõ erit nisi vnũ ꝛ non multa. ergo oium resurꝰ erit in
eodem instanti. Et in hoc ꝓmus articulus ẽminatur.

¶ Quantum ad secundũ articulũ arguendũ est
ꝛtra ꝛclones. Et quidẽ ꝓ ꝓmã arguit scotus duplicẽ
ꝓmo ꝓ fundamentũ ꝛclonis. s. q rõnes ꝓbãtes imoꝛ
talitatẽ aie nõ sunt efficaces. Scõo q ꝛcesso illo fun
damẽto rõnes ꝓbantes resurꝰ nõ ꝓuincũt. ¶ Cõtra
ꝓmũ arguit sic. quia ꝓma rõ nostra que fundat in hac
ꝓpõne q nãle desideriũ non est frustra ꝛc. illa ingꝫ ꝓ
batio non valet. q aut arguit de nãli desiderio ꝓprie
dicto. ꝛ illud nõ est aliquis actus elicitꝰ iꝫ sola inclinaꝰ
nature ad aliquid. ꝛ tunc planũ est q nõ põt ꝓbari
desideriuꝫ naturale ad aliqd nisi ꝓmo. ꝓbet possibili
tas in natura ad illud. ꝛ p ꝓns ecõuersõ arguẽdo ẽ pe
titio ꝓncipij. aut arguit de desiderio nãli minus ꝓpe
dicto q. s. est aliqs actus elicitus sed ꝛcordiẽ inclinatõ
ni nãli. ꝛ tunc certũ est q nõ põt ꝓbari q aliqõ deside
riũ elicitũ sit nãle illoꝰ nisi ꝓus. ꝓbet q ad illud idem
sit naturale desideriuꝫ ꝓmo modo. ¶ Et si arguas. il
lud nãliter desiderat q̃ apꝫehensio statim actu elici
to desiderẽt. q ita. ꝓnitas non vt esse nisi ex inclinati
one nãli. hoc vno negaret ꝓmo quia vicioseꝫ statim
iclinat ad desiderãdũ fm iuũ habitũ illud q̃ ei offert
sed quia natura non statim ex se est viciosa nec in om
nibus ꝛ quilibet statim appetit illud apꝫehensum se
quit q illud desideriũ nõ est viciosũ. ergo ista rñsio ꝓ
est generalis. ideo potest dici q oportet ostendere il
lm apꝫehensionẽ esse fm rectaꝫ rõnem ꝛ nõ erroꝰ
aliqquin si ad apꝫehensionẽ erroꝰ statiꝫ omnes ap
petant actu elicito non sequit illud esse sonũ inclina
tioni nãli nature. imo magis oppoꝰ. non est aũt mani
festũ per rõnem naturalẽ q rõ ostendẽs boiem semp
esse tãquã apperibile sit recta ꝛ nõ erroꝰ. quia ꝓus oꝫ
ostendere q istud posset competere bõi. Hzeuit er
go omne medũ ex desiderio naturali vt eẽ inefficax
q ad efficaciã eius oportet ostendere uel potentiam
naturalẽ esse in natura ad illud. vel q apꝫehensio ad
quã statim sequit desideriũ illud si est actus elicitꝰ sit
apꝫehensio certa ꝛ nõ erronea. Et hoꝫ ꝓmũ est idẽ
cum ꝛclone que ꝛcludit ex desiderio nãli. 2ꝰ aũt ẽ dif
ficilius uel minus notũ ꝛclone ista. Et si dicat q desi
deriũ nãle bois ad imortalitatẽ ꝓbatur ex hoc q nãli
ter fugit mortẽ nõ valet. q equalꝰ ꝛcluderet õ bruto
¶ 2º ꝓncipaliter arguit ad idem q illa rõ que adduci
tur ad idem ostendendũ ex imãlitate ipsius aie que i
fert aiam nõ hẽ potentiã ad nõ esse nõ valet. q licet
mã sit illud quo res põt esse ꝛ non esse. non tñ est sic i
telligendũ q mã est qua res cuius ipsa est pars potest
esse ꝛ non esse. sed sic q materia est qua res cuius ipsa
est pars vel que recipit in ipsa potest esse ꝛ non eẽ. ali
oquin forma ignis non posset non esse. quia materia
non est pars forme ignis. ¶ 3º arguit q illa ratio que
sumit ex idemptitate esse ipsius anime in corpe et ex
tra corpus non valeat. quia si intelligit aiam per se ha
bere esse idem in toto ꝛ extra totum. put per se eẽ di
stinguit ꝛtra inesse accñtis. hoc modo forma ignis si
esset sine mã hẽt per se esse. ꝛ tunc possꝫ ꝛcludi q forma ignis esset incorruptibilis. Si autem intelligitur
de esse per se quod competit composito uel suppositoꝫ
to in genere substantie falsum est q anima sine corpe
habeat per se esse. quia tunc esse eius nõ esset cõicabile alteri. quia indiuiduꝫ etiam per se esse isto mõ est
incõicabile. tñ quo licet modo intelligat ratio deficit
anima habet per se esse sine corpore. ergo nõ indiget
corpore. quia in 2º intellectu antecedens est falsum
in ꝓmo ꝓsia non valet quia nisi addas in quod natura
liter sine miraculo habet per se esse primo modo. sed
hoc propositio est credita ꝛ non per naturalẽ rõnem
ostensa. ¶ 4º q ꝓncipalit arguit. q illa rõ q̃ fundat

Ayuntamiento de Madrid

in hoc q aia non est separabilis a seipsa ꝛc. non cōcludit
q nō ois corruptio est per separationē alicuius ab alio
accipiendo enim esse angeli ti illud ponatur aliud ab
eēntia non est separabile ab ipso est tamen distinctibile per successionē oppositi ad ipsum esse. hec ille.
¶ 2° loco arguit q rōnes ꝓbantes aiam nō posse ppetuo remanere extra corpus sint inefficaces. p quidē
q ꝓma rō que fundat in hac ꝓpōne. nulla ꝑs extra totum est pfecta ꝛc. non pcedit q illa ratima nō est vā
nisi de pte que recipit aliquā pfectionē in toto. aia rōnalis autē nō recipit sed cōicat. vñ rō pōt formari ad
oppo^{m} q nō repugnat alicui eque pfecto in se manē
ly alteri nō cōicet suā pfectionē. hoc aūt appet ex causa efficiente cui nō repugnat quantūcunq manere sine suo effectu. ly aia manet eque pfecta in esse suo p
prio siue ꝑiuncta siue separata tm in hoc ꝑtis ꝓriam q
separata nō cōicat suū esse alteri. 2° q scda rō fundata
sup hoc q separatio aie a corpe est violenta ꝛ ceā nō p
cedit. q dicē q duplex est inclinatio natural. vna ad
actū pmū ꝛ impfecti ad pfectū ꝛ ꝑcomitat potentiā
essentialē. alia ad actū 2^{m} ꝛ ꝑcomitat potentiā accēta
lem. de ꝓma verē q oppositū eius est violentū ꝛ nō
ppetuū. q ponit impfectionē ppetuā quā ꝑbs habuit p incōuenienti. q ponit in vniuerso cās aliqā abla
tias cuiuscūq impfectiōis. Sed 2ª inclinatio et si per
petuo suspendat nullū violentū. ꝓprie dicit. q nec i
pfectio nature aut inclinatio aie ad corpus est tm 2^{m}
vel dicerē fm auicēnā q appetit aie faciat^{o} est per
hoc q pfecit corpus. q illa ꝑiunctio est ad hoc ut aia
mediāte corpe acgrat suam pfectionē. ꝛ p ꝑtis nec si
ne corpe. sed aūt ꝑiuncta acquisiuit quātū ipm simpl'r
appetit acquirere illo^{o}. ¶ 3° ꝓncipal'r. q 3ª rō funda
ta sup iustitia dei retribuētis nō vꝫ. q nō appet p rō
nem nālem q sit vnus rector hoiuꝫ fm leges iusticie
retributie ꝛ punitiue. ꝛ esto q sic diceret q vniuersi
in bono actu suo fit retributio sufficienē sicut dicit augul. iussisti vñe ꝛ ita est ut sit sibi pena ois pctōr ita q
ipm pctrīs est ꝑma pena pcti. hec scotus. ¶ Cōtra secundā ꝑclonē arguit aureolus. ꝑbando q opīo nra bꝫ
ponere q aia beata pōt vtute ꝓprie se vnire corpori
organico ꝛ disposito. ꝛ ita q resurg nō solū fiat diuina
vtute quo ad vnionē aie ꝛ corpis. quero ingt gd intel
ligis p talem vnionē quā tu ponis esse relationē inter
aiam ꝛ corpus. aut intelligis intimā pnātialitatē anie
ad corpus. aut vltra istam intimā pnātialitatē dicit ali
q ō agere fluens ab aia in corpus. mō aia pōt in istos
duos respect^{o} in ordine ad corpus pfecte disposituꝫ
Tum q pōt se facere intime pnātē corpi pfecte dispo
sito. ꝛ pōt ꝓprie vtute corpus pfecte dispo^{m} aiare. ergo ꝛc. De pnātialitate enī ꝓbo assumptū. qm sicut aia
post resurrectionē existens in celo pōt se ꝛ corpus ꝓ
prīū facere intime ꝑtis alicui corpi in terra sic separata
corpi disposito. Confirmat q sicut angelus pōt ꝓpa
vtute se transmutare de vna pnātialitate ad aliā q caret ꝛ de nō pnte facere pnātē se alicui ita videt q anīa
separata possit facere se pnātē intime suo corpi. Scōm
sl'r ꝓbo. l. de aniare. quia omne agens respectu illius
q ōf ab eo pfluere bꝫ potentiā. modo aiare ꝛ vnifi
care ōf pfluere ab anīa. ergo ꝛc. ¶ 2° loco arguit. q
vnio aie cum mā non ꝑportet ꝑiunctionē seu copla
tionem que sit habitudo mera positiua sed magis aliquid ꝑtinīū. l. indiuisionē. nō enī aia ꝛ corpus sunt p
ꝓprie copulata uel vnita in aliquo medio. sed potī^{o} sūt
vnū indiuisum in actu. ꝛ hoc ꝓbat duplici rōne. ꝓma
est q nō est maior vnitas duarū ꝑtiū ligni eiusdē cōtinui sub quātitate q̄ sit ꝓpositi ex mā ꝛ forma. ly vnitas partiū ligni sub quantitate non est vnitas que sit
copulatio aut queda habitudo positiua. sed ē vnitas
oiode indiuisiōis eo q pars est omnino indiuisa i actu
ab alia pte alias nō esset vnitas ꝓtinuatiōis. 2ª ratio
est q fm q omnes dicunt tres sunt substantie. l. mā ꝛ
forma ꝛ ꝑso^{n} ex his q̄ō non est res superaddita sed resultans ex duabus. tunc sic compositū non est altera p
tium nec ambe ut iuncte sunt. quia non ꝑiunguntur p
ꝓprie sed diuidunt abinuicē in actu. ꝛ hoc modo dicendū est q fm q sunt vna res indiuisa in quodda 33^{m} resultās
ꝓbat ergo q sit dare talem tertiam rem. ꝛ per consequens q mā ꝛ forma sunt idem in actu. ꝛ per ꝑtis indiuisa in illa re. quia entitas compositi est vna res. res autem ꝛ vnum conuertuntur. ꝛ vnum et indistinctiꝫ
sūt idem. Quero quid est subiectū illius indiuisionis
ꝛ indistinctiōis. aut illud est mā ꝛ forma sic q quodlibet eorum fm suam entitatem sit indiuisum ab alio.
aut illud est res tertiū que sit addita. aut illud ē vtrq
l. mā ꝛ forma ut sunt indiuisa. Non ꝓmo modo. quia i
diuisio non potest fundari in rebus diuisis. nec secundo modo. quia tunc compositū essꝫ res tertia composita ꝛ esset diuisa ab alijs. oportet ergo dare tertium
l. q illam indiuisionem fundat vtrumq. l. mātia ꝛ forma. ꝛ hoc modo resultatiue constituant vnum indiuisum. Confirmatur per dictum philosophi appropriātis dictum licrofon. qui dicit q non debet cōcedi ista
homo est albus sed homo albet. quia in ꝓma a. notat
diuisio inter subiectum ꝛ predicatū q̄ nō notat in 2ª
Et aristoteles quidem dicit q subiectū ꝛ forma sunt
duo in potentia. sed non in actu. hec aureolus.
¶ Cōtra eandē ꝑclonē tendunt in vtute ar^{a} bērici q̄libeto. ri. q. 14. vbi querit vtrū aia separata nō impedita
possit reuniri vtute ꝓprie corpi disposito. dicit enim
sic. aia cum sit forma que non educit de potētia materie sed creat ꝛ p naturā uel essentiā sit ꝑtis suo pfectibili ut ꝓprīū actiuū cū ꝓprio passiuo actionē que est
esse aia ex seipsa agit nāl'r in ꝓprīū corpus cum est ei
approximata sicut calidū approximatū calefactibili
pficit ipm in esse calido. ꝓprīū enī actiuū approxima
tū suo passo impossibile est nō agere ꝓprīā actionem
ꝛ ideo aia vnita corpi cōicat ei vires suas ut for^{a} materie. ꝛ ideo cum vnita fuerit corpi suo disposito ut se
hēat ad ipm sicut nāl'r pfectio agit in ipsum pfectōnē
que est esse. ita tm q ly aia non impedira volum^{t} trāsferat se in corpus suum et ei intimē p hoc tm non vnit
ei sic. nam tam aia q̄ angelus pōt se transferre in lapidē. sed sic intimata corpori suo disposito ut naturale
actiuū ꝓprio passiuo nāl'r nō voluntarie nisi volūtate
ꝑcomitante vnit corpi ꝛ dat ei esse substantiale. sicut
si sub spēbus sacri vtute diuina reiteret substātia panis ille spēs illi subē darent esse accrital e sicut ꝑus. et
sicut grave nō impeditū facit se deorsum ꝛ vnit se ei
ut terminet appetitus eius. sed hoc aliter est in graui
aliter in aia. q grave p pondus gravitatis aia p pōd^{o}
amoris voluntary ferē ad suū corpus. ꝛ ei intimatur
tm p pondus amoris nālis vnitur ei ꝛ quiescit natural
appetitus. et sic ꝓprīa virtute potest se transferre
ad suum corpus non impedita. Dec ille. ¶ Contra
tertiam conclusionem arguit durandus probādo q
resurrectio mortuorum quantū ad organizationē corporis nō fit in instanti. ꝓmo q impossibile est motū localem fieri in instanti. ly si organizatio corporis i relin

Ayuntamiento de Madrid

rectiõe subito fieret motus local' fieret in instãti. ergo ista organizatio nõ fiet subito. Maior supponit. sed minor pbat q: pulueres ex quib⁹ formabit corp⁹ uel erunt maioris q̃ritatis aut minoris q̃ corpus formã dũ aut equalis. si maioris quãtitatis ⁊ corpus forme tur ex eis subito segr q̃ aliqã ō loco pulueꝛ rẽanebit vacuũ. aut ad illũ mouebit alia ps aeris circumstãtis in instanti. vacuũ aũt nõ pōt esse. ergo iste motus erit in instanti. Si aũt sit minoris quantitatis q̃ corp⁹ formandũ idem sequit quia corpus formarũ subito occupabit maiorẽ locũ. sed hoc nõ poterit esse nisi subito cedat ei aliqua ps aeris circũstãtis. cessio aũt illa nõ poterit fieri subito nisi q: ps illa aeris que dr cedere subito moueat de loco. ⁊ sic idẽ qõ pus. Si aũt equalis idẽ sequit q: organizatũ alit figurabit q̃ pulueres ex quib⁹ formabit. sed in figuratiõe noua necesse ẽ cẽ nouũ ordinẽ ⁊ nouã positionẽ partũ subiecti fm dextrũ ⁊ sinistrũ ante ⁊ retro. si ergo corp⁹ formabit subito noua positio ptiũ fieret subito. sed talis nõ pōt fieri nisi cum locali cessiõe corpis circũstantis. ergo motus local' esset in instanti. Forte dicet ad hanc rõnẽ q̃ motus localis pōt diuina vrute fieri in instanti. Iz hoc nõ possit fieri vrute nature. illa aũt cessio q̃ localiter cedet ps aeris corpi resurgenti fiet vrute diuina. nã sicut corpus motum ab aliq̃ expellit aliud de loco suo ⁊ cogit ipm moueri ⁊ mũ corpus expullũ. ppzie nõ mouet a corpe expellente Iz a motore eius. ita in proposito deus formãs corpus maius q̃ sint pulueres ex q̃ bus formabit formãdo tale corpus expellet ptes aeris circũstantis de locis suis in instanti Iz ista rũsio nõ vr valere q: q̃ dr q̃ motus localis vrute diuina pōt fieri in instanti nõ est verꝛ. q: sile est de alteratiõe per quã forma educitur de esse ipfecto ad esse pfectũ per medios gradus ⁊ de motu locali p quẽ mobile q̃cũq: vrute moueat ptrãsit de extremo in extremũ p medium. Iz talis alteratio nõ pōt fieri in instãti sed necessario fit in tpe. ergo ⁊ ois motus localis. Maior pz quia magis vr q̃ talis alteratio possit fieri in instãti q̃ aliquis motus localis. videm⁹ enim in genere alterationũ q̃ aliqua pōt fieri in instãti etiã per naturã ut illuminatio aeris. Iz nullũ motũ localẽ videm⁹ fieri i instãti. g⁹ quantũ est ex genere eoꝝ magis repugnat motui locali fieri in instanti q̃ alterationi. In spãli aũt ponit similẽ vtrobiq̃. q: ponit q: nõ fit, pcessus ab extremo in extremũ nisi p mediũ. q: si nõ est possibile tales alterationẽ esse i instãti. impossibile est aliquẽ motũ local' fieri in instanti. Minor pbat q: sequeret q: subiectũ alterationis sit effz magis pfectũ ⁊ minus pfectũ fm candẽ formã uel spẽm. q: in eodem instãti eẽt sub forma fm gradũ mediũ ⁊ fm gradũ pfectũ. illud aũt est ipossibile q: tunc idẽ posset sit esse magis ⁊ minus calidũ. ⁊ magis ⁊ minus albũ qõ est ipossibile. q: maius ⁊ minus bũt oppositionẽ ⁊ incõpossibilitatẽ cum possint esse termini mot⁹ seu mutatiõis. Itẽ si motus local' posset fieri in instãti sequeret q: mobile sit esse in medio ⁊ in ẽmino. si enim pus esset in medio q̃ i termino iã nõ effz motus in instanti Iz in tpe. q: pus ⁊ posteri⁹ ourõne nẽcio regrũt tpe. Iz idẽ corp⁹ esse sit diuersis locis local' est ipossibile q̃cũq: vrute. ergo impossile ẽ q: mobile sit sit in medio ⁊ in ẽmino. et p ꝛõis q: motus localis fiat in instanti. ¶ 2° pncipal' arguit ꝑ ꝛclonẽ. pbando q: a iatio ⁊ organizatio nõ fiant i eodem instãti. q: a iatio est quedã mutatio. Iz ẽmini mutatiõis qui sunt hitus ⁊ puatio fm pbm 7° ⁊ 9° pby. nõ pnit esse sil' tpe in eodẽ subo. ergo aiationẽ pcessit tpe in cor⁹ organizato q: subuycit aie puatio actual' existẽs ipsius aie. ⁊ sic aiatio corpis ⁊ eius organizatio nõ fuerũt sil. Forte dicet ad hanc rõnẽ q: illa aiatio nõ erit mutatio. q: ois inductõ forme in passũ quã nõ pcessit ipm passium tpe nõ est mutatio Iz est passio de genere passiõis. q: nõ sit mutatio vz q: ois mutatio est inẽ terminos oppositos qui nõ ꝓpatiunt seiuicẽ in eodẽ subiecto peodẽ instanti. ergo vbi est ꝓa mutatio oꝝ ẽmi nũ a quo peristere in subiecto aũ introductionẽ ẽmi ad quẽ. si ergo subm nõ peristit non erit mutatio erit trũ passio. quia ois receptio passio quedã est. Iz ista rũsio nõ valz. Iz eni possit esse aliqua passio seu receptõ que nõ sit vera mutatio q: subm se hẽbit aliũ tunc q̃ pus. mã eni qua recipiet aia fuit pus imediate sub forma pulueꝛ. nõ eni ut isti imaginant pcedet formatio corpis nãliẽ aiationẽ. imo aiatio pcedet naturaliẽ formationẽ. si eni formatio corpis pcederet aniationẽ p cederet eã ut dispõ materie in fieri solum. q: illa non manet cum forma. sed tal' formatio ut isti dicũt in eodẽ instãti est cum aia. ergo sil' esset ⁊ nõ eẽt. Itẽ deus in agendo nõ indiget dispõnẽ fieri q: pōt quãlibꝫ formã introducere in materiã imediate post quãcũq: aliam. nõ eni est limitat⁹ ad agendũ p determinata media sicut agentia nãtu. cum ergo aiatio fiat vrute diuina pz q: nõ requirit aliquã dispõnẽ in fieri pcedẽtẽ nec pōt dici q: formatio corpis sit dispõ in esse ⁊ q: pcedat aiationẽ q: ois dispõ in esse sequit forma ã subalem que imediate pficit materiã ⁊ pus ordine nature q̃ quecũq: alia pfectio. ¶ Cõtra quartã ꝛclonẽ arguit durandus. dicit eni q: nõ oẽs resurget in eodẽ instãti. sed pus resurgent illi q fuerũt mortui q̃ illi q in aduentu xpi inuenient viui ⁊ nihilomin⁹ mozient ut resurgãt. ⁊ dicit q: hoc oꝝ ponere maxime ꝓpter auctoritatẽ scripture. Dicit eni aplus pma thes. 4. q: mortui qui in xpo sunt resurget pmi. deinde nos qui relinquimur sil' rapiemur cum illis in nubibus obuiaꝫ xpo in aera. Ex quo patet q: quando mortui iaꝫ resuscitati obuiabunt christo in aera tunc simul rapientur illi qui viui inuenientur sed illi in ipo raptu mozientur ⁊ deinde resuscitabuntur. ergo posterius resuscitabũtur q̃ primi. quia cum pmis resuscitatis adhuc vivent vita mortali. hoc etiam cogunt verba auctoritatis. dicitur enim q: illi qui pus mortui viui erant maioris meriti et maioris dignitatis apud deum q̃ alii qui eorum qui postea fuerunt mortui. nec videtur intelligi de priozitate nature. quia inter indiuidua eiusdem speciei non est ordo nature. oportet ergo q: intelligatur de priozitate temporis q: iam alijs resuscitatis illi q in aduentu christi viui reperiẽtur cuꝫ illis rapientur adhuc viuentes vita mortali ac deinde mozientur ⁊ postea resuscitabuntur. hec ille. Et in b° scõs articulus terminatur.

¶ **Quantum ad tertium** articulũ rũdendũ est obiectionib⁹ supradictis. Et quidẽ ad pmũ eoꝝ que scotus p loco arguit ꝑ pmã ꝛclonẽ. dr p q: naturale desideriũ. ppzie dictũ in cognoscentib⁹ p sensum aut intellectũ est actus elicit⁹ ⁊ nõ sola inclinatio nature ad aliquid sicut oñdit scũs tho. pma pte. q. 82. ar. i. ⁊ 2° vbi oñdit q: voluntas aliquid appetit nãliẽ ⁊ ex necitate. Idẽ ponit. q. 84. ar. i. dicẽs. sp pus saluaꝫ in posteriori. nã ãt ẽ poꝝ q̃ intellect⁹ qz nã cuiuscũq: rei ẽ ei⁹ eẽn⁹

Ayuntamiento de Madrid

vñ id qõ est nature oz saluari etiã in hñtib⁹ intellectũ est aũt hoc cõe õi nature ut hẽat aliquã inclinationez que est appetitus nãlis uel amor. que tñ inclinatio diuersimode inuenit in diuersis naturis in vnaquaq; secundũ modũ eius. vnde in natura intellectuali inuenit nãlis inclinatio fm voluntatẽ. in nã vo sensitiua fz appetitũ sensitiuũ. in nã vo carente cognitione fm solũ ordinẽ nature in aliquid. hec ille. Ex quib⁹ ꝛcludit q; in angelis est aliq; dilectio nãlis q; nõ est solus ordo nature in aliquid. ĩmo actus elicitus. Sile ponit p̃ma 2ª q. r. ar. i. vbi ꝛcludit q; voluntas mouet ad aliqd nãliter. r q; talis motus nãlis volitiõis est p̃n⁹ oium alia rũ volitionũ r motuũ voluntatis. nec tñ oz q; talis nãlis volitiõis motus sp infit volũtati sed tñ dũ ẽ in aliqua disp̃one determinata ut pz in solone scõi argumẽti Item de vitate. q. 2 r. ar. §. r. 4. sen. dis. 49. q. i. ar. 3. et multis alijs locis. Dicit 2° q; p̃onẽ nãlẽ sufficienter, p bat q; in nã aĩe rõnalis uel intellect⁹ humani est potẽtia nãlis ad ꝓpetuitatẽ r sp esse ut pz ex dictis p̃ hz. ã aia. Sanct⁹ tho. etiã 2° ã gen. ca. §4. ostendit multipliciter rõne naturali q; sube itellectuales sunt incorrupti biles r q; nõ hñt potentiã ad non esse. Arguit en 3 fic 2° loco. qõ per se alicui ꝛpetit ã necessitate r sp in sepa bilẽ eidẽ inest. sicut rotundũ p se quidẽ inest circulo p accñs aũt eri. vñ es quidẽ fieri nõ rotundũ est possibile. circulũ aũt nõ esse rotundũ est impossibile. esse autẽ p se ꝛsequit ad formã. p se enim dicim⁹ qõ est ꝛcõm ipm. vnũquodq; aũt hz esse fm formã. sube igit ipe q; nõ sunt forme p̃ñt p̃uari esse fm q; amittũt formas sicẽs p̃uat rotunditate. fm q; definit esse circulare p̃uatur esse circulare. sube vo que sunt ipse forme nũquã p̃ñt p̃uari esse. sicut si aliqua suba esset ipse circul⁹ nũquã posset fieri nõ rotunda. ostẽdũ est aũt supra q; substantie intellectuales sunt ipse forme subsistẽtes. impossibile est ergo q; esse desinant. ergo sunt incorrupti biles. ¶ Item 3° loco arguit sic. i corrupto remoto actu manet potẽtia. nõ enĩ corrumpit aliqd in oio non ens. sicut nec generat ex oio nõ ente. In subys aũt itellectualib⁹ ut ostensũ est act⁹ est ipm eẽ. ipsa aũt suba est sicut potentia. si ergo suba intellectual corrumpatur remãebit post suã corruptionẽ qõ est oino ipossibile. ois ergo suba intellectualis est incorruptibilis.

¶ Item 4° loco arguit sic. in õi qõ corrumpit oportz q; sit potẽtia ad nõ esse. si qd ergo est in quo nõ est põ ad nõ esse. hoc non põt esse corruptibile. In substãtia aũt intellectuali non est potẽtia ad nõ esse. Manifestum est enĩ ex dictis q; suba completa est ꝓprium suscepiuũ ipsius esse. ꝓpriũ aũt susceptiuũ alicui⁹ act⁹ ita p̃at ad potẽtia ad actum illũ q; nullo⁹ est in põ ad oppo⁹. sicut ignis ita p̃at ad calorẽ ut põ ad actũ q; nullo⁹ est in põ ad frigi⁹. vñ nec in ipsis subys corruptibilib⁹ est potẽtia ad nõ esse in ipsa suba ꝓpleta nisi rõne materie. In subys aũt intellectualib⁹ non ẽ mãs sunt sube ꝓplete simplices. ergo in eis nõ est potentia ad non esse. sunt ergo incorruptibiles. ¶ Item 5° loco arguit sic. in quibuscunq; est compositio potentie r actus qõ tenet locũ p̃me potẽtie seu subiecti p̃mi est incorruptibile. vñ etiã in subys corpalib⁹ mã p̃ ẽ incorruptibil hz in subys intellectualib⁹ id qõ tenet locũ p̃me po⁹ r subi est ipsa eas suba ꝓpleta. g⁹ suba ipa ẽ incorruptibil. nihil aũt est corruptibile nisi per hoc q; sua suba corrumpit. ergo oẽs nature intellectuales sunt incorruptibiles. ¶ Itẽ 7° loco arguit sic. corrupmutatio quedã est quã oz esse terminũ mot⁹ ut pbatũ est in phyſicis. vnde oz q; oẽ qõ corrumpit mouetur. ostensum est aũt in naturalib⁹ q; oẽ qõ mouet est corpus. oz ergo oẽ qõ corrumpit ẽ corpus si p se corrumpat. vel esse aliquã formas seu vtutẽ corpis a corpe dependentẽ si corrumpat p accñs. sube aũt intellectuales nõ sunt corpa neq; vtutes seu forme a corpore dependẽtes. ergo neq; p se neq; p accñs corrumpãtur. sunt g⁹ oio incorruptibiles. ¶ Itẽ 13° et vltio loco arguit sic. quecũq; incipiũt eẽ r desinũt p eande potẽtiã hñt vtrq;. eadẽ enĩ est potẽtia ad eẽ r ad nõ eẽ. sed sube intellectuales nõ potuerũt incipe esse nisi p potẽtiã p̃mi agentis. nõ enĩ sunt ex mã que p̃fuerit. g⁹ nec ẽ aliqua potẽtia ad nõ esse ipsas nisi in p̃mo agente fm q; põt nõ influere eis esse. hz ex hac sola potentia nihil põt dici corruptibile. tũ qr res dñr nẽcie r tãgẽtes hz potentiã que in eis est r nõ fm potẽtiã dei. tum etiam qr deus qui est sñtiru oz nature nõ subtrahit rebus id qõ est. ꝓpriũ naturis earũ. ostensum est autẽ q; ꝓpriũ est naturis intellẽualib⁹ q; sint ꝓpetue. vñ hẽ eis a deo nõ subtrahẽt. sunt ergo sube itellectuales ex õi parte incorruptibiles. hec ille cũ multis alijs rõnib⁹ ad idẽ, p positũ facientib⁹. ¶ Dr 3° q; appḣensio qua aia rõnal apprehendit incorruptibilitatẽ vel immortalitatẽ esse sibi possibilẽ r appetibilẽ rõne nãli ꝓuincit esse recta r nõ erronea. qõ hz. tum ex pbo 3° de aia. tum ex rationib⁹ ꝓcedẽtib⁹. tum ex aliquib⁹ sequẽtib⁹. Sanct⁹ tho. enĩ vbi supra argut sic. sicut sensibile est obiectũ sensus. ita intelligibile est obiectũ intellect⁹. sensus ãt ꝓpria corruptiõe nõ corrumpit nisi ꝓpter excellentiam sui obiecti. sicut visus a valde fulgidis et auditus a fortibus sonis. r sic de alijs. dico autẽ ꝓpria corrup⁹ q; sensus etiã corrumpit p accñs ꝓpter corruptionez subiecti. q tñ modus corruptiõis nõ põt accidere i intellectu cum nõ sit actus corpis alicuius q̃si a corpore dependẽs ut supra ostensum est. hz aũt q; nec corrũpit p excellentiã sui obiecti. qr intelligit valde intelligibile nõ minus ĩmo magis intelligit minus intelligibilia ergo intellectus nullo⁹ est corruptibilis. amplius itelligibile est ꝓpria pfectio intellect⁹. vnde intellect⁹ in actu r intellectũ in actu sunt vnũ. qõ ergo ꝓuenit itelligibili inquantũ est intelligibile oz ꝓuenire intellẽui inquantũ hẽ. qr pfectio r pfectibile sunt vnius generis. Intelligibile aũt inquantũ hẽ est nẽcium r incorruptibile. nẽcia enĩ z pfecte sunt intellectu intelligibilia. r tãgẽtia vo inquantũ hẽ deficient solũ. nec habetur de eis scia sed opio. vnde r corruptibilũ sciam hz fm q; sunt incorruptibilia inquantũ. ſ. sunt vlia. oz ergo intellectũ esse incorruptibilẽ. adhuc vnũquodq; perficit fm modũ sube. ex mõ ergo pfectiõis alicui⁹ rei põt accipi modus sube ipsius. intellect⁹ aũt nõ pficit per modũ. hz p hoc q; est extra modũ existẽs. pficitur enim fm intellectũ aia scia et prudentia sedatis permutationib⁹ corpis r aie passionib⁹. ut pz p pbum 7. physicor. modus ergo substãtie intelligentis est q; esse suũ sit supra modũ. r p pñs supra tps. esse aũt cuiuslibet rei corpalis subiacet tẽpi et motui. Impossibile est ergo sub̃am intelligibilẽ esse corruptibilẽ puta impossibile est nãle desideriũ eẽ inane. nã enim nihil facit frustra sed q̃libet intelligens naturalr desiderat esse perpetuũ non solum ut perpetuetur in esse secundũ speciem sed secundũ indiuiduũ. qõ sic patet naturalis enĩ appetitus quibusdã inest ex apḣḣẽsione. sicut lupus naturalr desiderat occisionẽ aliũ de q; bus pascit. r homo naturaliter desiderat felicitatem

Ayuntamiento de Madrid

quibusdã vo absq; apprehensione ex sola inclinatione naturaliũ principio; qui naturaliter appetit⁹ in gbus dã dicit sicut graue appetit eẽ deorsũ. vtroq; ãt mõ est in rebus nãle desideriũ essendi cuius signuz est. qz z ea que cognitione carent resistũt corrumpentib⁹ fm vtutẽ suo; nãliũ principio; z ea que cognitionẽ hãt resistũt eisdẽ fz modũ sue cognitiõis. illa g⁹ cognitione carentia quo; principus inest vtus ad seruandũ esse perpetuũ ita remanebit sp fm vnũ appetũt nãliter eẽ perpetuũ. etiã si idẽ nũero. quo; vo principia nõ hãt ad b⁹ vtutẽ fed solũ ad seruandũ esse ppetuũ. sed idez spẽ etiã sic nãliẽ appetũt ppetuitatẽ. hanc ergo vriam oz in his inueniri quibus desideriũ essendi inest cum cognitione ut. s. illa que non cognoscũt esse nisi ut nunc desiderent esse ut nunc. nõ aũt sp. qz esse sempiternuz non appetũt. desiderãt tñ esse spẽi perpetuũ absq; cognitione. qz vtus generatiua que ad hoc deseruit pze ambula est z nõ subiacet cognitiõi. illa ergo que esse ppetuũ cognoscũt z appbendũt desiderãt ipm naturali desiderio. hoc aũt euenit oibus subys intellectualib⁹. oẽs ergo sube intelligẽtes nãli ꝟsiderio appetũt esse ppetuũ. ergo ipossibile est q esse deficiant. hec ille. Et quib⁹ pz q arguens multa falsa assumit. primuz est q⁹ nullũ desideriũ nãle nec appetit⁹ nãlis, ppzie dictus sit actus elicitus. sed oẽs talis sit sola inclinatio vl ordo nature ad aliqd. hi⁹ enim falsitas manifeste pz in bruttis quo; appetit⁹ sunt nãles z nullo⁹ liberi de quibus ostat q⁹ sunt act⁹ scõi z actus eliciti. 2ᵐ est q⁹ nulla rõne naturali cõuicat immortalitatẽ vel ppetuitatẽ esse bõi nãliẽ desideratã vel possibilẽ nãliter. ¶ Dicitur 4° q⁹ scũs tho. nõ intẽdit ꝛcludere imortalitatez aie ex nãli desiderio ppetuitatis q̃ſi demfatiue sed solum phabilit. vel si demfatiue nõ tñ demfatiõe, ppẽ qd z a poz i sed demfatiõe qz z a posteriozi z q̃ſi per signũ quoddã. qõ pz naz in qõnib⁹ de aia. q. 14. vbi tractat hanc materiã cum phasset istã ꝛclonez p alia me dia subdit. relinquitur inquit aiaz humanã esse incorruptibilẽ. signũ ãt hi⁹ ex duob⁹ accipi pot. p qdẽ ex p re intellectus. qz ea que sũt i seipsis corruptibilia fm q⁹ itellectu pcipiunt incorruptibilia sũt. Est. n. itellectus appbensiu⁹ rez in vsi fm quẽ modũ non accidit eis corruptio. 2° ex nãli appetitu q in nlla re frustrari pot. videmus enim in hõib⁹ appetitũ esse ppetuitatis z hoc rõnabilit. qz cum ipm esse fm se sit appetibile oz q⁹ ab intellectu qui appbendit esse simplr et non p̃ z nunc appetat naturalit eẽ simplr z fm oẽ rps. vnde vt q⁹ iste appetitus nõ sit in aiis sed q⁹ hõ fm aiam intellectiuã sit incorruptibil. hec ille. z eodẽ mõ loquendo vtcẽ in pma pte ut patuit in phatiõe ꝛclonis. Et q bus pz q⁹ talẽ pbationẽ vocat pbationẽ p signum. et ista sufficiãt ad ersufflandũ instantiã scoti ꝗ illã rõnez sancti tho. ¶ Ad 2ᵐ vr p. q⁹ rõ sci tho. otra quã instat si fũdat sup illa ppõne. s. q⁹ oẽ corruptibile hẽt mãm et qua vel materiã que sit ps eius. sed sup hac ppõne oẽ corruptibile hz mãz et qua vel materiã in qua a q dependet fm suũ esse nãlr. que quidẽ eundẽs est vel de mfabilis rõne naturali. aia aũt rõnal neuro⁹ hz mãz vt ofid it scũs tho. in multis locis potissime in qõnib⁹ de aia. q. i. vbi sic dicit. hoc aliqd. ppe vr indiuiduum in genere sube. dicit enim pbs in pdicamẽtis q⁹ p⁹ sube indubitanẽ hoc aliquid significãt. 2° vo sube z si vide ant hoc aliquid significare magis tñ significãt q̃le qd Indiuiduũ aũt in genere sube nõ solum hz ut possit p se subsistere fz etiã q⁹ sit aliqd ꝛpletũ in aliq̃ spẽ. vnde pbs in pdicamẽtis. manũ pedes z hi⁹ noiat ptes subarũ magis q̃ſi subas pmas vel scdas. qz fz nõ sint in aliq̃ sicut in subo qõ ppziũ sube est. nõ tñ pticpãt ꝛplete naturã alicuius spẽi. vñ nõ sunt in aliqua spẽ nec i aliquo genere nisi p reductionẽ. duob⁹ ergo ersũt⁹ de rõne eius quod est hoc aliquid qd vtrunq; aiẽ bũane abstulerunt dicẽtes aiam esse armo^nm ut empd. aut ꝛplerione ut galen⁹ aut aliquid hi⁹. sic enim aia neq; p se subsistere neq; esset aliqd ꝛpletũ in aliqua spẽ uel in aliquo genere sube fz esset forma tñ similis alys materialib⁹ formis. sed hec positio stare non pot nec quantũ ad aiam vegetabilẽ cui⁹ opatiões oz hre aliqõ pincipiũ supgrediẽs qualitates matiales actias z passiuas que in nutriẽdo z augmẽtãdo se hũt instrãlẽ tñ ut, pbat 2° de aia. ꝛpletio aũt z armonia qualitates clares nõ transcẽdũt. Silr aũt nec pot stare ẋn tũ ad aiam sensitiuã cuius opatiões sunt in recipiẽdo spẽs sine materia. ut, pbat 2° de aia cuz tñ qualitates actiue z passiue vltra materiã nõ se extendant ut pote materie dispones ersũtes. multo aũt min⁹ pot stare quantũ ad aiam rõnalem cuius opatiões sunt i abstrahendo spẽs nõ solum a materia fz etiã a ꝛditiõib⁹ materialib⁹ induiuantib⁹ oĩb⁹ qõ requirit ad cognitionẽ vtus sed adhuc aliqd amplius, ppzie in aia rationali ꝛsiderari oz. qz nõ solũ absq; materia z ꝛditiõibus materie spẽs intelligibiles accipit fz etiã nec in, ppzia eius opatiõe possibile est cõicare aliqõ organũ corpale ut sit aliqõ corporeũ organũ intelligendi sicut oculus est organũ videndi ut, pbat in 3° de aia. z sic oz q⁹ aia intellectiua p se agat ut pote, ppziã opationẽ hũs absq; corpis cõione. z qz vnũquodq; agit fm q⁹ est actuz q⁹ aia intellectiua hẽat esse p se absolutũ nõ dependẽs a corpe. forme enim que hũt esse dependens a subo nõ hũt p se opationẽ. nõ enim calor agit fz caliduz Et ,pter hoc posteriozes phi iudicauerũt ptẽ aie intellectiuã esse aliquid subsistẽs p se. dicit. n. aris. 3° de aia. q⁹ intellect⁹ vr esse substãtia q̃dã z nõ corruptibilis. z in idẽ redit dcm plonis ponẽtis aiam imortalez z p se subsistentẽ eo q⁹ mouet seipsam. large enim accipit motũ p oĩ opatiõe ut sic intelligat q⁹ intellect⁹ mouet seipm qz seipso opatur. Sed vlterius posuit plato q⁹ aia non solum p se subsisteret sed etiã q⁹ hẽt i se ipsa ꝛpletã naturam spẽi. ponebat enim totã naturam spẽi hũane in aia esse diffiniẽs hoiem nõ esse aliquid ꝛpositũ ex aia z corpe sed aiam corpe vtentẽ ut sit cõpõ aie ad corpus sicut naute ad nauẽ. uel sicut induti ad vestẽ. sed hec positio stare nõ pot. manifestuz ẽ. n: illud q̃ vtitur corpus aiam esse. viuere aũt est viuentium esse. aia ergo est id quo corpus hũanũ hz esse actu hi⁹ aũt est forma. est ergo aia corpis humani forma. Itẽ si aia est in corpe sicut nauta in naui nõ daret speciez corpi nec ptib⁹ eius cuius ꝛriũ apparet ex hoc q⁹ recedente aia singule ptes corpis nõ retinẽt nomẽ pstinuz nisi equoce. Dr. n. equoce oculus mortui sicut oculus pictus aut lapideus. z sile est de alys ptib⁹ puta si aia esez in corpore sicut nauta in naui sequeretur q⁹ vnio aie z corpis esset accãtalis. mors ergo que seruat corũ separationẽ nõ esset corruptio subalis. qõ pz esse falsum. relinquit ergo q⁹ aia est hoc aliqd ut p se potens subsistere nõ q̃ſi hũs ꝛpletez spẽm sed q̃ſi perficiens spẽm humanã ut est forma corpis. vnde sil est forma z hoc aliqd. qõ quidẽ ex ordine formarũ naturaliũ cõsiderari pot inuenit enim inẽ formas inferiozum corporũ tãto aliqua altioz q̃to supiozib⁹ pincipus magis

Ayuntamiento de Madrid

assilatur ⁊ appropinq̃t. qd quidē ex opatiōib⁹ ppriis perpendi pōt. forme enīz elementoꝝ que sunt infime ⁊ maēie, ppiq̃issime nō bñt aliquā opationē excedentē qualitates actiās ⁊ passiuas vt raꝝ ⁊ densitꝝ ⁊ alie hi⁹ q̃ videt eē mē dispōnes. super has aūt sunt forme mixtorum corporꝝ que ꝓter pdictas bñt aliquaꝝ opationē ultrē spēm quā sortiunt ex corporibus celestib⁹ sic q̃ adamas attrahit ferrū nō ꝓpter calorē aut frigus aut hi⁹ sed ex q̃dā pticipatiōe virtutis celestis. Sup has ārt formas sūt ītra aīe plantaꝝ que bñt silitudinē non solum ad ipsa celestia corpa sed ad motores ipsoꝝ inq̃ntū sūt pn̄a cuiusdā mot⁹ qbusdā seipsa mouēnib⁹. Sup hos aūt sunt vlterius aīe bruto ꝝ que silitudinē iaꝝ hēnt ad substantiā mouentē celestia corpa nō solū in opatione q̃ mouēt corpa ꝗ ēt in hoc q̃ eriaꝝ in seipsis cognoscitiue sunt ꝗ bruto ꝝ cognitio sit trīmodo mālū ⁊ mālē vñ organis corporeis indigēt. Sup has ārt vleime sunt aīe hūane que silitudinē bñt ad supiores subās in genere cognitiōis. q̃ imālia cognoscēt pñt intelligēdo. In hoc trī ab eis differūt q̃ cognitionez ī mālē itellect⁹ ex cognitiōe que est per sensum mālū aīe hūane naturā acquirēdi bñt. Sic ergo ex opatiōe aīe hūane modus esse ipsi cognoscētī pōt. inquantuꝝ eni bēt opationē materiā transcēdentē esse suū est supra corp⁹ elevatū nō dependēs ex ipso. inquantum ī mālē cognitionē ex mālī nata est acgrere manifestū est q̃ ꝓple⁰ sue spēi esse nō pōt absq̃ corpis vniōe. nō enī aliqd ꝓpletū est in spē nisi bēat ea qne requiruntur ad ppriā opationē spēi. sic ergo aīa hūana inquantuꝝ vnit corpi ut forma. ⁊ hꝝ esse elevatū supra corp⁹ non dependens ab eo. manifestū est q̃ ipsa est in cōsti⁰ corpaliū ⁊ separatꝝ substantiarū. hec ille. Landē ponit sniam p̄ma pte. q. 75. articulo 2°. Ite 2° ītra gen. ca. 5° vbi arguit sic. forme fm se a materia dependētes non ipse ppriē bñt esse sed ꝓposita p ipsas. Si ergo naturē intellectuales essent hi⁹ for⁹ sequerēt q̃ hēent esse maēiale. sicut ⁊ si essent er materia ⁊ forma composite. Adhuc forme que p se nō subsistunt non pñt per se agere aguntaūt ꝓposita p eas. Si ergo nature intellectuales essent hi⁹ forme sequerēt q̃ ipse nō intellegerent. sed ꝓposita er eis et er mā. ⁊ sic intellectus esset ꝓpositus ex mā ⁊ forma q̃ est impossibile ut ostensum est. s. in pcedenti ca°. Amplius si intellect⁹ esset forma in mā ⁊ nō subsistens p se sequerēt q̃ illud q̃ recipit in intellectu recipēt in mā. hi⁹ enīz forme que bñt esse in mā organizatū non recipiunt aliquid q̃ ī mā nō recipiāt. cum ergo receptio formaꝝ in intellectu non sit receptio formaꝝ in mā impossibile est q̃ intellect⁹ sit forma mālis. ⁊ dicere q̃ intellectus sit forma non subsistens ꝗ materie imeria idem est fm rem ac si dicāt q̃ intellectus sit ꝓpositus er mā ⁊ forma. Differūt aūt solum fm nomen. nam p̄mo⁰ dicēt intellectus forma ipsa ꝓpositi. 2° mō vo dicēt intellect⁹ esse ipsuꝝ cōpositū er mā ⁊ forma. si ergo falsum est intellectū esse ꝓpositū er mā ⁊ forma falsum erit q̃ sit forma nō subsistens ꝗ mālis. hec ille. Landē sniam in spāli. pbat nō aīa intelligibili. capo. 60. vbi reprobat pōnez alerā. ⁊ ca. 61. vbi reprobat opinionē gallieni ⁊ multis alijs locis. Dē 2° q̃ instantia quā adducit arguēs de forma ignis non hꝝ apparentiā. quia licet forma ignis nō bēat mām er qua. habet trī materiā in qua a qua fm suum esse depēdet naturalē nō sic est de aīa rōnali. ⁊ de hoc satis supra dcīi est. ¶ Ad 3m dē p̄ q̃ diffinitio quā facit arguens est insufficiens. q̃ aīa nō hꝝ per se eē solum, pūt per se eē distinguī ꝓtra inesse accētis. nec hꝝ illō p se eē q̃ ōuenit supposito de genere substātie ꝗ medio mō. q. 1. p se subsistit sed nō est aliqd ꝓpletum in aliqua spē in genere subē. vnde ipsa est hoc aliqd. sed non suppo⁰ nec psona ut dcīi est in solutione scōi De hoc sanctus tho. de aīa. q. 1. vbi arguit sic p̄mo loco. si aīa hūana est hoc aliquid ipsa est subsistēs et habēs per se esse completū. qd aūt aduenit alicui p⁹ei⁰ esse ꝓplerū aduenit ei accidentalī ut albedo homini corpus igit vnitū aīe aduenit ei accētalī. si ergo ania est hoc aliquid non est forma subālis corpis. Ecce argu⁰. sequit trīio. Dicendū inquit q̃ ꝗ aīa hēat esse cōpletū non trī sequit q̃ corpus ei accētalī vniat. tum q̃ illud idē esse qd ē aīe cōicat corpi ut vnū eē sit tortus ꝓpositi. tum quia ētiā ⁊ si possit per se subsistere. ñ trī hꝝ spēm ꝓpletā sed corpus aduenit ei ad ꝓpletiōez spēi. hec ille. Item ibidem in solone. 9. sic dicit. esse in alio sicut accētis in subiecto tollit rōnem eius qd ē hoc aliquid. esse aūt in alio sicut ptē quō aīa est hoie nō ōino excludit q̃ illud qd est in alio possit hoc aliquid dici. Ite in solone. 17. sic dicit. ꝗ esse sit forma lissimū. inē oīa trī est maxime cōicabile etiā ꝗ nō eodē modo ab iseriorib⁹ ⁊ supiorib⁹ cōicat. sic ergo aīa ⁊ corp⁹ eē pticipāt sed non ita mobilī corpus sicut aīa. Item in solone. 18. sic dicit. quāntū esse aīe sit etiā quodāmodo corpis. nō trī corpus attingit ad esse aīe pticipandū fꝗ tota suā nobilitatē ⁊ virtutē. ⁊ ideo est aliqua opatio aīe in qua nō cōicat corpus. hec ille. Item p̄ma pte. q. 75. arti. 2. in solone p̄mi sic dicit. hoc aliqd pōt accipi duplīr. vno⁰ p quocūq; subsistente. Alio mō p subsistenti ꝓpleto in nā aliciuius spēi. p̄mo mō excludit inherētiā accētis ⁊ forme mālis. 2° mō excludit etiā ptis imperfectionē. vñ man⁰ posset dici hoc aliqd p̄mo⁰ ꝗ non 2°⁰. sic ergo cum aīa hūana sit ps hūane spēi pōt dici hoc aliqd p̄ mō q̃ si subsistens ꝗ nō 2°⁰. sic eni cōpositū ex aīa ⁊ corpe dr hoc aliqd. hec ille. Dicit 2° q̃ p se eē diuim suppositi nō est cōicabile multis co⁰ q̃ vse cōicāt plib⁹ indiuis. nec illo⁰ q̃ forma cōicat mātie vel subiecto. nec silr est cōicabile alicui supposito creato ꝗ trī cōicabile est alicui nature create nō sic q̃ natura p illud p se eē p se subsistat. ꝗ sic q̃ nā creata trahatur ad pticipationē illi⁰ eē. De hoc scūs tho. 3. pte. q. 2. ar. 6. in solone. 2. sic dicit. illō qd adueit alicui p⁹ei⁰ eē ꝓpletū accētalī aduenit nisi trahat in cōionē illius esse cōpleti. sicut in resurrectiōe corpus adueiet aīe per trī nō trī accētalr. q̃ ad idem esse assumet ut. s. corp⁹ hēat esse vitale p aīam. nō sic est de albedine. q̃ aliud est eē albi. ⁊ aliud est eē bois cui aduenit albedo. verbuꝝ aūt dei ab eterno esse completū habuit fm hypostasim siue personā. er tempore aūt aduenit ei nā humana non q̃si assumpta ad vnū esse. put est nature sicut corpus assumit ad esse aīe sed ad vnū esse. put est hypostasis uel per se. ⁊ ideo hūana nā nō vnit accidētaliter filio dei. hec ille. Idem ponit 3° sen. dist. 6. q. vltia arti. vltimo. ¶ Dē 3° q̃ eniderī rōne pōt. pbari aīaꝝ humanā hēe per se esse ⁊ subsistere ⁊ esse hoc aliquid Et ꝗ de hoc latis supra dcīi fuerit trī er abundāti dicēt amplius in sequenti solone. ¶ Ad 4m dicitur primo q̃ aliquid est destructibile a deo vel ānihilabile sine separatiōe duoꝝ abinuicez quoꝝ vnū alio destructo maneat. sed illud q̃ sit destructibile nō dicitur. ppriē corruptibile. De hoc sanctus tho. p̄ma parte questione. 75. articulo secundo sic dicit in solutiōe secundi argumenti. sicut inquit posse creari dicitur aliquid non

Ayuntamiento de Madrid

per potentiam passiuam sed solum ꝓpter potentiaꝫ
actiuam creantis quę ex nihilo pōt ꝓducere. ita cum
dicitur aliquid vertibile in nihil non importatur i cre
atura potētia ad nō esse. sed in creatore potētia ad hꝰ
qō eē nō influat. Dr aūt aliqd corruptibile p hꝰ q iest
ei potētia ad nō esse. hec ille. Item de potēia dei. q.
5. articlo. 4. sic dicit. In rebus a deo factis dicitur ali
qd esse possibile duplr. vno modo p potentiā facien
tis tm sicut antequā mūdus fieret possibile fuit mun
dum fore nō per potentiā creature que nulla erat sed
solum per potentiā dei qui mūdū in esse ꝓducere po
terat. Alio modo per potentiā que est in rebus factis
sicut possibile est corpus ꝓpositū corrumpi. si ergo lo
quamur de possibilitate ad non esse erite rerū facta
rū duplr circa hoc aliqui opinati sunt. Auicenna nāq;
posuit q̄ quelibet res ꝑter deū habebat in se possibi
litatē ad esse ⁊ ad non esse. cum enim esse sit ꝑter eēntiaꝫ
cuiuslibet rei create ipsa natura rei create p se cō
siderata possibilis est ad esse ⁊ ad nō esse. necessitatez
vo essendi nō habet nisi ab alio cuius natura est suum esse
⁊ p ꝯsequens est per se necesse esse ⁊ b̄ est deus. Lom
mentator vo in. xi. metaphy. ⁊ in libro de substātia or
bis contrariū ponit. s. q̄ quedā res create sunt in qua
rū natura nō est possibilitas ad non esse. quia qō i sua
natura habet possibilitatez ad non esse non potest ab
extrinseco acquirere sempiternitatē ut. s. p naturam
sit sempiternū. ⁊ hec quidem positio videt rōnabili
or. potentia eni ad esse ⁊ ad non esse non ꝓuenit alicui
nisi rōne materie que est pura potentia. materia etiā
cum non possit esse sine forma nō potest esse in poten
tia ad non esse nisi quatenꝰ existens sub forma vna est
in potentia ad aliā formā. Duplr autez potest contin
gere q̄ in natura alicuꝰ rei non sit possibilitas ad non
esse. vno modo per hoc q̄ res illa sit forma tm̄ subsi
stens in suo esse sicut substātie incorporee que sūt pe
nitus immāles. si enim forma ex hoc q̄ inest materie
est p̄nꝰ eēndi in rebus mālibus potētia ad non esse. in
rebus non poterit esse nisi p separationē formę. ⁊ vbi
ipsa forma in suo esse ꝓsistit nullo modo esse poterit. si
cut nec potest aliquid a seipso separi. Alio modo per
hoc q̄ in materia non sit potētia ad aliam formā ꝗ to
ta materie possibilitas ad vnā formam terminetur si
cut est in corporibus celestibus in quibus nō est forma
rum contrarietas. ille ergo sole res in sua natura bn̄t
possibilitatē ad nō esse in quibus est materia ꝓtrarie
tati subiecta. Alius ho rebus fm suā naturam compe
tit necessitas essendi possibilitate non essendi ab ea
natura sublata. nec tn̄ per hoc remouet quin neces
sitas essendi sit eis a deo. quia vnū nēcium pōt esse cau
sa alterius. ut dr 5ꝰ metaph̄. ipsius eni nature create
cui competit sempiternitas causa est deus. In ill' etiā
rebus i quibus est possibilitas ad esse ⁊ ad nō esse ma
teria ꝑmanet. forme vo sicut ex potētia materie edu
cunt in actū in rerum generatione ita in corruptione
de actu reducunt in hoc q̄ sint in potētia. vnde relin
quit q̄ in tota natura nō est aliqua potētia per quam
sit possibile aliquid cadere in nihilū. Si autē recurra
mus ad potentiā dei facientis sic ꝯsiderādū est q̄ du
plr dr deo aliquid impossibile esse. vno modo quia ē
ꝗ se impossibile. quia nō est natū alicui potētie subi
ci sicut sūt illa q̄ ꝯdictionē implicāt. Alio modo ex eo
q̄ est necessitas ad oppositū. q̄ quidē ꝓtingit
in aliquo agente. vno modo existente potētie actiue
naturalis que terminat ad vnū tm̄ sicut potentia cali
di est ad calefaciendū. ⁊ hoc modo deꝰ pater generat
filium ⁊ non potest non generare. Alioꝰ exite finis vl
timi in quē quelibet res de necessitate tendit. sicut et
homo de necessitate vult beatitudinē ⁊ impossibile ē
eum velle miseriam. ⁊ sicr deus de necessitate vult su
am bonitatem. ⁊ impossibile est eum velle illa cū qui
bus sua bonitas esse non potest. sicut dicimus q̄ ipos
sibile est deum mēriri aut velle mentiri. creaturas au
tem simplr non esse non est in se impossibile q̄ꝗ ꝓtra
dictionē implicans alias ab eterno fuissent. ⁊ bꝰ ideo
est quia nō sunt suum esse vt sic cum dr creatura qō q̄
est oppositū p̄dicati includat in diffinitione subiecti
vt si dicat. homo non est aial rōnale. bmōi enim ꝓtra
dictionē implicant ⁊ sunt fm se impossibilia. Siliter
deus nō ꝓducit creaturas ex necessitate nature vt sic
potentia dei determinet ad esse creature. siliter etiaꝫ
nec bonitas dei a creaturis depēdet ut sine creaturis
esse nō possit. quia per creaturas nihil diuine bonita
ti adiungit. Relinquit ergo q̄ non est impossibile de
um res ad nō esse deducere cum nō sit necessariū eiꝫ
rebus esse p̄bere nisi ex suppōne siue ordinatiōis ⁊ pre
scie. quia sic ordinauit ⁊ p̄scuit ut res in ꝑpetuū eē re
neret. hec ille. Sile ponit 2ꝰ ꝓtra gen. ca. 54. vt recita
tuꝫ est supius. s. q̄ res non dr corruptibil ex sola potē
tia agentis ad destruendū nisi in re sit potētia passiua
ad nō esse. idem ponit ca. 39ꝰ. Item de aia. q. 14. in so
lutiōe. 19. sic dicit. Illud qō est ex nihilo vertibile est in
nihil nisi manu gubernatorꝭ ꝓseruet. sed ex hoc nō dr
aliquid corruptibile sed ex eo q̄ hz in se aliquod p̄nci
piū corruptiōis. corruptibile eni ⁊ incorruptibile sūt
p̄dicata essentialia. hec ille. Item in solone. 5. sic dicit.
corruptibile ⁊ incorruptibile sunt p̄dicata essentialia
quia ꝓsequunt essentiā sicut p̄ncipiū formale vel ma
teriale. non aūt sicut p̄ncipiuꝫ actiuum sed p̄ncipium
actiuū ꝑpetuitatis aliquorꝭ est extrinsecū. Dr 2ꝰ q̄ ni
hil est corruptibile tanquā bn̄s in se p̄ncipiū actiuum
intrinsecū vel passiuū ad non esse nisi per separatiōez
forme ab ipso ⁊ amissionē ꝑpte forme. ⁊ hoc loquen
do de corruptibili per se. De hoc sanctus tho. de aia q̄
stione. 14. sic dicit. necesse est animā humanā omnino
incorruptibilē esse. Ad cuius euidentiā ꝓsiderandu
est q̄ illud qō per se cōsequit ad aliquid nō pōt remo
ueri ab eo. sicut ab homine non remouet q̄ sit animal
neq̄ a numero q̄ sit par vel impar. Manifestum est
autem q̄ esse per se sequit formā. vnūquodq; eniꝫ ha
bet esse fm ꝑpriā formā. vnde esse a forma nullo mō
potest separi. corrumpunt ergo composita ex mātia
⁊ forma per hoc q̄ amittunt formā ad quā ꝓsequitur
esse. ipsa aūt forma per se non potest corrumpi ꝗ per
accidens corrupto composito corrumpit inquantuꝫ
deficit esse compositi qō est per formā si forma sit tal
que non sit bn̄s esse sed sit solū quo compositū est. si q̄
sit aliqua forma que sic habens esse necesse est illā for
mam incorruptibilē esse. non enim separat esse ab ali
quo habente esse nisi per hoc q̄ separat forma ab eo
vnde si id quod habet esse sit ipsa forma impossibile
est q̄ esse sepet ab eo. Manifestū est autem q̄ p̄rinci
piū quo homo intelligit est forma habens esse ⁊ nō so
lum ens sicut quo aliquid est. intelligere enim ut p̄ha
bat 3ꝰ de aia non est actus expletus per organuꝫ cor
pale. non enim posset inuenirī aliquod corporale or
ganū qō esset receptiuū omniū naturarū sensibilium
p̄sertim quia recipiēs debet esse denudatū a natura
recepti sicut pupilla caret colore. omne aūt organuꝫ

Ayuntamiento de Madrid

corporale habet aliquã naturã sensibilẽ. intellect⁹ vo quo intelligim⁹ est cognoscitiu⁹ oium naturarũ sensibilium. vñ impossibile e q⁹ eius opatio que ẽ intelligere exerceat p aliqõ organũ corpale. vnde apparet q⁹ intellectus hz opationẽ p se in q nõ cõicat corp⁹. vnũ qdq; autẽ opat icõm q⁹ est. que enĩ p se bñt eẽ p se opãtur. que vo nõ bñt eẽ per se non bñt p se opationẽ. nõ enĩ calor calefacit sed calidũ. sic enĩ p3 q⁹ pncipiũ itellectiuũ quo hõ intelligit hz eẽ eleuatuz supra corpus nõ depẽdẽs a corpore. Manifestũ ẽ etiã q⁹ hi⁹ pncipium intellectiuum non ẽ aliquid ex maria et forma ꝛpositũ. qz spes recipiũt in ipso imateriaiter qõ ꝛcla rat ex doc q⁹ intellectus ẽ vnus et saluũ que ꝛsideranẽ er abstractoe a materia ꝛ materialib⁹ ꝛditionib⁹. reliquit ergo q⁹ intellectiuũ pn⁹ quo hõ intelligit sit forma bñs eẽ. vñ necesse ẽ q⁹ sit incorruptibilis. ꝛ hᵒẽ qõ dicit philosophus q⁹ intellect⁹ ẽ q̃dã diuinũ ꝛ ꝛpetuũ Oñsiuz ẽ etiã in supiorib⁹ qõib⁹ q⁹ pncipiũ intellectiuum quo hõ intelligit non est aliqua substãtia separata sed est aliquid formaliter inherens hoi qõ est aia vel pars aie. vnde reliquit ex pdictis q⁹ aia humana sit incorruptibilis. hec ille. Dr 3° q⁹ instantia quã affert arguens de esse angeli nõ valet. tũ qz eẽ angeli nõ ẽ corruptibile nec destructibile p potentiam intrinsecã sed solũ p potentiam agẽtis ideo est simplr incorruptibile Tũ qz nõ solũ i angelo eẽ ẽ incorruptibile ꝛ similiter i aia verũ etiã i asino eẽ nõ ẽ corruptibile p se hz solũ p accidens vt oñdit scũs tho. de aia. q. pma in solutõe i4. dist. 5. qõ. ,ppe corrũpitur non est neq; forma neq; materia neq; ipsũ eẽ sed ꝛpositũ. Dicit autẽ eẽ corporis corruptibile inquantũ corpus p corruptionẽ deficit ab illo eẽ qõ erat corpori ꝛ aie coe qõ remanet in aia subsistẽte ꝛc. hec ille. Tũ qz instãtia ẽ ad ,ppositũ nostrũ ꝑuſq; ad oppositũ. qz cũ sole creature sint corruptibiles vel destructibiles. in oi aut creatura fit cõpositio eẽ ꝛ entis quã ꝛpositionẽ opz tolli i corruptione vel destructione cuiuslibet entis qualecũq; sit illo ꝛpositio aut nõ tollat nisi p separationẽ ꝛpositorũ. apparet manifeste q⁹ nulla corruptio pot cogitari nisi p separationẽ alicuius ab aliquo. ꝛ ideo p3 q⁹ instantie illate ꝑ ,pbationẽ cõclusionis sũt idisciplinate ꝛ proterue.

¶ Ad p^m corp q idẽ scotus 2° loco inducit ꝑ primã conclusionẽ dr q⁹ risio ibidẽ affignata ꝛ rõi oppositum formata nõ valet qz vtrũq; fudat in hac falsa ,ppositione. l. q⁹ aia mãeat eq pfecta extra suũ totũ ꝛ a corpe separata sicut ꝑiuncta. ꝛ q⁹ nullã pfectionez acgrat ex ꝑiũctiõe eius ad corpus. D⁹ aut falsitas oñsa ẽ in pcedenti. q. soluẽdo ad argumẽta scoti vltimo loco ꝛtra 3^m ꝛclonẽ vbi oñsũ ẽ quõ aia ꝑiũcta pfectior est naturali pfectiõe q̃z sit oũ ẽ separa. qz. l. i aliquos effectus pot ꝑiũcta i quos nõ pot oũ ẽ separa. Tũ 2° qz separa non hz integrã naturã spẽi nec sine ad quez naturaliter ordinat. Tũ 3° qz vt recitatũ ẽ in hac qõe superius in solutõe scõi inquantũ aia humana opationẽ hz maria lia transcẽdentẽ eẽ suũ ẽ supra corpus eleuatum non dependẽs ex ipo. Inquãtũ vo imaterialẽ cognitionẽ ex materiali nata ẽ acquirere. manifestum est q⁹ con plemẽtũ siue spẽi eẽ nõ hz ablq; corporis vnione. nõ enĩ aliquid ꝛpletũ ẽ in spẽ nisi hẽat ea q̃ requirunt ad ,ppam opationẽ spẽi ꝛ multa alia supi⁹ ꝑ istã preuiã dicta sũt. ¶ Ad 2^m dr ꝑmo q⁹ inclia⁹ naturalis aie ad corpus nõ ẽ solũ 2^mõ sed etiam ꝑmo mõ ibidẽ dicto. l. sicut ipsecti ad pfectũ ꝛ potẽtie effẽtialis ad actum p^m. qõ p3 ex pcedentib⁹ qz aia rõnalis inclinat ad corpus. tũ ad ꝛstituẽdũ naturã ꝛpositã ꝛ integrã siue spẽi Tũ ad acquirẽdũ potẽtias organicas q̃z nõ pot habere a corpore separata. Tũ ad acquirendũ finũ naturalem finẽ substãtialẽ vt patuit tã in hac qõne q̃z in pcedenti. Dicit 2° q⁹ dictũ aucẽ. pazvz in hac materia qz posito q⁹ appetit⁹ aialis vel intellectualis aie humãe eẽt saciatus exquo acgsuit semel i corpore pfectionẽ 2^am puta bitus sciaz ꝛ vtutũ tñ appetitus naturalis q̃ appetit pfectionẽ ꝑmã q̃ est integritas naẽ specifice ꝛ ꝛplemẽtũ potẽtiaz ab essẽtia aie fluẽtiũ nullo mõ eẽt saciat⁹ q̃z diu ẽ aia separata a corpore ideo neutra risio v3. ¶ Ad 3^m dr ꝑmo q⁹ p rõnẽ naturalẽ apparet q⁹ deus ẽ boium recto ꝛ scõm leges iustiẽie retribuitiue et punitiue. hᵒ enĩ oñdit scũs tho 3° cõtra gẽs. p multa capitula. nam. 63. ca°. ,pbat. 2. rõnib⁹ q⁹ deus sua ,puidentia res gubernat ꝛ capi°. 73. ,pbat. 9. vel. 2. rõnibus q⁹ diuina ,puidentia pingit vsq; ad singularia generabilia ꝛ corruptibilia. ꝛ ca°. 88. ,pbat q⁹ electiones humane volũtatis subdũt diuie ,puidẽtie. Itẽ capls tio. iij. ii2. oñdit q⁹ creature rõnales spãli quadã rõne diuie ,puidẽtie subdũt. Itẽ ca°. iij. ꝛ. 8. capls sequentib⁹ ꝑbat q⁹ leges dãt diuinit⁹ hoib⁹. Item ca°. i32. ,pbat q⁹ actus hominũ puniũt ꝛ pmiãt a ꝛo dicẽs. Ex pmissis aut manifestũ ẽ q⁹ act⁹ hominũ puniũt ꝛ ꝑmiãt a ꝛo Et⁹ enĩ est punire vel pmiare cui⁹ est legẽ iponere. legis enĩ latores p premia ꝛ penas legis obseruantiam inducũt. sed ad diuinam ,puidẽtiã ptinet vt leges hoibus iponeret vt ex supradictis p3. ergo ad eum ptinet pũire vel ꝑmiare. ꝑterea vbicũq; ẽ aliqs debit⁹ ordo ad finez oportet q⁹ ordo ille seruat⁹ ad finẽ ducat. recessus aut ab ordie finẽ excludat. Ea enĩ que sũt ad finem necessitatẽ fortiũt ex fine. l. vt ea necesse sit esse si finis debeat sequi. ꝛ eis ablq; impedimẽto exñtibus finis ꝛsequẽt. de⁹ aut ipsuit actib⁹ hoiuz ordinẽ aliquẽ in respectu ad finẽ hoi vt ex ibidẽ p3. op3 ergo q⁹ si ille ordo recte positus ẽ q⁹ intendentes p illũ ordinem finẽ boni ꝛsequãt qõ ẽ ꝑmiari. recedentes aut ab illo ordie q̃ pctũ a fine boni excludi qõ ẽ puniri. Adhuc sicut res naturales ordini diuine ,puidẽtie subdũt ita ꝛ actus humani vt ex pdictis p3. vtrobiq; aut ꝛtingit debitũ ordinẽ seruari vel etiã ꝑtermitti. hᵒ tñ inde q⁹ obseruatio vel trãsgressio debiti ordis ẽ i ptãte humane volũtatis ꝛstituta. nõ aut in ptãte naturaliũ rerum ẽ q⁹ a debito ordine q̃ se deficiant vel ipsum ꝛse quãt. op3 aut effectus causis p cõuenientiam rñdere. Sicut ergo res naturales cũ in eis debit⁹ ordo naturaliũ pncipiorũ ꝛ actionũ seruat. sequit ex necessitate naẽ ꝛseruatio ꝛ bonũ in ipsis. corruptio autẽ ꝛ malũ cũ a debito ꝛ naturali ordie recedit. Ita etiaz i rebus humanis op3 q⁹ cũ hõ voluntarie seruat ordinẽ legis diuinit⁹ ipositẽ ꝛsequat bonũ nõ velut ex necessitate sed ex diſpẽsatõe gubernãtis qõ ẽ ꝑmiari. ꝛ ẽ rio malum cum ordo legis fuerit ꝑtermissus. ꝛ hᵒ est puniri Amplius ad perfectã dei bonitatẽ ptinz q⁹ nihil in rebus inordiatũ relinquat. Vñ in reb⁹ naturalib⁹ videmus ꝛtingẽ q⁹ oẽ malũ sub ordie alicuius hoi ꝛcludit sicut corruptio aeris ẽ generatio ignis. ꝛ occisio ouis ẽ pastus lupi. cũ ergo act⁹ hũani diuie ,puidentie subdãt sicut et res naturales. op3 malum qõ accidit in humanis actib⁹ sub ordie alicuius boni cõcludi. hoc aut cõuenientissime fit p hoc q⁹ pctã puniũt. sic enĩ sub ordie iusticie q̃ ad equalitatẽ reducit ꝑtebẽdũt ea q̃ debitã quãtitatẽ excedũt. excedit aut hõ debitũ ,tue quãtitatis gradum dũ volũtatẽ suaz diuine volũtati pfert

Ayuntamiento de Madrid

satisfaciendo eni ꝑtra ordinationē dei. q̃ quidē iequa
litas tollit dū ꝯ volūtatē suā bō aliquid pati cogit se
cūdū ordinationē diuinā. op3 ergo q̃ pctā hūana di
uinitus puniāt z eadē rōne bona fcā remunerationez
accipiāt. Itē diuina ꝓuidentia nō solū disposit rez o
dinē sed etiā mouet oia ad ordis ab eo dispositi execu
tionē. vt supra ostū ē. volūtas aūt a suo obiecto mo
uet q̃ ē bonū vel malū. ¶ Ad diuinā ergo ꝓuidētiaz
ꝑtinet q̃ hoīb⁹ bona ꝓpōat in ꝑmiū vt volūtas ad re
cte ꝓcedēdū moueat z mala ꝓponat in penā at b⁹ q̃
ordinationez vitet. Ꝑ diuia ꝓuidentia hoc mō res or
dinauit q̃ vna alteri ꝓfit. ueniētissime aūt hō ꝓficit
ad finē tam ex bono q̃ ex malo alteri⁹ dū exercitatur
ad bñ agendū p b⁹ q̃ videt bñ agētes ꝓmiari z dū re
uocat a male agēdo p hoc q̃ videt male agētes pūiri
Ad diuinā ergo ꝓuidētiā ꝑtiet q̃ mali pūiāt z bōi ꝓ
miēt. hec ille. Ex qb⁹ p3 q̃dēr ridēt sit illa pūia quā
pōit arguens ꝑmo loco. z ꝑria cuidēti rōni naturali.
¶ Dicit 2° q̃ 2ª pūia eā deridēt ē nā scūs tho. vbi s̄
ca°. 144. pbat naturali rōne manifeste vel cuidēti q̃
de⁹ punit pctā p expiētiā alicui⁹ nociui dicens. nō solū
aūt q ꝯ deum peccant puniēdi sunt per hoc q̃ a fine
ppe⁹ excludūt. sed etiā p expientiā alicui⁹ nociui. pe
na eni debz ꝓportionabil' rridere culpe vt s̄ oīsū est
In culpa aūt nō solū auertit mēs ab vltio fine. ſz etiā
ī debite uertit in alia quasi in finel. Nō solū ergo pū
endus ē sic peccat p hoc q̃ excludit a fine ſz etiā p b⁹
q̃ ex alys reb⁹ sentiat nocumētū. ampli⁹ pene inferūt
ꝑ culpis vt timore penaz hoies a pctis retrahāt vt s̄
dictū ē. null⁹ aūt tiet amittere illud q̃ non desiderat
adipisci. q ergo hīt volūtatē auertā ab vltio fine non
tient excludi ab illo. nō ergo ꝑ solā exclusionē ab vltio
fine a peccādo ꝓuocarēt. or ergo peccātib⁹ aliā penā
adhibēi quā timeāt peccātes. Itē sigs eo q̃ ē ad finē
ordiatiores vtaſ nō solū fine ꝑuat ſz etiā aliud nocumē
tū icurrit vt p3 in cibo ordiate sūpto. q nō solū sani
tatē nō ofert sed etiā egritudinē inducit. q aūt i reb⁹
creatis finē ostituit eis nō vtit fm q̃ or3 referendo. s.
ad vltimū finē. nō ergo solū debz puniri p hoc q̃ bti
tudine careat ſz ēt p b⁹ q̃ aliq̃ nocumētū ab ipsis ex
piat. hec ille cū quibusdā alys. Ex ghus i fine ꝓcludit
p hoc igt excludit opinio algasel q̃ posuit q̃ pctōrib⁹
hec sola pena reddet q̃ affligent ꝓ amissione vltimi
finis. Ex ꝑdcis oib⁹ apꝑet q̃ rōnes naturales scti tho.
ꝓbantes futurā hoīum resurrectionē multū ꝓbabi
les sūt z si forte ñ demōstrēt cū sit articul⁹ fidēi. instārie
vo ꝯ eas adducte sunt mltū ip̄robabiles z ꝑtue. ¶ Ad
argumēta aureoli ꝑtra 2ª⁹ solutionē inducta dr ꝑmo
q̃ vnio aīe ad corꝑus qua am dicimus aiam. ꝓꝑa vtute
nō posse facere pōt z⁸ iportare. ꝑmo quidē actionem
vel passiōz qua aia vnit corꝑi vel q̃ ex aia z corꝑore
fit vnum. 2° pōt iportare vnitatē z idiuisionē aīe ad
corꝑus in quadaz natura vel ꝑsona ex eis resultātē
z i qdā eē cōi aīe z corꝑori. q̃ quidē vnitas ē minus p̄
dicte actionis. 3° pōt dicere z iportare relationez aīe
ad corꝑ⁹ ofītē ꝑdictā actionē. z q̃ tot modis pōt acci
pi p3 ex dictis bti tho. in multis locis ꝑsertim 3° sen. dis.
5. q. ꝑma articulo ꝑ in solutiōe p°. q. vbi sic dicit. vnio
relatio quedā ē. o is aūt relatio seōz pōm. 5. metaphy
sice fūdat vel supra quātitatē. aut aliqd q̃ reducit ad
genus quātitatis. aut sup actionē z passionē. vnū aūt
reducit ad genꝰ quantitatis q̃si ꝑncipiū quātitatis di
screte z sup ipsū fūdat idēptitas scōm q̃ ē vnū i suba
z equalitas scōm q̃ ē vnū in quātitate z similitudo scōm
q̃ ē vnū i q̃litate. vitio autez ē quedā actio vel passio
qua ex multis efficit aliquo mō vnū. z hāc actionē se
quit ista relatio q̃ ē vnio. hec ille. ¶ Itē in eodē 5° dis.
2. arti. 2. in solutōe. 3. q. sic dicit. natura relationis ēvr
in alys rez generib⁹ cām hēat q̃ minimū hz de natu
ra entis vt dicit. o mentator in. xi. metaphysice. vñ q̃
nis relatio p se nō timet motū. q̃ i ad aliqd nō ē mo
tus vt, pbat. 5. phyſicorꝰ tū ex hoc q̃ mot⁹ termīat p se
ad aliq̃ ens de nēcitate ꝓseqt relatio aliq̃ sicut ex hoc
q̃ mot⁹ alteratōis ēminat ad albedinē ꝓsequit relatō
similitudis ad oia alba. Similiē ēt ad hoc q̃ motus ge
neratōis termīat ad formā ꝓsequ hec relatio scōz quā
materia dr eē sub forma. hec ille. Itē ibidē in solutio
ne p̄mi sic dicit. nihil, phibet accidēs eē me⁸ in ꝓiun
ctione substātiali sicut ꝓiunctionē ōnis. ipossibile ē tū
vt sit mediū ꝓiūctionē cāns. ¶ Itē dicti. p°. q. ꝑma ar
ticulo p̄mo sic dicit. vnio aliquoꝰ duoꝰ vel truz pōt
eē triplicit. vno mō scōm q̃ aliqua nō vniūt adinuicē
nisi p ꝓiūctionē corꝰ in aliquo vno. qdā vo ecomuerso
vniūt p ꝓiunctionē corꝰ adinuicez in aliquo vno q̃ō er
corꝰ ꝓiūctōe ostituit. quedā vo per ꝓiunctionē corꝰ ad
inuicē sed nō i aliquo vno. q̃ ex corꝰ ꝓiunctiōe nihil re
sultat. Pri⁸ boꝰ ꝓtigit. 4. modis q̃ vel illō vnū i quo
ꝓiūgūt ē idē nūero sicut duo brachia ꝓiūgūt i pectore
vel duo rami q̃ se nō tāgunt nisi i vno trūcho. vl' vnū
scōm spēm sicut fortes z plato i hoie. vl' vnū genere si
cut bō z asin⁹ in aīali. vel vnū in analogia seu ꝓpor
tione sicut substātia z qualitas i ente. q̃ sicut se hz suba
ad esse sibi debitū ita z q̃litas ad eē suo generi ꝓuēiēs
Quedā vo ꝓiūgūt adiuicē z vltra hoc i aliquo vno ex
corꝰ ꝓiūctōe ostituto sicut maria z forma q̃ forma cō
iungit marie vt pfectio ei⁹ z ambo ꝓiūgūt in natura
cōi. z sile ē de ptib⁹ quātitatis ꝓtinuatis adinuicē. ita
q̃ ex eis ꝓuēit aliq̃ totū in quo due ptes cōicāt. ea vo
q̃ vniūt adinuicē z nō i aliquo vno fūt sicut accidēs z
subiectum ex qb⁹ nō efficit vnū p se cui⁹ accīs z sbm
ptes dici possint vt, pbat in. 9. metaphysice. hec ille
ex qb⁹ p3 ꝓpositū. Dicitur 2° q̃ relatio vniōis aīe ad
corꝰ nō solū dicit itiaz p̄tialitatē aīe ad corꝰ p idē
ptitatē situs aut loci aut p̄tiaz motorꝰ ad mobile sed
dicit relationē ofītez actionē aut illā actionez aut ter
minū p se illi⁹ actōis quoꝰ nullus aia pōt efficere, ꝓꝑa
vtute. ¶ Dr 3° q̃ aiare z vinificare nō ꝓfluit ab aia tā
q̃ a ꝑncipio effectio q̃ illud ē de⁹ tā q̃ a ꝑncipio for
mali q̃ō ꝓsupponit actōz efficiētis reducētis materiā
de potētia ad actū z faciētis vnū ex maria z forma et
ꝓiūgētis vnū alteri. ex hoc scūs tho. 2° ꝑtra gen. capi°
67. ad hoc igt. q̃ aliquid fit forma substātia alterius
duo requirunt quoꝰ vnū ē vt forma sit ꝑncipiū eēn
di substātialē ei cui⁹ ē forma. ꝑncipiū aūt dico nō ef
fectiuuz ſz formale q̃ aliquid ē z denoiat ens. 2ª⁹ ē q̃
forma z materia ꝓueniant in vno eē q̃ō nō ꝓtigit de ꝑn
cipio effectiuo cuz eo cui dat esse z hoc est in quo sub
sistit substātia ꝓposita q̃ ē vna scōm eē ex materia et
forma ostās. hec ille. Itē capl°. 70. sic dicit. aia vnitur
corꝰ vt forma ei⁹. forma aūt vnit marie ablqz oi me
dio. p se eni ꝓpetit forme q̃ sit act⁹ corꝰ z nō p aliqd
aliud. vñ nec ē aliquid vnū faciēs ex maria z forma nisi
agēs q̃ potētiā reducit ad actū z vt, pbat aristotcles
nā maria z forma hīt se vt potentia z actus. hec ille.
Dicitur. 4. q̃ ar⁸ imaginat falsū. s. q̃ pfecta disposi
tio corꝰ ad receptionē aīe rōnalis posset esse vl' fieri
sine vniōe aīe ad corꝰ. hoc eni falsū ē q̃z p̄ natura
aia vnit marie z iformat eā et dat ei eē corꝰ ꝓcitatis

Ayuntamiento de Madrid

q̃ materia recipiat aliq̃ accidẽs vel dispositionem
quãcũq; licet simul duratõe aia det vltimã pfectionẽ
substãtialẽ materie ꝛ pfectã dispositionẽ accidẽtalez
bꝰ aũt q̃r possit fieri oñdit ſcũs tho. de aia. q. 9 vbi sic
dicit. cũ forme rerũ naturaliũ sint sicut numeri i qbꝰ
ẽ diuersitas ſpẽi additaꝛ vel subtracta vnitate vt dicit
in. 8. metaphysice opꝛ intelligere diuersitatẽ formarũ
naturaliũ ſcõm quas ſtituit materia i diuersis ſpẽb⁹
ex bꝰ q̃ vna addit pfectionẽ ſup aliam vt puta q̃ vna
forma ꝛſtituit in esse corporali tñ. hũc eni opꝛ eẽ ifini
tũ gradũ formarꝫ naturaliũ eo q̃ maria nõ ẽ i potẽtia
nisi ad formas corporales. que eni i corporea sũt ima
terialia sũt vt i pceden⁹ oñsũ ẽ. alia aũt pfectior for
ma ꝛſtituit mãz in eẽ corpali ꝛ vlteriꝰ dat ei eẽ vitale
et vlteriꝰ forma aial dat ei ꝛ eẽ corpale ꝛ eẽ vitale. sup
hoc addit eẽ ſẽtiuũ ꝛ ſic ẽ in alys. opꝛ ergo intelligere
q̃ forma pfectior ſcõm q̃ ꝛſtituit mariã i pfectõe inse
riorꝭ gradus q̃ cũ maria ꝛpositũ ꝛſtituit itelligaꝫ vt
materiale respectu vltioris pfectõis. ꝛ ſic vlteriꝰ, pce
dẽdo vt pote in maria p̃ma ſcõm q̃ ꝛſtituta ẽ in esse
corporeo ẽ potẽtia respectu vlteriorꝭ pfectõis que ẽ
vita. ꝛ ex inde est q̃ corpus est genus corporis viuentis
ꝛ aiatũ siue viuẽs est dꝛia. nã genꝰ sũt a maria ꝛ dꝛia
a forma ꝛ ſic quodãmõ eadẽ forma ſcõm q̃ cõſtituit
materiã in actu inferiorꝭ gradus est media iter mari
am ꝛ ſeipſã ſcõm q̃ ꝛſtituit eam i actu ſuperiorꝭ gra
dus. materia aũt, put intelligiꝫ ꝛſtituta in esse ſubſtan
tiali ſcõm pfectionẽ iferiorꝭ gradꝰ p ꝛñs itelligi põt
vr actiꝰ ſubiecta. nã ſubſtãtia ſcõm illũ inferiorẽ gra
dũ pfectõis necesse ẽ q̃ habeat aliqua accidentia, p̃pa
que necesse est ei inesse ſicut er materia ꝛſtituta in eẽ
corporeo p formas ſtati ꝛ ſequiꝫ vt ſint in ea dimensio
nes p quas intelligiꝫ maria diuisibilis p diuersas ptes
vt ſic ſz ꝛ uersas ptes ſui possit esse ſuſceptiua diuersa
rũ formarꝫ. Et vlteriꝰ ex q̃ maria iã intelligiꝫ ꝛſtituta i
eẽ q̃ iã ſubſtãtiali itelligi põt ſuſceptiua accẽtiũ qbꝰ
disponiꝫ ad vlteriores perfectões ſcõm quã materia
fit, p̃pa ad altiorẽ pfectionẽ ſuſcipiẽdã. hiꝰ aũt dispoſi
tões p̃intelligũt vt iducte ad agẽte in mariã licet ſint
q̃dã accẽtia ita, p̃pa forme q̃ nõ niſi ex ipſa forma cãnt
in maria. Vñ nõ intelligũt in maria forme quaſi dispo
ſitões ſz magis forma p̃intelligeꝫ eis ſicut cã effectui.
ſic igit cũ aia fit forma ſubſtantialꝭ q̃ ꝛſtituit homem in
determiata ſpẽ ſubſtãtie nõ ẽ aliqua alia forma ſubal⁹
media inter aiam ꝛ materiã p̃ma ſz hõ ab aia ipſa pfi
ciẽ ſcõm diuerſos gradꝰ pfectõis vt fit. ſ. corpꝰ ꝛ aiatũ
corpus. ꝛ aial ꝛ aial rõnale. ſz opꝛ q̃ maria ſcõm q̃ in
telligiꝫ vt recipiẽs ab ipſa aia rõnali pfectiões iferio
ris gradꝰ puta q̃ fit corpꝰ ꝛ aiatũ corpꝰ ꝛ aial itelligaꝫ
ſolũ cũ dispoſitiõib⁹ ꝛueniẽtib⁹ q̃ fit materia ꝛ p̃pria ad
aiam rõnalẽ ſcõ q̃ dat vltimã pfectionẽ. ſic ergo aia
ſcõm q̃ ẽ forma dãs eẽ nõ hꝫ aliquid aliud med. ũ inẽ
ſe ꝛ materiã p̃mã. hec ille. Itẽ. 4. ſen. diſti. 17. q. p̃ma
art. 4. in ſolutõe 2ᵃ q. ſic dicit. i generatõe naturali q̃ ẽ
terminꝰ alterationis in eodẽ ſtãti terminaꝫ alteratio
ad dispoſitionẽ q̃ ẽ neceſſitas ꝛ generatio ad formam
ꝛ tũ ſcõꝫ ordinẽ nature vtrũq; ẽ pri⁹ altero aliquo⁹. q̃
dispoſitio q̃ ẽ neceſſitas p̃cedit formã ſcõm ordinem
cauſe materialis. ſz forma ẽ poꝫ ſcõm ordinẽ cauſe for
malis. ꝛ ſcõm hũc modũ illa qualitas ſumata ẽ etiaꝫ
formalis effect⁹ forme ſubſtãtiaꝫ ſcõm q̃ forma ſubal⁹
ẽ cã accidẽtalis ꝛ cetera. ꝛ pꝰ pauca ſubdit qualitates
que itroducũt ſil⁹ cũ forma ſubſtãtiali quodãmõ for
mãꝫ p formã ſubſtãtialẽ ꝛ ſic qualitas p̃dicta aũ ſui cõ
ſumationẽ ꝛ forme itroductionẽ nõ erat formata ſz in
formis. hec ille. ¶ Ad 2ᵐ p̃ncipale dicit q̃ aia ꝛ corpꝰ
ſũt vnita in aliq̃ medio ꝛ cũ hoc iter ſe vt p̃us dictum
fuit. nec, p̃pe ſũt vnũ indiuiſũ in actu eo⁹ quo fingit ar
guẽs ſz, p̃pe loquẽdo ꝛſtituũt vnũ 3ᵐ. ſ. naturã vel ſup
positũ q̃ ex eis resultat vt diffuſe viſũ fuit. 3ᵃ ſen. in
p̃oprie tñ dicũt vnũ in actu inquãtũ vniũt i vno eẽ
ꝛ in vno 3ᵐ me⁹ ex eis resultãte. ꝛ ſic itelligẽda ſũt dã
doctoꝫ. d. q̃ mã ꝛ forma actꝰ ꝛ potẽtia ſũt vnũ. Dicit
2ᵐ q̃ p̃ma rõ adducta ad, p̃bãdũ aſſũptũ iam negatur
nõ valꝫ q̃ hꝫ ꝛcludat q̃ inẽ aiam ꝛ corpꝰ vel formam
ꝛ ſuã materiã ſit vnitas negatiua vel p̃uatiua ꝛ idiſio
quo ad eẽ ꝛ naturam ꝛ ſuppoſitũ non tñ ꝛcludit quan
do cũ tali vnitate ſtet eſſential⁹ diſtinctio forme a maria
ꝛ ecõtra nec q̃ſi vnũ referaꝫ ad aliud relationem vniõis
Dꝰ 3ᵐ q̃ 2ᵃ rõ ad idem, p̃pofitũ adducta nõ valꝫ quia
dꝰ q̃ ꝛpoꝰ ẽ tertia res diſtincta a q̃libꝫ ptiũ ꝛ amba
bus ſil⁹ ſũptis ſicut effect⁹ diſtinguit a ſuis cauſis modo
alias expoſito. Itẽ q̃ materia ꝛ forma nõ, p̃pe dicunt
vnũ nec idẽ in illa tertia re ſz vnita in alia tertia enti
tate ut dtũ ẽ. Itẽ q̃ vnitas ꝛ iduiſio ꝛpoſiti ꝛ illi⁹ ẽtie
entitatis nõ fũdat i materia nec in forma nec in vtra.
q̃ ſz in illa entitate tertia que dꝰ hũanitas vel homo.
¶ Ad ꝛfirmatõꝫ q̃ non ẽ mẽs philoſophi q̃ ſub
iectum et forma ſint vnum in actu ſic q̃ ſubiectum
ſit forma vel ecõtra q̃ hoc implicat ꝛtradictionẽ. nec
ſic q̃ aliq̃d idẽ numero ſit forma ꝛ illõ idẽ ſit ſubiectũ
ita q̃ p̃diceꝫ õ vtroq; ſecꝰ ſũ ſũpto. nec ſic q̃ illõ 3ᵐ p̃di
ceꝫ de amboꝰ copulati ſũptis puta ñdo materia ꝛ
forma ſũt ꝛpoſitũ. ſz mẽs eꝰ ꝛ alioꝫ aucrẽticoꝫ fuit q̃
actꝰ ꝛ potẽtia materia ꝛ forma ꝛſtituũt vnũ 3ᵐ vl⁹ ſũt
iduiſa in vno eẽ vel ſuppoſito vel natura q̃ non hũt
diſtincta eẽ nec diſtincta ſuppoſita. nec tñ ſegũ ſũt ſic i
diuiſa. ergo ſũt vnũ, p̃pe loquẽdo ſz q̃ ſũt i vno ꝛ ꝛſti
tuũt vnũ vel q̃ ſũt vnita admiticẽ ꝛ i tertio. Q̃ ſi q̃rit
vlteriꝰ quid fũdat indiuiſionẽ materie ad formã ꝛ eẽ
dꝰ q̃ diuiſio arguẽtis ẽ iſufficiẽs q̃ tal⁹ iduiſio nõ fun
daꝫ in eis aliquo triũ modoꝫ quos ponit ſz 4ᵐ mõ. ſ. q̃
fũdaꝫ in vtroq; vt ꝛſtituũt 3ᵐ q̃ resultat ex eis vl⁹ vt
actualiꝫ p idem esse cõe vtriq;. ¶ Ad obiecta henrici
3 cãdẽ ꝛclonẽ rñdet bernardus õ gãnaco i ipugnatõi
bus p̃ fati q̃libꝫ dicẽs q̃ q̃ ſuppõit ipoſſibile. ſ. q̃ corpus
ſit diſpoſitum diſpoſitõe totali ad animam ſiue ge
neratõe naturali q̃ inducit diſpoſitionẽ neceſſitatem
ad aiam rõnalẽ nõ quẽ p̃ertitit ſed que creaꝫ cũ iſũdit
ſz ſicut ipſe dꝰ et p diſpoſitionẽ ſupnaturalẽ q̃ illã for
mã que neceſſitat materiã ad aiam rõnalẽ poſſet deꝰ
iducẽ q̃ ſi fieret tũc aia p̃ſtis i corpe ſic diſpoſito vni
ri poſſet ei vt forma ꝛ hoc, p̃pa vtute, ſed q̃ aliter ſup
ponaꝫ aliquoꝰ corpꝰ ſuũ eẽ diſpoſitũ quãdu ẽ i ea alia
forma nõ põt eẽ. ſuppoſita tñ oimoda diſpoſitõe que
requiriꝫ ad materiaꝫ quam aia debet iformare credo
verꝫ eẽ q̃ dicit q̃ anima nõ impedita ſi vniꝫ ei põt ſe
ei ꝛiungere ſicut forma materie. ſz q̃ materia nõ põt
diſpõi ad hꝰ niſi p agẽs ſupnaturale vel naturale per
generationẽ ideo dꝰ magis q̃ hoc fiat nõ, p̃pa vtute q̃
vtute ꝛpoꝫia. Tñ ſuppoſita diſpoſitõe, p̃pa virtute
põt ſe vnire vt ſi in inſtanti in quo diſpoſitio ſũme ad
aiam rationalẽ creandã. ſi tũc aia rõnalis creata iam
ꝛ que fuit a alio corpore vniret ſe illi materie poſſz idẽ
facere q̃ aia que de nouo creaꝫ. q̃ ſicut illa que nunc
creaꝫ hꝫ vtutẽ iformandi materiã ſic ꝛ illa que crea
ta ẽ. imo hec ẽ materia ſua cui⁹ aptitudo ei auferi nõ
põt. Cõſtat ãt q̃ aia ita ſe poſſz, p̃pa vtute vnire mate

Ayuntamiento de Madrid

rie sic dispositę sicĕ vnit se alq̃ corpori vt aeri vel lapidi. ⁊ ista vnio ē motor ad mobile q: cū supponitur oi moda dispositio quę requirit ad eam ideo nō solū tali corpori sic ꝓpisposito vnit vt motor. imo etiā vt forma vñ sicut vna aq̃ vnita cū alia facit vnū suppositū ⁊ trīpus erāt duo suppositā sic aia vnita siue mačie disposite facit vnū suppositū ⁊ vnit ei vt forma materie. hec ber. ⁊ male. Quatūcūq; enī materia disponat ad aiaz rōnalē siue pagēs supernaturale siue pagens naturale nullo mō anima rōnalis ꝓpa virtute pōt effectiue se vnire materie vt forma sed illā vnionē effectiue facit agens cāns dispositionē pfectā ⁊ vltimatā. de⁹ quidez vt agēs ꝓncipale agēs vō creatū instrālit. Q: aūt aia rōnalis nō possit hoc facere optie ꝓbat scot⁹ q: vt dicit cā equiuoca simplr nobilior ē suo effectu vt dicit aug⁹. 83. q. 24. sup genī. ad litterā ⁊ auicē. 6. siue metaphysice. sed hō pfectius ens ē q̃ aia q: totū ē pfectius sua pte. ergo aia nō pōt eē cā effectiua bois. eēt aūt si ista esset cā effectiua istius vnionis quare ⁊c. Item 2° physicor dicit pbs q forma ⁊ efficiēs nō coicidunt in idē scōm numerū. ſz aia ē forma bois. ergo nō pōt eē cā efficiēs il 1°. Dec scot⁹. nec valēt motiua bēri q: aia rōnalis nō ē ꝓncipiū effectiuū essendi suo corpori ſz solū formale vt supra dictū ē. nec hz inclinatōez naturalē ad corpus aiandū effectiue ſz solū formalr nō nō valz. ¶ Ad pmū durādi 3am ꝛclusionē nūdet ipse met dicēs q nō opz ponere motū localē fieri in istāti dato q organiçatio fiat i instanti q: cū collectio pulueꝛ fiat pus tpe misterio angelor pōt de⁹ facere q pl ueres ex qb⁹ corpa formabūt sint eiusdē quantitatis ⁊ figure cū corporib⁹ formādis. ⁊ tūc arīm nō hēbit locū q: corp⁹ formatū occupabit pcise illū locū quē pulueres occupābāt. vel dato q corpus formādū sit maioris quātitatis q̃ pulueres pōt dici q de⁹ pōt annihilare ptē aeris circūstantis quātū sufficit ꝓ occupatione corpis formandi. ⁊ istud ē ꝛuenięt⁹ dre q̃ ponere motū localē fieri in istāti q: illud ē possibile scōm oēs motū aūt localē fieri i instāti ē simplr ipossibile. Silr si corpus formandū sit mīoris quantitatis meli⁹ eēt ⁊ possibili⁹ q locus ad modicū tpus remaneret vacu⁹ q̃ q ptes aeris vniti illuc moueāt i instanti. pro vt va cuū dicit vltimū ꝛtinentis nō hntis actu aliqd corp⁹ ꝛtentū sicut posset oia annihilare que sūt ifra celū cēlo manēte i sua figura. Possz etiā dici scōz aliquos q rarefactio ⁊ dēsatio cū sint alēatōes pnt fieri i istāti ad rarefactionē aūt segt maior quantitas q̃ scōz istos de nouo generat ⁊ p dēsationē pōt aer occupare minorē locū ⁊ p rarefactionē maiorē locū ⁊ sic cedere alteri vel implere locū alteri⁹ ⁊ non p motum localem ¶ Ad 2am rōnē dicit q pz rnsio q: nō ponit q orgāiça⁹ pcedat tpe vel natura aiatiōez sed eō aiatio ordie nature pcedit organiçationē. ēt scōm eius ē sola mačia q̃ pus fuit sub forma pulueris ⁊ postea efficit sub aia ⁊ sic ē ibi va mutatio. hec durandus in forma. ¶ Sed istas rnsiones refutat p. de pal. d. q fitēdū ē cū alq̃s q resur⁹ fiat in istanti quo ad orgāiçationē ⁊ aiationē nō aūt quo ad puluerū collectionē. sed illa fiet tempe ipceptibili. ⁊ ad istantiā de orgāiçatione q̃n corp⁹ formandū ē maius nō opz ponere annihilatōez nec q̃n ē minus ponere vacuū q: ista sūt mōstra in natura. nec p rarefactionē vt durādus dicit q illa pōt fieri i instāti cū phūs videat velle q illa semp ē cū motu locali vel sui subiecti vel ꝛtinentis. Et iterū ēō scōm istum q: alteratio q quā subiectum fit magis ⁊ min⁹ tale nō pōt fieri in istanti sed hi⁹ est condensatio ⁊ rarefactio q: q̃n de raro fit densū hoc ē q: fit min⁹ rarū ⁊ ecōuersio de denso fit rarū p hoc q fit min⁹ dēsū qd ē p intensionē ⁊ remissionē. n ē ergo in natura rarefactiōis ⁊ cōdensatiōis q fiāt subito plusq̃ q̃cūq; alia alteratio q̃ uis deus subito posset de denso facere rarissimū sicut de albissimo nigerrimū. pōt q̃ pōt q illud fiat p generationē ⁊ corruptionē q: si corpus formandū ē mai⁹ corpore cinerū tūc corrūpēt cineres ⁊ trīpus de aere q̃ tū debz occupari toia illa ꝛuertent in materiā humani corporis in quo aia ifusa generabit organiçatio et quātitas subito. Si aūt corp⁹ sit futurū minus tūc de cineribus trīpus ꝛuertet i corpus humanū quātū erit necessariū. supfluū ārt i aerē ꝛuertet ⁊ vtrūq; p generationē ⁊ corruptionē. Si vō corpus formādū sit futurū eq̃le nihilomin⁹ trīpus ārgularit ꝓpter positōz alicubi erit mai⁹ ⁊ alicubi min⁹ lateralr ⁊ ibi fiet ptialr sicut si fieret totalr si er oi pte eēt mai⁹ vel minus. vbi aūt eq̃le ibi equaliter ꝛuertet cineres ⁊ ꝛuersio ⁊ generatio ⁊ corruptio fiet q: corrūpēdū ſsolueť vsq; ad pmā mataliā ⁊ forma substātial sibi vnieť si ē aia vel ꝛmūicabit si ē aeris. forme ꝛo accidētales in ꝛposito generātur de potētia ꝛpositi educte. ¶ Ad 2am istantiā q̃n dicit orgāiçationē sequi aiationē nō solū in esse sed in fieri videt ꝛ pbm q dicit q actus actiuor sūt i patiēte et dispositor. ⁊ q dicit illā q̃ ē in fieri nō manere. Dicēdū q etiā illa dispositio q̃ ē cū aia infūdit ⁊ manet illa in esse segt formā in fieri ex pte agentis ſz ex pte mačie ē ecōuersio nihilomin⁹ ⁊ ipse pōt sustētari q: cuz mačia sit indrnis ad oēm formāt parte eius nulla dispositō ſgrit respectu cuiuslcūq; forme ſz solū q sit mutata oi forma q: p essētiā ē dispositā ad oēz formā quā agens pōt inducere. vñ tota idigētia ē ex parte agētis. hec. p. Mihi vt q responsio durandi quo ad illud qd pōit de annihilatōe ⁊ de uacuo incōueniēs ē: quo ad h⁹ rñ dicit. p. sed quo ad illud qd dicit d rarefactione ⁊ condensatione factibilibus in instanti brī dicit ⁊ meli⁹ q̃ p. q: scōm viā p. in resur⁹ aia non reseruet vnq̃ illud idē corpus numero qd hūit q: semp alia materia sibi adderet vel aliquid de antiqua sibi subtraheret nisi i casu raro ꝛtinente. f. vbi corpus cineꝛ esset silis ⁊ eq̃lr q̃titatis ⁊ figure. Utrū aūt illud qd dicit durandus de rarefactione ⁊ cōdensatōe ꝛdicat alqs dictis eius⁹dem nō est curādū ad pñs. Item cū dicit. p. q in materia cineꝛ ꝛuersor in aerem cōicabit forma antiqua residui aeris ⁊ nō generabit noua nō valz ⁊ fundatur in quodā falso q quelibz forma substātialis sit tota in toto ⁊ tota in qualiber pte eadem numero scōm essentiam. hoc enim verū ē de sola aia rōnali. Item q dicit pbm sensisse q actus recipit nisi in potētia dispositā ⁊ cetera pat valz. inter materiā enī ⁊ suam formā substantialem scōm q dat pam pfectionem ⁊ infimam nihil est medium vt supra dictum fuit. Item cū dicit q materia p sui essentiam ē dispositā ad oēm formam quaz agēs pōt inducere falsum est vno modo ſz alio modo posset concedi vt dictum fuit in solutione pmi argumenti aureoli contra scōam conclusionem diffuse. ¶ Ad obiecta durandi contra quartam conclusionem respondet. p. dicens ꝓbabilius vt q oēs simul i ictu oculi in nouissima tuba resurgent ⁊ ideo ad pmū dicēdū ē q illi q repientur viui morientur i raptu q: raptim ⁊ parum in morte detenti ⁊ ꝓpe illum raptuz qd autem ꝓpe est nihil differre videtur 2° pby. Et ad argumētū dicēdū q mortui qui in xpo sunt. i. in fide

Ayuntamiento de Madrid

xpi formata mortui sũt resurgẽt primi p̃mitate digni
tatis q̃ in resurrectionem vite respectu maloꝝ qui re
surgẽt in resurrectiõẽ iudicij vnde dicit mortui qui i
xpo sũt resurgẽt p̃mi deinde nos sũ rapiemur ꝛc. hec
pe. nicholaus vero de lyra in sua postilla exponens
illam auctoritatẽ apostoli sic dicit. ista p̃oritas ꝛ poste
rioritas nõ pot referri ad actũ resurgẽdi ita q̃ aliqui
resurgãt p̃us alijs p̃oritate tpis. nã oes resurgẽt in eo
dẽ instãti scõs q̃ dr p̃ma cor. 15. oes quidẽ resurgem⁹
ꝛ subdit in momẽto in ictu oculi ꝛc. nec pot hic acci
pi p̃oritas dignitatis q̃ pres ve. testa. in resurrectiõe
nõ erũt digniores aplis qui erunt assessores iudicis.
Matth. 19. sedebitis sup sedes. 12. ꝛc. de gb⁹ dicit. hic
aplis deinde nos ꝛc. ppter q̃ aliuo melioꝝ iudicio vi
dẽt mihi q̃ ista p̃oritas ꝛ posterioritas sit referenda ad
quietẽ in xpo p bonam mortẽ sic iũgendo lra ꝛ mor
tui q̃ in xpo sũt regescunt in eius fide. mortui p̃mi res
pectu nr̃i qui adhuc viuim⁹ resurgẽt cũ posteris dei
de nos viuim⁹ supplegescem⁹ in xpo in ei⁹ fide morien
do ꝛ sũ rapiemur cũ illis. ia resuscitati cũ ipsis obuiã
xpo venieri ad iudiciũ i aera ꝛc. hec ille. Nicholaus
vo de lyra exponẽs illũ locũ sic dicit. sup hoc ẽ duplex
opinio qdã dicunt q̃ p̃mitiui sci iam mortui resurgẽt
pri⁹ tpe q̃ vltimi qui cũ iueniẽt viui. Ad illũ aplũ re
spondẽt q̃ resurrectio singuloꝝ erit in momẽto. nõ tri
ãium sil⁹. alij dicũt q̃ p̃mitiui sci resurgẽt p̃us dignita
tẽ q̃ vltimi ꝛ ad obm dũt q̃ aplis logẽ hic in p̃sona co
rũ q̃ in fine viui iueniẽt nõ i p̃sona sua sed nunq̃ aliq̃
scõꝝ vltimoꝝ dignior erit aliquo primitiuoꝝ. hec ille.

¶ Ad ar⁹ contra ꝛclusionẽ respondet scũs tho. distl.
43. q. p̃ma art. 3. in solutione quarti. d. q̃ ꝛgregatio ci
rieꝝ que sine motu locali eẽ nõ pot fiet mistẽ angeloꝝ
ꝛ ideo erit in tpe sed ipceptibili. ppter facilitatẽ ꝛ opã
di que competit angelis. hec ille. Et hec de questione
dicta sufficiãt de qua b̃ridictus deus amen.

Circa quadragesimã quartam distinctionẽ p̃mo queritur

Utrũ i resurrectiõe aia resumat idẽ corp⁹ numero q̃ p̃ b̃uit. ꝛ arguitur
q̃ non. quia corpus humanum per
incorruptionẽ v̄sq̃ ad elementa re
soluitur. sed ille ptes elementoꝝ in quas corpus hũa
num resolutũ est nõ conueniũt cũ corpore hũano q̃ o
in ea resolutũ ẽ nisi in materia p̃ma quo modo quelibet
alie ptes elemẽtoꝝ cum p̃dicto corpore conueniunt.
Si aũt ex alijs pribus elementorum corpus formaret
nõ diceretur idem numero. ergo nec si ex illis pribus
corpus repet erit idẽ numero. ¶ In oppositũ argu
it. q̃ sicut dicit dama. li⁹. 4. resurr ẽ eius q̃ ce
cidit 2⁹ resurrectio. sed hoc corpus q̃ nũc gerim⁹ per
mortem cecidit. ergo idẽ numero resurget. ¶ In hac
q̃one erunt tres articuli. In p̃mo ponẽt ꝛclusiones. In
2⁹ obiectiones. In tertio solutiones.

Quantum ad primum articulũ sit

p̃ma cõclusio q̃ ad vitatẽ resurrectionis regrit q̃ aia resũat idẽ
corpus numero q̃ p̃us b̃uit. Hanc ponit scũs tho. 4⁹
senten. dist. 44. q. p̃ma in arti. p̃ in solutione p̃me. q.
vbi recitatis diuersis errorib⁹ finaliẽ sic ꝛcludit. Pte
dicti errores hereticoꝝ destruũ pñt ex hoc q̃ vitati re
surrectõis p̃iudicant quã sacra scriptura pfitẽ. nõ. n.
resurrectio dici pot nisi aia ad idẽ corp⁹ redeat quia
resurrectio est iterata surrectio. eiusdẽ aũt est surgere
et cadere. vñ resurrectio magis respicit corpus q̃ p⁹
mortẽ cadit q̃ aiam que post mortẽ viuit. ꝛ ita ii no ẽ
idẽ corp⁹ q̃ aia resumit nõ dr resurrectio sz magis no
ui corpis assũptio. hc ille. Itẽ iob. 19 dr i carne mea vi
debo deũ saluatorẽ meũ. loquit aũt de visiõe post re
surrectionẽ q̃ pz ex hoc q̃ pceditur in nouissimo die de
terra surrecturus sũ ergo idẽ numero resurget.

¶ Scõa conclusio ẽ q̃ ad idemptitatẽ resurgẽtis re
quirit q̃ hẽat eãdem materiã numero quã p̃ b̃uit. Dã
ponit scũs tho. vbi supra arti. p̃ in solutione 3ᵃ. q. qua
querit vtrũ orgãizat pulueres humãi corpis ad eãdẽ
ptem corpis que i eas dissoluta ẽ redire vbi sic dicit.
in hac q̃one dz cõsiderari quid fieri possit sine idẽpti
tatis p̃iudicio ꝛ qd fiet vt congruentia seruet. quantũ
ergo ad p̃mũ sciẽdũ ẽ q̃ in hoie pñt accipi diuersi p
tes duplicẽ vno mõ diuerse ptes carnis vel diuerse p
tes ossis. alio mõ diuerse ptes diuersaꝝ spẽꝝ totis⁹ et he
rogẽi. s. os ꝛ carnẽ. si ergo dicat q̃ pars materie redi
bit ad aliã ptẽ eiusdẽ spẽi hoc nõ faciet varietatẽ nisi i
situ ptiũ. situs aũt ptiũ variat⁹ nõ variat spẽz in totis
hõgeneis ꝛ sic si materia vni⁹ ptis redeat ad aliã nullũ
p̃iudiciũ generabit idemptitati toti⁹. ꝛ ita ẽ etiã in ex
emplo q̃ ponitur in lra q̃ statua nõ redit eadẽ nũ
ero scõm formã sed scõm materiã. sic aũt statua est hõ
genea q̃ntis nõ scõm formã accidentalẽ. Si aũt dicat
q̃ materia vni⁹ ptis redit ad al am ptẽ alteri⁹ spẽi sic
de necessitate nõ solũ variat situs ptiũ sed etiã idẽpti
tas ipsaꝝ. ita ri si tota materia aut aliqd q̃ erat de vi
tate hũane nẽ i vna in aliã trãsferat. nõ aũt si aliqd q̃
erat in vna parte supluũ transferat in aliã. abla ta ãt
idemptitate ptiũ auferetur idẽptitas totius si loqua
mur de pribus essentialibus non autem si loquamur
de prib⁹ accidentalibus sicut sũt capilli ꝛ vngues de q
bus vr loqui aug⁹. ꝛ sic pz qualiter translatio materie
de pte in partem tollit idemptitatem totius ꝛ qual ẽ
non sed loquendo sõm ꝛgruentiam magis probabile
est q̃ etiaz situs ptium idem seruabitur i resurrectiõe
p̃cipue quantũ ad partes essentiales ꝛ organicas quã
uis forte non quãtuz ad partes accidentales sicut sũt
vngues ꝛ capilli. hec ille. Sile dicit in solutione ad 3ᵐ
p̃me. q. ¶ Tertia conclusio est q̃ si aia petri informa
ret corpus vel materiam corporis pauli non esset idẽ
petrus qui prius. hec conclusio potest haberi ex dcis
sancti tho. ri. quolibet. q. 6. vbi sic dicit. ad hoc q̃ ali
quid sit idem numero requiritur idemptitas principi
orum essentialium. vnde q̃ cũq̃ principiorum essẽtia
liũ i ipso idiuiduo variet necesse est idemptitatẽ nu
meralem ipsius indiuidui variari. cuiuslibet autẽ rei
essẽtialia sunt materia ꝛ forma. vnde si accidentia va
rientur ꝛ mutentur remanentibus principijs essẽtia
libus indiuidui ipsum indiuiduum remanz idẽz. cum
ergo principia essentialia hominis sint anima ꝛ corp⁹
ꝛ hec remaneant sequitur q̃ resurget eadem anima ꝛ
idem corpus. dicendum est q̃ corpora hominum re
surgent eadem numero. hec ille. Item 2⁹ contra gen.
ca⁹. Si. sic dicit. q̃ aũt impossibile sit vnam animaz di
uersis corporibus vniri sic pz. anime enim humane si
drũt spẽ ab inuicem sed solo numero alioqui ꝛ hoies
spẽ differũt. dria autem secundum numerum est fm
principia materialia. opz ergo diuersitatem animaꝝ
humanarum scõm aliquid materiale sũi. non autem
ita q̃ ipsius aie sit mã pars. ostensum est enim supra
q̃ substantia intellectualis nullam materiam habet.
relinquitur ergo q̃ secundum ordinationẽ ad diuer

Ayuntamiento de Madrid

sas materias quib⁹ anime vniuñ. diuersitas ⁊ plitas animarum sumitur eo modo quo sup̃a dictum est. si ergo sunt diuersa corpora necesse ē q̃ habeant diuersas animas sibi vnitas. non ergo vna pluribus vnitur Adhuc oñ sum est sup̃a aiam vniri corpori sicut forma. formas autem ops esse ꝓ̃pis materys ꝓportionabilitas cum se habeant adinuicem sicut potentia ⁊ actus. ꝓ̃pus autem actus ꝓprie potētie cōnūder. nō ergo vna anima pluribus corporibus vnitur. hec ille Ex quibus patz multiplex phatio cōclusionis. ⁊ in b⁹ p̃mus articulus terminatur.

Quantum ad secundum articulū arguit 5 ꝛclusiones poti⁹ 3ᵃᵐ ꝛtra quā arguit durandus di. q̃ cuicunq̃z materie aia viatur in resurrectione ex quo est eadē forma scōm numerū p consequens erit idem petrus scōm numerum. q̃ ꝓbatur p̃ sic ex natura materie scōm pb̃m. 7. metaphysice. maēia scōm se nec ē qd nec q̃ quantum nec q̃ quale nec aliud p̃dicamentoꝝ nec nū ē nihil nec negatio nec p̃uatio sed ē tñ pura potentia susceptiua formarum corporaliū ⁊ p̃uationum ⁊ ideo dicit brūs aug⁹. 12. confe⁰ q̃ materia nec ē corpus nec forma nec aliquid de se formatum ⁊ sic ē ꝓ̃pe nihil. ⁊ tñ non est nihil sed ē aliquid iforme receptiuū oīum formarum. ⁊ ꝛmētatoꝝ de substantia ꝛbis dicē q̃ materia substantiaē ꝓ posse. Ex quo p̃z q̃ ad ītrinsecam naturā materie nulla actualitas oīo ptinet sed pura pōlitas ad recipiendum q̃ cūq̃z actualitatem in materia possibilem recipi. ex b⁹ arguit. sic. qñ aliqd nullā diuersitatem habz ex se sed opz q̃ quā hz vl'hre potest trahit ex alio. s. ex forma sibi indita ⁊ ex dante formam. ex vno formaliter ⁊ ex alio effectiue. ergo materia debet iudicari eadem vel diuersa solum ex forma sibi indita. ex̃ite ergo eadem forma omnis materia sibi vnita nūc ⁊ prius debet iudicari eadem. si aūt hoc ⁊ compositū. maior pro patur ex natura materie que ē q̃ materia sit pura potentia vt statim dictum est. q̃ ex quo materia est pura potentia de se non habet aliquod eē sed solum posse eē sed totum tuū esse ē a forma ⁊ p ꝓ̃ is idemptitas ⁊ diuersitas cum ab eodez hēat quodlibz eē ⁊ eē vnū in se ⁊ diuersum ab alio. materia ergo cum de se nullam habeat idemptitatē sed solum potentiam ad entitatem ex se non habet aliquā diuersitatem sed solū potentiam ad diuersitatem. ⁊ hoc est q̃ dicit ꝛmenta ꝛ sup 2ᵐ metaphysice q̃ in fundamēto nature nihil est distinctum. vocat aūt fundamētū nature materiā p̃mam. ⁊ p̃z minor segē ergo 2⁰. ¶ Scōo sic. nisi tota vnitas materie ⁊ cōpositi eēt a forma tunc aial q̃ nutritur post ꝛuersionem alimenti non esset simpliciter idem q̃ prius ⁊ quo ad essentiam. ꝛñs est falsus ergo ⁊ añs. falitas consequētis p̃z p oama. li⁰ 4. ca. 5. vbi dicit. q̃ panis ⁊ vinū ⁊ aqua in corpus ⁊ sanguinem comedētis transmutaē nec tñ fit aliud corpus q̃ p. ⁊ idē videē sentire arguens p̃mo de generatione. est etiam ad hoc rō q̃ si aial esset aliud essentialiter post nutrimentū q̃ ante aut esset aliud scōm totum aut fm ptez solum. non scōm se totū vt de se p̃z tunc enim in omni nutri⁰ esset noua generatio q̃ o est falsus. nec scōz ptez q̃ aut scōz formam aut secūdum materiam. non scōz formam q̃ vt dr̃ in primo de generatione in hoc dr̃t nutritio a generatione q̃ in nutritione non accipit materia nouam formam que prius non fuit sed fit solum sub forma que prius extitit. in generatione autez accipit materia nouam formam que oīo non fuit nec scōm materiā q̃ aut scōm totum aut scōm ptem. non scōm totuz q̃ materia aialis p̃exīs non fim⁹ tota abstrahitur ⁊ alia totaliter noua inducitur vt de se p̃z. nec secundum ptem q̃ materia non hz de se ptē et partem i essentia sua circū scripta ptialitate q̃ titatiua de q̃ si loquimur. ergo idem animal penitus quo ad substantiam in toto ⁊ in pte est añ nutritionem ⁊ post. ⁊ sic p̃z falsitas consequentis. phatio ꝛñe quia per nutritōez forma aialis fit de nouo in materia alimenti que si de se haberet aliquam vnitatem preter illam quā habz a forma tunc materia post nutritionem differret a materia ante nutritionem. sicut dr̃t totum a parte ⁊ p ꝛñs effect aliud aial saltem in pte. p̃z ergo q̃ materia de se nullā hz idemptitatē aut diuersitatē nisi quā hz a forma ⁊ sic manēte eadem forma erit eadem materia vīcūq̃z veniat ⁊ per ꝛñs idem compositum. ¶ 3⁰ arguit q̃ rōnes ptis opposite non ꝓcedūt. arguūt. n. sic qdā dicentes q̃ si anima petri vniretur materie ū quā hic būt sed illi quā paul⁹ būt nō esset hō idē numero simpliciter quia variato vno de illis que sūt de necessitate ad vnitatem compositi variat ꝛ positus ꝛ sic est hic. ergo rē. maior ab oib⁹ ꝛcedit. phatio minoris quo ad illam partem q̃. s. vnitas cōpositi dependet non solum ex forma sed ex forma simul ⁊ materia q̃ ab illo hz aliquid vnitatem a quo entitatem. sed cōpositum hz entitatem essentialē non solum a forma ꝛ a forma ⁊ materia simul alias tota entitas ⁊ eēntia hominis esset in aia separata. ergo ⁊ vnitatem essentialē Item phatio q̃ materia non sit vna vnitate sue essentie que est potentia a forma q̃ vnum cōuertit cū ente. vnde sicut ī materia est triplex entitas sic ⁊ triplex vnitas. est enim in materia p̃ma pō q̃dam a solo deo effectiue ⁊ a nullo alio quomōcūq̃z. 2⁰ p̃ticipat a forma esse actuale. 3⁰ a q̃titate eē extensū. p̃ obēē vnitas substantialis potentialis. 2⁰ vnitas substātialis actualis. 3⁰ vnitas accidentalis que est p̃ncipiū numeri. modo ista vltima numeratur numero quātitatis cui⁰ ē effect⁰ formalis ita q̃ illi qui dicūt q̃ in augmēto tota q̃titas p̃ristēs corrumpitur ⁊ noua generaē nō possūt saluaē q̃ sit idē quātū puer ⁊ senex ꝛ sit idē hō ⁊ sil'r si ī corpore xp̃i vīuo ⁊ mortuo resuscitato non essz eadē quantitas numero non esset idē quantū numero. sed quo ad 2ᵐ est vnitas actualis substātialis a forma substātiali. vñ ista est tota a forma substātiali ⁊ sola sicut p̃ma a forma accidentali. 3ª est vnitas potētialis quā habet a se non ab alio formaliter sicut nec entitatem verbi gratia in generato ⁊ corrupto est vna materia numero nūerositate essentiali potentiali non actuali nec accidentali. Hanc rationem alq̃ deducunt aliter dicētes sic. ab eodē hz aliquid vnitatē ⁊ entitatē in se. ⁊ distinctionē ab alio. sed mā habet entitatē essētialē nō a forma nec p formā ꝛ nō sine forma. g⁰ habet vnitatē i se ⁊ distinctionē ab alio nō a forma nec p formā nō ergo hz mā totā vnitatē ⁊ distinctionē a forma sic supponūt p̃ozes rōnes. phatur minor tripliciter. p̃ q̃ mā ē ingenerabilis ⁊ incorruptibilis vt dr̃ p̃ physicorū. sed nulla entitas que sit in mā p̃ formā vel a forma ē ingenerabilis ⁊ ꝛcorruptibilis cū p generationē acq̃raē ⁊ per corruptionē amittaē. ergo rē. ¶ Itē 2⁰. realē ꝛpositio ē ad minus duoꝝ realiter differētiū. sed mā ⁊ forma faciūt ꝛpositionē essentialē vel realē. g⁰ sunt duo realiter distincta q̃ nō esset nisi materia scōm se haberet aliquā realē vnitatē ꝓter illā quā hz a forma

Ayuntamiento de Madrid

¶ Itē 3° ꝓbis manet idē sub vtroq; ēmio trāsmutatio nis. ſz mā ē ſbm trāsmutationis q̄ ē a forma in formā. g° eadē est mā sub diuersis formis qōnō possit ē ēi mā bēret tota vnitatē suā a forma. Sed q; iste rōnes nō ꝛcludāt partz. q; cū mā de se sit in pura pō ad eē et tali entitate ꝛpetit ei duplex distinctio vna qua distinguitur a puro nō ente p hoc q; ipsa ē aliq̄ mō ens. alia qua distinguit ab actu p hoc q; ipsa ē potētia. ⁊ de hac duplici distinctiōe ꝓcedit rō q̄ ,pbat q; mā hz aliquā entitatem ⁊ vnitatē in se p quā ē ingenerata ⁊ ꝛcorrupti bilis ⁊ alia a forma realit ⁊ ſbm trāsmutatiōis que est a forma i formā. ⁊ ad hoc sufficit entitas potētialis solū ⁊ vnitas ꝓportionabilit ei corrūdēs. sed de hac non loquimur ſz solū q̄rim° de distinctione mātie a mā et eius vnitate. talē aūt distinctionē ipossibile ē inuenire in mā ſcōm se cū oīs mā sit pura pō tūn. ⁊ per hoc vna nō pōt distingui ab alia ſcōm cōem rōnē potētie cū in hac ꝓueniāt. nec ſcōz numeralē distinctionē potentie a pō. q; numer° eorū que sūt vn° rōis supponit actuali tatē eorū seu entitatē actualē eorū q̄ nūeranē si sūt actu plra. Si aūt solū pnt eē ⁊ nondū sūt pnt gdē plra esse ſcōm nūerū ſz nōdū sūt. cū ergo mā ñ hēat aliquā entitatē actualē ſcōz se ſz oēz quā hz hēat p formā ⁊ a forma. ꝓñs ē q; fm se nō pōt hre aliquē nūerū q̄ distinguat actu ab alia mā. Si āt aliqs dēt q; tota distinctio nūeral ē qdē p formā vel a forma ſz solū quātū ad fieri nō āt q̄tū ad ꝛseruari. ac p b° mā q̄ ē fcā p formā diuersa nūero a q̄cūq; alia mātia sp rūanz alia nec ēcipit aliā vnitatē nūeralē sub q̄cūq; forma fiat de nouo ſz sp retinet ēxritē. ⁊ sic nō opz q; mā q̄ sit sub alia forma sit eadē nūero cū oī mā q̄ p° fuit sub eadē. Dñdū q; nōz qz ſz i causis efficiētib° aliqd possit eē cā i fieri ⁊ ñ i oē tuari nō trū i causis formalib°. nihil enī pōt eē albū sine albedie cū g° forz fit cā ēntitatis ⁊ vnitatis mē p quā vna distinguit ab alia nō efficiēs ſz forma l' ipossibile ē talē distinctionē fieri vl ꝛseruari sine forma. pz g° q; remanēte eadē forz ſcōm nūerū q̄cūq; mā aduēiat ⁊ vñcūq; ē idē bō ſcōm nūerū. ꝓpt b° q; tota vnitas actual' cuiusl cūq; rei ē a forma. ¶ 4° arguit. qz ſcōm hāc viā euadūt multe difficultates q̄ sē circa mātz resurrectōis sic ē illa ō costa ade ō q̄ formatū ē corp° mlieris vt dr. gen. 2° ⁊ ita illa q̄rit si aliqs bō nutrit ex carnib° alī° bois ⁊ de superfluo alimēti generet alī° bō i q̄ illoz talia resurgēt. ſcōm. n. ea q̄ octā sūt p° ñ ōrnt q̄ᵗᵐ ad vnitatē nūeralē resurgētis i q̄ tal' mā resurgat cū ipsa de se nullatz hēat vnitatē aut pluralitatē ſz oīa ista ꝓpetūt ei p forma q̄ si ē eadē totū ꝓpositū erit idē hec durād°. ¶ Cōtra eādē ꝛclusionē arguit. Jo. de neapoli. 2° q̄dlz. q. 6. vbi sic dicit. si aia petri vnirēt mē pauli vl lapidis esset idē petri° nūero q fuit qō pōt sic ꝓbari. Ex ēite eadē fōma nūero ⁊ eadē mā ē idē ꝓpo° nūero. ſz sic ē i ꝓposito ergo ⁊ c. maior pz ō se q; sic ēitas real' ꝓpositi ōpēdet ēxrisece ⁊ essētial' ex sola ēritate mē ⁊ forz sic ⁊ vnitas nūeral' ex vitate nūerali. minor ēt q̄ᵗᵐ ad vnā ptez suppōit. s. q; sit eadē forz ſz q̄ᵗᵐ ad aliā ōclarat. ¶ Ad cui° euidētiā sciēdū ē q; duplex vitas attribuit mē. s. intrīseca ⁊ essētial. ſz p° ē pō quedam de genere subē. ⁊ q̄ᵗᵐ ad talē vitatē dr eē vna mā oiuz generabiliū ⁊ corruptibiliū seu iuicē trāsmutabiliū vt pz i p de generatōe. ⁊ alia ē supuēiēs. s. vnitas actual' ⁊ hec ē etiaz duplex qz quedā ē substātial' quā. s. hz a forma substātiali rōne cui° dr eē vna mā i vno ꝓposito ⁊ quedā ē actual accētal' quā hz a quātitate dimensiua ſcōm quaz dr eē mā generati ⁊ corrupti qz forme earz succedūt sibi i eadē pte mē. mā autē ptialitatē hz a quātitate dimēsiua. ſz ostat q; si aia petri vnirēt mē lapidis vl pauli eēt eadē mātia q̄ p° ēritit sub forma petri cū pēxrītē p mō idēptitatis ⁊ 2°. ad vnitatē āt nūeralē ꝓpositi iste due vnitates mē sufficiūt nec regrif 3° q̄ ,pbat' duplicē. p qz plres ptes mē q̄ēritatiue distincte pnt ꝛcurrere ⁊ de fcō ꝛcurrūt ad vnuz nūero vt pz de diuersis pt ib° mē el' oz ꝛcurrentib° ad generationē mixti qō est vnū nūero ⁊ de mātia cibi ⁊ cibati que p° nutritione ēz sūt i nutrito qō ē vnū nūero. 2° qz si aliq̄ mulier de carnib° bōānis nutrirēt sic q; mātia fet° fuisset sub forma substātiali alī° bois ⁊ tandem ,ples ꝛtinue de bōānis carnib° velcerēt ostat q; i resurrectōe finali materia talis ,plis esset sub formis illoz hominuz q̄z carnibus talis ,plis nutrita fuisset ⁊ mē ei° pasta et p ꝛsis ſb forma talis ,plis ēēt alia materia isto mō ab ea que ꝓius fuit sub eadē forma ⁊ trū talis esset idē bō in nūero qui ꝓius fuit ,ppter vnitatem nūeralē formē substantialis ⁊ ,ppter vnitatē mē nūeralē p̄mam ⁊ 2ᵃᵐ de trib° ꝓpe dictis q̄tuis deesset 3ª. ergo p̄dicte due sufficiūt ad vnitatem nūeralē ꝓpositi nec regrif 3ª. p qō etiā pz 2° p̄ncipalis. q; si aia alicui° bois desineret esse in tota sua mātia ⁊ ō nouo vnirēt toti alicui alī mē eēt idē homo nūero qui fuit. ¶ 2° p̄ncipaliter qz hāc ſcōam ꝛclonē cū p̄dicta ſcōa rōne ēxpsse ponit aug°. 22. de ciuitate dei. cap. xx. vbi agēs de resurrectōne finali querit de illis qui vescūt carnib° bōānis sub qua forma resurgēt. ⁊ rūdet q; sub forma illoz q̄z fuerūt ille carnes et materiā in tali hoīe de° aliūde supplebit. et nihilominus erit idē bō nūero qui fuit. vñ dicit ſic. queritur cū caro hoīs mortui etiā si viuētis caro cui potest ꝛcorporē resurrectōe reddat vt pote quispiā ꝓfectus fame atqz ꝓpulsus vesciat cadaueribꝰ hoiuz. ⁊ subdit rñsionem paucis interpositis reddet caro illi hoī cui° caro hūana p̄mitus eē cepit sua. illi ꝓ quē fames erīaniuit ab eo qui pōt etiā ex alata reuocare reddet. ⁊ subdit qō ē ad ,ppo° q̄tuis ⁊ si oibus pusset modis nec vlla eius mātics in vllis nē latebrīs remansisset vñ vellet eam repararet opē. ¶ 3° qz hec vr eē sniā. Jo. baptiste mathē. 3. potēs ē deus ō lapidib° istis suscitare filios abrahe. ex quo vr q; aie filioz abrahe qui iaz mortui erāt posset vniri mē lapidis ⁊ eēnt nihilominꝰ idē filij abrahe qui fuerāt. vñ dicit tho. sup mat h. p̄dicta vba exponens in q̄ dei inditat potētiā vt qui de nihilo cūcta fecerat possit ⁊ de satis durissimis pplm ,pcreare. p°. n. ſc rudimēta fidei credere deū posse gcqd velit hec io. Ēt in hoc secūdus articulus terminatur.

¶ Quantum ad tertium articulū ñ dendum ē obiectōibus suprādictis ⁊ quidē ad p̄mū durādi dr p̄ q; vtiqz vez ē q; mātia p° i sui pura ēntia ꝓsiderata nō ꝛcludit intrīsece actualitatē alicui°. ⁊. p̄dicamētorum ſz pōm substātialē ⁊ ēntiā potētialē ad recipiēdū q̄libz talē ſcōm trū certū ordinē. ¶ Dr 2° q; mātia p̄ma p̄ius q̄ sit subiecta diuersis formis ⁊ cōsiderata ,p illo pōri vt p̄cedat vnionem sui ad formam nullam hz ptitionē nec distinctionē actualē i se nec vna materia aut pars mē ad aliam hz trū ordinēad diuersas formas gbus pōt subyci ⁊ ꝛsequēt potētiā ad actualem distinctionē ⁊ ad sui pticipationē ſcōm numez ita q; ſcōm diuersas sui ptes subyciat diuersis formis vni° rōnis ⁊ diuersaz rationuz. ¶ Dr 3° q; diuerse partes materie postq̄ fuerūt sub diuersis formis vnitas vel diuersaz rōnum ꝓpetuo retinent aliquē ordinē vel i

Ayuntamiento de Madrid

cliationē vl' ꝓportionē aut respectū vl' aliquā hitudiez ad formas sub qbus fuerūt quē vel quā nō habent ad formas qbus nūq̃ informate fuerūt sicut materia q̃ fuit ī B forma ade hz aliquē ſ ſpectū ad alias ade quē ſi habz ad aniam rp̃i vel alterius cuius nunq̃ fuit pars.

¶ Dicit 4.° q̃ hz vna ps materie nō hēat actualem distinctionē ab alia pte materie nec actualē vnitatē aut idempritatē substātialem aut accidentalē ad seipsaz vel ad aliā effectiue aut formaliter ex seipsa sed ex efficiente ⁊ ex forma substātiali aut accidētali nī talis distinctio ⁊ vnitas materie ad materiā nō solū depēdz ex efficiēte effectiue ⁊ a forma formaliter. verū etiaz subie ⁊ fūdamētalē ex ipa materia sicut cetere rloes depēdēt ex fūdamēto ⁊ subiecto ⁊ termino ⁊ ideo ad idēptitatē talis ſ ſpect' ñ sufficit vitas forme nisi cū hō sit vnitas subiecti ⁊ materie. nō ergo seqũ q̃ stāte vnitate forme substantialis omnis materia sibi subiecta ſ eadem. nec q̃ omnes materie vnite aīe petri si mul vel succesiue sint eadem materia. ¶ Dicitur quinto q̃ illa p̄ma ratio se ipsā destruit. q̃ si ex idēptitate forme sequit idēptitas maēie. q̃ ꝑ oppositū ex diuersitate formaz sequit diuersitas maēiaz eis subiectaz. cū q̃ maēia ꝑ subiecta aīe petri ⁊ maēia 2.° subiecta eidē maneāt sub distinctis formis substātialibus ⁊ accidētalib'. q̃ maēia que desit eē sub aīa petri nō ē annihilata sed ifoꝛmat aliq̃ alia forma substātiali distincta ab aīa petri. q̃ ille materie fuit actualiē distincte ⁊ ex alia pte scōm se fuit actualiē idistincte. q̃ simi fuit actualiē distincte ⁊ idistincte qō ē Sdictio. De ꝑdictis pe. de. p. sic dicit. pōt igt dici q̃ mā q̃ ē sub vna forma distiguit essentialiē ab illa q̃ ē sub alia. Et q̃ aūt semel distincta ē p quascūq; formas trāseat distincta remane at si redeat ad eandē formā. vñ si aīa petri vniat materie pauli q̃ remāsit ī ossib' vl' reliquijs pauli pp vnitatē forme. vñ mā q̃ nūc ē petri habet eādē actualitatē numero quā mā oli petri habuit ſz loquēdo de essentia maēie ī se nō ē id ipsū qō illa ē nec qō illa fuit. quia maēia q̃ fuit petri scōm entitatē suā pōlem aut corrupta ē aut ñmāsit. Nō pōt dici q̃ sit corrupta. q̃ ē icorruptibilē ꝓterea si eēt corrupta maēia succedēs non eēt illa q̃ ens ñ ē ñ ens. si aūt nō ē corrupta sed sub forma ossis vel religiaz ei' nō pōt dici q̃ maēia succedēs fit id ipsū qō maēia ꝓcedēs cū distiguant formis nec q̃ sit aliqd qō illa fuit. q̃ ipa ē id ipsū qō fuit. q̃ nūq̃ corrupta fuit pp qō restat q̃ ista maēia ē maēia petri. illa aūt nō ē materia petri sed fuit q̃ nō ifoꝛmat nunc aīa petri ſz ꝑius pp qō pe. nō ē ille q̃ fuit. q̃ nō bēt ptē essētialē quā ꝑius hūit ſz hz aliq̃ quā nūq̃ hūit. Si quis q̃ velit sustinere communem opinionem potest dicere ad p̄timā rationez diuandi. q̃ mā habet diuersitatez a forma modo quo dictum est. quia sicut quantitas si migraret de subiecto in subiectum daret idē eē q̃tum diuersis q̃ nī bēent diuersa eē substantialia. Sīāt si vnū subiectū trāsiret de quātitate iquātitatē bēt diuersa eē quanta ⁊ vnū eē substātiale qō euertit cū ente. ſz que sit bēt vnā quātitatē fuit vna substātia ꝑfecta que sit duas diuerse. sic ē de maēia respectu forme q̃ trāsiens de forma informā retinet vnitatē essētialē potētialē recipiēs diuersas actuales. vñ fuit due vnitates in cōposito q̃ius nō sit nisi vna forma. et hoc est signū q̃ hāc vnitatē nō hz materia a cōposito alias nō eēt sicut vnitas nūeralis in vna quātō vnitas scōm formā nō est nisi vna oiuz vna quātitate affectoꝛ. vlteriꝰ si forma migraret de maēia in materiā daret idem eē accidentale materieb' hūtib' diuersā essētiam. ſz qā actu que forme iformant materiā faciāt ipsā distictā ⁊ quando vna forma multas materias facit oēs vnam actu. q̃ aūt materia nō fit qd vel quare vel quantum ⁊c. verum ē actu ſz potētia sic ē qd qō nō ē aliud q̃ ē ī gēe sub ē ⁊ inde est q̃ ꝑ actuaē p qd ē nō p quale vel q̃tū ⁊c. hec p. ⁊ bene. ¶ Ad 2.m dicit. p. q̃ nutritū mutaē substātialiē q̃ nutritio ē mutatio substātialis non accideāl'. vnde alimētū nutrit inquātū quid q̃ ex nō subiqs nō fit substātia nec ex nō quātis quātū. q̃ cū nutritio fit ꝑpter restaurationē depditi substātia ōpdiē ⁊ restauraē nō aūt tota nec ps que ē forma nec ps q̃ ē materia ſz ꝑ ptis. aliter nī depdiē et aliter restauraē nā cū ex resolutione nutriti ꝓtigat aīalia generari qō nō est sine materia pōt dici q̃ illa materia que p depditionē ⁊ ꝓsuptionē būidi a calido ꝓsuē ē alia maēia actualiter ab illa q̃ remanet q̃ distinguē p formā ei' qō generaē inde. materia vō que addiē cū fit sub eadē forma non distinguitur ab illa cui addiē ⁊ sic in additione fit mutatio icōm ꝑtem essentialem materiale; non actualem sed potentialē. q̃ facta additione ē potentia facta in toto ad maiozem quātitatem p augmē tū que ꝓius non erat. quando aūt dī q̃ si materia haberet de se vnitatē retineret eā. Dicendum q̃ maēia vnitatē essentialem habet de se ⁊ a se. sed omnis distinctio est per actum. vnde non distinguitur vna maēia ab alia nisi qñ est sub alia forma ꝑpter q̃ illa que additur sub eadem forma nullo modo distinguitur sed illa que separatur distinguitur q̃ fit sub alia forma siue separetur quanta qō magis videtur siue non quanta per hoc q̃ est sub quantitate quando actio ꝓimo eā attigit. hec pe. ⁊ concoꝛditer dictis sancti tho. vnde sanctus tho. sententialiter soluit illud arg.m in multis locis. nam ꝓima parte. q. iij. articulo ꝓimo arguit sic. ſ. loco. si alimentum in virtutem humane nature transiret miḡt est in homine q̃ non posset recedere ⁊ reparari q̃ id quod in homine generatur ex alimento ⁊ recedere ⁊ reparari potest. si ergo diu vineret se quiretur q̃ nihil q̃ in eo materialiter fuit in ꝓincipio siue generationis finaliter remaneret in ipso. ⁊ sic non esset idem homo per totam vitam cum ad hoc q̃ aliquid sit idem numero requiratur idēptitas materie. hoc autez est inconueniens. non ergo alimentū transit in virtutem humane nature. ecce arg.m sequit responsio. Dicendum inquit q̃ sicut philosophus dicit ī ꝓimo de generatōe quando aliqua materia per se conuertitur in ignem dicitur ignis generari quādo autem conuertitur in ignem ꝑistentē dicitur ignis nutriri. vñ si tota materia simul amittat spēm ignis ⁊ alia mā suscipiaē ī ignē erit alius ignis nūero. Si vō paulatī cōbusto vno ligno aliud substituaē ⁊ sic de cinere q̃usq; oio ꝓima ligna ꝓsūmāē semp remanet idē ignis nūero. q̃ sp illud qō additur trāsit in ꝑistens. ⁊ sīlr ē intelligēdū ī coꝛpibus viuentib' ī quib' ex nutrimēto restauraē id qō ꝑ calozē naturalē cōsumetur hec ille. Sīle pōit 2.° sēn. dist. 30. q. 2. artic. p̄ī solutiōe quarti argumēti. d. cū illud qō aduēit ex alimento adgnātū sit ꝓmi ⁊tū ei qō ꝑius erat ⁊ simplr vnū effectuz ex ābobus fit sp fit de ꝓditio ī vtroq; ꝓportiōabilr vñ oz q̃ de vtroq; remaneat', ꝓportiōabilr ⁊ iō nūq̃ contigit secz totū illud qō p' erat. abscedat ita q̃ nihil ꝓiozis maēie remaneat ſz sp manz aliqd ⁊ illud qō aduenit ē vnū cuz eo qō ꝑ at effectum ⁊ iō eadē mā ⁊ idez iudicium manet ꝑ totā vitā sicut pz etiam in igne qui

Ayuntamiento de Madrid

nutritur lignis sp. n. manet idē nūero ignis ḡtuis gb⁹ dam lignis appōitis alia ꝓiumāt. q. illud qō aduēit sē pficit vnū ciz eo q ō ḡerat ⁊ magis eēt ille si fieret ꝓinr tio scōm totū sicut ē i nutrimēto. secus aūt eēt si ex maēia adueniente generarēt ignis vl caro seo: tuz tūc enī ppē oiodā diuersitatē maēie eēt diuersitas se cūdū nūez. hec ille. Sile dicit p quolz. q. 5. i solutione scōi. vitas igt būane nature ⁊ cuiuslibz alteri⁹ rei ē a spē ⁊ iō cū illud qō ē i hoic maneat scōm spēm ḡtuis nō maneat secūdū mām nihilomin⁹ vitas humane natur dr nec de sinit nō idē eē nūero pp mutatōez q ē secūdū materiā q: nō tota materia sil'a forma abstra hit vt alia tota sil formā accipiat. b⁹ enī eēt genera tio ⁊ corruptio sic si tot⁹ vn⁹ ignis ertingueret ⁊ alius tot⁹ accēderet fz aliqua ps maēie ꝓsuit ⁊ aliqua i locū eius subrogat que efficit vna maēia cū pcedēti vel p existēti p hoc q: ei adūgit ad suscipiēdū eādē formā humanā corpis sic si vnū lignū ignis ꝓsumat ⁊ aliō lo co eius appōat erit idē ignis nūero hec ille. Ex qbus pz p q: nullo mō ē sile de alietate maēie q̄ aduenit mu trito ⁊ de alietate maēie q̄ aduēiret ale petri in casu nostro. nā in p casu sp rēanet vna materia scōm nūez aliquali vnitate ⁊ idētitate nō āt in secūdo casu. ⁊ iō i scōo casu nō eēt idē idiuiduū nūero sic i p. Si aut ē q̄rat. vtrū i p casu sit vnū ⁊ idē idiuiduū nūero sim plicit. dicēdus: m bi vr q: ē idē simplr q̄ ad formā nō āt ē idē oio simplicit q̄tū ad materiā potissime cum pbs dicat scōo de generatiōe q: nutriti quelz ps ma net eadē f mi pēm nō āt manet eadē secūdū materiā qs enī nescat q: maēia a ālalis nutrimēto vtētis p calo rem naturalē aligd depdētis ⁊ p vtutē nutritiam ali qd restaurātis nō hz tantā vnitatē vel identitatem a pncipio vsq: ad finē q̄tā hz mā corpoz celestium nec q̄tā hēbit materia corpoz glificatoz ⁊ iō nō oz quere ⁊ tārā vnitatē aut idēpnitatē scōz nūez i gnābi lib⁹ ⁊ corruptibilib⁹ i gb⁹ ē ꝓtinua ō pditio ⁊ acq sitio maēie q̄tā ē i corpibus celestib⁹ aut in subīs sepatis.

¶ Ad 3ᵐ dicitur primo q: rationes opposite partis sunt probabiliores. variato enīz aliquo pncipiorum essentialium spēi vel indiuiduj intrinsecorum neces se ē speciem vel indiuiduum intrinsece variari nec esse omnino idem qō pzius. De hoc sanctus tho. pzia pte. q. 119. articulo primo sic dicit secūdum pbm scōo metaphysice. hoc modo se habet vnūquodq: ad ve ritatem sicut se habet ad eē. illud ergo pertinet ad ve ritatē nē alicuius qō de constitutione nature ipsius sed natura potest cōsiderari duplicitur. vno modo in cōmuni secūdum rationem spēi. alio modo secū dum q̄ est i hoc indiuiduo. Ad veritatem ergo natur alicui⁹ in cōi ꝓsiderate ptinet forma ⁊ mā in cōi acce pta. ad vitatem aūt nature i hoc ꝓticlari considerate ptinet maēia ididuana significata ⁊ forma p bl⁹ ma teriā indiduata sicut ō veritate nāe būane i cōi ē aīa ⁊ corpus sed de vitate nature būane i petro vel mar tino ē hec aīa ⁊ hoc corpus. hec ille. ¶ Dicit 2° q: im probatio illaz rōnum nō sufficit q: fundatur i hac fal sa ꝓsa. f. distinctio actual' numecalis vnius maēie ab alia maēia nō ē sine forma sed p formā. ergo ex vnita te formē sequitur vnitas materie. ista autem ꝓsa nul lius est valoris. tum quia vnitas actualis maēie ad materiam licet quo ad actualitatem sit forma ⁊ i ge nere cause formalis tamen talis vnitas quo ad suum materiale ⁊ in genere cause materialis est ab ipsa ma teria ⁊ iō sola vnitas formē nō infert vnitatem mate rie ad materiam nisi simul cum hoc esse huius sit illi us. tum quia ⁊ si omnes materie que simul actuantur eadez forma substantiali constituant vnam materiaz numero ex illis resultantem non tamen oportet q: illa que nouiter aduenit sit idipsum qō illa que pfuit nec q: materia digiti sit materia pedis. tum quia si i stātes maēie successiue fuerūt sub eadē for⁹ ⁊ postea sunt sub diuersis formis substantialibus ꝓbabile ē dre q: illa que vltimo ē sub anima rationali sit vna ⁊ eadem secundum numerum cum alijs tribus que sunt sub alijs formis cum distinctio formarum neces sario arguat distinctionē materiaz eis subiectaruz ⁊ ꝓpter multa alia ꝓdicta consequentia non valet. vnde ad distinctionem materiarum sufficit distictio formarum quibus simul actualiter informantur. sed ad actualem vnitatem materiarum non sufficit vni tas formē substantialis qua ille materie successiue in formate fuerunt. conceditur tamen q: sicut mate rie simul subiecte distinctis formis siue actualter di stincte ita materie simul subiecte eidem formē sunt vna materia vel constituunt vnam materiam. ¶ Ad quartam dicitur q: ille difficultates licz euaderentur per illam viam non tamen sine multo inconuenienti ⁊ dū euaderēt vnā inciderent in multas alias difficili ores. Opinio autez cōmunis sancti tho. euadit illas difficultates sine quocūq: cōuenienti vt diffuse patz per ipm distin. 4. 4. q. prima articulo secundo in solu tōe. 4. q. ⁊ ad hoc forte aliquid inferius dicē. ¶ Ad argumēta Joannis. de neapoli contra eandem cōclu sionem patet rōsio per ꝓdicta sed ex abundanti dr ad p⁹ negādo minorē pncipalē q: i illo casu non eēt eadē. maēia scōz nūez sub forma. p. que pri⁹ erat sub eadē nec valet ꝓbatio ei⁹. q: i illo casu maēia secūdo adueniens nō haberet aliq̄ā triū vnitatum quas ar guens ponit in ordine ad materiam que ꝓfuit sub for⁹. p. si qdē primā q: lz oiuz gnābiliū ⁊ corrup tibi liū sit vna maēia vnitate essētiali potētiali scōz rōnez nō tū scōm numerū aliud ē enī loqui de materia ꝓma absolute aliud de materia p⁹ but⁹ indiuidui scōm q: oī dit scūs tho. 2° sen. disti. 30. q. 2. articulo p vbi ꝓtra quosdā dr̄tes q: materia equaliter se hz ad recipien dum oēs q̄titates sicut ad recipiēdū oēs formas. ⁊ q: q̄tuncūq: parz sit de materia prima in quouis paruo corpore ꝓtest recipere quantamlibet quantitatem adeo q: ex grano milu posset fieri tot⁹ mūdus ⁊c. Cō tra istos inqꝝ inter alia sic dicit. quando loquimur de mā existente in hac re iam dimittim⁹ consideratiōez materie absolute. non enī potest accipi illud materie quod est in hac re nisi scōm q: est diuisum ab illa par te materie que est i alia re⁹. diuisio autem non accidit materie nisi scōm q: consideratur sub dimensionibus saltez interminatis q: remota quātitate vt p physicoz dr subā erit idiuisibilis. vnde consideratio maēie b⁹ rei est consideratio materie non absolute. sed mate rie sub dimensione existētis. vnde non oportet vt qō cōuenit mē inquātū ē absoluta ⁊ p⁹ sueāt mē exīti i hac re. pr accipitur in hac re existens. q: ex h⁹ recedi tur a ꝓsideratione pzie mē. vñ materia que ē i hac re exīs ñ ē i pō ad totā quātitatē mūdi. fz vsq: ad ōmi natū q̄tū pōt p rarefactōez ꝓseq ⁊c. hec ille. ¶ Di cit 4° q: i illo casu mā 2° aduenies formē petri ñ bret scōam vnitatē cū maēia que pzio subfuit eidē formē f. vnitatē substātialē actualē. q: tlis vnitas nō solū de pēdet a forma. imo a mā vt sepe dictū ē. ⁊ iō variata mā variat talis vnitas. ipossibile nāq: ē illas maēias eē idē, f' vnū essētialiē actualiē q̄ sūt actu sub distictis

Ayuntamiento de Madrid

formis ⁊ de quibus vificanꝭ inuerabilia ⁊ tradictoria
fic aūt ē de mā p̄ fubiecta forme. p. ⁊ de mā fcdo ad
uenierē vt de fe p3. ¶ Ad 2m pncipalē dr q̄ aug. nō ē
illꝰ opinionis q̄ poffit eē idez hō fcōm nūerꝫ hūs fuc-
eeffue duas mās totalē abinuicem diftictas ⁊ i nullo
cōicantes. nec q̄ mā q̄ ē fub vna forma fit eadē nūero
vnitate effētiali fubftātiali aut accidētali pōli vl actu
ali cū mā q̄ ē fub alia forma. nec q̄ duo hoies fimi hē-
ant eādē mām ficut hēt dicere ifte q arguit fed vult q̄
idez hō fcōm numerꝫ pōt habere duas mās fucceffue
fcōm aliquā fui prē diftinctas. De hoc. f. tho. dif. 44.
. q. i. ar. 2° q. 4. vbi 3° loco arguit fic. nō pōt eē q̄ idē in
diuerfis hoib⁹ refurgat. fed pōt eē q̄ aliqd fuit ō vita
te nature hūane in diuerfis hoib⁹ ficut fi aliquis carni
bus hūais vefcef q̄ in fubftātiā eiꝰ trāfcūt. g° nō refur
get i aliq̄ quicqd fuit de vitate hūane nature i ipfo. Si
dicat q̄ nō quicquid ē in carnib⁹ comeftis ē de vitate
hūane nature. ⁊ ita aliqd coꝫ poēit refurgere in p̄ ⁊ ali
quid in 2°. ⁊ ra de vitate hūane nature marie vt ē il
lud qō a parentib⁹ trahit. ſz fi aliqs nō comedens nifi
carnes hūanas filiū generaret o3 q̄ illud qō filiꝰ a pa
rētib⁹ trahit fuerit de carnib⁹ alioꝫ hoiuꝫ q̄s pr̄ fuus
cōedit. q: femē ē ō fuperfluo alimēti vt. phat phs i li°
de aialib⁹. g° illō qō ē de vitate humane nature in ifto
puero fuit ēt de vitate hūane nature in alijs hoib⁹ q̄z
carnes pater comedit. Si dicatur q̄ illud qō erat de
vitate hūane nature in carnib⁹ hōiuꝫ comeftoꝫ nō trā
fit i femē ſz illud qō erat ibi de veritate humāe nature
nō exrīs. Cōtra pōat q̄ aliqs cibef folis embryis i gb⁹
nihil eē videf q̄ nō fit de vitate hūane nature. q: to-
tū qō ē i eis a pentib⁹ trahit. fi g° fupfluitas cibi puer
tif an femē. o3 q̄ illud qō fuit de vitate hūane nature i
embryis q̄ ēt ad refurrectionē ptinēt poftq̄ aiam rati
onalē pceperūt. fic ēt de vitate hūane nature i puero
qui ex tali femine generaf. ⁊ fic cū nō poffit idē refur-
gere i duobus nō poēit refurgere in q̄libz quicqd fuit
de vitate hūane nature i ipfo. ecce argu^m fequit rnfio
Dicēdū igt q̄ fcōm p̄mā opinionē facile ē ad b° rnde
re. q: carnes comefte fcōm illā opinionē nūq̄z funt de
vitate humane nature in comedēte. fuerunt aūt de vi
tate hūane nature i eo cui° carnes comedunt ⁊ ita re
furgēt i p̄ ⁊ nō in 2°. fed fcōm 2^dm opinionē ⁊ 3^tm vnuf
quifq̄z i illo refurget i q̄ magis acceffit ad pfectaz ptici
pationē vtutis fpēi. ⁊ fi eq̄l ē in vtroq: accefferi refur
get i illo i q̄ p̄mo fuit. q: i eo p̄ būt ordinē ad refurre-
crionē ex ɔiūctiōe ad aiaz rōnalē illi⁹ hois. ⁊ ideo fi in
carnibus comefti fuit aliq̄ fupfluitas q̄ nō pertineret
ad vitatē hūane nature i p̄ refurgere poterit i 2°. alias
illō qō ptinebat ad vitatē hūane nature in p̄ refurget i
eo ⁊ nō i 2°. ſz in 2° loco eiꝰ fumetur vel aliqd de eo qō
er alijs cibis in carnez fcōi ɔuerfū ē. vel fi nullo cibo
vnq̄z paftus fuiffet nifi in carnib⁹ hūanis diuina vtus
aliūde fuppleret q̄tum indigef ad pfectionē q̄tritatis
ficut fuppleт i illis q an pfectā etatē decedūt. nec per
b° pūdicat idēpritati i nūero ficut nec pudicat p b°
q: ptes fcōz mām fluunt ⁊ reflūt. ¶ Ad 4^m dō q: fm
p̄mā opinionē facile ē foluere. q: pōit q̄ femē ñ eft ex
fupfluo alimēti vñ carnes cōefte nō trāfcūt in femē ex
q̄ puer gnātur. fed fcōm alias duas opiniones dicēdū
ē q: nō ē poffibile q: totū qō fuit i carnib⁹ cōefti ɔuer
taf in femē q: p⁹ multā defectionem cibi pueniaf ad
dcoctiōem femis qō ē fupfluitas vltimi cibi. illō aūt qō
de carnibus comeftis in femē ɔuertif magis ptinet
ad vitatē hūane nafe i eo qui ex femie generaf q̄ i illo
ex cui° carnib⁹ femē ē generatū. ⁊ iō fecūdū rōem p̄⁹
datā hoc qō i femē ɔuerfū ē refurget in eo q ex feic na
fcitur ⁊ refiduū nature refurget in illo ex cuius car-
nib⁹ cōeftis femen ē generatū. ¶ Ad 5^m dō q: embria
nō ptinet ad refurrectōem aī aiatiōz p aiam rōnalez
i q̄ ftatu puero multū aduēit fupra fubāz fēinis ō fub
ftātia nutriti quia puer i vtero mifis nutrif. ⁊ iō fi aliq
quis embryos vefcaf ⁊ ex fupfluo illꝰ cibi generef ali
quis illud qō erat in fubā feminis refurget i eo qui ex
fefe generaf nifi in illo ɔtnuereē aliqd qō fuiffet ō fub
ftātia feminis i illis ex q̄z carnib⁹ cōeftis femen gene
ratū ē. q: hoc refurget i p̄ ⁊ nō i fcdo. refiduū, ēt carniū
comeftaz qō ñ ē ɔuerfū i femē ɔftat q: refurget in pri
mo vtriq: dīna potentia fupplēte qō deeft. hec ille. ex
gb⁹ p3 q: ñ nullo cafu aia refurgētis vnief matie totalē
nouē gn i cōpof fūpto aliqd pcedētis mē rēaneat illō
āt qō dīna vtute fupplebitur faciet vnū cū priori ma
teria ⁊ fic erit idē coꝫ p qō p⁹ aliq̄li vnitate ⁊ fi ñ oioda
¶ Ad 3^m dr q: in illo dicto Io. bap. li. fuscitare non ſtu
mif. p refuscitare eo° q̄ logmur. f. de refurrectiōe moꝫ
tuoꝫ. ſz p creare vel generare. vt fit fenfus q: de⁹ pōt
er lapidibus creare nouū populū qui ptineat ad fili
os abrahe fpirituales. vel ēt carnales. puta fi lapides
ɔuerteret i pancs ex gb⁹ cōeftis a iudeis generare ⁊ tur
femē q̄ inde⁹ gignet filios. tūc eni ad lfam ex lapidib⁹
gnārētur nouī filij abrahe ñ āt logē ō refuscitatiōe fili
orum abrahe p̄mo:tuoꝫ. iō ar^m non eft ad ppositū ⁊
q̄ p3 p ex positiōem hiero. i arguēdo adductā i q̄ dr
g ō nihilo cūcta fecerat posset de saris diriſſimis po-
pulū pcreaf vñ arguēs vr p alogisātē fop hismate eq
uocatōis. ¶ Ad arg^m 5 ɔclusionē rndet. f. tb. dist. p2e
senti. q. p⁹ articlo p in solutōe tertij. d. illud qō intelli
gitur i mā aī formā remāet i mā post corruptōez ga
remoto posteriori adhuc pōt remanere p̄tus. o3 autē
vt ɔmētatoz dīci i p̄ physicoꝫ ⁊ i li° de substātia orbis
i mātia generabiliū ⁊ corruptibiliū aī formā subālez
intelligere dimēsiōes nō terminatas fm quas attendi-
tur matie disio vt diuersas formas in diuersis ptibus
recipe possit. ⁊ p⁹ separatōem forme subālis a materia
adhuc ille dimēsiones manēt eedē. ⁊ fic matia sub illis
dimēsiōib⁹ exrīs q̄cūq: fōmā accipiat. hz maioꝫ idē
titatē ad id qō ex ea generatū fuerat q̄z aliq̄ alia pars
matie sub quacūq: forma exrīs ⁊ fic eadem matia ad
coꝫ p⁹ hūanum repandū reducef que p̄tus eiꝰ mā fuit.
hec ille. verūta mē posset illā ō dmēsiōib⁹ itermiatis
pcedētib⁹ formā in materia ⁊ remanētib⁹ i matia p⁹
recessū forme subālis i suis vltimis determiatiōibus
reprobauit. iō alr dō est q: f. matia que semel fuit sub
forma petri ⁊ fuit pars petri aliquā bitudinem hz ad
petrū ⁊ ad aiam ⁊ petri quā ñ hz ad alias formas sub
ghus nunq̄z fuit ⁊ ad alia cōposita quorum nūq̄z fuit
pe. Et hec ō qu ftiō. sufficiāt ō qua benedictus deus

LTerū circa quadragesimā ꝛ
tā dist. Querif vtrū corpa sanctoꝫ post re
surrectiōem erūt ipassibilia. Et arguitur
q: nō. oē. n. mortale ē passibile. sed hō post
rsurrectōez erit aial rōle mortale. hec eni ē diffinitio
hois que nūq̄z ab eo separabif ergo corpus erit passibi-
le. ¶ In oppositū arguif q: oē passibile ē corruptibi
le. q: passio agētis facta abuscit a substantia. sed corpa
sctoꝫ post resurrectōem erūt incorruptibilia vt dicit
p^a cor. 15. Beiaf i corruptiōe surget in incorruptiōe. g°
erūt ipassibilia. ¶ In hac q. erūt tres articuli i p̄ po

Ayuntamiento de Madrid

nenk ꝛclusiones . in 2° obiectiones. in 3° solutiones.

Quantū ad primū arti. sit pma ꝛclusio q̃ corpa sãctoꝝ p⁹ resurrectiõem erũt passibilia passione coꝛ dicta ,put ois receptio dicit passio. ¶ Scõa ꝛclusio ē q̃ corpa sã ctoꝝ p⁹ resurrectõem nõ erũt passibilia passione, ppe dicta que ē mot⁹ ꝑter nãm ꝟ. abiectio alicui⁹ ꝛueniẽ tis aut receptio alicuius discõueniẽtis. ¶ Tertia ē q̃ talis ipassibilitas ,puciet ex pleno dñio aie supra corpus . has tres ꝛclusiones põit. l. tho. pñti dil. q. scõa ar ticulo p̃ i solutõe pzie. q. vbi sic dicit. passio dicit dupli citer vno⁹ ꝑter ꝛ sic ois receptio passio dr siue illud q̃ recipit sit ꝛueniẽs recipienti ꝛ pfectiuum illu⁹ siue ꝑtium. ꝛ ab huiusmõi passionis rẽotõe corpa gloriosa ipassibilia nõ dicũtur cũ vt q̃ est pfectioris eis sit auferẽdũ. alio⁹ dicit ,ppe quam lic diffinit daiñ. li° 2° sic. d. passio ē motus ꝑter nãm. vñ immoderat⁹ motus corpis passio eius dicit ꝯ moderatus dr eius opatio. cuy ius rõ ē q̃ oẽ q̃ pati trahit ad fines agẽtis q̃ agens assimilat sibi patiens. ꝛ ió patiẽs iquãtũ huiusmõi tra hit extra ẽminos ,pfos i q̃bus erat. si ergo ,ppe accipi endo passionẽ nõ erit in corpibus sãctoꝝ resurgentiũ põlitas ad passionẽ. ꝛ ió ipassibilia dicũt . hi⁹ autem i passibilitatis rõ a diuersis diuersimode assignat. qdã eni attribuit eam cõditiõi eloꝝ q̃ alr se ha debũt tũc in corpore hũano q̃ mõ se hãt. dicũt eni q̃ elemẽta rẽanebunt illi fm substãtiã. ꝯ q̃litates actie ꝛ passiue ab elemẽtis auferẽt. ꝯ hoc ñ vr vera. q̃ q̃litates actie ꝛ passiue sũt de pfectõe elemẽtoꝝ. vñ si sine eis repiẽ tur elemẽta i corpe resurgẽtis cẽnt mioris pfectionis q̃ mõ sint. ꝛ pterea cũ qualitates ille sint ,ppa accũa elemẽtoꝝ ex forma ꝛ mã illoꝝ creata. videt valde ab surduꝝ q̃ cã maneat ꝛ effectus tollatur. Et ió dicunt aliꝝ q̃ manebũt q̃litates ꝯ nõ hẽbũt ,ppas actiões di uina virute illud faciẽte ad ꝑseruatiõem hũani corpis. Sed hoc ẽt ñ vr posse stare. q̃ ad mixtionem regrit actio actiuaꝝ ꝛ passiuaꝝ q̃litatũ ꝛ cõm pdñium vni⁹ vl alterius mixti, efficũt diuerse complexiõis. qõ oꝝ ponere i corpe resurgẽtis. q̃ erũt ibi corpus ꝛ ossa . ꝛ huiusmõi ptes q̃bus non cõpetit vna oibus cõplexio ꝛ pterea scõm h⁹ ipassibilitas nõ posset poni dos i bea tis. q̃ ñ poneret aliquã dispositionẽ i substãtia ipassi bili. sed solũ ,phibitiões passionis ab exteriori. l. dina virute que ẽt posset idem facere de corpore hois in sta tu huius vite. Et ió aliꝝ dicunt q̃ in ipso corpe erit ali quid ,phibens passionẽ corꝝ gloiosoꝝ. l. nã quinti corꝝ poris quã ponũt venire i cõpositionem corporis hu mani ad conciliãdũ elemẽta in quadã armonia p quã possint esse debita mã aie rõnalis. ꝯ tamen in statu h⁹ vite ,ppter dñium nature elemẽtaris corpus huma⁹ patitur ad silitudinem alioꝝ elementoꝝ. sed i resurre ctione dñabitur nã. ꝯ. corporis. ꝛ ideo corpus huma num reddetur impassibile ad silitudinem corpis cele stis. Sed hoc nõ põt stare q̃ corp⁹ quitum nõ venit mãliter ad cõpositionẽ corpis hũani. vt in 2° li° ē oñ ñũ. ꝛ ꝑterea ipossibile ē dr q̃ aliqua virus nãlis q̃lis ē virus corporis celestis trãsferat corpus humanũ ad ,p rietatẽ glẽ qualis ē impassibilitas corpis gloriosi cũ imutatõem corpis hũani apostolus attribuat virtuti xpi. q̃ q̃lis celestis talis ꝛ celestes pzia cor. 15. ꝛ phil. 3. reformabit corpus hũilitatis nre ꝛc. Et ꝑterea nõ põt nã corpis celestis ita dñari in corpore humano qui nã elemẽtaris remãeat. cui ex suis cẽntialibus ꝑn cipius passibilitas inest. Et ió alr dicendum ē. q̃ ois passio fit per victoriam agẽtis sup patiens. alias non traheret ipꝯ ad suos terminos. ipossibile ē ãt q̃ aliqd l dñcẽt supra patiẽs nisi iquãtũ debilitat dñium ,pprie forme supra mãꝯ patiẽtis loquẽdo de passione que ē cõtra nãm de qua nũc loquimur. nõ eni põt ma subꝯ ci vni ꝛrario ꝛ sine hoc q̃ tollat dñium alterius sup illam vl saltẽ diminuatur. Corpus ãt hũanum ꝛ q̃cũ i ipo erit est pfecte ,sbñ aie rõnali sic ꝛ ipsa erit pfecte subiecta deo. ꝛ ió in corpore gloso nõ poterit esse ali qua mutatio ꝯ dispositõem illaꝝ q̃ pficit ab aia . ꝛ ita corpa illa erũt ipassibilia. hec ille Ex q̃bus pñt for mari rões ,p q̃libꝯ trũ ꝛclusionũ. Pro pzia arguit sic oẽ receptiuũ forme ꝛueniẽtis ē aliq̃lẽ passiuũ. ꝯ corpora sãctoꝝ post resurrectiõeꝝ erũt hi⁹. ergo erũt pas siua passione cõiter dicta. minor ,phat quia sensus be atoꝝ sentiẽt obiecta sibi ꝛueniẽtia. ꝯ quelibet sensa tio fit cũ receptõe spẽi sensibili i organo corpeo g°. Pro 2° ꝛclusione arguit sic. nihil iportãs violẽtiã aut iordi natõem natẽ ponẽdũ ē i corpib⁹ gloſis btõꝝ. ꝯ huius mõi ē passio stricte sumpta. ergo ꝛc. Pro 3° ꝛclusiõe arguit sic. forma substãtialis pfecte dñans sue mat ie ercludit ab ea passionẽ cuiuslibet agẽtis ad pductõeꝝ talis forme ꝛ inducentis oppositã. sed p⁹ resurrectio nem aia pfecte dñabit sue materie. ergo ꝛc. maior pꝯ per⁹ forme cel⁹ corpũ. ꝛ i hoc ꝑmus articlꝯ ꝛminat.

Quantum ad secũdum articulus arguẽduꝝ ē ꝛtra ꝛclusiones singlariẽ ꝛtra tertiã ꝛtra quã scotus arguit. ,phãdo q̃ ipassibilitas corpis gloſi nõ ,pueni at ex pleno dñio aie sup corp⁹ nec ex cessatiõe motus celi ñ q̃dẽ pp p̃mũ . q̃ arguit sic. q̃ aia ñ ꝛpugnat q̃li tatibus elemẽtaribus que sũt i corpe suo. ẽt iquãtum ꝛtrarie nõ reducte ad mediũ i q̃ sũt actiue. pꝯ q̃ sup ponit eas i suo susceptio ꝛ nihil ꝛpugnat ei q̃ẽ exigit i suo susceptio. nec ẽt repugnat effectibus illarus q̃lita tum. q̃ si agũt mutuo non agũt nisi actõe vniuoca sal tem effectus illi nõ repugnãt aie vl q̃ ad magnã iten sionẽ. q̃ cũ h⁹ stãt cũ aia. ꝯ itẽdãt vl q̃ ad magnũ gra dũ. ergo tũc nõ repugnabit aie vt ē forma ꝛformans Si ergo aia ,phibet actiõem illaꝝ q̃litatũ nõ pp repu gnantiã sui ad actõem illaꝝ ꝯ ,pter iperiuꝝ sui per actũ volũtatis q̃lis ex plẽo dñio super corpus ꝯ nõ vi det ,phabile. q̃ supremus ãgelus p solũ ipiũ sue volũ tatis nõ põt ipedire actiõem alicuius cẽ nãlis. cẽ eni nãles nõ obediũt ãgelis ad nutũ q̃tum ad actiõem ꝛ alterationẽ eaꝝ. Dicet forte q̃ iperiũ volũtatis nõ ,p hibet q̃litates illas ad inuicẽ agere. ꝯ ex aia plenarie brã redundat i corpus quedam qualitas ,phibens hi⁹ passionẽ corꝝuptiuã sicut durities ē q̃dã ipassibilitas l. ,phibens hãc passionem q̃ ē facilr icidi. sed ꝛtra hoc q̃ illa q̃litas nõ ē q̃litas celestis. tuꝝ q̃ nec per spiri tas nec lux nec lumẽ. tũ q̃ corpus hũanum cũ sit mix tũ nõ ē receptiuũ q̃litatis celestis. vel ergo erit quali tas elemẽtaris vl ,ppria mixti. ꝯ sine sic sine sic. non i pedit õem actõẽ vl passionẽ. pꝯ hoc ẽt in exẽplo. q̃ ꝯ duricies ,phibeat icisionẽ nõ tamẽ cõbustionem vl aliã passionẽ destructiuã. hoc ẽt ,phat p rõem. q̃ oẽs forme eiusdẽ susceptꝯ ,primi sunt eiusdẽ generis phy sici er. ꝯ. ꝛ. ꝛ. metha. ꝯ oẽs tales sunt ꝯrie vl medie vt habẽt i eodẽ ꝛ. oẽs ãt huiusmõi nõ ,phibẽt actionem mutuã imo sũt pricipia actiõnis mutue. ergo ista q̃li tas ē elemẽtaris vl mixti ꝛ per ons eiusdẽ susceptiui nõ ,phibebit oẽm passionẽ corꝝuptiuaꝝ ꝯ magis erit ꝑnci⁹ agẽdi ꝛ patiẽdi. ¶ Item illa qualitas aut repu

Ayuntamiento de Madrid

gnat alijs qualitatib⁹ ⁊ tũc ñ, phibet oẽm actiõem. qz ẽ eiusdẽ rõis. aut nõ repugnat ⁊ tũc nõ, phibet actiões alicui⁹ illaꝫ ĩ aliã qz iste alie sũt inter se repugnãtes ⁊ ita ꝑncipia mutuo agẽdi. ⁊ ita nulli eaꝫ actiõni ꝓpugnat. Qz ãt cessatio motus celi ñ fit cã buⁿ ipassibilitatis ꝑ baḣ. tũ qz ꝑ b⁹ ẽ articulus. stãte celo. appꝛoriato igne stupe qz ignis ñ corrumpat stupã erroꝛ. tum qz scõm pbm 2° de generatiõe motꝰ celi, ꝑ ãto ẽ cã generatio me qz adducit generãs. g⁹ tãtũmodo facit ad pñtiam vl appꝛoximatiões generãtis respectu materie. ergo si sine motu habeẽ eadẽ pñtia vl appꝛoriatio equefo ret generatio. ergẽ plib⁹ uⁿ si subito ꝑ dinã potentiam sol fieret pñs aeri sicut nũc fit per motũ eodẽ modo illũinaret ⁊ calefaceret sibi supposita sicut nũc calefa cit. imo tũc quidẽ nõ cessaret agẽ ꝗusq; totaliꝫ corrumpisset sibi suppo⁷ si posset corrũpere se. nũc ãt qz ñ in motꝫ ãt super passũ suppositũ mun⁹ agit efficacit ĩ ipꝰ. ¶ Cõtra eandẽ ꝛclusionẽ arguit aureolus, phãdo q ipsta ipassibilitas nõ, pueiat er aliqua forma passiua qz ipassibilitas corporꝫ nõ solũ ꝛsistit ĩ nõ posse pati abiectionẽ formẽ ꝛueniẽtis sed etiam trãslationẽ violẽtã de loco ad locũ. ꝛz hãc secũdã ipassibilitatẽ ñ videt bre posse corp⁹ p aliquã qlitatẽ. qz sic oporteꝛz q per illã fieret fortꝰ ⁊ vlius in resistendo q̃ sit quecũq; potẽtia motiua creata. phaḣ ꝛnia p Aristotelẽ i ō motu aliaũ q dicit q os potẽtiã resistẽtis fortiorẽ quidẽ eẽ põ mouẽte. ꝛz nõ ẽ dare vt videt aliquã potẽtiã i corpore gloso excedẽtẽ vim motiuã oium angelorꝫ vel aliorꝫ mouẽtũ. g⁹ ⁊c. ¶ Scõdo qz illa virtus tollerer passibilitatẽ abiectiuã ipediẽdo agẽs ne ageret. aut g⁹ b⁹ erit subtrahendo actiõem agẽti aut passionẽ materie ꝛz nulla vt⁹ creata põt suspẽdere virtutẽ actiam ab agẽt nec mãm a pati eo q nulla virtus creata põt separ subiectũ a sua, ꝑ passione. agere ãt videt ꝓria passio eẽ virtutis actiue sicut calefacere calozis ⁊ hoc passiuo pse te sũt passio materie ẽ pati fm ꝛmẽtatorẽ 2° celi ⁊ mũdi. ¶ Tertio qz nulla vt⁹ creata põt auferre illud qõ ꝛuenit alicui i 2ᵒ dicendi perse. ꝛz cõpositũ ex elemẽtis ꝛuenit p se scõo mõ pati ⁊ corrũpi. qz ꝓio celi ⁊ mũdi dicit q⁹ per se est qõ oẽ corruptibile corrũpat ⁊ oẽ passibile patiat. ¶ 4° nũq̃ abiectia passio põt ab aliqua forma ipediri nisi ꝑpter manutenẽtiã formẽ contrarie. ꝛz q̃cũq; forma manuteneat ĩ corpe gloso nõ ẽ tãte actiuitatis q⁹ possit resistẽr oi agẽti ꝛrio. ergo nulla talis forma i corpe gloso põt sic manuteneri vt per hoc excludat oĩs passio abiectiua. Dices q illa qualitas ẽ ligãs formã cũ mã. vel vnã formam cum alia ⁊ reddẽs ipsũ sibilẽ separi ab alia. ⁊ ita ꝛz forma non habeat de se q possit manuteneri in subiecto p resistentiam eius ꝛtra oẽ corruptiuũ ñ hoc põt bre mediate illa qualitate. Cõtra. qz tũc oporteret q qualitas illa fundaret formalẽ ꝛrietatem ab actiuis que apta nata sunt agere in corpus ex quo eẽt corpi rõ resistendi oĩ agẽti q̃ posito segtur q illa qualitas posset cõpati oẽ ꝛrium. qz si posset diminui posset corrũpi ⁊ ita nõ redderet corp⁹ incorruptibile. hec ille aureolus. ¶ Cõtra eãdẽ ꝛclusionẽ arguit durãdus, phãdo q ipassibilitas corporꝫ glosorꝫ nõ erit p aliquã formã inherentẽ ꝛz solum p dinã virtutẽ assistentẽ bẽis ⁊, phibẽtẽ actiõem cⁿ libet extrinseci inferẽtis passionẽ. qõ, phat pꝛio sic. qz sicut stari beatorꝫ repugnat passio ꝛtra naturam sic ⁊ motus localis ꝛtra volũtatẽ. inãlitas aũt iporꝫ tayionem ⁊ disciplinã i cognoscẽtibus sed q corpa bta nõ possunt moueri ꝑ volũtatẽ nõ ꝛuenit eis p aliquaꝫ virtutẽ inherentẽ ꝛz solũ per dinã virtutẽ eis assistẽtem. ergo idẽ sentiẽdũ ẽ ō passione que ẽ ꝛtra nãꝫ, phatio mꝰ ꝛis si. n. eẽt i corporibꝰ btis p aliquã virtutẽ intrinsecam q nõ possent ab alio moueri ꝛtra volũtatẽ oꝫ q in quolibet btõ eẽt tãta virtus in resistendo q̃ta eẽt in quocũq; alio ipellẽdo. illud ãt nõ ẽ verũ. qz scõꝫ hoc oꝫ in minimo btõ ad hoc q nõ posset moueri contra volũtatẽ eẽ tantã virtutẽ quãta est in quocũq; homine vel angelo alioquin si non eẽt tãta posset moueri ab alio ꝛtra volũtatem. ponere ãt i mino beato equalez virtutẽ cũ oibus alijs tã boibus q̃ angelis iconuenienꝰ ẽ cũ scõm nãm angeli excedãt boies ⁊ scõm gliaz sint gradus tã in boibus q̃ in angelis ergo ⁊c. ¶ Scõa rõ talis est qz passibilitas ꝓprie dicta ⁊ corruptibilitas sibi conuẽdẽt. ergo ⁊ ipassibilitas ⁊ incorruptibilitas. ꝛz incorruptibilitas btõꝫ nõ erit p aliquã virtutẽ ibe rentẽ vt, phabiẽ. ergo nec ipassibilitas. phaḣ minor. qz effectꝰ cõis regrit cãm cõem. ꝛz incorruptibilitas p⁹ resurrectõem erit cõis bonis ⁊ malis. ergo in eis erit per aliquã cãm cõem. sed i malis incorruptibilitas ñ erit per aliquã formã inherentẽ. ergo nec in bonis. Qz ãt in malis non sit incorruptibilitas p aliquã formaꝫ inherentẽ. phatur ex dictis alioꝫ qui tenẽt oppositam opinionẽ. hoc. n. exꝑsse ꝛcedũt. Et, phaḣ per rõnem qz cũ passio, ꝑpe dicta sit via ad corruptiõem vt dicit scõo de generatõe. si aliqua forma, phiberet corruptionẽ in dãnatis, phiberet ⁊ passionẽ qz ad vtrumq; se ertẽderet virtus eiꝰ nec ageret libere vt vnũ, phiberet aliud vo permitteret. cũ ergo i dãnatorꝫ corporibꝰ ñ, phibeat passio, ꝑpe dicta pꝰ q nõ, phibebit corruptibilitas per aliquã formã inherentẽ. ¶ Tertia rõ talẽ q̃ aug⁹. in epistola ad dioscoꝰ sic dicit. sicut ab igne fornacis caldeorꝫ abstulit deus virtutẽ cõburẽdi q̃tus ad aliqd qz. f. corpa pueroꝫ illesa fertiata sũt q̃ mãsit q̃tũ ad aliqd qz illo igne cõburebanẽ ligna. ita auferet ab oibus corruptionẽ ⁊ dimittet eis nãm modo ꝑ dicto. f. ipediendo excessũ actiõis ⁊ sic impassibilitas erit in corporibus beatorꝫ per hoc q virtus dina beatis assistẽs, phibebit actionem cuiuslibet extrinseci inferẽtis corruptionẽ. ¶ Quarta rõ ẽ qz effectꝰ puatiuus nõ requirit nisi cãm puatiuã. ꝛz ẽ ipassibile ẽ qui dam effectus puatiuus. ergo nõ requirit nisi cãm puatiuã. nõ ergo oꝫ q corpora gliosa sint ipassibilia p aliquã formã inherentẽ. hec durãdus. ¶ Cõtra eandẽm cõclusionẽ arguit bericus. 9. quolibet. q. 16. vbi sic dicit oꝫ q illud per qõ corpus bẽm ẽ ipassibile sit tale q̃ pheruet ipꝰ ne ab aliquo iteriori vl exteriori pati possit nisi a solo deo nec hoc põi põt virtus eiusdẽ ꝛis vt argumentũ ẽ. nec celestis qz celũ nõ venit i cõpositionem cuiuscũq; corporis oꝫ ergo q sit aliquid positiuũ supnãle per qõ corpus btũ oio sit ipassibile. dicũt ãt aliq q hec virtus nõ erit aliud q̃ glia aie per quã corpus suũ erit plenarie subiectũ sibi, ꝑpter qõ i corpore nõ poterit eẽ aliq̃ passio ꝑ eius dispositiõem. qz passio ñ fit ab aliq̃ agẽte i passũ nisi qz virtus forme dbilitaẽ supta patiẽs. ꝛz bꝰ ñ sufficẽ q̃ q̃tũcũq; corpus sit subiectũ aie si nihil receptiuũ sit i corpe perqõ in se vl a se sit ĩ passibile. qz q ñ patiaẽ hoc bꝰ ex illa subiectõe vt dicũt. ex bꝰ g⁹ bene hẽbit q nũq̃ patietur. ꝛz nõ q̃tũ ẽ de se sit impassibile. nos autem querimus cãm ipassibilitatis qua nec pati possit. si enim dominium aie super corp⁹ ñ põt debilitari. posset tũ ẽbilitari virtus alicuius qualitatis ⁊ si nũq̃ debilitaret ⁊ sic posset fieri passio a qualitate vincẽte. nos autẽ q̃rimus corpus

Ayuntamiento de Madrid

ipassibile qõ ex se necesse ē nõ pati. vñ ex ista rõe nõ pt poni corpus ipassibile pp gliam aie nisi ponēdo q aia hoie det eē corporeū. vt hõ ñ sit cõpositus nisi ex aia ⁊ materia pria. vbi nõ video aliquã mixtõem nec forma elemẽti nec illã que ē ex elemẽtis nec aliã cõrupti onem q̃ sepatõem aie a materia. nũc ãt nos ponimus sepatõem aie a corpe qõ hz eē corpeũ p formã que resultat ex elementis ex quib⁹ cõponit que p suã pñtiã continet aiam. qz si sola aia sit forma i hoie non video cãm corruptiõis siue aia sit glificata siue nõ. qz si corpus humanũ ex se passiuũ ē scõm aliã formã q̃ sit aia oz q sit ipassibile ex dispositõe posituia scõm se pret aiam ⁊ q imutet corpus imediate. cũ de passibili fit ipassibile. ⁊ silr hõ de mortali factus immortalis non notiam vitã assumẽdo sz quẽdã modũ vite ita q p ipossibile aia nõ gloriosa corpi exñti cũ tali dispositiõe cõiũgeret immortalis eēt hõ. Si ãt homo eēt cõpositⁿ ex aia ⁊ sola materia prima. cũ materia pria ex se sit incorruptibilis sicut corpus cum illa dotẽ nõ pōt poni ista via q sit ex se corruptibilis. hec bẽricus ⁊ in hoc scõs articulus terminatur.

Quantum ad tertiũ

articulũ rñdẽdũ ē obiectiõib⁹ supradictis. Et qdẽ ad argumẽta scoti p loco inducta cõtra conclusiones. s. de dñio aie beate sup corpus gloriosum. Dicit q aia beata nõ phibet actiõem q̃litatũ elemẽtariũ adinuicē i corpore glorioso pp repugnantiã sui ad tales q̃litates vl ad earũ effectus nec solũ pp solũ iperiũ voluntatis sed ꝛc. qz si ex aia plenarie btã redũdat quedã q̃litas i corpus. phibẽs hi⁹ passiones corruptiuã sic argumẽto fcitur. vñ lz ipassibilitas fz rõem nõis videat iportare solã puatiõem. tñ cã eius erit in corporibus gloriosis aliq̃ forma passiua. De hoc. s. tho. pñti dist. q. 2ª articlo p i solutione scõe. q. sic dicit. ipassibilitas pōt duplr cõsiderari vl scõm se vel scõm cãm suã. si scõm se cõsideret qz solã negatõem vl puatiõem iportat nõ suscipit magis ⁊ minus. sed erit equalis i oibus beatis. Si aũt cõsideret scõm cãm suã sic erit in vno maior q̃ in alio. cã aũt eius ē dñium aie sup corpⁿ. qõ quidẽ dñium creatur ex hⁿ q fruit deo iuiolablr. vñ i illo q pfectius fruit ē maior ipassibilitas hec ille. Itẽ ibidẽ pria. q. i solutione secũdi sic dicit. forma ligat potentiã materie determinãdo ipam ad vnũ fz q dñat sup eã. ⁊ qz i rebus corpalibus ñ pfecte dñat forma sup ra mãm nõ pōt pfecte ligare ipam qn recipiat in ēdum p aliquã passionẽ dispõem ꝛriaz forme. lz i sãctis post resurrectiõem aia dñabitur supra corpus nec illud dñium aliquo⁹ poterit auferri qz ipa erit imutabilit deo subiecta qõ non fit i statu inocẽtie ⁊ iõ i corpibus illis manz eadẽ potẽtia ad formã aliaz que nũc ē q̃ttum ad substãtiam potenne lz erit ligata pp victoriã aie sup ra corpⁿ vt nunq̃ i actũ passionis exire possit hec ille. Itẽ articlo 3º i solutõne prime. q. sic dicit. corpⁿ gloriosum erit oio subiectũ aie glorificate nõ solũ vt nihil in eo sit qõ resistat volũtati ispⁿ qz hⁿ fuit ēt i corpe ade. lz ēt vt sit in eo aliq̃ pfectio effluens ab aia glorificata i corpⁿ p quã bile reddatur ad pdictã subiectõez. q̃ quidẽ pfectio dos glificati corporis dicit. aia ãt iũgitur corpi ñ vt forma sed vt motor ⁊ vtroque mõ oz q corpus gloriosũ aie glorificate sit sũme subiectũ ⁊c. Itẽ dist. 49. q. 4. articulo. 5. i solutione tertie. q. sic dicit. aia ē forma corpis ⁊ motor. vñ cũ dotes corpis ad hⁿ ordinẽt vt corpus pfecte subuciat aie hoc erit vt subuciat ei pfecte ⁊ sicut forme ⁊ sicut motori. A forma ãt i mã tria causant. s. eē substãtiale vires ⁊ forme secũdarie. s. accidẽtales ⁊ ambozũ seruatio. corpus gⁿ gloriosũ iquãtũ pfecte subditur aie q̃tũ ad eē substãtiale qõ ab ea hz. sic ē dos subtilitatis. Et hoc eni corpⁿ gloriosũ subtile dicit q pfecte ab aia iformat. iquãtũ vo pfecte subditur ei vt forme secũdũ formas accidẽtales que sũt i corpe ab aia sic ē dos claritatis. iquãtũ vo corpus gloriosum pfecte ab aia seruat sic ē dos ipassibilitatis. ex hoc eni ipassibile dicit q ex vi aie seruat imune ab oi lesione. sed in quãtũ corpus pfecte subdit aie vt motori sic ē dos agilitatis. corpus eni scõz hoc dicit agile q ad oẽs actus aie ē expeditũ ⁊ ppatũ. hec ille. Itẽ ibidẽ i solutiõe secunde q. sic dicit. beatitudo i gliã pncipaliter ē in mente sed p quãdã redundãtiã veritat ēt ad corpus vt beatitudo hõis fz corpus dicat. fz q ipiũ aie deo iuncte p fecte ex segt. vñ sic dispositiões que sũt i aia btã ad p fectã opatiõem q̃ deo iũgit dicũtur aie dotes. ita dispositiões que sũt i corpe glorioso ex gbus corpus efficit pfecte aie subiectuz dicũtur corpis dotes: hec ille

Ex gbus apparet q secũduz mẽtẽ eius quelz dos corpis gloriosi ē aliquid positiuũ subiectiue exñs in corpe glorio. tũ qz hoc requirit pfecta subiectio corporis glosi ad aiam. tũ qz hoc requirit nobilitas ipassibilitatis ꝛgimnis excedẽs ipassibilitatẽ pmi stat ade tuz qz hoc requirit ipassibilitas pñie excedẽs ipassibilitatẽ vie que posset prestari alicui per solã ꝓtutis dinine assistẽtiã vt iprobatiõe ꝛclusionis dictũ fuit. pro hac pte arguit. p. de. p. o. q. pbabile vñ q ipassibilitas sit paliquid positiuũ ex pte aie q̃ ipa ita p hoc dñetur corpi vt a sua subiectiõe ñ possit eripi nec auferri sibi. sicut. n. i originali iusticia aia erat subiecta deo ⁊ corpus aie ita multo magis i glia. pp qõ sicut hitus hz gbus pfecte deo subdit. sic. pbabile ē q bẽat hitus gbus ꝛtienienti⁹ psit corpi non quibus corpi alligẽt ne corrũpat sic alie forme. qz ipa ē incorruptibilis. nec vt ipa ē iũgat corpi qz nihil cadit mediũ sed magis cõsequit vnionẽ illã siue sit in eē aie respectu corpis sicẽ gra respectu dei siue i pō. itellectus ãt volũtatis vt ō volũtatẽ nihil i corpe patiat qõ eēt pena siue ille hitⁿ

Ex na de dotibus aie sine gra magis pfectã siue aliqd aliud. Itẽ i corpe hⁿ ēt pōi pōr vt sicut p sanitatem nãlẽ ē magis subiectũ aie sic ⁊ p talẽ hitũ qui sãitas ⁊ vigor dicit. qz vnũquodq; agit sicut natũ ē agi. vñ cũ corpus sit natũ retineri ab aia certa periodo mediãti hⁿ quibusdã q̃litatib⁹ ñ ē icõueniẽs superifudere qualitates quibus perpetuo ibi teneat. Et si dicat q̃ ille q̃litates sũt ppẽ interiorẽ ꝛsũptiõem i mixtis ñ ē vez imo ēt in sũbtus que ñ pñt corrũpi ab intra sed tñ ab extra sũt qualitates gⁿ defẽdũt se a corruptiõe violẽta. ne ergo pfectio corⁿ inferior que nõ solũ dina p tectiõe lz a se defendunt illis defit sic ⁊ hic sicut beati lz dina ptectõe possint a petõ pseruari qõ ledit aiaz tñ ēt itra se hñt aliqd q̃ pñt se pseruare sic. ⁊ q̃ttus dia vitⁿ eq̃ sine forma iberente possit pseruat corpⁿ a ꝛrio tñ ad nobilitatẽ eorz pertinet ñ subuci alu corpori a quo non solũ nõ patiãtur. sed nec possint pati. vñ tũc non poterũt nec a luce celesti altari nec a calore vel frigore ⁊ hⁿ. ppẽ se. Itẽ alr fuit corpus rñ icorruptibile i triduo ⁊ alie post resurrectõem. lz i triduo erat incorruptibile p ꝓtutẽ assistentẽ solũ. gⁿ pⁿ resurrectiõez pꝓtutẽ iberentẽ. Itẽ qñ rñs assũpsit similitudies dotium ambulãdo sup aqs ⁊ hⁿ ñ pp hⁿ hũit dotes. lz tũc hũit ꝓtutẽ assistentẽ. gⁿ dotes dicũt aliqd itrinsecũ i eis po

Ayuntamiento de Madrid

sitiuũ. vñ apostolus dicit q̃ oz corruptibile induere i
corruptibile ⁊ q̃ immutabũ ⁊ multa alia q̃ notãt qua
litates ifozmãtes hec. p. ⁊ bene. ¶ Dicit scdo q̃ pria
iprobatio huius resp̃sionis nõ vz qz pcedit ex iluffi
cięti diuisiõe. dicit enĩ q̃ ipaffibilitas ⁊ quelibet alia
dotiũ corpis gloziosi nõ ē q̃litas celestis nec qualitas
elementaris nec q̃litas corpis mixti ſz qualitas supnatu
ralis nõ depẽdẽs effectie ex actõe alicui⁹ corpis nec
ex q̃cũq; actõe vel passione seu mixtõe corpoz resul
tãs. pt tñ dici qualitas mixti subiectie qz subiectũ ci⁹
erit mixtũ. ſ. corpus hũanũ. ⁊ iõ cũ sit supnaturalis pt
pbibere oẽm actõem corpis itrinsecã vel extrinsecaz
subiecti ppzn corruptiuã. De hoc fictus Tho. dist.
43. q. pria articulo pzio i solutõe 3ª. q. sic dicit. ē aliqs
motus siue actio cuius nã nõ ē pnci⁹ nec ĩminus ⁊ tal
motus q̃ncq; ē a pncipio supra naturã vt pz de glozifi
catõe corpis ⁊c. Jtẽ dist. 44. q. 2ª articulo p. q. pria i
solutõe tertij sic dicit. q̃litates elementares sũt instrũ
aie. vt pz 2º de aia vbi dicit q̃ calor ignis i corpe aialis
regulat i actu nutriẽdi p virtutẽ aie qñ ãt agẽs ē pfectũ
⁊ ita ñ ē aliquis defectus i istrõ nulla actio, pcedit ab i
strõ nisi scõm dispositõem pncipalis agẽtis. ⁊ iõ i coz
poribus sctõz post resurrectõnẽz nulla actio vel pas
sio poterit pueire a q̃litatibus elemẽtaribus q̃ sit cõ
tra dispositõem aie que itẽdit oseruare corp⁹ hec ille.
¶ Dicit 3º q̃ scda iprobatio rñonis ñ vz. cũ eni dicit
q̃ oẽs forme eiusdẽ suscepti primi sũt eiusdẽ generis
physici. ⁊c. bº solũ hz vez i formis nãlẽ educibilib⁹
de potẽtia subi ⁊ ad q̃s subiectũ ē i potẽtia passiua na
turali. ñ ãt ō illis ad q̃s se hz solũ i potẽtia obediẽtiali.
cuius sũt q̃litates corpis gloziosi. De bº. ſ. r. distin. 48
q. scda articulo pzio i solutõe tertij sic dicit. p tãto dr
deus die. 7. a nouis creaturis ꝛdẽdis cessasse qz nihil
postea facũ ē q̃ ꝑus ñ pcesserit i aliq̃ similitudine scõm
genus vl spẽm vl ad minus sicĩ pncipio seiali vel etiã
sicĩ i potẽtia obediẽtiali. dico q̃ q̃ nouitas mũdi futu
ra pcessit quidẽ i oporibus. 6. diez i quadã rẽota similitu
dine. ſ. in gla vl gra angloz. pcessit ẽt i potentia obe
dientie que creature tũc est indita ad talez nouitatez
suscipiendã a deo agente hec ille. Sile dicit pria qte.
q. 73. articlo pzio i solutiõe tertij arguñti. ¶ Dicit 4º
q̃ tertia iprobatio supradicte ꝛclusionis non valz tũ
qz supponit illud q̃ stari negatũ est. ſ. q̃ qualitas q̃
dicit ipaffibilitas sit eiusdez generis cũ qualitatibus
elementaribus. tũ qz supponit q̃ forma alteri non re
pugnãs non pbibet actionem illius. dicit enĩ q̃ ipaffi
bilitas non repugnat qualitatibus elementaribus. ſz
cõpatit eas. nec pbibet oẽm actõem vl passionẽ illaz
sed solũ actõem vl passionẽ q̃ sit ꝑtra dispositiõez aie
⁊ eius naturalẽ itẽtionez ⁊ icliationem que itẽdit oser
uare corpus. vt dictum ē. ¶ Dicit 5º q̃ a pncipio dici
potuit q̃ hz aia iquãtũ ē forma ifozmãs nõ repugnet
qualitatib⁹ elaribus actis ⁊ passiuis nec oẽbus effecti
bus illaz. aut actõibus ⁊ passionib⁹ tñ iquãtũ ipa est
forma pfecte dñans sue materie ⁊ pfecte eĩ sibi subiici
ens ⁊ ligãs eius potẽtiã ⁊ determinãs eius ꝛfusionem
ad vnũ actũ ipsa vt sic repugnat ꝛordinans actionibus
⁊ passionibus qualitatũ sui suscepti p quas posset ab
eius dñio ⁊ subiectõne eripi ⁊ ad aliaz dispositionem
disponi. isto mõ enĩ forma celi dñat sue materie fm
multos q̃ ponũt in celo materiã eiusdẽ rõis cũ macia
corpoz generabiliũ ⁊ corruptibiliũ. ⁊ iõ aia sic dñans
suo corpi pbibet oẽm passionẽ abiectiuã rã ab intrin
seco q̃ ab extrinseco ⁊ tale dñium ē pma cã formalis
ipaffibilitatis ſz cã pria dici possit aliqua qualitas ef
fluens ab aia i corpus fit sibi subiectũ. ⁊ sic pz q̃ argu
mẽta scoti. primo loco ꝑtra ꝛclusionem iducta nõ pce
dũt. ¶ Ad ea vo que scdo loco ꝛ andẽ ꝛclusionem
iducit dicit p q̃ cessatio motus celi ē aliqualis cã in
corruptibilitatis corpoz tam beatoz q̃ dãnatoz. licz
dna iusticia sit cã pncipal talis icorruptibilitatis. De
hoc. l. r. d. 44. q. tertia articulo p i solutõe 2ª. q. sic dicit
Cum. i omni motu oporteat ē aliq̃d pncipiũ mot⁹ ou
pliciter aliqs motus vl mutatio a mobili remouetur.
vno mõ per hoc q̃ deest principium motus. alio mo
do per hoc q̃ pnci⁹ ipedit. Corruptio aũt mutatio
qued ã ē. vñ duplr pt tingẽ vt corpus q̃ ex ꝛditione
suoz pncipioz corruptibilitatẽ hz icorruptibile red
datur. vno⁹ ex hoc q̃ pncip⁹ ad corruptõnem motus
totalr rollit. ⁊ hoc modo corpa dãnatoz icorruptibi
lia erũt. cũ enĩ celũ sit pnci⁹ alẽans p motũ suũ localez
⁊ oia alia agẽtia secunda i virute ipius agãt ⁊ q̃ si ab ip
so mota oz q̃ cessãte motu celi nihil sit agẽs q̃ possit
p alteratõez aliquã corp⁹ trãsmutare a sua naturali p
petate. ⁊ iõ p⁹ resurrectõem motu celi cessãte nulla q̃
litas erit sufficiens vt corp⁹ hũanũ alẽare possit a sua
naturali qualitate. corruptio ãt ē ĩminus alẽatõnis sic
⁊ generatio. vñ corpa dãnatoz corrũpi nõ poterũt. ⁊
hoc oseruit dine iusticie vt ppetuo viuẽtes ppetuo pu
niãt q̃ dina iusticia fgrit sicut ẽt nũc corruptibilitas
corpoz deseruit dine puidẽtie p quã ex aliqbus cor
ruptis alia generanť. Alio mõ tingit ex hoc q̃ pnci⁹
corruptiõis ipedit. ⁊ hoc mõ corp⁹ ade icorruptibile
fuit qz ꝑie qualitates i corruptiõe hõis exrtẽte ꝛtine
banť p gfam i noie ne ad dissolutõem corpis agẽr pos
sẽt ⁊ mlto plus ꝛtinebanť i corporibus gliosis q̃ erũt
oio subiecta spũ. ⁊ sicĩ corpibus beatoz post cõez re
surrectionẽ ꝛiũgẽť duo ꝑdicti modi icorruptibilita
tis. hec ille. Jtẽ ibidẽ i solutõe 3ª. q. sic dicit. pncipalis
cã quare corpa damnatoz ab igne ñ ꝛsumẽť erit di
uina iusticia qua eoz corpa ad penaz ppetuaz sẽ addi
cta. sed dine iusticie seruit ẽt naturalis dispõ ex parte
corpis patiẽtis ⁊ ex parte agen⁹ qz cũ pati sit recipere
quod dã duplex ē modus passionis scõm q̃ aliquid in
alio recipi põt duplr. Potest enĩ aliqua forma recipi i
aliq̃ subiecto scõz eẽ naťale materiaľ sicut calor ꝛcipi
tur ab igne i aere ⁊ scõz hũc modũ receptionis ē vnus
modus passionis q̃ dicit passio naťe. alio⁹ aliquid reci
piť i alẽo spũaľ p modũ cuiusdã itẽtionis sic similitudo
albedinis ꝛcipit i aere ⁊ i pupilla. ⁊ hec recepto assimi
latur illi receptioni qua anima recipit similitudines
rez. ⁊ scõm hunc modum receptionis ē alius modus
passionis qui vocať passio aie. qz q̃ post resurrectio
nem motu celi cessante nõ poterit q̃ aliq̃d altera
ri a sua naturali q̃litate vt dictũ ē. nullũ corpus pati
poterit passione nature. vñ q̃ztũ ad hũc modũ passio
nis corpora dãnatoz ipaffibilia erũt sicut ⁊ incorrup
tibilia. sed motu celi cessante adhuc remãebit passio
que ē per modũ aie. qz aer a sole illũiabitur ⁊ colozũ
dñas differret. vñ scõm hũc modũ passionis corpora
dãnatoz passibilia erũt. ⁊ qz tali passione sensus perfi
citur iõ in corporib⁹ dãnatoz sensus pene erit sine mu
tatõe nãlis dispositiõis. corpora vo gloziosa ⁊ si recipi
ant aliqd ⁊ quodãmodo patiuntur i sentiendo non
tñ passibilia erũt qz nihil ꝛcipiẽt p modũ afflictiui ⁊
lesiui sicut recipient corpora dãnatoz que ob bº passi
bilia dicũť hec ille. ¶ Dicitur 2º q̃ pria iprobatio bº
resp̃sionis q̃ fundãť in articulo parisiensi non valet.

Ayuntamiento de Madrid

tũ q; articuli parisienses idigent bõa correctõne vt dicit Godofredus. s. quoliber. q. 5. potissime vbi tãgũt doctrinam sancti Tho. tũ q; articuli illi tã per ecclesiam q̃ per vniuersitatẽ parisiensem reuocati sũt. vbi tangũt dictã doctrinã. tũ q; articulus ille recitat glosam sicut dicta xpi ⁊ sanctoꝝ ⁊ canõis que sũt maioris auctoritatis. pẕ. n. sic glosari q; erroneũ ẽ asserere q; stãte celo ignis appropinquat. stupe nõ possẕ stupã corrũpere per quãcũq; potentiã creatã vl increatã. q; hoc eẽt derogare dine oipotentie. nõ ãt ẽ erroneũ si intelligat q; hoc nõ põt fieri per cãs naturales nec sine miraculo ⁊ multis alijs modis potest articulus glosari. Dicitur 3° q; scõa ipsoratio nõ valet non enim motus celi ẽ cã generatõis ⁊ corruptõis tãtũmodo. q; adducit ⁊ abducit generãs ⁊ corrumpens. nec solũ q; facit ad pũctum aut absentiã solis vel alterius celestis corporis. ve; ẽt q; oẽs alij motus corporales naturales ⁊ alteratiui corporꝝ dependẽt ab illo sicut a primo sui generis ⁊ sicut ab actõe cẽ superiorꝝ. l. substãtie separate. De hoc beatus tho. de potẽtia dei. q. 5. articulo 8. sic dicit. sicut habetur i libro de causis q̃ pria cã retrahit actiõem suã a cãto. eo q; cã scõa retrahat actionem suã ab eodẽ eo q; cã scõa hẕ hoc ipm q; agit per actõem cause prie in cui virtute agit. cũ ãt oẽ agens agat scõm q; ẽ in actu oꝝ scõm hoc accipere ordinem cãẕ agentiũ scõm q; ẽ ordo earũ i actualitate. corpora aũt inferiora min hãt de actualitate q̃ corpora celestia. nã in corporib inferiorib nõ ẽ tota potentialitas cõpleta per actũ. eo q; materia substãs vni forme remanet in potentia ad aliã formam q; nõ ẽ in corporibus celestibus. nã materia celestis corporis nõ ẽ in potentia ad aliã formã. vnde sua potẽtialitas tota est terminata per formã quã hẕ. substãtie vero separate sunt perfectiores i actualitate q̃ et corpora celestia. q; non sũt cõposite ex materia ⁊ forma. sed sũt quedã forme subsistentes que tũ deficiũt ab actualitate dei que ẽ suũ eẽ q; de alijs formis separatis nõ ꝓtingit. sicut et videmus q; elementa ẽt se superãt iuicẽ scõm gradũ actualitatis eo q; aqua plus hẕ de spẽ q̃ terra ⁊ aer q̃ aqua ⁊ ignis q̃ aer. ita ẽ ẽt in corporib celestibus ⁊ in substãtijs separatis. ea ergo agunt in virtute corporꝝ celestiũ ⁊ corpora substantiarum separatarꝝ agunt in virtute. vñ cessante actõe substãtie separate oꝝ q; cesset actio corporis celestis ⁊ ea cessante oꝝ q; cesset actio corporis elementorꝝ. ¶ Sed sciendum q; corpus hẽt duplicẽ actionẽ vnã quidẽ scõm pprietatem corporis. vt. l. agat per motũ. hoc enĩ ẽ pprius corporis vt motũ moueat ⁊ agat. aliã ãt actiõem hẽt scõm q; attingit ad ordinẽ substãtiarꝝ separatarum ⁊ aliqd participat de modo ipsarꝝ sicut nature inferiores ꝓsueuerũt aliqd participare ab pprietate nature superiorũ vt apparet in quibusdã animalibus que participãt aliquam similitudinẽ prudẽtie que ẽ pria hõis. hec autem ẽ actio corporis que nõ ẽ ad trãsmutatõnẽ materie. sẕ ad quãdam diffusionem similitudinis forme in medio se cũdũ similitudinẽ spũalis intẽtionis que recipit de re in sensu vel intellectu. ⁊ hoc mõ sol illuminat aerem ⁊ color spẽm suã multiplicat in medio. vterq; ãt modus actõis i istis inferiorib cãtur ex corporib celestib. nã ignis calore suo trãsmutat materiã ex vtute corporis celestis ⁊ corpora visibilia multiplicãt suas spẽs i medio vtute luminis cui fons ẽ i celesti corpore. vnde si actio vtraq; corporis celestis cessaret nulla actio in istis inferiorib remanerẽt. sẕ cessãte motu celi rẽanebit p̃ma actio ⁊ nõ scõa. ⁊ iõ cessãte motu celi erit quedã actio in istis inferiorib illumiatõis ⁊ imutationis medꝝ a sẽsibus nõ ãt erit actio p quã trãsmutat mã quã segẽ generatio ⁊ corruptio. hec ille. Ex qb pẕ q; actõ materialis ipius ignis depẽdet ab actõne celi ⁊ actio celi ab actõe substãtie separate que qdẽ actio ẽ motus localis celi. vnde sctũs Tho. vbi supra. q. 6. articulo 3° sic dicit. Cũ idẽ manens idẽ semper natũ sit idẽ facere. qõ ãt generat vl corrũpit aut alterat vel augeat vl diminuit ñ sẽper eodẽ modo se hẕ oꝝ q; illud qõ ẽ generãs ⁊ mouens ad hi nõ sit semper eodẽ mõ se hãs sed aliẽ ⁊ aliẽ. hoc ãt nõ põt eẽ substãtia separata q; oꝝ talis substãtia ẽ immobilis. oẽ. n. qõ mouet ẽ corpus vt. 6 phy. pbatur. vñ illud qõ ẽ imediata cã reducens formam de potẽtia i actũ per generatõem ⁊ alteratõem ẽ corpus alr ⁊ aliẽ se hãs scẽs q; accedit ⁊ recedit per motũ localẽ. ⁊ ide ẽ q; substãtia separata suo iperio i corpore cãt imediate motuꝝ localẽ ⁊ eo mediãte cãt alios motus q̃bus mobile acqrit aliquã formã. ⁊ hoc rõabilr accidit. nã motus localis ẽ p̃mus ⁊ perfectissimus motuũ. vt pote q nõ variat re q̃tũ ad rei intrinseca sẕ solũ q̃tum ad exteriorẽ locũ. ⁊ iõ per p̃mũ motũ localeꝝ corporalis natura a spũali mouet ⁊c hec ille. ¶ Itẽ ibidẽ i solutione scõi sic diẽ. forme rerum nãlium i mẽte ãgelica exrites sunt magis actuales q̃ forme que sũt i materia ⁊ ppẽ hoc sunt imediatũ p̃nci piũ perfectoꝝ operatõis que ẽ itelligere. operatõnis ꝓ quẽ ẽ actio materiã trasmutãs nõ sũt imediatum p̃ncipiũ sẕ mediãte volũtate ⁊ voluntas mediãte vtute ⁊ ꝓtus imediate monet motuꝝ localẽ quo mediante ẽ cã aliorꝝ motuũ ⁊ ẽ cã iductõis forme i maria. hec ille. Sicta diẽ pria pte. q. iio. articlo scõo i solutõne secũdi. d. illud qõ põt ꝓtus iferior põt vtus supior ñ tũ eodẽ mõ sed excellentiori mõ sic intellect cognoscit sensibilia excellẽtiori mõ q̃ sẽsus. ⁊ sic ãgelus excellẽtiori mõ trãsmutat materiã corpalẽ q̃ agẽtia corpalia l. mouendo ipa agẽtia corpalia tãq̃ cã supior. hec ille. Et i p̃ articulo illius. q. allegat dictũ aug. 3° de trinitate. d. q; oia corpa regũt p spũm vite rõalem. ⁊ dictuꝝ Gregoriꝝ. 4. dial. d. q; i hõ mũdo visibili nihil nisi per creaturã inuisibilẽ disponi põt. Ex gbus pẕ q; cessante motu celi ignis nõ possẕ sine miraculo stupã corrũpere. verũtamẽ de hoc adhuc erit sermo cuꝝ de pena tractabit dãnatorꝝ. sed hec p nũc sufficiũt ad argumẽta scoti p articulo pisiensi. ¶ Dicit 4° q; auctoritas phi scõo de generatõe inepte allegat ad ppositũ. q; phus ibi ñ loquit ñ motu pimi mobilis quẽ nos dicimus cãm oium aliorꝝ motuũ ⁊ ad cuius cessatiõem dicimus oẽs alios cessaturos. sẕ logtur ñ motu zodiaci. vl oblig circuli qõ pẕ. q; post dicta vba subdit q̃n ãt cõtinua ẽ i rebus generatio ⁊ corruptio. dicimus aũt cãm eẽ allatõem generatõis. mãifestũ q; vna certa allatiõe ñ ꝓtigit fieri ãbo q; ꝓtraria sũt. idẽ enim et silr hãs sp idem natum ẽ facere quo circa generatio sẽp erit aut corruptio. oꝝ ãt multos eẽ motus ⁊ ꝓtrarios aut allatõe aut inequalitate. ꝓtrariorꝝ. n. ãria cã iõq; ñ pria allatio cã ẽ generationis ⁊ corruptõis sed que circa obliquuꝝ circulũ. i hac. n. ⁊ ꝓtinuũ inest ⁊ moueri duos motus. necesse. n. si erit sp ꝓtinua generatio ⁊ corruptio sp aliquid moueri vt non deficiant transmutationes. duo autem vt non alterum contingat solũ cõtinuitatis quedã ergo totius allatio cã pũctie ꝓ ⁊ abstẽtie iclinatõ. ꝓtingit enim q̃nq; longe fieri q̃nq; ppe iequali vero distãtia iequalis erit motus. q° circa

Ayuntamiento de Madrid

si i adinueniẽdo ⁊ ppe eẽ generat ⁊ i recedendo lõge
fieri idipm corrumpit. hec ille i forma. Et vocat alla-
tionẽ totius p̃mũ motũ localẽ vl motũ p̃mi mobilis
quẽ sequũt oia corpora celestia. iclinatõnem vero vo
cat motũ zodiaci ⁊ obliqui circuli. cuz ãt dicit q̃ pria
allatio non est cã generationis ⁊ corruptionis intelli
git q̃ nõ ẽ cã, prima ⁊ imediata talis varietatis. s. q̃
mõ sit generatio mõ corruptio. sed causa imediata il
lius ẽ mot⁹ obliqui circuli. Qz enĩ mot⁹ p̃mi mobilis
sit cã oium aliorz prima vel remota testat ipe. s. phy.
in multis locis pertiz ca°. 15. qõ incipit Ãt vero aliud
fa. p̃n. ⁊c. Ibi enim ondit q̃ motus localis ẽ por alys
cãlitate ⁊ tẽpore. dicit eni sic. Amplius hinc considerãti
bus erit manifestũ q̃ loci mutatõ pria. p̃mũ enim sic
in alys sic ⁊ in motu. dicẽ ytiqz p̃mũ multi farie. dici
tur autẽ p̃us quo nõ existe non erunt alia. illud vero
sine reliquis ⁊ qõ scõm substantiam ⁊ qõ tpe q̃rit q̃n
motuz quidẽ necesse est eẽ. vtinue ãt q̃ continuus aut
qui ꝛnir. magis autẽ qui cõtinuus. ⁊ dignius ẽ cõtinuũ
q̃ ꝛnit eẽ. dignius ãt semper accipim⁹ in natura si pos
sibile ẽ. Possibile ẽ autẽ cõtinuũ eẽ. manifestabit ãt
posterius. nũc aũt hoc supponãt ⁊ hũc neqz ynũ aliũ
possibile eẽ. Fm aũt loci mutationez necesse latõnem
eẽ p̃mã. neqz enĩ yna necessitas ẽ augmentari neqz al
terari qõ ferẽ neqz fieri aut corrũpi. hoz autẽm neqz
cõtinget aliquẽ fieri nisi cõtinu⁹ sit quẽ monet p̃muz
mouẽs hec ille. Sile dicit ꝛnitator cõmento. 55. vbi
sic. p̃us scõm naturã ẽ illud qõ cũ nõ fuerit nõ erit 2m
⁊ cum fuerit nõdum necesse erit scõm. vbi gra ynum
⁊ duo qũ ynũ non fuerit nõ erũt duo. ⁊ si ynũ fuerit ñ
ẽ necesse vt duo sint. ⁊ talis ẽ dispositio motus localis
ad ceteros motus. q̃ cũ aly mot⁹ fuerint erit mot⁹ lo
calis. ⁊ cũ motus localis fuerit nõ sequũt vt aly motus
sint ⁊c. Segtur motus local ẽ por ceteris scõm naturã
⁊ scõm cãm ⁊c ꝛmento. 6. dicit q̃ ille motus localis
qui est prior alys ẽ mot⁹ circularis p̃mi mobil. ¶ Ex
p̃dictis p̃z ad argũnta scoti. 2° loco iducta ꝛtra cõclu
sionez. ¶ Ad p̃mũ aureoli ꝛtra eandẽ qõ ẽ idez i sub
stãtia cũ prio argũnto durãdi rñdet. p. de. p. d. q̃ nõ
non ẽ sile de motu locali qui ẽ a fortiori vtute ⁊ non ẽ
perse ad corruptionẽ. vñ dos ipassibilitas non pse ab
illa passione preseruat ⁊ de alia passione q̃ imediate
fit a solo corpore cui absurdum ẽ corpus gloriosũ eẽ
subiectũ. nec videt incredibile vel ipossibile ponere
i corpore bũano glorioso nobiliorẽ ⁊ fortiorẽ vtutez
oi alia q̃ fit in quocunqz alio corpore sicut nobiliorez
⁊ pfectiorẽ claritatẽ q̃ i sole, ppt qõ si ẽ i eo qualitas p
quã possit resistere intensi⁹ calori ⁊ fri gori ⁊ incisiõi
sicut ⁊ per duriciẽ adamas ferro ⁊ calibi resistit. nullũ
ipossibile ẽ et de motu locali si ẽ i eo qualitas p quã a
nullo corpore possit impelli. nec ppter hoc erit imo-
derate vtutis si trãscẽdit vtutẽ alterius corporis igno
bilioris. sed respectu angeli nõ oz q̃ nec corpus natuz
ẽ eẽ vtuosius ãgło nec etiã aia. ergo ne patiatur a spũ
ẽ per diuinã ꝓtectionem sed ne a corpore ẽ per ppaz
qualitatem. Dicũt ẽt aliq̃ q̃ aduersus spũs etiã resisti
posset per qualitatẽ ⁊ aduersus oẽm vtutem in corpe
vel i aia. q̃ multo magis regritur ad agẽdũ q̃ ad re-
sistẽdũ q̃ natura agẽdo se multiplicat ⁊ se seruat i sili
tũdẽ sed resistendo cõseruat se in seipa ad qõ nõ bz ma
iorem iclinationẽ vt quibusdã videt. vnde q̃tuis iper
fectissimus calor sit perfectior mario frigore q̃ scõz
totam spẽm excedit nihilominus tũ magnũ frigus re
sistit paruo calori ⁊ q̃tuis minus ãgelus bẽat nobilio
rem vtutem grauitate terre nõ tamẽ ppter hoc posset
mouere totã terram. ita ⁊ si vtus in corpore glorioso
vel in anima eẽt ad resistendũ motui angeli nõ, ppter
hoc eẽt nobilior simplr vtute angli. nõ tñ oz ponere vir
tutem per quã resistere oibus ãgelis simul sicut nec
per quã resistere deo. hoc enim ẽ impossibile nec est
necẽ. in illis ergo i quibus illa vtus non sufficit diuina
virtus subuenit. in quibus aũt illa põt sufficere digni
tatem corporis ⁊ anie deceret eã habere hec. p. ⁊ bene.
¶ Ad 2m negatur minor. nec valet eius, pbatõ q̃ age
re in quodcunqz subiectũ non ẽ, ppria passio virtutis
actiue sed soluz agere i passum dispo⁹ ⁊ actionis eius
susceptiuum. Similiẽ nec pati a quocunqz actiuo ẽ, p
pria passio materie. ꝗ posse pati deẽmiato agẽte. vn
de si ista rõ aliquid valeret equẽ concluderet q̃ i celo
aut in quocũqz alio corpore non ẽ aliqua qualitas, pbi
bens actionem ignis in illud. ¶ Ad 3m similiter negat
minor. q̃ pati ⁊ corrumpi non ẽ, ppria passio cõpositi
ex elemtis sed habere potẽtiã ad pati ⁊ corrũpi. ⁊ illa
remanet in corpore humano glorioso, sed illa potẽtia
nõ poterit exire in actũ, ppter superueniens impedi-
mentũ vt suprazdictũ ẽ. vnde hoc argumentũ soluit sã
ctus Tho. dist. pũti articulo primo. q. pria in solutõe
2. vbi sic dicit. duplex est potentia ligata ⁊ libera. ⁊
hoc non solum ẽ vez de potentia actiua sed ẽt passiua
forma enim ligat potentiam materie ⁊c. vt supra re
citatum fuit in pncipio huius articuli. ¶ Ad 4m patz
responsio ex solutione primi ⁊ vlterius responsio quã
recitat argues sufficienter euacuat argumentum vt
pz ex dictis stati ad 3m. Et ad eius improbationem dicũ
citur q̃ corpus gloriosum per illã qualitatẽ resistere
poterit omni corruptiuo ligando potẽtiam materie
⁊ determinando eam ad ynũ ne possit recipere aliqd
contrarium vel repugnãs dispõi qua perficit ab aia
vel perfecto dominio aie super corp⁹ non ãt qua per
ficitur fũdando nouã ꝛrietatem vel auferendo ãtiq̃
ab actiuis que nata sunt agere in corp⁹. sicut qualitas
celi ipm pseruans a corruptõne vel passione abiecti-
ua non bz ꝛtrarium lz nõ sit per oia sile. q̃ materia ce
li scõm se nullo modo ẽ in potẽtia ad corruptionẽ nec
ad peregrinas impressiones scõm ponentes in celo
materiã alteri⁹ rõis a materia corpor inferiorum. sed
sufficit ista similitudo q̃ nõ oz qualitatẽ corporis glo
riosi eẽ formaliter ꝛtrariam qualitatib⁹ actiuis ⁊ pas
siuis q̃tuis sit ratio resistendi eorum actõni. ¶ Ad p̃m
durandi pz responsio q̃ idẽ ẽ cum primo argumẽto
aureoli. ¶ Ad 2m respõdet. p. d. q̃ nõ ẽ simile i corpo
re damnator et beator cum ibi nihil supernaturale
pertinens ad grã ⁊ dignitatem poni debeat sicẽ hic
⁊ pterea cũ ibi sit passibilitas sine corruptõe hic vero
neutrũ nõ oz q̃ sit eadem cã vbi ẽ tam dñs effectus
hec. p. ⁊ bene. verũtamen de hoc multa sunt superi
us dicta dum ad argumenta scoti respondẽtur q̃ ali
unde, puenit impassibilitas ⁊ incorruptibilitas bea-
torum q̃ damnatorz. prima ex duplici cã scõa ex yna
illarz tñ. ¶ Ad 3m rñdet. p. d. q̃ diuina vtus asistens
non excludit a corporibus gloriosis formam intrin
secam inherentẽ. hec ille ⁊ bene. naz ex dictis august.
haberi põt q̃ impassibilitas corporis gloriosi est gd
positiuũ exñs i corpore ab aia gloriosa deriuatuz. ait
enim in epistola ad dioscoruz. taz potenti natura de⁹
fecit animam vt ex eius plenissima bẽtudie redũdet
in corpus plenitudo sanitatis ⁊ incorruptionis vi-
gor. hec aug⁹ ⁊ ꝛcitat. a. s. r. tertia parte. q. 14. articlo

Ayuntamiento de Madrid

primo ⁊ q. 54. ar. 2° ⁊ multis alijs locis. ¶ Ad 4m respondit. p. d. q effectus puatiuus non requirit causā positiuam formalē. nullā enī talem habet cām sed necesse est q habeat causam positiuā tam efficientes q̄ fundamentalē. nunq̄ enim aliquid habet rōnem cau se nisi sit positiuū. sed cā positiua influit in effectū positiuū. ⁊ sic causat ipz. sed effectū puatiuū non causat influendo directe sed p subtractionē ppzie influētie ut esset de deo si res annihilaret ⁊ de nauta si inē periculis maris nauem nō regeret uel impediēdo influentiā alteri⁹. sicut obstaculū positū in fenestra causat tenebrā impediendo illuminationē solis. ⁊ eodē modo terra interposita inter solem ⁊ lunam causat eclypsiz sil. ter impassibilitas nō pōt alicui conueniri nisi per nām ad quā sequit puatio pncipioz mediantib⁹ qb⁹ inest alicui passibilitas uel per naturā impedientem passionē que ab aliquo posset fieri. ⁊ vtroq; modo jm passibilitas est a causa positiua uel inherente uel assistente. hec p. ⁊ bene. Locozdat enī dictis sancti tho. in pncipio tertij articuli recitatis. ¶ Ad obiecta henrici respondit bernardus de gannaco in ipugnatiōe illius. q. d. cum dicit henricus q quātūcunq; corpus sit subiectū aīe ti nihil sit ꝓceptiuū in corpe ꝛc. ex hoc bē bit q sit impassibile q; nō patiet sed trā de se erit passibile. Dicendū q dos ista est aliquid positiuū in corc ut sit pfecte subm quodāmodo uel realiter uel fm intellectū. nec est incōueniens si corpus compo⁹ ex cōtrarijs sue nature relictū sit sic passibile. nec hic querimus q sit impassibile nisi inquantū est gloriosū. Oz aūt dicit q posset debilitari ōnium qualitatis in corc ꝛtradictio est. q; si nō pōt debilitari ōnium aīe superiorū corpus impossibile est q debilitet aliqua qualitas uel disponat aliquo modo ꝛtrario isti ōnio. q aut ez aliquod corpus ex se sit necesse nō pati de compositō ex ꝛtrarijs impossibile est nisi per aliquod additū hoc poni nisi ponēdo q aīa dat esse incorporeū. Dicēdum q anima dat totum esse substātiale q̄ est i hoīe cum ipsa includat vrtutes omniū formarū ordine eēntiali ꝓce⁹. nec homo est compositus nisi ex ania ⁊ materia apprōpata anime que habet cōditiōes ꝛuenientes operatōib⁹ anime ut sunt organa quibus omnib⁹ anima dat esse substantiale ablq; alia forma substantiali. ⁊ ita ya mixtione in homine sicut in alijs. q; ania dat illud esse qd daret forma substantialis mixti. ꝑter hoc autem est in homine forma mixti accidentalē que resultat ex ꝓportiōe ꝑmaz qualitatū ⁊ diuersē ex diuersa proportione sicut est duricies ossis ⁊ mollicies carnis. ⁊ sic de alijs. forme etiā elementoz sunt in vrtute in homine sicut in alijs mixtis. ⁊ eodē modo ac si ponereturin homine alia forma substātialis ꝑter animā. ⁊ eodē modo sunt actiones ⁊ passiones qualitatū in hoīe ac si illa forma poneret que nō ꝑus facerz actionem uel passionē q̄litatū q̄ faciebat anima. sunt autem corruptio hominis nulla est nisi separio anime a corpore ad quam disponunt actiōes ⁊ passiones qualitatū. vnde figmentū est ponere illam aliam formaz. Oz autez dicit q materia est incorruptibilis sicut corpus cum dote. Dicendum q essentia materie incorruptibilis est sed dispositiones que requiruntur in ea ut sit materia proprīa anime sūt corruptibiles quantuz est de se sicut in alijs mixtis. hec ber. ⁊ bene. ¶ Ad argumentū ꝛtra ꝛclōē respondit sanctus tho. distī. 44. q. 2. ar. 1. q. 1. in solone ꝑmi argumēti vbi sic dicit fm ansel. mortale ponit in diffinitiōe hoīs a ꝑbis quinō crediderūt hominē totū aliquādo posse esse imortalem. quia nō viderunt homines nisi fm hi⁹ mortalitatis statum. Uel potest dici q fm pbum in 8° metapby. quia differētie essentiales sunt nobis ignote vtimur qrūq; differentijs accitalib⁹ ad significandū eēntiales ōrias que sunt accitaliū cause. vnde mortale ñ pōit in diffinitiōe hoīs q̄si ipsa mortalitas ad essentiā hoīs pertineat. sed quia illud qō nunc est causa passibilitatis ⁊ mortalitatis fm pnte statum. f. compositō ex ꝛtrarijs est de essentia hominis. sed tunc nō erit cā eius ꝑpter victoriam anime super corpus. hec ille. Et hec de questione sufficiant. de qua benedict⁹ de⁹ in eternum amen.

Ulteriuscirca quadragesimāquartā distinctionē querit vtr corpus glōsū p dotez subtilitatis possit esse in eodem loco simul cum alio corc Et arguit q sic. q; ut dr phil. 3. reformabit corp⁹ būitatis nre ꝓfiguratū corpi claritatis sue. Iz corp⁹ xpi potuit sil esse cum alio corpe in eodem loco. ut patet per hoc q post resurrectionez intrauit ad discipulos ianuis clausis ut dr io. xx. ergo etiā corpa glosa rōne subtilitatis poterūt esse cum alijs corpibus nō gloriosis sil in codez loco. ¶ In oppositū arguit. quia dicit boetius in libro de tritate in nūero drias varietas accidentiū facit. nam tres hoīes neq; genere neq; spē Iz suis accītibus distant. nam si vl oio cuncta ab his accidentia separamus. trā locus est cunctis diuersus quem vnū fingere nullo modo possum⁹. ergo si ponant duo corpora in eodem loco erunt vnum corpus numero. ¶ In hac qōne erunt tres articuli. In primo ponentur ꝛclusiones. In 2° obiectiōes. In 3° solutiones.

¶ Quantum ad primū articulū sit prima cōclusio. q corpora beatoz erunt subtilia ꝑpter plenū dominū anime super corpus ut pfecte informat ⁊ per aliquaz formā eis inherentē que dr dos si. btilitatis. Primaz ptem huius conclusionis ponit sanctus tho. di. 44. q̄stione 2ª ar. 1. in solone ꝑme qōnis vbi sic dicit. nomē subtilitatis a vrtute penetrandi est assumptū. vnde 2° de generatiōe dr. q; subtile est repletiuū partibus et ptium ptibus. Oz aūt aliquod corpus sit penetratiuū ꝛtingit ex duobus. primo ex puitate quantitatis pcipue fm pfunditatē ⁊ latitudinē nō autem fm longitudinē. quia penetratio fit in pfundū. vnde lōgitudo penetratiō nō obstat. ¶ 2° ex paucitate materie. vñ rara subtilia dicimus. ⁊ quia in corpibus raris forma ꝑdominat materie magis. ideo translatū est nomen subtilitatis ad illa corpa que optime substant forme ⁊ pficiunt ab eo modo ꝑpletissimo sicut dicim⁹ subtilitatem nature esse in sole ⁊ luna ⁊ hi⁹ alijs. sicut etiā aurū uel aliquid hi⁹ pōt dici subtile q̄si pfectissime ꝓplentur in esse ⁊ vrtute sue spēi. ⁊ q; res incorpee quātitate carēt ⁊ mā. nomē subtilitatis etiā ad eas trāsferr nō solum rōne sue sube Iz rōne sue vrtutis. sicut enī subtile dr penetratiuū. q; ꝑtingit vsq; ad intima rei. ita ēt dr aliqs intellect⁹ subtil er hoc q ꝑtingit ad inspiciēda intrinseca ꝑn⁹ ⁊ ꝑprietates nāles rei latētes. Et si mil r dr aliqs hr visū subtilē qa aliqō mimū pōt visū ꝑtingē. ⁊ sil r est ō alijs sensib⁹. ⁊ fm hoc diuersi diuersimode subtilitatē corpib⁹ glosis attribuerūt. qdā. n. heretici ut august. narrat attribuerūt eis subtilitatez secōm modū q̄ spūales sube subtiles dr. r. d. q in resur

Ayuntamiento de Madrid

corpus vertetur in spm. ⁊ rōne huius corpa resurgē-
tiū aplis spūalia noiat p̄ma cori. 15. sed hoc non pōt sta
re. p̄mo quia corpus in spm transire nō potest cuz nō
cōicent in mā ut boecius ostēdit in libro de duabus na
turis. 2° quia si hoc esset possibile tunc corpe in spm
conuerso nō resurgeret homo qui ex aia ⁊ corpe nālr
ꝯstat. ¶ 3° quia si aplis sic intelligendo noiaret corpo-
ra spūalia pari rōne noiaret corpa aīalia. quia ī aīam
sunt ꝯuersa qō pz esse soliuz. vnde quidā alij heretici
dixerunt q̄ corpus in resurrectiōe remanebit sed ha
bebit subtilitatem scōm motū rarefactiōis. ita q̄ cor
pora hūana in resur^e rūt sīlia aeri uel vētō vt grego.
narrat i. 14. moralīū. sz hoc nō pōt stare. q̄ dnūs p^o re
surrectionē corpus palpabile habuit ut pz luce vltio
qō p̄cipue subtile credendū est ⁊ p̄terea corp^o hūanū
cum carnib^o et ossib^o resurget sicut ⁊ corpus dnī vt
dr luce vltimo. Spūs carnē ⁊ ossa nō bēt sicut me vi
detis habēr. Et Job. 19. dr. In carne mea videbo de
um ⁊c. nā aūt carnis ⁊ ossis p̄dictā raritatē non patit
⁊ ideo est assignandus corpib^o glosis alius subtilitatis
modus ut dicanr subtilia. ꝑpter completā corpis per
fectionē. sz hāc ꝯple^cm qdā eis attribuūt rōne quinte
essentie que in eis tūc maxime ondabit qō nō pōt esse
p̄mo. q̄ nihil de quinta eēntia pōt venire in ꝯpōnem
corpis hūani. 2° quia dato q̄ veniret in ꝯpōnem cor
pis humāi non posset intelligi q̄ dñarer magis q̄ nūc
supra naturā elarē nisi ita esset q̄ tunc esset in corpib^o
humanis plus fm quātitatē de nā celesti. ⁊ sic corpo-
ra hūana nō essent eiusdē nature uel stature nisi forte
nūerarer in hoīe elaris natura qō repugnat integrita
ti resurgentiū uel ita q̄ nā elaris indueret, ꝑprietates
nature celestis ex eius dnio in corpe. ⁊ sic nālis virtus
esset cā ꝑprietatis glose qō vr absurdū. Et ideo alij
dicunt q̄ dicta comple^o er qua corpora humana glo
sa subtilia dicenr erit ex dnio aīe glificate que est for
ma corpis sup ipm rōne cuius corpus gloriosum spū
ale dr q̄si oio subiectū spūi. p̄ma aūt subiectio q̄ cor-
pus aīe subycir est ad pcipiendū esse specificū prout
subycir sibi utmā forme. ⁊ deinde subycir sibi ad alia
opera aīe, put est motor. ⁊ ideo p̄ma rō spūalitatis in
corpe est ex subtilitate. deinde er agilitate ⁊ alys pro
prietatibus corpis glosi. ⁊ ꝑpter hoc aplis in spiritua
litate tetigit dotes subtilitatis ut magistri exponunt
vnde grego. dicit. 14. moralīū. q̄ corpus glosū dicir
subtile p̄ effectū spūalis potentie. hec ille. Et quibus
potest formari talis rō. p̄ma pte ꝯclonis. corpus nō
pōt dici vel imaginari subtile esse nisi er puitate ma-
terie uel quātitatis aut er completissima sui pfectōne
p forma. sed corpa glosa nō erūt subtilia primis duo
bus modis. ergo 3^m. ille aūt tertius modus pōt dupli
citer intelligi. s. er natura quinte eēntie. aut er ꝑpleto
dnio aīe beate super corp^o. p̄mus modus nō est, pba
bilis. restat ergo scōs. Secundā vo ptem ꝯclonis po-
nit dis. 44. q. 2. ar. 3. in solone p̄me q. vbi sic dicit. cor
pus gloriosum erit oio subm aīe glorificate nō solum
ut nihil sit in eo qō resistat voluntati spūs. q̄ hoc fuit
etiā in corpe ade. sed etiā ut sit in eo aliqua pfectio ef-
fluens ab aīa glīficata in corpus per quā habile red-
ditur ad p̄dictā subtectionē que quidē pfectio dr dos
corpis glīficati. aīa autem ꝑiungir corpori non solum
ut forma sed ut motor. ⁊ vtroq̄ modo oportet q̄ cor
pus gloriosum aīe glīficate sit summe subm. vnde p̄ do
tem subtilitatis subycir ei totalr inquantū est forma
corporis dans esse specificum. ⁊ per dotem agilitatis
subycir ei inquantuz est motor ut. s. sit expeditum et
habile ad obediendū spūi in omnib^o actionib^o et mo
tibus aīe. hec ille. Silr dicit dis. 49. q. 4. ar. 5. in solo-
ne 2^a q. vbi sic dicit. fm hoc homo est priceps beatu
dinis q̄ ad imaginē dei existit. imago aūt dei p̄mo et
p̄ncipalr in mente ꝯsistit. sed per quādā deriuationē
etiā in corpe hois quedā repētitio imaginis inuenir
fm q̄ oportet corpus aīe esse ꝑportionarū. vnde bea-
tudo uel gloria p̄mio ⁊ p̄ncipalr est in mēte sed p quā-
dam redūdantiā deriuar etiā ad corpus ut beatitudo
hois scōm corpus dicatur esse fm hoc q̄ imperiū aīe
deo ꝑiuncte p̄fecte exequir. vnde sicut dispōnes que
sunt in aia beata ad pfectam operationē qua deo con
iungir dicunr aīe dotes. ita dispōnes que sūt in corpe
glosio er quib^o corpus efficitur pfecte subim anīe dnūs
corpis dotes. hec ille. ¶ Et quibus pōt argui, p secun
da parte ꝯclonis sic. beatitudo corpis glosi ⁊ eius do-
tes ꝑportionanr beatitudini aīe glose ⁊ eius dotibus
sed beatitudo aīe ⁊ eius dotes sunt quedā forme posi
tiue inherentes aīe beate. ergo sile est de beatitudie
corpis glīficati ⁊ eius dotibus quarū vna dr dos sub-
tilitatis. Item hoc idem apparet er diffinitiōe dotis
quā ponūt cōiter doctores ut recitat. s. t. dis. 49. q. 4.
arti. p̄mo que talis est. dos est ꝑpetu^o ornatus anime
⁊ corpis vite sufficiens in eterna beatitudine iugiter
perseuerans. ergo ⁊c. ¶ 2^a ꝯclusio est q̄ corpus glori
osum non hz rōne sue subtilitatis q̄ possit esse sil cum
alio corpali in eodez loco localr. Hanc ponit. s. t. dis.
44. q. 2. ar. 2. in solone. 2. q. vbi sic dicit. non pōt ingt
dici q̄ corpus glosiuz rōne sue subtilitatis bēat q̄ pos
sit esse cum alio corpe in eodem loco nisi p subtilitatē
auferar ab eo illud quo ꝑhibēr nunc esse sil cum alio
corpe in eodē loco. dicūt aūt quidā q̄ ꝑhibēr ab hoc
in isto statu rōne corpulentie p quā bēr q̄ repleat lo-
cum. que quidē corpulentia ab eo p dotem subtilita-
tis tollēr. sed hoc nō pōt stare, ꝑpter duo. p̄mo q̄ cor
pulentia quā dos subtilitatis aufert est ad defectum
ptinens puta aliqua inordinatio materie nō perfecte
substantis sue forme. totum enī qō ad integritatē cor
poris ptinet in cor^e resurget tam er pte forme q̄ er p
te materie. q̄ aliquod corpus sit repletiuz loci b^o
habet p illud q̄ est de integritate nature eius ⁊ nō er
aliquo defectu nature. cum enī plenū opponatur va
cuo illud solum nō replet locum. quo posito in loco lo
cus nihilominus remanet vacuus. vacuū aūt diffini
tur in. 4. phy. q̄ est locus non plenus corpe sensibili.
dr aūr aliquod corpus esse sensibile er materia ⁊ for-
ma ⁊ naturalib^o actibus que oia ad integritatē natu-
re prinēr. ꝯstat etiā q̄ corpus glosū erit sensibile etiā
fm tactū ut pz in corpe dñi. luce vltimo. nec ei deerit
materia aut forma aut nālia accīa. s. calidū ⁊ frigidū
⁊ hi^o. vnde pz q̄ corpus glosiuz nō obstante dote sub-
tilitatis replebit locū. insania enim videreť dicē q̄ lo
cus vbi esset corpus glosum esz vacuus. ¶ 2ª ratio p̄
dicte pōnis non valet. quia impedire existentiaz cor-
poris cum alio corpore in eodez loco est in plus q̄z re
plere locum. Si aūt ponamus dimensiōes esse sepa-
ratas sine materia ille dimensiōes nō replent locum
vnde cum quidam ponentes vacuum dixerunt vacu
um esse locum in quo sunt hi^o dimensiōes sine aliquo
corpore sensibili ⁊ tū iste dimensiōes, ꝑhibenē ne lint
simul cum alio corpore in eodem loco ut pz p p̄hm
4. phy. ⁊ in 3° metaph. vbi habet p incōuenīēti q̄ cor
pus mathematicū qō nihil aliud est q̄z dimensiones

Ayuntamiento de Madrid

sepate sint simul cum corpe naturali sensibili. vñ dato q̃ subtilitas corpis glosi auferet ab eo hoc qõ est ꝓple re locum. nõ tñ sequereť q̃ ꝓpter hoc posset esse cuꝫ alio corpe in eodem loco. quia remoto eo qõ est in mi nus nõ ꝓpter hoc remouet qõ in plus est. Dicendum ergo vt q̃ illud qõ nunc impedit corpus nostrum ne sit simul cum alio corpe in eodem loco nullo mõ pote rit ab eo remoueri per dotem subtilitatis. nihil enim põt ꝓhibere corpus aliquod ne sit simul situatũ cum alio corpore in eodem loco nisi q̃ in eo requirit diuersum situm. nihil enim est impedimẽtũ idẽptitatis nisi qõ est cã diuersitatis. hãc aũt distinctionẽ situs nõ re quirit aliqua corpis qualitas. quia quãtitas non debet si tus rõne siue qualitatis. vnde remoto a corpe sensibili q̃ sit calidũ aut frigidũ graue aut leue nihilominꝰ in eo manet necessitas ꝑdicte distinctiõis ut pꝫ p phm 4. phy. ⁊ etiã p se planũ est. Silr mã etiã nõ põt indu cere necessitatẽ ꝑdicte distinctiõis. quia materie non aduenit situs nisi mediante quantitate dimensiua. si milr etiã nec forma situm habet nec ex mã situm ha bente. Restat ergo q̃ necessitas distinctiõis duorum corporꝫ in eodem situ causat a natura quantitatis di mensiue cui p se euenit situs. cadit enim in diffinitiõe eius. quia quãtitas dimensiua est quãtitas hãs situm ⁊ inde est q̃ remotis omnibꝰ aliis que sunt in re. talis distinctiõis necessitas inuenit in sola quãtitate dimẽ siua. Si enim accipiat linea separata ex q̃ si sint due linee uel due ptes vnꝰ linee q̃ sint distincte in situ. alias li nea addita linee nõ efficeret maius qõ est extra comu nẽ animi conceptionẽ. Et silr est de sensibilibꝰ ⁊ corru ptibilibꝰ mathematicis. et q̃ materie debet sit inqn tum subsistat dimensioni ex inde ꝑdicta necessitas de riuat ad materiã situatã. ut sicut nõ est possibile eẽ du as lineas uel duas ptes linee nisi sint distincte fm situ ita impossibile est esse duas materias vl duas partes materie nisi sit distinctio situs. Et q̃ distinctio manẽ est ꝑn̄ distinctiõis indiuiduoꝝ. inde est q̃ boecius di cit in libro de trinitate q̃ duobus corpibus vnũ locũ fingere alio modo possumꝰ ut hãc saltem acciꝰ varie tatem distinctio indiuiduoꝝ requirat. Subtilitas au tem a corpore glosio dimensionẽ nõ aufert. vnde nul lo modo auferet sibi ꝑdictã necessitatẽ distinctionis situs ab alio corpe. ⁊ ita corpus gloziosiꝫ nõ habebit rõne siue subtilitatis q̃ possit esse cum alio corpe. sed poterit esse simul cum alio corpe operatiõe virtutis diuie. sicut etiã corpus petri nõ habuit ex aliqua pro prietate indita q̃ ad aduentũ eius sanareť infirmi. sed hoc fiebat virtute diuina ad edificationẽ fidei. ita faciet vtus diuina ut corpus glosum possit esse silꝫ cuꝫ alio corpe ad pfectionẽ glẽ. hec ille. ¶ Ex quibꝰ põt argui p oclone sic. causa manẽte manet effectus. ꝫ cũ dote subtilitatis manet causa incompossibilitatis du orum corporum ad simul existendũ in eodẽ loco. er go cum illa dote manet effectus. ¶ 3ª oclo est. q̃ diui na virtute duo corpora pñt simul esse in eodem loco Hanc ponit sanctus tho. dis. 44. q. 2. ar. 2. in solutiõe 5ª. q. vbi sic dicit. ꝓpter hoc necesse est duo corpora i duobus locis esse. quia diuersitas materie requirit i situ distinctionẽ. ⁊ ideo videmus q̃ qñ ꝛueniunt duo corpa in vnũ destruĩ esse distinctũ vtriq; ⁊ acquirĩ vtriq; sil vnũ esse distinctũ ut pꝫ in mixtionibꝰ. nõ po test ergo esse q̃ duo corpa remaneãt duo et tñ sint sil nisi vtriq; seruet esse distinctũ qõ ꝑus habebat scõm q̃ vtrunq; erat ens indiuisum in se ⁊ diuisum ab alis hoc aũt esse distinctũ dependet a ꝑncipys essentialibus rei sicut a causis ꝓximis. sed a deo sicut a cã ꝑma sicut supra dictũ est q̃ eẽ accidẽtis depẽdet a subiecto sicut a causa ꝓxima. sed a deo sicut a causa ꝑma. ⁊ qz cã ꝑma põt ꝛseruare rem in esse cessantibus causis se cundis ut pꝫ p ꝓxima. ꝓpõnem libri de causis. iõ diuina vtute ⁊ ea sola põt fieri ut accũs sit sine subo ut pꝫ in sacro altaris. ⁊ silr diuina vtute ⁊ ea sola fieri põt q̃ corpi remaneat esse distinctus ab alio corpe cuius cꝰ mã non sit distincta in situ ab alterius corpis mã. ⁊ sic miraculose fieri põt q̃ duo corpa sint in eodem loco Item beata virgo miraculose filiũ suum pepit ꝫ nul lo partu opoꝛtuit duo corpa sil esse in codẽ loco. quia corpus pueri exiens claustra pudoris non fregit. er go põt fieri miraculose q̃ duo corpa sint in eodẽ loco Item boc idem potest ostendi per hoc q̃ dominꝰ in trauit ad discipulos ianuis clausis Io. xx. hec ille. Ex quibꝰ põt formari multiplex rõ. p cõclone. Et in hoc ꝑmus articulus terminatur.

¶ Quantum ad secundum articulum arguendũ est ꝛtra oclones. Et quidẽ ꝛtra ꝑmã argu t durandus. ꝑbãdo q̃ dos subtilitatis nõ ẽ qualitas ihe rens corpi glozioso. pfecta inquit subiectio corpis ad aiam quo ad operationes cognitiuas ⁊ appetitiuas vi detur pertiinere ad dotem subtilitatis. et hec subie ctio põt intelligi uel quantũ ad operatiões sensitiuas ꝑcise ut nihil sit in corpore quo puritas taliũ operati onũ impediatur sicut nunc fit in nobis frequenť ꝓpẽ grossiez ⁊ impuritatẽ spirituũ deseruientiũ opera tionibꝰ sensitiuis. oio enim talis impuritas segregabi tur a corpibꝰ glosis. vel potest intelligi talis subiectio ꝓpter pfectam obedientiã quã tunc habebũt vires sensitiue appetitie ad rõnẽ q̃ obeª ñ ẽ mõ qñ caro cõ cupiscit aduersus spm̃. ⁊ ob hoc corpus nunc dr alale ab aialitate. qz motꝰ aniales magis sunt in nobis fm ipediñtũ sensualitatis q̃ fm dictamen rõnis. ꝫ tunc diceť corpus spũale. quia omnes tales motus erunt plenarie subi spũ. quocunq; aũt modoꝝ accipiat spi ritualitas non videť. necessariũ q̃ dicat aliquã quali tatẽ supnaturalẽ inherentẽ corpibus glosis. quia sub tilitas ꝑmo modo accepta. s. ꝓ puritate operationũ sensitiuaꝝ potest esse per solã puritatẽ hũanoꝝ ⁊ spũ um deseruientiũ operationibꝰ sensitiuis. 2º modo au tem accepta potest esse per diuinã. puidentiã assistẽ tem. nec apparet bene quõ per aliquã qualitatem in herentẽ hoc esse possit. quia actus cuiuscunq; qualita tis sitne nãlis siue supernaturalis non est liber ꝫ neces sarius. ⁊ ideo ad idem semper inclinat. ꝫ obedientia viriũ sensitiuarũ ad rõnem uel intellectũ non potest esse fm inclinationẽ ad idem. quia qñq; fm rectã rõ nem aliquid est appetendũ. qñq; vo eius oppositum ideo ⁊c. Et qu iuis fm hanc viam subtilitas nõ sit ali qua forma habitualis. sicut nec impassibilitas. potest tñ dici dos. quia dos sponse ex qua istud nomen tra ctũ est consistit non solum in illis que sponsum oznãt ⁊ circũstant q̃ꝫ intrinsece sed etiaꝫ in his que assistũt extrinsece ut si ad tuitionẽ eius darem ei certa custo dia militum. hec durandus. ¶ Contra secundã cõclu sionẽ arguitur ab alis. ꝑbando q̃ per dotem subtili tatis corpus glosum possit esse cum alio corpore. pri mo quia cuiuslibet dotis corporis gloziosi est aliquis ꝓprius effectus. sed dotis subtilitatis nõ videtur esse aliquis effectus nisi penetrare aliud corpus et facere

Ayuntamiento de Madrid

se simul cum eo, sed hec est forma creata ⁊ datur corporib⁹ gloriosis. ergo possunt se facere simul cuꝫ alio corpore non subtili penetrando ipm. ¶ 2° q illud possit esse per vtutem creatã. pbatur quia christus in ãtum deus posset facere q corpus gloriosiꝫ esset cum glõso. nec tñ sequit q posset se facere simul cum non glorioso. igitur non est tñ per diuinã potẽtiã sed per aliquid qõ est in eo. sed hoc nõ vr aliud q̃ dos subtilitatis. ergo ⁊c. ¶ 3° si subtilitas nõ esset rõ essendi cuꝫ alio corpore tunc corpus post resurrectionẽ esset in onis anime. anima enim quantũ est ex se potest esse cum quocunq; corpore. ⁊ si corpus non posset esse cũ alio corpore iam esset sibi in onis. q; nõ posset cum illo. illud qõ posset sine ipo qõ est ꝯtra aug⁹. x. de ciuitate dei. ¶ 4° sicut deus posset facere vnũ corpus pro nunc cum alio corpore ita potest ipsiꝫ ꝛseruare per aliquod tempus ⁊ perpetuo. igitur a simili poterit sibi dare aliquã formã per quã fit cum alio corpore. et per quã perpetuo cõueniat sibi esse cum alio p libito volũtatis sue. ¶ 5° magis videtur de corporibus gloriosis q per subtilitatem suam possint se facere simul cum alio corpore q̃ de aliis non gloriosis. sed aliqua alia corpora inueniunt̃ que possunt se facere sil' cum alio corpore ut ignis cum ferro ⁊ vinum cum pane. ignis enim in ferro oportet q vt fit. quia ferrũ ignitũ habet ꝓpriã operationẽ ignis ⁊ ferri seu actionẽ. vnde si est acutum vburit ⁊ scindit. nec põt dici q fit ibi in aliẽa materia. quia due forme substantiales specifice ñ possunt perficere simul eandem partẽ materie. q etiam vinũ fit vbiq; in pane p3 q vini humiditas est in pane. sed humiditas non potest separari a p3prio subo ut patet per pbm 2° de anima de humido aq̃ et aeris licet minus sit sensibile. vnde quandocũq; ipziminũt digiti in aere vel in aqua fm eum intercipit aqua inẽ digitos. qõ patet quia manet humiditas que nõ separatur ab eis. ergo mlto magis hoc possunt corpa gloriosa. hec argumenta recitat scotus tanquam aliena.

¶ Contra tertiã ꝛclonẽ arguit durandus. pbando q per nullam potentiam possit fieri q duo corpora sint simul in eodẽ loco. ꝓpio sine q sint indistincta fm situm. quia corpus nõ impedit esse simul cum alio corpore nisi rõne quantitatis. quia nihil potest. phibere quin corpus possit esse simul cum alio corpore in eodem loco nisi illud per quod vnuꝫ corpus requirit distinctũ situm ab alio. nihil enim est impeditiuũ idem ptitatis nisi qõ est causa diuersitatis sed sola quãtitas est illud per quod vnũ corpus requirit distinctũ situꝫ ab alio. ergo sola quãtitas fm naturã impedit simultatem pluriũ corporũ in eodẽ loco. hoc supposito. pbatur q duo corpora er hoc q habent distinctas quãtitates non possint esse simul in eodem loco. ꝓmo sic. Nõ min⁹ necesse est duo corpora distingui abinuicẽ situ ⁊ pone q̃ duas partes eiusdem corporis. sed partes quãtitatiue eiusdem corporis sic necessario distinguunt̃ situ seu pone q impossibile est eas simul eẽ simultate opposita huic distinctioni. ergo similiẽ duo corpa adeo distinguunt̃ situ. ⁊ pone q non possunt eẽ simul simultate illi distinctioni opposita ꝯtraq; ꝓmissarũ. pbat. ⁊ ꝓmo maior sic. quia actualis diuisio partium quantitatis non tribuit partibus diuisis q possint esse plus simul q̃ ante diuisionẽ. sed vna quantitas efficitur due sola diuisione. ergo simultas que repugnat partibus eiusdem quantitatis repugnat quibuscunq; duabus quantitatib⁹. ⁊ iterum due quantitates inter se diuise possunt vniri ⁊ fieri partes eiusdẽ quantitatis sicut ecõuerso partes vnite diuidi possũt ⁊ fieri quantitates distincte. ꝓpter qõ omnino videt idem esse iudicium de quantitatibus diuisis ⁊ de partibus eiusdem quantitatis ꝓcipue quia quelibꝫ ꝑs quantitatis est quantitas. ⁊ sic patet maior. s. q quam impossibilitatez habent ꝑtes eiusdẽ quãtitatis ut sint simul eandem bñt quecunq; corpora. Minor pbat s. q ꝑtes eiusdem quantitatis sic distinguunt̃ situ vel pone q nullo modo possũt simul esse simultate opposita tali distinctioni. quia de intrinseca ⁊ essentiali ratione quantitatũ sine qua nõ est possibile quantitatem esse vel intelligi est q habeat partẽ extra partem seu iuxta qõ vocatur ad ꝓsens distingui pone vl situ q est ordo partiũ in toto que diffinitio vel distinctio fm ponem ⁊ ordo repugnat simultati partis in parte vl partis cum parte. vnde contra rõnem quantitatis est q partes eius sint simul sed semper vna est extra aliam ⁊ non in alia vel cum alia alioquin due non essent aliquid maius vna nec totum maius parte qõ est impossibile. ⁊ sic patet minor. sequitur ergo conclo ꝓncipalis. s. q duo corpora vel due quantitates necessario distinguunt̃ situ seu positione sic q impossibile est ea esse simul. sed necessario vnũ est extra aliud et non in alio nec cum alio pone vel situ indifferẽs. ¶ Secũdo pbatur sic idẽ ⁊ est eadem virtus rõnis cum ꝓcedente. quia si duo corpora possunt esse simul ita q quantitates eorum sint indistincte fm situm vel positionẽ modo quo expositum est per eandem rationez partes eiusdem quantitatis possunt super se replicari ita ut sint indistincte positione. nec vna sit extra aliaz ⁊ tñ potest replicari ut tota replicatõ fiat sup vnã minimã partem. ita q extra eam non sint alie sed ea vel cum ea simul. hoc autem videtur impossibile. ga tunc maximũ corpus posset contineri localiter a minimo loco. s. a solo loco illius partis super quã fcã eẽt replicatio. ⁊ sic totus vnus mons maximus posset intrare per foramẽ acus ⁊ totum celum contineri in mima bursa saluata quãtitate vtusq; s. montis ⁊ celi qõ non videtur possibile. quare ⁊c. ¶ 3° sic. sicut ꝑtes q̃ntitatis successiue ut sunt tempus ⁊ motus habent inter se ordinem duratiõis sic partes quantitatis permanẽtis habent inter se ordinẽ positionis. sed nulla virtute potest fieri q partes quantitatis successiue ut sunt partes temporis ⁊ motus sint simul duratiõe cum de ratione earum sit ꝓius ⁊ posterius fm durationem. ergo similiter nulla virtute fieri potest q partes q̃ntitatis permanentis sint simul positione ⁊ per eandẽ rationem. nec due quantitates diuersorũ corporum cum idem iudicium sit vtrobiq; ꝓ eo q quelibꝫ ꝑs quantitatis est quantitas ut dictum fuit. quare ⁊c.

¶ 4° quia sicut se habent duo accidentia eiusdez speciei ad idem subiectum sic duo corpora ad locuꝫ. sed duo accidentia eiusdem spẽi non possunt simul esse i eodem subiecto. ergo nec duo corpora in eodez loco. Minor probatur quia duo accidentia eiusdem speciei vel sunt equalis gradus vl inequalis puta. q; vnũ est intensius alio. si sint inequalis gradus impossibile est q sint simul in eodem subiecto alioquin idem subiectum esset magis album et minus album qõ videt implicare contradictionẽ ⁊ iterũ termini motus vel mutationis sunt incompossibiles. sed huiusmodi accidentia possunt esse termini motus vel mutationis secundũ alterationez intensiõis ⁊ remissiõis. quare ⁊c.

Ayuntamiento de Madrid

Si ꝯo sunt eiusdem gradus idem sequitur subiectuꝫ non est in potentia ad aliquã formã nisi mediante mutatione. sed subiectum habens aliquã formã non pōt mutari ad similitudinẽ eiusdem gradus prioze manẽte. quia idem non potest simul esse tale formaliter in actu ⁊ tale in potentia. sed illud sequereꝯ si subiectuꝫ habens aliquã formã posset mutari ad similitudinẽ ergo ⁊c. ¶ 5° quia rationes que fiunt ꝑ parte oppositã sunt solubiles. quod patet discurrendo per singlas ꝑmo quidã arguunt q̃ duo corpora nõ pñt esse simul in eodem loco. quia christus natus est clauso matris vtero. remansit enim virgo post partum. sed istud ñ potuit esse nisi corpus christi nascendo simul esset cũ corpore matris. quare ⁊c. sed ista ratio non valet. dicitur enim q̃ verissimũ est beatã mariam virginem permansisse in partu ⁊ post partũ sicut ante. fuit enim virgo non solum ex caren° expi° delectatiõis veneree per quã experientiã virginitas ꝓpe amittitur ſz etiã ꝑpter integritatẽ membri corporalis. nec tamen ꝑpter hoc in natiuitate christi fuerunt duo corpora simul. s. corpus christi cum corpore matris. quia est alius modus possibilis. s. q̃ virtute diuina fuit facta dilatatio neruorũ ⁊ meatuũ naturalium nõ ruptio aliq̃ uel fractio aliqua sicut �means aug°. i4. de ciuitate dei fuerunt fuisset in omnibus mulieribus si status innocentie duraſſz. quia tunc peperissent sine dolore que nũc est pena peccati ꝑm sententiã domini genẽ. 3. vnde ꝑles nata fuisset per dilatationẽ membrorũ naturaliũ ⁊ non per fractionem vel diuisionẽ que non potest eẽ in sentientibus sine dolore. ⁊ hunc modum videntur tenere gregorius nisen° ⁊ auicẽ. super illo verbo lucę 2°. Omne masculinũ ⁊c. Ibi enim dicit gregorius nisen° sic. hoc autem legis decretum in solo incarnato deo singulariter ⁊ ab alijs differenter impleri videtur. ipse nanq̃ solus ineffabiliter conceptus ac incõprehensibiliter edificatus virginalem vterũ aperuit ⁊ non per fractionem vel diuisionẽ que non potest eẽ in sentientibus sine dolore. ⁊ hunc modum videntur tenere gregorius nisen° ⁊ auicẽ. super illo verbo lucę 2°. Omne masculinũ ⁊c. Ibi enim dicit gregorius nisen° sic. hoc autem legis decretum in solo incarnato deo singulariter ⁊ ab alijs differenter impleri videtur. ipse nanq̃ solus ineffabiliter conceptus ac incõprehensibiliter edificatus virginalem vterũ aperuit non per conubio reseratum seruans post partuꝫ mirabilẽ inuiolabilẽ signaculũ castitatis. Et auicen. dicit ibidem. non enim rursus coitus vulue virginalis secreta reseravit. sed immaculatũ semẽ inuiolabilẽ vtero spũsanctus infundit ⁊ subdit qõ est ad ꝓpositũ. d. qui ergo vulua sanctificauit alienam ut nasceretur ꝑ pheta hic ẽ qui aperuit matris sue vulnam ut immaculatus exiret. ¶ 2° argunt quidã dicentes. q̃ christus ponĩ surrexisse clauso tumulo qõ nõ potuit esse nisi simul esset corpus christi cum lapidibus sepulchri sed hec ratio non valet. quia ex nullo tertu sacre scripture habeꝯ q̃ christus resurrexit clauso sepulchro. ⁊ ideo assertio contraria non preiudicat fidei neq̃ scripture. q̃ si ex dictis aliquorũ sanctoꝝ haberet q̃ christus resurrexit clauso sepulchro accipiendũ est ꝑ popinione. ⁊ si hoc dictum esset approbatũ per ecclesiam tunc respondendũ esset sicut in solutõe tertu argumẽti statim dicetur. ¶ 3° arguunt quidã q̃ christus post resurrectionem intrauit ad discipulos ianuis clausis vt habetur Io. xx. sed hoc non concludit. quia hoc est absolute verũ. s. q̃ cum fores essent clause venit ihs. sed non dicitur q̃ intrauerit per ianuas clausas. cum enim corpus gloriosum possit moueri per aereꝫ sicut per terram ⁊ christus diuina virtute potuit corp° suum ostendere ⁊ occultare. put voluit potuit ĩtrare ad discipulos per fenestras vel per aliquẽ alium locum ⁊ tunc ꝑmo ostendere quando fuit coram discipulis sed nõ per ianuas clausas. ⁊ si per ianuas clausas intrauit potuerũt subito claudi ⁊ subito aperiri ita ut apertio ⁊ clausio lateret discipulos. ⁊ quia res dicitur fieri qñ innotescit. ideo dicũ ñ fuisse clause. quia apertio eaꝝ nulli apparuit. ⁊ h° modo posset dici surrexisse clauso sepulchro si illud alicubi legereꝯ. vel posset dici q̃ xps ratione qua deus habuit in sua potestate corpus et figuram corporis sui ita q̃ potuit figuram corporis sui mutare in figuram angustam. ⁊ sic intrare per quamcunq̃ rimã ianuarum eis remanẽtib° clausis. ⁊ q̃ntus aliqui dicant hoc non fuisse conueniens. nullus tamẽ dicit quis fuerit possibile xpo inquantũ deus. conuenienti° autem videtur ponere modũ qui ab omnib° creditur esse possibilis q̃ ponere illũ qui a plurib° impossibilis reputaꝯ. beatus etiã aug°. videtur hũc modum tenere. potest etiã aliter responderi ad ꝑdictas tres instantias dicendo q̃ si deus potest facere ⁊ facit q̃ idem corpus christi sit simul in celo ⁊ in sacramẽto absq̃ hoc q̃ sit in medio. multo fortius potest facẽ q̃ idem corpus sit successiue in locis distantib° et non in medio. ⁊ sic potuit deus facere q̃ corp° christi fuisset ꝑmo in vtero matris ⁊ postea extra absq̃ h° q̃ fuisset in medio simul cum corpore matris. et idem pōt dici de egressu christi ex sepulchro clauso ⁊ de ingressu ad discipulos ianuis clausis. ⁊ si istõ est possibile deo qõ ꝑma facie apparꝫ possibilius q̃ illud qõ fide tenem° simultate existie realis corporis christi in celo ⁊ in sacramento. ⁊ de simultate eiusdem in pluribus sacramentis tunc ꝑdicte instantie sumpte ex dictis scripture sunt clare solute ⁊ omnes auctoritates sanctoꝝ doctorum ꝑdicta loca scripture exponentiũ. ¶ 4° arguunt quidã. quia corpus celeste non potest diuidi saltẽ quantũ ad substantiã sperarũ. vnde dicitur Job. 27. q̃ celi velut solidissimi quasi ere firmati sunt. si g° corpus gloriosuꝫ non posset simul esse cum alio corpore nũ quã corpus christi ascendisset ad celum empyreum. nec corpora sanctorũ post resurrectionẽ illuc ascẽderẽt qõ est erroneum. Sed dicendũ q̃ siue ponaꝯ celũ diuisibile per naturam siue vir tute diuina non oportet ponere corpus christi in ascensu ad celos simul fuisse cum corporibus sperarũ sed cessit corpori christi Et si dicaꝯ q̃ omne diuisibile est corruptibile. Dicendum q̃ non oportet qꝛ diuisio nõ arguit corruptibilitatem in illis in quibus est. sed addit facientẽ q̃ corruptibile diuisum in plures partes facili° corrumpit q̃ si esset integrũ. quia singule partes nõ possunt tantuꝫ resistere corrumpenti quantũ totum integrũ. diuisio tamen non dat eis corruptibilitatẽ sed suppõit qõ ꝑ quia si esset quantũ mathematicũ quantũcunq̃ diuideret non corrumpereꝯ. non enim corrumperetur a contrario quia quãtitas non habet contrariũ. nec corruptione subiecti. quia subiectum non habet ut ponitur. nec diuisione ad minima. quia tale quantum secundum se diuisibile est in infinitum. nec est possibile peruenire ad minimũ nec coniunctũ toti neq̃ separatum a toto. patet ergo q̃ diuisio nõ arguit corruptibilitatẽ saltem illa que fieret virtute diuina. nec celi dicuntur solidissimi quin possint diuina virtute diuidi ⁊ prebere transitum corporibus gloriosis ad celuꝫ empyreum sed dicunt solidissimi. quia naturaliter sunt incorruptibiles. videtur etiam q̃ rationabiliter oporteat hoc ponere. qꝛ nisi celum sit secunduꝫ aliqd diuisibile ita ut cedat corpori glorioso necessariũ est q̃ corpora gloriosa nunquam possint esse in celo nisi semper sint simul cũ alio corpore qõ forte reputarẽt

Ayuntamiento de Madrid

aliqui satis absurdum. ¶ 5° arguunt quidaz quia corpus non impeditur esse cum alio corpore nisi rōne ĝntitatis. sed virtute diuina fit q̄ in sacramēto altaris ē corpus christi simul cum quantitate panis. ergo eadē virtute posset fieri q̄ simul esset cum substantia pāis ergo duo corpora essent simul. Sed dicēdū q̄ corp° christi, put spectat ad genus substantie est vere in sacramento altaris. nec illud est contra dicta nisi ponatur q̄ in eodem sacramento sit quantitas corpis christi. quia sola quantitas impedit coexistentiam plūm corporū in eodem loco. sicut autem ostensum fuit pri us non est verum q̄ quantitas christi sit in hoc sacramento nec ex vi conuersiōis ut omnes concedūt. nec ex aliqua concomitantia quāuis vnū ab altero non separetur ut plenius fuit supra declaratū. Item secundum omnes corpus christi non est in sacramēto altaris quantitatiue. sed sub qualibet parte hostie quātū cunq; minima est totum corpus christi. vnde non potest ibi videri nec a seipso nec ab alio ut fuit declaratū in pcedentibus. nec ut sic competebat corpori christi aliquis motus uel actio seu passio. Quādo aūt queritur vtrū virtute diuina vnū corpus possit esse cum alio intelligimus hoc de eritia quantitatiua vēq; corpis. ⁊ ideo non est simile hinc ⁊ inde. ¶ 6° pncipaliter arguit. quia tenentius partem oppositam pbabilior modus ponendi est illoz qui dicunt q̄ modus quo est possibile duo corpora esse in eodem loco talis est. ĝntitas enī p quā corpus ꝓparat ad locū bēt duo facē. s. reddere corp° ĝtitatis et occupare locum. p̄mū est act° eius formal. 2m est act° eius ĝti cause efficientis. Et q̄ potest tripl̄r argui. p̄mo sic. sicut se habet calor ad calefaciendū sic quātitas ad occupandū locum. sed virtute diuina potest fieri q̄ calor p̄sens calefactibili nō calefaciat ipm ut factū fuit in fornace babyl. respectu trium puerorū. ergo eadem virtute fieri potest q̄ ĝntitas pris loco non occupet locum. et sic alia quātitas poterit esse simul cum ipsa. ¶ 2° sic. virtute diuina potest fieri q̄ pus maneat amoto posteriori cum hoc nō implicet aliquā contradictionē seu repugnantiaz intellectuū. sed dare esse quantū subiecto per pus competit quantitati q̄ occupare locum. quia ille est act° formalis qui simul est cum forma in subiecto. ali° autem est actus eius ut efficientis respectu alterius qui frequenter est tempore posterior. ergo virtute diuina potest fieri q̄ corpus maneat quantū et non occupet locum. ⁊ sic idem qd̄ prius. ¶ 3° sic. non videt q̄ duo corpora impediantur simul esse in eodez loco nisi qz non apparet per quid distinguerentur. sed illud non impedit. quia corpora suis quantitatib° distinguunt̄ non per loca quātis per distinctionē locorum apparet uel manifestetur distinctio corporū. dato etiam q̄ distinguerent̄ per loca. deus tamen potest facē per se quod potest facere mediantib° causis secūdis. ⁊ ita potest distinguere duo corpora et distinctionem eorum conseruare absq; distinctione locoruz. quare ⁊c. iste inquā modus inter ceteros probabilior est. sed nō non valet nec concludit. ¶ Dicitur enim ad pzimum q̄ nō est simile de calefactōe respectu calorum ⁊ ō occupatione loci respectu quantitatis. quia per calefactionem fit aliqua natura in calefacto. s. calor qui virtute diuina potest impediri ne fiat conferendo qualitatem oppositā, ppter quod calidū pris calefactibili potest virtute diuina impediri ne calefaciat. sed ad occupare locum non sequitur aliqua natura absoluta er pritia locati ad locum uel econtra. sed ert b° solū occupatur locus a locato. quia locatum habet infra locum discensionē suarum partiū. cum ergo hoc sit essentiale locato, pur est quantū. impossibile est q̄ locatum sit in loco ⁊ q̄ non occupet ipm ac per cōsequēs gn sit icōpossibile alī sic occupanti. Similiter secunda ratio non valet. dicitur enim q̄ deus potest facere q̄ corpus sit quantū ⁊ q̄ nō occupet locum. quia potest facere corpus sine loco. sed supposito q̄ corpus sit in loco non potest fieri q̄ non occupet locum quia non ē pus. imo nec aliud realiter est ĝtū esse in loco q̄ occupare locum. quia occupare locum est in loco habere partes pōne distinctas ⁊ distantes adinuicem ⁊ ab omni alia quantitate. ⁊ illud nō est aliud q̄ esse quantum. nec in ꝓposito facit difficultatem corpus continens aliud in quo contentum dicitur esse sicut in loco quia si duo corpora ponerent̄ esse in eodem loco continēte ⁊ pus corpus totaliter annihilaretur nō ppter hoc precedentia corpora desinerent simul esse. ⁊ quātuis ista simultas non esset p̄m locum esset tamen secūdum positionē partiū que semper est incompossibil̄ quantitati cum distantia partiū quantitatis sit essentialiter intrinseca quantitati. Similiē tertiū non concludit. dicitur enim q̄ deus non potest conseruare distinctionē corpoz sine distinctione locorum. quia potest facere plura corpora quorū neutrū sit in loco. nō tamen potest facere q̄ duo quanta sint distincta et partes eorum sint pōne indistincte cum hoc sit ꝓtra itrinsecam rōnem quantitatis. ⁊ quia hoc sequitur si ponerent̄ plura corpora in eodem loco. ideo illud non est possibile. ¶ Ad formā ergo rationis dicendū q̄ nō pbibentur plura corpora esse in eodem loco. quia loc° sit causa distinctionis corporū. sed quia distinctio corporum requirit distinctā positionē eorum quā nō cōpatitur vnitas loci. sic ergo videt q̄ duo corpora quātitatiue sumpta nulla virtute possunt simul esse in eodem loco. si autem alterū eorum non compararetur ad aliud quantitatiue. sicut est de corpore christi i sacramento uel alio modo deo possibili licet nob̄ ignoto. tunc vnum corpus posset esse simul cum alio i eodem loco. sed alterū non esset ibi localiter nec quantitatiue. hec durandus. ¶ Contra eandem conclusiōez arguit scotus improbando modum ponendi quo dicitur solum dicere posse facere duo corpora simul in eodem situ. p̄mo quia uel manent p̄ncipia essentialia istorum corporum ut sunt in vno loco distincta ul mō si sic. ergo solus deus non conseruat. quia cum causis secundis manentibus ⁊ concurrentib° conseruat cum contrariū dr̄ ponē. si non. sequit q̄ deus ꝓseruat et non conseruat vnū ⁊ idem simul quia ꝓseruat secūdūte illud esse distinctum. nō conseruat enim nisi qd̄ est sed materia illius est materia istius. ⁊ forma illius est forma istius. ergo non sunt distincta nec conseruat ut distincta. ⁊ sic ponis cōtradictoria. Et si dicas q̄ deus potest conseruare illa corpora distincta sine distinctione p̄ncipiorū intrinsecorū illorū. hoc non valet quia deus nunq̄ ꝓseruat nec potest conseruare res sine his p̄ncipiis essentialib° ut hominē sine anima ⁊ corpore humano. ergo nec distinctas res potest cōseruare sine distinctis p̄ncipiis essentialib°. talia autem sunt materia ⁊ forma. ergo ⁊c. ¶ 2° sic. aut situs est forma le distinctiuū ⁊ essentiale quantitatis aut accitale et casuale. Si formale ⁊ essentiale. ergo deus de potentia absoluta non pōt ꝓseruare quantitatē distinctam

Ayuntamiento de Madrid

ab alia sine situ sicut deus nunq̃ potest facere effectũ cause formalis sine ipsa ut hominẽ sine anima. album sine albedine quia est ꝯtradictio. si aũt situs sit accidẽ talis aut casualis rõ disticiõis quãtitatis. ergo ante illud habuit cãm essentialẽ formalem distinctiõis ꝓprium. ⁊ tunc deus ꝛseruat illa distincta �means suas cãs prioꝛes sine illo q̃ ẽt accidẽtal'rõ. uel si est casualis tũc ꝛseruat cãm sine effectu q̃ ẽt possibile. ¶ 3° quia in causis eiusdem ordinis non est circulus sed distincta quantitas est causa distinctiõis situs effectiua ut tu accipis in vna rõne contra aliaꝫ opinionẽ. ergo ecõuerso situs non potest esse causa effectiua distinctõis quãtitatis. ¶ 4° quia inter quantitatẽ ⁊ quantitatem nõ ẽ repugnãtia formalis. nec inter situm ⁊ situm. nec iter vbi et vbi. q̃ ꝑbat quia quecũq̃ forme quantũcũq̃ sint contrarie si sint in diuersis nihil sibi repugnat sed duo vbi sunt in diuersis. ergo nõ repugnãt. vnde dato q̃ in bꝰ corpe sit hoc vbi ⁊ in alio aliud vbi. ista duo nõ repugnant respectu corporis sibi subiecti. quia bꝰ vbi est in vno corpore ⁊ aliud est in alio. si ergo est impossibilitas q̃ ista duo vbi sint in diuersis hoc non est ꝓpter repugnantiã quã habent inter se absolute. nec etiam ut comparant̃ ad subm. oportet ergo q̃ sit propter comparationẽ ad eundem terminũ respectu cuius accipiunt̃. sed nec sic est incompossibilitas. q̃ duo respectus ⁊ trinsecos esse in diuersis non ad diuersos terminos nõ est impossibile. quia nec est impossibile de respectibus intrinsecis aduenientib⁹ ut duos respect⁹ similitudinis in diuersis ad vnũ simile. bꝰ etiã patet quia imcompossibilitas quanti ad quantũ coexistendi in eodem loco est. sicut incompossibilitas cause essendi sine suo effectu naturali. sed cum causa sit p̃ ꝛ suo effectu ⁊ omne p̃us naturalẽ deus possit cõseruare sine posteriori nõ est impossibile quantũ esse sit cum quanto. ⁊ quantũ esse sine suo effectu qui est esse in loco distincto. ¶ Contra eandẽ conclusiõẽ arguunt alq̃ ut recitat scotus q̃ per nullã potentiã duo corpora possint esse simul. ꝓmo quia �means boeciũ ꝓmo de trinitate in nũero differentiã accidentiũ varietas fac ⁊ sequitur locus semper est diuersus corporum duoꝝ locum vnũ nullo modo fingere possumus. Et hoc sic arguit. si varietas loci in nũero differentiã facit contradictio est q̃ duo corpora sint in eodẽ loco. ¶ 2° quia dimensio est formalis rõ repugnandi duo corpora esse in eodem loco. quia �means pꝑm 4° phy. sole dimẽtiones faciunt per se distare non per passionẽ nec per aliquid aliud. tunc sic. si formalis rõ repugnãdi duo corpa esse simul est diuisio distincta tunc manente diuisiõe que est formalis rõ huius repugnãtie impossibile est duo corpora esse simul. Confirmat sic. sic se videnẽ habẽri due dimensiões ad essendũ in eodeꝫ loco sicut duo accidentia ꝯraria ad idem subiectũ. sed duo accidẽta ꝯraria non possunt esse simul in eodem subiecto. ergo nec duo corpora habẽtia distinctas diꝰ possunt esse simul in eodem loco. Maior ꝓbatur. quia qcqd inducit vnũ ꝯrariorũ expellit reliquũ. ergo qui moueꝫ vnum corpus ad locum expellit reliquum. ſz hoc non fieret si possent esse simul in eodem loco. ergo. Ꝛ autem duo accidentia ꝯraria non possunt esse simul in eodem subiecto per aliquã potentiaꝫ patet 4° metaphy. vbi dicit pꝑa q̃ si ꝯraria sunt in eodem pari rõne ⁊ ꝯdictoria. ¶ 3° sic. in corpore naturali non sũt nisi ista. s. materia ⁊ forma ⁊ qualitates ⁊ quantitates. ſz formalis rõ repugnãdi duo corpora esse in eodem loco non est materia nec forma substantialis nec qualitates. quia corpus aliquod potest rarefieri ⁊ condensari manente eadem materia ⁊ forma ⁊ qualitatib⁹ sola quantitate mutata. sed tamen corpus condensatuꝫ ⁊ rarefactũ occupat alium ⁊ alium locum. ¶ 4° nam duo indiuisibilia non possunt esse immediate. q̃ tunc non essent duo et. 6. phy. ergo a simili potest argui si duo corpora sunt simul immediata nõ remanent duo eadem enim rõ que est de vno est de alio. ¶ 5° quia a puncto ad punctũ nõ potest trahi nisi vna linea recta sed si duo corpora essent simul possent trahi due linee recte q̃si in duob⁹ corporibus. ergo ⁊c. Et in hoc secũdus articulus terminatur.

Quantum ad tertium

articulũ respondendũ est obiectionibus supradictis. Et quidem ad obiecta durandi ꝯtra primã ꝛclonẽ rndꝫ. p. de p. d. quicquid isti dicant videt̃ ꝑbabilius q̃ subtilitas sit aliquid positiuũ eristẽs in potentijs per modũ habitus. quia gratia perficit naturã sicut ipsa nata est perfici. potentie autem anime inferiores nate sunt perfici ad suas operationes ⁊ ad obediendũ rõni per habitus naturalẽ acquisibiles. ergo ad hoc ut ista fiant perfectius conueniens est infundi habitus supernaturales qui etiaꝫ siue sint vnius siue plures etiaꝫ vnius dotis nature designant̃ ꝓpter vnitatem finis in generali. ⁊ quidem de appetitu sensitiuo ⁊ memoratiua est ꝓbabile in quibus ex frequẽtia actuum solent habitus generari naturalẽ. sed de potẽtijs apprehensiuis sensuũ exteriorum ⁊ aliquoꝝ interiorum in quibus nulli habitus naturalẽ acquiruntur non concludit ratio sed potius oppositũ nisi dicamus q̃ ideo in eis naturales habit⁹ non ponuntur. quia non experimur ex frequentia actuum eas perfici plus q̃ ex ꝓmo actu. q̃ si possẽt pari rõne haberent habitus sicut alie. quia ergo non est dubitãdũ q̃ per gloriã perficientur earum operationes ⁊ delectationes perfectioꝛes frequenter ꝓbabile est q̃ hoc fiat per habitus. quodcũq̃ faciũt operationes cõnaturaliores. ⁊ per ꝛsequens ꝓmptioꝛes facilioꝛes ⁊ delectabilioꝛes. ⁊ ideo argumenta in oppositum non concludunt. ¶ Ad ꝓmũ ergo dicitur. q̃ nõ ꝛcludit de appetitiuis in quibus quanto natura est perfectioꝛ tanto plus concupiscũt aduersus spiritũ. nec alijs concludit. quia sicut intellectus quantũcũq̃ depuratis fantasmatib⁹ ⁊ potentijs subseruientib⁹ indiget habitu ad ꝑfectius operandũ ⁊ voluntas ad obediendũ q̃ ꝯtis organa uel ob grossiẽ sui uel spiritualis non patiant̃ quia intellectus organũ non habet. nec ꝛsequens spiritu vtitur ⁊ obiectũ eius est spirituale. ita est in ꝓposito. Si dicat q̃ hoc est quia intellectus non potest intendi cum sit exterꝰ. iõ aliter hꝫ ꝑfici. s. extrinsece. q̃ non potest intrinsece non valet quia hoc esset imꝑfectiõis in intellectu posse perfici solum existente cum ꝑfectõ tanto sit nobilioꝛ ⁊ ꝑfectioꝛ q̃to interioꝛ. si q̃ potẽtie organizate ꝑfit intendi et ꝓficiẽ sit cãs intendi maxime in statu illo ꝑfectissimo. imo ẽt in damnatis ut maioꝛẽ penã sentiãt. nihilominꝰ potẽtie sensitiue cum tota sui intensiõe nõ ꝑfit maioꝛẽ perfectionẽ in suo q̃ intellect⁹ p̃nãm in vltimo sui eristẽs ꝓpter q̃ si illi nõ intensionali necessari⁹ est hitus ad vltimatã ꝑfectionẽ respectu sue operationis pari rõne ⁊ potentijs sensitiuis quarũ operatio tunc est summe ꝑficienda. ¶ Ad 2ᵐ dr q̃ illa rõ ꝓbat nõ posse eẽ aliquẽ habitũ in appetitu sensitiuo quod est cõtra cõ

Ayuntamiento de Madrid

mmem opinionē ꝓpter qd dicendū q determinaret ad vnum non materialiter sed formaliter ei redderet potentiā bene mobilem a rōne ut obediret rationi in appetendo ⁊ refutando cum tali ⁊ tali modo. sic enim habitus virtuosus inclinat nō ad aliquid appetendum vel fugiendū. quia nō est ad operari absolute sed ad sic appetendū. i. put recta rō dictabit. quia apperit⁹ sup̄ior mouet inferiorē. sicut spera superior mouet inferiorē ut dr 3° de anima. vnde sicut inferior spera nata est obedire sup̄iori ad omnem motum illius puta p̄mi mobilis ⁊ scōi ⁊ non ad vnū tm̄ sed ad omnem motum quo illa mouetur sic habitus pficit appetitum sensitiuū ad omne imperiū rōnis. sicut ⁊ sanitas disp̄onit corpus totum vt sit bene obediens aie nō ad hanc vel ad illam sed ad omnē operationē. ⁊ nihilominⁿ hi⁹ sūt qued ī qualitates naturales ⁊ nō potentie rōnales q̄ sunt ad vtrumq; ideo ⁊c. hec p. ⁊ bene quo ad multa. Sunt tamen in dictis eius aliqua dubia vel falsa sic ⁊ in dictis durandi. p̄mū est quia dos subtilitatis nō est habitus vn⁹ aut multi ordinatus ad pficiendū potentias partis sensitiue apprehensiuas vel appetitiuas: hoc enim pertinet ad dotem agilitatis. sed ordinatur ad hoc q corpus sit subiectū pfecte anime ut p̄ticipet actum p̄mū qui est esse substantiale. De hoc sanctus tho. dis. 49. q. 4. ar. 5. in solone. 3. q. sic dicit. anima ē forma corporis ⁊ motor. vnde cuiꝰ dotes corporis ad hoc ordinentur ut corpus perfecte subyciatur anie hoc erit ut subyciatur ei perfecte ⁊ sicut forme ⁊ sicut motori. A forma aūt in materia tria causant. s. esse substantiale vires ⁊ forme sed alie. s. accidentales ⁊ amboꝰ conseruatio. corpus ergo gloriosum inquantum perfecte anime subditur quantuꝰ ad esse substantiale q̄ habet ab ea sic est dos subtilitatis. Et hoc enim corpus gloriosum subtile dicitur q perfecte ab anima informatur ⁊c. ut supra recitatū fuit. Item ibidem i solutiōe secundi argumenti sic dicit. agilitas nō solum pertinet ad motum. sed etiam ad sensum ⁊ ad omnes alias operatōes anime ut p̄m hoc dicat corpus gloriosū esse agile qd est perfecte habilitatū ad omnes operationes que per corpus exercent. hec ille. Ite; di. 44. q. 2. ar. 3. q. p̄ma arguit sic 3° loco. inter operatiōes animalis sensus est nobilior ⁊ p̄or q̄ motus. sed non assignatur corporibus gloriosis aliqua ꝓprietas que pficiat ea ad sentiendū. ergo nō debet eis attribui agilitas per quā perficiant ad motum. Ecce argumentū. sequitur responsio. Dicendū in quit q per dotem agilitatis corpus gloriosum reddet habile non solum ad motum localem sed ad sensum ⁊ ad omnes alias operatiōes anime per corpus exequendas. hec ille. Secundū est. quia non videt verū q aliqua natural potentia anime sit intensibilis aut remissibilis ut dicit p. Tertium est q habit⁹ virtutis non determinet ad vnum materialiē sed tm̄ formaliter. s. ad moduꝰ. hoc enim falsum est. q habitus temperantie determinat per modum inclinationis ad obiectum temperantie pura ad mediū in delectationibus tactus ⁊ non solum ad modum operandi. Et similiter iustitia ⁊ alie virtutes morales. De hoc sanctus tho. 3. sen. dis. 23. q. 1. arti 4. q. 2. in solutione. 4. sic dicit. medium determinat per virtutem intellectualem. s. prudentiam et moralem sed diuersimode. quia prudentia determinat medium per modum dirigentis ⁊ ostendentis. sed virt⁹ moralis per moduꝰ exequentis ⁊ inclinantis in medium. vnde dicit tullius q operatur per modum naturre. hec ille. Item p̄ima parte questione p̄ima articulo sexto in solutione tertij argumēti sic dicit. dupliciter contingit aliquem iudicare. vno modo per modum inclinationis. sicut qui habet habitum virtutis recte iudicat de his que sunt secōm virtutem agenda ī quantuꝰ ad illa inclinatur. vnde ⁊ in metaphysicis dicitur q virtuosus est mensura ⁊ regula humanorum actuum. Alio modo per modū cognitiōis sicut aliqs instructus in scientia moralis posset iudicare de actib⁹ virtutis etiam si habitū nō haberet. hec ille. Quomodo autem idem habitus possit inclinare nunc ad hūc actum nunc ad oppositum vel ad diuersa obiecta ostendit sanctus tho. p̄ma secunde questione. 54. articulo secundo ⁊ quarto. vide ibi. alia dicta petri stare possunt bene intellecta. ¶ Ad p̄mū contra secundam cōclusionē dicitur. negando minorē. quia dos subtilitatis habet alium effectū q̄ penetrare aliud corpus et facere q duo corpora sint simul ut patet per p̄dicta. ¶ Ad secundū dicitur q per diuinā potentiā corpus gloriosum eque potest esse simul cū alio corpore glorioso. imo potius. De hoc sanctus tho. dis. 44. q. 2. articulo secundo in solutione 4° questiōis sic dicit. corpus gloriosum rōne sue ꝓprietatis non habet q possit esse cum alio corpore glorioso in eodem loco sicut ut sit cum corpore non glorioso. diuina autem virtute posset fieri ut duo corpora gloriosa essent simul ut duo non gloriosa sicut gloriosum ⁊ non gloriosum. q tamen in eis seruabitur debitus ordo qui distinctionē requirit. tū quia vnum corpus gloriosum nō se ponet alteri nunquā duo corpora gloriosa erunt simul Item in solone quinte q̄nis sic dicit. corpus gloriosum non habebit q sit cum alio corpore simul ratione subtilitatis. ⁊ si hoc haberet ut esset cum alio corpore non tamen cum corpore glorioso. ¶ Ad tertium dicitur q anima beata assumpto corpore glorioso poterit esse simul cum quocunq; alio corpore esse voluerit. non tamen ꝓpria virtute sed diuino miraculo. De hoc sanctus tho. vbi supra in solutione sexte questionis sic dicit. corpori glorioso secundum naturaꝰ sitam competit ut resistat cuilibet alteri transeunti ita q non possit simul esse cum eo in eodem loco sed miraculose. hoc potest diuina virtute contingere ad nutum ipius q sit cum alio in eodem loco. ⁊ sic non resistet eis transeuntibus. hec ille. ¶ Ad quartū negatur consequentia. quia per nullam formā creatā aufert a corpore glorioso illud quod est p̄ncipiū icompossibilitatis coexistendi alteri corpori ut patet in probatiōe cōclusionis. ¶ Ad quintum negatur minor. ⁊ ad eius p̄bationem patet responsio per dicta sancti tho. in scripto super boecium de trinitate in illa questiōe qua q̄rit vtrum duo corpora possint intelligi esse in eodem loco. Ibidem enim in solutione quinti argumenti sic dicit. in ferro ignito non sunt duo corpora. sed vnum corpus habens quidē speciem ferri sed aliquas qualitates ignis. hec ille. Completius tamē respondet. p. de p. d. in ferro ignito non sunt simul ignis ⁊ ferrū. cuius ratio est. quia forma ignis non compatitur in materia quā perficit tantam densitatem quantaꝰ habet materia ferri. nec forma ferri ꝓpatitur tātā raritatem quantam requirit forma ignis. Dicendū ergo q cum ferruꝰ ignitur vtiq; ignitio ferri non est nisi vehemēs alteratio a qualitatibus ignis ratione cuius pōt aliud

Ayuntamiento de Madrid

ignire ⁊ sic vbi ferrũ ē ñ ē ignis sed ador vel cauma. si que tamẽ sunt porositates in ferro nihil prohibet qn ibi sit ignis verus generatus vel in natura aeris pti ibi existentis vel in subtilitatibus ptibus que resoluũtur a ferro. De pane aũt intincto vl imbibito in vino vel aqua dicendum est. q vbi est porositas ibi solum est vinum vel ola aqua. vbi autem est panis solidus nihilominus humectatus ibi est solus panis alterat tñ aĝlitatib aq vl vini q̃z substãtia corrupta est. ⁊ sic nũq ē suml ferrũ ⁊ ignis nec panis ⁊ vinũ. hec. p. ⁊ bñ

¶ Ad primum durandi contra tertiam conclusionẽ respondet. p. de. p. dicens. q maior est vera ⁊ minor falsa. Ad probationem posset negari maior. sed scõm veritatem minor est falsa. quia non est de formali ratione quantitatis q partes eius situ distinguãtur. qõ probatur dupliciter. primo sic quia quantitas non includit in sua essentia nec in suo esse formaliter ⁊ essentialiter situm nec per consequens distinctionem situs seu positionis que est posterior quia coordinatiões p̃dicamẽtorum sunt impmixte. vnde cum situs seu positio sit aliud predicamẽtum distinctum a quantitate siue differant vt res ⁊ res siue vt modus a re saltẽ ratiõe formali differũt ⁊ quidditatiue ⁊ sic nõ est de ratione sue essentie. nec per consequens sui esse cum nihil cadat medium inter essentiam ⁊ esse nec esse vni predicamenti deserit suam essentiam vt transeat ad aliam. ergo deus potest facere quantitatem sine hoc q partes eius sint distincte situ quod solum impedit simultatem corporum in loco. 2° quia illud non est de ratione alicuius qõ est extra completam eius diffinitionem ⁊ potest res esse posita sua diffinitione omni alio circũscripto. sed completa diffinitio quantitatis est q quãtum est diuisibile in ea que insunt propẽ qõ esse ptibile. ⁊ habere partes est completa ratio quantitatis. q autem ille partes sint distincte situ vel loco hoc accidit. ponatur ergo per possibile vel impossibile q aliquid habeat partes ⁊ ille non distinguantur situ quero vtrum est quantitas vel non. Si dicas q nõ ergo habeo diffinitionẽ ⁊ non diffinitũ. Si autem dicis q sic. ergo esse partem extra partem non ē eẽntia quantitatis. Si autem dicatur q species abũdat a genere ⁊ quantitas continua vt est quãtitas non includit nisi solũ pribilitatem fs vt est continua determinat modum ptibilitatis cum situ, potest dici q ⁊ si determinaret sibi situm. non tamen propter hoc distinctionem situs. nam punctum est vnitas posita ⁊ tamẽ duo puncta que sunt in extremitatib duarum linearum contiguarum habent vnum mer situm ⁊ nihilominus sũt vere puncta ⁊ vere posita ⁊ situata. ⁊ ita ẽt omnes partes quantitatis que essent in eodem loco essent situate seu posite sed non situ seu positione distincte. hoc tamen non est verum. quia vnus predicamentum nunquã est differentia alterius specie. licet species relationũ innotescant aliquando per species alioruz. ſ. methaphysice. sed aptitudo ad hoc bñ potest dici essentialis ⁊ specificãs quantitatem continuam permanentem. pmanentia autem videtur eẽ differentia quantitatis continue respectu successiue ⁊ non situs. Si autem dicatur q continuus est cuius partes copulantur ad aliquem vnum terminuz communeiz qõ supponit distantiam partium extremarũ a media. Dicendum q non est verum. magis enim popularẽtur termino communi si ab illo non distarent nec per consequens abinuicem q̃ per hoc q distant ⁊ sicut prius dicebatur q esset partibile partibus nõ distantibus esset vera quantitas. ⁊ quia nihil est in genere qõ non sit in aliqua specie eius. oportet q essz in aliqua specie. si autem non esset in specie quantitatis continue ⁊ permanentis in nulla alia esse posset. non enim in discreta que supponit continuaz nec in successiua cum successio simultatem excludat. esset ergo in specie quantitatis continue permanentis ⁊ sic ei accidit quo ad essentiam habere in partibus distinctionẽ situs. hec p. Et in idem redit solutio quam dat Joan. de neapoli ad predictam rationem in suo 2° quolz. q. 4. dicit enim q de intrinseca ⁊ formali ratione quantitatis continue est q habeat partem extra partez. i. distinctam a parte realiter. non autem situalicẽ. immo situs quantum ad totum eius ambitum est extra intrinsecam ⁊ formalem rationem quantitatis cum sit aliud predicamẽtum a quantitate. vnum enim predicamentum est extra intrinsecam ⁊ formalem rationem alterius mere ⁊ accidentaliter se habet ad ipm philosophus autem in predicamentis dicit. q habere positionem est differentia quãtitatis non intẽdẽs q predicamentum situs seu positionis sit differentia specifica speciei quantitatis propter rationẽ iam dictam. sed circũloquens differentiam quantitatis continue pmanentis. d. q tale predicamẽtum est predicamẽto quantitatis q̃si accidẽtale sicut ⁊ differẽtias specificas frequenter circũloquimur per accidentia vel per habere positionem. philosophus non intelligit habere situm quẽcunq; sed solum habere partem permanentem realiter distinctam ab alia parte ⁊ ei continua. ad. vnde consuerunt dici q habere positionez vt est differentia quantitatis predicta duo includit. ſ. permanentiam ⁊ continuitatem. sed prout est specialle predicamentum importat habere partes in diuersis partibus loci ordinatas ⁊ hoc est q aliq dicũt q positio vt est speciale predicamẽtum dicit ordinez partium alicuius totius in loco. vt autem dicitur differentia quantitatis dicit ordinem partium in toto non autem in loco. ¶ Et similiter dicendum est q de intrinseca ⁊ formali ratione quãtitatis est habere ptem iurta ptem. i. a pte non separatã. non aũt iurta ptem in ordine ad locum. i. ptem distantem loco ab alia parte. vel dicendum q de intrinseca ⁊ formali ratione quantitatis est habere partem extra ptem vel iurta ptem situ vel positione non actu sed aptitudine sicut ⁊ de intrinseca rõne accidẽtis est inesse subiecto non actu sed aptitudine quo mõ etiam accidẽtis esse est inesse. hec. p. ⁊ bene. vtriq enim concordat in hoc dictis sancti tho. dis. 44. q. 2ª articulo primo. q. pma in solutiõe pmi vbi sic dicit fm pbm in. 8. metha. qz differẽtie eẽntiales sũt nobis icognite. vtimur quandoq differẽtijs accidẽtalibus ad significãdũ differentias eẽntiales que sunt accidẽtaliũ cause. vnde mortale non ponitur in diffinitiõe hois. q. ipa mortalitas ad eẽntiam hois ptineat. sed qz illud qõ non est causa mortalitatis fm pstem statum. ſ. cõpositio ex cõtrarijs est de eẽntia hois ⁊ ē. Item dist. x. q. prima articulo 2° q. 4. i solutõe tertij sic dicit. situs quãtitatẽ plus ponit ⁊ quia quãtitas christi nullam habitudinem habet ad dimensiones panis ideo etiam nec situs partium corporis christi ⁊ ideo quãuis corpus christi p ut est sub sacramento habeat partes distinctas ⁊ situ atas situ naturali non tamen est assignare in partib dimẽsionis pais vbi singule partes corporis xpi iaceãt

Ayuntamiento de Madrid

nec tamen sequitur q dicatur corpus xpi confusiz qz fm ordinē illū nō pak ad d usiōes exteriores hec ille
¶ Item articulo.3.q.3.in solutione secūdi sic dicit.cō fusio opponit ordini partium que pt inēt ad rationez situs ⁊ quia corpus xpi non est situaliter sub sacramē to.ideo non sequitur ibi aliqua cōfusio prium ex hoc q in quolibet signato hostie est totum corpus ⁊ que libet pars.cuius enim non sit accipere ordinem priū fm compositiōem ad partes hostie. tamen est accipe ordinē prium nrarum ad inuicem in corpore xpi fm quātitatē ,ppriam.hec ille.Et quibus patet quō ē du plex situs ⁊ q situs qui dicit ordinem partium in lo co non est de intrinseca ratione prium quātitatis di mensiue sed accidit ei. ¶ Ad 2m respōdet.p.negando maiorem.qz non sequitur si partes quātitatū diuersa rum possunt esse indistincte q ,ppter hoc ptes eiusdē quātitatis qz etiam naturaliter ptes supficiei cōtinen tis ⁊ contēte sūt situ diūcte ⁊ imediate ñ distātes . qz locus ⁊ locatum sunt simul ⁊ tamē partes superficiei alterius inter se sunt situ distincte.⁊ sic falso assumeba tur in primo argumēto q maior distinctio requiritur i partibus quantitatis diuise q indiuise.Et ratio hui⁹ posset dari.quia contradictio est q aliqua sint distin cta ⁊ plura inter se ⁊ tamen careant omni causa distin ctionis.quantitas autem inquātum accidēs habet in diuisibiliter distingui subiecto.sed preter hoc inquan tum tale accidens distinguitur situ qō ei cōpetit etiā si non haberet subiectum. Quādo autez quantitates int diuersorum corporū si sint indistincte situ adhuc remanent distincte simpliciter subiectis ⁊ ad effectū sufficit altera causarz quarum quelibet est sufficiens sed in eadem quantitate indiuisa confusa distinctione situs non remanet distinctio subiecti.quia est idē sub iectuz. nec pōt dici q distinguātur distinctis partib⁹ subiecti cum magis ecōuerso hec distinctio insit sub iecto ab ipsa quātitate.vnde deus qui pōt facere duo corpora esse in eodem loco quādo sūt physica nō pos set ibi duo corpora mathematica quia non distinguū tur subiecto qō est verum nisi faceret scōm miracu luz qō est sibi possibile.quia illam distinctionē quam habent accidentia a subiectis pōt eis dare ⁊ cōserua re sine subiectis sicut duas albedines separatas possz facere, ,ppter qō aliquibus videt q possz facere duo accidentia solo numero differētia i eadem parte sub iecti quātum ad hoc saltem q defectus distinctionis non impediret sed aliud forte impediret.sed ista solu tio non est bona vt videbitur postea. vnde standū est in solutione primi argumenti concedēdo q idem sit de replicatione eiusdem quantitatis supra seipsaz ⁊ c.
nec sequitur impossibile quia sancti dicūt q de⁹ pos set facere camelus per foramen acus transire qō for te non esset per cōpressionē in minimā figuram salua eius vita que non pateretur ossium fractionē sed per hoc q partes se inuicem subintrarent vt ita diterim sublata ab eis distinctione situs preter minimā ⁊ mi norem foramine acus vt posset transire. si enim duo corpora distincta ⁊ integra ⁊ incorrupta vnire potest in vno loco multo magis diuersas partes eiusdē corporis puta man⁹ ⁊ pedes hec.p. cōcordat Jo. de nea po. vbi supra.d.q virtute diuina magnum corp⁹ pos set esse in loco puo ⁊ minuo equali vni pti eius vt corpus xpi totum est in minima parte sacramenti ⁊ hoc forte innuit saluator. Mat.19. vbi dicit.q facilius ē camelum per foramen acus exire q diuitem intrare regnum celorum.⁊ subdit paucis interpositis apud homines hoc est impossibile.apud deum aūt omnia sunt possibilia.hec Jo.⁊ bene concordat eni vtrq in hoc.s.t.dis.44.q.2ª articulo 2° in solutiōe.5.q.vbi q rit.vtrum corpus gloriosum possit esse in loco mino ri se vbi lz dicat q nūq hoc fiet etiā p miraculū i cor pore gloso nō ñ negat qn possz fieri i corpe ñ glio o
¶ Ad 3m respondet petr⁹.d.q dici potest vt bis repli catum ē q diuerse partes diuersorum motuū pnt esse simul tempore.⁊ ipsi tori motus siue in eodez subiecto differentes specie vt idez homo simul currit ⁊ calefit siue in diuersis vt duo simul currunt sed non diuerse partes eiusdem motus.⁊ similiter diuerlorz corporū quantitates simul esse possunt sed nō eiusdem quanti tatis. diuerse etiaz partes propē rationem tactā in 2° argumento.sed istud non valz ,ppter rationē ipsorz q bene probat in primo argumēto q quantitas diuisa nō minus requirit distinctionē q indiuisa. Dicendus est ergo ad exempla de diuersis superficiebus vt mo tibus que sunt simul plus q diuerse partes eiusdem q hoc non ē propter diuersitatem subiectorz vt dice batur in solutione scōi argumenti.sed propter hoc q separantur ad inuicem non vt quāta sed vt indiuisibi lia ⁊ termini quātitatis.quia superficies est indiuisibi lis scōm profunditatē. vnde superficies ptinēs oceana ⁊ ptenta oceana sunt simul secūdū pfunditatē fm quā nō sunt partes sed termini diuersarum quātitatū.sed superficies oceana ptinētis ⁊ similiē oceana ptenti non sunt magis simul q si essent eiusdem q̃tritatis imo nñ nec plus nec minus distant adinuicem. Et similiē de motibus occurrentibus. qz ocurrunt adinuicem sicut due linee iunguntur scōm latitudinem.si vna pone retur iuxta aliam per idem enim esset ac si duo pun cta ponerentur simul que non faciunt aliquid maius motus etiam habet partes que sunt priius ⁊ posteri⁹ ⁊ non vnum iuxta aliud. Si aūt ponerentur duo mo tus diuersi quorz vnus esset prior ⁊ alius posterior.sic nō possent esse magis simul duratione q ptes eiusdē motus. Dicendū est ergo q sicut impossibile est duas quātitates diuersas esse indistinctas situ.sic impossi bile est de diuersis partib⁹ eiusdē quantitatis.Et ad rationem que tacta est ocra hoc in solutiōe scōi argu menti dicendū est q posita causa formali in nō bñti bus materiā deus pōt supplere omnē aliam cālitatē licz ergo dicatur q partes quātitatis differant subie cto ⁊ situ vtrqz nñ est differentia extrinseca ⁊ nō essē tialis.qz tā subiectum q situs sunt extra essentiā q̃tri tatis cum vna pars q̃tritatis differat ab alia formaliē intrinsece se ipsa cum sit forma. actus enim formaliē se ipo distinguitur a quibuscūq distinguitur ,ppter qō si partes eiusdem quātitatis habentis subiectum suū vel numerum super se replicate fiant situ indistin cte sublata distinctione effectiua vel materiali subie cti ⁊ sublata distinctione accidētali ⁊ extrinseca situs deo oseruante effectiue remanet eius formalis ⁊ essē tialis ⁊ intrinseca distinctio quā bñt ex se ipsis formaliē sicut sublatis quantitatibus duorū hominum subla ta esset distinctio numeralis accidentalis exterior q̃ erant duo quanta sed remaneret alia que essent duo homines ⁊ multi multitudine substantiali ab vno qō conuertitur cum ente.propter qō dicendū est ad ar gumentum.q minor est vera sed maior falsa.qz non sic se bñt partes quātitatis pmanētis ad pōnē sic ptes q̃tritatis successiue ad successionē.qz successio ē oris

Ayuntamiento de Madrid

specifica ⁊ cēntialis motus ⁊ tempozis. vnde non pōt fieri motus sine successiōe plus q̄ homo sine ratione sed positio non est differētia quātitatis cum sit aliud predicamentū sed bene est pzopzia passio eius a qua deus potest separare subiectū sicut pzius a posteriori, ſ̄ hēc ptes eiusdē rōnis ē, pp̄zia qdditas quātitatis ⁊ nihil plus non autem habere partes absolute cum hoc habeat substantia composita. ergo quātitas manens per essentiam suam est apta nata habere situm ⁊ per se pzimo modo habet aptitudinez ad distinctionem situs. q: cum pzopzia passio fluat imediate a p̄ncipus essentialibus subiecti potest dici q: per essentiam est aptum natum ad illam. sed actualis inherētia pertinet ad 2ᵐ modum perfeitatis. hec. p. ⁊ in idem redit solutio Joan. ne. d. q: maioz argumenti est negānda qō pzobatur ex dictis durandi quia fm eum eius, dē rōis ē distinctas quantitates esse sil' pōne ⁊ distinctas partes eiusdē quātitatis. ⁊ pari rōne scōz eū sequitur q: eiusdem rationis sit distinctos motus esse simul' duratione ⁊ distinctas partes eiusdem motus. si motus ⁊ partes eius sic se habent ad durationē sic quātitas permanens ad positionem. ⁊ tū per nullam potētiam due partes motus possūt esse simul duratione et scōm eū. duo autem motus distincti possunt esse simul' duratione etiā naturaliter. Ratio autem predicte interceptionis ⁊ differentie est. quia successio partis pᵒ partem seu habere pzius ⁊ posterius in partibus suis est eēntiale tēpozi qō nihil aliud est q̄ quātitas motᵒ successiua siue pzius ⁊ posterius numerata in motu. vt patet. 4° physi. ⁊ etiam motui qō patet dupliciter pzimo. quia moueri est aliter se habere nunc ⁊ pzius essentialiter vt pat 3. 6° physi. ergo de ipsa inseca ⁊ formali ratione motus est habere pzius ⁊ posterius i pti bus suis. 2° quia motus est actus entis exītis in potētia vt patet 3° physi. nihil autem est in potentia ad id quod habet sed solum ad id qō habiturus est postea ergo motus essentialiter habet duo in se vnum pzius ratione cuius dicitur esse actus ⁊ aliud posterius ad quod mobile existit in potentia. habere autem positionem seu situm in partibus suis uel distinctionem situalem quantū ad partes suas non est essentiale q̄ntitati permanenti ut per p̄dicta iam patet. Dicendus ergo ad maiozem predicte rationis qua dicitur q: sicut quantitas successiua se habet ad durationem seu successionē fm durationem sic quantitas permanens se habet ad potētiā ⁊ c. q: nulla est similitudo ut iā declaratū est sed ad permanētiā seu simultatē fm duationem. ⁊ per consequens sicut impossibile est plures partes quantitatis successiū ut motus ⁊ tempozis esse simul durātiōe sic impossibile est plures partes quātitatis permanentis suppositā eius permanentia non esse simul duratiōe. non autem sequitur q: nō possint esse simul positiōe. hec. pe. ¶ Ad 4ᵐ respondet. p. d. q: non est simile de duobus accidētib⁹ respectu vniᵒ subi ⁊ de duobᵒ corpibus respectu vniᵒ loci. q: accīa se bnt informatiue ad subz. corpa āt se bnt ad locū et trisece. Item forte q̄ tis duo accētia absoluta ñ pnt esse i eodē subiecto vt due albedines tamē ab aliquibus ponit q: duo accidētia respectiua possunt esse in vno subiecto. sicut in vno patre due paternitates respectu duoz filiozum nec est dubium qn i duobᵒ subiectis sint duo accidētia respectiua per cōparationez ad vnum sicut in duobus filys sūt due filiationes per ꝓpationē ad vnum patrē ⁊ istud vt videtur pōt sufficere ad ꝓpositū. q: vbi vel esse in loco dicit respectū corpozis ad locū, ꝓpter qō nihil, phibemᵒ qn duo corpora simul habeant duo vbi respectu eiusdē loci. hec p. ¶ Ad 5ᵐ dicitur q: solutiones date ad dicta sanctorum ⁊ auctoritates sacre scripture non val. n/. de hoc p. possunt inquit impediri solutiōes ad auctoritates p̄mo de natiuitate xpi nō valet dilatatio illa q: nō est de mēte sanctoz qui dicūt oztum cōclusum semp fuisse beatū vtez. q: aūt aliqui dicūt eū aperuisse exponēdū est sicut dicit in fernū apuisse. habet enī clauem dauid q aperit ⁊ nemo claudit ⁊ c. q: enī bō nō erit de domo clausa nisi sibi apiat ostiū ⁊ de inferno nullᵒ exire poterat. xps aūt ide exiuit ⁊ alios extraxit ⁊ exire i de fecit, ꝓpter hoc dicit q: infernū apuit non q: eiᵒ ingressū fregerit nec dilatauerit. ita xps q: de mrē exiuit dicit vtez apuisse q: sine aptione nullᵒ filius exiit ⁊ sic ad modū apientis ereūdo se būit nō q: dilatauerit. q: talis aptio etiā sine fractione opponit clausioni ⁊ nō solū fractioni. sancti aūt dicūt nō solū clausū pudozis signaculū sed etiā ipm vtez ⁊ portā i domo dni clausā. ⁊ q: porta illa clausa erit p̄ncipi ⁊ nō apiet ⁊ domin⁹ intrat ⁊ exit pcam ⁊ multa bi⁹. ¶ Ad aliā de sepulchzo dicēdū. q: p interceptiōez bene refert comestoz vocem auditā sic potuit xps clauso pdire sepulchzo. ⁊ licet non sit articulus fidei tamen si recipitur auctoritas non est ad mentem cozū exponere q: subito apertum sit ⁊ subito clausum immo intelligunt q: ante omnem aptionem exiuit ianuis clausis certum est q: per fenestras potuit ingredi sed non sic intelligunt sancti. ⁊ licet non sit impossibile deo corpus etiam immortale in minimam figuram redigere tamē non conuenit corpozi immortali qō sine fractione ossium videtur nō posse fieri. ⁊ multo magis illud dicere debuerūt in christi natiuitate naz quantitas formice sufficit ad magnitudinez corpozis animati pzimo anima rationali. vnde cum salua vginitate cruoz mestruus ⁊ vsina exeant potuit sic corpus christi ab ipo compzimi vt sine fractione ⁊ dilatatione exiret ⁊ vitus homo remaneret. De 4°. scilicet de celo verum dicunt quia sicut cedit aer auibus volantibus sic illud sanctorum corpozibus innumerabilibus vel immortalibus huc atq: illuc discurrentibus quia sicut scintille in arundineto discurrent. ¶ De qnto autem dicendum. q: licet quantitas christi sit in altari tamē non est ibi localiter ideo non est multum ad pzopositum hec. p. Jo. autez de nca. magis extense dicit de predictis. iste inquit responsiones non valent. sed videntur erronee ⁊ periculose vt pote contra communem doctrinam ecclesie ⁊ auctoritates sanctorum ⁊ etiam alique contra auctoritates sacre scripture. Et arguo pzimo contra omnes simul. quia augustinus omelia. iio. super Jo. exponens illud Jo. venit iesus ianuis clausis dicit sic. moli autem corpozis vbi diuinitas erat ostia clausa non obstiterunt. ille quippe nō eis apertis intrare potuit quo nascente virginitas matris inuiolata permansit. sed constat q: moli corpoꝛis non plus obstare poterat vterus virginalis aut sepulchzum aut celum q̄ ostia. ⁊ quodlibet istoruz obstat moli alterius corpozis per solam quantitatez vt omnes concedunt. obstitisset autem quodlibet istorum moli corpozis christi. sed non potuit esse simul vtero virginali in ptu. vel cum sepulchro i resur⁹. aut cum celo in ascentione. sed scōm intentionem augu. corpus christi cum quolibet illozū esse potuit. Pre-

Ayuntamiento de Madrid

terea arguitur specialiter cõtra illud quod dicitur de partu virginis q: si in eius partu fuit facta tanta dilatatio meatuũ ⁊ rimarũ nãliũ quanta sufficit ad egressum pueri de vtero cũ talis dilatatio fit quedã aptio fm illos de opposita. opi. vt ps per gre. niscenũ ⁊ am bro. quos inducunt sequere q: christus fuisset natus de vtero virginali non clauso sed aperto. ⁊ si non, per diuisionem aut fractionem saltim per predictam dilatationẽ tantam quanta ponitur ad egressum pueri de vtero qõ est ꝯtra gre. i ome. super illud Jo. 20. vna sabbatorum cum fores essent clause ⁊c. vbi ait sic. illud corpus domini intrauit ad discipulos ianuis clausis qõ vs ad humanos oculos per natiuitatẽ suaꝫ clauso eruit virginis vtero. quid ergo miꝫ si ianuis clausis post resurrectionem in eternum iam victuris intrauit qui moriturus venens non aperto vtero virginis eruit. ⁊ beda in ome. super illud mat. vltimo. ⁊ accedens reuoluit lapidez ⁊c. dicitur qui mortal' clauso vtero virginis potuit mundũ ingredi ipse victur⁹ imo: talis clauso sepulchro potuit resurgendo exire. hec aũt cõia scõm predicta falsa essent sicut ⁊ falso diceretur cõtentum in aliquo vt bladum in sacco exire de eo clauso ⁊ non aperto si exiret per orificium dilatatũ dato q: nõ eẽt facta aliqua fractio vl' cissio in eo clausum enim ⁊ apertum opponunt vt habitus ⁊ privatio. sicut ⁊ falso diceret quiescens q: q̃litercũq: moueretur. falsum autem est q: dr̃ q: scõm aug. 8. de ciuitate dei in statu innocentie fuisset facta talis dilatatio in partu omnis mulieris absq: ruptione ⁊ fractione q̃ cũq: q: ex verbis aug. nihil tale habetur sed soluꝫ q: mulier concepisset sine corruptione ⁊ peperisset sine dolore. dicit enim sic. nulla corruptiõe integritatis infunderet gremio marit⁹ vroris. q: ita tunc potuit vro coniugis salua integritate felei genitalis viri semen i mitti sicut nũc pót eadẽ integritate salua ex vtero virginis fluxus mestrui cruoris emitti ⁊ ifra ad pariẽdũ nõ dolorum genitus sed maturitatis impulsus feminea viscera relaxaret. ⁊ q̃uis i sensibilibus fractionez vel diuisionem dolor naturaliter consequatur tamen a tali dolore mulier fuisset preseruata virtute dei qui pót oẽz cãz absoluere ab omni effectu eam naturaliẽ sicut est dolor respectu talis fractiõis vel ruptionis. auctoritatem autem ambro. que allegat introducit sanct⁹ tho. in 3ª parte sũme. q. 28. ar. 2. in primo argumento ad probandum q: mr̃ christi nõ fuerit virgo in partu ⁊ exponit eam sic dicendo q: ambro. dicit hoc exponẽs illud qõ euangelista. s. lucas de lege iudicit. omne masculinũ adaperiens vuluam ⁊c. qõ gdã vt beda dicit cõsuete natiuitatis more loquitur non q: dñs sacri ventris hospitiuꝫ qõ ingressus sanctificauerat egressus deuirginasse credendus sit. vnde illa adaptio nõ seruat reserationem clausti pudoris virginei sed solũ exitum plis de vtero matris. omnia sũt verba fratris tho. vnde icongrue predicta auctoritas introducitur sed trahitur ad aliũ sensum. vt. s. adaptio illa denotet dilatationem predictam ⁊ non solum exituꝫ prolis de vtero qõ falsum est. quedam aũt glosa marginal' dicit super lucam 2º q: illõ de ambro. a falsarius est appositũ. ⁊ postea subdit predictam expositionem fratris tho. Et sile est de auctoritate gregorii niscenũ quã vna cuꝫ predicta auctoritate ambro. itro ducit frater tho. super illud luce 2º qõ, est iam allegatum omne masculinum ⁊c. rãsiones etiam quas dat ad illud de resurrectione christi clauso sepulchro non valent. non p̃ma q: ex dictis sacre scripture habetur aliqualiter q: christus resurrexerit clauso sepulchro quia mat. 26. dicit q: mulieres visitantes sepulchruꝫ dicebant ad invicem quis reuoluet nobis lapidẽ ⁊c. de angelo ẽt legitur mat. vltimo q: accedẽs reuoluit lapidem ⁊ constat q: christus iam surrexerat vt oñs concedũt. aut ergo christus surrexit aperto sepulchro qõ postmodũ clausũ est aut clauso sepulchro. Primũ dici nõ potest q: talis clausura quantum est de natura sua generasset fidem seu opiniõẽ q: christus surrexisset clauso sepulchro sicut ecclesia nũc tenet ppt p̃dicta verba euangelistaꝫ ⁊ sic christus resurgens fuisset actor: false fidei seu opiniõis de se ⁊ de sua resurrectiõe qõ falsuꝫ est. ⁊ p̃ima talis clausura fuisset facta oio frustra quia non ad tenendum sepulchrum mundius cum non obstante causa illa angelus mouebat lapidem nec etiam ad astruendum resurrectionem. q: corpus christi non eẽ i sepulchro sed resurrexisse magis apparere poterat sepulchro apto q̃ clauso. ergo relinquit aliud mẽbr. s. q: christus resurrexit clauso sepulchro. ⁊ hoc est qõ dicit chrysos. sup illud luce 24. ⁊ inuenerũt reuolutum lapidem a monumento. amotus est inquit lapis post resurrectionem ppter mulieres vt credant resurrexisse dominum videntes monumentũ vacuuꝫ corpore. ⁊ beda in ome. super illud mat. vltimo. ⁊ accedens reuoluit lapidem ⁊c. dicit sic. non vt egressuro domino ianuam pãdat. sed vt egressus eius iam facti hominibus p̃stet indicium. ⁊ subdit illud quod allegatum fuit. ipse enim factus immortal' clauso sepulchro potuit exire resurgẽdo ⁊c. nec illud quod dicunt sancti exponendo euangelia confortiẽ tertui euangeli; accipiẽdũ ẽ p opinionem vt iste dicit. sed magis accipiẽdũ ẽ p veritate ab ecclesia approbata. nec valet alia rãsio quã dat. s. q: sepulchrum fuerit subito apertum ⁊ subito clausuꝫ. ⁊ dicatur resurrexisse clauso sepulchro q: res dicitur fieri quando innotescit ⁊ talis clausio ⁊ apertio nulli apparuit. q: quãuis res dicatur fieri quãdo inotescit. nulla tamen res dicitur fieri quando fit eius oppositũ. falso enim diceret hõ fieri albus quando fit vel est niger. clausio autez ⁊ apertio sũt opposita. ergo falso diceretur xp̃m resurrexisse clauso sepulchro si fm virtutem surrexit sepulchro aperto quantũcũq: talis clausio ⁊ apertio latuisset. rãsiones aũt quas dat ad illud de ingressu christi ad discipulos ianuis clausis non valent. non enim vs p̃ma. quia est contra Augu. in quodam sermone pascali vbi sic dicit ad litteram contra predictum errorẽ. Nonnulli de hac re ita mouent vt pene periclitẽt asserentes cõtra diuina miracula iudiciũ ratiocinationis suarum. sic enim disputant si corpus erat quomodo per ostia clausa intrare potuit si comprehẽdũt modum non est miraculum vbi deficit ratio, ibi est fidei edificatio. ⁊ infra queris a me ⁊ dicis si p ostia clausa vbi est corporis motus ⁊ ego respondeo si per mare ambulauit vbi est corporis pondus sed fecit illud dominus. sic ergo fm aug. non solum intrauit ianuis clausis sed etiam per ostia clausa. nec vs si dicatur q: aug. non dicit hoc ex persona sua sed alterius ab eo q̃rentis. quia augus. talem questionem repulisset tãq̃ falsum supponentem si christus per ostia clausa nõ intrasset sed per fenestram cum ostia essent clausa. ⁊ non ostendisset modum quomodo per ostia clausa i trauit in simili quia scilicet per mare ambulauit. 2º ẽt rãsio non vs q: expresse contradicit scipture. Joã.

Ayuntamiento de Madrid

penultio que dicit. ingressus ē ad discipulos cū fores
ēent clausi ē ⁊ clausis ianuis. qō totū falsum eēt si ingres
sus fuisset ianuis apris q̄ticūq̄ fuisset subito apte vl
subito clause vt ps p ꝓdicta de resurrectiōe q̄ facta ē
clausio sepulchro. Nec vz ēt 3ª rñsio ꝓpter duo. ꝑmo
qz aut simpliciter aut saltem nō min⁹ est impossibile
corpus hominis manente nā humana in figura m ta
lem mutari q̄ duo corpora eē in eodē loco. aia enim
est actⁿ corporis organici vt dr 2° de aia. vnde regrit
figuram determinatā i corpore cui⁹ ē actⁿ. ⁊ pterea icō
ueniens est dicere ō corpore christi qō erat ipassibile
post resurrectionē q̄ fuerit transmutatū de figura ꝓ
pria nāli in figuram tā extraneā ⁊ inaturalē. 2° quia
fm hanc rñsionem christⁿ nō intrasset p ostia clausa. ſz
magis p rimam ostio⁹ vt ēt ipse exprimit. ⁊ sic clausa
ostia christi corpi obstitissent ⁊ vtrūq̄ ē ⁊ sanctor⁹ au
ctoritates vt ps p predicta. Rñsio ēt quam dat ad il
lud de ascensu christi ad celos nō vz qz fm eā corpⁿ ce
leste moli corporis christi obstitisset si simul cum co
stare nō posset ⁊ auctoritatē aug. iā allegatā. ⁊ pterea
apud pm nō min⁹ reputaret impossibile celum pos
se scindi vt ps in 2° celi ⁊ mundi q̄ duo corpora esse in
eodē loco. cū ergo oportebat ponere q duo corpora
fuerint i eodem loco i natiuitate ⁊ resurrectione ⁊ in
gressu christi ad discipulos vt ps p ꝓdicta. inuenient⁹
est ponere q etiaz i ascēsiōe sic fuerit q̄ q celū fuerit
sciſſū. qz qō pōt fieri per paucior a frustra fit per plu
ra. hec Io. de ne. cōcordat. s. tho. dis. 44. q. 2. ar. 2. q.
i. in solutiōe tertij argumenti. D. corpⁿ gloriosū transi
bit sperasc elor sine eor diuisiōe nō ex vi subtilitatis
sed ex diuina virtute que eis ad nutum in omnib⁹ sub
ueniet. hec ille. ¶ Ad 6ᵐ principale dr q motiua scoti
ibidem ꝓ nclusione recitata. pbabilia sunt ⁊ conueni
enter nclusionem declarant nec rñsiones date ad il
la valent. Rñsio siquidem ad primū nō vz primo. qz
ſz ex hoc q corptis dicitur occupare locuz nō semper
cāēt aliqua forma absoluta in loco vel locato tamen
ex hoc q corpus icipit occupare locū sequitur expul
sio alterius corporis ab eodē loco ⁊ aliquis motus lo
calis vel rarefactio aut cōdensio naturaliter loquen
do. qui est alius effectⁿ a discensiōe partiū ⁊ cōmensu
ratione loci ⁊ locat⁹. ⁊ hunc effectuz deus pōt suspen
dere conseruando pītiam locati ad locum. ⁊ sic duo
corpora poterunt simul esse in eodem loco. qz 2ᵐ lo
catū ex suo aduentu non expellet primū locatum ab
eodem loco. 2° qz illa rñsio aliud falsū assumit. s. q idē
fit formaliter ⁊ eēntialiter occupare locum qō brē di
scensionem suarum partiū ifra locū. hoc enī falsū est
qz occupare locum importat aliud q̄ discensionē par
tiuz in loco habere vt dictū ē. s. expulsionē preceden
tiū dimensionū ab illo loco ex aduentu sequentiū ⁊ in
cōpatibilitatē aliaz dimensionuz in eodē loco. sed bñ
verum ē q idem ē brē discensionē partiū dimēsiōis
i loco ⁊ esse i loco localiter. ⁊ ſz ista duo naturalē sint
inseparabilia. s. esse in loco localiter ⁊ occupare locuz
tñ qz sunt essentialiter distinct⁹. deus pōt vnū ab alio
separare ⁊ facē q corpⁿ sit localiter. ⁊ tamen nō occu
pet locū nec expellat per suā locationē passiuā alteri
us corporis locationē passiuā i eodē loco sed coexistē
tiam ⁊ simultatē alteri⁹ in eodem loco patiaz. Simili
ter responsio ad secūdū nō valet quia fundaz in quo
dam falso ⁊ statim negato. s. q idez sit formaliter brē
discensionē partiū in loco ⁊ occupare locū. hi⁹ enī fal
sitas ps qz occupatio ⁊ discensio dñr in ordine ad di
uersos terminos. discensio enim dicit habitudinē pti
um locati inter se ⁊ in ordine ad locū sed occupatio di
cit habitudinē ad aliud corpus locabile in eodez loco
⁊ icōpatibilitatē vni⁹ cū alio sīpectu eiusdē loci. ⁊ sic
sunt bitudies diuerse. ⁊ prius natura est esse in loco q̄
occupare locū. Silr rñsio ad tertiū vz qz imaginatur
quod dā falsum. s. q distinctio duor corpor formalē
pueniat ex distinctiōe sit⁹ aut positionis extrinsece q
est ordo partiū in loco vel i aliqua extrinseca dimen
sione. hoc enim falsuz est quia talis ē trinseca pō nec
per sui idemptitatē idēptificat locata. nec per sui di
uersitatem diuersificat ea sicut manifeste patet cum
idem corpus transeat de loco ad locum ⁊ duo corpo
ra i eodem loco sibi succedant. sed bene verum est q
pō itrinseca que ē ordo partiū i toto p sui idēptitatez
vel diuersitatem idemptificat ⁊ diuersificat corpora
mō posito q duo corpora essent in eodez loco adhuc
positio vnius illorum intrinseca essentialiter differrz
ab itrinseca pōne alterius. qz ille due habitudines es
sent in diuersis subiectis. ⁊ cum hoc haberent diuersa
fundamenta ⁊ diuersos terminos qz distincte partes
distinctorū totoruz. ió illa imaginatio vana est ⁊ con
sequenter omnia fundata supra illā. Verūtamen con
ceditur q sine diuino miraculo vna illaruz positionū
non potest esse sine alia. puta pō intrinseca sine pōne
extrinseca. ⁊ ad diuersitatem intrinsece sequitur va
riatio pōnis extrinsece. ⁊ ad hunc sensum intelligēda
sūt verba beati tho. vbi loquitur de ista mā. vtputa
2° quoliber. q. 20. vbi sic dicit. distinctio fm situm p ⁊
per se conuenit quantitati dimensiue que diffinit esse
quantitas positionem habens vnde ⁊ partes in subie
cto ex hoc ipso distinctionem hñt scōm sitū quia sunt
subiecte dimensioni. ⁊ sicut est distributio diuersarū
partium corporis vnius scōm diuersas partes vnius
loci per dimēsiones ita ꝓpē dimēsiones diuersa corpo
ra distinguunt scōm diuersa loca. duo enim corpo
ra facit actualis diuisio materie corporalis. duaz aut ē
partes vni⁹ corporis diuisibilitas pōlis. hec ille. Itez
pītī dis. q. 2. ar. 2. q. 3ª. in solutione tertij argumenti
sic dicit. posito q in eodē loco sint duo corpora p mi
raculum non sequitur aliquid contra cōmunes animi
cōceptiōes neq; cōtra diffinitionem linearum neq; ⁊
nclusionē geo⁹. quantitas enim dimensiua in hoc dif
fert ab oib⁹ alys accidentib⁹ qz hz spēalē rōez indiui
duatiōis ⁊ distinctiōis. s. ex situ partiū preter rōem i
diuiduatiōis ⁊ distinctiōis q sibi ⁊ alys accidētib⁹ cōis
ē. s. ex mā subiecta. sic q⁹ vna linea pōt intelligi diuer
sa ab alia vl qz ē i alio subiecto que ꝓsideratio si ē nisi
de linea nāli. vl qz distat situ ab alio que consideratio
ē de linea mathematica ēt q̄ itelligī ꝓter mā. si ergo
remoueat materia nō pōt cē distictio lineaz nisi scōz
diuersū situ. Et silr nec pūctor nec superficiez aut q̄rū
q dimensionū. ⁊ sic geometra non pōt ponere q vna
linea addat alteri ⁊ q̄ distincta ab ea nisi sit diuersa in
situ ab ea. ſz supposita dis. subietti fine distictione sit⁹
⁊ diuiso miraculo itelligent diuerse linee q nō distāt si
tu ꝓpē diuersitatē subi ⁊ silr diuersa puncta cē. hec il
le. Silr dicit in scripto super doᵐ de trinitate. ⁊ 2° qlibz
q. 21. i solutiōe secūdi vbi sic dicit. duas lineas rectas
mathematicas ifra duo pūcta ē ipossibile esse qz i eis
nulla alia rō distictionis potest itelligi nisi ex situ. sed
duas lineas nāles esse infra duo puncta ē impossibile
qdē p natura ſz possibile p miraculū qz fm āet alia rō
distinctiōis i duab⁹ lineis naturalibus ex diuersitate

Ayuntamiento de Madrid

subiectorꝫ corporum que conseruaẽ virtute diuina ẽt remota diuersitate situs. hec ille. Et hec sufficiant ad dicta duranti. ¶ Ad primũ scoti ⁊ eandez conclusionem dr̃ q̃ in casu quo per diuinũ miraculũ duo corpora sunt in eodem loco ⁊ cõseruanẽ a deo i sua distinctione i eodẽ loco manẽt principia essentialia intrinseca ꝑstinctiõis illoꝝ corporum quo ad suam entitatem. ſ. due materie due forme substantiales ⁊ due dimensiones sed nõ manent quantũ ad sufficientẽ virtutem cãndi naturaliter distinctionem illoꝝ corporꝫ ꝫ habeant aliqualẽ virtutẽ distinctiuã cui superadditur virtutis diuine miraculũ. cuius rõ est q: due distincte materie vel dimẽsiones nõ sunt naturaliter nate distinguere duo corpora nisi prout sunt in diuersis sitibus ⁊ locis. in tali autem casu deficit diuersitas sit⁹ exteriorꝫ ⁊ loci. iõ nõ sufficiũt naturaliẽ ad cãndum numeralem distinctionẽ corporꝫ. cũ enim nõ competit illis naturaliter talis modus eẽndi ꝑter non competit eis naturaliẽ talis modus cãndi vel agendi sub tali mõ. Cũ autem ⁊ hoc obꝯciẽ q̃ tunc nõ solus deus cõseruat illam distinctionẽ sed cũ causis secũdis ⁊c. dicitur q̃ ꝫ cause ille cõcurrant. ⁊ rõ ille sole nõ sufficerent sub tali mõ eẽndi nisi specialiter deo cõcurrente contra solitum cursuꝫ nature. iõq̃ deus solus dicit hoc facere q: principaliter ⁊ insolite hoc facit ⁊ ꝑsl̃at dimẽsionib⁹ talem modũ essendi ⁊ sub tali mõ cãndi distinctionem corporum. ⁊ vlterius q: tollit a quãtitate dimensiua suũ solutũ ⁊ naturaliẽ effectũ q̃ nulla cã secũda facere põt. ſ. extendere aliã diuisionẽ ab eodẽ situ de ꝑdictis. ſ. tho. 2. quolibe. q. 20. sic dicit. philosoph⁹ dicit in. 4. phy. q: sicut subintrãte cubo ligneo i aquã oꝫ q̃ cedat tm̃ ꝯ aqua vel aere ita oporteret q̃ cedẽs dimensiones separate si vacuum ponereẽ. cum ergo gloria nõ tollat diuisiões corporis. Dico q: corp⁹ gloriosum nõ põt naturaliter esse in eodem loco cũ alio corpore ꝑpter aliquã ꝑprietatẽ inditaꝫ. hec ille. Itẽ q. sequenti sic dicit. duo corpora eẽ in eodẽ loco ꝓhibẽnt ꝑpter dimẽsiones q: materia corporalis fm dimensiones diuidit. dimẽsiones ẽt fm situũ distinguũt. dtus aũt qui ẽ oium cã prima põt conseruare effectum i esse sine causis ꝓximis. vñ sicut conseruat in sacramẽto altaris accidentia sine subiecto ita põt conseruare distributionẽ materie corporalis ⁊ dimẽsionum i ea absq̃ diuersitate situs miraculose ergo potest fieri q̃ duo corpora sint in eodẽ loco ⁊c. hec ille. Item super hoc. de trinitate. in his inquit que apud nos sunt que oẽs eẽ corpora ꝓsitentur ad sensum videm⁹ q̃ aduẽiente vno corpore ad aliquẽ locum aliud corpus ab illo expellitur. Unde expimento ꝑ ꝫ talia duo corpora i eodem loco esse nõ posse. quidam aũt dicunt q̃ nõ ꝓhibenẽ duo hoꝝ corpora ad hoc q̃ sint simul ꝓpter corporeitatem vel ꝑpter aliquid quod sit de rõe corporis inquantum corpus. sic enim sequeretur omnia duo corpora ꝓhiberi ab hoc q̃ ẽt eẽ simul. sed dicũt q̃ ꝓhibentur ab hoc ꝑpter corpulentiam ipsoꝝ. sed quicquid sit illud q̃ corpulentiaꝫ nominãt siue densitas siue impuritas vel corruptibilitas aliquorũ corporum vel etiam aliqua natura specialis nature generali corporeitatis superadditã nõ potest esse causa huius ꝓhibitionis. Inuenitur enim duplex comparatio corporum ad locum vna fm quam ponitur i illo vel in illo determinato loco. ⁊ hec comparatio sequtur naturam specialem huius vel illi⁹ corporis. sicut q̃ grauia ex natura gravitatis sunt deorsuꝫ leuia aũt sursum. Alia rõ comparatio est fm quam dr̃ esse simpliciter in loco ⁊ hec comparatio sequitur corpus ex ipsa natura corporeitatis nõ ꝑpter aliud additũ. fm hoc enim corpus est loco q̃ loco se cõmetitur. hoc ãt est fm q̃ est dimensionatũ dimẽsiõibus essentialibus ⁊ simulibus dimẽsionib⁹ loci. dimẽsiões aũt illum cuilibet corpori ex ipsa corporeitate. eẽ autem plura corpora in eodem loco vel nõ esse. nõ respicit locum determinate sed locum absolute. vnde oꝫ q̃ cã hui⁹ impedimenti referatur ad naturam corporeitatis. ex q̃ conuenit omni corpori inquantum ẽ corpus q̃ nullũ sit esse in loco. ⁊ si vltima spera nõ fit in loco hoc nõ ẽ nisi q: nihil potest esse extra ipsam. nõ autem ꝓpter defectum predicte aptitudinis. ⁊ iõ alq̃ concedũt sim pliciter q̃ nulla duo corpora possunt esse in eodem loco ⁊ rationem huius referunt ad principia mathematica que oꝫ saluari in omnibus naturalibus vt dicitur 3. celi. sed hoc non videtur conueniẽs quia mathematica nõ cõtingit esse in loco nisi impropzie ⁊ similitudinarie vt dicitur ꝓio de generatione. ⁊ ideo rõ predicti ipediment non ẽ sumẽda ex p̃ncipiis mathematicis sed ex principiis naturalibus quibus ꝓpzie loc⁹ debeẽ. ꝑterea rões mathematice nõ sufficienẽ ꝓcludunt in mã ista. ⁊ si enim mathematica saluentur in naturalibus tamen naturalia addunt aliquid sup mathematica. ſ. materiam sensibilem. Et ex hoc addito potest assignari ratio alicuius in naturalibus cuius ratio in mathematicis non poterit assignari. in mathematicis enim nõ põt assignari rõ diuersitatis hꝫ duarum lineaꝫ nisi ꝑpter situũ. vnde remota diuersitate situs nõ remãet ꝑtras linearum mathematicaꝫ. ⁊ similiẽ nec superficieꝫ aut corporꝫ. ⁊ ppẽ hoc non põt esse vt corpora mathematica sint plura ⁊ sint simul. Sil̃r de lineis ⁊ superficieb⁹. sed in corporib⁹ naturalib⁹ posset assignari ab aduersario alia rõ diuersitatis. scꝫ ex materia sensibili ẽt remota diuersitate situs. ⁊ iõ rõ illa que probat duo corpora mathematica nõ eẽ sil nõ ẽ sufficiẽs ad ꝓbandũ duo corpora naturalia nõ eẽ sil ⁊ iõ accipiẽda ẽ via aliqẽ. qua vriẽ insufficientia sua i tractatu per quẽ assignat cãm ꝓhibitiõis predicte ex ipsa nã corporeitatis per ꝓcipia nãlia. dicit enim q̃ nõ põt eẽ cã h⁹ ꝓhibitiõis nisi illõ cui ꝑ ⁊ p se ꝓuẽit eẽ i loco. hoc ẽ enim q̃ nãtũ ẽ replere locũ. forme ãt nõ cõuenit eẽ loco nisi p accidẽs q̃uis aliq̃ forme sint ꝓncipiũ q̃ corp⁹ ꝯclinat̃ ad hunc vel illũ locum. Sil̃r nec materia per se considerata q: sic intelligiẽ ꝓeter oia alia genera vt dr̃. 7. metha. vnde oportet q̃ materia fm q̃ subest ei q̃ habet primam comparationeꝫ ad locuꝫ hoc ꝓhibeat. comparatur autem ad locũ sub dimẽsiõibus. ⁊ ideo ex nã materie subiecte dimẽsionibus ꝓhibentur plura corpora eẽ in eodem loco. oꝫ enim esse plura corpora in quibus nã corporeitatis inuenitur eẽ diuisa que quidẽ nõ diuiditur nisi diuisione mẽ cui⁹ diuisio cũ sit solũ scꝫ dimẽsiões respectu q̃ ẽ sit⁹. ipossibile ẽ hãc mãm eẽ dstictã ab illa nisi q̃ ẽ distincta scꝫ situũ q̃ nõ ẽ q̃ duo corpa ponũt i eodẽ loco. vñ segẽ illa duo corpa eẽ vnũ corp⁹ q̃ ẽ ipossibile. cũ g⁹ mã diuisiõib⁹ subiecta inueniat̃ q̃ buscũq̃ corpib⁹ oꝫ q̃libꝫ duo corpa ꝓhiberi ex ipsa nã corporeitatis ne sint i eodẽ loco. hec ille. Et subdit i solone p̃mi arg. sic duob⁹ corpib⁹ ei eoẽ loco positis põt aliq̃ nãlis cã inueniri diuersitatis sic diuina virt⁹ põt ea q̃uis sint vnita i situ in sua distinctione ꝓseruare. ⁊ sic miraculose duo corpora esse in eodẽ loco fieri põt. hec ille

Ayuntamiento de Madrid

Et quibus sequunt̃. 6. primus ē q naturalis effectus corpeitatis ⁊ corpis phyci est expellere aliud corp⁹ ō suo ppio loco ex suo aduentu ad locum illum. 2ᵐ ē q distinctio corporum phycorum cātur ex distictione dimēsionū vel ex distinctione materie per diuisiones distincte. 3ᵐ est q naturaliter distinctio diuisionum simul cāt distinctionem corporum ⁊ distributionem eorum per diuersa loca ⁊ situs exteriores. 4ᵐ ē q diuina virtute diuisiones possunt suspendi a 2ᵒ effectu ꝯ nō suspendantur a primo. 5ᵐ est q in casu nr̃o diuisiōes distinguunt duo corpora formaliter non tām̃ cā sufficiens aut principal' aut mō naturali. sed p̄ncipalis cā efficiens distinctiua non quidem formalis nec materialis sed supplens insufficientiaꝯ principiorum formaliū ⁊ materialium ⁊ conferens eis nouum modum ēndi ⁊ cāndi est diuina virt⁹. 6ᵐ est q deᵒ pōt conseruare effectum secundariū cause formal'. cā proxima formalis nō sufficit ad eius conservationeꝯ. ꝯ non posset ⁊ conseruare primarium eius effectum sine sufficientia cāe formalis vt pz in pposito de duplici effectu dimensionum quoruꝯ quilibet pōt dici formalis ꝯ secundus nō ita proprie sit formalis sicut prim⁹ sed possit dici effect⁹ q̄ſi cāe efficientis. ¶ Ad 2ᵐ dicit q situs qui est differentia quantitatis vel illam circū loquitur est formale ⁊ essentiale distinctiuū quantitatis dimensiue. nec per quācūq; potentiam partis vnius quantitatis possunt ab inuicem distigui sine diuersitate talis situs. nec vna quantitas ab alia sed situs q nominat speciale predicamentuꝯ non est formale p̄ncipium distinctiuum quantitatū sed ⁊ sequitur formale p̄ncipium distinctiuū sicut effectus cāꝯ a q̄. tamē non pōt naturaliter separari sicut in simili dicit boetius de loco. vnde sanctus tho. super boetium de trinitate in. q. qua querit. Utrū loci varietas aliquid faciat ad diuersitatē fm numeꝯ sic dicit. diuersitas scōꝯ numeruꝯ cātur ex diuisione materie sub dimēsionib⁹ existentis. ipsa etiaꝯ materia fm q sub dimēsionibus existit prohibet duo corpora eē in eodem loco iquantum oꝯ duorum corporꝯ distinctas eē materias scōm situm. ⁊ sic pz q ex eodem casu diuersitas fm numeꝯ ex quo causat diuersitas locorum in diuersis corporibus. ⁊ ō ipsa diuersitas locoꝯ in se cōsiderata est sig⁹ diuersitatis fm numerum sicut est de alys actibus p̄ter diuisiones primas interminatas. sed si diuersitas loci consideretur fm cām suam sic planū ē q diuersitas loci est cā diuersitatis scōm numeꝯ. ⁊ ō boet⁹ ait q varietas accidētiū facit diuersitateꝯ scōm numeꝯ qꝯ omnib⁹ alys fmotis in locoꝯ diuersitate hⁿ ienitabiliter verificari cōstituit. qꝯ. ſ. nullū aliud accidētiū que exterius apparent in re completa est ita propinquum ad cām diuersitatis scōm numeꝯ sicut diuersitas locorū. hec ille. Et sicut ipse dicit de loco dicēdū est de situ qui est ordo partiuꝯ i loco. talis eniꝯ sit⁹ non est formale distinctiuū quātitatis nisi quātū ad suam cām que ē situs que est differentia quantitatis. ex illo enim situ itrinseco cātur sit⁹ exterior. ⁊ ō non oio accidentaliter aut casualiter se habet ad distinctionē quātitatū nā eius vnitas vel distinctio ē nāle signū vnitatis vel distinctiōis quantitatis rōne predicta. pōt tamen solus deus cōseruare distinctos situs interiores ⁊ distinctas quantitates sine distinctiōe sit⁹ exteriores vel loci. qꝯ pōt suspendere cām a suo effectu vt dictū fuit. ⁊ ō simltas sit⁹ exterioris cū pluralitate interioris miraculosa ē. qꝯ situs iterior nō est nat⁹ distinguē quātitates ad inuicem nisi simul distinguat eas scōm situ exteriorem. de hoc sanct⁹ tho. 2ᵒ quolibet. q. xx. sic dicit. Sicut ē distributio diuersaꝯ partiū vni⁹ corporis scōm diuersas partes vni⁹ loci per diuisiōes ita ppē diuisiones diuersa corpora distinguunt scōm diuersa loca ⁊ c. vt prius allegatū est in rñsionib⁹ ad duranduⁿ. ¶ Ad 3ᵐ pz solutio p predicta. ⁊ cludit eni q sit⁹ exterior nō est cā effectiua nec formalis distinctionis si scōm se accipiat. sed si accipiat scōm primā cām suam ⁊ radicem sic distinguit quātitates. ¶ Ad 4ᵐ dicitur q diuersa vbi exrīna i diuersis corporib⁹ subiecti tie respectu eius dē termini. ſ. loci nāliter repugnant ⁊ icompossibilitatē hūt rōe icōpossibilitatis suarū cāꝯ. quaꝯ vna aliam excludit. ſ. diuisio diuisionē. ⁊ cū dicārguēs q duo r̄spect⁹ exrīsec⁹ adueniētes sūt ꝯpossibiles respectu vni⁹ termini c. dr q hoc ē verꝯ qñ neuē illoꝯ totaliū adequat terminū vt pz in exemplis peū adductis. sec⁹ ē qñ alter illoꝯ adequat ⁊ ꝯhēdit suuꝯ terminū sicut ē i pposito. qꝯ corp⁹ locatū nāliter adequat suū ppium locū ⁊ ecōtra. ⁊ ō nāliter impossibile est duo corpa simul esse in eodem loco vel duo vbi eē simul respectu eius dē termini. ſ. loci. illud ārt qō dicit de icōpossibilitate quātī ad quātū exrīdi in eodem loco c. Locēdiē similitudo vt pz mltiplicit p pdicta qꝯ tali miraculo quātitas diuina p̄uat suo ppo effectu q ē exclud ē aliā diuisionē. ⁊ cū hⁿ notū modū cān di distictionē quātī a q̄ito. ſ. sine distictiōe sit⁹ exrīoꝯ ¶ Ad arᵐ vltimo inducta ⁊ cluſionē pz rñsio per pdicta. vñ ad p̄ᵐ qō sumit ex dictis boetij de trinitate satis oñsum ē quō vnitas vel varietas locoꝯ se hēat ad vnitatē vel distinctionem corporuꝯ. ¶ Ad 2ᵐ dr q in compossibilitas duoꝯ corporꝯ ad simul existendū in eodē loco nō ē effectus formalis quātitatis sz effectus q. cāe efficientis. vel si sit effect⁹ formalis nō tamē p̄marius sed secundarius vt dictū ē. tales autē effectus pōt de⁹ suspendere a suis causis vel tales cās a talib⁹ effectib⁹ cum possit suspēdere albedinē ab actu albā di subiectū suum p̄ncipale vt pz in eucharistia qō est maius. ¶ Ad ⁊ firmationeꝯ negē similitudo ibideꝯ posita. qꝯ alter⁹ modi ē repugnātia duoꝯ corporum ad sil' existendum in eodē loco ⁊ duoꝯ ⁊ iorum ad sil' informandū idē subiectū. qꝯ prima ē. q. duaꝯ cāꝯ efficientium. 2ᵒ est. q. duaꝯ cāꝯ formalium. deus autem pōt suspendere effectum cāe efficientis nō aūt cause formalis potissime effectū primariū ⁊ mere formalē quē cāt i ppio subiecto qō nō ē in pposito. ¶ Ad 3ᵐ respondetur sicut ad 2ᵐ. qꝯ duo corpa esse in eodē loco non est repugnantia mere formalis sed cause efficiēris. ¶ Ad 4ᵐ dicit q duo indiuisibilia in continuo non possunt eē immediata vt habetur. 6. phy. possunt tñ eē simul sicut patet. 4. phy. de superficie locantis ⁊ locati. ⁊ vlterius similitudo illa non est ad propositum quia indiuisibilia non sunt proprie in loco sicut sunt corpora. ¶ Ad quintum respondet beatus tho. distin. 44. qōne. 2. articulo secundo. in solutione se cundi vbi sic dicit. supposita distinctione subiecti sine distinctione situs ⁊ diuino miraculo intelligentur diuerse linee que non distant situ propter diuersitatem subiecti. ⁊ sīlr diuersa puncta ⁊ sic due linee designate in duobus corporibus que sunt in eodem loco trahuntur a diuersis punctis ad diuersa puncta vt non accipiamus punctum signatum in loco sed in ipso corpore locato. quia linea non trahitur nisi a puncto qō est terminus eius ⁊ cetera. hec ille.

Ayuntamiento de Madrid

¶ Ad arg^{m} p cōclusiōe rñdet sanct^{us} tho. d. q. corpus christi nō habuit et dote subtilitatis q. possit eē cum alio corpore in eodē loco sed hoc factum ē virtute diuinitatis post resurrectionē sicut in natiuitate. vnde gre. in ome. d. q illud corpus domini intrauit ad discipulos iamtis clausis q. ad humanos oculos p natiuitatem suam clauso erijt vtero virginis. vnde nō oꝭ q. rōe subtilitatis hoc conueniat corporib^{us} gloriosis. hec ille. ¶ Et hec de questione sufficiant de qua benedictus deus amen.

Vlterius circa distictionē. 4.4^{am}.

Querit^{r} vtrum anima separata possit pati ab igne corporeo. ⁊ arguitur q. nō. q. oē qd patitur recipit aliquid ab agente. si ergo aia patiatur ab igne corporeo oꝭ q. aliquid ab eo recipiat. sz oē qd recipitur in aliquo est in eo p modum recipientis. ergo qd recipitur ab igne in aia nō est in eo naturaliter sed spūaliter. sed forme rerum ī anima spūaliter existentes sunt perfectiones illius. ergo si ponat q. aia patiatur ab igne corporeo. hoc non erit ī ei^{us} penam sz magis ī ei^{us} perfectionē. ¶ Jn oppo^{m} arguitur q. eadem rō est de animabus separatis ⁊ de omnib^{us} q. ab igne pati possint. sz omnes ab igne corporeo patiunt cum puniant. ab illo igne a quo corpora damnatorum post resurrectionē patient. quē oꝭ esse corporeum. ergo anime separate ab igne corporeo pati possunt. ¶ Jn hac questione erunt tres articuli. Jn p̄ponent conclusiones. in 2° obiectiones. ī 3° solutiones.

Quantum ad primum articulum

sit pria cōclusio q. ignis inferni affliget corpora damnatorum. nō tm alterabit ea a sua naturali qualitate. Dane cōclusionem ponit sanctus tho. presenti dis. q. 3. ar. 1. in solutione. 3. q. vbi sic dicit. principalis cā quare corpora damnatorum ab igne nō consumentur erit diuina iustitia qua eorum corpora ad penam perpetuam sunt addicta sed diuine iustitie seruit etiam naturalis dispositio et parte corporis patientis ⁊ et parte agentis ⁊c. Jpse allegatū fuit in. q. de ī passibilitate beatorum respondendo ad arg^{m} scoti 2° loco inducta. require ibi. Jtem ibidem in solutione tertij argumēti sic dicit. nec tm oꝭ q. qz corpora damnatorum ab igne inferni per aliquā corruptionē nō ledunt q. ppē hoc ab igne non affliganꝭ. qz sensibile nō solum est natum delectare vel affligere sensum sm q. agit actione nē confortando vel corrumpendo organa. sed etiam scōm q. agit actiōe spirituali. qz quādo sensibile est ī debita proportione. ad sensibilitatē delectat. ecōtrario ãt quādo se habet in superabundantia vel defectu. vnde etiā colores medij delectāt ⁊ voces inconsonantes offendunt audituū hec ille. ¶ Jtem 4° cōtra gentiles. c. 89. sic dicit. forte autem alicui potest impossibile videri q. maiorū corpora sint passibilia non tm corruptibilia cū oīs passio magis facta abuciat a substantia. videmus enim q. si corpus diu in igne permaneat finaliter consumetur. dolor etiaz si sit nimis intensus aiaz a corpore separat sz hoc totū accidit suppositā trāsmutabilitate materie de forma ī formam. corpus aūt humanum post resurrectionem nō erit transmutabile de forma in formam neq; in bonis neq; in malis. qz in vtrisq; totaliter perficiet ab anima quātum ad esse nature ita vt iam nō sit possibile hāc formam a tali corpore remouere neq; aliam introduci diuina virtute corpus anime tali subyciēte. vnde ⁊ potentia que est in materia prima ad omnem formam in corpore humano remanebit quodāmō ligata per virtutem anime ne possit in actum alterius forme reduci. sed qz corpora dānatorum quātum ad aliquas cōditiōes non erunt aliē totaliter subiecta affligent scōm sensum a contrarietate sensibilium. affligētur enim ab igne corporeo inquātum qualitas ignis ppē sui excellentiam contrariatur equalitati complexiōis ⁊ armonie que est sensui naturalis licz eā soluere non possit. nō tamē talis afflictio aiaz a corpore poterit separare cū corpus sub eadē forma semper necesse sit remanere. hec ille. Et quibus pōt forma rō. p vtraq; parte conclusionis. pro pria siquidez s. q. ignis affliget corpora dānatorum. arguitur sic. Tāgibile in proportionatum a rinōie tactus approximatum sensui ⁊ corpi nō omnio subo dominio anime natum est affligere sensum. sed ignis inferni taliter se hēbit ad corpora damnatorum ⁊ tactum illorum. ergo affliget ea. Pro secūda parte arguitur sic. cessante primo motu cessabit omnis motus corporum alteratiu^{s} a sua naturali dispositiōe sed post resurrectionem cessabit primus motus. s. qui est primi mobilis. igit^{r} ⁊c. ¶ 2° conclusio est q. anima separata potest pati ⁊ affligi ab igne corporeo. hanc conclusionem pbat sanct^{us} tho. presenti dis. q. 3. ar. 3. in solutiōe. 3. q. dicit enim sic. supposito q. ignis inferni sit verus ignis corporeus oꝭ dicere q. anima ab igne corporeo penas patiatur cum dominus illum ignem diabolo ⁊ angelis eius paratū esse dicat. Math. 25. qui incorporei sūt sicut ⁊ anima sed quomō pati possit multipliciter assignat. quidā enī dixerunt q. hoc ipsum qd est ignē videre sit aime ab igne pati. vnde gre. in. 4. dial. dicit ignem coipso patitur anima quo videt. sed istud nō vr sufficere qz qd libet visum ex hoc q. vr est perfectio videntis. vnde nō pōt in ei^{us} penā cedē inquātū visū ē sz qñqz inquātū ē pūtiuū vel contristās vel per accidens inquātū. s. appetenditur vt nociuū. vnde oꝭ q. preter hoc q. anima illum ignem videt sit aliqua cōparatio anime ad ignem sm quā ignis anime nocēat. vñ alij dixerunt q. q̄uis ignis corporeus non possit animam exurere tamē aia apprehendit ipsum vt nociuū s. bi ⁊ ad talem apprehensionem afficit timore ⁊ dolore vt ī eis implcatur q. dicitur. trepidauerunt timore vbi non erat timor. vnde gre. 4. dial. dicit q. aia qz cremari se conspicit cruciat. sed hoc iterum nō vr sufficere. qz scōm h^{us} passio aie nō cēt sm rei veritatem sed tm scōm apparentiam q̄uis enim possit eē vera passio tristicie vel doloum et aliqua falsa imaginatiōe vt aug. dicit. 3. sup gen. ad litteram. ita nō pōt dici q. scōm illam passiōem vere patiat ãre sed a similitudine rei quā accipit. ⁊ iterum iste modus passionis magis recederet a reali passione q̄ ille qui ponit imaginarias visiones cum ille dicatur eē veras imaginātiones rerum quas anima secū differt. iste autem per falsas conceptiones quas aia errans fingit. ⁊ iterum nō est pbabile q. anime separate vel demones q̄ subtilitate in geni. pollent putarent ignem corporeum posse sibi nocere. si ab eo nullaten^{us} grauarēt. vnde alij dicunt q. oꝭ ponere aiam etiā realiter ab igne corporeo pati. vnde ēt gre. in. 4. dial. dicit. colligere ex dictis euangelicis possum^{us} qz incēdium anima nō solum videndo sed etiam expiendo patiatur. sed hec tali mō fieri possunt. dicūt enī q. ignis ille corporeus considerari pōt dupliciter vno modo scōm q. est res quedam corporea. ⁊ hoc mō nō habet

Ayuntamiento de Madrid

q̃ in aiam possit agere. alio modo fm q̃ est instrumẽ
tũ diuine iusticie vindicãtis. hoc eni diuine iusticie or
do erigit vt anima que peccando rebus corporalib⁹
se subdit eis etiam in pena subdat. instrumentũ autẽ
non solum agit in virtute ꝓprie nature sed etiam i vir
tute principalis agentis ꝛ ita non est inconueniens si
ille ignis cum agat in vi ꝑncipalis agentis in spiritus
agat hois vel demonis. per modum etiam quo de sa
cramẽtis dictũ est q̃ aiam sanctificãt. sed istud etiam
non videtur sufficere quia omne instrumẽtum in illo
circa q̃ instrumẽtalĩ opatur habet ꝓprią actionẽ
sibi connaturalẽ ꝛ non solum illam actionẽ ſcõm quã
agit in virtute principalis agentis imo exercẽdo pro
prią actiõem oportet q̃ efficiat hanc regulaꝫ sicut aq̃
lauando corpus in baptismo sanctificat aiam ꝛ serra
secando lignum ꝓducit ad formaꝫ domus vnde opor
tet dare igni aliquam actionẽ in aiam que sit cõnatu
ralis ad hoc q̃ sit instrumẽtum diuine iusticie pecca
ta vindicãtis. Et ideo dicendũ est q̃ corpus i ſpiritũ
naturaliter agere non põt nec ei aliquo modo obesse
vel ipm grauare nisi fm q̃ aliquo mõ vnitur corpori
sic enim inuenim⁹ q̃ corpus q̃d corrũpitur aggrauat
aiam. sapie. 9. spiritus autẽꝫ vnit corpori dupl'r. vno⁹
vt forma materie vt ex ipis fiat vnũ simplr ꝛ sic spus
vnitus corpori ꝛ vinificat corpus ꝛ a corpe aliqualĩ
aggrauat. sic aũt spus hominis vel demonis igni cor
poreo ñ vnit alio mõ sicut mouẽs mobili vl' sicut loca
tũ loco. eo mõ incorruptibilia sunt in loco ꝛ ſcõm hoc
spus incorporei creati loco diffiniuntur ita existes in
vno loco q̃ nõ in alio. q̃uis aũt res corpea ex sua natu
ra hẽat q̃ spũm incorporeũ loco diffiniat nõ ri habet
ex nã sua q̃ spũm incorporeũ loco diffinitus detineat
vt ita alligẽt illi loco q̃ ad alia diuertere ñ possit cum
spus non sit in loco naturaliter ita q̃ loco subdat. sed
super hoc additur igni corporeo inquãtum est instru
mẽtũ diuine iusticie vidicãtis q̃d sic detineat spiritũ
ꝛ ita efficitur ei penalis retardans eum ab executiõe
ꝓprie voluntatis ne. l. possit operari vbi vult ꝛ ſcõm
q̃ vult. ꝛ hunc modum ponit greg. 4. dial. exponens
enim quõ anima incendiũ experiẽdo patiat sic dicit.
Dum veritas peccatorem diuitez cruciari prohibet
quis sapiens animas reprobor teneri in ignib⁹ neget
ꝛ hoc etiam Julian⁹ dixit vt in littera magister dicit.
Si vinẽtis hois spiritus icorpore⁹ tenetur icorpore
cur non etiam post mortem corporeo igne teneatur.
aug. etiam. 21. de ciuitate dei dicit. q̃ sicut anima i ho
minis conditiõe coniũgitur corpori vt dans ei vitam
q̃uis illud sit spũale ꝛ hoc corporale ꝛ ex illa cõiũctio
ne concipit vehemẽtem amorem ad corpus sic ligat
igni vt accipiens ab eo penam ꝛ ex illa cõiũctiõe cõ
cipit horrorẽ. oportet ergo omnes predictos modos
colligere in vnum vt perfecte videatur quõ aima ab
igne corporeo patiat vt sic dicamus. q̃ ignis scõꝫ na
turam suã habet q̃ spus incorporeus ei coniungi pos
sit vt loco locatum. sed inquãtum est instrumẽtũ diui
ne iusticie habet vt ipm quodãmodo teneat alligatũ
ꝛ in hoc veraciter ignis ille est spiritui nori⁹ ꝛ sic aia
ignem vt nocitũ sibi videns ab igne cruciat. vñ greg.
in. 4. dial. omnia per ordinem tangit vt ex premissis
eius auctoritatib⁹ patet. hec ille. Similia dicit q̃ 13. 3.
q. 13. pati inquit mlt' ipliciter dicit. vno modo pati cõ
muniter dicum idẽ ē q̃ recipere fm q̃ sentire ꝛ in
telligere ē quodd̃ pati ꝛ hoc modo aia cõiuncta cor
pori patit a rebus corporeis sentiendo ꝛ intelligẽdo

quomodo patiat aiã ab igne angelus ab igne corporeo

sed an separata a corpore possit hoc modo a reb⁹ cor
poreis pati alterius questionis est ꝓpter quosdam
qui dicunt. q̃ anima separata a corpore ꝛ etiaꝫ ange
lus potest accipere cognitiõem a rebus sensibilibus
sed si etiam hec opinio esset vera. tamen pati sentien
do vel intelligẽdo est perfici non puniri nisi forte per
accidens inquãtum illud q̃d sentitur vel itelligitur re
pugnat voluntati. sed ipm sentire ſcõm se considera
tũ penale non est. alio mõ dicit pati ꝓprie loquendo
ſcõm cõtrarietatẽ agentis ad patiens ꝓout. l. pati di
cimur cum aliqd nobis adueniat q̃d est cõtrarium na
ture vel voluntati inest ꝛ ſcõm hoc infirmitas ꝛ tristi
cia passiones dicuntur. Et hec quidẽꝫ passio dupliciẽ
esse potest. vno modo per rece ptiõem forme cõtra
rie sicut aqua patitur a b igne inquãtum calefit ꝛ per
cõsequẽs diminuit eius qualitas naturalis ꝛ hoc mõ
aia separata non potest pati ab igne corporeo q̃ nec
calefieri potest nec desiccari nec ſcõm formã aut qua
litatez q̃cũq; ignis corporei immutari. Alio modo
dicit pati omne illõ q̃d quocũq; mõ ipedit a suo ꝓpo
impetu vel inclinatiõe sicut si dicamus lapidẽ descẽ
dẽtem pati cum impedit ne deorsũ pueniat. ꝛ sicut di
cim⁹ boiem pati cum detinet vel ligat ne vadat quo
vult ꝛ ita per modum alligatiõis cuiusdã aia patitur
ab igne corporeo. vt aug. dicit. 21. de ciuitate dei. non
eni hoc est contra naturam spus corpi alligari cũ vi
deamus aiam naturaliter alligari corpori ad vinificã
dum ipm. demones etiam per nigromãriaꝫ ptãte su
periorũ demonũ alligãtur aliquib⁹ imaginib⁹ vel an
ru lant alys rebus. vnde multo magis possunt spus
alligari diuina virtute igni corporeo non vt dent vi
tam sed vt accipiãt penã. vt aug. dicit. sed q̃ q̃d ē mi
noris virtutis non põt sua virtute ligare illud q̃d est
maioris virtutis. inde est q̃ nullum corp⁹ põt ligare
spũm qui est maioris virtutis nisi aliqua superiori ꝟ
tute ꝛ ꝓpter hoc dicitur q̃ ignis corporeus agit in
aiam separatã non ꝓprią virtute. sed inquãtũ ē istru
mentũ diuine iusticie vindicantis. hec ille. Sicle dicẽ
4. quodlibet. q. 23. ꝛ 4. contra genti. ca. 9⁰ Et quibus
põt formari talis rõ ꝓ conclusiõe. quicqd impediẽ
a suo ꝓprio motu vel inclinatione ab aliquo patiẽ ab
illo. sed aia separata impediẽ per ignem corporeum
a sua ꝓpa inclinatiõe. ergo rc. ¶ Tertia cõclusio est.
q̃ ꝓuratio diuine visionis est principalis pena dãna
torũ. hanc ponit. l. t. in multis locis. nã in q̃onib⁹ de aia
q. 21. sic dicit. maxima ergo afflictio dãnatorũ erit ex
eo q̃ sepabũtur a deo. 2ª vero ex hoc q̃ reb⁹ corpali
bus subdenẽ ꝛ in infimo ꝛ abiectissimo loco ꝛ cluden
tur. hec ille. Item 3ª 5 gentiles ca. 134. de rõne pene
est q̃ sit malum ꝑrũ volũtati. malũ aũt ē ꝓuatio bõi
vnde oportet q̃ fm diuinã ꝛ ordinẽ bonorũ sit etiam
differẽtia ꝛ ordo penarũ. est aũt sũmũ bonũ hominis
felicitas que ē vltim⁹ finis eius. q̃to aũt aliqd ē huic
fini. ꝓpiqui⁹ tãto ꝑminet hois bonũ. huic autẽ ꝓpin
quissimũ ē virt⁹ ꝛ fiqd aliud q̃d ad bonã opatõem ho
minẽ ꝓficiat qua pueniẽ ad britudinẽ. cõsegtur autez
ꝛ õbita dispositio rationis ꝛ virtus subiectarum. post
hoc aũt corpis incolũitas q̃ necessaria ē ad expeditã
opatiõem. demũ aũt ea que exterior⁹ sunt quib⁹ admini
culantur⁹ vtimur ad virtutem. erit ergo maxima pe
nam hoim a britudine excludi. post hãc autem virtu
te ꝓuari ꝛ ꝓfectione quacũq; naturaliũ virtutum aie
ad bene agẽdum. de hinc aũt naturaliũ potẽtiarum
anime deordinatio. post hoc autẽ corpis nocumẽtus

Ayuntamiento de Madrid

demũ aũt exteriorũ bonorum sublatio. hec ille ⁊ sillia dicit in multis alijs locis. Et quibus potest formari talis ratio, p cõclusione. illa pena est maxima pena dãnati per quam priuatur vltimo fine summe desidera to. sed priuari diuina visione ⁊ fruitione est hi⁹. ergo ⁊c. Et in in hoc primus articul⁹ terminatur.

Quantum ad secundum articulũ arguẽdũ est contra cõclusionẽ. Et quidẽ contra primã arguit durandus ⁊ primo ꝓtra conclusiõem in se ⁊ arguit p̃mo sic. illõ q ꝗ nihil reale abuicit sed solũ illud qõ ẽ natura cõueniẽs non affligit nec inducit veram passionem que sit vere afflictiua sed per spũalem imutationẽ nihil reale abuicitur. sed solũ ponit illud qõ est natura cõueniens ergo talis receptio est perfectio sensuũ ergo per talem imutationẽ nihil affligit nec talis receptio est passio vere afflictiua. vrac̃ premissarum de se patet. 2° sic. p illud qõ est cõmune beatis ⁊ dãnatis non põt poni afflictio damnatoꝝ. sed spũalis imutatio sensuũ a sensibilibus est cõis beatis ⁊ damnatis ergo per illã non potest poni fieri afflictio damnatorum. maior patet. qꝛ posita causa cõt ponit effectus cõis. ⁊ ideo si causa afflictiõis essꝫ in beatis ⁊ dãnatis sequit q̃ afflictio similiter esset eis cõis qõ non est verum. minor silr patet de se qꝛ sensus beatorũ ꝛ immutabunt simplr a sensibilibus sicut sensus damnatoꝝ alioquin non cognoscerent sensibilia que damnati cognoscunt. si autẽ dicatur q̃ beati apprehẽdent ignez seu imutabũtur sicut damnati ab illo. non tamẽ apphendunt ipm vt nociuꝫ vl lesiuũ quõ damnati ipm apprehendẽt. Cõtra qꝛ aut ille ignis erit in corporib⁹ damnatorum lesiu⁹ aut non. si non ⁊ tu dicis q̃ apphendent eum vt lesiuꝫ. ergo ista apprehẽtio erit falsa ⁊ sic non affligent scõm veritatem ab igne sed solũ er sua falsa apprehẽsione seu estimatiõe qõ est inconueniens. ⁊ iterum bene inerit damnatis illa falsa estimatio q̃ iudicẽt illum ignẽ vt eis nociuũ. si in veritate non sit eis nociuus non potest dici q̃ a deo qꝛ deus nulli imittit falsum iudicium sicut nec puersum appetituꝫ. nec er seipsis quia damnati post resurrectiõe ; erunt eque pfecti seu pfectiores sicut vt sunt ⁊ ideo sicut nũc psit recte iudicare de igne vtrũ sit eis nociu⁹ vel non ita tunc poterũt vt videtur. Et iteruꝫ qꝛ sit de alijs sensibilib⁹ aliorum sensuũ ⁊ maxime visus q̃ possunt imutare sensum intẽsionaliter sine reali ⁊ naturali imutatione. qõ tamẽ non oẽs concedũt sensibilia. tamẽ tactus ⁊ maxime color non videt imutare sensum tactus nisi naturali mutatiõe vel saltẽ nõ sine ea. calor enim non videt in medio vt organo causare nisi calorem. vel si causet aliqd aliud non tamen sine calore, pter quod nõ bene apparet quõ calor ignis non possit sensum tactus imutare spũaliter ⁊ nõ naturaliter. Si vero ille ignis sit eis vere lesiuus habetur ꝓpositũ. l. q̃ damnati affligent vera passione naturali ab igne illata qõ patet sic. obiectuꝫ tẽpore vel natura p̃cedit actum potentie. sed ignis vt vere lesiu⁹ imo vr actu ledens est obiectum actualis apprehensionis vel actualis afflictionis sequentis in damnatis. ergo prius tẽpore vel saltẽ natura ignis ledit corpa dãnatorum q̃ apphẽdatur ⁊ q̃ sequatur dolor in eis. sed illa lesio er quo precedit oẽm imutatiõem spũalẽ non potest esse nisi p mutatiõem realem ⁊ naturalem. quare ⁊c. sic ergo patet q̃ dolor sensibilis qualis ponit i damnatis non põt causari per solũ imutationẽ spũalem seu intensionalem. ⁊ q̃ dicit q̃ sensibilia ꝓportionata delectãt. improportionata vero offendunt dato q̃ non imutẽt imutatione naturali vt colores ⁊ soni non valet quia quãtus tristicia possit causari er omnibus illis que nobis nolentib⁹ accidũt vt ostidit aug. 14. de ciuitate dei. dolor tamẽ sensibilis scõm eũdem non est nisi er lesione carnis pueniens. p̃dicta ergo sensibilia quãtũcũq; ꝓportionata cãre possent tristicam seu displicẽtiam. sed dolorez sensibilem nihil põt cãre nisi q̃ corp⁹ imutat realiter. ¶ 2° p̃ncipaliter arguit contra phatiõem cõclusionis qua dicitur. q̃ qꝛ celum per motum suũ est primũ alterãs ideo cessante motu celi cessabit omnis alteratio. illud enim nõ põt teneri saltẽ pisius cum sit articul⁹ condẽnar⁹. dicit enim articul⁹ q̃ dicere q̃ cessante motu celi si ignis eẽt in ꝛta stupã nõ cõbureret illã error. Item illa rõ videt repugnare positiõi qꝛ primũ alterãs est cã ois alterationis ⁊ ñ cuiusdã rãtũ. si ergo p cessatiõem motus celi tãq̃ primi alterãtis cessent alie alterationes oportꝫ dicere q̃ oẽs cessent ⁊ nõ gdam sic ⁊ quidã nõ. qõ est cõtra eos qui dicũt q̃ cessabit actio naturalis nõ aũt intensionalis. Itẽ qꝛ ista distinctio alterationum seu passionũ est satis dubia. qꝛ ois alteratio quã facit sensibile in motum vel in sensũ videt esse naturalis ⁊ re alia. natural' quidẽ. qꝛ ẽ er p̃ncipijs naturalibus naturaliter agentibus. realis vero qꝛ p eam fit vera ⁊ real' forma in susceptiuo que habet totũ suũ esse circũscripta omni operatione aie. Uerꝫ qꝛ imutatio talium sensibilium nõ corrũpit aliquid per se sed solum illa que sunt a sensibilib⁹ tactus qꝛ cõsistentia corpis p se depẽdet er qualitatib⁹ tãgibilib⁹ ⁊ non er alijs sensibilibus ideo imutationes qualitatũ tãgibiliũ psit p se ptinere ad corruptiõem corpis. non aũt ille que fit ab alijs, pter hoc tamẽ nõ debet dici q̃ imutatio q̃ fit a qualitatibus tãgibilib⁹ sit realis ⁊ naturalis. illa vero que fit ab alijs sensibilib⁹ non sit realis ⁊ naturalis sed solum intensionalis. oẽs enim sunt reales ⁊ naturales ⁊ equaliter dependẽt a primo alterãte. ⁊ ideo si imutatio alioꝝ sensibiliũ puta colorum ⁊ soni possunt esse cessante motu celi eadẽ rõne poterit esse imutatio naturalis scõm qualitates tangibiles. Itez nullo modo videt q̃ celum rõne sui motus localis sit cã alicuius alterationis nec illius que est ab illo immediate nec cuiusẽcũq; alteri⁹. primo qꝛ p̃ncipiũ quo alterãs alterat naturaliter est aliqua qualitas alterantis siue vniuoca cũ termino alterationis siue equiuoca. sed motus localis nõ est aliqua qualitas corporis celestis nec aliq̃ forma absoluta. ergo ñ põt eẽ p̃ncipiũ se euratio alicui⁹ alterationis. maior pz. qꝛ sola forma põt eẽ p̃ncipiũ quo aliqd agit. illa aũt respectu alterationis ñ põt eẽ forma substãtialis vt pz p aristotelẽ de sensu ⁊ sensato, nec quãtitas. qꝛ illa nulli⁹ actiõis est p̃ncipiũ imo abstrahit ab oẽ actiõe ⁊ passiõe nec Platõ vt pz. 5° phy. relinqtur ergo q̃ sit aliqua qualitas ⁊ sic pz maior. minor de se manifesta ẽ ⁊ nihilominꝰ habet 8° phy. vbi dicit q̃ motꝰ localis nihil variat in celo ⁊ iõ sol⁹ ille motus ei attribuit. 2° qꝛ ipossibile est q̃ aliqd habẽs p̃ncipiũ agẽdi eque pfectũ vt prius ⁊ passũ eque dispositum vt prius nõ possit agere sicut prius. sed cessante motu celi ignis remanebit ita calid⁹ sicut prius ⁊ stupa eque disposita vt calefiat sicut prius. ergo eis approximatis necessario ignis cõburet stupã sic pr⁹ ⁊ eodẽ mõdo corpa dãnatorũ sint vere passibilia. carẽt enim dote impassibilitatis quã hãt corpa beatorũ

Ayuntamiento de Madrid

poterunt vere calefieri ⁊ imutari ab igne sic nūc imutanť. cessatio ergo m ot⁹ celi nō ipedit veraz ⁊ natura lē alterationē corpor qz mot⁹ eius ad illā non requiritur q̄ius requirat ad alterationem generationis ⁊ corruptiōis ⁊ aliaz mutationum per hoc qō adducit alterās. s. solē ⁊ alia astra respectu diuersarū priū ēre que sui presentia agunt. vbi prius non agebant ꝓpter sui abſtitā nō agūt vbi pius agebāt. hec ille. Contra eandē ꝛclusiōem arguit scotus ꝓbādo q̄ cessāte motu celi agētia inferiora possent agere quia non est ratio agendi ex parte cau e pticularis nisi qz habet formam sufficiēter actiuā ⁊ passū sufficiēter approximatū. Et si dicas q̄ cū hoc requirit aliud agens vle. s. celū volo nō inquātuz motū localiter. qz mot⁹ localis ñ est sibi rō agendi in suo ordine. nihil enim facit motus localis scōm pb̄m 2° de generatione nisi q̄ est adducēs generās. hoc est p ipm fit approximatio agētis p̄ītis virtute actiuā ꝓprīā ⁊ approximatio ad passū est habitudo siue aspectus ad corp⁹ celeste hūs determinātē rōnē cause superioris respectu cause inferioris supposite que oia haberet etiaz si quiesceret. ergo requīra ad actionē essent tunc que nūc. hec ille. ¶ Cōtra eādem cōclusiōem arguit aureolus ꝓbando q̄ organa sensuū damnatoz puta tact⁹ calefient realiter. ꝓmo qz appēhensio excellētis calidi est quedam calefactio trahens mediū armonie tactus ad extremū. sed ita erit in damnatis. ergo ⁊c. 2° sic. nā scriptura dicit q̄ dānati mittenť in ignem ⁊ ardebunt. 3° qz auctoritates sanctoz puta aug. ⁊ greg. idem sonāt nec distinguūt passionem intēsionalem a reali. 2° loco vult ꝓbare q̄ nō possit esse in sensu passio intētiōalis sine reali quoniaz passio intensionalis actio est realis. ꝓmo nam fm aristotelē 2° de aia excellens sensibile corrūpit sensum ⁊ hoc patet p expiētiā in visu respectu intensissimi coloris ⁊ in auditu respectu excellētis soni. sed ipossibile ē q̄ aliqua actio corrūpat sensum nisi sit actio realis ut cum appēhēsione cōcurrat realis trāsmutatio. 2° nam ibidem pb̄s dat differētiā inter sensū ⁊ intellectū. qz intellect⁹ post excellens intelligibile fozt⁹ itelligit. ecōtrario autem est de sensu nam audit⁹ post maximum sonū minus audit. qō ñ esſz nisi potētia auditiua trāsmutaret realiter. 3° qz ad expiētiā patet q̄ post visionē intensaz coloris viridis remanet potētia visiua alterata adeo vt alia videanť sibi viridia. Sīr post maximū lumē apparēt oia luminosa qō nō ect nisi appzehensio sensuū eēt cum reali trāsmutatiōe. Similiter idē patet qz ad sensatiōem odoz sumit in sensu reales trāsmutatiōes nā puocant ⁊ curāt reuma nō ergo opatio sensus est abstracta sicut opatio intellect⁹ 4° qz dicit pb̄s 2° de aia q̄ visio est quedā coloratio similiter auditio est quedā sonatio. ⁊ rō ē qz obiectus sensibile actuat ⁊ quod īmō trāsmutat sensum ad sui similitudinē realē. 5° qz organa sensuū erīstūr in quadaz spoliatione a forma appēhendēda in quodā medio inē extrema. visus enim est spoliatus ab excellēti colore ⁊ lumine ideo eius organum cōsistit in quadā diaphoneiate. ⁊ similiter tactus ꝛsistit i medietate qualitatū tangibilium recedente ab extremis. tale autem medium extremoz in quolibet organo sensuū vocat aristoteles armoniā. tunc sic. cōpzehēsiōes sensuū nō sūt nisi mutatiōes mediozum. sed hi⁹ mutatiōes mediozum sūt reales trāsmutatiōes. ergo īmutatiōes sensuū sūt passiones trāsmutatiue ⁊ hinc ē q̄ magis facte abuciunt a sensu p̄zo tāto. qz sensibilia agētia fm suas extremitates corrūpunt ꝓportionē sensus' p̄zo tāto qz trahunt eam a medio ad extremū. nec aristoteles intendit q̄ hi⁹ trāsmutatiōes sēsuū sint generaliter salⁿ ⁊ perfectio nisi de mutatiōe sensus vsqz ad gradus ḡ ꝓportionālē armonie organi a qua cuz exeūt trahūt medium ad extrema ideo cōpzehensio summe calidi in sensu tactus nō est aliud q̄ calefactio. Sīr cōpzehensio excellētis coloris i visu ē quedā coloratio trahēs medium ad extrema ⁊ iō abuciť a sōa. hec ille. ¶ Cōtra eādem ꝛclusiōem arguit henricus quolibet. xi. q. 8. d. dicūt gdā q̄ sola appēhēsio sine imutatiōe reali pōt cāre dolorē ⁊ maiorē q̄ si eēt ibi real imutatio sicut erit in corpibus dānatoz. qz ignis nō imutabit corpa eoz ꝓburēdo ſz p spēm itensionalē calor imutabit excessiue ad quaz seqūma rim⁹ dolor. sed quō hoc possit fieri nāliter nō video. qz si in tali imutatiōe nulla sit abiectio nihil recipitur nisi sensibile scōm q̄ sensibile. si aūt nō causat dolorē ſz delectatiōem vñ nō affligeret ea nisi supnaturalr sensus pfectissimos. si ergo oz ponere corpa dānatoz vere affligi nec sit ibi immutatio corruptiua nec de⁹ īmittat dolorē qz tūc ꝓ nihilo eēt ibi ignis tūc si pcipeť corruptiua imutatio vbi non est deceptio eēt. sicut est i doctorib⁹ q̄. somniāt se cōburi hec ille. Itē bernard⁹ ibidē sic dicit. positio illa q̄ ponit corpa dānatoz affligi p intēsionalē imutatiōez nō nālē vel realē nō ē multū rōnabil. qz ſz appēhēderent illā imutatiōem intēsionalem trī cū hoc scirēt q̄ i nullo pōt e ꝑ nocere ⁊ iō nō appēhēderēt dolorē. Itez illa īmutatio intēsional nō fit ab igne nisi p imutatiōez nālē aliē nō pl⁹ affligeret eos calor ignis p̄ītis q̄ abſtitis qz er quo ñ imutat realiter sufficeret q̄ calor eēt imaginatus. ea enī que imaginamur frequenter pl⁹ mouent q̄ ea q̄ in picturis videm⁹. ille aūt ignis nō plus faceret in eis q̄ ignis pict⁹ q reduceret eis ad memoriā verū igne ablq; hoc q̄ aliquā realē imutatiōez faceret in eis sicut aliqui dicūt q̄ ignis verus nullā realē imutatiōem facit in eis. hoc aūt est idez dicere acsi negaret illa afflictio fieri p vez igne. Itē appēhēderēt nocumētū qō nullo mō nocere pōt ē ōceptio ⁊ sic deciperenť dānati ⁊ iō hec positio nō est multū tenēda. hec ille. ¶ Cōtra scōaz cōclusiōez arguit durādus. d. q̄ hec opio ꝓbabilis ē ponēdo q̄ aia separata vel ang. sit in loco p eēntiā suā qz tūc pōt virtute diuina detineri in loco ne moueat ad aliū ad quē vellet. nō trī bñ apparet quō virtus detētiua sit in igne hoc trī nō obstāte posset dici q̄ dicit detineri ab igne. qz detinetur in igne ⁊ sic ab eo patiť eo mō quo desiderās mortez ⁊ fastidiens vitā dicit. q̄ aia patiť a suo corpe in quo detineť. Et nihilomin⁹ graue videtur aliquib⁹ q̄ iste sit totus modus quo aia vel demones patiūť qz fm hūc modū equaliter patereť aia vel demon si detineretť i pulcherrima camera ⁊ optime ornata sicut patitur ab igne. qz nō ponit pati nisi quaten⁹ detineť. hoc aūt nō reputat adeo penale cōiter seu graue sicut ꝓdicamus esse grauē penā dānatoz hoim vel demonū. Et cōfirmat. qz sicut aie dānatoz detineť in iferno sic aie puerozz decedētium in solo originali in libo. Si ergo sola detentio est afflictio sequiť q̄ aie decedētiū i ozīginali tātū affligūrur q̄ītū demones ⁊ aie dānatozuz qō nō videť cōueniēs. Si vero spūs ponat esse in loco p opationē tūc ñ bñ apparet qualiter patiat a loco p detentiōez. qz opationū q̄dā manēt in agēte vt intelligere ⁊ velle ⁊ p istas nō pōt spūs eē magis in loco q̄ per eēntiā. Alie vo sūt q̄ trāseūt in mām exteriorē

Ayuntamiento de Madrid

q̃ p has solas pōt cōpetere ſpūm cē in loco quatenus mouet vel facit aliqd circa bonū vel circa corpus eri ſtēs i loco. hec aūt opatio licet poſſit cōuenire angel̃ ſi tū pōt ꝓuenire aiabus ſeparis. q̃z aia ſepata nec mouet ad formā qb̃ cōe ſibi z angel̃. nec pōt mouere ali qd̃ corp̃ ad locū. q̃z cū hēat determinatū mobile ſcz corp̃ cui vnit vt forma mediāte quo mouet qcquid mouet ſepata ab eo nihil aliū pōt mouē. ſi ergo ſpūs nō ſit in loco niſi p opatiōem z nullā talē pōt hr̄e aima ſepata ſegl̃ q̃ ipa nō ſit in loco z p poñs q̃ ibi nō detine atur nec p detentiōem affligat. Itē. pbat̃ de aia z an gelis ſimil eſto q̃ vtriq; cōuenat opari circa locum q̃ nō affligātur p detentiōem in loco. q̃z ſi eē in loco ē opari in loco eē ſeu detineri violēter in loco ē opari i loco violēter vel cōtra volūtatē. ſz illud nō pōt ꝓpete re aie ſepate vel angelo ergo cē. maior de ſe pz. minor pbat̃. q̃z magis pōt bō cogi ad opandus q̃ angel̃ vel aia ſepata. ſz bō nō pōt cogi coactiōe ſimplr dicta ad opandū ea que dependēt ex libro arbitrio q̃uis poſ ſit ꝓpediri ne faciat qd̃ vellz facere. nā ſi p violētiā ma n̄ alicui̇ bois applicet ad pcutiēdū aliū tal̃ ñ pcutiet actiue. q̃z p̄ncipiū actiuū opatōis ñ ē illo ſz mere paſ ſiuū. z mlto magis videt̃ q̃ aia ſepata vl̃ agel̃ nō poſ ſit cogi ad aliquā actiōem dependētē a libero arbitrio tal̃ aūt ē oīs actio quā hz vel hr̄e pōt aia ſepata vl̃ age l̃ circa locū q̃re ſi eē i loco ē opari i loco z ōtieri i loco ē opari i loco violēt̃. pz q̃ nec ãgel̃ nec aia ſepata pūt violēter detineri in loco nec p poñs affligi p violētam detētiōem. Si vero dicat̃ q̃ nō ſit in loco nec detinē tur i loco p actiōez ſuā i locū ſz potl̃ p actiōez quā fci piūt a loco. Cōtra detieri a loco ſuppōit eē i loco. ſi er go paſſio ſpūs i loco ē p detētiōem in loco ſegl̃ q̃ paſ ſio in loco ſupponit eē in loco. ſz poſterius p̄ſuppo nēs ſuū p̄ius nō eſt cā ei̇. ergo pz q̃ a loco nō ē rō aie vel angelo q̃ ſit in loco. hec ille in forma. ¶ Cōtra eā dē arguit hēric̃. 8. quolibet. q. 34. d. qdā dicūt q̃ ſpi rit̃ alligat̃ igni z nō pōt ſepari z ipedit̃ ab agendo q̃ agere cupit z in hoc ſūme affligit̃ ſed hoc mō nō pant̃ ab igne iferēte paſſionē niſi occaſionalr. ſz ipe in ſe bi̇ doloꝛē excitari ſicut coꝛ bois excitaret paſſiōem ira eūdie ad pūtiā repugnāris. ſ̃ dicūt aliq̃ q̃ paritur ab igne nō vt eſt nā inflictiua ſed ut ē inſtrumētū diuine iuſticie. ſz ſic nō pl̃ pateret̃ ab igne inquātū eſt calid̃ q̃z ab aere ideo dicēdū eſt q̃ ignis affligit ſpūm inquā tū calid̃ z eodē genere afflictiuū quo affligit ſenſum ¶ Cōtra tertiā cōcluſiōem arguit aureol̃. phādo q̃ miſeria dānatoꝛ p̄ncipali̇ formal̃ z eēntiali̇ ꝓſiſtat i diſplicētia de deo etna q̃ i carētia diuine vſiōis vel in afflictione penali. p̄mo ſic in illo actu cōſiſtit ifelici tas dānatorū qui ē ſūmū malū illoꝛ. patet quoniam ſicut felicitas eſt ſummū bonū formale beatoꝛ ſic iſe licitas dānatoꝛ ē ſummū malū formale illoꝛū. z ſicut felicitas beatoꝛ ꝓſiſtit in ſūmo coꝛ bono eſſentialiter ſic infelicitas dānatoꝛ in ſūmo coꝛ malo ſed maligna ri in diuinitate ſiue diſplicere de diuinitate q̃ idē eſt ē ſūme malum formale dānatoꝛ z maius q̃ nō vide re diuinitatē. pbatur quia nō videre diuinitatem vt ſic non habet rōnē detestabil̃ z culpe vt formetur ſic rō. illud q̃ habet maiozez rōnē detestabilis z fugibil̃ habet maiorem rationē mali ad potēriā cui inest. ſed diſplicere de diuinitate habet rōnē detestabil̃ z fugi bilis plus icompabilit̃ q̃ nō videre deū. q̃z nō videre deū eſt ñmō malū nō videri. ſz diſplicere z odiū illō ſunt actus qui q̃tū eſt ō ſe p̄uarēt diuinitatē ſi poſſet omnis enī qui odit aliū q̃tū ē de ſe vellet illū nō eſſe z ſi odire diuinitatē ē velle nō eē diuinitatē. ¶ Cōfir mat̃ hoc ex diffinitiōe felicitatis quā pōit arit. p etbi. .d. q̃ē opatio hois ſcōm maximū bonuz ei̇ i vita pfe cta. g̃ p oppoſitū ifelicitas ē opatio fm maximuz ma lū hois i vita iperfectiſſima. ſz nulla ē opatō q̃ ꝓſiſtat i tāta ōrestabilitate z habituali malo q̃ illa q̃ ē abho minatio z diſplicētia diuinitatis. g̃ ꝛc. ¶ 2° ſic. beati tudo z infelicitas opponūt̃. rūc ſic maior ē oppoſitio inē act̃ ꝓrios poſitiue q̃ inter actū z p̄uationē eius. z ideo inai̇ malū ē illud qd̃ opponitur bono ꝓtrarie q̃ illud quod opponitur p̄uatiue tantum medo. patet enī q̃ p̄ius eſt iuſte agere q̃ ſolū nō agere iuſte p̄ua tie. ſic g̃ cū ifelicitas ꝓſiſtit i malo marie oppoſito be atitudini optz q̃ ꝓſiſtat in actu oppoſito ꝓrie nō actu oppoſito p̄uatiue. ſed beatitudo ꝓſiſtit i actu viſiōis ſcōm aliq̃s vl̃ ſcōm alios z meli̇ i vltimata q̃placētia diuinitatis q̃ē delectatio q̃daz vltimata de deo viſo oppoſitū aūt viſiōis nullū ē niſi oppoſitū p̄uatie pu ta nō videē. oppoſitū aūt q̃placētie ꝓrie ē ipſa diſplicē tia. g̃ in illa marie ꝓſiſtit ifelicitas. ¶ 3° ſic. beatitudo ꝓſiſtit i getatiōe vltimi finis. g̃ p oppoſitū infelicitas ꝓſiſtit i inquietatiōe vltimi finis. ſed ingetatio in diui nitate nō ē aliud q̃ diſplicētia de illa. pbat̃. quia p op poſitū getatio ē ſūma q̃placētia i illa. g̃ infelicitas dā natoꝛ ꝓſiſtit in quadā diſplicētia vltimi finis z p poñs dīnitatis. iſta aūt diſplicētia nō ē aliō q̃ odire deū. et diſplicēr i eo. hec aureo. ¶ Et ib̃ ſcōus articul̃ ſmiat.

¶ Quantum ad tertium

articulus reſ pōdendū eſt obiectionib̃ ſup̄a dictis. z qdez ad p̄mū eorum que durādus p loco obiecit. ſ̃ p̄mā ꝓclusionē dicit negādo minorē. q̃z nō oīs ſpiritualis vel itēſionalis imutatio ſenſuū ē ꝓueniēs nature aial̃ nec ipſi ſēſui. imo aliq̃ ē diſcōueniēs tā ſenſui exterioꝛi q̃ interioꝛi vt pz de vi ſione extremoꝛ coloꝛ in excēſu z de auditiōe diſpro portionatoꝛ ſonoꝛ. vñ pe. ō pa. ad dicta durādi rñs ſic oīe. ſi qs vlt ſuſtinere p̄mā opinionē pōt ſic arguē ¶ Cōtra ſcōm q̃ poit coꝛpa affligēda p paſſionē na ture nō aie deo ordinē ipediēte q̃z caloꝛ imiſſus aut differt ſpē a caloꝛe naturali aut nō. ſi differt ſpecie nō ſentit̃ a ſenſu eiuſdē rōnis ſicut a viſu nō pcipit̃ gl̃oſa claritas ſi differt a luce cōi. Si aūt ſenſus illū caloꝛez non p̄ciperet nec apperit̃ deleret. ſi aūt ſit eiuſdem ſpēi cū caloꝛe communi per conſequens eſt eiuſdem ſpēi cū caloꝛe mixti z n̄ alis coꝛpis būani. nā ſicut gra uitas quā trahit coꝛp̃ būanū eſt eiuſdē ſpēi cū grauī tate elemētoꝛ grauiū a q̃z p̄dñio. ſz q̃ntitatē eā trahit ſic z caloꝛ quē trahit ab elemētis leuib̃ p̄ꝛedñantib̃ ſcōz virtutē ē eiuſdē ſpēi cū ipis. duo aūt accētia eiu dē ſpēi nō ſūt in eodē ſubiecto. ut caloꝛ febrilis nō eſt alius numero cū caloꝛe naturali cū ſit idē ſpē q̃ eodē ſenſu pcipit̃ z eſt in eodē ſubiecto. vñ febrilis caloꝛ nō eſt aliud q̃ caloꝛ naturalis. ināliter z imediate z ip̄o portionabiliter i ſenſus. Siſr q̃ hereticꝰ obiciē non eſt alius caloꝛ q̃ coꝛpis intēſius cuz q̃libet ps mixti ſit mixta z p poñs calida. ſicut ſi tepiduz caleſiat nō eſt ca loꝛis imiſſio ſed intēſio ſuppoſito q̃ tepiditas ſit eiuſ dem ſpēi cū caloꝛe. hoc aūt eſt incōueniēs ponere in coꝛpe dānati. ſ. q̃ habeat febꝛē cōtinuā q̃ naturalis caloꝛ eoꝛ ponat̃ extra naturā ſuā in qb̃ naturalia de bēt manere integra. z ſicut mēbra ita z. 4. bōoꝛez i de bita p̄portiōe p̄petuo ꝓſeruari. tenēdo aūt iſtā opio nē pt̃ rñderi ad. ſ. rōes factas ꝑ ꝓclusionē. ¶ Ad p̄mā

Ayuntamiento de Madrid

qua dicit q passio q̃ nõ abscit sed pficit nõ affligit ꝛc. Solutio verũ est p se vel de se: ſz rõe sue cãe sic. qz po sita cã imediata ponitur effect9 etiã sublata causa re mota sicut manente luce i luna annihilato sole ipa illu minaret aerem. ignis aũt mediãte calore impſso cãt sensatiõem ꝛ illa imediate cãt dolorẽ qñ ẽ calor imo deratus. suppposito ergo q calor impressus desit si ꝛ ãsit illa sensatio quaz solet cãre calor imoderat9 segꝶ idẽ effect9. sicut sol solet illuminãdo calefacere ꝛ cale faciẽdo generat sic ergo pfũdũ terre nõ illuminat qz opacũ ñ ẽ illuminabile. illud ꝛñ calefacit ꝛ calefaciẽdo generat mineralia in visceribus terre. ita calor ignis q calefaciẽdo solz sensũ immutare ꝛ p hoc appetitus ꝯristare si ñ calefaciat. ſz imediate sensatiõem faciat eq̃lit affliget. q aũt afflictio imediate causet a sensa sione ꝛ ñ calefactiõe appet. qz appetit9 a ialis a nullo moueꝶ nisi mediãte appbẽsiõe. ꝛ q de9 põt facere sen sationem sine calefactiõe. pbabile i solutiõe qntꝶ argu mẽti. ſz q ignis hoc possit ꝯtute dina appet. qz vtrũq; ẽ in ꝯtute ignis. ſz ordine quodã. xñ sicut sublata di spositiõe subiecti pcedẽte p lucẽ sol. sol facit 2m effectũ ꝛ tertiũ sine pmo eq̃lẽ generãdo mineralia in visceri b9 ẽre. pi mõ dina ꝯtute vel ordinatiõe ipediẽte pmũ efficit ignis q ẽ calefacere nihilomin9 habit scõs q est sensũ immutare ꝛ tertiuz q ẽ dolor appetit9. hec p. ꝛ bũ ꝑter hoc qõ videꝶ tenerẽ cũ durãdo. q ois sensatio pficit sẽsũ q̃lisc̃uq; fit qõ. s. t. negat. Vbi sciẽdũ. q spẽs rei sensibilis vel ipa sensatio põt ꝯpari ad sensũ dupli cit fm duo que sũt in sensu. s. ipa potẽtia sensitiua ꝛ or gnũ ei9. q ad pmũ ois sensatio pficit sensũ. ñ aũt quo ad 2m qz organũ sẽsus p se ꝛatiõe obiectoꝝ discõueniẽ tiũ nõ pficit ſz ipficit ꝛ affligit. ¶ Ad 2m rñdet. p. q cũ dr. q cõe dãnatis ꝛ btis nõ ẽ cã afflictiõis dãnatis ve rũ ẽ nisi p aliqd adiũctũ vl amotũ ex altera pte. põt ei effect9 alicui9 cãe impediri dupl. vno mõ pp agens ꝯriũ. alio mõ ,pter dispoem ꝯriã. vñ ignis q cõussit caldeos ñ obussit pueros ſz eoꝝ vincula ꝛ cõtristauit caldeos ꝛ letificauit pueros. hoc aũt ñ fit qz nõ eẽt ca lor eiusdẽ rõnis. vel qz ñ fuerit pceptio caloris hic et inde. ſz qz nã ignis est oburere q̃ fuit impedita in pue ris a deo. nõ aũt in ministris regis ,pter eoꝝ senticiaz in illis ,pter eoꝝ inocẽtiã. ita ꝛ hic corpus btĩ posituz in igne nõ min9 sentiret calorẽ ignis ꝛ tactui imodera tũ q̃ corp9 dãnati. ſz trñ non sequereꝶ afflictio in iusto deo ipediẽte ,pter ei9 inocẽtiã quẽ sequereꝶ i altero ,pter suã nãm deo nõ ipediẽte sed pmittente ,pter culpã. 2do p ꝯriã disponẽ sicut ad calefactiõem cere se gꝶ rarefactio. qz natura calefactiõis ẽ rarefacere sub iectũ nõ ꝯrio mõ dispositũ. ſz i duo nõ segꝶ rarefactõ sed cõdẽsatio ,pter ꝯriã disponẽ ita ꝛ in dãnatis sen satiõez imoderati calozis segꝶ nãliter afflictio. qz nõ est ibi duo s ipassibilitatis que ipediat fozmaliter. ſz ñ sic in btis ,pter dotẽ ipediẽtem. hec ille ꝛ bñ ꝛ pfozmiter dictis. ,t. 4. d gẽ. ca. 89. vbi sic dicit. qz dãnato rũ corpa q̃tũ ad aliquas ꝯditiones nõ erũt aĩe totaliẽ subiecta affligẽ scõ m sensũ ꝯrietate sensibil9 vt su pra allegatũ est. Itẽ ca. 86. corp9 pfectũ p alam fruẽtẽ deo ĩmune erit ab oi malo ꝛ q̃tũ ad actũ ꝛ q̃tũ ad po tẽtiã. q̃ũ ad actũ qdẽ. qz nulla in eis erit corruptio nl̃a deformitas nul9 ofect9. Quãtũ ad potẽtiã ꝯro qz nõ poterũt pati aliqd qõ sit eis molestũ ꝛ ,pter hoc ipassibilia erũt que ñ ipassibilitas nõ excludit ab eis passionẽ que est de rõne sensus. vtenẽ enĩ sensibus ad delectatiõem scõm illa que statui incoꝝruptiõis non repugnãt hec ille. Et qbus p3 q ſz ĩmutatio spũalis sensus tactus sit cõis btis ꝛ dãnatis ꝛñ beatos nõ affli git. qz corpa eoꝝ erũt pfecte subdita aĩe. affliget aũt dãnatos rõne opposita. ¶ Ad 3m rñdet. p. q cũ dicit q appbẽdẽt vere vel false ꝛc. hoc põt solui duplicit pmo q ñ ,pter diuersimode appbẽdere. ſz ,pter di uersimode recipere. nã corp9 bti recipit sensationem nõ vt lesiuã sed vt lenificatiuã deo ipediẽte vel dispo sitiõe sibi inherẽte. corpus vo dãnati vt lesiuã deo nõ ipediẽte nec dote qua caret. ita q ꝑus est afflictio ꝛ le sio quã appzehẽdaꝶ. vel põt dici 2o q beat9 si poneret manũ in igne iudicaret ignẽ lesiuũ aptitudĩe nõ autẽ ledentez in actu ꝛ sic nec timet nec dolz. scit enĩ q non ledit nec ledet propter alterã de dictis cãis vel vtran q̃. tact9 aũt dãnati pcipit calorẽ ignis diuictũ ñ sibi i pressũ ꝛ iudicat q ledit ꝛ ledet ipsũ semp i futuz. ꝛ iõ semp horret ꝛ timet respectu futuri. Itẽ ad istã sensati onẽ sequiꝶ posteri9 natura sed simul tẽpore afflictio vel dolor. ¶ 3o appbendiꝶ vt ledẽs actu vel lesionem illã vam. ꝛ sic nõ ẽ falsũ iudiciũ nec obiectũ ẽ p9 actũ sed ante sicut ẽt ꝑus dolz hõ q̃ pcipiat se dolere nõ ñ ꝑus dolz q̃ pcipiat naturaliẽ illud qõ ẽ cã dolozis. in q̃ ñ nõ oportet q iudicet ipsũ esse cãm dolozis quouisq; expiat. hec ille. sed ista solutio ꝛ pcedẽtes nõ videntur assignãẽ modũ quo ignis ille sit realiẽ lesiuus vl actu ledẽs corp9 damnati pluisq̃ corpus beati si tangeret illũ ignẽ. q ritur enĩ que sit ista lesio corpalis aut ẽ sen sus ignis aut sensatio ab illa cãta aut dolor sensationẽ ꝯris aut aliquid oñs dolorẽ ꝛ aliqd pcedẽs. nõ põt di ci q sit sensus ignis aut sensatio. qz illa duo recipi pñt in sensu beatoꝝ in quib9 ñ lesio recipi nõ põt. nec põt dici q illa lesio sit dolor. qz obiectũ dolozis sensibil9 ñ ẽ idẽq; dolor. lesio aũt ẽ obiectũ dolozis sẽsibilis vt oñdit scũs tho. ꝑa scẽ. q. 30. ar. i et. 3a. pte. q. 15. ar. 5o. et mltis aliis locis. Simiĩr nec põt dici q sit aliqd oñs dolorẽ. qz obiectũ precedit actũ natura vel tẽpore. si aũt dicaꝶ q sit aliquid pcedẽs dolorẽ iste nõ assignat q sit i corpe dãnati. ideo dicẽdũ videꝶ q lesio corpis q̃ est obiectũ ꝛ cã dolozis sensibilis ipsius dãnati ẽ ali quid ꝑus nã pcedẽs illũ dolorẽ qõ sic est ,pñtꝶ dãnati q nõ euenit beato nec euenire põt. hoc autẽ videꝶ eẽ coacta detentio ab illo igne ꝛ coacta sensatio illi9 ipe diẽs libertatẽ sentiẽdi alia detẽdẽtia ꝛ essẽdi q̃ vel let ꝛ coacta diũctio cũ obiecto tã discõueniẽti organo tactus violẽtãs vtutes appbẽtiuas ꝛ apperitiuas ꝛ mo titiuas ipsius dãnati sicut postea latiꝰ exp̃metur. hãc. n. ꝯpationẽ hẽt ille ignis ad corpus dãnati quã non põt hẽre ad corpus beati. ¶ Ad 4m rñdet pe. d. cuz dicit q tactus nõ est sine naturali mutatione ꝛc. dicẽdũ q ista rõ ẽ ꝯ arguẽtẽ. qz tũc sensus corpis glorificati nõ peiperet ignẽ a q̃ nõ põt calefieri. vñ dicẽdũ q ois sẽ satio fit p ĩmutationẽ itẽsionalẽ p se ꝛ fozmaliẽ ẽt in sẽ su tactus. qz manifestũ est quicqd sit de spẽ calozis q sentire calorẽ nõ ẽ calefieri sed quidã sensus cũ ĩmuta rione spirituali hñt ẽt nãlẽ ꝛ substãtialẽ vel pcedẽtez sicut olfact9. qz odor nõ deferꝶ ad organũ nisi cum q̃ dã fumali euaporatõe. vel sequentẽ sicut gustabile p nutritiuã corpiz postea gustiaꝶ. audit9 vo cũ motu lo cali ĩmutatur a sono quẽ trñ aliqñ deferit ꝛ vbi ceſſat motus localis spẽs soni vltra trãsit. sicut spẽs odoris vltra euaporationẽ vt ꝯmẽtat. ꝛ dicit fetozẽ cadaue rũ vultures vltra mare sensisse vsq; ad quẽ locũ non potuit quecũq; resolutio se extẽdere. Simiĩr multi dicũt corpa sãctoꝝ sine resolutione odozãda per solũ

Ayuntamiento de Madrid

spiritualē imutationē ita e tiā hic q̃uis per naturam calor nō imutet tactū sine calefactiōe sensibili. Sec° est hic per diuīnā potētiā. sicut enim cessante posteriore q̃ q̃q; durat p̃us sic q̃q; durat posterius in actionib° r effectibus p̃ore subiato. sicut cursus nature ē p nutriri. 2° augeri. 3° gr̃iare. naturale aūt est q̃ cessantibus duobus vltimis manet p̃mū sicut aiālia semper nutriūtur. nō aūt semp augtur. sed q̃q; postq̃ deficit augmentū q̃ō est scōs p̃t eē generatio. sic r hic calor p̃t ad sentiendū imutare q̃ non potest ad calefacere. hec. p. r bñ r cōcorditer. s. t. pñti di. q. 2. ar. p̃ in solutione 3°. q. vbi sic dicit organa sentiendi imutātur a rebus que sunt extra aiam vuplr. vno mō imutatione naturali q̃. s. organū disponit eadē qualitate naturali qua disponit res que agit in ipsū. sicut cum manus fit calida r adusta ex tactu rei calide. vl odori fera ex tactu rei odorifere. alio mō imutatiōe spūali q̃ recipit qualitas sensibilis in instrumēto fm eē spirituale. i. spēs siue ipa intensio qualitatis r nō ipa q̃litas sicut pupilla recipit spēm albedinis r tñ ipa nō efficit alba. Prima ergo receptio ñ cā: sensationē p se loquēdo q̃ sensus est susceptiu° spēruz sine materia vel p̃ter materiā. i. p̃ter eē materiale q̃ō hēbat extra aiam vt dicit 2° de aia. r hec receptio imutat naturaz patiētis q̃ recipit qualitas hoc mō scōs eē materiale. vñ ista receptio nō erit in corpibus gl̃iosis sed secūda que p se facit sensū in actu r nō imutat naturam recipiētis. hec ille. Itē ibidē in solutiōe p̃mi sic dicit Passiuū recipit actionē agētis scōs modū suū. si ergo aliqd fit q̃ō natū sit imutari ab actiuo naturali: spūali imutatiōe. imutatio naturalis p̃cedet imutationez spūalē sicut eē naturale p̃cedit esse itēsionale. si aūt natū sit imutari tñ spūaliter non oportet q̃ imutet naturaliter. sicut p̃z de aere q nō est receptiu° colozis scōm eē naturale sed solū s̃cōm eē spūale. r iō hoc solūmō imutat sicut ecōuerso corpa inaiata imutāt per qualitates sensibiles solū materialiē r nō spūaliē. i corpibus aūt gl̃iosis nō poterit eē aliqua imutatio nāli r ideo erit ibi spūalis imutatio tñ hec ille. Itē. q. 4. in solutiōe p̃mi sic dicit. q̃litates quas tactus percipit sūt ille er quib° cōstituit corp° aiālis. p qualitates aūt tāgibiles corpus aiālis fm statū p̃sētem natū est ī mutari imutatiō e naturali r spūaliā ab obiecto tactus r ideo tactus dicit maxime materialis inter alios sensus q: plus habet de materiali imutatiōe adiūctum. nō tñ materialis imutatio se hz ad actum sentiendi q̃ pficit imutatiōe spūali nisi p accēs r ideo in corpibus gl̃iosis a quibus impassibilitas excludit naturalē imutationez erit imutatio a q̃litatib° tāgibilib° spūaliā tñ sic r i corpe ade fuit q̃ō nec ignis vrere nec gladi° scidē potuisset. r tñ hoz sensū habuissz. hec ille. Silia dicit de corpibus damnatoz p̃ñti di. q. 3. articlo p̃mo q. 3. per totū. ¶ Ad. 5. rūdet. p. d. q̃ cuz dicit q̃ dolor sensibilis nō est in se ex lesione carnis ,pueniens verū ē scōm cursū nature. sz deus p̃t aliter facere q: lesio carnis que ē calefactio ñ ē cā formal' dolozis sēsibl' cū dolor sensibil' ñ possit eē nisi in appetitu. calor aūt ēt elemēto r mixto r in aiato. ergo dolor nō est effectus formalis eius g nūq; p̃t subtrahi a sua cā. vbicunq; enī est calor ibi est calerc licet nō vbicunq; est sit calefacere vel hi° q̃ sūt effectus differētes r non formales Itē nō est cā materialis q̃i appetit° nō fit natus informari dolore nisi disponat p calefacere q: ppriū susceptibile nō recipit mediāte extraneo r cōi. vñ cū ppū susceptinū volūtatis sit potētia visiuus cōis. igit spēs q̃ ē i aere sic in oculo male dicit q̃ spēs disponat oculum passiue r receptiue scōs quoldā q̃uis alij hoc negent passiue ad visiōem sicut lux disponit ad spēm. r sil' ī organo tact° recipiat calor nō est dispō passiua ad recipiēdū dolorē marie cū cognitio cadat media r q: ille calor nō ē noua calidītas addita sz nālis intensa. de° aūt p̃t facere effectū sine cā nō formali nec nāli iō virtute dei p̃t esse dolor sensibilis sine alia lesione carnis. hec. p. r bñ p̃ter hoc q̃ ponit ignē inferni in nullo ledere corp° dānati. vel si ponat lesiōem ñ assignat que sit illa. verū enī q̃ ille ignis non calefacit corpus dānati nec aliquā ei° formā substātialē aut accētalez corrūpit aut intēdit aut ēmittit. nec aliquā nouā qualitatē brītē eē naturale imp̃mit. sed alio mō p̃t ei nocere r illud ledere mō supradicto. o3 enī dicere q̃ aliqd vel alio mō ageret in sensū dānati q̃ō vel quō non ageret in sensum bti r hoc siue in virtute ppria siue ut est instrumētū dīne iusticie vindicātis. ¶ Sciēdū ēt ē. q̃ cū dicit durād° q̃ sensatio excellētissimū sensibiliū si sit sine corpali lesiōe nō cāt dolorez sensibilē sed tristiciā interiorē tē. Ad hoc dici p̃t p. q̃ ignis inferni dato q̃ in virtute ppria nō posset immediate cāre talem dolorem nisi p̃us natura noceret corpi. vel ledēret illud aliquo mō tñ p virtutē sibi a deo influtā posset imediate talē dolorē cāre nō p̃riuo cāndo aliquaz lesionē in corpore sed solā sensatiōem sui vt dicit. p. r bñ Dicit 2°. q̃ ille ignis r ēvirtute ppria non posset cāre in dānato dolorē sensibilē imediate sine corpali lesione ppria dicta posset tñ mediate talē dolorez cāre p̃suppōsita violēta detētiōe spūs in illo. vt talis ordo in penis q̃ ille ignis p̃mo cāt dānato coactā sensatiōem r detentiōem. 2° ex hac sensatiōe sil' cuz aliqua interiori p̃ceptiōe hui° nō cuměri segē tristicia iterioris. 3° ex hac iteriori tristicia redundat in sensualitate dolor sensibilis p modū quo in alio ,pposito ostdit. s. t. 4. sen. di. 17. q. 2. ar. 3. in solutiōe p̃me. q. vbi sic dicit. in contritiōe ē duplex dolor. vn° in ipa volūtate q̃ē eēntialiter ipa cōtritio q̃ nihil aliud ē q̃ displicentia peccati p̃teriti. alius dolor ē i pte sensitiua q̃ cāt ex p̃mo dolore vel ex necessitate nature scōm q̃ vires inferiores sequūt motuz superiorīs. vel ex electiōe fm q̃ hō penitēs in se ipo hūc dolorē excitat vt de peccatis doleat r neutro mō oportet. q̃ dolor iste scōs sit maxim° q: vires iferiores vehemēti° mouētur ab obiectis ,ppriis q̃ ex redūdātia superiorū, virium r iō maior dolor est in sensitiua pte ex lesiōe sensibili q̃ sit ille q ī ipa redūdat ex rōe tē. hec ille. Itē. 4. sen. di. 5. q. 2. ar. 3. q. 2. i solutiōe scōi sic dicit. p̃t dici. q̃ p vermē spūalem caro affligit scōm q̃ p passiones aiē redundat in corpus r hic r in futuro. hec ille. Ex quib° patet. q̃ ex tristicia interiori quandoq; redundat dolor sensibilis i pte sensitiua sine lesiōe corpali r hoc manifeste exprēslibet in seipo q: ex interiori tristicia vehementi gl̃ibet interdum non solū sensibiliter dolet imo flet r q̃ñ q: moriē. ¶ Dicit 3° q̃ ille ignis ledit aliquo mō corpora damnatoz. lesio enī corporalis dupliciter sumi p̃t. vno modo p̃o solutione cōtinuitatis vel corrupticne vel alteratiōe a liqua naturali vel passione abiectiua alicuius cōueniētis. r hoc mō ille ignis non leder corpa. nec sensus corporē° dānatoz vt sepe dcīñ ē. alio mō, p̃ imissione alicui° qualitatis aut forme vel sensatiōis vel alterius quocūq; mō discōueniētis corpori aut organis sensuū r hoc mō ignis inferni leder

Ayuntamiento de Madrid

corpa dãnatorꝫ cũ eiꝰ dispõ sit ꝓportiõata ⁊ disconueniẽs organo visus ⁊ olfactꝰ ⁊ tactꝰ audicꝰ ⁊ gustꝰ vñ iste sensatiões stati ledẽt corpa dãnatorꝫ mõ ꝓdicto ⁊ ideo nõ est incõueniẽs si statim ⁊ immediate cõcurrẽte tñ aliqua sensatiõe iteriozi qua iudicaẽ malus ⁊ disconueniẽs corpi cãt dolozẽ sensibilẽ exteriozẽ ⁊ interiozez in dãnato. dolozeni cuz sit passio appetitus sensitiui ꝓsupponit estimatiõem mali. talẽ aũt estimationem non habet sensus exterior nisi concurrente sensu interiori nisi ponerem aliquã delectatiõez naturalẽ ⁊ dolozẽ naturalẽ i sensibilibꝰ ñ ꝓsupponẽtẽ estimationẽ boni vel mali in eodẽ supposito. sed intelligẽtia q̃ mouet naturã sicut dicũt aliqui pbi ⁊ medici ponẽtes sẽsum quẽdã qui dicit sensus nature. verũtñ talis amor naturalis vel appetitꝰ aut delectatio aut dolor naturalis in sensibilibꝰ subiectis existens nõ videt esse actꝰ elicitus sed quedã bitudo sensus ad obiectum cõueniẽs vel discõueniẽs. ⁊ de tali dolozẽ nõ loquimur in ꝓposito sed de dolozẽ qui est passio ⁊ motus absolutꝰ distinctus a sensatione. ⁊ talis dolor est i appetitu sensitiuo vel itellectiuo. sufficit aũt in ꝓposito q̃ ignis inferni ledit corpa dãnatorꝫ multipliciter vtputa inꝓportionabilꝫ discõueniẽter monendo ⁊ detinẽdo ⁊ impediẽdo potẽtias apbẽsiuas ⁊ appetitiuas ⁊ motiuas organicas ⁊ corpori affixas. ⁊ hoc sufficit ad cãdum imediate dolozẽ sensibilẽ exteriozẽ. ¶ Ad argmẽta durãdi 2ᵒ loco inducta 3 cãdẽ cõclusiõem ridet p. ⁊ ad ꝑmũ qõ fundaẽ in articulo pisiensi. dicit sic. Ad articulum dici põt q̃ error est dicere. q̃ cessante motu celi ignis nõ cõbureret stupã etiã virtute diuina q̃i ignis aliqd possit in ꝛtute motus celi qõ non possit in virtute dei. ⁊ sic intendebãt illi qui cõtra articulũ de igne iferni ꝓbabãt q̃ cessãte motu celi ignis nllo mõ posset affligere dãnatos. sed dicere q̃ ignis nõ possit hoc p natura sua nõ ẽ erroneuz sicut. nec dicere ꝓgine nõ posse pere p natura sua dũ tñ nõ ducaẽ nec etiam p virtutẽ diuinã. q̃ etiã ñ iudicaẽ erroneũ q̃ aliq dicũt nullã creaturã posse aliquẽ effectuz ꝓducere. sed deũ oia agere ⁊ creaturã esse solum cãm sine qua non vult deus agere ⁊ nõ cãm agẽtẽ vel dãtẽ esse sed solũ trãsmutantem. ut aucenna ponens oẽs formas ab extrinseco. hec. p. ⁊ bene. q̃ etiã opi. bugonis de sancto victore primo libro de sacmẽtis pte. 6ᵒ ca. vltio nõ reputaẽ error qui ponit. 6. opa quoꝫ. 4. dicit esse soli deo possibilia ⁊ duo siue plura fũt possibilia creature. s. cõiũcta disiũgere vel separa cõiũgere. vbi etiã dicit. oẽ opus creature nihil eẽ ideoq̃ ille articulus sane intelligendus est. ¶ Ad 2ᵐ ridet. p. d. q̃ cum dicit. q̃ cessante ꝑma cã ois alterationis cessat ois alteratio sicut cessante actiõe dei cessaret ois actio ⁊ẽ. Solutio celũ ẽ primũ agẽs respectu ois actiõis corꝑe. sed differũt q̃ actiõis que ẽ motꝰ vt alteratio ꝓprie dicta ⁊ quẽ se est terminꝰ motus celũ est cã p suũ motũ. vñ q̃ motus localis celi p se est primus motus. ⁊ primũ est causa aliorum inde est q̃ illo motu cessante cesseret omnis motus naturalis non autem motus violentus vel ꝓgressiuus vel quo ãgelꝰ mouet corpus qui non sic habet ordinẽ ad illũ sed illaꝫ actionũ que non fũt motus nec per se nec per accidens termini motus celum est causa per simplicẽ influxum siue lucis siue magis alteritus virtutis. talis aũt est imutatio spũalis. vnde durante illuminatione poterit esse visio que nullam aliam imutatiõem requirit. hanc autez non requirũt alq sensus alias non haberent operationes suas in tenebris qõ falsũ est. sed sicut visibile nõ in virtute sua sed in virtute celi a quo est omne lumen immutat visum sic ⁊ aliqua virtus in cuius virtute alia sensibilia immutãt intensionaliter est i celo que virtus agit non per motum sicut nec lumen. nam q̃ influxus lune sit causa fluxus ⁊ refluxus maris non est per lumen suũ scõm quosdã. q̃ etiam in defectũ luminis lucis habet hunc effectum ⁊ non erit post diem iudicij quãdo erit lux lune sicut lux solis licet posset dici q̃ illud erit ꝓpter aliam dispositionẽ maris que ambiet ex omni parte terram. vnde tunc erit tanta ꝑfinditas aque vt radius non ꝑtingat vsq̃ ad ꝓfundum ꝑpter qõ in ꝑfundissimo mari non est salsedo radio solis nõ potente penetrare vsq̃ ad ꝓfundum ad eleuãdum vapozem terre cuius admixtio est causa salsediuis. naz q̃ dispositio diuersa sit i causa patet. quia ꝓpter bꝰ mare mediterraneũ non habz fluxũ ⁊ refluxũ nec valet illa solutio. quia aqua ita limpida perspicua erit quãdo supficiẽ terre illuminabunt sol ⁊ luna sed verũ est q̃ ex supficie terre solidate nullus vapor resoluẽ que sit causa salsedinis vel fluxus sicut nũc. tamẽ q̃ quid sit de hoc luna non est causa omni flumini p lucem. sed cũ hoc per aliaz virtutẽ q̃ cũ nulla substãtia destituaẽ ꝑa opatiõe corpa celestia q̃ aliquãdo destitũtur lumine habent aliam virtutem a lumine. ⁊ sicut illuminatio non dependet a motu celi sic nec influentia aliarum virtutum que respiciunt actiones que non sunt motus sed simplices mutationes ⁊ que sunt saltus ⁊ ꝓfectio sed tunc videtur q̃ cessante motu celi non possit esse aliqua sensatio alia a visu cum oẽs alie sint cum motu naturali que est corruptio vel alteratio vel motus localis. sicut etiam cessabit generatio ⁊ corruptio que non sunt motus sed per se termini motus. Et dicẽdum q̃ non est ñsle. q̃ generationi ⁊ corruptioni per se non debetur motus non solum ꝑpter agens sed per hoc q̃ oportet contrarias dispositiões expellere ⁊ ꝓprias inducere. omnis autem sensus est immediate dispositus ad sensationem que non habet contrarium in sensu ⁊ ideo sensationi accidit. q̃ ipsa sit terminus motus ex defectu agentis vel alia cã ꝑpter qõ tunc sine motu erunt iste imutationes. hec. p. ⁊ bñ verum in qõne de ꝑpassibilitate brõz allegata fũt dicta. s. t. de potẽtia dei. q. 5. articulo. 8. quibus assignat aliam rõnem quare imutatiões naturales cessabunt cessante motu celi non autem imutatiões intensionales vel spũales quere ibi. Itez de potentia dei. q. 5. articulo. 8. arguit sic. 5ᵒ loco. omnis motus naturalis cuiuscunq̃ corporis a motu celi dependet sed motus cordis sine quo non põt esse hũani corporis vita est motus naturalis. ergo cessante motu celi remanere ñ poterit ⁊ per consequẽs nec humani corporis vita. ecce argumẽtũ sequit rñsio. Dicẽdum inquit. q̃ motus cordis in hoie cãbitur ex natura anime rõnalis que a motu celi non dependet ⁊ ideo motus ille nõ cessabit motu celi cessante. hec ille. per oppositũ aũt de motu cordis in alis aialibus ab hoie sic dicit cadẽ. q. ar. 9. eẽ plãtaꝫ ⁊ aialũ vnere quoddã ẽ. qõ in rebus corporalibus sine motu non existit. vnde aialia deficiũt cessãte motu cordis ⁊ plãte cessante nutrimẽto. In his aũt rebꝰ non est aliquod motus principium non depẽdẽs a primo mobili. q̃ ipse anime aialium ⁊ plantarũ totaliter subꝟciũtur impssionibus celestiuz corporum vnde motu celi cessante non poterit in eis motus remanere nec vita. ⁊ sic patet q̃ in illa mũdi innouatio

Ayuntamiento de Madrid

ne res predicte non poterunt remanere. hec ille. Itē de malo. q. 16. articulo. 1. in solutiōe. 5. sic dicit. motus nāles inferiōr corpor depēdēt ex moribꝰ celestiū corporꝫ ⁊ cānt ab eis. pūt tñ aliq mot ꝰ fieri ī corpibꝰ iferiōribꝰ ex aliqbꝰ altq cāis puta ab ipsa hois voluntate ⁊ eadē rōne a demōe vel āgelo q̄uis disp̄ corporꝫ fꝫ qui ī sūt success. ua tal mot ꝰ aliq̄lit a corpe celesti depēdeat. hec ille. ¶ Ad 3ᵐ rñdz p. d. q. cū dr q̄ distinctio ē nlla. q. oīs imutatio est nāl ⁊ c̄. dicēdū q̄ ꝓsiderando de qbꝰ arguit. pt dici q̄ imutatio itēsional ē imutatō nālis ꝓa ⁊ real sicut alia imo magis nālis. q. pficit nāz illa ōstruit. ⁊ magis real. q. nobiliōr res ē sēsatio q̄litatis q̄z ipsa q̄litas. sed distinguit passio aie a passiōe nāe eo mō q̄ 2ᵒ de aia forma q̄ē aia distinguit a forma q̄ est nā q̄ē determiata ad vnū. illa āt n. vñ vocat passio nāe q̄ ē rei non in quantū est animata sed in quantū habꝫ aliquam conditionez etiam ꝓpetentē ī animatis. passio vo anime que est ꝓprꝫia animatorꝫ sicut calefieri est cōc animatis ⁊ ānimatis. sed sētire calorē ē. ꝓprie animatorꝫ ꝓpter qō illa est passio nature. hec. aūt anime. dicitur aūt passio hec naturalis. illa autez aial vel ꝓpter hoc q̄ natura ē principiū motꝰ ⁊ quietis vnde illa que est per motū vocatur naturalis que āt per simplicē ⁊ istantanēā mutationē aialis. vel q. illa est destructiua nature. ista aūt salutiua aie. sed dr in tensionalis non real q. n̄ est res illa que sentitur ſz ei ꝰ similitudo quia lapis non est in anima sed spēs lapidis que tñ species est ꝓa res siue differat ab actu siue non. hec pe. ⁊ bene. vez tñ scūs tho. aliter intelligit illam distinctionem de duplici imutatiōe vel passione quā pe. sicut dictum ē in solutiōe quarti. Itē dis. 4. 4. q. 3. ar. p. in solutione tertie qōnis sic dicit. cū pari sit quēdā recipere dupler ē motus passionis scōm q̄ aliquid in aliquo dupliciter recipi pōt. potest enim aliq̄ forma recipi in aliquo subiecto secundū eē naturale materialiter sicut calor recipitur ab igne in aere. ⁊ fꝫ hūc modū receptiōis ē vnus modus passiōis qui dicitur passio nature. alio mō aliquid recipitur in alio spiritualiter per modū cniusdā intensionis sicut similitudo albedinis recipitur in aere ⁊ in pupilla ⁊ hec receptio assimilatur illi receptioni qua aia recipit rez similitudines ⁊ scōm hūc modū receptionis est alius modus passionis qui vocatur passio aie c̄. hec ille.

Item prima pte. q. 7. ar. 3. sic dicit. ē autē duplex imutatio vna naturalis ⁊ alia spiritualis. naturalis quidez fꝫ q̄ forma imutabilitatis recipit ī imutato scōm eē naturale sicut calor in calefacto. Spiritual autē scōꝫ q̄ forma imutabilitatis recipit ī imutato scōm eē spirituale vt forma colozis in pupilla que nō fit pbꝰ colorata. hec ille. Itez de pō dei. q. 5. arti. 8. sic dicit. corpꝰ hꝫ duplicē actionē vnā quidē fm pbetatē corpis vt. s. agat per motum. hoc eni est ꝓprium corporis vt motum moueat ⁊ agat. Aliam autem actionez habet fm q̄ attingit ad ordinē substāriarꝫ separatarꝫ ⁊ pricipat aliqd de medio illorꝫ sicut nature inferiores ꝓsueuerē aliqd pricipare de ꝓprietate nāe supiōris vt apparet in quibusdā aialib̄ q̄ pricipāt aliquā silitudinem pzu dēte que est ꝓpria hois. hec aūt est actio corpis que nō est ad trāsmutatiōem materie sed ad quādam diffusionem silitudinis forme in medio scōm silitudinez spūalis intensiōis que recipitur de re in sensu vel intellectu. ⁊ hoc mō sol illuminat aerem ⁊ color speciez suā multiplicat in medio. hec ille. Ex quibus pz q̄ ī probatio distinctiōis non valet nec est ad mentē sanēti tho. quia vt apparet scōm eum non omnis immutatio passio vel actio dicitur naturalis cuius p̄ncipiū est corpus naturale. ¶ Ad 4.ᵐ rñdet. p. q. sicut quātitas non est principiū nec ratio calefaciendi est tamen causa sine qua non. vnde calor separatus a quātitate non est natus calefacere. fic licet motus localis nō sit virtus celi qua agit nec etiā per ipm acquirat virtus celo sicut aliquid motu locali calefit ⁊ sic pōt calefacere. est ramē causa sine qua non celo respectu alterationis ⁊ motuū ꝓprie dictorꝫ inferius ⁊ illorum qui p se sunt termini hozum motuū. ita q̄ sicut coz nō vniificaret nisi moueretur ⁊ cessāte motu corzdis cessaret eius vnificatio q̄uis nō p motus vnificet. ita in celo ⁊ quidē nō oportet dicere. q̄ si ignis nō motus calefaciat q̄ similiter celuz faceret. q. cum sit corpus quite eēntie pōt in agendo diuerficari sicut ⁊ in eēndo. vt sicut habet aliam naturā ad eēndū sic aliā naturam ad motum vt sez non possit mouere nisi motū. ⁊ nō solū ad diuersitatez actionis eius requirit motus sed etiaz ꝓpter substātiā actionis. qō patet manifeste in motu p̄mi mobilis. cōstat eni q̄ ille motꝰ ñ ē frustra. aut ergo motus ille est ꝓpter actiōem illius mobilis. aut alterius. quia cum non sit ꝓpter esse vel conseruari oportet q̄ sit ꝓpē opari ipm̄met celi crystallini vl alterius. q. ñ pōt dici q̄ hoc fit ꝓpter hoc qō aliqñ elōgēt a terra vel appropinquat sicut est de plātis quorum spere vel circuli ercētrici. q. illa spera est concētrica nec ꝓpter aliquā suaꝫ ptiū elongādam vel approximādam. quia omnes sunt vniformes. vnde tñ valet pa dextera sicut sinistra. vnde cū non requirat ꝓpter diuersitatē opatiōis. ergo ꝓpter substātiā. Si dicat q̄ motus eius est ꝓpter diuersitatē opationum nō ei sed celozuz stellatorꝫ vt puta ad hunc finem q̄ suppositum bēat duos motus. q. angelus qui mouet immediate celū crystallinū ⁊ mediāte eo firmamētū motu raptꝰ. multo magis posset mouere firmamētū motu illo ī mediate ⁊ nihilominꝰ mouere motu alio ab alio motorꝫ sic nūc. gᵃ mot ꝰ ille ē non solū pp drīter agē ſz pp agᵗ. hec ille. ⁊ bñ q̄ ad aliq̄. vr tñ eē de mēte. s. t. q̄ motꝰ celi sit et rō agēdi ⁊ n̄ solū cā sine q̄ n̄ inq̄tū. s. ille motꝰ ē actio sōe sepate vt etiā recitatū fuit ī. q. de ipa sibilitate btōr ipe ī de pō dei. q. 5. ar. 8. sic dic. sic dr in li de cā qñ causa pꝰ retrahit actiōem sua a cāto oz q̄ ēt 2ᵒ cā retrahat actōem sua ab eodē. eo q̄ cā 2ᵒ hꝫ hꝰ ſz q̄ agit pactiōem cē pme in cui ⁊tute agit. cū aūt oē agēs agat fm q̄ē actu oz scōꝫ hꝰ accipe ordinē causaꝫ agētiū scōꝫ q̄ ē ordo earꝫ ī actualitate c̄. vt supra recitatū fuit. Itē. 4. sen. di. p. q. 1. ar. 4. q. 2. 1. solutōe 4. argumēti sic dic. ī re corpali ñ pt eē vr ꝰ spūal fꝫ eē ꝓpletū pōt tñ ibi esse per modū itensiōis sicut ī instrumētis moris ab artifice est virtus artis ⁊ sermo audibilis ēcistens cā discipline. vt dicit in libro de sensu ⁊ sensato. cōtinet intensiones anime quodāmō ⁊ motu celi ē virtus substātie sepate mouētis scōm phos ⁊c. Item prima parte. q. 110. ar. 2. in solutione scdi sic dic angelus excellētiori mō transmutat materiā corpalē q̄z agentia corporalia. s. mouēdo ipa agencia corpalia tanq̄z causa superior. hec ille. Similiter dicit de potētia dei. q. 6. ar. 3. in solutione primi. licet inquit naturalis potestas angeli vel demonis sit maior q̄z natural ptās copis n̄ tñ ē ad hꝰ q̄ īmediate formā ī mā educat ſz mediāte corpe bñ hꝰ facit nobilꝰ q̄z corpꝰ. qz p̄ mouēs p̄ncipali ē ī agēdo q̄z 2ᵐ. hec ille. Silr dic lati ꝰ. 8. malo. q. 16. ar. 9. ⁊. r. cū aūt dic durādꝰ. q. oē p̄ncipiū q̄ alterās vl mouēs mouet ē aliq̄ q̄litas ī ipo. dicēdū ē. q̄ hꝰ ⁊ si ocedat de agēte p̄ncipali qō agit p. ppā sor

Ayuntamiento de Madrid

mã. trigiãlr falsũ ẽ de oi agẽte istrumẽtali qõ mouet vt motũ. In tali ei agẽte pncipiũ mouẽdi pt eẽ motõ ab extrinseco motore ut dicit sanctus tho. in mltis locis. celum autem respectu substantie separate se hẽt ut instrm. ꝛ ideo motio substantie separate potest celo esse ratio agendi potissime attẽto q̃ in illa motiõe est virtus substantie separate per modum intensiõis que est quedam qualitas ut dictum fuit. ¶ Ad quintum respond et p. d. q̃ sicut elementa ꝛ mixta quo ad esse depẽdent ab esse celi ꝛ extra eius conti^{ntia} nõ sunt nata ꝛseruari sicut nec gãiari. sic ꝛ eoꝛ opatio depẽdꝫ ab opatõe celi. vñ cũ opatio celi q̃ ẽ ad motũ suppõat motũ nulluꝫ agens inferi^{us} est bñ dispositiuꝫ ad mou^{ti}. nec patiens ad moueri nisi supposito moto celi sine q̃ ñ est actio illa celi a qua dependent inferioꝛa. hec p.

Et concoꝛdat dictis sancti tho. de potẽtia dei questi^{one} 5ª articulo octauo in solutione quarti. arguit enĩ sic. illud quod est de perfectione elementi non auferr̃ ei. hoc autem est de perfectione cuiuslꝫ entis q̃ agat sibi simile. diffusio enim ipsius esse deriuatur a pmo bono in omnia entia. ergo videtur q̃ elementa in illa consumatione agent sibi simile. ꝛ sic erit in eis actio. Itẽ sicut ppriũ ẽ ignis eẽ calidi. ita ẽt ppriũ ei^{us} ẽ cale facẽ. sicut enĩ caloꝛ deriuat̃ a pncipijs ẽntialib^{us} ignis ita calefactio deriuat̃ a caloꝛe. Si g^{ia} in illa reꝛ ꝛsuma tiõe ignis ꝛ ei^{us} caloꝛ rẽanebit vt q̃ etiã calefactio rẽanebit. ecce ar^{ia}. seq̃t risio. ¶ Ad 4^{m} ingt dicendũ q̃ i serioꝛa nunq̃ attigũt ad gradũ pfectiõis supioꝛũ. hoc nũt est de rõne pfectiõis supmi agentis q̃ sua pfectio sibi sufficiat ad agẽdũ oi alio agẽte rẽoto. vñ b^{us} inferioꝛib^{us} agentib^{us} attribui nõ põt. ¶ Ad 5^{m} dicendum q̃ ignis ppriũ est calefacẽ suppositoꝛ q̃ bẽat aliq̃ actionẽ ꝛ ei^{us} actio depẽdet ab alio ut dcm ẽ. hec ille. ¶ Ad arg^{um} scoti 5 eandẽ ꝛclonẽ pꝫ risio tam p statim dicta q̃ supꝛa dicta in qõne de impassibilitate brõꝝ. ¶ Ad argũẽta aureoli pmo loco contra eandẽ conclusionem inducta dicitur Et ad primum negatur antecedens. quia sensatio ꝛ excellenter calidi non est calefactio, ppꝛie dẽa lꝫ fit receptio spẽi caloꝛis uel cũ tali receptione. De hoc cõmentatoꝛ secundo de anima commento. 155. possumus concedere visionem esse coloꝛatam. ꝛ q̃ etiam videns est coloꝛatum. videmus enim q̃ qñ ꝛprehendit coloꝛem efficitur q̃si coloꝛatus quo quo modo. ꝛ causa in hoc est quia sentiens recipit sensibile ꝛ assimulatur ei. visus enim recipit coloꝛes quẽ recipit coꝛpus extra animam. ꝛ differunt in hoc q̃ receptio sensibilitatis est spiritualis et receptio coꝛpis extra animã est materialis. sentiens enim recipit sensibile non materialiter. ꝛ quia sensus recipit sensibilia quoquo modo. dicuntur etiam de sensu quoquo modo. ꝛ quia sensus recipiunt sensibilia extra materiam ideo sensibilia qñ fuerint abstracta a mã efficiũtur in sensibus. sensus enim ꝛ imaginationes non sunt coloꝛes sensibiles neq; sapoꝛes nec alie qualitates sensibilium que sunt extra animã in materia. sed actio sensibilis extra animã in materia in mouendo sensibile. et actio sensus que est in sentiente est eadem actio licet modusꝫ esse sensibilis extra animã differat a modo sui eẽ in sensibilitate. hec ille. Ex quib^{us} ꝛ aliis postea dicendis apparet q̃ oꝛgana sensuum ad hoc q̃ fiat sensatio non necessario nec de per se requirunt aliquam receptionẽ nisi spiritualem. ꝛ si alia concurrat illa de per accidens se habet ad sensationẽ. ¶ Ad secundus dicitur q̃ coꝛpoꝛa damnatoꝛũ veraciter ardebũt. ga ab igne ardente toꝛquebunt̃ ꝛ ardoꝛem ꝛ caloꝛem in seipsis recipiunt modo ꝛedicto. ¶ Ad tertium dicit̃ q̃ argumentũ ab auctoꝛitate negatiue nõ valꝫ. ꝛ pte rea ipsi sancti dubitatiue in mltis locis locuti sũt vtrũ ille ignis sit materialis aut coꝛpoꝛalis an mere spiritualis. De hoc sanctus tho. ꝛesponsi distinctõe questione 3ª articulo secundo qõne pma in solone sic dicit. damas. non negat illum ignem esse materialeꝫ simpliciter. sed q̃ non est maẽial^{is} talis qualis apud nos est. eo q̃ quibusdam ꝛoꝛpꝛietatib^{us} ab hoc ꝛigne distinguitur. Vel dicendũ q̃ quia ignis iste non materialiẽ alterat coꝛpoꝛa sed quadã spũali actiõe agit in ea ad puritionem. ideo dicitur non mãlis esse non quantũ ad substantiã sed quantũ ad punitionis effectũ in coꝛporibus ꝛ multo amplius etiam in animabus. hec ille.

¶ Ad argumenta eiusdem secundo loco inducta contra eandem conclusionẽ de facili patet ꝛesponsio per ꝛedicta. sed ex abundãti dicitur ad primũ q̃ aliqua passio potest dici realis dupliciter quantũ ad ꝛopositũ pertinet. pmo ꝛoout res distinguitur contra nihil ꝛ sic conceditur q̃ omnis passio sensus uel intellectus est realis. Secundo quia non solum distinguit̃ a non ente. sed quia per eum passum assimulatur agenti q̃ntum ad formã que est pncipiũ agendi quo ad modusꝫ essendi. ꝛ per eam realiter transmutat̃ cum abiectiõe alicuius sibi conuenientis. ꝛ hoc modo passio uel imutatio coꝛpoꝛum damnatoꝛũ non dicitur realis licet p̃ mo modo realis dici possit. Tunc ad hmõi imꝛobationẽ dicitur. q̃ excellens sensibile nõ coꝛrumpit sensum ppter imutationẽ sensibilis inquantũ est sensibile. sed ppter aliquid sibi de per accidens adiunctum s. transmutatiõꝫ naturalẽ concurrentẽ cum intensiõali. hic autem concursus non erit in sensatiõe beatoꝛũ nec damnatoꝛum. vñ illõ argumentũ nimis se extendit. eque enim pbaret q̃ coꝛpoꝛa beatoꝛũ imutarenẽ a sua naturali dispositione realiter sicut coꝛpoꝛa damnatoꝛũ. ꝛ de hi^{us} concursus nullitate patet multiplꝛ p ꝛedicta. ¶ Ad 2^{m} dicitur q̃ potentia sensitiua auditiua uel visiua uel alia quecunq; post maximũ sensibile debilitat̃ in sentiendo minus ꝛopter aliquã naturalem transmutationẽ ꝛ debilitationeꝫ sui oꝛgani ab obiecto suo non inquantũ mouet intensionaliter sed naturaliter. De hoc sanctus tho. pma secũde questione. 22. articulo 2° in solutione quarti sic dicit. duplicẽ oꝛganũ potest transmutari. vno modo transmutatione spirituali fm q̃ recipit intensionẽ rei. ꝛ hoc per se inuenitur in actu apꝛehẽsiue virtutis sensitiue sicut oculus imutatur a visibili non ita q̃ coloꝛes sed ita q̃ recipiat intensionẽ coloꝛis. est autem alia transmutatio naturalis oꝛgani, put oꝛganũ transmutat̃ quantũ ad suam naturalẽ dispositionem puta q̃ calefit aut ꝛ frigidat̃ ul alio^{o} ꝛsili trãsmutat̃. ꝛ hi^{us} trãsmutatio p accidẽs se hꝫ ad actũ apꝛehẽsiue vtutis sensitie puta cũ oculus fatigat̃ ex forti itinꝛu uel dissoluit̃ ex uehemẽ visibil. hec ille. ¶ Ad 3^{m} dr̃ codẽ mõ. q̃ ex illis expientꝫ solũ hr̃ q̃ aliqñ ꝛcurrũt p̃dẽte due trãsmutatões. nõ aũt q̃ vtraq; fit p se cã sensatiõis aut neẽcia ad sensatiõeꝫ De h^{us}. s. t. pma pte. q. 78. ar. 3. sic dicit. Ad opatiõeꝫ sensus regrit̃ imuta^{tio} spũal p quã intem^{tio} spũal forme sensibil fiat in oꝛgano sensus. alio q̃ ꝛsi sola imutatio mãlis sufficeret ad sentiendũ oia coꝛpoꝛa mãlia sentirent dum alteranẽ. sed in q̃busdã sensibus inuenit̃ imuta^{tio} spũal trãs fit̃ in visu. in q̃busdã aũt cũ imutatiõe spũali est mãl vel ex parte obiecti tantum. vel etiam ex parte oꝛgani. ex parte obiecti autem inuenitur transmutatio naturalis scõm locum in sono qui est obiectũ audit^{us}. nã

Ayuntamiento de Madrid

sonus et percussione causatur et aeris commotione. secundum vo alterationem in odore qui est obiectus olfactus. oportet enim per calidum alterari quoquo modo corpus ad hoc q̃ spiret odorẽ. et pte aũt organi est immutatio natural' in tactu ⁊ gustu. nam ⁊ man⁹ tã gens calida calefit ⁊ lingua humectat⁹ p humiditatez saporũ. organũ vo olfact⁹ aut auditus nulla nãli immutatione imutat in sentiendo nisi p accẽs. visus aũt qui est ab'q; imutatione naturali ⁊ organi ⁊ obiecti est maxime spũalis ⁊ pfectior inter oẽs sensus ⁊ cõior ⁊ p⁹ hoc auditus ⁊ deinde olfactus qui brit immutationẽ natural ẽ ex pte obiecti. motus eni local' est pfectior ⁊ vtior ⁊ por q̃ motus alterationis ut ꝓbat in 8° phy. tactus aut tẽ ⁊ gustus sunt maxime materiales. et inde est q alij tres sensus nõ fiunt p medũ ꝛiunctũ ne aliq̃ naturalis transmutatio ptingat ad organũ ut accidit in his duobus sensib⁹. hec ille. Ex quib⁹ ꝑz p q post intensaz visionẽ coloris aut lumis potest remanere in oculo species coloris aut luminis. nõ aũt realis color aut reale lumen. 2° q post auditionẽ magni soni põt aliquam diu remanere in organo audit⁹ spẽs soni uel aliq̃ eius reliquie. 3° q odoris spẽs recipit in organo odorat⁹ nõ aũt odor iz odor realis possit ptingere ad cerebũ ⁊ ad alias ptes corpis. et dato q aliq̃ qualitas sensibil' reciperet in aliquo organo sensus fm esse reale illa receptio nullã faceret sensationẽ. ¶ Ad 4.m dr q dictũ arist. false ⁊ ꝑ eius opionẽ exponit. qõ ꝑz nã in 2° ꝑ aia ⁊ multis locis dicit q general'r vez est de oi sensu q sensibile positũ supra sensum nullã facit sensationẽ. tũ etiã qz ibidẽ pte. iij. fm translationẽ ꝛmentatoris sic dicit. dicendũ est vlr de oi sensu q sensus est recipiẽs formas sensibiliũ sine mã ⁊c. vbi cõmentator ꝛmẽto iij. sic dicit. receptio formarũ sensibiliũ ab vnoquoq; sensu est receptio abstracta a materia. si eni reciperet eas cum materia tũc idem esse haberẽt in aia ⁊ extra aiam. ⁊ ideo in aia sunt intensiões ⁊ ꝓprehẽsiões et extra aiam nõ sunt intensiões nec ꝓprehensiões sed res nãles nõ ꝓpẽle oio. ⁊ ista acceptio q̃ ẽ i sensib⁹ abstracta a mã sibis est receptiõi cere ad figurã annuli. recipit eni eam sine annuli mã cum eodẽ mõ recipit eam siue fuerit auri siue ferri siue cupri. ⁊ fm hũc modum patit vnusq'q sensus ab eis a quib⁹ nãl'r sunt inati pati sine colore siue sono. sed nõ patit ab eo fm q est color uel sonus. qm si ita eẽt ptingeret q cũ recipet ipm essz color aut son⁹ nõ itẽsio. intẽsio eni coloris alia ẽ a calore fm q est in hac dispõne ⁊ intensiõe qõ dicit obseruãdo se ab intensiõib⁹ quas recipit intellectus. ille eni sunt yles. iste enim sunt trũ iste. hec ꝛmentator.

Itẽ ꝛmento. iz4. sic dicit. si necesse est ut oẽ ꝓhensibile a visu sit colorati ⁊ visus ꝓhẽdit ꝓhẽsionẽ coloris. ergo ꝛtinget ex hoc ut ipsa ꝓhensio sit colorata qõ est inopinabile. hec ille. ⁊ p multa alia dicta phis ꝛmentatoris ꝑz q sensus inquantũ hi⁹ nõ recipit formã sui obi vniuoce ꝑz trũmõ eius spẽm uel intensiõez Ad ocin ergo pbi dr q nõ intendit aliud nisi q visio fit actio coloris ⁊ auditio ẽ actio soni ut ꝑz p exponez ꝛmẽtatoris ⁊ alior doctor. ¶ Ad 5m dr q ꝑz sensus organũ teneat medũ inter extrema suor sensibiliũ ⁊ comprhensio sensus fit quedã mutatio medy que aliq̃ mõ põt dici real. tũ fallacia ysitis est ex hoc cõcludere q termin⁹ taliũ mutationũ fit qlitas distincta ꝑ intẽsionẽ iaz sequit' si sensus ptalem receptionẽ qñq; ledat q forma recepta sit forma nãlis distincta ꝑ intẽsiõez qz tales intẽsiões pñt ꝛtristare ⁊ ledẽ ut ꝑz in somniãtibus ⁊ fortiẽ imaginantibus. vsi ꝛmẽtator vbi supra ꝛmẽto. 121. sic dicit. ex hoc q dixim⁹ q sensus ẽ intẽsio declarabit cã. ppt quã sensibilia intẽsa corrũpũt istã sensuaz. qñ qñ motus fact⁹a sensibili fuerit fortior q̃z sentiẽs poterit tolerare. dissoluet ista intensio p quaz sentiens est sentiens ⁊ remãebit corpus sinẽ subiecta intensiõe q̃ est sensus. sicut dissoluit ysonãtia cordarũ ⁊ neumata q̃ sunt intensio exis in eis cũ fortiẽ tãgunt ⁊ motuenẽ motu fortiori q̃z possint tolerare. hec ille. De ꝓdictis scũs tho. 3. sen. dist. ij5 q. 2. arti. i. in solone 2° q. sic dicit. q potẽtie apphẽsiue sensitiue sunt trũ passiue in recipiẽdo spẽm que quidez nõ recipit in sensu p modũ rei sed p modũ intensiõis. iõ in opatiõe barũ virtũ est qdẽ aliq̃ mõ pati quantũ ad hoc q̃ sint vires mãles ⁊ quantũ ad hoc q aliqd recipit. Et ꝓpter h⁹ dr 2° de aia q sentire est quoddã pati. ꝑz qz sensus nõ moueẽ a sensibili fm ꝛditionẽ motẽtis cum forma sẽsibil' nõ recipit in sensu fm esse naturale. put ẽ i sensibili ꝑz scõm esse spũale qõ est. ppriuz sensiu. vñ nõ bẽt strictatẽ ad sensum fm q est pfectio eius nisi fm q excedit ꝓportionẽ sensus. iõ nõ ꝓprie dr aia pati scõm has vires nisi scõm q excellentia sensibiliũ corrũpit sensũ aut debilitat. hec ille. Ex quib⁹ ꝑz q opio arist. est ꝑ pbm ⁊ ꝑ vitatẽ potissime qz fm illã viã nõ soluz pbareẽ q sensus exterior colorareẽ. imo sensus intiores ⁊ etiã intellect⁹ possibil' ⁊ multa alia falsa. ¶ Ad obiecta benrici ꝑ eandem ꝛclonẽ ꝑz risio p ꝓdicta. quia ignis inferni in virtute ꝓprria per solam imutationem intensiõalem potest causare deteriorẽ tristiciaz ⁊ per illã potest causare dolorẽ sensibilem modo prexposito. deus etiam potest conferre dicto igni virtutem causandi immediate dolorem sensibilem talẽ ⁊ trũ qualez ⁊ quantũ causaret mediante reali immutatione obiectiua. Dictũ est etiam supra q ille ignis ꝓter illam spũalem immutationẽ alia incõmoda infert corporibus damnatorũ. De predictis sanctus tho. ꝑma 2°. q. 35. ar. 2. in solone tertij argumenti sic dicit. sensibilia tactus sunt dolorosa nõ solum inquantũ ꝓportionata virtuti apprehensiue sed etiã inquantũ contrariant nature. Aliquorũ vo sensium sensibilia possũt esse ꝓportionata vtuti apprehensiue non tamen contrariantur nature nisi in ordine ad sensibilia tact⁹ vnde solus homo qui est animal perfectũ i cognitiõe delectat in sensibilib⁹ aliorũ sensuum fm seipsa. Alia vo aialia nõ delectant in eis nisi fm q referunt ad sẽsibilia tactus. ⁊ ideo de sensibilib⁹ aliorũ sensuuz non dicitur esse dolor fm q contrariat delectationi naturali. sed magis tristicia que contrariat gaudio aniali de ille. Item articulo 7° sic dicit. dolor interior et exterior in vno conueniunt ⁊ in duobus differunt. conueniunt quidem in hoc q vterq; est motus appetitiue virtutis. Differunt autez secũdum illa duo que ad tristiciam ⁊ delectationem requirunt. s. fm causam q̃ est bonum uel malũ coniunctum ⁊ fm apprehensionem. causa enim doloris interioris est malum coniunctuz qõ repugnat appetitui. Causa autem doloris exterioris est malum coniunctuz qõ repugnat corpori dolor etiam exterior sequitur apprehensionẽ sensus et specialiter tactus. Dolor autem interior sequitur apprehensionem interiorem imaginationis. s. uel eriam rationis ⁊c. hec ille. Ex quibus apparet q ad sẽsationem exteriorem tactus que est de malo ꝛiuncto repugnãti corpi sequitur dolor exterior. ⁊ sitirer quõ sensibi⁹ tact⁹ ex h⁹ q̃ sũt ipr ꝓportõata vtuti apphẽsiue

Ayuntamiento de Madrid

sunt dolorosa. ioq; ignis inferni lz non imutet natura, lz imutatione abiectua corpa damnatorꝝ tamen sola sensatio cãbit dolorẽ exteriorẽ. De hoc. s.t. p̃ quolz q. 16. sic dicit. ignis ⁊ aqua ⁊ hi nõ agũt in corpa dãnatorũ actiõe nature ita q̃ reliquant suas qualitates i corpib⁹ damnatorꝝ fm eẽ nature. sicut ignis reliquit calorẽ in lignis q̃ facit esse calida aliqn cum ꝯria nõ possint esse simul in eodẽ poterent corpa damnatorꝝ suas qualites pdere. ⁊ sic transmutata nã organorꝝ fierz pena minus sensibil sed agunt in corpa damnatorum actiõe spũali imp̃mẽdo. s. suas qualitates in corpib⁹ damnatorꝝ scõm esse spũale p modũ quo spẽs colorꝭ sunt in aere et pupilla nõ ita q̃ fiant colorata. vñ corpora damnatorꝝ sentiẽt afflictiõem ignis sine hoc q̃ ꝓuertanẽ in naturã ignis. ⁊ iõ varietas penarꝝ nõ faciet eis aliqõ refrigeriũ. nũc enĩ refrigeriũ et alternatione penarꝝ ,pueniẽs cãt ex transmutatiõe nature inq̃ũ p frigus aque supfluitas calefactiõis remittit. ⁊ sic ad mediũ venit qõ est delectabile. hec ille. Sile põit 8. quolz. q. xi. ¶ Ad p̃mũ bernardi ꝯ eãdẽ ꝯclonẽ dr q̃ ista põ est rõnabilior q̃ opposita. nec vz q̃ dr q̃ se cundũ hanc viam damnati sciũt vel pñt scire q̃ ignis inferni ĩ nullo põt eis nocere hoc siquidẽ falsuz est. qz ille ignis veracit̃ nocet eis imittẽdo mediate uel imediate in virtute ,ppria uel aliena dolorẽ exteriorez et tristiciã interiorẽ que duo sunt multũ nociua eis. et p̃ter illam actionẽ influxiuã habet aliã actionẽ impeditiuã ⁊ detentiuã ut supra patuit. ideoq; dolorẽ nõ solum interiorẽ sed exteriorẽ cãre potest. ¶ Ad 2ᵐ dicitur q̃ ignis imaginat⁹ uel pict⁹ nõ ꝯiungit̃ tactui sicut ignis inferni ꝯiũgẽt corpi ⁊ tactui damnatorꝝ. ideoq; imaginatio non cãt dolorẽ exteriorez imediate sicut exterior ꝯsensatio tactus nata est causare. Et vlterius imaginatio illius ignis sola nõ potest esse ita discõueniens nec tam multiplr nociua corpib⁹ damnatorꝝ sicut ignis realiter sensatus ⁊ ꝯiunct⁹ illis ut pz ex dictis. et vlterius nõ ꝯgruit ordini diuine ,puidẽtie q̃ p solam imaginationẽ ignis sine quacũq; pñtia illius corpora damnatorꝝ cruciẽt. Unde. s.t. pñti dis. q. 3. ar. 2. q. i. sic dicit. qcqd dicat ꝯ igne q aias separas cruciat. ꝯ igne tũ quo cruciabunt̃ corpa damnatorꝝ post resurrectionẽ ꝯ dr̃e q̃ sit corporeus. qz corpi nõ põt ꝯuenienter aptari nisi pena corporea. vnde greg. 4. dial. et hoc ipso ,pbat ignẽ inferni esse corporeũ. qz repꝛobi post resurrectionẽ in cũ detrudent̃. hec ille. ¶ Ad 3ᵐ patz per p̃dicta. damnati enĩ nõ decipiunt̃ iudicãdo illum ignẽ esse nociuũ. est enĩ veracit̃ eis nociu⁹. tum qz cãt in eis corꝝ tactu sui fluitudinẽ intensã que est multum discõueniẽs ei. tum qz excludit oẽm sensationẽ ꝯuenientẽ. tum qz detinet virtutes apphensiuas in ĩtiores ĩ cõsideratiõe sui q̃ est vilissimũ obiectũ. tum qz cãt dolorẽ ⁊ tristiciaz in virtutib⁹ appetitiuis. tum qz detinet corpa damnatorꝝ p modũ carceris. ⁊ impedit libertatẽ arbitrij diuertendi. et multa alia nocumẽta infert õibus sensibus exteriorib⁹ ⁊ interiorib⁹ ⁊ virtubus apphensiuis ⁊ appetitiuis ⁊ motiuis ut sepe tactum finit. ¶ Ad argumẽta durandi ꝯ secundã ꝯclonẽ rñdet. p: Et quidẽ ad p̃mũ sic dicit. si dicat q̃ spũs sit in loco p essentiã videnẽ seq tria incõueniẽtia. p̃ᵐ est q̃ cuz oẽs spũs dãnati eq̃lr detineant̃ seq̃t q̃ oẽs eq̃lĩ affligant̃ sed hoc nõ vz q̃ dicet q̃ supbior pl⁹ affligit̃. Et si ĩstetur ꝯ hoc q̃ aliqñ minus supb⁹ est grauior pctor puta luxuriosius humil⁹. Dicendũ est q̃ vez est de superbia, put est spãle pctũ. lz q̃to aliqs est grauior pctor ĩ inferno tãto plus odit deũ qõ est maxia supbia. ⁊ tãto plus displicet ei iusticia dei. ⁊ p ꝯsin plus affligit õ alligatõe illa que q̃to est eis magis inociua tãto magis penosa. 2ᵐ incõueniẽs est. qz dãnat⁹ in camera pulchra ita affligerẽt sicut in igne. Et ad illud dicendũ p̃ q̃ cum alligari cuicũq; loco sit penosũ spũi ⁊ inocitũ ut potest ꝯ libertatẽ ⁊ dignitatẽ suã. alligari tñ vilissimo loco est eis magis penosũ. imo penosiᵐ. hi⁹ autẽ est centrũ terre maxie distãs a celo dignissimo corporũ. lz vlteri⁹ ibi alligari igni quo debẽt affligi vilissimo corpa dãnatorꝝ adhuc est eis magis penosũ lz ꝯ istud vltimũ sit illud Mat. 25. Ite maledicti in ignẽ eternũ qui pat⁹ est diabolo ⁊ angel⁹ eiꝰ q̃ si ille ꝑius sit ,ppẽ demones q̃ ,pter hoies: 3ᵐ instantia est ꝯ pueris ⁊ patrib⁹ in limbo detẽtis. lz hoc facile soluit̃. qz volũtas eorum cũ sit iusta vult illũ carcerẽ. ⁊ sic nõ affligebat pres. nec pueros affligit qz nihil volitũ est penosũ. q̃ si de aiab⁹ purgatorꝝ instet̃. Dicendũ q̃ ille carcer est eis penosus qz lz voluntari⁹ tñ est eis ,pter pctũ ꝓprium q̃ ꝯtinue est ꝯtra volũtatẽ illorꝝ. qz de pctis cõtit̃ dolẽt. ⁊ p ꝯsin de pena ꝯsite. Secꝰ aũt est de pctõ originali cui nõ debẽt ꝯtritio. Sed sciendũ in ista ,pma pte deductõis q̃ nũq; dicẽdũ q̃ spũs sic sit in loco p essentiã q̃ si eẽntia sit sibi rõ eẽndi in loco sic. s. q̃ indigeat loco ad sui ꝯseruationẽ sicut grave uel leue. ul q̃ certũ scribat̃ loco sicut q̃tũ lz sic q̃ eius eẽntia ye est in loco diffinitiue. qz sic est hic q̃ nõ alibi lz possit esse nusq̃. Si aũt angelus ẽ in loco p opationẽ sic q̃ sicut quãtitas est sube rõ eẽndi ĩ loco sic ⁊ spũi opatio. Potest rñderi ad instãtias etiã dato q̃ eẽntia angeli essz nusq̃ uel vbiq̃. vñ ad illud qõ dr̃ de opatiõe manẽte põt dici q̃ data q̃ eiꝰ intelligẽ ⁊ velle fm situatiõez ⁊ diffinitiõnẽ abstracta hẽant a loco sicut eẽntiã. Si tñ nec̃io hr̃et cogitare ꝯ volũtatẽ de inferno ⁊ igne eius ,pter quod ipediret ꝯsiderare alia que magis vellet ꝯsiderare. qz enĩz nõ intelligit oia sit impedit̃ ab intellectiõe vni⁹ p intellectiõez alteri⁹. ⁊ ostat q̃ magis est spũi desiderabile ⁊ delẽtabile ꝯtẽplari altissimas cãs q̃ corpalia. vñ penosũ ẽ valde spũi sit volũtatẽ cogitat de inferiori eiꝰ igne ꝯtinue. ⁊ q̃ de eo sp hẽbit cogitare. sicut etiã hoi bono penosũ est qñ occurrunt sibi turpes cogitatiões. nel q̃cũq; ꝯ volũtatẽ suaz potiriꝰ de re odio hãta ⁊ de q̃ nũq; vellet recolẽ. hoc aũt ẽ possibile qz sicut spũs separ⁹ sp actu itelligit se, ,ppẽ actua lẽ pñtiaz sue eẽntie. sic potest deus facẽ q̃ sp intelligat aliqd aliud vel p spẽm que sp sit in actu uel alicũ. Et p hoc vel nõ cogitat alia uel nõ delectat̃ in eis sic̃ facerz si nihil ꝯ suã volũtatẽ cogitaret vt sic diceret diabol⁹ sp secũ ferre ignẽ suũ ꝯtinua eiꝰ cogitationẽ p quam ipse fm intellcñ apphẽdẽtẽ ⁊ volũtatẽ renitẽtez eẽt sp alligat⁹ etiã añ diẽ iudicij ⁊ vbiq̃. ¶ 2ᵐ instantia ẽ de opatiõe trãseũte si p eã sit angelus in loco ut sic decenẽ uel detent⁹ affligat̃ ut canis uel equus cum est alligat⁹ ad mouendũ rotam qua aqua trahitur de puteo. uel damnatus ad fodienda metalla. quia hoc non potest conuenire anime que non est nata mouere corpus nisi mediante suo corpe. Et dicendũ q̃ si ita esset quãtus nesciamus que esset illa operatio. nam non esset ignis succensio. quia ille ignis succensione non idiget. nec esset motio eius circularis sicut in spera sua mouetur quia ad hoc sufficeret vnus demon. tamen q̃cũq; sit illa motio si ꝯuenit angelo nãlĩ posset ꝯuenire aie supnãlr. Si enĩ deus dedit adamãti ⁊ magneti virutẽ mouendi ferruz sine ꝯtactu quã alia corpora

Ayuntamiento de Madrid

non habent nullum incredibile est si miraculose det
eandem virtutem alteri corpori. ꝛ ilr si spūs angeli
cus a natura hz mouere corpus nullū incōueniēs uel
impossibile vr q̄ hanc vtutē supernaturalr det deus
aīe uel ad bonum suum sicut tū apparet in corpib⁹ as
sumptis ,p petēdis suffragijs uel ad malū suum ut in
damnatis. ¶ 3ª instantia est cōis vtriq; s.q̄ non possit
spūs separat⁹ voluntari ad opationem sicut nec hō ad
illam que est liberi arbitrij vbi dicendū est ꝑmo q̄ si
in spū esset vtus naturalr motua alia ab intellectō et
voluntate cessaret instantia. sz supposito q̄ p liberuz
arbitriū ꝛ nō necessitate nature moueat. Dicendū q̄
nō pōt esse in libero arbi⁹ aliq̄ volitio ab ipso elicita ꝯ
voluntatē. esset eni ꝯdictio q̄ vellet aliquid eliciūe
ꝛ electiūe ꝛ ipsammet volitionē nolle. sz nō est ipos
sibile q̄ deus possit imp̄mere in li⁰ arbi⁰ actū intelligē
di ꝛ volēdi respectu cui⁰ li⁰ arbi⁰ se hz pure passiue si
cut est forte in pria. in patiendo aūt nihil est li⁰ ut sic
cogi pōt. vnī vr nō ipossibile ꝯ voluntatē imp̄mēne
cessario uolitionē mouēdi aliqd ad quā uolitionē ne
cessariā sequat ita motio sicut ad liberā. ꝛ sic spiritus
erit alligat⁰ ad opandū. Si dicat q̄ imo esset ꝯdictio
q̄ esset act⁰ uoluntatis ꝛ inuoluntari⁰. Dicendū q̄ es
set voluntarius qz a volūtate. sz ꝯ qz ab alio. Jtez de⁰
nō pōt sibi imp̄imere actū ꝛ nō placitū posz trī sibi ī
p̄imere aliquā aliā qualitatē ad quā ita nēcio seq̄rē
motus sicut ad suū velle li⁰. ¶ Ad q̄rtā instantiaz de
passione dicendū. q̄ cum vr spūs eē in loco per passi
onē nō intelligīr q̄ hoc sit p receptionē aliquā forme
nāl'a loco. sz vr esse in loco p passionē. i.p diffinitionē
sicut locatum patir a loco a quo circūscribir licet dif
finiri loco nō ita ponat aliqd in diffinito sicut circum
scribi ponit vbi in circumscripto uel locato. vlteri
us aūt quādo sic loco diffinir q̄ etiā inuir⁰ detinerē. tē
vr pati penā qz ꝯ voluntatē ꝛ libertatē eius est. et sic
ad glam btōz est q̄ sunt plati nobilissimo corpori sic
ecōuerso ad tristiciā maloz est q̄ sunt alligati vilissi
mo corpi. put ergo passio dicit afflictionē sic nō sunt
ipsi in loco p passionē sed ecōuerso patiunt ꝛ afflīgun
tur p hoc q̄ sunt in loco ꝯ voluntatē. sed ,put passio di
cit quēcumq; hitudinē passiuā ad locū sic ipsi sunt i lo
co p passionē. i.p diffinitōnē siue essentie q̄ est cōe bo
nis ꝛ malis q̄ supposita. nec est sibi li⁰ arbi⁰ locuz pe
tere. ꝛ sicut btō spūs locus qui debet nobilissimo cor
pori sibi ꝛcessus quātus illo nō egeat est sibi ad gau⁰
rōne dñij. ꝛ sic aīabus est gaudiū esse in celo ēpyreo
quē sciunt locū esse nobilissimū suis corpib⁰ deputan
dū. et p hoc etiā est gau⁰ angel'q̄ sibi etiā est deputa
tū. sic ecōuerso de loco dānatoꝝ corpoꝝ quib⁰ spūs al
ligarē sic q̄ nō pōt petere locū nobilissimoꝝ corpoꝝ
quē pūs bēbant uel bituri erant qō est eis valde tri
stabile. nec vr impossibile corpi dari vtutē detinēdi
spūs supposita diffinitiōe essentie ꝛ limitatiōe vtutis.
Et quibus vr q̄ fortior angelus posset sistere min⁰
fortē. vtus ergo creata sistendi angelū vr etiaz cōica
bilis corpi. vel si illa virtus nō esset in corpe. et q̄ trī v
tute aliqua detinenē infra corpus dreē a corpe detie
ri. ꝛ pūs affligi. qz inde ozīr sibi mā tristandi. hec p.
ꝛ bene quo ad multa. vr trī nō ire ad mentē scti tho. q̄
ad modū ponēdi aīam separā uel angelū aut demonē
esse in loco. nam ipse nō ponit q̄ sola essentia spūs se
pati sit ei rō essendi in loco. nec sola actio in locuz. nec
sola passio a loco sed ꝛtactus vtutis. vnde in q̄nibus
de aīa. q. 21. querēs quō aīa separata ab igne corpco pa
tiatur arguit sic. 15. loco. si dicat q̄ ignis agit in aīam
inquantū detinet eā ut sibi alligatā. ꝯ si amma alligat
igni ꝛ ab eo detinet oz q̄ aliquo⁰ ei vniat. nō aūt vni
tur ei ut forma. qz sic aīa vinificaret ignē. nec vnīr ei
ut motor quia sic magis pateret ignis ab aīa q̄ econ
uerso. nō est aūt alius mod⁰ q̄ suba incorpea corpi vni
ri possit. ergo aīa separata nō pōt alligari corpi. neq; ab
eo detineri. Ecce argu⁰. sequir rīsio. Dicendū inquit
q̄ aīa nō vnīr igni penit⁰ ut forma. qz nō dat ei vitaz
ut augmēti. dicit. sed vnīr ei corp⁰ quo spūs vniunt lo
cis corpeis. s. per ꝛtactū vtutis quātus etiā nō sunt co
rū motores. hec ille. Jtem 2ª quolz. q. 4. sic dicit. qua
liter angelus sit in loco corpeo ꝑsiderar. pōt ex mō q̄
corpus est in loco. est eni corpus in loco p ꝛtactū loci
ꝛtactus aūt corpis est p quātitatē dimensiuā que i an
gelo nō inuenīr cum sit incorpore⁰. sz loco eius ē in eo
quātitas vtualis. sicut ergo corpus est in loco p conta
ctū quātitatis diffinitiue ita angelus est in loco p ꝛtactū
vtutis. Si quis aūt velit ꝛtactū vtutis operationē uo
cari ,ppter hoc q̄ opari est ,pprius effectus vtutis. di
cat q̄ angelus est in loco p operationē ita trī q̄ p ope
rationē nō intelligat sola motio sz quecumq; vnitio q̄
sua vtute se vnit corpi psīdēdo uel ꝛtinuādo uel quo
cumq; alio⁰. hec ille. Et quibus pz q̄ spūs pōt esse i lo
co corpali nō solū per actionē imanentē uel transeun
tē sz p qualēcumq; vnitionē eius ad locū factaz vtute
,ppria ꝛ multo fortius vtute diuina. Jtem quo ad illō
quod obycit durandus de actōne ī manēte arguit sic.
sanct⁰ tho. in. 21. q. de aīa. 17⁰. loco. qō alligat alicui et
detinet ab eo impedir p ipm a ,ppria opatiōe. sed ,p
,ppria opatio aie est intelligere a qua ipediri non pōt p
alligationē ad aliqd corporeū. qz intelligibilia sua in
se hz ut dr 2º de aīa. vnde nō oz q̄ extra se querat. q̄
aīa separata nō punir p alligationē ad ignē corporeum.
Ecce argu⁰. sequir rīsio. Dicendū inqt q̄ sz aīa ex hi⁰
alligatiōe nō impediat ab intellectuali opatōe. ipedi
tur trī a quadā nāli libertate q̄ est absoluta ab oi alli
gatiōe ad locū corpalē. hec ille. ¶ Jtem ꝯ illud quod
obycit durandus de alligatiōe ad pulchra cameram
arguit sic ibidem. s.t. loco. 18. sicut ignis per modum
istū pōt detinere aīam ita ꝛ alia corpalia ꝛ magis iqn
tū sunt grossiora ꝛ grauiora. si ergo aīa nō punir nisi p
detentionē ꝛ alligationem eius pena nō deberet soli
igni attribui sed magis alys corpib⁰. Ecce arg⁰. seq̄r
rīsio. Dicendū q̄ q̄ pena gehenne nō solū est aīarū
sed etiā corpoꝝ ,ppter hoc ponir ignis maxime pena
gehennal'. quia ignis est maxime corpoꝝ afflictiu⁰. ni
hilomin⁰ trī aīe erant afflicte fm illō ignis sulfur spūs
,pcellarū ꝛc. ,petit etiā amori inordinato q̄ ē pnci⁰
peccādi ut sicut celum empyreū rīdet igni charita
tis ita ignis interni rīdet inordinate ꝛcupie vl cupidi
tati. De hoc aūt qō dicit. p. q. deus posset imittē spūi
separato intellectionē uel volitionē ad quā spūs se ha
beret mere passiue ꝛ nullo⁰ actiue vr mihi q̄ iplicat
ꝛtradictionē qz oīs actio imanēs uel est ipm agens si
cut in deo. ul' est ab agente ta nq̄z ab h⁰ ut dr 3º phy. et
xi. metaph. vnde si aliqua qualitas imp̄mereē intelle
ctui uel voluntati ad quā nullo modo se haberet acti
ue illud nō esset eorum actio sed mere passio uel ēmi
nus passionis. verūtamen sanctus tho. aliqn vius ē
acgescere illi opioni ,pertim q̄ ad visiōez diuine eēntie
ut pz de vitate. q. 1. arti. 11. vbi sic dicit. aliq̄ actio pōt
alicui ꝛueire dupliter. vno⁰ sic q̄ illī actiōis pnci⁰ sit in
operante sicut in oibus naturalr operantib⁰ videm⁰

Ayuntamiento de Madrid

Alio modo sic q principiū illius opatiōis uel motus sit a pucipio extrinseco sicut est in moribus volūtatis ⁊ sicut est in opatiōib⁹ miraculosis q̄ nō fiūt nisi virtute diuina ⁊c. sed de hoc forte alias latior erit sermo.

¶ Ad obiecta henrici ꝯ eandē ꝛclonē ꝑz rūsio per p̄dicta. Ad illud eniz q̄d p̄mo dicit q scōm hanc viam ignis non inferret passionē ⁊c. negat ꝛnia. nam in spū alligato corpi est duplex passio. p̄ma est qua determinet. ⁊ ista est ab igne imediate. 2ª ho est dolor existēs in appetitu. ⁊ ista nō cāt imediate ab igne sed mediā te p̄ma passiōe ⁊ intellectiōe illius illo⁹ q̄ dicū mouet voluntarē uel intellectū angeli uel alterius spūs separati de quo est alia q̄d. cum aūt dicit q isto⁹ non pateret ab igne plus q̄ ab aere ⁊c. risum est supra. De istis s. tho. 21. q. de aia sic dicit. ad inuestigandum quō ignis corpore⁹ aie vl demoni possit esse nociu⁹. Considerā dū est q nocumentū alicui nō inferē fm q recipit illō quo pficit. sed scōm q a ꝛrio suo ipedit. vñ passio aie ab igne non est scōm receptionē trīs sicut patit intellectus ab intelligibili ⁊ sensus a sensibili ꝗ scōz q aliqd patit ab altero scōz viā ꝛrietatis ⁊ obstaculi. Hoc autē ꝛtingit duplr. impedit eni aliqd a suo ꝛrio vno⁰ q̄ tū ad suū esse q̄ habz et aliā forma inherēte. ⁊ sic patit aliquid a suo ꝛrio p alterationē ⁊ corruptionē sicūt ignū ab igne ꝛburit. Alio⁰ ipedit aliqd ab aliq̄ obstante uel ꝛriante q̄ trū ad suā inclinationē. sicut naturalis inclinatio lapidis est ut ferat deorsū. Impedit aūt ab aliq̄ obstāte ⁊ vim inferēte ut p violentiā gescat uel p violentiā moueat. neuē aūt modus passiōis penal' est in re carēte cognitiōe. nā vbi nō pōt esse dolor ⁊ tristicia nō ꝛpetit rō afflictiōis ⁊ pene. ꝗz in hīte cognitōez et vtroq; mō passiōis ꝛsequit afflictio ⁊ pēa. ꝗz diuersimode. nam passio est scōm alterationē a ꝛrio infert afflictionē ⁊ penā sensibilē ⁊ dolorē. sicut sensibile excellens corrūpit armoniā sensus. ⁊ iō excellētie sēsibiliū ⁊ maxime tangibile dolorē sensibilē ꝛferūt. ꝛtem patiōes aūt eorū delectāt. ꝑpter ꝛueniētia ad sensum 2ª aūt passio nō infert dolorē sensibilē ꝗz interiorē tristiciā que oriū ab hoc uel ab aiali et hoc q aliqd aliq̄ vi interiori apphendit ut repugnās volūtati uel cuicunq; appetitui. vnde ea que sunt ꝛria volūtati ul' ap petitui afflīgūt ⁊ magis interdū q̄ ea que sūt dolorō fm sensū. peligeret eni aliqs vberari ⁊ sensū graui al fligi q̄ vitupia suscipe uel alia bi⁹ que volūtati ꝛpugnāt. Scōm ergo p̄mū modū passiōis aia nō pōt pati penā ab igne corpeo. nam impossibile ē q ab eo alterē uel corrumpē. ⁊ iō nō eo mō ab igne affligit ut ab eo dolorē sensibilē patiat. pōt aūt pati aia ab igne corpeo 2ᵒ passionis incōpti p bi⁹ ignē impedit a sua inclinatiōe uel volūtate. q̄d sic pz. aia eni ⁊ quelz incorporea suba quantū est de sui natura nō obligat alicui loco ꝗz transcēdit totū ordinē corpalium. q g⁰ alligē alicui ⁊ determinet ad aliquē locum p necessitatē est ꝯ eius naturā ⁊ ꝛriuz appetitui naturali. ⁊ hoc dico ꝛ inquantū ꝛiungit corpi cuius est forma natural' i quo aliquā pfectionē ꝛsequit. Qz autez aliqua spūal' suba alicui corpi obligē nō ē ex vrute corpis potēris subaz incorporeā detinere. ꝗz est ex vrute alicuius supioris sube alligantis talē spūalē subam tali corpi. sicut etiā arte magica pmissiōe diuina vrute supiorū demonuz aliqui spūs reb⁹ aliquib⁹ alligant ut angelis uel imaginib⁹ uel bi⁹ rebus. ⁊ p hunc modū aie ⁊ demōes alligant vrute diuina in sui penā corpeo igni. vnde augu. dicit. 21. de ciuitate dei. cui nō dicamus q̄uis miris rīs veris mōis etiā spūs incorpeos posse pena corporalis ignis affligi. si spūs boīum etiā ipsi incorporei tunc poterūt includi corporalib⁹ mēbris. ⁊ tunc poterunt corporo suo vinculis insolubilib⁹ alligari adhe rebūt. ergo spūs ⁊ demōes incorpei corpeis ignibus cruciandi accipiētes et ignib⁹ penā nō dantes ignib⁹ vitam. ⁊ sic vera est q ignis ille inquantū diuina virtute detinet aiam alligatā agit in aiam ut instrm diuine iusticie ⁊ inquātū aia apprehendit illū ignē. vt sic sibi nociuū interiori tristicia affligit que quidē magna est cuz ꝛsiderat se infimis rebus subdi que nata fuit deo p fruitionē vniri. maxia ergo afflictio damnatorū erit et eo q a deo separatī. 2ª ho et hoc q rebus corpalibus subdent ⁊ in infi⁰ ⁊ obiecti⁰ loco detrudentur. hec ille. ¶ Ad oba aureoli ꝯ tertiā ꝛclonē dr̄ generaliter p. q. q. q. sit de. p. hatiōib⁹ m̄ ꝛclo non. pcedit ꝯ ꝛclonē nostrā. ꝛcedit eni q maxima miseria damnatorū ⁊ eorū maximū malū nō ꝛsistit in tristicia. nec in q̄cunq; p̄uatiōe diuine visiōis. aut qualicunq; dolore. sed in eorū puersa opatiōe ⁊ culpa. Dr̄ tm̄ q eorū pena nō ꝛsistit in tali miseria ꝗz in p̄uatiōe uel dolore aut tristicia. Pro p̄ma pte huius solonis btūs tho. 4. sen. di. 50. q. 2. ar. i. in solone. 6. q. sic dicit. post diē iudicij erit vltima ꝛsumatio bonorū ⁊ malorū ita q nihil erit vlterius addēdū de bono uel malo. vñ bona volūtas in btis ꝛsi erit meritū ꝗz p̄miū ⁊ mala uolūtas in dānatis nō erit demeritū ꝗz pēa trīs. opatiōes eni vtutis sūt p̄cipue in felicitate ⁊ eorū ꝛrie sūt p̄cipue i miseria ut dr̄ p̄ethi. hec ille. Itē p̄ma 2ª. q. 39. ar. 4. pbat q tristicia nō est sū⁰ bois malū. oīs eni tristicia seu dolor. aut est de b⁰ q̄d est vē malū. aut ē de aliq̄ appenti malo q̄d ē vē bonū. dolor aūt seu tristicia q ē de vē malo nō pōt ē sū⁰ malū. est eni aliqd eo peī⁰. ſ. uel nō iudicare eē maluz illud q̄d ē vē malū. vel ē not non refutare illud. tristicia aūt uel dolor que ē de appenti malo q̄d ē vē bonū nō pōt ē sū⁰ malū. qz peī⁰ eēt oīo alienari a vero bono. vñ ipossibile ē q aliq̄ tristicia uel dolor sit sū⁰ bonis malū. hec ille. Itē p̄ma pte. q. 48. ar. 6. sic dicit. culpa hz plus de rōne mali q̄ pena nō solū q̄ pena sēsibilis uel que ꝛsistit in p̄uatiōe bonorū corpaliū cuius penas pfes attēdūt. ꝗz et vlr accipiēdo penā fm q ē p̄uatio grē vel glē. pene gdē sūt cui⁰ uplr ē rō ⁊c. Sile ponit de malo. q. i. ar. 5. ⁊ multis alis locis. Et q̄bus pz p̄ma pe solonis. ſ. q malū ⁊ miseria damnatorū puniturcū sit in eorū puersa electiōe uel opatiōe ⁊ nō in aliqua tristicia uel dolore aut p̄uatiōe alicui⁰ boni. Sed p 2ª pte ꝛclonis solonis. ſ. q in tali culpa nō ꝛsistat p̄n cipalr eorū pena pz q nulla culpa inquantū bi⁰ ē pēa. De hoc. ſ. r. de malo. q. i. ar. 4. in solone p̄mi sic dicit. cum de rōne culpe sit q sit volūtarē ipossibile est q idē fm idē sit pēa ⁊ culpa. qz idē fm idē non pōt esse voluntariū ⁊ ꝯ voluntatē ꝗz fm diuersa nihil hoc phibet. Ei eniz q̄d volumus pōt esse aliquid ꝛiumcrū q̄d nālē voluntati repugnat ⁊ querēdo q̄d volumus incurrim⁰ in illud q̄d nollemus. ⁊ hoc in peccantib⁹ accidit. duz. n. inordinate afficiunt ad aliq̄d bonū creatū incurrūt separationē a bono increato ⁊ alia bi⁰ que non vellent. ⁊ sic idem fm diuersa pōt esse culpa ⁊ pena ꝗz nō secūduz idem. hec ille. vide totum articulū. Sile pōt p̄ma 2ª. q. 86. articulo secūdo ⁊ multis alis locis vbi sūmarie pōit q pena ⁊ culpa triplr dr̄nt. p̄mo quidem quia culpa est malū actiōis. pena autem est maluz ipsius agētis Secundo quia culpa est voluntaria sed pena est con

quomodo triplex differunt culpa & pena

Ayuntamiento de Madrid

tra voluntatē. 3° q: culpa est in agēdo. pena ho in patiendo. et quib⁹ p3 volūtas opinionis cuiusdā moderni di. q: quilz damnatus plus punit a seipso q̄ a deo. opinabat eni q: culpa inquantū hi⁹ esset pena ⁊ q: sūmū malū esset lūma pena sicut aureolus. ¶ Ad arg⁷ p̄ncipale 5 ꝛclonē rndet s. t. dis. 83. ar. 3. q. 3°. in solone 4. Dicendū inquit q: ignis agit in aīa3 non per modū influentis sz p modū detinētis ut et dictis p3. ⁊ iō ratō nō est ad ꝓpositū. hec ille. Et hec de q̄one sufficiāt de q̄ benedictus deus in eternū amen.

Circa quadragesimā

quintā distinctionē querit vtruz scti qui sunt in patria cognoscāt o̅fones nr̄as. Et arguit q: nō. q: sicut scti p⁹ mortē videt verbū ita ⁊ angeli de g bus dr̄ Mat. 18. angeli eoꝝ sp vident faciē p̄ris. sz angeli verbū videtes nō ꝓpter hoc oia cognoscūt cum a nescia mioꝛes a supioꝛib⁹ purgent ut p3 p dio⁷. 5. c. celest. hierar. ergo nec sci quāuis videant verbū in eo o̅fones nostras cognoscūt nec alia que circa nos agūtur. ¶ In oppositū arguit q: super illud iob. 14. siue nobiles fuerit filij eius siue ignobiles nō intelligēt dicit beatus gregozius in libꝛo moꝛaliū. hoc de alab⁹ sāctis sentiendū nō est. q: q intuū oipotentis dei claritatē vident nullo⁹ credendus est q: sit fozis aliqd qō ignoꝛent. ergo sancti oꝛationes sibi factas cognoscunt. ¶ In hac q̄one erunt tres articuli. In p̄ponent cōclones. In 2° obiectiōes. In 3° solones.

Quantū ad primū

articulū sit p̄ ꝛclo q: beati vident in verbo oꝛationes vocales eis directas. ¶ 2° est q: beati vident in verbo deuotiōes mentales eoꝝ qui eis afficiunt ⁊ cogitatiōes. has duas ꝛclones pōit sanct⁹ tho. p̄mi dis. q. 3° ar. i. vbi sic dicit. diuina eēntia est sufficiens mediū cognoscēdi oia. qō p3 ex hoc q: deus vidēdo eēntiā suā3 oia intuet. nō tñ sequit q: quicūq; eēntiam dei videt oia cognoscat. sed solū qui essentiā cōp̄hēdit sicut nec aliquo p̄ncipio cognito ꝛclēqns ē oia cognosci que ex p̄ncipio cognoscunt nisi tota vtus p̄ncipij ꝓprehendat. vñ cum aīe sctōꝝ diuinā essentiam nō ꝓhendāt nō est ꝛcueniēs ut oia cognoscant que p diuinā essentiā cognosci p̄nt. vñ etiā de gbusdā inferioꝛes angeli a supioꝛib⁹ edocent quānis oēs diuinaz essentiā videant sed vnusquisq; btūs trñ de alius reb⁹ necesse est ut in diuina essentia videat quantū ꝓfectio beatitudinis requirit. hoc aūt ad ꝓfectionē beatitudinis requirit ut homo bēat qcqd recte velit. hoc autez recta voluntas glz vult ut ea que ad ip̄m prinent cognoscat. vnde cū nulla rectitudo desit scis volūt cogitare ea que ad ipsos ptinēt. ⁊ ideo oportet q: illa in vbo cognoscant. hoc autem ad eoꝝ glam ptinet q: auxiliū indigentib⁹ p̄bet it ad salutē. sic eni dei cooperatores efficiunt quo nihil est diuinius ut dicit dio. 3. c. ecclesia. hierar. vñ p3 q: sci cognitionē hīt eoꝝū que ad hoc requiruntur. ⁊ sic manifestū est q: in vbo cognoscūt vota oꝛationes ⁊ deuotiōes hoium q ad eoꝝ auxiliū ꝛfugiūt. hec ille. Et qb⁹ pōt fozmari rō. p vtraq; ꝛclone sil. glz btūs oia illa videt in diuina eēn⁹ q̄ ptinent ad siue bītudis ꝓfectionē. sz cognoscē cogitatiōes affectiones ⁊ voces btis directas ptinet ad ꝓfectiōes siue bītudis. g⁹ bti talia cognoscūt. Et ib⁹ p̄m⁹ articlus ēmiat.

Quātum ad secundū

articulū arguitur 5 ꝛclones. Et qdē dur ad⁹ 5 ābas arguit in hūc modū d. in btis hoib⁹ ⁊ angel⁹ ponit duplex cogni⁹. p̄ma. s. nāl⁹ ⁊ btā ⁊ quedā media q̄ est reuelato⁹. si q̄ra k ō p̄ma cogni⁹ an pē bti cognoscāt o̅fones nr̄as. Dicendū ē q: nō saltē aīe sepate. Et hoc p3 duplr p̄ q: nālis cogni⁹ eiusdem aīe ꝓuincte aliogn fugiendū esset aīe vniri coꝝpi si ex ei⁹ vniōe ipa efficēt ipfectioꝝ. sz aīa ꝓuicta coꝝpi nō cognoscit nāli cogni⁹ cogi⁹ coꝝ: diū nec exterioꝛa sctā absentiū. g⁹ silr aīa sepata nō pōt cognoscē cognitiōe nāli o̅fones nr̄as mētales nec vocales vitioꝝ absentiuz. ¶ 2° q: nāl cogni⁹ aīe sepate cōis, est bōis ⁊ mal. sz mali nō cognoscūt nec cogi⁹ nec facta viuentiū sicut dic btūs grego. sumēs ar⁷ de aīa diuitis epulonis q igno rabat statū ⁊ fcā suoꝝ fratrū. g⁹ nec aīe btē cognoscūt naturali cogni⁹ fcā ul cogitata viuentiū. Si aūt q̄rat an bti cogni⁹ btā cognoscāt o̅fones nr̄as mētales vel vocales. Dicendū ē q: nō. q: illa q̄ q̄ntq; cognoscūtur ⁊ q̄ntq; nō ptinēt ad cogni⁷ btāz. sz cog⁹ si quā brīt bti de o̅fonib⁹ nr̄is mentalib⁹ uel. vocalib⁹ nō sp̄ē in eis. q: si cognitio taliū sp esset in eis eadē rōne ⁊ cog⁹ oium alioꝝ pticularium ꝛtingentiū. ⁊ sic nō indigerent q: eis aliqd reuelaret qō falsū est cū ãgeli q nō sūt aīa b⁹ inferioꝛes p reuelationē purgent a nescia multaꝝ reꝝ ut p3 p dio⁷. ergo tal cognitio nō est beata. Minoꝛ iam p3. sed maioꝛ, pbat. q: cognitio btā est vna cognitio sp manēs pmanēs ⁊ respectu vni⁹ p̄ncipal⁹ o bi eodē mō sp se brīts. ⁊ iō ipossibile ē q: pē aliqd ō nouo cognoscat nisi sit aliq; muta⁹ in obo repētāte ul ipa opatiōe uel vtroq; mō. ostat aūt q: in obo nō pōt esse aliq; muta⁹. nec ī actiōe gn fit alia fm nūerū nisi forte fm intensionē mutaret. In simplic b⁹ eni formis non inuēit aliud genꝰ mutatiōis. muta⁹ aūt fm intensionē nō est in btitudine aliogn btitudo essentialr augeret qō nullus ponit etiā si esset nō sufficeret ad hoc q: aliquid de nouo cognosceret. Restat q⁹ q: in cogni⁹ btā nō est muta⁹ nisi sit alia fm nūeꝝ. ⁊ sic nō cēt eadē bītu⁹ qua sp aliquis est beat⁹ qō est incōueniēs. Relinquit q⁹ q: ea que nō sp cognoscūt a btis nō cognoscāt cog⁹ btā. ⁊ hec fuit maioꝛ. Minoꝛ, pbata ē. iō sequit ꝛclo. Si ꝛt loq̄mur de cog⁹ reuelonis. sic dicendū ē q: oēs bti cognoscūt o̅fones nr̄as siue mētales siue vocales que ad eos dirigunt. q: scōm btū aug. ⁊ dr̄ in lr̄a dis. 49. Ad btitudinē regnī q: vnusq; sq; beāt qcqd vult. nec velit aliqd inordinate. sz glz recta voluntate vult cognoscē ea que ad ip̄m ptinēt. ⁊ iō bti quib⁹ nulla rectitudo deest volunt cognoscere ea que ad ipsos ptinēt ⁊ cognoscūt. sz o̅fones quos ad eos dirigimus ad eos ptinēt tanq; ad mediatoꝛes inē nos ⁊ deū. g⁹ beati illas o̅fones cognoscūt ⁊ tñ hoc nō fit cognitiōe nāli uel beata ut, pbat. q: est relinquit q: sit cog⁹ reuelato⁹ que ptinet ad beatitudinē accēntalē. hec durand⁹ in forma. ¶ Cōtra easdē ꝛclones possent adduci multa argumenta anglicoꝝ doctoꝝ que recitata fuerūt 3° sententiaꝝ. duz de scientia anime christi tractaretur. sed non oportet hic recitare. Et in hoc secūdus articulus terminatur.

Quantum ad tertium

articulū respondēduz est ad obiecta durandi ad que p. in hunc modum sic dicit. posset inquit sustineri q: sancti etiam visiōe beatifica viderent oationes nostras. quia illa visiōe nō solum vident diuinā essentiā sed etiā quicquid ad eos pertinet ut arguēs dicit. sed ad ipsos ptinēt oationes

Ayuntamiento de Madrid

ad eos directe ut ipse arguens ꝓcedit. ergo illas videt visione beata. nec obstat q̃ illa visio non variatur. qz possibile est q̃ beatus a ꝑncipio sue visiois ⁊ beatitudinis videat in deo omnes ozationes ad se dirigendas in perpetuũ. ⁊ sic postea ꝓpter hoc illa visio non mutatur. Nec obstat si dicat q̃ quãto aliqs lipidiꝰ videt deum tanto plura in ipso videt. Cõtingit autez plus ozari sanctũ minus videntẽ deum. ideo ⁊c. Dicẽdus enim q̃ ꝑma ꝓpositio est vera de visis per se pficientibus intellectũ sicut sunt quidditates credibiles. nõ autem de singularibus. vel potest dici q̃ de nouo ea cognoscit cognitione non intensa sed extensa ad plura obiecta sicut aliquis obscurius videns speculũ plaviset in ipso qñq̃ q̃ aliquis videns clarius. sicut si obscurius videns in facie sua habeat plures maculas vl res alias que omnia videt in speculo viso ⁊ non alius clariozis visus qui paucioza habet in facie sua. et per eandem rõnem si videnti speculum superuẽiat macula in facie sua vl claritas que ꝑus non erat videbit illam de nouo in speculo non ytiq̃ visiõe interrupta nec intensa. quia nec positio nec species eius nec obiectum nec lumen sunt intensa que sunt tota causa eius sed visione extensa ita ⁊ in ꝓposito potest imaginari quia licet in hoc sit dissimile q̃ diuina essentia quãtũ est in se omnia repzesentat ⁊ nõ relucent in ea ex parte sua aliqua de nouo sicut in speculo. tamen in alio ẽ simile. s. q̃ fm q̃ vidẽs deum est diuersimode dispositus nõ solum per lumen glozie. sed etiã per dispositionem naturales ꝛcurrentẽ diuersa ei diuina essentia repzesentat. ⁊ si de nouo disponat aliter etiaz lumine nõ mutato plura repzesentabit sicut etiã aliqui dicũt q̃ post resurrectionem anima dñi clarius videbit etiam lumine non intenso. q̃ aũt dicit arguens de cognitione reuelatoꝰ nõ videt valere. quia reuelatio nõ est de illis que spãliter ad vnũquẽq̃ ptinent sed õ illʒ que generalit̃ ad statum ecclesie pertinent. de quibꝰ i via est reuelatio. ꝓpꝶie que tñ postq̃ reuelata sunt a deo immediate uel med ante angelo supioze stari cognoscunt̃ visione beatifica fm quosdam. hec p. ⁊ bñ quãtum ad ea q̃ dicit in ꝑma solutione. concozdat cni sanctus tho. ꝑma parte. q. 12. ar. 7. vbi querit vtrum videntes deum per essentiam simul videant oia que in ipso vident et respondet sic. ea que videnṫ in vbo non successiue sed simul videnṫ. ¶ Ad cuius euidentiam videndũ est q̃ nos non possumus simul multa intelligere q̃a multa per diuersas spẽs intelligim⁹ a diuersaũt spẽbus non potest vnus intellectus simul actu in formari ad intelligendũ per eas sicut nec vnum corpus potest simul diuersis figuris figurari. vnde ꝛtingit q̃ quando aliqua multa vna spẽ intelligi possunt simul intelligunt̃. sicut diuerse partes alicuius totius si singule. ꝓprꝶs spẽbus intelligant̃ successiue intelliguntur ⁊ nõ semel. Si aũt intelligant̃ omnes vna spẽ totius simul intelliguntur. ostensum est autem q̃ ea que videnṫ in deo non videnṫ singula ꝑ suas similitudines. sed omnia per vnã essentiã dei. vnde simul ⁊ non successiue videnṫ. hec ille. Item ibidem allegat dñi aug⁹. vltimo de trinitate ad ꝓpo⁷ sic d. non erũt volubiles cogitatões nostre ab alis in alia eũtes atq̃ redeuntes sed omnẽ sciam nostrã simul vno conspectu videbimus. hec ille. Ex quibus patz q̃ anima beata tot ⁊ eadem videt in verbo per visionẽ beatificaz in ꝑmo instanti sue beatitudinis quot ⁊ que ꝑus ibidem visura est in eternũ. Ex ꝑdictis similiter patet q̃ alia que postea subdit p. non sunt ꝓbabilia puta q̃ eadez visione beatifica nõ intensa sed extensa beatus nũc videat plura nunc paucioza. uel q̃ de nouo videat aliq̃ nulla facta mutatione in visione beatifica. qõ autem inducit de videntibꝰ speculũ quoꝛ vnus habet plẽs maculas in facie ⁊c. nõ valet. ꝓpter multa. ꝑmo quia illi taliter videntes facies suas in speculo vident per diuersas spẽs alterius rationis ⁊ nõ per vnicã speciẽ numero nec rõne. ideo nimirũ si diuersa videant ⁊ q̃ plura ibi videritur remissius videat speculũ. Secũdo quia ille qui de nouo aliquã faciei sue nouit̃ emergentem maculam videt per aliam spẽm q̃ ꝑus videt seipsum est de videntibus diuina essentia. 3° quia ut alias dicetur. visio rerũ in diuina essentia nõ per omnia assimilatur visioni rerũ in speculo ⁊ ꝓpter multa alia similitudo non valet. vlterius illa que dicit p. de reuelatoꝰ cognitione parum valent. quia reuelatio potest esse de ptinẽtibꝰ ad aliquẽ beatũ in particulari. ¶ Ad argumentũ contra conclusionẽ respondet sanctus tho. ꝑtiꝰ dis. q̃ne. 3. articulo primo in solutione quarti sic dicit. quãtus videntes verbum non fit necessariũ omnia in verbo videre. videt tamen ea que ad pfectiõez beatitudinis eoꝝ ptinẽt. hec ille. Et hec de questiõe sufficiant. de qua bñdictus deus amen.

Q c Jrca quadragesimã sertã. 47ᵃᵐ ⁊ 48ᵃᵐ querit̃ vtrũ xꝝs in gñali ⁊ vltimo iudicio iudicãs fm forma bũanã sit oñsurꝰ repzobis forma diuinã. Et arguit̃ q̃ sic. qz si non hoc potissime videret̃ qz diuitas sine gaudio videri nõ pot. ꝛz hoc nõ vz. qz ea q̃ sũt in affcũ nõ de ñcitate sequunt̃ ad ea q̃ sunt in intellcũ. vñ aug. dicit. ꝑcedit intellectꝰ ⁊ segẽ tardus aut nlls affectꝰ. ꝛ visio ad itellectũ ptiet. gauᵐ aũt ad affectũ. q̃ pot eẽ viꝰ diuitatis sine gaudio. ¶ In oppoᵐ arguit̃. qz dr̃ io. 17. hec ẽ vita eña ut cognoscãt te deũ xꝝm. Et q̃ ꝓz q̃ eẽn⁹ bẽtitudinis in dei visiõe ꝓ istit. ꝛz de rõne bẽtitudis est gauᵐ. q̃ diuitas sine gau⁹ videri nõ pot. ⁊ ꝓ ñs nõ videbit̃ in iudicio a damnatis. ¶ In hac q̃ne erũt. 3. articli. In p̃ ponent̃ ꝛclones. In 2° obones. In 3° solones.

¶ Quantũ ad primũ articulũ sit p̃ ꝛclo q̃ xꝝs in vltio iudicio iudicabit nõ solũ in nã bũana ꝛz ẽt fm nãm bũanã Danc pot̃. s. t. 4. dis. 48. q. i. ar. i. vbi sic dicit. iudiᵐ aliq̃ ñiũ in iudicãdo regrit. vñ Ro. i4.⁹ tu qs es q̃ iudicas alienũ seruũ. ⁊ iõ fm hoc xꝝ ꝓpetit iudicare fm q̃ bz ñiũ sup boies. de qb⁹ ager finale iudiᵐ. ipse aũt est nõ ñs nõ solũ rõne creatiõis. qz ñs ipse ẽ deꝰ ipse fecit nos ⁊ nõ ipsi nos. ꝛz etiã rõne redẽptiõis q̃ ei ꝓpetit scõm nãz bũanã. vñ Ro. i4. in hoc xꝝs mortuus est ⁊ resurrexit ut viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ dñet. Ad p̃mũ aũt vite eñ̃ nobis bona creatõis nõ sufficerẽt nisi redemptiõis bñficiũ adderet̃. ꝓpter ꝑpedimentũ q̃ nature bũane create supuenit ex pctõ ꝑmi parẽtis vnde cũ est finale iudiciũ ad hoc ordinet̃ ut aliqui ad mittant̃ ad regnũ. ⁊ aliqui excludãt̃ a regno. ꝛueniẽs est ut ipse xꝝs scõm naturã bũanã cuius redemptiõis bñficio boies ad regnũ admittunt̃ illi iudicio ꝑficeat Et hoc est q̃ dr̃ act. 7. q̃ ipse ꝓstitutꝰ est a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. ⁊ quia per redemptionez generis humani nõ solum homines reparauerit ꝛz vñ̃ totã creaturã fm q̃ tota creatura repato boie melioratur ut bñ collo. p̃ pacificans per sanguinem crucis

Ayuntamiento de Madrid

eius siue que in terris siue que in celis sunt. ideo nō solum super homines sed super vniuersam creaturam christus per suaz passionē dñium ꝓmeruerit ⁊ iudiciaria potestatē Mat. vltimo. Data est mihi omis potestas in celo ⁊ in terra. hec ille. Item 3ª pte. q. 59. ar. 2. vbi querit. vtrū iudiciaria potestas ueniat xpo secundū q̄ homo. sic dicit chrysosti. iquit videt sentire q̄ iudiciaria ptās non ueniat christo fm q̄ homo ſz fm q̄ est deus. vnde auctoritatē Jo. 5. qua dr̄ ptātez dedit ei iudicium facere. quia filius hois est ⁊c. sic exponit. potestatē dedit ei iudiciū facere quia filius hominis est nolite mirari hoc. nō enim ꝓpterea suscepit iudiciuz quoniā homo est. sed quia ineffabilis dei filius est ꝓpterea iudex est. qz vo ea que dicebanē erant maiora q̄ fm hominē. ideo hanc opinionē soluens dicit. ne miremini quia filius hominis est. eteni ipe filiꝰ dei est. qō quidē ꝓbat per resurrectionis effectū. vnde subdit quia venit hora in qua omnes qui in monumētis sunt audient vocē filij dei. Sciendū tamen q̄ quātuis apud deū remaneat ꝑmetua auctoritas iudicā di hoībus tñ cōmittit a deo iudiciaria ptās respcu eorum qui iurisdictiōi subdunt ut dicitur deutero. 50. qō instū est iudicate. postea subditur. quia dei est iudicium cuius. s. auctoritate vos iudicatis. Dictū est autez supra q̄ christus etiā in natura humana est caput totius ecclesie ⁊ q̄ sub pedibus eius deus omnia subiecē vnde ⁊ ad eum pertinet etiam scōm naturā humanaz bre iudiciariā potestatē ꝓpter qō aug⁹. pdictā auctoritatem euangelij sic esse dicit intelligendā. potestatē dedit ei iudiciū facere quia filius hois est. nō quidem ꝓpter ꝑditionē nature quia sic omnes hoies bi⁹ potestatē haberent ut chrysos. obiecit. sed hoc ptiet ad gratiā capitis quā christus in natura humana accepit. cōpetit aūt christo hoc modo scōm naturā humanaz iudiciaria ptās ꝓpter tria. ꝓmo quidē ꝓpter ꝑueniētiā ⁊ affinitatē ipsius ad hoies. sic eni deus p causas medias tanq̄z ꝓpinquiores effectū⁹ operatur ita iudicat p hoiem rpm ut sit suauius iudicium hoīb⁹. vñ apostolus dicit heb. 4. Non enim habemus pontificē q̄ nō possit compati infirmitatib⁹ nostris tentatū p omnia per similitudinē absq̄ peccato. adeamus ergo cum fiducia ante thronū gratie eius. 2ª quia in finali iudicio ut dicit aug⁹. super Jo. erit resurrectio corpoz mortuorum que suscitat deus per filium hominis. sicut p eundem suscitat alas inquantū est filius dei. 3ª quia ut dicit aug⁹. in libro de verbis dñi. ⁊ ante erant ut iudicandi viderent iudicem. Iudicandi enim erant boni ⁊ mali restat ut in iudicio forma fui bonis ⁊ malis ostendere tur forma dei solū bonis seruare ⁊c. hec ille. Ex quibus potest sic formari rō. p ꝛclone. Iudicare homies christo competit aliqualiter fm illam naturā scōm quam habet dñium super homines ⁊ potestatē introducendi homines ad regnū uel excludendi ⁊ fm quā est caput ecclesie. sed omnia hec competunt christo non solum fm naturā diuinā sed etiam fm humanā. g⁰ christo competit iudicare non solum fm naturā diuinam sed etiam fm humanā. ¶ 2ª ꝛclo est. q̄ christi diuinitas in iudicio a solis bonis videbitur. Dane pōit sanctus tho. dis. 48. q. i. ar. 3. vbi sic dicit. in quolibet apetibili siue delectabili duo possunt ꝛsiderari scilicet illud quod appetit uel est delectabile ⁊ id qō est ratio appetibilitatis ul' delectabilitatis in ipso. sicut ãt fm boeciuz in libro de hebdoma. id quod est habere aliquid potest ꝑter q̄z ipm qō est. ipm vo esse nihil aliud ꝑter se habet admixtū ita illud qō est appetibile ut delectabile potest habere aliud admixtum. vnde nō sit delectabile uel appetibile. sed illud quod est rō delectabilitatis nihil admixtū habet uel habere potest ꝓpter quod non delectabilis sit uel appetibil'. res ergo que sunt delectabiles per participatōnē bonitatis que est rō appetibilitatis ⁊ delectabilitatis possūt apprehensa nō delectare. sed illud quod per essentiā suam est bonitas impossibile est q̄ essentia eius appehensa non delectet. vnde cuz deus essentialiter sit ipa bonitas non potest diuinitas sine gaudio videri. hec ille. Item ibidem in solutione. 4. sic dicit. tristicia nō noiat dispositionē sed passionē. omnis autez passio a causa ꝓtraria fortiori superuenientē tollit ⁊ non eā tollit. ⁊ ita tristicia damnatoz tollere ⁊c si deuz per essentiam viderent. Item ibidem in solutiōe ꝑmi sic dicit Jmpu manifeste cognoscent christum esse deum nō per hoc q̄ diuinitatē eius videant. ſz per manifestissima diuinitatis indicia. hec ille cum multis alijs ibidē ad ꝓpoⁿ facientib⁹. Ex quibus pōt sic argui. p cōclusione damnandi in iudicio videndo christuz non gaudebunt sed tristabunt. sed si viderent eius diuinitatē gauderēt ⁊ non tristarenē. ergo non videbunt christi diuinitatē. ¶ 3ª ꝛclusio est. q̄ in vltimo iudicio quilibet poterit legere in sua ⁊ aliena ꝛscia omnia merita et demerita ꝓpria ⁊ aliena. Dane ponit sanctus tho, dis. 43. q. i. ar. 5. in solone qōnis 2ª vbi sic dicit. in vltimo ⁊ cōi iudicio oportet q̄ diuina iusticia omnib⁹ euidenter appareat que nunc in plerisq̄z latet. sniia autez condemnās uel ꝑmians iusta esse nō potest nisi scōm merita uel demerita ꝓferatur. ⁊ ideo sicut oportet q̄ iudex ⁊ assessoz iudicis merita cause cognoscant ad hoc q̄ iustam sniam ꝓferant. ita oportet ad hoc q̄ sēntia iusta appareat q̄ omnibus sniam cognoscentibus merita innotescant. vnde quia sicut cuilibet nota erit sua ꝑmiatio uel damnatio ita ⁊ omnibus alijs innotescet. oportet q̄ sicut cuilibet sua merita uel demerita reducet ad memoriā ita etiā aliena eius cognitiōi subiaceant. Et hec est ꝓbabilior ⁊ cōior opinio quātuis magister in littera ꝓtrariū dicat. s. q̄ peccata que sūt per penitentiā deleta iniudici o alijs nō patefient. ſz ex hoc sequēt q̄ etiā nec penitentia de peccatis ill' pfecta non cognoscatur in quo multū detraheretur sanctorū glorie ⁊ laudi diuine que tam misericoziter sāctos suos liberauit. hec ille. ¶ Ex quibus potest i forma sic argui. p ꝛclone. quicunq̄z manifeste ⁊ euidenē cognoscit aliquā sniam esse iustaz cognoscit merita sēntiari. sed quilibet in finali iudicio cognoscet manifeste ⁊ euidenter sniam sui ⁊ aliorum esse iustaz. ergo cognoscet manifeste sua ⁊ aliena merita ul' demerita ⁊c. ¶ 4ª conclusio est. q̄ ꝓbabile est q̄ illud iudiciuz quantū ad disceptationē ⁊ sniam fiat mentalē et non vocaliter. Dane ponit sanctⁿ tho. dis. 4. 7. ar. i. in solutione. 7. q. di. quid circa hanc ꝛclonē sit verū. p certo diffiniri nō potest tamen. ꝓbabilius estimaē q̄ totus illud iudicium ⁊ quo ad discussionē ⁊ quo ad accusatinē malorū ⁊ cōmendationē bonoz ⁊ quo ad sententiā vtq̄z mentalē perficiaē. si eni vocaliter singulorz facta narrarenē inestimabilis magnitudo temporis ad hⁿ exigeretur. sicut etiam aug⁹. dicit. 24. de ciuitate dei q̄ si liber ex cui⁹ scriptura omnes iudicabunē vt dicitur apoca. 20. carnaliter cogitetur quis eius magnitudinē aut longitudinem valeat estimare aut quāto tempore legi poterit in q̄ scripte sunt vite vniuersoz

Ayuntamiento de Madrid

nō autem minus tempus requirit ad narrandū ore tenus singulos facta q̄ ad legendum si essent in libro materiali scripta. vnde probabile est q̄ illa que dicū tur mathe. 25. nō vocaliter ſz mētalit̄ intelligenda sūt et̄ perficienda. hec ille. Et quibus potest formari rō pro conclusione. ad vltimū iudiciū nō requiritur instru mētalis magnitudo temporis, sed si illud fieret voca lit̄ illa exigeret. g° ꝛc. Et in h° p̄m° articulus ēminat.

¶ Quantum ad secundum articulū

arguit ꝯ conclusiones Et quidē ꝓtra primā arguit Scotus pri mo. quia aliud est dicere rp̄m in forma humana iudica bit. ⁊ aliud rp̄s scōm formā humanaꝫ iudicabit. vera enim est ista q̄ christus i forma humana creat alas ſz nō ista. scōm humanitatem creat imo quicquid fecit verbū ex quo naturā humanā assūpsit. q̄ faciēs natu rā humanam nō deposuit. hoc fecit i natura humana nisi distinguas hoc q̄ē in natura humana ad intelle ctum eius q̄ dicitur scōm naturā. vbi notatur nō tū cōcōitantia ad actum sed cālitas nature humane res pectu actus. si primo modo intelligas q̄ i natura hu mana iudicabit. vera est. ergo vbi eadem isti aliq̄ iudicabit deponet naturā humanam. ergo oportꝫ ad hoc q̄ sit alia q̄ō q̄ habeatur alius intellectus qui ma gis proprie exprimitur sic scōm naturam humanā iu dicabit. sed hoc est falsum loquendo de iudicare p̄nci paliter q̄ō probat̄. quia iudiciū principale est pfecta ⁊ ꝓpria determinatio eius q̄ō reddendus est alicui p̄m merita. ista āt determinatio perfecta includit perfe ctū dictamē intellectus q̄ hoc sit redde ndū ⁊ pfectā determinationē voluntatis per velle efficax sufficiēs ex se ad executionē illius determinati. sed christus scōm naturam humanam non potest hēre tale velle respectu premij reddendo illud indicato. q̄ non pōt hēre iperiū p̄ncipalr efficax ꝯiūgendi aliam aliquam obiecto brifico q̄ secūdus aug^ⁿ de vidēdo deū i eius p̄tate ē videre. si vult enim vt ⁊ si nō vult nō videtur ¶ Scōo q̄ rō ꝯclusionis nō valꝫ loquēdo de p̄ncipa liter iudicare q̄ rp̄s p actū redēptiōis nō meruit pri cipale oñium respectu hōis. pbat̄. nā inquantū redē pto. hūit rōem cause meritorie. p nobis. cā āt que tā tū ē meritoria nō pōt ē pric ipalis. ñ. n. cāt nisi q̄ ab alia cā principaliori acceptatur que pp istud accep^ⁿ principalr cāt. ergo esto q̄ trinitati teneamur tāquā dño supēo pp redēptionē q̄ñ nouo iur vltra ius dñij q̄ō hꝫ. ex creatōe tenemur hōi rp̄o q̄ō rp̄ꝫ eēt si nū bo nū eēt nobis rēdēptio vt accepta a trin^ⁿ q̄ītū creatio adhuc nō segtur. ppositū. secūdū nām hūanaꝫ rōe re dēptiōis obligemur rp̄o vt supēo dño. ¶ 3° q̄ alia rō ñ valet q̄ rp̄s ñ introducit iquātū redēptor. vt principi palis itroducēs ſz ⁊ītūmodo vt cā meritoria. hec sco tus i fo^ⁿ ¶ Cōtra secūdā ꝯclusionē arguit idē duplr. p̄ pbādo q̄ dina eēntia pōt videri sine h° q̄ vides eū gaudeat. p q̄ōe absolutū pri° alio pōt sine ꝯdictiōe esse sine eo. sed visio diuine essentie ē absolutū aliqd saltē ab oi respectu ad gaudiuꝫ ⁊ē prius nāliter alio non. n. obiectū delectat nisi pus apprehensum. ergo sine ꝯdictōne posset visio illius eēntie eē i aliquo sine ōlectatōe. nec istud negaret pbōnisi q̄ poneret cōne xionē cāp simplr necessariā ita q̄ secūdū eū necessa riū ē simplr cause prime coagere secūdis secūdū q̄ pōt coagere eis. coagēdo āt nature rōnali iā videri di uinā eēntiam quātū pōt coagere fecē delectatio qa cā ꝓria illius delectatiōis quātū ē ex se necessitatur ad illū effectū. ſz theologi negāt illā ppositionem. ad quodcūq; necessitatur cā secūda q̄ītuꝫ est ex se neces sitatur cā prima. quia negant primaꝫ cām necessario coagere cāe scōe q̄ītum pōt. 2° q̄ rō tua non valet nō eni pbat nisi q̄ illa rō delectabilitatis q̄ē dina bōitas nō possit eē nō delectabilis. sed nō segtur. g° non pōt nō delectare q̄ delectabile dicit aliqd i se vel, si dicit rspectū ñ nisi aptitudialē q̄ necessario ꝯsegt fūdamē tuꝫ. sed delectable dicē effectū posteriorē cōtingenter causabilem mar̄ie ex ꝯtingēti determiatiōe volunta tis ad coagendū ipi delectabili. Tertio q̄ illa auctoritas Jo. 17. hec est vita eterna ⁊ē non iuitat q̄ scōm p̄m. i2. metaphysice act° itellect° ē vita. g° act° itel lect° eterni ē vita eterni si actu actu si aptitudine ap titudie. videt̄ āt visio dine eēntie si ꝯcederet dānatis ſz nō eēt eterna actu tñ aptitudie q̄ītū eēt ex pte act° vel possibilis vel apta nata vt eēt eterna ſz si ex h° inferas g° bītudo nō segtur. imo si tu dicas rp̄m dicer q̄ hec ē bītudo vt cognoscāt te ⁊ē. tu nō accipis ter tū euangelū fm q̄ndā glosaꝫ spēalioꝝ itellect° litt° F si g° vis p̄cise pōderare ꝓbum sine oi glosa soluo tibi q̄ ē vita eterna. si āt p alias glosas vis arguere q̄ loq̄ tur de beatitudie ergo ſz mihi addere glosā nō distra hentē vt cognoscāt te amando ⁊ fruendo. hec scotus. ¶ 2° loco ꝓtra eandem ꝯclusionē arguit idē scot° pro bādo q̄ bēs ñ necessario fruat deo ⁊ q̄ clara dei visio nō inferat necessario i voluntate appetitum vel dile ctionem sui. p̄ q̄ bitus non pōt eē cā por opatiōis q̄ī pō ſz sp scōa. q̄ illud ē pō quo simplr possumus. vñ bitus nō vtit̄ pō sed pō habitu sicut cā 2ª ⁊ instrumē to. cā autē por non determinatur ad agendum nec p ñs necessitat̄ p cām secundā ſz ecōtra. g° null° bit° aut lumen glē necessitat volūtatē ad fruendum deo ¶ 2° q̄ beata ꝓgo habuit in via maiorem caritatē ca ritate alicui° bti inferioris gradus ⁊ tñ ista caritas ñ necessitabit eam ad fruendū deo etiā q̄ñ contempla bat̄ deū. 3° q̄ esto q̄ lumē glie necessitet itellectuꝫ ad videdū oē obiectum p̄ns tñ si voluntas sit cā impans illā visionē pōt nō impare. ꝯtingēt̄ eni ꝯiungit intelli gētiaꝫ mēoziē illius obi q̄ ꝯtingēter amat. videt̄ aūt q̄ illi bēat sic ꝯiūgēt̄ q̄ p angusti^ⁿ ō trinitate i multis locis in gignitiōe vbi pfecti ꝯcurrit voluntas sic copu lās illa āt visio ē ꝓbum pfectū secūdū eū. ifs. de trinita te g° null° bitus necessitat i patria volūtatē ad fruēdū deo. ¶ 4° q̄ volūtas beata ē eadē pō q̄ fuit nō beata g° bīs eā pōt quantū est ex pte potentie i quencunq; actū i quē pus poterat. q̄ nihil ē necessario impedit nec deficit necessario aliquid requisitum licꝫ forte nō possit possibilitate ppinqua peccare quia ipedita ē vel suspensa vel puenta per actionem cause superi oris preuenientis ⁊ cōtinue agentis ad oppositū s. ad actum brificum ⁊ sicut causa supior pōt pō absoluta agere ad oppositum nō tamē potentia ordinata sic simplr possibile ē ipedimētū cessat̄. ⁊ volūtatē prestare sed ñ ē possibile potentia ordinata ipediēs cessare nec etiam ē i ppinqua potestate volūtatis peccare. quia ñ ē i potestate eius q̄ ipediēs cesset sicut nō est potestate cē scōe actio prime. ¶ 5° quia contra liberta tem volūtatis ē q̄ determinetur ad bene velle per quēcunq; habitum inherētez sibi. q̄ ipsa nō esset vo luntas nisi esset causa prior respectu sui habitus ⁊ ita nata vti habitu ⁊ determinare ipm ad agēdū ⁊ ñ det minari ab ipo sic q̄ oppositū nō sit i sua potestate. q̄ sic ipa totaliter quantum ad illud subiaceret habitui

ee

Ayuntamiento de Madrid

¶ 6°. q: si voluntas beata necessario seruaret deo hª videret pro tanto q: visio beatifica cũ includat pfecti onem cuiuslibet alterius finis intrinseci nõ relinquit voluntatẽ in potẽtia respectu alterius 7 tollit omnes ꝑuationes sicut forma celi a sua mã sed illud motiuꝫ nullũ est qõ patꝫ qꝫ nulla forma põt auferre ꝑuationes a susceptiuo qõ natum ẽ recipere aliaꝫ formaꝫ. quia manẽte in ea aptitudine ad recipiẽdũ non põt tolli ca rentia nisi ponatur illõ. nec aliter tollitur nisi sicut illõ tollitur. forma ergo celi cũ nõ includat in se formas in feriorũ simpliciter nec esenter eo mõ quo ens infinitũ includit oia alia sequitur q: nõ tollit a sua materia pri uationẽ istaꝫ formaꝫ 7 tñ mãia ẽ capax istarũ. vnde ista via videt irrationabilis ponẽdi celũ incorruptibile qꝫ per istaꝫ viã nõ tollitur corruptibilitas ipsius ẽ er principuꝫ intrinsecis licet saluetur q: non possit corrũ pi ab agente naturali. qꝫ ista forma ita retinet alias q: p aliqõ agens naturale nõ põt expelli. Exemplus hu ius patꝫ in aia intellectiua que ẽ forma perfectiꝫ for ma celi nõ tñ tollit aliquã priuationẽ aliaꝫ formaruꝫ imo nec ostituit corpus incorruptibile respectu agẽtis nãlis pro quãto aliquã formã cõcoitatẽ regrit ad quã potest naturale agens attingere corrupẽdo. sola ergo forma infinita si posset mariam perficere posset p viã istã auferendo. f. ꝑuationẽ ostituere ꝓpositũ incorrup tibile. tamẽ ad hoc eẽt dubiũ an susceptiuũ eẽt in põ ad alias formas sub ꝓpꝫ rationibus quas habet in illa forma vna infinita. hec scotus. ¶ Cõtra eandẽ ar guit Hodofre. 2° q̃libeto. q. i. pbando q: deus põt sus pendere actũ voluntatis manente apta visione. quia sicut deus põt subtrahere influentiã suã rebus ẽtuꝫ ad siũ eẽ substãtiale 7 redigere eas in nihilum ita põt subtrahere influentiã suã quãtũ ad perfectiões scõas scz ẽtũ ad opationes ita q: põt subtrahere rebꝰ opari ones suas sicut subtraxit ab igne in camino pueroruꝫ 7 põt manente vna actione aliã subtrahere nisi sit de ratione eius sicut de rõne amãdi ẽ habere obiectum cognitum. 7 ideo licet non possit ipsum diligere sine cognoscere põt tñ cãre cognitiões boni sine eius amo re. qꝫ nõ ita dependet qualiẽ cognitio ab amore sicut e contra. ¶ 2°. q: ratio inducta pro ꝛclusione q: visio dei ẽ beatitudo que nõ potest esse sine dilectione 7 de lectatione nõ valꝫ. diceret enim q: videns deũ 7 non amans eẽt beatus quo ad qd in ẽtũ haberet ꝑncipa lẽ actũ beatitudinis nõ tñ esset beatus simpliciẽ. quia ad eẽ beatum simpliciter ꝛcurrit actus vtriusq; potẽ tie. hec ille. ¶ Ad idẽ arguit ibidẽ Bernardus de gã naco. d. q: ꝓrariũ ꝛclusiõis ẽ. pbabilius. qꝫ voluntas ĩ nihil fertur nisi suppõ diuina influẽtia sine moueatur a se sine ab obiecto. hanc aũt influentiã deus põt sub trahere a voluntate 7 ideo sicut instrumẽrũ nõ moue tur subtracta influentia ꝑncipalis agentis sic nec vo luntas diligẽdi deũ fertur in eum nisi deus actum vo litiõis influat quẽ tñ põt nõ influẽ cũ sit essẽtialiẽ po sterior ẽtũ actus intellectus. hec ille. 7 idez argumẽrũ facit cõtra henricũ. 12. quolibet. q. 5. ¶ Cõtra eandez arguit durandus distinctione. 48. q. 2. d. cũ queritur an diuinitas possit videri sine gaudio vel delectatiõe Aut queritur de potestate ꝑi aut de natura rei. si q̃rit de pẽte dei sic dicẽdũ est q: de potẽtia absoluta pos set facere q: intellectus creatus videret ipsũ nude et aperte 7 tñ non delectaretur neq; gauderet. cuius rõ est qꝫ qũ duo actꝰ sunt subordinati ĩ rõe ꝑori 7 poste rioꝛi ꝑor actus põt eẽ sine posterioꝛe absq; aliq̃ ꝓtra dictiõe. sed visio diuine essentie 7 quecũq; cognitio se hꝫ ad gaudiũ seu ad delectatõem volũtatis. vt pꝛioꝛ q: volũtas nõ põt gaudere vel delectari in aliquo nisi ꝑcognito. ergo non implicat ꝓtradictionẽ ponere vi sionẽ sine gaudio vel delectatõe. sed deus põt facere quicqd nõ iplicat ꝓdictiõem. quare 7c. Si ãt queraẽ de natura rei sic dicẽdũ ẽ q: ad visionẽ diuine essen tie nudã 7 aptã necessario sequtur gaudium vel delec tatio. cuius ratio ẽ. qꝫ summũ bonũ pñs 7 cognitum 7 nihil hñs admixtũ de ratione mali necessario dele ctat loquendo de neceffitate rei sine ordinis nãlis ĩ re bus creatis. vnde 7 diffinitur delectatio per cãm suã qõ est coniunctio ꝓuenientis cũ ꝓuenienti cũ eius pce ptõne. sed deꝰ visio ẽ sũmum bonum nihil hñs de ad mixtione mali cũ ipse ĩ essẽtia sua sit bonitas 7 eius vi sio sit sũma 7 cõuenientissima bõis pfectio. ergo ipse sic cognitꝰ necessario cãt delectationẽ in cognoscẽte Et ad hanc intentionẽ ꝑcedit argumẽtũ factũ ĩ con trarium. f. q: visio dei ẽ beatitudo ad quã necessario sequtur gaudium vel delectatio. hec durãdus. Cõtra eandẽ conclusionẽ possent adduci multa argumenta que recitat adam. 12. q. prima. sed in sẽbo recitata sũt 7 soluta. iõ hic non oꝛ ea replicare iterum. ¶ Contra 3ᵐ cõclusionez arguit durãdus dicẽs q: nõ oꝛ ad hoc vt snia iudicis appareat iusta q: quilibet cognoscat si gillatim oia merita vel demerita aliaꝫ sed sufficit q: cognoscat illos qui erunt a dextris eẽ bonos 7 iustos quibus dicetur venite benedicti 7c. illos autẽ q erũt asinistris cognoscat esse malos 7 iniustos quibus di cetur ite maledicti 7c. ¶ 2° quia non occurrit aliqua auctoꝛitas sacre scripture que expresse dicat q: pcta alicuius ĩ speciali fiant aliꝫ nota ẽtuis sit expssa au ctoꝛitas beati augustini q: glibet ĩ spẽali sua peccata cognoscet. dicit enĩ secũdo de ciuitate dei q: oia vni co mentis ituitu enumerabũtur qõ autem cognoscit̃ solum in genere non enumeraẽ. ¶ Contra 4ᵐ ꝛclu sionem arguit durandus. d. q: hꝫ discussio meritorum 7 demeritorum fiat tñ mentaliter tamen snia ꝑfere tur vocaliter qõ probatur quia xps iudicabit vt deus 7 vt homo. ergo iudicium eius fiet non solum diuino modo sed etiam humano. fiet autem diuo mõ p hoc q: merita 7 demerita vniusciuiusq; ad memoriam in pcepti biliẽ reuocabũtur 7 sic discussio eoꝛuꝫ erit mẽ talis. mõ ãt hũano fiet si snia sit vocalis. qꝰ vtroq; mõ fiet iudicium. f. mentaliẽ 7 vocaliter. ¶ Scõ qꝫ snia debet coaptari his contra quos fertur. ergo sicut ĩ iu dicio ꝑticulari fertur snia mentaliter vel spũaliter 5 animas erutas corꝑoribus que sunt mere spiritus. ita in iudicio gnãli debet ferri snia ꝓtra ai as resũptis corꝑibus ꝑtim spũaliter 7 ꝑtim corꝑaliẽ fiet discus sio mẽtaliter qm si fieret vocaliẽ regreretur longitu tudinũ tẽpꝰ. platõ vo snie fiet vocaliter qꝫ poterit fer ri modico tpe. hec ille. 7 in hoc scõs articulus ꝛminat.

¶ Quantum ad tertium articulum respondẽ duꝫ ẽ obiectiõbꝰ supra dictis. Et qdẽ ad oba scoti cõ tra primã ꝛclusionẽ dicẽ q: nõ. pcedũt 5 intellectum conclusionis. non enim itendit sanctus tho. q: xps se cũdũ q: homo bẽat ꝑncipaliẽ iudicare illo modo quẽ arguens improbat hꝫ rãtum modo q: ipse xps scõs q: homo iudicabit auctoꝛitate secũdaria sb ꝑmaria au ctoꝛitate que residet apud trinitatẽ sicut patꝫ p dicta eius in ꝑbatione ꝛclusionis allegata de 3ª ꝑte. q. 59. ar ticulo 2°. Itẽ dist. 48. q. i. articulo. i. arguit sic. p. loco

Ayuntamiento de Madrid

iudicium auctoritatem requirit in iudicãte. sed auctoritas sup vnios ⁊ mortuos ẽ i xpo fz q deus. sic. n. ẽ ofis ⁊ creator oium. ergo i for⁹ diuinitatis iudicabit. Ecce argumẽtũ segtur rñio. Dicẽdũ inquit q i xpo secũdũ diuinã nãm ẽ auctoritas ofiũ respectu vniuersalis creature ex ure creatõnis sed in ipo scõm nãm humanã ẽ auctoritas ofiũ quã pmeruit per passionẽ ⁊ ẽ ꝗ̃ſi auctoritas secũdaria. ſ. acqſita. sed pzia ẽ nãlis ⁊ eterna. hec ille. ¶ Item ibidẽ in solutiõe quarti sic dicit. i illa visione danielis mãifeste exprimit ordo iudiciarie ptatis q qdẽ sicut in pzia origine ẽ i ipo deo ⁊ ipãlius in patre qui ẽ fons totius dinitatis. ⁊ ideo p̃ pmittitur q̃ antiqu⁹ diez sedit'. sed a pfe iudiciaria ptãs traducta in filiũ non solum ab eterno fz diuinã nãm sed etiã in tpe scõm humanam in qua cã meruit ⁊ tõ subiũgitur in visione predicta. ecce in nubib⁹ celi ꝗ̃ſi filius hõis veniebat ⁊ vsq; ad antiquũ diez puenit ⁊ dedit ei ptãtez ⁊ honorẽ ⁊ regimẽ. hec ille. ¶ Itẽ 3ª pte. q. 3ª. articulo. 59. sic dicit. nbil, phibz vnũ ⁊ idẽ deberi alicui ex diuersis causis sicut glia corpis resurgentis debita fuit xpo nõ solũ pp̃ pueniẽtia diuinitatis ⁊ cogruentiam ⁊ pp̃ gloriam aie sed ex merito humilitatis ⁊ passiõis. ⁊ silr dõ ẽ q̃ iudiciaria pãs homini xpo cõperit ⁊ ꝓpter diuinam psonam ⁊ pp̃ capitis dignitatẽ ⁊ pp̃ plenitudinẽ grẽ habitualis ⁊ tamẽ ẽt ex merito eam obtinuit vt. ſ. scõm dei iusticiaz iuder eẽt q̃ p dei iusticia pugnauit ⁊ vicit ⁊ iniuste iudicat⁹ est vñ sic dicit apostolus. Et ego vici ⁊ sedi in trono patris mei. In trono aũt intelligitur iudiciaria potestas fz illud spalmiste. sedet sup tronum ⁊ iudicat iusticiã hec ille cum multis alijs hñ faciẽtibus ad ꝓpositum. Cum ãt dicit arguens in p̃ argumento q̃ iudiciũ pzincipale regrit pfectum dictũ intellectus ⁊ pfectã determinationem voluntatis ⁊c. dicitur q̃ fz xpo secũdum q̃ hõ non hẽat pfectissimum actũ intelligendi volendi aut operãdi. habet tñ actus sufficientes quãtum p̃tinet ad secũdariã auctoritatem iudicandi. vnde sanctus tho. di. 48. q pzia articulo p̃ secũdo loco arguit sic. i iudice regritur potestas iuincibilis. vnde ecclesiastici. 7. Noli querere fieri iuder nisi valeas virtute irrumpere inigtates. sed xtus iuincibilis puenit xpo fm q̃ deus ẽ ergo in forma diuinitatis iudicabit. ecce argumẽtũ sequitur rñsio. Dicẽdũ q̃ ꝗ̃ſi xpo secũdũ q̃ hõ ñ habeat a se iuincibilez potestatez ex natrali vtute hũane speciei tñ ex dono dinitatis etiam in natura hũana hz iuincibilẽ pãtem scõm q̃ oia sunt subz pedibus eius. pzia coz. 12. ⁊ debzeoz 2ª ⁊ iõ iudicabit in nã hũana qdez sed ex xtute diuinitatis. hec ille. ¶ Itẽ 3ª pte. q. 59. articlo scõo arguit sic. ad iudiciariaz potestatẽ ptinet pzciare bene agentes sic ⁊ punire malos. sed pmiũ bonoz operũ ẽ beatitudo eterna que nõ dat nisi a solo deo. dicit enim aug. super Joã. q̃ ꝓticipatõe dei sit ania beata nõ ãt participatõe aie lãcte ergo videt q̃ iudiciaria potestas non pueniat xpo scõm q̃ homo ẽ sed scõm q̃ ẽ deus. ecce argumẽtum segtur respõsio. Dicẽdũ q̃ solius dei ẽ sui pticipatõe alias beatas facere. sed adducere hoies ad beatitudinem i quantũ ẽ caput ⁊ auctor salutis coz xpi ẽ scõm illud hebzeoz 2° qui multos filios in gliaz adduxerat auctorem salutis coz per passionem consumari. hec ille. ¶ Itẽ ibidẽ i solutione tertij sic dicit. cognoscere occulta cordiũ ⁊ diiudicare per se quidem pertinet ad solum deum. sed ex influẽtia diuinitatis ad aiam xpi puenit etiã cognoscere ⁊ diiudcare occulta cordium. hec ille ¶ Ad 2ᵐ dicit q̃ deficit in duob⁹. primo q̃ supponit q̃ sanctus thomas opinet q̃ xpo secũdũ humanitatẽ pncipaliter iudicet pncipalitate ⁊ auctoritate pmaria q̃ falsũ est vt patet ex dictis. Scõo q̃ supponit q̃ xpo secũdum q̃ homo non habeat aliam rõem causalitatis respectu salutis humane q̃ ad gratiaz ⁊ gloziam nisi dumtaxat per modũ meriti. illius falsitatem ostendit. ſ. tho. in multis locis potissime 3ª pte q. 48. articulo. 9. vbi sic dicit. Dupler ẽ efficiens pncipale ⁊ istrumẽtale. efficiẽs qdẽ pncipale hũane salutis deus ẽ. q̃ vero xpi humanitas ẽ diuinitatis istrumẽtum ex consequenti omnes actiones ⁊ passiones xpi instrumentaliter opantur i vtute diuinitatis ad salutez hũanam ⁊ secũdũ b⁹ passio xpi efficaciter causat salutem humanam. hec ille. ¶ Item ibidem i solutione tertij sic dicit. passio xpi scõm q̃ comparatur ad diuinitatẽ vt istrumẽtum eius agit salutem nostram per modũ efficiens. inquantum vo comparatur ad voluntatem aie xpi agit per modum meriti. secundum vo q̃ considerẽtur i ipsa carne xpi agit per modum satisfactionis. i quantuz vo per eam liberamur a reatu pene. p modũ redemptiõis vo quantũ p eã liberamur a seruitute culpe per modum autem sacrificij inquantuz per eam liberamur ⁊ reconciliamur deo. hec ille. ¶ Itẽ 3ª pte. q. 59. articulo. 3. vbi querit vtr xpo ex meritis sit adeptus iudiciariam potestatez arguit sic ⁊ loco. iudiciaria pãs cõpetit xpo in quã ẽ caput nrz sed grã capitis non competit xpo ex meritis sed consequitur personalẽ visionem dine ⁊ hũane nature scõz illud vidimus gloziã ei⁹. q̃. vnigeniti a pfe plenũ grẽ ⁊ vitatis. ⁊ de plenitudine ei⁹ oẽs accepimus q̃ ptinz ad rõnem capitis ergo vñ q̃ xpo non hũit ex meritis iudiciariaz potestatẽ. ecce argumẽtũ segtur rñsio. dicẽdum igt q̃ rõ illa pcedit ex parte gratie capitis ⁊ ẽ ¶ Ad 3ᵐ pz solutio p̃ dicta q̃ xpo secũdum q̃ hõ ñ solum itroducit i gliam vt cã meritoria sed etiam vt cã efficiens istrumentalis. vt patet ex dictis. Ad omnia ista argumenta sufficienter soluit durandus ⁊. p. de pal. post eum per vnaz distinctiõem quã faciũt vi de illos. ¶ Ad argumenta scoti p̃mo loco ꝓtra secundam conclusionem iducta sufficienter soluit durãdus vnde argumenta durãdi contra secundam conclusionem iducta sunt solutiones argumentozum scoti. nec oportet addere. puto enim q̃ sanctus tho. ita itellegebat sicut durandus explicat concediẽ enim. p̃ p̃ argumẽto q̃ de põ dei absoluta visio dine cõtie possz esse i itellectu humano. nullo actu ẽlectatõis vel dilectiõis dei exrite i voluntate fz hoc non ẽ possibile ẽ põ dei ordinata nec scõm nãlẽ ordiem actuũ itellect⁹ ⁊ volũtaris. ¶ Ad 2ᵐ dr q̃ medũ rõis hñ pẽderatũ nõ solũ cõcludit q̃ deus clare visus non pót esse idelectabilis. imo q̃ taliter visus necessario delectat ⁊ necessario diligitur loquẽdo de necessitate hypposita sicut bene, pbat durandus vt supra recitatum ẽ. ¶ Itẽ sanctus tho. 3ª pte. q. 62. articulo. 8. ⁊ q. 82. articulo p̃ ⁊ secundo ⁊ de vitate. q. 24. articulo. 8. ⁊ multis alijs locis. ⁊ ad hoc bene facit rõ ade p̃ scñ. q. 12. vbi sic arguit. in snia non minus imo plus natum ẽ summus bonum clare apprehẽsum delectare volũtatẽ ⁊ eam ad sui amorem attrahere q̃ summa miseria damnatoz expta ⁊ euidenter apprehẽsa nata sit volũtatem cõtristare ⁊ ad eam ad sui odiũ mouere. fz talis miseria expta necessario cãt odium ⁊ tristiciam ꝓnitem. g⁹ visio dei necessario cãt odium sui ⁊ tristiciam ꝓnitem. g⁹

Ayuntamiento de Madrid

visio dei necessario causat sui dilectionem 7 delectationē consequentem. ¶ Ad 3m bene rñdet durādus. d. q. dam dicunt q̃ per illud verbum Jo. 17. hec est vita eterna. nō itelligitur q̃ visio dei sit beatitudo vel pertinens ad beatitudinē. sed sicut dicunt actio intellectus ē quēdā vita vt dicit. 12. metaphysice 7 per cōsequens actio intellectus si sit eterna ē vita eterna. sed non ois q̃ sit beatitudo q̃ noie vite eterne solum designatur ibi opatio vitalis eterna. sed illud nō solum ē absurdum sed valde periculosum. si enim noie vite eterne nō designatur nisi actio vitalis eterna 7 nō beatitudo ip̃sa tunc potest dici q̃ damnati habebunt vitaz eternam q̃ bēbūt aliquam actionē vitalem eternam puta doloꝛem vel tristiciam mētalem de amissione beatitudinis 7 doloꝛem sensibilem de afflictione corporis per ignes q̃ nullus dicit. scriptura etiaz contradicit q̃ vitam eternam promittit solis beatis Math. 25. ibūt hi. 7 imali suppli m i eternū iusti vero in vitam eternam. in loco etiaz pallegato. s. Jo. 17. vita eterna promittitur. iustis in premium. vnde ante vba predicta p̃mittitur. Dedisti ei potestatez omis carnis vt oē q̃ dedisti ei det eis vitam eternam. Et statim subiungitur. hec ē autez vita eterna 7c. Cōstat autem q̃ premium btōꝝ ē btitudo. ergo visio dei vt ē beatitudo vt pti nēs ad beatitudinez. hec durādus 7 bene. concordat sanctus tho. 4. dist. 49. q. 1. articulo. 2. q. 3. i sollutiōe q̃rti. vbi sic dic. vita etna q̃ a sanctis bēbitur dicit scōs pticipationē eternitatis non solum q̃tum ad defectum finis per quem modū etiaz damnatorum pena eterna dicit. sed vlterius quātū ad remotionez oīs mutationis nō solū in actu q̃ etiā eium includit sed etiam in potentia quia sācti et hō ip̃so q̃ deo adherebunt calamitatem ex diuino mūere consequuntur vt scilicet transmutari non possint q̃ deus habet ex naꝑa ratōe cuius eternus ē. hec ille cum multis alijs ibidem ad propositum faciētibus. ¶ Ad primum eorum que 2lo co contra eandez conclusionem inducit scotus dicit q̃ habitus qui dicit lumen glorie potest dupliciter considerari. pmo mō vt est quedam qualitas habitualis inherens potētie intellectus. Secūdo modo vt est lumen offerens voluntati suum perfectissimū obm sub omni ratione boni 7 appetibilis secūdum omnem considerationē 7 excludens omnem falsam estimationem practicaz de volendo vel nolendo. Secundo modo necessitat voluntatem licet non primo mō necessitaret. Dicit vlterius q̃ ille habitus cum sit subiectie in intellectu qui est potentia prior 7 altior voluntate habet quo dāmodo rationem cause prime respectu voluntatis Tuz ex parte subiecti tum ex parte obiecti q̃ fac ē presens tam intellectui q̃ voluntati. obiectum enim ꝑius est potentia vel actu potentie. Et vlteri perfecta qualitas ligat mentes beatorum cum deo. vt sint vn spūs cū illo. de pdictis. s. tho. 3. ptra gen. 61. sic arguit. impossibile est q̃ aliquis a bono quo fruitur velit discedere nisi ꝓpter aliq̃ malū qum fruitōe illius boni estimat. saltē pꝛoꝛpter hoc q̃ estimat impedimētū maioꝛis. Nihil enim fugitur nisi sub rōe mali. sed in fruitione illius visionis nō pōt ē aliq̃ maluz cū sit optimū ad q̃ creatura itellectualis pōt puenir neq; ēr pōt ē q̃ ab eo qui illa visione fruitur estimet esse in ea aliq̃ malū vel aliquid eo melius. cuz illa visio illius sūme ꝓpiratis oēm falsam estimationez excludat. impossibile ē ergo q̃ substātia intellectualis que deum videt illius visione carere velit. hec ille. ¶ Ad 2m dr q̃ similitudo nō valet. q̃ beata virgo nō bēbat in via lumen glorie in intellectu q̃tus hēret perfectā caritatē in voluntate. de hoc scūs tho. pma pte. q. 82. ar. 2. sic dicit. Volūtas nō ex necessitate vult quecūq; vult. Ad cuius euidētiā ꝓsiderandū est q̃ sicut intellectus naturaliter 7 ex necessitate iberet p̃mis p̃ncipijs ita voluntas vltimo fini. Sūt aūt q̃daz itelligibilia q̃ nō habent necessariam ꝓnexionem ad prima p̃ncipia sicut ꝓtingētes. ꝓpositiōes ad quarū remotionē ñ seqtur remotio primoꝝ p̃ncipioꝝ. 7 talib nō ex necessitate itellectus assentit. Q̃ aūt sūt ꝓpositiones necessarie q̃ hūt necessariaz ꝓnexionē cū primis p̃ncipijs sicut ꝓclusiones demōstrabiles ad quaꝝ remotōnē sequitur remotio p̃moꝝ p̃ncipioꝝ. 7 bi intellectus assēt cognita necessaria ꝓnexione cōclusionis q̃ p̃ncipia per demōstrationis deductionē. non aūt ex necessitate assēt: anteqũ huiusmōi necessitatez ꝓnexionis p demonstrationē cognoscat. Similiter etiaz ex parte voluntatis. sunt enim quedam particularia bona que nō hūt necessariam ꝓnexionez ad beatitudinē q̃ sine bis potest aliquis esse beatus 7 huiusmōi voluntas nō de necessitate inberet. Sunt autez quedā bābētia necessariam ꝓnexionem ad beatitudinē quibus scilicet bō deo adberet in quo solo vera beatitudo ꝓsistit. sed trī anteq̃ per certitudinē diuine visionis necessitas hui ꝓnexionis demonstretur volūtas nō ex necessitate bo inberet. nec bis que dei. sunt. sed voluntas videntis deuz per essētiaz ex necessitate inberet deo. sicut nūc ex necessitate volumus esse beati. hec ille. Item de vitate. q. 24. ar. 8. sic dicit. Diuinam essētiā videntes cognoscent ipsum dcū esse finez maxime amādū. cognoscent etiaz omnia que ei vniūt vel que ab ea diuīgūt in pticulari cognoscentes deum nō solū in se sed. put est ratio aliorꝝ. Et ex hac cognitiōis claritate iterum mēs roboꝛabitur q̃ inferioꝛibus viribus nullus motus insurgere poterit nisi secūdū regulam rōnis. vñ sicut nūc immutabilē bonū in gnāli appetim ita immutabilr i particulari bonū diuinuz appetūt mētes bonoꝝ sup naturalē autem iclinatiōem voluntatis erit in eis caritas perfecta totalr ligās eos cum deo. vnde nullus peccatum in eis esse poterit 7 sic erunt per gratiam cōfirmati hec ille. ¶ Ad tertiū dicit q̃ sine voluntate iperet visionē beatificā siue ñ q̃cūq; mō fit ipsa nō potest illā contingenter imperare quia voluntas nihil impar nisi p̃ostendatur sibi per intellectum sub ali qua rōne boni. respuere antem dei visionem aut fruitionem aut suspendere intellectum a tali visione vel volūtatē a tali fruitione nō pōt apparer bonū alicui brō nec alicui non beato videri deuz. q̃ vt dictū fuit visio illius summe veritatis omnē falsam estimationem excludit tam speculatiuā q̃ practicā. tam in vniuersali q̃ in particulari 7 potissime in his que sunt circa deum. de hoc in simili. s. tho. de veritate. q. 24. articulo. 8. vbi arguit sic scōo loco. in potestate liberi arbitrij ē vti gratia vel non vti. naz l. beruz arbitriuz a gratia cogi non potest. sed si liberuz arbitrium gratia ifusa non vtatur decidit in malū. ergo nulla gra sū peruenienes potest liberuz arbitrium i bono cōfirmare puta liberum arbitrium habet oīium sui actus. sed vti gratia est quidam actus liberi arbitrij. ergo i potestate liberi arbitrij nō est vti gratia vel non vti Ecce argumenta sequit responsio. Dicedū q̃ i pte liberi arbitrij est non vti habitu cum hoc ipsuz q̃ est

Ayuntamiento de Madrid

non vti habitu sibi, pponitur sub spe boni qō de gra in beatis accidere non pōt. ⁊ per hoc patet solutō. ad 3m hec ille. ¶ Ad quartū negat ꝑnā nec valet, phatio qr aliqua deficiunt voluntati beate ad eliciendū ali quem actū qne nō deficiebant sibi añ beatitudinē s. falsum iudicium rois q̄ aliquid non bonū ondit sub spē boni. De hoc. s. tbo. de vitate. q. 24. art. 8. sic dicit liberū arbitriū per gratiā cōfirmari pōt in bono qō quidē er hoc apparet. pp hoc enī nāliter libertas arbi trium creature in bono confirmari non potest. quia i natura sua non hz perfecti ⁊ absoluti boni rōem sz cu iusdam boni particularis. huic āt bono perfecto ⁊ ab soluto. s. deo liberum arbitrium per gram vnietur. vnde si fiet perfecta vnio vt ipse deus sit libero arbi trio tota cā ⁊ ratio agendi in malum flectī non pote rit qō quidem i beatis cōtingit. qō sic pz volūtas enī naturaliter tendit in bonū sicut in suum obz. q̄ autē aliquādo in malum tendat hoc non contingit nisi qa maluz sibi sub spē boni, pponitur. malū enim est iuo lunt ārium. vt dicit dionysius. 4. capi. de di. no. vñ nō pōt esse peccatum in motu voluntatis. s. q̄ malū ap petat nisi in appehensiua vtute defectus persistat p quem sibi malum vt bonū, pponitur. hic autem defe ctus in ratione pōt duplr accidere. vno mō ex ipa ra tione. alio modo ex aliquo extrinseco. ex ipsa quidē rōne quia inest ei naturalr ⁊ immutabiliter sine erro re cognitio boni in vniuersali tam boni quod est finis q̄ boni quod ē ad summū non autem in pticulari. sz circa hoc errare potest. vt estimet aliqd ēē finem qō non ē finis vel esse vtile qō nō ē vtile. ⁊ ppter hoc etiā volūtas naturaliter appetit bonum qō ē finis. s. felici tatem in generali. Et sicr bonū qō est ad finem. vnus quisq enī appetit vtilitatem suam. sed in hoc vel in illo fine. appetendo autē in hoc vel in illo vtili eligen do incidit peccatū voluntatis sed ex aliquo extrinse co rō deficit cum, ppter vires interiores que intense mouētur i aliqd intercipitur actus rōis vt nō limpi de ⁊ formaliter suum iudiciū de bono voluntati pro ponat. sicut aliquis bis rectā estimatiōē de castitate seruanda per cōcupiscentiā delectabilis appeteret cōtrariū castitati, ppter hoc q̄ iudiciū rōis aliqualiē a concupiscentia ligatur vt dicit philosophus. 7. ethi coz vt erq̄ aūr istoz defectuū rōnaliter ⁊ a bris tollē er cōiūctione ipsoz ad deum. nam diuinā ēntiā vi dētes cognoscent ipm deū ēē finem marie amandū ⁊c. vt dictum fuit in solutione scōi. ¶ Jcē eadem. q. articlo 2o sic dicit. tota rō libertatis ex ipa cognitione dependet. appetitus enī cognitiōem sequitur cū ap petitus nō sit nisi boni qō sibi per vim cognitiuā, p pponiē. ⁊ q̄ q̄ q̄ appetit videat cognitiōem non se qui hoc ideo qr non circa idem accipitur appetitus vt cognoscēs iudicium. ē enim appetitus de particu lari operabili. iudiciū vero rōnis q̄ q̄ est de aliquo vniuersali qō est quandoq̄ cōtrarium appetitui. sed iudicium de hoc pticulari operabili vt nūc nunq̄ pōt esse cōtrarium appetitui. qui enī vult fornicari quātus sciat in vniuersali fornicationem malum esse tñ iudicat sibi vt tūc bonum ēē hūc fornicatiōis actū ⁊ sub spē boni ipsuz eligit. nullus enī intendens aliqd malū opar. vt dionysius dicit ⁊ iō si iudiciū cognitie nō, sit in ptāte alicuius sed sit ei aliūnde determinate nec appetitus erit in ptāte eius ⁊c. hec ille. ¶ Ad 5m negatur ārs. nec valet, phatio qr licet volūtas sit poz habitu sibi inherente est tñ posterior intellectu et suis habitibus ⁊ vltra hoc ē posterior deo qui p habi tum voluntati imp ressum determinat cā necessario vel ꝓtingenē ad aliquid. De hoc. s. tbo. de vit ate. q. 22. art. 8. vbi querit vtrum deus possit cogere volunta tē. sic dicit. deus potest mutare voluntatem de neces sitate non tñ pōt eā cogere. quātūcūq̄ enī voluntas imutetur in aliqd nō dr cogi in illud. cuius rō ē quia ipsum velle aliqd ē inclinari i illud. coactio āt vel vio lentia est ōria inclinationi illus rei q̄ cogitur. cū ergo deus voluntatem imutat facit vt precedenti inclina tioni succedit alia inclinatio et ita q̄ prima aufere tur ⁊ secunda manet. vnde illud ad qō inducit volun tatem nō ē ōriū inclinationi non existenti sed inclinatiōi q̄ pus inerat. vnde non ē violētia nec coactio sic lapi di rōne sue grauitatis inest inclinatio ad locū deoz sū hac aūt inclinatione manente si sursum, pyciaē erit vi olentia. si aūt deus auferat a lapide inclinationē gra uitatis et det ei inclinationem leuitatis tunc ferri sur sum nō erit ei vjolentū ⁊ ita etiā mutatio motus vo lūtatis potest esse sine violētia. ⁊ per hunc modū itel ligendū est q̄ deus volens imutat sine hoc q̄ volunta tem cogat. pōt aūt deus voluntatē imutare et hoc q̄ ipse in voluntate operatur sicut etiā in naturā. vñ sic omnis actio naturalē a deo ita omnis actio volūtatis in q̄tum est actio nō solū est a voluntate vt ab imedia to agente sed etiā a deo vt a primo agēte qui vehemē tius ipzimit. vñ sicut voluntas pōt imutare actū suuz in aliud ita etiā ⁊ multo amplius deus. imutat aūt vo luntatē dupliciter vno mō mouēdo tñ qñ. s. volūtas mouet ad aliquid volendū sine hoc q̄ aliquā formaz impmat volūtati sicut sine appositione habit alicui vt homo velit qō prius nō volebat. Alio modo vero impmēdo aliquā formāin ipsā voluntatē. sicut enī ex ipsa natura quā deus voleti dedit inclinatur volūtas in aliquid volendū ita ex aliquo superadditō qō est gratia vel virtus inclinatur vlterius ad aliquod volē duz anima ad qō prius nō erat determinata naturali ēlinatiōē sz hec gdē ēclinatio q̄ q̄ ē pfecta q̄ q̄ ipfecta q̄ q̄ quidē est perfecta ita facit necessariam inclinatio nez in id ad qō determinat sicut per naturā de necessita te inclinatur voluntas in appetēdo finē sicut ꝓtingit i beatis in quibus caritas perfecta inclinat sufficienter in bonū nō solum q̄tum ad finē vltimi sed ēt quātum ad ea que sunt ad finē. aliqn vo forma supaddita nō ē vsq̄quaq̄ pfecta sicut i viatoribus ⁊ tūc ex forma sup addita voluntas inclinat quidez sed nō de necessitate hec ille. Similia dicit p̄ma parte. q. 105. arti. 4. Ex q bus omnibus pz. q̄ oia ista argumēta fundant i debi li ⁊ falso fūdamēto. s. q̄ lumen glie aut caritas vl gra pārie se habeant ad intellectum ⁊ voluntatē beati vt quedā cause scōe. hoc enī falsū est. sed potius se habēt ad intellectū ⁊ volūtatē vt quedā impressiōes cause pxie perfecte monētes ad finem a prima cā intētum. Cū aūt dicit arguēs q̄ volūtas nō est nati determia ri ab habitu ad agendū sed ecōtra. ⁊c. dr q̄ illud vez ē de habitu qui q̄ q̄ dormit ⁊ q̄ q̄ vigilat. sed de ha bitu qui de nā sua sp vigilat falsum est. ⁊ de hoc in se quēti solutiōe dicet. ¶ Ad 6m dicitur primo q̄. s. tbo. nō assignat illā rōnem in proposito cur. s. volūtas bta necessario fruatur deo quā tangit arguens. sed illam que superius recitata est. qr sez clare videti deum eui denter apparet deum ēē summū bonū sume ꝓueniens videnti ⁊ eius vltimatā perfectionē ⁊ sume diligēdū a vidente nihil bns adhibile vel tristabile. nec potest

Ayuntamiento de Madrid

sidem apparere sub rõne boni qõ tale bonꝰ odiat vt
q ab eius dilectiõe cesset nec q eius dilectionẽ suspẽ
det propter quĕcũq; aliũ finem intrinsecũ vel extrin
secũ. Et vlterius quia habitus gratie ⁊ caritatis pñe
necessario inclinat voluntatẽ ad diligendũ ⁊ frueꝯ.
Dicit 2° q. .s. tbo. i sũma ñ assignat cãm icorruptibili
tatis celi de q̃ fit sermo q. s. celꝰ iõ fit icorruptibile.
qr mã eius lz de se sit in potẽtia ad aliaꝯ formã trĩ for°
quaꝯ habet includit omnes alias formas et per illum
modũ replet totã põlitatem sue mẽ ⁊ tollit oẽs pri
nationem ab illa. qõ pz manifeste prima parte. q. 66.
articulo 2° vbi iprobat illam opinionem. d. supposito
q nulla for° q sit corpe corruptibili mãeat vt l bstra
ta gnãtiõi ⁊ corruptiõi segtur ex necessitate q non sit
eadem mã corruptibilium ⁊ icorruptibilium. mã. n.
scõz illud q ẽ in põ ad formã. g° oꝯ qõ mã fz se cõside
rata sit in põ ad formas oium illoꝯ q̃z ẽ mãia cõmu
nis. per vnã ãt formã nõ fit in actu nisi q̃tum ad illaꝯ
formã. remanet g° in põ q̃tum ad oẽs alias formas.
nec hoc excluditur si vna illaꝯ formaꝯ sit perfectior.
⁊ ꝯtinens in se ĕtute alias formas. qr põ quantũ ad ẽ
de se. se hz ad pfectũ ⁊ impfectũ. vñ sicut qñ ẽ sub for
ma ipfecta ẽ i põ ad formã perfectã ita econuerso. sic
ergo mã scõm q est sub forma corpis icorruptibilis
erit adhuc in põ ad formã corpis corruptibilis. ⁊ cum
non habeat eam in actu erit sil sub forma ⁊ puatione
qr carentia forme i eo qõ ẽ põ ad formã ẽ puatio. hec
ãt ẽ dispositõ corpis corruptibilis. ipossibile ẽ ergo q
corpis corruptibilis ⁊ icorruptibilis per nãm sit vna
mã. hec ille. ¶ Dicit tertio q i alio, pposito sãct° tbo
mas vtĩ illa similitudine. s. q forma celi iõ inest iamissi
bilĩ sue materie qr replet totaz eius potẽtialitatem
nec ẽ in põ ad aliam formaz. de hoc. 2° ⁊ ⁊. q. 24. arti.
xi. vbi q̃rit. vtr caritas semel hãta possit possit amit
ti. dicit enim sic. 3°° põt considerari caritas ex parte
ꝯbi qõ ẽ vtibile fz arbitrij libertatẽ. põt autem atten
di cõpatio caritatis ad hoc subm ⁊ scõm vniuersales
rõnem quo° cõpatur forma ad materiaz. ⁊ secũdum
spẽalẽ rões quõ cõpat hãtus ad põm. ẽ autem de rõe
forme q fit in subo amissibiliter qñ non replet totaz
potentialitatẽ materie. s. sicut pz in formis gnãbiliũ
qr materia corpis fic recipit vnã formã q remanet in ea
põ ad aliaz formã q̃si non repleta tota potentialitate
materie pvnã for°m. ⁊ iõ vna forma põt amitti pacce
ptionem alterius. sed forma corpis celestis quia re
plet totã potẽtialitatem materie. ita q non remanet
potẽtia in ea ad aliam formã iamissibiliĩ. inẽsic ergo
caritas pñe quia replet totam potentialitatẽ mẽtis
rõnalis in q̃tũ. s. omnis actualis mot° ei° fertur i deũ
inamissibiliĩ habeĕ. caritas ãt vie nõ sic replet põlitatẽ
sui subiecti. qr nõ semp actu fertur in deũ. vnde quan
do actu non fertur in deum põt aligd occurrere p qõ
caritas amittaĕ. hitui vero, ppum est vt inclinet po
tentiã ad agendũ qõ conuenit hitui in quantum facit
illud videri bonum qõ ei conuenit. maltz ãt qõ ei repu
gnat. sicut eni gustus diiudicat sapores scõz suam di
spositionem. ita mẽs hõis diiudicat de aliquo facien
do scõm suã hitualem dispositiõem. vnde phus dicit
3. et B, q qualis vnusq; ẽ talis finis vĩ ei. Ibi igit ca
ritas inamissibiliter hr vbi illud qõ conuenit caritati
non põt videri nisi bonum. s. i pria vbi deus videtur
vel per eẽntiã q̃ ẽ ipa essen° bonitatis ⁊ iõ caritas pa
trie amitti nõ põt. caritas ãt vie in cuius statu non vi
dei eẽntia eẽ. ipa eẽntia bõitatis põt amitti. hec ille.
Silia ponit in de uirtutibus. q. 25. Ex quibus patet
q ipse nõ ponit q gra celi mã sit ex natura sua nata
recipere aliam formam ab illa quaz habet. sed q to
ta sua potentialitas repletur per illã formã ⁊ b° suffiĉ
ad suum pposituz ostendẽdũ vt pz. ¶ Ad argumẽ
ta Godofredi ⁊ Durandi ⁊ Bernardi patet solutio p
predicta. qr verũ cõcludũt sed nõ contra intellectum
cõclusionis. Ad obiecta Durandi contra tertiã ꝛclusi
onẽ dicĩ ad pmũ q illa generalis ⁊ cõfusa cognitio q̃
iudicandoꝯ aliqui videbũtur esse a ꝏtrĩs xpi ⁊ alij a si
nistris nõ sufficeret ad perfecte cognoscẽdũ diuinam
iusticiã vt dictũ est. ¶ Ad 2m dicitur q multe auctori
tates scripture ⁊ dicta sanctoꝯ testãtur q dicta ⁊ fctã
vni° erũt alijs nota qõ pz nã super illud. p°. cor. 4. Il
luminabit abscõdita tenebraꝯ. dicit glosa gesta ⁊ co
gitata bona ⁊ mala tunc aperta ⁊ nota erũt omnibus
Item Io. cap. vi°. ⁊ recitatur. 4. sẽ. dis. 17. c. cũ ergo
⁊ cẽ. sic dicit nũc aũt si recorderis peccatorũ tuorũ ⁊ fre
quenter ea in ꝛspectu dei, pnities ⁊ pro eis deprece
ris. illa delebũtur. si vo obliuisceris rũc eoꝯ recorda
beris nolẽs qñ publicabuntur ⁊ in ꝛspectu pferentur
oiuz amicoꝯ ⁊ inimicoꝯ sãctoꝯ q̃ angeloꝯ. hec ille. et
Ansel. in libro de similitudinibus similia dicit ⁊ mãsti
alij sancti. ¶ Ad primũ durandi ꝗ quartaz ꝛclusionẽ
dicĩ q similitudo ibi addita nõ valet. vnde sanct°. ta
dis. 47. ar. i. q. 2. arguit sic. xps scõm formã hois iudi
cabit in qua corporalẽ ab oibus possit videri. ergo vi
deĕ eadẽ rõne q corporali voce loquatur vt ab oib°
audiatur. ecce ar° sequitur risio. Dicẽdum inquit q
xps corporaliter apparebit vt ab omnib° iudex cor
poraliter cognoscat q̃ quidẽ subito fieri poterit sed
locutio que tempore mẽsurat requireret xpis, plirita
tẽ si vocali locutione iudiciũ pficeret. hec ille. vbi sciẽ
dũ q in iudicio illo erit duplex sẽtẽtia quedã particu
laris ciuiuslibet qua adiudicabitur tali ⁊ tante pene
vel tali ⁊ tanto premio. et ista fiet mentalis sicut et
discussio meritoꝯ. Alia vo erit sniã general' vna pro
beatis alia p dãnatis. ⁊ de ista generali pbabile ẽ q
fiat vocaliter qr non requirit tẽporis, pliritatẽ sicut
p° regrett ⁊ de illa prima itelligit sanct° tbo. vt credo
vnde vbi supra arguit sic. Snia debet proportiona
biliter rñdere testimonio ⁊ accusatiõi ⁊ executioni. sz
testimonium ⁊ ẽt accusatio vl executio mentalis erit
vnde Ro. 2° testimoniũ illis reddẽte ꝛscia ipoꝯ ⁊ inẽ
se inuicẽ cogitationũ accusantiũ aut ẽt defendentiũ
in die cũ iudicabit dñs occulta hoium. ergo videtur
q illa snia mentaliter cõpleatur. hec ille. ¶ Ad 2m dr
q cõcludit de snia gnãli nõ ãt de particulari. vt patet
p dicta. Et iterũ pz q snia plus debet coaptari accu
sationi vel executioni q̃ ipm iudicandum. constat
autez q illa discussio erit trĩ mentalis. ¶ Ad ar° pro
cõclusione respondet. s. tbo. dist. 48. q. 1. ar. 3. in solu
tione. 3. d. verbũ aug. ẽ itelligendũ qũ id qõ appẽdi
tur p intellectum pcedẽtẽ ẽ bonum p pticipationem
⁊ nõ p eẽntiã sicut sũt oẽs creature'. vnde põt i eis eẽ
aliquid quare affectus nõ mouetur. silr etiam in via
de° cognoscĕ p effectus ⁊ intellectus non attingit ad
ipsam eẽntiam bonitatis ei°, vñ nõ oꝯ q itelle° affe
ctus seq̃tur sicut sequereĕ si essentiam ei° qui est ipsa
bõitas videret hec ille. Et hec de q̃tũ mõ sufficiant
de q̃ benedictus deus in eternum Amen.

Ayuntamiento de Madrid

Circa quadragesimā nonā distinctionē querit. Utrū vltima beatitudo vel felicitas humana sit aliqs actus eternus. Et arguit q; nō q; beatitudo ē hōi coicabilis. sed eternitas non pōt ei coicari q; qō in tempore factum ē nō pōt eē eternū. ergo vltia btitudo humana nō est aliquis actus eternus. ¶ Jn oppositum arguitur q; vltia hois beatitudo in dei visione consistit. sed i hoc consistit vita eterna. vt p3 Jo.17. hec ē vita eterna vt cognoscant te. ergo btitudo hūana ē aliqs actus eternus. ¶ In ista. q. erūt. 3. articuli. in p̄ ponēt cōclusiones. in scōo obiectōes. in tertio solutōes.

Quantum ad primum articulum

sit p2ia cōclusio q; felicitas hūana ē act⁹ ⁊ nō bit⁹. Hāc ponit. s. tho. dil. 49. q. i. ar. 2. ī rīsiōe scōe. q. vbi sic dic. vltim⁹ finis rei in ipa acceptus ē id p qō res ꝛiūgitur suo fini exterior: i q ē pncipium pfectiōis sue. deo aūt qui ē vltimus finis rez res duplr coniungi pñt. vno mō p modum assimilatōis. ⁊ sic dr illa res eē deo ꝛiūctua que ē deo simillima ⁊ scōm hoc o3 illud in vnaquaq; re eē vltmū finē eius secūdū q; maxie deo assimilat. vnum quodq; aūt ad ōi similitudinē accedit fm q; ē actu. recedit vo scōm q; ē i pō. ō illud p qō res maxime est in actu est vltimus finis eius. Alio mō pting ēdo ad ipm deuz q̄ gdē ꝛiūctio soli creature rōnali possibilis est que pōt ipi deo ꝛiūgi p cognitiōem ⁊ p amozem eo q; de⁹ ē o bm opationis eius nō ārt opatiōis al: cuius alterius creature. q̄cūq; ārt mō ꝛsideret vltima pfectio hominis que ē vltim⁹ finis ei⁹ o3 eam ponere in genere actus. Si. n. cōsiderem⁹ modū ꝛiūctiōis ad deū que ē cōis oibus creaturis cuz res magis sit in actu scōm q; est opans q̄ scōm q; ē potēs opari erit vltima pfectio vniuscuiusq; rei sua opatio perfecta. vnde res dr eē ,pter suā opationem. Silr si considerem⁹ coniunctōne que ē appzopata rōali creature. vltima pfectio hois in opatione cōsistit. hitus eni non ꝛiūgitur obiecto nisi mediante actu. ⁊ iō o3 q; btitudo ponat in genere actus tñ bec scēa cōsideratio, ppinquius iducit i ꝛsideratōem btitudinis q̄ p2ima q; btitudo nō ē nisi rōalis creature. hec ille. ¶ Itē ibidem arguit sic. pbs dicit p̄ ethicoz q; felicitas ē opatio scōm pfectam vtutem p̄tea illud, pter qō ē res ē vltimus finis rei. sed ois res ē, pter iuaz opatiōem vt dic ē scēo celi ⁊ mūdi. ergo, pp2ia opatio hois ē vltimus finis ei⁹ ⁊ ita btitudo ē actus gdaz. p̄tea homo fm hoc ē beatus q; maxime pting it ad deum scōm hoc q; actu agit maxime deo assimilat q; sic ē maxie in actu re mor⁹ a potētia litate. ergo btitudo hois ꝛsistit in eius operatiōe. hec ille. Ex qbus apparet multiplex rō in forma p ꝛclusione. ¶ 2⁰ ꝛclusio est q; btitudo seu felicitas hominis ē actus eternitate mēsuratus vel vita eterna. Hāc cōclusionē ponit. s. tho. vbi supra in solutione. 3. q. vbi sic dicit. vita duplicē dicit. p modo ipm eē viuentis. qa vt dicit in scēo de aīa viuere viuētis ē eē. Ex hoc aūt aliquid dicit viuēs q; pōt seipm mouere scōm aliquā actionē. vñ ⁊ plante dicūtur viuere ex hoc q; mouent se scōz augm̄tō ⁊ aīalia vlter⁹ in quantum mouēt se secūdū locū ⁊ in quātum mouent se ad sentiēdū. in hoie aūt vlterius in quātū pōt se mouere ad volendū ⁊ intelligēdū. cuiuslibet aūt potētie pfectō ē suus act⁹ vñ scēo trāslatū ē nomē vite ad significandū opationem ad quā aliqs seipz mouet sicut sentire dicit vita aīalis ⁊ intelligere vita hōis. ⁊ secūdū hunc modū vnusqsq; illam opationem suā vita reputat cui maxime iēdit q̄si ad hoc sit totū suū eē artatum scōz qui ē modum loquēdi dicit iste ducit talez vt talē vitam. ⁊ sic epicuri posuerunt btitudinem esse vitam voluptuosam. opatio āt nō mēsurat tpe nisi scōm q; ē motui adiūcta. vnde ⁊ opationes que nō adiūgūtur motui sed termino motus nō mēsurātur tpe sed instanti. vt patet de illuminatiōe. ⁊ ideo si ē aliqua opatio oino transcendens motuz talis opatio nō mensurabit tpe sed mensura q̄ est supra tēpus. visio aūt dei q̄ ponit esse btitudo hois non potest esse actio tpe mensurata secundū seipsam cū non sit successiua. nec ex pte videntis aut visi cum vtrūq; sit extra motū. vnde sicut nec tpe ita nec instanti qō est termin⁹ tpis pōt mēsurari. Similiter nec eno quēū scōm q; ab eternitate distinguit ptinet ad creaturas imutabiles. hec autem visio excedit naturalez potentiam creature cū nulla creatura ex suis naturalibus ad eam possit ptingere. vnde, pp2a mēsura ei⁹ ē eternitas. ⁊ ideo visio dei que ē ipsa btitudo est ipa vita eterna. hec ille. Lādē ꝛclusionem ponit p̄ma pte. q 1. arti. 3. vbi sic dicit. eternitas ḡe ⁊ pp2ie in solo deo ē q; eternitas imutabilitatē consequitur. solus autez de⁹ est oino imutabilis. scōm tñ q; alia ab ipso imutabilitatem pcipiunt scōm hoc aliquam ei⁹ eternitatez pticpāt. quēdā ergo eterna dicūt quantū ad hoc q; ī mutabilitatē fortiuntur a deo qō nūq̄ esse desierāt ⁊ scōm hoc dr. ecclia. i. de terra q; in eternū stat. qdā etiā eterna in scripturis dicūt, pter diuturnitatē durationis. lz corruptibilia sint sicut in ps dr. mōtes eterni. ⁊ deutero. 23. de pomis colliū eternoz. Quedā aūt ampli⁹ pticpāt de rōne eternitatis inquantum habēt ītransmutabilitatē vel scōm eē vel vlterius secundū operationez sicut angeli ⁊ bti qui verbo fruuntur. q; quantum ad illam visionem verbi non sunt in sanctis volubiles cogitatiōes. vt dicit august. i5. de trinitate Beati ⁊ videntes deū dicuntur habere vitam eternam secundum illud. Joannes decimoseptimo. hec est vita eterna vt cognoscant te ⁊ cetera. hec ille.

Silia dicit. 3. ꝛtra gen. c. 8. vbi probat q̄druplici rōe q; p visionez dei aliqs fit priceps vite eterne. ex qb⁹ potest formari rō p2o ꝛclusione sic. ois operatio creata trāsēdēs motū ⁊ terminū motus ⁊ omnē mutabilitatē tā in actu q̄ in potentia mensuratur eternitate participatue sed actus qui est humana vltima beatitudo est huiusmōi. igit ei i h⁰ p̄m⁰ articul⁰ ī minat.

Quantū ad secūdū articulū

arguēdū est contra ꝛclusiones. et quidē ꝛtra p2imā arguit scotus p2obādo q; beatitudo nō consistat in operatione. quia nullum agēs est perfectius ex hoc q; per actionē suā aliquid pducit. sz operans est aliquo mō causa sue opatiōis. ergo nō est simpliciter perfectio: per suam opationē. bēus vo ē simpliciter perfectio: per suā beatitudinē q⁰ cē. maio: probatur. q; effectus non est simpliciter perfectio agentis cū agens vel sit eque perfectum puta si ē vniuocū vel est illo pfecti⁰ puta si sit equiuocū. Cōfirmatur. q; si simpliciter fit de imperfectio: i pfecti⁰. q⁰ simpliciter mutatur. iconueniens autem est agens in eo q; agens mutari scōm pbm. 3⁰. phys. q; tunc in eo q; eēt in actu esset in potētia. Confirmatur etiā quia beat⁰ non est causa effectiua sue beatitudinis quia tūc beatificaret se. est autē causa effectiua sue operatiōis

Ayuntamiento de Madrid

ergo ꝛc. Dicet forte q̃ in actu sũt duo. ſ. ſubſtãtia act⁹ ꝛ forma a qua habet perfectionẽ. ꝛ ſcõm primuꝫ p̃nci pium eius eſt potentia naturalis. q̃tum ad ſcõm p̃nci pium eius eſt habitus. ſi ergo ille ſit acquiſitus. ꝛc. ſic ru ponis. ¶ Contra hoc arguitur. primo eſſentialiẽ nõ põt dependere ab aliqua cauſa a qua nõ dependeat poſterius eſſentialiter. ſed actus eſt prior eſſentialiter ſua forma alioquin nõ neceſſario illa forma exerige ret actum ad ſui eẽ. ergo ſi intellect⁹ creatus eſt cã ſub ſtantie actus tunc illa forma dependebit ab intellectu creato ꝛ nõ niſi in aliquo genere cauſe. quia nihil vide tur eſſentialiter dependere ab aliquo q̃ nõ eſt cã eius loquendo de actu puro quocũq̃. ¶ Itẽ illa forma ñ ẽ niſi aliqua cõditio ipſi⁹ actus. potẽtia aũt que elicit actum non elicit illũ nudũ ſed cũ tali vel tali ꝓdiciõe ſeu circũſtãtia. ergo potentia nõ tũ eſt cauſa ſubſtan tie actus ſed etiã illius forme actus. Item q̃ habitus fit cã diſtincta a põ ꝛ alicui⁹ diſtincti oio vr probabi le. tum q̃ nõ ẽ niſi cã 2ª reſpectu potẽtie. cã autẽ ſe cunda ꝛ pria non habẽt diſtinctos effectus ſibi ꝓpos. tũ q̃ ſpectu neutri⁹ eẽt hec p̃ ꝛ illa 2ª. q̃ ille effectus ꝓprius bitui eẽt neceſſario forma abſoluta. q̃ relatõ non ẽ per ſe terminus actiõis vel agẽtis nõ ẽ ãt probabile actiõem atringentẽ obm brificum includere duo abſoluta. ¶ 2° p̃ncipaliẽ arguit ſic. q̃ bitus ẽ perfectõ ſimplicie nobilior actu. ſed britudo ẽ pfectio nobiliſſi ma. ergo magis ꝓſiſtit i habitu q̃ i actu. pbat maior. tũ q̃ ſcõm ph̃m tertio topicor. bonũ diurni⁹ ẽ melⁿ ſed habitus ẽ bonũ diurnius ſeu permanẽtu q̃ actus. q̃ bitus ẽ de difficili mobilis. actus ãt ſtatim tranſit. Tũ q̃ bitus ẽ aliqua cã actus. aliquando nõ facilius nec pfectius ageret bñs bitum q̃ non bñs. nõ ãt ẽ cã niſi effectũ q̃ p3 di currendo p cãs ꝛ nõ effectũ vni tioca. vt p3 ergo equiuoca ac per hoc nobilior. ¶ 3° q̃ abſolutum ſine contradictõe põt manere abſq̃ reſpe ctu fundato in eo q̃ ẽ pius nãliter tali reſpectu. ſed re ſpect⁹ ad obz fundat in opatione. ergo opatio põt eẽ ꝛ manere ſine reſpectu ad obm. ſed ſine eo nõ eſt be atitudo alio q̃ eſſet beatitudo ꝛ non in obo beatifico. ¶ 4° quia nulla opatio immediate perficit eſſentiam ſed ſolum potentiam. ſed beatitudo immediate pficit eẽntiã aie. q̃ britudo nõ ꝓſiſtit i opatiõe. minor. pbat gntupliciter. p̃ q̃ nobilior i perfectiõi correſpõdet no bilius pfectibile. ſed britudo eſt nobiliſſima perfectio eſſentia autẽ ẽ nobilius pfectibile q̃ põ ſcõm rẽ ſi dif ferant realiter ꝛ ſaltem rõe. ſi differant rõe quia q̃lis ẽ ordo aliquor diſtinctor realiter talis ẽ ordo eorum dem ſcõz rõem q̃ ſola rõe diſtinguũt. pria ꝓpõ licet hẽat inſtãtiã de pfectionibus alterius rõis ſcõm ge nus puta de ſubſtãtiali ꝛ accidẽtali. ſi quidem pfectio ſubalis quia dat eẽ ſimplr regrit perfectibile p̃m qd ens. ſ. in põ. pfectio ãt accidẽtalis quia dat eẽ ſcõz qd requirit pfectibile ſimplr ens in actu. tamẽ de pfectio nibus accidẽtalib⁹ cõpatis inter ſe videt eẽ vera com parando ad pfectibilia receptiua actuũ. q̃ ſi imperfe ctius ẽ capax alicuius accidẽtis q̃ maxime perficiat illud accidentaliẽ ſupius non põt ſũme pfici acciden taliẽ illa perfectione nec alia niſi excellẽte. ¶ 2ª pbatur eadem minor. q̃ q̃cquid ẽ immediatũ ſuſceptiuũ accidẽtalitatis ſi poſſit p ſe eẽ poſſet pſe recipere illõ ꝛ non aliud niſi mediãte illo. ergo ſi põ anime poſſet eſſe ſepata ab eẽntia poſſet recipere beatitudinem ꝛ p ꝓſequẽs eẽt btã eẽntia ãt nõ ſine illa. ꝛ ita nã non i tellectualis poſſet eſſe beata. q̃ accidens ꝛ nã intelle ctualis manens in ſe non poſſet eẽ btã q̃ carens ime diato ſuſceptiuo beatitudinis. ¶ 5° ad idem. q̃ natu ra intellectualis nõ eẽt beata niſi p accidẽs ſicut lig⁷ calefacit q̃ calidum. ꝓſo ẽ incõueniẽs. q̃ pfectio pac cidens nõ ẽ eẽntialiter pfectio illius cui⁹ ẽ p accidens ꝓnia. pbat. q̃ ira ineſſet nẽ brificabili britudo per ac dens mediũ ſicut calefacere ineſt ligno mediãte calo re. ¶ 4° ad idẽ. gra ẽ glia cõſũata. ſed gra ẽ p̃ncipaliẽ in eẽntia aie ꝛ redũdat i põ ſub rõne bitus ꝛ virtutis. g⁹ ꝛẽ. ¶ 5°. q̃ beatitudo ẽ p quẽdã illapſum vel circũin tellectõez obi brifici ſpectu brificabilis. ꝛ iſte illapſ⁹ vel circũitelletio poti⁹ eſt in eẽntia q̃ in potentia. nam ex illapſu in eẽntiam redũdat vel derivatur in poten tias. nõ ãt ecõuerſo q̃ a prior fit redũdãtia vel deri uatio in poſteri⁹ ꝛ nõ econtra. illud enim ẽ p̃ncipalius tale a quo aliud ẽ tale ꝛ nõ ecõtra. Aſſũptũ pbatur q̃ beatitudo p̃ncipalius ꝓſiſtit in obo increato in quan tum ẽ bonũ volũtatis create. ipa ãt aia vel natura an gelica mediante voluntate tranſformatur vt con uertat i illud. put ẽ poſſibile vi amoris. Fz q̃ dicit dio nyſius. q̃ amor ẽ vis tranſformatiua ꝛ ſuerſiua amã tis in amatũ ꝛ hugo ſup illud calidũ ſuperfer uidũ amor vnũ facere vult dilectũ cũ ipo. ſ. amante ꝛ p⁹ dilect⁹ igerit ſe. vt ſi fieri poſſit hoc ipe ſit q̃ ipſe ſ. q̃ amat ꝛ ſic miro quodã modo ſcipiat expelli ꝛ exir a ſe. Ex his arguit ſic. vt natura amãs ex eat ex ſe et in cipiat eẽ q̃ amat. ſi põt eẽ fieri niſi p circũitellectiõez nõ ãt aie aut nature create illa bereẽ dimitas ſed poti⁹ econtra vt in nã tali nihil appeat niſi ſũme vel diuine diſpoſitões imo vt nõ appeat aliud eẽ q̃ de⁹. ſicut fer rum cãdens igne lucet ꝛ ardet vt ignis q̃ ſi ſit nec ap pareat eẽ aliud q̃ ignis. hec ſcotus. ¶ Cõtra eandem ꝓclusionẽ arguit bericus 3° quolibet. q. 12. vbi querit vtrũ britudo p̃ncipali⁹ pficiat eẽntiã aie vel potẽtias ꝛ reſpõdet ſic. Dicẽdũ igt q̃ ſm Auicẽnã ꝛ alios phi loſophos bonus q̃ eſt beatitudo hominis non reſpi cit eſſentiam anime ſed ſolum potentiam mediante operatione. ſed iſti non viderunt vnam beatitudinez que conſiſtit non ſoluz in actu intellectus ꝛ volũtatis in quibus non eſt niſi beatitudo creata ſed p̃ncipali⁹ ꝓſiſtit in obo q̃ ẽ beatitudo increata q̃ de⁹ ẽ iquantũ eſt bonũ voluntatis que ſe tranſformat in illud q̃tuz poſſibile eſt ſcõm naturaz ꝛ b⁹ vi amoris ſcõm quẽ eli citur vt habitu voluntatis volicio ya. vnde hugo ſup 7ᵐ caplm celeſtis hierarchie dicit ſicut dilectũ nõ va dis adhuc foris amas ꝛ ſequitur. amor enim te facere vult vnum cũ illo q̃m dilectio ſupereminet ſciẽtie et maior eſt intelligentia. plus enim diligitur q̃ intelligiẽ ꝛ intrat dilectio ꝛ appropinquat ipſi ſcientia foris eſt q̃ fit nõ p hoc q̃ homo illabatur diuinitati. ſed diui nitas anime ſicut ferrũ candeſcit ex hoc q̃ ignis ꝓprium dat ſe in ferro ꝛ nõ per hoc q̃ ferrũ ꝓfũdat ſe i igne illapſus aũt magis fit in eſſentia aie q̃ i potẽtijs. ſicut gratia ꝛ gloria que eſt gratia ꝓſumata principaliter eſt in eſſentia ꝛ ex redundantia in potentijs ſub rõne habitus ꝛ virtutis. per talem enim illapſũ aia inflãmat ꝛ illuminatur ardore caliditatis ꝛ p ꝛo ut eſt poſſibile dei formalitatẽ habet vt q̃ ſi ſit nec appareat aliud eẽ q̃ deus. ſicut ferrũ cãdens in igne lucet ꝛ ardet vt quaſi non appareat eẽ aliud q̃ ignis nec diſtinctũ qd ab eo. deinde per derivationem. diuinitas illabitur potentijs id eſt ſubſtantie p ꝛout habet rationem po-

Ayuntamiento de Madrid

tentie. vnde est vnus illapsus nec potest fieri illapsus in essentia quin redundet in potentias. Dico ergo q̃ beatitudo principalius pficit eēntiā q̃ potentias q̃ i illa principalius hī de⁹ q̃ ē beatitudo ⁊ pficit illam quodā modo p suā essentiā. potentias aūt aie non nisi p illas operationes terminatas ad essentiā sub rōne vi ⁊ hōis perceptio huius pfectōnis nō poteniat aie nisi p potēcias. hec ille. ¶ Contra eādē conclusionē arguit aureolus, pbando q̃ beatitudo non consistat i operatione secundum suā rōnē absolutā, put est qdā qualitas absoluta sed potiu⁹, put ē exhibitiua obi in eē spiritali. primo sic. Operatio nostra sub illa rōne ē beatificativa sub qua satiativa quia beatitudo est summa sacietas iuxta illud aug⁹ beatus est qui habet quicquid vult sed operatio non est saciativa vt est talis qualitas sed vt exhibitiua obi beatifici in esse presentiali ergo et cetera. Maior nota est ⁊ probata per augustinum. duodecimo de ciuitate dei. Minor patet quia solum finis habet saciare. non autem illud quod ē ad finem vt sic. operatio autem in ratione quā est qualitas precisa exhibitione obiecti est ens ad finem ⁊ non ipse finis. Sīlr vt sic ē bonum finitū ⁊ limitatū nullū aūt tale bonū saciat. Item vt sic distinguit a deo. nullū aūt bonum satiat nisi deus ex p conf. Item vt sic religt potentiam ad aliā operationē puta aliā visionē. non ergo vt sic obtinet oēm formā ⁊ p ois vt sic non satiat g⁹ p oppositū ipsa saciat inquātū est finis ⁊ hoc hz iquātum est exhibitiua finis ⁊ vt sic ē ifinita ⁊ sūmū bonū ⁊ vtualr obtinēs oē bonū. ista tū non oportet operatōi for maliter sz extrinsece inquātum ē exhibitiua sūmi bōi ⁊ infiniti. ex quo pz q̃ ut sic non relinquit potentiā ad aliud q̃ oē bonū obtinet cumlr i eo q̃ ē exhibiz. ¶ 2° sic pbz dicit. primo ethi de bono. ⁊ dicit q̃ bonū accipit p vtili qual ē ois hōitas ordinabilī finē. Ulterius obm btificū ē vltimus finis actus vo ē finis sub fine. his sup positis arg⁹ sic. i omī ordinabili in finem ⁊ in oi eo q̃ ē finis sub fine rō eius q̃ ē ordinabile in finem nō acci pit penes absolutū. sz in ordine ad finē q̃ ordinis consistit in exhibitōe ipsius finis. hec ppositio apparet i exemplo. si enī appeto potionē exhibētē sāitatē nō eā appeto, ppter absolutum sz pcise vt ordinat ⁊ necessitat sanitati. si enī appeterē rōne absoluti. iā nō appeterē tur, ppter aliud sz, ppter se. sed bonitas act⁹ btifici est bonitas ordinabilis in finē nec appetit, ppter se sz pp aliud. nec btificat, pter se sz, ppter obm q̃ exhibz pnis ergo nō btificat nec rō eius iquantū ē bōitudo sumi dz penes eius absolutū sz penes exhibitionē finis. ¶ Cōfirmatur q̃ qñ aliquid nō appetit alicui p se ⁊ primo sed p aliud nō appetit sibi p rōnem sui absoluti sz ex ordine ad illud. sz btificare non appetit operatōni p se ⁊ primo sz ex rōne obi. ergo ⁊ c. vñ si de⁹ faceret absolutū operatiōis sine exhibitōe obi nō btificaret. Si aūt p impossibile faceret exhibitionē obi remoto absoluto ipsius act⁹ btificaret. vnde ex hoc pōt sic argui. illud essentialiter cōsistit in eo quo posito ⁊ remoto oi alio ponitur et quo remoto omni alio posito remouetur. sz sic ē de exhibitōe obiecti ergo. ¶ Confirmatur q̃ scōz aug⁹ beat⁹ est q̃ habz qn̄ cquid vult ⁊ nihil male vult id est qui habet quicquid recte vult. ista autem habitio non consistit in absoluto operationis. quia illo voluto nō ex hoc habetur volitum esse bonum. sed consistit in exhibitione obi qua exhibitione hī presentialiter omne bonum in q̃dā rōne eminenti. hec aureolus.

¶ Contra 2ᵐ conclusionem arguit scotus, pbādo q̃ visio beatifica non mensuretur eternitate. p q̃ scōm te pncipium actus quantum ad substātiam est potentia sed secundum formam suam pncipium eius ē hit⁹ ⁊ si habitus sit infusus perfectio actionis erit a causa exteriore que cāt habituz. Ex hoc arguit sic. impossibile est actum inquantuz i formatum scōm quā rationē tu dicis actum beatificatum esse magis pmanentem vel immutabiliorem esse q̃ secundum substantiā. q̃ impossibile est illud cui inest aliquid p accidens esse i mutabilius eo cui inest. ergo si actus secundum substantiam mensuratur euo quia esse eius secundum te mensuratur euo sequitur q̃ actus inquantuz informatus vel habituatus b ē et maiorem immutabilitatem q̃ cui. Item q̃ apparet manifeste falsum q̃ aliquod creatum mensuretur eternitate vt distinguitur ⁊ tra euū. q̃ si euuz ēclud at successionē siue potētalitatē ad diffinitēdū hoc videt cōpetere cuilibet creato q̃ non est proprie temporale. eternum enim sicut est totuz simul actu ita caret potentia non essendi. ¶ Tertio quia tua probatio non valet non enim sequitur creatura intellectualis non potest ex suis naturalibus in beatitudinem. ergo beatudo in sua natura eminentioris permanentie q̃ creatura intellectualis. quia est accidens eius. ⁊ tale accidens q̃ nō consequitur. pnci pia subiecti nec subest cālitati b⁹ subiecti est tamē i se quoddā minus nobile ⁊ minus pmanens. ¶ Quarto quia non aliter visio q̃ tristicia damnatorum sit eterna patet quia. Matth. ıϛ. dicitur. ite maledicti i ignē eternum ⁊ multa talia ponuntur in scripturis. constat autem q̃ illa pena non est eterna aliqua eternitate distincta ab euo vel tempore. perpetuo. ergo consimilit er perpetuitas beatitudinis non est proprie eternitas nec necesse esse sed cui possibilis esse ⁊ non esse. tū ppetuo conseruati. hec ille. Et i hoc 2ᵐ articul⁹ rmānt

¶ Quantū ad tertium articulū rndēdū ē obiectionib⁹ supra dictis. Et qdē ad primū scoti ō primā cōclusionē dicitur primo q̃ siue loquamur de actione transeūte siue imanēte maior est falsa q̃ patet. q̃ corpus naturale agens actione transeūte aliquā pfectionē ⁊ bonū consequitur ex actione sua vt ostēdit scōs tho. de pō ōi. q. 7. ar. 10. vbi sic dicit. In rloibus que consequūtur actionem ⁊ passionē siue ḥtutē actiuā ⁊ passiuā est semp minu⁹ ordo ex vtraq; parte i creaturis. oportet nāq; semper illud q̃ habet rōnē patientis ⁊ moti siue cāti ordinē habere ad agens vel mouens cū semper effect⁹ a causa perficiatur ⁊ ab ea dependeat. vnde ordinat ad ipsū sicut ad suū perfectissimū. agentia āt siue mouētia vel etiā cause habent aliquē ordinē ad patientia vel mota vel causata in quantū in ipso effectuz vel passione vel motione inducūt. ⁊ per hīs cē perpetuum proprie spēi secūdū q̃ est possibile conseruāt. patet b⁹ etiam idem in omnibus alijs q̃ mota mouēt vel agūt que ex natura sua ex ipso suo motu ordinantur ad aliquos effectus, pducendos. Et similiter in oib⁹ i quib⁹ quodcūq; bonū cause prouenit ex effectu. hec ille. Et de hoc amplius dicetur in sequentibus. Dicit 2° q̃ qcquid sit de actiōe trāseūte. tū actio imanēs pfīt forma liter ipsū agens ⁊ facit ipsum de impfectiori perfecti⁹

Ayuntamiento de Madrid

De hoc sanctus tho. p̃ 2ª. q. 3. arti. 2. In solutione tertij sic dicit. Sicut dicitur in 9. metha. duplex ē actio vna que procedit ab operante in exteriorē materiaʒ sicut vrere ⁊ secare ⁊ talis operatio nō pōt esse beatitudo. nā talis actio nō est perfectio agētis sed magis patientis vt ibidem dicitur. alia est actio manēs i ipo agente vt sentire intelligere velle. ⁊ hi⁹ actio ē actⁿ et perfectio agentis ⁊ talis operatio pōt esse beatitudo hec ille. Item ibidem in pncipali rnsione sic dic. scōm q̃ beatitudo hois ē aliquid creatum in ipso exrīs nccē est dicere q̃ beatitudo hois sit opatio. ē. n. beatitudo vltima hominis perfectio. vnūq̃dq̃ autem in tantuʒ perfectū est in q̃tum ē in actu. nam potētia sine actu impfecta est. oportet ergo beatitudinē in vltio actu hominis consistere. manifestum est aūt q̃ operatio ē vltimus actus operātis vnde ⁊ actus secūdus a p̃ho nominatur in 2° de aīa. nā habens formā potest eē in potentia operans sicut sciens est in potentia ꝓsiderās ⁊ idem est in alys rebus quaʒ vnaq̃q̃ dr̃ esse ꝓpter operat ionē vt dr̃ in 2° celi. necesse est ergo beatitudinem hois operationē eē. hec ille. Similia dicit. 4. sen. vt patet in ꝓbatione ꝛclusiōis. ¶ Item 3° ꝯ gentiles. c. 24. sic dicit. cū autem oēs creature etiaʒ intellectu carentes in deū ordinentur sicut in vltimū finē. Ad hūc aūt finem pertingunt omnia in quantū de similitudine eius aliquid participant. intellectuales creature aliq̃ spāli mō ad ipsum pertinēt. s. per ꝓprīam operatiōeʒ intelligendo ipsū. vnde oportet q̃ intelligere deū sit vltimus finis intellectualis create. vltimⁿ. n. finis cuiⁿ libet rei deus est. Intendit ergo vnūq̃dq̃ deo cōtūgi sicut vltimo fini quantum ē magis sibi possibile. vici nius aūt cōiungitur deo aliquid per hoc q̃ ad ipsam substantiam eius aliquo mō pertingit q̃ fit dū aliqd cognoscit de diuina substantia q̃ dū ꝓsequit aliquaʒ eius similitudinē. substātia ergo intellectualis tendit in diuinā cognitionē sicut in vltimū fineʒ. Item ,p̃a operatio cuiusl̃ibet rei est finis eius. Est enī 2ª perfectio eius. vnde q̃ ad ꝓprīam opationē bene se bēt dr̃ bonum ⁊ virtuosuʒ. intelligere aūt ē ꝓpa opatio substantie intellectualis ipsa ergo est finis eius. q̃ g⁹ ē perfectissimuʒ in hac opatione hoc est vltimⁿ finis ⁊ preciptie in operationibus que nō ordinantur ad aliq̃ operata sic ē intelligere ⁊ sentire. vide ibi ⁊ nota ibiō. c. 21. quō omne agens uel ꝓducens uel mouens q̃li cūq; actione vel motu in hoc q̃ agit aliqd ꝓfectiōeʒ ꝓsequitur. qz sc̄ʒ per hoc assimilatur deo qui nō solus ē bonus i se sed ē causa bonitatis in alys. vñ i pncipio capl̃i sic dicit. Et prem. ostis manifestū esse pōt q̃ vltimū per q̃ō vnaquēq; res ordinat aḋ finē ē ei⁹ opatio diuersimode rñ scōm diuersitatē opationis. nā quedā operatio rei ē vt ē aliud mouentis sicut calefacere ⁊ secare. quedā vo est operatio rei vt ab alio mote sic cale fieri ⁊ secari. quedā vo operatio est perfectio opātis actu exrītis in aliud trāsmutandū nō tendens. hi⁹ aūt operatio est sicut intelligere sentire et velle ⁊c. lege totum capl̃m. ¶ Dicitur 3° q̃ prima ꝓbatio maioris nō valet qz agens ꝓducens effectū vniuocū vel equiuocū per taleʒ ꝓductionē perficiē in hoc q̃ sic ꝓducendo attingit suū vltimū finē qui ē perfectior omni tali agente ⁊ actione ⁊ effectu. vnde scūs tho. 3. ꝯ gen. c. 21. ad ꝓpositum optime sic dicit. corporiʒ celestium in quantum mota mouēt finis motus eorū est consequi diuinam similitudinē in hoc q̃ sint aliorʒ causa. sunt aūt cause aliorʒ per hoc q̃ causant generationē ⁊ corruptionē ⁊ alios motus in istis inferioribus motus ergo corporʒ celestū in quantum mouēt ordinantur ad generationē ⁊ corruptionē in istis inferioribus. nō ē aūt incōueniēs q̃ corpora celestia moueant ad generationē horum inferiorum q̃tus hec iferiora corpora sint celestibus corporibus indignioʒ cuiʒ trī finem oportet eē potiorem eo q̃ō est ad finem. generans aūt agit ad formā generati cū trī generatū nō fit dignius generāte licʒ in agentibus vniuocis fit eiusdē spēi cū ipso. intendit enim generās formā generati q̃ est finis generatiōis non quasi vltimū finem sed similitudinē eē diuini in perpetuatione spēi ⁊ in diffusione bonitatis sue per hoc q̃ alys formā sue speciei tradit ⁊ aliorum sit causa. Similiter autem corpora celestia licʒ sint dignioʒ inferioribus corporibus nō trī i tendūt generationē eorʒ in formas generatorʒ in actū educere per suos motus q̃ vltimū finē sed per hⁿ ad diuinam similitudinē intēdētes q̃ ad vltimū finē in hoc q̃ cause aliorum existūt. hec ille. de hoc vide am plius de potentia dei. q. 5. ar. 4. per totū. ¶ Dicitur. 4. q. 2ª. 3. firmatio adducta ad ꝓbationē dicte maioris nō valet tū qz pb̃ʒ. 7. phys. c. 5. negat ꝓtiā ibiō factam. hoc perficitur. ergo alteratur vel mutaḋ. sicut ꝓbat ibidem de acquisitione sciētiarum virtutum viciorum ⁊ vniuersaliter qualitatum de pma ⁊ q̃rta spē. tum quia non est incōueniens dicere. omne agēs creatū duʒ de ocio exit i operationē aliq̃ mō mutari sicut dicit pb̃s ibidem. vñ scūs tho. p̃ sen. distin. 8. q. 3. arti. p̃ in solutione quarti sic dicit. in oibus i quib⁹ operatio dr̃ a substātia opʒ esse aliquem modum motus ex hoc q̃ erit de nouo in opationeʒ qz ac grīr i ipo operatio q̃ prius non erat ⁊c. hec ille. Luʒ aūt dicit arguens q̃ icōneniēs ē agēs i eo q̃ agēs mutari ⁊c. Dicit q̃ etiam ipse deⁿ inquantū intelligit ⁊ vult dr̃ se mouere motu qui ē actⁿ pfectiʒ non motu q̃ ē actus imperfecti de hoc vide sctūm tho. p̃ma pte. q. 18. artic. 3. ¶ Dr̃ 5° q̃ alia cōfirmatio nō vʒ qz rñsio ibidē recitata sufficiēs ē. btūs tho. eni ponit eā pñti. distin. q. p̃ ma arti. 2°. q. 2. in solutione secundi vbi sic dicit. in actu duo ꝓsideranda sunt. s. actus sub̃a ⁊ forma ipsⁿ a q̃ perfectionem hʒ actus. ergo secundū suam substātiā pncipiū ē naturalis potentia sed secūdū suam formā pncipiū ē eius habitus. si ergo habitus ille sit acquisitus totaliter nrī actⁿ cā erimus. Si vero fuerit infusus eiⁿ perfectio erit a cā exteriori que habitū cāt. actus aūt noster non ponitur eē bitudo nisi rōne sue p̃ fectionis et qua hʒ q̃ fini exteriori nobilissime coniūgat ⁊ ideo nostre beatitudinis non sumus nos cā iʒ ꝛc tus. hec ille. Tunc ad p̃mam ꝓbationem hⁿ respōsionis dr̃ q̃ non est imaginandū q̃ in actu btifico seu visione btā sint intrinsece duo absoluta realiter distincta quoʒ vnⁿ pncipiuʒ sit intellectus ⁊ alterius pnciplum sit lumen glorie aut alius habitus vel spēs creata diuina essentia supplēs vicē spēi. sed sic q̃ illa visio beatifica hʒ in se duo distincta secundum rōnem. p̃ⁿ est q̃ ille actus in generali est intellectio cognitio visio ⁊ hⁿ ⁊ secundum hanc consideration pncipium eius est intellectus quia actus vitalis est a pnciplo intrinseco ⁊ actio immanens idem hʒ ꝓ subiecto ⁊ ꝓ agente. ¶ 2ª est q̃ talis actus est itellectio vl cognitio vel visio talis obiecti in spāli ⁊ hoc habet nō quidem a potentia intellectiua sed ab habitu vel specie vel aliquo supplente vicem speciei quod determinat actum ipsius potentie ad tale obiectum sicut

Ayuntamiento de Madrid

pz in sili de intellectione lapidis vel spē eius intelligibil i que a potentia intellectiua bz q̄ immaterialis sit r intellectualis. sed a fātasmate bz q̄ sit spēs; talis obiecti determinate sicut ostendit sanctus thomas. diffuse secundo contra gen. capitulo. 76. per totum.

Item i pīmo distin. q. 2. articulo. p̄ in solutione. r. argumēti sic dicit. mediū i visione corporali r intellectuali inuenit dupler. p̄m ē mediū sub q̄ videt r hoc ē q̄ pficit visū ad videndū in generali. nō determinās visus ad aliq̄ spāle obm sicut se bz lumen corporale ad visus corporalē r lumē intellect⁹ agentis ad itellectū potentiale. 2m ē mediū quo videt r hec ē forma visibilis q̄ determinat vtercq; visus ad spāle obm sicut p formā lapidis ad cognoscēdū lapidē rē. ¶ Dē ergo ad argm. q̄ tot⁹ act⁹ visionis brifice scōm q̄ libz sui absolutum ē abvoq. .s. a potētia intellectiā r ab bitu glie. r ab eo q̄ suppler vicē spēi. s. diuīa cētia sz a pō bz q̄ sit cogitatio vl intellectio in generali. ab bitu aūt vl spē q̄ sic visio determinate talis obi ita q̄ scōz diuersas rōnes ē ab eisdē. r q. 2a ꝓsideratio ē formalior r determinatior. iō. s. tho. dicit. q̄ act⁹ ille scōm substātiā suā ē a potētia nāli r scōm suā formā ē ab bitu vnde p: q̄ arguens nō capit i bⁿ casu scm tho. ¶ Ad 2am ip probationē pz p idē q. forma de qua. s. tho. logē nō ē aliqd absolutū distinctū a substātia ipsius act⁹. sz ipsemet act⁹ scōz vnā ꝓsideratione ē forma alis ad seipsū et sz aliā mātē sicut pz de aia humana. ¶ Ad 3am pz p idē. dē. n. q̄ bit⁹ vel spēs intellectual nō est cā alicui⁹ absoluti realiter distincti ab eo cuius p̄ncipiū ē naturalis potētia. sz bn ē cā alicui⁹ absoluti p se scōz vnā rōnē ꝓsiderati cui⁹ p̄ncipium nō ē nālis potētia p se q̄tū ad illā rōnem. Et q. relatio brificatiui p se ꝓsequit actū visionis. put terminat ad obm brificū r nō p se vt respicit subm r vt ē talis cognitio i spāli. rīdeo nihil ē cognitio in generali nec vt egredit a p̄ō itellectiua. bit⁹ vo r forma itellectual gb⁹ elicit visio brifica sūt cā illi⁹ act⁹. put terminat ad tale obm iō refo brificatiui n ꝓsequ illū actū vt ē a potentia sōla sz vt ē sil a potētia r ab bitu glie r a forma intellectuali q̄ elicit visio. r ita nō sequ q̄ itellectus brificet se sz cōicet actū brificū. ¶ Ad 2m p̄ncipale negāda ē simplr maior. De hoc. s. tho. p̄ma 2e. q. 71. art. 3. sic dicit. bit⁹ medio mō se bz inē potētiam r actū. Mātestū ē aūt q̄ actus r in bono r i malo p̄mi net potētie vt. dē. 9. metaphysice. meli⁹ ē eni bn agere q̄ posse bn agere. r sil virtuosius est male agere q̄ posse male agere. vn etiā sequ q̄ bit⁹ in bonitate r malicia mediū gradū obtineat inter potētiā r actum. vt. s. sicut bit⁹ bois bon⁹ vel malus p̄minet in bonitate vel malicia potētie. ita etiā subdat actui q̄ etiam ex hoc apparet q̄ bit⁹ non dē bon⁹ vl mal⁹ nisi ex hoc q̄ inclinat ad actū bonū vel malū. vn ppter volūtatē vel malicia act⁹ dē bitus bon⁹ vel malus. r sic potior ē actus in bonitate vel malicia q̄ bitus. hec ille.

Tūc ad p̄mam p̄bationē maioris dē q̄ nō. p̄bat nisi q̄ habitus scōm qd ē potior actu. Unde scūs tho. vbi sup. 2a sic rīdet ad illud arm. dicēdū ingt. q̄ nihil. p̄bet aliquid eē altero simpliciē potius. qō trī scōm qd ab eo deficit. simpliciter enim potius iudicatur quod p̄miet q̄m ad illud q̄ p se cōsideratur in vtroq. scōz qd aūt q̄ō p̄miet quantum da id q̄ō p accidēs se habz ad vtrūq. onsū est aūt scōm ipsam rōnē act⁹ r bit⁹ q̄ actus ē potior in bonitate vel malicia q̄ bit⁹. Q̄ aūt bitus sit diuturnior q̄ act⁹ accidit ex eo q̄ vtrūq; inuenitur in tali nā q̄ non pōt semp agere r cuius actio est in motu trāseūte. vn simpliciter act⁹ potior ē tā in bonitate q̄ in malicia. sz bitus est pot. 02 scōz quid. hec ille

¶ Ad 2am p̄bationē eiusdē maioris rīdet ibidē in solutiōe tertij di. q̄ bitus ē cā actus in genere cāe efficiētis. sz act⁹ ē cā bitus in genere cause finalis scōz quā cōseq̄t rō boni r mali r ideo in bonitate r malicia actus p̄minet bitui. hec ille. Cū aūt dicit arguēs q̄ cā efficiens equiuoca ē nobilior suo effectu dē q̄ hoc ē verum de cā efficiēte totali r p̄ncipali. Nō aūt de cā ptiali et istrumētali. bit⁹ aūt nō ē cā totalis act⁹ nec p̄ncipalis nec ptiaria. posset etiam dici q̄ habitus non est causa actus ꝓximo ca nec equoca. p̄ loquendo q. illa diuisio dat de cā p̄ncipali r nō de cā istrumētali sicut in sili dicit scūs tho. de virtute. q. 5a. distin. p̄ma 4. q. 1a arti. 4. q. p̄ma i solutione q̄rti argumēti. ¶ Ad 3m p̄ncipali dē q̄ respectus opationis ad obm necessario innascit vl manet potētys vel manente suo subiecto fūdamēto r ēio potissime in rōne obi. r q. opatio brifica nullo modo pōt manere in suo p̄pō r p̄ncipali subno manēte obo suo r p̄ste ipsi intellectui in ratōe obi cū essentia diuina sit formale elicitiuū illius opatiōis vnita potentie intellectiue p modū spēi intellectual. iō iplicat ꝑdictionē q̄ talis opatio i suo p̄pō r p̄ncipali subo maneat sine respectu ad obm. ¶ Ad 4m negatur minor r ad p̄mam p:obationē eius dicitur q̄ licet essentia a anime scōm vnā consideratione sit pfectior q̄m sue potētie. put. s. essentia ē sub a r subsistit. potētie vo sunt accidētia nō subsistētia sz inherentia trī scōm ali i ꝓsideratione po⁹ aie p̄sterī intellect⁹ r volūtas sē pfectiores r nobiliores ipsa essētia anime inquantus. s. p̄ anē ad eā vt actus ad potētiam. r q̄cūq; mō sit de hoc. verūtrī essentia anime considerata vt actuata potentys suis est quid pfecti q̄m considerata vt in se nuda r ideo ipsa vt sub potētys est pfectius susceptibile r perfectibile r maior pfectionum q̄m ꝓsiderata in se ut pcedit potētias. ideoq; illa. p̄batio nō valz q. falsa imaginatur q̄ opatio brifica recipiatur in potētia aie r non in essentia. p ectius enim sz nō imediatius recipitur in essentia q̄m in potentia vt post dicet r de hoc alias sepe dictum est quō potentia aie sit subm alicuius accidentis. sup hoc vide. s. tho. 6 vtutib⁹. q. 3. vbi q̄rit vtrū potentia aie possit esse subiectū vtutis r p̄ma 2e q. 50. ar. 2. ¶ Ad 2am p̄bationē eiusdē maioris dē q̄ cū potentie anime sint naturales p̄ p̄tates r p̄ p passiones anime non videt q̄ sint separabiles ab ipsa essentia anime r sic imaginatio illa non valet. Item posito sz non concesso q̄ potētie anime essent separabiles ab anima non tamē sequitur q̄ potētia anime taliter separata posset brificari q̄ ipsa nō ē p̄ncipale nec substantiale susceptiuum nec elicⁿ beatitudinis nec operatio brifica cum sit actio imanens r vitalis posset in tali accidente separato recipi. Item dato q̄ posset recipi in tali subiecto sub rōe q̄ ē visio aut volitio ita q̄ illud accidens p eam videret aut vel et aut vitaliter operaret non trī sub ratione qua est beatitudo sed forte sub alia rōne. sicut etiā nunc sz intellectus brī. p. tit immediatum susceptiuum visionis beatifice non tamen intellectus p̄prie dicitur beatus sed anima q. nō videt vt q̄ō sed vt quo anima videt r multas alias imperfectiones haberet tale accidens sic separatum propter quas non posset dici beatum. Item dato q̄ aliquo modo posset dici beatum. non tamen p̄prie nec simpliciter sed imp̄ropriē r secundus quid. ¶ Ad tertiam probationem dicte minoris negetur prima

Ayuntamiento de Madrid

ꝓſia ibidem facta q̃ potẽtia anime ſz ſe habeat ad eſ/
ſentiam aie vt accꝫs ad ſubm tñ eſt eius natural' ꝑpe
tas consequens eaz inſeparabiliter t eſt ei per ſe ra/
tio agendi t ratio recipiendi actus ꝑmos t ſecundos
ſuperueniẽtes ita vt nã intellectual ſit ꝑncipale agẽs
t r̃cipiẽs. t potẽtia nõ ē q̃ agit nec q̃ recipit ſz quo
agit t recipit. ſilitudo ãt quã adducit arguẽs õ ligno
calido nõ ē ad ꝓpoſitũ ꝑpe multa. tũ q̃ calor nõ ineſt
ligno niſi violẽter t de p accidẽs t nullo mõ p ſe. tũ q̃
calor nõ pōt eē ꝑncipiuz actionis immanentis t ideo
nõ valz ſimilitudo. ¶ Ad 4.m pbationẽ dr̃ q̃ accipiẽ
do gliam ꝓ bitudine gr̃a ꝓſuati pōt dici gloria vt ſit
ꝑdicatio p cãm non p eſſentiã q̃. ſ. habit⁹ gr̃e ꝓſuma
te ē ꝑncipiũ actiuũ brificoꝝ ſicut nũc ē ꝑncipiũ acti
uuz meritorioꝝ. t ideo non ſeqũ q̃ act⁹ brificus ſit ſb
iectiue imediate in eodẽ ſubo in quo ē eſſentia aie q̃
imediate ꝑficit eſſentiã aie vt oñdit ſctũs tho. ꝑma 2.
q.iio.arti.4. Uerũtñ ꝑpe loquẽdo nõ oīs gr̃ia ē bea/
titudo ſz ſolũ gr̃ia q̃ ꝓſiſtit i actu 2° imediate attigẽte
diuinam eſſentiã ſicut i ſiſi dicit. ſ. tho. ꝑſti bistic. q.4.
arti.2. in ſolutione tertij vbi ſic. viſio igt duplicit pōt
accipi vno mõ actualit̃. i. p ipſo actu viſionis. t ſic vi
ſio nõ eſt dos ſz ē ipſa britudo. alio mõ pōt accipi bitu
aliter t ꝓ bitu quo talis opatio elicit̃. i. p ipſa gr̃ie cla
ritate q̃ aia diuinus illuſtrat ad deũ videdũ t ſic dos ē
ꝑncipiũ britudinis nõ autem ē ipſa britudo. hec ille.
¶ Ad 5.m dicet rñdẽdo ad dicta hẽrici. ¶ Ad obiecta
henrici rñdet ber. de gãnaco ipugnando ꝑdictũ q̃libz
ſic dī. nõ vr̃ q̃ britudo ꝑncipali⁹ ꝑficiat eſſentiã anime
q̃ potentias mõ quo henricus dicit. q̃ certũ ē q̃ aia
nõ brificat niſi ſcõm q̃ attigit deũ aliter q̃ eſt brã q̃
añq̃ eēt brã ſz añq̃ eēt brã attigebat deũ ꝑ illapſum
q̃ ita ꝑfecte de⁹ illabit aie añ britudinẽ ſicut poſt. er/
go i illa attigẽtia opz q̃ ꝓſiſtat britudo t hoc nõ ē niſi
ꝓpatõnẽ q̃ imediati⁹ reſpicit potẽtias q̃ eſſẽtiã. t iõ
imediati⁹ brificatur potentie nihilominus tũ adhuc
ꝑncipali⁹ brificet eſſẽtia q̃ potẽtie ſz nõ ſcõm modũ
ꝑdictũ ſz ſcõm aliũ q̃ ſz aia ꝑ potẽtias imediate attin
gat deũ tñ ipſe potẽtie nõ ſũt opantes ꝑncipali⁹ ſz vt
inſtrumẽtal' vt rõ agẽdi ex parte agẽtis. opatio autez
ꝑncipali⁹ aptatur agenti q̃ rõni agendi ſicut calefac/
tio igni magis q̃ calori t ideo ꝑncipali⁹ brificat eſſen
tia q̃ potẽtia. Si dicat q̃ aliter illabit de⁹ aie btẽ q̃
añ q̃ añ nõ illabit ꝑ modũ obi ſz btẽ illabit ꝑ moduz
obi nõ mutat ꝓpoſitũ. q̃ eſto q̃ illabat ꝑ moduz obi
qñ ē btã nihilomin⁹ aia nõ attigit ipſũ vt obz niſi per
potentias t ſic adhuc imediatius brificabũt potentie
ſz aia ꝑncipali⁹ tñ nõ ꝓcederet q̃ de⁹ illabat aie ꝑ mo
dũ obi. vñ rõ illapſus ē eadẽ i aia btã t nõ btã t etiam
i oī creatura q̃ ē infinitas diuie ſimplicitatis. Q̃z ergo
dicit q̃ philoſophi q̃ poſuerũt britudinẽ i opatõe ꝓſi
ſtere ñ mouerũt veram beatitudinem. Dicẽdum q̃
ſz nõ mouerãt q̃ in clara dei vi ſione britudo cõſiſtit
tñ ſicut ipſi poſuerũt britudinẽ formaliter cõſiſtere i
opatione t obiectine in deo ſic t nos in clara dei viſio
ne ponim⁹ formalẽ bitudinẽ t eſſentialem licz obiam
in deo q̃ nõ ē nr̃a britudo increata niſi ſcõm q̃ attingi
tur a nobis ꝑ opationem potentiaꝝ quod patet q̃ cer
tum ē q̃ mũdus nr̃e bitudinis dz accipi ſcõm modũ
bitudinis diuie q̃ ē ꝑma t naturalis bitudo. ſz deus
nõ dr̃ eē btũs eo q̃ ē in ſe ſz eo q̃ cognoſcit ſe t fruitur
ſe. g̃ nos ñ dicemur btẽ ex eo q̃ de⁹ ē i nob abſolute ſz
eo q̃ clar videam⁹ cũ t fruimur eo. ¶ cõiſſim⁹ mod⁹
q̃ de⁹ ē in creaturis nõ poteſt eſſe ſpãlis ratio per quã
homo eſt beatus ſed illapſus eſt cõiſſimus mod⁹ quo
de⁹ ē in creaturis. ergo nõ pōt eē rõ qua cẽntia aie ſit
btã vñ iſte illapſus aliud opat̃ q̃ britudinẽ. ſ. conſer/
uationem rei t opari. Qõ dicit de ferro cãdente dicẽ
dum q̃ multo ſimplici⁹ illabit de⁹ aie q̃ ignis ferro ſi
tñ ignis ſit t ñ magis exceſſ⁹ calozis. ſz b̃ iſte nihil vz
ad btitudinẽ cũ britudo nõ fiat p illapſum vt oñſum ē
Q̃z aũt dr̃ q̃ ꝑus illabitur aie q̃ potentiꝫ. verũ ē ſz
nihil facit ad beatitudinem que nõ ē p illapſũ. Qõ ãt
dicit de gr̃a t gl̃ia nõ vz ad ꝓpoſitũ q̃ gratia t gloria
que non eſt aliud q̃ gratia conſuata non ſunt opatio
nes ſed quidã habitus animam eleuantes t acceptaz
deo reddentes. beatitudo autem vera de qua loqui
mur in operatione non in habitu conſiſtit t ideo licz
gratia et gloria que eſt gratia conſumata ſint ꝑius
in eſſentia anime tamen beatitudo per ꝑius eſt i po
tentiꝫ t cetera. hec bernardus t bene. ¶ Ad argu
menta aureoli contra eandem concluſionem dicitur
q̃ ꝓpꝛie nõ militant ꝗ cõclusionem ſed exponunt et
declarant intellectuz eius. vbi notandũ q̃ in opatiõe
beatifica q̃tuoꝝ attẽdi pñt. Primum eſt ſua qualitas
t entitas abſoluta. 2.m eſt eſſe ſuũ p modũ inherentie.
3.m eſt reſpectus ad ſubiectũ vel poti⁹ eius ꝑpziũ ſb̃m
quid t quale ſit. 4.m eſt reſpect⁹ ad obiectũ beatificũ.
ſecũdũ ꝑmã ꝓſideratione hẽt q̃ ſit beatificatiua i põ
nẽ intellectualis formaliter tãq̃ potiſſima ꝑfectio re
ceptibilis in eade; formali t ſibi ſuueniẽtiſſima. ſz ex
hoc ſine pluri nõ habet q̃ actu beatificet ſicut nec al/
bedo ex ſua abſoluta eſſentia hẽt ꝑciſo omni alio q̃
actu dealbet. q̃ ſi nõ inforꝫmaret ſubiectũ non dealbe
ret. t a ſimili viſio dei ſi per poſſibile vl' impoſſibile ſepa
retur ab omni ſubiecto nõ beatificet actu eēt tñ beati
ficatiua in põ puta ſi inforꝫmaret ſubiectũ ꝓpoꝛciona
tum. Quantum ad ſcõam ꝓſideratione. ſ. quo ad ſuuz
eē patet per ꝑdicta. q̃ ſi hẽt eē ſubſiſtens t ſeꝑatuz
ab oī ſubiecto nihil beatificat formaliter in actu ſicut
quantitas ſubſiſtẽs nihil quãrificat. ſed ſi haberet q̃ bti
ficat formaliter nec ſimiliter albedo. ſi aũt talis viſio
creata inhereat t hẽt eē ſue nature debitũ tũc beatifi
cat formaliter ita q̃ nã rational' ſine tali eſſẽtia t ſine
tali eē nõ pōt eē formaliter beata. Quantũ ad tertiã
ꝓſiderationẽ. ſ. q̃ ad reſp.m ad ſubiectũ dicitur q̃ tal' vi
ſio nõ eſt nata beatificare indifferenter quodlibz ſb̃m
ſed ſolum ſubiectũ ſibi ꝓpoꝛctionatũ qõ eſt forma vel
natura ſubſtãtialis vniens intellectualis ad imagine
dei facta. vnde ſi per impoſſibile poneretur i aliquo
accidente ſeparato vel in aliqua ſubſtantia nõ intelle
ctuali nec facta ad imaginem dei puta in lapide nõ ex
hoc beatificaret tale ſubiectum. Quantũ ad quartaz
ꝓſiderationẽ. ſ. quo ad reſpectũ ad obiectũ dicitur q̃
talis reſpectus ꝓſideratus quo ad habitudinẽ mediã
inter ſuum fundamẽtum t terminum nullo mõ bea/
tificat ſed ꝓſideratus ex pte ſui fundamẽti qõ eſt viſio
t ex pte ſui termini qõ ē obiectuz beatificuz hẽt q̃ ſit
cõpletiuum beatitudinis formalis i quãtum. ſ. cõſum
cio perfectiſſima nature intellectualis cum ſuo per
fectiſſimo obiecto per actum ꝑfectiſſimuz t ē exhibi
tio beatitudinis obiectiue nõ tñ qualicunq; ꝑtia vt
dictum eſt contra henricũ. ſed tali ꝑtia qua ē tmin⁹
t obiectum viſiõis t fruitionis. q̃ nulla alia ꝑtia ſuf
ficit ad beatitudinem. de oibus iſtis ſanctus tho. ꝑſti
dis. q.i.ar.2.q.2. in ſolutiõe quiti ſic dicit. q̃uis omne
accidens in quantum huiuſmõi ſit ſubſtantia ignobi
li⁹ tñ aliq̃ accidẽs quãtuz ad aliq̃d pōt eē ſba digm⁹

Ayuntamiento de Madrid

accidēs eni pōt ꝛsiderari dupliciter. vno mō scōs q̄ ī
heret subiecto ex quo hz rōnē accidentis. ⁊ sic omne
accidēs ē idignius substantia. alio mō pōt ꝛsiderari ī
ordine ad aliqd extra ⁊ sic aliquod accidēs pōt eē sub
stantia nobili ꝛ iquantū p ipsum aliqua substātia ꝛiun
git nobiliori se ⁊ hoc mō beatitudo creata ⁊ grā ⁊ bi⁹ lūt
aliqd nobili⁹ nā aie cui inherent. Est etiā alia cōside
ratio scōm quā oē accidēs sub a nobili⁹ ē inquantum
.s. substātia ꝛpaē ad accidēs sibi inherens vt potētia
ad actū. hec ille. Et sīlia dicit in multis locis. ex qbus
ps q̄ opatio creata quā dicim⁹ eē formalē beatitudinez
et hoc ꝛplectiue formaliter beatificat. q2 iūgit deo tā
q̄ obiecto. ⁊ sic p̄dicta. 4. regrūt ad formalē beatitudi
nem nature create nec alterum illoꝝ sufficit sine reli
quis trib⁹. ¶ Ad p̄m scoti ꝯ 2m conclusiouē dr q̄ fun
datur in falso. supponit eni q. s. tho. opinet q̄ opatio
beatifica quantū ad substantiā mensuret euo et q̄tū ad
suam perfectionē vel formam mensuret eternitate.
hoc aūt scūs tho. nūq̄ fōniatur ⁊ ideo ar⁹ non pcedit
Uerūtū scūs tho. pōit q̄ eē angeli vel aie rōnalis mē
suraē euo ⁊ eoꝝ essentia vel substātia mēsuraē ipso nē
eui. opatio aūt beatifica mensuraē eternitate non q̄si mē
sura adequata sz p quādā pticipationē. vñ si ꝯ hoc itē
dat arguēs ꝛcludere dr ad ar⁹ negādo aīs tāq̄ oino
falsum. q2 nullū accīs ē. ppe loquēdo mutabile ⁊ tñ sb
iectū ei⁹ ē mutabile potissime ī. ppofito substantia an
geli multiplicē mutabil ē vt pote subm diuersaꝝ mu
tationū existēs scōs cogitatōis volitōes. sz opatio bea
tifica dr immutabil ⁊ tripliciter. tū q2 cū sit act⁹ secund⁹ et
nihil bñs de potētia passiua nō pōt esse subm motus
aut mutatōis. tū scōm q2 p nulli⁹ creature e solā vel pnci
palem potentiā pōt incipe aut desinere augeri vel mi
nui itēdi aut remitti aut quomōlibz variari. tū 3m q2 ē
opatio difformis quidez ꝛ supnālis ⁊ pticipatio diuine
opatōis ⁊ diuīe immutabilitatis ⁊ diuine sīstatis. ⁊ ad b⁹
faciūt verba scī tho. pñti distin. q. i. arti. 2. q. 3. in solu
tione tertij vbi sic dicit. eternitas nō ē cōicabil bol ita
q̄ sit ei⁹ mensura adeq̄ta vel aliqu⁹ qd in ipso ē. pōt tñ
boi cōicari scōm quādā pticipationē vt sicut bō sit pti
ceps diuine opatōis in videdo deū ita sit particeps
eternitatis quia diuina operatio mensuratur. ⁊ sic ip
sa eius opatio dicitur vita eterna. hec ille. ¶ Ad scōs
patet per predicta quia pcedit de eterno p essentiam
⁊ non de eterno p pticipationē. Ad hoc eni q̄ aliquid
possit dici eternū p pticipationē non regrit carentia
oimoda potētie nō essendi ī sz sufficit imutabilitas sur
p̄dicta. ¶ Ad 3m dr q̄ p. batio ꝛclusionis bñ itelle
cta vz q2 nō solū stat ī hoc q̄ est aliqd ip̄ꝛducibile a
creatura sz vltra hoc q2 ē quedā pticipatio diuine vi
te diuine beatitudinis diuine opationis ⁊ immutabili
tatis. ¶ Ad 4m dr q̄ maioꝝ ē mānifeste falsa ⁊ erronea
vñ scūs tho. vbi s in solutione q̄rti argumēti sic dicit
vita eterna q̄ a sāctis bēbit dr scōm pticipationē eter
nitatis non solum quantuꝫ ad defectum finis. p quez
modū etiam dānatorum pena dicitur eterna sz vltra
rius quantum ad remotionem omnis mutationis. nō
solum in acti q̄ etiam euū includit sz etiam in poten
tia quia sancti ex hoc q̄ deo adherebunt stabiliter ⁊
ex diuino munere consequūtur vt scz transmutari nō
possint quod deus habet ex natura ratione cuius di
citur eter⁹ hec ille. Et ad. pbationez maioris rñdet
.s. t. pma pte. q. x. art. 3. i solu⁹ icdi vbi sic dicit. ignis
inferni dicit eternus. pter interminabilitatē nīs. ē tñ in
penis coꝝ trāsmutatio scōm illud iob. 24. ad nimium

caloꝛē trāsibūt ab aquis niuiuz. vñ in inferno nō ē ha
eternitas sed magis tempus vnde illud ps. Erit tem
pus coꝝ in secula. hec ille. Ad argumētum ꝛtra ꝛcnr
sionem patet solutio per predicta. Et hec de q̄stione
sufficiant de qua benedictus deus amen.

Uterius circa eam

Ud distictōz q̄rit vtrū beatitudo vltia
bois ꝛsistat essētialr ī actu intellect⁹.
Et arguit q̄ nō. q2 beatitudo vltia bo
minis consistit in perfecta coniuncti
one hominis ad deum. sed perfectius homo deo con
iungitur p volūtatez q̄ per intellectū. vñ dicit hugo
de sancto victore in alio capīo ecclīas⁹ hierarchie sup
illud mobile ⁊ acutū. tē. dilectio supeminet sciētie et
maioꝝ ē intelligētia. plus eni deus diligitur q̄ intelli
gatur. intrat dilectio vbi sciētia foris ē. ergo beatitu
do magis ꝛsistit in dilectiōe q̄ in cognitiōe ⁊ ī volūta
te q̄ in intellectu. ¶ In opp⁹ arguitur. q2 Jo. 17. dicit
hec ē vita eterna vt cognoscāt te vm deū ⁊ quē misi
sti iesū christū. sz vita eterna ē beatitudo. ipa g⁹ beatitudo
ī cognitiōe ꝛsistit. ¶ In hac q̄one erūt tres arti. in p̄ po
nent ꝛclusiōes. in 2o obiectiones. in 3o solutiōes.

¶ Quantū ad primū articulum sit prima ꝛclusio. q̄ vltia bo
minis felicitas vel beatitudo nō ꝛsistit essentialiter in
aliquo actu voluntatis. hāc pōit scūs tho. pñti distī⁹.
.q. i. ar. i. in solutiōe scōe. q. vbi sic dicit. beatitudinem
eē in volūtate pōt intelligi duplicīt. vno mō ita q̄ sit
voluntatis obiectū. ⁊ sic beatitudo cū sit vltim⁹ finis
⁊ ex fine ē rō boni q̄ ē volūtatis obiectū oportet po⁹
nere beatitudinē eē in voluntate. Alio mō ita q̄ sit ali
quis actus volūtatis ⁊ sic beatitudo in volūtate eē nō
pōt. beatitudo eni vltimū finē bois importat. finis āt
vltimus bois duplicīt pōt accipi. vnus in ipso ⁊ alius
extra ipsū. in ipso sicut opatio rei dr eē finis eius cum
ois res sit p̄ꝛopter suā opationē. finis vo extra ipsū est
illud ad q̄ p suam opationez ptingit. nō aūt quelibet
opatio pōt dici finis. sed illa que fini exteriori primo
ꝛiūgit. ⁊ hoc dico q̄ si res finē extra se bēt. tunc enim oꝝ
q̄ finis exterior sit q̄si vltimus ⁊ finis interior qui est
operatio sit ad illū ordiat⁹. sicut videmus q̄ res natu
rales p opationes quas hūt pertingūt scōm assimilati
onē quādaꝫ ad diuinā bonitatē que ē eaꝝ exterior fis.
nō est autē possibile vt ipse voluntatis actus sit vltim⁹
finis alicuius. q2 cū obiectū volūtatis sit finis hoc ipz
q̄ est velle. ⁊ quilibet alius actus volūtatis nihil aliū
est q̄ ordinari aliqd ad aliud. vñ p̄ꝛsupponit alium fi
nē ⁊ iō si ipsū velle dicat eē volitū oportet p̄ꝛsuppo
nere aīs hoc aliquid eē volitū. nō enim pōt ibi intelli
gi in aliqua pō reflexio super actū suū nisi actu suo in
quē fit reflexio. p̄ius ē minato p obiectū. pp̄iuz qd sit
aliud ab ipso actu potētie aīs actus illū potētie opor
teret in infinitū procedere. si enim intellect⁹ intelligit
se intelligere oportet q̄ intelligat se intelligere aliqd
Et si dicas q̄ intelligit se intelligere hoc qd ē se intel
ligere adhuc oportebit aliud ponere. ⁊ sic in infinitum
patet ergo q̄ ipsum intelligere nō pōt eē p̄mū obm
intellectus. ⁊ eadem rōne nec ipsum velle pōt eē p̄mū
obm voluntatis. cū q̄ p̄mū obiectum voluntatis sit
finis vltim⁹ ipossibile ē q̄ aliqs act⁹ volūtatis sit vlti
m⁹ finis volūtatis. nec ēt pōt dici q̄ assecutio finis ex
tiorū sit p actū volūtatis immediate. ī intelligīt. n. act⁹ volū
tatis aīs executionē finis ut mot⁹ qdā in finē. p⁹ assecu

Ayuntamiento de Madrid

tionē ꝯo vt getatio q̃dã i fine. ñ pót aũt eẽ q̃ volũtas
nũc getek in fine in quẽ ꝓius tendebat nisi q̃ volens
alio mõ se hz ad finẽ q̃ ꝓius vel econtra. illud ergo q̃
facit volũtatẽ boc mõ se bñe ad finẽ vt volũtas gete
tur in ipso ẽ vltim⁹ finis interior q̃ p̃ oiungit exterioꝛi
fini sicut si alicui⁹ finis exterior sit pecũia finis iterior
erit possessio pecũie p quã bõ sic se hz ad pecuniaꝫ vt
voluntas in ea getek. cũ ergo vltim⁹ finis q̃si exterior
humane volũtatis sit de⁹ nõ pót eẽ q̃ aliqs actus vo
luntatis sit interior finis sed ille act⁹ erit vltim⁹ finis i
terior q̃ p̃ hoc mõ se hẽbit bõ ad deũ vt voluntas ge
tek in ipso. hoc aũt ẽ visio dei scõm inte⁹ q̃ p hanc fit
quasi qdẽ ꝯtact⁹ dei ad intellectũ. cũ oẽ cognitũ sit in
cognoscẽte scdz q̃ cognoscit. sicut etiã co:pal tact⁹ ad
delectabile co:poreũ inducit getationẽ affectus ꝛ iõ
vltim⁹ finis bois ẽ i actu intellect⁹ ꝛ ita britudo q̃ est vl
timus finis bois i intellectu ꝯsistit. ꝛtã illud qõ ẽ ex pte
volũtatis. s. getatio ipius i fine qõ pót dici delectatio
ẽ q̃i formaliter ꝓlẽs rõnẽ britudinis sicut supueniẽs
vitioni i qua substantia britudinis ꝯsistit vt sic volun
tari attribuat p̃ britudo ad finẽ scõm q̃ assecutionez
finis appetit ꝛ vltia scõm q̃ in fine iã assecuto getat.
hec ille. Eãdem ꝯclusionẽ cũ sili, pbatõe pót ꝓma 2ᵃ
q.3.arti.4.d.ad britudinẽ duo requirũt vnũ qõ ẽ eẽn
tia britudinis. Aliud qõ ẽ quasi p se accidens eius. scz
delectatio ei adiũcta. dico ergo q̃ q̃ ãtez ad illõ qõ ẽ
essentialiter britudo ipsa ipossible ẽ q̃ ꝓsistat i actu vo
luntatis. manifestũ ẽ enim q̃ britudo ẽ ꝓsecutio finis
vltimi. ꝯsecutio aũt finis nõ cõsistit in ipso actu volũ
tatis. volũtas enim ferẽ in finẽ ꝛ ab eo finẽ cũ ipsũ desi
derat ꝛ pñtẽ cũ in ipo regescẽs delectat. Manifestũ
ẽ aũt q̃ ipsũ desideriũ finis ñ ẽ ꝯsecutio finis sz ẽ mo
tus ad finẽ. delectatio aũt adueniẽt volũtati er hoc q̃
finis ẽ pñs ñ ãt ecõuerso er hoc aliqd fit pñs q̃ volũtas
delectat in ipso. opz ergo aliqd aliud eẽ q̃ actũ volũ
tatis p qõ ipse finis sit pñs voluntati ꝛ hoc manifeste
apparet circa fines sensibiles. Si enim ꝯsequi pecuniã
eẽt p actũ volũtatis stati a p̃ncipio cupidus ꝯsecutus
eẽt pecuniam q̃ vult eã bñe. sz a p̃ncipio qdẽ ẽ absens
ei. ꝯsequi aũt ipsam p hoc q̃ manu eam apphendit
vel aliquo hi⁹. ꝛ tũc iã delectat in pecunia bita, sic g⁹
ꝛ circa intelligibile finẽ ꝯtigit nã a p̃ncipio volumus
ꝯsequi finẽ intellectualẽ. ꝯsequimur aũt ipsum p hoc
q̃ fit pñs nobis per actũ intellect⁹ ꝛ tũc volũtas dele
ctata cõgescit in fine iã adepto. sic g⁹ essẽtia britudinis i
actu itellect⁹ ꝯsistit sz ad volũtatẽ prier delectatio bri
tudinẽ ꝯnis scõm q̃ dicit augusti. r. cõfessionũ q̃ britu
do ẽ gauduũ de vitate q̃. r. ipsum gauduũ ẽ ꝯsũmatio
britudis. hec ille. ¶ Jtẽ 3⁹ ꝯ gentiles cap⁹. 25. pbat. 8.
rõnibus q̃ nullus actus voluntatis ẽ essentialiter ipa
britudo ꝛ inter ceteras arguit sic 4.ᵃ loco. si aliqs act⁹
voluntatis eẽt ipsa felicitas hic actus eẽt aut desidera
re aut amare aut delectari. impossibile ẽ aũt q̃ deside
rare sit vltim⁹ finis. ẽ enim desideriũ scõm q̃ volũtas
tendit in id qõ nõdũ hz. hoc aũt Jriaẽ rõni vltimi finis
amare etiã nõ pót eẽ vltim⁹ finis. amaẽ enim bonũ ñ, so
lum q̃si bñ sed etiã q̃si non bñ. ex amore enim ẽ q̃ nõ ha
bitum desiderio querat ꝛ si amor iã biti pfectior fit b⁹
cãẽ ex hoc q̃ bonũ amatũ bñ. aliud ergo ẽ bñe bonuz
qõ ẽ finis q̃ amare. Silr aũt nec delectatio ẽ finis. ipz
enim bñe bonũ ẽ cã delectationis vel dũ bonũ nunc hi
tum sentimus vel dum ꝓius habitum memoramur
vel dũ in futuro habẽdũ speramus. non est ergo dele
ctatio vltimus finis. nullus ergo actus voluntatis po
test eẽ substantialiẽ ipsa felicitas. hec ille. Ex quibus
oib⁹ pz multiplex rõ i forma p ꝯclusiõe. ¶ 2ᵃ ꝯclusio 2.
ẽ q̃ vltima felicitas bois ꝯsistit essentialr in actu i cel
lectus. hec ꝯclusio pz per supradicta. Et vlteri⁹ pba
tur ex dictis. s. r. 3⁹ ꝯ gen. vbi supra. arguit. n. sic. cũ bri
tudo sit ꝓpium bonũ intellectualẽ nõ opz q̃ secũdũ id
intellectuali nature ꝯueniat q̃ ẽ sibi ꝓpium. appetitus
aũt nõ ẽ ꝓpũ intellectual nature sz oib⁹ reb⁹ iest. lz sit
diuersimode in diuersis q̃ tñ diuersitas ꝓcedit ex hⁿ
q̃ res diuersimode se bñt ad cognitionẽ. q̃ enim oio co
gnitione carẽt bñt appetitũ naturalẽ tñ. q̃ vo bñt co
gnitionẽ sensitiuã ꝛ appetitũ ꝓportionabilẽ cogniti
oni bñt. s. sensualitatẽ. q̃ vero bñt cognitionẽ intellec
tiuã bñt appetitũ q̃ dr voluntas. volũtas ergo scõm
q̃ ẽ appetit⁹ nõ ẽ ꝓpũ intellectual nature sz solũ scdz
q̃ ab intellectu depẽdet. Jntellect⁹ autẽ scõm se ꝓpius
iest intellectuali nature. britudo g⁹ vltꝛ felicitas in actu
itellectus ꝯsistit substãtialiter ꝛ p̃ncipialiẽ magis q̃ i
actu voluntatis. Jtẽ si alicui⁹ rei sit aliqua res exterior
finis illa ei⁹ opatio diceẽ etiã finis vltim⁹ p quã ꝓmo
ꝯsequitur rez illã sicut bis quib⁹ pecũia ẽ finis. Dicit
etiã possidere pecuniã finis. nõ aũt amare nec ꝯcupi
scere, finis aũt vltim⁹ iube intellectual de⁹ ẽ. illa ergo
operatio bois ẽ substãtialiẽ britudo vltꝛ felicitas p quã
p attigit ad deũ, bi⁹ aũt ẽ intelligere nã velle non pos
sum⁹ qõ non intelligim⁹. ẽ ergo vltia felicitas boi i co
gnoscẽdo deũ p intellectum substãtialiẽ nõ i actu vo
lũtatis. hec ille. Ex qb⁹ pz multiplex rõ in forma p
ꝯclusione. ¶ 3ᵃ conclusio ẽ q̃ vltima felicitas bois nõ
ꝯsistit in opatõe intellect⁹ practici sz speculatiu. hãc
ponit scũs tho. ꝓma 2ᵃ. q.3.articulo. ꝯ. vbi sic dicit. bri
tudo magis ꝯsistit in opatione itellect⁹ speculatiui q̃z
practici qõ pz ex trib⁹ p qdẽ ex hoc q̃ si britudo ẽ bo
minis opatio opz q̃ sit optia opatio bois. optia autez
opatio bois ẽ illa q̃ est optie potẽtie respectu optimi
obi. optima aũt potẽtia ẽ intellectus cuius obm optimũ ẽ bonũ diuinũ. qõ qdẽ nõ est obm intellect⁹ practi
ci sz speculatiui. vñ in tali opatione. s. ꝯtẽplatione di
uinez marie ꝯsistit britudo. ꝛ q̃ vniꝯsq̃ videẽt esse
illud qõ est optimũ in eo vt dr. 9. ꝛ. r. metaphysice iõ
talis opatio ẽ marie. ꝓpa homi ꝛ marie delectabilis.
¶ 2ᵃ apparet idẽ ex hⁿ q̃ ꝯtẽplatio marie queriẽ ꝓpẽ
se ipsam. act⁹ aũt intellectus practici non queriẽ ꝓpẽ
se ipsum sz ꝓpter actionẽ. iple etiam actiones ordian
tur ad aliquẽ finem. vnde manifestũ ẽ q̃ vltim⁹ finis
non pót ꝯsistere in vita actiua q̃ ꝓtinet ad intellectuz
practicũ. ¶ 3ᵃ idẽ apparet ex hoc q̃ i vita ꝯtẽplatiua
hõ coicat cũ supiorib⁹. s. cũ deo ꝛ ãgel. g⁹ p britudiez
assimilat. sed in bis que pertinẽt ad vitã actiuã ẽt alia
aĩalia cũ hoie aliqualiẽ coicãt licz impfecte ꝛ iõ vltia ꝛ
perfecta beatitudo que expectat i vita futura tota cõ
sistit i ꝯtemplatione. beatitudo aũt impfecta qual hic
bẽri pót. p̃ quidẽ ꝛ p̃ncipaliter ꝯsistit in ꝯtemplatiõe.
scdario vo in opatione intellectus practici ordinantis
actiones ꝛ passiones humanas vt dicit in. 10. ethi. hec
ille. Eandẽ ꝯclusionẽ ponit cũ similib⁹, pbationibus
priti. dis. q.1.ar.1.in solutiõe tertie qõnis. Ex quibus
pz multiplex rõ i forma, p ꝯclusiõe. et i hⁿ ꝓma ar. ẽminat.

¶ Quantũ ad secũdũ articulũ arguendũ est ꝯtra ꝯclusiones
ꝛ quidem ꝯtra primã arguit Scotus, pbando q̃ bea
titudo p̃ncipaliẽ ꝯsistit in actu voluntatis pluꝯq̃ in
actu intellectus. q̃z finis extra est simplr optimũ ꝛ sũ
me volendũ. ergo inter ea que sunt ad ipsumq̃ ẽ sibi

Ayuntamiento de Madrid

ĩmediatius ⁊ magis ĩmediate tendit in ipsũ vt ĩ finẽ vltimũ est p̃z.Ipalius in beatitudine formali. ⁊ magis finis intra. sed actus voluntatis ĩmediatius tendit in deũ vt in finem vltimũ cũ finis vltimus in q̃stũ hꝰ sit, ꝓprium obiectuꝫ voluntatis ⁊ ipsius velle. gꝰ ⁊c. maior probatur. illud enim est magis volendũ volũtate libera qd appetitui naturali ẽ magis appetẽduꝫ naturaliter. sed huꝰmõi ẽ qd est ,ppinquꝰ vltimo fini qui simplicĩ maxĩe appetit naturaliter. ¶ 2°. q. voluntas põt velle suum actũ sicut intellectus intelligẽs suũ actũ. aut gꝰ vult suũ actum ,ppter intelligere aut eõtra aut neutrum ꝓpter alterũ. ⁊ loquor de velle ordinato. non ꝑmũ. qa fm anselmũ 2° cur deus homo .ca. p. ordo peruersus est velle amare vt intelligeret nec 3ᵐ. q. in ordinatis per se ad eundem finem est aliquis ordo inter se tãq̃ ad finẽ sub fine. gꝰ 2ᵐ ⁊ bꝰ vult ansel. ¶ 3° si beatitudo sit sũme volenda gꝰ illud ẽ maxime beatitudo intra qd inter intrinseca ẽ sũme volẽdũ. sz huiusmõi ẽ aliquod velle. plus enim appetit voluntas perfectionẽ sui in fine vltimo q̃ perfectionem ⁊ hoc recte loquẽdo de appetere libiori sicut naturaliter plus appetit appetitu naturali. ¶ 4°. q. perfectissimus habitus voluntatis in via perficit eam secũdũ capacitatẽ quã habz p̃ro tũc. ergo si ille ẽ nobilior quocũq; habitu intellectus capacitas voluntatis p̃ro via ẽ maior vel aliquid maius q̃ capacitas intellect. ergo ⁊ p̃ro patria q. vel est eadẽ capacitas hic ⁊ ibi loquẽdo de capacitate remota que est scõm gradum nẽ capacitatis vel illa cõfridet ibi ,ppoꝛtõabilĩ isti hic loquendo de capacitate propinqua. quia prima capacitas nõ potest saciari nisi per aliquid ,ppoꝛtionabilĩ ꝑficiens eam. ergo nõ nisi per nobilius si illa est aliqd nobilius. ¶ 5°. q. si nullꝰ actus voluntatis esset essencialiter beatitudo vel de essentia beatitudinis. ergo deus posset separe oẽ gaudium ⁊ delectationem a beatitudine. ⁊ sic aliquis posset eẽ beatus ⁊ nõ gauderet. nec cõplaceret sibi in illa qd videtur absurdũ. Confirmatur. quia perfectius est aliquid si de essentia eius sit aliqũa perfectio sive qñ includit essẽtialiter aliquã perfectionẽ q̃ si nõ esset nisi concomitãs, sed de rõne beatitudinis est q̃ sit perfectio maxima. magis autez esset perfecta si de ratiõe eius esset delectatio. ¶ 6° q. pena essentialiter est tristicia. gꝰ ꝑmũ erit essẽtialĩ gaudium. aliꝫ patz quia oẽm actũ volũtaris volũtas elicit voluntarie ⁊ delectabiliẽ ⁊ nihil tale potest ei eẽ pẽale q. ois actus p̃cẽ tristicia ẽ voluntarius ⁊ delectabilis reflectendo se sup actum. sicut enim volens ⁊ volo me velle ita nolens volo me nolle. sed nullum voluntariũ videt eẽ penale. ergo beatitudo essentialiter ⁊ formaliter non vꝫ esse nisi gaudiũ ⁊ delectatio sive actus delectabil. ¶ Confirmatur q. malum qd ẽ ibonestum pertiet ad penã p se. ergo oẽ bonũ honestũ p se pertinet ad p̃remiũ. ⁊ malũ pene per se pertinet ad tristiciã sicut bonũ comodi ad gaudiũ. hoc enim ẽ volũtariuꝫ ⁊ delectabile sicut aliud est inuolũtarium ⁊ tristabile ergo ꝑmiũ essẽtialiter includit gaudiũ ⁊ delectationẽ hec scot. in forma. ¶ Contra eandem ꝛclusionẽ arguit alq vt recitat. p. de. p. p̃ sic. illa potẽtia q̃ essentialiẽ pertinet ad imaginẽ dei ẽ q̃ eiꝰ capax ⁊ pticeps beatitudinis esse põt sz volũtas ẽ eẽntialiter ps imagis gꝰ ⁊c. si dicaẽ q. maior. p̃z instãtiam ĩ intellectu agente q̃ ẽ ps imagis nec tñ p̃z actũ ĩ beatitudine. Dicendus q. maior ,ppositio itelligiẽ de potẽtia passiua cũ beatificari sit pati ⁊ recipere. 2° sic ois actus p quẽ ĩmediate ⁊ pfecte attingiẽ obiectum beatificũ sub rõne qua est beatificũ ẽ essẽtialiter beatificus. sed actꝰ voluntatis ẽ bꝰ ergo ⁊c. maior p̃z duplicĩẽ ꝑmo q. finis q̃ essentialiter ẽ actus quo ĩmediate bꝰ finis gra cuius. dico aũt ĩmediate q. ppẽ hoc in actu reflexo nõ põt esse beatitudo q. nõ attingit obm beatificũ ĩmediate sed mediãte actu recto. 2° pbatur eadẽ maior q. sicut ois actus qui ĩmediate attigit visibile obm inquantũ est visibile est essentialĩ ⁊ formaliter visio sic ois actus qui attingit ĩmediate obꝫ beatificuꝫ vt ẽ beatificũ obiue ẽ essentialiter ⁊ formaliter beatitudo subie. Et si dicaẽ ad hãc maiorẽ q. vã est quãdo attigit obm nõdũ bitũ sed hic ẽ iam bitum p actũ intellectus ideo ⁊c. Dicẽdũ q. nõ est bitũ oi mõ q̃ bẽ põt ĩmediate qd requirit ad verã beatitudinẽ nec oportet addere p̃ q. si visio inter rũpeẽ ⁊ postea videreẽ sicẽ fuit in paulo ita eẽt beatifica 2ª visio sicut ꝑma. vnde visio nõ bꝫ rõne beatitudinis q. ꝑma alias cognitio vie esset beatifica sz q. ĩmediata. Et si dicaẽ q. illa ꝑmitas et posteriꝛitas q̃ fuit ĩ paulo accidẽtalĩ accipiaẽ scõz illos qui dicũt q. beatitudo augeẽ intensiue in resurr. ⁊ q. intensio fit p generatõez ⁊ corruptionẽ. tũc enim per se visio post resurrectionẽ ꝑsuppõit visionẽ añ nec tñ ẽ minꝰ beatifica scõm eosdẽ. minor p̃z. f. q. actus uolũtatis in p̃ria ĩmediate ferẽ in deũ sub rõne q̃ obm beatificũ q. deꝰ ẽ obm beatificũ sub rõne q̃ ẽ ois boni bonum ⁊ sũmũ bonũ. uolũtas aũt ĩ p̃ria ẽ pfectissima nõ ẽãt potentia pfectissima nisi qñ ĩmediate ĩ obꝫ suo iuẽit rõnẽ ois sui bõi. cũ aũt eiꝰ obiectũ sit bonũ ĩ cõi non ẽ pfecta nisi attigat sũmũ bonũ ĩ rõne ois bõi. Itẽ actꝰ itellectꝰ nihil põit circa obꝫ ergo sicut inuenit obꝫ beatificũ sic simpler ⁊ ĩmediatũ repñtat ipsũ volũtati. 3° sic potẽtia q̃ bꝫ actũ essẽtialẽ merito bꝫ actũ essẽtialẽ in p̃remio. sz volũtas ẽ bꝰ. ergo ⁊c. Maior p̃z q. si albũ ĩq̃ᵐ albũ ⁊ p se disgregat hoc ẽ p albedinẽ q̃ ẽ albũ. sz merens iquãtũ merens vel saltẽ p se ꝑmiaẽ rõne meriti q. ꝑueit oi ⁊ p se ꝛz nõ soli cũ aliq̃ sint bẽ sine merito sicut etiã ignis p se ẽ calidꝰ q̃ ignis aliq̃ nõ ignis sit calidus vel p se ut acr vel p accidẽs vt aqua. ergo merẽs ꝛz ꝑmiari fm illõ ⁊ p illõ p qd ⁊ scõz q. meruit ⁊ p̃ rõne põ q̃ bũlt eẽntialiẽ actũ ĩ merito bẽ ꝛz actũ essẽtialẽ ĩ ꝑmio. dico ãt potẽtia q. secꝰ ẽ de bitũ. n. aliq̃ bitꝰ q. bũit eẽtialĩ actũ ĩ merito sicut fides q. sine fide ipossibile ẽ placere q. tñ nõ ꝛz actũ ĩ p̃ria q. nõ manet sed potentia ibi manet. Dico aũt q. bũit formaliter ⁊ subie nõ qõ in alio efficit sicut intellectꝰ agẽs q. repugnat britudini essẽtiali q. efficiaẽ a põ creata sz ꝛz ẽci pi in ea. minor p̃z q. diligere deũ ẽ p essẽtiã actꝰ meritoriꝰ. nec ꝛcludit rõ gn alie potẽtie posse britificari vl accidẽtalĩ vel orgãice vel essẽtialiẽ vt intellectꝰ quia credere vl iudicare est de essentia meriti sicut eligere 4° quia potentia essẽtialiẽ libera ẽ essentialĩ beatificabil. sz volũtas ẽ bꝰ. gꝰ ⁊c. Maior p̃z q. opposita nata sũt fieri circa idẽ nõ p accidẽs sz p se. vnde cũ salus britudis ⁊ dãnatio miẽie sint opposita ⁊ nihil ẽ p se dãnabile dãnarõe pfecta. f. quo ad penã dãnũ ⁊ sẽ sũs nisi hũs vsũ liberi arbitrij. ergo nihil ẽ p se britificabile nisi hũs vsũ liberi arbitrij. q. aũt puuli britificaẽ est pauciorꝫ tẽ põ aũt p eẽntiã liꝰ p essẽtiã ẽ britificabil. sz voꝫ ẽ bꝰ scõz oẽs. ergo ⁊c. Si dicaẽ q. intellectꝰ agẽs est liber q. ĩmãlis ⁊ tñ nõ ẽ britificabil. Dñ cũ q. nõ eẽ ĩmãle ẽ liber. nec ois põ ĩmãl ẽ liꝰ essẽtialĩ. sz illa q̃ est sub mꝰ liberi nõ. ppẽ hoc q. ipsũ patiẽ sz p bꝰ q. actꝰ sũꝰ elicit vl ipat ẽ ĩ ptãte sua qõ ẽ ỏ ĩtellcũ possibili ⁊ volũtate nõ de agẽte q. penitus agit de necessitate

Ayuntamiento de Madrid

nē tamen cum etiam potentie organice ⁊ pure actiue vt vegetatiua brificentur in pria saltem accidēta liter toto corpore beatificato non est negādū quin intellectus agens beatificetur p accidens. q ⁊ actū naturalem ⁊ intellectu possibili mlto nobilius eliget q̄ in via. hec pe. ⁊ subdit q ista rōnes bene concludunt q actus voluntatis essentialiter est de essentia beatitudinis actiue q̄ est in patria consistens in dilectōne dei ⁊ primi qui est ciuitas ciuiū supernor ⁊ regnū dei non carens felicitate politica. ¶ Cōtra eandē conclusionem arguit alij vt recitat durandus primo q. beatitudo consistit in actu nobilissimo. sed actus voluntatis ē nobilior actu intellectu. ergo ⁊c. Maior p3 ex primo ethicor ⁊. x. mino. pbatur q. ille actus est nobilior i q̄ ⁊ scōm quē sum liberi q̄ iāe scōm quem non habemus libertatem. sed scōm actū voluntatis sum liberi non autem scōm actum intellectus qui necessitatur ab obiecto. ergo ⁊c. ¶ Scōo q. beatitudo cōsistit in operatōe q̄ elicitur a potentia perfecta p nobilissimū habitum. sed voluntas perficit nobiliori habitu q̄ intellectus. ergo in operatione voluntatis magis consistit beatido q̄ in operatione intellectus. Maior patz vbi supra. minor probatur quia nobilior habitus est charitas q̄ quicūq alius vt p3 per apostolum. i. cor. 13. charitas autem pficit voluntatez quare ⁊c. ¶ Tertio in operatione illius potentie consistit britudo p̄ncipalis que magis respicit obm sub ratione qua est beatificum. sed talis est voluntas magis intellectus quare ⁊c. Maior videtur manifesta q operationes rōnem sumunt ex obiectis. Minor pbatur q rō obiecti brifici est q sit sūmus bonū ⁊ perfectum. sed sub hac ratione voluntas potissime respicit suum obiectum cuz ratio boni sit ratio obiecti voluntatis. ¶ 4°. in illo actu consistit p̄ncipaliter beatitudo per quē perfectius intellectus vnitur deo. sed talis est actus volūtatis magis q̄ intellectus ergo ⁊c. Maior p3 q. beatitudo nostra consistit in vnione ad sūmū bonum. minor pbatur q. vnio anime cū deo inchoatur in visiōe sed consūmat̄ in delectatōe q̄ pertinet ad volūtatez. Et iterum dicit hugo de scō v. sup. 7. cap̄m cele. hierarchie q dilectio superminet scie ⁊ maior ē intelligentia plus enī diligit de q̄ intelligat ⁊ intrat dilectio vbi scia foris stat. Itē q̄ ō posterius generatione ē p̄ius perfectione. sed actus voluntatis ē posterior actu intellectus. ergo est perfectior. sed i pfectior actu p̄ncipali consistit beatitudo ergo ⁊c. ¶ Quito in optimo actu consistit bitudo sue felicitas. sed actus voluntatis ē melior actu intellectus. ergo ⁊c. maior nota ē sed minor pbat q. ille actus ē melior quo efficimur meliores. sed p actum voluntatis dicimur boni simpliciter loquendo ⁊ vn melior altero. secundum autem actū intellectus nullus dicitur bonus nec vnus melior alio loquendo simpliciter sed solum cum determinatione vt pote bonus clericus vel bi quare ⁊c. 2° quia ille actus ē melior cui oppositum ē peius. sz dilectioni dei opponitur odium dei quod est peius ignorantia vel infidelitate que opponitur cognitōni dei. ergo diligere deum est melius q̄ cognoscere ipsum. ⁊ sic p3 minor. sequitur ergo conclusio. ¶ Sexto pre respōdet merito. sed meritum magis consistit in actu voluntatis q̄ in actu intellectus. ergo ⁊ premiū ergo ⁊c. ¶ 7° si in actu voluntatis non consisteret britudo tūc vidēs deum ⁊ non delectatus in ipo esset brūs. hoc autem ē falsum ⁊c. añs p3 sed pbatur falsitas consequentis q si vidēs deum non delectaretur posset tristari q visio dei non excludit tristiciam nisi inferat delectationez. qui autem tristatur miser est. nam tristicia ē quedam miseria ⁊ sic idem simul esset brūs ⁊ miser q̄ō est impossibile. hec argumenta recitat durandus ⁊ sunt p maiori pte sumpta ex dictis henrici in suis quolibetis. ¶ Cōtra 2^m conclusionem ⁊ precedentem arguit scotus probando q bitudo non consistat formaliter nec essentialiter in vnica operatōe. primo q. bitudo consistit sil in actu intellectus ⁊ voluntatis q̄ō patz q. beatitudo consistit i pfcā vnione brificabilis cum deo hec autem ꝛcludit visionē scōm omnem potentiā fm quam nulla illa est vniuersalis deo. sed hi ē tam intellectus q̄ voluntas. q. sicut deus sub rōne qua est summum verū est imediatum obm intellectus ita sub ratione q̄ est sūmū bonum ē imediatum obm voluntatis. ergo ⁊c. ¶ 2° p quā virtutem aliquid moueť ad terminum p eandem quiescit in termio. sz tā p inte q̄ p voluntatez natura intellectualis moueť in deū. ergo p vtrāq potentiaz in ipso quiescit. sed britudo est pfecta quies nature intellectualis i deo ergo. ⁊c. ¶ 3° qui ad perfectionem alicui actu primo plura requirū ad perfectionem eiusdem in actu 2° plura requirunť. s. intellectus ⁊ voluntas q. esset sine alia non esset perfecta in actu primo. ergo ad pfectionem eius in actu 2° requirūtur multi actus scbi istis p̄mis corrīdentes ergo beatitudo que ē completissima perfectio naturе intellectualis in actu 2° requirit istos duos actus secundos. maior pbatur q. nata non potest esse pfecte quieta nisi q̄dlibz p se pertinens ad eius naturales pfectionem quietetur. Da enim q aliquod tale non quietetur. ergo natura non scōm quodlibet sui intrinsecū quietatur. ergo non perfecte. perfectio enim quietativa toti nature includit per se quietatōnez cuiuslibz actus p̄mi per se ptinētis ad ipsam naturam. ¶ Quarto q. augusti. dicit. iz. de trinitate q beatus est qui hz quicquid vult. sed non nisi recte vult homo vnam operationem sed plures quia si recte vult fruitionem recte vult visionē sine qua nō est fruitio. Si etiam recte vult visionem recte vult fruitionem q. scōm ansel. 2° cur deus homo. natura intellectualis ad hoc accepit intellectum ad discernendum bonum a malo vt per volūtatem bonum diligat ⁊ malum odiat. Item ex eadez auctoritate si per vnam operationem potest habere quicqd vult aut ergo per operationē volūtatis ⁊ tūc sequiť q descriptio ālis equaler isti. beatus est q vult quicquid vult q. habere est velle cum ois operatio voluntatis sit velle sed viator vult quicquid vult g°. ipse est hic beatus. Si aūt illud habere sit per actuz intellectus tunc sequitur q beatus est qui intelligit quicquid vult ⁊ tunc sequitur vt prius q vel viator est beatus q. intelligit quicqd vult vel oportet dicere q istud habere non consistit in solo actu voluntatis. nec solius intellectus nec in quacūq vnica operatōe ¶ Quito q. beatitudo consistit in operatione quacū q per quod brūs distinguitur a non beato per se. sed beatus per se distinguitur a non beato per actum intellectus q. beatus videt obiectum beatificuz nō aūt non beatus. distinguitur etiam per actum voluntatis q. sicē sint distincte ⁊ effectus. sed actus intellectus ē causa actus voluntatis q. ea posita ponitur ille actus ⁊ illa non posita non ponitur. ⁊ remota remoueť. hec scotus in forma. ¶ Contra tertiam conclusionem arguit. p. de. p. o. in patria sicut in via ē duplex felicitas

Ayuntamiento de Madrid

scilicet speculativa & practica cū quicquid perfectio/
nis est in via eminentius sit in pria. loquendo ergo de
felicitate contemp'ativa illa consistit in actu intellect'
non solum puro aut essentialiter imo totaliter ad quā
quicunq; actus voluntatis siue sit dilectio siue delcā/
tio aut fruitio non se habet essentialiē. imo nec ꝓsequē
ter nec accidentaliter. quia non potest aliquis act' vo
luntatis sequi intellectū pure speculativū. ille enī spe
culativus qui non dicit de psequibili aut fugibili nun
quā movet 3' de anima. Et inde est q' habitib' specu
lativis in intellectu nullus habitus confidet in volun
tate. sed solum habitibus intellectus practici sicut p'
rib' prudentie confidēt habitus moralis in appetitu
Cz' possumus loqui de beatitudine supernaturali a/
ctiva. & illa consistit in actu intellectus practici antece
denter sicut & omnis actus voluntatis & in actu volun
tatis essentialiter & in actu delectationis ꝓsequenī uel
scōm rem si differunt re. uel scōm rōnes si differūt ra
tione nīs. ciuitas enim ciuium supernoꝝ & eorum feli/
citas consistit in dilectiōe dei & sui et primi ordinata
qualem requirit illa. & sic potest dici beatitudo par'
regnū dei. sed p̄ncipalitas est penes voluntatem. ga
omnis cognitio practica ordinatur ad voluntatem si
cut ad finem quia finis practice est opus 2' metaphy
sice. Cz' si loquamur de beatitudine. put dicit status
aggregatū ex illa duplici felicitate sic consistit quidē
in actu vtriusq; essentialē. sed in actu intellectus prin
cipaliter. quia illud quod est minus in toto aggrega/
to est p̄ncipalius. hi' aūt est felicitas contemplativa
non activa cum ista sit ꝓpter illam fm pbm. vnde cū
beatitudo sit finis & non ad operationē sicut ad finem
hoc est differenter. quia beatitudo contemplativa ē
oīum actionū finis sui generis & aliorū. vnde est sim/
plr finis quo licet non sit finis gratia cuius. quia hoc ē
ipsum obiectum. sed beatitudo activa est finis actio/
num practicarū q̄z nō omniū simplr. immo ipsa ordi
nat ad contēplationē que sine illa posset turbari. dile
ctio ergo dei in pria licet non ordinet deum in aliud
tamē ipsamet ordinat in visionem sicut minus bonū
eiusdē subiecti ad aliud maius bonū eius. sed i hac de
ductione dubiū est q' beat tudo sūma non habet pri
tionē annexam sed beatudo minor. s. activa cuz tamē
dicat pbz. 9i. ꝓsideratio sapientie hz mirabiles delcā
tiones & purissimas & fortes. sed illud non est nisi me/
diante actu practico qui dictat deum esse summum
bonuz uel sūme amandū & bmōi. hec. p. Et subdit q'
quatuor rōnes 2' loco posite ꝓtra primā conclusionē
p̄bant illud quod dictū est de beatitudine practica. Et
in hoc scōs articulus terminatur.

Quantum ad tertium articulum

respondendum est obiectionib' supr̄ adictis. Et quidē ad p̄muz
scori ꝓtra primā conclusionē negē minor. nam actus
voluntatis non imediatius tendit in vltimū finem ex
tra. s. deum q̄z actus intellectus sed ecōtra. quia p̄ma
ꝓiunctio beati ad deum est per actū intellectus ita q'
illa ꝓiūctio est p̄or ordine nature q̄z p̄suppositā ab oī
bus alis & est p̄or causalitate. quia visio illa est causa
omniū aliarū ꝓiunctionū & est mensura aliarū quia q
intēsius videt intensius diligit & fruit deo. de hoc plu
ra dicta sunt in p̄batione p̄me cōclusionis. Ite sanct'
tho. p̄mo quolz. q. 19. sic dicit. felicitas siue beatitudo
consistit in operatiōe & non in habitu ut pbus probat
p̄ethi. vnde beatitudo bonis potest comparari ad
aliquā potētiā anime dupl'r. vno modo sicut obiectū
potentie. & sic beatitudo precēdit ꝓcurat ad volun
tatē. nominat enī beatitudo vltimū finē hominis & sū
mū bonū ipsi'. finis āt & bonū sūt oīm volūtatis. Alio
modo sicut actus ad potentiā & sic beatitudo originā
liter & substantialiē consistit in actu intellectus. forma
liter aūt & completive in actu voluntatis. quia impos
sibile est ipm actū voluntatis esse vltimū finē homis.
vltimus enī finis hominis est illud quod est p̄mo desi
deratū. nō aūt pōt esse q' p̄mo volitū sit actus volun'
tatis. p̄us enī est potentiā ad aliquod obiectū ferri q̄z
feraz super actum suū. p̄us enim intelligit actus ali/
cuius potentie q̄z reflexio eius sup actū illum. act' au
tem terminat ad obiectū. & ita quelz potētia p̄us ferē
ad obiectū q̄z ad actū suum. sicut visus p̄us videt co/
lorē q̄z homo videat se videre colorē. & ita etiā volun
tas p̄us vult aliqd bonū q̄z velit se velle. & sic act' vo
lūtatis nō pōt esse p̄mo volitū. & p̄ōs nec vltimus fi
nis. sed quotiēscūq; aliqd bonū exterius desideratuz
est vltim' finis. ille actus vt cē nobis q̄z finis iterior
quo p̄ ꝓfecte attingim' ad ipm sicut dicimus q' come
stio est finis & beatitudo eius que ponit finē suū cibū
& possessio eius que ponit finē suū pecuniā. finis autē
nostri desiderij deus est. vnde ille actus quo p̄mo cō/
iungimur ei ē originalr & substaliē nr̄a beatitudo. q̄z quia
illa opatio ꝓfectissima est & obiectū ꝓuenientissimū. iō
sequitur maxima delectatio que quidē decorat ipsaz
opationē & ꝓficit eam sicut pulchritudo suauitatez ut
dicit pbus. 5. ethi. vnde illa delectatio que volūtatis
est formaliē complet bitudinē. & ita beatitudis vtrie
origo est in visiōe. ꝓplenitū ho in fruitōe. hec ille. Si
vo dicatur q' actus intellectus nō tendit in deum sub
ratione finis vltimi & beatitudinis sed sub rōne veri.
actus autem voluntatis tendit in deum sub ratione
vltimi finis & bitudinis et sūmi boni. ergo ꝛc. Dr q'
hoc nō obstat. ex istis enī bene ꝓcludiē q' vltim' finis
& bitudo & summū bonū inquantū hi' sunt obiectuz
volūtatis potius q̄z intellect' q̄z ꝓcedit. sed non sequi
tur q' sint eius actus sed potius intellectus. quia iter
bona formalr inherentia creature visio dr esse sūmū
bonū & vltim' finis inior & formalr bitudo.. Ex h'
enī q' act' volūtatis tendit in bitudinē & vltimū finē
& summū bonū arguit ut pz er dictis q' nullus actus
voluntatis est vltimus finis nec beatitudo nec sūmuz
bonū. Sciendū tñ est. p intellectu amplioꝝ dictorū
q' cum dr q' intellect' uel actus eius non ferē in deuz
sub rōne boni uel finis uel inquantū est obiectum bea
tificū q̄z solū sub rōne veri uel inquantum est p̄mū bo
num uel p̄ma bitas & hi'. Tales locutiōes p̄ut dupl'r
intelligi & duplicē habere sensum. si enī p tales locuti
ones intelligaz q' rō boni uel finis aut beatitudinis si
se bēat ad actum intellectus ut ēminās nec ut moues
falsum est quia intellectus p̄ius natura & causalitate
attingit in deo rōnez boni & finis & obiecti beatifici q̄z
voluntas. imo volūtas p actū suum talia non attinge
ret nisi quia p̄us attincta sunt per intellectū & ostensa
voluntati. Si autem intelligatur q' tales rōnes se ha
bent ad actuz intellectus ut terminātes sed nō ut mo
uentes. verz est quia formalr rō & motiua ad actū intel
lectus est rō veri. sed quelibet alia rō obiecti pōt esse
mālis & terminativa actus intellectus. & sic bonus est
obiectuz mālē intellectus sed verū formale. & per op
positum de actu voluntatis ad quē verū se potest ha
bere in rōne terminātis & obiecti materialr q̄z bonū sit

Ayuntamiento de Madrid

obiectum voluntatis motiuũ ⁊ formale. Sic ergo p3
q⁹ intellectus ꝓius ⁊ ĩmediatius ferr̃ in obiectum bea
tificum sub quacũq; rõne con ideratur q̃ voluntas
lz voluntas feraĩ in ipsum formalius. sed hoc non con
cludit aliquid ⁊tra ꝓdicta. Ulterius ciendũ q⁹ lz rõ
summi boni ⁊ vltimi finis sit cõis rõ obiecti beatifici
ut beatificũ est. ⁊ isto modo formalius respiciat volũ
tatẽ uũ rõ ꝓmi veri ⁊ ꝓme veritatis est spãlis rõ obie
cti beatifici ut beatificũ est. ⁊ isto modo formalius re
spicit intellectum. vnde august. in. io. ꝛsessionũ di. bea
titudo est gaudiũ de veritate qne deus est. Et q̃ bus
patet q⁹ obiectũ beatificũ ꝑncipalius ⁊ ĩmediatius ⁊
ꝓius multipliciꝓ ꝓxitate respicit intellectũ q̃ volunta
tem. ¶ Ad 2ᵐ dr q⁹ lz voluntas beati uel viatoris ꝛdi
nata velit aliquos actus intellectus ,ꝑter dilectio
nem dei nõ tũ illum actũ intellectus q est visio dei. ĩ
mo omnes actus ,ꝑprios ⁊ aliaꝝ potentiaruꝝ ꝛdinat
in visionẽ dei sicut in finem inquantũ omnes alq̃ sunt
dispositini aut inductini aut ꝛseruatiui aut pfectiui il
lius visionis. De hoc scũs tho. 3. ꝛtra gen. ca. 25. sic dic
nõ oportet q⁹ omne illud quo res cum 3ᵒ perficiꝯ fit fi
nis illius rei. Est enim aliquid pfectio alicuius duplr
vno modo ut habentis iaꝝ speciem. Alio modo ut ad
spẽm habendã sicut perfectio domus scõm q⁹ iaꝝ ha
bet spẽm est illud ad quod spẽs domus ꝛdinat. s. ha
bitrio. nõ enim domus fiet nisi ,ꝑter hoc. vnde ⁊ in
diffinitiõe domus oportet hoc poni si debeat diffini
esse pfecta. pfectio vo ad spẽm domus est ⁊ illud qõ
ꝛdinat ad spẽm ꝛstituendã sicut ꝑncipia substantia
lia illius q̃ illud qõ ꝛdinat ad spẽi ꝛseruationẽ sicut
opediacula que fiũt ad sustẽtationẽ domus q̃ etiam
illa que faciunt ad hoc q⁹ vsus domus fit ꝛueniẽriꝛ
sicut pulchritudo domus. illud ergo quod est pfectio
rei scõm q⁹ iam habet spẽm est finis ipsius. ut finis do
mus est habitatio ⁊ sicꝛ ,ꝑpria operatio rei cuiuslibet
que est q̃si vsus eius est finis ipsius. pfectiões aũt que
sunt rei ad spẽm nõ sunt finis rei. imo res est finis ipa
rum. materia enĩ ⁊ forma sunt ,ꝑter spẽm. lz enĩ forma
sit finis generatiõis nõ tũ est finis generati ⁊ spẽs
habentis. imo ad hoc q̃rit forma ut spẽs sit completa
Sicꝛ ꝛseruantia rem in sua spẽ ut sanitas ⁊ vis nutriti
ua lz pficiant aĩal nõ tũ sunt eius finis sed magis econ
uerso. ea etiam quibus aptaꝯ res ad ,ꝑprias opatiões
spẽi pficiendas ⁊ ad debitũ finem ꝛgruentius ꝛsequẽ
dũ non sunt finis rei sed magis ecõuerso sicut pulchꝛi
tudo hois ⁊ robur corꝑis ⁊ alia biᵒ de quibus dicẽ phs
p̃ ethi. q⁹ organiste deseruiũt felicitati. delectatio au
tem est pfectio opatiõis nõ ita q⁹ ad ipsam ꝛdinetur
operatio �means suam spẽm sed ꝛdinatur ad alios fines
sicut comestio ꝛdinaꝯ scõm suam spẽm ad conserua
tionẽ indiuidui. sed est sillis pfectiõi que ꝛdinatur ad
spẽm rei. nam ,ꝑter delectationẽ attentius ⁊ decẽriᵒ
opatiõi insistimus in qua delectamur. vnde phs dicẽ
io. ethi. q⁹ delectatio pficit operationeꝯ sicut decoꝛ iu
uentutẽ que quidẽ est ,ꝑter eum cui inest iuuentus
⁊ nõ econtra. hec ille. Item ibidem arguit sic. delecta
tio nihil aliud esse vr q̃ getatio voluntatis in aliquo
bono ꝛuenienti. sicut desiderium est inclinatio volun
tatis in aliquod bonum ꝛsequendũ. sicut autem bõ p
voluntatẽ inclinaꝯ in finem ⁊ quietaꝯ in illo ita corꝑa
nãlia habent inclinatiões nãles in fines ,ꝑprios. quẽ q
dem quietaꝯ fine iam adepto. ridiculum autem ẽ di
cere q⁹ finis motus corꝑoris grauis nõ sit esse in loco
,ꝑprio. sed quietatio inclinationis qua in hoc rẽdeꝯ hat
si enim hoc ꝑncipalr nã intenderet ut inclinatio quie
tareĩ non daret eam. dat autem eam ut per hoc in lo
cum ,ꝑpriũ tẽdat quo ꝛsecuto q̃li fine sequr̃ inclina
tiõis quietatio. talis vo nõ est finis sed ꝛcomitans fi
nem. nec ergo delectatio est finis vltimus. sed ꝛcomi
tans illum. multo ergo magis nec aliquis actus volũ
tatis alius est felicitas. hec ille. Et sicut dicit de dele
ctatione q⁹ ꝛdinẽr ut in finem in visionẽ dei. quia fa
cit ad hoc ut attentius videaĩ ita dico de dilectiõe ni
si enim deus diligereĩ eius visio nõ quereret nec pla
ceret nec ei insistereĩ perfecte. ¶ Ex eadem radice
,pbat durandus q⁹ opatio voluntatis nunq̃ est ,ꝑter
se finaliter sed ,ꝑter opationẽ intellectus di. sicut se
habet appetitus naturalis ad formã naturalẽ sic ap
petitus sensitiuus ad potentiã sensitiuaꝝ. et voluntas
seu appetitus intellectiuus ad potentiã intellectiuaꝝ
sed appetitus naturalis sic se habet ad formã natura
lem. q⁹ nec appetitus naturalis nec aliquis actus eiᵒ ẽ
,ꝑter se. sed ꝛdinaꝯ finalĩ ad aliquã pfectionẽ rei na
turalis. ergo sicꝛ vr de appetitu sensitiuo ⁊ intellecti
uo q⁹ neuter eoꝛũ nec actus eoꝛ est ,ꝑter se sed ,ꝑter
aliquã aliam pfectionẽ appetentis. Maioꝛ de se pa
tet. sed minoꝛ ,pbatur quia appetitus rei naturalr pu
ta grauis ad esse deoꝛsum. ⁊ actus uel motus ad locũ
nõ habitũ ⁊ quies in loco habito non est ,ꝑter se. hoc
clarũ est quãrũ ad actũ appetitus naturalis qui ẽ mo
ueri ad locum non habitũ. nunq̃ enim motus est ꝑꝓ
pter se sed ,ꝑter terminũ cum motus habeat rõnem
vie ⁊ nõ finis. Idem sicꝛ patet ꝓ quiete in loco. quia ,ꝑ
ꝑter eandẽ cãm mouet ad locum ⁊ quiescit in loco. et
biᵒ est cã ꝛseruatio rei in loco naturali. quia res natu
rales pfectius ꝛseruanr in locis suis ⁊ virtuosius ope
ranr. hoc etiam vr satis clarũ in appetitu sensitiõ. qz
ad hoc vr esse datus aliaĩbus ut ꝑsequanr ꝛueniẽtia
nature ⁊ fugiant nociua ita q⁹ appetitus sensitiuᵒ nun
quã est ,ꝑter actum suum sed ,ꝑter aliã pfectionẽ
in appetente. appetunt enim animalia cibum non ha
bitum ,ꝑter conseruationẽ nature ⁊ delectanr in ha
bito ,ꝑter eandem cãm ,ꝑter quod natura adhibui
it delectationes talibus operationibᵒ ut animalia in
his pistant. Cõsequens ergo est q⁹ ita fit in voluntate
s. q⁹ nulla eius opatio querat ,ꝑter se sed ,ꝑter ali
quod minus. nulla aũt est in nobis pfectõ melioꝛ actu
voluntatis ꝑter actum intellectᵒ. ergo actus volunta
tis est ,ꝑter actum intellectus. hec durandus. Eadẽ
rõnem plirius ⁊ perfectius deducit godofredus secũ
do quolꝯ. q. io. vide ibi. quia multũ bene arguit. p ista
solone. Item scũs tho. 4. sen. dis. 49. q. i. ar. 2. q. 2. i so
lutiõe primi. in quolꝯ inquit ꝛdine oia que sunt ad fi
nem cooperanr ad vltimũ finẽ. vnde cum pfecta ope
ratio hois sit vltimus finis eius sicut et vniuscuiusq;
oẽ bonum hois coopaĩ ad pfectã ipsius opationem. si
cut ad pfectã opationẽ hois in hac vita coopanr hirus
quibᵒ actus inferunr ⁊ alia bona naturalia sicut ꝑnci
pia actiua ⁊ bona exteriꝛa sicut instrãlr necĩa ad pfec
tã opcrationẽ. ita ergo omniũ bonoꝝ aggregatio po
nitur esse beatitudo inquantũ oia bona ꝛgregata co
adiuuãt ad opatõnẽ pfectissimã hois que est eẽntialr
ipsa britudo tẽ. Item ipsa dilectio dei spãli mõ ꝛdi
nar̃ ad visionẽ dei inq̃rũ facit rectitudinẽ volunta
tis. vii. f. t. ꝑma 2ᵃ. q. 4. ar. 4. sic dicit. rectitudo volũ
tatis regrit ad britudinẽ ut añcedenr ⁊ añter. añcedẽ
ter quidẽ qz rectitudo volũtatis ẽ ꝑ debitũ ꝛdinem
ad finẽ. finis aũt ꝓpaĩ ad illud qõ ꝛdinaꝯ ad finẽ sicut

Ayuntamiento de Madrid

formā ad materiā. vnde sicut materia nō pōt ꝛsequi formā nisi sit debito modo dispōsita ad ipsam ita nihil ꝛsequit finē nisi sit debito mō ordiatū ad ipm. ⁊ iō nīlī pōt ad ipsā puēire nisi bēat rectitudinē volūtatis Concomitant aūt q̄ britudo vltima ꝛsistit in visione diuine essentie q̄ est ipsa eēntia bonitatis. ⁊ ita volūtas videntis dei essentiaꝫ ex necessitate amat quicqd amat subordinat ad deuꝫ. sicut voluntas nō videntis dei essentiā ex necessitate amat quicqd amat sub cōiōne boni. ⁊ hoc aūt qō facit voluntatē rectā. vñ manifestū est q̄ britudo non pōt esse sine recta voluntate. hec ille. Ex quib⁹ ꝑz q̄ voluntas btā nō ordinat visionē dei in dilectionē dei ſ̄z ecōtra. pſertim q̄ dilectio dei p̄cedēs uel ꝛcomitās britudinē reddit bnū dignū diuina visione q̄ alias indign⁹ eſſ̄z. ⁊ sic se hꝫ ut dispō ad visionem ⁊ ut mediū ad finē. ꝛcedit ſ̄ tū q̄ ꝑter illā visionē ꝛcurrūt multi actus intellectus p̄actici quos volūtas ordinat in dilectionē dei sicut in finē. ⁊ ita intellexit ansel. q̄ si de intellectione contemplatiua pure loquerē falsum diceret. loquebat enī de intellecti onib⁹ vie nō p̄ric. vel si de intellectiōib⁹ vie intelligēdū est de p̄acticis nō de speculatiuis. ¶ Ad 3m dr q̄ voluntas plus ꝓncipalius vult actū intellectus qui est visio dei q̄ quēcunq; actū ꝓpriū. quia visio dei ē eius ꝓncipale obiectū post deum. plus aūt diligit q̄ꝫ potentia ꝓncipale obm suum q̄ actum suum. q̄ act⁹ non hꝫ bonitatē nec appetibilitatē nec pfectinitatē ꝫ nisi ex obiecto loquendo de obiecto ꝓncipali volūtatis q̄ō est vltim⁹ finis. nec ꝑz rō in oppo⁹. q̄ volūtas cum non sit. ꝑprie volens. sed ut quo anima vult ipsa plus ⁊ naturalius appetit illud q̄ō est maior perfectō sic uel bois ⁊ plus ⁊ naturalius appetit illud q̄ō ē magis bonū toti composito q̄ q̄ō est bo⁹ sibi formaliter ⁊ quia visio dei est potiſſima pfectio ale formal⁹ bato q̄ nō sit potiſſima pfectio formalis ipsius voluntatis sed obalis tñ alia ꝑ voluntatē plus appetit actū intellectus q̄ actū voluntatis. ¶ Ad 4m dr q̄ capacitas intellectus est maior incompabilit q̄ capacitas volūtatis. q̄ intellectus est capax diuine eēntie ꝑ modū forme intelligibilis supplentis vices ſpēi ⁊ actus primi vitaliter imutantis ad actū scōm. Est etiaꝫ capax luminis glorie a quo dependet tota pfectio actuū beatificor: nō sic voluntas nec ꝑz rō in oppo⁹. q̄ capacitas intellectus est in recipiēdo. capacitas aūt volūtatis in mouēdo. p̄mū respicit p̄miū 2m respicit meritū ideo capacitas intellectus min⁹ implex in via q̄ capacitas uoluntatis. Sec⁹ est i pria. vnde de ista ꝓpatōe habitū ⁊ actuū uoluntatis in via ⁊ in pria loquit. ſ.t: in diuersis locis. nam pſiti dis. q. i. ar. i. q. 2. in solutiōe tertij sic dicit. charitas. p tanto dr esse altior vtus ceteris que sunt in via. q̄ ipsa ordinat oēs alias in deuꝫ ipsa est etiā cuius erit in pria vltima getatio in deo b⁹ tñ non dat ei q̄ actus eius sit substantia britudinis. ſ̄z uel inclinatio quedā in beatitudinē sicut in statu vie uel quietatio in ipsa sicut in statu pric. hec ille. Item p̄ma 2ᵉ. q. 3. ar. 4ᵒ. arguit sic 4ᵒ loco. ſ̄ britudo est aliq̄ opatio os q̄ sit nobiliſſ⁹ opatio bois. ſ̄z nobilior opatio est dilectio dei que est actus volūtatis q̄ cognitio que est operatio intellectus ut ꝑz per apo⁹ p̄ma corin. 13. ergo vr q̄ britudo ꝛsistat in actu voluntatis. ecce argumentū. sequitur rñsio. Dicendū inquit q̄ dilectio dei p̄mier cognitiōi in motu. sed cogni⁹ est p̄nia dilectioni in attingēdo. non enim diligit nisi cognitus ut dicit augus. x. de trinitate ⁊ ideo intelligibilē finem p̄mo attingemus p actionē intellectus sicut ⁊ finē sensibilem p̄mo attingimus per actionē sensus. hec ille. Item p̄ quolꝫ. q. 19. arguit sic. p̄mū rñdet merito. sed meritū p̄cipue ꝛsistit in voluntate. ergo et beatitudo que est pre⁹. Ecce arg⁹. sequit rñsio. Dicendū ingt q̄ meritū ꝛsistit in agēdo. p̄mū vo in recipiēdo. actō vo p̄ ptinet ad voluntatē eo q̄ ipsa monet alias vires ſ̄z p̄ceptio p̄us ptinet ad intellectū q̄ ad volūtatē. vñ p̄miū per p̄us attribuit intellectui. meritū aūt volūtati. hec ille. ¶ Ad 5m dr p. q̄ multi negarent q̄ de⁹ posset separe omnē actū voluntatis potiſſime delectatione uel dilectionē dei ab actu visiōis dei. quia inē talez visionē ⁊ delectationē est nālis ꝓnia. vñ henricus. 12ᵒ quolꝫ. q. 5. arguit sic. videre ⁊ diligere sunt diuersa ſ̄z rem. talia aūt pōt deus abinuicē separe. ergo ⁊c. Ecce arg⁹. sequit rñsio. Dicendū inquit q̄ aliqua sic sunt diuersa re q̄ vnū eorū pōt potētia saltē obediētie eē sine altero sicut suba ⁊ quātitas dimēsiua. ita ⁊ hoc deus pōt vnum facere sine altero. Alia sunt que licet sint diuersa habent tñ ꝛnexionē ad inuicē sic q̄ vnuꝫ eorꝫ er ordine nature. fuē nō pōt esse sine altero. vnde voluntas ⁊ intellectus sic ꝛnectunt in obo circa deuꝫ q̄ vnum eorum sine altero esse nō pōt. Si aūt intellectus speculatiue possit deum intelligere ⁊ volūtas nō diligere alia q̄ō est hec ille ⁊c. Ohsise dicit godofredus quolꝫ 2ᵒ. q. i. Dr 2ᵒ q̄ dato q̄ act⁹ visiōis diuie eēntie posset separi ab actu dilectiōis diuine ⁊ fruitiōe in tali casu videns deū ⁊ nō amans esset beatus quo ad quid inquantū hēt p̄ncipalē actū bitudis nō tñ essꝫ beatus simplr. q̄ ad esse beatū simplr cōcurrit actus vtrusq̄ po⁹. hec sunt vba godofre. vbi supra. Dicit 3ᵒ q̄ ar⁹ illud si aligd ꝛcludat nō plus pōt ꝛcludere q̄ꝫ q̄ act⁹ volūtatis est vno⁹ de eēntia visiōis nō autem alio⁹. De h⁹ durandus in rñsiōe. 7. argumēti. 3ᵒ loco ꝑ ꝛclonē recitati sic dicit. bitudo. put includit omnem pfectionē bois nata est totalr appetitū humanū getare. sed sic nō logmur de bitudine sed solū ut includat vnicum bonū inter alia pfectiſſimū. ⁊ illud bonū natum est quietare appetitū humanuꝫ nō totalr ratiōe sui p̄ncipalr sed potiſſime ꝓpatiōe cuiuscūq; alterius boni singularis. quia ad ipm sequit delectatio maior quacunq; alia. si ergo vtute diuina fieret q̄ꝫ intellect⁹ clare videret deū ⁊ nō delectarē in ipo hoc non esset quia visio intellect⁹ nō esset de se sufficiēs quantū est de se ma rime getare voluntatē. sed quia p̄hibetur vtute diuina ꝛsecutio talis getatiōis. ⁊ tunc bō beatus esset in habēdo id q̄ō inē oia bona humana est potiſſimū. sed nō in hūdo q̄cqd natū est ꝛsequi ad ipm. hec ille. Unde p intellectu b⁹ rñsiōis sciendū q̄ durand⁹ in p̄ncipio. q. ponit talem distinctionē de beatitudie di. beatitudo formalis pōt accipi duplr. vno⁹ put includit oē illud q̄ō ptinet ad pfectionē bois siue ſ̄z corpus siue fm aiam. ⁊ sic sumit ab aug⁹. 2ᵒ de trinitate q̄ beat⁹ ē qui hꝫ q̄cqd vult ⁊ nihil mali vult. ſtat enī q̄ quilꝫ recte vult nō tñ pfectionē vnā uel vnuꝫ bonū sed oē illud q̄ō indiget ⁊ ptinet ad pfectionē ei⁹. et sic etiā loquit de bitudine boēcius 3ᵒ de ꝛsolone b. q̄ bitudo est status oium bonor: aggregatiōe pfectus. ⁊ sic ad bitudinē bois ptinet q̄cqd ptinet ad pfectōēꝫ bois siue fm aiam siue fm corpus. ⁊ hoc mō nō intendim⁹ querē de bitudine vtrū p̄ncipalr ꝛsistat in visione diuine eēn: q̄ iam soluta esset q̄ō. imo nulla esset q̄ō. q̄ bitudo hoc mō ꝛplectit oēm pfectionē intellectus ⁊ volūtatis ⁊ corpis. nec tota ꝛsistit in aliq̄ ocārū

Ayuntamiento de Madrid

perfectionū. ⁊ p ꝯsis nec tota ꝑncipaliʳ in aliquo actu eoꝝ. Alio⁰ dr̄ beatitudo illud qd̄ est optimuz inʳ oia bona ⁊ oēs pfectiōes hūanas. ⁊ de ista ꝓcedit questio ī q̄ actu uel in qua pfectiōe ꝯsistat ꝑncipaliʳ ⁊c. hec ille ⁊ bene p oia ⁊ declarat intellectū sci tho. in ꝑma 22ª cōclone. ¶ Ad ꝯfirmationē pz rñsio p dicta. ꝯcludit. n. q̄ actus voluntatis ē intrinsece de eēntia beatitudis p⁰ sumpte. nō aūt 2⁰. quia beatitudo 2⁰ sumpta nō ꝯcludit omnē pfectionē bri intrinsece nec eēntialʳ nec formalʳ sed virtualiʳ ⁊ cālis ut dcm̄ est ꝑtus ⁊c. ¶ Ad 6ᵐ dicit p̄ q̄ sicut beatitudo 2⁰ sumpta nō ꝯsistit eēntialiʳ ī gaudio sz in obo gaudij qd̄ de⁰ est ⁊ dei visio. sic proportionabiliter pena damnatoꝝ 2⁰ sumpta ꝯsorm̄ ꝑcedēti distinctiōi date de beatitudine nō ꝯsistit in tristicia sed in obiecto tristiciē qd̄ est ꝑuatio diuine visiōis ⁊ hoc ꝑncipaliʳ lz tristicia ⁊ odiū dei ⁊ bi⁰ actus voluntatis detestabiles prineāt intrinsece ad penā ⁊ miseriam uel saltim ad malū eoꝝ damnatoꝝ ꝑmo⁰ sumpta.

Dr̄ 2⁰ q̄ nullus actus voluntatis quo ad suū absolutū est eēntialʳ malū. ⁊ ꝯsis nec pena sed solū ratione alicuius ꝑuatiōis adiuncte. ⁊ de hoc bñ dicit gregoriⁿ de ariʳ 2⁰ sen. dis. 34. ibi eni ponit. 4. ꝯclonea. quartz ꝑma est q̄ malicia seu malū ʸnde p̄ aliquid denoiaī malū qd̄ vocari pōt malū per se uel malū simplʳ non est aliqua entitas sed pura ꝑuatio seu defect⁰ boni debiti. ¶ 2⁰ ꝯclo est. q̄ malū denoiatie sumptū qd̄ iurta ansel. nō simplʳ dr̄ malū sed malū alicui uel ad aliq̄d est aliqua entitas. Deinde arguit ⁊tra ꝑmā ꝯclonem Et in 2⁰ loco arguit sic. qz fm ansel. in de ꝯceptu ꝓgnali ca. 5. quāius malū qd̄ est in iusticia sp sic nihil. incommoditas tñ que malum est ʸnde incōmoda dr̄ mala aliqñ nihil est ut cecitas ⁊ surditas. et aliqñ vr̄ esse aliquid ut tristicia ⁊ doloz. ergo aliqd̄ malum est entitas. nec pōt dici q̄ tristicia ⁊ doloz sint mala tñmō de noiatine ut videlz eo ꝑcise dicanī mala q̄ ꝑuant euz in quo sunt aliquo bono sibi debito. qñ vbi oio nulla abñtia alicuius boni sequereī er ipsis adhuc ipsamet fm seipsa essent quedā mala bñtis ⁊ illi p ipsa malum esset qñ doleret ⁊ tristareī. Cōfirmaī quia pena inq̄tū est pena est quoddaz malum ʸnde malū diuidit in malū culpe ⁊ pene. tristicia aūt fm se est pena. 6ª fm se est quoddā malū. ¶ 3ª si tristicia nō esset fm se malum sed ꝑcise q̄ aliquo bono ꝑuat triste. sequereī q̄ si quis ꝑuareī illo bono nec tū bñt tristiciā sicut possibile est saltem p diuinā potentiā nñ malū ille patereī ⁊ tam male illi esset q̄tū esset si cum hoc q̄ ꝑuareī illo bono etiā actualʳ magnā bñt tristiciā qd̄ vr̄ absurdū ꝯcedere. ¶ 4ª quia fm hoc oīs pena esset pena dāni ⁊ nulla esset pena sensus qd̄ est ꝯcōem distinctionē doctozū. Ecce argumēta eiⁿ. sequir rñsio eius ad pdicta. Ad 2ᵐ inquit dr̄. q̄ doloz et tristicia q̄cūq; alie entitates que dicanī incommoditates uel incōmoda ac p hoc mala nō sunt malicie seu mala 2⁰ accipiēdo malū sed p⁰ nñ. f. denoiatiue ex aliqua boni ꝑuatione que est fm se malū. ⁊ hoc pz qz nihil dr̄ cōmodū ul incōmodū nisi ad aliud. ʸnde qd̄ est vni cōmodū alteri est incōmodū. quicqd aūt alicui est incōmodū ideo ē icōmodum qz nocet. et iō nocet qz aliq̄ bono ꝑuat ut ōducir ex sñia augus. de mozib⁰ manicheozū. Et cuz arguir ⁊tra hoc p. q̄ vbi nulla oīo ꝑuatio boni sequereī adhuc doloz ⁊ tristicia essent fm se quedam mala habentis ⁊ illa esset sibi male negeī gnimo dr̄ q̄ si nullo suo bono p illa ꝑuareī nō minus bene esset ei cū illis q̄ sine illis. qd̄ pz qz nequaq̄ sibi nocerent illa. iō vo est illi male quia nocent ꝑuando. f. eum aliquo bono suo saltim delectatione illa naturaliē alazōite aut aliquo gradu eius qua in se quiescit ⁊ delectaī duz nihil sentit aduersi. ⁊ hec est illa delectatio ex qua ꝑuenit ut qs nālʳ etiam in ꝑpta deuitat aduersa fm sententiā augⁿ. 8. super genī. ad lām ca. 25. de ꝑuis. Et si dicaī ⁊tra hoc q̄ multa patiunī doloꝝ ⁊ tristiciam que non delectantur sic in seipsis ut pote aialia irrōnalia quia taliū aie nō sūt cognoscitie sui ac perbⁿ nec in seipsis seu de seipsis ꝑnt delectari. Dicendū q̄ assū ptū falsū est. f. q̄ nō sunt cognoscitia sui ⁊ expresse est ꝯ determinationē augⁿ. ibidem super genī. vbi cuidē ter oñdit oppoⁿ. ⁊ silʳ de lⁿ arbiⁿ ca. 8. Ad ꝯfirmationē dr̄ q̄ cum dr̄ q̄ pena inquantū pena est malū si accipiatur ꝯcte ad 2ᵐ modū tñ. ppō est falsa. si vo accipiatur cōiter ad ꝑmū ⁊ 2ᵐ modū. e sto q̄ esset vera. et si milē minoz sumpta sub ea non ꝯcludir ꝯ. ppositū. ga nō sequir quelz pena est malū. ergo quelz est mala 2ª mō accipiendo malū. ¶ Ad 3ᵐ ꝯcedo q̄ si quis ꝑuaretur illo bono ⁊ nō bñt tristiciā nō minus malū habēt nec minus male esset sibi q̄ si simul cum illa ꝑuatione magnā tristiciā haberet dūmō per illā tristiciā nullo alio bono ꝑuareī nec gradu boni. ⁊ hoc ideo quia ipsa nihil amplius sibi nocereet ac per hoc nec deterioꝝ faceret. ¶ Ad 4ᵐ dicendū q̄ ista locutio pena damni pōt esse intransitiua ut sit sensus. pena que est damnū. ⁊ sic loquunī doctozes cuz distinguūt de pena dāni ⁊ pena sensus p penā dāni itelligētes dānū ipm seu ꝑuationē alicuius boni. per penā vo sensus aliq̄ sensibile nocumentū. Alio⁰ ista locutio pōt esse transitiua ut dicaī pena damni pena cāns damnū uel inferēs dānū seu quā ꝯsequir damnū. Potest ergo ꝯsis illud intelligi triplʳ. vno⁰ supponēdo penā damni determinate ꝑmo⁰ tñ. alio⁰ ut sumaī pena damni determinate 2⁰ tñ. 3⁰ mō ut sumaī cōiter ad ꝑmū ⁊ scōm modum. si sumaī p⁰ neganda est sñia. ⁊ silʳ si scōo mō sumaī. Si ꝯ 3⁰ mō sumaī suppositō q̄ oīs pena sit malū ꝯcedēdū est ꝯsis quantū ad illā ptē. oīs pena est pena damni. sed. p alia pte qua dr̄ q̄ nulla est pena sensus. negāda est sñia. nam pena sensus etiā pena damniē. i. quā ꝯsequir uel ꝯcomitaī malū. hec sunt verba gregoriī forma p q̄ pz rñsio ad 6ᵐ scoti. ¶ Ad ꝯfirmationē ibidem factā dr̄. q̄ opationes virtutis cuiuscunq; ꝑnt pti nere ad beatitudinē ꝑmo⁰ dictā. sed nō ad bñtudinez 2⁰ mō dictā. vii. f. t. 4. sen. di. 50. q. 2. ar. i. in solone. 6ª. q. sic dicit. bona volūtas in bñs nō erit meritū sz pre mīū. ⁊ mala volūtas in damnatis nō erit meritū sz pena tñ. opatiōes eni virutis sunt ꝑcipue in felicitate. et earū ꝓrie sunt ꝑcipue in miseria ut dr̄ p̄ etbi. hec ille. ¶ Ad ꝑmū petri ꝯ eandē ꝯclonē dr̄ negando maiorē si intelligaī q̄ actus cuiusz potēie ꝑtinentis ad imaginem sit uel esse possit beatificus per essentiā uel beatitudo 2⁰ sumpta in dis. durandi. sufficit eni q̄ pertinet ad beatitudinē aliquo ⁊ puta ascedenē uel ꝯcomitāter uel ꝯiter aut ꝓpletue mō q̄ supius est expressum Instantia etiā adducta ī argumēto de intellectu agēte male solutē. nam beatitudo nō solum ꝯsistit in patimo in agere. uel si consistit in sola receptiōe tunc arᵐ impedit seipm. quia volūtas est potēcia actiua ⁊ consequenī ipsa nihil ageret ad beatitudinē. ¶ Ad scōm negeī maior quia ille solus actus est beatificus ꝓprie loquēdo quo ꝑmo attingiī obiectū beatificū. ⁊ p quē fit ꝑnis ipsi beato ⁊ p quē habetur obiectū ⁊ que continet virtualiter omnes sequentes ⁊ est mensura illorum

Ayuntamiento de Madrid

talis autem est solus actus intellectus: ⁊ nõ aliquis actus voluntatis pſertim dilectio. vnde in hoc bñ dicit durand⁹. beatitudo inquit nõ pōt pſistere in aliq̃ actu qui nõ requirit deũ visum ⁊ pñtem, sed amor benuolentie quẽ dz bñe pfectus ex rõne sua nõ requirit deũ ut visum ⁊ pñtẽ. ergo in tali amore nõ consistit beatitudo. Maior de se pz. Sed minor, pbat quia amor benuolẽtie potest equaliter pfectus esse ad absentem sicut ad pesentẽ. equali enĩ affectu ⁊ equale bonũ vno amico absenti sicut pſenti. ⁊ si volo eius pñtiã hoc nõ ptinet ad amorẽ amicicie uel benuolentie: ꝛ ꝛcupie quia per hoc non volo amico aliq̃ bonũ sed mihi inquantũ eius pñtia est mihi delectabilis. hec ille ⁊ bñ. Ex pdictis pz quid sit dicendũ ad pmã, pbationẽ illius maioris iam negate, quia supponit q̃ per quẽlibet actum imediate attingentẽ finem habeatur finis hoc enim falsum est quia nunq̃ per actũ voluntatis habetur finis. nec per illum fit pñs alicui ut superius multiplr est ostensum. Siliẽ nec valet 2ª pbatio. ga visio requirit visibile ut pñs. nõ sic est. ꝺ quolibꝫ actu attingente obiectũ beatificũ ⁊ multe alie dissimilitudines pñt assignari. Cũ vlterius dicit arguens q̃ obiectum beatificũ nõ bz pactũ intellectus oi mõdo natum est hri ⁊c. Dz q̃ obm beatificũ non hz nec fit pſens nisi per actũ intellectus quo fit quidam cõtactus inter intellectũ ⁊ intelligibile ut supra dcũ fuit. Qz ãt dicit ꝺ interruptõe visiõis nõ vz ad ppm quia actus intellectus pcedit actum voluntatis nõ solũ pmitate temporis sed nature ⁊ pfectiõis. talis aũt pmitas non est inter duas visiones de quibus loquit argu⁹. et ꝑpter hoc falsũ opinat q̃ visio aie beate interrumpat in resurrectiõe. Cum aũt dicit q̃ deus est obiectũ beatificũ sub rõne qua est summũ bonũ ⁊c. oportet addere q̃ deus sub tali rõne est obiectũ beatificũ creature q̃ſi in habitu sed nõ est beatificũ in actu complete nisi ut est pſens ⁊ habitus. hic aũt habet creatura p actum intellectus. Cũ autem dicit q̃ intellectus nihil ponit circa obm beatificũ ⁊c. Dz q̃ pactus intellect⁹ deus hz a beato ⁊ fit ei pñs. ipse etiã actus intellect⁹ est quoddã obiectũ beatificũ sume post deum deside ratũ ut ostendit sanctus tho. dist. 49. q. 1. articulo. 3. in solone argumentorũ. i. q. Item si argu⁹ illud vz vtiq̃ pbaret q̃ quilꝫ act⁹ charitatis quo diligit deus in via esset beatificus, pbat ꝛõa quia quilibet talis attingit deum sub rõne qua est est obiectum beatificũ qz per illum homo deo vnit summã beatitudinẽ ⁊ summus bonũ ut ondit. l. 1. pma pme. q. 109. ar. 3. in solone pmi ⁊ pma 2ª. q. 23. ⁊ multis alijs locis. vñ pz argu⁹ nõ valere. Ad 3ᵐ dz negando maiorẽ ut supra patuit ex dictis. l. 1. in pmo quolꝫ cum respondebat ad quartus scoti. quia pze⁹ ꝺsistit in recipiendo ⁊ meritũ in agendo. ideo pze⁹ attribuit intellectui qui est receptiuus meritũ vo voluntati que est pncipalie motiua. Tunc ad pbationẽ dz q̃ merens inquantũ merẽs tendit ad finem sed premiat⁹ inquantũ pmiat⁹ bz finẽ. vnde sic nõ ꝺz finem ⁊ ea que sunt ad finez esse vnius rõnis. sic nec meritũ cum pmio sed sufficit q̃ idem suppositus sit qõ meruit ⁊ qõ pmiat et q̃ volũtas q̃ meruit bẽat deũ. p pmio nõ trĩ habet eum per actum ppriũ sed p actũ intellectus. nec oportet q̃ pmiũ sit actus voluntatis sed obm. ⁊ patet in sili. cursor enĩ meruit pedib⁹ nõ trĩ premiat in pedibus sed in manu uel alia pte corporis. Ad 4ᵐ dz q̃ cum libertas ꝺsistat in mouendo uel agendo ⁊ non in patiendo. meritum autem cõsistat in agendo ⁊ premiũ in patiendo potentia et eo q̃ est essentialr ⁊ pncipalie libera non habet q̃ pre mialis subiectiue sed obiectiue. habet trĩ ex liberalite q̃ sit pncipalis in merendo. ut sepe dcũ est. ⁊ ita pz q̃ nullus actus voluntatis est essentialie uel substãtialie vltima et potissima bois bitudo. nõ tamen negat q̃ aliquis actus voluntatis pertineat ad vltimã beatitudinẽ per modũ formalis pfectiõis ut supra dicebat. non negat etiã q̃ actus voluntatis in pria possit ptinere ad beatitudinẽ practicã que tamen non erit potissima bois beatitudo. ⁊ de hᵒ postea dicet. Ad argumẽta 3ᵒ loco recitata contra conclusionẽ respondet durandus. Et ad pmũ sic dicit. Dicẽdũ est per interemptionẽ mnoris q̃ actᵒ volũtatis non est nobilior actu intellectus. imo ecõtra. Et cum dz q̃ imo qz actus voluntatis est liber non aũt actus intellect⁹. Dicendũ q̃ libertas pōt sumi duplr. vno modo put opponit coactiõi. ⁊ sic intellectus est liber in intelligendo sicut voluntas in volendo. qõ patet quia illud so⁹ est coactum qõ est ꝺtra inclinationẽ rei. sed nullus intelligere est ꝺtra inclinationẽ intellectus imo est secũdũ inclinationẽ eius. Siliter enĩ intellectus inclinat ad intelligendũ sicut voluntas ad volendũ cum intelligere sit sua pfectio. ergo impossibile est q̃ intellect⁹ intelligendo cogitur. sicut nec volũtas in volendo. imo bz etiã nulla potẽtia nec cognitiua nec appetitiua respectu ppriũ actus potest cogi. quia nec hoc inuẽit in potentijs naturalib⁹. nõ enĩ cogit ignis ad calefaciendũ. nec graue ad descendendũ. nec visus ad videndũ. semper enim coactio est ꝺtra naturã. verũ qz pōt ꝺtingere q̃ intellect⁹ assentiat alicui cuius oppositũ voluntas magis acceptasset. ideo voluntas huic actui imparo nõ trĩ elicito. cogitur quatenus hoc fit ꝺtra eiꝰ inclinationẽ. nõ tamen intellectus cuius inclinatio est ad oia intelligendũ. Alio modo sumit libertas prout opponit necessitati. ⁊ sic nõ ꝺz q̃ actus sit nobilior q̃ ẽ liberior. alioquin nobilius essꝫ in deo velle alia a se q̃ſi seipm ⁊ in nobis nobilior esset voluntas eorũ que fiũt ad finẽ que libere volumus q̃ volũtas finis quẽ necessario volum⁹ que oia sunt falsa. ⁊ iterus si ꝑpter libertatẽ poneret felicitas in actu voluntatis deberet pōi in actu libero ⁊ nõ in actu necessario. sed actus voluntatis in pria respectu dei erit necessarius ⁊ nõ liber sicue in diligendo deũ amore amicicie uel benuolentie sine fruẽdo deo amore cõcupie. ergo in nullo actu volũtatis in pria ꝺsistit bitudo. Item nec illud veruꝫ ẽ q̃ intellectus nõ sit liber sicut voluntas. licet enim intellectus necessitẽt quo ad pma pñ⁹ que de se claraꝫ ꝺtinent vitatẽ nihilominꝰ trĩ nõ necitat respectu ꝺclorũ que deducunt ex pmis pncipijs ꝺ quibus dã libere assentit exceptis bis que bñt ꝺnexionẽ ⁊ nẽciaꝫ deductionẽ ex ipsis. siliꝰ voluntas necessitat respectu finis. ꝺ libertatẽ bz respectu eorũ que sunt ad finez nisi sint talia que habeat actuã colligantiã cum fine. ergo tot mõis liber est ⁊ necessari⁹ intellect⁹ tam practicus q̃ſi speculatiũ⁹ in iudicãdo quot modis volũtas libera ẽ i eligẽdo. Qz aũt ꝺsequit dici q̃ voluntas impat intellectui ut suipsius suo inferiori negandũ est. imo potius voluntas est inclinatio data intellectui ad pfectiõez sue pfectionis sicut appetitus rerũ naturaliũ est dat⁹ eis ad assecutionẽ sue pfectionis naturalis. vnde sicut ibi appetitus non imperat forme naturali sed est ꝺclinatio ꝺnis ꝑpter ꝺsequẽdã ⁊ ꝺseruandã eius pfectõez nec ꝑpter hoc dici possit q̃ sit aliq̃ nobilꝰ forma rei

Ayuntamiento de Madrid

uel eius operatiõe sic voluntas inclinatio est data in/
tellectui ad ꝓsequendũ pfectionẽ quã intellect⁹ iudi/
cat sibi ꝓuenientẽ. nec põt dici q ipsa sit nobilior. i tel
lectu aut q impet intellectui ad ꝓsecutionẽ eius qõ p
intellectũ dictatũ est. hec durandus ⁊ bene quantum
ad argumẽti solonẽ ptinet licet aliqua dubia interse/
rat potissime de libertate intellectus et voluntatis ⁊
de impio volũtatis ad intellectũ que requirũt aliam
pscrutationẽ plirioꝛẽ. ¶ Ad 2ᵐ dicit. q non põt ꝓpe
ꝓatio fieri inter charitatẽ ⁊ ceteros habit⁹ huius vi
te qs coꝛ sit nobilior. quia nõ sunt hi⁹ vite habitus sic
dispati q vnus possit esse sine alio ⁊ ecõuerso. q chari
tas in via nõ põt esse sine fide ⁊ spe. fides autẽ ⁊ spes
possunt esse sine charitate q̃tuis nõ sufficiant ad meri
tũ. ⁊ sic loquiꝯ aplius p̃ma cozin. 13. ut pz ex tertio circa
p̃n⁷ illius capsi. ⁊ si ꝓem⁹ has duas habitudines pz q
fides ⁊ spes plus ꝓcellunt charitatẽ q̃ charitas fidem
⁊ spem. quia fides ⁊ spes sine charitate aliqd sunt licꝫ
nõ sufficiãt ad meritũ. charitas aũt sine fide ⁊ spe oio
nihil est nec in se nec quo ad meritũ. ⁊ ad hoc põt dici
q charitas inter habitus vie nobilior est nõ ẽ inꝯ om
nes hitus simplr q lumẽ glie p̃m ponentes ipsum est
nobilior hitus charitate. nec oꝛ q hitus q est p̃nci⁹ re
spectu meriti sit p̃ncipale p̃n⁷ respectu p̃mq cum me
ritũ ⁊ p̃miũ q̃ſi ꝓtias ꝓditiões hẽant. q ⁊ meritũ ꝓsistit
in exhibitiõe nr̃a. p̃miũ aũt magis in recepiõe. hec il
le ⁊ bene quo ad vltimam ptem solonis conformem
p̃dictis 13 p̃ma ps falsa sit nel dubia. ¶ Ad 3ᵐ dicit. q
voluntas minus respicit obiectũ suum ut beatificũ q̃
intellectus. quia voluntas non potest ferri nisi i cogni
tum ꝓpter qõ omne qõ offert voluntati ⁊ sub oi rati
one sub qua offert quecũq; sit illa siue rõ bitificãtis si
ue quecũq; alia oꝛ q p̃us sit ablatũ intellectui ⁊ ab eo
apprehensũ. Et q vt q obiectũ hz rõnẽ beatificãtis
inquantũ est bonũ perfectũ. bonũ aũt est obm volun
tatis. Dicendũ q bonũ cadit per se ⁊ p̃us sub obiecto
intellect⁹ q̃ voluntatis. sed q; bonuꝫ est obm adequa
tũ voluntati. nõ aũt intellectui qui ꝓsideꝛat aliqd ma
gis cõe. ideo magis ꝓsueuit dici q bonũ sit obm vo/
luntatis q̃ intellectus. Possem⁹ autẽ ecõuerso argue
re. quia potẽtia que ferꝯ in obm p̃us ⁊ magis cõe vel
p̃m rõnez cõioꝛẽ nobilior est. sed intellectus respectu
voluntatis est hi⁹. ergo intellectus est nobilior volun
tate. ⁊ sic in actu voluntatis minus debet ꝓsistere be
atitudo. hec durandus ⁊ bene quo ad hoiez 13 quo ad
rem aliqua dubia assumat que sanuꝫ requirũt intelle
ctum pura q intellectus p̃us ferꝯ in bonũ q̃ volũtas
hoc enĩ verũ est materialiꝯ sed nõ formalr. ¶ Ad 4ᵐ
dicit. q actus voluntatis sequẽs actum visiõis aut est
amoꝛ benuolẽtie aut ꝓcupie si sit amoꝛ benuolentie
per ipm non vnimur deo intimius q̃ p solũ intelle
ctum eo q amoꝛ benuolẽtie est ad absentẽ sicut ad p̃
sentẽ. ⁊ ideo si sit ad p̃ſtem hoc est rõne visiõis totalr.
Si autem sit amoꝛ ꝓcupie idem sequiꝯ. q amoꝛ ꝓcu
piscẽtie nõ hz deũ p̃ immediato obo scõm aliquẽ actuꝫ
per quẽ vnimur deo ⁊ deus nobis ꝓpter qõ p amoꝛẽ
ꝓcupie nullo ⁹ vnimur deo immediate sicut per visionẽ
vnimur deo. Et cum vt q vnio aie ad deũ inchoat i
visiõe ⁊ ꝓsumat in delectatiõe. Dicendũ est q verum
est ꝓsumatiõe accẽtali ꝓpter hoc enĩ delectatiões ad
iuncte sunt operatiõib⁹ ut pmaneat in eisdem. ⁊ sic re
dundat in ipsam operationẽ duꝛuritas. ipsa etiã de
lectatio est quedã accẽtalis pfectio ꝓcedentis opera
tionis. essentialiꝯ aũt ⁊ immediate vnimur deo tñ sola
visiõe quantũ visione simul ⁊ delectatione. quia dele
ctatio nõ est immediate de deo sed de visiõe dei. 13 esto
q ala plus vniat deo fruitiõe q̃ visiõe. hoc erit p tan
to q vnio p̃m fruitionẽ includit seu supponit eaꝫ que
est p̃m visionẽ ⁊ nõ econtra. maioꝛ aũt est vnio secun/
dũ duo q̃ p̃m vnũ. et quo bene sequiꝯ q pfectius cõsi
stit beatitudo in visione simul ⁊ delectatiõe q̃ in sola
visiõe. qõ vriq; verũ est. q; in visione ⁊ delectatiõe si
mul ⁊ inꝯ illud qõ ptinet ad beatitudinẽ essentialẽ ⁊
accẽtalẽ. in sola aũt visiõe ⁊ inꝯ illud qõ ptinet ad be
atitudinẽ essentialr. mi⁷ autem bonoꝛ adiunctũ bea
titudini reddit ipsam eligibiliozẽ ut vt p ethi. et hoc
tñ non sequiꝯ q per solã delectatiõem plus vniamur
deo q̃ per solam visionem imo oppositũ. dcñ etiam
hugonis de sancto vic. q dilectio peminet scie cẽ. In
telligendũ est p statu vie ⁊ quo ad rõnem meriti quẽ
admodũ dcñ ẽ p̃us de charitate respectu fidei ⁊ spei
⁊ p eodẽ statu verũ est q plus diligiꝯ deus q̃ cognio/
scãt quo ad intensionẽ actus. non aũt quo ad ꝓditões
obiecti q a nihil potest diligi nisi cognitũ. nec sic itrat
amoꝛ nisi vbi p̃us intrat cognitio. sed bene potest ali
quid intensius diligi q̃ cognosci. quia intensio dilecti
onis est scõm bonitatẽ obiecti. qõ enĩz appꝛehẽditur
sub rõne maioris boni magis diligiꝯ q̃ illud qõ app/
hendiꝯ sub rõne minoris boni. Potest aũt esse q ma
ius bonum minus cognoscãt. ⁊ minus bonũ magis. et
tunc voluntas maioris boni est intensioꝛ q̃ cognitio
⁊ voluntas minoris boni est remissioꝛ cognitio. et sic
est ꝓ cogni⁹ dei in via respectu dilectõis ei⁹. q; cogni
tio vie 13 sit de summo bono. non tñ est sũma. sed i pa
tria quando cognitio erit in suo sũmo sine quocunq;
enigmate nõ erit minoꝛ dilectio cognitiõe. Et q; ad/
ditur q illud quod est posterius generatione ⁊c. Di
cendũ q illud qõ est p̃us in generatione ⁊ se habet in
rõne materie uel subiecti respectu alterius est impfe
ctius sicut est de materia respectu forme. sed inẽ per
fectiões dñtes generatiõe poꝛ: est perfectioꝛ. sic foꝛ
ma substantialis est perfectioꝛ qualz accidentali ipsã
ꝓsequente oꝛdine nature. quia ille oꝛdinanẽ finaliter
ad conferendũ formaz in maria. sicut qualitates ꝓce
dentes oꝛdinanẽ ad ipsam acquirendã. nunc est ita q
visio ⁊ delectatio ꝓsequens non se habent ut materia
⁊ forma sed ut due perfectiones quaruꝫ scõa oꝛdinat
ad p̃ima. ut enĩ desideriũ oꝛdiatur finaliter ad aliqd
acquirendũ sic delectatio ad pmanendũ in eo quãdo
est acquisitũ ⁊ perfectioꝛ est visio ꝓcedens q̃ delecta
tio sequens. Si dicat iterum q p̃m diony. amoꝛ trans/
format amantẽ in amatũ. non autem cognitio. ⁊ ita p
amoꝛẽ intimius vnimur deo q̃ per cognitionẽ. Dicẽ
dum q transformatio ista nõ est conuersio aie uel ali
cuius pertinentis ad animã in deum ul quãcunq; rez
amatam. hoc enim est absurdum sed est conformitas
amantis ad amatum si sit amoꝛ amicicie quaten⁹ ami
cus est alter ipse ⁊ amicoꝛum est conformiter viuere
uel est inclinatio ad ꝓsequendũ rez amatã si sit amoꝛ
concupiscentie. quomõcunq; autem accipiatur trans/
formatio aliquid dicitur transformare duplr. i. incli/
nando uel formaliter. si inclinando sic ẽ amoꝛ. et amoꝛe
enim inclinatur aliquis ad viuendũ conformiter cuꝫ
amico ⁊ ad consequendũ rem amatam. si formaliter
sic nõ est amoꝛ sed aliquid aliud ab amoꝛe. sicut ꝓfor
mitas amicoruꝫ est uel in simili habitu quo ad corp⁹
uel in simili puta stu⁹ vena⁹ uel quocunq; alio. Simi
liꝯ ꝓsecutio rei amate amoꝛe ꝓcupie non est formalr

Ayuntamiento de Madrid

per actum amoris sed per alium actum. perfectio autem transformat illud quod transformat formaliter qz illud quod transformat inclinatiue. tunc ad ppositum amor transformat in deum per modum inclinantis. inclinat enim ad hoc ut deus habeatur ⁊ ut ei similes fiamus aliqualiter. sed ipsa transformatio formalis consistit in habere ⁊ assimilari deo quod fit per visionem. cum enim appuerit similes ei erimus. quia videbimus eum sicuti est ut dr pma Jo. ⁊ quia secundum est perfectius qz pma io perfectius transformar in deum per intellectum in quo est talis transformatio formaliter qz per voluntatem que solum inclinat ad talem transformationem. Nec durandus ⁊ bene per oia nisi p quanto dicit deum non esse immediatum obiectum delectationis nec amoris concupiscibilis. hoc enim dubium est apud multos sed de hoc alias. ¶ Ad doctrinam arg.m dicendum soluit sanctus tho. in p sentiarum distinctione. q. i. ar. i. q. 2. ar. i. q. 2. in solone. 5. d. per affectum perfectius homo deo coniungitur qz per intellectum inquantum coniunctio que est per affectum subuenit perfecte coniunctioni que est per intellectum perfectis ⁊ decoratis eam. sed tum oportet q pma coniunctio semper sit per intellectum. dilectio tum plus inclinat in perfectam coniunctionem appetendam qz intellectus perfecte coniungatur quantus nos plus qz intellectus quo modo cognoscat eo q appetitus non potest esse incognitis solo. ⁊ ideo dicit bugo q scia foris manet vbi dilectio intus est. hec ille.

¶ Ad 5.m respondet durandus q actus voluntatis non est melior actu intellectus imo deterior. Et cum probatur q imo. quia ille actus est melior quo efficimur meliores. sed illi. ⁊ tunc ad minorem dr per interemptionem potest enim aliquis dici bonus uel simpliciter ⁊ absolute quia est in se perfectus. ⁊ talem bonitatem magis habet homo per intellectum qz per voluntatem. vnde scie sunt simpliciter meliores habitibus proficientibus voluntatem. Alio modo potest aliquis dici bonus bonitate relata ⁊ ordinata ad aliquid acquirendum. ⁊ sic magis homo dr bonus per voluntatem ⁊ per habitus proficientes appetitum qz p intellectum. sed quia hec bonitas habet rationem meriti ideo respicit meritum. pma aut magis respicit premium ideo simpliter ⁊ absolute meliores sunt actus ⁊ habitus intellectus qz voluntatis. ¶ Ad secam. pbationem eiusdem minoris cum dr q illud est magis bonum cui opponitur maius malum. Dicendum q ibi est duplex defectus. primus. quia illa est intelligenda in bonis disparatis quorum vnum non supponit aliud. ut si dicatur q iusticia est melior liberalitate ⁊ iniusticia peior illiberalitate. sed inter bona quorum vnum supponit alterum non habet locum. sicut non sequitur. enechia est maius bonum qz sanitas. ergo catbechia est maius malum qz egritudo quia enechia includit sanitatem ⁊ non econtra ut apparet ex 2.o thopi. sic in pposito diligere idem dicit cognoscere ⁊ nō econtra. ⁊ ideo non oportet si odire deum est maius malum qz ignorare q diligere ipsum sit maius bonum qz cognoscere. Secus defectus est. qa oppo non est vtrobiq; vniformiter. odium enim opponitur dilectioni contrarie. ignoratia vero non opponitur cognitioni sicrie sed puatiue. hec durandus. pma pars huius solonis. secunda pmam. pbationem minoris aliqualiter concedit etiam in aliquib.o discordat a sancto tho. ipse nanq; pma 2.a. q. 66. ar. 3. querit vtrum virtutes morales permaneant intellectibus. ⁊ in principali rationione sic dicit aliquid potest dici maius uel minus alio dupliciter. vno modo simpliciter. alio modo secundum quid. nihil autem probibet aliquid esse melius simpliciter ut pbari qz vitari qz tum non est melius scom quid. i. necessitate patiendi simpliciter autem considerat vnuquodq; qm considerat secundum proprium rationem sue spei. habet autem virtus ipsiciem ex obiecto. vnde simpliciter loquendo illa virtus est nobilior que habet nobilius obiectum. Manifestum est autem q obiectum rationis est nobilius qz obiectum appetitus. ratio enim apprehendit aliquid in vniuersali. appetitus tendit in res que habent esse priculare. vnde simpliciter loquendo virtutes intellectuales quasque perficiunt rationem sunt nobiliores qz morales que perficiunt appetitum. sed si considerent virtus in ordine ad actum sic virtus moralis que perficit appetitum est moue re alias potentias ad actum nobiliorem. Et quia virtus dicitur ex hoc q est principium alicuius actus cum sit perfectio potentie. sequitur etiam q ratio virtutis magis competat virtutibus moralibus qz virtutibus intellectualibus quatinus virtutes intellectuales sunt nobiliores bitus simpliciter. hec ille. Item ibidem in solone pmi sic dicit. virtutes morales sunt magis permanentes qz intellectuales. propter exercitium earum in his que pertinent ad vitam comem. sed manifestum est q obiecta disciplinarum que sunt necessaria et semper eodem modo se habentia sunt permanentiora qz obiecta virtutum moralium que sunt quedam pricularia agibilia. Et aut virtutes morales sunt magis necessarie ad vitam humanam non ostendit eas esse nobiliores simpliciter. sed quo ad hoc. quia virtutes intellectuales speculatiue ex hoc ipso q non ordinantur ad aliud sicut vtile ordinat ad finem sunt digniores. hoc enim contingit quia scom eas quodammodo inchoatur in nobis beatitudo que consistit in cognitione vitatis. hec ille. Item ibidem in solone secundi sic dicit. Fin virtutes morales dr homo bonus simpliciter ⁊ non scom intellectuales ea rone quia appetitus mouet alias potentias ad suum actum. vnde per hoc non patur q virtus moralis sit melior nisi scom qd. hec ille. Ex quibus habet q habitus ⁊ act.s intellectuales sunt simpliciter nobiliores hitibus moralibus. ⁊ in hoc verum dicit durandus. 2.o quia per habitus ⁊ actus morales non dr homo bonus simpliciter potius qz per habitus intellectuales vie ⁊ in via. ⁊ in hoc male dicit durand.s

3.o q p bitus intellectuales prie homo potius dicet bonus simpliciter qz p habitus proficientes appetitum. quia perfectio vie ⁊ perfectio prie se habent sicut meritum ⁊ premium sicut finis ⁊ ea que sunt ad finem. sicut agere ⁊ recipere. ⁊ in hoc vtq; concordat. ¶ Ad 6.m dicit durandus q pmium rndet merito scom quantitatem sic q maior pmium debet minori merito. sed non oportet q in eo p miet in quo meruit. miles enim vincendo duellum meretur coronam. vincit aut brachus pugnando ⁊ tum non coronat in brachus sed in capite. Et ro huius est qr p meritum acquirit perfectio deficiens meren cui non solum potest deficere perfectio potentie que est ad eliciuia meriti. sed etiam perfectio cuiuscumq; alterius potentie. ⁊ sic supma perfectio non potest pinere ad potentias in qua est meritum cum illa scom omnem actum suum ad aliquid perfectius ordinet. hec ille ⁊ bene. ¶ Ad septimum dic sic beatitudo. put includit omne perfectione bois ⁊c. put supra recitatus est in solone ad 5.m scoti. posset subdit q aut addit q si videns deum posset non delectari sequit q posset tristari. ⁊ sic esset miser ⁊c. Dicendum q non sequit q tristicia non potest esse nisi de aliquo bitu apprehenso sub rone mali ⁊ noliti. deus autem ut visio eius sponatur sola non potest habere ronem mali ⁊ noliti. et ideo quatuis posset virtute diuina suspendi

Ayuntamiento de Madrid

actus delectatiōis ne sequere⁊ ad visionē nō possz tamen in videte deum causari tristicia necz de deo necz de eius visione. Si autem de aliquo alio obiecto posset inesse tristicia sequeretur q̃ idem simul esset beatus ⁊ miser scōm aliud ⁊ aliud. hoc essz habens optimā perfectionē que est essentia beatitudinis rōne cuius esset beatus ⁊ tristiciā de alio rōne cuius esset miser. ⁊ ista nō repugnāt. hec durandus ⁊ bene. De ista materia inuenies multa in impugnatōibus bernardi ō gannaco ꝯ henricū potissime quolz. i. q. 12. qua querit vtrū voluntas sit altior potentia q̃ intellect⁹. Itē quolz. 1. q. 1. vbi querit vtrū operatio voluntatis sit ꝓpter operationē intellectus. 1. q. 1. vbi querit vtrū intellectus magis vniat intellecto q̃ voluntas volito. Item. 12. quolz. q. 5. vbi querit. vtrū deus possit facere q̃ intellectus intelligat deum ⁊ voluntas non diligat. Item. 13. quolz. q. 1. vbi querit vtrū de⁹ possit videri a beato sub rōne veri absq̃ hoc q̃ videat sub rōne boni. 1. q. 2ª vbi querit vtrū deus possit plus diligi q̃ cognosci ⁊ multis alijs locis. Item nota dicta godi. 2° quolz. q. 1. vbi querit vtrū actus voluntatis sit nobilior q̃ actus intellectus qz valde faciūt ad declarationē ꝑdictorū ⁊ ad solonē ꝑedictorum argumentorū. ¶ Ad argumēta scoti ꝯ secundā ꝛcłonē dr ꝑmo i gener ali. q̃ beatitudo ꝓut includit omnē ꝑfectionez beati nō ꝯsistit in vnica operatione sed in plibus. ꝓut aūt noiat ꝑfectissimā operationē bti sic ꝯsistit in vnica operatione. ⁊ hec sunt dicta scōm distinctionez durandi. Item secundū modū loquēdi petri beatitudo ꝛtemplatiua ꝯsistit in vnica opatiōe. sed ꝑactica ꝯsistit in multis. ⁊ silr beatitudo aggregata ex ꝛtemplatiua ⁊ ex ꝑactica. Item scōm modū loquēdi isti tho. beatitudo substantialr ⁊ essentialiter in vnico actu sz sumpta quo ad oia ad eam ꝑtinentia uel substantialiē uel formalr sic includit plēs actus. s. intellectus et voluntatis. ⁊ ideo si scotus intendat ꝛtra ꝑdictā positionē arguere falsum ꝛcludit. Si vo cōcedat ꝑedictis ꝛcedunt argumēta sua. ꝓ quanto nō sunt ꝯ intellectū ꝛcłonis. ¶ Ad ꝑmū ergo dr q̃ ꝑfecta vnio cū deo potest duplr intelligi. ꝑ modo per modū intensionis. et sic non requirit vnionē secundū oēz potentiā aīe cum deo sed solum vnionē ꝑactū perfectissimū. ⁊ talis est solus actus intellectus. 2° modo potest intelligi ⁊ dici ꝑfecta vnio per modū extēsiōis. ⁊ ista requirit vnionē scōm oēm potentiā vnibilē deo ⁊ c. beatitudo autem sumpta quo ad suum substantiale non ꝯsistit in ꝑfecta vnione 2ᵒ dicta. sed in ꝑfecta vnione ꝑ mo⁹ dcā ꝛcedit tñ q̃ btitudo sumpta ꝓut includit oēm perfectionē beati uel beatitudinē ꝛtēplatiuam ⁊ ꝑactica uel substantiale bitudinis ⁊ accidentale. sic requirit ad ꝑfectā vnionē 2° modo dictam. s. per modum extēsionis. ¶ Ad secundū dr q̃ beatitudo quo ad suū substantiale nō importat quietē in deo. sed solū quo ad suū accidentale ⁊ hoc competit voluntati. De b⁹ sanctis tho. ꝑtī dis. q. 1. ar. 2. in solone: 4. q. sic dicit. ad beatitudinē requirit pax nō que sit ipsa essentia beatitudinis sed sicut remotio eoꝝ que possūt beatitudinē impedire. hec ille. Item ibidem in solone. 4. argumenti sic dicit. vltimus finis rei non est quies. sed opatio rei cuius ꝑfectio non potest esse nisi re ꝑfecta ex parte motus aūt est actus imperfecti. ⁊ �means hoc quies adquaz terminat motus est fini ꝓpinquior q̃ ipse motus. ⁊ sic motus ordinat in quietē sicut in finē. hec ille Item articulo. 1. in solone 2ª. q. sic dicit. beatitudo q̃ ē vltimus finis hois in intellectu ꝯsistit tñ illud quod ē ex ꝑte voluntatis getatio ipsius in fine qō potest dici delectatio est quasi formaliē complens rōnem beatitudinis ⁊ c. sicut supra in ꝓbatiōe ꝑme ꝛcłonis recitatum est. Item ꝑma 2ª q. 3. ar. 4. in solone ꝑmi sic dicit pax ꝑtinet ad vltimū finē hois non q̃si essentialiter sit ipsa beatitudo sed quia antecedenter ⁊ ꝯnter se habet ad ipsam. anecedenter quidē inquantum iam remota sunt omnia perturbantia ⁊ impedientia ab vltimo fine. ꝯnter vero inquantū iam homo adepto vltimo fine remanet pacatus suo desiderio quietato. Item ꝑ 2ª q. 4. ar. 2° sic dicit. oz ex necessitate q̃ opatio intellectus q̃ est visio sit potior delectatiōe. delectatio enī consistit in quadam quietatiōe voluntatis. Qz autem voluntas in aliquo quietet nō est nisi ꝓter bonitatē eius in quo quietat. si ergo voluntas quietatur in aliqua opatione ex bonitate operatōis ꝑcedit quietatio voluntatis. nec voluntas querit bonum ꝓter quietationē. sic enim ipse actus voluntatis esset finis qō est ō ꝑmissa. sed nō ꝛtingit q̃ i opatiōe get ē. qz operatō est bonū eius. vñ manifestū est q̃ ꝑncipalius bonum est ipsa opatio in qua quietat volūtas q̃ quietatio no lūtatis in ipso. hec ille cum multis alijs facientib⁹ ad ꝓpo⁹. ¶ Dr vlterius q̃ posito sz nō ꝛcesso q̃ duplex quies ꝑtineret essentialr ad btitudinē aliquo⁹ sūptaz nō tñ ad btitudinē de qua loqr. s. r. vel durandus aut petrus in suis distinctiōib⁹ in sensu q̃ negant actū volūtatis esse de eēntia btitudis. ¶ Ad 3ᵐ dicit q̃ nō plⁿ ꝛcludit nisi q̃ btitudo vno⁹ sumpta ꝛcludit duos actⁿ qō ꝛcedit cum q̃ stat q̃ vnus illoꝝ actuū est ꝑfectior alio ⁊ subalior ⁊ essentialior btitudi. s. actus intellectⁿ qui in se sumptus est suba btitudis alio⁹ sumpte. actⁿ aūt voluntatis nunq̃ in se sumptus pōt esse vltimⁿ finis sed aliquid vltimi finis ut post dicē. ¶ Ad 4ᵐ dicit q̃ lz bō recte velit plēs opatiōes nō tñ ut finē vltimū. ⁊ iō non sequit q̃ quelz opatio ab eo recte volita sit de suba btitudinis. sicut lz bō recte velit bonuz sui corpis. nō tñ sequit q̃ bonū corpis ꝑtineat essentialiē uel ad subam btitudis. ideo arᵐ pazz v3. Sicut enim dcīn est supius sola illa opa⁹ est suba uel de suba btitudinis per quā dr deus ⁊ per quā fit pñs hoi obie ad quā cete opatiōes ordinanī ⁊ a qua dependent ⁊ mēsuranī. hec autē est sola visio intellectualis diuie eēntie. ¶ Ad confirmationē factā ex eadem auctoritate dicit q̃ per vnam operationē habet beatus quicqd vult formaliter uel causaliter. s. per operationē intellectus. Et ad hⁿ ꝓbationē dicitur. q̃ consequētia non valet. quia licet per aliquā intellectionē diuie essentie beatus habeat quicquid vult non sequitur q̃ arguens inferet. ergo iste due ꝓpositiōes equipollēt s. beatus est qui habet quicquid vult. ⁊ beatus est q̃ intelligit quicquid vult. sed est fallacia consequentis arguendo affirmatiue a particulari ad vniuersale. diffinitio enim equipollet ꝓpositioni vniuersali. vnde licet aliqua intellectio sit essentialiter beatitudo. ⁊ per eam homo habeat quicquid vult. non tamē quelibet intellectio est bmōi sed sola illa qua diuina essentia intellectualiter videtur. Item ad hoc q̃ illa ꝛsequētia valeret oz addere hoc. s. q̃ habere ⁊ intelligere esset idem conuertibiliter in beatitudine sic q̃ omne habere esset intelligere ⁊ omne intelligere essz habere qō est falsū. nec vllo modo sequit ex dictis s. r. De ꝑdictis s. r. 3°. ꝛtra gen. ca°. 62. sic dicit. in illa felicitate que ꝓuenit ex diuina visiōe oē desideriū humanuz implet

Ayuntamiento de Madrid

scōm illud pō. q'replet i bonis desideriū. r. ⁊ oē humanū studiū i suā cōsūmationē accipit. qō qdē pz discurrēri singula. est enī quoddā desiderii bōis iquātum ꝛtellectual' est de cognitiōe ⁊ virtutis. qō qdē bōies cōsequūt per studiū vite cōtēplative. ⁊ hoc manifeste i illa visiōe ꝛsūmabit qū p visionē pme veritatis oia q̄ intellect' naturalē scire desiderat et inotescēt. Est etiā quoddā bōis desiderii fm q̄ hz rōnes qua iferiora pōponere pōt. qō qdē pseqūt bōies p studiū vite civil' ⁊ active qō desiderii principalē ē ad hoc vt tota hominis vita scōm rōem disponat. qō ē viuere scōz virtutē. cuiuslibet enī virtuosi finis i opando ē ꝓprie virtutis bonū sicut fortis vt fortit agat. hoc ā desiderii tūc oio ꝓplebit qz rō i sumo vigore erit diuino lumie illustrata ne a recto deficere possit. ꝓsequūt ēt ciuiles vitā bona quib' hō idiget ad ciuiles opōes sicut honoris sublimitas q̄ bōies iordiate appetētes sup̄bi ⁊ ambitiosi fiūt. ad sūmā āt altitudinē p illas visionem dei bōies sublimāt inquātū deo qdāmō vniūt. ⁊ ppē hoc sicut ipse de' ꝛex seculoꝛ ē ita ⁊ beati ei coniuncti reges dicunt. apo. xx. regnabūt cū xpo. cōsequit etiā ciuilē vitā aliud appetibile qō ē fame celebritas p cui' ꝛordinatū appetitū bōies tanto gl'e cupidi dicūt. bri āt p illā visionē reddūt celebres ñ scōz bōiuz qui decipere ⁊ decipi pst opinionē sz scōm verissimā dei ⁊ beatoꝛ oium cognitionē. ⁊ iō illa beatudo i sacra scriptura frequētissime glia nomiat sicut i pō. dr. exultabūt sancti in gl'ia. ē ēt aliud in ciuili vita appetibile. s. diuitie p cui' inordinatū appetitū ⁊ amoꝛē bōies illiberales ⁊ iniusti fiunt. i illa hō beatudie ē oium bonorū sufficientia inquātū bri pfruūt illo qō ꝓhēdit. bonoꝛ oium pfectionem. ppē qō dr sap. 8. veniūt mihi oia bōa pariē cū illa. ⁊ i pō. dr gl'a ⁊ diuitie i domo ei' Est ēt 3' desideriū bōmis qō ē ibi ⁊ alius aliabi' cōe vt delectationib' fruūt qō bōies mātie pseqūt scōz vitam voluptuosā ⁊ p ei' ꝛimoderātiā itēpati ⁊ iconti nentes fiunt. In illa hō felicitate ē delectatio pfectissima tanto qdē pfectioꝛ ea que ē scōz sensū q̄ ēt aialia bruta pfruunt quāto intellect' est altioꝛ sensu ⁊ quanto illud bonū i q̄ delectāt mai' ē oi sensibili bono ⁊ magis ītimū ⁊ magis ītinue delectās. q̄to ēt illa delectatio ē ꝓꝛ ab oi pmirtide ⁊ tristitiis aut aliqui' sollicitudinis molestātis de qua dr i pō. lebriabūt ab vberta re dom' tue ⁊c. Est ēt nāle desideriū oib' reb' cōe p qō seruationē sui desiderāt scōz q' possibile ē p cui' i moderātiā bōies timidi reddūt ⁊ mēs a laborib' sibi parcētis. qō qdē desideriū tūc ꝓplebit qñ bri pfectaz sempiternitatē ꝓsequūt ab oi nocumēto securi scōz illud Isa. ⁊ apoca. nō esurient neq; sitient amplius ⁊c. sic ergo pz q' p diuinā visionē ꝓsequūt sube intellectuale verā felicitatē i qua oē desideriū quietat ⁊ in q̄ ē plēa sufficiētia oium bonoꝛ que scōm aristo. ad felicitatez requirūt. vii ⁊ hoc. dicit q' beatudo est stat' oium bonoꝛ aggregatiōe pfect'. hec ille. Itē p hac solutiōe facit illud quod dicit scūs tho. ꝓ 2ª. q. 3. ar. 4. vbi arguit sic. s. loco. aug. dicit. i 2. de trinitate q' bētūs ē qui bē oia que vult ⁊ nihil male vult. ⁊ post pauca subdit. p pinquat bto q' bri vult q̄cūq; vult. bona enī beatū faciūt qz bonoꝛ iā hz aliqd ipsam. s. voluntarē. q' beatudo ē ipsi ⁊ actu volūtatis. Ecce arg' ñ ꝓsio. Dicē dū iqnit q' ille q' hz oia que vult et hoc ē bētūs q' hz ea que vult. qō qdē est ⁊ aliud q̄ p actū voluntatis. sz nihil male velle regrit ad beatudinē sicut qdā debita dispositio ad ipsam. volūtas āt ponit i numero bonorū q̄ beatū faciūt. pur ē iclinatio qdā ad ipsa sicut motus

reducit ad gen' sui termini vt alteratio ad qualitatē. hec ille. ¶ Ad 3' negat maioꝛ. qz bō distinguit ab asino ⁊ p se nō solū p sua essentia la. imo ēt p ppziam passionē. sic āt ē i pposito. qz lz fruitio vel delectatio beati nō sit de suba bītudinis est trī ei' accidēs per se. ⁊ iō bētūs per se distinguit a nō bto nō solū p actum intellect' quinimo per actū voluntatis. qz lz act' voluntatis nō sit optimū. est trī aliquid optimi. de hoc scētus tho. 4. seti. dis. 49. q. 3. ar. 4. i solutione. 3. q. sic dicit. de delectatione fuit tripler opinio. vna fuit epicurioꝛ qui ponebant delectationē inquantū hi' ē optimuz volentes p hoc etiam oēm delectationē eē bonā. alia fuit opinio stoicoꝛ ⁊ platonicoꝛ q ponebāt oēz delectationē eē malam. 3ª fuit opinio aristotelis ⁊ pipatetico rū qui posuerūt quasdam delectatiōes eē bonas ⁊ q̄dā malas. ⁊ qō nihil, phibet aliquā delectatōnē eē optimū i genere humanoꝛ bonoꝛ. delectatio āt opōnez ꝓsequūt vnde cū aliqua opō sit optimū i g'ie humanorū bonoꝛ cōsequēs ē q' felicitas ⁊ delectatio ipsaz cōsequēs optimū erit. nec ista duo sunt considerāda quasi duo bona sz q̄si vnū bonū. sicut enī ex pfectione ⁊ pfectibili fit vna res pfecta. ita ex delectatiōe ⁊ opōne fit vna pfecta opō que ē felicitas. cuz ergo delectatio sit opōnis pfectio vt dr. r. ethicoꝛ. qō āt hoꝛ sit ppē alterum eligendū pbs in insolutū relinquat scōm rei veritatē. Dicendum vr q' delectatio ad opōnē ordinē sicut ad finē sicut ⁊ oēs pfectiōes 2ª nō semp aliud sūt nisi ppē sua pfectibilia pficienda. delectatio āt ē sicut quedā pfectio opōni supueniēs vt decoꝛ iudicāti. vii delectatio ad opōnē ordinat'. sic ergo ꝓprie loquēdo aliqua delectatio nō ē optimū sz est aliqd optimi. s. felicitatis. felicitas enī delectationē includit vt pz p pbz r. ethicoꝛ. hec ille. Idē dicit ꝓma 2ª. q. 4. ar. 2. vbi q̄rit. Utrū principali' i bītudine sit delectatio q̄ visio. Item. q. 3. 4. ar. 3. vbi querit. vtrū aliqua delectatio sit optimū. Item ꝓima secunde. q. 2. ar. 6. sic dicit. in vna quaq; re aliud est q̄ pertinet ad eius essentiā aliō est proꝓziū accidens illius sicut in homine aliud est animal rōnale mortale aliud q̄ est risibile. est g' cōsiderandū q' oīs delectatio est quoddā ꝓprū accidēs qō ꝓsequ' bītudinē vel aliquā bītudinis ptē. Ex hoc enī aliqs delectat q' hz aliqd bonū sibi ꝓueniēs i re vel i spe vel saltim in memoria. bonū autez ꝓueniēs. si sit pfectū ē ipsa bōis bītudo. si autem sit impfectū est q̄ dā bītudinis ptīcipatio vel ppinq; vel remota vl' saltē apparēs. vii manifestū ē q' nec ipsa delectatio que ꝓsequ' bonū pfectū ē ipsa essentia bītudinis sz q̄dā cōsequēs ad ipsam si' per se accidens. hec ille. Silia dicē ibidē. q. 3. ar. 4. vt recitatū fuit i ppatiōe p' ꝓclionis. ¶ Ad arg' petri 3' cōclusionē dr i cōi q' si ipse iten dat ponē q' ad dei visionē cōtēplativā ⁊ speculativā nullus sequat' act' voluntatis q fit dilectio aut delectatio sz preē illā visionē requirat' ali' act' realiē differēs a diuina visōe q̄ dicat' act' intellect' practici ad quē se q̄t act' volūtatis. falsū dicē q' sic bētūs eodē actu simplici q̄ videt deū videt creata s ibo. put ostēdit. s. r. p' pte. q. 12. ar. 89. ⁊. r. ⁊. 4. seti. dis. 49. q. 2. ar. 5. ita multo fortius quilibet beatus eodem actu quo videt diuinam essentiam videt eam sub ratione entis ⁊ veri ⁊ boni ⁊ sūme diligibilis ⁊ ad talem cognitionem sequitur dilectio dei ⁊ delectatio in deo viso. nec requiritur alius actus intellectus distinctus a clara diuine essentie visiōe. nec aliqua compositio aut diuisio nec syllogizatio. quia dicta visio virtualiē oia talia ꝓtinet Dr 2º q' clara visio dei ē simplr. cognitio speculativa

Ayuntamiento de Madrid

rõe ꝑncipal' obi. ſ. dei qõ nõ ē opabile a videte. ſz cuiz hoc ē cognitio ſm qd practica iquãtũ ē regla oiũm in telligẽdoꝝ. ⁊ volẽdoꝝ ⁊ agẽdoꝝ a brõ videte deũ. vt oñdit. ſ. tho. ꝑma pte. q. 62. ar. 8. ⁊ ꝑma 2ª. q. 4. ar. 4. ⁊ bi°. ſile ē de habitu theo' i via que ē ꝑncipaliẽ ſpecu latiu° ⁊ ſm qd practic° vt oñdit. ſ. t. ꝑma pte. q. i. arti. 4. ⁊ de cognitiõe dei qua cognoſcit ſe ⁊ alia vt oñdit ibidẽ. q. 15. ar. 16. ⁊ in de vitate. q. 3. ar. 3. ⁊ multis alijs locis. alia dicta. p. ſtare ꝓſit bñ intellecta. ¶ Ad ꝑncipa le arg^m 5 cſonẽ pz rñsio p ſupi° dicta. Et hec de. q. ſuf ficiant. de qua benedictus deus in eternum amen.

Uterius circa eandez

distinctionẽ querit. Utrũ oẽs boies ap petãt bitudinẽ ⁊ arguit q nõ. null° enĩ vult illud qõ ignorat vt pz paug. i de trinitate. ⁊ p pbm q dicit 3° de aia q obm voluntatis ē appetibile apprehẽsũ ſz nõ oẽs cognoſcũt bitudinẽ cũ multi circa bitudinẽ errauerit q nõ oẽs appetũt bitudinẽ. ¶ In oppoſitũ arguit qꝫ boeti 3° de ſolatiõe. pbat q mẽtib° oium boium veri boni cupiditas ē infta. Ueꝫ aũt bonum dicit bitudinẽ. g° bitudo ab oib° appetit. ¶ In hac. q. erunt tres articuli. In p̃ponẽt cſones. i 2° obiectiones. in 3° ſolutiones.

Quantum ad primum

articulum ſit ꝑma cõclusio q quelibet creatura rõal' naturaliẽ ſuã bitudinẽ appetit. hãc ponit. ſ. t. pñti diſ. q. i. ar. 3. in ſolutiõe ꝑme. q. vbi ſic dicit. i oi ordie mobiliũ ⁊ motoꝝ ipreſſam eis a p̃mo motore ſicut pz cũ aia mouet manu ⁊ man° baculũ ⁊ bacul° pcurit qõ ē finis intent° ab aia. baculũ ⁊ man° tẽdũt ad finẽ ab aia intẽtũ p hoc q aia eis ipimit mediate vel immediate. ſz hoc diſtat in motib° naturalib° ⁊ violẽtis. q. i motib° violẽtis ipreſſio relicta a p̃ motore i ſcõis motorib° ē pẽ eoꝝ naturam. ⁊ iõ opõ ſequẽs ex tali ipreſſiõe ē eis difficilis ⁊ laborioſa. ſz i motib° naturalib° impreſſio relicta a p̃ motore in ſecũdis motorib° ē eis ꝑnatural. ⁊ iõ opõ hãc ipreſſionẽ ꝓñs ē ꝓueniẽs ⁊ ſuauis. ⁊ iõ dr ſap. 8. de° oia ſuauiẽ diſponit. q. vnaq̃q res ex natura ſibi diuinit° indita tẽdit i id ad qõ p diuinã ꝓuidentiã ordinat ſm exigẽtiam ipreſſiõis recepte. ⁊ q oia ꝓcedũt a deo iquãtũ ē bon° vt dicit aug. ⁊ diony. iõ aia creata ſm ipreſſionẽ a creatore receptã iclinat i bonũ appetẽdũ ſm ſuũ modũ vt ſic i reb° qued̃ã circulatio iueniat dum a bono egrediẽtia i bonũ rẽdũt. hec ãt circulatio i gbuſdã creaturis tẽdit ⁊ ꝓficit. i gbuſdã aũt remanet ipfecta ille enĩ creature que nõ ordinãt vt ptingãt ad illud p̃mũ bonũ a q̃ ꝓcesſerũt. ſz ſolũmõ ad oñdã eius ſimilitudinẽ qualẽcũq nõ ꝓfecte hãc circulationẽ bñt. ſed ſolũ ille creature q̃ ad ipm p̃mũ ꝑncipiũ aliq̃mõ ptingere ꝓſit qõ ſolũ ē rõnaliũ creatura ꝓ que deũ ipz aſſequi ꝓſit p cognitionẽ ⁊ amorẽ i qua affectuione bitudo eaꝝ conſiſtit vt pz ex dictis. ⁊ iõ ſicut quelibz alia res naturaliẽ appetit ſuũ bonũ ita quelibz creatura rõal' naturaliẽ ſuã bitudinẽ appetit. hec ille. ¶ Item p° 2ª q. 5. ar. 8. ſic dicit. beatitudo põt dupliciter cõſiderari. vno mõ ſcõm cõem rõem bitudinis. ⁊ ſic neceſſe ē q oiſ hõ bitudinẽ velit. rõ aũt coiſ bitudinis eſt vt ſit bonũ ꝓfectũ. cũ aũt bonũ ſit obm voluntatis ꝓfectum bonũ alicui° ē q̃ totaliẽ ei° voluntati ſatiffaciat. viũ appetẽ bitudinẽ nihil aliud ē q̃ appetẽ vbi volũtas ſatiet q̃ glibet vult. alio mõ poſſum° log de bitudine ſcõm ſp̃aliẽ rõem q̃tũ ad illud i q̃ bitudo conſiſtit. ⁊ ſic nõ oẽs cognoſcũt bitudinẽ q. neſciũt ctũ rei rõ bitudinis ꝓueniat ⁊ p ꝓñs quãtũ ad hoc nõ oẽs eã volunt. hec ille. Ex qb° põt ſoꝝmari rõ multipler. p cſone p̃ſic. q̃lis ē iclinatio i reb° rõabilib° ad appetẽdũ inũ bonũ talis ē iclinatio rõabiliũ vel intelligibiliũ ad appetẽdũ bitudinẽ. ſz ꝑma ē naturalis. g° ⁊c. ¶ Item 2° ſic. glibet naturaliẽ appetit bonũ ꝓfectũ q̃ totaliẽ ei° voluntati ſatiffaciat. ſed h° ē appetẽ beatitudinem. g° ⁊c. ¶ Item p° 2ª. q. 1. ar. 1. ſic dicit. ſicut dicit boe. i libro de duab° naturis. ⁊ pbs. 5. metaphy. natura dr multipliciẽ. q̃ſq; enĩ dr ꝑncipiũ intrinſecũ i reb° mobilib°. ⁊ talꝫ natura ē vel mã vel forma vt pz ex 2° phy. alio mõ dr natura quelibet ſubã vel quodcũq; ens. ⁊ ſcõm hoc illud dr naturale rei ē q̃ ꝓueniet ei ſcõm ſuã ſubam. ⁊ hoc ē q̃ p ſe inest rei. i oib° ãt ea que nõ p ſe ſunt reducũt i aliq̃d q̃ p ſe eſt ſicut i ꝑncipiũ. ⁊ iõ neceſſe ē q hoc mõ accipiẽdo naturã ſp ꝑncipiũ i his que ꝓueniunt rei ſit naturale. ⁊ hoc manifeſte apparet i intellectu. nã ꝑncipia intellectualis cognitiõis ſũt naturaliẽ nota. ſiſr ẽt ꝑncipiũ motuũ volũtariorũ ē aliq̃d naturaliẽ volũtũ. hoc ãt eſt bonũ i cõi i q̃ volũtas naturaliter tẽdit ſicut ⁊ quelibet põ i ſuũ obm ⁊ ẽt ipſe finis vltim° qui h° mõ ſe hz i appetibilib° ſicut ꝑma ꝑncipia demõſtrationũ i ꝓtelligibilib°. ⁊ vlter oia illa q̃ ꝓueniũt volẽti ſcõm ſuã naturã. nõ enĩ p volũtatẽ ſolũ appetim° ea que ptinẽt ad potẽtiã volũtatis. ſed ẽt que ptinẽt ad ſingulas potẽtias ⁊ ad totũ boies. vñ naturaliẽ hõ vult nõ ſolũ obm volũtatis ſz ẽt alia q̃ ꝓueniũt alijs potẽtijs. vt cognitionẽ veri q̃ ꝓuenit intellectui ⁊ eẽ ⁊ viuere ⁊ alia hi° que reſpiciũt ꝓſiſtentiã naturalẽ que oia apprehẽdũt ſub obo volũtatis ſicut q̃dam particularia bona. hec ille. ¶ Item ibidẽ arguit ſic. primo loco agens naturale diuiditur contra volũtariũ vt patet in principio ſecũdi phy. non ergo volũtas ad aliquid naturaliter mouet. Ecce argumentuz ſequitur reſponſio. Dicendum inquit q voluntas diſtinguitur contra naturã ſicut vna cauſa contra aliã. quedam enim fiunt naturaliter ⁊ quedam voluntarie. ē autez alius modus cãndi prꝓprius volũtati q̃ē domina ſui actus preter modum qui conuenit naturẽ que eſt determinata ad vnum. ſed q; voluntas in aliqua natura fundatur. neceſſe eſt q; ꝓprius modus nature quantum ad aliquid participetur in volũtate ſicut q̃ eſt prꝓrius cãe participatur in poſteriori. eſt enim prius in vnaquaq; re ipſuz eſſe q̃ eſt per naturam q̃ velle q̃ eſt per voluntatem. ⁊ inde eſt q voluntas aliquid naturaliter vult. hec ille. Ex quib° põt argui prꝓ concluſione. oiſ natura iclinatur ad aliquid naturaliter ⁊ per ſe ſcõm ſuum modum. ſed voluntas eſt quedam natura. ergo ⁊c. hoc autem nõ potreſt eẽ niſi. ꝓprũ ⁊ p ſe obm ei° ſicut bonũ ſub cõi rõe boni. ⁊ illud i q̃ ꝓfecte ꝓueniẽt rõ ſui obi ſicut eſt vltim° finis ⁊ omnia ſibi neceſſario ãnera. ¶ 2ª concluſio eſt q beatitudo ⁊ vltimus finis a quelibet appetitur a liquali neceſſitate. ſ. quo ad ſpecificationem actus non ãt neceſſario q̃ ad ei° exercitiũ. hãc ponit. ſ. t. p° 2ª. q. 1. ar. 2. vbi ſic dicit. volũtas mouet duplr. vno mõ q̃tũ ad exercitiũ act°. alio mõ quãtũ ad ſpecificationẽ q̃ ē ex obo p̃ mõ. g° volũtas a nllo obo ex neceſſitate mouet. põt enĩ aliqs de q̃cũq; obo non cogitare. ⁊ p ꝓñs nec actu velle illud. ſed quãtũ ad 2^m modũ motionis voluntas ab aliquo obiecto ex neceſſitate mouet ab aliquo autem non. in motu enim cuiuslibet potẽtie a ſuo obiecto conſiderãda ē rõ p quã mouet potẽtiam

Ayuntamiento de Madrid

visibile enim mouet visum sub rōe coloris actu visibilis. vñ si color ponereť visui ex necessitate mouet visuz nisi aliquis visum auertat qō ptinet ad exercitium actū. Si ār ponereť aliquid visui qō nō oīb⁹ modis eēt color atū i actu sed fm aliquid eēt tale. ꝗz autē aliqd nō tale nō ex necessitate visus videret tale obiectū. posset enim intēdere ad ipsum ex ipsa parte qua nō eēt color atū. ⁊ sic visus ipsum nō videret. sicut ār color atū i actu est obiectū visus ita bonū ē obiectum volūtatis. vñ si ponať aliquod obiectū volūtati qō sit vniuersalē bonū ⁊ fm oēm ꝛsideratione ex necēta te voluntas i illud tēdet si aliqd velit nō eniz poterit velle oppositū. si ār ponať sibi aliqō obiectū qō non fm quālibet ꝛsideratione sit bonū ñ ex necessitate voluntas ferē in illud. ⁊ qz defect⁹ cuiuscūq; boni bz rōnem nō boni. iō illud solū bonū qō ē pfectū ⁊ cui nihil deficit ē tale bonū q⁹ voluntas nō pōt non velle qō est beatitudo. alia ār quelibet pticularia bona iquātū deficiūt ab aliq bono. pñt accipi vt nō bona. ⁊ fm hāc cōsiderationē pñt repudiari vel appꝛobari a volūtate. ⁊ pōt i idē ferri fm diuersas ꝛsideratiōes. hec ille. Si milia dicit pⁿia pte. q. 82. ar. i. ⁊. 2. Item de veritate. q. 22. ar. 5. ⁊. 6. Item ⁊ multo latiⁿ deducit istā ꝛclusionē de malo. q. 6. ar. i. vbi multis pⁿemissis circa boū sic i fert. pz ergo q⁹ si ꝛsideret motⁿ volūtatis ex parte exercitij actⁿ non mouet ex necessitate. Si ār ꝛsideretur motⁿ volūtatis ex pte obi deēminātis actū volūtatis ad hoc aut illud ꝛsideradū ē q⁹ oēm mouēs volūtatē ē bonū ꝛueniēs appꝛehensū. vñ si aliqō bonū ponatur qō appꝛhendať i rōe boni nō ār i rōe ꝛueniētis nō mouebit voluntatem. cum aūt ꝛsilia ⁊ electiones sint circa particularia quoꝛ ē actⁿ regrē q⁹ illud qō appꝛhendiť vt bonū ⁊ ꝛueniēs appꝛehēdať vt bonū ⁊ conueniēs i pticulari ⁊ nō i vniuersali trñ. si ergo appꝛhendať aliquid vt bonū ⁊ ꝛueniens fm oia pticularia que ꝛsiderari pñt ex necēitate mouebit ēt quātū ad determiatiōnē actⁿ. poterit eni aliqs velle et⁹ oppositū ēt de eo cogitans. qz forte ē bonum vel ꝛueniens fm aliud pticulare ꝛsideratū sicut qō ē bonū sanitati nō ē bonū ōle ctatiōi ⁊ sic de alijs. hec ille. cū multis pcedentibus ⁊ sequētib⁹ facientib⁹ ad declarationē cōclusionis. Ex qb⁹ pōt formari rō. p vtraq; pte ꝛclusiōis. p p̄ qdē argui sic. nullū ñ necēario appꝛhēsū ē necēario actu volitū ꝗ oē obꝗ voluntatis. p statu vie ē ꝛtingenē ⁊ nō necessario appꝛehensū. ergo ⁊ c̄. p primā pte arguit sic. obiectū volūtatis qō ꝗz oēm sui ꝛsideratione bz rōnem boni ⁊ nullam rationem mali necessario appetitur a volente quo ad specificationem actus ꝗ beatitudo ⁊ vltimⁿ finis est bⁿ. g⁹ c̄. Et i hoc p̄m⁹ articul⁹ ēmiať.

Quantum ad secundum articulū

arguendum ē ꝛclusiones ⁊ quidē ꝛ ambas arguit sic scotus pbādo q⁹ implicet ꝛdictionē q⁹ oēs appetēt beatitudinē i vniuersali appꝛhensam. nō ār in particulari qz beatitudo i vniuersali appꝛhensa appetit nēcēio. ppē hoc q⁹ i ea ē oīs rō boni ⁊ nulla rō mali nec defectⁿ boni. cum ār i beatitudine i pticulari appꝛhēsa pleni⁹ inēniať rō oīs boni q̄ꝗ i beatitudie vniuersali. secū q⁹ rūc finē seu beatitudinē i pticlari appꝛhēsā oēs nēcario appeterēt. ¶ 2⁰ qz vniuersale nō ēcludit maioꝛē pfectionez q̄ꝗ pticulare. ēmo magis vñ pticulare addē pfectionē sup vniuersale. g⁹ beatitudo i vniuersali nō dicit maioꝛē pfectionem q̄ꝗ i pticulari. si g⁹ ipossibile sit nō appetē beatitudinez i vniuersali appꝛhēsā. qz ea nō ē aliq rō mali. mlto mi⁹ pōtit finis appꝛhēsus i pticulari nō appeti. ¶ 3⁰ si voluntas nēcario appetēt beatitudinē i vniuersali ista nēcitas bz poni i volūtate. ppē nālē iclinationē volūtatis i beatitudinē. ꝗz iclinatio nālis ē ad pticulare ⁊ nō ad aliqd vniuersale. g⁹ multo magis ponē nēcitas i volūtate i appetēdo finē vltimū i pticulari. ¶ 4⁰ quō stāt siť q⁹ volūtas nēcario appetat beatitudinē i vniuersali ꝛceptā ⁊ ꝛtellect⁹ nō dictat ꝗz dictat q⁹ beatitudo non sit nisi i isto fine pticlari. ⁊ tñ q⁹ volūtas nō necessario tendit finem illū i pticulari. hoc nō ē aliō dicere nisi q⁹ voluntas idē appetit nēcario ⁊ nō nēcario. ¶ 5⁰ qz nēcitas i cā iferiozi nō pōt deēminare modū agēdi cāe supiori sic nec ipsam pōt deēminare ad agēdū cā supiozi. g⁹ si nēcario agat hoc bēbit p ꝛtrinsecū potēcie sue vt ex nata illⁿ cāe. Si q⁹ volūtas bēat nēcitatē ad volēdum aliquid illa nēcitas ꝛuenit ei ex rōe sui ⁊ nō ex aliq cā iferiozi. ⁊ cē vltēri⁹ arguo. cā supiozi si nēcario agit ea dē nēcitate mouet cās iferiozes ad agēdū q̄ꝗ actiōes nēcario requirūť ad actionē sui. cū g⁹ i aliq volūtatis actiōe i volēdo regrať appꝛhēsio i intellectu secū q⁹ si volūtas nēcario velit beatitudinē q⁹ nēcario deēmiet intellectū ad sp ꝛsideradū de beatitudie qō ē falsū. ¶ 6⁰ qz illa ppositio i q̄ fūdať tta ppō falsa ē. s. hec illō i q̄ nō ē aliq rō mali nec defectⁿ boni nēcario ē volitū a volūtate. falsitas ār bⁿ pz. qz volūtas respectu cuiuscūq; actⁿ volēdi vel nolēdi libera ē ⁊ a nullo oīo nēcitať. nō tñ volūtas pōt nolle vel odire beatitudinē nec velle miseriā. vñ debēt sic argui. qz volūtas nō pōt resilire ab illo oīo i q̄ nulla ē rō mali nec defectⁿ boni. g⁹ volūtas nō pōt odire aut detestari beatitudinē. ⁊ bⁿ vez est. ꝗz ex hoc nō segť q⁹ nēcario velit beatitudinē. hec scot⁹ i fo 2⁰.

¶ Cōtra eādē ꝛclusionē arguūt alij. vt recitat durādⁿ. ⁊ p ꝛmitūt quādā distinctionē 2⁰ arguūt. dicūt eni q⁹ duplex ē appetitⁿ. s. nālⁿ ⁊ electiuⁿ accipiēdo appetitum electiuū nō solū p appetitu ñite cognitionē eoꝛ que sūt ad finē. ꝗz poi appetitu ñite cognitionē ꝛtellectuā q̄ꝗ sola ferť i beatitudinē. ⁊ differūt isti duo appetitus quātū ad actⁿ suos. qz actⁿ appetitⁿ nālⁿ non ē aliqs actus elicit⁹ ꝗz ē aliq nālis iclinatio ad illud qō appetit: actus aūt appetitⁿ electiui vt nūc logmur nō est sola nālⁿ iclinatio ꝗz ē quidā actⁿ elicit⁹ q⁹ dī velle. q⁹ āt actⁿ appetitⁿ nālⁿ nō sit aliqs actⁿ elicit⁹. pbať sic. qz actⁿ appetitⁿ nālⁿ ꝗ sp ē stāte natura cⁿ ē appetitⁿ. ꝗz nos nō expimur q⁹ aliqs actⁿ elicit⁹ sit ꝗ i nobis marie i intellectu ⁊ volūtate. de q̄ꝗ appetitu respectu beatitudinis agit. g⁹ tal actⁿ ñ ē elicit⁹. Cōfirmať p illō qō dicit pbs 2⁰ posteriozi ꝗ platonē q⁹ icōueniēs ē i nobis esse nobilissimos bit⁹ ⁊ q⁹ lateāt nos. ⁊ fortiozi rōe icōueniēs ē nos bre nobilissimos actⁿ q lateāt nos. Et ite ꝛ appetitⁿ naturalⁿ cōis ē oīb⁹ cognoscētib⁹ ⁊ nō cognoscentib⁹. ⁊ ñ solū actui ꝗz potēie. puta mē. ꝗz sstat q⁹ appetitⁿ naturalⁿ i nō cognoscētib⁹ nō ē aliqs actⁿ ꝗz ē sola iclinatio naturalⁿ rei sic appetitⁿ mē ē ei⁹ icliatō ad formā sic dicit pbs primo phy. q⁹ materia appetit formā ⁊ actus appetitus grauis est inclinari deoꝛsum. mouēri enim deoꝛsum est actus generantis ⁊ non ipsius grauis vt

Ayuntamiento de Madrid

determiat phs. 8. phy. ergo silr act⁹ appetit⁹ nālis ī ãcũ
q̃ re nõ ē aliqd elicitũ sed ē pura iclinatio rei nālis ad
suã pfectiõem. hoc supposito dicit ad cõclusiõez q; si
loquamur de appetitu nāli sic oẽs hoies de necessi
tate ⁊ summe appetũt bitudinez. ⁊ q; de necessitate
appetãt, pbãt sic. q̃libz res ipfecta nata pfici pali nā
turali appetitu appetit illã p quã pficit fo:maliter. ⁊
hoc stati p3. qz nāli appetitu qõlibz impfectũ appetit
sitam pfectiõem cũ talis appetit⁹ nõ sit aliud q̃z natu
ralis inclinatio impfecti ad suã pfectõem. est etiã hec
inclinatio necessaria cũ nõ sequãt cognitiõem sine q̃
non est libertas. sz natura bũana q̃tũ est de se ē impfe
cta. sũma aũt pfectio appetibilis ē bitudo. ergo oẽs
hoies de necessitate appetũt bitudinẽ. Q; aũt sũme
appetãt eam tali appetitu sez naturali, pbãt sic. illud
in cui⁹ ptãte nõ ē agere in ei⁹ prãte nõ est remisse age
re. sz sicut ncãrio agit sic toto conatu agit. sed natura
bũana ⁊ quecũq; alia q̃z ad appetitũ nālẽ non bz in
ptãte sua appetere vl nõ appetere. sed necessario ap
petit geqd appetit. ergo nõ ē in ei⁹ prãte remisse ap
petere. sz ncãrio appetit toto conatu. hoc aũt est sũ
me appetere. ergo ⁊c. iste aũt appetit⁹ nõ ē appetit⁹
volũtatis sz itellect⁹. qz beatitudo est actus ⁊ pfectio
itellect⁹. appetitu aũt naturali vnũquodq; appetit su
am perfectionẽ ⁊ nõ aliud. ⁊ iõ appetitu nāli itellect⁹
appetit bitudinẽ ⁊ nõ volũtas. hec durãd⁹ de, pr:io
Postea subdit. Utq; ãt oẽs hoies ex necessitate appe
tãt bitudinẽ actu elicito q ē velle sequẽs cognitionẽ
dupler ē mod⁹ dicẽdi. vnus ē q; volũtas n vult ex ne
cessitate bitudinẽ sibi, ppositã ī vniuersali siue ī par
ticulari sed libere. Et istud, pbãt primo sic. nulla ne
cessitas põt eẽ ī actiõe cãe supio:is a necessitate actio
nis potẽtie iferio:is. qz hꝰ icludit ꝛtradictionẽ. qõ. n.
necessitat ab alio ē inferi⁹ vt sic. ⁊ iõ si superio:z põ ne
cessitarẽ p iferio:ẽ iã nõ eẽt supio:z sz iferio:z. sed volũ
tas inter oẽs põs est superio:z. ergo nõ põt necessitari
ī actione sua ex actiõe cuiuscũq; alteri⁹ potentie. Si
gꝰ ī ea sit necessitas o3 q; illã bẽat ex se. tunc arguit sic
põ superio:z que bẽt necessitatẽ respectu sue actiõis
eadẽ necessitate mouet potẽtias sibi subiectas. sz vo
lũtas ꝓt mouere oẽs alias potẽtias. ergo si ipsa necesſ
sitat ad aliquid volendũ o3 q; necessario moueat oẽs
alias potẽtias ad oñdẽdũ sibi suũ volitũ. bꝰ ãt ē falsũ
qz si potẽtie iferio:es necessitarent ad oñdẽdũ volũ
tati suũ obiectus respectu cuius ipsa necessitatur ad
volendũ. sequit q; illud obiectũ semp eẽt, oñsum ⁊ sp
volitũ qõ est manifeste falsũ. ¶ 2° qz nullus bit⁹ acq
sit⁹ quantũcũq; sit intẽsus põt tñ iclinare volũtatez
quãtũ appetit⁹ nālis. sed si voluntas necessitarẽt ad
volendũ tũc tñ inclinaretur in obiectum suum per
aliquẽ bitũ acquisitũ quantũ iclinat p appetitũ nālẽ.
qz vtroq; mõ icliarẽt ex necessitate. ergo volũtas nllo
actu elicito ꝛ ocurrẽte quocũq; bitu acqsito q̃tũcũq;
itẽso necessitat ad aliqd volendũ. sz libere vult geqd
vult et bitudinẽ tam in vli q̃z in particulari. ¶ 3° cõ
firmat hoc per auctoritatẽ bti aug. i enche. 86. c. vbi
sic dicit. neq; enī tũc aut volũtas ñ erit aut liba dicẽ
da nõ ē q̃ bti eẽ sic volumus vt eẽ miseri nõ solũ nolu
m⁹ sed nequaq̃ ptius velle possum⁹. ecce q; liberaz
dicit volũtarẽ ī volẽdo bitudinẽ vñ si volũtas hẽ
at aliquẽ actũ respectu bitudinis ille act⁹ erit velle ⁊
respectu miserie erit nolle. sz nõ ē necessariũ q; volũ
tas hẽat aliquẽ actũ positiuũ. qz pposito sibi quolibz
obiecto bono vel malo põt suspẽdere oẽm actuz vo
luntatis. ¶ 4.° qz si aliquid moueret ad oppositũ po
tissime hoc videreẽ eẽ auctoritas augustini. i3. de tri.
c. 10. q; oẽs bitudinẽ appetũt vt veritas clamat. ⁊
idẽ dicit ansel. de casu diaboli. c. 4. sed illud qõ appe
tit ab oib⁹ videt necessario appeti. nã ꝛtingentia issũt
vni ⁊ nõ alteri. gꝰ bitudo ncãrio appetit. Item aug.
in enche. dicit q; miseri eẽ nõ solum nolum⁹ velle possum⁹. ergo ex opposito sic volum⁹ eẽ bti q;
necessario hoc volum⁹. Et, pbãt ꝓña. qz sicut se habz
nolle ad miseriã sic velle ad bitudinẽ. ⁊ ite q; oẽ nolle
causat ex aliquo velle. nec ē aliquod velle ex quo seq̃
tur nolle eẽ miser nisi velle eẽ beatũ. sz ista nõ debẽt
mouere qz auctoritas beati augustini. i3. de trinitate
⁊ ansel. de casu diaboli itelligunt de appetitu natura
li. quo quelibet creatura rõalis necessario appetit bti
tudinẽ. nõ aũt de actu elicito. illud autẽ aug. i enche.
nõ facit ad propositũ. qz vere ē q; non possumus velle
miseriã sz nõ sequit gꝰ de necessitate nolum⁹ miseriaz
qz possum circa vtrũq; suspendere oẽm actionẽ tam
nolẽdi q̃z volendi. ⁊ ideo neuter est necessari⁹ simpli
citer ⁊ absolute. sed sub cõditiõe. l. si bẽam aliquẽ ac
tũ positiuũ circa aliquod eorz qz respectu bitudinis
nõ possum hẽre nisi illũ qui ē velle nec respectu mise
rie nisi illũ quiẽ nolle. ¶ Lõtra eandẽ cõclusionem ar
guit durãdus ex pprijs, phando q; voluntas nõ neces
sario appetit bitudinẽ fm cõem rõem beatitudinis
ubi dicit q; dupler est actus. appetitus quidem est ef
ficax qui ē de re bita vel delectatio vel ē mot⁹ ad rem
habendã ut si sit desideriũ efficaciter inclinans ad p
fruitionẽ rei ⁊ tali appetitu nõ necessario volum⁹ bti
tudinẽ, ppositã solũ fm cõem rõez beatitudinis. quia
tã delectatio q̃z desideriũ efficax sũt respectu boni p
positi ī particulari de quo delectamur si sit bitũ. ⁊ iõ
tendim⁹ si sit nõ habitũ. bitio enim rei vel pfecutio ad
eam respicit singularia. Est aũt ali⁹ act⁹ appetit⁹ seu
voluntatis qui nõ ē velle efficax sed velle ꝛditionatũ
seu quedã velleitas qua dicimur velle ẽt ea que q̃ũcũq;
sunt ipossibilia nobis. ⁊ hoc mõ oẽs volũt bitudinez
fm cõem rõem. ppofito enī cuicũq; q; bonũ ⁊ bti ha
bere ⁊ malo carere nullus ē qui quadã velleitate non
tendat in hoc. sed qz nõ ē efficax iõ nõ euidenẽ experi
mur quin potius vt esse velle bitude magis q̃z actua
le. ⁊ hec vt ē intentio beati aug. i3. de trinitate. c. 8. q
, pbat q; sic oẽs hoies nolũt eẽ bti ita volũt eẽ imorta
les. Cõstat ãt q; illud velle nõ ē efficax sed solũ quedã
velleitas qz sicut nullus vellet bono carere sz potius
semper bonum habere ita vellet semper esse. qz sine
esse non posset bene habere. Confirmatur. qz nullus
appetit qõ reputat sibi impossibile sz damnati scũt
beatitudinem esse sibi impossibile. ergo eam non
appetunt efficaciter. Contra eandem conclusionem
arguunt alq ut recitat aureolus primo seri. distin. pri
ma. primo qz dicit augu. primo retractationum. ca.
9. nihil est tam in potestate voluntatis q̃z ipsa voluntas. Ex quo colligitur q; si actus voluntatis sit in po
testate volentis. multo magis immediate. sed in po
testate volentis est velle finem ⁊ non velle mediantẽ
te intellectu. potest enim auertere intellectum a con
sideratione finis. quo facto nõ volet. gꝰ stati cõsidera
re poterit non velle. ¶ Secũdo quia agens qõ neces
sitatur ad agendum eadem necessitate remouet pro
hibens actionem si potest. qõ patet ꝺ graui qõ de ne
cessitate mouet deorsũ iõ de ncãtate fmouet oẽ, phi
bẽs motũ si põt. sz voluntas ñ fmouet, phibẽs ⁊ ipedie

Ayuntamiento de Madrid

illā a volitiōe finis ſ. nō ꝓſideratiōem intellect⁹ & tamen poſſet ſigendo intellectū & manutenēdo ipm in cōſideratiōe finis. ergo cum nō faciat volitionē finis non neceſſario eliciebat. ¶ 3° qz ipoſſibile eſt extremū alicui⁹ coordinatiōis reſpicere extremū alterius coordinatiōis ſub quacūqz neceſſitate gn tāta neceſſitate reſpiciat qōcūqz mediū neceſſario regritū iter extrema. 4z volitio finis ē quaſi vnū extremū coordiatiōis oiuz volitionū aliaz. finis aūt ē aliud extremū omniū volitionū. mediū aūt inter iſta duo extrema volitionuz ſcz & finem eſt cōſideratio ipius finis. hec aūt conſideratio nō eſt neceſſaria. imo pōt eā ſuſpēdere volūtas ergo nec appetit⁹ aut cōnexio volūtatis cū fine erit de neçitate. ¶ 4° qcqd nccario geſcit i aliq̄ ſibi pñte neceſſario manutenet illud pñs ſibi ſi pōt ſicut pz de grauī qō manutenet ſe in centro in quo de neceſſitate geſcit. Et ſiliter appetitus ſenſitiu⁹ tenet ſenſum in illo ſenſibili in quo neceſſario delectat & quieſcit. ſi tñ pōt illud pño habere cui⁹ rō eſt. qz q aliqd geſcat neceſſario in aliquo ſibi pñte hoc eſt ꝑpter cōueniētiaz pfectā & ꝑpeādē vim neceſſario ſibi cōiungi & ita q̄tū pōt facere q cōiūctio ſit pñs & in actu. ſed volūtas ñ neceſſario tenet finem ſibi pñtem p ꝓſideratiōem & tñ pōt. ergo non videt neceſſario geſcere in fine apphē ſo. ¶ 5° oē agēs de neceſſitate neceſſario agit vſq; ad vltimū potentie ſue vt patet de grauī qō toto impetu mouet inferius. Et rō bu⁹ eſt. qz ſicut in prāte ſua nō eſt actus ita nec intentio act⁹. ſed volūtas non ferē de neceſſitate in finē apphēſum ſm vltimū potentie ſue. nō enī exprimur nos intēſiſſime ſcbm conatū ardentiſſimū dūigē b̄tudinē apphēſaz. g⁹ nec dilectio finis ſit in voluntate de ncçate. ¶ 6° qz potētia libera per ticipatiōem nō magis libere tēdit in obiectū q̄ illa que eſt libera p eēntiā. ſed intellect⁹ in cōſiderando de fine vltimo nō neceſſitat a voluntate. ergo nec volūtas neceſſitabit ad tendēdū in obiectū. ¶ 7° qñ agētia ſūt ordinata ſi neceſſitas eſt in ſupiori & in oib⁹ alijs erit. ſz volūtas eſt ſupior in toto regno aie & mouet intellectū ad cōſiderādū de fine. ergo ſi ipa neceſſitat reſpectu finis & intellect⁹ neceſſitabit ad cōſiderādū de fine cui⁹ oppoſitū exprimur. Cōtra eādem arguit ipe aureolus. phādo. q vltimo fine q̄liter cōſiderā & cira intuitiuam noticiā apphēnſo volūtas nō neceſſario eligit actū cōpla⁹ aut deſiderij reſpectu illius. pzimo qz illud nō neceſſario volūtas diligit aut deſiderat in quo defectū repit boni & rōnē alicui⁹ mali. lata eni ſup illā rōnē mali aut defectū boni apparet. q nō neceſſario cōplacebit. ſed bonū ſūmuz apphēſum in vli habet vt ſic appzehēdū defectū boni & rōnez alicuius mali. vle eni eſt in potētia & idcirco in vli fine apphēſo cōſiderat ſub quadā impfectiōe. vnde in eſſe cogni to eſt impfectum. puta potētiale obſcurū non ſatians non getans que oia includūt defectū alicui⁹ boni & rōnē mali. ergo nō apparet q ſic ꝓceptū nccitaret volūtatē ad cōplacēdū in ſe & delectādū vel getandū. nec valet ſi dicat q ſaltē neceſſitabit ad cōſiderādū. nullū nāq̄ deſiderium habet neceſſitatē niſi q̄ten⁹ cōplacētia ex qua oriē eſt neceſſaria. cū ergo volūtas nō neceſſario cōplacet in fine ſic apphēſo nec̄z neceſſario illum deſiderabit aliqn neceſſariū dependēte a ꝓtigēti qō eſt impoſſibile. nec obuiat ſi dicat q in ſummo bono ſic apphēſo nō inuenīt aliqs defectus ſed ī mō apphēdendi. hoc qdē nō obſtat qz modus apphēdēdi ſūme facit ad hoc. q obiectū mouēat cū bonū apphenſū mouēat volūtatē. vt pz 3° ethico & in 6° dicitur q mēs practica mouet. Vñ clare apphēſū aliter mouet q̄ cōſuſe & diminute. hoc enī mō nō quietat vt patet. ¶ 7° ſub illo actu nō eſt volūtas de neceſſitate q pōt ipediri & caſualiē & de libertate. ſz ſtate apphēſiōe ſū mi⁹ boni poſſibile ē vt illud hō nō appetat nec volūtas ſit ſub actu deſiderij poſſibile inq̄ ē ex inaduertētia & inattēdiōe vt patet qz diſputātes de ſūmo bono vel ſtudētes circa materiā vltimi finis nō ſūt in continuo appetitu alias ſeqrēt q̄ legēs p̄mū ethi. & .x. eēt in cōtinuo appetitu vltimi finis q̄ nō null⁹ experiē. poſſibile eſt etiā ex deliberatiōe. qz pōt cōcipi deſiderū finis ſub rōe ipeditiui maiozis bōi puta igſitōis veritatis circa vltimū finē. qz nō bñ vident affectāt verū multis etiā alijs cāis pōt bō ſe figere & munire ne dū cōſiderat vltimū finē illū deſiderent. puta qz illud eſt vanū & inutile & multa talia. ergo voluntas nō neceſſario deſiderat finē ſic apphēſū. ¶ 8° qz q̄uis hec diſputatio ſit de vna erpiētia quilibet enī rediēs ad ſeipm videre pt q̄ōexpitur nihilominꝰ tñ conādū ē declarari. nullus enī actus de neceſſitate exiſtens in ītellectu vel volūtate videt poſſe latere nos. vnde quilibet experitur qñ dubitatiue aliqd cognoſcit vel qñ certitudinaliter. & pari mō debet experiri qñ cōplacet imobiliter aut contingenter vt oridit q libet laicus facta ſibi īrōgatiōe ō ſūmo bono vtrū vellet ipz habere rñderet vtiq; q vellet & ſi vltra interrogaret an poſſet nō velle rñderet vtiq; q velle illud non cāret. imo plus vellet. p ſtatu iſto aliqd aliud. ergo patet q illud nō volebat de neceſſitate. ¶ 4° qz null⁹ actus volūtatis eſt neceſſari⁹ niſi actus reflexus ſup illū ſit neceſſari⁹ nō volūtas reflectit ſup illū. vbi gra volūtas ſi cōplacet nccario in aliq̄ niſi placeat ſibi cōplacētia nō reflectit ſup eā aliqn ſi ſi nccario ꝓplacet ī ꝓplacētia pt ſibi diſplicētia ꝓplacē & ſic ꝓplacebit triſtabit. & violēt q̄ō ē ipoſſibile cū oiſ mot⁹ ꝓplacētie ſit ſpōtane⁹. ſz clarū eſt q act⁹ volūtatis q̄ reflectit ſup cōplacētiam finis vltimi non eſt neceſſari⁹. imo multi nollēt q illa cōplacētia ſit neceſſaria vt ipi qui iſtā prē tenēt. & iterum cōplacētia non hz in ſe. vñ neceſſario cōplaceat cū nō ſit magnū bonū bōim in tali cōplacētia occupari. g⁹ nec cōplacentia vltimi finis erit nccario ī volūtate. ¶ 5° qz ī nullo īmobilitat volūtas niſi getetur ī illo. ſed in cōplacētia vltimi finis ſic apphēſi voluntas nō expitur gerē aut ſui getatiōez. g⁹ nec ibi īmobilitat. videt enī eē repugnātia q ꝓplaceat īmobiliter in aliquo & tñ nō geteē. ſed poti⁹ nō geſcat in eo. ¶ 6° qz null⁹ amoz cōcupiſcētie eſt in volūtate neceſſario niſi amoz aūcitie ſit neceſſari⁹ ex q̄ amoz cōcupiſcētie procedit alias effectus eēt neceſſari⁹ & cauſa cōtigēs q̄ō ē ipoſſibile. ſed ꝓplacere in vltimo fine ſic vniuer ſaliter appzehenſo non eſt niſi amoz concupiſcentie. nec enī deſiderare eū ē niſi ꝓcupiſcere. nō enī cōcipit vt q̄ō dā ſubtiſtēs q̄ō poſſit ꝓplacere amoze amicitie ſz poti⁹ vt q̄dā pfectio & bonū appetētis. nunc aūt oīs talis concupiſcētia oziur ex amore ſui ipius. ſed conſtat q amoz amicitie quo quis ſe amat non eſt neceſſarius ſed contingēs & in noſtra poteſtate. alioquin nō poſſemus nos plus vel minus amare nec caderet virtus & vicū circa iſtum amozē cum virtus ſit habitus electiuus & cū de eis q̄ neceſſario ſunt non vituperemur. g⁹ ſi cōtigit circa iſtū amozē agere & errare. imo & ſeipz cōdēnare pp deū neceſſe ē q̄ nulli⁹ bōi ꝓcupia reſpectu ſui iſit imobiliter & neceſſario volūtati. hec

Ayuntamiento de Madrid

ille. ¶ Ulteriꝰ arguit ꝓbando q̃ fūdamēta sci tho. p hac ꝛclusiōe nō valeāt ⁊ colligit ex dictis sci tho. in diuersis locis. ⁊. rōnes. ꝑma est hec. dicit enī pbus in 2° phy. q̃ sicut se habz intellectꝰ in ſpeculabilib⁹ ſic ſe hz finis i agibilib⁹. ſz intellectꝰ de neceſſitate adheret p̃ncipijs i ſpeculabilib⁹ q̃tuis cōclusiōib⁹ adhereat ꝛtigēter. ergo volūtas vltimo fini neceſſario adhēt q̃uis cōtigēter adheret his que ſūt ad finē. ¶ Cōtra iſtam rōnē ſic dicit aureliꝰ. d. q̃ iſta rō euidenter ē deducibilis ad oppoſitū ſic argnēdo. ſicut ſe habz p̃ncipiū i ſpeculabilib⁹ ſic finis i agibilib⁹. ſz ſic ſe hz p̃ncipiū in ſpeculabilib⁹ reſpectu intellectꝰ q̃ n ſolū vltiſimū p̃nciplū de quolibet eſſe vel nō eſſe ⁊c. neceſſitat intellectū imo etiā q̃libet p̃ncipiū priculare p ſe norū ſicut pz i mathematicis. g̃ ſic ſe hēbit finis reſp ad volūtatis q̃ n ſolū finis vltiſſimꝰ ⁊ vltimus neceſſitabit volūtatez. imo ēt glz finis pticularis. honoz aūt ⁊ voluptas ⁊ ſcientia ſūt per ſe appetibilia bona ⁊ q̃dā fines vt patet p̃mo etbicoꝝ. ergo ap̃henſo honore aut voluptate volūtas neceſſario cōplacebit ⁊ d̃ſiderabit ſi rō tua ſit bōa. Et ꝛfirmat. q̃ pb̃s 2° phy. n logē ō p̃ncipijs vltiſimis nec ō fine vltio. ſz de quolibet p̃ncipio ⁊ de q̃libz fine. de q̃ manifeſte patet q̃ non mouet neceſſario volūtatē alias būlis nō cōtēneret bonoꝝ nec tēperatꝰ voluptates. ꝑterea q̃ncūq; ex vna ſilitudine repta inē aliqua arguit oīs ſilitudo ē fallacia ꝛſitis. ſed philoſoph⁹ ⁊ cōmētatoꝝ aſſiſtant p̃ncipiū fini 2° phy. in ordie ad oīs ⁊ ea q̃ ſūt ad finē dicēdo. q̃ quēadmodū ſi p̃ncipia ſint cōcluſiōes ſūt eodē mō ſi fines ſūt ea q̃ ad finē ſūt. volēs ex hoc cōcludere q̃ nō ē in eis neceſſitas ſimplr ſed ꝛditionata vt pz ibidez. ergo ꝛcludens ex hoc neceſſitatē ſimplr in volūtate reſpectu finis facit fallaciā ꝛſitis. ¶ 2° rō eſt hec. oīs motꝰ reducit ad immobile ſicut pz de motu aialiū. aial enī non moueret niſi alicui immobili inniteret vt pz. ſed voluntas mouet ad diuerſa obiecta ⁊ ſe hz ad ea mobilr ⁊ cōtingēter. ergo neceſſe eſt q̃ in aliquo obiecto imobiliter ſiſtatur. illud aūt nō pōt eſſe niſi vltimꝰ finis. ergo finez vltimū vult de neceſſitate. ⁊tra iſtā rōnē dicit. q̃ ē dubibilis ad oppoſitū ſic arguendo. oīs motꝰ reducit ad aliqd imobile. ſz volūtas deſiderās p ſe ſanitatem mouet ad potionem. ergo in illa motiōe oportet aliqd imobile repiri. ſz hoc eſt falſū. q̃ nec imobilitatur volūtas in deſiderio ſanitatis nec i deſiderio poſitionis. ergo nō eſt verū q̃ oīs motꝰ volūtatis reducatur ad aliqd in quo volūtas imobiliter geteē. nec valet ſi dicat q̃ i appetitu potiōis ꝑ ſanitatē nō oꝝ pōi aliqd imobile. q̃ appetitꝰ ſanitatis eſt pp felicitatē. non valet inquam. q̃ dicit pb̃s p̃ metaphyſice q̃ ſcire appetit pp ſe eſto. q̃ nullū aliud bonum debeat euenire manifeſtat aūt hoc ſenſuū delectatio. g̃ in iſto motu p̃ciſo quo q̃s appetit aliqd pp ſcire aut pp videre non occurrit aliq̃ obiectū cui volūtas inhereat imobilit ⁊ de neceſſitate. ꝑterea iō aialia nō mouenē niſi alicui imobili initā q̃ mouēt ꝑpter ipulſionem. pb̃s aūt expellēs aialia neceſſe eſt vt figat. ſed volūtas n mouet ſe expulſiōem. ſz p ꝑpriā libertatē. ergo nō indiget aliq̃ imobili ¶ 2° rō ē hec. volūtas nccario vult illō cꝰ ꝑticipatiōe vlt gcqd vlt. ſz ꝑticipatōe britudinis vlt gcqd vlt gꝰ britudinē nccario vult. Cōtra iſtā rōem i ſtat. d. q̃ pt deduci euidēt ad oppoſitū p̃ ſic. volūtas n neceſſario vult illud ſine cui ꝑticipatione aliqd vlt ſz volūtas appetit intellectū ⁊ notitiā veritatis eſto q̃ nihil aliud debeat euenire. imo p̃ſcindēdo eē bonum ꝑter ipm ſcire. ergo volūtas nō neceſſario vult finez vltimū quo p̃ſciſo adhuc pōt appetere aliqd pp ſe. ꝑterea volūtas nō neceſſario vult illud cui⁹ ꝑticipatione vult gcqd vult cū n ōtermiēt circa ea de neceſſitate q̃ vult. ſz volūtas quātūcūq; velit aliqd ꝑticipatione vltimi finis nō tamē neceſſitat ad illud volēdū. ergo nec de neceſſitate volet finē. ꝑterea volūtas vult illud cui⁹ ꝑticipatiōe vult gcqd vlt ſcōz eos. ſz eſtimās deum eſſe ſūmū bonuz eſtimat ꝑticipatione ei⁹ volēdū gcqd vult. ergo manente illa eſtimatiōe de neceſſitate vult deū. hec aūt eſtimatio mānet in quolibet fideli. ergo fidel⁹ neceſſitate vult deū cui⁹ oppoſitū ipi dicūt. ꝑterea volūtas p̃t velle oē q̃ ꝑticipat rōnē vltimi finis. ſz libtas ⁊ expiētia libertatis ē magna pe vltimi finis ⁊ ſūmi bōi. g̃ p̃ſte ſūmo bono volūtas pōt vti ſua libtate i n volēdo finē. aut gꝰ volūtas vtet ſua libertate ⁊ tū nolet vti ⁊ ſic cogēt i nolēdo finē q̃ ē i cōueniēs manifeſtū. ¶ 4.ª rō eſt. q̃ motus ſcōi motoris p ipſſiōem p̃mi mouētis tendit in eū dē finē q̃ rēdit p̃mū mouēs. ſi enī ma'' tam nō mouet p impſſionem p̃mi mouentis in ipm. ſz uolūtas mouet in oia q̃ vult ex deſiderio vltimi finis. ergo nihil vult in q̃ nō includat deſideriū vltimi finis. nec ēt reſilit ab aliq̃ niſi ex deſiderio vltimi finis. ſegt g̃ q̃ n ſt reilire a fine ⁊ p oīs vult finē de neceſſitate in vlī oñſo. Cōtra hanc rōnē inſtat. d. q̃ iſta rō pōt ꝛduci ad oppoſitū ſic agēs enī ſcōm nō agēs ſcōm impſſiōem p̃mi nō neceſſario tendit in ipm p oppoſitū ꝑpoſitiōis eoꝝ. ſed volūtas pōt appetere aliquos fines ſcōm alios ꝑpter ſe ⁊ p̃ci ſe abſq; ipſſiōe p̃mi finis. appetit enī eos eſto q̃ nullū bonū debeat euenire ſcōz pb̃m p̃ metaphyſice ⁊ p̃ etbicoꝝ. ergo nō neceſſario mouet in vltimū finem. p̃terea volūtas appetit ſuā libertatē ⁊ vſuz libertatis ſine ꝑpter impſſionē vltimi finis. ſz volēdo ſuā libertatē ſuſpendet actū ſuū circa vltimū finē. g̃ ex impſſiōe vltimi finis poſſit ſuſpēdē actū circa ipz. ¶ 5ª rō ē. illō q̃ nāliter elicit neceſſario elicit. ſed deſideriū finis neceſſario elicit a voluntate ipo oñſo. omnis enī natura vult ⁊ appetit naturaliter ſibi bonum iuxta illud pzimi etbicozum. omnia bonum appetunt. ⁊ illud primi metaphyſice. omnis homines natura ſcire d̃ſiderant ⁊ illud boetu. inſerta eſt nobis. naturaliter bōi veriq; cupiditas. ergo voluntas de neceſſitate appetit vltimū finē ſibi oſtenſum per intellectum. Contra hanc rationem inſtat. d. q̃ iſta ratio ad oppoſitū reducitur manifeſte hoc modo. illud q̃ naturaliter elicitur neceſſario elicitur. ſed voluntas neceſſario elicit deſiderium reſpectu multoꝝ ſcōz eos. ponūt enī q̃ volūtas vult nāliter intellectū verum ⁊ ſuppoſito eē ⁊ viuere ⁊ mlta alia. g̃ volūtas de neceſſitate deſiderabit eſſe ⁊ ſcire ⁊ multa alia ap̃hēdēa ⁊ non ſolū vltimum finē hoc autē eſt contra experientiam. q̃ multi deſiderāt non eſſe ⁊ non viuere. vnde ⁊ fortis non ſperans aliaz vitam exponit ſe mortī ut patet 3° etbicozum. ¶ 6° ratio talis eſt. q̃ d̃ eſt idem apud omnes tale eſt immobile vt patet. 5. etbicozum. ſed uelle beatitudinem commune eſt apud omnes ſcōm auguſtinum. 13. de trinitate capto. 8. dicentem. omnes beati eſſe uolunt ⁊ infra illa uera eſt ⁊ prospecta ⁊ examinata ⁊ eliquata ac certa ſententia beatos eſſe omnes homines uelle ⁊ infra hoc veritas clamat ⁊ natura compellit cui ſūme bonus ⁊ immutabiliter beatus indidit. ⁊ philoſophus. 1. ethicozum dicit. q̃ uolumus quidem omnes bona eligimus aūt nequaq̃. ⁊ multa alia dicit de iſta

Ayuntamiento de Madrid

materia ang..13.de trinitate.ergo videt q̃ voluntas necessario apperit britudinē p intellectū appbensam Contra istā rōnem instat.d.q̃ rō pōt reduci in oppositū in hunc modū. Illud est necessariū qd est idē apōēs.sed oēs volūt vite emere ⁊ care vendere vt ibidē dominis recitat aug. qui dixit oibus cruitibus in foro ⁊ multa alia sunt que oēs volunt cōiter qz ad illa naturaliter inclinamur.ergo ista ⁊ multa alia de necessitate vellem⁹ cui⁹ oppositū expimur. ¶ 7° ratio est sic se habet verbū malū vel apparēs respectu psecutionis v. desiderij sic verbū bonū vel apparēs respectu fugę ⁊ resilitionis. sed malus ebum vel apparēs non pōt a voluntate desiderari vel psequi.igit verbū bonum vel apparēs nullo mō pōt respui.tale aūt ē britudo vel finis vltim⁹.ergo ab illa oñia p intellectum volūtas nō pōt resilire.Contra hāc rōem instat.d.q̃ rario pōt deduci in oppositū sic. volūtas pōt psequi q̃cqd intellect⁹ pōt iudicare sub rōne boni.sed suspēsio volitionis finis vltimi pōt appbendi sub rōne bōi inquātū in illa suspensione est magna libertas.⁊ inq̃tū illa volitio includit quādā inutilem occupatiōem.oc cupari videliz ī cōtinua multitiōe respectu finis.g⁹ non apparet cur volūtas non possit psequi illā suspēsionē. ¶ 8° rō ē.q̃ si illō qd min⁹ videtur inesse inest ⁊ id qd magis.sed minus videt q̃ britudo appbēsa vt summū bonū cōsusū ⁊ vle tra beret imutabiliter volūtatē q̃ de deo appbēio vt summū bonū ⁊ sic certitudinē estimato qm̄ pticularia magis monēt q̃ vla.⁊ in mozalibus.ergo si sumū bonuz vle ⁊ confusū trahat dum appbēdit imutabiliter volūtatē.multo fortius de⁹ cū estimabit summū bonū trahet ad se imutabiliter volūtatem ad se diligendū cui⁹ oppositū ipi dicūt.nec valet si dicat q̃ b° soluz tenet p fidē.nō valz inq̃.tū q̃ hoc tenet p rōnē q̃ de⁹ ē summū bonū ⁊ illud quo magis excogitari nō potest scōm anselmū.p solu.tum q̃ licet teneat per fidem ⁊ firmā estimatiōem eque efficaciter mouebit ac si tenere p sciam sicut dicit p̄bs.7.ethicoz.cōtra volētē euadere sermonez socratis dicēris. q̃ impossibile est agē3 sciaz vt patet ibidem. ¶ 9° ratio est q̃ ab illo ñ pōt volūtas resilire vbi nllam rōnez inuenit mali sed reperit rōnez oīs boni.sed in deo clare viso nullā mali reperit rōnē.imo plenitudinez oīs boni. ergo a dilectiōe illius resilire non pōt. Et cōfirmat q̃ voluntas mouet ex aliquo cur scōm anselmū. Contra hāc rōnē instat reducens eam in oppositū sic.si ab illo resilire nō pōt voluntas vbi nullā rōnē mali inuenit ꝗ potī omnis boni.ergo cum in deo concepto a viatore sub rōe oīs bōi viator nihil tale reperiat stāte ista estimatione non poterit resilire ⁊ sic nullus poterit peccare nisi fiat prius hereticus. Et ad cōfirmatiōem dicēdū q̃ volūtas in resiliēdo habebit aliquod cur scz experientiā p̄pe libertatis. ¶ 10° rō est obiectū qd replet totam capacitatē potentie.imo excedit eam sic implet ⁊ mouet illā q̃ non pōt resilire ab illo marime si mouetur scōm inclinatiōem nature.sed deus est obiectū implēs totā capacitatē volūtatis ⁊ in ipm diligēdum volūtas naturaliter inclinat.ergo ipo pōte ipossibile est q̃ resiliat ab eo.Cōtra hāc rōnē istat sic. obiectū qd nō replet totā capacitatē potētie nō attrahit imobiliter voluntatē.sed tale est deus qd patet dupliciter.primo quidem qz nō replet nisi mediāte actu dilectionis.dilectio vero illa non replet totā potētiam volūtatis cū volūtas sit in potētia ad multas alias dilectiōes.2° vero qz illud nō sariatqd relinqt desiderius possibile respectu alteri⁹ obiecti.nūc aūt deo pōte ad huc pōt volūtas in multis aliqs complacere ⁊ fortitudinē experiētia,p̄rie libertatis.ergo si attrahit imobilitē volūtatē.sic ergo qcqd sit de cōclusiōe rōnes non sūt multū stabiles.⁊ illud est maxime rōnabile q̃ summū bonū vlr cōsideratū ⁊ appbēsū trahat imobiliter volūtatē quū stāte firma estimatōe q̃ hoc summū bonū sit solus deus ipse de⁹ sic appbēsus imobiliter moueat volūtatē.hoc aūt videt necessariū qz sūpta maiore p intellectū ⁊ ei adberēte p volūtatē ī si sit firma opinio de minozi absq̃ hoc q̃ nō sit scīa stati cōclusio est volita.vt patet.7.ethicoz.vñ si volo oē dulce ⁊ lacte demonstrato dicēdo hoc est dulce statim cōclusio ē volita.f.hoc lac. pari rōne si de necessitate volo summū bonū statim. ergo sequit q̃ deus est volit⁹ de necessitate.tū qz stāte cōnexiōe formalis obiecti super qd transit potentia cū materiali obiecto simul trāsit sup vtrūq̃ potētia.si ergo sūmū bonū ē volitū necessario ⁊ illud applicat firma opinio ipi deo.oino segt q̃ de⁹ accept⁹ ut sūmū bonū necessario appetit.idcirco opio illa videt valde rōnabilis.hec ille.Et in hoc secūdus articulus terminatur.

Quantum ad tertium articulū rīdēdū est obiectiōibus supra dictis.Et argumēta scoti dicit p̄mo q̃ in dictis.f.t.bñ itellectus nō est aliq̃ ꝗdictio licet ipz nō bñ intelligētes oppositū opinient de quoz numero fuit scotus sicut ex sequētib⁹ apparebit.vñ ad pzmū argumētū sīū dicit negādo maiorē.non eni ideo solū voluntas necessario appetit britudinē ī vlr appbensam.qz i ea ē rō oīs boni ⁊ defectus oīs mali scōm rem.ꝗ qz illud ipoztat hic ppziā rōnez ex q̃ hz q̃ sit p se obiectū volūtatis.nullū aūt pticlare bonū ex ppa rōne hoc ipoztat nec quecūq̃ britudo in pticulari appbensa ⁊ scōm ppziā rōnē.put p̄scindit a cōi rōne britudinis.iō nullū tale est p se obiectū volūtatis.sed q̃ si p accīs.nec necessario mouet volūtatē appbēsū ꝗ sub ppria rōne vt accidit cōi rōni britudinis. De hoc bettus tho.di.49.q.i.ar.3.q.i.in solutiōe p̄mi sic dicit. sicut visibile est duplex scz per se vt color ⁊ per accīs vt bō ita etiā appetibile qd ē obiectū voluntatis dupliciter p̄t accipi.f.p se ⁊ p accīs. p se obiectū volūtatis ē bonū.sed p accīs hoc vel illō bonum. ⁊ sicut bonū ꝗmunicē loquēdo est p se obiectum volūtatis ita ⁊ sūmū bonū pōt dici vltim⁹ finis volūtatis p se loquēdo. ꝗ hoc vel illud bonū ponit vt vltim⁹ finis volūtatis ⁊ p̄ncipale ei⁹ obiectū q̃ si p accīs.britudo ät q̃tū ad illud qd in ipa ē p se volūtatis p̄ncipale obiectū ē eib⁹ nota ꝗ quātum ad illud qd accidit p se obiecto nō est notū oibus.oēs eni cognoscūt p̄fectū bonum ⁊ hoc appetūt dū britudinē appetunt.ꝗ hoc p̄fectū bonū ē volūtatē vl diuitias vel virtutē vl qcqd hi⁹ est p accīs ⁊ iō circa hoc nō est incōueniēs eē multos errozes.hec ille. Itē ibidē in solutiōe scōi sic dicit.q̃uis dina visio sit ipa britudo nō tā segt q̃ qcūq̃ appetit britudinē appetat dinā visionē.q̃ vltimū iq̃tū bi⁹ ipoztat p se obiectū volūtatis.ñ aūt ipa dina visio sicut alīqs appetit dulce qui nō appetit mel. hec ille.

Ayuntamiento de Madrid

¶ Ad 2m ps per idem ꝗnis enī beatitudo in cōi non includat scōm rem maiorem pfectiōem q̃ diuina visio aut q̃nis beatitudo pticularis includit rē maiorem pfectiōem fm rōnem. q. ex sua rōne dicit bonū pfectum et sūmū. nec rōnalis vt patet per prædicta. nō aūt diuina visio aut cōcūq; bonū in pticulari cōsideratur et iō non est ita per se obiectum volūtatis nec naturē mouere volūtatē sicut beatitudo in cōi considerata. ¶ Ad 3m dicit. q. licet naturalis inclinatio volūtatis sit ad aliqd pticulare nō tā sub rōne pticulari sed sub rōne cōi De hoc s.t. p̃ma 2e. q. 5. articulo. 8. in solutiōe p̃mi sic dicit. cū volūtas sequat appehensiōem rōnis sicut contingit q. aliqd ē idē scōm rē. qd tā ē diuersū fm ꝓsideratiōnē ita contingit q. aliquid est idem secundum rem et tamen vno modo appetitur. alio modo non appetitur. Beatitudo ergo potest cōsiderari sub ratione finalē boni et pfecti q̃ ē cōis rō beatitudinis et sic naturaliter et ex necessitate volūtas in illud tendit vt dictū est. Pōt etiam considerari scōs alias rōnes ꝓpales vel ex pte illius opationis vel ex pte potentie opatiue vel ex pte obiecti. et sic nō ex necessitate volūtas tēdit in ipam hec ille. Item pāti distinctiōe. q. i. articulo. 3. in solutione. 3e. q. sic dicit. obiectū volūtatis est in rebus. vt dicit pbus. 6. metaphysice. et ideo oportet q. motus volūtatis fmiet ad rem extra aiam existentem q̃nis aūt res prout est in aia possit considerari scōm rōem p̃termissa pticulari rōne. res tamen extra aiam nō pōt esse scōm rōnem cōem nisi cum additiōe ꝓpe rōnis et ideo oportet q. q̃cūq; volūtas fertur ī bonū q. feratur in aliquod bonū determinatū. et similiter quā docūq; fertur in summū bonū oportet q. feratur in sūmū bonū illius vel illi⁹ rōnis. q̃nis aūt ex naturali inclinatione volūtatē habeat vt beatitudinē feratur. q. tā feratur in talē beatitudinē hoc nō est ex inclinatiōe nē sed p discretiōem rōnis que adiunxerit in hoc vel i illo bono summū bonum hominis constare et ideo quandocūq; aliquis beatitudinem appetit actualiter consingitur ibi naturalis appetitus et appetitus rationalis. et ex pte appetitus naturalis semper est ibi rectitudo sed non semper ex pte hitus rōnalis. s.q̃ appetitur ibi beatitudo vbi vere non est. hec ille. Similia dicit de veritate. q. 22. articulo 7. Sciēdū est ingt q. differēter est aliqd ꝓtinēs hoī et ceteris aīalibus tam scōm corpus q̃ scōm aiam. aliq̃s enī aīalibus fm corpus ꝓuisa sunt spālia tegumenta sicut cornū duritē plume et hi⁹. spālia et munimēta vt sunt cornua et vngues et hi⁹. et hoc q. habent paucas vias opandi ad q̃ possunt determinata instrumēta ordinari. sed homini ista sunt ꝓuisa in generali inquātū sūt ei date manus a natura quib⁹ sibi valeat varia tegumēta et munimēta ꝓparare. et hoc ideo q. rō hominis ē ita multipler et ad diuersa se extendens q. non possint determinata instrumenta ei sufficiētia ꝓparari. Sīl ē etiā ex pte appehēsionis. q. alīq aīalibus sunt indite scōm naturalē estimatiōes in quedā substātiales cōceptiones ei necessarie sicut oui vt lupus sit ei inimic⁹ et alia hi⁹. sed loco hoīs homini sunt indita vtia ꝓncipia nāliter intellecta per que in omnia que sūt ei necessaria procedere pōt. Et similiter est etiam ex pte appetitus aliq̃s enim rebus inditus est naturalis appetitus alicuius rei determinate sicut grauē q. sit deorsum et vnicuq; animali illud q̃ est sibi cōueniēs scōm suā nāz sed hoī inditus est appetitus vltimi finis sui in cōi. s. vt appetat naturaliter se esse completum in bonitate sed in quo ista cōpletio consistat. vtrū in vtutibus vel vel factis vel delectabilibus vel hi⁹ non est ei determinatū a natura. et. hec ille. ¶ Ad 4m dicit primo. q. volūtas non appetit naturaliter nec necessario aliq̃d vlē ꝓout abstrahit a singularibus. sed naturaliter et necessario appetit rem pticularem. puta dei visionē sub rōne cōi et vti. de hoc latius dicet rīndendo ad argumenta durādi. vtq; scz odiū possit eē ad aliquid in vti. Dicitur 2o q. intellectus nō dictat naturaliter aut necessario bitudinē cōsistere in hoc vel illo pticulari sed in aliquo pticulari cui cōpetat rō cōis bitudinis. sed tale dictamē est per gratiā aut inuentiōem rōnis Dicit 3o q. non est inconueniēs. imo verum q. aliquod bonū pticulare scōm vnam rōnem necessario appetit et scōm aliam non appetit necessario sed mere cōtingenter. vt supra dictum fuit. ¶ Ad 5m dicit q. arguens ibi deceptus fuit non intelligēs distinctiōem. s.t. quomō. s. volūtas necessario vult bitudinem sub rōne cōi conceptam quo ad determinatiōem actus non quo ad exercitiū. concedit enī. q. voluntas nō necessario agit in via nec necessario elicit volitionē respectu bitudinis qualiūcūq; appehēse sed necessitatur quo ad specificatiōes act⁹ sic q. fine appehēso si aliqnē actū volendi circa illum eliciat ille erit. pfecutio non fuga vel velle non nolle. Et licet de hoc plura dicta sint in primo articulo adhuc deducā dicta sancti tho. de veritate. q. 22a articulo. 6. vbi sic dicit. Ex hoc aliqd dicitur esse necessarium q. est immutabiliter determinatū ad vnū. vnde cum voluntas indeterminate se habeat respectu multorū nō habet respectu omniū necessitatem. sed respectu eorū tātū ad quē naturali inclinatione determinat. et quia oē mobile reducitur ad ī mobile et indeterminatū ad determinatū. ideo oportet q. illud ad q̃ volūtas est determinata sit p̃ncipiū appetēdi ea ad que non est determinata. et hoc est finis vltimus vt dictum est. inuenit aūt ideterminatio volūtatis respectu triū. s. respectu obiecti respectu act⁹ et respectu ordinis. In fine respectu obiectu quedam est indeterminata volūtas q̃tū ad ea que sūt ad finē inquātum ad ipm finem multis vīs pueniri pōt et diuersis diuerse vie cōpetūt pueniēdi in ip̃m. et ideo nō potuit esse appetitus volūtatis determinatus in eā q̃ sunt ad finem sicut est in rebus naturalib⁹ que ad certum finem et determinatū non hūt nisi certas et determinatas vias et sic patet q. sicut res naturales de necessitate appetūt finem ita et ea que sūt ad finē vt nihil sit in eis accipere q̃ possint appetere et non appetere. sed voluntas de necessitate appetit finē vltimū vt non possit ipm non appetere sed non de necessitate appetit aliquid eorum que sunt ad finem. vnde respectu hi⁹ est in ptāte eius appetere hoc vel illud. 2o ē volūtas indeterminata respectu actus. q. etiā circa obiectum determinatū pōt vti actu suo cum voluerit vel non vti. pōt enī exire in actum volēdi respectu cuiuslibet et non exire q̃d in rebus naturalibus nō cōringit. graue enim semper descendit deorsum in actu nisi aliquid ꝓhibeat q̃d ex inde cōtigit. q. res inaiate non sunt mote a seipsis sed ab alio. vnde in eis non est mouēri et non mouēri. res aūt aiate mouēē a seipsis et inde est q. volūtas pōt velle vel non velle. 3o indeterminatio voluntatis est respectu ordinis in finem inquātum voluntas pōt appetere illud q̃d scōm veritatē in finē debitum ordinatur vel etiā scōm apparētiā tantū et hec indeterminatio ex duobus cōtigit. s. ex indeter-

Ayuntamiento de Madrid

mistõe circa obm in his que sunt ad finẽ ⁊ itellectuꝫ
ex indeterminatione appehensionis q̃ potest eẽ recta
⁊ nõ recta ⁊c. Et post multa subdit. cũ autem volun
tas dicatur libera in quantum necessitatem nõ habet
libertas voluntatis in tribus ꝛsiderabitur. ſ. quantuꝫ
ad actum in quantum pôt velle ⁊ nõ velle. ⁊ quantuꝫ
ad obiectuꝫ i q̃tũ pôt velle hꝰ vl illõ ⁊ eiꝰ oppoꝰ. ⁊ q̃ꝫ
tũ ad ordinẽ finis iq̃tũ pôt velle bonũ ⁊ malũ. ſz q̃tũ
ad primũ hoꝫ inest libertas voluntati in quolibet sta
tu nature respectu cuiuslibet obiecti. 2ᵐ vero est res
pectu quorũdã obiectoꝫ. ſ. respectu eoꝝm que sunt
ad finem ⁊ nõ ipsius finis ⁊ etiã scõm quẽlibet statum
nature. 3ᵐ ꝯo non est respectu oĩum illorum sed quo
rũdam eorũ. ſ. que sunt ad finem. nec respectu cuiusli
bet status sed illius tñ in quo natura deficere potest
nã vbi nõ est defectus in appꝛehendendo ⁊ ꝛferendo
nõ pôt eẽ voluntas mali etiã in his que sunt ad finem
sicut patet i beatis. hec ille. Ꝯte de malo. q. 6. ar. vnico
in solutione septimi sic dicit. Actiunm nõ moliet nisi
quando superat virtutem passiui. cum autez voluntas
se habeat in potentia respectu boni vlis nullũ bonuz
superat virtutẽ voluntatis quasi ex necessitate ipsam
mouens nisi id qõ est scõm omnẽ ꝛsiderationẽ bonuz
⁊ hoc est solum bonum perfectuz qõ ẽ beatitudo qõ
tñ voluntas pôt non velle actu. qz potest auertere co
gnitionez beatitudinis in q̃tum mouet intellectũ ad
finum actuz. ⁊ quãtũ ad hoc nec ipsam beatitudinem
ex necessitate vult sicut etiã aliquis nõ ex necessitate
calefieret si posset calidiuz a se repellere cũ vellet. hec
ille. Ex quibus patet q: scõm mẽtez eius voluntas nõ
necessitatur ad volẽdũ actu beatitudinẽ quo ad exer
citũ actus. sed solũ quo ad specificationẽ eius. ¶ Ad
6ᵐ dicitur q: ꝓpositio ibidẽ recitata vã est si bene in
relligatur vt patet per ꝓdicta. vnde istud argumẽ
tum sicut precedens. pcedit ex falso intellectu dictoꝫ
sancti tho. vt preallegata demõstrãt. Sciendũ tñ est
ꝑo intellectu ꝛclusionum ⁊ solutionum ad obiecta ꝛ
cõclusiões q: cũ sctũs tho. d. q: volũtas nõ necessario
sed ꝛtingenter vult aut appetit vltimũ finẽ sub rõne
cõi vltimi finis appꝛehensũ q̃ ad exercitiũ actus ⁊ q:
respectu cuiuslibz obi pôt elicẽ velle vl suspẽdẽ actũ
volitionis vel sũa vba. hoc nõ ẽ sic intelligendum q:
stãte appꝛehensione practica vltimi finis voluntas pos
sit oẽm actũ volendi circa illum suspẽdere vel nullũz
actum elicere. hoc enĩ repugnat dictis eius potissime
qz equiparat volũtatem respectu vltimi finis ⁊ intel
lectum respectu primi principij. constat aũt q: ipossibi
le ẽ intellectui ponni primum pncipium gn statiz hẽat
actualẽ assẽsũ respectu illius. pforiter ergo bz ꝛdẽ
q: ppolito vltimo fine voluntati pstertim practice vt
puta. vtrum sit appetẽdus vel nõ statim volũtas eli
cit actũ volẽdi finẽ vltimũ. Dicendum ergo q: volũ
tas ñ necessario elicit actũ volẽdi circa vltimũ finẽ ab
solute. p tãto q: pôt appꝛehẽsiões practicã finis suspẽdẽ
⁊ sic mediãte tali suspensione appꝛehensionũ pôt suspẽ
dere actũ. ppũm volendi finem. cũ hoc tñ stat q: vo
lũtas necesse elicit actũ volendi circa finem vltimuz
necessitate suppositionis. ſ. stãte practica appꝛehensiõe
vltimi finis. ⁊ istud bñ facit ad inte: pdictoꝫ ⁊ sequen
tũ qz volũtas nõ pôt suspẽdere actũ volitiõis vltimi
finis nisi p̃us suspendat appꝛehensionem practicã eius
⁊ sic mediate pôt. ppũm actũ suspendere non autem
immediate. ⁊ vlterius nec. ppuz actum nec alterius
potest directe ipare nec suspendere nisi quantum ta
le imperium vel suspensio. pponit sibi per intellectũ
sub ratione bõi ⁊ cum hoc practice. ¶ Ad argumẽta
2ᵐ loco iducta ꝛclusionez ⁊ p durãdũ ꝛcitata dꝰ q:
nãlis appetitus voluntatis quo volũtas naturaliter
vult finem ẽ actus elicitus vt ostdit scũs tho. prima p
te. q. 60. arti. primo vbi sic dicit. sp prius saluat in poste
riori. natura aũt ẽ ꝑor q̃ꝫ intellectus qz natura vniuꝰ
cuiuslz rei est essẽtia eiꝰ. vñ illud qõ ẽ nature opz salt
uari etiã in bñtibꝰ intellectũ. est aũt hoc cõe oĩ nature
vt hẽat aliquã iclinationẽ q̃ est appetitꝰ naturalis vl
amoz q tñ diuersimode repit in diuersis naturis i yna
q̃q: scõm modũ eiꝰ. vñ in natura itelligibili inuenit in
cliatio naturalis scõm volũtatẽ. in natura vo sensitiua
scõm appetitũ sensitiuũ. in natura vo carẽte rõne scẽz
soluz ordinẽ nature i aliqd. hec ille. Ex quibꝰ apparz
q: appetitus naturalis in volũtate non est solus ordo
eius in aliquid. Sillia dicit de vltate. q. 22. arti. 5. ⁊ p̃ᵐ
2ᵐ. q. 10. art. p̃. sicut ĩgt dicit boeti: in li: de duabꝰ natu
ris ⁊ pbs. 5. metaphy. natura dꝰ multiplicitẽ. qñq: enĩ
dꝰ pncipiũ intrinsecum rebus mobilibꝰ ⁊ talis natu
ra est materia vel forma vt pz ex 2ᵐ physicoꝝ. Alio mõ
dꝰ natura q̃libz subã vel q̃dliber ens ⁊ scõm hoc illud
dꝰ esse naturale rei qõ conuenit ei scõm suã substãtiaz
⁊ hoc ẽ qõ p se inest rei. i olbus aũt ea q̃ non per se sũt
reducũt ad aliqd qõ p se inest sicut in pncipiũ ⁊ iõ ne
cesse ẽ q: hoc mõ accipiẽdo naturã sp pncipiuz in eis
q̃ conueniũt rei sit naturale ⁊ hoc manifeste apparet
i itellectu. nam pncipia intellectualis cognitionis sũt
naturaliter nota. similiter etiam pncipiũ motuũ vo
lũtarioꝝ opz eẽ aliqd naturalẽ volitũ. hoc autẽ ẽ bo
num in cõi in qõ voluntas naturaliter tendit sicut ⁊ q̃
libet potẽtia in suũ obiectũ ⁊ etiã ipse finis vltim: q
bꝰ mõ se hz i appetibilibꝰ sic p̃ pncipia demõstratõis
i itelligibilibꝰ ⁊ vniuersaliter oĩa que cõueniũt volen
ti fm suã nãz. ñ. n. p voluntatẽ appetũ solũ ea que p
tinent solũ ad potẽtiam volũtatis sed etiã ea que pti
nent ad singulas potentias ⁊ ad totũ hominẽ. vñ na
turaliter hõ vult non solum oĩm volũtatis sed etiam
alia que ꝛueniũt alqs potentijs vt cognitionez vl que
conuenit intellectui. et esse ⁊ viuere ⁊ huiusmodi alia
que respiciunt cõsistentiam naturalem que omnia
appꝛehenduntur sub obiecto voluntatis sicut quedaz
particularia bona. hec ille. ¶ Cũc ad primam, phatio
nem illius assumpti dꝰ q: ad hoc respondet in forma
scũs tho. prima 2ᵐ. vbi supra. arguit enĩ sic. illud qõ est
alicui naturale i est ei semp sicut igni esse calidum. sed
nullꝰ mot ꝰ inest volũtati semp. ergo nullus motꝰ est na
turalis volũtati. ecce arꝰ sequit rũsio. Dicendũ inqt
q: i rebꝰ naturalibꝰ id qõ ẽ naturale quasi ꝛnis forma
z tñ semp inest sicut calidũ igni; qõ aũt ẽ naturale sicut
ꝛnis materiã nõ sp actu inest sed qñq: scõm potentiaz
tñ. Nã forma ẽ actus mã vo potentia. motus aũt est
actus ẽ ñtis i potẽtia ⁊ ideo q̃ ptinent ad motũ vel q̃
ꝛsequũt motũ in rebꝰ naturalibus non sp insunt sicut
ignis nõ mouet sp sursũ sed qñ ẽ extra locũ suũ. ẽsiliẽ
nõ opz q: volũtas q̃ de põ i actũ reducũt dũ aliqd vlt
sp actu velit sz solũ qñ ẽ in aliqua dispositõe determi
nata. volũtas aũt dei q̃ est actꝰ pur ꝰ sp ẽ in actu volen
di. hec ille. Ex qbꝰ pz q: nõ opz quẽlibz appetitũ nã
lẽ sp actu eẽ stãte nã cui ꝰ ẽ. p idem pz ad ꝛfirmatiõez
ibi adductã. ¶ Ad aliã ꝛprobationẽ dꝰ q: appetitꝰ nã
lis sicut pꝰ dictũ ẽ diuersimode ẽ in diuersis iõ nõ opz
si i aliqbꝰ ñ sit aliud q̃ sola iclinatio puta i ñ cognosce
ribꝰ q: ita sit ſsibilibꝰ vel itelligibilibꝰ. vñ illa argu

Ayuntamiento de Madrid

menta parum hñt efficacie. ¶ Ad argumēta aūt que ibidē recitāt. l. q. nō oēs appetāt btitudinē appetitu q sit act⁹ elicit⁹ q̄ etiā iūt scoti respondet durādus di. q. qcqd sit ō ꝛcloe tñ argumēta nō valēt qō p3 discurrēdo p singla. cū eni p ōr q. potētia supior nccitat ab ī ferioꝛi pōt dici. q. imo ꝛ si nō cālit tñ ꝛcecutiue sicut intellectus necessario appbendit q. p̄ sibi offert a virib⁹ sensitiuis. ꝛ tñ intellectus est altior potentia q̄ sensus Itē falsum est qō postea assūt. l. q. volūtas ē supior intellectu. hoc eni nō ē verū imo potꝭ ōriū nā op3 q. volūtas ferat in qōcūq; fertur scōm formā ꝛ dictamē itellectus. cū ipa nō possit ferri nisi i cognitu3. Ex q̄ sequit q. ꝓpositio quā assumūt nō est ꝟa hec. l. volūtas ea necessitate mouet potētias qua necessitate mouet in suū obm. hoc eni nō apparet p3 mouet eas solu3 eo mō q̄ itellect⁹ iudicat ē mouēdas. ꝛ ideo q̄tūcūq; volūtas ferret n necessario in suū obm non op3 q. volūtas moueret necessario alias potētias ad sp oñdēdū sibi suū obm nisi intellect⁹ iudicaret q. tale obm ē sibi sēp necessario oñdēdū qō nō op3 hec durād⁹ ꝛ bñ. ¶ Ad 2ᵐ dicit q. cum ōr nullus bitus acgsitus pōt tñ incli/nare volūtatē ad volēdū quātū appeti⁹ natural. Dicendū q. nō ē ad ꝓpo⁹ qz nō loquimur de icliatōe voluntatis in suū obm p aliquē bitū acquisitū ſz p ipsam met naturā potētie que h3 necessariā bitu dinē ad ali quod obm vt in ipsū ferat actu elicito. ꝛ illa iclinatio pōt ē ita efficax supposita pntia talis obi sicut inclinatio appetitus nālis. ꝛ iterū si intellectus q. ōr bit⁹ p̄n/cipioꝛ ē aliqd acquisitū ostat q. iclinat eque efficacē potētiā itelectiuaz ad assenciēdū necessario p̄mis p̄n cipijs sibi ꝓpositis sicut appetit⁹ nālis ipsi⁹ intellect⁹ iclinat ipsū ad intelligere. ꝛ eadē pōt ē in volūtate si hēat aliquē talē bitū. hec durādus ꝛ bñ. ¶ Ad 3ᵐ dicit q. ad auctozitatē bti augusti. pōt dici q. loquit de libtate a coactōe que coactio nūq; ē i volūtate. nō autē de libertate a necessitate imutabilitatis que ē i volūtate ꝟspcū multoꝛ vel saltē aliq̄z. hec ille. Et ꝓformē dictis. l. tho. p̄ma pte. q. 82. arti. p̄ vbi sic dicit. naturalis necessitas nō repugnat volūtati quīmo necesse est q. sicut intellect⁹ ex necessitate inheret p̄mis p̄ncipijs ita volūtas ex necessitate iberet vltio fini que ē beatitudo. finis enim se h3 in opatiuis sicut p̄ncipiū in speculatiuis vt ōr physicoꝛ op3 eni q. illud qō iest nāliter alicui ꝛ imobile sit fūdamētū ꝛ p̄ncipiū oīu aliozꝛ qz natura rei ē p̄mū in vno q̄q; ꝛ oīs modus pcedit ab aliquo imobili. hec ille. Sile dicit de virtute. q. 22. articulo. 5. sicut ingt pōt accipi ex ꝟbis aug⁹. in. 5. de ciuitate dei duplex ē necessitas. l. coactōis ꝛ hec in volūtatē nullo mō cadē pōt. et necessitas nālis iclinatiōis ꝛ tali necessitate volūtas aliqd vlt ē. ¶ Ad 4.ᵐ dictū rñdet durādus di. q. rñsiones ad argumēta ibidē date nō valēt. cū eni ōr p̄ q. auctozitas augusti. ꝛ Ansel. itelligūt de appetitu nāli ꝛ nō de actu elicito patet ex pꝛesse q. nō ē verū. dicit eni 13. de trinitate capi. 3. in fine q. si ille minus q. pmisit se dicturū qd oēs vellēt et dixit vili vultis emere ꝛ care vendere si inq̄z dixisset oēs bti esse vultis miseri esse nō vultis dixisset aliqd qō nullus in sua nō agnosceret volūtate. qcqd. n. aliō q̄sq; latēt velit ab hac volūtate que oib⁹ ꝛ i oib⁹ satis nota ē nūq; recedit. ꝛ ostat q. loquit de voluntate seu actu volūtatis elicito de quo minus dixerat vili vultis emere ꝛ care vēdere. ꝛ nō logt solū de appetitu nāli volūtatis. ¶ Itē 4.ᵐ cap'o eiusdē l. bri iquirit cum oēs velint bti tudinē an oēs eā nouerūt. ꝓstat autē q. velle sequēs noticiā ē act⁹ elicitus. Itē. 5. cap'o dicit q. oēs homes beati eē volūt idq; vnū ardētissimo amore appetunt. et subiungit q. nullus pōt amare quod nescit ꝛ ita logt de amoꝛe sequēte cognitionē. Ansel. etiā de casu diaboli cap'o. 12. circa finem dicit oēs qpe volūt eē beati ꝛ loquit de btitudine absolute que i cludit cōmodū de qua logtur di. iusticiā nō oēs volūt cōmodū vo nō solū oīs nā rōnalis ſz oē qō sentire pōt vlt. nā nullus vult nisi qō aliquo mō putat sibi cōmodū ꝛ sic logt ō velle qō segt cognitionē q. belle ē act⁹ elicit⁹ ꝛ sic expositio qua exponūt dicta aug⁹. ꝛ ansel. nō ē ꝟa vt p3 clarissime itueri dicta eoꝛ i p̄dictis locis hec durand⁹ ꝛ bñ. ¶ Ad p̄mū durādi ō eandē ꝛclusionē ōr q. appetitus vel volitio btitudinis scōm coēm rōnē nō ē solū hitualis imo actualis nec ē solū velleitas vel appetitus ꝛdiciōalis imo velle absolutū cū sit p̄ncipiū ꝛ cā oīum alioꝛ actuū volūtatis. cā aūt non ē ōbilioꝛ suo effectu. Tūc ad bi⁹ ip'obationē ōr q. illa ꝓbatio nō valz ꝓpter multa. p̄ q. ꝓ falsuz assumit. l. q. volūtas aliud absolute ꝛ efficacit velit nisi ꝓpoꝛtiōtur sibi sub rōne pticlari vel ꝓpter rōnē pticlarē ꝛ nō vniuersalē. bi⁹ falsitas p3 q. volūtas efficacit. i. absolute pōt odire fugere et detestari aliqd in vniuersali vt oñdit. l. tho. p̄ma 2ᵃ. q. 29. arti. 6. vbi querit vtrū odiū possit ē alicui⁹ in vniuersali ꝛ in rñsione p̄ncipali sic dicit. de vniuersali ꝛ tingit log. duplicit vno mō secundū q. subest intētioni vniuersalitatis. Alio modo de nā cui talis ītētio attribuit. Alia ē entz ꝛsideratio hois vniuersalis ꝛ alia hois i eo q. hō. Si ergo vniuersale accipiat p̄mo mō sic nlla potētia sēsitiue ptis nec appbensiua neq; appetitiua pōt tendere in vniuersale q. vniuersale fit p abstractiōez a mē idiuiduali in q̄ radicat oīs vtus sensitiua. pōt tñ aliqua potētia sensitiua ꝛ appbensiua ꝛ appetitiua ferri in aliqd vniuersaliter sicut dicim⁹ q. oēs vtus ē coloꝛ scōm gen⁹ nō qz vtus cognoscat coloꝛē vniuersalē ſz qz q. coloꝛ sit cognoscibil' a uisu nō inuenit coloꝛi iquātū ē hic coloꝛ sed inquātū coloꝛ simpliciter. sic ꝛ odiū sensitiue ptis pōt respicere aliqd in vniuersali qz ex nā cōi aliqd ad tuer sat aīali ꝛ nō solū ex eo q. ē pticularis sicut lup⁹ oui vñ odit lupū generalitē ſz ira sp cāt ex aliquo pticulari qz ex actu ledentis. act⁹ aūt pticularis sūt. Et ꝓpt⁹ dicit pbs q. ira sēp ē ad aliqd pticlare odiū vo pōt eē ad aliqd i genere ſz odiū qō ē i pte intellectiua cū sequtur vniuersalē appbēsionē i tellectus pōt vtroq; mō eē respcū vniuersalis. hec ille. Ex qb⁹ p3 q. velle ꝛ nolle amoꝛ odiū volūtatis p̄nt eē absolute ꝛ efficacit obi ꝓpositi in vli. 2ᵃ illa ip'obatio deficit qz male applicat distinctionē ō volūtate efficaci ꝛ iefficaci. illā enī distictionē mutauit a scō. tho. p̄ma pte. q. 19. arti. 6ᵃ. vbi querit vtrū volūtas dei semp ꝓpleatur ꝛ distinguit ibidē de volūtate aītecedēte ꝛ oñte. ꝛ illud qō. l. tho. vocat volūtatē aīcedētē iste appellat volūtatē iefficacē ꝛ illud qō. l. tho. vocat volūtatē oñtē iste appellat volūtatē efficacē. ſz applicatio nō valz in ꝓposito qz volūtas oñs ꝛ efficax ꝓprie ē qua aliqd volum⁹ cōsideratis oib⁹ circūstātijs pticulārib⁹. volūtas aūt aīs ꝛ iefficax ē qua aliqd volum⁹ scōm primā sui ꝛsideratiōez ñ tñ ꝛsideratis pticularib⁹ circūstātijs. ꝛstat aūt q. ista distictio i ꝓposito nullū ꝓfitis h3 locū qz btitudo scōz cōez rōnē ꝛsiderata nullā h3 rōnē ñ eligibilitatis sed scōm oēm ꝛsiderationē eligibilis appet. 3ᵃ. ꝓbatio vl ip'obatio illa nō valet qz sicut i supioꝛib⁹ rñsionibus dcm ē btitudinis appetitus in vniuersali sēp est

Ayuntamiento de Madrid

appetitu alicuⁿ britudinis pricularis. Dē vlterius q̃ arguēs male exponit dicta bri aug⁹. q̃ sicut ipse met ꝓbauit ꝗ argumēta scoti q̃ appetit⁹ britudinis ē act⁹ elicitus ita hz ꝗ ſiter poncre q̃ille appetit⁹ ē absolut⁹ ⁊ volūtas nō ſolū añs ſz ꝗ ñs. cū. Aug⁹. dicat illū amo/rē britudis eē ardētissimⁿ ⁊. 19. de ciuitate dicit. q̃ illud ē finis boni nri, ꝑ q̃ d amāt cetera. illud aūt ꝑ q̃ ſcipz Ꝓ aūt dicit arguēs de imortalitate vl appetitu illius dē q̃ nō est ſile q̃ imortalitas nō ita noiat ꝑ se obz vo luntatis ſicut britudo. 2ᵒ dē q̃ imortalitas nāliter ap/petit volūtate ñte ⁊ actu elicito iplicite. ſ. in appeti tu britudinis lz ſorte nō explicite. ⁊ ita itelligēda ſunt dicta ſci tho. ꝑma 2ᵒ. q. 1. arti. p̄ q̃ ſupius recitata ſunt. ¶ Ad 2ᵒ firmationez dē q̃ nullus naturaliter appetit q̃ ē ſibi ipossibile ꝑse ⁊ ex cōditōe nē. nihil trī, ꝓhibet illō q̃ aliq̃d nāliter appetit eē ſibi ipossibile p accīs ex aliqua ꝓditōe induuidui. ſic aūt ē in ꝓpoſito de dā natis reſpectu appetitus britudinis q̃ naturaliter ap petūt britudinē lz ſit eis ipoſſibilis p accidēs. volūtas eni ⁊ appetit⁹ nālis in eis manet vt oñdit. ſ. tho. di. 50. q. 2. art. p̄. q. ꝑma in ipſemet etiā durandus rñdet ad hᵒ arg⁹ vidēs eⁿ inefficaciā dī. cū i damnatis nā remāet integra ipſi appetūt appetitu nāli britudinē. ⁊ ſi di catur q̃ appetitus naturalis nō pōt eſſe frustra ꝓ diū q̃ verū ē in tota ſpē nihil trī, ꝓhibz q̃ i aliqbⁿ iduuidu is ſpēi frustrē. De appetitu aūt q̃ est actus elicit⁹ di/cēdū q̃ dānati nō appetūt britudinē ī ſpāli appetitu efficaci laborādo vel conādo ad aliquā britudinē cuz ſciāt hoc ſibi ipoſſibile ſed appetitu ꝓditionato appe tūt eā ſquantū hz rōnē comodi. vellēt eni ſi eēt eis poſ ſibile eā hrē q̃tin⁹ q̃ quod dā cōmodū ⁊ ſilr appetūt be atitudinē in generali. ſ. bñ habere. hec durādus ⁊ bñ. hoc addito q̃ nō ſolū ꝓditionali appetitu ſz appetitu abſoluto appetūt britudinem q̃ ille appetit⁹ nō ē in ptāte eoz cū ſit eis a ꝺo ⁊ a nā. ¶ Ad ꝑmū eoz q̃ reci tat aureo. dē q̃ q̃ auctoritas aug⁹ ibidē adducta ſtelli genda ē de volūtate electiua q̃ illa plēissime ē in ptā te volitiue potētie. nō aūt de volūtate nāli q̃ illa non ē totalī i ptāte volūtatis. p hac ſolutione ī ꝑcedenti facit dictū. ſci tho. 4. ſen. diſti. 50. q. 2. ar. p̄ in ſolutiōe p̄ᵒ. q. vbi ſic dicit. in damnatis pōt duplex volūtas cō ſiderari. ſ. volūtas deliberatiua ⁊ volūtas nālis ⁊ nāl gdē nō est eis ex ipſis ſz ex auctore nature q̃ in nā po/ſuit hāc iclinationē q̃ dē naturalis volūtas. ſed volun tas deliberatiua ē eis ex ſeipſis ſcōm q̃ in ptāte eozū ē inclinari p affectū ad hoc vel illud ⁊c. Sile dicit de demōib⁹ ꝑma pte. q. 64. arti. 2. in ſolutione quinti ar gumēti. Itē p iſta ſolutōe facit illud q̃ dicit de vita te. q. 22. articu. 5. ibi eni arguit ī oppⁿ. q. 7. loco ſic ex eo q̃ aliquid volūtariū ē dicit eſſe in nobis ita q̃ nos ſumus dñi illi⁹ ſz illud quod ē i nobis ⁊ cuⁿ dñi ſum⁹ poſſumus velle ⁊ nō velle. ergo oē q̃ volūtas vult po teſt velle ⁊ non velle ⁊ nō de neceſſitate aliq̃d vult. ec ce arⁿ ſequit rñſio. Dicēdū ingt q̃ illa rō ꝑcedit ō vo lūtate ſcōm q̃ volūtas ē. hoc eni ē. ꝑ p̄ num volūtati in quantum eſt voluntas q̃ ſit dña ſuozum actuum. hec ille. Pro cuius intellectu ſciendum q̃ in p̄tincipali ſo lutione illius articuli ſic dicit. natura ⁊ voluntas hoc modo ordinata ſunt vt etiam ipſa voluntas q̃dāz na/tura ſit q̃ omne q̃ in rebus inuenitur natura quidez dicitur ⁊ ideo in voluntate opz inueniri non ſolum il/lud quod volūtatis eſt ſed etiaz q̃ eſt nature. bᵒ aūt eſt cuiuſlibet nature create vt q̃ deo ſit ordinata ī bo/nuz nālē appetēs illud. vñ ⁊ volūtati ipi inest quidaz nālis appetit⁹ boni ſibi ꝓuenientis ⁊ ꝓter hᵒ hz appe tere aliq̃d ſcōz ꝓprīā determinatōem nō ex neceſſita te q̃ ei cōuenit iquātū ē volūtas. ſicut āt ē ordo naſe ad volūtatē ita ſe hz ordo eoz q̃ que nālē vult volūtas ad ea reſpectu q̃z nō determiāt ex nā ⁊c. vide totuz articulū. ¶ Itē ibidem i ſolutiōe qnti ad oppoſitū ſic dicit. volūtas iquātū ē rōnalis ad opposita ſe hz. hoc eni ē cōſiderare ipam ſm hᵒ q̃ ē ei, ꝑ p̄ ſed, pur ē que dā nā nihil, ꝓhibet eā determinari ad vnuz. hec ille. ⁊ ſi milia dicit ī multis locis. ¶ Ad 2ᵐ dē q̃ maior ē vera ſi itelligat de agēte ex neceſſitate q̃ neceſſitat q̃ātū ad exercitiū actus. ſicut pz in ſimilitudīe ibidez addu cta de graui. volūtas aūt em nō ſic neceſſitat ad agen dum vt ſupra dictū ē. nō eni ē neceſſario agit nec actū elicit niſi cum eſt in certa diſpoſitiōe. ſ. cū offertur ſi bi oñm q̃ ē finis. ſtāte. n. tali oñiōe nc̄ē vlt neceſſi tate ñte non aūt ñtis ⁊ ex ſuppositione non autem ſimpliciter. ¶ Ad tertium patet ſolutio per ꝑcce denia concludit enim q̃ voluntas nō neceſſario vult finē q̃ ad exercitiū actⁿ cum quo ſtat q̃ neceſſario vult finē quo ad ſpecificatiōem actⁿ. quia eni volūtas non vlt finē quo ad exercitiū niſi ſibi oñdat p intellectum illa āt oñiō ē ꝓtigēs iō ſiter exercitiū volēdi finem ē cōtigēs nec hz in via q̃cūq; neceſſitatē niſi ex ſuppōe ⁊ cōditionatā nō abſolutā. puta ſi offeratur ſibi p itel lectum vt dictū ē. ¶ Ad 4ᵐ pz p idem cū eni ges vo/lūtatis in vltimo fine nō fit niſi p aliquē actum dilecti onis vel deſiderij vel delectatiōis ſicut volūtas nō ne ceſſario exertiat tales actus niſi ſub conditōe. ita nec neceſſario geſcit in fine quo ad exercitiū actus niſi ex ſuppositōe lz ſolū q̃ⁿ ad ſpecificatōz getil. iō ſilitudo de gete graui. i cētro non ē ad ꝓpositū. q̃ ibi non eſt exercitiū actus cōtigētis. ſed p̄tuatio motⁿ cū p̄ntia fi nis ⁊ ſic iterum eſt ibi neceſſitas ex ſuppositione non ſimplr nec abſoluta ⁊ ſic ē i ꝓpoſito. Silr nec valet ſi militudo de appetitu ſenſitiuo q̃ ille neceſſitat quo ad exercitiū ſui actus non ſic autez volūtas. ¶ Ad 5ᵐ pz per idē q̃ maior ē va de agēte q̃ ⁊ agit neceſſario quo ad exercitiū actⁿ vt pz i ſimilitudie ibidē addu ta de graui nō āt ē va de agēte q̃ nō neceſſitat ad exer citiū ſui actⁿ lz ſolū q̃ ad eⁿ ſpecificatōez. iō ñ oz q̃ vo lūtas intēſissime velit vltimū finez actualē ⁊ quo ad intēſiōem actus vel exercitij. Sciendū trī q̃ licet vo lūtas ī via non appetat itēſissime vltimū finē ſibi ꝑa ctice oñſum q̃ ad itēſionē actus trī itēſiſſime illuz ap petit quo ad rōnem appetendi q̃. ſ. illum, ꝓ p̄ ſe ap petit alia vero ꝓpter ipſum. Item finem quādoq; intenſissime appetit q̃ i quolibet appetitu appetitur finis iplicite vel explicite. ¶ Ad 6ᵐ dicit q̃ bri cōclu dit q̃ volūtas nō neceſſitat pluſq̃ intellectus quo ad exercitiū actus q̃ ꝓcedit. ¶ Ad 7ᵐ pz p idem q̃ pce dit de neceſſitate quo ad exercitiū nō ñ neceſſitate q̃ ad ſpecificatōnē. ⁊ iō ñ cōcludit niſi ſic ꝑcedēs. ex gbᵒ pz q̃ illa argumēta nullā efficaciā hñt cōtra ꝓclusio nē bene itellectā. vñ ⁊ earum iefficaciā aure⁹ oñdit dicēs q̃ oēs ille p̄ñt reduci ad oppositū cōtra arguen tez. ꝑma nāq; pōt ſic reduci, nihil ē tā in potestate vo lūtatis q̃z ipſa volūtas. ſed i eius ptāte eſt actus intel lectus. ⁊ eo mediante pōt velle finem ⁊ nō velle auer tēdo itellectū a cōſideratione finis. q̃ⁿ ſtāte conſidera tione finis pōt velle ⁊ nō velle finez. hic ē fallacia figu re dictiōis mutādo q̃d in quale ſubam in modu. non eni ſequitur volūtas hz i potestate ſua actū ergo imme diate habet nec ſequit nihil ē tam in ptāte volūtatis

Ayuntamiento de Madrid

q̃ ipsa volunt as. g° nihil i mediatus. vñ qz voluntas mouet se mediante arbitrio vt p̃ma motio passiua sit i li° arbitrio ab ipsa volūtate. 2° vo motio passiua sic est i volūtate sicut nauta mouet se mediāte naue ideirco non dz iferri q̃ imediate possit sicut nec nauta imediate se posset mouere nisi p naui. ¶ Scēd vo sic reducit. agens qd necessitat ad agēdū cadez necessitate re mouet, phibens si pōt. hz appetit° bruti pōt figere imaginationē in id qd appetit. cū ergo de necessitate appetat t posset figere imaginationē in appetibili t per ōsis remouere, phibens qd ē nō imaginabil sequit q̃ sp imaginabil appetibile vnū t idē. Doc aūt ē falsum g° cū minoz sit vā q̃ad vtrāq ptē. s. q̃ appetit° bruti mouet ad appetibile t q̃ appetit° ei° figit imaginationē in appetibili sicut pz de cāibus q̃ ex appetitu imaginant lepozes. vnde appetit° figit oculos t sensus exteriozes in appetibili t nō apparet cur etiā imaginationem non figat restat vt maioz argumenti sit falsa. ¶ Tertia q̃q deficit vt videt appetit° enim bruti qē vnū extremū t appetibile qd ē aliud extremū necessario se respiciūt. tñ imagiatio q̃ ē media ñ necessario mānetenet i ōsiōratōe appetibil vt dictū ē stati. ¶ 4ª q̃q rō pi modo ifringit in bruto. t iterū illud qd necessario ge'cit i aliquo non necessario manutenet illud ñ ab aligb° abducat. hz multa sūt q̃ pōt auertere ītelle cum a ōsideratōe vltimi videlz ne rio spēz ex q̃ oriūtur q̃ intellect° trāseat subito discursiue ab vno i aliū adhuc etiā occupatōes sensuū ō gbus ōstat q̃ auertere pōt t adhuc fames t sitis t indigentie; corpalea. de gbus etiā ōstat. adhuc ē appetitus pseguendi finem realē t ea que sunt ad finem q̃ qdem oriūt ex desiderio finis vel eoz que sunt ad finē. ergo nō ē iconueniēs q̃ volūtas nō manuteneat ppe° volitionē finis in se aut ōsiderationē ei° in ītellectu. ¶ 5ª vero sic pōt reduci agens necessario agit de necessitate scōm vltimū potētie. hz intellectus mouet a fantasmate de necessitate ergo ītellectus scōm vltimū potētie sue t intēsissime ītelligēt q̃dlibz obz i fātasmate lucēs. b° ārt ē falsū ergo t̃ maioz. pōt eni ē° q̃ volūtas aliq̃ñ magis aliq̃ñ minū in vltimo fine ōplaceat vel, ppter ōfusiozem ōsideratione vel, ppter maiozem occupationē erga sēsibilia vel, ppt multas alias cās. ¶ 6ª rō pōt reduci sic. pō li° p pti°m non magis rēdit li° in obm q̃ illa q̃ est libera p essentiaz. sed intellectus pōt se suspendere a cōsideratione finis. ergo t volūtas a uolēdo finem bucusq̃ bñ ōcludit rō. ergo eque immediate nō segē qz mutatur modus de magis in modū imediatōis. ¶ Septia q̃q sic reducit q̃ñcūq agen° sunt oz dinata si necessitas ē in supioz t in inferioz t oibus alijs. hz dato q̃ voluntas necessario velit finem appbensum in communi non, pter hoc necessitatur simpliciter qn possit li° impera re intellectui vt consideret de his per que finis ille vltimus attingatur t potentie executiue vt exequatur t possunt talia esse multa. ergo adhuc manebit libera voluntas t tota coordinatio eorum que sunt ad finē. hec aureo. t bene quo ad hominem. ¶ Ad ea que aureo. primo loco ex se contra conclusionem proponit. dicitur in generali q̃ non aliud concludunt sicut nēc p̃cedentia nisi q̃ voluntas nō necessario vult finē vltimū in cōi ōsisi quo ad exercitium actus absolute sed nō ōcludūt qn velit illū necessario q̃ ad specificatōez actus nec quin velit illū necessario quo ad exercitiū actus ex suppositiōe t ex cōditionalitate. vñ ad pzm argumētū dr q̃ rñsio quā 2° loco arguēs recitat, sufficiēter etiacuat argumētū nō i fine vltimo fm rōnem cōem finis vltimi vel beatitudis nullus apparet boni defectus nec includitur aliqua rō mali ex pte obiecti hz potī° ois rō bōi q̃uis ā mō appbendēdi t ex pte appbendentis sit aliqua imperfectio. t iō ex b° bene et optie ōcludit q̃ voluntas nō necessario vult illā consusam appbensionē ītellect°. nec suā volitionē ōsitez talē appbensionē qz i talib° actib° ē defectus alicuī bōi t rō alic° mali t hec ē rō q̃re volūtas ñ necessario moueť ab obo q̃cūq q̃ ad exercitiuz actus. sed gn necessario moueat quo ad specificatiōem actus ratio nullo° ōcludit. qz i brutidie hz rōem cōez brutidis appzehensa nec defectus boni nec alia rō mali reperiť nec vzqd dicit de alietate appzehensionis qz brutido sic appzehensa ē p se obm volūtatis nō ārt in pticulari vel scōm rōem pticularē matialez aut accidentalem appbensa t hoc sufficit ad b° q̃ simplr necessario velit finem in cōi appbensum quo ad specificatiōem et quo ad exercitium necessitate suppositiōis. ¶ Ad 2m dicit negādo mioz em t ad p̃mā, pbatōem eius dicit q̃ nulla inaduertētia finis vltimi stat cum appzehensione eius scōm, p̃pam eius positiōez fm quā ē perse obz volūtatis. Qz ārt dicit ō disputatiōe t studio libri etb. nō obstat qz in talib° locutiōibus t lecturis nō cōtinue appbendit brutido secūdū, p̃pam rōnem t per se. sed q̃ñcq scōm rōem mātēl t accidētalē vel pticularem. sic aūt appbensa nō necessario mouet sicut nec deus aut eius visio. Et vlteri° sicut supra dictuz fuit nō ois appbensio vltī finis vt sic necessario mouet voluntatē quo ad exercitiū nisi sit practica. in talibus ārt disputatiōibus aut lectiōibus solū t dūtaxat ē specifica finis appbensio que vt sic nihil aut pus' mouet ga nihil dicit de pseguēdo aut fugiendo vel nō dicit aliqd vt cōueniens isti. bonū aūt appzehensū ñ nō appbendit vt cōueniēs appbēdēti ō mouet vt in p̃ articulo dictū ē in pbatione secūde ōclusionis. Qz ārt scēd i ducitur non aliud concludit nisi q̃ voluntas non necessario appetit desideriū finis nec ōsideratōez ei° qd ōcedit. t iō arm ōcludit q̃ volūtas nō necessario appetit finē q̃ ad exercitiū actus sed nō ōcludit q̃ stāte ei° appbensione practica fm, p̃pam rōem possit nō mouere. qz illa distractio de q̃ loquit argues nō stat cum firma appbēsione finis. ¶ Ad 3m pz p idem qz nō aliū ōcludit nisi q̃ volūtas nō necessario vult appzehēsionē aut desi° finis. qz tales act° aliq̃lē ipsectiōem ipoztant. sed nō ōcludit q̃ ñ necessario velit vltimū finez practice fm, p̃pam t p se rōem appzehensū t sic idez qd pus. s. q̃ exercitiū act° ñ ē simplr necessariū hz ei° specificatio ē simplr necessaria vt sepe refricatū est. ¶ Ad 4m negatur maioz cuius rō pz ex sepe dictis. nā obm alicuius volitionis ē p se obm volūtatis nō tñ eius volitio. t iō nō oportet q̃ tāta necessitate voluntas feratur in volitionem illius obiecti reflere quāta fertur in obiectū recte sicut ē in, pposito de vltimo fine t eius volitione. nec valet, pbatio quia peccat per fallaciam ōsitis quia in virtute sic arguit. complacentia finis pōt displicere. ergo simul potest esse complacentia finis t displicentia cōplacentie finis q̃ ōsia penitus nihil valet sed solum concluditur q̃ displicētia illa potest ē simul vel post vel ante cōplacentiam ñ autem q̃ simul esse possit. ¶ Ad qntū negatur maioz tāq̃ nulli° apparētie aut pbabilitatis. desideriū. naturale potest ē de re absente īmobiliter sicut grave extra locū suum naturaliter appetit centrum t im

Ayuntamiento de Madrid

mobilis. quies vero vl delectatio nõ ẽ nisi dere pfite
ficut graue nõ quiescit in cẽtro nisi dũ ibi ẽ sic in ppo
sito volũtas naturalr & i mobiliter appetit vltimum
finem nõ bitum sed nõ quiescit in eo nisi dũ realiꝗ & ac
tualiter bz illũ. De hoc. s. tho. ꝑma scde. q. 23. arti. 4.
sic dicit. diuersitas actuũ vel moti quãtũ ad vtutẽ mo
uẽdi accipi põt ẽ passionibus aiẽ ad silitudinẽ agẽtiũ
naturaliũ. oẽ enĩ mouẽs trahit quodãmodo ad se pa
tiens vel repellit. trabẽdo qdẽ ad se tria facit in illo. p
quidẽ dat ei inclinationem vel aptitudinẽ vt i ipsuꝫ
tendat sicut cũ corp° leue qõ ẽ sursuꝫ dat leuitatẽ cor
poꝫ genito p quã bẽt inclinationẽ & aptitudinem ad
hoc q̃ sit sursũ. scõ si corp° genitum ẽ extra locũ suũ
ꝑpum dat ei mouerĩ ad locũ. tertio dat ei quiescere i
loco cũ ad illum puenit qꝫ ex eadẽ cã aliquid quiescit
in loco p quã mouebat ad locũ. & sicꝫ intelligendum ẽ
de cã repulsionis i moribus at appetitiẽ ꝑtis bonũ bz
q̃si vtutẽ attractiuꝫ. malum aũt vtutẽ repulsiuꝫ. bo
nuꝫ ergo p quidẽ i põ appetitiua cãt quãdam inclina
tionem seu aptitudinẽ seu cõnaturalitatẽ ad bonũ qõ
ptingꝫ ad passionẽ amoris tui. p contrariũ respondet odiũ
ex pte mali. Scõ si bonũ bituꝫ dat ei mo
diuꝫ ad sequẽdũ bonũ amatũ & hoc ptinet ad passionẽ
desiderij vel concupiscentie & ex opposito ex pte mãli ẽ fu
ga vel abhoiatio. ¶ 3° cũ ad ptũ fuerit bonũ dat ap
petitui getatões quãdã in ipso bono adepto & hoc per
tinet ad delectatiõem vel gaudiũ cui oppõitur ex par
te mali doloꝫ vel tristicia. hec ille. ¶ Ad 6m negat mi
nor. dicit. n. q̃ quilibet diligit sed naturaliter amore ami
citie & necessario q̃ ad specificatiões actuꝫ lz nõ neces
sario quo ad exercitiũ sicut dictuꝫ ẽ de appetitu vlti
mi finis. nec vꝫ probatio bui°. dr enĩ q̃ sicut in appe
titu vltimi finis põt ẽ meritũ & demeritũ lz naliter et
necessario appetat sic circa amorẽ sui qꝫ in tali amore
ẽ aliqd determinatũ & necessariũ a nã. puta q̃ homo
velit sibi ipi bonũ. aliqd ãt ẽ ibi non determinatum a
natura. puta q̃ hõ velit sibi ipi tale bonuꝫ vel tale. iõ
rõe ꝑmi non ẽ ibi vtus aut viciũ. sed rõe scõi. de hoc i
sũ. s. tho. ꝑti di q. 1. artic. 3°. q. 3° vbi q̃rit. vtrũ aliqs
appetẽdo bitudinẽ mereat. in rũsione sic dicit bonũ
qõ ẽ obz volũtatis ẽ in rebus tẽ. vt supra recitatuꝫ ẽ
in ꝑncipio h° articuli rũdendo ad tertiũ scoti. Item
ibidem arguit sic p loco. nãlibus nõ meremur. sed ap
peti° bitudinis ẽ homini nãlis alias ñ eẽt cõis oib°. ergo
nullus appetẽdo bitudinẽ meretur. ecce argu
m segtur rũsio. Dicẽdũ q̃ i appetitu bitudinis sp cũ eo
qõ ẽ nãle iungit aliqd volũtariũ nõ naturale & sic po
test ibi cadere rõ meriti vel demeriti. hec ille. Item
i solutõe scõi sic dicit. q̃tus nullus possit vitare gn bea
titudinẽ aliquo appetat. põt tũ vitare q̃ nõ appetat
eã eo modo quo appetenda ẽ. Sicꝫ dicit de bitate
q. 22. arti. 7. vbi querit. vtrũ aliqs mereatur volẽdo
illud qõ ẽ necessitate vult ait eni sic. Differẽt ẽ aliqd
puisũ boi & ceteris anialibus tã scõm corpus q̃ scõm
aiam tẽ. vt supra recitatum fuit. vñ p° dicta sibdit
q̃si ergo hões ꝑpa rõne adiut° diuina gra appreben
dit ad spẽale bonũ vt suã bitudinẽ in quo ve sua bti
tudo ꝓsistit tũc mereꝫ nõ ex hoc q̃ appetit bitudinẽ
quã naliter appetit. sed ex hoc q̃ appetit hoc spẽale
qõ nõ nat. alr appetit vt visionẽ dei i q̃ ꝑm bitatẽ sua
beatitudo cõsistit. Si vero aliquis p rõem erroneã
deducatur vt appetat aliquid spẽale vt suã bitudinẽ
puta delectatões carnales i qb° tũ scõs rei bitatẽ sua
bitudo nõ cõsistit. sic appetẽdo bitudinem demẽt.
nõ q̃ appetit bitudinẽ sed q̃ indebite appetit. patꝫ
ergo q̃ volẽdo illud qõ quis naturaliter vult scõm se
neq; ẽ meritoriũ neq; demeritoriuꝫ sed scõm q̃ speci
ficat ad hoc vel ad illud põt eẽ meritoriũ vel deme
ritoriũ. hoc mõ ẽ ꝑcti merenẽ appetẽdo deuꝫ vel vi
tam eternã. hec ille. & sicut dicit de appetitu bitudi
nis. ita debet dici de amor quo quis diligit seipm sic
pꝫ pzia p°. q. 77. arti. 4. vbi querit. vtrũ amor sui sit
ꝑncipium omis peccati. Itẽ directius ad ꝑpositũ p° 2°
q. 29. ar. 4. sic dicit. ipossibile ẽ q̃ aliqs p se odiat seipꝫ
naturaliter enim vnũqõq; appetit sibi bonũ nec pot
aliqd sibi appetere nisi sub rõne boni nã malũ ẽ ꝑter
bonitatem vt dicit diony. 4. ca. de di. no. amare autẽ
aliqd ẽ ei velle bonũ vnde necesse ẽ q̃ aliqs amet seip
sum & ipossibile ẽ q̃ aliqs seipsum odiat p se loquẽdo
p accidẽs. tũ ptingit q̃ aliqs seipsum odiat. & hoc du
pliciter vno mõ ex pte boni qõ sibi aliqs vult. accidit
enĩ q̃nq; illud qõ appetit eẽ scõm qd bonum & simpli
citer malũ & scõm hoc per accidẽs vult sibi malum qõ
ẽ odire seipsum. Alio modo ex pte sui ipsius cui vult
bonuꝫ. vnũqõq; enĩ maxime est illud qõ est ꝑncipa
lius in ipso. vñ ciuitas dr facere illud qõ rex facit q̃si
rex sit tota ciuitas. Manifestum est autẽ q̃ homo est
maxime mẽs hominis. cõtingit aũt q̃ aliqui estimant
se maxime esse id qõ sunt scõm naturam corporalem
& sensitiuam vnde amant se scõm id qõ se esse estimãt
sed odiunt id q̃ sunt vere dũ volunt ꝑia rõni. & vtro
q̃ modo ille qui diligit iniquitatẽ odit non solum aliꝫ
suam sed etiam seipsum. hec ille. Similia dicit scõa se
cũde. q. 25. arti. 8. vbi querit vtrũ petrões diligãt seip
sos & rndet di. amare seipsum vno mõ ẽ cõe omnib°
alio mõ ẽ ꝑpum bonoꝫ. 3° mõ est. ꝑpium malorum. q̃
enĩ aliquis amet id qõ seipsum esse estimet hoc cõe est
omnibus. homo autem dr esse aliqd dupliciter. vno°
scõm substantiam suã & naturã & scõm hoc omẽs esti
mant bonũ cõe se esse id qõ sunt. & ex aĩa & corpore cõ
positos. & sic etiaꝫ boies boni & mali diligunt seipsos i
quantum diligũt sui ipsoꝫ conseruationẽ. Alio modo
dr hõ esse aliqd ꝑm ꝑncipalitatẽ sicut ꝑnceps ciuitat
tis dr eẽ ciuitas. vnde qõ ꝑncipes faciũt dr ciuitas fa
cere. sic aũt nõ oẽ estimant se esse id qõ sunt. ꝑncipale
enĩ in boie ẽ mens rationalis. scõariũ aũt ẽ natura cor
poralis sensitiua q̃ ꝑmũ apo. nominat hoiem interio
rem ꝑm boiez exteriorem vt pꝫ. 2. cor. 5. boni aũt esti
mant ꝑincipale in seipsis nãm rõnalẽ suue interioreꝫ
boieꝫ. & ꝑm hoc estimant se esse id qõ sunt mali ãt esti
mant ꝑincipale in seipsis naturam sensitiuam & cor
poralem. s. exteriorem hoiem. vnde non recte cogitã
tes seipsos non vere diligunt seipsos sed diligũt id qõ
seipsos eẽ reputant. boni ãt vere cogitãtes seipsos ve
se diligunt & c. hec ille. ¶ Ad ꝑmũ eorum q̃ aureo. 2°
loco. ꝑponit dr q̃ rõ q̃ ibidem recitatur bona ẽ & illaꝫ
ponit. s. tho. i multis locis vt puta ꝑma pte. q. 82. arti.
p & 2° ꝑma 2°. q. 1. arti. 2. nec vꝫ reductio quã facit ar
guens ꝑ hãc rõnẽ. dicitur enĩ q̃ lz intellectus de neces
sitate assẽtiat aliqbus ꝑnciptꝫ ꝑticularib° citra p° ꝑti
cipium vniuersaliũ. tũ hoc non est nisi q̃ ista ꝑncipia
se cũdaria bũt euidentem ꝓnexionem cum primo. & si
militer ꝓceditur q̃ voluntas vult necessario non solu
lum vltimum finem vez ẽt alia q̃ bũt euidentẽ ꝓnexi
onem cũ vltio fine sicut ꝓdit. s. tho. ꝑma parte. q. 82
articulo scõo vbi sic dicit. sicut ĩtellectus naturaliter
inhereꝫ ꝑmis ꝑncipiꝫ ita voluntas nẽcio vltimo fi
ni. sũt aũt quedã intelligibilia q̃ non ꝓsũt necessariam

Ayuntamiento de Madrid

ꝛnexionē ad prima principia sicut ꝛtingentes ꝓpōes ad quarum remotionem non sequitur remotio primi principij ⁊ talibus non ex necessitate intellectus assentit. Quedā aūt ꝓpositiones necesse sunt q̄ hūt necessariam ꝛnexionē cū primis principijs sicut cōclusiones demōstrales ad quas remotionem sequit remotio p̄ principiorꝫ ⁊ hi⁹ intellectus ex necessitate assentit cognita connexiōe necessaria ꝛclusionis ad principia p demonstrationis deductionem. non aūt ex necessitate assentit aliq̄ hi⁹ necessitatē ꝛnexionis ꝑ demonstrationem cognoscat. Silr etiā er pte volūtatis sunt enim q̄dā pricularia bona que nō hūt necessariā ꝛnexionem ad bītudinē qꝛ sine his pōt aliquis esse bētus ⁊ hi⁹ volūtas non de necessitate inheret. sūt aūt q̄dā bōa hūtia necessariā ꝛnexionē ad bītudinē quib⁹. ſ. deo adhēt in quo solo ꝥa bītudo ꝛsistit ꝫ tñ aliq̄ certitudinē dine visionis necessitas h⁹ ꝛnexionis demonstrē volūtas non ex necessitate deo inheret nec his que dei sunt sed volūtas videntis deum ex necessitate inheret deo sic nūc ex necessitate volum⁹ eē bti. hec ille. ¶ Ad cōfirmationem ibidē p̄ loco factā dicit q̄ pō. ſ. tho. non solū inheret dictis arist. verum etiam aug. ⁊ boe. ⁊ ꝫ pbs 2° phy. t. 6. t. 7. ethi. nō solū logē. de pncipijs vniuersalissimis nec solū ō vltimo fine tñ er illa similitudie quā iducit inter finē in agibilib⁹ ⁊ principiū in speciabilib⁹ pōt rōnabilē argui similitudo quā scūs tho. induc. ſ. q̄ eo mō se hz vltim⁹ finis ad volūtatē quomō p̄m principium ad intellectuꝫ quo ad necessario mouere attēto q̄ pbs p̄ ethi. ca. p̄ t. 9. sepe dicit q̄ vltim⁹ finis opabilū pptersē appetit ⁊ oia alia ꝓpter illū appetūt ꝫ 3° ethi. dicit. ca. 15. q̄ desiderium finis non ē sponteneū ſz naturale q̄ maxime oꝫ intelligi de desiderio finis vltimi attēto q̄ i eodē lē. ca. 1. dicit q̄ p se bonū ē simplr ⁊ secundū veritatē voluntabile vnicuiq̄ ātq̄ vt t. 7. ethi. ca. 8. sic dicit. actiōib⁹ aūt q̄ cui⁹ gra principiū quēadmodū in mathe. suppones neq̄ vti q̄ illic rō edoctiua principiorꝫ neq̄ hic ꝫ vtualis naturalis vel assuefectiua ei⁹ q̄ē recte oppiari. circa principiū. Ex quib⁹ ⁊ plurib⁹ alijs dictis eius apparet q̄ appetitus vltimi finis ē ex natura. appetit⁹ aūt finis pricularis ē ex aliquo bitu vel passiōe vel aliq̄ alio sup addito nature. ⁊ vlterius apparet ex dictis q̄ primū apperibile sic se hz ad appetitū sicut primū itelligibile ad intellectuꝫ ⁊ ita oēo arguentis nō pcedit qꝛ licꝫ ex illo dicto pbi 2° phy. nō bēat illa maxia sci tho. hr tñ ex alijs dictis eiusdē ⁊ ex dictis aug. ⁊ boecij ⁊ vltri⁹ ex rōe nāli potissime qꝛ vltim⁹ finis ē finis p se sic q̄ ñ p aliud sicut primū principiū ē p se principiū ⁊ nō p aliud nō sic ē de alijs principijs nec de alijs finib⁹ ⁊ iō primo principio ꝓportionari debz vltimus finis nō alij. ¶ Ad secūdam ꝛfirmationē pz p predicta qꝛ ex dictis pbi non solū habet similitudo quā arguēs recitat ſz illa i q̄ scūs tho. se fūdat ⁊ c. nō ē i pcessu ei⁹ fallacia ꝛnitis ſz in pcessu arguētis ē ignorantia dicto ꝛ aristo. vel inaduertentia hoc atēto potissimū q̄ pbs dicit in p̄ politice q̄ finis cuiuslibz artis sūme ⁊ i ſinitū ōside ret ex quo vult ꝛcludere q̄ ille q̄ desiderat pecuniaꝫ vt finē i ſinitū ⁊ sine termio desiderat pecuniā sic i p posito dicitur q̄ nō solū finis vltim⁹ scōm vitatē sed q̄libz finis. Ultim⁹ secundū falsam estimationē i ſinitū. et sūme desiderē nō quidē quo ad act⁹ exercitiū vel itēsionē ſz quo ad ei⁹ specificatōēz ⁊ bōi desiderā ti q̄ritatē pōt ēt dici q̄ quilibz finis sine vltim⁹ sine ñ vltim⁹ de p se ⁊ vt finis ē ab eo cui finis est necessario desiderē quo ad specificatiōēz actus ſz p accidēs pos sit nō appeti, put nō iudicat nec estimat finis sicut pecunia iq̄tum hi⁹ pōt odiri. nō āt vt estimat finis ipossibile nāq̄ ē finē de p se odiri vel respui ſz illud in quo ꝛstituitur finis possit odiri ⁊ respui. sed h⁹ē odire finē de p accidēs. Ad 2m dicit p̄ q̄ illa rō quā arguēs recitat bona ē ⁊ illā ponit sanctus tho. i multis locis vt pz ex supius dictis. Dicit 2° q̄ reductio arguētis ad oppositum nihil valet cū eni dicit q̄ i desiderio potiōis pp sanitatē nihil ē imobilis desideratū falsum ē. tū qꝛ in tali desiderio principalr desiderē vltimus finis et bītudo q̄ fixe ⁊ imobilē desiderē. tum qꝛ ipsa sānitas vt estimat finis de per se ⁊ imobilē appetitur. p intellectu p̄dictorꝫ. ſ. tho. ꝑtri dist. q. pria arti. 3. in solutione. 4. q. sic dicit scōm pbm. ſ. etbicorꝫ in ordine appetibiliū. 5m se habet finis sicut pncipium i ordine itelligibiliū. qꝛ aūt illud qꝛ ē primū in q̄libet genere ⁊ maxime ē cā eorꝫ q̄ sūt p⁹. iō cognitio pncipij in speculatiuis ē cā cognitionis oiuꝫ aliorꝫ ⁊ silr appetit⁹ finis ē cā appetēdi oia alia que sunt ad finē. vñ cū bītudo sit finis humāe nature qcquid volūtas appetit facere ad bītudinē ordinat q̄ ēt exprimento p3. gcunq̄ enim appetit aliqd appetit illud iquātū ē estimatū bonū per hoc āt q̄ aliqs hz aliqd q̄ estimat bonū reputat se vt bītudini. ppinquiorem qꝛ additio boni sup bonū fac appropinquare bono pfecto q̄ē bītudo ⁊ iō quelz appetitus in bītudinem ordinatur. hec ille. ¶ Item ibidē solutōē sexti argumēti sic dicit. sicut i itelligibilibus non oꝫ vt oibus ñitibus demōstrationibus prima principia ēntialiter igrediāt q̄ si actualiē cogitata. ſz vtute tñ nū demōstratio conficiē ex his que p pria principia finē habēt ita ⁊ q̄tuis oē desiderium ad bītudinem referat nō tñ oportet q̄ in oī desiderio de beatitudine actualiē cogitetur sed desiderū beatitudinis ē vtute in oibus alijs desiderijs sicut cā in effectū. hec ille. Sile dicit prima scōe. q. prima arti. 6. necesse est i quit oia que hō appetit appetat ꝓpter vltimum finem. ⁊ hoc apparet duplici rōne. p̄ q̄ qcquid homo apperit sub rōe boni appetit. qō qdem si non appetatur vt bonū pfectum q̄ē vltimus finis necesse est vt appetat vt tendēs in bonum pfectū qꝛ sēp incboatio alicuius ordiāt ad cōsūmatiōēz illius. sicut pz tñ i bis que sūt a natura q̄ i his que sūt ab arte. ⁊ iō oīs ichoatio pfectiōis ordinē in pfectiōem ꝛsumptam que ē p vltimū finē scōo. qꝛ vltimus finis hoc mō se habet in mouēdo appetitū sicut se hz i alijs motiōibus primū mouens. manifestū ē āt q̄ cause scōe mouētes nō mouēt nisi scōz q̄ mouētur a primo motore. vñ secunda appetibilia non mouent appetitum nisi in ordine ad primum appetibile qō ē vltimus. hec ille. Ex qbus patet q̄ solutio quā arguēs recitat ē sufficiens. ¶ Dſ 3° q̄ improbatio illius solutionis non valet bene ad dictum arist. ibidem allegatum vtualr respōdet. ſ. t. prima scōe ybi supra in solutōe primi ⁊ secūdi. arguit enim sic. primo loco ea que ad vltimum finem ordinātur seriosa dicuntur q̄ vtilia sed iocosa a seriis distinguuntur. ergo eam que homo iocose facit non ordiat in vltimum finem. ꝓtea pbs dicit in pncipio metha. q̄ sciētie speculatiue pp seipsas queruntur nec tamē potest dici q̄ quelibet earum sit vltimus finis. ergo nō omnia que homo appetit appetit pp vltimū finem. Ecce duo argumenta primum ⁊ scōz sequitur risio dicēdum inquid q̄ actiones ludicre non ordinantur ad aliquem finem extrinsecuꝫ sed tamen ordinantur

Ayuntamiento de Madrid

ad bonū ipsius iudentis, quī sunt delectātes vl regēs
prāntes. bonū āt hois ꝓsumatū ē vltim⁹ finis eē. ¶ Et
ad 2ᵐ sīlr ondū q̄ scia speculativa q̄ appetit ꝓpter se
appetit vt quodā bonū speculātis qd ꝓprehēdit sub
bono ꝓpicio qd ē vltim⁹ finis. hec ille. Et qb⁹ p3 quō
itelligi ozdīn Arist. in p̄ metha. q̄ scire appetit ꝓpē
se z nō ꝓpter aliud. qz. s. nō appetit ꝓpter aliquā vti/
litatē exterioze loquēdo de scire speculativo cū quo
stat quod appetit ꝓpter finem interioze qui ē perfe
ctū hois bonū. ¶ Dr 4.ᵒ q̄ nō solū in a3ali ois mot⁹ p
cedit ab aliquo ī mobili. imo etiam in vniuerso p̄mus
mouēs simplr oz eē ī mobile vt phys. 8. phy. z sīlr in q̄
libet ordie mouētū z mobilū p̄mū mouēs in tali oz
dine ē ī mobile illo motu quo mouet alia. ¶ Ad 3ᵐ dr
q̄ rō ibidē z p̄o ḡne recitata bona ē z eam ponit scūs
tho. in multis locis p̄sertim de veritate. q. 22. arti. 2ᵒ.
vbi querit utrū oia appetāt ipsū deū p z 3ᵒ gen. ī mul
tis caplis iplicite tali unit medio. ¶ Dr 2ᵒ q̄ prima re
ductio quā arguēs ꝑ dictaz rōnē fac. nī v3 q̄ fūdatur
ī illo falso p̄ negato. s. q̄ noticia vitatis appetat ppē
se z nō ꝓpter bitudinē. bui⁹ ēni falsitas superē ostē
sa. ¶ Dr 3ᵒ q̄ 2ᵒ ꝓductio nō v3 q̄ vt p̄ dictū ē volūtas
nō solū necessario vult vltimū finē. imo multa alia q̄
būt euidētē ordinē ad ipsū. ¶ Dr 4.ᵒ q̄ tertia redu
ctio non v3 pp multa. p̄ q̄ reputat incōueniēt illō qō ē
verū. s. q̄ volūtas nāl⁹ vel necessario appetat deū h⁹
enim verū ē scōm sanū itellectuz. s. q̄ volūtas nō pōt
de ꝑse odire deū. imo vt sic nāl⁹ appetit deū q̄ ad spe
cificationē act⁹. De h⁹. s. tho. de vitate. q. 22. art. 2ᵒ. sic
dicit. oia nāl⁹ appetūt deū iplicite. nō aūt explicite.
Ad 4ᵒ euidētia sciēdū ē q̄ scōria cā nō pōt ifluere ī fi
nem effectū nisi inquārū recipit virtutē p̄ cause. sicut āt
ifluere cause efficiētis ē agere. ita ifluere cāe finalis ē
appetī z desiderari z ideo sicut scōrius agēs nō agit ni
si p virtutē p̄mi agentis erūtē in eo. ita scōari⁹ finis nō
appetit nisi p virtutē finis p̄ncipalis in eo. erūtē p̄out
. s. ē ordinatū ī illū vel hz similitudinē ei⁹. z ī ō sic de⁹ pp h⁹
qō ē p̄ⁿ efficiens agit in oī agēte ita pm̄ hoc qō ē vltim⁹
finis appetit in oī fine. sed h⁹ ē appetere ipsū deū im
plicite. sic enī virus p̄me cause ē ī scōa. vt p̄ncipiū in cō
clusionib⁹. resoluere aūt cōclusiones in p̄ncipia vel
scōas cās in p̄mas ē trīn virutis rōnalis. vīī solū rōnalis
natura pōt secūdarios fines in ipsū deū p q̄dā viā re
solutiōis deducere vt sic ipsū explicite appetat. et sic
ī demōstratiuis sciētijs ī recte fuit ꝓ nisi p resolutioēz
ī p̄ma p̄ncipia ita appetit⁹ creatur rōnal⁹ nō est rectus
nisi p appetitū explicitū ipsi⁹ dei actu vel bitu. hec il
le. Itē p̄ma pte. q. 60. ar. 5. ꝓcludit q̄ nāli dilectōe an
gel⁹. z hō pl⁹ z p̄ncipali⁹ diligūt deū q̄ ꝑ seipsos. ¶ Itē
ibidē ī solutōe q̄rti argumēti sic dicit. De⁹ scōm q̄ est
vle bonū a quo dependet oē bonū nāle diligit naturali
dilectōe ab vno quoq. iq̄tū vo ē bonū brificās super
nāl⁹ oēs sup nāli bitudine sic diligit dilectōe charita
tis. hec ille. ¶ 2ᵒ defic illa reductio qz posito vel ꝓcess
o q̄ de⁹ nō necessario diligat explicite a uiatoze sed
mere ꝓtingēt scōm aliquā rōnē puta iq̄tū ē p̄ncipiuz
supnālis bitudinis vl bi⁹ reductio fcā male fuit. debe
ret. n. sic argui. volūtas necessario diligit vl vlt illō c⁹
ticipatōe vlt q̄ q̄d vlt z volūtas ticipatōe ōi vlt q̄
q̄d vult. g⁹ eē. z tūc negaret mior. Uli reductio sylo
gistica quā facit arguēs ē ex. 4. ēmis q̄ lō nō v3 cū non
sit ī aliqua figura. ¶ Dr 5ᵒ q̄ redcō quarta nō v3 quia
si aliqd ꝓcludat h⁹ solū ꝓcludere pōt q̄ volūtas nō ne
cessario vult vltimū finē quo ad exercitiū act⁹ qz q̄ ad
hoc solū hz ꝓtingentē libertatē respectu vltimi finis
z hoc ꝓcedit loquēdo de viatoze q̄ nō videt deus per
essentiā: sed nō cōcludit qn necessario velit vltimū fi
nem q̄ ad specificatōnē act⁹. si aūt arguēs loq̄t de fine
vltio clar visio arg⁹ nō v3: hz ē fallatia ꝓtis q̄ si sic ar
guere. volūtas videtis deū pōt velle expiri suā liber
tatē. ergo pōt velle expiri suā libertatē in suspēdēn
do actū oie dilectōis vbi plāe ē fallacia ꝓtis. hz. n. vo
lūtas brā ī videtis deū possit vl velle expiri suā libta
tē vel ea vti in multis. nō tn circa suspēsionē oīne dile
ctionis. cⁿ rō ē. qz illa suspēsio nō pōt ondi sibi sub rōe
boni hz sub ipedimēto sūmi boni. De h⁹ būs tho. ī mul
tis locis potissime 3ᵒ 5 gen. cⁿ. 6. vbi, pbat q̄ videntes
deū in ppetuū eū videbūt. iter cetā arguit sic. ī possibi
le ē q̄ aliqs a bono q̄ fruit velit discedere nīi pp aliqd
malū qō in fruitōe illu⁹ bōi estimat falti, ppē hoc q̄ esti
mat ipedimtū maioris bōi sic enī nihil appetit nisi sb
rōne boni ita nihil fugit nisi sub rōne mali. hz in fruitio
ne illu⁹ visiōis ī pōt ē aliqd malū cū sit optimū ad qō
creatura itellectual pucnīr pōt neqz ēt pōt eē q̄ ab eo
q̄ illa fruit visiōe est ī ē ē aliqd maluz vel aliquid
ea mli⁹: cū visio illu⁹ sume vitatis oēm falsā estimatio
nē excludat ipossibile ē ergo q̄ sba itellectual. q̄ deū
videt vnq̄ illa visiōe carere velit. hec ille. Item de vi
tate. q. 24. ar. 9. arguit sic 2ᵒ loco. Jn ptāte liberi arbi
tru ē vtī gra vel nō vti nā li⁹ arbi⁹ a gra cogi nō pōt
sz si li⁹ arbi⁹ gra supifusa nō vtar ē cidit ī malū. ergo
nulla gra supueniēs pōt li⁹ arbi⁹ ofirmare in bono ec
ce ar⁹ sequit risio. Dndū ingt q̄ in ptāte liberi arbi
tru ē non vti bitu cum hoc iplum qō ē nō vti bitu po/
test sibi pponi sub spē boni qō de gra. i btis accidēt ī
pōt. hec ille. Silia ponit p̄ima pte. q. 62. art. 8. vbi q̄
rit vtrū angel⁹. btus peccare possit. ¶ Ad 4.ᵐ dr p̄ q̄
rō illa q̄ ibidē recitat bōa ē vt p3 in pbatōe ꝓclusiōis.
Dr 2ᵒ q̄ prima reductio ꝑ hanc ibidē fcā non v3 quia
minor ibidē assūpta falsa ē vt p3 ex pcedētib⁹. volun
tas enī nihil vult nisi vltimū finē vel aliquid aliud p/
pter ipsū. qō aūt obiciē de appetitu scie supra solutū
est. ¶ Dicit 3ᵒ q̄ fcōa reductio concludit q̄ viator ī
necessario vult vltimum finem quo ad exercitium ac
tus quia illa suspensio actus intellect⁹ de fine vltimo
considerantis potest sibi pponi sub spē boni z hoc cō
ceditur sed non concludit hoc de videte diuinā cētiā
z btō non v3 vt dictum ē frequenter. ¶ Ad 5ᵐ dicit p̄
q̄ rō ibidē z recitata bona est dū tn necessitas de qua
fit sermo sane intelligatur. s. quo ad specificationem
actus. non autem quo ad exercitiū. ¶ Dr 2ᵒ q̄ reduc⁹
ibidem facta non v3 q̄ hz aliqs posset appetere non eē
de pcciděs z ñ viuere semp tn cū hoc appetit p se eē
z viuere z intelligere. ¶ De doc. s. tho. 4. sent. distī. 5.
q. 2. arti. p̄ in solutione terte. q. Itē dist. 49. q. 1. artⁱ.
3. q. 4. arguit sic. 4. loco mors nullomo pōt ad bitu.
dinem ordinari nisi forte sub spe vite ñnde post mor
tem qz beatitudo non nisi viuentis ē sed quidā mortē
seipsos pati voluerūt vel a seipsis vel ab alqs sb nlla
spe future vite. ergo non omne qō quis vult ꝓpter
beatitudinem vult ecce ar⁹ legī risio. Dndū iquit q̄
aliqui sine spe future vite mortī se exposuerūt duplr
vno mō ꝓpter operationem virutis sicut illi q̄ ut sal/
uarēt p̄ria vel vt aliqua inbonesta vitarent mortem
sustinere pelegerūt. z hoc qdā in bitudinem ordina/
bant scōm eoz estimationē non qdē ñndā post mor/

Ayuntamiento de Madrid

tem sed in ipso opere tũc ꝛñdam q̃ facere perfectum opus vtutis q̃ ꝰ erat i sustinendo mortem: erat ab eis maxime desideratũ i quo btitudinẽ ponebãt. alio mõ ꝓpter rediũ miserie quã sustinebant quã p mortem vitare se estimabant. vitare aũt miseriam ⁊ appetere btitudinez i idem coincidũt ⁊ ꝰ ꝰstat q̃ desideriũ eorum q mortẽ sustineẽ voluerũt ad btitudinẽ ordinaẽ hec ille. ¶ Ex qbus apparet q̃ i quolibꝫ appetitu voluntatis appetit btitudo implicite ⁊ ñlr esse ⁊ viuere si ne qb⁹ btitudo esse nõ pot ꝫ nõ eẽ p accidẽs appeteẽ possit ꝫ hoc totũ ẽ ex nãli amor essendi. Oẽ sigdẽ odium cãt radicalit ex aliquo amore vt ondit. s. tho. p ꝛma. 2ᵃ. q. 29. arti. scdo. ⁊ arti. 4. i solutione secundi dicit. Nullꝰ vult sibi malũ nec facit nisi inquantũ apphẽdit illud sub rõne boni nã ⁊ illi q iterimit seipsos hoc ipsũ qõ ẽ mori apphẽndũt sub rõne boni iquantũ est ẽminariũ alicꝰ miserie vl dolor. hec ille. ¶ Ad 6ᵐ dr̃ q̃ rõ ibidẽ recitata bona ẽ sane itellecta. ⁊ illaꝫ ponit btus tho. in pñti dis. q. prima arti. 3. ¶ Dr̃ scdo q̃ reductio cõtra illã rõnẽ facta nõ valet quia assumit manifeste fallũ. s. q̃ oẽs boies velint vile emere ⁊ care vẽdere sicut patꝫ p Augu. vbi recitat. s. ꝫ. de trinitate. c. 3. vbi sic dicẽ. scio ipe hõinẽ cũ venal coder fuisse et oblatus p̃cuq̃ eius signarũ ⁊ ideo qddã exiguũ poscẽtẽ cernũt venditorẽ iustũ pretiũ qõ multo amplꝰ erat nec opinãti dedisse. quid si ẽt sit quisq̃ tãta nequicia possessus vt vili vendat q̃ dimiserũt parẽtes ⁊ care emat que ꝛsumãt libidines. nõ ẽ ut opinor; icredibilis ista luxuries. ⁊ si querant tales ⁊ reperiant aut ẽt non quiesiti fortassis occurrãt qui nequitia maior q̃ thea trica, ꝓpositiõe vl pnũciatiõi theatrice fuisse magno p̃cio stupra emẽdo puo aũt rura vẽdẽdo. largitiõis ẽt gr̃a nouimus quosdã emisse frumẽta carius ⁊ vilꝰ vẽdidisse suis ciuibus. illud ẽt qõ ver⁹ poeta dixit. Ennius. oẽs mortales sepe laudari exoptãt, pfecto de se ipso ⁊ de hys quos exptus fuerat ꝛiecit in alys. ⁊ videẽ. pnũciasse oiuꝫ hominũ volũtates. hec Augꝰ. i forma ¶ Ad 7ᵐ pꝫ risio p eaq̃ dicta sunt ad. 3ᵐ ⁊ 4ᵐ. ꝛcludit eni quoddã vm. ꝫ nihil ꝛtra itellectũ ꝛclusiõis. ¶ Ad 8ᵐ dicit p̃ q̃ illã rõnẽ nõ reperio explicite in dictis sãcti tho. pot tñ elici ex dictis eius q̃ scdm eũ voluntas necessario vult vtrũq̃. s. btitudinẽ i cõi ꝛcepta in via ⁊ deuꝫ clar visũ i pria ꝫ magis nccio deũ clar visũ q̃ illũ nccio vlt duplici mõ. s. quo ad specificationem actus in q̃tũ nõ pot eũ nolle vel respuere uel odire. ⁊ quo ad exercitiũ actus in q̃tũ. nõ pot suspẽdere actũ volitionis circa. deũ secus est de beatitudie in cõ. rõe apprehẽsa in via vt sepꝰ fuit recitatũ. Et q̃ deũ clar visum necessario volũtas velit in multis locis ondit scũs tho. potissime prima parte. q. 61. ar. 5ᵒ. in. solutõe quiti argumẽti vbi sic dicit. Lũ in deo sit idem eius substantia ⁊ bonũ cõe oẽs qui videt ipsã dei essẽtiã eodẽ motu dilectiõis mouẽtur in ipsã dei essentiã prout est ab alys distincta ⁊ scdm q̃ ẽ q̃ddã cõe bonũ ⁊ q̃ q̃tũ ẽ cõe bonũ nãliter amatur ab oibus qcũq̃ videt euꝫ p essentiã impossibile ẽ qn eũ diligat: sed illi qui nõ videt essẽtiã eius cognoscunt eũ per aliquos pticulares effectus qui interdũ coꝫ voluntati ꝛriantur. ⁊ sic hoc mõ dicuntur odio habere deũ. cum tñ in q̃tũ ẽ bonũ cõe oiuꝫ vnũqdq̃ nãliter plus diligat deũ q̃ seipsum hec ille. Simile dicit. 2ᵃ2ᵃ. q. 34. ar. p. et. 4ᵒ. sen. dis. 48. q. 1. ar. 3ᵒ. de vitate. q. 22ᵒ. ar. 2ᵒ in solutione tertij. Deus ingt pot duplicit ꝛsiderari. s. vl i se vl i suis effectibus: in se quidẽ cũ sit ipsa essẽtia bonitatis non pot nõ diligi. vñ ab oibus videntibus eũ per essentiã diligitur ⁊ ibi q̃tũ quis cognoscit tñ diligit. sed in aliquibus effectibus suis inq̃tũ sunt ꝛrij volũtati sicut sũt pene illate vel p̃cepta que gratia videnẽ. ipse deus refugeẽ ⁊ quodãmõ odio heẽ. ⁊ tñ oꝫ q̃ illi q euꝫ q̃tum ad aliquos effectus odiunt in alys effectibus eum diligãt sic. s. ipsi demões fm Diony. 4ᵒ. c. de di. no. appetunt eẽ ⁊ viuere nãliter ⁊ in hoc ipsũ deũ appetunt et diligũt. hec ille. et similia dicit in multis locis. ¶ Dr̃ 2ᵒ q̃ reductio facta ꝫ illã rõnẽ nõ valꝫ quia supponit falsum. s. q̃ de mẽte sci tho. sit q̃ deus apꝛehensus vt sũmũ bonũ possit respui vel odiri. hoc eni falsũ est vt pꝫ p p̃dicta. deus eni apꝛehensus sub rõne sũmi vel pꝛout ẽ pncipiũ ois boni natũre vel gratie necessario diligitur quo ad specificationẽ actus. sed q̃, in via nõ semper actualit. apꝛehenditur sub tali rõne sed potꝰ vt pꝛohibito: ⁊ punito: culpaꝫ vel sub alia rõe ipti nente ad rõnem sumi boni. ideo in via pot nõ diligi. vl odiri aut respui q̃ ad illas rõnes. ¶ Ad 9ᵐ. patꝫ per p̃ dicta. rõ eni ibidẽ adducta sufficiẽs ⁊ eius ipugnatio non valet. dicit enim q̃ stante illa estimatione q̃ in deo est ratio omnis boni ⁊ carentia ois mali voluntas necessario appetit deum sub illa rõne. Lũ ãt arguẽs infert q̃ nullus poterit peccare nisi pus fiat bereticus. Dicitur q̃ ista ñtia ẽ ꝛisibilis. tũ q̃ multi pñt peccare mortalit fruendo creaturis nihil actualit cogitando de deo nec de eius bonitate aut malitia ⁊ sic non oportet eos erronee iudicare circa deum nec efficiẽ bereticos. tum q̃ dato q̃ ille qui peccat actualiter cogitet de deo non oportꝫ q̃ iudicet eũ carere aliquo bono in se vel habere aliquod malum i se ꝫ sufficit q̃ apꝛehẽdat eũ vt actorẽ effectuũ sibi displicibiliũ et sic auertatur ab eo uel odiat eum et sic nõ optet q̃ erronee circa fidẽ iudicꝫ de deo. tũ quia dato q̃ aliquis peccator erronee iudicꝫ de deo: puta deũ eẽ iniustũ, phibitorẽ ⁊ punitorẽ peccatoꝝ vel iniustũ flagellatorẽ hominũ in corpe ul in bonis. iste error ꝛ pticulari ñ ꝰstituit bereticũ potissime si talis error pueniat ex aliqua passione ire vel tristicie vel dl⁹. Ad heresim eniꝫ ꝓprie dictam requiritur peruersuꝫ iudicium ex electione procedẽs ⁊ pertinax adhesio ad illud vt ondit sãctus thomas. 2ᵃ2ᵃ. q. xi. ar. 2ᵒ. Dicitur vlterius q̃ licet illa estimatio de qua loquitur arguens maneat, libet fideli habitu non tñ semper manet actu ⁊ in eius absentia voluntas potest auerti a deo pꝛiuatiue vl cõtrarie sine quacũq̃ heresi. Ulterius dicitur q̃ si quelibet dilectio uel appetit⁹ aut volitio dei excludit peccatũ mortale sicut patet ex dictis. nã demones ⁊ damnati ⁊ ipsi qui odiunt deum diligunt eum sed sola dilectio charitatis qua innititur spiritualis amicitia cum deo ⁊ qui hominis voluntatez oine totaliẽ subꝛcit voluntati excludit peccatum mortale. ¶ Patet ergo ex pꝛedictis q̃ ñtia in qua se fundat arguens penitus nihil valet. tum quia illa estimatio de qua loquitur non semper actu manet in quolibet fideli. tum quia non omnis dilectio dei repugnat peccato mortali. tum q̃ nõ ois peccans mortaliter false iudicat circa credenda. tũ quia nõ omnis false iudicans circa credẽda ẽ hereticꝰ. ¶ Ad 1ᵐ dr̃ p̃ q̃ illã rõnẽ nõ legi explicite in scõ tho. ꝫ implicite ꝛtineaẽ ⁊ elici possit ex dictis eius. dicit eni p̃ pte. q. 82. ar. 2ᵒ in solutiõe scõi argumẽti mouẽt tũc exnccitate cãt motũ in mobili qñ po

Ayuntamiento de Madrid

restas mouētis excedit mobile ita q̃ tota possibilitas
mobil' subdat mouenti cum aūt possibilitas volūtatis
sit respectu bōi vlis ⁊ p̃iecti ñ subiacit tota ei⁹ possibili
tas alicui ꝑticulari bono. ⁊ ideo fit ex necēitate mouet ab
illo. hec ille. ¶ Itē. 2ª 2ª. q. 24. ar. ꝛi. vbi q̃rit vtꝛ cha
ritas semel hita possit amitti sic dicit. De rōe forme ē
q̃ sit in subiecto amissibiliter qñ nō replet totā poten
tialitatē matie sic p3 i formis gnābiliū q̃ mā eorū sic
recipit vnā formā q̃ remanꝫ i ea pō ad aliā formā q̃ñ
nō repleta tota pōlitate mātie p vnā formā. ⁊ ideo vna fō
ma pōt amitti p acceptionē altius sꝫ fo2ª celestis cor
poris q̃ replet totā mātē pōlitatē ita q̃ nō remanet in
ea pō ad aliā formā iamissibilē. sic g⁹ charitas pa
trie q̃ replet totā potēialitatē rōnal' mētis in q̃ ꝛtū. s.
ois mot⁹ actual' et⁹ fertur i deum iamissibiliter bētur.
charitas aūt vie non sic replet pōlitatē sui subiecti q̃
nō sēp actu ferē in deū. vñ q̃ñ actu ñ ferē i deū pōt alu
q̃d occurrere p q̃ charitas amittat'. hec ille. Simila
dicit i q̃ñib⁹ de vtutib⁹ vbi querit vtꝛ charitas sel
hita possit amitti. ¶ Dē 2ª q̃ reductio 5 illā rōnē non
vꝫ q̃ minor ibidē assipta falsa est. nec valꝫ ei⁹ p̃ª. pba
tio. dē. n. q̃ dilectio dei in pria sic oē replere totā pōꝫ
ñ q̃ pmittat ⁊ ꝓpatiat' secū aliū actū volūtatis. sed ió
q̃ ois alⁱ⁹ actus voluntatis regulat' p eā. vñ brūs tho.
de vtutib⁹ vbi ē sic dicit. Charitas iplet pōlita. ex sui
subiecti fm q̃ suꝫ subiectū reducit in actū dilectiōis
⁊ ideo in pria vbi sp in actu charitas diligit deū ex to
to corō suo ⁊ nihil aliud diligit nisi actualiter referēdo i
deum charitas inamissibiliter bētur. sed in statu vie cha
ritas nō iplet totā pōlitatē aīe que nō sp actualiter mo
uetur i deuꝫ oia i ipsū actuali ꝛtēdiōe referēs. ⁊ ió cha
ritas viatoꝫ amissibiliter bētur q̃tū ē ex parte subiecti
hec ille. Similia dicit p̃ª pte. q. 62. ar. 8. vbi querit vtꝛ
angelus beat⁹ possit peccare. ait enī sic. Docmō se hꝫ
videēs deū ad ipsū deū sicut q̃cūq; nō videēs deū ad cō
munē rōnē boni. i possibile ē aūt q̃ aliquis q̃dcūq; ve
lit ⁊ operēt nisi attendēs ad bonū vl q̃ velit diuertēr
a bono in q̃tū hi⁹. beat⁹ ergo non pōt velle vel agere
nisi attēdēs ad deū. sic āt volēs uel agēs ñ pōt peccar
hec ille. ¶ Itē ibidē in solutiōe scēi sic dicit. Uolūtas
angeli beati se bēt ad opposita q̃tū ad multa faciēda
vel nō faciēda. sꝫ q̃tū ad ipsū deū quē vidꝫ eē essētiaꝫ
bonitatis ñ se hꝫ ad opposita sꝫ ad ipsū oia dirigit qō
cūq; oppositoꝫ eligat qō fine peccato ē. hec ille. Sicⁿ
2ª. pbatio nō valꝫ q̃ licet volūtas videtis deū sit i po
tētia ad multa obiecta. tñ i oib⁹ vult deū. ⁊ de⁹ ē rō uo
lendi oia alia. nec oppositū pōt ꝛtingere cum oia alia
obiecta referant' actualiter i deū sicut in finem vt dictū
ē: finis aūt est rō volēdi illud qō est ad finē. ¶ De hoc
scūs tho. de vtutē. q. 24. ar. 8. videētes deū p essētiam
cognoscēt ipsū deū. eē finē matie amādū. cognoscēt et
oia que ei vniunt. vl q̃ ab eo distīguunt i ꝑticulari co
gnoscētes deū nō solū i se sed. put est rō alioꝫ ⁊ ex hac
cognitiōis claritate i tñ mens roborabit q̃ in inferio
ribus viribus nullus motus insurgere potest nisi secūm
regiam rōis vñ sic imutabilē bonū i gnāli appetim⁹
ita imutabilē in ꝑticulari bonū oīnū appetūt mētes
beatoꝫ. hec ille. De hoc etiā satis dictū ē supra. ¶ Dē
3ª q̃ suspendere actū dilectionis dei ad experiendum
ppriam libertatē nō pōt appere bonū videntī deū p
essētiā vt supra dictū fuit. ⁊ ideo nō pōt esse volitus a
vidente deum loquēdo de pō dei oꝛdinata secus sō
te posset ꝛtingere de potētia dei absoluta. ⁊ secūm hac
distinctionē intelligo oia supradicta. ¶ Dē 4ª q̃ iudi
cato per intellectum q̃ deus sit sūmū bōs bonum ne
cessariū est necēitate suppositionis q̃ voluntas ve
lit deum stante actuali assensu premissaꝫ de quib⁹ ar
guēs loquitur. nō tñ sequitur nec ꝛcludit q̃ volun
tas necessario velit deuꝫ necēitate absoluta nec q̃ ad
exercitū actus: q̃ talis assensus nō semp estīn intelle
ctu nec quo ad specificationem actus q̃n sc̄ꝫ voluntas
possit resilire a deo sc̄ꝫ aliq̃ ꝛditionem considerato
quia semper in tali sylogismo licet assēsus maioꝫis sit
necessarius tñ semp i via assensus minoꝫis est ꝛtingēs
⁊ mobilis ⁊ nō necessarius. puta q̃ deus sit sūmū bōs
bonū aut q̃ eius visio vl fruitio sit bōi possibil' simpli
cit aut in aliquo casu. ⁊ ideo assensus ꝛclusionis semp
est nō necessarius in via ⁊ parifoꝫmē dilectio dei. ꝛse
quens illū sillogismū nō ē necessaria simplicē nec ab
solute: sed mō supius sepedicto. ¶ Dē 5ª q̃ ꝛnerio ma
terialis obiecti. s. dei cū obiecto formali sc̄ꝫ beatitudi
ne ꝛdiu sumus i via ꝛtingenter creditur eē possibil'
per intellectū cum nulla sup h⁹ habeat euidentiā sꝫ so
lū assensū fidei. ⁊ ista ter talis cōnexio uel tale ꝛnerum
ꝛtingenter desideratur speratur ⁊ amatur. nec est ibi
aliqua necēsitas in intellectu aut voluntate nisi ex
suppositōe. ¶ Sꝫ 5 aliq̃ ꝑdicta arguit Scotus ꝑban
do q̃ fine vltimo clare viso in pria voluntas nō de ne
cessitate fruatur etiā sꝫ fruit' eleuata p bitum charita
tis. ꝑmo quia vna potētia nō habet nisi vnum modū
agendi. nā si haberet plures iam nō esset vna. sed vo
luntas est vna simplex potētia cuius modus est agēr
libere ⁊ contingenter. igitur respectu cuiusq̃cūq; aget
contingēter ⁊ nō de necēsitate ⁊ p̃ois respectu finis
etiā clare apꝛehēsi i patria. ¶ 2ª quia necēsitas agē
di nō pōt esse nisi. per aliquid itrinsecū p̃ncipio actuo
sꝫ obiectū clare visū nō est aliquid itrinsecū voluntari
g⁹ nō dabit volūtati vt ō necēitate ferat i ipsū. ¶ 3ª q̃
diuersa approximatio passi ad agēs nō. cāt aliq̃ necē
tatē sꝫ tñmō intēsiorem actionē sicut p3 calido respe
ctu calefactibil' plus ꝛmin⁹ approximati. sed p̃sētia fi
nis clare visi nō videt eē nisi maioꝫ approximatio ad
volūtatē. cū enī appēderet i vl ⁊ obscure q̃ñ vide
bat distare: ecū āt clare ⁊ ꝑticulari vl eē approxima
tū. g⁹ p illā visionē nō inferē necēsitas volentī sꝫ ꝛdie
tur gradus intēsioꝫ voluntatis in ea. ¶ 4ª si volūtas
necessario vult finem sic apꝛehensū aut ad istū necēs
sarū voluntōis actū mouꝫ finis aut potētia aut vtrū
q̃. si finis p3 q̃ nō ē necēsitas q̃ de⁹ ad nullū actū cre
atū nec ꝛio mouet: si potētia. p3 q̃ nulla erit necēsitas
si agēs sit ꝛtingēs. si vtrūq̃. p3 p idē q̃ñ vtrūq̃ ꝛtigēt
ē i mouēdo. g⁹ idē qōpūs. ¶ 5ª q̃ qñ p̃ncipiū eliciūū
ñ nēcio elicit hōs illud nō nēcio agit. q̃n eadē charitas
pōt esse in volūtate deo clare viso ⁊ nō viso sicut patꝫ
i raptu Paul. ñ. n. hāt aliā charitatē i raptu ⁊ aliā p⁹
raptū: ⁊ tñ p⁹ raptū nō nēcio eliciebat actū. g⁹ nec vo
lūtas hōs charitatē ō necēcīate diliget deū clar visum
¶ 6ª q̃ habitus nō mutat potentiā nec modū agendi
ipsius. sed voluntas agit libere ⁊ ꝛtingenē. ergo q̃tū
cūq; eleuet in pria adhuc aget ꝛtingenter ⁊ libere. ñ
ergo de necēsitate fruet. hec Scotus: ⁊ videt esse 5
multa dicta in solutionibus argumētoꝫ p̃cedentium.
¶ Ad oia ista rñdet aureolus. Ad ꝑmū dicit q̃ ista rō
pōt reduci in oppositū sic. Uirⁿ potētie ē vnus mod⁹
agendi: puta imobiliter vel ꝛtingent. sed diuina volū
tas vna est. ergo si mouet respectu creaturaꝫ ꝛtingēt

Ayuntamiento de Madrid

& respectu sue bonitatis mouebiť ordinenť vel si necessario & immobilie respectu sui & eodē mō respectu creaturarū cuius oppositū ipsi dicūt nā diuina voluntas ē vna & eadē potentia & tñ quēq; mouet ordinenť & quēq; necessario sicut pz q; sensus aliqñ nō canescūt. Oriť ait ista diuersitas ex varietate materie. ergo & scōm varietatē obiectorū nō est icōueniēs q; in obiectū volūtas moueat quēq; necessario quēq; ordinent: vel contingentia & necessitas nō uariant potentiā q; non insunt sibi absoulte sed in ordine ad obiecta sicut patet de intellectu qui respectu principiorū immutabilie verū dicit. respectu vero cōclusionū pōt vm & falsum dicere ordinenter. ¶ Ad 2m dicit q; illa rō ex eodē videť deficere. necessitas enī agendi nō inest principio actio per aliqd intrinsecū tñ sed pōt oriri ex compatione matie ad obiectū & ex cōcursu amborū. ¶ Ad 3m dicit q; pōt reduci i oppositū sic. Diuersa approximatio nō fac uariationē nisi scōm magis & minus scōm eos sed vltimus finis clare visus in pria & cognitus confuse in via non differt nisi scōz diuersaz approximationē scōm eos. gō dilectio vie & dilectio pre nō differūt nisi scōz magis & minus cuius oppositū ipsi dicūt. seqret enī q; si vna esset beatifica & reliqua. ¶ Ad 4m dicit q; reducitur i oppositū sicut precedēs: necessitas enī ibi oritur nō ex fine tñ neq; ex potētia tñ: sed ex potētia respectu talis obiecti. ¶ Ad 5m dicit q; pōt reduci i oppositū sic Stante eodē pnci° elicitiuo stat eadē necessitas scōz eos & scōz vitatem si ppositio illa vera est q; si stat idē habit° & idem mod° ipsius. sed eadem est charitas vie & patrie. ergo si charitas pre ē principiū elicitū act° beatifici eodē mō erit in via qō nō sequitur vt apparz cōimiliter paulo exire in raptu voluntas charitate elicita poterat deus immutabiliter diligere & tñ post raptū contingenter per eundem habitū charitatis. ¶ Ad 6m dicit q; pōt reduci i oppositū sic. Dabit° nō immutat potētiā nec modū agendi sed per hoc q; mouetur immutabiliter nō tollitur nec mutatur libertas voluntatis q̄ est proprius motus voluntatis sicut pz in deo qui libere & tñ immutabiliter fir maē in suā bonitatē. gō pōt poni habitus in volūtate vel obiectū a quibus habebit immutabilitatē. hec Aureolus in forma & satis cōformiter scō tho. q̄ ad tria. ¶ Pri m ē q; nōē icōueniēs vnā pōm volitiuā velle aliqd nccio & aliqd nō necessario sed ordinenť. ¶ 2m est q; aliqua potētia uolitiua respectu eiusdē obiecti agit necessario & liberť. & q; nō omnis necessitas repugnat libertati: sed aliqua & aliqua nō. ¶ 3m est q; nō est incōueniēs potētiā voliti uā per aliquē habitū superadditum necessitati & im mobilitari ad uolēdum aliquid uel nolendū. ¶ De p̄ sunt multa prius dicta sed adhuc ex abundanti recito dictū scī tho. de vitate. q. 23. ar. 4°. vbi sic dicit. cuius libz volūtatis est duplex volitū pmū ē in qō voluntas fertur scōz suā nām eos q; ipsa volūtas nā quēdā est & nālem ordinē ad aliquid habet. hic aūt ē q; volūtas nāliter vult sicut humana volūtas nāliter appetit beatitudinē & respectu h° voliti voluntas necessitatem hz cū i ipsū tēdat p modū nature. nō enīz pōt hō velle nō esse beatus aut eē miser. ¶ Secūdaria vo volitas sunt q̄ ad hoc principale volitū ordinanť sicut i finez: et adhuc duo uolita h° mō se hñt: volūtas diuersimōe sicē intellectus ad principia que naturalie nouit & ad cōclusiones quas ex eis elicit. voluntas g° dīna pro principali volito id qō naturalie vult & qō est q̄si finis voluntatis sue est ipsa sua bonitas pp quā vult qcquid aliud a se vult. respectu g° illius principalis voliti qō est sua bonitas volūtas diuina necessitatē hz non quidē coactionis sed natural° ordinis qui libertati nō repugnat scōz Augu. 5° de ciuitate dei. nō enī pōt deus se nō velle eē beatū: & per ꝯns se nō eē intelligētē uel potētē vl q̄d cūq; eorūz que rō eius bōitatis includit. sed respectu nulli° alterius voliti necessitatē hz & g° hec ille. Simile dicit p̄ma pte. q. 19. ar. 3°. et multis alijs supiusre citatis. ¶ Pro 2° pūcto scūs tho. dicit i multis locis q; libertas & naturalis necessitas nō repugnāt sicut patz ex stati allegatis. ¶ Itē de vitate. q. 24. ar. 5°. in solutiōe argumētorū ad oppositū qōis sic dicit. In solutiōe tertij. libertas scōm Augu. opponiť necessitati coactionis. nō aūt necessitati nālis inclinatiōis. Simile dicit. q. 24. ar. 8. in solutiōe. 5. ¶ Itē p̄ma parte. q. 82. ar. p̄ in solutione p̄m sic dicit. Necessitas nālis ñ aufert libtatē volūtatis vt Aug°. dicit. 5° de ciuitate dei. ¶ Itē de vitate. q. 24. ar. p̄. in solutiōe. 20. argumēti sic dicit. Cū electio sit q̄dā iudiciū de agendis vl iudiciū ꝯseqtur. de h° pōt eē electio qō sub iudicio nostro cadit. iudiciū aūt in agendis sumiť ex fine sicut de ꝯclusiōibus ex pnciplis vñ sicut de p̄mis pnciplis nō iudicamus ea examinādo ſz nāliter eis assentimus & scōm ea oia alia examinam° ita i, apperibilibus de fine vltymo nō iudicamus iudicio discussiōis vel examinatiōis. ſz nālie approbam° pp qō ēt de eo nō ē electio sed volūtas. bēmis g° respectu ei° liberā volūtatē cuz necessitas nālis inclinatiōis libertati nō repugnet fm Augus. 5° de ciuitate dei. nō aūt libez arbitrū, pprie loquendo cū nō cadat sub electiōe. hec ille. Pro 3° pūcto. s. tho. de vitate. q. 22a. ar. 8. sic dicit. De immutat volūtatē duplicē. vno mō mouēdo tñ qñ. s. mouet volūtatez ad aliquid uolēdū sine hoc qō impmat volūtari aliqd fōmā sic sine appositiōe alicui° bitus vt hō velit h° q; p̄° nō volebat. alio mō ipzimēdo aliqd forma i ipsa volūtatē sic. n. ex ipsa nā quā de° volūtati dedit. inclinatur volūtas i aliqd volēdū ita ex aliq supaddito sic ē gra vel vtus ꝯclinat viteri° aia ad volēdū aliqd ad qō p̄° nō erat determinata nāli inclinatiōe. ſz hec quidē inclinatio supaddita qñq; ē pfecta qñq; iperfecta: qñ quidez ē pfecta ita facit nālē inclinationē i id ad qō determinat sic p nām de nccitate ꝯclinat volūtas i appetētēdo finē sic ordigit i beatis i gb° charitas pfecta ꝯclinat volūtatē nō solū q̄tū ad finē vltimū ſz ēt q̄tū ad ea q̄ sūt ad finē aliqñ vo forma supaddita ñ ē vsq; q̄q; pfecta sic i viatoribū & tūc ex forma superaddita volūtas ꝯclinatur qdē ſz non de necessitate. hec ille. ¶ Ex qbus pz rñsio ad oia sup radcā. ſz ꝯ pdicta pōt istari, pbādo q; i dcis scī tho. sit duplex ꝯdictio. p̄° q; vt. s. allegatū fuit: ipse dicit ō vitate. q. 22. ar. 6° q; iō volūtas dr liba q; nō hz necessitatē. ex quo videtur sēssse q; nccitas libtati repugnat c° o ppositū dicit i alijs locis vltio recitatis. ¶ 2a ꝯdictio vī i eius dictis q; i pdicta. q. & ar. dicit q; volūtas respectu c° libz obiecti & p̄ q̄cūq; statu nāe ñ nccio eli ē actū volēdi. ex q̄ videť q; volūtas i pria ñ nccio elicit actū voldi ē respectu dei clare visi. ¶ Ad p̄m istoz dr q; nccitas repugnat libtati voluntatis, put volūtas ꝯsiderať vt volūtas elicitiua & vt liberz arbi m nō aūt, put cōsiderať vt nā determinata nālie ad vnum obiectum modo sepius exposito. ¶ Ad 2m dicitur q; voluntas pro statu patrie respectu cuiuslibet obiecti potest actum aliquem elicere et non elicere pura

Ayuntamiento de Madrid

actum nõ btificũ nec prinentem de perse ad beatitu
dinẽ cũ q̃ stat q̃ actum btifice fruitiõis necessario eli
cit necessitate suppositiõis. s. stante clara dei visione
t iudicio practico qõ illud obiectũ ẽ sibi sũme, euenie
ens t bo intelige de põa dei. ordiata. qz forte de potẽ
tia dei absoluta visio illa esse posset in intellectu non
existẽte fruitiõe vel delectatione in voluntate rõnez
pdictoz assignat i suo simili scũs tho. i õ vtutib°. q. 25.
dicẽs. bitus vtutis inclinat hominẽ ad recte agendu z
scõm q̃ per ipsũ bõ bẽt rectã estimationez de fine. qz
vt dr. 3. ethicoz q̃lis est vnusquisq; talis finis videtur
ei sicut eni gustus iudicat de sapore scõm q̃ est affect°
aliqua bona vel mala dispositione ita illud q̃ ẽ euenie
ens homini scõm bitualẽ dispositionẽ sibi inherentez
estimat ab eo vt bonũ. q̃ aũt ab hoc discordat estima
tur vt malũ t repugnãs. vñ t apostolus dicit. p. corin.
2°. q̃ alis hõ nõ percipit ea que sunt spũs dei. ptingit
tñ qñq; q̃ illud qõ videtur alicui scõm inclinationez
bitus nõ videatur ei bonũ propt aliquid aliud sicut lu
xurioso scõm inclinationẽ ppy bitus videt bonum
delectatio carnalis. sed scõm rõnis deliberationẽ vel
auctoritatẽ scripture videtur ei triũ. t iõ hõis bitum
luxurie ex hac estimatione ꝫ bitus qñq; agit t similiꝫ
hõis bitũ vtutis qñq; agit ꝫ inclinatiõez, ppy bit° scõm
q̃ aliqnd ei alit videt scõm aliquẽ aliũ modũ puta p
passionẽ vl aliquã alia subreptionẽ vl seductionẽ tũc
g° hõis bitũ charitatis null° ager poterit qñ null° bẽre po
terit alia estimationẽ de fine t obo caritatis quã scõz
incliationẽ caritatis. h° aũt erit i pria veri dei ẽntia
videbit q̃ ẽ essetia ipsa bonitatis. vñ sic nũc null° pot
aliquid velle nisi sub cõi rõne boni nec bonũ sub rõe
boni pot nõ amari ita t tũc h° bonũ qõ ẽ deus null° po
terit nõ amare t ppter hoc nullus videns deũ p essetiã
pot ꝫ caritatẽ agẽ. hec ille. Similia dicit i 2ª 2ª. q. 24.
. ar. vi. et m'tis alys locis. ¶ Ex quib° pot argui q̃ sic
videns diuinã essentiã nõ pot velle vl agere ꝫ caritatẽ
p tanto qz illud agere vel velle nõ pot sibi, pponi pra
ctice sub rõne boni sic in pposito dr q̃ videns deũ non
pot suspendere actũ volitionis circa deũ sibi practice
euidenter ostũ qz talis suspensio nõ pot sibi proponi
practice sub rõne boni aut volibile aut p sequũ. t istõ
sert ad intelligẽtiã oiez pdictoz. ¶ Ad argumẽtum
pncipale i obiectum. rñdet scũs tho. pñti distinctione
. q. 1. ar. 3. q. 3. in solutiõe pmi. d. sicut visibile ẽ duple
scz per se sicut color t p accidẽs sicut hõ. ita ẽt appeti
bile t. sicut supra recitatũ fuit in solutione argumẽ
toz scoti. Et hoc de. q. sufficiat de q̃ dicit° de amẽ.

Vlterius circa eandem

arti. 4. 9m distinctionem queritur. Vtrum
intellect° creatus ex solis nãlib° possit
pringere ad videndũ deũ p essentiã. Et
arguit q̃ sic. qz dr in. 3. de aia sicut se bẽt visus ad visi
bile ita se bẽt intellectus ad intelligibile sed visus non
impeditur a visione alicuius nisi aliũ modozez vno.
vno mõ propt corruptionẽ visus sicut qñ ẽ aliq̃ macu
la in pupilla ⊕ nõ pot dici de intellectu angelico ẽt i sta
tu nãlium. qz angeli fũt specula mũda t clarissima. vt
dicit dionysius. 4. c. de diuinis nominibus. alio mõ pp
absentiã visibilis nec hoc potest dici in propposito. qz
de° ẽ pñs oi intellectui qz oia i plet. 3° mõ er h° q̃ visibi
le nõ est visibile in actu sic colores i tenebris. nõ eni fi
unt visibiles actu nisi per lucẽ ⊕ etiã i propposito dici
nõ pot qz ipse deus ꝫ se ipsũ ẽ visibilis cũ sit lux intelli
gibilis vt patz Jo. p. 4.° modo ppter excellẽtiã obi q̃
corrũpit sensũ nec hoc in pposito locũ bẽt. excellẽtia
eni intellectualis nõ corrũpit intellectũ sicut excellẽ
tie sensibiliũ corrũpit sensũ. vt dr 3° de aia. ergo nihil
ipedit gn intellectus creatus ex pprio naturali° deũ
videre possit p ẽntiã. ¶ In oppositũ arguit qz Jo. 6.
dr gratia dei vita eterna sed videre deũ p essentiã est
vita eña scõm illud Jo. 17. hec ẽ vita eterna vt cogno
scant te t. g° videre deũ p essentiã puenit intellectui
creato p gratiã t nõ p nãm. ¶ In hac. q. erũt tres arti
i p ponẽtur ꝫclusiões. in 2° obiectiões. i 3° solutiões.

Quantum ad primum articulum

sit pma cõ
clusio q̃ impossibile est q̃ aliqnis intellectus creatus
per sua naturalia sola dei essentiam. hãc ponit. sãctus
tho. pma parte. q. 12. ar. 4. vbi sic dicit. Impossibile ẽ
q̃ aliquis intellectus creatus p sua nãlia sola dei essẽ
tiaz videat. cognitio eni ptingit scõm q̃ cognitũ ẽ i co
gnoscẽte. cognitũ ãt ẽ i cognoscẽte scõz modũ cogno
scentis. vñ cuiuslibet cognoscẽtis cognoscibile ẽ scõm
modũ sue nature. si g° modus essẽdi alicui° rei cogni
te excedat modũ nature cognoscẽtis optz q̃ cognitio
illius sit supra nãm illius cognoscẽtis. Est aũt multi
plex modus essendi et quedã eni sũt quoz nã nõ bẽt
ẽ nisi in hac mã indiuiduali t huiusmõi sũt oia corpo
ralia. quedã vo sũt quoz nãe sũt p se subsistẽtes nõ
in mã aliqua q̃ tñ nõ sũt suũ esse sed sũt ẽ bũtes t hi° se
substãtie corporee q̃s anglos dicim° soli° aũt dei, p
prius modus essẽdi ẽ vt sit suũ ẽ subsistẽs ea. g° q̃ nõ
bẽt ẽ nisi in mã indiuiduali cognoscere ẽ nobis ꝫ natu
rale eo q̃ aia nr̃a per quã cognoscim° ẽ forma alicui°
mãtie q̃ tñ hz duas vtutes cognoscitiuas vnã q̃ ẽ act°
alicuius organi corpei t huic ꝫ naturale ẽ cognoscere
res scõm. q̃ sũt in mãtia indiuiduali. vñ sensus nõ co
gnoscit nisi singularia. Alia vo vtus cognoscitiua ei°
est intellectus q̃ nõ ẽ act° alicui° corporalis organi. vñ p i
tellectũ ꝫnãle ẽ nob cognoscẽ nãs q̃quidẽ nõ bẽt esse
nisi i idiuidali mã scõm q̃ abstrahũtur ab ea p ꝓsidera
tionẽ intellect°. vñ scõz intellectũ possum° cognoscẽ hi°
res i vniuersali qõ est supra facultatẽ sẽsus intellectui
ãt angelico ꝫnãle ẽ cognoscere nãs nõ i mã existẽtes
q̃ ẽ supra facultatẽ nãlẽ intellect° hũane aie Ez statum
pñtis vite q̃ corpi vnit relinq̃t g° qõ cognoscẽ ipm eẽ
subsistens sit ꝫnãle soli intellectui dino t qõ sit supra
facultatẽ cuiuslibet intellect° creati q̃ nulla nã creata ẽ
sinũ eẽ sed hz eẽ pticipatũ nõ pot igit intellect° creatus
deũ p ẽntiã videre nisi de° p grãz se intellectui creato
cõiungat vt intelligibile ab ipso. hec ille. Eandez cõ
clusionẽ ponit cũ sili pbatione. 4° sen. dist. 49. q. 2ª
arti. 6. t de vitate. q. 8. arti. 3°. ꝫ gen. cap. 52°. t multis
alys locis ex qbus pot formari talis rõ. p conclusione
nulla põa cognoscitiua pot nãliter cognoscere qddi
tatem vel ẽntiaz obiecti qõ est sibi nãli ipropportio
natũ in eẽ cognoscibilis sed sic se hz ois intellectus crea
tus respectu dine ẽntie. g° t. ¶ 2ª cõclusio ẽ q̃ intel
lectus creatus ad videndum deuz indiget adiutorio
luminis glie. hãc ponit. s. tho. p. 2ª pte. q. 12. arti. 5. di.
omne qõ eleuatur ad aliquid qõ excedit naturam sui
am oportet q̃ disponatur aliqua dispositione ad tay
lem formam. cum ergo virtus naturalis intellectus
creati non sufficiat ad dei essentiam videndam opor
tet q̃ ex diuina gratia semper accrescat ei virtus in
telligẽdi t hoc augmẽtum vtutis intellectiue illumi
nationẽ intellectus vocam° sicut t ipsum intelligibile

Ayuntamiento de Madrid

vocatur lucēs vel lux ⁊ istud ē lumen de q̄ dr̄ apoca: 21. q̄ claritas dei illuminabit eā. s. societatē beatoruꝫ deū videntium. ⁊ scōm hoc lumen efficiuntur deiformes ⁊ similes idē secundum illud. i. Jo. 3. cū appuerit similes ei erimus. hec ille. Eandē ponit de vitate. q. .8. ar. 3. vbi sic dicit. ad hoc q̄ deus per essentiā videatur oꝫ q̄ essentia diuina vniatur quodāmō intellectui vt forma intelligibilis. pfectibile aūt nō vnitur forme nisi postq̄ ē in ipso dispositio q̄ facit perfectibile recepiuū talis forme qꝫ proprius actus fit ī ppa pō sicut corpus nō vnitur anime vt forme nisi postq̄ fuerit organizatum ⁊ dispositum vnde oportet ēt in intellectu eē aliquā dispositionē per quā efficiat pfectibile tali forma que est diuina essentia q̄ est aliq̄d intelligibile lumen ⁊ si quidē sit naturale ex naturalib⁹ p̄ncipiis intellectus videre deū per essentiaꝫ poterit. sed q̄ sit naturale ē impossibile. spenis vltima dispositio ad formā ⁊ forma ipsa sunt vnius ordinis in hoc q̄ si vnū ē naturale ⁊ reliquū. essentia aūt diuina nō est forma naturalis intelligibilis intellectus creati q̄ sic patet Act⁹ enim ⁊ potētia semp sunt vnius generis. vñ potētia in genere quantitatis nō respicit actū qui ē in genere qualitatis. vnde forma naturalis intellectus creati nō potest esse nisi sit illius generis in quo est potentia intellectus creati. vñ forma sensibilis que est alēi⁹ generis nō pōt esse forma illius. sed forma ímālis trī que est generis sui. sicut aūt forma sēsibilis ē infra genus intellectiue potētie create ita diuina essentia ē sup̄a ipsā. vñ essētia diuina nō ē forma ad quā se extendit naturalis facultas intellectus creati. Et iō lumen illud itelligibile p q̄ō intellectus creatus fit in vltima dispositione ⁊ diuingatur essentie diuine vt forme itelligibili nō est naturale sed sup̄a naturā ⁊ hoc ē lumē glorie de quo in psalmista. In lumine tuo videbimꝰ lumen. naturalis ergo facultas cuiuslibet intellectus creati determinatur ad aliquā formā creatā intelligibile. aliter trī in hoīe aliter in angelo. quia in homine ad formā itelligibilē a sēsu abstractā cū oīs eiꝰ cognitio oriatur a sēsu. in angelo aūt itelligibilē nō abstractam a sensu vl acceptā ⁊ p̄cipue ad formā que ē essētia sua. ⁊ iō cognitio dei ad quā angelus naturaliē puenire pōt est vt cognoscat ipsum per substātiā angeli videntis. ⁊ iō dr̄ in libro de causis q̄ intelligētia intelligit illud q̄ ē sup̄a se p modū substātie sue. qꝫ ī q̄tū ē creata a deo substātia sua ē quedaꝫ similitudo oīne substantie vel essentie. sed cognitio dei ad quā hō naturaliter pōt puenire est vt cognoscat ipsum p formā sensibilē que lumine intellectus agentis abstracta est a sēsibilib⁹. ⁊ iō dr̄ Ro. i. sūpta illō inuisibilia dei ⁊c. dicē glosa q̄ hō adiuuat ad cognoscendū deū p creaturas sensibiles p lumē naturalis rōnis. cognitio ār dei que ē per formā creatā nō ē visio eius p essentiā. ⁊ iō neq; hō neq; angelus pōt peruenire ad deū p essentiā videndū ex puris naturalibus. hec ille. Eādem sētētiā pōit .q. 13. ar. 2. et. q. 20. ar. 4. et m⁹ris alijs locis ex qb⁹ pōt formari rō p̄ ꝛclusione duplex. p̄ma talis est. nulla potentia pōt eleuari ad eliciendum actū supnaturalē nisi supaddita sibi virtute supernaturali. sed intellect⁹ creatus respectu visionis dei per essentiā ē huiusmōi. ergo talē actū nō pōt elicere sine supnaturali virtute intellectiua. hanc aūt dicimus lumen glorie. 2ª talis est. Nullus intellectus creatus pōt deū p essentiā videre nisi essentia diuina sibi vniat p modū forme ⁊ spēi itelligibilis. ad hoc autem requirit dispositio supnaturalē quā dicimꝰ lumē glie. gᵒ ⁊c. Et in hꝰ p̄mꝰ ar. ēminat.

Quantum ad secundum articulū arguit 3 ꝛclusiones ⁊ quidē 3 primā arguit scotus ipugnando ꝓbationē eiꝰ qua sic arguitur. Cognitio cuiuscūq; cognoscētis est scōm modū siue nature. ergo si modꝰ esse di alicui⁹ rei cognite excedat modū nature cognoscētis oportet q̄ cognitio ipsius rei sit sup̄a facultatē nature cognoscētis. hoc. n. inquit scotus. nō sequit. qꝫ arguit ex ꝓpositiōib⁹ ñ syllogizatis nec vīdo q̄ ista ñ tia tenēt nisi isto mō. arguo q̄ si modꝰ cognitōis ē scōs cognoscētē. gᵒ nulla cognitio nāl excedit modū naē cognoscētis. ergo nulla cognitio naturalis ē de obo cuiꝰ cognitio excedit modū naē cognoscētis. cū ergo modus cognitionis sit scōm modum cognoscibilis. si modus ēndi rei cognite excedat modum cognoscentis cognitio eius erit supnaturalis. sic eni arguēdo argumentū tenet. sed tūc vna ꝓpositio ē falsa. s. hec modꝰ cognitionis ē scōm modū cognoscibilis. ⁊ hec similiē q̄ nulla naturalis cognitio ē de obiecto cᵒ natura excedit modū nē cognoscentis. qꝫ licꝫ cognitio nō sit sup̄a nām cognoscētis ē trī obiecti habentis modū cognoscibilem ⁊ modū nature vltra modū nē cognoscētis aliē nunq̄; ipfectius cognosceret pfectius nāliē nec tūc ãgelus ifimus posset naturalr cognoscere angelū sup̄remū. ¶ 2ª q̄ si rō cōcluderet tūc itellectꝰ beati cū lumine glie vel q̄cūq; bitu charitatis nō posset ptigere ad visionē diuine eēntie. qꝫ modus naē cognoscētis cū oibus illis eēt inferior ī ifinitum mō nature cognite. ¶ 3ª qꝫ non optꝫ inē obm ⁊ potentiam esse ꝓportionē eq̄litatis sed potiꝰ similitudīs q̄ ē inē actiuꝫ ⁊ passiuum q̄ nō ē secūdū ꝓportiōēꝫ virtutis que reddat quātitatez virtualē alteriꝰ. sed oꝫ eē ꝓportiōem motiui ad mobile. ita q̄ hic obm possit mouere ⁊ illa pō imutari ab illo. vñ obm debet ꝓportionari potentie recepiue motōis. sicut opatiuū ꝓportionat̄ termino siue opatiōis ⁊ nō q̄tū ad ꝓportionē duplicis vl triplicis vel alicꝰ alīius. ¶ 4ª qꝫ ordinatū ad finē ꝓportionat̄ illi fini i attigēdo ipꝫ ⁊ trī ordiatū cū oibꝰ additis ē finitū ⁊ finis ē ifinitꝰ. ergo sic in ꝓposito lꝫ cognitū i se sit nā ifinita trī pōt cognosci nāliē a cognoscēte hīte nāꝫ finitā. ¶ 5ª qꝫ si loquamur ō ꝓportōe geometrica tūc nulla ē ꝓportio finiti ad infinitū. qꝫ finitum quotiēscūq; sūptū nūq̄; reddit ifinitꝫ ⁊ isto mō sicut entitas creata ē ip̄ꝓportiōata ēntati increate i entitate ita et itelligibilitate sed ex hoc non segtur q̄ sit itelligibile ip̄ꝓportionabile nisi loquēdo vnifoꝛmiē de ꝓportionabilitate geometrica fꝫ ñ seqt̄ q̄ sit itelligibile ip̄ꝓportōatū virtuti cognitiē ipsiꝰ cognoscētis qꝫ ꝓportio obi ad potentiā ē de alio genꝛo. hec scotꝰ. ¶ Contra eā dē arguit durandus sic di. nihil cadēs sub rōne forma li obi excedit ꝓportionē potētie p se possit trī excedere p accidēs sicut claritas solis i se excedit visū noctue. ꝓpter hoc q̄ organū visus i noctua ledit ⁊ dissoluit a claritate solis in rota sua fꝫ si hoc non esset visꝰ noctue posset clare ⁊ manifeste videre solē q̄ō satis inuit p̄bs in quodā sīlī cū dicit q̄ si senex haberet oculū iuuenis videret vt iuuenis ergo excessus obi sup potētiā non pōt esse cā cognitōis obscure ⁊ ꝛfuse nisi p accīs vl rōne ꝛgāi vt i potētus sēsitiuis vel rōe mōi cognoscēdi vt in potentia intellectiua que nō cognoscit naturaliē deū vl substātias separatas nisi per creaturas corporales q̄ sunt inferioꝛis gradus nec possunt pfecte repsentare eū. omnis enim potentia habet ꝓportionē

Ayuntamiento de Madrid

cuz omni eo qõ cadit sub ratione sui obiecti. deus aũt cadit sub ratione entis q̃ est formalis ratio obiecti in intellectus. hec ille. ¶ Contra 2.m cõclusionẽ arguit sco. pbando q̃ lumen glorie nõ sit necessariuz ad hoc q̃ intellect⁹ creatus deũ per essentiam videat. qz si ta le lumen distinctũ ab actu visionis z fruitionis regra tur aut h⁹ erit ad h⁹ q̃ intellect⁹ sit susceptiu⁹ visiõis aut ad h⁹ q̃ sit actiuus illius. sed nec hoc nec illud vt pate bit g⁹ z cẽ. minoz pbat q̃ .n. nõ regrat ad h⁹ q̃ intellect⁹ sit receptiuus beatitudis pzobatur. quia rõ recipiẽdi beatitudinẽ nõ põt cẽ aliquis habit⁹ qz nullo mõ p ha bitũ recipitur actus. qz cũ bitus generetur ex actib⁹ sequetur ad actus. 3.⁹ bitus nõ est ratio recipiẽdi actũ in via z mlto magis nec in patria. ¶ 2.⁹ ad idẽ qz susce ptiuuz qõ ordinat ad multas formas maxime ordina tur ad pfectissimã. sz aia humana ordinatur ad plures formas supnãles quaz pfectissima ẽ beatitudo. g⁹ aia hũana maxime ordinat vt pficiat beatitudie. g⁹ si aia humana sit imediatũ susceptiuũ alicuz ꝗ aliaz maxime erit imediatũ susceptiuũ beatitudis qz maxime illa p ficitur. diceẽ forte q̃ bitus requiritur vt pfect⁹ pficiat beatitudie. vñ bitus tũc requiritur pp pfectionẽ bea titudinis. Contra tunc sequit q̃ aia hũana scõm q̃ pfi cit beatitudine nõ perficiatur simpliciẽ. sed ille bitus simpliciter z tũc ille habit⁹ videret z caritas diligẽt. deũ z aia humana non nisi p accidẽs z scõm quid. sed sicut supficies est p se colorata non aũt substantia nisi p accidens mediante superficie. igitur aia humana in puris nãlibus ẽ imediatũ susceptiuũ beatitudinis. sz pbatur alia pars. s. q̃ nec tale lumẽ ponẽdũ sit ,ppter opationẽ eliciẽdaz qz aut h⁹ erit necessarium pp obm aut ,ppter põm. nõ pzop̃ obm qz cũ ipsum sit i se pze sens sufficit ad cãndũ actũ visionis q̃tũ ẽ ex pte obi. Itẽ qz si aliquid requiret ex pte obi hoc eẽt spẽs obi quã tũ tu nõ ponis. nec põt dici q̃ illud lumẽ sit necessariũ pp intellectũ vt eliciat opationẽ qz forte intellect⁹ se bz ibi mere passiue. tũ ẽt qz bit⁹ nõ ẽ simpliciẽ pn⁹ agendi sed sic agendi nã aliter bit⁹ eẽt põ g⁹ intellect⁹ bẽt quo simpliciẽ põt acquirere beatitudinẽ licz non bẽat q̃ taliter posset i beatitudinẽ niẽ mediante ali bitu. ¶ 2.⁹ pncipaliter arguit sic. oipotentie passiue in nã cõsider aliqua põ actiua in nã. sed in aia ẽ potẽtia passiua que naturaliẽ ẽ receptiua beatitudis. ergo sibi cõsider aliq̃ potẽtia actiua nãlis. ergo intellect⁹ sine tali bitu sola naturali actiõe põt ꝗsequi beatitudinez ¶ 3.⁹ qz pfectio inferioz põt vnitiue ꝗtineri in pfectio ne superioz vt pz in essentiali ordie spẽp. sed q̃dcũq̃z accidẽs ẽ impfect⁹ q̃ꝗ sit natura intellectualis. ergo si aliq̃ natura intellectualis idigeat tali bitu ad ꝗsequẽdũ suũ finẽ fiat aliqua natura intellectualis i tãto gradu i q̃tũ bitus ẽ necessari⁹ nature intellectuali inferiori ergo pocit er puris naturalib⁹ ꝗseq bitudinẽ. hec sco tus. ¶ Contra eãdẽ arguit aureol⁹ mltiplicẽ z p̃ vult ,pbare q̃ lumen glorie nõ regratur ad hoc q̃ illo me diãte intellectus agẽs cooperet diuine essetie in cãndo visionẽ btifica. p̃ qz qõ ẽ intellectũ in actu z nullo mõ intelligibile i potẽtia põt de se sufficienẽ cãre intellecti onẽ in intellectu absq̃ hoc q̃ aliqd sibi coopek. ,ppter hoc eniz ponit intellect⁹ coopari fantasie qz fãtasma ẽ intelligibile i potẽtia z nõ intelligibile in actu. vñ ꝯmẽ rator. 3. de aia ꝯmẽto. 31. dicit q̃ si vna esset extra aiaz sicut posuit plato. nõ indigem⁹ intellectu agẽte neq̃ esset aliq̃ necessitas in ponẽdo illã. videm⁹ ẽt q̃ caliõ i actu põt generare calorẽ absq̃ aliq̃ coagente z sensi bile sensationẽ. sed ꝯstat q̃ de⁹ nõ ẽ intelligibilis i põ imo ẽ sũme intelligibilis in actu. ergo põt sui intellecti onẽ cãre in põ adsq̃ hoc q̃ coagat sibi intellect⁹ agẽs. ¶ 2.⁹ qz actio intellectus agentis est pzincipalis fantas matis aut instrumentalis. aut ergo i visione beatifica intellectus agẽs est pncipalis z essentia diua agens in strumẽtale aut ẽ. sz si põt dici p̃mũ qz tũc bõ ex puris nãlib⁹ pncipaliẽ btificaret. nec põt dari 2.m qz tũc vari abiẽ actuitas agẽtis z fieret de agẽte pncipali agens istrale. ergo nullo mõ cãt visionẽ btificã. ¶ 3.⁹ qz illud qõ bz mere z cẽntialiter rõnẽ reddit. p merito dẽt eẽ totaliẽ a p̃miãte effectiue z nullo mõ a pze.m recipiẽte nã si det oppositũ nõ bẽbit ex toto rõnẽ pzemũ sz ptia liter tñ. sed ꝯstat q̃ visio btifica ẽ totaliter merces et pze.m qõ. p merito reddit. ergo ex toto ẽ a deo pzemiã te. ꝛ firmat p illõ pbi p ẽrbi. si aliq̃ ẽ donũ boz. hoib⁹ rõabile ẽ fel. citat ẽ di datũ eẽ mayie hũanoz q̃tũ opti mũ. ¶ 4.⁹ illud qõ bz sũmũ z infimũ in virtute videt bre q̃dlibz mediũ. sz ꝯstat q̃ intellectus agẽs bz insũtu te irẽfiões rez materialiuz q̃ sunt infime. ergo si bz in ꝓtute visionẽ btificam q̃ sũma ẽ inter intellectiões se quitur q̃ bẽbit in virtute oẽs intellectiones creaturaz possibiliũ dato q̃ sint infinite possibiles scõm op. mlt totum z scõm hoc erit infinitus in virtute. ergo. ¶ Quã to q̃ciũq̃z in aliquo genere inuenitur aliquid ignobi lius excedẽs facultatẽ nature videt q̃ nobilissimum in illo genere multo fortius excedat. sed inter ea que spectant ad itellectũ repiũt q̃dam q̃ naturaz excedãt nec sunt in virtute intellectus agẽtis aliquo modo vt donũ fidei vel habitus sapientie z intellectus cõstat autem q̃ ista ignobiliora sunt q̃ actus visionis beate ergo visio bta nullo mõ ꝯtinet i virtute itellect⁹ agẽtis ¶ 2.⁹ loco ,pbat q̃ nõ erigit lumẽ glie ad vigorandus intellectũ possibilẽ vt suscipiat btificaz visionem aut ad ipm eleuãdũ aut ponendũ i eẽ ptãtiuo vt possit su scipere. p̃ qz illud nõ idiget vigorari respectu alicuⁿ obi qõ ab illo obiecto passiue abiectia nõ patitur. pp hoc enim oculus noctue indiget vigoratiõe si debet aspicere rotam solis quia obruẽtur z aliqd abiceret a suba eⁿ rõe sue mãlitatis z passibilitatis sz ꝯstat q̃ intellectus possibilis nõ patitur passiue abiectua cũ sit imaterialis ab oho quocũq̃z ẽt a diua cẽntia. immo magis perficitur. ergo non indiget vigoratione ad hoc q̃ diuinam essentiam intueatur. z confirmatur per illud tertu de anima intellectus posteq̃ intellexit maxima intelligentia nõ minus intelligit immo pzio magis. ¶ 2.⁹ sicut se habet maxia p̃ma in genere scibi lium sic intellect⁹ possibilis in genere intelligibiliũ. sz nullus diceret q̃ maxia p̃ma idigeat vigorari cũ nullũ vigorẽ intrinsece bẽat sed sit pura potentia pzecipue respectu nobilissime q̃ est aia rõnalis scõm sic opinan tes imo eã imediate suscipit. ergo intellectus possibilis imediate pocit suscipere nobilissimũ actũ ad quẽ est i potẽtia. s. visionẽ diuie essẽtie nec intellect⁹ vigorabiẽ cũ sit potentia pura. ¶ 3.⁹ qz aut illud lumẽ eleuaret aut vigorarz intellectum possibilẽ tãq̃ dispõ mediãs inẽ põm z actũ in recipiẽdo sicut mediat supficies inẽ corpus z colorẽ. qz ,ppriuz ẽ supficiei. p̃ loco colorari z mediãte ea inest corpi. aut sicut dispõ mediãs inter põm et agens i patiẽdo. sicut mediat mollicies inter ceram z sigillum. nõ. n. mediat iter cerã z figurã quasi figura p̃ insit molliciei. sed inẽ cerã z sigillu z qz nec sigillum posset figurã impmere nec cera pati nisi rõe molliciei. sed nõ põt dici q̃ regratur talis bit⁹ pp pzi

Ayuntamiento de Madrid

mum. tũ q: actus visionis ꝑ inesset illi bitui. ⁊ p conse
quēs eēt p btūs ⁊ ió ñ separetur ab intellectu fieret be
atus sicut supficies colorata. tũ q: act⁹ brific⁹ imedia
te pficit intellectũ ⁊ volũtatē i gbus consistit imago tri
nitatis. q: ex h⁹ ꝗ aia ē imago dei britudis pticeps eē
pōt. tum q: nullus act⁹ imediatius pficit intellectum
q̃ visio dīne essentie ꝑcipue cũ itelle ct⁹ possibilis sit
susceptiuũ imediatũ ois actus. nec pōt ēt dari 2ᵐ. tuz
q: tale mediũ nõ regritur nisi, ppē defectũ agētis. vn
de de⁹ posset ipmere oēm figurã i cera nec indigeret
mollicie. tũ q: de⁹ pōt imediate itellectui ipmere qc
quid itellect⁹ pōt imediate recipe. imediate ãt pōt re
cipere visionem britficam sicut ꝓbatũ ē. g: nõ regrit
lumē ad eleuandũ vel vigorãdũ itellectũ possibilem
¶ 3ᵃ loco ꝓbatur ꝗ lumē glie ponēdũ est directe ppē
itellectũ agētē ꝗ cõsecutiue pp intellectũ possibiles.
ꝑmã prē ꝓbat q: cõstat ꝗ lumē glie non ponit nisi ad
eleuandũ ⁊ vigorãdũ ⁊ ãpliandũ lumē generale qõ ē
defectuolũ. sicut diffinit decretal. li⁹. 7ᵃ tit⁹ de bereti.
c⁹. ad nostrũ. sed nullũ lumē nãle ē i itellectu nisi tm i
tellect⁹ agentis alioqui si itellect⁹ possibilis hēat cla
ritatē p se ⁊ nõ sit ois claritas eius nãlis exparte itel
lect⁹ agētis segl̃ ꝗ sūt in nobis duo lūia. ⁊ supfluit al
terũ q: sufficit vnũ. vñ intellect⁹ possibilis solũ hz reci
pere. sed vigor ⁊ claritas fm quã recipit ē intellectus
agēs. g: lumē glie ponēdũ ē directe ⁊ p se exparte itel
lectus agētis c⁹ defectuz supplet. ¶ 2ᵃ q: lux illa icor
porea in qua ⁊ sub qua fm augu. mēs rōnalis vidz qd
quid videt oportet ꝗ sit lux vitalis per essentiã vt pote
intellectus in actu vel saltē reducibilis aliquo mõ ad
istam lucem. nõ enim pōt habere per se aliqua qualī
tas nõ vitalis introitũ ad actũ vitalez p modum cla
rificantis ⁊ illuminantis nisi per hoc ꝗ reducitur ad
illud lumen qõ est per essentiã vita ⁊ est exemplũ ad
h⁹ ꝗ figura nullaz cãlitatē bēt p se sup actũ penetran
di nisi quatenus est di⁹ positio ferri qõ penetrat. hz cõ
stat ꝗ lumē glorie est lux quedã icorporea in qua ⁊ sb
qua videt dīna essētia nec tñ est lux vitalis per essētiã
g: nec ē ꝗ fducat ad illõ qõ ē claritas vital⁹ p cẽtriz
⁊ illud est intellectus agens. ¶ 3ᵃ qñ aliquid cõstituit
sufficienter ex trib⁹. si ponitur aliquid ad intendẽdũ
poni debet ex pte illius sub cuius habitudine intẽdit
exemplũ est ad hoc de domo ad quã ocurrit pies fun
damẽtũ tectũ. Si gs ãt vellet domũ ampliare ex pte
tecti nõ adderet ex pte fundamẽti. hz cõstat vt dicit se
ꝓbasse q: ad actũ cognoscendi ocurrit itellectus pos
sibilis ⁊ qualitas actualis repzesẽtatiã obiecti que cõi
nomine dicitur actus ⁊ claritas aut vigor spiritualis
ipsius aie que nõ est aliud q̃ intellectus agẽs. ocurrit
aũt intellectus possibilis receptie qualitates ꝗo assumi
latiue ⁊ repzesentatiue. claritas ꝗo agentis q̃ dire
ctiue ⁊ illustratiue quia in illa ⁊ sub illa cernitur oēm
Constat etiã ꝗ lumen glie ponit ad actũ britficũ ocur
rere sub ista habitudine vt. s. in eo ⁊ sub eo videatur
obiectũ. igitur reducit ad claritatē intellectus agētis
per se ⁊ directe. ¶ 2ᵃ ꝗo pars ꝓpositionis pz q: qñ ali
quid ē perfectio alicuius aut ampliatio eius necesse ē
ꝗ ꝓcomitatie ⁊ ocsecutiue sit ampliatio effect⁹ formal
illius in subiecto in q̃ recipitur vt q: lux est i diaphão
sic. si luci stellari addatur lux lũarris in diaphano q̃ ni
is vna lux incẽdat aliã de per se ⁊ directe tñ diapha
nũ erit luminosius cõsecutiue ⁊ pticipatiue. sed itelle
ctus agens est pfectio intellectus possibilis ⁊ act⁹ i eo
cũ nõ sit nisi claritas ⁊ vigor intellectual. g: lumē glie
qõ pōit ad itelligẽdũ ⁊ ampliãdũ claritatē agētis pti
cipatie in possibilē redũdabit. vñ i ellect⁹ possibil⁹ dr
clarus ⁊ vigorosius claritate ⁊ vigore q̃ ē agēs sic dia
phonũ dr clar claritate q̃ ē lux corpea. cũ g: vigorē
claritas nãlis p lumē glie sequit ꝗ intellect⁹ possibil⁹
fit clarior ⁊ luminosior q̃ ante ⁊ ē ambe ēt ptes ꝓpo
sitiõis simꝰ patēt in exẽplo oculi corpal ꝗ qñ caligat
idiget illustrari si de⁹ deret videre aliquē colorẽ. nstat
eni ꝗ tal illustratio ē pp defectum ꝛnãlis claritatis. ⁊
ió ponetur directe ad vigorandũ illã ⁊ tñ pticipatiue
diaphonũ ocli eēt vigorosi⁹ ⁊ magis illumiatũ. ¶ 4ᵃ
loco ꝓponit q̃ttuor dubia ꝗ positionē suã ⁊ nr̃am. p⁹
dubiũ ē q: quēcũq: vigor ē pōt de⁹ dare p aliq̃d reale
accidẽs videt ꝗ possit dare intellectui alicui p essētiaz
vñ illũ gradũ vigoris quē posset dare oculo noctue p
q̃litatē supadditã ad vigorandũ rotã solis dedit oculo ag
le p suã nãm. potit g: facẽ aliquē itellectũ q bẽbit per
essētiã tãtã claritatē q̃tã hz intellect⁹ iferior cũ lumi
ne glie supaddito. ⁊ sic tal intellect⁹ nõ idigebit lumie
glie. ¶ 2ᵐ dubiũ est qz illaz claritatē in q̃ defic intelle
ctus i nãlib⁹ ꝛstitut⁹ videt ꝗ possit supplẽ pfectio act⁹
brifici ⁊ claritas sua. ¶ 3ᵐ dubiũ ē q: de⁹ imediate po
test facẽ q̃ quid facit mediãte creatura. sed mediãte
claritate luminis glie fac ꝗ intellect⁹ vidz deũ. g: ime
diate potit fine illa. ¶ 4ᵐ dubiũ ē q: q̃litas q̃ ē alicui
accidẽtal pōt alĩ eē ꝛnãlis vt caliditas q̃ ē accidẽtal i
aqua ē ꝛnãlis igni. potit g: de⁹ lumen glorie alicui cõ
nãle facere ⁊ p ñis itellect⁹ ille videbit deũ i lumie na
turali. ¶ 5ᵃ loco recitat opinionẽ quorũdã. d. q: defe
ctio ñ ē ibi lumẽ aliud nisi ipsa visio clara ⁊ facial q̃ dr
bitus rõne ppetue pmanẽtie. ⁊ dr lumẽ rõne maifestã
tõis obi q: dīnã essētiã maifestat. nec q̃cũq: auctoritas
tes cogũt vt aliud lumẽ ab actu ponat. illud eni qõ dr
in ps. In lumine tuo videbim⁹ lumẽ. pōt sic itelligi ꝗ
i lumie q̃ ē act⁹ videbim⁹ lumẽ obiectiuũ qõ ē deus.
¶ 2ᵃ illa auctoritas ꝗ scribit appo. 2i. ꝗ ciuitas illa ñ
eget sole ⁊ luna. sed claritas dei illuminabit eã intelli
git̃ de claritate act⁹ brifici qua vniversa citas beatoz
illuminabit̃. ¶ 3ᵃ. ista auctoritas Isa. 60. scripta non
erit tibi ampli⁹ sol ad lucẽdũ ⁊ splẽdoz lumen nõ illu
minabit te sz erit tibi dñs i lucẽ sẽpiẽnã itelligit̃ scõm
glo. in lie arẽ de visiõe dīne essētie ⁊ ita nõ de bitu sed
de actu. ¶ 4ᵃ illa p⁹ ad tymoth⁹. lucẽ habitat i accessibi
lẽ quez, nemo ho⁹ vidit fm glo. aug. exponit ꝗ nẽo
eũ videt nisi ex dono ei⁹. act⁹ aũt cũ sit supnatural est
donũ dei g: illa p⁹ Io. 3. similes ei erimus qñ videbi
m⁹ eũ sicuti ē nõ pōt exponi sic aliq exponũt ꝗ erigat
bit⁹ q faciat istã similitudinẽ qñ exẽplse auctoritas dic
ꝗ visio faciet eaz. ¶ 6ᵃ. illa saluatoris mth. 5ᵃ beati
mũdo corde qñ ipsi deũ videbũt. nõ cogit ponẽ talẽ
bitũ q sit lumẽ glie q: ista cordis mũdicia se hz p moõ
meriti cui repzomittit visio dei. lumẽ aũt si poneret
nõ eēt ꝑncipiũ merẽdi. ¶ 7ᵃ q: decretal. 7ᵃ extra de
hereticis. c. ad nr̃m q̃ dicit inter alios errores illum q
pōit q: aia rōnal p nãm pōt eē beata q: q: nõ idigem⁹
luie glie eleuãte ad deũ videndũ ⁊ btẽ fruẽdũ ñ ꝛclu
dit bitũ q: sic bit⁹ eleuat pōam effectie sic act⁹ eleuat
formalit̃ qñ error ē dicẽ q: nõ idigeam⁹ lumie. i. actu
supnaturali. ⁊ q: iste fit itellect⁹ pz ex p̃n⁹ articuli quia
dr q: aia rōnal pōt eē beata p naturã. h⁹ aũt sufficienẽ
excludit dato q: non ponat bit⁹ supnãl sed actus. ¶ 8ᵃ
illa auctoritas aug. d. q: aia nisi pticipatõe diuini luis
ñ ē bta. itelligit de lumie obiectio qõ de⁹ ē q pticipat
p actũ ⁊ vlr nulla auctoritas vr̃ ex suo vo itellectu po

Ayuntamiento de Madrid

nere bitū vel lumē distinctū ab actu quare cū deus ⁊ nā nihil faciant frustra ⁊ pcipue in statu illo ppetuo et finali ⁊ non appeat vlla necessitas aut auctoritas qua debeat poni negādus ē talis bitus vel lumen glorie pter actū. hec an rol⁹ in quodā quolz hō eodē ordie ¶ Cōtra eandē ꝛclusionē arguit durādus dicēs q lumen glie regratur ad ꝛfortandū intellectū vt eliciat actum btifice visionis nō pōt intelligi nisi dupl⁹. vno mō q p ꝛfortationē intellect⁹ nr̄i a lūie glie virt⁹ ei⁹ itē dat ⁊ intensa eleuēt ad visionē dine eēntie ad quā pūs pingere nō poterat. Alio q intellect⁹ nr̄ ⁊ illud lumen tāq; duo ipfecta agētia suppleant vicē vni⁹ perfecti agentis respectu talis visionis quēadmodū duo trahunt nauē q̄z duo; neuter sufficerz pse trahere ⁊ due cādele cānt lumē ītēsū qō neutra pse sufficeret causare. p⁹ dici nō pōt ,pter duo. p⁹ ē q: intellectus nr̄ nō ē forma suscipiēs magis ⁊ minus. 2° q illud qō intēdit pse aliud ē tale formalr vel ȳtualiter sicut illud qō itē ditur. vbi gra illud qō itēdit calorem ē calidus formaliter vt ignis vel ȳtualiter vt sol intēdit calorez aeris Dico ät pse q: ꝛrūū paccidēs ꝛfortat ⁊ itēdit fiē calidū circūstās cōburit vel frigidū circūstās intēdit calidū de quo nihil ad pñs. lumē ät glie nō ē tale formaliter q̄lis ē intellectus nr̄ nec ȳtualiter q: lumē glie non est cātiuū ȳtutis intellectie. g° lumē glie non pōt confortare itellectum nr̄m ipm itēdendo. 2° ät dici nō pōt q: si intellectus creat⁹ ⁊ lumē glie suppleret vicē vni⁹ pfecti agentis tūc quodlibet eōrum haberet similem ȳtutem respectu act⁹ intelligēdi sicut duo trahentes nauē respectu tractus nauis ⁊ ita lumen glie eēt qdā pō intellectia sicut itellectus noster qō ē icōuenens Et si dicat q lumē corpale ꝛfortat visum ⁊ trī visus ñ itenditur nec remittitur p illud nec. visus ⁊ lumē corpale sūt duo ipfecta agentia supplentia vicem vni⁹ agētis pfecti. ⁊ sic eo dē modo vt videt pōt eē circa intellectū nostrū ⁊ lumē glie. Dicēdū ē q nō valet quia lumē corpale nō regritur tāq; cōfortans visū q̄ scōm se pōt in oēm sibi pñtatum sed regiritur vt dispositio medij ⁊ organi ad suscipiēdū spēz colōris Fz ponētes visionē fieri p spēm q: medium vel organū nō recipit spēm colōris nisi sit actu illūiatuz. q: color nō ē natus facere spēm sūā in organo vel medio nisi sint illuminata. g° in visione btā nō regritur lumē glie vt confortans itellectuz nec ex pte obi q̄si dans ei ȳtutē mouēdi intellectū cū eēntia dina possit b° ō se sine q̄cūq; ȳtute creata. si ergo aliquo modo requiritur hoc erit ad disponēdū itellectū ad suscipiēdū actōiez obiecti quēadmodū dictum ē de lūie corpali respectu medij ⁊ organi qō priner ad sequentē articulū. ¶ 2° loco arguit q lumē glie nō requiratur ad suscipiēdū actū visionis beate que ē forma sup nālis ⁊ ꝛproportionata nature. cum eni dicitur q nullū subm ē susceptiuum forme supnaturalis nisi disponat⁹ p aliquaz dispositionem supnaturalē nō ē verum q: dispositio supnaturalis ē quēdā forma supnālis. illa ergo aut recipit ime diate i nā aut mediante alia dispositione. si imediate eadem rōne. si quelibet alia forma supernaturalis et mediate aut dispositio media erit naturalis aut supnaturalis. si supnaturalis habeē q nulla ex naturalib⁹ est capax forme supernaturalis si supnaturalis q̄rat quō recipitur in subiecto aut mediante dispositione naturali aut supernaturali ⁊ sic pcedit in ꝛfinitum nisi sterur in hoc q forma sup nālis recipiat imediate in intellectu ablq; dispositione supnaturali. ¶ 3° arguit ꝛtra vtrāq; opinionē cōmuniter. quia si requirit dispositio supernālis ad eliciendū actū aut suscipiēdū ipm hoc non ē nisi ,pter excessū obiecti super potentiam vt per ipsam fit ,pportionata obo q̄ scōm se distat in infinitum ab ipo. Iz pp hoc non oz q requiratur dispositio supnaturalis q: ea addita adhuc nīn distat pō ab obo sicut pūs. l. in infinitum. ergo ad hoc nō requiritur aliqua dispositio supnaturalis cū nulla forma vel dispositio possit eligere intellectū ad illud qō nō pōt scōm se ipm nec ad recipiendū formam supernaturalē vel actū oz ponere semp dispositionem supnaturalez alias eēt processus in infinitū. ¶ 4° arguit q: quicqd fit de facto an tale lumē glie sit in itellectu btō nīn de possibili ⁊z fraēt bo. li° q̄rto dist. 49. q btā visio pōt cōicari hoī exīti in puris dispositūib⁹ vie ⁊ ita non hīti lumen glie. ¶ 5° arguit sc vbicūq; natura ⁊ ȳtus potētie se extēdit ad obz pñtato obiecto imediate ⁊ per se ⁊ excluso omni ipedimēto enigma causante necessario sequitur cognitio clara ⁊ manifesta q̄lis possibilis ē intellectui nro respectu diuine eēntie. maior pz q: ex quo pō potest i oēm de nā sua ipm cognoscere ⁊ si ipedimentū cāns obscuraz cognitionem excludatur ꝛnīs ē q pō cognoscat oēm clare q̄tū possibile ē. minor pbat q: intellectus noster de se pōt cognoscere dinam eēntiam. nos pbi, pbauerunt deū eē quādam nām subsistētē intelligibilē bītē oēm pfectōez. Qz ät hec cognitio eēt nobis obscura ⁊ eis cā ē q: naēali ordine ñ cognouerūt nec nos cognouim⁹ deuz nisi ex creaturis q̄ cū sint ī seriozis gradus. ñ repñtant ipām clare ⁊ mānifeste. b° ät ipedimētū pōt amouēri a vtute dina q̄ pōt oē qō nō implicat ꝛtradictionem. Qz aūt itellectus nr̄ g fm ordinis nature ñ ꝛsurgit in dei cognitiōem nisi ex creaturis possit ipsa habē pñtē fm se ⁊ sic eū cognoscē ꝛclusa pūs cognitione creaturaq; nulla ꝛdictiōem implicat. q: in actiōib⁹ supnaturalibus videm⁹ q: de⁹ modum agendi imutat. b° ēt atestatur oīs opinio circa istam mām q: oēs ponūt q: deus in visione btā imutabit illum ordinē q̄ nūc cognouimus ipm ex creaturis ⁊ repñtabit itellectui nostro nullo alio pcognito. ⁊ hec fuit minor segtur g° conclusio. ⁊ hanc viā hūt tenē necessario illi q dicūt q: deus pōt visionē imediatā sue eēntie cōicare hoī exīti ī puris dispositionibus vie q: isti excludūt spēz repñtātē ⁊ lumē glie a tali visione. Et q̄ pōt sic argui q: eēntia dina sit p'ēs itellectui in rōe obi q̄ pūs nō erat sic ei pñens oz q: hoc sit vel ex mutatōe sui vel ex mutatione itellectus. nō ex mutatione sui q: ipa oio ē imutabilis. nec ex mutatōe itellectus p aliqd receptiuū qō sit spēs vel lumē. q: spēm negant lumē aut ponūt vt sit dispō pñe. ipi ät dicunt q: talis pōt cōicari intellectui habēti solas dispositiones vie. oz g° q: per hoc solum q: mutatur ordo nālis quē hz itendendo fm q: nō cognoscit deū nisi ex creaturis. hec ille ⁊ i hoc scōs articulus terminatur.

¶ Quantum ad tertium articulū nīn denduz est obiectionibus supradictis ⁊ quidē ad obiecta scoti ꝛ

Ayuntamiento de Madrid

primā ꝛclusionem. Dicit primo ad primū q̃ rō sancti tho. ꝓ conclusione bene intellecta, pcedit recte nec peccat in ꝛnātia nec arguit et, ppositionib⁹ nō syllogisatis. cognitio enim cū sit actus scōdus ꝛmēsuratur forme qua cognoscēs cognoscit vt actui p̃. talis aūt acr⁹ primus qui est spēs vel forma intellectual' ꝛmēsuratānāe cognoscēti ⁊ potentie cognoscitiue in qua recipit ⁊ ideo si modus essendi obiecti cognoscibilis excedat naturalem modū essendi nature cognoscitiue potissime quia nec est eiusdem speciei nec eiusdem generis cū tali natura. optet q̃ forma qua tale obiectū pfecte cognoscitur sit supra facultatē talis nature cognoscitiue ⁊ ꝛnīr perfecta cognitio eiusdē obiecti sit supra facultatē naturalē talis nāe cognoscitiue. Sic aūt est de quolibet intellectu creato respectu diuine essentie. quia tā intellectus angelicus q̃ humanus naturaliter sūt limitati ad cognoscēdū p̃ formas itelligibiles deficientes a perfecta repꝛsentatione diuine essentie vt ꝛnīsum est in primo articlo tā in ꝓbatione p̃me q̃ 2ᵃ. ꝛclusionis. ⁊ ideo perfecta cognitio diuine essentie q̃ dicitur visio est supra facultatem naturalē intellect⁹ angelici ⁊ humani. ad hūc sensū loquitur scūs tho. 4. señ. dis. 49. q. 2. ar. 6. in solutione tertij argumenti dicēs aliquid pōt esse per se magis intelligibile qd tñ ē minus intelligibile alicui intellectui qd de intellectu nostro manifeste apparꝛ. Facultas enī intellectus nō determinatur ad formas sensibiles que per itellectuꝫ agentem fiunt intellecte in actu eo q̃ fantasmata hoc mō se bnt ad intellectum nostrū sicut sensibilia ad sēsum vt dr. 3. de aia. ⁊ ideo optet q̃ in omne qd intellectus noster naturaliter itelligit manuducat p̃ formas sensibiles vt etiā Dionysi⁹ dicit. et q̃ substātie separate que sūt per se maxime intelligibiles excedūt genⁿ formaꝫ sensibiliū. ió intellectus nr̃ inuenit debilis ad cognitionē earuꝫ. ⁊ ꝓpter hoc dicit. 3. metha. q̃ intelect⁹ noster se hēt ad manifestissima nature sicut oculus noctue ad solē. facultas aūt naturalis intellect⁹ angelici q̃uis nō sit determinata ad formas sensibiles ē tñ determinata ad formas creatas que sunt sui generis. ⁊ ideo sic intellectus noster deficit a cognitione substantiauꝫ separataꝫ ita ⁊ multo amplius deficit intellectus angelicus scōm suā facultatē a visione dei per essentiā. hec ille. ¶ Item ibidē in solutione q̃rti sic dicit. intellectus creatus nō ꝓdeuitur ab hoc q̃ naturaliꝫ possit videre deū per essentiā ex defectu diuine essentie q̃si de se non sit intelligibilis in actu sed exīte intellectus creati primo ꝓpter defectum intellectiue virtutis create cuius naturalis facultas est determinata ad ens creatū. hic tñ defectus aliter ē in homine ⁊ angelo scōm suā naturalia ꝛsiderando eos. In itellectu enim angeli nō inuenitur aliquis defect⁹ secūdū rōnē sui generis sed scōm ꝓparationē ad intellectū qui est extra genus suum. s. intellectū diuinū. bꝛ. n. oēs pfectionē q̃ debetur generi intellectus in q̃ nō ꝛtinetur nisi intellectus creatus. intellectus. n. ⁊ creatus ē extra genⁿ ꝗz itellectus humanⁿ patiē etiā defectium scōm rōem sui generis. qꝛ in eo est lux intellectualis obumbrata. vnde Ysaac dicit q̃ ratio oꝛitur i umbra intelligentie. 2ᵃ ꝓpter absentiam intelligibilis. q̃uis enim essentia diuina sit itellectui cuilibꝫ pñs nō tñ ē pñs cuilibꝫ intellectui vt forma intelligibilis qd tunc solū accidit qñ i itellectu est sufficiens dispositio ad hoc q̃ sit vnibilis diuine essentie vt forme intelligibili. Tertio ꝓpter excessiuꝫ claritatis diuine essentie supra formam quia intellectus creatus nāliē itelligit. ⁊ sic q̃ ꝛnīs deficiē itellectus creat⁹ videndo diuinā ēentiam q̃uis ꝛmēsitas diuine ēentie intellectum non coꝛꝛupat sed cōfortet. hec ille. Simile dicit de vītate. q. 8. arti. 3. in solutione qnti argumēti. excellentia ingt itellectualis quātis non coꝛꝛumpat intellectum cuꝫ confortet eum tñ q̃uq; ertēdit repꝛsentationē forme qua intellectus intelligit ⁊ ex hac cā itelligibilis excellētia ipedit itellectum ⁊ scōm hoc verū ē qd dr 2ᵃ metaphysice q̃ itellectus noster se hēt ad manifestissima nāe sicut oculus noctue ad lucē solis. hec ille. Et ibidem in solutione tertij ⁊ quarti dicit sīlia eis q̃ dicit in quarto. In solutione siquidē q̃rti sic dicit. p tanto diua ēentia q̃ in se maxime intelligibilis ē fit nobis minⁿ itelligibil' quia excedit formā a sensū abstractam qua nāliter intelligimus. ⁊ similiē multo ꝛplius ēentia diua excedit formam intelligibilē taꝫ itellectus hūani q̃ angelici ⁊ ideo intellectus ꝛgeli minⁿ itelligit essentiam diuinam q̃uis sit magis intelligibilis sicut ⁊ itellectus noster intelligit ēentiā angeli. q̃uis sit magis intelligibilis q̃ res sensibilis. hec ille. ¶ Ex qbus pꝛ q̃ cum itellectus creatus nāliter itelligat p formas deficiētes a pfecta repꝛsentatione dine ēentie q̃ cōtingit qꝛ tales forme cōmensurātur itellectui creato ⁊ modo essēdi nē create q̃ modus ꝛpꝛoꝛtionabile exceditur a mō ēendi nāe increate. ꝛsequēs est q̃ nulla naturalis cognitio itellectus creati sit pfecta cognitio nāe increate ac p hoc nec eius visio. ¶ Dicit secō q̃ forma arguendi quā arguēs format bona ē nec minoꝛ illius ē falsa imo vsquequaq; ꝛra. cū enim dicit q̃ vtraq; baꝫ ppositionum ē falsa. ⁊ modus cognitionis ē secōs modū cognoscibilis. ⁊ sīlr hēc nulla naturalis cognitio ē de obiecto cui⁹ nā excedit modū nature cognoscētis ⁊c. Dicitur q̃ vtraq; illarum ē vera si ad mentem sancti tho. itelligatur. De prima quidem pꝛ. nā secūdū eum vt allegatū ē nulla cognitio ē pfecta nisi fiat per foꝛᵐ perfecte repꝛsentantem ipm cognoscibile ⁊ sic oꝛ q̃ modus cognitionis sit scōm modū cognoscibilis quo ad hoc. secda sīlr pꝛ q̃ nulla naturalis cognitio cui⁹ ꝓncipium ē forma ꝛmensurata nāe cognitiue ⁊ difficiliter repꝛsentas oēm cognitū ē visio talis obiecti per essentiā oꝛ ergo q̃ perfecta cognitio naturalis aliquo mō con mensurē obiecto ⁊ aliqto mō potētie. ¶ Dicitur 3ᵒ q̃ ꝛmprobatio predictaꝫ ꝓpositionum non valet. quia vt patet per predicta pfecta cognitio naturalis est scōm modum cognoscentis nō solū q̃ ad sui ꝓnciⁿ qd ē species intelligibilis imo quo ad sui obiectum ⁊ terminum sicut manifeste patet 3ᵒ de anima. ⁊ ad experientiam quia anima humana cum sit forma i materia ⁊ habeat esse concretuꝫ materie naturaliter nō cognoscit perfecte nisi ēentias reꝫ materialiuꝫ q̃ hūt similem modū essendi. s. i cōcretione ad materiaꝫ nec recipit spēs intelligibiles repꝛsentatiuas pfecte aliaruꝫ ēentiarum. Lū aūt dicit arguēs q̃ ex hoc sequitur q̃ nūq; ifim⁹ angelus nāliter cognosceret superioꝛes vt supremum angelium. negatur ꝛnāq; oēs angeli hūt eundē modū ēendi in genere. s. q̃ quilibet ē suba separata a materia nullo⁹ a coꝛpoꝛe dependens. nec in esse nec in operari ⁊ quilibet naturaliter hēt spēs sibi ꝛnatas sufficiēt repꝛsentatiuas oium spēꝫ vniuersi taꝫ coꝛporalium q̃ ꝛspiritualium. ⁊ ideo quia ē sufficiēter in actu primo respectu talium pōt sufficienter exire in actum scōm cū voluerit. secus ē de anima humana q̃ quia naturaliter ē actus coꝛpis non plicitur naturalit

Ayuntamiento de Madrid

speciebus nisi per corpus ⁊ per fantasmata acceptis que non repriūt ēntias nec quidditates nisi rerum māliū. ideoq; non potest naturaliter cognoscere qd ditates habentes alium modum essendi scōm genus: puta substantias separatas ⁊ multo minus deum. De hō s. tho. in questionibus de aīa. q. 16. sic dicit. aia intelectiua humana ex vniōe ad corp⁹ hz aspectū inclinatū ad fantasmata. vnde non formatur ad intelligendum nisi per spēs a fantasmatibus acceptas. ⁊ huic etiam obstat dictum Dionysij in primo capitulo celestiū hierar dicit enim q; impossibile est nobis aliter lucere diuinum radium nisi varietate sacrorum velamen circumuelatum. in tantum ergo anima dū vnitur corpori ad cognitionem subaz separatarum ascendere pōt inquantuz pōt p spēs a sensibilibus acceptas manūduci. hoc aūt nō ē vt intelligatur de ipsis qd sūt cū ille sube excedāt omnem proportionem hozū intelligibilium. sed possum⁹ hoc mō de ipsis subys separatis aliq̄ cognoscere quia sūt sicut per effectus deficientes deuenim⁹ i cās excellentes vt cognoscamus de eis nīi q̄re sūt ⁊ nō qd sunt duz cognoscimus. qz sūt cause excellentes scim⁹ de eis quia nō sunt talia quales sunt eorum effectus. ⁊ hoc est scire de eis magis quid nō sunt q̄z quid sūt. hec ille. Patet ergo ex predictis quō oportz obiectū proportionari potentie vel nature cognitiue quantū ad modū essendi ⁊ quō nō. qz sz forme vel spēs intelligibiles sufficienter nō repriūtant essentiā vel quidditatē differentes fm genus in modo essendi a natura cognoscitiua. Dico aūt modū essendi differentē scōz genus vl extra genus. qz intellectualiū substantiaz non est nisi tripler modus essendi differens scōm gen⁹ ⁊ nō reducibilis in idem genus. primus est anime humane. Secūs est substantiaz separataz. Tertius est diuine essentie vt patet in prohatione prime conclusionis. ⁊ vt breuiter omnia predicta perstringaz nullum obiectum cuius modū essendi naturalis excedit naturalez modū essendi nature cognoscitiue tam quo ad esse p̄mum ⁊ substantiale q̄z quo ad eē scōm accidentale naturale ēt naturaliter acquisibile. pōt pfecte cognosci a tali potentia naturaliter ⁊ ita intelligit. s. tho. et dico eē accidentale causatuz p species intelligibiles.

¶ Ad 2ᵐ pncipale negatur ꝛnia ꝛpter duo. p̄ qz phō conclusionis arguit solum de naturali cognitione ⁊ non de supnaturali. ⁊ iō cōceditur q; intellect⁹ bti cum lumine glie vel bitu caritatis vel quacunq; elevatione alia nō pōt pingere ad visionem dine ēntie que sit naturalis ipsi intellectui. ¶ 2° dicta ꝛnia nō valz quia plumē glie intellect⁹ brūs efficitur susceptiu⁹ forme intelligibilis ⁊ eiusdem act⁹ p̄mi quo mediāte sufficit elicere supn̄ lū visionē dine ēntie. illa āt fo⁹ ē dina ēntia vt postea videbit. tūs āt visio vt dictum est supa nātem facultatē cuiuslibz intellect⁹ creati ē iō ar⁹ nō valet. Dec solutio fundatur in quadam solutōe scī tho. de veritate. q. 24. art. 8. ad 4ᵐ arᵐ. ibidem sic dicit ex hoc q; liberū arbitriū ē ex nihilo ꝓuenit ei q; nō sit naturaliter cōfirmatū in bono nec hoc ei per gratz ꝓferri pōt vt sit in bono naturaliter ꝓfirmatum. nō āt libro arbitrio scōm q; ē ex nihilo cōuenit q; nullo mō possit confirmari in bono sicut nec aeri ex natura sua inest q; nullo mō possit illuminari sed q; non sit naturaliter lucidus i actu. hec ille. Applica ad propositū i tellectus creatus ex suo modo essendi naturali habet q; nō possit deum videre naturaliter sed nō habet gn ex gratia vl habitu glorie possit deū videre. Jtez. q. 8 ar. 3. arguit sic. q̄tūcūq; perficiat̄ itelligentia creata lumine glorie semper deus ipsam in infinitū excedit si ergo iste excessus impedit visionē dei per essentiaz nūq; intellectus creatus poterit in statu glorie puenire ad videndū deū per essentiam qd est absurduz. ecce argumētum sequitur nīsio. Dicendū inquit ad. 14. q; per lumen glorie q̄tuis intellectus creatus nō trīs eleuetur gn in infinitum differt ab essentia diuina trī per illud lumen fit vt intellectus vniatur essentie diuine sicut forme intelligibili qō aliter fieri non posset. hec ille. Ex quibus patet q; causa quare intellectus creatus diuinā essentiam naturaliē videre nō pōt ⁊ trī cuz lumine glie supaddito h⁹ pōt. ē ista. qz sz essentia diuina in infinituz excedit nō solū intellectū creatū vuz etiā oēm formā q̄ itelligim⁹ intellect⁹ creat⁹ sine tali lumine intendit quia nulla talis forma sufficienter repsentat diuinaz essentiā. per lumē aūt glorie bēt formā sufficienter repzesentātē. s. ipsāmet diuinā essentiaz.

¶ Ad 3ᵐ dicitur primo q; inē obiū q̄ est diuina essētia ⁊ quēcūq; intellectum creatum nō est proportio eqlitatis nec aliqua ꝓportio numeralis aut geometrica vel arismetrica nec de hoc oportebat arguentē solicitari. nec talis ꝓportio regritur inter potentiā cognoscitiuā ⁊ suum obiectū. ¶ Dicitur 2° q; inter pōm cognoscitiuam ⁊ suum obiectum. naturaliter cognoscibile pfecte ab ipsa requiritur ꝓportio que est habitudo sufficiēs hui⁹ ad illud. hoc aūt nō ꝓtingit nisi cū potentia habet vel habere pōt spēm naturaliter sufficienter repzesētatiuā obiecti. hoc aūt nulli itellectui creato ꝓuenit naturaliter respectu obiecti q̄ est diuina essentia. ¶ Dicitur 3°. q; radix huius defectus ⁊ ꝓportionis est qz modus essendi cuiuslibet intellectus creati deficit a modo essendi diuine essentie nō solū scōm spēz aut genus sed extra oē gen⁹. de pdictis scūs tho. de ꝓitate. q. 8. ar. p̄. in solutione septimi sic dicit. proportio proprie loquendo nihil aliud est q̄z habitudo q̄titatis ad q̄titatē sicut q; vna est eq̄lis alteri bupla aut tripla ⁊ exinde translatum est nomē ꝓportionis vt bitudo cuiuslibet rei ad aliā rē. ꝓportio nominetur sicut dicitur maūia eē ꝓportionata forme in quantum se habet ad formā vt materia cuius nō cōsiderata aliqua habitudine quātitatis. Et similiter intellectus creatus ē ꝓportionatus ad videndū diuinā essentiam in quātū se habet ad ipsā quodāmō vt ad formā intelligibilē q̄tuis scōm quātitatē virtutis nulla possit esse proportio propter distantiā infinitā. hec ille. Et intellige q; proportio intellect⁹ creati ad diuinā essentiā est per gratiaz nō aūt per naturā nisi in potentia multū remota quia illā proportionez pri maz de qua scūs tho. loquitur facit lumen glorie. vt ē dictū est. ¶ Ad. 4ᵐ. dicitur q; ordinatuz in finez sup naturalē nō oportet eē sic ꝓporcionatū fini q; p nātūrā suam possit finem perfecte attingere sed sufficit q; p naturā vel gratiā mediate vl imediate possit illū attingere loquēdo de attrictione perfecta qualis ē beatitudo supernatural ⁊ visio diuine essentie. De hoc sāc⁹ tho. de vitare. q. 8. ar. 3. vbi arguit sic. 1° loco natura ñ deficit in necessarijs sed attingere finē est maxime de necessarijs ergo vnicuiq; nature puisū est vt possit pingere ad finē suū. sz finis pp quē ē rōnalis creatura est videre deū per essentiā. ergo rōnalis creatura ex puris naturalibus pōt ad hāc visionē peruenire. ecce argumentum sequitur nīsio. Dicenduz inquit q; sicut dicit. pbs in 2° celi ⁊ mūdi. in rebus inēitur multipler

Ayuntamiento de Madrid

gradus perfectionis: ¶ Primus enim gradus ē pfectissimus vt aliqd hēat bonitatem sine motu ⁊ sine admiculo alterius sic ē pfectissima sānitas in eo q est sanus sine admiculo medicine ⁊ hic gradus ē diuine pfectionis 2° gradus est eius q pōt ⁊ seq pfectam bonitatē cū motu medico auxilio ⁊ puo motu sicut eius q hz sanitatē cuz motu medico exercitio. 3° gradus ē eius q acquirit perfectā bonitatem cū multis motibus sicut ille q acquirit sanitatē cū multis exercitijs. 4° gradus ē eius qō nūq pōt acquirere pfectam bonitatē sz aliqd de hōitate multis motibus. 5° gradus ē eius qō nō pōt acquirere aliqd de hōitate nec hz aliquē modū ad hoc sicut ē gradus illius in sanitate qui sanari nō pōt. vsi nulla medicinā accipit nec ergo irrōnales nullo mō ad pfectam bonitatē que ē bītudo ptingere pūt sed ptingunt ad aliquā bonitatē imperfectā q ē eax finis nālis quā ex vi nature sue ⁊ sequunt. sed creature rōnales pūt ⁊ se qui pfectā hōitatē. i. bītudinem trī ad ⁊ nidum eā indigent plibus q̄z nature inferiores ad ⁊ nidū fines suos. ⁊ ideo q̄tuis sint nobiliores nō trī seqt q ex ppzus nas is possint attigere ad fines suū sicut nature iferiores. q eni bītudinē aliqd attigat p seipsum soli dei ē. hec ille. ¶ Ad 5° dr q intellect creati ad diuina essentia non est ppoztio geometrica nec arithmetica qz loquēdo ō tali ppoztione essentia diuina est ipzoportionata cuicūq; nate create tā in entitate q̄z intellectualitate vel intelligibilitate. Et vlterius dr q diuina essentia ē itelligibile ipzoportōabile cuicūq; itellectui creato i sol nālib ⁊ siderato qz nullus intellectus creatus ex solis nālib ē sufficiēter in actu p ad videndum diuinā essentiam sz ē ipzoportionat ad hoc qz nulla foza creata subalis aut accidentalis nāliter susceptibilis in tali intellectu aut naturaliē acqsibilis in illo sufficienter repūtat diuinam essentiam ⁊ nīr nō pōt exire in actum 2m. q sit visio vel perfecta cognitio dei vt sepe dictum ē. sed p lumen glie fit ppoztio inter itellectū creatū ⁊ diuinā essentiam de hoc. s. tho. distin. 49. q. 2. arti. 5mo in solutione. 6. sic dicit. q̄tuis finiti ad ifinitum nō possit eē ppoztio qz excessus ifiniti sup finitū non ē determinatus pōt trī iter ea eē ppoztiōabilitas q̄ē similitudo ppoztionū. sicut eni finitū eq̄tur alicui finito. ita ifinito infinitum. ad hoc aūt q aliquid cognoscat qñq; opz eē ppoztionē inter cognitionē ⁊ cognitū. qz opz vtrum cognoscēris adequēre cognoscibilitatē reicognite equalitas aūt ppoztio q̄dā est. Qñq; aūt nō opz esse ppoztionē sicut qñ nos cognoscim deū aut econuersio sicut cū ipse cognoscit creaturas. ⁊ tūc non opz eē ppoztionē inter cognoscens ⁊ cognitū sz ppoztionabilitatē trī vt. s. sicut se habz cognoscēs ad cognoscēdum. ita se hēat cognoscibile ad hoc q cognoscat et talis ppoztionabilitas sufficit ad hoc q infinitum cognoscatur a finito vel ecōuersio. Vl dicēdum q ppoztio scōm pmam nois ipositionē seruat bītudinez quantitatis ad quātitatē scōm aliquē determinatum excessū vel adequationē. sed vlterius translatū est ad significādū oēm bītudinē cuiuscūq; ad aliud et p hunc modū dicim q materia debz eē ppoztionata ad forma ⁊ hoc mō nihil pbibet intellectū nr q̄tuis falsū sit dici ppoztionatum ad videndum diuinā essētiam infinitā nō trī ad ⁊ hēndendū eā ⁊ h ppē suā imēsibilitatē. hec ille. Sic dicit pma pte. q. 12. arti. 5 in solutione quarti. ¶ Ad oba durandi 5 eandē solutionē dr p q aliqd cadēs sub formali rōe obi intellect creati excedit ppoztionē nālē talis potentie ne naturaliē possit tale obm pfecte attingere ⁊ hoc de p se ppē excellētiam obi sup ⁊a actū pmū q̄ talis potentia nata ē actuari nāliter. Dr 2° q itellect creat ppoztionē hz ad intendēdū qcqd trinet sub rōne formali obi sui qō ē ens aliquali cognitione siue pfecta siue ipfecta sine p sui essentiam sitte p sui similitudinē aut effectū cognitōe qd ē vel qz ē. an ē vel qd non est. ⁊ ideo ⁊ cedit q ois itellectus creatus nālē ppoztionē hz ad cognoscēdū deum q̄licūq; cognitōe nāli. Dr 3° q excellentia alicui sensibilis de p se excedit nālē ppoztionē sensitiue potētie sicut claritas solis visū noctue ⁊ nō solū de p accīs De hoc scūs tho. in cōclusionib de aīa. q. 16. in solutione quinti sic dicit. sensus respectu sēsibiliū excellētiū duplicē patit defectū vnū quidē qz nō pōt ipsū sensibile excellēs appēdere p hoc q excedit ppoztionē sensus Aliū aūt qz post excellentia sēsibilia nō pcipit minoza. ⁊ hoc ē qz corzūpit organū sensus. sz ergo itellect nō hēat aliqd organū qō possit corzūpi ab excellēti intelligibili. trī aliqd excellēs itelligibile pōt excedere facultatē itellect nīri in itelligēdo ⁊ tale itelligibile ē suba separata q excedit facultatē itellectus nostri scōm q ē vnitus corpori q natus ē pficia fātasmatib ⁊ nō a subiis separatis. hec ille. Dr 4° q dato q oculus noctue non ledere ⁊ a claritate solis non tamen hoc posito talis oculus posset clare videre claritatem solis qz. s. nō ē capax nāliter act pīmi respectu talis visiōis. s. spēi pfecte repūtātis claritatē solis; ⁊ ⁊ sīlis defect nāliter ⁊ cōicatur oēm itellectū creatū respectu diue eēntie qz sī nō ē nāliter capax actus primi respectu talis visionis. Dicit. 5° q non ē de per accidēs sed de p se q intellect creatus cognoscat deū ex creaturis nāliter ⁊ ad altiorē graduz cognitionis nāliter ptingēr non possit. Dicit. 6°. q. li cet intellect creatus ñ hēat naturaliē ppoztionē primā ad vidēdū dīnā eēntiaz trī nō repugnat nature eius habere talē ppoztionez p gratiā vel gloziā qz nāliter ē in pō obedientiali ad suscipiēdū talē ppoztiōez. ¶ Ad primū scoti ⁊ tra scōz cōclusionē dicit p q lumē glozie necessariū ē ad hoc q itellectus creatus videat deū p essentiaz. ⁊ tale lumen distinctū ab actu visionis regritur pp duo. primo qdē regritur ad recipiendū nō qdem ipam visionem q̄ē actus scōs sed ad recipiendū z diuinā eēntiā p modū forme itellectual i itellectu possibili quasi dispositio pria ad actū pmū. scōo tale lumē ꝗrit ad eliciēdū actum visionis. Et q ista sint de mente. s. tho. pz er p dictis in p ⁊ scōo arti. ¶ Dicit 2° q argumēta ⁊ pmuz mēbz h diuisionis nō militāt cū nō vadāt ad mētem. s. tho. nō eni pōit q lumē glie fit prima dispositio necessaria ad suscipiēdū actū 2m q ē visio vñ cū dr q bit nō ē rō recipiēdi actū in via nec i pria pz q nō ē ⁊ ⁊ clusionem. ¶ Cū aūt vlteri dicit q susceptiū multarū formaz marie ordinat ad pfectissimā ⁊c. Dr q ⁊ ñia illa nullius ē appētie qz mutat modū maiozitatis i modū immediatiōis sicut pz in sili qz materia pma marie ordinat ad suscipiēdū aiam rōale nō trī seqt. ergo immediate ordinat ad suscipiēdū illā ⁊ sīlt intellectus possibilis marie ordinat ad suscipiēdū actū 2m q̄ trī immediate. imo p ordinat ad suscipiendū actū pmū q̄ē species intelligibilis ⁊ imediati recipit cognitionē rerū mālium q̄z cognitionē subaz separaz vel ipsius dei sicut clamat tota phia ⁊ theo. Cū aūt vlterius dr q ⁊ bitus qui est lumē glie requiratur vt pfectius aia vel intellectus perficiat bītudine ⁊c. Dr q ⁊ ñia ibidez facta non valet qz sicut spēs rei visibilis non recipitur

Ayuntamiento de Madrid

in diafano nisi sit actuatum lumine. nec tñ lumen recipit speciem colozis sed est dispositio ad receptionez. ⁊ ratio recipiendi sic in proposito habitus lumis glorie est dispositio ad recipiendū actum primū. nō tñ ille habitus est vllo mō susceptiuus talis actus primi nec actus scōi. De predictis scūs tho. 3. d gen. c. 52. sic dicit. Oportet aūt q ad tā nobilem visionez intellectus creatus per aliquā diuine bonitatis influentiam eleuetur. Impossibile est enim q illud quod est forma alicuius rei propria fiat alterius rei forma. nisi res illa participet aliquā similitudinem illius cuius ē propria forma sicut lux nō fit actus alicuius corporis nisi aliquid participet de diafano. essentia autē diuina est proprie forma intelligibilis intellectus diuini et ei proportionata. nā hec tria in deo vnū sunt. s. intelligens ⁊ intellectus quo intelligitur ⁊ qd intelligitur. impossibile est ergo q ipsa dei essentia fiat intelligibile forma alicuius itellectus creati nisi p hoc qd aliquā sim ilitudinē intellectus diuini. intellectus creatus participat. hec igitē dine similitudinis pricipatio necessaria ē ad hoc qd dei substantia videatur. ¶ Adhuc nihil est susceptiuum forme sublimiozis nisi per aliquā dispositionē ad illius capacitatē eleuetur cū pprius actus in propria potentia sit: essentia autē diuina est forma altioz omni intellectui creato: Ad hoc ergo q essentia diuina fiat intelligibilis species alicuius intellectus creati. qd requirit ad hoc q diuina substātia videatur necesse est q intellectus creatus aliqua dispositiōe sublimiori ad hoc eleuetur. hec ille. Similia dicit in multis aliis locis potissime. prima parte. q. 12ª. arti. 2º ⁊. 5º. ¶ Dicitur 3ª. q ar gumēta facra ⁊tra scōm mētū disionis nō pcedunt. Dē eni q lumē illud requiritur ad vigorandū intellectū creatū ut possit elicere actū 2ᵐ qui est visio diuine essētie. De hoc scūs Tho. 3º d genti. vbi supra sic dic. Nihil pōt ad altiorē operationē eleuari nisi p hoc q eius vtus fortificatur. Cōtingit aūt dupliciter alicuius vtutē fortificari: vno mō p simplicē ipsius virtutis itēsionē sicut virtus alicuius calidi augēt scōz intēsionē calozis vt possit elicere vehementiorē actionē i eadez specie. Alio mō p noue forme appositionē sicut diafani vtus augetur. ad hoc q possit illuminare. q hoc q sit lucidū actu per formā lucis in ipso receptaz de nouo in potentia. ⁊ hoc quidez virtutis augmentū requiritur ad alterius spēi opationē ꝓnda3. virtus aūt intellectus intellectus creati nālis nō sufficit ad vinam substātiā videndaz. oportet ergo q augeatur ei vtus ad hoc q ad talē visionem peruenīat. nō sufficit aūt augmētuz p intēsionez naturalis virtutis: qz talis visio nō ē eiusdēm ꝓnis cū visione nāli intellectus creati: qd ex distātia visozum patz. oportet ergo q fiat augmētum vtutis intensiue per alicuius noue dispositionis adeptionez. hec ille. Similia dicit p̄ pte vbi supra. Cū aūt obiciturguens ꝑ istam ptē diuisiōis. p̄ quia in tali visione intellectus se habet mere passiue ⁊ nō actiue. ⁊c. negandū est: qz intelligere est actio imanēs ⁊ hoc habet p̄ subiecto ⁊ p̄ efficiente. vnde per nullū actū ītelligēdi pōt intellectus creatus intelligere nisi coefficiat illud vna cū obo vel spē intelligibili obi. Tū etiā quia quicquid sit de potētia dei absoluta. tñ de facto visio beatifica dependet effectiue a potētia intellectiua ut osidit scūs Tho. pñti dis. q. i. arti. 2º. q. 2ª. in solutione scōi argumēti. Et de hoc satis dictū fuit i qōne qua q̄rebatur vtrū beatitudo sit actus vel operatio. Cum autē vlterius dicit. q habitus nō est principiū simpliciter agendi. ⁊c. Risum est alias: quia hoc gnālē falsum est de hābitibus intellectualibus qui dicuntur spēs intelligibiles. quelibet enim talis species dū sit radicata in intellectu est quidā habitus ⁊ tñ ē pncipiū agēdi simpliciter. ⁊ nō solū sic agendi: nisi dicamus cū scō Tho. vbi supra q in actu vtuo ꝓsideranda sunt scz substantia actus ⁊ forma ipsius a qua pfectionē hēt actus. ergo scōm suā substantiā principium est naturalis potentia. sed scōm suā formā principium eius ē habitus Si ergo habitus ille sit acquisitus totaliter nostri actus cā erimus. si vo fuerit infusus eius perfectio erit a causa exteriozi que habitū causat. actus aūt noster ñ ponitur beatitudo nisi rōne sue perfectiōis ex qua hz q fini exteriozi nobilissime ꝓiungat. ⁊ ideo nostre beatitudinis nos non sumus cā: sed deus. Hec ille. Et de hoc alias satis fuit dictuz. ¶ Ad scōm pncipale dicit q in aia non est aliqua potētia naturalis passiua que i mediate naturaliter sit receptiua beatitudinis quo ad actum primū ut patet ex dictis. ⁊ ideo nō oportet q cozrīdeat ei aliqua potētia actiua i natura que sufficiat sine super naturali eleuatione educere animaz i actum 2ᵐ. sed tā actiua q̄ passiua indigent eleuatiōe scz intellectus possibil' qui est passiuus ⁊ receptiuus quo ad actum pmū ⁊ actiu' quo ad actū 2ᵐ. ¶ Ad 3ᵐ negatur minoz. dē enim q lumē glorie perfectius est quacūq; natura intellectuali creata scōm vnū modū licz sit imperfectio scōm aliū modū. ioꝓ nō pōt eē nā le nec vnitiue ꝓtineri in quacūq; substātia intellectuali creata. De hoc scūs Tho. in diuersis locis. naz pñti dis. q. 2ª. arti. 6º. arguit sic. 7º loco. Ad immensitatē diuine liberalitatis pertinet vt creature cōicet ōe id q ipsa est capax. sed creatura est capax hi' mtinez q ex proprijs naturalibus deum videre possit per essentiā Ad hoc eni q deum per essentiam videat pōt pertingere per lumē glorie qd quidē lumen sicut est nature superadditū ita posset a deo esse nature inditū. q alicui creature conferri pōt uel collatuz est q ex pprijs nālibus pertingat ad videndū deum p essentiā. ecce argumētū sequitur risio. Dicenduz inquit. q nō quicquid superadditur creature pōt esse de ꝓstitutiōe ipsius nature. illud enim quod ad proprietatem nature superiozis pertinet non pōt cōicari inferiozi vt illud naturaliter habeat nisi transferatur in superiorē nāz. sicut diafano non pōt cōicari vt ab lente lucido luceat nisi ipsum lucidū fiat: q̄uis ei lumen a corpore lucido cōicetur. determinari aūt ad formā intelligibilē increatā ⁊ p proprietas intellectus increati. ⁊ ideo illud lumē p qd intellectus vnitur forme intelligibili increate cōicari quidē pōt intellectui creato. sed non vt ipsum lumen naturaliter hēat nisi in nām intellectus increati transferatur: qd est impossibile. hec ille. Simile dicit prima parte. q. 12ª. arti. 5º. in solutione tertij argumēti ⁊ aliis locis. ⁊ hec sufficiūt ad obiecta Scoti. ¶ Ad obiecta Aureoli ⁊tra eandem conclusionez in primo loco posita. Dicitur primo in cōi ad omnia q gratis conceditur q intellectus agens nullam habet actionē i visione beatifica: qz ois ⁊ sola actio ē ītelligibilis i pō facē ītelligibilia in actu vl dato q hēat aliā actionē illa tñ supponit predictaz: qd non habz locum i beatifica visione inqua diuina essentia se habet p modū forme intelligibilis pncipiantis visionem ⁊ per modum obiecti terminātis eam. illa aūt est sūme intelligibilis in actu tam in se q̄ respectu intellectus creati perfusi lumine glorie. ideoqz conceditur q visio be-

Ayuntamiento de Madrid

atifica in anima rationali subiectiue ⁊ partialiter esse
ciue ab intellectu possibili ⁊ nullo modo ab itellectu
agente. ⁊ multo min⁹ in angelis in quibus non est itel
lectus agens de quo Aristo. loquitur distictus cõtra
intellectuꝫ possibilem. De hoc scũs Tho. ꝑma parte
qõne. 54.ª. arti. 4.°. vbi querit vtrum in angelis sit in
tellectus agens ⁊ possibilis. ⁊ similiter in multis alijs
locis. Dicitur 2° q̃ omnis actualis intellectio vt dictũ
est partialiter effectiue ẽ ab itellectu possibili ⁊ ptiali
ter a specie vel forma intelligibili. De hoc scũs Tho.
de veritate. q. 8. arti. 6° sic dicit. Duplex est actio. vna
aũt procedit ab agente in rẽ exteriorem quam trans
mutat vt est illuminare que etiã actio nominatur pro
prie. Alia vero est actio que non procedit in rem exte
riorẽ sed stat in ipso agente vt perfectio ipsius. et hec
proprie dicit operatio. ⁊ hec est sicut lucere. De autẽ
due actiones in hoc conueniunt q̃ vtraq̃ non progre
ditur nisi ab existe in actu scõm q̃ est actu. vnde cor
pus nõ lucet nisi scõm q̃ habet lucem in actu ⁊ similiẽ
nõ illuminat. Actio autẽ appetitus ⁊ sens⁹ ⁊ intellect⁹
non est sicut actio progrediens in materiam exterio
rem sed sicut actio consistens in ipso agente vt perfe
ctio eius. ⁊ ideo oportꝫ quidẽ q̃ intelligens intelligẽ
do fit vt agens. ⁊ intellectuꝫ vt passum. sed intelligẽs
⁊ intellectum proprie ex eis est effectum vnum qd q̃ó
est intellectum in actu sunt vnum principium hui⁹ ac
tus aut est itelligere. ⁊ dico ex eis effici vnũ quid i quã
tum intellectuꝫ coniungitur intelligenti siue p̃ esse
tiam suam siue per similitudinem. vnde intellectus si
se habet vt agens vel ut patiens nisi per accidens i q̃ꝫ
tum sez ad hoc q̃ intelligibile vniatur intellectui re
quiritur aliqua actio vel passio. actio quidẽ scõm q̃ i
tellectus agens facit spẽs intelligibiles eẽ in actu. pas
sio aũt scõm q̃ intellectus possibilis recipit spẽs intel
ligibiles ⁊ sensus spẽs sensibiles scõz hoc q̃ ẽ itelligẽ
consequitur ad hanc passionem sez actionẽ sicut esse
ctus ad causam. sicut ergo corpus lucidũ lucet qñ lux
est actu in ipso. ita intellectus itelligit omne q̃ó ẽ actu
intelligibile in eo. ¶ Sciendum est ergo q̃ nihil pro
hibet esse aliquid actu vnuꝫ ⁊ potẽtiꝫ alterum. sic cor
pus diafanum est actu quidez corpus sed potẽtia trãs
colorantuꝫ. ⁊ similiter ẽ possibile esse aliquod actu ens
q̃ó in genere intelligibilium est potẽtia trãs: sicut enim
sũt gradus in entibus actus ⁊ potẽtie q̃ó aliquid ẽ po
tentia trãs vt materia prima aliquid actu trãs: vt deus
aliquid actu ⁊ potẽtia vt omnia intermedia sic est in
genere intelligibilium. aliquid vt actu trãs scz essentia
diuina. aliquid vt potẽtia trãs. vt intellectus possibilis
qui hoc modo se hẽt in ordine intelligibiliuꝫ sicut mã
prima in ordine sensibiliũ: sicut dicit Cõmẽtator in 3°
de aia. Omnes aũt substantie angelice sunt medie ha
bentes aliquid de potẽtia ⁊ actu nõ soluꝫ in genere en
tium sed in ordine intelligibilium. sicut ergo mã ꝑma
nõ põt agere aliquã actionem nisi perficiatur per for
mã ⁊ tunc actio illa est quedam emanatio formę ipsi⁹
magis q̃ materie. res aũt existes in actu possunt agẽ
actiones scõm q̃ sunt in actu. ita itellectus noster pos
sibilis nihil potest itelligere ante q̃ pficiatur forma i
telligibili in actu: tunc enim intelligit rem cuius ẽ illa
forma nihil enim potest intelligere nisi per formã itel
ligibilem actu existem. intellectus vo angeli: q̃ hẽt
essentiam que est vt actus in genere intelligibiliuꝫ ẽt
p̃sitem põt intelligere illud q̃ó est intelligibile apud
ipsum: quia essentiam suam non per aliquam simili
tudinem sed per se ipsam. hec ille. ¶ Simile dicit p̃ª
parte. q. 56. arti. p̃. ⁊ multis alijs locis ex quibus p̃z q̃
scõm mentẽ eius sicut ex materia ⁊ forma constituit
vnum efficiens actionum sensibiliuꝫ. ita ex intellectu
possibili ⁊ spẽ intelligibili constituitur vnũ. effectuũ
actus intelligẽdi. patet ergo q̃ p̃ª duo argumẽta Au
reoli contra conclusionem non procedũt. ¶ Ad 3ᵐ dr
q̃ visio beatifica in q̃tum est beatifica a solo deo ẽ et
nõ ab intellectu agente vel possibili. sed nihil ꝓhibet
quin alio modo sit effectiue ab intellectu possibili ut
superius dictũ fuit. Ad confirmationem dicitur q̃ ex
dicto philosophi habetur q̃ felicitas sit a deo speci
aliter coagente. sed per hoc nõ excluditur quin felici
tas sit operatio elicita a felici. imo expresse pb̃s sentit
oppositũ. p̃ ⁊ r° etbi. vbi vlt q̃ felicitas ẽ operatio op
time potentie respectu optimi obiecti ⁊ scõz optimũ
habitum. ⁊ sic p̃ iter beatus nõ se habet mere passiue
ad sutũ premiũ loquẽdo de actu 2° secus est de actu p̃.
qõ est dos ⁊ lumen glorie. ¶ Ad 4ᵐ ⁊ 5ᵐ dicitur q̃ so
lum concludunt q̃ visio diuine essentie non continet
in virtute intellectus agentis aut possibilis rãq̃ agẽ
tis principalis ⁊ ꝓpria ⁊ naturali virtute potẽtis i illã
visionẽ quo ad actum primũ vel 2ᵐ. sed cum hoc stat
q̃ intellectus creatus factus diuina virtute sufficienẽ
in actu primo respectu visionis diuine essẽtie põt cuꝫ
illo actu primo elicere actum 2ᵐ. sic tamen q̃ princi
palitas agendi attribuatur actui primo: que. l. ẽ essen
tia diuina vt in sequenti qõne hẽbitur. Sed contra p̃
dicta arguit Aureolus probando q̃ nulla actiuitas
est attribuenda intellectui possibili respectu actus in
telligendi. dicit enim sic. Omnis actiuitas que est cir
ca intellectionem attribuenda est intellectui agenti
⁊ nulla possibili idcirco solum ille appellatur lumen
3° de anima a pb̃o vbi dicitur q̃ est habitus vel lumẽ
⁊ ab Augu. 12. de trinitate. c. vltimo ⁊ in plurib⁹ alijs
locis. Dance aũt propositonẽ pono contra illã opini
onem q̃ dicit q̃ intellectus possibilis est passiuus in
recipiendo speciem. sed est actiuus vna cum specie
ad intellectionẽ. precipue in componendo ⁊ diuiden
do ⁊ distribuendo. sed hoc non obstãte propositio op
posita vera est: q̃ó patet: q̃ sicut se habz mã p̃ª i gene
sensibiliũ sic intellectus possibilis in genere intelligi
bilium. sed prima materia cum careat omni actu ⁊ sit
pura potentia nullã habet actiuitatem in genere sen
sibilium. nec etiam coagit forme recepte tanq̃ prin
cipium agendi. ergo nec intellectus possibilis hẽt ali
quã actionẽ in genere intelligibiliuꝫ nec coagit. sicut
cã partialis speciei recepte ad intellectionez. ¶ 2° q̃
q̃ omne dicit nihil excludit. sed pb̃s dicitq̃ de anima
q̃ intellectus agens est q̃ est omnia facere. ergo intel
lectio ⁊ ꝓpositio ⁊ diuisio ⁊ discursus fiunt virtute in
tellectus agentis actiue possibilis trãs receptiue vnde
⁊ Cõmẽtator 3° de aia ꝯmẽto. 32. dicit q̃ actio itellect⁹
possibilis non est actio sed passio. ergo. ⁊c. ¶ 3° si itel
lectus possibilis ageret ad intellectionẽ aut ad cõpo
sitionẽ ⁊ diuisionẽ esset dare duo agentia sez illud i vi
rtute cuius species impẽmitur itellectui possibili ⁊ aliũ
virtute cuius intellectio mediante specie gignitur. sz
hoc est supfluũ ⁊ ꝑ dicta pb̃o ⁊ sanctoꝝ q̃ nõ diuise
rũt itellẽ nisi i istas duas differẽtias. s. in agẽtẽ ⁊ pos
sibilẽ nec posuerunt duo agentia ⁊ iterum sequere
q̃ multo nobilius ⁊ prestantius agens eẽt intellect⁹
possibilis q̃ ille qui appellat agẽs ꝑ quãto ageret ad
nobiliorez effectum. puta actum intelligendi. ille vo

Ayuntamiento de Madrid

ad ignobiliozem scz ad similitudinē. sed hec sunt aby soluta. ergo omnis actuitas attribuenda est agenti ⁊ nullomō possibili. e hinc est q appellat lumē qz lumi nis est manifestare ad epl'os. 5°. O me qō manifesta tur lumen est. solus aūt intellectus agens actiue mani festat vt dictum est. ⁊ ideo solus dicitur lumen. possi bilis vo nō. hec Aureolus in forma. ¶ Ad 3mū istozū dr q mā p̄ma considerata quātum ad suam potētialem entitatē vt p̄scindit ab omni forma ⁊ actu p̄ nullā bēt actuitatem respectu actus scōi. sed ipsa considerata vt participans formā ⁊ actum primū potest eē p̄ncipiū actus scōi. nō rōne sue potentialitatis sed rōne forme quā participat: quia vt sic et ipsa ⁊ ex forma resultat cōpositū qō est solum agens in sensibus vt ostendit Aristo. 7° metha. sic etiā intellectus possibilis licet ex sua pura potētialitate nō habeat qō sit p̄ncipiū acti onis. trī suum potētiali factuz in actu per lumē intel lectus agentis ⁊ speciem intelligibilem inquā tale lu mē participatur est p̄ncipium intellectionis actual' imediatum. De hoc scūs Tho. in qōnibus de virtuti bus. q. 1. sic dicē. Est. aliqua potētia trī agēs aliqua trī acta vel mota. alia vo agens ⁊ acta. potētia ergo que est trī agens nō indiget ad hoc qō sit p̄ncipiū alicuius actus aliquo alio inducto. vī virtus talis potētie ni hil est aliud q̄z ipsa potētia. talis aūt est diuina potentia ⁊ intellectus agens ⁊ potētie naturales. vnde haz potētiaz virtutes nō sunt habitus aliqui. sed ipse potē tie in se ipsis cōplete. alie vo potētie sunt trī acte que non agunt nisi ab alys mote. nec est in eis agere vl' nō agere sed scōm ipētū virtutis mouētis agunt. ⁊ tales sūt virtutes sensitiue scōm se considerate. vī in. 8°. ethico. dr q sensus nullius actus est p̄ncipiū ⁊ be potētie perfi ciuntur ad suos actus p aliquid supinductū: qō trī nō inest eis sicut aliqua forma imanēs in subiecto sed solū per modum passiōis sicut spēs i pupilla. vī nec haz potētiaz virtutes sunt habitus. sed magis ipse potē tie scōm q sūt actu passe a suis actiuis. potētie vo ille sūt agentes ⁊ acte que ita mouent a suis actiuis qō trī per ea nō determinant ad vnum sed in eis eē agere vl' nō agere sicut vires aliquomō rōnabiles ⁊ be potētie cōplent ad agendū p aliquid supadditū qō nō eē in eis p modū passionis trī sed per modū forme quiescentis ⁊ manētis in subiecto ita trī q per ea nō de necessita te potētia ad vnū cogat qz sic pō nō eēt dna sui actus Haz aūt potētiaz virtutes nō sūt ipse potētie neqz pas siones sicut ē in potentiis sensitiuis neqz q̄litates de necessitate agentes sicut sunt qualitates passibiles re rum naturaliū. ſ; sunt habitus scōm quos pōt quis agere cū voluerit. ¶ Item. q. 3°. in solutione quinti. sic dicit Inter potētias aīe nō sūt actiue nisi intellectus agēs ⁊ vires aīe vegetabilis q nō sunt aliquoz habituū subie cta. alie aūt potētie aīe sūt passiue. p̄ncipia trī actionū anime et virtutes scōm q sunt mote a suis actiuis. hec ille. ¶ Ad 2m dr q dictū. Aris. nō militat 3 cōclusionem: qz pbs idez loquit de actu p̄ scz de spē intelligibili nō aūt de actu 2° que est intelligere ⁊ dato q loqueretur de actu 2° nō plus pōt hēri ex dictis eius nisi q intelle ctus agēs ē quo oia facere tāq̄z agens p̄mū ⁊ in cuius virute ois intellectualis operatio fit cū quo stat q intel lectus possibilis tāq̄z agens primū in virute intellect' agētis elicit actū 2m. ⁊ istud patz ex dictis Aristo. 3° de aia. vbi loquēs de intellectu possibili sic dicit cūt aūt sic singula fiat vt sciens dr qui scōm actū. hoc aūt ꝓfe stiz accidit cū possit operari per se ipsū. ē quidē ergo

tūc pō quodā modo nō trī simili ⁊ ante addiscere aut inuenire. ⁊ ipse aūt se ipsū tūc pōt intelligere. hec ille. Ex quib' patet q scōm mētez pbi intellectus possi bilis factus in actu per spēm rei intelligibilis pōt opa ri per se ipsū. Si aūt pōt operari per se ipsū. igit actū scōm elicere effectiue. ¶ Ad 3m dr p̄ q intellect' agēs ⁊ possibilis non reputant duo agentia distincta scōm vnum: qz intellectus possibilis quicquid agit: agit in virute intellectus agentis. De hoc sanctus tho. in qōni bus de aia. q. 4°. in solutiōe sexti sic dicit. Intellectus possibilis factus in actu nō sufficit ad cāndam sciētiā in notis nisi p̄supposito intellectu agente. si enī loqua mur de intellectu in actu qui est in ipso addiscente cō tingit q intellect' possibil' alicui' fit in pō q̄tū ad aliqd et q̄tū ad aliqd in actu ⁊ per id qō ē i actu pōt reduci ēt quātū ad illud q est in potentia in actū sicut p id qō est actu cognoscēs p̄ncipia. fit actu cognoscēs p̄ncipia quas prius cognoscebat in pō sed trī actualē cognitio nē p̄ncipioz hre nō potest intellectus possibilis nisi p intellectū agentē. cognitio enīz p̄ncipioz a finib' acci pitur. vt dicitur in fine libri posteriozz a finibus autez nō pūt intelligibilia nisi per abstractionē intellect' agē tis. et ita patz q intellectus in actu p̄ncipiozū nō suffi cit ad reducendū intellectū possibilem de pō in actuz sine intellectu agente. sed in hac reductione intellect' agens se habet vt artifex ⁊ p̄ncipia demōstratiōis sic instrumēta. hec ille. ¶ Dicitur 2° q nō sequitur ex di ctis q intellectus possibilis sit maior nobilior intelle ctu agente nec qō agat nobiliozē effectū cuius ratio pz ex dictis. De hoc sanctus Tho. in de spiritualibus creaturis. 9. questione. in solutione septimi sic dicit. Sicut p̄ncipaliter sanās est natura interior. sic princi piū p̄ncipaliter cāns sciētiā intrinsecū ē lumen intel lectus agentis a quo causatur sciētia in nobis dū deue nimus p applicationē p̄ncipioz vsū ad aliqua speci alia ⁊c. Itē idē in solutione sexti sic dicit. Spēs intelligi bil se hz vt p̄n' formale q̄ intellectus intelligit. Intelle ctū autez sine res intellecta considerata se habet vt oside ratū vel formatū per opationē intellectus sine hoc sit quātitas simpler sine ꝓpositio ⁊ diuisio propositiōis. Das enī duas operationes intellectus Aristo. assigna uit 3° de aia. vnā scz quā vocauit intelligentiaz indiui sibilium qua videlz intellectus apprehēdit quicquid est alicuius rei ⁊ hanc Arabes vocant formationē uel imaginationē p intellectum. aliā vo ponit ꝓpositionē ⁊ diuisionē intellectuis quā Arabes vocant credulita tē vel fidē. vtriqz aūt hazz opationū p̄cintelligit spēs intelligibilis qua fit intellectus possibilis in actu: quia intellectus possibilis nō operatur nisi scōz qō ē i actu sicut nec visus videt nisi per hoc qō ē factus in actu p visibilē specie. hec ille. ¶ Dr 3° q intellectus agens ē lumē scōm suā essentiā. sed intellectus possibilis ē lu men vel lucidū p participationē in q̄tum scz recipit spēs fulgidas lumine intellectus agentis. vnde tā intel lectus agens q̄z spēs per ipsū abstracte q̄z prima prin cipia vel scōa quā intellectus possibilis generalē oia que pūt esse p̄ncipia intellectual cognitionis pūt di ci lumina in q̄tuz sūt quedā manifestatiua. De hoc scūs Tho. prima parte. q. 67. arti. 4°. sic dicit. nomē lumi nis p̄ quidem institutū est ad significandum illud qō facit manifestationē in sensu visus postmodum autē extensum ē ad significandū omne illud qō facit mani festationē scōz quacūqz cognitionē. hec ille. ¶ Itē. q. 16°. arti. p̄. sic dicit. Lumē scōm q ad intellectū pinet

Ayuntamiento de Madrid

nihil aliō ē q̄ q̄dā maifestatio vitatis. hec ille. Itē. q. 12. ar. 1°. sic dicit. Uirt° itelligibil' creatur lumē q̄dā intelligibile dr quasi a prima luce deriuatū siue hoc ī intelligatur de virtute naturali siue de alqua perfecti one superaddita gratie vel glozie. hec ille. Itē arti. 5° sic dicit ipsū intelligibile vocatur lucēs vel lux 1 ē. Si milia dicit de vitate. q. 9°. arti. i. De lumine inquit itel ligibili. oportet loqui ad similitudinē luminis corporalis. Lumen aūt corporale ē mediū quo videmus et seruit nostro visui in duobus. vno mō in hoc q̄ ipm fit visibile actu qō erat pō visibile. Alio mō in hoc q̄ ipse visus porrigitur ad videndū extra luminil natura vnde 1 oportet lumē esse in ꝓpositione organi. vnde 1 lumen intelligibile dici pōt ipse vigor intellect° ad intelligendū vel etiā illud quo aliquid fit nobis notū. 1 ē. hec ille. ¶ Ad ea que idē arguens obiciit ī eandez ꝓclusionē 2° loco dicitur ad primū q̄ lumen glozie ñ requiritur in visione beatifica ad vigorādū itellectū possibilē vigoratione passiua uel receptiua visionis sed ad disponēdū eū ad recipiēdū actū primū princi palem in dei visione. sicut patet in probatione ꝓclusi onis. nec scūs Tho. vtitur illo modo loquēdi. ¶ Dicitur tñ q̄ requiritur ad vigorandū intellectū possibi lē vigoratione actiua vt sez sit potēs elicere actū 2m 1 si cōtra hunc sensū velit arguere. dr q̄ maior argumē ti est falsa: q̄ sicut patz er dictis superius ī Durādum visus noctue si deberet rotam solis aspicere ne dum indigeret ipassibilitate ab actione resolutiua organi. imo noua dispositione vel habilitate ad recipiendū actū primū. l. spēm perfectā lucis solaris. Ad firmationē. similiter pz. q̄ arguit scōm nō cām vt cām. non enim passio abiectiua ē sola vel precisa cā. quaf itellectus humanus vel angelicus indigeat vigoratiōe ad videndū diuinā essentiam. sed aliquid aliud vt patz er dictis ad obiecta Scoti ī primā cōclusionē. ergo 1 ē. ¶ Ad 2m patet per predicta quia materia prima licet non indigeat vigorari ad recipiendum aliam intelle ctiuā vel aliam formā sui generis. indiget tñ dispositi one. 1 vlterius dr q̄ licet materia prima 1 intellectus possibilis nō habeant aliquē vigorē essentialē ī actu habīt tñ subiectiue in potētia: quia mā prima ē subiectū forme substantial' 1 intellectus possibil' est subiectum spēi intelligibilis 1 luminis nāe gratie 1 glozie et mō torum habituū qui sunt quidē vigozes constituentes cū intellectu possibili quoddā vigozosū agēs uel poti us vnum vigozosū agendi principiū vt patz p multa superius dicta. ¶ Ad 3m dicitur q̄ dīnīio ibidē data ē insufficiens: q̄ lumen glozie nō vigorat intellectum possibilem respectu diuine: visionis aliō illozū modo rum ibi expressorum sed ē dare 3m mēbrū quia sez illō lumen vigorat intellectū possibilē ad eliciendū actū diuine visionis nō aūt recipiendum. licz sit dispositio ad recipiendū actū primū q̄ est essentia diuina que q̄ dē receptio non ē p inherētiā nec p ipsi formationez ꝓpe dictā. sed alio mō vt ī sequēti dicē. ¶ Ad ea q̄ 3° lo co iduc. dr p cōiē q̄ nō aliō ꝓcludūt nisi q̄ lumē glozie daf. 1 ē nec 1 iuz ad supplēdū defectū intellect° agentis qō ꝓcedit nō tñ ꝓcludūt q̄ n illud lumē suppleat defe ctū itellect° possibil. nec q̄ tale lumē aliq̄ mō vigorat itellectū agentē ad b° q̄ beat q̄lēcūq; actuitatē respe ctu beatifice visiōis. Ad hāc. n. agit itellect° possibilis et nullo mō itellect° agēs cuius rō ē: q̄ remoto poni re mouet posteri° in essentialiter ordinatis. Constat aūt q̄ primus effectus intellect° agētis 1 aīe rōnalis ē ab strahere spēs intelligibiles a fantasmatib° 1 describe re spēz intelligibilez in intellectu possibili ad quā acti onē sequūtur alie actiones vel effect° in itellectu possibili. cū g° ī visione beata nulla tal fiat abstractio. se quit q̄ intellectus agēs ad beatificā visionē. penitus nihil agit nec p se nec p lumē supadditū. ¶ Dr 2° q̄ lu mē glozie porrigat: vigorat: 1 eleuat p 1 directe itelle ctū possibile aīe rōnalis 1 nō solū ex pārti inq̄tū fac eū capacē passiue actus p̄mi 1 elicitiuū actiue actus scōi vt sepe superius extitit replicatū. De. p̄dictis scūs. 1. 8° q̄libz. q. i. sic dicit. Lumē glozie pficiet itellectuz ad videndū diuinā essētiā. de quo in ps dr. In lumīe tuo videbimus lumē. hoc aūt lumē nō erit nccium. ad b° q̄ faciat itelligibile in pō ē itelligibile in actu ad qō nūc est nccium lumē intellectus agentis. q̄ ipsa diua essētia cū sit a mā separata ē per se actu intelligibilis sed ē nccium tñ ad pficiendū intellectū possibilez ad qō et nūc lumē intellect° agētis vs. predictum aūt lu mē glozie sufficienter pficiet intellectū ad videndū di uinā essentiā eo q̄ diuina essētia totaliter lux intelligi bilis ē. vñ lumē glozie ab ea in intellectū descēdens fa ciet hoc in intellectu respectu diuine essentie qō facit respectu aliozū intellectuū que nō sūt. lux tñ spēs rei intellecte simul. 1 lumē sicut si lux sensibilis per se sub sisteret ad eius visionē sufficeret lumē oculū pficiens sine aliqua similitudine. hec ille. ¶ Dr 3°. q̄ primū ar gum nō ꝓcludit q̄ peccat per fallaciā ārtis arguendo a propositione habēte plures cās vitatis ad vnā illaruz sicut enim dictū ē lumen glozie supplet defectum itel lectus agentis: alio mō q̄ arguēs dicat sez nō vigorā do intellectū agentē sed dando vigorē intellectui pos sibili quē intellect° agēs nō sufficit dare 1 dādo lumē ad quē intellectus agens non sufficit sez actū p̄mū vel dispositionē ad illū. cū aūt dicit q̄ oē lumen nāle intel lect° est er pte intellect° agentis ꝓcedit. sed er b° non hētur q̄ oē tale lumen sit intellectus agēs. sed potius oppositū. ¶ Ad 2m dr p q̄ intellectus agēs nō porpe ē viuēs nec aliq̄ qualitas aīe. sz ipsa aīa. 1 si aliqua pō aīe dicat q̄lita' vita' p essentiā equoce dicetur vel im porpe p aliquā analogiā vl attributionē q̄ tūc argue rē sic arguēs arguitqō in bo se esset mlte vite ēntialē distincte. ¶ Dr 2° q̄ eo mō q̄ ꝓcedit intellect° agēs lux vitalis p essentia pōt ꝓcedi q̄ intellect° possibil' ē lux vel lucidū vitale p essētiā nō q̄ essētialē sit lux. sz essē tialē pō vital' sufficit g° q̄ lumē glozie reducat ad in tellectū possibilē 1 nō ad itellectū agētē. ¶ Dr 3° q̄ sz lumē glozie nō sit lux vital'. tñ essētia diua q̄ p lumen glozie vnit intellectui possibili est vita 1 pōt efficere oēm actionē vitalez quā efficit intellect° agēs attento q̄ intellectus agēs extrinsece efficit actionē vitalē q̄ ē intellectio. q̄ nec ea in se subiectiue recipit nec forma liter intelligit sz extrinsece agit ad actionē vitalē. sed intellect° poss. bilis eam elicit 1 subiectiue recipit de predictis. scūs Tho. de vitate. q. 4°. arti. 8°. in soluti one scōi sic dicit. Similitudines rerū in artifice nō pūt ppe dici vita. q̄ nō sūt ipsū ē artificis vniētis. nec ēt ipsa opatio sicut in deo accidit. Et tñ August. dicit q̄ artem in mente artif cis vniuit. sed hoc est secundum q̄ in mente artificis habet esse intelligibile qō ad qcy nus vite ptinet. hec ille. Similia dicit prima parte. q. 7° arti. primo. ¶ Ad 3m dicitur q̄ intellectus agēs nō est intensibilis nec remissibilis nec vt° ei° pōt augeri

Ayuntamiento de Madrid

extensiue nec intēsiue sic q̃ aliquid sibi addatur vel in fundatur nō enim ē subiectū alicuius habitus nec actꝰ p̃mi nec scēdi. Sicut ondit. s. ⁊ Dō. in multis locis. virtus autem intellectus possibilis augeri pōt non quidem sic q̃ essentia eius intendatur cum sit naturalis potentia aie nō sustinēs magis neq; minus sed sic q̃ ē susceptiuus bituum ⁊ spēcum itelligibilium que sūt principia quedam ⁊ ratōes agēdi vna cuz ipso itellectu possibili. ⁊ ideo lumen glorie datur directe ꝓpter intellectum possibilem perficiēdum nō autem ad pficiēdum itellectum agētem sed supplēdum eius defectum. q̃ autem itellectus agens nō sit susceptiuus alicꝰ bitus ostēdit sāctus ⁊ Dō. d vtutib⁹. q. i. vt superius fuit recitatum de argumento autem vtutis intellectus possibilis superius dictum fuit reciūdo dicta sancti ⁊ Dō. cōtra Hen. ¶ Ad quartū dicitur q̃ fūdatur in falso. s. q̃ lumen glorie perficiat vel ampliet lumē intellect⁹ agentis. ¶ Ad quitum dicitur q̃ silitudo adducta de oculo potius ē ad oppositum quā ad ꝓpositum q̃ lumen corporale non auget nec ampliat aliquā potē tiaz agētē visiuā silem itellectui agēti sed solū potentiam passiuam similem intellectui possibili. ideo tota imaginatio cassa est. ¶ Ad oubia que ārto loco iduc respondet ipsemet. ¶ Ad primum quidē dicit q̃ claritas bitus habet rationem determinantis ⁊ approꝑ antis intellectū in ordine ad obiectuz. vnde respectu diuersorum obiectorum diuersē sunt distincte vigoratiōes p consuetudinez acquisite prout patet. claritas aūt itellectus essentialis ideterminata ē respectu oīs obiecti siē ⁊ itellectus agēs ⁊. ideo nulla claritas substantialis intellectus agentis posset supplere vicē luminis glorie pro eo q̃ lumen glorie habz vigorez ap propriatum ⁊ proportionatum ⁊ terminatum respectu diuine essentie. lumē aūt naturale. non ē proportionatum ꝓportione appropriationis sed ē quoddaz indifferēs: ⁊ ideo illa propositio non est vera q̃ quitc quid claritatis ⁊ vigoris inest intellectui per qualitem additam possit sibi in esse per essentiam quia nō vigor appropriatus ⁊ proportionatus obiecto ꝓportione appropationis. ¶ Ad scōm dicit q̃ actus nō bz claritatem intellectualem propriam sed ipsam habz ex intellectu agente. vnde perfectio actus non debet dici claritas ⁊ propter hoc supplere non potest claritatem illam que exigitur exparte intellectus agentis ¶ Ad 3ᵐ dicit q̃ claritas luminis non ingreditur actū vnitate visionis per moduz cause effectiue quā deus pōt supplere sed potiꝰ per modum cuiusdam integrātis ⁊ constituentis vnum perfectum hoc autem deus supplere non potest immediate cū nullius pars esse possit aut constituiuū sicut videbimus in sili q̃ illam actuitatem que consurgit ex radio lune ⁊ stelle in aere deus non potest supplere tenendo scilz vicem alterius radij q̃si ex deo ⁊ alio radio claritas illius cōsurgat. ¶ Ad quartuz dicit q̃ ꝓnatale dicit duplr primo quidē qō inest ab origine ⁊ sic nihil ꝓhibz lumen glie posse esse ꝓnatale alicui sicut aie xpi. ¶ Scōo modo ꝓnaturale dicit illud qō oritur ex principijs nature et tāquā ꝓprietas naturam ꝓsequ ⁊ sic nō pōt lumen glie esse alicui naturale imo semp ē accidens separabile ⁊ cōmune ⁊ non proprium alicui creature. hec ille in forma. Et quidam ola pōt stare praeter illud quod dicit ad 3ᵐ. s. q̃ claritas luminis glorie cōcurrit ad actuz p modū cōstitutiui ⁊ non per modum cause efficientis hoc enim falsum est qz lumē glorie se bz effectie aliq̃ mō ad visionem ⁊ nō ē qd sibi intrinsecum nec ꝓstituit cum illo aliquod tertium sicut nec bitus cū actu quē eligit. Ideo aliter dicendū ē ad illud argumentum q̃ peccat per fallaciā figure dictionis mutando vnū prē dicamētū i aliud. s. predicamētū substātie qō dicitur quid i agere vel pati vel relatōem. Dicit eni q̃ deus sine lūie creato posset facere illud occidēs p qō nūc intellectus creatus videt deum. sed i alio cāu intellect⁹ creatus p tale occidēs nihil videret q̃ illud nō efficēt cum excedat naturalē facultatem ista: visio autez creata ē actio immanens elicienti ⁊ pducenti illam vt sit perius dictū. sed de hoc latius postea dicetur. ¶ Ad ea que. ¶ loco recitat. dicitur cōiter q̃ auctoritates sacre scripture sufficiēter ostendunt q̃ tale lumen ponē dum ē distinctum a visione: nec valet glo. nec respōsio ad auctoritates pzio ⁊ scōo loco inductas quia in sacre scripture ⁊ sanctorū dictis lumen vel claritas nō consueuit nominare actum secūduz qui ē visio sed potius p̃ncipium videndi sicut patet ex dictis. s. ⁊ Dō. superius recitatis. Ex quibus patz q̃ expositō primarum duarum auctoritatum nō valet. ¶ Dicitur scōo q̃ expositio tertie auctoritatis nō ꝓz quia glosa illa super isaiam non est intelligenda sic q̃ deus sit in lucez sempiternā videntib⁹ diuinam essentiā per modum actus scōi sic q̃ eēntia diuina sit actualis visio creature. hoc enim i possibile ē. sed nec intelligenda ē q̃ deꝰ sit habitus creature formaliter iherens sed sic q̃ itali visione diua eēntia respectu itellectus creati se habet p modū spēi intelligibilis ⁊ qō ab ea elfluit lumen glie supplēs insufficientiā itellectus creati. Dicit tertio q̃ expositio quarte auctoritatis nō militat contra nos. qz illa auctoritas nō multū ē ad ꝓpositū quia ex illa non habet nisi q̃ deus ē lux oī creature incōprehensibilis nec ē visibilis a creatura nisi dono ⁊ gratia dei tamen ex modo loquendi glo. argui pōt q̃ beatus videns deum non solum bz a deo donum qō ē actus scōus. s. visionem actualez sed etiā donum qō est actus p̃mus. s. bitus p quē naturalis potētia actū suum eliciat pfecte ꝓprie delectabiliter ⁊ bꝰ donū eni iportat largā ⁊ liberalez datōem scōm Arist. 4.° etbi. ¶ Dicitur 4.° q̃ expositio. ¶ auctoritatis nō concordat dictis antiquorum magroz nec ēitati quia silitudo ꝓprie attendit scōm qualitatem ⁊ nō scōm agere vel pati. Itē q̃ visio dupliciter accipitur scōm q̃ ponit. s. Dō. priti distinctione. q. 4. articulo 2° i solutōe tertij. d. visio dupliciter pōt accipi. vno modo actualr. i. pro ipso actu visionis ⁊ sic visio nō est dos sed ē ipsa beatitudo alio modo pōt accipi bitualiter. i. p habitu quo talis operatio elicitur. i. p ipsa glē claritate q̃ aia diuinitus illustratur ad videdum deum ⁊ sic ē dos ⁊ p̃ncipium beatitudinis. nō autē ipsa beatitudo. hec ille. Dicit ergo q̃ visio que ē dos assistat nos deo nō āt visio que ē beatitudo. ꝓprie loquendo de silitudine. Dicitur q̃ expositio decretalis ibi non ē ad mentē legislatoz quia illa decretalis itendit loqui de lumine glorie ad sensū doctorum theologoz que aū illam decretalez de tali lumine locuti. fuerant ⁊ eoz sniā confirmare cuiusmōi fuerat beatus. Dō. Albertus. ꝓtrꝰ de carantasia et multi alij constat autez q̃ dicti doctores posuerūt necessitatem luminis glorie ad videndum deum p modum habitus vel actus primi nec vnquā dei visionez que sit actus scōus lumen glorie vocauerūt sed ciꝰ opinio post decretalem ⁊ generale cōcilium a quibusdaz anglicis vel scotis est introducta. ¶ 6° dicitur q̃ illa

Ayuntamiento de Madrid

auctoritas Math. 5. Beati mūdo corde. nōmultū facit ad ppositū q: mūdicia cordis potius ꝯsistit in quadam negatiōe q̃z i aliquo bitu nec formal'r iportat lumen glie. ideo nō oz ad eius glosā rñdere. ¶ 7° dicit q̃ auctoritas Aug. vltimo adducta male exponit q: lumē obiectiuū qd ē de° nō pōt primo participari p actum visionis q: ille actus nō ē lumē nec similitudo luminis. iō nō pōt dici participatio luminis qd ē deus ⁊ sic pz q̃ opinio illa que sic expōit autoritates, pterue rñdet. ¶ Ad durādi dicēdū 5 eādē conclusionē dr, q̃ lumē glie requiritur ad cōformādum intellectum vt eliciat actū beatifce visionis neutro illoꝝ modorum in argumēto expressoꝝ. q: lumen glie nō intendit potentiā itellectus agentis nec possibilis nec concurrit cum itellectu ad eliciendū visionē quasi distictum et ptiale agēs. sed tertio mō. s. quia ē noua ratio agendi superaddita intellectui alterius rationis vt ex tali lumine ⁊ intellectu possibili ⁊ eēntia dīna supplēte vicē spēi itelligibilis ꝯstituat aliquo mō cōstitutionis vnū perfectum intelligens i actu eo mō quo dicitur tertio de aia q̃ intellectus i actu ē intellectus i actu nec valz qd obijcit arguēs cuz dicit q̃ tunc itellectus ⁊ lumen glie haberēt sīlem habitudinem ad actum itelligēdi. s. q̃ vtrūq; haberet rōem potentie rēc. h° oñe nl'ritas patet imultis similibus q: itellectus possibilis vna cum spē concurrūt ad causādum actum itelligēdi vt pzius oñsum ē: nec tñ vtrūq; hēt rōem potētie ⁊ simile ē de qualz potentia pfecta per hītum. Itez mediū diafo^m actu motum ab obo visibili concurrit cum spē rei visibilis ad mouēdū oz ganū sensus ⁊ tñ neutrū hz sīle ⁊ habitudinē cum alio ad illā motōem. Similiē sensus cū spē rei sensibilis cāt sensationez nec tamen vtrūq; est potentia sensitiua oia ista patent. 7° phisicorum ⁊ scōo de aia. ideo nō a illa non valet. ¶ Ad 2^m dr pzio q̃ lumen glorie nō requritur ad suscipiendū actuz beatifice visionis imediate vt sepe dictuz ē. sed ad suscipiēduz actū p̄mum eliciturū illius actus scōi. s. dīnam essentiam vt patet in ꝓbatione scōe conclusionis. Dicitur 2° q̃ imp̄robatio ibidem facta nō militat contra hoc q̃ dictuz ē non enīz contra quelz forma supnaturalis requirit dispositōem supnaturalem sed solū forma p̄ncipalis sicut patet i sīli q: forma subalis p̄requirit di'positōnē accidētalē i mā ⁊ tñ si quodlz accidens p̄eregrit aliam dispositōem quia sic ēēt abire in infinitū. Sil'r inē formas supnaturales ē ordo q: natura ē i mediate capax aliquaꝝ. nō autē oium. ⁊ iō itellect° creat° ē i mediate capax luminis glie q̃ ē quedā participatio dīni intellect°. nō ā dīne eēntie vt itelligibile forme nisi mediā: et tali lūie. forma. n. itelligibilis i nobis semp regrit ,pp̄riuz suscepti'uū q̃ ē itellectus illustratus aliquo lumine. ipse ā intellectus non requirit aliud susceptiuū ,p̄pum sui generis sed solum animaz intellectuā. ¶ Ad 3^m dicit q̃ lumē glorie non requiritur solum ,pp̄ter distantiam potētie ab obiecto i infinitum sed ,pp̄ter iapp̄ropationem eius naturalez ad obiectum. Sil'r ,pp̄ter infinitum excessum obiecti super repñtationem formaꝝ qua itellectus naturaliter intelligit vt pz° dictū ē. vii. s. Tho. de vitate. q. 8. articulo 3° arguit sic. i 4° loco quādūcunq; pficiatur itelligentia creata lūie glie ꝯ de° ipam i infinitū excedit sig° excessus ipedit visionē dei p eēntiā nūq; itellect° creat° poterit pueire i statu glie ad videndū deū p essē tiaz qd ē absurdū: Ecce argumētū segtur rñsio. Dicēdum igt q̃ p lumē glie qnāuis itellect° creat° nō i tñ eleuet gn in infinitū disterat ab eō dīna eēntia tñ p illud lumē fit vt itellect° vniat dīne eēntie sicut forme itelligibili qd alr fieri nō posset. hec ille ¶ Ad 4^m dr q̃. s. Tho. 4. sen. distin. 49. q. 2°. articlo. 7. potuit q̃ miraculose pōt fieri q̃ itellect° viatoris videat diuinā essē tiam sine lūie glie. air eni sic: cum bitudo sit vltimus finis rōalis creature stat° vie i qualz creatura rōali dr eē ille i quo a bitudie deficit. bitudo aūt cuiusz rōalis creature cōsistit i visione dei p eēntiam opatio aūt delectabilissima i qua bitudo ꝯsistit oz q̃ sit potentie dispōsite ⁊ pfecte ad dignissimū obm vt pz. 1° ethi. et iō ad h° q̃ creatura rōnalis sit bta p visionē dei in essē tia sua oz q̃ i hāc visionē sit potens p aliquā dispositionem sibi iberentē quā dicim° eē lumē glie sic ā nulla pura creatura i statu vie erñs pōt videre deū p eēntiā hō enim p dispositōes oñis q̃s hz i statu vie non pōt in aliqd āpli° nisi vt itelligat qcqd itelligit p spēs a sensu abstractas q: fantasmata sūt itellectui nro vt sensibilia sensui vt pz 3° de aia. i tellectus ē angli in statu vie erñs p oēs dispositiones nāles vel gratuitas si potest i aliqd āplius nisi vt itelligat oē q̃ intelligit p formas creatas ad q̃s nālis facultas intellect° eius determinatur. Deus autē in essentia sua videri non pōt nec per aliquam formā a sensu abstractam nec p aliquam formā creatā vnde patet q̃ nullus itellectus pure creat° in statu vie erñtis pōt in visionem dei p essentiam p aliquam dispositiōez sibi iberentē sed cōtingit aliqñ dīna virtute q̃ aliqua res miraculose pducitur i aliqd in q̃ nullo modo pōt per aliquas dispositiones sibi iberentes sicut q̃ virgo pariat q̃ ignis in aqua cōburat. Et similiter miraculose fieri potest dīna virtute q̃ aliquis itellect° creatus nō habens nisi dispositiōes vie eleuetur ad videndū deū p eēntiam nec tamē ex tali visione potest dici btūs simpliciter sed fm qd tñ sic ēt aliq° corp° i statu gratuitatis existēs pōt miraculose p̄ticipare actuz agilitatis vel impassibilitatis sicut legitur de abacuc Dañ. vltio ⁊ de tribus pueris conseruatis in fornace. Dañ. 3° nec tamen corpa erant gloriosa ea autem que fiunt miraculose non dicunt possibilia scōm naturam in qua fiunt sed scōm virtutem sacientis tñ non enim dicim° ,pp̄zie loquendo q̃ cecus possit fieri vidēs sed q̃ deus pōt facere cum videntē ⁊ iō dicēdū q̃ nulla pura creatura in statu vie existens pōt deū p eēntiam videre. sed de° pōt facere q̃ videat adhuc i statu vie imanens. pz ēt q̃ nullus hō i statu vie: nec ēt angli pōt deū p eēntiā videre q: excedit oñs formas sēibiles p q̃s itellect° nr i statu vie cognoscit ⁊ ēt ipsaz mētē nr̄am ex eē similitudine aliqd de sul'ius i tellectualib° cognoscim°. hec ille. Sile dicit ō Vitate q. 1 arti. 11. vbi q̃rit: vtrū mēs i statu vie possit deum p eēntiā videre. dic eni sic aliqua actō pōt alicui cōuenire dupl'r. vno° sic q̃ illius actōis p̄n^m sit i agēte vl' operāte sic videm° i oib° nālib opanb°. alio° sic q̃ p̄nci^m illius operatōis vl' mot° sit a p̄ncipio extrīseco sicut ē in motibus violentis ⁊ sicut ē in operationibus miraculosis que non fiunt nisi virtute diuina vt illuminatio ceci. suscitatio mortui ⁊ huiusmodi menti aūt nr̄e in statu vie non potest ꝯuēire visio dei per essentiā fz p̄imū modū mens enim in naturali cognitiōe fantasmata respicit q̃s oba a gbus spēs itelligibiles accipit vt dicit tertio de anima. vnde omne q̃ intelligit ICōz statum vie intelligit per species a fantasmatibus abstractas nulla autez species huiusmodi sufficiēs ē ad repzesentādum dīna eēntiā vl' ēt cuiuscūqz alī° subē

Ayuntamiento de Madrid

separate. cum quidditates rerꝝ sensibilium quarum si militudines sunt intelligibiles spēs a fantasmatib⁹ abstracte sint alteri⁹ rōis ab essentijs substantiarꝝ imaterialiū creatarꝝ. ⁊ multo magis ab essentia diuina. vnde mens nr̄a naturali cognitione quam i statu vie ex perimur nec deū nec angelos videre pōt. angeli tñ p essentiā videri possunt per aliquas spēs intelligibiles ab eorꝝ essentia differentes. nō autē essentia diuina q̄ omne genus excedit. ⁊ est extra oē genꝰ. ⁊ sic nulla species creata pōt inueniri sufficiens ad eā repræsentandā. vñ ois q̄ si deus per essentiam videri debeat q̄ per nullā speciem creatā videat. sed ipsa eius essentia fiat intelligibilis forma intellectꝰ eius videntis. qō fieri nō potest nisi ad hoc intellectꝰ creatꝰ per lumē glorie disponatur. ⁊ sic i videndo deum per essentiam p dispositioēz ipsius luminis pertingat mens ad terminū vie q̄ est gloria. ⁊ sic non est in via. sicut aūt diuine oipotentie subiecta sunt corpora. ita ⁊ mentes. vnde sicut potest per ducere aliqua corpora ad effectꝰ. quorꝝ dispositio i p̄ victis corporibus non inuenit̄ sicut petrus sup aquas ambulare siue hoc q̄ potest agilitatis ei tribueret. ita potest mentem ad hoc perducere vt diuine essentie vniat̄ illo modo quo sibi vnit̄ i patria siue hoc q̄ a lumine glorie perfundatur. cum aūt hoc cōtingit. ois q̄ mens ab illo modo cognitionis desistat. quo a fantasmatibus abstrahit sicut et corpus corruptibile. cuiꝰ ei miraculose dat actꝰ agilitatis nō est simul i actu gratitatis. ⁊ ió illi quibus hoc mō deū per essentiā videri datur oīno ab actibus abstrahunt vt tota aia colligat ad diuinā essentiā intuendā. vnde ⁊ rapi. dr̄. qr̄ vi superioris nature abstracti ab eo qō eis scōm naturā competebat. sic ergo scōm cōes cursum nullus i statu vie deū per essentiam videt: ⁊ si hoc aliquid⁹ miraculose concedat vt deū per essentias videant. nōdū aia a corpore mortali totaliter separata. non tñ sunt totaliter in statu vie. ex quo actib⁹ sensuum carent quib⁹ in statu mortalis vite vtūtur. hec ille. ¶ Dr̄ 2° q. s. Tho. postea videt̄ predictā opinionē correxisse vel exposuisse qō p3. nā de veritate. q. 13. ar. 2. sic dicit. Paulus i raptu vidit diuinam essentiam. nec tamē fuit beatus simpliciter sed scōm quid. q̄uis mens eius illustrata fuerit supernaturali lumine ad ipm deum videndū qō quidē apparere potest ex p̄ēplo luminis corporalis inuenitur enim in quibusdam lumen a sole. vt quedā forma manens qi cōnaturalis effecta sicut in stellis ⁊ carbūculo ⁊ hi⁹. in quibusdā vo recipitur lumē a sole sicut quedam passio transiens sicut in aere. nen enī efficit in men forma manens in aere. quasi ꝛnālis. ſ3 trā sit absente sole. Et similiter lumē glorie duplicē mēt infundit. vno modo per modū forme cōnaturalē facte ⁊ permanentis. ⁊ sic facit mentē simpliʳ beatam. ⁊ hoc modo infundit̄ beatis in patria. alio modo cōtingit lumen glorie mentē humanam sicut quedam passio transiens. ⁊ sic mens pauli in raptu fuit lumīe glorie perfusa vel illustrata. ipsum ēt nomē raptim. ⁊ p transeundo. ostendit hoc ee factū. vnde nō fuit simpliciter glorificatus. nec habuit totē glorie cū illa claritas nō fuerit effecta. ꝓprietas eiꝰ. ⁊ ꝓpter hoc non fuit deriuata ab aia in corpus. nec i hoc statu perpetuo permansit. hec ille. ¶ Item 2ª 2ᵉ. q. 185. arti. 3. i solutiōe secundi argumenti sic dicit. diuina essentia videri ab intellectu creato non potest nisi per lumen glorie ō q̄ dicitur in ps̄. In lumine tuo videbimꝰ lumē qō tamē dupliciter potest participari. vno modo per modū

forme imanētis. ⁊ sic beatos facit sanctos i pria. Alio modo per modum cuiusdā passionis transeūtis sicut est de lumine prophetie. ⁊ hoc modo lumen illud fuit in paulo qñ raptus fuit. ⁊ ideo ex tali visione. nō fuit simpliciter beatus vt fieret redundantia ad corpꝰ. sed solū scōm quid ⁊c. hec ille. Simile dicit de veritate. q. 20. ar. 2. Potētia inquit. perfectior est quādo recipit aliquid per modū habitus q̄ si recipiat per modū passionis solū. ⁊ ió illud quod superadditum ē aie xpi ois ponere per modū habitus. Et vtraq; aūt prædictarum rōnum ois in anima christi aliquid superadditum ad videndū diuinam essentiam ponere rōne q̄ dē nature. qz videre diuinā essentiam est supra cōditionē cuiuslibet nature create. vnde nlla creatura potest ad hoc pertingere nisi aliquo lumine eleuet̄ i illā visionem qō quidē lumē in aliquibus recipit̄ per modum passionis q̄si pertranseundo vt in raptis. in christo autem fuit vt habitus ipsam animā beatificans a principio sine creationis. hec ille. Ex quibus patet. q̄ mens eius vltimata fuit q̄ nullus intellectus creatus potest diuinam essentiam nec in via nec in patria videre nisi mediante lumine glorie. qō ergo dicit. in. 4. sentē. ⁊ in de veritate. q. 1. intelligendus est sic. q̄ per diuinam potentiam miraculose fieri potest. q̄ intellectus viatoris diuinam essentiam videat sine hoc q̄ lumine glorie disponatur per modū habit⁹ ⁊ forme manentis. nō tamen sine lumine glorie se habente p modum passionis transeuntis. ¶ Ad 5ᵐ dicitur q̄ minor supponat falsū. s. q̄ diuina essentia possit p̄tari vl cē pñs i rōe obi. vel forme intelligibil' alicui intellectui creato sine lumīe glorie. De hoc san. Tho. de veritate. q. 1. ar. 1. i solutione. 1. sic dicit. Quis diuina essentia sit pñs intellectui nostro. non tamen est ei coniuncta vt forma intelligibilis quā intelligere possit q̄diu luie glorie non perficit. ipsa enim mens non habet facultatem videndi deum per essentiam antecq̄ p̄dicto lumine illustret. ⁊ sic deficit videndi. facultas ⁊ visibilis p̄tria. hec ille. Sicia dicit. 4. sent. vt prius allegatum est contra obiecta scoti contra primā conclusionem. Et quibus p3 ad oia sequētia que arguens adducit. ¶ Ad argm̄ principale. p conclusione p3 responsio per prædicta in principio tertij articuli ad oba scoti. Et hec de questione sufficiant de qua benedictus deus amen. Jo. capreoli dictauit. ⁊c.

Vlterius circa quadragesimānonā distinctionem querit. Utrū essentia diuia ab intellectu creato p aliquam similitudinem videat. ⁊ arguit q̄ sic. q. intellectus in actu est ītellectum i actu. sicut sensus in actu ē sensibile in actu. hoc aūt non est nisi iquantum sensus informatur similitudine rei sensibilis ⁊ intellectꝰ similitudine rei intelligibilis vel rei intellecte. ergo si deus ab itellectu creato videtur in actu. ois q̄ per aliquā similitudinē videat. ¶ In oppositū arguit. q̄ dicit Aug. 15. de tri. q̄ cū apostolus dicit. videmꝰ nūc per speculū i enigmate speculi ⁊ enigmatis nolē quecūq; similitudines ab apostolo significate intelligi possunt que acōmodate sunt ad deum intelligendum sed videre deū per essentiā non est visio enigmatica vel specularis sed contra eam diuiditur. ergo diuina essentia nō videtur per similitudinem. ¶ In hac qōne erūt tres articuli. i p̄° ponēt̄ ꝛclusiōes. i 2° obiectōes. i 3° solōnes.

Ayuntamiento de Madrid

Quantum ad primum articulum sit pma cõclusio q̃ diuina essentia per nullam creatam similitudinẽ ipsam repræsentantem videri potest. hãc ponit sanct⁹ tho. prima parte. q. 12. arti. 2. vbi sic dicit. Ad visionem tam sensibilem q̃ intelligibilem duo requiruntur. s. virtus visiua ⁊ vnio rei vise cum visu. nõ enim fit visio in actu nisi per hoc q̃ res visa quodãmodo ẽ in vidente. ⁊ i rebus qdem corporalibus. apparet q̃ res visa nõ potest esse i vidente per suam essentiã sed solum per suam similitudinẽ sicut similitudo lapidis est in oculo per quam fit visio i actu non ipse lapis. si autem esset vna ⁊ eadem res que esset principium visiue virtutis ⁊ que esset res visa. oporteret videntem virtutem visiuam habere ab illa re ⁊ porro per quam videret. manifestum est autem q̃ deus est auctor intellectiue virtutis. ⁊ ab intellectu videri potest ⁊ cum ipsa intellectiua virtus creature non sit dei essentia. relinquitur q̃ sit aliqua participata similitudo ipsius dei qui est primus intellectus. vnde ⁊ virtus intelligibilis creature lumẽ quoddã intelligibile dicitur q̃ sit a prima luce deriuatum siue hoc intelligatur de virtute naturali siue de aliqua perfectione superaddita gratie vel glorie. Requiritur ergo ad videndũ deũ aliqua similitudo ex parte visiue potentie. qua. s. intellectus fit efficax ad videndum deum sed ex parte rei vise. quam necesse est aliquomodo vniri videnti per veram similitudinem creatam dei essentia videri potest. primo quidẽ q̃ sicut dicit Diony. i. c. de diui. no. per similitudines inferiorꝭ ordinis rerũ nullo modo possunt superiora cognosci sicut per speciẽ corporis non potest cognosci essentia rei incorporee. multo ergo minus per speciem creatam quantãcũq̃ potest videri dei essentia. ¶ 2° q̃ ẽntia dei est ipsum esse eius q̃ nulli forme create competere pot. nõ potest ergo aliqua forma creata eẽ similitudo repræsentans videntí dei essentiam. ¶ 3° q̃ diuina ẽntia ẽ aliquid in circũscriptum continens in se supereminenẽ quicquid potest significari vel intelligi ab intellectu creato. ⁊ hoc nullo mõ p aliquã spẽm creatam repiitari pot q̃ ois forma creata ẽ determinata scõm aliquã rõem vel sapientie vel virtutis vel ipsius esse vel alicuius hi⁹. vnde dicere deũ per similitudinẽ videri ẽ dicere diuinam essentiam nõ videri q̃ ẽ erroneũ. Dicendũ ẽ ergo. q̃ ad vidẽdum diuinam essentiam requirit aliq̃ similitudo ex parte visiue potentie. s. lumẽ glorie cõfortans intellectũ ad videndum deum. de quo dicit i ps̃. In lumine tuo videbimus lumẽ. nõ autẽ p aliquã similitudinẽ creatam dei ẽntia videri pot. que ipa diuinam ẽntiam reputet ut in se ẽ. hec ille. Eandem cõclusionẽ ponit. 4. señ. dis. 49. q. 2. art. i. ⁊ multis aliis locis. Ex quib⁹ patet multe rões in forma p conclusione. ¶ 2° cõclusio est. q̃ ad videndum diuinã essentiam. requirit q̃ ipsa diuina essentia vniat intellectui nostro ut intelligibilis forma. hanc ponit. s. Tho. 4. señ. dist. 49. q. 2°. arti. i. vbi positis multis falsis opinionibus subiungit. alius inquit modus intelligẽdi substantias separatas ponit ab Auicenna in sua metaphisica. s. q̃ substantie separate intelligunt a nobis per itẽ tõnes suarum quidditatũ que sunt quedã ipsarũ similitudines nõ abstracte ab eis q̃ ipsemet sunt imateriales sed impresse ab eis i alabus nostris sed hic modꝰ nobis non videt sufficere ad visionem diuinam quã querimus. ostat enim q̃ omne q̃ recipit i aliquo ẽ in eo p modum recipientis. ⁊ iõ similitudo diuine essentie ipressa ab ipso i itellectu nro erit p modũ nri intellect⁹. modus autẽ itellectus nostri deficiens est a perfecta repræsentatione diuine similitudinis. defect⁹ ãt pfecte similitudinis tot modis pot accidere quot modis dissimilitudo inuenit. vno enim mõ est deficiẽs similitudo qñ participat forma scõm eandem rõnem speciei sed nõ scõm eundẽ modũ perfectionis sicut ẽ similitudo deficiens eius que habet pax de albedine ad eũ qui hꝫ multum. Alio mõ adhuc magis ẽ deficiens qñ non peruenit ad eandẽ rõem spectei. hꝫ trũ ad eandem rõem generis sicut est similitudo inter illum qui hꝫ colorẽ citrinum. ⁊ illũ qui hꝫ colorẽ albũ. Alio modo adhuc magis deficiẽs ẽ qñ ad eandẽ rõnẽ generis non pertingit. sed trũ scõm analogiã sicut est similitudo albedinis ad homem in eo qõ vtrũq̃ est ens. ⁊ hoc modo est deficiens oĩs similitudo que ẽ in creatura recepta respectu diuine essentie. Ad hoc aũt q̃ visus cognoscat albedinẽ oportet q̃ recipiat i eo similitudo albedinis scõm rõem siue speciei cũ quo non scõm eundem modum essendi q̃ hꝫ alterius modi esse forma in sensu ⁊ i re extra aiaꝫ. Si enim fieret i oculo forma citrini nõ diceret oculus videre albedinem. ⁊ sili⁹ ad hoc q̃ intellectus intelligat aliquã quidditatẽ oꝫ q̃ fiat in ea similitudo eiusdẽ rõis scõm ipsẽm cũ quo forte nõ sit idẽ modus eẽndi vtrobiq̃. nõ enim forma existens in sensu vel intellectu est principium cognitionis scõm modum essendi quem hꝫ habet vtrobiq̃. hꝫ scõm rõnem in qua cõicat cũ re exteriori. ⁊ ita pꝫ. q̃ per nullam similitudinẽ receptã in intellectu creato. pot deus itelligi. ita q̃ eius ẽntia videat imediate. vnde ẽt quidam ponentes diuinam ẽntiã solũ p hunc modum videri dixerunt q̃ ipsa diuina ẽntia nõ videbit. sed quidaꝫ fulgor quasi radius ipsi⁹. vnde nec iste modus sufficit ad visionẽ diuinã quã q̃rim⁹. ⁊ iõ accipiẽd⁹ ẽ alꝰ modꝰ quẽ ẽt qdã phi posuerũt. s. Aler. ⁊ Auerois hꝫ ẽ aia cũ eni i qualibet cognitõe sit necessaria aliqua forma qua res cognoscat aut videat forma ista qua itellect⁹ perficit ad videndũ substantias separatas non ẽ quidditas quam itellect⁹ abstrahit a reb⁹ compositis. vt dicit prima opinio nec aliqua ipressio relicta a substantia separata i intellectu nro vt dicebat secũda. sed est ipa substãtia separata que coniungit itellectui nostro ut forma vt ipa sit q̃ itelligit. ⁊ quo itelligit. ⁊ quicqd sit ẽ alus substãtias separatis. trũ istũ modũ oꝫ nos accipere i visione dei ẽntiã. q̃ quacũq̃ alia forma formaret itellect⁹ nr̃. nõ posset per eam duci i ẽntiã diuinã q̃ quidẽ nõ oꝫ itelligi quasi diuina ẽntia sit vera forma itellect⁹ nostri. vel q̃ ex ea ⁊ itellectu nostro efficiatur vnũ simplr sicut in naturalib⁹ ex materia ⁊ forma naturali. sed q̃ pportio ẽntie diuine ad intellectũ nr̃ꝫ est sicut proportio forme ad materiã. qficũq̃ enim aliq̃ duo quorꝫ vnũ est perfectius altero recipiunt i eodẽ ꝫceptibili. pportõ vni⁹ illorꝫ ad alterꝫ. s. pfecti ad min⁹ perfectũ est sicut pportio forme ad materiã. sicut lux ⁊ color recipiunt i diafano quorꝫ lux te hꝫ ad colorem sicut forma ad materiã. ⁊ ita cũ i aia recipiat vis intellectiua ⁊ diuina ẽntia inhabitans. Iꝫ non per eundem modũ ẽntia diuina se hẽbit ad itellectũ sicut forma ad materiã. ⁊ q̃ hoc sufficiat ad hoc q̃ intellect⁹ possit videre ipsam diuinã ẽntiã p ẽntiã. hoc mõ pot ostẽdi. sicut. n. ex forma naturali qua aliq̃d hꝫ eẽ. ⁊ ex mã efficit vnũ ens simplr. ita ex forma qua itellect⁹ intelligit ⁊ ipso intellectu fit vnũ in intelligendo in rebus

Ayuntamiento de Madrid

ñūr naturalibus res per se subsistens non potest esse
forma alicuius materie si illa res habeat materiam p
tem sui, q̃ non potest esse vt materia sit forma alicuⁿ.
sed si illa res per se subsistens sit forma tñ nihil ꝓhi
bet eam esse formam alicuius materie ⁊ fieri quo est
ipsius ꝓpositi sicut patet de anima intellectiua in itel
lectu autem opꝫ accipere ipsum intellectum in potē
tia quasi materiam ⁊ spēm intelligibilem quasi forꝫ
⁊ intellectus in actu itelligēs erit quasi ꝓpōⁿ ex vtro
q̃. Unde si sit aliqua res per se subsistens que nō hē
at aliquid in se preter illud quod est intelligibile i ipsa
talis res poterit esse forma qua intellectⁿ intelligit res
autem q̃libꝫ est intelligibilis sc̄ḋm id q̃ hꝫ de actu ñ
sc̄ḋm id q̃ habet de potentia vt pꝫ.9.metaphy.⁊ bⁿ
fig.ⁿ est q̃ opꝫ formam intelligibilem abstrahē a mā
⁊ ab omnibus ꝓprietatib.ⁿ materie. ⁊ ideo cū essentia
diuina sit actus purus poterit esse forma qua intellec
tus intelligit ⁊ hoc erit visio bricans ⁊ idco magister
dicit in prima distī. sc̄ōi. q̃ vnio anime ad corpus est
q̃ddam exemplum illius brē vnionis q̃ spūs vnietur
deo. hoc ille. Similia dicit de veritate questione .8.
articulo primo. ¶ Item secundo contra gentiles ca
pitulo quinquagesimo ⁊ prima parte. q.12. articulo.
2.ⁿ in solutione tertij. Et quibus potest formari talis
rō pro conclusione ad videndū intellectualiter aliq̃ō
obiectum requiritur ⁊ sufficit forma perfecte repre
sentans illud sed diuina essentia sola sufficit perfecte
representare seipsam i visione intellectuali. ergo illa re
quiritur ⁊ sola sufficit ⁊ in hoc secundus articulus ter
minatur.

¶ Quantum ad secūdum articulum ar
guitur cōtra
conclusiones ⁊ quidez contra primam conclusionem
arguit aureolus in suo quolibꝫ multipliciter. et p̄mo
quidem arguit contra ꝓbationes illius conclusionis
dicit enim sic i forma si dēat tolli species a brifica visi
one. hoc nō facit rō facialis ⁊ clare noticie nec finitaⁿ
seu limitatio spēi create, ꝓpter opinionē que bas rōes
assignat primam quidem sic assignant nulla similitu
do spēi finita potest repritare diuinam essentiam q̃ō
pꝫ primo auctoritate diony. de di.no. c.ⁿ.i. qui dicit. q̃
per similitudinem inferiorꝫ ordinis rerum non pos
sunt superiora cognosci sicut per spēm corporis non
potest cognosci essentia rei incorporee. species autez
creata inferiorꝫ ordinis est q̃ diuina essentia. ¶ 2ⁿ
quia essentia dei est ipsum suū esse q̃ nulli forme crea
te competit ⁊ per consequens eam repritare non pōt
¶ Tertia ratio est q̃ nullum limitatum, per rationez
sapientie uel bonitatis uel ipsius esse potest esse simi
litudo eius q̃ō est incircūscriptum ⁊ continens sup es
sentialiter quicquid significari aut itelligi creato po
test sed talis est diuina essentia. ergo nulla creata spe
cies potest eam representare. ¶ Secundam rationē
assignans ex claritate intuitiue noticie quia ꝓout ait
August. ij° de trinitate cū apⁿ dicit. videmus nunc p
speculum in enigmate speculi ⁊ enigmatis nomine q̃
cūq̃ similitudines significate ab apⁿ intelligi possunt
que a cōmodate sunt ad intelligendum deum sed vi
dere deum per essentiam nō est cognitio enigmatica
⁊ specularis sed clara ⁊ facialis. ergo non videtur per
spēm sed hoc dēe est dēe q̃ deus in se nō videatur sed
per theophaⁿ ⁊ speculum q̃ō est absurdum uel errōⁿ
sed his non obstantibus, ꝓbo propositionem p̄mo q̃
limitatio non impedit sic actus quo videtur diuina es
sentia est expressissima similitudo ipsius sed actus q̃
videtur diuina essentia est quid limitatum ⁊ finitum.
ergo aliqua res limitata ⁊ finita potest esse expressa si
militudo diuinam essentiam repritans. maiorꝫ per
augustinum. 7. de trinitate caⁿ.16. qui ait. q̃ similia ē
cogⁿ visio cognitionis rei illi vnde formatur ⁊ er quo
gignitur ⁊.14. de trinitate. capⁿ.17. tunc perfecta erit
dei similitudo in mente q̃ perfecta erit visio. apo
stolus enim, Jo. ait. scimus quoniam cū apparuerit. si
miles ei erimus quoniam videbimus eum sicuti est.
hinc apparet tunc in ista imagine dei plenam simili
tudinem fieri q̃ eius plenam perceperit visionem.
hec ille. ⁊ caⁿ 6ⁿ dicit. Cogitationem qua formatur mē
tis ituitⁿ imaginez rei esse. Similiter ⁊ ansel. dicit mo
nol. 33. q̃ nulla ratione negari potest cognitionez rei
esse imaginem eius tanq̃ ex eius impressione forma
tā. Ratione etiam patet illud enim q̃ō vltimate facit
formaliter ut res aliqua menti apparet ⁊ luceat ⁊ sit p̄
sens in esse prospecto ⁊ conspicuo est illius rei expres
sa similitudo. hoc pꝫ esse enim apparens rose q̃ ide
obiectum nulla rosa erīte illud non est reale sed rōnis
tantum vel intentionale ⁊ ideo nihil est er se sed opor
tet q̃ reducatur ad aliquid reale er cuius denomina
tione sit. illud autem in mente est quedam res que est
relucentia ⁊ appitio ⁊ pritialitas ⁊ similitudo conspi
cua rei. obiectum enim q̃ō sic apperet relucet relucen
⁊ appitione expressiua apparet ⁊ lucet sed actus diui
ne visionis est illud quo formaliter vltimate diuina
essentia menti apparet obiectur ⁊ lucet i esse ꝓspicuo
et prospecto. da enim quod nulla alia mutatione fa
cta nec er parte dei nec er parte beati deus adhibi
let visionem in mente beati constat q̃ non est appa
rens lucens nec conspicua dei essentia illi menti
sed aberit secundum esse prospectum ⁊ hoc est com
mune omni actui cognitiuo. nullus enim habet i pro
spectu mentis rem nisi dum actu de illa cogitat vn
de Augustinus decimo octauo de trinitate capitulo
sexto. Tanta est vis cogitatōis vt nec ipsa mens sit in
prospectu suo nisi dum se cogitat. nec aliter possit es
se in conspectu suo nisi cogitando. Sequitur multa
rum disciplinarum pitus ea que nouit eius memoria
continentur nec tamen est aliquid in conspectu men
tis sue nisi dum cogitat ⁊ libro decimoquinto dicit.
q̃ res lucet in cogitatione virtute ipsius ergo ipsa vi
sio est expressissima diuine essentie imago ⁊ expressissima;
similitudo illius. minoꝫ autem q̃ actus sit res limita
ta patet q̃ est creata ⁊ accidens inde ⁊ minoꝫ genere
qualitatis. ¶ Admotita vero i oppositum patet. Ad
primum quidem dicitur q̃ō similitudinem esse inferi
orꝫ ordinū q̃ sit res cognita. intelligi potest duplici
ter vno modo essentialiter quasi ipsa sit per essenti
am inferior ⁊ sic constat q̃ omnis similitudo in intel
lectu existens vel de angⁿ vel de quanio substantia est
ordinis inferiorꝫ cum accidens inferius sit suba nec

Ayuntamiento de Madrid

sic intelligit diony. uel potest intelligi obiue. ⁊ sic dionysius intendit q̃ per similitudinem inferioris ordinis rerũ hoc est qui repũtat inferiora nõ pñt supiora cognosci. vnde existat q̃ p spẽm coꝛporis non potest essentia incoꝛporea cognosci. non ergo ex hac auctoritate potest inferri nisi q̃ ei essentia videri non potest per speciem alicuius creature ꝗ qñ p spẽm creatam non repũtantẽ creaturam sed solam dei essentiã nõ infertur vñ in argumẽto ꝯmittitur fallacia figure dictionis uel amphi. cum dr̃ per spẽm rei inferioris ordinis non possunt supiora cognosci q̃ uel pot̃ itelligi intrãsitiue. ſ. p spẽm q̃ est p essentiam suã inferiori ordine ⁊ sic falsa vel transũptiue q̃ ꝗ p spẽm q̃ ẽ de re inferioris ordinis ⁊ sic est vera non solum ꝯparãdo spẽz rei inferioris ordinis ad cognitionez rei superioris ordinis. imo etia ecõuerso q̃ p spẽz angeli nõ potest homo cognosci. ¶ Ad 2m dr̃ q̃ peccat scõm non cãm vt cãm nam non cã vt cã est q̃ non possit spẽs repũtare deũ que est suum esse, ꝓpter hoc q̃ spẽs non est suũ eẽ sicut p3. q̃ spẽs que ver̃ est accidens ⁊ inherẽs potest repũtare substantiam ⁊ subsistens. vnde nulla eẽt rõ que vellet oñdere q̃ ang9. non potest habere similitudinẽ archãgli. q̃ ang9. in essendo subsistit. ois autẽ similitudo accidentalis inheret ⁊ non subsistit ⁊ rõ b9 est q̃ repũtatio fundatur super q̃litatẽ ⁊ cõfirmitatẽ non autem super existentiam uel inherentiam vnde accidit rei repũtãti q̃ subsistat vel inhereat uel q̃ sit suum esse vel non sic q̃uis etiam falsum assumat. ſ. q̃ spẽs non sit suum esse vt alias oñsum fuit q̃ esse non est nisi affirmatio cẽtie vere dicens ipsam vt commentator dicit. ſ. metaphy. ⁊. r. per consequens omis res est suum esse realiter q̃uis dr̃at secundum modũ ꝯcipiẽdi. ¶ Ad 3m oñdum q̃ ꝓpõ cui initiur non eva. ſ. q̃ illud quod est icircũscriptũ contiens ĩ se sup eminenter quicquid potest significari vel intelligi ab intellectu creato non possit repũtari per spẽm finitam ⁊ limitatam. pbatum est enim q̃ actus visionis similimus est diuine essentie exhibens eas pñtem facialr inesse appenti ⁊ cognito. ⁊ tñ est quid finitum hoc p3 si ponderetur, ꝓpõ que est q̃ spẽs rei infinite dicitur ĩ finita. Secundum hoc enim scia de diuinitate esset ĩ finita. vnde cum repũtatio fundetur super qualitatem. superioritas aũt ⁊ inferioritas fundetur super q̃ titatem est mutare quale inquantuz. cũ arguit hoc ẽ similitudo ifiniti q̃ hoc est infinitũ qõ in exemplo sensibili p3 quia per spẽz in pupilla describit̃ similitudo medietatis cell̃ eque repũtans eaz ac si equaret̃ sibi ĩ quantitate. ¶ Secundo inquit. pbo ꝓpositionem q̃ clara noti⁹ ⁊ intuitiua hoc nullo modo impediat ostat enim q̃ noticie rei pñtis per visum coꝛporeum appẽhense ⁊ clara ⁊ facialis noticia nõ impeditur per hoc q̃ ponitur spẽs tanq̃z ratio videndi ⁊ per consequẽs etiam non est verum q̃ qui poneret diuinam essentiã videri per spẽm rãq̃z per rõnem videndi poneret diuinam essentiam non videri aut enigmate cognosci. ꝓrefera. illud qõ ponit enig9 ⁊ tollit noticiaz facial̃ est medium creatum se tenens ex pte obiecti quia attingat illud mediũ et non diuinam essentiam per se. non autem tollit facialem noticiam medium qõ est rõ cognoscendi q̃z in illam non fertur sed immediate ĩ obz q̃uis ratio tendendi sit spẽs. ergo non tollitur facial̃ noticia si spẽ ponatur isto v9m9. ¶ Qõ de aug9. iducitur p3 q̃ non intelligit de quacunq̃z creata similitudine que adhibetur ad intelligendum deum secundum modum rationis intelligendi sed de illa que adhibet̃ scõm modum euiusdẽ medij obiect ĩ scõm q̃ dicitur. ꝓ Ro. i. q̃si inuisibilia dei per ea que facta sunt itellecta ꝯspiũt ⁊ sic ponere q̃ diuina essẽtia videatur per speciem mediam est erro m. vnde p3 q̃ contingit equiuocatio de medio in toto, pcessu hec ille. 2o principaliter arguit, pbando q̃ deus videtur in patria per creatas similitudines q̃z per actum que est vera similitudo obiecti ⁊ hoc ẽ cõe omni potẽtie cognoscitiue. scilicet q̃ nulla alia spẽs est ĩ ea formaliter aut similitudo alia nisi actus qui simillimus est ipsi rei sic q̃ actus non addit vltra speciem nisi actualem repũtationem. hanc autem, ppõem que vt dicit. forte videtur noua, pbat duplici ratione. ꝓrima fundata in auctoritate. 2a tenente ĩ se quia scõm augustinũ de moribus ecclesie ꝯ mãicheos v9 ordo in se habet ut cuiz aliquid dicim9 rõnem p̃cedat auctoritas. naz ifirma potest videri rõ que cum reddita fuerit auctoritatem postea p quã cõ ꝯfirmetur assumit sed q̃z caligãtes hominuz mentes consuetudine tenebrariuz pspicuitati aut certitudi rõ nisi aspectum idoneum attendere nequeũt saluberrie ꝯtuz est vt in lucem veritatis aciem titubantem iducat auctoritas. p̃ ergo auctoritate in rõne fundata apparet, ꝓpõ. si enim uel in intellectu vel in sensu que ist̃ potentie cognoscitiue poneretur aliqua similitudo distincta ab actu ⁊ non esset ipsa similitudo. i. spẽs et actus qui ipzimitur ab obiecto. sequiretur q̃ primũ receptiuum in sensu non esset ipsa visio ⁊ intellectõ si esset purũ pati ab obo. ⁊ hoc p3 q̃z secundum, ponentes spẽs distinctas realiter ab actu ⁊ si sil̃ tẽpore potentia respiciat vtrũq̃z tñ o ꝛdie nature primus respicit speciem per quam facta in actu puro elicit actum scõm qui ẽ cognoscere intelligere vel videre ⁊ ita cognoscere non est purum pati ab obiecto nec primuz impssiu in potentia. sed sancti ⁊ pbi dicunt q̃ primum impressum ab obiecto in potentiam est actus ipse ut potentia visio ⁊ intellectio. Et de scis quidem p3. nam augustin9 de quantitate anime ca9. 12. dicit. quid patiuntur oculi nisi ipsum visum cum videant. si enim me interrogares. quid pateretur egrotans. egritudinem rñderem cur ergo interrogant quid videns patiatur non recte visum ipsum respondere m. ¶ Similiter. ri. de trinitate cap9 2o dicit q̃ illa informatio que visio dicitur a solo coꝛpore quod videtur impzimitur et subdit q̃ tardioribus ingenijs difficile persuaderi potest in nostro sensu imaginez rei impressam visibiles forma ri ⁊ eandem formam esse visionem ⁊ infra imago rei impressa sensui est visio sensus ve formatus et concludit q̃ imago rei que fit in sensu est visio. Similiter eodem lib9. capit9. 9. dicit. q̃. 4. reperiuntur species quasi gradatim nate altera ex alia. Ex specie q̃ pe coꝛpis qõ cernit̃ coꝛitur illa spẽs q̃ fit ĩ sensu cernẽtis ⁊ ab hac ea q̃ fit in memoria ⁊ ab hac ea q̃ fit in acie cogitantis. ⁊ subdit q̃ due istarum sunt visiones. ſ. illa q̃ fit in sensu cernẽtis. alteraz ĩ acie cogitantis, ꝓpterea duas in hoc anime trinitates volui cõmendare vnam cuiz visio sentientis format̃ ex coꝛpore aĩalia cum visio cogitãtis formatur ex memoria. memoriam aũt nolui quia non sola visio dei cum forma memorie cõmendatur. Ex quo p3. q̃ forma que impzimitur sensui est ipsa visio ⁊ que impzimit̃ aciei cogitantis. nõ autem illa que ipzimitur memorie quia non est potẽtia cognitiua. Similiter ansel. monol. c. 33. dicit. q̃ nl̃a ratione negari potest tñ mens rationalis cogitãdo

Ayuntamiento de Madrid

intelligit imaginem nasci in sua cogi^r. immo ipsaz cogitationem esse imaginem ⁊ concludit q⁹ mens ratio nalis cum se cogitando intelligit. habet secum imagi nem suam ex se natam. i. cogitationem ad suam simili tudinem quasi sua impressione formatam. ¶ Simili ter philosophus secundo de anima exp^rresse dicit. q⁹ idem est actus sensibilis ⁊ sensus ⁊ eadem est actio se sibilis et passio sensus et ponit exemplum commenta tor: commẽto. c.4. di. v. gra. Sõare est actio soni. au dire autem est passio sensus audientis. ⁊ verbi gratia in vitio passio visus est videre. Iz sit in figura nominis agentis actio vero sui sensibilis qõ est color caret no^s in lingua greca. nunc autem cum actio sensibilis sit i/ pressio spẽi nisi ipsa species esset. ipsa sensatio forma liter sed aliquid ⁊ñs aliud a spẽ non esset verum q⁹ ac tio sensibilis ⁊ passio sensibilitatis essent idem secun dum rem. ¶ Similiter philosophus tertio de anima postq̃ dixit. q⁹ intelligere est pati declarãs modũ illi⁹ pati. dicit q⁹ eẽ susceptiuũ spẽi ipsũ itelligẽ appellans spẽm ⁊ ↄ ↄmẽtator ↄmẽto. 25. ait. q⁹ intelligere ẽ i ca⁹ passionis ⁊ passiu⁹ non actio ⁊ tñ eẽt actõ si per spẽm intellectus eliceret actum. Dicit etiam ↄmento. 31. q⁹ abstrahere nihil aliud est q̃ facere intẽtões imagina tas intellectas in actu postq̃ erãt in potẽtia intellecte intelligere vo nihil aliud ẽ q̃ recipere has intentiões ↄstat autem q⁹ ibi vocat intentiones ipsas spẽs. ergo scõm mẽtem scõz ⁊ phõz nõ ẽ aliud actus cognoscitiuus in quacũq; potentia apphensiua nisi recep^r simi litudinis aut spẽi aut forme rei cognite ⁊ p ñs in ea, nõ ẽ alia spẽs ponenda. nec vz si dicatur. q⁹ auctoritas ⁊es iste intelligende sunt p cãlitatem ⁊ non formaliter ut sit sensus q⁹ spẽs sit intellectio aut sensa^o q⁹ ẽ cã eaz. hoc vtiq; non vz. tũ q; scõm hunc modũ posset omẽs ,ppões essentiales infirmari. vnde possz dici q⁹ homo est animal p cãlitatem. tũ q; talis modus loquendi in ,ppus ẽ nec vsitatur in phia q; ẽ cã deceptionis in h^o eni dr̃t phia aristo. ab illa plois q; ille loqbatur me / thaph^s. iste vo sub ,ppus phis. tũ q; phs ⁊ angel^s non ,pharẽt illud ad quod adducũt has ,ppões s. intelligã tur per cãlitatem sicut appet deducẽti illud q⁹ Augu stinus dicit. ri. de trinitate intendit. n. ,pharẽ quãdam trinitatẽ i sensu accipiẽdo. p pente corp^r uisibile ↄpro ,ple formam ipsã ac visionem ipsam. p. 3° ho intenti onem copulantem. si ergo intelligeret q⁹ forma ⁊ vi/ sio eẽnt due res ⁊ q⁹ forma eẽt uisio p cãlitatem. ⁊ non essentialiter tunc hẽt 3 trinitatem q; duas ,ples impl sas ab obiecto sub ordine quodaz. s. speculationem et visionem cuius oppo^m ipse intendit. ¶ Similiẽ phs in 2° de aia ñ ,pharet q⁹ cognoscẽt visionẽ. s. sẽtis cois cognoscere colorem seu colorationem ex hoc q⁹ idẽ est actus sensitiui ⁊ sensibilis nisi intelligeret q⁹ pmuz ipsũ a sensibili ẽ ipsa sensatio ut a colore coloratio o/ culi intensionali q̃ est visio vti etiam commẽtator ait q⁹ intelligere nihil aliud ẽ q̃ recipere intentiones itel lectas. non potest ergo glosari q⁹ hoc sit dictum p cã/ litatem q; falsum dr̃t cum effectus sit aliud a causa.

¶ Secundo ingt. idem pz rõne dñte. ,pter quid illõ enim q⁹ existens in potentia cognitiua est sibi formali ter rõ. vt res sibi appeat pincipaliter obiue ẽ formaliẽ actus cognoscẽdi. ↄstat autem q⁹ actus cognoscẽdi nõ est nisi quedã formal' appen^s. vnde ⁊ grecivocant' fan tasia ⁊ appentiam ⁊ propẽ hoc Augustin^o vt supra al legatum est. 9. de trinitate dicit. q⁹ ista est vis cogita/ oris q⁹ facit rẽ eẽ in conspectu vnde ⁊ conspicere ni hil aliud ẽ q̃ in conspectu hr̃e. cognoscere autem ⁊ al picere idem est sed omnis similitudo formalis existẽs in potentia cognitiua vltimate dispsita ẽ illud q⁹ for maliter facit eidem potentie rem pñrialiter ⁊ obiue apperet hoc pz ex hoc pz ex dicto. phi 3° de aia Anar. appropantis enim q⁹ sit intellectus hr̃et penes se aliq̃/ lẽ cõnaturalẽ spẽm faceret appere illud cui^o hr̃et spẽz ⁊ q⁹ hoc, phiberet spẽm extranei apparere ⁊ quasi ob strueret inte^ro propter hoc q⁹ Auicẽ. dicit q⁹ impossi/ bile erat q⁹ in intellectu remaneret spẽs q; cum sit põ cognitiua semp appareret q̃diu in ipso esset spẽ/ per quam obiũ apparet. ,pter idem etiam memoria nõ ponitur vtus apphensiua q; spẽs ibi existentes non sẽ per faciunt lucere obm. Et rõ h^o potest patere q; spe cici ⁊ similitudinis est repñtare. vnde ponentes spẽs dicũt eas necessarias vt repñtent obm ⁊ manifestuz est q⁹ omnis similitudo est repñtativa sui sibi ⁊ exp̃siua ⁊ p consequens cum repñtare sit rem pñtem facere. pz q⁹ si poitur similitudo in potentia cui potest fieri re pñtatio qualis est cognoscitiua exhibebit actu rẽ pñ tem. igitur omnis similitudo erãs in potentia cogni/ tiua vltimate dispsita est actus cognoscitiuus sed si preter actum poneretur alia spẽs sequeretur. q⁹ eẽnt duo actus q; adhuc illa spẽs repñtaret obm ⁊ ipsum faceret apparere vt dicit phs. Sed forte diceẽ q⁹ spe cies non ponitur vt repñtet obm q; hoc competit ac tui sz vt sit itellectui rõ agendi vl vt coagat itellectui ac si obm eẽt pñs. vnde pz q⁹ ts vicem obi in eliciẽdo actum hoc autem non vz quantũcunq; enim coagat adhuc ex vi sue essentie in intellectu est illud quo for maliter obm cuius est similitudo repñtatur ac pñtia liter apparet. non enis potest spẽs separi ab actu suo ,pho sed actus ,ph^o spẽi est repñtatio. imo non est nisi repñtatõ. obi ergo absq; hoc q⁹ coagat ad ,pductionẽ alterius similitudinis, ipsa seipsa formaliter repñta/ ret. ¶ Et confirmatur. q; qõ inest alicui p rõnez cõez inest cuilibet pticipant illam. sed actui iest q⁹ exhibe at obm ⁊ faciat formaliter appere ex hoc q⁹ est simili tudo ⁊ repñtatõ obi. ergo ⁊ hoc ierit spẽi alteri si põa tur. Confirmatur etiam. q; talis spẽs ⁊ actus nõ differ rent nisi sicut exp̃sio similitudo ⁊ minus exp̃sa. ⁊ sic sicut maior similitudo ⁊ minor ⁊ p ñs non differrent nisi p magis repñtare ⁊ minus in aliquo ergo gradu fa ceret appere obiectum spẽs predicta ⁊ per cõsequẽs esset quedam cognitio ⁊ quoddam conspicere. Forte etiam dicetur. q⁹ nec actus nec spẽs exibent obm p̃ sens nec constituit in eẽ appenti ⁊ ita ratio cessat. sz h^o dici non potest. negans enim qn obiectum aliquod es se intentionale habeat ⁊ prospectuz in actu intellect^o negat vniuersale negat intentiones 2as negat relatio nes rationis ⁊ vniuersaliter negat etiam scientiam eẽ de rebus ⁊ veritatem omniũ enũciationum et ponit q⁹ anima nihil apprehendit ⁊ cognoscit nisi proprias passiones ⁊ illud quod est in ea. nega: quidem vniuer sale quia constat q⁹ nec actus intellectus nec aliquid extra existens est vniuersale sed particulare. iuxta di ctus Porphiri species in solis nudis purisq; intellec tibus posita sunt. Et ideo vniuersale nihil est vel non habz esse nisi in anima obiectiue ⁊ secundum esse in/ tentionale ⁊ apparens. ¶ 2° autem intentiones ⁊ re/ lationes ⁊ entia rationis non habent esse reale nec in anima nec extra. sed tantum esse cognitum: Simili/ ter si actus sit intellectus quo enunciatur q⁹ rosa ẽ flos termiat ad rosã uel spẽz uel ipsũ actũ segẽ q⁹ illa ,ppõ

Ayuntamiento de Madrid

ē falsa qz spēs ro se non ē spēs sioz. nec actⁿ est actus. se
quitur etiam q scia de ista ꝓpositione non est de re/
bus ⁊ ulr q gd est qd lucet in fantasmate cum sit aliud
a fantasmate ⁊ ab actu intellectus necesse est q ponat
subsistere sicut posuit Plato uel habeat esse intenti/
onaliter ⁊ scoz eē appēs ⁊ ad hoc eēt intētio aug⁹. i4.
de trītate c⁰. 6. ubi dic. q tanta ē vis cogitatōnis q ni/
hil ē ī ꝓspectu mētis nisi illo vñ cogitat. ⁊ subdit q aia
cogitādo se cōgeiat se ut sit in se ꝓspiciēs ⁊ āte se ꝓspi⁹
a tota doctrina pbi ⁊ aug⁹. vbi loquūr de actib⁹ cogni
tiuis hāc veritatē clamāt. s. q res sūt scoz eē appēs co
gnituz pñale ⁊ ꝓspectū uel intētioāle in acie cogitātis
¶ 2⁰ inquit hoc pōt pbari rōne disiua si enīz ꝑter illam
sil'itudinē q ē actⁿ ponat alia similitudo in pō cogniti
ua vel eēt e iusdē rōnis uel alteri⁹ sed eiusdē rōnis pōi
nō potest. ⁊ ū q accidentia eiusdem spēi solo numero
dr̄ia in eodē subo plura eē nō pñt. tū q qlibz ex ill' si
militudinib⁹ eēt formalr actⁿ cognitiu⁹ ex q eēt eiusdē
spēi ⁊ ita bis ⁊ duplici actu cognosceret pō gcgd co
gnosceret. nec ēt pōt dici q alēⁿ rōis. q tūc vna esset
nobilior alia ⁊ actⁿ esset exp̄sior similitudo et nobili/
oz. ⁊ p nīl ꝓtiet pmā sil'itudinē ī vrute. nūc āt due foz
tales quaz vna ꝓtinet ī vrute icōpossibiles sunt ī eoō
subo. uñ qz aia intellectiua ꝓtinet sēsitiuā icōpossibiles
sūt in eodē corpore. eēt enim bis aiatū ⁊ bis sensibile
q̄re ⁊ similitudo nobilior q̄ ē cognitio ⁊ ignobilior q̄ ē
spēs cū bⁿ ꝓtieat vtualiē i illa tāq̄ ī eminēti icōpossibi
les eēnt in eadē pō sil'. seq̄rer eni q idē bis assimilare
tur alicui vñ qz tetragonⁿ ꝓtinet trigonū. figura tetra
gona ⁊ trigona icōpossibiles sūt in eadē supficie. Sil'r
qz calid ū ꝓtin z tepidū ipossibile ē tepiditatē ⁊ calidi
tatē eē sil'ī eodē subo. et rō sūi pōt qz forma dīnuta et
forma eminens specifice distincte drñt sicut bit⁹ ⁊ p̄
tuatio. ió dr̄ia specifica foz⁰ dīnute icludit p̄uatōz. dr̄ia
vo forme eminētis icludit bitū oppo⁹. tales aūt dr̄ie
icōpossibiles sūt ī eodē. ¶ Confirmat q tales forme
bñt rōnē terminoz mot⁹ ita q subm trāsit ab vna in
aliā. qd pz. qz ñ ex quolibz fit qlibz p̄ phy. sed existēt
sub p̄uatōe trālfert a p̄uatōe in bitū. vñ q̄cunq tales
forme bñt ꝓrietatē q̄ exigit ad t̄minos mot⁹ licut patz
de tepido ⁊ calido qz ꝓrietas e distātia scōm p̄uationē
⁊ bitū vt pz. x. metaphy. cū ergo iste due similitudies
eēnt repñta⁰ eiusdē rei eēnt in eodē gñe. nā qlibz est
repñtatiua vni⁹ rei. differrent aūt scōm exp̄ssi⁹ ⁊ nobi
li⁹. ⁊ p nīs eēnt t̄mini mot⁹. vñ potētia cognitiua duz
reduceret ad similitudinē q ē actⁿ amitteret p̄mam si
militudinē sicut aq̄ amittit tepiditatē dū acqrit cali/
ditatē. ergo prēt similitudinē q ē actⁿ ñ ē ponēda alia
sil'. tudo ī pō cognitiua. ¶ 4⁰ igt hoc idē pz qz si aliqd
obstaret supradictis hoc maxie uideēt qz scōm hⁿ vi/
deēt q spēs ī intellectu nō remaneāt p⁹ actū ꝓsiderandi
aut q intellectⁿ oia actu ꝓsideret quoz. bz spēs si spēs
sit idipsū q intellectō. hoc aūt oi expⁿ repugnat. sz hoc
ñ obstat qz drñdū q licet spēs ⁊ actⁿ cognitiu⁹ idē sint
secūdū suū absolutū. drñt tñ rōne in hoc q ybicūq; in
potētia nō appēhensiua aut in tali dispositōe exīte in
q̄ nō e appēhensiua illa similitudo pōāt bz rōnē tñmō
spēi ⁊ nō actⁿ. ⁊ ideo spēs ī memoria sensitiua aut i me
dio nō ē appēhensio. nō addit aūt aliud nū ē appēhēsio
nisi solā pñtialitas ⁊ appētia obi q̄ ē purū ens rōnis q̄
uis eni similitudo semp sit apta nata pñtare obi ⁊ fa
cere apparere. ñ tamē p̄cise hoc bz a se nec i oi subo. ⁊
ꝓpter hoc ī memoria uel in medio q̄uis sit spēs nō tñ
obm pñtialiē repñtat. aliogn mediū ⁊ memoria vere
cognoscerent. bz ergo spēs in potentia cognoscitiua
vt faciat appere. qz utrūq; s. potētia ⁊ spēs ꝓstituant
ynū ad qd̄ segr obi apparentia. ita q qz eē appēs est
eē vitale q̄ sit hic appitio ē ex potētia. q vo sit tal res
sub ista appi⁹ ē ex ipsa spē. ⁊ ió ī mētator 3⁰ de aia cō/
mēto. i8. dicit. q sicut eē sensibile diu idit in materiaz
⁊ formā sic eē intentioāle. Dicit ēt q intensio ītellecta
⁊ intellectⁿ materialis faciūt unū in actu sic q intelle/
ctō actualis ꝓponit ex ītellectu possibili ⁊ similitudie
reique uocat intentio ītellecta. Sicut ergo ad difficl'
tatē dñdū. q sicut spēs existēs in memoria vel medio
uel sensū distracto p fortē imaginationē uel in ītellcū
fz ponētes eā differre ab actu in bis enī omnib⁹ rema
net absolutū spēi absq; hoc q actu repñtet ⁊ exbide/
at pñs obm. ⁊ tñ istud repñtare ⁊ spēs sola rōne drñt
Sic i ꝓposito erit dato q spēs nō drāt ab actu realiē
fz sola rōne. s. solo actuali repñtare pñaz obi. videⁿ
eni q dextrū ⁊ sinistrū in colūna nō dr̄t re cū sit rela/
tio rōnis ⁊ tñ amittet rōnē dextri sola mutatōe facta
alibi. ¶ Est ergo sciēdū q intentio intellecta obiue ha
bet duplex subm. p̄m in eo q est vez ī eē appēti. et hoc
subm ē intentio imaginata. nūq̄z eni ītellect⁹ nr̄ ferr ī
aliquod vīse aut aliquaz qddītatē obiue nisi speculādo
eā ī aliū ꝑticulari fantasmate. ⁊ ió ī mentator ait ī mē
to. 43. q ꝓpoz intentiom ītelligibiliū ad intētiōes ima
ginatas ē sicut ꝓpoz colozū ad corpus colorātū. nō si
cut ꝓpoz colozū ad sensū uisus. intellecta eni sūt intē
tiones formarum imaginationis abstracte a materia
⁊ idē dicit cōmento. i8. q intentiones intellecte sunt
de intentionib⁹ imaginantis sicut forme de mā. ⁊ pbs
ait q intelligentem necesse est fantasmata speculari
2m̄ ho subm est illud per quod sunt ēcia realia ⁊ istō ē
intellectus possibilis informatus similitudine rei. naz
totum istud est intellectō realis a qua dependet eē ob
iectiuū intentionis intellecte. ⁊ hⁿ pz etiam per cōmē
tatorem in predictis locis. cum ergo omne dependēs
corrumpatur ad corruptionem illius a quo dependz
necesse est q circa intellectionem contingat duplex
corruptio ⁊ generatio. una quidem in se quantum ad
reale absolutū qd̄ per intellectionez importatur. ⁊ sic
generatur intellectio in addiscente de nouo autem su
scipiēte similitudinem rei ⁊ corrūpitur in obliuiscēte
Altera uero quantum ad esse prospectum cum corr
rumpitur intentio imaginata in qua sustentabatur in
remio ista ⁊ per consequens intellectō quantum ad id
quod dicit obiue. ⁊ ideo experientia docet q abeunti
bus uel tardatis fantasmatibus intellectō cessat. non
quidem quo ad aliquam realitatem absolutaz sed q̄ tū
tum ad actum rōnis q̄ est repzesentare aut exhibere
uniuersale in prospectu. ⁊ ideo dicit commentator cō
mento 49. q intellectⁿ quidditatis aut uniuersalis in
diget forma imaginatiua indiuisibili in qua sustentet
⁊ philosophus de memoria dicit. q uolens intelligeⁿ
lineā simpliciter ponit ante oculos lineaz pedalez ut
in linea pedali consideret quidditatem linee simpli/
citer. Ex bis patet ad difficltatem nam in intellectu
possibili remanet species ⁊ similitudo sine duplici cō
sideratione. non tamen ut faciēs apparere aut pre
sentans obiectum et ita remanet absolute ut species
⁊ similitudo. non autem ut intellecto sed duz fantasia
existens in suo actu exhibet intentionem imaginatam
siue particulare fantasiatum. tunc similitudo illa re/
manens in intellectu exhibet in esse obiectiuo inten/
tionem intellectam que in illo fantasmate sustētatur

Ayuntamiento de Madrid

et colligatur. ⁊ propter hoc dicit ꝑmetatos ꝑmẽto is. q generatio ⁊ corruptio insunt intellectui vel secũdũ q sentia simplicit. ⁊ hoc cũ acquirant aut deleantur scm suum esse reale ab itellectu possibili vel scos eẽ vel ⁊ sic generantur ⁊ corrumpuntur in intellectu in se per generationẽ vel corruptionẽ forme imaginiue. Conced ẽdum est ergo q intellectio difert a spẽ nõ quidẽ quo ad aliquid reale absolutum. sed q itellectio nominat ipsam spẽm vt actu exhibet obiectus in esse presentiali ⁊ apparenti. finaliter ergo dicit ad conclusionẽ q ad visionẽ beatificaz requiritur similitudo creata que est actus visionis. Similitudo vo que sit videndi rõ vt que coagat actni ad visionẽ eliciẽdã aut que terminet visionẽ et mediet inter illã ⁊ diuinã essentiam nullomodo est ponenda sed nec in aliq̃ alia cognitione. hec ille ⁊ i hoc scõus articulus finiatur.

Quantũ ad tertium articulũ rñdẽdũ est obiectionib⁹ suprad icris. et quidẽ rñdendo obiectionibus ꝑ ꝑmã conclusionẽ inductis ꝑ loco. dr̃ primo in cõi q. phatões sumpte ex limitatione spẽi sufficienter concludũt. ppo situm si bene intelligãtur nec valent impzobationes illarũ nec probationes opposite. ppositiõis conclusioni nostre Sdictozie qõ patz. nã prima. phatio sue propositionis ⁊ prima improbatio nostri fundamenti primi fundat in falso fundamẽto. s. q cognitio. put dicit actũ 2m sit similis aut similitudo rei cognite Et ad auctozitates augustini ⁊ ansel. dr̃ q loquuntur de visione aut cognitiõe aut intellectiõe quo ad sui ꝓncipium qõ est spẽs itelligibil aut de vbo vel conceptu qõ ẽ ꝑmin itelle ctõis ñ ãt ꝓ ipso actu intellectõis q̃ ad suã essẽtiã. ꝓ ꝑdcis brũs tho. p̃ ꝑ gen. ca. 53. sic dic. ꝑmissa dubitatio soluti põt faciliter si diligenter inspiciatur qualiter res itellecte in intellectu existant vt ab intellectu nostro ad diuini intellectus cognitionẽ prout ẽ possibile proceda mus. ꝓsiderandũ est q res exterioz intellecta a nobis in intellectu nostro non existit scõm. ppriam nãm sed oportet q species eius sit in intellectu nostro per quam intellectus fiat in actu. ex iis aũt in actu per hi⁹ spẽm sicut per ꝓpriam formã intelligit ipsã rem nõ aũt ita q ipsũ intelligere fit actio transiens in rẽ itelle ctam sicut calefactio transit in calefactũ sed hẽt relationẽ in rem que intelligitur eo q spẽs predicta q̃ est principium intelligibilis operationis vt forma ẽ similitudo illius. Alterius aũt ꝓsiderandum est q intellectus per spẽm rei formatus intelligendo format in se ipso quãdam intentionem rei intellecte que est ratio ipsius quam seruat diffinitio. ⁊ hoc quidẽ necessariũ est eo q intellectus intelligit indifferenter rem absentẽ ⁊ prezentẽ i quo cũ intellectu ꝓuenit imaginatio. sz itellectus hoc ãplius hz q etiã intelligit rẽ separatam a conditionibus mãlib⁹ sine qbus i rez nã nõ existit et hoc nõ posset eẽ nisi itellect⁹ intentionez sibi ꝑdictam formaret. hec ãt intentio cum sit quasi terminꝰ itellectualis opationis ẽ aliud a spẽ intelligibili q̃ facit itellectũ in actu quã oz considerari vt intelligibilis opationis ꝓncipium lz vtrumq; sit rei intellecte similitudo. p hoc enim q spẽs intelligibilis q̃ ẽ forma intellectus ⁊ intelligendi ꝓncipium ẽ similitudo rei exterioris sequi q intellectus intentionem formet illi rei similem. quia quale ẽ vnũquodq; talia opaẽ. ⁊ ex hoc q intẽtio itellecta ẽ similis alicui rei sequitur q intellectus formãdo hi⁹ intentionez rez illam intelligat. hec ille. Sicũ ꝓcit de potentia dei. q. 8. artic. p̃. itellectus noster in quit i itellegendo ad. 4. põt habere ordinẽ. s. ad rem que itelligitur ad spẽm intelligibilem q̃ fit itellectus in actu ad suum itelligere ⁊ ad conceptõem itellect⁹ q̃ quidẽ cõceptio a ꝑdictis trib⁹ dr̃t. a re quidẽ itellecta. quia res intellecta iterdũ est extra intellectũ. conceptio aũt intellectus nõ est nisi in intellectu. ⁊ iterũ conceptio intellectus ordinatur ad rem intellectã sicut ad finem. propter hoc eni intellectus conceptionem rei in se format. vt rem intellectã cognoscat. Differt aũt a spẽ intelligibili. nam spẽs intelligibilis qua fit itellectus in actu ꝓsideratur vt ꝓncipiũ actionis intellect⁹ cũ omne agens agat scõm q est in actu qõ fit p aliquã formã quã oportet eẽ actionis ꝓncipiũ. differt autem ab actione intellectus. q. predicta conceptio cõsideraẽ vt terminus actionis quasi quiddã per ipsam constitutũ. intellectus enim sua actione format rei diffinitionem vel, ppositionem affirmatiuam seu negatiuam. hec ãt conceptio intellectus in nobis ꝓprie dicitur verbũ. hoc enizẽ qõ verbo exteriori significatur. vox eni exterior neq; seruat ipsum intellectum neq; spẽm intelligibilem neq; actum intellectus sed intellectus conceptionem qua mediante refertur ad rẽ huiusmõi. igitẽ cõceptio siue verbum qua intellectus noster intelligit rem aliã a se ab aliquo oritur ⁊ aliud representat. oriẽ quidẽ ab intellectu per suum actum. est vo similitudo rei intellecte. cum vo intellect⁹ seipsum intelligit vbũ predictum siue cõceptio eiusdem est propago ⁊ similitudo. s. intellectus seipsũ intelligentis. ⁊ hoc iõ ꝓtingit q effectus assimilatur cause scõm suam formã. forma aũt intellectus ẽ res intellecta. ⁊ ideo verbum qõ oritur ab intellectu ẽ similitudo rei intellecte sine sit idem qõ intellectus siue aliud. hec ille. Similia dicẽ p⁹ pte. q. 27. ar. p̃. dicens. quicũq; intelligit ex hoc ipo q̃ itelligit in eo. pcedit aligd inter ipsũ qõ ẽ cõceptio rei itellecte. ex ei⁹ noticia. pcedẽs quam qdẽ cõceptiõez vox seruat ⁊ dicit vbũ cozdis. hec ille. Sicũ dicit in multis locis alijs. ex quibus pz quõ intelligendã sunt vba sanctoz. qũ dicunt q cognitio ẽ filis rei cognite ⁊ sic pz q ꝓprima phatio. ppositiõis quã inducit arguẽs ꝓtra primũ fũdamentũ. s. tho. nõ valet. s. illa quã dicebat fundari i dictis sanctoz. similiẽ rõ ibidez adducta nõ valet. dicit eni q minoz argumẽti ẽ falsa nõ enim diuina visio quo ad sui cõtiam ẽ formalis apparitio diuẽ cõtie. sed solum quo ad sui principium qõ ẽ diuã cõtia supplẽs vicem spẽi vel quo ad sui terminum qui ẽ cõceptus vel vbum vt ꝑdictum ẽ. Utrũ autem beati formẽt verbum cõiter tenetur q ñ bñt aliud vbũ a vbo increato distinctũ pp itimã pritiam verbi ad intellectum beatũ sicut nec habent aliam spẽm intelligibilem q̃ diuinã essentiam. de hoc vide benricũ 4.° quolibet. q. 8 vbi querit vtrũ videẽtes diuinã essẽtiaz formẽt verbum. vide etiã bernardũ i impugnatione. q. eiusdem potissime fundamentũ arguentis to taliter ẽ inane si ponatur q actꝰ intelligẽdi ñ ẽ de gñe q̃litatis sz de genẽ actõis. Constat. n. q respect⁹ de genere actionis nõ põt esse similitudo alicuius absoluti nec repũtatiuũ nisi rõne sui principij vel termini. vtz aũt hoc veriz sit ꝓ nũc nõ discutio quia vtraq; pars probabilis est tñ scũs tho. videt tenere q sic. Dr̃ 2.° q rñsiones q̃s dat ad pria cõclusio motiua nõ valẽt nõ q dẽ p⁹. q. cum. s. tho. dicẽ q ꝓ similitudines iferioris oz dinis rez. tẽ. illã ppositionẽ Dionysij itelligit ita ñ sic q nl̃a spẽs l similitudo creata põt dinã essẽtiã sufficienẽ repũtari vt possit eẽ pn⁹ visiõis dine essẽtie cut rõ

Ad vnde dicit quod non omnis cognitio est formalis intelligibilis sed intelligere & cognoscere intellectus

Ut. g. circa prin. de verbum

Ad intellectu quantum et ad significatum

Ayuntamiento de Madrid

ē. quia data quacūq; specie vl similitudie creata deꝰ
potest creare aliquā essentiā adequantem totā repre
sentationē illius similitudinis & ꝓiter dicta similitudo
non est perfecta similitudo diuine essentie sed alicuiꝰ
creature create vel creabilis. Iurius risio vel instātia
5 quartam rōnē nō valet quia vt dictum est omnis si
militudo creata que nō est suum esse ē adequabilis p
aliquaz essentiam creataz que tanta sit in re ali existia
q̄tia est illa similitudo in repzesentando. & iō nulla ta
lis repzesentat diuinā essentiā, put in se ē. Deniq; istā
tia ꝓtra tertiā rōnē non valet q; vt patet ex dictis so
la forma infinita potest perfecte repzesentare obiec
tum infinitum qō autē dicit de actu visionis soluturz
ē. Qāt dicit q; scōz hoc scientia de diuinitate eēt infi
nita non valet quia nulla scientia creata de diuinitate p
fecte repsitat diuinitatem quo ad sui eēntiā nisi illo mō
q̄ dictū ē de actu visiōis. q; vlteriꝰ dicit q; repsitatio
fūdat sup qualitatem & c. non valet q; ad repsitandū
oēm finitum sufficit qualitas finita & ad repsitandurz
pfecte oēm infinitum non sufficit qualitas finita rōe
p̄dicta vsi ille instantie pum valent & tam motiua q̄ cō
clusio sancti tho. stant in suo vigoze. cum autem niti
tur impugnare motiua secūdo loco adducta, p cōclu
sione dicitur q; obes eius non ꝓcedunt. non quidem
prima q; sanctus tho. non negat quin aliquod oēm
possit cognosci & clare videri per spēm sibi adequatā
sm q; nulla species iperfecte & enigmate repzesentās
oēm potest esse p̄ncipium facial visionis. sic autez se
habet omnis creata similitudo respectu diuine essen
tie. Similiter nec instantia secūda vz. nam maioz est
falsa. dicitur enim q; visio facialis tollitur non solum
per medium qō se tenet ex parte obiecti verum etiaz
per mediū qō ē ratio cognoscēdi iperfecte & insuffici
enter repsitans oēm vt sepe dictum est. cum autem
glosat augm̄ pz q; glosa non est ad mentem eius quia
vt statim dictum ē nulla creata similitudo sufficit ad
deum facialiter videndum. ¶ Ad argumenta secun
do loco contra eandem cōclusionem inducta restat
dicē & qdē ad primuz dicitur p̄ q; ꝓpositio quā nitit
pzobare scilicet q; actus intelligendi vel cognoscen
di non addit aliquid absolutū supra speciem ē falsa &
contra cōmunem doctrinam non solum pBoz sed ēt
theologozum. Dicitur scōo q; cognoscere vel intelli
gere pzout nominat actum scōm non est purum pati
vel recipere. sed dicit actionem & operationem ima
nentez. nec oppositū hui dicit q̄cūq; auctoritas quā
non licet negare. vnde ad dicta augusti. dicenduz q;
in omnibus illis locis vbi dicit visionem ex spēm per
similitudinē ab obo impzessa logt de visiōe vl cogni
tione, put notat actum pmū non autē vt dicit actum
2m ideo argumentum peccat p fallaciaz equocatiōis
tales enim termi. s. scire intelligere cognoscere videre
sunt equoci q; qñq; nominant actum pmū qñq; actū
2m & q; ista risio sit recte scōm mentem sci tho. pz ga
ipse in multis locis pōit q; omnis opatio vitalē est a p̄n
cipio intrinseco ipsi viuēti & non totalis ab extrinseco
p̄ncipio sicut pz per q̄ dicit de malo. q. 16. arti. 1. in so
lutione scōi. opatio ingt vire scōm q; pgreditur a po
tentia ē semp a p̄ncipio intrinseco. sed scōm q; ꝓce
dit ex obiecto potest esse a p̄ncipio extrinseco sicut
visio cātur a visibili. hec ille. Item prima parte. q. 115
articulo. 2. sic dicit. in solutione scundi opa vite non
pōt esse a p̄ncipio extrinseco sicut sentire nutrire et
augere & c. Item de potentia dei. q. 3. artic. 9. sic dicit
p̄ncipium visionis non est visus tū sed oculus 3stās
ex visu & pupilla & c. Ex quibus pz q; oēm mouet po
tentiam imediate dūtaxat ad actum pmum qui ē ali
qua spēs ipzessa sed illa passiua impzessio nō dicitur
actus vitalis nec visio aut cognitio vel sensatio nisi co
agente potentia vitali & concurrente ad actum 2m qui
dr̄t essentialiter a primo. Et hoc manifeste patz quia
potentia cognitiua hz multas operationes & actus se
cundos per vnicam spēm impzessam de hoc. s. tho. ō
veritate. q. 8. ar. 13. in solutione secūdi sic dicit. ex vna
spē quā intellectus penes se hz in diuersas cogitatio
nes ꝓcedit. sicut per spēm hominis varia de homine
possumus cogitare. Unde & si angeli videant intellec
tum multū figurari per spēm hominis nō sequitur q;
cogitationem cozdis determinate cognoscant. hec il
le. Item. q. 9. arti. 5mo in solutione. 1. sic dicit. quādo
vnus angelus illuminatur ab alio non infundunturei
noue spēs sed ex eisdē spēbus quas prius hēbat itel
lectus eius cōfozatus per lumē supius efficit pluriū
cognoscitiuus sic intellectus nr̄ cōfozatus per lumē
diuinū & augmētū ex eisdē fātasmatibꝰ i plurū cogni
tionem peruenire potest q̄ per se posset. hec ille. Si
milia dicit prima pte. q. 3. arti. primo. in solutione se
cundi. ex speciebus a creaturis acceptis tanto altioz
elicitur veritas quanto intellectus humanus fuerit
fozticz nec per augmentum adiuuatur homo vt ex
creaturis pfectius in dinam cognitionem veniat. hec
ille. ¶ Item. q. 12. arti. 9. in solutione secūdi sic dicit.
alique sunt potentie cognoscitiue que ex speciebus p̄
conceptis alias formar̄ possūt. sicut imagiatio ex spe
ciebus p̄io conceptis montis & auri format speciem
montis aurei & intellectus ex p̄conceptis specieb̄ ge
neris & differētie format rationē speciei & similiter ex
similitudine imaginis formare possumus in nobis si
militudinez eius cuius ē imago. hec ille. ¶ Item p̄ia
pte. q. 85. ar. 5cōo in solutione tertij vbi sic dicit in par
te sensitiua inuenitur duplex operatio vna scōz solā
imutationem & sic perficitur operatio sensus scōm q;
immutatur a sensibili. alia operatio ē formatio scōm
q; vis imaginatiua format sibi aliquod idolum rei ab
sentis & etiam nunq; vise & vtrq; hec operatio con
iungitur in intellectu. nam primo qdē ꝓsideretur pas
sio intellectus possibilis sm qō ifozmatur specie itel
ligibili qua quidē formatus format secūdo diffinitio
nē vel cōpositiōem & diuisionez q̄ p vocē significātur
vsi rō quā sentiat nomē ē diffinitio & enūtiatio sentiat
compositionez & diuisionē intellect̄. hec ille. Ex qb̄ꝰ
pz quō sensatio & itellectio qñq; sumitur p̄io actu p̄ & sentiat
quādoq; pactu scōo & quoꝰ in potentia cognitiua est
aliquis actus toraliter ꝓductus ab obo qui non dicit
vitalis & aliquis ꝓductus a potentia cum impzes
sione obiecti qui dicitur actus vitalis & actus scōus.
¶ Dicitur tertio q; dictū ansel. eodēꝰ quo dictū aug.
patitur expositionez supradictam ō actu p̄ & 2ꝰ & p̄ter
dicta vtriusq; possūt exponi si loquātur de visione q̄
est actus scōus mō quo supradictū est quia. s. actꝰ eiꝰ
q̄ est visio ē similitudo obiecti nō quo ad sui essentiaz
sed quo ad sui p̄ncipiuz vel terminū. ¶ Dicitur 4.ꝰ
q; dicta pBi 2ꝰ de anima ad propositū male applican
tur & ꝓtra mētem deverba eius. cū enī dicit q; eadez
est actio sēsibilis & passio sensus loquitur de actu p̄. ñ
autē de actu 2ꝰ cū sensus cōis & imaginatio virtus co
gitatiua in absentia sensibilis aliquas actiones habe
at quas nō sufficeret obiectū sēsibile impmere & mul

Ayuntamiento de Madrid

to ampliꝰ intellectꝰ. ¶ De 5° q dicta pbi 3° de aia eo/
dē mō intelligēda sunt qō p3. q. 1 ipse pbs 3° de aia di/
stinguit duplicē opōnez intellectꝰ quaz 2ᵐ nullo mō
possibile est fingere esse purā passionē aut receptōez
impressionis ab obo sicut p3 de operatiōe qua forma
tur diffinitio vel ppositio vel syllogismꝰ. ¶ Dr 6° q ō
dictis cōmētatoziū i hac mā non est multum curāduz
q. ipse in hac mā turpiter ⁊ perniciose docuit ⁊ erra/
uit sicut ostendit scūs tho. in multis locis. ¶ Dr 7° q
auctoritates pdicte nō solum itelligunt p cālitatem ꝗ
p essentiā. cōcedim⁹ eni q visio cognitio itellectio sen
satio sunt essentialiter spēs imago vel similitudo obi
sumendo visionem cognitionem sensationem intelle
ctionē p actu p. dato et q aug. loquat de cognitiōe q
ē actꝰ 2° nihil ō nos nec cōtra suū ppositū. q. 2 dato q
spēs obi ⁊ cognitio actual' sint duo ēntialiē distincta
tn pnt sumi ad mentem aug. p vna cōpleta cognitio
ne vel cōpleto actu cognitiōis qui cōplectit actū pri/
mū ⁊ actum secundū. ¶ Dr 8° q dictum pbi finaliter
allegatū ad eundē sensum pōt ⁊ dz itelligi. q. 1. loquit
de sensatiōe. put cōplectit actum primū ⁊ secundum
⁊ sic p3 q nouitas p hunc adinuenta nō fundat i recto
itellectu sanctoz ⁊ pbozꝰ vt putat. ¶ Ad 2ᵐ pncipale
dr p negando maiozē. cōstat eniz q itellectu possibili
que est virtus cognitiua pfecte dispositū sunt. simt cē
tum vel mille spēs itelligibiles. ⁊ tn nō sunt ibidez sil
tot actꝰ intelligendi qō tn sequeret si quelibet spēs in
telligibilis existēs in pō cognitiua pfecte dispositā eēt
quidā actꝰ itelligēdi. nec oz recurrere ad fantasiaz q.
illa fuga nō bz locū i angelo nec i aia separata. oz ergo q
actꝰ cognoscēdi addat aliquid absolutū supra speciez
que ē rō cognoscēdi. dr ergo q nō ē rōe actꝰ secun/
di cognoscitiui q sit formal' appentia vel p ipsum for
maliter obm appeat sed q pcedat ex tali apparētia
⁊ tēdat i obz sic appens per actū primū q dr species.
Et q actualis cogitatio realiē differat a spē itelligibi
li p3 ex dictis aug. qui spēm vocat pentē ⁊ cogitatio/
nē vocat prolē ⁊ dicit 2ᵐ gigni ex primo sicut p3. 14. ō
ciuitate dei. c. 6. vbi sic dicit. multaz disciplinaz peri
rē ea que nouit ei⁹ memoria retinent. nec ē idea aliqd in
cōspectu mentis ei⁹ nisi vñ cogitat. cetera in archana
q̄dā noticia sunt recōdita que memoria nunqpat. ió
trinitatē sic cōmēdabim⁹ vt illud vñ format cogitan
tis obtuit ⁊ memoria ponētur. ipsam vo cōformatio
nē tāq̄ imaginē que inde iprimitur ad illud q̄ vtrum/
q cōiungit amozem seu voluntatem tē. Jtes. c. 7° sic
dicit. Et bis que memoria cōtinent recordāris acies
i format ⁊ tale aliquid gignit vbi hō cogitat quale an
te cogitationez meminerat q. facilius dignoscitur qō
ē ēpe accedit ⁊ vbi pens prolem spacio tpis antecedit
tē. sequit q verbū sine cogitatione eē nō pōt. cogita
mus oē qō dicimus ēt illo interiore verbo qō ad nulli
us gentis pertinet linguam. in tribus potius illis ista
imago cognoscitur memoria. ſ. intelligentia ⁊ volun
tate. hāc ā nūc dico intelligentiaz qua itelligim⁹ cogi
tates quādo repertis eis que memoranē pīto fuerāt
sed nō cogitabant cogitatio nostra format. ⁊ eam vo
luntatē siue amorē siue dilectionē que istam parentē
plemq; coniungit. hec ille. Et multa similia dicit in
pdictis capīs per que apparet q species ⁊ memoria
referuata differt ab actuali cogitatione sicut parēs a
prole. nec potest fingi q aug. loquitur de speciebus q̄
sunt in memoria. non autem de illis que sūt i intellectu
possibili qz in parte intellectiua non est alia potentia

memoratiua preter itellectum possibilem sed est eadez
potentia vt ostdit. ſ. t. prima parte. q. 79. ar. 7. ¶ Di/
cit 2° q spēs intelligibilis ⁊ actꝰ cognoscendi nō diffe
runt sicut due similitudines eiusdem obiecti quarum
vna sit expressioz alia qz actus nō est similitudo obiec/
ti fm suam essentiam ꝗ rōe sui principij vel termini.
¶ Dr 3° q per actū intelligendi obm nō capit aliqd
nouū esse absolutū distinctū a specie intelligibili ⁊ ab
actu intelligendi ⁊ a verbo qō est terminus actus. sed
solum accipit q̄dā remotionē rōis vel quandā deno
minationē eo mō quo dicit pbs 5° metaphy. q scibile
vel cognoscibile dr relative ad scientiaz vel cognitio
nem respectu nō reali sed rōnis. qz scientia vel cogni
tio realiter referr ad ipsum. ¶ De 5° scūs tho. p° par
te. q. 13. ar. 7. sic dicit. quandoq; relatio in vno extrēo
rū est res nature ⁊ in altero res rōnis tn. ⁊ hoc contin
git quandocumq; duo extrema non sunt vnius ordi
nis sicut sensus ⁊ scientia referunt ad sensibile ⁊ scibi
le que quidē inquantū sunt res q̄dam in esse naturali
existentes sunt extra ordinem esse sensibilis ⁊ intelli/
gibilis. ⁊ ió i scientia quidem ⁊ sensu est relatio realis
fm q ordinat ad sentiēdum vel sciendum. res tamē
cōsiderate in se sunt extra hi⁹ ordinem. vnde in eis nō
est aliqua relatio realis ad scientiam ⁊ sensum. ꝗ scōz
rōem tn inquantum intellectus apprehendit eas vt
terminos relationū scientie ⁊ sensus. vnde pbs dicit 5°
metaphy. q nō dicunt relative eo q ipsa referantur
sed qz alia referuntur ad ipsa. hec ille. Similia dicit ō
pō dei. q. 7. ar. 10. quedam inquit sunt ad que quidez
alia ordinantur ⁊ nō ex contra qz sunt omnino extrinse
ca ab illo genere actionum vel virtutum quas conse
quit talis ordo sicut p3 q scientia referr ad scibile. qz
sciens per actū intelligibilem ordinem bz ad rem sci
tam que est extra animā. ipsa vo res que est extra ani
mam nō attingit a tali actu cum actus intellectus nō
sit transiens in exteriorem materiam transmutandā
vnde si res ipsa est extra genus intelligibile. ⁊ propē
hoc relatio que consequit actum intellectus non po/
test esse i ea. ⁊ similis est rō de sensu ⁊ sensibili. quia ꝗ
sensibile imutat organum sensus in sua actione. ⁊ ppē
hoc habeat realem relationem ad ipsum sicut ⁊ alia
agentia naturalia ad ea que patiunt ab eis. alteratio
tamen organi non perficit sensum in actu sed perfici
per actum virtutis sensitiue cuius sensibile qō est ex
tra aiaz omnino est expers. hec ille. ¶ Dicit 4° q ille
4. pstie quas contra predicta infert arguens nō pro
cedunt non quidem pma qz ad saluandum vniuersa
lia non oz ponere tale esse obiectiuum absolutum di
stinctum a specie ⁊ actu ⁊ conceptu intellectus ⁊ a na
tura in singularibus reperta. sed sufficit q natura q̄ ē
in indiuiduo habeat esse in intellectu per speciem ac
tum ⁊ conceptum sic q esse qō conuenit formaliē spe
cici actui ⁊ conceptui conueniat nature que est in idi
uiduo denominatiue per quandam relationez. nec oz ali
ud esse querere absolutum nisi vt dictum est esse rela
tiuū rōnis ita q natura que est in indiuiduo prout hz
relationem ad tria suprradicta quadaz denominatio
ne extriuseca dicit vniuersalis sicut dicit intellecta ⁊
cognita ⁊ abstracta. rursus secunda consequentia nō
valet quia secunde intentiones negationes ⁊ alia hi⁹
entia rōnis pro tanto dicit esse in anima obiectiue qz
aliquis conceptus talium est ibi ad quem habent re/
spectū. ita q totum esse taliū non est nisi esse cōcept⁹
vel actus vel speciei vel respect⁹. nec oz fingere aliō

Ayuntamiento de Madrid

esse distinctum a predictis. ¶ Cõsilr 3ª consequentia non valet. q. ad veritatem huius propositionis rosa est flos nõ oz fingere tale esse obiectiuum a predictis distinctum. sufficit enim q actus intelligendi compositionis aut diuisiuus terminet immediate ad conceptũ intellectus ⁊ mediante illo terminet ad rem extra. p. ut hz esse in singulari que fundat duos cõceptus. s. rosa ⁊ floris ⁊ que dicitur esse obiectiue in intellectu de nominatione quadam extrinseca. imo si dicta propositio verificaretur solum pro tali esse obiectiuo per illam ppositionem nihil intelligeret de rosis pticularibus sicut arguit aristo. 7º metaphy. contra positionẽ platonis de ideis a singularibus separatis. de hac materia diffuse loquit sanctº tho. prima parte. q. 85. ar. 2. ¶ Deniq; 4.º cõsequentia nõ valet. vt pz per predicta q; non dicimus q actus sciendi aut intelligẽdi vltimate terminet ad speciem actum vel conceptuz intellectº sed dicimus q vltimate terminat ad rem particularem. imo predicta consequentia potius militat contra arguentem. q; cum tale esse obiectiuum quale ipse ponit non sit esse reale nec ratum sed fantasticum ⁊ mõ apparens mõ disparens si scientia non est de rebus nisi seruet quantũ ad tale esse obiectiuum se quit q nulla scientia est de rebº sensibilibus quas sentimus fm esse qõ in eis sentimus ⁊ multa alia incõuenientia ad hoc sequunt. Finaliter illud qõ dicit de cõ quidditatiuo nõ cogit q; esse quidditatiuum rerũ sensibilium non est tale esse fantasticum modo apparẽs mõ disparens sed est esse ipsius nature existentis i individuo suo actu vel potentia qõ debet ei per quãdã denominationẽ ab actu vel conceptu vel specie intellectus vt supra dictum est. tale enim esse obiectiuum qõ ponit arguẽs nõ potest dici esse quidditatiuũ singulare plus q̃z esse idearum platonicarũ cum vtrũq; sit a singularibºrot aliter separatuz. nec insit eis actu vel potentia. imo multo minus. q; tale esse fm arguẽtem nõ est esse reale nec aliqua vera ⁊ rata res. probabilius ergo dicerẽ q esse quidditatiuũ rei sit ipsa natura rei singularis pzout includit pzincipia speciei solum ⁊ dũtaxat in esse reali. in esse vo intelligibili esse quidditatiuum rez singularium dicatur cõceptº formatus per intellectum de quidditate reali extra aliaz eam repzesentans ⁊ in qua ⁊ per quam illa quidditas exterius intelligit ⁊ concipit ⁊ est eius esse obiectiuuz. De bºsanctus tho. 4.º ꝛtra genẽ. c. ri. sic dicit. omne intellectũ iquãtũ intelligitur oz esse i intelligẽte. seruat sũt ipsum intelligere apprehensionem eius qõ intelligitur per intellectum. vnde etiaz intellectus noster seipsum intelligens est in seipso. nõ solum vt idem sibi per essentiam sed ẽt vt a se apprehensum in intelligendo intellectum aut i intelligente est inrẽtio itellecta ⁊ verbum sicut conceptº lapidis i intellectu est lapis intellectº. hec ille. ¶ Dñ 5º q illa verba aug. 14. ỏ trinitate. c. 6. sunt tropica vt pz per sequentia. iõ eniz dicit q mens dum se cogitat ponit se ante se ⁊ gemi/nat se. q; s. mẽs dũ se cogitat generat conceptũ ⁊ verbum sui q est aliud ab ipsa. ⁊ sic hz duplex esse vnum in se aliud in suo conceptu vt pz inspicienti totum 6ºm ⁊ 7ºm cº. ⁊ sic arguens fallitur q; tenet se cum figura ⁊ nõ cũ re figurata. ¶ Dicitur sexto q dicta pbozuz ex ponenda sunt sicut dicta augustini. ¶ Ad 3ºm pzincipale dicitur primo q suipponit falsum. s. q actus intelligendi sit expressa similitudo obiecti vt patet per se/pius replicata. Dicit secundo q conceptus seu vbum procedens per actum intelligendi est expressa similitudo obiecti sicut ⁊ species intelligibilis a qua procedit ⁊ quandoq; expressius repzesentat obiectũ q̃z species. puta cũ mediante specie formatur diffinitio vel compositio aut demõstratio. Et si cõtra hoc intẽdat arguere dicitur q iste due similitudines sunt alterius rationis in creaturis nec valet prima improbatio q; hz verbum sit expressio similitudo q̃z species. non iõ sequitur q contineat speciem eminenter vel in virtute. cuius rõ est q; species se habet per modum habitº impressi in intellectu possibili ab obiecto vel fantasmate virtute intellectus agentis. nec aliter potest naturaliter causari. verbum autem se habet per modũ passionis faciliter transeuntis quantum est de se. ideo nõ potest causare speciem nec continet illam eminenter ad sensum arguentis nec in virtute. nõ enim se habent sicut calidum ⁊ tepidum vt arguẽs dicit. nec sũt eiusdem ordinis cum vna sit habitus alia passio. vna sicut actus primus alia vt terminus actus secũdi. vna vt forma fluens alia vt forma firmum esse ⁊ quietũ habens i subiecto. ¶ Dicitur tertio q illa marima in q̃ arguens se fundat nullam habet apparentiam. sez q generaliter forma perfectior vel accidens perfectº contineat eminenter formam imperfectiorem sic patet de intellectu possibili ⁊ eius actu. ⁊ similiter de voluntate ⁊ eius actu. nam actus est perfectior potẽtia. non tamẽ eam otinet eminẽter nec virtualiter. Silr qualitas est perfectior quantitate nec tamen cõtinet eam eminenter ⁊ quicquid sit de hoc constat q ambe sunt in eodem simul subiecto sez substantia hz ꝗdam ordine. ¶ Dicitur quarto q similitudo adducta ỏ anima intellectiua vel ỏ trigono ⁊ de tragono ad propositum nihil valent quia tales forme sunt eiusdem ordinis. s. q; quelibet se habet per modum forme quiescentis in subiecto. ⁊ quarum vna nõ presupponit aliam in eodem subiecto nec vna dependet nec causat ab alia. secus est in proposito ⁊ multe alie dissimilitudines dari possunt. ¶ Dicitur quito q due probationes ibidem adducte non sunt ad propositum quia nõ semper forma perfectior includit pzinationem perfectorum formẽ. nec differunt sicut habitus ⁊ pzinatio nec habent rationem terminorum motus nec habent incompossibilitatem inter se sicut patet de habitibus ⁊ potentijs respectu suorum actuum ⁊ de diuersis qualitatibus in eodẽ subiecto ⁊ de qualitate ⁊ quãtitate. ¶ Dicitur sexto q hz species ⁊ verbum inde formatum sint similitudines eiusdem rei non ideo sequitur q sint in eodem genere proximo quia vt dictum est vna se habet per modum habitus ⁊ actus primi ⁊ forme firmantis in se subiecto alia vo nõ. ¶ Dicitur septimo q non ẽ inconueniens idem subiectum simlr ⁊ semel assimilari eidem obiecto bis vel per duas similitudines diuersorum ordinum sicut patz ex dictis aug. 14. ỏ trinitate. c. 6. ⁊. 7. qui ponit speciem referuatam in memoria esse similitudinem obiecti. ⁊ similiter verbum ab ea genitum que due simul sunt in intellectu. esset tamen inconueniens duas similitudines eiusdem ordinis vel eiusdem rationis esse simul in eodem subiecto. ¶ Dñ 8º q si modus arguendi valeret vtiq; concluderet q nunq̃ in eadem potẽtia essent simul diuersi habitus diuersarum rationum ⁊ quoruz alter esset alio perfectior. ỏ est manifeste falsum. q; i eadẽ voluntate simul sunt habitus charitatis spei trium iusticie pietatis ⁊ multi habitus effectiui. Sil/

Ayuntamiento de Madrid

in eodem ꝓtellectu simul sunt habitus fidei sapientie
ꝓtellectus constꝫ. ſ. scientie ⁊ prudētie. Item in eodē
ꝓtellectu simul sunt multe species ꝓtelligibiles diuer/
sorum obiectorum, alias nūq̄ ꝓtellectus posset forma
re istam ꝓpositionem homo nō ē asin⁹ ⁊ multa alia
falsa concludēt arg⁹ si valeret. apparet ergo falsitas
maxime i qua rorum processus fundat arguēs. ¶ Ad
quartum principale dr q̄ rō quam arguēs cōtra se in
ducit ꝓsolubiliter concludit cōtra eum. nec valent sue
ꝓsolute euasiones. tum q̄ falsum ⁊ ꝓpinabile ē q̄ ea
dem forma i se nullo modo variata nec ꝓtensa nec re
missa per solam mutationē alicuius extrinseci. ꝓsiter
ſtat actus secundus ⁊ actualis operatio ⁊ actio vitalis
⁊ quandoq̄z nō. tum q̄ illa fuga nō habet locum i crea
turis ꝓtellectualibus i quibus nullum ē fantasma. pu
ta i angelis ⁊ animabus separatis. In illis enī fm istā
viam vel nulla est actualis ꝓtellectio nec exhibitio nec
apparētia obiecti vel oz dicere q̄ i eis tot sunt simul
actus ꝓtelligendi ⁊ actuales intellectiones quot sunt i
eis spēs ꝓtelligibiles. quorum vtrūq̄z ē manifeste fal
sum. tum quia distinctio de illo duplici subiecto spēi
ꝓtelligibilis f ctio est adiuncta per cōmēratorem ad
colorādum suum errorem de vnitate ꝓtellect⁹ possi/
bilis ⁊ cōmutatione eius cum hoibus vt ostēdit scrūs
tho. i multis locis potissime i quēstionibus de aia. q.
2. ⁊. 3. Item prima parte. q. 66. ar. 1. ¶ Item 2° contra
gēs. c. 58. ⁊ 59° ⁊ i multis alis locis. tum q̄ fm istam vi
am ꝓtellectio actualis nō est essentialiter ꝓtellectio sz
accidētaliē ⁊ contingenē q̄ eadez res nūcē ꝓtellectio
postea desinit esse actualis ꝓtellectio. tum q̄ ex hoc
sequit q̄ actualis ꝓtellectio inquātum hi⁹ nullaz pfec
tōnē includit sz solū respectū. ⁊ ita visio diuine ēntie
inquantum est visio. nullam perfectionem dicit q̄ō est
erroneuz. tum q̄ ex hoc sequitur q̄ habens habituz
ꝓtellectus vel sapientie vel fidei vel prudētie vel sci
entie nullam perfectionem ꝓtelligibilem acquirit ex
hoc q̄ actu ꝓtelligit vel sapit vel credit vel rōcinatur
de agendis vel considerat ea que sunt sciētie plus q̄z
si dormiret aut esset mente captus. nec plus meretur
per actus ꝓtellectus q̄z per habitus que omnia sunt
falsa ⁊ ab ona. ⁊ p3 ꝓ1a. quia actus secundus fm illaz
viam nullam rem addit super actum primum sz solū
quoddam ens rōis per q̄ō nullus meretur. ¶ Dicitur
2° q̄ ista difficultas nō ita i cumbit ponētibus actuz se
cūduz realiter differre a primo sicut incumbit arguē
ti sz arguēs hoc fingit. dicit enim sic ista difficultas nō
minus sequitur ponētes q̄ species realiter differt ab
actu. est enim propositio nota ex. 9. metaphy. q̄ posi
to actiuo ⁊ passiuo dispōsito ⁊ vtrōq̄ approximato
necesse est sequi actum sed spē existētē in ꝓtellectu.
ꝓtellectus cuz spē est actiuum sufficiens ad causandū
actuz. ⁊ ipse ꝓtellectus est sufficienter dispositus ad
suscipiendū ⁊ sic actiuum est passo sufficiēter appro
ximatum præcipue si voluntas imparet actum cōsi
derandi. ⁊ tamen nō sequitur actus quātūcūq̄ volū
tas imparet nisi fantasia sit in actu conformi q̄ intel
ligētem necesse est semper fantasmata speculari. ⁊ tā
mē a fantasmate tunc nihil recipit ꝓtellectus nec eri
gitur fantasma vt disponēs actuū ad agendum. nec
vt passu disponat ad suscipiendū nec sicut approxi/
mans actuum passiuo. ergo miruz est q̄ actio nō se
quatur sic q̄ ꝓtellectus habens speciem creat in ac
tum absq̄ fantasmate. Ad hoc rūdetur cōiter q̄ hoc
facit ordo potentiarum. sz hec solutio interimit illud
principium. ſ. q̄ agēte approximato ⁊ passo dispōsi
to de necessitate sequitur actus. nam ordo iste non vi
detur dispōnē ꝓtellectum ad agendum aut recipien
dum cum sit quedam relatio que nec ē principiuz ac
tionis nec passionis vt p3. 5. phy. hec ille. sed ista redu
ctio nō valet. dr enim q̄ minor argumēti est falsa. q̄a
spē existente i ꝓtellectu possibili non semper ꝓtellec
tus est actiuū dispōsitum sufficienter ad agendum. sz
tūc solum cum spēs ē perfecte intēsa. ⁊ sufficienter in
actu primo. vnde scūs tho. 2° contra gen. c. 73. respon
dens ad argumenta auicē. dicit rōes que videntur in
contrarium nō difficile est solū ꝓtellectus enim pos
sibilis est in actu perfecto formarum scōm spēs ꝓtel
ligibiles cum considerat actu fm eas. cum ho nō cō
siderat actu nō ē in actu perfectio fm illas. sz se habēt
medio modo inter potentiam ⁊ actum. ⁊ hoc ē q̄ di
cit aristo. 3° de anima q̄ cuz hec pars. ſ. ꝓtellect⁹ pos/
sibilis vnūquodq̄z fiat sciens dr fm actum. hoc autez
accidit cum possit operari per seipsum ē quidez tūc
potētia sciens quodāmodo non tamen similiter vt an
te addiscere ⁊ inuenire. hec ille. Sile dicit 4° sen. di.
50. q. 1. ar. 1. in solutione quinti. Item de veritate. q.
8. ar. 14. arguit sic. 17. loco. ꝓtellectus angeli iquātuz
ē de se equaliter se habet ad omnes formas in ipo exi
stentes. ergo vel simul per omnes ꝓtelligit vel p na
turam sz nō per nullam. ergo simul per omnes. Ecce
argumētum sequitur rēsponsio. Dicendus inquit q̄ ꝓ
tellectus angeli non similiter se habet ad omnes for⁹
mas quas penes se habet. quia quandoq̄ est in actu
perfecto vnius forme ⁊ non aliarum ⁊ hoc per volun
tatem que reducit ꝓtellectum de tali potentia ad ac
tum. vnde ⁊ aug. dicit q̄ cum voluerit ꝓtelligit. hec
ille. multa alia dicit in principali rēspōsione illius ar
ticuli facientia ad propositum. Dicit enim sic ꝓtelle
ctus omne q̄ō ꝓtelligit per aliquam formam ⁊ iō ex
formis ꝓtellectus quibus ꝓtelligit oz considerari an
angelus possit sil multa ꝓtelligere. Sciēdum est ergo
q̄ formarum quedam sunt vnius generis quedam āt
diuersorum. forme quedam que sunt diuersorum ge
nerum diuersas potentias respiciunt cum vnitas ge
neris ex vnitate potentie seu materie procedat scōm
pdm. vnde possibile est vnum subiectum simul per/
fici diuersis formis diuersorum generum. q̄ tūc vna
potentia nō determinabitur ad diuersos actus sed di
uersi sicut si aliquod corpus est simul album ⁊ dulce
albedo iest ei fm q̄ participat de natura diafoni. dul
cedo autem fm naturam humidi. forme ho que sunt
vnius gēis vnam potētiam respiciunt siue sint cōtra
rie vt albedo ⁊ nigredo siue nō vt triangul⁹ ⁊ quadra
tum. be ergo forme in subiecto tripliciter esse possūt
vno modo in potētia tūm. ⁊ sic sunt simul. q̄ vna potē
tia est contrariarum ⁊ diuersarum formarum vn ne
generis. alio modo scōm q̄ sunt i actu imperfecto vt
cum sunt in fieri ⁊ sic simul esse possunt vt p3 cum ali
quis dealbabit tunc enim toto dealbatōnis tempore
albedo inest vt in fieri nigredo ho vt in corrumpi. 3°
modo vt in actu perfecto vt cum iam albedo est i ter
mino dealbationis. ⁊ sic impossibile est duas formas
vnius generis esse simul in eodem subiecto. oportet
enim eandem potentiaz ad diuersos actus termi
nari q̄ō est impossibile sicut ⁊ vnam lineā ex vna par
te terminari ad diuersa puncta. Sciendum ē ergo q̄
oēs forme ꝓtelligibiles sunt vni⁹ generis quātūcūq̄
res quarum sunt diuersorum generum. oēs enī eādez

Ayuntamiento de Madrid

potentiam intellectiuam respiciunt. & ideo in potentia omnes simul esse possunt in intellectu & similiter i actu incompleto qui est medi° inter potentiam & actũ completum vel perfectum & h° est species esse in habitu qui est medius int potentiã & operationem sed i actu perfecto pluriũ spẽrum intellectus simul eẽ nõ potest. Ad hoc autem q actu intelligat oportet q sit in actu perfecto illius speciei fm quam intelligit. & iõ impossibile est q simul & semel scõs diuersas formas intelligat. hec ille. ¶ Ad argumentum pro conclusione rñdet scũs tho. prima parte. q. 12. ar. 2 in solutione tertij. d. diuina essentia est ipsum esse. vnde sicut alie forme intelligibiles que nõ sunt suum esse vniunt intellectui fm aliquod esse quo informant intellectum & faciunt ipsum in actu ita diuina essentia vnitur itellectui creato vt intellectum in actu per seipsam & faciens intellectũ in actu. hec ille. Et hec de. q. sufficiãt de qua benedictus deus in eternum amen.

Vltimo circa quadragesimãnonam distinctionem queritur Utrũ videntes deũ videant in eo oia que deus videt vel que possunt in ipso videri & arguitur q sic. q2 qui intelligit qõ mai° est potest intelligere minima vt d 3° de aia. sed oia que deus fecit vel facere potest sunt minus q̃ ei° essentia. ergo quicũq; intelligit deum per essentiam potest intelligere oia que deus fecit vel facẽ potest. ¶ In oppositum arguitur. q2 angeli vident deum per essentias. & tamen non omnia sciunt inferiores enim angeli purgantur a superioribus a nescientia vt dicit diony. ca. 6. celestis ierar. ipsi et nesciũt futura & ingẽtia nec cogitationes cordium. hoc enim est solius dei non ergo quicũq; videt dei essentiam videt oia. ¶ In hac questione erunt tres articuli. in primo ponentur conclusiones. in secundo obiectiões. in tertio solutiones.

Quantum ad primum articulũ sit prima conclusio q nullus intellectus creatus videndo dei essentiam videt in ipsa omnia que deus facit vel facere potest. hanc cõclusionem ponit sanctus tho. prima parte. q. 12. ar. 8. quã sic probat. d. manifestum est enim q sic aliqua videntur in deo fm q sunt in eo. oia at alia adeo sunt in deo sicut effectus in sua causa. sic ergo videntur omnia alia in deo sicut effectus in sua causa. & manifestum est q quanto aliqua causa perfectius videtur tanto plures eius effectus in ipsa videntur. qui enim habet intellectum eleuatum statim vno principio demõstratiuo proposito ex ipso multarum conclusionum cognitionem accipit q non conuenit ei qui ẽ debilioris intellectus sed ora q ei singula explanentur ille ergo intellectus potest i causa cognoscere omnes effectus & rationes effectuum qui cãm totaliter cõprehendit. nullus ergo intellectus creatus videndo deũ potest cognoscere omnia que deus fecit vel facẽ potest. hoc enim esset cõprehendere eius virtutem sed hoc tum que facit vel facere potest tanto aliquis intellectus plura cognoscẽdo scit quãto perfectius deũ videt. hec ille. eandem conclusionem cum simili probatione ponit. 4. sen. d. l. 49. q. 2. ar. 5. & de veritate. q. 8. ar. 4. & 3. contra gen. c. 55. vbi sic dicit. intellectus creatus si dei substantiam videat. nõ tamen omnia cognoscit que per diuinam substantiam cognosci possunt. rũc enim solum necesse est q cognito aliquo principio oẽs eius effectus cognoscantur per ipsum quando principium apprehẽditur itellectu. sic enim principium aliquod fm totam virtutem suam cognoscitur. quando omnes effectus eius cognoscũtur ex ipso per diuinam autem substantiam alia cognoscuntur sicut sic q ipsam apprehendat nõ est necessarium q videdo ipsam videat oia que per ipsas cognosci possũt Item quanto aliquis intellectus est altior tanto plura cognosci vel cognoscere potest vel fm rerum multitudinem vel fm earundem plures rationes. intellectus autem diuinus omnem itellectum creatum excedit. plura ergo cognoscit q̃ intellectus creatus nõ aũt cognoscit nisi per hoc q suam essentias videt plura ergo sunt cognoscibilia per diuinam essentiam q̃ aliquis intellectus creatus videre possit per ipsam ad huc quantitas virtutis fm spẽm attenditur scõm ea i que potest. idem ergo est cognoscere oia i que potest aliqua virtus & ipsam virtutem cõprehẽdere diuinã autem virtutem cum sit infinita nõ potest aliquis intellectus creatus comprehẽdere sicut nec essentiã eius nullus ergo intellectus creatus potest cognoscere oia in que diuina virtus potest. hec ille. Ex quibus patet multiplex rõi forma pro conclusiõe. ergo &c. ¶ 2ª cõclusio est q intellectus creatus videns diuinam essentiam aliquo modo videt in ea omnia & aliquo modo nõ. hanc ponit sanctus tho. 3° cõtra gen. c. 5. vbi sic dicit. q. 3° visio diuine substantie est vltimus finis cuiuslibet intelligibilis substãtie. omnis autem res cui peruenit ad vltimum finem quiescit naturalis appetitus eius o3 q naturalis appetitus substãtie intelligibilis deum videntis omnino quiescat. Est autem appetitus naturalis intellectus vt cognoscat omniũ rerum genera & species & virtutes & totum ordinem vniuersi q demonstrat humanum statum erga singula p dictorum. quilibet ergo diuinam substantiam videntium cognoscit omnia supradicta. amplius in hoc sensus & intellectus differunt vt p 33° de aia q sensus ex sensibus excellentibus corrumpitur vel debilitat vt postmodum minora sensibilia percipere non possit. itellectus autem q nõ corrumpitur nec impeditur a suo obiecto. sed solum perficitur posq̃ intellexerit maius intelligibile magis poterit alia intelligibilia intelligere. summum autem in genere intelligibilium est diuina substantia ergo intellect° ipsam intelligens potest intelligere omnia alia. Item intellectus natus est omnia que sunt in rerum natura intelligere & quidem intelligit que non habent esse sicut negationes & priuationes & hi°. quecũq; ergo requiruntur ad perfectionem esse naturalis requiruntur ad perfectionem esse intelligibilis vel etiam plura. perfectio autem intelligibilis est cum intellectus ad suum vltimum finẽ peruenerit sicut perfectio esse naturalis in ipsa rerũ cõstitutione cõsistit. oia ergo q̃ de° ad perfectionẽ vniuersi pdurit itellectui se videnti manifestat. Item q̃uis videtium deũ vnus alio perfectius videat. quilibet tñ ita perfecte eum videt qõ impletur tota capacitas naturalis. quinimo ipsa visio capaciratem oẽm naturalẽ excedit. o3 ergo q quilibet videns diuina3 substãtiam i ipsa diuina substãtia cognoscat oia ad que se extẽdit sua capacitas naturalis. capacitas autem cuiuslibet itellectus se extendit ad cognoscẽdu3 omnia genera & species & ordinem rerum. hec ergo quilibet videntiũ deũ in diuina substãtia cognoscet. hinc ẽ q 20 min° moyli peritti diuine substãtie visionẽ rñdet exo

Ayuntamiento de Madrid

33°. ego ostēdā tibi oē bonū ⁊ Gregorius gd est qō nesci ant qui scientē oia sciūt. Si aūt p̄missa diligenē ꝛsideret̄ p̄z q̄ q̄dāmō videt̄ es diuina substantia oia videt q̄ dāmō vo nō. si eni p oia intelligant oia illa que ad vniuersi pfectionē pticēt. manifestū ē ex dictis q̄ videntes diuina substantia oia vident ut rōes mō iducte oīdunt. cū eni itellect⁹ sit quo quō omnia quecūq; ad pfectionē nature ptinent oia ptinent ad pfectionē esse i telligibilis. ppē qō scdz aug. sup gen. ad litterā. quecū q; facta sunt p dei vbū ut i ,pp̄ria nā subsisterēt fiebāt i itelligētia angeli ut ab angelis itelligerenē. de perfectione aūt nālis esse sunt nature spēē ⁊ ppietates ⁊ virtutes. ad nullas eni spēē intentio nature ferē. indiuidua eni sunt ppē spēm. pertinet g⁹ ad pfectionē itellectualis substātie ut oīuz spēē naturas ⁊ virtutes ⁊ ,p̄pria accidentia cognoscat. hic ergo in finali beatitudine ꝛsequetur p diuina ēntie visionē. s. cognitionez naturalū spēē ⁊ ut aliqua idiuidua sub spēē hui⁹ existentie cognoscanē ab itellectu deū videntē. Si vō p omnia intelliganē oia que de⁹ p suā ēntiā cognoscit. nullus intellect⁹ creat⁹ oia i dei substantia videt ut supra ostensum ē. hinc ē q̄ dr Job. xi. Fortitan dei vestigia cōprehendes ⁊ oipotētē usq; ad pfectū reperies. excelsior celo est. ⁊ qd facies. profundior inferno. ⁊ vñ cognosces: lōgior terra mēsura ei⁹ ⁊ latior mari. non eni hec dicunt de deo q̄li dimēsionib⁹ quātitatiuis de us sit magn⁹ sed q; ei⁹ virt⁹ nō limitat ad oia que magna ēē videnē gn possit etiam maiora facere. ¶ 2° q̄ tū ad rōem rer̄ facta ⁊ quas oēs cognoscere nō pōt intellect⁹ creat⁹ nisi diuinā bonitatē ꝛprehendat. rō eni cuiuslibet rei facte ex fine sumit q̄ē faciens itendit. finis aūt oīum rer̄ a deo facta ⁊ est ut diuina bonitas diffundat i reb⁹. sic ergo aliquis itellect⁹ oēs rōes rerū creata ⁊ cognosceret si cognosceret oia bona que i reb⁹ creatis scōm ordinē diuine sapiētie ,p̄uenire possunt qō eēt diuina volūtatē ⁊ sapiētiā ꝛphendere qō nullus itellect⁹ creat⁹ pōt. hinc ē q̄ dr. Ecclesiastici. 8. i telleri q̄ oium operū dei nō possit hō inuenire rōem. ¶ 3° quantū ad ea que ex sola dei volūtate dependēt sicut ē pdestinatio electio iustificatio ⁊ hi⁹ que ad sanctificationez ptinent creature. hic ē q̄ dr. p⁹ cor. 2°. q̄ sunt spūs hois nemo nouit nisi spūs dei. hec ille. Eandem ꝛclusionē alio mō declarat de vitate. q. 8. art. 4. d. deus videndo ēntiam suā quēdā cognoscit scientia visiōis. s. p̄tria ,pterita ⁊ futura. quedā alia sciētia simplicis itelligentie. s. que pōt facere q̄ntis nec sint nec futura sint nec fuerunt. ipossibile aūt vr q̄ aliqua creatura videns diuinā essentiā oia cognoscat que de⁹ scit scientia simplicis noticie. ostat eniz q̄ q̄to aliqs cām aliquā pfecti⁹ cognoscit: ex cognitiōe cāe i pluriū effectuū cognitionē deuenir pōt: sicut ille q pfecti⁹ aliqō demōstrationis p̄ncipiū cognoscit plures ꝛclusiones ex eo pōt deducere. si ergo aliquis intellect⁹ ex cognitione alicui⁹ cāe oēs effect⁹ eius cognoscat: ꝛdz q̄ pertigat ad pfectuz modū cognitionis illius cāe. ⁊ sic ꝛdz q̄ illā cām appreheēdat qō ē ipossibile de ēntia diuina respectu intellect⁹ creati. vñ ipossibile ē q̄ cognoscat oia que ex ipsa cāri possunt. possibile tñ ē q̄ aliqs itellect⁹ creat⁹ ēntiam dei videns oia cognoscat que de⁹ scit. scientia visionuz ut de aia rōi ab oib⁹ tenetur. de alijs aūt videntib⁹ deū p ēntiā dupler ē opinio. quidā eni dicūt q̄ oēs angeli ⁊ aie beatorū videndo ēntiam dei necesse ē ut oia cognoscāt: sicut q videt speculū videt oia que in speculo relucent. ſz hoc dictis sanctorū repugnare videt. ⁊ p̄recipue dionysij qui in. 6. c. celestis ierarchie exp̄resse dicit angelos inferiores ab ignorant per superiores purgari. ⁊ sic ꝛdz ponere angelos supiores cognoscere aliqua que ignorāt inferiores q̄ntis oēs cōit deū ⁊ tēplenē. ⁊ iō dicēdū q; res nō sunt in essentia diuina sicut actu distincte sed magis in ea oia sunt vnū ut dicit Diony. p modū quo mlti effect⁹ vniunt in vna cā. imagines aūt in speculo resultātes sunt ibi ut actu distincte: ⁊ iō modus quo oēs res sunt in diuina ēntia similior ē mō quo effect⁹ sunt i causa q̄ mō quo imagines sunt in speculo. nō ē aūt necessariū q; quicūq; cognoscit cām cognoscat oēs eius effect⁹ qui p̄nt ex ipsa ,pduci nisi ꝛprehendat ipsa: qō nō euenit alicui intellectui creato respectu diuine ēntie vñ in solo deo necesse ē ut ex hoc q ēntiā suaz videt oia cognoscat que facere pōt. vñ ⁊ eoz effectuū qui ab ipsa ,pducti sunt tātō aliquis plures cognoscit videndo ēntiam quanto plen⁹ eā videt. ⁊ iō aie christi que sup oēs creaturas perfect⁹ deū videt attribuitur q; oia cognoscat p̄tria ,pterita ⁊ futura. alijs aūt nō sed vnusquisq; scōm mēsurā qua videt deū: videt plures vel pauciores effect⁹ ex ipo. hec ille. ¶ Itē. 4. dis. 45. q. 3. arti. i. sic dicit. essentia diuina ē sufficiēs medium cognoscēdi oia q; p̄z ex hoc q⁹ de⁹ videndo ēntiā suam oia ituet. nō tñ sequit q; quicūq; ēntiam dei videt oia cognoscat. sed solū qui essentiā ꝛprehendit: sicut nec principio aliquo cognito ꝛsequens est omnia cognosci que ex illo principio ꝛsequūt nisi tota virtus p̄ncipij cōprehendat. vñ cū aie sanctorū diuina essentiam nō comprehendant nō est ꝛsequēs ut cognoscāt oia que per diuinam ēntiā cognosci possunt. vñ etiā de quibusdam inferiores angeli a superiorib⁹ edocentur q̄ntis oēs diuinā essentiam videant. ſz vnusquisq; beatus tñ de alijs reb⁹ necessarium ē ut i diuina essentia videat quātū beatitudinis perfectio requirit. hoc aūt ad pfectionē beatitudinis regrit ut nō bēat q; cōgdnelit. hic āt recta volūtate quelibet vult ut ea que ad ipm pertinent cognoscat. vñ cum nulla rectitudo sanctis deſit volunt cognoscere ea que ad ipsos ptinent. ⁊ iō ꝛdz q; illa in vbo cognoscant. hoc āt ad eorū gloriā ptinet q; auritili idigentib⁹ ꝛprebeant ad salutē cē. sicut alias recitatū fuit. ¶ Sile dicit de vitate. q. 8. art. 4. i solutione. 12. q̄ntis inquit nulla cognitio creature sit de substantia beatitudinis q̄li beatificās. tñ aliqua cognitio creature ptinet ad beatitudinez q̄li necessaria ad aliquē actū beati. sicut ad beatitudinez angeli ptinet ut cognoscat oēs qui suo officio cōmittūt. ⁊ similiter ad beatitudinē sanctorū pertinet ut cognoscāt eos qui sua bñficia ꝛpiorū vel ēr alias creaturas de qbus debēt laudare deū ⁊c. ¶ Et gb⁹ p̄z multiplex rō i forma p̄z ꝛclusione. Et in hoc p̄zim⁹ articul⁹ terminat.

¶ Quantum ad secundum articulū arguitur 5 conclusiōes. Et qdem 3 primā arguit Godofredus 6. quolibet. q. 3. vbi sic dicit. dicunt qdā q⁹ de⁹ pōt videri absq; hoc q; aliqua creatura videat in eo. q; intellect⁹ limitat⁹ pōt ꝛsiderare absolutū nō ꝛsiderādo relatiuū dato q; sint idē absolutū ⁊ relatiuuz. ſz deus est p̄zincipiū cognoscendi se scōm q; est quid absolutum ⁊ est p̄zincipiū cognoscēdi creaturas scōm rōem relationis que est idea. ergo intellect⁹ creatus pōt videre deū nō videndo creaturā in ipso q; pōt ipm cōsidere nō considerando ideā. istud nō valet. q; cū essentia diuina ex sua ifinitate sit oīuz repr̄ezentatiua. idea aūt

Ayuntamiento de Madrid

nō est aliud q̃ ēntia diuina inquantū repñtatiua alio/
rū. distincte ergo nō pōt videre absq; visione idee
nec ecōtra. Aliq; dicūt q; quāto aliquis itellect⁹ plura
videt in aliquo principio. tāto pfect⁹ ipm intelligit.
qui aūt intelligit ī aliquo alia cognoscibilia in ipo co
gnoscit ipm quantū ē cognoscibile. ⁊ p consequēs cō/
prehendit ipm. sed nullus intellect⁹ creat⁹ pōt deū cō
prehendere. ergo nullus itellect⁹ creat⁹ videt in deo
oia sed aliqua sic ⁊ aliqua nō. istud aūt nō valet. vnde
sciendum q; quedā sunt que p diuinā essentiā natura
liter repñtant sicut oēs quidditates. ⁊ hec videnť ne
cessario visa diuia ēntia. q̄ p3 p̄mo sic: q; que equa
liter hūt repñtari per diuinā ēntiā equaliter hūt vi/
deri per eā. ſz oia talia equalie hūt repñtari p diuinā
ēntiā. ergo equalie videri. minor. pbať. q; ēntia di/
uina equalie repñtat ea q̄ p eā scōm suā infinitatez re
pñtanť. sed ēntia diuina scōm suā infinitatē p3 natu/
raliter eē similitudo oia talia repñtās. ergo ⁊c: nec po
test dici q; diuina ēntia sub rōe vni⁹ idee possit repñ
tare vnū ⁊ sub rōe alteri⁹ nō repñtare illud. q; ab illo
nō pender repñtatio diuine ēntie q̄ō sequit actuz in
telligendi quo ēntia diuina actu intelligit: sed idee sūt
hi⁹. q; intelligunť ablatiui actu intelligendi quo diuina
essentia actu itelligit ut imitabilis a diuersis. ergo si
pōt dici ex parte idee q; ēntia diuina nō equalie re/
pñter. sed ad hoc dicūt qdā q; sicut deus pōt se ofide
re sub rōe entis ⁊ veri sine hoc q; ofidat se sub rōe bo
ni ⁊ finis. ⁊ p ꝗs pōt videri ⁊ nō diligi. ita pōt se mani
festare ⁊ suspendere actionem qua nata ē creatura in
ea videri. sed hoc nihil est. q; utrūq; q̄ō assumit ē im/
possibile. s. videri diuinā ēntiā sine rōe bōi ⁊ sine cre
atura. rū q; dato q; dicāt ver; adhuc stat q; deⁿ non
suspendat actionē qua vť creatura ī eo qua rōe vide
reť vna ⁊ alia q; non ē. pcessus ab vno in aliud vel ab
ignoto ad notu. ⁊ iō vel oēs videbūť ul' nulla. ꝑdicta āt
positio ñ pōit q; nulla. ergo oēs. Sed adhuc ad prædi
cta rñdet q; q; ad beatitudinē sanctoꝝ videntiū deuz
ptinet videre ea que p̄ncipaliť ptinent ad pfectionem
vniuersi. iō illa videnť. nō aūt aita que deⁿ facere pōt.
sed nec hoc valet q; ſz in cognitiōe p medū creatū in/
tellect⁹ magis determinet ad cognoscēdū ista q̄ illa.
ñ ī illa cognitiōe que ē p diuinā essentiā nō magis co
gnoscunt hec q̄ illa q; scōm medū cognitiōis iudicā
dū ē de cognitione ſz medū ē essentia diuia que eglie
se p3 ad repñtandum hec ⁊ illa. ergo cognitio que fit p
diuinā essentiā nō plus respicit pfectionē isti⁹ vniuer
si q̄ alia. ¶ 2° p3 b' sic q; ois creatura scōz q; hēt eē in
deo est creatrix. eē ergo equaliter se hz ut videatur p
creatricē ēntiā. ¶ 3° q; mai⁹ ē videre ifinitatez diuie
ēntie q̄ entitatē cuiuslcūq; creature. ſz intellect⁹ bea
tus efficit potēs videre ifinitatē diuine ēntie. g⁹ mul
to plus efficit potēs videre ī eo oēm creaturā ēt possi
bilem. ⁊ sic nō ē dare vni statuat nūer⁹ determinat⁹ vi
sibiliū in diuia ēntia gn oia videat. Si dicat q; plus
est videre diuinā ēntiā ⁊ res in diuina ēntia q̄ diui
nā essentiā tm. nō p3 cū oia videanť per idem medū.
per idem ēt p3 q; si species rerum sunt multiplicabiz
les in infinitum non est inconueniens intellectuz crea
tum simul videre eas per tale mediuz infinitū. ¶ 4°
arguit contra pbationē ꝛclusionis. d. nec tm sequit
q; intellect⁹ creat⁹ ſz videat omnia que naturaliter re
pñtant in diuina essentia comprehendat eam. ga
quantitas cognitionis potest attēdi ⁊ extēdi ne penes
numeꝝ cognitoꝝ ⁊ intensiue. s. penes maiorem limpi
ditatem. licet autem intellectus creatus videat tot in
deo quot ipse deus quantuz ad quidditates rerꝝ crea
tarum. non tamē videt equali limpiditate q; deus vi
det se ⁊ relucentia in ipso infinita limpiditate. intelle
ctus autez finita. ⁊ vnus beatus videt limpidi⁹ alio ſz
oēs equaliter videant quantum ad nūerū cognitoꝝ
⁊ q; deus est claritas infinita. nullus intellect⁹ creatus
ꝑprehendit eū nisi intelligat ipsum limpiditate infini
ta q̄ō ē creature impossibile. ¶ 5° arguit contra illud
quod adducit de principio respectu ꝛclusionuz. dicit
eni q; hoc non est simile. q; in principio ex quo conclu
siones deducim⁹ nō habēt cognosci ipse cōclusiones
in actu ⁊ sub pꝛopꝛis rōnibus aū pertractationē uel
perscrutationē principij. sed in virtute ⁊ in potentia.
⁊ iō pōt cognosci principium ignorata conclusione. ⁊
sic pfectius cognoscit principiuz qui cognoscit princi
pium ⁊ conclusiones q̄ qui cognoscit principiuz tm.
sed deus est rō cognoscēdi simul ⁊ distincte ī eo oia q̄ ī
eo relucent. ⁊ sic eodem sine aliqua pertractatione ul'
perscrutatiōe habent cognosci deⁿ ⁊ que ī eo relucēt
⁊ iō non est perfectius cognoscere deum cum his que
relucent in eo q̄ cognoscere ipm tm. q; non contingit
cognoscere vnum eoꝝ in actu ⁊ aliud in potēcia sicut
est de principio ⁊ conclusione. ¶ Sz contra hoc est q;
dicit aug. de videndo deū q; deus est speculū volun/
tarium ⁊ si vult vť ⁊ si nō vult nō videtur. Et dicēdū
est quantum ad hoc q; deus est speculū voluntarium
inquantum ad visionem diuine si vult videtur ⁊ si nō
vult non videtur. sed supposito q; videat non potest
fieri q; videat quantum ad vnum ⁊ lateat quo ad ali/
ud quantū ad ea que nata sunt naturaliter repñtari
ī eo. loquendo aūt de visione qua deus videtur p crea
turas mediantibus quibus fiunt aliqe reuelationes
sanctis in vita ista pōt videri quo ad vnum ⁊ nō quo
ad aliud sicut placet. ⁊ de tali visiōe loquit ibi Aug⁹.
Alia autem sunt que non ita naturaliter habent repñ
tari per diuinam essentiam sicut q̄ō hic proponit face
re vel illud taliter ⁊ tali tempore ⁊ producere vel nō
producere ea que libera voluntate producit ⁊ potest
non producere. ⁊ potuit ēt absolute velle vel nō vel/
le se facturum talia. ⁊ hec non videnť nisi quantū de/
us vult. qualiter aūt lateant ut sunt talia ⁊ qualie pos/
sunt de nouo reuelari sine mutatione beatitudinis al
teri⁹ negocij ē. ⁊ de his pōt itelligi illud p̄ cor. . que
sunt hominis nemo nouit nisi spūs hominis qui est in
eo. ita ⁊ que dei sunt nemo nouit nisi spūs dei. sic, ergo
p3 q; videns deum videt in eo oia naturaliter relucē/
tia sicut sunt rōes quidditatiue rerum. non autem ea
que subsunt diuino proposito. s. quid intendit facere
circa res ⁊ quid non. ⁊ q; primū ad essentiam beatitu
dinis pertinet non secundum. iō ad perfectam beati
tudinē creature sufficit oia cognoscere quo ad primū
hec Bodofredus in forma. ¶ Cōtra eandē conclusio
nem arguit durandus. d. Beat⁹ videns diuinā essen/
tiam cognoscit in ipsa oēs res creatas ⁊ creabiles co
gnoscendo quid sunt. sed de nlla cognoscit an sit ex na
tura cognitiōis diuine essentie. Ad cuius pbationē
pmittēdum est qualiter res create repꝛesentanť in
tellectui per diuinam essentiaz quo viso pbabiť in
tentum. ¶ Quantum ad primū sciendū est q; res cre
ate non repꝛesentanť ī diuina essentia sicut res obe vi
denť in speculo nec sicut determinata ī principio vli
sillogistico sed soluz sic creabile ī suo p̄ncipaliť creati
uo. primū p3 q; illud q̄ō repꝛesentatur in speculo rep

Ayuntamiento de Madrid

sentaē in ipso quasi ab alio impressum vel ab eo reflexum secundum duas opiniones que sunt de imagine speculi. nam qdaz dicūt q̃ in speculo est vere imago impressa ab obiecto. Alij dicūt q̃ solū ab ipso reflectitur imago vel species ad oculum. sed in diuina eēntia nihil est impressū a creaturis uel quocūq; alio. nec aliqd ē ab ea reflexū ut sic p tale impressionē nl reflexionē aliqua res creata possit videri. ergo res create nō repsentantur in diuina eēntia sicut in speculo accipiendo ppzie speculum. q̃ large qñq; uocat speculū omne illud i quo aliquid speculamur qualitercūq; sine clare vt in filio cognoscit pater. vnde c filius speculum patris dr. Sap. 7. Lanoz est enim lucis eterne c speculuz sine macla. siue obscure. sicut i creaturis speculamur deuz: de qua speculatione p8 Lor. 13. videm9 nūc p speculū c in enigmate. sed pzopzie accipiendo speculuz put distinguit contra alia repzesentatiua. vez est q̃ in essentia diuina non repzesentanē res create sicut i speculo. 2m p3. q̃. q̃ in ipsa nō repsentanē res create sicut cōclusiōes in principio vniuersali syllogistico. qz p pzincipiū vniuersale c syllogisticū nō repzesentat aliq̃ cōclusio particularis in actu c determinate nisi facta applicatione c sumptiōe sub ipso. sed solū i vniuersali c in potentia. sed in essentia diuina repzesentanē creature determinate ablq; quacūq; deductione c applicatione. ergo nō sic repzesentat res in diuina essentia sicut conclusiones repsitanē in principio vniuersali. Ex quo sequit q̃ lz clarius videns pricipiuz syllogisti cum possit per ipsuz cognoscere plures conclusiones qz scit facere plures applicationes c deductiones q̃ videns minus clare. cū istud locū nō hz in videntibus diuinam essentiā q̃ in actu c determinate repsitat alias res ablq; quacūq; applicatione c deductione. Restat ergo 3m. i. q̃ res create repsitanē i diuina essentia sicut cā repzesentat effectū. c ex hoc pz q̃ dictū est. i. q̃ intellectus beatus videns diuinam essentiā videt i ipsa oēs res creatas c creabiles quantum ad id quod sunt. qd sic. pbari potest. Intellect9 beatus videns clare c munde diuinam essentiam videt in ipsa omnia q̃ per ipsam naturaliter c ex necessitate repzesentātur: sed diuina essentia repzesentat naturaliter c ex necessitate oēs res creatas c creabiles quantuz ad id quod sunt. ergo cē. maioz pz. qz ex parte repzesentantis nō est impedimentū cuz repzesentet naturaliter c ex necessitate determinate. nec ex parte intellect9 cui fit repzesentatio. qz ex quo pōt in eēntiā repsitanē potest in oēs res per eā repzesentatas. minoz pzobaē. q̃ enim diuina essentia repzesentet determinate oēs res existētes c possibiles. quantum ad id qd sunt nō est dubiū. qz aliter deus nō cognosceret per essentiam suaz oēs res existentes c possibiles. sed q̃ repzesentet eas naturaliter c ex necessitate pzobatur sic. qz diuina essentia repzesentat res creatas sicut cā repzesēt effectū sed diuina essentia est cā scōm potentiā omnium rez quantum ad id qd sunt naturaliter c ex necessitate. lz non sit causa actu pzoducens nisi libere est enim in potentia diuine voluntatis pzoducere quamlibet rem. sed non est in libertate diuine voluntatis habere potentiam pzoducendi quālibet rem. immo ex naturali perfectione diuine essentie est habere potentiam omnia pzoducendi. sicut autem cā scōm actū pzoducit effectum quo ad eius existentiam ita causa scōm potentiam respicit effectum scōm essentiam. vel quātū ad illud quod est. qz sicut ex parte cause est pzoductiuum c pzoducens. ita ex parte effectus est pzoducibile c pzoductiuum: quorum primū respicit essentiā absolute. ita secundum respicit essentiam sub actuali existentia: sicut ex parte cause pzoductiuum respicit potentiam absolute. pzoducens autem respicit eandez cū reali actione. res ergo creabiles quantum ad id quod sunt essentialiter necessario repzesentātur p essentiam diuinam vt est virtus pzoductiua. sed quantum ad actionē extraneaz repzesentantur libere per essentiam diuinam vt est actu volens pzoducere c pducens. pz ergo minoz. sequitur ergo cōclusio. i. q̃ intellectus videns diuinam essentiam videt i ea omnia alia quantum ad id quod sunt. scit enim de quolibet ente siue sit naturale siue supnaturale quod est perfecte: vt quid est. homo vel asinus: gratia vel gloria vel affectio. c sic de singulis. non solum i generali. scit enim quilibet beatus non solum quid est homo. qz est quoddam compositum ex anima c corpore. sed etiaz quid est dic homo. qz est quoddam compositū ex hac anima c hoc corpore. non tamen scit an homo vel hic homo sit in rerum natura. qz hoc dependet ex voluntate diuina nec repzesentatur necessario in essentia diuina. deus tamen sciens essentiam suam non solus scit de rebus quid sunt. sed etiam an sint vel facte sint aut future sint. c hu9. causa assignaē ab aliquibus. qz de9 nō solum nouit essentiam suam vt repzesentat res necessario quantum ad id quod sunt. sed etiaz nouit plenarie voluntatē suam per quam res in actu sunt vel fuerunt vel preterierunt. ¶ Sed contra hoc instatur. qz voluntas non fertur nisi in pzecognitum. ergo voluntas diuina non vult aliquid esse vel fozе nisi sit pzecognitum ab intellectu diuino. ergo intellectus diuinus non accipit cognitiones de rebus ex hoc q̃ cognoscit actum voluntatis. sed eius voluntas exit in actum volendi rem aliquam fozе vel non fozе ex pzecognitione intellectus q̃ concedendum est. intellectus enim diuin9 nouit plenissime diuinā essentiaz. c ideo nouit de rebus creabilibus non solum quid sunt vl q̃ esse possunt. sed qualiter se habeant vel habere possint ad cōvecentiam bonitatis diuine. c ideo seipso vt practic9 est dictat quid c quando aliquid sit pzoducendus ad manifestationē diuine bonitatis c perfectionis. Ad cuius dictamen scōm nostrum modum intelligēdi diuina voluntas inclinatur c potēcia exequitur. c sic intellectus diuinus scit quicquid diuina voluntas vult fozе vel non fozе. vel quid erit vel non erit. sed talem cognitionem de existentia rerum nō habet ex hoc q̃ cognoscit actuz voluntatis. sed seipso pzius dictat qd erit vel non erit scōm decentiaz diuine bonitatis. c illud idem diuina voluntas vult c potentia exequitur. c cūius beati ex natura visionis beate non videāt res creatas in essentia diuina. ita vt sciāt de eis an sint. tamen hoc sciunt per aliam cognitionem seu per cognitionem naturalem vel reuelationem quātum ad eos attinet. c ista cognitio pertinet ad beatitudinem eoz accidentalem. hec Durandus in forma. ¶ Cōtra eandem conclusionem arguit Aureolus ipzobādo motiuz conclusionis dicens. Non impedit tur quin videns diuinam essentiā videat omnia ex hoc q̃ diuina essentia comprehenderetur. qō pz sic. Si enim videns oēs effectus virtutis diuine comprehenderet diuinam essentiam. sequitur q̃ videns infinitatem dei intensuā

Ayuntamiento de Madrid

multo fortius comprehenderet eam cum intensiua infinitas sit perfectior & intimior deo infinitate extensiua. imo & causa illius. Ex hoc enim deus potest causare & repræsentare infinitos effectus. quia est infinitus intensiue. Et sequeretur q̃ videns duos effectus pfectius cognosceret deum q̃ videns vnum solum. & q̃to plures tanto magis cognosceret. & per consequẽs in qualibet reuelatione quam deus facit beato perfectius deum videret. & sic essentia vl̃ eius beatitudo intenderetur. Rursum sequeretur q̃ videns vnã creaturam a deo creari comprehenderet virtutis sue infinitatem cum creatio habeat pro causa solam virtutem infinitam. adhuc deus visus in quolibet gradu ñ esset exemplar omnis creature sed visus in minori esset exemplar vnius. visus autem in maiori exemplar alterius. & sic non posset deus sino reuelare ea que pro nisi poneret ipm in gradu beatitudinis quẽ hz. p. nec angelo inferiori ea que reuelat superiori. sed hec omnia inconuenientia sunt. ergo videns omnes effectus que subsunt vel subesse possunt diuine virtuti si comprehenderet eam. Confirmatur. q̃ omnes creature in essendo non adequant dei infinitatem. quare nec si ponantur omnes cognosci adequarent eius cognoscibilitatẽ. ¶ Et iterum comprehensio nõ attenditur penes hoc q̃ omnia que sunt vel relucent in diuina essentia cognoscantur cum quilibet beatus videat existentiam & distinctionem triũ personarum. & qd̃ quid est reale in deo cum simul sint. & per consequens comprehenderet. sed potius attenditur penes claritatem & gradum visionis. quia non in tanta claritate & tantum videt quantum visibilis est. non sequitur ergo q̃ videns deum & omnes eius effectus comprehẽderet. quia non infinite deum videret. Ad motiuum autem opinionis dicendum q̃ assumit quod non est verum. l. q̃ videns essentiam per eam videat creaturas sub ea ratione qua est causa efficiens & que continentur in eius virtute. non videt autem sic. sed potiꝰ tãq̃ exemplar & idea. sub quocũq̃ autem gradu videatur oium est ex parte. & iterum in argumento cõmittitur fallacia consequentis. verum est enim q̃ cognoscẽs causam perfectius potest cognoscere plures effectus & cognoscens perfectius principiũ potest cognoscere plures conclusiones. sed non sequitur econuerso q̃ cognoscens plures conclusiones perfectius cognoscat principium aut cognoscens plures effectꝰ cognoscat perfectius causam. cuius ratio est. q̃ principium in quolibet gradu cognitum est causa omniũ conclusionũ ꝓportionabiliter. tuz quia vt perfectius cognitum est causa cognitionis perfectioris & imperfectius cognitum est causa imperfectorum. quãto ergo quis perfectius videt diuinam essentiam perfectius videt creaturas dum sibi reuelantur sed non sequitur econuerso. quia visa essentia in eodem gradu possunt plura reuelari & cognosci & per consequens oẽs. ¶ Contra secundam conclusionem arguit Anrcolus probando q̃ si creature videtur ĩ diuina essentia seu in verbo eadem visione & eodem actu quo videtur verbum ineuitabile est quãdo videns diuinã essentiam videat omnem creaturã. nec poterit alternatim nũc videre vnam creaturam & nunc aliam. sed qua ratione videt vnam videt & aliam. & per consequẽs oẽs hoc probo inquit dupliciter. primo sic. omnis diuersitas que est circa obiecta in esse cognito & in esse intentionali reduci habet necessario ad diuersitatem in actu cognitiuo scõm suum esse reale. hoc patet. quia esse intentionale nihil est in se sed totum suum esse est ex actu cognitiuo. Et rõ est. q̃ tũmodo ens rõnis. ergo impossibile est q̃ fiat de nouo esse intentionale nisi per actum realem cognitiuum vel q̃ fiat variatio ĩ isto nisi fiat in illo alio qñ est per se ens in se. & per consequens esset ens reale & non rationis tñ. ¶ Et cõfirmatur. q̃ nulla actione potest attingi imediate & directe. sed attingitur actiõe pæattingente actum cognoscendi. ad cuius positõnem vel variationem ponitur & variatur esse cognitum. aut hoc vel illud cognitum ex tali vel tali cognitione. a quo enim res habet vt sit ab eo. habet vt tale vel tale sit sed ad variationem actus visionis diuine essentie. nõ habet reduci illa varietas vel diuersitas qua nunc videtur sola essentia vel creatura. nũc autem cum aliqua creatura sed nec illa qua videtur nũc ista creatura nũc alia. hz nec illa qua nunc videntur pauciores nũc plures. ergo necessarium est si illa visione qua videtur diuina essentia videtur creatura q̃ omnes creature videantur. q̃ autem ad variationem beatifice visionis qua videtur diuina essentia non possit reduci illa diuersitas. patet q̃ vel reduceretur ad diuersitatem specificam vel numeralem in eodem gradu vel ad intentionem actꝰ & remissionem actus. non potest autem reduci ad diuersitatẽ specificam quasi actus quo videt diuina essentia nũc cum vna creatura nunc cum alia. nunc cum pluribus nunc cum paucioribus nũc cũ creatura nũc sine creatura sit alterius speciei. q̃ cum quilibet sit beatificus sequeretur q̃ essent plures actus beatifici differentes specie. & q̃ in qualibet reuelatione variaretur beatus scõm speciem. & sua beatitudo & esset beatus sicut camerleonta q̃ est inconueniens. nec potest reduci ad solam diuersitatem numeralem manente identitate specifica. quia ex quo essent eiusdem rationis & eiusdem gradus haberent idem obiectum & in eodez gradu ac eodẽ modo. & ita non plures nec pauciores creature attingerentur per vnuz actum q̃z per alium. nec potest reduci ad intentionem & remissionem. tum q̃ in quocũq̃ gradu videtur diuina essentia sufficienter repræsentat omnem creaturam cum sit exemplar indiuisibile q̃ totum attingitur in quocũq̃ gradu claro vel minus claro cognoscatur. tum quia non posset deus aliquid reuelare sino de nouo qn̄ intenderet essentialem beatitudinem eius. nec posset sibi mãifestare tot creaturas quot videt. p. in verbo qn̄ poneret eum in gradu beatifico. p. q̃ est inconueniens. ergo ad nullã diuersitatem actus visionis reduci potest q̃ nunc plures nunc pauciores creature cognoscantur. ¶ 2° probat eandem conditionalem sic. Impossibile est actuz cognituuz ad obiecta secũdaria aliter se habere. nisi aliter se habeat ad obiectum primum q̃ est exẽplar. & ratio cognoscendi. & hoc patet q̃ nulla varietas est in effectu qn̄ habeat reduci ad causam maxime in cãlitate formali & exẽplari sed actus visionis quo videt diuina essentia. & cum hoc creatura non se habet aliter ad obiectum primum qõ est exemplar. & ideo ratio cognoscendi creaturas si debent videri nunc plures nunc pauciores. constat enim q̃ non potest se aliẽ habere ad diuinam essentiam nisi q̃ nũc intẽtiꝰ nunc remissius feraĩ ĩ eam vel q̃ nũc vnuz. nũc aliud videt de ea. & primũ non potest dari quia oporteret actum

Ayuntamiento de Madrid

intendi ⁊ remitti ex manifestatione, nunc pluriũ nũc
pauciorum creaturarum. nec pôt dari secundum. cũ
in diuina essentia non sit aliud ⁊ aliud ipsa existẽte in
fine simplicitatis. ergo nulla diuersitas est in actu re
spectu diuine essentie que ẽ exẽplar ⁊ ratio cognosce
di. ergo nec circa creaturas poterit esse diuersitas vt
cognoscãtur nunc plures nunc pauciores ⁊ per conse
quens cognoscerẽtur omnes. hec ille. Et finaliter cõ
cludit q̃ sicut diuinus intellectus non attingit creatu
ras tanq̃ obiecta secũdaria. sed illud ad qõ terminat
est vnum ⁊ simpler. s. sua essentia qua attincta vnitate
⁊ equipollenter omnia creatura est cognnita sic ẽ de
intellectu creato btõ quia videndo diuinam essentiã
videt omnia. nõ quidẽ terminatiue ⁊ formaliter sed
eminenter ⁊ contentiue quia videt diuinam essentiam
que est omnia eminẽter ⁊ subsistẽter ⁊ contẽtiue. Et i
hoc secundus articulus terminatur.

Quantum ad tertium articulũ re
sp ondendũ
est obiectionibus suprãdictis Et quidem ad obiecta
Bodo. respondet Ber. de San. in pugnans determia
tionẽ diuiniẽtẽ eius quoq̃. vnde ad obiecta cõtra pri
mam conclusionem quã Bod. ipugnat sic dicit Ber.
conclusio quã tenet non est veraſcilicet q̃ omnes bea
ti videant omnia que relucent in diuina essentia: nec
distinguatur beatitudo eorum nisi in limpidius ⁊ mi
nus lipide vidẽdo. ¶ Ad primã ergo positiõẽ quã re
probat. vtrum. s. deus de potentia sua absoluta possꝫ
facere q̃ essentia sua videtur absq̃ hoc q̃ videretur
sub ratione idee. Dicendum q̃ male reprobat eaꝫ q̃
non ẽ itentio ponentium illam positionẽ sit dicere. s.
q̃ deus videri posset quin videat illud qõ est fũdamẽ
tum idearum. s. essentia diuina que propter sue perfe
ctionis plenitudinem includit in se omnem perfectio
nem realiter que iperfectionem nõ includit. hoc autẽ
non est idea quia idea est ratio intellecta qua itellect⁹
diuinus intelligit essentiam suam imitabilẽ a creatu
ra ita q̃ idea est propria ratio intellecta. ¶ Ad cuius
euidentiam. Sciẽdũ q̃ res quasi tripler esse habẽt in
deo primo sunt in diuina essentia per modum vnitaꝫ
⁊ realem. s. scõm q̃ omnis perfectio realis que ẽ i cre
aturis est etiam realiter in deo quantuꝫ ad hoc q̃ pfe
ctionem absolutam includit: vnde ipse est realiter sa
piens ⁊ sic de aliis perfectionibus ⁊ scõꝫ hoc intelligi
tur verbum Ansel. in monal. qui dicit q̃ creatura in
diuina essentia est causatrix cẽntia vnde hoc cẽ realeꝫ
non est ipsius creature sed essentie diuine. dicitur trã
creatura in ea esse quia ex plenitudine pfectionis diui
ne essentie derivatur perfectio creatura non autẽ pos
set derinari nisi fuisset in ea. hic ergo vn⁹ modus quo
creature sunt in diuina essentia. Scõs modus ẽ quo
sunt in potentia diuina que est inferior primo. multa
enim sunt in essentia diuina que non sunt in potentia
diuina sicut sunt perfectiones sue que vt sunt in essen
tia non subsunt potentie. non enim deus potest pdu
cere infinitam bonitatem in re differente a se ⁊ sic de
aliis. ea ergo sunt in potentia diuina que subsunt diui
ne potentie creature autem subsunt potentie diuine.
⁊ ideo necesse est ponere q̃ omnes creature sũt in po
tentia sua. Et differt iste modus a primo quia secũdũ
primum modum erant perfectiones realiter in deo
scõm q̃ dicimus q̃ essentia diuina includit realiẽ om
nem modum essẽdi modo diuino ⁊ simplicissimo pro
pter suam infinitatem. in potentia autem diuina dicũ
tur esse creature non realiter sed virtualiter sicut effe
ctus ẽ i causa. vnde calor scõm rem non est i sole sꝫ vir
tualiter tantuꝫ. Sapientia ergo ⁊ similes perfectões
sunt realiter in diuina essentia sed creature sunt in di
uina essentia in potentia virtualiter vnde domus vel
lapis sunt in potentia dei virtualiter tantum. Tertõ
modo sunt in intellectu diuino secundum q̃ deus ab
eterno cognouit res se producturuꝫ ⁊ alias etiam q̃s
non producit sed posset producere ⁊ hoc mõ sunt res
i itellectu diuino sicut rationes cognite que sunt idem
q̃ idee. vnde scõm q̃ deus cognoscit essentiam suã di
stincte imitabilem scõm diuersos gradus in creaturis
sunt scõm hoc idee in deo. i. intellectu diuino ⁊ iste mo
dus essendi differt a primo ⁊ secundo quia primus
est realis secundus est virtualis sed iste tertius ẽ intel
ligibilis. vnde equus est in intellectu diuino vt ratio
quedam scõm quã deus intelligit equum imitari diui
nam essentiam quantum ad perfectionem realẽ que
est in diuina essentia quia ipsa propter plenitudinem
realis perfectionis realiter imitatur ab omni creatu
ra. hoc autem requirit q̃ perfectio scõꝫ quã creatura
imitatur deum sit realiter in deo: modo tamen omni
no vnito. intelligit ergo dicta positio quã reprobat q̃
deus posset facere q̃ intellectus creatus videꝫ deuꝫ
absq̃ hoc q̃ videꝫ res scõm rationes distinctas qui
bus intellectus diuinus intelligit creaturas imitari di
uinam essentiam: vnde talis intellectus itelligeret di
uinam essentiam ⁊ ea scõm que creature imitantur eã
sed non secũdum q̃ imitãtur vel imitari possunt sicut
possum cognoscere hunc hominem ⁊ naturam huma
nã scõm quã est pater vel esse potest non tamẽ cogno
sco eum esse patrem licet sit pater vnius vel pluriuꝫ
filiorum ita deus posset facere q̃ aliquis intellect⁹ co
gnoscat eẽntiam suam que imitabilis ẽ a creaturis nõ
trã scõm q̃ distincte imitabilis sed nisi cognoscatur es
sentia scõm q̃ distincte imitabilis a creaturis nõ pñt in
ea cognosci creature distincte. ergo deus pôt facere
q̃ essentia sua videatur absq̃ hoc q̃ videatur aliqua
creatura distincte in ea ⁊ sic qõ non videatur etiã sub
ratione idee. Preterea certũ est q̃ videre possũ istud
principium omne totum est maius sua parte ⁊ tamen
possum ipsum considerare ⁊ ipsa consideratio ẽ visio
absq̃ hoc q̃ videam determinate aliquam conclusio
nem in eo sicut quilibet experiẽ in se sicut est etiam in
metaphisicis sciẽtiis considerare primuꝫ principium
de quolibet esse vel non esse ⁊ tamen non descendẽdo
vel ampliando ad aliquam conclusionem determina
tam ⁊ tamen istis principiis sũt virtualiter veritates
multorum principiorum quia tamen non distincte et
scõm actum continentur in eis. ideo possunt clare in
tueri absq̃ conclusionibus determinatis. sed essentia
diuina continet in se res non per modum distinctum
⁊ secundum actum distinctum. vnde nec sapientia est
in ea distincta a bonitate nec per consequens perfecti
onis creaturarum que in creaturis sunt distincte. er
go potest videri diuina essentia clare absq̃ hoc q̃ vi
deantur creature in ea. Et ad rationem suam dicẽdũ
q̃ ly cẽntia dina sit idẽ realiẽ qõ idea. trã idea dicit rẽ ez
distinctam ⁊ determinatam scõꝫ quã essentia diuina
est imitabilis. ita q̃ illud qõ essẽtia importat vnite ⁊
in distincte idea importat distincte: vnde idea equi⁹
est diuina essentia inquantum ipsa est distincte imita
bilis ab equo. ⁊ ideo q̃ idea addit supra essentiã ra
tionem distinctõnis ⁊ determinationis. ideo essentia

Ayuntamiento de Madrid

diuina vt idea disticte repsitat ea que repsitat sed nõ vt eẽntia. ꝗ idistincte. ⁊ ideo cognoscendo eẽntiam ñ oportet q̃ distincte aliqua creatura cognoscaẽ. sed cognoscendo vt idea determinate oportet bene q̃ cognoscatur creatura determinate per ideam determinatam. Unde patet q̃ ratio non concludit. quia licet essentia ⁊ idea sint idem: aliqd tñ includitur in ratõne idee qõ non includitur in ratione essentie. Nec Ber. contra Godo. quo ad impugnationem prime opinionis qne ẽ Henrici 7° quolibet. q. 4. Sed in prædictis continentur quedam dubia: vel falsa nisi bene intelligantur. Cum enĩ dicit q̃ diuina essentia vt eẽntia est non repræsentat creaturas distincte sed essentia vt est idea ⁊c. Si intelligat q̃ diuina essentia ad distincte repræsentandum creaturas indiget aliqbus respectib⁹ fabricatis per intellectum quasi sine illis ipa nõ esset sufficiẽs repræsentatiuuꝫ creaturarũ distinctarum et distinctionis earuꝫ. falsum est. quia talia entia ratõis nullam addunt perfectionem super diuinam essẽtiaꝫ nec super eius repræsentatiõem. nec sũt intellectui diuino ratio cognoscendi creaturas sm earuꝫ proprias ⁊ distinctas rationes cum nihil ponant in re. Si autẽ intelligit q̃ diuina essentia vt essentia ẽ ⁊ considerata sine talibus respectibus non habet ratõnem distinctoruꝫ exẽplariuꝫ: vl rõnũ vel idearum sic qõ tales respectus causant aliqualem distinctõem in diuina eẽntia vt ẽ repræsentatiua creaturarum: sic qõ q̃ vnuꝫ respectum dicitur distincta ratio lapidis ⁊ per alium distincta rõ equi. non q̃ respectus det ei q̃ sit ratio propria equi. sed q̃ sit distincta distinctione se tenente soluꝫ ex parte repræsentantis nõ ex pte repræsẽtati concedit qõ dicit. ¶ Item cum dicit q̃ in diuina essentia non possunt cognosci creature distincte nisi cognoscatur eẽntia distincte scõꝫ q̃ ẽ distincte imitabilis a creaturis. pari mõ distinguendum est quia si li scõꝫ quod importet rationem vel causam cognoscendi distictionem creaturaruꝫ vel creaturas scõꝫ proprias ⁊ distinctas ratiões. falsum est. Si vero li scõm qõ iporta tolam cõcomitantiã ad distinctam ⁊ propꝫ cognitiõeꝫ creaturarum in diuina essentia tam respectu intellectus diuini quam creati. sed nullo modo sunt priores: nec aliquid conferunt ad propriam ⁊ distinctaꝫ cognitionem creaturarum: licet conferant ad distinctioneꝫ exẽplaris vel idearum quia per ipsos plurificãt idee vel rationes creaturarum sic q̃ dicimus diñã eẽntiaꝫ eẽ multiplex exẽplar vl qõ ẽ mltiplex idea ⁊ mltiplex rõ ñ autem q̃ sint multorum ⁊ distinctoruꝫ exemplar idea vel ratio. De hoc. s. T ho. primo contra gẽs. ca. .55. sic dicit. sic ergo patet q̃ essentia diuina inquantũ est absolute perfecta potest accipi vt propria ratõ singulorum. vnde per eam deus propriam cognitiõeꝫ õ omnibus habere potest. quia vero propa ratio vnius distinguitur a propria ratione alterius. distinctio aũt ẽ pluralitatis principiuꝫ. o3 in intellectu diuino distinctionem quãdaꝫ ⁊ pluralitatẽ rõnum intellectarum considerare scõꝫ quã illud qõ ẽ in intellectu diuino est propria ratio diuersorum. vnde cum hoc sit secundũ q̃ deus intelligit propũm respectũ affiliationis quam habet vnaqueqũ creatura ad ipm relingtur q̃ ratiões rerum in intellectu diuino non sunt plures vl distincte nisi scõm qõ deus cognoscit res plurib⁹ ⁊ diuersis modis esse affilabiles sibi. hec ille. Ex quibus patet. q̃ secundũ eum ꝑus scõm naturam vel rationẽ deus intelligit distinctionem creaturarum q̃ distinctionem rerum idealium. ⁊ consequenter distinctio idearũ consequitur propriam ⁊ distinctam cognitionem dei de rebus immo actum reflexum quo deus intelligit se intelligere creaturas distinctas proprias cognitiõe ⁊ diuersimode assimilabiles sibi vel imitabiles. Rursus cum dicit q̃ creature non habent esse reale i deo indiget sano intellectu. Unde sanctus Thomas. õ veritate. q. 4. articulo. 2° vbi querit. Utrum res veri⁹ sint in verbo vel in seipsis sic dicit. Cũ queritur vtrũ res verius sint in se ipsis q̃ in verbo. distinguendum est. quia li verius potest designare vel veritatem rei vel veritatem predicationis: si designet veritateꝫ rei sic procul dubio. maioꝫ ẽ veritas rerum in verbo q̃ in seipsiꝫ. si autem designetur veritas predicatõnis sic est eõuerso. verius enim predicatur homo de re scõm q̃ est in propria natura q̃ de ea scõm q̃ est i verbo nec hoc est propter defectum verbi sed propẽ sup eminentiam illius. hec ille. ¶ Item pria parte. q. 18. articulo. 4. sic dicit. Viuere dei est eius intelligere. in deo autem idem est itellectus ⁊ qõ intelligitur ⁊ ipm intelligere eius. vnde quicqd ẽ in deo vt intellectus ẽ ipsum viuere seu vita eius. vnde cum omnia que sũt facta a deo sint in ipso vt intellecta sequitur q̃ omnia in ipso sunt vita diuina. hec ille. Item ibidem in solũtõne p̃mi sic dicit. Creature dicũtur eẽ in deo dupliciter. vnomodo inquantum continentur ⁊ conseruãtur virtute diuina sicut ea dicimus esse in nobis que sunt in nostra potestate: ⁊ sic creature dicũtur eẽ in deo ẽt put sunt in propriis naturis ⁊ hoc mõ intelligendum ẽ verbũ apostoli. o ¶ In ipso viuimus mouemur et sum⁹. quia ⁊ nr̃z esse ⁊ nostrũ viuer ⁊ nostrum moueri causatur a deo. Alio modo dicũtur res eẽ in deo sic ĩ cognoscẽre: ⁊ sic sũt in deo per propriias ratiões que non sunt aliud in deo ab essentia diuina. vnde res que sic sunt in deo sunt essentia diuina. ⁊ quia diña eẽntia ẽ vita non auteꝫ motus. inde ẽ q̃ res hoc mõ loquendo in deo non sunt motus sed vita. hec ille. ¶ Item ibidem responsione ad tertium sic dicit. Si de rõe rerũ mãlium non eẽt materia sed tantum forma. omnibus modis verior modo eẽnt res materiales in mente diuina per suas ideas q̃ in seipsis. propẽ qõ ⁊ Plato posuit q̃ homo separatus erat verus homo. sed hõ materialis erat homo per participatõnẽ. sed quia de rõe rerum naturalium ẽ mã. Dicendum q̃ res naturales verius esse habẽt in mente diuina simplicit q̃ in seipsis. quia in mente diuina habent esse ĩcreatuꝫ sed in se ipsis habent esse creatum. sed esse hoc vt pote homo vel equus: verius habent in propa natura q̃ in mẽte diuina. quia ad veritatem hominis pertinet eẽ materiale qõ non habet in mente diuia sicut dom⁹ que est in mã verior dom⁹ ẽ q̃ illa que ẽ in mẽte diña. q̃ hec ẽ domus in actu illa autem est domus in potentia vel virtute. hec ille: Finaliter ergo dicendũ videt q̃ Godofredus sufficienter improbat opinionem quãtum ad rõnem positionis. s. de ideis. nec Ber. sufficienter rñdet ad obiecta Godofredi: q̃ taꝫ ipse q̃ Henricus false imaginant q̃ respectus ideales sint diñe eẽntiã vel rõ repræsentandi creaturas scõm propriias ⁊ distinctas earum rões in proprio genẽ. Et similiter q̃ intellectus increatus aut creatus non possit distincte cognoscere creaturas nisi prius natura inspiciendo tales respectus imitabilitatis vel exẽplaritatis aut idealitatis. Et de hoc multa dicta sunt in primo Sẽti. Dicendũ ergo q̃ oclusio Dẽrici va ẽ lz ipe male, phet

Ayuntamiento de Madrid

eā. Dina āt ēntia pōt videri ab intellectu creato sine hō
q ꝓpītet sibi aliq̄ creatūrā cōrō ē. q: pōt sibi vniri ita
remisse ⁊ cuz tā modico lumine glie q: non vniē sibi
vt ratio alicuius creature: quāto enim magis vnitur
et p̄. maius lumen glorie tanto vniē sibi vt rō plurium
licet enim ipsa sit ex se ⁊ non per aliqd additum ratio
omnium creaturarū. tamen non oz q: cuicūq; intelle
ctui vnitur vniat vt rō oium nisi cui vnitur scōz totū
posse suū. s. intellectui diuino. Aliꝯ autez intellectib⁹
vniē vt ratio pluriuz vel paucorum scōz q: sūt magis
vel minus ad hoc disposito per lumē glorie. Et q: hec
solutio sit scōm mētē sancti Tho. p3. nam ipe. 4. sen.
disti. 49. q. 2ª articulo. 5. arguit sic in. vndecimo loco
Sic. sensus ita ⁊ intellectus cognoscit illud cuius sili
tudie iformat. sed diuina ēntia expssius indicat qua
libet rē quā aliqua similitudo alia rei. ergo cuz in illa brā
visione essentia diuina fiat forma intellectus nostri vi
detur q: sācti videntes deum videant omnia in illo.
ecce argumētuz sequitur responsio. Dicēdum q: ēntis
ēntia diuina sit rō oiuz cognoscibilium nō tamē con
iūgitur cuilibet itellectui scōz q: est rō oiuz. ideo non
sequtur. hec ille. ¶ Itē ibidem i solutōe quarti sic dicit
Quamuis itellectui videtis deū iūgat ipsa dina esse
tia que ē oium rō non tamen cōiūgitur ei p2out ē oiuz
rō sed scōm q: ē rō aliquorum ⁊ tanto pluriūm quāto
quisq; plenius dinam ēntiaz intuetur. hec ille. ¶ Itē
de ꝓpitate. q. 8. articulo. 4. in solutione scōi respōdens
ad argumētū statim reciratuz sic dicit. Rō illa proce
dit qñ visus iūgitur similitudini scōm totū posse similitu
dinis. tūc. n. necesse est vt visus cognoscat oē illud ad
qō similitudo visus se extendit sic autē itellectus creatus
non coniungitur diuine essentie. ⁊ ideo ratio non seqt̄
hec ille. ¶ Ad obiecta eiusdem Bodo. contra sancti
Tho. respondet. Ber. d. aliā opinionem solemem ⁊
cōem reprobat que vera ē. quia ex quo vt ostensum
ē deus potest facere q: ēntia sua videatur ab q: hoc
q: videatur aliqua creatura in ea pōt facē ⁊ faciet q:
eorum que vident ēntiaz suam quedam videāt plu
ra in ea ⁊ quedam paucioza: nullus autem videt oia
que relucent in ea nisi solus deus. stāduz est ergo i me
dio quodā. s. iter hoc qō ē nulla videt in diuina ēntia
quod deus posset facē ⁊ iter hoc qō ē videre omnia
quod deus non posset facere. Dico inquam omnia q:
deus posset facere ita q: videntes deuz vident aliqua
essentia dina ⁊ scōm q: pfectiō⁹ vident euz scōm hō plu
ra vident in eo. de hoc enim sunt illūinatōes q: angeli
superiores vident in diuina essentia qō non vident ife
riores angeli. Preēea in videndo ēntiā diuinaz nulla
creatura videtur distincte inquātum ēntia ē ut oñsū
ē ergo si aliqua creatura videtur in deo hoc esset iquā
tum substātie diuine potentie vel inquātum ē in intel
lectu diuino: hoc enim triplici modo sunt creature in
deo vt ostensum ē. modus autem ēndi in ēntia ē ex
clusus. ¶ Itez nec possunt videri omnia inquātū sub
sunt diuine potentie vel sunt in potentia nisi potentia
ipsa pfecte cognoscatur. tunc aūt perfecte aliqua po
tentia cognoscitur quādo cognoscūtur omnia ad que
se extendit. ergo sic cognoscantur omnia ad que dina
potentia se extendit perfecte cognoscitur potētia di
uina ⁊ sic cōprehenditur qō ē impossibile. Sed forte
dices q: non obstat ad cōprehēsionem potentie sed
obstat ad tam claram comprehensionez. ita q: si itel
lectus creatus cognoscit oia que subsūt diuine poten
tie comprehendit totam potentiā. sed nō ita clare sic
deus. hoc autem ē iconueniens q: res creata totam di
uinam potētiaz cōprehēdat. ¶ Sed videt q: si. quia
sicut nos ponimus q: bti totam ēntiam videntita di
cam q: totam diuinaz potētiā videt. Dicēdum q: ve
rum ē q: totam diuinam potentiam videnti quātū ad
id quod ē ⁊ videt eam infinitā. sed illa infinita ad q̄ ē
non videnti. ⁊ per consequens nō comprehendūt eā.
sicut etiam nec dicimus q: beati comprehendant di
uinam essentiam licet minus clare q̄z deus. Usi hoc
qō iste dicit nō facit ofiaz in comprehensione diuine
essentie nisi quantum ad modum qui ē magis vel mi
nus clare. non autem quātum ad ipsum comphensū.
Preēea talis comprehēsio ponitur i deo respectu sui
quia deus dicitur comprehendere se non qō fines sū
os in se includat quia fines nō bēt sed q: nihil ē dei qō
deus nō cognoscat. ergo ille comprehendēt potētiaz
diuinam qui cognoscit omnia ad que se extendit po
tentia ita q: nihil sit de potentia qō nō cognoscat etiā
vsqz ad vltimum. qō non ē ponenduz in intellectu cre
ato vel finito. ¶ 3º excludit modus tertiº cognoscēdi
vel essendi. s. q: beati non possunt videre omnia q̄ sūt
in intellectu diuino in quo distincte sunt omnia scōm
esse cognituz ⁊ sic infinita saltē successiue quia cogno
scit omnes cogitationes brōum quantuncunqz sint
volubiles que ynquaz erunt qō nō posset facere simul
⁊ distincte itellectꝰ creatus finitus. ergo nulla via itel
lectus creatus potest cognoscere i deo omnia que de
us cognoscit simpliciter. Preēea illō cui datur limita
tio ad certum terminum ⁊ determinatuz ē limituz. sed
si intellectus diuinus posset cognoscere tot ⁊ non plu
ra. puta aliqua finita daretur ei certus terminus q: si
posset cognoscere nisi tot. ergo si intellectus diuinus
non cognosceret nisi tot quot intellectus creatus iam
esset itellectus limitatus qō falsuz ē. immo haberet li
mitatōem intellectus creati quia itellectus creatꝰ po
mit fm istum se extendere ad tot sicut intellectus diui
nus. Si autem dicas qō itellectus creatus se extendit
ad infinita sicut diuinus. hoc nō pōt dici quia per hoc
reprobatur vnū prꝰ suppositū. s. q: itellectus creatꝰ
cognoscerz oia ad que se extendit dina potentia. q: cō
prehenderet eam quia nullus itellectus potest videre
oēs ⁊ conclusiōes que sequuntur ex aliquo principio q̄
litercunqz sequantur ab eo nisi cōprehendat ipm. qa
tunc si cognoscit omnes conclusiones possibiles sequi
ex eo comprehendit ipsum. si ergo aliquis intellectus
cognosceret omnia ad que diuina potēa se extendit
planū ē q: comprehenderet eaz non solum extensiue
imo etiam intensiue. patet ergo q: si diuinus itellectꝰ
non cognosceret nisi tot quot intellectus creatus bea
tus q: esset limitatus. Si dicas q: non quia cognoscit
ea que potuit producere vel non producere ⁊ ideo est
infinitus. hoc nō valet. quia silr quilibet intellectꝰ cre
atus brūs cognoscit multa que posset facere ⁊ tamen
non dicitur ifinitus ⁊ si ista infinita sint scōm successio
nem. sic ergo patet conclusio principalis q: viden
tes deum non vident omnia que deus videt. q: ergo
p2io dicit q: omnes quidditates rerū videt visa dina
ēntia. Dicēdū q: non licet. ergo forte videātur i deo
omnes quidditates rerum ptinētium ad ordinem ⁊ p
fectionem vniuersi non tamen oēs quas deus posset
facere quia ille sunt infinite si ponatur sicut oportet
ponere q: deus modis infinitis sit imitabilis. ¶ Ad
pmꝰ ergo p q: hoc ꝓbat dicēdū q: ēntia dia vt ēntia
nō repūtat distincte creaturas. sz vnite. sz itellectꝰ diu

Ayuntamiento de Madrid

intelligit omnes illos modos distincte quibus essentia
divina ē imitabilis. ⁊ qz pōt intelligi entia divina absqz
bo q intelligatur qcqd divus intellect⁹ intelligat q non so
lū intelligit divinam essentiaz scōz mōs ⁊ ēt disposes re
rum. iō per entiam divinā vt entia ē nihil cognosci
pōt de creaturis quia equaliter repzesentat omnia. s.
vnite sed nulla distincte ⁊ determinate scōz tho. de vita
te nisi p intellectū divū determiate appbendētem ent
tiā i cōpositōe ad determinatam creaturā. ¶ Ad pzo
batiōez dicēdū q entia divina ē naturalr similitudo. oiuz
qz in ea oia bnt sontalē similitudinē. nō trā distinctā. vñ p
fectō quā imitat asinus i deo ñ ē distincta a pfectōe quā
imitat angelus imo vna ⁊ eadē ē ⁊ idiuisibilē cū vtraqz
sit idem qd divina entia. trā intellectus divus cōpbendit
diuersas rōes imitabilitatis ⁊ distictas qz ñ fz idē ex
parte imitātium imitāt divā entiā. vñ entia ē similitu
do oia in se cōtinēs pp plenitudinē pfectōis fz nō disti
cte nisi modo pdicto. i. scōm q hz rōez idee. Qō aūt di
cit de repzesentatōe entie ⁊ idee dicēdum q diuersa
sūt genera repzesentationū qz entia repūtat sicut sū
dantū i q sūt sūdantalr pfectōes oium generū scōm
ometatorē. 5. metaphice. fz idee repūtār res distincte
⁊ secūdum suas rōes finitas. Et iō dicēdū q vna idea
repūtat vnū ⁊ alia aliud. vñ repūtatio entie divine nō
depēdet a repsentatōe ideaz sed magis ecōuerso cū
sic repūtat entia divina res q nō pñt p eā distincte co
gnosci nisi ab intellectu q cognoscit cū apprehensiōe:
q cognoscit quō distincte imitabilis ē a reb⁹. ¶ Ad aliā
obiectōem dicēdū q fz entia divina nō possit videri si
ne generalibus pfectōib⁹ puta sine rōne entis boni et
sapientis: trā pōt videri sine spēalib⁹ puta sine pfectōe
quā lapis pticipat ab ea. ¶ Ad aliā obiectōem que di
cit q entia se hz equalr ad repūtandū oia. vez ē sed
nulla distincte nisi ab intellectu q rōes vnitas in ea scit
distinguēr p diuersos respect⁹ ⁊ pfectōes ad creaturas
vñ nō plus respicit entia pfectōnem bnā vniuersi q̄z
alteri⁹. iō cū neutrū distincte ⁊ determinate repūtet
vbi mō vnito ⁊ simplicissimo nō ē necesse q q cogno
scit entiā cognoscat oia q repūtār nisi prehēdat eā.
hec Her. i qbus fz multa vā dicat trā sepissime repli
cat illud falsū stupius ipobatū. s. q divina entia ex se si
ne respectibus cointellectis nō repūtat aliquā creatu
ram distincte fz b⁹ hēt inquātū intelligit a divo intellectu
sub diuersis respectibus ad creaturas. hoc. n. falsuz ē
trā qz deus nō idiget aliqua creatura ad distincte ⁊ pfe
cte intelligēdū creaturas sub ,ppiis rōnibus. g⁹ multo
min⁹ indiget ad hoc respectib⁹ rōnis qui non sūt aliud
i natura rez fz pure ētia rōnis. trā qz tales respect⁹ ose
quunt intellectionez creaturaz sub ,ppiis rōnibus. ,pius
natura. n. oz intelligere extrema rlonis q̄z ipsaz relatio
nem. nec mhil cōferūt ad distincte cognoscēdū creatu
ras. Et iō dicendū q entia divina ex se nullo addito est
,ppa ⁊ distincta rō cuiuslibet creature. Sed ad intelligē
dum hoc sūt duo notāda. ,primuz ē q aliqua foz⁹ pōt di
ci ,ppa ⁊ distincta rō alicu⁹ intelligibilis duplr. primo
mō qz ē sibi adequata ita q nō ē rō alic⁹ alteri⁹. ⁊ sic i
telligendo divina entia nō ē ,ppa nec distincta rō alic⁹
creature qz nō sic repūtat a sinū qn repūtet angelum.
2⁰ qz repūtat omnia que sūt in re intellecta tam ,ppa
q̄z cōia ⁊ oia i quibus inuenit cuz alius vel dīt ab eis. et
sic divina entia ē ,ppa rō oium ⁊ singularuz creaturaz
⁊ repūtat oēs propre ⁊ distinctissime. ¶ 2⁰ sciendum ē
q licet entia divina sit propa ⁊ distincta rō oium ⁊ singu
laruz creaturaz ⁊ oēs propre ⁊ distincte repūtet ex se
sola sine aliquo supaddito non trā pōt intelligi ut talis
nisi cointellectis diuersis respectibus eius ad creatu
ras: ⁊ quia idea importat propam rōem vt intellectaz
iō de rōne idee ē respectus ⁊ sunt plures idee secūduz
pluralitatē taliū. trā tales respect⁹ ⁊ idee vt sic cōsequū
tur propriam ⁊ distinctam cognitionem creatura
rum imo actum reflexum quo de⁹ intelligit se intelligē
creaturas. De predictis. s. tho. pma pte. q. 14. articlo
6. in solutione tertij argumenti sic dicit. idē non pōt acci
pi vt propa rō diuersoz p modū adequationis. sed di
uina entia ē aliqd excedēs oēs creaturas. vñ pōt acci
pi vt propria rō vniuscuiusqz rm q diuersimode est
pticipabilis vel imitabilis a diuersis creaturis. hec il-
le. Item de vitate. q. 2ª articulo. 4. in solutōe secundi
sic dicit. Deus cognoscit oia vno qd est rō pluriū. f. es
sentia sua q̄ē similitudo rerū oiuz. ⁊ qz entia sua est pro
pria ratio vniuscuiusqz rei ideo de vnoquoqz habet
propriam cognitiōem. Quālr āt vnum possit ē mul
torum rō propa ⁊ cōis sic pōt cōsiderari. Entia enim
divina secūdum hoc ē ratio alicuius q res illa divina
essentiam imitatur. nulla āt res imitatur divinaz entia
ad plenum sic. n. non posset ē nisi vna imitatō ipsi⁹
nec sua entia eēt per modum istum nisi propa ratio
illius sicut vna sola ē imago patris perfecte eum rep
sentans. f. filius. sed quia res creata imperfecte imita
tur divinam essentiam contingit esse diuersas res di
uersimode imittantes in quarum tamen nā ē aliquid
qd non ōducatur a similitudine divine essentie: ideo
illud qd ē propzz vnicuiq habet i divina entia quid
imitetur ⁊ sm hoc divina entia ē similitudo rei quātum
ad propzium ipius entie ⁊ sic est propa ipsius ratō. ⁊
eadem ratione ē propa ratio alterius ⁊ oium aliorum
Est ergo cōis ratio oium i quantuz ipsa ē res vna quā
omnia imitātur. sed est propa ratio huius vel illius
secūdū q res diuersimode eā imitātur ⁊ sic propziam
cognitionē facit divina entia de vnaquaqz re iquātū
est propzia ratio vniuscuiusqz hec ille. ¶ Ex qbus pa
tet q scōz mentē eius divina essentia est propzia ratō
omnium ⁊ omnia propzie ⁊ distincte repzesentat per
suam absolutū ⁊ nō per relpectus ideales quia illi sūt
posteriores tali repzesentatōne ⁊ propria ⁊ distincta
cognitione creaturaruz. De hoc sanctus tho. prima p
te. q. 15. articulo 2ª i solutione secūdi. sic dicit. De⁹ vno
intelligit multa. ⁊ non solum intelligit multas res per
suam essentiam sed etiam intelligit se intelligere mul
ta per essentiam suam sed hoc ē intelligere plures rō
nes rerum vel plures ideas esse in intellectu eius vt i
tellectas. hec ille. ¶ Itē ibidem in solutiōe tertij sic di
cit. Duiusmōi respect⁹ qbus multiplicātur idee ñ cau
santur a rebus sed a divino intellectu comparante es
sentiam suam ad res. hec ille. Dico ergo aliter ad pri
mum argumentum Godofredi. f. q divina entia quan
tum est ex se ēntialiter ⁊ naturaliter ⁊ necessario re
presentat omnes creaturas sed solus intellectus din⁹
est capax talis repzesentatiōis ⁊ ille solus vnicē sibi: vt
est omniuz rapzesentatiua. vnde sanctus Tho. soluit
hoc argumentum ⁊ similia de veritate. q. 8. articulo.
4. arguit enim sic. tertio loco. Si ālgelus videns deuz
non cognoscit omnia oportet q hoc accidat vel ex de
fectu intellectus angelici vel ex defectu rerum cogno
scibilium vel ex defectu medij sed non ex defectu intel
lectus angelici cum angelus sit speculum purum ⁊ im
maculatuz ⁊ incontaminatuz vt dicit Dionysius: nec
ex defectu intelligibilium quia omnia sunt in divina

Ayuntamiento de Madrid

essentia cognoscitur nec etiaz ex defectu medij quo cognoscunt qz diuia essentia effective oia ꝓpriat. g' angelus videns deũ oia ꝓspiat videt. Ecce arg'm sequitur responsio. Dicẽdũ inquit q' angelus videns deum non videat omnia contingit ex defectu intellectus angelici qui nõ ynitur diuine essentie fm totum eius posse. hec ille. Item. r. loco arguit sic. lux spũalis vehementius se ingerit menti q̃ lux corporalis oculo. sed si lux corporalis eẽt sufficiens rõ omnium colorũ ingerẽs se oculo omnes colores manifestaret. ergo cũ ipse deus qui est spũalis lux z rex omnium perfecta rõ menti angeli videntis eum se ingerat. angelus eo cognito omnia cognosset. Ecce arg'm sequitur responsio. Dicendum inquit q' rõ illa procederet si oculus corporalis lucem corporalem fm totum eius posse in se sciperet q' pz in ꝓposito non esse. hec ille. Et similia dicit pluries in eadem. q. ex quibus pz ad ar'm. ¶ Ad 2'm dr q' creatura dicitur esse in deo non per essentiaz creature sed per similitudinem z rationem creature vnde qz similitudo creature z rõ est creatrix essentia. ió creatura scõm eẽ q' hz in deo dicitur esse creatrix essentia sicut autem ostensum est hz diuina essentia sit rõ omnium creaturarum non tamen ynitur intellectui creato vt rõ omnium. nec scõm totum posse suũ quo. s. potest actuare intellectum z ponere in actu ꝑ sufficienter ad intelligendum omnia. vnde ꝑ ista quaz arguens facit. non valet potissime cũ infert q' omnis creatura equaliter se habet vt videatur per creatõis essentiã scõm q' dicit beatus tho. de veritate. q. 8. ar. 4. in solutione. 12. vbi sic dicit. z si nullo modo ad beatitudinem pertineret creature cognitio. non tamẽ sequitur q' ois cognitio creature equaliter se habeat ad visionem beatitudinis. cognita enim aliqua causa in promptu est vt aliqui effectus cognoscantur in ipsa. aliqui ꝯo magis latent sicut pz q' ex principijs demõstrationis. statim alique conclusiones elicitur. q̃dam ꝯo nõ nisi per multa media z ad hec cognoscenda nõ potest quilibet per se sed oz q' ab alio manuducatur. Silr est de cognitiõe rõnum intelligibilium de effectibus respectu essentie diuine. qz quedam sunt latẽtiores quedam manifestiores. z ió ex visiõe diuine essentie quedam cognoscuntur queda non. hec ille. Ad hoc tũ arg'm rñdet ber. q. eadem in virtute. d. concedit q' omnis creatura scõm q' habet esse i essentia diuina est creatrix essentia. sed essentia diuina nõ repzesentat seorsum z distincte nisi intellectui qui comprehendit eam. hec ille. ¶ Ad 3'm rñdet ber. q' maius est videre essentiam diuinam absolute q' entitatẽ creature in essentia videri sed videre essentiam diuinam z creaturas in ipsa maius est hz etiaz rõ non sequat nisi quando maius hz necessariũ ordinem ad min'm sic qui potest ferre centum potest ferre. xx. qz centũ iclud dit. xx. sed vbi maius nõ hz necessariũ ordinem ad minus nõ necessario est verum. nõ enim qui pót genera re hominem potest generare asinum. maius autem ẽ videre diuinam essentiam que nõ hz necessarium ordinem ad hoc q' ipsa visa videantur creature in ea vt ostensum est. minus autem statuitur videntibus non ex essentia vt essentia est sed ex diuersa virtute inspicientiũ z ex voluntate diuina qua manifestat se cuilibet quantum vult. Ad obiectum autem distinctũ q' hz videre res in essentia non addat perfectionẽ supra essentiam. tamen essentia que pzior est z non seorsum z distincte repzesentat necessario reo potest videri absq̃ hoc q' videatur res mea. vnde si esset medium distincte repzesentans non concluderet. hec ber. z male quo ad hoc qõ dicit q' diuina essentia non est medium repzesentas creaturas distincte modo exposito supra. Dicendum est ergo aliter q̃dlibet videns diuinaz essentiam per idem medium videat deum distincte z creaturam distincte. quia diuia essentia est ꝓpria ratio cuiuslibet creature tamen tale medium aliter se habet ad offendendum deum z offendendum creaturas. z ideo necessario offert deum non autem necessario offert quilibet creaturam cuilibet intellectui eã videnti sed solum intellectui diuino non autem creato. De hoc sanctus tho. de veritate. q. 20. ar. 5. i cognoscendo inquit duo sunt consideranda. s. illud quod cognoscitur z modus cognoscendi in quorum vno cõtingit quandoq; aliquis quare qui in altero differunt sicut cum vnum z idem est q' a diuersis cognoscitur ab vno tamen minus ab altero magis. id autem qõ per se offertur ad cognoscendum pertinet ad id qõ cognoscitur. quod autem in alio cognoscitur pertinet admodum cognoscendi eius in quo cognoscitur sicut si aliquis cognoscat aliquod ꝓncipium z in eo accipiat cognitionem aliquarum cõclusionum cognitio ꝛclusionum dependet ex mõ cognoscendi ꝓncipium. q̃to eni aliquis ꝓncipium ꝓfectius cognoscit tanto plures conclusiones in eo intuẽt sed q̃tũcũq; ꝓncipiũ tenuerit cognoscat semper substãtia ipsius ꝓncipij remanet ei cognita. z ideo eius cognitio nõ determinat aliquẽ modum cognoscendi sicut determinabat cognitio conclusionũ que in eo cognoscebantur z inde est q' eorum quibus offertur vnum z idem ꝓncipiũ omnes ipsam substantiã ꝓncipij cognoscunt nõ autẽ equales numero nec easdẽ conclusiones. Sed in hoc differunt sicut z in modo cognoscẽdi ꝓncipiũ. omnes autẽ qui deũ per essentiã videt dicuntur totã essentiam dei videre. qz nihil ẽ essentie qõ ab aliquo eorum nõ sit visum cum essentia diuina partes non habeat. nõ tũ omnes eam totaliter videt sed ipse solus se totaliter videt. vt. s. modus cognoscẽdi adequetur modo rei cognite q̃ta eni est cognoscibilitas diuine essentie tanta est efficatia diuini intellectus in cognoscendo. nõ aũt pót hoc dici de aliquo intellectu tanto. z ideo nullus intellectus creatus pertingit ad hoc vt ita perfecte videat diuinã essentiã sicut ipsa visibilis est cuius rõne nullus intellectus creatus cã ꝓprehendere potest sed inter intellectus creatos vnus alio perfectius diuinã essentiam videt. z ita pz q' ex quo cognoscere aliquid in ꝓbo dependet ex mõ cognitionis verbi sicut impossibile ẽ q' intellect' creatus pertingat ad perfectũ modũ cognoscẽdi verbũ vt cognoscibile ẽ. ita impossibile est vt aliquis intellectus creatus cognoscat omnia que i verbo cognosci possunt. z hec sunt oia que deus pót facere. vnde impossibile ẽ q' anima rpi sciat oia q̃. n. pót facere sicut ipossibile est q' ꝓprehendat diuinaz virtutem. tũc. n. vnaquęq; res ꝓprehenditur q̃n eius diffinitio scitur diffinitio enim est virtus cõprehendens rem cuiuslibet aũt virtutis diffinitio sumitur ex hys adque vius se extendit. vnde si anima christi sciret oia ad que virtus dei se extendit cõprehenderet virtutem dei quod est omnino impossibile. hec ille. ¶ Item propinquius ad propositum ibidem in solutione primi sic dicit. quicquid deus potest facere est minus quam ipse deus z facilius posset ab anima christi cognosci si de

Ayuntamiento de Madrid

xpi per se offeretur quicquid deus potest facere sicut per se ei presentatur ipse deus. nunc autem ea que de us potest facere uel que fecit nõ offeruntur anie christi in seipsis sed in verbo. ideo ratio non sequitur. Itē in solutione secundi sic dicit. semper id per quod alte rum cognoscitur se habet in ratione magis noti. et iõ quãtus secundũ aliquẗ modum cognoscendi creatu ra fit magis nota quo ad nos q̃ deus. tñ in illo modo cognitionis quo res videntur in verbo ipsum verbũ est magis notum q̃ res vise in verbo. hec ille. Item p fectius ad propositum reducendo propter quid sic di cit contra gen. ca. 55. in fine. potest autem inquit aliqs obiccere contra predicta. quia dei substãtia est aliqd maius q̃ omnia que ipse facere uel intelligere uel velle potest preter seipsum. vnde si intellectus creatus dei substantiam videre potest. multo magis possibile est q̃ omnia cognoscat que deus preter seipsum in telligit vel vult uel facere potest. sed si diligenter cõsideretur nõ est ejusdem rõnis aliquid cognosci in se ipso ⁊ in sua causa. quedam enim sunt in seipsis de facili cognoscibilia que tamen in suis causis non de facili cognoscuntur. verũ est ergo q̃ maius est intellige re diuinam substantiam q̃ quicquid est aliud preter ipsũ qõ in seipso cognosci potest. perfectioris autem cognitionis est cognoscere diuina substantiam et ea omnes eius effectus videre q̃ cognoscere diuina sub stantiam sine hoc q̃ videantur rationes eius effectus in ipsa. et hoc quidem q̃ diuina substantia videatur absq̃ comprehensione ipsius fieri potest. Qi autē om nia que per ipsam intelligi possunt cognoscantur hoc absq̃ comprehensione nõ potest accidere ut ex predi ctis apparet. hec ille. que valent multum ad intellectũ omniũ precedentium ⁊ sequentiũ potissime quomõ illa conditiõalis est. vera si intellectus creatus videt in diuina essentia uel in verbo omnia que deus potest facere ipse perfecte comprehenderet verbum uel di uinam essentiam. ista autem conditionalis est falsa. si intellectus creatus videret i seipsas omnia que deus potest facere ipse perfecte comprehenderet diuinaz essentiam uel verbum licet dictum sit q̃ illo modo vi dendo omnia creabilia uel deo possibilia aliquo mo do comprehenderet diuinam essentiam sed non per fecte. sed de hoc inferius plura dicẗur licz hec sit cla ris ad intelligendum omnia sequentia. Et quib⁹ pa ret ad argumencũ ⁊ ad oia sibi. ¶ Ad quartum pz re sponsio per predicta quia tot videt in verbo quot v̄ bum. eque perfecte ⁊ limpide videt verbũ sicut ver bum videt seipm. De hoc sanctus tho. vbi supra argu it sic. quanto aliquid perfectius cognoscitur rãto plu ra in eo cognoscũt. sed deus perfectius cognoscit se ipsum q̃ anima christi. ergo plura cognoscit in seipso q̃ anima christi cognoscat in verbo. sed deus nihil ali ud cognoscit in se q̃ qõ est uel fuit uel futurum est vel potuit esse uel fuisse uel futurum esse. ergo ania chri sti nõ cognoscit omnia ista. Item ibidem si anima xpi scit quicquid deus potest facere. tunc omne illud qõ deus facere potest ad animam christi terminatur. sz anima christi est finita. cum ergo deus infinita possit facere sequitur q̃ infinitum terminetur ad finitũ qõ est impossibile. ergo ⁊ primum. s. q̃ anima christi pos sit scire quicquid deus potest facere ⁊ scire. ¶ Ad qn tum dr q̃ dissimilitudo quã arguẗ adducit non va let nec infringit probationem sancti tho. De hoc san ct⁹ thomas de veritate. q. 20. articulo. 4. sic dicit. in elligere inquit oportet quid est dictu aliquid in ver bo videre. Sciendum ergo q̃ nihil potest videri i ali quo nisi illo modo quo est in illo. Cõting ⁊ autem ali quia multa esse in vno dupliciter. vno modo diuisiz et pluraliter. sicut plures forme resplendent in speculo vnaqueq̃ diuisim. ⁊ sic plures homines sunt i domo. Alio modo vniformiter ⁊ simplr. sicut plures effect⁹ sunt virtute in causa ut etiam conclusiones in principio ⁊ membra in semine. quicunq̃ ergo aliquid intue tur consequẗs est ut illa videat que in eo sũt multiplr ⁊ diuisim eo q̃ vnũquodq̃ eorum ita offertur sicut ⁊ illud vnum in quo continẗur ⁊ p tanto qui videt spe culum videt formas in speculo resultantes. sed qui vi det aliquid vnum non oportet q̃ videat omnia illa q̃ sunt in eo vniformiter seu vnite nisi quando totã vir tutez illius vnius comprehẗdit sicut q̃ videt aliquod principium nõ oportet q̃ videat omnes conclusiões virtute in eo existentes nisi forte illud comprehẗdat Res autem create sunt in deo non quidem multiplr sed vnite ut dicit dionysius. vnde cum dicitur res eẗ in deo magis assimilatur illi modo quo effectus sunt in cã ⁊ conclusiones in principio q̃ illi modo quo forme sunt in speculo. ⁊ ideo nõ oportet q̃ quicunq̃ vi det verbum videat oia que verbum in seipso videt ut quidam dixerunt afferentes exemplam de formis que videntur in speculo viso. ipsum enim verbum se ipsum comprehendit. vnde omnia que in eo virtuali ter ⁊ vnite sunt cognoscit se videndo. intellectus aũt creati qui verbum nõ comprehendunt nõ oportz q̃ videndo verbum omnia videãt que in verbo sunt. hec ille. Ex quibus pz q̃ cum res create nõ sunt distin cte nec multiplr in deo sed simplr ⁊ vnite. nec ratões rerũ in deo sint distincte sz vnite. ⁊ potius sunt in deo illo modo quo cõclusiones sunt in principio q̃ illo mo do quo plures forme sunt in speculo nõ oportet q̃ vi dens verbum videat omnia que sunt in verbo. Cum autem dicit arguẗs q̃ deus est ratio cognoscendi sil ⁊ distincte omnia in eo relucẗia ⁊c. Dicitur q̃ verum est respectu intellectus diuini comprehendẗis non autem respectu alterius cuius ratio sepe dicta est. ¶ Ad hanc rationẽ sic respondet bernar. de gãnaco di. ad aliud autez qõ dicit de cõi principio ꝛclonũ. dicẗ dũ q̃ simile ẽ q: sicut p̃n̄ non repñat quantũ est ꝑ se seorsũ ⁊ distincte ꝛclones. sic nec diuina eẽntia creatu ras. sz sicut q̃ p̃n̄ cognoscit ꝓprehẗsiue cognoscit oẽs ꝛclones. sic intellect⁹ diuin⁹ q̃ ꝓhendit eẽntiã suam cognoscit distincte oẽs creaturas que pñt imitari di uinã eẽntiã. ⁊ sicut qui p̃n̄ cognoscit inquantuz p̃n̄ paucas ꝛclones in eo videt. ⁊ qui nude cognoscit p̃n cipiũ nõ ꝓpter hoc distincte aliquã ꝛclonẽ cognoscit in ea ut dcm est. ita qui cognoscit nude diuinã eẽntiaz nõ oz q̃ aliqua videat in ea distincte nisi ipsã pfectio nẽ diuinã que vna ⁊ simpler est. qui aũt ꝓhendit eã videt omnia fm que imitabil est. qui aũt nõ cõprehẽ dit nec nude solum videt eam. sz quasi sub rõne ideo rũ videt pla in ea sz p̃ncipal' vtitudo sit in visiõe diui ne eẽntie ut eẽntia diuisa ẽ nõ ut idea. q: nõ ꝓpter cre aturas q̃s q̃ videt in deo beatiorẽ fm augul. hec bn. ⁊ male quo ad aliq̃ p̃mo in hoc q̃ dicit q̃ diuina eẽn⁹ nõ repñat distincte creaturas. si enim intelligeret sic q̃ diuia eẽn⁹ nõ repñat distincte ex pte repñtãtis sz re pñtet distincte ex pte repñtabil' vez dñet sz nõ sic ipe intelligit iõ male. De hoc. s. t. ō veritate questiõe. 20.

Ayuntamiento de Madrid

articulo 5° sic dicit. quidam dixerũt q̃ non solum alia christi. sed etiã quelz aia beata vider in verbo q̃ gd ĩ eo videri potest hoc est non solum ea que sunt vel erũt vel fuerunt sed etiam que deus potest facere qui quidem in hoc decepti sunt q̃ estimabant modum videndi res in verbo similem modo videndi res in speculo mãli in quo imagines secundũ suam multitudinem & diuersitatem resultant. in deo autem rerũ rõnes sunt vnite & simpliciter ut dicit dionysius. Si autez essent in eo per viam multitudinis & diuersitatis tunc omne q̃ in eo cognosci potest eo viso cognoscerẽt. & ita ab omnibus videntib⁹ deum per essentiã omnia viderẽtur cum omnia ista in deo cognosci possint ꝛc. hec ille. Ex quibus patet q̃ diuina essentia non repsentat creaturas distincte distinctiõe se tenente ex parte repsentantis. Q̃ autem repzesentet creaturas distinctiõe ex parte repzesentatozũ se tenente ostendit sanctus tho. de veritate questione 12ª articulo sexto in fine di. quãtis deus sit omnino vniformis tamen in eo rerum cognitio distincte accipi potest p̃out ipse est ratio vniuscuiusq̃. hec ille. Secundũ in quo deficit solutio bernardi est quia ponit q̃ diuina essentia ut talis essentia nude accepta sine respectu ideali non repzesentat distincte creaturã. huius enim falsitas apparet ex istariz allegatis & ex multis superius dictis. quia diuina eẽtia ut talis essentia sine aliquo respectu superaddito ẽ ꝓpria ratio omniũ creabilium licet non sit adequata alicui creato vel creabili. alia que dicit stare possunt.

¶ Ad sextũ respondet bernar. dicens. ad illud q̃ dicẽ de Augus. q̃ essentia est speculuz voluntarium fingit q̃d dupl'r potest intelligi vel quia dicitur speculũ voluntariũ. quia si vult videtur. si nõ vult nõ videtur. vl loquitur de cognitione qua cognoscitur in via q̃ tantum reuelat se sanctis quantũ vult. isti autez duo modi nõ possunt poni secundũ intentionẽ augustini et ut verba sonant. ꝓmo modo verũ est q̃ essentia diuina nõ videtur ab aliquo nisi velit. sed tamẽ in hoc q̃ ipsa videtur ut essentia nõ habet rõnez speculi sed magis rationem directe visi. speculum enim est illud in quo aliquid videtur. si ergo fuisset talis intellectus augustini sicut iste dicit nõ dixisset q̃ essentia est speculum voluntarium. sed q̃ est res visa voluntaria vel obiectum voluntariũ. sed quia essentia diuina sub ratione qua speculum est. i. sub ratione qua in ea relucẽt creature voluntarie ostendit se ideo quantũ ipsa vult tãtum in ea intellectus creatus speculatur. vel si vult nihil nisi essentiam diuinã vel aliqua sicut placet ei. Itẽ secundus intellectus est min⁹ rationalis quẽ impõit Augus. & false. quia essentia diuina respectu cognitionis vie nullam habet rationem speculi. immo magis ipse creature in quibus relucet aliqua similitudo diuina rationẽ speculi habent. vnde & cognitio que habetur de deo per creaturas dicitur specularis. vnde cum in via non cognoscamus creaturas per diuinam essentiam sed econtra diuinam essentiam per creaturas nõ potest dici q̃ essentia diuina respectu reuelationis sanctozũ sit speculum ꝓcipue cum sancti ĩ via nõ videant deum per essentiam. hec bernar. Et satis conformiter dictis. s. t. de veritate questione. 12. arti. 6. vbi querit vtrum ꝓpbete videant in speculo eternitatis. Dicit enim sic. speculum ꝓprie loquendo non inuenitur in rebus materialib⁹ sed in rebus spiritualibus per quandaz transumptionẽ dicitur per similitudinem acceptam a speculo mãli ut. s. in rebus spiritualibus dicatur esse speculum illud in quo alia repzesentanẽ sicut in speculo materiali apparent forme rerum visibilium. sic ergo dicunt quidam ipsam mẽtez diuinam in qua omnes rerũ relucent rationes eẽ speculum quoddã & dici eternitatis speculũ ex hoc q̃ est eternũ. i. quasi eternitatẽ habens. dicunt ergo q̃ istõ speculum potest videri dupliciter. vel secundũ eẽtiam suã secundũ q̃ est beatitudinis obiectum. et sic nõ videtur nisi a beatis vel simpliciter vel secundum quid sicut est in raptu. vel ꝓut in eo resultant rerũz similitudines. & sic ꝓprie videtur ut speculum. & bᵐmo dicunt speculũ eternitatis visum a beatis angelis ante suam beatitudinẽ & a ꝓpbetis. sed hec opinio nõ videtur rationalis ꝓpter duo. ꝓmo quia ipse species rerum in mente diuina resultantes nõ sunt aliud secũdum rem a diuina essentia. sed huiusmodi spẽs vel rationes distinguunt in ipsa secundũ diuersos eiᵒ respectus ad creaturas diuersas. cognoscere ergo diuinaz essentiaz & species in illa resultantes nihil est aliud q̃ cognoscere ipsam in se & relatam ad aliud. ꝑus est autem cognoscere aliquid in se q̃ ꝓut est ad aliud cõparatum. vnde visio qua videtur deus ut est rerum species ꝓsupponit illaz qua videtur in se ut est essentia q̃dam scõm q̃ est beatitudinis obiectũ. vnde impossibile est q̃ aliquis videat deum secundũ q̃ est spẽs rerum & non videat eum secundum q̃ est beatitudinis obiectum. 2° quia spẽs alicuius rei inuenitur in aliq̃ dupl'r. vno modo sicut peristens ad rem cuius ẽ spẽs Alio modo sicut a re ipsa resultans. illud ergo in quo apparẽt spẽs rerũ ut preexistẽtes ad rem nõ potest ꝓprie dici speculũ sed magis exẽplar. illud aũt speculũ dici potest in quo rerum similitudines a rebᵒ ipsis resultant. quia ergo in deo sunt spẽs vel rationes rerũ ut peristentes ad rem. & ut nõ ab ipsis rebus resultãtes musquã inuenitur dictum a sanctis q̃ deus sit rerũ speculum sed magis q̃ ipse res create sint speculum dei. i. cozin. 13. videmus nunc per speculũ in enigmate. & sic etiam filius dicitur speculum patris ꝓut a patre in ipso spẽs diuinitatis recipit vel respicitur fm q̃ habetur sapi. 7. cando; enim est lucis eterne & speculuz sine macula. q̃ igitur dicitur a magris ꝓphetas videre in speculo eternitatis non sic intelligendũ est quasi ipsum deum eternuz videant ꝓut est speculum rerum. sed quia aliquid creatum intuenẽ in quo ipsa eternitas dei repzesentatur ut sic speculum eternitatis intelligatur non q̃ est eternum sed q̃ est eternitatẽ repzesentans. hec ille. Ex quibus pz q̃ nec beati nec viatozes vident creaturas in deo ꝓprie loquendo ut in speculo. ¶ Ad ea que finaliter dicit arguens respondet bernardus dicẽs. De alꝗs autẽ que deus proponit facere verũ dicit. q̃ non videntur ab omnibus. ex quo patet contradictio in dictis suis implicita. quia si essentia diuina esset speculum necessarium necessario ostendens quicquid relucet in ea distincte tunc ostenderet illud q̃d proponit facere. i. ꝑ positum suum q̃d est idem cum ipso & conditiones ꝑ positi que ut sunt in eo sunt idem q̃d ipse. ergo cũ ipe ponat hoc q̃ essentia diuina talia non repzesentat necessario. quia videri potest sine istis oportet concludere. quia nec alia repzesentat necessario & distincte ĩtellectui ipsaz non comprehendẽti. q̃ aũt dicit ꝑmũ s. videri omnia in deo pertinet ad essentiã beatitudinis contra aug⁹. est in libro confessionum qui dicit q̃ propter illa non est quis beatioz. Si autem deũ sine illis

Ayuntamiento de Madrid

artificis recipit quãtitatẽ ⁊ minũ pulchitudo dom⁹. Alio modo ex parte recipientis. sicut calor i lignis determinatur ⁊ quãtitatem recipit fm vispositionem lignor. ipse autem diuinus actus non finitur ex aliquo agente. quia non est ab alio sed est a seipso. nec finitur ex aliquo recipiente. quia cũ nihil potentie passiue ei admisceatur ipse est actus purus non receptus in aliquo. est enim deus ipsum esse suũ in nullo receptum vnde patet ꝙ de⁹ est infinitus. qõ sic videri põt. Esse hois terminatũ est ad hominis specie. qr receptum est est in natura speciei humane. ⁊ simile est de esse equi uel cuiuslibet creature. esse autem dei cum non sit in aliquo receptum sed sit esse purũ nõ limitatum ad aliquem modum pfectiõis essendi. sed totum in se habet ⁊ sic sicut esse in vli acceptũ ad infinita se põt extẽdere. ita diuinũ esse infinitũ est. ⁊ ex hoc patet ꝙ sua virtus uel potẽtia actiua ẽ infinita. Sed sciendũ ꝙ ẽtuis diuina potentia habeat infinitatem ex essentia. tamen ex hocipso ꝙ compatur ad ea quor est pncipiũ recipit quendã infinitatis modũ quem essentia nõ habet. nã in nobis multitudo quedã potẽtie inuenit. in actione enim inuenitur quedã intensio fm efficaciã agendi. ⁊ sic potest potentie actiue attribui quedã infinitas fm conformitatẽ ad infinitatem quantitatis ⁊ continue ⁊ discrete. discrete qdẽ fm ꝙ quãtitas potẽtie attẽdit in B ꝙ põt i multa uel pauca obiecta. ⁊ hec vocat quãtitas extẽsiua. ⁊ continue vo fm ꝙ quãtitas potẽtie attendit in B ꝙ remisse uel intẽse agit. ⁊ sic vocat quãtitas itẽsiua. pma aũt quãtitas ꝛuenit potẽtie respectu obiector. 2ª vo respectu actiõis. istor enim duor potẽtia actiua ẽ pncipiũ. vtroq; aũt mõ diua potẽtia ẽ infinita nam nunq; tot effectus facit qu plures facere possit. nec vnq; ita intense opatur qn intensius opari possit. Intensio aũt in diuina opatione attendenda ẽ nõ fm ꝙ opatio est i opante. quia sic semp est infinita cũ operatio dei sit diuina essentia. sed attendenda est fm ꝙ attingit effectũ. sic enim a deo quedam mouent efficacius quedã minus efficaciter. hec ille. Ex quib⁹ p5 primo ꝙ infinitas i diuinis qualitercũq; sumat importat formaliter negationẽ. 2° ꝙ diuina potentia tripliciter põt dici infinita. 3° ꝙ infinitas intẽsiua sicut ⁊ extensiua dine potẽtie attẽdit, pptie q̃tũ ad extrinseca utputa. quia intẽsiua respicit multiplicem motionẽ ⁊ passiuam creature. extensiua vo respicit multitudinẽ effectuũ creabiliũ. ⁊ sic, pptie loquendo infinitas intẽsiua non est intimior diuine potentie q̃ infinitas extensiua. verũtamen si vocem⁹ infinitatẽ intensiuã diuine potentie illam infinitatẽ que conuenit sibi ex pte diuine essentie uel diuine actualitatis aut diuini esse. tunc posset concedi ꝙ talis infinitas intensiua intimior est diuine potentie q̃ infinitas extẽsiua. verũtamẽ ut dictum est. illius cognitio nõ ita infert comp̃hensionem diuine potentie. sicut cognitio infinitatis extensiue q̃ ad obiecta ut supra dictũ est. Dicitur 3° ꝙ 2ª ꝛnia formalis uel forma arguendi non valet qua sez infertur ꝙ si videns plura in verbo q̃ ꝑus videret pfectius videt verbum q̃ ꝑus. tunc in qualibet reuelatione quã deus facit beato pfectius videret verbum q̃ ꝑus. nullitas enim huius ꝛnie ⁊ multarũ aliar sequentiũ patet quia tales noue reuelationes facte beatis non fiunt i eis formaliter p visionem verbi sed alio mõ. fm ꝙ ponit sanctus Tho. de veritate. q. 8. arti. 3.° Ibidem eni in solutione. i4ª. argumẽti sic dicit: Volubilitas cogitationũ que a beatis angelis remouetur dupliciter põt intelligi. vno modo ut cogitatio dicatur volubilis, ppter discursum de effectibus in causas uel econuerso. qui quidem discursus rõnis est, pprius quã claritas intellect⁹ angelici excedit. Alio⁶ volubilitas põt referri ad successionem eorũ que cogitantur. ⁊ sic sciendũ est ꝙ q̃tum ad illam cognitionem qua angeli cognoscunt res in verbo non põt esse successio. quia p vnũ diuersa cognoscuntur. sed q̃tum ad ea que cognoscũt per spẽs inatas uel, ppter illuiationes superior ẽ ibi successio. hec ille. Item ibidem in solutione. i5ª sic dicit: Visio beatitudinis est illa qua videtur deus per essentiam ⁊ res in deo. ⁊ in ista non est aliqua successio nec angeli in ea proficiunt. sicut nec in beatitudine. sed in visione rerũ p species inatas uel p illuiationes supior, pficere possunt. hec ille. Item ibidem in solutiõe 7ª sic dicit: Alicui viatori de⁹ posset tot reuelare ꝙ plura de creaturis intelligeret q̃ intellectus comp̃hensoris. ⁊ similiter deus posset cuilibet comp̃hensori inferiori reuelare omnia que supior intelligit. aut etiam plura. ſz nũc de hoc non querimus. sed solum de hoc an ex hoc ꝙ essentiam dei videt aliquis intellectus creat⁹ sequat ꝙ oia cognoscat. hec ille. Similia dicit prima parte. q 12. arti. 10. et. q. 105. arti. p. Itẽ 4.° sen. dis. 49. q. 2. arti. 5.° in solutione i2ª. Ex quibus patet ꝙ quilibet beatus in primo instanti sue beatitudinis tot videt in dina essentia q̃t vnq̃ visurus est i eadem. licz postea possit plura videre q̃ ꝑus p illuiationẽ alicuius beati supioris uel reuelationẽ imediatam ipsius dei. ſz talia obiecta nouiter cognita non cognoscuntur nec videntur in verbo nec eodem actu quo videtur verbũ uel diuina eẽntia. sed p alios actus non beatificos. Dicitur 4.° ꝙ 3ª ꝛnia pncipalis uel forma arguendi qua infertur ꝙ videns aliquam creaturam creari a deo comp̃hẽderet virtutis sue infinitatẽ tẽ. nõ valet. nec habet apparẽtiam. quia ut dictũ fuit ex cognitione infinitatis diuine potẽtie non comp̃henditur diuina potentia sed solum ex cognitione sui, pprij ⁊ adequati obiecti uel termini qui est vniuersitas creabiliũ. Dicitur 5.° ꝙ 4ª forma ibidem adducta non valet qua sez infertur ꝙ diuina essentia non esset exemplar creature nisi ut est vsa sub tali gradu. dicitur enim ꝙ diuina essentia semper in se est exemplar cuiuslibet creature siue videat ab intellectu creato siue nõ videat. talis eni visio nõ dat eẽntie dine. nec tollit ꝙ sit exẽplar alicui⁹ creature vl omniũ. sed dicitur ꝙ intellectus creatus nõ põt videre diuinã eẽntiã ut ẽ exemplar talis uel taliũ creaturarum nisi videat eã sub tali uel tali gradu. ita ꝙ quãto sub intẽsiori gradu videtur tanto ut pluriũ ratio uel species uel exemplar uel idea videtur. Ad ea vo que viterius infert arguens de visionibus vl reuelationib⁹ ꝓ petro ⁊ Lino. uel superiori ⁊ inferiori beatis patet responsio per predicta. quia infimus beatus põt plura scire de creaturis q̃ supremus per diuinã reuelationem. sed hoc non potest fieri ex visione verbi. nec per cognitionem matutinam sed solũ p vespertinam. Dicitur 6° ꝙ confirmatio consequenter adducta non valet. quia licz vniuersitas producibilium uel creabilium non adequet diuinam virtutem uel potentiam creatiuã ut est quedã res uel essentia. tamen adequat eã ut ẽ potentia uel virt⁹ relatiue dicta ad suũ obiectũ sic ꝙ talis vniuersitas ẽ effect⁹, pprt⁹ ⁊ adeq̃t⁹ dine potẽtie creatiue. ⁊ ẽ maximũ i qõ põt. Et ꝛsequẽtẽ ex cla-

Ayuntamiento de Madrid

ra ,ppria ⁊ distincta cognitione uel visiõe talis obiecti uel termini correlati ui diuina potẽtia uel virtus creatiua aliquo modo comprehenderetur. De hoc -pe. de palude. 4.° sen. dis. 49. q. 2. arti. 2.° vbi sic arguit. Non oportet deũ comprehendi ad hoc q̃ p deum videat̃ infinita possibilia. quia quando effectus non adequant cãm possunt cognosci p eam apprehẽsam licz non cõprehensam. Solutio. quando effect⁹ non adequãt cãm nec fm id qd est neq; fm id qd causa est. utpote quia in se nobilior est ⁊ ad alios effectus potest. tunc nõ oportet comprehendere causam ut per eam cognoscatur effectus nec ut est nec ut causa est. sicut possumus cognoscere vermem in sole cognoscendo virtutẽ eius p quam cognoscit vermem non cognoscendo illã p quã ,pducit murem nec substantiam eius. sed quando effectus adequat cãm fm essentiã non pot̃ pfecte cognosci per eã nisi cõprehensam sicut in demonstratiõe potissima que est p cãm vniuocã. Et similiter qñ effectus adequat cãm fm q̃ causa est. ⁊ st non fm q̃ substãtia ẽ adequat. dico non fm nobilitatem sed fm ,pportionẽ. quia nec causa pot̃ in plura licz sit nobilior. sicut in causa equiuoca particulari aut sicut in vli enumeratis oĩbus effectibus. vnde ad hoc q̃ omnes effect⁹ solis cognoscantur pfecte ⁊ determinate in sole oportet comprehendere solem. ⁊ st non ut sol est. tamẽ ut causa p̃ncipalis eorũ. q2 oportet ipsũ cognoscere ⁊ quo ad virtutẽ qua ,pducit vermem ⁊ qua ,pducit murẽ. ⁊ sic de inceps licz non oporteat ipsũ comprehendere fm q̃ sol est. q̃uis etiam non possit bene comprehẽdi ista virt⁹ rei nisi comprehendatur essentia rei que est ei ,pportionata ⁊ sic est in proposito. quia effectus dei possibiles si non adequãt suã cãm nec quo ad essentiã neq; ad nobilitatẽ virtutis licz sint infiniti. tamẽ adequãt quo ad ,ppotionẽ agendi. q2 scz deus non pot̃ plura producere q̃ possint ,pduci ab eo. ⁊ ideo non possunt cognosci oĩa producibilia a deo distincte nisi pfecte cognoscat virtus productiua. ⁊ quia fm diuersa attributa ẽ ,pductiua diuersorum. ⁊ fm infinita infinitorũ non possunt cognosci infinita ,pducibilia distincte nisi cognoscantur infinita attributa distincte ad qd̃ oportet deũ comprehẽdi cũ in deo nõ sint plures pfectiões q̃ infinite. ⁊ cũ dei suba sit eius virtus. hec -pe. ⁊ bene q̃tum ad ,ppositum pinet pter hoc q̃ illud qd̃ dicit q̃ diuina essentia fm infinita attributa ẽ ,pductiua diuersarũ creaturarum infinitarũ. hoc enim ẽ dubiũ ⁊ forte falsum. sed de hoc non est cura in proposito. Dicitur 7° q̃ instantia quam arguens inducit de ,ppriatibus absolutis aut relatiuis aut psonis visis in diuina essentia citra comprehensionem non valet. q2 visio predictorũ consequitur necessario visionem rei ⁊ essentie oblate videntiquãtũcunq; debiliter videatur. quia oĩa illa eque offeruntur in se sicut diuina essentia. sed visio rerũ creabilium in diuina essentia non necessario consequitur visionem diuine essentie. sed modum videndi intensũ uel remissum. quia talia non offeruntur videnti diuinam essentiam in se sed in alio ut supra dictũ fuit. concediturtamen q̃ ex visione omniũ creabiliũ uel ,pducibiliũ a diuina potẽtia uel virtute si talis visio fieret p species creatas. ⁊ visiõe vespertina ⁊ non in verbo. nec visiõe matutina. ex tali visiõe vniuersitatis creabiliũ non argueretur pfecta ⁊ simpliciter comprehẽsio diuine potentie uel virtutis. sed solũ comprehensio fm quid. quia diuina potentia in tali casu non comprehẽderetur quo ad suũ absolutum. sed solum q̃tum ad suos respectus ⁊ habitudines quas habet ad creaturas ,pducibiles ⁊ non ut quedam substantia est sed ut est potentia uel virtus aut tale quid relatiue designatum. cum quibus tamen stant dicta sancti Tho. superi⁹ recitata q̃ vniuersitas creabiliũ non posset cognosci visione matutina ⁊ ex visione verbi nisi ipsa diuina potentia ⁊ essentia simpliciter ⁊ pfecte comprehẽderetur. cuius causa postea dicetur. Dicitur 8° q̃ prima pars responsionis quam oat ad motiuũ sci Tho. non valet. cum enim dicit q̃ creature non videntur in diuina essentia sicut in causa efficiente sed sicut in exemplari uel idea ul' causa formali ⁊c. quicqd̃ sit de hoc. quia nõ refert ad ,ppositum. dicitur q̃ hoc cõcesso. adhuc nõ habetur q̃ ex visione exẽplaria videant̃ oia exemplata nisi exemplar comprehẽdat̃. ⁊ nisi species uel rõ uel forma obiecti cognoscibilis vniatur itellectui creato fm totum posse suũ: qõ non pot̃ contingere in visione qua intellectus creatus videt diuinã essentiam ut supius sepius dictum fuit. Dicitur 9° q̃ vltima pars illius responsionis non valet. quia in argumento sancti Tho. nullum incidit sophisma nec fallacia uel paralogism⁹: concessis his que arguens concedit. ipse enim concedit hoc año. quicunq; pfectius videt diuinam essentiã plura videt in ea. tunc recito argumentũ sancti Tho. de veritate. q. 20. arti. 5° vbi arguit sic ,p ̃ne: Quãto aliqõ p̃ncipiũ videtur pfectius. tãto i eo plura cognoscũtur. sed deus pfectius cognoscit seipsum q̃ anima xpi. ergo plura in seipso cognoscit q̃ anima xpi cognoscat i verbo. sed deus nihil aliud cognoscit i se q̃ illud qd̃ est uel fuit uel futurum est uel potuit esse uel fuisse ul' futurũ eẽ. ergo anima xpi nõ cognoscit oĩa ista. hec ille. Ex quibus patet q̃ ista duo sũt euidentia: q̃ pfectius cognoscit verbũ plura in verbo videt. ⁊ ecõtra. ⁊ p̃sequẽs arguẽdo ab vno ad aliud nullũ incidit sophisma. idem dico de cognitione effectuũ in causa ⁊ ̃nũ in p̃ncipio. sic tũ p̃dictũ ẽ cognitio pluriũ effectuũ aliunde q̃ ex cognitione cause uel ̃nũ pluriũ aliũde q̃ ex cognitione p̃ncipij non infert pfectiorem cognitionem cause uel p̃ncipij. patet q̃ ex predictis q̃ si aliquis intellectus ex cognitione diuine essentie videret oĩa deo possibilia talis comprehenderet diuinã virtutem non solũ ut virtus est sed ut essentia uel substantia est. secus est si talia cognosceret cognitiõe vespertina. Dicit. 10. q̃ alia que finaliter arguens adducit ad infirmandã sequentiã sci Tho. non valent. qõ enim dicit q̃ p̃ncipiũ in quolibet gradu cognitum est causa omniũ ̃nũ ⁊c. solutum est supra. quia licz in quolibet gradu cognitum sit causa ̃nũ non tamen in quolibet gradu cognitum est actualis causa cognitiõis omniũ ̃nũ sed solum in potentia uel habitu. nec in quolibet gradu cognitum cognoscitur ut causa omniũ ̃num. Q̃ autẽ addit vlterius q̃ p̃ncipiũ pfectius cognitum est causa perfectioris cogitionis ̃nũ. sed non ẽ causa cognitionis pluriũ ̃nũ. falsum est. ⁊ cõtradicit illis que in cadẽ resp̃sione concesserat. ⁊ pter hoc contradicit veritati. Et hec sufficiant ad obiecta eiusdem contra p̃mam ̃nem. ¶ Ad ea que obijcit contra 2ᵃᵐ ̃nem dicitur p̃mo q̃ argumenta illa si aliquid ,pbant non aliud concludunt nisi q̃ omnia que bri vident in verbo vident simul ⁊ non vident mõ plura modo pauciora nũc vnũ nũc aliud. hoc autem nõ est ̃tra ̃nem nostram. nec contra sanctum Tho. imo pro vna ̃ne quam ipse ponit p̃ma parte. q. 12. arti. 10. vbi sic dicit: Ea que videntur in verbo: non successiue sed simul

Ayuntamiento de Madrid

videntur. Ad cuius euidentiam considerandum est q̃ ideo nos non possum⁹ simul multa intelligere. qz multa p diuersas species intelligimus. diuersis aũt speciebus non pōt intellectus vnus simul actu informari ad intelligendũ p eas. sicut nec vnũ corpus pōt simul diuersis figuris figurari. Unde contingit q̃ qñ aliqua multa vna specie intelligi possunt. simul intelligũt sicut diuerse ptes alicuius totius. sed si singule ,ppriis speciebus intelligantur successiue intelliguntur. ⁊ nō simul Ostensũ est aũt q̃ ea que videt in deo non videnť singula p suas similitudines sed oia per vnam essentiam dei. vnde simul non successiue videtur. hec ille. Similia dicit de veritate. q. 8. arti. 4.° in solutione 7ª et 14ª et. 15ª. ut supius fuit recitatũ. Item. q. 20. arti. 5.° sic dicit: Quidam dixerunt q̃ aia xp̃i actu non videt oia q̃ deus potest facere. videt tamẽ in habitu. ita cni pfecte cognoscit verbũ. ut quicqd velit cognoscere cõuertẽdo se ad verbũ eius cognitionẽ i verbo accipiat q̃ius non semp speculeť oia in actu que potest in verbo cognoscere. Sz istud nõ videť verũ. qz aia xp̃i ⁊ quilibet beatus q̃tũ ad visionẽ beatã qua videt verbũ ⁊ res ĩ verbo nõ patiť successionẽ in intelligẽdo. qz fm Aug̃. 14.° de trinitate. in patria non erunt cogitatiões volubiles. vnde oz ponere q̃ aia xp̃i oia que habitu videt ĩ verbo actu etiã in eo videat. ⁊ huic ꝓsonat dictum pb̃i qui vult feliciratem nõ esse fm habitũ trũ sed fm actũ. ⁊ pterea sicut inconueniẽs ẽ ponere opationẽ creatã vnã existẽtẽ extendẽtẽ se ad oia que deus pōt facere. ita etiã incõueniens ẽ potuere respectu eorũdẽ vnũ habitũ creatũ. hec ille. Similia ponit 3.° ꝗ gẽtiles. ca.° 59.° Dicitur 2.° q̃ positio arguentis ponẽtis q̃ eodẽ actu q̃ videť ꝗbũ nõ videť ab intellectu creato aliq̃ creatura cognitiõe ,ppria ⁊ distincta. sed solũ ut i quodã obiecto supemineri: noua ẽ ⁊ vana ⁊ ꝗ cõem doctrinã ⁊ ꝗ scõꝝ auctoritates. Dicit 3.° q̃ illa distinctio triplicis noticie btõꝝ quã arguẽs ponit. quaꝝ pmã dicit eẽ noticiã clarã visionẽ diuine eẽntie. 2.ᵃᵐ ꝗo vocat noticiã matutinã que est creaturaꝝ causata a noticia verbi. 3.ᵃᵐ ꝗo vocat vespertinã q̃ ẽ creaturaꝝ p ,ppias species voluntaria est ⁊ ꝗ cõem doctrinã doctoꝝ q̃ visionem verbi ⁊ visionẽ matutinã creaturaꝝ in verbo dicũt eẽ eundẽ actum realiter ⁊ nõ duos. Et pterea oia argumenta que iste facit ꝗ ponentes creaturas videri successiue in verbo ⁊ eodẽ actu quo videtur verbum p̃iit reduci contra noticiã matutinã quã iste ponit. ĩmo cõtra visionẽ clarã diuine essentie. nam iste ponit i dicta determinatiõe sue ꝗnis q̃ ex noticia brifica dine eẽntie tanq̃ ex cognitiõe cause uel p̃ncipij resultat cognitio matutina creaturarũ tanq̃ ꝗnũ ex p̃ncipio. ⁊ ꝗnũc vni⁹ creature. nũc alteri⁹. nũc pluriũ. nũc pauciorum siue intensiue aut remissiue sine quacunq̃ mutatione uel alteritate beatifice visionis: qõ non videtur intelligibile nisi dicať sicut dicebant antiqui q̃ visio diuine essentie se habet respectu beati p modũ habitus quo scz pōt vti ad infinita ⁊ q̃ equipollet vni actui uel habitui infinito. qõ est ꝓbabile. Et ista sufficiũt ad obiecta ꝗ ꝗnes. ¶ Ad argumentũ p̃ncipale ,p ꝗne patuit superius rñsio p predicta. Et hec de qõne sufficiãt: de qua in eternũ benedictus deus amen.

Qirca quinquagesimã distinctionẽ 4ª ſnia ⁊ vltimam queriť p̃mo. Utrũ aia a corpe sepata aliq̃ cognoscat uel intelligat. Et arguiť q̃ nõ.

quia si anima sepata aliq̃d intelligit oportet q̃ p aliq̃s species intelligat. sed non intelligit p species innatas. quia a p̃ncipio est sicut tabula rasa in qua nihil est scriptum. neq̃ p species quas abstrahit a rebus. quia non habet organa sensus. ⁊ imaginationib⁹ quibus mediãtibus species intelligibiles abstrahuntur a rebus. neq̃ etiam p species p̃us abstractas ⁊ in anima cõseruatas quia sic pueri nihil intelligerẽt post mortẽ. neq̃ etiam p species intelligibiles diuinitus influxas. hec enĩ cognitio non esset naturalis de qua nunc agitur. sed grẽ ergo aia a corpe sepata nihil intelligit. ¶ In oppositũ arguitur. quia pb̃us dicit in p̃ de aia. q̃ si nõ est aliqua opationũ aie ,ppria non contingit ipsam separari. cõtingit aũt animã separari. ergo habet aliquam opationẽ ,ppriã ⁊ maxime eã que ẽ intelligere. ergo intelligit sine corpe existẽs. ¶ In hac qõne erũt tres articuli. In p̃ponenť ꝗnes. in 2.° obiectiones. in 3.° solutiones.

¶ Quantum ad primũ articulũ sit p̃ima ꝗ q̃ aia separata potest naturaliter aliq̃d intelligere. ¶ 2ª est q̃ anima separata nihil intelligit per species acceptas a reb⁹ cognitis aut abstractas ab eis post suã a corpore separationẽ uel in statu talis separationis. ¶ 3ª est q̃ aia separata q̃ntũ intelligit p species quas recepit a reb⁹ dũ erat in corpore. ¶ 4.ª ꝗ est q̃ aia separata q̃ntũ intelligit p species i ipsa sui separatiõe a corpore sibi diuinitus infusas. ¶ 5ª ꝗ est q̃ aia separata quandoq̃ intelligit videndo subas separtas. ⁊ in eis rerũ species. Has q̃nes ponit sanctus Tho. de veritate. q. 19. arti. p. vbi sic dicit: Pb̃us dicẽ p̃ de aia. si nulla operationũ aie est ei ,ppria ut scz possit eam sine corpore habere. impossibile est eam animã a corpore separi. opatio enĩ cuiuslibet rei ẽ quasi finis eius cum sit optimũ in ipsa. vnde sicut firmiter fm fidẽ catholicã sustinemus q̃ aia post mortẽ remaneat a corpe separata. ita etiã sustinere necẽ est q̃ sine corpe existens intelligere possit. sed modum intelligendi difficile est considerare eo q̃ necesse ẽ eã ponere habere aliũ modũ intelligẽdi q̃ nunc habeat. cum nũc manifeste appareat q̃ intelligere non possit nisi ad fantasmata uertať que post mortẽ oio non remanent. Quidã enĩ dixerunt q̃ sicut nũc a sensibilib⁹ rebus species accipit mediãtib⁹ sensib⁹. ita tũc accipe poterit nullo sensu interueniente. Sz hoc videtur impossibile. qz ab extremo in extremũ non fit transitus nisi p medũ. spẽs aũt in ipsa re sensibili habet esse maxime mãle. in intellectu aũt sũme spũale. vnde oz q̃ ĩ hanc spũalitatẽ transeat mediantib⁹ quibusdam gradibus ut patet q̃ in sensu habet esse spũali⁹ q̃ in re sensibili. in imaginatiõe autẽ adhuc spũali⁹ q̃ i sensu. ⁊ sic deinceps ascendendo. vnde alij dicunt q̃ p spẽs rerũ a sensibilib⁹ receptas dũ erat in corpe ⁊ in ipsa anima ꝛseruatas post mortẽ intelligit. Sed hec opinio a quibusdam sequentibus opinionẽ Auicẽne improbatur. cũ enim aia intellectiua non vtať organo corpali rõne intellectus nõ pōt aliquid eẽ in pte intellectiua aie nisi in rõne intelligibilis. In virtutibus autẽ vtentibus organo corporali potest aliquid cõseruari nõ in rõne cognoscibilis. sed sicut in quodam corpali subiecto rõne cuius contingit q̃ quedã potẽtie sensitiue sunt que nõ semp apphẽdunt species uel intentiones in se conseruatas. sicut ꝗs in imaginatiõe ⁊ memoria. ⁊ sic videť q̃ i pte intellectiua nihil ꝛseruẽť nisi qõ actu apphendit. ⁊ sic nullo modo p spẽs p̃us receptas a rebus aia possit p̃ mortẽ intelligere. sed ꝗ non videť verũ. qz oẽ qõ re-

Ayuntamiento de Madrid

cipitur in aliquo recipiꝰ in eo p modum recipientis. cū autē substantia imaterialis habeat esse magis stricum ⁊ stabile q̃ substātia corporea in parte intellectiua recipiunt spēs firmius ⁊ imobilius q̃ in aliqua re materiali. Et q̃ huiꝰ recipiant in ea fm rationē intelligibilis. nō tm oportet q̃ semp actu intelligant. qz nō semp sunt in ea in actu pfecto nec in potentia pura. sz in actu cōpleto qui est medi inter potētiā ⁊ actū qō est esse aliqd habitualē in intellectu. vñ ⁊ pbs vult 3.º de aia q̃ anima. sit locus specierꝝ utpote eas recipiens ⁊ cōseruans. sz tm hō species receptę prius ⁊ conseruate nō sufficiunt ad cognitionem quā necesse est ponere in anima separata. tū. ppter animas puerorū. tū etiam. ppter hoc q̃ multa erunt cognita ab anima separata que nūc non cognoscunt a nobis. ut pene inferni ⁊ alia hō. Et ideo aliꝰ dicūt q̃ aia separata q̃uis a rebus nō accipiat: habet tm potestatem ut seipsam rebus cognoscēdis conformet apud rerū pritiā. sicut videmus q̃ imaginatio aliquas formas componit ex seipsa quas nunq̃ p sensus accepit. Sz hō potest stare. qz impossibile est q̃ sit idē aliquid qō educat se de potētia in actū. anima autem nostra est in potētia ad similitudines rerꝝ quidᵒ cognoscit vñ oportet q̃ efficiant in actu nō p ipsam animā: sed p aliquid quod habet illas similitudines in actu uel p res ipsas ul p deum in quo sūt omnes forme in actu. vnde nec etiā imaginatio aut intellectus aliquā formā componit de nouo nisi ex aliquidᵒ pexistentib similitudinibus auri ⁊ montis. Et ideo alij dicunt q̃ forme quibus anima separata intelligit sunt ei p esse a deo ab ipsa sua creatione p quas fm quosdam intelligimus ⁊ nunc. ita q̃ p sensus nō acquirunt noue species animę: sz tantū modo excitatur anima ad spēs quas habet apud se intuēdas fm q̃ platonici dixerūt q̃ addiscere nihil erat nisi reminisci. Sz huic opinioni experientia contradicit. videmus enī q̃ qui caret vno sensu caret vna scientia utpote carens visu nō pōt habere scientiā de coloribᵒ qō non esset si anima nō indigeret a sensibus accipere species quibus cognoscat. fm alios ho per has species concreatas anima corpi coniuncta nihil intelligit a corpore ipedita. intelliget autē p eas a corpe separata. Sed hoc etiam vtrū videtur ut species que naturaliter inditę sunt anime totaliter a corpore impediant. cum tm coniūctio corpis ad animā nō sit accidentalis anime sz naturalis. nō enim inuenimus duoꝝ que sunt naturalia vni rei esse vnū totaliter impeditiū alterius. alias alterum esset frustra. Dissonat etiā hec positio ab opinione pbi 3.º de anima qui compat intellectum anime humane tabule in qua nihil e scriptū. Et ideo aliter videndum est q̃ vnūquodq̃ recipit influentiam a suo superiori p modum sui esse. esse autem anime rōnali acquiritur quodāmodo medio inter formas separatas ⁊ formas materiales. forme enim separte sz angelire cipiunt a deo esse nō dependēs ab aliqua materia nec in aliq mā. forme ho materiales eē a deo recipiūt ⁊ in materia existens ⁊ a materia dependens. qz sine materia conseruari non potest. anime ho rationali acquirit esse a deo in materia quidē existēs in actum est forma corpis. ac p hoc fm esse corpori est vnita: non autem a corpore dependens. quia esse anime sine corpore conseruari potest. Et ideo influentiam a deo medio modo recipit anima rationalis inter angelos ⁊ substantias materiales. recipit enim intellectuale lumen hoc modo ut eius intellectiua cognitio habeat ordinē ad corpus in actum a corporeis potentiis accipit ⁊ ad eas respicere habet in actu considerando in quo inferior angelo inuenitur ⁊ tamen hoc lumen nō est corpori obligatum ut eius operatio p organū corporeū compleat. in quo inuenitur superior omni forma materiali que nō operatur nisi operatione cui cōmunicat materia. sed quando anima erit a corpore separata sicut esse suū habebit nēq̃ a corpore dependēs neq̃ in corpore existens ita etiam influentiā intellectualis cognitionis recipiet ut nec sit corpori obligata q̃sp corpus exerceat. neq̃ olo aliquē ordinem ad corpus habeat. Et ideo quādo anima primo creata corpori infundit nō datur ei aliqd de intellectuali cognitione nisi p ordinem ad corporeas potentias. utpote q̃ p intellectum agentem possit facere fantasmata intelligibilia in actu que sūt potentia intelligibilia ⁊ p intellectum possibile recipere species intelligibiles sic abstractas. ⁊ inde est etiam q̃ hō habet esse continuū corpori in statu huius vie nō cognoscit etiā illa quorū species in ipsa conseruant nisi inspiciendo ad fantasmata. ⁊ ppter hoc etiā nec aliqe reuelationes ei diuinᵒ fiunt nisi sub speciebus fantasmatū. nec etiā ipsas subas separtas intelligē pōt ut pore q̃ sufficiēter p sensibiliū species cognosci nō possunt. sz quando habebit esse a corpore separatum tunc recipiet influentiā intellectualis cognitionis hoc modo quo angeli recipiunt sine aliquo ordine ad corpus. ut sz spēs rerū ab ipso deo recipiat. nec oportet ad intelligendum in actu per has species uel p eas quas acquisiuit prius ad aliqua fantasmata conuerti. possit nihilominus ipsas substantias separtas uel angelos uel demones naturali cognitione videre q̃uis nō deum: qō nulli creature concedit sine gratia. Ex quibus colligi pōt q̃ anima post mortē tribus modis intelligit. Uno modo p species quas recepit a rebus dum erat in corpore. Alio modo per species in ipsa sua separtōe a corpore sibi infusas. 3.º modo videndo substantias separtas ⁊ in eis species rerum intuendo. sed hoc vtrūm nō subiacet eius arbitrio: sed magis arbitrio substantie separte que intelligentiā suā aperit loquendo ⁊ claudit tacendo. hec ille. Eandem sententiā ponit 4.º sniarꝝ dis. 50. q 1. arti. p̄ vbi sic dicit. Ponentib intellectum a potētijs sensitiuis differre necesse est ponere intellectᵒ substantiam incorruptibilem esse eo q̃ necesse est eum imaterialē ponere nec fm esse a materia dependentē. omnē autē hō substantiam necesse est incorruptibilem esse. quia materia in actum potest esse subiectum priuationis ⁊ forme est corruptionis causa in rebus materialibus. ideo dicit pbus primo de anima q̃ intellectus videtur esse quedā substantia ⁊ nō corrumpi. Quidā ho bunc intellectum incorruptibilem dixerunt non esse partem anime humane: sed esse aliquam substantiam oio a corpore separtam. animam ho humanā non dici intellectiuā nisi fm quādā pticipationem intellectualitatis ex refulgētia intellectus separati super ipsam. vnde destructo corpore anima humana nec remanebat nec intelligere aliquid poterat. Sz hoc videtur eē contra intentionem pbi. dicit enī in 2.º de anima de intellectu loquēs q̃ intellectus videtur alterum genus anime esse. ⁊ hoc solum cōtingit separi sicut ppetuum a corruptibili. In xj.º etiam meᵗ dicit q̃ anima est talis dispositionis ut sz possit separi nō tota sed intellectus Ex quo patet q̃ intellectū qui est pars aie ponit a corpore separari. ⁊ ideo oportet animā intellectiuam que

Ayuntamiento de Madrid

est anima humana post corp⁹ remanere sicut fides ponit. ⁊ p sequens necesse ē ꝗ intelligat cum intelligere sit eius ꝓpria opatio. Sz quō intelligat vitersimode a quibusdā ponit. quidā enim dicunt ꝗ anima separata a rebus cognitionem accipit sicut ⁊ nūc facit. sz hec opinio videt olo irrationabilis. aia eni humana a corpore separata nō poterit vti potentijs sensitiuis: cum barū potentiaꝝ actus p organa corporea necesse sit exerceri. vñ nō erit nisi in vsu potentiaꝝ intellectiuē ptis. intellectus aūt nō est natus accipere cognitionē a rebus sensibilib⁹ imediate sed mediantib⁹ potentijs sensitiuis cum oporteat esse quādam conuenientiam inter recipiens ⁊ receptum. species aūt in sensibus existētes habent conuenientiā ⁊ cū intellectu inq̃tum sūt sine materia ⁊ cum rebus materialibus inq̃tum sūt cum conditionibus materie. vnde cōuenienter sensus a rebus materialib⁹ accipit. ⁊ intellectus a sensibus. nō autem intellectus imediate a rebus materialib⁹. ⁊ ideo nō potest poni ꝗ anima separata cognitionē accipiat a rebus materialibus nec sufficit in ea ponere solam cognitionem que fuit a sensibus accepta in corpore. ꝓpter animas puerorꝝ decedentiū in maternis vteris que a sensibus cognitionē nō acceperūt. Et ideo alij dicūt ꝗ sicut angeli⁹ habet apud se formas inatas causarū vniuersi. ita ⁊ anima a sua creatione. sed dū est in corpore a corpore oppimit ut illis formis vti nō possit ad intelligendū. sed vtit formis quas a sensu accipit uel etiam ipsis formis inatis fm quosdam qui posuerūt ꝗ addiscere nō est aliud q̃ reminisci. sed postq̃ fuerit a corpore separata vtet illis formis inatis. sed illud contradicit sententie ꝑbi qui dicit intellectū humanū esse sicut tabula in qua nihil scriptū est. contradicit etiā experientie qua experimur nos nihil posse itelligere nisi ex preceptis a sensu manuducamur ad intelligendum. nec esset ꝓbabile ꝗ cum anima naturaliter corpori vniatur totaliter impedret per coniūctionē ad corpus ne formis innatis vti possit. sed hoc consonū videret opinioni illorꝝ qui posuerūt animam ante corpus creatā ⁊ postea corpori actualiter coniunctam. nō enim ea que vni ⁊ eidem rei naturaliter insunt ita se habent ꝗ vnū totaliter impediat alterum. alias in natura esset aliqd ociosum. Et ideo aliter dicendum ꝗ anima in sua creatione nullas hz formas concreatas. nec ad hoc ꝗ post separationem a corpore intelligat requirunt aliquas formē a rebus accepte uel tunc uel prius. sz intelliget loquendo de naturali cognitione p influentiā a substantijs supioribus deo scz ul angelis. ⁊ loquor de naturali influentia. Et hoc sic patet. intellectus eni noster est medi⁹ inter substātias intellectuales ⁊ res corporales vnde anima intellectiua dicitur ē creata in oriōte eternitatis. ut dicit in libro de causis. ⁊ hoc ideo q̃ ipsa p intellectum attingit ad sūas intellectuales. inq̃tū ho actus corporis ꝛtingit res corporales. omne aūt medū quanto magis appropinquat vni extremoꝝ tanto magis recedit ab alio. ⁊ quāto magis recedit ab vno tanto magis alteri appropinquat. vñ cū aia nostra i statu vie maxime appropinquat ad corpus ut pote actꝰ existens nō habet respectum ad res intellectuales nisi aliquo modo ꝛtingēdo corpus. ⁊ ꝓpter hoc anima in statu huius vie nō recipit influentiā a supioribus substantijs nisi ut cognoscat sub specieb⁹ a sensib⁹ acceptis. vñ dicit Dionysius p ca⁹ celestis hierarchie ꝗ nō est possibile nobis aliter in hac vita suglucere diuinū radiū nisi cum varietate formaꝝ sensibiliū. Et ideo etiam in hac vita quanto anima a corpore magis abstrahitur tanto magis a substantijs spiritualibus influxum cognitiōis recipit. ⁊ inde est ꝗ quēdā occulta cognoscunt in dormiendo ⁊ in excessu mentis qñ anima a sensib⁹ corporalibus abstrahit. vnde quando actu erit a corpe separata erit paratissima ad recipiendū influentiā a substantijs supioribus scz deo ⁊ angelis. ⁊ sic ꝑ hō influctiā cognitionē habebit maiorem uel minorē fm modum naturalis capacitatis ipsius. ⁊ sicut etiā cōmentator sup librū de anima qui ponit intellectum possibilē esse substantiam separatam q̃tuis in hoc erret. tñ q̃tum ad hoc recte dicit ꝗ ex hoc ꝗ ponit substantia separata habet respectum ad alias substantias spiales supiores ut eis intelligat. sed fm illum respectū quo compat ad corpus nostrum recipiendo species a fantasmatib⁹ nō coniungit substantijs altioribus. hec ille. Similes ꝓbationes ponit p̄ma parte. q. 89. arti. p̄. Et in questiōibus de anima q. 15. Ex quibus possūt formari rōnes ꝓ p̄dictis ⁊ mib⁹.

¶ Pro primo quādē arguit sic. Pbus dicit in 2° celi ⁊ mūdi ꝗ ois res est ꝓpter suā opationē. vnde re remanente remanet ei⁹ opatio. ⁊ hoc est qd Auicenna dicit ꝗ nulla substantia est ociosa. Si q̃ anima post mortem remanet sicut fides ponit. oportet ꝗ aliqua eius operatio remaneat. qz ut dicit primo de anima. si nulla propria est ei operatio sine corpore nō contingit eā separi sz intelligere est opatio maxime ꝓpria animē. q̃ anima separata aliqd intelligere potest. ¶ Pro 2ª ⁊ ne arguitur sic. Nulla substantia carens organis sensuū ⁊ omni potentia sensitiua pōt abstrahere aliquam spēm ab obiectis materialibus. sed aia separata est hō. q̃ cē. ¶ Pro 3ª ⁊ ne arguit sic. Quod recipit in aliquo recipit in eo ad modum recipientis. sz aia rōnalis est incorruptibilis ⁊ ꝑpetua. q̃ species intelligibiles quas a sensib⁹ accipit remanēt in ea post separationem a corpe. frustra aūt remanerent nisi p eas intelligeret. q̃ anima separata intelligit p formas prius i corpore a sensib⁹ acceptas. ¶ Pro 4ª ⁊ ne arguit sic. Omnis suba intellectualis separata recipit influxū specieꝝ intelligibiliū a deo quib⁹ intelligit. sz anima intellectiua separata a corpe ē hō. q̃. ¶ Pro 5ª ⁊ ne arguit in eadem vrtute. qz substantie separate inferiores intelligunt p illuminationē subaꝝ separatarū supiorum. sz anima a corpore separata assimilat angelis in modo essendi ⁊ recipiendi ⁊ intelligēdi. igit. Et hoc primus articulus terminat.

Quantum ad secundū articulū arguendum ē ꝛtra p̄missa.

Et quidem 3 q̃tuor ⁊ nes vltimas arguit Scotus insimul. ꝑbando ꝗ aia separata nō oia que intelligit intelligat per species prius in corpe acquisitas ut postea in separatione sibi influxas ita ꝗ nulla acgrat extra corpus. Primo qz si nō esset alia ratio nisi ex istis duobus p̄cipijs quoꝝ p̄mū est ꝗ plura nō sūt ponenda sine necessitate ⁊ accipit a pbo primo physicoꝝ. 2ᵐ est ꝗ de nulla natura ponēdū est qd derogat ei⁹ dignitati nisi sit euidens ex alio cōueniēti nature ꝗ illud sibi repugnat. ⁊ illud accipi potest a pbo 2° de generatiōe Semp inquit dicēm natura deficere a illud qd melꝰ est. ⁊ sicut in toto vniuerso ita in qualibet eius parte ponendū ē magis illud qd ē sibi melꝰ. si nō euidenter apparet illud sibi nō euenire. nūc aūt hic ponit pluralitas sine necessitate. qz tales spēs influxe a deo uel angelis frustra ponūt. qz ista nā sufficiēt hz i se vñ possit atun-

Ayuntamiento de Madrid

gere ad suã ꝓprã pfectionẽ sine talib⁹ datis ifusis uel
a deo uel ab angelis. vñ hoc nõ videt nisi quidã recur-
sus ad deum uel ad angelos p hoc q̃ non capitur pfe-
ctio illius nature in se. hec etiam opinio vilificat natu-
rã anime intellectiue. sicut enĩ simpliciter ẽ natura vili
or que nullam operationem habet. ita, ꝓportionabilĩ
illa videtur esse vilior que in opationem sibi conueni-
entem non potest q̃ illa que pôt. anima aũt separata fm
te ex sibi intrinsecis etiã cum obiectis concurrẽt⁹ nõ
pôt in aliquã opationẽ sibi cõuenientem nisi deus uel
angeli dent sibi tales species. lapis aũt ex sibi intrinse-
cis sine tali influxu mendicato pôt in opationẽ sibi ꝓ-
portionatã. q: descendit deorsum ⁊ ibi quiescẽ. q̃ ma-
gis vilificatur alia fm ꝓportionẽ ad suam nobilitatem
q̃ natura lapidis. ¶ 2⁹ sic. q: tu tenes alibi q: duo acci-
dẽtia eiusdẽ specici nõ pnt simul eẽ. illa aũt species la-
pidis ut obiecti influxa est eiusdẽ specici cũ specie itel-
ligibili acquisita i corpe ab alia. hic q̃ uel illa influxa nõ
poterit manere. uel oportebit speciẽ hic acquisitã non
manere. sed z⁹ est falsum. q: si subiectũ ꝓprũ illi⁹ spe-
cici sit incorruptibile. ⁊ ipsa species in se ponit incorru-
pta manere. seqũt q: ista manebit. q̃ nõ dabit isti a deo
uel angelo alia species lapidis. ⁊ p ꝓsequens uel nũq̃
poterit intelligere lapidem. uel poterit intelligere per
speciem prior̃ acceptam a reb⁹: qõ negat. Si dicas
non dari speciẽ anime habẽti pus speciem acquisitam
non videt rõnabile. quia illa spẽ pfecta qualis datur
alteri non habenti careat ista anima. ⁊ saltem ꝑ habeẽ
cõtra opinionẽ q: aliqua intellectio est tunc p speciem
pus a re acceptã. Si dicas formã infusam ⁊ acquisitã
differre specie. sicut virtutẽ acquisitã ⁊ infusam q̃ sit
simil. non valet similitudo. tũ q: suppositũ de illis vir-
tutib⁹ est falsũ. tum quia non est simile. quia virtus in-
fusa habebit aliã. ꝓprã regulã q̃ acqsita. ut ex alicta-
te regule posset poni alia virt⁹ fm speciẽ. q: virtus in
cẽntiali rõne virtutis dependet a regula cui ꝓformat.
hic aũt non poterit assignari differentia specifica spe-
cici infuse ⁊ acquisite. quia non ẽ hic differẽtia nisi tan-
tũmodo p̃ncipij effectui uel modi efficiendi. talis aũt
non distinguit specie ut dicit Aug⁹ 3⁹ de trinitate. ca⁹
9⁹. ¶ 3⁹ q: actiuo sufficienti ⁊ passiuo sufficiẽter appro-
ximatis pôt sequi effectus. et si agens sit nãliter agẽs
sequitur effectus. nũc aũt ala separata habente lapidẽ
uel aliud obiectũ sibi prius concurrũt hec oia agẽs suf-
ficiens ⁊ passũ sufficiẽs. ꝓportionatũ respectu specici
intelligibilis talis obiecti p quã habeẽ cognitio abstra-
ctiua. b⁹ probatur. quia intellectus agens cum obiec-
to est causa actiua specici intelligibilis talis obiecti p
quam habetur talis cognitio. nec m⁹ cũ obiecto ex-
tra q̃ cum fantasmate. de quo tu concedis. quia nihil
ẽ in fantasmate propẽ quod sufficiat ad causandã spe-
ciem intelligibilem q: eminentius insit rei cuius ẽ fan-
tasma. intellectus autem possibilis est sufficiẽter recep-
tiuus. ¶ 4⁹ quia anima separata pôt habere cognici-
onem intuitiuam de rebus. sed ad illã non sufficit spe-
cies intelligibilis nec fantasma. quia fantasma repre-
sentat rem existentem ⁊ non existentẽ. psentẽ uel non
psentem. ⁊ p consequens per ipsam non pôt haberi co-
gnitio de re ut existẽte in propria natura. uel de existẽ-
tia presente. talis autẽ cognitio que dicitur intuitiua
potest dici intellectiua. aliqn intellectus nõ esset cer-
tus de existẽtia alicuius obiecti. sed nec intellectio in-
tuitiua potest haberi p speciẽ. quia illa representat in-
differẽter rem existentẽ ⁊ non existentẽ. presentẽ ⁊ nõ

presentẽ. Et ex hoc sequitur q: p solas species influxas
a deo uel angelis non ẽ possibilis alẽ separate cogni-
tio intuitiua. si ergo illa ẽ possibilis alẽ separate sequit
q: erit de re in se ⁊ non p speciẽ influxam. Etiã distan-
tia moderata obiecti impedit istam intellectionẽ intui-
tiuã obiecti. quia fm Aug⁹. in li⁹ de cura pro mortuis
agenda. ille anime nesciũt que hic agunt nisi discãt ab
angelis ul' ab animabus alijs de nouo ad eas venienti-
b⁹ que illa que hic nouerunt pst dicere illis sicut Jo-
hannes baptista ꝓdixit animab⁹ sanctis in limbo xpm
esse descensurũ. sicut exponit Gregⁿ illã qõne eius
Math. io. Tu es qui venturus es. nunc autem si per
species influxas cognosceret illas conditiones ex pte
rerũ nõ oporteret talia nunciari eis a scis uel angelis
alias. ¶ 5⁹ quia illa probatio tue opinionis ꝓ parte
negatiua scz q: anima nõ potest recipere species a re-
bus. quia non est conueniẽtia inter recipiẽs ⁊ receptũ
non valet. quia uel est ex q̃ttuor terminis uel non con-
cludit. ꝓpositum. uel yna propositio erit falsa. Si enim
accipiatur pro maiori q: oportet esse conuenientiam
inter recipiens ⁊ receptum. ⁊ pro minore q: res mate-
rialis non habet conueniẽtiã cum intellectu solum se-
quitur q: intellectus non recipit rem materialem nec
e contra. Si aũt concludas qõ intellectus nihil conclu
dat a re materiali erit ex q̃ttuor terminis. quia illud ꝓdi-
catum non fuit in maiori. Si autẽ non accipias illã ma
iorem primã. sed istam scilicẽ oportet esse conueniẽtiã
inter recipiens ⁊ illud a quo recipit. Dico q: magis ꝓ-
prie dicere esse ꝓportionem q̃ conuenientiam. quia
recipiens habet rationem passi ⁊ illud a quo recipit ra-
tionem agẽtis. agens autem ⁊ passũ oportet eẽ ꝓpor-
tionabilia. non autẽ cõueniẽtia proprie nisi extenden-
dendo conuenientiam ad proportionem. imo ꝓportio
eorum requirit disconueniẽtiã. quia requiritur q: vnũ
eorum sit in actu tale. ⁊ aliud in potentia tale. sic ergo
illa a⁹ nona falsa erit si intelligatur de conuenientia
proprie dicta uel si extẽdas conuenientiam ad propor-
tionẽ concedatur. Et tunc b⁹ scilicẽ: res extra non ha-
bet conuenientiam illo modo cum intellectu erit falsa
est enim in actu virtuali talis qualis est intellectus in
potẽtia formali. ¶ Confirmat dupliciter. p̃ quia tu cõ-
cedis fantasma habere talem conuenientiã ad intelle-
ctum. ⁊ tamẽ fantasma ẽ opposite conditionis ad illud
quod recipitur in intellectu in hoc q: non representat
obiectũ nisi ut hic ⁊ nũc. qõ intelligit ꝗ sub rõne vlis
est abstractũ ab istis conditionib⁹. nec illa alia conue-
nientia scz q: fantasma est sine mã extrinseca. facit q:
fantasma est actiuũ. est enim vere in mã. hoc est in or-
gano extenso. ⁊ tãtũ ipediret actionẽ in intellectũ ex-
istere in hac materia extensa quantũ si existeret in illa
materia extrinseca. sed tantũmodo p̃ fantasma agit
in intellectũ possibilẽ. q: ẽ repũtatiuũ obiecti. q̃ eq̃ po-
terit ista res in se. q: eque ẽ repũtatiua sui. ⁊ hoc credo
eẽ verum. q: 3 intellect⁹ posset abstrahẽ a fantasmate
sine mã existẽte. tũ nõ pôt immediate accipe cognitionẽ
a re ex. ut habeẽ i qdã cõmẽto ẽtij de aia. ¶ 2⁹ ꝓfirmat
q: seq̃rẽ q: angel⁹ nõ posset immediate accipe cogniti-
onem a re extra: quod est improbatũ in 2⁹ li⁹ diffuse.
¶ 6⁹ arguitur. quia alia probatio p parte affirmatiua
scilicẽ de illo influxu speciẽrũ non valet. quia peccat
fm diuersum intellectũ medij. uel habet alteram fm si
sam falsam. cum enĩ accipiẽ i maiore q: medũ quan-
to magis recedit ab vno extremo tãto magis accedit ad
aliud. si itelligas medũ vniformẽ. ⁊ acc. aũ ⁊ recedẽ-

Ayuntamiento de Madrid

concedo. si difformiter falsa est. in pote si est mediū in essendo ⁊ recedit ab hoc extremo in eēndo. accedit ad aliud in essendo. Similiter si mediū in opando. ⁊ recedit ab hoc extremo in opando. accedit ad aliud in operādo. ⁊ si est mediū in essendo sed nō in opando. ⁊ recedit ab vno extremo ꝛ in essendo. nō ꝓpter ꝗ accedit ad aliud i opando. mō bⁿ potest intelligi uel de medio in essendo. ⁊ sic est vera. qꝛ quodāmodo etiā aia cōiūcta habet esse mediū inter subam separatam ⁊ esse corporeū. ⁊ tunc concludē. g̃ separata qñ recedit a corpe in essendo. accedit ad subam separatā in mō essendi. Sz ꝗ nihil é ad ꝓpositū ꝗ magis accedat recipiēdo influxū eius ptinentem ad opationē. Et si ad hoc deduceret rō. manifestū est ꝗ non ꝛcludit. tūc eni aia separata magis esset capax talis influentie q̃ ipsamet cōiūcta corpori gloriosio cū magis accedat ad esse fm corpⁿ q̃ aia separata. imo magis hoc est pfectius q̃ ipsa cōiuncta corpori corruptibili. Si autē accipias in minore ꝗ aia separata magis recedit a corpe in opando q̃ cōiūcta. falsum est si intelligas ut ab obiecto circa qō opatur. ita enim pōt a corpe separata cognoscere corpⁿ: sicut cōiuncta pōt. ⁊ ideo non sequit ꝗ magis accedat ad subam separatā ut ad obiectū cōgscibile ul'a q̃ recipiat obiectū cognoscibile. ¶ 7º. qꝛ illud qō adducit ad confirmationem huius cōfirmatiōis sz de somno ⁊ extasi. ⁊ illud de cōmentatore 3º de aia vident eē figmēta. nō enim ideo in somno vident vera. quia aia recipit a corpore in opando ut ab obiecto. tunc eni quāto somnus esset pfundior tanto magis talia videreⁿt. hoc aūt est falsum. qꝛ somnia non accidūt in somno pfundissimo sed in tenui somno. tūc etiā epilētici regulariter visitarentur a spiritib⁹ illis. vnde illud fundamētū videt accepti ex fictionib⁹ machometi qui dicit fuisse epilētic⁹ ⁊ ad coopiendū miseriā suam dixit se oportere tacere qñ angelus loquebat sibi sup istam fictionē eius. Aliqēna reuerēter loquēs de lege sua. fingit tales abstractiones a sensu 9º metaphisice ut fiat reuelatio ab angelis. nos aūt rpiani non dicimus aliquē in somno uel extasi aliquid videre nisi sit ibi alia causa positiua. utpote qꝛ deus tūc eius intellectum mutet. De cōgruo aūt magis tūc disponit p amotionē impediměti. qꝛ sz nō é distractus circa alia obiecta. ⁊ vehemēs occupatio circa aliud obiectū impedit intēse opari circa illud ēmo magis videt miraculū ꝗ in somno veritas reuelet q̃ i vigilia i intellectu nō min⁹ intēto circa sēibilia. qꝛ nāle est ꝗ in vigilia hō habet vsum rōnis. non autē i somno. illud etiā dictū Auerrois é planū figmentum ꝗ sz illa substantia separata recipiat a superioribⁿ. ⁊ tū ut iungit nobis nō recipiat. ⁊ tradictio est. qꝛ nulla separata pōt nobis cōiungi nisi rōne efficientis uel mouentis. manifestū est aūt ꝗ si in essendo recipit aliqd a sapiori inq̃tū est actiuū est recipiēs ab eodem. ¶ 8º. qꝛ illa ꝓbatio que infert aiam frustra vniri corpi tē. non valet. quia vnio anime ad corpus non é finaliter ꝓpt pfectionem corpis nec solā pfectionem aie sed ꝓpter pfectionē totius ꝓsistentis ex istis duobus. ⁊ ideo licz nulla pfectio posset accrescere huic parti uel illi q̃ non posset haberi sine tali vnione cū nō sit frustra vnio. qꝛ pfectio totius que ꝓncipaliter intēdit a natura nō posset haberi nisi illo modo. Itē esto ꝗ illa vnio fieret. ꝓpt pfectionē anime ut sz acquireret pfectionē suam ex tali vnione nō sequitur ꝗ frustra vniat si p aliam viā posset eam acquirere. si enim aliquid ordinat ad fmē non frustra fit si alio mō possit finis acquiri. sicut si sanitas possit acquiri per sectionē ⁊ potionem. non frustra fit sectio. ⁊ si p potionē possit sanitas haberi. ⁊ ita si cognitio posset acquiri p vsum sensuū ⁊ p aliū modū ab ipsa anima separata non frustra fit vnio ex quo ipsa é via conueniens vno modo ad acquirendū pfectionē sz cognitionem. ¶ 9º. quia illa ꝓbatio que ꝓcedit de transitu extremi ad extremū sine medio nō valet. ꝓpt duo. ꝓ quia aliquid é mediū vni virtuti q̃ō non é mediū alteri loquendo de medio necessario. sic in transferendo corpus de loco ad locū vbi aliq̃ō est mediū necessarium virtuti naturali motiue. ita ꝗ virtus naturalis non pōt transferre corpⁿ de vbi remoto ad aliud vbi nisi p vbi mediū. ⁊ tamen illud nō est mediū necessariū virtuti diuine que pōt subito transferre corpⁿ de quocunq̃ vbi ad quodcūq̃ aliud vbi. sic est in ꝓposito nam impfecte virtuti abstractiue mediū necessarium est inter sensibile extra ⁊ pure intelligibile sz esse imaginabile. sed virtuti abstractiue pfectiori nō est necessariū illud mediū. Unde argumentū posset deduci ad oppositū. quia si actus intellectus separati esset pfectior q̃ coniūcti. posset tunc sine tali medio transferre obiectū ab extremo i extremū. 2º quia dici potest ad illud argumentum ꝗ sub alio extremo cadit esse imaginabile. qꝛ illud est simpliciter sensibile. illud aūt extremū habet sub se diuersos gradus. quia alio modo i gradu sensibili remotiori ab itelligibili é sensibile ex q̃ imaginabile. nunc autē in aliquo gradu in extremo pōt aliq̃ virtus agere. ⁊ alia minor nō potest agere. sed ab alio gradu ꝓpinquiori. ita hic licz virtus abstractiua intellectus nostri non possit agere a sensibili abstrahendo intelligibile nisi ab ꝗ gradu sensibilis sz ab imaginabili. tamē alia virtus supior ul'efficacior pōt abstrahere a gradu magis distante. puta a sensibili extra. hec Scotⁿ in forma. Et in hoc secūdus articulⁿ terminat.

¶ Quantum ad tertiū articulū rideudū é obiectōib⁹ supradictis. Et qdē ad ꝓmū negat bⁿ. ꝓ vtraq; sui pte Et ad probationem ꝓime partis dicitur ꝗ positio nostra non ponit pluralitatem supfluam uel non necessariā. quia natura anime rōnalis separate sine influxu nouo specie ex a supiori non habet ex se vnde possit attingere ad suam ꝓpriā pfectionem que est intelligere. qꝛ cum omnis intellectio nostra fiat mediāte aliqua specie. anima autem separata non possit ex seipsa formare hꝰ species nec res materialis extra possit imprimere hꝰ speciem in animā separatam: restat ꝗ si debet intelligere ea que non intellexit coniūcta corpori ꝗ hoc fiat p influxum specierū ab aliqua natura supiori potissime a deo. nec hic est recursus ad deū uel angelos ex ignorantia nature anime rōnalis in se. sed potⁿ ipse arguens videtur ignorare naturam intellectⁿ humani tam possibilis q̃ agētis. possibilis quidē. qꝛ ponit ꝗ possit exercere aliquā intellectionē intuitiuā sine aliq̃ specie obiecti ad ꝗ coagēte nec ꝗ itellectⁿ possibilis sit potētia actiua. cuⁿ oppositū ꝓz in 3º de aia. p totum. Siliter nām intellectⁿ agētis in ꝗ ponit ipsū imediate agēre ex extra sine medio fantasmate ad causandū ⁊ abstrahēdū specie itelligibilē. cū 3º de aia dicatur ꝗ obiectū eⁿ é fantasma rei sensibilis ⁊ nō ipsa res sensibilis. qꝛ aūt aia separata p suū intellectū agēte nō possit abstrahere specie imediate ab ipsa re sensibili exteriori. nec p intellectū possibilem possit imediate recipere

Ayuntamiento de Madrid

a re materiali ostensum fuit prius in primo articulo ex dictis sancti Tho. de veritate. q.19. arti.p. et 4.° sen. dist. presenti. sed vltra hoc adduco rationes ei° de veritate .q.8.arti.9. vbi probat q intellect° angelic° non accipit spēs q b° intelligit a reb°. dicit enim sic. Supposito q ãgeli nõ cognoscãt res mãles per essentiã suã sed p alias formas: de illis formis ẽ triplex opinio. Quidã enim dicũt q forme ille p quas angeli cognoscunt fũt a rebus mãlib° accepte. sed hoc ẽ nõ pōt. intellect° enim qui recipit formas aliquas a rebus dupliciter se habet ad eas. scz ut agens. ⁊ ut patiens largo mō passione ⁊ actiõe acceptis. forme enim que fũt in reb° materialib° aut in sensibus uel fantasia cum non sint oio a materia depurate nõ sunt species intelligibiles in actu. sed potentia tñ. ⁊ ideo requirit q per actionẽ intellectus efficiant intelligibiles i actu. ⁊ hec ẽ necessitas ponẽdi intellectũ agentẽ in nobis. formis autẽ intelligibilibus factis nõdũ per eas intelligerem° res nisi forme ille intellectui nostro vniant sic intelligens ⁊ intellectum sint vnũ. ⁊ ita oportet q intellect° formas hȝ recipiat ⁊ sic a rebus quodãmodo patitur. put scz oẽ recipere pati quoddã ẽ. sicut aũt forma cõparat ad materiã ut act° ad potẽtiã. ita agens ad patiẽs cũ vnũqõq; agat fm q est actu patit vo inq̃tũ est potentia. ⁊ qz actus. ppius. ppriã potentiã respicit. ideo etiã. ppio agẽti respondet determinatũ patiẽs. ⁊ ecõtra sicut se habet de forma ⁊ materia. vnde oportz q agẽs ⁊ patiẽs sint vnius generis. cũ potẽtia ⁊ actus vnũqõq; gen° entis diuidant. nõ enim albũ patit a dulci nisi per accidẽs. sz a nigro tñ. res aũt materiales ⁊ intellectuales sũt oio diuersorũ generũ. ea enim q̃ nõ coicant i materia non coicant in genere ut patz per phm in 5.° ⁊ .x.° metaphysice. vnde nõ pōt esse q res materialis immediate patiatur ab intellectu aut agat in ipsũ. ⁊ ideo in nobis. put dicit nature cõditor sensitiuas potentias i quib° forme sũt medio modo inter modũ intelligibilẽ ⁊ modũ materialẽ. cõueniunt siquidẽ cum formis intelligibilibus inq̃tum sunt forme sine materia. cum materialib° vo formis inq̃tum nõdũ sũt a cõditionibus materie denudate. ⁊ ideo pōt esse actio ⁊ passio inter res materiales. ⁊ potẽtias sensitiuas. Et similiter inter has ⁊ intellectũ. vnde si angeli a reb° materialib° formas aliquas acciperẽt oporteret angelũ habere potentias sensitiuas. ⁊ ideo habere corpus sibi naturaliter vnitũ. vnde cũsidẽ finie eẽ videt angelos esse a alia ut quidã Platonici posuerũt ⁊ eos a reb° materialibus accipere: qõ auctoritati sanctorũ ⁊ recte rõni repugnat. ⁊ iõ alij dicunt q angel° nõ acquirit formas quib° cognoscat accipiẽdo a reb° mãlib° neq; tñ intelligit p formas inatas sed q in potẽtia ei° est cõformare essentiã suã cuilibet rei apud eius p̃sentiã. ⁊ ex tali cõformitate dicũt sequi rei cognitionẽ. sz hoc iterũ nihil esse videt. non enim pōt aliqd alicui conformari nisi fm q forma ei° apud ipsũ fit. nec potest dici q ipsa essentia angeli eo faciẽte fiat forma rei materialis. qz essentia eius sp ẽ vnius rõnis vnde oportet q illa forma qua se rei conformat fit addita essentie. ⁊ que p̃mo fuit potẽtia in ipso angelo. nõ enim cõformaret se nisi p̃us cõformabilis esset. nihil aũt reducit de potẽtia in actũ nisi p illud qõ est actu. vnde oporteret apud angelũ pexistere aliquas formas fm quas esset potẽs se reducere de potẽtia cõformabilitatis in actũ cõformatiõis. sicut videm° q imaginatio nostra format nouã speciẽ ut montis aurei ex specieb° quas p̃us apud se habebat. sez mõtis ⁊ aurei. Et similiter

intellect° ex formis generis ⁊ differẽtie format diffinitionẽ speẽ. vnde oportz redire in hoc q aliquẽ forme p̃ existãt in angelo. ⁊ has oportet esse acceptas a rebus uel innatas. ⁊ ideo dic hoc ⁊ tene q angel° hȝ formas innatas ⁊ non acquisitas a rebus fm q dicit 3.° opinio hec ille. Item arti. 6.° sic dicit. Quidã dixerũt q anima sibi ipsi est cã scientie. non enim a sensibilibus scientiam accipit quasi actiõe sensibiliũ aliquo modo similitudines rerum ad animã peruenũt. sed ipsa aia ad p̃sentiã sensibiliũ in se similitudines sensibiliũ format. Sed hec opinio nõ videt rationabilis. nuiũ enim ẽ ens agẽs nisi fm q ẽ actu. vnde si anima format in se oiz rerũ similitudines oportz q ipsa in seipsa habeat actu illas similitudines rerũ. ⁊ sic redibit opinio que ponit oium rerum scientiã anime rõnaliniãliter insitã esse. hec ille Et similia ponit in multis aliis locis. Ex quib° apparet q anima separata per suũ intellectũ possibilem nõ potest aliquã speciẽ recipere imediate a rebus materialibus. nec per suũ intellectũ agentẽ abstrahere ab eis ⁊ per ois ad suam ppriã operationẽ que intelligere indiget influxu specierum a superioribus. Et sic patet falsitas p̃me partis minoris cũ nullitate sue ꝓbationis. Dicitur .2.° principaliter q ꝓbatio .2.° partis dicte minoris nõ valet cum tota virtus eius cõsistat in hoc q omnis potentia actiua nobilior est quacũq; potẽtia passiua que scz nõ potest exire in actum .2.m nisi aliũde recipiat actum primum. hȝ autem falsitatem ostendit sanctus Tho. prima parte. q. 79. arti. .2.° vbi arguit sic 3.° loco. Omne agens est nobilius patiente fm Aug. 12. super Gen. ad litterã ⁊ Aristotele 3.° de anima. potentie autem vegetatiue partis omnes sũt actiue quãtũ sunt infime inter potentias anime. ergo multo magis potẽtie intellectiue que sunt supreme omnes sunt actiue. Ecce argumentũ. sequitur responsio. Agens inquit est nobilius patiẽte si ad idem actio ⁊ passio referatur. nõ autem semper si ad diuersa. intellect° autẽ est vis passiua respectu totius entis vniuersalis. vegetatiuũ. autem est actiuũ respectu cuiusdam entis particularis. scilicz corporis cõiuncti. vnde nihil prohibet hȝ passiuũ esse nobile tali actiuo. hec ille. Item ibidẽ in principali respõsione sic dicit. Pati dicit tripliciter vno modo propriissime quando scz aliquid remouet ab eo quod conuenit sibi fm naturam aut fm propriã inclinationẽ sicut cum aqua frigiditatem amittit per calefactionẽ ⁊ cum homo egrotat aut tristat. .2.° mõ minus proprie dicitur aliquid pati ex eo q aliquid abiicitur siue fit ei conueniens siue non. ⁊ fm hoc dicitur pati non solum qui egrotat. sed etiam qui sanatur ⁊ nõ solum qui tristatur. sed etiam qui letatur uel quocũq; modo aliquis alteretur seu moueatur. 3.° modo dicitẽ aliquid pati cõmuniter ex hoc solo qõ id qõ est in potẽtia ad aliquid recipit illud ad qõ erat in potentia absq; hoc q aliquid abiciat. fm quẽ modum omne q exit de potentia in actum potest dici pati etiã cum perficit ⁊ sic intelligere nostrum est pati: qõ hac ratione apparet. intellectus enim habet operationem circa ens in vniuersali. considerari autem potest vtrum intellect° sit in actu uel potẽtia ex hoc q cõsideratur quõ intellect° se habeat ad ens vlc. iuenit enim aliqs intellect° q ad ens vniuersale se habet sicut actus toti° entis. ⁊ talis est intellect° diuinus qui est dei essentia in q̃ originaliter ⁊ virtualiter totũ ens p̃mo existit sicut in cã p̃ma ⁊ ideo intellectus diuin° non est in potentia. sed actus purus. null° aũt intellect° creatus potest se habere ut

Ayuntamiento de Madrid

act⁹ respectu totⁱ entis vniuersalis. qz sic oporteret q̃ eēt ens infinitū. vñ oīs intellect⁹ creat⁹ p hoc ipsū q̃ ē nō ē act⁹ oīuz intelligibilū. ſz cōpar̄ ad ipsa intelligibilia ut potentia ad actū. ·Potentia aūt dupliciter se habet ad actum. Est eni quēdā potētia que semp est perfecta p actū. sicut dicim⁹ de materia corporū celestiū. quēdā aūt est potentia que nō semper est in actu. ſz p̃cedit de potētia in actū sicut inuenīt in generabilib⁹ ⁊ corruptibilib⁹. intellectus ergo angelic⁹ semper est in actu suorū intelligibiliū ꝓpter ꝓpinquitatē ad primū intellectū qui est act⁹ purus. intellectus aūt humanus qui ē infim⁹ in ordine ītellectuū. ⁊ maxime remotus ē a pfectione diuini intellect⁹ est in potētia respectu intelligibiliū ⁊ in ꝓncipio ē sicut tabula in q̃ nihil scriptū ē ut dicit phs. 3⁹ de anima: qō manifeste apparet ex hoc q̃ in ꝓncipio sum⁹ intelligentes in potentia solū post modū aūt efficimur intelligētes in actu. Sic ergo pz q̃ intelligere nostrū est quodd̄ā pati. fm 3ᵐ modū passionis. ⁊ p ꝓis intellect⁹ ē potētia passiua. hec ille. Similia dicit multis alijs locis. Ex quibus apparet q̃ ponere intellectū esse potentiā passiuā nō potentē exire in actū zᵐ sine receptione act⁹ p̃mi aliūde puta ab obiecto uel aliquo superiori influxu non est vilificare naturā intellect⁹ humani. nec extollere sup eā naturā lapidis qui habet in se principium actiuū sui descensus puta grauitatem. Confirmat p̃dicta rōnio per ea que alias in p̃cedentibus qōnib⁹ fuerūt recitata. nam scūs Tho. de veritate. q. 8. arti. 3⁹ arguit sic decimo loco. Natura nō deficit in necessarijs. sed attingere finē maxime est de necessarijs. ergo vnicuiq̃ nature. puisū est ut possit pertingere ad finē suū. sed finis. ꝓpter quē est rōnalis creatura est videre deū per essentiā. ergo rationalis creatura ex puris naturalib⁹ pōt ad hanc visionē puenire. Item. 1z⁹ arguit sic. Superiores potētie sunt perfectiores inferiorib⁹. sed inferiores potētie p suā naturā possunt in sua obiecta. sicut sensus in sensibilia. ⁊ imaginatio in imaginabilia. cum ergo obiectū intelligentie sit de⁹ videl̄ q̃ deus per naturalia possit videri ab angelica intelligētia. Ecce argumēta. seqū t̄ responsio ad vtrūq̃ simul. Dicēdū inquit q̃ sicut dicit phs in 2⁹ celi ⁊ mūdi. in reb⁹ inuenīt multiplex grad⁹ perfectiōis. p̃mus eni gradus est perfectissim⁹ ut aliqd bonitatē sine motu ⁊ sine adminiculo alteri⁹ habeat. Iiē est perfectissima sanitas in eo qui est sanus sine auxilio medicine. ⁊ hic ē gradus vīne pfectionis. 2⁹ gradus ē ei⁹ qō pōt ꝓsequi perfectā bonitatē cū modico auxilio ⁊ parvo motu. sicut eius qui habet sanitatē cū modico exercitio. 3⁹ est gradus eius qui acqrit pfectā bonitatē cū multis motib⁹ sicut ille qui acquirit pfectā sanitatē cū multis exercitijs. 4⁹ gradus est ei⁹ qui nunq̃ pōt acquirere perfectā bonitatē. sed acquirit aliquid de bonitate ⁊ multis motib⁹. 5⁹ gradus est eius qō non potest acquirere aliquid de bonitate nec habet aliquē motum ad hoc sicut ē gradus illi⁹ qui sanari nō potest vnde nullam medicinam accipit. nature ergo irrationales nullo mō ad pfectā bonitatē que ē beatitudo p̃tingere possunt: ſz pertingunt ad aliquā bonitatē impfectā que ē coz finis naturalis que ex vi nature consequit. sed creature rationales possunt ꝓsequi pfectā bonitatē id est beatitudinē. tū ad cōsequendū indigēt plurib⁹ q̃ nature inferiores ad cōsequendū fines suos ⁊ ideo q̃ uis sint nobiliores. nō tū sequitur q̃ ex ꝓpijs naturis possint ad finem suum sicut nature inferiores hec ille. Applica ad ꝓpositū de ītellectu possibili ⁊ de lapide. quia licz intellectus possibilis ex sibi intrinsecis nō sufficiat ad acquirendū suā ꝓpriā pfectionem uel perficere suā operationē. tū ex actu p̃mo accepto ab extrinseco obiecto ul̄ a deo exire pōt in pfectā operationē incōparabiliter excedentē omnē actionē motionē ⁊ opationē lapidis. iō argumentū nō valet. Dicit 3⁹ q̃ anima separata nō mendicat spēs intelligibiles q̃ sūt ꝓncipia sue intellectiōis mere accidēaliter. imo eque naturaliter sicut lapis accipit ab extrinseco nāliter grauitatē. quia talis receptio consequit naturam anime separate inq̃tum hꝰ. De hoc sanctus Tho. de veritate. q. 19. arti. p̃ arguit sic. Si dicat q̃ aia separata intelligat p̃ species infusas. Cōtra. quia hꝰ spēs uel sūt ei infuse a deo uel ab angelis. sed nō ab angelo. qz sic oporteret q̃ hꝰ spēs ab angelo crearēt. Similiter nec a deo. quia nō est probabile q̃ deus infūdet dona sua existentibus in inferno. vnde sequerēt q̃ anime in inferno nō intelligerent. ⁊ ita non videt q̃ p spēs infusas anima separata intelligat. Ecce argumentū. seqūt responsio. Ad quod dicendū q̃ infusio donoꝝ gratuitorum nō ptingit ad eas que sūt in inferno. sed corum que ad statū nature pertinēt ꝓticipatiōe nō p̃uantur. nihil enim est naturalis boni p̃iuatum ꝓticipatione ut vicit Dionysi⁹ 2⁹ ca⁹ ecclesiastice hierarchie. p̃dicta aūt spēr̄ū infusio que fit in separatione aīe a corpore pertinet ad conditionē nature substantie separate. ⁊ ideo hꝰ infusiōe nature aīe dānatorū p̃uantur. hec ille. Itē prima parte. q. 89. arti. p̃ in solutione tertij sic dicit. Ēia separata nō intelligit p̃ spēs innatas neq̃ p spēs quas tūc abstrahat nec solū per spēs conseruatas sed p species ex influētia dīni luminis ꝓticipatas quarū aīa fit ꝓceps sicut ⁊ alie substantie separate q̃uis inferiori modo. vnde tam cito cessante cōuersione ad corp⁹ ad superiora cōuertit̄. nec tū ꝓpter hoc hec positio ul̄ cognitio nō est naturalis. qz deus est auctor nō solum influentie gratuiti luminis. ſz etiā naturalis. hec ille. Itē in de anima. q. 15. in solutione. 1z. sic dicit. Nō est naturale aīe ut p spēs influxas intelligat cū ē corpori vnita ſz solum postq̃ ē separata. hec ille. ¶ Ad 2ᵐ dicit q̃ spēs influxa aīe separate. nō est eiusdē ſz alteri⁹ rōnis a spē acquisita ab anima corpori cōiūcta. vnde sanct⁹ Tho. p̃ma parte. q. 89. arti. 5⁹ arguit sic 3⁹ loco. Anime separate habebūt rerū scientiā p influentiam diuini luis. Si ergo sciā hic acquisita i anima separata remaneat. seqūt q̃ erūt due forme vnius spēi in eodē subiecto qō ē impossibile. Ecce argumētū. sequit̄ rīsio. Dicēdū inquit q̃ vtraq̃ sciētia non ē vnius rationis. vnde nullū incōueniēs sequit̄. hec ille. Itē. 4⁹ sen. dis. 50. arti. 2⁹ arguit sic 4⁹ loco Impossibile ē duas formas eiusdē spēi esse i eodem subiecto. ſz aīa separata recipiet aliās formas intelligibiles ex influētia sube superioris p quas poterit intelligere res. ergo in ipsa non possunt remanere intelligibiles forme earūdē rer̄ a sensib⁹ accepte Ecce argumētū. sequit̄ rīsio Dicēdū inquit q̃ forme intelligibiles a sensib⁹ accepte nō sūt oīo vnius rōnis cū illis formis que imediate ex influētia diuina p̃uenīt. quia ex diuersis imprimentib⁹ diuerse impressiōes relinquūt̄. sicut etiā habitus vir tutis acquisite nō est eiusdē rationis cū habitu virtutis infuse. vnde nihil p̃hibet vtrasq̃ formas in anima separata remanere. ⁊ formas illas tunc acceptas ex influxu superioris sube esse formales ⁊ completiuas respectu formaꝝ acquisitarū a sensibus. hec ille. ¶ Lū autē dicārgues q̃ hic nō est dīa nisi ꝓncipij effectiui uel modi efficiēdi. talis

Ayuntamiento de Madrid

aūt nō distinguit spē. tē. dē q̄ nō solū ē in ,pposito differētia uel distinctio ex pte ꝓncipiorꝫ efficiētiū qnmo ex parte ꝓncipiorꝫ formaliū exēplariū. nā spēs acqsite ab aīa corpori cōiūcta ꝓformāt tāq̄ exēplari qdditari rei mālis relucētī in fantasmate. spēs vo infuse aie separate cōformāt ideis q̄ sunt in mēte dīna fm aliquē modū. t etiā spēs cōcreatis ipsis angelis. vñ spēs infuse sūt vliores spēbus acqsitis. de hō scūs Tho. pma pte. q. 89. arti. p̄ sic dicit. Habet inqt dubitationē. cum enī nā sp ordinet ad illud quod ē melī. est aūt melior modī intelligendi p cōuersionē ad intelligibilia simpliciter q̄ p uersionē ad fantasmata. debuit ḡ sic a deo institui nā anime ut modus intelligendi melior esset ei nālis. t nō indigeret corpori, ppter hoc vnīri. Cōsiderādū est q̄ ḡ t si intelligere p cōuersionē ad superiora sit simpliciter nobilius q̄ intelligere p uersionē ad fantasmata. tū ille modī intelligēdi, put erat possibilis aie erat impfectior. qō sic patet. in oibus enī substātijs intellectualibus inuenit virtī intellectiua p influentiā dīni luis qō qdē in pmo ꝓncipio est vnum t simplex. t quāto magis creature itellectuales distāt a pmo ꝓncipio. tāto magis dividit istud lumē t diuersificat. sic accidit i lineis que a centro egrediūt. t inde ē q̄ dē per vnā suā cētiā oia itelligit. supiores āt substātiaꝫ itellectualiū t si p plures formas intelligāt. tū intelligūt p pauciores t magī vles t vtuosiores ad apphēsionē rerū. ppter efficaciā vtutis intellectiue que est in eis. in inferioribus aūt sūt forme plures t minus vles t minus efficaces ad comprehensionē rerū in q̄tum deficiunt a virtute intellectiua superiorū. Si ergo inferiores substantie haberēt formas in illa vltate in qua habēt superiores. qz non sūt tante efficacie i intelligēdo nō acciperent per eas pfectā cognitionē de rebus. ſ in quadā cōtate t cōfusione qō aliqualiter apparet in hominib. nam qui sūt debiliorib intellectus p vles cōceptiones magis intelligentiū non accipiūt pfectā cognitionē nisi eis singula explicent in speciali. manifestū est aūt inter intellectuales substātias fm nature ordinē infimas ē aias humanas. hoc aūt pfectio vniuersi exigebat ut diuersi gradus in reb esent. si ḡ aie hūane ēent institute a deo ut intelligerēt p modū q cōuenit substātijs separatis nō haberēt pfectā cognitionē. sed cōfusam in coi. ad hoc ergo q̄ pfectā t, ppriam cognitionē de rebus habere possent. sic nāliter institute sūt ut corporibus vniant t sic ab ipsis reb sensibilibus, ppriā de eis cognitionē accipiant sicut boes ruoes ad sensētiā iduci nō possūt nisi p sensibilia extra. sic ḡ pat q̄ ppter hoc melī ē ut aīa corpi vniat t intelligat p cōuersionē ad fantasmata. t tū pōt ē separata t aliū modū intelligendi habere. hec ille. Bilia dicit in q̄nlib de aia. q. 18. vbi sic dic. Perfectio itellectualis q̄uis oib substātijs itellectualib adsit. nō tū codē mōnā in supiorib sūt forme intelligibiles rerū magis vnite t vles. in inferiorib vo magis multiplicāt t sūt minus vles fm q̄ magis accedūt ab vno sūme simplici t appropinquāt ad pticularitātē reī nālī. ſ tū quia in superiorib ē potētior virtī intellectiua. supiores sube in paucis formis vlibus obtinent pfectionē itellectualē ut cognoscāt naturas rerū vsq̄ ad vltimas spēs. si aūt in inferiorib substātijs ēent forme adeo vles sic in superiorib cū be habent inferiorē virtutē intellectiuā nō cōsequerent ex hō formis vlibus vltimā perfectionē intellectualē ut cognoscerēt res vsq̄ ad vltimas species indiuisibiles. sed remaneret eaꝫ cognitio

in quadā vltate t ꝓfusione qō est cognoscere ipfecte. manifestū est aūt q̄ quāto intellect fuerit efficacior: tanto magis ex paucis potest multa colligere. cuī signū est. quia rudib t tardiorib oportet oia sigillatim exponere t exēpla pticularia iducere ad singula. manifestū est aūt q̄ aia humana est infima inter omnes substātias intellectuales. t ideo eius capacitas. vnde eius naturalis capacitas ad recipiendū formas rerū se habet cōformiter ipsis rebus mālib. t ideo aia humana vnita est corpori ut ex rebus materialibus spēs intelligibiles recipe possit fm intellectū possibilē. nec est ei maior virtus nālis ad intelligēdum q̄ ut fm hō spēs determinatas i cognitiōe itellectuali pficiāt. vñ t lumē itellectuale qō pticipat qō dī intellect agēs hō hāc opationē ut hō spēs itelligibiles faciat actu. Q̄diu ḡ aia vnita ē corpi ex ipsa vniōe corpis hō aspectū ad inferiora q̄ b accipit spēs itelligibiles, pportionatas sue itellectiue virtuti t sic i scia pficit. ſ cū fuerit a corpe separata hō aspectū ad supiora tm q̄ b recipit influētiā spēs itelligibiliū vlīū ſ mn vlīē recipiāt i ea q̄ sūt i substātijs supiorib. tū nō ē sibi tāta efficacia vtutis itellectiue ut phō gen spēs intelligibilū possit pfectā cognitionē ꝓseq̄ intelligēdo spālē t determiate vniuōq̄ sed in qdā vltate t ꝓfusiōe. sic cogscūt spēs i pncipis vlib. Hāc aūt cognitionē acqrūt aie separate subito p motū influētie. t nō successiue p motū ut Origenes putat. Sic ḡ dicendū ē q̄ aie separate nālī cognitiōe i vlī cognoscūt oia nāliia. nō aūt spālē vniuōq̄. de cognione aūt quā habēt aie scōꝫ p gratiā alia ē rō. nam fm illā adequant angelis, put vident oia in vbo. hec ille. Ex quibus p̄ q̄ species acquisite t infuse sūt alteri rationis non solum ex diuersitate cause efficientis sed ex diuersitate forme exēplaris t ex diuersitate obiectoꝫ b adequāt t ꝓformāt fm vlē t pticulare. de his etiā i sequētib plura dicē. puta quōb spēs dcriuāt exēplarē ab ideis q̄ sūt i mēte dīna. ¶ Ad 3m ꝓncipale negat bm. nec valet eī, pbatio sic p̄ inspicieti dicta ad pmū ꝓncipale. qz nec intellect agēs pōt imediate agē i rē mālē. nec itellect possibilis pōt imediate pati aut aliqd recipe ab ea. ſ vtriusq̄ nālis actio t passio ē p̄cise circa fātasmata ul potētias sensitiuas. nec valet qō dicē arguēs. sc̄ q̄ itellect agēs cē pōt ꝓcurrēte obiecto ꝓncipali mālī cāre spēm itelligibilē sic cū fantasmate cōcurrēte. hui eni falsitas mālifeste p̄. qz si ſ cēt verū tūc cec nat posset pūte obiecto mālī p suū intellectū agētē cāre nāliter spēm intelligibilē colōr. cui oppositū cuidenter apparet ad sensum. Cū aūt dicit q̄ nihil inest fantasmati, ppē qō sufficiat ad causandū spēm intelligibilē quin eminenti insit rei cuius est fantasma. tē. solutū est pūs. quia agēs t patiens oportet esse vni generis. tē. vide supra in solutiōe pmi. ¶ Ad 4m negat minor. nec valet, pbatio. quia posito q̄ per fantasmata ul spēm intelligibilē rei materialis abstraetam uel acceptam a re materiali nō possit haberi cognitio intuitiua hoc est cognitio qua cognoscit res materialis actualiter in, ppria natura existere. nec ut presens zm locū aut temp. tū secus est de specieb influxis. quia per illas potest cognosci non solum natura vniuersalis. sed etiā indiuiduum singulare. nec solum singulare. imo eius existentia t presentia fm tempus aut locū t p ꝓnō tale indiuiduū posset intuitiue cognosci. De p̄dictis scūs Tho. i de aia. q. 20. sic dic. Quidā ut nām cognitiuā singularū angelis t aiab separatis ascriberent dixerūt q̄ hō cognitionē a singularib

Ayuntamiento de Madrid

acciperet. Sz hoc ē oio incōueniēs. cū eni maxima sit distantia inter ea intelligibile ⁊ ea materiale sensibile. nō statim forma rei materialis ab intellectu accipit. sed p multa media ad eū deducit puta forma alicui⁹ rei sensibilis ptius fit in medio vbi est spū alio; cū in re sensibili ⁊ postmodū in organo sensus ⁊ ex inde deriuatur ad fantasiam ⁊ alias interiores vires ⁊ tandē perducitur ad intellectū. hec aūt media nec etiā fingere possibile est cōpetere angelis aut aie separate. Et ideo aliter vicendū est q̄ forme rerū per quas intellect⁹ cognoscit dupliciter se habent ad res. quedā eni sūt rer factiue ⁊ quedā sūt a rebus accepte. ⁊ ille quidē que sūt rerū factiue in tantū ducūt in cognitionē rei inquātū ei⁹ factiue sunt uel existūt. vnde artifex qui artificiato tradit formā uel dispositionē materie per formā artis cognoscit artificiū q̄tū ad id qō in eo causat. ⁊ q̄ intellectus hois nō causat materiā. sed accipit eā iam existentē que est indiuiduatiōis p̄ncipiū. ideo artifex p formā artis puta edificator cognoscit domū in vniuersali. nō aūt hanc domū in hac materia nisi in q̄tū eius noticiā accipit per sensum. Deus autē q̄ per intellectū suum nō solū ꝓducit formā ex qua sumit rō vniuersalis. sed etiā materiā que ē idiuiduatiōis p̄ncipiū. iō p sua artē cognoscit vniuersalia ⁊ singularia. sic aūt a dina arte effluūt res materiales ut subsistāt i ꝓprijs naturis. ita ab eadē arte effluūt i substātias intelligibiles separatas similitudines rerū intelligibiles q̄b⁹ res cognoscāt fm q̄ ꝓducunt a deo. ⁊ ideo substantie separate nō solū cognoscunt vniuersalia. sz etiā singularia in q̄tū spēs intelligibiles in eas a dina arte emanantes sūt similitudines rerū fm materiā ⁊ formā. nō eni est inconueniens formā que ē rei factiue q̄tuis sit imaterialis esse similitudinē rei ⁊ q̄tū ad formā ⁊ q̄tum ad materiā. q̄z semp in aliquo altiori est aliquid vniformi⁹ q̄ sit in inferiori nā vnde licz in nā sensibili aliud sit forma ⁊ aliud sit materia. tñ id q̄ est altius ⁊ cā vtriusq̄ vnū existens se habet ad vtrūq̄ ꝓpter q̄ superiores subes ⁊ imaterialiter mālia cognoscūt ⁊ vniformiter diuisa ut dicit Dionysius. 7. ca. de diuinis noib⁹. Forme aūt intelligibiles a rebus accepte per quādā abstractionē a reb⁹ accipiunt vnde nō ducūt in cognitionē q̄tū ad illud a quo fit abstractio. sz q̄tū ad id qō abstrahit tñ. ⁊ sic cū forme accepte in intellectu nro a reb⁹ sint abstracte a materia ⁊ ab omnib⁹ cōditionib⁹ materie nō ducūt in cognitionē singularis. sz vlis tñ. hec ergo ē rō quare sube separe possūt per intellectū cognoscere singularia cū tñ intellect⁹ noster cognoscat vle tñ. sed circa cognitionē singulariū aliter se hz intellect⁹ angeli ⁊ alit intellect⁹ aie separate. dicim⁹ eni superi⁹ q̄ efficacia virtutis intellectiue que ē in angelis ē ꝓportionata vniuersalitati formarū influxarū nō aūt efficacia virtutis intellectiue que ē in aia sed magis est ꝓportionata formis a reb⁹ acceptis. ꝓter qō naturale est aie corpori vniri ⁊ ideo suptadictū est q̄ aia separata non cognoscit oia mālia etiā fm q̄ spēs sūt determinate ⁊ cōplete. sed in quadā vlitate ⁊ cōfusione. vnde nec spēs influxe sufficūt eis ad cognitionē singularium ut sic possent cognoscere oia singularia sicut angeli cognoscūt. sed tñ hz species influxe determinat in ipsa aia ad cognitionē aliquoꝝ singularū ad que aia habet aliquē ordinē spāle uel inclinationē sicut ad ea que patit ul ad ea ad que afficit uel subijcitur uel quorū impressiones aliquē ⁊ vestigia remanent in ea. omne eni receptū determinat in recipiente fm modū recipientis. ⁊ sit patet quare aia separata cognoscit singularia nō tñ oia. sed quedā hec ille. Similia dicit de veritate. q. 19. arti. 2⁹ ⁊ prima pte. q. 89. arti. 4⁹. et. 4⁹ sen. dis. 50. q. i. arti. 2⁹ ⁊ multis alijs locis. Ex q̄b⁹ patz q̄ cōparatio quā facit arguēs inter species intelligibiles abstractas a reb⁹ ab anima corpori cōiūcta. ⁊ influxas a deo anime separte. nō valet. q̄z per primas nō pōt intelligi directe aliquod singulare materiale i sua singularitate: per secūdas aūt pōt. ⁊ hoc quia sūt impressiones ⁊ pticipationes rationū idealiū que sunt in mente dina per qnas pōt cognosci res nō solū in vniuersali. sed in singulari. Et per idē pz q̄ licz per spēs abstractas nō possit cognosci intuitiue singulare materiale. pōt tñ sic cognosci per species influxas sicut ⁊ per ideas. De hoc scās Tho. de veritate q. 2. arti. 7⁹ vbi querit Utrū de⁹ cognoscat singulare nūc ea uel nō esse. ⁊ rndet sic. Sicut inquit se hz eēntia vniuersalis alicui⁹ speciei ad oia per se accidētia illius spēi. ita se hz essentia singularis ad oia ꝓpria accidētia illi⁹ singularis cuiusmodi sūt oia accētna i eo inuēta. q̄z p hoc q̄ in ipso indiuiduant efficūt ei ꝓpria. intellect⁹ aūt cognoscēs essentiā rei per eā cōprehendit oia p se accidētia illi⁹ spēi. q̄z fm phm oio demōstrationis per quā accidētia ꝓpria de subiecto cōcludūt p̄ncipiū est qō quid est. vnde ⁊ cognita ꝓpria essentia alicuius singularis cognoscūt oia ꝓpria accidētia illi⁹ singularis qō intellect⁹ noster q̄z abstrahit non pōt. q̄z de essentia singularis est materia sigta a qua intellect⁹ noster abstrahit ⁊ poneretur in eius diffinitiōe si singulare diffinitionē haberet. sed intellect⁹ diuin⁹ qui est apphensor materie ⁊ forme cōprehendit nō solum essentiā vlem speciei. sz essentiā singularē vniuscuiusq̄ indiuidui. ⁊ ideo cognoscit oia accidētia ⁊ coia toti spēi aut generi ⁊ ꝓpria vnicuiq̄ singulari. inter que vnum est tempus in quo inuenit vnūqōq̄ singulare in rerū nā fm cuius determinationē dicit nūc esse ul nō ee. ⁊ iō de⁹ cōgscit de vnoquoq̄ singulari qō nūc ē ul nō est. ⁊ cognoscit oia alia enūciabilia que formari possunt uel de vlibus ul de indiuiduis. hec ille. Item ibidē arguit sic in 2⁹ loco Inter potētias anime ille que equalitet se habēt ad rem absentē ⁊ presentē ut imaginatio nō cognoscūt an res nūc sit uel nō sit. sed hoc cognoscūt ille potētie que nō sunt rerū absentiū sz psentiū sicut sensus. sed intellectus diuin⁹ eodē mō se habet ad res psentes ⁊ absentes. ergo nō cognoscit res nūc esse uel nō ee. sz cognoscit eas naturā simpliciter. Ecce argumētū. sequit responsio Dicendū inquit q̄ similitudo que ē in imaginatione ē similitudo illi⁹ rei tñ. nō aūt ē similitudo ad cognoscendū temp⁹ in quo res inuenit. secus aūt est de intellectu diuino. et ideo nō ē simile. hec ille. Sic in ꝓposito dicendū ē de formis influxis angelis ul anime separte. q̄z p illas possūt cognosci accidētia singulariū. sz temp⁹ locus existētia uel nō existētia psentia distātia. De hoc sanct⁹ Tho. de veritate. q. 8. arti. 7. in solutione vni⁹ argumēti sic dicit. Angel⁹ nō cognoscit aliū angelū per similitudinē abstractā uel impressam. sed p similitudinē innatam per quā ducitur in cognitionem angeli nō solū q̄tū ad essentiā eius sed etiā q̄tū ad oia accidētia eius ⁊ ideo per eā scit qñ angelus est distans uel psens. Item eadē. q. arti. 10. in solutione 4⁹. sic dicit Intellectus angelicus per speciē quā habet apud se cognoscit singulare nō solum in sua substātia. sed etiā fm oia accidentia eius. ⁊ ideo scit cuicunq̄ accidenti singulare variatū subsit. ⁊ sic variatio singularis certitudinē angelice cognitiōis nō tollit. hec ille. cum mul-

Ayuntamiento de Madrid

tis aliis tam ibidem q̃ alibi ad ꝓpositũ facientib⁹. Ex quibus apparet q̃ anima separata p ſpẽm influxũ pōt cognoscere de aliquib⁹ singularib⁹ an ⁊ vbi ⁊ qis sint ul nō sint. ⁊ ꝛsequent de illis habere cognitionē intuitiuā quam petit arguens. Dicit z⁰ distantia localis i nullo impedit cognitionē aie separate. sicut arguens fingit, nec valet sua, pbatio. qz peccat p fallaciā ꝓtitis arguẽdo a ꝓpositione habente plures cās veritatis ad vnā illa ꝛ. qz ut ostendit scūs Tho. p̃ma pte. q. 89. arti. 7⁰ in solutione p̃mi. Zug⁹ nō dicit q̃ ꝓpter hoc q̃ ibi sūt aie mortuoꝝ ea que hic sūt uel fiunt videre nō pnt ut loca lis distantia hꝰ ignorantie cā esse credat. sed hoc pōt ꝓpter aliud cōtingere ut infra dicet. hec ille. Laudam aūt bu⁹ reddit in sequenti articulo dicens. Scōm nā lem cognitionē de qua nūc agit aie mortuoꝝ nesciunt q̃ hic agūt. Et huius rō accipi pōt. qz aia separata cognoscit singularia p hoc q̃ quodāmodo determinata ē ad illa. uel p vestigium alicuius p̄cedentis cognitionis seu affectionis uel p ordinationē diuinā. anime aūt mortuorū ſm ordinationē diuinā ⁊ ſm modū essendi segregate sūt a cōuersatione viuentū ⁊ cōiūcte conuersationi sibaꝝ spūaliū que sūt a corpe separate. vti ea que apud nos agunt ignorant. hec ille. Ex quib⁹ ꝑz q̃ ea que arguens addit de Jobe baptista nō sūt ad ꝓpositum. qz aie quibus nūciaturus descēdebat ad inferni claustra ignorabant ea q̃ ipse victurus erat non, ꝓpter localem distantiam. sz qz nō oia singularia etiā localiā pnta scie bāt. ut dictū ē. tū etiā qz quicqd fit de scibilib⁹ p natura: tū Jobes nūciatur⁹ erat qdā sup nām ex sola gratia reuelatiōe cognoscibilia. vti ꝑz q̃ ista additio de risibilis est. ¶ Ad 6⁰ dicit q̃ pbatio illa qua pbatur q̃ nec angel⁹ nec aia separata pnt aliquid recipere a re materiali bona est si bene intelligat. Et ad ct⁰ impbationē dicit primo q̃ pbatio illa in hoc pncipaliter fundat q̃ inter sūbam separatam ⁊ rem materiale nō ē talis nec tanta nec illa cōueniēcia q̃ requirit int agens ⁊ patiēs actū ⁊ potentiā ut supra patuit in solutiōe p̃mi ⁊ tertij. Dicit z⁰ q̃ confirmatio p̃ma nō valet. qz licz fantasma repnter obiectū ut hic ⁊ nunc: tū fantasma habet esse aliquo modo ī materiale ⁊ intentionale ⁊ a materia abstractū, ꝓpter qd̃ cadit in idem gen⁹ cum substantia separata. ⁊ licz sit subiectiue in organo materiali ⁊ extensio illud nō ita impedat sicut ꝓpediret materia extrinseca. nec valet qd̃ dicit sez q̃ ex hoc solo fantasma ē actiuū in intellectū possibile. qz est repꝛesentatiuū obiecti ⁊c. vtī, p omnib⁹ istis notanda sūt verba phi z⁰ de aia vltimo ca⁰ vbi sic dicit. Oportet autē vniuersaliē de omni sensu accipere qm̃ sensus quidem est susceptiuus specierū sine materia ut cera anuli sine ferro ⁊ auro recipit figuram. accipit aūt aurum aut eneū signum. sed nō inq̃tum aurū aut es. Similiter aūt ⁊ sensus vniuscuius q̃ ab habente colorē aut sonum patit. sed nō inq̃tum vnūquodq̃ illoꝝ dicit: sz inq̃tum hꝰ ⁊ ſm rōnē ⁊c. Sup quo dicit cōmēta⁰ cōmento. iij⁰ ¶ Receptio formarū sensibiliū ab vnoquoq̃ sensu est receptio abstracta a materia. si enī reciperet eas cū materia tunc idem esse haberent in anima ⁊ extra animam. ⁊ ideo in anima sunt intentiones ⁊ comprehensiones. sed extra animā nō sunt intentiones nec comprehensiones. sed res materiales nō comprehense oio. hec ille. Item sup eodē loco dicit scūs Tho. i scripto sup z⁰ de aia: ꝑbs dicit q̃ oportet vniuersaliē accipere ⁊ coiter oi sensui inesse q̃ oīs sensus est susceptiu⁹ specie⁹ sine mā. sicut cera recipit signū anuli sine ferro ⁊ auro. sed videtur

hoc esse cōmune omni patiēti. omne enī patiēs recipit aliquid ab agente ſm q̃ est agēs. agēs autē hoc agit p suam formam ⁊ non p suam materiā. omne enī patiēs recipit formam sine materia. hoc enim ad sensū apparet. non enim aer recipit a ligne agēte materiam eius sed formam. non ergo hoc videtur esse, ꝓprū sensus q̃ sit susceptiu⁹ specie⁹ sine materia. Dicendū ē ergo q̃ licz hoc sit cōmune omni patienti q̃ recipiat formā ab agēte. differētia tamē est in modo recipiēdi. nam forma que in patiēte recipit ab agēte quādoq̃ hꝰ eundē modū eēndi in patiēte quē habet in agēte. Et hoc qdē contingit quando patiēs eandē habet dispositionē ad formā quā habet ⁊ agēs. vnūq̃q̃ enim recipit i altero ſm modum recipiētis. vnde si eodē modo disponat patiens sicut disponitur agens. eodē modo recipitur forma in patiēte sicut erat in agēte. ⁊ tunc non recipit forma sine materia. qz licz illa eadē numero mā que ē agētis non fiat patiētis. fit tamē quodāmodo eadem inq̃tū similē dispositionē mālē acqrit ei q̃ erat in agēte. ⁊ hoc modo aer patitur a ligne. ⁊ quicquid patitur passiōe nāli. quādoq̃ ꝯo forma recipit in patiente ſm aliū modū eēndi q̃ sit i agēte. quia dispositio materialis patientis ad recipiēdum non est similis dispositioni materiali que erat in agēte. ⁊ ideo tūc forma recipitur in patiēte sine materia. sic in ꝓposito. quia alteri⁹ modi eē habet forme in sensu ⁊ in re sensibili. nam in re sensibili habet esse materiale. in sensu aūt habet eē intentionale siue spūale ⁊c. hec ille. Item p̃ma parte. q. 78. arti. 3⁰ sic dicit: Est autem duplex imutatio. vna naturalis ⁊ alia spūalis. nālis quidē ſm q̃ forma imutantis recipit in imutato ſm esse nāle. sicut calor in calefacto. spūalis autē ſm q̃ forma imutantis recipit in imutato ſm esse spūale ut forma coloris in pupilla que nō fit p hoc colorata. ad opationē autē sensus requiritur imutatio spūalis p quā intētio spūalis forme sensibilis fiat i organo sensus. aliqn si sola nālis imutatio sufficeret ad sentiendū oia corpora nālia sentirēt dū alterant. hec ille. Ex quib⁹ patet q̃ multū equiuoce ⁊ non vniuoce dicit fantasma esse in mā. sicut forma sensibilis qua rep̄sentat. qz forma rei sensibilis nullam habet spūalitatē nec immaterialitatē nec abstractionem. sicut habet fantasma in organo fantasie. ⁊ iō nō sequitur si fantasma pōt agere in intellectū possibile aliquo mō instrumentaliter. quia similiter color uel odor q̃ sunt in re extra possint simili mō agere. ꝓ ꝛo cuius intellectu scūs Tho. p̃ quolibet. q. 3. sic dicit: Anima humana similitudines rē quibus cognoscit accipit a rebus. illo modo accipiēdi quo patiens accipit ab agente. quod non est intelligēdū q̃ agens influat in patiēs eandem numero speciē quam habet in seipso. sed gīat sibi similem educendo de potētia in actū. ⁊ p hūc modū dr̃ species coloris deferri a corpe colorato in visū. Sz i agētib⁹ ⁊ patientib⁹ distinguēdū ē. Est enī quoddā agens q̃ de se sufficiens ē ad inducendū formā suā i patiēs sicut ignis sufficiens est ad calefaciendū de se. Quoddam ꝯo agēs ē q̃ nō sufficit de se ad introducēdum formā suā in patiens nisi supueniat aliud agens. sicut calor ignis non sufficit ad complementū nutritiōis nisi p virtutē aie nutritiue. vnde vir⁰ aie nutritiue est pncipaliter agens. calor ꝯo ignis instrumentaliē. Similiter etiā est diuersitas ex pte patiētis. quoddā enī patiens est q̃ nullo coopatur agēti. sicut lapis cū, pūcit sursū uel lignū cū ex eo fit scamnū. quoddā ꝯo ē patiens q̃ agenti coopatur. sicut lapis cum vectium, pūcitur ⁊

Ayuntamiento de Madrid

corpus hois cũ sanar p artem. ⁊ fm hoc res que sũt extra aiam tripliciter se hãt ad diuersas potẽias aie. ad sensus eni exteriores se hãt sicut agẽtia sufficiẽtia quibus patiẽtia nõ coopanẽ ſz ũñ recipiũt. q̃ enim color p se nõ põt mouere visũ nisi lux supueniat. nõ est contra hoc qõ dictũ est. qz tã color q̃ lux inter ea q̃ sunt extra aiam computanẽ. sensus aũt exteriores suscipiũt vñ a rebus p modum patiẽdi sine hoc q̃ aliqd opent̃ ad sui formationẽ q̃uis iam formati habeãt. ppiã opationẽ q̃ est iudiciũ de ppriis obiectis. ſz ad imaginationẽ res q̃ sũt extra aiam compant̃ ut agentia sufficiẽtia. actio eni rei sensibilis nõ sistit in sensu. ſz exinde pting it vsq̃ ad fantasiã siue imaginationẽ. tñ imaginatio ẽ patiens qõ coopat̃ agenti. ipsa eni imaginatio format sibi aliq̃ rũ rerũ similitudines quas nũq̃ sensus pcepit. Ex his tñ q̃ sensu pcipiunt̃ componẽdo ⁊ diuidẽdo. sicut imaginamur montes aureos quos nũq̃ vidim⁹ ex hoc q̃ vidimus aurũ ⁊ montes. ſz ad intellectũ possibile cum parant̃ res exteriores. sicut agentia etiã insufficiẽtia. actio eni ipsarũ rerũ sensibiliũ nec in imaginatione cõsistit. ſz fantasmata vlteri⁹ mouẽt intellectũ possibilem nõ aũt ad hoc ex seipsis sufficiũt cũ sint in potentia intelligibilia. intellectus aũt nõ moueat̃ nisi ab intelligibili in actu. vñ 03 q̃ supueniat actio intellect⁹ agentis cui⁹ illuminatiõe fantasmata fiãt intelligibilia in actu sicut illustratione lucis corpalis fiunt colores visibiles in actu. ⁊ sic p3 q̃ intellect⁹ agens ẽ ꝑncipale agens qõ agit rerũ similitudines ĩ intellectu possibili. fantasmata aũt q̃ a rebus exteriorib⁹ accipiunt̃ sunt q̃si agentia instrãlia. Intellect⁹ etiã possibilis compat̃ ad res quas noticiã accipit. sicut patiens qõ coopat̃ agenti. multo eni magis põt intellect⁹ formare qdditatẽ rei q̃ nõ ceci dit sub sensu q̃ imaginatio. hec ille. Cũ aũt dicit q̃ res extra agunt in intellectũ. intellige q̃ hoc est mediante sensu ⁊ imaginatione: nõ aũt imediate. vñ 4.⁹ quolibet q. 23. sic dicit. Quidã dicũt q̃ aie separte intelligunt abstrahendo spẽs intelligibiles a rebus. ſz hoc esse nõ põt abstractio eni speciẽ intelligibiliũ a rebus sensibilib⁹ fit mediãte sensu ⁊ imaginatione quorũ opationes cũ sint per organa corpalia aie separte attribui nõ prit. hec ille. Ex quib⁹ p3 q̃ prima ꝓfirmatio non valet. Dicit̃ 3.⁹ q̃ 2.ª confirmatio similiter nõ valet. qz nec angel⁹ põt accipere quãcũq̃ cognitionẽ a rebus mãlib⁹ sicut oinsum fuit in 2.⁹ vbi recitate sunt rõnes arguentis in oppositũ ⁊ solute. ¶ Ad 6ᵐ dicit̃ q̃ ꝓbatio ibidẽ recitata ꝑ opinione nr̃a bona ẽ ⁊ sufficienẽ ꝓcludit. dum tñ intelligat̃ illo mõ quo declarat eam scũs Tho. de veritate. q. 19. arti. p̃. put recitatũ fuit articulo ꝑmo. vñ a⁶ᵒ dicte ꝓbationis sic intelligẽda est q̃ mediũ quãto magis recedit ab vno extremo quo ad modum essendi tanto plus accedit ad aliud mediũ quo ad modũ essendi ⁊ ꝓsequẽter quo ad modũ opandi. De hoc scũs Tho. ꝑma parte q. 89. arti. p̃. sic dicit. Ista qõ ḃz difficultatem ex hoc q̃ aia q̃diu est corpi ꝓiuncta nõ põt aliqd intelligere nisi ꝓuertendo se ad fantasmata. ut p expimentũ p3. si aũt hoc nõ est nã aie ſz p accidens ꝓuenit ei ex hoc q̃ corpi alligat̃. sicut platonici dixerũt de facili qõ solui posset nã remoto impedimẽto corpis rediret aia ad suã nãm ut intelligeret intelligibilia simplicia nõ conuertẽdo se ad fantasmata. sicut est de aliis substantiis separatis. sed fm hoc nõ esset aia ꝑpter melius aie ſz ꝑpter pei⁹ corpori vnita. si pcius intelligeret corpi vnita q̃z separata. ſz hoc esset solum ꝑpter melꝰ corpis qõ est irrõnabile cũ materia sit ꝑpter formã ⁊ nõ econtra. Si aũt ponam⁹ q̃ anima ex natura sua habeat ut intelligat cõuertẽdo se ad fantasmata cũ nã aie per mortẽ corporis nõ mutet̃ videt̃ q̃ aia separta naturaliẽ nihil possit intelligere cũ nõ sũt ei ꝑsto fantasmata ad q̃ cõuertat̃. Et ido ad hanc difficultatẽ tollendã considerandũ est q̃ cũ nihil opet̃ nisi inq̃tum ẽ actu. modus opandi vniuscuiusq̃ rei sequit̃ modũ essendi ipsi⁹. habet aũt aia aliũ modũ essẽdi cũ vnit̃ corpi ⁊ cũ fuerit a corpe separta. manẽte tñ eadẽ nã ipsius aie. nõ ita q̃ vniri corpi sit ei accidentale. ſz p rationẽ sue nãe vnit̃ corpi. sicut nec leuis nã mutat̃ cũ est in ꝑpꝛio loco qõ est ei nãle. ⁊ cũ est extra ꝑpꝛiũ locũ qõ est ei ꝑter naturã. aie q̃ fm illũ modum essendi quo est corpi vnita competit mod⁹ intelligendi p ꝓuersionẽ ad fantasmata corporũ q̃ sũt in corpeis organis. cũ aũt fuerit a corpe separta competit ei modus intelligẽdi p ꝓuersionẽ ad ea q̃ sũt simplicia intelligibilia sicut ⁊ alijs substantijs separatis a corpe. vñ mod⁹ intelligendi p ꝓuersionẽ ad fantasmata est aie naturalis sicut ⁊ corpi vniri. ſz cẽ separtũ a corpe est ꝑter rationẽ sue nãe. ⁊ similiter intelligere sine ꝓuersiõe ad fantasmata est ei ꝑter nãm. ⁊ iõ ad hoc vnit̃ corpi ut sit ⁊ opetur fm suã nãm. hec ille. Cũ aũt ꝓtra hoc obijcit arguens. qz nũc aia separta esset magis capax talis influx⁹ q̃ aia ꝓiucta corpori glorioso ⁊c. Dicit̃ q̃ loquẽdo de capacitate nãe ꝓtedit̃ ꝓnia. si aũt intelligat̃ de capacitate grẽ vl̃ glorie negat̃ ꝓnia. qz corpus gloriosũ in nullo impedit aiam ab influxu substantiarũ separtarũ. De hoc scũs Tho. ꝑmo dis. q. 1. arti. p̃. in solutione 5ᵃ argumẽti sic dicit. Alia ḃz esse pfectꝰ in corpe q̃ separta inq̃tũ est forma nõ aũt inq̃tum est intelligens nisi forte ꝓuẽgat̃ corpori tali q̃ est oso aie subditum ⁊ in nullo intellectũ distrahens sicut erit corpus gloriosũ. corpus eni qõ corrumpit̃ aggrauat aiam ⁊ deprimit terrena inhabitatio sensũ multa cogitantẽ. Sap. 9.⁹ hec ille. Sciendum est vlteri⁹ q̃ aia beata nullã spẽm intelligibilẽ recipit de nouo in corpe glorioso p influxũ supradictũ. qz statim dũ separat̃ a corpe corruptibili sil̃ totũ illũ influxũ recipit sicut supra recitatũ fuit ex dictis sci Tho. de aia. q. 13. vbi sic dicit. Hanc aũt cognitionẽ acquirunt̃ anime separte subito p modũ influentie ⁊ nõ successiue p modum motus. ut Origenes posuit. hec ille. ¶ Ad 7ᵐ dicit̃ q̃ ea q̃ beat⁹ Tho. in ꝓfirmationẽ bui⁹ opinionis inducit de somno uel extasi nõ sũt figurata ſz veritates cõsone dictis sanctorũ ⁊ sacre scripture. vñ scũs Tho. 2ª 2ᵉ. q. 172. arti. p̃. ⁊ de veritate. q. 12. recitat Aug⁷ᵐ. 12. sup Geñ. 12. ad litterã dicentem q̃ aie humane fm q̃ a sensibus corpis abstrahunt̃ competit futura ꝑuidere. Item Gregoriũ 4.⁹ dialogorũ dicentẽ q̃ anime exiture a corpe preuelationẽ ventura cognoscũt. Et consequenter scũs Tho. vbi supra 2ª 2ᵉ in solutiõe primi argumenti sic dicit. Alia q̃ abstrahit̃ a corpalib⁹ aptior reddit̃ ad pcipiendũ influxũ spũaliũ substantiarũ. ⁊ etiam ad pcipiendũ subtiles motus q̃ ex ꝑpressionib⁹ causarũ nãliũ in imaginatiõe humana relinquunt̃ a q̃bus pcipiẽdis aia impedit̃ cum fuerit circa sensibilia occupata. ⁊ iõ Greg⁹ dicit q̃ aia q̃n appropinquat ad mortem pcognoscit quedã futura subtilitate sue nature. put sc3 pcipit etiã modicas ꝑpressiones aut etiã cognoscit futura angelica reuelatiõe. Itẽ ibidẽ in solutiõe 2ª sic dicit. Praecognitio futurorũ q̃ fit in somnis est aut ex reuelatione substãtiarũ spũaliũ aut ex corpali cã. vtrũq̃ aũt melius põt fieri in dormiendib⁹ q̃ in vigilantib⁹. qz anima vigilãtis est occupata circa exterioza sensibilia vñ minus potest pcipere ꝑpressiones substãtiarũ spũaliũ

Ayuntamiento de Madrid

uel etiã causaꝫ naturaliũ. ꝗtum tñ ad pfectionẽ iudicii plus viget rõ in vigilando ꝗ̃ in dormiendo. hec ille. Silia ponit de veritate vbi sup. nã in solutiõe ꝑmi argumẽti sic dicit. In cognitione est duo considerare scz receptionẽ z iudiciũ de receptis. ꝗtum ḡ ad iudiciũ de receptis potior est cognitio vigilãtis ꝗ̃ dormientis. qz iudiciũ vigilantis est liberũ ꝙ iudiciũ dormientis est ligatũ. ut dicit in de somno z vigilia. ꝙ ꝗtũ ad receptionẽ cognitio dormientis ẽ potior. qz quiescẽtib⁹ sensib⁹ ab exteriorib⁹ motibus interiores impressiones magis percipiunt̃ siue sint ex substantijs separatis siue ex corpib⁹ celestibus. vñ sic pot̃ intelligi qd̃ dicit Numeri. 23⁰ de Balaam: g cadit scz in dormiẽdo. z sic aperiũt oculi ei⁹ hec ille. Itẽ ibidẽ in solutiõe 2ᵃ sic dicit. Iudiciũ nõ tñ dependet a receptione speciei. ꝙ hoc ꝙ ea de quib⁹ iudicat̃ examinat̃ ad aliqd̃ ꝑncipiũ cognitionis: sicut de ōnib⁹ iudicam⁹ eas in ꝓincipia resoluẽdo. In somno ḡ ligatis exteriorib⁹ sensib⁹ interiores vires q̃ quiete ab exteriorũ tumultib⁹ magis percipere pñt̃ interiores impressiones factas in intellectu uel imaginatiõe ex illuminatiõe diuina uel angelica uel ex virtute celestiũ corpoꝝ aut quocũq̃ alio mõ: sicut tenui flegmate decurrẽte ad lingua videt dormienti q̃ dulcia comedat. ꝙ qz primũ principiũ nostre cognitionis est sensus oꝫ ad sensũ quodã modo resoluere oia ve quib⁹ iudicamus. vñ phs dicit 3⁰ celi z mũdi q̃ complementũ artis z nature est res sensibilis visibilis ex q̃ debem⁹ de alijs iudicare. Similiter dicit in 6⁰ ethicorũ q̃ sensus extremi sũt intellect⁹ ꝑncipiorũ. extrema appellans illa in q̃ fit resolutio iudicãtis. Quia q̃ i somno ligati sũt sẽsus nõ pot̃ esse pfectũ iudiciũ nisi ꝗtũ ad aliqd̃ bõ decipiatur intẽdẽs rerũ silitudinibus tanq̃ rebꝰ ipsis: q̃uis q̃q̃ dormiẽs cognoscat de aliquib⁹ q̃ nõ sũt res ꝙ silitudines rerũ. hec ille. Itẽ eadẽ. q. art. 9⁰ sic dicit. Ad visionẽ ꝑphetie duo concurrũt scz iudiciũ z acceptio ꝑpzie ꝑphetie. qñ ḡ ꝑphetia inspirat̃ diuinit⁹ ut sit iudicium ei⁹ tñ supnaturale z nõ acceptio. tũc talis ĩspiratio abstractionẽ a sensib⁹ nõ requirit. qz iudiciũ intellect⁹ nãliter ẽ pfect⁹ in vtente sensib⁹ q̃ ꝗ in nõ vtẽte. acceptio autẽ supnaturalis ꝑpzie ꝑphetie est ꝑm imaginariam visionẽ ad quã visionẽ inspirandã rapit̃ mens humana ab aliquo z a sensib⁹ abstrahit̃. ut Aug⁹ dicit 12⁰ sup Geñ. ad litterã. cui⁹ rõ est. qz vis imaginatiua dũ quis vtit̃ sensib⁹ ꝑncipalit̃ est intẽta his q̃ p sensus accipiũt̃ vnde nõ pot̃ esse q̃ intentio ei⁹ ꝑncipaliter feratur ad ea q̃ aliunde accipiunt̃ nisi qñ bõ est a sensu abstract⁹. vñ q̃ aliunde accipiunt̃ nisi qñ bõ est a sensu abstract⁹. vñ q̃ncũq̃ fit ꝑphetia ꝑm visionẽ imaginariã oꝫ a sensibus abstractã esse ꝑphetã. Sz hec abstractio duplicit̃ ꝓtingit. vno mõ ex cã naturali. alio mõ a cã aiali. A cã naturali quidẽ qñ sensus exteriores obstupescunt uel ꝑpter egritudinẽ ul ꝑpter vapores somni ad cerebrũ ascendentes ex quib⁹ ꝓtingit organũ tact⁹ ĩmobilitari. Ex cã vero aiali sicut qñ bõ ex nimia attentione ad intellectualia uel imaginabilia oio a sensib⁹ exteriorib⁹ abstrahit̃. nũq̃ aũt fit ꝑ ꝑphetia abstractio a sensib⁹ corporalib⁹ p egritudinẽ sicut fit in epilenticis aut furiosis ꝙ solũmodo p causã naturalẽ ordinatã scz p somnũ. z iõ ꝑphetia q̃ fit cũ visione imaginaria semp fit ut in somno qñ scz fit abstractio a sensib⁹ p cãm nãlem ordinatã. uel in visiõe qñ fit abstractio a cã aiali. In hoc tñ differt ꝑphetia in sua abstratione a sensib⁹ siue abstrahat p somnũ siue p visionem ab oibus alijs que abstrahunt̃ a sensib⁹ q̃ mens ꝑphete illustrat̃ de his q̃ in visione imaginaria vident̃. qñ cognoscit ea nõ esse res

ꝙ aliquaꝫ rerũ silitudines de quib⁹ certũ iudicium habet p lumen mentis. sic ḡ ꝙ inspiratio ꝑphetie qñq̃ fit cũ abstractione a sensib⁹. qñq̃ nõ. hec ille. Ex quib⁹ apparet ꝙ argumentũ multiplicit̃ deficit. primo ꝗtum ad hoc qd̃ infert ꝙ si iõ vera vident̃ in somno qz aia recedit a corpe in opando ut ab obiecto ꝙ tunc quanto somn⁹ esset̃ pfundior tẽ. Nec enim ꝛnia nulla est. qz ut ꝙ p ꝑdicta ad recipiendũ influxũ subaꝫ separataꝫ uel corporũ celestiũ disponit aliqua abstractio a sensib⁹. nõ tñ quelibet ad hoc sufficit. ꝙ 3⁰ ꝙ fiat a cã aiali uel a causa nãli ordinata z nõ egritudinali nec tali z tanta q̃ tollat oẽm opationẽ sensuum interioꝝ potissime virtutis imaginatiue multo min⁹ q̃ tollat oẽm opationẽ intellectus. qz intellect⁹ z imaginatio tũc recedũt a corpe. sed intendũt obiectis incorporeis puta spẽb⁹ intelligibilib⁹ aut imaginarijs. tant⁹ aũt posset esse somn⁹ q̃ aia nulli obiecto intẽderet. vñ illa ꝛnia nullã habet apparentiã. 2⁰ deficit in hoc qd̃ 2⁰ infert de epilenticis aut furiosis qz aia taliũ nulli obiecto intendit tpe illius passiõis nec corporeo nec incorpeo. nec mẽs hꝫ indiciũ quodcũq̃. 3⁰ deficit in hoc q̃ imponit istam positionem ꝗmptam esse ex fictionibus machomeri. 4⁰ deficit in hꝫ male iprobat Auicẽnã. 5⁰ in hoc qd̃ dicit q̃ ꝓtra rationẽ vivetur q̃ homo sit habilior in somno uel extasi ad recipiendũ influxũ subaꝫ separataꝫ q̃ i vigilia. cuius causa dicta est sepe. 6⁰ in hoc q̃ repudiat totalit̃ dictũ Auerrois. In hoc enim dicit Auerrois verũ q̃ subarũ separatarum supior influit inferior z inferior recipit a supiori alias totus. pcessus Dionysij de celesti hierarchia vanẽt̃. z multa alia falsa ꝓinet ꝑdictũ argumentũ. ¶ Ad 8ᵐ dicit q̃ duo instantie quas arguens affert cõtra ꝑrationẽ sci Tho. ibidẽ recitata nõ valẽt. nõ quidẽ ꝑma qz bñ verũ est q̃ vnio anime ad corpus est ꝑncipaliter ꝑpter pfectionẽ totius consistẽtis ex anima z corpore ꝙ secũdario est ꝑpter pfectionẽ aie acquirendã in corpore z p corpus. vñ scũs Tho. de aia. q. i. in solutiõe 7ᵃ argumẽti sic dicit. Anime vnit̃ corp⁹ ꝑpter bonũ qd̃ ẽ subalis pfectio ut compleat̃ species humana. z ꝑpter bonũ qd̃ est pfectio accidentalis ut scz pficiat̃ in cognitione intellectiua quã aia acquirit ex sensib⁹. hic enim mod⁹ intelligẽdi est naturalis boi. Nec obstat q̃ aie separate pueroꝝ aut alioꝝ boiuꝫ alio mõ intelligendi vtũt̃ qz hoc magis competit eis rõne separationis q̃ rõne speciei humane. hec ille. Itẽ ꝑteruia magna est dicere q̃ ꝑtes totius essentialis tñ ordinẽt̃ in bonũ totius sicut in finẽ. sic q̃ vna pars nõ ordinẽt̃ in bonũ alteri⁹. De hoc scũs Tho. ꝑma pte. q. 65. arti. 2⁰ sic dicit. Si aliqui⁹ totius z ptiũ eius velim⁹ finẽ assignare. inueniem⁹ primo quidẽ q̃ singulares ꝑtes sũt̃ ꝑpter suos act⁹ sicut oculus ad videndũ. 2⁰ q̃ pars ignobilior ẽ ꝑpter nobiliorẽ sicut sensus ꝑpter intellectũ z pulmo ꝑpter cor. 3⁰ vo omnes ꝑtes sũt̃ ꝑpter pfectionem totius sicut z materia ꝑpter formã. ꝑtes enim sũt̃ q̃ materia totius. vlterius aũt totus homo ꝑpter aliquẽ finem extrinsecum puta ut fruat̃ deo. hec ille. Itẽ ꝑteruia est dicere q̃ corpus hois non ordinẽt̃ sicut in finẽ in aiam rõnalẽ z pfectionem eius. De hoc scũs Tho. prima pte. q. 76. arti. 5⁰ sic dicit. Cũ forma nõ sit ꝑpter materiã sed materia ꝑpter formã. ex forma oportet rationẽ accipere quare materia sit talis z nõ econuerso. anima aũt intellectiua ꝑm nature ordinẽ in infimũ gradum in substãtijs intellectualib⁹ tenet in tantũ q̃ nõ hꝫ naturalẽ sibi indita noticiã veritatis sicut angeli. ꝙ oportet q̃ eã colligat ex rebus diuisibilib⁹ p viã sensus. ut dicit Dionysi⁹

Ayuntamiento de Madrid

7.ca° de vinis noib°. natura aũt nulli deest in necessa-
rijs. vñ oportuit q̃ aia intellectiua non solum haberet
virtutẽ intelligendi: ſz etiã virtutẽ sentiendi. actio aũt
sensus nõ fit sine corporeo instrumẽto. oportuit q̃ aiam
intellectiuã vniri tali corpi qõ posset eẽ cõueniẽs organũ sensus. hec ille. Silia dicit de aia. q. 8ª Cũ ingt mã
sit, ppter formã z nõ ecõtra: ex pte aie oz accipere rõnẽ
quale debeat esse corpus cui vnit. vñ in z.° de aia dicitur q̃ aia nõ solum est corpis forma z motor ſz etiam fi
nis. z iõ nãle est anime humane corpi vniri. qi cũ sit infima in ordine intellectualiũ subaz. sicut mã pma ẽ infima in ordine rerũ sensibiliũ: nõ habet aia spes intelligibiles sibi nãliter inditas quib° in opatione, ppria exire possit q̃ est intelligere sicut hũt sube supiores intellectuales. ſz est in potentia ad eas cũ sit sicut tabula in q̃
nihil est scriptũ ut dicit z.° de aia. vñ oportet q̃ spẽs intelligibiles a rebus exterioib° accipiat mediantib° potentijs sensitiuis que sine corpeis organis opatiões, ppias habere nõ pñt. vñ aiam humanã necesse est corpori vniri. ſ q̃, ppter hoc aia humana vnibilis est corpi
qz indiget accipe spẽs intelligibiles a rebus mediante
sensu: necessariũ est q̃ corpus cui aia rõnalis vnitur sit
tale ut possit esse aptissimũ ad repzesentandum intellectui species sensibiles. ex quib° intellectui species intelligibiles resultẽt cẽ. hec ille. Ex quibus p5 q̃ valde
, pterue z insufficienter dictũ est q̃ vnio aie rõnalis ad
corpus ordinẽ sicut in finẽ ad pfectionẽ subalẽ totius
cõpositi z nõ ad pfectionẽ accidentalẽ aie rõnalis q̃tũ
ad cognitionẽ intellectiuã. z sic pma instantia illata cõtra, pbationem sci Tho. nõ, pcedit. Sibiter z.ª instantia
min° valet. nã fm positionẽ ipsius arguẽtis aia separata
ex sua naturali virtute põt acquirere pfectã cognitionẽ intuitiuã z abstractiuã confusã z distinctã rã cõem
q̃, ppriã oiuz quidditatũ creataz tã materialiũ q̃ ima
terialiũ: a qua cognitione impedit p corpus z p corpis
ꝺiunctionẽ. qz ꝺiũcta corpi nõ põt intelligere subas separatas, ppria z pfecta cognitiõe. nec sibiter multas qdditates materiales puta cas quas sentire nõ põt sicut
cecus colores. q̃ si ꝺiũctio aie ad corp° finalẽ est, ppter
acqsitionẽ pfecte scie z noticie intellectiue. i aia. manifeste sequit q̃ talis ꝺiunctio aie ad corp° frustra est cũ
impediat aiam a fine, ppter quẽ vnit corpi: quẽ finẽ po
tiori modo ꝺsequi posset nãlẽ sine corpe. Nec valet similitudo de potione z sectione. qz si potio inducit ipsectam sanitatẽ z impedit a pfecta sanitate quã inducẽt
sectio. manifestũ est q̃ inutilẽ z damnose adhibẽt potio pretermissa sectione potissime vbi eque facile esset
vtrã qz adhiberi ipsi sanabili. sic in, pposito. z ideo scũs
Tho. dicit q̃ aia separata a corpe non põt naturalẽ acqrere eque pfectã sciam p spẽs influxas sicẽ põt in corpe
p spẽs p sens° acceptas. qz cognitio nãlis p spẽs influxas est confusa z impfecta sicut patuit multiplicẽ per
antedicta. Jtẽ scũs Tho. in de aia. q. 15. sic dicit. Considerandũ ẽ q̃ cũ aia rõnalis sit infima in ordine subaz
intellectualiũ infimo z debilissimo mõ pticipat intellectuale lumen siue intellectualẽ nãm. nã in pmo intelligente scz deo nã intellectualis est adeo potens q̃ per
vnã formã intelligibilem scz essentiã suã intelligit oia.
in feriores vo sube intellectuales p species multas. z
quãto vnaquecq; caz est altior tanto habet pauciores
formas z virtutẽ magis potentẽ ad intelligendũ oia p
formas paucas. Si aũt suba intellectualis inferior haberet formas ita vles sicut supior cũ non adsit et tanta
virtus in intelligẽdo remaneret ei scia incõpleta. quia
tantũ in vlis res cognoscẽt z nõ posset deducere cognitionẽ suã ex illis paucis ad singula. aia q̃ humana que
est infima si acciperet formas in abstractione z vlitate
ꝺformi substantijs separatis cũ habeat minimã ptẽ in intelligẽdo impfectissimã cognitionem haberet. utpote
cognoscens in quadã confusione z vlitate. z iõ ad hoc
q̃ ei° cognitio pficiat z distinguat p singula oz q̃ a singulis reb° sciam colligat veritatis lumine tri intellect°
agentis necessario ad hoc exrite ut altior mõ recipiat
in aia q̃ sint in mã ad pfectionẽ intellectualis opatiõis
necessariũ fuit animã corpi vniri. nec tri dubiũ est q̃n p
mot° corpeos z occupationẽ sensiuũ aia impediat a receptione influx° subaz supiorz. vñ dormientib° z alienatis a sensib° quedam reuelationes fiũt q̃ nõ accidũt
sensu vtentib°. qñ q̃ aia crit a corpe totaliẽ separata plenius pcipere poterit a substãtijs supiorib° q̃tũ ad hoc
q̃ phs influxũ intelligere poterit sine fantasmatib° qõ
mõ nõ põt. ſz tribs influx° nõ causabit sciam ita pfectã
z ita determinatã ad singula. sicut est scia quã hic accipit p sensus nisi in illis aiab° que sup dictũ nãlẽ influxũ
habebũt aliũ supnãlem. ergo ad oia plenissime cognoscenda z ad ipsũ deũ videndũ. habebũt etiã aie separate
determinatã cognitionẽ eoz q̃ pz° hic sciuerũt quozũ
spẽs intelligibiles ꝺseruant in eis. hec ille. ¶ Ad 9m° dicit primo q̃ pma instantia z calũnia ꝺ pbationẽ sci Tho.
ibidẽ tactã nõ valet nec impedit, pbationẽ, ppter multa. Cũ enim dicit q̃ aliqd ẽ medũ necessariũ vni virtuti
qõ nõ est nec essariũ alteri. verũ ẽ. qz virt° vina põt ex
quolibet facere qõlibet ut ita dicã. puta ex pane carnẽ. ex vino sanguinẽ. ex aqua vinũ. ex ligno serpentem
nõ necessario transmutãdo materiã p formas medias
fm ordinẽ nature. qz de° necessario non subijcit ordini
nature ſz ẽ sup totũ nature ordinẽ z nãe ordinis institutor. ſz nec angelus nec aliq virt° creata põt ordinẽ nãe
imutare nec ei° media transilire nec transire de extremo ad extremũ nõ transeũdo p mediũ. z sic apparet q̃
similitudo ibidẽ adducta nõ valet. vñ scũs Tho. in simili
mã z satis ad, ppositũ de malo. q. 16. arti. 9.° sic dicit. Sicut ap'lus dicit Ro. 13.° que a deo sũt ordinata sunt. vñ
bonũ vniuersi est bonũ ordinis ut dicit Aug° in enchi.
z phs i x.° me°. huic aũt ordini oes creature subijciũtur
cũ sint a deo, pducte. ipse aũt deus qui est hs ordinis
cã huic ordini pñsidet nõ aũt ei subijcit. z quia vnũqq;
p suã formã opationẽ, ppriam habet: hinc rerũ ordo nõ
solũ attendit fm formaz excellentiã. ſz cõsequent fm
opatiões z mot° ut scz illud cui° est altior forma sit etiã
altior opatio. z inde est q̃ fm Dionysiũ in de celesti hierarchia infima a supremis mouent p media. qõ etiam
Aug° dicit z.° de trinitate. z hoc ꝺuenit, pportioni que ẽ
necessaria inẽ agens z patiẽs. cũ enim suprema in entibus habeat virtutes maxime vles passiua infima non
sũt, pportionata ad recipiendũ effectũ vlem imediate
ſz p medias virtutes magis pticulares z ꝺrias: sicut apparet etiã in ipso ordine corporũ celestiũ. nã corpa celestia sũt pncipia generatiõis boiuz z aliozũ aialũ pfectozũ mediãte virtute pticulari q̃ est in semnib°. q̃tuis
quedã aialia ex putrefactione generẽt p solã virtutem corporũ celestiũ absq; semine: qõ accidit rõne impfectionis coz. videmus eni sensibiliter q̃ aliquis debilis effectus, pducit ab agente remoto ſz fortis effectus requirit agens, ppinqũ. põt eni aliquid calefieri ab igne etiã si sit remotũ ab igne. ſz inflãmari nõ potest nisi igni coniungat. vñ qui vult rem remotã ab igne in camino incenso uel accenso inflãmare facit hoc medi-

Ayuntamiento de Madrid

ante candela. Et ſiliter generatio pfectoꝝ a ſaliū cauſaſ a celeſtib⁹ corpib⁹ mediantib⁹, pprijs actiuis. generatio aūt impfectoꝝ a ſaliū imediate. Sube aūt ſpiales ſūt ſupiores ordine nāe etiā ipſis celeſtib⁹ corpibus vñ, ppria virtute nō pſit formalīt transmutare inferiora corpa niſi ad ſubdēdo aliqua actiua corpalia, pportionata effectib⁹ quos intendūt. ſicut bō pōt calefacere per ignē. hec ille. Ex quib⁹ apparet q̄ ordiné nālē agendi patiēdi ut transeat de extremo ad extremū ⁊ nō p media a deo nāe pfixa ſolus de⁹ pōt mutare ⁊ non angel⁹ nec aia ſepata. Eſt aūt nālis ordo a deo inſtitut⁹ inter formas q̄ ſūt in mā ⁊ eas q̄ ab illis imediate cauſanť in medio ⁊ exinde ad illas q̄ ex medio cauſanť in potētijs ſenſitiuis ⁊ eas que a cquirunť ex ꝓdictis in intellectu ut p3 ex 7⁰ phyſico⁷. Et iō nec angelus nec aia ſepata pōt ex q̄cunq; re materiali abſtrahere imediate ſpēm intelligibilē nec imediate mouere ad formā aliquā rē corporeā ⁊ multo min⁹ imediate recipere formas a re corpali. Et iō ſcūs Tho. primo pte. q. 55. arti. 2⁰ arguit ſic 2⁰ loco. Lumen angelicū eſt fortius q̄ lumen intellectus agentis in aia. ⁊ lumen intellectus agentis abſtrahit ſpēs intelligibiles a fantaſmatib⁹. q̄ lumen intellectus angelici pōt abſtrahere ſpēs etiā ab ipſis rebus ſenſibilib⁹. ⁊ ita nihil, phibet q̄ angelus intelligat p ſpecies a rebus acceptas. Ecce argumentū. ſequit riſio. Dicendū inquit q̄ de extremo ad extremū nō puenit niſi p mediū. eſſe aūt forme in imaginatione qō eſt quidem ſine mā nō tā ſine mālib⁹ conditiōib⁹ mediū eſt inē eſſe forme que eſt in materia. ⁊ eſſe forme in intellectu p abſtractionē a mā ⁊ a conditiōib⁹ materialib⁹. vñ quantūcūq; ſit potens intellectus angelicus nō poſſet formas materiales reducere ad eſſe intelligibile niſi pri⁹ reduceret eas ad eſſe forme imaginatū qō eſt impoſſibile cū careat imagine. hec ille. Et ſimiliter dici pōt de aia ſepata. q̄ nec aia ſepata nec angelus pōt transgredi ordiné nature a deo pfixum. Cū aūtē dicit arguens q̄ deus poſſet tranſferre corpus de loco ad locum ut de vno vbi ad aliud nō tranſeūdo p mediū. dubium ē apud multos. nā ſcūs Tho. 4⁰ ſen. diſ. 44. q. 2. arti. 3⁰ in ſolutione tertie queſtiūcule, phat q̄ ꝓtradictionem implicat q̄ aliqō corpus tranſferat aut moueatur de loco ad locū nō tranſeundo p mediū. Et ſile dicit p̄ma pte. q. 53. arti. 2⁰ ⁊ multis alijs locis. ⁊ ſic p3 q̄ prima inſtantia uel calumnia allegata contra argumentū non valet. Dicit 2⁰ q̄ nec 2ª inſtantia uel calūnia valet. q̄ manifeſte falſū eſt q̄ forme exiſtentes in materia exterioꝝ ſm eſſe reale ſint eiuſdē generis. uel q̄ cadant in idē extremū cū formis que ſūt in imaginatiōe ſm eſſe intentionale. vñ patet q̄ totū illud nō eſt niſi fuga pōterua ꝓtra veridicam demonſtrationē ſci Tho. ut patet multiplicit ex ſupius recitatis. Et hec ſufficiant ad obiecta Scōti. ¶ Ad argumentū ꝓtra ōné rñdet ſcūs Tho. p̄ma pte. q. 89. arti. p̄. in ſolutiōe tertij vbi ſic dicit. Anima ſepata nō intelligit p ſpēs innatas nec; per ſpēs quas tūc abſtrahat nec ſolum p ſpēs conſeruatas ut obiectio. pcedit. ſz p ſpēs ex influentia vini luminis ꝓticipatas ſicut ⁊ alie ſubſtantie ſepate q̄uis inferiori modo. vnde tam cito ceſſante conuerſiōe eius ad corpus ad ſupiora conuertit. nec tamen ꝓpter hoc hec poſitio uel cognitio non eſt naturalis. q̄ deus eſt actor nō ſolum iuſluentie gratuiti luminis ſed naturalis etiā hec ille. Et hec de queſtione ſufficiunt: de qua benedictus deus in eternum amen.

Vltimo circa quinquagesimā diſtinctionē quarti ſniaꝝ querit. Utrū anima hois ſepata poſſit corpa mouere localit. Et arguitur q̄ ſic. q̄ ſube ſpirituali obedit naturaliter corp⁹ ad motū localē. ſed aia ſepata eſt ſubſtantia ſpiritualis. q̄ ſuo impio pōt mouere corpa. ¶ In oppoſitū arguit ſic. q̄ phs dicit in 2° de anima q̄ anima nō pōt mouere quodcūq; corp⁹ ſed ſolūmodo, pprium ¶ In hac q̄one erūt tres articuli. In p̄mo ponēt ōnes in 2⁰ obiectiones. in 3⁰ ſolutiones.

Quantum ad primū articulū ſit prima ō q̄ aia ſepata ſua naturali virtute nō pōt mouere aliqō corpus Hanc ponit ſcūs Tho. prima pte. q. iii7. arti. 4⁰ vbi ſic dicit. Anima ſepata ſua naturali virtute nō pōt mouere aliquod corpus. manifeſtū eſt enī q̄ cum eſt corpori vnita nō mouet corpus niſi vinificatū. vñ ſi aliqō mēbrū corpis mortificet nō obedit anime ad motū. manifeſtū eſt aūt q̄ ab anima ſepata nullū corpus vinificat vñ nullū corpus obedit ei ad motū localem quantum eſt ex virtute ſue nature ſupra quā pōt ei conferri aliquid virtute diua. hec ille. Ex quib⁹ patet rō in forma p ōne. ¶ 2ª ō eſt q̄ anima ſepata virtute diuin⁹ ⁊ ſupnaturaliter ſibi collata pōt mouere localiter corpora hec ō patet ex dictis eius ſtatim recitatis. Et pōt p̄bari. q̄ anime ſepate ſepe apparent in corpibus aſſumptis ⁊ ab eis localit portatis ⁊ motis. De hoc ſcūs Tho. 4⁰ ſen. diſ. 45. q. 1. arti. p̄. queſtiūcula 3ª vbi queritur vtrū aie in paradiſo uel in inferno exiſtentes egredi valeāt. Et in hoc primus articulus terminat.

Quantum ad ſecundum articulū arguit ō ōnes. Et quidem ꝓtra primā arguit Scotus primo. q̄ incōueniens videt q̄ aia ſepata ſit in aliquo loco vnde non poſſet mouere ſe libere ⁊ precipue ſi ſit in loco ſibi diſcōueniēti cū quodlibet elementū moueat ſe de tali loco. ¶ 2° q̄ agēs qō pōt hbre in ſua virtute actiua aliquē terminū pōt in illū. ſz termin⁹ motus localis nō eſt niſi vbi quem terminū pōt habere aia in virtute ſua. q̄ nullū eſt corpus ita impfectum quin habeat in virtute illum terminū. ⁊ ſimiliter ad mouendū aliud ad illum terminū. q̄ lapis trahit ſecū aliud corpus ad locū ſuū ſi ſibi coniugat. cū ergo anima ſit ſuſceptiua illius termini. q̄ eſt in loco diffinitiue opozet q̄ habeat illud in virtute actiua. q̄ aia ſepata pōt ſe ⁊ aliud corp⁹ mouere nō organice. ¶ Confirmatur q̄ ſi repugnat aie ſepate mouere aliud corpus localiter ſecum. aut hoc eſſet ex ſua imaterialitate. aut, ppter ſuā impfectionē. nō p̄mo modo. q̄ mouere ſe ⁊ aliud corpus ſuenit nature intellectuali ut angelo qui pōt mouere ſe ⁊ celū. nec 2° mō q̄ cōuenit corpori qō eſt impfectius eno. Similit anima in virtute ſua habet formā pfectiōē ſz intelligere ⁊ velle. non q̄ ſibi repugnat rōne impfectionis. ¶ 3° q̄ corpa glorificata poſt reſurrectionē mouebūť ab aia ⁊ nō organice ſz totum corpus ſimul mouebiť nō vna pte mota ⁊ alia quieſcente. q̄ volabūt ⁊ nō deficient. hec aūt motio ſimul toti⁹ corpis nō eſt p organū. q̄ tūc erit in ea virtus qua poterit mouere corpus nō organice. ⁊ ſi tūc. q̄ ⁊ nūc. q̄ nulla noua potentia ſibi dabiť in reſurrectione. hec Scotus. ¶ Contra eandē ōné arguit Aureolus p̄mo. q̄ aia rpi deſcendit ad inferos. ⁊ conſtat qō non eſt dicendum q̄n potuerit ſecū deferre

Ayuntamiento de Madrid

vnā palcā si voluisset aut mouere localiter aliqō corpus. ¶ Confirmat qr aliqui pie ponūt q̄ secū portauit baculū impialē. ¶ 2ñic. Alia coniūcta pōt mouere aliqd corpus imediate nō metaphorice aliquo organo sz solū p potentiā motiuā quā habet in se. q̄ aia separata potest mouere aliqō corpus localiter p eandē potentiam motiuā. tenet ōia. qr non, ppē aliud negat ab aduersario q̄ anima separata moueat aliqō corpus localiē nisi qr dicit potentiā motiuā in loco eē organicā. r iō fm eos aia nō mouet corpus imediate sz mediante aliquo organo. sicut nec imediate videt aia sz ocul⁹. Assumptū ,pbatur. qr ista est expressa intentio Aristotelis in libro de cā motus aialiū. vñ ibidem dicit q̄ nō oz q̄ in corpe aialis sit aliqua ps imobilis sic q̄ nō totū moueat. contingit enī qnqs q̄ totū moueē r nihil ē imobile nisi punctus. quō q̄ r a quo tūc est motus: rñdet q̄ imediate est ab aia que primo mouet spiū r mediante spū totū corpus. Similiter ista est expressa intentio cōmentatoris in 8? phyīcor vbi cōmento. 36? dicit q̄ in aiali primo mouens est aia. motū ho imediate ab ea est spūs in musculis r lacertis. r idē dicit in multis aliis locis. Ex quibus apparet q̄ mens cōment atoris ē q̄ anima mouet corpus imediate sz aliquā ei⁹ partē imediate mouēdo nō p aliquā ptem mediā. nā fm eū manifestū ē q̄ res mouens r res mota differūt. nihil autē moueē nisi a quiescente illo motu. tūc querit illud quiescens aut est aia sola r habeo ,ppositū. vel est aliqua ps corpis r hoc est contra mentem Aristotelis r cōmentatoris. qr fm eos oringit qnqs ut totū corpus sit motum excepto aliquo pūctali. sicut ille q̄ saltat mouet se totaliter vsqs ad aliquē punctū gibbi. r cū punct⁹ nō habeat virtutē moriuam in loco necesse est q̄ illud mouēs imobile pcise sit aia ¶ 3? qr ista opinio rua nō stat cū opinione cōmentatoris qui. iz? me⁹ cōmento. 33? dicit q̄ potentia motiua ē in substantijs separatis dicens. De virtutib⁹ aie trīs repit in eis intellectiua r appetitiua r fm locū motiua. ¶ 4? qr oradicit illis que fide tenem⁹. legimus enī aliqri animas sanctorū apparuisse in corpibus assumptis. sicut legimus de Agatha apparēte sancte Lucie. ¶ 5? qr cū aia intellectiua sit suba media inter subas abstractas r subas corpeas incētū est forma cōueniens cū substātijs abstractis hz potētiā intellectiuā r voluntatē r motiuā fm locū nō organicā. incētū ho oueniet cū corpib⁹ hz potentias sensitiuas r motiuā ad locum organice. hec Aureolus. Et in hoc secūdus articulus terminat.

Quantum ad tertiū articulum rñdendum est obiectionibus supradictis. Et quidē ad primū Scoti dicit primo q̄ aie separate fm additionē sue nature, ppzie loquēdo nullus locus est oueniens vel discōueniens sz solū merita vel demerita. qr fm nām suā non competit sibi esse in loco ut locus est. nec ad modū, ppzie localitū. De hoc scūs Tho. 4.? sen. dis. 45. q. 1. arti. 3. in solutiōe primē questiūcule sic dicit. Quis subē spūales fm eē suū a corpe nō dependeant. corpalia trī a deo mediantib⁹ spūalib⁹ gubernār. ut dicit Aug⁹. 3? de trinitate. r Bede gozius 4.? dialogor. r iō est quedā oueniētia spūaliū subar ad corpales subas p quādā congruentiā ut sz dignioib⁹ substantijs dignioza corpa adaptent. vñ r phi fm ordinē mobiliū posuerūt ordinē subar separatū. Quis aūt aiabus post mortē nō assignent aliqua corpa quorū sint forme vel determinant motores. determinant trī eis quedā corpalia loca p congruentiā quandā fm gradū dignitatis earr in quib⁹ sint q̄sī in loco eo mō quo incorpalia in loco esse pnt fm q̄ magis vel minus accedūt ad primā subam cui locus supior p congruentiā deputar sz deū cui⁹ sedem celū scriptura esse denūciat. r iō aias que sūt in pticipatiōe sancte diuinitatis in celo esse ponimus. aias ho que a pticipatione hz impedimēt loco ōtrario dicim⁹ deputari. hec ille. Item ibidem in solutione primi sic dicit. Incorpalia nō sunt in loco aliquo mō nobis noto r cōsueto: fm q̄ dicim⁹ corpa ,ppzie esse in loco. sunt trī in loco mō substantijs spūalib⁹ cōuenienti q nobis plene manifestus esse nō pōt. hec ille. Itē in solutione 2ª sic dicit. Duplex est cōuenientia vel similitudo. Una que ē p pticipationem ciusdē qualitatis. sicē calida ad inuicē conueniunt r talis cōuenīētia incorpaliū ad corpalia loca esse non pōt. Alia p quādam ,pportionabilitatē fm quā in scripturis metaphorice corpalia ad spūalia transferūt. ut q̄ deus dicit esse sol. qr est principiū vite spūalis sicut sol vite corpalis. r fm hanc oueniētiā quedā aie qui busdā locis magis cōueniūt sicut aie spūaliter illuminate cū corpibus luminosis. aie ho obtenebrate p culpam cū locis tenebrosis. hec ille. Ex quib⁹ pz q̄ anime separate ,ppzie loquēdo fm nām suā nullus locus debetur nec cōuenit sz solū r pūtar at p quādam congruentiā ad merita vl demerita pcedentia qō fit virtute dei puniētis vel premiantis aiam p deputationē ad corporalia loca. vel opatione alicui⁹ angeli aiam corpori alligantis r nō ,ppria virtute ipsi⁹ aie separate. vñ, pbabile videt q̄ aia separata si nulli loco talē deputarē nullibi esset. Dicit 2.? q̄ aia separata sicut ,ppria virtute non acquirit locū nec facit se esse in loco ut loc⁹ est. sed sola diua vel angelica virtute deputat aliquib⁹ corpibus. ita nec ,ppria virtute pdūt locū vel corp⁹ cui deputat. nec ab eo recedit nisi virtute diuina vel angelica per quā aie separate aliqri a suis receptaculis egrediuntur. fm q̄ ostendit scūs Tho. 4.? sen. vbi supra in solutione 2ª questiuncule. Aliquē inquit exire de inferno vel paradiso pōt intelligi duplicē. Uno mō ita q̄ simpliciter inde exeat ut iam eius locus nō sit paradisus vel infernus. r sic nullus inferno vel paradiso finaliē deputat⁹ inde exire pōt. Alio modo pōt intelligi ut exeat inde ad tempus. r i hoc distinguendū est qd eis oueniat fm legem nature r qd eis oueniat fm ordinem diuine, pui dētie. qr ut dicit Aug⁹ in libro de cura ,p mortuis agēda. alij sūt humanar limites rerum. alia diuinar signa virtutū. alia sunt que naturaliē fiūt. fm q̄ naturalē cursum aie separate receptaculis ,ppzijs deputate a conuersatione viuentiū penit⁹ segreganē. nō enī fm cursū nature boies in mortali carne viuētes substantijs separatis imediate contiguntur cū ois corporis cognitio a sensū oriat. nec ,ppter aliud a suis receptaculis eas exire oueniret nisi ut reb⁹ viuentiū inēessent. sz fm dispositionē diue ,pudentie aliqri aie separate a suis receptaculis egresse conspectibus boiuz pritant sicut Aug⁹ narrat in pdicto libro de felice matre q̄ cinibus Nolanis visibiliter apparuit cū a barbaris oppugnarent. r hoc etiam credi pōt q̄ de damnatis contigerit q̄ ad eruditionē boiuz r terrorē pmittunt: vinētibus apparere aut etiam ad suffragia expetenda ēitum ad illos q̄ in purgatorio detinent. ut pz p multa que in 4.? dialogor narrant. sed hoc interest inter sanctos r dānatos. qr sancti cū volūt apparere pnt viuentibus: nō aūt dānati. sicut enim sancti viuētes in carne per donū gratie gratis accipiunt ut sanitates r signa perficiant que nō nisi diuina virtute mirabiliter fiunt. que

Ayuntamiento de Madrid

quidē signa ab alijs hoc dono carētib⁹ pfici nō pōt. ita etiam nō est incōueniēs ut ex virtute gloriē aliq̄ prās aliabus scōp. ueī p quā pōt mirabiliter apparere viuētibus cū volunt. qō alij non pōt nisi interdū pmissi. hec ille. Itē pma parte. q. 89. arti. 8. in solutiōe 2ᵃ sic dicit: Q̄ hoc q̄ mortui viuentib⁹ appareāt qualitercūq; ꝶ contingit p specialē dei dispēsationē ut aie mortuorū reb⁹ viuentiū intersint. Et similē dicendū de quacūq; alia mutatione locali aiaꝝ separatꝝ. qr nec sunt in loco nisi agendo in corpa uel patiēdo a corpib⁹ uel interueniēte aliquo alio obstaculo virtutis inē aiam separātā ⁊ corp⁹. puta alligationē eius ad corp⁹ uel ꝓsidētia sup̄ corpus uel qualēcūq; unitionē ⁊ cōiunctionē vnius ad alterū. Dicit 3ᵃ q̄ dato q̄ aia separata, ppria nāli virtute faceret se pnte alicui loco uł virtute angelica fieret pnsa alicui loco uel corpori. non tn̄ necēdit q̄ posset a q̄cūq; loco recedere uel ad quēcūq; locum accedere, ppria virtute. qō p3 in simili de demonibus alligatis anulis uel imaginib⁹ virtute alicuius supiōris demonis. De ꝶ alias recitaui dicta sci Tho. de aia. q. 21. vbi sic dicit: Anima inquit ⁊ quelibet incorporalis suba q̄tū ē de sui natura nō obligat alicui loco. 13 trāsecēdit totū ordinē corporaliū. q̄ ergo alligēt alicui ⁊ determinēt ad aliquē locum p quandā necēitatē est ꝺ nām eius ⁊ ꝓtrariū appetitui nāli. ⁊ hoc dico nō inq̄tū ꝺunguit corpi cuius ē forma suba lis nālis in quo aliquā pfectionē cōsequitur. Q̄ autē aliqua spiritualis substantia alicui corpi obligetur non est ex virtute corporis potentis substantiam incorporeā detinere. sed est ex virtute alicui⁹ superioris substantie alligantis talem spūalem substantiam tali corpori. sicut etiā arte magica pmissiōe diuina virtute supiorū demonū aliqui spūs rebus aliquibus alligantur uel anulis uel imaginib⁹ uel hēbus. Et p hunc modū anime ⁊ demones alligantur virtute diuina i sui pena corporeo igni. vnde Aug⁹ dicit. 21. de ciuitate dei. Cur nō dicamus q̄tūs miro: verū tribus modis etiam spūs incorporeos posse pena corporalis ignis affligi si spūs hominū etiam ipsi incorporei nunc pōt includi corporalibus mēbris. ⁊ tūc poterūt corporū suoꝝ vinculis insolubilib⁹ alligari. adherebūt ergo spūs ⁊ demones incorporei corporeis ignib⁹ cruciādi. accipiētes ex ignib⁹ penas non dantes ignib⁹ vitam. hec ille. Similia dicit multis alijs locis. Ex quib⁹ patꝝ q̄ angelus bon⁹ uel malus posset, ppria virtute alligare aiam separātā alicui corpori a quo recedere non posset, ppria virtute naturali. Dicit 4.ᵃ q̄ motus localis ⁊ locus nō uniuoce sed mere equiuoce conueniūt corporibus ⁊ spiritib⁹ incorporeis. ideo nō sequitur: si elementū, ppria virtute potest se mouere de loco disconuenienti sue nature. ita sit de spiritu. Dicitur 5.ᵃ q̄ nō solum spiritus imo corpus siue sit elementum siue elementatum potest violenter detineri in aliquo loco ne propria virtute possit inde recedere. ¶ Ad 2ᵐ dicitur primo negando minorem pro illa parte que dicit q̄ anima separata potest habere in virtute sua propria vbi uel situ, ppr. ē dictū. cum enim anima abstrahat a toto genere quantitatis corporee de necessitate abstrahit ab vbi ⁊ a situ propriē dictis. quia talia non possunt incipi nāli in subiecto quātū ⁊ corporeo. ut patet ex diffinitione vbi ⁊ situs. Dicitur 2.ᵃ q̄ esse in loco diffinitiue. eo modo quo cōuenit spiritui non est idem qō habere uel esse subiectū vbi. sed est contingere corpus uel locū uel ab ipso cōtingi tactu virtutis ut alias visum est 2ᵃ ꝓlaꝝ. Dicit 3ᵃ q̄ oē corpus physicum cōtinet in virtute sua terminū qui est vbi rōne granitatis aut leuitatis uel alterius qualitatis sensibilis. anima autem separata taliū capax esse non potest. Dicit 4.ᵃ q̄ similitudo que adducitur de lapide uel alijs corporibus physicis que ad loca sua mouentur. ⁊ secum trahunt corpora eis colligata ad suū vbi ⁊c. non valet 13 est multum rudis. tum quia moueri ad locum uel esse in loco equiuoce dicuntur ⁊ non uniuoce de anima separata ⁊ de corpore physico. tum quia corpus physicū non mouet nec trahit aliud corpus sibi alligatū de loco ad locū. eodem modo motionis quo anima nata est mouere corpus. nam aia nullū corpus extrinsecū sibi suppositatū non ꝺunctū nata est mouere nisi p hoc q̄ mouet corp⁹ qō informat. ⁊ mediāte illo mouet corpa extrinseca sicut nec granitas totius terre si esset separata ⁊ nulli corpi physico formaliter unita quātūcūq; alligarē palee nō, ppter hoc moueret eā deorsum naturalē ⁊ sine spūali miraculo. qr ordine nature primo mouet subiectū suū q̄ aliqd aliud ⁊ mediāte suo subiecto pōt mouē alia corpa suo subiecto alligata. corp⁹ āt physicū natū est mouere aliud corp⁹ sibi alligatū tāq̄ principiū motus extrinsecū ⁊ violentū. nec 03 p̄ pus ordine nature moueat aliq̄ corp⁹ tanq̄ principū intrinsecū ⁊ naturale. vnde patet q̄ similitudo non valet. ⁊ ideo nō sequitur q̄ aia separata possit mouere localiter aliq̄ corp⁹ si lapis hoc pōt. ¶ Ad cōfirmationē vr primo q̄ diuisio ibidē facta nō valet. q̄ eni aia separata nō possit aliq̄ corpus localiter mouere non cōtingit nec, ppter suā imālitatē nec, ppter suā impfectionē. 13, ppr aliud 13 qr aia nāliter ē apta informare corp⁹ ⁊ ex pe compositi. ⁊ iō non conuenit sibi mouere corp⁹ separātū nisi mediante cōiūcto. Ad b⁹ declarationē scūs Tho. pma pte. q. 117. arti. 4.ᵃ in solutiōe p̄mis sic dicē. Sube separate q̄dā sūt q̄rū virtutes nō determinant ad aliqua corpa. sicut sūt angeli qui sūt nāliter a corporib⁹ absoluti. ⁊ iō diuersa corpa eis possunt obedire ad motum si tamē aliqui⁹ substantie spūalis separate virtus motiua determinēt naturalē ad mouendū aliq̄ corpus non poterit illa suba mouē corp⁹ mai⁹ 13 min⁹. sic ꝓ m pbos motor inferioris celi nō posset mouere celū supi⁹. vn cū aia ꝓ m nām suā determinēt ad mouēdū corp⁹ cui ē forma. nullū aliud corp⁹ sua nāli virtute mouere pōt imediate. hec ille. Item de malo. q. 16. arti. 10. in solutione 2ᵃ sic dicit: A nima humana infimū gradū tenet i ordine subaꝝ spūaliū. vn nō hꝝ virtutē mouēdi corp⁹ etiā localē nisi ꝓportionatū sibi q̄ ē vinificatū ab ipsa. hec ille. Dr 2.ᵃ q̄ 13 aia separata habeat in virtute sua intelligere ⁊ velle q̄ sūt forme pfectorea q̄ mouē paleā uel aliud corp⁹ extrinsecū. nō tn̄ sequit q̄ si pōt p̄mū possit 2ᵐ. quia p̄mū ⁊ 2ᵐ nō sūt eiusdē ordinis nec eque, pportionata uel conueniētia nature ipsi⁹ aie. ut p3 ex dictis. vn si nia illa valeret sequere ē q̄ angelus posset causare sensationē ex q̄ causat intellectionē q̄ est actus perfectior sensationē. ¶ Ad 3ᵐ dicitur p̄mo q̄ si argumentum valeret concluderet q̄ anima rōnalis dum ē in corpore posset mouere corpus motu volat⁹ ⁊ motu nō organico ex quo 13 potēnā volatiuā candē quam habebit post glorificationē corpis. ⁊ multa alia falsa cōcluderet sic ondit ꝓc. de palu. 4.ᵃ sen. dis. 44.

Ayuntamiento de Madrid

q. 4. arti. 2.° ¶ Dicit 2.° q aia btã p° assuptionẽ corpis glorificati non habebit nouã potentiã motiuã, nec virtute motiuã respectu corpis q̃ sit potentia uel virt° naturae. habebit tñ nouã potentiã uel virtutẽ gratie uel gloriae. vnde ·pe. vbi sup̃ recitat dicta Scoti in hunc modũ in alio, ꝓposito dicẽs. Utrũ aut corpꝰ bris cõpetat aliqs mot° quo moueat corp° ab aliꝰ non organice. i. non ꝑs post ptẽ. sicut nunc fit. sed totum simul ⁊ ex equo. sicut nunc graue descẽdit deorsũ ⁊ leue ascẽdit sursum. videt quibusdã q̃ sic. qõ, pbant. q2 in aia ẽ virtus mouẽdi sic actiue. ⁊ in corpe ẽ virt° passiua optime dispositа ut moueat. g̃ talis mot° erit uel ee poterit i corpib° gloriosis. nã ꝑs. q2 posito sufficiẽti motiuo ⁊ mobili sufficiẽter dispositо. segt motus uel saltẽ pôt sequi. aliꝰ declarat ẽtũ ad duas ptes ei°. p̃ q in aia sit talis virtus motiua. q2 incõueniens videt q aia separata non possit se mouere ad vbi cõueniẽs sibi. sz talis motus aie separe non fit organice. g̃ in aia separata ẽ virt° ad mouẽdũ nõ organice. nec illud repugnat sue pfectiõi. q2 angeli q sũt pfectiores aiabus separatis mouent de loco ad locũ ⁊ nõ organice. Itẽ ex pte corpis videt ee cõueniẽs dispositio ad talẽ motũ. nam corpa btorꝰ fm oẽm sui ptẽ nata sunt ab aia moueri ⁊ nõ vna pars mediãte alia. hec Scot°. Cõtra qõ dicit ·pe. ista opinio videt in se vera. sz sit falsa in rõne. falsum enim videt q aia sit nata mouere se ad oẽm locũ sibi cõueniente. q2 fm nãm null° loc° ẽ sibi cõueniẽs aut discõueniẽs. Itẽ q dicit verũ nullã virtutẽ addi corpi ⁊ aie. ⁊ tñ sic differẽter mouere. est ficticiũ. q2 idẽ manẽs idẽ natũ ẽ agere ⁊ pati idẽ. vnde q aia nõ variata quo ad potẽtiã actuã mouẽdi. nec corp° quo ad potẽtiã passiuam moueat ab illa nouo mõ non ẽ, pbabile. hec ·pe. Cõcordat scũs Tho. 4.° sen. dis. 4. 4. q. 2. arti. 3.° q̃stũcula ꝑma. vbi sic dicit: ·post resurrectionẽ aia pfecte vniabit corpi. tũ, ꝑpter pfectionẽ, ꝑprie virtutis. tũ, ꝑpter habilitatem corpis gloriosi ex redundãtia gloriae ab aia in ipsum. iõ non erit aliqs laborꝰ i motu sanctorꝰ. ⁊ sic dici pñt corpa scõrꝰ aglia. hec ille. Itẽ ibidẽ in solutõe 4.i sic dicit: Sicut nã dat velociorib° aialib° instrumenta diuerse dispositiõis in figura ⁊ quantitate ita deꝰ dabit corpib° scõrꝰ aliã dispositionẽ quã nũcha beant. nõ gdẽ in figura ⁊ quãtitate sed, ꝑprietate glie q̃ dr agilitas. hec ille. ¶ Dicit 3.° q ista ꝓna non valet: aia potest mouere corpus sibi vnitũ nõ organice. agit pôt mouere corp° separatũ nõ organice. cui° rõ ꝑs ex dictis. ⁊ magis patebit ex post dicendis. ¶ Ad ꝑmũ aliqui eandẽ ꝓnẽ dr q illud argumentũ ⁊ ꝓirmationẽ eius, pbat 2.° ⁊ sz q aia separata virtute diuina pôt mouere corpa localiter. sed ex hoc nõ habet q ꝗ possit sua nãli virtute. iõ non militat ꝑ ꝑma ꝓnẽ. iõ ꝗ negat ¶ Ad 2.m dico p̃ q ꝓnãõ valet. nec similiter valet, pbatio. q2 q aia separata non possit mouere corpa localiter ponit opinio bti Tho. non solũ, ppt hoc q dicit arguẽs q ois aie potentia motiua fm locũ sit organica. uel q aia nullũ corp° uel ptẽ aialis moueat imediate. sz solũ mediãte organo. sed ꝗ ponit, ppter aliud. q2 sz nõ ẽ nata imediate mouere nisi corp° qõ vinificat. ut ꝑs ex supradictis. sanctus Tho. enim ponit q mot° localis cordis est imediate ab aia etiã sine potentia organica. motus aut alioꝰ mẽbrorꝰ est ab aia mediãte corde ⁊ eius motu. ⁊ p potẽtiã motiuã organicã q ẽ in corde ꝓnorvialiter. Ut i tractatu de motu cordis sic dicit. Quia oẽ qõ mouet necesse ẽ habere motorẽ. dubitabile videt qd moueat corꝰ ⁊ qualis sit mot° eiꝰ ⁊c. Et p° multa subdit. ·principiũ ergo btũ ꝓsideratiõis hinc oportet accipere. q2 ut dicit Arꝰ. 8.° ꝓ physicorꝰ. Quotũcũq; ꝑncipiũ motus in seipsis est. hec nã dicim° moueri. vti aial quidẽ totũ nã ipsũ seipsum mouet. corp° tñ ei° cõtingit nã ⁊ extra nãm moueri. Differt enim fm qualem modũ qõ mouet eueniat. ⁊ ex quali elemẽto ꝓstet. cũ enim aial mouet deorsum est quidẽ motus eius nãlis ⁊ non aialis ⁊ corpi eo q in corpore aialis elementũ grave ꝑdominat. cũ autẽ aial mouet sursum ẽ quidẽ nãlis motus aialis. quia est a ꝑncipio intrinseco ipsi° qõ ẽ anima. non tñ est naturalis corpi graui. vnde ⁊ magis fatigatur in hoc motu. mot° aut fm locum in aialibus causat ex appetitu ꝓ appẽsione sensitiua uel intellectiua. ut dicit Arꝰ. 3.° de aia. In aliis quidẽ aialib° tot° ꝓcessus motus est naturalis. nõ enim agũt a ꝓposito sz a natura. naturaliter enim birũdo facit nidum ⁊ aranea telã. solus aut hois ẽ a ꝓposito opari ⁊ nõ a nã. sed tñ cuiuslibet operationis siue ꝑncipiũ nãle est. cũ enim ꝓnes scientiarꝰ speculatiuarꝰ ⁊ practicarꝰ non naliter sciat. sed rõcinando inueniat. ꝑma tñ ꝑncipia indemõstrabilia sunt ei nãliter nota. ex quibus ad alia scienda ꝓcedit. Similiter ex pte. q2 appetere vltimũ finem q est felicitas est hoi naturale. ⁊ fugere miseriam. sed appetere alia non est ei nãle. sed ex appetitu vltimi finis ꝓcedit in appetitũ alioꝰ. sic enim ẽ finis in appetibilib° ut ꝑncipiũ inde mõstrabile in intelligibilib°. ut dicit 2.° physicorꝰ. sic q̃ cũ motus oiuꝰ alioꝰ mẽbrorꝰ causentur ex motu cordis ut, pbat Arꝰ. in li° de motu aialiũ. mot° quidẽ alij pñt esse voluntarij. sed ꝑm° mot° qui ẽ cordis est nãlis. oportꝰ g̃ ꝓsiderare q mot° surs̃ ẽ nãlis ignis eo q cõsequit formã eius. vnde ⁊ generãs qõ dat formam est p se mouẽs fm locũ. sicut aut formã elementi consequitur aliquis motus. nãlis nihil, pbibet ⁊ alias formas alios motus sequi naturales. videm° enim q ferrũ naturaliter mouet ad magnetẽ. qui tñ mot° nõ est ei naturalis fm nãm grauis ⁊ leuis. sed fm q ꝗ talẽ formã. sic g̃ ⁊ aial inq̃tũ habet talem formã que est aia nihil, ꝗbet habere aliquem motũ nãlem. ⁊ mouẽs hunc motũ ẽ qõ dat formã. Dico aut motũ naturalem aialis eum qui est cordis. quia ut dicit Arꝰ. li° de motu animaliũ: Existimandũ est cõstare aial quẽadmodum ciuitatẽ bene legib° rectam. In ciuitate enim qi semel stabilitus fuerit ordo nihil opus est separo monarcho quẽ oportet eẽ ad singula eorꝰ q̃ fiũt. sz quilibet facit quod ipsi ordinatũ est. ⁊ fit hoc post hoc, ppter vsuetudinem. In aialib° aut idẽ hoc, ppter nãm fit. ⁊ q natũ est sic vniq̃q; constantiũ facere, ꝑprium opus ut nihil opus sit in vnoquoq; esse aiam scũs inq̃tũ est ꝑncipiũ motus. sed in quodã ꝑncipio corpis existente. alia quidem viuere eo q adunata sũt. facere autem, ꝑprium opus ꝓpter naturam. sic ergo motus cordis est naturalis quasi consequens animã inq̃tum est forma talis corporis ⁊ ꝑncipaliter cordis. ⁊ forte fm hũc intellectum aliqui dixerũt motũ cordis esse ab intelligentia inq̃tũ posuerũt animam ab intelligentia esse sicut Aristoteles dicit motũ grauiũ ⁊ leuiũ esse a generãte inq̃tũ dat formã que est ꝑncipiũ mot°. ois aut, ꝑprietas ⁊ motus consequit aliquã formã fm ꝓdictionẽ illi° sic formã nobilissimi elemẽti. puta ignis ꝓsequit mot° ad locũ nobilissimũ q est sursũ. forma autẽ nobilissima in corporib° ẽ aia que maxime accedit ad similitudinẽ ꝑncipii motus celi. vnde ⁊ motus ipsam ꝓsequẽs simlimus ẽ motui celi. sicut enim est motus cordis i aiali. sic motus celi in mũdo. sed tñ necesse est motum cordis a

Ayuntamiento de Madrid

motu celi deficere. sicut & principiatū differt a principio. est aūt motus celi circularis & continuus. & hoc cōpetit ei in cūtū est principiū omniū motuū mundi. accessu enim & recessu suo corp° celeste imponit rebus principiū & finem essendi. & sua continuitate conseruat ordinem in motib° qui fuit semp. motus aūt cordis principiū qdē est omniū motuū qui fuit in animali. vnde Aristoteles vicit 3° de partib ‡ aialiū q° motus delectabilium & tristiū & totaliter ois sensus hinc incipiētes videnī sc3 in corde & ad hoc terminari. vnde ad hoc q° coʒ eēt principiū & finis omniū motuū habet quēdā motū nō qdē circulare. sed simile circulari cōpositū ex tractu & pulsu. Unde Aꝝ. vicit 3° de aia q° mouens organice ē vbi est principiū & finis idem. oia aūt tractu & pulsu mouentur. ppter qd oʒ sicut in circulo manere aliquid & hinc incipere motū. Est etiam motus iste continu° durante vita aialis nisi in cūtū necesse est intercidere mozulam mediam inter pulsū & tractū eo q° deficiat a motu circulari. per hō de facili soluūt que in contrariū obici pūt. neq; eni dicimus motū cordis esse naturalē corpi in cūtū est graue uel leue. sed in cūtū est aiatū aia tali. & duo motus qui videnī ēsi contrarij sunt ēsi ptes vni° motus compositi ex vtroq; in cūtū deficit a simplicitate motus circularis. quē tri imitat in cūtū est ab eodem in idē. & sic nō ē inconueniēs si quod. modo sit ad diuersa ptes. qz & motus circularis sic est. nec oʒ q° causeē ex apphēsione & appetitu ēuis causeē ab aia sensitiua nō eni causaī ab aia sensitiua p operationē suā. sz in cūtū est forma & nā talis corpis. motus aūt. pgressiuus animalis causaī p operationē sensus & appetitus. & ppter hoc medici distinguūt opatiōes vitales ab oganiōib° animalib°. & aialib° cessantib° remanent vitales. vitalia aūt appellantes que motū cordis cōcomitātur. & Bōnabiliter. viuere eni viuentib° est esse. ut dicit 2° de aia. Esse aūt vnicuiq; ē a ppria forma. hoc aūt differt inter aiam & principiū mot° celi. q° illud principiū nō movetur p se nec p accidens. aia aūt sensitiua. & si nō movetur p se mouet tū p accidens. vnde puenunt in ea diuerse apphensiōes & affectiōes. vnde mot° celi sp ē vniformis. mot° aūt cordis variat sm diuersas apphēsiōes & affectiōes aie. nō eni affectiōes aie causanī ab alteratiōib° cordis. sz poti° causant eas. vñ i passionib° aie utputa in ira formale ē q ō est ex pte affectiōis sc3 q° sit appetitus vindicte. materiale aūt ē q ō pinet ad alterationē cordis. utpote q° sit accensio sanguinis circa coʒ. non aūt in rebus nālib° forma est. ppter materiam. sed ecōuerso mā ppter formā. ut phāt 2° phyficoʒ. sed in mā est dispositio ad formam. non ē ppter hoc aliquis appetit vindictam qz sanguis accendiur circa coʒ. sed ex hoc aliqs est dispositus ad iram. irasci tur aūt ex appetitu vindicte. Cuius eni aliqua variatio accidat in motu cordis ex apphensione diuersa & affectione. non tri ista variatio motus est voluntaria sz inuoluntaria. quia non fit p imperiū volūtatis. dicit eni Aꝝ. in li° de causa motus aialiū q° multotiens appetente aliquo non tri iubente intellectu mouetur coʒ & pudendū. & hui° cām assignat. qm nec ē alterari nāli alteratiōe aialia. alteratis aūt ptib° hoc quidē augeri hoc aūt detrimentū pati ut iam moueanī & pmutenī natis habere pmutationē ad inicē. cause aūt motuum cordis sūt caliditas & frigiditas que de foris & intus sūt existentes naturales & pteter rōnē vtiq; facti motus dictaꝝ partiū. t. cordis & pudēdi alterationes incidētes fiunt. intellect° aūt & fantasia factiua passionē afferūt ut concupiscētie & ire. ex qb° coʒ calescit & infrigidaī. hec scūs Tho. de motu cordis. Ex qb° p3 q° q° aliqs motus cordis causaī ab aia imediate & nō organice sc3 mot° cordis & alij sibi necessario cōnexi. 2° q° ois alius mot° localis aialis pter motū cordis causaī ab aia organice mediante corde & spiritib° a corde. pcedētib° ad reliq corpis mēbra. 3° q° aia p nullā potentiā motiua nō organicā mouet corp° dū ē corpi iūcta. qz motus cordis nō causaī p potētiā mediā inē aiam & coʒ plus q̄ mot° grauiū & leuiū. sed oʒ q° aiam ut ē forma talis corpis. mot° aūt alio° mēbro° causaī p aliquā potentiā organicā. utputa mediāte spiritū potētia & appetitiua q̄ originanī i corde & capite. & p quandā potētiā executiuā q̄ ē in neruis & musculis & hō pnbus corpis. 4° q° anima separata nullā nālē potētiā hʒ ad mouendū corp° ab ea nō vnificatū imediate nō organice. qz nulla talē hʒ in corpe sibi iūcto. ¶ Dr 2° principalis q° auctoritas Aristotelis i li° de motib° aialiū nō facit ad p positū. cōcedit eni q° nulla ps corpis aialis ē imobilis. imo q̄libet mouet ab aia. sz differēnī. qz q̄dā mouet ab aia in cūtū ē ei° forma sc3 coʒ. alie vo mediāte potentia organica. aia aūt separata nō informat aliqō corp°. nec hʒ potētiā organicā. iō nō ē sibi de iuncta & de separata ¶ Dicit 3° q° auctoritas cōmētatoris 8° phyficoʒ non valet ad ppositū. qz cū dicit q° pmū mouens ē aia. tē. ex hoc nō habeē nisi q° pmū principiū & pma radix itrinseca mot° aialis sm locū ē aia. sz ex B nō habetur q° sit principiū. primū. loquēdo de religo motib° pter motū cordis. qz sm eū & Aristotelē 3° de aia. alij mot° causaī p apphēsionē & appetitū de prio. & ut sup visū ē p motū cordis. De B motu q fit p potentiā motiuā organicā scilis Tho. pma pte. q. 76. arti. 4. i solutiōe 2. sic dicit: Aia nō mouet corp° p esse suū sm q° vnit corpi ut forma sz p potētiā motiuā cui° act° p supponitur corp° effectui i actu p aiam. ut sic aia sm vim motiuā sit ps mouens & corp° aiatū sit ps mota. hec ille. Item. q. 78. arti. 4. in solutiōe 4. sic dicit: Cuius sensus & appetitus sint principia motiua i aialib° p fectis. nō tri sensus & appetit° in cūtū hʒ sufficiūt ad mouēdū nisi supaddere ei aliq̄ virt° alia. nā in imobilib° aialib° ē sensus & appetit°. nō tri hʒ vim motiuā. hec aūt motiua nō solū ē i sensu & appetitu ut impante motū. sz etiā ē in ipsis ptib° corporis ut sint habilia ad obediendū aie mouēti. cuius signū ē q° qn mēbra mouēt a sua nāli dispositiōe nō obediūt appetitui ad motū. hec ille. Ex qb° p3 q° primum mouēs aial ē potētia sensitiua & appetitiua. sz pmū mouens sit aia ut pcedit potentias. Et sīliter q° aia nō hʒ aliquā potētiā motiuā non organicā. Et vlteri° q° nec aia nec sue potētie sufficiūt ad mouēdū corp° sibi vniū. nisi tale corp° sit debite q̄lificatū & dispositū ad exequēdū imperiū volūtatis. q̄ multo min° aia separata sufficit ad mouendū corp° separatū vbi deficiūt illa tria sc3 apphēsio sensitiua. appetit° sensitiuus ex pte aie. & potētia executiua uel obediētialis ex pte corpis. ¶ Dicit 4° q° i illo q saltat q̄libet ps corpis mouetur & sola aia q̄ scit sic q° aia nō p se sz p accidens multū remote mouēt. coʒ vo aialis mouet p se ab aia motu vitali q constat ex tractu & pulsu. sed motu aialiq p potentias apprehensiuas & appetitiuas exerceē coʒ non per se mouetur de p se. imo tali motu mouet omnia alia mēbra. & consequēter de p accidēs mouet seipsū. sic mouēt nauta mouēdo nauē. sic q̄ p3 q° in tali motu saltus aia nō mouet imediate aliquā ptē corporis motu aialī sed imediate mouet coʒ motu vitali q̄ mediāte mouet

Ayuntamiento de Madrid

alia mẽbra motu aiali. neutro aũt illoꝝ modoꝝ potest mouere corp⁹ separatũ. ⁊ de ꝓdictis scũs Tho. de ai. 1. q. 9. in solutione 6⁹ argumenti. sic dicit: Animal diuidit i duas ptes. quaꝝ vna est corp⁹ mobile. ⁊ alia motor. ſz ois intelligere q̃ aia mouet corpus fm apphensionem ⁊ appetitũ. apphensio aũt ⁊ appetitus in hoc duplex est. vna quidẽ que est aie tm̃. nõ p organũ corporale: q̃ est ptis intellectiue. alia ẽ diuicti ⁊ ptis sensitiue. illa aũt que ẽ ptis intellectiue non mouet corp⁹ nisi mediante ea que est ptis sensitiue. qz cũ motus sit circa aliq̃ singulare. apprehẽsio vlis q̃ est intellect⁹ non mouet nisi mediãte pticulari q̃ est sensus. sic q̃ hõ uel aial cũ diuidit in partẽ mouentẽ ⁊ ptẽ motã nõ ẽ hec diuisio in solam aiam ⁊ solũ corp⁹. sed in vnã partẽ corpis aialis. ⁊ aliã. nam illa pars corpis aiali. cuius opatio ẽ apphendere ⁊ appetere mouet totũ corpus. sed si supponat q̃ pars intellectiua imediate moueat ita q̃ pars mouens in hoc sit aia tm̃. adhuc remanebit risio fm ꝓhabita. nam aia humana erit mouens fm id qõ ẽ suꝑmũ in ipsa. sez ptẽ intellectiuã. motũ aũt erit non mã ꝑma tm̃. sed mã ꝑma fm q̃ ostituta ẽ in esse corpali. ⁊ in tali non p aliã formã nisi p eãdẽ aiam. vnde nõ erit necessariũ ponere formã substalem mediã inter aiam ⁊ mãm ꝑmã. sed qz est in aiali quidã mot⁹ q̃ non ẽ p apphẽsionem ⁊ appetitũ sez mot⁹ cordis ⁊ etiã mot⁹ augmenti ⁊ mot⁹ alimenti diffusi p totũ corp⁹ qõ ẽ etiã cõe plantis q̃tũ ad hos motus. Dicendũ q̃ cũ aia aiali nõ solũ det id qõ ẽ. ꝓpriũ sibi. sed etiã id qõ ẽ inferioꝝ formaꝝ sicut inferiores forme sunt ꝓncipia nãlis motus i corporib⁹ nãlib⁹. ita etiã aia in corpe aialis. vnde phus dicit in 2° de aia q̃ aia ẽ nã talis corpis: ⁊ ꝓpter h operationes aie distinguũtur in aiales ⁊ nãles. ut ille dicant aiales que sunt ab aia fm illud qõ est. ꝓpriũ sibi. nãles aũt q̃ sũt ab aia fm q̃ facit effectum inferioꝝ formaꝝ nãliũ. fm hoc q̃ dicendũ q̃ sicut ignis p suã formã nãlem hz nãlẽ motũ quo tendit sursũ. ita aliqua ps corporis aiati in q̃ ꝑmo inuenit motus q̃ non ẽ p apphẽsionẽ hz huc motũ nãliter p aiam. sicut enim ignis nãliter mouetur sursũ. ita sanguis nãliter mouet loca. ꝓpria ⁊ determinata. Et similiter cor nãliter mouet motu sibi. ꝓprio licz ad hoc cooperet resolutio spirituũ facta ex sanguine quib⁹ cor vilatat ⁊ ꝓstringit. ut Aristoteles dicit vbi agit de respiratiõe ⁊ aspiratiõe. sic q̃ ꝑma ps i qua talis motus inuenit non mouet seipsam. sed mouetur nãliter. sicut ignis. sed ista ps mouet alias. ⁊ sic totum aial est mouẽs seipsũ cũ vna pars ei⁹ sit mouens ⁊ alia mota. hec ille. ¶ Ad 3ᵐ dicit q̃ auctoritas cõmentatoris ibidẽ allegata nõ ꝓcedit ꝑ nos. ꝓcedit enim q̃ potentia fm locũ motiua cois est aie ⁊ substãtijs separatis coitate analogie uel generis multũ remoti. nõ aũt coitate specifica. ⁊ ideo aliud obiectum hz potentia motiua angeli. ⁊ aliud potẽtia motiua aie. angelus enim pot nãliter mouere corp⁹ nõ ab eo viuificatũ. nõ autẽ anima. de hoc scũs Tho. de malo. q. 16. arti. 10. sic dicit: In actionibus virtutũ actiuaꝝ considerandus ẽ ordo rerꝝ q̃ nõ solũ attendit fm naturas ipsaꝝ. sed etiã fm eaꝝ mot⁹ habent etiã ipsi mot⁹ quandã rõnẽ. ⁊ fm hoc motus localis ad alios motus duplicẽ hz cõpationẽ. vno mõ qz est ꝑm⁹ motũ. alio mõ qz per motũ localẽ minima variatio fit circa mobile. nam cũ p alios motus varietur aliqd qõ ẽ intrinsecũ rei puta quantitas aut qualitas aut etiã forma substalis: ꝑ motũ localẽ variat corp⁹ totũ fm aliqd extrinsecũ sez fm locũ. ⁊ quãtũ ad vtrũq̃ fm ꝓdicta cõpetit q̃ corpa moueãt a substãtijs separatis motu locali immediat⁹ q̃ alijs motib⁹. ꝑ qdẽ qz posteriora ꝑficiũt mediãtib⁹ ꝓrib⁹. vnde ⁊ alij mot⁹ causant a suba spirituali mediãte motu locali. Allio modo qz effectus debiles ꝑnt fieri imediate a remotiori agẽte. vnde minima variatio corporalis q̃ fit p motũ localẽ pot imediate fieri p substalẽ q̃si p agens remotũ. nõ aũt aliq̃ maior variatio qualis ẽ alioꝝ motuũ. Allio mõ cõsideraꝝ ordo motuũ fm ordinẽ mobiliũ. sicut mot⁹ celi est ꝓr motu corpis elementaris. ⁊ fm hoc cõpetit superiorib⁹ substãtijs spũalib⁹ mouere supi⁹ corp⁹ ita q̃ motor ordis saturni non posset mouere celũ stellatum nec motor ei⁹ posset eũ mouere si haberet plures sferas ut dicit in 2° de celo. Sicut q̃ supiores substantie spirituales mouẽt supiora corpa celestia. ita etiã inferiores mouere possunt localiter inferiora corpa q̃les sunt demones: siue hoc habeant ex cõditione nature sue fm illos qui dicũt q̃ demones non fuerũt ex illis superioribus angelis. sed ex illis qui ꝑficiuntur a debuic terrestri ordini fm ꝓportionẽ siue nature: siue hoc etiã eis conueniat ꝑ pena peccati ꝓpter quã detrusi sunt a celestib⁹ sedibus in hunc aerem fm Bzegl. q ponit aliquos de supremis angelis p peccatũ cecidisse. anima aũt humana infimũ gradũ tenet i ordine subarum spũaliũ. vnde non habet virtutẽ mouendi corp⁹ etiam localiter nisi ꝓportionatũ sibi phoc qõ ẽ viuificatũ ab ipsa. hec ille. Ex quib⁹ patet q̃ licz vis motiua sit coiter in angelis. ⁊ in aia. tamẽ aliud obiectũ habet vna q̃ alia. ideoq̃ non sequit si angelus qui ẽ suba totaliter a materia separata pot mouere corpus ab eo nõ viuificatũ. q̃ ideo similiter aia cui nãle est esse formã corporis possit mouere corp⁹ non viuificatum ab ea. ¶ Ad 4ᵐ dicitur q̃ non facit cõtra ꝑmã ꝓnem. sed arguit ꝑ 2ᵃ. tales enim animaꝝ apparitiones ut supra allegatum fuit sunt inter diuina miracula computãde. ¶ Ad 5ᵐ dr q̃ similitudo ibidẽ adducta non valet. qz licz aia conueniat cum substantijs separatis in virtute motiua. non tm oportet nec sequit q̃ illa cõueniẽtia sit fm vniuocationẽ specificã. sed fm ꝓueniẽtiã gẽis remoti uel alicui⁹ analogi. ⁊ iõ nõ segit q̃ potẽtia motiua angeli ⁊ potẽtia motiua aie ꝓiũcte ut separate habeãt vniuocũ obiectũ. sic ꝑz ex ꝓdictis. ¶ Ad argumentũ ꝓncipale. ꝑ ꝓne ꝑz risio ex dictis sci Tho. superius recitatis. Et hec de questione sufficiant. de qua benedictus in eternũ deus. Ad cuius honorẽ ⁊ xpifere Marie ⁊ brõꝝ diuici Petri martyris ⁊ Thome doctoris. hec ⁊ pcedẽtes inchoate ⁊ consũmate fuerũt. Hec puerilia scripta sup quartũ sniaꝝ completa fuerunt Anno dñi Millesimo quadringentesimo trigesimo secundo: decimo octaua die februarij Ruthene: põtificat⁹ domini Eugenij quarti. anno ꝑmo. Que oia subijciant totali correctioni eiusdem sũmi pontificis. ⁊ romane ecclesie necnon generalis cõcilij nunc sedẽtis Basilee.

¶ Liber quartus defensionũ theologie diui doctoris Thome de aquino in q̃rto sentẽtiaꝝ edit⁹ p eximiũ veritatis schole pfessorẽ fratrẽ Johannẽ Capreoli tholosanũ ordinis predicatorũ anno dñi millesimo quadringẽtesimo trigesimo secũdo feliciter explicit
¶ Impressus Venetijs per Octauianũ Scotum Modoetiensem anno salutifere incarnationis M.cccc.lxxxiiij.

Ayuntamiento de Madrid

Registrum

a
vacat
Eximij
ma: quod
nō ꝓpter
b
ua dicendū
da: hoc
mus causari
bus sic est
c
go vnus
sionem
lebat
nes dicte
d
qōne z^e
na ⁊ ꝟtutes
lū tria
ficeret sine
e
lis aut
tionis ⁊
to a hierarcha
ctū ad aliquā
f
ticulo
catur ꝙ
bet ut
sie uel
g
to ⁊ non
di Durandi
mus q̄uis
hoc ꝙ in hoc
h
pus nec
pus. sed
ꝑtes que
buit corpus
i
cies innatas
nere quātitatis
spiciūt
stinctionem
k
tam ⁊
priū esse.
nis. sed
nitiue aut
l
nec etiā
cidit alteri
ua. Itē
lum in deo
m
ctum uel
punt illū
cit. ꝑe.
tentia uel
n
detur dicere
us: deus
gis debitū
quid est
o
cati mortalis
cis. Ex gb^9
ctum esse
tis que
p
bet magis
multū
ret. vnde
cramētū
q
su ybi
to ꝙ
sequens
nec illo
r
tum veniale
ratur ad
Qtū ad 3^m
dixit ut
s
cata ſm
at ita
presse dicit
bet h̄
t
mentalia
fectū
liorē
instituta
v
one imanēte
aia rōnali
tu inocentie
tutis. nec
x
re inseruit
Tullius
uersa reddit
ctoritatē
quā speciē
aa
⁊ cetera
a deo
a tp̄e
non est
bb
corporale
q̄ materia
xp̄i formata
¶ Itē 3°
cc
primo
sepate
Si ꝟo sunt
ab alia
dd
ꝙ in aiam
poterunt
qua dicit
corpa
ee
non aūt
iudiciū
non vti
Circa xl^am
ff
scilicet
forma
talis autē
per actū
gg
minatione
appetitu
mobilit
ad bonū
hh
speciebus
in diafano
ad ignobiliorē
extensiue
ii
to amplius
in eodem
33° ego
sentatur
kk
ꝙ distinctio
ra ꝓpria
cipitur in
ll
tis alijs
uel etiā
ante candela

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid

Ayuntamiento de Madrid